Cassiodori Clarissimi Senatoris in Psalteriũ expositio

Prestāti viro/dño Joāni de Amerbach/In liberalib⁹ artib⁹ parisiensi magistro: Frater Joānes de lapide/monach⁹ ordinis Carthusiēsis/sacrarꝫ lr̃arꝫ būilis ꝛ indignus eiusdē studij ꝓfessor: Plurimā in domino optat salutem.

q Uanꝙ amātissime i christo frater/maxia sit psalmorꝫ ratio ꝛ mysteriorꝫ imēsa ꝓfunditas/virtutisꝙ eorꝫ iexplicabile ꝑconiū: vt ꝛ beat⁹ pat̃ noster Augustin⁹ in ꝓlogo sue explanatiōis nuꝑ a te diligēter impsse/elegāter ꝛ copiose disseruit: Et magn⁹ ille orator Cassiodor⁹/cui⁹ op⁹ nūc imprimēdū in man⁹ suscepisti/ante expositionē suā secunda ꝑlocutione explicuit: Sūt tñ plurimi ꝗs loq̃ndi modus quo sermo cōtexitur: horrore cōcutit/ex eo ꝙ sine fuco secularis eloquētie ac splēdore artis rhetorice humili ꝛ inculto dicendi genere videat̃ incedere. Quo fit: vt ipsi ꝛ hūc ꝛ ceteros diuine scripture libros legere nō solū negligāt: sed ꝛ ꝯtēnāt. Qui si crederēt vniuersa bonarꝫ artiū munera/in sacris litteꝛ̄ cōtineri: noxiū fortassis affectū cū opinione falsa mutarēt. Ista autē in ꝗsdē relucere: nō modo latinorū/verūetiā hebreorū grecorūꝙ scriptorū testimonijs/que cōpendij causa ꝑterim⁹: cōprobat̃. Nec mirū: cū ꝯstet oīa que in secularibus disciplinis ostentant̃: a diuinis lr̃is esse trāssumpta: Testis est doct⁹ ille ꝑparator euāgelicus Eusebi⁹ pamphili: q̄ ꝓdit grecos suos/e quib⁹ latinitas nr̃a suscepit exordiū: fundamēta oīs bone discipline/ab hebreis esse furatos. Cui/efficaci argumēto est: ꝙ disert⁹ pater noster Ambrosi⁹: diuinā illā sentētiā γνῶθι σεαυτόν: id est: nosce teipsū: quā gētiles Apollini phytio assignāt/quasi ipse auctor hui⁹ fuerit: ex deuteronomio Moysi ꝓbat esse vsurpatā: qui lōge anterior fuit: ꝙ philosophi q̄ ista finxerūt. Adest ꝛ Cassiodorus noster/ita scribēs: Oīs splēdor rhetorice eloquētie/ꝛ oēs modi poetice elocutionis/ꝛ ꝗlibet varietas pulchre ꝓnunciatiōis: a diuinis scripturꝭ sumpsit exordiū. Et alibi sic ait: Si bñ ꝯspexeris: inuenies etiā loquēdi artem a nr̃is ad phos transisse: nō ab illis ad nos. Hec etiā ꝑcipue in psalmis repiri: locꝭ aptꝭ cōmodissime explicat: nihil itactū relinquēs/nihil icastigatū/nihil iceptiarꝫ/nihil deniꝙ iproprietatꝭ vulgarꝭ/in ꝟbis admittēs. In ipsa ꝙ expositiōe diligēter attēdit (vt venerabil' Beda testat̃) q̄d Ambrosi⁹: q̄d Hylari⁹: q̄d Augustin⁹: q̄d Cyrill⁹: q̄d Joānes: q̄d ceteri scti dixerunt. Bono igit̃ ꝯsilio fecisti optime frat̃: vt post pr̃is Augustini op⁹/hui⁹ ꝑclari viri tā isigne volumē opa tua in lucē ꝓducere ꝛ multiplicare curasti. Magnas reuera tibi gr̃as ipe Cassiodor⁹ debet. Maiores aūt cūcti sacrarꝫ lr̃arꝫ amatores. Maxima ꝟo tu sperare debes a dño ꝑmia: ad cuius gloriā hūc laborē subijsse ꝑsumerꝭ. Que ꝛ asseqũris: si diuios libros multiplicare curaueris: Qđ hortatu meo facere velis: vt ꝛ sic in oīb⁹ glorificet̃ dñs/q̄ ē in scl'a bñdict⁹. Uale.

Instructio lectoris.

Quia in hui⁹ operis marginib⁹ signa ꝗdā sub figura lr̃arꝫ vel notarū ipressa sunt: Horū que sit representatio: ꝓ directione lectorū modo sequenti annotatur.

	PP		Idioma: id est: ꝓpriā legis diuine locutionē.
	P̶		Dogma valde necessariū.
	D		Definitionē aliquam.
	Sche.		Schema quoddā.
	ET		Etymologiā verbi alicuius.
	Rp̄		Interpretationē alicuius nominis.
Signū hoc	RHE	Insinuat	Aliquid artis rhetorices.
	Top̄.	ibi ꝯtineri	Topicū aliquod argumentū.
	Syl.		Syllogismū aliquē.
	Ar		Aliquid de Arithmetica.
	Geo.		Aliquid de Geometria.
	Mu.		Aliquid de Musica.
	*		Aliquid de Astronomia.

Notabiliũ dictorũ et expositorũ ãnotatio

Iuxta alphabeticũ ordinẽ collecta ãnotatio notabiliũ dictorꝝ atq̃ expositorꝝ/in explanatione psalterij p disertissimũ Cassiodorꝝ exactissime digestorꝝ: cũ locorꝝ assignatione q̃bus hec cõscripta repiant̃.

Aron: q̃d interpretat̃. ps̄. lxxvj. ℣. vltimo.
a
Abijt: q̃d significet. ps̄. j. ℣. j.
Abyssum: q̃d dicam⁹. ps̄. xxxij. ℣. Congregans.
Abyssus: q̃d sit. ps̄. xxxv. ℣. Iusticia.
Abyssus: fm grecos generis est feminini. ps̄. lxxvij. ℣. Interrupit.
Abyssus: quid dicat̃: ꝛ q̃d in bono ꝛ malo plerũq̃ ponat̃. ps̄. ciij. ℣. Abyssus.
Ablactati: q̃ dicant̃. ps̄. cxxx. ℣. Sic ablac.
Abscondita dei: ꝛ in malo ꝛ in bono accipi possunt. ps̄. xvj. ℣. Dñe a paucis.
Abscõdi: q̃d sit. ps̄. xxvj. ℣. Qm̃ abscõdit.
Plerq̃ hoĩes q̃ pctã faciũt: p decorẽ cõpositę locutõis se abscõdũt. ps̄ ij. ℣ Dile. ma.
Absolui egem⁹ in q̃libet ętate paruula: q̃ hunc mundũ delictis grauãtib⁹ ingredimur onerati. ps̄. l. ℣. Ecce in iniqui.
Tãto vnusq̃sq̃ celeri⁹ absoluit̃: q̃to a seipso viuacitate dãnat̃. ps̄. cv. ℣. Peccaui.
Nõ est in nostris actib⁹ vt mereamur absolui: ſ dñi ꝓpitiatiõis ẽ vt ꝯfitẽtẽ reũ liberare dignet̃. ps̄. cxxix. ℣. Quia apud te
Absorberi: q̃d sit. ps̄. xxxiiij. ℣. Nõ dicãt.
Abũdãs: vñ dicat̃. ps̄. cxliij. ℣. Oues eorꝝ.
Qualiter ad dñm accedere debeamus. ps̄. cxlj. In cõclusione.
Accedite: q̃b⁹ dicat̃. ps̄. xxxiij. ℣. Accedite.
Accepta: q̃ dicant̃. ps̄. xiiij. ℣. Nec fecit.
Adimplere: quid sit. ps̄. xv. ℣. vlti.
Adipem: quid dicam⁹. ps̄. lxxx. ℣. vlti.
Adiutoriũ q̃n petam⁹. ps̄. lxix. ℣. j.
Dñs q̃b⁹ sit adiutor. ps̄. cxlv. ℣. Btũs cui⁹
Administrationis dñi q̃ mũdus regit̃ breuis ꝛ approp̃ata descrptio. ps̄. ciij. ℣. Autente.
Adolescẽs: vñ dicat̃. ps̄. lxvij. ℣. Ibi bẽia.
Triplex causa reddit̃ q̃re dñs debeat adorari. ps̄. xciiij. ℣. Uenite. Et. ℣. sequẽti.
Terra sensibilis lapidẽ nõ debet adorare brutissimũ: q2 ipse negat sibi effectũ q̃ ab insensatis petit auxiliũ. ps̄. xcvj. ℣. j.
Prophetę ꝓmiserũt dñi aduentũ: Euãgelistę venisse declarãt. ps̄. xcv. ℣. ij.
Cur fideles aduersa hui⁹ mũdi tolerabilit̃ ꝛ libentissime sustineant. ps̄. cxviij. Zai. ℣. j. ꝛ. ij.
Cur aduersarios nr̃os iubeamur diligere. ps̄. cxxxviij. ℣. Nõne odiẽ.
Afflictio quõ sit beneficium. ps̄. xxxiiij. ℣. Fiant tanq̃.
Cur afflictões nõ pauescẽ: nec mala hui⁹ sęculi formidare debeam⁹. ps̄. xcvj. In cõclusione.
Angelus: cur affligat ꝯuersos. ps̄. xxxiiij. ℣. Fiant tanq̃.
Qñ fidelis se affligit: irã dñi castigat⁹ euadit. ps̄. lxxxvij. ℣. In me ꝑtrãsierũt.
Necesse est vt bon⁹ anim⁹ affligatur: quotiens malorũ permixtione concluditur. ps̄ cxix. ℣. Heu me.
Cur dñs iubeat peccatores se affligere. ps̄. cxviij. Sade. ℣. j.
Agareni: q̃d iterp̄tet̃. ps̄. lxxxij. ℣. Moab.
Ager: vñ dict⁹ sit. ps̄. cvj. ℣. Et seminaue.
Alę dei patris: sunt misericordia ꝛ caritas. ps̄. xvj. ℣. Sub vmbra.
Allegoria: quid sit. ps̄. xxxj. ℣. In freno. Et ps̄. l. ℣. vlti. Et ps̄. xcvij. ℣. Flumia. Et ps̄. xcix. ℣. j.
Alleluia: neutri generis definitum est. Et quõ interp̄tet̃. ps̄. ciiij. circa titulũ.
Quant⁹ honor sit hui⁹ verbi alleluia. ps̄. cxlvij. circa titulũ.
Alla cur plenissima intẽtiõe cãtare debeam⁹. ps̄. cl. circa titu.
Alienũ: q̃d sit. ps̄. xviij. ℣. Delicta.
Alienigenę q̃ sint. ps̄. lxxxvj. ℣. Ecce aliẽi.
Alimentũ: vñ dicat̃. ps̄. xxxij. ℣. Ut eripi.
Allocutio p Energiã. ps̄. iiij. ℣. Filij ho.
Altare: vñ dictũ sit. ps̄. xxv. ℣. Lauabo.
Altare: vñ dicat̃. ps̄. xlij. ℣. Et introibo.
Cur domin⁹ saluator altissimus dicat̃. ps̄. lxv. ℣. Omnis terra.
Meli⁹ est q̃dã altiora sibi hoĩem ꝯfiteri: q̃ aliq̃ ꝓsũptione culpari. ps̄. cxlvij. ℣. vlti.
Altitudines montium: quid sint. ps̄. xciiij. ℣. Quoniã in manu.
Altũ: quõ sepe dicam⁹. ps̄. xj. ℣. In circui.
Frequẽter aliqua sub ambiguitate ꝓferimus: de quibus dubitare nõ possumus. ps̄. cxxxviij. ℣. Et dixi forsitan.
Nois amalech iterp̄tatio. ps̄. lij. circa tit.
Amalech: q̃d iterp̄tet̃. ps̄. lxxxij. ℣. Moab
Amando tenẽdus est: cui⁹ dulcedo crescit ad meritũ. ps̄. cix. circa titulũ.
Plus est amantẽ aliquid facere: q̃ solũ in-

fideliter timentē. ps̄. cxviij. Mem. v̄. j.
Si amarā medici potionē non respuimus vt mereamur tēporalē suscipe sospitatē: quāto magi ꝓpter eterna gaudia aduersa sustinere debem⁹: ps̄. xciij. In ꝯclusi.
Amare nō ꝑfutura: demētis est. ps̄. cxviij. Aun. v̄. vltimo.
Amen: id est: fiat. ps̄. cv. v̄. vlti.
Amici q̄ sint: ⁊ amic⁹ vñ dicat̄. ps̄. xxxvij.
Amicitia: quid sit. Ibidē. (v̄. Amici.
Amon: q̄d interp̄tet̄. ps̄. lxxxij. v̄. Moab.
Ille ver⁹ amor est: qui veritatis affectū sic rigida deliberatione custodit: vt oīno excecret q̄ð ei possit esse ꝯrīū. ps̄. cxviij. Sin.
Propheta amorē bonorū (v̄. Iniq̄tatē. malaꝝ rex odio cōprobauit. Ibidem.
Amorre⁹: q̄d iterp̄tet̄. ps̄. cxxxv. v̄. Seon.
Amphibologia: q̄d sit. ps̄. xx. v̄. Qm̄ dedi
Amplectit̄ dn̄s q̄cquid nō asperō (naue. natur. ps̄. xxxvij. v̄. Et ante te.
Anacephaleosis: q̄d sit. ps̄. cxiij. v̄. Bn̄dix.
Anadiplosis: quid sit. ps̄. xxiij. v̄. vlti. Et ps̄. xxiiij. v̄. ij. Et ps̄. cxxi. v̄. Hierusalē.
Anaphora: q̄d sit. ps̄. lij. v̄. ij. Et ps̄. cxvij. v̄. Dn̄s mihi adiu. Et ps̄. cxxij. v̄. ij. Et ps̄. cxxviij. v̄. ij.
Anastrophe: q̄d sit. ps̄. xxiij. v̄. Hic accipiet. Et ps̄. lij. v̄. Nōne cognoscent. Et ps̄. lxj. v̄. j. Et ps̄. lxxxv. ver. In die. Et ps̄. lxxxvj. v̄. j. Et ps̄. cxxx. v̄. j.
Angelus: q̄d grece dicat̄: ⁊ q̄d latine inter-
Cur in laudib⁹ (p̄tet̄. ps̄. ciij. v̄. Qui fa. dn̄i ab angelis fiat initiū. ps̄. cxlviij. v̄. ij.
Angelus: q̄d sit. ps̄. xxxij. v̄. Immittet.
Angelus: quō quis fieri possit. Ibidem.
Angul⁹: vñ tract⁹ sit. ps̄. cxvij. v̄ Lapidē.
Animas: scriptura frequenter ponit ꝑ hominibus. ps̄. xxxij. v̄. vlti.
Anima: quō sitim habeat. ps̄. xlj. v̄. ij.
Pro toto homine sola anima q̄nq̄ ponit̄. ps̄. lxxvij. v̄. Viam fecit.
Anima q̄muis ꝯdolēdo corpori subiecta sit passioni: habet tñ ⁊ ꝓprias penas q̄ñ graui cogitatiōe torq̄t̄. ps̄. ciij. v̄. Humiliaue.
Quid significēt v̄ba Symeonis ad mariā dicta: Tuā ipsi⁹ animā ptransibit gradi-
Virtus anime quō p di- (us. Ibidem. uersa discurrat. ꝛc. ps̄. cxlv. v̄. j.
Animi dignitas quattuor virtutib⁹ cōparatur. ps̄. iiij. In cōclusione
Animus: greco sermone vnde dicatur. ps̄. cxxij. v̄. Cū irasceret̄.
Anp̄rosopō: q̄d sit. ps̄. lxxviij. v̄. Quia co.
Antichristus: quō pluribus locuples erit. ps̄. lj. v̄. Sed sperauit.
Antidotum quo venena omniū delictorū vincunt̄. ps̄. xxxj. v̄. Pro hac ora.
Antiptosis: q̄d sit. ps̄. xxxiij. v̄. Sicut pri.
Antisagoge: q̄d sit. ps̄. xj. v̄. Qui dixerūt.
Antistathmisis: q̄d sit. ps̄. cxxv. v̄. Qui se.
Antonomasia: q̄d sit. ps̄. lxvij. v̄. Rex v̄.
Anxi⁹ nusq̄ȝ fuisse legit̄ dn̄s xp̄s. ps̄. cj. cir-
Anxius qui dicat̄. Ibidē. (ca titulū.
Hic oēs nobis apparere nō possunt q̄ operant̄ iniq̄tatē. ps̄. xcj. v̄. Cū exori.
Aper: vñ dict⁹ sit. ps̄. lxxix. v̄. Extermina.
Apū conditio. ps̄. cxvij. v̄. Circūdederūt.
Apes: vnde dicant̄. Ibidem.
Apochinu: quid sit. ps̄. xxxj. v̄. vlti. Et. ps̄. xlviij. v̄. Ne timueris. Et ps̄. lxxxiij. ver. Altaria. Et ps̄. lxxxviij. ver. Qm̄ dixisti. Et ps̄. cxxxv. v̄. Qui fecit mirabilia.
Apollinaristarum rep̄hensio. ps̄. lxxxv. v̄. Custodi animam.
Aposiopisis: q̄d sit. ps̄. xvij. v̄. Ppl's quē.
Apostoli: cur mōtib⁹ cōparentur. ps̄. xxxv. v̄. Iusticia t. (ps̄. xlv. v̄. Vacate.
Apostrophe: q̄d sit. ps̄. xix. v̄. Impleat. Et
Aqua: vñ dicat̄. ps̄. cxxij. v̄. Cū irasceret̄.
Aq̄le ꝓprietates. ps̄. cij. v̄. Qui coronat.
Aranea q̄d sit: ⁊ vñ dicat̄. ps̄. lxxxix. v̄. An
In mala pte libertas arbitrij ex- (ni nfi. ecrabilis: in bona pte liberū arbitriū adā peccante ꝑdidim⁹. ps̄. cxvij. v̄. Bonum.
Arcus: cur ponat̄ in scripturis diuinis. ps̄.
Arena: vnde dicta sit. ps̄. cxxxviij (x. v̄. ij. v̄. Dinumerabo.
Argumētū a ꝯsequētib⁹: q̄d sit. ps̄. xj. v̄. j.
Qð argumentū nobilissimū dicat̄ in topicis. ps̄. xvij. v̄. Et cum electo.
Argumentū a pari: qð sit. ps̄. xviij. v̄. ij.
Argumentū qð dicit̄ in topicis a rebus ipsis. ps̄. xix. v̄. Ipsi obliga.
Argumentū in sacris p̄dicatiōib⁹ ponit̄ d̄ libertate verboꝝ. ps̄. xx. v̄. Qm̄ rex.
Argumētū a ꝑsona: quod dicat̄ apud oratores. ps̄. xxiij. v̄. Hic accipiet.
Argumentū quod in topicis dicit̄ ex ꝯtrarijs: quid sit. ps̄. xxv. v̄. Nō sedi.
Argumentū quod in topicis ex contrario

Cui aspect⁹ tranqllus cõcedit: ipsi ⁊ aures placidissime cõmodant. ps. liiij. v. i.
Ad aures dñi si venit: qđ se mutua ꝯtrietate confundit. ps. c. v. i.
Auris: vñ dicat. ps. v. v. i. Et. ps. ci. v. ij.
Auris: vñ sit appellata. ps. cxiiij. v. ij.
Aureũ colorẽ: ãtiq pulcherrimũ vocauerũt.
Aurũ: vñ dicat. Ibi. (ps. lxxi. v. Et viuet.
Austri descriptio. ps. cxxv. v. Conuerte.
Auxesis: quid sit. ps. iij. v. Tu aũt dñe. Et ps. xviij. v. Desiderabilia. Et ps. lxviij. v. Multiplicati. Et ps. lxxiij. v. Incẽderũt. Et ps. lxxviij. v. Facti su. Et ps. cxxxiiij. v. Qui ꝑducit.

Abylonia: qđ interp̃tetur. ps. Babylon: qđ sit: ⁊ (lxxiij. circa titu. quid interp̃tet. ps. lxxxvi. v. Memor.
In baptismate sic oĩa originalia delicta ⁊ ꝓpria admissa mundant: vt illic nos restituat puritati: in qua p̃mus adã noscit esse ꝑcreatus. ps. l. v. Vsq̃q laua.
Barbar⁹: vnde dicat. ps. cxiij. v. i.
Basan: qđ interp̃tet. ps. lxvij. v. Dixit dominus. Et ps. cxxxiiij. v. Seon.
Beati: q merito dicunt. ps. cv. v. Beati.
Ipsa est ꝑfecta btitudo: nõ sibi queq̃ ꝯparari: sed dño. ps. cxiij. v. Benedicti.
Beatitudo eorũ qui sibi vident felices: q̃ sit. ps. cxliij. v. vltimo.
Btitudo eoꝝ q vere sũt felices: q̃ sit. Ibi.
Celestis btitudinis ꝯconiuz. ps. lxxxiij. v.
Beatitudo p̃ma anime sanc (Beati qui. te: exultare in dño. ps. xxxiij. v. Aĩa aũt.
Btitudo iustoꝝ: q̃ sit. ps. xliij. v. In dño l.
Duo sũt q̃ btõs faciũt ⁊ felices: scz timere dñm: ⁊ sperare in dño. ps. cxiij. v. Qui ti.
Per tertiã speciẽ definitiõis ostendit q sit beatus vir. ps. cxviij. Aleph. v. ij.
Btũs vir: duob⁹ modis dr. ps. j. v. j.
Beatus: q sit. ps. lxxxiij. v. vlti.
Belli spũal'ꝫ diabolũ descp̃tio. ps. lv. v. i.
Bellũ: schematice ꝑ antiphrasim dicimus: sicut lucũ ⁊ piscinã. Ibidem.
Benedictio dñi semꝑ augmentat: siue cũ illũ nos benedicimus: siue cũ ille nos benedixerit. ps. lxvi. v. i.
Bñdictiones multe sunt. Ibidem.
Cur in ecclesia catholica dñs benedici debeat. ps. lxvij. v. In ecclesia.
Multiplicit dñs bñdicit. ps. lxvij. v. vlti.
Isti sũt digni dñm bñdicẽ: q suũ ⁊ cogñscũt ⁊ venerant auctorez. ps. cij. v. Bñdicite.
Si dñm bñdicim⁹: ab eo iugit custodimur
Exhortatio: vt dñm oẽs (Ibidẽ. v. vlti. benedicam⁹. ps. cij. In cõclusione.
Benedicere deũ: quid sit. ps. ciij. v. i.
Quõ nos deũ bñdicam⁹: ⁊ quõ ipse nos. ps. cxviij. Beth. v. Benedictus.
Bñdictio oꝑantiũ in agris vnde ortũ habeat. ps. cxxviij. v. vltimo.
Que sit firma ⁊ vera bñdictio. Ibidem.
Nos dñm bñdicẽdo laudam⁹: ille aũt nos benedicẽdo sanctificat. ps. cxxxiij. v. i.
Dñs bñdicẽdus ẽ: qñ ip̃e donat ⁊ aĩm misericordẽ ⁊ substantiã largiorẽ. Ibidem
Si volum⁹ esse bñdic (v. In noctibus. ti: amor nos sancte trinitatis: ⁊ vnitas beate cõplectat ecclie. Ibidem. v. vltimo.
Bñdicere nomen dñi: qđ sit. ps. cxliiij. v. i.
Bñdict⁹ qñ dicat de⁹. ps. xvij. v. Viuit d.
Benedictũ quẽ ꝓprie dicim⁹. ps. xxvij. v.
Benedictũ: quõ differẽter (Nũ nõ intel. dicam⁹ hoĩem ⁊ deũ. ps. xl. v. Bñdictus.
Imputant beneficia: vt grauior estimetur offensa. ps. lxxx. v. In tribulatione.
Epilogatio beneficioꝝ hebreis a dño collatorum. ps. ciiij. v. Et dedit eis.
Cur moneamur recte vti diuinis bñficijs. ps. cv. v. Et commixti.
Pauor ẽ dicẽ: q̃ bñficia suscipiat: q suis actib⁹ meret offensam. ps. cxv. v. O dñe.
Beniamin: quid interp̃tat. ps. lxxix. v. ij.
Cur domin⁹ sua benignitate donet cõfessionis affectũ. ps. lxxxiij. v. Etenim do.
Propheta beniuolentiã iudicis q̃t modis querat. ps. lxxij. v. ij.
Propheta: vt beniuolentiã pij dñi ꝓuocaret: bñficia ei⁹ frequẽter enumerat: vt memor esse dignet eorũ: quos creare dignatus est. Ibidẽ. v. Memor.
Bipẽnis: qđ sit: ⁊ vnde dicat. ps. lxxiij. v.
Bona domus dei: que sint. (Quasi i sil. ps. lxiij. v. Replebimur.
Boni hoĩes: q sint. ps. cxxiij. v. Bñfac.
Si diuĩa miscõia suffragãte respicimur: donec obediẽtes sum⁹ boni reputmur. Ibi.
Differenter deũ boni ⁊ mali bñdicunt. ps. Hominẽ bonũ dici (xlvij. v. Quia aĩamus: ꝑ dñi gratiã factũ. ps. cxvij. v. j.
Ille sol⁹ ꝓprie ꝑ se dr bonus: q alios facit implere qđ boni sunt. Ibidem.
Propheta intellexit bonitatẽ illaꝫ debere

reamur absolui. ps. lj. v. Confitebor.
Cōfiteri: vbū omonymū ē. ps. liij. v. pensi.
Confiteri: quid sit. ps. lxxiiij. v. j.
Duob⁹ modis ꝯfitemur. ps. xci. v. j.
Qui mentit: aliquid sibi videt cōfingere. ps. xciij. v. Nunquid.
Cōfitebor: equiuocū est. ps. cx. v. j
Dū cōfligunt duo ex diuersa parte: necesse est vnū offendere: cū alterū cōtigerit obtinere. ps. ix. v. Qm̄ fecisti.
Ad dn̄m q̄ ꝯfugiūt. ps. cxlij. v. Eripe.
Cōfundi: qd sit. ps. xxxiiij. v. Cōfundant.
Qui sibi placēt: necesse ē ꝯfundi. ps. lij. v. Qm̄ deus.
Qn̄ hic ꝓspere ꝯfundamur. ps. lxx. v. j.
Cōfundi: nō ē hūilis: ſ; supbi. ꝛc̄. ps. lxxiij.
Cōfundūt aliq in h̄ sclo: et (v. Ne auītat. aliq in seculū seculi. ps. lxxxij. v. pensi.
In isto seculo si ꝯfundimur: emēdamur. ps
Qui in iudicio futuro cō- (lxxxv. v. vlti. fusi fuerint/ dānant. Ibidem.
Cōfundit ille: cui⁹ ꝑ rōcinationē dicta vincunt. ps. cxviij. Vau. v. Et loquebar.
Cōscientia peccātis: qn̄ bene ꝯfundat. ps. cxviij. Ioth. v. Cōfundant supbi.
Quotiēs mala committi patimur: nec eis apte resistimus: silitudine morū illis consentire videmur. ps. xlix. v. Existimasti.
Cōsiderare: qd sit. ps. xxxvj. v. Cōsiderat.
Cōsiliū: vn̄ dicat. ps. j. v. Jō nō resurgūt.
Cōsiliū: quid sit. ps. xx. v. Qm̄ declinaue.
Consilium dn̄i: qd sit: ꝛ quomō stabile. ps. xxxij. v. Consiliū.
Cōsilia sua detegere nō p̄sumūt: q scelerū societate cōiuncti sunt. ps. xl. v. Simul.
Cōsilia solēt ꝓuidere q̄ ꝓsunt. ps. lv. v. To (ta die.
Cōsiliū: vn̄ dicat. Ibidem.
Cōsolari dicim⁹ oē qd adiuuat: ꝛ si ad tps nos ꝑ sua districtione ꝯtristet. ps. xxij. v.
Cōsolamur in afflictōe p̄stiū (Virga tua rerū: spe venientiū p̄mioꝝ. ps. cxviij. Si-
Miscdia: qn̄ tribuat ꝯsolati- (mel. v. vlti. onē. ps. cxviij. Ioth. v. Cognoui.
Illic est certa cōsolatio: vbi erit iā ꝛ cōplēda ꝓmissio. ps. cxxv. v. j.
Habem⁹ int ambiguitates isti⁹ mūdi maximā ꝯsolationē: qn̄ illum ꝯseruare dona sua credimus: quē nobis gratis pepcisse sentimus. Ibidem
Quis aū faciē nostrā veniāt: tn̄ in cōspectu mētis nr̄e nō sunt: q̄ execrabili abominatiōe refugim⁹. ps. c. v. Nō ꝓpone.
Testamentū dei: quis cōtaminet. ps. liiij.
Cōtēptus: qd signi (v. Cōtaminauerūt. ficet. ps. xliij. v. Posuisti nos in opp.
Sicut ꝯtria pctā sūt virtutib⁹: ita ꝛ vie eaꝝ sunt dissimiles. ps. xxxix. v. Et statuit.
Si qs nob bn̄ velit: ncc̄e ē vt ꝯtristet: qn̄ in nob n̄ repit qd q̄rit. ps. xxxiiij. v. Sic ꝓxi.
Qn̄ ꝯtristemur in h̄ sclo. ps. xli. v. Quare.
Cur ꝯtristati icedūt sc̄ti i h̄ sclo. ps. xlij. v. ij
Necesse ē vt sc̄tm̄ viꝝ alteri⁹ culpa ꝯtristet: dū anim⁹ pius saluos fieri desiderat vniuersos. ꝛc̄. ps. cxviij. Zai. v. Defectio.
Contritū: qd dicam⁹. ps. cxxiij. v. Laqus.
Cōuallis: vn̄ dicat. ps. lix. v. De⁹ locutus.
Cōuenire: qd sit. ps. xlvj. v. vlti.
Qui vere dicendi sint cōuenire in vnū. ps. ci. v. In cōueniendo.
Conuersatio nostra: quō expꝛioribus: aut ducib⁹ suis maxime trahat similitudinē. ps. xvij. v. Cū sancto. (Cōuertere.
Cōuertere: cū dn̄o dr: qd postulet. ps. vj. v.
Cur ꝓpheta nō dixerit: ex toto cōuertere: sed aliquātulū. ps. lxxxix. v. Cōuertere.
Cophinos: qd dicam⁹. ps. lxxx. v. Diuertit
Quis in toto corde ꝯfiteat dn̄m. ps. ix. v. j
Cordis petitio: q̄ sit. ps. xxxvj. v. Delectare
Cor nos derelinqt: qn̄ pctis egrū ꝓfutura nō appetit. ps. xxxix. v. Multiplicate.
Cor: significat mētis arcanū: vn̄ taciti clamam⁹ ad dn̄m: ꝛ p̄ces nr̄e multo efficaci⁹ audiunt: q̄ si magnis clamoribus perso- (nem⁹. ps. cxxxvij. v. j
Cur in scpturi diui- nis: cor ꝑ itelligētia ponat. ps. l. v. Sacrifi.
Cor: quō dicat dicere. ps. lij. v. j.
Cor effundi nō pōt: nisi creberrimo imbre lachrymarū. ps. lxj. v. Sperate.
Cor tunc altū est: qn̄ celestia cogitat: ꝛ terrena deuitat. ps. lxiij. v. Accedat.
Corde recti: q sint. Ibidē. v. vlti.
Cor: in bono ponit ꝛ in malo. ps. lxxij. ver.
Scriptura diuina frequēter de (Defecit. corde dicit emanare ꝯsilia. Ibidem.
Cor prauū adherere nō pōt: nisi pctoꝝ iniqtate distortis. ps. c. v. Nō adhesit.
Cur ꝑ rōnabili intellectu: cor in scptura frequēter ponat. ps. ciij. v. Vt educat.
Quō dn̄s cōuertit cor egyptiorum: vt odirent populū eius. ps. ciiij. v. Cōuertit.
Corp⁹ ifideliū: qd sit. ps. lxxiij. v. Respice.
Qui videant totū cor suū ad dn̄i testimo-

Tu aūt. Et p̄s.xxiij.ꝟ.Quis est iste.
Per q̄ntā spēz definitōis cōp̄hēsū ē:q̄ sint
dij gentiū.p̄s.xcv.ꝟ.Qm̄ omnes dij.
Deitatis vtrūq̃ est:vt ⁊ misericorditer pos
sit:⁊ potēter misereaꝛ.p̄s.lxi.ꝟ.vlti.
Delectatio ista nescit hr̄e fastidium:vbi sic
mens cōsolata reficiꝛ: vt nullatenꝰ tñ eiꝰ
desideria deponāꝛ.p̄s.xcix.ꝟ. Laudate.
Nō facit formidare animū deliberata sen-
tētia.p̄s.cxviij.Heth.ꝟ.Paratus.
Deliberatiuū pulcherrimū dicēdi genus.
p̄s.ij.ꝟ.Et nunc reges. (gitaui.
Deliberatiuū dicēdi genꝰ. p̄s.lxxvj.ꝟ.Co-
Maximū delictū est superbia.p̄s.xviij.ꝟ.
Delictū quid sit:⁊ vnde dicaꝛ. (Si mei.
p̄s.xxiij.ꝟ.Delicta.
Demones:vñ dicanꝛ. p̄s.xcv.ꝟ.Quoni-
am oēs dij.
Demonia sunt q̄ nulli ꝓstant:ꝫ sp in se cre-
dentes decipiūt:sp illudunt. Ibidē.
Demones:cur execratione dignos iudice-
Demonstratiuū genus cau-(mus. Ibidē.
se:qđ dicatur.p̄s.cxiij.ꝟ.Simulacra.
Demonstratiuū dicendi genꝰ.p̄s.lxxxviij.
ꝟ.Misericordia ⁊ veritas.
Numeri denarij ꝓconiū.p̄s.xci.ꝟ.In deca
Dentes:vñ dicti sint.p̄s.iij.ꝟ.Qm̄ tu p.
A deo nūq̃ debemꝰ diuidi:q̄ nulliꝰ nisi ip-
siꝰ tm̄ possumꝰ miseratiōe saluari.p̄s.xxj.
De deo nō pōt ab alio (ꝟ.Qm̄ tribula.
quicq̃ dignū dici nisi ab ip̄o:q̄ solus suā
ꝓualet enarrare potētiā.p̄s.xxiij.ꝟ.Quis
Dicimꝰ nōnunq̃ abusiue:deos supꝑas ptā-
Deos legimꝰ ab hoībꝰ (tes.p̄s.lxxxj.ꝟ.i.
ꝯfictos:legimꝰ etiā deos:sanctos viros a
dn̄o cōstitutos.p̄s.xciij.ꝟ.Qm̄ deus.
Deꝰ nō pōt substātialiꝛ p genꝰ ⁊ differētiā
definiri.p̄s.ij.ꝟ.Dn̄s dixit.
Deus:quō a q̄busdā definiaꝛ. Ibidem.
Deꝰ:quō oīa videat.p̄s.v.ꝟ.Nō habitab.
Dei virtꝰ ꝓpria:q̄ sit.p̄s. vij.ꝟ. Cōsumeꝛ.
Deus quō dicaꝛ iustꝰ:fortꝰ:lōganimus.p̄s.
In deo nihil corpora- (vij.ꝟ.Deꝰ iudex.
liū mēbrorū est.p̄s.ix.ꝟ.Desideriū.
Deus:sermo grecus est. Et quō iterprete-
tur.p̄s.xxi.ꝟ.i.
Deus alios destruit ad correctionē: alios
deijcit ad ruinā.p̄s.xxvij.ꝟ.Qm̄ nō itel.
Añ deū nihil esse pōt:nisi qđ gl'osa fuerit
actione ꝑfectū.p̄s.xxxvij.ꝟ.Et nunc.

Deū qui mēte retinēt:eiꝰ testamentū nesci-
unt obliuisci.p̄s.xliij.ꝟ.Hec oīa.
Deꝰ:quō i medio eē dicaꝛ.p̄s xlv.ꝟ In me
Deus non solius iacob est deꝰ:ꝫ oīm q̄ sui
fide deuoti sunt.p̄s.xlv.ꝟ.Dn̄s virtutū.
Deus iacob:cur frequēter in psalmis appo
Deus deoꝝ:q̄s sit. (naꝛ.p̄s.xlv.ꝟ.vlti.
p̄s.xlix.ꝟ.j.Et ꝟ.Deꝰ manifeste
Deus:q̄d greca lingua dicaꝛ. Ibidē
Deꝰ deoꝝ:cur ⁊ quō velle suū p hūanas cō
suetudines digneꝛ exprimere. p̄s.xlix.ꝟ.
Deꝰ tāte iusticie est:vt ve- (Si esuriero.
lit se cū hoībus iudicari.p̄s.l.ꝟ. Tibi soli
Deꝰ nō delectaꝛ penis nr̄is: ꝫ ꝯfessionē q̄-
rit erroris.p̄s.l.ꝟ.Ecce in iniquita.
Deus:cur de celo ꝓspexerit filios hoīm.p̄s
Deū ante ꝯspectū suū:q̄s (lij.ꝟ.De celo.
ꝓponat.p̄s.liij.ꝟ.Qm̄ alieni.
Qñ deꝰ depcationē nō amouet:misc̄diam
suā sine dubitatōe ꝓcedit.p̄s. lxv.ꝟ.vlti.
Felix p̄ntia añ deū sp eē.p̄s.lxxj.ꝟ.Ex vsu
Deus alienꝰ:q̄s sit.p̄s.lxxx. In ꝯclusione.
Deus vltionū:q̄s sit.p̄s.xciij.ꝟ.j.
Merito ꝓ oībus dijs magnꝰ dr̄ deꝰ:a q̄ cūc
ta creata sūt.p̄s.cxxxiij.ꝟ.Quia ego co.
Deꝰ deoꝝ ē:cui nullꝰ silis iueniꝛ.p̄s.cxxxv.
Sic deꝰ creator ē oīm:ita pastor aian (ꝟ.ij.
tiū ꝓbaꝛ eē cūctoꝝ.p̄s.cxxxv.ꝟ.Qui dat
Deus pascit oīa spiritualia incor- (escam
poreo cibo misericordie sue. Ibidem.
Deus pōt dici qđ nō est:sed nō pōt cōpre-
hendi qđ est.p̄s.cxlj. In cōclusione.
Deprecatio:q̄d sit.p̄s.vj.ꝟ.Exaudiuit.
Depcatio:quid significet.p̄s.xxxix.ꝟ.ij.
Si tota cordis puritate deprecemur:facile
nos q̄ fecꝛ etiā reficiet.p̄s.xciij.ꝟ. Uenite.
Uox depcatiōis: q̄d sit. p̄s.cxxxix.ꝟ.Dixi
Auctor iusticie nō pōt illos dere- (dn̄o.
linquere: qui eiꝰ eligunt ꝓcepta comple-
re.p̄s.xxxvj.ꝟ.Quia dominꝰ amat
Nūq̃ malū derelinquit:q̄ cognosciꝛ ama-
re qđ peccat.p̄s.lj.ꝟ.Dilexisti mali.
Derisus: q̄l vox sit.p̄s.xliij.ꝟ.Posuisti n.
Iuste deseriꝛ virtus hūana:qñ datū bonū
atq̃ ꝑfectū nō largitori deo:sed ꝓprijs vi
ribus applicaꝛ.p̄s.xxxj.ꝟ.Nō sal.
Illas res absolute deserimꝰ:quas odio in-
teruenīente dānamꝰ.p̄s.lj.ꝟ.Dilex.mal.
Desideriū suū:q̄s añ deū ponat.p̄s.xxxvij
Necesse est desiderare vita- (ꝟ.Et ante.

Directꝰ q̄ dicat̃. ps̄. xxiiij. v̄. Diriget.

Qn̄ dirigamur a dn̄o. ps̄. xxxvj. v̄. A dn̄o.

Qui mētē dirigē dicat̃. ps̄. lxxvij. v̄. Genꝰ.

Quos dicamꝰ dirigi. ps̄. c. v̄. Nō habita.

Nisi aliq̄s a ꝓposito iniq̄tatis discesserit: locū in bonis actibus non habebit. ps̄. liij. v̄. Auerte.

Ostēdit dn̄s discrepātia nō amare: qn̄ cū ꝯstat dispersa colligere. ps̄. cxlvj. v̄. ij.

Tunc ꝑfecte discunt̃ mandata cū fiūt. ps̄. cxviij. Teth. v̄. Multiplicata.

Justꝰ vir: cur sibi semꝑ displicet. ps̄. liij. v̄.

Oia q̄ dn̄s facit aptissima dispositione cōplent̃: vt aū fieri nō debeāt: nisi qn̄ ille miseratꝰ indulserit. ps̄. cxviij. Aïn. v̄. Tēpus faciēdi. (Qm̄ deꝰ.

Distātia inter vias ⁊ semitas. ps̄. xxiiij. v̄.

Distantia inter māsuetos ⁊ mites. ps̄. xxiiij. v̄. Diriget. (Uias.

Diues raro sortē sibi cū pauperibꝰ intelligit eē cōmunē. ps̄. xlviij. v̄. Qui ꝯfidūt.

Diues: vn̄ dicat̃. ps̄. xlviij. v̄. Ne timueris.

Diuites: in scḋturis sepe in malo accipiunt̃: sic paupes in bono. ps̄. ix. v̄. Sedet i isi.

Uiri diuitiaꝝ q̄ dicāt̃. ps̄. lxxv. v̄. Dormie.

Diuitię large nō damnant̃: qbꝰ dispēsatio modificata ꝑstat̃. ps̄. lxj. v̄. Nolite.

Qui diuitijs apponit cor suū: aurū nō vult expendere: sed celare. ps̄. lxj. v̄. Nolite.

A diuinitate tm̄ vnusq̄sq; repellit̃: quantū eius pctā cumulant̃. ps̄. v. v̄. Decidāt.

Oia diuina q̄ ignoramus: nobis tenebrosa: ꝓfunda atq; obscura sūt: q̄uis ꝯtinuo lumie ꝑfruant̃. ps̄. xvij. v̄. Et posuit.

Diuina miseratio dn̄i nos mauult gehēnę penas euadere: dignatur sepiꝰ admonere. ps̄. xxxvj. v̄. Iniusti pu.

Diuinę scripturę genus elocutionis ꝓprium. ps̄. xliij. v̄. Uendidisti.

Docere: q̄d sit. ps̄. xvij. v̄. Qui docet.

Deꝰ: quō diuersa doceat. ps̄. cxviij. Teth.

Aliter docet deus: aliter magister humanus. Ibidem. (v̄. ij.

Doctrinę genꝰ efficacissimū: ⁊ inuitare ꝓsperis: ⁊ terrere aduīsis. ps̄. j. v̄. Nō sic im.

Doctrinę efficacissimā instrumenta q̄ sint. ps̄. xxxvj. v̄. Justi hereditate.

Doctoꝝ duo sunt genera. ps̄. l. v̄. Docea.

Oibus doctoribꝰ ꝑcipit̃ laudes dn̄i ꝑsonare: qui in cathedra senioꝝ residere noscuntur. ps̄. cvj. v̄. Et exaltent.

Ille diuinarū reꝝ doctꝰ ostēdit̃: q̄ sibi credita fecisse monstrat̃. ps̄. cxviij. Deleth.

Doctores quales oporteat esse. ps̄. cxxxj. v̄. Sacerdotes eius. (v̄. ij.

Quid ꝑ nomen doech idumei intelligat̃. ps̄. lj. circa titulum.

Sanctoꝝ cōsuetudo est sic dolere calamitates alienas vt ꝓprias. ps̄. cj. v̄. j.

Dolor: vnde dicat̃. ps̄. vij. v̄. Cōuertet̃.

Dolosos quotiēs exprimere volumus: duplicia coꝝ corda declaramꝰ. ps̄. xj. v̄. ij.

Dolor maximus sentit̃: qn̄ spes longa ꝓtrahitur. ps̄. xij. v̄. ij.

Dolor imitādus: iustū iudiciū: cōtra se hominē iustū irasci. ps̄. xxxvij. v̄. Qm̄ ego.

Dolor est grauis q̄ mulieribꝰ ꝓ pena pctī indictus est. ps̄. xlvij. v̄. Ibi dolor.

Dolus: q̄d sit. ps̄. xxxiij. v̄. Cohibe.

Dolus: multis modis ꝯcinnat̃. ps̄. xlix. v̄.

Dn̄s qn̄ ꝑscrutatur ⁊ temptat: quid faciat. ps̄. xxv. v̄. ij. (Os tuū.

Dominꝰ illos derelinquet: qui spē suā/aut in ꝓprijs viribus/aut in alicuꝰ hois presumptiōe posuerūt. ps̄. xxxiij. v̄. vlti.

Dn̄s actū querit ꝓbabilē: nō dulcisonā vocem. ps̄. xlix. v̄. Immola.

Dn̄o nō placet si laudes eiꝰ turpis ꝑsona decātet. Ibidē

Dn̄i ꝑconia nulla sufficienter ꝑualet cōplere creatura. Nec hoc solū hoibus arduū: verūetiā ipsis q̄q; angelis ꝓbat̃ immensum. ps̄. ciij. v̄. Q̄ magnificata.

Dn̄s cū nos respicit: oia ꝓsutura succedūt. Et cū se auertit: hūana indigētia salutari ꝑsidio nudata succūbit. ps̄. ciij. v̄. Auertēte.

Dn̄s: cur moysen ⁊ aaron miserit ad pharaonem. ⁊c̄. ps̄. ciiij. v̄. Misit moysen.

Dn̄s: cur recte dicat̃ bonus. ps̄. cv. v̄. j.

Talis nobis dn̄s efficitur: quales nos sibi esse ꝓbauerit. Ibidē. v̄. Et memor.

Dn̄s h̄ ꝯsueuit parcere: ⁊ ibi fidelibꝰ dignabit̃ eterna ꝑmia ꝯdonare. ps̄. cvj. v̄. j.

Qui longe sint a domio: ⁊ q̄ illi ꝓximi. ps̄. cxlviij. v̄. Hymnus omnibꝰ.

Cū dn̄s christus habeat oia ꝑfecte ac summa bona: dat vnicuiq; ꝓut vult: ⁊ ipse ē oim̄ sctōꝝ ꝑfecta plenitudo. ps̄. cxlix. v̄. vlti.

Domus dn̄i quare sit sola expetēda a bonis. ps̄. xxvj. v̄. Unam.

Domus: q̄d designet. ps̄. xcj. v̄. Plantati.

Beati dom⁹: q̄ sit. ps̄.cxi.v̄. Gloria ꝛ diui.
Dom⁹ dñi: qualis sit. ps̄.cxxi.v̄.j.
Dom⁹ nr̄a: recte dicat̄ ꝑpria cogitatio. ps̄.
Dona diuĩe clemẽtie cõ (cxxvij.v̄. Uxor.
ꝑhendi nequeũt. ps̄. xviij.v̄. Nã ꝛ seru⁹.
Donatistarũ cõfutatio. ps̄.lx. In ꝯclu.
Donec: q̄d significet. ps̄.cix.v̄.ij.
Donec: in scripturis diuinis omonymũ ẽ.
ps̄.cxxij.v̄. Et sicut.
Dormire: quid sit. ps̄.xl.v̄. Uerbũ.
Dormire: cui⁹ sit. ps̄ cxviij. Deleth.v̄. Dor
Dormitare: cui⁹ sit. Ibidẽ. (mitauit.
Dormitare: qñ dicat̄ dñs. ps̄ cxx.v̄ Nõ det.
Anime dormitationẽ Cassian⁹ accidiã vo-
cat: quã magno studio monachis ꝑsuadet
eẽ fugiẽdã. ps̄ cxviij Deleth.v̄. Dormita.
Draco spũalis: nisi dño ꝑmittẽte ñ ꝑualet
q̄cq̄ᵹ sua ꝑtãte ꝑficere. ps̄.ciij.v̄. Draco.
Draconis spũalis: q̄ sit esca. Ibidẽ.
Quõ draconi diabolo ab angelis ꝛ fideli-
bus illudat̄. Ibidẽ. (te dñm.
Draconis descriptio. ps̄ cxlviij.v̄. Lauda-
Ducẽ: quẽ dicam⁹. ps̄. liiij.v̄. Tu vero.
Lecta ꝛ excogitata: quõ dulcescere possint
ps̄.lxxxix. In cõclusione.
Dulcis: cur sit dñs. ps̄.xxiiij.v̄. Dulcis.
Dura: cur dñs ostendat fidelibus suis. ps̄.
lix.v̄. Ostendisti.

Brietas in scripturis diuinis
pleruq̄ᵹ in bono ponit̄. In scripturis
aũt secularib⁹ vel in cõmunib⁹ fabul/nũ-
q̄ᵹ. ps̄.lxiij.v̄. Uisitasti.
Ebrietatis spiritalis cõmẽdatio. ps̄.xxxv.
Ecce: cur hic ꝛ in superiori psal- (In ꝯclu-
mo positũ sit. ps̄.cxxxiij.v̄.j.
Ecclesia: quid sit. ps̄.iiij. In diuisione.
Cur ecclesia catholica: quãto plus ꝑsecuti-
onib⁹ ꝯstringit̄: tãto ampli⁹ fidei augmẽ-
to dilatet̄. ps̄.xvij.v̄. Et ꝑduxit me.
Ecclesia duobus modis laborat. ps̄.lxi.v̄.
Mater ecclesia ne despere- (Uerũtamẽ.
mus bona ꝑmisit: ꝛ ne peccem⁹ grauiter
cõminata est. ps̄.xcj. In ꝯclusione.
Qdiu mũdus agit̄: ecclesia christi maledi-
corũ turba ꝑcingit̄. ps̄.cviij.v̄. penlt.
Ecclesia: quid interꝑtet̄. ps̄.cxlix.v̄.j.
Eccl̃ie laus ꝛ cõmẽdatio. In ꝑlo.ca.xvij.
Ecclesie: qñ plurali numero dicunt̄: q̄d sig
Ecclesie distincta (nificẽt. ps̄.xxv.v̄. vlti.
officia: que sint. ps̄.xlvij.v̄. penlt.

Eclipsis: q̄d sit. ps̄ lxxiiij.v̄. Quia neq̄ᵹ. Et
ps̄.cxviij. Zai.v̄.j. Et ps̄.cxxj.v̄. Quia il-
lic. Et ps̄.cxxxvj.v̄. Qui dicũt exinanite.
Nõ in edificijs parietũ gaudet dñs: sed fi-
deliũ deuotione. ps̄.lxviij.v̄. Mñ deus.
Edom: q̄d iterꝑtet̄. ps̄.cxxxvi.v̄. Memto.
Quõ dñs educat nos de terra egypti. ps̄.
lxxx.v̄. Ego sum.
Educere: q̄d sit. ps̄.xxxvj.v̄. Et educet.
Effecit: q̄d significet. ps̄.vij.v̄. Et in ipso.
Effraim: q̄d interꝑtat̄. ps̄ lxxvij.v̄. Filij ef-
fraim. Et ps̄.cvij.v̄. Me⁹ est galaad.
Effrata: q̄d significet. ps̄.cxxxj.v̄. Ecce au.
Effrem: quid interꝑtet̄. ps̄. lix.v̄. Me⁹ est
galaad. Et ps̄.lxxix.v̄.ij.
Egyptus: q̄d sit: ꝛ quid mystice significet.
ps̄.cxxxiij.v̄. Qui ꝑducit.
Elatio noxia: vñ ꝑueniat. ps̄.xcj.v̄. Quia
delectasti.
Electoꝝ numer⁹ creuit: q̄̃tũ se ira tyrãnoꝝ
succẽdit. ps̄.cxviij. Res.v̄. Multi.
Dñs cur peccatores bñficijs suis creberri-
me eleuet: ꝛ post eadẽ collata subtrahat.
ps̄.cj.v̄. A facie.
Elemosynarũ largitiõis cõmendatio. ps̄.
Elemosynas quas de⁹ habeat gra(xl.v̄.j.
tas. ps̄.cxviij. Res.v̄. Uide.
De laborib⁹ ꝑprijs: nõ de rapina elemosy-
nas facere debem⁹. ps̄.cxxv.v̄. Euntes.
Ipsam solã elemosynã christ⁹ accipit: quã
eius nomini fidelis christian⁹ obtulerit.
ps̄.cxxxij.v̄. In noctib⁹.
Eligere: q̄d sit. ps̄.cxviij. Deleth.v̄. Uiã.
Nullus aliquid eligit boni: nisi bis cõtra-
ria cõtempsisse doceat̄. ps̄.cxviij. Thau.
v̄. Fiat manus.
Eloquẽtia totius legis diuine qualis sit.
In ꝑlogo.ca.xv.
De eloq̃ntia ꝑpa psalterij. In ꝑlo.ca.xvi.
Eloq̃ntiã suã oĩpotẽtia dñi varijs discipli
nis ꝛ artib⁹ plenissime ditauit. ps̄.vj.v̄.j.
Eloquẽtia diuina schematibus crebris ꝑ-
bat̄ eẽ plenissima. ps̄.xvij.v̄. Prefulgore
Eloquia dñi: que sint. ps̄.xj.v̄. Eloquia.
Eloquia diuina: cur diuersitatis intelligẽ-
tiã habeãt. ps̄.lij. In ꝯclusione.
Eloquꝫ dñi: cur ignitũ dicat̄. ps̄ cxviij. Sa
Reꝑhẽsio nostra: q̄ relicto (dc.v̄. Ignitũ.
eloq̄o dei; ad ineptas mũdi fabulas trã-
ferimur. Ibidẽ. Thau.v̄. Pronũciauit.

Eman: qd interpꝛetat̃. ps̃. lxxxvij. circa titu.
Emphasis: quid sit. ps̃. xxiiij. ꝟ. Scd̄m. Et ps̃. xxvj. ꝟ. Si cōsistāt. Et ps̃. xliij. ꝟ. In dn̄o. Et ps̃. xlvij. ꝟ. j. Et ps̃. lix. ꝟ. j. Et ps̃ lxxv. ꝟ. Dormierūt. Et ps̃. lxxxiij. ꝟ. j. Et ps̃. cxvij. ꝟ. Benedictus. Et ps̃. cxlvij. ꝟ.
Emulari: ꝛ in malo ꝛ in bo (Qui posuit. no ponit̃. ps̃. xxxvi. ꝟ. j.
Energia: qd sit. ps̃. xxxiij. ꝟ. Magnificate. Et ps̃. xxxvi. ꝟ. Uidi ipiū. Et ps̃. lxxv. ꝟ.
Enigma: qd sit. ps̃. lviij. ꝟ. (Ibi ꝯfregit. Cōuertent̃. Et ps̃. xcvj. ꝟ. Annūciauerūt.
Enneomatice: qd sit. ps̃. xiij. ꝟ. Sepulcrū.
Enthymema: qd sit. ps̃. xx. ꝟ. Qm̄ rex.
Quas argumētatiōes: dialectici enthymemata appellēt. ps̃. xciij. ꝟ. Qui plantauit.
Epanodos: qd sit. ps̃. cxiij. ꝟ. Quid ē tibi.
Epembasis: qd sit. ps̃. iij. ꝟ. Multi. Et ps̃. xxi. ꝟ. Ad te cla. Et ps̃. lvi. ꝟ. Exurge. Et ps̃. lviij. ꝟ. ij. Et ps̃. lxvi. ꝟ. j. Et ps̃. lxxiij. ꝟ. Posuerūt. Et ps̃. xcij. ꝟ. j. Et ps̃. cij. ꝟ. vlti. Et ps̃. cxx. ꝟ. Dn̄s custodit.
Epexergasia: qd sit. ps̃. xxxvi. ꝟ. Inimici.
Ephexegesis: qd sit. ps̃. vij. ꝟ. Dn̄e de⁹. Et ps̃. xx. ꝟ. Magna ē gloria. Et ps̃. xxix. ꝟ. Audiuit. Et ps̃. xxxviij ꝟ. ij. Et ps̃ xlvj. ꝟ ij. Et ps̃. cviij. ꝟ. Fiant dies.
Epicherema: quid sit. ps̃. xxvi. ꝟ. j. Et ps̃. xxxvi. ꝟ. ij. Et ps̃ xxxviij. ꝟ. A fortitudīe.
Epidiorthosis: quid sit. ps̃. lxi. ꝟ. ij.
Epimone: qd sit. ps̃ xij. ꝟ. j. Et ps̃ xxviij. ꝟ. ij. Et ps̃. lxxi. ꝟ. j. Et ps̃ xcv. ꝟ. ij. Et ps̃. cj.
Epinalepsis: qd sit. ps̃. lxxxij. ꝟ. j. (ꝟ. ij.
Epiphonema: qd sit. ps̃. xxij. ꝟ. vlti. Et ps̃. xxx. ꝟ. vlti. Et ps̃. cxxxiij. ꝟ. Oia q̄cūq̄.
Epithalamij īterp̄tatio. ps̃. xliij. In diui.
Per h̄ epitheton: ꝑlnis: ꝟi ꝑdicatores ꝯ̄ falsis seq̄strant̃ heretici. ps̃. lxxv. ꝟ. Illūīās
Duo simul epitheta vni ꝑsone nō poterāt cōuenire. ps̃. cxxxix. ꝟ. j.
Epitrochasmos: qd sit. ps̃. xxij. ꝟ. vlti. Et ps̃. lxix. ꝟ. j. Et ps̃. cxiiij. ꝟ. j.
Epizeuxis: qd sit. ps̃. cviij. ꝟ. Hoc op⁹. Et ps̃. cxxxix. ꝟ. Dn̄e dn̄e.
Epulas: quid dicamus. ps̃. lxvij. ꝟ. ij.
Equ⁹: cur falsus dicat̃. ps̃. xxxij. ꝟ. Falsus.
Semp̄ errare necesse ē absente via rectissi-
Qui erecti ꝛ vani (ma. ps̃. xxxvij. ꝟ. penlt. tati supini sunt: nequaq̄ possūt subiecta oculis intueri. ps̃. cxviij. He. ꝟ. Inclina.

Erige: vn̄ sit cōpositū. ps̃. xxx. ꝟ. j.
Error maxim⁹ nascit̃: qn̄ icōueniens reddit̃ alibi: qḋ dictū ꝯstat ad aliud. In ꝓlo. ca.
Errores hūani: trib⁹ modis ꝓueni- (xiij. unt. ps̃. j. ꝟ. j.
Errores alios sectamur: qn̄ de⁹ discedit a nobis. ps̃. xxxvij. ꝟ. penlt.
Erroꝛib⁹ hūanis tribus modis excedit̃. ps̃
Erotema: qd sit. ps̃. ij. (xviij. ꝟ. Delicta. ꝟ. j. Et ps̃. xiiij. ꝟ. j. Et ps̃. xlj. ver. Quare me. Et ps̃. lxxxviij. ꝟ. Quis est homo.
Erotesis: qd sit. ps̃. cxviij. Beth. ꝟ. j. Et ps̃ cxix. ꝟ Quid det̃. Et ps̃ cxliij. ꝟ. Dn̄e qd.
Erubescere: qd sit. ps̃. xxiiij. ꝟ. j.
Erubescere: cui⁹ sit. ps̃. xxxiij. ꝟ. Accedite.
Eructare: qd dicam⁹. ps̃. xliij. ꝟ. j.
Erudit⁹: q̄ dicat̃. ps̃. lxxxix. ꝟ. Dexterā.
Esca: vn̄ dicat̃. ps̃. lxxvij. ꝟ. Adhuc.
Escas: cur egrotis dicam⁹ dari. Ibidē. ꝟ. Et temptauerūt.
Etatū mundi descriptio. ps̃. xcij. circa titu.
Etham: qd iterp̄tet̃. ps̃. lxxiij. ꝟ. Tu diru.
Ethan: qd iterp̄tet̃. ps̃. lxxxviij. circa titu.
Ethopeia: quid sit. ps̃. xv. ꝟ. j. Et ps̃ xxiiij. circa diuisionē. Et ps̃. xxxvij. In diuisiōe Et ps̃. lxxx. ꝟ. In tribulatione.
Etiologia: qd sit. ps̃. xv. ꝟ. Propt̃ h̄. Et ps̃ lv. ꝟ. vlti. Et ps̃. xcv. ꝟ. Qm̄ magn⁹. Et ps̃. cxiij. ꝟ. Super mia. Et ps̃. cxxxviij. ꝟ. Si sūp sero. Et ps̃. cxlij. ꝟ. Ne auertas.
Etymologia: quid sit. ps̃. j. ꝟ. j.
Tūc euadim⁹ aduersarios: qn̄ locis munitissimus vendicamur. ps̃. lxx. ꝟ. Esto mi.
Quāta sit pena euelli de amenissimo dn̄i tabernaculo. ps̃. lij. ꝟ. Propterea.
Quid euenire solet in bono negocio laceratis. ps̃. lxviij. ꝟ. Qm̄ ꝓpter te.
Euge: verbū ꝑconiale: quō trahat̃ ad derisionē inferendā. ps̃. xxxix. ꝟ. Ferant.
Euge: sermo laudātis ē. ps̃. lxix. ꝟ. Auītat̃
Exallage: qd sit. ps̃. cxvij. ꝟ. Oēs (statim. gentes. Et ps̃. ij. ꝟ. Ego aūt. Et ps̃. xviij. ꝟ. In oēm terrā. Et ps̃. xxxix. ꝟ. Annūciaui. Et ps̃. l. ꝟ. Libera.
Exaltabo: quid significet. ps̃. xxix. ꝟ. j.
Examinat⁹ est dn̄s christ⁹ tribulationibus ignitis. ps̃. xvi. ꝟ. Probasti.
Qn̄ exardescam⁹. ps̃. lxxxviij. ꝟ. Usq̄ quo
Qui prius exaudiant̃: ꝛ postea despiciat̃. ps̃. liiij. ꝟ. j.

et expositorū ānotatio

Oēs nisi p gr̄aʒ dñi liberenť:a diabolo ve-
lut pharaonis impia dñatione deprimū-
tur.ps̄.cxxxiiij.v̄.Qui pducit. (Ideo te
Malo℞ libertas:quid cōferat.ps̄.lxxij.v̄.
Libri psalmo℞ mgr̄i cōmendatio.ps̄.lxxi.
Ille solus in libro vite cō- (In pfatione.
scribit:cu⁹ oia pctā delenť.ps̄.l.v̄.ij.
Limus:vñ dicatur.ps̄.lxviij.v̄.ij.
Linea:quid sit.ps̄.xcvi.v̄.Illuxerūt.
Lingua magniloq̄:q̄ sit.ps̄.xi.v̄.Disp̄dat
Linguā i lubrico fauciū ↄstitutā:difficilis
res est veritat' rigide tenere mensurā.ps̄.
Lingua bene clausa seruabi (xxxviij.v̄.i.
tur:si ei⁹ ianua custodiať.ps̄.xxxviij.v̄.ij.
Locutōis gen⁹:scriptura℞ diuina℞ ppriū
ps̄.vij.v̄.Judica me.
Gen⁹ ppriē locutōis:qd eloquētia nō pōt
habere cōmunis.ps̄.xlix.v̄.Immola.
Concupierūt ↄcupiscētias:gen⁹ locutiōis
in scripturis diuinis creberrimū.ps̄.cv.
v̄.Et concupierūt.
Locutōez q̄ in cōi nō iuenit:int' ppria leg'
diuiē ē cōnumerāda.ps̄.xliij.v̄.Ois glīa
Locuples:qs dicať.ps̄.lxiiij.v̄.Uisitasti.
Loc⁹ pcto℞ mūd⁹ iste.ps̄.xxxvi.v̄.Et trāſ.
Locusta:qd sit.ps̄.ciiij.v̄.Dixit ꝛ venit.
Locutē ppriētas.ps̄.cviij.v̄.Sic vmbra.
Cur de⁹ frequēter sit locut⁹ pṗib⁹ nr̄is:sed
semel atq̄ specialiť filio suo.ps̄.lxi.v̄.vlť.
Cur locutus dñs nob̄ more hūano fuerit:
Longitudo dierū: (ps̄.cv.v̄.Et memor.
qd significet.ps̄.xcij.v̄.vlti.
Longū non est:in quo aliqd extremū est.
Nullus hominū siccant⁹ est (Ibidem.
vt si iter emulos loquať:nullū verbū ei⁹
icurrat aliquā questionē.ps̄.xxxviij.v̄.i.
Loq̄:qd significet.ps̄.xciij.v̄.Pronūcia.
Luna:mult' reb⁹ cōparať.ps̄.viij.Qm̄ vi.
Aceria:qd sit.ps̄.lxxxviij.v̄.
Destruxisti.Et ps̄.lxi.v̄.Quousq̄.
Et ps̄.lxxix.v̄.Ut quid.
Maceries:qd sit.ps̄.cxliij.v̄.Nō est ruina
Madian:qd iterpťeť.ps̄.lxxxij.v̄.Fac ilť.
Magistri secularıū lra℞ cognoscere admo
nent:et sacr' lr̄is schemata ac diuisi gene-
ris argumēta:diffinitōes quoq̄ ꝛ oim di
sciplina℞ doctrinas pfluxisse:cum in his
lr̄is posita videāt:q̄ ante scholas suas lō
ge pri⁹ dicta fuisse sentiūt.ps̄.xxiij.v̄.vlť.
Magnalia:vñ dicanť.ps̄.lxx.v̄.Potētiā.
Magnificari:qd sit.ps̄.xix.v̄.Letabimur

Magnificať:ab humana ↄsuetudine mu-
tuatum est.ps̄.lxix.v̄.Exultent.
Quis dicatur magnificari. Ibidem.
Q̄ magnificata sint opa dñi:inferiora de
clarant.ps̄.ciij.v̄.Q̄ magnificata.
Qm̄ dñs apud homīes magnificeť.ps̄.ciij.
Magnitudo facti:potētiā testatur (v̄.j.
auctoris.ps̄.lxx.v̄.Potentiaʒ tuā ꝛ iusti.
Magn⁹:q̄ dicať.ps̄.xciij.v̄.Qm̄ deus.
Cur magn⁹ sit dñs nr̄.ps̄.cxlvi.v̄.Magn⁹
Maiestas diuina:q̄ sibi habitacula faciat
Diuina maiestas (ps̄.cxxxi.v̄.Qm̄ elegit
nō austera ptāte seuera est:vt illos velit
affligere:q̄ sed peccato℞ suo℞ recordatio
ne discrutiāt.ps̄.cxlij.v̄.j.
Diuinē maiestati nō poterat aliqd insen-
satū cōparari:nisi sub aliq̄ significatōe p
babili:qd in scriptur' diuis frequēter re-
Maiora ↄtinēt in- (perit.ps̄.cxxiij.v̄.j.
tellectū minorū.ps̄.ciiij.v̄.Et pcussit.
Decet nos semp execrare:que mala sūt ꝛc.
ps̄.cxviij.Mem.v̄.vlti.
Mala oia tūc finiēda sunt:qñ auctor oim
pctōꝛuʒ cū sua plebe dānabitur.ps̄.ix.v̄.
Judicare pupillo.
Mala tūc cadūt sup nos:qñ ea vitare nō
possum⁹.ps̄.lxviij.v̄.Qm̄ zelus.
Maledicunt corde:q̄ sanctas scp̄turas vi-
tio puerse nouitat' intelligunt.ps̄.lxi.v̄.
Ex macie qñ pueniat ma (Uerūtamen.
licia.ps̄.lxxij.v̄.Prodijt.
Nomē malicie:oim criminū capax est.ps̄.
Sicut caritas multifarias (xciij.v̄.vlti.
virtutes cōplectiť:ita malicia crimina di
uersa cōplectiť.Ibidem.
Nunq̄ sic cauta est malicia:vt ipsa sibi nō
loquať adūsa.ps̄.cxxxix.v̄.Caput circui.
Malignantes:qui dicanť.ps̄.xxi.v̄.Qm̄
circumdederūt me canes.
Malis:cur bñ opteť.ps̄.xxxix.v̄.Auertā.
Mali:qūo euadere possint:ꝛ quomodo
pereant. Ibidem.
Mali cū ad veritatē veniūt a pristina intē
tione dispeūt.ps̄.liij.v̄.Auerte.
Cur omne malū duꝛ₃ cōmitť:suam por-
tet vltionē.ps̄.lvij.v̄.penulti.
Malū duplex ē:neq̄ciā cogitare:eāq̄ tāq̄
bonū aliqd palā pferre.ps̄.lxxij.v̄.Cogi.
Malū est oñe phibitū:et quicqd veritati
repugnat.ps̄.xxxiij.v̄.Cohibe.
Dñs qb⁹ mal⁹ videať.ps̄.cxi.v̄.In memo.

Notabiliū dictorū

Per malū: qd intelligat̃. ps̃. cxx. ꝟ. penul.
Mānа: qd interp̃tet̃. ps̃. lxxvij. ꝟ. Et pluit.
Manasses: qd interp̃tet̃. ps̃. lxxix. ꝟ. ij. Et
ps̃. cvij. ꝟ. Meꝰ est gal. Et ps̃. lix. ꝟ. Meꝰ
Mādare: qd sit. ps̃. ciiij. ꝟ. Memor. (ē gal
Nō mandatū: seculo isto deficiēte ꝑmane
at. ps̃. cxviij. Mem. ꝟ. Sup inimicos.
Si mandata dñi custodiremꝰ: leticiā vtiq̃
haberemus: nō plorationis ardorem. ps̃.
cxviij. Phe. ꝟ. vlti.
Māducare: qd sit. ps̃. cxxvij. ꝟ. Labores.
Mane: q̃re dicat̃. ps̃. v. ꝟ. Qm̃ ad te ora.
Mane: q̃s dicat̃ deprecari. Ibidem.
Manifeste: vnde dicat̃. ps̃. xlix. ꝟ. Deus.
Deo manifesta sūt cūcta q̄ agimꝰ: ꝛ nobis
plerumq̃ ignota sunt: q̄ culpis surripien
tibꝰ ꝑpetramꝰ. ps̃. lxviij. ꝟ. Deꝰ tu scis.
Mansueti: q̄ dicant̃. ps̃. xxiiij. ꝟ. Diriget.
Māsueti: q̄ dicant̃. ps̃. xxxvi. ꝟ. Māsueti.
Mansueti suscipiunt̃ in celū: sup̃bi deiici
unt̃ in terrā. ps̃. cxlvi. ꝟ. Suscipiens.
Manꝰ: cōe nomē ē. Ita em̄ ꝛ dextra dicit̃
et sinistra. ps̃. cxx. ꝟ. Dñs custodit te.
In hoc seculo leuādę sunt manꝰ: vbi bona
opatio dñi meret̃ auxilium. ps̃. cxxxiij. ꝟ.
Mare: cur mundū istū de- (In noctibꝰ.
signet. ps̃. lxvij. ꝟ. Dixit dñs. (celi.
Mare: qd significet. ps̃. lxxxviij. ꝟ. Tui st̃.
Mare: quid sit. ps̃. xcij. ꝟ. penult̃.
Mare: vñ dictū sit. ps̃. ciij. ꝟ. Hoc mare.
Mare rubrū: est seculi istiꝰ ꝑmixta ꝓfudi-
tas: quā multꝭ diuisionibꝰ transimus ꝛc̃.
ps̃. cxxxv. ꝟ. Qui diuisit mare.
Marię ꝟgis illęsa viscera illū portauerūt:
quē si i nuda deitate venisset: nō cęlum:
nō terra: nō maria: nō vlla creatura susti-
nere potuisset. ps̃. xvij. ꝟ. Et posuit.
Miscōia dñi est: qd̄ de maria virgīe nasci
scd̄m carnē ꝓ nr̄a infirmitate dignatꝰ est.
Maria virgo: vñ (ps̃. lxxvi. ꝟ. Aut i finē.
ꝓcreata sit. ps̃. lxxxiiij. ꝟ. Vextm̄ ppe.
Maria ex qua natus est xp̄s: ancillā se ꝓ-
fitetur. ps̃. lxxxv. ꝟ. Miserere.
Martyres: cur a se petāt opprobria remo-
ueri. ps̃. cxviij. Gimel. ꝟ. Aufer.
Matutinū: vñ dicat̃. ps̃. xxi. circa titul̃.
Matutinū: qd dicat̃. ps̃. xxix. ꝟ. Ad vesp.
Medicꝰ tūc q̃rit̃: qñ viscera hūana morbꝰ
aliq̄s ḡuare fecit̃. ps̃. cxiiij. ꝟ. Tribulatōez
Cur celesti medico vulnera ꝓdātur. ps̃. lix.
ꝟ. ij.
Medici q̄uis corpibus adhibeant curaz:
aias tñ peccatis mortuos resuscitare nō ꝙua
lent. ps̃. lxxxvij. ꝟ. Nunqd.
Meditatio: q̄ ad dñm possit ꝑuenire. ps̃.
In medio: quō dicatur (cxviij. ꝟ. Et erūt.
deꝰ esse. ps̃. xlv. ꝟ. Deus in medio.
Meditatio legis: q̄ sit. ps̃. cxviij. Lamech
Quę meditatio b tōs faciat. ps̃. (ꝟ. Nisi.
cxviij. Ioth. ꝟ. Veniant.
Meditari mādata ñ pōt: nisi q̄ ea assidua
lectiōe cucurrerit. ps̃. cxviij. Vau. ꝟ. Et
Quō hūana fragilitas cōti- (meditabor.
nue possit legem dei meditari. ps̃. cxviij.
Sancti: qñ meditēt̃ iustifica- (Mem. ꝟ. i.
tiōes. ps̃. cxviij. Samech. ꝟ. Adiuua me.
Assidua cogitatiōe in diuis scripturꝭ medi
tari: quid ꝯferat. ps̃. lxxvi. ꝟ. Et medita.
Melech: qd interp̃tet̃. ps̃. lxxxvij. circa ti.
Memor: quādo sit dñs hominis. ps̃. viij.
Duobꝰ modis memo- (ꝟ. Quid est hō.
res sumus. ps̃. lxix. circa titul̃.
Psalteriū: si quis voce reddat: memor dñi
non est nisi effecerit quę ꝙcipiunt̃. ps̃. cij.
ꝟ. Et memoria.
Illos dicimur memorari: q̄bus sumꝰ aliq̄
In memoria (ꝯstaturi. ps̃. cviij. ꝟ. Fiāt.
hn̄c q̄s dicamꝰ. ps̃. xxxiij. ꝟ. Vultus aūt.
Delere: scribere ꝛ librū habere: datū ē hoi
causa memorię. ps̃. lxviij. ꝟ. Deleant̃.
Memoria: qd sit. ps̃. cij. ꝟ. Et memoria.
Memorię dei fructꝰ. ps̃. lxxvi. ꝟ. Negaui.
Iustꝰ: q̄ vocat̃ ad ꝙmiū: in memoria ętna
erit. ps̃. cxi. ꝟ. In memoria.
Mendacij sui pęnas recipit: q̄ falsum testi
moniū ꝓferre ꝯtēdit. ps̃. xxvi. ꝟ. Retra.
Illumiati: mēdaces se eē ꝯgnoscūt. ps̃. cxv
Mēdaciū: cur laboriose fingat̃. ps̃. (ꝟ. ij.
cxxxix. ꝟ. Caput circuitus.
Mensa: vnde dicat̃. ps̃. xxij. ꝟ. Parasti.
Mensa dñi: qd sit. ps̃. lxviij. ꝟ. Fiat mēsa.
Mensa: ꝛ i bono ꝛ in malo ponit̃. Ibidē.
Mentiri: qd sit. ps̃. xvij. ꝟ. Filij alieni.
Vę illis: q̄ in hoīs arbitrio putāt ꝯsistere:
vt ad aliqua dei munera mereatur ꝑueni
re. ps̃. lviij. ꝟ. Fortitudinē.
Meridies: vñ dicat̃. ps̃. liiij. ꝟ. Vespere.
Metabole: qd sit. ps̃. v. ꝟ. ij. Et ps̃. lxviij
ꝟ. Nō me demergat. Et ps̃. lxxix. ꝟ. Vi-
Metaphora: qd sit. ps̃. xxxi. (neam ex.
ꝟ. Vextm̄. Et ps̃. cxlvi. ꝟ. Qui sanat.
Metastasis: qd sit. ps̃. cxl. ꝟ. Nō declines.

eo habitaret.ps̄.lxvij.v̄. Mons in quo.
Apl̄i:euangeliste ⁊ ꝑdicatores:cur mōtes appellent̄.ps̄.cxiij.v̄. Montes.
Mōtes:⁊ in bono et in malo ponūtur.ps̄.
Violēto morbo:nō vnū me (cxxiij.v̄.ij. dicamē apponit̄.ps̄.cxxix. In cōclusione.
Morte affici:qd sit.ps̄.xliij.v̄. Oīm ꝓpt te
Mori:iustis ⁊ peccātib⁹ ꝓbat̄ esse (mor. cōmune:ꝫ nimis lōga discretiōe separantur.ps̄.cxiij.v̄. Non mortui.
Moris dn̄i:⁊ hūane ꝯsuetudis differētia.
Mors pctōꝝ:quō ⁊ (ps̄.xxxiij.v̄. Iuxta. vbi sit pessima.ps̄.xxxiij.v̄. Mors pctōꝝ
Mors martyꝝ:pulcherrie ⁊ breuit̄ defini-
Usus mortaliū q̄ꝫ (tur.ps̄.cxv.v̄. Calicē. dū i mūdo sum⁹: q̄s sit.ps̄.ciij.v̄. Exiet.
Oēs hoīes:siue iusti siue iniusti siue pctō-res:mortē videbūt q̄ ꝑmo homini īflicta est lege pcti.ps̄.lxxxviij.v̄. Quis est hō.
Solus ille morti nō tradit̄:cui⁹ h̄ vitia cō-missa purgant̄.ps̄.cxvij.v̄. Castigans.
Mortē iustoꝝ ꝑconiū.ps̄.cxv.v̄. Preciosa
Mortua iacent:q̄ a vite auctore submota sunt.ps̄.cxxxv.v̄. Qui percussit.
Si mltitudo miscdie nō fuisset:neq̄ꝫ redimi poteram⁹ obnoxij.ps̄.lxviij.v̄. In mlt
Multitudo fuit delicti:ꝫ multo (titudie. numerosior miscdia illa q̄ vicit. Ibidem.
Mltitudies aq̄ꝝ:qd repsentēt.ps̄.xvij.v̄.
Mlto maior ē miscdia dn̄i:q̄ꝫuis (Misit. pctā nr̄a videant̄ ingētia.ps̄.l.v̄.ij.
In isto mūdo eccl̄ia īt iniq̄s ābulat:donec iudicij dies bonoꝝ maloꝝq̄ꝫ seq̄strator aduenerit.ps̄.xxij.v̄. Nam ⁊ si am.
Mūd⁹ iste:duob⁹ modis trāsit̄.ps̄.xxxvi.
Mūdus iste cōparat̄ ma (v̄. Et transiui. ri.ps̄.lxiiij.v̄. Exaudi.
Legi dn̄ice q̄uāmō videt̄ ingrtus:q̄ tormē-ta martyrij cū murmuratiōe ptulerit.ps̄. cxviij. Res.v̄. Vide quia.
Musica:quid sit.ps̄.xcvij. In cōclusione.
Instrumēta musica: cur frequēter ponant̄
Musice disciplie cō- (i psalmis. Ibidē. mēdatio atq̄ꝫ partitio.ps̄.lxxx.v̄. Cantte
Notatio ꝑfectionis toti⁹ musice discipline ps̄.cl.v̄.vlti.

Arratio:q̄d sit.ps̄.vi.ī diuisione.Et.ps̄.cxxxv.v̄. Qui fecit celos.
Narrare:quid sit.ps̄.xxi.v̄. Narrabo.
Facta dn̄i narrare:laudare est:cui⁹ dn̄i opa referunt̄:glīa semꝑ augetur.ps̄.lxxvij.v̄. Narrantes. (habent.
Nares:vnde dicte sint.ps̄.cxiij.v̄. Aures
Natura:quid sit.ps̄.xv. i diuisiōe. Et.ps̄.
Natura eadez est:cui dn̄s dixit: (xxi.v̄.i. Esto mee ꝑnceps sedis:⁊ q̄ audiuit:Terra es in terrā ibis.ps̄.lxxij.v̄. Tenuisti.
Nos obseq̄a naturaliū reꝝ ad auctoris referam⁹ impiū:q̄ creaturas suas ipsa potētia sibi parere iubet q̄ fecit existere.ps̄.
Necessariū est val- (cxlviij. In ꝯclusiōe. de:vt semꝑ nos ⁊ grā dn̄i ꝑcedat:⁊ misericordia subsequat̄.ps̄.xxij.v̄. Et miscdia.
Neccessitas:vn̄ dicat̄.ps̄.xxx.v̄. Quia re-
Negligē nūq̄ꝫ pōt homo q̄ dili- (spexisti. git.ps̄.cxviij. Vau.v̄. Et meditabor.
Aurū et gēmas negligere:quis possit.ps̄. cxviij. Ain.v̄.vlti.
Negociatio:quid sit.ps̄.lxx.v̄. Quia nō.
Negociatores:q̄ aboiabiles estiment̄.ps̄. lxx.v̄. Quia nō cognoui. (cipes.
Neptalim:qd interꝑtet̄.ps̄.lxvij.v̄. Prin-
Nequā:vn̄ dicat̄.ps̄.xxxvi.v̄. Desine ab
Pi⁹ creator nescit irasci nisi qn̄ no- (ira. bis existē videmur adūsi.ps̄.xci.v̄. Oīm
Nihil deo obtulit hūana ꝯditio:vt (ecce. mereret̄ muneris sui largitate gaudere. ps̄.lviij.v̄. Fortitudinē.
Nimis:quid significet.ps̄.xcv.v̄. Oīm magn⁹. Et.ps̄.cxviij. Aleph.v̄. Tu mādasti
Nimis:valdē significat.ps̄.cxxxviij.v̄. Mi
Nimi⁹:qui dictus sit.ps̄. (hi aūt nimis. cxviij. Aleph.v̄. Tu mandasti.
Nocē q̄ ꝯtendūt:frequēter ꝑstat.ps̄.xxvij. v̄. Da illis.
Nocticorax:q̄d dicat̄.ps̄.ci.v̄. Similis.
Nomē aliq̄d cum nō ponit̄ ad quē ꝑtinet: necesse est vt h̄ de aliq̄ sūmitate dictū sen
Cur nomē ꝑriarche (tiat̄.ps̄.ix.circa titu. Iacob:addat̄ in psalmis.ps̄.xix.v̄.i.
Nomē dn̄i:int̄ cetera saluator etern⁹ ē.ps̄.
Nomē dei i toto orbe (xxxix.v̄. Btūs vir. traꝝ credit̄ adorādū.ps̄.xlvij. Scdz no.
Nomē:vn̄ dicat̄.ps̄.lxxi.v̄. Sit nomē.
Scim⁹ a dn̄o noia notare posse sctōꝝ:qn̄ eos in celis legim⁹ eē ꝯscriptos.ps̄.cxlvi. v̄. Qui numerat.
Ipsi se ꝑ se nosse nō pn̄t:q̄ ꝑuis cogitatio nib⁹ occupant̄.ps̄.xciij.v̄. Dn̄s nouit.
Quō data nobis recte nr̄a dicam⁹.ps̄.lv. v̄. In deo laudabo.
Notarius:q̄ dicat̄.ps̄.xliij.v̄.ij.

Notabiliū dictorū

Orō q̄t modis: ⁊ vñ dicaṫ. ps̄. xvi. circa tit.
Oratio pfecta cui⁹ sit. ps̄. xvi. ꝟ. i.
Orōnis ⁊ depcatōis differētia. ps̄. xxxviij.
Oratio sacrificiū est: qḋ deus (ꝟ. Exaudi.
sup̄ victimas eligit. ps̄. xli. ꝟ. Apud te.
In dñicā orōnem: cypriani cōmendaṫ ex-
Notum est (positio. ps̄. lxxi. ꝟ. Et viuet.
dñice orōis bñficiū: q̄ sp vtiṫ eccl̄ia. Ibiḋ
Orō: nomē omonymū. ps̄. lxxxv. circa tit.
Orōnis etymologia. Idem.
Orō quō differenṫ apud hoies: ⁊ corā deo
Oratio quomodo ma- (dicatur. Ibidem
ne puenire dicaṫ. ps̄. lxxxvij. ꝟ. Erego.
Dn̄s qn̄ repellere puteṫ orōnem nr̄am. ps̄.
Orō q̄lis esse de- (lxxxvij. ꝟ. Ut qd dñe.
beat: q̄ corā dño fundiṫ. ps̄. ci. circa titul.
Orōnū duo sūt genera. Ibidem.
Ois penitētia est orō: ꝫ nō ois orō ē peni-
Quē modū sancte orō- (tentia. Ibidem.
nis deuot⁹ xp̄ianus fuare debeat. ps̄. ci.
Oratio qn̄ deo sit accepta. Ibidem. (ꝟ. i.
Merito in pctm̄ illi ɔuersa ē orō: q deteṡta
bili peccaūt exēplo. ps̄. cviij. ꝟ. Cū iudi.
Orationis vtilitas. ps̄. cxl. ꝟ. i.
Oratio: vñ debeat pcedere: ⁊ q̄bus orādū
Uix repiṫ vt orāti cui- (sit. ps̄. cxli. In cō.
q̄ nō aliqd inane ⁊ aliene cogitatōis oc-
currat obstaculū: ⁊ intētiōez q̄ i deū mēs
dirigiṫ declinat ac frāgat. ps̄. ci. circa tit.
Oranti: qd faciendū sit: vt mens ei⁹ fixa ac
Quisq̄s bonis (stabiṫ pmaneat. Ibidē.
actib⁹ occupaṫ/exorat. ps̄. cv. ꝟ. Stetit.
In oratores inuectio. ps̄. xxxi. ꝟ. Tu mihi.
Ordo dicēdoꝝ fm itentōez text⁹ psalterij.
Ordo lectionū pleꝝ- (In plogo. ca. xvij.
q̄ poniṫ: nō fm existentiā tempoꝝ: sed p
qualitate dictoꝝ. ps̄. iij. circa titul.
Ordo celestꝭ phie: in tribus pmis psalmis
quō plat⁹ sit. ps̄. iij. In ɔclusione.
Saluberrim⁹ ordo suplicātis. ps̄. lxxiij. ꝟ.
Cōuertere nō pōt veraciṫ ordi (Memor.
nes rerū: nisi q̄ eas ⁊ fecisse ⁊ administra-
re cognosciṫ. ps̄. cx. ꝟ. Memoriā.
Ore suo q̄ clamare dicaṫ. ps̄. lxv. ꝟ. Ueni.
Oreb: qd interp̄teṫ. ps̄. lxxxij. ꝟ. Pone pn-
cipes. Et ps̄. cv. ꝟ. Et fecerūt.
Organū: qd sit. ps̄. cl. ꝟ. Laudate eū in ty.
Originalis culpa pnos nos trahit sp ad vi
tia ⁊c. ps̄. cxviij. Mem. ꝟ. Ab omni.
Os debet esse iustū: qḋ iusticias dñi enar-
rare p̄sumit. ps̄. xlix. ꝟ. Peccatori.

Os diciṫ cordis arcanuz: vñ efficaciṫ laus
diuina cantaṫ. ps̄. l. ꝟ. Dñe labia.
Nihil pdest os qḋ non loquiṫ: nec oculus
pdest q̄ nō videt. ps̄. cxxxiiij. ꝟ. Os hñt.
Ossa: quid significēt. ps̄. vi. ꝟ. ij.
Ostium: vñ dicaṫ. ps̄. cxl. ꝟ. Pone dñe.
Atientia: q̄d sit. Et ea ꝟtus iu-
uētutis. ps̄. ix. ꝟ. Qm̄ nō in fi. Et ps̄.
lxx. ꝟ. Qm̄ tu.
Quē deus p malis suis abijcit: fit diaboli
Patiētię cōmē (pabulū. ps̄. ciij. ꝟ. Draco
datio magna. ps̄. xxxvj. ꝟ. Anima nr̄a.
Patiētia nr̄a xp̄s est. ps̄. lxi. ꝟ. Uerūtamē
Nobis semp expedit habere patiētiā: ex-
pectare que iussa sunt: rogare que psunt.
ps̄. cxviij. Ain. ꝟ. Tempus faciēdi.
Pacific⁹: q̄ dicaṫ. ps̄. xxxvi. ꝟ. Custodi.
Pactū: qd sit: ⁊ vñ dicatur. ps̄. cxviij. Res
Pactū dñi: qḋ sit. Ibidē. (ꝟ. Uidi non.
Palma: vnde dicaṫ. ps̄. xci. ꝟ. Iustus.
Palmę descriptio. Ibiḋ. (cxxxi. ꝟ. Si de.
Palpebre: vñ dicanṫ. ps̄. x. ꝟ. Ocū. Et. ps̄.
Parabola: qd sit. ps̄. lxviij. ꝟ. Et posui. Et
ps̄. lxxvij. ꝟ. ij. Et ps̄. lxxxvij. ꝟ. Estimat⁹
Parabole: qd sit. ps̄. j. ꝟ. Et erit tanq̄. Et
ps̄. xvi. ꝟ. Sub vmbra. Et ps̄. xli. ꝟ. i. Et
xlv. ꝟ. Sonuerūt. Et ps̄. lvi. ꝟ. ij. Et ps̄.
lxvij. ꝟ. ij. Et ps̄. lxxvi. ꝟ. Uiderunt te.
Et ps̄. ciij. ꝟ. v. Et ps̄. cxlvij. ꝟ. Qui dat
Paradigma: qd sit. ps̄. j. ꝟ. Nō (niuem.
sic. Et ps̄. xxxiij. ꝟ. Uultus autē dñi. Et
ps̄. xxxvi. ꝟ. Qm̄ brachia. Et ps̄. cxi. ꝟ.
Paradoxia: quid sit. ps̄. xvij. (Peccator.
ꝟ. Deus me⁹. Et ps̄. xc. ꝟ. Qm̄ tu es.
Paranomasia: qd sit. ps̄. cxliij. ꝟ. Miseri
cors. Et ps̄. cij. ꝟ. Misericors ⁊ miserator
Et ps̄. cxviij. Teth. ꝟ. Bonus es.
Paraprosdocia: qd sit. ps̄. lxxxij. ꝟ. vlti.
Quib⁹ parcaṫ. ps̄. lxxi. ꝟ. Parcet.
Parēthesis: qd sit. ps̄. xvi. ꝟ. Ut nō loq̄ṫ.
Parison: qd sit. ps̄. lxxxij. ꝟ. Quia melior
Et. ps̄. xci. ꝟ. Uir insipiēs. Et ps̄. xcvi. ꝟ.
Qui diligitꝭ. Et ps̄. cij. ꝟ. Quia spūs. Et
ps̄. cvi. ꝟ. Quia exacerbauerūt.
Paroemia: qd sit. ps̄. cxv. ꝟ. ij. (ꝟ. Hierlm
Participatio supnę ciuitatꝭ: qd sit. ps̄. cxxi
De partu ꝟginis certā fidē duplex exēplū
cōprobat. ps̄. lxxi. ꝟ. Et descendet.
Q̄ parua a nobis petat dñs: q̄ tam ingen
tia est p̄stitur⁹. ps̄. xlix. ꝟ. Et inuoca me.
Pascua dei: q̄ sint. ps̄. xxij. ꝟ. i.

Psalmus p̄mus: in quo aduētus antichri-
sti pphetatur. ps. ix. In cōclusione.
Psalm⁹ p̄m⁹: q̄ de iudeoꝝ increpatiōe ꝛ cō
uersione script⁹ est. ps. xiij. In ɔclusione.
Psalmoꝝ: gnā duo sūt. ps. xxiiij. circa tit.
Psalmū dicē: q̄d sit. ps. xxvi. v. Circuibo.
Psalm⁹: q̄d significet. ps. xlij. circa titu.
Psalmi. xlviij. singularis cōmendatio. ps.
Cur p psalmū q̄nq̄gesimū (xlviij. In ɔclu.
magis dn̄o supplicet cū peccatorū venia
petitur. ps. l. In cōclusione.
Psalmi: arithmeticam ꝛ alias disciplinas
frequēter cōmemorāt. ps. lxx. In ɔclu.
Psalmoꝝ numeꝝ: quō p̄res nr̄i diuiserint
Cur hunc psalmū demonib⁹ pia (Ibidē.
ɔsuetūa sp opponam⁹. ps. xc. circa titu.
Multo p̄stātī⁹ est cū bonis actib⁹ psalmo-
diē iubilatiōes deo offerre: q̄ȝ pecudū vic
timas imolare. ps. cvi. v. Et sacrificēt.
Cur auctor vniu̇sos psalmos: adhibitꝭ di-
uisionib⁹ partit⁹ sit. Ibidē. in cōclusiōe.
Psalmi: cur diuersū numeꝝ v̄suū ɔtineāt.
Qui psalmi alphabeto- (ps. cxvj. In ɔclu.
des cōpletis lr̄is: ꝛ q̄ lr̄is iminutis anno-
tent: ꝛ q̄ de cā. ps. cxviij. In ɔclu.
Psalmi ḡduū cur numero q̄ndenario āno-
tati atq; ɔscripti sint. ps. cxix. circa titu.
Psalmus iste ptinet ad superbiā destruen-
dam. ps. cxxx. circa titu.
Psalmi: cur ab afflictiōib⁹ inchoēt: ꝛ i gau
dijs desinant. ps. cxlij. In ɔclusi.
Quō tot⁹ ordo psalmorū duplici mysterio
noscat esse decursus. ps. cl. In cōclu.
Psalmoꝝ septē decades referunt ad sab-
batū: qd ad p̄mā ptinet culturā: octo v̄o
nr̄o tpi deputant: q̄ resurrectionē dn̄i die
octaua pia deuotiōe veneramur. Ibidē.
Psalmoꝝ numer⁹ centū q̄nquaginta: q̄d
mystico numero designet. Ibidem.
Varietas psalmoꝝ: cur p̄ciosissimo lapidi
topazio: aut pulcherrimo pauoni ɔgrue
cōparari possit. ps. cl. In cōclusione.
Psalmocanticū: q̄d sit. In plo. ca. vij.
Psalmuscātici: q̄d sit. ps. lxvi. circa titulū.
Psalterium: corpori dn̄i saluatoris aptat.
In plo. ca. iiij.
Psalteriū: apud hebreos nablū dr̄. Ibid.
Psalteriū: q̄d sit: ꝛ cur ip̄m solū int instru-
mēta musica decachordū dicat. ps. xxxij.
Psalteriū: corporis dn̄i decora simitu (v. ij.
do est. ps. xlviij. v. Inclinabo.

Psalteriū: q̄d sit. ps. cl. v. Lauda. cū i so.
Psalteriū: naturā dei: si fas est: duob⁹ ver
bis facit subintelligi. Ibidē. In cōclu.
Omne malū execrabili⁹ reddit: qn̄ publica
p̄sumptiōe tractat. ps. liij. v. Et nō de.
Pulchꝝ dicēdi gen⁹: in breuitate cōplecti
qd nl̄la possit adūsitate dirūpi. ps xxx. v.
Puluis: q̄d sit. ps. j. v. Nō sic ipij. (Ego āt
Punct⁹: linea: circulus. ꝛ cetera hmōi quō
sensibilia: ꝛ quō itelligibilia sint. ps. xcvj
Punctus: q̄d sit. Ibidē. (v. Illuxerūt.
Pupilla: q̄d sit: ꝛ vnde dicat. ps. xvi. v. A
resistentib⁹.
Pupilli: vnde dicant. ps cviij. v. Nō sit il.
Pupilla oculoꝝ: cur ita dicat. Ibidē.
Pupill⁹: q̄s hic dicat. ps. ix. v. Tibi dere.
Christ⁹: cur pupillus dicat. ps. lxxxi. v. Iu
Pusillū: vn̄ dicat: ꝛ quid signifi (dicate.
cet. ps. xxxvi. v. Et adhuc pusillū.
Suis meritis putaret datū: si pctōr iugit
floreret illesus. ps. cxviij. Sade. v. j.
Pute⁹: q̄d dicat. ps. liij. v. Tu vero.
Putei mortalis descriptio. Ibidē.
Pute⁹: q̄d sit. ps. lxviij. v. Nō me demer.
Puteū: pctōres quō incidāt. Ibidē.
Pute⁹: ꝛ in malo ponit: ꝛ in bono. Ibidē.
Puer frequēter legit dn̄s christ⁹ ab inocen
tie puritate. Ibidē. v. Ne auertas.

Quantitas delicti: mensura re-
pudij est. ps. v. v. Decidant.
Quaternarij numeri cōmendatio. ps. iiij.
Cōtra oēs amētias est eū tepi (In ɔclu.
de q̄rere: quē tibi cognoscis eterna bn̄fi-
cia posse p̄stare. ps. xcviij. In ɔclusione.
Quęri: ꝛ in bono ꝛ in malo legit. ps. lxix.
Si de⁹ mixto amore nō metuat: toto (v. ij.
corde nō q̄rit. ps. lxxvij. v. Et dilexerūt.
Qui dn̄m q̄rūt: q̄d debeant dicere. ps lxix.
Quies dānatoꝝ: quō sine (v. Exultēt.
requie sit. ps. lxxv. v. De celo.
Quiescē debem⁹ in secreto ɔsciē: qn̄ iniq̄ta
tis fasce dep̄mimur. ps. liij. v. Ecce elō.
Hec syllaba: q̄s: freq̄nt siḡt nullū. ps. lviij.
v. Ecce ip̄i loquētur. Et ps. cv. v. ij.
Quicquid ɔtra hūanas vires assumit: de-
fectus ibi p rerū magnitudine repit. ps.
lxxxiij. v. j.

Rab: que fuerit: ꝛ quid signifi
cet hoc nomē. ps. lxxxvj. v. Memor.
Recens: qui sit. ps. lxxx. v. Audi ꝑlus.
Recordari: vn̄ dicat. ps. lxxvij. v. Nō sūt.

Recti corde: qui sint. ps. x. v. ij. Et ps. xciij.
v. Quoadusq. Et ps. cxxiiij. v. Bñfac.
Quō redēptio dñi fuerit copiosa. ps. cxxix
Refectio felix z secura: (v. Quia apō do.
ab illo calicē saluti accipere: q sp nouit p
futura pstare. ps. lxxiiij. v. Et inclinauit.
Refrigeriū ē: p9 purētes curas delectabil
z amena securitas. ps. lxv. v. Trāsiuim9.
Refugiū: qd sit. ps. xxxj. v. Tu mihi es re.
Quō dñs factus fuerit moysi insigne refu-
gium. ps. lxxxix. v. j.
Regredi: qd sit. ps. vij. v. Et pter hanc.
Cū quis regit a dño: qnta sit ibi defensio z
securitas. ps. xxij. v. j.
Regula i oib9 psalmis q de duab9 nat̄is in
xp̄o loquunt custodiēda. v. xx. In pclu.
Regl̄a toti9 religiōis expōit. ps lxxx v. vlti
Dñs qs relinqt / affligit. ps. lxxx. v. Et di.
Cōtra pctā ptinua: salutare remediū est iu
giter pro dño supplicare. ps. cxl. v. j.
Remedia a medico celesti facile ipetrant
cū vulnera ostendunt. ps. vi. v. ij.
Juste remediū petit: q se positū in tribula-
tione cognoscit. ps. lxviij. v. Ne auertas.
Reminisci: qs dicam9. ps xxj. v Reminscēt.
Remissionē peccatoz: dñs septem modis
nobis cōcedit. ps. lxx. v. Multiplicasti.
Remittere: qd sit. ps lxxxiiij. v. ij.
Hoc fidelib9 i sūma remuneratōe pmittit:
qz salutare xp̄m dñm ptuet. ps. xc. v. vlti.
Renes: qd mystice sigt. ps. cxxxviij. v. Qz
Repetitio freqnt geminata eisdē (tu pos.
verbis ē mater satietatis. ps. xxxi. v. vlti.
In scriptur diuis: ad exp mēdā cām freqn-
ter fit repetitio verboz. ps. lxxi. v. j.
Si dñs os nr̄m nō repleat: nec lingua mo-
uet: nec desideria honesta flāmāt. ps. lxx
Requiē dñi nō introire: qd (v. Repleat.
sit. ps. xciiij. In pclusione. (v. vlti.
Qui requiē dñi intrare nō possint. Ibidē.
Reqes dñi: q sit. ps. cxxxj. v. Hec requies.
Iust9 iste a dño reqrit: q mandata ei9 nō p
bat oblitus. ps. cxviij. Thau. v. vlti.
Que mala incurramus: si deo resistimus.
ps. lxxx. v. Pro nihilō.
Multi hic pceptis dñi resistūt: In illo aūt
finali iudicio nemo iprobor resistere po-
terit. ps. lxxv. v. Tu terribilis.
Quos gratos habemus: ipsos sine dubita
tione respicimus. ps. xxxij. v. Ecce oculi.
Dñs quos respiciat. ps. lxv. v. Qui dñat.
Ubi pietas postulat: sp homo respici di-
citur. ps. lxviij. v. Exaudi me.
Dñs si peccata respiciat: nos sine dubita-
tione cōdēnat. ps. lxviij. v. Exaudi.
Respicere dei: quid sit. ps. lxxvj. v. j.
Respicē: qd sit. ps cxviij. Aleph. v. Tūc si.
Dñs animoz qualitates grati9 respicit: q
cruciatū carnalis passionis intendit. ps.
cxviij. Res. v. Uide quia.
Illas res vnusqsq respicere dr: qs z dilige
re posse iudicat. ps. c. v. Nō pponebā.
Respicere dñi: est nō spernere. ps. cj. v. Re
Quis deo vocanti respondere di (spexit.
cat. Ibidē. v. Et respondit.
Resurgere duob9 modis dicit christian9.
ps. xix. v. Ipsi obligati sunt.
Resurgunt differenter iust9: pctōr z impi9.
ps. j. v. Ideo nō resurgunt.
Retia: vñ dicant. ps. cxl. v. vlti.
Dñs: quō z cur retribuat nobis bonū pro
malo. ps. cxv. v. Quid retribuā.
Retributio dñi: quāta sit. ps. cxviij. Nun.
Maloꝝ omniū retributio: que (v. vlti.
sit. ps. lxxx. v. Et dimisi.
Retributionū quattuor sūt spēs. ps. xxvij
Nemo retribuit nisi q (v. Scōm opera.
aliqd ante pcipit. ps. vij. v. Si reddidi.
Retrorsū: quō redeāt malus z iustus. ps.
vj. ver. vltimo.
Reuerētia: qd sit. ps. xxxiiij. v. Erubescāt.
Revereri: qd sit. ps. lxix. v. ij.
Qui aliū a malo nō reuocat: particeps er-
roris pbat. ps. xlix. v. Si videbas.
Rex glorie: nemo pōt nisi sol9 altissim9 in-
Qn rex delinqt (ueniri. ps. xxiij. v. Quis.
soli deo reus est: qz hoiem nō habet q sua
facta diiudicat. ps. l. v. Tibi soli.
Rex: vñ vocat9 sit. ps. lxvij. v. Dū discer.
Rex: vñ dicat. ps. lxxxiij. v. Altaria.
Rhamn9: quid sit. ps. lvij. v. Priusq.
Rhetores: quō iudices reddant attentos.
Rhetoricus syllogism9: qd (ps. xlviij. v. j.
sit. ps. xx. v. Qm rex.
Rogare: equocū est. ps. cxxj. v. Rogate.
Docemur vt iisdem verbis nos deū roge-
mus: quib9 caput nostrū exorasse cogno-
scimus. ps. lxviij. v. Eripe.
Ros: quid sit: z cui9 virtutis. ps. cxxxij. v.
Ructare: vnde dictū sit. (Qd descendit.
ps. cxviij. Thau. v. Eructuabūt.
Rudis: qs dicat. ps. ij. v. Et nūc reges.

Ruina: vnde dicatur. ps̄. xxxi. v̄. Qm̄ die. Et ps̄. xc. v̄. A sagitta.

Abbati dies: requies interp̄taſ. ps̄. xci. circa titulū.

Quarta sabbati: qd sit. ps̄. xciij. circa tituľ.
Sacerdotes: cur moneanſ: vt dn̄o suppli
Sacerdotes: quō (cēt. ps̄. cvi. v̄. Turbati. īdui debeāt iusticia. ps̄ cxxxi. v̄ Sacerdo.
Duob⁹ modis dicim⁹ aīam esse satiatā. ps̄.
Sacramēta duo sūt libe (cv. v̄. Et dedit. rationis nostrę. ps̄. lxv. v̄. Qui posuit.
Quō sacrificare debeam⁹ dn̄o. ps̄. xlix. v̄.
Sacrificare volūtarie: qd sit. (Immola. ps̄. liij. v̄. penlt.
Quis nō sacrificet dn̄o volūtarie. Ibidē.
Sacrificiū qō deo dare debeamus. ps̄ l. v̄. Sacrificium.
Sacrificiū dn̄o reddit: q lex⁹ hostiam laudis obtulerit. ps̄. cvi. v̄. Et sacrificent.
Saccus: qd sit. ps̄. xxix. v̄. Conuertisti.
Sagitta: qd sit. ps̄. xliiij. v̄. Sagittę.
Sagittę: τ in bono τ in malo accipiunſ. ps̄
Salmana: quid interp̄teſ. (xxxvij. v̄. ij. ps̄. lxxxij. v̄. Pone p̄ncipes.
Salomon: qd interp̄teſ. ps̄. cxxv. In ꝯclu.
Non salua fit aīa: qn̄ a tēporali morte subducīſ: sed qn̄ ab hui⁹ sęculi carcere ꝓsperrima dissolutiōe liberaſ. ps̄. cviij. v̄. vlti.
Nihil forti⁹ q̄ alas saluare: q̄ erroꝝ suoruz vitijs poterāt iterire. ps̄. lxvij. v̄. Dn̄s da.
Saluari in hoc mūdo multi sibi videnſ: s nō in dn̄i nomine. ps̄. liij. v̄. j.
Saluator cuius ꝓprie dicaſ de⁹. ps̄. xxxvi.
Qō saluatoris aduētus captiui (v̄. Rex. tatē nostrā cōmutauerit in gaudiū: vitia in virtutes. τc. ps̄. cxxv. v̄. ij.
Pro nihilo saluos facere: qd significet. ps̄. lv. v̄. Sicut expectauit.
Totis virib⁹ salus poscīſ: cū tp̄e necessitatis optaſ. ps̄. lxviij. v̄. Ne auertas.
Una est sal⁹: ad ip̄m festinare quē nō possis effugere. ps̄ cxviij. Coph. v̄. Prope es
Salutare patris: xp̄s est. ps̄. ix. v̄. Exultabo
Salutari nr̄: xp̄s ē. ps̄. xxij. v̄. Hic accipiet
Salutare dn̄i: qd sit. ps̄. xxxiij. v̄. Aīa aūt.
Salutare: hebręa lingua dicitur: iesus. ps̄.
Sanamur reuera cū strā (cxviij. Caph. v̄. j gulātia pctā laxanſ. ps̄. xl. v̄. Ego dixi.
Sancti viri si affligantſ: spē magis suę dilectiōis accipiūt. ps̄. cxviij. Uau. v̄. Et ne.
Sanctoꝝ qualis sit voluntas: τ quale ꝓsiliū. ps̄. xxxvij. v̄. Qm̄ in te.
Sanctę orōnis forma tradiſ. ps̄. xciiij. v̄.
Sanct⁹ dn̄s: cur in sancto mōte (Uenite. ꝯcipiaſ adorandus. ps̄. xcviij. v̄. vlti.
De sanguinib⁹: cōtra artē grammaticā positū est. ps̄. xv. v̄. Nō cōgregabo.
Sāguinib⁹: ꝫ latinā linguā numero p̄lali
Sāguis: numerū plu (dr. ps̄. l. v̄. Libera. ralē latina ligua n̄ recipit. ps̄. liij. v̄. vlti.
Sanguinū viri: q dicanſ. Ibidē.
Sapiēter nemo q̄cq̄ facit qō nō intelligit.
Sapiētię τ prudētię (ps̄. xlvj. v̄. Qm̄ rex. differētia. ps̄. xlviij. v̄. Os meū.
Sarcasmos: qd sit. ps̄. xciij. v̄. Et dixerūt. Et ps̄. cxxxiij. v̄. Simulacra.
Sardismos: qd sit. ps̄. xli. v̄. Abyssus. Et ps̄. cvij. v̄. Saluum fac.
Scabellū: vn̄ dicaſ. ps̄. cix. v̄. ij.
Scandalū: grecū nomē est: significās sinistrū. ps̄. cv. v̄. Et cōmixti.
Scādalū: qd sit. ps̄ cxviij. Sin. v̄. Pax mſ.
Scelerati tūc ad deū cōcurrūt: qn̄ aliq̄ necessitate turbanſ. ps̄ lxxvij. v̄. Cū occide.
Sceleratis interdicīſ ne se p̄sumāt sermonibus miscere diuinis. ps̄ xlix. v̄. Pctōri.
Schema: qd sit. ps̄. j. v̄. Nō sic impij.
Schesisonomatō qd sit. ps̄ cv. v̄ Peccaui⁹
Hoc p̄fectę scientię genus est nosse deū. τc. ps̄. xcj. v̄. Q̄ magnificata.
Scynifes: qd sit. ps̄ ciiij. v̄. Dixit τ vēit cy.
Oē nr̄m admissū q̄si q̄busdā tabulſ scribiſ: cū diuina noticia ꝯtineſ. ps̄. l. v̄. Auerte.
Scripturarū diuinarū tractator τ doctor: qd facere debeat. ps̄. j. v̄. Nō sic impij.
Scr̄ptura diuia ī illa sctā trinitate nihil minus mai⁹ve vult sentiri. ps̄. xviij. v̄. Rex.
Scr̄pturę diuię ꝓpriū ē: vt ꝑ p̄lali singulari numer⁹ appōaſ: τ viceuſa. ps̄ xxvi. v̄ Ne ſ.
Scripturę diuię ꝯsuetudo. ps̄. xxxvij. cir. f.
Scripturaꝝ diuinaꝝ ꝓpriū ē noīa hebręa ad aliqō mysteriū significatōis intserere.
Scr̄pturę diuię (ps̄. lxvij. v̄. Ibi beniamin. mos est ꝑ p̄te dicē totū. ps̄. lviij. v̄. Et tu.
Scripturę diuinę mos est: sic ad p̄tē loqui vt nec reliq̄s p̄termittere videaſ. ps̄. lxj.
Scripturę diuinę p silitudi (v̄. Sperate. nes terrenas plerūq̄ sacramenta cęlestia monstrant. ps̄. lxj. v̄. Sicut adipe.
Scr̄pturę diuię ꝓpriū est: vt q̄s dn̄s liberare mauult: post se redire p̄cipiat: vbi null⁹ loc⁹ erroris est. Ibidē. v̄. Et in velamēto.

Notabiliũ dictorũ

Scripturę diuinę mos ē: τ vnū ꝓ plurimis di
cere: τ plurima vnitati nole vocitare. p̃s.
In q̃: τ i co: q: cōi linguę (lxv. Qui ꝯuitit.
nō cōuenit: ꝓpriū diuinę scripturę esse di
cimus. p̃s. lxvij. ꝟ. Mons in quo.
In scripturis sctis frequēter inuenim⁹ ẏpo-
sterato ordine dicta. p̃s. lxx. ꝟ. Potētiā.
Scriptura sctā p hebrea noīa sepi⁹ nob de-
clarat cās occultas. p̃s lxxvij. ꝟ. Et repu.
Scripturarū diuinarū ꝓpriū est: vt p inter-
ꝓtationes nominū virtutes possim⁹ sen-
tire dictoꝝ. p̃s. lxxxij. ꝟ. Pone ꝓncipes.
Locutōis gen⁹ ꝓpriū esse scripturę diuinę
cognoscim⁹: q̃ñ nihil tale in libris seculā-
rib⁹ inuenit. p̃s. lxxxiiij. ꝟ. Audiā.
Scripturę diuię incōprehēsibil ꝓfunditas
τ diuersis modis intelligit: τ vna cōstare
veritate mōstrat. p̃s. xcv. ꝟ. Cōmoueat.
Cur diuię scripturę p diuersas silitudines
loquant. p̃s. xcvij. ꝟ. Flumina.
Usus scripturę est: aliq̃ñ minora dicere: vt
maiora ibi cōplexa videant. p̃s ci. ꝟ. vlti.
Illud gen⁹ locutōis scpturę diuię ꝓpriū eē
dicam⁹: q̃ñ hoc nec lrę seculares / nec cōis
vsus exercet. p̃s. cv. ꝟ. Et distinxit.
Quis q̃sdā sine lr̃is scpturas diuinas didi
cisse legerim⁹: facili⁹ tñ est dei gr̃a fragili-
tati nr̃ę p lr̃as prudētiā discere: q̃ȝ illō mi-
raculū sustinere. p̃s. cx. circa ticulū.
Oculos aliq̃d dicere: nō ē cōis aut vsitata
locutio: ſ scripturę diuinę iste modus lo-
quēdi ꝓprius est. p̃s. cxviij. Caph. ꝟ. ij.
Intellect⁹ diuinarū scripturarū: quāto pl⁹
ꝑcipit: tāto suauior sanctis mētib⁹ inue-
nit. p̃s. cxviij. Ain. ꝟ. Seru⁹ tuus.
Usus iste scripturę diuię ꝓpri⁹ ē: ad singu-
larē numeꝝ redigere: qđ pluraliter videt
esse ꝓpositū. p̃s. cxxvij. ꝟ. Labores.
In scripturis diuinis frequēter reperit: vt
mō cām ratio ꝑcedat: mō cā ꝓtinus sub-
sequat. p̃s. cxl. ꝟ. Dissipata.
Freq̃nt scptura diuia hāc spēm definitiōis
amplectit: vt p id qđ dn̄s opat: virt⁹ eius
ptāsq; mōstret. p̃s. cxlvi. ꝟ. Qui operit.
Perscrutemur sedulę diuias scpturas. τc̃.
si filij esse volum⁹ excussoꝝ. p̃s. cxxvi. In
Scutū: vñ dicat. p̃s. xxxiiij. ꝟ. ij. (cōclusi.
Seculū: q̃d sit. p̃s. xxiiij. ꝟ. Reminiscere.
Sclm ꝑsis: silitudo ē hyemis. p̃s xxxvi. ꝟ. ij
Nec mali in h̃ seculo a pęna sūt liberi: nec
boni a bn̄ficio seq̃strati. p̃s. lvij. ꝟ. vlti.

Secula: cur ita dicta sint. p̃s. lx. ꝟ. Dies.
Secula: vñ dicant. p̃s. lxxiij. ꝟ. De⁹ autē.
Seculū sclī: significat ęternitatē. p̃s. lxxxviij
A seculo τ vsq; in seculū: q̃d (ꝟ. Et ponā.
significet. p̃s. lxxxix. ꝟ. ij.
Seculū: q̃ñq; istū mundū significat: q̃ñq;
regnū dn̄i. p̃s. cxxx. ꝟ. vlti.
Sedulij verba mutuāt. p̃s. xxxvi. In ꝯclu.
Selmon: q̃d sit: τ q̃d interꝑtet. p̃s. lxvij. ꝟ.
Duę sunt seminationes in (Dn̄s discernit.
seculo. p̃s. cxxv. ꝟ. Qui seminant.
Semitę: q̃ sint: τ vñ dicat semita. p̃s. xxiiij.
Senecta τ seniū: quō apud (ꝟ. Uias tuas,
grecos differāt. p̃s. lxx. ꝟ. Et vsq;.
Senect⁹ candiduz caput habet. p̃s. xci. ꝟ.
Quicq̃d in fine mūdi gerit (Et exaltabit.
senect⁹ aptissime nūcupat. p̃s cxxviij. ꝟ. ij
Senes q̃ vituperent. p̃s. cxviij. Coph. ꝟ.
Seniores: quos dicam⁹. p̃s. (Preueni.
cxviij. Mem. ꝟ. Sup seniores.
Sentētia ꝑclara: q: nullus suis meritis ad
dei gratiā venit. p̃s. xxiij. ꝟ. Reminiscē.
Seon: q̃d iterꝑtet. p̃s. cxxxiiij. ꝟ. Seon re-
gem āmorreoꝝ. Et p̃s. cxxxv. ꝟ. Seon.
Separatio corporis τ aīę sine ꝯturbatione
maxia nō p̄t euenire. p̃s. liiij. ꝟ. Timor.
Septē vicib⁹ se monachoꝝ pia deuotio cō
Sera: vñ (solat. p̃s cxviij. Sin. ꝟ Septies.
dicat. p̃s. xxxviij. ꝟ. ij. Et p̃s. cxlvij. ꝟ. ij.
Sermo dn̄i: quō rectus dicat. p̃s. xxxij. ꝟ.
Sermonis τ loquelę differē (Qm̄ rect⁹.
tia. p̃s. xviij. ꝟ. Nō sunt loquelę.
Inestimabilis virt⁹ sermonis est: τ historię
fidē cōplere: τ spūalib⁹ rebus intelligēda
ꝯtradere. p̃s. lxxvij. ꝟ. Et ceciderūt.
Qui dn̄o in leticia seruiāt. p̃s. xcix. ꝟ. j.
Infideles: quō dn̄o seruiāt. p̃s. cxviij. La-
Quō oīa seruire (mech. ꝟ. Ordinatiōe.
deo: intelligere debeam⁹. Ibidē.
Seru⁹ fidelis tunc gloriat: q̃ñ laudabilem
dn̄m habere cognoscit. p̃s. xxxiij. ꝟ. ij.
Seruis fidelib⁹: quid datū sit. Ibidē.
Christus: cur se seruū dixerit. p̃s. lxxxv. ꝟ.
Uitioꝝ seru⁹: dn̄m nō me- (Miserere.
ret hr̃e sctōꝝ. p̃s. cxviij. Lamech. ꝟ. Tu⁹.
Seruus: vñ dicat. p̃s. cxviij. Ain. ꝟ. ij.
Seru⁹ dei vacat neq̃q̃ dici pōt: nisi q̃ ei⁹ fa
mulat arbitrio. Ibidē. Seru⁹ tuus.
Serui: quō attendāt ad man⁹ dn̄oꝝ suoꝝ.
Si: negatiue posiciū est. p̃s. (p̃s. cxxij. ꝟ. ij.
lxxxviij. ꝟ. Semel iuraui.

ſpecialiter execratᷓ. ps̃.lxxiij.ṽ.vlti.
Supbia: cur nullibi poſſi thře locũ. ps̃. cxij
Supbia: vitiorũ mater ẽ. (ṽ. Quis ſicut.
ps̃.cxviij. Gimel. ṽ. Increpaſti.
Supbia: q̃ noxia ſit. ps̃.cxxx. In ꝯcluſio.
Supſtitionũ hũanaruʒ eluſio. ps̃. xxxix. ṽ.
Supplãtare: etiã in bono ponitᷓ. (Multa.
Supplãtare: q̃d (ps̃.xvj.ṽ. Dñe a paucl.
ſit. ps̃.xxxvi.ṽ. Rex. (Miſerere.
Cur ſp ſupplicare nos deceat. ps̃. lxxxv. ṽ.
Añ lucẽ q ſurgant. ps̃.cxxvi.ṽ. In vanũ.
Qui dicit dño: Suſceptor me⁹ es: totũ ſe
ꝯfirmat in ei⁹ bñficia ꝑcepiſſe: vt de felici
quadã familiaritate gloriet. ps̃.xc.ṽ.ij.
Suſcipe q̊s dicamur in bonã ptẽ. ps̃.xxxix
Suſpitio ſepiſſime ꝓbatᷓ in (ṽ. Tu aũt.
certa: q̃ viro nõ ꝯuenit xp̃iano. ps̃. cxviij.
Nemo ſuſtinet: niſi q̃ ꝑ (He. ṽ. Amputa.
miſſũ accipe cupit. ps̃. cxxix. ṽ. Suſtinuit
Suſurratio: q̃d ſit: ⁊ vñ trahatᷓ. ps̃.xl.ṽ. Si
Sylleplis: quid dicatᷓ. ps̃. viij.ṽ.j. (mul.
Syllogiſmi vſurpãdi nõ ſũt frequẽti⁹. ps̃.
Syllogiſmus quinq̃par- (xxxi.ṽ.vlti.
titus hic reperitᷓ: quẽ cicero oratorib⁹ eſti-
mat applicandũ. ps̃.xlj.ṽ.penlt.
Syllogiſm⁹ enthymematic⁹ ex quib⁹ ꝯſtet.
Cur in cathego (ps̃.xciij.ṽ. Qui plãtauit.
rico ſyllogiſmo: q̃ eſt puriſſim⁹ ⁊ pͥnceps
oim̃: hoc op⁹ ꝯcludatᷓ. ps̃.cl.ṽ.vlti.
Qualiter colligatᷓ ſyllogiſm⁹ cathegoricus
in fine hui⁹ operis. Ibidem.
Sympſalma: quid ſit. In ꝓlo.ca.xj.
Synagoga: q̃d h̃ ſigficet. ps̃. vij. ṽ Exurge
Synagoga: q̃d dicatᷓ. ps̃.lxxxj.ṽ.j. (dñe.
Synatriſmos: q̃d ſit. ps̃.xj.ṽ.j. Et ps̃.xxij.
ṽ.j. Et ps̃.xxx.ṽ. Abſcõdes. Et ps̃.xxxv.
ṽ. Iniquitatẽ. Et ps̃.lvij.ṽ. Ad nihiluʒ.
Et ps̃.lxviij.ṽ. Quoniã ppt. Et ps̃. cij.
Syncriſis: q̃d ſit. ps̃.xix. (ṽ. Qui ꝓpin⁹.
ṽ. Hi in curribꝰ ⁊ hi. Et ps̃. xxv.ṽ.penlt.
Et ps̃.xxxiij.ṽ. Qm̃. Et ps̃. lxx.ṽ. Con-
fundantur. Et ps̃.cviij.ṽ.j. Et ps̃.cxviij.
Coph.ṽ. Appropinquauerũt.
Synchoreſis: q̃d ſit. ps lxxvij.ṽ Et mãdu.
Syndicaſmos: q̃d ſit. ps̃. xj.ṽ. Eloq̃a. Et
ps̃.lj.ṽ. Ego aũt. Et ps̃.lxij.ṽ. penlt. Et
ps̃.lxxvj.ṽ. Deus in ſancto.
Synecdoche: q̃d ſit. ps̃.ix. ṽ.j. Et ps̃. xxj.
circa finẽ. Et ṽ. Oẽs q̃ vide. Et ps̃.lxiiij.
ṽ.ij. Et ps̃.lxvij.ṽ. Diſperge gentes.
Syon: multa ſignificat. ps̃.ij.ṽ. Ego aũt.
Syõ: cur ſpeculatio dicatᷓ. ps̃.ix.ṽ. Pſalli.
Syõ: q̃d ſit: ⁊ q̃d ſignificet. ps̃.xix.ṽ.ij. Et
ps̃.lxviij.ṽ. Qm̃ de⁹. Et ps̃.lxxj.ṽ. vlti.
Et ps̃.lxxv.ṽ.ij.
Syõ: q̃d ſit: ⁊ q̃d iterp̃tetᷓ. ps̃.xcvi.ṽ. Ado.
Syon: q̃d interp̃tatᷓ. ps̃. cxxiiij. ṽ.j. Et ps̃.
cxxvij.ṽ.penlt. Et ps̃.cxlix.ṽ.ij.
Syſara: q̃d interp̃tetᷓ. ps̃.lxxxij.ṽ. Fac ilᷓ.

Abernaculum: cur ita vocetᷓ: ⁊
vñ dicatᷓ. Et q̃d ſigficet. ps̃.xiiij.ṽ.j.
Tabernaculum: eccleſiã catholicã ſigt. ps̃.
Taberne: quid ſi- (xxx.ṽ. Proteges eos.
gnificent: ⁊ vñ dicantᷓ. ps̃.xiiij.ṽ.j.
Tabes: q̃d ſit. ps̃.cxviij. Sade. ṽ. Tabeſcẽ
Tacẽdo facili⁹ culpa fugitᷓ: q̃ȝ loquẽdo. ps̃.
Tapinoſis: q̃d ſit. ps̃.xxj.ṽ. (xxxviij.ṽ.j.
Ego aũt. Et ps̃. lxviij.ṽ. De⁹ tu. Et ps̃.
lxxxix.ṽ. Qm̃ mille. Et ps̃. cj.ṽ. Ne cne.
Tautologia: q̃d ſit. ps̃.xx.ṽ.ij. Et ps̃.lxvj.
Tellurᷓis: in bono ponitᷓ. ps̃.xvij. (ṽ.vlti.
Temerariũ eſt ex opini (ṽ. Et apparuerũt.
one hoim dicere: q̃ꝺ celeſtiũ lrãꝝ ñ tradit
auctoritas. ps̃.cxlviij.ṽ. Laudate eũ celi.
Tẽpeſtas: q̃d ſit. ps̃.lxxxij.ṽ. Ita ꝑſeq̃ris.
Cur dñs tẽpeſtates tribulationũ nrãꝝ pia
miſeratõe q̃nq̃ ſuſpẽdat. ṽ.cvi.ṽ. Dixit ⁊.
Tẽplũ ſctm̃: corp⁹ ẽ dñi ſaluatoris. ps̃.v.ṽ.
Tẽptatões due ſũt. ps̃.xxv.ṽ.ij. (Introi.
Semp fideles tẽptatiõib⁹ ꝓficiũt. Et q̃to
plus illis hũana vis ingeritᷓ: tãto ampli⁹
defẽſio ſupna ꝑſtatᷓ. ps xciij.ṽ. Pplm tu.
Dñs iuſtos ſic tẽptari patitᷓ: vt nõ deſerat.
Tẽporis antixp̃i (ps̃.lxxx.ṽ. Pro nihilo.
q̃lis malignitas erit. ps̃.ix. In diuiſiõe.
Tẽpus p̃ſens ꝓ futuro ponere apud ꝓphe
tas vſitatũ eſt. ps̃.xvj.ṽ. Proijciẽtes.
Tẽpus: quõ hoib⁹ diuerſũ ſit.ṽ. xxxij.ṽ.j
Tp̃s bñ placiti: q̃d ſit. ps̃.lxviij.ṽ. Ego ṽo.
Tempus faciẽdi nouit ille q̃ rector eſt. ps̃.
Tenebre: in (cxviij. Ain.ṽ. Tp̃s faciẽdi.
bono ponuntᷓ. ps̃.xvij.ṽ. Et poſuit te.
Qñ aliq̃d tenemus: hoc in ptãte noſtra re-
digimus: ⁊ deſinit fieri liberꝝ q̃ꝺ nobis ce
perit eſſe captiuũ. ps̃.cxxxvj.ṽ.vlti.
Termin⁹: cur dicatᷓ. ps̃.ij.ṽ. Poſtula.
Termini terre: qui ſint. Ibidem.
Terra: vñ dicatᷓ. Ibidẽ.ṽ. Et nunc reges.
Terra: ⁊ in bono ⁊ in malo ſepe ponitᷓ. ps̃.
Terrã viuentiũ: q̃ accipiãt poſ (xxiij.ṽ.j.
ſidendã. ps̃.xxxvj.ṽ. Qm̃ bñdicẽtes.
Terra: vñ dicta ſit. ps̃ xxxvj.ṽ. Iuſti here.

Hec eadē noīa i sctā tnitate sola sūt ꝓpria: cetera ꝟo: id est: natura: ptās: eternitas: oipotētia 7c. sunt cōia. Ibidē.
Q2 i trinitate sit eq̄litas nature 7 potētie.
Sepe de vna ꝑsona: (ps̄.cvj.ꝟ.Misit ꝟ. qō de toti⁹ trinitatis potētia sentiaṫ. ps̄.
Tristicia hui⁹ sctī: cur fugiē- (cxxxi.ꝟ.vlti da vehemētissime ꝑsuadeaṫ.ps̄.xlij.ꝟ.vl.
Triūphoꝝ duo erāt gnā apud antiq̄s. ps̄.
Tropica locutio est: terrā (xix.ꝟ Ibi i cur. esse interfectā.ps̄.cv.ꝟ.Et interfecta.
Tropus: q̄d sit.ps̄.iij.ꝟ.Qm̄ tu ꝑcussisti.
Tuba: q̄d sit.ps̄.cl.ꝟ. Laudate eū in sono
Tubaꝝ duo sūt gnā.ps̄.xcvij.ꝟ. Psallite.
Turres: q̄ sint.ps̄.cxxi.ꝟ.Fiat pax.
Turturl ꝓpetates.ps̄.lxxxiij.ꝟ.Etenī pas.

Vanitas nomē generale est vitiorū.ps̄.iiij.ꝟ.Filij hominū.
Vanitas: q̄d significet: 7 q̄d sit.ps̄.xxxviij ꝟ.Versitū.Et ps̄.xxxix.ꝟ.Beatus vir.
Vanuz: q̄d ꝓprie dicaṫ: 7 q̄d sit. ps̄.iiij.ꝟ. Filij hoim.Et ps̄.xxiij.ꝟ. Confundanṫ. Et ps̄.li.ꝟ. Sed sperauit. Et ps̄.xciij. ꝟ. Dn̄s nouit.Et ps̄. cxliij.ꝟ. Hō vanitati.
Vanū est: oē qō veritati ꝯriū ē.ps̄.cxliij.ꝟ
Vani: q̄ sint.ps̄.xxv.ꝟ Odiui. (Quoꝝ os
Quō vniūsa dicaṫ vana.ps̄.lxj.ꝟ. Vextū
Vas ꝑditū: quid sit.ps̄.xxx.ꝟ.Fact⁹ sum.
Stulta nimis absurdaq̄ vecordia: hūanā īpossibilitatē ad diuinā trāsferre ꝟtutē.
Cur velamētū alaꝝ (ps̄.lxxvij.ꝟ.Et male dn̄i sacris defensiōib⁹ cōpeṫ.ps̄.lx.ꝟ.In-
Vellera: q̄d sint.ps̄ lxxi.ꝟ Et descē. (habi
Venenū: vn̄ dicaṫ. ps̄.xiij.ꝟ. Sepulchrū.
Qualis veneratio sctīs debeaṫ.ps̄. cl.ꝟ.j.
Quantū quis sentiat se veniā impetrasse. ps̄.cxlj. In cōclusione.
Venialis ira: q̄ sit.ps̄.iiij.ꝟ.Irascimini.
Venite: qb⁹ dr̄.ps̄.xciiij.ꝟ.j (ps̄.cxv.ꝟ.ij.
Leues ac fatui: se eē veracissimos mētiūṫ.
Verberatio q̄ venit a ꝯcta mēte correctio est: que aūt venit ab infenso iudice rationabiliter formidaṫ.ps̄.xxxvij.ꝟ.j.
De verbo deo: hoie facto: quid firmissima credulitate tenendū sit. In ꝓlo.ca.xiij.
Verba aliena referre possum⁹: cū tn̄ ꝑsone nr̄e ñ mutam⁹ eloq̄ū.ps̄.xj.ꝟ. Propṫ mi.
Verbū: de⁹ est: 7 nō caro.ps̄.xvj. In ꝯdu.
Verbū asperū: q̄d sit.ps̄.xc.ꝟ.Qm̄ ipse.
Verba dn̄i sctā: debēt eē sctoꝝ.ps̄.cxxxvj.
Verecūdie decora (ꝟ.Quō cantabim⁹.
descriptio.ps̄.xliij.ꝟ. Tota die.
Ad verecūdiā venire nō p̄t: q̄ ꝟitatis testimonio roboraṫ.ps̄ cxviij. Vau.ꝟ Et loq̄.
Nō verior p̄t eē itellect⁹: nisi quē diuine ꝟitatis cōfirmat auctās.ps̄.cvi.ꝟ.Qui de.
Veritates: quare in plurali numero ponātur: cū sit vna veritas.ps̄.xj.ꝟ.j.
Veritas: q̄d sit.ps̄.xiij.ꝟ.Qui loquiṫ.
Veritas dn̄i est: quia ꝓmissa restituit. ps̄.
Veritas dn̄i qn̄ (lxxxviij.ꝟ.Miscōia tue. appareat.ps̄.cxiij.ꝟ.Sup miscōia.
Veritas: cur sine labore dicaṫ. ps̄. cxxxix. ꝟ.Caput circuitus.
Veritas 7 iusticia dn̄i: q̄ sit.ps̄.cxlij.ꝟ.j.
Vermis ꝓprietates.ps̄.xxj.ꝟ.Ego autē.
Versus vnifines: qui appellenṫ. ps̄. cxvij. ꝟ.Circūdantes.Et ps̄.cxxxv.circa situ.
Quāta virtus versus illi⁹ esse credaṫ: Dirupisti vincula.ps̄.cxv.ꝟ.Dirupisti.
Vertex. vnde dicaṫ.ps̄.vij.ꝟ.Cōuerteṫ.
Vesper: q̄d dicaṫ.ps̄.xxix.ꝟ. Ad vesper.
Vestigia: q̄ dicanṫ.ps̄.xvi.ꝟ.Perfice.
Vestigiū: quid sit.ps̄.lxxvi.ꝟ. In mari.
Via: cur ita dicaṫ.ps̄.j.ꝟ.vlti.
Via iustoꝝ dn̄s. Ibidē. (xj.ꝟ. In circui.
Vie tortuose sp̄ malis morib⁹ applicāṫ. ps̄.
Vie ipioꝝ descriptio. ps̄.xiij.ꝟ. Cōtritio.
Vie dn̄i: q̄ sint.ps̄.xvij.ꝟ.Quia custodiui
Via: vnde dicaṫ.ps̄.xliij.ꝟ.Et nō.
Viā in se nō hʒ mūdus nisi saluatorē. ps̄.
Quō sctī dicanṫ in vijs (lxij.ꝟ. In deser. dn̄i ambulare: q̄s cog̃scimus hr̄e pctā.ps̄
Via testimōioꝝ (cxviij.Aleph.ꝟ.Nō enī ē dn̄s christ⁹.ps̄ cxviij.Beth.ꝟ In via te.
Via: cur qn̄q̄ singulari: qn̄q̄ plurali numero ponaṫ.ps̄.cxxvij.ꝟ.i.
Vibrare: q̄d dicam⁹.ps̄.vij.ꝟ.Nisi ꝯuersi.
Mirabilis sentētia: beata vicissitudo: 7 fidelē sp̄ bn̄ficia q̄rere: 7 clementē dn̄m ꝯtinua benignitate ꝓstare.ps̄.cxiij.ꝟ.ij.
Illis q̄ intēdere noluerunt: optaṫ pena ne videant.ps̄.lxviij.ꝟ.Obscurenṫ.
Qui veracissime deū videāt.ps̄.cxx.ꝟ.Ec
Cur cōmuniter oēs vincti simus (ce nō. lege pcti.ps̄.lxviij.ꝟ.Qm̄ exaudiuit.
Vindemia: vn̄ dicaṫ.ps̄.lxxix.ꝟ. Vt q̄d.
Semp grauius vindicaṫ: quod iterata iussione ꝯcipiṫ.ps̄.lxxiij.ꝟ.Nolite.
Dn̄s cū ꝟ vidicat: ibi parcit.ps̄.xxxvij.ꝟ.ij
Vindicta digna: pena sufficiēs.ps̄.xxxiij. ꝟ.Erubescant.

Τελοσ

In totius huius operis cõclusione/ psalmorum liber a disertissimo expositore Cassiodoro/ ingẽtibus laudũ p̃conijs extollit̃: ⁊ vsq̃ adeo: vt sup desiderabilẽ paradisum/ quẽ quattuor fluminũ lapsus amenare noscit̃: Aiam beatiorẽ eẽ p̃dicet: q̃. d. psalmoꝝ fontibus fuerit irrigata.

Finis ad laudẽ dei

**Incipit ꝓlogus Cassiodori Cla-
rissimi Senatoris Romani in ex-
positionem psalterij.**

r Epulsis aliq̄n in rauēnati vr
be: sollicitudinibꝰ dignitatū:
τ curis secularium noxio sapo
re ꝯditis: cū psalterij celestis
aiaꝝ mella gustassē: id qḋ so-
lēt desiderātes efficē: auidꝰ me ꝑscrutator
īmersi: vt dicta salutaria suauit̄ imbiberē
post amarissimas actiões. Sed familiaris
inchoantibꝰ occurrit obscuritas: q̄ varijs ē
intexta ꝑsonis τ velata parabolis. Hec in
dictis vitalibꝰ: noxia dissimulatiōe ꝓterit̄:
dū sepe illud reꝑiri solet ambiguū: qḋ ma-
gni sacramēti gestat arcanū. Tūc ad augu
stini facūdissimi patris: ꝯfugi opinatissimā
lectionē: in q̄ tanta erat copia ꝯgesta dicto
rū: vt retineri vix possit relectuꝫ: qḋ abun-
de videt̄ expositū. Credo: cū nimis auidos
populos ecclesiastici dapibꝰ explere cupit:
necessario fluēta tā magne ꝑdicatōis ema
nauit. Quocirca: memor infirmitatis mee:
mare ipius quorūdā psalmoꝝ fontibꝰ ꝓfu
suꝫ: diuina miscdia largiēte: in riuulos va
dosos: compēdiosa breuitate deduxi: vno
codice: tā diffusa cōplectēs: q̄ ille in deca-
das q̄ndecim mirabiliter explicauit. Sed
vt quidā de homero ait: Tale est de eius
sensu aliq̄d surripere: q̄le herculi clauā de
manu tollere. Est enī lr̄aꝝ oīm magister
egregiꝰ: τ qḋ in vbertate rarū est: cautissi-
mus disputator. Decurrit q̄ppe tanq̄ꝫ fons
purissimꝰ: nulla fece pollutꝰ: sed in integri
tate fidei ꝑseuerās: nescit hereticis dare:
vnde se possint aliq̄ colluctatiōe defende-
re: Totꝰ catholicꝰ: totus orthodoxꝰ inue-
nit̄: Et in ecclesia dn̄i suauissimo nitore re-
splēdens: supni luminis claritate radiat̄.
Quedā vero nouit̄ inuēta: post tā mirabi-
lē magistrū: sola dn̄i ꝓsumptiōe subieci: q̄
paruulis ꝯfidentiā: cecis visū: mutis sermo-
nem: surdis ꝓstat auditū. Que tn̄ codicē:
etiā ꝑ q̄nq̄genos psalmos cū ꝓfatōnibꝰ su
is: trina sū diuisione ptitꝰ: vt τ claritas lr̄e
sanioribꝰ ocul' se pulchriꝰ apiret: τ desiderio
legentiū fratrū numerosi codicis corpa ꝓ-
starent̄. Ita τ ad bibliothece cautelaꝫ vnꝰ
derelictꝰ est: τ ꝓpter ꝯgregatiōis studium
cōmodissime forsitan noscit̄ esse diuisus.

Quapropter mādato dn̄i ꝯfidētes: celesti
mysterij claustra pulsemꝰ: vt aperiat sensi-
bus nostris floriferas sedes: q̄tenꝰ in illo
celesti paradiso salutariter itroducti: spiri
talia poma sine aliq̄ ꝓmi hois trāgressiōe
carpamꝰ. Uere coruscꝰ liber: sermo lāpabi
lis: cura sauciati cordis: fauꝰ interioris ho
minis: pinax spūaliū ꝑsonaꝝ: occultarum
lingua virtutū: q̄ inclinat supbos hūiliat:
reges pauperibꝰ subdit: affabilitate paruu-
los nutrit. Quāta eni illic est pulchritudo
sensuū: τ stillātiū medicina verboꝝ: vt me
rito scꝫ hic illud salomonis aptet̄: qḋ dix-
it in cāticocāticoꝝ: Hortus ꝯclusus: τ fons Cā. 4
signatus: paradisus plenus oīm pomoꝝ:
Modo eni quidā psalmoꝝ salutari institu
tione formati: turbidos τ tempestuosos
aios declināt in limpidā τ trāquillissimaꝫ
vitā: Mō ꝓmittētes deū ꝓpter salutē cre
dentiū visualiter hūanandū: τ ad iudican
dū orbē esse venturū: Mō cōmonēt lachry
mis pctā diluere: elemosynis delicta cura-
re: Mō sacris orationibꝰ: reuerēter attoni
ti: Modo hebrei alphabeti: virtute ꝓfun-
di: Mō de passione τ resurrectiōe dn̄i salu
taria ꝓdicātes: Modo lamētantiū deplo-
ratione pyssimi: Modo versuū repetitiōe
q̄dā nobis sacramēta pandētes: Mō can-
ticoꝝ graduū ascēsiōe mirabiles. Postre-
mo supnis laudibꝰ feliciter inherētes: bea
ta copia: inexplicabile desideriū: stupēda
ꝓfunditas. Nō pōt animꝰ fidelis expleri:
q̄ ceperit inde satiari. Psalmi sūt deniq̄ꝫ: q̄
nobis gratas faciūt esse vigilias: qn̄ silēti
nocte psallētibꝰ choris: hūana vox ꝓrum-
pit in musicā: verbisq̄ꝫ arte modulatis: ad
illū redire facit: a quo ꝓ salute hūani gene
ris: diuinū venit eloquiū. Cantꝰ qui aures
oblectat: τ aīas instruit: fit vox vna psallē-
tiū: τ cū angelis dei q̄s audire n̄ possumꝰ:
laudū ꝟba miscemꝰ: ꝑ illū scꝫ q̄ venit ex se-
mine dauid: dn̄m christū. Sicut ipe in apo
calypsi dic̄: Ego sum radix: τ origo dauid. Apoc. 22
A quo τ religionē salutarem suscepimꝰ: τ
sancte trinitatis mysteria reuelata cogno-
scamus. Unde merito eis: p̄ris τ filij τ spūs
scti: vna gloria sociat̄: vt ꝑfecta eoꝝ ꝓco-
nia cōprobent̄. Ipsi eni diē venturꝝ: matu
tina exultatiōe cōciliāt: Ipsi nobis ꝓmaꝫ
horā diei dedicāt: Ipsi nobis tertiā horaꝫ

ꝯsecrant: Ipi sextã in panis ꝯfractiõe leti-
ficant: Ipi nobis nona ieiunia resoluunt:
Ipi diei postrema ꝯcludūt: Ipi noctis ad
uentu: ne mẽs nostra tenebret: efficiūt: sic
Ps. 138 ipsi dicūt: Nox illūinatio in delitijs meis:
qm̄ tenebre non tenebrabunt abs te dn̄e:
Ut merito se a vera vita credat alienū: q̄si-
quis hui⁹ muneris iocūditate nō fruitur.
Quorū virtutes: vt breuiter diuin⁹ sermo
ꝯcluderet: in septuagesimo psalmo dictu-
Ps. 70 rus est: Ego aūt ꝯfitebor tibi in vasis psal
moꝝ veritatẽ tuã. Reuera vasa veritatis:
q̄ tot virtutes capiūt: tot diuinis odorib⁹
fartiunt: tot thesauris celestib⁹ cumulant
hydrie q̄ vinū celeste recipiẽtes: puritatẽ
ei⁹ in nouitate sp custodiūt. Dulcedo mi-
rabilis: q̄ seculi corruptiõibus nō accessit:
sed in sua pmanens dignitate: gr̄a semper
purissime suauitatis augetur. Apotheca
valde copiosa: de qua cū bibant tã magni
terrarū populi: vbertas ei⁹ nesciat expendi.
Quã mirabilis aūt ex ipsis pfluit suauitas
ad canẽdū: Dulcisonū organū: hūanis vo
cibus emulant: Tubaꝝ sonit⁹: grãdiloq̄s
clamorib⁹ reddūt: vocalẽ citharã: viuẽtiū
chordarū pmixtiõe componūt. Et q̄cquid
añ instrumẽtis musicis videbat agi: nunc
pbat p rõnales substãtias explicari. Uex
tñ neq̄q̄ nobis vt psitacis merulisq̄ ver-
nandū ẽ: qui dū verba nostra conant imi-
tari: qd tñ canãt: noscunt modis oĩbus ig-
norare. Melos siquidẽ blandū aĩos oble-
ctat: sed nō cõpellit ad lachrymas fructuo
sas. Permulcet aures: sed nō ad supna eri
git audiẽtes. Corde aūt cõpūgimur: si qd
ore dicim⁹: animaduertere valeam⁹. Sicut
Ps. 88 in psalterio legit: Btūs populus q̄ intelli-
Ps. 46 git iubilationẽ. Et iterū: Qm̄ rex oĩs terre
Act. 8 de⁹: psallite sapiẽter. Philippus q̄ aplus
cū regine candacis eunuchū esaiã legere
cognouisset: scripturas ei sctãs cõpetenter
exposuit. Qui postq̄ qd legebat adūtit:
statim grãz baptismatis exquisiuit: τ mox
pfecte munera salutis accepit. In euãge-
Math. 13 lio etiã dn̄s ait: Oĩs qui audit verbū reg-
ni τ nō itelligit: venit malus τ rapit qd se-
minatū est in corde ei⁹. Unde ꝯgrue datur
intelligi: hec illis ꝓuenire nō posse: q̄ scrip
turas sctãs puro corde merent aduertere.
De q̄ pulchre pat hieronym⁹ ait: Marga-
ritū quoddã est scriptura diuina: τ ex multis
ptibus forari pōt. Quocirca pat aplice: q̄
celestes lr̄as sanctis morib⁹ reddidisti: pre-
stante deo: tua imitatõe ꝓuocat⁹: abyssos
diuinas ingrediar. Qd clemẽs errata cor-
rigis: nec seuer⁹ imputas: qd emẽdas. Sz
anteq̄ apothecas spūales attingã: quedã
diuisis capitib⁹: q̄ sunt numero decẽ τ sep-
tẽ estimo ꝑgustanda: vt cū eaꝝ rerū locus
se intulerit: magni nectaris pot⁹ suauissi-
mus delectatiõib⁹ hauriat.

Ordo dicendoꝝ in hoc ꝓlogo.

Primo: de ꝓphetie diuersis speciebus ni-
hilominus est dicendū: vt que sit ista daui-
tica: possim⁹ distincti⁹ edoceri. Ca. I.
Secūdo: cur in psalmoꝝ titulis: q̄si aucto-
rū noĩa diuersa reperiunt. Ca. II.
Tertio: qd significet in finẽ: qd frequẽt in-
uenit in titulis. Ca. III
Quarto: quid sit psalteriū: vł psalmi qua-
re dicant. Ca. IIII.
Quinto: quid sit psalm⁹. Ca. V
Sexto: qd sit cãticū. Ca. VI
Septimo: qd sit psalmocãticū. Ca. VII
Octauo: qd sit cãticūpsalmū. Ca. VIII
Nono: de quinq̄faria diuisione. Ca. IX
Decio: de vnica inscriptõe tituloꝝ. Ca. X
Undecimo: qd sit diapsalma. Ca. XI
Duodecimo: vtrū in quinq̄ voluminibus
psalmoꝝ sit secãda cõtextio: an certe vn⁹
liber debeat nūcupari. Ca. XII
Tertiodecimo: quẽadmodū in psalmis sit
de christo dn̄o sentiẽdū. Ca. XIII
Decimoquarto: quẽadmodū sit expositio
digesta. Ca. XIIII
Quintodecimo: de eloquẽtia totius legis
diuine. Ca. XV
Sedecio: d ꝓpa eloq̄ntia psalterij. XVI
Septimodecimo: laus ecclesie. XVII
Nūc ad ꝑmissū ordinẽ dn̄o ꝑstãte veiam⁹.

De prophetia.

P Rophetia: est aspiratio diuina: q̄ Cap. I
euent⁹ rex: aut p facta: aut p dicta
quorūdã imobili veritate ꝓnūci-
at. De qua bñ quidã dixit: Prophetia est P
suauis dictio: celesti doctrine fauos: τ dul-
cia diuini eloquij mella cõponens. Unde
τ ipse dauid in cẽtesimo octauodecio psal
mo dictur⁹ est: Qm̄ dulcia faucib⁹ meis elo Ps. 118
quia tua: sup mel τ fauū ori meo. Multis

aũt modis: gr̃e isti⁹ munera p̃stabant. Sꝫ
vt de plurimis pauca cõplectar: acta est p
opationes hoim: vt fuit arca noe: ꝛ sacrifi-
ciũ abrae: ꝛ transit⁹ maris rubri. Per nati-
uitates q̃ꝫ geminoꝝ esau ꝛ iacob: q̃ futura
rum reꝝ sacramẽta gestabãt p angelos: sic
locuti sunt abrae vl' loth: zacharie ꝛ marie.
Per visiones: sic esaie ꝛ ezechieli: ꝛ ceteris
sanctl. Per somnia: sicut salomoni ꝛ dani
eli. Per nubeꝫ ꝛ vocẽ de celo: sicut moysi.
Uñ cõstat fm dauid: nõ p opatões hoim:
nõ p natiuitates geminoꝝ: nõ p angelos:
nõ p visiões: nõ p somniũ: nõ p nubẽ ꝛ vo-
cem de celo: nec p alios q̃scũqꝫ modos: sed
celesti aspiratiõe fuisse cõpletũ: sicut de ip-
j. Regl. j6 so legit in p̃mo regũ volumine: Et direct⁹
est spũs dñi i dauid: a die illa ꝛ deinceps.
Math. 22 Ipse q̃ꝫ dñs in euãgelio dicit: Si dauid in
spũ vocat eũ dñm: quõ dicitis q̃d fili⁹ eius
est: Quo dicto recognoscim⁹ euidenť p spi
ritũscm̃ psalmos fuisse pphetatos. Sciẽ-
dũ est sane: q̃ ois pphetia: aut de p̃terito:
aut de p̃senti: aut d futuro tpe loquat: aut
agat aliq̃d. Animaduertẽdũ ẽ q̃ꝫ spm̃scm̃
sic fuisse pphetis sanctissimus attributuꝫ:
vt tñ ad tẽpus p infirmitate carnis ꝛ ꝯtra
rietate pcti ab ipsis offensus abscederet:
Et iteꝝ placat⁹: sub opportunitate tẽporis
adueniret. Unde ꝛ scũs hieronym⁹ expo-
nẽs euangelistã marcũ: in loco vbi ait d io
Mar. j hanne: Uidit aptos celos: ꝛ spm̃ tãq̃ꝫ colũ
bã descendentẽ: ꝛ manẽtẽ in ipo. Ita eui-
dẽti rõne tractauit: vt nemo ꝯtra sentẽtiã
ipsi⁹ venire p̃sumat. In psalmo q̃ꝫ q̃nq̃ge
Ps. 50 simo: ppha p⁹ pctm̃ rogat: Spm̃scm̃ tu-
um ne auferas a me. Nam si sp: vt ait bea
tus hieronym⁹: in pphetis esset sermo di-
uin⁹: ꝛ iugẽ in pectore eoꝝ haberet hospiti
Ezech. 6. et. 7 um: nũq̃ꝫ crebro ezechiel poneret: Et fact⁹
est sermo dñi ad me dicẽs. In libro quieti
am regũ: helise⁹ ppha dicit de muliere cu-
4. Regl. 4 ius fili⁹ extremũ clauserat diẽ: Dimitte eã
qr in amaritudine est: ꝛ dñs celauit me: ꝛ ñ
j. Corl. 7 indicauit mihi. Aplus q̃ꝫ dicit: De virgini
bus p̃ceptũ dñi nõ habeo: cõsiliũ autẽ do.
Ibidem Itẽ ipe ꝯmemorat: Hoc ego p̃cipio: nõ do
min⁹. Et alio loco sic meminit: Que loq̃r:
nõ loquor fm deũ. Unde sitr etiã ceteris p
phetl: aliq̃ quidẽ dñs locut⁹ est: ꝛ nõ pphe
te: Et aliq̃ pphe: ꝛ nõ dñs. Nec illud speci
aliter de dño iesu christo diceret iohãnes
baptista: Qui misit me baptizare: ipse di- Iob. j
xit mihi: Sup quẽ videris spm̃scm̃ in spe
cie colũbe descẽdentẽ: ꝛ manẽtẽ in eo: Hic
est q̃ baptizat spũsancto. Nũq̃ꝫ eni pprũ
esset in dño christo: q̃d addit: Et manẽteꝫ
in eo: nisi ab alijs nõnunq̃ꝫ recedere pbare
tur. In christo eni pmansit: qr pctm̃ nõ ha
buit. Ab alijs iure discessit: qr pollutionis
maculã pceperũt Spũi eni scõ: nõ põt eẽ
cõmunio cũ delictis. Nã sic scptũ ẽ i libro
sapie salomonis: Spũs eni scũs discipli- Sap. j
ne effugiet fictũ: ꝛ auferet se a cogitatõib⁹
q̃ sunt sine intellectu. Est aũt pphetie ma-
gnificũ nimis ꝛ veriloquũ dicendi genus:
non hũana volũtate cõpositũ: sed diuina
inspiratiõe pfusum. Sicut ait petr⁹ apls:
Nõ eni volũtate hũana allata est aliq̃n p- 2. Pe. j
phetia: sed spũsancto inspirati: locuti sunt
sancti dei hoies. Nã ꝛ paulus apls dicit:
Qui pphetat: hoib⁹ loquit ad edificatio- j. Corl. j4
nẽ ꝛ exhortationẽ ꝛ ꝯsolationẽ. Et paulo-
post: Qui pphetat: ecclĩaꝫ edificat. Edifi Ibidẽ.
cat plane: q̃ñ res icognitas nimisq̃ꝫ neces-
sarias: p̃locutionis bñficio facit esse notis-
simas. Nã ꝛ quib⁹ data est facultas bñ in-
telligẽdi: vel interp̃tandi scripturas diui-
nas: a munere pphetie nõ videnť excepti.
Sicut aplus ait in epl'a ad chorintl. p̃ma:
Spũs pphaꝝ: pphis subiect⁹ est. Sꝫ q̃m Ubi. s.
de pphetie munerib⁹ cõpetẽter forsitan q̃
leguntur agnouim⁹: nũc que restant sollicite
perscrutemur.

Cur in psalmoꝝ titulis quasi au ctoꝝ noia diuersa repiant.

In p̃mo libro paralipomeon legit: Cap. II
cũ ppha dauid deuota dño etate i. Paralip. 23.
senuissꝫ: q̃ttuor milia hoim ex isrl'i
tico pplo delegisse: q̃ psalmos q̃s ipse dñi
aspiratiõe ptulerat: organis: citharis: na-
blis: tympanis: cymbalis: tubis: ppriaq̃ꝫ
voce in magna iocunditate supne gr̃e ꝯso-
narẽt. Que suauis adunatio trib⁹ ptibus
diuisa constabat. Rationalis ptinebat ad
hũanã vocẽ. Irratiõalis ad istrumẽta mu
sica. Cõmunis aũt de vtrisq̃ꝫ ptib⁹ aptaba
tur: Ut ꝛ vox hois certis modulatiõibus
ederet: ꝛ instrumẽtoꝝ melos ꝯsona se vici-
nitate ꝯiungeret. Sic suauis illa ꝛ iocũdã
musica: eccl'iam catholicã tali actu p̃dice-

bat:q̃ ex diuersis linguis varioq̧ ꝯcētu: in
vnā fidei cōcordiā: erat dño ꝑstante credi-
tura. Ex quo numero: indita noīa frequēt
in titulis inuenim⁹: vt idithun: asaph: filij
chore: ⁊ his silia. Nō q2 ipi vt quidā volūt
auctores fuere psalmoꝝ: sed qm̄ ꝑpositi ar
tificib⁹: administratores earū rerū ꝓbabi-
les extiterūt: vt honorē de tali cōmemora-
tione sumerēt: q̄ officio scō deuotis mēti-
bus seruiebāt. Maxie: q2 ⁊ noīa eoꝝ intel
lect⁹ reruz ꝯgruos iudicare noscunt̃. Non
eni suꝑdicti viri ad psalmos faciēdos elec
ti sunt: sed eos ꝯgregatos tm̄ legim⁹ ad ca
nēdū. Psalmigraphos aūt fuisse: historia
nulla testat̃. Et ꝑsumptuosū est dicere: qđ
nulla possit auctoritate firmari. Psalmos
aūt ad solū ꝓphetā dauid ptinē certis de-
clarat̃ indicijs. Deniq̧ i apocalypsi volēs
opus istud itelligi: soli⁹ meminit dauid: di
Apoc.3 cens: Hec dicit sanct⁹ ⁊ ver⁹: q̄ habet clauē
dauid: q̄ aperit ⁊ nemo claudit: claudit et
nemo aperit. In euāgelio q̧ pharisęis ipe
Math.22 dñs dic̃: Quō ergo dauid in spū vocat eū
dñm: dicēs: Dixit dñs dño meo. ⁊c̃. Unde
ꝓbat̃ vniuersos psalmos: nō multoꝝ exi-
stere: sed tm̄ ipsi⁹ quē a dño ꝯstat esse noia
tū. Usus q̧ ecclesię catholicę: spūsscti in-
spiratōe: generaliter ⁊ imobiliter tenet: vt
q̃cunq̧ eoꝝ cantādus fuerit: q̄ diuerso no-
mine ꝑnotant̃: lector aliud ꝑdicare nō au-
deat: nisi psalmos dauid. Quod si eēnt ꝓ
prij: id est: aut iduthū: autślioꝝ chore: aut
asaph: aut moysi: eoꝝ noia vtiq̧ ꝑdicaren
tur: Sic̃ ⁊ i euāgelijs fit: qñ aut marci: aut
lucę: aut matthei: aut iohānis vocabulo ꝓ
nūciant̃. Qđ etiaz secut⁹ pater augustin⁹:
ꝯgruēter oēs psalmos dicit eē dauiticos.

Quid significet in finē: quod fre
quēter inuenit̃ in titulis.

Cap.III f Inē duobus dicim⁹ modis: prim⁹
est iste cōis atq̧ moral̃: qñ res aliq̄
ad extremū deducta ꝑuenerit: nec
vlteri⁹ pōt ꝓdire: Qui mot⁹ sui terminuz
ꝓbat̃ acape. Sic eni dicim⁹ finitū cibū: q̄
sedula comestione ꝯsumpt⁹ est. Finitā pe-
cuniaz: q̃ docet̃ expensa: ⁊ cętera q̃ hoc mō
ꝓbant̃ edici. Secūdus dicit̃ finis ꝑfectus
atq̧ ꝑpetu⁹: quē mō q̃rimus: q̄ tunc nobis
ꝓtendi ac dilatari magis incipit: qñ ad eū
mēs deuota ꝑuenerit. Finis q̃ legis ac ple
nitudo dñs nr̃ est christ⁹: sicut apl̃us dicit:
Finis eni legis xp̄s: ad iusticiā omni credē Rome.10
ti. Ad quē dū ꝑuenerim⁹: nihil vltra ꝑqui-
rem⁹: sed in ipso btitudinis fine ꝯtenti: ple
nissima iocūditate ꝑfruemur. C⁹ tm̄ amor
ꝓficit: quātū intellect⁹ noster dño ꝑstante
clarescit. Et ideo q̃tiēs in titulis psalmorū
finē repis: ad dñm saluatorem aciē mētis
intende: q̄ est finis sine fine: ⁊ bonorū oim
cōpletiua pfectio.

Quid sit psalteriū: vel psalmi q̃-
re dicantur.

p Salteriū est: vt hieronym⁹ ait: in Cap.IIII
modū. Δ. delte lr̃ę formati: ligni so
nora cōcauitas: obesum ventrē in
superioribus habens: vbi chordarum fila
religata: disciplinabiliter plectro ꝑcussa:
suauissimā dicunt̃ reddere cātilenā. Huic
citharę positio videt̃ esse ꝯtraria: dum qđ
ista in imo ꝯtinet: illud ꝯuersa vice gestat
in capite. Hoc aūt gen⁹ organi canorū at-
q̧ singulare: aptat̃ corpi dñi saluatori: qm̄
sicut istud de altiorib⁹ sonat: sic ⁊ illud glo
riose institutiōis supnę ꝯcelebrat. Sic̃ ipse
etiā in euāgelio dic̃: Qui ē de terra: de ter- Joh.3
ra est: ⁊ de terra loquit̃. Qui aūt de cęlo ve
nit: q̃ vidit ⁊ audiuit testat̃. Unde q̄dā ⁊ h
op⁹ dauiticū: psalmos eē dictos ꝑfiniūt: q2
de supno culmine retonare noscunt̃. Cog-
noscedo: q̧ isti tm̄ ꝓ excellētia sui dicantur
psalmi: q̄ hoc volumine ꝯtinent̃. Nā ⁊ psal
teriū gen⁹ esse musicoꝝ: daniel ꝓpha testa
tur: In quēs vocē tubę: fistulę: sambucę: Daniel.3
citharę: psalterij: ⁊ symphonię: oisq̧ gene-
ris musicoꝝ. Nā ⁊ paralipomenō exponit
cū dicit: de lignis thinis: q̃ vulgo cucina 2. Paral.
vocant̃: gradus factos in domo dñi: ⁊ in
domo regia. Citharas q̧ ⁊ psalteria canto
ribus. Hoc apud hebręos dicit̃ nablū: qđ
tm̄ in suprascripto libro frequēti repetitiōe
vulgatū est. Ipm vero psalmū: grecū con
stat esse vocabulū. Quē dictū q̄dā volunt
ἀπο του σάυω: hoc est: a tāgendo. Naz
⁊ psaltrias citharedas vocam⁹: docto polli
ce modulatiōes musicas exꝑmētes.

Quid sit psalmus.

Cap.V p Salmus est: cū ex ipo solo instrumen
to musico: id est: psalterio modulatio
quędā dulcis ⁊ canora ꝓfundit̃.

Quid sit canticum.

Cap.VI c Anticū ē qđ ad honorē dei canit᷑: qn̄ quis libertate ꝓprię vocis vtitur: nec loquaci istrumēto cuiquā musico ꝯsona modulatōne sociat᷑. Hoc est qđ etiā nūc in diuinitatis laudib⁹ agit᷑.

Quid sit psalmocāticū.

Cap.VII p Salmocāticū erat: cū instrumēto musico ꝑcinēte: canēs chorus sociatis vocibus acclamabat: diuinis dūtaxat sermonibus obsecut⁹.

Quid sit canticūpsalmū.

Cap.VIII c Anticūpsalmū erat: cū choro ante canēte: ars istrumēti musici in vnā ꝯueniētiaz comit᷑ aptabat᷑: ꝟbaq; hymni diuini suauis copula ꝑsonabat.

De quinquifaria diuisione.

Cap.IX h Anc aūt quā diximus quinqfariaz diuisionē: ꝓut vnaqueq; eaꝝ psalmoꝝ titulis potuerit inuenire: locis aptissimis admonebo: vbi significātiā qn̄dā subsequētib⁹ reb⁹ mystica interꝑtatiōe ꝯtradūt. Sed qꝛ sunt ⁊ alię multifarię supscriptiōes: q̄s ꝑtereūdas esse nō arbitror: Breuiter in vnā ꝯclusionē estimo colligendas: vt nec fastidiuz lector incurrat: nec indāno itelligētię necessaria forte ꝑtereat.

De vnica inscriptione tituloꝝ.

Cap.X q Uasdā supscriptiōes psalmorū ꝑ allusionē ꝯsimulē cōuenit spūaliter ītuēdas: qꝛ si lr̄az ꝯsideras: extraneū est cū nō ea inuenias in psalmis: q̄ ꝯtinent᷑ in titulis. Si vero trahant᷑ ad tropicū intellectū: nimis vident᷑ accōmode. Ut est illud vbi res gestę significant᷑: id est: cū fugit a facie absalon. Ubi loc⁹: vt ē: cū eēt in deserto idumeę. Ubi dies: vt est: in prima sabbati. Ubi hebręa noīa: sic̄ ē idithū. Ubi facta est cōpatio gestoꝝ: id ē: cū mutauit vultū suū corā abimelech. Uel spēꝝ ꝯsiliuz: id est: ꝓ torcularib⁹. Quapropt in supscriptionib⁹ tituloꝝ: siue psalmuz: siue canticū: siue psalmocāticū: siue cāticūpsalmū: siue i finē: siue aliqđ de ſexta: quā diximus ꝯplexiōe repire potueris: Aut singillatim: aut vnum: duo: vel tria: siue q̄ttuor ex eis inserta cognoueris: ad illas ꝟtutes trahe q̄s vnicuiq; inesse dicem⁹: quia reꝝ istarū cōmemoratio: ad similitudinē occultę itelligētię posita: subtiliter īuenit᷑. Ista eni aū fores psalmoꝝ: tāq; sacrata vela pendēt: ꝑ q̄ si aciē mētis intendas: rarescētib⁹ qbusdā filis: facile coꝛuz penetrabilia ꝯtueris. Quis eni tot causas: tot diūsitates noīm putet ociosas: cū nefas sit credere scripturas diuinas aliqđ supuacuū ꝯtinere? Legit᷑ eni: Amē amē dico vobis q̄ iota vnū: aut vnus apex non ꝑteribit a lege: donec omnia compleant᷑. Math.5

Quid sit diapsalma.

Cap.XI i Nter expositores psalmoꝝ de hoc noīe q̄dā noscit᷑ ꝓuenisse diūsitas. Hieronym⁹ hebraicę ligue doctissim⁹ inq̄sitor: spūsscī ꝯtinuationē esse ꝯfirmat: ob hoc qꝛ diapsalma significet: semꝑ. Btūs aūt augustin⁹ rerū obscuraꝝ subtilissim⁹ indagator: inter ardua sine offensione discurrēs: hanc poti⁹ partē elegisse cognoscit᷑: vt magi diuisio esse videat᷑ / nomis ipsi⁹ discutiēs qualitatē. Sympsalma qppe dicit᷑ greco vocabulo: vocū adunata copulatio. Diapsalma vero sermonū rupta ꝯtinuatio: docēs vbicūq; reptū fuerit: aut ꝑsonaꝝ: aut rerū fieri ꝑmutationē. Merito q̄ tale nomē illic interponit᷑: vbi vel sensus vel ꝑsonę diuidi cōprobant᷑. Uñ ⁊ nos diuisiones ꝯgrue faciem⁹: vbicūq; in psalmis diapsalma potuerit inueniri. Reliq̄s aūt ꝓut datū fuerit idagabim⁹: vbi tñ auctoritas hui⁹ noīs nō potuerit iueniri.

Utrū i q̄nq; volumib⁹ psalmoꝝ sit secāda ꝯtextio: an vn⁹ liber dicat᷑.

Cap.XII b Eat⁹ hieronym⁹ ꝓphetiā psalmorū in q̄nq; libros putauit esse diuidendaz: qꝛ in textu opis hui⁹ q̄rto legit᷑: fiat fiat. Dū hoc ꝟbo intercidēte: nō nulla se videat᷑ aperire diuisio. Ps.88 Huic fauet assensa posteritas. Credo dū sibi ꝯsultū iudicauit: qđ in multas ꝑtes coartabat᷑ tediosa lōginq̄tas. Hilari⁹ aūt pictauiēsis eṗs diuinarū reꝝ acutissim⁹ ⁊ ꝓfundissim⁹ exq̄sitor: ꝯgruētius librū estimat dici debere psalmoꝝ: qꝛ in hebręo vnū volumē est: ⁊ maxie cū in actibus aploꝝ legat᷑ dictū in libro psalmoꝝ. Quapropter merito vnus liber dicat᷑: q̄ tanta auctoritate firmat᷑.

Quēadmoduz in psalmis sit de christo dño sentiendū.

Cap.XIII t Ribus modis psalmi loquūtur de ꝑsona dñi iesu christi ꝓ instructōe fideliū. Primū ꝑ id qđ ad hūani-

tatē ei⁹ noscit ptinere: vt est illud scđi psal
Ps.2 mi: Astiterūt reges terrę ⁊ pncipes cōuene
rūt in vnū: aduersus dñm ⁊ aduersus xp̄m
Ps.20 ei⁹. Et in vicesimo psalmo: Desideriū aīę
ei⁹ tribuisti ei: ⁊ volūtate labioꝝ ei⁹ ñ frau
dasti eū. Scđo q̄ ęqualis ⁊ coętern⁹ ostēdi
Ps.2 tur pr̄i: vt est illud eiusdē scđi psalmi: Dñs
dixit ad me fili⁹ meus es tu: ego hodie ge-
Ps.109 nui te. Et in cētesimo nono: Tecū pncipi-
um in die virtutis tuę: in splēdorib⁹ sanc-
toꝝ: ex vtero añ luciferū genui te. Tertio a
membris ecclię: cui⁹ ip̄e dux ⁊ caput ē xp̄s:
Ps.21 vt est illđ .xxi. psalmi: Lōge a salute mea:
verba delictorum meorum. Et in. lxviii.
Ps.68 Deus tu scis insipiētiā meā: ⁊ delicta mea
a te nō sunt abscōdita. Qđ dictū p vnoq̄q̄
fideliū debem⁹ accipe. Ceterum: delicta a
xp̄o pbanť fundit⁹ aliena. Vñ tichoni⁹ in
libris regularū: latius diligēterq̄ disseruit
hoc: si aīo recōdim⁹: nulla ꝯfusione turba-
mur. Quia error maxim⁹ nascit inde: qñ in
cōueniēter reddit alibi qđ dictū cōstat ad
aliud. Nā si vno mō fuisset locut⁹: q̄s eius
geminā substantiā potuisset agnoscere: cū
etiā nūc in tā euidētissima distinctiōe: natu
rā diuinitatis ⁊ hūanitatis dñi xp̄i aliq̄ ni-
tanť sacrilega volūtate ꝯfundere? Multa
q̄ scđm lrām cōmonet: multa spiritualiter
iubet: psonas subito decēter immutat: Vt
nūc xp̄s de⁹: verbū incarnatū ⁊ hō factus:
caput ecclię: nūc ip̄a ecclia: nūc hō iustus:
nunc penitēs loq̄ videat: vt oīa necessaria
tangat atq̄ ꝯcludat. Vbiq̄ plenissimū cę
lestiū rerū: sanctū vibrat eloquiū: ⁊ multi-
plici diuersitate virtutū: pp̄ter hūani ge-
neris largiendā salutē: regni sui adoranda
mysteria pi⁹ redēptor insinuat. Hęc ideo p̄
fati sum⁹: vt cū ventū fuerit ad loca talia:
intrepidus lector audire possit: qđ se iā sa-
lubriter didicisse cognouerit. Illud tñ auc
toritate patrū ⁊ veritatis ip̄si⁹ attestatiōe:
firmissima credulitate tenēdū est: vnū de
trinitate: siue vnā ex trinitate psonā: deū
v̄bū miseratiōe mortaliū: ex maria virgie
hoiem factū: spontanea virtute: nō ministra
toria necessitate: q: nec naturę suę vllā mu
tabilitatē sustinuit: nec assumptiōe carnis
augmētū trinitatis effecit: Sȝ sicut q̄dam
ait: Maculas nr̄as lauit ī sanguie: rugas
etiā tetēdit in cruce. Hoc cū sit spei nostrę
singulare p̄sidiū: beatitudo credētiū: felici
tas magna iustoꝝ: nō desinūt heretici im-
pia volūtate corrodere: q̄ hūano generi sa
lutis cām cognoscat p̄stitisse.

Quēadmodū sit expositio dige sta psalmorum.

Cap.XIIII
Rimo: nobis de tituloꝝ inscriptio
p ne: dño iuuāte dicendū ē: vñ velut
vberib⁹ expressis: lacte⁹ sensus di-
uinę p̄dicationis emanet. Scđo: vnusq̄sq̄
psalm⁹ p sua q̄litate diuidēdus est: ne no-
bis intellectū pmisceat: aut occulta muta-
tio reꝝ: aut varietas introducta loquētiū.
Tertio: arcanū psalmi: ptim ꝑm spiritualē
itelligētiā: ptim ꝑm historicā lectionē: par
tim ꝑm mysticū sensū rerū subtilitates dis-
cutiēs: pp̄rietatesq̄ verboꝝ put ꝯcessum
fuerit conabor aperire. Quarto: put loc⁹
exegerit: virtutē ei⁹ breuiter demōstrare cō
tendā: q̄ten⁹ intētio digesti carmīs: diuino
munere oculis interiorib⁹ elucescat. Virtu
tē psalmi dico inspirationē diuinā: q̄ nob
intētio supna reserať: ⁊ sermone dauitico/
a vitijs nos remouet: ⁊ recte nobis viuere
psuadet. Quinto: de ordie numeri psalmo
rū: cū res exegerit memorabim⁹: q̄ reueren
tissimaꝝ rerū honore sacrat⁹ est. Hoc eni p
singulos q̄sq̄ psalmos facere nobis diffi-
cile fuisse pfitemur: qđ indeterminatū at-
q̄ suspēsū: pr̄m etiā reliq̄t auctoritas. Re
liquos aūt sibi calculos diligens pscruta-
tor exq̄rat: qm̄ multa accessu tp̄is in scrip-
turi diuinis fiūt clara: q̄ nūc videnť abscō-
dita. In ꝯclusiōib⁹ vero: aut summā toti⁹
psalmi sub breuitate cōplectemur: aut con
tra hereses aliq̄d dicem⁹ destruēdas. Ip̄a
est eniȝ domini vera dilectio: aduersarios
eius odio habere pfecto.

De eloquētia toti⁹ legis diuinę.

Cap.XV
Loquētia legis diuinę/ humanis
e nō est formata sermonib⁹: neq̄ cō-
fusis icerta ferť ambagib⁹: vt aut
a reb⁹ p̄teritis obliuiōe discedat: aut p̄nti-
um ꝯfusiōe turbeť: aut futuroꝝ dubijs ca-
sib⁹ eludať: sed cordi nō corpalib⁹ auribus
loquēs: magna v̄itate: magna p̄scictię fir-
mitate cūcta dijudicās: auctoris sui veri-
tate ꝯsistit. Sic eni in euāgelio: de dñi xp̄i
Math.7 p̄dicatiōe dictū est: Loq̄bať aūt sicut ptā-
tē habēs: nō sicut scribę eoꝝ ⁊ pharisei. N

le indubitata loquit̃/cui oia p̃ſitia ſunt:et
P rerũ exit⁹ pbat̃ eſſe ſubiect⁹. Hec eloquen
tia ſiquidẽ eſt ad vnaq̃ꝫ rẽ cõpetens et
decora locutio. Hec igit̃ caſta/fixa/verax
z eterna predicatio: nimis puriſſimo nitet
eloq̃o: cui⁹ vtilitas lucet: magnificẽtia vir
tutis apparet: opatio ſalutis arridet. Sicut
z in cẽteſimo octauodecimo pſalmo dictu
Ps. jj8 rus eſt: Quia eloquiũ tuũ viuificabit me.
Ibidem Et iterũ: Lucerna pedib⁹ meis verbũ tuũ
dñe: z lumẽ ſemitis meis. Reuera lumẽ: q̃
ſemp vitalia iubet: noxia phibet: terrena
remouet: celeſtia pſuadet. Hic z doctor gẽ
tiũ in epla ad chorint. ſcribit: Nõ enim in
j. Cor. 4 ſermone eſt regnũ dei: ſed in virtute. Item
2. Timoth. 3 ad timotheũ in ſecũda meminit dicẽs: Om
nis ſcriptura diuinit⁹ inſpirata vtilis ẽ ad
docendũ/ad arguẽdũ/ad erudiẽdũ/ad cor
rigendũ in diſciplina q̃ eſt iuſticie: vt pfec
tus ſit hõ dei ad omne opus bonũ inſtruc
tus. Hec ſicut pr̃is hieronymi teſtat̃ aucto
ritas apud hebreos: aut rithmo: aut me
trica pſtat lege cõpoſita: q̃ vt ipſi dicũt/fa
P ſtutijs cõtinet̃. Faſtutuz eni eſt p comata
pcedẽs ad depromẽdũ ſenſũ naut̃ expli
cata pceptio. Cui⁹ ſi virtutẽ lector diligẽs
pſcrutari: audi apl̃m ad hebreos dicentẽ:
Heb. 4 Viu⁹ eſt eni dei ſermo z efficax: z acrior oĩ
gladio ancipiti: z ptingẽs vſq̃ ad diuiſio
nẽ aie ac ſpirit⁹: cõpagũ q̃ꝫ ac medullar̃: z
diſcretor cogitationũ z intẽtionũ cordis.
Scripture aũt diuine ſcã pfunditas: adeo
cões ſermones habet/vt eã vniuerſi incũc
tanter admittãt. Senſus aũt recõdit veri
tatis arcano/vt in ipſis ſtudioſiſſime vita
lis ſnĩa debeat indagari. Nã eã reuera eẽ
diuinã hinc maxime dat̃ intelligi/ꝙ indoc
ti ſubtiliſſima/tpales eterna nõ niſi diuio
repleti ſpũ potuiſſe tradẽ ſentiũt. Poſtre
mo quot miracula iugiter facta ſũt/donec
ſcriptura ipa mundi ambitũ diuulgata cõ
Ps. j8 pleret: ſicut ſcriptũ eſt: In omnẽ terrã exi
uit ſonus eor̃: z in fines orbis terre v̾ba
eor̃. Vñ ad pbationẽ ptinet maximã: q̃
lex diuina p cũctas mundi ptes cognoſcat̃
fuiſſe ſuſcepta. Hec multis modis genera
ſue locutiõis exercet/diffinitiõib⁹ ſuccinc
ta: ſchematibus decora: verbor̃ ppietate
ſignata: ſyllogiſmorum cõplexiõib⁹ expe
dita: diſciplinis irrutilãs: nõ tñ ab eis ac
cipiẽs extraneũ decorẽ: ſed poti⁹ illis ppri
am pferens dignitatẽ. Hec eni q̃n in diuis
ſcripturis ſplẽdẽt/certa atq̃ꝫ puriſſima ſũt.
Cũ vero ad opiniões hoim/z q̃ſtiones in
aniſſimas veniũt: ambiguis altercationũ
fluctib⁹ agitant̃: vt qδ hic eſt firmiſſime ſp
verũ: frequẽter alibi reddat̃ incertũ. Sic z
lingua noſtra dũ pſalmodiã canit/nobili
tate veritatis ornat̃. Cũ ad fabulas inep
tas z blaſphema ſe v̾ba puerterit: ab ho
nore pbitatis excludit̃. Sicut apl̃s iacob⁹
dic: Ex ipſo ore bñdicim⁹ deũ z prẽm: z ex Iac. 3
ipõ ore maledicim⁹ hominẽ q̃ ad imaginẽ
z ſimilitudinẽ dei fact⁹ eſt. Hec mundana
rũ artiũ periti: q̃s tñ multo poſteri⁹ ab ex
ordio diuinor̃ librorũ extitiſſe manifeſtum
eſt: ad collectiões argumentor̃/q̃ greci to
pica dicũt: z ad artẽ dialecticã z rhetoricaz
trãſtulerũt: vt cũctis euidẽter appareat pri
us ad exprimendã veritatẽ iuſtis mentibus
datũ: qδ poſtea gẽtiles hũane ſapiẽtie ap
tandũ eſſe putauerũt: Hec in lectionib⁹ ſa
cris tanq̃ꝫ clariſſima ſidera relucẽt: z ſigni
ficãtias rerũ vtiliſſimis cõpendijs decent̃
illuminãt. Que nos breuiter locis aptiſſi
mis admonebimus: q̃n res ipe cõmodiſſi
me deducent̃ in mediũ: p q̃s pcepti ſenſus
clari⁹ elucebũt. Nã z pat̃ auguſtin⁹ in libro
tertio de doctrina xpiana ita pfeſſus eſt:
Sciãt autẽ lr̃ati modis oim locutionũ q̃s
grãmatici greco noie tropos vocãt: aucto
res noſtros vſos fuiſſe. Et paulopoſt ſeq̃t̃:
Quos tñ tropos: id ẽ: modos locutionũ:
q̃ nouerit agnoſcũt in lr̃is ſcis eorũq̃ꝫ ſciẽ
tia ad eas intelligendas aliquãtulũ adiu
uant. Cui⁹ rei z in alijs codicib⁹ ſuis fecit
euidẽtiſſimã mentionẽ. In libris q̃ppe q̃s
appellauit de modis locutionũ/diuſa ſche
mata ſecularium lr̃ar̃ inueniri pbauit in lit
teris ſacris. Alios aũt pprios modos i di
uinis eloquijs eẽ declarauit: q̃s grãmatici
ſiue rhetores nullaten⁹ attigerũt. Dixerũt
hoc apud nos z alij doctiſſimi prẽs: id eſt:
hieronymus/ambroſi⁹/hilarius: vt neq̃q̃ꝫ
nos p̃ſumptores hui⁹ rei: ſed pediſſeq̃ eſſe
videamur. Sed dicit aliq̃s: Nec ptes ipſe
ſyllogiſmor̃: nec noia ſchematũ: nec voca
bula diſciplinar̃: nec alia huiuſcemodi vl
laten⁹ inueniunt̃ i pſalmis. Inueniunt̃ pla
ne in virtute ſenſuũ/nõ in effatiõe v̾bor̃.

Sic eni vina in vitib⁹: messem in semie: frōdes in radicib⁹: fruct⁹ in ramis: arbores ipsas sensu ɔtēplamur in nucleis. Nā ⁊ de ꝓfundissima abysso delitiosi⁹ piscis attingitur: q̄ tn̄ an̄ captionē suā hūanis oculis nō videt̄. Merito ḡ eē dicim⁹: q̄ in esse nihilominu⁹ virtute sentim⁹. Nā ⁊ apl's vetat nos
1.Cor.3 seduci ꝑ vanā sapientiā mūdi: Ista vero nō abnegat in lr̄is esse diuis. Certe accedamus ad psalmos ⁊ interrogem⁹/ q̄ omni disputatiōe maior est rerū fides. Istud ḡ pn̄cipale virtutū/ ⁊ salutare locutiōis genus plerūq3 res aliq̄s refert: et sepe longe alia q̄3 audiunt̄ exponit. Simplicitas duplex:
Gen.42 ⁊ sine dolo bilinguitas. Sicut fecit ioseph q̄ dū fratres suos aspectu ip̄o ⁊ sermōe patrio cognouisset: ita eis videbat̄ loqui: vt nullaten⁹ posset agnosci. Qđ nō est ad deceptiōis studiū sumptū: ſ ad cōmodū magne vtilitatis effectū. Hebreos sermones adhibet: causas ꝓfundissimas innuētes. Unā rē in malo ⁊ in bono plerūq3 ponit: vt qđ noīe videt̄ eē cōmune: ꝓbet̄ q̄litatibus discrepare. Celestia terrenus cōpat: vt qđ incōp̄hensibilis magnitudo vetat intelligi: ꝑ notissimas siltudines possit aduerti. In verbis aūt serēdis/ mira potētia est: vt subito opta nobis atq3 icōp̄hensibilia/ duob⁹ tribusq3 sermonib⁹ explicent̄. Quid breui⁹ dicā: frequēter etiā vna syllaba/ ineffabilē dn̄i naturā3 demōstrat: vt est illud:
Exo.3 Qui est: misit me. Cui⁹ oē verbū subtiliter inquisitū/ copiosis sensib⁹ scaturit. Nā sic fecūdissim⁹ ager odoriferas herbas saluti nr̄e ꝓducit accōmodas: sic lectio diuia cū ꝑ singula verba req̄rit̄/ sp̄ illic cura mentis saucie reperit̄. De cui⁹ eloq̄ntie modis/ mlti patres lati⁹ ꝓlixiusq3 dixerūt: quoꝝ nomina in libris introductoriis cōmemoranda ꝓsperim⁹. Sed fons ille celestis/ quātū assidue ɔstat hauriri/ tm̄ nescit expēdi. Ac ne diuti⁹ in generalib⁹ remoremur: sp̄alia psalterii/ dn̄o iuuante tangamus: qm̄ ipsa res euidēter agnoscit̄: q̄ cōib⁹ rebus p̄missis/ postea sub aliq̄ ꝓprietate describit̄.

De ꝓpria eloquētia psalterii

Cap.XVI

P Rimū est: q3 ipsi tm̄ psalmi singulari numero vocitant̄: q̄s nos adbibitis hui⁹ lingue ꝑitissimis: cū coꝝ volumie ɔferentes/ seruato vsu psallētiū/ suis versib⁹ estimauim⁹ esse reddēdos: ne se i p̄sumptū ordinē auctoritas ꝑmixta ɔfunderet. Deinde: q3 nullū aliud opus auctoritatis diuine: centū q̄nquaginta sectionib⁹ ɔtinet̄. Ubi eni tot tituli diuersa legunt̄ varietate ɔscripti. Hic: illud votiuū nomē alleluia in sup̄scriptionib⁹ inchoauit. Hic: cōmemoratio historie de regū tracta volumie in ip̄o limine posita/ virtutes noscit̄ indicare psalmoꝝ. Hic etiā diapsalmata tm̄ interiecta monstrat̄. Hic: psalmi scd̄m virtutes suas numeroꝝ ordines tenēt. Liber inchoās a btitudine xp̄i/ noui ⁊ veteri testamēti sacramēta ꝑcurrēs: laudibus sacris ⁊ sctā iubilatiōe ɔcludit̄: vt merito se tali munere ɔsolet̄ ecclia: q̄ hic multarū calamitatū cognoscit̄ afflictiōib⁹ sauciari. Nouit eni beneficio dn̄i triūphare d̄ suis cladib⁹ ingrauata ꝑsecutiōib⁹: siq̄dē ꝓfecit afflictionib⁹: semꝑ auget̄: Sanguie martyꝝ rigat̄: tristicia magis erigit̄: angustia dilatat̄: fletib⁹ pascit̄: ieiuniis reficit̄: ⁊ inde poti⁹ crescit: vn̄ mūdus deficit. Quid eni in illo libro nō inuenies: vn̄ se hūanu3 gen⁹ debeat ɔsolari? Thesaur⁹ in pectore mūdo semꝑ excrescēs/ ɔsolatio magna lugentiū/ spes btā/ iustoꝝ ꝑiclitantiu3 vtile suffugiū: vn̄ semꝑ qđ expedit tollit̄: eiusq3 fons indefecta ꝑennitate seruat̄. Beat⁹ q3 athanasi⁹ alexandrine ciuitatis ep̄s/ in libro quē marcellino suo carissimo destinauit/ de ꝓprietate psalterii: vt verbis ipsi⁹ vtar: ita dicit. Quicūq3 psalterii v̄ba recitat/ q̄si ꝓpria v̄ba decātat/ ⁊ tanq̄3 a semetip̄o descripta vn⁹ psallit: ⁊ nō tanq̄3 alio dicēte: aut de alio significata sumit ⁊ legit: ſ tanq̄3 ip̄e de semetip̄o loquēs: sic hmōi v̄ba ꝓfert: ⁊ q̄lia sunt q̄ dicuntur/ talia velut ip̄e agens ex semetipso loquēs: deo videt̄ offerre sermones. Psalterii q3 ꝓpriū est: q3 ꝑ eū legis diuine sctitas introit̄. Nō eni tyrones inchoāt a genesi: nō ab aplo: nō inter ip̄a initia: aut auctoritas euāgelica sancta pulsat̄. Sed licet psalteriū q̄rt⁹ codex sit diuine auctoritatis: primū tn̄ tyrones inchoantes scripturas sctās/ inde legendi faciūt decenter initium.

Laus ecclesie.

Cap.XV[II]

O Uere sctā: o immaculata: o ꝑfecta mater ecclia: q̄ diuia gr̄a largiēte/

sola viuificas: sola sanctificas: ꝛ ꝑditū ꝓ-
priis culpis institutiōe tua hūanū genus
instauras. Cui⁹ pie ꝯfessioni nihil addi/ ni
hil minui pōt. Per oēs quippe psalmos/ ꝑ
oīa cātica/ ꝑconia sancte trinitatis insſeri:
vt cui⁹ sūt sacrata verba q̄ loq̄mur: ei laus
semꝑ ꝛ dulcissima gloria redderet: q̄ salū
seculi hui⁹/ ꝛ hereticoꝝ seuissimas ꝓcellas
in arce illi⁹ noe similitudine/ q̄ tuā euiden-
ter portauit imaginē: sola inoffenso fidei
cursu sine piculo diluuij ꝯstāter enauigas:
nec vllis erroribus acq̄escis: q̄uis adhuc int
prauitates hui⁹ seculi/ grauissima necessi-
tate verseris. Quicq̄d eni repit̄ p̄ter vita-
le gremiū tuū: mortiferū ꝯstat esse naufra-
giū. Nā cū sabelli⁹ detestabilis erret in pa
tre: demēs arri⁹ delinquat in filio: manes
sacrilegus neget spm̄ scm̄: Alij scelerati ve
teri testamēto derogēt: Nōnulli noui gra-
tiā nō sequant̄: Tu tm̄ deuotiōe fideli/ pre
stante dn̄o: inoffense cūcta cōplecteri. Pa-
trē quippe docēs ingenitū: filiū genitū: spi
ritūsanctū de p̄re ꝛ filio ꝓcedentē: vnū de
um/ sanctā p̄dicās trinitatē/ coeternā sibi
ꝛ eq̄liter oīpotentē: dn̄mq̄ xp̄m manentē
in diuinitate sua: ꝛ carne hūanitatis assū-
pte: salua vniuscuiusq̄ ꝓprietate nature
vnā ꝯfiteris esse ꝑsonā. Veteri testamēto
de nouo fidē faciēs: nouū a veteri exortū
esse cognoscēs. Et vt breuiter cūcta cōplec
tar: nescis loq̄ nisi qd̄ expedit credi. Nam
q̄uis diuersis hic afficiaris angustijs/ ꝛ do
losi hostis ꝯtrarietate quatiaris: tm̄ totius
mūdi circulo ꝯgregata resplēdens in mo-
dū pulcherrime pyramidis/ ad eterna reg-
na ꝑducens. Que huic schemati nō imme-
rito comparis: quoniam de vniuersis gen-
tib⁹ extollēs verticē p̄ciosū/ iustoꝝ animas
quasi lumē eximiū ad supna regna trāsmit
tis: meta frumētis plena celestib⁹ de diu-
sis gentib⁹ sanctoꝝ beata collatio serena-
rū mentiū: lampabilis cet⁹/ insolubilis cō-
structio de viuis lapidib⁹ fabricata: beato-
rū oīm eterna felicitas/ sole lucidior/ niue
candidior/ sine macula/ sine ruga. De qua
Cañ.6 scriptū est in cāticocanticoꝝ: Que est ista
q̄ ꝓgredit̄ q̄si aurora ꝯsurgens: pulchra vt
luna: electa vt sol: terribil' vt castroꝝ acies
Ibidē.4 ordinata. Et paulop⁹: Oculi tui colūbaꝝ:
absq̄ eo qd̄ intrinsec⁹ latet. Cui⁹ dētes sic
greges tonsarū q̄ ascenderunt de lauacro:
oēs gemell' fetib⁹: ꝛ sterilis nō est int̄ eas.
Sicut vitta coccinea labia tua/ mat̄ ꝛ vgo:
feta ꝛ integra/ genitrix ꝛ incorrupta: cuius
os virtutū oīm fragrat odorib⁹. De q̄ spō-
sus dic̄: Odor oris tui sicut maloꝝ. Et p⁹ Ibidē.7
paululū: Odor vnguētoꝝ tuoꝝ sup oīa Ibidē.4
aromata. Fau⁹ distillās labia tua sponsa:
mel ꝛ lac sub lingua tua. Que mereris de-
niq̄ osculari xp̄m: ꝛ dec⁹ illud perenniter cu-
stodire virgineū. Tibi eni dr̄: Osculet̄ me Ibidē.j
osculo oris sui: q: meliora sunt vbera tua
vino: fragrātia vnguēt' optimis. Et cetera
q̄ liber ille diuin⁹ mystica p̄dicatiōe cōplec
titur. Quapropter factis auditorib⁹ p q̄n-
dā isagogen (q̄ est sequētis opis introduc-
tio: index celestiū mysterioꝝ ꝛ sacre p̄nūcia
dictionis) vt opinor sufficienter attonitis:
ꝛ desiderio supno diuīa largitate īflāmati:
nūc ad soluēda q̄ ꝓmissa sunt: xp̄o iuuante
veniam⁹. Presta dn̄e/ cui⁹ ē oē qd̄ expedit:
vt intelligent'/ vt libēter/ vt ꝓficue merea-
mur audiri. Tuis eniz adiutorijs oīmodis
indigem⁹: vt valeam⁹ ꝯcesso sermone aliq̄
ten⁹ verba tue maiestatis exponere: amē.

Ordo dicendorum

P Rolegomena: id ē: p̄cedentia aniq̄
celestis psalterij mella degustē: et
cāpos illos gloriosissime passiōis
dn̄o p̄stante ꝯtingā: q̄dā mihi vident̄ diui
sis capitib⁹ de textu ipsi⁹ carminis intimare:
vt ꝛ legētes distīcti⁹ debeam⁹ edocē: ꝛ nos
ordines ipos sine aliq̄ offensiōe curram⁹.
In p̄ma itaq̄ pte: dn̄i carnal' vita describit̄
In scd̄a: natura diuinitatis ipi⁹ subtiliter
indicatur.
Tertia: multiplicatos dicit populos q̄ eū
nitebant̄ extinguere.
Quarta: ꝓph̄a i eisdē monit' pseuerat: vt
desināt iudei mala cogitare vel facē: q̄m
se nouerint diuīs virtutib⁹ destruēdos.
In q̄nta: dn̄s xp̄us clamat ad patrē/ vt ei⁹
audiat̄ oratio: ꝛ in resurrectiōe ipius mū
do ꝓ futura ꝯcedat.
Sexta: p totū psalmū verba sunt penitēt':
cui iungunt̄ eiusdez modi alij sex: qui tm̄
i ꝯclusiōe q̄nq̄gesimi psalmi descpti sūt.
In septima pte xp̄s hūiliter quidē petit vt
ei subueniat̄ a patre: s; haber fiduciā rec-
te cōuersationis: qd̄ magis ad ei⁹ ptinet

deitatē. Sed more hūanitatis assumptę
sibi postulat subueniri: ne diabolus aīaz
ei⁹ iniq̄ p̄sumptione diripiat: ⁊ gloria ip-
si⁹ in puluerē deducta dispereat.
In octaua: parabolis ⁊ tropicis allusioni
bus cōgregatis/ subsequēs drama decur
rit/ ⁊ p allegoricas similitudines oīa referūt
ad dn̄m xp̄m. Que schemata nos locis ap
tissimis euidētissime cōmonebim⁹/ vt lec
tori studioso ambiguitas cūcta tollat.
Nona: post multiplica p̄conia: q̄ mō a di
uinitate: mō ab hūanitate ipsi⁹ accipiūt:
mutatis psonis ⁊ titulis: ponit alleluia/ qd̄
significat: laudate dn̄m.
Decima: sequūtur gradales/ q̄ animū no-
strū ad dn̄m saluatorez pura ⁊ hūili satis
factione pducūt.
Undecima: variatis verbis iterū laudes
dn̄i hymnidica exultatiōe cōcelebrat/ mō
patris/ mō filij/ modo spūssancti p̄dicās
maiestatē: vt nulli sit dubiū sanctā trini-
tatē singulariter oīpotentē/ q̄ vult facē in
celo ⁊ in terra.
Duodecima: septē psalmi relinquunt in fi
ne: q̄ exultationib⁹ hymnidicis totā glo-
riā sanctę trinitatis gnāliter deuota men
te pcelebrāt. Sic text⁹ toti⁹ psalterij duo-
decim ptib⁹ diuisus/ in aplo⁊ numero mi
rabili laude cōcludit: quaten⁹ ⁊ iste illud
agat qd̄ christi discipulos fecisse cognoui
mus. Est etiā eiusdē rei aliud euidēti⁹ sa
cramentū/ qd̄ centū q̄nquaginta dieb⁹ di
luuio supducto criminib⁹ suis terra dilu-
ta est. Sic ⁊ hi psalmi tali numero pduc-
ti/ gen⁹ humanū pctīs suis pollutū cōue-
nienter reddūt absolutū. Nūc minutatim
ad exponēda psalterij verba veniam⁹.

Explicit plogus. Incipit expo
sitio digesta psalmo⁊ Cassiodori.

Quare primus psalmus non
habet titulum.

P Salmus hic ideo nō habet titulū:
qz capiti nr̄o dn̄o saluatori/ de quo
absolute dictur⁹ est nihil debuit p̄
poni: dū ip̄m rex oīm pstat esse principiū.
Joh.8 Sicut ip̄e in euāgelio dicit: Ego sū p̄ncipi-
um ppt qd̄ ⁊ loquor vobis. Nā licet ⁊ alij
psalmi de ip̄o multa dicāt: nemo tñ de ei⁹
q̄ fuit in terris cōuersatiōe sic loquit. Et q̄-
niā ad hūc q̄ dicēda sunt respiciūt cuncta:
Merito caput sancti opis ponit: q̄ p̄nceps
rex omniū esse monstrat. Quicq̄d enī: aut
de p̄teritis istruit: aut de p̄sentib⁹ monet:
aut de futuris efficit cautiores: oīa ad insti
tutionē beati viri ptinēt: q̄ liber iste dictu-
rus est. Nā quidā tituli/ quidā p̄fatiōis lo
cū eū tenere dixerūt. Sed licet a q̄busdā oī
iusto videat aptat⁹: nulli tñ p̄ter dn̄m chri-
stū pōt veracissime cōuenire. Nā si dixeri-
mus omni btō posse cōgruere: iā nō cōstat
illud qd̄ dicit in psalmo: Oīs hō mendax. Ps.j.5
Uel illud qd̄ iob meminit: Nullus mūd⁹ Job.15
ante te: nec infans cui⁹ est vni⁹ diei vita su
per terrā. Et alibi: In veritate nemo de ge
nitis est: q̄ nō impie gessit: ⁊ d̄ pfidentib⁹ q̄
nō deliquit. Uel illud: Justicia iusti sic est Esa.64
apud te: sicut pann⁹ mēstruatę. Quaprop
ter nō omni btō pōt hęc sentētia ꝯuenire:
nisi illi tñ de quo scriptura dicit: Qui pec- j.Pe.2
catū ñ fecit: nec inuētus ē dolus in ore ei⁹.
Et ip̄e de se in euāgelio dicit: Ecce veniet Joh.j4
p̄nceps mūdi hui⁹/ ⁊ in me nō inueniet q̄c-
quā. Merito q̄ ad christū dn̄m refert: q̄ nō
abijt in ꝯsilio impio⁊: ⁊ in via pctō⁊ nō ste
tit: aut in cathedra pestilentię nō sedit. ⁊c̄.
Mirabilis ordo/ celestis reuera dispositio:
vt ab ipso nobis psalmo⁊ pueniret initiū
quē salutarē ianuā pstat esse celorū. Qua-
propter itrare cū sūmo gaudio festinem⁹:
vbi patentē ianuā/ ipsū aduocatū nostruz
esse cognoscim⁹: sicut ait aplūs: Nō enim Heb.4
habem⁹ pōtificē/ q̄ nō possit cōpati infirmi
tatib⁹ nr̄is. Et paulopost: Adeam⁹ q̄ cū fi- Ibidē.
ducia ad thronū grē ei⁹/ vt misc̄diam cōse-
quamur: ⁊ grām inueniam⁹ in auxilio opor-
tuno. Nūc claues psalmo⁊ reserabiles ap
ponam⁹: vt p̄stante dn̄o regis nr̄i palatia
introire mereamur: ⁊ iō sicut p̄fati sum⁹/ di
uisio facienda est: q̄ si recte adhibeat/ ita il
lustrē ⁊ pspicuā nobis efficit dictionē: vt p̄
usq̄ legat orationis textus: an̄ nobis eius
relucere possit intētio.

Diuisio psalmi.

V Niuersus text⁹ psalmi hui⁹/ pphe
ta referente narrat. In p̄ma parte
vitā sanctę incarnatiōis exponit:
qm̄ si ad maiestatē christi solā velis refer-
re q̄ de eo dicunt/ nequeūt ꝯuenire. Scd̄a
vero pctō⁊ neq̄tias in futuro iudicio debi
tas recipe cōmemorat vltiones: vt p̄missa

gratiꝰ possemꝰ accipe: cuiꝰ videbanť subse
quētia formidari. Respice ꝗ intētionē eiꝰ
quā ↄstat maxie ꝑquirēdā: Ideo i ꝑncipijs
beatitudo dñi saluatoris edicit: vt hūano
generi vitalia exēpla ꝓstenť: quatenꝰ sicut no
bis hō terrenꝰ cōtulit mortē: ita celestis ve
niēs daret salutē. In principijs eni fuit du
rissima cōditio decepto: ꝟ post aduenit ho
mini gliosa redēptio. Primo illata ē igno-
miniosa captiuitas: deinde secuta est voti
ua libertas. Expulsus hō de paradiso: sed
receptꝰ est in celū: ꝑdidit in terra beatitu-
dinē: ꝟ angelos merebiť habere cōsortes.
Luctus ex diabolo: gaudiū ꝓuenit ex chri
Roma.5 sto. Unꝰ apľs dicit: Sicut eni ꝑ inobedīē
tiā vniꝰ hoīs ꝑctōres cōstituti sunt multi:
Ita ꝛ ꝑ vniꝰ obedientiā iusti ↄstituenť mul-
ti. In ipso itaq capite psalmi huiꝰ: diffini
tio bti viri: tāꝗ pulcherrimū nobis gliosi
regis diadema resplēdet. Oro breuis ꝛ lu-
cida: q̄ rē ꝓpositā diuersis modis qd sit ośi
dit. Sed hoc ꝑncipiū duas spēs diffinitio-
nū euidenť amplectiť. In ꝑorībꝰ quippe vsi-
bus duobꝰ q̄ dicūť: Nō abijt: nō stetit: nō
sedit: octaua spēs diffinitionis est: q̄ grece
κατα αφαιρεσιν του εναντιου: latie ꝑ ꝓ
uātiā ↄrij. Ait eni qd ñ faciat: sic ꝛ in qnto
Ps.5 psalmo dicturꝰ ē: Quī nō volēs deꝰ iniqta
tē: tu es. In tertio aūt vsu q̄ dicit: Sz in le
ge dñi fuit volūtas eiꝰ: ꝛ in lege eiꝰ medita
biť die ac nocte: scda est spēs diffinitionis:
q̄ grece εννοιωματικη diciť: latie notio
nūcupať. Hec nō dicit qd sit: sed ꝑ hoc qd
agit: res illa quā querimꝰ nobis specialiter
Ps.71 indicať: sicut ꝛ in. lxxj. psalmo dicturꝰ est:
Bñdictꝰ dñs deꝰ isrl: q̄ facit mirabilia ma-
gna solus. Memento aūt ꝙ oīs diffinitio:
aut ex materia nasciť qd est corpꝰ: aut ex
specie qd est q̄litas: aut certe de vtroq: sic
est hō: mirabili ordie ꝓlata disponēs. Nā
si ꝑus posuisset qd erat: necessariū nō fue
rat dixisse qd ñ erat. Hoc imitatꝰ ↄuerso or
dine: geometricꝰ fecit euclides: dicens. Li
nea est lōgitudo sine latitudie. Priꝰ eni di-
xit qd est: ꝛ subiūxit postea qd nō ē: Sicut
facē ↄsueuerūt: q̄ ꝑorū dicta aliq̄ diuersita-
te cōmutāt: vt se in eis mētianť auctores.
Nūc ad ꝑscrutāda vba veniamꝰ: quī in in-
terioribꝰ eorꝝ q̄si in q̄busdā nucleis fructꝰ
dulcissimꝰ inueniť.

Incipit expositio in psalmū ꝑmū

Beatus vir

Nimis pulchrū com-
modūq ꝑncipiuz: vt
quī erat spūssctūs hu
mani generi imbecil-
la monitur ꝰ: a beati-
tudine sumere vide-
reť initiū: vt hac spe trepidantiū aīos inui
taret: ne se mortaliū fragilia corda subdu-
cerēt. Quis eni ad q̄libet ardua nō īciteť:
vbi felix beatitudo ꝑdiciť: Beatꝰ ergo di- ET
citur vir (sicut nobis maioꝝ tradit auctori
tas) q̄si bn̄ aptus: cui oīa desiderata succe-
dūt. Sed hūc duobꝰ modis dici: in. cxliij.
psalmo ꝓpħa cōmemorat: ponēs: Beatū Ps.143
dixerūt ꝑpl̄m cui hec sunt. Iterūq subiun-
git: Beatꝰ ꝑplus: cuiꝰ est dñs deꝰ eiꝰ. Qua-
ꝓpter seculi btūs est: q̄ vt putat: sūma se- P
curitate sussultꝰ: in cōtinuata leticia ꝛ mū-
danis copijs ꝑseuerat. Isti aūt btō: q̄ a ꝓ-
posito suo nulla ↄtrarietate remoueť: viū
subiunxit egregie. Uir eni vocať a viribꝰ: ET
qui nesciat tolerādo deficere: aut in ꝓsperi
aliq̄ se elatione iactare: ꝟ aīo stabili defixꝰ:
ꝛ celestiū rerū ↄtēplatione firmatus: ma-
net semꝑ impauidus. Hoc etiā veriloquiū
appellaūe maiores. Etymologia eni ē ora- P
tio breuis: ꝑ certas assonatiōes ostendens
ex q̄ noie id qd queriť venerit nomē. Nec
dubites ꝙ virū appellat dñm saluatorē: de
quo ꝛ zacharias ꝓpħa dicit: Ecce vir: ori- Zach.6
ens est nomē eiꝰ. Sed memēto ꝙ vbicūq
sic poniť: assūpta eius hūanitas indicať.
Uir eni sexꝰ est carnis: q̄ in diuinitate nul-
latenꝰ inueniť. Sed quī natura hūanitatis
a dño fuerat ꝓ nr̄a redēptione sumēda: cō
petenter posuit viū: vtriusq eniz nature
vna crediť esse ꝑsona. sequiť. **Qui non
abijt in ↄsilio impioꝝ: ꝛ in via pec
catorū nō stetit: ꝛ in cathedra pesti
lentie nō sedit.** Posito igiť beato viro:
id est: dño xp̄o: ab illa dispēsatiōe qua pas
sus est: vtile fuerat vt eū ꝑ actus suos cōse
quēter exponeret: Alioqui minꝰ docet: qd
fuerat in explicata ꝓpositiōe derelictum.
Tribꝰ itaq modis ꝓuenire hūanos ↄstat
errores: Cogitatiōe: facto: ꝛ dicto. Quos
hic ꝑ ordinē abnegat dicēs: Nō abijt in cō

silio ĩpiorũ. Primũ/detestabiles denegat
cogitatiões: q̃ sibi familiariter vẽdicat ge-
nus hũanũ: quas dñs xp̃s oĩno nõ habu-
it. Et ne extraneis vtamur exẽplis: hoc de
bere intelligi de dño saluatore. xxxix. psal-
Ps̃. 39 mus absolute testat̃ dicẽs: Tunc dixi: ecce
venio: In capite libri scriptum est de me.
Abijt eni: significat quod a via recta disce
dẽs in calles labit̃ tortuosos. Deinde act᷒
vitiosę cõuersationis excludit: dicẽdo: Et
in via peccatorũ nõ stetit. Utiq̃ qr venit
in mundũ/qui est via pctõꝝ: sed ibi nõ ste-
tit: qm̃ ei᷒ vitia imaculata ꝯuersatione trã
siuit. Ponẽdo aũt viã peccatoꝝ: latã vult
intelligi: qm̃ angustã ꝯstat eẽ iustoꝝ. Ter-
tio loco subiunxit: Et in cathedra pestilen
tię nõ sedit. Ad doctrĩas hoc videt̃ abomi
nabiles ptinere/q̃ pestilẽtis dogmatis ve-
nena disseminãt. Hęc merito negãt̃ i xp̃o:
qui toti᷒ mũdi vulnera medicinali p̃dicati
one saluauit. Quidã vero hũc locũ/tali di
stinctione cõplex᷒ est: impiũ dicẽs eũ qui
peccat in deũ: peccatorẽ vero q̃ in semetip
so delinq̃t: pestilentẽ scz qui ꝓximũ suũ de
populat̃: opprimit atq̃ lędit. Sz qd̃ vis ho
rũ recipias: nihil tale in dño fuisse cogno-
Ꝓ scas. Cathedra est eni ex aliq̃ materia cõpo
sita forma sedibilis: q̃ nos curuatos molli
ter a dorso suscipit: suoq̃ gremio demissos
velut habilis theca complectit̃. Hęc ꝓprie
Math. 23 doctorib᷒ dat̃: sicut ait in euãgelio: Super
cathedrã moysi sederunt scribę ꝛ pharisęi.
Sic etiã iudicũ tribunal: ꝛ soliũ regum ꝓ-
priũ esse memoram᷒. Cõsiderandũ est etiã
hic ordo dictorũ: queadmodũ ꝯtra adã to-
tus aptet̃. Abijt: cũ recessit a p̃cepto dñi.
Stetit: cũ delectat᷒ est pctõ: qñ acq̃siturũ
se scientiã boni maliq̃ decept᷒ arbiter esti-
mauit. Cathedrã vero pestilẽtię sedit: cũ
posteri pniciosę doctrinę exẽplũ dereliq̃t.
Et nota q̃ pulchre singula verba reb᷒ sin-
gul̃ dedit: Id est: abijt: stetit ꝛ sedit. Quę
Sche. figura dicit̃ hypozeuxis: qñ diuersa v̾ba
singulis apta clausulis apponũt̃. Quapro-
pter generalis cõplexio peccatorũ merito
in dño saluatore denegata est: sic ip̃a veri-
Joh. 14 tas in euãgelio dicit: Ecce veniet p̃nceps
mundi huius: ꝛ in me nõ inueniet quicq̃.

Sz in lege dñi fuit volũtas ei᷒:
Nõ magna gloria fuerat declinasse vitio-
sa: nisi diceret ꝛ oĩno laudãda. Sicut ꝛ ali-
bi docet: Declina a malo ꝛ fac bonũ. Lex Ps̃. 36
ergo dñi est in declinãdis pctĩs scĩa p̃cep- Ꝓ
tio quã in mõte syna moysen accepisse ma
nifestũ est. In qua tota mẽtis intẽtione il-
le vir fuit qui pctã nõ habuit. Nos eni ꝛ si
ad momentum legis p̃cepta cogitamus:
delicti tñ tpe volũtas nr̃a in lege nõ pma-
net. Uolũtas eni decẽter est posita: vt cõ-
stãtiã ꝯtinuę meditatiõis ostenderet: quę
dũ pseuerãter assumit̃: laboris tedia nesci-
unt̃. Sed ne ip̃am voluntatẽ putares ocio
sam: sequit̃ opationis effect᷒: quia scĩo ꝓ-
posito nõ sufficiebat tñ bona velle: nisi eti
am desideriũ suũ ꝯtinuo pioq̃ labore sati-
aret̃. Hic pñt syllogism᷒ cathegoric᷒ inue-
niri: quẽ p̃termittere nõ debem᷒: ne q̃ itel-
lectus est p̃mus: incõpetẽter videat̃ esse p̃-
terit᷒. Cui᷒ diffinitionez ptesq̃ dicem᷒: vt
rudib᷒ cax rerũ nihil remanere possit am-
Ꝓ biguũ. Cathegoric᷒ itaq̃ syllogismus est(
quẽ dialectici sũma laude ꝯcelebrant) ora-
tio in qua positi q̃busdã: alia quędã ex ne-
cessitate veniũt: p ea q̃ posita sunt. Iste ex
duab᷒ ꝓpositionib᷒ ꝛ ꝯclusione format̃: si
cut hic constat effectũ. Cui᷒ p̃ma ꝓpositio Syl.
est: Btũs vir cui᷒ volũtas in lege dñi est.
Scd̃a ꝓpositio: Nullus cui᷒ volũtas in le
ge dñi est: abijt in cõsilio impioꝝ. Proue-
nit expectata ꝯclusio. Nullus igit̃ beatus
vir abijt in ꝯsilio impioꝝ. Hoc quidẽ in di
uersis locis diligẽs tibi pscrutator inueni-
es: qd̃ nos rari᷒ ponendũ esse pspeximus:
qm̃ nobis ex diuersis artib᷒ atq̃ discipli-
nis: cum expositiõe ꝓposita/ multa dicen
da sũt. **Et in lege eius meditabitur.**
Intẽdẽdũ q̃ scd̃o dicit: In lege/nõ sub le-
ge: qr in lege fuit q̃ pctã ꝯtempsit. Reliqui
aũt mortales merito sub lege sunt: q̃ delic
tis onerantib᷒ inclinant̃. Lex eni d̾r ex eo ET
q̃ aĩos nr̃os liget/ suisq̃ teneat obnoxios
cõstitutis. Uerũ ille legẽ nõ meditabat̃ lit
teris: sed scĩtate ꝓpositi. Sicut in. xxxix.
psalmo dictur᷒ est: Ut faciã voluntatẽ tu- Ps̃. 39
am de᷒ me᷒: volui: ꝛ legẽ tuã in medio cor-
dis mei. Sic de vno psalmo vtrũq̃ ꝓbatũ
est: quoniã ꝛ p̃ncipiũ libri de ip̃o debet in-
telligi: ꝛ mãdata dñi semp eũ cõstat fuisse
meditatũ. In. lxxvij. cꝫ psalmo dicit: Lo- Ps̃. 77
quar ꝓpositiones ab initio. Sed cũ dicit:

Loquar ab initio: nõ vult ꝑsonã suã alicu
bi fortasse ꝑterire. Nos tñ diuersoꝝ patrũ
auctoritatẽ secuti: ⁊ ecclesie verba dedim⁹
⁊ ꝓphete: ⁊ iustissimos quosq̧ hoies: vel
ꝓtectores dixim⁹ loqui: quos suis locis eui-
denter ostẽdim⁹: vt varietas ipa rerũ: oble
ctare possit auditum. Die ac nocte. Hec
cõplexio ꝯtinuũ tẽpus ostendit. Q̃ si ad
lr̃am intendas: oino nõ cõuenit: vt die ac
nocte iugiter legẽ dñi aliq̃s aut legat aut ꝑ
dicet: dũ reficiẽdi tẽpus corporibus deẽ: ⁊ ca
piẽdi somni necessitas auferat. Sed ille ꝓ
bat legẽ ꝯtinue meditari: q̃ oia scðm scitã
tẽ gerens: celesti se in oibus puritate trac-
tauit. Hoc reuera ipsi capiti dño xp̃o certũ
est cõuenire: q̃uis ad exemplũ scitatis ei⁹
⁊ mẽbris q̃ videat esse ꝑceptũ: sicut dicit
j. Cor. jo aplũs: Oia q̃cunq̧ facitis in verbo aut fa-
cto: oia in glia dei facite. Est ⁊ alibi ꝑdica-
ta ista cõtinuitas: sicut in cẽtesimo octauo
Ps. jj8 decimo psalmo legit. Testimonia tua do-
ce me dñe: ⁊ mandata tua in corde meo sp
ET exquiram. Dies: pagani dixerũt a numi-
nibus suis: id est: a dijs a quibus eos etiã
nominasse noscunt. Nox autẽ dicta est: eo
q̃ noceat aspectibus: siue actionib⁹ nostris.

Et erit tanq̃ lignũ quod plan-
tatũ est. Hinc etiã ꝑdicat gloriosa nimis:
singularisq̧ felicitas: vt sicut actio miran-
da descripta est: ita ⁊ eius ꝓspera magnifi
ca similitudie referant. Bene vt arbitror:
ligno fructifero cõparat⁹ est dñs christus:
ꝓpt crucẽ quã ꝓ hominũ salute suscepit.
Que merito lignũ vite dicit: q̃ñ ibi ⁊ dñs
christus: qui est vita nostra suspẽsus est: et
Luc. 23 latroni in eadẽ cõfitenti dictũ est: Amẽ di-
co tibi: hodie mecũ eris in paradiso. Deni
q̧ ⁊ hodie ois in ea credẽs: eterne vite do-
na cõsequit. Sicut vt historia refert: Lignũ
reuera fuit in paradiso ꝑennis vite: si dete
stabilis inobediẽtia nõ fuisset. Unde cruz
mors habuisset introitũ: si adam mõstras-
set deuocationis affectũ. Hinc sanctissimi
patres suauissima mella sudauerũt: dicen-
tes: Dedit mãdatũ: vt inueniret arbitriũ: fi
xit legẽ: vt faceret cautiorẽ. Sz ille impro-
uide secut⁹ est hostẽ: ⁊ infeliciter vite reliq̃t
auctorẽ. Tunc lamẽtabili sorte decept⁹: vi
tã ꝑpetuã quã possessurus erat amisit: ⁊ in
mortẽ quã nõ habebat/ incurrit. Sz vt ad

concepte similitudinis instituta redeam⁹: q̃d
dicit: plãtatũ est: id est: institutũ est lignũ
crucis a deo: q̃d sp in fide vireret ac cresce-
ret. Hoc schema Parabole dicit: id est: ge- Sche.
nere dissimiliũ cõparatio. Sic eni in subse-
quẽtibus: ⁊ mõti: ⁊ leoni: ⁊ vermi cõparat⁹
est xp̃s. Secus decursus aquaꝝ. In
cõparatiõis gr̃a ꝑseuerat. Nã sic terrestris
aqua decurrẽs vita est lignoꝝ virentiũ: sic
aqua spiritualis signũ crucis inundat: q̃
salus eẽ fideliũ cognoscit aĩaꝝ. Hec ẽ aq̃
est: de qua in euãgelio dicit: Si scires q̃s ẽ Job. 4.
qui a te aquã petit: petisses ab eo vt daret
tibi aquã viuã. ⁊c. Operepreciũ est quoq̧
ꝑpendere quare dixerit: secus decursus aq̃
rũ: Scilicet vt nec nimia inũdatio lignum
lederet: nec iteꝝ irrigatio ꝑeni ꝯstituta sic-
caret. Quod fructũ suũ dabit in tẽ-
pore suo. Fructũ dabit: eccl̃ias ꝯstituet:
tpe cõpetenti: hoc est: q̃ñ beate incarnatio
nis sacramẽta suscepit. O fruct⁹ ille mira-
bilis: q̃ hũanũ genus dulcissima credulita
te satiauit. Uñ nõ gustare peccare est: ⁊ po
tius gen⁹ est ꝑuaricatiõis a cibis talib⁹ ab
stinere. Fruct⁹ eni dicit a fruẽdo. Et notã- ET
dũ/ q̃: dabit dixit: q̃d ad rõnalẽ sensũ ⁊ ad
offerẽtis ꝑtinet voluntatẽ. Nã lz ⁊ alia lig
na erũpẽtes iferãt fruct⁹: hoc recte dare di
cit: q̃ eterna ꝑmia donare mõstrat. Et
foliũ eius nõ decidet. Id est: smo ip- Al. Defluet.
sius nullo casu a veritate discedit: s tanq̃
in arbore palme folia manẽtia sunt: ita et
ista infixa veritati certis ꝓmissiõib⁹ ꝑseue
rãt. Sic in euãgelio legit: Celũ ⁊ terra trã- Math. 24
sibunt: verba aũt mea nõ ꝑteribũt. Et in-
tuere dñi ṽba: folijs arboris cõpta. Quia sic
illa fruct⁹ regunt: sic ꝓmissiões suas ⁊ ista
custodiũt. He sunt aque spũales: hec folia
salutaria: de q̃b⁹ in apocalypsi btũs iohã-
nes dicit: Et ostendit mihi flumẽ aq̃ viue: Apoc. 22
splẽdidũ tanq̃ crystallũ: exiẽs d throno dei
⁊ agni. In medio platee ei⁹ ⁊ ex vtraq̧ pte
fluminis: arborẽ eccl̃ie vite: q̃ facit fructuz
duodecies: singulis mẽsib⁹ reddẽs fructũ
suũ. Et folia arboris illi⁹ sũt ad sanitatẽ gẽ-
tiũ deputata. Sequit. Et oia quecunq̧
faciet ꝓsperabunt. Aptissime ꝯtra il-
lud ade ponit: cui⁹ facta nobis aduersa ꝑpe
rũt. Nã sic dñs xp̃s dulcedinẽ salutis mũdo
ꝯstituit: ita ille hũano generi amaritudinez

mortis instituit. Tribꝰ ꝗ modis hec ꝑdicati
onis forma ↄstructa est: dicẽdo qd vitaue
rit: referẽdo quid egerit: tertio ad quẽ finẽ
fructꝰ ipse ꝑuenerit. Sed hoc breuiter atq̃
mediocriter positũ est ꝓpter hũilitatẽ hũa
nitatis assumpte. Ceterũ si magnificentiã
eius velis aduertere: audi aplm dicentez:
Phil.2 Propter qđ ⁊ deus illũ exaltauit: ⁊ dona
uit illi nomẽ quod est sup omne nomẽ: vt
in noie iesu omne genu flectat: celestiũ: ter
restriũ ⁊ infernoꝝ. Et in apocalypsi iohan
Apoc.5 nis sic legit: Et vidi ⁊ audiui vocẽ magnã
angeloꝝ multorũ in circuitu throni ⁊ aiali
um ⁊ seniorũ: Et erat numerꝰ eoꝝ dena mi
lia denũ miliũ milia miliũ: dicentuz voce
magna: Dignꝰ est agnꝰ q̃ occisus est accipe
virtutẽ ⁊ diuitias ⁊ sapiẽtiã ⁊ fortitudinez
⁊ honorẽ ⁊ gl̃iam ⁊ benedictionẽ. Et oẽm
creaturã q̃ est in celo ⁊ in terra ⁊ sub terra ⁊
in mari ⁊ q̃ sũt in eis: vniuersos audiui di
cẽtes: Sedẽti in throno ⁊ agno: bñdictio ⁊
honor ⁊ gl̃ia ⁊ potẽtia in secula seculoruz.
Et quattuor aialia dicebãt Amẽ. Et senio
res ceciderũt ⁊ adorauerũt ⁊c̃. Plena est re
rũ taliũ scriptura diuina: qm̃ sicut in assũ
pto corpe fuit hũilitas: ita est post resurrec
tionẽ dñi xp̃i declarata maiestas. Nũc ad
reliqua veniamꝰ. **Non sic impij nõ
sic.** Venit ad secundã ptẽ: vbi memorat q̃
impij cũ pctõribus sustinebũt: vt eoꝝ actꝰ
refugiat: q̃ꝝ pena cognoscat: Qđ schema
Sche dicit paradigma. Schema autẽ est figura
dictionis in ordine verboꝝ: cũ decore com
P posita. Est enĩ paradigma: narratio ꝑ exẽ
pla: hortans aliquẽ: aut deterrẽs. Inuita
uit aũt cũ dicit: Btũs vir: ⁊ reliq̃. Deterru
it aũt cũ ait: Nõ sic impij nõ sic. ⁊c̃. Effica
cissimũ plane doctrine genus: ⁊ inuitare ꝓ
speris: ⁊ terrere ↄtrarijs. Sicut ⁊ pater au
gustinꝰ in libris de doctrĩa xp̃iana: memo
rat dicẽs. Debet igit diuinaꝝ scripturarũ
tractator ⁊ doctor: defẽsor recte fidei ac de
bellator errorũ: ⁊ bona docere: ⁊ mala de
docere. Qđ institutionis genꝰ: ⁊ in .xiij. et
in .xxxvj. et i.c.et.xj. ⁊ in.c. et .xviij. poterit
exequi: vt distinctio sit in cõminatõe sup
plicij: magnitudo semp in pmijs. Dicit er
go: Nõ sic impij nõ sic: qm̃ nõ erit sic ipijs
vt superiꝰ dixit. Et vt imobiliter crederes:
firmitatẽ negationis iterãdo monstrauit.

Nã si locum eorũ diligẽter inquiras: audi
apocalypsim iohãnis dicẽtẽ: Et diabolus Apoc.20
q̃ seducebat eos: missus est in stagnũ ignis
⁊ sulphuris: vbi illa bestia ⁊ pseudo ꝓphe
te (qđ videlicet ad oẽs ptinet impios) cru
ciabunt illic die ac nocte in secl'a seculoꝝ.
**Sed tanq̃ puluis: quẽ ꝓijcit ven
tus a facie terre.** Congrua nimis: facta
cõparatio. Puluis enĩ est resolutio terre. P
Et qr hõ terrenus qñ inflat seductorio vẽ
to supbie: de soliditate terre viuentiũ q̃si
puluis abijcit: qr sua leuitate ad firmamẽ
tũ mãdatorũ se tenere nõ potuit. Merito
puluis dicit: q̃ tanq̃ substãtia tenuis viti
orũ flatibꝰ ventilat. Sed hãc damnationẽ
grauissimã nõ putemꝰ vẽtoꝝ ludibrijs cõ
paratã: que corpa facile mobilia in auras
ethereas ludiuaga cõpulsione trãsponit.
Hic enĩ facilitatẽ expulsionis vult ostẽde
re: nõ acerbitatẽ discriminis leuigare. Fa
ciẽ vero terre: significat supficiẽ telluris: vbi
reuera pt puluis tenuissimꝰ insidere: Hãc
greci epiphaniã vocant: q̃ solã longitudi
nẽ ⁊ latitudinẽ habet. Hec colores suscipit
diuersa q̃litate distinctos: hec ꝓbat reci
pere figuras illas geometrice discipline.
In ea deniq̃ dat ↄspici: quicq̃d põt corpo
reis oculis intueri. Sequit. **Ideo nõ
resurgũt impij in iudicio.** Impij sũt P
qui sanctã trinitatẽ crudelitate mẽtis nul
latenꝰ ↄfitent: nec veteris ac noui testamẽ
ti parere regulis acquiescũt. Vel sicut dic
aplus: Qui verbis ↄfitent deũ: factis aũt Titi.j
negãt. Et hi in iudicio nõ resurgũt: qr iam
sua infidelitate dãnati sunt: In euãgelio
dicẽte dño: Qui aũt nõ credit in filio: iam Joh.3
cõdemnatꝰ est. Nã si ad iudiciũ resurgere
est: ꝓ suis factis quẽpiã reddere rationẽ:
merito illi dicunt in iudiciũ non resurgere
quos iã cognoscit sentẽtia diuia dãnasse.
Omnes resurgere fides catholica cõfitet:
sicut dic aplus: Oẽs resurgemꝰ: sed nõ om j.Cor.15
nes imutabimur. Resurget enĩ iustꝰ vt iu
dicet: pctõr vt iudicet: impius vt sine iudi
cio puniat: **Neq̃ peccatores ĩ ↄsilio
iustorũ.** Pctõres: sunt ꝓfessione quidez
xp̃iani: sed in minoribꝰ pctis obnoxij: Qui
bus dñica dat oratio: vt se exuãt a delictis.
Impij aũt sunt: q̃ suũ nesciẽtes auctorẽ di
uersis sceleribus polluunt: vt blasphemi

impenitētes: cultores idoloꝝ: ⁊ principalibus vitijs obligati. Quapropter duo sūt genera peccātiū. Primū q̄ nulla placabili satisfactiōe completa: remanet ī delictis. Aliud ē cui p̄ gratiā ꝯfessionis pctā donan-
Ps. 31 tur: sicut legit̄: Beati quoꝝ remisse sunt iniquitates: ⁊ quorū tecta sūt peccata. In quo numero ⁊ sancti sūt: quia nullus sine peccato est: sicut beat⁹ iohānes aplus dic̄:
1. Joh. 1 Si dixerim⁹ q̄ pctm̄ nō habemus: nosipsos seducimus: ⁊ veritas in nobis non est. Ergo de illo p̄mo numero peccantiū dicit: Qui nulla fuerūt digni miseratione saluari. Hi eni cū iustis minime iudicabunt: qd̄ euāgelica voce: solis fidelibus suis dominus in premiū pollicet̄. In ꝯsilio eni: in iudicio dicit: q̄ omne rectū iudiciū in consi-
ET lio est. Consiliū eni: dictū est a cōsulendo. Nā superius cōsiliū impiorū abusiue positum est: quoniā ⁊ ipsi putāt cōsulere: q̄uis cognoscant̄ vnāquanq̄ rem noxia sibi machinatione tractare. **Quoniā nouit domin⁹ viam iustoꝝ: ⁊ iter impiorum peribit.** Bonorum viā dixit dominum nosse: Iter autē impioꝝ perire cōfirmat: quasi dn̄s vtrunq̄ non nouerit. Sed allegorice dictū est: vt hoc sciat dn̄s qd̄ in beatitudine p̄manebit: hoc nesciat qd̄ peribit. Nam ⁊ ipse dictur⁹ est in iudicio suo peccatorib⁹: Nescio vos. Quod si hoc ad litterā velis aduertere: quō ignorare potuit quos creauit? Sic ⁊ adę locutus est post peccatū: Ubi es adā? Nō q̄ de⁹ in paradiso eum esse nō nouerat: sed indign⁹ diuinę cognitioni eo q̄ ceciderit increpat̄. Iter impiorū peribit. Nā sicut beatoꝝ via est domin⁹: ita peccatoꝝ iter diabolus esse cognoscit̄. Qui sine dubio peribit: qn̄ cū se-
ET quacib⁹ suis ęterna pęna damnabit̄. Uia eni dicit̄: qd̄ p̄ eam vniusquisq̄ trāseuntiū viatur. Iter quasi iteꝝ act⁹: qd̄ agendo iteratur. Quod tn̄ vtrūq̄ ꝓ locoꝝ qualitatibus reperis esse variatū. Nā ⁊ viā peccatorum superi⁹ dixit. Et iter in bono positum
Ps. 49 est: sicut ait in alio psalmo: Et illic iter ē in quo ostendā illi salutare dei. Item esaias ꝓpheta dicit: Principiū syon dabo: ⁊ hierusalē cōsolabor in itinere. Nunc ad cōclusionis quoddam speculū veniam⁹: vt nobis totius psalmi pulcherrima facies elucescat.

Conclusio psalmi.

Otus hic psalmus ad moralē ptinet disciplinā: de quo ⁊ bonus imbuitur: ⁊ peccatoꝝ mens scelerata terret̄. Nec vacat: q̄ dn̄s christ⁹ est positus in p̄ncipio numeroꝝ. Unitas eni specialis simplex atq̄ pfecta est: nulli⁹ indiga in seipsa perenniter manēs: a quo fonte multitudo numeroꝝ sic egredit̄: vt ad eā semp: q̄uis multiplicata reuocet̄: sine qua supputatio: nec inchoare quicq̄ p̄ualet: nec ꝑdire. Merito ergo in hoc initio calculi ponit̄ christ⁹:
q̄ sicut dicit aplus: Ex ipso eni: ⁊ p̄ ipsum: ⁊ in ipso sunt oīa. Hanc trinitatē gręca monadē vocant. Naz si incorꝑalis ⁊ immutabilis est substātia: intelligit̄ de⁹. Si incorporalis ⁊ mutabilis: itelligit̄ aīa. Si vero ⁊ corꝑalis ⁊ mutabilis: itelligit̄ corp⁹. Ista ḡ monas tali cōplexiōe sic̄ dictū ē: ab arithmeticis explicat̄. Memēto autē q̄ monas lz fons atq̄ initiū numeri eē videat̄: ipa tn̄ nō p̄t numer⁹ dici. Quicq̄d eni ab vno pl⁹ est: sic̄ ait nichomachus: iā fit numerabile. Roma. 11
Numer⁹ eni ē vnitatis collectio: vel quātitatis aceru⁹ ex vnitatib⁹ ꝓfusus. Hoc eni qd̄ dicim⁹: noīs q̄ ipsius declarat̄ inditio. Numer⁹ q̄ppe a numerositate vocatus est.
Quę disciplina nec a p̄rib⁹ nr̄is p̄cipit̄ negligēda. Est eni verax ⁊ imutabilis: ⁊ p̄ omnes creaturas ꝓ modulo suę quātitatis effusa. Legit̄ eni in salomone: Oīa in mēsura: numero ⁊ pōdere deū fecisse. Illud etiā arbitror intuēdū: q̄ mirabili dispositiōe cōsequētia cūcta ꝯscendāt. In p̄mo siquidez psalmo: dn̄i xp̄i carnalis vita describit̄. Deinde: oīpotens natura deitatis ei⁹ subtilit̄ indagat̄. Tertio: multiplicatos dicit ꝑsos qui eū nitebant̄ extinguere. Proinde septē pęnitentiū psalmi: fideliū corda purificant. Postea: parabolis ⁊ tropicas allusionib⁹ subsequēs drama decurrit̄: ⁊ p̄ allegoricas silitudines pene oīa referunt̄ ad saluatorē dn̄m: qd̄ suis locis cōmonere curabimus. Post hęc: laudes xp̄i dn̄i mirabili varietate ꝓpheta cōcelebrans: vsq̄ ad finez nō desinit eius p̄conia sanctitatis edicere. Sic igit̄ vniuersa de ipo ꝓlata noscuntur: cui⁹ hęc a causa suscepta sunt. P ET Sap. 11

Explicit expositio in psalmū primū.
Incipit expositio in psalmū secundū.

Uāuis in q̄busdā codicibꝰ: nec iste
q psalmus habere titulū cōprobeť.
Propter qđ in actibꝰ aplo℞ legiť:
sicut in primo psalmo dictū est: Quare fre
muerūt gētes. ⁊ rel. Tñ si diligēter attēdas
nō videť eē ɔtrariū. Dicit enī in primo psal
mo positū: ꝫ p inscriptōez tituli primꝰ habē
dus est. Est enī ipe atq3 idē scđus in ordie:
primus in titulo. Quo exēplo q̄plurima di
cta sūt: Que cū sibi ad lrām discrepēť: dili
gentiꝰ inq̄sita: vnū esse mōstrātur: vt ē de
cōcordia euāgelio℞: cāpus ille latissimꝰ.
Quapropť ecclia℞ cūcta℞ ꝓbabili vsu re
ceptū ē: vt hinc magis icipiat exordiū titu
lo℞: qm̄ ichoat ab icrepatiōe iudeo℞. Et iō
ɔseq̄nť fuit: habere cām titulū suū: qm̄ a p
ore textu noscit segregata. Sȝ qm̄ dictū ē
q̄re titulū recipit ista diuisio: nūc de hym
P ipiꝰ p̄stante dn̄o disseramꝰ. Psalmꝰ ē hym
nus alicuiꝰ metri lege cōpositꝰ: q̄ ad simili
dinē p̄dicti organi supnā nobis cogītat in
dicare v̄tutē. Dauid aūt q̄uis ɔditor huiꝰ
vniūsi opis inspiratiōe diuia eē videaľ: cer
tis tn̄ locis ɔgruēter apponiť. Sȝ qm̄ iterp
tatio noim: queādmodū p̄fati sumꝰ: ref no
bis secretiores indicare mōstraľ: sic interp
Rp̄ tes hebreo℞ noim tradē maluerūt: Dauid
significat manu fortis: siue desiderabilis.
Qđ nulli pt aptiꝰ ɔuenire q̄ oipotēti xp̄o:
q̄ est veraciť fortissimꝰ: ⁊ sūmo desiderio re
q̄rēdus. Quapropť dauid hic itelligēdus
est: dn̄s xp̄s: de cuiꝰ passiōe loq̄ť ꝓpha. Et
ipe dn̄s sua v̄ba dicturꝰ est: qđ in subseq̄n
tibꝰ psalmis creberrime repiť: vt i appellati
one dauid: dn̄s xp̄s possit itelligi. Et ne p
hereticas ɔtentiōes christiani animus flu
ctuet (quē oportet oia veraciť firmiq3 credē)
nois ipiꝰ diffinitiōez auctoritate prim bre
ui satisfactiōe ɔcludimꝰ. Audiamꝰ q̄ beatū
ac doctissimū augustinū: i euāgelistē iobis
expositōe dicētē: Agscamꝰ geminā substā
tiā xp̄i: diuinā scȝ q̄ eq̄lis ē prī: hūanā qua
maior est pr̄: vtrūq3 aūt siľ: nō duo: s3 vnus
est xp̄s: ne sit q̄ternitas nō trinitas deꝰ. Ac
p hoc xp̄s ē deꝰ: aīa rōnalis ⁊ caro. Qua ve
ritate recognita: cōpetēter mortiferos vita
mus errores.

Diuisio psalmi.

Quattuor mēbris psalmi huiꝰ sp̄es
q decora formata ē. In primo loq̄ť
ꝓpha de iudeis ꝓpť passionē xp̄i.
Scđo: v̄ba sūt dementiū iudeo℞. Tertio: dic
ta sūt dn̄i saluatoris de oipotēti regno ⁊ de i
enarrabili gnātōe sua: q̄tū pt putas hūa
na recipe. Quarto: ꝓpha loquiť cōmonēs
ipsos: vt ad fidē xp̄ianā agnita dn̄i maie
state ɔueniāt: sciētes de via iusta se eē pitu
ros: nisi apphenderint religiōis catholice
verissimā disciplinā. Qđ etiā alio℞ ꝓpha
rū crebrimo sermōe narraľ.

Expositio.

Uare fremuerūt gētes: ⁊ po
q puli meditati sūt inania. Hec fi
gura grece dr Erotema: latie intro
gatio. Que multis q̄dē modis fit. Sȝ vt d Sche
his pauca ponant: introgamꝰ qm̄ aliq̄d sci
re volumꝰ qđ nesciebamꝰ: vt ē illđ in futu
ro psalmo: Quot sūt dies serui tui: qn̄ faci Ps. 118
es de ꝑseq̄ntibꝰ me iudiciū? Introgamus
etiā q̄ certe nouimꝰ: vt ē illud: Nūq̄d est in Hiere. 14
idolis gētiū q̄ pluat: aut celi dabūt pluuiā
nisi tu volueris? Est q3 introgatio arguēdi:
sicut h̄ posita est. Corripit enī ipsos ꝓpha:
cur fremuerūt ɔ dn̄m saluatorē: cū cās ira
cūdie nō haberēt. Fremitꝰ ꝓprie fera℞ est:
qui iuste furētibꝰ datꝰ est: qm̄ rōne postpo
sita: beluino furore succēsi sūt. Et qm̄ nob
frequēter figure ponēde sūt: oportet i ipis
p̄mordijs eiꝰ rei diffinitiōez dare: vt cū no
minata fuerit: valeat euidēter agnosci. Fi
gura ē (sicut noie ipso datur intelligi) q̄dā cō P
formatio dictōis: a cōione remota: q̄ iteri
oribꝰ oculis velut aliqđ vultuosū sp offerť:
quā traditiōe maio℞ ostētationē ⁊ habitū
possumꝰ nūcupare. Has etiā prī augustinꝰ
pulcherrime int locutionū modos ānume
rat. Nec illđ nos moueat: cū apud iudeos
agaľ: cur pluraľr gētes ⁊ ppl̄i positi eē vide
anť. Legiť enī in actibꝰ aplo℞: Cōuenerūt Act. 4
enī v̄e in hac ciuitate aduisus scm̄ filiū tuū
quē vnxisti: herodes ⁊ pilatꝰ: cū natōibꝰ ⁊
ppl̄is isrl̄. Meditati q3 sūt inania: q2 scriptu
ras diuias sine fructu itelligētie freq̄nť ite
rabāt. Propbatū ē enī i innumeris locis: de
dn̄o saluatore: messiā eē vētu℞: quē illi ma
ximo errore decepti nō venisseꝫ adhuc vē
turū esse cōfidūt. Merito q̄ inania medita
banť: q̄ eiꝰ aduētū fructuosū neq3 itelligē
potuerūt. Sequiť. Astiterūt reges
terre: ⁊ principes ɔuenerūt i vnū
aduersus dn̄m: ⁊ aduersus xp̄m
eius. Astiterūt: nō p̄sentiā significat: sed

volūtatem. Nā in paſſione dñi ɔſtat corā
reges oi mō ſi fuiſſe. Reges aūt tꝛe: herodē
vult intelligi: q̄ pſequēdo dñm necauit in-
fantes: Alteꝝ xͦo herodē nepotē ei⁹: q̄ pō-
tio pilato in ſaluatoris nece ɔſenſit. Me-
rito ǧ aſtitiſſe dicti ſūt: q̄ ſacrilegꝰ mētibuſ
cōſentiētes i vno ſcelere ɔueneſt. Princi-
pes āt de phariſeiſ dic. Sermo enī iſte: int
dū reges: intdū ſignificat p̄ores. Pꝛiceps
ET enī dict⁹ eſt: q̄ſi p̄ma capiēs. Cōuenerūt i
vnū: In vnam volūtatē: nō in vnū ɔuen
tū. Nam diuerſis conciliabulꝭ ſcel⁹ legū-
tur fuiſſe machinati. Sed vt intelligēs: in
iuriā filij p̄rēz poſſe reſpicē: vtrūq̧ poſuit:
Aduſus dñm: id eſt: p̄rem: ꝛ aduſus chri-
ſtū ei⁹: hoc eſt: filiū: ſicut ip̄e i euāgelio di-
Joh.5 cit. Qui nō honorificat filiū: nō honorifi-
cat p̄rem q̄ miſit illū. **Dirūpam⁹ vi-
cula eoꝝ.** Verba ſunt iſta dementiū iu-
deoꝝ. Diceb ātvicula: q̄ potius p̄ctā ſolue
bāt. Sic enī putauerūt ſe vincula iſta dirū
perc: ſi in p̄ceptoꝛez legꝭ ꝛ ap̄los ip̄ius ſce-
leſta volūtate ɔſiliret. Eoꝝ nāq̧: ad xp̄m
ptinet ꝛ ap̄los ei⁹: qui ſub numero plurali
dñi regula ꝓbabant aſtringi. **Et ꝓijcia-
mus a nobis iugū ip̄oꝝ.** In numēro
rū inſipientū dig ſibi cōpatione māſerūt:
q̄ non ꝓiciūt iugū: niſi p̄us eius vincula
dirupint: in totū vaniſſima volūtate dece
pti. Nā cū iugum dñi ſaluatorꝭ ſit ſuaue ꝛ
onus leue: dñatione ei⁹ putauerunt ǧuiſſi
mam. Itaq̧ qd̄ eos ɔtinere ac regere pote
rat: hoc infeliciter abijcere feſtinabant.

**Qui habitat i celꝭ irridebit eoſ: et
dñs ſubſannabit eos.** Celos h̄ viroſ
ſctōs ſignificat: ſic ꝛ ip̄e alibi dicturus eſt:
Pš.18 Celi enarrant gl̄iam dei. Quos aptiſſime
cōmemorandos elegit: vt ampli⁹ impioꝝ
elationē maliciāq̧ ɔfunderet. Irridebit ꝛ
ſubſannabit: ꝛ bis ſilia: ex nr̄o vſu accipiē
da ſūt. Ceteꝝ: dñſ nec ſplene ridet: nec vul
tu ſbſannat: ſ xͦtute ſua ſpiritualiꝭ pagit
Sche. q̄cunq̧ diſponit. Hec figura grece dr̄ Me
tonymia: latie trāſnoiatio: q̄tiens intelle-
ctū rei: diuiſis modis: xͦbiſ alienis ac trāſla
titijs indicam⁹ Juſte igiꝭ ꝓpheta iudeoꝝ
pfidiā aſſerit irridendā: q̄ falſos teſtes con
tra xͦitatem adducere tēptauerūt: q̄ dñm
glorie crucifigē maluerūt: q̄ reſurrecturi oī
potētis chriſti ſtulte ſepulchꝛo receptacula
figurauerūt. Tante ſiq̄dem ſceleꝝ moles:
ɔ potentiā dñi demēter atq̧ inaniꝭ ꝓbāꝭ
aſſūpte. **Tūc loq̄tur ad eos in ira
ſua: ꝛ i furoꝛe ſuo cōturbabit eos.**
Sz ne irriſos tm̄ ip̄ios putarem⁹: nūc eos
ǧuiter cōmemorat arguēdos. Ira xͦo ꝛ fu-
roꝛ ſimilia ſūt xͦba p̄cedentib⁹. Naz deus
ꝛ cū tranq̄llitate iudicat: ꝛ ſeruata pietate
ɔturbat: Nō i malos motu aliq̄ ſurgente
candeſcēs: ſ ab eis ſue gr̄e momēta ſuſpē-
dens. Ira ǧ dei vocaꝭ retributio p̄ctōꝝ:
Nā mot⁹ diuinitas beata nō patiꝭ: q̄ ſem-
per eadē: eťna atq̧ imobilis pſeuerat. Sz
iſta ɔūſio hūane ɔuenit fragilitati: vt ō le-
to q̄s triſtis: de placato iracūd⁹: ō beniuo-
lo reddaꝭ offenſus. Tūc loq̄tur: tp̄s illō ſi-
gnificat cum iudicare venerit mūdū. Me-
rito ǧ ira ꝛ furoꝛ dr̄: q̄ſi omīa p̄ctōrib⁹ obſti
natis: ſuis meritꝭ apta redduntꝭ. **Ego
aūt conſtitutus ſum rex ab eo.** Ha-
ctenus ex ſua pſona ꝓpheta locut⁹ ē: nūc
p figurā que grece dr̄ Exallege: latine per- Sche.
mutatio: xͦba refert dñi ſaluatoris: q̄ ſe re-
gē a p̄re ɔſtitutū eſſe teſtaꝭ. Qd̄ etiaz ſcri-
ptū eſt de ip̄o i titulo paſſiōis: Rex iudeo- Joh.19.
rū. Hoc nec pilat⁹ deleri paſſus eſt: q̄ eum
iudeis cruci tradidit affigendū. Hoc etiaz
magi inq̄rendo ꝓfeſſi ſunt: Ubi ē q̄ natuſ Math.2
eſt rex iudeoꝝ. Seq̄tur. **Sup ſyon mō
tem ſanctū ei⁹.** Nomē iſtud enī multaꝝ
q̄dem reꝝ abſolute ſecundū eſt. Mō enīz
ſignificat eccl̄iam: mō ipſum dñm ſaluato
rez: mō hieruſalem futuram. Et q̄ xͦbum
frequenter iterandum eſt: cōuenit magis
vt p loca ſingula cōgruis ſatiſfactionibus
explicetꝭ. Hic ſyon: eccl̄iam debem⁹ accipe
re: quā montez appellat ꝓpter eminētiam
honoris ꝛ firmitatē fidei. Syō enī: hebrea Rꝫ
lingua dr̄ ſpecl̄a. Que cōpetēter aptaꝭ ec-
cleſie: q̄ ad futuras ſpes ſufficienter inſtru
cta: ꝓmiſſiones dñi mētis ꝓuidētia ɔtue-
tur. Nec tm̄ p̄ſentibus: q̄tū futurꝭ bñficijſ
gloriaꝭ. Merito ǧ ſyon eccl̄a dr̄: q̄ ſpecula
tio ei⁹ in illa ɔtēplatiua xͦtute defigiꝭ. Su
per eā reuera chriſt⁹ eſt rex: q̄m ab ipſo re-
giꝭ atq̧ diſponiꝭ. Seq̄tur. **Predicans
p̄ceptum eius.** Quod fecit euāgelium
doces: vt p̄dicationē ꝓphaꝝ ſua manife-
ſtatione cōpleret. **Domin⁹ dixit ad
me filius me⁹ es tu: ego hodie ge-**

nui te. Dñm significat prēm: ꝗ et ipse ꝗ̃
Ps. 109 dñs est: sicut in cētesimo nono psalmo dictu
rus est. Dixit dñs dño meo: sede a dextris
meis. Intēdam⁹ autē qd̾ posuit: dixit ad
me: fili⁹ me⁹ es tu: qd̾ etiã ei dicturus erat
post baptismũ: Hic est fili⁹ me⁹ dilectus: i
Math. 3 quo mihi bñ cõplacui. Et vt xp̄m vnã pso
nã: id est: ṽbũ carnē factũ eē sentires: adie
cit: Ego hodie genui te. Hoc iã nihil habz
cõe cũ ceteris: ꝗ totũ est vnigeniti filij ꝓp
ium: q̃ ip̄m designare atq̃ inculcare rex potu
isset auctorē. Dicēdo eni: hodie: coeternita
tē sue maiestatꝭ ostēdit. Hodie eni apd̾ deũ
nullo initio incipit: nullo fine ꝯcludit̾. Nõ
est eni ibi: fuit: neq̃: erit: ꝗ semꝑ manet: ꝗ
est. Et q̃cquid dixeris: ille hodie est: sicut i
exodo Moysi p̄cepit: vt d̾ ip̄o diceret: va
Exo. 3. de inq̃t ⁊ dic filijs isrl̄: Ego sũ q̃ suz: ⁊ q̃ est
misit me ad vos. Quapropt̾ eternitatē suaz
voluit appellatiõe p̄ntꝭ t̄pis indicari. Pre
sēs eni tp̄s: qd̾ ait hodie: ꝓ ꝑpetuitate po
ni scripturaꝝ diuinaꝝ ꝓpriũ eē cogñscitur.
Genui te: natiuitatē illã significat: de qua
Esa. 53. Esaias dic: Generationē aũt ei⁹ q̃s enarrabit?
Lumē ex lumie: oĩpotēs de oĩpotente: de⁹
ver⁹ de deo ṽo: Ex quo oĩa: ꝑ quez oĩa: in
quo oĩa. De quo ad hebreos scribens: ait
Heb. j. ap̄ls: Splēdor glĩe ⁊ figura sube eius: ge
rens q̃ oĩa ṽbo virtutis sue: purgatõez
peccatoꝝ faciēs: sedet ad dexterã maiesta
tis in excelsꝭ: tãto melior angelis effectus:
q̃to differēti⁹ p̄ illꝭ nomē hereditauit. Cui
eni angeloꝝ dixit aliq̃n: fili⁹ meus es tu:
ego hodie genui te? ⁊ cetera: q̃ de magnifi
centia dñi christi: text⁹ ille ꝓloquit̾. Qua
ꝓpter cessent vaniloque disputationes: ⁊
arriani dogmatis pfidia conq̃escat. Hoc fi
des catholica: hoc sanitas mētis intelligit:
vt vnigenitus filius a p̄re: nec natura: nec
t̄pe debeat: nec p̄tãte separi. Sꝑe q̃ p̄cium
est perpēdere: queãdmodũ in his duobus
ṽsibus ꝑ ṽba p̄ris hoĩbus voluerit decla
rare qd̾ est. Nõ eñ potuit subaliter: per ge
nus ⁊ differētias ad ei⁹ ꝓpriũ ꝑuenire: qd̾
magꝭ creaturis q̃ creatori videt̾ posse con
gruere. Nã queãdmodũ sup ei⁹ naturã ge
nus aliqd̾ p̄ualet reperiri: cũ ip̄m rex oĩm cõ
stet auctorē? Quapropt̾ dissimilꝭ est ista dif
finitio: illi diffinitiõi q̃ subalis vocat̾: q̃ ꝑ
habitas differētias descēdit ad propriuz.
Subalis eñ ista dici nõ p̄t: q̃m q̃d sit dei
suba: nullatenus valet cõprehēdi. Potest
tñ sicut q̃busdã visuz est diffiniri talꝭ de⁹:
Deus est substãtia incorporea: simplex ⁊ i D
cõmutabilis. Nũc mẽbra diffinitiõis isti⁹
minutissime perq̃ramus. Dicit eni p̄mum:
Ego aũt ꝯstitutus suz rex ab eo. Sz ⁊ re
ges terraꝝ ꝯstituũtur a dño: addidit: Su
per syon mõtem sanctũ ei⁹: p̄dicãs p̄ceptũ
eius. Electi sunt ⁊ ꝓphete: eccl̄ie p̄dicato
res: seq̄tur: Dixit dñs ad me: filius meus
es tu. Dictus est ⁊ filius isrl̄: sicut in exodo
pharaoni dicit̾: Dixi tibi: dimitte filiũ me Exo. 40
um p̄mogenitũ isrl̄: ⁊ noluisti. Nõ est ergo
q̃ psonã vnigeniti filij adhuc euidēter de
signare potuisset: additũ est aũt: Ego hodie
genui te. Qd̾ nulli alteri ꝓbat̾ edictũ: sed
solus ille sine t̄pe genit⁹ est: per quē creata
cõstãt vniũsa. Sic istã veriloquã pulcher
rimãq̃ diffinitionē: ad scholas suas traxit
doctrina secularꝭ: dicēs eam subalem: sup
quã gen⁹ nõ poterat inueniri. Postu
la a me: ⁊ dabo tibi gentes. Hoc per
habitũ dicit̾ formãq̃ seruilē: ex eo q̃ filius
est ṽginis. Quicq̃d eñ in t̄pe accepit chri
stus: ꝯm hoiem que nõ habebat acquirit.
Hic eñ iubet̾ vt petat ꝯm naturã inferiorē
⁊ accepta possideat. Nã ꝯm potentiã ṽbi:
indifferēter oĩa q̃ habet pr̄: habet ⁊ fili⁹:
nec illi necesse est petere q̃ simul cogñscitur
possidere. Gētes aũt significat natiões to
to orbe diuisas: quas distinctas atq̃ sepa
ratas sanguis amplectit̾. Gens eñ a gene ET
re vocat̾. Seq̄tur. Hereditatez tuã.
Cũ dic: tuã: naturã illã in christo perfecte
diuinitatis ostēdit. Naz hoc ip̄m qd̾ ait: tu
am: incarnationē ṽbi esse demonstrat: vt
nihil intelligat̾ eē diuisum quãdo vna ma
iestate oĩa possident̾: sicut ip̄e in euange
lio dicit: Oĩa que pater habz: mea sunt: Ioh. 16.
⁊ oĩa p̄ris mea sunt. Hereditas vero ab ET
hero dicta est: id est: dño: q̃ in ea potestate
libere dominet̾. Et possessionē tuam
terminos terre. Hic manifestat̾ vniuer
sas gentes i christi noĩe credituras: ꝑ quez
mũdus explosis supstitionib⁹: recõciliat⁹
est deo. Nã cũ ⁊ h̾ dicit: possessionē tuam:
natura hũanitatꝭ accepit: qd̾ sꝑ diuĩa pos
sedit. Maiestati eñ ip̄i⁹ dari nõ potat qd̾
habebat. Termin⁹ aũt dict⁹ ē: vt q̃dã vo

lierũt: ꝙ lapis ipe a trib⁹ pedib⁹ aliquid
min⁹ habet. Sꝫ terminos tręt: ñ ociose esti-
mo trãscundũ. Termini eñ terrę sũt: q tel
lurẽ cingũt atꝙ ꝯcludũt: vt nõ solũ arida:
verũetiã toti⁹ aeris circũiecta suba ⁊ om-
niũ creaturaꝝ significaret integritas: sic ⁊
ipe i euãgelio sb breuitate cõclusit dicens:
Matth.28 Data est mihi ois ptãs i cęlo ⁊ in terra. Et
Phil.2 apłs: Ut in noie iesu oĩe genu flectat: cę-
lestiũ: terrestriũꝫ: ⁊ infernoꝝ. **Reges eos in ꝟga ferrea.** Modo regni ei⁹ cõ-
suetudo describit: qm̃ ñ intẽdat ad lram:
quę vtilitat est ꝯstringẽda atꝙ imminuẽda
ꝑcipere. Sed respice ꝑmũ: qꝺ dicit: Reges
eos: vt ptãtem tyrannicę dñationis aufer
ret. Illi eñ regũt: q ad salutis dona pueni
unt. Uirga ꝟo: ptãs regal significat: q pctõ
ribus correctiõis suę vidicta ꝓmittit. Fer
rea: nõ qꝛ de⁹ vltionis cã vtit ꝟga metal-
lica: ꝫ duricia ferri: rigori ęqtat decẽter ap
tata ẽ. Ipa ꝟga est: de q in q̃dragesimoq̃r
to psalmo dictur⁹ est: Uirga recta: ꝟga re-
gni tui. Sed qd cũ ista ꝟga faciat: sbseq̃-
ter explanat. Hec ꝟga est: q̃ ꝯstringit advi
tã: h baculũ qꝺ continet imbecilles: h sce-
ET ptrũ qꝺ de mortuis viuos fac. Uirga eniꝫ
vsu hũano dicta ẽ ꝙ vi sua regat: ⁊ ꝟgere
ñ sinat innitẽtes. **Et tãꝙ vas figuli cõ fringes eos.** Id est: ꝑ ꝯuisionis studiũ
cõteres i eis terrenas cupiditates: ⁊ veter
hois cęno silem vitã. Et respice in ipis cõ-
ꝑatõib⁹: singulis ꝟbis: reꝝ causas decẽter
expssas. Ptãtem dñi dixit ꝟgã ferreã: su-
perbos ꝑsos vas figuli: qꝺ mox vt ꝑcussũ
fuerit: i ptes minutissimas dissipat. Hñ er
go pctõr: vasi luteo cõpat: vt ⁊ ꝯfractio ei⁹
facilis: ⁊ vita lutea mõstraret. Sꝫ tũc i me
lius reformat: qñ in spũalẽ hoiem: diuia g̃
tia suffragãte ꝑducat. **Et nũc reges itel ligite.** Uẽit ad tertiũ mẽbꝝ: in q iã ꝓphe
ta admonet: vt sactis terribilib⁹ patefact
hũanum genus hũiliter obediat creatori.
Rhe. Ibi orit pulcherrimũ deliberatiuũ dicen-
di gen⁹. Nã cũ tali facto vulgato: obstupe
facta fuerint corda mortaliũ: salubrim⁹ ac
necessari⁹ suasor accedit: vt cũ timore ⁊ tre
more ꝟo dño fuiat: oñdens ab vtili ⁊ ho-
nesto id qꝺ in deliberatiõib⁹ plurimũ va-
let expedire quę dicta sunt. Utile est eniꝫ:
ne qñ irascat dñs: ⁊ pereatis de via iusta.

Honestũ: beati omẽs q cõfidũt in eo. Sic
deliberatiuũ dicẽdi gen⁹ ꝑfecta discepta-
tione cõpletũ est. Nũc ad exponenda ꝟba
redeam⁹. Reges: dñatores debem⁹ aduer
tere vitioꝝ: q hęc ⁊ intelligere possint: ⁊ im
plere dño ꝑstante ꝑualeãt. Nec eñ semꝑ
purpuratos: reges adũti necesse est. Dicũ-
tur reges ⁊ q̃bus ꝑuata conditio est: sic ait
apłs: Iã sine nob regnatis: ⁊ vtinã regne- i.Cori.4.
tis: vt ⁊ nos vobiscũ regnem⁹. **Erudimi ni q iudicatis terrã.** Erudire: docere ẽ
Nã ⁊ ipm nomẽ significat apphensaꝫ sen-
tentiã. Rudis eñ ꝺr nou⁹. Erudit⁹ quasi ET
a rure sublatus: id est: ab ig̃rantia diuisus
⁊ in doctrinę finib⁹ collocat⁹. Quod illis
bene ꝺr: q iaꝫ carnalia delicta domuerũt.
Ipi eñ bñ iudicãt terrã: qñ repssis vitijs:
corꝑibus suis fauẽte dño ꝑcepta legis im-
ponũt. Terra aũt dicta est a terẽdo: quod ET
comeantiũ gressibus atterat. Sequitur.

Seruite dño in timore. Breuis ⁊
plena cõmonitio: q dño deo amabili timo
re fuit. Nã sicut remissa securitas culpas
admittit: ita timor desiderabilis delicta sp
excludit. Et ne seruitiũ dei durissimũ aut
tristissimũ forte putaret: subiunxit. **Et ex ultate ei cuꝫ tremore.** Quia timor do-
mini: nõ ad miseriã: sed ad gaudiũ ducit:
quippe q beatos efficit ⁊ sctõs operat. Et
iterũ: ne hęc exultatio negligẽs redderet:
addidit: Cũ tremore: vt vtraꝙ sociata: cę
lestẽ reuerentiaꝫ cõpetenter exprimerent.

Apprehẽdite disciplinã. ne quã do irascat dñs: ⁊ ꝑeatis de via iu sta. Magnificũ ꝟbum: appꝛehendite disci-
plinã: qsi munimẽ clypei ꝯ noxia vita ꝓ-
futuꝝ. Utilitatẽ ꝟo hui⁹ scti pulcherrimi
ꝓpheta subiũxit: dicẽdo: Ne qñ irascatur
dñs: ⁊ ꝑeatis de via iusta. Ne qñ dixit: pro
pter patientiã dñi: q̃ diu sustinet exceden-
tes. Et pereatis de via iusta: id est: a cęle-
sti rege xp̃o: q via est recte ambulãtiũ: ad
vitã dux euntiũ: iter ad beatitudinẽ festinã
tiũ: sicut ipe in euãgelio dicit: Ego suꝫ via Ioh.14.
veritas ⁊ vita. Uia: ꝓpter incarnationeꝫ
ꝑ quã bonis viuendi ꝑbet exemplũ. Ueri
tas: ꝓpter iudiciũ. Uita ꝓpter deitatem.

Cum exarserit in breui ira eius: Metaphora ab incendio facta: quod tũc Sche.
magis inardescit: quãdo pabulũ consum-

ptionis accepit. In breui eñ dixit: qr cum
decreuerit: vindicat. Neq3 eñ illi⁹ alia dis-
positio: alia ꝓbat operatio: ſ ſimul ꝙ de-
cernit ꝛ facit. Et nota ꝙ ſuperi⁹ in h ſeculo
ad ſuſtinendū: poſuit ne qñ: in futuro ve-
ro ad iudicandū: dixit in breui: vt in ō om
nipotētis declaret pietas: tūc ptās. Nō ē
eñ in illo iudicio ſingulor̄ hoim viciſſim
diſcuſſio operāda: ſ mometaneo diſcurſu
ſil oīa ſicut fecit ꝛ iudicat. Bñ aūt dictū ē:
cū exarſerit: qr iā magne patiētie finis ille
declarat: ſup̄ quē nulli aliqd ſperare ꝯcedi
tur. Beati oēs ꝗ cōfidūt in eo. Deco
ra ꝯcluſio: poſt mlta dicere ad qḋ ꝗs debe
at feſtinare. Cōfidere eñ de illo iā p̄mium
eſt: qr ipa ꝯfidētia per dei grãz venit: ſicut
Phil. 2. apl's dicit: A ꝗ eſt ꝛ velle ꝛ perficere.

Conclusio.

Nunc in mediū breuiter: copioſū ſacris celeſtibus pſalmū pacta expoſitōe ruocem⁹:
vt ei⁹ ṽtus euidēter poſſit intelligi: cū ipi
us valuerint mēbra cogſci. Reſpiciamus
pſalmiſtā: q̄ta ſit grã diuitatꝭ ornat⁹. An-
te dñi ṽba p̄dicauit: iter̄ poſt ei⁹ dicta re-
loqtur. Cū p̄cedit ꝓpheta ē: cū ſeqt apl's:
Quia ꝛ vētura integra fide p̄dixit: ꝛ proſe
quēs pfecta ṽitate ꝯſonuit. Ipe dñs autē
de medio tanꝙ̄ de celo retonās: potentie
ſue nob arcana patefecit: vt ꝛ diuitatis ei⁹
gloriā: ꝛ incarnatiōis myſteria ꝓ modulo
nro ſalutariter diſcernem⁹. In h aūt ſcdo
numero: qr ex duab⁹ monadibus pulchre
cōpoſit⁹ eſt: aptiſſime due nature incōfuſe
atq3 pfecte i vna pſona ſūt poſite dñi xp̄i:
Quar̄ ē vna ꝗ regnat: ꝛ alta qua miſtrat:
prima creatrix: poſterior creata. Et iō ꝗ aſ
ſumpſit impaſſibil: ꝗ ṽo ē aſſumpta paſſi
bilis. Nā ſicut pres monēt: dem⁹ iniurias
carni: miracula diuitati. Diſcernam⁹ intel
lectu naturas: ꝛ noxios vitem⁹ errores. Di
uinitas eñ ſic ſibi hūanitatē adunauit: vt
nullaten⁹ cū hūanitate ꝯfundi poſſit: ſed
vtraq3 incōfuſa ꝛ adunata pmāeat. Quia
licet incarnatiōis diſpēſatio poſt reſurre-
ctionē glificata ſit: tñ i hūanitatis ṽitate
pmanſit. Nā cū ipe dixerit p⁹ reſurrectōez
aplo thome: Mitte manū tuā ꝛ vide quia
Joh. 20 et ſpūs carnē ꝛ oſſa nō habet: ſic me videtis
Luce. 24 hre. Cū ptem piſcis aſſi ꝛ fauū mellis poſt
reſurrectionē ſūpſerit: atq3 cōmederit. Et

in actibus aplor̄ legit. Sic veniet quēad- Act. 1
modū vidiſtis eū3 euntē in celū. Cū dicat
etiā ꝓpha de pctorib⁹: Uidebūt in quem Zach. 12
cōpunxerūt: qr maieſtatē ei⁹ neqūnt intue
ri. Illud eñ ſolis btis dabit: ſicī i euāgelio
dic: Bti mūdo corde: qm̄ ipi deū videbūt: Math. 5
Nimis exitiale ē: duas naturas pfectas at
q3 adunatas in xp̄o non credere pmanere:
ꝗs tot exempl voluit de ſeipa ṽitas p̄dica
re. Hoc pr athanaſi⁹ alexandrin⁹: hoc hy
lari⁹ pictauienſ: hoc ambroſi⁹ mediolanē
ſis: hoc auguſtin⁹ ꝛ hieronym⁹: hoc cyril
lus: hoc alij mlti pres: ad tollēdā q3 fundi
tus occaſionē ianiſſime q̄ſtionis. Hoc pap̄
leo cū ſctā ſynodo calcidonēſi decreuit at3
cōſtituit: vt ex duab⁹ ꝛ i duab⁹ naturis ad-
unatꝭ atq3 pfectis: vnū3 p̄dicet xp̄m ꝗcūq3
ſe vult eē catholicū. Que ſi memorie p̄ſtā-
te dño recondim⁹: in eccliaſticis ſp regulis
ambulamus.

Explicit expoſitio i pſalmū ſcdm.

Incipit expoſitio i pſalmum tertium.

Pſalmus dauid cū fugeret a fa-cie abſalon filij ſui.

Absalō dū prem ſuū dauid crudelr
inſeqret: mule ipetu pduct⁹ in con
denſā quercū: ramis ei⁹ colla nectē
tib⁹ i aerꝭ ſblimitate ſuſpēſus ē: ꝗdā p̄figu-
ratiōe dñici traditoris: vt ſic iudas inoda-
tus laq̄o vitā finiuit: ita ꝛ pſecutor dauid
cōſtrictꝭ faucib⁹ expiraret. Teſtāte aūt re-
gū hiſtoria: pſ. iſte qnquageſimo actu po
ſterior ē. Qm̄ p⁹ culpas adulterij ꝛ homici
dij: abſalō filij ei⁹ pſecutio noſcit ꝯtigiſſe:
ſ ꝓ ṽtute ſua cōpetēti nūero ꝓbat apta-
tus. Tenē eñ illū locū tertiū oportuerat:
ꝗ ꝛ ſancte trinitatꝭ potētiā ꝛ triduane rſur
rectiōis i ſe myſteria ꝯtiebat. Nā p libatio
nē dauid: reſurrectio dñi ꝯgrue ſignificat:
vt ꝗ xp̄ianor̄ tali exēplo roborati: in aduˀ-
ſis caſib⁹ ꝯſtāter erigāt. Sile ē ꝛ illḋ: qḋ le
gitur octateuchus añ iob: Cū p⁹ mltos an
nos moyſes extitiſſe noſcat. Quaꝓpter
nō ſm exiſtētiā tpm: ſ ꝓ q̄litate dctor̄: or-
do plerq3 ponit lectōnū. Memto āt alios
eē pſalmos ꝗ ꝛ paſſiōez ꝛ reſurrectōez dñi
breuit tāgūt: Alios ṽo ꝗ diſtincti⁹ apti⁹q3
ḋclarāt: ſ pñs eor̄ p̄im⁹ ē: ꝗ h breuit dicit.

Diuiſio.

Titulus ḣ pſ. ad pſonā xp̄i dñi ꝯpetēt aptat. Perſona ṽo ei⁹ eſt

xtus oipotētissime deitatꝭ: ꝛ hūilitas hūanitatꝭ assūpte: ñ sꝫ pmixtiōe ꝯfusa: ſꝫ indiuisibili adunatiōe sbsistēs. Primo itaqꝫ mō ad prem loqꝫ ꝑsecutorib⁹ exprobrās: q irreligiosa ꝯ ipm xba loqbāt. Scdo loco: fideles ipſs ne mortē formidet istruit: qñ cū exemplo auctorꝭ sui spe resurrectōis certissime ꝯsolat.

Expositio psalmi.

Dnine qd mlꝭtiplicati sūt q tribulāt me. Scdi psalmi ꝫ qsi sile videt initiū. Sꝫ illic introgatio icrepātꝭ ē: ꝫ āt admirat ꝯ se ipsos excitatos: q ad eos cogitabāt veisse saluādos: dicēdo: Tribulāt me: ondit de illoꝝ āplius ceccitate doluisse: q salutare suū obstiatꝭ mētib⁹ respuerūt: sic i. xxxiiij. ps dictū ē: Retribuebāt mihi mala pro bōis: sterilitatē aie mee. Mlꝭti isurgūt aduersū me. Mlꝭti dicūt aie mee. Intm̄ mlꝭti fuerūt: vt etiā i nūero discipuloꝝ traditor iudas illꝭ fuerit aggregat⁹. Et cū repetit sepi⁹ mlꝭti: ondit acerba nūerositas ipioꝝ q a ꝯspiratōe densissima neqꝫq rarescē potuerit. Hec figura locutionis dr Pembasis: enūeratiōis studio xba repetēs: vt rei de q loqꝫ ꝑcuret augmentum. Nō ē sal⁹ ipi i deo ei⁹. Hoc ad illas voces ptinet iudeoꝝ dicētiū: Alios saluos fecit: seipm nō pt saluū facē. Putabāt em̄ pr dilectōez ñ hre filij: quē carnalr pmittebat occidi. O nefarie turbe stultissimū dictuꝫ: Nūqd redēptio mūdi ifirmitati debuit applicari: Nō em̄ isatiabilꝭ mors alit potat vici: nisi vita tyrānidis ei⁹ ianuas introisset. Sic tenebre pmanere neqūnt: cū pntia luminis excludūt. Tu āt dñe susceptor me⁹ es: glia mea: ꝛ exaltans caput meū. Susceptor fm formā dr sui. Hois ei susceptio: ē xbū caro factū. Qua ppt gliā suā ꝛ exaltatōez capitis sui: caro dic: quaꝫ suscepit oipotens xbū: vt diuia hūanaqꝫ suba vna eēt: sine aliq ꝯfusiōe ꝑsona. Hoc etiā ad pelagianos ptinet destruēdos: qui putāt hoiem aliqd p se efficē posse qd bonū ē. Nā qs rogo sibi ad bn̄ agēdū sine diuie gre largitate sufficiat: cū hūana nā per grām q vnita ē deo ad pris sit dexterā collocata: Qd btūs augustin⁹ i enchiridion: more suo lati⁹ ꝛ vtilr explicauit. Factū est āt ꝫ pulcherrimū schema: qd grece dr Auxesis: q addēdo qdā noia p mēbra singula reꝝ augmēta ꝯgemiat: Dic em̄: Tu āt dñe susceptor meus: glia mea: ꝛ exaltās caput meū. Hoc etiā lati⁹ dsignat apls dicēs: Quis nos sepabit a caritate xpi: Tribulatio: an āgustia: an ꝑsecutio: an fames: an nuditas an piculū: an gladi⁹: ꝛc. Huic vicia ē figura: q dr Clymax: latie gdatio: qñ positꝭ qb⁹dā gdib⁹: siue i laudib⁹: siue i vituꝑatione sp accrescat. Sꝫ int vtraqꝫ schemata ꝫ iter ē: q auxesis sine vlla itatiōe nois reꝝ ꝑparat augmēta. In clymace xo ncē ē vt postremū xbū qd ē in pmo comate positū: in seqnti mēbro modis oib⁹ iteret: sic ē illd apli Sciētꝭ qm̄ tribulatō patiētiā opat: patiētia ꝑbatōez: ꝑbatio spez: spes xo ñ ꝯfundit. Uoce mea ad dominū clamaui: et exaudiuit me de mōte scto suo. Cū dic: mea: dmōstrat ordis ꝑpe sctissimā puritatē. Nō ei illi⁹ itegritatē aliq imago phātasie potat ipedire: vt ceterꝭ mortalib⁹ ifirmitate carnis plerūqꝫ surripit. Qd aūt dic: Uoce mea ad dñm clamaui: ꝫ euāgelica xba declarāt: vbi ait fili⁹: Pr clarifica filiū tuū ꝛc. Nā q dic: mea: indicat q ipe locut⁹ ē etiā p ꝑphas. Illd xo qd seqꝫ: Et exaudiuit me de monte sctō suo: ꝛ ꝫ euāgelij text⁹ expōit: vbi vox ad eū facta ē: Et clarificaui: ꝛ iteꝝ clarificabo. Per mōtē siqdeꝫ ꝛ ipe dñs: ꝛ scti ei⁹: ꝛ ecclia dicit qdeꝫ locis aptissime significāt. Hic tn̄ dictū itelligendū ē de mōte: id est: de diuitatꝭ excellētissima sūmitate: sic ꝛ ali⁹ ps. dic: Iusticia tua sic mōtes dei. Equū em̄ fuerat: vt nā hūanitatꝭ assūpte: q in terrꝭ singulare patiētie mōstrauit exēplū: i celꝭ acciperet creaturarūꝫ oim pncipatū. Ego dormiui ꝛ soporat⁹ sū: ꝛ exurrexi: qꝛ dñs suscepit me. Uenit ad scdam ptē i q dubitātiū corda roborāt: vt crederēt eū ꝯfesti resurrecturū: quē visuri erāt ipioꝝ māib⁹ crucifixuꝫ. Dormiui dixit: qꝛ celerit resurrexit. Qd fit i sōno isto vitali: vbi ñ vite termin⁹: ſꝫ tpalꝭ reqes iuenit. Soporat⁹ sū: securā significat pausatiōeꝫ: ñ sic ipij i morte qtiūt: qs inqetat iugit cōscia pctōꝝ: ſꝫ soporatio ista fuit sacri corpis btā dormitio. Exurgē āt ē cuꝫ alacritate rsurgē: qppe qꝛ caro mortalitate depōita: imortalitatē sūpsit: ꝛ gliam sempitnā. Sꝫ qre exurrexerit: euidentꝭ expōit: qm̄ dñs suscepit me. Nā em̄ hūanitatꝭ per se nō potuissꝫ ꝑpa xtute rsurgē: nisi eā diuia oipotētia suscepissꝫ: sic ipe dic. Ptāteꝫ

Margin notes (in order): Ps. 34. — Sche. — Math. 27 — Sche. — Ro. 8. — Sche. — Ro. 5. — Job. 17. — Ps. 35. — Job. 10.

habeo ponēdi aiam meā: ⁊ ptātem habeo
iterū sumēdi eā. **Non timebo milia
ppl'i circūdātis me.** Timere nō potuit
iniquū ppl'm: cū erat ī sua diuīitate p̄sidiū.
Scrptū ē eñ in euāgelio: q: ī passiōe: mag-
nū ppl'i multitudo circūdedit. Naz qd dicit:
Nō timebo: nō significat se ñ eē moriturū:
ſ mortē formidare nō potat: quā triduanā
⁊ mūdo pfuturā eē p̄sciebat. **Exurge do-
mine: saluū me fac de⁹ me⁹. Qm
tu pcussisti oēs aduersātes mihi si-
ne causa.** Nō q: de⁹ dormiens aut recu-
bās excitat': ſ scpturis diuinis mos est: ad
exp̄mēdā cām p tropologiā: ex nr̄a ꝯsue-
tudīe aliqd de deo dicere. Tropus aūt est
dictio: ab eo loco in q̄ ppe est trāslata: ī eū
locū in q̄ ppa nō ē. Saluū me fac de⁹ me⁹.
Hoc de resurrectiōe dr̄. Non eñ declinare
patiebat' vite hui⁹ occasus q̄ erat hūano
generi pfutur⁹. Aduersantes aūt: ñ solū ad
mortē ptinet: ſ etiā ad hereticas q̄stiones:
q̄ sine vitali studio catholicas regulas p̄-
uis dogmatib⁹ insequūt'. Et merito tales
cecitate mētis pcutiūt': q̄ se puersis deside-
rijs miscuerit. **Dētes pctōꝝ ꝯtriuisti.**
Id est: detrahētiū v̄ba mordentia: q̄ ptāti
diuine nefandis dogmatib⁹ obloquūtur.
Dētes eñ dicti sunt a demēdo. Et iō pul-
chre nimis lingue d̄trahētiū dētes vocāt':
q: sic illi ciboꝝ ptes demūt: ita ⁊ isti opini-
ones hoim adhibita detractiōe corrodūt.
Quāuis h̄ ⁊ ad iudeos possit aptari: q̄ dice-
bāt: Si rex isrl' est: descēdat de cruce ⁊ cre-
dim⁹ ei. Cōtriuisti: h̄ ē: ad nihilū pduxisti.
Nā reuera ꝯtriti sunt: qñ ipm cog̃uerūt in
glia resurrexisse: quem visi sunt hūanitate
despecta trucidare. **Dñi ē salus: ⁊ su-
per ppl'm tuū bñdictio tua.** Cōtra il-
los h̄ snia pfert': q̄ꝝ dentes supius dixit eē
cōtritos. Pronunciādo eñ: dñi est salus:
illos cōfundit qui putauerunt salutē xp̄o
tāq̄ȝ freno hoi ꝯtēptibili p̄sumptōe decer-
pere. Qd inanit' ipi laborat': Quō p̄t aut
eterna vita interimi: aut saluatori salus vl-
laten⁹ amputari? Sup ppl'm tuū bñdictio
tua. Una snia: ⁊ qd debeāt credē hoib⁹ p̄-
cipit: ⁊ qd ab ipo possint recipe ꝯpromisit.
Reuis qdē psalm⁹: ſ **Cōclusio**
b maximā paganoꝝ destruēs p̄uita-
tē: q̄ putat gliā supne maiestatis
ad hūilitatē ñ potuisse descēdē passionis.
Insipiētes: q̄ꝝ sensus inde ꝯfundit': vnde
mūdus noscit' eē libat⁹: sic dic apl's: Chri- j.Thim.
stus iesus vēit ī hūc mūdū pctōres saluos
facē: q̄ꝝ p̄m⁹ ego suz. Nūc ꝯsiderem⁹ quē-
admodū celesti p̄hie ver⁹ ordo plat⁹ ē: vt
p̄mus pē. xp̄i dñi moralē: scōs nālez: id ē:
subam hūanitat' ⁊ deitat': terti⁹ de resur-
rectōe ipi⁹ loq̄ns: īspectiuā q̄dāmodo ꝯti-
neat ptē. Que rō p oēs scpturas diuias de-
currit. Inde ⁊ ysaac pfiarcha tres puteos
fodit: demōstrās p̄cepta dñi doctrina tri-
plici cōtineri. Sic ⁊ sapia monet: vt descri-
bam⁹ eā nob ī corde tripl'r. Et reliq̄s ptes ī
sbseq̄ntib⁹ psalmis facile poteris: aut mi-
xtas: aut singillati positas etiā ñ admoni-
tus lector agn̄scē. A nob eñ freq̄nter ista nō
exigas qb⁹ nouit' mlta dicēda sūt. Hui⁹ āt
psalmi calculū edocz scā trinitas: q̄ lz nāz
hēat īsepabil' vnitat': trib⁹ tñ eā manifestū
est ꝯstare psonis. Explicit expositio in
ps̄. III. Incipit expositio in psalmū. IIII
In finem psalmus dauid Cāticū.
Uideāmr pscrutemur: qd nob singil-
s lati s̄mōes isti denūcient: q̄s p̄fati
sum⁹ v̄acissimos indices esse psal-
moꝝ. Finis mō ñ significat alicui⁹ rei ꝯsū-
ptionē: ſ pfectionē spūaliū reꝝ. Nā sic dic
apl's: Finis leg' ē xp̄s ad iusticiā oñi cre- Ro.10.
dēti: q̄ ē oim bonoꝝ pfectio gl'iosa. Et ido
qd positū ē: in finē: ad xp̄m dñm cōmonet
eē referēdū. Siue vt q̄busdā placz: p nob j.Cor.10.
dictū eē credēdū ē: ī qb⁹ s̄m eūdē aplm: se-
culoꝝ finis aduēit. Illud tñ sciēdū ē ad ter-
minū referri nō posse: cū adhuc opis ipius
initia videat' eē. Psalm⁹ ē aūt sic diximus:
organū musicū capite sonoꝝ: q̄ diuia p̄co-
nia canebāt'. Cāticū: qd supnas laudes hu-
manis vocib⁹ psonabat. Sz h̄ iō vident' eē
sociata: q: ⁊ instrumētis musicis ⁊ choris
psallentiū sacrificijs celestib⁹ ꝯsona vocife-
ratiōe canebāt': sic istis v̄bis oib⁹ cōmone-
mur: de dño xp̄o cāticū istud eē dictuꝝ.
p Ex totū psalmū **Diuisio psalmi.**
v̄ba sūt scē mr̄is eccl'ie: q̄ nō in cordi-
bus nr̄is phātastica imaginatōe format': si-
cut patria vl' ciuitas vel aliqd coꝝ simile qd
psonā ñ hz existem: ſ eccl'ia ē collectō fide-
liū scōꝝ oim: aia ⁊ cor vnū: spōsa xp̄i: hie-
rl'm futuri secli. De q̄ dic in cāticocāticoꝝ
dñs ies⁹: Osculet' me osclo oris sui. Et ali- Cant.j
bi: Que ē ista q̄ ascēdit dealbata? Et illd:

Ibidē.6 Una est colūba mea: vna est sponsa mea.
Quapropt nefas est h aliqd dubiū intro-
ducē: vbi tāta vitas cogscit tot testimōia
Sche. phibere. Et iō sb figura Metophoeia: ec-
clesiam dicam loq: q psonis sp cogscit certis-
simis applicari. In pma siqdez pte rogat
vt ei⁹ audiat orō: increpās infideles: q co-
lētes falsos deos: culturā vi dei neglige-
bāt. In scda pmonet gnālitatē: vt relicta
supstitōne fallaci: sacrificiū iusticie debeat
imolare. Et vt gētiliū mētes fctā pmissiōe
pūtēt igētia: pmēorat pstitisse dñz bñficia

c **Um inuocarē exaudiuit (xptianis) me de⁹ iusticie mee: in tribula tione dilatasti mihi. Miserere mei dñe: et exaudi orōem meā.** Cōsi
derem⁹ qd sit h: q mr ecclia in vno codēq
vsu: et exauditā se dicat: et itez depcet au-
diri: significās pfecte orōis hūc eē modū:
vt licet nob postulata desideria pcedāt: p
babili sp ambitiōe audiri. Nos tñ iugiter
.Thessa.5. postulem⁹: sic dic apls: Sine intmissione
orate: in oib⁹ gfas agite. De⁹ autē iusticie
mee: recte dic ecclia: q sensu orthodoxo tri
nitat vnitatē: et omipotētiā pfitet. Naz et
mēbra ei⁹ singillatī dicē silia: sacra lectōe
cōpim⁹: sic in iob legit: Attēde innocētiaz
2.Timoth.4. meā. Et paul⁹ apls ait: Reddet mihi coro
nā iusticie. Et ppha in .vij. ps. dictur⁹ est:
Ps.7 Si ē iniqtas in manib⁹ meis. Non q sine
pctō modis oibus fuerūt: s sūt opationes
aliq in qbus fideles hoies euidēter appa-
reāt innocētes. Seqt. In tribulatione di-
latasti mihi. Tribulatio ē eñ q semp dila-
tat ecclīam: qñ eodē tpe pfessores fiūt: mar
tyres coronāt: totaq turba iustoꝝ ptritōi
bus sp auget. Adiecit. Miserere mei dñe: et
exaudi orōnem meā. Pia mr sibi miseren-
dū eē dicebat: si p filijs ei⁹ audiret orō: qm
quicqd mēbus tribuit: toto corpi sine du-
bitatiōe pstat. **Filij hoim vsqquo grauj corde: vt qd diligitis vanita te: et qritis medaciū.** Cū supiori vsu p
Sche. nob orauerit: h p Energiā alloqt gen⁹ hūa
nū: ne in cultur demonioꝝ guissimo erro-
re pmaneat: qtenus p ipso exaudiri possit:
fusa pcatio. Alioqn irrita p se reddit vota
supplicātiū qsquis nō reliqrit psortia pec-
catorū. Sequitur. Usqquo graui corde:
Merito eos dixit⁹ graues corde fuisse di-
xit: q post vitatis pdicationē adorare ma
gis elegerūt idola falsitatis: Sic ē illud euā
gelij: Seru⁹ sciēs volūtatē dñi sui et n faci- Luce.12.
ens: digñ plagis vapulabit mltis. Primo eñ
mūd⁹ iuste flagellat⁹ ē paucis: q suūz dñm
igrare pbat⁹ ē. P⁹ aduētū vo creatoris sui
iustissime vapulabit mltis: q adhuc idoloꝝ
nenias inqrebat. Seqt. Ut qd diligitis va
nitatē: et qritis mēdaciū. Uanitas nōm ē q-
dē gnāle vitioꝝ: Sz illō pprie vanū dr qd a
deo pbat alienū. Nā sic i diuitate pfidere
fructuosa firmitas: Ita ab eadē duiare va
nitas ē caduca: Sic esaias dic: Adorantes
vana et falsa: miscdiaz tuā dereliqrūt. Ar-
guūt itaq illi q idolorū turpissimo amore
flagrabāt. Et sub icrepatiōe pnūciādū ē.
Ac si dicēt: Quare vātatē diligitis: q pits:
Diligē ei debem⁹ pficua n noxia: q poti⁹
execrare cōuenit: p q nos pena ppetue dā-
natiōis affligit. Queritis mēdaciū: qd vti-
q n appetē: s refugē deberetis. Istō aūt mē
daciū idola significat. Que tle nōm meri-
to susceperūt: q 9 digtatē vitatis erecta sūt.
Scitote qm mirificauit dñs scm suū: dñs exaudiet me cū clamaue ro ad eū. Permāet i icrepatiōe salutari:
vt ad vē religiōis affectū corda demtiū ex
plosa puitate pūtat: pnūciās illis vitatis ar-
canū: vt icarnatōez scīāz venerabilr susci-
pere n recusēt. Scm suū: dic dñm xpm: sic
et alibi de seipa vitas pfitet. Custodi aīaz Ps.85.
meā qm scūs sū. Adiec. Dñs exaudiet me
cū clamauero ad eum. Merito se exaudiri
pfidebat: qm dñz scm magficādū ipsis pdi
cabat. Cū clamaiio dic: id est: cū bōis opi-
b⁹ diuitati supplicaiio. Ipe ei clamor ē q ta
cit⁹ ad deū puenit: et exaudiri fac eos q bōis
opib⁹ pstāt isistūt. **Irascimī et nolite peccare que dicitis i cordib⁹ vris: i cubilib⁹ vris cōpungimī.** Hoc bñ
trahit ad iudeos: vt et si eos irasci ptigerit:
saltē se ab illicitis ausib⁹ abstinerēt. Qd tñ
et gnālit pgetēter accipim⁹. Uenialis est eni
ira q ad effectū indigtōis sue n puenit. Si
cut scptū ē: Melior ē q vincit irā: q q capit Prouer.16.
ciuitatē. Et ideo pceptū curatiōis adhibe
tur: vt si iā irascimur: nō incōsulta temeri-
tate peccem⁹. Mocū siqdez ai feruidū: p-
pter hūanā fragilitatē hre in ptāte nō pos
sum⁹: suffragāte tñ dei gfa rōne disciplina
bili ptinemus. Et iō btūs ppha: quod est
quidē psuetudinis pmisit: quod vo culpe

ꝓhibuit. Nā si irascamur: nec diuī ꝯsidera-
tiōne refrenemur: ꝟ a voco nr̄o ipediamur
aliq̄ ncc̄itat abiectu: tūc vtiq̄ ꝯstat nos scti
crimē portare: etiā si n̄ possim⁹ q̄ volebam⁹
efficē. Siue vt q̄busdā placet: p̄terit pctis
irasci debem⁹: vt p̄sitē neq̄q̄ā possim⁹ effu-
gē. Delicta em̄ recētia ðdinare n̄ possum⁹:
nisi vetusta laudabili execratiōe dānem⁹.
Quid ē ei aliō penitē: nisi irasci sibi vt hor
reat qð fec: ꝛ cruciat⁹ a se exigat: ne iudex
poti⁹ irat⁹ affligat. Addidit: Que dicit i
cordib⁹ vr̄is: i cubilib⁹ vr̄is ꝯpūgimi: Ostē-
dēs dn̄m secretas hoim cogitatōes agn̄scē.
Ait ei: Que dicit i corde: vtiq̄ qð n̄ puta-
tis audiri: ꝛ iō credit occultū: q̄r n̄ ē v̄bi af
fatiōe vulgatū. Seq̄r. In cubilib⁹ vr̄is cō-
ET pūgimi. Ferar domiciliū ꝓpe cubile ðr: a
cubādo. Ferotiū q̄ cogitatiōes apte dic cu
bilia: q̄uis h̄ inedū ꝛ i bono abusiue legat
Ps. 149. assūptū. Ut ē illō de sctis: Letabūt in cu-
bilib⁹ suis. Cōpūgimi: sig̃ficat pniam agi-
te. Nā ꝯpūctōe q̄dā: aīa ꝑfit optata ꝯūsio.
Ac si dicēt: deserite p̄uas cogitacōes vr̄as
añq̄ scelera ppetret. Seq̄r q̄ diapsalma-
tis silētiū: Ubi merito diuisiōez posuim⁹:
qm̄ res alia cog̃scit ichoari. Deposito em̄
vetē hoīe: nosip̄i nos i nouū sacrificiū salu
brit iubemur offerre. **Sacrificate sa-
crificiuz iusticie: ꝛ sperate in dn̄o.**
Cū sup̄i⁹ clemētissima mr̄ admonuit ab
āntiq̄s supstitiōib⁹ discedēdū: in scð̄a posi-
tiōe docz vt renati hoīes: n̄ victimis peco-
rū studeāt: ꝟ seip̄os deo sacrificiū conet of
ferre. Quia n̄ ē tale dn̄o iumētoꝝ victimā
dare: q̄le hoīm deuotū pect⁹ offerre. Nā si
ip̄e ꝓ nob imolat⁹ ē xp̄s: q̄to mag ꝯuenit
sacrificiū ei nosmetip̄os offerre: vt possi-
mus reg nr̄i imitatōe gaudē. Dixit ei: Sa
crificate. Et ne itelligēs pecudes: sb̄iūxit:
Sacrificiū iusticie: id est: recte viuite: ꝛ cor
da vr̄a diuitati mūda sp̄ offerte. Addidit
q̄: Et sperate i dn̄o: vt vitā bonā spes feli
cior sb̄seq̄r. Nō em̄ h̄ plene recipe possum⁹
etiā si bonos act⁹ diuis ꝯspectib⁹ offeram⁹:
ꝟ sperare docemur i dn̄o: vt i futo ꝓmissa
salutaria ꝯseq̄mur. Sz spes ista n̄ decipit.
Uolūtas tal n̄ pucit ad reatū: sic dic apl's:
Ro. 5. Spes aūt n̄ ꝯfūdit. Quiā caritas dei diffu
sa ē i cordib⁹ nr̄is p sp̄m sctm̄ q̄ dat⁹ ē nob.
Multi dicūt q̄s ostēdit nobis bona.
Signatū ē sup nos lumē vultus
tui dn̄e. Certamie q̄dā facto: p̄tiū corda
fidēliū salutarit ꝯstruūt. Dicūt multi adhuc
carnalr sapiētes: qð nec pauci dicē debuis
sent: Quis ostēdit nob bōa? Illa scz q̄ p̄di-
cat sp̄ eccl'ia: resurrectionē cē vēturā: i q̄ iu-
sti oēs eṫna p̄mia ꝯseq̄nt. Hoc iputatiue le-
gēdū ē: q̄si dicāt: ꝓmittit nob qð penitus
nō videm⁹: Desideram⁹ q̄ h̄ ꝯseq̄ nō valea
m⁹. Ist rn̄dēdo indicat b̄n̄ficiū: qð etiā in
i p̄nti sc̄ulo possidem⁹. Sig̃tū ē sup nos lu
mē vult⁹ tui dn̄e. Quia sic nūm⁹ ipatoris
portat imaginē: ita ꝛ fidelib⁹ sig̃ celest p̄n
cipis imp̄mūt. Hoc munimie diabol⁹ multi
formis expellit: ꝛ fraudulēta machinatiōe
nō p̄ualet supare tēptatū: quē habuit p̄mi
hoīs suasiōe captiuū. Crux ē em̄ hūiliū iui
cta tuitio: supboꝝ deiectio: Uictoria xp̄i:
pditio diaboli: ifernoꝝ destructio: celestiū
ꝯfirmatio: mors infideliū: vita iustoꝝ. De
q̄ loco iohēs ꝯstātinopolitane ciuitat an-
tistes: q̄si multifarias diffinitionū stellas in
cruc declamatōez lāpauit dicēs: Crux est
xp̄ianoꝝ spes: crux romanorum victoria:
crux mortuoꝝ resurrectio: crux cecoꝝ dux:
crux ꝯūsoꝝ via: crux claudoꝝ bacul⁹: crux
pauperꝝ ꝯsolatio ꝛc. q̄ ab eo in hūc moduz
diuia aspiratiōe ꝓfusa sūt. Ecce v̄a mune
ra: Ecce dona p̄stitia: qb⁹ maledicoꝝ ligue
dānat faucib⁹ obstruūtur. Hec figura ðr
Peusis: latie aūt p̄cunctatio: vbi ꝛ intro- Sche.
gatio fit: ꝛ rn̄sio p̄ata sb̄seq̄r. Adiecit: Lu-
mē vult⁹ tui dn̄e. In crucis em̄ imp̄ssione
lumen est vult⁹ dei: q̄r sp̄ i eis noscit radia-
re: q̄ se n̄ aliq̄ eligūt p̄uitate polluē: sic dic
apl's: Nolite ꝯtristare sp̄m sctm̄ dei i q̄ sig̃- Eph. 4
ti estl i die redēptiōis. Quid ei efficiat ista
crux: i alio loco apl's: pulchra breuitate cō-
plex⁹ ē dicēs. Uerbū em̄ cruc peūtib⁹ q̄dē j. Cor. j.
stulticia ē: his autē q̄ salui fiūt v̄t⁹ dei est.
Quapp̄t voces sacrilegas respuam⁹. Ma
gna ꝛ ꝯpetētia sūt dōa dei ꝯ p̄ncipē tene-
braꝝ: lumē nob adesse dn̄icū. **Dedisti le-
ticiā i corde meo. A fructu frumti vi** Al. Fru
ni ꝛ olei sui multiplicati sūt. Adhuc
b̄n̄ficia nūerat q̄ possidēt xp̄iani. Nō enīz
istā leticiā dicit: quam cachino vocis expri
mimus: sed leticiam recte fidei: quam bo-
ne conscientie prestare domin⁹ consueuit.
Tūc em̄ v̄aciter letamur: qn̄ ꝛ recte credi-
mus: ꝛ adiutorio dn̄i ꝓbabili nos ꝯūsatio
ne tractam⁹. Breuis fmo: ꝟ perfecta cōple

xto. Quid eñ amplius a dubitantib' q̃rit: q̃
q̃ ⁊ sig̃ crucis regi nr̃o militare cog̃scimur:
⁊ de perfecta fide dño p̃stante gaudemus?
Seq̃r. A tpe frumenti: vini ⁊ olei sui multi-
plicati sũt. Redit ad eos: q̃ reb' carnalib'
p̃bant̃ intẽti. Revocat q̃ his reb': id est:
Joh. 6. frumẽti: vini ⁊ olei: adductũ ẽ: sui. Est eñ et
Ps. 22. dñi panis viu' q̃ de celo descẽdit. Est ⁊ vi-
Ibidẽ. nũ: poculũ tuũ inebriãs q̃ p̃clarũ ẽ. Et ole
um. Impinguasti i oleo caput meũ. Ergo
ista dei nõ hñt peccatores: s̃ sua: id est: terre-
na vñ corp' viuat: nõ aia p̃fruat̃. Frumen
tũ ei: dictũ ẽ a frumine: id est: a sũma parte
ET gule. Antiq̃ eñ caput gule: frumen voca-
bãt. Multiplicati sũt eñ pessimus actib':
id est: mũdana voluptate cõpleti. Hoc est
eñ qd̃ in p̃fatiõe diximus: i vno s̃mone plu-
rũq; cãs p̃fundissimas indicari: vt ẽ h̃ po-
situ sui. In pace in idipm: dormi-
am ⁊ req̃escaz. Qm̃ tu dñe singu
lariter in spe: cõstituisti me. Contra
hũanos tumult': ⁊ felicitates caducas: q̃s
mũdus estiabat esse p̃cipuas: pulcherrime
pacẽ cordis obiecit: quã hr̃e nõ pñt q̃ secu-
larib' actib' iplicãt̃. Pax eñ ista habz trã
q̃llissimã vitã: q̃ cũ sua mẽte nõ litigat: s̃ i
dñi bñficijs perseuerãs: amena trãquillita
te perfruit̃. De ipa dicit dñs in euãgelio:
Joh. j4 Pacẽ meã do vob: pacẽ meã relinq̃ vobis.
Sz ne pacẽ istã tẽporalẽ putares: addidit:
Ꝑ In idipm dormiã ⁊ req̃escã. In idipm q̃p-
pe dr̃: qd̃ nllã rerũ vicissitudie cõmutat̃: sed
ipm in se permanẽs incõmutabili perenni
tate p̃sistit. Dormiã: finẽ vite vult itelligi.
Req̃escã: futurã btitudinẽ idicat̃ mõstrat̃:
qñ ipa req̃es dabit̃ sctis ⁊ gl'iosa pausatio.
Seq̃tur cã q̃re req̃escat: Qm̃ tu dñe singu
lari i spe: cõstituisti me. Singularis itaq̃
spes ẽ eccl'ie i mẽbris suis: q̃ sola recipiat
regnũ dei: qd̃ babylonie p̃ls nõ põt adipi
sci. Et cum dic̃: p̃stituisti me: significat di-
gnã delibatãq̃ sñiam: quã h̃ habemus in
spe: Ibi aũt possidet̃ i re. Sz tũc reuera il-
lud mun' q̃eti merebimur: si h̃ fieri dñi in-
uamie p̃fidam'. Conclusio.

d Ecurso igit̃ mr̃nę p̃dicatõis eloq̃o: cõ
siderem' cãtica hui' p̃ncipia: media:
⁊ finẽ: ⁊ intẽtionẽ tãti mystery reuerentissi
mis idagatõib' iuenim'. Sic. n. psalmi x̃r'
cog̃scat̃: si circũstãtia dictiõis tali ordie p̃q-

sita tractet̃. Primo x̃su exaudiri se p mem
bris suis sctã exorauit eccl'ia. ⁊ vt ei' audi-
ret̃ orõ: hũanũ gen' admonuit: vt ab ido-
lorũ veneratiõe discedẽt: sciẽs se hr̃e dñm
saluatorẽ: cui h̃ x̃acit̃ cultura debet̃. Dein
de: p̃plm quẽadmodũ sacrificare debuisset
istruxit: qd̃ etiã blasphemis rñderet̃ admo
nuit. P': singularẽ btitudinẽ quã sctis su-
is dñs p̃promisit: dixit. Sic toti' x̃pianę di
sciplię istitutio sãcta cõpleta ẽ. Et vt quid
agerẽt hoies: ⁊ qd̃ sperare debuissent eui-
dẽt̃ a g̃scerẽt: Admonet etiã nũer' iste q̃ter
nari': vt eũ mũdo p̃dicatũ x̃tute euangeli
ca sentiam'. Cõgruũ siq̃dẽ fuit: vt cũctus
terrarũ ãbit' in q̃ttuor cardinib' p̃stitut': sal-
uatori dño credẽ moneret̃: q̃ten' de diuisis
gẽtib' aduocata vna fieret toti' orb eccl'ia.
Nã ⁊ q̃ttuor tpib' ãn' ipe distiguit̃. Quat
tuor vẽtis cardialib': toti' orb mane p̃flat̃.
Quattuor etiã x̃tutib': ai dignitas cõpa-
tur: id est: prudẽtia: iusticia: fortitudie ⁊ tẽ-
perãtia: quẽ calculũ pythagorici tãta lau-
de p̃secuti sũt: vt eũ sacrũ ẽẽ faterẽtur.
Explicit expositio in psalmũ quartum.
Incipit expositio in psalmũ quintũ.

In finẽ p ea q̃ hereditatẽ p̃seq̃tur.
Uare ponat̃ i finẽ: (ps. dauid
q superiori psalmo nup ẽ edictũ est.
Pro ea x̃o q̃ hereditatẽ p̃seq̃t̃: ec-
cl'iaz significat: c' p̃sõa i h̃ ps. itroducit̃ ad
loq̃ndũ. Hec bona dñi saluatoris adit ac
possidet. Hereditatẽ x̃o iõ p̃seq̃ dr̃: q̃ x̃po
r̃surgẽte: ad eã bõa spũalia p̃uenert: id est
isepabile fũdamẽtũ fidei: spei certissimũ p̃
miũ: suaue vĩculũ caritat' ⁊c. q̃ p̃ rerũ nũc te
net imagies: ⁊ i futuro ẽ p̃enit' possessura x̃tu
tes. De q̃ hereditate i euãgelio dr̃: Bti mi- Matth. 5.
tes: q̃ ipi hereditate possidebũt trã. Rur-
sum eccl'ia dñi vocat̃ hereditas: sic̃ ⁊ i scdo
ps. dictũ est: Pete a me ⁊ dabo tibi gẽtes Ps. 2.
hereditatẽ tuã: ⁊ possessionẽ tuã terminos
terrę. Quę merito hereditas ipi' dr̃: cui' p̃
cioso sanguie cõpata mõstrat̃. Qd̃ ñ putes
ẽẽ p̃triũ: q̃ licz i scptur' diuis diuisa ẽẽ vide
ant̃: i vnã tñ itelligẽtię p̃cordiã x̃itatẽq; cõ
ueniũt. Psalmũ x̃o ⁊ ipi dauid: sic̃ supius
exposuim': referre debem' ad dñm x̃pm.

Diuisio psalmi.

t Ot' h̃ psalm' a p̃sõa catholicę p̃fert̃
eccl'ię: q̃ p̃ma sectiõe orõez suã poscit

audiri: hereticos τ scismaticos ꝓdicans a
dñi munerib⁹ excludēdos. Scd̃a sectiõe: ꝑ
intellectū diuinaꝝ scꝓturaꝝ recto tramite
dirigi se ad illā felicē patriā diuino munere
depcat: pfidos inde asserēs fieri funditus
alienos. Ad postremuꝫ: cōmemorās ꝓmia
bōꝝ: vt vna ꝓdicatōe τ malos ꝓdicta pe
na conūteret: τ iustos ꝑmissa ꝓmia conca-
tarent

Expositio psalmi.

Erba mea aurib⁹ ꝑcipe dñe
Sche. v itellige clamorē meū. Per fi-
gurā Metaphociam: quā in q̃rto
ps̃. iā dixim⁹: aptissime h̃ ṽba dant eccliē:
vt amata dñm expectet: accersita festinet:
q̃ten⁹ seculi hui⁹ neq̃cias eodē iuuāte per-
transiēs: sponso suo imaculata τ sine ruga
sp adhereat. Ubi ꝓma fronte ꝑ ptes trinę
orōnis ṽtus trinitatꝭ exponit: q̃lem habe-
re sctām decet ecclīam. Dicēdo eni: Uer-
ba mea aurib⁹ percipe dñe: oris significat
psalmodiā. Seq̃t Intellige clamorē meū:
Ro.8. vt affectū cordis apiret: sicł apls ait: Mi-
sit de⁹ spm̃ filij sui in corda nr̃a: in q̃ clama
mus: abba pr̃. Aures aūt diuitatis ad simi-
tudinē corpalē dicūt: ꝑ q̃s aere verberato
ET hōibus intrat audit⁹. Auris eni ab auditu
dicta est. Et ꝯsidera: qm̃ clamorē suū peti-
uit intelligi. Uox eni ista nō erat labioꝛuꝫ
crepit⁹: ꝟ cordis affect⁹: q̃ nō auribus audi
ri: ꝟ mētis lumie ꝯsueuit intelligi. Intē
de voci orōnis meę: rex meus τ de
us meus. Qm̃ ad te orabo dñe.
Sup̄ dixit: itellige clamorē meū: mō dicit
intēde voci orōnis meę: vt declararet orō-
nē hāc eē pfectā: quā affect⁹ mētis inflam-
mat. Quapropter discutiendū est: q̃re mu-
tatis ṽbis: sensus nr̃os imisceat: Intende
dicit voci: q̃ solet audiri: ꝓpterea q꞉ deus
nō ꝑtibus mēbroꝝ sensus istos discernit:
ꝟ vna ṽtute cūcta peragit. Ille eni: q̃ a no
bis vident: audit: τ q̃ a nob auditur: vi-
det: τ q̃ a nob cogitant: intro inspicit. Nec
est quicq̃ qd̓ ab eius lumie se possit abscō-
dere. Hoc Schema dr̃ Metabole: id est:
Sche, iteratio vni⁹ rei sb̃ varietate verboꝝ. Tri-
na eni repetitōne vnū ideq̃ significat. Di
xit eni: Uerba mea aurib⁹ percipe dñe. De
inde: Intellige clamorē meū. Tertio: In-
tende voci orōnis meę. Qd̓ totū ad vnaꝫ
respicit petitionē. Ac si diceret: Exaudi orō-
nē meā. Seq̃t. Rex me⁹ τ de⁹ me⁹: qm̃ ad
te orabo dñe. Merito ad inq̃rēdū aliq̃s ꝑ-
mouē solꝫ: cur i medio ṽsicl̓o btā ecclīa ter
tio celestē noiauit ꝓncipatuꝫ. dic̃ eni: Rex
me⁹ τ de⁹ me⁹: adyciens: Qm̃ ad te orabo
dñe: Sꝫ his trib⁹ psōis ñ dixit itēdite: ꝟ itē
de. Qm̃ ecclīa catholica vnū deū sctāꝫ ꝓdi
cat trinitatē: nō vt sabelli⁹ ꝯfuse: ꝟ distīcte
atꝫ pfectē. Pr̃ ei de⁹: fili⁹ de⁹: spūsscts̃ de⁹
Et tñ pr̃ τ fili⁹ τ spūsscts̃: ñ tres dij: ꝟ vn⁹
ē de⁹. Nihil aūt ibi āpli⁹ min⁹ve ē: nisi i ar
riana ꝑuitate: q̃ se tot secul̓ adhuc nō cog-
scit errare. Intuē etiā ipoꝝ vocabuloꝝ mi
rabilē dispēsatiōeꝫ. Pri⁹ pōit regē: q̃ noie
diuinę scꝓturę freq̃nter appellāt dñm xp̃m.
Hūc ei ordinē: i euāgelio ipe testat cū dic̃:
Per me itur ad prēꝫ. Deide dic̃ prēm deū. Joh.14
Tertio dñm spm̃sctm̃. Ubi lꝫ noia ꝓpt ꝑ-
sonas exꝓmēdas videat eē discreta: vnus
tñ pfecte credit ac dr̃ de⁹: sic legit: Audi is- Deut.6.
rael: dñs de⁹ tu⁹: de⁹ vn⁹ ē. Qua ꝓpt figat
animis salutarꝭ ista snīa: distictio i ꝑsōis:
vnitas bñ credit i nat̃a. Mane τ exau-
dies vocē meā. Mane astabo ti
bi τ videbo. Astabo: vtrisq̃ ptib⁹ ꝯstat
eē iūgēdū: vt pfctā possit snīa repiri. Qua
ꝓpt mane depcat: q̃ i lucida degē ꝯūsatōe
dinoscat. Tūc eni mane dicim⁹: qñ discussꝭ
tenebrꝭ: clari lumis aduēt⁹ infulsit. Ecclīa
eni q̃ se cog̃scit habuisse tenebras pctōꝝ: ĩ
nocte mūdi isti⁹ ꝯgregataꝫ: tūc se exaudiri
merito credit: cū i lucē celestꝭ ꝯūsatōis eru
pit. Repetit q̃ꝫ mane: q꞉ necessario mēteꝫ
lucidā bñficio dñi astare suis sp orōib⁹ sen
tiebat. Et intuē q̃re mane dictū ē: scꝫ cuꝫ ĩ
ipo exordio bonoꝝ actuū ṽitatē cepit mēs
clarificata cog̃scē: Ne putares p⁹ pctā mo
rā fieri q̃ potuissꝫ audiri: sic̃ ezechiel ꝓpha
dic̃: Impi⁹ q̃cūq̃ dic se aūterit ab ipietate Ezech.18
sua: oēs ipietates ei⁹ ñ erūt i mēoria. Astare P̄
ē ei ꝑñtē sp assistē. Per h̓ aūt ṽbuꝫ religiosę
duotōis ꝯtinuitas idicat. Ille ei bñ dr̃ deo ET
astare: q̃ digni⁹ ꝑt ei⁹ ꝯspectib⁹ appere. Sic̃
helias d̓ se dixit: Uiuit dñs i c⁹ ꝯspc̄tu asto 3.Reg.17
Sup̄ dixit: exaudies: hic addit: τ videbo:
qm̃ in illa resurrectione ipm̃ ꝯspiciet: cui h̓
sctis orōib⁹ supplicauit. Qm̃ ñ de⁹ vo
lēs iniq̃tatē: tu es. Nō hītabit iu Al. Pro
xta te malign⁹: neq̃ ꝑmaebūt iniu
sti an oclos tuos. Odisti omēs

M.O. **qui opant iniqtatē: pdes eos q̄ loquūt mēdaciū. Virū sanguinū τ dolosū abomiabit dñs.** In primo ps. diximᵒ: enneomatice diffinitionis
P hāc eē v̄tutē: vt negādo qd nō ē: h qd intēdit declarare videat. Et iter: dicēdo qd ē: id qd pponit euidentē possit ondi. Qd in his tribᵒ v̄sibᵒ: vtrūq pbat effectū. Dicit eni: tu es deᵒ: qui iniqtatē nolle cognoscere. Quid eni aliō pōt deᵒ velle: nisi qd pbat
Esa: 45. ipe pcipe. Sic Esaias ait: Ego sū dñs q̄ loqr iusticiā τ ānūcio rectā. Seqtur. **Nō habitabit iuxt te malignᵒ.** Hic pctōres a regno dei significat excludēdos: q̄ nlla ɔuſatiōe mutati sūt. Nā licet eū carnalr tm̄ videāt: q̄s
Zach. 12. reatᵒ inoluit: sic scptū ē: Videbūt in quē ɔpūxerūt: iux ipm tm̄ habitare neqūt q̄ gehēne cruciatiōe dānādi sunt. Addidit: **Neq pmanebūt:** Ondit eos i iudicio dñi gnālit eē vēturos: s ante oclos dñi merito permanere nō dicūt: q̄ in ppetua tormēta mittēdi sūt. Nihil ē eni qd deᵒ nō videat: duz vbiq pñs τ totᵒ eē noscat. Sz illi recte corā ipo eē minime dicūt: q̄ ab eiᵒ grā donoq pūandi sunt. Hactenᵒ indicatᵒ ē dñs: cum d͛ id qd nō est. Nūc aliis tribᵒ modis ostēdit affirmādo qd ē. Dic eni: **Odisti oms q̄ opant iniqtatē.** Nō dixit: q̄ opati sunt: qr tm̄ in iudicio dānabunt: q̄ vsq ad finē vite sue: crimie se nefādo cōmaculāt. Sz inter speciales enumeratōes criminū: ɔgrue nomē gnāle positū est: id est: opatores iniqtatū. Vt ibi itelligas quicqd a diuinis mandatis cōstat alienū: adiecit: **Perdes eos q̄ loquūtur mēdaciū.** Videt iste snie nōnullā recipe qstionem: vt iniqtatem opantes odisse tm̄ dñm dicat: mendaciū v̄o loquētes pire ɔfirmet. Dū si lrām intēdas: grauiᵒ videat eē: agere iniqtatē: q̄ loq mēdaciū. Sz hic significat hereticos: q̄ loqntes mēdaciū: seqcnū alas pdiderūt. Quid eni pōt eē grauiᵒ: q̄ ibi errare: vbi τ alter possit extinguere? Ad postremū dic: **Virū sanguinū τ**
P **dolosū aboiabit dñs.** Vir qdē sāguinū ē: q̄ hūano cruore polluit. Sz τ ille q̄ decipit viuū: addit τ dolosū. Multa eni pperam fiūt: q̄ propa volūtate nō agimᵒ. Dolosos aūt illos significat: q̄ sciētes malū alienuz opare nitūt exitiū. Dū dic: abomiabit: significat oēs q̄s supiᵒ dixit a regno dñi recedēdos eēnecos: Illi eni abominādi sunt: q̄ eius pmia ɔseq̄ si merent. Cōplete sūt ab vtraq pte enneomatice diffinitiōes: q̄ sententie in magnā vtilitatē hoim vident expsse: vt breuit itelligerēt pctōres q̄s dñs execrat τ abyciat. **Ego aūt in mltitudine miscdie tue. Introibo in domū tuā.** Qm̄ malos dixerat abominādos: cōseqns erat: vt se p diuinā grām i domo domini testaret admitti. Nā cuz ipa ecclia h domᵒ sit dñi: tm̄ pōt p vnūquēq btm̄ dicere: q̄ eiᵒ mēbra sūt: hierlm̄ futurā se nihilominᵒ intraturā. Sic eni dicimᵒ: τ pñam: et ciuitatē: et tm̄ his rebᵒ v̄ba damᵒ: q̄ ad ciues eaꝝ nouimᵒ ptinē. Sed qr illa futura hierlm̄ lapidibᵒ viuis sctōꝝ credit mltitudine ɔstruēda: apte dixit: Introibo in domū tuā: q̄si in illiᵒ fabrice pfecta edificatōe ɔcludar. **Adorabo ad tēplū sctm̄ tuum: in timore tuo.** Cōsiderandū est: q̄ nō dixit in tēplo: s ad templū: qr nec syllabas ipas a sacris vacare pdictū ē. Tēpluz sctm̄: corpᵒ est dñi saluatoris. Qd iure adorat ecclia: p qd meruit eē reuerēda. Sic et ipe de suo corpe dixit: Destruite tēpluz h: τ in triduo edificabo illud. Job. 2
Seqtur. In timore tuo: Vt cordis cōpūctionē dclararet intulit intētionē: qr tunc fides solida ē: q̄n amore casto: formido diuinitat adhibetur.

Dñe deduc me in iusticia tua: pter inimicos meos: dirige in conspectu tuo viā meā. Postq orationē suā dixit matutis tpibᵒ audiēdā: pctōꝝ q̄ cōmemorās exitiabilē repulsā: Hic scdam igredit sectionē: postulās dñm: vt iā ad eterna gaudia deducat: qr h diuisis āgustiis fatigat. Ait eni: In tua iusticia: id est: dū cōfitētibᵒ pctīs: seq penitēdo dānātes: eq̄ssima potētia tue pietat absoluis. Nā q̄ abiicit rebelles: iustū ē vt velit recipe supplicātes. Propt inimicos meos: id est: ppt hereticos τ paganos. Vnᵒ eni puo dogmate ɔrius: Alter nō credēdo semp aduisus est. Propter q̄s in dñi iusticia se petit esse dirigedā: qr pdicationibᵒ eiᵒ non credit aduisitas. Dirige i ɔspectu tuo viā meā: id ē: vitā meā pduc ad tue serenitat aspectū. Nō eni nr̄a facultate ad eū puenire possumus: q̄ tortuosis semper semitis ambulamus.

Qm̄ nō est in ore coꝝ v̄itas: cor

cor eorꝫ vanũ est. Cũ ſupius petiuerit
ad ↄſpectũ dñi ꝑ ei⁹ iusticiã ſe dduci: vt ꝑ
tẽ illã btõꝝ ei⁹ munere poſſit adipiſci: nũc
hũanas coḡſcitur icrepare fallacias: vt oñ
dat obſtinatiões ꝑtinatiũ hereticoꝝ non
poſſe ad talia p̃mia ꝑuenire: q̃ ſuis ſtõlib⁹
dñs ꝑparauit. Recte eni dr: i ore ipoꝝ nõ eẽ
ỽitatẽ: quoꝝ cor vanitas poſſidebat. Lin
gua eni ſeq̃r mẽtis arbitriũ: imperioqꝫ cor
dis ei⁹ mobilitas naturali ordĩe famulaƚ.

**Sepulchꝝ patens est guttur eo
ruꝫ: linguis ſuis doloſe agebant.**
Sche. Per figurã Parabole: nimis cõpetẽs ſctã
ꝓbaƚ alluſio. Sepulchꝝ ei mortui: guttur
est mẽtienti: qñ exitiabilẽ ſibi vanitatem
in faucib⁹ euoluit: q̃ malũ mortis infligit.
Bene aũt addidit: patẽs: qd ſi clauſũ eẽt:
min⁹ feteret. Intẽde qd dixit: liguis ſuis
doloſe agebãt. Freq̃nter eni dolos tñ lo
quũƚ: ⁊ hẽc nõ ꝓbãƚ effectũ. Sꝫ h̃ vt ĝuio
ra pctã mõſtraret: addidit: Agebãt: vt ma
licia ñ ſolũ in liguis: ſ etiã i actu execrabi
li eſſe ꝓbaretur. **Judica illos deus.**

Decidãt a cogitatiõib⁹ ſuis. Pro
hetię mos ẽ futa p̃dicẽ. Nõ ei maledictio
nis voto talia optauit ecclia: cuꝫ ipi ꝓbeƚ
addi quicq̃d bonoꝝ numero videƚ acq̃ri.
Sed neceſſe ẽ de ꝑtinacib⁹ ⁊ p̃ſcitis dicere:
q̃s nouerat dñm poſſe dãnare. Decidãt a
cogitatiõibus ſuis: cũ ſe nõ viderit adipi
P ſci quod credebãt poſſe ꝓmereri. Decide
re eni ꝓprie dr: q̃ ſpei ſuę amiſſiõe frauda
tur. **Scdm multitudinẽ impietatũ
coꝝ expelle eos: qm̃ irritauerũt te
dñe.** Per hãc ſñiam diſcim⁹: qꝛ tñ vnuſ
q̃ſqꝫ a diuitate repelliƚ: q̃tũ eius pctã cu
mulãƚ. Quãtitas ei dlicti mẽſura repudij
est: dũ tm̃ ab illo re⁹ lõgioꝛ reddiƚ: q̃tũ nu
meroſo crimine dilataƚ. Expelle: ꝓpter co
gitatiões p̃ſumptas dr: qꝛ iã temeraria vo
lũtate decepti videbãƚ ſibi bonis oĩb⁹ in
P tromiſſi. Expulſos eni illos dicim⁹: qui de
loco aliq̃ interioꝛe iactãƚ. Exacerbauerũt
eni egroti mali medicuꝫ bonũ: q̃ remedia
ſalutis ſuę inſenſibili duricia reſpuerunt.

**Et letẽƚ omnes q̃ ſperãt in te: i et
nũ exultabũt.** Poſtq̃ impioꝝ debitas
retributiões aſſeruit: nũc ecclia redit ad ſã
ctos: q̃ꝝ ↄgregatõe btã dinoſcit: ne ſileret
bonoꝝ p̃mia q̃ noũat eẽ ventura. Cõſide
ra: qꝛ ea q̃ in capite ỽſus ſupplicãſ petit: ſe
quenti ꝑte eadẽ ꝓmittit: ne putareƚ ambi
guũ qd certiſſime ſꝑabaƚ eẽ vẽtuꝝ. Et ne
crederet tꝑalis eẽ leticia: dictũ est: In ęter
nũ: Ubi gaudij null⁹ est finis: dũ ↄtinue ꝑ
cepta p̃mia poſſidenƚ. Intuẽ qꝛ in ęternuꝫ
exultare dicit ſꝑantes in dño: qm̃ in iſta tẽ
poralitate gaudere videƚ et impij: in futu
ro aũt ſola exultabit ſemꝑ ecclia. **Et ha
bitabis in eis. Et gl̃iabunƚ in te
oẽs: q̃ diligũt nomẽ tuũ.** De ſupiori
ỽſu pẽdet iſta ſñia: q̃ tangi q̃dẽ põt: ſ ad
liquidũ nõ valet explanari. Nã ſi q̃ras: q̃
ſit iſta pollicitatio quã ſupius dixit: In et
nũ exultabũt: Audi dictũ breuiƚ: Et h̃itab
in eis. O mag̃ ⁊ ineffabilis largitas dona
toris. Quid ſile põt dari: q̃ vbi coḡſcaƚ re
rũ dñs ipe ↄcedi? Nã q̃libet munific⁹ do
nat illa q̃ poſſidet: de⁹ autẽ q̃ est ineffabile
bonũ: ſe largiƚ in p̃mio. Et q̃d tam põt eẽ
ſile: q̃ cũ nos bonoꝝ oĩm cepit auctoꝛ im
plere? Gl̃iabunƚ dixit: qꝛ effectu ꝑfruũtur
optato. In te: qꝛ tu es ꝓmiſſa illis heredi
tas. Et ideo in ęternũ exultabũt: qꝛ de ęt
no dño gl̃iabũtur. Oẽs q̃ diligũt nomen
tuũ: ſignificat in illa pr̃ia felici: omẽs q̃deꝫ
dñi ꝑticipatiõe gl̃iari: q̃uis ieffabili diſpẽ
ſatiõe ꝓ meritoꝝ q̃litate vnicuiqꝫ ſe videa
tur maieſtas ſctã ↄcedere. **Qm̃ tu dñe:
bñdices iuſto.** Magnitudie p̃mij ⁊
gaudioꝝ imẽſitate p̃miſſa: q̃re tanto bo
no indebite repleaƚ hũanitas: breuiƚ doce
mur: ne q̃s aſcribat meritis ſuis: qd tribu
tum bñdictiõe ↄſtat auctoris. **Dñe vt
ſcuto bone volũtatis tue: corona
ſti nos.** Cõſiderem⁹: p̃ñs pſalm⁹ q̃ ſua
ui ac decoro fine ↄcluſus est: vno ỽbo indi
cãs bñficia dñi: q̃ null' pñt voluminib⁹ ex
plicari. Bona ſiq̃deꝫ volũtas creatoris: q̃
nos ineffabilib⁹ munerib⁹ replet: dicta est
ſcutũ: qd reuera nos ꝓtegit: ⁊ p̃mia deco
ra ↄcedit. Clype⁹ eni impoſit⁹ capiti: coro
na est: aptat⁹ cordi defenſio. Hic est q̃ om
nes fideles ꝓtegit: ipe opit eccliaꝫ toto oꝛ
be diffuſam: Ipe q̃ amplectiƚ ⁊ celũ q̃ ce
lanƚ vniuſa: Munimẽ qd null⁹ ict⁹ irrum
pat: Arma ꝑ q̃ nullũ iret exitũ: ꝑ q̃ mors
pott⁹ victa ſuccubuit: ⁊ ſalus hoĩs deſpa
ta ſurrexit. Bone volũtatis: Qm̃ vocatio
dñi oĩe meritũ p̃cedit: nec iuenit dignum

sed facit. Ideo enim gratuita: alioquin iusta
diceret. Hec est ergo bona volūtas: que nos vo-
cat et attrahit. Nec quicq̄ ꝓficuū valemus
cogitare vel facere: nisi hoc accipiam⁹ a bo
2.Cor.3 nitatis auctore: sicut aplūs dicit: Nō enī
possumus cogitare a nobis quasi ex nobis: sed
sufficiētia nostra ex deo est. Quiescat ergo pe
lagiana demētia: ne cū sibi aliquid boni fal-
so applicare nitit̄: vero poti⁹ donatore frau
detur.

Conclusio psalmi.

q Uā suauis oratio sancte matris au-
dita est: que nos et fide generat: et reli-
giosa institutione ꝯformat. Igna-
ros docet: puulos fouet: afflictos releuat:
et illos ad ꝓpria vbera nutriēdos colligit:
quos sui dogmatis esse cognoscit. Supplicat
enim vt rogare discamus: malos refugit: vt
pessimos execremus. Cōfidit in dn̄o: vt et
nos de ip̄o p̄sumere debeam⁹. Sic tāq̄ ve
nerāda mater: verba tradit puulis ad loqn-
dū: vt in nobis coalescēs oratiōis affect⁹:
et psalmodiā p̄stet hūanis actib⁹ ꝯsolatri-
cē: et cōgruentē diuinis iussionib⁹ actionē.
Loquamur ergo quod admonet: sapiam⁹ quod
credit: amem⁹ certe quod diligit: vt cū ei⁹ ani
mū sequimur: tūc ipsi⁹ filij sine dubitatiōe
reddamur. Quint⁹ aūt numerus: in quo hic
psalmus nosciť ꝯstitui⁹: tribuēdus ē Pen-
tatheco: quod sola ecclia catholica vere intel
ligit: que ꝓmissam atq̄ expectatā plenitudi-
nem legis accepit.

Explicit expositio in psalmū quintū.

Incipit expositio in psalmū sextū.

In finem in hymnis pro octaua psalmus dauid.

i N finē iā notū est. Hymnus ē laus
diuinitatis: metri alicui⁹ lege cōpo
situs. Pro octaua vero vt quidā
volūt: dn̄i significať aduētus: qn̄ finita se-
culi hebdomada ad iudicādū venerit mū-
dū. Unde et psalm⁹ ipse cū tremore maximo fe-
cit initiū dicens: Dn̄e ne in ira tua arguas
me: neq̄ in furore tuo corripias me. Nā et
sctūs hilari⁹ in ꝓlogo psalmoꝝ: Et scūs hie
ronym⁹ in expositiōe libri ecclīastici: Et scūs
ambrosi⁹ in expositiōe luce euāgeliste: vbi
dn̄s in mōte trāsfigurat⁹ est: Et sanct⁹ augu
stin⁹ de sermone dn̄i in monte: vbi de octo
beatitudinibus disputauit: de hac octaua
die lati⁹ diligēterq̄ locuti sunt. Unde quod lec

tori placuerit: eligere suffragať. Quocirca
tales viros cōmemorasse sufficiat: qm̄ dic-
ta eoꝝ si in vnā seriē colligant: vix possunt
lōgissimo volūine cōprehendi. De qua die Amos.5
Amos ꝓpha dicit: Ue ꝯcupiscētib⁹ diem
dn̄i: et ip̄e est dies tenebre et nō lux. Idem et Sophonie.i
sophonias ꝓpha dicit: Uox diei dn̄i dura
et amara. Unde nūc introduct⁹ penitēs: distri
butis ptibus orationis vehemēter exorat:
ne in illo die iudicij de ꝓprijs facinorib⁹ ar
guať. Quid enim salubri⁹: quid ve ꝓuidētius:
nisi vt qui in meritis suis nō poterat habere
spē: ꝑpetratis delictis in hoc mūdo posit⁹:
vbi penitētie loc⁹ est: diuinā eligeret exora
re pietatē. Uex istū diē a ꝯditione mūdi:
alij dicūt post annos sex milia esse ventuꝝ:
ꝓpterea quod dn̄s septimo die ab ope suo le-
git in illa reꝝ ꝯditione qeuisse: mille ānos Ps.89
per dies singulos cōputātes: quod legiť: Ante 2.Pe.3
cōspectū ei⁹ mille anni sicut dies vn⁹. Alij
putāt post annoꝝ septē milia: id est: trāsac
ta hui⁹ seculi septiana: octauo die illā eter-
nā lucē posse declarari: sicut et dn̄i nr̄i resur
rectio habita fuisse cognosciť. Sed cū dicat Math.24
ipse dn̄s in euāgelio: Hūc diē nec filiū nos- Mar.13
se: nimis importunū est illud studiose q̄re-
re: quod nobis vtiliter diuina ꝓuidētia nolu
it reuelare. Quapropter ad sermonē tituli
declarandū nosse sufficiat: post hui⁹ seculi
finē illū diē esse venturū. Nūc ad intelligē
da verba que nobis sunt donata velociter fe
stinem⁹. Nā si puro corde petim⁹: cur dubi
temus exaudiri cū ab ipso et ad ip̄m venia
mus instructi: Dona dn̄e in satisfactiōe no
stra tota nos caritate cōpungi: qui nobis sa
lutarē supplicādi regulā p̄stitisti. Memēto
aūt quod hic penitētiū prim⁹ est psalmus: seq-
tur tricesimusprim⁹: tricesimusseptim⁹: qn-
quagesim⁹: cētesimus p̄mus: cētesimus vi
cesimusnon⁹: cētesimus q̄dragesimussc̄ds.
De quib⁹ vt datū fuerit: suo loco dicem⁹.
Quos nō credas incassū ad septenariū nu
merū fuisse pductos: qm̄ et maiores nr̄i sep-
tē modis pctā nobis dimitti posse dixerūt.
Primo: per baptismū. Secundo: per passionē
martyrij. Tertio: per elemosynā. Quarto: per
hoc quod remittim⁹ pctā fratrib⁹ nostris. Quin
to: cū ꝯuerterit quis pctōrē ab errore vie sue:
Sexto: per abundātiā caritatis: Septimo:
per penitentiā. Addenda q̄ est cōicatio cor-

poris ⁊ sanguinis dñi nr̃i iesu christi: cũ tñ digne suscipitur. Inueniunt̃ ⁊ alij fortasse modi remissionũ: Cõgruit eñ vt numeruz supplicationis nr̃e: indulgẽtia diuina transcẽdat. Sequit̃ iã. **Diuisio psalmi.**

q Uattuor modis in hoc psalmo vir ↄfitens ⁊ religiosus exorat. In exordio beniuolũ sibi iudicẽ faciẽs. (Exordiũ est aũt oratio auditoris animuz idonee cõparãs ad reliquã dictõez) Id est: A ptãte iudicij: qꝛ sol⁹ est cui⁹ ↄstituta fuat eternitas. Ab infirmitate sua: qm̃ quãtuz meret̃ luere: nõ p̃ualet sustinere. A ↄsuetudine parcẽdi: qm̃ non se vult a mortuis rogari: ſ; a viuis hominib⁹ ↄfiteri. Scd̃a diuisione narrat erũnas ꝓprias: quib⁹ afflict⁹ ⁊ ↄterrit⁹ esse cognoscit̃. Narratio ꝟo ẽ: ad causam ꝓbabilẽ faciẽdã: rez gestarũ clara ⁊ diligens expositio. Sequit̃ salutaris ⁊ nimis ꝓfutura correctio. Sequestrat eñ se a malis: qd̓ bono iudici nouerat esse gratissimũ: vt ab illis mens redderet̃ aliena: quibus ⁊ ipa iusticia ꝓbabat̃ aduersa. Supest ↄclusio: vbi iaz diffinitiue aliq̃d dicit̃: post quã nihil ampli⁹ desideret̃. Cõturbat enĩ ⁊ repudiat oẽs iniquos: qm̃ cũ ipsis habere volet nullaten⁹ portionẽ. Sic p has partes ꝓficue pẽnitẽtię causa pagit̃. Aptatur aũt hęc deo p humanã ↄsuetudinẽ trãslatiuis verbis: vt quasi iudex audiat: quasi cognitor instruat: quasi nesci⁹ q̃ sunt facta cognoscat. Qd̓ genus schematis: multis locis reperies in lr̃is sacris. Totus autẽ psalmus: ꝓpt̃ futuri iudicij timorẽ noscit̃ esse cõscriptus. Quod vtiq3 rectę mẽtis est imminẽtes metuere calamitates: ⁊ illud timere: quod meret̃ excipere. Naz si illud ante oculos habeam⁹: qd̓ in malachia ꝓpheta

Malach.3 legit̃: semp ad vias rectas recurrim⁹: ⁊ nos ꝓficuo timore corrigim⁹. Ait eñi: Quis tolerabit diẽ introit⁹ ei⁹: aut quis sustinebit in aspectu eius? qꝛ ipe ingredit̃ sicut ignis flaturę: ⁊ sicut squama lauãtiuz: ⁊ sedebit ad cõflandũ ⁊ ad repurgandũ argentum. Similiter ⁊ salomon in ecclesiastico: p̃monẽs dicit: Ante orationẽ p̃para aiam tuã.

Eccl.18 Et paulopost: Memẽto irę in die cõsũmationis: ⁊ tẽpus retributionis in cõuersatione faciei. Sequit̃.

Ibidem

Expositio.

Al. Furore tuo. d **Omine ne in ira tua arguas me.** Primuz nosse debemus: omnipotentiã dñi: eloquẽtiã suã ita varijs disciplinis atq3 artib⁹ plenissime ditasse: vt ⁊ ipsa mirabiliter exquirẽtibus ornata resplẽdeat: ⁊ semina diuersarũ doctrinaꝝ diligẽter retracta cõcedat. Hinc est eñ ꝙ in ipsa reperiunt̃: q̃ magistri secularium lr̃aꝝ ad sua post volumina trãstulerũt. Nã inter alios stat⁹ q̃s oratores causis emergẽtibus ididerũt: cõcessiuã dep̃cationẽ esse dixerũt: cũ re⁹ nõ id qd̓ factũ est defendit: sed vt ignoscat̃ expostulat. Qui stat⁹ licet inermis apud terrena iudicia videat̃: hũanisq3 virib⁹ destitut⁹: inuicta tñ apud deũ munitiõe p̃cingitur: vt quẽ nulla p̃ualent argumẽta defendere: sola possit cõfessio vindicare. Hoc vere pẽnitentib⁹ dat̃: q̃ dũ se cupiũt absoluere: ipsi potius ꝓpria nitunt̃ facta dãnare.

Sic ⁊ esaias monet: Dic tu iniq̃tates tuas p̃us vt iustificeris. Nũc cõsiderãdũ ẽ: q3 sit verboꝝ istoꝝ congrua salutarisq3 positio. Esa.43

Nõ eñi supplicat dño patri: sicut ⁊ alijs visũ est: vt nõ arguat̃: ſ; ne in iudicij seueritate culpet̃: qꝛ hic multis argui sal⁹ est: sic in apocalypsi iohãnis legit̃: Ego q̃s amo: redarguo ⁊ castigo. Nã ita ⁊ ipsi dauid cõtigit: cũ eũ ꝓphetica correxit inuectio. Argu Apod.3

it ⁊ fili⁹: sicut in alio psalmo legit̃: Arguaz te ⁊ statuã illi ante faciẽ tuã. Arguit etiam Ps.49

spũssctũs: sicut scriptũ est: Cũ venerit spũs paraclit⁹: ipse arguet mundũ de pctõ. Dicite nunc puersi: vbi est hic naturę ptãtisq3 distãtia: qñ nec ipsa discrepãt verba? Cõticescat arriana neq̃cia: ne q̃ volũt in sctã trinitate sacrilegas diuisiones inferre: ipsi se a regno dñi ꝓbent̃ abscidere. **Neq3 in furore tuo corripias me.** Ira ⁊ furor iudicis ↄtra reũ dãnationis effect⁹ est: id est: mot⁹ animi ↄcitat⁹ ad pęnã ꝓuocãs inferendã. Sed ira: lõga idignatio est. Furor: repẽtina mẽtis accẽsio. Hęc aũt allegorice trãslatiuis verbis edicta sunt. Ceterũ dñs nec ira ↄfundit̃: nec furore turbat̃: ſ; in vna eadẽq3 glię suę semp tranquillitate ↄsistit.

Joh.16

Al. Fur

Siliter ⁊ moyses dicit: Sicut lętat⁹ ẽ dñs ędificãs vos ⁊ crescere faciẽs: sic lętabit̃ affligẽs vos atq3 subuertẽs. Petit q̃ vt ante iudiciũ: nõ in iudicio corripiat̃: qꝛ q̃ ibi arguit̃: sine dubitatõe dãnat̃. Et mẽte ↄdendũ est: ꝙ dies iudicij p timore magnitudis Deutero

sue ira & furor vocat. Sic & in .ij. psalmo di
Ps.2 ctū est: Tūc loquet ad eos in ira sua: & i fu
rore suo cōturbabit eos. De quo & ali⁹ pro
Sophonie.i pheta dic: Dies illa: dies ire: dies tribulati
onis & angustie. **Miserere mei dn̄e qm̄ infirm⁹ sum.** Infirmitatis ꝯfessio
celestis medici miscdiam monet: a q̄ facile
impetrant remedia: cū ostendunt vulnera
manifesta. Nō eni dixit: qm̄ mereor: s qr iu
sticiā tuā sustinē nō valeo. O demētia ma
gna creatoris: a iudice pcipim⁹: qd rei dice
re debeam⁹. Docemur pietatē petē: ne nos
iusticia possit absumere. Quis iā dubitet
eū verba sua audire posse: si tn̄ talis sit prē
cātis anim⁹: qualē ipse est iubere dignat⁹?
Sana me dn̄e qm̄ cōturbata sunt
Al. Nō hab3 †**oia ossa mea.** In depcatōe eadē pseue
rat. Pio medico dicit: Egritudinē tabidā
vsq3 ad iteriora venisse: ne differret auxiliū
cui imminere cognoscebat exitiū. Ossa h per
allegoriā: fortitudinē mētis debem⁹ aduer
tere: q̄ cū deficit vigor ois elabit: sic & ossi
bus q̄ssis: corp⁹ minime ꝯtinet. **Et aia**
Al. Sed **mea turbata ē valde:** †**& tu dn̄e vsq3 quo.** Ne corp⁹ intelligēs qd ossa noiauit:
aia3 suā dixit esse turbatā. Bn̄ aūt: valde:
additū est: ne demēs auditor pateret diu
ti⁹ differēdū: si nimis eū nō cognosceret fu
isse turbatū. Usq3 q̄: subaudiēdū: differs:
q̄ vsq3 ad finē pces supplicū nō soles vllate
nus obliuisci? Supplicatio quippe ista mag
nis cōmēdat angustijs: vt recepta sanitas
pciosior possit agnosci. Et intuere: qr iusti
ciā dn̄i sp penitēs iste refugit: & ꝯsuetudinē
ei⁹ benignitatis exposcit. **Cōuertere
dn̄e & eripe aiā3 meā: saluū me fac
ppter miscdiam tuā.** Cū dn̄o dicit: cō
uertere: vindicte relaxatio postulat: vt de
bitas de nobis iusticia ipsi⁹ nō exigat vlti
ones. Siue more nr̄o dicit deo: cōuertere:
sic auersi solēt rogari: qr aut respicē noluit:
aut subuenire ꝯtēnūt. Eripe aiam meā: ab
iminēti sc3 supplicio: quod debet errātib⁹.
Auitit eū a nobis debitas penas: cū eas re
laxauerit benigna remissio. Cōgrue xp̄o cō
Zach.i uertere in penitentis pce ponit: qd satisfa
cientib⁹ dn̄s pollicet dicēs: Cōuertimi ad
me: & ꝯuertar ad vos. Saluū3 me fac: ppt
miscdiam tuā. O pulcherrime ista suppli
catio ppryis ac pficuis sermōib⁹ explicat.

Saluū se petit fieri: n̄ sm̄ merita sua: s ppt
diuinā miscdiam: in q̄ dū fixa spes ponit:
venia facili⁹ impetrat. **Qm̄ nō est in
morte q̄ memor sit tui: in inferno
aūt q̄s ꝯfitebit tibi?** Mouere pōt: q̄re
dicat in morte nullū esse memorē dei: du3
vicina possit ampli⁹ ira iudicis ꝯtremisci?
S3 bn̄ pfidos dicim⁹ imemores dei: De q̄
Esa.38 bus & esaias dicit: Nō eni q̄ in inferno sūt
laudabūt te: neq3 q̄ mortui sūt bn̄dicēt te.
Phil.2 Nā cū dicit apl's: In noie iesu oē genu fle
ctat: celestiū: terrestriū & infernoꝝ: Hic de
solis infidelib⁹ ac ptinacib⁹ debet accipi di
ctū: q̄ nullā fiduciā ꝯfessionis sue habere p
merent. Merito ḡ hic sibi festinat dimitti:
qr post lucis occasū nō restat nisi sola retri
butio meritoꝝ. In inferno aūt q̄s ꝯfitebit
tibi? Subaudiendū: ad veniā: sicut & salo
Sap.5 mon de ipsis dicit: Quia dicēt int se peni
tētia3 agētes: & p angustia spūs gemētes.
Luc.16 & cetera. Nā & diues q̄ lazarū videbat in re
quie ꝯstitutū: mala sua pbat eē ꝯfessus: s
nō est ad votū supplicatiōis audit⁹: qr in h
mūdo ppria ꝯfessio dicit: vbi & venia repe
rit. Et vt aliquā diuisionē in his xbis in
telligi debeam⁹: i morte: significat trāsitū
vite: In inferno vero custodiā locoꝝ: quā
p suis meritis aie sustinere noscuntur: In
vtroq3 tn̄ negat absolute ꝯfessio suscipien
da. Hacten⁹ dictū est de pncipijs: nunc de
narratiōe videam⁹. **Laboraui in ge
mitu meo.** Beniuolentia igit in exordio
diligētissime ꝯparata: venit ad narratiōe3
actuū suoꝝ: asserēs penitētiam suā magis
cruciatib⁹ fuisse cōpletā: Quia nō tm̄ ver
bis ociosis: s afflictione pbabili matie ve
nialis efficit penitudo. Gemit⁹ itaq3 & iste
dicit: q̄ aut pōdere nimio curuatis: aut vul
nere sauciatis euenerit. S3 ille q̄rendus ē
xp̄ianis: q̄ cordis cōpunctiōe pagit: cu3 et
maloꝝ nostroꝝ reminiscamur: & future pe
ne ꝯsideratiōe terremur. Gemit⁹ eū dict⁹
est: geminat⁹ luctus. Que3 merito fideles
appetūt: qm̄ lugētes ꝯsolat: penitētes emū
dat: diabolū fugat: xp̄o cōciliat: Amaritu
do dulcis: lachryme felices: salutaris affli
ctio. De qua re btūs iohānes duob⁹ libri
ita disseruit: vt merito apud grecos aurei
oris nomē acciperet. **Lauabo p singu
las noctes lectū meū.** Si hoc ad lrām ET

velis accipe: merito quidē lectū quē noctibus polluerat: lachrymis abluebat. Sz occurrit impossibilitas: vt tāta fuisset copia lachrymarū: que nō solū faciē: sed etiā lectuz lauisse diceret. Quapropter melius lectū delectationē corporis intelligamus: in q̄ velut in cubili nostro marcēti voluptate remittimur. Quā pōt hō lachrymis q̄uis paucis lauare: si eū ɔtingat celesti inspiratiōe deflere.
ET Lectus aūt ab electis ac mollibus herbis dictus est: supra quas antiquitus q̄escentiū corpa remittebant i somnū. Lachrymis stratū meū rigabo.
Al. Deis Rigare vberius aliq̄d significat q̄ lauare. Sz videmus cū superius lectū dixisset: q̄re iterū repetere voluisset stratū. Stratū significat cumulū pctōr. Quod ideo lachrymis rigat: vt eodē saluberrimo imbre resoluto: hō in nouā messem virtutis adolescat: fiatq̄ ex pctōre iustus: ex lugēte letus: ex egroto sanissimus. Nā si stratū collectionē vestiū velis aduertere: ipsa impossibilitas occurrit: q̄ de lecti lauatione surrexit.
Sche Siue hoc p figurā hyperbole pōt accipi: p quā solent aliq̄ in magnitudinē exaggerationis extēdi. Sicut de nauigātibus in .c.vj. psalmo dictus est:
Ps. 106 Ascēdunt vsq̄ ad celos: et descendūt vsq̄ ad abyssos.
Ps. 50 Et in .l. psalmo: Lauabis me et sup niuē dealbabor: cū niue nihil possit esse cādidius. Et in deuteronomio moyses iesu naue p̄cepit: Liber hic legis nō recedat de manu tua: et meditaberis in eo diebus ac noctibus vt scias ingredi viā tuā. Simili modo et alter penitēs in .c.j. psalmo dicturus est:
Ps. 101 Cinerē sicut panē manducabā: et potū meum cū fletu temperabā. et his silia. Turbatus est p̄ ira oculus meus.
Al. A furore Cū superius et gemuisse se asserat: et plorasse ɔfirmet: ineptū est vt subito indignatiōe ppria putetur esse ɔfusus: sed pp̄ter irā dn̄i oculum cordis sui ɔfitetur esse turbatū. Quid enī formidolosius q̄ illū irasci: q̄ si nō misereatur extinguit?
ET Oculus enī dictus est: q̄ si ocior lux: q̄ cito itēta respiciat: siue q̄ a palpebris occulētibus pbat occultus. Inueteraui inter om̄s inimicos meos.
ET Inueteraui id est: in veteris hoīs adē antiquitate p̄mansi: qui ad differentiaz noui hoīs: id est: christi: vetustus merito nūcupatur. Inter oēs inimicos meos: siue int spiritus diabolicos: siue īter nostra pctā. Ipsa sunt enī veraciter aduersa: que animas in tartarū deducunt: et adhuc feraliter blādiunt. Completa est p̄missa narratio. Est enī sicut precipitur: breuis et lucida: idonea quoq̄ ad iracundiā iudicis temperandaz. Nunc de saluberrima correctione dicendū est. Discedite a me omnes q̄ operamini iniquitatē: quoniā exaudiuit dominus vocē fletus mei. Enumeratis afflictionibus/emēdationis ingreditur partē: vt qui malorū collegio peccauerat: fugatis a se talibus mādatis domini deuotissimus appareret. Quod argumētum ab attributis psonarū tractū: dicitur a victu. Eo quippe mō se pbat ad plenā correctionē venisse: quia se voluit a malorū societate diuidere. Nā vide quid sequit. Exaudiuit dominus deprecationē meam: dominus orationē meā assūpsit. Al. Susc[illegible]
P Deprecatio est cū pietate frequens oratio: et sola est q̄ nimia decet: et iportuna conciliat. Assumpsit: suscepit vult intelligi: tā q̄ aliquid manibus acceptū. Et intuere magnū exultationis arcanū: vt orationē suā et auribus dicat auditā: et quasi oblationē aliquā fuisse susceptā. Sic enī facere letantes solent: vt diuersis modis eadē repetāt vnde magno impetu gratulatiōis exultāt. Nec vacat q̄ in vno numine tertio sibi dicit dominū p̄stitisse: scilicet vt supplicationibus suis: sanctā trinitatez affuisse monstraret.
Erubescant et cōturbentur omnes inimici mei: auertātur retrorsum et erubescant valde velociter. Al. [illegible] Al. Cōur[illegible] Al. [illegible]
P Tribus partibus decursis: venit ad vltimā ɔclusionē. Conclusio: est enī exitus et determinatio totius orationis: vbi iam vt exauditū decebat letus exultat. Quoniā ista quedam formula penitentiū est: vt inchoent a lachrymis: et desināt in leticia: quatenus tali exemplo possit agnosci verū esse quod legitur: Qui semināt in lachrymis: in gaudio Ps. 125
metent. Et intuere q̄ sancta est cōscientia penitētis: a peccatis suis facta libera: ecclesiasticis regulis obsecūdans: more p inimicis suis vt cōuertantur exorat: vt sicut ille suscepit veniā: ita et inimicos eius carnales ad domini gratiā redire cōtingat. Nā cum dicit: erubescant: vult eos tanta cōpuncti

one illuminari: vt ꝓ his q̄ agebant ipi potius erubescāt: ꝛ intelligant ꝑniciosos act⁹ quos pridē sibi putabāt esse ꝓficuos. Cōturbent̄ aūt dictū ē: timore futuri iudicij: ꝛ scripturaꝝ ꝑdicatōe terribili: ne in illas penas miserrimi hoim cadāt: q̄s pctōrib⁹ lex diuina ꝓnunciat esse vēturas. Cum dicit: mei: relaxauit odiū cui multitudo donata fuerat culpaꝝ. Sequit̄. Auertāt̄ retrorsū: vt nō ꝑmittantur ire quo tendūt: sed cū redeunt ab inferni fouea liberant̄. Hoc eñ ꝛ
Mar. 8 petro dictū est hūana cogitāti: Redi retro sathanas: scꝫ ne sapias illa q̄ sapis. Mal⁹ eñ cū retrorsum redit emēdat: cū iustus offendit. Sed hic qm̄ de peccatorib⁹ agebatur: bene illis optata est votiua cōuersio. Et ne eos diutius iudicaret forsitan differendos: addidit: Et erubescāt valde velociter. O desiderium sanctę mētis eximiuꝫ. Quis eñ in causa sua ampli⁹ petere potuit: q̄ꝫ iste qui ꝓ inimicis suis acerrimis postulauit? Taliuꝫ itaqꝫ domin⁹ miseret̄: qui misericordię momēta nō negligūt: sicut in
Math. 5 euāgelio scriptuꝫ est: Beati misericordes: qm̄ ipsi miscdiam ꝯsequent̄. Cōclusio.

Icet in omnib⁹ psalmis intelligētię studiuꝫ adhibere debeam⁹: qm̄ inde vitę nrę maxima subsidia cōquirunt̄: tm̄ penitentiū estimo magnopere ꝑscrutādos: qui hūano generi velut cōpetens medicina ꝑstant̄. Inde eñ aiarum saluberrima lauacra suscipim⁹: inde pctis mortui reuiuiscim⁹: inde lugentes ad ęterna gaudia ꝑuenim⁹. Est eñ quoddā iudiciale genus: in quo re⁹ ꝯspectib⁹ iudicꝭ ꝑsentat⁹ assistit: pctm̄ suuꝫ lachrymis diluens: ꝛ cōfitendo dissoluēs: summū gen⁹ defensionis afferēs quo se ipe ꝯdemnat. Hic nō est accusator extrane⁹: sed ipe impugnator est su⁹. Meret̄ veniā: qꝛ se nō excusat a culpa. Nec pōt aliter agi sub tali iudice: cui pctā nullus ꝑualet abnegare. Hic cōiectura cessat: hic finis nō quęrit̄: hic cęterę q̄litatis species desunt: qm̄ oia lucida veritate pandunt̄. Sola est q̄ necessaria q̄ dicitur ꝯfessio: cū re⁹ nō id qđ factū est defendit: ꝫ vt ignoscat̄ expostulat. O iestimabilis pietas creatoris. Reus ꝓ se sententiā dicit fecit: qm̄ ipse se vehemētius accusauit. Sed nequaq̄ꝫ quilibet callidus oratoꝝ hęc a iudice obtinere valuit: q̄ iste simplicitate plenus a dn̄i pietate ꝓmeruit. Nec vacat q͛ in calculo senario: quē in disciplina numerorū ꝯstat esse ꝑfectū: ꝑsonā penitētis aptauit. Ipso eñ die hoīeꝫ creauit: ipa etiā ętate xp̄s dn̄s ad liberandū eū in hunc mūdū venire dignat⁹ est. Sexto etiā die crucifigi ꝓ hoim salute decreuit: vt hęc supputatio ꝛ hois initiū ꝛ absolutionē pctōrum aptissime ꝯtinere videat̄. Nā de penitētię vtilitate ꝛ v̄tute atqꝫ gratia: beat⁹ augustinus inter copiosos libros: de hac re vbi locū reperit negligenduꝫ esse nō credidit: tm̄ vno volūine mirabiliter ꝛ breuiter solita vtiacitate tractauit.

Explicit expositio in psalmū sextū.

Incipit expositio in psalmū septimū.

Psalm⁹ ipsi dauid quē cātauit dn̄o ꝓ verbis chusi filij gemini.

Quamuis hęc causa in scđo libro regū lati⁹ indicet̄: ꝓpter explanationē tm̄ tituli breuiter exponēda cognoscit̄. Cū dauid a filio suo absalon crudeli bello ꝑmeret̄: amicū suū chusi fecit ꝓ dinoscēdo cōsilio ad ei⁹ castra migrare: vt q̄cquid aduersuꝫ eū ageret̄: sibimet secretius idicaret. Nā ꝛ ipꝫ nomē ꝑdictā idicat cāꝫ.
Chusi eñ: ꝑfe augustino docēte: interp̄tat̄ silētiū. Qđ reuera fidelis ei⁹ exercuit: qñ il- Rp̄
li secreti⁹ ꝓfutura mādauit. Filius aūt gemini: fili⁹ dexterę interp̄tat̄. Qđ bñ ad ip- Rp̄
sum refert̄: qꝛ saluti ei⁹ necessaria ꝓditiōe ꝯsuluit. Sic dn̄s noster in medio iudęoꝝ silētiū misit: cū mysteria sanctę incarnatōis assūpsit. Perfidis eñ taq̄ꝫ silentiū fuit: qđ fidelib⁹ ꝓbat̄ esse ꝑdicatū. Hunc q̄ psalmū ad silitudinē chusi de futuro mysterio dn̄i ꝓpheta cātauit. Quia sicut dauid filij sui absalon a se geniti ꝛ educati iniustā ꝑsecutionem ꝑtulit: ita dn̄s liberati a se ꝑpli atqꝫ nutriti furorē detestabili ꝑsumptiōe sustinuit. Scire aūt debem⁹ hūc ꝑmū esse psalmū eorū: in quib⁹ ꝑ act⁹ dauid significātur
dn̄i futura mysteria. Subsequunt̄ eñ hui⁹ Sche.
modi. xxvj. xxxiij. et. c. xlij. quib⁹ cōuenit schema: qđ dicit̄ Allegoria: id est: iuersio: aliud dicēs: aliud significās. Diuisio.

Ausam suā ꝓpħa trahēs in futuꝝ mysteriū saluatoris dn̄i: cui etiā nomen ipm dauid mysticis interp̄ta-

tionibus cõgruẽter asscribit. In prima di-
uisione: ex sua psona dominũ deprecat: vt
ab omnib⁹ psecutoribus: eius virtute libe-
retur. Persona vero hois: est substãtia rati
onalis indiuidua: suis ꝓprietatib⁹ a cõsub
stãtialib⁹ ceteris segregata. Secũda sectio
ne: idẽ ꝓpheta rogat: vt resurrectionis ei⁹
gloria mãifestata ꝯueniat. Tertia: ipm in
troducit loquẽtẽ p id qđ factus est hũilis:
vt scđm iusticiã suã veritatẽq; iudicet: ma
los vltione deterrẽs: bonis gratuita p̃mia
cõpromittẽs. In quarta parte: iterũ ꝓphe
ta reloquit: cõmonẽs iudeos vt metu futu
ri iudicij a ꝓposita iniq̃tate discedãt: ne pos
sint sustinẽ meritas vltiones. Hoc nũc cõ-
uenit sollicita mẽte pquiri: vt virtutẽ psal-
mi diuino munere itrospicere mereamur.

p

R. Saluũ me fac ex

R. Libera

D omine de⁹ me⁹ Expositio
us in te speraui: †libera me
ab omnib⁹ psequentib⁹ me
ꝛ †eripe me. Cuius ꝓphete absalon filij
sui causa videat esse ꝓposita: de vniuersis
tñi inimicis se supplicat debere liberari: Ab
spiritualib⁹ maxime neq̃cijs: quas cõuenit
studiosissime precaueri: q2 carnales hostes
corpus impetũt: Spirituales vero aĩas ne
care cõtendũt. Libera a pctõ: eripe a dia-
bolo. Ab ipsi⁹ eñi ptãte tollimur: qñ mise-
ricordia dñi: delictoꝝ sordibus expiamur.
Sed cur debeat a psequẽtib⁹ eruit: p̃missa
ratione demõstrat: qm̃ se in ipo sperasse cõ
firmat. Ne q̃ndo rapiat vt leo ani
mã meã: duz nõ est qui redimat ne
q; qui saluũ faciat. Leoni confert dia-
bolus: leoni frequẽter cõparat ꝛ christ⁹. Il
le q̃ ad interitũ rapiat: iste q̃ eripiat ad sa-
lutẽ. Pulchre vero ꝓpria verba suis aucto
rib⁹ dedit. Dñm rogat vt eripiat ne leo ra-
piat. Subiũxit: Dũ nõ est qui redimat: ne
q; qui saluũ faciat. Id est: cũ tu a subueniẽ
do cessaueris. Illo eñi tẽpore p̃ualet diabo-
lus rapere: cũ nobis pctis nostris obstãti-
bus creator distulerit subuenire. Ipse eniz
fideles redimit: qui suũ filiũ p hũano gene
re iestimabile p̃ciuz dedit. Nec ab alio põt
salus venire: nisi a salutis auctore. Sic do
minũ christũ p hec relucẽtia verba declara
uit. sequit. Dñe deus meus si feci
istud: si est iniquitas in manib⁹ me
is. Hic quidẽ dicit: Si feci istud: ꝑ infert⁹
quid sit istud exponit: cũ ait: Si est iniquit
tas in manib⁹ meis. Que figura dr̃ Ephe-
xegesis: explanatio dicti supioris. Sz h̃ nõ
debet generaliter intelligi: q2 nõ est in ho-
mine aliquã iniq̃tatẽ in suis manib⁹ nõ ha
bere. Sed istud ad psecutionẽ absalon di-
cit filij: a quo ꝓpheta iniuste videbat affli
gi. Nã queadmodũ vel inimicũ tractaue-
rit: regũ text⁹ ostẽdit: vt tpe quo ꝯtra eum
exercitũ destinabat: ducib⁹ suis p̃cepit: vt
maxie absalon saluti ꝓspicere debuissent.
Quẽ etiã mortuũ grauissimo dolore defle-
uit. Merito ergo dicit: iniq̃tatẽ in hac cau
sa dũtaxat in suis manib⁹ nõ fuisse: cũ sibi
eũ etiã superstitẽ relinq̃re voluisset. Si
reddidi retribuẽtibus mihi mala:
decidã merito ab inimicis meis in
anis. Secundũ caput: est antefate patiẽ
tie: q2 de psequẽtibus se noluit vindicare.
Nã ꝛ saulẽ sũma pietate tractauit: vt tra-
ditũ sibi sepi⁹ in mortẽ: ille remiserit ad sa-
lutẽ. Quod idẽ lectio antefata testat. Re-
tribuebãt eñi saul: atq; absalon malũ: qui
ab ipso p̃us acceperãt pietatis officiũ. Ne
mo eñi retribuit: nisi qui aliquid añ pcipit.
Sed iste vir deo plen⁹: ꝛ patiẽtie virtute fir
missimus: pfecte beniuolẽtie se ꝯditione cõ
stringit: vt si malũ ꝓ malo reddidit: deci-
dat ab inimici manus: id est: fructu mãsue-
tudinis magne vacuat⁹. Nec de hoc certa-
mine referat: qđ dñs illi applicz ad coronã.
Que si alti⁹ intẽdas: dñice passionis decla
rant indicia: cũ pfidus iude⁹ mala retribu-
it: cuius ineffabilia bona a suo iugiter auc
tore pcepit. Persequat inimic⁹ ani-
mã meã ꝛ cõprehendat eã ꝛ cõcul-
cet in terra vitã meã: ꝛ gloriã meaz
in puluere deducat. Inimicũ: diabo
lũ dicit: q̃ aĩas quas cõphendit ꝯterit. Su
perior eñi fact⁹: dat interitũ nõ salutẽ. Sic
eñi de aĩabus efficit quas crudelissim⁹ vin
cit: vt actus caniz terrena faciat ꝯtagione
maculari. Quapropter ꝯgru⁹ est posit⁹ or-
do verboꝝ. Pri⁹ eñi fuit vt cõphenderet:
postea vt cõculcaret. Et gloriã meã in pul-
uerẽ deducat: id est: suscepti hois honorẽ:
qui ad imaginẽ ꝛ similitudinẽ dei ꝯstat ef-
fect⁹: deducat in illũ puluerẽ: quẽ ꝓicit vẽ
tus a facie terre. Ita dũ sibi ꝯditionẽ põit
peccantiũ ruinã: mirabili narratiõe descri-

Sa

psit. His igit superiorib⁹ trib⁹ versib⁹ expla-
natis: dicēdū nob ē: queādmodū in eis hy
pothetici syllogismi scōs modus appeat.
P Qui h mō fieri dinoscit. Hypothetic⁹ aūt
id est: ɔditionalis syllogism⁹ est: q ex ɔditi
onali: aut ɔditionalib⁹ ꝓpositiōib⁹ accipi-
Syl ens assūptionē colligit ɔclusionē. Cui⁹ ꝓ-
positio talis est: quātū ad istā ptinet dicti-
onē. Dñe de⁹ me⁹ si feci istud: si est iniqtas
in manib⁹ meis: si reddidi retribuētib⁹ mi
hi mala: decidā merito ab inimici meis in-
anis: Persequat inimic⁹ aiam meā ⁊ cōp-
hēdat eā: ⁊ ɔculcet in terra vitā meā: ⁊ glo-
riā meā in puluerē deducat. Isti⁹ aūt ꝓpo
sitōis fm regulas dialecticoꝝ reciprocatio
talis est. Si nō decidā merito ab inimicis
meis inanis: si nō psequat inimicus aiam
meā ⁊ cōprehēdat eā: si nō ɔculcet in terra
vitā meā: si nō gloriā meā in puluerē dedu
cat: Dñe de⁹ meus si feci istud: nō est iniq-
tas in manib⁹ meis: nō reddidi retribuēti-
bus mihi mala. Cui⁹ reciprocatiōis fit ta-
lis assumptio. Atqui non decidā merito ab
inimicis meis inanis. Atqui nō psequet ini
micus aiam meā ⁊ cōprehēdat eā: nō ɔcul
cabit in terra vitā meā: nō gloriā meā i pul
uerē deducet. Hanc vo assūptionē sequit
ista ɔclusio. Igit dñe de⁹ me⁹ nō feci istud:
nō est iniquitas in manib⁹ meis: nō reddi-
di retribuētibus mihi mala. Hec nos sum-
matim atq simpliciter causa breuitatis atti
gim⁹. Si qs autē: siue de schematib⁹: siue
de modis syllogismoꝝ: siue qd sint simpli
ces: siue compositi plenissime nosse deside
rat: Aristotelē in grecis: victorinū aūt ma-
riū lectitet in latinis: ⁊ facile sibi quisq ta-
lia cōfirmat: q nunc difficilia fortasse diiu-
dicat. **Exurge dñe in ira tua: ⁊ ex-
altare in finibus inimicoꝝ meoꝝ.**
Al. Et †**Exurge dñe deus meus: in pre-
cepto qd mandasti.** Venit ad secūdā
diuisionē: in qua trāsitū fecit ad illā simili-
tudinē quā fecerat dñi saluatoris. Sed tri-
bus gradib⁹ ascendit ista petitio. Primus
est: vt i ira: id est: vindicta ɔsurgat: s ñ ad
irā ꝓuocat deū: quē sciebat esse mitissimū:
maxime cū superi⁹ de se dixerit: Si reddi-
di retribuētibus mihi mala. Sed hūanis
⁊ trāslatiuis verbis talia referunt. Veruz
hec vindicta q dicit ira: in diabolū potius

debet aduerti: qui totiēs punit: quotiens
ab eo pctōr subiugat⁹ eripit. Exaltare in fi
nib⁹ inimicoꝝ: id est: in possessiōe diaboli
magnificare quā i pctōrib⁹ tenet. In ipsis
em̄ exaltat dñs: qñ a cōuertentib⁹ ɔfessio
laudis offert. Scōs gradus ē: Exurge dñe
de⁹ meus in pcepto qd mādasti. Ipsum est
em̄ qd supi⁹ dixit in ira: vt cognoscas vin-
dictā esse potius: nō furorē. Mādauit em̄
dñs in pcepto: qñ in euāgelio dixit discipu Math. 26.
lis suis: Tertia die resurgā: ⁊ pcedā vos in
galilea. Hec duz facta sunt: exaltat⁹ est in
toto orbe terrarū: quē ptās diaboli possi-
debat: ⁊ vindicauit in eū qñ ab eo abstulit
quod tenebat. Et intuere q more ꝓphetie
futura ꝓ pterit dicit: in pcepto qd māda-
sti: vtiq qd adhuc mandatur⁹ erat: vt ē il-
lud. xxi. psalmi: Foderūt man⁹ meas ⁊ pe- Ps. 21.
des meos: dinumerauert omnia ossa mea.
⁊c. **Et synagoga populorū circūda
bit te.** Superi⁹ petijt vt veniret: nūc autē
quid in aduētu eius emergere possit osten
dit. Ac si diceret: Tu quidē ventur⁹ es ad
liberandū: sed pplī iudeorū insanus te mēti
bus psequētur. Synagogā hic: collectōez
significat improboꝝ: nō religiosarū menti
um cetū. Nā credidissz: si eū vniuersa iude
orum plebs deuotis mētibus suscepisset.
Et ꝓpter hanc in altū regredere.
Propter hāc: id est: synagogā: q tñ fuit ob
stinatis morib⁹ indeuota: in qua habitare
nō potuit: dū se ab ei⁹ infidelitate subtra-
xit. In altū regredere: propter illud euāge
lij: Nemo ascendit in celū: nisi q de celo de Joh. 3.
scēdit. Regredi em̄ est: vnde veneris itera- P
ta via reuerti. Nā de hac ascēsione glorio-
sa: in alio psalmo dictur⁹ est: Et ascēdit sup Ps. 17
cherubin ⁊ volauit: volauit sup pēnas ven
torum: Et posuit tenebras latibulū suum.
†**Dñe iudica poplos. Judica me** Al. Dñs iudicat
dñe fm iusticiā meā: ⁊ fm inocētiā
†**manuū meaꝝ sup me.** Venit ad terti Al. Meam
am ptē: vbi tā dñs loquit xp̄us ex ea dispē
satiōe q passus est. Nā cū dicat: Dñe iudi-
ca pplos: oīpotētis patris maiestas oñdit.
Cū vero ponit: Judica me dñe fm iusticiā
meā: ⁊ fm inocentiā manuū meaꝝ sup me:
hūilitas hūanitatis exp̄mit: que de sancte
marie virginali vtero assūpta esse mōstrat.
Sic in vno versu: tā ingentiū rerū secreta

cõclusa sunt. Et respice: queadmodū toti⁹
ordo veritatis sequat̃. Pri⁹ eñi ꝓpheta in-
nocentiã manuū suarū in vna dixerat cau-
sa: nunc aūt a ꝑsona dñi saluatoris gene-
raliter ꝓnūciat̃: qm̃ constat eū peccatū nul
latenus habuisse. Merito siquidẽ petit se-
cundū iusticiã suaȝ: se debere iudicari: qui
diuinitati sue ꝑfectissim⁹ doctor ꝑcepta cõ
pleuit. Qui malū ꝓ malo nõ reddidit: qui
ꝓpter alioꝝ delicta crucẽ sanctã ascendit.
Qui ꝓ ꝑsecutorib⁹ inestimabili gloria pie
tatis orauit: ⁊ cetera que veracissim⁹ euan
gelij textus eloquit̃. Sed cū innocẽtia cor-
PP di specialiter applicet̃: hic dictuȝ est: Scḋm
innocẽtiã manuū mearū. Quod gen⁹ locu
tionis scripturarū diuinaꝝ ꝓpriū esse cog
noscit̃ significãtias mutare verborū: sicut
Ps. 10 in decimo psalmo dicturus est: Palpebre
eius interrogant filios hominū: cū palpe-
brarū nõ sit interrogare sed lingue. Cõ
V. Diriges sumetur nequicia peccatoꝝ: ⁊ † diri
ge iustum. Petit accelerari mortis aduẽ
tum: vt cito suus clarificet̃ ascensus. Cõ-
pleta est eñi nequicia peccatoꝝ: quãdo cru
cifixus est dñs. Nihil eñi potuerūt vltra fa
cere: q̃uis crudeliter insanissent. Qḋ ver-
Joh. 19. bum ⁊ ipse positus in cruce dixit: Cõsūma-
tū est. Direct⁹ est autẽ iustus: quãdo resur-
rexit a mortuis: ⁊ ad celorū regna cõscẽdit.
Sic pietatis studio videt̃ expeti: ꝑ quod vi
ta omniū ꝓbatur impleri. Scrutas cor
V. Nõ habet da ⁊ renes deus † iustus. Hec ꝓpria
virt⁹ est dei: ⁊ corda nostra discutere: ⁊ ani-
mi nostri vigorẽ potentie sue luce penetra-
re. Nã licet nobis multo celsiores sint po-
testates celorū: nulli tñ creaturarū datū ẽ:
cogitationū nostrarū plenissime secreta co
gnoscere. Agnoscit eñi ꝑfecte in nobis so-
lus ipe qui iudicat. Propter quod dictum
Ro. 14. estimo: Tu q̃s es: q̃ iudicas seruū alienū?
id est: qui cogitationes eius nõ intelligis.
Nã nec nosipsi: nobis sic manifesti esse pos
sum⁹: queadmodū diuinis aspectib⁹ appa-
Ps. 18 remus. Cuȝ de homine legat̃: Peccata q̃s
intelligit? Cõsideremus etiã corda ad cogi
tatiões posita: renes ad cõstantissimū ani
mi vigorẽ: siue ad corporeas delectatiões.
V. Iustū † Adiutoriū meū a domino: qui
saluos facit rectos corde. Incarna-
tio illa que ꝓpter nos suscepta est: ad nos

loquit̃ animãdos. Nã licet istud de se dice
re videat̃: ꝑ id qḋ subiect⁹ est patri: speȝ tñ
in se credẽtibus iestimabili pietate largit̃.
Nã cum vna eadẽq; dei hominisq; ꝑsona
sit: suū hūanitas dicit adiutoriū: potenti-
am verbi: qḋ rectis corde ⁊ veniã tribuit ⁊
salutẽ. Intuere etiã q̃ in parte supiori pro-
pheta se petijt liberari: Hic aūt adiutoriū
dñi sibi christus ipe ꝓmittit: qui dicit i euã
gelio: Omnia que pater habet mea sunt: ⁊ Joh. 16
mea patri sunt. Ille eñi petit vt famulus:
iste ꝓmittit sibi vt dñs. Deus iudex
iustus fortis ⁊ † longanimis: nun- V. Pa
quid irascatur ꝑ singulos dies? Vẽ
tum est ad quartã nihilomin⁹ sectioneȝ: in
qua ꝓpheta ex sua ꝑsona laudẽ cõcinnans
patri: ⁊ vehemẽter iudeos terrificat obsti-
natos: ⁊ spẽ eis qui ad eum redire cupiunt
pollicet̃. Iustus dicit̃ de⁹: quia tribuit vni
cuiq; in fine qḋ gesserit. Fortis: q̃r null⁹ po
test resistere volūtati ei⁹. Longanimis: vt
hodieq; ad penitentiã expectat quos ꝑde-
re ꝓ scelerū suorū qualitate potuisset. Nū-
quid irascat̃? Sub admiratione ꝓnūciatuȝ
est: q̃a imputatio ista negatiua est. Irasci
aūt iudicū more dicitur: qui quãdo vindi-
care delicta cupiūt: in sententiã seuera in-
dignatione ꝯsurgunt. Sed istud in diuini-
tate nõ cõuenit: q̃r vbi est feruida vindicta
nõ est tẽperata iusticia. Per singulos dies:
id est: cunctis momẽtis: queadmodū ⁊ pec
catū omne cõmittit̃. Nã vbi esset gloriosa
patiẽtia: si pena mox sequeretur offensaȝ?
Nisi † cõuertamini gladiū suū vi- V. Cõ
brabit: arcum tetendit suū ⁊ para- fueriñ
uit illum. Cõtumaces terret iudeos: qui
dñi lege contẽpta: idolorū culturis nefan-
dissimis seruiebãt. Ipsis eñi dicit̃: Nisi cõ
uertamini: gladiū suuȝ vibrabit: id est: vni
cum filiū suum sub lucẽte claritate missur⁹
est. Vibrare eñi illud dicim⁹: quod modo P
lumen: mõ vmbras tremulas ꝓbat̃ osten-
dere. Hoc cõstat dñi incarnatione christi ꝓ
uenisse: quãdo ꝑfidis tenebras: fidelib⁹ au
tẽ lumẽ sue deitatis ostendit. Gladiū vero
verbū: Et aplus ait: Et gladiuȝ spirit⁹ qḋ Eph. 6.
est verbū dei. Arcū itaq; scripturã noui et
veteris testamenti cõgruẽter accipimus: q̃
duob⁹ quodãmodo curuatis flexib⁹: deuo
torum colla cõplectit̃. Hic fidelib⁹ suauc in

gum ostendit: cōtumacib⁹ autē arma terri
bilia declarant. Tetēdit: adiectū est: ne ei⁹
patiētia remissa putaretur. Ad postremuz
posuit: parauit illū: vt mos ipse sagittāti-
um plerissime videret expssus: qui postq̄
tetenderint arcū cōtra signū: manū collo-
cant in sagittādi opere brachia pparātes.
Sed videam⁹: arcus iste pparatus quas
sagittas emiserit. **Et in ipso parauit
vasa mortis: sagittas suas ardēti-
bus effecit.** Hic distributio diuine legis
ostendit: quia p arcū: id est: p vetus ⁊ no-
uum testamentū: sicut iam dictū est: ⁊ effec
tus mortis venit: ⁊ sagittis ipsius vita pre-
stat. Egresse sunt aūt de isto arcu tanq̄ sa-
gitte: id est: apli: qui ardētibus: hoc est: de
siderātib⁹ animis: in modū sagittarū: pce-
pta salutaria trāsmiserūt: vnde ⁊ impij sau
ciarētur: ⁊ fidelibus efficax cura pueniret.
Effecit autez: significat operat⁹ est. Quod
verbū pater hieronym⁹ etiā in auctoritate
seminauit. **Ecce parturiuit iniusti-
ciam: cōcepit dolorē: ⁊ peperit ini-
quitatē.** Subtilit inquiram⁹ verba que
dicta sunt. Parturiuit iniusticiā: plebs iu-
daica: cuz videret dominū p salute hūana
miracula facientē: ⁊ de ei⁹ potius exitio co
gitauit. Cōcepit dolorē: quādo eos diuer-
sis parabolis increpabat: vt a sua illos p-
uersitate cōuerteret. Peperit iniquitatez:
Luce. 23 quādo dixit: Crucifige crucifige. Et meri-
to posuit: peperit: quasi filios nequissimos
edidit. Omnis eñ fruct⁹ similis pbat auc
Math. 7. tori: sicut alibi dictū est: Ex fructib⁹ eorum
cognoscetis eos. Sed cū prius sit cōcipere
⁊ postea ptturire: merito anteriori loco ptu-
rire posuit: vt ista nequicia nō ex alieno ma-
lo cōcepta: s; fuisse ppria mōstraret. **La-
cum aperuit ⁊ effodit euz: ⁊ incidit**
P **in foueā quā fecit.** Lacus dicitur: cui⁹
fundus latet: dum in vnā foueā circunda-
tus includit. Hic plano tergo intuētiū ocu
lis falsa trāquillitate blanditur: sed quātū
sit pfundus absconditur. Talis ergo ⁊ iste
fuit lacus iniquitati: quē inde prauitas ex
cauauit. Aperuit: qz primus nequiter icho
auit. Effodit: dū eum in sua damnatiōe p-
fecit. Incidit in foueā quā fecit: in mortis
scilicet locū. Quod verbū ⁊ ad lacū ⁊ ad se
pulchruz potest aptissime conuenire: sicut

salomon dicit: Qui parat foueā alteri: ipse Prouer. 26
in eam incidet. A se eñ inchoat tractatus
malus: ⁊ anteq̄ ledat alterū: sibi prius ope
ratur exitium. **Conuertetur dolor
eius in capite eius: ⁊ in verticē ei⁹
iniquitas eius descendet.** Hic caput
nostrā animā debemus accipere: qua par-
te sumus sine dubio celsiores. Huic subiec
ta sūt peccata: quādo refrenant obnoxia.
Qz si delictis cōtingit animā vinci: supra
eam necesse est emineāt: que multitudine ET
prauitatis exundāt. Vertex quoq̄ dictus
est: qz dextra leuaq̄ vertat capillos: qui si-
gnificat capitis summitatē. Quā rationē
esse nō inmerito dixerimus: qz contēplatiue
anime culmē excelsum est: Vnde etiā glo-
riosi creatoris portat imaginē. Hec si pec-
catis obruētibus inclinet: necesse est vt in
verticē: id est: sup rōnem descēdat: qd aug
mēto iniqtatis excreuerit. Nā ⁊ ipm v̄buz
si psideremus q̄ magnoꝝ secretorū signifi
cans inuenit: Primū est: qz iniqtas dū ex
alto pcipitata descendit: violenter pcutit.
Deinde potēter quō impij torqant expo-
nit. Nā cū supra eos ppria pctā descende-
rint: suis malis: suis scelerib⁹ in penas de- ET
bitas destinant. Dolor eñ dict⁹ est: quasi
domabilis horror. **Confitebor dño
scdm iusticiā eius: ⁊ psallā nōi dñi al
tissimi.** Expositis virtutib⁹ patris: quib⁹
iudaicū populū miraculorū significatione
terruerat: in sūmā colligens illa que dixit:
alacri mēte pfitetur se dño confiteri. Cōfi
teri autē duob⁹ modis dicim⁹. Vn⁹ est: qñ
pctā nostra hūili satisfactione dānamus.
Vt est illud pphete danielis: Confitebar Daniel. 9
pctā mea: ⁊ pctā ppli mei. Secūdus vō nūc
sermo est: cū laudes dñi magna exultatio-
ne celebrant: sicut in euāgelio legit: Confi Math. 11
tebor tibi pater dñe celi ⁊ terre: qz abscon-
disti hec a sapiētibus ⁊ prudentib⁹: ⁊ reue-
lasti ea paruulis. Nō eñ quicq̄ ibi de pec-
cato dicitur: sed sola gratie momēta referū
tur. Ita ⁊ hec pfessio pconialis accipienda
est: que gaudēti animo dñi virtutib⁹ exhi-
betur. Scdm iusticiā ei⁹: qñ ⁊ superbos fa
cit sua crimina sustinere: ⁊ humiles digne-
tur absoluere. Psallere vero est: ⁊ operib⁹ P
domini mandata pagere: ⁊ hymnos voce
etiā ⁊ corde cantare. Qd se pmittit ppha

esse factuꝝ: qꝛ hoc reuera dño cognoscebat acceptū.

Cōclusio.

m Agnifica nobis psalmi hui⁹: si studiose cōsiderem⁹ sacramēta patuerunt. Prima pte: fructuosā patientiā docet: q̄ pfectos ꝓbat̄ efficere xp̄ianos. Patiētia est em̄: religiosi viri laboꝝ ac doloꝝ oīm spe futuraꝝ rerū ⁊ amore dñi grata tolerātia. Scd̃a pte: salutē rectis corde ipe dñs pollicet̄. Tertia: terret̄ impij: ne illo iudicio dānent̄ errantes. O pietas optimi reuera creatoris: qui nō vis derelinq̄re quos nosti ad tuū iudiciū cōuenire: ⁊ imense pietatis arcano: dū ꝯsitentib⁹ parcis: tibi reos ipe subducis. Quis em̄ iusticiā euaderet tuā: nisi p̄missa pietas subueniret? Septenari⁹ q̄ꝫ numerus admonet nos de illa requie eterna cogitare: ad quā nos spē p̄sens psalm⁹ extēdit: vt merito tali numero recept⁹: iocūda exultatione cantet̄. Dubiū q̄ppe nō est: qꝛ pactis sex dieb⁹: qui ad actiuā ptinēt partē: Septim⁹ repausationi deputet̄: qui cōtemplationi theologice noscit̄ adherere.

Explicit expositio in psalmū septimū.
Incipit expositio in psalmū octauū.

In finem pro torcularibus psalmus dauid.

i N finē: significare dñm saluatorē: quarti tituli expositiōe iā notū est. Torcular vero est: vbi multis ponderibus p̄sse vue durissimis gigartis cōminutis follibusq̄ꝫ vacuatis: dulcissima vina ꝓfundūt. Qđ ecclesie videt̄ aptissime conuenire: qn̄ de obstinatis morib⁹ tumidaq̄ꝫ supbia: p̄ssura penitētie suaues lachryme salutariter exprimunt̄. Talis illi etiā similitudo ⁊ in areis dat̄: vbi ⁊ sub assidua tritura palee sequestrant̄ a tritico. Quapropt̄ cōuenit vt hunc psalmū ex psona prisce ecclesie intelligam⁹ esse ꝓlatū. In qua reuera: torcular est quidē corpoꝝ: s̄ fruct⁹ salutaris animaꝝ. Nā si vet⁹ ⁊ nouū recte dicat̄ testamentū: cū tñ vnī⁹ lex esse doceat̄: Cur asserere dubitem⁹ antiquā ⁊ nouā ecclesiā vnā esse domini christi sponsā p̄cioso sanguine cōquisitā?

Diuisio psalmi.

e Cclesia vetus q̄ nobis p torcularia pulcherrie declarata ē: Prio ingressu laudes xp̄i dñi leta decātat: maiestatē ei⁹ p̄dicās: ⁊ opatōis excelsa. Scd̃o venit aptius ad hois naturā: quā de ꝯditione p̄uissima q̄ adā fuerit peccāte viciata: ad magnaꝝ rerū dicit creuisse fastigia. Sic dñs xp̄us ex duab⁹ ⁊ in duabus naturis incōfusis atq̄ꝫ distinctis: vna p̄sona salutarit̄ ⁊ indubitāter agnoscit̄. Mēte q̄ꝫ cōdendū est: quod hic psalmus a xp̄o dño naturam hūanitatis assumptā: tanta laude cōcelebrat: vt eā supra oēm creaturā clarissime te stet̄ effectā: sicut ⁊ aplus ait: Cui em̄ dixit angeloꝝ: Sede a dextris meis: donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuoꝝ? Et alibi: Qui cū in forma dei esset: nō rapinā arbitrat⁹ est eē se eq̄lē deo. Et paulopost: Propter qđ ⁊ de⁹ illū exaltauit: ⁊ donauit illi nomen. ⁊c.

Heb.j
Phil.2
Ibidem

Expositio.

o Domine dñs nr̄: q̄ꝫ admirabile est nomē tuū in vniuersa terra. Cū sit dñe casus vocatiuus: ꝯtra vsū illi dñs q̄ est noīatiu⁹ videt̄ adiūctus. Que figura dicit̄ syllepsis: q̄ñ tres casus discrepātes in vnā significātiā cōgregam⁹. Veracit̄ itaq̄ꝫ gaudet: q̄ dic: noster. Necesse est em̄ vt hui⁹ bonis exultare debeamus: cui⁹ nos esse ꝓfitemur. Sed cū dic: q̄ꝫ: nō p̄t explicare qđ sentit. Quis em̄: aut creaturas terrenaꝝ reꝝ: aut maris ambitū: aut imanis hui⁹ aeris diffusionē: aut ornatū reꝝ celestiū sufficienter possit agnoscere: q̄ dñs incōp̄hensibili sapie sue virtute disposuit: Hec oīa eccl̄ia ꝯsiderās: herēs ac detēta in earū reꝝ explicatiōe ꝓclamat: Quā admirabile est nomē tuū. ⁊c. In vniuersa vero terra: qꝛ p totū mūdū ei⁹ religio scā dilatatur. Nec erit aliq̄ patria: vbi catholica nō legat̄ eccl̄ia. Quapropt̄ desināt iudei: vel donatiste sibi specialit̄ vendicare: qđ ad vniuersitatē magis p̄tinuisse cognoscūt. Qm̄ eleuata est magnificētia tua sup celos. Supiore versu p̄quiri fecit: qđ hic cōpetēter exposuit. Magnificētia est em̄: dñi incarnatiōis arcanū. Inter cu⁹ diuisa miracula: hoc nobis sup oīa cognoscit̄ eē collatū: qꝛ de⁹ dignat⁹ ē hō fieri: ⁊ crucē p oim salute sustinuit. Ista q̄ magnificētia sup celos oēsq̄ꝫ creaturas eleuata est: qñ dñs xp̄s resurgens a mortuis: sedet ad dexterā dei patris: sicut ⁊ ali⁹ psalmus dicit: Exaltare sup celos deus: ⁊ super omnē terrā gloria

Sche.
Ps.107

tua. Ex ore infantiū ⁊ lactentium
perfecisti laudē. Hec ꝓpheta in euāge
lio ore dn̄i docetur exposita: cum a iudeis
ꝓhiberentur infantes ne laudes domini ꝑ
sonarent: putātes aliquid pueriliter fieri:
quod a tali etate videbatur assumi. Tunc il
Math. 21 le respondit: Nō legistis: Ex ore infantium
⁊ lactentium ꝑfecisti laudē? Sed ne illos la
ctentes itelligas: qui adhuc materno vbe
re nutriuntur: vt laudes dn̄i minime cantare
potuissent: etiā ꝓuectos etate monet apo
i. Pe. 2 stolus petrus dicēs: Tanq̄ modo geniti in
fantes rationabiles ⁊ sine dolo lac cōcupi
scite: vt in eo crescatis in salutē. Unde in
fantes ⁊ lactētes illi intelligēdi sunt: qui ꝓ
pter rudimēta ⁊ infantiā fidei escā nō capi
unt fortiorē: sed doctrina teneriori nutriū
tur. Ut iste sit sensus: Nō solū a ꝑfectis qui
te omnino intelligūt es laudabilis: sed eti
am ab incipientiū ⁊ paruulorū ore ꝑdica
ris. Propter inimicos tuos vt de
Al. Vltorem struas inimicum ⁊ defensorem. Pro
pter inimicos: paganos designat ⁊ blas
phemos: ne dicerent sacrilegi: Ideo docti
laudāt deū: quia librorum meditationib⁹ im
buunt: Professus est ⁊ infantes ꝑdicare:
qui venire ad dominū fidei nouitate cepe
rūt: Ut hec sapiētia diuinit⁹ magis tradi
ta: q̄ humano labore videatur esse collecta.
Inimicū vero ⁊ defensorē: iudeū ꝑfidū spe
cialiter dicit: qui dū deū patrē se putat de
fendē: filio existit inimic⁹. Ita factū est: vt
dei q̄si defensor: aptissimus deo ꝓbaretur ad
uersus. Quia patrē nō venerat: nisi q̄ hono
Joh. 5 rat ⁊ filiū. Sicut ipse in euāgelio dicit: Qui
nō honorificat filiū: nō honorificat patrē q̄
misit eū. Hoc etiā ad omnes hereticos cō
petēter aptatur: qui dū se putant scripturas
mala interp̄tatione defendere: inimico ani
mo sanctis ꝓbantur dogmatibus obuiare.

Quoniā videbo celos tuos ope
ra digitorū tuorū: lunā ⁊ stellas
Al. Que quas tu fundasti. Merito istud de fu
tura gloriosa dicit ecclesia: que ante aduē
tum dn̄i erat adhuc in patriarchis ⁊ in san
ctis hominib⁹ cōstituta. Ait enī: videbo ce
los: libros euāgelicos: qui celi merito di
cuntur: quoniā cōtinēt dominū saluatorē: q̄
Esa 66. dixit: Celum mihi sedes est: terra autē sca
bellū pedū meorum. Sed qui sint isti celi: bre
uiter diffiniuit: Opera digitorū tuorum. Nā
cū legatur in exodo: Digito dn̄i legem fuis Exo. 31.
se cōscriptā: quē multi spiritūsanctū acci
pere voluerūt. Hic igitur positū estimo: di
gitorū: vt libros diuinos cooperatiōe san
cte trinitatis ꝑfectos euidēter ostenderet:
sicut ⁊ alibi legitur: Appēdit trib⁹ digitis: mo Esa. 40.
lem terre. Quod simili sacramēto recipien
dū est. Digitus enī dei: dicitur diuine opera
tionis effect⁹. Quod pōt patri ⁊ filio ⁊ spi
rituisancto: id est: vni deo aptissime cōue
nire. Sequitur. Lunā ⁊ stellas quas tu fun
dasti. Augmēta ⁊ imminutiōes suas quas
patitur luna: seuisurā dicit ecclesia: vt modo
crescat fide multorū: mō martyrū fine ali-q̄
bus imminuta videatur. Que similitudines ꝓ
pter opiniones hominū frequēter dantur ec
clesie. Ceterū illa afflictionib⁹ crescit: ⁊ con
tritionib⁹ semꝑ augetur. Luna enī multis
rebus a se discrepātibus cōparatur. Modo
omniū ecclesie: vt est illud: Donec extolla Ps. 71
tur luna. Modo mēbro eius lucidissimo:
vt est hic. Mō stulto: vt ait salomō: Stul Eccli. 27
tus vt luna mutatur. Subiunxit quoq̄: stel
las: iustos hoies ⁊ religiosos. De qb⁹ scri
ptum est: Sicut stella ab stella differt in cla i. Cor. 15
ritate: ita ⁊ resurrectio mortuorum. Addidit:
Quas tu fundasti: vt cognosceremus: om
nia in ꝑdestinationis ipsius fundata iudi
cio. Siue hoc ad deitatē verbi pertinet ex
primendā: vt in illa cōditione rerū omnia
fecisse crederetur. In his enī tribus videtur vni
uersa cōplex⁹: sicut ē illud: In ꝑncipio fecit Gen. 1
deus celū et terrā. Ubi cū duas res posue
rit: cuncta cōplexus est: mirabili ordine ꝑ
dicanda dispositiones: vt quia erat post d
sancta incarnatione locutur⁹: prius ei⁹ de
itatē ⁊ omnipotentiā ostendere debuisset.

Quid est homo q̄ memor es ei
us: aut filius hominis quoniā vi
sitas eū? Uenit ad ingressum secūdū: vbi
vno versu ꝑ duas interrogationes ⁊ respō
siones: homo exiguus ⁊ potissimus appro
batur. Que figura dicitur Peusis: latine Sche
aūt percunctatio: vbi ⁊ interrogatio fit: ⁊ re
sponsio parata sequitur. Quā iam ⁊ in quar
to psalmo posuim⁹. Quid est homo? Cum
despectu ꝓnunciandū est: id est: fragilis ⁊
caducus ade sequax: qui in veteri peccato
permixtus: socia prauitate conclusus est.

Hui⁹ memor est dñs: qm ei pctā dimittit: ꝛ
miscḋie sue dona largit. Sicut in alio psal
Ps̄.35 mo dictur⁹ est: Filij aūt hoim in ptectione
alaruʒ tuarū sperabunt. Inebriabunt ab
vbertate dom⁹ tue: ꝛ torrente voluntatis
tue potabis eos. Hoc est ergo esse memo-
rem: cōferre delinquētibus tante gratie so
spitatē. Aut fili⁹ hominis qm visitas euʒ?
Hac iam voce surgendū est: qꝛ dñm signifi
cat saluatorē: qui nō vt ceteri mortales ex
duob⁹ hoibus nat⁹ est: sed ex spiritusctō: ꝛ
beate marie semp virginis vtero: tāq̄ spō-
sus de glorioso thalamo pcessit. Et cōside
ra qꝛ supius dixit: memor es: subicit aūt:
visitas. Memor fuit: cū patriarchis de ce-
Ioh.j lo misert⁹ est. Uisitauit: cū verbū caro fac-
tū est: ꝛ habitauit in nobis. Nā visitare di
cimus: qm medic⁹ ad infirmos ingreditur:
Quod in aduētu dñi reuera constat imple
Ꝟ. Diminuisti tū. Minorasti eū paulo min⁹ ab
angelis: gloria ꝛ honore corona-
sti eū. Hic iā dñi saluatoris hūilitas nar-
rat ꝛ glia. Minorat⁹ est eñ: nō necessitate
ministratoria: sed pietatis sue spōtanea vo-
Phil.2 lūtate: sicut aplus ait: Semetipm exinani
uit: formā serui accipiēs. Sequit. Paulo-
min⁹ ab angelis: qꝛ crucē p oīm salute su-
scepit. Ex ea siquidē pte creator angeloꝝ:
minor fact⁹ est angelis. Bn̄ aūt dixit: pau-
lomin⁹: qꝛ ꝛ si mortale quidē corpus assūp
sit: tm̄ pctā nō habuit. Gloria vero ꝛ hono-
re coronatus est: cuʒ post resurrectionem
nimis mirabilē toti⁹ mūdi credulitatē: de⁹
in eo q̄ homo fact⁹ est: exaltat⁹ accepit. Co
rona eñ orbis circulo cōpetēter aptat: qm
ad ei⁹ similitudinē vniuersa mūdi extremi
tas formata est. Et cōstituisti eū super
opa manuū tuaꝝ. Omnia subie
cisti sub pedibus ei⁹. Superi⁹ de glo-
ria eius ꝛ honore narratū est: nūc ponitur
ꝛ potestas: vt agnoscat christi dñi maiesta
tis pfectissima plenitudo. Dicendo eni: su-
per opera manuū tuarū: omnis illa creatu
ra subiecta monstrat: quia sicut a dñi ope-
re nihil est exceptū: ita nec a potestate chri-
sti aliquid pbat esse diuisum. Quippe qui
iudicatur⁹ est munduʒ: dicēdo eñ omnia:
nec terrena videt excepisse: nec supera: sic
de hoc loco testat aplus celestis expositor:
Heb.2 In eo eñ i quo ei omnia subiecit: nihil di-
misit non subiectū ei. Nā ꝛ alio loco dicit:
Adorate eū omnes angeli ei⁹. Addidit: sb Ps̄.96
pedib⁹ eius: vt oīs creatura merito ipsum
colere atq̄ adorare videat. Et respice oīa
suis locis fuisse seruata. Quē prius pp̄ter
humilitatē carnis paulominus ab angelis
dixerat esse minoratū: post ascensionē di-
cit: pedibus eius omnia fuisse subiecta: vt
ista distinctio: ꝛ dubietatē titubantib⁹ au-
ferat: ꝛ gloriā sancte incarnationis osten-
dat. Oues ꝛ boues: insup ꝛ peco-
ra campi. In hoc ꝛ in alio versu qui seq̄-
tur: argumentū est quod dicit p enumera- Toj
tionē. Uerū hec ꝛ alia nomina que sequū-
tur: allegorice dicta debem⁹ accipere: ne p⁹
rationales creaturas incōpetēter pecora
vel iumēta posuisse videat. Oues electum
populū significat christianū: sicut ꝛ in euā-
gelio dñs petro dicit aplo: Pasce oues me Ioh.2j
as. Qui ideo cōparant ouibus: qꝛ se p̄stā-
te dño innoxia cōuersatione moderantur:
deinde qꝛ mundi excubias sine aliquo sen-
su doloris amittūt. Nam sicut ouis tondē
tē se nō increpat: ita nec iustus cupiditatē
se expoliantis accusat. Boues autē predi-
catores designāt: qui humana pectora mā
datis celestibus exarātes: virtutū messem
germinare fecerūt. Nec vacat q̄ dicit: insu
per: quia nō solum illi sancti subiecti sunt:
sed etiaʒ peccatores. Sepe eñ de cōuersis
talibus maiore gloria triumphat dñs chri-
stus. Pecora eñ sunt: dū in camporū liber
tate: id est: in mundi isti⁹ voluptate pascū-
tur. Oues sunt: cū iam intra septa domini
clauduntr. Uolucres celi ꝛ pisces
maris: qui pambulāt semitas ma-
ris. Uolucres celi: superbi sūt homines:
qui inflati vento iactantie quasi per inane
aeris efferūtur: ꝛ humilia despiciunt cum
altius eleuātur. Uolucres eñ a volatu cre
bro dicte sunt. Pisces vero maris philoso
phos fortasse significāt: qui hui⁹ mūdi na-
turā erratica curiositate pertractāt. Nam
sicut illi posita fronte itinera sibi reserant
pelagi inundatione confusa: ita ꝛ isti capi-
te dimisso venas rerum ratione humana
assiduo labore perquirunt. Sed cū sint pi-
sces ꝛ fluminū: non vacat q̄ hic posuit ma
ris: propter eos qui sibi videntur esse sapi-
entes. Uerum isti tales eorūq̄ similes dñi

ET

pedibus feliciter subijciunt᷑: q̄ ad xp̄iane
venerunt religio̅is affectũ. Nã licet illi om-
nia iure dñationis inclinata sint: illos ta-
men dicim⁹ ꝓprie subiectos: qui ad ei⁹ on⁹
leue ⁊ iugũ suaue ꝑuenire meruerũt. **Do
mine domin⁹ noster: q̄ȝ admirabi-
le est nomẽ tuuȝ in vniuersa terra.**
Postq̄ȝ incarnationẽ dñi christi: ⁊ resurrec-
tionis gloriã sancta eccl̃ia leta cãtauit: illũ
versuȝ de laude dñi repetit quẽ dixit in ca-
pite. Cõgrue siquidẽ ꝑncipiũ ipsi deputat᷑
Apoc. j ⁊ finis: qui de se dixit: Ego sum alpha ⁊ o:
id est: initiũ ⁊ finis. Sed quoniã diuĩa ver-
ba fecũda sunt: alia nobis sacramẽta pro-
generãt. Significant eñi ⁊ illos quoꝝ vita
diuinis muneribꝰ ⁊ religiosis auspicijs in-
choata: in dñi credulitate ꝑmansit. Unde
mente cõdendũ est: hunc esse ex his primũ
psalmũ: qui se repetitione versuũ: sacramẽ
tali iteratione ꝯgeminãt. Quod ⁊ de alijs
loco suo cõpetẽter edicem⁹. **Cõclusio.**
E duab⁹ naturis dñi christi: ⁊ secũ
d dus psalmus ⁊ iste locuti sunt: q̄ȝ-
uis ⁊ alij subsequant᷑: id est: vicesi-
mus: septuagesimusprim⁹: octogesimusp̄-
mus: cẽtesimus septimus: centesimus no-
nus: ⁊ centesim⁹ tricesimusoctau⁹. Ut ob-
scurũ iter hui⁹ seculi gradientes: quasi plu
rimis lãpadibus incẽsis: in hereticas cau
tes minime valeam⁹ incidere. Quapropt᷑
tanti beneficij cognoscam⁹ auctorẽ. Unus
est eñi dñs christus: genit⁹ ex patre sine tẽ-
pore: natus ex matre sub tẽpore. Pri⁹ mun
dũ creauit ex nihilo: post ingenti liberauit
exitio. Talis est eni dei ⁊ hoĩs cõnexio: vt
vtrũq̄ȝ integrũ: vtrunq̄ȝ ꝑmaneat sine ali-
qua ꝯfusione distinctũ. Neq̄ȝ eñi: aut diui-
nitas impassibilis mutari potuit: aut hũa
nitas aliud: nisi vt meliorata semꝑ mane-
ret accepit. Sic eñi verus atq̄ȝ oĩpotẽs me
diator effect⁹ est: vt qui in forma dei patri
erat eq̄lis: fieret ⁊ nobis carnis assumptiõe
ꝯsĩlis. In se eñi ꝑmanere fecit cũcta: q̄ volu
it esse pacifica. Hoc est spei nr̃e singulare p̄
sidiũ: redẽptionis indebitũ mun⁹: mortis
exitiũ: vita sanctoꝝ. Quale eñi rogo gen⁹
est pietatis: vt ille angelorum dñs vsq̄ȝ ad
formã serui fuerit venire dignat⁹: vt mors
cũ auctore suo diabolo vinceret᷑: qui mun-
dũ suis vinculis tenebat obnoxiũ. Uñ be-
atus ambrosi⁹: hymnũ natalis dñi eloquẽ
tie sue pulcherrimo flore cõpinxit: vt pius
sacerdos festiuitati tante dignũ mun⁹ of-
ferret. Ait eñi: Procedens de thalamo suo
pudoris aula regia: gemine gigas substan
tie alacris vt currat viã. Et cetera q̄ sup̄ hu
manũ ingeniũ vir sanct⁹ exultauit. Nã ⁊ ipse
numer⁹ ogdoadis in scripturis diuinis ma-
gnarũ rerũ sacramẽta cõtinere dinoscitur.
Octo etenĩ aĩe ingresse sunt in arcã noe: q̄
mundo pereũte saluate sunt. Octau⁹ fili⁹
iesse: dauid fuit: quẽ a domino cõstat elec-
tum. Octauo etiã die circumcisio purifica-
bat hebreos. Octauo: id est: dominico die
domin⁹ surrexit a mortuis: i quo hũani ge
neris spes ab imploruȝ inferno in celorum
est eleuata fastigiũ. Iste autẽ numerus est R
quẽ arithmetici actu: primũ quadrantem
appellant: quẽ philolaus pythagoric⁹ har-
moniã geometricã vocat: eo q̄ oẽs in ipso Geo
videant᷑ harmonice ꝯuenire ratiões.
Explicit expositio in psalmũ octauũ.
Incipit expositio in psalmũ nonũ.
**In finem pro occultis filij: psal-
mus dauid.**
Inis iste quid significet: sepe iam
f dictũ est: non in quo deficit: sed in
quo crescit᷑. Ex quo vere reparamur
qui nobis initiũ bonoꝝ termin⁹ est malo-
rũ. Ad quẽ iudei nõ ꝑuenirũt: q̄ꝺ sua incre-
dulitate defecerũt. Pro occultis filij: ꝑsonã
significat dñi saluatoris. Nã cũ nomẽ ali-
quod ad queȝ pertinet nõ ponitur: necesse
est: vt hoc dictuȝ de summitate aliqua sen
tiatur. Supra eñi vbi voluit absalon intel
ligi: ꝓnunciauit filij sui: Hic vero quod ad
vnigeniti verbi referri desiderauit excellẽ-
tissimã summitatẽ: filij tantũ dixit: qui est
omnipotens atq̄ȝ inenarrabiliter filius co
eternus patri: faciẽs que vult in celo et in
terra. Simili modo in euãgelio dictuȝ est: Joh. 8
Si vos fili⁹ liberauerit: tunc vere liberi eri
tis. Nõ eñi ibi secutũ est: dei: sed tñ voca-
bulũ ip̄m puꝝ sine aliqua adiectiõe suffi-
cit. Pro occultis autẽ: posituȝ est numero
plurali: quia non vnũ: sed duplex hic cog-
noscitur esse mysteriũ. Significat enim in-
carnationẽ domini: ⁊ futurum iudiciũ. De
quib⁹ psalm⁹ iste dicturus est. Sed iã hũa
nitas xp̄i manifestata dinoscit᷑: cui⁹ adhuc

iudicium sustinet. Sed cũ audimus ꝓ occultis: prebere debemus intentum animũ lectioni: vt nobis iuuãte dño referent que ꝑdicant occulta. Diuisio.

t Otus hic psalm⁹ a ꝑsona ꝓphete depromit. Prima ꝓfessione: letuz se dicit dño psalliturũ: qm̃ confudit diabolũ: cui⁹ culturã aduentus sui pia dispensatiõe destruxit. Secũda: cõmonet fideles: vt psallant dño: qui habitat in syon: qui vindicat sanguinẽ pauperũ: ⁊ exaltat eos de portis mortis. Tertia: peccatoribus cũ antichristo malorũ finẽ dicit esse vẽturum. Quarta: malorũ ipsorũ nimietate ꝑmotus: cõuersus ad dominũ quasi recessisse illũ dicit a defensione pauperũ: cũ malis datur licẽtia ꝑsumptiõis sue. Quinta: deprecat: vt tremẽdi illi⁹ iudicij tẽpus adueniat: quaten⁹ hec oĩa fine celeri trãsigãtur: ne cuiuslibet hois iniquitas vltra ꝑualeat. Talis eni malignitas illi⁹ tẽporis erit vt nemo fideliũ optet mũdi tpa differri: in q̃ tãta mala cogñerit actitari. Expositio

c Onfitebor tibi dñe in toto corde meo: narrabo oĩa mirabilia tua. In toto corde cõfitetur dñm: qui nullis mũdanis cogitatiõib⁹ fluctuat. Qd̃ ꝑfectorũ esse nõ dubiũ est: q̃ ⁊ originalis pcti vitia: ⁊ suggestiones peruersas spirituũ malorum dño ꝑstante vicerũt. Sequit. Narrabo oĩa mirabilia tua. Quis rogo põt oĩa mirabilia narrare diuina: que quotidie in celo ⁊ in terra virt⁹ ei⁹

Sche operat? Sed vsus scripturaꝝ est: ꝑ Synecdochen figurã: q̃ significat a toto ptẽ dicere oĩa: duz cõphendi nequeãt vniuersa. Sed vt de multis vnuz dicere videamur: Quid mirabilius: q̃ꝫ ꝓ salute hũani generis deum incõfusibiliter humanatũ: ⁊ qui hic iudicat⁹ est: ipsum ad orbẽ iudicandum esse venturũ? Letabor ⁊ exultabo in te: psallaz nomini tuo altissime. Nõ in hoc seculo vbi letifera leticia est: nõ in ambitionibus mũdi vbi peccata amara suauia sunt: sed in te vbi securũ gaudium semꝑ sumit augmentũ. Plus est eñ exul-

P tare q̃ꝫ letari. Exultare est eñ animi ⁊ corporis maiore motu iocundissima libertate gaudere. Gratias quoqꝫ se acturũ pollicet altissimo: qui suꝑ omnia ꝓbatur excelsus: q̃ euz ab inimicis suis: siue carnalib⁹: siue spiritualib⁹ liberare dignat⁹ est: ꝓmittens sicut dictũ est: et operib⁹ se dño ⁊ voce cãtare. In cõuertendo inimicũ meum retrorsum: infirmabunt ⁊ peribunt a facie tua. Qui⁹ multos inimicos habuerit: tamẽ hic modo saulẽ cõuenienter aduertim⁹. Retrorsuz eñ dixit: quia nõ potuit obtinere quod voluit: sed magĩ quãto ille nequiter ꝑsequebatur: tãto iste tolerando improbuz iustior apparebat. Et cũ ꝑus inimicũ dixerit numero singulari: hic dicit infirmabunt: q: rex ꝑsecutor erat qui voluntates suas multis famulãtibus exerebat. Quapropter cõgrue dictũ est: infirmabunt: q: de volũtate omnes inefficaces generaliter extiterũt. Et peribunt a facie tua: dũ ego ad te deuota mẽte cõfugio. Iniquus eñ ante faciẽ: id est: ante gratiã eius nõ venit: quia ꝑsequitur innocentez.

Quoniã fecisti iudiciũ meum ⁊ causaz meã: sedes suꝑ thronũ qui iudicas equitatẽ. Cum duo ex diuersa parte cõfligũt: necesse est vnuz offendere cuz alterũ cõtigerit obtinere. Probata ergo ꝓphetie causa: odiuz fuisse constat aduersi: q: nõ poterat ꝑsecutor placere: dũ decreuerit domin⁹ eum qui impie ꝑmebatur eripere. Sed cũ dicit: Iudiciũ meũ ⁊ causam meã: ꝓsperã sibi testatur fuisse sententiã. Sic ⁊ nauigãtes suum ventũ dicunt: quãdo illis euentus ꝓsperitatis arriserit. Sedes suꝑ thronuz: domino dicit christo: qui nunc sedet ad dexterã patris: vnde vẽtur⁹ est iudicare viuos ⁊ mortuos. Sedes autẽ: ꝓphetie virtute: ꝑsens dictũ est ꝓ futuro: Nam sessionẽ istã ad incarnationem domini ꝑtinere manifestũ est: que adhuc illo tẽpore nõ videbat effecta. Thronuz significat tribunal futuri iudicij: in quo dominus christus maiestatis sue honorabili potestate sessur⁹ est. Iudicas equitatẽ: ⁊ hic tẽpus ꝑsens ꝓ futuro dixit. Iudicatur⁹ est eñ equitatẽ: cũ ad disceptandũ post finez mũdi reluxerit. Que figura dicit Idea: cũ speciẽ rei future velut oculis offerẽtes motum animi cõcitamus. Hoc etiam in subsequentibus latius explicabitur. Sche Increpasti gentes et periit impius: nomen eorum delesti in eternum: et

in seculum seculi. Hinc iã sacratissim⁹
dominũ scõus aduẽtus exponit: qñ increpabunt gentes incredule: ꝛ diabolus cum
machinatiõib⁹ suis peribit in eternũ. Tũc
enĩ nõ remanebit ei⁹ tẽpestuosa puersitas:
qñ erunt oĩa dño ꝓstante trãquilla. Nam
quis vlteri⁹ in regno dñi: aut diabolũ nominet: aut ei⁹ sequaces: cũ dominicã ciuitatẽ: nec aduersitas cõcutiat: nec vllus hostis inuadat? Quid sit ꝙ eternũ: decenter
expositũ est. Seculũ seculi. Seculũ futurũ
dñi significat regnũ: qḋ nulla etate: nullo
tpe finiet. Et ne possit aliq̃ pmixtiõe cõfundi: dictũ est seculi: id est: hui⁹ q̃ nũc vtimur
ꝯsequiũ. Istud enĩ sibi redeũdo succedit:
ꝛ tpibus exẽptis annuis reuolutionib⁹ iteratur. Illud aũt: nõ ad initiũ redit: sed sine
aliqua mutatione iugiter pseuerat. Quapropter desinant heretici dicere: aliqñ diabolũ cũ sequacib⁹ suis ad gratiã posse reuocari: qñ sic euidẽter audiũt: eos in eternũ ꝛ in seculũ seculi esse damnãdos: vt nec
nominis eorum possit remanere vestigiũ.
Inimici defecerũt framee in finẽ:
Al. Eoꝝ ꝛ ciuitates destruxisti. Perijt memoria eoꝝ cũ sonitu. Inimici: genitiuus casus e: id est: diaboli: cui⁹ frameas de
P fecisse testat. Framea enĩ hebraicus sermo
est: significãs gladiũ q̃ hostis ille bacchat.
Qḋ aũt dixit: in finẽ: ꝯsũmatio seculi dat
intelligi: qñ virt⁹ diaboli oĩpotenti illo gladio ꝓbat iterimi: ꝺ q̃ dixit in. vij. psalmo:
Nisi ꝯuertamĩ: gladiũ suũ vibrabit. ꝛc. Ciuitates autẽ dicit destructas: ꝓplos infideles: vltima dñi xp̃i manifestatiõe ꝯuictos:
quoꝝ pectora diabolus in hoc seculo tãꝙ
sue ciuitatis menia possidebat. Perijt aũt
memoria eoꝝ cũ sonitu. Cũ sonitu ꝺo: cũ
clamore maximo dic: qḋ fieri solet: qñ res
ꝓspere: ꝗuissimo fine claudunt: vt nec potestas eoꝝ videat remanere: nec nomẽ. Intuere queadmodũ in pulcherrima cõparatione pmãsit: vt ciuitates q̃s destructas dixerat: eas cũ sonitu testet euersas. Et dominus in eternũ permanet. Pa
Al. Thronũ suum rauit in iudicio sedẽ suam. Decora
nimis aptaq; diuersitas. Quia dixerat impios perire: dicit nũc in eternũ dominũ ꝑmanere. Quod audire noluũt: qui creatori
suo prauis ausibus restiterũt. Sed cõfugiant ad dominũ misericordẽ: ne patiant districtũ iudicẽ. Parauit: hoc est: dc⁹ hõ: vt
q̃ hic in hũilitate iudicatus est: ibi in maiestate sua iudicatur⁹ aduentat. Hec sunt q̃ titulus dixit: occulta filij: qꝛ ineffabile donũ
est: vt humiliatã hois naturã atq; demersam: dextera sue potẽtie ad celestia regna
leuauerit. Et ipse iudicabit orbẽ terre in equitate: iudicabit pplos in
iusticia. Ipse vtiq; dñs xp̃us: qui hic patiendo iniusticiã: ibi impijs veraciter dicit
demõstrare iusticiã. Orbẽ terre: scõs viros
debem⁹ accipere: q̃ de vniuersali ecclia q̃si
de corone circulo cõgregant. Isti in equitate iudicãdi sunt: quib⁹ ꝓpter fidei ꝛ humilitatis sue bonũ: misericordia copiosa ꝓ
stabit: q̃ audituri sunt: Venite bñdicti pa- Math. 25
tris mei. ꝛc. Vñ sedebũt sup sedes duode- Math. 19
cim iudicãtes duodeci trib⁹ isrl. Pplũ autẽ
debẽt accipi petõres: q̃ opibus diabolicis
nõ vident exui. Isti cũ iusticia iudicandi
sunt: qui ꝑ factoꝝ suoꝝ scelere dãnabunt.
Quibus dicendũ est: Ite in ignẽ eternũ. Math. 25
Sic duob⁹ noĩbus eq̃tatis ꝛ iusticie: q̃litatẽ illã iudicij mirabili breuitate descripsit.
Et fact⁹ est dñs refugiũ pauperi: adiutor in oportunitatib⁹ in tribulatione. Copiosa spes pauperũ ꝛ magna cogitatio gaudioꝝ: ipm refugiũ habere quẽ iudicẽ. Audiuim⁹ pauperẽ: sed non
oẽm putem⁹ inopẽ. Paup ille dei est: q̃ ter- P
rena cupiditate vacuat⁹: celesti desiderat
largitate ditescere. Et ne imbecillitate sua
pauescerẽt corda fideliũ: seq̃tur magni auxilij firma ꝓmissio: Adiutor in oportunitatib⁹: qꝛ illud ẽ adiutoriũ dulcissimũ: qḋ in
necessitate ꝓstat. Ipazq; iteꝝ oportunitatẽ: euidẽter expressit dicẽs: In tribulatõe:
qñ anim⁹ afflictoꝝ ad cõpunctionis studium auidus incitat: sicut in alio psalmo dictur⁹ est: Inuoca me in die tribulatõis tue:
ꝛ eripiã te: ꝛ glĩficabis me. Et sperent
in te oẽs q̃ nouerũt nomẽ tuũ: qm̃
nõ derelinquis q̃rẽtes te dñe. Sperẽt in te: nõ seculi bladimẽta respiciãt: ꝫ in
tua ꝓmissione confidãt. Qui nouerũt nomen tuũ: id est: qui maiestatẽ tuã sanctissima deuotione venerant. Audierũt enĩ nomen dñi ꝛ illi qui minime credũt: sed tantũ illi nouerũt qui mandatis ei⁹ suppliciter

obsequunt. Sequit causa: cur in dño debeat sperari: qr nõ patit eos deserẽ: quos ad se pspexerit cõfugisse. Certũ est eñi p̃sentẽ semp habere dñm: qui tali p̃ditus docetur arbitrio.

Al. Studia — **Psallite dño qui habitat in syon: annunciate inter gẽtes mirabilia ei⁹.** Venit ad secunda sectionẽ: vbi bñficia p̃sentis tpis ⁊ futuri btũs propheta respiciẽs: ad psalmodiã ꝓuocat populos deuotos: ne cũ tãta eis ꝯferũtur pꝛemia/aliquo torpore lentescãt: pꝛimũ dixit: Psallite dño. Et ne in suis superstitiõib⁹ psallenduz putaret esse gẽtilitas: addidit: Qui habitat in syõ: vt designaret dñm saluatorẽ q in illis ptibus corpaliter apparẽs: religione sui nois toti⁹ mũdi ambitũ cõphendit. Hoc eni de sancta incarnatiõe dic. Nã ille vbi nõ habitat qui vbiq₃ totus est? Verũ vt nois hui⁹ mysteriũ etiã spũaliter

Rꝑ — pscrutemur: syon speculatio dicit: quia reuera de⁹ in cõtemplatiõe pyssima repitur. Et iuste ibi nobis habitare dicit: vbi cũ illuminati celesti gr̃a ꝯtuemur. Exponit etiam qd̃ supius dixit: psallite: qr hoc est reuera illi psallere: vniuersis gẽtib⁹ ei⁹ mirabilia nũciare. Vñ intelligere possumus in oi actu psalmodiã cõpetenter dici: q̃cquid ꝑt dñi laudib⁹ applicari. Intuẽdũ est etiã: q̃a hoc ꝑ diffinitionẽ decẽter explicitũ est. Dicit eñi cui dño psalletur: id est: qui habitat in syon.

Al. Recordat⁹ — Al. Clamorẽ. — **Qm requirẽs sanguinez eoꝝ memorat⁹ est: nõ est oblitus orationẽ pauperũ.** Quia supius dixerat: gentib⁹ pꝛedicate: ⁊ multos eoꝝ cõstat occisos: ne q̃s putaret inultũ esse qd̃ gestũ est: sequit sanguinẽ martyꝝ ab impys psecutorib⁹ esse requirẽdũ: vt in eternũ recipiant: qd̃ tpaliter effecerit. Memorat⁹ est: mirabiliter ad vtrũq₃ positũ est: vt ⁊ psecutores vindicta terreret: ⁊ martyres ꝓmissio benigna reficeret. Nõ est oblit⁹: ad ꝯquerẽtiũ infirmitatẽ dicit roborandã: qui ꝓpter longinq̃tatẽ futuri iudicij retributões dñi estimant aliq̃ten⁹ obliuisci. Orationẽ pauperũ: petitionẽ dicit iustoꝝ: quã ex sua ꝑsona subter adiũgit: vt de vnoquoq₃ fideli h̃ intelligas: qd̃ sibi ꝓpꝛia postulat largiendũ.

Miserere mei dñe vide hũilitatẽ meã: de inimicis meis. Qui exaltas me de portis mortis. Ista est oratio cunctoꝝ pauperꝝ ad singularem numerũ cõpetẽter adducta: qr semp in vnitatẽ sctõrum hec turba pducit. Sic eni sibi postulat subueniri: vt a clemẽtissimo rege videat: qr reuera ꝯspectus ei⁹ auxiliũ est: ⁊ tenebrosa ꝓtin⁹ dispercũt: cũ se tãti luminis serena ꝯcedũt. Hũilitatẽ igit suã de inimicorũ supbia supplicat estimari: qr tñ carnalit hũiliant martyres chꝛisti: quãtuz psecutores eoꝝ tpaliter videnť extolli. Porta vo mortis est diabolus/vel ois illecebra secularis: qm ꝑ hec ad eternũ exitũ infeliciter introit. Exaltas me: dicit: id est: lõge facis a talib⁹. Nã cũ porta mortis sit cõuersatio scelerata multoꝝ: iure se ab ea dicit exaltatũ: qr p̃ceptis vitalib⁹ adherebat.

Al. I… tiones — **Vt annunciẽ oẽs laudes tuas: in portis filie syon. Exultabo in salutari tuo.** Gratissima est portaꝝ ista repetitio: vbi vnũ quidẽ nomẽ: sed res oino diuerse sunt. In illis mortis est ꝯdit⁹: in istis vitalis repit introit⁹. Liberat⁹ ẽ ex illis portis mortalib⁹: in istis portis ecclie q̃ beatitudinẽ tribuũt sempiternã: ꝓnũciaturũ se laudes dñi pollicet: ꝑ quas nomẽ ei⁹ eximium toto orbe celebrat. Syon eni reliquas mũdi generauit ecclias: qr ibi natũ est: vñ fidei nostre venisse cõstat exordiũ: qd̃ manauit lati⁹ in toto orbe terrarũ. Salutare pr̃is xp̃us est dñs: virt⁹ ⁊ sapiẽtia ei⁹: q nobis eternã requiẽ tribuit ⁊ salutẽ. Merito ẽ ꝓpheta in ipso se exultare dicit: vbi gaudij nullus ẽ finis.

Al. E… derun… — **Infixe sunt gentes in interitu: quẽ fecerũt. In laq̃o isto quẽ occultauerũt: cõpꝛehẽsus est pes eoꝝ.** In hoc ⁊ alio versu qui sequitur/retributio pctõꝝ potẽter exponit: qr ꝓpꝛia vnusq̃sq₃ iniquitate torquet. Infixas eñi dicit gentes: q̃ timore dñi nõ tenent: s₃ quibusdã clauis pctõꝝ ꝓbãtur esse cõfixe: vt nõ se valeant excutere: q̃s dura videnť ligamina cohibere. Quod ad iudeos non iprobe dicim⁹ ptinere: vt ita sint malis suis affixi: quẽadmodũ in cruce clauis dñm infigere decreuerũt. Laqueũ vero occultauerũt: quãtũ ad eoꝝ dicit votũ. Nã xp̃o celatũ esse nil potuit: q passionẽ suã imunera denũciatione p̃dixit. Cõpꝛehẽsus ẽ pes eoꝝ. Perseuerauit in metaphora laquei: quẽ superius dixit. Cõpꝛehensos eñi illos

S…

dicimus: ꝗs capitio nodosa ꝯstrigit. Pes
aũt significat gressus animi ⁊ desideriũ ꝓ-
uũ: qđ eos ambulare facit ad iudiciũ: sicut
Prouer.j salomõ in ꝓuerbijs dicit: Pedes eorũ in
maliciã currũt: ⁊ veloces sũt ad effunden-
dũ sanguinẽ. Cognoscet̃ dñs iudi-
cia faciẽs: i opib⁹ manuũ suaꝝ cõ-
phẽsus est pctõr. Vera nimis ⁊ abso-
luta sñia. Qm̃ tũc manifeste cogñscet̃ dñs iu
dicia facere: qñ pctõribus dabit̃ eterna cru-
ciatione torq̃ri. Hic em̃ q̃ sunt eis libata sce-
lera: relinq̃ creduntur forsitan impunita: ſ
vbi dies ille manifestationis aduenerit: ⁊
throno maiestatꝭ suę dñs insederit: tũc ge-
neralit̃ agñscet̃ opari iudicia sua: qñ hũanũ
gen⁹ siue a sinistris siue a dextris ei⁹ fuerit
arbitrio segregatũ. Hoc est em̃ iudicia ṽa
facere: vniuscuiusq; merita sine aliq̃ cõfu-
sione discernere. Seq̃t̃ sententię hui⁹ aper-
ta declaratio. Dic̃ em̃ vñ cogñscat̃ dñm vera
iudicia facere: scz qñ nexuosis opibus suis
pctõr astringit̃: ⁊ ſm actuũ q̃litatẽ dignaꝫ
recipit vltionẽ. Nã sensus ille oĩno vitan-
dus est: q̃ putat pctõrem sola delictoꝝ suo
rũ recordatiõe cruciãdũ. Nã si h̃ tm̃ suffice
Math.25 ret: q̃re diceret̃: Ite in ignẽ eternũ: q̃ paratus
Esa.66 est diabolo ⁊ angelꝭ ei⁹? Et illud: Vermis
eoꝝ nõ moriet̃: ⁊ ignis eoꝝ nõ extinguet̃.
Nõ em̃ h̃ loca tormẽtoꝝ negat pctõribus
dari: ſ ꝑ q̃litates opeꝝ suoꝝ eos dicit esse
torq̃ndos. Sẽtiam⁹ ǧ locũ pctõꝝ supplici-
is eẽ ꝑparatũ: intelligam⁹ intrinsec⁹ penale
maluꝫ: qđ scelerat̃ legim⁹ imminere. Nã vt
reuera cogñscamus btitudinẽ a dãnatiõib⁹
Luc.16. q̃busdã terminis eẽ diuisã: recordemur di
uitẽ oclos sbleuasse: pauperẽq; lazarũ in si
nu abrahe fuisse ꝯspectũ: se aũt flãmis vltri
cib⁹ deputatũ. Vñ ordo iste ṽitatis nulla
ten⁹ diceret̃: si pctõres maloꝝ recordatio
sola torq̃ret. Hęc sũt occulta filij q̃ titulus
ꝓdixit. Canticum diapsalmatis.
Quũ diapsalma: cui suppositũ ꝓ-
bat̃ ⁊ canticũ. Vñ nõnullos h̃ res
facit aduẽtere: diapsalma silẽtiũ nõ
putare. Aiũt em̃ fieri nõ posse vt canticiũ
silẽtij eẽ videat̃. Sꝫ res ista determinatõ-
nẽ q̃ in ꝑfatione posita ẽ oĩno nil impedit.
Hic em̃ canticũ nõ intruptionẽ ṽboꝝ tol-
lit: ſ futurã videt̃ indicare leticiã. Con
uertant̃ pctõres i infernũ: oẽs gẽ-
tes q̃ obliuiscũt̃ dñm. Venit ad terti
am sectionẽ: i q̃ pctõrib⁹ finẽ sb alacritate
animi ꝓnũciat eẽ venturꝝ. Cõuertant̃ dic̃:
ab hui⁹ mũdi delectatiõe tollãt̃: ne diuti⁹
possint i sua voluptate gaudere. Seq̃tur.
In infernũ: ne se crederẽt alibi eẽ mitten-
dos. Infernũ aũt dictũ ẽ ab eo: qđ illuc aię ET
iugiter inferãt̃: siue vt q̃dã volũt: a pte in-
feriore. Sed h̃ infernũ vult intelligi ꝑpetu
am mortẽ: ad quã sine dubio pueturi sũt:
q̃ dñi ꝑcepta ꝯtemnunt. Obliuisci aũt do- Ꝑ
minũ: ẽ erroꝛib⁹ supstitionũ: ⁊ ceno volu
ptatis inuolui. Nã ecõtrario illi⁹ memores
sũt: q̃ talia nõ req̃runt. Qm̃ nõ i finẽ
obliuio erit paupis: patientia pau
peꝝ ñ peribit i finẽ. Videns ꝓpha in
h̃ mũdo diuitib⁹ despectui eẽ paupes: ⁊ ob
liuiõi crudelissimę deputari: i finem sęculi
qñ dñs ad iudicãdũ venerit mũdũ: pau-
peres nõ dicit eẽ ꝯdẽnandos: ſ tũc magis
in memoriaꝫ dñi illos venire: qñ diuites
hui⁹ sęcli a regni ei⁹ munerib⁹ excludunt̃.
Et q̃re illi paupes a dño cõmemoret̃: expo
nit. Dic̃ em̃: patientia paupeꝝ: q̃ fidelissi-
mos coronat. Nã si q̃buslibet erũnis desit
patiẽtia: aĩa nõ põt eẽ ꝑfecta. Quapropt̃:
patiẽtia; est int̃ anxias tribulatiões sęculi: Ꝑ
vsq; ad finẽ mortꝭ i timore dñi: grarũ actio
iugiter obſuata: sicut dñs in euãgelio dic̃:
In patiẽtia vr̃a possidebitꝭ aĩas vr̃as. Cu Luc.21
ius rei tãta ṽtus est: vt etiã ipe dñs q̃ nihil
patit̃: patiẽs dicat̃. Exurge dñe nõ ꝑ
ualeat hõ: iudicentur gẽtes i cõspe
ctu tuo. Cũ de fine sęculi ꝓpha tractarꝫ:
aduentũ antichristi cordis illũiatione pro
spexit: ⁊ piculi magnitudine ꝑterrit⁹: mag
voce ꝓclamauit: exurge dñe nõ ꝑualeat
hõ. Ipe est em̃ hõ pessim⁹: quẽ hũana non
põt sustinere ꝯditio: in q̃ tanta erit ṽsutia
vel ptãs: vt sola dñi ṽtus ei⁹ possit supare
neq̃ciã. Gẽtes etiã petit celerrimo aduen-
tu iudicari: q̃ cũ ipo sęuissimo scelera mag
facturę sũt. Nã dũ occulta ptãte h̃ oĩa dñs
admĩstrꝫ: ibi tñ palã iudicare petit: vbi su
perbi nocere vlteri⁹ nõ sinet̃. Cõstitue
dñe legislatorẽ sup eos: vt sciãt gẽ
tes qm̃ hoĩes sunt. Euidẽti⁹ iã de ipo
dicit antixpo: vt talꝭ ꝑnceps det̃ pctõribus:
nõ q̃ eos regat: ſ cũ ipis vna depereat. De
niq; seq̃t̃: vt sciãt gẽtes qm̃ hoĩes sũt. Hoc

autem dictū minātis est: vt ad ꝯuersiōem potius inclinent q̄ de sceleris sui libītate ꝑsumāt. Legis enī verissimus lator solus est deus. Et quia ille cōtra ꝑcepta dn̄i mlta iussurus est: in maledicto ponit: vt eis ꝑue legis ꝯditor tribuat. Quod nō ad salutē sceleratis ꝓficiat: sed ad ruinā. **Ut quid dn̄e recessisti lōge: despicis i oportunitatibus in tribulatōe.** Infiecto Diapsalmate: venit ad q̄rtū membrū: vbi tp̄is illius mala ptractās afflictorū ꝯsideratiōe: dn̄o dicit more infirmitatis hūane: Cur recessisti lōge: non quod ille locū dereliq̄t: et ad aliud spaciū trāsferat: q̄ vbiq̄ totus est: sed quia recessisse credit: cū ꝯuenire tardauerit. Sed dū supius dixerit: qm̄ nō derelinq̄s q̄rentes te dn̄e: hic seq̄tur: despicis in oportunitatibus. Sed illud ꝯstat dictū ꝑaciter et definitiue: istud autē ꝓ gemētū anxietate ꝓlatū ē: Despici enī nos credimus: si vel mimo tp̄e differamur. Sed ille tūc magis vberius ꝑstat: cū magne patiētie nobis solatia submistrat. **Dū superbit ipius tūc icēdit pauper: cōprehēdunt i cogitatiōibus suis q̄s cogitāt.** Studiosius ē hec snia ꝑscrutāda: ne putet exinde iustus vir: quia pctōr in isto seculo videt extolli. Sed sic potius intelligendū ē: Supbit ipius: cū se effectu maligne voluītatis expleuerit. Tūc magis paup ad studiū ꝟtutis accēdit: quia dū viderit peccatorē nimis exaltatū: facile nouit eē casurū: et auidius ad hūilia tēdit: vn̄ se exaltādū potius eē ꝯfidit. Sed istis ipijs ac supbis ꝓuenit illa dānatio: vt debitis penis q̄si quibusdā vncis apphēdant: ne illos i lucē ꝓdire liceat: q̄ tenebrosis actibus ꝯdunt. Deus bone: q̄ntus horror est timē quē nō valemus effugere: sed dona hic illa odisse q̄ tuo ꝑcepto iubemur euitare. **Qm̄ laudat peccator i desiderijs aīe sue: et q̄ iniq̄ gerit bn̄dicit.** **Exacerbauit dn̄m pctōr.** Reddita ē cā q̄ pctōres cogitatōibus suis faciat illigari. Malus ei dū ꝑdicat extollit: nec de correctōe cogitat: cū laudator blādiens fuerit. Seq̄tur exaggeratio iniq̄tatis: vt ille bn̄dicat q̄ male potius actitare cogitat. Uexiste q̄ adulātiū falsitate decep tus: i magnā se supbiā dn̄atōis euexerit: quod ꝓprie de antichristo dat intelligi: qui fallentiū cateruis cousq̄ perducat: vt se non

Al. In cōsilijs quibus

Al. Iniquus benedicat

solū regē terrenū: sed etiā rex oīm ꝑdicet deum: sicut apls dic: Ita vt i tēplo dei sedeat: et extollat se sup omne quod colit et quod dicitur deus. Sed ista illi ꝓficiūt ad ruinā: Irritat enī rex dn̄m: vt falsus deus: falsis vincibus addicat. **Scd̄m mltitudinem ire sue nō inq̄ret. Nō est deus i cōspectu eius.** In exponēda voluītate antixpi ꝑseuerat: quia fm pctā sua dn̄m nō requiret. Dicēdo enī: fm mltitudinē ire sue: oñ ditionis illū turbulēta crudeliaq̄ facturū. Uex istius neq̄cie reddita est cā ꝯueniens: quia in ꝯspectu suo nō hz deū. O q̄ ꝓfunda cecitas est: deū an̄ oculos nō hr̄e. Nam si vltimū malū credit solis lumia nō videre: nōne apud supos: inferna patiūt: q̄ auctorē sacri lumis ꝓ sua mime cecitate respiciunt. De ipso q̄ neq̄ssimo: daniel ꝓpheta testat dicēs: Et extollet rex se adūsus omnē deū: et magnificabit sup oēm deū: et ad deū deorū loquet superba. **Polluunt vie eius in oi tp̄e. Auferūtur iudicia tua a facie eius: oīm inimicorū suorū dn̄abitur.** Sic de iustis dicturus ē: Bti imaculati i via: q̄ ambulant i lege domini: ita nūc de antixp̄o dr: omēs semitas hr̄e pollutas: id est: cogitatōes factaq̄ sordētia. Necesse est enī vt sint ꝯtaminata atq̄ polluta: q̄ ducatu pestiferi diaboli sordidant. Addit etiā nefariū scelus: vt cū vindictā in se respiciat eē dilatā: deū nō putet exercere iusticiā. Sic enī auferunt iudicia dei a facie impij: q̄n videt tardius venire: quod sceleriter meruerat sustinere. Et quod illi auget interitū: cum vitijs seruiat: oīm inimicorū suorū obtinere dicit principatū. Qua felicitate subuectus ad scelera ꝓnior erit: cum nullū sibi obuiā ire posse cognouerit. Qui tanta inferius ꝓprietate describitur: vt iam nō futurus: sed q̄si ꝑsens esse videat. Que figura dicit Characterismos: quādo aliq̄s: aut per formā describit: aut ꝑ actus ꝓprios indicat. **Dixit enī in corde suo: nō mouebor de generatōe i generationē sine malo.** His ꝟbis ꝓprie cogitationē antichristi designat: vel eorum qui eius famulātur arbitrio: q̄niam scriptū est: Imitātur ergo illū: q̄ sūt ex parte ipsius. Qui sibi ipse malicia faciēte dicturus est: nullam gentē intactam re-

2. The[ss.]

Al. Q[...]

Daniel

Al. In[...] nates[...]

Ps.

Sc[...]

Al. a

Sap.

linquã. Sed de ista natione me vlciscens:
ad aliã gentẽ iterũ trãsferar vindicand⁹:
vt omẽs studio prauo possit affligere: qui
ei⁹ visi sunt nisib⁹ obuiare. Actus vero su
os vno ꝟbo definiuit: q̃ñ se sine malo ni-
hil dicit esse factuꝝ. **Cuius os male-
dictõne ꝛ amaritudie plenũ ẽ: sub
lingua eius labor ꝛ dolor.** Neq̃ciã
ei⁹ duplici puersitate describit. In ore q̃p
pe habebit blasphemiã maledictiõem: cuꝫ
se dei filiũ mẽtiet. Amaritudinẽ: q̃ñ resul-
tatorib⁹ suis penã mortĩ indicet: ꝛ ad sup-
plicia iubebit puenire: q̃ cũ tanq̃ numẽ cõ
tempserũt adorare. Hec habebit i ore: que
locut⁹ est publice. Sub lingua ꝟo q̃d ait:
desigt eum cogitatões habere seuissimas:
vt cũ ipe sit perdit⁹: pdere cuncta festinet.
Quaꝝ reꝝ definitio: labor ꝛ dolor est. La
bor: cũ diuersis cladib⁹ affligit innoxios.
Dolor: cum martyres facit: q̃ñ sine labore
ꝛ dolore corpis ꝯsũmari nõ p̃t corona mar
tyrij. Sic vniuersa q̃ loq̃tur vel cogitat: pe
ri fece polluta sunt. **Sedet in insidi
is cũ diuitibus in occultis: vt inter
ficiat innocentẽ. Oculi ei⁹ i pau
perẽ respiciũt.** Cũ dicit: sedet i insidijs:
actus antichristi latronũ ꝯsuetudini com-
Sche parauit: q̃ occultas vias insident vt inter-
ficiãt innocẽtes. Que figura dicit Phan-
tasia: quotiẽs in ꝯcipiẽdis futuris visioni-
bus: animu⁹ pducit audiẽtis. Tale enĩ an-
tichristi regnũ dicit futuꝝ: q̃d ad martyrũ
coronam ꝛ infideliũ ruinã ꝯstet eẽ pmissũ.
Seq̃tur. Cũ diuitib⁹: hic significat multitu
dinẽ maloꝝ. Sepe enĩ in scripturis diuis:
diuites in malo accipiũtur: sicut pauperes
in bono. Interficere vero innocentẽ: est de
religioso facere sacrilegũ: eiusq̃ aiam per-
petua morte dãnare. Nã cũ dicat oc̃los ei⁹
in pauperẽ respicere: nõ respicit vt ꝓspici-
at: sed ad hoc intẽdit vt perimat. **Insidi**
Al. Abscõdito q̃si — Al. Speluca sua **atur in †occulto: sicut leo in †cubili
suo.** Leonem in cubili suo: antefatũ dicit
antichristũ: qui atrociter et dolose lacera-
turus est populũ christi. Inter initia eniꝫ
persecutio ecclesie violenta tanta fuit: vt
a paganis: proscriptionib⁹: tormẽtis: cedi
bus: christiani ad idoloꝝ sacrificia coge-
bãt. Altera fraudulẽta: que nũc per here-
ticos ꝛ falsos agitur christianos. Nouissi-
ma superest que p antichristũ predicat esse
ventura. Qua nihil periculosius: quoniã
erit violenta nimis: ex potestate regni sin
gularis: ꝛ deceptuosa miraculis: vt (sicut do-
min⁹ in euãgelio dicit) seducat si fieri põt Mar. 13
etiã electos. Proinde ad vim ptinet quod
positũ est: leo: ad dolos q̃d ait: i cubili suo.
Sic vtreq̃ iniq̃tates ei⁹ singulis sermoni-
bus intimant. **Insidiatur vt rapi-
at pauperẽ: rapere pauperẽ duꝫ at
trahit eũ. In laq̃o suo hũiliabit eũ.**
Iteratio insidiaꝝ: nimietatẽ callidi psecu
toris ostẽdit. Rape vero pauperẽ: signifi-
cat subituꝫ piculũ aie: ad q̃d ille nefandis-
sim⁹ trahere nitit innocẽtes. Deinde ad ex
positionẽ ꝟboꝝ: seq̃tur decora repetitõ. Nã
vt nõ putares paupem raptũ: aut fisci de-
bito: aut interpellatione cause ciuilis: ge-
minauit rape paupeꝫ. Et mox causam pse
cutiõis annectit: dum attrahit euꝫ: id est:
dũ illũ a veritate culture ad nois sui vene-
rationẽ molit adducere. Et ne adhuc istõ:
attrahit eũ: dubiũ habere potuisses: addi
dit: In laq̃o suo humiliabit eũ. Laqueus
significat quo simpliciũ corda capiũt: ꝛ ve
lut nodo puersitatis lamẽtabiliter alligan-
tur. Hũiliabit aũt: bñ dictũ ẽ: q̃ñ de ꝟa re
ligiõe sine dubio cadũt: q̃ ad insana dog-
mata pducunt. **Inclinabit se ꝛ cadet
cum dominat⁹ fuerit paupeꝝ.** Hic
tam de ipo tyrãno dicit: q̃ in dei seruos p-
missa ptãte grassabit. Inclinabit se: id est:
cũ animũ suũ nimia pditoꝝ acq̃sitõe remi
serit: ꝛ q̃si maloꝝ copia crapulat⁹: in aliq̃d
ociũ post sctõꝝ penas afflictiõesq̃ puene
rit. Tũc q̃ de sua ꝑsumptione neq̃ssim⁹ ca-
det: q̃ñ illi cũ suis seq̃cib⁹ superuenerit repẽ-
tin⁹ interit⁹. Finẽ q̃ppe seculi nescit: quo-
niã eũ dñs i sua ptãte ꝯstituit. **Dixit eñ
in corde suo oblit⁹ est deus: auer-
tit faciem suam ne videat vsq̃ i fi-
nem.** Nimis stulta cogitatio. Creditur⁹ ẽ
deum dissimulare: cui honorẽ sacrileg⁹ co-
natur eripere: putans eũ fideles suos nol-
le respicere: cum ꝓpter ipm doceant omia
penalia sustinere. Ignar⁹ ꝟitatis: cõtraria
suspitione mouebit: nec intelliget q̃d seq̃-
tur: Ne obliuiscaris pauperũ in fineꝫ. Nõ
enĩ dicit: nihil eos esse passuros: ꝫ nullate
nus vsq̃ in finẽ deserẽdos eẽ. Exur-

ge domine deus meus et exaltetur manus tua: ne obliuiscaris pauperum in finem. Decursis quattuor partibus: nunc exaltatiue propheta se conuertit ad quintam: supplicans fieri quod tamen sciebat esse venturum. Exurge dicitur: citius surge: hoc est: velociter veni. Exaltetur manus tua. Manus operationem significat. Sed ista dei operatio iudicium est: quod expectamus esse venturum. Illud enim desiderabat venire: vbi iste superbus posset occumbere. Ne obliuiscaris pauperum in finem. Contra quos impius dicebat: Auertit faciem suam: ne videat vsque in finem. Nunc rogat ne secundum votum antichristi obliuiscatur pauperum in fine seculi: vbi futura est retributio meritorum.

Propter quid irritauit impius deum: dixit enim in corde suo non requiret. In hoc versu mirabili breuitate: et sciscitatio premittitur: et responsio apta consequitur. Introgatiue enim pronunciandum est: propter quid irritauit impius deum? Deinde respondendum est: dixit enim in corde suo: non requiret. Constat quippe ideo dominum irritatum: quoniam cum impius facta sua non putabat posse requirere. Sed inueniet memorem quem sperabat oblitum: et vsque ad immensum sentit recipi: quod pre multitudine delictorum credebat in memoria non teneri. Uides quoniam tu laborem et dolorem consideras: vt tradas eos in manus tuas. Istud iam probatori domino cum gratulatione dicendum est: vides quoniam tibi nullus illudet. Superius enim dixerat: Sub lingua eius labor et dolor: hec nunc verba repetit: Uides quia laborem et dolorem consideras: que et ille perfidus dum sub lingua sua haberet: id est: in cogitatione reuolueret: cognosci penitus non credebat. Consideras profecto: quando in tuis manibus: id est: iudicio traditus non euadit: sed digna factis recipit: qui vacandum ab sceleribus non putauit. Sic omnis potestas penes deum esse declaratur: quia peccatores ipse sibi et tradit et punit. Nam quod per ministros eius geritur: ipsius virtute sine dubitatione completur. Quo fugiat: quem tanta virtus insequitur? Committat licet scelera: et diuersorum hominum subuersione pascatur: quicquid fecerit non erit impunitum: cum eterna damnatione torquebitur. Tibi enim derelictus est pauper: pupillo tu eris adiutor. In medium deductis impiis atque punctis: redit ad iustos: vt sicut illi digna factis receperunt: ita isti promissa premia consequantur. Nam cum dicit: Tibi derelictus est pauper: ostendit quoniam quod illi derelinquitur: nulla vtilitate fraudatur: quoniam hoc est pio principi dimitti: quod bonis omnibus tradi. Pauper enim dictus est a paruo lare. Relictum ergo dicit pauperem deo: vt omnes videant quia bona possint de eius reportare iudicio. Pupillum vero dicit: non cuius genitor carnalis occubuit: sed cui pater sepultus est mundus. Nam multos pupillos inuenies orbatos parentibus visibilibus: et sunt blasphemi abligurritores: et quod in illa etate creberrimum est luxuriosi: et hi probantur a domino alieni. Sed ab illis pupillis diuidi non potest adiutorium dei: quorum pater diabolus in actione facinorosa probatur extinctus. Et intende quod dicit: tu eris adiutor: vt cum carnaliter affligi videas eos: non dubites esse liberandos.

Contere brachium peccatoris et maligni: et requiretur delictum eius nec inuenietur. Ante oculos prophete: antichristi nequicia redit: et rogat ne illi bacchari diutius liceat in sanguine beatorum. Contere: id est: ad nihilum redige. Brachium eius: dicit potentiam: qua peccatores male vtebantur: quia insequiter impia faciebat: et hoc nomen ab eo singulariter meruit: quoniam in sceleribus similem non habebit. Malignus: quia iniquus dissuasor erit: vt quos terrore non potest peruertere: saltem conetur per noxia premia declinare. Delictum autem eius: dicit commissa peccata: quod licet singulariter pronunciatum sit: innumerabilia tamen eius extabunt sine dubitatione peccata. Omnia siquidem facta ipsius ac dicta: peccata sunt: cuius vniuersa vita delictum vocatur. Additur: Nec inuenietur: quia dubium non est perire scelestam potestatem: cuius damnandum constat auctorem. Regnabit dominus in eternum et in seculum seculi: peribitis gentes de terra illius. Extincta clade generali: ad futurarum rerum ordinem venit: quoniam interfecto antichristo: domini regnum eternum: piumque munificumque venturum est. Permittitur enim nimis peruerrere scelestum malum: vt gratius regnum domini suscipiatur optatum: vbi iam beatorum adepta securitas condescat: nec vlterius formidentur insidie quas magis sanctus vir in hoc mundo cogitur sustinere. Gentes autem: posuit peccatores et impios: qui feraliter viuunt: nec domini legibus obsequuntur. De terra illius: regnum significat domini saluatoris: quo soli beatissimi perfruuntur.

Desiderium pauperum exaudiuit dominus

Ad prepa rationē tcōcupiscētiā cordis eorū exaudiuit
auris tua. Bñ vota iustorū ḋbis ɔgruis
exprimunt. Dicit enī: desideriū pauperū: q̄ḋ
sit semꝑ amore ꝑmisso: vt illic eū euidēter
videre cupiāt: vbi nūc etiā mentis lumine
trāsferūt. Seq̄tur. Cōcupiscētiā cordis eo
rū. Hoc ḋbū constat esse violēt⁹. Cōcupi-
scentia enī ibi dicit: vbi ɔcurrat quodāmō
aīe virib⁹ aliq̄d ardore mentis appetit. Se
q̄tur. Exaudiuit aurꝭ tua. Quod regulant
debem⁹ adūtere nihil in deo corꝑaliuz esse
mēbrorū: sed virtutis ei⁹ effect⁹ q̄ audit au
ris vocat: q̄ videt oculus: qua perficit ma-
nus. Vez hec dicta cōdāt memorię: ne q̄r
crebro repeṅēda sunt: nos ipa repetendo
fastidiū facē videamur. Judicare pu
pillo ⁊ hūili: vt nō apponat vltra
magnificare se hō sup terra. Ecce au
ctoritate ꝓphetica cōmonemur: nō solum
quēlibet pupillū: ꝯ pupillū ⁊ hūilē deo eē
ꝯiussimū. Nā cū dic: iudicare pupillo ⁊ hu-
mili: significat ꝓ ipo posse ferri sñiam. Sz
cuz hūilis ḋr: iustissim⁹ approbat. Seq̄t q̄
diffinitiua ꝓmissio: nō illa q̄ dicta sūt fieri:
vt vlteri⁹ a nullo hoīz ꝑmittat excedi. Tūc
siq̄dez oīa mala finiēda sūt: qñ auctor oīm
pctōrū cū sua plebe dānabit. Hec sūt occul
ta filij: q̄ psalmi hui⁹ titul⁹ canit. Nam licz
ꝑ q̄dam indicia freq̄nter videantur edicta:
qñ tñ veniāt hoīb⁹: incognita hñt. De ipo
Mar.13. enī die dñs i euāgelio dic: De die āt illa et
hora nemo scit: neq̄ āgeli celorū: neq̄ fili⁹
nisi pr̄ solus. De q̄ loco btissimi pr̄es: hyla
rius ⁊ augustin⁹: ecclię sctā lumina: plima
⁊ luculēta dixerūt: iudicātes eē nefariuz si
illa oīpotēs ḋbi humanatio aliq̄ḋ de futu
ris igrasse putaret: quod pr̄em sare ꝑdica-
Joh.21 uit. Nā cū petr⁹ in euāgelio dicat: Dñe tu
oīa nosti: tu scis q̄r amo te. Itez ipe dñs di
Joh.16 cat: Oīa q̄ habet pr̄ mea sunt: vtiq̄ patris
oīa nō hret: si quod pr̄ nosset ille nesciret.
Sed ita salutariter ac ḋaciter credendū eē
Sche docuerūt: vt ꝑ figurā Metonymiā: id est:
trāsnominationē: q̄ in scripturis sacris se-
pi⁹ inuenit: debeat itelligi: q̄ ḋ vtilr suos fa
ciat nescire sbiectos. Nā i genesi: abraā de
Gen.22. us dic: Nūc cognui: q̄m times dñm deū tu-
um: id est: nūc te cog̃scere feci. Sic ⁊ ḋ posi
tū ē: nescio: id est: nescire vos facio. Nā ip
Math.25 se dñs alibi sitr dicit: Nescio vos: cū vtiq̄

quos damnabat ignorare nō poterat. De-
niq̄ interrogat⁹ de ipo articulo dic: Nō est Luc.21
vestrū nosse tp̄a vel momēta. Nō enī dixit: et Act.1
nō est meū: vl nō est nr̄m: ꝯ ait: nō est vr̄m
sare: sic vtrūq̄ seruatū ē: vt ⁊ hoīes igno-
rarent q̄ illos nō oportebat agn̄scere: ⁊ hoc
dei fili⁹ neq̄q̄ carnis infirmitate nō sciret.
Quod si maiestatē illam (quod dici nefas
est) tetisse ignorātiam suspicemur: fortior
vtiq̄ inueniret ignorantia q̄ diuina natu-
ra. Quę vt stulte dicā: opprimere valuit ꝓ
uidentiā ꝑ quā omia sunt creata. Sed cuz
hec nimis doceāt absurda: credere dignū
est totā trinitatē: cui vna atq̄ oīpotēs na-
tura ē: oīm rez indefectā sp̄ hr̄e noticiaz.
Conclusio Ompleta ē psalmi gra
c phi denunciata ꝓmissio: reserata
sūt filij occlta miracla. O ingētes
⁊ admirabiles cāę: q̄ q̄uis exposite videāt
adhuc tñ sine dubitatōe secretę sūt. Nā cū
ꝑdicunt: nō habēt incognite: dū ignorāt
qñ veniūt: adhuc obstrusę eē monstrant.
Sic ⁊ secretū ē quod dicit: ⁊ quęrentibus
nō tacet. Quapropter effusius dño suppli-
cemus: vt nob emēdationē saluberrimam
cōferre dignet: q̄r sine excusatione peccat:
cui retributio pctōrū ꝑdicit eē vētura. Mē
te q̄ retinendū ē: hūc psalmū esse ꝓmum:
in quo aduētus ꝓphetat antixp̄i. Numer⁹
q̄ ꝑsens ⁊ illud occultū ꝓbat aperire: q̄ḋ
nona hora dñs emisit sp̄m. Nam cum inter
alia ⁊ de passione ipius psalm⁹ iste locut⁹
sit: merito ⁊ ꝑ calculū suū transitus ei⁹ hō-
rā annūciat: quando etiā crucis ipius nō-
scitur narrasse mysteria.

Explicit expositio in psalmū nonum.
Incipit expositio in psalmū decimum.

In finem psalmus dauid.

Um freq̄nter i titul posituū videat
d in finē: ⁊ intētionē mētꝭ nr̄ę ducat
sp̄ ad dñm xp̄um: tñ ꝓpt diūsa mi-
racula positū esse nō dubiū est. Mō enī in
dicat gl̄iosissimā passionē: mō triumphalē
⁊ admirabilez cūctis gentibus resurrectō-
nem: nūc aūt sanctā fidez declarat: in qua
heretici digladiant ɔtra fidelissimos xp̄ia-
nos. Ita fit vt iugiter tendat ad christuz:
q̄uis diuersis significationib⁹ inueniatur
aptatū. Quod etiā in reliq̄s psalmis si aci
em mētis intēdas: cognoscis eē faciendū.

De psalmo aūt τ dauid: illa memīsse sufficiat: q̄ superi⁹ dixisse cogscimur. Sciendū tñ hūc psalmū ꝓlatū esse ad hereticos destruendos. **Diuisio psalmi.**

p Salm⁹ hic tot⁹ ad personā ꝓphete referend⁹ ē. Primo capite de insidiatorib⁹ dicit hereticis: q̄ nitunť catholicos in suā ꝯuertere prauitatē. Scd̄o dn̄i iudiciū cōmmnať: τ q̄d in illa retributione sustinere possint euidēter ostēdit: vt iusticiā domini metuentes: supersticiosas falsitates desinant. **Expositio psalmi.**

I**N dn̄o confido quō dicitis aīe mee: trāsmigra in mōtē sicut passer.** Hoc schema dr̄ ceononema: id est: cōicatō ꝯsilij. Qd̄ fit frequenter: q̄n aut cū aduersarijs: aut cū adiutoribus v̄ba miscem⁹. Ad ꝑsuasores q̄ppe hereticos h̄ sermo dirigiť: q̄ volūt loq̄ qd̄ impiū est: vt ꝯtētionib⁹ ꝑuis seducāt aīas innocētes. Hic ergo vir fidelis dicit: cū ego sim in religionis fixo cacumine cōstitutus: quēadmodū mihi suadetis: trāsmigra i mōtem: id est: ad hereticā ꝑuitatem: mētiētes ibi eē xp̄z: vbi v̄itas nullū ꝓbať h̄re vestigium. Mons eñ i scp̄turis diuīs equoc⁹ est: qd̄ dissimilib⁹ reb⁹ ꝓ aliq̄ cōꝑatione deputať. Frequēter eñ τ in bono τ i malo ponitur. Nā cū in bono mōs dr̄: firmitas ei⁹ cōsiderať: τ honorabil' altitudo. Cū in malo: stupor mētis τ eleuata sup̄bia. Sic vnū nomē diuīsis reb⁹: ꝯsideratis q̄litatib⁹ ꝯgruēter aptať. Passerū q̄ꝫ plura sunt genera. Alij gaudēt ad foramīa parietū: Alij valles roscidas req̄runt: Nōnulli mōtes appetūt squalētes. Sꝫ nūc de ill' dic̄ q̄ ad altissima loca terraꝝ leuissima volūtate rapiūť: vt his merito siles estimēť q̄ ad neq̄ssimas ꝑdicatiōes leuitate incōstantis animi trāsferunť. **Qm̄ ecce pctōres intenderūt arcū.** Arcū: mādata diuīa debemus adūtere: q̄ heretic⁹ tractās: τ in sua ꝑuitate ponēs: ad vuln⁹ aīe tēdit opandū: vt si ad salutē cōpungat: s̄ eterna morte trāsfodiat. Et bn̄ arc⁹ poniť in sacratissimis scripturis: q: i vnū duo testamēta ꝯiūgēs: aut defensionē tribuit: aut ruinā: sic apl's dic̄:

2.Cor.2 Alijs q̄dem sum⁹ odor mortis in mortē: alijs odor vite i vitā. **Parauerūt sagittas suas i pharetra: vt sagittēt i obscuro rectos corde.** Permanet in cōꝑatōne sagittarij. Nā sic iste habet sagittas in pharetra: ita ille gestat i corde v̄ba venenosa. In obscuro v̄o: siue cū ꝑsecutiōib⁹ ꝑturbať eccl'ia: q̄n timore ꝑiculi carnales hoies credūť facili⁹ īmutari: siue i abscōdito ꝯsilio: cū optimi⁹ putāt xp̄ianos decip̄e: quādo eos iudicāt sua ꝯsilia nō videre. Sꝫ cū dic̄ rectos corde: īsidias eoꝝ ostēdit inanes τ vacuas. Recti eñ corde nō sūt: nisi q̄ nulla iniq̄ decipi ꝑsuasiōe potuerūt. **Qm̄ q̄ ꝑfecisti destruxerūt: iust⁹ aūt q̄d fecit?** Idē ꝯ ip̄is hereticis dic̄: destruxisse illos legē dn̄i: cū interp̄tatiōib⁹ falsis scp̄turas sctās lacerare moliūť: ꝯūtētes in q̄rundā necē q̄ a dn̄o ꝓphetata sunt ad salutē. Subiūgiť etiā defensio dn̄i christi. Dicit eñ: si hoies voluerūt eq̄tatē iniq̄ interpretatōe s̄uertē: cur accusant eū q̄ iuste locutus ē? Errores eñ: nō de p̄cepto trahūt: s̄ de neq̄ssima sua volūtate ꝯcipiūt. **Dn̄s in tēplo sctō suo: dn̄s in celo sedes ei⁹.** Exprobrať his q̄ falsa sentiūt: de religione verissima: ad scd̄m caput ꝓph̄a peruenit: in q̄ iā iudicia dn̄i dic̄ esse ventura: vt hūana ꝑuersitas saltē se ꝯsiderata dn̄i districtōe recorrigat. Et vt innocentē decipi aliq̄s nō putaret impune: dn̄m dicit i vno q̄ꝫ religioso ꝯsistere: sic ait apl's: Si q̄s tem- j.Cor

plū dei violauerit disꝑdet illum de⁹. Templum eñ dei sanctū est quod estis vos: vt sciat hereticus a deo se posse disperdi: a q̄ noscuntur corda recte credentiū possideri. Celū eñ: sctōs viros significat: q̄s p̄sentia maiestatis sue diuinitas insidere digr̄tur. Et q̄ꝫ pulchre suborť laus rei lese. Qualis eñ honor: q̄lis est glīa suscip̄e creatorē: quem nō est dubiū bonos semp̄ inuisere? **Oculi ei⁹ i pauperē respiciūt: palpebre ei⁹ interrogāt filios hoim.** Sic infelices sunt a q̄b⁹ auertiť: ita bt̄i reddunť ad q̄s ꝓpitius respicit de⁹: q̄m intuit⁹ ei⁹ bn̄ficiū est: q: pctōꝝ tenebris non offendiť qui tāta claritate lustrať. Nam τ lapsus petr⁹ redire tūc meruit: q̄n eū clemētia diuinitatis aspexit. Et intēde qd̄ ꝑus posuit oc'os: post v̄o palpebras. Palpebre dicte sunt a palpitando. Sūt eñ q̄daꝫ luminū thece: τ q̄si folles oculoꝝ: q̄s claudim⁹ dormiētes vt fatigatū corpusculū reparare possim⁹. Et

Ergo q2 in dño mēbroꝝ ministeria p allegoriā freq̄nter aptant̄: dicit eū nō solū qñ intēdit ocul̄: ꝟ etiā tūc reqrere: id est: ꝯsiderare filios hoīm: cū ea negligere q̄si dormiens estimat̄. **Dñs introgat iustū τ ipiū: q̄ aūt diligit iniq̄tatē odit animā suā.** Nō est iproboꝝ derogatio cogitāda: qñ dñs iustū reqrit τ ipiuz: q̄ oīa sub ꝟitate discernit. Quod ideo d2: vt hoīum desideria opiniōes fatue nō seducāt: sed vnusq̄sq3 circūspiciat cōsciam suam: de q̄ nouit solū dñm ferre iudiciū. Seq̄t̄ breuis τ manifesta snīa. Quid ē diligē iniq̄tatez: Odisse aīam suā. Sic eñ se persequtur qui diabolum seq̄tur: dum illas semitas commeare vult: q̄ ad penaꝝ loca fugiēda pducūt. **Pluit sup pctōres laqueos: ignis τ sulphur τ spūs pcellaruz: ps calicis eoꝝ.** Pluit: ad ꝟba p̄dicantiū retulit celo manātia: q̄ p̄ussimi imbres sunt: perfidis autē igniti laquei. Illi enim bene intelligēdo inde fructificāt: isti male tractando: animas suas nodo peruersitatis strangulāt. Ignis est: qñ eos flammea cura ꝯsumit. Sulphur: q2 cogitatiōes eorū ꝺtestabili fetore sordescūt. Spūs pcellaꝝ: dū se tumultuosa mente cōfundūt. Pars calicis eoꝝ: id est: mensura q̄ pollut̄ actib⁹ ebriant̄. Calix autē τ in bono dicit̄: vt est:

Ps.22 ET Calix tuus inebriās q̄3 preclarus est. Calix enim mēsura est qua potant̄ anime. Calix autē dictus: eo q᷑ assidue calidam soleat suscipere potionē. Macrobius q̄3 theodosius: in quodā ope suo: gentē dicit cylicranoꝝ fuisse iuxta heraclez cōstitutā: cōposito nomie απο του κύλικοσ: quod poculi gen⁹: vna littera imutata calicez dixit. Unde h̄ nomē memorie cōstat infixū.

Quā iust⁹ dñs τ iusticias dilexit: eq̄tatē vidit vult⁹ eius. Fit q̄3 de eq̄tate eterni regis: decora ꝯclusio. Iustuz dicit dñm amare iusticiā: q2 nescit alios respicere: nisi q̄ norīt custodire iusticiā. Adiecit: eq̄tatem vidit vult⁹ ei⁹: illam scz eq̄tatem quā tamē pp̄itius ipe cōcedit. Nō eñ q̄cq̄3 ex se pbi hūanitas habet: nisi qd a dño bonoꝝ oim suscepit largitore. Uultus vero h̄: pp̄itiatiōez dñi significat. Nā

Ps.33 τ i alio ps̄. legit̄: Uult⁹ aūt dñi sup faciētes mala. S3 qm̄ h̄ dixit eq̄tatē vidit: p eq̄tatē gr̄ā ipius fecit itelligi. **Conclusio psal.**

Quam bene versutias hereticoꝝ τ retributiōes eoꝝ: psalmus iste mirabili breuitate complex⁹ est: vt q̄rum futuras penas agnoscam⁹: ab eoꝝ p̄uitatib⁹ arceamur. Est eñ i numero ipo τ virtus sācta decalogi: qui humane vite puenit gl'osissim⁹ institutor. Nam sicut ille hominū vitia cōdemnat: sic et iste sensum inique predicatiōis impugnat: tāto a maiore periculo liberans: q̄3to plus est in fide delinquere: q̄3 carnis fragilitate peccare. Merito ergo τ hic psalmus hunc numerū tenet: qui sensus nr̄os in orthodoxa credulitate pfectissima institutiōe cōfirmat. Nā τ i euāgelio: bon⁹ seru⁹ offerēs decem talēta laudat⁹ est: τ ptātem sup̄ decem ciuitates accepit in premiū. Apostol⁹ q̄3 in magnū sacramētū: verbū dñi decē scpsit ecclīis: significās sacre doctrīe plenitudīe hāc cōpleri q̄3titatē. Nā τ numer⁹ ipe i magnā ꝟtutē laudē q̄3 collect⁹ ē: q̄ licz i extēsuz calculū infinitū q̄3 tēdat̄: ipe tñ i semetipo sp crescēti sūma reuoluit̄: τ pp̄e vt cū nihil recipiat extraneū: magnū de se facere videatur augmētū. Hic etiā merito d2 dec⁹: qm̄ a decore nomen accepit. Luc.19.

Explicit expositio in psalmū decimū.

Incipit expositio in psalmū vndecimū.

In finē p octaua die psalm⁹ dd.

Octaua: vt i sexto ps̄. iā dictū ē: ad eternā ptinet requez. Nā octauū diē mūd⁹ iste n̄ recipit: ꝟ finito septīo redit sp ad p̄mū. In ist̄ eñ dieb⁹ pl'alis ē nūer⁹: ille āt singl'ar̄ accipit̄ q̄ nll'o succedēte narrat̄. Quapropt̄ dicēda ꝟt⁹ ē psalmi: vt p e⁹ intētōez iscp̄tio tituli facil⁹ possit itelligi. Petit itaq3 pp̄ha: iniq̄tatē mūdi isti⁹ ꝺstrui vt ad illā ꝟitatē future pmissiōis debeat puenire. Sic illō ipturbabile regnū significat̄: qñ ei⁹ btitudo idesinēt̄ expetit̄. Merito ḡ huic ps̄. octau⁹ dies aptat⁹ ē: vbi seculi isti⁹ ꝯsuetudo vitiosa deserit̄: τ illi⁹ venire inocētia postulat̄. Certa ꝟo h⁹ titli ꝟba: p̄cedētib⁹ expositionib⁹ pbāt̄ eē notissima.

Diuisio.

Prima pte pp̄heta a mūdi isti⁹ p̄uitate saluū se petit fieri: qm̄ dolosi atq3 supbi potētiā dñi scelerati oblocutōib⁹ abnegabāt. Scda: p missiōez p̄ris p oipotentē filiū p̄dicat esse

faciendaz: eloquia dñi sb breuitate collaudās: sicut pus smones impios arguebat.

Saluū me fac dñe Expositō
s' qm̄ defecit sctūs: qm̄ diminute sūt ṽitates a filijs hominū. Studiose discutiam' h̄ pncipium psalmi: qm̄ magr̄ schematū decore formatū est. Exclamat eñi ad dñm sbito pph̄a: vt de ipa formidīe appeat picli magnitudo. Deinde p figurā synatrismos: vsqz ad
Sche diuisionē ↄgregat mlta q̄ timuit. Qd̄ schema int̄ violētissimas figuras accipit̄: quādo plurima res in vnū: ⁊ mlta crimia colligūtur. Nā cū h̄ seculū respiceret aīas multiformit̄ ingrauare: saluū se petit a dño fieri: apud quē verā medicinā nouerat iueniri: sctm̄ dicens abesse de mundo: vbi tanta maloꝝ inesse cog̃sciẗ mltitudo. Hoc q̄tuz ad hoies ptinet/ dr̄: ceteꝝ ille vbiqz pñs eē cog̃sciẗ. Et ne hr̄etur ābiguū qd̄ dixit: dfecit sctūs: cōsequit̄ diminutas eē ṽitates a filijs hoim. Alit̄ eñi sanct' deficere nō poterat: nisi fuisset int̄ hoies veritas imminuta. Qd̄ argumētū dr̄ a ↄseq̄ntib': qñ illud
Cop qd̄ p̄mittit̄: seq̄nti dictione firmat̄. Veruz cū dicit: diminutas: depuata dei munera culpis hoim euidēter oñdit: q̄ collata sibi bñficia ppria puersitate cōmaculāt. Et intuendū qd̄ plurali nūero sunt posite veritates: cū vna sit ṽitas. Sed cū ṽtus ei' p vnūquēqz hoiem celesti dispēsatiōe tribuitur: mltas eē testamur. Ut dicere solem': pphetia dauid: pphetia hieremie: euāgeliū matthei: euāgeliū iohis: ceterosqz qui hui' rei honore floruerūt: ita ⁊ ṽitates enūciam': qñ q̄litas ei' p indiuiduas ptes humanis mētib' dñi largitate p̄stat̄. Pōt etiam ⁊ ad iudeū pplm competenter aptari: q̄ donis celestib' vacuat' credere nō voluit: quē tantoꝝ videntium turba pphetauit.

Uana locuti sūt vnusquisqz ad primū suū: labia dolosa in corde
Al. nō hʒ **⁊ corde locuti sūt mala.** Uana: falsa significat: iuxt̄ illud qd̄ supius dixit. Diminute sunt ṽitates a filijs hoim: qñ ↄ dñm christū testimonia q̄rebāt: ⁊ semetipos p̄uis susurratōib' excitabāt. Proxios aūt significat: nō tā cog̃tione gener̄: q̄ꝫ sceleris pticipatiōe sociatos. Nā qd̄ dic̄: i corde et corde: q̄tiēs volum' dolosos exp̄mere: duplicia coꝝ corda dclaram': sic salomō dic̄: Uir duplex aīo: incōstās ē i oib' vijs suis. Qñ aūt simplices cupim' indicare: vnum cor in eis eē testamur: sic i actib' aploꝝ legit̄: Mltitudīs aūt credētiū erat cor vnuz ⁊ aīa vna. Sic ⁊ bilingues dicim': q̄ i vna snīa mime pseuerāt. Et respice p̄dictas res q̄lis fuerit secuta snīa: Locuti sunt mala. Nccē eñi erat vt mala loq̄rēt̄: qui duplicia corda gestabāt. Act. 4

Disp̄dat dñs vniuersa labia dolosa: ⁊ liguā magniloquā. Seq̄t̄ snīa gnālis: sic solz lege sancti: qñ vn' peccat ⁊ vniūsale malū seueritas pmlgat ac ↄdēnat. Disp̄dat ↄ adunatiōez dr̄ iudeoꝝ: vt passim pereāt q̄ i vna sep̄uitate collegerāt. Ligua ṽo magniloq̄ ē: q̄ sibi aliq̄d magne ptāt̄ assumit: nec itelligit̄ a creatore datū: dū euētus rex sibi putat eē sbiectos: sic apocalyps̄ de antixpo P
dic̄. Uidi i cornu illo qd̄ erat excelsius: os loq̄ns mag̃. ⁊c̄ Et ne i bono liguā magniloquā potuisses accipe: p̄misit: labia dolosa. Apoc
Cōsidera ṽo pietatē dicētis: qd̄ ñ hoib': q̄ mlti ex ipis ↄuētēdi erāt: s ipis vitijs imp̄cat̄.

Qui dixerūt: linguā nr̄az magnificabim': labia nr̄a a nobis sūt: q̄s nr̄ ē dñs: Illos expōit q̄ i pspis rebus nimia loq̄citate turgētes: gl̄iam suam exaltare p̄sumūt: ⁊ ponūt i ppa ptāte: qd̄ se demētes a dō ñ itelligūt accepisse. Hos paulisper interrogo: q̄re ñ sūt garruli: cū supuenētib' cur̄ stupida taciturnitate ↄstricti sūt: Defigētes eñi vult' i terrā: claudūt ostia labioꝝ: ⁊ tāq̄ꝫ liguā pdiderit: sic ↄfusis mētib' obmutescūt. Adde egritudinū varios casus: vt freq̄ter ñ sit idone' cibuz petē: q̄ videbat̄ de labioꝝ se ptāte iactare. Tūc si psit dicāt: labia nr̄a a nobis sūt: q̄s nr̄ ē dñs: Istud āt: q̄s nr̄ ē dñs: sacrilegoꝝ ṽbo repetit̄. Que figura dr̄ Anthsagoge: id est: ↄdictio. Sc

Propt̄ miseria īopū ⁊ gemituz pauperꝝ: nunc exurgam dicit dñs. In his duob' ṽsib' sbtilr̄ pr̄is ⁊ filij īspiciēde psone sūt: vt nob itelligētie ↄfusio possit auferri. Nā postq̄ꝫ arguit eos q̄ de dñi fūdēdo sāguie tractauerūt: vēit ad scdāz ptē in q̄ ppha voce pr̄is rsurrectōez pmittit dñi saluator̄. Aliēa ei ṽba referre possum': cū tñ psōe nr̄e ñ mutam' eloquz. Intelligā' āt q̄ sit pietas h̄ creator̄: qñ p

pter miseriã iopũ ⁊ gemitũ pauperꝫ clarifi
catꝰ ē dñs xp̃s: ne eiꝰ fideles diutia tribula
Sche tiõe grauarẽt. Exurgã. Metaphorice dictũ
ē illũ exurgẽ q̃ nescit hũana ĩbecillitate re-
cubare. Sꝫ exurgã dic: apparea: ⁊ manife
ster in filio: Una eñ ꝟtus ⁊ indiscreta ma
iestas est. Apparet eñ ⁊ manifestatᷣ pat in
Joh.14 filio: sic ip̃e in euãgelio dic. Qui me videt
Al. In videt ⁊ patrez. Ponã ĩ sup salutari
meo: fiducialr agã i eo. Salutare suũ
dicit pr̃ ꝟbũ suũ: qđ est caro factũ: p qđ vi-
ta mortalibꝰ venit: dũ ois credẽs salutem
copiosa largitate ↄsequtur. Et qđ sup eum
ponit: Cõsolationẽ scꝫ: quã supiꝰ dixit ino
pũ ⁊ pauperꝫ: qđ dño resurgente saluatore
fidelibꝰ ꝑuenisse manifestũ est. Fiducialr
agã: ptãs oipotẽtię pr̃ıς declaratᷣ: qꝛ reue
ra ille fiducialr agit: cuiꝰ volũtati nll's p̃ua
let obuiare. Sic ⁊ de xp̃o i euãgelio dictuz
Math. 7. est. Erat eñ docẽs eos tanq̃ ptãtem hñs:
non tanq̃ scribę eoꝫ ⁊ pharisei. Sed ptãs
pr̃is: filij fiducia ē: sic filij fiducia: ptãs est
pr̃is: qđ toti trinitati ꝑ vnitate naturę cer
tũ est ↄuenire. Eloq̃a dñi eloq̃a ca-
sta. Postq̃ dixit ꝟba pr̃is: eadẽ ip̃a laudã
do ↄfirmat. Nã sic omia ↄtigerũt: quẽad-
modũ ꝓmissa noscũtᷣ. Quid sint ĝ eloq̃a
dñi: sb breuitate ↄfiūtᷣ: id est: eloq̃a casta:
videlicet ꝟginali integritate purissima: q̃
nullũ mendaciũ corrũpat: nll'a macla falsi
tatis inficiat. Nã sic castitas ignorat pollu
tionẽ: ita eloq̃a dñi nesciũt cum aliq̃ sorde
misceri. Sed h̃ nõ ociose accipias: qꝛ cõtra
illđ ponitᷣ: qđ supiꝰ dictũ est de iniq̃s: Va-
na locuti sunt vnusq̃sq; ad ꝓximũ suũ: vt
inspecta reꝫ varietas: ab iniq̃ nos ↄsuetu-
Sche dine remoueret. Qđ schema grece syndi-
casmos dr̃: latie collatõ: qñ sibi: aut ꝑsonę:
aut cãę: siue ex ↄtrio: siue ex siũ cõparatᷣ. Hic
eñ eloq̃a diuia laudãtᷣ: supius ꝟo s̃mo hu
manꝰ arguitᷣ. Argentũ igne examina
tũ t̃rę: purgatũ septuplũ. Adhuc de-
finit ꝑ silitudinẽ metalli cãdidi q̃d sint elo
quia casta. Argẽtũ terrę igne examinatũ:
qđ solet ẽẽ purissimũ: qñ freq̃nti fuerit de-
coctiõe mũdatũ. Examinatũ q̃ppe vel pur
gatũ: ↄ illud ponitᷣ qđ de pctõrib' ait: La-
bia dolosa in corde ⁊ corde. Et vt q̃ plurĩ-
mũ distaret agñsceres: addidit: purgatũ se-
℞ ptuplũ. Qui nũerꝰ ad septiformẽ spũm vi-

deatᷣ posse respicere: id est: timorẽ dei: pieta
tẽ: sciam: fortitudinẽ: ↄsiliũ: intelligẽtiã: sa
pientiã: p q̃ ꝟbuꝫ diuinũ tanq̃ in succẽsis
fornacibꝰ manẽs: ꝟitatꝭ rutila coruscatõe
resplẽdet. Tu dñe seruabis nos et
custodies nos: a generatõe hac in
etnũ. Sic supꝰ dixit: dispdat dñs vniuẽsa
labia dolosa: ita h̃ ↄseruaturꝫ dñm ꝓmittit:
q̃ eloq̃s eiꝰ pura mẽte crediderũt. Et vide
s̃acrę regl'ę q̃ moderatõe s̃uatę sũt. Dũ di
cit: tu nos custodias: p̃sumptiõem caducę
hũanitatꝭ abscidit: ne q̃s de se ↄfidẽdũ vi-
latenꝰ estimaret. A gñatiõe hac: siue iude-
os: siue mũdi istiꝰ significat pctõres: a q̃bꝰ
nr̃a ꝟtute ñ possumꝰ custodiri: nisi illiꝰ mi-
seratõe ꝓtegamur. Addidit etiã: i ęt̃nũ: qꝛ
h̃ nos i tribulatõib' ↄsolatᷣ: ibi i ęt̃na secu-
ritate ↄstituet. Hic adiuuat: illic gl'ificat et
coronat. Ita nos pijssimꝰ creator: ⁊ h̃ ↄser-
uat ne pereamꝰ: ⁊ ibi btificat vt nll'atenus
miseri ẽẽ possimꝰ. In circuitu ipij ã-
bulãt: scd̃m altitudinẽ tuã mltipli-
casti filios hoim. Postq̃ s̃mões ipioꝫ
i p̃ma pte cõpetẽti execratõe redarguit: ⁊ i
scd̃a pte eloq̃a dñi mirabili p̃dicatiõe lau-
dauit: vẽit ad ↄclusionẽ psalmi: i q̃ singulᷣ
ptibꝰ sb vno ꝟsu dig̃ restituit. Dic eñ sub
breuissima snia: i circuitu ipios ãbulare: vt
nunq̃ ad rectam possint semitam perue-
nire. Tortuosę siquidem vię malis semper
moribus applicantur: sicut salomõ de im-
pijs dicit. Derelinquerunt vias rectas: vt
ambularent in vias p̃uas: ⁊ iõ ꝑuenire ad Prouer. 2.
reqem octaui diei neq̃unt: q̃ rotaꝫ more i
sua semp terga ꝟtuntᷣ. Seq̃tᷣ. Scd̃m altitu
dinẽ tuã: mltiplicasti filios hoim. Hoc ad
illos ptinet q̃ sincere eloq̃s dñi castis pu-
rissimisq; crediderit. Et vide q̃tũ ill' in isto
ꝟbo promittitᷣ. Dic eñ: scd̃m altitudinem
tuã mltiplicasti filios hoim: nõ s̃m meritũ
suũ: s̃ s̃m illđ qđ hũanas nescit angustias
sustinẽ. Altũ eñ sepe dicimꝰ qđ ↄp̃hẽdere
ñ valemꝰ. Sb mẽsura eñ creator ñ ē: q̃ crea
turꝭ oibꝰ data ē: nec aliq̃ i eo p̃t ẽẽ dimẽsio:
a q̃ rebꝰ oibꝰ numerꝰ: podꝰ: mẽsuraq; p̃statᷣ
Mltiplicasti aũt filios hoim: ad illã ꝓmis-
sionẽ respicit abrahę: in q̃ dic: Mltiplicãs Gen. 15
multiplicabo semen tuũ: sicut stellas celi. et 22.
Qđ eñ i scis suis ⁊ fecisse ⁊ q̃tidie facere
manifestum est. Conclusio.

c Onsideremus hūc psalmū nimis vtilia nobꝫ sacra declarasse. Dixit enī: q̄ꝫ vanis ꝛ supfluis hoīes locutiōibus occupent: vt nō ꝟitatē q̄ viuāt: ꝫ q̄ moriunt velint affectare mēdaciū. Deinde q̄le sit eloquiū dn̄i: consequēter exposuit: vt salutariter vnicuiqꝫ sua sordeāt: si q̄ꝫtuz sint mūdissima dn̄i ꝟba cogn̄scat. Quibꝰ rebus illō remediū dat: qm̄ ꝫm potētiā dn̄i filios hoīm constat posse libari. Et q̄r vndecimi nūeri ꝟtꝰ i q̄ h̄ psalmꝰ ē ꝯstitutꝰ: euāgeliciū nobꝫ cogn̄scit indicare mysteriū: p̄rīfamilias supplicemꝰ: vt in vineā suā saltem vl' vndecima nos hora clemētissimꝰ intromittat: q̄tenus mercedē opibꝰ nō debitā: ꝫ dignet donare ḡtuitā. Nā ꝛ btūs p̄sper in scd̄a p̄te libri q̄ inscribit ante legē: ꝫ lege ꝛ ꝫ ḡtia: de vndecimo calculo sic ait: Necqꝫ sine huiꝰ mysterio vndecim velis ciliciis tabnaculū d̄sup opiebat: q̄ reū eē ōn̄dat totū mundū deo: ac ꝫ pn̄ia degere. Ipsius enī nūeri ps̄. habꝫ p̄ncipiū: Saluū me fac domine: qm̄ defecit sanctꝰ: qm̄ diminute sūt ꝟitates a filijs hominum.

Explicit expositio in psalmū vndecimū
Incipit expositio i psalmū duodecimū.

In finem psalmus dauid.

d Um tituli huius ꝟba p̄cedenti expositiōe iā nota sint: ꝯuenit vt de ꝯtinētia magꝭ psalmi: aliq̄d dicere debeamꝰ. Totꝰ enī de caritate loquit dn̄i xp̄i: in q̄ est totiꝰ legꝭ sita p̄fectio: quā si q̄s habꝫ: oīa mūdi istiꝰ blādimēta postponit. Nā dū ipa sola ex toto corde req̄rit: eiꝰ ꝯrium nō amat. Caritas enī dei q̄dā vernalis est pluuia ꝟtutū: ꝫ q̄ ꝛ btā volūtas germinat: ꝛ opatio sancta fructificat: patiēs h̄ in aduersis: tempata in p̄speris: hūilitate potens: afflictiōe letissima: inimicꝭ beniuola: bonis suis supans malos. De q̄ etiā supne creature sp̄ accēse sūt: flamma reficiēs: desideriū salutariter crescēs. Et vt apostoli iohānis voce cuncta cōplectoꝛ: Deus ipe caritas est. Quapꝛopter ipam nos decet expetere: ipam sine fine desiderare: vt q̄r hic inde expleri nō possumꝰ: saltē ex ea i futura retributione saciemur: sicut in cētesimo octauodecimo psalmo legitur: Defecit in salutari tuo aīa mea. Istud enī deficere felici est pennutate cōstare.

j. Joh. 4 (margin, beside "hānis voce cuncta cōplectoꝛ")
Ps. 118 (margin, beside "octauodecimo psalmo legitur")

Diuisio ps̄.

e Um respiceret p̄pheta p̄xima p̄te genus humanū mortiferꝭ supstitōnibus occupari: nec ad culturā veri dn̄i puris sensibus festinare: credulitatē suam aduētu sancte incarnatiōis magno desiderio deprecat expleri: vt vl' tūc confusa gētilitas salutariter deuios errores abijceret. Scd̄o membro: ad n̄ras petitōes efficaciter instruēdas: illūiari fidē suā vehemēter expostulat: ne inimici aliq̄ fraude succūberet: q̄ semp se in eius dicit misc̄dia fuisse confisum.

Expositio psalmi.

v Sqꝫquo domine obliuisceris me in finē: Plenꝰ propheta: vt dictū est: dn̄i caritate copiosa: q̄ eius humanationē auide sustinebat: ꝯfidēter eructuās dicit differri se diutius ab expectatiōe sua: qm̄ oīu desiderāti valde molesta dilatio est. Quē licet illuminatione fidei credebat esse venturꝫ: de eiꝰ tn̄ tarditate cōquerit: cuius adhuc speratum cernere nō merebat aduentū. Nō enī obliuiscit deus: ꝫ ab eo q̄ desiderat obliuionē credit pati: qn̄ differt donare qd̄ petitur. In finem: hic tempus significat: quo icarnationeꝫ domini preuidebat esse venturam. Talis enim querela: fideles animas pulsat: vt ꝛ sine fine celestia cupiant: ꝛ de domini semp ꝓmissione confidant. Et intuendū: quod per hos quattuoꝛ ꝟsus: vbiqꝫ verba patiētie cōstantissime ponit. Dicit eniꝫ vsqꝫquo: quousqꝫ: q̄ꝫdiu: repetens etiā: vsqꝫquo. Que figura dicitur Epimone: quando similia dicta crebra repetitiōe geminat. Quousqꝫ auertis faciem tuam a me: Apparitionē postulat christi quā i sp̄ū iā p̄uidebat. Ipsa ē enī facies eiꝰ q̄ carnalibꝰ ocl̄is potuit apparere. Quā ille vir sc̄tūs affectu gn̄alitatꝭ merito cupiebat aspicē: q̄ mūdū digta ē celesti visitatōe saluare. Sic ꝛ desideriū dini amorꝭ ꝯsiū ē: ꝛ ipletā caritatē ꝯstat i p̄xis: qn̄ iugit expetebat qd̄ oībꝰ p̄desse cogn̄uerat. Utrūqꝫ enī ꝯiūctū: vtrūqꝫ sociatū ē: vt nec deꝰ sine p̄ximo amet: nec p̄ximꝰ sine diuitate diligat.

Quādiu ponā ꝯsilia in aīa mea. Hic ardoꝛ maximꝰ sustinētꝭ exp̄mit. Dic sibi deesse ꝯsiliū: vt videndi mitigare possit affectū: qn̄ inestimabilis est anxietas ꝯcupiscere bonū: ꝛ diutiꝰ sustinere venturū.

Dolorē ī corde meo p diē. Usqz
quo exaltabit inimic⁹ me⁹ sup me:
Adhuc sup pris ↄq̄stiōib⁹ ꝑseuerat. Sub-
audit eñ de ṽsu supiore: ponā: vt sit ple-
na snīa. Dolorē in corde meo ponā p diē:
id est: p singulos dies: vt absolute ↄtinua-
tio temp̄is possit intelligi. Et respice ṽsus
istius pmū verbū: vt iam nō desideriū: ꝫ
decoro crescēte ambitu excitat⁹ dolor ma-
ximus sentiat: qḋ vtiqz fit qñ spes lōga ꝓ
trahit. Inimic⁹ me⁹. De diabolo dic: q̄ an
te aduentū dñi exaltat⁹ hūana captiuita-
te gaudebat. Sup me: ħ est: sup credulita-
tē meā: q̄r ille toto orbe colebat īstāter: cū
deuotionē diuina religio nō hr̄et. Respi
ce ꝛ exaudi me dñe de⁹ meus. Il
lumina oclos meos ne vnq̄ꝫ obdor
miā in morte. Uenit ad scdm mēbrum
depcatiōis sue. Sed q̄s hic pietatis sue la
chrymas ꝓfudisse credam⁹: ne dilatiōe di-
uina: tot⁹ mūdus capt⁹ dolorib⁹ interiret.
Me eñ cū dicit: nō sibi tm̄ singulariter pe
tit: ꝫ vniūsis fidelib⁹ supplicat sbuenire: q̄
rum dilectiōe remediū gnāle petebat. Re
spice: ad illud referēduz est qḋ supius ait:
vsqz quo auertis faciē tuā a me. Exaudi ṽo:
ad illud qḋ dicit in capite psalmi: vsqz q̄
dñe obliuisceris me in finē. Oclos aūt cor
dis: ħ debem⁹ aduertere: q̄ in mortem ob-
dormiūt: qñ fidei lumie sepl̄to: carnali de-
lectatiōe claudūt. Ipse est eñ somn⁹: de q̄
letat inimic⁹. Ne qñ dicat īimic⁹ me⁹
ꝑualui aduersus eū. Qui tribu-
lāt me exultabūt si mor⁹ fuero. Hoc
de diabolo ꝛ angel ei⁹ dic: qb⁹ tal ↄsuetu-
do est: insultare dū capiunt: victorias suas
putātes seq̄tuū ruinas. Dic eñ: Si diuisus
a te fuero ill gaudium dabo: q̄ detestabili
ↄ̄suetudie tūc efficiūtur leti: qñ deceptos
a se cognouerūt possideri. Nā qḋ dicit: si
mot⁹ fuero: significat infidelis aīe mutabi
litatē: q̄r necesse ē vt in laq̄um diaboli pe-
dē mittat: si se q̄spiam vestigio mēt a dñi
firmitate sbducat. Ego aūt in misc̄dia
tua speraui. Exultabit cor meū ī
salutari tuo. Quāuis desiderio mag̃ ra
perer: patiētie sue tn̄ momenta declarauit
dicēs: q̄r ꝛ si adhuc ↄtigat ꝓpria vota dif-
ferri: ipē tn̄ supna misc̄dia suffragāte i spe
ei⁹ possit firmissim⁹ inueniri: sic apls dic:
Spes aūt nō ↄfundit. In tua eñ misc̄dia Ro.5.
dic: qñ q̄ aliter putat: oēm spem sue credu
litatis euacuat. O virtus fidei: ꝛ firmitas
mag̃ credētis. Gaudebat ad p̄sent abseu-
tiā: ꝛ interior hō dei salutare iā conspexe-
rat: quem adhuc exterior carnalib⁹ oculis
cernere cupiebat. Cantabo domio q̄
bona tribuit mihi: ꝛ psallaz nomi
dñi altissimi. Cum se in p̄ncipijs crebra
ↄq̄stione a desiderio suo dicat esse dilatū:
hic sibi beneficia dñi iam let⁹ asserit cōtri-
buta: siue q̄r p prophetie virtutez accepis-
se se dicit: quod manifeste nouerat esse vē-
turū: siue q̄r hoc ip̄m credidisse iam p̄mium
erat: sicut legitur: Credidit abraam deo: ꝛ Gen.15.
reputatū est illi ad iusticiaz. Merito ergo
accepisse se dicit: cui tāta fidei fuerat firmi
tas attributa. Et intēde qḋ pri⁹ dixit can-
tabo: deinde psallam. Cātabo corde: vbi
nimia letitia cōplebat: psallā operib⁹ bo-
nis: qḋ maxime diuitas g̃rit: vt cātabo pti
neat ad contemplatiuā: psallam ad actua-
lem. Que duo tanq̄ꝫ gemini oculi pulcher
rime sociata: reddūt illuminatissimū chri-
stianum.

Conclusio.

r Espiciam⁹ prophetam: in cōtem-
platione btā positū: q̄nto deside-
rio gl̃osā īcarnatōez dñi sustinebat: ꝛ hic
aduertam⁹ q̄le mun⁹ inde suscepim⁹: quod
regem potentē ꝛ sanctū prophetā tāto stu
dio cōspicere voluisse sentim⁹. Sed domi-
no supplicandū est: ne diabolo tradat sua
desertōne temptādos: ꝛ tali beneficio nos
reddat indignos: vt cui ille adhuc vēturo
famulabat: deuotissime nos ei q̄ iā vēit fi-
deliter seruiam⁹. Admonet etiā duodena-
rius numerus: apostoloꝝ nos recolere q̄ti
tatem: qui doctrina perfectissima manda-
torū: ꝛ dominū super omīa dilexerūt: ꝛ p-
ximos eadem vt se caritate complexi sunt:
vt merito hic psalm⁹ talia nobis sacramē-
ta concessent: qui apostoloꝝ nosca numē-
ro consecrat⁹. Duodecim quoqz tribubus:
hebreorū populum constat esse diuisum.
Duodecim etiam sedes in iudicio ventu-
ro domin⁹ ꝓmittit apostolis. Duodeci q̄ꝫ
mensib⁹ annus ipē partit⁹ est. Sed ꝛ alia
hmōi plura diligēs lector īuenies: vt hūc
calculū mīt m ysterijs refertū eē cognoscas.

Explicit expositio in ps̄. duodecimuz.

Incipit expositio ĩ ps̄. tertiumdecimū.

In finem psalmus dauid.

c Um v̄ba ista p̄missis expositionibus oīno iam nota sint: memoria pot⁹ de his q̄ s̄mo nr̄ reqrat. In titul' aūt iuste finis freq̄nter repetit': vt sp ad oīpotentē xp̄m audientis anim⁹ erigat'. Sz finis iste sic dictū est varijs significatōnib⁹ sensū nr̄m trāsmittit ad dn̄m: nūc tribulantiū ↄfessiōe: nūc exultatōe letātium: nūc docētis affectu: nūc cōminatiōe iudicij. Mō tn̄ psalm⁹ h̄ iudeoꝝ vesaniā vehemēti increpatōe castigat: asper inuectionibus: terribil' ꝓphanis: amar⁹ incredul': vt hec icrepatio merito scīē dei' eccl'ie: ↄ c⁹ ꝓpositū demēs ꝑfidia ꝑuas intētiones nititur excitare.

Diuisio psalmi.

f Acies illa dn̄i: q̄ in .xij. ps̄. desiderabili supplicatiōe petebat': h̄ iam itroducit' aduenisse: Et ideo p̄mo mō increpat eccl'ia catholica iudeos: q̄ viso xp̄o minime crediderūt. Scd̄o mō: dicit in ani eos trepidatiōe ↄfundi: q̄ fructuosum timorē dn̄i cog̊scere noluerunt. Ad postremū: coꝝ in finē seculi p̄dicit' euenire ↄuersio: cū plenitudo gentiū lōgis seculis expectata ꝑuenerit: vt cū dn̄i pietas in eis ꝑdit': ad cōfessiōis remedia facil⁹ inuitent'.

Dixit insipiēs ĩ corde suo: non ē de⁹. Expositio.

d Uidēs ppl's iudeoꝝ xp̄m hūiliter in assūpta carne venisse: insipiēter dixit: nō ē de⁹. Nec itellexit ipm eē q̄ p̄dict⁹ fuerat a prophetis: Ideo g̃uius: qr nō labijs: s̄ dixit i corde: vt malo voto peior incredulitas iūgeret'. **Corrupti sūt ꝛ aboīabiles facti sūt ĩ volūtatib⁹ suis: nō est q̄ faciat bonū: nō ē vsq₃ ad vnū.** Corrupti sunt: dū ab scp̄turaꝝ sanitate recedētes: in sensus ꝓbati sūt incidisse vitiosos. Seq̄tur deinde pena pctī: vt nefandissima incredulitate maculati: abominabiles dn̄o suis errorib⁹ redderent'. Uolūtas eñ dicta ē a volatu: qm̄ anim⁹ q̄ vult nimia velocitate trāsfert'. Seq̄t'. Nō est q̄ faciat bonū. Quid g̃ dicam⁹ de ꝑriarchis: Nōne bonū fecit noe: cū dn̄i p̄ceptis obediēs: in arcam saluādus intrauit: Nōne idē bonum fecit abraā: cū filiū suū obediēs diuis iussionib⁹: obtulit imolandū: Nōne bonū fec iob: q̄ dura passione pcussus: in oīb⁹ gr̄as actitauit: Quid dicā de ꝓphetis ꝛ apl'is: ꝛ q̄ mādatis dn̄i famulātes: seipos gloriosos mortib⁹ obtulerūt: Fuūt hodieq₃ dn̄o largiēte iustoꝝ opatione q̄ bona sunt. Sz vt hec negatio v̄issime tibi elucē debeat: ↄsidera qd̄ seq̄tur: Nō est vsq₃ ad vnū. Reuera solus est christ⁹: sine q̄ bonū aliqd̄ incipere vel iplere imbecillitas hūana nō p̄ualet. Quapropt' iure negatū est vllū facē bonū: nisi vsq₃ ad ipm fuerit ei⁹ miratiōe peruentū. Nā cū ad eū accedit': nec ab ipo recedit': oē bonū sine dubitatiōe pagit'. Iste est g̃ finis q̄ est p̄missus in titulo. ℞

Dn̄s de celo ꝓspexit super filios hoim.

Quō ꝓspexit: Scz vt nob̄ mitterz vnigenitū filiū suū: p quē v̄a fides euidēti⁹ posset agn̊sci. Sup filios hoim: de iudeis pōt itelligi: sic in euāgelio dn̄s ait: Nō sū missus nisi ad oues q̄ perierūt dom⁹ isrl': vt honoratius eos appellauerit filios hoium: ꝓpter vni⁹ dei cultū in cōpatiōe gētiliū. Illi eñ pplo specialr̄ cog̊scit' datū: qd̄ repellēdo sacrilegus a se reddit alienū. Math.

Ut videat si est itelligēs aut req̄rens deū.

Uideat: videri faciat. Qd̄ schema dr̄ hypallage: id est: ꝑmutatio: q̄tiens in aliū intellectū v̄ba q̄ dicta sunt trāsferūt'. Ut dicatur ex tp̄e nosse q̄ppiā: q̄ anteq₃ fiāt nouit vniuersa. Sic ꝛ abrae locut⁹ est dn̄s: Nūc cog̃ui qm̄ tu times dn̄m deū tuū. Sic dicturus est in iudicio suo pctōribus: Nescio vos: ꝛ his silia. Qd̄ gen⁹ locutiōis in scp̄turis diuinis reperis freq̄nter insertū. Intelligēs aūt dixit: ꝓpter assumptionē hūanitatis: qr de⁹ intelligi debuisset: q̄ multis miraculis aduentuz sue diuitatis ondit. Req̄rēs v̄o posuit: si ei⁹ mādata seq̄rent'. Ille enīz reqrit deū: q̄ ab ei⁹ volūtate nō discrepat. Sic vno v̄su mysteriū sancte incarnatiōis ondsum ē: vt p h̄ ꝛ hoim fides potuisset itelligi: ꝛ remediū debuisset optati mūeris inueniri. ET Sche. Gen. 22. Math.

Oēs declinauerūt sil' iutiles facti sūt: nō ē q̄ faciat bonū: nō est vsq₃ ad vnū.

Oēs dicūt' declinasse: cū tn̄ ex eis non minima turba crediderit. Sed a pte totū accipiendū ē. Tāti eñ impij fuerūt: vt oēs pene ꝑfidi eē ac perisse putarent'. Isti g̃ declinauerūt a gr̄a dei: ꝛ facti sunt iutiles sibi. Sepulchrū patēs

Al. Studijs

ET

est guttur eorū: linguis suis dolo-
se agebāt. Hi qnqꝫ versus vsqꝫ ad diuisi
onē scđam in hebręis exēplarib⁹ nō haben
tur. Sz qm̄ in vsū ecclesię ꝯsuetudine lōga
recepti sunt: put ꝓcessū fuerit: singulos ex
ponem⁹. Pręsens itaqꝫ versus: ⁊ in. v. psal
mo iā dictus est. Verū qꝛ eadē erat gens ⁊
causa ꝯsilꝭ: apte in illos repetita ꝓbaꝫ eē
sentētia. Merito ḡ sepulchrū: dictū est gut
tur eorū q̄ mortifera loquebanꝫ. Nā sicut
illa cū patēt fetidos odores exhalāt: ita et
istoꝝ guttur pestiferos sermões ꝓferebat.
Et ne soli pereāt linguis suis: dolosa disse
minūt. Memēto aūt qđ in his qnqꝫ versi
bus ꝑ scđam speciez diffinitionis: q̄ gręce
P̄ dicit Enneomatice: latine notio nūcupa-
tur: illos insipiētes designarit: de quib⁹ su
peri⁹ ait: in cordib⁹ suis cogitare sacrilega.
Quę spēs nō substātialiꝫ qđ sit designat:
sed eos euidēter insinuat p suoꝝ actuū q̄li-
tatē. Venenū aspidū sub labijs eo-
rum. Quoꝝ os maledictione ⁊
amaritudine plenū est. Aspidū ima-
ne genus cōstat esse serpentiū: qđ naturali
obstinatiōe verba incātātiū nō ꝓhibeꝫ ad
mittē: nec a voto suo p̄t remoueri: qđ nllo
valz carmīe mitigari. Huic iudęi aptissime
cōparanꝫ: q̄ aduersū verba salutaria indu-
xerūt miseri letiferā surditatē: ⁊ elegerunt
magis ꝯsilia venenosa sequi: q̄ ad saluta-
ria instituta pduci: vt merito de illis dictū
Job.3 ET esse videaꝫ: Elegerūt tenebras magis q̄ lu
cem. Venenū eñ dictuz est: eo q̄ p venas
serpat. Sic ⁊ vota malignoꝝ occulta cogi-
tatione grassanꝫ. Sequētia q̄ pulchre ni-
mis in aspidis cōpatione manserūt: cū duz
blanda carmina dicantur: illa semꝑ minaꝫ
exitiū. Ita ⁊ os iudęoꝝ maledictōe ⁊ ama
ritudine plenū erat: qñ ꝓ bonis admoniti
onib⁹: blasphemabāt dñm xp̄m: ⁊ de eius
nece tractabāt. Veloces pedes eorū
ad effundendū sanguinē. Pedes ap
pellanꝫ ꝯsilꝭ ꝓgressus: quibus de incepto
mouemur ad exit⁹ rerū. Nā qđ dixit: velo-
ces: ostēdit moderationis illis ꝯsilia defu-
isse. Ad effundendū sanguinē: subaudien-
dū: dñi saluatoris: vt scelerate crescat ima
nitas actionis. Ita sanguis iste agni ima-
culati: duz a iudęis effusus est: nimis eos
criminosos efficit: sed cū ad nos puenit be
atitudini ꝯsecrauit. Cōtritio ⁊ infę-
licitas in vijs eoꝝ: ⁊ viā pacis nō
cognouerūt. Optime via describiꝫ im-
pioꝝ: q̄ cōtritio est: qui ⁊ terit ⁊ teriꝫ. Infę
licitas vero qꝛ nunqꝫ p ipsam nisi ad infau-
sta supplicia pueniꝫ. Sed pōt aliqs ⁊ in via
peccatoꝝ esse: ⁊ ad viā iterū redire iusticię.
Hic aūt negat illos aliqua ꝯuersione libe-
ratos: cū dicit: Viā pacis nō cognouerūt:
qñ ip̄m dñm qui est via pacis: cęcati corde
nullaten⁹ intelligere meruerūt. Nō est ti
mor dei añ oculos eorū. Pręcedēti-
bus reb⁹ subiūcta est sentētia: quę pulchre
cūcta ꝯcluderet. Ideo eñ illi tāta fecerūt:
qꝛ timorē dei ante oculos nō habebāt: sic
de ip̄is dicit ap̄lus: Si eniz cognouissent: .j. Cor. 2.
nūqꝫ dñm glorię crucifixissent. Sic vere di
cim⁹ dñm glorię crucifixū: cū tñ eū ꝯstet car
nis tm̄: nō etiā diuinitatꝭ natura fuisse tru-
cidatū. Nōne cognoscent oēs qui
operanꝫ iniquitatē: qui deuorant
plebē meā sicut escā panis: Do-
minū nō inuocauerūt. Scā ecclia: cu
ius psona in hoc psalmo loquiꝫ: venit ad
scđm modū: vbi omnib⁹ impijs diuinū iu-
diciū cōminaꝫ: dicens in illa retributione
generali cognoscere vindictā: q̄ nunc ope-
ranꝫ sub libertate maliciā. Ordo autē ver-
boꝝ talis est: Nōne cognoscēt oēs q̄ ope-
ranꝫ iniquitatē: Et de sequēti versu iungē
dū est. Qm̄ deus in generatione iusta est:
Vtiqꝫ cognoscēt in futuro iudicio: qñ vide
rint bonos ad ęterna ꝓmia diuinit⁹ inuita
ri: se vero ad supplicia nūqꝫ finienda trans-
mitti. Qui deuorāt plebē meā: de illis dic:
qui dogmate ferali absorbēt simplices xp̄i-
anos. Nā qđ ait: Sicut escā panis: animo
peccantiū videꝫ aptatū: qꝛ sicut esuriētes
famē suā putāt dulcissimo cibo panis ex-
pleri: Ita ⁊ isti festināt christianoꝝ decep-
tione saciari. Additū est vnde illis augeaꝫ
intent⁹: qꝛ dñm inuocare noluerūt. Neces-
se eñ erat illos desperata gerere: qui dñm
saluatorē noluerūt supbis mētibus inuo-
care. Illic trepidauerūt timore vbi
nō erat timor. Qm̄ de⁹ in gene-
ratione iusta est. Sicut oportuno tēpo
re timere ꝓudentia est: ita demētię ꝓbaꝫ
esse cōiunctū inepta se quadā trepidatiōe
cōfundere. Illud eñ ꝯstat esse cautelā: hic

arguit semp ignauia. Merito q̃ inani tre-
more cõcussi sunt: q timorẽ dñi salutarẽ in
hoc seculo de suis mẽtib⁹ abiecerũt. Dice-
Ioh. xi. bant em̃ iudei: Si credim⁹ in eũ (ꝑ ipa no-
uitate culturę) veniẽt romani: ⁊ tollẽt nob
⁊ locũ ⁊ gentẽ. Ita factũ est: vt nõ timẽdo
dñm: supuacuis trepidationib⁹ angerent̃.
Addidit: Qm̃ de⁹ in gñatiõe iusta est. Sẽ-
tentia secuta est q̃ corrigeret infideles: vt
meminerint ꝯtinẽtiã sibi diuinitatis abes-
se: cũ se videãt vẽtosa fęlicitate cõsurgere.
Qđ totũ pia mẽte ꝑdicit̃: vt iproboꝝ mẽs
sacrilega corrigat̃. **Consiliũ inopis cõ-
fudisti: qm̃ dñs spes eius est.** Inue-
ctio dirigit̃ ad iudaicũ ꝑplm: cui dicit̃ ęnig-
matice: Xp̃i cõsiliũ cõfudisti: id est: suscipe
noluisti qui ad te venerat liberandu: vt q̃
dare disposuerat credit⁹ salutẽ: ꝯtemptus
ingerat vltionẽ. Inopis aũt dicit̃ de dño
saluatore: q̃ de suo diues: ꝑpter nos fact⁹
est paup. Et tot⁹ hic versus: sub admirati-
one legẽdus est. Consiliũ inopis ꝯfudisti:
qm̃ dñs spes ei⁹ est: vt vnde maius debuit
reuerẽtior existere: inde poti⁹ videret̃ ꝯtem-
ptus opprobria sustinere. Nec moueat qđ
a pte sumptę hũanitatis spẽs sanctę incar-
nationis dicit̃ de⁹. Aliter em̃ hũilitas hũa-
nitatis ei⁹ ostẽdi nõ potuit: quã ꝑ hominũ
salute suscepit: sicut ⁊ in alio psalmo dictu-
Ps. xxi. rus est: De⁹ de⁹ meus respice in me: q̃re me
dereliquisti? **Quis dabit ex syõ sa-
lutare israel: dũ auerterit dñs cap-
tiuitatẽ plebis suę.** Postq̃ de dñi ad-
uentu eccl'ia sctã locuta ẽ: nũc ad admirati-
onẽ tãti bñficij redit dicẽs: Quis dabit ex
syon salutare israel? Cũ dicit: quis: nullũ
vult intelligi: nisi dñm patrẽ: qui dñm chri-
stũ in syon: id est: in hierusalẽ mittere ac ꝑ-
stare dignat⁹ est. Ipse ẽ vtiq̃ salutaris isrl':
hoc est: bñ credentiũ ęterna salus: ⁊ infini-
ta securitas. Sequit̃. Dũ auerterit dñs ca-
ptiuitatẽ plebis suę: id est: cũ dãnauerit di-
abolũ: qui dei plebẽ impia crudelitate ꝑse-
quit̃: ⁊ captiuare festinat. **Letet̃ iacob
⁊ exultet israel.** Superiori interrogationi
iungit̃ ꝯsolatiua responsio: vt lętet̃ iacob:
id est: iudeoꝝ ⁊ gentiũ ꝑplus ꝑ grẽ munera
collect⁹ siue colligẽdus: qui aliquãdo suę
PP infidelitate vagat⁹ est. Hic em̃ iacob: iude-
orũ antiqu⁹ populus debet intelligi: cuius
ei⁹ nomẽ more scripturarũ ⁊ nouo ꝑplo in
subsequẽtibus datũ esse videat̃. Israel au-
tẽ: vniuersalẽ ecclesiã de cũctis mũdi ptib⁹
aggregatã cõgruenter aduertim⁹: q̃ neces-
se est vt exultet: qñ ad regnũ cęlorũ dñi mi-
seratiõe puenerit. Et vide diuersis causis:
q̃ ꝑpria verba tributa sint. Letabitur ia-
cob: q nõ speratã suscepit medicinã. Exul-
tabit israel: id est: inenarrabili gaudio cu-
mulabit̃: qñ viderit re qđ ardentissime de-
siderabat in spe. **Cõclusio.**

Si pio animo dicta cogitemus: illa
nobis virtus in hoc psalmo ꝑdica-
ta est: vt inimicis nostris quãtũ in
nobis est: mẽte beniuola ꝯsolamur: ne cę-
ca obstinatione durati: insolubili mãcipen-
tur errore. Increpat em̃ eccl'ia ꝑplm peca-
torẽ: vt ad suũ nõ festinet exitũ: quatenus
prauitate deposita: nõ moret̃ abijcere: vñ
põt modis oĩbus interire. Quapropter et
nos ꝑut datũ fuerit seq̃mur instituta reue-
renda. Suadeam⁹ hereticis rectã fidẽ: sup-
bis ꝑdicemus sanctã hũilitatẽ. Nobis po-
tius ista cõferim⁹: si talibus ꝑdesse merea-
mur. Scire aũt debem⁹: primũ hũc eẽ psal-
mũ eorũ: q̃ de iudęoꝝ increpatione ⁊ ꝯuer-
sione cõscripti sunt. De numero q̃z huius
psalmi sic coniicere nõ putam⁹ absurdũ: vt
q sctã eccl'ia introducta est ad loquẽdũ: q̃
⁊ quinq̃ libros moysi: ⁊ octo dierũ ꝑ dñi-
ca resurrectione recipit mysteria: merito ꝑ-
sona eius tertiũdecimũ calculũ tenere vi-
deatur: q noui ⁊ veteris testamenti sacra-
mẽta cõplectit̃. Siue qđ iste numer⁹ ad il-
lud aptari põt: qđ a natali dñi vsq̃ ad ei⁹
apparitionẽ tredeci dies eẽ noscunt̃. Meri-
to q̃ cęlestib⁹ reb⁹ supputatio ista cõpleta ẽ.

Explicit expositio in psalmũ. XIII.

Incipit expositio in psalmũ. XIIII

In finem psalmus dauid.

Cum titulus iste nos solenniter re-
mittat ad dñm: nec sit aliquid no-
ui qđ de eius verbis dicere debea-
mus: de textu poti⁹ psalmi q̃ sunt aptissi-
ma ꝑquiram⁹. Nõ em̃: vt aliqui psalmorũ
quadã ꝑfunditate velatus est: sed ꝑpheti-
cę interrogationi respõdet dñs: in decalo-
gi exemplũ decẽ virtutib⁹ ad beatitudinis
suę atria peruenri. Quas nõ ꝑ singulos ver-
sus q̃ras: qm̃ singulę ⁊ binę ⁊ ternę ꝑ vnũ-

quēq; versiculū cōtinent. Sed nos opportunissimus locis: quēadmodū diuidi et intelligi debeāt: admonebimus. Et nota qd hic institutor fideliū scdus est psalm⁹. In pmo em̄ beatū virū quinaria diuisione cō-
pā.j. plexus est: dicēdo: Qui nō abijt in cōsilio impiorū: et in via peccatorū nō stetit: et in cathedra pestilētie nō sedit: sed in lege dn̄i fuit volūtas eius: et in lege ei⁹ meditabit die ac nocte. Hic autē talē virū decē dicit sanctis ꝯmunē virtutib⁹. Sic et ibi pentateuchi: et hic decalogi ṽtus ostēdit.

Diuisio.

d Diuisio psalmi hui⁹ tota in iterrogatione et respōsione noscit ꝯstituta. Sed interrogatio ꝯstat vno versiculo. Responsio vero sex versib⁹ continet. Nunc ad exponēda verba veniam⁹.

Expositio.

d Domine q̄s habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requiescet in mōte sancto tuo? Desideras ꝓpheta nosse: q̄s dignos ecclesia sua dn̄s iudicaret: tanq̄ pi⁹ sacerdos ante faciē ei⁹ assistēs responsa petit: et de sciscitatiōe sua ꝯcupit se fieri certiorē. Que figura dicit Erotema: q̄n interro-
Sche ganti fit apta respōsio. Interrogat em̄: q̄s in ei⁹ tabernaculo possit habitare? Sz cur vocet tabernaculū: paulo diligētius ꝑscrutemur. Maiores nostri: domos pauperū: tabernas appellauerūt: ꝓpterea q: tm̄ trabib⁹ nō adhuc tegulis tegebant: q̄si trabernas. Et q: ibi habitabāt et cenabant (sicut antiq̄s mos erat semel cibū sumere) ex duobus noībus vnū tradit factū esse vocabu-
ET lū: id est: ex traberna et cenaculo: q̄si traber-
P̄ naculū. Hinc iā tabernacula ꝯsonāter dicta sentim⁹: expeditiōales et subitas habitationes. Nā et in veteri testamēto: iussit sibi dn̄s tabernaculū fieri: cū israelitic⁹ ꝑplus esset in castris: vt velut quedā dom⁹ diuina simul moueret cū mānsionib⁹ hebreorū. Vn̄ factū est vt fides catholica q̄ p ecclesias toto orbe diffusa est: dei tabernaculū nuncupet. De quo etiā et ioseph⁹ in libro antiq̄tatū tertio: titulos diligēti narratione differuit: qd nos fecim⁹ pingi: et in pādectis maioris capite collocari. Monte vero sanctū: significat hierusalē futurā. Sed intuere q̄ pulcherrime varios sensus: apta verba distinguāt. In tabernaculo dicit quis habitat: de illo q̄ adhuc in hui⁹ seculi agone cōtendit. In mōte q̄s req̄escit: q̄n iam vnusq̄sq; fideliū post labores hui⁹ seculi: eterne pacis securitate reficit. Qui ingreditur sine macula. Venit ad secundā partē: vbi iam quasi ex adytis responsa tribuunt: et ex ꝑsona dn̄i xp̄i dicit: qd et desiderio satisfaciat postulātis: et incarnatōnis eius adorabile reuelet arcanū. Prima siquidez gl̄ia ipsius fuit: igredi tabernaculū sine ma-
cula: q̄n templū hierusalē a pctīs liber itrabat. Nā cū alij domū dei purificatiōis cau- ☧
sa fuerint ingressi: ille solus taliter itrouit vt sine macula ante cōspectū patris assisteret: vt nō illi lex aliq̄d daret: sed ipse potius legē sicut optimus legislator impleret. Et operat iusticiā. Hec scda est: quam dn̄s fecit: cū de synagoga vendētes et emētes eiecit: in diuino tēplo hūanū ꝓhibens
esse cōmerciū. Ait em̄: Dom⁹ mea domus Matth.2j.
orationis vocabit: vos aūt fecistis eā speluncā latronū. Qui loquit veritatē in corde suo. Tertia est: quā singularit
saluator noster impleuit. Veritas est enim P̄
res que nullaten⁹ aliter q̄ cōfirmauerim⁹: aut sit: aut facta est: aut faciēda esse demōstrat. Loquebat em̄ tacit⁹ in corde suo veritatē: q̄n dolose ꝑquirētib⁹ sermōis sui mysteria nō ꝓdebat. Nā cū iudeorū falsitate et voce ꝑsidis vrgeret: admirantib⁹ cunctis nō respōdit vllū verbū: sed in sua sctā ꝯsciētia loquebat: qd digni nō erāt audire: q̄ eū fraudulent videbant inq̄rere. Et non egit dolū in lingua sua. Venit ad q̄rtā. Nā sine dolo oīa se fuisse locutū: in euā-
gelio testat ipse dn̄ dicit: Oīa que audiui Joh.15.
a p̄re meo: nota feci vobis. Quid em̄ mundius: quid ve simplici⁹: nisi vt veritas illa incōmutabilis: nulla adiectiōe vel suppressione violata: ad aures hoim integritate purissima pueniret? Nec fecit primo suo malū. Quintā ingressus est: q̄ itē ꝓbatur in dn̄o: qui nō solū nullū lesit: s; etiā patiēter cūcta sustinuit. Proximū vero dixit: populum iudeorū: a quo traxit carnis originē: ꝓ quibus etiā in cruce posit⁹ ora-
uit dicēs: Pater ignosce illis: q: nesciūt q̄d Luc.23
faciunt. Vides ꝓ primo malū nō fuisse factum: q̄n ꝓ eis etiā vt absoluerent oratum est. Et opprobriū nō accepit aduer

Al. primos suos sus† primū suū. Hec sexta est: que iudā
scarioth designat. Nā dū se nosset ab ipso
tradendū: nulla eū voluit publica increpa
Math.26. tione ꝯfundere: sed tñ gnāliter dixit: Qui
mecum manū mittit in parapside: ipse me
traditur⁹ ē. Ita factū est: vt nec diuinitatꝭ
sue virtutē intelligētibus celaret: ꝛ ꝓximi
famā mordaci laceratione nō carpet. Non
P accepit: id est: gratū ñ habuit. Accepta eñ
illa dicim⁹: q̄ nobis grata esse monstram⁹.

Ad nihilū deduct⁹ ē in cōspectu
eius malignus: timētes aūt dñm
Al. glorificat †magnificat. Hec est responsio septima:
vbi diabolū malignū in ꝯspectu suo dedu
Math.4. xit ad nihilū: qñ ei dixit: Redi retro satha-
nas: Nō temptabis dñm deū tuū. Hoc eñ
cui pōt alteri cōgruere: nisi quē cōstat vir-
tute ꝓpria cunctis spiritib⁹ imperare? Se-
quit̄ etiā alterius partis decora subiūctio.
Timentes autem dominū magnificāt: vt
sicut in cōspectu eius malign⁹ ad nihilū de
duct⁹ est: ita q̄ dñm timent: eū sp̄ puro cor-
Sche. de magnificēt. Qð schema dicit̄ Paradig
ma: sicut ꝛ in pmo psalmo iā dictū ē. Inui-
tat eñ nos ꝓsperis: ꝛ terret aduħsis. Qui
iurat primo suo ꝛ nō decipit eum.
Octaua virt⁹ edicit̄: quā dñs fecit: qñ apo
stolis suis certissima ꝟitate ꝓmisit: dicēs:
Joh.15. Vos amici mei estis si feceritis q̄ ego p̄ci-
pio vobis: Iā nō dicā vos seruos. Inspi-
ciam⁹ aūt qd ista sentētia in pncipio suo di
P cat: Qui iurat ꝓximo suo. Iurare eñ ē ho-
minū sub attestatiōe diuina aliqd pollice-
ri. Sed cū ꝛ de⁹ ipse ꝓmiserit: apti⁹ dicitur
ET eodē pollicēte iuratū. Iurare eñ dictū est:
quasi iure orare: id est: iuste loq̄. Tunc aūt
quispiā iuste loquit̄: qñ ea q̄ ꝓmittit īplen
tur. Iurare ḡ deū: ꝓmittere atq̄ cōplere ē:
Ps.131. sicut alibi dicit: Iurauit dñs dauid verita
Luc.1. tē: ꝛ nō frustrabit̄ eū. Et iter: Iusiurandū
qð iurauit ad abraaz p̄rem nostrū. Quod
multis locis in diuina lectōe repies. Qui
pecuniā suā nō dedit ad vsurā. No
na tam tangit̄: quā subtil⁹ indagem⁹. Du
obus modis in scripturis sanctis pecunia
ꝓbat̄ itelligi. Vna est ista metallica: q̄ ad
vsurā dari oīno ꝓhibet̄: qm̄ vitiū cupidita
tis est exigere velle: qð te nescias cōmodas
se. Hanc quidē habuit dñs xp̄us: quā iude
tradidit pauperib⁹ erogandā. Quā nō de-
dit ad vsurā: qñ illā indigētib⁹ ad informā
dos nos pia largitate concessit. Altera ve-
ro est: quam ad vsurā dari: euāgelio dicēte
suademur: id est: p̄dicatiōes sanctissimas:
ꝛ instituta diuina. Ait eñ: Sciebas me ho Math.
minē durū ꝛ austerū: nonne oportuerat te
cōmittere pecuniā meā nūmularijs: ꝛ ego
veniēs exegissem vtiq̄ qð meū est cū vsu-
ris? Sic eñ istud verbū equiuocū: ꝓ locoꝝ
qualitate suscipit̄. Et munera sup innocentes nō accepit. Virt⁹ decima: q̄ re-
stabat: impleta est. Hic sup innocētes: con
tra innocētes dat̄ intelligi: qð nō solū do-
minū cōstat nō fecisse: ſ etiā ipe se ꝓbatus
est ꝓ salute gnālitatis offerre: sicut in euā-
gelio dicit: Pastor bon⁹ aiam suā ponit ꝓ Joh.10
ouib⁹ suis. Accepit eñ a magis munera: ſ
nō sup innocētes. Sumit etiā quotidie: q̄
sacris altarib⁹ offerunt̄: sed nō sup innocē-
tes. Quapropter intelligam⁹ pias ꝛ puras
oblatōes caritatis studio nō esse oīmodis
respuēdas. Nā si omne mun⁹ abijci voluis
set: nequaq̄ fuisset additū: sup innocētes.

Qui facit hec: non cōmouebit̄ in
eternū. Expositis decē ꝟtutib⁹: q̄ de dño
iesu christo nō incōgrue sentiunt̄: interro-
gatiōi ꝓphetice breuiter data ē absoluta
responsio: qm̄ qui facit hec: ipe habitat in
tabernaculo dñi: ꝛ in sctō ei⁹ mōte requie-
scit. Sed ꝯsidera: q₂ facit dixit: nō cantat:
vt nos ad actualē virtutē interposita lege
cōstringeret: ne secreta tāti mysterij intēti:
solis cantib⁹ inaniter psalleremus. Nō mo-
uebit̄: id est: ab ipso nō mouet̄: quod solis
sanctis btīsq̄ prestat̄. Nā oīs ab illo impi⁹
dimouet̄ in eternum: qñ eius regni cōione
p̄uabit̄. Hoc schema dicit̄ Zeugma: id est: Sche
cōiunctio: qñ multa pendētia: aut vno ver
bo: aut vna sentētia cōcludunt̄. Sed hic in
sentētia factū est: in verbo aūt vbi inuētuz
fuerit: nō silebim⁹.

Cōclusio.

Ic est celestis ille decalog⁹: hoc de-
b cē chordarum spirituale psalteriū:
Hic ꝟe numer⁹ coronalis: quē sol⁹
ille cōplere potuit: q̄ mundi vitia cū suo au
ctore ꝓstrauit. Sed p̄cemur iugiter omni-
potentiā ei⁹: vt qui talia p nosmetipos im
plere nō possum⁹ q̄ iussa sunt: ei⁹ ditati mu
nere faciam⁹. Calculi q₂ ipi⁹ nō est ꝯsidera
tio negligēda. Nā quartadecima gnātiōe

a trāſmigratõe babyloniȩ: aduentꝰ dñi ſaluatoris eluxit: vt merito ⁊ hic ipē videatur locutus: qui in eiuſdez numero gnãtionis aduenire dignatus eſt.

Explicit expoſitio in pſalmū. XIIII

Incipit expoſitio in pſalmū. XV

Tituli inſcriptio: ipſi dauid.

Um oēs dicanť inſcriptiones titulorū qui pſalmoꝝ frontibꝰ affigun tur: neſcio quid myſticū iſte deſignãs: hoc ſpecialiter ꝓmus cõtinere declaratur. Retinemꝰ em̄ qñ dñs paſſus eſt: hūc titulū ſupra caput eiꝰ fuiſſe cõſcriptū: Jeſus Rex Judeoꝝ. Sed ipi veraciter intelligendi ſunt iudei: q̄ pura xp̄o deuotiõe famulātur. Et qꝛ rex noſter ſaluator de ſua paſſione ⁊ reſurrectiõe locuturꝰ eſt: merito huius inſcriptionis cõmemoratio facta eſt: q̄ tantis poſt tp̄ibus erat dño diſpēſante ſecutura. Et vt hãc tituli inſcriptionē: nõ ad quã libet aliã ꝑſonã: ſed ad dñm xp̄m referri debuiſſe cognoſceres: adiectum eſt: Jpſi dauid: qꝺ ad dñm ſaluatorē cõpetēter referri crebra expoſitiõe monſtrauimꝰ. Sciendũ eſt aũt: qꝺ hic pſalmꝰ ſcõs eſt eorū qui paſſionē ⁊ reſurrectionē dñi breuiter tangūt.

Ex totū pſalmū itro- **Diuiſio.** ducit ꝑſona dñi ſaluatoris. Prima poſitione: ſm cõſuetudinez ſuã ex hūanitate ſuſcepta: verba facit ad patrez: cõſeruari ſe petens: qꝛ ſpez ſuã poſuerit ſꝑ in eo: nõ deitati ſuȩ quicꝗ minuēs: ſed naturã hūanitatis oſtēdēs. Naturã dico: originē vniuſcuiuſqꝫ rei vigorēqꝫ ſubſtantiȩ. Subiũgit etiã: quēadmoduz ſancti eiꝰ: nõ carnalibꝰ deſideriis: ſed ſpiritualibꝰ virtutibus eliganť: oĩa quȩ ꝑtulit ad hereditati ſuȩ gloriã aſſerēs fuiſſe ꝑducta. Scđa poſitione: idem patri grãs refert: q̄ illi a dextris apparēdo: iniquitatē huiꝰ ſeculi oĩpotētiȩ ſuȩ virtute fugauit. Vñ animã ſuã de iferno aſſerit eſſe liberatã: ⁊ poſt reſurrectiõis gloriã in delectatiõibꝰ dexterȩ ipſiꝰ ſe memorat collocatū. **Expoſitio.**

Onſerua me dñe: qm̄ in te ſperaui. Inter pericula hūana vēturus: ⁊ iudaicȩ obſtinationis impios ſenſus: natura hūanitatis aſſumpta cõſeruari ſe patria ꝓtectione deprecať: ⁊ q̄ facilꝰ eius rei ſequereť effectus: ſperaſſe ſe dicit ſꝑ i dño. Hȩc figura dr̄ Ethiopopoeia: quotiēs dať locutio certȩ ꝑſonȩ. Perſona eſt em̄ hic dñi ſaluatoris: ex duabꝰ diſtinctis ꝑfectiſꝗ naturis: homo idēqꝫ deus vnꝰ ꝑmanens chriſtꝰ. **Dixi dño deꝰ meus es tu: qm̄ bonorū meoꝝ non indiges.** Dixit: nõ labiis: ſed cordis affectu: vnde ꝯſciētia ſancta loquebať. Deꝰ meus es tu: a forma ſerui filius dicit ad patrē: vt duas naturas in vna ꝑſona dñi ſaluatoris euidēter agnoſceres. Una ex noſtra infirmitate hūilis: altera ex ſua potētia mirabilis: vt intelligas quod paſſus eſt fuiſſe carnis: qꝺ reſurrexit potentiſſime maieſtatis. Ad deſtruendã ꝗ arrogantiã hūani generis: quȩ ſuis viribꝰ aliq̄d boni ſe facere poſſe cõfidit: addidit: Qm̄ bonorū meoꝝ ñ indiges. Audiãt hoc pelagiani: q̄ aliq̄ bona putant ſuis viribꝰ applicanda. Clamat humanitas verbi: bonis ſuis deū penitꝰ non egere: ad ip̄m referēs oĩa quȩ donauit: nõ ad ſe qui collata ſuſcepit. **Sanctis q̄ in terra ſunt eius: mirificauit om̄s volūtates meas inter illos.** Prius nobis verboꝝ ordo ponēdus eſt: vt ſermonū obſcuritate ſubmota: ſenſus nobis facilius eluceſcat. Sanctis q̄ in terra ſunt eius mirificauit: id eſt: pater: oēs volūtates meas. Ut cognoſceres xp̄m dñm ab electis eē diligendū: addidit: inter illos: h̄ eſt: ſcõs: q̄ ſunt in terra viuentiū: nõ inter quoſlibet ſeculi ſe ambitione iactãtes: ſed inter illos tm̄ qui p̄deſtinati ſunt ad regna cȩloꝝ: ſignificãs inocētes ⁊ iuſtos: Jnter q̄s mirȩ factȩ ſunt volūtates dñi ſaluatoris: qñ illis obediētibus ⁊ iuſſa ip̄ius faciētibꝰ: de mortalibꝰ ȩternos reddidit: ⁊ de terrenis cȩleſtes bñficio ſuȩ pietatis effecit. **Multiplicatȩ ſunt infirmitates eoꝝ: poſtea accelerauerūt Nõ congregabo ꝯuēticula eoꝝ de ſanguinibꝰ.** De ſanctis dicit: qui dño ꝓſpiciēte afflictione ſaluberrima: de mūdi huiꝰ deceptuoſa voluptate liberati ſunt. Priꝰ em̄ multiplicata eſt illis ꝑ ſeueritatē legis ifirmitas carnalis: vt ad noui teſtamēti liberatricez gratiã deſiderabilꝰ ꝑuenirēt: q̄s dicit: nõ ſanguine pecudū: aut victimarū ꝯſuetudine ꝯgregandos: ſed imolatione ſcꝫ corꝑis ⁊ ſanguinis ſui: quȩ humanū genꝰ toto or-

Sche

Al. Eges

Al. in eis

be celebrata saluauit. Nā ꝛ ipm̄ qđ dixit: d
sanguinib⁹: pecudū designat: q̄ tūc copio-
sius in sacrificijs fundebaꝛ. Qui ritus po-
stea dn̄o veniēte mutat⁹ ē. Hoc aūt nomē:
PP de sanguinib⁹: ꝯtra artē positum ꝯstat esse
grāmaticā: apud quā pluralis hui⁹ xbi nu-
mer⁹ nō habeꝛ: ꝛ iō inter idiomata: id est:
ꝓpria scripturę diuinę numerāduꝫ est. Nec
memor ero noīꝫ eoꝝ: ꝑ labia mea.
Noīa illa antiq̄: q̄ infideles habuerunt: se-
quēti dicit gratia cōmutata. Pri⁹ eñi dictę
sunt filij irę: filij diaboli: filij carnis: p⁹ ad-
uentū vero dn̄i: sacris fontib⁹ renati: appel
lati sunt xp̄iani: filij dei: amici sponsi. Nō
fuit ḡ memor nominū illorū: qñ nouis hoī-
bus noua vocabula cōstat imposita. La-
bia vero regis xp̄i: duo hic debem⁹ accipe
testamēta: ꝑ quę volūtates ei⁹ enūciatas
esse cognoscim⁹. Pulchre aūt dicta sunt la
bia: qñ vtraqꝫ regnū dei ꝑdicāt: ꝛ in vnius
soni cōcordia sicut labia tēperanꝛ: dū cor-
dis sit memoria. Dicit hic: Nec memor ero
PP noīm eoꝝ ꝑ labia mea. Qđ inter ꝓpria di-
uinę scripturę debem⁹ accipe: sicut et i. vij.
et in. x. psalmo iā dictū est. Dn̄s pars
hereditatis meę ꝛ calicis mei: tu es
qui restitues hereditatē meā mihi.
Beatū reuera magisteriū: illud eligere qđ
nunqꝫ nouit aliq̄ ꝑmutatione trāsire. Ta-
le est eñi: ac si diceret: Eligāt sibi alij mun-
danas ꝯcupiscētias: ꝛ vētis discurrētib⁹ si
milē vitā: meę pars hereditatꝭ ꝛ calicis do
min⁹ est. Hereditas ꝑtinet ad gentiū fidē:
calix ad venerabilē passionē: q̄ sobrie pota
tus cōfert gloriosissimā resurrectioneꝫ. Et
intuendū qđ voluntas ac distributio dn̄i:
ET frequēt calix ponaꝛ. Calix eñi: a calida dic-
tus est potione: qm̄ sicut ille cor homis ex-
hilarat bibitus: ita ꝛ hic scīās aīas ꝑpetuę
iocundat haustus. Tu es. Seruato obse-
quio caritatis: fili⁹ dicit ad patrē: nō deita
te minor: sed hūanitate subiect⁹: sic ꝛ apl̄s
Heb. 5. ait: Qm̄ esset filius dei: didicit ex his quę
passus est obediētiā: ꝛ ꝑfectus fact⁹ est om-
nib⁹ obaudiētib⁹ sibi causa salutis ęternę.
Restitues aūt dixit: qm̄ faciēte diabolo pe
℟ nerat gen⁹ hūanū. Et reuera ipsi restituta
ET est hereditas: cui añ ꝯditionē rex fuerat in
ꝑdestinatiōe collocata. Hereditas eñi: ab
hero: id est: a dn̄o dicta est. Funes ce-
ciderūt mihi in ꝑclaris: etenī here-
ditas mea preclara est mihi. Prisco
more: funib⁹ terraꝝ diuidebaꝛ hereditas:
vt vnusquisqꝫ ad mensurā spacia telluris:
ꝓ quātitate tributi ꝛ ꝑsonę suę q̄litate ꝑci
peret: sicut moyses legiꝛ in veteri testamē-
to iosue ꝑcepisse: vt funib⁹ distribueret he
reditatē terrę ꝓmissionis filijs israel. Vñ
nūc merito funiculos dixit: q: hereditatis
suę latitudineꝫ gloriāqꝫ memorauit. Pos-
sūt ꝛ funes accipi hui⁹ sęculi tristicię nexio
sę. Nā ꝛ ipi funes: a funerib⁹ dicti sunt: qđ
in modū cereorū ante cadauera incēdebā- ET
tur. Quę sine dubio in ꝑclaris ꝯuersa sūt:
dū ad resurrectiōis ęterna munera ꝑuene-
rūt. Hereditas aūt xp̄i: est ꝑdestinata mul- ℟
titudo sctōꝝ. Vbi ideo additū ē: mihi: q̄a
nō in se sm̄ hūanitatē: ſ in p̄re gloriaꝛ. Sꝫ
cū dixerit: ꝑclarā: q̄ri p̄t: cur hereditatē istā
sibi cecidisse dicat: Qđ verbū aduśis solet
casib⁹ applicari. Sꝫ hoc eloq̄ntia diuiā: ꝛ i
bonis vtiꝛ. Ait eñi i actib⁹ aplōꝝ: Sors ce- Act. j.
cidit sup matthiā: vtiqꝫ cū honor illi apla-
tus ꝓuenisse diuio iudicio referaꝛ. Bn̄-
dicā dn̄o q̄ tribuit mihi intellectū:
insup ꝛ vsqꝫ ad noctē increpauerūt
me renes mei. Ad scđam ꝑuentū est sec
tionē: in qua subtili⁹ intelligēda est sctā ꝑ-
dicatio. Quāta ꝓuidētia iaꝫ tunc hereses
vēturas excluserit: vt incarnatio dn̄ica in-
tellectū sibi ꝓnūciasset a dn̄o cōtributū: il
lū scꝫ q̄ oīa vera sctāqꝫ cernebat: ne q̄d sibi
hūana infirmitas applicaret: cū nullis me-
ritis ꝑcedētibus: ſ grę largitate ꝓfutura ꝑ
stenꝛ. Sequiꝛ. Increpauerūt me renes mei:
ac si diceret: Supra mala q̄ mihi fecit oīs
cognatio iudęoꝝ: insup ꝛ de tribu iudę me
increpasse noscunꝛ: vñ dn̄s xp̄us sm̄ car-
nē trahere ꝓbaꝛ originē. Vsqꝫ ad nocteꝫ:
ad mortē significat. Renes vero: parētelā
declarāt: ꝑ quos solēniter gnātio humana
seminaꝛ. Prouidebā dn̄o in ꝯspe
ctu meo semꝑ: qm̄ a dextris est mi-
hi ne cōmouear. Exponēdo q̄d fecerit:
tradit nobis singulare remediū q̄ pctā vite
mus. Nā q̄ illū sp̄ intueꝛ acie mētis: nulla-
ten⁹ ad delicta ꝯuertiꝛ. Sic qñ veritas cor
inhabitat: introitū falsitatis emēdat. Dic
etiā cām q̄ mot⁹ nō ē. Dn̄o siq̄dē a dextris
opitulāte: sinistra nō ꝑualēt: ſ anim⁹ quē

ille custodit: in eo firmissim⁹ pseuerat. Cō-
grue autē sibi dn̄m a dextris esse dicebat:
q: si ille hāc partē nō tenuerit: statim eā in-
sidiās diabolus occupabit: sic̄ de iuda scri
Ps.108. ptū ē: Cōstitue sup eū pctōrē: ⁊ diabol⁹ stet
Et letatum a dextris ei⁹. Propter hoc delecta
tū est coꝛ meuꝫ: ⁊ exultabit lingua
mea: insup ⁊ caro mea requiescet in
spe. Propter hoc: qd̄ ille scꝫ a dextris asti
tit: ⁊ in cogitatiōib⁹ suis iocunditatē ⁊ ex-
ultationē lingue oboꝛtā sibi eē testat̄. Ip-
sa est eñ pfecta leticia: q̄ ⁊ hilari corde cōci
pit̄: ⁊ alacri sermone pfert̄. Nā sicut dixit
de malis: Insup: ita sermonē ipm̄ ⁊ in bo-
nis iterauit: vt fm̄ mēsurā molestiarū: hūa
nitas ipius celestia gaudia recepisse crede-
ret̄. Supra exultatiōes q̄ppe suas: sibi ad-
huc dicit creuisse leticiā: qd̄ caro illa passi-
bilis quā p nr̄a oīm salute suscepit: verita
Sche tē gl'iose resurrectionis incoꝛrupta pmeru
it. Que figura dr̄: Etiologia: id est: cause
redditio: q̄tiēs p̄missę rei ratio decora sub
iungit̄. Quoniam nō derelinques aiā meā
am in inferno: nec dabis sanctū tu
um videre coꝛruptionem. Ubi sunt
apollinariste fallacit̄ opinantes: qui dicūt
☧ dn̄m nr̄m xp̄m: aiam rationalem nō habu-
isse? Ecce ip̄e clamat: ipse pr̄i gr̄as agit: q̄a
ei⁹ aia nō sit moꝛe cōmuni in iferno derelic
ta: s̄ celeri resurrectiōe clarificata: ad celo-
rū regna puenerit: sicut in euāgelio creber-
Math.26 rima pfessiōe testat̄: Tristis est aia mea vs
Job.10 q̄ ad moꝛtē. Et alibi: Ptātē habeo ponen
di aiam meā: ⁊ iterū sumēdi eā. Nec dabis
sctm̄ tuū videre coꝛruptionē. Hoc nō facile
iudices trāseundū. Nā cū in. xxix. psalmo
Ps.29. reperies. Que vtilitas in sanguie meo: dū
descēdo in coꝛruptionē? Istud q̄si videt̄ eē
ꝯtrariū. Qd̄ tali rōne dissoluit̄. Ibi se dic̄
descendere in coꝛruptionē: cū affigētiū cla-
uoꝛū: ⁊ lancee irruptiōe penetrat̄: q: ⁊ ipsa
solidi coꝛpis trāsuerberatio nō imerito q̄-
dā pbat̄ dicta coꝛruptio. Hic eñ coꝛrupti-
onē: id est: putrefactionē iuste negat fieri:
q̄ carnalit̄ carnē vastat hūanā. Tertio eñ
die cū reuiuificari puenerit carnē: pbata ē
nō potuisse coꝛrūpi. Notas mihi fe-
cisti vias vite: adimplebis me leti-
cia cū vultu tuo: delectatiōes in de-
xtera tua vsq̄ in fine. Cū oia cōplesset
de sui coꝛpis sctitate: versus iste in ꝯclusio-
nē deduct⁹ est: ptinēs etiā ad iustos: q̄ eius
eligūt obedire mādatis. Notas mihi feci-
sti vias vite: id est: p me fecisti hūanū gen⁹
iter vitale cog̃scere: vt in mādatis tuis hū
liter ambulātes: moꝛtifere supbie venena
declinarēt. Adiplebis me leticia: valde im
plebis. Plus est eñ a pleno: adiplere. Hic
q̄ mittit in pleno fundit: Illa aūt leticia sic
adimplet: vt sp tota teneat̄. Significat eti
am iustos oēs in illa btitudine leticia vul-
tus dn̄i eē cōplēdos: in q̄b⁹ q: ip̄e est: se ad-
impleri posse testat̄. Sꝫ paululū pscrute-
mur sollicitī⁹: quid sit qd̄ hic in dextra pa-
tris dicat se delectatiōib⁹ adiplendū: cū su-
peri⁹ dixerit: Qm̄ a dextris ē mihi ne com-
mouear? In isto q̄ppe sęclo: vbi carne susce
pta: flagella passus: alapis cęsus: sputisq̄
cōplut⁹ est: cū tn̄ nullis ei⁹ aduſitatib⁹ vin
ceret̄: ꝯgrue dictū ē: a dextra sua sp dn̄m fu
isse conspectū. Sic eñ mūdi ꝯtra supauit:
qm̄ nullaten⁹ a pr̄na ꝯtēplatione discessit.
Sꝫ p⁹ resurrectiōis gl'iaꝫ: ppie se dic̄ i pa-
tris dextera delectatū: vbi iā mūdi isti⁹ ad-
uersitate deposita: hūanitas ei⁹ toti⁹ maie
statis clarificatiōe ꝯpleta est: regnās vnita
xbo cū pr̄e ⁊ spūsctō p sęcula sęcloꝝ. Usq̄
in finē: significat pfectiōeꝫ atq̄ ęternitatē: q:
gl'ia ei⁹ in sua pfectione manēs: nullis erit
finiēda tēpoꝛib⁹. Cōclusio.
Onsiderem⁹ hunc psalmū: quāto
c nos munē salutis iformet. In pas-
sionib⁹ ꝯfidentiā tradit: in spe ęternā
gl'iaꝫ pollicet̄: vt docēdo q̄ futura sūt psp e
ra: p̄sentia nō timeam⁹ adūsa. Schola cęle
stis: eruditio vitalis: adiutoꝛiū veritatꝭ: di-
sciplia certissime singularꝭ: q̄ discipulos oc
cupat sensib⁹ fructuosis: nō inaniū lenoci-
natiōe xboꝝ. Cōuenit etiā ꝯtueri: qd̄ sibi
velit q̄ntusdecim⁹ numer⁹. Significat eñ
vt putam⁹: q̄ndeci gr̄dus: q̄bus tēpli hiero-
solymitani ꝯscendebat̄ mirabilꝭ āplitudo:
designāt q̄nq̄ sensib⁹ coꝛpoꝛeis: p trinitatꝭ
gr̄aꝫ supatꝭ: ad atria sancte ecclię felici mu
nere peruenire. Qd̄ ⁊ p istū q̄s dabit̄ psalmū:
si ei⁹ saluberrimā p̄dicationē dn̄o ptegēte
seruem⁹. Explicit expositio in. ps̄. XV
Incipit expositio in psalmū. XVI
Oratio dauid
c Um multi psalmoꝝ: i textu suo ha-

ET

beāt oratiões: moue̅ videt̄: cur hic talē posuerit inscriptionē? Sz quis alij cū reb⁹ diuersis breuiter mixtas ꝯtineāt deꝑcatões: iste tn̄ pene tota sui ꝯtextiōe supplicatio ē. Merito ḡ sic ꝑnotat⁹ est: qm̄ intētio ei⁹ ad precū studiū tota porrigit̄. Que tn̄ sic ōro dicēda ē: vt psalmi nomē debeat ꝯtinē: qa nihil in hoc libro positū reperim⁹: qḋ tali ñ debeat noīe nūcupari: maxime cū legat̄: liber psalmoꝝ. Oratio aūt: duob⁹ dicit̄ modis.
ET dis. Hec cū agit̄ apud hoīes: oris ratio nūcupat̄: cū maiestati fundit̄: supplicatio salubris ꝛ vitalis hūilitas. Et nota qḋ iste: et lxxxv. et. lxxxix. et. c. i. et. c. xli. oratões titulant̄: quorū ꝓprietates in. c. xli. psalmo: q̄ hoꝝ vltim⁹ est: ꝯuenient̄ edicem⁹. Dauid vo sic̄ dictū ē: significat dn̄m xp̄m ad institutionē hūani generis: ex cui⁹ ꝑsona tot⁹ psalmus iste ꝓlat⁹ est. Diuisio.

r Rifaria oratio ab hūanitate xp̄i i h̄ psalmo depromit̄. Prima ē: vbi s̄m iusticiā suā sibi petit debē restitui. Secūda: vt a iudeoꝝ insidijs ei⁹ puritas liberet̄. In tertia: resurrectionē velocissimā deꝑcat̄: ne diuti⁹ insultare liceat puñso ꝑplo iudeorū. Et ne aliqd de ei⁹ maiestate turba fideliū haberet ambiguū: ꝓfitet̄ se i eterna beatitudine esse mansuꝝ. Expositio.

Al. done Xaudi de⁹ iusticiā meā: intē
e de deꝑcatione meā. Apud deum certū ē habē iusticiā vocē suā: q̄ res tacitas intelligētie sue v̄tute cogn̄scit.
pp Ipius ē eīm ōro ꝑfecta: cui⁹ ꝛ cū clamat et lingua: act⁹ ꝛ sermo: vita ꝛ cogitatio. Intē de deꝑcatiōi mee. Nō incassuz dissonātib⁹ reb⁹: verba ista copulata sūt. Nā intēdere oculoꝝ ē: ꝑces admittere auriū. Sz iō ista v̄ba sociata sūt: vt ambaꝝ reꝝ vn⁹ intelligeret̄ effect⁹. Quicqd eīm vel auris audit: vel ocul⁹ videt: vel man⁹ palpat: vel ḡ palat⁹ gustat: vel nasus odorat̄: deo sola ꝯtēplationis v̄tute notissima sūt. Aurib⁹
D ꝑcipe orōnē meā: nō in labijs dolosis. Excolit: qḋ supius dixit. Percipere est eīm ñ trāsitorie aliqd sumē: s̄ ꝑces hoīm copiosa dignatiōe recipe. Nō in labijs dolosis: sic̄ a iudeis manauit falsa snīa: apud q̄s innocēs dānat⁹ est: ꝛ latro cogn̄scit̄ absolut⁹. De vultu tuo iudiciū meū ꝓ
pp deat: oculi tui videāt eq̄tatē. De vultu tuo ꝓdeat iudiciū: ꝓpria scripture diuine: ꝛ nobis inusitata locutio est: qr de mēte solet manare snīa. Sed hoc dn̄o ꝑ tropicas elocutiões decēter aptat̄: qr ille qḋ iudicet videt: dū testis ē examīs sui. Nec de facto alicui⁹ testimoniū q̄rit: q̄ sol⁹ oīz veracissime secreta cogn̄scit. De vultu ḡ dicit: id est: de aspectu tuo: s̄m illa q̄ in me respicis atq̄ꝫ cognoscis. Hoc aūt ille recte petebat: q̄ se nouerat pollutionē nō habē pc̄ti. Seq̄tur. Oculi tui videāt eq̄tatē. Hic eq̄tatē ipsam: diuinitatē debem⁹ accipe: quā orat vt sine aliq̄ interuallo sꝑ intēdat: q̄ten⁹ illā respiciēs sicut ꝛ reuera ꝓuenit: pc̄ti maculaz nō habēt. Sic etiā supiore psalmo iā dictū est: Prouidebā dn̄m i ꝯspectu meo sꝑ: qm̄ a dextrꝭ ē mihi ne cōmouear. O aspectū illū salutarē: o purissimos ocl̄os q̄ illā eq̄tatē vidēt: nesciūt ꝓfecto hui⁹ mūdi tenebrꝭ obscurari: q̄ merent̄ tāta claritate cōpleri.

Probasti cor meū ꝛ visitasti nocte: igne me examinasti: ꝛ nō ē inuēta in me iniq̄tas. Ut nō loquat̄ os meū. Ordinē seruat egregiū: prius se dic̄ ꝓbatū: deinde fuisse visitatū: s̄ ꝓbatio significat passionē: visitatio resurrectionē. Ibi eīm ꝓbat⁹ ē: vbi int̄ multas iudeoꝝ iniq̄tates ꝛ ꝑicula mortꝭ mirāde patiētie documēta mōstrauit. Uisitat⁹ ē aūt nocte: qm̄ aīa ei⁹ ñ ē in iferno derelicta: s̄ ad illā mirabilē resurrectionē eterne glie clarificatōe ꝑuenit. Igne me examiasti: ꝛ nō ē inuēta in me iniq̄tas. Metaphora introducit̄ fornatiū igne flagrātiū: q̄ metalloꝝ vitia solent purgare ac decoctōe ꝯsumē: ꝛ i nature puritatē mūdata reuocare. Sic ḡ ꝛ tribulatōnib⁹ ignitꝭ examiat⁹ est dn̄s xp̄s: s̄ ñ ē i illo iuēta iniq̄tas quā adustio illa decoqueret. Sch
Pulchre aūt s̄biūxit: Ut nō loq̄t̄ os meū: id est: ꝛ si ego taceā: tu me purū eē ꝓpēdis. Quid eīm op⁹ erat eū d̄ ꝓbitate moꝝ suoꝝ aliqd loq̄: dū certū sit a p̄na maiestate cūcta cogn̄sci: hūana ig̃rantia v̄bis instruēda est. diuinitas aūt certissime nouit oīa etiā cū tacet̄ admissa. Opa hoīm ꝓpt̄ v̄ba labioꝝ tuorū: ego custodiui vias duras. Ordinē v̄boꝝ poscit iste v̄sicul⁹. Opa hoīm: id est: vias duras: ego custodiui: ꝓpt̄ v̄ba labioꝝ tuoꝝ. Breuit̄ definita sūt q̄ sint opa hoīm: scꝫ vie dure: sic̄ beatus iob dic̄: Auis nascit̄ ad volatū: ꝛ hō ad labore. Nā cū pc̄tā vitant̄: ardu⁹ callis ē: dif Job. 5

ficiluscꝫ sp ascẽsus. Cũ vero ad vitia ꝓlabi
mur: leue iter ẽ ac decliuũ. Sꝫ qꝛ dñs xp̃us
in h mũdo visualiꝭ posit⁹: toti⁹ mãsuetudi
nis ꝛ ꝯtinẽtię iura mõstrauit: merito se di-
cit: ꝓpter mãdata dñi: duras vias hoim i-
maculatis pedib⁹ ãbulasse: nõ qȯ illi dure
esse poterãt: de q̃ in .xc. psalmo scriptũ est:
Ps.90 Qm̃ angelꝭ suis mãdauit de te: vt custodi-
ant te i oib⁹ vijs tuis: ne vnq̃ꝫ offendas ad
lapidẽ pedẽ tuũ: Sed qꝛ hũano generi ad
imitãdũ ꝓbanꝭ eẽ difficiles: iõ vię durę sũt
nũcupatę. Qui v̾sus figurã ꝯtinet Paren
Sche thesin: id est: interpositionẽ: qm̃ in sensu me-
dio: sic ꝯpictũ est: recipit verba q̃dã q̃ ordi-
nẽ sniȩ videanꝭ posse diuidere. **Perfi-
ce gressus meos in semitis tuis: vt
ET nõ moueanꝭ vestigia mea.** Perfice di
xit: vsq̃ꝫ in finẽ ꝯseruã: vbi ẽ meritoꝝ ac p̃-
mij tota pfectio. Jnchoam⁹ em̃ dũ in h mũ
do ꝓbabili ꝯuersatiõe degim⁹: s vbi ad fi-
nẽ pueniet religiosa ꝯstãtia: ibi pficimur:
ibi tota itegritate cõplemur: sic ait euãgeli
Math.10 um: Qui pseuerauerit vsq̃ꝫ i finẽ: h saluus
erit. Gress⁹ aũt: hũanas significat actões:
qb⁹ in h mũdo g̃dimur: ꝛ q̃si qbusdã passi-
bus ãbulam⁹. Jn semitꝭ: scꝫ i mãdatꝭ tuis:
vbi reuera rectę sꝭ vię: qꝛ si deuoti seq̃mur:
ad celestꝭ p̃rię munera puenim⁹. Sꝫ qd ẽ h
qȯ p̃us gress⁹ dixit: statiq̃ꝫ vestigia subiũgit:
P Gressus dicim⁹: qb⁹ mouemur de loco ad
locũ. His merito cõparanꝭ act⁹ hũani: q̃ nos
de vno negocio in aliud ducũt: ꝛ p tp̃a vitę
nrę diuersa q̃litate trãsponũt. Uestigia ve
ro dicunꝭ signa plãtaꝝ: q̃ relinq̃mus trãse-
untes. Petit g̃ dñs xp̃s: ꝛ gressus suos: id
est: act⁹ hũanos: ꝛ sua vestigia custodiri: q̃
fideles aplos ꝯgruẽter accipim⁹: in qb⁹ p⁹
ascẽsionẽ gl̃iosaꝫ: religiõis catholicę signa
dereliqt. Talꝭ g̃ sensus ẽ: Custodi me in mã
datꝭ tuis: vt imitãtes me minime moueãꝭ
abs te. Bñ siq̃dẽ seq̃r pgit: vbi ille q̃ exem
plũ p̃bet rect⁹ icesserit. **Ego clamaui
qm̃ exaudisti me de⁹: inclina aurẽ
tuã mihi ꝛ exaudi v̾ba mea.** Scdaꝫ
sectionẽ scẽ orõnis igredit̃. Sꝫ pscrutãdũ
est: cũ dici soleat: exaudisti me qꝛ clamaui:
cur hęc snia ordinẽ videaꝭ habere ꝯuersuꝫ:
Qui clamat: qm̃ exaudit̃: vtiq̃ꝫ pur⁹: inno
cẽs ꝛ imaculat⁹ agnoscit̃. Nã ꝯfidẽter ora-
uit: qm̃ se audiri posse de ꝯsciẽtię puritate
p̃sũpsit. Intelligam⁹ aũt qȯ dicit: iclina aurẽ
tuã: qm̃ ad eũ p se ñ valet hũana ifirmitas
puenire. Sic em̃ exaudit: cũ se benign⁹ in-
dulserit: ꝛ clemẽtiã suã aũ largit̃: vt possit
supplicãtiũ vota suscipe. **Mirifica mi
sericordias tuas: qui saluos facis
sperãtes i te. A resistẽtib⁹ dextere
tuę.** Magnitudinẽ ꝛ excellẽtiã miscdiarũ
in se iuste fieri depcat̃: qꝛ mirũ esse ñ pote
rat: nisi sub aliq̃ fuisset nouitate ꝯspectuꝫ.
Significat em̃ mirabilia: q̃ in carne factu-
rus erat: q̃ iudeȩ⁹ ipsis ꝛ si vniuersus nõ cre-
didit: tñ sub admiratõne ꝯspexit. Saluos
facis sperãtes in te: id est: in ęterna vita cõ
stitues. Nã frequẽter illi magꝭ in h mũdo
trucidati sũt: q̃ ei⁹ nomini crediderũt. Pul
chre aũt dixit: A resistẽtib⁹ dexterę tuę. De
xtera em̃ pr̃is: ẽ fili⁹. Cui iudei repugnare nisi
sũt: qñ eũ crucifigere decreuert. **Custodi
me dñe vt pupillã ocli. Sub vm
bra alarũ tuaꝝ ꝓtege me.** Per sche- Sche
ma Icon: q̃ latie dr̃ imaginatio: pupillę se P
ocli dñs ꝯparauit. Pupilla ẽ em̃: i medio po-
sita pspicua ps oli: q̃ corpũ colores varia q̃ ET
litate discernim⁹: Dicta a puitate sui pupil
la: q̃si pusilla. Huic ꝯueniẽt ꝯpat⁹ ẽ xp̃s: cui
datũ ẽ i suo iudicio iustos a pctõib⁹ segre
gare. Aptissime itaq̃ꝫ petit custodiri se vt
pupillã ocli: q̃si ꝛ p ipaꝫ res visuales discer
nim⁹: ꝛ i nr̃o corpe nihil p̃stãti⁹ iuenit̃. Se-
q̃t̃. Sub vmbra alaꝝ tuaꝝ ꝓtege me. Hic
aliud itroducit̃ schema: qȯ grece Parabo- Sche
le: latine cõpatio dr̃: qñ sibi gen⁹ dissile in
aliq̃ cõione sociat̃. Patnis em̃ ꝓtectiõib⁹:
alę sũt cõpatę. Miscdia q̃ppe ꝛ caritas: q̃si
alę sunt pr̃is: qbus se ꝓtegi ꝯgruẽter expo
stulat. Hęc autẽ cõpatio venit ab auib⁹: q̃
caros filios alarũ suaꝝ extensione custodi
unt. **A facie impioꝝ qui me afflixe-
rũt. Inimici mei aiam meã circũ-
dederũt.** Uersus hic est oino diligẽtius
intuẽdus. A facie impioꝝ: demões signifi
cat: q̃ excitatũ ꝑsm̃ iudeoꝝ: in necẽ dñi ar-
dore p̃cipiti cõpulerũt. Facies em̃ ipsoruꝫ
truculẽta p̃sentia fuit: sicut in euãgelio de
iuda dicit: Intrauit in illuꝫ sathanas. Sic Joh.13
g̃ actũ est: vt instigatiõe demonũ: inimici
ei⁹ iudei: aiam ipsi⁹: id est: vitã tpalẽ eripe
voluissent. Nã ꝛ ipm verbũ: circũdederũt:
euangelicę narratõnis exprimit veritatẽ:

qñ cũ gladijs ⁊ fustib⁹ cũ insanoꝝ turba cir
cũdedit. **Adipem suũ cõcluserũt: os
eoꝝ locutũ est supbiã.** Cõcludũt adi
pẽ: q̃ multa voracitate pinguescũt. Sic iu
dei scelerũ nimietate saginati: vere itelligẽ
tie acumina pdiderũt. Restabat aũt vt q̃
pinguissima imanitate tumuerũt: supba lo
querent. Et bñ hic dixit: tñ ore: ñ etiã cor
de locuti sũt: qꝛ sceleratoꝝ mos est: illa fre
quẽt sermõe defendẽ: q̃ noscunt ↄsciẽtia te
ste dãnare. **Proijciẽtes me nũc cir
cũdederũt me: oculos suos statue
rũt declinare in terrã.** Proijciẽtes: ex
ET tra ciuitatẽ eijciẽtes: nũc circũdederũt nõ
obsequio: sed furore: qñ cruci eũ ↄstat affixũ.
P̂P Nũc aũt qδ dictũ est: p̃sens tp̄us posuit ꝓ
futuro: quod apud ꝓphetas esse noscitur
vsitatũ. Sequit. Oculos suos statuerũt de
clinare in terrã. Dicit ↄsuetudinẽ pditorũ:
q̃ terrã respiciũt: qñ in mala cogitatiõe vol
uunt. **Susceperũt me sicut leo pa
rat⁹ ad p̃dã: vt sicut catulus leonis
habitãs in abditis.** Susceperunt me:
Joh.19. hoc est: iudei a pilato: qñ eis dixit: Tollite
eũ: ⁊ sm legẽ vestrã crucifigite eũ. Qδ aui
de suscipiẽtes: ⁊ votũ sue crudelitatis im
plẽtes: merito feraꝝ seuicie cõparant. Leo
nẽ diximus ⁊ diabolũ dici: ⁊ xp̄o sepi⁹ cõpa
P̂P rari. Qui modus locutiõis inter ꝓpria scri
pture diuine recipiẽdus ẽ: hic tñ euidẽt di
abolũ designat. Ipi eñ iuste cõparati sũt
p̃ncipes iudeoꝝ: q̃ auctore fremuerũt: ⁊ tñ
multo peiores effecti sũt. Siquidẽ diabol⁹
dñm tẽptauit: cruci aũt istorũ insania cru
delis affixit. Catulũ autẽ leonis: dicit reli
quũ p̄plm iudeoꝝ: q̃ se diaboli filios effece
Joh.8. rũt. Sic eñ de ipis in euãgelio dicit: Uos
ex p̃re diabolo estis. Habitãs in abditis:
pmanẽs in insidijs. Detestabiliũ siq̃dẽ ho
minũ ↄsuetudo est mala vota tegere: vt la
tẽter ad effectũ possint coꝝ ↄsilia puenire.

**Exurge dñe p̃ueni eos ⁊ supplã
ta eos: eripe aiam meã ab ipio fra
meã tuã.** Tertia sectio beate orõnis itra
tur: Exurge in petõres dicit: quẽ illi putãt
more hũano posse q̃escere: vt cognoscãt vi
gilare dum coꝝ nõ pmittunt iniq̃tates ex
crescere. P̃ueni aũt dixit: vt añ subuertã
tur: q̃z pctã p̃ficiãt. Exposuimus eñ in su
perioꝛib⁹ hunc sensũ bñ aptari sceleratis:
dũ se miscere nõ pmittunt illicitis. Subuer
tunt eñ ⁊ illi feliciter: qui de prauis vitijs
ad rectã semitã deducunt. Eripe aiaz meã
ab impio: vtiq̃z a diabolo: q̃ merito impi⁹
dicit: qꝛ p̄ijs sp̄ ↄtrari⁹ approbatur. Eripe:
fac resurgere: qδ impletũ esse manifestũ ẽ.
Frameã tuaz. Breuiter ↄclusum est: q̃d sit
aia dñi saluatoris. Framea est eñ p̃ris: qñ
p ipam diabolũ vicit: p ipam mundũ a sor
dida supstitione purgauit: per ipam debel
lata est captiuitas: q̃ hũani generis sobolẽ
possidebat. Frameã vero diximus: multarũ
esse significationũ. Mõ contũ: mõ loricã:
mõ gladiũ significat bis acutũ: q̃ tñ oĩa
ad instrumẽta armorũ certũ est ptinẽ. Me
mẽto aũt qδ in hoc versu: quinta spẽs defi
nitiõis est: que grece Cata antilexin: latie
ad verbũ dicit. Uno eñ v̄bo definiuit q̃d D̶
sit aia christi: id est framea patris. **Ab ini
inicis manus tue. Dñe a paucis** Al. diuid...
de terra† dispartire eos: †⁊ supplã Al. nõ h...
ta eos in vita eoꝝ. Itẽ fit oratio ꝓ iu
deis: q̃ diaboli ptãte cõstricti nefarijs erãt
ausib⁹ incitandi. Demones sũt eñ inimici
man⁹ dñi: qui hũanũ gen⁹ cõtraria dño sp̄
volũtate dilacerãt. Precat etiã vt a pau
cis: id est: ab ap̄lis diuidant increduli: diuz
a terra hui⁹ mũdi vitiosa sepati cõuertunt
ad dñm. Eoꝝ q̃ppe iuuãte dño p̃dicatione
factũ ẽ: vt tã isrlite q̃z gẽtes a terrena iniq̃
tate diuisi: xp̄m seq̃rent auctorẽ. Supplãta
cos: hic in bono positũ ẽ. Supplãtati eñ et
illi accipiẽdi sũt: q̃ dãnatis erroꝛib⁹: ad rec
tas semitas trãsferũt. In vita ipoꝝ qδ ad
didit: hoc ẽ: in mũdo isto dũ viuũt: vbi pe
nitẽtie loc⁹ est: vbi clamat ad dñm: ñ tã ore
q̃z mẽte: vbi recipiũt purissime supplicãtes.
**De abscõditis tuis adimplet⁹ ẽ vẽ
ter eoꝝ. Saturati sũt† porcina ⁊** Al. filijs
†reliq̃rũt q̃ supfuerũt puulis suis. Al. dimiserũt reliquias...
Abscõdita dei ⁊ in malo ⁊ i bono possum⁹
ↄgruẽter accipe: qꝛ oẽ pctm̃ illi abominabi
le atq̃z a ↄspectu ei⁹ extraneũ ẽ: q̃uis ei⁹ no
ticiã minime refugere videat: sic in. v. psal
mo iã dictũ ẽ: Nõ habitabit iuxta te mali Ps.5.
gn⁹: neq̃z pmanebũt iusti añ oculos tuos.
Sic ⁊ de cayn scriptura dic: Egressus cayn Gen.4
a facie dñi: habitauit i terra ꝓfug⁹. Satu
ratos ergo iudeos dicit de imũdicijs: que
a dño abscõdita: id est: noscunt esse ꝓhibi

ta. Si vero ĩ bonã partẽ hoc positũ lectoꝛ
Ps. 30 accipias: vt est illud: Q̃ magna multitu-
do dulcedinis tuę dñe: quã abscondisti ti-
mentib⁹ te: ꝛ pfecisti eã sperãtib⁹ in te: enu
meranꝰ beneficia vt maioꝛ ĩgratoꝝ osten-
daꝰ offensa. De abscõditis tuis: id est: de
lege veteris testamẽti: ꝛ de miracul' q̃ dñs
xp̃us in eis erat glorioſa dispẽsatione fac-
tur⁹. Ventrẽ ipsoꝝ: sensuz significat oĩno
carnalẽ: in quo mãdata dñi tanq̃ in vẽtre
recondita sunt. Et bñ sensus eoꝝ cõparat⁹
est ventri: vnde cibi spũales velut vilissi-
ma purgamẽta pıecti sunt: dũ ab eis corru
pta mẽte dilabunꝰ. Sed hi cũ essent rebus
cęlestib⁹ impleti: vt nihil terrenũ cape de-
buissent: Animaduerte qđ sequiꝰ. Satura
ti sunt porcina. O iniq̃tas execrãda: Audi
ebat sensus eoꝝ mandata dei: ꝛ illi satura-
banꝰ soꝛdib⁹ peccatoꝝ: nouoq̃ mõ bonis
cęlestib⁹ pasti: maloꝝ fecibus explebanꝰ.
Porcina eñ ad polluta respicit: q̃ inter cę-
tera veteris testamẽti p̃cepta immũda prę
notaꝰ. Trãsmiserũt aũt reliq̃as peccatorũ
Math. 27 filijs suis: qñ clamabãt: Sanguis hui⁹ su-
per nos: ꝛ sup filios nostros. Ego aũt
Al. In cum iusticia apparebo in cõspectu
Al. apparuerit tuo: satiaboꝛ dũ manifestabiꝰ glo
ria tua. In cõspectu patris apparere se di
cit cũ iusticia: qm̃ ei⁹ voluntates impleue-
raꝰ: qñ mundũ ab interitu mortis sanguis
Joh. 14. sui effusione saluauit. Satiaboꝛ. Sermo
iste aptissime videꝰ iterat⁹. Supius eñ iu
dęos dixit saturari porcina: id est: immũdi
cia sua: se aũt saturari de hũani gener' cre-
dulitate suscepta: quando numerus sanc-
torũ beata adunatiõe supplendus est. Pa-
tris aũt gloria manifestaꝰ ĩ iudicio dñi sal-
uatoris: cũ vnusq̃sq̃ recipiet p actib⁹ suis:
Joh. 14. sicut ipse dñs apostol⁹ dicit: In illa die co-
gnosceť q2 ego in p̃re ꝛ pater in me ẽ. Sic
ergo patr' ꝛ filij ꝛ spiritusscti: vna natura:
vna potestas: vna gloria declaraꝰ.

Onsiderem⁹ dilectis- **Cõclusio.**

c

simi: q̃ magna sacramẽta fidei no
strę psalm⁹ iste cõplex⁹ est: vt q̃ au
dit supplicantẽ hoiem: eundẽ ꝛ ꝯfitendũ de
beat aduertere creatorẽ. Duas eñ naturas
incõfusas atq̃ incõmutabiles q̃ in xp̃o do-
mino hodieq̃ vult credere: nõ põt aliq̃ de
cipi falsitate. Unde mirabiliꝰ beat⁹ cyrill⁹
in quodã loco breuiterq̃ disseruit dicens:
Aduẽtẽtes igiꝰ modũ ĩcarnatõis: videm⁹ q2
duę naturę p indiuiduã vnitatez: incõfuse
atq̃ immutabiliter inuicẽ sibi ꝯuenerint.
Caro nãq̃ caro est ꝛ nõ deitas: licet dei fac
ta sit caro. Siliꝰ etiã verbũ de⁹ ẽ ꝛ nõ caro:
licet dispẽsatone ꝓpriã fecerit carnẽ. Hęc
aũt sine offensione decurrit: q̃ nulla sibi ꝓ
prij erroris ligamẽta repperent. Hui⁹ etiaz
psalmi numeꝝ ꝛ quãtitas ꝓphetalis orna
uit: vt merito in hoc numero ĩcarnatio dñi
relata esse videaꝰ: vbi etiã ꝓphetalis cho-
rus cõuenisse cognoscitur.

Explicit expositio in psalmũ. XVI
Incipit expositio in psalmũ. XVII

In finẽ puero dñi dauid q̃ locut⁹ est ad dñm verba cãtici hui⁹: in die qua eripuit eũ dñs de manu inimi corũ ei⁹: ꝛ de manu saul: ꝛ dixit.

N finem: puero: ꝛ dauid: hęc tria

i

verba ad regẽ nostrũ saluatorẽ re-
ferri posse nõ dubiũ est. Nã ꝛ puer
legiꝰ in ꝓpheta: Puer nat⁹ est nobis. Quę Esa. 9
locut⁹ est ad dñm verba cãtici huius: post
hęc alia deputãda sunt: vt sit verboꝝ ple-
nioꝛ ꝛ absoluta ꝯtextio. Qđ aũt dictũ est:
cãtici: ad cõtemplationẽ ꝯstat rerũ cęlestiũ
ptinere: ne in regis dauid tm̃mõ historia
mentis nostrę hęreret intuit⁹. In die q̃ eri-
puit eũ dñs de manu oĩm inimicoꝝ eius: ꝛ
de manu saul: ꝛ dixit. Hic act⁹ regũ lectiõe
notissim⁹ est. Ibi eñ lati⁹ describiꝰ: queãd
modũ dauid fuerit de ĩimicoꝝ suoꝝ ditiõe
liberatus: ad cui⁹ similitudinẽ resurrectio
dñi: ꝛ membroꝝ ei⁹ absolutio de potesta-
te diabolica declaraꝰ. **Diuisio.**

Salmus hic vni tñ nõ põt cõueni

p

re ꝑsonę. Nã p̃mo ordine ꝓpha lo-
quiꝰ: grãs agẽs: qđ eũ de grauib⁹
piculis diuina pietas liberare dignata est.
Scđo: eccl'ia loquiꝰ q̃ añ aduẽtũ dñi innu-
meras ptulit calamitates: posteaq̃ miser-
t⁹ ei: medicinã scẽ ĩcarnatõis indulsit: ꝛ ba
ptismat' bñficio xp̃ianũ ꝑlm de orbis vni
uersitate collegit. Tertio: in vocem miscdię
vox dñi saluatoris illabitur: vbi pulcherri
mis allusionib⁹ virtus ei⁹ ptãsq̃ describiꝰ.
Quarto: iterũ eccl'ię catholicę dicta ꝓferũ
tur: ꝛ cũ magna exultatiõe diuinitatis mu
nera cõcessa laudanꝰ. **Expositio.**

ET

D Iligã te dñe virtus mea. Di
ligit dñm: q̃ mandatis ei⁹ deuot⁹
obtemperat: sicut ait in euãgelio:
Qui audit verba mea ꝛ facit ea: hic est q̃ di
ligit me. Diligo eñi dicit: q̃si de oībus eli-
go. Et ꝯsidera q̃m hec dilectio sic d̃ futuro
ꝓmittit: vt nũq̃ tñ defecisse videat. Virt⁹
mea. Propheta liberatus ab hostib⁹ suis:
recte dñm ꝯfitet suã esse virtutẽ: q̃ donãte
factũ est vt inimicis suis fortior appareret.
P̄ Hic duodecima spẽs definitiõis est: q̃ gre-
ce dicit Cata epenon: latine p laudẽ. Sin-
gulis eñi diuersisq̃ xbis p̄dicãdo declarat
q̃d sit dñs. Mõ virtus: mõ firmamẽtũ: mõ
refugiũ: mõ liberator: mõ adiutor: mõ ꝓte
ctor: mõ cornu salutis. Hec eñ oĩa pulchre
ostendũt q̃s ei⁹ est dñs. Dñs firmamẽ-
tũ meũ ꝛ refugiũ meũ: ꝛ liberator
me⁹. Deus me⁹ adiutor me⁹. Iu
ste dicit dñm firmamẽtũ suũ: q̃m ab ipo cõ
cessum est: vt inimicis suis in acie firm⁹ as-
sisteret: ꝛ viuaci aīositate pugnaret. Et re-
fugiũ meũ. Vtiq̃ q̃n cũ fuit opus ꝯsilio: re
fugit ad tractatũ: ꝛ inuenit diuinitate mõ-
strate: qd̃ eũ poterat adiuuare. Merito aũt
liberatorẽ suuz dñm ꝓfitet: q̃ eũ de seuissi-
mi regis saulis ira tãq̃ de inferni ore libe-
rauit. De⁹ me⁹ adiutor me⁹. Prestitor sua
uitate pellect⁹: i sũmã repetit supiora que
dixit: q̃ vbiq̃ ipe affuit: eũq̃ xtuti sue mu
nimine custodiuit. Sz ꝯsidera qd̃ ita ꝑcur-
rit singula: vt suis meritis nõ p̄sumat appli
care collata. Et sperabo in eũ. Pro
Al. susceptor meus tector me⁹ ꝛ cornu salutis mee: ꝛ ad
iutor me⁹. Cõfidenter iaz postulat: q̃ de
dñi gr̃a p⁹ bñficiorũ exempla p̄sumit. Naz
de futuro fiducialiter sperare se dic: q̃ eũ in
p̄teritis senserat adiutorẽ. Protector me⁹.
P̄ Hoc ad eũ ꝑtinet custodiẽdũ: q̃ adũsario-
rũ appetebat insidiis. Qd̃ aũt hic dixit: cor-
nu salutis sue dñm: ad inimicos ꝑtinet dis
sipãdos. Cornua eñi sunt arma beluaꝝ: q̃-
bus salutẽ suã sollerti ꝯcertatõe defendũt.
Adiutor me⁹. Dulcedo bñficii: repetitiõez
fecit esse xboꝝ. Supra eñi eodẽ vocabulo
nũcupauit: quẽ hic iterũ noīat adiutorem.
Laudãs inuocabo dñm: ꝛ ab in
imicis meis salu⁹ ero. Post xtutes ꝑ-
actas: vbi scĩs nulla se elatione iactauit.
Sz q̃ erat rerũ ꝑpatarũ hilaritate gaudẽdũ:
laudans se dixit inuocare dñm: ꝛ ipsi vni-
uersa tribuere q̃ dignat⁹ est vniuersa p̄sta-
re. Et ideo se dicit ab inimicis saluũ facien
dũ: q̃ victoriã suã: nõ sibi videbat applicas
se: sed dño. Nã qui alit facit: viis suis cap-
tiuus reddit: q̃uis hostes superasse videa
tur. Circundederũt me ꝛ gemitus Al. dolores
mortis: ꝛ torrẽtes iniq̃tatis cõtur
bauerũt me. Post exultationẽ ꝓphete
quã sancta pietate ꝯcepit: ventũ est ad or-
dinẽ secundũ: vbi ꝑ cladib⁹ hũani generis
q̃ añ aduentuz dñi grassabant: introducta
vna ꝑsona iusto ꝝ: q̃s illo tp̃e fuisse nõ du-
biũ est: pi⁹ de pc̃atore exorat. Nã merito iu-
stus ille circũdatũ se gemitib⁹ asserebat: q̃
dũ esset supstitionũ innumera multitudo:
fideliũ erat rara deuotio. Et ne putares ge
mitus de iactura facultatũ: aut de re huius-
cemodi esse ꝓfusos: addidit: mortis: q̃ re-
uera mors erat vbi diaboli posse regnabat.
P̄ Torrẽtes aũt sepe diximus: fluuios esse hi-
bernis imbrib⁹ excitatos. Hic q̃ iniq̃tatib⁹
rapidis data est silitudo torrẽtiũ: vt meri-
to ꝯturbauerint anxiũ p̄sim: cũ vndaꝝ mi-
nantiũ ꝯcrepatiõe fremuissent. Dolo- Al. pom. pauerunt
res inferni circũdedert me: ꝛ p̄uene
rũt me laquei mortis. Fiat hui⁹ versi-
culi cõpaginatio p̄posterata xboꝝ: vt me-
li⁹ hic sensus nobis possit apiri. Circũdede
rũt me dolores iferni: de paganis dic: qui
erũt dolores inferni: id est: q̃ in iferno debi
P̄ to dolore torq̃ndi sũt. Preuẽire xo dicim⁹:
q̃n aliq̃d nos anticipare dinoscit. Vt ẽ ille
reat⁹ originalis pcĩ: q̃ nos añq̃ nascamur:
ab ipo ꝯceptu reddit obnoxios. Vñ in. l.
psalmo ꝓpheta dictur⁹ est: Ecce in iniq̃ta- Psal. 50
tib⁹ ꝯceptus sũ: ꝛ in delictis pepit me mat
mea. Vir eñi iust⁹ merito se p̄uetũ dicebat:
q̃ reatũ suũ añcessisse cogñerat. Sed quẽ-
admodũ ab his fuerit liberat⁹: subt expo-
nit. Et in tribulatiõe mea inuoca
ui dñm: ꝛ ad deũ meũ clamaui. In-
ter mala multa q̃ dixerat: vnũ ꝛ singulare
ꝓfitet esse remediũ: iuocare dñm in tribu-
latiõib⁹ suis: q̃n ꝯstat totis virib⁹ pcĩ qd̃
tp̃e necessitatis optat. Et vide: q̃ pri⁹ dixit:
ad dñm. Sz ne putares ad alienũ dñm: sb
iũxit: Ad dñm meũ clamaui. Clamare aũt
plus est: ab inuocare. Creuit sermo ꝓgre-
diẽte desiderio: ꝛ accẽsus anim⁹ ad oratõez

ꝯsiluit auidus in clamorē. **Et exaudiuit de templo sancto suo vocez meam: ꝛ clamor meus in cōspectu eiꝰ introiuit in aures eiꝰ.** Siue de celo: siue de corpore dn̄i qḋ venturū esse preuidebat: templū cōpetēter aduertimꝰ. Exauditā ergo dicit vocē suā: quā de aduētu dn̄i iugiter offerebat. Sed pscrutandū est: quō clamor ipsiꝰ in cōspectu dei valuerit introire? Clamor iste cause iusticia ē: Que vtiq̄ ad deū intrare poterat: qꝛ p mundi cladibus supplicabat. Sequit̄. Introiuit in aures eius. Hoc de ꝯsuetudine nostra figuralit̄ dicit̄: qḋ clamor eiꝰ quasi aliqd corpale in aures dn̄icas introisset: cū ille totū spiritualiter sentiat: ꝛ añq̄ fiāt vniuersa cognoscat. Illi em̄ actuū nostroꝝ qualitas: q̄si quibusdā vultibꝰ semꝑ assistit: ꝛ qḋ apud nos occultū: illi noscit̄ esse manifestū. **Et commota est ꝛ cōtremuit ira: ꝛ fundamenta montiū ꝯturbata sunt: qm̄ iratꝰ est eis deus.** Decisa tristicia quā de aduētu dn̄i beatus ꝑlus sustinebat: ꝓphetie spiritu ad incarnatiōis eiꝰ secreta ꝑuenit: ordinēq̄ ipm mirabili narratiōe describit. Hoc schema dicit̄ Idea: cū speciez rei future: velut oculis offerētes: motū animi cōcitamꝰ. Quod ꝛ h̄ ꝛ in sequētibꝰ versibus cōstat effectū. Et ideo nūc audiamꝰ sacramēta dn̄i saluatoris. Cōgrue siquidē ad aduentū christi terra cōmota est: qm̄ ꝑsentia iudicis dignū fuit cōtremiscere pctōres. Seruauit ordinē rei: vt ꝑus ostēderet motā: postea diceret eē tremefactā. Fūdamēta vero montiū: significat ꝑsumptiōes supboꝝ: id est: diuitias: honores: ceteraq̄ hūana: quibꝰ illi detenti velut fundamētis cōstantibꝰ innitunt̄. Hec oīa turbata sunt: qꝛ mūdi falsa spes vero dn̄o veniēte sublata est. Nimis apte posita verba descēdūt. Primo fundamēta: id est: supboꝝ spes turbata est. Postea dicit esse cōmotā. Subiūxit ꝛ causā: quare cōmota sūt fundamēta: qm̄ iratꝰ ē eis deꝰ. Vtiq̄ quia vitia hūana dn̄o ꝓbant̄ exosa: ꝛ iratꝰ est illis. Hinc ostēditur: qm̄ seq̄ces eoꝝ ꝯstat esse puniēdos.

Ascēdit fumꝰ in ira eius: ꝛ ignis a facie eiꝰ exarsit: carbones succēsi sūt ab eo. Fumus hic in bono positꝰ est: qꝛ sicut iste terrenꝰ inutiles lachrymas mouet: Ira ꝛ ille penitētie calore succēsus: fructuose ꝓfundit fluenta lachrymarū. In ira eius: tēpe quo hic pctōres futuri iudicij timore cōturbat: vt eos ad remediū cōuersionis adducat. Ignis est caritas dei: virtutū ꝓgressionibꝰ crescēs. Que q̄to magis cōcupiscit̄: tāto efficaciꝰ ampliat̄. Bene autē dixit: a facie eiꝰ: qm̄ ipius illuminatione caritas cōcedit̄ eis qui pctā derelinquūt. Carbones ṽo succēsos: pctōres dicit: q̄ velut carbones mortui: in mūdi istiꝰ cecitate tenebrant̄. Sed iterū penitētia inflāmāte reuiuiscūt: ꝛ ex mortuis prunis viui incipiunt esse carbones. Sequit̄ etiā quō succēsi sunt: veniēte scꝫ dn̄o redēptore. **Et inclinauit celos ꝛ descēdit: ꝛ caligo sub pedibꝰ eius.** Magnū sacramentū in hoc sermone repositū ē. Hūiliauit se em̄ verbū: vt sine pctō quidē: sed tm̄ siītudinē carnis pcti sumeret. Descēdere aūt illi fuit: ad nos venire: sic dicit apl's: Semetipm exinanuit: formā serui accipiēs. Caligo ṽo hic: diabolꝰ est: q̄ hoīm mētes inubilat: dū veritatis splēdorē nō facit videre q̄s possidet. Sub pedibꝰ eiꝰ: qꝛ sine dubio maiestate dn̄i saluatoris ꝯculcat̄ demonū execranda nequicia: sicut ꝛ in .xc. psalmo dicturus est: Sup aspidē ꝛ basiliscū ambulabis: ꝛ cōculcabis leonē ꝛ draconē. **Et ascendit sup cherubin ꝛ volauit volauit sup penas vētoꝝ.** Hec figura dr̄ Hipthesis: id est: suplatio: cū aliquā rē opiniōe oīz notā: sententia nostra exupare cōtendimꝰ. Tale est ꝛ illud in .l. psalmo: Lauabis me ꝛ super niuē dealbabor. Cherubin interp̄tatur multitudo sciētie: aut sciētia multiplicata. Alibi em̄ legitur: Qui sedes sup cherubin appare. Ascēdit ergo sup cherubin: qm̄ vidētibꝰ aplis ad celoꝝ regna ꝯscēdit. Sedet nunc sup cherubin: ad pr̄is dextraz collocatꝰ: in celo ꝛ in terra cū pr̄e regnat: ꝛ cuꝫ scto spū: qḋ vtrūq̄ vniuersū modū sciētie vel admiratiōis ꝓbat̄ excedē. Que em̄ creatura ꝑualeat tāti secreti attingē sufficiēt̄ arcanū: qḋ carnē terrenā atq̄ mortalē in etna celorū glīa collocauit: ꝛ fec̄ eā creaturis oībꝰ adorabilē: q̄ terenas ptulit passiōes? Seq̄t̄. Et volauit: volauit sup pēnas vētoꝝ. Hec repetitio celeritatē nimiā decēt̄ ondit: id est: ꝑ mundi spatia velociter cucurrit: qm̄ ipso

Margin notes: Ar. nō hꝫ (beside "iratꝰ est eis deus"); Sche (beside "Hoc schema dicit̄ Idea"); Phil. 2. (beside "ad nos venire"); Ps̄. 90 (beside "Sup aspidē"); Sche (beside "Hipthesis"); Ps̄. 50 Rp̄ (beside "in .l. psalmo").

in cunabulis iacēte: magi cū stelle claritas nunciauit. Quid enī dicā post velocius: qui mox vt nat⁹ in alia mūdi pte ↄspectus est? Tunc ꝗ supata est celeritas ventoꝝ: ꝙuis in mundo nihil eis oci⁹ esse monstreť. Qđ aūt repetit sine interiectiōe alterius verbi:
Sche volauit: volauit: Figura ē Epizeuxis: ꝗ latine dicit cōiunctio: sicut ⁊ in subsequētib⁹ dictur⁹ est: Dies diei eructat verbū: ⁊ deus de⁹ meus. **Et posuit tenebras latibulū suū in circuitu ei⁹ tabernaculū ei⁹: tenebrosa aqua in nubibus aeris.** Tenebras: incarnatōis ei⁹ mysterium dicit: vt q̄ in natura deitatis sue videri nō poterat: incarnatōis velamine hūanis cōspectib⁹ redēptor pyssim⁹ appareret. Unī beat⁹ iohānes cōstantinopolitan⁹ eps: mirabiliter ⁊ catholice dixit: Illū qui si nuda deitate venisset: nō celū: non terra: nō maria: nō vlla creatura sustinere potuissꝫ: quē illesa virginis viscera portauerūt. Memēto aūt tenebras ⁊ in bono poni: vt est illud in ꝓuerbijs salomonis. Intelliget ꝗꝫ parabolā: ⁊ tenebrosū sermonē. Oīa eñi diuina ꝗ ignoram⁹: nobis tenebrosa: id est: ꝓfunda atqꝫ obscura sunt: ꝙuis cōtinuo lumīe ꝑfruanť. Latibulū suū: id est: secretū maiestatis ei⁹: Qđ tūc reuelat iustis: qñ eis facie ad faciē diuinitatis ipius gloriaꝫ cōtigerit īntueri. In circuitu ei⁹ tabernaculū ei⁹. Hic dignitas exponiť gloriosa beatoꝝ: vt iuxta ipm habitēt: q̄ in ei⁹ eccl̄ia fideliter ꝑseuerāt. In circuitu aūt ei⁹: ꝓximitatē significāt. Ille eñi circuit ac penetrat oīa: nō circūdať ab aliq̄: q꞉ loco iamplexibił est. Potest ⁊ illud intelligi: in circuitu ei⁹: vt nō ad loci designationē: ꝟ ad defensionēꝫ tabernaculi custodiāqꝫ respiciat. Aquā ꝟo dicit: eloquiū dn̄i: qđ tenebrosū est in nubib⁹ aeris: id est: in ꝓphetis ꝑdicatorib⁹ verbi: q꞉ ꝙuis se aliqs putet dicta eoꝝ intelligere: ad ipam sicut est virtutē dictorum in totū vix pōt ꝑuenire: sicut dicit aplus. Uidem⁹
j.Cor.13 nūc ꝑ speculū ī enigmate: tūc aūt facie ad faciē: qñ ipm videt qđ credidit: ipm cognoscať respicere qđ sperauit. **Prefulgore in ↄspectu ei⁹ nubes trāsierunt: grando ⁊ carbones ignis.** Nō ē iste versus facile trāseūdus. Prefulgore: vna parsorationis est: id est: nominatiu⁹ plus: ⁊ respōdet ad nubes. Nubes aūt sicut superi⁹ dictū est: ꝑdicatores diuini verbi intelligēdi sunt. Et sensus talis est. Ille nubes ꝗ aquā cōtinent dei: id est: eloqa diuina: sicut in hoc aere tenebrose: hoc ē: obscure videnť: ita in ↄspectu dei ꝑfulgore sunt vbi semꝑ veritas patet. Nec ꝓpositiōibus exquiriť: nec ꝑabolis tegiť: qđ manifesta luce declarať. Iste ꝗ nubes: id est: predicatores: ad gētes relicto israelitico ꝑplo transierūt: sicut ↄstat effectū: qñ duricia nō meruit iudeoꝝ: q꞉ ad ipos venerat instruēdos.
Grādo ⁊ carbones ignis. Exponit ꝑ allegoriā: quid ille nubes habeāt. Aliđ eñi dicať: ⁊ aliud vult intelligi. Unī schematib⁹ crebris: eloquētia diuina ꝓbatur esse plenissima. Grādo eñi: id est: obiurgatiōes figurate: quib⁹ iudeoꝝ corda durissima tūdebātur. Carbones ignis: caritatis incēdia: q̄bus mētes fideliū: celesti igne reuiuiscūt. Hec ad gētes: sicut dixim⁹: in nubib⁹: id ē: in ꝑdicatoribus transierūt. **Et intonuit de celo dn̄s: ⁊ altissimus dedit vocem suā.** Quippe qui erat ingentia sacramēta locutur⁹. Ait eñi in euāgelio vox omnipotētis patris: Et clarificaui: ⁊ iterū Joh.12
clarificabo. Unī multi: sicut ibi legiť: tonitruū fuisse crediderūt. Altissim⁹ aūt dedit vocē suā: qñ dictū est: Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹: in quo mihi bñ cōplacui. Math.3
Misit sagittas suas ⁊ dissipauit eos: fulgura multiplicauit ⁊ cōturbauit eos. Sagittas: euāgelistas dicit: virtutū pēnis nō suis: sed ei⁹ a quo missi sunt recta itinera trāsuolātes. Et dissipauit eos: scꝫ ad q̄s missi sunt: fideles recipiēdo: impios abijciendo: sicut dicit aplus: Alijs sum⁹ odor vi 2.Cor.2
te in vitā: alijs odor mortis in mortē. Fulgura multiplicauit: id est: miracula mlta fecit. Que sic corda vidētiū ꝑmouerūt: quēadmodū crebra solent fulgura visa terrere. Cōturbauit eos. De his dic: qui tūc ↄturbati sūt: qñ eū resurrexisse manifestis ꝓbationib⁹ agnouerūt. **Et apparuerunt fontes aq̄rū: ⁊ reuelata sūt fundamēta orbis terrarū.** Id est: ꝟitas ꝑdicātiū: q̄ fontes eterne vite sanctitatis sue ore fundebāt. Ipo eñi veniente patuit: qđ obscuritas diuini tegebat eloquij. Et reuelata sūt fundamēta orbis trē. Manifestati

sunt ꝓphete: q̄ nō intelligebant: supra q̄s
orbis terrarum in eccl'ie facie sctā edificatiōe
ↄstructus est. Et memēto hic: tellurē in bo
no positam: que est terra viuentiū. Ab
increpatiōe tua dn̄e: ab inspiratio
ne sp̄us ire tue. Ab increpatiōe tua: in
dicat verba ꝓphetarum: qui increpatōib⁹ iu
stis pctōres ip̄os arguebāt. Ab inspirati
one sp̄ūs tue ire: ostēdit p̄dicatores verbi:
q̄ a sctō sp̄ū inflāmāti: delinq̄ntes ip̄os incre
pabāt. Per has igit̄ pabolas sublucētes ꝓ
positiōesq̄ v̄borum: huiusq̄ ꝓphetie sp̄ū fi
deliū ip̄os: q̄ ē scā eccl'ia: aduētū dn̄i nūcia
uit. Misit de sūmo ꝛ accepit me:
Al. de aquis multis assūpsit me de† multitudine aq̄rū.
Hinc iā mr̄ eccl'ia loquit̄ de tpib⁹ xp̄ianis.
Misit vtiq̄ pr̄ dn̄m saluatorē de sūmo: vt
intelligāt hoīes: q̄ qd̄ de sūmo venit: diui
na ptāte glia͂t. Apte vero dixit eccl'ia: acce
pit me: q̄ sponso xp̄o iūcta letat̄. Multitu
dines aūt aq̄rū: siue innumere gētes itelli
gi possunt: vn̄ ecclesia sp̄retis iudeis inde
uotis: de fidelib⁹ ↄstat eē collecta: sic in ac
tib⁹ aplōrum btissim⁹ paulus ↄdicētib⁹ iude
is ꝛ blasphemātib⁹: excutiēs vestimēta sua
Act. 18 dixit: Sanguis vester sup caput vr̄m: mū
dus ego ex h̄ ad gētes vadā: Siue h̄ dic de
fontib⁹ sacris: qn̄ eccl'ia catholica multitu
dinē filiorum baptismatis regnatōe ↄquirit.

Eripuit me de inimicis meis for
tissimis ꝛ ab his q̄ oderūt me: qm̄
ↄfortati sūt sup me. Fortissimos inimi
cos: p̄secutores truculētos enūciat: q̄ xp̄ia
nū ip̄lm tormētl ꝛ cedib⁹ affligebāt: ꝛ ideo
se magis dicit ereptā: q̄ inimici ↄfortati sūt
sup̄ ip̄az. Tūc eīm ecclesia crescē meruit: qn̄
eā data desup ptāte inimic⁹ afflixit. O v̄e
diuina ꝓuidētia: vt suis nisib⁹ destruat̄ in
imicus: ꝛ q̄nto se putat ampli⁹ ledere: tāto
eū necesse sit seuissima insecutione p̄stare.

Preuenerūt me in die afflictōis
mee: ꝛ fact⁹ est dn̄s ꝓtector meus.
Illud significat: qn̄ pseudo apl'i veros p̄
dicatores p̄uenire nitebant̄: conātes subuer
tere corda simpliciū. Sequit̄. In die afflic
tiōis: qn̄ xp̄ianorum martyria celebrabāt̄. Et
fact⁹ est dn̄s ꝓtector me⁹. Ideo de⁹ ꝓtector:
q̄ hō extitit īpugnator. Sz vtraq̄ sil': lōge
sibi dissilia ↄuenerūt: īpugnatio tpalis: et
Al. Eduxit eterna ꝓtectio. Et† ꝓduxit me in lati
tudinē: saluum me fecit qm̄ voluit
me. In eccl'ia catholica hūc esse morē fide
liū nullus ignorat: vt quāto plus p̄secuti
onib⁹ ↄstringit̄: tāto sic est ampli⁹ fidei au
gmēto dilatet̄. Tunc eīm p̄ gratiā dei exur
gunt inuicti animi: tūc incendiū caritatis
ardescit. Et facto agmine in gladios suaui
ter ruūt: q̄ vite eterne p̄mia ↄcupiscūt. Pro
ducta est ḡ eccl'ia in latitudinē: qn̄ p̄ seuitiā
p̄secutorum numerū ei cōstat creuisse fideliū.
Qd̄ aūt dixit: Saluū me fecit: nō moueat
q̄ ad masculinū gen⁹ deducta est: qm̄ non
videt̄ absurdū hoc ei nomē aptari: q̄ ↄstat
ex ip̄so. Merito ḡ beatorum istud agmē exul
tans: saluū se dicit factū: qd̄ ad xp̄iane fi
dei meruit ꝑuenire fastigium. Qm̄ voluit
me: id est: qm̄ me elegit: qui gratis vocat
vniuersos: nec prius bn̄ficiū accipit: q̄ p̄
stare dignet̄: sicut ip̄e in euāgelio dic̄: Non Joh. 15.
vos me elegistis: sed ego elegi vos. Et
retribuet mihi dn̄s s̄m iusticiā me Al. puritatē
am: ꝛ s̄m †innocentiā manuū mea
rū retribuet mihi. Optime vtrūq̄ ser
uauit. Et pri⁹ dixit an̄q̄ assumeret̄: Qm̄ vo
luit me: ꝛ nūc dicit: Retribuet mihi s̄m iu
sticiā meā: id est: s̄m voluntatē meā: quam
post bn̄ficia ip̄ius sctō corde gestabat. In
nocentiā aūt manuū: operā vult significa
re pietatis: quā diuino munere sanctorum v̄
tus exercet. Sz hoc: retribuet: geminatū
sollicite recipiēdū est: ne sibi aliq̄d fallacit̄
pelagiana heresis blādiat̄. Dic̄ etem̄ apl's:
De reliquo posita est mihi corona iusticie: 2. Timo. 4
quā reddet mihi dn̄s in illa die iust⁹ iudex:
Nō q̄ suis aliq̄d meriti hūilis applicabat:
sed q̄ p̄missis bn̄ficijs dn̄i iaz deberi posse
p̄miū cōfidebat. Idip̄m apl'us iacobus di
cit: Omne datū optimū ꝛ omne donū pfec Jac. 1.
tum de sursum est: descendēs a patre lumi
nū. Quia custodiui vias dn̄i: nec
impie gessi a deo meo. Vie sunt dn̄i:
dilectio dei: ꝛ caritas ꝓximi: quas constat
eos studiosissime custodire: qui nolūt dn̄i
mandata deserere. Subiunxit: Nec impie
gessi a deo meo. Impietatis verbo notati
sunt: qui iussa dn̄i declinare p̄sumūt. Qd̄
anim⁹ deuot⁹ eccl'ie merito se dicat refugis
se: vn̄ se creatorē sciebat offēdere. Qm̄
oīa iudicia ei⁹ in cōspectu meo †sūt Al. nō hz
sp̄: ꝛ iusticias ei⁹ nō repulli a me.

Nunc dicit causas: quare vias dn̄i custodierit: aut impie nō gesserit: sicut superiꝰ posuit: q: iugiter iudicia eiꝰ terribilia cogitabat. Addidit: Et iusticias eiꝰ non repuli a me: Qd̄ faciūt carnis fragilitate supati: q̄ longa obseruatione deficiētes: equitatē interdū deserūt: quā ceperant custodire. Hic eñ btūs pp̄lus nunq̄ repulit iusticiaȝ dn̄i: q: semp in eiꝰ corde pmāsit. **Et ero immaculatus cū eo: ⁊ obseruabo me ab iniquitate mea.** Fructū beatitudinis sue reddidit: ⁊ quid pficiat si iusticias dn̄i nō repellat: scȝ vt sit immaculatꝰ: verū nō vt ille dn̄s qui pctā nō habuit: s; vt iste quē lachryme supplices: a cōtractis sordibꝰ abluerūt. Sed hec oīa in illū modū accipienda sunt: quē supius expositumꝰ: vbi verbo geminato ait: retribuet: ne quid scā humilitas nō de supnis bn̄ficijs: sed de se qd̄ absit p̄sumere videat. Sequit. Et obseruabo me ab iniqtate mea. Subtilit beati vita describit: q̄ qn̄ ad aliquā se gr̄aȝ dn̄i puenisse cognoscit: cauet ne iterū iniquitatis antique calamitatibꝰ innodet. **Et retribuet mihi dn̄s ſm iusticiā meaȝ: ⁊**
Al'. puritatē **ſm inocentiā manuū mearū in cōspectu oculoꝝ eius.** Exponit qd̄ superius dixit: Et ero immaculatꝰ corā eo. Nā qn̄ illud esse ɔtigerit: tūc istud sine dubitatiōe subseq̄t: vt ſm iusticiā suā: quā ipse tn̄ donare dignat: vnicuiq; reddat: ⁊ ſm puritateȝ actuū digna cōpensatione restituat. Pulchre aūt additū est: In ɔspectu oculorū eiꝰ: qd̄ vtiq; nō pōt nisi beatis euenire: vt sicut illi sp corde dn̄m contuent: ita eos iugiter virtus diuina respiciat. **Cū sancto sanctꝰ eris: ⁊ cū viro innocēte innocēs eris. Et cū electo electꝰ eris: ⁊ cū puerso puerteris.** Cum de iusticia supna loqueret: q: vnicuiq; reddit ſm suoꝝ actuū qualitatē: nūc exponit quēadmodū possit impleri: qd̄ lex p̄cipit obseruari. Cōuersatio eñ nostra ex p̄oribꝰ: aut ducibus suis maxīe silitudinē trahit: dum vnusq̄sq; tali igenio gaudet: quali fuerit p̄ditus ille queȝ sequit. Hinc est qd̄ nobis salutaris ⁊ moralis regula data est: qd̄ cuȝ sancto viro: id est: dn̄o saluatore: ip̄o p̄stā-
Leuit.19 te sancti esse possimꝰ: sicut ip̄e dicit: Sācti estote: qm̄ ego sanctꝰ sum dn̄s deꝰ vester.

Precipit etiā: vt cū innocētia eiꝰ: innocentes esse mereamur. Sic eñ de ipso iā dictū
est: Innocēs manibꝰ ⁊ mūdo corde. Addi- Ps̄.23
tur tertium: vt cū electiōe ip̄ius eligamur.
Ita q̄ppe de ip̄o esaias dicit: Electꝰ meꝰ in Esa.4
quo cōplacuit aīa mea. Qd̄ tunc nobis accedit: qn̄ p̄ceptl eius salutariter obedimꝰ. Sequit: Cū puerso subuerteris: id est: cuȝ diabolo subuerteris: q̄ ppria iniquitate puersus est. Illos eñ iniq̄ssimos reddit: q̄s ad sue obediētie iura conuertit. Quod ar-
gumētū nobilissimū dicit in topicis: a pso- Top
na intrinsecꝰ attributa: qn̄ q̄s aut de ip̄robis amicis arguit: aut de bonorū ɔiunctione laudat. **Qm̄ populū humilē saluuȝ facies: ⁊ oculos superboꝝ humiliabis.** Respice quēadmodū p̄oribus versiculis apte responsū est: qui sanctitati vel innocētie: necnō electioni dn̄i fit deuotus: ⁊ hic saluus faciēdus est: cū in die iudicij ad dexterā collocabit. Oculi aūt supborū hūiliandi sunt: qui cū puerso auctore suo diabolo subuertent: dū ad sinistrā positi: in et̄nā cruciationē mittēdi sūt. Decēt aūt positū ē ecōtra: oculos supboꝝ hūiliabis: q: tanto arrogātes in tartari pfunditatē descendūt: quāto se altiora cōtingere putauerūt. **Qm̄ tu illumias lucernā meā dn̄e: deꝰ meus illumina tenebras meas.** Loqt adhuc: siue eccl̄ia: siue pp̄lus ille beatoꝝ: mirabili decore verborū. Lucerna eñ eccl̄ie: baptista iohānes
est: de quo dn̄s in euāgelio dicit: Ille erat Joh.5
lucerna ardens: ⁊ vos voluistis exultare in
lumine eiꝰ. Idē ipse in euāgelio dicit: Ne- Luc.1
mo accēdit lucernā: ⁊ ponit eā sub modio. Sensus ḡ talis est. Patri dn̄o dicit: qm̄ tu lucernā meā illuminas: id est: iohannē baptistā: ⁊ ceteros ap̄los: vel eos q̄ celesti lumine radiare noscunt. Illumina tenebras meas: hoc est: p eos reliq̄ mēbra credētiū: q̄ adhuc in carnis obscuritate versant. Lucerna eñ noctis est lumen: ḡ merito delinquētibꝰ dat: vt p verbū illūinationis fugiant tenebrosa pctā. Quapropter memēto
qd̄ hic dicit illūinare patrē. Illuminat ⁊ fi- Ps̄.17
liꝰ: sicut in alio psalmo legit: Deꝰ dn̄s ⁊ illuxit nobis. Illumiat etiā sp̄ūssanctꝰ: sicut
pphēta dicit: Nō abscōdā vltra faciē meā Ezech
ab eis: p eo qd̄ illuxit spiritꝰ meus super

vniuersaȝ domū israel. Quis ꝗ ita nubilo corde obscur⁹ est: vt sancte trinitatis vnaȝ naturā: vnā coeternitateȝ: vnā nō intelligat esse potētiā? **Quoniā a te eripiar a temptatōne: ⁊ in deo meo trāsgrediar murū.** Insigniter docuit regulaȝ fidei. A te dixit eripiar: nō a me. Temptationē, dō diabolū significat: q̄ momētis oībus temptat vt a bona ꝯuersatione nos abstrahat. In deo meo: id est: ei⁹ virtute roborātē obstaculū trāsgrediar pctōꝝ: q̄ inter deū ⁊ homines mortaliū ꝯstruxere neq̄cie. Qui murus mortis est: nō salutis: nec ad munimē erigit: sed ad eternū iteritū ꝑparat. Bn̄ dixit: trāsgrediar: nō irrūpā: nō diruā: q꞉ murus ille hūano generi imobilis manet: etiam cū eū sanctis bn̄ficio diuinitatis trāsilire ꝯtigerit. **De⁹ meus impolluta via ei⁹: eloquia dn̄i igne examinata: ꝓtector est oīm sperantiū in se.** Aliud versus iste inchoasse: aliud subiūxisse sentit. De⁹ me⁹: agressus ē dicere nescio quid exoratiuū: ⁊ subiūxit ei exitū inopinatū: impolluta via ei⁹. Nā si ꝓpositio sequētib⁹ ꝯcordaret: dei mei dictur⁹ erat: nō de⁹ me⁹. Que figura dicit Paraxodia: latine inopinat⁹ exit⁹: cū aliud ꝓponit: aliud explicat. Impolluta via ei⁹: significat semitā ipi⁹ esse purissimā. Siue hoc ad incarnationē ꝑtinet verbi: quā ꝯstat pollutionē nō habuisse pcti. Sequit. Eloquia dn̄i igne examiata. Flāma fidei: lex supna discutit: qn̄ sciendi desiderio diuina eloq̄a pquirunt. Sic ⁊ hieremias ꝓpheta: eloq̄a dn̄i mirifica definitiōe cōclusit dicēs: Nōne v̄ba mea sicut ignis dicit dn̄s: ⁊ sicut securis ꝯcidens petrā? Addita est q̄ȝ gnālis ꝓmissio: vt aīos releuaret hūanos: ne putaret ꝓtectionē nō mereri: q̄ a pctō nō fuisset immunis. Dicēdo eīn: oīm sperātiū in se: nullus except⁹ est: nisi qui in eū sperare neglexerit. Qui versus breuissim⁹: laudū definitionib⁹ explicat. **Quoniā quis de⁹ p̄ter dn̄m: aut quis de⁹ p̄ter deū nr̄m.** Hoc ꝯtra paganoꝝ dementiā dicit: q̄ deos sibi multifaria vanitate finxerūt. Dn̄m posuit: q꞉ ipsi⁹ serui sum⁹. Deū: q꞉ eū iustissime adoram⁹ ⁊ colim⁹. Sed iste de⁹ trinitas est inseparabilis: psonarū tn̄ nō substātie distinctione discreta. Cōueniēt aūt laus dn̄i breuiter ꝑmissa est: qm̄ ipse erat in subseq̄nti parte locutur⁹. **Deus qui p̄cinxit me virtute: ⁊ posuit imaculatā viā meā.** Ventū est ad ordinē tertiū: vbi potentiā suā dn̄s saluator exponit. Qd̄ aūt: p̄cinxit me virtute: ⁊ dignitateȝ significat ⁊ fortitudinē. Quod vtrūq̄ ipi cōuenire manifestuȝ est: q̄ ptāte virtutis sue iudicatur⁹ est mundū. Cōueniēter aūt sequit: posuit viā meā: id est: cōstabiliuit atq̄ firmauit: vt nulla seculi ambitiōe moueret. Immaculatā vero viam dicit: vitā purissimā sine sorde delicti: quā ille solus ambulauit: qui pctā nō habuit. Sed has oēs allegoricas tropicasq̄ locutiōes q̄ dicte sunt siue q̄ sequent: ad incarnatōnē dn̄i ꝯueniēter aptamus. **Qui ꝑfecit pedes meos tāq̄ȝ† ceruı: ⁊ super excelsa statuit me.** Al. Ceruoꝝ Frequēter hoc aīal in scripturis diuinis in bono ponit: vt est illō: Sicut ceru⁹ desiderat ad fontes aquarū. Psā. 41. Ibi q꞉ nimiū sitiūt: hic q꞉ velociter currūt. Norūt eīn saltibus spinosa trāscendere: ⁊ loca piculosa hiātia trāsilire: Sic ille delicta seculi hūanā salutē pungētia: ⁊ foueas ꝓfundissimas pctōrū: sctis gressib⁹ trāsmeauit. Et intēde quēadmodū in cōparatōe ceruoꝝ ꝑmaneat: q̄ qn̄ plana fugiūt: montiū celsa ꝯscendunt. Significat aūt se sup oēm creaturarū eminentiā ꝯstitutū: sicut dicit aplus: Et dedit illi nomē qd̄ est sup omne nomen: vt in nomine iesu omne genu flectat: celestiū: terrestriū ⁊ infernoꝝ. Phil. 2 **Qui docet manus me⁹ in p̄liū: ⁊† posuit vt arcū ereuȝ brachia mea.** Al. posuisti P Docere est: ab iminētib⁹ insidijs cautū fieri. Man⁹ opatiōes significāt. P̄eliū: diaboli certamē demōstrat: cū quo spūaliter ꝯfligit: q꞉ incessabilib⁹ colluctationib⁹ sp armat. Brachia vero xp̄i: ꝓphete sūt ⁊ apli: p quos desideriū sue voluntatis operat⁹ est. His cōpat ereū arcū: q꞉ nesciūt dei serui p̄dicando mollescere: s; in celesti fortitudine ꝑmanētes: verbis salutaribus emissis: tanq̄ȝ sagittis emin⁹ iaculatis: deuotorū hominū corda cōpungūt.

Et dedisti mihi ꝓtectioneȝ salutis tue: ⁊ dextera tua suscepit me.

Et disciplina tua† ipsa me docebit. Al. correxit me i finē: ⁊ disciplia tua Protectio salutis: gloriā significat resurrectōis: qn̄ mortali carne deposita: eādē

Sche

incorruptibilē τ glorificatā resumpsit. De
xtera: potētia diuinitatis est: q̄ assūptā hu
manitatē in eterna maiestate cōstituit. Et
bn̄ se dicit esse docendū: vt veri hōis expri
meret q̄litatē. **Dilatasti gressus me
os subt⁹ me: τ nō sūt infirmata ve
stigia mea.** Incarnatiōis sue gloriosissi-
mos act⁹: q̄ mōstrādi erāt ꝯuersatione scīs
sima dicit esse dilatatos. Uestigia vero vi
am informatōis ostendūt: quā firmissimā
reliquit apl̄is: vbi ip̄e gressus imp̄mēs san
ctis actib⁹ ambulauit. Hec q̄ vestigia ab in
imicis infirmāda iure denegauit: qr licet se
ventosa mūdi ꝓcella cōmouerit: ei⁹ tñ ve-
stigia mouere nō potuit: q̄ ille ne petrus in
mari mergeret̄ fixa solidauit. **Perse-
quar inimicos meos τ cōp̄hendā
eos: τ nō cōuertar donec deficiāt.
†Affligā illos nec poterūt stare:
cadēt †sub pedib⁹ meis.** Istos duos
versus: de illis intelligi nō dubiū est: q̄ pri-
mo cōtra dn̄m erigunt̄: postea ꝯuersi eius
pedib⁹ inclinant̄: τ vitaz merent̄ subditi: q̄
mortē incurrerāt ꝯtumaces. Persequit̄ eñ
inimicos suos afflictionū diuersa clade fa-
tigatos: τ cōp̄hendit eos q̄s ab studio per-
uerso mutauerit. Sz felix est oīno q̄ capit̄:
felix q̄ illas man⁹ euadere nō meret̄. Tunc
magis liber reddit̄: cū fuerit tali sorte cap-
tiuus. Sequit̄. Et non cōuertar donec de-
ficiant. Cū nō ꝯuertit̄ dn̄s: q̄da tūc capit̄:
τ a prauo studio suo desinit q̄ vincit̄ ad sa
lutē. Addidit: Affligā illos: nec poterūt sta
re. Afflicti q̄ppe diuśis calamitatib⁹: in sua
ptinacia stare nō possunt: q̄ñ vires neq̄cie
in suis ausibus p̄diderūt. Tūc fit illud q̄d
sequit̄: cadēt subtus pedes meos. Qui sb
pedib⁹ cadit dn̄i: aduersū illū vltra nō pa
tit̄ cui⁹ iā tuitione vallat̄. Sz erect⁹ tūc red
dit̄: q̄ñ illi fuerit hūili satisfactiōe subiect⁹.
**Et p̄cinxisti me virtute ad bellū:
supplātasti insurgētes in me subt⁹
me.** Hoc iaz de spiritib⁹ immūdis dicit̄: q̄
ei p̄ cōtradictiones iudeoꝝ iniqua certami
na cōmouerunt. Precinct⁹ est eñ virtute:
quādo patiētie fortitudine: iniquorūz ad-
uersa supauit. Ipi tñ qui contra eū insana
ꝯspiratione tumuerūt: eius sunt iudicio si-
ne dubitatiōe subdendi: vt cū suo instiga-
tore pereāt: qui auctori suo credere nolue-
runt. **Et †inimicorūz meorum de-
disti mihi dorsuz: τ odiētes me di-
sperdidisti.** Duplicia legis sacramenta
versus iste cōplexus est. Primū est: q̄d dor
sum cōuersionē eorū significat: qui ex resi-
stentib⁹ ei⁹ nomini: in salutiferā victoriā fu
gati emerserūt subito christiani: vt paulus
apl̄us de p̄secutore seuissimo: post dn̄i in-
crepationē apparuit repente discipul⁹. Se-
cūdū est: q̄ odiētes se disperdēdos esse de-
nūciat: q̄ in p̄fidie sue obstinatione manse-
rūt: sicut de iudeis animaduertendū est: q̄
impia voce dixerūt: Sanguis ei⁹ sup nos:
τ sup filios nostros. **Clamauert nec
erat q̄ saluos faceret: ad dominuz
nec exaudiuit eos.** Clamores dicit irri
tos quos impÿ in illa iudicatione missuri
sunt: sic̄ in euāgelio de dānandis ait: Ibi
erit fletus τ stridor dentiū. Clamores eniz
isti saluū facere nequeūt: qui salutis aucto
rē hic temnēdū esse decreuerūt. Nec erat q̄
saluos faceret: ꝓpt̄ diabolū dicit quo imit
tente deliquerūt. Quis eñ tales facturus
est saluos: cū instigator τ p̄nceps eoꝝ sit p̄
mus ipse dānandus? Sed hi cuz viderint
spē suā in diabolo corruisse: clamabūt q̄dē
ad dn̄m: sed nō exaudiet eos: q̄m infructu-
osa illic agnoscit̄ penitudo: vbi iā est iusta
dānatio. **Et cōminuā eos vt pul-
uerē ante faciē venti: vt lutū plate-
arum delebo eos.** Ubi est illa lingua
grādiloqua: τ vētosa sup̄bia? Usq̄ ad pul
uerē se cōminuēdos intelligāt: qui dn̄o pra
uis mentib⁹ cōtradicere moliunt̄. Et ne pu
tet se q̄uis detritū posse quiescē: addidit:
Ante faciē vēti: vt quiescere nō possint cū
fuerint imminuti. Bene aūt luto plateaꝝ cō
parat peccatores: q̄ѻ fetidissimis sordibus
inquinat̄: nec excipit̄ a cōculcatiōe p̄pl̄i: vt
semp ei⁹ fetor iteret̄. Delebo eos: id est: de
medio tollā: q̄d p̄tinet ad lutū platearum.
Uim q̄z ip̄am cōparationis intellige. Ait
eñ: vt lutū plateaꝝ: q̄d facile tollit̄: qr mol
lissimū cōp̄robat̄. **Eripies me de cō-
tradictionib⁹ p̄pl̄i: cōstitues me in
caput gentiū. Populus quē nō
cognoui seruiuit mihi.** Erept⁹ est pla-
ne de cōtradictionib⁹ p̄pl̄i: quādo explosis
p̄fidis iudeis: ad gentiū fidē: deuotionēq̄z
translat⁹ est. Cōtradictiones vero illas di-

Al. cōfrīgā
Al. subt⁹ pe
des meos

Al. in
meos

Dan

Dan

at: q̄s ei scelerata turba multipliciter īgere
bat. Nā qd ait: Cōstitues me in caput gen
tiū: signū dicit fidei xpiane: q᷑ in frōte gētiū
crucis habuerūt vexilla radiare. Populuz
quē nō cognoui: id est: ad quē nō veni: no-
uum rudē: atz antea nō receptū. Seruiuit
aūt: credidit dicit: qm̄ q̄cūqz credit ꝛ seruit:
qd factū est a gētibus q̄ nō fuerāt a christo
carnaliter inq̄sitę. Nā q̄d est qd ille nō cog
noscat: qui renes hoim ꝑscrutat et corda?
Al. In | †Ab auditu auris †obaudiuit mihi.
Al. obediuit | Filij alieni mētiti sūt mihi. Laus
ista gentiū: exprobratio est magna iudęo-
rū: vt seruirent q̄ nō viderūt: vt audirēt q̄-
bus ex ore ei⁹ sacratissima mimic verba so-
Esa. 52 nuerūt: sicut scriptū est: Quib⁹ nō est nūci
atū de eo videbūt: ꝛ qui nō audierūt cōtē-
plabunt. Sed intellect⁹ trahit: vt adijcia-
mus. Hebręi aūt qui viderūt ꝛ audierūt: si
cut inferi⁹ dicit: torū cōtraria volūtate fe-
Esa. 6 cerūt. Quod idē ꝑdicit esaias: Excęca cor
ꝑplī hui⁹: ꝛ aures ei⁹ aggraua: ꝛ oculos ei⁹
claude: ne forte videāt oculis suis: aut au-
ribus suis audiāt: vel corde suo intelligāt:
ꝛ ꝯuertant ꝛ sanē eos. Quę figura dicitur
Sche Aposiopōsis: id est: dictio cui⁹ finis retice
tur: vt aut terreat: aut ad desideriū ꝓuoce
tur auditor. Filij alieni: filij diaboli: quib⁹
Joh. 8. ipe in euāgelio dicit: Uos ex patre diabo-
Matth. 22 lo estis. Mētiti sunt mihi: qn̄ dicebāt. Ma-
gister scim⁹ q᷑ a deo venisti: ꝛ in veritate
ET viā dei doces. Mentiri em̄ est ꝯtra mentē
loqui: ꝛ illud lingua ꝓmere: qd vnū quēqz
cōstat in aio nō habere. Filij alieni †in-
Al. inueterati sunt | ueterauerūt: ꝛ claudicauerūt a se-
mitis suis. Bn̄ dixit alienos filios clau-
dicasse: q᷑ filij dn̄i rectis gressib⁹ ambulare
noscunt. Nā claudicare ꝓprie dicim⁹ eos:
q̄ vno pede sunt debiles. Qd iudęis acci-
disse manifestū est: qui vet⁹ testamētū car-
naliter tenētes: noui gratiā respuerūt. Et
hinc factū est: vt vna parte debiles mētis
Gen. 32 suę gressibus claudicarēt. Hoc etiaz in illa
angelica cōcertatione patriarchę iacob q̄-
dam asserūt ꝑfigatū: qn̄ tacto neruo: vno
pede claudus effectus est. Nec illud vacat
Mar. 7 qd addidit: suis: q᷑ deserētes intellectū le-
gis: suis supstitionib⁹ agebant: vt nō reci-
pientes ꝓmissum dn̄m saluatorē: de lauā-
dis manib⁹ ꝛ calicibus insanas calūnias

cōmouerent: reuera sordidi: sed nō tali ob-
seruatione mūdandi. Poterāt em̄ ꝓpria
fece purgari: si lauacruz sacri baptismatis
expetissent. Uiuit dn̄s ꝛ benedic-
tus deus me⁹: ꝛ exaltet deus salu
tis meę. Quarti ordinis ianua: quę sup-
est aperit: vbi iterū ecclesia catholica loqui
tur toto orbe dilatata: quę sūmatim ꝛ be-
neficia refert dn̄i: ꝛ hymnū suaui delectati-
one ꝓfūdit. Recte dicebat: viuit dn̄s: quē
in suo corde iugi ꝯsideratiōe cernebat. Ui
uit em̄ dixit: ꝑsens est firma credulitate cō
spectus. Benedict⁹ aūt dicit deus: cum ei
laus celeberrima deuotiōe mētis offertur:
sicut ꝛ alibi legit: Benedictus qui venit in Matth. 21
noie dn̄i: osanna in excelsis. Intelligit eti-
am ꝓprie benedict⁹: qd ipe oīa ꝓpitius be
nedicat: sicut ꝛ viuit dn̄s: qd ipe viuificet.
Hęc aūt ꝛ his silia: sicut sępe diximus: tropi-
cis allusionib⁹ ꝓbant edici. Exaltetur ve-
ro posuit: toto orbe credat. Nā quēadmo-
dū aliter exaltari poterat: qui ꝓprie vocat
altissim⁹? De⁹ qui das vindictas
mihi: ꝛ †subdidisti poplos sub me. Al. subdis
In isto mūdo ꝑcomiali vindicat ecclesia:
qn̄ blasphemi ꝛ infideles ad verę religiōis
penetralia ꝑducunt: vt qui ante cōtuma-
ces extiterunt: fiant illi ꝓficua deuotiōne
subiecti. Ecce vere vindicta pia: salutaris
pęna: vltio gloriosa. Ipsi em̄ ecclesię sub-
dunt: qui liberi ꝓbant a vitijs. Nā qui ab
ipa deuiāt: mox laqueū noxię captiuitatis
incurrūt. Liberator meus de †genti- Al. inimicis
bus iracūdis. Ab insurgētibus meis
in me exaltabis me: a viro iniquo
eripies me. Addidit liberatori laudem:
dū dicit iracūdis. Minus est em̄ periclitā-
tē liberare ab inimicis tepidis: sed multo
gloriosius a feruida malignitate succēsis.
Sequit decora diuersitas: vt quāto altius
in irā surrexerūt inimici: tāto amplius ex-
altaret illa quę ptulit. Iniquū virū: scisma
ticū designat: qui ꝑuersi dogmatis grassa
tur iniq̄tate. Propterea cōfitebor
tibi i† populis dn̄e: ꝛ† psalmū dicā Al. in natiōib⁹ | Al. noi tuo
†tibi inter gētes. Propterea ꝓpter illa Al. nō hz
quę supius dicta sunt: ꝯfitebor tibi: id est:
laudē te ꝑ ipsos xpianos: quoꝝ vtiqz ling-
ua ecclesię vox est. Psalmus aūt sicut sępe dic-
tum est: opus significat actuale: vn̄ ꝑ opa

fideliū deo dicit gratias offerendas: quas plus diuinitas nosciť exaudire: q̃ꝫ voces. Inť gẽtes: designat vniuersitatẽ: qm̄ erat ecclesia gentium numerositate dilatãda.

Al. salutes Magnificãs salutare regis ipsius: ⁊ faciens misericordiã christo suo dauid: ⁊ semini eiꝰ vsq̃ꝫ in seculum. Exponit qualẽ psalmū superiꝰ dixerit: qui magnificet filiū ipsius toto orbe terrarū. Christus ante dicebať oīs vnctꝰ in regez: sicut ⁊ de saule dictū est: Cur ausus fuisti inferre manū in christuz dn̄i? In dauid 2. Reg. j. ergo fecit misericordiam: q̄ eū vt titulus dixit: de ꝓsequẽtiū ferocitate liberauit. Et semini eiꝰ: dn̄m significat saluatorẽ: qui ſm carnẽ ab ipsius generatione descẽdit. Dicit ergo tunc misericordiam factã semini eiꝰ: qm̄ post triduū resurrexit a mortuis: ascendit in celos: sedet ad dexterã patris. Usq̃ꝫ in seculū: accipiť in eternū: sicut in superiore psalmo dictū est: vsq̃ꝫ in finẽ. Hec em̄ verba idipm̄ significãt: q̃uis ꝓpter gratiã nouitatis variata esse videanť.

Cõclusio.

q Uã mirabili ꝯtextione verboꝝ huius psalmi drama decursuz est: qđ variatiõe ꝑsonarū semꝑ efficiť: dū vicariꝰ sibi sermo alterutra ꝑmutatiõe succedit. Sed intelligamꝰ quãta sit huiꝰ chori gloriosa societas: vt ⁊ ipe q̃ꝫ dn̄s siť dignatus fuerit salutaria verba miscere: ꝓ quibꝰ nõ aspernatꝰ est hūilitatẽ incarnatiõis assumere. Nã ⁊ numerꝰ ipe: magna legis sacramẽta ꝯcludit. Denariꝰ ꝑtinet ad decalogū veteris testamẽti: septenariꝰ ad septiformẽ spiritꝰ gratiã: qui in vnã societatẽ deducti: efficiūt decẽ ⁊ septẽ: sic ꝑcipua mysteria sancte legis psalmi istiꝰ numero ꝯtineņť.

Explicit expositio in psalmū. XVII

Incipit expositio in psalmū. XVIII

In finem psalmus dauid.

i Nscriptio ista frequẽť exposita ẽ: psalmi dicta referẽs ad dn̄m xp̄m: de cuiꝰ ꝑmo aduẽtu ꝓpheta dicturus est: vnde suscepit inimicꝰ occasū: ⁊ humanū genus singulare ꝑsidiū. Per hūc em̄ tyrannꝰ ille religatꝰ ingemuit: ⁊ absolutus est homo potiꝰ: q̃ mortiferis vinculis tenebať obnoxiꝰ. Memẽto vero q̄ de eadẽ re hic primꝰ est psalmꝰ. Sequuņť aūt alij q̃tuor: id est. xxix. lxxxiiij. xcvj. et. xcvij.

Diuisio.

p Er totū psalmū ꝓphete verba sunt. Prima narratio eiꝰ: laudat dn̄i ꝑdicatores. Ipse q̃ꝫ de eiꝰ incarnatione: speciosissimis cõparationibꝰ verba subiūgens. Scđa: laudat ꝑcepta noui ⁊ veteris testamẽti. Tertia: ab occultis vitijs purgari se a dn̄o deprecať: vt eum sibi dignū faciat esse psalmistã: per que intelligimꝰ illos solos reuera dn̄i laudes canere: qui ab eius nesciūt ꝑdicationibus discrepare.

Expositio.

c Eli enarrãt gloriã dei: ⁊ opera manuū eius annūciãt firmamẽtū. Quis ⁊ ad litterã possit intelligi: celos enarrasse gl'iam dei: cum magos ad bethleem veniẽtes dux stella ꝑcessent: que stans sup cunabula eiꝰ: ostẽdit dn̄i saluatoris aduentū: tñ hoc melius ad ap̄los cõuertimꝰ ⁊ ꝓphetas: qui de aduentu ipsius disserẽdo: orbẽ terrarū sanctis admonitionibꝰ impleuerūt: in quibꝰ deus tã q̃ꝫ in celis habitauit q̃ cuncta late cõplectitur: non ex ꝑte: sed tota eos plenitudĩe sue maiestatis ingrediẽs. Pars em̄ in deo nõ est: sed vbiq̃ꝫ totꝰ ⁊ plenus est. Impio q̃ꝑpe diciť: Tu qui es: q̃ enarras gloriã meã? Sequiť. Et opera manuū eius: id est: ipse hõ qui manibꝰ eius factꝰ est. Sꝫ h' ad laudẽ dicitur ꝓphetaꝝ: vt cū sint opera eius: annūciare mereanť creatoris sui reuerẽda mysteria. Addidit: Annūciat firmamẽtū: ꝑdicationes scꝫ incarnatiõis eiꝰ: ꝑ quã fidei nostre soliditas incõcussa ꝓuenit. Et nota q̄ hic dicitur: homo dei manibꝰ factus. Itez legitur: Et aridã manus eiꝰ finxerūt. Sed hoc humane operatiõis allusio est: que sine manibꝰ aliquid fabricare nõ preualet. Ceteꝝ deus volūtati sue creauit imperio: sicut legiť: Ipse dixit ⁊ facta sunt: ipe mandauit ⁊ creata sunt. Dies diei eructat verbuz: et nox nocti indicat scientiaz. Dies diei eructuabat verbū: quãdo dominꝰ loquebať apostolis. Ipe em̄ diuina claritate irradians: corde purissimus verba celestis luminis intimabat. Eructuabat em̄ verbū: cū de imis penetralibꝰ sermones in sanctoꝝ noticiã ꝑducebat. Nox autẽ nocti idicauit scientiã: qm̄ iudas christū iudeis ꝓdidit ac tradidit occidẽdū. Indicare em̄: pertinet ad ꝓditionez. Tale em̄

Ps. 4[illegible]

Ps. 94

Ps. 14[illegible]

inter se fecerāt ꝯstitutū: vt illū tenerēt quē fuisset sceleratissim⁹ osculat⁹. O nefandissimū ꝓditorē: ⁊ iuste a beatoruz societate discretū. Per osculū causam fecit venire interitus: ꝑ qḋ būani generis declarat̄ affect⁹. Nā qḋ diē diei cōparauit: ⁊ noctē nocti: argumentū est qḋ dicat̄ a pari: sicut et in .xli. psalmo dictur⁹ est: Abyssus abyssuz inuocat: in voce cataractar̄ tuar̄. Nō sunt loquele neq̨ sermones: quorū nō audiant̄ voces eorū. Negando nullos esse sermones neq̨ loquelas quos aplī reticuissent: illud videt̄ ꝑdicere qḋ linguis erant omniū gentiū diuina inspiratiōe locuturi. Sermones q̨ppe ipsor̄ ⁊ loquele: ꝑ orbē terrarū ꝑdicatōis libertate sonuerūt. Sermōes ptinēt ad cōmunes narratiōes: loquele ad publicas suasiones: qḋ vtrūq̨ aplos fecisse certissimū est. In omnez terrā exiuit sonus eorū: ⁊ in fines orbis terre verba eoruz. In sole posuit tabernaculū suū. Terrā h̄ hominē debem⁹ accipe: qui ⁊ audire possit et credere. Son⁹ vero miraculor̄ fama est: q̄ ꝑ ipsa nouitate ꝑ gentes singulas excellēti opinione currebat. Fines aūt terre sunt reges: qui q̄si termini agror̄ sua regna custodiūt: vt nō solū ad hūiles: verūetiā ad ꝑncipes gētiū euāgelij verba puenisse declarent̄. Sequit̄ de incarnato verbo ꝓphete sctā ꝑdicatio: vt hoc qḋ alios gessisse laudauit: ipē q̨ fecisse videret̄. Ab aplīs q̨ppe trāsijt ad ꝑsonā dn̄i. Que figura dicit̄ Exallage: id est: ꝑmutatio. In sole: in manifestatione mūdi dicit. Tabernaculuz: id est: inhabitaculū corpis sui. Quod ideo arbitror dictū in sole positū: vt q̄ oculū cordis habet purissimū: sacramēti illi⁹ claritatē ⁊ ferre possit ⁊ cernē. Qui vero heretica prauitate cōfusus est: incarnatiōis ei⁹ fulgore ꝑcussus erroris sui lippitudine scm̄ lumen dn̄i nō ꝑualeat intueri. Et ipē tanq̨ spōsus ꝓcedēs d̄ thalamo suo. Exultauit vt gigas ad currendā viā. Et ipē: christū dn̄m dicit: q̄ tanq̨ spōsus ecclesie sue: processit de thalamo suo: id est: de vtero virginali. Magna similitudine sacramētū eius incarnatiōis exposuit. Ob h̄ eñ de intacto vtero ꝓcessit dispositiōe mirabili: vt mundū deitati recōciliās: ecclesiaz sibi sponsi caritate sociaret. Quapropt̄ merito d̄ virgine nat⁹ est: qui virgini erat sancta copulatione iungēdus. Congrue nāq̨ sponsus a spondēdo dicit̄ christ⁹: q̄ totiēs ꝓmissus est ꝑ ꝓphetas. Et bn̄ christus noster gigāti ꝯparat̄: q̄ humanā naturā potentie sue magnitudine supans: oīa mūdi vitia cū suo truculētissimo auctore ꝓstrauit. Dicendo eñ: Ad currēdā viā: seruauit qḋ in ꝑmo psalmo dixit: Et in via pctōruz nō stetit. Hec via cursuz ei⁹ vite significat: quā dn̄s egit homo nat⁹: hoc est: q̄ natus est creuit: docuit: passus est: resurrexit: ascēdit in celos: sedet ad dexterā patris. Merito ḡ dixit: viā cucurrit: cui⁹ i nlla mūdi ambitione potuit act⁹ hesitare. Hec ꝑ allegoricas silitudines decēter exp̄ssa sunt: que aliud dicētes: aliud intelligi suadēt. A summo celo egressio eius. Et occursus ei⁹ vsq̨ ad summū eius: nec est qui se abscōdat a calore ei⁹. Si diligenti⁹ intueamur: totius hic maiestas trinitatis ostendit̄. A sūmo celo: pater significat̄. Egressio ei⁹: natiuitas filij: nō tēporalis: sed eterna patri: que est añ omne ꝑncipiū: q̨ppe cū ipm̄ filiū cōstet esse ꝑncipiū. Occursus ei⁹ sm̄ hominē dicit̄: q̄ post assūptionē carnis in vtraq̨ natura xp̄us ꝑmanens: ad sedē maiestatis paterne occurrit. Usq̨ ad summū ei⁹: iterū sm̄ deitatē qua patri fili⁹ semꝑ equalis est. Naz cū venit a summo: in nullo minor fuit: cū redijt ad sūmū: de⁹ homo equalis patri in deitatis sbstātia sicut venerat ꝑseuerat: cui nihil hūana detraxit hūilitas. Nā quod ait: Nec est qui se abscondat a calore eius: spiritū scm̄ videtur significare: quē post ascensionē discipulis misit. In actib⁹ eñ apostolorū legitur: ignē apparuisse: qui supra vnūquēq̨ eorum insidens: gentiū varijs linguis eos faciebat effari. Ipē ergo calor est a quo nemo possit abscōdi: qui deitatis sue potentia vniuscuiusq̨ corda coḡscit. Ita h̄ vno versiculo: sancte trinitatis ingētia sacramēta declarant̄. Et intuere: quēadmodū licet de tribus ꝑsonis dicat̄: consubstantialē tn̄ seruauit vnitatē. Sic eñ loq̄t̄ dicēdo: Ei⁹: tanq̨ de vno: q̄ sancta trinitas vn⁹ est deus: sicut legitur: Audi israel: dn̄s deus tu⁹ dn̄s vnus est. Lex domini irrepre-

Cop
Ps.41
Sche
ET
Act.2.
Deut.6.
Al. inmaculata

bensilis conuertens animas. Uen
tum est ad secundā narrationē: vbi per sex
versus singule res diuersa laude diffiniun-
tur. Hec septima est species diffinitionis:
P quā greci Cata metaphorā: latini p trāsla
tionē dicunt: cum rē aliquā sub breui pco-
nio que sit ostendim⁹. Nunc ad singula ve
niamus. Lex enī illa quā p moysen dedit:
irreprehēsibilis est: quia pfecta veritate cō
sistit: que p dominū saluatorē nō reprehen
sa: sed potius pbatur impleta. Ait enī in
Matth. 5. euāgelio: Non veni legē soluere: sed imple
re. Et ne esset nobis rigoris eius periculosa
desperatio: adiunxit: Cōuertēs animas.
Illius enī districtionis metus errantē cor-
rigit: ⁊ ad christi gratiā facit recurrere: cuz
spem in suis ceperint meritis non habere.
**Testimoniū domini fidele sapien-
tiam pstans paruulis.** Hic d patre di
cit: quoniā omnia testimōia que dedit po-
pulo israelitico fidelia vtiq3 fuerūt: q2 ple-
nissima veritate recognita sunt: ⁊ sapiētiā
paruulis pstiterūt: nō vtiq3 supbis: nec tu-
mida se elatione iactantibus: sed paruu-
lis. Paruuli aūt sūt humiles ⁊ innocētes:
sicut apostolus monet: Nolite pueri effici
j. Cor. j4. sensib⁹: s malicia paruuli estote. Testimo-
nium quoq3 dat filius: sicut ad timotheuz
j. Timoth. 6 ait apostolus: Precipio tibi coraz deo qui
viuificat omnia: ⁊ christo iesu qui testimo-
niū reddidit sub pontio pilato. Idē de spi
Ro. 8. ritusancto dicit apostolus: Nā ⁊ ipe spiri-
tus testimoniū phibet spiritui nostro. Ui
des in illa sancta trinitate: q3 nihil scrip-
tura diuina velit minus maiusve sentiri:
vt nec ipa nomina patiat eē diuisa. **Iu
sticie domini recte letificantes cor-
da.** Reuera recte: q2 nō aliter cognoscitur
fecisse q3 docuit: quia illorum iusticia recta
nō est: quib⁹ aliud ē in ore: aliud in opere.
Letificantes corda: subaudi iustorū: qui d
iudicio dei letificant: quia norūt se miseri-
cordie domini pmia consecuturos: sicut di
cit apostol⁹: De reliquo reposita ē mihi co
2. Timoth. 4 rona iusticie: quā reddet mihi domin⁹ in il
la die iustus iudex. **Preceptū domini
lucidū illuminans oculos.** Reuera
lucidū: quia sincere purū ⁊ immaculatum:
quale a patre luminū pdire decet. Hoc illu
minat oculos: nō istos carnales: quos ⁊ pe

cora nobiscū possunt habere cōmunes: s il
los vtiq3 interiores: qui diuino munere spi
ritualiter clarificant. **Timor dñi san
ctus pmanens in seculū seculi.** Ui-
deamus: quid sibi velit ista diffinitio. Deū
timere nō trepida cōfusio: sed imperturbata
cōstantia est: cui⁹ status nulla tēporali con
uersiōe mutat: s in idipm sinceritate bone
cōsciētie pseuerat. Nā hūana formido cuz
tēpore cōmutat: ⁊ nō est sancta: q2 nō pōt
esse pficua. Timor aūt dei nihil pturbati-
onis habet. Nam licet recte auctorē suū ti-
meat: scit vere supplicātibus misericordē es
se q iudicat. In omni ergo sanctitate ver-
sat: q suū iudicē ⁊ timere cognoscat ⁊ ama-
re. Mixta enī cū pauore dilectio: timor est
dñi: qui vsu seculari reuerētia nūcupatur.
**Iudicia dñi vera iustificata i semet
ipsa.** Iudicia dei dicit vt arbitror: māda-
ta: que in veteri testamēto ⁊ nouo cōscrip-
ta sunt: q2 reuera ex iudicio sunt plata. Il-
lud enī iudiciū singulari numero dicit: vbi
boni maliq3 diuidūt. Nā qd seqt: Deside-
rabilia: phibet ad illd tps future iudicati-
onis aptari: q2 legit: Ue illis qui concupi- Amos
scūt diē dñi. Hec aūt iudicia vtriusq3 testa-
mēti: que dicta sunt veritate imutabili pse
uerāt: ⁊ tūc in illis est bonū: vt cū a pijs mē
tibus recipiunt veraces faciant ⁊ beatos.
Hoc aūt dant qd habent: q2 necesse est vt
iustificatiōe plenū sit qd iustos facit. Per-
acta est pposite laudis senaria diuersita-
te cōclusio. Predicādo legē dñi: testimoniū
dñi: iudicia dei: qui numer⁹ in arithmetica
disciplina noscit esse pfect⁹. Singulis enī
versib⁹ quasi quibusdā calamis cōpactis: P
opera domini laudis studio pbantur esse
cantata: vt doceret pfectionē atq3 conueni
entiā eo2 que sub tali calculo noscunt esse
predicata. O ingentiū rerum stupēda pro
funditas. Quis aut sufficienter distingue-
re: aut pdicare potuisset opera domini: ni-
si spiritusancto pbarent edici? Solus enī
pualet digne de se dicere: qui etiā se potest
nosse plenissime. **Desiderabilia sup
aurum ⁊ lapidē preciosum multū:
⁊ dulciora super mel ⁊ fauū.** Deside
rabilia sunt iudicia domini: sicut dictū est:
mandata noui ⁊ veteris testamēti: sup au-
rum quod hūana cupiditas affectat ardē-

tissime possidere: ppter quod frequēter de
spicat etiā salutes animarū. Sed quia hoc
rante rei parū est: Addidit: Lapidē pciosū
multū: q̄ i paruissimo margarito plurimū
valet: ⁊ exiguo metalli pōdere ingentē su-
perat pecunie q̄ntitatē. Sȝ qm̄ inueniri po-
terāt cōtinentes: qui cupiditatē noxiā lau-
dabili parcitate calcarēt: addidit etia sapo
res p̄cipua suauitate iocūdos: Mel ⁊ fauū.
Unde homo nullus excipit: q̄uis cōtinēs
esse videatur: quia ppter vetus testamen-
tū superat mel: ppter nouū vincit fauum.
Ista em̄ faucib⁹ tantū sapiunt: illa menti-
bus absolute dulcescūt. Q̄n schema grece
Sche dicit Auxesis: latine augmentū: paulatim
Al. Etenim em̄ ad supiora crescat. †Nam ⁊ seru⁹
Al. custodi tuus custodit ea: in †custodiēdo il-
endis illis lo illa retributio multa. Cū dicat ser-
uus tu⁹: iustū significat ⁊ deuotū: custodi-
et ea dulcedine scȝ illa pellect⁹: q̄ꝛ nequissi
mis mētibus iudicia dn̄i semp amara sūt.
Et īspice quod dictū est: custodiet ea: vt n̄
solū ad tēpus carū rerū suscipi videat affe
ctus: sed vsq̄ in vltimū vite spaciū in tali
deuotione versef. Post obedientiaȝ p̄mia
subsequūtur: id est: retributio multa. Tan
ta em̄ diuine clemētie dona sunt: que neq̄-
unt cōprehendi: Sic em̄ de his aplūs dic:
I. Cor. 2 Quod nec oculus vidit: nec auris audiuit:
nec in cor hominis ascendit: que p̄parauit
deus diligētib⁹ se. Merito ergo dicta sunt
multa: q̄ꝛ cōprehendi nō poterāt vniuersa.

Delicta quis intelligit: ab occul-
tis meis munda me dn̄e. Ecce ianua
tertie narrationis aperif: In qua ppheta
deprecaf: vt oia eius peccata mundenf: q̄-
tenus eloquia oris sui: in cōspectu dn̄i red
danf accepta. Sed cū tribus modis huma
nis erroribus excedaf: cogitatione: dicto ⁊
facto: immēsum illud delictorūȝ mare sub
breuitate constrictū: duobus fontib⁹ ema-
nare testaf. Occultū est: quod originale di
citur: in quo cōcipimur: nascimur ⁊ secreta
volūtate peccam⁹: id est: cū rem pximi cō-
cupiscim⁹: cū nos de aduersarijs desidera-
mus vlcisci: cū ceteris p̄stantiores effici vo
lumus: cuȝ cibos appetim⁹ dulciores: ⁊ his
similia: que ita pullulant atq̄ surripiūt: vt
ante effectuȝ rei multis celata videantur.
Quod si hec alicui manifesta reddanf: mo
nente salomone: Nō eas post cōcupiscen- Ecci. 18.
tias tuas. Illud tamē debemus aduerte-
re: quoniā multa peccata sunt: que omni-
modis ignoram⁹: quorū nec origines pos-
sumus: nec surreptiones agnoscere. Unde
subaudiendūȝ est: Delicta oia quis intelli
git: Nā cū dicturus sit in quinquagesimo
psalmo: Delictū meū contra me est semp: Ps. 50
Et alibi: Delictū meū cognitum tibi feci: Ps. 31
quomō nō potest intelligi q̄ peccans cogi-
tur confiteri: Sed si adieceris omnia: tunc
hec questio pbatur exclusa. Et ab alie-
nis parce seruo tuo. Si mei non
fuerint dominati: tunc immacula-
tus ero: ⁊ emūdabor a delicto ma-
ximo. Positū est superiore versu occultū:
quod originale diximus: nunc dicendū est
quid sit alienum. Alienuȝ est: quod malis D
hominibus: siue diabolo suadēte commit
titur: sed fit pprium: quia cōsensus plecti-
bilis adhibef. Ex illa em̄ traduce mortali-
um massa corrupta ab hoste spirituali: sine
diuina gratia velociter subuertif: quia in
p̄mo homine p inobedientiā viciata mon-
straf. Nā q̄ facile est antiquo īsidiatori in-
fectis vetita suadere: qui potuit liberos at
q̄ icorruptos sua calliditate decipe: Qua-
propter ab originali pctō (vnde vsq̄ ad se-
culi finē viuens nullus excipif) propheta
mūdari se petit: quasi adhuc carnalib⁹ vi-
tijs nō oīno purgat⁹. Sed cū dicit: Seruo
tuo: iam se ostendit legi dn̄ice iure famula
ri. Dominanf autē errores: cū in eis falla-
ci voluntate p̄sumif: tūc vero impiū pdūt:
qm̄ ab ipis hoies p dei gratiā subtrahunf.
Iure ḡ ppheta īmaculatū se cōfidit fieri: cū
eū iam cōtigerit ab eoꝝ dn̄atione liberari.
Maximū vo delictū ē supbia: q̄ ⁊ diabol⁹
cecidit: ⁊ hoieȝ traxit. Quātuȝ em̄ in malo
magna sit: hinc daf intelligi: que ex ange-
lo diabolū fecit: que homini mortē intulit
⁊ cōcessa beatitudine vacuauit: omniū ma
lorum mater: scelerū fons: vena nequicie.
Scriptū est em̄: Initiū peccati omnis sup- Ecci. 10
bia: quā tamē dn̄s veniens sua humilita-
te deiecit. Et erunt vt complaceant
eloquia oris mei: ⁊ meditatio cor-
dis mei in cōspectu tuo sp. Dn̄e
adiutor meus ⁊ redemptor me⁹.
Dicit qm̄ eloquia oris ei⁹ dn̄o placere p̄ua-

leant: videlicet: si a vitijs que supius dixit reddaṫ alienus: ꝓpter illud qđ dicitur peccatori: Quare tu enarras iusticias meas.
Ps̄. 49 Que est autē meditatio cordis: que potest ad dn̄m ꝑuenire? Spes: caritas: ⁊ fides: q̄ vtiq̄ȝ digna sūt deo. Illa em̄ merenṫ in cōspectu ei⁹ ascendere: q̄ ipse cognosciṫ approbare. Adiutorē vero suū dicit in bonis: redemptorē a malis: vt nemo suis meritꝭ applicet: quod celesti largitate susceperit.

Conclusio psalmi.

q Uam mirabili ordine: totuȝ psalmū gloriosissim⁹ ꝓpheta cātauit. Laudauit dn̄i ꝑdicatores. Ipse q̄ȝ aduētū sacratissime incarnatiōis edocuit. Magnalia ei⁹ varia definitionū qualitate cōmendās: Reuersusq̄ȝ in memoriā fragilitatis sue a delictꝭ se petijt debere mūdari: vt tantorū sacramētorū relator dignus existeret: q̄ docuit scripturas dn̄i a purissima ꝯsciētia deberi narrari. Numer⁹ q̄ȝ ꝑsens: ꝟtutē psalmi declarare sentiṫ. Nā sicut in euāgelio: octauodecimo anno curuata mulier iubēte christo a sua infirmitate saluata est: ita se in hoc psalmo petijt peccatis proprijs ꝓpheta liberari: ꝑ hunc calculū significās tp̄us aptissimū: in quo ⁊ iste dn̄i salutifera beneficia mereref.

Explicit expositio in psalmū. XVIII
Incipit expositio in psalmū. XIX

In finem psalmus dauid.

t Am q̄r tituli verba nota sunt: de textu psalmi aliq̄d disseram⁹: vt gratius possit accipi: qn̄ breuiter eius intētio ꝓbaṫ agnosci. Futuroꝝ igiṫ illuminatione ꝓpheta cōpletus: ꝑ optatiuū modū euenire ꝓspera sancte depcaṫ ecclesie: q̄ illi ꝑ aduentū dn̄i certissime nouerat eē ventura. Et nimia caritate cōpletus: illi optat ꝓspera: cui⁹ se mēbra esse noscebat. Talia siquidē desideria beati sp̄ appetūt: vt bona sua ibi posita iudicent: vbi benemeritorū vota cōgaudent.

Diuisio psalmi.

p Rimo ingressu ꝓpheta depcatur sancte eccl̄ie bona succedere: vt diuersa mūdi tribulatione fatigata: christū dn̄m exaudita suscipiat. Secundo deprecaṫ: vt omne cōsiliū ei⁹ rectāq̄ȝ fideȝ dn̄s omnipotētie sue pietate cōfirmet: ꝑmittēs fidelē ꝑplm̄: nō magnificandū potestate mundana: sed diuina potētia.

d Exaudiat te dominus in die tribulationis: ꝑtegat te nomen dei iacob. **Expositio.**

Per figurā Prolepsin: que latine dicit̄ ꝑoccupatio: ꝓpħa studio magne caritatꝭ accēsus: optat eccl̄ie catholice ꝑuenire: que lōgo post tēpore fieri posse cernebat. Audiri cognoscamur: qn̄ oīmodis aliquid obtinemus. Dicēdo vero: in die tribulatiōis: tēpus grauissime afflictiōis ostēdit: quo magno desiderio dn̄m depcamur. Non em̄ extremis labijs: sed mundo corde tūc petim⁹ que nobis tribui postulam⁹. Perscrutādū est q̄ȝ: quare patriarche iacob nomē videṫ annexū? Hic em̄ maiori fratri surripiēs: totius benedictiōis grām cōquisiuit: vt ⁊ ipse illi cū reliquo ꝑplo subdereṫ. Que similitudo benedictiōis: christiano ꝑplo cōgruenter aptaṫ: qui gentē subsequēs iudeoꝝ: eā deuote mētis religione supauit: vt gratie munere ꝑmus donāte dn̄o redderet. Naȝ cū dicit: Protegat te nomen dei iacob: huiusmodi similitudinē a dn̄o vult intelligi: ⁊ nouo ꝑplo ꝯcedendā: quā ille in ꝑfiguratione sctūs patriarcha ꝑcepit. **Mittat tibi auxiliū de sancto: ⁊ de syon tueatur te.** Optando mittat: ostēdit a patre filiū missum. Sed hoc verbū caritatis est: nō subiectionis: sicut ⁊ ipse in euāgelio de spūsancto dicit: Expedit vobis vt ⁊ ego vadā. Si em̄ ego nō abiero: paraclit⁹ nō veniet ad vos: si aūt abiero: mittā eū ad vos. Joh. 16
Syon em̄ sicut sepe diximus: mons est: significans speculationē: q̄ ꝯuenit diuinitati: qm̄ illi oīa nō vt nobis ex euētu nota sunt: ſ ex gl̄ioso sue dispositiōis arcano. **Memor sit omnis sacrificij tui: ⁊ holocaustū tuum pingue fiat.** Sacrificiuȝ sancte ecclesie: nō hostia pecudū: sed iste ritus accipiēdus est q̄ nūc agiṫ corpis ⁊ sanguinis imolatiōe solēni: quē venturū ꝑuidebat: nō quē ꝑtermittēdū esse cognouerat. Sequiṫ. Et holocaustuȝ tuū pingue fiat. Holocausti nomie in illa ꝑoris sacrificij similitudine ꝑseuerat. Holocaustū em̄ totuȝ dicebaṫ incensum: que nūc referēda sūt ad cōionis nr̄e sanctissimā puritatē. Holocaustū em̄ ꝑ se combustū ⁊ aridū est: ſ pingue fit atq̄ȝ iocūdū: qn̄ a grā diuinitatis assumiṫ.

Al.nobis

Tribuat tibi† domin⁹ scdm cor tuū: ꝛ omne cõsilium tuū cõfirmet. Post diapsalma positū: venit ad ingressū secundū: adhuc optans ecclie bona: quam sciebat cõstanter in orthodoxa religiõe mã surã. Dicit eñ: Tribuat tibi dñs scdm cor tuū: id est: scdm itellectū quẽ habes de domino saluatore: vt eū credas vnū ex trinitate: passum carne: ꝛ ꝑ mundi liberatione in crucis patibulo pepẽdisse: ipm resurrexisse: ipm sedere ad dexterã patris: ipm ad iudicandū esse venturū. Addidit ꝙ. Et oẽ cõsiliū tuū cõfirmet: scz vt mūdi istius illecebras cõtemplata dñi ꝓmissione despicias: ꝛ ꝑicula ꝓsentis seculi nõ pauescas: dū future resurrectiõis ꝓmia leta semꝑ expectas. Hoc est eñ cõsiliū sancte matris ecclesie: patrẽ ꝛ filiū ꝛ spiritū sanctū vnū credere deū: a quo creata sūt oĩa: ꝛ disponunt̃ vniuersa. Hec bene cõfirmari ꝓpheta deꝑcat̃ in ipso fideli: ꝑ que nouit eū ad eĩna ꝓmia esse venturū. **Letabimur in salutari tuo: ꝛ in noĩe dei nostri magnificabimur. Impleat dñs oẽs petitiones tuas.** Cū vir sanctissim⁹ spiritualia bona optaret ecclie: vt se vnū ex eius corpe esse mõstraret: suã ꝙ ꝑsonã decenter admiscuit. Nã in salutari ecclie: qd est dñs xp̃us: letaturū se esse declarauit: ꝛ in ipsius noĩe se magnificandū esse testat̃: qꝛ ex xp̃o

ET

christiani fuerãt nūcupandi. Magnificari est eñ magnū fieri: ꝗppe cū ex vocabulo celestis regis nomẽ est impositū seruiẽti. Sequit̃. Impleat dñs oẽs petitiones tuas. Fit iterū ad ecclesiaz grata cõuersio: vt ex tã frequẽti voto ꝓbaret̃ nimie beniuolentie magnitudo. **Nūc cognoui qm̃ saluum fecit dñs christū suū.** Hec iã vsꝙ ad finez psalmi ex ꝑsona loqt̃ sua. Que

Sche

figura dicit̃ Apostrophe: id est: cõuersio: q̃tiens ad diuersas ꝑsonas crebro verba cõuertim⁹. Dicẽdo: nūc cognoui: magnã virtutẽ ꝓꝓbatiõis ostẽdit: vt in ꝓsenti se dicere cognouisse: qd p⁹ multa secula potuit approbari. Saluū fecit pat̃ xp̃m filiū resurrectione gloriosa: qñ etiã ascendit in celis.

Exaudiet illū de celo sancto suo: in potẽtatibus salus dextere eius. Exaudiuit filiū pater ab incarnatione suscepta: post resurrectionẽ videlicet: quãdo spiritū sanctū de celo misit aplis: quẽ in terris mittẽdū ꝓmiserat. Et vt ipm ꝙ in deitate sua omnipotentẽ esse monstraret: sequit̃. In potẽtatib⁹ salus dextere ei⁹. Salus igit̃ quã ipse cõdidit: potẽtatus noster esse dinoscit̃: qñ illa salus: nec morbis affcit̃: nec dolorib⁹ sauciat̃: sed potẽtes nos effecit cū in sua ꝑennitate custodit. Sensus ergo talis est. Exaudiet filiū pater de celo sancto suo: qꝛ in dextera ei⁹ est salus: habẽs ex ꝓpria deitate: qd petere videt̃ ex carne.

Hi in currib⁹ ꝛ hi in equis: nos autẽ in nomine dñi dei nostri magnificabimur. Al.inuocabimus Fidei sue sinceritate ꝓfidens: que munerib⁹ erat dñi cõtributa: ꝓpheta letat̃: despiciẽs illos qui pomposis currib⁹ effecti: in tẽporali poti⁹ dignitate ꝓsumūt. Duo eñ apud antiquos erãt genera triūphorꝝ. Vnū mai⁹ in curribus: quod laureatū dicebat̃. Aliud minus in equis: qd optio nūcupabat̃. Sed ista secularibus relinquẽs: in noĩe dñi se magnificatū eẽ cõfirmat. Nõ eñ currus aut equus magnificant: ꝗuis in hoc mūdo extollere videant̃ honorib⁹: sed nomen domini quod ad premia eterna ꝑducit. Que figura grece dicit̃

Sche

Synchrisis: latie cõparatio: dū cõparatione quadã iustiorẽ causam nostram: ꝙ aduersarij demonstram⁹. **Ipsi obligati sunt ꝛ ceciderūt: nos autẽ surreximus ꝛ erecti sumus.** Potẽter aperuit fructū ꝓcedentiū rerum. Nã hūanis honorib⁹ ꝓsumẽtes: laqueati prauis desiderijs suis in mortis foueã corruerūt. Et quia dictur⁹ erat: ceciderūt: ꝓmisit obligati: quod necesse est illis ꝯtingere qui se vident̃ neruosis errorib⁹ obligare. Resurgere eñ duobus modis dicit̃ christianus: quãdo a vitiorū morte in hoc mūdo ꝑ gratiã liberat⁹ in diuinis iustificationib⁹ ꝑseuerat: sicut sapientissim⁹ salomon dicit: Septies cadit iustus ꝛ resurgit. Prouer.24. Dicit̃ ꝛ generalis illa resurrectio: in qua iusti eterna ꝓmia ꝯsequent̃. Sed hic vtranꝙ conuenire manifestū est: vbi ideo posuit: erecti sumus: qꝛ in qualibet resurrectione fideles ab hūilitate consurgunt: ꝛ ad diuina ꝓmia subleuant̃. Ad

Top

argumentū in topicis dicit̃ a reb⁹ ipis: qñ ꝛ aduersarios corruisse dicim⁹: ꝛ nos erectos esse testamur. **Domine saluū fac**

regẽ: ꝛ exaudi nos in die qua inuo cauerim⁹ te. Futuroꝝ desiderio ꝓpheta pellect⁹: illa petit iterũ fieri q̄ nouerat esse ventura. Dicit̃ patri: saluũ fac regem: id est: xp̄s dñs resurgat a mortuis: ascẽdat in celos: interpellet ꝓ nobis: ne diuti⁹ nostra vacillet oratio: ꝑ ipso aduocato p̄sumam⁹ orare: q̄ nos patri docuit supplicare: ne nos mortis laque⁹ possit astringere. Deniq̧ h̄ sequit̃: Exaudi nos in die q̄ inuocauerim⁹ te: qđ tunc hũano generi ꝓuenit: qn̄ resurrectõe dñi firme credidit: letanter aspexit.

Cōclusio.

o Ocaut nos ꝓpheta sanctissimus: quali pietate debeamus xp̄o dño seruire: optat illi bona q̄ nouerat esse vẽtura: q꞉ bene credẽtiũ mos est illa orare: q̄ desideram⁹ emergere.

Matth.6 Sic ꝛ in dñica oratione p̄mouemur: Adueniat regnũ tuũ: qđ etiã si nõ orem⁹ adueniet. Sed deuotũ nõ vult desinere: q̄ vẽtura credit optare. Quapropter affligamur in ei⁹ passiõe: gaudeam⁹ in eius resurrectiõe. Sic em̃ ipsius possum⁹ dici si ei⁹ dispẽsationib⁹ mereamur aptari. Presentis aũt numeri sacramẽta: sub vna sũma nequaq̧ potuim⁹ inuenire: ꝑ forte nobis poterũt diuisa ꝯstare. Duodenari⁹ itaq̧ calcul⁹: ad apostolos ẽ videlicet applicãdus. Septenari⁹ vero: significat hebdomadã: q̄ ad primã illã ꝑtinet sine dubitatione culturã. Hec in vnũ sociata: vtriusq̧ legis sacramẽta ꝯcludũt. Sic ꝛ isti⁹ psalmi ad patrẽ dicta p̄catio noui ꝛ veteris testamẽti ꝯtinet reuerenda mysteria.

Explicit expositio in psalmũ. XIX
Incipit expositio in psalmũ. XX

In finẽ psalmus dauid.

i Deo titulus hic. xix. psalmo par ẽ. qm̃ ꝛ iste quidẽ de dño saluatore: ꝑ sub aliqua diuersitate dictur⁹ est. Superior nãq̧ cõtinet orationẽ ꝓphe: ꝛ ꝯfidentiã qua liberãdus est a cladib⁹ hui⁹ seculi ꝑplus xp̄ianus. Nũc quidez panegyricus de incarnatiõe ipsius dicit̃: ꝛ postea deitatis ei⁹ facta narrant̃: vt oẽs itelligãt eũdẽ esse marię semp̄ virginis filiũ: qđ patris verbũ. Duas em̃ naturas in xp̄o dño salutariter credim⁹: deitatis ꝛ hũanitatis: q̄ in vnã ꝑsonã: p̄ infinita secula incõmutabilit̃ ꝑseuerãt. Qđ ideo frequẽter repetẽdũ est: q꞉ vitaliter ꝛ audit̃ sp̄ ꝛ credit̃.

Diuisio.

i In p̄ma narratione psalmi hui⁹ verba ꝓphetę sunt ad deũ patrẽ de incarnatione dñica. Scđa: diuersas virtutes ei⁹ gloriãq̧ describit: declarans a ꝑte q̄ passus est: ad quã sũmã rerũ apicẽq̧ ipso largiẽte ꝑueniret. Tertia: idẽ ꝓpħa cõuertit̃ ad dñm xp̄m: vbi more desiderãtiũ optat illa in iudicio eius fieri: quę nouit esse ventura.

Expositio.

d Omie in virtute tua letabitur rex: ꝛ sup̄ salutare tuum exultabit vehemẽter. Domine: ꝓpheta ad p̄rem dicit: in virtute tua: id est: in oĩpotẽtia maiestatis tuę: in q̄ ꝛ filius regnat: sicut ip̄e dicit: Oĩa patris mea Ioh.17 sunt: ꝛ oĩa mea patris sunt. Letabitur rex: gaudet iesus xp̄s. De q̄ in alio psalmo legit̃: De⁹ iudiciũ tuũ da regi: ꝛ iusticiã tuaz Ps.71 filio regis. Et in titulo passiõis scriptũ est: Rex iudeoꝝ. Sequit̃. Et sup̄ salutare tuũ Matth. exultabit vehemẽter: id est: in eo qđ p̄ eum saluasti hoĩes: fili⁹ tu⁹ qui saluator est exultabit. Addidit q̧: vehemẽter: vt quãta est copia in beneficio: tãta sit ꝛ gaudij magnitudo. Desideriũ aĩę eius tribuisti ei: ꝛ volũtate labioꝝ ei⁹ nõ fraudasti eũ. M.co Enumerat ꝓpħa xp̄o dño s̄m carnẽ: q̧ ingẽtia: q̧ gl̄iosa collata sint. Desideriũ ei⁹ aĩę fuit: sicut in euãgelio dicit: Desiderio desideraui mãducare vobiscum hoc Luc.22 pascha. Qđ schema dicit̃ Tautologia: id Sch est: eiusdẽ sermonis iteratio: sic est: Bñdicens benedicã te: et Multiplicãs multiplicabo semen tuũ. Sed ille solus est: qui desiderio desiderauit mori: quãdo se ꝓ omnium salute offerebat occidi: vt p̄ciosus sanguis ei⁹ mundũ redimeret: ne diabolus eũ adhuc iniqua p̄sumptione vastaret. Voluntas vero labiorũ fuit: quãdo spiritib⁹ immũdis imperabat: languores diuersos sermonis sui sanabat imperio: p̄dicatiões q̧ suas: deuotis mentib⁹ inserebat. Constat em̃ in nullo voluntatez eius fuisse fraudatam: quãdo omnia quę fieri iussit impleta sunt: sicut scriptuz est: Omnia quę voluit Ps.134 domin⁹ fecit in celo ꝛ in terra. Qm̃ p̄uenisti eũ in bñdictõib⁹ dulcedis: posuisti in capite ei⁹: coronã de lapide p̄cioso. Post diapsalmatis silenti-

um: venit ad scdm modū vbi incarnatōis
ei⁹ potentiā: mirabili fulgore describit. Di
cendo enī: qm̄ pⱶuenisti: significat hūanita
tē anticipāte diuinitatis gratia semꝑ orna
ri: qꝛ nullus illi quicꝙ̄ ꝑmus offert qḋ bo
nū est: nisi hoc celesti munere cōcedaꝶ. Eru
bescat pelagian⁹ hoc ꝓpriū hoīs dicere: qḋ
immaculata verbi incarnatio euidēter legi
tur accepisse. Bñdictio dulcedinis fuit: qñ
Math.3 dictū est: Hic est fili⁹ meus dilect⁹: in q̄ mi
Sche hi bene cōplacui. Posuisti metaphorice di
ciꝶ: ab his q̄ post labores maximos ꝑmio
digno coronanꝶ. Qḋ totū ꝑtinet ad natu
rā hūanitatis: q̄ a diuinitate quod nō ha
bebat accepit. In capite vero idem dictū
debem⁹ aduertere: quātū ad substantiā at
tinet corporalē. Ceterum deitas nō habet
mēbra: que vbiꝙ̄ tota atꝫ ꝑfecta est. Coro
na enī: nō improbe circūeuntiū discipuloꝝ
videꝶ significare conuētū: qꝛ ip̄m docentē
desiderātiū apl̄orū circuit⁹ ambiebat. Hec
erat corona capitis: hoc regale diadema:
qḋ nō ornaret īpositū: sed de christo dño
potius ornareꝶ. In hac enī corona ⁊ totius
mūdi circulū merito poterim⁹ aduertere.
In quo gn̄alis significaꝶ ecclia. Qḋ sche
Sche ma diciꝶ Characterismos: id est: informa
tio vel descriptio: q̄ siue reꝝ absentē: siue ꝑ
sentē ꝑsonā spiritualib⁹ oculis subministrat.
Hoc ⁊ in laude ⁊ in vituperatōe fieri solet.
Al. a te Vitā petiit ⁊ tribuisti ei: longitu
Al. et in seculū dine dierū in seculū seculi. Vitā: re
surrectionē significat: quā ille petiuit dicē
Joh.17 do: Pater clarifica filiū tuū. Longitudinē
dierū in seculū seculi: id est: indefectā ꝑen
nitatē: q̄ nullo fine cōcludiꝶ. Sed memēto
ꝙ ⁊ hec ⁊ his silia: ab illa dicanꝶ ꝑte q̄ pas
sus est. Magna est gloria ei⁹ in sa
lutari tuo: gloriā ⁊ magnū decorē
impones sup eū. In capite versus sen
tentiā posuit: quā subter exponit. Sancte
siquidē incarnationi magna est gloria i sa
lutari: id est: in verbo p̄ris. Sed istā gloriā
nō poterat hūanus sensus attingere: nisi
eā in subseq̄ntib⁹ mirabili expositōe decla
Sche raret. Hoc schema dr̄ Epheregesis: latine
explanatio. Nā gloria ⁊ magnū dec⁹: tp̄us
videꝶ significare iudicij: vbi in deitate sua
altissim⁹ apparebit: habēs gloriā ḋ iudicio:
decoreꝫ de maiestate. Qm̄ dabis eū

in bñdictionē in seculū secli: letifi
cabis eū in gaudio cuꝫ vultu tuo.
Gradatim descēdit ad illā gl̄iam declaran
dā: quā xp̄s dñs ſm carnē a p̄re clarificat⁹
accepit. Dicit eū dādū eē in bñdictionē q̄
nullo possit fine ꝯcludi. Verū hec v̄ba pia
examinatōe pēsanda sūt: vt tāte rei nobis
elucere possit arcanū. Multis locis iā dixi
mus suscipiēdū esse ꝓ ꝑte membroꝝ: qḋ ip
si dño saluatori non pōt ꝯuenire: sicꝫ ⁊ p̄res
nostri silia loca exposuisse declaranꝶ. Qua
propter letificabis euꝫ in gaudio cū vultu
tuo: suscipiēdū est de vnoꝙ̄ fideliū: de q̄
bus ⁊ alter psalmus dictus⁹ est: Et habita Ps.139
būt recti cū vultu tuo. Letificari enī de vul
tu dñi: alterius cognosciꝶ esse ꝑsone: qḋ de
xp̄o intelligi catholica nō ꝑmittit ecclesia.
Que sic vnita verbo cognosciꝶ: vt vna sine
dubio intelligaꝶ esse ꝑsona. Qm̄ rex
sperauit in dño: ⁊ in miscḋia altissi
mi nō cōmouebiꝶ. Dicit cām quare tm̄
mun⁹ accepit: qꝛ rex iste q̄ in passiōe sua tri
bus linguis legebaꝶ ascript⁹: ſm hoīeꝫ spe
rauit in dño: vt agnoscam⁹ nisi suppliciꝶ po
stulādo: ad ei⁹ nō posse nos miscḋiam ꝑue
nire. Sequiꝶ etiā eternitati huj⁹ causa ꝓba
bilis: qꝛ nescit a p̄ris miscḋia submoueri:
q̄ sperare in ei⁹ gloria ꝑseuerat: sicꝫ salomon
dicit: Quis spauit in dño: ⁊ ꝯfusus est: Et Eccl.2.
in alio psalmo dicit: Protector est oīm spe Ps.17
rantiū in se. Posito igiꝶ in ꝑmo psalmo ca
thegorico syllogismo: ⁊ in septio hypothe
tico: restat nūc vt enthymema demonstra
re debeam⁹. Enthymema: qḋ latine īterp̄ P
taꝶ mētis ꝯceptio: syllogism⁹ est: ꝯstans ex
vna ꝓpositiōe ⁊ ꝯclusiōe: quē dialectici di
cūt rhetoricū syllogismū: qꝛ eo frequenter
vtunꝶ oratores ꝓ cōpendio suo. Iste taliꝶ Syl.
explicaꝶ: Oīs sperās in dño: exultabit ⁊ le
tabiꝶ in miscḋia ei⁹. Ego igiꝶ exultabo ⁊ le
tabor in miscḋia ei⁹. Ista est tertia spēs syl
logismoꝝ: ꝑ q̄s dialectici subtilissimis di
sputatiōib⁹ q̄ ꝓbare nitunꝶ ostendūt. Nec
moueat qḋ in istis ꝑtib⁹ nō sūt eadē v̄ba: q̄ di
alectici ad instruēdos rudes longo p⁹ tp̄e
formauerūt. In ꝑdicatōib⁹ enī sacris: argu
mentū quidē ip̄m poniꝶ: sed sub libertate
verboꝝ. Nūc reliq̄ videamus. Inue
niaꝶ man⁹ tua oīb⁹ inimicis tuis:
dextera tua inueniat omnes q̄ te

oderunt. Uenit ad tertiaꝫ diuisionē: in
qua optat dominū christū facere: quod eū
nouerat esse gesturū. Dicit eñ: Inueniaꝛ
man⁹ tua: id est: operatio tua reperiaꝛ. Af
flictos cōuertas inimicos: qui a tuis regu-
lis mūdi delectatione dissentiūt. De qui-
Ro. 5. bus ait apostolus: Quoniā si cū adhuc in-
imici essem⁹: reconciliati sumus deo ꝑ mor
tem filij eius: multo magis recōciliati sal-
ui erim⁹. Sed isti tādiu dicunꝛ inimici: do-
nec diaboli suasionib⁹ inducunꝛ. Ceteruꝫ
quādo ad christū dn̄m redeūt: ⁊ serui ⁊ fi-
lij vocanꝛ ⁊ amici. Sequiꝛ. Dextera tua in
ueniat oēs qui te oderūt. Hic illud iudicij
tēpus aduertiꝛ: quādo dextera patris: id
est: domin⁹ saluator iudicatur⁹ est mūduꝫ:
⁊ qui eū oderūt pene ꝑpetuitate damnādi
sunt. **Pones eos vt clibanuꝫ ig-**
P **nis: in tēpore vultus tui.** Cliban⁹ est
coquēdis panib⁹ enei vasculi deducta ro-
tunditas: que sub vrentib⁹ flammis ardet
intrinsec⁹. In qua similitudine merito pec
catores ponūꝛ: qui in futuro iudicio: ⁊ me-
rore animi ⁊ penali excruciatiōe torquēdi
sunt: qꝛ cōtra regulas dn̄i obstinata mēte
vixerūt. Temp⁹ vero vultus dn̄i: dies iu-
dicij: quādo fili⁹ hominis videbiꝛ ab om-
nibus: sed soli eū iusti etiā diuinitatis sue
cōtemplatione respiciēt. Memēto autē qꝫ
Sche supi⁹ in laude dn̄i christi: Characterismon
schema posuerit: per quod honorem eius
⁊ gloriā diuersa qualitate gratiarū descrip
sit. Nunc ꝑ eandē figurā inimicos ipsi⁹ di-
cit varijs supplicijs affligēdos: vt quātum
ille mirabilis: tm̄ isti redderenꝛ horribiles.
Dn̄s in ira sua conturbabit eos: ⁊
deuorabit eos ignis. Ordo iudicij
pulcherrima narratiōe describiꝛ. Illos eñ
peccatores: qui se ꝓ actuū suorū maligni-
tate discrutiāt: ira dn̄i dicit esse turbādos:
Math. 25. qn̄ audiēt: Ite in ignē eternū. Et istā sentē
tiā cōsequenꝛ: vt ꝑpetua flāma deuorenꝛ.
Nā iussionē dn̄i nulla mora subsequiꝛ: sed
mox vt discernit impletū est. Iste tn̄ ignis
sic absumit vt seruet: sic seruat vt cruciet:
dabiturqꝫ miseris vita mortalis ⁊ pena ser
uatrix. **Fructū eorū de terra per-**
des: ⁊ semē eoꝝ a filijs hoim. Fruc-
tus eoꝝ fuerat in terra viuentiū: si filio dei
credidissent. Sꝫ qꝛ mādatis eius cōtuma-
ci spiritu restiterūt: merito fructū illū beati
tudinis ꝑdiderūt. Semen eoꝝ: id est: vota
vel facta peccātiū. Bn̄ aūt dicunꝛ semina:
vnde nasciꝛ vnicuiqꝫ retributio digna ge-
storū. A filijs hoim: efficies alienos: id est:
a sanctis: qꝰs in hereditatē eternā tue mise
ricordie largitate missur⁹ es. **Qm̄ de-**
clinauerūt in te mala: cogitauerūt
cōsilia q̄ nō potuerūt stabilire. De-
clinare dicim⁹ mala supra alios pendētia:
in alio loco iniqtatis causas ledere. Qđ in
passione dn̄i ꝯstat effectū. Nā cū putarent
iudei imperiū romanū sibi fore ꝑniciosuꝫ:
si regē saluatorē dn̄m suscepissent: in ipum
ausi sunt mala declinare: q̄ sibi credebāt ro
manis vlciscentib⁹ euenire. Cogitauerunt
eñ ꝯsilium dicēdo: Expedit vnū ꝓ oībus Joh. ij
mori: qđ nō potuerūt stabilire: id est: ad vo
tū suū ꝑducere. Nā nesciētes vera dixerūt:
oportuit vnū ꝓ omnib⁹ mori. Uerū quidē
dictū: ꝫ malo voto ꝓlatū est: ⁊ ideo de tali
facto subituri sunt penā: qꝛ nō habuerunt
sincerā ꝯsciētiā. Qđ schema dicit Amphi- Sche
bologia: id est: dictio ambigua: dubiā faci
ens pēdere sententiā. Cōsiliū est eñ aliqđ: P
aut faciēdi: aut nō faciendi ratio delibera-
ta. **Qm̄ pones eos deorsum: in** Al. dor
reliquijs tuis ꝑparabis vultū eo-
rū. Positi sūt deorsum iudei: qn̄ vitio suo
terrena sapiētes nō meruerūt celestia ꝯtue
ri: sed vult⁹ eoꝝ: id est: mala intētio ipoꝝ:
ad reliqas dn̄i: h est: ad passionē aptata ē:
vt cū illi se inferre crederēt dispendiū mor-
tis: salus fieret absolute gnālis. **Exal-**
tare dn̄e in virtute tua: cātabimus
⁊ psallem⁹ ꝟtutes tuas. Exaltare di
ciꝛ: id est: resurrectiōe magnificare. Tūc eñ
ab hūilitate suscepta exaltatus cogsciꝛ: qn̄
in glīa sua resurrexisse ꝓbat⁹ est. In ꝟtute
tua: id est: in deitate ꝟbi: ꝑ quā dixisti: Po Joh. x
testatē habeo ponēdi aīaꝫ meā: ⁊ ptātē ha
beo iteꝝ sumendi eā. Cantare vero est ver P
ba dn̄i ore ꝓferre. Psallere aūt mādata di
uina bonis opatōib⁹ ꝯstanꝛ implere. Hec
eñ duo sūt: q̄ a nob oīmodis expetunꝛ: vt
laudes dn̄i fideliū ore cātem⁹: ⁊ ope nr̄o ipi-
us mādata faciam⁹. **Cōclusio.**
Stēsa nobis ē imago celestis regl:
o mirabili descriptōe ꝟitatis: vt quē
iudei nō meruerūt ꝑsētē cognoscere

auditu auris: mūdus cum crederet adue-
nisse. Meminerim⁹ aūt: q̄ ps. iste tertius
P est ex his q̄s de duab⁹ naturis euidēter
locutos eē collegim⁹. Hāc tñ regulā noue-
ris in oībus custoditā: vt in eis psalmis: ⁊
due nature ⁊ vna psona eē declaref: q̄tenꝰ
salutari breuissimoq̄ꝫ compendio: ⁊ illi de-
struanf q̄ duos filios esse mentiunf: ⁊ illi q̄
vnā naturam in christo dño callida puersi
tate confingūt. Dicite q̄ vos putatꝭ sapiē-
tissimos viros: q̄d est illud q̄d ad corinthi
1. Cor. 15. os scribens ait apostol⁹: Tunc ⁊ ipe filius
sbiectus erit ei: qui sibi subiecit oīa: vt sit
deus omīa in omib⁹: Nam si ex deitate et
humanitate vna natura facta esset vt cre-
ditis: qualis rogo substātia in eternū pa-
tri pōt esse subiecta: Restat vt nos arrian⁹
error absorbebat. Necesse est eñ confiteri
vos: qꝛ verbū patri pōt esse sbiectū. Quā-
uis aliq̄ patres: christi membris h̄ aptādū
esse putauerint. Quocirca pax tibi fortas-
se visum est: q̄d euticis errore tenebarꝭ ob-
noxius: nisi te ⁊ arriana calamitas iuncto
fasce depmeret: Auctores suos errores sin-
guli dānauerūt: de te aūt quid faciāt: quē
duplex culpa cōdemnat: Mox vt ad ꝯfli-
ctū veneris: statī nestorianū vocas ortho
doxū. Habem⁹ cōtra te iudicia tua: h̄ aliīs
p crimine dicis: q̄d tu tibi psuasisse cogno
R scens. Extat h̄ denarīj numeri duplicata
societas: vt sicut hec parilitas vnā summā
designat: ita psalm⁹ iste vtriusq̄ꝫ legꝭ vnū
dñm pclamet auctorē. Est eñ in istis deca
dib⁹ virt⁹ eximia: ⁊ quotiēs se gemināt: to
tiens ingentiū rex sacra declarāt.
Explicit expositio in psalmū vicesimū.
Incipit expositio i ps. vicesimumpmū.

In finem p susceptione matutina psalmus dauid.

In finē: siue psalm⁹: siue dauid
s q̄d significet: freq̄nter expositū ē.
Restat vt p susceptiōe matutina:
q̄d adhuc nouū eē cognoscitur: explanare
debeam⁹. Susceptio matutina: est tps re-
Joh. 20. surrectiōis: sic dr in euāgelio: Una sabba-
tox valde diluculo: venit maria ad monu
mentū. ⁊c. Susceptio eñ fuit: q̄n dñs chri-
stus mortale corpis veterꝭ hois cōditione
deposita in magnā gl̄iam clarificat⁹ assū-
Phil. 2 psit. Cui omne genu flectif: celestiū: terre-
striū ⁊ infernox. Matutinū aūt dictū ē: q̄- ET
si mane pmitiuū: q̄d tps innūeris locꝭ ad
resurrectionē dñi cōstat aptatū. Sed cū in
h̄ psalmo multa de sua passiōe ꝯstet eē locu
tus: videam⁹ cur ei⁹ titul⁹: solā resurrectio
nē cōmemorare voluerit. Sepe eñ signifi-
caf p id q̄d seq̄tur: illud scꝫ q̄d precessit: vt
cū dicim⁹ mane factū: intelligam⁹ noctem
q̄ꝫ p̄cessisse. Silr cū dicim⁹: manumissū: in
telligam⁹ seruū fuisse. ⁊ his silia. Que figu
ra dicif Synecdoche: cū p id q̄d seq̄f pos- Sche
sum⁹ intelligere q̄d p̄cedit. Un̄ dubiū nō
est cōmemoratione factā resurrectiōis: in-
dicare nihilomin⁹ ⁊ btissimā passionē. Hic
aūt q̄ sit v̄tus ⁊ claritas psalmi: absolute
daf intelligi: q̄d eū matutine lucis noie pre-
notauit: qm̄ passionē dñi xp̄i quā narrat:
saluti generꝭ hūani ꝯstat esse concessam.

Diuisio psalmi.

Ex totū q̄-
p dem psalmū loq̄tur dñs xp̄s: ꝑ pri
mo capite derelictū se clamat a pa
tre: vt dispēsatā scꝫ suscepit passionē: po-
tentissimā hūilitatē suā: hoim abiectōe cō
mendās. Scdo loco: passionē dñi sacrā di
uersis cōpationib⁹ pphetauit: deprecans
vt a sequentib⁹ inimicꝭ suis: diuīa ptectōe
liberef. Tertio: ꝯmonet dñz laudare xp̄ia-
nos: qꝛ in resurrectiōe sua catholicā respe-
xit ecclīam: vt audito tāto miraclo in salu-
berrima fidei ꝯstātia p̄manerēt: ne passio-
ne tñ pphetata: imbecilla se hoim corda
turbarēt. Quē psalmū paulo sollicīti⁹ au-
diam⁹. Est eñ igentiū rex admiratōe ple-
nissim⁹: vt q̄d in hac vita cōtemnēdū: et
q̄d in alia eēt sperandū: capitꝭ ipius cōmo
nitōnib⁹ noscerem⁹. Nā cū multi psalmox
breuif de dñi passiōe meminerit: nemo tñ
eā tanta ppetate descripsit: vt nō tam p-
phetia q̄ꝫ historia esse videaf.

Expositio psalmi.

Eus de⁹ me⁹ respice in me:
d q̄re me dereliq̄sti: longe a sa
lute mea: v̄ba dlictox meo-
rum. Dñs xp̄s omia p̄uidēs atq̄ꝫ dispen-
sans: cui futura cūcta psītia sunt: q̄si iā vi-
cina passiōe pmot⁹ exclamat: De⁹ de⁹ me-
us. Hec tñ v̄ba accipiēda sūt ab hūanita-
tis ipi⁹ natura. Naturā aūt dico eē v̄tutē D
vigorē q̄ꝫ subē. Nā ⁊ repetitio ipa: affectū
necessarie orōnis ostēdit: vt illū geminato

noie carissim⁹ fili⁹ inuocaret: quē sibi n̄ mū-
danā salutē: ſ claritatē ęt̄nę maiestatꝭ no-
Rp̄ uerat vtiq꜅ p̄statur ū. De⁹: ſmo grec⁹ est: q̄
latie interpretat̄ timor. Pro q̄ re vt arbitror
maiores nr̄i: deū a timore appellādū eē vo
luert. Vn̄ q̄dā ait gētiliū poetaꝝ: Primos
i orbe deos fec̄ timor. Nā cū dic̄: Respice i
me: celerrimū sibi resurrectōis ꝑuenire de
p̄cat̄ auxiliū. Seq̄t̄. Quare me dereliq̄sti?
Istud q̄re: nōnullā afferre coḡsat̄ q̄stionē:
vt ille sapię mgr̄: ↄsubalis ꝛ enarrator pr̄is:
ita sit vicina carnis suę morte turbatus: vt
q̄si nescius introget p̄rem: q̄re ab eo fuerit
ðrelict⁹. Sꝫ hec ꝛ his siīa ad hūanitatē re
spiciūt exp̄mēdā. Ceterū: nec in ipa passio
ne absens illi credēda ē fuisse diuitas: cū
.j. Cor. 2. dicat apl̄s: Si coḡuissent: nunq̄ dn̄m glię
crucifixissēt. Sꝫ passus ē ipassibilꝭ p passibi
lem quā suscepit hūanitatē: ꝛ imortalꝭ mor
tuus ē: ꝛ q̄ nūq̄ morit̄ resurrexit. De q̄ lo-
co: p̄t cyrillus: ita pulchre locut⁹ ē. Gra ꝟo
dei ꝑ oīb⁹ gustauit mortē: tradēs ei ꝓpriū
corp⁹: q̄uis nāliꝭ ipe vita sit ꝛ resurrectio
mortuoꝝ. Siit̄ ꝛ btūs ābrosi⁹. Idē patie-
bat̄ ꝛ n̄ patiebat̄: moriebat̄ ꝛ n̄ moriebat̄: se
peliebat̄ ꝛ n̄ sepeliebat̄: resurrexit ꝛ n̄ resur
rexit. Sic ꝛ hoiēꝫ dicim⁹ hodieq꜅ pati: mo
ri: sepeliri: cū tn̄ aīa ei⁹ nullo fine claudat̄.
Quapropt̄ derelictū se sb̄ interrogatiōe te
stat̄: q̄r reuera manib⁹ ipioꝝ tradi nō pote
rat: nisi maiestatꝭ ei⁹ potētia talia fieri per
Ioh. 19 misisset: sic̄ in euāgelio dictū ē: Nō h̄res in
me p̄tātem: nisi tibi data fuissꝫ desup. Cla
mat etiā q̄ patit̄ hūanā susceptio: blasphe
mas voces ꝛ ipias murmuratōes abȳciēs.
Dic̄ eñ: lōge a se fieri ꝟba q̄ delicta partu-
riūt. Salus eñ erat sanctę aię: ſmones de
linq̄ntiū nō h̄re: ſ ꝟtute patiētię libēs su-
stineret: qđ diuīa dispēsatōe pateret̄: sicut
Math. 26 ipe in euāgelio dic̄: Pr̄ si fieri pōt: trāseat
a me calix iste. Et sb̄iunxit: Veruntn̄: nō si
cut ego volo: ſ sic̄ tu. Dic̄ etiā a mēbris su-
is: ꝟba delictoꝝ meoꝝ. Ille g̃ q̄ pctā non
habuit: nr̄a delicta sua dic̄ esse pctā: sic̄ ꝛ i
Ps. 68. alio psalmo ipe dictur⁹ est: De⁹ tu scis insi
pientiā meā: ꝛ delicta mea a te nō sunt ab-
scōdita. Audiam⁹ g̃ vocē membroꝝ ex ore
capitꝭ: ꝛ intelligamus ex nr̄a ꝑsona merito
fuisse locutū: q̄ se hostiaꝫ obtulit ꝑ salute
2. Cor. 5. cūctoꝝ. Vn̄ apl̄s dicit: Eū qui n̄ nouerat
pctm̄: ꝑ nob̄ pctm̄ fecit. Nam ꝛ in ip̄a lege
pctā appellabant̄: q̄ ꝑ pctīs offerebantur.

De⁹ me⁹ clamabo p diē: nec ex-
audies: ꝛ nocte ꝛ nō ad insipienti
am mihi. Per diē clamabat hūanitas ꝟ-
bi: quā nō circūdabant tenebrę pctōꝝ: nec
tn̄ ↄstat auditā: cū nulla ip̄edire videbat̄
offēsio. Audiat h̄ q̄rulū gen⁹ humanū: qđ
petitiōes suas ōsiderat sine dilatōe ↄpleri.
Petit sic̄ dictū ē hūanitas ꝟbi: q̄ merebat̄
audiri. Quā tn̄ iō nō ↄstat auditā: vt eius
sacro sanguie ꝑbrosa mūdi crimia lauarē-
tur. Hoc etiā ꝛ aliȷ̄s docet̄ exemplis. Paul⁹ 2. Cor.
petit: vt ab eo carnis stimul⁹ tolleret̄: nec
tn̄ audit̄ a dn̄o. Diabolus p̄cat̄: vt iob san Iob. 2.
ctū vir̄ seuissima calamitate pcelleret: ꝛ cō
stat ei mox fuisse ↄcessuꝫ. Sꝫ apl̄o votum
suū iplere negabat̄ ad gl̄iam: diabolo ꝟo
dabat̄ ad pęnā. Sic nō audire freq̄nter ex-
pedit: q̄uis nos desideria dilata ↄtristēt.
Addidit q̄ꝫ clamasse se nocte: id est: in tri-
bulatōe: cū etiā pctōres soleāt freq̄nter au
diri. Subiūxit: Et n̄ ad insipiētiā mihi: sb̄-
audiendū reputab. Duo sunt eñ gn̄ā peti
tionū. Qn̄ petim⁹ honores: diuitias: ini-
micoꝝ vindictā: ꝛ cętera huiuscemodi: in-
sipiēter petim⁹: q̄r mūdana desideramus.
Qn̄ aūt postulam⁹: vt a picul̄ libemur: vt
vita nob̄ cōcedat̄ ęt̄na: nō stulte petim⁹: ſ
ↄuenieter oram⁹. Petebat g̃ mediator dei
ꝛ hoim christ⁹: nō insipiēter: ſ prudēter: et
tn̄ nō ↄstat auditū: q̄r mūdi redemptio sic
erat dn̄o dispēsante vētura. Tu aūt i
sancto habitas: laus isr̄l. Postq̄ se
dixerat auditū nō fuisse: ne q̄s putaret de
um p̄rem ꝓpriū filiū nō amare: q̄r eū dissi- Math.
mulauit audire: de q̄ ipe testat⁹ est: Hic ē fi
lius me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi bn̄ cōplacui: ad
iecit magnę dilectiōis indiciū: dicēdo: Tu
aūt i scō h̄itas: laus isr̄l. In scō habitas:
incarnationem suam declarauit: sicut ꝛ in
alio loco dicit: Custodi aīam meā: qm̄ san Ps.
ct⁹ sū. Laus isr̄l. Per modū diffinitiuū ðr
qđ sit p̄r: id est: laus isr̄l. Deū q̄ppe vidētiū
ipe reuera laus ē: q̄ sctīs oīa gl̄iosa ↄcedit.
Et ē tertia diffinitōis species: q̄ grece peo-
tes: latine q̄litatiua ðr. Hęc dicēdo qđ q̄le
sit: hoc vn̄ agit̄ qđ sit euidenter ostendit.

In te sperauerūt p̄res nr̄i: spera
uerūt ꝛ liberasti eos. Ne diuiciaꝫ q̄s-

q̄ putaret p̄fis: sic dictū ē: qđ se fili⁹ nō p-
fitēt auditū: tangūt ꝛ ipo breuit illa q̄ ge-
sta sūt. Eripuit eñ p̄pl'z isrl' d̄ terra egypti:
eruit tres pueros de camio: libauit danie-
lem de lacu leonū: ꝛ alia seu q̄ fuūt: seu q̄ le
gunt̄ inumera. Sz cū hec tāta supplicātib⁹
siue p̄stitent: siue p̄stet: tñ filio ꝓꝓo nō pe-
Ro.8. percit: ꝟ ꝓ nob oibus tradidit illū: vt iple-
rēt̄ videlicz scp̄ture: ꝛ sal⁹ mūdi ipi⁹ passio
ne ꝓueniret. Pr̄es aūt suos: qđ christ⁹ do
min⁹ dicit: ex illa pte debet itelligi q̄ ꝛ fra-
tres suos ap̄los vocauit: sicut in euāgelio
Joh.20. post resurrectionē suā dixit: Uade ad fr̄es
meos ꝛ dices ad eos: Ascēdo ad p̄rē3 meū
ꝛ p̄rem vr̄m. **Ad te clamauerūt ꝛ sal
ui facti sūt: ī te sperauerūt ꝛ nō sūt
ꝯfusi.** Certissima ē sn̄ia q̄ demōstrat effe-
ctū. Nec̄ē ē eñ vt ad vtilitatē suaz audiat̄
q̄ clamat ad dn̄m. Quāti eñ martyres ab
infidelib⁹ nō credebāt̄ audiri: dū eos cor-
palis pena ꝯsumeret? Sz illi potēti⁹ audi-
ti sūt: q̄ coronā martyrij pcipe meruerunt.
Dn̄s ḡ iustos suos sp̄ exaudit: ꝟ queādmo
dum illis expedire cognoscit. Nec vacat:
quod sperauerunt freq̄nter iterauit. Figu
Sche ra est eñ: q̄ grece dr̄ Ephebasis: latine ite-
ratio: q̄tiēs p singula comata: ad decorem
maximū v̄ba gemināt̄. Nō sūt ꝯfusi: vtiq̄
q̄s vēturos ꝯstat ad p̄miū. Nō eñ ꝯfundi
tur: q̄ bonū d̄siderij suū adipisci posse mō
strat̄. **Ego aūt su3 v̄mis ꝛ nō hō:
opprobriū hoium: ꝛ abiectio ple-
Sche bis.** Hoc p figurā dr̄ Tapinosin: q̄ latine
hūiliatio nūcupat̄: q̄tiēs magnitudo mira
j.Cor.j bil' reb⁹ hūilimis cōpat̄: sicut ap̄ls ait: In
firma mūdi hui⁹ elegit: vt ꝯfundat fortia.
Uermis: nimia q̄dē videt̄ abiectiōe temni
bilis: ꝟ mag̃ ꝯtinet sacra mysterij. Nasci̇
absq̄ ꝯcubitu: repit hūilis: mouet̄ sine so-
nitu. Que si ꝯsideres: nō imerito dn̄3 chri-
stū vermē appellatū eē cog̃sces. Uermis ḡ
q: mortal': q: de carne sine pmixtiōe hūani
seminis natus ē: q: vie ip̄ius silētiose ꝛ hūi-
les extiterūt. Compat se eñ creator hūili-
mis creatur' suis: ne q̄de3 estimares abie-
ctū: qđ ipo noscit̄ auctore formatū: sic̄ scri
Gen.j ptū est: Fecit de⁹ oia valde bona. Sic ꝛ ip
j.Regl.26. se dauid: doctorē secut⁹: minutissimo se pu
lici coequauit. Ip̄a eñ v̄tus ē religiōis: vt
q̄to se plus vnusq̄sq̄ exēplo creatoris hūi-
liat: tāto ampli⁹ exaltet̄ ad gl̄iam. Nō hō:
id est: nō pctōr: qđ in illo eē nō potuit. Hō
ergo dicit̄ q̄tū ptinet ad hūanam naturā.
Idē nō hō appellat̄: q: qđ est ꝓpriū hois
pctā nō habuit. Nā ꝛ diabol⁹ in euāgelio
dict⁹ est hō: vt est illud: Inimic⁹ hō super- Math.13.
seminauit zizania. Un̄ ħ nomen esse ꝯstat
omonymon. Opprobriū aūt hoim fuit: qñ
eū sputis innūeris cōpluebāt: ꝛ alapis sa- ☧
crilegis v̄berabāt. Abiectio pleb fuit: quā
do pōti⁹ pilat⁹ dedit turb pr̄ātem quē vel
lent sibi dimitti. Illi barraban eligentes:
xp̄m dn̄m poti⁹ abiecerūt. **Oēs† q̄ vi** Al. vidētes
debāt me† asp̄nabāt̄ me: locuti sūt Al. deriserūt
labijs ꝛ mouerūt caput. Oēs: de ma
lis tñ suscipiendū est. Nam si misceas fi-
deles: nō pōt stare sn̄ia. Que figura grece Sche
dicit̄ Synecdoche: latine a toto partē. Asp-
nabant̄ ḡ iudei dn̄3 saluatorē: qñ dicebāt: Math.27.
Alios saluos fecit: seip̄m nō potest saluū
facere. ꝛc. Proprie aūt posuit labijs eos fu-
isse locutos. Tales eñ ore nō corde fabulā
tur: q̄bus nō ꝓuenit firma delibatōne sen
tētia. Quid tñ isti labijs loq̄bant̄? Si fili⁹ Ibidē.
dei est: descēdat de cruce. Istud eñ aio di-
screpāte videbant̄ tñ labia ꝯsonare. Na3
vt p iracūdiā: nō p rationē ꝓbares dictū:
adiecit: mouert̄ caput: qđ minātes faciūt:
nō iudicātes. **Sperauit ī dn̄o eri-
piat eu3: saluū faciat eum: qm̄ vult
eū.** Hoc p figurā dictū ē a iudeis: q̄ grece
dicit̄ Ironia: latine irrisio: aliud q̄ conat̄ Sche
ōndens. Uerba siq̄dem ista specialr̄ euan-
gelij sunt. Dicebāt eñ iudei qñ pendebat
cruce: Sperauit in dn̄o: liberet nūc si vult Math.27.
eum. O celestis integritas: nōne videmur
ħ euangeliū recēsere q̄ psalmū: qñ tāta ve
ritate cōpleta sunt: vt non futura: ꝟ trans-
acta eē videant̄? Merito: ne quid aut ex-
excusabile pfidis: aut fidelib⁹ relinq̄retur
ambiguū. **Qm̄ tu es q̄† abstraxisti** Al. extraxisti
**me de vētre: spes mea ab vberib⁹
mr̄is mee.** De vētre vtiq̄ v̄ginali: q̄ iā
nūc ab origīalis pcti vitio sequestrat⁹ tāq̄
spōsus ꝓcessit de thalamo. Inde se dicit
abstractu3: vnde humanitas tenebat̄ ob-
noxia. Siue illud accipiēdū est: qm̄ de vte
ro mr̄is iure se a dn̄o dicebat abstractū: vt
ōnderet natiuitatē illā dn̄ica v̄tute pfectā:
ne incredibilis videret̄ v̄ginis partus: dū

esset dñi opatione cõplet⁹. Et vt declararet pfectã hũanitatẽ quã assumẽ atq; mõstrare dignus est: ab initio vite sue spem suam dic̃ in dño posuisse. Itez hic ꝙ incõpꝛehẽsibilis sctitas ⁊ singular̃ ondic̃ magnitudo. Nã cui alij datũ est diuitatez agscere: quẽ adhuc poterãt vbera matna lactare? Incipiens ẽ etas dicebat: ad qð alioꝝ vix
Al. pieca posat puenire maturitas. In te iactat⁹ sũ ex vtero. De vẽtre mřis mee: de⁹ me⁹ es tu. Vt hõ iste loqt⁹ ẽ. Nã cũ se dic̃ iactatũ i dño: ondit ab hũana iniqtate se fuisse discretũ. Qð aũt seqtur: Ex vtero mřis: ad errorẽ ptinet synagoge: vñ eũ pfidia iudeoꝝ ↄstat expulsuz. Ceteꝝ sine deo ñ fuit nec ipa ↄceptio. Nã sic hõ in iniqtatib⁹ ↄcipic̃: sic in ipa incarnatõis origine dñi xp̃i diuia sub̃a hũanitate iũcta atq; adunata declarac̃. Sic̃ ⁊ ab angelo ma-
Luc. j. rie semp ỽgini pphetatũ est: Spũssanct⁹ supueniet in te: ⁊ ỽtus altissimi obumbrabit tibi: ppterea qð nascec̃ ex te sctm̃ vocabitur filius dei. Ne discesseris a me.

Qm̃ tribulatio pxima ẽ: ⁊ nõ ẽ qui adiuuet. Metu mortis ⁊ ista plata
Matth. 26. sunt: qꝛ dictur⁹ erat: Pr̃ si fieri põt: trãseat a me calix iste. Tribulatõem ỽo dic̃ mortis cogitationẽ: q̃ longe post secul̃ iminebat. Quã ideo denũciat pximã: vt assumptio vere carnis tristiciã onderet passiõis: Siue qꝛ illi iutiũ nõ est oĩe qð venturũ: sic ppha
Ps. 89. dic̃: Qm̃ mille anni añ oclos tuos sicut dies hesterna q̃ pteriuit: Siue tribulatiõem dic̃ pximã: qꝛ erat i sua carne passur⁹. Nã qcunq; dãna facultatũ: orbitates filioꝝ: amissiões bonoꝝ: vel alia huiuscemõi sustinet: longinq̃ sibi mala cogñscic̃ sustinere. Cũ ỽo in carne sua qs patic̃: tũc illi pxia tribulatio copulac̃. Qð aũt dic̃: Et nõ ẽ q adiuuet: puritas petẽtis ⁊ ỽtus diuitatis ondic̃: qꝛ si de⁹ nõ adiuuet: nll's est q eripiat piclitantẽ. Cõsiderem⁹ ẽ si debem⁹ aliqñ ab ipo diuidi: q nullu⁹ nisi ipius tm̃ possum⁹ miseratõe saluari. Circũdederũt me vituli mlti: tauri pingues obsederũt me. Oratione decursa: quã in passionib⁹ suis semp pmittit (sicut eũ fecisse tẽpore traditõis euangelistaꝝ dicta testanc̃) ne se fideliũ vota pcipitare forsitan incõsulte psumerẽt: venit ad scðam ptem: vbi p

allegoricas cõpatiões crucifixiõis sue reuelat arcanũ. Et nota qꝛ futura p pteritis ponit: vt durissima corda iudeoꝝ q̃i pacta veritate ↄuinceret. Que figura dr̃ Prole- Sch
psis: latine poccupatõ: qñ referc̃ aliqd per tps pteritũ: qð adhuc credic̃ esse venturũ. Totũ factũ est: ne periret incredulus: ꝟ ipe sibi extitit re⁹ q se totiẽs ↄtempsit admonitus. Vituli multi: ꝑli sunt videlicet iudeorũ: q ignorato dei iugo incõsiderata pcacitate lasciuiũt: sil' petulãtes ⁊ fatui: q gress⁹ suos nulla moderatiõe distinguũt: ꝟ vagi ⁊ penduli: ad iniq ↄsilia qbusdã saltib⁹ efferũc̃. Tauros pingues: pncipes iudeorum designat: q inuicẽ tauri maliciaz supbiãq; suã erectis ceruicib⁹ inflauerũt: ⁊ innocẽtis sanguinẽ truculẽt̃ cornib⁹ effuderũt. Apte ỽo addidit: pingues. Tũc em̃ ipm aĩal nimis reddic̃ inqetũ: qñ pinguedine multa refertũ est: ⁊ de mansueto ferox efficic̃: cuz psumptiõe luxuriãt̃ corpis aiac̃. Qð si adhuc alti⁹ auctoritatis ỽba pẽsem⁹: circũdederũt: põt trahi ad eos q illũ cum gladijs ⁊ fustibus ambierũt. Obsederũt aũt: ad illos q sepulchꝝ eius custodierũt: ne a discipulis occulte raperec̃. Obsidio em̃ dicta ẽ ET
qsi hostiũ insessio: id est: hostilis circũdatio. Aperuerũt in me os suuz: sic Al. sup.
leo rapiẽs et rugiẽs. Metaphora in- Sche
troducta est a ↄsuetudie feraꝝ: q̃ auide os aperunt qñ aliqd deglutire ↄtẽdũt. In me aũt: dixit ↄtra me: cũ detestabili adunatõ
ne dicebãt: Crucifige: crucifige. Os suuz. Luc. 23
Reuera suũ: qð nõ illis sapiã apuit: ꝟ cogi ☧
tatio scelerata reserauit. Audiãt vtrũq; pelagiani qñ iudei neqciam locuti sunt: ipsi
os suũ aperuerũt. In bono aũt legic̃: Do- Ps. 50
mine labia mea apies: ⁊ os meũ annũciabit laudẽ tuã. Quod aũt dixit: sicut leo rapiens ⁊ rugiẽs. Rapiẽs ptinet ad insanissimã seditionẽ: quãdo eũ raptũ traxerũt ad tribunal psidis audiẽdũ. Rugiẽs: ad blasphemas voces quibus clamauerũt: Crucifige: crucifige. Quod vtrũq; feris merito cõpatum est: quãdo insani ꝑli ↄsiliũ rationabile perdiderũt. Sicut aqua effusus sum: et dispersa sunt omnia ossa mea. Compatio ista nõ minuz ↄtinet sacramẽtũ. Dispsa sunt ossa ei⁹: id est:
firmi ac fideles apli: quãdo dixit eis: Ecce Matth

ego mitto vos velut agnos ĩ medio lupo-
rũ: tũc illi sic aq̄ effusi sũt. Aqua em̄ q̃ fũ-
dit̃ irrigat ⁊ abluit: sic illi orbez terrarũ di-
uino imbre saciantes: pctõꝝ sordib⁹ ablue
rũt. **Factũ est cor meũ tanq̃ cera
liquescẽs ĩ medio ventris mei.** Cor
suũ: voluntatẽ suã dicit: q̃ in scripturis diui
nis clausa tegebat̃: s; impleta passione oĩs
veritas de aduẽtu ei⁹ pmissa reuelata est.
Bene aũt legi mysteria cõpata sunt cerę:
q̃ tũc splẽdorẽ reddit: qñ in vsum lumis ca
lore liquefacta dissoluit̃. Uentrẽ xo suũ:
dicit ecclam catholicã: vbi tecta xba p̃di-
cantiũ: veniẽte tpis plenitudine patuert̃.
Inde est ⁊ illud: qd̄ velũ templi in passiõe
dñi ↄstat scissum. Reuelata sunt em̄ tali fa
Al. aruit cto illa q̃ tegebant̃ occulta. †**Exaruit
tanquã velut testa xtus mea: ⁊ ligua meą
adhesit faucib⁹ meis: ⁊ in puluere
Al. deduxisti mortis †deduxerũt me.** Uirtutẽ chri
sti testę nõ putem⁹ incõgrue cõpataz: qr si
cut illa fornace durescit: ⁊ fortior redditur
igne decocta: sic passiõe dñi xtus ei⁹ soli-
data ẽ: q̃ pus q̃si lutea videbat̃ incredul̃.
Linguã xo suã: significat p̃dicatores apo
stolos: q̃ adheserũt faucib⁹ xpi dñ ei⁹ man
data custodiũt. Ille em̄ in faucib⁹ dñicis
manet: q̃ se diuino adiutorio in ipius p̃di-
catiõe custodit. Sed quõ se dicat in pulue-
rẽ deductũ: cui⁹ caro nõ ptulit corruptõez?
Sed h̃ ad votũ intelligẽdũ est imanũ iu-
deoꝝ: q̃ se putabãt xpo mortẽ dedisse cõez
in q̃ crederet̃ vsq; ĩ puluerẽ fuisse deduct⁹.
Siue magl̃ a mẽbris suis: id est: ab eccl̃ia
dicat se vsq; ad puluerẽ fuisse perductum.
Sors ista: hũanę ↄditiõi videbat̃ eẽ cõis.
**Qm̃ circũdederũt me canes mł-
ti: ↄciliũ malignantiũ obsedit me.**
Hic mirabili ꝓprietate: passiõis suę sacra
describit. Canũ igit̃ natura tal' est: vt no-
uis hoib⁹ nullaten⁹ acq̃escat: s; iportunis
atq; assiduis latratibus arceat: q̃s noticia
domesticę ↄũsationis ignorat. His q̃ iudei iu
stissime cõpant̃: q̃ nouã doctrinã dñi mini
me recipiẽtes: ↄ eũ ferocissimis vocib⁹ ob-
latrabãt. Doctrina xo noua ẽ: sic euãgeli-
Joh. 13 sta dic: Mandatũ nouũ do vob: vt vos ĩ-
uicẽ diligatis. Qd̄ etiã esaias ꝓpħa testa
Esa. 65 tur. Uetera trãsierũt: ecce facta sunt noua
oĩa. Patenter aũt describit̃ act⁹ ille iudai-
cus. Fuit em̄ ↄciliũ malignantiũ: qñ cogi-
tabant iesuz dñm dolo tenere mortiq; tra-
dere. Malignantiũ q̃ppe dicit: maligna co ET
gitantiũ. Et merito se fatet̃ obsessuz: qr in
ipo erat ciuitas hierłm: quam hostes fidei
xpiane in eodẽ obsidere videbãt. **Fo-
derũt man⁹ meas ⁊ pedes meos.**
Sed anteq; ad passionis ipius veniamus
exordiũ: pscrutãdũ est: cur talẽ elegerit si-
bi mortẽ q̃ dicit: Ptãtem habeo ponendi Joh. 10
aiam meã: ⁊ ptãtez habeo iterũ sumẽdi eã?
Primũ: q; crucis ipa positiõ tal' est: vt pars ℞
eius sup̃ior celũ expetat: inferior terras nõ
deserat: fixa inferiorũ ima contingat: et
velut q̃busdã brachiis extẽsis latitudo ei⁹
toti⁹ ptes appetat mũdi: iacens vero q̃ttu-
or cardies orb̃ designat. Sic ĩ puo posita:
cũcta videt̃ eẽ cõpleta. De cruce dñi dico:
q̃ de penali malo pctõꝝ facta est btã redẽ-
ptio: Postea tribuẽs salut̃ bonũ: q̃ pridez
dabat iteritũ: patibulũ salutare: mors idi-
cãs vitã: bũilitas diuinã pclamãs sũmita
tẽ: vt xpm in celo: xpm in terra: xpz p totũ
orbẽ: xpm q; ad inferna p figurã crucis eẽ
cogñscas. Qd̄ si aut ferro trũcat⁹: aut igni-
bus fuisset absumpt⁹: aut lapidib⁹ oppss⁹:
aut fluctib⁹ demersus: aut alia q̃libet mor
te p̃uentus: q̃ signo rogo diabol⁹ pelleret̃?
Quo vexillo frõs christianoꝝ tuta mãsis-
set? Qua figura corpis ⁊ aię firmaret̃ infir
mitas? Nulla mors tantę maiestati me-
lius ↄuenire potuit: nisi q̃ nobis pfectę sa-
lutis indicia dereliqt. Preuisum ẽ etiã ad
credulitatẽ nr̃am: vt alti⁹ ↄfigeret̃: videret̃
a multis: crederet̃ a plurimis. Et ne deum
quispiã dubitaret: in cui⁹ passiõe tot ⁊ tan
ta miracula ↄuenissent: p vniuersum mun
dũ tenebrę factę sunt: terra tremuit: petrę Matth. 27.
scisse sũt: vt orb̃ passuz euidẽter suũ testa-
ret̃ auctorẽ. Sic istã crucifixionẽ: totũ mira
bile hr̃e decuit: q̃ templũ pij redemptoris
excepit. Quapropt̃ merito a xpo electa est
crux: in q̃ ⁊ singularit̃ occũberet: ⁊ cõi sorte
moreret̃. Et q̃uis passionis dñicę ad lr̃am
simplex h̃ videat̃ eẽ narratio: tñ aliqd nob̃
⁊ spũaliter sentiendũ actus iste significat.
Man⁹ xpi iudei violauerũt: qñ ei⁹ miracu
lis nullaten⁹ credẽ maluerũt. Man⁹ em̄ si
gnificãt opatiões: q̃s ĩ diuisorũ lãguorib⁹
medic⁹ celestis exercuit: vt eoꝝ obstinata

duricia sicut virtutibus molliret. Pedes q̄
foderūt: dñi eius apl̄os: p q̄s fides christia-
na in gentibus ambulauit lacerandos esse
putauerunt. Sic future cause: in ista domi
ni crucifixione predicte sunt. Foderunt au
tē: nō trāsitorie debem⁹ accipe: q2 t̄ra tāc
varios fetus germinat: qn̄ hoim̄ studio co
gnoscit̄ exarata. Qd̄ ɔtigit i corpe dñi sal-
uatoris. Illud em̄ clauis affixū: lācea pfo-
ratū fructū nob̄ intulit sine fine māsuruz.
Ꝑ Quapropt̄: iā nō ptimescim⁹ dicē: deū car
ne passū: deū mortuū p salute cūctoꝝ. Vn̄
pr̄ augustin⁹ mirabilr̄ t solito more decla-
mauit dicēs. Res vetusta erat: vt hō mo-
reret̄. Qd̄ ne semp valeret in hoie: res no-
ua facta est vt de⁹ moreret̄: sic t apl̄us ait:
j. Cor. j Nos aūt p̄dicam⁹ christū: t hūc crucifixū.
Et ne filiū v̄ginis: vt q̄dā demētū putāt:
aliū fortasse sentires: adiecit. Christū vtiq3
dei v̄tutē: t dei sapiam: q2 qd̄ stultū ē dei:
sapienti⁹ est hoib⁹: t qd̄ infirmū ē dei: for-
tius est hoibus. Quid em̄ tā stultū: tā ifir-
mum videt̄ incredul': q̄ cum audiūt deuz
dei filiū crucifixū pati t sepultū? Sz pla-
cuit deo p stulticiā p̄dicatōis saluos facere
credētes. Incarnatio siq̄dem dñi: miscōie
ipius est mirabil' altitudo: iestimabile do-
nū: incōprehēsibile mysteriū: vn̄ aut rectis
mētib⁹ ɔuenit salus: aut pu̇ersis sensibus
gn̄atur interit⁹. Dinumerauerūt oīa
ossa mea. Ipi v̄o ɔsiderauerūt
Al. inspexerūt t† ɔspexerūt me. Forma cruc' mira pro
prietate depicta ē: vt oīe corp⁹ in ea sic di
cat̄ extēsum: q̄ten⁹ ei⁹ ossa hūanis oclis nu
merabilia viderēt̄: vt qd̄ caro supducta ce
lauerat: nimia tēsiōe corpis appareret. Sz
videam⁹ vtrū pena dicēda sit an tribunal:
dānatio an disceptatio: vbi q̄i in regali so
lio ɔstituit⁹: increpātez reliq̄t reū: ɔfitentē
reddidit ɔtin⁹ absolutum. Quo facto illi
humani gener' miserator expti⁹: q̄d san-
ctis suis p̄staturus eēt: in latronis s̄bita cō
fessiōe mōstrauit. Dinūerata sūt etiā ossa
ei⁹: id est: apl̄i: siue reliq̄ christiani: qn̄ psc-
cutiōe facta truculētiū iudeoꝝ: ne in maio
rem numerū ɔualescerēt q̄rebātur extigui.
Seq̄tur etiā incredulitat' eoꝝ detestabilis
obstinatō: vt nō aliq̄d trāsitorie aut casua
lit̄ fecisse videāt̄: s̄ dic̄ eos ɔsiderasse t con
spexisse: t cor eoꝝ lapideū: tot miracul' nō

fuisse mollitū. Petre scisse sūt: terra tremu Math. 2
it: sol amictu se tenebroso ne tm̄ scelus vi- Et Luc.
deret abscōdit: t ɔdolor iniq̄tas in ipoꝝ
oclis defixa i sacrilegio suo māsit imobil'.
Diuiserūt sibi vestimēta mea: t su-
per vestē meā miserūt sorte. Quam-
uis tota passio dñi mag̃ sacra ɔtineat: tn̄ h
nescio qd̄ mai⁹ parturit̄ arcanū: qd̄ alia ve
stiēta sua dic̄ eē diuidēda: aliā vestē ad sor
tē nihilomin⁹ ɔducēdā. Vestimenta illa q̄
diuisa sūt: scp̄turas significāt ɔphaꝝ vel
reliq̄ruz celestiū lectionū: q̄s heretici p̄ua i
terp̄tatiōe diuidētes: pilati militib⁹ scele-
rata se diuisiōe ɔiungūt. Tunica v̄o illa q̄
venit ad sortē: q̄ ei⁹ sctitatē corpis ambie-
bat: quā dic̄ euāgelista desup fuisse ɔtextā
p totū: catholica ɔbat̄ eccl̄ia: q̄ nullaten⁹
hūano discerpēda dat̄ arbitrio: s̄ integ̃ at-
q3 inuiolabil' q̄si ex sorte vnicuiq3 diuia sp
largitate ɔstat̄. Ipa ē ɔtexta desup: quam
nemo diuidit: nemo dirūpit: s̄ ppetua sta-
bilitate firmissima: i vnitat' sue robore p-
seuerat. De q̄ ipa v̄itas dic̄: Tu es petr⁹: t Math.
sup hāc petrā edificabo eccl̄iam meā: t por
te inferi nō p̄ualebūt adūsus eā. Qd̄ factū
t euāgelista testat̄ dicēs: Postq̄ crucifixe- Math.
rūt eū: diuiserūt vestimēta ei⁹: sortē mittē
tes. Verū ista sors i scripturis diuis tā sepi
us ɔmemorat̄: vt magnū nescio q̄d diuini
iudicij gestare videat̄ arcanū. Scriptū ē ei Ꝑ
i leuitico: vnā sortē dño dari t vnā apopē-
peo: id est: trāsmissori. Itē moyses q̄busdā
tribub⁹ trās iordanē t̄rā sorte diuisit. Ies⁹
q̄ filī⁹ naue: terrā repromissiōis filijs isrl̄
sorte missa distribuit. Sors q̄ ionā ɔdidit Ione. j.
latentē. Et in salomone legit̄: Cōtradictō Prouer.
nes cohibet sors: t int̄ potētes definit. In
nouo q̄ testamēto: id est: in actib⁹ apl̄oꝝ:
sors matthiā designat apl̄m. Paulus etiā Act. j.
ipse apl̄s scribēs ad ephesios: sorte se dicvo Eph. j.
catū sm̄ ɔpositū ei⁹: q̄ oīa opat̄ sm̄ ɔsiliuz
volūtat' sue. Nec nō ad colossenses scribēs Col. j.
dicit. Grās inq̄t agētes deo pr̄i: q̄ idoneos
nos fec̄ in pte sort' sctōꝝ in lumie. Sed cū
mlta legātur: tā in veteri q̄ i nouo testam̄
to sortib⁹ fuisse diuisa: nemo ausus est ne-
gare: p eam diuinit⁹ eē mōstratū: qd̄ mens
deuota petitiōe supplici postulauit. Tu
aūt domine ne† lōge facias auxiliū Al. Elon
tuū a me: ad defensionē meā †aspi- Al. Cōspi

ce. Hic iam resurrectõem celerrimã depre-
cat᷑: vt pfidoꝝ mala crudelitas supueniẽti
tali glã destruat᷑. Auxiliũ em̃: ipam signi-
ficat resurrectiõem: q̃ vtiqꝫ lõge facta non
est: qm̃ triduana ꝓuenit. Seq̃t᷑. Ad defen-
sionẽ meã aspice. Sz q̃ sit ista defensio: cõ-
Al. Erue Al. deus seq̃nter expõit. †Eripe a framea† ani
mã meã: ⁊ de manu canis vnicam
meã. Liberari se postulauit a morte quam
subiturꝰ erat: collato scꝫ resurrectiõis auxi-
lio. Framea em̃ synonymũ ẽ nomẽ: signifi
cãs siue hastã: siue gladiũ: siue q̃libꝫ arma
p q̃ voluit futuꝝ cruc̃ exitiũ ꝯpetẽter adũ
ti: q᷑ p ipam mors plerũqꝫ succedit. Sz pri
mo dixit: Eripe aiam meã: mõ petit liberari
ecclĩam: q̃ est illi vnica: id est: catholica: vt
intelligat᷑ doctrinas nouas ⁊ ꝯciliabula p
ditorũ: vnitat̃ vocabulo respuisse: hereti-
cos h̃ canibꝰ cõparans: q̃ domestica q̃dã feri
tate atrociter mãsueti: cũ de penetralibus
nr̃is exeũt ecclĩam dei mordere ac lacerare
festinãt. Et vt scias canes talibꝰ hoibꝰ ap-
tissime cõparatos: de manu canis dixit: qd̃
vtiqꝫ hõ: n̄ canis habꝫ. Siue vt q̃dã voluñt:
manu canis: significat ptãte mũdi istiꝰ: q̃
ecclĩam dei lacerare mordaci ac subdola sp
iniq̃tate festinat. Canes aũt nõ i malo tm̃:
s᷑ etiã i bono poni: freq̃ntia exẽpla testãt᷑.
Al. Salua Al. vnicorniũ †Libera me d᷑ ore leõis: ⁊ a corni
bꝰ† vnicornioꝝ hũilitatẽ meã. De
ore leonis: de ptãte diaboli dic̃: q̃ bñ cõpa
rat᷑ feris: qm̃ hũanis semp delectat᷑ exitys.
Sz ne forte aliq̃bus scrupulꝰ inde nascat᷑:
q̃re freq̃nter vna res ⁊ optimis psonis ap-
tat᷑ ⁊ pessimis: Dicẽdũ est: qd̃ ad sil̃es par
tes debeat applicari. Unãqꝫqꝫ rem diuisas
certũ est hr̃e q̃litates: vt leo de q̃ nũc smo
est: habet fortitudinẽ ꝓpt̃ quã beluaꝝ rex
appellat᷑. Habet ⁊ truculentã seuiciã: ꝓpter
qd̃ ferox d᷑. Quapropt̃ fortitudo eiꝰ ⁊ po-
Apoc. 5. testas christo merito cõpat᷑: vt ẽ illd̃. Uicit
leo de tribu iuda. Ferocia v̄o ipius: diabo
lo cõpetẽter adiũgit᷑: sicut petrꝰ apl̃s dicit:
i. Pe. 5 Sobrij estote ⁊ vigilate: q᷑ aduũsarius ve-
ster diabolꝰ sic̃ leo rugiẽs circuit: q̃rẽs quẽ
deuoret. Ita fit vt vnũ aial ꝯsiderat̃ eiꝰ q̃
litatibꝰ: rebus a se discrepantibus rõnabi
liter cõparet᷑. Qd̃ genus locutiõis: scriptu
rę diuię forsitã ꝓpriũ nõ imerito dixerimꝰ.
Sic ⁊ reliq̃s cõparationes hmõi: p̃sentis ex-

positiõis ratio cõprehẽdit. A cornibus: id
est: a supbis de sũmitatũ suaꝝ potestate fe
rientiũ. Sed inspice qd̃ addidit: vnicorni-
oꝝ: id est: se singulari᷑ erigentiũ: q̃ nimia
elatiõe surgẽtes: ꝯsortes ferre nõ pñt: dũ
soli faciendũ putãt qd̃cũqꝫ libuerit. Talia
em̃ aialia q̃ vno cornu armant᷑: mlt̃o fortio
ra sunt ab his q̃bus duplicia tribuũt᷑: quę
gręci monoceron appellãt. Ab illa em̃ vni-
cornioꝝ supbia nõ ferẽda hũilitatẽ suaꝫ: q̃
destituta opp̃mi facile possit eripi postula
uit. Narrabo nomẽ tuũ fratribꝰ
meis: in medio ecclesię laudabo te.
Post sacrã passionẽ: dicit gl̃iam diuitatis ET
toto orbe vulgandã. Narrabo em̃ dic̃: id
est: narrare facio. Fr̃es aũt dicunt᷑: q̃ dili-
gũt ⁊ diligũt᷑. Nam q̃ pati venerat ꝓ salu
te cũctoꝝ: quẽ eoꝝ n̄ dicẽt fr̃em: De q̃ loco
patẽter ait apl̃s: Decebat em̃ eũ ꝓpt̃ quẽ Heb. 2
oia ⁊ p quẽ oia: q̃ mlt̃os filios i gl̃iaꝫ addu
xerat: auctorẽ salut̃ eoꝝ p passionẽ ꝯsũma
ri. Qui ei sctificat ⁊ q̃ sctificãt᷑: ab vno oẽs.
Propt̃ quã cãm nõ ꝯfundit᷑ fratres eos vo
care dicẽs: Nũciabo nomẽ tuũ fribꝰ meis.
Sic ait ⁊ in euãgelio post resurrectionez:
Dicite fribꝰ meis. Et alibi. Qui fecerit vo Matth. 28
lũtatẽ pr̃is mei q̃ in cęlis est: hic meus fr̃ Matth. 12
⁊ mater ⁊ frater est. In medio v̄o ecclĩę lau
dat dñm: q̃ se pia ꝯuersatione tractauerit.
Ipius em̃ p̃coniũ est moꝝ sanctitas custo
dita: qm̃ nihil valet aliq̃d boni caro facere:
nisi cui diuia miscðia ꝓbitatẽ noscit᷑ p̃sti-
tisse. In medio aũt: dic̃ palã: ⁊ in ꝯũsatiõe
multoꝝ: vbi rectę mẽtis opatio reliq̃s fi-
delibꝰ p̃stat exemplũ. Qui timetis
dñm laudate eũ: vniuersum semẽ
iacob† magnificate eũ. Paulo latiꝰ do Al. glorificate
mini passione narrata: ne corda fideliũ lõ-
ga tristicia turbarent᷑: venit ad tertiã par-
tem: vbi deuotos alloq̃tur vt dñi dispẽsa
tiõe recognita laudẽt eũ: ⁊ p̃conia ipiꝰ ge-
nerali exultatiõe ꝯcelebrẽt: qm̃ p eius pas-
sionẽ ꝓuenit salus fideliũ ⁊ vita iustoruꝫ.
Nunc intẽdamus q̃ suauis in timore do-
mini declarat᷑ affectus. Timor hũanꝰ: nõ
laudem parturit: s᷑ vituperationẽ. Dei au
tem timor: q᷑ iustus ⁊ rectus est: laudẽ ge-
nerat: amorẽ tribuit: ardorẽ caritat̃ inflã-
mat. Laudate ẽ dicit q̃ timet̃ dñm: id est:
q̃ reuerentiam habetis nois eiꝰ: q᷑ euꝫ nõ

mereř ꝓdicare: nisi q̄ cogſcit ⁊ timere. Uni uersum: in ptem bonoꝝ accipe: q̄ꝛ illos tm̄ mauult intelligi: q̄ fidei iacob deuotióq̄ꝫ ꝯsentiūt: superātes p religiosius affectū ve teris hoīs primā natiuitatē. **Timeat eum om̄e semen israel.** Semē isrř: nō vni⁹ nationis ꝑplus significař: ſ cūctaꝝ gē tium cogſciř plenitudo: vnde constat eccłi am colligendā. Et q̄ꝛ supi⁹ dixerat: lauda te q̄ timetꝭ dn̄m: nunc ad q̄s timor ꝑtinere possit edicit: ad israelitas vtiq̄ꝫ: id est: vidē tes dn̄m: q̄ꝛ nesciūt timere deū: q̄ heretica prauitate cęcati sūt: vł idolis scelerata mē te deseruiūt. **Quoniā nō spreuit: ne q̄ꝫ despexit ꝑcē pauperꝝ.**

Al. deprecationem

Qđ solēt facere mūdi isti⁹ honore gliantes: spernere paupes: despicē supplicātes: causamq̄ꝫ de habit⁹ q̄litate metiri: vt si sit vestib⁹ nitid⁹ verax puteř: si amictu sordid⁹ mēdacissim⁹ habeař. Sed apud deū lōge diuisum ē: qui de veste nō iudicat: q̄ opulentiā nō hono rat: sed ille ꝑces fidelium pauperum exau dit: ⁊ adiuuat egenos: Illi ꝑciosi⁹ ē: qui tm̄ fuerit scītate ditissim⁹.

Al. nec

Neq̄ꝫ auertit faciē suā a me: ⁊ cum clamarem ad eum exaudiuit me. Intelligam⁹ hunc versum: ⁊ deo grās inq̄ꝫtuz possum⁹ deuo ta mēte referam⁹. Naz cū diceret gnāliter agēdas eē grās: q̄ꝛ paupes diuitas exaudi re digtur: se intulit dn̄s christ⁹: dicēdo: Ne q̄ꝫ auertit faciē suā a me. Sic ḡ causam om nuū suā fecit: sic pctā mūdi corpis sui scti tate deleuit: vt dū ad se infirmitatē huma nā trahit: diabolus amitteret qđ tenebat. Quid aūt clamauit? Quid se dic̄ auditū? Utiq̄ꝫ vt mors nr̄a ei⁹ exitio finireř: vt pec catū veterꝭ hoīs redimereř ꝑcio scīssime passiōis. **Apud te laus mea i eccle sia magna: vota mea dn̄o reddaz coꝛā timentib⁹ euz.**

Al. i cōspectu timentiū

Apud te: signifi cat de te: in eccłia magna catholica scꝫ: q̄ vniūſo terraꝝ orbe diffusa ē. Magna em̄ ⁊ āplitudie recte dicit ⁊ honore. Uota ve ro mauult intelligi sacra corpis ⁊ sanguis sui: q̄ illis ꝑsentib⁹ reddūtur: q̄ ei scīō timo re subiecti sunt. Deniq̄ꝫ vide quid sequi tur. **Edent pauperes et satura buntř.** Hęc sunt vota quę superius dixit. Et ꝯsidera: q̄ꝛ paupes tm̄ posuit: q̄ mūdi istius illecebras ꝯtemptu ditissimo respue rūt: nō diuites q̄ sęculi huius felicitate re ferti sunt: ſ paupes: id est: regnū dei esurientes. Ideo em̄ addidit: ⁊ saturabūt. Sa turari em̄ nō poterāt: nisi quos talis possi debat esuries. **Et laudabūt dominū qui requirunt eū: viuit coꝛ eoꝝ in sęculū sęculi.**

Al. viuēt corda

Permansit in supioribus dictis. Naz cū saturati pauperes fuerint: laudabūt dn̄m. Paupes dn̄m laudāt: di uites semetip̄os exaltāt. Isti thesauraria trena ꝯgerūt: illi cęlesti vbertate ditescūt. Facultas dispar: ſ ꝯsciētia dissimilis. Isti deniq̄ꝫ locupletes sūt de mūdo: illi ꝯ deo. O q̄ꝫ dissimilia vota sortiti sūt. Pauperes possident qđ nunq̄ꝫ ꝑdent: diuites tenent qđ nō solū mortui: ſ etiaz viui frequenter amittūt. Seq̄tur. Uiuit coꝛ eoꝝ i sęculuz sęculi. Uiuit coꝛ: id est: spes eoꝝ immobiř vegetař. Illđ em̄ veraciter viuere dicim⁹: qđ in diuinitatꝭ grā ꝑseuerat. **Reminiscentur ⁊ ꝯuertentur ad dn̄m: vni uersę fines terre.** Reminisci ꝓprie illos dicim⁹: q̄s post obliuionis iniuriā ad me morię ꝯstat redisse medicinā. Sed h̄ de pa ganis quomō possit intelligi: q̄ nlla sacra mēta fidei ante ꝯuersionē suam vllatenus susceperūt? Sed ⁊ eos bñ dicim⁹ reminisci: q̄ꝛ oīs hō deū sibi ꝯfiteř auctorē. Sed quā do de⁹ oīpotens esse fideliř agnoscař: recte dicař ab eis reminisci: vt ad illū veraciter redeāt: quē ꝑus ꝑuersa volūtate neglexe rant. Seq̄tur. Cōuerteř vniūersi fines ter rę. Prophetia est vniūsalis eccłię: quā nūc ꝯstat toto orbe diffusā. **Et adoꝛabūt in ꝯspectu eius: om̄es patrie gen tium.**

Al. vniuerse familie

Ne q̄s putaret dubiū: quō esset ab vniuersis gētib⁹ adorand⁹: interposuit: i cō spectu ei⁹: vbi nullus adorat nisi q̄ de sin cera fide ꝑsumpserit. Cōspectus em̄ illius nō est: nisi sup̄ fidelissimos ⁊ btōs. Dicen do: Om̄es patrię gētiuz: nihil excepit qui cūcta ꝯclusit: vt p indigenas suos ⁊ ip̄e q̄ꝫ patrię credanř esse deuotę. **Qm̄ do mini est regnum: ⁊ ip̄e dominabiř gentiū.** Intēdam⁹ q̄d iste versus ꝑ poste ratus ondat intelligi. Deus dominabitur gentiū: quoniā dn̄i est regnū: q̄ꝛ non sunt gentiū regna: sed domini: q̄ potestate sua ⁊ mutat reges ⁊ ꝯtinet. Et necesse est ip̄m debere vbiq̄ꝫ coli quē rerū dominū cōstat

intelligi. De quo loco pater augustin⁹ in libro ad honoratū p̄sbyterum: more suo mirabiliter dixit. Ille irrisus: ille crucifixus: ille derelict⁹: hoc regnū acquirit ⁊ tradit in fine deo ⁊ patri: nō vtiq̧ vt ip̄e amittat: s̄ vt quod in fide seminauit: cū venit minor patre: hoc perducat in speciē in qua equalis nō recessit a patre. Probata est his dictis vniuersalis ecc̄lia. Desinant homies donatistaꝝ vanitate ꝯfundi. Nō pōt p̄ualere pl⁹ fraus diabolica: q̄ȝ religio christiana. Necessariū ē eñ in iuncto loco: hereticorum cōfutare neqcias: qm̄ dum illos dn̄o p̄stāte destruim⁹: catholice fidei sensuȝ firmamus. Manducauerūt ⁊ adorauerunt omnes† diuites terre. (Al. pingues) Quid est hoc quod superi⁹ de corpe domini pauperes dicit eē saturatos: hic auteȝ diuites terre tantū mādūcasse ⁊ adorasse ꝯfirmat? Scilicet vt intelligas: nō humiles: s̄ superbos q̄ non habēt in mansuetudine spem: sed in diuitijs p̄sūptionē. Nam licet eadē p̄dicationū sacramēta susceperint: tñ par nō est i vtrisq̧ deuotio. Illi eñ vsq̧ ad saturitatē comedūt: id est: vsq̧ ad pfectōnē: isti sic manducāt vt nō magnis desiderijs expleant. Aliud est eñ mediocriter aliq̄d velle pcipere: ⁊ aliud toto mētis ardore pquirere. Et ideo hi nō dicūtur paupes christi: sed diuites terre. In conspectu ei⁹† pcident† vniuersi qui descendūt i terram. (Al. cadent omnes) Et anima mea ipi viuet. Quia supius dixerat: diuites terre eē tepidos christianos: nūc dicit: q̄ ante deū pcidant: id est: cadāt: q̄ in terrenas ꝯcupiscentias carnis fragilitate descendūt: ⁊ hoīb⁹ apparere nō possunt. Bene aūt dictū est: descendūt: quia omne peccatū pars pbatur inferior. Nam dum cōuentus ecclesie omnes indiscrete suscipiat: ipsius conspectui noti sunt qui se meritorum qualitate discernunt. Animam vero suam dicit deo viuere: quoniā hunc mundū immaculata cōuersatione transiuit. Et semen meuȝ seruiet ipsi. Annunciabitur domino generatio ventura. Semē: opera dicit que tempe incarnatiōis sue manifesta fecit in terris: vt populos instrueret: secreta religionis aperiret: predicatores apostolos institueret: qui religioneȝ sanctā sincera fide predicarent. Annūciabitur domino dicit: ab angelis vt quidā volunt: q̄ p̄ces humanas ad dominū referre memorant. Scriptum est eni in libro tobie: Ego obtuli memoriam oratiōis vestre ante dominū. (Tobie.12) Sed figuraliter dicitur: annūciabit domino: scienti quippe ⁊ omnia preuidēti. Scriptum est enim: Scit enim pater vester: ait domin⁹: quid vobis necessariū sit p̄usq̧ petatis ab eo. (Math.6) Annūciēt ergo angeli domino: pro misterio: nō pro istructiōe. Generationē venturā dicit: que ex aqua ⁊ spiritusancto erat dn̄o largiēte pcreanda. Et vt ostēderet eam iustā: dicit dn̄o esse venturā. Generatō eñ maloꝝ: sibi videt venire nō dn̄o. Annūciabunt celi iusticiā eius: populo qui nascetur quē fecit dominus. Id est: euangeliste predicabūt filiū dei. Ipse eñ est iusticia patris. Illi ergo populo p̄dicāda est iusticia: q̄ creditur⁹ est deo: qui peccatoꝝ morte derelicta venit ad vitā: q̄ sic beneficio dei ex fide nascit: vt in eternū viuere mereat. Quapropt nimis apte dictū est: christianū populū dn̄m fecisse. Creauit eñ: qm̄ illū de ventre m̄ris eduxit. Sȝ tūc eū a pctis liberꝝ fecit: qm̄ christianū p aquā regnātōis instituit. Animo v̄o ꝯdendū est: q̄ð iste ⁊ alij psalmi q̄ de passiōe dn̄i loquūtur: l spe christianoꝝ maxime terminant: vt hac dispositōne mirabili coḡscam⁹ salutē credentib⁹ tali mysterio contributam.

Conclusio psalmi.

Iste ps̄. est: quē nob paschali mūere solēnit decātat ecc̄lia: vt salutariter istruamur i hūanis rebus etiaȝ btōs tpalr ex aliq̄ pte a dn̄o derelinq̄: cum tñ eos ad bōa etna tuitōis sue v̄tute pducat. Hūc felicit flētes audiam⁹: p quem sic possum⁹ refici: si defixo aīo in eodē mereamur affligi. O dura corda iudeoꝝ: o isēsate mētes nūq̄ oīno credētiū: nōne h̄ solus psalm⁹ ad passionē credēdā sufficere debuisset: quam sic euidenter de se v̄itas predicauit? Et ne aliq̄ corde durissimis excusatō relinqueretur: sequuntur inter aliq̄s ð hac re psalmi: euidēti ⁊ māifestissima pphetatōe ꝯscripti: id est. xxxiiij. liiij. lxviij. ⁊ centesimus octau⁹: vt nulli esse deberet ambiguū q̄ð tāt̄ h̄ comb⁹ coḡscit fuisse vulgatū.

Cõtinet aũt ꝓfitis psalmi nũerꝰ ⁊ alia rerꝫ sacra celestiũ. Nam cum ꝓpħa daniel tribus hebdomadibꝰ orõem suã dño iugiter imolasset: vt q̃ eẽnt israelitico ꝓplo futura cog̃sceret: angeli voce rñsum ẽ: ad ꝓmas ꝓces se fuisse trãsmissũ: ꝫ diabolica reluctatiõe tardatũ: vicesimoꝓmo die ad eũ potuisse descẽdere: vt votꝭ eiꝰ satisfacẽ potuisset. Quapropẽ ⁊ ħ psalmꝰ non imerito tali calculo noscit collocatꝰ: q̃ diaboli ꝑuersitate destructa: medicinal' passiõis dona reserauit. Cuiꝰ bñficio: hũanum genꝰ ab etña morte libatũ: ad ꝑpetuę salutꝭ dona ꝑueñt.

Explicit expositio in psalmũ. XXI

Incipit expositio in psalmũ. XXII.

Pte ꝑter- **Psalmus dauid.**

a mittit: vbi noui nihil ẽ qđ reqrat. Hoc tñ cõmemorandũ ẽ: vt noia tituli huiꝰ ad spũalem sic ꝑfati sumꝰ intelligẽtiã ꝑducẽ debeamꝰ. Loqt eñ ꝑ totũ psalmũ hoĩs vetustate deposita: regnãtꝰ ex aq̃ ⁊ spũsctõ fidelissimꝰ xp̄ianus: gr̃as agẽs: q̃m ꝺ ariditate pctĩ: ad loca pascue: ⁊ ad aquã refectiõis: dño sit largiẽte ꝑductꝰ. Et notandũ q̃ vt antea decalogũ legis accepit: ita ħ decẽ bñficijs se gaudet eẽ ditatũ. Q̃đ nõ singulis v̾sibus ð: ꝫ ꝑ comata succincte narratur.

Diuisio psalmi.

p Arnus q̃dẽ psalmꝰ est: ꝫ multis noscit ꝑtibꝰ ꝯtineri. Qui diuisionẽ in ꝑsonis nõ habet: ꝫ i rebꝰ. Ideoq̃ nos nõ diuisiões vt in alijs psalmis: ꝫ ceteras nũeri ꝑ singlas q̃sq̃ ꝑtes forsitan ꝯpetẽter affiximꝰ.

Expositio psal.

ꝺ **Dominꝰ regit me: ⁊ nihil mihi deerit.** Uir ille sctĩssimꝰ q̃ ꝑ gr̃tiã baptismatꝭ innouatꝰ: pauperem se dñi abiecta sclĩ pompa noscebat: i ꝯsciẽ cubilis letꝰ exultat: ⁊ a dño se ꝓtegi: iocũditate dulcissima ꝯfitet. Dic̃.n. regi se a dño: vbi est defẽsio fortꝭ ⁊ mag̃ securitas: vbi nemo metuit inimicũ: vbi tã nullꝰ sua ĩbecillitate turbat. Addendo aũt: Nihil mihi deerit: diuitias suas paup ille noscebat: cũ sibi a dño subam spũalem crederet nihilominus ꝯferẽdã. Sed audiamꝰ in sbseq̃ntibus: q̃m sit diues ista pauꝑtas: q̃ tantꝭ bonis repletur: q̃ ista ꝯtineri regũ thesauraria ñ merẽt. Que figura ð Synatrismos: latiẽ ꝯgregatio: q̃tiens multa in vnũ colligunt: ⁊ velut

Sche

pondere facto: audientiũ animis offerũt. Hoc schema siue in laudibꝰ siue in vituperationibꝰ inter oratores violẽtissimũ haberi solet. **In loco pascuę ibi me collocauit.** Primam partẽ munerꝫ fidel' iste quẽ dixĩmꝰ g̃ranter exponit: qđ tñ ad vniuersalẽ christi ecclĩam merito cog̃scamꝰ pertinere. Asserit se q̃ in locꝭ pascuę ꝯstitutũ: nõ vt caro corpusq̃ sagineť: ꝫ vt aĩa celesti pabulo refecta: spũalis leticię nitore pinguescat. Illa eñ dei sũt pascua: q̃ nõ ventris digestiõibꝰ dilabũť: vbi iterꝫ importuna nõ succedit esuries: ꝫ aĩa cum sel' cepit eẽ saturata: in idipm̃ celesti mũere pseuerat. Locus aũt iste q̃ dicit pabulorꝫ: diuina lectio est. Nam sicut pecudũ corꝑibus pinguedinẽ ꝑstat ager depastus: ita ⁊ sermo diuinꝰ aĩam nouit fidelr̃ saginare meditatus. De his pascuis saturatꝰ eructauit ille qui dixit deo: Quã dulcia faucibus meis eloquia tua: super mel ⁊ fauũ ori meo. ⁊ his similia. Pŝ. ꝫ **Super aquam refectionis educauit me.** Scõm munꝰ suę profectionis ostendit: dona diuina cõparans amenitatibꝰ huius sęculi: q̃bus multũ humana gaudere solet infirmitas. Sed cõsideremus per istas cõparatiões: quid magis velit intelligi. Aqua refectiõis: est baptismi lauacrũ: quo anima sterilis ariditate peccati: ad bonos fructꝰ inferẽdos diuinis mũeribus irrigatur. Et bene addidit: educauit: id est: paulatĩ nutriuit: q̃si paruulos ⁊ renatos: sicut petrus apostolus dicit. Tanq̃ modogeniti infantes rationabiles ⁊ sine dolo lac concupiscite: vt in eo crescatis in salutẽ. i. Pe. **Animam meam cõuertit.** Ad gratiam tertiã venit: vbi animã suã diuino beneficio asserit esse cõuersam. Sed cõuersaz dicit: quia post baptismũ de peccatrice facta est iusta: de feculẽta mũdissima: de ꝯtracta sine ruga: sicut apostolus dicit. Ut exhiberet sibi ip̄e gl̃iosam ecclesiam: nõ habentem maculã aut rugã: aut aliquid huiusmodi. Epħ. 5 Merito ergo animam suam gloriat ad chrĩstũ esse ꝯuersaz: quę dudũ sub diabolo probabať eẽ captiua. Sz tũc ẽ salubris ista ꝯfessio: si nõ iterũ incẽtiuis vitijs i pctã relabamur. Uerꝫ istã ꝯfessiõez: vide q̃d seq̃t. **Deduxit me sup semitas iusticię: ꝓpt nomẽ**

suum. Quartū bn̄ficiū memorat: qđ est
sollicitiꝰ indagandū. Nā cū sup iusticię se-
mitas ambulare supbię sit: cur sctūs vir il
luc se gaudet eē pductū: qđ dn̄icis regulis
videbat eē ɔ̄triū? Sed hoc: sup: taliter acci
piendū est: quēadmodū si dicat: positꝰ est
sup ipsū corrigendū: q̄s debeat iusticię se-
mitas edocere: sic ⁊ aliꝰ ꝓpheta dic: Sup
excelsa statuit me: vt vincā in claritate ipi
us. Qđ aūt ait: ꝓpter nomē suū: famulus
christi gaudebat se ad illā sciam puenisse:
vt posset dn̄i iussa vulgare. Semitę eī iu-
sticię: sūt duo p̄cepta salutaria: i q̄bus lex
Deut.6. ⁊ ꝓphetal̄ smo ɔcludit. Diliges dn̄m deū
tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ꝓ
ximū tuū sic teipm. Merito ꝗ̄ super semi-
tas iusticię deductū se eē gaudebat: q̄ ani-
mi ɔtemplatione ꝓfecerat. Addidit: ꝓpt
nomē suū: vt nemo diceret meritꝭ suis col-
latū: qđ diuina gr̄a ꝓbabat esse ɔcessum.

Nā ⁊ si ambulauero in medio vmbrę mortis: non timebo mala qm̄ tu mecū es. Quinta succedit gr̄a:
quam reuera ɔstat vnicuiq; firmissimo ca-
tholico ɔtributā. Dicit eī: Et si int̄ hereti
cos ⁊ scismaticos ambulez: q̄ recte vmbrę
mortꝭ eē dicūt: qm̄ exitꝰ figurā portāt cuz
ad inferna pducūt: non timebo eoꝝ p̄suas
suasiones: q̄ tu p̄sentię tuę me tuitiōe de-
Josue.j. fendis: sic scriptū est in ꝓpħa: Nō te dese-
Heb.13 rā: nō te derelinquā. In isto q̄ppe mūdo: ec-
clesia int̄ iniq̄s ambulat donec iudicij dies
bonoꝝ maloꝝq; seq̄strator aduenerit: sic
ꝓpħa dicit. Sp̄s inq̄t vultꝰ nr̄i xp̄s dn̄s
ſb cuiꝰ velamēto viuimꝰ inter gentes. Si
ue vmbra mortꝭ: absolute diabolꝰ est: q̄ ob
scure nob laq̄os ponit: vt per nebulas ipi
us decepti: in etnę mortis p̄cipitia corrua-
mus. Sed hoc non timent a x̄o fideli: ⁊ si in
ipsoꝝ medio diuina mis̄cdia fretꝰ ambula
re p̄sumpserit. Cur eī vir iustꝰ illos timeat
q̄ sctōs timēt: ⁊ inuicta illis volūtate deser
uiūt? **Uirga tua ⁊ baculus tuus: ipa me consolata sunt.** Iā sexta largi
tate letat. Uirga eī pertinet ad iusticiaz
⁊ fortitudinē dn̄i saluatoris: sicut i psalmo
Ps.44 dicit. Uirga eq̄tatis v̄ga regni tui. Bacu-
lus ad adiutoriū hūanū respicit: q̄ ⁊ pes ip
se caute defigit: ⁊ totū corpꝰ nisu desuper
incūbentiū sustinet. Hoc vsi sunt patriar-
chę. Dicit eī iacob: In baculo meo trāsi- Gen.32
ui iordanē istū. Itē in exodo ait dn̄s filijs
isrł. Renes v̄ros accingetis: tenētes bacu- Exo.12
los in manibꝰ: ⁊ comedetꝭ festinātes. Qđ
mltis locis repies in auctate diuina. Istis
ergo duabus rebꝰ: fidelis se asserit conso-
latū. Una est districtio: quę contenit vitio
sos: altera gubernatio quę sustinet fidelis-
simos christianos. Ipa x̄o: dū pōit nūero
plurali: v̄gā ⁊ baculū significat q̄ supiꝰ di-
xit. Sz videamꝰ quēadmoduz vtraq; nos
ɔsolari poterūt: cū res omnino diuisę sint.
Baculū q̄ppe nō est dubiuz ɔsolari: qui ad
opē ferendam: hūanę imbecillitati sp assu
mit. De v̄ga quid dicemus q̄ percutit: af-
fligit: ⁊ vitia nr̄a iudiciaria seueritate casti
gat? Cōsolat planē ipa fideles: qñ eos ad
viā dn̄i: adhibita emēdatiōe pducit. Naz
recte consolari dicimꝰ omne qđ adiuuat: ⁊
si ad tempus nos ꝓ sua districtione contri
stat. Unde dicit apl̄us ad hebreos. Quo- Heb.12
niā omnis disciplina ad p̄sens non gaudij
videt esse: s̄ tristicię: in posterū aūt multū
fructū affert. **Parasti in conspectu meo mēsam: aduersus eos q̄ tribulant me.** Septimę ɔ̄tulatōis numerꝰ ad
hibet: cū dic: Parasti i ɔspectu: id est: p̄de
stiasti altare scm̄: qđ cūcta videt ecclia: qđ
circūdat ꝑls xp̄ianus. Mēsa eī a mēse di ET
cta ē: q̄ eodē die ɔuiuia ritu gētiū exerce-
bāt. Ecclę x̄o mēsa ē btā cōicatio: epulatō
felix: saturitas fidei: esca celestꝭ. Uez istā
mēsā adūsus eos paratā eē manifestū ē: q̄
in aliq̄ puṡitate dimersi: eccliam dei suo ꝑ-
uiter erroꝛe ɔtristant. De q̄bus apl̄s dic:
Qui mādicat idigne: iudiciū sibi mādu- j.Cor.11
cat ⁊ bibit: non dijudicās corpꝰ dn̄i: datuz
scz ad remissiōez pctōꝝ: ⁊ vitā ppetuā pos
sidēdā. Merito aūt qđ mēsa ⁊ i bono ⁊ in
malo ponit: Sic dic apl̄s: Nō potestis cōi j.Cor.10
care mēsę dn̄i: ⁊ mēsę demonioꝝ. **Impinguasti in oleo caput meū.** Octa-
ua ponit munificētia. Caput fideliū xp̄us
est dn̄s: q̄ recte dicit impinguatus in oleo:
qm̄ nulla siccitate pctōꝛis exaruit. Caput
ꝗ̄ suum i oleo asserit impinguatū: videlicz
vñ cetera mēbra letarent. Sed qđ est hoc
qđ species ipsa bn̄dictōi sanctę freq̄nt ad-
hibet: vnxit ꝓpħas: ɔsecrauit reges? Non
immerito: q̄ arboꝛ ipsa pacis etiā p̄stabat

indiciū: qd ei⁹ specialit mun⁹ noscit esse di
uinū: liq̄r arbore⁹: pinguedo letificās: ma
gnar gr̄a dignitatū: cui⁹ folia in virdita
tis sue pulchritudine p̄seuerāt. Hec etiam
noe p columbā nūciauit terris redditā sospi
tatē: vt merito tāte bn̄dictiōis capax eē vi
deat: q̄ fruct⁹ sui magno decore sil' z vtilita
te p̄fruit. De ipo em̄ z ali⁹ psalm⁹ dic: Pro
Ps.44 pterea vnxit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo exultatōis
p̄ cōsortib⁹ tuis. Et poculū tuū inebri
Al. Calix me⁹ Al. p̄clarus ans: q̄ p̄clarū est. Bonū mun⁹ est san
guis dn̄i: qd sic inebriat vt mētem sanet:
a delictis ꝓhibēs: nō ad pctā p̄ducēs. Hec
vinolentia sobrios reddit: hec plenitudo
mal' euacuat. Et q̄ illo poculo nō fuerit re
plet⁹: eterna reddit egestate ieiun⁹. Inue
nit etiā z i malo positū: vt esaias ait. Et ac
cepi de manu tua calicē ruine: poculū ire
z indigtiōis mee. Addidit: q̄ p̄clarū ē: vti
q̄ cū talia ꝯferat: vt ad celor̄ reḡ p̄ducat.
De q̄ poculo i euāgelio dr̄: Qui biberit ex
Ioh.4. aq̄ quā ego do: non sitiet vnq̄: s̄ fiet in eo
fons aque saliētis: in vitā eternā. Et mi
sericordia tua subsequet me: oib⁹
dieb⁹ vite mee. Decima ps p̄misse di
uisionis ipleta ē: vbi ad cumulū se letície:
desiderij magnitudo satiauit. Nā cū mise
ricordia dn̄i semp p̄cedat: hic dic: subsequet
me. Subseqt vtiq̄ ad iusticiā: s̄ p̄cedit ad
gr̄az ꝯferendā. Nā si solū seq̄ret: nemo do
nata p̄ciperet. Si tm̄ p̄cederet: null⁹ poterat
collata suare. Grauiores sūt em̄ insidie q̄s
a tergo diabolus parat: z nisi dn̄i miscd̄ia
subseq̄tur: facillime fragilitas hūana decipi
tur. Tūc em̄ q̄n se aliq̄s vitiū transisse cre
dit: incauta magis igratiōe decipit. Unde
nimis necessariū ē: vt sp nos z gr̄a dn̄i p̄ce
dat: z miscd̄ia subsequatur. Et vt iha
bitē in domo dn̄i: in lōgitudie die
rum. Finis iste pēdet de supioub⁹ dictis.
Ideo em̄ illa p̄fessus est sibi esse ꝯcessa: vt
ad habitandū in domo ei⁹ glie p̄ueniret.
Ipa est em̄ bonor̄ oim cōpletiua p̄fectio:
sic in alio psalmo dicit: Bn̄ qui habitāt in
Ps.83 domo tua: in secula seculor̄ laudabūt te.
Dom⁹ q̄ppe dn̄i: futurā significat hierl'm: q̄
in lōgitudie dier̄ sine ambiguitate ꝯsistit.
Ipa est em̄ btitudo ppetua: z sine fine leti
cia. Memēto aūt qd in p̄ore versu psalmi
hui⁹: idē (dn̄s regit me z nihil mihi deerit)

breuiter dixit: qd in subseq̄ntib⁹ latius enu
merauit. Que figura dr̄ Epitrochasmos:
id est: dicti rotatio: cū succincte ea q̄ sūt ef Sch
fusius dicēda p̄stringit. In h̄ aūt v̄su fina
li: id est: Ut ihabitē i domo dn̄i: i lōgitudi
ne dierū: Epiphonema: id est: acclamatio Sch
nobilissima nimis figura posita ē: q̄ p⁹ nar
ratas res breuiter cū acclamatiōe ꝓrūpit:
post oia desinēs in exaggeratissimā sūmi
tatē. Sic psalmi isti⁹ p̄ncipia: media z fi
nis: decora diuisor̄ schematū luce radiāt.
Enter reponam⁹ Conclusio.
m qd celestis illa fistula: decez v̄tutib⁹
cōpacta cecinerit: q̄ dulce melos
anime salutari delectatiōe cātauerit: vt in
hac festiuitate mysterij: nō voluptas auri
um: s̄ salubritas acq̄sita cognscat aīar̄. Nu
mer⁹ q̄ psalmi hui⁹ significat p̄fectiōez sa
pientie. Siq̄dē .xxij. libros eē cognscim⁹ vete
ris testamēti: s̄m lr̄as hebreor̄: q̄s ad ple
nitudinē diuine scie ꝯprehēdēdā ꝯstat hūa
no generi tributas. Quapropter diuersis
modis psalmo isti supna noscunt ꝯuenire
mysteria.
Explicit expositio in psalmū. XXII.
Incipit expositio in psalmū. XXIII.
Psalm⁹ dauid prima sabbati.
Elum p̄sentis tituli: iuuāte domi
v no alacriter subleuemus: vt nobis
penetralia psalmi clarius innote
scant. Prima sabbati: significat diē dn̄icū
q̄ p̄ma est p⁹ sabbm̄: q̄ die dn̄s resurrexit a
mortuis. Qui ꝓpt excellētiā tāti miraculi
ꝓpe dn̄i nūcupat: siue q̄r i eo mundū ꝯdi
dit. Eo siq̄dē die isti secto resurgendo dn̄s
subuenisse cognscit: q̄n eiz z fecisse declarat.
Sed q̄r tot⁹ ps̄. post resurrectiōem canit:
iō ei titul⁹ iste p̄missus ē: vt corda fideliuz
ꝯgruo moneret indicio. Diuisio psal.
Ost resurrectionem dn̄i: ꝓpheta
p letior effect⁹: hūanuz gen⁹ alloq̄t:
qd varia supstitōe laborabat. Pri
ma p̄te definiēs dn̄i vniūsū orbē eē terrar̄:
vt sic se null⁹ ab ei⁹ impio ꝓbaret exceptū:
ita nec a fide crederz alienū. Scd̄o loco de
termināt: qb⁹ v̄tutib⁹ p̄diti sint i ei⁹ eccl'ia
ꝯstituti. Tertio: d̄mētissimos supsticiosos
alloq̄tur: vt vero dn̄o famulātes a noxia si
bi p̄uersitate discedant.
Expositio psalmi.

D Omini ē terra et plenitudo eius: orbis terrarum et vniuersi qui habitant in ea. Quāuis terrā et in bono et in malo poni sepe nouerimus: hic tamē ecclesiam debemus aduertere: que dn̄o specialiter pura mēte famulatur. Nā licet omnia ab ipso sint condita: tamē illos ipsius eē proprie dicimus: qui eū venerantur auctorem. Et ideo ecclesia nō immerito fructifera bonorum terra suscipitur: quia nutrit et continet populum christi. Sequitur. Et plenitudo eius: id est: multitudo sctōrū: qua repletur ecclesia. Sed ne terram quā superius dixi coangustatā putares aliquā fortasse regionē: nūc dicit: orbis terrarum: hoc est: vniuersalē ecclesiam: que totius mūdi ambitu continetur. Intende vero quod dicit: qui habitant in ea: id est: nō qui conueniūt et recedūt: sed qui fixa mētis stabilitate perdurāt. Habitare. n. manere dicimus: quod errātiū nō est: quod mutabilitati nō cōuenit. Sed ille solus ecclesiam habitat: qui vsque ad obitū suū in fide rectissima perseuerat: sicut et alius psalmus dicit: Et inhabitē in domo dn̄i: omnibus diebus vite mee. Ipse super maria fundauit eam: et super flumina preparauit eam. Quid ē super maria fundare: nisi supra vitiorū huius seculi tremulos fluctus ecclesiam firmissima credulitate solidare: vt anchora fidei fundata: procellas cuiuslibet periculi nō pauescat? Unde et apostolus dicit: Quā sicut anchorā habemus anime tutam atque firmā. Simili mō et super flumina dicit eē preparatā: quoniā ad voluntates turbulentas persecutorum: aptatam cōstat ecclesiam: vt ei praue volūtates nocere nō valeāt: quamuis contra eam insana mētiū precipitatiōe consurgant. Quis ascendet in montem dn̄i: aut quis stabit in loco sancto eius? Postquam docuit breuiter vniuersa dn̄i esse que condidit: nūc per interrogationē scdam ingreditur partem: respōdēs quales esse debeant: qui se ipsius desiderāt nūciari. Que figura dicitur Exetasmos: id est: exquisitio: cū res cōplures diuisas: cū interrogatione exquirētes: singulis que conueniūt applicamus. Premittit quoque interrogationes: vt apta respōsio subsequatur. Quis ascendet? Quia dicturus erat montē: id est: iusticiā: ceterasque virtutes: ad quas magno nisu tēdimus: quia peccatis obuiātibus impedimur. Sed postquam dixit: quis ascendet: nūc dicit stabit: quia multo vtilius est in sancto loco stare: quam ad eius fastigium peruenire. Innocens manibus et mūdo corde: qui nō accepit in vano aīam suā. Ista est expectata missio. Innocēs manibus et mūdo corde: id est: cuius operatio neminē ledit: sed quantū potest adiuuare contēdit. Et ne putares posse sufficere: innocēs manibus: addidit: et mūdo corde: quia frequenter disponimus ledere: sed inuiamus nolētes: et iterum bona volumus: sed ab eorum operatione cessamus. Ideoque: nō dicit illuc ascēdere: nisi in quo vtraque potuerit inueniri. In vano vero accipit aīam suā: qui putat desiderāda que sunt: vel transitoria: vel caduca. Ille aūt in vano non accipit: qui se nouit ad diuinitatis intelligētiā fuisse procreatū: ad legē dn̄i custodiendā: ad cogitatiōes vite eterne: et quicquid potest supernā gratiam promereri. Nec iurauit in dolo proximo suo. Dicēdo: in dolo: videtur sacra permisisse simplicia. Scriptū est enim: Iurauit dn̄s et nō penitebit eū. Legimus etiā patriarchas iurasse sanctissimos. Et quare dicit in euāgelio: Nō iurabis: neque per celū: neque terrā: et cetera? Ueraciter iurare: in veteri testamēto prohibitū quidem nō est. Sed quia hūano generi: de infirmitate mētis frequenter nascitur causa periurii: In nouo testamēto vtilius dicit esse omnimodis nō iurandū: sicut et alia similia: que nō contraria: sed cognoscimus cautiora. In euāgelio quippe ipse dn̄s ait: Dictū ē antiquis: Oculū pro oculo. Ego aūt dico vobis: nō resistere malo. Per dolū itaque iurat: quisquis aliter factur est: quam promittit: credēs piurium nō esse decepisse nequiter credentis errorē. Hic accipiet bn̄dictiōem a dn̄o: et misericordiam a deo salutari suo. Premisit pias obseruatiōes: nūc dicit et premia. Accipiet bn̄dictionē: nō a quolibet alio: sed ab ipso dn̄o. Ipse bn̄dicit qui iudicaturus ē: ipse absoluit qui incōmutabiliter dānare potuisset. Meritū quoque bn̄ficii: pro magnitudine voluit precedētis agnosci. Quod argumētū inter oratores dr̄ a persona. Sequitur: misericordia: vt illa bn̄dictiō nō per merita sed per indulgētiā dn̄i venisse videatur. Nullus quippe hominum est: qui sibi misereri non egeat. Donātur delicta vt veniat corona: sicut dari nō potest libertas nisi prius seruitus fuerit absoluta. Salutaris ergo noster est dn̄s xp̄s:

ET

Ps̄.22 Al. Quia

Heb.6.

Sche

Ps̄.109

Math.5.

Ibidē

Coll.

a q̄ ꝛ btitudo tribuitur ꝛ peccata laxanť.
Nec moueat qd̄ supius dixit: h accipiet bn̄
dictōez a dn̄o: ꝛ postea sbiūxit: ꝛ miſcdiam
a do salutari suo: dū i ordie rerū pmo pcat
pctis nr̄is: ꝛ postea bn̄dictiōis ipi⁹ mūera
sbseqnť. Hoc em̄ freqnter inuenis esse va-
Ps.66. riatū: vt pmo miſcdia ponať: vt ē illd: De
us misereať nob: ꝛ bn̄dicat nos. Iter ꝙ cō
Ibidem uertit: Illūīet vultū suū sup nos: ꝛ misere
Sche ať nob. Que figura dr̄ Anastrophe: id est:
ꝯūsio: qn̄ ꝓmim⁹ ordie ꝯūso fniaꝫ. Hec
ē generatio q̄rentiū dn̄m: q̄rentiū
faciē dei iacob. Que singlariť supi⁹ di-
xerat: qs ascēdet i mōtē dn̄i: ne putares h
ad christū dn̄m solūmō eē referēdū: nūc ꝛ
gnātioni xp̄ianę h cogscit applicare. Nam
cū dic: hęc ē: significat: tal' est illa gnātio q̄
dn̄m reqrit: id est: q̄ sacri baptismatis fōte
renasciť: ꝛ fidē suā pia opatiōe cōmendat.
Seqť. Querētiū faciē dei iacob. Quid est
h qd̄ ꝛ ipm̄ vbum repetit: ꝛ aliud sbiunxit
in fine: Pri⁹ dixerat gnāliter: q̄rentiū dn̄ꝫ:
q se nō ambiūt ꝓponi: s suo ordie suoq; fi-
ne ꝯtenti sūt: vt vl' minimā ptē in christi re
gno mereanť accipe. Sꝫ q sūt ꝛ alij nimio
fidei calore feruētes: q oper bonitate non
null' ꝓponi sevolūt: addidit: dei iacob: vt
h in illis faciat: qd̄ in iacob fecisse declara-
tur: q posteri⁹ nat⁹: pmatū fris senioris ac-
Al. Attollite Al. principes vestras cipit. †Tollite portas †pricipis vr̄i.
Venit ad tertiā ptem: vbi propha xp̄iana
religiōe declarata: cū mag̃ exultatiōe ipe-
rat diuisis errātib⁹: q̄tenus pordb⁹ claustris
ꝯgrua fide patefact: ipm̄ regē dn̄m: i suis
pectorib⁹ admittē mereanť. Auferre em̄ p
cipit portas mort: q̄ a pncipe diabolo po-
ET sitę cōprobāť. Que iō portę sūt appellatę:
q p ipas trāseūt hoies sua facta portātes:
ꝛ res victuales studiosissime deferentes.
Et eleuami porte eternales: ꝛ itroi
bit rex glie. Cōtra portas mort decenť
eleuatas: portas dicit ętnales: vt istas ca-
ducas ondēret: illas sine fine māsuras. Nā
adā diabolo faciēte legē trāsgrediēdo pdi
dit: qd̄ christ⁹ legē cōplēdo repauit. Eleua
tę sūt ei portę ętnales: id est: baptismal g̃
tia: chrismatis honor: pdicatiōis salus: cę-
teraq; q̄ xp̄o dn̄o veniēte ꝯcessa sūt. Meri
to aūt appellatę sunt portę ętnales: p quas
rex glię dignus est introire. Quis est
iste rex glię: dn̄s fortis ꝛ potēs: do
min⁹ potes in plio. Introgat ꝓpha
ad ꝯuincendā pfidiam iudęorū: Quis est
iste rex glię: Rn̄deť p tertiā specię diffiniti
onis: q̄ grece dicit pęotes: latie q̄litatiua:
dn̄s fortis ꝛ potēs: dn̄o potēs in plio. Qd̄
si discutias: soli christo ꝓbabitur ꝯuenire.
Gloriosi em̄ possunt ꝛ terrar pncipes dici:
rex glorię nemo pōt nisi solus altissim⁹ in-
ueniri. Huic igiť interrogatiōi: sicut iaꝫ di
ctū est: sbiuncta rn̄sio est: vbi bn̄ singul' v-
bis arguiť iudaici ppl'i nefanda psumptio.
Fortis em̄: ꝫ illud diciť: q eū cū gladijs et
fustibus tenendū eē putauerūt. Potens:
quē illi q̄si impotentē pontio pilato tradi-
derūt. Additū est ꝙ: potēs in plio: ne illi i
cōcertatiōe sua aliqd pualuisse crederenť.
Deniq; cum ad euꝫ tenendū venissent: au
dierunt: Ego suꝫ: ꝛ omēs (testante iohāne
euangelista: retrorsum ꝓtinus corruerunt.
Sic domin⁹ saluator p virtutes suas no-
bis euidenter edictus est: ac si proprio vo-
cabulo panderetur. †Tollite portas
†pricipis vestri: ꝛ eleuamini portę
ęternales: et introibit rex glorię.
Quis est iste rex glorię: domin⁹
virtutum ipe est rex glorię. Hic etiā
schema pulcherrimū factū est: quod apud
grecos dicitur Anadiplosis: apud latinos
cōgeminatio dictionis: q̄ fit: aut in versu:
aut in repetitione verbor. Et quoniā ea-
dem reuoluta sunt: expositio superior ꝛ h
abunde sufficiat. Nam vt iudęos cōfunde
ret: magnificentiā domini superi⁹ singilla
tim vt cōpetebat exposuit: nunc autē bre-
uiter culmen toti⁹ laudis ꝛ veritatis adie-
cit: iam nō solū fortē: nō potentē: nō in prę
lio magnū: sed dn̄m ipaꝝ dicit esse virtu
tū. Rex aūt est glorię: qui facit se glorificā
tes vtiq; gliosos: sicut per esaiā diciť: Gli-
ficātes me ego glificabo. Qui vnicuiq; po
testatē: virtutem: cęteraq; dona tribuit vt
vult. Glia em̄ diciť: celebre pconium: ꝛ fre-
quentata laudatio. Sunt quidem donan
te domio: ꝛ angeli gliosi: potestates: thro-
ni: dn̄ationes: ꝛ alię potētissimę creaturę:
Sed nullus ē rex glorię: nisi q ipas ꝯdidit:
ꝛ ꝯtinet sūmitates. Stupēda laus: miran-
da ꝯclusio. Nec potuit ab alio qcq̄ dignū
dici: nisi ab ipo q sol⁹ suaꝫ pualet enarrare

potẽtiã. Cogitate mgr̃i secularium lr̃arum: hinc schemata: hic diuisa generis argumẽta: hinc diffinitiões: hinc disciplinarum oĩm ꝓfluxisse doctrias: qñ i his lr̃is posita cognoscitis: q̄ ad scholas vr̃as lõge p̄us dicta fuisse

Otius Cõclusio. (se sentitis.

t Hic ps̄. ad moralẽ ptinet disciplinã. Cõmonet eñ: vt supstitionib⁹ derelictis: vno ꝛ pio dño fideliter famulet̃. Quid enim iusti⁹ q̄ eum deserere q̄ nos in adã fecit eẽ mortales? Quid beati⁹: q̄ illũ seq̄ q̄ hũanum gen⁹ inflictã mortẽ fec̃ euadere? Sz p̄sta dñe: vt q̄ portas misc̃dię tuę lauacro sanctę regenerationis intrauim⁹: nullis inde pctis ipellẽtib⁹ exeam⁹. Numer⁹ aũt hui⁹ psalmi: ad. xxiij. lr̃as latinorum fortasse ptineat: q̄ eloquẽtię ꝓprię dicta cõcludũt: vt apud hebręos viginti duę: apud latinos vñ nũc s̃mo ẽ. xxiij. apud grecos. xxiiij. habeant̃: tñ in vnaq̄q̄ lingua cõprehendẽda cõpetens adhibet̃ q̄titas lr̃arum: sic ꝛ in isto psalmi calculo redolet btã pfectio.

Explicit expositio in ps̄. vicesimũtertiũ
Incipit expositio i ps̄. vicesimũquartũ

In finem psalmus dauid.

Q. Uoniã tituli verba iam nota sũt: ꝛ ps̄. iste hebręorum p̄mus alphabeto deest: de ei⁹ magis v̄tute dicẽdũ ẽ. Per totũ igit̃ librum: duo istorum genera sũt psalmorum. Unũ qđ integrum alphabetũ ꝯtinere monstrat̃: vt ẽ cẽtesim⁹. x. cẽtesim⁹ vndecim⁹. ꝛ cẽtesim⁹. xviij. q̄ iustos vt puto: indicãt laudes dñi: ipo largiẽte: pfecta meritorum deuotione cãtare: vt fuit nathanel:

Joh. j de q̄ dñs dic̃ in euãgelio. Ecce v̄e israelita in q̄ dol⁹ nõ est. Et hieremias ꝓpha: de q̄

Hiere. j. idẽ dñs ait: De vẽtre m̃ris tuę vocaui te: ꝛ in vulua sctificaui te. Job q̄z simil̃r: dñi voce

Job. 2. laudat⁹ est. Ait eñ: Numq̄d ꝯsiderasti seruũ meũ iob: qđ nõ sit ei silis i terra: vir iustus ꝛ simplex ꝛ rect⁹: timens deũ: ac recedẽs a malo. Et cęteri q̄ tñ ipi deo soli sunt noti. Sed cũ ad eos puentũ fuerit: euidẽtius explanabit̃. Aliud genus ẽ: qđ subtractis q̄busdã lr̃is: ośdit tales in ecc̃lia psallere: quibus nõ adeo oĩm bonorum operum arridet itegritas: vt ẽ p̄sis ps̄. xxxiiij. xxxvi. ꝛ cxliiij. de q̄bus suo loco lati⁹ distinctiusq̄ dicet̃. Nũc aũt nouerim⁹ hũc: sextã ꝛ nonã decimã lr̃as nõ hr̃e: reliq̄s v̄o i textu psalterij minio pingendas eẽ iudicaui: ne qua legẽtib⁹ ꝯfusa nasceret̃ obscuritas. Hę aũt alphabeti lr̃ę: q̄ verba significẽt: hieronymi p̄ris breuit̃ labore collectę sũt: qđ tamẽ scp̃turis diuis ñ cogsc̃at̃ insuetũ. Nã ꝛ hieremias captiuitatẽ hier̃lm q̄druplici alphabeti lamẽtatiõe defleuit: docẽs lr̃arum sacrarum etiã rem nob̃ cęlestiũ: indicare mysteria.

t Oto psalmo: per figu Diuisio. ram Ethopoeian: mirabili supplicatione deprecat̃ ecc̃lia: ne ante cõspectũ dñi: cõtemptibil̃ appareat inimic̃. Primo mẽbro deposcit: vt instituta dñi viasq̄ ei⁹ cognoscat. Quę sectio: cõtinet supramemorati alphabeti lr̃as q̄nq̄. Secundo mẽbro: bñficia eius postulat: q̄ sanctis p̄ribus a seculo cõdonauit. Hoc etiã cõtinet sequẽtes lr̃as sex. Tertio loco dic̃: custodientes p̄cepta dñi ęterna p̄mia ꝓmereri: ꝓtestãs se in eadẽ volũtate iugiter pmanere: vbi reliq̄s habz litteras nouẽ. Sic tot⁹ ps̄. memoratarum litterarum cõscriptiõe depictus est. Sche

Expositio psalmi.

a D te domine leuaui aiam meam: de⁹ me⁹ in te ꝯfido non erubescã. Neq̄z irrideant me inimici mei. Leuare: dicim⁹ sursum erigere. Ergo de terrena ꝯuersatiõe vitijsq̄ carnalibus ad deũ dicit ecc̃liam leuasse animã suã: ad contemplationẽ scz cęlestium rerum: qua semp dñm piũs anim⁹ intuet̃: q: facile humana despicit: q̄ diuina cõspexerit. Erubescere est aũt: repẽtina animi pturbatiõe ꝯfundi: subitoq̄ aliud respicere q̄ credebat̃ euenire. Petit ergo ne minor efficiat̃ in ꝯspectu eius: q̄ de ipius pietate cõfisa est. Irrident vero inimici: quãdo iustorum ꝯfidentiã nõ vident esse cõpletã: ꝛ sic aliter cedat q̄ secuturum eẽ p̄dicebãt. Sperat q̄ mr̃ ecc̃lia: vt ꝓmissa sua p̄stet dñs q̄ten⁹ adũsarij ei⁹: vñ eã irridẽ possint ñ habeãt. Ridẽ eñ plerumq̄ benigni: irridẽ aũt sp adũsarij ẽ. Etem vniuersi q̄ sustinet te: nõ ꝯfundet̃. Confundant̃ iniqui faciẽtes vana. Expectare: est sub malorũ patiẽtia deũ viriliter sustinere: vt ille veniẽs in iudicio suo reddat qđ deuoti anim⁹ expetebat. Sic ꝛ ali⁹ ps̄. dic̃: Expecta dñz viril̃r age: ꝛ ꝯfortet̃ cor tuũ ꝛ sustine dñm. Et respice: q̄ p figurã Anadiplosin

Aleph
Beth
ET
P
Gimel
Al. oẽs iniq̄ agentes sup uacue
P
Ps̄. 26.
Sche

que latine dr̄: ꝯgemīatio dictiōis: ſmonē
gemīat ad decorē. In ſupiore q̄dē pſalmo:
in v̄ſib⁹ factū ē: h aūt in ſol' verb' ē poſita.
Addidit: Cōfundant: ipm v̄buꝫ qḋ ꝓ fide-
lib⁹ in fine poſitū ē: in pte iniq̄ꝝ fecit initi-
um. Sꝫ illic optat ne veniat: hic petit vt
emergat. Facientes vana: id eſt: q̄ a dn̄o ꝓ-
bant aliena. Uanū eī dicim⁹: infructuoſū
atq̧ vacuū. Uias tuas dn̄e notas
fac mihi: ⁊ ſemitas tuas edoce me.
Int' vias ⁊ ſemitas: nō pua diſtātia ē. Ui-
as eī dicim⁹: q̄s cōmeantiū gn̄aliter licē-
tia puagat: q̄ dicte ſūt a vehēdo. Semite
v̄o ſunt: q̄ anguſto calle dirigūt: nec vul-
go note ſūt: ſ occult' itinerib⁹ ambulant.
Dicta eſt eī ſemita q̄ſi ſemi via. Quaꝓ-
pter vias dicam⁹ ad vite ordinē ptinē: in
quo ambulat ⁊ doctoꝝ ꝯūſatio: ⁊ ſimplici-
um mlt'itudo. Semitas aūt: leg' intellige-
tiam debem⁹ accipe: q̄ ⁊ paucis note ⁊ dif-
ficultate ſui ꝓbāt anguſte. Seq̄tur enim:
Edoce me. Qui ſmo ñ ad callē: ſ ad legē
mag' noſcit ptinere. Dirige me i v̄i-
tate tua ⁊ doce me: q2 tu es de⁹ ſa-
lutaris me⁹: ⁊ te ſuſtinui tota die.
Singul' ſmōib⁹: ſupiores ſenſus hic v̄ſus
amplectit'. Dirige me: ad vitā ptinet: doce
ad ſciam. Seq̄t'. Quia tu es de⁹ ſalutaris
me⁹: ⁊ te ſuſtinui tota die: pfecte breuiter
q̧ nos imbuit. Due ſiq̄dē res ſūt: q̄ bonos
efficiūt xp̄ianos. Prima: vt deū nob' ſalu-
tarē credam⁹. Scd̄a: vt ſb toti⁹ vite patia
retributionem ipius expectare debeam⁹.
Tota die: ac ſi diceret: oī die: ſcꝫ nō in ꝯpo-
lato tp̄e: ſ ꝯtinua vite ſignificatōe ꝓlatū.
Reminiſcere miſerationū tuarū
dn̄e: ⁊ miſcd̄iaꝝ tuaꝝ q̄ a ſeclo ſūt.
Uenit ad ſcd̄m mēbꝝ: pꝯſſima hūilitate
ſua petēs: q̄ten⁹ ſm ꝯſuetudinē ei⁹ miſcd̄i-
am dn̄i ꝯſeq̄tur. Hūano v̄ſu ille dr̄ remiſcē:
q̄ nūq̄ꝫ ꝑt aliq̄d obliuiſci. Nā q̄ ſibi deſide-
rat ſuenire: largitorē bn̄ficij putat oblitū
q̄ſi aliq̄ fuerit dilatiōe tardat⁹. Subiūgit:
Et miſcd̄ie tue q̄ a ſeclo ſūt. In his v̄bis ꝑ
clara nimis ⁊ regl'ar' nob' elucē videt' ſn̄ia:
q2 null⁹ ſuis merit' ad ei⁹ gr̄am venit. Di-
cēdo eī: miſcd̄ie tue q̄ a ſeclo ſunt: ſp dn̄m
miſcd̄iaꝝ approbat largitorē: q̄ nō an̄ meri-
ta hoīm ſuſcepit: ſ ꝑus ſua dona cōcedit.
Oēs q̄dē hereſes deteſtabili cogitatōe re-

perte ſunt. Pelagianū v̄o malū: q̧ ſit pni-
cioſū hic dat' itelligi: qḋ tanta cog̃ſcit' aſſi-
duitate redargui. A ſeclo dic: eū cepit eē ſe-
culū: q̄n admiſtrari cep⁹ ē mūd⁹. Seculuꝫ
eſt eī: mūdi ordo decurrēs: q̄ ad futura tē-
dēs ꝑterita deſerit. Hec aliq̄ in hebdoma-
dis ſilitudinē: ſeptenis ān̄is deťminanda
eē putauerūt. Alij eī ſecl'a dicta eē voluerūt:
qḋ in ſe iugit' reuoluāt tp̄a. Et ne diſtinctio-
nes v̄boꝝ ꝑtermittere videamur: miſera-
tiones attinēt ad opatōnes pias: miſcd̄ie
v̄o ptinēt ad clementē nām. Uñ rogat: vt
vtraꝝq̧ reꝝ ſuaꝝ memor ſit dn̄s. Deli
cta iuuētutis ⁊ ignorantie mee: ne
memineris. Scd̄m magnā miſe-
ricordiā tuā: memor eſto mei de⁹
Delictū q̄dā voluūt leui⁹ eē q̧ pctm̄: dictū
q̧ ab eo: qḋ viā linq̄t eq̄tat': nō tn̄ i ſūma
criminū ꝑuitate v̄ſet'. Delictū eſt eī: aui-
dius cibū ſumere: cachinno incōpetēter re-
ſolui: ocioſis v̄bis operaꝫ dare: ⁊ cet'a hu-
iuſcemōi: q̄ ꝑuiſſima nō videt' eē pctā: ſed
tn̄ ꝯſtat eē ꝓhibita. Iuuētutē v̄o: non tn̄
floridā etatē poſuit: ſ ꝑcipitatiōis audaci-
am: q̄ in illa etate facilliā ē: dū calor animi
modeſtiā ꝯuerſatiōis excedit. Nā mlt'i iu-
uenes moꝝ ꝑuitate maturi ſūt: ecōtra q̄dā
ſenes leuitatis crimine maculāt'. Igr̄ātie
aūt dixit: q2 mlt'a facim⁹: q̄ mala eē neſci-
mus. damuſq̧ plerūq̧ ignari ꝯſilium: qḋ
ledat alteꝝ. Dam⁹ velut ꝓ remedio egro
cibos: q̄ vehemēter affligāt. Ipaꝫ q̧ legē
freq̄nter offendim⁹ igr̄antes: quā nō licet
igr̄ari: dū eaꝫ voluerit diuitas a gn̄alitate
cog̃ſci ſempq̧ retineri. Alij aūt dicūt: deli-
cta igr̄antie etiā ad puulos ptinere: q̄ licet
inualido ſenſu ſopiti ſint: tn̄ origiali pctō
ꝓbant' obnoxij. Petit ḡ: vt delicta iuuētu-
tis ⁊ igr̄antie ad vindictā reſeruare nō ve-
lit: ſ tanq̧ excedāt illi: ita ad iudiciū ñ pa-
tiat' adduci. Ideoq̧ ꝑcatur eccl'ia: ne deli-
cta meminerit: ſ poti⁹ memor ſit eius ſm
magnā miſcd̄iam ſuā. Propter boni-
tatē tuā dn̄e. Dicēdo ꝓpt' bonitatē tuā
dn̄e: fecit intelligi: nō ꝓpter meritū meū.
Unde nulli fas eſt aliq̄n ꝑſumere: niſi quē
grauiter ꝯtingit errare. Que figura dicit'
Emphaſis: id eſt: exaggeratio: ſ h illa ei⁹
ſpecies ē: q̄ ſignificat id qḋ ñ dic'. Merito
ḡ illi⁹ bōitas v̄acit' ꝑdicat': de q̄ ſcriptum ē:

Luc.18 Nemo bon⁹ nisi solus de⁹. Dulcis ꝛ
Thet rectus dñs: ꝓpter hoc legē statuet
Al. dabit delinquētib⁹ in via. Dulc' est dñs: qꝛ
dū cunctos bñficijs ꝑuenit: ꝯuersionē tñ
Math.5. delinqn̄tis expectat. Pluit eñ sup iustos
ꝛ iniustos: vitā tribuēs his q̄ merebāt ex-
tingui. Merito ḡ dulc' dr: a q̄ suauia dona
Ps.33 ꝓstant: sic ꝛ ali⁹ ps. dicit: Gustate ꝛ videte
qm̄ suauis est dñs. Dulc' eñ dict⁹ est: ad si
militudinē dulciū escaꝝ: q̄bus maxie dele
ctat hūanitas. Rect⁹ ē: qm̄ post freq̄ntes i-
crepatiōes: ꝛ lōgissimas expectatiōes ob-
sistit mal': hūiliat supbos ꝛ impios: vt tan
dē aliqn̄ sapiāt: ꝛ se errasse peniteant. Qō
aūt legē statuit: vtiqꝫ dulcedīs ꝛ rectitudi
nis fuit qm̄: noluit errare q̄s maluit leg' ꝓ
mulgatiōe corrigere. Sed ne q̄s hāc distri
ctionē crederet ex asperitate venisse: ꝯsiliū
latę leg' exponit: id est: bonitatis ꝛ dulce-
dinis. In via: id est: i ꝓsiti vita: vbi lex po
nit: in q̄ recte viuere cōmonemur. Diri
Joth get mites i iudicio docebit mansue
Al. mansuetos tos vias suas. Id est: aio placidos: ad
Al. mites ꝓmissā fac btitudinē ꝑuenire. Direct⁹ q̄p-
pe dr: q̄ de curuo rect⁹ efficit. Dicēdo autē
mites: excludit supbos ꝛ elatos: sic in euā-
Math.5. gelio dic: Bti mites: qꝛ ip̄i possidebūt ter-
ram. Māsuetos vtiqꝫ nō supbos: qui ꝯ iu-
gū suaue: ꝛ onus leue nō pia sibi libtate re-
calcitrāt: ꝫ illos docebit: q̄ sine murmura-
tiōe faciūt q̄ iussa cog̃scunt. Inter mansue
tos eñ ꝛ mites: hęc videre ē distātia. Mi
Ħ tes sunt: q̄ nlla furoris accēsione turbant:
ET ꝫ in lenitate animi iugit ꝑseuerāt. Māsue
ti aūt dicunt: q̄si manu ꝯsueti: h̄ est tolerā-
tes iniurias: nō reddentes malū ꝓ malo.
Vias suas dixit: sed q̄ sint vię dñi sbseq̄n-
Caph ter exponit. Uniuersę vię dñi mise-
ricordia ꝛ veritas reqrētib⁹ testa-
mentū ei⁹ ꝛ testimonia ei⁹. Dū sint
incōprehēsibiles vię dñi: aptissime eas sb
breuitate colligit. Quis eñ opa ei⁹ enarra
re sufficeret: q̄ta potētia celestia terrenaqꝫ
moderet? Sꝫ cū illę ñ potuissent enūerari:
sufficienter cōprehēsum est: vniuię vię dñi
miscdia ꝛ ꝟitas. Miscdia: qꝛ ꝑuenit cūcta
bōitate. Ueritas: qꝛ oia sb itegritate diiu-
dicat. Sed ne h̄ putares cōiter cōferendū:
seq̄tur q̄bus possint talia ꝯuenire: scꝫ req-
rentib⁹ testamentū ei⁹: ꝛ testimonia eius.

Quādo singulari numero dicit testamen-
tū: aut vet⁹ significat: aut nouū. Hic ḡ te-
stamētū nouū debem⁹ accipe: testimonia
ꝟo ꝑcedentiū dicta ꝓphetaꝝ. Testes eñ
fuerūt sacraꝝ ꝓmissionū: q̄s dñs aduent⁹
sui manifestatiōe cōpleuit. Propter
nomē tuum dñe ꝓpitiaberis pctō
meo copiosum est enim. Hoc bñ ad Al. multū
ꝑsonā refert ecclię: cuius ꝯgregationēꝫ ex
diuisis pctōribus ꝯstat euenisse: Propt no
mē tuū dñe: qꝛ iesus dicēdus erat: qd̄ ligua Rp̃
nr̄a saluator interp̄tat. Nomē siq̄dēꝫ ip̄m
salut' intelligit ē ꝓfessio. Seq̄tur. Copio
sum est eñ. Id est: cui nō possis pcere ꝓpt
se: ꝫ ꝓpter tui nōis sanctitatē. Sed dū co-
piosum dr pctm̄: abundantissimū ē mon-
strat: qm̄ cursu tēpis sp augēt: ꝛ nisi fuerit
diuina miseratiōe sbuentū: q̄tum vita ꝓ-
tēdit: tm̄ hūana fragilitate peccat. Et me
moria recōde: qd̄ ecclia dic ꝓ pte membro
rū: copiosa sua ē pctā: vt q̄ se ꝑdicant esse
mūdos: sicut catheristę: intelligant se por
tionē cū sctā ecclia nō hr̄e. Quis ē hō Mem
qui timet dñm: legē statuit ei i via
quā elegit. Uenit ad tertiū mēbꝝ: spe-
ciali demōstratura q̄ sit q̄ timeat dñꝫ: aut
q̄li mūere ꝯtulet. Sꝫ more suo iterrogatio
nē ꝑmittit: ꝯsura q̄ cōpetūt: Legē statuit
ei. Iste ē: quē volebat exprimē. Dic hoīeꝫ
accepisse legē: q̄ ideo noluit metū adijcere:
ne possꝫ sb igrantię securitate peccare. In
via quā elegit: id est: in sanctitate ꝓpositi.
Aia ei⁹ i bōis d̄morabit: et semē Nun
ei⁹ hereditate possidebit trā. Quia Al. here
iustis hoībus exut' corpe: nō stati perfecta ditabit
beatitudo dat: q̄ sanct' in resurrectōe pro-
mittit: aiam tñ ei⁹ dicit i bonis posse remo
rari: qm̄ ꝛ si adhuc ꝑmia illa suspēsa sunt:
q̄ nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec i j.Cor.2
cor hois ascēdit: mō tñ futuri ꝑmij certissi-
ma spei delectatiōe pascit. Seq̄tur. Et se
men ei⁹ hereditate possidebit terrā. Istud
iā futuꝝ ꝑmiū absolute significat: qm̄ sem
ei⁹: id est: opa bona in ętna securitate reci-
pient: ꝛ possessio ei⁹ nulla vlteri⁹ expulsio
ne turbabit. Qui eñ aliq̄d ex hereditate
tenet: firmissima possessiōe gliat. Fir- Samech.
mamētum ē dñs timētib⁹ eū: ꝛ te-
stamētum ipsius vt manifestet ill'.
In h̄ ꝟsiculo diligent credētiū aios men-

tesq̄ roborauit. Primo: q2 hūana ꝯsuetu-
do mutabilis ē: firmamētū ei⁹ dn̄m dic̄ fu-
turꝫ: vt de se dubitare nō debeat: cū tali ꝓ
missiōe solidaꝫ. Sed vide qđ dic̄: Timēti-
bus eū. Ista eñ sup̄bis ⁊ audacib⁹ nō pro
mittit. Et ītuere quā vim habeāt v̄ba dis-
posita. Hūan⁹ timor diffidētiā tribuit: di-
uin⁹ aūt spei firmamēta ꝓcedit. Scđm istđ
est āplectēdū nimisq̄ necessariū: vt lex ei⁹
ip̄ius nob̄ mūere declareꝫ: sine q̄ nec intel-
ligē q̄cq̄ boni possum⁹: nec p̄ficere laudan

Ain

da p̄ualem⁹. **Oculi mei sp̄ ad dn̄z: qm̄ ip̄e euellet de laq̄o pedes me-os.** Post antefata p̄mia btoꝝ: nūc ꝯtem-
platiōnē suā fuisse dic̄ sp̄ ad dn̄z. Pulcher-
rime aūt cog̃scit̄ h̄ facta diūsitas. Solēt.n.
q̄ ante pedes suos nō intueꝫ: ī laq̄os irrue
re: aut ī foueaꝝ hiat⁹ incidere. Hoc aūt mi
rabiꝫ ⁊ v̄acit̄ dicnū ē: q2 si caute ābulem⁹:
pedesq̄ n̄ros dirigam⁹: si ad dn̄m iugiter
oculos eleuem⁹: qm̄ ille respect⁹ ab oī nos

Phe

offēsiōe reddit alienos. **Respice ī me ⁊ miserere mei: qm̄ vnic⁹ et paup̄ sum ego.** Egregia sibi cōpatione r̄ndet:
q2 sup̄ius dixit: Oculi mei semp̄ ad dn̄m:
nūc dic̄: Respice ī me: quēadmodū ego ad
te: et miserere mei. Nam q̄ ad illū sp̄ respi-
cit: exigit vt eū miserat⁹ ip̄e respiciat. Ad-
didit q̄z misc̄dię amplissimas cās: qm̄ vni-
cus plus amaꝫ: paup̄rim⁹ plus doleꝫ. Qđ
de p̄sona x̄piani ip̄lū ꝯueniēter dic̄ eccl̄ia: q̄
vnic⁹ est ei: q2 sol⁹ verac̄ fidei sacr̄a custo-
dit. Paup̄: qm̄ a mūdi illecebris segrega-

Sade

Al. multiplicate

Al. erue

tus: nl̄la sc̄li ambitōe refert⁹ est. **Tribulatōes cordis mei † dilatate sūt: de necc̄itatib⁹ meis † eripe me.** Dilata
ta ē eccl̄ię tribulatio: dū cogitatiōes suas
p̄ mūdi calamitates vbi ē seminata disten-
dit. Necesse ē eñ: vt copioso fasce dep̄ma-
tur: q̄ ꝓ mult̄ affligiꝫ. De necc̄itatib⁹ eñ di
cit: q̄s p̄secutoꝝ atq̄ hereticoꝝ patiebaꝫ ī-
sidijs. Hi sunt eñ: q̄ necez inferre cupiunt
x̄pianis. Suas eñ recte dicebat: q̄s studio

Res

caritat̄ assumpserat. **Uide hūilitatē meā et laborē meuz: ⁊ dimitte † oīa p̄ctā mea.** Uide: id est: propius respice:

Al. vniuersa delicta

humilitas est autem ecclesię: quando in-
disciplinatos ⁊ p̄uos docendo sustinet: et
tectos atq̄ latētes patiꝫ diuīo reseruare iu
dicio. Labor eñ ip̄ius ē: q2 mult̄ p̄secutio
nibus multaq̄ ꝯtētione fatigaꝫ: ⁊ semp̄ p̄-
uoꝝ obiectiōibus lacessita: nulla h̄ optatę
pac̄ requie ꝯq̄escit. Merito ḡ post tāta q̄ pa
tiꝫ remitti sibi p̄ctā omia dep̄caꝫ: q2 pię to
lerātię durissim⁹ labor clemētiā iudic̄ sem
per expectat. **Respice īimicos meos qm̄ m̄ltiplicati sunt: et odio ini quo oderūt me.** Dicēdo: respice inimi-
cos meos: ꝓ ip̄is orat vt redeāt: q2 q̄s ille
respicit sine dilatiōe ꝯūtit: sic̄ in euāgelio:
petꝝ dn̄s respexit vt fleret. Addidit cām:
q2 perire nō debeāt: qm̄ multiplicati sunt.
Pauci eñ crederēꝫ fortasse ꝯtemni. Mul-
toꝝ v̄o perditio: sine maximo dolore non
poterat sustineri. Seq̄tur. Quia odio iniq̄
oderūt me. Eccl̄iam reuera iniq̄ odio ode-
rant: q2 dū ꝓ ip̄is orōem funderet: illi tām
eā p̄seq̄ nulla intermissione cessabant. Et
ideo addidit: odio iniq̄: q2 eē videꝫ ⁊ iustū
sic̄ est illud: Perfecto odio oderam illos.

Pãg[illegible]

Sy

Al. eru[illegible]

qm̄ spa[illegible]

Custodi aīam meā et eripe me: n̄ † ꝯfundar qm̄ inuocaui te. Fidem su
am petit eccl̄ia rectissimā custodiri: vt ser-
uata ab scismaticis: nl̄la p̄uat p̄uersitate cō
fundi: s̄ sine macula ⁊ ruga: sponso suo or-
nata: fidei v̄tutib⁹ offeraꝫ. Subiūgiꝫ cau-
sa ꝓbabilis: q̄ petitionē suā ꝯseq̄tur: qm̄ i-
uocauit dn̄m. Reuera nō mereꝫ erubescē:
q̄ spem suaz cog̃scaꝫ in tāta v̄tute posuisse.
Ip̄m eñ elegit inuocare: q̄ nescit pie suppli

Ta[illegible]

Al. vni[illegible]

cantes abijcere. **Innocētes et recti adheserūt mihi: qm̄ sustinui te † domine.** Innocētes q̄dam intelligūt p̄uulos
sacro baptismate regnātos: q̄ adhuc null̄
mūdanis ꝯuersationib⁹ polluunꝫ: s̄ in ip-
sa sanctitate transeunt quā suscip̄e merue
rūt. Rectos aūt illos accipi volūt: q̄ iā ma
tura ętate ꝯuersi: diuino mūere a p̄ctōꝝ
sunt laq̄is absoluti. Sed cū dixerim⁹ eccl̄i
am varijs hoim morib⁹ eē cōpletā: quō h̄
dicit tm̄ innocētes ⁊ recti adheserūt mihi:
q̄si ⁊ illos nō habeat p̄mixtos: q̄ improbis
morib⁹ polluunꝫ? Sed ꝯsidera pōdus ver
bi isti⁹: vt innocētes ⁊ rectos adhesisse sibi
dicat: tanq̄ illi fuerint sociati atq̄ ꝯgluti-
nati: qđ ab vtraq̄ p̄te moꝝ ꝓbitas videꝫ
efficere: Reliqui āt cū labore tolerati sunt
poti⁹ q̄ adheserūt. Sustinui vero dicit: vi
riliter passa sum in h̄ mūdo freq̄ntes angu
stias: s̄ vna mihi fuit ꝯsolatō: te dn̄m susti

nere. Et inspice vim v̄sus isti⁹: q̄z innocētes ꝛ rectos iō sibi adhesisse dīc: q̄m sustinuit dn̄m. Alioq̄n n̄ potat tales amare: nisi ꝛ ip̄a de tāta videret̄ firmitate ꝑsumere.

Al. nō ħȝ tribulatiōes suas

Redime me de⁹ isrl̄: ex oib⁹ † angustijs meis. Cū dīc: Redime me: aduentū dn̄i saluatoris exposcit: cui⁹ sanguie redēpta: de diabolica ē captiuitate liberata. De⁹ isrl̄: id est: de⁹ te videntiū: q̄z ip̄os reuera ḡtos habet: q̄bus ꝯspectū sue ꝯtēplationis indulget. Subiūgēdo em̄: ex oibus angustijs meis: nullā in se maculā desiderat inueniri: q̄m alit̄ xp̄o nō pōt ꝯiūgi scā sp̄ōsa: nisi fuerit vt dictū est sine macula ꝛ ruga.

Conclusio psalmi.

a Videam⁹ queādmodū adhuc i angustijs h⁹ mūdi posita: ꝑ totū psalmū ad lib̄atorē suū clamet eccl̄ia: ꝛ desinam⁹ tribulatōes impatiēter ferre: cū ip̄az m̄rem ꝯstet ꝓ nob̄ ḡuissimas angustias sustinere. Portem⁹ aduersa dn̄o iuuante virilr̄: sperem⁹ de ei⁹ pietate ꝯstanter: q̄z si nos i sp̄ōse ꝑtib⁹ ꝑmanem⁹: deo largiēte cū ip̄a sil̄ ad ęt̄na gaudia ꝑuenim⁹. Nūer⁹ iste etiam bis duoden⁹: mysteria nob̄ supna declarat: qd̄. xxiiij. seniores idefessis vocib⁹: laudes dn̄o suaui modulatōne ꝯcelebrēt: cōmonēs vt ad sil̄itudinē eoꝝ ꝛ nos psalmū istū freq̄ntata deuotione cātem⁹.

Explicit expositio in psalmū. XXIIII.

Incipit expositio in psalmū. XXV.

Vim ps̄. Psalmus dauid.

c significet in actib⁹ nr̄is ꝯuenientiam sp̄ualiū rex: dauid autē manu fortis atq̄ desiderabil̄: tot⁹ h̄ text⁹ ad ꝑfectū aptandus est christianū: q̄ dn̄o largiēte: diuersoꝝ laude meritoꝝ in eccl̄ia ei⁹ cōstanti aīo ꝑseuerans: diuinis sc̄ b̄n̄ficijs cōsolat̄. Sed tn̄ cū talis hymn⁹ dr̄: necesse est vt ad xp̄m dn̄m intelligētię v̄tute referat̄.

Anct⁹ iste Diuisio psalmi.

s quē dixim⁹: ꝑmo mō psalmi: inocētiam suā respici depcatur: q̄z cū iniquis homibus nō habuit portionē. Secūdo supplicat: ne hereticis aut scismatic̄ i iudicio dn̄i misceat̄: q̄m domū ei⁹ se dilexisse testatus est.

Expositio psalmi.

R. Ego

i Vdica me domie q̄m † in inocētia mea ingressus sum: et i dn̄o sperās nō infirmabor. Periculosa q̄dem iudicij videt̄ ēē petitio: s̄ seq̄stratio maloꝝ: q̄ fit i examie dn̄i: tot̄ sciat̄ a bono merito cōpetēter optari. Quapropter nō est h̄ detestabil̄ arrogantia meritoꝝ: s̄ iusta petitio seruēt̄ vt seq̄stretur a pessimis: nec cū malis habeat portionem. Postulabat em̄ vir sanct⁹ iudicia: q̄z cert⁹ erat de ei⁹ misc̄dia: sic̄ dicit apl̄s: De cetero reposita ē mihi corona iusticię: quā reddet mihi dn̄s in illa die iust⁹ iudex. 2. Timoth. 4 In inocētia v̄o sua ingredit̄: q̄ sicut iferi⁹ dīc: sperat in dn̄o: nec de suis q̄cq̄ virib⁹: s̄ de diuina largitate ꝑsumit. Seq̄tur hui⁹ rei decora ꝓbatio: q̄z in dn̄o ꝯfidendo infirmatū se ēē nō asserit. Hęc est em̄ inocētia quā supius dixit: id est: in dn̄i v̄tute ꝯfidere: ne possit euz aliq̄ infirmitas pctōꝝ inq̄uare.

Proba me dn̄e et tēpta me: vre renes meos et cor meū. Proba ꝛ tēpta: nō ꝑsumptiue dr̄: s̄ h̄ emūdationis ḡtia fieri postulat̄. Naz q̄n ille perscrutat̄ ꝛ tēptat: facit nos pctm̄ intelligere nr̄m: et ad fructū penitētię ꝑuenire. Alioq̄n: si nulla nos in h̄ sęclo adūsitate cōmoneat: sub neglecto relinq̄m⁹ ea ꝓ q̄b⁹ satisfacere deberem⁹. Ip̄e em̄ sb̄sequēter exponit: cur se ꝓbari ꝛ tēptari desideraret: vtiq̄ vt vrerētur renes ꝛ cor ei⁹: q̄ten⁹ delectatōes ꝛ cogitatōes hūanę v̄bi dn̄i calore purgarentur. Qui more fornaciū: vitioꝝ sordes absumēs: aīas hoim ad emūdationē ꝑfectissimi decoris adducit. Perscrutandū est aūt cur h̄ petat se deberi tēptari: cū in euāgelica orōne sit positū: Ne inducas nos in tēptationē. Matth. 6 Duę sūt igit̄ tēptationes. Vna dn̄i: q̄ bonos temptat vt eos ꝯpetēter erudiat: sic̄ legit̄ in genesi: Tēptauit domin⁹ abraam. Gen. 22 Vel illud qd̄ dicit moyses: Temptat vos dn̄s de⁹ vester. Deut. 13 Altera v̄o diaboli ē: q̄ semꝑ ducit ad mortē. De q̄ p̄camur: ne in ei⁹ ꝑtes cęcis mētib⁹ inducamur. Bene ḡ ꝓpheta petit dicēs: ꝓba me dn̄e ꝛ tēpta me: in ista ꝑte q̄ dn̄i est: vt nō in illam temptationē diabolicā iduceret̄: vbi seq̄t̄: s̄ lib̄a nos a malo: id est: ab ip̄o diabolo.

Q̄m misc̄dia tua ante oc̄los meos est: et complacui in v̄itate tua. Hoc erat: vn̄ tēptationū p̄icula non timebat: q̄z misc̄diam ei⁹ nō poterat obliuisci. Iugiter em̄ sibi s̄bueniri faciat: cui tollatuz

bñficiũ ante oculos semꝑ assistit. Qua de
P re etiã dño cõplacuisse se dic. Cõplacere ẽ
aũt: cũ sctis dñi eternã grãm ꝓmereri. In
Ioh.14 veritate: id est: in christo tuo q̃ ait: Ego sum
via veritas ⁊ vita. Aliter em̃ pri nõ põt cõpla-
cere: nisi q̃ tali fuerit credulitate firmatus.

Nõ sedi in ↄcilio vanitatis: ⁊ cũ
iniq̃ gerẽtibꝰ nõ introibo. Cõplacu-
isse se dño egregia nimis narratiõe decla-
rat. Innocẽtiã q̃ppe nitit̃ oñdere: duobꝰ ver-
sibus refugiendo q̃ ꝑua sunt: alijs vero duo
Con bus agẽdo q̃ recta sunt. Mõ argumentuz
i topicl' dr ex ↄtrijs. Cõciliũ em̃ vanitatl': et
ↄgregatio innocẽtiũ: oĩno ↄtra sũt. Enũe-
rat em̃ nũc q̃ dño largiẽte ꝑegerit: vñ se cõ
placuisse testatꝰ est. Nõ sedit in ↄcilio va-
nitatl': q̃ tractatibꝰ iniq̃rum nlla ↄsilij sui ꝑ
ticipatiõe ↄsentit. Fieri em̃ põt: vt hõ san-
ctus casu aliq̃ ad ↄciliuz veniat iniq̃ꝝ: vbi
vel incõgrua vel vana referũt̃: Sed dũ ta-
lia cognouerit: neq̧ cũ eis sedet: neq̧ delecta
tione aliq̃ cõmorat̃: ſ ꝑuum studium: aut
disuadet: aut deserit. Quapropt̃ cũ se ꝑus
negasset sedisse cũ malis: mõ se ꝓfitet̃ nõ
introisse cũ pessimis. Añ em̃ tractatũ ipo-
rũ vitauit: post ⁊ facta deseruit. Introitus
em̃ ad scelus ẽ: cũ fieri aliq̃d audacter inci-
pit̃. Introitꝰ em̃: initiũ significat opatõis:
qd vir sanctꝰ a sua ↄsciẽtia ꝓfitet̃ alienuz.

Al. ecclesiã malignãtiũ Odiui ↄgregationẽ malignoꝝ:
⁊ cũ impijs nõ sedebo. Minꝰ fuerat
sctõ viro malũ vitasse ↄciliũ: nisi ⁊ ↄgrega-
tionẽ odisset oĩmodis sbdoloꝝ. Odiũ em̃
significat diuisionẽ: sic est in amore collegi
um. Et cũ superiꝰ se dixerit in vanitatl' ↄci-
lio nõ sedisse: mõ se ꝓfitet̃ cũ ipijs se nõ se-
dere. Utrũq̧ q̃dem erat oĩno deserenduz.
P Sed alij sũt vani: alij ipij. Uani sũt q̃ ca-
ducis inq̃sitiõibꝰ occupant̃: ⁊ in sup̃flua tẽ
pus narratiõe ↄsumunt. Impij aũt hereti
ci: q̃ questionibꝰ ꝑfidis scp̃turas diuias de
2.Pe.2 ꝑuare ↄtendũt: sic petrus apl's ait. Depra-
uãtes eas ad suũ interitũ ⁊ ꝑditionẽ. Hos
q̃ vtrosq̧ iure monet eẽ fugiẽdos: q: illi su
perfluitates diligũt: isti tela ꝑuersitatis in
figũt. Lauabo inter inocẽtes ma
Al. circũdabo nus meas: ⁊ circuibo altare tuum
dñe. Põt talia loq̃: q̃ caput suũ seq̃t̃ chri-
stũ: q̃ terrena despicit: ⁊ celestia ↄcupiscit:
Phil.3 sicut aplus ait. Nr̃a aũt ↄuersatio in celis
est. Inter innocẽtes em̃ lauat manꝰ suas:
quisq̧ facta ꝓpria studio bone ↄuersatio-
nis emũdat. Et bene addidit: int̃ innocen
tes: q: pñt lauare manꝰ etiã q̃ nocẽtes sũt:
sic fecit põtius pilatꝰ: q̃ dũ aiam suã nefan
da dñi traditione pollueret: manꝰ suas se-
culi istiꝰ liq̃re mũdabat. Sed spũalit̃ manꝰ
lauat: quisq̃s actꝰ suos lachrymabili satis-
factõe diluerit. Circũibo vero dixit: id est:
frequẽter iterabo: vt assiduitatẽ sanctissi-
me deuotiõis oñderet. Altare em̃: ab alti- E
tudine dictũ est: q̃si alte are: vbi dño sacri-
ficat̃: vt ↄspectibꝰ ꝑploꝝ miscdie ipius do-
na pandant̃. Ut audiã vocẽ laudis
tue: ⁊ enarrem vniuersa mirabilia
tua. Prouectꝰ ad celestia ideo illõ spũali
aio circũibat altare: vt ↄcẽtũ dñice laudis
audiret. Forte illud dicat: qd corã ipo in-
defessa voce ꝑcinit̃. Sanctꝰ: Sanctꝰ: San Esa.6
ctus dñs deꝰ sabbaoth. Qui cũ audiret et
deuotiõe maxima cognouisset: narraret po-
pulus vniuersa mirabilia: q̃ hodieq̧ in sã-
craꝝ celebratione missaꝝ btã canit eccl'ia.

Dñe dilexi decorẽ domꝰ tue: ⁊ lo
cũ habitationis glie tue. Beatissimꝰ il
le quẽ diximꝰ: ſm modũ orõnis ingredit̃:
supplicãs vt cũ decorẽ domꝰ dñi dilexerit:
illis q̃ ab eodẽ alieni sũt nullatenꝰ miscea-
tur: ſ in eiꝰ eccl'ia pseueret. Decorẽ domus
dic: ñ pulchritudinẽ parietũ: aut misterio
rũ ꝑciosissimos apparatꝰ: ſ ipoꝝ actuũ be-
atissimaz q̃litatẽ: q̃bus cũcta gaudet eccle
sia: id est: in psalmoꝝ iubilatiõe: in ꝑcũ sã-
ctitate: in xp̃iani ꝑplĩ humillima deuotiõe.
Priꝰ em̃ de vniũsali dixit eccl'ia: nũc venit
ad sanctos: in q̃bus glia dei habitare cog-
scit̃. De q̃bus aplus dicit: Templũ em̃ dei 1.Cor.3
sanctũ est qd estl' vos. Dicẽdo em̃: habita
tionis locũ: hũani pectoris significauit ar
canũ: Mirabilit̃ sbiũgens: glie tue: q: vbi
cunq̧ habitat glia est. Gliosum em̃ efficit:
q̃cq̃d inhabitare dig̃tur: ⁊ ab hospitis me-
rito crescit hospitij magnitudo. Ne si- Al. nõ
mul ꝑdas cũ impijs aiaz meã: ⁊ cũ Al. cu
viris sanguinũ vitaz meã. Iuste ro-
gat: ne cũ impijs anima eiꝰ pereat in futu
ro iudicio: cum q̃bus hic cõem nõ habuit
actionẽ. Merito enim ab eis ibi se seq̃stra
ri petijt: a q̃bus hic se ipe diuisit. Sangui
nũ em̃ viri sunt: q̃ carnaliter viuũt: ⁊ nulla

iussa celestia ɔcupiscũt. Pereũt ḡ tales de futura hierusalē: q̄ ꝑ sua impietate damnandi sunt. **In quoꝝ manibus iniquitates sunt: dextera eorũ repleta est muneribꝰ.** Exponit q̄ sunt viri sanguinũ: in q̄ꝝ ɔsuetudine videmꝰ eē nequissimas actiones. Manꝰ eñ nr̄e: significant gn̄ales opatiões q̄s gerimꝰ in hac luce degētes. Hic dextera specialr̄ iudicis venalitatē ꝓnũciat: quā ideo dicit repletā eē muneribus: q̄ṛ mistaꝝ pecuniaꝝ elatõe ḡuata sit. Et ɔsidera: q̄ð ħ accipiētes iudices vniuersaliter execraṫ. Nā ⁊ q̄ iusticiaȝ vendit muneribꝰ: dexterā replet: ⁊ q̄ nocentes absoluit: idem suā dexterā muneꝝ acceptiõe cõpleuit. Sic vtrũq̄ȝ vt arbitroꝛ: ad virum sanguinũ ɔgruēter aptandũ est. **Ego aũt in innocētia mea igressus suȝ: redime me ⁊ miserere mei.** Schema
Sche synchrisis est: cũ cām suā q̄s ab adũsarijs nitiṫ efficere meliorē. Naȝ cũ illi accipiēdo fallaciṫ gaudeāt: dexterā suā muneribꝰ fuisse completā se dic̄ ad innocētie introisse diuitias. Ingressus eñ i thesauros spũales mlto verꝰ se ɔsolatꝰ est: q̄ȝ illi sup mundanis diuitijs gaudere potuissent. Redime me: id est: aduētus tui sanguie p̄cioso liberꝫ redde: q̄ absolutꝰ est mũdus: q̄ pctis tenebaṫ obnoxiꝰ: Et miserere mei: scȝ in ħ mũdo: vbi fideliter supplicantibus parcis.
Al. directo **Pes eñ meus stetit in† via recta**
Al. te dñe **in ecclijs bñdicā† dñm.** Inter ɔcutiētes hereses: ⁊ mũdi ḡuiter scuiētes angustias ħ bñ vir catholicus ꝓfiteṫ: q̄ṛ pes eiꝰ imobilr̄ ꝑdurauit: q̄ licet importunis tribulatiõibꝰ fluctuet: in pte fidei nescit q̄buslibet necessitatibꝰ cõmoueri. Possunt eñ tales ⁊ his siles ħ dicere: de q̄bꝰ ip̄e dñs te-
3. Regl. 19 stimoniũ ꝑhibet: vt est illð: Reliq̄ mihi septē milia viroꝝ: q̄ nõ curuauerũt genua ante baal. In via recta: id est: in mādatis tuis q̄ recta sunt: ⁊ rectos faciũt obediētes. Nā q̄tiens plurali nũero diciṫ ecclie: mũdi istiꝰ christiani ꝑpl̄i significanṫ: q̄ de diuersis gētibus ꝓbanṫ eē collecti. Futura est eñ vna ⁊ ꝑfecta hierlm: q̄ maloꝝ seq̄stratiõe purgabiṫ. Dicit ḡ btũs iste quem diximus: nõ in ecclia: sed in ecclijs se dño cantaturꝫ: q̄ṛ per vniuersum mundũ nomē cõstat esse catholicum. **Cõclusio psalmi.**

C Onsideremꝰ qualē nobis formaȝ vite religiosus iste tradiderit. Dicit eñ ideo se hic vitasse pessimos: ne in iudicio dñi cũ malis possit eē sociatꝰ: admonēs: vt iniquoꝝ ɔsortia fugiētes: fidelibus christi spũali semꝑ caritate iūgamur: q̄ṛ ex diutina hoim ɔuersatiõe: morũ semꝑ ɔtrahimꝰ q̄litatem. Hoc eñ ⁊ sextus
psalmꝰ admonet: cuȝ dicit: Discedite a me Ps. 6
oẽs q̄ opamini iniq̄tatem. Hoc et. xvij. q̄
ait: Cum sancto sctũs eris: ⁊ cuȝ viro inno Ps. 17
cēte inocēs eris. Et cum electo electꝰ eris: ⁊ cum ꝑuerso ſbuerteris: Reuera vt cognosceret ingēs malũ: q̄ð tam crebro monebatur eē fugiendũ. Quapropter studiosissime q̄ramꝰ gl̄iosum nimis aptũq̄ȝ collegiuȝ: q̄ð nos ɔ̄cutibꝰ erudiat: ⁊ desiderio diuine caritatis accēdat: ne in retributiõe maloꝝ merito iūgamur pessimis: q̄ collegiũ hic habere noluimꝰ cũ malignis. Q̄ð si diligētius ꝑscrutemur: nec q̄ntitas ipius nũeri vacat. Nā quinq̄ȝ porticꝰ fuisse salomonis in q̄bꝰ ꝑ dicitātũ turba lāguebat: euāgelica nobis designat auctas. Qui calculꝰ q̄nquies i se reductꝰ: in vicesimaq̄nta sũma ꝓgreditur: Ut sic corda fideliũ psalmi istiꝰ abysso recreeṫ: sic in illis porticibꝰ iacentiũ ꝓbatice piscine lauacro egra corpa sanabātur.

Explicit expositio in ps. XXV.

Incipit expositio in psalmũ. XXVI.

Psalmus dauid ꝑusq̄ȝ liniretur.

T Ituli huius historia regũ q̄dē volumie latiꝰ indicaṫ. Nā cũ saul peccasset deo: ꝑ sctũ samuelē ꝓpham dauid apud p̄rem suũ est vnctꝰ i regē. Verũ hic titulꝰ de ipa vnctõe nõ loq̄tur: ſ; illā potiꝰ cõmemorare dinosciṫ: q̄ñ post ꝑsecutiones saulis: voto ꝑpl̄i ē ꝑductꝰ ad regnũ: cũ ⁊ istũ psalmũ reꝝ ipsaꝝ testificatiõe eũ conscripsisse manifestũ sit. Nam si illā primā vnctionē velis aduertere: nulluȝ ante ipsam psalmũ legitur fecisse. Restat ergo vt istam scðam vnctionem intelligere debeamus. **Diuisio psalmi.**

C Um frequēter ante regnũ liberaretur ab inimicis suis acerrimis: per totũ psalmũ loq̄tur propheta: In p̄ma positiõe: dñm se dicēs metuere: ⁊ nullũ alteꝝ formidare. Sed inṫ aduersa seculi vnũ sibi testaṫ eē suffugiũ: vt licet ꝑiculis

corpalibus iactaretur: ipe in domo dñi firmissima deuotiõe mẽtis bitaret. Scda positiõe: m̃tiplici clade libatus: diuersis modis gr̃as agit ⁊ pphetię spũ spem sibi futurę btitudinis pollicet̃. Sciẽdũ sane hũc psalmũ scdm eẽ illoꝝ: q̃ p act⁹ dauid: signi ficãt christi domini futura mysteria.

Expositio psalmi.

D Ominꝰ illuminatio mea et salꝰ mea: quẽ timebo. Dominus defensor vitę meę: a

Al. protector quo trepidabo. Dũ appropiãt super me nocẽtes: vt edãt carnes meas. Qui tribulãt me inimici mei: ipi infirmati sunt ⁊ ceciderũt. Hos tres ṽsus paulo sollicitiꝰ audiamꝰ. Sunt ẽm magnę argumẽtatõis formula ꝯprehẽsi: quã greci Epicherema: latini executiões

Cop vl' approbatões vocare maluerũt. Hoc argumẽto vtimur: q̃tiens rem de q̃ agit̃: p exemplũ aliq̃d ꝓbare ꝯtẽdimus. Causa enĩ h̃ pposita ẽ i vno semis ṽsiculo. Dixit. n. Dñs illuminatio mea: ⁊ salꝰ mea quẽ timebo: dñs defensor vitę meę: a q̃ trepidabo? In alio semis ⁊ vno ṽsiculo subiunxit exemplũ: q̃ minime trepidare debuisset: qñ illi magis cadũt: q̃ pseq̃ ꝓbabãt̃. Ait eñ: Dũ appropiant sup me nocẽtes: vt edãt carnes meas: q̃ tribulãt me inimici mei: ipi ĩfirmati sũt ⁊ ceciderũt. Sic istiꝰ epicheremat' breuiter forma pfecta ẽ. Nũc ad exponẽda ṽba redeamꝰ. Propheta g̃ dic̃ exultãs se quẽq̃ hoĩm ñ timere: qm̃ a deo fuerat illũinatus: ostẽdens formidinẽ semp hr̃e tenebras suas: qñ ꝯ eam ponit̃ illũinatio supna. Sequitur. Et salus mea. In q̃ ṽbo cũcta ꝯcludit: ⁊ valitudinẽ corpis: ⁊ aĩę sospitatem. Vtraq̃ eñ sũt indicia salut': qñ sustinent videlicet g̃uissimas passiones. Quẽ timebo? Nullũ hoĩm formidabo. Timor eñ fecerat dñi: ne quẽq̃ aliuꝫ timere potuisset. Sequit̃. Dñs defensor vitę meę: a q̃ trepidabo? Multi p actus iniq̃s: accepta dñi munera pdiderũt. Quoꝝ aũt defensor fuit dñs nllatenꝰ aliq̃d amiserũt. A q̃ trepidabo? Interrogatiue ꝓnũciandũ ẽ: id est: a nllo: sic ⁊ supiꝰ posuit: quẽ timebo? Tales q̃ppe introgatões ꝓ abnegatõibꝰ accipiẽdas eẽ ñ dubiũ ẽ. Addidit. Dũ appropiant sup me nocẽtes vt edant carnes meas. Truculẽtiuꝫ inimicoꝝ h̃ vota pãdunt̃: q̃ nõ solũ extinguere: s; etiã auiditate furoris: ipas q̃q̃ hũanas carnes cupiũt crudelr̃ deuorare. Et inimicoꝝ tanta feritas pdit̃: vt libatõis g̃tia duplicet̃. Adiecit. Qui tribulãt me inimici mei: ipi infirmati sũt ⁊ ceciderũt. Versus iste pẽdet de supiore snĩa. Probatio ẽ eĩ: quõ nllm̃ timere d̃buiss;. Nã si psecutores q̃ formidari poterãt subruerũt: q̃s rogo timor erit qñ potiꝰ illi cadũt q̃ impugñre videbant̃? Cõsequent̃ aũt verba sũt posita. Prius fuit infirmari: pꝰ cadere. Et intuere qm̃ h̃ fideliũ bñficia breuiter exponũtur: vt non illi qui passionibus premunt̃: s; illi magl' corruant: q̃ innocẽtũ sanguinẽ deuorare festinant. Si ꝯsistant aduersũ me castra: ñ timebit cor meũ. Salutari ꝓbatõe ꝯpleta: ꝓpha letꝰ exultat: decorã emphasim: id est: exaggerationẽ faciẽs: vt si adũsus ipm̃ solũ castroꝝ coeat multitudo: stabilitas mẽt' eiꝰ nõ debeat ꝯmoueri: dũ soleant hoĩes plurimoꝝ oppugnatione terreri. Castra eñ: valida munitio ẽ: quaꝫ expugñre facile nõ põt imperꝰ irruẽtis. S; h̃ oĩa sibi dic̃ eẽ ꝯtẽptibilia: cũ vallet̃ auxiliatiõe diuĩa. Si exurgat in me pliũ: in hoc ego sperabo. Poterant castra ꝯsistere: ⁊ in p̃lio nõ coire. S; nũc ipsum seuũ certamẽ adiicit: vt nihil eoꝝ metuere videret̃: q̃ terribilia putat hũanitas. Si exurgat: id est: si subita in me ꝯcertatio q̃si feruẽs ꝓcella ꝓsiliat: in eo potiꝰ sperabo victoriã. In p̃lijs eñ ꝯcitatis: gl'ia vincent' sp apparet. Nã ṽtus ꝓbat̃ latere: q̃ ñ fuerit explorata certamie: sic̃ supius dixit: In tribulatõibꝰ dilatasti mihi. Et respiciendũ: q̃d ⁊ iste ṽsus sic hab; in capite: sic̃ ille p̃or. Quę figura d̃r Anaphora: q̃tiẽs vnũ ṽbũ p comatũ p̃ncipia repetit̃. Q̃d ⁊ in capite psalmi ꝯstat effectuꝫ: id est: dñs dñs. Sche

Al. adu

Sche

Vnã petij a dño: hãc req̃rã. Vnã rem q̃deꝫ petisse se dic̃a dño: quã exponit inferiꝰ. S; videamꝰ si vnã: ⁊ nõ magl' oĩa. Calculo q̃dem singular' ẽ: s; rerũ vtilitate nũerosa. Angusta p̃catio: latũ p̃miũ. Breuiter q̃ritur: s; grandit̃ impetrat̃. Bonorũ ergo mos ẽ domũ dñi solã expetẽ: in q̃ bona oĩa ꝯtinẽt̃. Mali ãt ẽrena volũtate discissi: dũ sanitatẽ corpis petũt: cũ diuitias p̃cant̃: cũ inimicoꝝ deiectiões expostulãt: petẽdo fatigãt̃: ⁊ interdũ pitura ꝯquirũt. Vt inhabitẽ in domo dñi: oĩbus

diebꝰ vite mee. **Ut videā volun tate dn̄i: et ꝓtegar a templo sancto eius.** Hec est vna supplicatio: quā supiꝰ ex petebat. Et vide: q2 nl'la castra: nullū ꝑlū metuere debuit: q̄ tali se munitione valla uit. Que sūt enī ciuitates siles: q̄ sūt exer citus fortiores: q̄ habitare in domo dn̄i: vbi nihil hūanū: nihil diabolicū certuz est ptimesci? Et hͦ nō puo tpe: ſ oībus diebus vite sue. Quī rogo metuat: cui oīs vita se cura ē? Uidet etiā volūtatē dn̄i: q̄ ꝓcepta eiꝰ intelligit: q̄ puritati ipsius tota se mēte ſdident. Propheta enī postulat: ꝓtegar a xp̄i corpis tēplo: vn̄ et firmamētū fidei: et i uictū robur defensionis accipiť. Ad illud enī puenerat animi ꝟtute: qͦ adhuc nō vi debat in specie **Quī abscōdit me in tabernaculo suo: i die maloꝝ ꝓte xit me i abscōdito tabernaculi sui. In petra exaltauit me.** Uersuz hūc paulo diligētius ꝑscrutemur. Ait enī: Quī abscōdit me in tabnaculo suo: in die malo rū: significans illud tps: qn̄ saule ꝑseq̄nte: multis locis p squalētes spelūcas et mōtiū se creta latitabat. Qͦ illi reuera tabnaculū fuit: q2 mēs ipsius nū q̄ a religiōis pietate discessit. Seqtur. Protexit me in abscōdi to tabnaculi sui. Supius dixit: abscondit: nūc dic̄: ꝓtexit. Abscōdi est q̄rentiū oculis non ꝑberi. Protegi aūt: ab oī metu piculo q̄ libari. In abscōdito tabnaculi sui dicit: id est: in diuinitatis secreto: ad qͦ sp deuoti animꝰ festinabat: dū ibi sibi esse videbať: vbi eiꝰ intētio pdurabat. Qͦ aūt dic̄: In petra exaltauit me: ad incarnatōem dn̄i ꝑ tinet: qm̄ de eius semīe natꝰ est christꝰ: qui est lapis adunās ꝑplos anglar'. **Nūc autez exaltauit caput meuz: sup inimi cos meos.** Postq̄ dixit ꝑmia: q̄ de dn̄i erant incarnatiōe ventura: nūc dicit de ꝑ sentia: cum eum ab inimicis suis: siue car nalibꝰ: siue spūalibus cōstat esse liberatū. Caput meum: bene mētis oculū videmur accipere: qui reuera caput nostruz est: quo vegetante possumꝰ contueri. Nam plerū q̄ illud dicimꝰ caput: quod eminere mon stratur. Super inimicos: vitiosos signifi cat appetitus: supra quos mens nr̄a decen ter erigiť: quādo diuino beneficio pura ser uatur. **†Circuibo et immolabo in ta bernaculo eius: hostiam† iubilatō nis cātabo: et psalmū dicā domino.** Decursis bn̄ficijs q̄ et de futuro et in p̄nti se cognouerat accepisse: nūc gaudiū suū mi rabili narratōe describit. Circuibo dic̄: h ē aīo ꝑscrutabor: q̄ potētia celos fecerit: stel las fūdauerit: maria determinauerit: trā sta biliuerit: totūq̄ mūdū varia ꝟtutū laude ꝯpleuerit. Et cū h oīa aīo circuiuerit: imo lare se dicit i tabnacl'o eiꝰ hostiā iubilatōis: id est: i eccl'ia eiꝰ offerre sacrificiuz laudis. Jubilationē q̄ppe dicimꝰ: eo qͦ nos iuuat laudare: qn̄ delectātes cū summa iocūdi tate gr̄as referre cōtendimꝰ. Diximꝰ supiꝰ aliud esse cātare: aliͦ psalmū dicere. Cāta re est: sola voce laudes canere. Psalmū di cere: bonis opibus gl'iam dn̄i predicare. Cātare enī et psalmū dicere: ipa ē hostia iu bilatōis. **Exaudi dn̄e vocē meā q̄ clamaui ad te: miserere mei et exau di me.** Uenit ad scd̄az positōez: i q̄ p gra tiarūactōez: psalmodie munus qͦ ꝓmise rat exhiberet: ꝑn̄tia supioribꝰ iūgēs. Cla mauit enī cū diceret: vt inhitē i domo dn̄i: oībꝰ diebꝰ vite mee. Et cū supiꝰ dixerit: ho stiā se iubilatōis offerre: q2 diuisa sit mūera ꝯsecutꝰ: nūc iteꝝ rogat vt exaudiať. Nec desiderio suo adhuc satisfac̄: nisi h̄ freq̄nti supplicatōe rogauerit: scz q2 diuiaꝝ reꝝ nl' la sacietas ē: ſ q̄to gustať dn̄s: tāto suauiꝰ appetiť: sic̄ et i alio ps̄. dic̄: Gustate et videte qm̄ suauis est dn̄s. **Tibi dixit cor me um: †exquisiui vultum tuum † vul tum tuum domine requiram.** Cor desideriū tacitū ꝓdit: qͦ plus audit diui tas q̄ ꝑploꝝ tonātissimas voces: sic̄ moysi dr̄: Quid clamas ad me: cū locutꝰ aliquid nō legať. Fidelis itaq̄ vir cor suū dixit ad dn̄m loqui: qm̄ hoc videbať quod cogita bat offerre. Uultū aūt dn̄i q̄rit: qui se scā cōuersatiōe tractauerit. De q̄bus dictū ē: Bt̄i mūdo corde: qm̄ ipi deū videbūt. Ge miat q̄ qͦ dictū est: vultū tuū dn̄e req̄rā. Una q̄dē res: ſ freq̄ntata ꝑcatͦ. Sciebat enī q̄ ꝑciosū est: qͦ ardēti studio totiēs ex petebat. **Ne auertas faciē tuā a me: neq̄ declines i ira a seruo tuo.** Desi deria sua caute decenterq̄ exeq̄ť. Supiore quippe ꝟsu ꝓfessus est vultū dn̄i se deside rare exq̄rere: et qm̄ nō est in p̄tāte hoīs suū

Al'. vitam templū eiꝰ

P

Al'. circuiui immolaui

Al'. vociferationis

ET

P

Ps̄. 33

Al'. exq̄siuit te facies mea

Al'. faciē tuā

Exo. 14

Math. 5

obtinẽ desideriũ: ꝑcať ne aũtat faciẽ suam
dñs: quã ille nagnope postulabat. Ipsius
em̃ mũeris est: se ꝑstare fidelissimus ↄtuen
duz. Seqtur. **Neqꝫ declines in ira a seruo**
tuo. Sepe diximꝰ irã poni iudicij tps: cũ
discernet malos a bonis. Ill' em̃ irasci cre
dit: q̃ ĩfelici segregatõe dãnãdi sũt. Rogat
ğ ne tũc ab ipo declinet dñs: qñ sctis vultũ
suę maiestať ĩdulserit. Hõ carnal' deũ timet
ne pctis inğuãtibꝰ: aut subaz ꝑdat: aut fili
os amittat: aut copia auri argẽtiqꝫ minu
ať: sctũs ãt vir: hˀ tm̃ metuit: ne a vultu dñi
Al'es tu reddať alienꝰ. **Adiutor meˀ esto ne**
derelinq̃s me: neqꝫ d'spiciaś me de
us salutaris meˀ. Ubi sunt q̃ hũanis
merit' dicũt aliqd applicãdũ: Petit rex ⁊ ꝓ
pheta: plenꝰ gr̃a ⁊ bñdictõe cęlesti: ne dese
rať a dño. Scit em̃ q̃ si ille reliq̃rit: nll'a se
ptãs regẽ ꝓualebit. Nec sel' ei petisse suffi
cit: nisi hoc ipm sb repetitõe gemiaret. De
spici em̃ sꝑ addictꝰ est: nec securꝰ reddi ꝑt:
nisi quẽ iudic' serenꝰ ocl's intueť. **Qm̃**
pr̃ meˀ ⁊ mr̃ mea dereliq̃runt me:
dñs aũt assũpsit me. Prem suũ adaz
ꝑmũ hoiem dic: mr̃em vxorẽ eiꝰ euã: vnde
gnãtio hũana descẽdit. Isti ğ reliq̃rũt ↄdi
tione mortali: nec enutrire valuerũt: qñ de
hac luce trãslati sũt. Quis istõ de eiꝰ geni
toribꝰ possit itelligi: q̃ domũ pr̃is sui ma
trisqꝫ tũc dereliq̃t: qñ a pp̃lis hebręis ad re
gni culmẽ euectꝰ est. Seqtur. Dñs ãt assũ
psit me: in loco scz veri parentis est. Pať
est: quia cõdidit: quia regit. Mater: quia
fouet: quia ĩfirmos ⁊ paruulos lactat. As
sumpsit vero dixit: hoc est: de ꝓuata con
Al'pone ditõe in regno posuit. **Legẽ mihi cõ**
stitue dñe ĩ via tua: ⁊ dirige me ĩ se
mita recta: ꝑpter inimicos meos.
Legẽ sibi statui illã potiꝰ dñi deprecať sal
uatoris: q̃ debitores nosať lubasse ꝑ gr̃am.
Moysi em̃ lex illo tpe iã data erat: dñi aũt
spabať eẽ vẽtura: quã sibi postulat debere
Job. j4 ↄstitui. In via tua: id est: in xp̃o tuo: q̃ est
via: ṽitas ⁊ vita. Illo em̃ veniẽte: iuste ꝓ
sumebat: q̃ eã ⁊ docere poťat: ⁊ iplen pos
se ꝑstabat. Semitã ṽo iã diximꝰ ad scrptu
raꝶ intelligentiã ꝑtinere. Precať ğ ꝓphe
ta: vt veteris testamẽti recte libros intelli
gat: ⁊ venturꝶ in eis dñm esse cognoscat.
Propter inimicos aũt dicat: id est: heretı
cos: siue incredulos iudęos: q̃ eos nitebãť
praua intẽtiõe sbuertere. **Ne tradide**
ris me in aĩas ꝑsequentiũ me: qm̃ Al'...
insurrexerũt in me testes iniqui: et ...
mẽtita ẽ iniq̃tas sibi. Scd̃m historiã
ꝑt intelligi de saule: q̃ eum acerrimo odio
ꝑsequebať. Sz qm̃ rex erat: nec poterat so
lus agere qd̃ iubebat: apte nũerꝰ pluralis
hic positꝰ est. Simili mõ cũ doech idumeˀ
eũ ꝓdidisse legať: plurali nũero posuit: te
stes iniq̃. Fieri em̃ potuit: vt qñ eũ regi ac
cusauit: ꝑ testes alios dicta sua ꝓbare vo
luisset. Quapropter ↄgrue positꝰ pluralis
nũerꝰ adũiť: qñ ꝑsona talis ꝑ vnũ tm̃ nõ
facile poterat accusari. Testes ğ iniq̃ fuerũt
doech idumeus: eiusqꝫ similes: qui eum ꝓ
diderunt sauli a ꝓpheta achimelech fuisse
susceptũ: ⁊ gladium illi sumptusqꝫ datos:
qd̃ rex sacerdot' atqꝫ filioꝶ eius morte rese
rauit. Mentiti sunt em̃ dicẽtes: cõtra regẽ
saulem dauid consilia fuisse data deumqꝫ
pro eo fuisse deprecatum. Qd̃ latius re
gum textus eloqtur. Pulcherrie aũt dixit
sibi: q̃ mẽdacij sui pęnas recipit qui falsũ
testimonium proferre contendit. Siue vt pp
alij dicũt: idioma est scripturę diuię: vt ꝓ
singl'ari plural' nũerꝰ apponať: ⁊ iterꝶ plural'
ꝓ singl'ari nũero iueniať adiũctꝰ: sic de he
rode mortuo legitur dictum: Mortui sunt
qui quęrebant animã pueri. Ul' moysi de
pharaone pronunciatũ est: Quia mortui
sunt qui quęrebant animã tuam. **Cre**
do videre bõa domini: in terra vi
uentium. Expecta dominũ. Post
q̃ꝫ multis modis dñm deprecatus est: ne ꝑ
sequentibus tradereť: ad confidẽtię suę re
dit auxilium: sibiqꝫ ipi promittit: quod bo
na videat in terra viuentiũ: id est: in futu
ra vita: vbi bona sunt sempiterna. Et pro
prie dictum est: terram illaz esse viuentiũ: RH
quoniam ista morientium est. Qui status
apud oratores dicitur collectiuꝰ: quando
ex scripto colligitur id quod scriptuz non
est: vt per id doceatur esse ac si scriptum fu
isset. Ita ⁊ hic futura pręmia: ex antecedẽ
tibus sibi beneficijs credit esse ventura.
Terrã autem viuentium: proprie scriptu
ra cõmemorat diuiã. Additũ est: Expecta
dñm: scz q̃ ꝓmittẽdo non fallit: q̃ ꝓstando
nõ imputat: sic iacobus apl'us dicit: Qui Jac.b

dat omib⁹ affluenter: ꝛ non improperat. Viriliter age ꝛ ꝯfortet̃ cor tuū: ꝛ sustine dn̄m. Q̄m supiori v̾su crediderat videre se bona dn̄i: nūc dicat queādmodū videre possit. Hoc aūt verbū: viriliť: nō solū viris: ꝟ et femis credam⁹ esse mandatū. Nā ꝛ viri cū mollescūt aīo femieo sūt: ꝛ mulieres viriles efficiūť cū i bono ꝓposito mētis robore ꝑseuerāt. Seq̄tur. Et cōfortet̃ cor tuū: ne q̄si lassus imurmures: et tedio fatigāte desperes. Sed ꝯfidēti aīo atq̧ securo dic: Expecta dn̄m: q̄ nescit s̄bducere q̄ ꝓmittit. Sustine v̾o ꝛ expecta: perfecto diciť x̄piano: ac si admoneret: sustine q̄ pateris: ꝛ q̄d credis expecta. **Cōclusio.**

i Nter m̄ltiplices ꝛ seuiētes angustias: q̄d specialiť desiderem⁹ reuerētissim⁹ ꝓpħa patefecit: vt inhabitare x̄pi ecc̄liam modis oībus appetamus. Hoc patulis aurib⁹ audiētes: assidua supplicatōe dep̄cemur: q꞉ nec breui⁹ q̄cq̧ potuit dici: nec lati⁹ impetrari. In nūero aūt p̄sentis psalmi: ꝛ q̄rundā q̄ subsequūť: nequaq̧ potuim⁹ calculoꝝ singularē reperire rōēz: scȝ q̄lis creatura. xxvj. aut vicesimoseptio aut. xxviij. nūero legať aptata. Sȝ studiosis relinq̄mus: vt ꝟm exempla q̄ dicta sūt: q̄ñ nō inueniūt rōem in numero singulari: tūc aliq̄s silitudies in partito calculo: siue bis: siue tertio debeāt idagare. Verbi gratia: vt. xxvj. partiāť in viginti ꝛ senario numero: ꝛ iteꝝ. xxvij. in ter. ix. Tūc facili⁹ calculis diuisis: fortasse ꝯpetēs rō potuit ìueniri. Quid eñ interest: si binas aut ternas metretas capiāt vasa psalmoꝝ: Si v̾o nec ibi aliq̄d ꝯuenienť aḡuerit: credere ꝯuenit ceļi terreq̧ creatorē opationes ꝛ dicta sua ꝑ diuersoꝝ calculoꝝ distribuisse sine ambiguitate v̾tutes: q̄ oīa sic legiť: in pōdere numero mēsuraq̧ ꝑfecit. Neq̧ eñ q꞉ guttę pluuiaꝝ: stellę ceļi: vel arena maris nobis nūerabilis nō ē: apud illū nō ꝯstat eē s̄b numero. Nā ꝛ si nob ꝓbanť occulta: diuinę sūt tñ nota potentię. Restat vt illud q̄d dictū est definitiōe maioꝝ credere debeam⁹: in nūeris positis atq̧ definitis: v̾tutes oīm ꝯuenire psalmoꝝ.

Explicit expositio in psalmū. XXVI

Incipit expositio in psalmū. XXVII

Psalm⁹ ipi dauid.

p Rim⁹: dauid: sig̃ficare manu fortē. Et q̄ñ tale nomē debuit pōi: nisi cū passionis dn̄ice ḡlosa certamia referūť. Fortis vtiq̧ mãu: q̄ ꝑ tolerātiā suā prostrauit p̄ncipē tenebraꝝ: q̄ mortē moriēdo supauit: q̄ hūanū gen⁹ captiuū crucifixiōis suę dispēsatiōe lib̾auit. Ipi aūt cū d̾: nullū alteꝝ intelligi posse declarať: nisi ipum mediatorē x̄pm dn̄m: q̄ ꝑ hūc totū psalmū loq̄tur: orās ab hūilitate susceptę carnis: ꝑsecutoꝝ debitas indicās penas: non studio maliuolētię: ꝟ ꝯtestatiōe vindictę. Notandū est igiť hūc ps̄. tertiū eē hoꝝ: q̄ passionē ꝛ resurrectionēȝ dn̄icam s̄b breuitate commemorāt. **Diuisio psalmi.**

p Rima sectōe orat dn̄s x̄ps p id q̄d hō est: vt ei⁹ audiať orō futuro tp̄e passiōis. Scd̄o gr̄as agit: q̄m exaudit⁹ ē i his q̄ fieri postulabat. In fine psalmi s̄biūgēs: vt sic ipe suscitat⁹ ē p̄tāte diuinitatis suę: ita salu⁹ fiat ppl̄s ei⁹ noie creditur⁹.

a **D te dn̄e clamaui: Expō. deus me⁹ ne sileas a me.** X̄ps dn̄s clamat ad p̄rem tp̄e passionis ne ab ipo sileat: h̄ ē: ne paciēti nō ānuat: ꝟ magis r̄ndeat. Pulcherria q̧ v̾boꝝ ē facta diu̾sitas. Clamat hō ne sileat de⁹: q꞉ n̄ro silētio ille tacet: ꝛ nob negligētib⁹ in memoria nō habemur. Cōtra: si dn̄o ꝑstāte respicim⁹ respicit: si clamam⁹ exaudit: si diligim⁹ amamur. **Et ero silis descēdētib⁹ i lacū.** Id est: si siluer̄is ero silis i mūdi h⁹ ꝓfūditate v̾sātib⁹. Lac⁹ eñ q̄dē h̄ sc̄lm ē: q̄ q̄si delectabilis ac trāquill⁹ crediť: ꝟ q̄s ꝓfūditates ꝛ mersuras hēat igrať. Lac⁹ q̧ppe d̾: q̄d s̄b ipo terra lateat. Precať q̧ hūanitas v̾bi: ne silis eēt hoīb⁹ ceteris: q꞉ ꝛ si cōēȝ ꝯditōēȝ carnis assūpsit: excellentiā tñ oīm creaturaꝝ deo vnita ꝓmeruit. De qua dicit ap̄lus. Cui aūt aliq̄ñ angeloꝝ dixit: filius meus es tu: ego ho die genui te: Siue lacū sepulchꝝ dic̄: vbi pacta passiōe repositus ē. **Exaudi dn̄e vocē depcatōis meę dū oro ad te dū extollo man⁹ meas ad tēplū sc̄tm̄ tuū.** Tēp⁹ significat sacratissimę passionis: orat vt ei⁹ audiať orō: q̄d fecit anteq̧ traderet̃. Relictis eñ discipulis: secessit ꝛ orauit dicens: Pater si fieri pōt: transeat a me calix iste: Verūtamē nō sicut ego volo ꝟ sic tu vis. Q̄d

Al. clamabo

Al. assimis labor

ET

Heb. j.

Al. orōnis

Math. 26

aũt dic: Ad tẽpluz sanctũ: vt mihi videt̃ il
lã ↄsuetudinẽ hebrei ꝑpli fortasse mauult i
telligi: cui ꝓceptũ fuerat: vt ĩ q̃libet eẽt po
sit⁹ regiõe: ad illã ꝑtem ſp oraret vbi hie
rusalẽ nouerat ↄstitutã: sic ⁊ danielẽ apud
babylonẽ tertio in die legimus effecisse: qđ
ncc̃e erat christũ dñz facere: q̃ nõ venerat le
gẽ soluere: ꝫ implere. Siue ad templũ san
ctũ: ad celũ vult intelligi: qđ orãtes hoies
facere ↄsueuerũt. Nam desideriũ postulã
tiũ est: vt licet vbiq̃ deũ eẽ nõ ambigant:
de celo sibi auxiliũ venire ↄfidãt. Vñ ⁊ in
Math.6. dñica orõne dicim⁹: Pater nr̃ q̃ es in celis.
Nõ est ergo absurdũ: templũ accipi celũ:
qm̃ dñi sedes diuina lectione monstratur.
Al.me Ne simul tradas †cũ pctõribus†
Al.nõ hz aiam meã: ⁊ cum opantibus iniq̃
tate ne pdas me. Quia moritur se no
uerat: merito petebat ne inferis tradita ei⁹
aĩa cum pctõribus misceret̃: aut cũ opan
tibus iniq̃tatem hr̃et aliquã portionẽ: sed
omnino salutariter ista discretõ ab illo pe
titur: vt nostra spes ad vota talia ↄcitetur:
qđ reuera implẽs: hoiem a se fieri depreca
☧ tur alienũ. Vbi sũt illi: q̃ christũ putãt ani
mã nõ habuisse? Sed hec mihi videnť: aut
nõ legẽ: aut q̃ legerunt oĩmodis obliuisci.
Al.nõ hz †Cum his qui loquũtur pacẽ cũ
Al.nõ hz proximo suo: mala aũt† sũt in cordi
bus eoꝝ. Judeos ↄmẽorat: q̃ ei dicebãt
Joh.3 tẽptãtes: Scim⁹ q2 a deo venisti mgr̃. In
istoruz q̃ labijs erat pax: ꝫ ĩ corde malicia.
Sche Que figura dr̃ Ironia: id ẽ: derisio: q̃tiẽs
aliq̃d qđ ſb laude dr̃: intellectũ vitupatõis
hr̃e mõstrat̃. Proximo suo: de se dic: q2 eis
carnis origie iũgebat̃. Qui iuste maledice
bãt̃: q2 ꝓximũ maliciose pdere festinarũt.
Da ill' ſm opa eoꝝ: ⁊ ſm neq̃ciaz
Al.iuẽtionũ †studioꝝ ipoꝝ. Judei volẽtes opati sũt
q̃dem malũ: ꝫ fecerũt nolentes bonuz: vt
mortẽ inferrẽt xp̃o: q̃ mors ipa finiret̃. Sã
guinẽ funderẽt: q̃ mũdi crimia lauarẽtur.
Ideo petit ill' dari ſm opa ipoꝝ: id est: vo
lũtatẽ: q2 vnusq̃sq̃ ħ opat̃ qđ vult. Nam
freq̃nter ⁊ ꝓstant q̃ nocere ↄtendũt: vt dia
bol⁹ fac: q̃ dũ innocẽtib⁹ ingerit mortis pe
nas: trãsmittit martyres ad coronas. Ex
ꝓssit q̃ q̃ supius dixit: dicẽdo: ſm neq̃ciaz
studioꝝ ipoꝝ: id est: ambitũ malũ: vt ĩno
xio nocerẽt: ⁊ q̃ ad eos saluandos venerat
morti tradẽ maluisset. Scđm †opatõ Al.op
nẽ manuũ eoꝝ retribue ill': redde
retributionẽ eoꝝ ipis. Quattuor sũt
spẽs retributõnũ. Quaꝝ vna ẽ: cũ tribuit̃
ab hoib⁹ mala ꝓ bonis: sicut iudei xp̃o re
tribuerũt: q̃ cũ ad eos saluãdos venisset: il
li eũ crucifigere decreuerũt. Altera: cũ re
tribuit̃ bonũ ꝓ bono: qñ dicet deus electis
suis: Venite bñdicti pr̃is meis: percipite Mat.
regnũ qđ vobis paratũ ẽ ab initio mũdi.
Tertia: cũ retribuet malũ ꝓ malo: qñ di
cturus est impijs: Ite in ignẽ eternũ: qui Ibid
patus est diabolo ⁊ angelis ei⁹: ſm illud:
Mẽsura q̃ mensi fueritis: in eadẽ remetie Luc.
tur vob. Quarta: cum retribuit qđ hic dic
bonũ ꝓ malo: vt qui psecutores extiterũt:
fiant ↄuersi postea laudatores. Verũ ista
omia q̃ de inimicis suis ꝓdicit: nõ sunt vo
ta malicie: ꝫ ꝓscientia futuroꝝ. Nam ĩ euã
gelio dicit: Pater: dimitte ill': nõ eni sciũt Luc.
quid faciunt. Sed vtrumq̃ pium est. Hic
enim cõminatur vt terreat: ne scelera sua
presumptione desperata perficiãt. Ibi au
tem cũ patitur orat: vt ad penitudinẽ eoꝝ
corda perducat. Nec vacat quod totiens
sententiã ipius terroris iterauit: vt corda
lapidea magne cõminationis incẽdio sal
uerent̃. Quoniam non intellexe
rũt opera domini: ⁊ in opa manu
um ei⁹ †non ↄsiderauerunt: destru Al.nõ
es illos: et nõ edificabis eos. Su
periorẽ excolit sensuz. Dic eñ iõ debere ill'
reddi: q2 nõ intellexerũt opa dñi. Opa siq̃
dem eius fuit: vt doceret ꝑplm viã veritat̃
⁊ fidei: ⁊ ex sacre incarnatiõis arcano recõ
ciliaret hoiem deo: q̃ten⁹ vbi non poterat
vitiata natura ↄscẽdere: dñice visitatiõis
mũere pueniret. Et ne filio dei v̾a docenti
mẽs obstinata nõ crederet: hoc q̃ miracu
loꝝ ingentiũ v̾tute firmauit: vt quod itel
ligerẽt iudei cõem hoiem nõ posse facere:
hoc euidenter agñscerent potẽtiã diuitatis
implere. Sz illi demẽtes: dũ tñmõ hoiem
credunt: filiũ dei indignissime ptulerunt.
Seq̃t̃. Et ĩ opa manuũ ei⁹ non considera
uerũt. Vtiq̃ si cõsiderassent: expauissent
potius q̃ spreuissent: plorassent q̃ ↄspuis
sent: adorassent q̃ crucifixissent. Tale eñ
sacrilegiũ alijs ꝓuenire nõ potuit: nisi illis
q̃ v̾itatis intelligẽtiã ꝑdiderũt. De⁹ eñ ali

os destruit ad correctionē: alios deijcit ad ruinā. Paulū destruxit vt in meli⁹ cōstrueret: et de persecutore apl'm faceret: sʒ impiū pharaonē: cū tantis mirabilib⁹ nō crederet: dimersit altissim⁹ vt periret. Sic ergo illos dicit destrui: vt nō iterū debeāt edificari. Quod dictū sic sepe monuim⁹ ad prophetiā poti⁹ videt' ptinere q̄ ad iracūdie qualitatē. **Bñdictus dñs: quoniam exaudiuit vocē deprecatōis mee.** Sciēs cōplenda esse omia q̄ petebat: partē scdē sectōnis ingredit': gr̄as agēs qd vindicatus sit ab inimicis suis: dū adhuc nullaten⁹ extitissent. Sche Hec figura dicit' Prolepsis: latine p̄occupatio: qn̄ res secuture p̄ p̄teritis ponūtur. Sed discutiam⁹: quid sibi velit dispositio ista vboꝝ. Benedict⁹ dñs qm̄ exaudiuit: q̄ est vtiqʒ et si nō exaudiat bñdictus. Sed bñdictū proprie dicim⁹: cui gr̄as agimus: id est: quando illi bñdicim⁹. Apte ergo positum est: bñdictus: q̄ exaudire dignatus ē.

Dñs adiutor me⁹ et protector meus: et in ipo sperauit cor meū et adiutus sū. Et refloruit caro mea: et ex volūtate mea cōfitebor illi. Adiutor ad picula vite ptinet: q̄ ipso adiuuāte supauit. Protector: qr eū ab insidijs diabolicis sua defensiōe vallauit. Sʒ postq̄ ista facta sūt: fidelit' se dic̄ sperasse de dño. Nam cū dicit: cor meū: aīe designat arcanum: qd sacrificium cōstat esse iustiç. Addidit quoqʒ iterū: adiut⁹ sū: vt q̄ntū impēdebat' pura deuotio: tm̄ et adiutorij crescere magnitudo. Bñ āt dixit: Refloruit caro mea: qr et p̄mo floruit: Quippe q̄ ex vgīe sine pctō tanq̄ pulcherrimi floris singlare dec⁹ emicuit: sic esaias dic̄. Esa.ij Et flos de radice ei⁹ ascēdet. Refloruit ergo significat resurrexit: q̄si in ethereas auras admirabili decore prupit. Seqt'ur. Et ex volūtate mea cōfitebor illi: post resurrectionē scʒ: qn̄ hūana natura fuerat a corruptiōe libata: et ad inestimabilē gl'iam pmanēs in vbi vnitate pducta **Dñs fortitudo plebis sue: et protector salutariū xp̄i sui est.** Psalua noui Breuis magnaqʒ definitio qd ē: Domin⁹ fortitudo plebis sue: merito quādo aduersa cūcta ipo auxiliāte supant'. Protector ē etiā: qm̄ eos tegit et libat ab imminentib⁹ mal'. Salutariū: ac si dicēt: victoꝝ: qr sal⁹ ē dñs. Bñ aūt addidit: xp̄i sui: vt filiū dei debuisses aduertere. Christi eñ dicebāt' et ceteri: q̄s aut vnctio regalis: aut sacerdotal' gl'ia decorabat. **Saluū fac p̄plm tuū dñe: et bñdic hereditati tue et rege eos et extolle eos vsqʒ in eternū.** Orat hūanitas vbi pro pplo xp̄iano: propter quē et pbat' assumpta: vt satisfactōe fideli salu⁹ fiat in h̄ mūdo: vbi exposita iudeoꝝ pbabat' ēē picul'. Bñdic āt hereditatē tuā ad futurū iudiciū ptinet: qn̄ dicēdū ē: Venite bñdicti p̄ris mei: pcipite regnū: qd vobis patū ē ab initio mūdi. Math.25 Et vt caritatē suā quā p̄cipit euidēti⁹ approbaret: iterū petit vt in h̄ mūdo deuotos ipsos regat: ne carnalia ɔcupiscāt: ne vias p̄uas eligāt: sʒ ipius regimie illūiati nesciāt collegiū hr̄e cū pessimis. Addidit: Extolle eos: vt i itellectu scp̄turaꝝ et i ope scō: laudabili itētiōe pficiāt: q̄ten⁹ a trenis vitijs purgati: ad eterna p̄mia pducāt' euecti. Et h̄ petijt debere fieri vsqʒ i seclm: scʒ p totū hūc mūdū: vbi secla sūt vsqʒ ad illō seclm etnū: cui nullū aliud pro sua p̄enitate succedit. **Cōclusio**

Uidist': ps. iste q̄ pietate cōclusus ē. Rogauit p nob: q̄ orat' ab angel'. Iudex oim creaturaꝝ aduocat⁹ est nr̄: et vt a morte potuissem⁹ eripi: ipe magis elegit occidi. Impleta ē et i h̄ ps. p̄dicta regula passiōis. Orauit aūt traditōēʒ suā: de crucifixiōe p̄pa: et de resurrectōe locut⁹ est. Postremo pro fidelib⁹ exorauit: vt q̄ ei meruerit credē: ppetua debeāt bñdictōe gaudere.

Explicit expositio i ps. XXVII.

Incipit expositio in psalmū. XXVIII.

Ps. dd in cōsūmatiōe tabernacli.

Quoniā p̄cedētia vba iā nota sūt: restat vt cōsūmatōeʒ tabnaculi paulo diligēti⁹ pq̄rere debeam⁹. Consummatio tabnaculi: pfectōeʒ significat eccl'ie catholice: q̄ iā p totū orbē pbat' ēē cōstructa. Tabernacli eñ noie: i h̄ mūdo posita dclarat' eccl'ia: q̄ cōtra carnalia vitia bella gerēs: merito expeditiōal' hitacli nomē accepit. Quapropter hūc ps. xp̄iani dogmat' honore pollentē: post pfectionē gn̄alis eccl'ie: i laudē sp̄ussancti propheta decantat: vt qr tāta res p pphas et aplos btā p̄dicatōe cōpleta ē: cōpetenter eius laudib⁹ ornaret'. Est eñ tot⁹ psalm⁹ sp̄ussancti laude plenissim⁹: et

RHE p varias allusiones preconia ei⁹ maiestatꝫ explués. Hoc est qḋ oratores dicũt: demõstratiuũ gen⁹: qñ p hmõi descriptiõem ostdiẗ aliqs atqꝫ cogñsciẗ. Sz qd de illo a qq̃ꝫ cõgrue poterat dici: nisi qḋ de se ipse digẗ

Um Diuisio psalmi. (cessan-
c
btũs dauid cogñsceret toti⁹ mundi termios ad fidẽ catholicã p ꝓphetas ⁊ aplos spũsscti munere pducẽdos: sic
2.Pe.j petr⁹ apls dic: Nõ eñ volũtate hũana allata est aliqñ ꝓphetia: ꝫ spũsctõ coacti: locuti sunt scti dei hoies. Primo ordine alloqtur vniũsitatẽ: vt sacrificia ei deuota mẽte psoluãt. Scdo: septifaria narratõe: per varias allusiones eiusdẽ spũssancti: sb magno pconio ꝟtutes enũerat: qḋ ad ipsum specialiter ptinere freqnti lectiõe declaratur. Sed vt vnã potẽtiam pris ⁊ filij ⁊ spiritussancti eẽ cogñsceres: tertio loco inhabitare dicit trinitatẽ in sctõ baptismate: ⁊ ꝟtutẽ ⁊ bñdictionẽ dare dñm q ex eo renat⁹ fuerit pplo christiano. Expositio.

Fferte dño filij dei: afferte
a
dño filios arietũ. Afferte dño gliaz ⁊ honorẽ. Cũ mltitudinẽ gentiũ sic pdictũ est: ad credulitatem recte fidei spũalit ꝓpha venturã esse respiceret: totiusqꝫ mũdi ꝯsociãda illis eẽt adunata ꝯfessio: dignũ fuit iã qsi credẽtez ppłm ꝯmonere: vt fidei sue affectũ p sacrificia deuota mõstraret. Inuitat eñ filios di id est: q p regnãtionis grãm facti sunt filij
Job.j. ei⁹: vt ait iohes euãgelista. Dedit eis potestatẽ filios dei fieri: his q credũt in nomie ei⁹. Sed licet omis trinitas vn⁹ sit de⁹: nec aliq est in maiestate ꝑius: aut i natura distãtia: diuersis tñ locis diciẗ qḋ ad psonas singulas ꝓbeẗ aptãdum. Hic aũt spm̃ sanctũ specialr dñm debemus accipe: quẽ istituit de tabnaculi pfectione laudare. Intẽde aũt: qḋ in pmis ñ dicẽdo qd afferãt: ipi se iubẽtur offerre: id est: corda sua sctã puritate lucẽtia: qḋ sup oĩe sacrificiũ dño p baẗ acceptum. Seqtur. Afferte dño filios arietũ. Arietes: apli accipiẽdi sunt: q tãqꝫ duces gregũ: i caulas dñi pduxerũt ppłm christianũ. Filios aũt arietũ offerẽdos dic: qs apli recta pdicatiõe genuerũt: nõ q puo dogmate ꝓbanẗ eẽ nei. Arietes aũt bñ sũt aplis ꝯpati: qm aĩalia ipa plurimũ frõte valẽt: ⁊ obiecta sp impingẽdo deijciũt: qḋ pdicando fecisse ꝯstat aplos: q diuersas supstitiones ⁊ idola firmissima celesti
ET ꝟbi quadã fronte ruperũt. Aries eñ dict⁹ est: qsi a frõte ruẽs. Addidit: Afferte dño gliam ⁊ honorẽ. Hic specialiẗ cõmonemur vt nullã spũssanct⁹ patiaẗ iniuriam. Nam q cũ minorẽ pre vł filio dic: gliam illi nõ p baẗ afferre. Illi eñ gliosũ ẽ: audire quia minor ẽ. Offerim⁹ ḡ dño dõ nrõ: id est: spirituisctõ gliam purã: plenã: verã: cũ euz ⁊ consubalem pri ac filio dicim⁹: ⁊ coeternũ atqꝫ oipotẽtem sine aliq sepatione pdicamus. Sic omẽs hereses p diuersa loca scripture diuie: spũsscti pdicatione destructe sunt. Afferte dño gliam noi ei⁹: ad- Al.[illegible]
orate dñm in atrio scto ei⁹. Sup dixit: ipi afferte gliam: mõ dic noi ei⁹. Affert igiẗ noi sanctuspũs gliaz: q eũ facit lati⁹ inotescere qñ incredulor corda ꝯuertit: nomẽqꝫ illi⁹ dilatat p mltitudinẽ plebis turbasqꝫ pplor: qḋ magł ad docentium videẗ ptinere cautelã. Sed nec illud iudices ociosum: qḋ afferte: qrto repetit. Hec figura
S.[illegible] diciẗ Epimone: latine: repetitio crebra sermonis: q multa colligit vni⁹ ꝟbi iteratiõe decursa. Seqtur. Adorate dñm in aula sãcta ei⁹: id est: colligite eum in ꝯscia vra mũdissima. Ipa ẽ eñ aula regalꝫ ⁊ hitatio spi-
j.Co[illegible] ritussancti: sic dic aplus. Quia tẽpluz dei estis: ⁊ spũs dei habitat in vobis. Uox dñi sup aqs: deus maiestatis intonuit: dñs sup aquas multas. Uenit ad ordinẽ scdm: in q p figuraz Epimone: quã supius dixim⁹: freqnter p capita ꝟsuũ vnum repetẽs ꝟbuz: pconia spũssancti septenaria ꝟtute ꝯcelebrat: qḋ suis locꝫ iuuante dño conabor exponere. Primus iste eiusdẽ rei ꝟsus ẽ: Uox dñi sup aqs: id est: spũs sapiẽtie. Ipe eñ legez ꝯdidit: q
Deu[illegible] credẽtiũ turba regereẗ. Nã leguntẗ tabule testamẽti: digito dei scripte. Digitus autẽ dei specialiẗ intelligiẗ spũssanct⁹. Qḋ ꝟo dixit: sup aquas: populos significat: sicut
Psal[illegible] ⁊ alter psalm⁹ ait: Saluũ me fac dñe: qm̃ i-
trauerũt aque vsqꝫ ad aĩam meã. Et i apo
Apo[illegible] calipsi legiẗ: Ciuitas sedẽs sup aqs mltas. Quapropẗ istꝫ allusiõib⁹ h significari manifestũ ẽ: spm̃ sapiẽ legẽ populis ꝯdidisse: Seqtur. Deus maiestatꝫ itonuit. Hoc etiã

ptinet ad spiritũ sapiẽtię. Dicit enĩ qñ diẽ
iudicij pdicauit: cũ gehennę penas inesti-
mabili terrore pdixit: vt nõ tã loqui q̃ in-
tonare videret. Subiũxit etiam: Dñs sup
aq̃s multas: id est: sup ꝓplos gẽtiũ diuersa-
rũ: q̃s ꝓphetarũ atq̃ aploꝝ pdicatione lu-
crat⁹ est. Sic ⁊ in isto comate: ꝓplos signifi-
cauit: quos etiam intelligi supius maluit.
Uox dñi in virtute. Mirãda breui-
tas: tria verba q̃ magnã explevere sentẽti
am. Uocẽ dñi in virtute: spiritũ dicit intel
ligẽtię: qui aduersaria cũcta deijcit atq̃ ꝓ-
Hester.13 sternit: sicut legit: Et nõ est qui possit resi-
stere volũtati tuę. Merito ẽ vox dñi ĩ vtu
te esse dicit: cui nullis obstaculis obuiat.
Uox dñi in magnificẽtia. Hic spirit⁹
ꝯsilij redolet. Quia enĩ illo magnificẽtius
qui corde illuminato sentiri facit: vt appe-
tant bona ⁊ pessima q̃q̃ fugiãt: pstatq̃ vt
de impio pficiat pius: de captiuo liber: de
seruo fili⁹. Quod illis ꝓuenire nõ dubiũ
est: quos spiritussctũs potẽtia suę maiesta
tis inuisitat. Uox dñi cõfringẽtis
cedros: ⁊ cõfringet dñs cedros li-
bani. Hic spirit⁹ virtutis elucescit: qui cõ
fringit supbiã q̃ in se cõfidit: ⁊ hũilitatẽ eri
git q̃ de ei⁹ bonitate psumit. Cedros enĩ
supbiã debem⁹ accipe: q̃ se in altitudinem
eleuãs: pceras hui⁹ arboris sũmitates imi
tat: Maxie: qz ⁊ lignũ ipm nõ est vtile nisi
succisũ fuerit. Nullus enĩ in sua radice ma
nens ꝓficuos generat fruct⁹: sicut nec ela-
tio detestabilis q̃ pctm̃ intulit mũdo. Hãc
Iac.4. superbiã vox dñi refringet: dicẽdo: Deus
1.Pe.5. supbis resistit: hũilib⁹ aũt dat grãz. Repe
tit q̃z: Et ꝯfringet dñs cedros libani. Sed
q̃uis supioribus hęc silia videant: tñ vno
vbo addito: libani: nõ paruã vident idica
re distãtiã. Cedri enĩ q̃ alibi nascũt ñ oino
ꝓcere sũt: In libano aũt tales inueniunt:
vt oẽs altitudines arboꝝ superare videan
tur. Ergo mũdi isti⁹ nobiles ac reges: q̃ re-
liquos hoies tanq̃ hũilia fruteta despici-
unt: virt⁹ diuina ꝯfringit: qñ paupes ⁊ hũi
les eligit. Isti enĩ virtute supant: illi inter
diuitias suas: aut cogitatiõib⁹ gemũt; aut
turpi ambitione soluunt. Ponunt etiã ce-
dri ⁊ in bonã partẽ: sicut ĩ alio psalmo dic:
Psal.103 Cedri libani q̃s dñs plãtauit. Et cõmi
Al.cedros nuet eos tãquã vitulum libani: et

†dilectũ sicut filios vnicorniũ. Et h Al. dilectus quẽadmodum filius
q̃z versus: ad spiritũ virtutis ptinet. Uitu
los aũt libani: sacrificijs freqũter antiqui
tas offerebat: q̃ ꝓpter luxuriã dulciũ her-
barũ pingues erãt admodũ ⁊ decori. Eos
maluit mundanis sũmitatib⁹ cõparare: q̃
sic cõminuẽdę sunt tanq̃ illi qui sacrificijs
videbant offerri. Nã ⁊ ipsi sunt victima: dũ
cõuersi xp̃o dño nitidis mentib⁹ offerunt.
Sz ne sibi hoies durã legem quererent im
positã: etiã dilectũ filiũ dei dicit esse mori
turũ. De quo scriptũ est: Hic est fili⁹ meus Matth.3
dilect⁹: in quo mihi bene cõplacui. Propt
incarnationẽ enĩ fact⁹ est sicut fili⁹ vnicor-
nioꝝ: id est: iudeorũ: singularit se extollẽti-
um. Siue vnicornes appellati sũt iudei: q̃a
vnũ tñ vident accipe testamẽtũ. Sic ergo
christũ dicit carne morituꝝ: sicut ⁊ filios iu
deoꝝ: qui iestimabili pietate ꝯditionẽ no-
strã in morte suscepit: vt nobis de nobis i-
mortalitatẽ pstaret. Uox dñi interci
dentis flamã ignis. Spiritum sciẽtię
significat: q̃ omne ꝯsiliũ vel calorẽ ꝯtrariũ
intercidẽdo: id est: diuidẽdo dijudicat. Il-
le enĩ iudeoꝝ ignitos ⁊ flãmeos tumultus
sciẽtia suę maiestatis extinxit: vt qd scele-
rati fecerãt: velut ad solũ hoiez negandũ:
in humanã salutẽ ⁊ gloriã verteret. Uox
dñi cõcutiẽtis †solitudinẽ: ⁊ cõmo- Al. desertũ
uebit dñs desertũ cades. Hic spiritũ
pietatis ꝯmõstrat: q̃ fallaces cogitatiões
⁊ inepta hoim vota cõcutiẽs: ad veritatis
studiũ correctos attrahit. Et hñ errores eo
rũ solitudinẽ vocauit: qm̃ habitatorẽ ñ ha
bent deũ: nec ipsi in prauitatib⁹ suis diuti
us manere psũt: qñ eas aut lamẽtabili mor
te deserũt: aut fęlici ꝯuersiõe derelinquũt.
Sequit. Et ꝯmouebit dñs desertũ cades.
Hoc adhuc ad spiritũ ptinet pietatis. Sz
hunc locũ narratio libri exodi diligẽter ex-
ponit: referẽs cũ israelitic⁹ ꝓplus in cades
venisset nimiaq̃ siti loci ariditate labora-
ret: moysen iussu dñi pcussa petra subito il
lis aquarũ copiã cõtulisse: miroq̃ mõ fac-
ta est terra irrigua q̃ arida siccitate iacebat
squalida. Per hanc q̃ silitudinẽ dicit pec-
catoꝝ corda durissima in aq̃s sapiẽtię pos-
se dissolui: iterũq̃ illud exemplũ cades in
hũanis cordib⁹ esse faciẽdũ. Sepe enĩ de-
sertũ ponit: vbi ⁊ infideles populi ꝯuenire

Matth.3. noſcunt: ſicut in euangelio dicit: Uox clamantis in deſerto. Nō enī iohānes ꝑdicare poterat in deſerto: vbi null⁹ audiret: ſed deſertū appellati ſūt: q̄ adhuc necdū fidei dona ꝑceperāt. **Uox dn̄i ꝑparātis ceruos ⁊ reuelabit ꝯdenſa: ⁊ in templo eius oēs dicēt gloriā.** Septimū dicit: ſpiritū timoris dn̄i. Cerui enī ſunt timidi quidē: ſed venenoſa ſorbētes. Et merito illis ꝯparati ſūt: q̄ ⁊ diuinitatē timēt: ⁊ cōtraria queq; deuorāt: nec ab eis poſſūt decipi vel noceri: q̄ aduerſū eccleſiā dei ſcelita noſcunt altercatiōe reſiſtere. Cōſignatus eſt: vt ſupius diximꝰ ſpūs ſeptiformis: quē ⁊ ſupputatiōe facile colliges: ⁊ opatiōe cognoſces. Sed hūc ſpiritūſanctū: vnū atq; eundē debemꝰ accipe: cuius has q̄s diximus:

Eſa.11. testāte eſaia: ſeptē ꝯſtat eē virtutes: id eſt: ſpūs ſapiētię: ſpūs itellectꝰ: ſpūs cōſilij: ſpūs virtutis: ſpūs ſciētię: ſpūs pietatis: ſpūs timoris dn̄i: diſtribuēs vnicuiq; ꝓut vult. Nec moueat q̄ vbiq; vocē ſpūſſancti dicit eē ſermonē. Hoc enī verbū: vniuerſę trinitati cōſtat aptatū. Nā prīs legi-

Matth.3. mus vocē: cū dicit: Hic eſt filiꝰ meꝰ dilectꝰ

Act.9. in q̄ mihi cōplacui. Itē filij dicētis: Saule ſaule: q̄d me ꝑſequeris? Siſr̄ et in actibꝰ apl'oꝝ d̄ ſpūſancto legit: Segregate mihi

Act.13 paulū ⁊ barnabam in opus qd̄ vocaui eos. Sꝫ hanc cōionē verboꝝ ſanctiſſimꝰ auguſtinꝰ: ꝯtra arrianos ſcribēs: i vno libro vtili adunatiōe collegit: vt ęqualitatē ſubſtātię vel potētię indiuiduę trinitatꝭ: oīs prudens poſſit agnoſcē: q̄n ⁊ ipa verba ꝓbat eſſe cōmunia. Reuelauit etiā timor dn̄i cōdenſa: q̄n ignoratōe depoſita: ad intelligētiā diuinę legis deuoti ꝓpli ꝯuenerūt. Pro qua re in ecclīa eiꝰ oēs referūt gloriā: ꝓut vnuſq̄ſq; ꝑfati ſpūs ſeptiformis dona ſuſcipit. Glīa enī: ſic̄ dictū ſępe meminꝰ: laus eſt facta celebratōe multoꝝ. **Dn̄s diluuiū ihabitat: ⁊ ſedebit dn̄s rex in eternū. Dn̄s virtutē ꝓplo ſuo dabit: ⁊ benedicet ꝓplm̄ ſuū in pace.**

P

Al. inhabitare facit

Al. dn̄s

Al. ꝓplo ſuo

Decurſis virtutibꝰ ſpūs ſeptiformis: in tertio ordine ad trinitatis cōplexionē mirabili diſpoſitiōe ꝑuenit. Dicēdo enī in his duobus verſiculis: tertio dn̄s: oſtendit ſctām trinitatē diluuio: id eſt: aquis baptiſmatis

Matth.28 inhabitare: ſicut in euāgelio dictū eſt: Euntes baptizate oēs gentes in noīe prīs ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti. Sꝫ q̄ramꝰ Cur hic diluuiū ꝓ ſacris fontibꝰ poſitū eſt? Merito: q̄m illud qd̄ factū eſt ſub noe: baptiſmatis ſacri gerebat imaginē. Nam ſic̄ iſtud purgat aīas ſordibꝰ pctōꝝ: ita ⁊ illud diluuiū mūdi crimina ꝓbroſa deleuit. Merito ẽ ꝓ baptiſmate diluuiū poſitū eſt: ad cuiꝰ ſimilitudinē ꝯſtat effectū. Nā qd̄ tertio: dn̄s: repetit ſine diſtinctōe pſonaꝝ licet itelligi: Primo dictū de ſpūſancto: Dn̄s diluuiū inhabitat. Sequit. Et ſedebit dn̄s rex in ęternū: hoc aūt de filio recte intelligimꝰ. Dn̄s virtutē ꝓplo ſuo dabit: de prē ꝯpetēter aduertimꝰ. Pplo ſuo: ſignificat xp̄iāo: quē de ſacri baptiſmatis munere ꝯq̄ſiuit: Subiūxit etiā: Et bn̄dicet ꝓplm̄ ſuū in pace. Nō dixit bn̄dicēt: ſed bn̄dicet: q̄ vnꝰ eſt dn̄s deꝰ noſter.

Joh.14 In pace: ꝓpter illud euāgelij: Pacē meā do vobis: pacē meā relinq̄ vobis. Una eſt enī pax ⁊ prīs ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti. **Cōcluſio.**

Eminentimus q̄ ingenti tuba pſalmus iſte tonuerit: vt detrectatores ſpūſſancti nō poſſint ignorātię excuſatōe defendi. Nā potētia ipius ſeptiformi diſtributiōe laudata eſt: vt nihil ibi inferiꝰ: nihil cogſceres eſſe diuiſū: q̄ ſctē trinitatis vnitas in fine declarata eſt. Deſinat hereticoꝝ inſana ꝑfidia: vanas cōmouere calūnias: legant didymū: legāt beatū ambroſiū: ceteroſq; patres: qui de hac re ꝑfectiſſima diſputatione dixerūt. Afferant indiuiduę trinitati gloriā ⁊ honorē. Nec faciant in ęq̄litate diſtantiā: ſi perduci nō eligunt ad ruinam.

Explicit expoſitio in pſalmū. XXVIII

Incipit expoſitio in pſalmū. XXIX

Pſalmus cantici dedicationis domus dauid.

Salmi cantici cognita ſignificatio eſt: nunc ꝯſideremꝰ cur poſita ſit: domꝰ dedicationis. Domꝰ: ſignificat dn̄ici corpis templū. Dedicatio vero reſurrectionē euiſdē dn̄i xp̄i. Tunc enī corpꝰ eius in ęternā gloriā poteſtatēq; ꝑductum eſt: ſicut in euāgelio ipe dicit: Data eſt mihi omnis ptās in cęlo ⁊ in terra. Dedicare quippe dicimꝰ: cū nouitas domꝰ alicuiꝰ in vſum celeberrimū deputat. Domꝰ aūt dauid: ꝓpter ſemē eiꝰ eſt poſita: vn̄ ſaluator

Matth.

P

noster carnis traxit originē. Ista dom⁹ est: q̄ nūc apl'i forib⁹ labiorꝫ leta decātat: Exaltabo te dñe: q̄ fabricata ē nascēdo: ſ in scā resurrectōe cognoscit dedicata. Diuisio.

r Ex noster dñs xp̄s: p̄ma narratiōe post resurrectionez gloriosā: patri gratias agit: q꞉ eū de mūdi istī⁹ aduersitate liberauit: sanctis iubēs laudē dicere dño: qm̄ vniuersa in ei⁹ ptāte sunt posita. Scd̄a: se dicit a sua ꝯstātia nō mouēdū: insup addēs p̄conia diuinitatis: a viuis potius: nō a mortuis esse soluēda. Tertia: redit ad resurrectionē suā let⁹ ⁊ exultās: qm̄ carnis fragilitate deposita: in ęterna maiestatis suę glīa pseuerat: more suo p̄teritū dicēs qd̄ nouerat eē vēturū. Expositio.

e Xaltabo te dñe qm̄ suscepisti me: nec delectasti inimicos meos sup me. Dñs xp̄s pr̄i gratias agit: p dispēsationē q̄ resurrexit a mortuis. Nā exaltabo dicit: lati⁹ inotescere facio: qd̄ scā verbi incarnatiōe gloriosaqꝫ resurrectiōe cōpletū est. Quāti eñ añ hoc tēpus: dñm spūaliter cognoscere potuerūt: nisi ei⁹ aduētu veritas ꝓmissa claruisset? Sz nō ideo exaltare valuit nomē altissimi: qm̄ ab eodē ꝯstat assumpt⁹. Nā quēadmoduz potuisset: aut occulta dei ꝓdere: aut iudicia dei futura narrare: nisi v̄tute cęlesti q̄ p̄ualuit sua patrisqꝫ secreta reuelare? Sequitur nōnulla q̄stio: Nec delectasti inimicos meos sup me. Quō eñ nō sūt delectati ini-

Math.26 mici ei⁹: qñ eū colaphizātes dicebāt: Prophetiza nobis xp̄e: qs est qui te percussit? Et

Ibidē.27 iterū stātes añ crucē: dicebant: Vah q̄ destruit templū: ⁊ in triduo reędificat illud? Quēadmodū etiā nō sūt delectati: qñ sup vestimēta ei⁹ miserūt sortē? Sz hęc fugitiua inanisqꝫ leticia: in p̄enitudinē illis tristiciāqꝫ cōuersa est: dū eū post triduū viderūt resurgere: quē sperauerūt cōmunē interitū repisse. Delectasti vero posuit: p delectari

Sche fecisti. Quę figura dicitur Hypallage: quotiens aut genus: aut v̄bi declinatio commutatur. Sup me autem dixit: postq̄ de hoc mundo transiuit. Tunc enīz ⁊ inimici tristes effecti sūt: ⁊ deuoti gaudio magno floruerūt. Dñe deus me⁹ clamaui ad te: ⁊ sanasti me. Quēadmodū sanatus est qui nō legit̃ egrotasse? Sed occulte ille egrotabat: qñ vniuersū hoiem sua incarnatione suscepit: q̄ erat obnoxi⁹ ⁊ morbis ⁊ mortib⁹. Sed q꞉ in illo sanati sum⁹: sanatum se ipse ꝓfitet̃. Tūc eñ saluat⁹ est dñs xp̄s: qñ carnē fragilitatis nr̄ę resurgēdo in ęt̄nę vitę gaudia collocauit: ⁊ oēs salui facti sunt: q̄ in ip̄o fideliter crediderūt. Dñe

abstraxisti ab inferis aīaz meā: saluasti me a descēdentib⁹ in lacum. Al. eduxisti ab inferno

Quid dicim⁹ de illis q̄ dñm xp̄m aīam habuisse nō credūt? Ecce ipse totiēs clamat ad inferos se hūana lege pductū: exindeqꝫ aīam suā ptāte suę diuinitatis abstractaz. Et vide: q꞉ abstractā dicit: scz qm̄ claustris inferni diruptis ad cęlum vsqꝫ pducta est. Descēdētes v̄o in lacū sunt: q̄ in sęculi istī⁹ iniq̄tate versant̃. Et bñ dixit: descēdētib⁹: q̄si in ꝓfundū euntib⁹: q̄ p̄ssi pondere peccatorꝫ: altissima ꝓfunditate deuorant̃. Sz quō saluat⁹ est: quē ꝯstat occisum? Saluatus est vtiqꝫ a talib⁹: id est: ab eorꝫ cōione liberat⁹ est cū resurrexit a mortuis: ⁊ mors ei vltra nocere nō potuit. Psallite domino sancti ei⁹: ⁊ ꝯfitemini memorię scītitatis ei⁹. Post resurrectionē suā ꝯuenienter p̄cipit scīs psallere: vt resurgēte capite mēbra letarent̃: maxime cū spes eorū tali dispensatiōe firmata sit: qm̄ ⁊ ipsos ꝯstat in leticia resurgere: quos ꝯtigit ei⁹ p̄dicationi credidisse. Memorię sanctitatis ei⁹ dixit: q꞉ nr̄i memor esse dignat⁹ est: q̄ in vmbra mortis q̄si in densa pctōꝝ caligine versabamur. Nō eñ nos illi⁹ memores fuimus q̄ nos creauit: ſ ille nostri poti⁹ quos creauit: sicut ip̄e in euāgelio dicit: Nō vos Ioh.15

me elegistis: ſ ego elegi vos. Et iō ꝯfitēda ⁊ glorificāda est memoria scītatis ei⁹: q̄ humanū genus in recordationē suā deducēs: qd̄ nes saluare potuisset effecit. Qm̄ ira in indignatiōe ei⁹: ⁊ vita in voluntate ei⁹. Ad vesperū demorabitur fletus: ⁊ ad matutinū leticia. Partib⁹ suis intelligam⁹ hūc v̄sū: in q̄ malorꝝ retributiōez: iustorꝝ p̄mia: passiōis suę tristiciā: resurrectōis leta cōmemorat: eoqꝫ fit vt cū fuerint distincta: nesciāt ꝯfusionis iniuriā. Sz cū nr̄a ira (sicut legit̃) mortem opet̃: i p̄mo comate p tropologiā h̄ de dño dicit̃: q꞉ reuera indignatio illi⁹ mors est vtiqꝫ pctōris. Dignatio eñ est qñ nos demēt

suscipit:indignatio cũ nos irat⁹ abijcit:nõ
qꝛ ille irascit̃:sed de ei⁹ auersione mors eue
nit:q̃ de ira hũana ꝓcedit. Sequit̃. Et vi-
ta in voluntate ei⁹. Nihil põt dici p̃stanti⁹.
Nã sicuti in indignatiõe mors:ita in volũ
tate ei⁹ vita esse dinoscit̃:q̃ tñ nõ in meritis
Cos nostris sed in ipsius volũtate cõsistit. Hoc
argumentũ in topicis dicit̃ :ex contrario.
P Adiec: Ad vesperũ demorabit̃ flet⁹. Vespe
rũ dicim⁹:cũ pacto die sol occidit: ꝛ noctis
tenebrę cõsequunt̃. Qḋ accidisse ꝯstat ec-
clesię:qñ christus dñs noster est ꝑemptus.
Tũc enĩ vere demorat⁹ est fletus: dũ ꝑ tri-
duũ fideliũ turba ꝯgemuit:ꝛ mũdi ipsius
natura ꝯcussa ẽ: vt ꝛ ipe orbis cũ hũano ge
P nere dñi lugere videret̃ exitũ. Matutinũ
vero dicim⁹:qñ discedẽtib⁹ tenebris crepu
sculũ cepit eluceẽ. Quo tpe resurrectio dñi
euãgelio teste vulgata est. De q̃ pte:beatis
creuisse cõstat sine dubitatiõe leticiã. Sic
in vno versu tantarũ rerũ ingens explicata
ꝑfectio ẽ. Ego aũt dixi in mea abũ
dãtia:nõ mouebor in eternũ. Post-
q̃ȝ de resurrectione sua grãs egit: ꝛ sanctis
psalmodiã salutariter imperauit:scḋa nar
ratione redit ad passiõis suę gloriosissimã
causam:ꝛ q̃ illo tpe secũ cogitauerit:pi⁹ do
ctor edicit. Nũc videam⁹ q̃ sit ista abũdan
tia:ꝑ quã se nullaten⁹ mouendũ esse ꝓfite-
tur. Abũdãtia erat filio sp̃ virginis marię:
Joh.j quod verbũ caro factuȝ est:ꝛ habitauit in
nobis. Quid enĩ illa gratia copiosi⁹:q̃ ha-
bere meruit plenitudinẽ deitatis? Sic dic
Col.2. apl̃us: In quo habitauit oĩs plenitudo di
uinitatis corꝑaliter:id est: verissime substã
tialit̃ atq̃ ꝑfecte. Jure ẽ dicebat in eternũ
se moueri nõ posse: cui sua maiestas ꝯfidẽ
tię dona p̃stabat. Dñe in voluntate
tua p̃stitisti decori meo virtutem.
Auertisti faciẽ tuaȝ a me: ꝛ fact⁹
sum cõturbatus. In hoc v̾su euidẽter
exponit: vñ illa fuerit abũdantia:q̃ nõ po-
tuit cõmoueri. Virtuteȝ q̃ppe de se hũana
natura habuisse nõ dicit:ſ desuꝑ sibi asse-
rit cõtributã. Naȝ decorẽ ipius ꝓbat illud
Ps.44 exemplũ: Speciosus forma p̃ filijs hoim.
Sȝ ista ĩmaculata ꝛ sole clarior hũanitatis
pulchritudo copulata v̾bo virtutẽ accepit
q̃ miracula magna faciebat: sicut in euãge
Joh.5 lio ipe testat̃ dicẽs: Sic pr̃ habet vitã in se-

metipo:sic dedit ꝛ filio habere vitam in se-
metipo. Seq̄t̃ ꝓbatio snię supioris. Auer-
tisti faciẽ tuã a me:ꝛ fact⁹ sum ꝯturbatus.
Ac si diceret: Tu mihi dedisti scḋm carneȝ
q̃ habeo vt te auerso fuerim ꝯturbat⁹. Hec
aũt dicẽs perniciosas hoim elatiões inter-
cipit. Naȝ quẽadmodũ pctõr de se audeat
p̃sumere:cũ imaculata sctitas virtutẽ sibi
ac decorẽ a dño p̃stitũ fateat̃? Hoc argumẽ Tu
tũ in topicis dicit̃:a cõsequẽtib⁹. Nã cum
auertit faciẽ suã diuinitas:ꝯsequens erat:
vt carnis turbaret̃ ĩfirmitas. Ad te do
mine clamabo:ꝛ ad deũ meũ deꝑ-
cabor. Quod mõ dicit dñe:mõ deũ:vna
sentẽtia est. Nã hoc ẽ ad dñm clamare: qḋ
deũ fuisse deꝑcatũ. Que vtilitas in
sanguine meo:dũ descẽdo in cor-
ruptionẽ? Nũquid ꝯfitebit̃ tibi
puluis:aut annũciabit veritatẽ tu-
am? Immaculata v̾bi incarnatio: ceptis
p̃cib⁹ ꝑseuerat. Ab ipa enĩ pte dr̃: Si descẽ
dero i corruptionẽ:id est:ad putrefactiõeȝ:
cui lege gnãli cũcta caro subiecta ẽ: qualis
erit spes fideliũ:q̃ me sb̃ triduana celerita-
te resurgere crediderũt? Petit ẽ nõ vt non
moriat̃:ſ ne caro ipius corruptiõe resoluta
nullũ signũ ꝓmissę maiestatis ostẽdat: ꝓ-
pter illud qḋ alibi dicit: Nõ dabis sctm̃ tu Ps
um videre corruptioneȝ: ꝛ incipiat nõ esse
vtilitas mũdi in salutifero sanguine dñicę
passiõis. Cõfessio v̾o hic:laudẽ significat:
quã vtiq̃ offerre nõ p̃nt:qui in puluerẽ cõi
morte soluũt̃. Sequit̃. Aut annũciabit ve-
ritatẽ tuã. Illã videlicet quã p⁹ resurrecti-
onẽ discipulis dixit: Ite p̃dicate h̃ euange Mar
liũ omni creaturę. Et q̃ crediderit ꝛ bapti-
zat⁹ fuerit salu⁹ erit:qui aũt nõ crediderit:
ꝯdẽnabit̃. Audiuit dñs ꝛ misert⁹
est mei:dñs fact⁹ est adiutor me⁹.
Venit ad tertiã narrationẽ: in q̃ iã de sua
resurrectiõe gaudẽs:eternę btitudinis gra
tificatiõe mulcet̃. Sȝ quẽadmodũ fact⁹ sit
adiutor:ipe ꝯsequẽter exponit:ꝛ iõ nr̃a ver
ba nõ debẽt adijci:vt cursus ipe dictorũ ꝓ-
pria magis expositiõe declaret̃. Hoc schema
dicit̃ Ephexegesis:latine explanatio: vbi
p̃ora dicta verbis subsequẽtib⁹ exponunt̃.
Cõuertisti planctũ meũ in gaudi
um mihi:conscidisti saccũ meũ ꝛ cir
cinxisti me leticia. Planct⁹ ad mortẽ ꝑ-

tinet: gaudiū ad resurrectōez: qđ iā vtrūq̃
cōstat ipletū. Sacc⁹ vero est textexma gros-
p sissima atq̃ aspera: in hūanos vsus labo-
resq̃ deputata: qui carni hūane ɔgruenter
aptat. Cōscissus est ḡ sacc⁹: id est: corp⁹ ip-
sius: cū p nobis ipse mori dignat⁹ est. Añ
ci⁹ q̃ppe exitiū: mors nos tortuosis ligami-
nib⁹ ambiebat: ⁊ velut aliqđ frumentū in
solubili carcere tenebat inclusos. Sz vt in-
telligas saccū p tristicia mortis fuisse posi-
tū: cōtra hūc dicit de resurrectōe: Pcīcinxi-
sti me leticia. Perpēde verbum: p̄cinxisti:
Cingulū significat qđ ad iudicis ptinet di
gnitatē. Nā cuncta ptās in ipso vocabulo
noscit̄ ɔstituta. Sic em̄ cinctū dicim⁹ iudi-
cē: qñ ei⁹ fasces honoresq̃ declaram⁹. Et vi
de: q2 nō dicit: cīxisti: s̄ p̄cinxisti: id est: su
pra oēs ptātes ⁊ virtutes eleuasti: ppter il
Phil. 2. lud apl̄i: Et dedit ei nomen: qđ est sup om
ne nomē. **Ut cātet tibi gloria mea:**
⁊ non cōpungar: dñe de⁹ meus in
eternū cōfitebo2 tibi. De sup̄iorib⁹ pē
det iste versiculus. Ideo em̄ p̄cinctū se di-
xit esse leticia: vt hūanitas cātaret deitati:
q̃ est ei⁹ gloria. Cātare aūt dixim⁹ ad mētl
leticiā pprie ptinere. Gl̄ia vero xp̄i: patris
Matth. 3 maiestas est: a q̄ audiuit: Hic est fili⁹ meus
dilect⁹: in q̄ mihi bñ placui. Et q2 semel p
mūdi salute cōpunct⁹: id est: crucifix⁹ est:
nulli se vlteri⁹ subiacere memorat passiōi:
q̃ppe q̄ carnis fragilitate deposita: in maie-
Ro. 6. statis sue gl̄ia pseuerat: sicī dicit apl̄s. Chri
stus surgēs a mortuis iā nō morit̄: mors ei
vltra nō dñabit̄. Sed ne p̄dictā cātilenam
putares existere tpalez: in eternū se ɔfiteri
ET dicit. Cōfitebo2 aūt hic accipiēdū est: a pte
mēbro2: quasi ɔfabo2: id est: cū scīs eter-
na te voce laudabo. Qđ absolute creditur
esse vēturū: cū illa ciuitas hier̄lm fuerit de-
dicata: qñ iustis oibus indeficiēs pmittit̄
psalmodia. Sic em̄ frequēter pmittit se fa
cere xp̄s: qđ factur⁹ est pplus vtiq̃ christia-
Ps. 34 nus: sicut est ⁊ illud: Cōfitebo2 tibi dñe in
ecclesia magna: in pplo graui laudabo te.
Uariis quidē psalm⁹: **Cōclusio.**
p sed celesti doctrine vbertate reple-
tus est: habēs in versib⁹ grām bre-
uitatis: ⁊ in sensib⁹ extēsas oīno latitudi-
nes. Hic em̄ sancte resurrectiōis gr̄a dicit̄:
hic passio dñi gl̄iosa memorat̄: vt nulla tri-
bulatio passiōis terreat: q̄s resurrectionis
spes magna letificat. Et intuere ppter gra
tiam nouitatis hic ordinē fuisse cōuersum:
vt inciperet a resurrectione: quā post passi
onē dñi ɔstat euenisse.

Explicit expositio in psalmū. XXIX
Incipit expositio in psalmū. XXX

In finem psalmus dauid.

Erba q̄ titulus ɔtinet: ad dominū
v xp̄m frequēter dixim⁹ esse referen-
da: cui tot⁹ hic psalm⁹ aptādus ē:
qñ eius passionē resurrectionēq̃ decātat.
Loqui em̄ ex nr̄a hūilitate dignat⁹ est: qui
etiā sustinuit hūani corpis passionē: p sua
nos eloquia bonus magister erudiēs: vt ⁊
nos imitātes rerū celestiū disciplinā hūi-
les ac deuoti nostri capitis dicta sequere-
mur. Intuendū est vero psalmū hūc quar-
tū eē eo2: q̄ de passione ⁊ resurrectiōe dñi-
ca breuiter faciūt mentionē. **Diuisio.**
Ex vniuersū psalmū: verba sūt dñi
p saluatoris. Primo ingressu p̄catur
patrē: vt de malis iminentib⁹ libe
ret̄: ac deinde exauditū se indubitāter exul
tat. Scdo: redit ad passionē suā: actūq̃ rei
p allusiones varias: mirabili narratiōe de-
scribit. Tertio: gnāliter agit gratias p se ⁊
pplo fideli: qñ vniuersali eccl̄ie misc̄die sue
dona largit⁹ est: cōmonens etiā scōs vt in
caritate dñi pseuerēt: qui ⁊ bono2 p̄mia ⁊
malo2 retributiōes supius audierūt.
N te dñe spera- **Expositio.**
i **ui nō cōfundar in eternū: in**
tua iusticia libera me† ⁊ eri- Al. nō hz
pe me. Perscrutādū est: queādmodū fre-
quēter silia dicta suaui varietate repetāt̄.
Orat xp̄s patrē ex natura hūanitatl assū-
pte: ne de sua spe deiect⁹ hūane insultatio
nis patiat̄ opprobria: addēs: In et̄nū: vbi
ei⁹ cōtēplatio fixa: ⁊ incōmutabilis pma-
nebat. In tua iusticia: id est: q̄ ɔsueuisti sb-
uenire rogātibus: q̄ firmissime d̄ tua maie-
state ɔfidūt. Libera: ad picula hui⁹ mundi
ptinet amouenda. Eripe: ad celeritatē re-
spicit auxilij: ne illa resurrectio mūdo salu-
berrima tardaret̄. Eripe: aūt cōstat a rapi- ET
endo ɔpositū. Quapropter merito implo-
rauit iusticiā dñi: q̄ se nouerat p iniq̄s pas-
surū. O vere mirāda ⁊ diuina cōmutatio:
Accepit necē: reddidit salutē. Pertulit in-

iurias: tribuit honores: dolorē sūpsit: ptu-
lit sospitatē: τ solus τ sūme pi⁹ qui dulcia
ꝯstituit cū amara suscepit. Inclina ad
Al.eruas me aurē tuā: accelera vt† eripias me
Esto mihi in deū ꝓtectorē. Incli-
na dixit aurē tuā: ꝓpter mēbrorū suorū hu
militatē: vt qm̄ ꝑ naturā suā humana cōdi
tio ad diuinitatē nō poterat attingere: ad eā
diuinitas inclinata descēderet: qd̄ oīpotē-
tis verbi īcarnatione ꝓuenit. Uñ merito
petebaꝛ: qd̄ adhuc minime ꝓbabaꝛ effectū.
Seqꝛ. Accelera vt eripias me. Id est: festi-
na resurrectiōez dare celerrimam: nō illam
morosā quam gnālitas adhuc noscit̄ susti-
nere. Hec autē frequentia petitiōis docet
nos ab oratione nō debere suspēdi: etiam
cū nobis credim⁹ aliqua posse ꝯcedi. Petit
ꝙ̄ vt ab hui⁹ seculi īportunis insidijs diui-
na virtute ꝓtegaꝛ: ne pateat inimici derelī
cta simplicitas: sicut scriptū est ī esaia pro-
Esa.53 pheta: Sicut agn⁹ corā tondēte se sine vo
ce: sic nō aperuit os suū. Et in domū re
fugij vt saluū me facias. Dom⁹ est re-
fugij: gloriosa resurrectio: postꝙ̄ iaꝫ nulla
ībecillitate ꝯcutitur: sed īcorruptibili maie
state ꝑfruitur. Nam tūc salu⁹ fuit: cū mors
ei vltra ꝓualere nō potuit. Ita qd̄ timet ex
nobis: qd̄ ꝯfidit ꝓprię diuinitatis est. Do
mū ꝙ̄ refugij: ad ecclesiā catholicam dicūt
aliq̄ ꝑtinere: vbi a parte membroꝝ petit se
saluū fieri: q̄niaꝫ in ipsa reuera omīs xp̄ia-
nus salu⁹ efficiꝛ: sicut ī arca noe crescēte di-
luuio: soli salui facti sunt q̄ feliciter intra-
re meruerūt. Quoniā† firmamentū
Al.fortitudo mea meū τ refugiū meū es tu: τ propt̄
Al.deduces me nomen tuū† dux mihi eris τ enutri-
es me. Firmamētū ꝑtinet ad tolerāda q̄
pass⁹ est: refugiū ad finē maloꝝ: quādo isti
us seculi iniq̄tates gloriosę mortis fine supa
uit. Seq̄tur. Et propt̄ nomē tuū dux mihi
eris. Propt̄ nomē suū dn̄s dux erat hūani
tati: qm̄ illō latius ꝑ vniuersas gētes fecit
agnosci saluberria ꝓdicatione vulgata. Si
ue h̄ a mēbris accipiēdum: sicut supra iam
dictū est. Dux em̄ noster veraciter diciꝛ: q̄
illū sequimur: τ ꝓdicationis ei⁹ vestigia nō
vitam⁹. Addidit etiā enutritū se quousqꝫ
ad ꝑfectionē catholica eccl̄ia ipsi⁹ munere
Al.hoc ꝑueniret. Educes me de laq̄o† isto
Al.abscō derūt que† occultauerunt mihi: qm̄ tu es

ꝓtector meus† dn̄e. Occultat⁹ est quidē Al.[illegible]
ab inimicis laque⁹: sed nō q̄ xp̄o esset occul
tus: nec in mortē decept⁹ incidit: sed sciēs
eā ꝓ nostra liberatione suscepit. Ergo laq̄-
um occultauerūt iudei christo: q: tantū ho
minē credētes: occultis eū ꝑdere machina-
banꝛ insidijs. Unde se dicit educendū: id
est: resurrectōis bn̄ficio ad sup̄na velociter
eleuandū. Sed oīa cōsilia iudeorū dicit eē
frustrāda: q: dn̄o ꝓtegēte nulla p̄t aduersi
tas ꝓualere. In manus tuas cōmē
do spiritū meū: redemisti me domi
ne deus veritatis. Cōsiderem⁹ cur hic
sermones ipsi sint positi: quos euāgelij te-
xtus eloquiꝛ. Nā τ ibi sic ait: In man⁹ tu- Luc.23
as cōmendo spiritū meū: τ inclinato capi-
te reddidit spiritū: scꝫ vt τ hic eū cognosce-
res fuisse locutū: qui post tot sęcula eadeꝫ
erat in cruce positus verba dictur⁹. In ma
nus tuas: in v̄itate tua: qua benigna τ iu-
sta semꝑ opans. Cōmendat itaqꝫ patri in-
estimabilē thesaurū: animā videlicet illaꝫ
quę volūtates ipsius pura intētione facie-
bat. Dignum ergo fuit: vt tāto susceptori
talis cōmendareꝛ sp̄us. Redemptū se de-
inde esse testificās. Sed videam⁹ quo pre-
cio? Illo scꝫ quo ap̄lus dic̄: Semetip̄m exi Phil.2
naniuit formam serui accipiēs. Uides ꝙ̄
magnū p̄ciū fuit: vt maiestatē suā vsqꝫ ad
carnē hoīs inclinaret: seqꝫ exinaniuit vt cę
lestib⁹ hūana copularet. Sed vt istū dn̄m
euidēter aduerteres: addidit quis esset: id
est deus veritatis. Illorū em̄ specialiter de
us est: qui veritatē diligunt: nec in aliqua
falsitate misceńꝛ. Odisti† omnes ob Al.nōb
seruātes vanitatē: supuacue. Ego
aūt in domino† sperabo. Illa reddū- Al.spem
tur semꝑ odiosa: quę ꝓbanꝛ esse cōtraria.
Iuste ergo veritas oderat vanitatē: q: va
nitas in falsitate versaꝛ. Cui rei ipse tribu-
it expositionē: dicens: Supuacue: q̄ nō so-
lum vacua: sed etiā supuacua dicta est me-
rito: q̄ fructuosam intelligentiā tollēs ali
enat a dn̄o. Et quādo p̄us dixit: dn̄m odis
se vanitatē: id est: sęculi isti⁹ desideria trāsi-
tura: nunc se dicit amare verissima. Quę
sūt ista verissima? Sperabo in dn̄o: vbi ni-
hil vanū: nihil supuacuū est: sed totū fixuꝫ
atqꝫ integꝝ ꝑseuerat. Uerū istā rē quę cau
sa cōsequitur? Exultabo τ letabor in

Al. Oī tua miscdia. †Quia respexisti hu-
militatē meā. In hoc ⁊ supiore versu: ite
rū cathegoric⁹ syllogism⁹ enascit: cui⁹ defi-
nitionē ptesq̧ in pmo psalmo iam dixim⁹:
qui etiā hoc loco suā ratione colligit: id est:
Ego in dn̄o speraui. Ois sperās in dn̄o ex
Syl ultabit ⁊ letabit in miscdia ei⁹. Ego igit ex
ultabo ⁊ letabor in miscdia ei⁹. Pulchrum
plane dicēdi genus in breuitate cōplecti:
qd nulla possit aduūsitate dirūpi. Nūc psal
P̄ mi verba tractem⁹. Exultare: est cū magni
animi alacritate gaudere. Letari: ē tēpata
mētis affectiōe mulceri. Sed psideremus:
qtiēs cōmonemur: in hūanis virib⁹ mime
cōfidendū. Nā queadmodū vt supra dic-
tū est: quisq̧ de se debeat psumere: vn̄ san-
cta incarnatio legit abstinere. Quapropt
execrāda est pelagiane prauitatis intētio:
dū illa tēptat psumere q̄ cognoscere debu
it spiritūscm̄ totiens an̄ dānasse. Intēda-
mus etiā qui dicit humilitatē suā fuisse re-
spectā: ille videlicet q̄ celū terrāq̧ ⁊ creauit
⁊ cōtinet: cui ptātes supne seruiūt. Sed iō
erat in altissimo hūilitas: qr illi ⁊ humani-
tas veraciter adherebat ab ip̄a cōceptiōe
Al. saluasti pfecte. Ait namq̧: †Saluam fecisti de
Al. manib⁹ necessitatib⁹ animā meā. Nec cō-
Al. mei clusisti me in †man⁹ inimici†. Necessi-
ET tas dicit: ab eo qd in nece sit posita: id est:
in mortis angustijs pstituta. Nā qn̄ pctō-
rū laqueis inodamur: nec ab eis possum⁹
nr̄a virtute solui: necessitas appellat. Ergo
tunc de necessitatib⁹ liberata est aīa dn̄i sal
uatoris: cū a pctis reddita est modis oīb⁹
aliena. Sequit. Nec cōclusisti me in man⁹
inimici. Ip̄a erat necessitas quā supius di
xit: si ptāti diabolice delictis tradet obno-
xius. Cōclusi sūt eni quasi carcere penali:
qui illi⁹ seuissimi manib⁹ ambiunt. Nec cō
clusisti q̄ dicit: qr liber effect⁹ est a ptāte di-
Job.14 aboli: sicut ip̄e in euāgelio ait: Ecce veniet
pnceps mundi hui⁹: ⁊ in me nō ieniet qc-
q̄. Statuisti i loco spacioso pedes
meos. Miserere mei dn̄e quoni
am tribulor. Post liberatiōis sue decur
sam exultationē: ad secundū venit ingres-
sū: vbi de passiōe sua multa dictur⁹ ē: vt eā
frequenti memoria pxssimus cōmoneret:
quā p omniū salute suscepit. Statuisti di-
cit: hoc est: firmasti: qr lapsū sustinere non
poterat: qui mūdi vitia nō habebat. In lo
co spacioso: id est: libero: ⁊ a ptāte diaboli
semp excepto. Ipse eni liber locus est: quē
hostis ille nō insidet. Ip̄e spaciosus: quez
ille nō occupat. Et intende: qr nō dixit: in
via: sed in loco spacioso: id est: in patria vir
tutū: in regione beatoꝝ. Uia eni legit an-
gusta iustoꝝ. Pedes aūt suos dicit virtu-
tes morales: p quas hunc mūdū fixis gres
sib⁹ ambulauit: quib⁹ diaboli aduersitas
impedire nō potuit. Sed q̄uis mūdū icul-
pabiliter ambularet: necessariū fuit vt ei⁹
infirmitatib⁹ diuina grā subueniret: ne im
becilla caro a celestis propositi integritate
discederet. Ideo sequit. Miserere mei dn̄e
qm̄ tribulor. Lege eni hūani corpis tribu-
latiōi sue postulat subueniri: sicut ⁊ in euā-
gelio dicit: Tristis est aīa mea vsq̧ ad mor Math.26
tē. ⁊ bis siliā. Siue pedes suos: aplos dic:
q̄ in loco spacioso: id est: p vniuersalē eccle-
siam certissima stabilitate fidei cōstiterūt.
Cōturbat⁹ est in ira oculus meus:
aīa mea ⁊ vēter meus. Per hos qttu-
or versus figura Dyatyposis ē: q̄ latine ex- Sche
pssio dicit: vbi rebus psonisue subiectis ⁊
forme ipse ⁊ habitus exprimunt. Incipit
eni describere q̄lis fuerit periculi magnitu
do. Ac si diceret: Cōfusus est anim⁹ meus:
cū me insequētiū furor appeteret. Irā siqui
dē posuit: inimicoꝝ idignationē. Oculus
aūt: intellectū significat: quē semp pturba-
mus atq̧ cōfundim⁹ qn̄ iminentia picula
formidam⁹. Uenter vo noster: alu⁹ est: in
quo edulia deglutita recōdimus. Qui ap-
te memorie cōparat: qr sicut ille trāsmissas
escas recipit: sic ⁊ memorie sin⁹ noticias re-
rū cōpetenter assumit. Cōturbatū ergo di-
cit vētrē: id est: memoriā suā: vbi habebat
reposita q̄ illi dn̄s de sua clarificatiōe pmi
serat. Sed cū videret caro sibi iminere pe-
ricula: cōsequēs fuit eā trepidatiōe turba-
ri. Et nota qr se cōturbatū frequēter dicit:
desperasse nusq̧. Qd ideo ab ipso dictū ē:
vt nobis hāc imitādi formulā magister ce-
lestis ostēderet. Nā pturbatio hūanitatē fa-
miliariter petit: diuine aūt sanctitati despe-
ratio puenire nō potuit. Qm̄ defecit
in dolore vita mea: ⁊ āni mei in ge-
mitibus. Hinc est illa pturbatio carnisq̧
meus: qr in dolorib⁹ vita defecerat. Uer-

bũ aũt ipm: defecit: longas ⁊ grauissimas
P significat passiones. Deficere enĩ est: pau-
latim minus facere: ⁊ ad finem pdendo ali
quas valitudinis minutias puenire. Qđ
vitę humanę accidere posse manifestũ est:
quę ad terminũ mortis vsq₃ pducit. Supe
riora vero declarãs subiungit: Et anni mei
in gemitib⁹: qđ multitudinẽ significat vti-
q₃ dicẽ. Cõsidera quod dixit: in gemitib⁹:
q₂ nõ fuit leuis dolor vbi cõtinuus gemit⁹
insonabat. Siue hoc magis ad martyrũ p-
tinet passiones: qui in capite merito intel-
ligunt: quoniã ipi membra sunt christi. Et
cõsidera: q₂ nõ in vocibus: sed in gemitib⁹
posuit: vt deo fieret ampli⁹ notũ quod ho-
minib⁹ videbat occultũ. **Infirmata**
est in paupertate virtus mea: ⁊ os-
sa mea cõturbata sunt. Uirtus animi
infirmat in paupertate: quoniã omnib⁹ bo
nis indiget hũana fragilitas. Quid enĩ il-
la paupius: quę nihil idoneũ de se habere
cognoscit? Ossa vero fortitudo est: q̃ cõpa-
go corpis sustinet. Qđ vtrũq₃ pulchre posi
tũ est: ad exprimendã imbecillitatẽ hũanę
substantię: q₂ neq₃ in animi robore: neq₃ in
carnis spe vlla debet esse p̃sumptio: sicut
Hiere.17 ppheta dicit: Maledict⁹ qui cõfidit in ho
mine: ⁊ ponit spez carnẽ brachiũ sui: ⁊ a do-
mino recedit cor ei⁹. **Sup omnes in**
imicos meos fact⁹ sum opprobri-
Al.nõ hz **um: †⁊ vicinis meis †nimiũ: ⁊ timor**
Al.valde **notis meis.** Nõ vacat quod: sup omnes
⁊ nõ iter omnes ait. Sup omnes inimicos
meos: p modũ exaggeratiuũ dicit: qm̃ dũ
essent illi vere opprobriũ: christ⁹ dñs inno-
cens atq₃ imaculatus inter eos habebatur
opprobriũ: qui se nefario scelere polluebãt.
Sequit. Factus sum opprobriũ: nõ q₂ ego
vere opprobriũ fui: sed quoniã ab illis pu-
tabar esse qđ nõ erã: qui decepti vanis per
suasionib⁹ errauerũt. Contra pbum: dici-
mus improbũ: id est: inhonestũ atq₃ inde-
corũ. Opprobriũ aũt: significat valde abo-
miabile faciñ⁹: qđ dño saluatori iter iniq̃s
iudęos euenisse manifestũ est: cũ dicerent:
Job.9 Hic homo a deo nõ est q̃ sabbatũ nõ custo-
dit. Et alibi: Samaritanus es: ⁊ dęmoniũ
Ibidẽ.8 habes. Uicinos aũt illos dic: q̃ ei vicinita-
te fidei propinq̃bant: qui adhuc nõ credi-
derãt sed credere disponebãt: s₃ videtes eũ
in cruce pepẽdisse: a credulitatis vicinitate
remoti sunt: dũ pati videbãt quẽ adorãdũ
esse putauerãt: ignari cuz fideliť p̃dicta ne-
cessario cernerẽt cõsecuta: tũc magis a fir-
ma credulitate suspẽsi sunt. Et nota qđ pri
us dixit: inimicos: deinde: vicinos: nũc ac-
cedẽdo puenit ad notos. Notos aũt aplos
significat: q̃ passiõe ipius oĩno turbati sũt.
De quib⁹ scriptũ est: Percutiã pastorẽ ⁊ di Zach.
spgent oues gregis. Sic figura Dyatypo- Sc
sis: p hos quattuor ꝟsus: sicut diximus: decẽ
ter impleta est. **Qui videbãt me fo-** Al.fug
ras †fugiebãt a me: †excidi tanq₃ mor- Al.ob
tu⁹ a corde. Et in isto alteroq₃ ꝟsu q̃ se- dat⁹ in
quit Figura est Metriasmos: q̃ latie dicit Sc
mediocritas: quotiẽs rẽ magnã mediocri
relatione pferim⁹. Dicit enĩ ⁊ nũc: Qui vi-
debãt me foras fugiebant a me: scz q̃ min⁹
scripturis credẽtes: dũ eum viderunt in cruce
positũ: foras a deitate ipsi⁹ exierũt: speran
tes spez suã morte ipius fuisse finitã. Siue
hereticos significat: q̃ audiẽtes in ecclesia
scripturas diuinas videtesq₃ magnalia: fo
ras exeunt ad iniq̃s p̃dicatiões: fugientes
veritatez: in q̃ minime pseuerare patiunt.
Bñ aũt sequit: Excidi tanq₃ mortu⁹ a cor-
de. Nõ enĩ a fidelib⁹ mortu⁹ dicit: cui⁹ dei-
tas impassibilis veraciter estimat. Excidi
a corde: id est: a mẽte infideliũ: qđ solet ill
cõtingere q̃ defunctos hoĩes obruẽdo: cũ
corpe simul eorũ memoriaz recordationẽq₃
sepeliũt. **Fact⁹ sũ †sicut vas pditũ:** Al.tam
qm̃ audiui vitupatione multoruz Al.cir
†circũhabitãtiũ. Uas pditũ est: qđ fra- tiũ in
ctũ ad nullos vsus necessariũ sp abiicit: ita
⁊ iesus mortu⁹ quasi fractũ vas abiiciẽdus
putabat a perfidis. Quid enĩ dici poterat
mediocri⁹: q₃ vt illa maiestas oĩpotẽs te-
stis fragilib⁹ equaret? Sed hec sic a demẽ-
tibus putata ppende. Ceterũ in illo sp fuit
oĩpotentia singularis: ⁊ diuina plenitudo
mirabilis: sicut aplus dicit: In quo habi- Col.
tat oĩs plenitudo diuinitatis corpaliter: id
est: substãtialiť ⁊ manifeste. Diuinitas enĩ
esse nõ põt corpalis. Sequit. Qm̃ audiui
vitupationẽ multorũ circũhabitantiũ. Si
gnificat pfidos iudęos: qui synagogã cir-
cũhabitãt: nõ inhabitãt. Circũ enĩ a circui
tu: pctõres vult intelligi. De quib⁹ in alio
loco ait: In circuitu impii ambulãt. Meri Psal

to ꝗ tales circūhabitātes dicunt: q legē dei
nõ spiritualit: sed carnalit aduertere malu-
erūt. Sic p hec verba lucētia: tenebrosa fa-
cinora iudaica ꝑpū subtilit indicant. **In**
Al. conuenirēt **eo dū† ꝯgregarent† oēs sil aduersū**
Al. nõ hȝ **me: †vt acciperent aiaȝ meā ꝯsiliati**
Al. accipere **sunt. Ego aūt in te sꝑaui dñe.** Red
damꝰ ordinē verboꝝ: vt planiꝰ intelligant
sibi dicta coherētia. Dū sil oēs cõgregarēt
aduersum me: in eo ꝯsiliati sunt vt accipe-
rēt aiam meā. In eo cõsiliatā dicit partem
maximā iudeoꝝ vt dñm neci traderēt: qm̄
omne scelus grauiꝰ est qḋ ꝯsilio geritꝰ pluri
moꝝ. Nā dicendo: oēs sil: nõ vult paucos
intelligi: vt sceleratā turbā illā vlnō debi-
ta sbsequat. Ut accipent aiaȝ meā: signifi
cat: vt adimerēt siue tollerēt. Mirabilis ⁊
scissimꝰ ordo dictoꝝ. Cū inimici circūhabi
tarēt synagogā: ⁊ spē suā haberēt in viribꝰ
suis: se dicit sperasse de dño: sciēs qꝛ ptās
coꝝ nulla erat: ⁊ insidijs talibꝰ semetiꝑos
magis interficere conabant. **Dixi tu es**
Al. sortes mee **deꝰ meꝰ: in manibꝰ tuis† tpa mea.**
Dñs christꝰ dicit: Tu es deꝰ meus: s a par
te scȝ hūanitatis assumpte: q̄ sicut ait infe-
rius: ⁊ tēpori subiacebat ⁊ morti. Nõ enim
quēadmodū inimici putabāt: coꝝ ꝑsecuti-
one vitā suā finiendā esse cõmemorat: s in
potestate poni dñi tēpora vite sue. Ipō em̄
creante viuimꝰ: ipō disponēte vegetamur:
eodē etiā iubente trāsimꝰ. Uñ necesse erat
vt spem fixā haberet in dño: qui vitā mor-
Al. nõ hȝ tēqȝ suā in eiꝰ esse ptāte notescebat. **†Li
bera me ⁊ eripe me de manu inimi
coꝝū meoꝝū: ⁊ a ꝑsequētibus me.**
Al. illustra **†Illumina faciē tuā sup seruū tu-
um.** Ipm̄ rogat q pōt aduersantiū vitam
cõfringere: hominūqȝ corda ꝓ sua mirabi-
li dispensatiōe cõuertē. Priꝰ em̄ dixit: Ini
micoꝝū: id est: iudeoꝝū: subiungit: et a per-
sequētibus me: hoc est: paganis vel a di-
uersis hereticis: qui ecclesiā dei fraudulen-
tis machinationibꝰ insequūtur. Sequit.
Illumina faciē tuam sup seruū tuū: id est:
fac videre: qꝛ sup me dignaris intendere:
vt sicut de moriente desperāt: ita de resur-
gente cõfidant. Nec offendaris: qḋ audis
a domino dici: seruū tuū. Omnia siquidē
verba talia humanitati sunt specialiter ap
Ps. 115 plicanda: sicut in alio loco dicit: Ego seruꝰ

tuus: ⁊ filius ancille tue. Ubi sunt qui du-
as naturas dicere nolunt in domino salua
tore: Nam quēadmodū aliter sibi cõueni-
re potest ista diuersitas: vt in vna eademqȝ
ꝑsona: ⁊ dominū intelligas celi: ⁊ obnoxiū
passioni. **Saluū me fac in tua miseri
cordia domine: nõ cõfundar quo-
niā inuocaui te.** Dicendo: in tua miseri
cordia saluū me fac: negat meritū suū. Ad
instruendos em̄ nos semꝑ eadem repetit:
nec de amabili cõfessione satiatur: qꝛ fasti-
diū nõ habet dulcedo veritatis. Subiun-
git etiā: Domine nõ cõfundar quoniā inuo-
caui te. Mirabilis ac ꝑfecta ꝑdicatio: que
habet ⁊ hūilis supplicationē ⁊ credētis in-
uiolabilē firmitatē. Rogat ergo ne pretter-
missus cõfundat. Sed quomō se credit au
diri: Quoniā inuocaui te. Dñm siquidē fi-
deliter inuocare mereri est: nõ iniuria: quā-
do nullatenꝰ pōt decipi: q ab ipō se ꝑsumit
audiri. **Erubescāt impij ⁊ deducā-**
tur in infernum: muta† efficiant la- Al. fiant
bia dolosa. Supiore versu dixit: Nõ cõ-
fundar qm̄ inuocaui te: hic optat conuersa
vice vt illi potius erubescant qui inuocant
idola: ⁊ ceteri qui se simili impietate cõma-
culant. Ipsos em̄ cõuenit erubescere: quos
habet eterna pena torquere. Nam cuȝ hic
nõ credunt ꝓmissum iudiciū dei: dolosa la
bia: blasphema ⁊ garrula sūt. Qū aūt ma-
nifestationē resurrectiōis agnouerint: seqȝ re-
speterint in graui piculo ꝯstitutos: velocit
obmutescūt: nec iā in ꝓcacia dicta ꝓsiliūt:
q̄ nimio terrore claudunt. **Que loquū-
tur aduersū iustū iniqtatē: in super
bia ⁊ in† cõtēptu.** Illa labia exponit do Al. abusione
losa: q̄ supius obmutescere dinoscētur vir-
tute ꝑdixit: q̄ in hoc seclo loquūt aduersus
iustū: id est: xp̄m. Dignū nomē: aptumqȝ
vocabulū: q merito iustꝰ dr: qꝛ via: vita ⁊ vi Job. 14
tas cõprobat. Sed ꝯ tale tm̄qȝ nomē: pul-
chre pōit: iniqtatē. Nā sic lux obscuritati ꝯ
ria ē: sic iustitie iniqtas videt adūsa. Loqtur
em̄ falsitas ꝯ veritatē: qm̄ iudei messiā ꝓcla
māt adhuc esse vēturū: qm̄ arriani creaturā
dicūt dñm creatorē: qm̄ pagani saturnū: io
uē: venerē: ceteraqȝ portēta stulte numina
ꝓfitent esse celestia. Addidit: In superbia
⁊ cõtemptu: scȝ qm̄ disputant supbi de hu-
militate christi: cū dicunt dominū celorum

carnis assumere nõ potuisse substantiam.
Contẽptores aũt despiciũt imortalẽ cre-
dere dñi passionẽ. Nã cũ audiunt flagellis
cesum: alapis verberatũ: traditũ manib⁹
impioꝝ: stati in blasphema verba ꝓsiliũt:
nequaꝗ̃ intelligẽtes salutare ꝯsiliũ: nõ qa
min⁹ potuit altissim⁹ in pompõsis honori-
bus hui⁹ seculi gloriosissim⁹ apparere: ſ̃ de-
clinare decuit: ꝑ que hũanũ gen⁹ suũ neq-
ter ꝯtẽpsit auctorẽ. **Quã magna ml-
titudo dulcedinis tue dñe: quã ab
scondisti timẽtib⁹ te.** Ad tertiũ venit
ingressum: vbi diuersis modis enumerat
quãta bñficia dñs se timẽtib⁹ largiat̃: com
monẽs vt oẽs sc̃i diligãt dñm: qm̃ esse cõ-
stat ⁊ nostrũ iudicẽ: ⁊ in futuro bñficiorum
oĩm largitorẽ. Sed ꝯsiderem⁹ hui⁹ versus
verba q̃d habeãt. Multitudo dulcedinis
est: q̃ multis ꝓmijs dñi suauitas indicat̃.
Dulcis est cũ corrigit: dulcis dũ parcit: dul
cis cũ credẽtib⁹ eterna ꝓmia cõpromittit.
Sed intellige q̃ꝺ eis tm̃ dulcis est: q̃ de ip-
si⁹ sapore gustauerint. Ceterũ dulcedo ad
eos nõ põt ꝑuenire: q̃ gustũ ei⁹ minime cõ
tingere meruerũt: sicut ⁊ ali⁹ psalm⁹ dicit:
Ps. 33 Gustate ⁊ videte: qm̃ suauis est dñs. Seq-
tur. Quã abscondisti timẽtibus te. Nõ qa
sancti ideo abscõdita est: vt eã minime cõ-
sequerent̃: sed q̃ in futuro iudicio ꝓmittit̃
manifesta que hic sentit̃ abscondita. Rec-
te aũt intelligim⁹ absconditã: vt eã deside
ria hũana plus appetãt: q̃ solet fastidiri oẽ
quod subiacet: ⁊ vile pleꝝq̃ credit̃ q̃ꝺ sine
aliqua difficultate ꝓstat̃. Sed hoc q̃ꝺ ait:
Abscõdisti: omonymon ẽ. Significat etiã
Luc. 10 ⁊ negata: vt est illud: Gratias tibi ago pa-
ter dñe celi ⁊ terre: q̃ abscõdisti hec a sapi-
Al. nõ hz entib⁹ ⁊ prudẽtib⁹ ⁊ reuelasti ea paruulis.
Al. eis q̃ sperãt **† Et ꝑfecisti † sperãtib⁹ in te: in cõ-
spectu filioꝝ hominũ.** Dulcedinẽ illã
quã abscõderat timẽtibus se: ꝑficit in illis
qui ꝯstanti animo eã desiderãter exq̃runt.
Hoc est eñi vere sperare: si nos cõtingat ali
quid firma mẽtis integritate ꝓsumere. Ad
iecit etiã: In ꝯspectu filioꝝ hoim: id est: in
illa resurrectõe gñali: qñ sanctis suis ꝓmia
ꝓmissa restituet: ⁊ fac̃ cognoscere vniũsas
gentes suos certissimos fuisse sermones.
Al. abscõdito faciei tue **Absconꝺes eos in † abdito vul-
tus tui: a cõturbatõe hoim. Pro
teges eos in tabernaculo tuo: a cõ
tradictione linguarũ. Benedict⁹
dñs: qm̃ mirificauit miscðiam suã
† in ciuitate † circũstantie.** Al. mi Al. mu
Venit ad enu
merationes beneficiorũ: que sc̃is suis dñs
copiosa miseratiõe largit̃. Quod schema
nobilissimũ dicit̃ Synatrismos: latine con Sch
gregatio: vbi in vnũ aut multa crimia: aut
multa beneficia colligunt̃. Q̃ꝺ inter violẽ
tissimas figuras accipit̃: q̃ cõgregatio reꝝ
cause ꝓstat augmentũ. In expositiõe quip
pe dñice dulcedinis ꝑseuerãs: Primo dic:
Abscondes eos in abdito vult⁹ tui a cõtur
batione hoim. Scðo: Proteges eos in ta-
bernaculo tuo a ꝯdictione linguarũ. Ter-
tio: plenitudinẽ beneficij ipius euidẽti lau
de cõpleuit dicẽs: Bñdictus dñs: qm̃ miri
ficauit miscðiam suã in ciuitate circũstan-
tie. Nũc ad exponẽda ṽba veniam⁹. In ab
dito vult⁹ dñi dicit: id est: in illa resurrecti-
one qñ oẽs iusti cõtemplationis ei⁹ ꝓmia
cõsequent̃: sicut legit̃: Beati mundo corde Mat
qm̃ ipi deũ videbũt. A cõturbatiõe hoim:
maloꝝ scz: dicit etiã fidelissimos occulen-
dos: qñ iã in eterna btitudine locabunt̃: vbi
purissimã veritatẽ nemo feculenta volũta-
te cõturbat: sed bonitas rerũ in suis splen-
doribus ꝑseuerat. Et q̃ pulchre regalẽ con
spectũ dicit in abdito: reuera q̃ cõtempla-
tionẽ eius qua iusti ꝑfruunt̃ impij nõ vide
runt. Homines eñi hic: omnes ꝑsecutores
⁊ scismatici significant̃: qui hic cõsueuerũt
terrere populũ christianũ. Sed cũ illuc per
uentũ fuerit: supra dei famulos sceleratoꝝ
cõturbationes locũ dicit vlteri⁹ nõ habere:
quippe quos a se ꝯstat esse diuidẽdos. Illi
eñi mittũtur in eternã ꝑenã: iusti vocãtur
ad requiẽ sempiternã. Sed ne tm̃ futuri ꝓ-
mij ꝓmissio fragilia corda turbaret: secun-
do capite dicit eos esse ꝓtegendos. Nã ꝑ
tabernaculũ sepe diximus ecc̃liaꝫ catholicã
significari: q̃ i isto mũdo certamina sustinet̃:
expeditiõalis habitaculi noie vocitat̃. Su
peri⁹ eñi dixit: Abscõdes: hic ꝓteges. Ibi
eñi abscõdent̃ vbi ab impijs non vident̃:
hic vere ꝓtegunt̃ vbi maloꝝ improbitas
minime nocere permittitur: quando illese
anime iustorum sub qualibet corporis af-
flictione seruant̃. Tertio letat̃ homo cele-
stis: qui ⁊ mediator est dñs iesus christus

gaudio spirituali: q₂ incarnatiõe verbi mũ
do salutaria dona pueneruñt. Ciuitatẽ cir
cũstantie: hierusalẽ localẽ debem⁹ aduerte
re: que in medio gentiũ ɔstituta quasi tem
plũ fidei pbabat existere. Ab hac eñ circũ
iecte natões xpiani dogmatis regulas sus
cipere meruerũt: ⁊ velut purissimo fonte
patefacto celestis vite sũt munerib⁹ irriga
ti. In hac ergo ciuitate mirificauit dñs mi
sericordiã suaz: qñ ibi ⁊ docere: ibi miracu
la facere: ibi ⁊ pati p hoĩm salute dignat⁹
est: Ibi quoq₂ gloriã sue resurrectiõis ostẽ
dit: vt merito dictũ sit: q₂ in hierusalẽ potẽ
tiã suã mirã fecit: vbi declarare tã ingẽtia
sacramẽta delegit. **Ego autẽ dixi in**
Al. excessu mẽtis mee †**pauore meo: piectus sum a †vultu**
Al. facie **oculorũ tuorũ.** Patri dicit filius a forma
serui: spauit: q₂ ne gr̃a tua desereret cũ pas
sionis tristicia preualeret. In pauore vtiq₂
mortis: a vultu oculorũ tuorũ: id est: a ɔspectu
misericordie tue. Et pulchre vultum dedit ocu
lis: q₂ ipsi q₂ maxime significãt volũtates
ET animorũ. Vult⁹ eñ dicit: ab eo qd cordis
velle p sua signa demõstrat. Sic oculi diui
nitatis cũ respiciũt suã gratiã pollicentur.

**Ideo exaudisti vocẽ orationis
mee: dũ clamarez ad te.** A dño ideo se
dicit exauditũ: q₂ humiliter: nõ desperãter
more hũanitatis dicebat esse ɔtemptũ: cui
nõ poterat tardari gratia: de quo vox pa
Matth. 3. terna dictura erat: Hic est fili⁹ meus dilec
tus in q̃ mihi bñ cõplacui. Dũ clamarẽ ad
Matth. 27 te: qñ in passione voce magna dixit: Deus
me⁹: de⁹ meus: quare me dereliquisti? Cõ
stat eñ his clamorib⁹ exauditũ fuisse: qñ ⁊
resurrectiõis gloriaz ɔsecutus: ⁊ ad pr̃is est
videlicet dexterã collocatus. **Diligite
dñm oẽs sancti eius.** Pro collatis sibi
beneficijs hymno decurso: sanctos cõmo
net vt amẽt dñm: q̃ten⁹ auctorẽ tãti bñficij
mẽbra diligant: cũ sibi in capite ɔstitutũ fuis
se cognoscãt. Diligite dominũ dicit: iã tan
q₂ amicis: nõ tanq₂ seruis. Seruorũ est eñ
formidare: amicorũ diligẽ: sicut ipse in euã
Joh. 15 gelio dicit: Si feceritis q̃ ego precipio vobis
iã nõ dicã vos seruos: sed amicos. Sz hoc
precipit sanctis: q₂ ipsorũ est amare dñm: qui
nõ diligunt mundũ. **Dñm veritatẽ req̃
Al. nõ hz facientib⁹ ret domin⁹: ⁊ retribuet †his q̃ abũ
danter †faciũt superbiã.** Ne putaret
hereticorũ blasphemias dñm posse neglige
re: dicit veritatẽ requiret dñs: quã illi nesci
unt falsis errorib⁹ illigati. Sequit. Et retri
buet his qui abundãter faciũt supbiã. Jõ
eñ discutit vt vindicet: ideo requirit vt pu
niat. Et bene addidit: Abundãter: q₂ illis
nõ retribuet q̃ se celeri emẽdatione cõuer
tũt. Illis aũt supbis q̃ copiose delinquũt:
⁊ precepta dñi iniqua psumptiõe despiciũt:
in ipsis est sine dubitatiõe resecandũ. Sed
hic supbiã: nõ vnũ vitiũ debem⁹ accipere:
qm ex supbia nascit quicqd morũ prauita
te peccat. Scriptũ est enim: Initiũ omnis Eccl. 10
pcti supbia. Et merito cũctis vitijs tale nõ
men ɔstat impositũ: q₂ nõ solũ in arrogan
tes vindicat: sed etiã in oẽs qui regulã pie
cõuersatiõis impugnãt. **Viriliter agi
te ⁊ cõfortetur cor vestrũ: omnes qui
speratis in dño.** Hic virtus con⁹ psal
mi ⁊ sacre colligit passionis vtilitas. Nam
cũ dixisset: Diligite dñm sancti eius: q̃ ca
piti vestro ⁊ crucifixionẽ ɔtulit ⁊ gloriã re
surrectiõis attribuit: ad postremũ p defini
tiuaz sententiã dicit: Viriliter agite ⁊ cõfor
tetur cor vestrũ oẽs qui speratis in dño: scz
ne predictis passionib⁹ terrerent: sed ad imi
tatiõez gloriosã fideliũ se corda roborarẽt:
quã sciebãt ad mũdi medicinã salutariter
introductã. Hec figura dicitur Epiphone Sche
ma: id est: acclamatio: q̃ post narratas res
breuiter cũ exclamatiõe prũpit. Quapro
pter exhortatio ista bonorũ est: ne se a recto
pposito carnis ibecillitate subducãt. Vi
riliter agite: id est: in bonis opibus ɔstãtis
sime pdurate: nec feminea mollicie deficia
tis: q̃ corda vr̃a dño ɔstanter offertis. Sic
eñ sustinẽtiũ pectora roborant: si spez suã
in dñi virtute cõfirment. Hoc aũt preceptũ
viris feminisq₂ cõmune ẽ. Viriliter eñ ois
sexus agit: qui nescit mollissimis facultati
bus imutari. Et respice queadmodũ ptes
illas passiõis sue in toto psalmo seruaue
rit. Pri⁹ dixit orationez: inde passio secuta
est: ad postremũ leticiã fideliũ ɔstãtiãq₂ cõ
monuit: ne tali munẽ suscepto: vlteri⁹ inimi
ca fidei possit ꝑnalẽ cũctatio. **Cõclusio.**
Exacta est tam magni psalmi salu
p bus ⁊ decora cõtextio: vbi ⁊ imbe
cillitas hũanitatis exprimit: ⁊ be
neficia diuina monstrant: vt cõsiderãs fra

gilitatē suā nemo superbiat: respiciēs autē misericordiā diuinā nullaten⁹ expauescat. Numer⁹ quoq; psalmi erectę supputatiōis culmen ostēdit: p̄mia quoq; fideli cōiugio cōpromittit: vt cū se anima huic p̄dicatiōi beata cōuersatione sociauerit: trigenaria remuneratōe ditescat. Huic etiā numero ⁊ alia sacramēta cōueniunt. Triginta siquidez annorū ioseph domin⁹ legit̄ in ęgypto ɔstitut⁹. Triginta etiā annoꝝ saluator noster vitale baptisma intinct⁹ aquis iordanicis ɔsecrauit. Est quoq; in his decadib⁹ sancta trinitas: quę fidei nostrę inuiolabilē regulā tribuit ⁊ salutē.

Explicit expositio in psalmū. XXX

Incipit expositio in psalmū. XXXI

Dauid intellectus.

c Um oīs psalmi generaliter dicti sint ad intellectū: vt eos sensus noster agnosceret: ne viuēdi regulas ignoraret: Merito querendū videt̄: cur in hoc titulo posuerit: dauid ītellect⁹? Primo meminit: dauid: ꝓpter dn̄m xp̄um: qm̄ ad ip̄m respicit quicq̄d penitens iste dicturus est. Deinde: intellect⁹ ideo sequit̄: quia nisi misericordia dn̄i suffragāte peccata nostra intellexerimus: ad penitētię studiū venire nō possum⁹. In alio psalmo quippe dictuz

Ps. 18 est: Delicta quis intelligit. Hoc est eniz q̄d dicit: intellect⁹: vt cū nos ītelligere diuinitas p̄stiterit pctā nostra: ꝑ eis diluēdis studiosissime supplicem⁹. Nō em̄ ꝓ illo errore quis supplicat: quē ꝓrsus ignorat. Nā ⁊ cū dn̄s christus in quarta parte locutur⁹ sit: p̄mo versu sic ichoat: Intellectū dabo tibi: vt isti⁹ penitētis merito intellect⁹ in titulo p̄missus sit: cui etiā diuina voce ꝓmittit̄. Sed licet sint ⁊ alij penitētiū psalmi: tamē ꝓpter subtilitatē distantię diuersa tituloꝝ significatiōe notati sunt. Prim⁹ em̄ qui in sexto ponit̄: cōtinet: In finē i hymnis ꝓ octaua dauid: qm̄ ille tot⁹ ad futuri iudicij ptinet timorē. Iste vero merito tali est titulo p̄notatus: qui se deterioratū tardius intellexit: q̄ peccata q̄ ⁊ cōfestim ꝓdi debuerant dn̄o: se diutius tacuisse confessus est.

RHE Status aūt p̄ncipalis hui⁹ causę cōcessio

P est: quę cūctis penitētibus dat̄. Concessio est em̄ vbi aduersarijs omnia cōcedunt̄: et ꝑ solas lachrymas supplices defendit̄ re⁹.

i N p̄ma pte psalmi **Diuisio.** penitens loquit̄ peccatū suū euidēter agnoscens: penā sibi merito districtiōis indicens: qm̄ noxia facinora credidit occulēda: vbi breuiter p̄ncipiū ⁊ narratio cōtinet̄. In scd̄a parte sola correctio est. Nā cū se ꝓpria cōfessione dānauerit: a dn̄o sibi credidit esse parcēdū. Tertia pte: penitudinis bona cōmendans: etiā sanctos in hoc mūdo asserit dn̄o supplicare. In quo sibi merito testat̄ esse refugiū: vbi ⁊ penitentis isti⁹ verba finiunt̄. Quarta: dn̄s christus ad ei⁹ verba respondēs: sperātib⁹ in se misc̄diam pollicet̄: ne supplicātis integritas negligi aliqua dissimulatōe putaretur. Quę quattuor ptes iteriectis diapsalmatib⁹ diuidunt̄: q̄s in diuisionib⁹ seq̄ nostri cōstat esse ꝓpositi. **Expositio.**

b **Eati quorū remissę sunt iniquitates: ⁊ quorū tecta sunt peccata.** Penitēs iste ꝓpria facta cognoscēs: ad exempla illi⁹ publicani: q̄ tunso pectore oculos nō leuabat ad cęluz: totis virib⁹ hūiliato corde suspirās: nec inuocare maiestatē p̄sumpsit: sed beatos dic eos quib⁹ remissę sunt iniq̄tates. Hic absolutionē desiderās peccatorū: nec tn̄ audēs silia postulare. Merito ḡ vocat eos btōs: q̄ hęc ante meruerūt. Hęc em̄ species octaue definitiōis est: quę grece dicitur. κατα αφαίρεσιν τοῦ εναντίου: latine: ꝑ p̄uatiā ɔtrarij. Btō siq̄dē pctā ɔria sūt. Et qm̄ hic dicit remissa: cōpetēter sub hac formula definitiōis beatū virū ɔstat exp̄ssū. Inter iniq̄tates vero ⁊ pctā: sctūs hieronym⁹ in hoc psalmo hāc differentiā facit: Iniq̄tates dicēs: q̄ añ susceptā fidē: siue ꝑ ignorātiā: siue ꝑ sciētiā cōmittunt̄. Pctā vo hęc ee̅ definiēs: q̄ post cognitionē fidei vel gratiā baptismatis ɔtrahunt̄. P

Beat⁹ vir cui nō imputabit dn̄s pctm̄: nec est in ore eius dol⁹. Et hunc beatū: eadē species definitionis amplectit̄. Sed scire M. spiri debemus: Alios esse quib⁹ peccata reputā tur: Ut paulo dictū est: Saule saule: quid Act. 9 me ꝑsequeris? Et adulterę mulieri in euan Joh. 8 gelio: Uade ⁊ amplius noli peccare. Alios autē ee̅ manifestū est: q̄b⁹ peccata nō reputat: vt iob. De q̄ dictū est: Nūquid ɔsiderasti seruū meū iob: q̄d n̄ sit ei silis i terra: Job. 2

vir iustus τ simplex τ timēs deū? Et natha
nael: de quo ait: Ecce vir israelita in quo
Joh.j. dolus nō est. Quapropť illā ꝑ ceť votis suis
elegit: i q̄ nulla sollicitudie mordeať. Oēs
tñ ꝑ gratiā diuinę miscdię ad hęc dona ꝑ
j.Joh.j. uenīūt: sicut iohānes aplus dicat: Si dixe
rim⁹ q̄ pctm̄ nō habem⁹: nosipsos seduci
mus: τ veritas in nobis nō est. Sequiť au
tē: Cui nō imputabit dn̄s pctm̄: scʒ in cui⁹
ore dolus nō est: Ut ē q̄ nulla sibi remissio
ne placuerit: τ cū sit pctōr: ipe se ꝑdicat esse
sanctissimū: quo morbo maxie laborat hu
manitas: ſ sua poti⁹ delicta cognoscēs: in
hūilitate satisfactiōis iugiter ꝑseuerat. Ip
se eñ dn̄o placet: q̄ sibi displicet: q̄ dū nos
culpam⁹ veriloquiū: cū nos volum⁹ lauda
re mendaciū est. Hacten⁹ fuere ꝑncipia: in
q̄bus miscdiam boni iudicis ꝑ humilitatē
nimiā desiderauit acquirere. Sed nos in
parte ista diuisionē nō ponimus: q̄ dia
psalmata seq̄mur: q̄ silentio spūssancti no
scunť esse diuisa: dū τ illa seruare possum⁹:
τ ista minime ꝑterimus. **Qm̄ tacui in
ueterauerūt oīa ossa mea: dū clama
rē tota die.** Peracto igiť breuiter vt cō
petebat exordio: nūc ꝑnitēs iste ad narra
tionē cōpendiosissimā venit: quā bñ q̄daʒ
cor: quidā animam causarū esse dixerunt:
qm̄ ꝑ ipās agnosciť quicq̄d in negocioꝝ vi
rib⁹ medullit⁹ cōtineť. Dicit eñ: Qm̄ non
sū tibi ꝯfessus delictū: oīs firmitas mea
in infirmitate cōsenuit: more vulneris cor
poralis: qđ si nō aperiť ad curā in putredi
nē seruať occultū. Ossa eñ: sicut sepe dixi
mus: significāt animi firmitatē: q̄ merito
inueterasse dicunť: qm̄ vlc⁹ nō fuerat salu
tari medico publicatū. Sequiť aūt: Dum
clamarē tota die. Cū supius se dicat tacuis
se: hic iterū se clamasse ꝑfiteť. Sed tacuit
diuinitati cui iugiter supplicare debuisset:
clamauit q̄ ꝑ spacia longi tpis de sua iusti
ficatiōe locut⁹ est. Tacuit q̄ qđ loqui fas fu
it: locut⁹ est qđ tacere debuisset. Sic factū
est vtrūq̄ culpabile: q̄uis videať esse diuer
sum. Memēto aūt: qđ tota virt⁹ hui⁹ psal
mi ꝯtra hoc execrabile hūani generis vitiū
ꝓbať opposita: ne q̄s dn̄o putet abscondi
tū: qđ in ꝯsciētię suę penetralib⁹ recōdit oc
cultū. **Qm̄ die ac nocte grauata ē
sup me manus tua.** Peccatori grauis
man⁹ est q̄ flagellat: τ pōderosa q̄ vindicat.
Die ac nocte: cōtinuū tp̄s significat: vt me
rito sensa fuit grauis q̄ a castigatiōis pon
dere nō recessit. Aliter eñ feliciter nō esset
hūiliatus: nisi eū man⁹ diuinitatis impme
ret. Manus eñ ꝑ tropologiā operationē
significat: q̄ hoim̄ vsus est manib⁹ opari.
Diuinitas eñ: nō manib⁹ aliq̄d agit: ſ vo
luntatis suę virtute oīa disponit τ ꝑficit.
**Conuersus sū in erumna†: dū †con
fringiť †mihi spina.** Hoc est qđ superi⁹ Al. mea / Al. cōfigiť / Al. nō hʒ
dixit: Grauata est sup me man⁹ tua. Erum
nosus eñ: diciť valde ruinosus. Ruina q̄p ET
pe appellata est: quasi repetēs ima. Conuer
sus q̄ fuerat in erūna: qui ceciderat de sup
bia: vt qui añ clamauit ꝑ elationē: nūc cō
fiteať dn̄o ꝑ hūilitatē. Cui ideo saluti spes
redijt: qm̄ in suis operibus mortifera fac
ta cognouit. Spina est eñ: q̄ totū corp⁹ eri
git: atq̄ recōtinet. Hec ꝑ supbia merito po
sita est: q̄ cōfracta nō deijcit ad interituʒ: ſ
erigit potius ad salutē. Hoc argumētū di Top
citur: a necessitate: qñ causę grauissimę pre
mittunť: vt ad ꝯfessionē ꝑficuā correctus
anim⁹ adducať. **Delictū meū cogni
tū tibi feci: τ iniusticiā meā nō †ope Al. abscōdi
rui.** Sicut supius dixerat vñ fuerat vulne
rat⁹: ita nunc veniēs ad scdam partē: refert
vñ curā dn̄o largiēte ꝑceperit. O ingenio
sa simplicitas: τ mira tergiuersatorib⁹ cau
tior puritas. Illi diciť delictū fuisse manife
statū: cui nihil occultū est: ad quē plus cla
mat causa q̄ lingua: qui τ si ab hoīe nō au
diat: certi⁹ oīa nouit q̄ ille qui facit. Sed h̄ H
est cognitū facere: in cōfessionē delicta per
ducere. Operire est aūt vtile aliquid silen
tio tegere: aut cordis dissimulatione cela
re. Hoc faciūt stulti: qui putant deū igno
rare posse quod agūt. Cōtra: Qui illū no
uerunt res omnes habere manifestas: ad
humilē cōfessionē τ ꝑnitētię vota descen
dunt: ne iudicē patianť infensum: qui ꝓpi
tiū habere poterant aduocatū. Delictū ve
ro quidā leue putauerūt esse peccatū: qua ET
si negligētius derelictū. Iniusticiā autem
imane aliquid senūq̄ cōmissum. Sed hic
puritas ꝯfitentis ostēdiť: vt nec illud pas
sus sit celare: quod credebať forte veniale. Al. cōfitebor
Dixi: † ꝓnunciabo aduersum me Al. iniusticiā
†iniusticias meas dn̄o: τ tu remisisti meā

Al. peccati **impietatē cordis mei.** Hic magna pietas diuinitatis ostendit̄: vt ad solā ꝓmissionē deuotionis subito pctā laxauerit: qm̄ sic iudicat piū votū: quēadmodū opatiōis effectū. Dixit em̄ in corde suo dn̄o: nō tacere q̄ gesserat: et tā cito cūcta ꝑdiderit: ita illi remissa sunt q̄ voluit cōfiteri: merito qm̄ aliquē sola volūtas: aut absoluit: aut punit. Pronūciabo dicit: publice fatebor: vt alios ad imitationē trahat pia fideliscꝫ cōfessio. Sequit̄ de accusatiōe ꝓpria salutare remediū: qm̄ pepcit iudex cū sibi nō parceret re⁹. Impietas aūt cordis fuit: q: tacere decreuerat: vt illi se crederet celatū: q̄ añ q̄ fiāt oīa pōt habere notissima. **Pro hac orabit ad te omnis sanctus: in tēpore oportuno.** Peracto igit̄ p̄ncipio: narratiōe vel satisfactiōe: venit ad cōclusionē depcatiōis suę: in q̄ sic cōmendat venię postulationē: vt eā etiā sctis oib⁹ dicat esse cōez: merito qm̄ q̄ nō est a pctis alienus: in supplicatōibus debet esse ꝑmixt⁹. O medicia salutaris: ꝯtra morbos oīm peccatorū diuersa remedia p̄stantur egrotis. Hoc vno antidoto si pura mēte sumit̄: delictoꝝ omniū venena vincunt̄. Addidit. In tēpore oportuno: in ista scꝫ mūdi vita: vbi cōuerti fas est. Nā in inferno: sicut supius in. vj. psalmo dictuꝫ est: nemo ꝓficue dn̄o cōfitet̄. **Uerūtamē in diluuio aq̄rum multaꝝ: ad eū nō approximabūt.** Cū supius sctūs iugiter orare testet̄: nunc pietatē istā negat diuersis supstitionib⁹ cōcedendā. Diluuiū em̄ aquarū multaruꝫ: est error hoim pessimoꝝ: qui varijs prauitatib⁹ fluctuātes: multiplices sibi doctrinas ꝯstituūt: q̄s a vero magistro nullaten⁹ acceperūt. Quę sentētia maxime hereticos arguit: q̄ in diluuio ꝑuersitatis suę tēpestuosas et naufragas excitāt q̄stiones. Et hi ad eū nō approximabūt: qm̄ a vera religione discedūt. Quę figura dicit̄ Metaphora: id est: trāslatio: cū mutatur nomen aut verbū ex eo loco vbi ꝓpriū est: in eum in quo aut ꝓpriū deest: aut trāslatū ꝓprio meli⁹ est.

Sche

Al. nō hꝫ **Tu mihi es refugiū a p̄ssura quę circundedit me: exultatio**
Al. meū
Al. tribŭlatōe **mea redime me a circundantibus**
Al. erue **me.** Refugiū est: ad quod ꝯfugitur vt pericula declinent̄. Sed iste nō ad solitudines

D

inuias: nō ad munita castroꝝ: nō ad hoīs auxilia cōuolauit: sed ad deū qui circūeuntes spirituales inimicos poterat dissipare. Deinde gaudiū suuꝫ dicit dn̄m: a quo sibi nouerat esse parcēdū. Nā qđ ait: Redime me: nunq̄d ille aurū dat vt liberet? Sed dedit sanguinē p̄ciosū: nullis diuitijs: nullis opib⁹ ꝯferendū. Sed paulo sollicti⁹ indagem⁹: quid nobis verba ista denū ciēt? Nā cū dicit: Exultatio mea: accepti b̄n̄ficij videt̄ esse ꝓfessio. Dū subiūgit: Redime me: adhuc piclitātis indicat timorē. Sꝫ q: iam gaudebat in spe: et adhuc timebat in re: cōgrue vtracꝫ subiūcta sunt. Possumus em̄ aīo gaudere: cū mala p̄sentia nouim⁹ fine celerrimo termināda. Addidit. A circūdātibus me: siue vitijs carnalib⁹: siue spiritibus imundis: q̄ nos ꝑdere p̄cipiti velocitate festināt. Finita est ꝯclusio penitentis in timore p̄sentiū: et spe futuroꝝ. Uenite oratores q̄ negocia hūana artificiosa subtilitate tractatis: videte reū se lachrymis diluētē: audite pctōrez ꝯfessionib⁹ absolutū: intelligite sententiaꝫ p̄ncipis: nō salutē hoīs impetere: s; poti⁹ peccata dānare. Ista sūt tribunalia q̄ nullus redimit: ista sentētia q̄ nihil sꝫ ambiguitate decernit. Tali mō potius causas vestras defendite: q̄ negando veritatē cū criminib⁹ cōsuestis delicta vr̄a miscere. Cōuertite ordinē secularium iudicioꝝ: orationē vestrā ab epilogis incipite: ꝑuersas flebiliter narrate miserias: correctionē ꝓtin⁹ veraciter intimate: et tūc meremini gaudētes ꝯcludē: qđ flētes felicit̄ inchoastis. Hinc em̄ itelliget̄ quid differat ordo iste saluatoris: qm̄ nihil pōt sustinere cōtrariū qđ terminat̄ in gaudiuꝫ. Nunc videamus in parte finitima q̄d ei dn̄s ipse respōdeat. **Intellectū dabo tibi et istruam te in via hac qua igredieris: firmabo sup te oclos meos.** Uenit ad q̄rtā ptē: vbi sermo dn̄i q̄si mellifluꝰ imber irrorat. Sꝫ ꝯsiderem⁹: q̄ apte: q̄ misercōiter xp̄s introduct⁹ est loquēs: vt ipo iudice ꝑmittente: spes p̄nitētib⁹ certior appareret. Sed q̄d dicit imprimis? Intellectuꝫ dabo tibi. Uides q: peccatores nō habent intellectū: nisi quādo eū domin⁹ cōuersis ꝓpitiatus indulget. Intelligere est enim bene agere: et ad mandata dei vota conuertere.

D

Ipse eñi intellect⁹ est: quẽ tituli veritas in-
dicauit: quẽ penitẽtibus potestas dñi de-
menter infundit. Addidit. Et instruã te: q̃-
si nescientẽ doceã: quasi inermẽ gladio vi-
tę salutaris accingaz. Ante eñi cũ dño cul-
pas taceret fuerat ꝯsilio destitut⁹: nũc aũt
instruit q̃si cõtra se ꝓnũciare ꝓstante dño
cõmonet. O penitẽtię inestimabilis medi-
cina: quę nõ soluz a peccatis absoluit: sed
etiã sanctoꝝ p̃mia beata cõcedit. Via est
eñi quã ingressus fuerat seruire dño: prio-
ris actiõis prauitate dãnata: via q̃ nõ ha-
bet errorẽ nisi cuz ab ipa recedit: via pacis
ꝛ veritatis quaz beatę virtutes cõmeant:
vbi nulla facies puersitatis accedit. Seq̃-
tur. Firmabo sup te oculos meos: id est: di-
rigã in te lumẽ intelligentię meę. Naz qui
recte sapiens est: ꝛ mãdata dñi sincera mẽ-
te pfecerit: iuste ei⁹ oculos sup se habere p-
hibet. Quapropter aduertam⁹ quali glo-
ria penitentiũ exaltet hũilitas: vt dñi ocu-
los supra se firmatos audiant: cũ ei satisfa-
cere velle festinãt. **Nolite fieri sicut
equus ꝛ mulus quib⁹ nõ est intel-
lectus. In freno ꝛ chamo maxil-
las eorũ cõstringe.** Hic iã generaliter
humanũ genus cõmonet: ne vagis subda-
tur erroꝛib⁹. Sed pscrutemur: quare istę cõ-
paratões sint positę: Equus sine discreti-
one sessoris seruit arbitrio: ꝛ quocũq; fu-
erit ascẽsus excurrit. Mulus aũt patiẽter
accipit sarcinas quib⁹ fuerit onerat⁹: ꝛ pro
hoc vterq; itellectũ nõ habẽt: q꞉ nec ille eli-
git cui obediat: nec iste quib⁹ onerib⁹ igra-
uetur intelligit. Prohibet g̃ huiuscemodi
hoĩes diabolicis fraudib⁹ insidere: ꝛ vitio-
rum onerib⁹ p̃grauari: ne male obediendo
supbię magis ptibus addicant. Verũ istis
talib⁹ quid dicit esse faciendũ: Scilicet q̃ᵒ
aĩalib⁹ imprudẽtib⁹. His eñi cõparatiõib⁹
stultos homĩes veritati subdidit inuitos.
Nã quod ait: in freno: ad equũ ptinet. Fre- ET
nũ eñi: a fero retinẽdo dictũ est. Ferũ q̃ppe
antiqui caballũ dixerũt. In chamo ad mu-
lũ respicit. Ergo hęc duo aĩalia supradicta
cohibẽt ista retinacula: vt ad arbitriũ iubẽ-
tis incedant: ne suis voluptatib⁹ efferant.
Maxillę vero adminicula sunt aĩaliũ: qui-
bus esca mandit: vt corporis vita ꝓcuret.
Ipsas ergo maxillas: p figurã allegoricaz
dicit inobediẽtib⁹ debere cõstringi: id est:
copias victuales parcius dari: vt ieiunio-
rũ necessitate ꝯclusi: creatoris subdant im-
perio. Allegoria est eñi: sicut sępe iã dictuz
est: quãdo aliud dicitur: ꝛ aliud significat. Sche
Et q̃ñ diximus in hac parte dñm christuz
loqui: Cõstringe dicit patri: q꞉ sanctę trini-
tati vnũ velle: vna potestas: vna coopera-
tio est. **Qui nõ approximant ad te.
Multa flagella peccatorũ.** In p̃- Al. pctõris
dictis adhuc cõparationib⁹ pseuerat. Neces-
se est eñi vt animalia indomita ꝛ frenũ ac-
cipiãt ꝛ flagella patiant: donec recto tra-
mite viã carpere cõsuescãt. Ordo aũt ver-
borũ talis est: multa flagella sunt pctõruz:
qui nõ approximãt ad te. Sed dicẽdo: q̃ nõ
approximãt: ostendit quosdaz pctõres dño
ꝓpinquare: qui licet delinquãt imbellita-
te carnis: a piis tamẽ pcibus nõ recedunt.
Illi eñi qui contumacię spiritu a dño sece-
dunt: tanq̃ȝ pauescẽtes obiecta: nec volen-
tes ire p semitas rectas: multa flagella su-
stinent: vt quod nõ faciũt sponte: plagis ad-
hibitis cogant implere. Sed ista flagella
sunt: quę nos celeriter sanãt: quę nos velo-
citer liberant: ꝛ in viã veritatis adducunt.
**Sperantes autẽ in domino mise-
ricordia circũdabit.** Reuera diuĩa iu-
sticia: nõ sperãtibus flagella: sperãtib⁹ aũt
in se miscõiaz pollicet: sicut ꝛ ezechiel pro-
pheta dicit: Ego domin⁹ qui nõ sum malo- Ezech. 18
rũ memor tantũ: vt se auertat homo a via
sua maligna: ꝛ ab omnib⁹ iniquitatib⁹ q̃s
fecit: ꝛ viuet. Et bene dixit: circundabit: vt
nõ sit locus relict⁹ vnde possit ad eos dia-
boli hostilitas introire. **Letamini in
dño ꝛ exultate iusti: ꝛ gloriamini
omnes recti corde.** Hic potest fieri ca-
thegoric⁹ syllogismus: vt artis dialecticę
regulę in quoddã diuinarũ scripturarũ ser-
uitium: quasi fugacia mancipia reuocent.
Omnis iustus lętat in dño. Omnis qui lę- Syl
tat in dño recto corde ẽ. Oĩs igit iust⁹ recto
corde ẽ. Meminerim⁹ aũt syllogismos vsur-
pãdos nõ eẽ frequẽti⁹: q꞉ diligẽs lector cre-
berrime repit in scpturis sacris: vñ eos si-
si possit eycẽ: ꝛ i formã silitudis quã p̃dixi-
m⁹ collocare. Sufficit aũt nos: q̃uis rari⁹
ostendisse: inter logicas artes hãc q̃ȝ partẽ
scripturas diuĩas: ꝛ si nõ specie: virtute tñ

P proculdubio cõtinere. Regulariter autez ad-
monet: vt nõ in se iusti: sed letenť in dño.
Nã qui in se gaudet: fallaci sicut sepe dic-
tum est psumptiõe decipiť: qui vero in do-
mino letať: ppetua delectatiõe pfruiť. Le-
D tari est em̃ tacite mẽtis suauitate mulceri.
Exultare est cõcitati animi feruore gaude-
re. Sequiť. Et gloriamini oẽs recti corde.
Et hic q̃ꝫ p figuram Apochinu: id est: a cõi
Sche iungendũ est: in dño gloriamini: scꝫ vos ei
esse subiectos: seruitiũq̃ꝫ ipi⁹ libertatẽ ve-
strã credite vel honorẽ: dũ vos inde noue-
ritis ad eterne btitudinis pmia puenire.
Considerandũ est etiã qõ gratia varietatis
sup dixerit: iusti: nũc: recti corde. Oẽs em̃
iusti ꝛ recti sunt corde: ꝛ rursus recti corde
sunt sine dubitatiõe iustissimi. Quapropť
cũ hec diuidi nequeãt: nõ est dubiũ causa
varietatis apposita. Mater est em̃ sacieta-
tis: eisdẽ xbis frequẽter geminata repeti-
tio. Consideremus aũt qd penitẽs iste meru
erit: vt ipe illi manifesta voce respõderet:
cui totis virib⁹ supplicauit. Ille pauloante
pstrat⁹: ille qui peccator fuerat mole cõpres
sus: iter iustos ãnumerať: iter rectos corde
recipitur: vt quãto pus satisfaciẽdo fuerat
hũiliatus: tãto post veniã videať excelsus.
Quapropter iã ipe beat⁹ est: q̃ hic snia pijs
simi iudicis noscať absolut⁹. Cõclusio.

C Onsideremus mõ virtutẽ psalmi hu
ius: qõ decẽ versib⁹ supplicando di
uinũ meruerit sine aliqua dilatiõe
respõsum. Forte decalogi cõmonẽs opati-
onẽ: vt sicut ille custodit⁹ vocat ad premiũ:
ita ꝛ hec cõpuncto corde fusa pcatio ad indul
gẽtie nos vota pducat. Legamus g̃ seduli: ꝛ
cordis cõpunctione plangamus. Quis eniz
maiore auiditate meditãdus ẽ: nisi in quo
voce tãti iudicis pctã soluta sunt: Hoc em̃
iste pcipuũ: iste ptinet singlare: qõ alij pe-
nitentiũ in pclusione psalmi instinctu diui
ne cõpunctiõis exultãt: hic vero ipe miseri
cordiã: ipe leticiã pmittit: cui cum magno
desiderio supplicať. Quapropť assidue no-
bis ꝛ grata importunitate rogãdus est: q
etiã pmissa nobis in euãgelio pabola pol-
Luce. xj. liceť: Petite ꝛ dabiť vobis: q̃rite ꝛ inueni-
etis: pulsate ꝛ aperieť vobis. Oĩs em̃ q pe
tit accipit: ꝛ q querit iuenit: ꝛ pulsanti ape-
rieť. Unde q̃s iã rogo debet de fidelissima

supplicatione diffidere: cuꝫ regalis pietas
dignata nos fuerit trina pmissiõe firmare:
Explicit expositio in psalmũ. XXXI
Incipit expositio in psalmũ. XXXII
Psalmus dauid.

H Ic titulus oĩno notus est: ꝛ ideo le
ctor sequať in eo expositionẽ prio-
rẽ. Illud tñ necessario cõmonem⁹:
q̃ in hoc psalmo hortať pphetа p cõpatio
nes quasdã ad psalmodiã ecclesiã fideleꝫ:
enumerãs potentiã factaq̃ꝫ creatoris: vt ad
laudes eius auidi⁹ festinet: cũ virtutẽ ipsi⁹
pietatẽq̃ꝫ cognoscit. Diuisio.

P Er totũ quidẽ psalmũ pphetа lo-
quiť: sed in pma sectione cõmonet
iustos: vt in dño debeãt tota men
tis alacritate gaudere: q creaturas suas mi
rabili potentia dinoscať cõtinere. Secũda
sectione exclamat: beatũ esse q ad ei⁹ cultu
rã meruit ptinere: significãs tempora xpia-
na: in qb⁹ erat multitudo gẽtiũ creditura.

G †Audete iusti Expositio Alex
in dño: rectos decet collau-
datio. Beatus dauid ecclesiã ca-
tholicã ab hereticorũ ptagione disiũgens:
rectos cõmonet christianos: vt nõ in terre-
nis delectationib⁹: sed gaudeãt sp in dño:
vbi gaudia cõtinua suauitate pfecta sunt.
Nã cũ psentis seculi afflictões decant: di
citur iustis: gaudete. Sed quo gaudio nisi
illo quo dñs monet: Cũ vos psecuti fuerĩt Math
hoĩes: ꝛ dixerit oẽ malũ aduersuꝫ vos mẽ
tiẽtes ppť nomẽ meũ: gaudete ꝛ exultate
q̃ merces vestra copiosa est in celis. Sic et
apłus gaudẽdũ nobis incessanť affirmat.
Ait em̃: Gaudete in dño: iteꝝ dico gaude- Phil
te. Nã ista repetitio illud significat: vt ꝛ h
in afflictionib⁹ gaudeamus: ꝛ in illo regno
ppetua pace letemur. Unde ꝛ dñs in euã-
gelio dicit: Iterũ videbo vos: ꝛ gaudebit Joh
cor vestrũ: ꝛ gaudiũ vestrũ nemo auferet a
vobis. Addidit q̃ꝫ: Rectos decet collauda
tio. Sed qui sunt isti recti: in scda parte di-
ctur⁹ est. Nã qõ ponit: rectos decet collau
datio: ostẽdit prauos hereticos dicere non Eccli
posse: sicut ꝛ alius ppha dicit. Nõ est spe- ET
ciosa laus in ore petõris. Collaudatio vero
multoꝝ ore vna laudatio est: dictuꝫ ppter
vnitatẽ eccłe quã pdicat vbiq̃ꝫ seruari. Cũ
dicať: decet: significat hoc aptũ: hoc ẽ cõ-

ueniēs: vt qui dn̄i laudē decātat: similiter
illi ⁊ fidei rectitudine ⁊ actuū ꝓbitate com
placeat. Cōfitemini dn̄o in cithara: in psalterio decē chordarū psal
lite ei. Isti sunt iusti: quos supius dixit: ⁊
qui sanctis actib⁹ laudes dn̄i deuota mo
Ꝓ dulatione decātant. Cithara est (sicut in ꝑ
fatōe iā dictū est) lignei ventris in imo sita
cōcauitas: q̄ sursū chordarū fila transmit
tēs: sonis dulcissimis pcussa ꝓloq̄r. Que
ET ideo tale nomē accepit: qm̄ cita iteratione
pcutiť. Huic merito cōparaň opa q̄ de ter
renis rebus ad supnā gratiā porriguň: id
est: dū esurientē pascim⁹: dū nudū vestim⁹:
dū egrotū visitam⁹: ⁊ cetera que licet vide
anť carnalia: diuinitati tn̄ amore pagunť.
Citharizam⁹ qꝫ: cū in passionib⁹ nr̄is: vel
Job.i. damnis securi aut leti dicimus: Dn̄s dedit
dn̄s abstulit: sicut dn̄o placuit ita factuꝫ ē:
sit nomē dn̄i benedictū. Psalteriū vero de
cachordū esse diximus⁹: qḋ ordine cōuerso al
ueum cithare in supiorib⁹ habet: vn̄ ad in
feriorē partē canora fila descendūt. Cui ꝓ
cepta decalogi cōuenienter aptantur: qr̄ fm̄
formā instrumēti hui⁹: de supnis veniētia
dn̄i iussa suscipim⁹. Et cōsidera qr̄ soluꝫ est
instrumētū musicū: qḋ ꝓ excellentia sui de
cachordū dicaň. Nō em̄ hoc de cithara vel
de alijs huiusmodi instrumētis lectū eē me
minim⁹. Decachordū vero psalteriū: sicut
veteres dixerūt: ⁊ illud nobis indicat sacra
mētū: vt referam⁹ tria ad deū: q̄ trinitas ē:
Exo.20 id est: Primū qḋ ait: Nō habebis deos ali
enos corā me. Scḋꝫ: Nō facies tibi sculpti
le. Tertiū: Nō assumes tibi nomē dei tui i
uacuū: In quo iūgit ⁊ de sabbato. Septē
vero que sequunť ad dilectionē dixerūt ꝓ
ximi ptinere: id est: Honora patrē tuū ⁊ ma
trē: Nō occides: Nō mechaberis: Nō fur
tū facies: Nō loqueris ꝯtra ꝓximū tuū fal
sum testimoniū: Nō cōcupisces domū ꝓxi
mi tui: Nec desiderabis vxoreꝫ ei⁹. ⁊c. Sic
totius decachordi psalterij virt⁹ pfecta no
bis ⁊ honorabilis idicaň. Psallim⁹ qꝫ ⁊ de
cem chordis: qm̄ in qnqꝫ sensibus carnali
b⁹: ⁊ in qnqꝫ spiritualib⁹ ꝓbabili nos ꝯuer
Ꝝ satione tractam⁹. Verū ista que dicim⁹ nō
sunt extra nos posita: sicut in musica discipli
na. In nobis est cithara: in nobis est psal
teriū: Immo ipa organa nos sum⁹: qm̄ ad
similitudinē eoꝝ ꝑ gratiā dn̄i: actuum no
stroꝝ qualitatē tractam⁹. Hoc aūt ⁊ illo ex
emplo daň intelligi: vbi ait: In me sunt de Ps.55
us vota: que reddā laudes tibi. Hec aūt et
his silia sicut sepe dixim⁹ tropicis allusio
nibus educunť. Cantate ei canticū
nouū: bene psallite ei in †iubilatōe. Al. vociferatione
Nouū canticū dicit incarnationē dn̄i: qua
mūdus salutari exultatiōe cōplet⁹ est: qua
angeli canoris vocibus ꝑsonarūt: laudan
tes ⁊ dicentes: Glīa in altissimis deo: et in Luc.2.
terra pax hominib⁹ bone volūtatis. Mo
net ergo vt nos eadē ⁊ dicere debeamus ⁊
credere. Sequiť. Bene psallite ei in iubila
tione: id est: bonis opibus deuꝫ inuocate.
Jubilatio est em̄: gaudiū cū feruore animi Ꝓ
⁊ clamore indistincte vocis exp̄ssa. In qua
iubilatione nō pōt bene psallere: nisi q̄ bo
ne studiū ꝯuersationis adiūxerit. Et inspi
ce salutarē doctrinā: q̄ nos ita ꝑmonet vt
ante deū inoffense psallere debeam⁹: q̄ re
nes nostros ⁊ corda cognoscit: ne magis in
de grauius possim⁹ offendere: si scelerati at
qꝫ subdoli ad tanta mysteria videamur ac
cedere. †Quia rectus est sermo dn̄i Al. Quia rectū est verbū
⁊ omnia opa eius in fide. Hic incipit
ꝑ demonstratiuū genus laudes dn̄i diuer
sa relatiōe discurrere: vt omnia nobis ope RHE
ra ipius ⁊ ꝑcepta dulcescerēt. Rect⁹ est ita
qꝫ sermo dn̄i: ad dirigēdos scꝫ hoīes. Ve
raciter em̄ rect⁹ dicaň: qui rectos facit. Epi
theton mirabile: veriloquū verbū. Per le
gē siquidē diuinā corrigimur: ꝑ ipam a no
stra prauitate separamur. Et regulanť tūc
viuim⁹: qm̄ eius iussionib⁹ obedimus. Hec
quinta est species definitionis: quā greci Ꝓ
Cata antilexin: latine ad verbuꝫ dicimus.
Vna em̄ parte orationis definitū est quid
sit sermo dn̄i: hoc est: rectus. Subiūgit. Et
omnia opa ei⁹ in fide. Vtiqꝫ qm̄ in illis ope
ratur: qui ipius dono fideles esse meruerūt:
sicut in euāgelio ait: Fides tua te saluā fe Luc.7
cit. Nō em̄ opera dn̄i mulier illa meruisset:
nisi ꝑcessisset fides ꝑ ḡtuitā largitatē. Di
ligit misericordiam ⁊ iudicium: misericordia
dn̄i plena est terra. In hoc ⁊ sequētib⁹ Ꝓ
versibus: ꝑ tertiā speciē definitionis: que
grece pꝯotes: latine qualitatiua dicaň: dn̄ꝫ
declarat narrādo q̄ fecerit: vł que quotidie
facit. Illas em̄ res dicim⁹ diligere: q̄s sepi⁹
k

oꝑamur. Ita hic de dn̄o canit: Diligit misericordiā ꝛ iudiciū: quasi nō ꝛ prudentiā ꝛ tēperantiā diligat. Sed q᷑ istā nobis frequēter idulget: ipām dicit oīno diligē. In hoc ꝗ̄ mundo diligit miscđiam: vbi eā longe lateꝗ̄ disseminat: videlicet vbi sustinet pctōres: vbi blasphemos patienter expectat: vbi vitā ꝓstat indignis. ꝛ his silia: que pietati supne ꝯstat oīmodis applicāda. Diligit ꝗ̄ iudiciū: cū pios seq̄strat ab impyſ: ꝛ merita eorū eq̄tatis qualitate discernit. Sequit vbi illā quā supius dixerat misericordiā largiat: cū miscđia dn̄i plena est terra. Ista vtiꝗ̄ ꝗ̄ miseros cōtinet vbi diaboli oꝑpugnatione laboram⁹: vbi a mādatis celestib⁹ carnis imbecillitate subtrahimur. Tūc eñ quā miscđiaꝫ postulare possum⁹: cū iā null̄ necessitatib⁹ ingrauamur? Hic ꝗ̄ miscđiam queram⁹: de q̄ vniuersa terra impleta ē. **Uerbo dn̄i celi firmati sūt: ꝛ spiritu oris ei⁹ oīs virtus eorū.** Quis ꝛ ad cōditionē rerū versus iste ptinere videat: tñ ꝛ spiritualiter decēter accipit. Uerbo dn̄i: hoc ē: a filio dei: celi firmati sūt: id est: apl̄i: siue sancti stabiliti sunt: qui orbem terrarū salutari ꝑdicatiōe cōplerent. Sequit. Et spiritu oris ei⁹ oīs virtus eorū. Utiꝗ̄: q̄ñ ab spūsancto eoꝝ doctrina veniebat. Uirtus eñ ꝛ ad miracula ptinet que faciebāt: ꝛ ad legē dn̄i quā gētib⁹ ꝑdicabant. Nā si diligētius pscrutemur: ꝛ sanctā hic significat trinitatē. Dicēdo eñ: verbo: filiū declarat: adiungēdo: dn̄i: patrē dicit: spiritu oris ei⁹: vtiꝗ̄ spiritūsanctū vult intelligi q̄ āte tp̄a de patre ꝓcessit: Et vt in trib⁹ ꝑsonis manifestā itelligeres vnitatē: eius dixit: nō eoꝝ. **Congregās sicut in vtrē aquas maris: ponens in thesauris abyssos.** Qd̄ ait: Cōgregās sicut in vtrē aquas maris: si ad l̄ram velis aduertere: clausuꝫ significat mare litoribus. Nā si hoc spiritualiter velis agnoscere: vter est exutū pecoris tergus: qđ vsibus hūanis deseruit ad liquores aliq̄s cōgregādos. Hic vter eccl̄ie cōparat: q᷑ sicut iste susceptas aq̄s: siue aliq̄d tale cōplectitur: ita ꝛ illa adunationē ꝓpl̄i credētis includit. Aque v̄o maris: ꝓplum significāt xp̄ianū: q̄ in mūdi salo fluctuāte ꝯcutit. Abyssum vero dicim⁹ nimis aliquid ꝓfunduꝫ: qđ altitudine sua hūanos in se descendere nō ꝑmittit aspect⁹. Ergo in thesauris suis: id est: sapiētie ꝛ sciētie ponit altitudines ꝓfundas: vt ꝓbet q̄s eius scripturas studio pietatis inq̄rat. **Timeat dn̄m omīs terra: ab ip̄o aūt cōmoueātur vniuersa: ꝛ oēs qui habitāt orbē.** Terra hic durū significat ꝑ oīa pctōrem: q̄ merito terra dicit: q᷑ celesti gr̄e largitate fraudat. Ergo pctōr iste terren⁹ q̄ amare nescit: timeat dn̄m: vt si nō desiderio ꝑmiorum a peccatis abstinet: saltē vindicte ꝯsideratione reuocet. Dicēdo eñ: Ab ip̄o: idicat ꝛ a diabolo cōmoueri: de q̄ ꝛ esaias dicit: Hic est q̄ cōmouebat terrā. Quapropter ꝓpheta merito petit a dn̄o oīa cōmoueri: q᷑ omne qđ eius ordinatione disponit: rebus ſꝑ vtilib⁹ applicat. Sed licet ꝑ̄us dixisset gnāliter oīa: nunc descēdit ad hoīes. Nā ꝗ̄uis vniuersa ei⁹ iperio administrari egeāt: maxime hūanū genus qđ a natura sua deprauatū surripientib⁹ vitijs: culpis ꝓbat obnoxiū. **Qm̄ ipse dixit ꝛ facta sunt: ipse mādauit ꝛ creata sunt.** Reddit causam q̄re a dn̄o debeāt oīa cōmoueri: q᷑ eoꝝ ipse creator est: ꝛ necesse est vtiliter administret existētias: q̄ eas dignat⁹ est creare ꝑ gratiā. Dixit ꝛ facta sūt: significat initiū rerū: q̄ñ vniuersa filij ip̄ius imperij iussa ꝓpruperūt. Ip̄e mandauit ꝛ creata sunt. Per ꝓphetas vtiꝗ̄ mādauit legē ꝑ quā fideles dn̄o volente creati sūt. Uides ꝗ̄ salubriter ꝓph̄a a deo petijt oīa cōmoueri: q̄ solus creaturarū suaꝝ pōt esse misericors.

Dn̄s dissipat ꝯsilia gentiū: reprobat autē cogitatiōes ꝓploꝝ: ꝛ reprobat ꝯsilia ꝑ̄ncipū. Dissipat reuera ꝯsilia ꝗ̄ mala vel pessima sunt: nā bona ſꝑ adiuuat atꝗ̄ confirmat. Nimis apta suis causis verba iūgunt. Dissipauit ꝯsilia gētium: q̄ñ eas in idolorū cultura nō ꝑmisit diutius ꝑmanere. Reprobauit cogitationes ꝓploꝝ: q᷑ licet volūtas iudeorū in nece dn̄i nefanda cōpleta sit: resurrectōe tñ ip̄ius cōstat eē reprobata. P⁹ etiā de ꝑ̄ncipib⁹ dicit: siue de tyrannis: qui legē dn̄i seuis ꝑsecutionibus impetebāt: siue de spiritib⁹ imundis: quoꝝ cōsiliū semꝑ in malo est. **Cōsiliū vero domini manet i eternū: cogitationes cordis ei⁹ in seculuꝫ**

ET

Al. ... Al. ... tes

Al.ı̄ñ Al.g... nez et ... onem

seculi. Sicut hoim praua cōsilia dixit esse
frustrāda: ita nunc in eternū dicit dñi ꝑma
nere disposita. Peccā eñ τ mortalis hō ca-
duca sapit: etern⁹ dñs nulla rephendenda
cōstituit: sicut esaias dicit: Omne ꝯsilium
meū stabile erit: τ oīa q̄cunqꝫ cogitaui effi-
ciā. Idē τ hieremias dicit: Si nō esset testa
mentū meū in custodia die ac nocte: ꝑcep-
ta celi τ terre nō dedissem. Cōsiliū vero ip-
sius bn̄ intelligim⁹ incarnationis arcanū:
qđ ad ꝯsulendū hūano generi ꝯstat esse cō
cessum. Hoc nulla etate dissoluit: ꝫ in eter-
nū manet: qꝛ triūphalis mors dñi: diabo-
licū penititer extinxit exitū. Cogitatiōes
aūt cordis ei⁹: significat ꝑdestinationē in q̄
cuncta reposita sunt: q̄ vel fuerūt: vel seq̄n
tibus seculis futura succedūt. Hec eñ ge-
stat ordinē rerū: q̄ ꝑmanet in seculū seculi.
P* Cui sentētie illi merito cedūt: q̄ vnā natu-
rā in xp̄o dño mentiunt. Nā si ꝯsiliū ei⁹ sta
bile est: τ cogitatiōes cordis ipsi⁹ ꝑmanēt
in seculū seculi. Cōstat aūt incarnatiōis ar
canū: eius cogitationē cuiusqꝫ fuisse ꝯsiliū:
necesse est vt forma hūanitatis assumpte:
vn⁹ filius in duab⁹ naturis distinctis: ꝑfec-
tis atqꝫ adunatis sicut cepit in vnitate ꝑ-
sone sp̄ existat. **Beata gens cui⁹ est**
Al. ei⁹ **dñs de⁹† eorū: ppl̄us quē elegit in**
hereditatē sibi. Uenit ad scđm mebrū:
in quo dictur⁹ est qđ in p̄mo versu ꝓposu-
it: qui sint recti: aut q̄s decet dñi collauda-
tio. Gentē itaqꝫ dicit ꝑtinētē ad hierusalē
celestē: quā adunatā ꝯstat ex oībus genti-
bus. Ipsa vtiqꝫ beata est: a q̄ de⁹ vere coli
tur: τ dim dñs adorat: id est: q̄ eos ꝓtegit:
ac gubernat. Hereditas quidē dicit τ cum
dimittit alteri τ cū aditur. Sed ꝑplus xp̄ia-
nus hereditas est acq̄sitionis: nō dimissio-
nis: qꝛ eū auctor su⁹ possidet: quē ꝑdicatio
nib⁹ sanctis τ ꝑcioso sanguine cōquisiuit.
Al. nō hʒ **De celo respexit dñs:† τ vidit oēs**
filios hoim. Hic aduētus dñi futur⁹ ex-
Sche primit: per figurā q̄ grece Idea: latine spēs
dicit: qñ velut effigiē rei future: oculis offe-
rentes: animi votū ad audiēdi studiū cōci-
tamus. De celo eñ ꝓspexit dñs: qñ ꝓprij
filij donauit aduentuʒ. Nō eñ hō respexit
ET ad dñm: sed dñs ꝓspexit ad hoīeʒ. Prospi
cere est siquidē porro positū ꝯspicere. Qui
reuera peccatis erat diuisus: τ qđ dictū ne
fas ē: redditus fuerat a suo creatore lōgin-
quus. Nā qđ ait: τ vidit: grāʒ significat mi
serentis. Illos eñ videre dicim⁹: q̄bus et
aliq̄d ꝑstitū esse declaram⁹. Et cōsidera q̄a
nō dicit: vīsa pctā: sed filios hoim. Nā cuʒ
delicta respicit punit: cū hoīem intuet ab-
soluit: sicut in .l. psalmo dictur⁹ est: Auerte Ps. 50
faciem tuā a pctis meis. Et alibi: Ne auer- Ps. 142
tas faciē tuā a me. Uñ nobis intelligenda
atqꝫ retinēda est salutaris ista diuersitas.
De preparato habitaculo suo: re-
spexit sup oēs qui habitāt† orbem. Al. terrā
De futuro corpe dñi tunc dicebar. Nā duʒ
oīa que ordine veniēte succedūt: in ꝑdesti-
natione fuerint ꝯstituta: quāto magis icar
nationis ei⁹ miraculū ante secula ꝓbat fu
isse dispositū: qđ ꝑditātī mūdo quē dispo
suerat facere poterat subuenire. **Qui**
finxit singillatim corda eoꝝ: qui in
telligit† in oīa opera eoꝝ. Finxit cor- Al. nō hʒ
da: quib⁹ intelligētie sue dona largit⁹ est.
Fingere eñ dicim⁹ chiroplastos: q̄ formu-
las quasdā ad operationis sue vota cōpo-
nūt. Sic τ dñs mētes iustoruʒ format atqꝫ
disponit: vt ad miscđie sue dona ꝑducat.
Singillatim: id est: diuisim atqꝫ distinctiʒ.
Corda eoꝝ: scʒ sanctoꝝ: sub dñi timore vi-
uentiū. Sequit. Qui intelligit in oīa opa
eorū. Intelligit vtiqꝫ qñ actib⁹ bonoꝝ pre-
mia digna restituit. Dicēdo ꝟo: in oīa ope
ra: significat cogitatiōes: dicta vel facta: q̄-
bus bonū malūqꝫ sp̄ opamur. **Nō† sal-**
uabit† rex ꝑ multam virtutē:† nec gi-
gas† saluus erit in multitudie† for-
titudinis sue. Regē dicit hoīem ꝯtinen-
tē: qui q̄uis regat corpus suū miseratione
diuina a vitijs carnalib⁹: tñ saluus fieri nō
pōt duʒ de sua virtute ꝑsumpserit. Iuste
eñ virtus hūana deserit: qñ datū bonū at
qꝫ ꝑfectū nō largitori deo: sed ꝓprijs virib⁹
applicatur. Idē gigantē vult intelligi: q̄ vir
tutū magnitudine roborat: q̄ cōtra imani-
tateʒ diaboli assidua dimicatione ꝯfligit.
Qui merito gigas esse dicit: a quo talibus
spiritibus obuiat. Sed iste q̄ꝫ qui iam gra
tia dei suffragante multos spiritus fugat:
salu⁹ esse non poterit: si velut gigas supbie
vitio subleuat⁹ (quo fragilis raptat hūani
tas) de meritoꝝ suoꝝ ꝟtute ꝑsūpserit. Sʒ
q̄uis gigas latino ſmone terrigena dicat:

Al. saluat
Al. et
Al. saluabit
Al. ꝟtutis

tamē ⁊ in bono poni: manifestū est. Legit
Ps. 18 enī de christo: Exultauit vt gigas ad currē
Al. Fallax dā viā. †**Falsus equus ad salutē: in abundantia aūt virtutis sue nō**
Al. saluabit †**erit salus.** Equū ponit p felicitate mūdana: que hoīes sic portat: tanꝗ̄ si equinis gesticulationib⁹ puehant. Hec aūt humana spes sic decipit: quēadmodū fals⁹ equ⁹: qui cū iactādo se gradit: ruinā subito quā nō opinat icurrit. Et quare sit falsus equ⁹: exponit. Ille enī dū campos appetit: dum pedes ꝑpropera festinatōe pmiscet: salutē sessoris sui non valet custodire: qꝛ feruida nimis incauta sunt: ⁊ qui sub modestia nō graditur: ruinosis casibus semp exponit. Falsus enī dictus est equus: eo qđ solet in se fallere psumētes.
ET **Ecce oculi domi**
Al. metuētes **ni sup †timētes eū: †sperātes in mi-**
Al. et in eis q sperant sup **sericordia eius.** Oculi dñi ponunt pro volūtate diuina: qꝛ quos gratos habem⁹: ipsos sine dubitatione respicim⁹. Econtra ab illis aspectus auertim⁹: qui nostris mētibus horruerunt. Ergo oculi dñi sunt sup timētes eum: qꝛ pietas ipius eos ptegit quos se timere cognoscit. Sed qm̄ dixit d timentib⁹: oportune sequit de amātibus: quia vtrūqꝫ in dñi dilectione cōiunctū est. Naꝫ qui deū bene timet ⁊ amat: qui bene amat ⁊ timet. Res iste in humanis actib⁹ diuidunt: ceterū in celesti deuotione sociate sunt. Qui sint enim timētes exponit: id
Top est: sperātes in misericordia ei⁹. Quod argumētū dicit: ab adiunctis: Adiunctū est enim timere dominū: ⁊ sperare in eo: Que res mutua ⁊ insolubili societate cōnectit.

Al. eruat **Ut †eripiat a morte animas eoꝝ: ⁊ alat eos in fame.** Duo ista sunt vota fidelissimi christiani: vt i futuro iudicio eripiatur a morte ppetua: ⁊ hic spūalibus alimonijs trāsigat. Eripit enī a morte animas iustoꝝ: cū eas tollit de potestate diaboli: cū p indulgentiā efficit liberos: quos peccati dominatio fecerat esse captiuos. In fame aūt eos alit: quādo in hoc mūdo vbi bonarū rerum indigētia est: spirituali cibo
ET nutrire nō desinit quos redemit. Alimētū quippe dictū est: quasi mētis nutrimentū. In fame enī sunt positi: qui se celestiū rerū desiderio semp accendūt. O fames illa multum satura: ⁊ sine penuria pbabiliter semp auida. Esuriunt enī beati: nō qꝛ dominica dape ieiuni sunt: sed querēdo iugiter inardescūt: qꝛ dñi appetitione pficiūt: sicut euāgelista dicit: Beati qui esuriūt ⁊ sitiunt iu-
Eu stitiā: quoniā ipi saturabunt. **Anima**
Al. **†autē nostra sustinet dominū: quoniā adiutor ⁊ protector noster est.** Cū dicit: sustinet: patientiā significat christiani: vt inuitati iusti: futuris ꝑmijs ꝯstāti animo pseuerēt. Sed intelligam⁹ qualis ista virtus est: quā seruare totiens cōmonemur. Patiētia est siquidē: que gloriosos martyres facit: que fidei nostre bona custodit: que oīa vincit aduersa: nō colluctādo sed sustinēdo: nō murmurādo sed gratias agēdo. Hec deceptricē luxuriā comprimit: irā feruidā vincit: vastatricē hūani generis inuidiā tollit: mansuetos efficit: benignis cōpetenter arridet: purgatosqꝫ hoīes ad illa ꝑmia futura cōponit. Ipsa est que feceꝫ tot⁹ voluptatis abstergit: ipa est que limpidas aīas reddit. Per ipaꝫ christo militamus: p ipam diabolū vincimus: p ipam beati ad celorū regna puenerūt. Scriptum est
Luc. enī: In patientia vestra possidebitis aīas vestras. Sequit. Quoniā adiutor ⁊ ptector noster est. Adiutor est: dū ad eū ipsius gratia suffragāte conamur accedere. Protector: dū resistim⁹ aduersario. Secur⁹ ergo sustinet deum: qui tali pmissione fulcitur. Et cōsidera: qꝛ post oīa ꝑcepta patientiam ponit: vt viriliter cuncta tolerem⁹: qui de taꝫ magni ꝑmij largitione ꝯfidim⁹. †**Et**
Al. ... **in ipo letabitur †cor nostꝝ: ⁊ in no-**
Al. ... **mine †sancto ei⁹ †sperabim⁹.** Ne quis
Al. ... de ꝑdicata patiētia mussitaret: ne qs se tediosa volūtate ꝯfunderet: sequit magnificū ⁊ suauissimū munus: qꝛ ipsa expectatio habet ꝑmiū suū: qm̄ ipe sustinēs letat i domino. Addidit. Et in noie sancto ei⁹ sperabim⁹: id est: in christi quē patiēter sanctissimus ppħa sustinuit: ⁊ letabat esse ventuꝝ. Sperabim⁹ aūt: cōtinuū tp̄s ostēdit: qꝛ nō est fas ibi desinere: vñ semp pōt aīa fessa recreari. **Fiat dñe misc̄dia tua super**
Al. q... modū **nos: †sicut sperauim⁹ in te.** His verbis incarnationē dñi desiderabat impleri: quā flagrāti spū magnope sustinebat. Sꝫ intende ꝙ̄ copiosuꝫ munus est qđ ditauit gen⁹ humanū: qđ angelorū choros letície

socilditate ɔpleuit: qđ etiã ipsa inferna senserunt. Petit eñ desideria sua debere fieri vt posset pfectissim⁹ inueniri. Addidit: In te: vt oēs supstitiōes: oēs puitates excluderet: cũ vero dño supplicaret. Cõclusio.

q Uam melliflue voces audire sũt: q̃ salubriter nobis psalterium celeste cãtauit. Tales siquidē mandatoꝝ chorde sonuerũt: vt si eas interi⁹ aurib⁹ recipiam⁹: ꝛ nos in eis dauitice lyre curatione purgabimur: fietq̃ nob saulis illa mũdatio: vt fugatis imundis spiritib⁹: abluta mēte dño seruiam⁹. Habet eñ hri musicã suã: que aię fidelis intrat auditũ: cuius nõ deficit son⁹: cui⁹ nõ lassat̃ intẽtio. Relinquite ꝙ spectaculorũ amatores mortiferas voluptates: ad h magis gaudia: ad h mysteria ɔuenite: vbi cithara ꝛ organũ ꝟtutes excitãt: ñ desideria puę voluptati instigãt.

Explicit expositio in psalmũ. XXXII

Incipit expositio in psalmũ. XXXIII

Psalmus dauid cũ mutauit vultum suũ corã abimelech: ꝛ dimisit eũ: ꝛ abijt.

c Um historia tituli isti⁹ regũ lectione pandatur: supfluũ est copiã fontis illius in hac breuitate diriuare: ne nobis totaz areolã paginę vni⁹ loci effusa relatio cõplere ac tegere videat̃. Sed rẽ cũ oibus suis breuiter intimam⁹. Cum saul psequeret̃ dauid: ɔfugit ad achis regẽ: ibiq̃ dũ esset inuidia faciẽte suspectus: industriose mutauit vultũ: ita vt saliuis ora cõpleret: quaten⁹ inergumin⁹ estimatus: miseratiõe faciẽte dimitteret̃ illesus: q̃ tñ sicut ꝛ alia p illũ virũ magni sacramẽti q̃lita te pacta sunt. Significabat enĩz saliuas: h est: scripturas diuinas in barba: id est: i fortitudine magna decurrere. Sed ꝓpter significãtias rerũ: p achis: ad quẽ fugerat dauid: mutatũ nomẽ est: abimelech: qđ indicat patris mei regnũ. Hoc ad dñm xp̄um bñ ptinere mãifestũ est: p quẽ gloriosus pater: seruitiũ mũdi sanctissima deuotõe suscepit. Sed cũ dicit: Dimisit eũ: regẽ significat abimelech. Et abijt: hoc est: ad alias partes se cõtulit: q2 ibi cepat vt diximus esse suspect⁹. Presens aũt psalm⁹: terti⁹ est eorũ: in quib⁹ p actus dauid significant̃ dñi christi futura mysteria: q̃uis alphabeto secundus esse noscat̃. Diuisio.

p Er totũ psalmũ verba ꝓphetę sũt: alphabeti hebręas litteras: excepto sextã: in capitib⁹ versuũ p ordinẽ ponẽs. In pma parte bñdicere se dñm cõpromittit: admonẽs mãsuetos vt cũ ipso in ei⁹ laudib⁹ pseuerẽt. Predicti aũt alphabeti hęc pars q̃ttuor litteras cõprehendit. Scđa: ad cõuersionẽ fideliũ q̃ sunt bñ meritoꝝ p̃mia nõ tacent̃: q̃ cõtinet litteras sex. Tertia: q̃si filios admonet: a quib⁹ se delictis debeant abstinere: hęc habet lr̃as q̃ttuor. Quarta: iustos dicit de oibus tribulationib⁹ eruẽdos: ꝛ impios debitas pęnas esse passuros: ne in piculis suis aliqua dubietate mollescerẽt. Hic etiã residuę septẽ lr̃ę p̃notant̃. Et memẽto: sicut in. xxiiij. psalmo iã dictũ est: hũc alphabetũ impfectũ illos indicare: q̃ laudes dñi nequeũt plenissima operũ integritate cantare.

b Enedicã dño i omni tpe: semp laus eius in ore meo. Expositio. Aleph Ad. dñm

Tempus hoibus nouim⁹ esse diuersũ: mõ tribulationib⁹ asperũ: mõ gaudio blandũ. Ergo in omni tẽpe benedicendũ dñm ꝓpheta denũciat: qñ ꝛ aduersa patimur: ꝛ collata fęlicitate gaudemus: sicut iusti fecerunt atq̃ faciũt dñi amore flagrãtes. Sz q̃uis debitũ atq̃ ꝓpriũ sit vt creatura suũ sp laudet auctorez: tñ ꝓpter hũanitatis diuersos act⁹: pene ipossibile nobis videt̃: psalmodię laudes dño iugiter psonare: s in ore hois iusti sp laus est dei: qñ talia vl cogitat vel loquit̃: vt nulla redargutione culpet̃. Quicq̃d eñ ex patiẽtia: ex caritate: ex simplicitatę: ceterisq̃ virtutib⁹: vel loq̃mur: vel mẽte gestamus: iure diuinis laudib⁹ applicat̃. Ipsius eñ p̃coniũ est: q̃ donat ore ac corde honesta meditari. Laus eñ a lauro dicta ẽ: q̃ solebat coronare victores. Hę mystice saliuę sunt: q̃s tituli silitudo p̃dixit: hęc verba q̃ scripturaꝝ diuinaꝝ virtutẽ videbant̃ exprimere. ET.

In dño laudabit̃ aĩa mea: audiãt mansueti ꝛ letent̃. Beth

Pulcherrime vno comate dilectio famulãtis exp̃ssa est. Nõ eñ vel in se: vl in diuitijs: s in dño suã aiaz dicit eẽ laudãdã. Tũc eñ gliat̃ fidelis seru⁹: qñ laudabilẽ dñm habere cognoscit̃. Scit eñ ad se referri bonũ: cuz dñs

eius fuerit multo rumore ꝑdicat⁹. Nā si q̄s
hodie dn̄o detrahat: deuot⁹ famulus q̄ fu-
rore succendit? Qua stomachatōe cruciat?
Datū est eni̅ fidelibus seruis: vt aut de fa-
ma dn̄oꝝ aduersa seuiant: aut de ꝓspera
opinione cōgaudeāt. Sequit. Audiāt mā-
sueti ⁊ letent. Nō dixit lege docti: nō ieiu-
nātes: non psallētes: sed māsueti letent: q̄
caritate ꝑcipua habere rerū oim̄ ꝑpantiaȝ
Simel Al. Lidipsū cōsuerunt. Magnificate dn̄m me-
cū: ⁊ exaltem⁹ nomen ei⁹ in† inuicē.
Utilitas ista carnalis singulari ꝑfrui desi
derat: qd̄ delectatōe auida ꝯcupiscit. Spi-
ritualis autē gratia nō vult sola facere: qd̄
multis ꝓficit ad salutē: ne inter officia san
ctitatis detestabilis inuidia misceat. Qd̄
nunc versus iste explanat. Uocat eni̅ fra-
tres: hortat ipsos obediētes: vt nomē dn̄i
gloriosa societate magnificēt. Sequit. Et
exaltem⁹ nomē eius in inuicē. Suauis cō-
monitio: iustissima regula: vt ab omnibus
in vnū fiat: qd̄ sancte vnitati ꝯstat offerri.
In inuicē vero: significat cōpositos choros:
qn̄ ⁊ psalmodiā dn̄i alterna sibi successiōe
Sche respondēt. Que figura dicitur Energia: id
est imaginatio: q̄ actū rei incorporeis oculis
Deleth Al. exq̄siui submi̅nistrat. †Inquisiui dn̄m ⁊ ex-
audiuit me: ⁊ ex omnib⁹ tribulati-
onib⁹ meis eripuit me. Ut inuitatus
ꝑplus ad psalmodiā dn̄i festinaret: nūc dic
q̄ sibi exinde bona ꝓuenerint. Inq̄siui do-
minū: nō spatio longo terrarū: nō ꝑ locoꝝ
latitudines forte distētas: sed in corde vbi
si maiestatē ipius cogitam⁹: ibi cā ꝑsentez
modis oibus inuenim⁹. Et intende q̄d di-
cat: Inq̄siui dn̄m ⁊ exaudiuit me: qm̄ intel
lect⁹ ei⁹ vniuersa cōplectit: nec corpalibus
sensib⁹: sed spūalib⁹ virtutib⁹ opat. Sequi
tur: quānī deū q̄sisse ꝓfuit: qn̄ eū ex oibus
liberauit āgustijs. Quis eni̅ sufficeret par-
ticulatim tāta petere: quāta iste sit meruit
impetrare? Dicēdo eni̅: Ex oib⁹: nihil relic
tū est qd̄ remāsisse suspicens adūsū. Ac
He Al. facies vestre nō cōfūdēt cedite ad eū ⁊ illuminami: ⁊ † vult⁹
vr̄i nō erubescēt. Prius laudes ꝑmisit:
choros ordinauit: nunc in scd̄a p̄te ⁊ ad ip-
sam cōicationē ipsos hortat accedere: vt ec
clesie future ritū monitor spūalis infunde-
ret. Accedite: nō dicit ebriosis: non adulte
ris: nō supbis: sed sobrijs: castis atq̄ hūi-
libus xp̄ianis: q̄ illuminari de sacra ꝑcepti
one mereant: sicut apl's de ipa cōicatione
testat. Quicūq̄ māducauerit panē aut bi- i. Co
berit calicē dn̄i indigne: iudiciū sibi mādu-
cat ⁊ bibit: nō dijudicās corp⁹. Probet au-
tē seipm̄ hō: ⁊ sic de pane illo edat: ⁊ de ca-
lice bibat. Studendū est ꝙ: vt q̄ ad eū acce
dit: ita se hūili satisfactione modereт: vt il-
luminari poti⁹ q̄ꝫ cecari posse videat. Uul
tus aūt: sicut sepe dixim⁹: significat ꝑsenti
am: q̄ p̄t mutato colore ꝯfusionē pati: si ei
celestia munera subducant. Fideles ꝙ non
erubescūt: qm̄ ipetrant. Erubescere eni̅ de-
cepti est: q̄ ad sua desideria nō valet ꝑueni
re. Quidā hoc sic estimāt sentiēdū: facien-
tes exinde nō minimā q̄stionē. Nā cū apl's
dicat: Qui solus habet imortalitatez: ⁊ lu- i. Ti
cē habitat iaccessibilē: hic q̄mō ponit: acce
dite ad eū ⁊ illuminami? Sȝ hoc cōpendio
ipius veritatis absoluit. Inaccessibilis ei⁹
lux dicit: qn̄ substātie ipsi⁹ singularis ⁊ om
nipotēs natura declarat. Ceterū cū se grā
sancte diuinitati infundit: ⁊ ad eū accedit:
⁊ illumiatio btā ꝑstat. Un̄ dictuz ē ⁊ alibi:
Qui illuminat oēm hoiem venietē in hūc Ioh. j
mundū. Iste paup clamauit ⁊ do- Za
min⁹ exaudiuit eū: ⁊ † ex oibus tri- Al. de
bulationib⁹ ei⁹ † liberauit eū. Dicen Al. salu
do: iste: spiritualē pauperē designat: q̄ nō
tm̄ mūdanis opibus: sed vitioꝝ vbertate
vacuat. Iste paup est: q̄ accedēs ad deū il
luminat. Iste cui⁹ vult⁹ non erubescit: qui
qn̄ clamat ad dn̄m salubriter ⁊ competēter
audit: ⁊ tunc ꝓuenit vt liberet: nō ab vna
tribulatiōe: sed ex oibus mundanis angu-
stijs. Qd̄ accidere solet iustis: qn̄ in sancta
cōuersatiōe aias reddunt: ⁊ de seculi istius
clade ꝯfusa ad securitatē ꝑpetuā trāsferun-
tur. Perpende etiā qd̄ hic hebrei alphabe
ti sit littera trāsilita. Pro sexta eni̅ septima
posita est: Quod ad illud vt puto referen-
dū est: qd̄ supra memoraui: hūc psalmū sig
nificare quidē sanctos viros: q̄ tn̄ nō totis
opib⁹ ꝓbant esse ꝑfecti. Ego eni̅ nō inueni
patrū definitā de hac p̄te sentētiā. Im-
mittet † angelū dn̄s in circuitu timē Het Al. angelū dn̄i
tiū eū: ⁊ eripiet eos. Ne crederet dn̄s
fideles suos posse negligere: ꝑsenti eos ora
culo ꝯsolat. Et inspice medicinale verbum
qd̄ dicit: Immittet. Nā ꝓpter isolētiā hūa-

ne fragilitatis nō palā facit: ſ; occultis im-
missionib⁹ opaꝝ: vt te nesciēte ꝑ salute tua
qd̄ expedire possit accipias. Angel⁹ aūt mi
nister est volūtati diuine. Quapropꝝ si vis
te āgelū fieri: fac qd̄ ꝑcipit: vt liberes ꝑicli
tantē: subuenies anxio: eripias innocētē:
et cetera q̄ diuina iubet auctoritas. Tūc em̄
spū angeli sum⁹: qn̄ ministri supne volūta
Deth tis efficimur. Gustate et videte qm̄
suauis est dn̄s: beat⁹ vir q̄ sperat
in eo. Redit ad dn̄i sanctissimā cōicatio-
nē: nec desinit sepi⁹ dicere: vn̄ nouit mor-
talib⁹ ꝑpetue vite gaudia ꝓuenire. Gusta
te: nō ꝑtinet ad palatum: ſ; aīe suauissimū
sensū: q̄ diuina cōtēplatione sagniaꝝ. Naz
vt ip̄m gustū intelligeres: sequiꝝ: Uidete:
qd̄ vtiq3 nō ad os ꝑtinet: sed ad inspectiuā
sine dubio qualitatem: vt cū tale corp⁹ ac-
cipim⁹ vite nobis cōcedi grāz ꝯfidam⁹. Et
vt ip̄am cōicationē nō ad corpus cōmune
traheres: dn̄m dicit ee͂ suauē: q̄ in ea salutē
hoībus ꝑ sua pietate ꝯcedit. Uita em̄ nr̄a
q̄ reuera de⁹ est: qui carnē sūptā ex virgine
maria: sibi viuit eāq3 ꝓpriā fecit: viuifica
tricē eā esse ꝓfessus ē: sicut ait in euāgelio:
Joh.6 Amē amē dico vobis: nisi mādūcaueritis
carnē filij hōis et biberitis sanguinē ei⁹: nō
habebitis in nobis vitā eternā. Que l3 ex
hūana natura sūpta sit: nō tn̄ eā vt vnius
hoīs ex nobis estimare debem⁹ pctī alicui⁹
cōtagione pollutā: ſ; adorabilē: salutiferā:
viuificatricē: que pctā dimittit ꝓpter ver-
bū cui adunata est (sicut in euāgelio ip̄e dn̄s
Math.9 dic: Ut sciatis q2 ptātē habet fili⁹ hoīs sup
terrā dimittēdi pctā) et ad ꝑpetue vite reg-
na ꝑducit. Subiūgit itaq3 absolutā firmā
q3 sententiā: beatū esse virū: q̄ sperare nō de
sistit in dn̄m. Precipua res: q̄ tā freqn̄ꝝ ite-
raꝝ: vt nūq3 illud desinam⁹ expetere: qd̄ tā
Joth ta cognoscaꝝ assiduitate ꝑdicari. Time
Al. nō est inopia te dn̄m oēs sancti ei⁹: qm̄ nihil de-
est timētib⁹ eū. Timorē dn̄i oībus sctis
impat: ne quis q̄uis bene merit⁹ a saluber
rima intētiōe discedat. S3 qd̄ vtilitatis ti-
mor ei⁹ habeat: ꝯsequēter ostēdit dicens:
Qm̄ nihil deest timētib⁹ eū. O breuis sen-
tētia: o imensa ꝓmissio. Possunt aliqd̄ ege
re: quib⁹ diuitie: qbus salus corpis: qb⁹ re
gna tribuunꝝ. Solus ip̄e nihil indiget qui
Caph dn̄i timore ditat⁹ est. Diuites eguerꝝ

et esurierūt: inqrentes aūt dn̄m nō
deficient omni bono. In vno versu Al. minuēt
terrarū diuites et paupes xp̄i magnifica cō
trarietate destinxit. Ait em̄: Diuites egue-
rūt et esurierunt. Qn̄ egent diuites? Qn̄ fi-
dem nō habēt rectā. Qn̄ esuriunt? Qn̄ mi-
nime dn̄i corpore satiantꝝ. Tales q̄ diuites
egent: et saturati ventre: spū semp esuriūt.
Quid em̄ habeāt q̄ deū nō habēt? Subse-
quiꝝ: Inquirētes aūt dn̄m nō deficiēt om
ni bono: q2 nullo bono deficiūt: q̄ spiritali
desiderio ꝯfruunꝝ. Na cū diligim⁹ dn̄m in
ip̄o omnia reperim⁹. Un⁹ est q̄ queriꝝ: ſ; in
quo omnia cōtinenꝝ. O lucrū mirabile: o
cōpendiū singulare. Cur nos ꝑ diuersa fa-
tigem⁹? Ad ip̄um ergo vnanimiter festine-
mus: p⁹ quē cūcta bona vltra nō q̄rimus:
ſ; tenem⁹: sicut apl's dic: Scim⁹ qm̄ diligēti Ro.8
bus deū oia coopanꝝ i bonū. Hoc argumē Coph
tū dr̄ ex ꝯrio. Cōtrariū ē em̄ egere diuites:
et paupes nullo bono deficē. Argumētū ē P
aūt argute mētis iudiciū: qd̄ ꝑ indagatōes
ꝓbabiles rei dubie ꝑficit fidē. Uenite Lamech
filij audite me: timorē dn̄i docebo
vos. Peractis solēnibus q̄ ad sacramēta
eccl'ie ꝑtinebāt: nūc venit ad tertiā ꝑtē vbi
illos alloqꝝ q̄ ꝑma fidei rudimēta ꝑcipiūt.
Dicēdo em̄: Uēite: significat eos itra eccle
siā n̄ fuisse. Qd̄ etiā ꝯfitētib⁹ nūc dr̄ qn̄ ad
fidē veniūt xp̄ianā. Uox ꝑm̄a sonat: vox
pietatis admonet: vt vltro dicētē audiam⁹:
quē tacētē exqrē deberem⁹. S3 q3 suauis:
q3 vtilis timor est ad quē fili⁹ iuitaꝝ: Cū di
cit: Docebo vos: admonet ne pauescam⁹
qd̄ audiuim⁹ timorē. Nō est em̄ timor iste
qui formideꝝ: sed qui diligaꝝ. Timor hūa-
nus amaritudinē habet: iste dulcedinē. Il
le ad seruitiū cogit: iste ad libertatē trahit.
Postremo: ille claustra metuit: hic celoru3
regna patefecit. Merito ergo timorē istu3
sic vtilē ꝓfessus est: vt auida mēte discaꝝ.
Quis est homo q̄ vult vitā: et cu Mem
pit videre dies bonos? Talis inter- Al. diligit
rogatio ꝓposita est: quā oīm seqꝝ assensus.
Quis est em̄ q̄ possit dicere: aut vitā nolo:
aut dies bonos videre nō cupio? S3 vtinā
sic vitā ꝑpetuā q̄rerem⁹: sicut i ista tēpora-
li corda defigim⁹. Bonos aūt dies: n̄ istos
dicit: in quib⁹ caducis delectationib⁹ occu
pamur: ſ; illos q̄ vere boni sunt: et in sūma

Nun sanctitate versant᷑. †Cohibe linguā
Al. Prohibe tuā a malo: ꝛ labia tua ne loquant᷑
dolum. Hoc est velle videre dies bonos:
si lingua nostra aliquid nō loquat᷑ incōpe-
tens. Malū est eñ omne ꝓhibitū: ꝛ quic-
quid veritati repugnat tali appellatiōe dis-
cernit᷑. Intende vero subtilius: q꞉ prius co
hiberi dicit linguā: quā cū loqui volumus
anterius cōmouemus. Addidit: Labia ne
loquant᷑ dolū: que lingue motū ꝓtinus cō
sequunt᷑: ꝛ quasi quadā harmonia sociata
amborū modulamine hūanus sermo pagi
Þ tur. Dolus est aūt: quādo fallim᷒ audien-
tē: vt qd̄ credit᷑ ad auxiliū inferre videat᷑ in
cōmodū. Quod merito ꝓhibet᷑: q꞉ pure cō
Samech sciētie cōstat semꝑ aduersum. Diuerte
a malo ꝛ fac bonū: inquire pacem
Al. ꝑsequere ꝛ†sequere eam. Ad videndos dies bo-
nos: nō sufficit tm̄ a malis actibus abstine
re: nisi nos pietas cōpellat ꝛ bona ꝑagere.
Nam ꝑmus virtutis gradus est/aliena nō
querere: sed iteꝝ supior /egentib᷒ ꝓpria nō
negare. In illo culpā refugim᷒: in isto pal-
mā pietatis acquirim᷒. Nā pupillo nō no-
cuisse: aut pauperē nō expoliasse abstinen-
tia est: que ad ꝑmiū sola nō sufficit. In illa
Math. 25 quippe iudicatiōe soli audiunt: Venite be-
nedicti patris mei: ꝑcipite regnū qd̄ vobis
paratū est a b initio mūdi: qui gratiā domi
ni ipo inspirāte diuersa largitione mercati
sūt. Vides ergo necessario additū: Et fac
bonū. Ipsum est siquidē qd̄ nos liberat at
qꝫ cōmendat. Sciens autē ꝓpheta in hoc
agone seculi cū corpore paceꝫ fidelissimos
nō habere: ꝛ cū suis vitijs hic illis ꝯtinuuꝫ
eē certamē: pulcherrime dixit: Inquire pa
cem: vt qꝫuis eā hic nō habeant: tamē sem
per ab eis studiosissime ꝑquirat᷑. Et nō ꝓ-
misit qd̄ hic possit quoquo mō cōprehēdi:
sed imperat: sequere eā: quasi ꝑcedentem.
Nam quare sequēda est: nisi q꞉ hinc fugit.
In futuro aūt sperāda est: quoniā ibi ꝑpe
tua stabilitate ꝯsistit. Queram᷒ ergo sedu-
li: sequamur intēti: q꞉ illic eā inuenire non
possumus: nisi hic diligenti᷒ inquiramus.
Que tūc cōprehendi dabit᷑: qn̄ ipm cōspi-
Ain ciamus pacis auctorē. †Vultus autē
Al. Oculi dñi sup iustos: ꝛ aures ei᷒ in ꝑces
eoꝝ. Venit ad qrtā partē: vbi vsqꝫ ad fi-
nē duplici ipsm̄ ꝑdicatione ꝯfirmat: mō iu-
storū ꝑmiū narrās: mō impioꝝ pctā casti-
gans: vt ab vtraqꝫ ꝑte cōmonit᷒ seruire di
scat dño ꝑplus acquisit᷒. Qd̄ schema dicit᷑ Sch
Paradigma: efficacissimū plane figure ge
nus: qn̄ duplici vtilitate ꝑcipit᷑ qd̄ sequa-
mur. Cū eñ dicit: Oculi dñi suꝑ iustos: cō
tinuā gratiā diuinitatis ostēdit: vt aspect᷒
imobilis suꝑ eos esse videat᷑. Subiūgit qꝫ
exauditionis velocissimā celeritatē: qn̄ au
res dñi ꝑatas in eoꝝ ꝑces esse cōmemorat.
Que eñ illis ad obtinēdū fiat mora: cū in
ipis q̄ exaudire possit inhabitat? Sed licet
frequēter exaudiat pctōres: iustis tm̄ multo
ampli᷒ ꝓmittit᷑: qn̄ in preces eoꝝ paratas
aures habere mōstrat᷑ Vult᷒ aūt dñi Pe
suꝑ faciētes mala: vt ꝑdat de terra
memoriā eoꝝ. Exposita iustoꝝ gratia:
nunc ꝯuertit᷑ ad penas malorū. Et ne dice
rent pessimi: iustos attēdit: nos aūt nō re-
spicit: securi iam facim᷒ q̄ ab illo cōspici nō
meremur. Pronūciat vultū dñi: id est: in-
tellectū esse supra malos: Quos sic atten-
dit vt nō respiciat: sic nō respicit vt tm̄ eorū
facta cognoscat. Timeam᷒ ꝑ malū facere:
qd̄ eius scientiā nouim᷒ nō latere. Et cōsi-
dera: q꞉ in isti dicit᷑: Suꝑ faciētes mala: vt
falli nō possit ꝯiuncta vicinitas. Intellige
vero qd̄ vtrosqꝫ videt: sed eos euētu dispa
ri ꝯtuet᷑: iustos vt audiat: pctōres vt ꝑdat.
De terra vero dicit: id est: d̄ futura patria:
quā soli deo placiti possidebunt. Memo-
ria eorū peribit: q꞉ nō erit iniquoꝝ inter iu
stos vlla cōmemoratio. Illos eñ in memo
ria nos habere dicamus: quib᷒ aliqua pre-
stare desideram᷒. Nā qui de memoria do-
mini exeunt: ad eterna supplicia sine dubi-
tatione ꝑuenūt. Clamauerūt iusti Sal
ꝛ dñs exaudiuit eos: ꝛ ex omnib᷒
tribulationib᷒ †liberabit eos. Iteꝝ Al.
redit ad iustos: de quib᷒ paulo lati᷒ dicit:
vt ipsos enarrata dona reficiāt quos malo-
rū pena terruerat. Discutiam᷒ qd̄ sibi velit
ista sentētia. Iustos dicit clamasse ad do-
minū: ꝛ sp ꝓfitet᷑ auditos. Quid ꝑ de mar
tyrib᷒ dicim᷒: q̄s d̄ supplicijs tyrānoꝝ mīme
ꝯstat esse liberatos? Liberati sūt plane: qn̄
ad celoꝝ regna ꝑducti: omnib᷒ tribulatio-
nibus ꝓbant᷑ exuti. Clamor eñ iustorum:
non solum ad temporaleꝫ: sed maxime ad Ec
eternaꝫ vtilitatē semꝑ auditur. Iuxta

est dominus his qui tribulato sunt
corde: et humiles spiritu saluabit.
Et iste versus ptinet ad dona iustorũ. Mos
dñi: et hũana ꝯsuetudo diuersa est. Nam q̃
vult altioribus vicinus fieri erigit: tẽdit vt
possit fastigia celsa cõtingere. Dñs eñ al-
tissimus attingi nõ põt: nisi p humilitates
videlicet inclinatas: nec ad dulcia eius gau-
dia nisi p amaras lachrymas puenit. Siue
vt alij dixerũt: Iuxta: significat nõ loco: sꝫ
auxilio. Inspiciẽdũ est quoqꝫ quod dicit:
Qui tribulato sunt corde. Multi eñ tri-
bulant: sed nõ ex corde: vt queruli fatui: q̃
peccata nõ deflent: sed mũdana eos dam-
na cõtristant. Illi aũt corde tribulant: qui
aliena mala suas faciũt esse miserias: qui
mundũ lugẽtes generalibus cladibus affligũ-
tur. Ipsos itaqꝫ saluabit: qui se hũillimis
cõuersationibus subdiderũt. Et intende: qꝛ
nõ dicit verbis hũiles: quod habet plerũqꝫ
nequicia peccatoꝝ: sed spiritu: sicut in euã-
Math.5 gelio dicit: Beati paupes spiritu: qm̃ ipso-
Res rũ est regnũ celorũ. Multe tribulati-
ones iustorũ: et de his omnibus li-
berabit eos dñs. Et hic et alter versus
adhuc iustoꝝ bona cõmemorãt. Aptũ eñ
fuit plus de ista parte loqui: ne fragilia cor-
da mortaliũ iterato sepius timore succumbe-
rent. Multe reuera tribulationes sunt iu-
storũ: qꝛ eos diabolus validius insequit: et
hoĩes p inuidiã frequẽter affligũt. Deinde
impius tribulari põt: si quid aduersũ solus
ipse patiat: iustus vero et ꝓprijs passionibus
affligit: et alijs caritate cõpatit. Sed cũ sb-
iungit: Et de omnibus his liberabit eos do-
minus: potẽtia creatoris ostendit: qꝛ libera-
tionẽ eius tribulationũ impedire nõ potest
multitudo. Unde colligit omnẽ iustũ mul-
tis quidẽ tribulationibus onerari: sed de oi-
bus indubitãter absolui. Dñs custo-
dit omnia ossa eoꝝ: vnũ ex his nõ
conteret. Ossa dixit fideliũ firmitatẽ: id
est: patientiã: mansuetudinẽ: et ceteras vir-
tutes q̃ perire in sanctis nequeũt: qꝛ dñi cu-
stodia seruant. Ipsa sunt eñ q̃ cõminui nõ
possunt: q̃uis corporea ossa frangant. Nã
si ad litterã cõsideres: nõ minima q̃stio vi-
det oboriri: quõ latronis illius ossa cui dñs
Luc.23 dixerat: Hodie mecũ eris in padiso: nõ sũt
cõtrita: que a militibus legunt esse cõfrac-
ta: et multorũ martyrũ corporali cõditione
repens esse violata? Sed hoc omne neuũ
dubietatis excludit: si ossa virtutẽ fidei et
robur anime sentiamus. Mors pecca- Sin
torum pessima: et qui oderũt iustũ
delinquet. Mortẽ peccatorũ illã dicit: q̃
ab homine nõ põt intueri: quã nõ solũ ma-
lam: sed etiã pessimã ꝓfitetur esse. Reuera
pessima: quoniã eã eterna pena comitat.
Nam si ad istã mortẽ respicias que nostris
oculis patet: frequẽter inuenis diuitẽ pec-
catorẽ pomposis apparatibus decẽter effer-
ri: quẽ sic familia plangit: vt piũ fuisse hu-
manis auribus mẽtiatur. Amici etiã cũ im-
pensis lachrymis ꝓsequũtur: vt reuera pu-
tes bonorũ aliquẽ ereptũ: qui magna cog-
noscit lamẽtatione defleri. Quid de p̃cio-
sis referamus odoribus: quibus et post mortẽ
eorũ mansura corpa ꝯduint? Quod tanto
studio: tanto apparatu pagit: vt in funeri-
bus ipsoꝝ supstitũ vita recreet. Ubi est er-
go: Peccatoꝝ mors pessima? Scꝫ in iferno
vbi recepti penas patiunt eternas. Quã- Luce.16
ta eñ pompa vt credimus purpuratus ille di-
ues ad sepulchra pductus est: qui guttam
aque frigide ab lazaro paupe postulauit?
Et nota quod in isto noie asperitas morti
ipsius explanat. Pessima eñ dicta est: qua- ET
si pessum data. Subiunxit qꝫ: Et qui ode-
runt iustũ delinquẽt: id est: qui dñm salua-
torẽ nefando odio habẽtes: mandata ipius
suscipere noluerũt. Nã et istorũ mors pessi-
ma est: sicut et illoꝝ de quibus superius dixit.
Redimet dñs animas seruorũ Lau
suorũ: et nõ derelinquet omnes q̃ Al. deliquẽt
sperant in eũ. Quã bene in spe bonorũ Al. eo
psalmus iste finitus est: vt maloꝝ collegia
deserẽtes ad bona potius futura tendamus.
Redimet dñs: scilicet sanguine p̃cioso: qm̃
qui in ipo recte crediderit: a peccatoꝝ debi-
ta captiuitate redimet. Animas: frequẽter
scriptura ponit p hominibus: sicut in exodo
scriptũ est: Descẽderunt in egyptũ anime Exo.1.
septuagintaqꝫ. A parte eñ meliore be-
ne totus homo suscipitur. Sed vide: quia
seruorũ suorũ dicit: nõ iniqua libertate vi-
uentiũ. Addidit quoqꝫ: Et nõ derelinquet
scilicet tanq̃ pastor bonus: qui oues suas
sedula pietate custodit. Sed geminauit ꝓ-
missionis omnino cautelã. Nõ enim dicit:

nulluz derelinquit: sed omnes q̄ sperant in eum. Nā derelinquet illos: qui spem suā: aut in ꝓprijs virib⁹: aut in alicui⁹ hoīs ꝑsū ptiōe posuerūt.

Cōclusio.

p Exacta sunt psalmi hui⁹ sacrosancta mysteria: vbi sic missarū ordo cōpletus est: vt eū cōscriptū putes tēporibus xp̄ianis. Hic eñ ⁊ hymnorū ordo decursus est: hic ad cōionē deuotus populus iubet accedere: hic inuitant venire qui prima fidei rudimēta susceperūt: vt nihil tāte rei deesse sentias: cū tñ nullū horū tūc ꝓuenisse cognoscas. Hic etiā gen⁹ humanū ⁊ iustoꝝ bonis inuitat: ⁊ malorū vltiōe terret. Hoc ē qd̄ titulus ille ꝑcinuit: qñ dauid ante abimelech vultum mutauit: vt ⁊ nos nostrā voluptatē vtiliter cōmutātes ad tutissimā dñi ecclesiā catholicā ꝯfugē debeamus. Est etiā calculus iste q̄ dñs ętate passus est: in qua ⁊ nos lectione patrū resurgere credimur. De qua pater augustin⁹ in enchiridion libro suo: multiplicit vt solet diligenterq; tractauit: vt nulli sit dubiū psalmū tantis virtutib⁹ ꝯsecratū: memorię nostrę sacculis velut thesaurū celestē frequēti meditatione cōdendū.

Explicit expositio in psalmū. XXXIII
Incipit expositio in psalmū. XXXIIII

Ipsi dauid.

n On grauat breuiter interdū dicta repetere: vt legentis anim⁹ ad memorię necessaria studia reuocetur. Dauid sicut diximꝰ duas significatōes amplectit: manu fortis ⁊ desiderabilis: quod vtrūq; dño saluatori certum est cōuenire. Manu fortis est: q2 mortis nostrę captiuitatē cū impio auctore ꝓstrauit. Desiderabilis est: qm̄ aduētus eius nobis bona ineffabilia pollicet. Cantat ergo psalm⁹ iste a ꝑsona dñi saluatoris: qui se petit ab inimicoꝝ ꝑsecutione liberari. Ipsi eñ: vbi cōmemorat in titulo: christū cōmonet intelligi. Qui cōgruę dauid dicit: qm̄ bene huic tota expositio isti⁹ nois applicatur.

Diuisio psalmi.

p Er totū hunc hymnū verba sunt dñi christi a dispensatiōe qua passus est. Primo mēbro psalmi ꝑsecutoribus retributionez postulat debere restitui: optans illis ꝯtraria: quę tamē ad cōuersionē eoꝝ sint nihilominus ꝓfutura. Secūdo: de resurrectione sua gaudet: ⁊ iudęorū iniq̄tates exprobrans: actū ꝓprię passionis exponit. Tertio: ꝓmittit se ꝑ vniuersum orbē terrarū in mēbris suis paternę potētię ꝯfiteri: qui eū ab inimicis suis resurrectionis beneficio liberauit: deꝑcans vt cōfundant pctōres: ⁊ exultent in magna gloria fideles.

Expositio.

i Udica dñe nocentes me: expugna impugnantes me. Assumpta ꝓ nobis clamat infirmitas: vt damnent nocētes: id est: diabolus cū ministris: qd̄ nouerat esse venturū. Malos eñ iudicari: dānare est: q2 nequeūt in disceptatiōe liberari: qui ꝑ prauis actionib⁹ ꝓbant implicari. Sed h̄ vt dictū est: ad diabolū ꝑtinet cū sequacibus suis: ꝑ quos ꝓuenit iudaicę voluntatis iniquitas. Nam cū ipe ꝑcipiat: Pro inimicis vestris orate: hominib⁹ nō pōt cōuenire sentētia. Ipsos ergo petit debere dānari: quos virtute ꝑsciētię suę nouit ad pęnitudinis remedia nō venire. Nā in subsequētibus vbi venit ad hoies: cōuerti eos desiderat nō perire. Adiecit etiam: Expugna impugnātes me. Qui impugnat superare cōtendit: qui expugnat omnino vict⁹ est. Merito ergo spiritus imundi impugnatores dicunt: q2 licet sanctos vincere nequeāt: cōtendere tamē cū eis improba voluntate nō desinunt. Expugnat autez dominus qui solus ꝑualet implere: cui⁹ certamen triumphus est: ⁊ omnis pugna victoria. **Apprehende arma ⁊ scutum ⁊ exurge in adiutoriuz mihi.** Arma ab arcendo dicta sunt: quod ꝑ ea hostes violentissimos arceam⁹. Et iō hoc hūana cōsuetudine dicit: q̄ armat manū vt oppⁱmat inimicū. Cęteꝝ arma ⁊ scutū sola volūtas est dñi: q̄ ꝓtegit ꝑiclitātē ⁊ expugnat aduersū. Hanc eñ tropologiā dicit ⁊ apl's: Scutum fidei ⁊ galeā salutis ⁊ gladiū spiritus. Scutū eñ dictū est: quasi sculptū: quod in ipso antiqui sua facta signabant. Naz qd̄ dic: Apphende: nūquid a deo sumit ad tēpus ꝑegrina defensio? Semp illi parat⁹ est exitus rerū qui ꝓbat oipotens: nec q̄si de quiete exurgere creditur: qui nunq̄ iacuisse declaratur. Arma igitur ꝑtinēt ad indumenta ferrea: ꝑ quę salus hūana defendit.

sacitū ad repellendos ictus inimici: vt fru-
strata tela cadant que fuerant in exitiū ho
minis destinata. Precat̃ ꝗ dn̄s christ⁹ a na-
tura hūanitatis sue: vt ⁊ salus ei⁹ muniri
debeat: ⁊ inimica volūtas suis ausib⁹ effe-
ct̃. **Effunde frameā ⁊ cōclude ad
uersus eos qui me psequunt̃: dic
aīe mee salus tua ego sum.** In scrip-
turis diuinis framea multas ptinet signifi
catiões. Intelligit̃ enī ⁊ gladius: intelligit̃
hasta regalis: intelligit̃ ⁊ dolus: intelligit̃
⁊ vindicta: hic tn̄ vult accipi aīaʒ suā: ꝗ re-
uera aduersarijs framea fuit. Per ipāʒ ꝗp-
pe gestū est: vt idoloꝝ cultus sacrilegus in
terret: vt diaboli vinceret̃ iniq̃tas: vt mor
tis ipius ptās pcussa succūberet: cū añ to-
to orbe libera ptāte regnaret. Nā ⁊ in alio
Ps.j6 psalmo iā lectū est: Eripe aīam meā ab im
pio frameā tuā. Effunde ꝗ frameaʒ: id est:
aīam meā dilata: munere tue pietatis idul
to. Conclude: h̄ est: passiōe mea ⁊ lege tua
cōpleta quā ꝗ dixeras p pphas. Petit etiā
anime sue a dn̄o dici: Salus tua ego sū: qr
verba ei⁹ nouit sine aliq̃ difficultate cōple
Al. querētes ri. **Confundant̃ ⁊ reuereant̃: in-
Al. cōfūdāt cogitātes q̃rentes aīam meā. Auertant̃ re-
trorsū ⁊ erubescāt qui cogitāt mi-
hi mala.** Hic iam vbi venit ad hoies: nō
maledictio fundit̃: sed correctio postulat̃.
P̄ Cōfundi est facta sua erubescere: ⁊ in meli
orē sententiā cōmutare. Nā ⁊ illi ɔfusi dicū-
tur q̃ cōuincunt̃ ad penā. Sed vt magis h̄
ad cōuersionē intelligere debuisses: addi-
dit: reuereant̃: id est: emēdati colāt quē pse
quēdū eē putauerāt. Inquirētes aīaʒ me-
am: in malā ptē dicit̃: q̃ sic q̃rūt vt eā nō ve
nerari velint: ꝟ a corpe segregare festinēt.
Nā queri aīam xp̄i ⁊ in bonā ptē positū ē:
Ps.j4j vbi ait: Perijt fuga a me ⁊ nō est q̃ req̃rat
aīam meā. Auerti aūt retrorsū nō dicit̃: ni-
si illis q̃ corrigēdi iudicāt̃. Nā ⁊ petro aplo
qui salutē xp̄i hūanitus vindicabat: dixit:
Mar.8. Redi retro sathanas: nō vt periret: ꝟ vt dn̄i
voluntatē felici emēdatiōe sequeret̃. Ergo
q̃s retrorsū redire vult: nō illos optat intē-
tionē pessimā sue volūtatis efficere: ꝟ poti
us se seq̃ vbi non pbant̃ errare. Qui cogi
tāt mihi mala: siue de iudeis: siue de here-
ticis: siue pōt accipi de paganis. Oēs eniʒ
male cogitāt: qui ꝑter religionē catholicaʒ
asserere aliq̃ praua intētiōe festināt. **Fi
ant tanꝗ puluis ante faciē venti: ⁊
angelus dn̄i affligens eos.** Puluis Al. coartās
terrena quidē: ꝟ nimis arida tenuisq; sub-
stātia est: ꝗ vento flāte in sua sede manere
nō sinit̃ ꝟ in auras liq̃das eleuat̃. Ita vo-
lūtates peccatoꝝ cū veritatis fuerint inspi
ratione cōmonite: a terrenis vitijs subleuā
tur: ⁊ ad virtutes ethereas ꝑstante dn̄o p-
ducunt̃. Sic ꝗ malis optat̃ vt ad vitā cele-
stē felici emēdatione pueniāt. Angelū dici
mus supne virtutl nūciū: p quē diuina ius-
sa cōplent̃. Iste ꝗ angelus conuersos affli-
git: vt in illā patriā felicē hūilitatis mune-
re pducant̃. Sed afflictio ista bn̄ficiū est:
q̄ñ in locū magni muneris vt emergat op-
tat̃. **Fiat via eoꝝ tenebre ⁊ lubri Al. Fiāt vie illorū
cū: ⁊ angelus dn̄i psequēs eos.** In
ɔtrariū verti peccatorib⁹ oīa postulauit: vt
via ppria que illis videt̃ lucida vel fixa: cū
in eadē delectabiliter cōmemorant̃: fiat il-
lis tenebrosa quam horreāt: ⁊ lubrica vt in
eadē diuti⁹ stare nō possint: sicut ⁊ hieremi
Hiere.23 as ppheta dicit: Et pp̄ter hoc facta est via
eorū lapsinosa in tenebris: ⁊ supplātabunt̃
⁊ cadent in ea. Quod si adhuc in malis su-
is decreuerint immorari: vi⁹ dn̄i psequa-
tur: quaten⁹ eos in sceleribus suis herere nō
faciat: qui ad interit⁹ sui vota festinant. O
multarū ɔtrarietatū magna felicitas: quā
tis votis hic petit̃ vt aduersitas psperi-
ma ꝑbeat̃? **Quoniā gratis abscon
derūt mihi interitū laquei sui: ⁊ va Al. superuacue
ne exprobrauerūt animā meā.** Gra
tis reuera: quibus mali nihil fecerat. Que
Sche figura dicitur Synchrisis: cū cōparatione
quadā iustiorē causam nostrā q̃ aduersarij
demonstramus. Illud enī gratuitū dicim⁹
quod nō alicuius rei compēsatione tribui-
tur. Absconderūt mihi: vt illi putabant q̃
diuinitatis ei⁹ potentiā nō credebāt. Naʒ
quid potest abscōdi cui nihil occultū ē? Il
le enī ⁊ pditorē suuʒ in cena designauit: ⁊
passionem anteꝗ proueniret edocuit: nec
quicꝗ fuit quod ei absconderet̃: qui om-
nia sue voluntatis dispensatione patieba-
tur. Bene aūt dictū ē: Interitū laquei sui:
quia ille laqueus nō mouētis erat: sed pec
cantis magl interit⁹. Nā quod sequit̃: Ua
ne exprobrauerūt aīaʒ meā: significat falsē

accusauerũt:qñ iudaicus populus dño sal
uatori dicta veracia quasi crimen aliquod
imputabant. Clamabant enĩ vesani men-
Matth. 26 daciter: Hic est qui dicebat: destruaꝫ tem-
Joh. 2 plũ hoc: cũ ille dixerit: destruite templum
hoc ⁊ in triduũ edificabo illud. Quid enĩꝫ
plus vanũ: ꝙ illud ad culpã prauitatis stu
dio velle cõuertere: quod ꝑdicabaᷓ omni-
Al. illi bus ad salutẽ? Ueniat† illis laque⁹
Al. ignorat quẽ† ignorãt: ⁊ captio quã † occulta
Al. abscõdit uerunt apprehendat † eos: ⁊ in laq̃
Al. eũ um† incidant in idipsum. Pia retribu
Al. cadat tio: vindicta salutaris: vt qꝛ illi laqueũ pa-
rauerunt: qui credebaᷓ posse nesciri. In il-
lam tendiculã incidant: quã sensus pecca-
toris ignorat: scꝫ vt nexu veritatis astricti
reddanᷓ potius absoluti. Sequiᷓ. Et cap-
tio quã occultauerũt apprehẽdat eos. Que
est illa captio: nisi mors dñi saluatoris: que
occultis machinata ꝓbaᷓ insidijs? Appre-
hendat eos quasi fugiẽtes ꝓtinus ꝯsequa-
tur: ⁊ illud totuꝫ efficiat: ne derelictis suis
sceleribꝰ obruanᷓ. Et nota qꝺ hic in bonaꝫ
partẽ ponit laqueũ: vt mãdatis dñi capti
in idipsum celesti gratia ꝑseuerẽt. Sic orat
cui gratis laqueꝰ occultabaᷓ exitij: qui ma
lũ ꝓ malo nõ reddidit: sed in cruce positus
ꝓ suis ꝑsecutoribꝰ exorauit. Anima au
Al. et tẽ mea exultabit in dño: † delectabi
Al. salutari tur sup† salutare eius. Postꝙ̃ de spiri-
suo tibus imundis que illis erant emersura cõ
petẽter edixit: ⁊ ꝓ pctõribus more sue pie-
tatis orauit: venit ad scdm mẽbrũ vbi ⁊ le-
ticiã ꝓprie mẽtis exponit: ⁊ passionis ordi
nẽ lucidissima ꝟitate narrauit. Prima qp-
pe sancte anime beatitudo est: exultare in
dño: qꝛ totũ illic cõquiriᷓ cũ mens ibi pu-
rissima destinaᷓ. Naꝫ qui letaᷓ in dño: nec
gaudiũ eiꝰ aliqñ deficit: nec suauiꝰ quicꝙ̃
qꝺ amare possit inueniet. Quid ꝗ sequiᷓ
istã exultationẽ? Scꝫ qm̃ delectabiᷓ sup sa
lutare eius. Salutare aũt est dñi maiestas
verbi: vñ salus egrediᷓ ⁊ vita ꝑstaᷓ: fons
miscdie: supplicantiũ remediũ: remissio pec
catorũ. Omnia ossa mea dicent:
dñe quis similis tibi? Ossa nec sensũ
nec vocem habere manifestuꝫ est: sed sicut
frequẽter diximꝰ: fortitudo animi ⁊ cõstan
tia mentis debent intelligi: que merito os-
sibus cõparanᷓ: qꝛ sicut illa corpus ꝯtinẽt:

ita ⁊ hec sanctas corroborat voluntates.
Dicant ergo hoc sacramentũ ossa nõ caro:
id est: firmitas nõ remissio: qꝛ talẽ hymnũ
nõ potest nisi sola mẽtis dicere fortitudo.
Quis: negatiuũ est: qꝛ nemo põt esse simi-
lis cuꝫ sit sancta trinitas singularis. Mul-
tum quippe est creatura a creatore dissilis.
Illa denicꝫ seruit: iste dominaᷓ. Eripi-
ens inopẽ de manu fortiorũ eius:
egenũ ⁊ pauperẽ a† rapientibꝰ eũ. Al.
In isto versu exposuit quod supius dixit:
quis similis tibi? Nam cũ diabolus manu
sua teneret pene totũ genꝰ humanũ: de il-
la potestate qua tenebaᷓ obnoxiũ ꝯstat in-
carnatione verbi fuisse liberatũ. Addidit
quocꝫ: Egenuꝫ ⁊ pauperem: vt hec tria in
vnũ collecta ꝯditionẽ generis humani ꝑs-
sam calamitatibus indicarẽt. Inops ergo
diciᷓ: qꝛ mortalis effectꝰ est. Egenus: qꝛ in
laboribus ⁊ sudoribꝰ panẽ quesiuit. Pau-
per: qm̃ de illa sapiẽtia ⁊ puritate deiectꝰ:
solam tenuẽ ⁊ vmbratilẽ ratiunculam pos-
sidebat. Nã quis dicat eos vere sapuisse:
qui auctoris sui ꝓbabanᷓ scientiã non ha-
bere? Sed hunc talem p incarnationẽ suaꝫ
liberasse: ꝙ mirabile: ꝙ est omnimodis sin
gulare: vt merito dicatur: Domine quis si
milis tibi? Et memẽto quod supra: De ma
nu fortioris: diaboluꝫ significat: qui vticꝫ
fortior hominibꝰ erat. Inferius: A rapiẽti
bus eum: spiritus imundos intelligi vult:
qui potestati diabolice nefanda deuotiõe
commilitant. † Exurgentes testes Al.
iniqui: que ignorabam interroga-
bant me. Postꝙ̃ dixit multiplices cala-
mitates quibus premebatur humanitas:
vt se ab ea non redderet alienũ: quam pro
nobis assumere sua pietate dignatus est:
nunc ꝓpriaꝫ cõmemorat passionẽ. Testes
igiᷓ qui subito impetu beluino ꝯsurgunt:
nec moderate adducunᷓ in mediũ: sunt si-
ne dubitatione falsissimi: quos vno verbo
potẽter designat dicens: Iniqui. Reuera
iniqui: qui erãt cõtra veritatẽ iusticiãcꝫ lo-
cuturi. Iũgit: Que ignorabã: id est: ꝗ me
dixisse oĩmodis nesciebã. Sic enĩ ꝺ illis di
cimus: ꝗ se dñi beneficio recta cõuersatiõe
custodiũt: nescit mentiri: nescit rapere: ne-
scit opprimere. Ignorabat enim dominus
blasphemare: quod et princeps sacerdotũ

Math.26 scissis vestib⁹ ſpũtauit: q̃n dixit: Videbitꝭ
filiũ hoīs sedētē ad dexterã pr̃is. Et sbsecu
tus est ꝑnceps iudeoꝝ: Blasphemauit: q̃d
adhuc egem⁹ testib⁹? Sed q̃le testimoniũ
fuerit: sbsequenti verbo declarauit: vt eos
nõ diceret ꝯuicisse s; interrogasse: q̃si nõ de
sua integritate ꝯfisus: s; aliena voce sollici
tus. De q̃ loco matthe⁹ euãgelista sic ait:
Ibidē Nouissime aũt venerūt duo falsi testes: ⁊ di
xerūt: Audiuim⁹ hũc dixisse: possũ destruere
templũ hoc. ⁊c. Retribuebãt mihi
mala ꝓ bonis: sterilitatē anīe mee.
Nõ potuit aliq̃d nec breui⁹ nec elegãtius
dici. Bñficia dñi: actusq; iudeoꝝ singulis
sunt ſmonib⁹ explicata: id est: mala ꝓ bo-
nis: scʒ q2 dñi illevitã credētibus ꝯtulisset:
isti mortē reddere maluerũt. Q̃ð retribu-
tionis gen⁹: maloꝝ oīm ꝓbat̃ extremum.
Sterilitas q̃ʒ aīe fuit: q̃n mgr̃ bon⁹ in ipis
fructũ fidei reperire nõ potuit: nec pectora
coꝝ credulitatꝭ germina reddiderũt q̃ sa-
xeo stupore durata sunt. Sʒ ne iudei se le-
uiter estimēt addictos huic sterilitati: ⁊ in
ficulnea illa: euãgelio teste: maledixit: in q̃
Mar.ij fructus oīno non repit. Ego aũt cum
Induebar mihi molesti essent: †induebã me ci
licio. Ciliciũ fit ex hedis aspeꝝ setigeꝝq;
tegumentũ: q̃ ad delicta iure referũt̃: q̃m ⁊
iudicio dñi in pctõꝝ pte sunt positi. Ergo
dñs q2 carnē pcti assumpsit: ciliciũ se indu
isse cõmemorat. Naʒ si historice accipias:
nũq̃ʒ eũ legꝭ vsum fuisse cilicio. Ergo dũ iu
dei ꝑ ꝯtumelias ⁊ insidias eēnt molesti: il-
le diuitatē suã carnis velamine tenebrosis
mētib⁹ occulebat: q2 nõ merebãtur agnosce-
re quē tali impietate tractabãt. Hoc sche-
Sche ma. Metriasmos: id est: mediocritas dr̃:
q̃tiens rem magnã hũili voto deijcimus.
Quã figurã ⁊ in h̃ ⁊ in subseq̃ntibus v̉sib⁹
diligēs lector agnoscis. Et ꝯsidera v̉bum ce-
lestꝭ patiētie. Nõ dicit: cũ me ꝑse querer̃: s;
cũ mihi molesti eēnt. Q̃ð solem⁹ dicere in
leuib⁹ causis: vbi aliq̃d importune sugge-
Al.nõ bʒ stũ tediosa volũtate suscipim⁹. †Et hũi
liabã i ieiunio aīaʒ meã: ⁊ orõ mea
i sinu meo ꝯuertet̃. Jeiuniuʒ dñi fuit:
q̃n nefanda obstinatiõe duratos nõ inue-
niebat quos in epulas spũales assumeret.
Hec eñ fuit sterilitas aīe ipius: qð ⁊ ieiuni
ET um. Jeiuniũ eñ dictũ est: q̃si inedium: qð
abstinētes diuti⁹ ad inediaʒ vsq; ꝑducat̃.
Jeiunauit ġ dñs: q2 se ei icredula turba sb
traxerat. Potest etiã ⁊ ieiuniũ corꝑale dño
ꝯuenire: q̃m. xl. dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ieiunauit i Math.4
mõte. Sʒ illo pfecto ieiunio: de q̃ esaias di
cit: Solue oēs vinculuʒ iniq̃tatꝭ: dissolue Esa.58
obligatiões vehemētiũ cõmutationũ: di-
mitte afflictos in remissiõe: ⁊ oēm retribu-
tionē iniquã dirũpe. Frãge esuriēti paneʒ
tuũ: ⁊ pauꝑes sine tecto iduc i domũ tuã.
Si viderꝭ nuduʒ cooperi: ⁊ domesticos se
mis tui: nõ despicies. Tũc erũpet matu-
tinũ lumē tuũ: ⁊ sanitas tua cito orier̃. Et
ꝓcedet añ te iusticia tua: ⁊ maiestas dñi cir
cũdabit te. Et tũc clamab: ⁊ de⁹ exaudiet
te: adhuc te loq̃nte dicet assũ: ⁊ cetera q̃ te-
xt⁹ ille mirabilꝭ celesti mũere pollicer̃. Ita
mgr̃ bon⁹ qð ꝓphetaꝝ ꝓdixerat libris: hu
manit⁹ euidētib⁹ mõstrauit exemplis. Ad
didit q̃ʒ secretiorē cãm: q̃ bñ euangelica si-
militudīe reserar̃. Dic̃ eñ dñs discipulꝭ su-
Math.10 is: Intrãtes aũt i domũ: salutate eã dicē-
tes Pax huic domui: Et siq̃dē fuerit dom⁹
illa dig̃: veniet pax v̇r̃a suꝑ eã: sin aũt non
fuerit dig̃: pax v̇r̃a ad vos reuerter̃. Talis
est ⁊ ista orõ q̃ fundebar̃ a dño. Nã cũ eaʒ
detestabiles iudei minime suscipe mererẽt̃: i
sinu ei⁹: id est: in secreto pectoris: vñ fuerat
egressa remeabat. Si eñ in pectoribus fu-
isset opata: nõ ꝯũsa vtiq; s; diceret̃ effusa.
†Sic: ꝗt ꝓximũ †sic fratrē nr̃m ita Al.q̃si
cõplacebã: tanq̃ʒ lugēs ⁊ ꝯtristat⁹ Al.et q̃si
sic humiliabar. Q̃tum ad eloq̃ntiã la-
tinã: ꝓximo ⁊ frĩ cõplacuisse nos dicim⁹: s;
h̃ mutat⁹ ē noīm casus. Pro ablatiuis eñ
Sche accusatiui sũt positi. Que figura dr̃ Anti-
ptosis: q̃n cas⁹ ꝓ casu põit̃. Dic̃ ei: sic õ ꝓxi
mo sic de frē nr̃o: ita mihi ꝯplacebã: id est:
de coꝝ affinitate gaudebã: q̃ me hostilr̃ ise
q̃bant̃. Ipa est eñ pfecta retributio: si pro
odio gr̃a: si bñficiũ ꝓ lesione ꝓster̃. Cõpla
cebat eñ i illis dño: q̃n eos docebat ne de
linq̃rent: q̃n ꝓ ipis prĩ i cruce posit⁹ suppli-
cabat. Seq̃tur. Tanq̃ʒ lugēs ⁊ ꝯtristatus
sic hũiliabar. Illa dñi sanctitas ⁊ impēsa
caritas quã docebat: q̃uis sic fratres ⁊ ꝓ-
ximos se iudeos dilexisse tester̃: ꝯtristatuʒ
se tñ iuste cõmemorat: q2 in cũctꝭ fidē inue
nire nõ potuit: quã magnope q̃rebat. Si
q̃s eñ nob bñ velit: necesse est vt ꝯtrister̃

qñ in nob non pōt repire qđ querit. Et aduersum me letati sũt ꝛ ↄuenerũt: ↄgregata sũt †i me flagella: ꝛ †igno rauerũt. Cũ christꝰ dñs pie ↄtristaref: iu dei impia libtate letabanf. Sed diuisa erit ista retributio: Christꝰ gaudebit đ tristicia sua: iudei de ꝓpria erũt exultatōe crucian di. Nã bti sunt q̃ ꝓpter iusticiã lugent: et miseri q̃ inepta gratulatiōe supbiunt. Ex ponit etiã casum pessime cecitatis: qꝛ i do minũ suũ tormēta ꝑparabãt q̃ in ipos erãt in sticie ↄpensatōe reditura. Hoc est enĩ qđ dic: ꝛ igñrauerũt: qꝛ in eos habuit conuerti: quod corpaliter inocēti videbãf ingerere.

†Dissoluti sunt nec ↄpuncti: tem ptauerũt me ꝛ †deriserũt derisu: stri derũt in me dentibꝰ suis. Post ipie temeritatꝭ excessuʒ: dic q̃ iudeis accidenit: nec tñ obstiationẽ eoꝝ cõmemorat potuis se ↄuerti. Dissoluti sũt vtiq3: cũ passiōe dñi sol tenebras accepit: terra ↄtremuit: veluʒ templi scissum ẽ: ꝛ cũ hec tãta fuerint oñsa miracula: nõ sũt tñ ↄuersi faciēte duricia. Temptauerũt ẋo qñ dixerũt: Dic nob si tu es christꝰ? Deriserũt: qñ crucifixo imputa bãt: sic matthęꝰ euãgelista testaf: Siũr ꝛ pn cipes sacerdotũ deridētes eũ cuʒ scribis ꝛ phariseis dicebãt: Alios saluos fec: seipm saluũ facere nõ pt. Genꝰ aũt istđ locutiōis tũc adhibef: qñ res aliq̃ copiosissime signi caf ipleta: vt bñdicēs bñdicã te: maledicēs maledicã te: ędificans ędificabo te: ꝛ his si milia. Qđ argumentũ đr notatio: cũ ex ẋ bi positōe elicif silitudo ꝯmonis. Seq̃tur. Striderũt in me dētibꝰ suis: qđ fit a sęuis hoibus: qñ rōne vincunf. Nam cũ eis pro ẋitate verba defecerint: tũc impatienf dē tibus fremũt: suasq3 volũtates tacita int minatiōe denũciant. Sed h totuʒ ad ma gnam hũani generꝭ ędificationẽ referf: ne mēbra sibi existimēt onerosum pati: qđ ca put suũ sustinuisse cognscũt. Dñe quã do respicies: restitue aĩam meaʒ a† malefactis eoꝝ: a leonibꝰ vnicam meã. Qñ respicies: ꝑ ↄsuetudine infirmi tatꝭ hũanę dicif: cui morosũ videf qđcũq3 futuꝝ est: q̃ mox vt cupit aliq̃d festinat im plere. Restitue ẋo dixit: q̃si ereptã redde: h est: ꝑsta resurgere a malefactis: qꝛ iniuste ꝓbaf occosus. A leonibꝰ enĩ: a ꝑtãtibꝰ cru

Al.sup
Al.ignorauit
Math.5
Al.dissipati
Al.obsānauerũt me obsānatiōe: fręduerũt sup
Luc.23
Ibidē.22.
Math.27
Top
Al.malig nitate

entis atq3 crudelibꝰ significat. Unicã q̃d carnẽ dñi aduertere voluerit: q̃ licet sit ista cōis: vnica tñ facta ẽ: qꝛ de ẋgine: q̃a sine pctō: qꝛ sociata ẽ ẋbo: h est: dei filio. Siue vnicã: catholicã ecclĩaʒ intelligamꝰ: q̃ i to to mũdo vna ẽ: ꝛ delectatione mag̃ vnica nũcupaf: a q̃ hereticoꝝ ↄuēticula oĩmodis excluduf. Nam vt ꝓbes ipam dici vnicã: seq̃ēs ẋsus oñdit: q̃ de ecclĩa locuturꝰ est. Et respice reꝝ ordineʒ pulcherrime fuisse seruatũ. Priꝰ pro resurrectiōe sua depreca tus est: quę reuera iam cõtigit: dehinc po stulauit de ecclĩę liberatiōe: q̃ tēpore iudi cij ab oĩni erit inq̃etudie muniēda. Cõ fitebor tibi† domine in ecclesia ma gna: in populo graui laudabo te. Uenit ad tertiũ membꝝ: vbi iaʒ percepto munere resurrectōis: ꝓfitef se in tote orbe dño ↄfiteri. Duas dixinꝰ esse cõfessiones: vnã laudis: alterã penitētię. Sed hic vt ꝑ conialē debuisses aduertere: paulopost se q̃tur: laudabo te. Magna vero ecclĩa: ẽ po pulus christianꝰ: recte fidei tenax: q̃ ampli tudine sui totꝰ mundi spacia ↄprehendit. Seq̃tur. In ipso graui: vtiq3 fructuoso: q̃ ñ i leuibꝰ paleis: s in frumētalibꝰ g̃nis no scif cõstiturꝰ. Quẽ veniēs aura tēptatōis de area xpi nõ abijcit: s ventilatiōibꝰ pur gaf potius q̃ lōge ꝓijcitur. Quapropter in graui populo laudaf dñs: a leuibꝰ autẽ ꝛ fide vacuis vtiq3 blasphemaf. Non †insultent in me qui aduersanf mi hi inique: qui oderunt me gratis: ꝛ †annuentes oculis. Ordo verboruʒ talis est. Non insultēt in me qui aduersan tur mihi iniq̃ annuētes ocl̃is: qui oderunt me gratꝭ. Insultãt heretici: quando aliq̃s de numero fideliũ sancta ꝑdit ecclĩa. Adũ saf inique: quãdo de pereuntiũ errore lę tanf. Hoc ne fiat: pia dñi itercessiōe depo scif. Seq̃tur. Qui oderũt me gratꝭ: hoc ẽ: quibꝰ nihil nocui. Inaniter siq̃dem execra tur: cui lęsionis causa nulla ꝑmittif. Annu entes aũt ocl̃is dixit: quod solet fieri quã do voluntatẽ nostrã tacita ꝛ dolosa signi ficatione declaramꝰ: ꝛ vbi voce ꝓdi nolu mus: oculoꝝ quēpiã nutibꝰ admonemꝰ.

Quoniam mihi quidē pacifice loquebantur: ꝛ †super iram dolose cogitabant. Predicitur iudeoꝝ nefãda

Al.
Al.sup deãt mi
Al.in
Al.in dia
quãt

dolositas: que nō nostris sed verbis euāgelicis inducet. Pacifice loqui videbant: quādo dicebāt. [Math.22] Mgr̄ scim⁹: q2 verax es: ⁊ viam dei in v̄itate doces: licet tributū dari cesari: an nō? Sed pōt dolū cogitare etiam q̄ nō disponit occidere: vt si quis pecuniā aut possessionē ꝓmo machinet auferre. Sed addidit: Irā: vt dol⁹ eoꝝ exitialis fuisse declaret. Hoc ad illud referet: quādo dolosā machinationē tractabāt. [Joh.xi Al.Et] Oportet vnū ꝓ oibus mori. †Dilatauerūt sup me os suū: dixerunt euge euge viderūt oculi nostri. Dilatauerūt vtiq3 os suū: qn̄ clamabāt: [Luc.23] Crucifige crucifige: iam nō annuētes oculis: nō dolose cogitantes: sed aperta ⁊ libera voce damnātes. O scelestū facin⁹. Negauit iudex fieri qd̄ populus clamabat impleri. Sequūtur v̄ba letaliter letātiū iudeoꝝ: ac si diceret. Bene bn̄: videm⁹ de te qd̄ desiderabam⁹ efficere: vt dissuasor plebis cū latronibus i cruce pēderes. En mira patientia in q̄ erat summa potestas. Nūquid nō valuit ad cōfundēdos inimicos viu⁹ descēdere de crucis patibulo: q̄ mortuus die tertia resurgere potuit de sepulchro? Sed nō ꝯueniebat diuine v̄tuti ad v̄ba insultantiū cōmoueri: vt ampli⁹ erubescerent dū oīa p̄dicta cōstarēt. Sed q̄uis iudeos: Euge euge dixisse: in euāgelio nō legatur: silia tamē insultationū verba locuti sunt: vt vna res p sermonū varietates veraciter probet esse narrata. Euge euge: p figuram dictum est [Sche] Epizeuxis: quādo sine aliq̄ interpositiōe in vno v̄su verba geminant. Uidisti domine ne sileas: domīe ne discedas a me. Ad hec ⁊ ista tria v̄ba ptinēt: q̄ supius dinoscūtur eē narrata. Uidisti: h̄ est: pbasti cōpleta q̄ ꝯtra me p̄uideras eē cogitāda. Sic em̄ dicim⁹ quādo aliquid in memoriam reuocare desideramus: vidisti q̄ crudel' extitit mihi: vidisti q̄ta i me fecerit latronis iprobitas. Ne sileas: id est: nō differas dare sententiā: qd̄ vtiq3 tacendo nō pōt fieri: sed loquendo. Nam qd̄ dicit: Ne discedas a me: a pte accipiēdū est hūanitatis q̄ subiacuit passioni. Exurge [Al.nō hʒ] †dn̄e ⁊ intēde iudicio meo: de⁹ meus ⁊ dn̄s me⁹ in causam meam. Sicut sepe dictū est ab hūana ꝯsuetudine: exurge dicit illi: q̄ semp vigilat: semp intent⁹ est. Et cū iugiter oīa respiciat: tūc tn̄ putat intēdisse dū vidicat. Judicio meo: qd̄ pertulit a iudeis: iudiciū sine iure: tormenta sine scelere: mortē sine pctō. Bene autē dixit: meo: qd̄ reuera ptulerat. Pulchre siqdē dixit: In cām meā respice: nō i penā. Pena em̄ sceleratis videbat eē ꝯsimil': causa v̄o talis cū nullo poterat esse cōis. Sed q̄ ē ista cā: q̄ a deo petebat intēdi? Scilicʒ vt q̄ dare venerat salutē hūano generi: ab insanis ⁊ pfidis pbaret occidi. Judica me dn̄e s̄m †miscdiam tuā de⁹ me⁹ [Al.iusticiā] ⁊ nō †insultet in me inimici mei. [Al.sup gau deāt mihi] Quis h̄ret optimā cām q̄ pctā nō fecerat: tn̄ se petit scdm̄ miscdiam iudicari: vt nob' ondēderet p̄catiōis exemplū: q̄ tale nō poteramus h̄re negociū. Seqtur q̄: Et nō insultent in me inimici mei: scʒ ne dicāt qd̄ isultantiū potest h̄re neq̄cia: id est: potuim⁹: fecim⁹: egim⁹: sed p̄cat vt mala sua potius salutariter tristes defleant: q̄ se exitialiter implesse cōgaudeāt. Non dicāt i cordibus suis euge euge aīe nr̄e: nec dicāt †absorbuim⁹ eum. [Al.deuora bim⁹] Expressit insultationē quā supius fecerat sentiendaʒ. Nō dicant euge euge: id est: bn̄ bene. Uerba sunt em̄ ista scelerata mēte letantiuʒ: q̄ iam dicere nō possunt: dū cōpunctionib⁹ affligunt. Damnēt ergo malā ꝯsciam suā: ne possint penalē s̄bire s̄niam. O ingēs ⁊ imēsa pietas creatoris: nō patit eos letos tpaliter relinq̄: ne debeant eterna calamitate pcelli. Absorberi est aūt in corp⁹ alterius s̄bita celeritate trāsmitti. Qd̄ accidit [P] illis q̄ aliq̄bus supstitiōib⁹ deglutiti: a vere fidei viuacitate discedunt. Sed h̄ petit ad informādos fideles: ceteꝝ ineffabili ei⁹ puritati talia nō poterāt euenire. Erubescāt ⁊ reuereant simul: q̄ gratulant malis meis. Induat †pudore ⁊ reuerētia: q̄ maligna loquunt [Al.cōfusiōe] †aduersuʒ me. [Al.sup] Digna vidicta: pena sufficiēs. Nā q̄ erubescit act⁹ suos: ꝓpria estimatione damnatus est: ⁊ se vltore torquet q̄ vinculo cōfusionis inuoluit. Pōt tn̄ aliquis erubescere ⁊ reuerētiā nō h̄re. Hic autem addidit: Et reuereāt simul: vt ꝯuersionis eoꝝ indicia declararet. Reuerentia est em̄: dn̄i timor cū amore ꝯmixtus. Qd̄ illis

ꝓuenit ꝙ volũtate sincerissima ꝯfessionis
mũera ꝯsequunť. Seqť. Induať pudore ⁊
reuerētia. Quasi ꝗdā cilicio pnię: q̄si veste
lugubri: pudorē ꝯtra audaciā põit quā ha-
buerũt furētes: reuerētiā ꝯ impudētiā fal-
sitatis: vt duab⁹ ꝟtutibus curēt: ꝙ duob⁹
cõmisere criminib⁹. Magna eñ dixit locu
tos: id est: supba modũ ꝓbitat excedētia:
sicut btũs iohes i apocalypsi cõmemorat:
Apoc.13 Uidi os loq̄ns mag̃ aduersus dñm. Ex
ultent ⁊ letenť qui volũt iusticiam
meā: ⁊ dīcāt semp magnificeť dñs
qui volũt pacem serui eius. Postq̄
de ꝑsecutorib⁹ sufficiēter edictũ est: venit
ad partē fideliũ: illos optās salubri penitu
dine cruciari: istos sũma btitudinis exulta
tiōe cõpleri. Et illud respice qȯ merita co-
rũ: ipa q̄ꝫ ꝟba distiguũt. Persecutores eñ
solēt dicere: Euge euge anię nrę: qȯ tpale
gaudiũ ⁊ fugitiua leticia ē. Bri ꝟo dicũt:
Semp magnificeť dñs: qȯ ęťnũ atq̄ꝫ ꝑpetuũ
est. Illi aiabus suis mũdanas ꝯferũt volu
ptates: isti ad dñz ꝓpria vota ꝯuertũt: ⁊ ex
ultationē suā nõ in se: ẜ in eius laudib⁹ po
nũt. Qȯ āt dixit: Serui ei⁹: ad hũilitat re
spicit formā: q2 i assũpta carne hũilitas ē:
in maiestate ꝟo potētia. Sicvtrũq̄ꝫ ꝑfectũ
atq̄ꝫ verissimũ: vn⁹ est dñs christ⁹. Qui er-
go volũt pacē sui ei⁹: Scilicet ꝗ a vitijs red
dunť alieni: ⁊ i ꝯtinētię bono: diuio mũere
animi trāquillitate ꝟsanť. Et lingua
mea meditabiť iusticiā tuam: tota
die laudem tuam. Lingua ipius medi
tata est iusticiā: q̄ñ nouũ testamētũ ꝑplis ꝑ
dicauit. Tota die: sicut sępe dictũ est: vni-
uersum vitę tps ostēdit. Sed q2 hũanitati
impossibile videť deũ ꝯtinuata voce lau-
dare: ad intellectũ nos bonoꝝ actuũ trāsse
ram⁹: q2 sp deũ laudat: ꝗ i oi volũtate sua
diuina iussa ꝯsiderat. Cõclusio.

c Onsiderem⁹ christũ dñm: ꝑ totum
psalmũ q̄ꝫta nob dispēsatōe loqui
dignat⁹ est. Fecit eñ ab orõne ꝑn-
cipiũ: sicut ⁊ in alijs siñbus psalmis. Dein
de passiōis ⁊ resurrectiōis suę vētura nar-
rauit. Postremo finit in spe magna fideli-
um: vt dubium nõ sit ⁊ hũc psalmũ p̄fa-
ta regula fuisse ꝯclusuz. Quapropter gau-
deam⁹ in cladib⁹: exultem⁹ in piculis. Nā
cur a fidelib⁹ seruis debet refugi: qȯ ille re

rum dñs ꝓ oim salute sustinuit: Notādũz
ꝑterea: scdm hũc esse psalmũ eoꝝ ꝗ passio
nē ⁊ resurrectionē dñi lati⁹ intimare noscũ
tur.

Explicit expositio in ps̄. XXXIIII.
Incipit expositio in psalmũ. XXXV.

In finem seruo dñi psalm⁹ dd.

b Ec oia noia hũ intelliguť de dño
saluatore. Nā ⁊ in finē: ipm signifi
cat. Et seruo dñi: de ipo d2 qui for Phil.2
mā serui accipiēs: fact⁹ est obediēs vsq̄ꝫ ad
mortē: sicut esaias ꝓpha de ipo dicit: Ecce Esa.42
fuius me⁹ suscipiā eũ. Psalm⁹ ꝟo ⁊ dauid:
freq̄nti expositōe iā nota sunt: ꝙ iõ ad pso
nā dñi ꝑtinere noscũť: quoniā et cõuenire
ipoꝝ noim expositio declarat.

Divisio psalmi

c Or⁹ psalm⁹ a ꝑsona ꝓphetę dicať. In p̄mo mē
bro ꝯtēptores legi vehemēter ac-
cusat: eosq̄ꝫ dic nõ hitare cũ dño: cõmemo
rās eoꝝ impias voluntates. Nec moueat
qȯ post tituli tale p̄ncipiũ ab insipiētib⁹ fa
cere delegit initiũ. Cõmendat eñ vehemē
tius bonoꝝ ptem: q̄ñ p̄us p̄mittiť qȯ gra-
uiter horreať. Scdo: sub laude dñi collata
beatoꝝ p̄mia describũť: eosq̄ꝫ dom⁹ domi
vbertate cõpleri. Breuiterq̄ꝫ in ruina ma-
loꝝ psalm⁹ iste ꝯcludiť: ne q̄s putaret for-
tasse tēptandũ: qȯ tāta execratione noue-
rat accusatũ. Quapropter sbtilitatē eius
paulo diligētius ꝑscrutemur. Est enim nõ
nulla difficultate contextus.

Expositio psalmi.

d Ixit iniustus vt delinquat
i semetipo: nõ est timor dei
ante oculos eius. Duo sũt ge
nera peccantiũ. Unuz qȯ credēs legi: per
infirmitatē carnis nõ valet ꝙ sunt iussa cõ
plere. De q̄bus dicit salomõ. Corp⁹ eñ qȯ Sap.9
corrũpiť aggrauat aiaz: ⁊ dep̄mit terrena
inhitatio sensũ multa cogitantē. Aliud ꝟo
est audax: desꝑatũ: blasphemũ: qȯ sibi ꝓ-
ponit liba volũtate delinq̄re: ꝯtēnens oia:
sibiq̄ꝫ remurmurās deum putat nõ curare
mortalia. Quaprop̄ť dixit iste talis apud
se rem sceleratā: quā publice nõ est ausus
ꝓfiteri: ⁊ ideo ista cogitat: vt sibijp̄e licēti-
am videať tribuere pctōꝝ: q̄ten⁹ sb immē
sitate delinq̄t: ꝗ metũ iudicis abijciendũz
esse decreuit. Seqtur. Nõ est timor dei an

re oclos eius. Cogitationē dicit iniq̄r: qui
putāt timorē dei nō eē i ɔspectu ei⁹: id est:
nō curare deū; vt hoies eū debeāt formi-
dare: s; vt q̄dam errātes ph̄i dixerūt: mun
dū poti⁹ credūt casib⁹ regi: q̄; supnis admi
strationib⁹ ordinari. Siue de iniusto dica-
tur: nō esse timorē dei añ oclos ei⁹: qui ta-
lia dicere sacrilega volūtate p̄sumit. Deni
q; seq̄tur. **Quoniā dolose egit i cō**
[Al' inueniat] **spectu eius: vt inueniret iniq̄tatē**
[iniq̄tas ei⁹] **suam ad odiū.** Scelerat⁹ iste de q dictū
est: Nō est timor dei añ oclos ei⁹: neglexit
opam legi dare vt intelligeret p̄suasionē;
suam eē falsissimā;: Sed ɔtēnes dicta sa-
lutaria: ɔ̄itatē studuit oīmodis ig̃rare. Is
ḡ dolose egit in ɔspectu dei: vt suā iniq̄ta-
tem ad odiū refugeret inuenire: credens p
ig̃rantiā p̄cepti se posse defendi. Pulchre
aūt desinitū ē: pctā nr̄a eē iniq̄tatē ⁊ odiū:
qm̄ illa odisse debem⁹: p q̄ ad ęterna sup-
plicia puenim⁹. **Uerba oris ei⁹ ini-**
q̄tas ⁊ dolus: noluit intelligere vt
bene ageret. Sermōib⁹ iniq̄r ɔuenient
data est finitiua cōplexio. Uerba eñ eorū
sūt iniq̄tas ⁊ dolus. Itaq; q̄ nūerare non
poterat: duob⁹ sūt sermonibus explicata.
Iniq̄tas ptinet ad blasphemiā: dol⁹ ad ,p
ximū decipiendū. Sed q̄d rogo sibi residu
um faciat: q̄ peccare in deū ⁊ in ,pximū nō
recusat? Cū ɔ̄o dicit: Noluit itelligere vt
bene ageret: illos significat q̄ ex aliq̄ pte sa
piētię igniculū pcepert: ⁊ a ɔ̄o itellectu suo
vitio declinātes: puersis se erroib⁹ pollue
rūt. Hoc ⁊ ad dementissimū pplm iudaicum
cōpetēter aptat: ad quē dñs venerat: ⁊ ille
sanari detestabili obstinatione ɔtempsit.
Nā imprudētię plerūq; venia dat: volun
tario ɔ̄o maleficio vltio sp iusta succedit.
Top Mō argumentū ď: ab ingenio: qñ nō p ig̃-
rātiā: s; maliciosa volūtate peccat. **Ini**
q̄tatē meditat⁹ est in cubili suo: asti
tit omi vię nō bōe: maliciā aūt nō
odiuit. In exponendo adhuc viro pessi-
mo p̄seuerat. Ait eñ. Iniq̄tatē meditatus
est: id est: errorē lōga meditatōe tractauit:
libros sc; faciēdo puersos: vt nō tantū ip̄e
delinq̄ret: verūetiā posteritas eodem au-
ctore peccaret. In cubili suo: id est: in cor-
ET de proprio. Cubile enim a cubando dictū
est: vbi animus noster inhabitās bonum

malūq; meditat. Astitit vero dicit oī vię
nō bonę: id est: sęculi isti⁹ vitā quā nō trāsi
uit vt reliqui cōfitentes: sed in eadem cō-
morat⁹ atq; defixus est: ad cumulū quoq;
intulit peccatorū. Maliciā aūt nō odiuit.
Hic maliciā vult intelligi cūctorū criminū
matrem: in vno verbo cōcludens qḋ lati⁹
videbatur effusum. Hanc igitur affectare
piaculū est: quā non solū vitare p̄cipimur:
sed merito eam odisse cōpellimur: q̄tenus
tantū facin⁹ ppetua execratōe damnem⁹.
Memēto aūt qḋ a capite psalmi hui⁹: per
q̄ttuor ɔ̄sus figurā; posuit Synatrismos: Sche
q̄ vno tractu atq; circuitu crimia multa cō
cludit. **Domie in celo miscďia tua:**
⁊ veritas tua vsq; ad nubes. Dinu-
meratis cogitatiōb⁹ hoim pessimorū: scďo
mēbro ad laudē dñi trāsitum facit. Nā q̄;-
uis ⁊ in terra ⁊ in mari et vbiq; sit miscďia
ei⁹: hic tñ specialiter in cęlo dicit: id est: in
cęlestib⁹ creaturis et scīs homib⁹: vbi co-
piosius dona manauerūt. Ueritatē etiam
cōmemorat iustorū: q̄ i isti⁹ sęculi agone ɔ̄-
sat. Diximus eñ supius nubes ,pphetarū p̄-
dicatiōib⁹ cōpatas: q; sicut ille terrę victua
les aq̄s depluūt: ita ⁊ isti fidelib⁹ aīabus
imbrē salutis emittūt: vt fructū dent fidei
q̄ steriles fuerāt ariditate pcti: vt ip̄m reue
ra intelligam⁹ cęlestib⁹ ɔ̄tutib⁹ misericor-
diā facere: quē p aplōs ⁊ ,pphetas hūano
generi ɔ̄itatē cog̃scim⁹ p̄stitisse. Et intuere
laudē hāc: ɔ impiorū vituperationē cōiter in
troductā: vt demōstratiuū gen⁹ vtrisq; p-
tibus explicatū euidētius appareret. **Iu**
sticia tua sicut montes † domine: iu Al'. dei
dicia tua abyssus mlta. Hoies ⁊
iumenta † saluos facies dñe. Quis Al'. saluabis
vsus habeat: Iusticia tua sicut mōtes dei:
mlto tamen absolutior est hieronymi fida
trāslatio: q̄ dñe magis q̄; dei posuit. Iusti
cia tua btōs dicit aplōs: q̄ capaces dñi iu-
sticię deuotis sensibus extiterunt. Quos
merito mōtibus cōparauit: quoniā; sum-
mę veritatis lumē in ip̄is primordiis hau-
rientes: humilibus populis scīs predica-
tionibus infuderūt: Sicut montes q̄ sole
orto radios nouę lucis excipiūt: ⁊ ad ɔual-
les terrarum refusa claritate transmittūt.
Abyssus hic in bono posuit: ,pfunditates
eius diuinis iudiciis ɔparando. Abyssus

Ꝓ est eñ ꝓfunditas aquaꝝ: quã nec metiri: nec intrinsecus ex toto videre ꝓualemus. Quis eñ magnũ pelagi: aut internã ↄspiciat: aut spacia latissima ↄprehẽdat? Sic diuina iudicia nec mẽte ↄplecti possum⁹ nec rõne aliqua desinire ꝓualem⁹: sicut aplus
Ro.jj dicit. Q̃ incõprehensibilia sũt iudicia ei⁹: ⁊ inuestigabiles vie ipius? His tñ oibus: vnũ nomẽ appositũ est: abyssus: id est: ꝓfũditas: q̃ nõ valet apprehẽdi. Exponit etiaz q̄re iudicia ei⁹ abyssum dixerit: merito qñ pctõribus iumẽtoꝝ se inordinata volũtate tractantibus bñficia sue pietatis indulget. Hoc aũt q̃ mens: q̃ ratio cõprehẽdat: supplicationẽ penitentiũ ad p̃mia transire iustoꝝ? Vides q̃ dñi iudicia: ꝓfundis abyssis aptissime cõpata. **Queadmoduz multiplicasti miscdias tuas deus.**
Al. tegmine **Filij autẽ hoim in† ꝓtectiõe alarum tuaꝝ sperabũt.** Nũc lati⁹ ꝑ varias enũcrationes exponit: qđ superius breuit dixit: Judicia tua abyssus multa. Quẽadmodũ: admirantꝭ aduerbiũ est: id est: q̃ sublimiter: q̃ potẽter miscdias tuas largitate mirabili ↄtulisti: vt ⁊ pctõres ad p̃mia venire faceres: ⁊ iustos sperare ꝓmissa dona sancires. Et nota q̃ supius hoies dixerit: nũc aũt filios hoim ponit. Hoies pleꝝq̃ dicũt: q̃ necdũ p̄mi homis vetustate deposita: in originalis pctĩ crimie ꝑseuerãt. Nam ⁊ ipe adã qñ primus est: hõ dicitur: nõ filius hois. Filij aũt hoim sũt: q̃ grãm baptismatis ↄsecuti: in nouã ꝓgeniẽ p̄stãte dño renascunt. Nã ⁊ ipe christ⁹ fili⁹ hominis dictus est: vt reuera cui⁹ p̄mia suscipiũt: ei⁹ ⁊ noĩe decorent. Ale vo sunt dñi p̄cepta noui ⁊ veteris testamẽti: in q̄ꝝ protectione iust⁹ omis sperare cogscitur: dum eis obedire mõstratur. Hec silitudo tracta est competẽter ab auibus: q̄ruz pulli teneri spem suã in maternaꝝ alaruz ꝓtectione ponere cõsuerunt. Quo exemplo ⁊ simplicitas sperãtis oñditur: ⁊ blandissimi beneficij cautela declarat. **Jnebriabuntur ab vbertate domus tue: ⁊ tor-**
Al. voluptatis **rente† volũtatis tue potabis eos.** Jnebriabũtur: sermo tract⁹ est a parte bonorũ: de hominũ cõsuetudine vitiosa: qui vino nimio gurgitati mẽtꝭ oppressione torpescunt. Sic ista celestis ebrietas memoriam intercipit secularium rerum: ⁊ carnalia ita facit a mẽte discedere: tanq̃ vini crapula: que humanos actus a nostris sensibus alienat. Seq̄tur etiaz vnde talis ꝓuenire possit ebrietas: scilicet: ab vbertate dom⁹ tue: id est: ab euthecis spũalib⁹ sancte matris ecclesie. Jpa est eñ domus que ↄdita sua inaniter nesciat expẽdere: que sic vniuerso mũdo sufficit: vt plena semꝑ exuberet. Ebrietas sobria: vinolẽtia gl'iosa. Jn qua potator peccat: si eã potius ambire despiciat. Torrentẽ vero dixim⁹ esse fluuiũ ve-
locem: qui pluuiaꝝ subita inundatiõe descendit. Cui bene compatur sapiẽtia christi: quia sbita est: ⁊ ita rapida vt ad finem quẽ vult sine aliqua tarditate perueniat. Ꝓ
Quoniam apud te ẽ fons vite: ⁊ in lumine tuo videbimus lumẽ. Q̃ salutariter aperit: q̃ potenter exponit quid sit illud qđ supius ait: inebriabũtur. Christo dño dicit: quoniã apud te est fons vite: id est: initiũ oĩm bonoꝝ ⁊ origo vtutum: vnde ꝑfectissime complemur: qñ aliqđ mun⁹ ab ei⁹ pietate suscipim⁹. Debriat etenim nos vita potabilis: cuz bone cõuersationis studiũ de sacris p̄dicatõibus hauserimus: sicut esaias dicit. Haurietis Esa.12
aquas de fontib⁹ saluatoris. Vex in ↄsuetudine mortalium: aliud est lumen: aliud fons: imo ⁊ cõtraria sibi sunt: q̃ fons aq̃ flãmarũ lumen extinguit. Apud deũ vero vnũ est: q̃ quicq̃d dixeris ⁊ verũ est: ⁊ adhuc minus. Dicim⁹ eñ deũ lumẽ: q̃ oẽm hoiem venientẽ in hũc mundũ illuminat. Fontẽ: q̃ sitientẽ ⁊ inanẽ satiat. Montẽ: q̃ fortis ⁊ excelsus est. Viam: quia rectus est. Magistrũ: quia doctor est vite eterne. Petrã: quia fundamẽtũ ⁊ firmamentũ eẽ probat ecclesie: ⁊ cetera que legunt in litteris sacris. Veruntñ in his oibus: vnus intelligit domin⁹ christ⁹. Sed vt versum istũ ꝑfecte ac diligẽter intelligere debeamus: sciendũ nobis est: hoc nomẽ lumis totius trinitatis esse cõmune. Legit eñ: De⁹ lux j.Joh.
est: ⁊ tenebre in eo nulle sũt. Ergo quia pater ⁊ filius ⁊ spiritussanct⁹ vn⁹ est deus: recte animaduertim⁹ de tota trinitate eẽ dictũ: Deus lux est ⁊ tenebre in eo nulle sũt. Unde versus iste merito de saluatore dicitur: Jn lumine tuo videbimus lumẽ: pa-

tris scilicet ꝛ spiritussancti: q꞉ ꝑ ipsius ꝑdicationē factū ē: vt tota nobis trinitas manifesta ɔstaret. **Pretēde miscđiam tuā ꝯscientib⁹ te: ꝛ iusticiā tuā his q̄ recto sunt corde.** Pretēde dixit: id est: ꝓroga: ꝑsemina: longe lateq̄ꝫ diffunde: vt possint sciētes te in isto seculo tuti⁹ ambulare. Isti aūt sciētes dn̄m: multipliciter intelligēdi sūt. Sciūt em̄ dn̄m: q̄ sanctā trinitatē corde firmissimo ɔfitēt: q̄ reglas celitus datas nll̄a intellectus sui ꝑuitate distorquēt. Ad postremū ipi soli veraciꝫ norunt deū: q̄ catholice fidei nō deserūt vnitate cōpleri. His rogat ꝑtendi miscđiam: vt ꝛ in isto secl̄o sub dn̄i pietate degāt: ꝛ i futuro iudicio ꝑmia dig̃ recipiāt. Hoc enīꝫ significat iusticiā tuā his qui recto sūt corde: q꞉ ibi iustissime ad dexterā collocabūtur: q̄ hic recta mēte ꝑstāte dn̄o viuere meruerūt. **Nō veniat mihi pes superbie: ꝛ man⁹ peccatoris non moueat me.** Orat vt gressus mētis a iusto tramite nō recedat: ne in supbiā erect⁹ cadat q̄ tutissima hūilitate cōstiterat. Nec vacat qđ pedē ꝯ singulari nūero posuit. Certū ē em̄ in vno nos pede continue stare nō posse. Qui ɔuenicter supbie datus ē: qm̄ elatuꝫ hoiem diuti⁹ nō ꝑualet ɔtinere. Pes aūt ꝓ affectu mētis est posit⁹. Nā sicut ꝑdientes de loco ad locū trāsferimur: sic a dn̄o separamur qn̄ nos elata cogitatiōe diuidimus. Hoc em̄ maximū ɔstat eē pctm̄: vnde angelus cecidit: ꝑ qđ adaꝫ a ꝑadiso ꝓbaꝫ exclusus. Man⁹ xo pctōris est: male suadentis opatio: q̄ tūc nos a fidei firmitate mouet: cū iniqua disceptatione sollicitat. **Ibi ceciderūt q̄ opanꝫ iniq̄tatē: expulsi sunt nec potuerunt stare.** Ibi: vbi supius dixit: pede supbie scilicet ꝛ ꝑua suasiōe neq̄cie. Bn̄ aūt posuit: Ceciderūt: ac si diceret: i ꝓfundā foueā corruerūt. In illo em̄ pede: nō statur⁹ ꝫ casur⁹ innitiꝫ. Quis em̄ dubitet eos posse corruere: q̄ vno tm̄ vt sup̄ dixi vestigio subleuāꝫ? Quem vel si nullus impellat: lassitudine sua fit ꝓnissim⁹ ad ruinā. Sꝫ tn̄ hūc pedē n̄ vni dat vitio: ꝫ oib⁹ q̄ opāꝫ iniq̄tatē. Nā ꝗuis alij ex crudelitate: alij ex libidīe: alij ex cupiditate: alij ex inuidia diaboli ꝓlabunꝫ: oēs tamē in supbie vitio cadūt: q꞉ domini iussa cōtemnunt. Nam sicut obediens dicitꝫ: qui multis iussionib⁹ obsecūdat: sic multifaria domini ꝑcepta ɔtēnēs: superb⁹ veracissime nūcupaꝫ. Quod argumentū dicitꝫ a genere. Gen⁹ em̄ est supbia: vnde oīa vitia exorta noscūꝫ: sicut scriptura dicit. Initium om̄is peccati supbia. De istis aūt seq̄tur. Expulsi sūt: nec potuerūt stare. Expelluntꝫ vtiq̄ꝫ: qm̄ audient: Ite in ignē eternū. Nec potuerūt stare: quia non illis licebit dn̄i iussa differre: sed illic statiꝫ ꝑcipitanꝫ ab angelis: vbi eis parata ē flāma penalis.

Top

Ecci.10

Math.25

Cōclusio psalmi.

R Epetere libet superiora psalmi: q̄ decore ꝓlata sint. Dicunꝫ em̄ q̄ta famulis suis gr̄a diuina ꝑstiterit vt vsq̄ꝫ ad plenissimā sacietatē felici vbertate ꝑuenerit. O laudabilē nimis ebrietatē: o votis omīb⁹ expetendā vinolentiaꝫ: vn̄ modestia nasciꝫ: ꝛ plena mētis integritas obtineꝫ. Nō hinc titubatio: nō ɔfusio: nō mētis alienatio: n̄ caligo tenebrosa succedit: sed tanto aīa sanior reddiꝫ: q̄to illa ebrietate cōpleꝫ. Bibam⁹ ꝫ hūc potū auidi: neq̄ꝫ labijs carnalib⁹: ꝫ purissimo cordis affectu: de q̄ nō leticia tꝑalis sumiꝫ: ꝫ eterne vite gaudia ɔq̄runtur.

Explicit expositio in ps̄. XXXV.

Incipit expositio in ps̄. XXXVI.

Psalmus ipsi dauid.

D E verbis tituli isti⁹: nō est qđ nouiter dicere debeam⁹: ꝫ intētionem psalmi magnope debem⁹ aperire. Totus em̄ ad mores ꝑtinet corrigendos. Instruit q̄ppe ecclia: q̄ nūc itroduciꝫ ad loquendū: ꝑceptis salutarib⁹ genus humanū ne mortiferis errorib⁹ misceaꝫ: Malos pena deterrens: bonis ꝑmia cōpromittēs. Qđ doctrine gen⁹ oīno efficacissimū ē: vt ꝛ supbi hūilieꝫ: ꝛ hūiles digna ɔsolatio ꝓseq̄tur. Est etiā alphabeti hebrei ordine digest⁹: min⁹ hn̄s lr̄am sextādecimā: queꝫ sicut in supiorib⁹ iā dictū est: ad illos estimamus eē referendū: q̄bus deest aliq̄d de perfecta ɔuersatiōe scrōꝝ. Nā cum omnes litere apud hebreos significantias suas habeant: credere fortasse dignū est: cui deest aliqđ elementū: eū q̄ꝫ significationē ipius nō habē. Dicant studiosi fortasse meliora: nob tn̄ diuti⁹ ꝑquirentib⁹: ɔcessum non est

aliud inuenire q̄ₒ diximus. Memēto vero
qꝺ istoꝝ alphabetoꝝ: iaꝫ terti⁹ psalm⁹ est:
quoniam ⁊ ipsi ad septenarium numerum
tendunt: quod suo loco dicendum est.

Diuisio psalmi.

p Er totū psalmū sic̄ dictū est: eccl̄ie
vox introducit̄ ad ꝑlm corrigēdū.
Prima positiōe cōmonet ne mali-
gnātes q̄sq̄ꝫ debeat imitari: sed q̄cq̄d boni
sperādū est a dn̄o postulet̄: q̄ nouit ⁊ ꝓfu-
tura ꝓcedere: ⁊ pēniter mā sura ꝑstare. In
q̄ hebrei alphabeti: sex lr̄e ꝯtinēt̄. Scd̄a di
cit: pctōres marīa ꝟ cruciatiōe torq̄ri: qm̄ i
suis actib⁹ nihil nisi boni se hr̄e coḡsciunt.
Hec habet lr̄as septē. Tertia ꝓfitet̄: nūq̄ꝫ
se iustū vidisse derelictū: maloꝝ penas ⁊ ꝑ
mia bonoꝝ vtili cōmutatiōe permiscēs.
Aleph — Ista ps residuas habet litteras octo.

Expositio psalmi.

Al. in malignantibus — Al. zelaueris — n Oli emulari int̄ malignan-
tes: neq̄ꝫ †emulat⁹ fuer̄ facie-
tes iniq̄tatē. Principiū psalmi:
id est: Noli emulari int̄ malignātes: neq̄ꝫ
emulat⁹ fuer̄ faciētes iniq̄tatē. Qm̄ tanq̄ꝫ
fenū velocit̄ arescēt: ⁊ sic̄ olera herbaꝝ cito
decidēt: cathegorici syllogismi q̄litate for
Syr — matū est ita. Qui malignāt̄ ⁊ faciūt iniq̄ta
tē tanq̄ꝫ fenū velocit̄ arescēt: ⁊ sic̄ olera her
baꝝ cito decidēt. Oēs q̄ tanq̄ꝫ fenū veloci
ter arescēt ⁊ sic̄ olera herbaꝝ cito decidēt
nō sūt emulādi. Nō igit̄ emulandū ē inter
malignātes ⁊ faciētes iniq̄tatē. Per figu-
Sche — ram Ethopeā ꝓhibet nos sctā mat̄ eccl̄ia:
ne maloꝝ actib⁹ delectati: eoꝝ cateruis so
cietate pestifera misceamur. Multos eniꝫ
sollicitat cohors nefanda peccātiuꝫ: ⁊ dele
ctatiōe q̄dā decipimur: qsi cū plimis delin
q̄re festinam⁹. Deinde seq̄tur: vt nec singil
lati imitemur insanos: dū eos forsitā credi
mus eē felices: q̄ ad tps libtate criminū ꝑ-
fruūt̄. Emulari ꝟo h̄: significat malos act⁹
imitari: cū se dies ꝑdidisse putāt: q̄ tarda ꝫ
sibi maloꝝ licentiā ꝓuenisse suspirāt. Nā
j. Cor. j2 — ⁊ in bono ꝟbum h̄ ponit apl̄s: dicēs: Emu
lami charismata meliora. Qm̄ tanq̄ꝫ
Al. quēadmodū — fenū velociter arescent: ⁊ †sic̄ olera
herbaꝝ cito decidet. Reddita est cau
sa ꝓbabil̄: q̄re seq̄ nō debeam⁹ q̄s scimus
scelerit̄ eē perituros. Fenū pulchra res ē dū
viret: dū floret: ꝟ cū aruerit mutato ꝓtin⁹
colore marcescit. Sic sūt impij: q̄ q̄si florida
leticia relucētes: ꝑmaturo fine siccantur.
Primo feno cōpati sūt vt arescerēt: nunc
agrestib⁹ olerib⁹ vt deciderēt. Nō ei dixit:
olera hortoꝝ ꝟ herbaꝝ: vt significaret po-
ti⁹ illa vilissima q̄ p agros spōte nascūt̄.
Olera eniꝫ ab olla dicta sunt: vbi collecta
decoquūt̄. Quapropt̄ fenū mūdi nobili- — ET
bus cōparem⁹: q̄ ⁊ facile ꝓficiūt: ⁊ viriditat̄
mag̃ q̄si gr̄a vestiūtur. Olera herbaꝝ: me-
diocres ponāt̄ ⁊ hūiles: q̄ p loca inculta co
pia pullulāte ꝯsurgūt: ⁊ nature sue agrestē
atq̄ꝫ hispidā retinēt q̄litatē. Sꝫ ⁊ illud ve-
lociter arescit: ⁊ ista cito decidūt. Sꝫ dicat
aliq̄s: Qn̄ h̄ illis euenire credendū ē? Scꝫ
tpe iudicij: qn̄ splēdor estat̄ arridet: cū ad
ꝯsuetudinē arboꝝ ois hō fruct⁹ suos ape-
rit. Scd̄m em̄ istud similitudo ē hyemis: vbi
factoꝝ nroꝝ oē germē inclusū ē: nec ꝑt de
eis iudicari q̄ ꝓbant̄ abscōdita. Quapro-
pter i his duob⁹ ꝟsib⁹ etiā illud argumen-
tū declarat̄ eximiū: qꝺ dr̄ Epicherema: la-
tine executio siue argumētū: q̄ rei dubie fi-
dē p exēpla ꝯfirmat. Oñsū ē em̄ cito ipsos
cadere p fenū ⁊ olera. Spera in do- — Beth
mino ⁊ fac bonitatē: ⁊ ihabita ter-
rā ⁊ pasceris in diuitijs ei⁹. Postq̄ꝫ
malignātes studiose cēsuit euitādos: nunc
quō facere debeam⁹ admonuit. Primū si-
q̄dem cōmonet vt sperem⁹ in dn̄o. Hoc in
troit⁹ fidei: h̄ initiū salut̄ est. Seq̄t̄. Et fac
bonitatē: q̄ sic̄ legit̄: Fides sine opib⁹ mor — Iac. 2
tua ē. Inhabita terrā: h̄ ē: i sctē eccl̄ie visce
rib⁹ ꝑseuera: qm̄ fideles nūq̄ꝫ decet ab ipa
discedere. Et ne forsitā diceret̄: q̄d ꝓderit
si ista faciam⁹? Seq̄t̄ toti⁹ rei mag̃ cōpēsa-
tio. Pasceris in diuitijs ei⁹. Pascer̄ ad sa-
turitatē ꝑtinet ⁊ ad suauitatē perennē. In
diuitijs ei⁹: id est: in xp̄i dn̄i ꝯtēplatōe: qui
sol⁹ iestimabile ꝑmiū ꝓbat̄ eccl̄ie. O past⁹
ille mirabil̄: nō corpis defectiua refectio: ꝟ
inextricabilis ai fortitudo. Inde saginat̄
fideles: cib⁹ q̄ quātū satiat: tm̄ btm̄ fameꝫ
sp exaggerat. Delectare in dn̄o: et
dabit tibi †petitionē cordis tui. De — Al. [illegible]
lectatio ⁊ corpalis dr̄ ⁊ spūalis. Illa nutrit
vitia: ista ꝟtutes. Delectare cū dic̄ in dn̄o:
suauē tibi vult eē ei⁹ recordatōeꝫ: vt ames
quē times: vt desideres quē vereri̇: vt am-
bias q̄rere quē pauescas. Seq̄tur. Et dabit

tibi petitionē cordis tui. Respice q2 cordis
dixit: nō carnis: qd ad sapiam solet refer-
ri. Cordis enī petitio est fides: caritas: itel
lect9 dei: z opa actuū bonoꝝ. Ipa enī ꝯsue
uit ꝓpitius annuere: q̄ solet ꝑs pdicationi
bus admonere. Ita singul' qbusq3 sentēti-
is ad eternā vitā informaꝛ anim9 christia-
ni. Reuela dño viā tuā: z spera i
eo z ipe faciet. Uelū quoddā ē dēsitas
pctōꝝ: vnde via: id est: vita nr̄a tenebrosi
amict9 circūdatiōe vestita ē. Hanc reuela-
mus: qn̄ delicta nr̄a ꝓmptissime ꝯfitemur.
Reuelauit enī paul9 apl's viā suā: qn̄ dixit:
Gal. 5. Caro ꝯcupiscit adūsus spm̄: z spūs adūsus
carnē. Sperauit āt i dño: dū clamaret: In
Ro. 7 felix ego hō: qs me libabit de corpe mortis
hui9? Gr̄a dei ꝑ iesū xp̄m dn̄m nr̄m. Adic
cit. Et ipe faciet: Ipe q̄ omps ē: ipe q̄ mau
fort' est: ipe reuera cui9 oīa iussionib9 ob
Sche secūdant. Et q̄lia sūt q̄ ille fac: ꝑ Ephexe-
gesin positā subter explanat. Et edu-
Al. quasi cet tanq3 lumē iusticiā tuā: z iudici
Al. tanq3 um tuū sic meridie. Exponit qd supi9
dixit: Et ipe faciet. Lumen: solis colores
nob corpales ondit. Fulgor dei: opeꝝ nr̄o-
rū q̄litates exapit: vt iusticia nr̄a: id est: fi-
des quā habem9 in xp̄o sic reluceat: q̄ten9
P̄ spūalib9 possit appere ꝯspectib9. Educere
est enī aliqd de tenebris ad lumē trahere:
h ē: de sc̄li isti9 caligine ad illā futuri iudi-
cij ꝑducere claritatē: vbi oīa palā fiūt: nec
vlteri9 tenebrosis latibul' occulunꝛ. Qua-
ꝓpt' iusticia nr̄a quā deo donāte nūc habe
mus in fide: tūc hūanis ꝯspectib9 appare-
bit: z tanq3 lumē ꝓferet cū spes nr̄a christ9
Col. 3 oñdeꝛ: sicut dic aplus: Cū christ9 apparue
rit vita vr̄a: tunc z vos apparebit' i gl'ia.
Sche Tanq3 meridiē: ꝑ hipbolen dictū est. Si-
gnificat enī: clarissimā z purissimā lucem.
Tūc nanq3 sol orbē terraꝝ nimia claritate
ꝑfundit: z cūctas mūdi ptes ꝑspicuo ful-
Deleth gore collustrat. Subdit9 esto dño et
Al. ora obsecra eū. Ne emulat9 fueris
Al. Noli emulari in eo eū: q̄ ꝓsperatur in via sua. Subdit9
esto dño: etiā q̄ ab ei9 fide videꝛ alien9: po
testate dn̄ationis: nō electiōe iudicij. Sed
vt h de sc̄tis dictū debuisses agn̄scere. Seq-
tur. Et obsecra eū. Qd vtiq3 facere nesci-
ET unt: nisi q̄ p̄ia dño deuotiōe famulāꝛ. Ob-
secrare q̄ppe significat: obsecq̄nter rogare.

Et nota q̄ hec duo regulariter posita sūt:
vt z bn̄ agam9: z semꝑ rogem9: sic dic apo-
stolus. Orōni instātes: necessitatib9 sc̄tōꝝ Ro. 12
cōicātes. Redit etiā ad illā cōmonitionē
vn̄ psalmus fecit initiū: vt pctōrem floren-
tē fidelis nō debeat imitari. Nā ideo addi
tū est: In via sua: vt nō sc̄tōs: s criminō-
sos intelligē debuisses. Christi enī via sola
bōa ē: nr̄a vo pctis obnoxia. Nā h qd dici
m9: z seq̄ns v̄sus euidenꝛ oñdit. In hoie Al. iusticias
faciēte iniq̄tatez. Hic declarauit quod
supi9 dixit: Qui ꝓsperaꝛ in via sua: hoc est
in hoie faciēte iniq̄tatē vel neqciam: cui9 He
act9 turpis est z scelēta negocia. Desi-
ne ab ira z derelinque furorē: ne Al. noli emulari vt maligneris
emuleris vt nequiter facias. Desine
illi dicit qui adhuc isano animi tumore re-
murmurat: q̄ inflāmatus ira z indigñtione
blasphema v̄ba ꝓfūdit: vt sibi felicitatē
negatam sc̄li ꝯqratur: quā hr̄e pessimos
ꝯtueꝛ. Ira est: sic z alibi dixim9: que celeri P̄
motu aīm succēdit. Furor: qui diuti9 ꝑse-
uerat. Ergo vtraq3 nos iubet deserere: per
que ad culpā possum9 ꝑuenire. Addidit:
Ne emuler' vt neqter facias. Neqciā vo ces
desinuerit volūtariā eē maliciā: i quā nō ca-
su icidim9: s spōtanea delectatōe v̄samur.
Hāc freq̄nꝛ ꝓhibet ne q̄s velit imitari. Ne ET
q̄ enī dict9 est: neq̄q̄: id est: nullo tpe apt9.
Qm̄ q̄ neqter agūt exterminabū- Al. malignāꝛ
tur: q̄ vo expectāt dn̄z: ipi heredi- Al. sustinētes aūt
tate possidebūt terrā. Duplex cā pro- Al. hereditabūt
ponit z timoris z muner': vt emulari pessi
mos mime cupiam9. O hō: q̄d illos imita
ri desideras: q̄s pire ꝓspectas? Audis a ma
tre q̄ te diligit: q̄re cū bōis nō gaudeas: ne ET
te cū pessimis pire ꝯtingat? Exterminari: ē
foras termios ꝓyci: id est: ab illa dei ciuita
te fraudari. S3 ne sol9 met9 i becilla hoim
corda turbaret: subiūgit etiā spē bonoꝝ di-
cēs. Qui vo expectāt dn̄m ipi hereditate
possidebūt trā: sc3 q̄ despiciūt felicitatē im
pioꝝ: nec sibi volūt mūera ꝑn̄tia ꝯdonari:
s expectāt dn̄i saluatoris aduētū. Ipi eius
hereditate gaudebūt: id est: q̄ legib9 vēit:
q̄ secura z eterna ē. Possidebūt trā: h ē: ciui-
tate dn̄i futura potieꝛ: quā iust' viris diui-
na pietas polliceꝛ. Quapropt' ordinē sup-
ni chirographi ꝯsiderem9: pollicita suis tē
ꝑib9 expectem9: ne dū volum9 ꝓmissa festi

nanter exigere: causę nos videamur amissione mulctare. Pēdet aūt xsus iste de superiorib⁹. Vn̄ dicit: ne emulat⁹ fueris eū

Sche q̄ ꝓsperat̄ in via sua. Que figura ḋr hyperbaton: cū suspēsus ordo xboꝝ inferi⁹ explicat̄.

Vau Et pusillū adhuc: ꝛ nō erit

Al. et nō pctōr: ꝛ q̄res locū ei⁹ nec iuenies.

ET Pusillū: exiguū aliqḋ puūqꝫ significat: qḋ ꝯstrict̄ digitis manu possit includi. Pusillū em̄: a pugno ḋr. Hāc breuē atqꝫ vltimā ꝯratē i remedio laborātiuz ecclia pollicet̄: ne lōge credat̄ vbi fidelis fatigari posse cogitat̄. Pusillū xo: dic̄ tps qḋ restat vsqꝫ ad diē iudicij: qḋ cōpatiōe p̄teritoꝝ dieꝝ oīno pusillimū est. Et nō erit pctōr: nō qꝛ ipse q̄ peccauit nō erit: ſ peccare iā desinet. Locū em̄ ei⁹ istū mundū significat: q̄ pctōrib⁹ fauet: ꝓpriecꝫ ipis amicus est: vbi tāq̄ in domicilio suo delicta vernare māifestū ē.

Al. heredi tabūt Mansueti aūt possidebūt terrā: ꝛ delectabūt in multitudīe pacis.

ET Māsuetos appellamus: manu ꝯsuctos: id est: patiētes ꝛ mites: q̄ alienas iniq̄tates tolerāt: nō vt ipi aliquē grauare p̄sumāt. Sꝫ vide q̄ta vis sit istꝰ nois: vt cū multarum xtutū capacē eē deceat christianū: ad pfectionē totius boni explicandā cōstet edictū. Hos dicit possessuros hierlm̄ futurā: de q̄ sepe iaꝫ dictū est. Ciuitas q̄ semp bonoꝝ suauitate cōpleta est: vbi ei⁹ habitatores nō mercib⁹ degūt: ſ diuina delectatiōe pascūt̄. Nō ibi q̄sq̄ laborat vt viuat: ſ ex toto q̄etus accipit qḋ btūs anim⁹ cōcupiscit. Ibi ocul̄ cordis beata esuries saginat̄. Ibi aīa solo visu reficit̄: qm̄ quicq̄d ad eius ptinet desideriuꝫ dn̄ici vultus contemplatiōe p̄stat̄. Seq̄tur. Delectabūtur in mltitudine pacis. Hic iā veritas ipa pfectę btitudinis indicat̄: vt semp suauit̄ sentiat̄ omne qḋ est: nec aliq̄n possit desinere qḋ delectat. Nā vt ōnderet ipam delectationem nlla ꝯrietate dissolui: addidit: In mltitudine pac̄. Pax em̄ futuri sc̄li ē: vbi

P nihil aduersum: nihil pōt eē ꝯriuꝫ: ſ vno mō ꝯceptū gaudiū suauissime perseuerat.

Zai Obseruabit pctōr iustum: ꝛ fre-

Al. stridebit met sup eum dentib⁹ suis. Quis de pctōrib⁹ ꝛ iustis psalmi hui⁹ ꝯtexta videatur esse relatio: tamen huic loco nō importune facim⁹ diuisionem: quādo inter ipas similitudines nouum aliquid introductū esse sentit̄. Quaptopter sit nobis hic scḋa ptitio. Sup̄ius em̄ dixerat fideli nō debere impios emulari: nūc dicit pctōrib⁹ sup̄ iustos inuidia faciēte torq̄ri. Diuersa quippe volūtas: iusto odiū parat. Nam qn̄ illū videt scelerat⁹ bonis opibus operā dare: ille se credit specialit̄ accusari. Stridet dentib⁹: fremit aīo. ꝛ cu⁹ nō pōt mores sb̄uertere: vitā ipam ꝓtinus conat̄ auferre. Obseruabit: q̄si de occultis insidijs cum dolore respiciet. Dētibus em̄ fremere furētiū beluaꝝ est: quas imitat̄ iracūdus dum ꝓximo minat̄ interitū. Atqꝫ ideo pudor ē illos emulari: qui bonis inuident alienis: dū extremū se estimat: quem inuidię reat⁹ accusat. Domin⁹ aūt irridebit eū: quoniā prospicit quod veniet dies eius. Mirabilis nobis forma cōsolationis ōnditur. Quis em̄ debet delectari eius pompa: cuius p̄ituꝝ nouit audaciā: Nam si nolum⁹ aliquo zelo ꝯfundi: sequamur hoc qḋ dn̄s facit. Irrideam⁹ eū cuius p̄uidem⁹ occasum: iudicem⁹ infelicia q̄ deprehēdim⁹ eē p̄itura. Firmissime credam⁹ talia: qm̄ a xitate nob̄ ꝓmissa sūt. Sic fiet vt pctōr irrisus abscedat: q̄ se fugitiua felicitate p̄iactitat.

Heth Gladiū euaginaue-

Al. ... rūt pctōres: ꝛ tetenderūt arcū suū.

Al. ... Vt deijciāt inopē ꝛ pauperē: vt trucidēt rectos corde. Gladius peccatoris est: q̄libet dolus appetēs lesionē. Nā ꝛ ille q̄ inopē spoliare ꝯtēdit: puerse consilij sui gladiū educit: ꝛ ille q̄ praua suasione desiderat decipe animas innocētes: ensem pessimę cogitationis ostēdit. Euaginauerunt aūt: significat nudauerūt: vt qḋ ante erat i cogitatiōe tāq̄ in vagina recōdituꝫ: post eductū reuelat̄ cogitatōib⁹ appareat. Arcū em̄ tēdere: n̄ stati sagittare ē: ſ paratū atqꝫ intentū: designat operi fraudulēto expectātes tps: qn̄ possint simplices innocētes decipe. Seq̄t̄. Vt deijciāt iopē ꝛ pauperē. Quid intsit int̄ inopē ꝛ paupem: nō lōge prediximꝰ. Pulchrę aūt dictū est: vt deijciant: quasi stantem ꝛ fidei robore perdurantē. Deijciunt̄ em̄: dum eis tenebrosus ꝛ morti similis error infūditur. Addit̄: Vt trucidēt rectos corde. hoc ḋ martyrib⁹ p̄t itelligi: q̄ recti sūt corde: ſ carne trucidāt̄.

Gladius eoꝝ intret in corda ip-
soꝝ: ⁊ arcus eorum confringatur.
Bene dicit̃ gladi⁹ q̃cquid conat̃ extingue
re: qm̃ ensis expletiuū genus armoꝝ est ad
ET mortis effectū. Gladi⁹ eni dicit̃: q̃ fit ad ho
stiū clades. Et vt scias gladiū istū de cogi
tatiōe venisse: reciproca sñia dixit: Intret
in corda ip̃oꝝ: vnde scʒ venerat: ⁊ puersis
grassabat̃ insidijs. Arcū dixit⁹ occultā de
sigñe maliciā q̃ ꝯtra inocētissimos paraba-
tur. Sed hāc cōfringi dixit: qꝛ nō erat fide-
libus in aīe parte nocitura. Et respice: qm̃
ip̃a ṽba q̃ in facinorib⁹ posuit: eadem ⁊ in
vindicta geminauit: ꝓpter illam scʒ euan-
Luc. 6 gelij sententiam. In qua mēsura mēsi fueri
Thet tis: i eadē remetiet̃ vob. Meli⁹ ē mo-
dicū iusto: sup diuitias pctōꝝ mul
tas. Pia mater q̃si bonos filios osculans
atq; cōplectens: adhuc in coꝝ ꝯsolatiōib⁹
pseuerat: suadēs melius esse modicū iusto
sup diuitias pctōꝝ. Sed intēdamus q̃d sit
modicū: qꝛ ip̃m ē qđ efficit magnos. Mo-
dicū hic sentiat̃ hūilitas: in q̃ dum se ani-
mus noster cohibet: mūdi p̃ciosa trāscen-
dit. Cōtra: Diuitię sūt peccatoꝝ multę: id
est: cōgestio criminū ⁊ abundantia pctōꝝ.
Vti q̃tum sit meli⁹: estime⁹ modicū istud
iuste pcipere: ⁊ molē tantoꝝ sceleꝝ non ha
bere. Illud siq̃dē ad cęloꝝ regna pducit:
istud aūt demergit i tartaꝝ. Hoc argumē-
Top tū tractū est ex ꝯrijs. Cōtrariū est eni modi
cū iusti q̃ diuitię multę pctōris. Quo
niā brachia pctōꝝ cōterent̃: confir
mat aūt iustos dñs. Brachia iniq̃rū:
supbas significāt actiōes: in q̃bus impij p̃
sumūt dū nulla rōnis ꝯsideratōe flectunt̃.
Et nō dixit: frāgūt̃: qđ vno ictu poterat ꝓ
uenire: s̃ ꝯterent̃: id est: assidua tritura mi-
nuūt̃: dū semp̃ grauı⁹ sit p partes iminui
q̃ sbita clade ꝯsumi. Sed sicut impios tali
interminatiōe debilitat: ita iustos bona ꝓ
ET missione ꝯfirmat. Cōfirmare eni est: in ani
mi afflictiōe positū ꝯsolatorio s̃mōe robo-
rare. Qđ si bñ respicias: tali dicto totius
psalmi ṽtus exp̃ssa est. Istis eni oībus sen
tētijs agit̃: vt ⁊ p̃sumptio pctōr̃ deijciat̃: ⁊
iusti anim⁹ sbleuet̃. Quę figura dicit̃ Pa-
Sche radigma: id est: exemplū hortātis vel deter
rentis. Qđ hic q̃ factū est: cū iustos inuitat
Ioth ꝓsperis ⁊ pctōres terret aduśis. Nouit

dñs vias imacłatoꝝ: ⁊ hereditas Al. dies
eoꝝ in ęternū erit. Immaculatoꝝ vi-
as humana ignorātia non potest intueri:
quia carni imperspicabilis est via coangu
stata virtutū: domin⁹ autē qui eas ꝯdidit
itegerrima q̃litate ⁊ q̃titate cognoscitur.
Sed his talib⁹: quid ꝓuenire possit expo-
nit. Hereditas eorū in ęternū erit. Heredi
tas eorū est cęlestis hierusalē: ęterna pace
ditissima. Quę merito totiēs ꝓmittitur:
vt vere pollicitatiōis ambiguitas aufera-
tur. In ęternuʒ erit: propter mūdanas hę
reditates adiectū est: quę ęternę esse non
possunt. Illa enim perpetua cōceditur: q̃-
niam sine fine prestatur. Non cōfun-
dentur in tempore malo: ⁊ in die-
bus famis saturabuntur. (Malū tē
pus: significat diem iudicij: quādo omnis
caro sollicita actuū suorum retributioneʒ
compensationemq; formidat. Sicut alibi
dicit: In die quando omnis caro rediui-
ua resurget ⁊ recipiet s̃m compensationeʒ
quę formidat). Sʒ sic alibi dic: In die ma
la liberabit eū dñs. In isto q̃ tpe nō ꝯfundēt̃
imaculati: q̃bus p grām satisfactiōis pctā
dimissa sūt. Seq̃t̃: Et i dieb⁹ famis satura
būt̃. Dies famis: tps hui⁹ mūdi significāt:
qm̃ bti esuriūt iusticiā. Nāq; in resurrectiōe
iust̃ nō est tps famis: sed bonoꝝ omnium
ęterna sacietas. Ergo in h̃ mūdo iusti pñt
esurire: vł q̃rere iusticiā: saturabūt̃ scilicet
p scp̃turas sctās: p exēpla dñica: p retribu-
tiones sępissime repromissas: q̃bus epulis
fideles faciat xp̃ianos. Quapropter deuo
tis ꝓmittit̃ pfecta securitas: vt ⁊ in futuro
iudicio nō erubescāt: ⁊ i h̃ mūdo cōpetētia
dona pcipiāt. Qm̃ pctōres peribūt. Caph
Inimici vo dñi mox honorifica Al. vt
ti fuerit ⁊ exaltati: deficiētes vt fu- Al. quēad
m⁹ deficiēt. Cōsiderādū est qꝛ in h̃ ṽsu modū
vna ꝓbatiōe posita: mox alia sbseq̃t̃. Dic
ci: Qm̃ pctōres pibūt. Et iteꝝ: Inimici vo
dñi mox honorificati fuerit: deficiēt. Quę
figura dr̃ Epexergasia: q̃tiēs vni cāę duas Sche
ꝓbatiōes apponim⁹. In illo siq̃dē iudicio
pibunt pctōres: q̃s cibo sp̃uali minime ꝯstat
eē cōpletos. Nā h̃ a semetip̃is faciati: ⁊ lo-
cupletes estimātur: q̃ꝝ oīno ieiuna ⁊ ina-
nis ē: q̃uis copiosa facietas: videlicet quę
vsq; ad hoc pducat vt pereāt. Et nota: qꝛ

peccatores perituros esse cõfirmat: id est:
in illa iudicatiõe dãnandos. Nam inueni
es impios q pene toto vite sue tpe mũda-
nis delectatiõibus pfruũtur: Cur ergo dicit
mox: Quoniã q ruinosam altitudinẽ ascẽ-
dit: statim a veritate cadit: qr tunc incipit
perire cũ nitit ruitura cõscendere. Deficiẽ-
tes eñ poterãt ꝛ alit deficere: vt indicium
eoꝝ aliqd fortasse remaneret: addidit: Tã
q̃ fumus: vt nulla ps actuũ eoꝝ residua
esse noscat. Nã sicut iste de flãmis egredi-
ens: p aera extollit sinib⁹ cõglobatis: ꝛ q̃-
to mag altı⁹ euolat: tãto celeri⁹ euanescit:
sic pctã tenebrosa ꝛ leuia: q̃to se ampli⁹ eri
gũt: tanto velocius dissipant. Qd aũt ait:
Cop Deficiẽtes deficiẽt: argumẽtũ est qd dicit
a ꝯiugatis. Hec aũt ꝟba ex seipa nascunt:
ꝛ orta ab vno sibi ꝯsona silitudie deriuat.
Lamech †Mutuat peccator ꝛ nõ soluet:
Al. mutuabit iustus aũt miseret ꝛ †cõmodat. Mu
Al. tribuet tuat pctõr: qñ dei ꝟbum audit: ꝛ nõ illud
suis opibus repñtat. Hoc est eñ nõ solue-
re: iussa mime diuitat implere. Mutuat
etiã qñ dei bñficia diuersa suscipit: ꝛ nullã
grãrum restituit actionẽ: s cõtra ꝓteruus
ꝛ tanq̃ nihil accepit semp igrat⁹ est. Justi
vero causa diuersa est. Nam q̃uis hic pau
ca suscipiat: pia deuotione plura restituit
largiẽti: in oĩbus grãs agẽs: pauptatẽ
sibi datã diuitias putat. Dolores q̃ ipos
ꝛ calamitates amplectit: q spe futuri pre-
mij cõtra ipas q̃ mortes patiẽtia interue-
niẽte cõfligit. Et intẽde qd dic: Miseret ꝛ
cõmodat. Hoc ad elemosynas ptinet largi
endas: vbi ꝑus miscdia pcedit: ꝛ post hũa-
nitas benigna subseqtur. Et ꝯsidera: quo-
Sche niã p figurã Diaphoresis: p quã sit differẽ
tia ꝑsonaꝝ: inter iustum ꝛ impiũ cõtrariã
Al. Quia sibi distãtiã facit. †Quoniã benedi
Al. ei here cẽtes †eũ possidebũt terrã: maledi-
ditabũt cẽtes aũt †illum disperiet. Sicut su-
Al. ei dispibũt peri⁹ p figurã Diaphoresiz pctõꝝ ꝛ iustoꝝ
volũtatem diuisit: ita ꝛ nũc p eandẽ figu-
ram: coꝝ retributiões ꝛ pmia segregauit:
ne ꝯfusum relinqueret qd nulla sibi vicini
tate cõgrueret. Nã q bñdicũt dñm: id est:
qui in oĩbus grãs referũt: ꝛ eius mandata
custodiũt: terrã illã viuentiũ accipiẽt possi
Ps. 141 dendã: de q ꝛ ali⁹ psalm⁹ dic. Portio mea
in terra viuentiũ. Maledicẽtes aũt ꝛ blas-

phemi: vel dei legib⁹ inobedientes ab illa
patria submouẽtur: nõ qr ipi nõ erũt quos
penalis flãma torqbit: s qm a iustorũ pro-
missa btitudine dispibũt. †A dño gres
sus homĩs †dirigẽt: ꝛ viã eius †cupi Al. ...
et nimis. Intelligam⁹ ꝓpositã cãm. Ho Al. ...
minũ gressus p se tortuosi semp ꝛ ꝑui sũt: Al. ...
qppe q in iniqtatib⁹ ꝯcepti ꝛ in delict ꝓge
niti sum⁹. Sz tũc a pře luminũ dirigimur:
qñ fidei reglam i q gdiamur accipim⁹. Di-
rigimur plane: cũ sine erroribus ãbulam⁹.
Sz q nos ducit ista directio? Uidelicet vt
ad pfectã fidẽ ꝛ eťna pmia veniam⁹. Uex
iste xpian⁹ q iã corde direct⁹ fuerat: viã dñi
cupiet nimis: id est: ipm dñm saluatorẽ su-
pra oĩa pl⁹ amabit: q ꝟe nřa ẽ via: ꝟitas ꝛ
vita. Cũ ceciderit †iust⁹ ñ †ꝯturba Al. ...
bit: qr dñs †firmat manũ †ei⁹. Cũ ce Al. ...
ciderit: nõ i pctm itelligas: qr iustũ dixit: s Al. ...
i manib⁹ pctõꝝ: i casu aspo: q freqnter scis Al. ...
diabolo insidiãte ꝯtigit. Sz vt tibi satissa
cere videar: ꝯsidera qr cũ i eodẽ ꝟsu dicat
ceciderit qd ad pedes respicit: subiũgit fir-
mãdã manũ cadentis: cui⁹ mag debuit cõ-
fortari vestigiũ vt p⁹ lapsũ surgẽ valuisset.
Uñ euidẽt appet: cadẽ istud eẽ: i ipioꝝ ici-
dere ditionẽ. Manũ qppe hui⁹: id est: ꝯsili-
um opationẽq ꝯfirmat: nec turbari pt ca-
pt⁹ q adũsa secũ h⁹ subire decreuit itrepid⁹.
†Junior fui †ꝛ senui: ꝛ nõ vidi Ps. ...
iustũ derelictũ: nec semẽ ei⁹ †egens Al. ...
pane. Peruẽtũ ẽ ad tertiã sectiõez: vbi si Al. ...
vnũ hoiem loq putes: breue ꝛ ãgustũ tps Al. ...
oñdit: nec dei laudib⁹ oino sufficiẽs: s ma
gis introducte vox reddat eccłie: q ab ini-
tio secli vsq ad finẽ verã nobis ꝓbat esse
sententiã. Junior fuit: qñ initia legis in
ipo protoplasto pmeua suscepit. Senuit:
id est: ad honorabiliorẽ venit etatẽ: qñ no
uissimis tpibus suscipe meruit dominũ re
dẽptorẽ. Nã ꝛ euãgelista iohes in epistola
sua sic ait: Filioli: nouissima hora est. Sed i. Joh.
per hec tempa q totus mundi ambitus ex
currit: iustũ se nõ dicit vidisse derelictum.
Ita sit: vt longũ tps p eccłie ꝟba designũ
eẽ videat. Quid igit dicim⁹ de illis iust q
i latronũ manib⁹ inciderũt: de ipo q iusto
iustoꝝ: qui clamauit in cruce: De⁹ me⁹ de⁹ Matth.
me⁹ quare me dereliqsti? Sz vt oẽm nodũ
cõtrarietat euadam⁹: iust⁹ derelict⁹ nõ ẽ: s

spiritualibꝰ bonis nō tēpalibus: vt putatur
auxilijs: qbus tūc p̄mia reuera collata sūt:
qñ tormēta seculi supare potuerūt: ipso te-
Math.5 stāte: Beati q̄ pscutionez patiunt̄ ppter
iusticiā: qm̄ ipoꝝ est regnū celoꝝ. Sic mo
do dicit: nō se vidisse semē iusti egens pa-
ne. Qḋ si ad litterā accipias: nec sic potent
ꝯstare qḋ dicit̄. Legimus eñ famis causa
abraā: ysaac ꝛ iacob mutasse ꝓuincias.
Unde dubiū nō est eguisse pane: q̄s ꝓpt
penuriā loci ꝯstat exteras expetisse regio-
nes. Sed redeamꝰ ad interiorē hoīez: ꝛ ve
ra nob sentētia salutaris apparebit. Semē
vniuscuiꝰq3 hoīs opaz eē diximꝰ: quā semi
nat ꝛ metit: siue bonā siue malā. Ergo ope
ra iusti pane nō indiget: hoc est: ꝟbo dei q̄
satiat̄: quo reficit̄: q̄ intꝰ reuera viuit ꝛ pa-
scit̄. Sic fiet vt ꝯcordātia reddant̄ q̄ sibi vi
debant̄ eē ꝯtraria. Tota die miseret̄
...ameth ꝛ cōmodat: ꝛ semen eius in bene-
dictione erit. Tota die dicit: toto tpe vi
te sue. Dies eñ singulari nūero frequēter
apponit̄: vt totiꝰ vite tpa ꝺclaret̄. Quale ē
illud p̄mi psalmi: Et in lege eiꝰ meditabit̄
die ac nocte. Ita fit: vt cū pauca dicimus:
plīma sētiamꝰ. Miseret̄ ꝛ cōmodat. Siue
elemosynas dic: vbi aīi miscḋia tāgit aīuz
ꝛ sic aperit manū. Ipa est eñ pfecta elemo
syna: q̄ p̄us a se ichoat: ꝛ sic ad alteriꝰ mua
mina venire festiat. Siue magl' illū cōmo-
dare dicamꝰ spūalia bona: q̄ affluenter dei
possidet paup. Cōmodat plane iustus: vñ
oīno diues est: de doctrina: de pietate: de
iusticia: de paciētia: ceterisq3 bonis qbꝰ ꝑ-
fruit̄ mēs illa sctissima. S3 ne crederes iu-
stū inꝺdū velle mutuari: posuit: Tota die.
O diuitie inestimabiles: q̄ in tota vita co-
piā suam affluētissime largiūtur. Merito
nō deficit dare: q̄ a christo semp se nouit ac
cipere. Seqtur. Et semē eiꝰ i bn̄dictōe erit.
Similis est ꝛ iste locꝰ supioribꝰ. Nā si semē
velis filios intelligere: multi scti filios ge-
nuerūt luxuriosos ꝛ ipios. Sed semē dicit
opam: q̄ ab hoīe dono supno velut frumē-
tale semē aspergit̄. Hec recipit̄ i bn̄dictōe:
q2 seminata est in bona volūtate. Nā semē
opa nr̄a eē intellexit apostolus cum dicit:
Gal.6 Qui seminat in carne: de carne metet corru
ptionē: ꝛ qui seminat i spū: de spiritu metet
vitam eternā. Declina a malo ꝛ fac

bonuz: ꝛ inhabita in seculū seculi.
Duobus modis vitā nostrā pia mater in-
stituit. Primꝰ est: vt mala declinemꝰ: quia
peccatoꝝ bonaꝝ reꝝ repētē esse nō potest
appetitus. Secūdus: vt bona faciamꝰ: pro
pter qḋ a vitupabili actiōe cessauimꝰ. De-
clinemꝰ ergo mala q̄ nostra sunt: ꝛ faciamꝰ
bona que christi sunt: quia dominꝰ in iudi
cio iustos suos nō vocat ad p̄miū q2 pau-
peribus nil tulerūt: sed ideo coronat quia
nudos vestierūt: visitauerūt infirmos: et
esurientes sitiētesq3 pascere delegerūt. Ui-
des ergo: q2 nō sufficit christiano a malis
abstinere: nisi etiā bonū nitat̄ quadā ope-
ratiōe perficere. Uerum hec precepta: qd
sequitur? Et inhabita in seculū seculi: vt talī
ꝓmissiōe ꝯsisus futura p̄mia spe certissima
iā possidē videat̄. Seculū ꝟo secli: sıgnificat
eternū regnuz qḋ nlla successiōe mutabit̄.
Quia dn̄s amat iudiciū: ꝛ nō de-
relinquet sanctos suos: in eternū
conseruabuntur. Audiens hoc verbū:
Ama ꝛ tu iudiciuz: fac iusticiā: vt iuuante
domino recta volūtate cōtineas: vt bonis
tuis ipe cōgaudeas. Ille enim auctor iusti
cie nō potest illos derelinq̄re: qui eius eli-
gūt precepta complere. Et intende promis
sionē: quia nō dicit iustos in temporalibꝰ
rebus nequaq3 deserēdos: sed eos in eter-
num cōseruandos esse ꝓnūciat. Hic enim
visualiter cōseruari nequeunt: qui tribula
tionibꝰ supplicijsq3 lacerantur. Audiāt cu-
pidi vite huius: qui sibi longeuos annos
postulare noscuntur: nō in hoc seculo: sed
in eternum conseruandi sunt qui domino
placere cōtendunt. Iniusti punient̄: Ain
ꝛ semen impiorum peribit. Frequē-
ter sensus iste repetitur: vt amplius q̄ sūt
ventura credātur. Diuina siquidem mise-
ratio: dum nos mauult gehēne penas eua
dere: dignatur sepius admonere. Et sicut
superius iustoꝝ semē: id est: opera i bn̄di-
ctiōe dixit eē mālsura: ita hic impioꝝ actus
perire ꝯfirmat. Oberūt sane: qñ ꝛ ipsum deli
ctum ꝛ locus noscit̄ interire peccātū. Nā
perire opa infideliū: non tā nr̄is ꝟbis: q̄ sa-
lomone dicēte ꝓbabimꝰ. Dicturi sūt enim
in iudicio: Quid nobis ꝓfuit supbia: aut Sap.5.
quid diuitiarum iactātia contulit nobis?
Transierūt omia illa tanq3 vmbra. Uides

perire quicqd hominē pdit: τ sola cōsistere
Al. aūt here ditabūt — que regno dñi faciūt pmanere. **Justi hereditate possidebūt terram: τ inhabitabūt in seculum seculi super eam.** Sicut assidue increpat vt corrigat: ita freqnt munera pollicet vt erigat. Utra
q3 eñ sicut dixim⁹: efficacissima sūt instru-
mēta doctrine: vt malos vindicta: bonos
ET — pmissa pmia subseqntur. Terra ergo ista
appellata est: eo q3 comeantiū pedib⁹ atte-
ratur. Ad cui⁹ silitudinē: τ illa futura terra
vocitat: nō qz terat q̄ iugiter manebit ille-
sa: sed vocabulū perdit: quoniā ipa pma-
nebit qlitatib⁹ immutatl: sicut τ celū τ cor-
pora nostra credim⁹ innouāda: q̄ licet no-
ua erūt: hisdē tñ noib⁹ appellabunt. Adie-
ctū est: Et inhabitabūt in sectm secli super
eam: ne istā crederes q̄ aliqñ deserēda est.
Nec vacat: qz nō dixit in ea: sed sup eam.
Secretū eñ videt vt putam⁹ ipius habi-
tationes exponere. Et ideo dictuz est: sup
eam: qz spūali corpi nō erit necesse terram
j. Thessal. 4 — graui calcare vestigio. Sicut apls dic. De-
inde nos q̄ viuim⁹ q̄ reliq sum⁹: simul rapie-
mur cū illis in nubib⁹ obuiā christo i aera:
τ sic semp cū dño erim⁹. **Os iusti meditabitur sapiētiam: τ lingua eius loquetur iudicium.** Narratio hec p fi-
Sche — gurā Characterismon: q̄ latine informatō
vel descriptio dicit: tpus beate resurrectō-
nis: ostēdit. Nō eñ dicit: meditat: s3 medi-
tabit de futuro. Os hic cogitationē debe-
mus accipe: qz de ligua seqtur qd loqtur.
Meditabit ergo sapiētiam: nō scriptura-
rum lectiōe: sed cordis purissima visione.
Ibi eñ nō litteris sapiētia colligit: sed ce-
lesti largitate inelaborata pstat. Et ligua
eius loquet iudiciuz: qz sermo ibi neq3 a
cogitatiōe dissentiet: sed sicut cor medita-
bit sapiam: ita lingua loquet p cūcta iusti-
ciā. Hic est ille celestis τ beatoz mod⁹: vt
merito in ɔsortio āgeloz recipiant: q̄ se nl-
lo errore ɔfudūt. Loqtur ergo iusti lingua
iudiciū: cum veri luminis fuerit manifesta-
tione cōpletus. Judiciū eñ dictū est: qua-
ET — si iuris dictū: quod in eo ius dicat. Nō eñ
sancti semp iudicabūt: dum cōstet vnū do-
mini eē iudiciū: sed in eternū iuste locuti
ri sunt: quos reuera diuina virtus ample-
Sade — ctitur. **Lex dei eius in corde ipi⁹: τ nō supplantabūtur gressus ei⁹.**
Uides queadmodū nob pfectō future bti-
tudinis indicat: vt nihil aliud hō in corde
recipiat: nisi volūtatem dei q̄ beat⁹ efficit:
p quā ad tm̄ culmē ascēdit: cui gfas indesi-
nēter actur⁹ ē. Dei ei⁹: significat qui eū de
mūdi isti⁹ clade libauit. Hoc eñ pnomen
gfam indicat dñi saluatoris. Nā cū sit oīm
de⁹: ipsi⁹ pprie dr quē liberare dignat. Cū
dic: In corde ipi⁹: sensuz bti vniuersū tali
bono significat eē cōpletū. Hui⁹ itaq3 gres
sus supplantare nemo preualebit: qñ iaz τ
originale peccatū desinet: τ diabol⁹ decipi
endi licētiā nō habebit. Supplātare eñ di- — ET
cim⁹: plātis foueas ptendere: ne possit in-
cedēs firmū reperire vestigiū. Hoc ibi nllate
nus ɔstat eē faciendū: vbi secura τ eīna sūt
oīa: sic in. lv. ps. dictur⁹ est: Qm eripuisti — Ps. 55
aīam meā de morte: oclos meos a lachry-
mis: pedes meos a lapsu. **Cōsiderat pctōr iustū: τ qrit pdere eū.** Adhuc — Al. mo care
ista dicit de futuro iudicio. Considerare ē — ET
eñ: aliqd alta delibatione ɔspicere: τ vsq3
ad rez viscera puenire. Naz in die resurre-
ctōis pctōr ppēdet iustum: τ dicet in corde
suo: Nōne iste ē q̄ egebat: quez i ɔtemptu
habuim⁹ τ derisu: τ mō eū cernim⁹ sup nos
electū: τ i sūma gła ɔstitutū: Hoc ē pctōrez
iustū ɔsiderare. Querit āt pdere eū: ad cō-
suetudinē dr delinqntiū: qm̄ τ in illo seclo
festināt iustū pdere: vbi iā cognoscant nocen
di licētiā nō habere. **Dñs aūt nō derelinquet eū in manibus eius: nec dānabit eū cū iudicabit ille.** Cōside- — Al.
ra queādmodū ordinē istū futuro seclo de
putauit: vt dicat i ptāte inimici iustū vlteri⁹
n eē tradēdū. Qd i isto seclo freqnt euenit
vt martyres relinqret psecutoz māib⁹ car
nalr occidēdos. Tūc eñ famlos suos iā n
derelinqt arbitrijs impioz: sed in eterna
pace positos possidebit ab omi piculo li-
beratos. Nec dānabit eū cū iudicabit il-
le. Nō dānat iustū: cū iudicat impiū: s3 di-
scretiōe meritoz iustū btitudo suscipiet: il
lū debita pena torqbit. **Expecta dñm τ custodi vias ei⁹: τ exaltabit te vt inhabites trā: cū perierit pctōres videbis.** Supiorib⁹ reb⁹ diliget exposit q̄ ad — Cap... Al. ... Al. ... te cap...
eīnā poterāt btitudinē ptinē: redit ad iustū
cōsolās eū τ dicēs. Tu q̄ iam credidisti: ad

q̄ bona euehi possis: ꝯfidenť expecta dn̄z:
id est: patienť age. Et q̄lis sit ipa patiētia:
nō taceť. Nō eñ ocioso dr̄ expecta: s; labo-
ranti: q̄ vias dn̄i: h̄ est: sacratissima p̄cepta
custodit. Apte q̄ꝗ sua reddidit suis. Ter-
ram illā nisi exaltat⁹ non pōt possidere: q:
sic sancta: sic magna: sic celestis est: quam
nemo p̄ualet: nisi bene merit⁹ adipisci. Se
q̄tur. Cū perierint pctōres videb. Duplici
rōne iustoꝝ gaudia cumulanť. Primū cū
senserint in q̄ntis sint iocūditatib⁹ collocā-
di. Deinde cū viderit penas pctōꝝ: exulta
būt ampli⁹ ab eterno se supplicio libatos.
Tunc eñ gtior fit q̄litas nūeris attributi:
q̄n ꝯspecta fuerit penalis adūsitas. Ergo
h̄ dicit: videbis: h̄ est: qd̄ nunc credis: tūc
absolute cog̃sces: ⁊ letaberis illis digne pe
reuntib⁹: te in sūma btitudine p̄ grām dei
collocatū. Vidi impiū superalta-
Res ılsiane tū: ⁊ eleuatū sup̄ cedros libani. Hic
ꝯ p̄uissimū morbū: plenissima mediciña p̄
stať. Dicūt eñ q̄daꝫ: Si deo talia displice
rent: pctōribus tāta felicitas minime p̄ue
Sche niret. Ideoq̄ꝫ p̄ Energiā (q̄ actū rei incor-
poree narratiōe repn̄tat) vidisse se dicit ipi
um creuisse: nō ad honorē: s; poti⁹ ad rui-
nam. Eleuanť eñ h̄ tales sup̄ iustos: q: il-
li sunt hūiles: isti supbi. Sed isti in iudicio
cadēt: illi felicit̄ erigenť. Et q: dixerat: Su
perexaltatū: ne putares eū tantū sup̄ hūi-
les euectū: addidit: Et eleuatū sup̄ cedros
libani: vt ipis q̄ꝫ p̄cer(cacumib⁹ celsior ap-
pareret: cui⁹ p̄fect⁹ iō tm̄ extollebať: vt ei⁹
irremediabil ruina mōstrareť. Hoc etiā de
diabolo intelligi fas ē: de q̄ iohel p̄pheta
Jobel.2 testať dicēs. Et eū q̄ ab aq̄lone est effuga-
bo a vobis: ⁊ eijciam in terra sitiēti ⁊ deser
ta: ⁊ exterminabo faciē ei⁹ in mare illud p̄-
mū: ⁊ posteriora ei⁹ i mare nouissimū. Gra
tias agim⁹ dn̄e dispositionib⁹ tuis. Nam
q̄d iste liber faceret: q̄ mundū religat⁹ affli
git? Et trāsiui ⁊ ecce nō erat: ⁊ q̄si
ui eū: ⁊ nō est inuētus loc⁹ ei⁹. Duo
bus modis mūdus iste trāsiť: siue cū dese-
ritur meliori ꝯuersatiōe: siue cū a mortuis
fine relinq̄tur. Ergo q̄ trāsierit ad deū scis-
sima ꝯūsatione: potentē iā nō videt pctō-
rem: q̄n infirma videt oīa: de q̄bus gl̄iatur
hūanitas. Quesiui eñ dic: h̄ est: in memo
riā reduxi: q: tūc iusti recordāť mapie pec-
catoꝝ: q̄n miseratione dn̄i in meli⁹ immu-
tať: dolētes quia miseri ab eis malis acti-
bus segreganť. Locus eñ peccatoꝝ mun-
dus iste dinoscitˀ: in quo ⁊ scelera p̄ficiunt:
⁊ fugitiua felicitate cumulanť. Sed vtiq̄ꝫ
loc⁹ iste cum eoꝝ prosperitate dissoluiť: q̄n
totius orbis corruptibilis gl̄ia terminať.
Custodi veritatem ⁊ vide equi- Sin Al. inocētiā
tatem: quoniā sunt reliquie homi
pacifico. Dum nos p̄cipit custodire veri
tatē: admonet ne in mūdanis reb⁹ curam
habere debeam⁹. Custodire etenim solet
nō nisi qui semper assiduus est: qui hoc co
gitat: hoc loq̄tur: h̄ retractat: nulloq̄ꝫ mo-
mēto ab ea sollicitudine segregať. Sed q̄
est ista v̄itas? Vtiq̄ꝫ deus qui dixit: Ego Job.14
sum veritas. Ergo si deū custodias: ille te
sine dubitatiōe custodit. Dicit etiā: Et vi-
de eq̄tatem: dei videlicet. Nam q̄ sit equi-
tas: ꝯsequēter expōit. Ait eñ: Quoniā sūt
reliquie homi pacifico. Intendam⁹ quem
admodū hunc sermonē intelligere debea-
mus. Reliquie sunt homini pacifico: quā-
do spes ei⁹ domini remūeratōne peragiť.
Reliquū est enim: vt post hanc vitā eter-
ne beatitudis p̄mia consequtur. Sunt ergo
reliquie pacificoꝝ: quādo spem certissimā
tunc habere incipiūt: cum ad percipienda
dn̄i dona perueniūt. Pacific⁹ aūt dicit: q̄ Ꝑ
in hoc mūdo inter discordātes pacē facit:
studioq̄ꝫ mansuetudinis: nec ipe indecoris
certaminibus implicať. Et nota q: in bea-
toꝝ loco poniť: cui hec virtus domini pie-
tate prestať. Iniusti autem disperi
bunt: simul reliquie impiorū peri- Al. iteribūt
bunt. Sententie dantur apte disparib⁹.
Nā sicut iusti post hāc vitam spe maxima
gratulanť: ita iniusti finita luce disperciūt.
Siue vt quidā volunt: reliq̄e significāt me
moriā bonoꝝ: quā iust⁹ vir i h̄ mūdo post
obitum derelinq̄t: dum de actuū suorum
probitate laudať. Quod vtiq̄ꝫ martyribus
ꝯtigit: q̄ p̄ v̄itatis testimonio felices aīas
reddideřt. Hoc mereri nullaten⁹ p̄nt: qui
nullum vestigiū dignum memorie sue de-
relinquūt: quoniā superueniēte interitu eo-
rum: falsa laus ⁊ fragilis vita dissoluitur.
Salus autem iustoꝝ a domīo: ⁊ Tan
p̄tector eoꝝ ē in tp̄e tribulatiōis.
Sctā eccl̄ia redit ad solitas ꝯsolatiōes: ne

putaret austera: si et bone promissionis gaudia non haberet. Pollicitatio firma: custodia fortis: iustorum salutem a domino non ab alia parte venire commemorat. Quo loco alterius
Ps.22 psalmi sensus dicendus est: Si ambulem in medio vmbre mortis: non timebo mala quoniam tu mecum es. Sequitur. Et protector eorum est in tempore tribulationis. Tempus quidem tribulationis duplex est: sed longe dissimile. Nam et hec tribulationes temporales sunt: quas tamen dominus a fidelibus suis ex toto non amouet: que mordent potius quam deuorent: compungunt quam percutiunt: affligunt quam minuunt. Illa vero tribulatio que in die iudicii ipsius venit: mala quia eterna: tristis quia cruciat: vehemens quia districta est. In hoc quidem tempore tribulationis protector est dominus: quia ex ipsa eripit iustos.

Al. eos
Al. eruet

Et adiuuabit eos dominus et liberabit: et eripiet eos a peccatoribus: et saluabit eos: quia sperauerunt in eo.

De fidelibus famulis dicit quos in hoc mundo efficaciter adiuuat: quando collectatione contraria fatigantur. Liberat enim dum finem ipsorum non sinit praua suasione peruerti. Eripiet a peccatoribus: vtique a mundi istius contrarietate fuat illesos. Addidit quoque causam liberationis: quia sperauerunt in eo: non quia non peccauerunt: sed quia spem suam in domini pietate posuerunt. Quod potest etiam et ad illud iudicium trahi: quando sanctis suis eterna premia prestare dignabitur.

Conclusio psalmi.

q Uam proficua verba: spiritussancti dignatione prolata sunt: quam mirabili virtute illa tunica domini christi superna dispensatione contexta est: non filis sed virtutibus: non stamine sed compunctione: non lana sed gratia: scilicet que totum corpus ambiat: et membra ipsius in modum sacre vestis operiat. Quam non valuit diuidere militum insana proteruia: quam non potest hereticorum tot sectis dum semper carpant scindere multitudo: sed in sua firmitate consistens: illos tamen protegit: quos domino placere agnoscit. Rogemus quoque inseparabilem trinitatem: vt hec vestis et nos protegat: atque intra suos sinus gratuita dignatione concludat. Quo loco Sedulii verba mutuanda sunt. Grandia posco quidem: sed tu dare grandia nosti.

Explicit expositio in psalmum. XXXVI.

Incipit expositio in psalmum. XXXVII.

Psalmus dauid in commemoratione

d Icendo enim in commemoratione: hoc nobis titulus iste pronunciat: vt quia peccatum omnimodis effugere non valemus: certe ipsum delictum in commemoratione semper habere debeamus: quatenus dum culpe memores sumus: a delictorum frequentia temperemus. Sic et in tricesimoprimo psalmo positum est: Dauid intellectus: sicut et in quinquagesimo psalmo ipse profitetur: Et peccatum meum contra me est semper. Sed licet propheta nominis sui testimonium dicat: quam maxime de futuris: tamen nec preterita derelinquit: que ad salutem fidelium populi pertinere cognoscit. Hic enim psalmus vt quidam voluerunt totus ad beati iob viuacissimam pertinet passionem: qui superator fuit vite mortalis: carnis sue debellator: triumphator ingentium suppliciorum: scilicet vt penitentibus onera sua reddat leuia dum grauissime temptationis referuntur exempla. Consuetudo est enim scripture diuine: vt cum exercitatissimus miles christi afflictus dicitur: tyronis inde animus efficaciter imbuatur. Quapropter in afflictionibus asperis gaudeamus: in carnis nostre cruciatione letemur: quoniam hoc nos ab eterna pena liberat quod hic propter dominum momentanea celeritate discruciat. Considerandum est etiam: quod in his psalmis penitentium nullus tanta legatur esse perpessus: vt merito ad mensuram malorum recipi credatur qualitas gaudiorum.

Ex figura

Diuisio psalmi.

Ethopeam persona introducitur: vt dictum est: inflicti militis christi vulnerum dolore confixa: verminibus scaturiens: insuper exprobrationibus sauciata: et inter tot calamitates obsessa: sola fidei viuacitate sanissima. Quam merito beati iob: et nos credimus applicandam: quoniam huic et erumne similes extiterunt: et pene ipse sermo videtur esse equalis. Quapropter per loca singula: de libro ipsius testimonia dabimus: vt omnino passiones ipse: sibi conuenire ac congruere videantur. Psalmus quoque iste penitentis quadrifaria distinctione diuisus est. Primo continet exordium: in quo misericordiam mouet benigni iudicis vita penalis. Sequitur bipartita narratio: vbi et corpus suum diuersis penis afflictum commemorat: et animum refert amicorum amputationibus grauiter sauciatum: vt cum nulla consolatio in vtraque parte relinquitur: totis viribus dominus exoretur. Tertio subiungitur consolatio medicine salutaris: quando inter multiplices calamitates: spem suam dicat se in domino posuisse. More autem deuotissimi famuli: paratum se quoque ad flagella testatur: quando plus se adhuc mereri putat quam videatur esse perpessus. Post hec peruenit: que semper penitentibus datur exitatiua conclusio: vbi iam a cladibus

omnib⁹ liberat⁹ salutis sue deū pfitet̃ auctorē: vt māifeste doceat̃ in spe certissima collocat⁹: q̃ tanta leticie pticipatiōe ditat⁹ est.

Expositio psalmi.

Al. furore tuo — D Omine ne in ira tua arguas me: neqꝫ in furore tuo corripias me. Uir iste sctissim⁹: sicut de ipso dñs dixit: simplex: rect⁹ ac timēs deum τ recedēs a malo: cū tēptatōib⁹ diaboli fuisset tradit⁹ ad pbādū: inter dolores anxi⁹: nō tn̄ de sua pena sollicitus: q̃tum de dñi offensiōe suspect⁹: rogat ne tormenta q̃ patiebat̃ irato iudice sustineret. Uerberatio eni q̃ venit a q̃eta mēte correctio ē

Prouer.9 sic legit̃: Argue sapientē τ amabit te: Que aūt venit ab infenso iudice rōnabiliter formidat̃. Illa eni emēdationē pstat: ista exigit vltionē. Hinc ē qd rogat vt nō arguat̃ in ira: nec in eū dānatiōe ppetua vindice-

Job.19 tur. Sic eni metuēs τ i libro suo dic̃: Irat⁹ est ꝯ me furor ei⁹: τ sic me habuit q̃si hostē suū. De ira vo dñi: pt augustinus in libro enchiridion: pulchra breuitate disseruit dicens. Cū aūt de⁹ irasci dicit̃: nō ei⁹ significat̃ pturbatio q̃lis est in aīo irascentis hominis: s; ex hūanis motib⁹ translato vocabulo: vindicta ei⁹ q̃ nō nisi iusta est ire nomē accepit. De ira deniqꝫ vl̃ furore illa sufficiāt: q̃ de talib⁹ vbis in psalmo sexto iā dicta sunt. Qm̄ sagitte tue īfixe sūt mihi: τ ꝯfirmasti sup me manū tuam. Secuta est cā pbabilis: vt in illo iudicio iā nō debeat puniri: q̃ mal̃ pn̄tibus vehemēter afflict⁹ ē. Dñs eni cū h vīdicat: ibi pcit: qm̄ demētia ipius in idipm duas nō

Nah.1 exigit vltiōes: sic scriptū ē. Non iudicabit dñs bis in idipm. Sz cū fidelissim⁹ famul⁹ se cognosceret diabolica fraude vexari: sciebat tn̄ eū in se nō potuisse pualere: nisi licentiā diuinis iussionib⁹ accepisset: Ideo qꝫ ad illū loq̃t in cui⁹ ptāte vniūsa sūt posita. Sagitte: τ in bono τ in malo accipiun-

Ps.7 tur. In bono vt est illd: Sagittas suas ardētib⁹ efficit. Nā h sagitte desigt diabolicas ptātes: q̃ tāqꝫ tela vulnerāt: qn̄ dñi pmissiōe dirigūt̃. Et bn̄ dixit: īfixe: q̃r doloribus ei⁹ redes eē nō potat. Sic eni τ ipe btissim⁹ dic̃: Quia sagitte dñi i me sūt: q̃x in-

Job.6. dignatio ebibit spm̄ meū: τ terrores dñi militāt ꝯ me. Sequit̃. Et ꝯfirmasti sup me manū tuā. Cū diuia vtus fideliū salutē vitāqꝫ sp operet̃: hic q̃si manib⁹ eius iputat̃ qd diu cladib⁹ nūerosis affligit̃: nō q̃r ipe filios ei⁹ extinxerat: facultatē lacerauerat: ipsumqꝫ vlcex dolore pcusserat: s; qm̄ tarda bat diabolū remouere: q̃ talia pbabat̃ in-

fligē. Ita τ in pprio ei⁹ libro positū ē: Cur nō tollis pctm̄ meū: τ q̃re nō aufers iniqtatē meā? Qd ꝯgruēter a ptāte iudicis dr̄: vt salutari beniuolētia cōparet̃. Nec est

Al. Non — Al. facie — sanitas i carne mea: a vultu ire tue nō est pax ossib⁹ meis a facie pctōrum meox. Ab infirmitate qꝫ persone sue misc̃diam mouet: qm̄ caro ei⁹ bellū sustinere nō poterat: q̃ tot ictib⁹ pcussa corruerat. Uult⁹ ē ire: timor future vindicte sb magno pauore cogitat⁹. Uñ a deo se petit ab ira futura libari: qm̄ ab indigtiōe vētura oīno sic se dic̃ eē pterritū: vt sanitatē corporl̃ oīmō nō hēet: more famuli verecūdi: q̃ anteqꝫ vbera patiat̃: futuri iā tormētis vehemēter affligit̃. Qui vo mēte callosus est: nec ipas penas quā infligūt̃ horrescit. Subiūxit etiā: Nō ē pax ossib⁹ meis. Qd sup dixit sanitatē: nūc repetit pacem: merito: q̃r sanitas ē toti⁹ corpis: pax humox: τ tpata trāquillitas. Hic iā nimietas dolorl̃ exprimit̃: vt q̃ dixerat carnē suā eē nō sanā: nūc dic̃ etiā ossa fuisse turbata. Grauior ei pena ē: q̃ vsqꝫ ad interiora descēdit: nec aliqd intactū relinqtur: qn̄ ipa corpis firmamēta q̃tiunt̃. Significabat eni: quā patiebat̃ vmiū comessationē: q̃ reqem sctō viro nō poterat dare: q̃r nō cessabat absumē: sic

Job.30 ipe ait. Et q̃ me comedūt nō dormiūt. Uerū sup illas corpales penas affligi se dicit a facie pctōx suox: more sctissimi animi: q̃ dū recordat̃ iniqtates suas: grauiora se credit eē passum. Qm̄ iniqtates mee

Al. supgresse sūt — suppofuerūt caput meū: sicut on⁹ graue grauate sunt supra me. Adijcitur ad impetrādā beniuolentiā terti⁹ modus: vt nō se iniuste pculsū dicat: s; pctis suis videat̃ iputare qd patit̃. Nunc ad exponēda vba redeam⁹. Iniqtates nr̄e eleuant se sup caput nr̄m: quādo sibi ampli⁹ vendicāt qꝫ ratio iusticiaqꝫ patiat̃. Caput enim nostrū ratio est: sup quā inter bona collata celsius nil habem⁹. Ipa eni duce domio pstante dirigimur: ipa nos ad bo-

m

nos actus ꝓficiatq̄ꝫ ꝑducit. Quā si iniq̇tas
oppꝛesserit: illa ꝓtin⁹ victa succūbit. Sꝫ his
iniq̇tatibus ista vicissitudo tribuit: vt q̄ se
leuitate erigūt i tumorē: grauissimis afflictōi
bus onerent. Cōstructa sunt pulcherrima
ꝟitate p̄ncipia: nūc ꝑtē narratiōis quēad-
Al. Putrue rūt et corru pte sūt modū formata sit: debem⁹ exq̇rere. †Cō
putruerūt ⁊ deteriorauerūt cicatri
ces mee: a facie insipiētie mee. Per-
uentū ē ad narrationē: q̄ causis oībus vtili
ter apponit: qn̄ ꝑ eā anim⁹ accusati factūq̄ꝫ
declarat. Hec duplici mō formata ē. Nā ꝑ
q̇nq̄ꝫ ꝟsus penas describit corporis sui: ꝑ ali
os q̇nq̄ꝫ q̄ sequūt violētas refert aīe passi-
ones: vt nihil videat exceptū: qđ duris ca
Top lamitatib⁹ nō ꝓbet afflictū. Qđ argumē
tū ꝺr a necessitate: qn̄ q̄s p̄missis reb⁹ aspe
ris: ad bonā ꝑtem correct⁹ adducat. In pri
Sche mo igit ꝟsu ꝑtis hui⁹: Tapinosis figura co
gnoscit: q꞉ nihil hūili⁹: nihil pōt abiectius
P̄ inueniri. Cicatrices eñ sūt p̄cedentiū vul
nez sanata vestigia: q̄s grauī⁹ ꝯstat affli-
gere: qn̄ eas ꝯtigerit ad trāsacta ꝑicula re-
ET meare. Cicatrix ꝟo dicta est: ab eo qđ in se
cecū vuln⁹ ośdat. Freq̄nter ĝ vulneribus
tabeficatū corp⁹ ośdit: vt supstes ille sui pe
netralia ꝓtulerit: q̄lia solent exanimata ca
Job.17 dauera sustinere. Sic ⁊ ip̄e dicit: Solū mi-
hi supest sepulchꝝ. Subiūxit: A facie insi-
piētie mee: id est: a ꝑitia stulticie mee. Fa
cies eñ p̄sentiā designat: q̄ nisi aut aīo aut
corpi p̄sto fuerit: ei⁹ species n̄ valet apparē.
Propter ipam eñ se dic cōputruisse: ne sā-
ctus vir diuīs ordiationib⁹ iputaret. Naꝫ
⁊ ip̄e ꝓprio ore sic memorat: cuꝫ dn̄o rn̄de-
Job.42 ret: Ideo insipiēter locut⁹ sū: ⁊ q̄ vltra mo
Al. Miser factus dū excederēt sciam meā. †Miserijs af
flict⁹ sum ⁊ curuat⁹ sum vsq̄ꝫ in fi-
ne: tota die ꝯtristat⁹ ingrediebar.
Merito turbat⁹ est: q̄ tātis dolorib⁹ vide-
bat onerat⁹. Miserijs eñ affligit q̄ aīam
suā dolorib⁹ fletuq̄ꝫ castigat: sic ip̄e ꝗtum
Job.7 ad ꝯsideratōnē passionū ꝑtinet dic. Despe
raui: neq̄ꝫ q̄ꝫ vltra iā viuā. Parce mihi dn̄e:
nihil eñ sūt dies mei. Usq̄ꝫ i finē. Siue ter
minū vite significat: siue dn̄m saluatoreꝫ:
q꞉ tādiu fideliū vnusq̄sq̄ꝫ turbat: donec ad
ip̄m indulgētia ꝯcessa ꝑueniat. Nā qđ seq̄
tur. Tota die ꝯtristatus ingrediebar: ꝯti-
nuationē doloris isinuat. Dicēdo eñ: To-
ta die: simul ⁊ noctes designat: q̄ nō erāt a
cruciatib⁹ eius aliene: cuius cicatrices cō-
putruisse referant. Sed int h̄ ingrediebat
trist affictus: ⁊ qđ ē fidelib⁹ familiare: ne-
q̄ꝫ de dn̄i pietate desperās. †Qm̄ aīa
mea cōpleta ē illusionib⁹: ⁊ nō est
sanitas in carne mea. Hinc erat qđ to
ta die ꝯtristabat: q꞉ diabolus q̄ corp⁹ iusce
perat ad affligendū: nō cessabat ⁊ animaꝫ
ei⁹ vana imaginatiōe fatigare. Dic eñ vi-
tiū: q̄ maxime hūana laborat ifirmitas: vt
mō i orōe ꝓstrati: supfluas res videamur
appetere: mō psalmodiā dicētes terrena co
gitem⁹. Sed de ista illusiōe quā patimur:
sufficiēter dictū est i libro quē de aīa ꝓ no-
stra mediocritate cō scripsim⁹. Sꝫ cū istud
maxime ꝯtingere soleat ociosis: dic sibi q̄ꝫ
ꝓuenisse q̄ sanitatē corpis nō habebat: vt
tā q̄ꝫ ciuitas obsessa infestātib⁹ inimic vn-
diq̄ꝫ pulsaret. Nā cuius caro diuersis fran
geret angustijs: originalibus tn̄ vitijs nō
credebat excepta. Ista ē illusio q̄ scđo dn̄i
curat aduētu: qn̄ ⁊ carnis vitijs carem⁹: et
imissiones diabolicas vltra nō patimur.
†Incuruat⁹ sum ⁊ hūiliat⁹ sum†
vsq̄ꝫ q̄q̄ꝫ: rugiebā a gemitu cordis
mei. Ipa q̄dem ꝟba repetit: ꝟ vehemētio
ra facta sūt: dū in vno ꝟsiculo colligūtur.
Possum⁹ eñ corpe curuari: ⁊ aīo nō hūilia
ri. Sꝫ h̄ iō vtrūq̄ꝫ cōiunctū est: q꞉ mltiplex
calamitas liberꝫ nil relinq̄t. His etiā aliq̄d
maius adiecit: Usq̄ꝫ q̄q̄ꝫ: id est: ex oī ꝑte: ex
oī ꝯsideratiōe: vt cū copiosa calamitas vn
diq̄ꝫ ꝓbaret ambisse. Seq̄tur. Rugiebā a
gemitu cordis mei. Rugire ꝓprie: beluaꝝ
ē. Hic āt vt gemitū ośderet fortiorē: ipsis
se cōpat: q̄ validissimo fremitu suum velle
declarant. Et vide q̄d seq̄t. A gemitu cor-
dis mei. Ut ꝟtutē patiētie magne mōstra
ret: in gemitū se asserit: nō in ꝟba ꝓrupis-
se. †Et ante te oē desideriū meuꝫ:
⁊ gemit⁹ me⁹ a te nō est abscōdit⁹.
Tale fuit desideriū ei⁹: vt an̄ deū eē mere-
ret. Nā q̄ pctis suis veniā petit: q̄ oīa illa
fac q̄ supius sūt decursa: an̄ deū ponit desi
deriū suū. Iā qđ ante ip̄m est: ꝯsueuit au-
dire. Dn̄s eñ q̄cq̄d nō aspernat amplecti-
tur. Ille eñ gemit⁹ nō abscōdit deo q̄ pi⁹
est: q̄ ꝓ aīe libatiōe ꝑsoluit. Nam mlti ge-
mūt: ꝑdētes diuitias: desideria turpia ꝑd-

rentes: sed ille gemit⁹ et ille fletus diuinitati
pbatur absco̅ditus. Gemitus eni̅ dict⁹ est:
ET p exprime̅do magno dolore: q̅si geminat⁹
Al. nobis luctus. Cor meu̅ conturbatu̅ est in
me: et dereliquit me virtus mea: et lu
Al. ipsu̅ me̅ oculorum meorum no̅ est mecu̅. Cor
poreis eni̅ erumnis flebili allegatio̅e decur
sis: nu̅c ad mente̅ venit grauissimos dolo
res: vt postq̅ caro multa ptulerat: me̅s q̅z
bti viri veheme̅tius pbaretur afflicta. Sz
perspice q̅d apud se distributa verba collu
ceant. Unu̅ pendet ex superioribus: quia dese
ruit fortitudo: conturbatu̅ est cor. Fortitu
dine̅ sua̅ dic̅ patie̅tie robur: q̅ qua̅diu pma̅
serit: voluntate̅ n̅ram i sua firmitate custo
dit: si vero cesserit: me̅s turbata succumbit.
Malorum itaq̅z abunda̅tia mollita̅ in se dic̅
patie̅tie firmitate̅. Seq̅tur. Et lume̅ oculo
ru̅ meorum no̅ est mecu̅. Lume̅ oculorum: est ro̅
imperturbata iudicij: qua̅ secu̅ h̅re no̅ pote
rat: q̅ inge̅tes molestias sustiebat. Ami
ci mei et proximi mei: aduersu̅ me
P appropinquauerunt et steterunt. Ami
ci sunt: a n̅ro siq̅dem sanguie extranei: sed ca
ET ritate co̅iu̅cti. Amicus eni̅ dict⁹ est: q̅si ani
mi equus: quia eq̅li nob voluntate co̅iu̅gitur.
P Amicitia est eni̅ volu̅tas erga aliq̅ue̅: reru̅
bonorum illi⁹: ipsius causa que̅ diligit co̅pari
volu̅tate. Proximi au̅t su̅t: q̅ nobis paren
tela socia̅t. Hec eni̅ duo sunt: q̅rum hu̅anitas
co̅sueuit gaudere solatijs. Nu̅c au̅t de illis
dicit: qui ad sanctu̅ viru̅ co̅solandi gratia
veniebant: sicut libri ipsius text⁹ eloq̅tur:
et magis crebris exprobratio̅ibus eius ani
Job.4 mu̅ sauciaba̅t. Nu̅c au̅t ve̅it sup te plaga:
et defecisti: tetigit te et conturbatus es. etc.
Sed co̅sideremus q̅z vehemens erat afflictio
q̅n ab amicis et pximis talia sustinebat: vt
q̅ solent e̅e remedia calamitatu̅ multaru̅:
fuerint cumulus passionu̅. Merito ergo
cum ipso lumen oculorum suoru̅ no̅ erat: cui
inde veniebat afflictio: vnde solet homini
Al. qui iuxta me de bus adesse remediu̅. Et proximi mei
a longe steterunt: et vim faciebat qui
querebant animam meam. Et qui in
Al. ...itates quirebant mala mihi locuti sunt va
nitate̅: et dolos tota die meditaba̅
tur. Proximi q̅dem era̅t sanguie: sed lo̅gissi
mi redd eba̅t fetoris horrore: du̅ q̅d ille to
lerabat in vulnere: illi sustinere no̅ potera̅t
in odore. Nam et ipse de vxore sua dic̅: Hali Job.19
tu̅ meu̅ exhorruit vxor mea. Quid rogo ex
neorum fastidia facere̅t: du̅ halationes eius
vxoris caritas sustinere n̅ poterat? Na̅ et de
pximis suis ita dicit. Fr̅es meos lo̅ge fec̅ Ibidem
a me: et noti mei q̅si alieni recesserunt a me.
Cu̅ eni̅ dicit: Et vim faciebat q̅ q̅rebant ani
ma̅ mea̅: diabolu̅ cu̅ ministris suis desig̅t:
q̅ q̅nto illu̅ videba̅t in dei amore persistere:
tanto ei morte̅ aie nitebant inferre. Sub
iu̅xit. Et q̅ inq̅reba̅t mala mihi locuti su̅t
vanitate̅: vxorem designat: q̅ imu̅dis spiri
tibus attacta: du̅ eni̅ cupit libari de pena:
viro sctissimo suadebat vt dn̅i loq̅ret iniu
Job.2 ria̅ dice̅s. Dic verbu̅ i dn̅o: et morere. Medi
tabant q̅z supdicti dolos: quia du̅ se co̅sule̅ cor
pori putaba̅t: aie co̅tria suggereba̅t. Ego
Al. tanq̅z aute̅ velut surdus no̅ audieba: et si
Al. no̅ aperie̅s cut mutus qui no̅ aperit os suum.
Nihil po̅t esse forti⁹: nihil egregi⁹: q̅z audi
re noxia: et no̅ r̅ndere co̅tria. Na̅ et si locutus
est iusta: ad illa t̅n surdus erat: q̅ quasi co̅so
lantiu̅ iniq̅tas suggerebat. Addidit. Et si
cut mutus q̅ no̅ aperuit os suu̅. Mutus et
si cu̅ clamore aliq̅d no̅ dicit: interdu̅ balbu
tie̅do remurmurat. Sic mut⁹ au̅t q̅ no̅ ape
ruit os suu̅ fuit: q̅ labia sua nullo s̅mo̅e as
pero: nulla q̅z deni̅ remurmuratione co̅mo
uit. O tranq̅llitas sancte me̅tis: foris v̅mi
bus co̅sumebat: int⁹ impassibilis erat: et ta̅
q̅z assisteret altari: sic co̅gnoscebat diuis lau
dibus occupari. Et factus sum sicut
homo no̅ audie̅s: et no̅ habens in
ore suo redargutiones. Sensus iste
repetit: vt nob magne patientie validius
inculcet exe̅plu̅. Habebat vtiq̅z v̅itate̅ cau
se sue: p qua̅ mala suade̅tes potuisset argu
re. Sed vir patie̅tissimus sibi reputa̅s om
nia: ab illorum increpatione cessabat: sic ipse
Job.3 dic̅. None dissimulaui? None q̅eui? Na̅ cu̅
eos posset argue̅: q̅ falsis eu̅ criminatio̅ib⁹
ipeteba̅t: sic elegit tacere: que̅admodu̅ so
let ille facere q̅ v̅itate̅ r̅nsionis co̅gnoscit no̅
h̅re. Respice nu̅c singulis causis remedia
co̅tributa. Co̅tra corporeos dolores: sup̅ di
xerat: Rugieba̅ a gemitu cordis mei: nu̅c
adu̅sum iniq̅s suggestio̅es posuit: Ego au
te̅ velut surd⁹ no̅ audieba̅. etc. Sic narratio
nis isti⁹ text⁹ gemina expositio̅e finit⁹ est.
Al. dn̅e Q̅m i te sperauit tu exaudies me

dñe de⁹ me⁹. Passionũ suaꝝ narratio-
nẽ cõpleuit: nũc venit ad medicinę saluta-
ris auxiliũ: qm̃ int̃ calamitates asp̃as eius
ꝯfidẽtia nõ defecit: s̃ semp̃ sperauit ĩ dño:
q̃ põt tristiciã in gaudiũ cõmutare. Et idõ
petitionẽ suã exaudiendã putat: qꝛ se ĩ do-
Job.13 mino sperasse ꝯfidit. Nã ⁊ ip̃e dicit: Etiã si
occidat me: in ip̃o sperabo. Sic ⁊ tres pue-
Daniel.3 ri ꝓfitent̃. Potẽs est de⁹ de camino ignis
libare nos: qḋ si noluerit: notũ tibi sit rex
qꝛ dijs tuis ñ fuiem⁹. Talis ẽ em̃ sctõꝝ vo
lũtas: tale fixa mẽte ꝯsiliũ: vt nõ emolumẽ
to aliq̃ p̃sent̃ tp̃is: s̃ tm̃ ip̃sius dñi amore
Al. supgau deãt mihi capiant̃. **Quia dixi neq̃n† insultẽt
in me inimici mei: ⁊ dũ cõmouent̃
Al. sup pedes mei† ĩ me magna locuti sũt.**
Nũc causas enumerat: cur eũ dñs dignet̃
audire. Nã int̃ grauissimos est⁹ maloꝝ: il-
lam p̃tẽ vir egregi⁹ magnop̃e custodiebat:
ne de lapsu ip̃ius insultaret inimic⁹. Insul
tant em̃ illi: qñ hoĩem ad nequicię suę vo-
ta ꝯuerterint: dũ fideliũ ruinã suã putãt eẽ
victoriã. Pedes em̃ h̃: significãt nr̃oꝝ actu
um q̃litatẽ: p̃ quã in hac vita q̃busdã gres-
sibus ambulam⁹. Sed isti dũ fuerint hũa-
nitatis fragilitate cõmoti: statim ip̃os in-
ueniũt irrisores: q̃ magna in eos inuectiõe
Ps.12 ꝯsurgũt: sic alibi dic̃: Qui tribulãt me exul
tabũt si mot⁹ fuero. Pij ṽo ecõtra: qḋ faci
unt? Affligũt̃ casib⁹ alienis: ꝯsolationẽ la
psis: solaciũ cupiũt afferre ꝯcept̃: sic ap̃ls
Gal.6 dic̃. Frẽs: si p̃occupat⁹ fuerit hõ in aliq̃ de-
licto: vos q̃ sp̃ũales estis instruite h̃mõi in
sp̃ũ mãsuetudinis. **Qm̃ ego in fla-
Al. in cõspe cu meo gella p̃atus sũ: ⁊ dolor meus† an-
te me est semp̃.** Ecce q̃re dñs supplicẽ di-
gnabat̃ audire: qꝛ dũ fragilitatẽ suaꝫ nos-
set deliq̃sse: merito se ad p̃enã videbat̃ ap-
tare. Sic sentiũt q̃ se sp̃ addicunt: vt ĩ illa
iudicatiõe possint absolui: q̃ h̃ meruerũt ꝓ-
p̃rijs ꝯfessiõib⁹ accusari. Flagella em̃ h̃: nõ
ṽberatiões loreas dic̃: s̃ doloꝝ asp̃imas
passiões. Seq̃t̃ em̃. Et dolor me⁹ añ me est
semp̃. Dolor: ꝯ se erat viro iustissimo: cur a
mãdatis dñi declinasse videret̃: vt saluta-
rem innocẽtiã p̃deret: ⁊ mortiferos acq̃sis-
set errores. Imitãdus dolor: rectũ iudiciũ
ꝯ se: iustũ hoĩeꝫ irasci: qꝛ ip̃ius defensor fa
ctor sui ꝓbat̃ exitij. **Qm̃ iniq̃tatem
Al. ãnũciabo meã† ꝓnũciabo: ⁊ cogitabo ꝓ pec-
cato meo.** Aperuit vñ ille ꝯmissus dolor
existere potuisset. Nã si de pctõ suo minime
doluisset: neq̃q̃ puritas tãtę ꝯfessiõis appa
reret. Duob⁹ em̃ modis: p̃fectę pnię ṽtus
ośndit̃. Primũ est ẽ: vt pctõres nos dño ꝓ-
nũciemus: sic dic̃ in libro suo: Peccaui: q̃d Job.
faciã tibi o custos hoĩm? Ecce ꝓnunciatio
scti viri: ecce ṽa ꝯfessio q̃ vitã nõ abstulit:
s̃ salut̃ gaudia geminauit. Veꝝ ne crede
res in ꝯfessiõib⁹ hãc solã ꝓnũciationẽ sem
per sufficẽ potuisse: addidit: Et cogitabo
ꝓ pctõ meo: id est: talia te donante faciã q̃
meũ possint abolere pctm̃: scꝫ flet⁹ adhibe
am: elemosynas faciã: ⁊ ab h̃ qḋ deliq̃: mã
datoꝝ tuoꝝ me obseruatiõe purgabis.
**Inimici aũt mei† viuẽt ⁊ ꝯforta- Al. vi cõfir
ti sunt sup̃ me: ⁊ multiplicati sũt q̃
oderũt me inique.** Inimicos suos: sp̃i
rituales neq̃cias dic̃: q̃s ad ꝓbationeꝫ sui
p̃missu dñi vir sanctissim⁹ sustinebat. Vi-
uẽt: cũ dolore ꝓnũciandũ ẽ: id est: volũta
tis suę libtate potiunt̃: nec mortẽ metuũt:
quã nos in corp̃e sustinem⁹. Cui nõ solum
sufficit dicẽ: viuẽt: nisi etiã addidisset: ⁊ cõ
fortati sũt sup̃ me. Deinde qḋ graui⁹ hor-
ret: adiecit: multiplicati sũt. Hoc Schema Sc
dr̃ Emphasis: qḋ gradatim crescit ad mo-
tũ animi ꝯcitandũ. Multiplicati sunt ṽo
q̃ eũ oderãt iniq̃: qñ sup̃ ip̃m spirituũ im-
mũdoꝝ numer⁹ augebat̃. Vn⁹ em̃ peculiũ
vastabat: alt̃ p̃rimonia lacerabat: filios q̃
ip̃ius alij trucidabãt: ⁊ necesse erat vt ei in
ter tot calamitates hostes crescerẽt: qꝛ taꝫ
innũer̃ approbat⁹ ẽ p̃icula tolerasse. Iniq̃
ṽo additũ ẽ: qm̃ vir sctissim⁹ a p̃uis sp̃iriti
bus iiuste sp̃ horret̃. Qḋ ad volũtatẽ scꝫ
diabolicã p̃tinet exp̃mẽdã: nõ ad merito-
rũ p̃uã inanẽq̃ iactãtiam. **Qui† retri- Al. r
buebãt mala ꝓ bonis detrahebãt
mihi: qm̃† subsecut⁹ sum iusticiam.** Al. bon
Ad amicos laceratores redit: qui sctissimo
viro cas⁹ asperos iputabãt ⁊ detrahebãt:
cũ mag̃ vtiqꝫ patiẽtiã ei⁹ laudare debuis-
sent. Nã ⁊ vxor: iusticię ip̃ius detrahebat:
qñ dicebat: Dic ṽbũ in deũ ⁊ morere. Bñ Job.
aũt se dixit iusticiã s̃bsecutũ: qꝛ illã nõ ꝓba
tus ẽ aliq̃n reliq̃sse. Sic em̃ ip̃e testat̃. Nõ Job.
inueniet̃ in lingua mea iniq̃tatẽ: nec ĩ fau
cib⁹ meis stulticia p̃sonabit. Quã ꝓfessio-
nẽ ex integra cordis puritate venisse test̃

est dñi ꝓlata sñia: vbi ad amicos eiꝰ i libri
Job.42 ipius fine cōmemorat dicēs. Iratꝰ ē furor
meꝰ ꝯ vos: qm̄ nō estꝭ locuti corā me rectū
sic seruꝰ meꝰ iob. Finita ē quā diximꝰ i ter
tia pte collatio: q̄ est ꝑculdubio medicina
salutarꝭ: Nūc ꝯclusionē videamꝰ totiꝰ ter-
Ec.fior minū dictionis. ¶ Ne derelinq̄s me
dñe deꝰ meus: ne discesseris a me.
Penitēs iste sctissimꝰ: indulgētia dñi de ꝑ
teritis ꝑicul absolutꝰ iā letus exclamat ad
dñm: ne ab ipo relinq̄tur: q̄ fuerat ꝑstāte li
beratꝰ. Grauior ē em̄ bone ꝯsciē metꝰ erra-
re pꝰ veniā: vt q̄ debet grām: iterū incurrat
offensā. Ille em̄ qn̄ a nob discedit auios se
ctamur errores: qꝛ necesse ē absente via re-
ctissima ſp errare. Intēde i adiuto-
riū meū: dñe deꝰ salutis mee. Priꝰ
petijt ne derelinq̄ret a dño: nūc eniꝫ iꝰ sup
plicat: vt i adiutoriū eiꝰ digneꝛ intēdere:
qm̄ ꝯ illū se nouerat certamē hr̄e: qui dixe
Esa.14 rat: Ponā sedē meā ad aq̄lonē: ⁊ ero silis
altissimo. Quibꝰ em̄ virībꝰ hostꝭ ille tā im
manissimꝰ vincereꝛ: nisi ille itēderet q̄ respi-
ciēte potat nō parē: Et vt ꝑsolutā grāꝝ co
gnosceres actionē: addidit: Deꝰ salutis mee:
vtiq̄ q̄ eū saluū reddidit post tot vulnera
passionū: ⁊ sospitatē ꝯtulit anīe: quā anti-
quꝰ ille tyrānus nō possit eripe. Ecce regla
penitētꝭ ipleta ē: saluatꝰ exultat: q̄ ꝓdē vl-
ceꝝ tabe putruerat. Sic ad victoriā ꝑueni
unt: cū dñi milites ipetūꝛ. Conclusio.

Vā fortꝭ: ꝙ de se triūphalꝛ factꝰ est
iob iste dauiticꝰ: vt inꝛ tot acerbi-
tates vulneꝝ: modestiā nō destite
rit eructuare s̄monū. Iacebat corpei sterq̄
linio: s̄ aio hītabat i celo. Cōsumebaꝛ v̄mi
bus q̄ spūs supabat imūdos. Parua sunt
q̄ ꝑtulit: s̄ ꝯsideres q̄ recepit. Sic pro dño
ꝓficue fuit: sic clemētia diuinitatꝭ agnoscitur: vt
cū ei suas largitates offenimus: retributio
nes iteꝝ copiosissimas exigamꝰ. O penitē
tiū btā securitas: O se hūiliantiuꝫ mirabilꝭ
altitudo: vt ꝯfitendo redeat ad grām: q̄ ꝓ
pria se estiatōe dānauit. Certe intelligamꝰ
q̄ sit dignitas penitētiū: qn̄ nec ille ab hac
excipiꝛ: q̄ tāti iudicꝭ voce laudatꝰ est.

Explicit expositio in ps̄. XXXVII.

Incipit expositio in ps̄. XXXVIII.

In finem pro idithun Canticum
dauid.

Itulus h̄: nouū nob intulit nomē:
Propterea q̄ cā sit istiꝰ positiōis: aut
q̄d significet diligētiꝰ inq̄ramꝰ. In
ꝑfatiōe iā dictū ē: hos viros auctores n̄ fu
isse psalmoꝝ: s̄ qm̄ excellētes cātores erāt:
propꝛ noim̄ sigficatiōeꝫ ꝯstat adhibitos:
vt ⁊ ꝓbatissimi officij sui honorē de tali cō
mēoratione ꝑciperent: ⁊ arcana psalmoꝝ de
noiꝫ ipoꝝ interpretatōibꝰ pāderēꝛ. Idithun Rp̄
em̄ hebraicū nomē ē: q̄d ligua latia dr̄ trāsi
litor: n̄ q̄ gressibꝰ aliq̄d trāsit: aut saltu cor-
porꝭ hītatia q̄q̄ trāscēdit: s̄ q̄ sup mūdi istiꝰ
varietates in ea iā puritate ꝯsistit: vt futu-
re tn̄ btitudis ꝑmia ꝯseq̄ꝛ. Ergo i h̄ ps̄. ꝑ-
sona itroduciꝛ sctē ꝯūsatiōis: q̄ hūanas q̄-
dē illecebras transilierat: s̄ adhuc gaudia
futura poscebat. Et qm̄ vir sctissimꝰ enūe-
rat aliq̄s afflictōes suas: ne putares ⁊ hūc
ps̄. penitētibꝰ applicādū: subiūxit: cāticū: q̄d
vtiq̄ talibꝰ nō pt̄ ꝯuenire ꝑsonis. Cātare
em̄ letantꝭ ē: nō dū ⁊ dolētis: nūq̄ v̄o peni
Dithun iste quē Diuisio. (tētis.
dixīmꝰ vitioꝝ nocentiū trāsilitorē:
formā nob iusti hois ꝑhēꝛ: In ꝑmo
ordie psalmi: ꝯ insidiatores īimicos: i ma-
ximā se ꝑhibet vtilitatē remediūq̄ tacuis-
se: petēs vite sue finē debē cognoscē: si forte i
carnatiōeꝫ dñi etiā corporeis ocul vidē me
rereꝛ. Scdo pꝰ syllogismū q̄nq̄ptitū: timo
rē vanū ꝓbat eē mortaliū: qm̄ sūt oīa i po
testate dñi ꝯstituta. Tertio rogat: vt ei de-
licta noxia dimittāꝛ: q̄tenꝰ vita eiꝰ ꝓspero
Ixi cu Expositio (fine claudaꝛ
stodiā vias meas: vt nō deli-
quā i lingua mea. Consuetudo
ē hūanitatꝭ: vt cū se aliq̄s laudabili ꝯūsa-
tiōe tractauerit: calūniantiū isidijs ꝑtinꝰ
appetaꝛ. Iste ḡ idithun: q̄ de ꝓbabili opi-
niōe pessimoꝝ ꝯtrit iuidiā: secū ipe delibe-
rās dicit: meliꝰ esse silentiū tenere: q̄ aliq̄d
maliciose dicere. Quis em̄ hoiꝫ sic cautꝰ
sit: vt si inꝛ emulos loq̄ꝛ: nullū v̄bū eiꝰ in-
currat aliquā q̄stionē: Nūc ꝑticulatim sin-
gula videamꝰ. Dixi: h̄ est: apud me in cor-
de meo: vbi sapiētes ante deliberāt q̄ lo-
quanꝛ: Custodiā vias meas. Non dicit a
criminibꝰ me abstineā: qꝛ iaꝫ sctūs erat: s̄
a sup̄fluis verbis: q̄ raro pōt vitare vel cō-
tinēs: sic iacobꝰ aplus dicit: Linguā enim Iac.3
nullus hoim̄ domare pōt. Modicū q̄dem

mēbꝝ ē: ſ magna exaltat. Difficil' qppe res ē linguā i lubrico fauciū ꝯſtitutā: ꝯtrahē rigide ꝫ tenē mēſurā. Cui ſi icaute frena laxētur: freqnt' ꝯ ſe loqt'. Facili' em̄ tacēdo culpa r̄fugit': ꝙ loqndo. **Poſui ori meo**
Al. cū cōſiſteret **cuſtodiā: ꝯū ꝯſiſtit pctōr aduerſū**
me. Figura ē Ephexegeſiſ: id eſt: explana
Sche tio dicti ſupior'. Dic' em̄ cām quō delinqt i lingua ſua. Lingue ſiqdē oſtiū os habet: ꝫ bñ illa clauſa ſuabit': ſi ei' ianua cuſtodi
Eccl. 28 tur. Salomō ꝙ dic'. Ori tuo facito oſtiū et
ET ſerā: ꝫ ꝯbis iugū atꝙ ſtaterā. Sera em̄ dicta ē: qꝺ ſero oſtys adhibeat'. Sꝫ iſta tāta cuſtodia quā ꝑmiſit ſeqt' qñ maxie debeat adhiberi: ſcꝫ qñ iniq' cuiꝙ ꝯſiſtit adūſus: ꝗrēs adire: vñ calūniā poſſit efficē. **Ob mutui ꝫ hūiliat' ſū ꝫ ſilui a bōis: ꝫ dolor me' renouat' ē.** Prudēter decepti ſūt inſidiātes: vt dū ſmonē captioſe ꝗrerēt: ſilētiū repeniſſent. Sed pſit ꝫ illi obmuteſcere: qꝛ os freqnt' nimio furore ꝯcludit'. Addidit. Et hūiliat' ſū: vt illud ſilētiū
ET nō doloſū: ſ itelligeres eē puriſſimū. Hūiliat' em̄: ſigficat humi ꝓſtrat'. Siluiſſe ꝙ ſe dic' a bonis ꝑdicationib': ne doceret ꝯtēnentē. Sed qꝛ ꝯſuetudo maloꝝ ē: vt ꝙuis bona audiāt: nullaten' acqeſcāt. Quapropter: a bōis ſe dic' neceſſitate ſiluiſſe: qꝛ ſalubrē cōmonitionē recipe nō poterāt: q cōtentionū ſemia ꝑqrebāt. Dñs em̄ i euāge
Matth. 7 lio dic': Ne miſerit' margaritas vr̄as ante porcos. Nā cū dicit: Renouatus eſt dolor me': ſignificat ſibi eū ꝫ ante fuiſſe: qñ vota iniqꝝ itelligētie ꝯtute ꝯnoſcebat. Mō aūt cū videret iniqtates hoīm ꝯ ſe poti' exercitari: renouat' eſt dolor ei' pietat' intuitu: tribulationē ſuā faciēs delictū videlicꝫ alienū. **Cōcaluit cor meū intra me: ꝫ i meditatiōe mea exardeſcet ignis.**
Locut' ſum i lingua mea. P' ſilētiū qꝺ ſe ptuliſſe dic' iniuſtū: vt hoīb' ꝑdicare mīme ſalubria potuiſſet: ꝯūſus eſt magno ꝫſtu caritat' locutur' ad dñm. Sꝫ audiam' ꝙ potēter delibatiōis ipi' ardor exponit'. Cōcaluit dixit cor meū: id eſt: ab oī pte ſuccēſū ē: vt mot' iſte tā magn' ad cogitationē rex celeſtiū pueniret. Intra me: in hoīe ſcꝫ intiore: vbi rō tacita loqtur: ꝫ a dño dignāter audit'. Seqtur. Et in meditatione mea exardeſcet ignis. Ne putares ignem inſanis motibus ꝫſtuare: in meditatiōne mea poſuit: id eſt: i ꝯſilio: i delibatiōe: vbi ardor mēt' ſb modeſtia prudēt' accēdit': ꝫ illuminatā mētē diſciplinal' flāma circūuolat. Quid em̄ āpl' ꝙ caritas feruet? Sed feruor ille tranqllꝰ ē: māſueta iflāmatio: motus inculpabil': feſtinatio moderata. Quapꝑt' vir iſte ſctiſſim': qꝺ ꝑfectiſſimis accidit ꝫ cōpetent' tacuit ꝫ apte locut' eſt. Nā q ſiluerat doloſis inimicis: ꝯaci dño ꝯſcie ligua ꝓclamauit. Nec vacat qꝺ dic': Ligua mea: h̄ eſt: q pura mēte ſolebat dño ꝯfiteri ꝫ aduētū ei' ſtudio pię dilectōis expetere.
Notū fac mihi dñe finē meū. Et nūeꝝ dieꝝ meoꝝ q̄s eſt: vt ſciā qd deſit mihi. Poſt illā tā magnā patiam ꝫ inuicti ai robur eximiū: abſurdū eſt credere ſctm̄ virū deſiderio huius vitę annoꝝ ſibi noticiā poſtulaſſe: ſ plen' deſiderio dñi ſaluator': quē tota mēte decuit pqri: ſcire voluit q ei lucis termin' pararet': ſi potuiſſet ad illā ſctām incarnationem quā geſtabat mēte: ei' lōgeuitas puenire. Petit ꝗ vt finē ſuū nouerit: id eſt: dñm ſaluatorē. Ipſe em̄ nr̄ ē finis: ad quē pueniſſe vita ē: nihilomin' ſine fine: ſi tñ eū culpis ſeqntib' nō reddam' infenſū. Deinde nūeꝝ ſuoꝝ dieꝝ deſiderat adūtere: vt euidenti' appareret ſi ei' ꝯſpectū etiā corporeis ocul' mereret' aſpicere. Addidit etiā: Vt ſciaꝫ qd deſit mihi. Suo em̄ fine recognito: ſcire potat qntū vſꝙ ad aduentū eius reſtare potuiſſet. Et bñ additū ē: qd deſit mihi: qꝛ reuera deeſſe ſibi iudicabat ad vitā: ſi ei' nō meruiſſet videre ꝑſentiā. Sic magni ardoris illi' deſideriū ſmōis iſti' qlitate ꝯſtat expſſuꝫ.
Ecce veteres poſuiſti dies meos: ꝫ ſubſtātia mea tāꝙ nihil añ te ē. Al. nihilo / Al. nihil
Vides merito xp̄i dñi ꝑſentiā poſtulataꝫ: anteꝙ veteres dies ſuos eē ꝓfitet'. Nā ꝙuiſ deo placita ſe ꝯūſatiōe tractaret: in veteribus tñ dieb' erat: qñ necdū ad grām noue regnātōis aduenerat. Veteres em̄ illo tpe fuerūt dies: q hūanū gen' ad defectū mortis ꝓtin' adducebāt: nec erat in illis aliqd nouū vbi minime radiauerat dñi ſaluatoris aduētus. Vñ ꝓpha dicit: Veteꝛa tranſi
Eſa. 4 erūt: ecce facta ſūt oia noua. Seqt'. Et ſubſtātia mea tanꝙ nihil ante te ē. Non dicit act' ſuos nihil eē añ deū: ſ ſubām ſuā. Nā

quõ poẜat fieri: vt q̃ mundũ trãsilierat: su-
perauerat carnis sue vitia: añ deũ h̃ret vt
nihilũ? Sed merito ſubam ſuaʒ añ deũ di-
cit nihil eẽ: q̃ adam peccãte dãnata ẽ. Cui
nisi aliq̃d diuitas ꝯtulerit: d̃ ꝑpo ñ hʒ ope
q̃d ꝑſumat. Uerumtñ vniuersa va
nitas: oĩs hõ viuẽs. Cũ trãsilitor iste
vitioꝝ: veri ſe luminis iſpectiõe cõplesset: et
futuꝝ diñi ſaluatoꝛ̃ aduẽtũ cordis oc̃lo ꝓ-
uidisset: ne q̃ſq̃ crederet ſc̃tõs viros a tẽp-
tatiõib⁹ alienos: redit ad infirmitatẽ ſuaʒ
quã int̃ v̾tutes egregias carnis vitio ſusti-
nebat: dicẽs: Magna sunt q̃dẽ ista q̃ dixi-
mus: magna q̃ credim⁹: verumtñ q̃m in hac
mortalitate v̾ſamur: vbi mẽtẽ nr̃am fragi-
litas pulſat hũana: nec ẽ adhuc vnũ illud
eternũ q̃d nos i ſua faciat firmitate ꝯsiste-
re: vniuſa vanitas oĩs hõ viuẽs. Uanitas
etẽm: sic ſepe dixim⁹: mutabilitatẽ signifi-
cat: quã oĩs hõ ꝑter xp̃m sustinet q̃ hac car-
ne vestit⁹ ẽ. Exprobrat eñi vir ſc̃tissim⁹ mũ-
dane vite ꝯsuetudinẽ malã: ad illã eternã
desiderãs ꝑuenire btitudinẽ vbi ſe itellige-
Al. reptñ bat bituꝝ cũ angel̃ portionẽ. †Quãq̃ i
Al. ꝑtrãsit imagie dei† ãbulet hõ: †tñ vane con
Al. ⁊ frustra turbatur. Thesaurizat ⁊ ignorat
Al. cõgregabit cui† ꝯgregat ea. Q̃d v̾e ſapiẽtib⁹ inest.
Postq̃ ꝓbabil̃r tacuit ⁊ religiose locut⁹ ẽ:
venit ad ordinẽ ſc̃dm: vbi q̃nq̃ꝑtito syllo-
gismo ꝓbat ꝑter dei ſpeʒ atq̃ expectatio-
nẽ: post ꝑmi hoĩs trãſgressionẽ: hũanũ ge-
nus vanitati eẽ ſubiectũ. Sed dicẽdo: Q̃-
q̃: neſcio q̃d amplũ: neſcio q̃d iſigne vult
intelligi: q̃d licet hõ gestet: tñ vanis desi-
derijs occupat̃. Sed q̃d sit istud excelsum
ꝯseq̃nter exponit. In imagie dei ambulet
hõ. Imago dei ẽ illa: quã hõ in reꝝ ꝯditõ-
Gen. j ne ſuſcepit: q̃ñ dictũ est: Faciamus hoĩem
ad imaginẽ ⁊ sĩlitudinẽ nr̃am. Hec sñia sic
nobis breuiter diuiſa cõstabit: si ꝑmit⁹ in-
telligam⁹ aliud eẽ imaginẽ: aliud sĩlitudi-
nẽ. Imago q̃ppe habet sĩlitudinẽ ei⁹ rei cu-
ius imago est. Sĩlitudo ãt nõ ſemꝑ habet
1. Cor. 4 ei⁹ imaginẽ cui sĩlis est. Et idõ interioꝛ hõ (
q̃ sicut dicit apl̃s: renouat̃ de die in diẽ: in
q̃ ẽ itelligẽtia rõis: ⁊ v̾itat̃ agnitio: ⁊ imor-
talitas a diuinitate collata) merito d̾ hr̃e
imaginẽ dei: q̃m ꝓ ſpũali actuũ ſuoꝝ diſ-
Ibidẽ positiõe ꝑstãtioꝛ ẽ. Exterioꝛ vero homo: de q̃
idẽ dicit apl̃us: qui corrumpit̃ ⁊ diuiſo paſ-
sionũ fasce p̾grauat̃: habet tamẽ aliquã
similitudinẽ creatoris: ex eo q̃d viuit: q̃d vi-
det: q̃d est: quod ad mentẽ ꝯuertit̃ ſe regẽ-
tem: q̃d int̃ creaturas reliq̃s valde dicitur
bonũ: q̃uis hec in deo lõge aliter ſũt: meq̃
sint: q̃ in creaturis esse dicunt̃. Sed quid
dicã hoĩem exterioꝛẽ? Compat̃ illi ⁊ v̾mis:
compat̃ ⁊ leo: compat̃ ⁊ lapis: nõ dignita-
te ſubstãtie: ſed ex aliq̃ sĩlitudinis ꝑte. Sic
ad imaginẽ ⁊ similitudinẽ ſuam fecisse ho-
minẽ recte intelligit̃ deus: si ſuis partibus
diuiſa reddãtur. Quod pat̃ augustin⁹ in li-
bro q̃stionũ: titlo ſc̃do: ſubtilius diligẽ-
tiusq̃ tractauit. Sed licet imago ista ma-
gna sit: ⁊ tãti auctoris aliqua similitudine
gloriet̃: quod viuit: quod rõnalis est: q̃d i-
mortalis est: homo tamẽ quia fact⁹ est pec-
catis obnoxius: ⁊ primi patris ante trans-
gressionẽ puritati dissimilis: tamen cadu-
cis desiderijs turbatur atq̃ cõfundit̃: mo-
do victum cogitãs: modo vestẽ temporis
necessitate perquirẽs: vel alia nimis innu-
mera: quibus in hoc mũdo ſubdita tenet̃
humanitas. Et bene dixit: Conturbatur:
quia puritatẽ mentis perdũt qui desideri-
is temporalibus occupant̃. Addidit. The-
ſaurizat: ⁊ ignorat cui congregat ea. Hinc
probat̃ stulta vanitas: quoniã cupit peri-
tura seruare: ⁊ transitoria custodire: maxi-
me cum possessio eorũ probet̃ incerta. Nã
qui ſe putat caris filijs relinquere: ignorat
si ea contingat inimicissimos possidere. Et
intuere: quia licet multa sint similia in qui-
bus hominũ mutabilitas accuſetur: auari-
cia tamẽ electa est cui hec potius imputen-
tur: vt insigne malum audiret: quod sibi
dictum ⁊ vitia minora cognoſcerent. Scri-
ptum est enim. Radix omniũ malorum cu- j. Timoth. 6
piditas. Et nũc que est expectatio
mea: nonne dominus? ⁊ ſubstan-
tia mea† ante te est. Predicta humani Al. apud
generiſ vitiosissima vanitate: nũc redit ad
perſonam ſuam: pronunciãs expectatiõeʒ
sibi esse dominuʒ christum: nec in caducis
desiderijs ſe habere aliquam p̾ſumptio-
nem: ſed illum expectare: qui iam saluta-
riter mundo cognoſcatur aduenisse. Po-
test autem hec expectatio: ⁊ iudiciuʒ signi-
ficare: in quo ſancti noſcunt̃ perpetua gau-
dia promereri. Nam vitiorum transilitoꝛ

egregi⁹: necesse erat vt illud tp̄s expectare debuisset: qñ eū eterna p̄mia coronarent. Substātiā vò suā: h̄ nō illā adē: quā ante duos v̄sus posuit dic̄. Illa em̄ i malo: ista i bono mēorata ē: q̄r nom̄ ęquocū ē. Quapp̄t h̄ subam in bonā p̄tez debem⁹ accipe: sc̄z ꝯsciētię possessionē: q̄ sustētabat: q̄ pascebat: q̄ diues ꝛ p̄ffamilias erat. Ante te est: dixit: nō i sacculis meis: vt sup̄ de auaris est positū: in ꝯspectu tuo: nō in occultis meis: vbi iextricabiles p̄bant esse diuitię. De illa em̄ q̄ vituꝑabilis fuit dictū ē: Tanq̄ nihilū ante te est. De ista vò positū est: Ante te ē: vbi eē nihil pōt nisi qd̄ gl'iosa fuerit actione pfectū. **Ab oībus iniq̄tatib⁹ meis eripe me: opprobriū insipiēti dedisti me.**
Al'.erue
Quis iste scūs probabili se deuotōe tractaret: tū rogat vt ab oībus iniq̄tatib⁹ suis dn̄i miseratōe liberet: vt agscam⁹ neminē h̄ esse securꝝ: q̄uis bn̄ficia diuia pcepit. Nā cū dic̄: Ab oib⁹: significat iniq̄tatū diuisas eē minutias: sic in octauodecimo dictū ē. Delicta q̄s itelligit: Ab
Ps.18 occult' meis mūda me dn̄e: ꝛ ab alienis parce suo tuo. Seq̄t. Opprobriū insipiēti dedisti me. Stultoꝝ ꝯsuetudo tal' est: vt illos mag' irrideāt: q̄s bonis morib⁹ studere cognoscūt. Sanct⁹ q̄ vir opprobriū erat stultis: q̄r sibi dissimilē respuebāt. Sola em̄ scelerati laudāt: q̄ videt h̄re cōia. **Obmutui: ꝛ nō aperui os meū: qm̄ tu fecisti.** Redit ad supiora q̄ dixerat: asserēs nō r̄ndisse inimic' suis: h̄ etiā addens: Qm̄ tu fecisti. Ipse vtiq̄ fecit: q̄ patiētię dona concessit. Hoc tā salubre silētiū nō habuisset: nisi celestis largitas dedisset. **Amoue a me plagas tuas. A fortitudie em̄**
Al'.nō hz
man⁹ tuę ego defeci. Premissa cā deuotiōis idithun cōpetēter veniā petit: vt q̄ p̄cepta secut⁹ fuerat dn̄i: mereret audiri.
P
Plage sūt correptiōes q̄ de flagello veniunt: q̄bus pro nr̄is pctis iustissime v̄beramur. Ipas q̄ scūssim⁹ vir desiderat amoueri: q̄ culpis debebant admissis. Fort' manus grauit' flagellat: ꝛ necesse erat quēlibz illū deficere: quē manus excelsa pcuteret. **In increpatiōibus ppter iniquitatem corripuisti hoīem. Et tabescere fecisti sicut araneā aīam eius:**
Al'.nō hz **veruntn̄ vane ꝯturbat ois hō viuens.** Hic pietas dn̄i euidēter ostdit: qui nō diligit increpatiōes nisi vt hoies corrigant. Iniq̄tas q̄ppe mortaliū: more putredinis sine fine vagaret: si eā medicinal' increpatio minime desecaret. Tūc em̄ ꝯuertimur: tūc a mala intētione discedimus: qñ nos p̄ceptis dn̄icis argui posse sentimus. Aranea vò corp⁹ habet tenue: in terra nō habitat: h̄ per loca altiora telas q̄sdā tenuissimas viscēꝝ digestiōe ꝯterit: sicut ꝛ a q̄busdā v̄mibus sericū dicit exfilari. Huic q̄ exiguo corpusculo recte cōuersi ꝛ afflicti aīa cōpatur: q̄ longis obseruatiōibus vigilijsq̄ fatigat⁹ terrena deserēs: sbtilissimas opationes v̄tutū diuino timore tabeficatus efficit. Post hęc reuertit ad illud suę ppositiōis initiū: q̄r licet increpet: licet tabefiat: tn̄ fragilitate hūanitat' diuisaꝝ rerum varietate ꝯfundit. Sed ab hac pturbatiōe ille solus excipit: q̄ ad diuinā ꝯtemplatiōnē pura mēte trāsfert. Perfecta est: vt estimo: rhetorici syllogismi q̄ Epicherema dr̄
q̄nq̄ptita p̄batio: quā nūc mēbris suis vt possumus v̄sibusq̄ reddam⁹. Propositio eius ē. Q̄q̄ in imagine dei ambulet hō: tn̄ vane ꝯturbabit. Probatio ppositiōis. Thesaurizat ꝛ igrat cui ꝯgregat ea. Seq̄t assūptio q̄ttuor v̄sib⁹ pcedēs. Et nūc q̄ est expectatō mea: nōne dn̄s? Et cęta. Nec offendat qd̄ tā lōga videt assūptio. Dixim⁹ em̄ breuitates mēbroꝝ istoꝝ a mḡris sc̄dari b⁹ postea fuisse ꝯstrictas: hic aūt q̄rēda sūt ptiū ipaꝝ: nō tā expssa: q̄ designata vestigia. Adiūcta ē assūptionis p̄batio. In icrepatōib⁹ ppt iniq̄tatē corripuisti hoiez ꝛ tabescē fecisti sic araneā aīaz ei⁹. Prouenit nisi fallor: expectata ꝯclusio ppositiōi suę apte r̄ndēs. Verūtn̄ vane ꝯturbat ois hō viuēs. Sic q̄nq̄ptiti syllogismi: sic opinor pacta p̄batio ē. **Exaudi deus orationē meā ꝛ depcationē meā: aurib⁹**
Sil Al'.nō hz Al'.oīc
pcipe lachrymas meas. Idithun iste q̄to plura mysteria didicerat: tanto se ante dn̄m enixa supplicatione fundebat. Venit ergo ad ordinē tertiū: vbi hūiliter ꝛ cōfidenter exorat remitti sibi peccata priusq̄ vitam finiat. Quapropter necessariū ē ꝯsiderare: vt ille q̄ dictus ē mūdi vitia trāsilisse: cur adhuc taz grauiter videat igemere: scilicet: q̄r nulli sufficit de vitijs acq̄sita vi-

ctoria: nisi iugi fuerit supplicatiōe seruata.
Prius itaq̃ orōem dixit: post deprecationē.
ET Orō est oris ratio: quā pnu allegam⁹: vo-
ta nr̄a pandētes. Deprecatio vero est: freq̄ns
et assidua supplicatio: q̄ ab imo pectoris p-
fertur arcano. Audi enim quod sequitur:
Auribus percipe lachrymas meas. Freq̄n
ter diximus: deuz q̄ vidět audire: q̄ audit
vidē: q̄z nō corpalib⁹ mēbris distinguit: s̄
omia v̄tutis suę diuinitate opatur. Et ne
putares supplicationē tantū adhibitā fuis-
se verboꝝ: lachrymas meas dixit: q̄ violē-
tę sunt semp in p̄cibus: et ad demētiaz me-
dicinalē animū miserātis adducūt. Ne
Al.nō bs sileas a me: qm̄ ego incola sū apd
Al.aduena te in terra: et peregrin⁹ sicut omēs
Al.nō bs patres mei. Ne sileas dixit: id est: audiā
Luc.7 te dicētē: q̄ euāgeliū testat: Remissa sūt
tibi peccata. Siue q̄ alio loco psalmus
Ps.54 dicit: Dic aię meę: salus tua ego suz. Siue
Math.25 illud: Venite bñdicti p̄ris mei: percipite re
gnum q̄ vob paratū est ab origine mūdi.
Quocirca conuenit: quicq̄d hoꝝ sentire vo-
P lueris. Incola vero dicit: q̄ terraz colit ad
tps superueniens extrane⁹: non q̄ in patrię
suę regiōe consistit. Quod omi scō euenit q̄
in diuina ciuitate recipit. Omnes em̄ nos
pctm̄ fecit ex̄neos: et i nefaria tenuit regiōe
captiuos. Sed qñ nos miscdia ei⁹ suscapit:
incolę sumus: qm̄ illuc aduenim⁹: id est: de
babylonia ad hierl̄m ipo attrahēte traspo
nimur. Ideo em̄ posuit: apd te: vt nō i dia
boli sed in dn̄i ciuitate incolatū fuisse sen-
tires. Subiunxit. Et peregrin⁹ sicut omēs
p̄res mei. Exp̄ssit q̄ supius dixit. Ōis em̄
hō q̄ recipit in btitudine: pegrin⁹ dicit: q̄z
ET incipit eē vbi nō erat. Peregrin⁹ em̄ dicit:
q̄si pergēs longius. Et vt generalē hāc co-
gnosceres fuisse sniaz: dicit: Sicut oēs pa
tres mei: ne q̄s ab hac cōditione putaretur
exceptus. Remitte mihi vt refrige
Al.abeā rer priusq̄ eā: et amplius non ero.
Vir pudus et veritatis ipius illuminatiōe
cōpletus: hic sibi petebat dimitti: vt cert⁹
ad futura iudicia puenirer: et quandā recre
ationē sumeret in p̄nti vita: illius regni se
curitate suscepta. Professus ē em̄ ęstuāte
se cura succēdi: qui se postulabat imbre mi
scdię tēparri: sicut supra ipe de se dicit. Cō-
caluit cor meum intra me: et in meditatiōe
mea exardescit ignis. Merito ergo hic re-
frigerari sibi petebat: q̄ tanti desiderij calo
re flagrauerat. Addidit. Priusq̄ eā: id est:
anteq̄ de ista luce discedā. Et amplius nō
ero. Vtiq̄ in hoc mūdo: vbi peccatoꝝ fa-
cinoribus subuenit: dum se a dn̄o conuersio-
nis accepta hūilitate correxerint. Siue di-
cit: amplius nō ero: si desinas subuenire: q̄z
nō ē esse in ęternis afflictionib⁹ pmanere.
Esse em̄: p̄prie beati est. Merito ergo nō
se dicebat eē: si se habere cum electis nō in-
tellexerit portionez. Cōclusio psalmi.
Ecce vitioꝝ trāsilitor egregi⁹: q̄sta
e nos btissimę institutiōis salubrita
te cōmonuit: inter blasphemos et
iniquos h̄re linguę continentiā: noxia vitare
certamina: rixas grauissima moderatione
cōprimere. Silentiuz est q̄ppe pbabile: q̄
nos mime pducit ad culpam: q̄ sapiētes
pdit: q̄ grauissimos facit: q̄ consilium nu-
trit: q̄ ipm q̄ gratissimū oñdit esse sermo
nē. Quapropter hauriam⁹ remedij huius
saluberrimā porionē: vt q̄ sanctos tam p-
ficue tacuisse cog̃scimus: pctōꝝ immodera
tam linguę licentiā nō amemus.
Explicit expositio in ps̄. XXXVIII.
Incipit expositio in ps̄. XXXIX.

In finem psalmus dauid.

Epe q̄dem diximus: p finem et dauid
s xp̄m dn̄z significari: cui iste psalm⁹
aptādus ē. Sed in p̄mordijs eius
eccl̄ia loq̄tur: h̄ est: spōsa cęlestis: membra
christi fideliū multitudo. Deinde venit ad
caput nr̄m dn̄m saluatorē: vt toti⁹ psalmi
cōtextio vni corpi congruēt aptet. Diuisio
Rima narratiōe gr̄as agit eccl̄ia q̄
p venit ex gētib⁹: q̄z de mūdi isti⁹ ve
ternoso merore libata: ad noui te-
stamēti meruit gaudia puenire. Scda: ipe
dn̄s loq̄tur xp̄s: sanctā incarnationē et iu-
sticiā suę p̄dicatōis exponēs: ob h̄ p̄ris au
xiliū dep̄cat: vt picula possit a iudęis illa-
ta supare: confundi postulās inimicos: et leta
ri oēs q̄ sperant in eū. Expositio psal.
Xpectās expectaui dn̄z: et re Al.intēdit mihi
e spexit mę. Et exaudiuit de Al.preces meas
pcatione meā. Eccl̄ia catholica
q̄ fuerat de toti⁹ mūdi ptib⁹ congregāda: pa
tientię virtutem prędicat: quam int summ-
mas laudes habere conuenit christianuz.

Queadmodū eñ aut tribulatões sufferat
aut piclor pōd⁹ euadat:nisi diuio bñficio
tolerātie robore fulciat? Sz əsiderād⁹ ē h
smo geminat⁹:qz supflua nō est tā decora
repetitio. Expectare siqdem possum⁹ ⁊ in-
grati. Expectātes aūt expectamus:qñ mi
tes aliqd cū magno desiderio sustinemus.
Top hoc argumentū dr a ɔiugat:qñ vnū vbū
ortū ab alio varie cōmutamus : vt sapiēs
sapiēter:prudēs prudenter. ⁊ his silia. Re
spexit:qz puenit oē bonū nrm. Lumē q̄ppe
vitat hre ñ possum⁹:nisi ab illi⁹ ɔspici cla
ritate mereamur. Subiungit. Exaudiuit
me:vt pie atqz efficacit expectasse videat.
Depcatio qz significat vt dictū ē:freqntis-
simā pce:qñ rari⁹ orare nō pocat : q sustī-
nens dñm sustinebat. Et eduxit me de
lacu miserie: ⁊ de luto fecl. Et sta
tuit supra petrā pedes meos: ⁊ di-
rexit gressus meos. Sic duob⁹ modis
opari pcipit xpianū: vt declinet a malo et
faciat bonū:ita duplici rōne dñm dic pfu-
tura ɔcedere. Primū est eñ vt nos educat
de mūdi isti⁹ pfundissima calamitate:cui⁹
apte designata est maligna latitudo lacus
miserie lutusqz fecilētus. Et vt exprimeret
delictor crassitudinē corpulētiaqz:lutū ad
didit:q lacu ɔtinet:ne pctā sol aqs cogsce-
res quis densissimis cōpata. Nā sic lutus
laci fetid⁹ atqz gluis ē:ita ⁊ hoium delicta
limosa sūt: q ⁊ fetorib⁹ horrescūt: ⁊ gluitate
demergūt. Deinde pedes nros sup petrā
statuit:cū in xpi dñi iussionib⁹ ambulam⁹.
Ipe est eñ nob spualis petra:q in se fixa ñ
sinit demergi vestigia. Et respice: qz sic pec
cata vtutibus ɔtra sūt:ita ⁊ eay vie pban
tur eē dissimiles. Illa eñ sic sunt mollia ⁊
dissoluta : i itineris sui cenositate voluūt.
Uirtutes aūt queadmodū rigide sūt ⁊ im
mobiles:sic hñt viā petralē:vbi nō inqui-
nat:s mūdis pedib⁹ ambulat. Et imi
Al. carmen sit in os meū cāticū nouū: hymnū
deo nro. Uidebūt multi ⁊ time-
būt: ⁊ sperabūt i dño. Supiora psal-
mi ad illud ptinēt:qñ de⁹ humanū genus
in mūdi isti⁹ cenositate demersū:ad petre
trāstulit firmitatem:ad religiōez videlicet
xpianā. Qd vsus iste nūc apit :dicendo:
Et imisit in os meū canticū nouuz : id est:
noui testamēti scīssimā pdicationē. Sed
nouū bñ dicit: quia incarnationē dñi cor-
poreis oculis etas antea nulla conspexit.
Deo eñ nihil nouū est:quādo ante ɔstitu
tionē mūdi dispēsatiōis sue vniuersa pre-
sciuit. Hymn⁹ autē grec⁹ sermo est:id est
laus carminū lege cōposita. Et qñ hymni
erāt quos idolis suis etiā gētilitas psona-
bat: addidit: Deo nostro: vt qualem hym-
nū diceret : distincte potuissem⁹ adūtere.
Uidebūt multi ⁊ timebūt. De mirabilib⁹
dicit: q tpe sancte incarnatiōis effecta sūt.
Uidētes eñ iudei talia timuerūt: ⁊ christi
dñi pdicatiōib⁹ ipsor agmina crediderūt.
Sperauerūt aūt in dño:qñ xpiani eē cepe
rūt: vt post illū timorē miraculor ɔūsi: spē
in dño firmissimā hre pbarent. Btūs
vir cuius est nomē dñi spes eius.
Btūs iste vir p scdam spēm diffinitōis ex-
primit: q grece Ennoematice: latine notio
nūcupat. Hec vnaqqz rē p id qd agit: ñ p
id qd ē conat ondē. Nā q sit iste btūs: po-
sita determinatōe pfinit: id est: c⁹ ē spes no-
mē dñi. Spes. n. dicta ē: qsi stabil pes. Nā ET
⁊ illi dicūt spē suā i dño ponē: q ab eo dari
sibi tpalia depcāt. Hi videt nō ppt se dili-
gere deū: s ppt illa q postulāt. Ille aūt va
citer habet spem nois dñi: q solā ɔtēplatio
nē ei⁹ auidi⁹ ɔcupiscit. Nomē g dñi int cēta
saluator eīn⁹ ē. Et ille spez suā pōit i ei⁹ no
mie q se ñ suis merit: s ab eo p ei⁹ graz cre
dit eē saluādū. Dicti sūt ⁊ i euāgelio octies
bti: vt ē illō. Bti paupes spū: qñ ipor est
regnū celor. ⁊c. Et i deuteronomio silr re-
perit: cū ppls israeliltic⁹ terrā repromissiōis
intraret: qd iō multifarie dr: qz diūsis mo
dis btitudo pstat. Sed hec oia: p singulas
spēs definitionū diligenter expssa studio-
sus lector inueniet. Et non respexit in
vanitates: ⁊ isanias falsas. Et h v-
sus pendet de supiori sentētia. Expōit eñ
cui sit spes in noie dñi: scz q nō respexit in
vanitates ⁊ insanias falsas. Legit eñ. Ne
mo pōt duob⁹ dñis seruire: Qd ⁊ loc⁹ iste
cōmemorat. Nā q spem hz i dño rerū oim
potēte: respicē nō dz ad caduca. Uanitas
est eñ: a scā religiōe sbita varietate muta
ri: ⁊ mētē fallaci illusione ɔūtere. Insanie
vo false sunt: saxis formasse deum: quē gē
tilitas adoraret: vbi futuror ordinē mēda
cit inqrebāt. Et ē Epitheton; insanie: pul

cherrimũ: id est: falsitas. Insanię q̃ppe mē-
tē fallũt: qm̃ a v̾itate dissentiũt. Põt h̾ et
ad illos aptari: q̃ spectaculoꝝ fallaciũ de-
lectatõe capiũť. Ideo. n. plurali nũero po
sitę sũt isanię: vt p̾ silitudies rerũ lati⁹ dis-
currere debeam⁹. Multa fecisti tu do
mine de⁹ me⁹ mirabilia tua: ⁊ cogi
Al'. q̃s tationib⁹ tuis nõ est† q̃s silis sit ti-
bi. Cũ de opibus hoim loq̃reť insanis: ap
te intulit diuia miracula. Nã q̃ inflãmanť
ɔtendẽtib⁹ aurigis: q̃ pantomimus saltati
onib⁹ molliũť: q̃to meli⁹ si cogitẽt cęlũ et
terrã pulcherrima diuisitate formata: q̃ ha
bẽt ⁊ aspectũ decoꝝ ⁊ ɔsideratõnẽ oino mi
rabilẽ. Seq̃ť. Et cogitatiõib⁹ tuis nõ ẽ q̃s
silis sit tibi. Adhuc illas supstitõẽs elidit:
q̃s sibi hoies: aut ad religionẽ p̾usam repe
rerũt: aut i spectaculꝭ celebrandis motialiq̃
voluptate finxerũt. Sz nunq̃d tale ẽ p̾ fu-
nẽ currere pede suspẽso: q̃le petꝝ terga ma
ris fixo p̾ssisse vestigio? Nũq̃d tale ẽ ignitꝭ
facib⁹ i theatro ludere: q̃le fuit camini incẽ
dia trib⁹ pueris ambulasse? Nunq̃d tale ẽ
scęnecas audire tragędias: q̃le ẽ in choris
ecclię salutiferas cognoscere psalmodias?
Istas res poti⁹ legẽtes spectare debem⁹:
q̃s nec fatię q̃rim⁹ ⁊ ɔficię semp̾ audim⁹.
Dicẽdo eñ: q̃s silis tibi: malaꝝ reꝝ arguit
inuẽtores: q̃ se neq̃ter inferẽtes: fallaciũ ar
tiũ auctores eẽ gl̾ianť. Hacten⁹ p̾dicauit
sctã mať eccl̾ia: nũc audiam⁹ loq̃ntez dñm
saluatorẽ: vt q̃ð dictũ ẽ: q̃s silis tibi: mani
festũ nob̾ subseq̃nti expositione reddatur.
Annũciaui ⁊ locut⁹ sum: m̾ltipli
Scde cati sũt sup̾ numeꝝ. Psalmi q̃dem est
scd̾a narratio: h̾ p̾ figurã Exallage: q̃ latie
appellať imutatio: ex p̾sona dñi mystica v̾-
ba ɔferũť: vbi aduentũ suũ: ⁊ pias p̾dica-
tiões gẽtib⁹ innotescit. Annũciare ẽ eñ vẽ
ET tura p̾dicere: q̃ð fecit ore ɔpphaꝝ. Locutus
sum: id est: cũ int̾ nos ɔu̾satus euangeliza-
uit: q̃ h̾ sacr̃m btẽ incarnatõnis assumpsit.
Addidit. Multiplicati sũt sup̾ numeꝝ: scz
q̃ sup̾ calculũ btõꝝ multiplicata est turba
peccãtiũ. De q̃z magnis eñ ɔplis: q̃z pauci fi
deles sũt. Nõ imerito: q̃ dũ m̾lti mũdi h̾⁹
vanitatib⁹ occupãť: raros poterꝭ v̾aciť iue
nire sapiẽtes. Et vide q̃ð dic̾: Sup̾ nũerũ.
Desig̃t eñ illos tñ i libro viuẽtiũ supputa-
tos: q̃ illi hierłz supnę p̾destiati eẽ noscũť.

Sacrificiũ ⁊ oblatiõez noluisti: Al'. aures
†corp⁹ autẽ p̾fecisti mihi. †Holo Al'. Holocau
causta etiã ɔp delicto nõ postulasti. stũ ⁊ p̾ pctõ
Hic v̾sus noui ⁊ veteris testamenti sacra-
menta cõplectitur. Dicit eñ: Sacrificiũ ⁊
oblatiõez: q̃ in honorẽ dñi fiebãt añ peco-
rib⁹ imolatꝭ: vñ sacerdotes etiã vescebãť:
deũ postremo tp̾e respuisse. Pri⁹ q̃ppe talia
suscip̾e dig̃t⁹ ẽ: qm̃ p̾ illa sacrificia p̾figura-
tio q̃dã corp̾is xp̾i eẽ videbať. Postq̃z vero
ip̾e messias: q̃ ẽ dñs xp̾s: p̾dict⁹ aduẽit: ⁊ se
ɔp oib⁹ nob̾ hostiã pietatꝭ exhibuit: necẽriũ
nõ erat: vt v̾itate cõpleta: adhuc illa figu-
ra p̾cursoria p̾maneret. Quos v̾sus: ita ex
ponit apl̾s hebręis scribẽs. Aufert inq̃t p̾- Heb. 10
mũ: vt seq̃ns statuat: vbi sbaudẽdũ ẽ: cor-
p⁹: in q̃ volũtate sctificati sum⁹ p̾ oblatiõz
corp̾is xp̾i iesu i semel: ⁊ cęťa q̃ ad cãe hu⁹
pulcherrimã distinctõnẽ p̾tinẽ noscũť. Se
q̃ť. Corp⁹ aũt p̾fecisti mihi. Hic scãm icar-
natiõez suã fm̃ apl̾m euidẽť oñdit: vt cor-
pus q̃ð añ fuit p̾ sacrificioꝝ imagiẽs ɔmis-
sũ: nũc dicat aduẽtu ɔpprio fuisse cõpletũ.
Addidit. Holocausta etiã ɔp delicto ñ po-
stulasti. Holocausta dicũť tota incẽsa: q̃ ɔp ET
delictꝭ sacrꝭ iponebãť altarib⁹: ⁊ p⁹ea igne
cremabãť: vt d̾uoratio coꝝ fieret abolitio
pctõꝝ. Hęc dic̾ iã dñm nõ petisse: merito:
qm̃ illud a nob̾ expetit: q̃ð i q̃nq̃gesimo le-
giť ps̃. Cor ɔtritũ ⁊ hũiliatũ de⁹ ñ spernit. Ps. 50
Vides eccl̾iam v̾aciť dixisse: q̃s silis tibi.
Tũc dixi: ecce venio. In capite li
bri scp̾tũ ẽ de me. Ecce: stati sig̃ficat: ce
leritatẽ ɔmittẽs: velocitatẽ modis oibus
polliceť. Et tu iudęe cũ ɔppria sacrificia nõ
habeas: quẽ decept⁹ expectas? Ille iã ve-
nit: ille v̾bũ caro factũ ẽ: ille mũdũ saluta-
ri p̾dicatõne cõpleuit. Sz tu adhuc nescio
q̃d i tuis cubilib⁹ sõniaſ. Quid vlteri⁹ q̃rꝭ?
Quid stupore defigerꝭ? In libro isto psal-
moꝝ: i capite de se dic̾ eẽ ɔscriptũ: vt credẽ
debeas iã venisse btm̃ nr̃m: cui⁹ vitã sic iã
ɔtigit: ɔstat expositã. Vbi sũt q̃ se vidẽt: si
cut h̾ ɔmissũ ẽ: sacrificia nõ h̾re: ⁊ tñq̃z sen-
tẽtiã istã in codicib⁹ sacrꝭ nõ habeãt: sic stu
pefacti ad obiectos fmões ɔpbabilr obmu
tescaint? Vt† faciã volũtatẽ tuã: de⁹ Al'. facerẽ
me⁹ volui: ⁊ legẽ tuã in medio cor
dis mei. Filij verba dirigũtur ad p̾rẽz.
Desiderauit enim eius facere voluntatez:

Qui nõ abijt in ꝯsilio ipioꝝ: ⁊ ĩ via pctõꝝ
nõ stetit: ⁊ in cathedra pestilẽtię nõ sedit.
Nã qḋ dixit: volui: v̾tutẽ ꝯsciẽtię declara
uit: vt diceret ꝑterituꝫ qḋ ꝯstabat eẽ vẽtuꝝ.
Manebat etiã lex diuia ĩ medio cordis ip
sius: dũ ĩ lege dñi fuit volũtas ei⁹: ⁊ ĩ lege
ei⁹ meditat⁹ ẽ die ac nocte. †Bñ nũcia
Al. annũciaui ui iusticiã tuã in ecclia magna: ecce
Al. scisti labia mea nõ ꝓhibebo dñe tu †co-
gnouisti. Bñ nũciauit iusticiã dñi: qñ di
ctũ ẽ: Nõ sic ipij nõ sic: ꝫ tãq̃ puluis quez
ꝓijcit vẽt⁹ a facie tr̃ę. In ecclia magna: sić
sępe dixim⁹: catholicã dić: q̃ toto orbe dif-
fusa est. De q̃ ibi dictũ est: qḋ fructũ suum
dabit in tp̃e suo. Seq̃tur. Ecce labia mea
nõ ꝓhibebo: dñe tu cognuisti. Loq̃tur ꝑ id
qḋ deo sbiect⁹ est fili⁹. Nã q̃uis int̃ obstia
tos ꝑiculosum fuerit ꝑ̃dicare v̾itatem: dũ
mortẽ suã exinde noscẽt eẽ vẽturã: tñ non
destitit cõmonere ꝓpłum ꝑfidoꝝ dicendo:
Qm̃ nouit dñs viã iustoꝝ: ⁊ iter ipioꝝ pi-
bit. In q̃ ꝑte: pr̃em habuit testẽ quẽ inuo-
cat: q2 nulla ꝑicula timuit qñ carnali po-
pulo spũalia bona ꝑ̃dicauit. Sic ꝑmi psal
mi v̾sisum⁹ textus: nũc etiã dñica cõmemo
ratiõe videt̃ eẽ repetit⁹. Iusticiã tuaꝫ
nõ abscõdi in corde meo: v̾itatem
tuã ⁊ salutare tuũ dixi. Iusti volun-
tas est: qñ põt ꝓdesse nõ abscõdere v̾itatẽ:
qḋ dñm saluatorẽ fecisse nõ dubiũ est: qñ
turbas arguebat: increpabat icredulos: et
multa huiuscemõi ꝑ̃dicauit: q̃ euãgelij te-
xtus eloq̃tur. Fuit tñ tp̃s cũ in passiõe ta-
cuit: sić scriptũ est: At iesus nihil r̃ndit ei.
Joh. 19 Quippe cui põti⁹ pilat⁹ dixit: Mihi nõ lo-
Joh. 14 q̃ris? Ueritatẽ dixit: qñ ꝓnunciauit: Ego
sum via v̾itas ⁊ vita. Salutaris aũt xp̃s
btĩ simeonis ꝯfessione declarat̃: q̃ qñ eum
vidit: dixit: Nũc dimitt̃ suũ tuũ dñe ĩ pa-
Luc. 2. ce: q2 viderũt oculi mei salutare tuũ: quod
parasti ante faciẽ oim populoꝝ. ⁊c̃. Nõ
†celaui miscdiam tuã ⁊ v̾itatẽ tuaꝫ
Al. abscõdi a †synagoga multa. Adhuc in exponẽ-
Al. cõcilio multo dis suis operibus ꝑseuerat. Nõ celauit mi
sericordiã pr̃is qñ dixit: Si vos cum sitis
Luc. 11 mali nostis bona data dare filijs vr̃is: q̃n-
tomagis pr̃ vester celestis dabit bona pe-
tẽtibus se. Ueritatẽ q̃ꝫ dixit in synagoga
multa: id est: in ꝓplõꝝ ꝯgregatiõe densissi-
Luce. 4. ma: qñ esaię libꝝ legit acceptũ: ⁊ dixit: Ho

die impleta est hęc scriptura in aurib⁹ ve-
stris. Audis iudęe incredule propham ali
qñ tuũ nr̃o euãgelio ꝯsonãtez? Quẽ vltra
sustines: q̃ iam xp̃m dñm venisse cognscas:
si adhuc cor tuũ noxio velamine nõ tegat̃?
Tu aut domine ne longe facias
†miscdias tuas a me: miscdia tua ⁊
v̾itas tua semꝑ susceperũt me. Nar
ratis sanct̃ opibus: ad passiõis suę gl̃iam
venit: vt totius vitę atq̃ꝫ viuificatricl̃ mor
tis declararet̃ integritas. Ubi merito pa-
trem ꝓcat̃: ne lõge ab eo faciat miscdias su
as: q̃ erat suscepti hois v̾itate moritur⁹: si
cut ⁊ alibi dicit: Deus de⁹ meus respice in
me: q̃re me dereliq̃sti? Miscdia em̃ fuit: vt
humanã naturã ꝑuaricatiõis vitio sauca
tam sc̃tã incarnatiõne saluaret. Ueritas:
vt resurrectiõis ꝓmissę bñficio sederet ad
dexterã pr̃is: inde vẽturus iudicare viuos
⁊ mortuos. Susceperũt me: id est: gl̃ifican
dũ receper̃t. Illos em̃ in bonã ꝑtẽ suscipe
dicimur: q̃s nostrę gr̃e ꝓfitemur acceptos.
Qm̃ circũdederũt me mala quo
rũ nõ est numer⁹: cõprehenderũt
me iniq̃tates meę. Hoc a mẽbris suis
dicit: q̃ꝝ ipse caput est xp̃s: vt se pati ꝓfite
ret̃ qḋ turba fideliũ sustinebat: sicut est il-
lud: Saule saule: q̃d me ꝑseq̃ris? Seq̃tur:
Quoꝝ nõ est numerus: scꝫ apud homies.
Nã oĩa deo dinumerata sunt: q̃ arenã ma
ris ⁊ guttas pluuiaꝝ: stellaꝝq̃ꝫ multitudi-
nem ꝯplexabili q̃ntitate cognscit. Addidit:
Cõprehenderũt me iniquitates meę: Eo-
dẽ modo loq̃tur: q̃ supius dixit: Circũdede
rũt me mala. Dñs em̃ saluator nec mala ꝑ
petrauit: nec iniq̃tatibus patuit: ꝫ hĩ a par
te membroꝝ apte dicit̃: a q̃bus talia susti-
nent̃. Pietatis em̃ nr̃i capitis fuit: vt q̃ de
se multa dixerat: cõmemorationẽ q̃ꝫ fideli
um facere dignaret̃: ne se seq̃stratos puta-
rẽt cũ ꝑteritos eẽ cognscerẽt. Et nõ potui
vt viderẽ. Multiplicate sũt super
capillos capitis mei: ⁊ cor meũ de
reliquit me. Hoc oĩo ad mẽbra referẽdũ
est: cęteꝝ ĩ dñõ xp̃o neq̃unt talia ꝯuenire.
Nõ potui vt viderẽ: id est: circũdãtib⁹ me
iniq̃tatib⁹ meis: qḋ v̾aciter ꝑt fidel̃ edicere.
Et q̃uis in homie capilli capitis videant̃
innumeri: tñ peccata coꝝ calculuꝫ ꝓbant̃
excedere. Nec frustra in cõpatiõe delictoꝝ

capilli deducta sunt. Nā in veteri testamēto: sacerdotes ipa similitudīe radebātur: vt tali emūdatiōe purgati: carnis vitia deposuisse viderent̄. Cor xō nos derelinq̄t: q̄n pctis egēt p̄futura nō appetit. **Com placeat tibi domīe vt eripias me: dn̄e in auxiliū meum respice.** Post enumeratiōes p̄missas: venit ad saluberrimā p̄clusionē: vn̄ omīs impugnat̄ aduersitas: omnia nocentia destruunt̄: vt placeat dn̄o eū eripere q̄ mūdi istiꝰ p̄uetatibꝰ cigebat̄. Et intuere qd̄ dicit: Cōplaceat: id est: cōiter placeat. Cōcordia em̄ h̄ trinitatꝭ dicit̄. Nam qd̄ placet pr̄i: h̄ placet ꝛ filio et spirituscō. Addidit: Tibi: vt sanctā trinitatē vnū deū esse coḡsceres. Seqtur. Dn̄e in auxiliū meū respice: vt itelligamꝰ respectū ipius nr̄m esse p̄sidiū: sicut ē illud ī euāgelio. Respexit petrꝰ ꝛ fleuit amare. Aliter em̄ liberari nō possumꝰ: nisi nos diuitas p̄pitiata respiciat. **Cōfundant̄ ꝛ reuereant̄ simul: qui querūt aiam meā vt auferant eam.** Uenit ad eā q̄ supest narratiōem: vbi p̄fusionē ꝛ reuerētiā dn̄s saluator optat ipīs: exultationē xō ꝛ leticiā p̄uenire petit deuotis. Sz vide in ista depcatione q̄ta gerat studia pietatꝭ. Confundant̄ dixit: mirabiliū opatiōe turbent̄. Reuereant̄ aūt: resurrectiōis gl̄ia corrigātur: vt illū p̄fiteant̄ deū: quē dudū putauerāt eē trucidandū. Simul: id est: sicut p̄secuti sunt: ita et p̄destinati p̄fusionis mūere liberent̄. Seqtur. Qui q̄runt aiam meā. Duobꝰ modis aia q̄rit̄: siue ad honorē: siue ad mortē. Sed vt h̄ illos ostenderet q̄ eā voto p̄uo p̄quirebāt: addidit. Ut auferāt eā: nō vt diligāt: nō vt venerēt̄: s̄ vt a corpore meo interuētu mortꝭ segregare p̄tendāt. **Auertant̄ retrorsum ꝛ erubescant: qui cogitāt mihi mala.** Freq̄nter dixīmꝰ malis sic bene optari: vt retrorsum redeāt a voluptatibꝰ suis: nec in malo ope p̄seuerēt. Qui si p̄fusionē patiāt̄ euadūt: si mūdi leticia p̄fruātur pereūt. Nam retrorsū istud: in bonā p̄tem dicit euāgelij locꝰ ille testat̄: vbi petro vite huiꝰ se amore diligēti r̄ndit: Redi retro sathanas. Qd̄ āt posuit: Qui cogitāt mihi mala: iudeoꝝ significat iprobas volūtates: q̄ꝝ cogitatōnes nō erāt male dn̄o: s̄ auctoribꝰ suis. Cogitationes em̄ a cogēdo dicte sūt. **Ferāt p̄festim p̄fusionē suā: qui dicūt mihi euge euge.** Ferūt p̄festim p̄fusionē suā: q̄ vsq̄ ad illud p̄uenīūt vt se neq̄ter errasse coḡscant. Ferāt dixit: q̄si pōdus imēsum. Cōfestim vt peccare ceperint: ne lōgiꝰ p̄grediēdo piculosiꝰ ingrauēt̄. Cōfusionē suā: id est: cogitationem p̄uam xitate cōuictā. Seq̄t̄. Qui dicunt mihi euge euge. Hic falsos arguit laudatores: q̄ plus nitūt̄ adulādo decipe: q̄ possint vituperatiōibus sauciare. Euge: xbū q̄dē p̄coniale est: s̄ cū recto aīo nō p̄fert̄: ad derisionē trahit̄ inferēdā. Que figura d̄r Yronia: id est: irrisio. **Exultēt ꝛ letent̄ q̄ querūt te dn̄e: ꝛ dicant semp̄ magnificet̄ dn̄s qui diligūt salutare tuū.** Sic inimicos suos p̄fundi petijt q̄ eū falsis laudatiōibus irridebāt: ita deuotos optat xaciter gaudere: q̄ spem suam noscunt̄ in dn̄i maiestate posuisse. Eos em̄ nō tm̄ letari: s̄ ꝛ exultare depcat̄. Sed q̄ sit ista exultatio: cōseq̄nter exponit̄: id est: Et dicāt semp̄: magnificet̄ dn̄s. Hec est em̄ p̄fessio q̄ i eternū gaudētes efficit xp̄ianos: q̄ c̄huis iugiter dicat̄ tn̄ sp̄ appetit̄. De ista siq̄dem sn̄ia pascebat̄ ꝛ in isto seculo iob: q̄ erat afflictōne corpis grauit̄ sauciatus: dicendo: Dn̄s dedit: dominꝰ abstulit: sic dn̄o placuit ita factū est: sit nomē dn̄i b̄ndictū. Exultabit q̄ppe: q̄m letabat̄ in dn̄o: in q̄ reuera sunt oīa p̄futura. Sed ne hāc exultationē: q̄buscūq̄ crederes p̄cedendā: addidit. Qui diligūt salutare tuū: id est: q̄ me sp̄ūali caritate perquirūt: ꝛ mādatis meis suauiter obsequūtur. **Ego vero egenus ꝛ pauper sum: dn̄s curam habet mei.** Postq̄ dixerat leticie muneribus esse cōplendos q̄ veritatē verbi diligere voluissent: ne sibi q̄spiā meritoꝝ gl̄iam vēdicaret: dn̄s christus ex forma loq̄tur hūanitatꝭ assumpte: Egenꝰ ꝛ paup̄ suz. Egenꝰ: q̄r hūanitas sbueniri sibi semp̄ eget a dn̄o. Pauper: q̄r nisi diuina gr̄a clarificetur: de se dīno tenuis esse cognoscit̄. Sed ne istā paup̄tatem vilem abiectāq̄ estimares: Addidit. Dominus curā habet mei: sc̄z de q̄ dicturus erat: Hic est filius meꝰ dilectus in q̄ mihi bene cōplacui. O paup̄tatem thesauris omnibꝰ ditiorē. Paup̄ em̄ de n̄ro: diues de suo ē:

Al. eruas / Al. ad adiuuandum me — P — Luc. 22 — Al. reuereantur / Al. volūt — Mat. 8. — ET — Sche — Al. sup te oēs querētes — Job. j — Al. mendicus / Al. sollicitus est — Matth. 3

q̄ ideo indigentiā hūanitatꝭ assumpsit: vt abūdantie sue nos faceret esse participes.

Ad. ꝓtector
Ad. tu es de⁹ meus

Adiutor me⁹ ꝛ ꝉliberator meus ꝉesto dn̄e: ne tardaueris. De adiutorio ꝛ de ꝓtectiōe secur⁹ celeritatē necessariam petit: vt q̄a q2 mors vitari non debuit: saltē resurrectio festina succederet. Cū enī dic: Adiutor ꝛ libator: ōn̄dit patientiā diu̇ sarꝝ videlicet passionū: vn̄ ꝛ ip̄e psalm⁹ fecꝭ initiū. Quapropꝭ tot⁹ v̄tuti patiētie merito deputatꝭ: q̄ ꝛ eodem fine ꝯcluditur.

Conclusio.

M Agnifica ꝛ suauissima v̄ba sensus n̄ros medullit⁹ intrauerūt: qn̄ ip̄m audiuim⁹ docentē quē adoram⁹ auctorē. Nam licet vniūsos psalmos magno honore veneremur: nescio q̄d tn̄ dulci⁹ accipitꝭ: cū aliq̄d de sancta incarnatiōe ꝓfertꝭ. Omis enī fidelis ḡtissime suscipit: ꝑ quā noscitꝭ eē libatus. Et respice q̄ ordine psalmi hui⁹ ꝯtextio disponatur. Primū loq̄tur ecc̄lia: q̄si rudes docēs: q̄si tepidos ꝯfortās: q̄si incōpositos ꝓparās: vt seq̄ntia verba dn̄i saluatoris libētiaīo salutariter ꝑplus ꝓparatus audiret.

Explicit expositio in ps̄. XXXIX.

Incipit expositio in psalmū. XL.

In finem psalmus dauid.

V Erba ista freq̄nti vsu nob̄ iā debēt esse notissima: ꝫ vt breuitꝭ dicta tāgam⁹: oīa dirigūtꝭ ad xp̄z dn̄z. Magnificat aūt hūc psalmū q̄d i q̄dragenario nūero noscitꝭ collocat⁹: q̄ calcul⁹ emūdatōi ꝛ purificatiōi freq̄nter aptatꝭ. Quadragita enī dieb⁹ fuso diluuio: ab iniq̄tatib⁹ hoim terra diluta ē. Quadraginta q̄z dieb⁹ sanctus moyses ab escis corporeis temꝑauit: vt diuīa colloq̄a mereretꝭ. Eodē mō helias suffigio se corporee r̄fectōis abstinuit. Ip̄e q̄z dn̄s totidē dieb⁹ ac noctibus ieiunauit vt nob̄ formā beate purificatiōis ōn̄deret q̄dragesime: q̄ netiā ip̄ius exemplo ꝓmittitur tp̄s abstinētie: vt deletꝭ sordibus pctōrū: ad resurrectionē dn̄i puris mētib⁹ accedam⁹. Quapropꝭ hūc psalmū intꝭ illa iudicem⁹ sacra repositū: q̄ aīas n̄ras celesti purificatiōe mūdificāt: maxīe qn̄ de elemosyna ꝓp̄ha dictur⁹ est: q̄ ꝓp̄e fieri noscitꝭ purgatio pctōꝝ. Legitꝭ enī: Sicꝭ aq̄ extinguit ignē: sic elemosyna extinguit pctm̄. Eccl. 3

P Rimo ingressu ꝓp̄ha **Diuisio.** loq̄tur: b̄tm̄ ꝓdicās elemosyne largitorez: multiplici eū b̄ndictiōe ꝯcelebrās. Scd̄o: gl̄iosaz dn̄s suā mēorat passionē. Tertio: ad ꝯfirmandā spem fideliū: idem xp̄s dn̄s ꝓdicat ꝓp̄riā resurrectionē. **Expositio.**

B **Eatus q̄ intelligit super egenū ꝛ pauꝑem: in die mala liberabit eū dn̄s.** Hic iterū hypothetic⁹ syllogism⁹ hac rōe resplēdet. Si oīs b̄tūs itelligit sup egenū ꝛ pauꝑem: in die mala libabit eū dn̄s. Attn̄ oīs b̄tūs intelligit sup egenū ꝛ pauꝑez: in die igitur mala libabit eū dn̄s. Hypotheticus autē: id est: ꝯditionalꝭ syllogism⁹ est: q̄ ex ꝯditionalib⁹ ꝓpositōib⁹ h̄ns absolutā assūptōez colligit cōclusionē. Nūc seq̄ntia videam⁹. Scd̄a ē spēs definitiōis q̄ grece enngomatice d̄r: latine notio nūcupatꝭ. Hec de factis suis vnūq̄ueq̄z q̄d sit ostēdit. Dic enī: quō pctā per opatōes elemosynaꝝ salubrimas expietꝭ: vt possit b̄titudo gl̄iosissima reppeiri. Suadebat nos eq̄dē dignitas rei: ꝑ locū cōem aliquā facere digressionē: vt recōciliatricē hūani generꝭ elemosynā laudare deberem⁹. Sed qm̄ m̄ltoꝝ patrū sc̄tissimo atq̄z eloq̄ntissimo ore celebrata ē: sufficiat ad eoꝝ libros audiētiū corda remisisse: vt ꝛ illoꝝ desideriū vberius expleatꝭ: ꝛ nos ceptū opus iuuāte dn̄o gnauitꝭ impleamus. Sed licet m̄lti p̄res de hac re plura ꝯscripserint: oritꝭ tn̄ inter eos de h̄ articl̄o nōnulla dissensio. Legitꝭ enī: Omni petēti te tribue. Luc. Scriptū ē etiā. Desudet elemosyna in manu tua: donec īuenias iustū cui eā tradas. Sed si oēs iustos q̄rim⁹: impatā ꝯstringimus largitatē. Uerꝝ hec cā i sola pia volūtate ꝯsistit: q2 nō est n̄rm ꝓus mores discutere ꝛ sic indigentie s̄buenire. Sufficit nob̄ vt nos dare aliquid malis artibus nesciamus: nec opiniones hoim captando clati elemosynā largiamur: ꝫ operemur solo affectu subueniēdi: q̄d nos sup oīa ꝓcipit diuitas intueri. Qui sic dederit: ꝛ si iustis nō det: iuste tn̄ omnib⁹ erogabit. Sed maior opa dāda est: vt sc̄tis viris in aliq̄ indigētia s̄buenire debeam⁹ ꝓpter christū dominū nostꝝ: qui de pauꝑibus suis in iudicio ꝓprio dictur⁹ est. Qui fecit vni ex minimis istis: mihi fecit. Quid enī dici pōt s̄blimi⁹: q̄d ve gl̄iosius: qn̄ aut ip̄i ꝓterimisi i

ignē dirigūt: aut remūerati nos ad dexte-
rā collocabūt: Sz aduite qđ dic: Intelligit
vt etiā n̄ petētib⁹ talib⁹ offeraꝛ. Nā q̄ petē-
ti tribuit: bonū op⁹ efficit: q̄ xo tacentē in-
telligit: btitudinē sine aliqua dubitatione
ꝯquirit. Addidit. In die mala liberabit eū do-
min⁹: diē q̄dem iudicij significat. Sed ali-
q̄s mouet qđ tā freq̄nter malaꝫ dicit. Dies
hō malū ꝛ formidabile iuste sibi dei diē eē
iudiciuꝫ: qꝛ pctōrib⁹ debita pena suspecta
est. Nā ꝛ si ei⁹ miseratiōe liberamur: vigorēꝫ
tn̄ iudicij ipius recte pauescim⁹. Dn̄s
ꝯseruet eū ꝛ viuificet eū: ꝛ btm̄ fa-
ciet eū: ꝛ emūdet in terra aiam ei⁹ — Al. nō bꝫ al. aiās
ꝛ nō tradat eū in man⁹ inimici ei⁹.
Petitio ista ꝓphete certa ꝓmissio est: qꝛ
sic fieri necesse ē: si tn̄ egen⁹ ꝛ paup pio mu-
nere sbleueꝛ. Cōseruet dixit: id est: inꝛ ma-
la seculi pire nō faciat: ꝟ ad suā retributio-
nē illesum sancta ꝯūsatione pducat. Viui
aūt ꝓprie illi dicūꝛ: qui se a christiana fide
nō diuidunt. Nā de illis q̄ in errore ꝟsanꝛ
Luc. 9 dictū est. Sine mortuos: sepeliāt mortuos
suos. Ergo viuificet eū dic: h̄ est: faciat illū
inꝛ electos in sua viuere portiōe. Addidit:
Et btm̄ faciet eū: vtiq̄ꝫ vt in resurrectione
ad dexterā colloceꝛ: ꝛ in patriā illam btōꝝ
magni iudic̄ ꝓnūciatōe mittaꝛ. Sed post
illā supiorem quā dixerat: rē nimis necessa-
riā tāgit: vt dū in isto mūdo ꝯsistit: pctōꝝ
remissione mūdeꝛ: vbi venia optata susci-
piꝛ: si deuota supplicatiōe plangaꝛ. Subiū-
xit etiā: ne in manib⁹ inimici tradaꝛ. Ini-
micus diabolus ē: man⁹ ei⁹: ptās iniq̄ est.
Nam q̄s man⁹ habeat: q̄ carnē nō habet?
Ipa ḡ potestas est: q̄ seruos dei m̄tiplici
temptatione castigat. Et aniaduerte: q̄ri-
Sche ens i h̄ x̄su: Et: posuit: vt figurā Polysyn-
theton ꝯiūctiōis hui⁹ freq̄nti iteratiōe mō-
straret. Dn̄s opē ferat illi sup lectū
doloris ei⁹: vniuersum stratū eius
ꝟsasti in infirmitate ei⁹. Ne putares
btm̄ istū in h̄ mūdo incōcussam requiem pos-
sidere: dolores ei⁹ mitigari depcaꝛ: vt mul-
titudo maloꝝ tpatiōis bn̄ficio vinceretur.
Lect⁹ eīn nob dat⁹ ē ad q̄etē: in q̄ se hoim
fessa mēbra refoueāt. Sic ꝛ ille q̄ p̄rimoni-
um ꝯq̄rit: vxorē sibi copulat: filios pcreat:
q̄ amicitias parat: q̄si in q̄dam lecto dele-
ctatōnis gr̄a conq̄escat. Sed h̄ freq̄nter ser-
mis suis amara ꝛ dolorib⁹ plena dn̄s facit:
ne spem suā ponētes in tpalib⁹ rebus: fu-
tura bona nō appetāt. Quapropꝰ optat ꝓ-
pheta: vt ꝯsoleꝛ dn̄s dolorē ei⁹: q̄ in dele-
ctatione sua q̄si q̄dam lectulo sauciaꝛ. Ad-
didit: Vniuersum stratū ei⁹ ꝟsasti in infir-
mitate ei⁹. Lām excolit quā supius dixit:
qꝛ ꝓuidētia diuia ghcaꝛ: vt seruoꝝ dei mū-
dana delectatio in angustijs doloribusq̄ꝫ
ꝟsetur: q̄tenus h̄ diuisis calamitatibus af-
flicti: ęterne btitudis requiem ꝯseq̄nꝛ: sicut
factū est in iob: cui seculi bōa in infirmita-
te ꝯūsa sunt: ꝟ inde felicior extitit: qꝛ se illi
ꝓsperitas mūdana sbtraxit. Quocirca ta-
libus reb⁹ rogat opē ferre dn̄m: ne huma-
na fragilitas duris laboribus pressa supe-
reꝛ. Ego dixi dn̄e miserere mei: sa-
na aiaꝫ meā qm̄ peccaui tibi. Lū tri- — Al. qꝛ
bulationes fideliū diuino iudicio fieri co-
gnouisset: exclamauit pie trepidus ꝓpha:
vt ꝛ ipe misc̄diam dn̄i ꝯseq̄tur: qm̄ q̄ se pec-
casse coḡuerat: temptationibus tradi iure
metuebat. Omne eīn pctm̄ morb⁹ est aia-
rū: q̄ crescente salus interioris homis dissi-
paꝛ. Sensit egritudinē suā: q̄ clamauit ad
medicū: ꝟ intellectus erat san⁹ dū se cogno-
uit infirmū. Aiam itaq̄ꝫ suā sanari deside-
rat: remissione scꝫ pctōꝝ: Quia reuera sa-
namur: cū strāgulātia pctā laxanꝛ. Ini-
mici mei dixerūt mala mibi: quan-
do morietur ꝛ peribit nomen ei⁹?
Hacten⁹ ꝓph̄a de beatoꝝ afflictiōe locut⁹
est: nunc secundo ingressu dn̄s saluator de
sua passione dicturus est: vt cū famuli dei
diuersis casib⁹ affliguntꝛ: non se a deo cre-
dāt esse derelictos: q̄n xp̄m dn̄m talia per-
tulisse coḡscunt: q̄ dixit. Si me psecuti sūt: — Ioh. 15
ꝛ vos psequētur: Si smonē meū seruaue-
rūt: ꝛ v̄rm seruabūt. Inimici xo dixerunt
mala: q̄n falsa locuti sunt. Necesse eīn erat
vt impij mendacia cogitarēt: q̄ diaboli vi-
ctori fremuerūt. Seq̄tur. Qn̄ morieꝛ ꝛ pe-
ribit nomē ei⁹? Verba sūt demētiū iudęo-
rū. Dicebant eīn: Si dimiserim⁹ eū: venīēt — Ibidē. 11
romani ꝛ tollēt nobis ꝛ locū ꝛ regnū. Itē
caphias ait: Expedit vt vnus hō moriaꝛ — vbi. s̄
ꝓ oibus: ꝛ non tota gēs pereat. Perijt eīn
nomē ei⁹: ꝟ ab ipis q̄ ei credere noluerunt. — Al. si ingre-
Et ingrediebanꝛ vt viderēt: va- — diebaꝛ vt vide-
na locutū est cor eoꝝ: ꝯgregauerꝛ — ret vana loq̄-
baꝛ cor ei⁹
cōgregauit

M. Egredie- iniquitatē sibi. †Et egrediebātur
bat foras et foras ꝛ loquebant̄. Temp⁹ illud dñi-
loq̄bat in cę passionis exponit: qñ iudas nō ad vene
idipsū randū dñm: sed ad ꝓdendū potius dolo-
sus intrabat. Nam qḋ pluraliter dictū est
Ingrediebant̄: ꝛ illos significat q̄ ei man⁹
inycere ꝑsumpserūt. Uana ṽo locuti sunt
iudei: qñ de illi⁹ morte crudeliter tractaue-
rūt: q̄ oim vita eē cogñscit̄. Sequitur. Cōgre-
gauerūt iniq̄tatē sibi. Cōuent⁹ ip̄oꝝ ꝯgre-
gatio fuit vtiqꝫ peccantiū: qñ in vno faci-
nore oīa scelera ꝑpetrata sunt: dū rerum
dñm crucifigere decreuerūt. Foras egressi
sunt: quoniā int⁹ stare nō poterāt q̄ ab ar-
cano fidei discrepabāt. Utrīqꝫ miseꝝ: vtꝝ
qꝫ pestifeꝝ: ingressi sunt ad facin⁹ ꝑpetran-
dum: deinde foras a ṽitatis finibus exie-
M. Aduersū runt. †Simul in vnū susurrabant
me omēs inimici mei: aduersuz me co-
P gitabāt mala mihi. Susurratio ē oris
paruissim⁹ son⁹ sine aliq̄ voc̄ distinctione
ꝯfusus: ſmo tractus ab aurib⁹: quaꝝ vox ꝓ
lata susurri⁹ est. Qḋ inter illos euenit: q̄ in
aurib⁹ suis murmurare inuicē gestierunt.
Cōsilia q̄ppe sua detegere nō ꝑsumūt: qui
sceleꝝ societate ꝯiūcti sunt. Addidit: Om-
nes inimici mei adūsum me cogitabāt ma
la mihi. Expressit insaniā furentiū insipiē-
tiūqꝫ populoꝝ. Solēt eñ pauci eē sceleꝝ ū
auctores. Hic oēs mala cogitasse dicti sūt:
vt nemo sit min⁹ nocens: q̄s vna facinoris
dānat ęq̄litas. Qḋ aūt dixit: Mala mihi:
ſi effectū queris sibi: ſ; votū mihi. Iusti si-
q̄dem pena nō patiētis: ſ; facient̄ inuidia
est. Uerbū iniquū constituerunt
aduersum me: nūquid qui dormit
nō adiiciet vt resurgat? Uerbum ini-
Joh.19 quū dicit: qñ clamabāt pilato: Si hunc di
mittis: nō es amic⁹ cęsaris. Cōstituerūt: id
est: decreuerūt: aut etiā definierūt: videlicꝫ
qñ de dño saluatore sniam sibi sūt locuti.
P Dormire est aūt: a sensibus carnis remissa
mētis intētione requiescere: ꝛ iteꝝ ad actus
vitę nrę reparato animi vigore remeare.
Qḋ morti dñicę pulcherrime videt̄ apta-
tū: qꝛ tāta celeritas resurrectionis fuit vt
dormisse poti⁹ q̄ȝ mortu⁹ estimet̄: resurgēs
fortissim⁹ q̄ vt imbecillis occubuit. Et ne
sibi heretici diutius blādiant̄: audiāt illū
q̄ dormit ip̄m sibi adiicere ꝓtinus vt resur
gat: sicut ꝛ in euāgelio dicit: Potestatē ha- Joh.
beo ponēdi aīam meā: ꝛ ptātem habeo ite-
rū sumēdi eā. Etenim hō pacꝭ meę in
quo †sperabā: q̄ edebat panes me- M. ...
os †ampliauit aduersuz me supplā- M. ...
tatione. Hoiem pacꝭ suę: dicit discipulū caue...
iudā: q̄ illi pacē dedit qñ euz tradidit. Pa
cem siq̄dē dicim⁹: cū nos inuicem oscula-
mur. Nā si ad aię tranq̄llitatē referas: paꝝ
cē in illi⁹ corde nō potuit: q̄ insidias blādiē-
do ꝑparauit. Addidit. In q̄ spabā: id est: i q̄
sperare putabar. Na quō habuit in homi-
ne pessimo sperare: q̄ illū potuit anteq̄ȝ na
sceret̄ cognoscere? Nam vt itelligas fuisse pre-
scitū: sic ip̄e dñs dic̄. None vos duodecim Joh.
elegi: sed vnus ex vob̄ diabolus ē? Seq̄t̄.
Qui edebat panes meū: siue doctrinam
meā audiebat: vñ spūaliter epulamur: si-
ue qꝛ manū misit cū ip̄o in parapside: quē-
admodū euāgelij lingua declarat. Et me-
rito dixit: Ampliauit: qñ igrantib⁹ q̄s eēt
ip̄e monstrauerat. O discipulū surdū: o in
docili corde durissimū. Quis eñ eum a tā
ta pietate aliq̄d ꝯtrarii aīo ꝑcepisse credat:
q̄ tam crudelis extitit parricida? Tu au
tem domine miserere mei ꝛ resusci
ta me: ꝛ retribuaz †illis. Exposita pas M. ...
sione: ad tertiū venit ingressum: in q̄ resur
rectōis suę ꝑ id quod hō est fieri miracula
deꝑcat̄. Quid erigꝭ aures heretice? Quid
te putas aliq̄d inuenisse: qḋ tuā possit ex-
cusare ꝑfidiā? Si ꝑtātem q̄ris: audi qḋ in
euāgelio dicit: Soluite templū h̄: ꝛ in tri- Joh.2
duo suscitabo illud? Hic hūanitas rogat:
ibi diuitas pollicet̄. Desine calūnias face
re. Utraqꝫ eni ꝯuenerūt in domino saluato
re: qꝛ verbū caro factum est: ꝛ habitauit in Joh.1
nobis. Retribuā illis dixit: nō dolore vin-
dictę: sed expectatione patiētię. Nā hodie
qꝫ sustinēdo illos: magnā ptē eoꝝ demen-
tię suę operatione conuertit. In hoc co
gnoui qm̄ voluisti me: qm̄ nō gau
debit inimic⁹ meus sup me. Cognus-
se se dicit in hoc dilectionē patris: qꝛ glo-
riosa est resurrectio secutura. Qm̄ voluisti
me: id est audi: glorificare: exaltare. Ꝑsit eñ hu-
ic loco ꝛ hęc verba q̄ dicta sunt ꝛ his simi-
lia ꝯuenire. Addidit: Quoniā non gaude
bit inimicus me⁹ super me. Hoc erat qḋ di
xit: Qm̄ voluisti me: scꝫ qꝛ inimic⁹ sup̄ euz

nō est gaudere pmissus: qm illa q̄ dispone-
bāt: nullaten⁹ ipleuerūt. Ad hoc eni eū oc
cidere voluerūt: sicut supius dictū ē: vt no
mē ei⁹ penit⁹ de terra abrogarēt. Sed ecō-
tra: vidēt ecciam xp̄i toto orbe diffusam:
nomē ei⁹ vbiq̧ celeberrimū eē cognoscūt: vt
merito gaudere nō possint qb⁹ tā ɔtra p-
uenerūt. Propt innocētiā aūt me
am suscepisti: ⁊ ɔfirmasti me i ɔspe
ctu tuo in eternū. Uere sctā innocētia:
ꝟe simplicitās: ꝟe hūilitas btā: vt tot mala
pass⁹: nllā se ɔtētōe defendēt. Placato aīo
ibat ad crucē: trāqlla mēte moritur⁹. Oīa
ꝟba q̄ p̄dicta sūt p ꝓphas: itegerria ꝟitate
cōpleuit. Doluit casib⁹ psecūtiū: ⁊ i cruce
posit⁹ ꝓ iimicꝭ suis demētissim⁹ exorauit:
qm h̄ ⁊ a fidelib⁹ suis faciendū eē decreue-
rat. Et merito dedit p̄ceptū: q̄ p̄misit exē-
plum. Seqtur. Et ɔfirmasti me in ɔspectu
tuo in eternū. Hic iā btitudo ipius sancte
incarnatiōis exp̄mit: q̄ mortuū di corpis i-
firmitate dposita: hō de⁹ ex duab⁹ ⁊ i dua
bus naturꝭ distinctꝭ atq̧ pfectꝭ pmanet in
Phil.2 glīa sempiterna: cui⁹ nomē sup oē nomē est:
cui⁹ ptās celo terreq̧ ipat: cui oē genu fle-
ctit: celestiū terrestriū ⁊ infernoꝝ. Bn̄-
Roō b5 dict⁹ dn̄s de⁹ israel: a seclo ⁊ vsq̧
in seclm: fiat fiat. Expositꝭ q̄ ad passio-
nē ⁊ resurrectionē dn̄i xp̄i ptinebāt: pulchre
secuta ē laudatiua ɔclusio: qr oī tpe bn̄dici
debet: q̄ spem nr̄am glīa sue dispēsatōis i-
pleuit. Bn̄dictū dicim⁹ ⁊ hoiem cui bn̄di-
cit: cui tn̄ si bn̄ nō dicat bn̄dict⁹ nō ē: ⁊ qdā
modo ista bn̄dictio ex alieō celebrat arbi-
trio. De⁹ aūt bn̄dict⁹ est ⁊ si oēs taceāt: qr
ille oīe bonū nō tanq̧ extneū suscipit: sed
ab ipo ꝓgredit. Nā qd dixit: A seculo: p̄-
sentē mundū significat ex q̄ administrari ce-
pta sunt oīa. Et vsq̧ in seclm: futuꝝ vult i-
telligi: vbi iā oīa etna ɔsistūt: nec aliq̄ tpis
mutabilitate dilabūt. Nā licz seclz istd de-
ficiat: dei tn̄ bn̄dictio icōmutabil pseuerat.
Addidit: Fiat fiat. Hoc ꝟbū geminatū istā-
ter ab oīb⁹ p̄dicat eē faciēdū. Nō eni sic in
telligēdū ē: vt putet fiat bn̄dict⁹ dn̄s: tanq̧
si nō laudet bn̄dict⁹ nō sit: s3 h̄ fiat: vn̄ nos
ꝑficiam⁹ dū iugit ei⁹ laudib⁹ occupamur.
Aliq̄ ꝟo expositoꝝ ꝓ istius ꝟbi nouitate
qd ē h̄: ⁊ in. lxxi. siue in. lxxxviij. vel in cen-
tesimo qnto: in qnq̧ libros psalteriū diui-

dendū eē putauerūt. S3 cis nō esse ɔsenti
endū i p̄fatiōe nr̄a sufficient ostēsum ē. In
actib⁹ q̄ppe aploꝝ: vnus liber legit eē psal
mosum.

Conclusio psalmi.

s Uꝑiore psalmo: In pria pte ecclia
sctā locuta ē: ⁊ post dn̄i ꝟba secuta
sūt: Ita ⁊ in h̄ ꝓpha p̄cursor ē. In
ipo q̧ p̄ncipio btūs dauid p elemosynas
sctās morales nos docuit disciplinas. Se
cūdo: p passionē suā dn̄s naturales semi-
tas indicauit. Tertio: resurrectōis miracu
lo inspectiua nos claritate cōpleuit: vt ce-
lestꝭ phie ꝟitas tribus ptib⁹ narrata ɔsta-
ret. Qd si diligēter inspexerꝭ: et in reliquis
psalmis positū freqnter iuenies. Uñ psal
mi huius suscepto bn̄ficio magna exultati
one dicēdū ē: Bn̄dict⁹ dn̄s de⁹ isrl: a seclo
⁊ vsq̧ in seclm: fiat fiat.

Explicit expositio in psalmum. XL.

Incipit expositio in psalmum. XLI.

In finem intellectus filijs chore: Psalmus dauid.

i Nter ꝟba vsitata filios chore noui
ter introducit: q̄ noia cantoꝝ sūt:
nō psalmigraphoꝝ: sic de idithun in. xxxviij
psalmo iā dictū est. Hi. n. a dauid ad psal-
modiā fuerāt electi: s3 ꝓpter significantiā3
noim ɔgruēter titul vident appositi: q̧ ma-
gno studio debem⁹ inqrere: vt velut nob
cādidissim⁹ nucleus exut⁹ suo tegmie decē-
ter appareat. Hebraice chore: dr caluaria. Rp̄
Caluarie ꝟo loc⁹ est: vbi dn̄m saluatorem
ɔstat eē crucifixū. Quapropt filij chore me
rito dicūt: q̄ tanq̧ gliosissimū tropheū ce-
lestis regis: id est: signaculū crucis suscipe
meruerūt. Et ideo psalm⁹ h̄ oī ɔuenit xp̄ia
no: q̄ amore dn̄i flāma dn̄ice caritatꝭ accen
dit: sine q̄ totū abiectū ē qcqd i hūanis re-
bus putat eximiū. De q̄ re h̄ p̄m⁹ ē ps. quē
lxxxiij. et. lxxxiiij. subsequūtur. Sed i his
noib⁹ illd meminisse debem⁹: qd btūs hiero
nymus ait. Oīe psalteriū sagaci mēte p-
lustrās: nūq̧ inuenio qd filij chore aliquid
triste cātauerint. Semp eni i psalmis coꝝ
leta sunt ⁊ iocūda: secꝭaribusq̧ ɔtēptis: ce-
lestia ⁊ etna desiderāt: ɔgruētes intpreta-
tioni nominis sui.

Diuisio psalmi.

Ilꝭ⁹ chore: quē diximus⁹ crucꝭ honore
f sigt⁹: Prima ꝓfessiōe psalmi h⁹ oē
desideriū mētꝭ sue ad dn̄m dic esse

translatū. In scda:p quqꝫ ptitū syllogismū loqtur aīe sue: dicens eā in h seculi salo nō debere turbari: qꝛ deᵘ est ipius fixa delibatiōe refugium. Expositio psalmi.

Al. Qñ ead medu
Sicut ceruᵘ desiderat ad fontes aquaꝝ: ita desiderat aīa mea ad te deᵘ. Hic figura ē ꝑabole: id est: rez genere dissiliū cōpatio.
Sche Top
Ceruo eni: hō nosciᵗ assimilatᵘ. Qd argumētū cōpatōis ōra minore ad maiᵘ. Sed nō incassū fidelibᵘ h aīal compaᵗ. Est eni ꝑmo inoxiū: deinde velocissimū: tertio desiderio inardescente siticulosū. Serpentes naribᵘ trahit: qs vt vorauerit veneō ęstuāte pmotᵘ: ad fontē aqꝝ qꝫta pōt velocitate festiat. Amat ei aq dulci purissimaqꝫ saciari. Huiᵘ decora cōpatio nrm desideriuz ardenᵗ instigat: vt qñ venena antiq̄ spētis haurimᵘ ⁊ eiᵘ facibᵘ ęstuamᵘ: ad fōtē diuiṇe misedię ilico festinemᵘ: qꝫtenᵘ qd pcti adūsitate ꝫbiᵗ: dulcissimi haustᵘ puritate vincatur. Nec vacat qd ad fontes aqꝝ dixit: nō ad aqs. Fōs eni aqꝝ xpo ē dño: vñ oia fluunt ꝗcunqꝫ reficiūt. Fluēta eni plēꝝqꝫ siccari pñt: fōs aūt aqꝝ sp irriguᵘ est. Vñ merito dic. n̄ ē ad liqrez sacrę originis festinādū: vbi desideriū nrm nūqꝫ possit hr̄e ieiu

Al. fontē
niū. Sitiuit aīa mea ad deum† viuū: qñ veniā ⁊ apparebo añ faciez dei. Vt desideriū qd ꝓmisit diuię caritaᵗ fuisse cogsceres: aīam suā dic ꝯspectuz dñi sitiēter appetere. Quo ābitu: ibecillᵗ maxie inflāmaᵗ humanitas. Deniqꝫ sic seqᵗ. Qñ veniā ⁊ apparebo añ faciē dei: scz qꝛ tūc nobis manifestᵘ apparebit: qñ nos in iudicio suo dignāter inspexerit. His igiᵗ rebᵘ edocti: adūtumᵘ hr̄e aīaz sitim suā: cum desiderio cęlesti cōmota diuios fluuios expetit: qbus irrigua semp vbtate fūdūᵗ aq copiosissime salutares: q n̄ solū siti retēpant aiarū: s etiā oēm indigētiā imbecillitatᵗ excludūt. Hęc sitᵗ in sęculo btīs pectoribᵘ semp ęstuat: nec aliq̄ fine ꝯtenta redescit: qꝛ ei in futura btītudie daᵗ inuenire qd appetit: sic
Math. 5
dñs in euāgelio dic: Bti q esuriūt ⁊ sitiunt iusticiā: qm ipsi saturabūᵗ. Qñ: aūt: cū pōdere ꝓnūciandū ē: vt ꝗuis ei videaᵗ eē dilatio. Fuerūt mihi lachrymę meę panes die ac nocte. Audiāt h qui dño flere nō appetūt: iuges lachrymas nō inedi

am: s facietatē potiᵘ intulisse. Nec īmerito: qꝛ fletᵘ ille cibᵘ ē aiaꝝ: corroboratio sensuum: absolutio pctōꝝ: refectio mētiū: lauachra culpaꝝ. Per has iuges lachrymas: significat afflictōibᵘ erudiri posse ꝑplm xp̄ianū. Dic: ꝓspitatē debemᵘ accipe: noctē ꝟo tristiciā. Per hęc eni duo: oē tps vitę hois idicaᵗ. Dū dicitᵗ mihi quotidie: vbi est deᵘ tuus? Cām reddit filius chore: q re iuges lachrymas fudit. Hoc eni dicebaᵗ assidue ꝑsecutiōis tpe xp̄ianis: Nō est qui vos vindicet: sustinete ꝑfecto q volumus: q iubemᵘ. Quis in ista afflictiōe nō fleret: hr̄e ꝯsciam rectā: ⁊ ꝑ uoꝝ sbiacere cōuitys: qñ vltra oēs dolores ē: illū insultantē cernere: quē cogscis ꝯsciētię ꝑuitate sordere? Et respice ꝯueniētiā rez: qm sic lachrymas suas assiduas designauit: ita ⁊ imputationes fuisse ꝯtinuas dic: vt oia sibi ꝯcordēt q sacris lectionibᵘ ꝯtinenᵗ. Hęc recordatᵘ sum ⁊ effudi in me aīam meā: qm† ingrediebar in locū taberna- Al. ...
culi. Id est: dū h q mihi iputabāᵗ delicta cogitarē: aīam meā qsi ex pleno ꝯceptaclo in lachrymas sbita inundatiōe ꝓfudi: rogās deū ne diutius tali increpatōne torqrer. Aīam ꝟo suaz in se qdāmodo fūdit: q pleno desiderio ꝯcitatᵘ deo se sincera supplicatōne ꝓstrauerit. Et nota qd ois effusio motu facto ad vicina loca ꝓgreditur. Aīa ꝟo in se fūdiᵗ: qtiēs cōpūctiōis instinctu i semetipam reuertiᵗ. Seqᵗ etiā cur ise effuderit aīaz suā: scz Qm igrediebaᵗ i locū tabnaculi: h est: in ecclīam ꝑñtem. Ibi eni dū ingredereᵗ ampliᵘ plorabat: amplius gemebat adhuc differri illā hierlz: quā sctis suis dñs repromisit. Necesse ē eni viuaciᵘ desiderare qd expectaᵗ: qñ eiᵘ qdam silitudo ꝯspiciᵗ. Admirabilis vsqꝫ ad domū dei. In voce exultatōis ⁊ ꝯfessiōis: sonᵘ epulātis. Hic reddendū est: qd in supiore ꝟsu dixit: in locum tabernaculi. Ingrediebaᵗ eni admirabile tabernaculū: q tā iniqs imputatiōnibᵘ cedere nesciebat. Dicebaᵗ eni illi: Vbi est deus tuᵘ? Sed ille deū tantope desiderabat: qꝫto in eū insultatio nefanda surrexerat. De isto ꝟo tabnacalo: vsqꝫ ad illaz futuri sęcli domū dei: piᵘ incola festinabat: ne mundi huiᵘ desideria sctō viro videreᵗ accepta.

Sed quō illuc ire scrissimus ambiebat? In
voce scʒ exultatiōis ꝛ ꝯfessiōis. Exultatio
ad psalmodiā respicit: cōfessio ad pctā de-
plorāda: q̄ duo adiūcta: pfectū vtiqꝫ effici-
P unt xp̄ianū. Seqꝛ. Son⁹ epulātis. Defini
tio breuis: q̄d sit exultatio ꝛ ꝯfessio: id est:
son⁹ epulāt̄: qꝛ son⁹ ip̄e aiam pascit: ꝛ epu
las illi suaues delectatōe ꝯcedit. Quid eñ
dulci⁹: q̄d ve salubrius: q̄ꝫ deū laudare: et
se semp̄ arguere? Finita ē ps q̄ sitim habē-
dā dic̄ in dño: ꝗ rursus in seq̄nti pte p ma-
gnas sbtilesqꝫ argumētatiōes h̄ iterat: ne
p tristiciā mētis cessare videret̄ a desiderio
qd ꝓbabili ardore ꝯcepat. Quare tri
stis es aīa mea: ꝛ q̄re ꝯturbas me?
Spera in deo. Hos v̄sus paulo sol-
licit⁹ audiam⁹: qꝛ nisi subtili⁹ tractent̄: ob
scuri sunt. Post illas īputatiōes q̄s audi-
uerat: vbi est de⁹ tu⁹: post effusionē aīe sue
quā nimia tribulatiōne pegerat: venit fili⁹
chore ad scd̄am ptē: q̄ p q̄ncꝫ ptiti syllogis-
mi v̄acissimā ꝓbationē vsqꝫ ad finē psal-
mi loq̄t̄ ad aīaʒ suā dicēs: Quare aīa mea
inimicoꝝ seuis īputationib⁹ sauciata pre-
grauar̄? Quare me tua afflictōe ꝯturbas?
Necesse est eñ vt illa trist̄ ac mesta īfirmi-
tas hūana turbet̄. Seq̄t̄ aduēsum h̄ saluta
re remediū. Spera ī deo: qꝛ spes ei⁹ oīa cō-
mutat in meli⁹: ꝛ ad eternū gaudiū pducit
q̄s secl̄i isti⁹ tristicia inflicta ꝯcluserit: sicut
Math. 5 scp̄tū ē: Bt̄i q̄ lugēt: qm̄ ipi ꝯsolabūt̄. Nec
nouū videat̄ qd ad aīam suaʒ psona loq̄t̄
Ps. 102 introducta. Nam ꝛ alibi legit̄: Būdic aīa
Ps. 145 mea dño. Et alibi: Lauda anīa mea dñm.
Ps. 42 Et in. xlij. psalmo idē repetit: Quare trist̄
Al. adhuc es aīa mea? Qm̄ † ꝯfitebor illi: saluta
re vult⁹ mei. Ne forsitā aīa diceret: Quē
admodū possuʒ sperare ī dño: dū tua mihi
ībecillitas frequent̄ obsistat? Dic̄ fili⁹ cru-
cis: Spera ī dño: qm̄ ego illi confitebor: id
est: de pct̄is meis pniam gero: vt tue deuo
tiōi īpedire nō possim. Seq̄t̄ etiā cui ꝯfite-
bor: id est: q̄ est salutare vultus mei. Sal⁹
eñ vult⁹ nr̄i xp̄s est dñs: q̄ in forma fui: q̄
sumus absqꝫ pctō: venire dignat⁹ ē: sic̄ hie
Threñ. 4. remias ꝓpħa dicit. Spūs vultus nr̄i xp̄s
Al. Et dñs cōprehēsus ē: sb̄ cuius velamēto viui-
Ad meipm mus int̄ gētes. † De⁹ me⁹. † A meipso
Al. cōturbata aīa mea † turbata est: ꝓpterea memor
Al. nō hʒ ero tui † dñe: de terra iordanis. Iste
q̄ ꝯsiliū dabat aīe: q̄ mentē suā rōnabiliter
corrigebat: ad cōditionē hūanitat̄ reuūsus
ꝯfitet̄: dicēs aiam suā a se poti⁹ eē turbatā.
Reuera: qꝛ nisi h̄ vita carnis facerēt ī sua
tranq̄llitate mēt̄ puritas pmaneret. Hanc
aūt rōcinationē nimis cōpetent̄ arbitror ī-
troductā: vt hō euidēter agnosceret ex q̄ diui-
sitate ꝯstaret. Sed fili⁹ iste cruc̄ quē p̄fat⁹
est titul⁹: ondit remediū quo possit vnusq̄s
qꝫ aīe sue ꝯturbatiōes euadere dicēs: Pro
pterea memor ero tui dñe de terra iorda-
nis. Propterea: id est: ꝓpter cōturbationes
istas q̄bus aīa mea vehemēter affligitur:
mēor ero tui dñe. Quasi diceret. Ad te sū-
ma velocitate festino: vbi pueuisse remedi
um ē: ꝛ carnaliū maloꝝ cōpetēs ꝓbat̄ ex-
clusio. Dicit etiā vn̄ memor erit: De terra
scʒ iordanis: h̄ est: de loco in q̄ p̄us dñs ba
ptismat̄ bñficia ꝯsecrauit. Nā ꝛ nomē ip- Rp̄
sum iordāis flumis: interpretat̄ descēsio eo-
rū. Descēdit eñ ī altitudinē fontiū: q̄ se il-
lo mūere sacri desiderat innouare. Nā ho-
dieqꝫ de baptizato sic dicim⁹: Descēdit in
fontē. Siue descēsio ista: hūilitatē signifi-
cat: quā baptizatuʒ necesse ē hr̄e q̄ dñi nr̄i
seq̄t̄ instituta. Quapropt̄ hāꝝ reꝝ dū me-
mores sum⁹: supueniētiū maloꝝ nlla cōfu
siōe turbamur. Et hermoniim a mon
te modico. Hermoniim: pu⁹ mōs iuxta
iordanē ē posit⁹: sic̄ deuteronomij lectione
cog̃scit̄. Accepim⁹ inq̄t ī tp̄e illo terram de Deut. 3
manib⁹ duoꝝ regū āmorreoꝝ q̄ erāt secus
iordanē: a torrēte arnon vsqꝫ ad montem
hermon. Sed videam⁹ q̄d nob̄ significan-
tia etiā hui⁹ nōis tradere videat̄. Hermo-
nym d̄r anathema. Qd dic̄ hō diabolo: qn̄
ad deū venerit. Et bn̄ dixit: A monte mo-
dico: qꝛ nō ex altitudie supbie de⁹ q̄rit̄: sed
memoria ei⁹ in hūilitatib⁹ modic̄ īuenit̄.
Quapropt̄ dū pceptū baptismū: dū hūili
tatē memorie recondim⁹: suscepte fidei re-
gulas donāte domio salubriter obtinem⁹.
Abyssus abyssum inuocat: ī vo-
ce cataractaruʒ tuaꝝ. Omnia ex
celsa tua ꝛ fluct⁹ tui: super me trāsi
erūt. Iordanis: hermonym: abyssus ab-
yssum inuocat: in voce cataractaꝝ tuaruʒ:
figurā fecerūt Sardismos: q̄ liguaꝝ semp Sche
permixtione format̄. Nam iordanis ꝛ her
monym hebrea sūt noia. Abyssus abyssū:

⁊ cataracte: grecū ē. Inuocat in voce: latinū eē manifestū est. Sic ista figura: in h loco cōmixtiōe linguar͛ pulchre ꝯposita est. Duob⁹ em̄ abyssis: duo testamēta significat: id est: nouū ⁊ vetus: q̄ se vtraq; mutua attestatiōe cōfirmāt: qm̄ vet⁹ nouū p̄dicit: nouū aūt cōmemorat testamēti veteris lectiōes. Sic fit vt vtraq; se inuocēt: qm̄ ad alterutrū de sua ꝯfirmatiōe testāt̄. Sic
Ps.35 ⁊ alibi psalmista dicit. Judicia tua abyss⁹ multa. Profunda sūt em̄ testamenta dn̄i: q̄r in sinu sapiē ip̄ius alta v̄itate cōsistūt. In voce autē cataractarum tuar͛: ꝓph̄as et apl̄os dicit: qm̄ sic aq̄r͛ multitudo p cataractas euomit̄: ita ⁊ de ore ip̄or͛ dn̄i fluenta manauerūt. Excelsa v̄o ⁊ fluct⁹: ad scripturas scās cōpetēter aptam⁹. Ipe sūt em̄ q̄s supius abyssos vocauit: vbi ⁊ parabolar͛ quidā fluct⁹ alludit: ⁊ altitudo sensuū pia pscrutatione grādescit. Hec q̄ sup̄ se dicit trāsisse uist⁹: q̄r in eor͛ noticia auid⁹ se pscrutator imerserat. **In die mandauit dn̄s misc̄diam suā: ⁊ nocte† declarauit. Apud me orō deo vite mee.** Dic: ociosum tp̄s accipiam⁹: in q̄ dn̄i p̄cepta discūt̄. Nā lex ei⁹ i spacio trāqllitat̄ ebibit̄. Tūc em̄ vacat discē: qm̄ nō est qd̄ debeat ipedire. Seq̄t̄. Et nocte declarauit. Illud vtiq; qd̄ discit̄ in q̄ete: i tribulatiōe declarat̄. Pri⁹ em̄ ocioso tp̄e legit̄ v̄ba discūt̄: s̄ eor͛ fruct⁹ in afflictiōe mon-
Ecci.35 strat̄: sic legit̄: Speciosa misc̄dia dn̄i in tp̄e tribulatiōis: ita fit vt nocte declaret̄: qd̄ in die discit̄. Addidit: Apud me orō deo vite mee. Ac si diceret. Intra me ē sacrificiū qd̄ offerā deo. Qd̄ est istud sacrificiū? Orō vtiq; quā de⁹ nō spernit: quā sup̄ victimas eligit: cū tn̄ deuotiōe pura mētis offert̄. Sed iste dn̄s de⁹ est vite n̄re: q̄r dū pctīs n̄ris facētibus morimur ei⁹ clemētie remissione saluamur. **Dicam deo susceptor meus es. Quare† me oblitus es† q̄re me repulisti: ⁊ q̄re ꝯtristat⁹ incedo dū affligit me inimic⁹?** Fili⁹ chore sup̄ dixerat: Apd̄ me orō deo vite mee: nūc ip̄am orōem quā supius p̄misit ꝯfitet̄ se dn̄o eē dictur͛: id est: cū me in grām baptismat̄ susceperis tuis b̄n̄ficiis i illa patria collocandū: q̄re me nūc pateris diuisis calamitatibus diabolica fraude vexari? Serebat em̄ vir sctissim⁹: q̄ta illius q̄etis dulcedo futura sit: ⁊ mūdi isti⁹ itinera ꝯfragosa vehemēter horrebat. Dic etiā more hūano: q̄re me oblit⁹ es? Quia differebat̄ adhuc illa ꝓmissio: quā in futura p̄tia scīs suis dn̄s pollicet̄. Quare me repulisti? Qm̄ ad illā q̄etem adhuc pueníre non poterat: quā feruētius appetebat. Et q̄re contristatus incedo: dū affligit me inimic⁹? Vtiq; ꝯtristamur: qm̄ flagella in h mūdo suscipimus: qm̄ inimici fraudulēta surreptiōe temptamur: qm̄ carnis vitia inuito ac repugnāte aīo sustinem⁹. Hec figura dr̄ Erotema: qm̄ sub interrogatiōe crebra aliq̄d exaggeram⁹ volētes. **Dū ꝯfringūtur ossa mea exprobrauerunt mihi qui tribulāt me†.** Ossa ad firmitatē mēt̄ sepe diximus ptinere. Ergo dū patiētie n̄re virtus affligit̄: q̄si ossa frangūt̄. Hoc irridēt vidētes inimici: ⁊ velut ꝓbrosū aliquē abominant̄: cui nullā felicitatē mūdi isti⁹ arridere coḡscunt. **Dū dicit̄ mihi p singulos dies: vbi est deus tu⁹?** Hec ē illa exprobratio p quā quodā malleo ossa patiētie frangebant̄. Hoc em̄ hūt in ꝯsuetudine psecutores ⁊ irrisores: afflict̄ dicere xp̄ianis: vbi ē de⁹ tu⁹? Vindicet te si pōt. Quotiēs em̄ h martyres audierūt: q̄tiens ꝯfessores q̄ tormētis variis cedere nequerūt? Nā vox ista celeberima est: qm̄ illis assidue dicit̄: q̄ ꝓ christi noīe patiūt̄. **Quare tristis es anima mea: ⁊ q̄re conturbas me? Spera in† dn̄o: qm̄† confitebor illi salutare vult⁹ mei† deus me⁹.** Querēdū est: q̄d significet repetitio ista v̄bor͛: qm̄ i his l̄ris nihil sup̄fluū: nihil ꝯstat eē ꝯfusum. Videt̄ aūt mihi q̄nq̄ptitū syllogismū forsitan h reperiri: quē cicero oratorib⁹ estimat aplicādū: vt euidēter appareat imitatores eos fuisse: nō auctores taliū regularū. Nūc istius argumētatiōis distīcte mēbra reddam⁹. Propositio ē em̄. Quare tristis es aīa mea: ⁊ quare ꝯturbas me? Spera in dn̄o: qm̄ ꝯfitebor illi salutare vult⁹ mei. Probatio ꝓpositiōis: q̄tuor v̄sibus q̄ sequūtur ꝓculdubio ꝯtinet̄ adiūcta. Deinde ꝓuenit assumptio. Dicā deo susceptor me⁹ es: q̄re me oblit⁹ es: q̄re me repulisti: ⁊ quare trist̄ incedo dū affligit me inimic⁹? Seq̄tur duob⁹ aliis v̄sibus ꝓ-

Al. cātici ei⁹

Al. oblit⁹ es mei

Al. nō hz

batio assumptionis. Infert postremo sub repetitione primi v̄sus ꝓpositi syllogismi decora ꝯclusio. Quare tristis es aīa mea. ꝛc. Que repetitio in lege ꝙnqꝫ̄ptiu syllogismi celebrima etiā nūc habet. Nec moueat qꝺ in ꝓpositiōe duob⁹ v̄sibus h̄ s̄nīa videtur extēsa: h̄ aūt sb̄ vno v̄su ꝯstat eē ꝯstrictam. Decuit eīn vt in fine colligeret: qꝺ sup̄ lati⁹ videt esse propositū.

Conclusio.

f Ili⁹ iste cruc̄ in ṗncipio psalmi insigne volēs ōndere desideriū suū: exq̄sito se cōparuit exemplo: vt singularit crederet diligere: q̄ noscebat tā ingēti voto dn̄m ꝯcupisse. Sed qm̄ humano v̄su bono ꝓposito mal' semp morib⁹ obuiatur: dū mens iniq̄ que ꝑ blādimēta decipe nō pōt: sb̄dolis icrepatiōib⁹ molit euertē: crebris insultatoīb⁹ cōmotū se ad ꝯtinuas lachrymas dic̄. Et ne tristicia sęculi ei⁹ aīuꝫ occuparet: aut in despationis discrimina pueniret: ad aīam suā ꝯsolatoria verba fac̄: vt ꝑturbationē hui⁹ sęculi fidelibus inimicā a se depelleret: ne eū desperatiōis
2. Cor. 7 tedia possideret. Scriptū ē q̄ppe. Tristicia eīn q̄ s̄m deū ē: pniam in salutē stabilē operat: sęculi aūt tristicia mortē operat. Quapp̄t merito a se illud conat⁹ ē expellere: vn̄ sibi ꝑpetuū exitiū nouerat iminere. Et iđo hodieqꝫ hūc psalmū boni desiderij suasorē atqꝫ institutorē: baptizādis ꝯgrue decātat eccl̄ia: q̄ten⁹ a tristicia h⁹ mūdi alienati: ad dn̄ꝫ tota mēt' puritate suspirēt. Presta bone rex: vt (qm̄ n̄ ē vn⁹ mod⁹ misc̄dię tuę) sic illos ꝑ aquā scē regnātōis abluis: ita ꝛ nos dono clemētię tuę a petōꝝ fece purifices.

Explicat expositio in psalmum. XLI.

Incipit expositio in psalmum. XLII.

Psalmus dauid.

q Uāuis alij tituli multa: alij ꝯtineant pauciora: oēs tn̄ ad supnę cōsideratiōis mūera ꝑducunt: vt ipsa varietas nec fastidiū faciat: nec q̄ sūt necessaria cōmonē desistat. Psalm⁹ ḡ sic sępe
P dicū est: significat melos cęlestiū verboꝝ qꝺ desursum nobis resonare sentit: sicut h̄ dicturus est: Discerne causam meā de gente non sancta. ꝛc. Dauid autē: fortissimū ꝛ desiderabilem nobis indicat christū: ad quē ex persona fidelissimi christiani psalmus iste dirigitur: dum mēs ꝛ intētio eius ad ipsum desideranter aptatur. Nā sicut ille superior docet omia cōtemni: quatenus desideriū domini singulariter appetat: ita hic premonet: ne mundana possim⁹ tribulatione cōfundi: sed in atrijs domini dicat esse gaudendū: egritudinib⁹ nostris valde necessariā ꝓbās quā totiens nobis pius medicus ingerit potionem.

Diuisio.

p Salmū istū vnusq̄sqꝫ fideliū sibi cōpetēter aptabit: q̄ i ṗmo capite dn̄ꝫ depcat: vt i aduētu nouissimo q̄ iudicatur⁹ ē mūdū: ab īfideliū ꝯsortio libet. Secundo: introiturū se ad domini altare confidit: vbi tantūmodo beatis accessus est: ꝛ ideo in molestijs hui⁹ mundi animaꝫ suam dicit nō esse turbandā: quę iā spe superni muneris gloriatur.

Expositio.

i Udica me deus: ꝛ discerne causam meam de gente non sancta. Dū vir fidelis huius sęcli iniquitatibus angeret: et cum incredulis populis adhuc esset habitatiōe pemixt⁹: subito erupit in vocem: vt in iudicio domini causa eius sequestraret ab impijs: quādo agnos ponet ad dexteram: hedos autē constituet ad sinistram. Non eni petit peccata sua discuti: sed ab iniquoruꝫ cōsortio liberari. Esset enim periculosū dicere: Iudica me: nisi addidisset: ꝛ discerne causam meā: id est: diuide pmixtionē meā quā i sęculo isto sustineo: ꝛ aliqn̄ segregatū me ab ipsis i ꝑpli tui electōe ꝯstitue. Addidit: De gēte nō sctā: h̄ ē: de ꝑūsis ac maleviuētib⁹. Reuera scā ꝯscia: qn̄ nec i alt̄o ꝯtueri poterat q̄ diuis ṗcept' ꝓbabāt adūsa. Ab hoīe iniquo ꝛ doloso † eripe me. Al. erue Bonū q̄dē desideriū: s̄ adhuc n̄ hꝫ tps. Hoc ei qꝺ mō a sctō isto q̄rit: i futuro iudicio a fidelib⁹ inuenit. Sꝫ talia ꝛ h̄ desiderāt q̄ pacifici esse noscūt: vt ab inqet' morib⁹ cupiāt diuidi: ne possint aliq̄ p̄uitate viciari. Ipe ē eīn iniqu⁹ ꝛ dolosus: de q̄ sup̄i⁹ dixit: de gēte nō
P sctā. Iniqu⁹ ē eīn q̄ mala fac̄ apti⁹. Dolos⁹ q̄ occulta machinatiōe grassat: vt sūt oēs q̄ a mādat' dn̄i ꝓbāt alieni. Quia tu es de⁹ † meus ꝛ fortitudo mea: q̄re me repulisti: ꝛ q̄re tristis icedo dū affligit me inimic⁹? Al. nō hꝫ Freq̄nter rō cām precedit: sępe iterū iūcta subsequitur. Hic aūt ꝓposita clamat in capite. Nā cū sit ei⁹

fortitudo deꝰ: miraꝛ q̄re ab aduētu dn̄i in
q̄ iudicaturꝰ est mūdū adhuc videaꝛ repel
li: quē ꝑpt mūdi q̄s patiebaꝛ angustias
D magno desiderio sustinebat. Fortitudo ē
eñ ꝯsiderata ꝑiculoꝝ ꝑpessio: ꝛ laboꝝ ide
fecta ꝓbatio. Sciebat eñ vir sctissimꝰ vl-
terius se ꝯtristari nō posse: si ad ęt̄nā futu-
ri seculi reqem ꝑueniret. Nos eñ deside-
rantū est: ab illa re se putare depulsos: ad
quā venire velociter nō sinunꝛ. Eiꝰ q̄ꝫ rei
explanatio decora subseqꝛ. Et q̄re ꝯtrista-
tus incedo: dū affligit me inimicꝰ: Utiq̄ i
h̄ seculo ꝯtristati incedūt sctī: qn̄ inimicoꝝ
flagella seuissima patiunꝛ. Nā cū ille dies
iudicatiōis aduenerit: talia mime sustine-
bunt: qꝛ inimicꝰ cū suis seq̄cibus absolute
dānabiꝛ. Quapropꝛ vir sctūs desiderāter
expetebat tp̄a illa: in q̄bus sibi btitudinē
nouerat ꝯferendā. Emitte lucē tuā ꝛ
ṽitatē tuā: ip̄a me deduxerūt ꝛ ad
Al. taberna- cula tua duxerūt in mōtem sctm̄ tuū: ꝛ in ta
bernaculū tuū. Hic reddit cām tristicię
ꝯmouēdę: vt p̄r mittat filiū ad iudicandū
Joh. 8. q̄ est lux ꝛ veritas. Ip̄e eñ de se dixit: Ego
Ibidē. 14 sum lux mūdi. Et alibi: Ego suꝫ via ṽitas
ꝛ vita. Hec eñ cū venerit qđ est xp̄s dn̄s: a
sctis eiꝰ oīs timoꝛ ꝯfusionis abscedit: quā-
do ęt̄nę btitudinis gl̄iam ꝯsequūtur. Iste
ꝗ̄ fidelis quē sup̄ius diximꝰ loq̄: deductum
ꝛ adductū se dicit in montē sctm̄: h̄ est: ad
firmā credulitatē dn̄i saluatoris: ciꝰ gr̄ę cū-
cta ꝑ̄bēs nō aliq̄d suis viribus applicādo.
Qđ āt adiecit: Et i tabnaculū tuū: eccliaꝫ
catholicā significat in mūdi istiꝰ certamie
ꝯstitutā: q̄ adhuc inimici varia fatigatiōe
vexaꝛ. Sꝫ audimꝰ tabnaculū: aduſarij ca-
ueamꝰ isidias: qm̄ dū in tabernaculꝰ sit ec-
clia: nos neq̄q̄ possumꝰ ocia possidere se-
cura. Qđ tabnaculū: exodi textꝰ sic euidē-
ti relatiōe depingit: vt nō solū auribꝰ: ꝫ pe
ne ip̄is aspectibꝰ offeraꝛ. Et introibo
ad altare dei: ad deū q̄ letificat iu-
uētutē meā. Cōfitebor tibi in ci-
thara deꝰ deus meꝰ. Uenit ad scđm
caput: ꝫ dū ꝛ h̄ ecclia altare hēat: nō frustra
dic̄ post tabnaculū positū: Introibo ad al
tare dei. Est eñ qđdā sublime altare: nob
q̄ꝫ nūc inuisibile: vbi soli iusti ꝓbāꝛ accedē.
Nā inꝛ alia mēbra tabnaculi: q̄ famlo suo
moysi dn̄s ꝑ̄cepit efficē: h̄ q̄ꝫ euidēter ostē-
dit dicēs. Inspice ꝛ fac ꝫm exemplar qđ ti
bi in mōte ōnsum est. Hic eni altare ecclię
indiscreta turba circūspicit: ad illud auteꝫ
ad qđ se in futuro dic̄ intrare: soli possunt
deo placiti ꝑuenire. Altare eñ dictū est: q̄-
si alte are: vel alta res. Seq̄tur. Ad deuꝫ q̄
letificat iuuentutē meā. Iuuētutē h̄ ꝓ no-
uitate vitę ponit ꝑpter dn̄m saluatorē: q̄
omia reparās de vetustate defecta: credē-
tibus iuuētutē reddidit validissimā firmi-
tatē. Ecce ille ꝯtristatꝰ cladibus mūdi de
bono intellectu fecit gaudiū sibi. In citha
ra ṽo ꝯfiteꝛ: q̄ mūdi huiꝰ aduſa sustinens
a laude dn̄i nō recedit. Quare tristꝭ es
anima mea: ꝛ quare cōturbas me:
Spera in deo qm̄ ꝯfitebor illi:
salutare vultus mei deus meus.
Meminerimꝰ hos ṽsus ꝛ in psalmo supio
re cōscriptos: vbi q̄nq̄partitū esse diximꝰ
syllogismū. Sed ꝯsiderādū ē: qđ istā tristi-
ciā seculi fugiendā: ꝛ frequēter admonet: ꝛ
vehemētissime ꝑsuadet. Nec imerito: quo
niā bonis rebus semper aduersa est. Per
hāc eñ patiētię robur frangiꝛ: per hāc cari
tatis lumē extinguiꝛ: ꝑ hāc spei nr̄ę deside
riū virtusq̄ꝫ mollescit: ꝛ oīs vita confundiꝛ
vbi h̄ iniq̄tas maligna grassaꝛ. Illa ṽo tri
sticia vitalꝭ: bonaꝝ mentiū pax: iuge gau-
diū btōꝝ: votꝭ est maximis expetēda: de q̄
dic̄ apl̄s: Fr̄es: gaudeo: nō qꝛ ꝯtristati estꝭ:
ꝫ qꝛ ꝯtristati estꝭ ad p̄niaꝫ: ꝯtristati eñ estꝭ 2. Co
scđm deū. Unū q̄deꝫ nomē: ꝫ reꝝ diuersa
ꝯditio. Nā sic illa nutrit ad mortē: sic ista
dirigit ad ꝑpetuā sospitatē. Cōclusio.
In supioribꝰ psalmis: ꝑpt ꝑfectoꝝ
aīos ad ṽtutis culmen erigendos
multas legimus introductas ꝑ̄-
sonas: modo ecclīam: modo penitentem:
modo ꝓphetam: modo idithun: modo fi-
lios chore: magna patiētię ṽtute ꝓloquē-
tes: nūc autē sermo mediocris ac lenioꝛ ad
hibeꝛ: q̄ ad deuotū ꝑtineat xp̄ianū: vt nēo
vꝭ ībecillꝭ de sua mediocritate diffidat: qn̄
vnusq̄sq̄ꝫ repit ad qđ ꝑ dei gr̄aꝫ ꝓna mēte
festinet. Nā ꝛ isti desiderāti ad atria dn̄i ꝑ-
uenire: q̄dragesimus scđs calculꝰ cōpetēter
aptatus ē. Tali eni numero māsiones illę
in heremo sacratę sunt hebręoꝝ. Quadra
gesima etiā scđa generatione ab abraam:
dn̄s saluatoꝛ aduēit: ꝛ mūdū sua visitatiōe

saluauit: vt merito et iste fidelis ad regnum dñi puentur⁹ credat̃: qui pstino illi nũero sociar⁹ esse cognoscãt. Oẽs ĝ hic v̾tutes: oẽs delectatões iuenit aĩa fidel̃: vt psolari se ac recreare p dei grãm possit q̃sq̃s igniculum illũ diuinę caritatis acceperit.

Explicit expositio in psalmũ. XLII.

Incipit expositio in psalmũ. XLIII.

In fine filijs chore: ad intellectum.

p Roxime i. xli. psalmo qd significẽt filij chore sufficient̃ edictũ ẽ: Nũc ãt ad intellectũ nouo q̃dã ordine: s̃ nõ ociose videt̃ adiectũ: iõ vt pmẽoraret hũc psalmũ diligẽti⁹ inq̃rendũ. Audiuim sum⁹ martyres siue pfessores: id est: filios crucis edicẽ: dñi pres nr̃i sine aliq̃ difficultate inimicos suos habuerĩt deo pstãte subiectos: se p grauissimas martyrij penas diuino mũere pq̃sisse victorias. Sz h̃ ẽ altior itellect⁹: vt facta dñi ad gl̃iosa psilia referam⁹. Prio enĩ maris rubri miracl̃a: et diuisa gẽtiũ inelaborate victorię pstiget̃: vt tã insigne miraculũ ad credulitatẽ diuinę potẽtię rudes ppl̃os inuitaret. Deinde ill̃ t̃ra chanaan pmissa ẽ: q̃ erãt vtiq̃ sub lege. Nũc aũt crescẽte fide: martyribus psp̃itas mũdana subtracta est: ne vẽturi secl̃i bona tepidius imbecillitas hũana pq̃reret. Ist̃ enĩ celestia regna pmissa sũt: q̃ sub gr̃a eẽ noscũt̃. Quaprop et iste itellect⁹ q̃rend⁹ est: ista gr̃a pstuẽda: qm̃ q̃ nũc fiũt ab auctore reꝝ: p salute cũctoꝝ occult̃ plerũq; modis ordinãt̃. Diuisio.

s Iue martyꝝ: siue pfessoꝝ v̾ba suscipias: psidera psalmũ mirabili pstructiõe formatũ. In pma pte dicunt pres suos dñi fauore collato p innumeras gẽtes visualit̃ egisse victorias: se aũt pfitẽtur i dñi iudicatiõe vẽturã de inimic̃ suis cõpetent̃ videre vindictã: vbi nõ arcu: aut gladio inimic⁹ vincit̃: s̃ sola dñi disceptatiõe supat̃. Sic distincte gnã bñficioꝝ vtraq; referũt̃: q̃ fuis suis dñs pstare dignat̃. Scdo loco: diuisaꝝ necessitatũ q̃ i isto seculo patiũt̃ tormẽta dinũerãt: nec tñ se mandata diuia pfitent̃ oblitos: q̃ min⁹ in v̾tute patiẽtię pseuerẽt. Tertio p̃cant̃ auxiliũ: vt h̃ grauit̃ afflict̃ resurrectionis tpe debeat

Eius Expositio. d Eus auribus nr̃is audiuim⁹: pres nr̃i annunciauerunt nobis. Opus qd operatus es in dieb⁹ eorũ: in dieb⁹ antiquis. Primo posuit De⁹: qd itiũ aut lex nõ facit: aut afflictione nimia sauciat⁹. Sz q̃ dictũ erãt: ne putarẽt̃ ãbigua: audisse se pprijs auribus dicũt: vt maior fides rei potuisset acquiri. Et psidera: q: n̄ iuuenes neq; adolescẽtes sibi dicũt retulisse q̃ facta sunt: s̃ pres q̃ psideratiõe sui nois affectũ poterãt h̃re pietat̃. Subiũctũ ẽ: Nr̃i: q̃ suis oino certissima dicere potuissent. Annũciauerũt nob: id est: retulerũt bñficia: q̃ suis posteris ad laudẽ dñi voluerũt eẽ manifesta. Sed licet dei q̃tidiana sit opa: mundum suis bñficijs pcinere: vt oĩa pstituta lege decurrãt: tñ tunc dicim⁹ eũ operatũ qñ aliqd signũ nouitatis ostẽdent. Pres q̃ suos retulisse testant̃ opus: qd opatus est de⁹ in dieb⁹ eoꝝ: hoc est: in dieb⁹ antiq̃s: qñ israeliticũ ppl̃m illesum p maris rubri fluenta traduxit: et hostiũ suoꝝ sine labore pprio fec̃ eẽ victores. Hoc argumẽtũ dr̃ a dictis factisq; maioꝝ: qñ testimonij põdus grauissima patꝝ auctoritate firmat̃. Man⁹ tua gẽtes disperdidit: et plãtasti eos: afflixisti ppl̃os et expulisti eos. Hunc enũeratio decora pcedit: q̃ca israelitico ppl̃o v̾tus diuia pręstiterit: vt bñficia dñi et i pspis reb⁹ et i aduersis q̃ dictur⁹ est manifestius elucescãt. Per manũ sic sepe dictũ ẽ: significat̃ potestas: q: p tropologiã manu dñi gẽtes referunt̃ afflictę: p quã nos marie solem⁹ opari. Exeũtib⁹ enĩ ãmorreis: vl̃ cętis q̃ pprijs terr̃: hebrei i eoꝝ sedib⁹ legunt̃ eẽ plãtati. Plãtati plãe: q̃ pcessu dieꝝ mũere dñi crement̃ iugib⁹ augebãt̃. Afflixit aũt ppl̃os aduersarios: cũ sacerdotũ tubis canẽtibus: muri hiericho pfragosę voc̃ sonitu corruerunt. Quos de ciuitate pstat expulsos: qñ tãtis miracul̃ obsistere nequerãt. Nõ enĩ in gladio suo possederũt terrã: et brachiũ eoꝝ nõ saluauit eos. Ne putarent hebrei triumphatores suis se viribus extitisse: pfitent̃ illos non in suo gladio fuisse victores: nec terram gentium sibi propria fortitudine vendicasse. Brachium pro robore dicitur: quoniã ipo dimicãte pugnatur. Sed istud brachiũ nõ eos ab inimicis liberare preualuit: quos specialit̃ virtus diuina saluauit. Sic dñ hebreorum

Al. et

Tos

Al. Nec

act⁹ exponit̃: hũano generi pficua doctrina pstat. **Sed dextera tua ꝛ brachiũ tuũ ꝛ illũinatio vult⁹ tui: qm̃† cõplacuit tibi in illis.** Sed dextra tua ꝛ brachiũ tuum ꝛ illũinatio vult⁹ tui: cõiter reddẽdũ ẽ: saluauit eos. Dextra eñ significat pspera ptem: brachiũ fortitudinẽ: illuminatio ↄsiliũ: q̃ dñs ꝑliantib⁹ ↄfert qñ victoriã donare dignat̃. Sed ne dicerek: patres vr̃i suo merito placuerũt: iõ sunt tanta a dño ↄsecuti: intulit nõ merit̃ datũ: sed q̃ ita deo sit placitũ: cuius ẽ gratuitũ om̃e qḋ pstat. Cõplacuit etiã in illis: qñ de toto mũdo sola gẽs electa ẽ: de q̃ saluator dñs adueniret. **Tu es ipe rex me⁹ ꝛ deus me⁹: qui mãdas salutes iacob.** Cũ dixissent filij chore: hoc est: pl̃s btõꝝ: Tu es ipe rex meus: id est: dñs ꝛ saluator: cui nomẽ regl̃ manifestũ ẽ ↄuenire: Addidit: Et de⁹ meus. Ne dubitares dñm iesũ christũ: q̃ ꝛ pr̃i nr̃o iacob salutẽ ppiti⁹ trãsmisit: qñ eũ fecit cũ ãgelo gl̃iosa ↄcertatione luctari. Mãdauit illi salutẽ: qñ audiuit p angelũ: Iã nõ dicẽris iacob: ꝫ isrl̃. Nam q̃libet illud nr̃e volũtatis arbitriũ: nõ p nos: ꝫ p aliã ↄsueuimus mãdare psonam.

Al. cõplacuisti in eis

Gen. 32

In te inimicos nostros vẽtilabimus†: ꝛ in noie tuo spernem⁹ isurgẽtes in† nos. Venerũt martyres ad illud gen⁹ libatiõis eximiũ: qḋ iudicij tẽpe ↄstat fidelib⁹ ↄcedẽdũ. Nã q̃ nimia fuerãt afflictiõe ↄfecti: resumũt animũ: ꝛ futuris se psperis ↄsolant̃ dicentes: In te inimicos nr̃os vẽtilabim⁹. Inimici vẽtilãdi sũt diuino iudicio: qñ areã suã vẽtilabro discretiõis saluator nr̃ excutiẽs paleas seq̃strat a frugib⁹. Seq̃tur. Et i noie tuo spernem⁹ insurgẽtes in nos. Tũc ↄtẽnunt̃ insurgẽtes: id est: spũs inmũdi: qñ ledere nõ valebũt. Mõ eñ illi despiciũt: q̃s postea iusti spernẽdos eẽ iudicabũt. Illud eñ qḋ man⁹ dñi gẽtes dispsit: qḋ hebreos in sedibus eoꝝ plãtauit: qḋ eis donauit inimicos sine aliq̃ labore supare: ad istud ptinet tẽpus: Hoc ṽo qḋ ventilãdi sunt inimici: qḋ hostis ↄtẽnend⁹ antiqu⁹: ptinet ad iudiciũ futuꝝ: vbi tal̃ ẽ victoria faciẽda vt oia phent̃ sbruisse certamia. **Nõ eñ in arcu meo spabo: ꝛ gladi⁹ me⁹ nõ saluabit me.** Fide ꝛ hũilitate ↄsueta: dicit multitudo sctõꝝ in armis se nõ speraturã esse terrenis. Arc⁹ eñ est ꝑsidiũ bellatoris in q̃ mẽs humana ↄfidit. Preliatores aũt mũdani plus de gladio ꝑsumũt. Sagitta eñ plerũq̃ incassum mittit̃. Ensis ṽo certissime mortis opat̃ effectũ. Quapropter nec ipm sibi auxiliũ ferre dicit: qḋ in bello credũt homies ad presidium plus valere.

Al. cornu

Al. nobis

†Liberasti eñ nos ex affligẽtib⁹ nos: ꝛ †eos qui nos oderũt confudisti. Cõfidẽtia fidei futura p ꝑteritis dicũt: qm̃ apud eos nõ est dubiũ qḋ absolute norunt esse venturꝫ. Liberãdos ergo se dicũt in scḋo aduẽtu dñi a psecutiõe spirituũ pessimoꝝ: q̃ eos h̃ multiplicibus insidijs affligere nõ desistũt. Tũc eñ plane liberandi sũt: qñ ab eorũ potestate tollent̃: vt vlterius eis nõ liceat de innocẽtiũ fatigatiõe gaudere: qḋ in isto certe seculo gñaliter nõ põt puenire. Cõfundunt̃ etiam q̃ btõs oderũt: qñ illi eterna vltione damnãtur: iustos ãt celoꝝ regna recipiũt. **In deo laudabimur tota die: ꝛ i noie tuo ↄfitebunur in† secl'a.** Qui dicunt laudabimur: in futuro se pfitent̃ eẽ ꝑdicãdos: sed sine arrogãtia designãt gl̃iam suam: q̃ se in deo testant̃ eẽ laudãdos. Tota die: ppetuũ tps ostendit: qḋ nõ habet noctẽ: qḋ in illa eternitate puenict: vbi iuge ꝑconiũ cog̃scitur esse beatoꝝ. Sed ne crederes ociosos futuros q̃ se in deo dixerunt eẽ laudãdos: pfitent̃ se q̃ꝫ ꝑconia dñi iugiter psonare: qm̃ ipa est beatitudo iustoruꝫ dñm laudare ppetue: facietas q̃ nunq̃ nouit hr̃e fastidiũ: fames q̃ de abstinẽtia nr̃e nõ nascat̃: auiditas q̃ de ieiunio nõ creat̃.

Nũc aũt repulisti ꝛ ↄfudisti nos: ꝛ nõ egredieris† de⁹ in virtutibus nr̃is. Post illam futuri seculi inenarrabilẽ retributionẽ: venerũt pij martyres ad secũdã ptẽ: dicẽtes p hos octo ṽsus iferiores q̃s afflictiões ꝑñti tpe sustinebãt: ꝛ nunq̃ a dñi veneratione vllatenus discedebant. Que figura dr̃ Emphasis: id est: exaggeratio: qñ rẽ aliquã mlt̃ i vnũ collect̃ dolorib⁹ allegam⁹: vt beniuolẽtiã iudic̃ enũeratis calamitatib⁹ ipetrem⁹. Dicẽdo ei: Nũc ãt: sigñcãt se de futur̃ tpib⁹ paulo añ dixisse. Et tuere: q̃ꝫ mirabili ordie cũcta decurrãt. Repulisti: significat dilationẽ quã sctis p-

uenire nõ dubiũ ẽ: qr nõ hic ß in futuro illꝭ
pfecta btĩtudo pmittit. Cõfudisti. Illã dic
gl'iosam ↄfusionẽ quaz martyres subeunt
cũ iniurijs affligũtur: fustib⁹ ꝟberant: ⁊ velut
criminib⁹ obnoxij morti nõ desinũt mãci-
Hebr. xj pari. De talib⁹ q̃s dicit apl's: Quibus non
erat dignus mũdus. Sed respice qð ĩ isto
seculo martyres int iniq̃s hoies ↄfundũt:
Impij aũt apud verũ iudicez eterni opꝓ-
brij põdera sustinebũt. Sed ista ↄfusio ꝑ-
ducet ad gl'iam: illa ꝟo ad eterna sempiter-
na. Nũc aũt de⁹ nõ egredit in ꝟtutib⁹ mar
tyꝝ: qñ eos tribulationib⁹ subdit: et diuer-
sis passionib⁹ tradit. Tũc eñ egrediebat ĩ
ꝟtutibus hebreoꝝ: qñ sine labore ꝓstrati
sũt q̃ se ꝯ electũ ppl'm erigere temptauerũt.
Qð ad ↄsolatõnẽ sancti ppl'i ptinere nõ du
biũ est: ne q̃s pres suos felicissimos graui
ter ferret: cũ ipe dñi ꝓmissionib⁹ affligat.

Al. posuisti nos Auertisti nos retrorsum ꝑꝑ ini
micis nr̃is: ⁊ q̃ nos oderũt diripie
bãt sibi. Auersos se in h mũdo añ inimi-
cos suos eẽ testant: q̃ insequẽtiũ discrimia
vitauerũt. Auerti: est eñ hostẽ carnalẽ fu-
Math. x gere: sic p̃ceptũ ẽ. Si vos psecuti fuerint ĩ
hac ciuitate: fugite in aliã. Seqt. Et q̃ nos
oderũt diripiebant sibi. Hoc solet fugatis
emergere: vt in direptionẽ p̃damq3 cadãt
q̃ hostibus minime resistere potuerũt. De
disti nos tanq3 oues escaꝝ: ⁊ in gẽ
tib⁹ dispsisti nos. Cũ dicũt Dedisti: si
gnificãt oĩa diuĩa ptãte distribui. Ferũt
eñ traditos se gẽtib⁹ tanq3 lupis: q̃ molle
pec⁹ deuorare ↄsuerunt. Esca eñ luporuz:
est ouiũ mansueta simplicitas. Que mar-
tyrib⁹ merito cõparat: q̃ a psecutorib⁹ suis
occidi sine ↄcertationibus suis acq̃escunt.
Seqt. Et in gẽtib⁹ dispsisti nos. Diuisos
significãt fideles: q̃s mõ martyꝝ deflet pie
tas: q̃ gẽtib⁹ traditi libtatẽ suã cũ pr̃imo-
nijs pdiderũt. Qð varijs tpib⁹ de xp̃ianis
ppl'is diuia dispẽsatõe pfectũ ẽ: vt p tribu-
lationũ tpalia gl'iose btĩtudis bõa ↄsequã
tur eĩna. Uẽdidisti ppl'm tuũ sine
p̃cio: ⁊ nõ fuit multitudo ĩ cõmuta
tionib⁹ eoꝝ. Hoc nõ debem⁹ accipe sb
increpatõe dictũ: sed mystica vt solet allu
sione ꝓlatum. Preciũ eñ videt accipere
de⁹: cũ bñ meritis ppl'is subiugat infideles.
Tradit eñ irreligiosos: vt acq̃rat deuotis-
simos. Tũc autẽ quasi sine p̃cio vendit de
us: quãdo alienigenis affligendum tradit
ppl'm christianũ. Qð fit freq̃nter occulto
iudicio: aut ad ꝓbationis meritũ: aut ad
correctõis effectũ. Et nota hoc gen⁹ locu- P̂P
tionis int ꝓpria diuine scripture cõnume-
rari: vt dicat venditũ: vbi nõ cõstat p̃ciuz
datũ. Addidit. Et nõ fuit mltitudo in cõ-
mutatiõibus eoꝝ. Homies q̃ cõmutãt tra
dite rei paria ↄseq̃ũt. Hic aũt deo nulla
mltitudo p̃cij in tante rei cõpensatõe ꝓue
nit: quãdo christiani sũt traditi: dũ psecu-
tores eoꝝ dño nõ ꝓbent accepti. Quomo-
do eñ vero deo poterãt eẽ grati: ꝓphanis
supstitõnib⁹ inuoluti? Posuisti nos
ꝑin opprobriũ vicinis nostris: ꝑde Al. nõ hʒ
risum ⁊ ↄtemptũ his qui in circũ Al. subsãna-
tu nr̃o sunt. Enumerãt q̃sta fuerãt affli- tionẽ et derisũ
ctiõe pculsi: vt int erũnas multiplices de-
uotionis q̃litas augeretur. Grauis eñ ẽ af
flictio quã patimur a vicinis: qr nõ trãsito
rie dicit: qð a circũstantib⁹ iugiter imputa
tur. Nam qð dicit: Posuisti nos: oñdit im
mobilẽ passionẽ. Ibi eñ diuturnus q̃s eẽ
credit: vbi ⁊ positus approbat. Opprobriũ ET
cõtra ꝓbũ positũ ẽ. Nã sicut oĩa ꝓba de
cora sunt: sic indecẽtia cũcta mõstrant op-
probria. Sed istud opprobriũ nõ erat ante
ↄspectũ dñi: ß ante oculos vicinorũ: q̃ illa
nouerãt iudicare: q̃ deprauat⁹ sensus doce
bat adulere. Deris⁹ ꝟo vox ẽ ↄfusa leticie D̄
ĩsultationẽ suã ĩmoderata hilaritate denũ
ciãs. Cõtempt⁹ significat abiectissimã vili
tatẽ: quã martyres dñi traditi diuẽsis passi
onibus sustinebant. Qui ĩ circũitu nostro
sunt: scilicet infideles ⁊ perfidos exponit:
qui quaq̃uersum semper ambulãt: nec no-
biscum recto dogmate gradiunt. Po
suisti nos ĩ silitudinẽ gẽtib⁹: cõmo
tionẽ capitis ĩꝑplebib⁹. Respice p fi- Al. populis
gurã Anaphorã: q̃ latie reuelatõ dr: ꝟbuz
ipm iteratũ: id est: posuisti: qð ĩ capite ãte-
rioris ꝟsus iã dictũ ẽ: vt freq̃ns repetitio vi
passiõis exaggeret. Martyres eñ ĩ silitudi
nẽ xp̃i: gẽtib⁹ ↄstat appositos: qñ eos ↄpari
b⁹ penis ⁊ cruciatib⁹ affecerũt. Cõmotio ꝟo
capitis ĩimicoꝝ: ⁊ martyrib⁹ ↄtigit: q̃ facta ẽ
in passiõe dñi saluatoris: sicut legitur: Lo Ps. xxj
cuti sũt labijs ⁊ mouerũt caput. Tota
die verecundia mea contra me est:

Al' faciei mee coopuit ⁊ ꝯfusio †vultꝰ mei operuit me. So
let ꝟecūdia ad momētū venire: ⁊ breui tp̄e
sedata discedē. Ista ꝟo ꝯtīuissima fuit q̄ iu-
giter pmanebat. Erat em̄ an̄ oc̄los ip̄i scti
imoderata ꝟecūdia: vehemēsq; ꝯfusio: qn̄
illos sibi iugit' insultare cernebat: q̄s ipsos
eē cognouerat. Et intuere: descriptio ꝟecun-
diæ q̄ȝ decora ꝯsequitur. Nā quodam pallio
ꝯfusiōis vultū suū dic̄ esse coopertū: dū nu-
be sanguīea facies eiꝰ inflāmata rutilauit.
Sȝ cū dic̄: Opuit me: nō solū pmutatione
vultꝰ: s; etiā totiꝰ corpis indicauit horrorē.

A voce exprobrātꝭ ⁊ obloquen-
tis: a facie inimici ⁊ p̄seq̄ntis. Usq;
ad istū ꝟsum: ꝯfusiōis illiꝰ descriptō p̄seue
rat: nūc d' vn̄ venit ille roseus amictꝰ: qui
Ꝑ nudā faciē colorꝭ sui tegmīe vestiebat. Ex
ꝓbrare: ē in faciē maledicere: q̄si indecora
crimia iaculari. Obloq̄ ē absenti detrahe-
re: ⁊ doloso aliquē s'mōe mordere. A facie
inimici: id est: dū ꝓximū videt q̄ eū capita
liter odit. Et ne putares adūsariū leuē: ad
didit: ⁊ p̄seq̄ntis: qđ odiū ꝓbat' acerrimū:
q; nō solū corpꝰ extinguē: s; ip̄as aīas cupi
ant sua ꝑuitate trucidare. Hec omia
T. l. nec obliti venerūt sup nos †⁊ obliti nō sumꝰ
te: ⁊ iniq̄ nō egimus in testamento
tuo. Uenerūt filij chore ad ꝓfessiōis suę
gl'iosissimā firmitatē: vt ostēdant nob ꝯtīuis
mala nō nos debere a xp̄i gr̄a segregare: si
Ro. 8. cut dic̄ apl's: Quis nos sepabit a caritate
xp̄i? Tribulatō: an angustia: an fames: an
nuditas? ⁊c. Dicēdo eī: Hec oīa: ad vnū col
ligūt q̄ tractu supiore dixerāt: vt si dispsa le
uiꝰ acciperent': i vnū cumulū ꝯgregata gran
descerēt. Qđ argumētū d' a tormētꝭ: qn̄ p
Top. tot mala neq̄q̄ȝ fideliū animꝰ potuit imuta
ri. Uenerūt sup nos: q̄i fera terribil': q̄si flu
uiꝰ turbulēt'. Et q; solet ꝯtīuis tribulatio d'
animis abijcē qđ an̄ q̄s visus est credidis-
se: adijciūt nō se oblitos fuisse dn̄m int' tā
m'ltiplices erūnas: dū magꝭ iniq̄ꝝ p̄secutō
ne cōmoti: a dn̄o iugit' auxiliū postularēt.
Seq̄t'. Et iniq̄ nō egimꝰ in testamēto tuo:
hoc ē qđ dixerāt: ⁊ obliti nō sumꝰ te. Naȝ q̄
illū mēte retinēt: eiꝰ testamētū nesciūt ob-
PP liuisci. Sed cū latē locutōis sit: vt dicamꝰ
obliti nō sumꝰ tui: hoc ꝓpriū diuię scptu-
rę ē qđ ait: obliti nō sumꝰ te. Et nō re-
cessit retro cor nr̄m: ⁊ declinasti se-
mitas nr̄as a via tua. Retro redit cor
eoꝝ q̄ de dn̄i bōitate despant: ⁊ putāt illū
rogatū nō succurrē q̄ etiā nō petētibꝰ cog-
scat' subuenire. Qđ isti mīme fecerāt: q̄ spem i
dn̄o hēc ꝓbati sūt. Semitas ꝟo d' in malo
posuit: dū ait: nr̄as: q̄si vmbrosos ⁊ volu-
ptuosos calles q̄s fragilis terit hūanitas.
Ip̄os em̄ cōmeamꝰ: q̄n a dn̄i iussiōe tradu
cimur. Uia ꝟo a violētia nūcupat': q̄ meri
to xp̄i d': qm̄ ⁊ ab eiꝰ fidelibꝰ: sicut ab ipso
factū est: i erūnis ⁊ tribulatōibꝰ ambulat'.
Quapropt' aptissime dicūt' hūanę semitę
a via sup̄na diuisę: q̄n ille dicūt ad detesta
bilē mortē: hęc ꝯfert sine dubio deside ra-
bilē sospitatē. Unde filij chore: reuera filij
erāt sctissimę crucis: cum talia sentiebant.
Qm̄ hūiliasti nos i loco afflictō-
nis: ⁊ †opuit nos vmbra mortꝭ. Red
dūt cām q̄re viā ⁊ semitas asseruerāt fuisse
diuisas: ꝓpt'ea q; se i loco afflictōis: id est:
i isto mūdo hūiliatos eē testāt': q̄ ē fidelibꝰ
locꝰ afflictōis: vnde cōpūctio nascit': ⁊ pę-
nitudo succedit. Seq̄tur. Et operuit nos
vmbra mortꝭ. Uitę istiꝰ trāsitū dicūt: q̄ sā-
ctis ⁊ pctōribus ꝓbat' eē cōis. Ceteꝝ vera
mors illa est: q̄ ip̄i ęt'na dānatiōe puniūt'.
Si obliti sumꝰ nomē dei nr̄i: ⁊ si
expādimꝰ manꝰ nr̄as ad deū alie-
nū. Ip̄e ē itellectꝰ quē titulꝰ dixit absolute
fideliū: vt deum nesciāt alienū: nec obliui-
scāt' eū: cuiꝰ noī crucꝭ ip̄ressiōe dicati sunt.
Nā qđ addūt. Et si expandimꝰ manꝰ nr̄as
ad deū alienū: orātē describūt: q̄ tēsis ma-
nibꝰ crucē ip̄sā quā frōte recipit: corpis sui
forma restituit. Hoc em̄ fidelissimi: s; alt'ō
s; suo dn̄o vtiq; faciebāt: vt p̄seuerantia il-
los fideles assereret: q̄ mutati tot adūsitati
bus nō fuissent. Nōne deus req̄ret
ista: ip̄e eī nouit abscōdita cordiꝭ.
Nonne: cum pondere ꝓnūciandū est: qm̄
grauissimū est apud dn̄m: si in eius religiō
ne peccet'. Req̄rere aūt solemꝰ: quādo illa
desideramꝰ agnoscere: quę nostrā nouimꝰ
cōscientiā nō tenere. Deus aūt sciens req̄-
rit: non vt ip̄e aliquid nouū discat: sed vt
nos faciat q̄ sūt obliuiōe sepulta cognoscere.
Sic ⁊ abrae dictuȝ est. Nunc cognoui qm̄ Gē.
times deum tuū: q̄si ille aliquid ex tempe
didicerit: qui ante secula cuncta p̄esciuit.
Seq̄t'. Ista: id est: q̄ supius dixerat: si obli

ti sum⁹ nomē dei nr̄i: τ si expādim⁹ manus nr̄as ad deū alienū. Et qm̄ agebat de religionis affectu: q̄ nō solū deuotōe corpis: ꝫ magis gerit̄ cordis arcano: ad diuitatis noticiā: vbi ois festiat itegritas cucurrerūt: dicētes: Ipse em̄ nouit occulta cordis. Qm̄ ꝑpt te mortificamur tota die: estimati sum⁹† vt oues occisiōis. Al' sicut Exponūt illa btissimi q̄ occulta dixerāt: q: nō moriebant ꝓ aliq̄ facinore ꝑpetrato: ꝫ amore diuīo: vt credulitas trinitatis salubrima gētib⁹ augeret. Morte vo affici ē: per lōgas passiōes pn̄tis vite exitū repire. Qd̄ pfecti faciūt xp̄iani q̄ districtis obseruatōib⁹ affligūt. Nā vt h̄ magis deberes adūtere: addidit: Tota die: qd̄ nō mometaneā mortē: ꝫ p vniūsum vite tps ꝓtractū nob fideliū declararet exitū. Intēde qd̄ seqt̄. Estiati sum⁹ vt oues occisiōis. Quis q: nō hz arma ꝯsultatōis: raptorib⁹ suis ꝓbat eē tēnibil. Nō em̄: aut cornu valet: aut dēte cōtēdit: aut fuga p̄sumit: ꝫ māib⁹ latronis patient acq̄escat: dū nlla se reluctatōe defēdit. Sic famuli xp̄i: velut oues estiati sūt mori: qm̄ sine ꝯtētōe aliq̄ videbāt occidi. Exurge q̄re obdormis dn̄e: exurge τ ne repellas† nos ī finē. Al' nō hz Enūerata mltitudie passionū: venerūt filij chore ad tertiā ptem: vbi tāto desiderio auxiliū q̄runt: vt etiam dn̄m obdormisse cōmemorāt. Que figura Sche Catachresis ē: quā recte dicim⁹ abusionē: q̄ reb⁹ nomē ꝯmodat alienū. Nō .n. deo cōuenit exurgē q̄ nūq̄ noscat posse dormire. Sz illū hūano vsu dormire dicim⁹: qñ expectatio nr̄a diuīa dispēsatiōe differt. Nā si potētiā maiestatis ei⁹ inq̄ras: hēs euidentissimū dictū: Ecce nō dormit neq̄ dormitat q̄ custodit isrl̄. Ps. 120 Repetit: Exurge: vt qb⁹ videat picla crescere: nō dissimulet subuenire. Seqt̄. Et ne repellas nos ī finē: vt si adhuc h̄ estias differēdū: ne repellas ī finē: vbi ꝯsistit mūeris tui vniūsa pfectio: vbi sunt p̄mia btōꝝ: vbi martyrib⁹ corone ꝑparantur.

Quare faciē tuā auertis: obliuisceris† inopiā nr̄am τ tribulationē nr̄am? Al' inopie nr̄e tribulatiōis Mal' p̄sentib⁹ inguati: more btōrū ī flebili supplicatōe ꝯsistūt dicētes: Quare nos tādiu estias differēdos: vt respicere nō credaris cū subuenire distuleris? Seqt̄. Obliuisceris iopiā nr̄am: h̄ ē cui ꝯsueueras subuenire: quā sic ī alijs amas vt te iopez dicas. Uicisti em̄ ditissim⁹: vt nr̄e idigētie subuenires. Addidit: Tribulationē nr̄az: c⁹ demēs sp inspector ē: sic ī q̄nq̄gesimo ps. dicturus ē. Cor ꝯtritū τ hūiliatū de⁹ nō spernit. Ps. 50 Tales em̄ cāe apd̄ illū pui iudicē plimū valēt: q̄ hūanis cognitorib⁹ ꝓbāt esse tēnibiles.

Qm̄ hūiliata ē ī puluere aīa nr̄a: †adhesit ī terra vēter nr̄. Al' cōglutinatus est Post morā exauditōis: pie mētes nō ad despatōis audaciā: ꝫ ad ꝯtinue orōis salutaria se vota vterūt. Hic em̄ satisfactio assidue depcatiōis exponit. Curuāt ei ī puluerē: q̄ cinere sup̄ se sparso aīas suas pctōꝝ recordatiōe discruciāt. Seqt̄. Adhesit ī terra vēter nr̄. Quod vtiq̄ facē solēt: q̄ lōga orōne ꝓstrati: tota corpis effusiōe tēdūt. Adherere em̄ trē: significat ī orōnib⁹ diuti⁹ imorari: p q̄s efficacit pctā vincūt. Magna em̄ ꝯ diabolū arma sūt ī suis virib⁹ fiduciā nō hr̄e: ꝫ deū rogare q̄ adūsariū possit opp̄mere. Exurge dn̄e adiuua nos: τ† libera nos ꝓpter nomē tuū. Al' redime Magnaꝝ afflictionū suauissim⁹ finis adhibet: vt petāt se resurrectiōis dn̄ice glīa libari: vbi oīm xp̄ianoꝝ spes ꝓbat agsci. Exurge aūt: nō ad dormitionē: ꝫ ad resurrectiōez ē poti⁹ applicādū. Sup̄ em̄ vbi eū q̄si excitare voluerūt: dictū ē: q̄re obdormis: h̄ aūt solūmō: exurge ponūt: vt illā resurrectiōem intelligē deberem⁹: ī q̄ destructa cognoscit hūana captiuitas. Illo em̄ resurgēte adiuti: illo ad celos ascēdēte libati sum⁹. Uere h̄ oīa nob ꝯtulit: nō ꝓpter meritū nostrum: sed ꝓpter nomen suum. Ideo em̄ saluator dr̄: q: p grām pietatis sue saluat īfirmos. Cōclusio psal.

Ecce nob filioꝝ chore salutaria dicta fulserūt: ecce nobis ecclīasticus ordo dn̄o reuelāte lāpauit. Pres em̄ nr̄os ab inimicis suis p miracla visuabilr libatos eē cognouim⁹: nūc aūt fideles p passiōes corpoꝝ: τ tristicias aīaꝝ: ad etnā requiez ꝑuēire didicim⁹ vt tpe suo vtrūq̄ factuz hūano generi cognosceret eē ꝓficuū. Nec deberet aliq̄s q̄ri cuz se mūdanis erūnis cognoscēt inquari. Libtate q̄ inocētie ꝯsurgūt τ martyꝝ voces vbi dormire τ obliuisci dr̄ de⁹. Qd̄ dictū n̄ icrepatiue debz suscipi: ꝫ affectuosa voluptate ꝑpromi. Que etiā ī libro iob: freq̄ntissime repit̄: vt nisi ea prudēti idagatōe ꝯspexe-

ris: nõ supplicatões itelliges: s̄ ꝗrelas. Ue
rũ ista moderata ꝑsũptõ iustoꝝ: sinceri cor
dis videt̃ depromẽ puritatẽ: vt simplicitas
animi: põdꝰ illatę videat̃ exponere passio
PP nis. Sic in scripturis diuīs: ꝗtiens tale di
ctũ aliqd inuenimꝰ: ⁊ demẽtia dñantꝭ ostẽ
dit̃: ⁊ supplicãtis puritas indicatur.

Explicit expositio in ps̃. XLIII.

Incipit expositio in ps̃. XLIIII.

In finẽ: ꝓ his ꝗ cõmutabũt filijs chore ad itellectũ cãticũ ꝓ dilecto.

Ideamꝰ qd h̃ v̄ba nob̃ singillatim
v discussa parturiãt: qꝛ titulꝰ psalmi
multoꝝ hoĩm ꝯgregatiõe ꝓlixꝰ ẽ.
In finẽ: sepe dictũ ẽ ꝑfectionẽ significare:
h̃ ẽ: dñm saluatorẽ. Pro his ꝗ cõmutabũt
filijs chore: h̃ declarat: qꝛ filij cruc̃ꝭ in eccl̃ia
ꝑmanẽtes: de tristicia mũdi huiꝰ trãsibũt
ad gaudiũ sempiternũ. Ad intellectũ cãti
cũ: textũ psalmi significat: ꝗ trahẽdꝰ ẽ ad i
telligẽtiã supnam: in ꝗ futuraꝝ rerũ sacra
spũalia ꝯtinẽt̃. Pro dilecto filio: vult intel
ligi dñm xp̃m: de ꝗ pr̃is vox insonuit. Hic
Math. 3 est filꝰ meꝰ dilectꝰ in ꝗ mihi b̃n cõplacui.
Istiꝰ nũc spũales nuptię referunt̃: istiꝰ vo
ta epithalamij laude celebrãt̃: cuius v̄tus
vltra oẽs v̄tutes est: pulchritudo sup̃ oẽs
decores: potẽtia inenarrabilꝭ: pietas singu
larꝭ. O btã spõsa: ꝗ cãtę maiestati ꝓbaris
eẽ ꝯiũcta: nõ societate carnali: s̄ iuiolabili
ꝯiũctiõe caritatis: qñ illi copulata esse cog
scens: ꝗ te suo spendidissimo lumie radia
uit. Quapropt̃ diuinitati deuotissime sup
plicemꝰ: vt corde mũdissimo ad ispectiuũ
limẽ erecti: sanctę spõsę nuptias spiritua
liter audiamus. Diuisio psalmi.

Celestibꝰ epulꝭ ꝓpħa saginatꝰ: ⁊ fu
c turę gratulatõis ꝗlitate cõpletus:
ꝑconia dñi se eructuatuꝝ ꝓmittit:
vt vñ ipe fuerat cęlesti largitate saciat̃ꝰ: in
de ⁊ fidelꝭ ꝓp̃ls abundãtissime pasceret̃: epi
thalamiũ quoddã supnũ vt dictũ ẽ nupti
ali exultatiõe ꝯcelebrãs. Epithalamiũ v̄o
RP̃ interp̃tat̃: laus thalami: ꝗ spõso cęlesti cõ
suetudie hũanitatꝭ offert̃. Prima ps eiꝰ ꝗt
tuor modis spõsi ꝯtinet laudes: id est: dñi
saluatorꝭ. Scd̃a: sili nũero ꝗttuor ptibus
mysticꝭ v̄tutibꝰ spõsa ꝑdicat̃ eccl̃ia: scꝫ ꝗ in
sctõꝝ hoim adunatõe ꝯsistit. Hoc ꝙ sapiẽ
tissimꝰ salomõ: i libro ꝗ appellat̃ cãticũ cãti
coꝝ: notissima lectiõe descp̃sit. Uñ ⁊ nos i
ꝑñti psalmo ꝓut locꝰ expetit: libri ipiꝰ exẽ
pla iũgemꝰ: vt licet ꝑdicatores diuisi sint
tp̃ibꝰ: ꝯcordia tñ ꝓphetię vnũ locuti eẽ vi

Ructua Expositio. (deant̃
c uit cor meũ v̄bũ bonum: di Aug.
co ego opa mea regi. Lin
gua mea calamꝰ scribe: velocit̃ scri
bẽtis. Cũ intelligẽtiã suã ꝓpħa cogñsceret
diuini mũerꝭ claritate ꝑfusaꝫ: magnitudis
ipius ꝗtulatiõe cõpulsus: qd̃ dicturꝰ erat
añ laudauit: nõ elatiõis studio: s̄ morꝰ v̄i
tatꝭ instinctu. Eructuauit dicimꝰ: qñ sacie
tas mltaciboꝝ: digestões salubrimas eua
porat. Sꝫ ꝙ magnis spũalibꝰ epulꝭ fuerat
vir iste cõpletꝰ: vt tã bõi odorꝭ eructuasset
arcanũ. Cor meũ: sinũ mẽtꝭ intellige. Uer
bũ bonũ: filiũ dei dic̃: de ꝗ iohes euãgeli
sta ait: In ꝑncipio erat v̄bũ: ⁊ v̄bum erat Joh.
apd̃ deũ: ⁊ deꝰ erat v̄bũ. Ipa etiã de se v̄i
tas dic̃. Neõ bonꝰ nisi solꝰ deꝰ. Opa v̄o: id Mar.
est: opusculũ ꝓpħę fuit psalmi huiꝰ deco
rã ꝯtẽplatiõem misterio suę vocꝭ offerre: ⁊
ꝑ organũ linguę ꝗbusdã calamis diuia v̄
ba resonare. Hãc enĩ ꝑdicatõem rei dicere
gestiebat: quaꝫ de eiꝰ admirabili claritate
cõcepat. Sꝫ ne ꝗs putaret aliqd eũ ex pro
pria volũtate dictuꝝ: linguã suã scribe ca
lamo cõpauit: ꝗ sic dictura ẽ fidelr̃ spũscti
v̄ba: queãdmodũ sensus nr̃i vota calamꝰ
describit i charta. Addidit: Uelocit̃ scribẽ
tis. Quẽ nos magꝭ notariũ debemꝰ accipe
re: ꝗ velocit̃ v̄ba suscipit: ⁊ citiꝰ audita trã
scribit. Cõsiderãdũ v̄o: qm̃ h̃ ꝓphetię v̄tꝰ
oñdit̃: ꝗ nõ s̄b cruciatu hũano cogitat: s̄ si
ne alr̃q labore diuitatꝭ iussa diuulgat. Au
diamꝰ nũc ꝓpħam epithalamij sine adu
latiõe dictuꝝ laudẽ: ꝗ nihil nisi exaggerat
v̄itatẽ: ꝗ salua itegritate blãditur: ⁊ ꝙuis
magna dicat: nõ tñ oia sufficient̃ enũerat.

Speciosus forma p̃ filijs hoim diffusa ẽ gr̃a in labijs tuis: ꝓptea b̃ndixit te deꝰ in eternũ.

Finito pro
emio ⁊ cõpetẽter ꝓp̃lis ad audiendi studiũ
ꝯparatꝭ: factũ est de incarnatiõe dñi laudis
initiũ: vt ꝑ quã meruimꝰ diuitatis arcana
cogñscẽ: ꝑ ipam deberemꝰ ⁊ ꝑconia tãtę ma
iestatꝭ audire. Quę spẽs laudis apd̃ orato
res: a forma d̃r. Sꝫ cũ i esaia legit̃: Uidimꝰ
eũ ⁊ ñ hẽbat spẽm neqꝫ decorẽ: Sꝫ species

vultus ei⁹ sine honore abiecta ꝓ omnibus
hominib⁹: Quẽ ri potest: cur hic sup genus
humanũ speciosissimus describaꝛ: Nõ q̃a
forma eius decoꝛ lactei coloris eluxit: aut
flauo crine lãpauit: aut insigni statura pre-
minuit: sed veraciter humano genere pul-
chrioꝛ fuit: qꝛ peccata nõ habuit. Illud eñi
recte speciosum dicitꝛ: quod gratia mũdissi
mę puritatis ornatur. Cuius pater augu-
stinus speciẽ corporis ei⁹ dicat fuisse lauda
bilẽ. Sȝ exemplũ esaię supra positũ ad pas
siõis eius retulit tẽpus: quãdo ⁊ colaphis
cęsus: ⁊ spinis coronat⁹: ⁊ sputis legitꝛ esse
cõplutus. Ecclesia vero quę dñi saluatoris
portat imaginẽ: sic legitꝛ in canticis cantico-
Cant. 1 rũ. Fusca suȝ ⁊ decora: id est: fusca corpore
carnali: formosa cęlestib⁹ meritis. Et qua-
re speciosum dixerit: ꝓbat: quia loquente
christo: p gratiã deo recõciliatus est mun-
dus. Quid ergo potuit in hũano genere es
se simile: q̃ȝ ipsum incarnatuȝ cõspicere: per
quẽ redẽptiõis donũ totus orbis accepit?
Nam sic de ipõ: ⁊ ꝓdictus liber salomonis
Ibid. 4 enũciat: Labia tua ⁊ loquela tua speciosa.
Sequitꝛ. Propterea bñdixit te de⁹ in ęter-
nũ. Propterea dicit: ꝓpter ꝓdicationes ex
imias: ⁊ pietatẽ oĩmodis singularẽ: qꝛ nul
li quicq̃ȝ ꝓ meritis cõtulit: ſȝ omnia sua po
tius bonitate cõcessit. Benedict⁹ est eñi in
ęternũ: cui⁹ regni nõ erit finis. Bene autẽ
dictũ est a forma serui: Benedixit te deus:
q̃ ⁊ passionẽ ꝑtulit ⁊ ad regna cęloꝝ ꝑuenit
Al. sup Al. nũ **Accingere gladio tuo: ᵀcirca fe-
mur ᵀpotentissime. Specie tua ⁊
pulchritudine tua.** Secũdus itromit-
titur modus laudis dñi saluatoris: qui di-
citur a potestate. Ad nescio quod eñi gau-
diũ ꝓpheta subuect⁹: ꝓcatur dominũ vt ex
pectatus gentib⁹ tãdẽ saluberrim⁹ appare-
Sche ret. Dicit eñi: Accingere gladio tuo. Me-
taphora a bellatore ꝯcepta: qꝛ dimicatur⁹
gladio cingitur vt ꝓsternat inimicũ. Sed
hic gladiũ: sermonẽ ꝓdicationis debemus
accipere: de quo ipe in euãgelio testaꝛ. Nõ
Euã. 10 veni pacem mittere in terrã sed gladiũ. Et
Eph. 6 apostol⁹ dicit: Et gladiũ spiritus: quod est
verbũ dei. Gladius aũt dicitꝛ sermo dei: qꝛ
corpulẽta vitijs corda hominũ ictu suę vir
tutis irrũpit. Nec potest imbecillitas hũa-
na resistere: vbi illa fortitudinis gloria dig

naꝛ intrare. Femur vero: incarnationẽ sig
nificat dñi saluatoris: sicut in genesi legitꝛ:
Nõ deficiet ꝓnceps ex iuda: nec dux de fe- Gen. 49
morib⁹ eius. Ipso etiã mysterio: et abraaȝ Ibidẽ. 24
fecit iurare famulũ suuȝ: quãdo ei tacto fe-
more ꝓcepit: ne acciperet filio suo isaac vx-
orẽ de filiabus chananeoꝝ. Bene aũt sub-
iunxit: Potẽtissime: vt reuerẽdã iã icarna-
tionẽ crederes: quã potẽtia diuinitatis as-
sumpsit. Simuliter ⁊ sapiẽtissimus ille dix-
it: Gladius ei⁹ in femore ipsius. Addidit: Cant. 3
Specie tua ⁊ pulchritudine tua. Hic vtrãq̃ȝ
naturã positã euidẽter agnoscim⁹: vt speci
es ꝑtineat ad humanitatẽ: pulchritudo ad
deitatẽ. Illa eñi species bene dicitꝛ: in qua
mũdo salutaris apparuit: ista pulchritudo
aptissime ꝓnunciatꝛ vnde oĩa pulchra ve-
niunt quęcũq̃ȝ decora sunt. **Intẽde ᵀ⁊ ꝓ** Al. nõ hꝫ
**spere ꝓcede ⁊ regna. Propter ve-
ritatẽ ⁊ mansuetudinẽ ⁊ iusticia: et
deducet te mirabilitꝛ dextera tua.**
Adhuc actus sacratissime incarnatiõis ex-
ponitꝛ: ⁊ singulis quibusq̃ȝ verbis miracu-
li ipsi⁹ potẽtia ꝓdicatur. Intende dictũ ẽ:
vt hominẽ pereuntẽ de cęlo miserat⁹ aspi-
ceret: sicut in tertiodecimo psalmo dictum
est: Dñs d̃ cęlo ꝓspexit sup filios hominũ. Ps. 13
Prospere: qm̃ erat hũano generi liberatio
nis beneficia ꝓstatur⁹. Procede: velut spõ
sus de vtero virginali: sicut scriptũ est: Et Ps. 18
ipse tanq̃ȝ spõsus ꝓcedẽs de thalamo suo.
Regna: hoc est: in hominũ credulitate po-
tentiã tuę maiestatis ostende. Ceterũ fili⁹
⁊ ante mundi cõstitutionẽ cũ patre ⁊ spiri-
tusancto sine dubitatione regnauit. Prop
ter veritateȝ: illud designat: vt veritas de
terra oriretꝛ: quę falsitatẽ nostrã sua illumi-
natione mũdaret. Mansuetudo vero mõ-
strata est: quãdo in crucis affixione ꝓ ꝑse-
quẽtibus exorauit. Iusticia vero ad illud
respicit: qꝛ ꝓcepta salutaria pius doctor in
fudit. Deducet te: id est: p cursũ toti⁹ vitę
ioffensa ꝑsũsatõe custodit. Mirabiliter: q̃a
cõtra mundi inopinabilẽ cõsuetudinẽ: ter-
tio die resurrectur⁹ erat a mortuis: qđ mi-
raculũ partes toti⁹ orbis impleuit. Dexte-
ra tua: potentiã verbi significat: qua vni-
uersa opaꝛ quę vult in cęlo ⁊ in terra. Au-
diãt hoc verbũ detractores impij: Tua de-
xtera dicit: h̃ est: ꝓprię volũtatis instinct⁹.

Nã si oĩa sua ptãte facit:sicut eũ facere ma
nifestũ est: quẽadmodũ põt habere maio-
rẽ:Sz ꝯ hũc morbũ: illa potio debet insa-
Job.17 nis mentib⁹ adhiberi: Oĩa pr̃is mea sunt:
τ oĩa mea pr̃is sũt. Oĩa eñ patris nõ habe
ret:nisi esset eq̃lis eiusdẽq₃ nature. **Sa**
Al'.nõ hʒ Al'.corda **gitte tue acute potentissime:popli**
sub te cadent in corde inimicoꝝ re
gis. Sagitte acute: sunt verba dñi salua-
toris:hoĩm corda salutariter infigẽtia:que
ideo vulnerãt vt sanent:ideo ꝑcutiũt vt li-
berẽt:ideo ꝓsternũt vt erigant. Sed vide-
amus hoc telũ:verbo dei qua similitudine cõ
D pareť. Sagitta: ẽ lignũ ferro armatũ: cui⁹
ꝑma pinnata sunt. Sic verbũ dei ex ligno
crucis egrediens:τ fortitudinez penetrãdi
habet:τ velocitatẽ q̃ voluerit perueniẽdi.
Supra:gladiũ posuit:qꝺ proxime vulne-
rat:hic sagittas:q̃ lõge diriguntur:scʒ vt in-
cõprehẽsibilis potẽtia hac similitudine mon-
straret. Acute:ptinẽt ad trãsformatõis ce-
leritatẽ:qꝛ nulla illis materia q̃uis durissi
ma ꝓbaŕ obsistere:qñ eis insitũ est effectũ
sue volũtatis iplere. Populi sub te cadẽt:
cõuersationes significat hoĩm: qñ creden-
tes in hũilitatẽ feliciter cadũt:qui pri⁹ vi-
tio ꝑsũptiõis erecti sũt. Sicut paulo aplo
cõtigit:qui votis dñi sagitta penetrat⁹ in
faciẽ psecutor quidẽ corruit:ꝫ eũ continuo
oplm dñi dextera subleuauit. In corde. Ex-
ponit quod supius ait:cadẽt: nõ pedibus
quib⁹ corpa sustinenť:sed corde quo aĩe ꝑ-
fidia subleuaŕ. Ibi eñ qui penitens cadit
resurgit:τ de sua iniq̃tate deiect⁹ ad saluta
ria dñi mãdata trãsferť. Inimicorũ regis.
Inimicos xp̃i dicit:q̃ a lege supna ꝯtraria
volũtate dissentiũt. Hoc ẽ qꝺ titulus psal-
mi hui⁹ ꝑcinuit dicens. Pro his qui cõmu-
tabunť filijs chore. **Sedes tua de⁹**
Al'.directi onis **in seculũ seculi:virga recta est vir-**
ga regni tui. Uenit ad laudationis terti
Cop um modũ:q̃ recte dr̃ causa iudicij. Hic enĩz
sedes dei:ad iudiciũ ptinet futurũ: in quo
oĩa veraciter etern⁹ moderator examinat
atq₃ diiudicat. In seculũ secli: qm̃ quicq̃d
cõstituerit:nulla poterit tpis successiõe dis
solui. Uirgã vero:regulã diuine significat
equitatis:que veraciter recta dicitur:qꝛ nul-
la prauitate curuaŕ. Uirga ista iustos re-
git:impios ꝑcutit:cõtinet veraciter suppli-
cãtes. Sed hec virga:nõ de cespite arboris
egrediť:sed ab ipius deitatis virtute ꝓce-
dit. Fortitudo inuicta:eq̃tas rectissima: in-
flexibilis disciplina. De qua in alio q̃z psal
mo dicencũ est: Uirgã virtutis tue emit- Ps.109
tet dñs ex syon:dñaberis in medio inimi-
corũ tuoꝝ. Hanc eñ virgaz regij honoris:
insigne sceptꝝ dicebat antiq̃tas:designãs
in ea virtutũ regẽ dñm saluatorẽ. **Dile**
xisti iusticiã τ odisti iniquitatẽ: ꝓp
terea vnxit te deus de⁹ tuus. Ipsa
est virga recta:amare equitatẽ τ odisse ne-
quiciã. Nemo eñ ꝑfecte diligit iusticiã:ni-
si q̃ τ actus pessimos execraŕ: qm̃ diuersis
qualitatib⁹ eodẽ tpe nõ est in vno loc⁹:nec
põt ipo momẽto ibi nigrũ videri: vbi can-
dor insederat. Naz τ ꝑsentia lucis: noctis
absentia est. Sic τ veritatis amor est odiũ
falsitatis. Uñ a quibusdã pulchre defini-
tũ est: Substantia est ꝯtrarioꝝ capax: sed nõ
vno tpe. Sed his reb⁹ q̃ ꝑmia sint reddita P
subter exponit. Propterea vnxit te de⁹ de-
us tuus. Unctus xp̃s: τ regẽ significat τ sa
cerdotẽ: qꝛ dignitates iste sumebanť p sa-
cratissimas vnctiões. Nã τ ipm nomẽ chri ET
sti a scõ chrismate vociteŕ. Sz ab illa par-
te vnct⁹ dicitur:qua dispẽsatione τ nat⁹: τ
mortuus: τ resurrexisse veraciter diciŕ chri-
stus. Ceterũ deitas ei⁹ nullo munere: nul-
lo honore idiguit adiuuari. Repetitio au-
tẽ ista:qua diciŕ:Deus deus: ꝑconiũ mag
ne dilectionis ostẽdit. **Oleo leticie pre**
cõsortibus tuis. Mirrha τ gut-
ta τ casia a vestimentis tuis. Dupli-
ci modo vnctionẽ illã sanctã ꝓuenisse sig-
nificat. Oleũ leticie: est peccati maculã nõ
habere: vnde se cõscientia semp exhilerat:
quãdo nulla recordatiõis asperitate mor-
deť. Pre cõsortib⁹ tuis:pre filijs hoĩm dicit:
q̃s τ ipse in euangelio fratres appellat. Jõ
autẽ dictũ est: Pre cõsortib⁹ tuis:qm̃ hanc
benedictionẽ supra omne humanũ genus
cognoscaŕ accepisse: vt cunctos singulariť
ceteros vngere debuisset. In illo eñ fons
est benedictiõis:a quo ꝓut ipi visũ fuerit:
p vniuersos electos competenter emanat.
Sed hec oĩa carni cõueniũt:cui ꝑpissimũ τ
gloriosissimũ verbũ vnitũ est ꝓ salute cun
ctorũ. Sequiŕ. Mirrha τ gutta τ casia a ve
stimẽtis tuis. Sepe diximus :species terre-

narū rerū: indicia nobis celestiū demōstrare virtutū: q: nō poteramus quicq̄ de illa maiestate cognoscere: nisi nobis de ipa aliquid p mūdanas similitudines appareret. Et ideo posteriora versiculi isti⁹: pma frōte declarem⁹: vt noia que p̄cedunt clarius elucescāt. Sanctū dñi corp⁹: quoddā deitatis fuisse cōgnoscit̄ vestimentū. Nā sicut vestib⁹ cooperiunt̄ mēbra mortaliū: ita et maiestas verbi: infideliū oculis carnis velamine videbat̄ abscondi. Ab hoc ergo vestimēto: id est: incarnatiōis arcano: cgrue venisse dicit̄ mirrha gutta ⁊ casia. Mirrha mortē significat: quā p hominū salute suscepit. Gutta vero: que dicit̄ amoniaca: duricias curat ab aliqua necessitate contractas: que pulchre incarnatiōi dñi cōparat̄: q: duriciā cordis hūani sancta p̄dicatione dissoluit. Casia que a nostris fistula dicit̄: redēptio generis hūani p aquā baptismatis indicat̄: qm̄ hoc herbe genus aquosis locis dicit̄ inueniri. His reb⁹ etiā odor inest suauis: vt merito sancte icarnatōi ⁊ virtus herbarū ⁊ odoris suauitas cōparet̄: sic in canticiscanticoꝝ sponsa dicit: Post odorē vnguētorū tuoꝝ currem⁹. A domib⁹ eburneis: ex quibus te delectauerūt filie regū in honore tuo. In q̄rto modō: a psona sponse laus sumit̄ christi. Dicit em̄ ppheta: vnde veniat sponse gloriosissima pulchritudo: que ad dñi dexterā locata csistit: id est: A domib⁹ eburneis: qd significat ornata palacia: que copioso ebore vestiunt̄. Sz ebur: nō ad solas diuitias intelligam⁹ aptatuz: s qm̄ elephas cui⁹ hec ossa sunt nimie castitatis asserit̄: qui inter quadrupedia ⁊ sensu plurimū valet ⁊ temperāter miscet̄ femine sue ⁊ cōiuge secūda nō vtit̄. Hoc pudici feminis decēter aptatū est: q: ille in domib⁹ eburneis mansisse noscunt̄: que p castitatē xpi dñi p̄cepta secute sunt. Hanc em̄ trāslationē: pbauerūt doctissimi patres: augustin⁹ ⁊ hieronym⁹. Ex quib⁹ te delectauerūt dicit: id est: ad te nō pprio cucurrerūt iudicio: sed tua delectatione pducte sunt. Filie reguz: siue hominū fideliū q̄ regunt corpora sua ⁊ pducūt filias que sacro baptismate generant̄: siue imperātiū: qd frequēter cotingit: vt relicto palatij dñatu fibulis principum

Cant. j.

eligāt diuia seruitia. Ideo em̄ addidit: In honore tuo: vt religiosam mentē tali designaret iudicio. Non em̄ in honore patrū suorum delectate sunt: sed in honore dñi saluatoris. Astitit regina a dextris tuis: in vestitu deaurato† circūamicta varietate. Mirabili thorū relatione describit. Que figura dicitur charactenismos: hec latine: sicut sepe dixim⁹: descriptio vel informatio noiatur. Añ oculos em̄ intelligētie reddit: que aspectu corporeo n̄ vident̄. Prius em̄ sponsi pulchritudo laudata est: Postea virt⁹ eius asserta: Tertio sedes ipius potestasq̄ narrata est. Et quia nuptiale gaudiū agebat̄: odoris suauissimi species sub mysticis interp̄tationibus noscunt̄ adhibite. Quarto dicit̄ ipius q̄ regine: vnde veniat mirabilis pulchritudo: tunc ad diuinā dexterā ornata: p̄ciosis virtutibus collocat̄: vt ois anima fidelis in supernā ctemplationē porrecta: celestia vota conspiciat: sciatq̄ qualē illi in terris debeat exhibere reuerentiā: quā in celo sic intelligit honoratā. Ipa est regina q̄ in cāticiscanticoruz dicit: Osculetur me osculo oris sui. ⁊ cet'a q̄ mysticis enigmatib⁹ ille textus eloquit̄. Et cōsidera: q: sedem superi⁹ laudauit dñi saluatoris: hic autē a dexteri astitisse reginā dicit: q: dextera honorabilis pars est sponsi: quē caput cōstat esse ecclesie. Sequit̄. In vestitu deaurato. Aurū ad caritatis debemus aptare fulgorē: qua virtute circūdata sancta resplendet eccl'ia. Et ne solam ibi intelligeres esse caritatē: In vestitu dixit deaurato: non aureo. Deauratū em̄ dicim⁹: quādo supducta species auri in aliqua materia glutiant̄. Ideo aūt supra virtutes alias gratia caritatis apparuit: quia omnia eius fulgor excellit. Addidit. Circūamicta varietate. Perscutemur: cur ecclesia dei deuestis varietate laudetur: cui totū simplex cōuenit atq̄ vnuz? Sed hic varietatez: aut linguas multiplices significat: (q: omnis gens scd'm suā patriā in ecclesia psallit auctori:) aut virtutū pulcherrimā diuersitatez. Ornat̄ em̄ auro aploꝝ: argento pphetaꝝ: gēmis virginū: cocco martyrū: purpura penitentiuz. Ista est ergo varietas vnitatis: que oculis dñi ex omnib⁹ gentib⁹ pia cōuersatione placi-

† Al. circūdata

Sche

Cant. j.

tura cõtexitur. **Audi filia ꝛ vide et inclina aurẽ tuã: ꝛ obliuiscere populũ tuũ ꝛ domũ patris tui.** Sponsi laude cantata: nunc spõse ꝑconia totidẽ modis: sed longe submissius atqꝫ hũiliter offerunt. Decebat eñ vel secũdo gradu illaudatã nõ relinquere: que tali ac tãta meruit copulatione gaudere. Prim⁹ ergo isti⁹ laudis modus est a specie: sicut inferiore versu declarat. Nunc ad exponẽda verba veniamus. Stanti ergo ad dexteraꝫ dñi vbi beatoꝝ locus est: dicit: Audi: id est: ꝓphetas: qui incarnationẽ dñi veraci ꝓfessione cecinerũt: quaten⁹ audita crederet: ꝛ credita mox videret. Filiã vero merito ꝓpheta vocat ecclesiã: qꝛ eius ꝑdicationib⁹ sanctis genitus est populus christian⁹. Et vide: sb gratulatione dicendũ est: qm̃ sponsus qui tibi ꝓmittebat aduenit: in quo est amor: gloria ꝛ gaudiũ tuum. Sequit. Et inclina aurẽ tuã. Quod oportebat ecclesiã facere: vt honorabiliter ꝓphete verba perciperet. Obliuiscere vero dixit populũ tuũ: id est: desere: ꝛ a tuis animis aliena effice cõuenticula paganoꝝ: siue supstitiones insanissimas iudeoꝝ. Domũ: babyloniã significat: que cõtra ecclesiã christi nequissimis figulis gaudet: ꝛ in hoc mũdo possidẽs cõfuse plebis animũ partẽ sibi vendicat pditoꝝ. Patris tui: diabolũ dicit: qui reuera illam cõfusionis domũ ſm nominis sui interptationẽ noscit possidere. Sed cõsidera: quod hec ecclesia tunc ibi morabat: cũ celesti spõsi gratiã nõ haberet: vnde fusca legit. Tũc autẽ nimia pulchritudinis decore pfusa ẽ: quãdo eã dñs de gentib⁹ est dignat⁹ eligere.

Al. Et cõcu piscet — Al. decorẽ tuũ — Al. qm̃

†**Qm̃ cõcupiuit rex †speciẽ tuã: †qꝛ ipse est dñs deus ꝛ adorabũt eum.** Hic est modus laudis: quẽ superius diximⁱ ab specie. Rex itaqꝫ iste saluator ẽ dñs: qui cõcupiuit ecclesiã ꝑuaricatõis culpa in sorte diaboli cõstitutã: quã speciosaꝫ fecit ipẽ: ñ reperit: sed feda erat. Fetebat: cũ eã tenebat inuasor: pulchra facta est: cũ ad suũ remeauit auctorẽ. De q̃ legit: Que est ista que ascẽdit dealbata? Et cõsidera quod hec spõsa quasi simili laudat initio: sicut supius de spõso dictũ est: Speciosus forma pre filijs hoim. Sed ille i specie sua habere dictus est pulchritudinẽ singularẽ: hec vero ideo pulchra est: qꝛ sibi eam sociauit sponsus. Sic totũ varie distincteqꝫ dicitur: quibus ipis lineis ꝛ sponsa laudat. Sequit. Quia ipse est dñs de⁹ tuus. Non ille quẽ patrẽ dicebas: non qui te fecerit tenebrosam: sed iste est dñs deus tu⁹: qui pristinã submouẽs feditatẽ: pulchritudinẽ tibi cõtulit nuptialẽ. Infert quoqꝫ sentẽtia salutaris. Et adorabũt eũ: id est: omnes populi qui te sua cõgregatione sanctã ecclesiam reddiderũt: ipsi adorabũt nõ te sed dominũ: qꝛ honor tuus in illo est: ꝛ beatitudo tua est ei⁹ gloria sempiterna.

†**Filie tyri in muneribus: vultũ tuũ depcabunt omnes diuites plebis.** Al. E — Venit ad secundũ modũ: in quo supius de spõso dicit: Intende ꝓspere ꝓcede ꝛ regna. Hic aũt dignitas est ecclesie deuotos ipsos domino supplicare: ꝛ sicut ibi potẽtia spõsi describit: ita ꝛ hic gloria sponse de christi honore declarat. Tyrus: ciuitas est nõ longe ab hierosolymis cõstituta: sed filiaꝝ istius vocabulo ciuitatis animas mauult significare fideliũ. Nõ eñ sola tyrus filias ꝓtulit fideles: sed etiã totius mundi adunata diuersitas. Quapropter hoc schema dicit A parte totũ. Sche — Filie itaqꝫ gentiũ in munerib⁹ vultũ deprecant ecclie: qñ elemosynas pia volũtate distribuũt. Ipsa sunt eñ munera: que diuinitati nimiũ ꝓbant accepta. Tunc eñ in vultũ ecclesie: id est: in christiani ipsi faciẽ intendimus: qñ maiestatẽ xp̄i p ijs fletibus exoramus. Oẽs diuites plebis: iungenduꝫ est superiorib⁹: vt sit istud hiperbaton: id ẽ: trãscẽsio: Filie tyri: omnes que sunt diuites plebis in munerib⁹ vultũ tuũ deprecabunt. Sche — Ordo eñ hic verboꝝ ꝑposteratis sermonib⁹ explanatur.

Omnis gloria eius filie †regũ ab intus: in fimbrijs aureis circuamicta varietate. Al. reg — Vides quẽadmodũ in ecclesie ꝑconio pseuerat. Gloria est siquidem ecclie: qñ filie principũ: siue iustoꝝ cõuertũtur ad dñm: ꝛ secreta se cupiunt deuotiõe cordis offerre. Ab intus eñ significat secreta sensuũ: nõ cõcrepantiam labioꝝ: vbi interior homo tacita cogitatiõe reuoluit qđ ad diuina mysteria ptinere cognoscat. Sic eñ ꝛ in canticiscanticorũ de ecclesia dictuꝫ est: Introduxit me rex i cubiculũ suũ. Ista Cant.

locutionē: filię regū abintus: inter ꝓpria legis diuinę cōnumera: quā in cōmune nō inuenis. Sequit. In fimbrijs aureis circūamicta varietate. Fimbrię sunt finitima vestiū: quę in stamine colligatę tāq̄ capillorū segetes dependent: p quas hominū vita significat extrema. Hęc n̄ deaurata vt supra: sed nūc illi esse aurea ꝓfitetur: q: in fine tota pfectio est: vbi caritas nō tāq̄ deaurata cōspicit: sed iam plenissima tanq̄ aurea repitur. Circūamicta vero varietate dicit: ꝓpter varias virtutes fideliū: quas supius cōstat expositas. Quibus diuersitatibus induta: necesse est discolori amictu catholica vestiat ecclesia. Hoc ꝛ vestis illa significauit aaron: quę auro: purpura: bysso: cocco: hyacinthoq̄ cōtexta est. Adducent regi virgines post eā: ꝓxime eius afferent tibi. Sicut tertio spōsus a iudicio p̄dicatus est: ita ꝛ hic tertio loco a mēbris suis sponsa laudat. Et vide q̄ potenter ordinē seruat. Adducent regi virgines post eā: post ecclesiā vtiq̄: q: p̄us fuit vt eius vnitas diceret: ꝛ post enumeratio partium distincta ꝓueniret. Et intuere qd̄ dixit: Adducentur: vt dn̄i gratia declaret: qua nos ad se adducit: qn̄ nos miseratus aspexerit: sicut in euāgelio dictum est:

Joh. 6 Nemo venit ad me: nisi pat attraxerit eū. Sed quę virgines ante ꝯspectū dn̄i adducuntur? Fideles sc3: ꝛ pudica se mēte tractantes. Nā quid ꝓderit cuiquā corpus intactū seruare: si cōtingat eā integritatē fidei nō habere? Sequit. Proximę ei⁹ afferētur tibi. Afferent tibi: deo dicit. Proximę sūt aūt ecclesię: id est: viduę castę: quę gradu inferiore iungunt. Nā cū virginitas habeat cētesimū fructū: istę sexagesima vbertate gloriant. Et vide in ipsis nominibus nō minimā esse distantiā. Virgines dixit adduci: q̄ corporis integritate robustę sūt. Viduas afferri: quę plerūq̄ fractę a diuersis sollicitudinib⁹: corporis imbecillitate

Lafferent fatigant. †In leticia ꝛ exultatione: adducent in templū regis. Vt copiosa munera sanctę ecclesię cōferēda monstraret: dicit eā in lęticia ꝛ exultatione angelorū ministerijs adducendā: ꝛ nō solum ad cōspectū: verūetiā in penetralib⁹ regis: id est: in hierusalē futurā: vbi venisse beatum gaudiū est: ꝛ gloriosa securitas. Merito ergo dictū est: Adducent cū lęticia ꝛ exultatione: q: sexus ille fragilis vicit grauissimas corporū passiones. Pro patribus tuis nati sunt tibi filij: cōstitues eos principes sup omnē terrā. Venit ad quartū modū: in quo supra descriptū est a gradibus eburneis ecclesiā venisse: quę ad dexterā regi ornata cōstiterit. Nunc aūt potenter exponitur quāto incremento hęc sponsa ꝓfecerit: vt ꝓ antiquis patrib⁹: id est: idolorū cultoribus: nati sint illi filij apl̄i: quos p̄ncipes p̄dicationis in toto terrarū orbe trāsmisit. Sed quātū sūt ista disparia: tātū laudat ecclesia. Illi em̄ erant seductores erroris: isti magistri veritatis. Illi seminabāt exitia: isti hortabant ad vitā. O laus dignātis lęticię: quale fuit hostes cōplexos fugere: ꝛ tonātis nuptias inuenire. Qui locus merito dicit laus ꝓple: qm̄ hic posteritas p̄dicat. Memores erunt nōis tui† in omni generatiōne ꝛ† ꝓgenie. Propterea ppl̄i cōfitebunt tibi in eternū: ꝛ in seculum seculi. Memores dic populos xp̄ianos: qui in eius p̄dicationib⁹ p diuersas hominū generationes pijs volūtatib⁹ pseuerant. Mirabilis gloria summūq̄ p̄coniū: inter hominū tam multiplices successiones nūq̄ finē laudis accipere. Sequitur. Propterea populi ꝯfitebunt tibi. Omnis em̄ christian⁹ cū symboli sacramēta reddiderit: in ecclesię facie cōfitetur. Quę cōfessio fit ęterna: q: vera ꝛ pia est. Nā qd̄ addidit: In seculū scl̄i: futura significat: qn̄ oīs aduersitas ꝯquiescet: ꝛ regnat sola iusticia: diaboli ꝯtrarietate deleta. Cōclusio.

Al. dn̄e
Al. generatione

Ecce epithalamiū gloriosum: psalmigraphi exultatione cōpletū est. Ecce sponsi laus sponsęq̄ admirabili varietate celebrata est: spiritualis copula: cōiugiū in virginitatib⁹ pseuerans: amor castus: caritas ęterna: vinculū quod nullo fine dissoluit. Hic ꝓphetar̄ tympana sancta exultatione cōclamant: hic apostolorū organa dulcissima societatē respondent: hic martyrū citharę: nō chordis sed virtutib⁹ canunt: hic sanctor̄ chorus spiritualib⁹ fistulis gratissimū pmulcet auditū: hic talis musica geritur: p quā humana lę-

ticia cuncta vincat. Pasti sum⁹ o bone rex cõuiuio nuptiali delicias celestes haurientes: p̄sta nobis spōse mirabilis: vt q̄ hic spe letati sumus: in futuro pfectissimo gaudio cōpleamur. Hūc etiā psalmū: ⁊ beat⁹ hieronymus ad p̄ncipiā virginē scribēs: mirabili vt assolet nitore tractauit. Quē iō cōmemorandū esse putauim⁹: vt qđ a nobis minus fortasse declaratū est: illi⁹ viri doctissimi explanationib⁹ suppleat.

Explicit expositio in psalmū. XLIIII

Incipit expositio in psalmū. XLV

In finem filijs chore: pro arcanis psalmus.

i In finē: notum est quēadmodū ad dn̄m xp̄m possit referri. Filios aūt chore significari diximus xp̄ianos: ex quoꝝ psona psalm⁹ iste cantat. Pro arcanis vero: aduentū dn̄i significat saluatoris: quē diuinitatis sue mirabili secreto p hominū salute disposuit. Diuisio.

f Filij chore: q̄ fideles debēt intelligi xp̄iani: Primo mēbro psalmi nō se timere pfitent̄ pturbatiōes seculi: qr de⁹ refugiū coꝝ pbat̄ ⁊ virt⁹. Scđo: xp̄m dicūt apparere in medio ecclie sue: q̄ eā in seipo tāq̄ in solidissima petra edificare dignat⁹ est. Tertio: credētiū turba gnālit inuitat̄ ad diuina magnalia ptuēda: dicētes oīpotentē deū: arma neq̄cie pstringere: bella remouere: ⁊ tristiciā fideliū in etna gaudia cōmutare. Expositio.

d Eus noster refugiū ⁊ virt⁹: adiutor in tribulatōib⁹ q̄ inuenerūt nos nimis. In ipso p̄ncipio psalmi: cathegoric⁹ nobis syllogism⁹ arridet. Dic ēm. In tribulatiōib⁹ q̄ inuenerūt nos nimis: de⁹ nr̄ refugiū ⁊ virtus ⁊ adiutor est. In tribulatiōib⁹ nō timebimus cū pturbata fuerit terra. In tribulatōib⁹ igit̄ q̄ inuenerūt nos nimis nō timebim⁹ cū conturbabit̄ terra. Nūc minutati dicta tractemus. Q̄ pulchra breuisq̄ cōplexio: q̄si interrogarent̄: quid ē de⁹ nr̄: r̄ndent: refugiū ⁊ virt⁹ ⁊ adiutor. Hec spēs definitiōis est q̄nta: q̄ grece Cata antilexin: latine aduerbiū: vel ad verbū dicit̄: q̄tiēs vnāquāq̄ rē verbis singulis q̄d sit ondim⁹. Additū est: Noster: ppt̄ falsissimos xp̄ianos: quoꝝ deus nō solet ēē refugiū. Refugiū q̄ fideliū ē; Syl. D

qn̄ eos de aīe piculo liberat. Virt⁹: qn̄ stabiliter mētes eorū ab iniq̄ seculi errore custodit. Sequit̄. Adiutor in tribulationib⁹. Hic misc̄dia supne maiestatis p diuisas diffinitiones exprimit̄: q̄ in tribulatiōibus ⁊ suscipit ⁊ defendit. Tribulatio vero pia deum nobis misericordē facit: reatū soluit: ⁊ tunc specialiter subuenit: cū nos de se cōfidere velle cognoscit: sicut dicit apls. Tristicia eñ que ḋm deū est: penitētiā in salutē stabilē opat̄. Et ne has tribulatiōes leues putares: addidit: Que inuenerūt nos nimis: vt nihil mediocre crederes: qđ nimiū fuisse sentires. Conuenient aūt picula exaggerata sunt: vt eoꝝ destructor potētissim⁹ appareret. Propterea n̄ timebim⁹ dū turbabit̄ terra: ⁊ trasferent̄ mōtes in cor maris. Tēp⁹ illud p̄dicte tribulationis exponit̄: qn̄ aduentu dn̄i saluatoris: cū de nouitate tāti miraculi iudeorū corda turbata sūt: sancti viri timere nō poterant q̄ in eius noīe ac virtute p̄sumebāt. Sequitur. Et trāsferētur mōtes in cor maris. Hoc vtiq̄ factū est: qn̄ mōtes: id est: aplī: relictis incredulis iudeis: in cor maris: hoc est: ad p̄dicandū gentib⁹ transierūt: sic in actib⁹ aploꝝ legit̄: Vobis quidē oportebat loqui verbū dei: sed qr repulistis illud ⁊ indignos vos iudicastis eterne vite: ecce cōuertimur ad gētes. Quo exēplo aduertimus: mōtes illos pio acumie p̄minētes: et fidei soliditate firmissimos: in cor maris: id est: ad fidē oīm nationū fuisse trāslatos. Et inspiciendū qđ aride terre: pfidiā iudeorū: aquis vo salsis: credulitatē gentiū cōparauit: vt illa corda in malū durata cognosceres: hec aūt euāgelico sale cōdita veraciter estimares. Cor eñ nō habet mare: sed hoīes. Sonuerunt ⁊ turbate sunt aque eoꝝ: cōturbati sunt mōtes in fortitudine ei⁹. In supiori sensu pmansit. Adhuc eñ illa pturbatio exponit̄: q̄ facta est de aduentu dn̄i christi. Sonuisse dicit aplos p̄dicationes suas: quasi alicui⁹ fragoris robustissimā vocē: q̄ nō tm̄ auribus: quātū mētib⁹ insonaret. Que tēpore turbatas asserit aq̄s: id est: seculi hui⁹ inumeras gētes: q̄ de tali fuerūt admiratione pterriti. Hec figura dicit̄ Parabole: id est: cōparatio: cū res genere dissimiles q̄li- 2.Cor. Act.ij Sche

tatiua cōparatione sociam⁹. Sed intuēdū
qm̄ hoc p decorē pulcherrime cōparatiōis
dictū est. Tunc em̄ aque plurima ꝯfusione
turbant᷑: qn̄ in marinis visceribꝰ ꝯstructoꝝ
deycit᷑ multitudo: ꝛ grandē sonitū reddūt
cū magno pondere fluēta ꝑcusserint. Hoc
vtiq ꝯtigit: qn̄ aploꝝ grandisona ꝑdica-
tione totꝰ mūdus intremuit: ꝛ ad dn̄i se cre
dulitatem limpidato postea corde reuoca-
uit. Sequit᷑. Cōturbati sunt mōtes in for-
titudine eiꝰ. Hic alios mōtes dicit: hoc est:
sęculi ptātes. Nā ꝛ in bono accipiunt᷑: ꝛ in
malo: ſ; mōtes dei stabiles atq decori sūt:
mōtes vero diaboli mutabiles atq squa-
lidi. Ptātes em̄ mūdanę turbatę sunt: qn̄
ꝯtra religionē dei leges pagani ꝑncipes sa
crilegas inferebāt. **Fluminis impe-
tus letificat ciuitatē dei: sanctifica-
uit tabernaculū suū altissimꝰ.** Supi
us terrores habitos dixit: q̊s de ꝑdicatiōe
noua mūdus accepit: nunc bn̄ficia q̄ colla-
ta sunt ecclesię de aduentu dn̄i saluatoris
edicunt᷑: vt merito diuisionē diapsalmatis
ꝯmutatio sensus acceperit. Intuere q̄ dicū
tur: qua ꝓprietate distincta sint. Ciuitas
dei impetu flumis letificata requieuit. Et
vt istū fluuiū irrigatorē cognosceres aiaꝝ:
nō dicit: satiasse: ſ; lętificasse ciuitatē. Iste
Joh.4 nāq est fluuiꝰ: de q̄ ipa veritas dicit: Qui
credit in me nō sitiet vnq̄: ſ; fiet in eo fons
aquę saliētꝭ i vitā ętnā. Et bn̄ dixit: Impe
tus flumis: q: nihil palustre: nihil morosū
cursus eiꝰ sustinet: cū se potētia diuinitatꝭ
infuderit. Adiectū ē. Sanctificauit taber-
naculū suū altissimꝰ. Tabernaculū altissi-
mi ē: siue ecclia: siue hūani corpis gl̄iosa sus
Joh.j ceptio: qḋ vtrūq ꝯstat eē sctificatū: qn̄ ver
bū caro factū ē: ꝛ habitauit in nob. **De-
Al' mane diluculo us in medio eiꝰ nō cōmouebit᷑: ad-
iuuabit eā deꝰ † vultu suo.** Non sic in
medio eē dicit᷑ deꝰ: q̄si loci alicuiꝰ amplitu-
dine ꝯcludat᷑. Ille em̄ spacio vllo nō cōclu-
dit᷑: qm̄ nō ieq̄bili benignitate: ſ; ęq̄lit᷑ vbi-
q totꝰ est. Iō aūt in medio dr̄: q: fideles sp
intēdit. Quapropt᷑ merito ſm̄ iusticiā suā
in medio ecclię narrat᷑ eē deꝰ: q: vniuersos
volūtate ęq̄bili cōtuet᷑. Nec aspectu q̊s eiꝰ
fraudabit᷑: nisi qui ab eo se reddiderit alie-
nū. Nō cōmouebit᷑: de ecclia dicit: cui sin-
Math.j6 gularis data est illa ꝓmissio. Tu es petrꝰ:

ꝛ sup hanc petrā ędificabo eccliam meā: et
portę inferi nō ꝑualebūt aduersus eā. Cō-
moueri em̄ nō pt̄ ecclia: q̄ in solidissima pe-
tra: hoc ē: dn̄o xp̄o noscit᷑ eē fundata. Seq-
tur. Adiuuabit eā deꝰ vultu suo: id est: ꝑsē-
tia incarnatiōis suę: qn̄ vultꝰ eiꝰ salutaris
illuxit. Adiuuabit em̄ dixit: id est: sęculi ad
uersitate laborātē. **Cōturbatę sūt gē-
tes ꝛ inclinata sūt regna: dedit vo-
cē suā † altissimꝰ ꝛ mota est terra.** Cō Al' nō hꝫ
turbatę sunt vtiq gētes: qn̄ cū essent ido-
lis deuotissime: subito incognitę sibi reli-
gionis regulas audierūt. Multos em̄ mi-
raculoꝝ operatio ꝯuertit: multos voce ꝑ-
dicantiū iudicij terror afflixit. Et q̄uis per-
ducerent᷑ ad bonū: nō poterāt animū non
habere turbatū. Sequit᷑. Et inclinata sūt:
id est: hūiliata sūt regna: ad adorādū nō ad
cadendū: q: tn̄ vnusq̄sq erigit᷑: quātū in il
la satisfactiōe curuat᷑. Adiecit. Dedit vocē
suā altissimꝰ ꝛ mota est terra. Nō dixit: vo
cē suā ꝓtulit: sed dedit: q̄si mirabile donū:
q̄si ꝑmiale bn̄ficiū. Vocē xp̄o: sanctā ꝑdica
tionē dicit: quā ꝛ p se ꝛ p aplo's tonitruali
virtute p vniuersū mundū oīpotēs doctor
insonuit: ad quā necesse fuit tremefieri pec
catores: q̄ terribilia iussa ęterni iudicis au-
diebāt. **Dn̄s virtutū nobiscū: sus-
ceptor noster deꝰ iacob.** Breuiter ex-
planat᷑ qḋ sit oīpotēs xp̄us: id est: dn̄s vir D
tutū. Vtiq cui virtutes cęlestes seruiunt:
cui oīs potētia famulat᷑. Audite duri: audi
te vecordes. Quid vultis funditꝰ perire: q̄
in tāta ꝑsumitis maiestate peccare? Seq̄t᷑.
Nobiscū: qm̄ assūpta carne habitauit i ter
ris. Additū ē. Susceptor noster deꝰ iacob.
Susceptor est: q: alienis infirmitatibꝰ suā
dignat᷑ adhibere potentiā. Proprie em̄ de
us oīm noster dicit᷑ esse susceptor: qn̄ carnē
ꝓ fideliū salute suscepit. Noster em̄ bn̄ di-
cūt filij crucis: q: tn̄ ipoꝝ est: q̄ ad eius fi-
dē venire meruerūt. Deꝰ aūt iacob: vult in
telligi: tāta eū bene credētibus collaturū:
quāta ꝑstitit ꝛ iacob. Nō em̄ deꝰ solus ia-
cob deus: sed oīm qui illi fide deuoti sunt.
**Venite ꝛ videte opa dn̄i: q̄ posu
it ꝓdigia sup terrā.** Interposito dia-
psalmate: venit ad tertiū mēbrū: vbi inui-
tat ipsos videre magnalia dn̄i saluatoris:
q̄ fecit incarnationis suę dispēsatione mi-

ET

rabili. Venite quippe dñi dicit: hortatur eos vt fide dño proximent: qui nõ poterãt videre lõginquũ. Nã quod addidit: Opa dñi: ad magnũ nescio qd spectaculũ vniuersitas aduocat. Quapropter accedam⁹ alacri animo: qz videntes talia fide cõcipim⁹ que nos paucant ad gaudia sempiterna. Posuit dixit: quasi signa quedam collocauit: que mũdus cõtuens ad salutis sue remedia festinaret. Prodigiũ dictũ est: eo q porro dicat: qñ signis aliquib⁹ vẽture nouitatis ostẽsio declarat. Que facta est in natiuitate dñi: qñdo virgo peperit: stella magis apparuit: angelorũ chorus natiuitatem eius dñi pdicauit. **Auferens bella: vsqz ad finẽ terre.** Ecce illa opera dñi que pmittebant cũcta sunt: et necesse est vt tãta pollicitatio magnũ aliquod exponat arcanũ. Bellatũ est cõtra deũ: qñ gẽtilitas sculptilia simulacra diuersis supstitionib⁹ adorabat: que dñi aduẽtu cũ suis cultoribus corruerũt. Abstulit ergo bella fidei vsqz ad fines terre: que toto orbe gerebant: et in suam pacẽ redegit: quib⁹ vere religionis munera cõdonauit. Sine hoc historica põt veritate cognosci: qz natiuitate dñi regnante augusto orbis legit fuisse pacat⁹: quod nõ hũanis viribus: sed christi dñi corporali psentia pbat effectũ. **Arcũ cõteret et cõfringet arma: et scuta combureret igni.** Arcus: insidie sunt infideliũ: que cõterent virtute veritatis: qñ ad nihilũ insana vota redigent. Arma: hic significãt supsticiosa certamina paganorũ: que merito dicũtur esse frangenda: qñ fideliũ cõcertatione supant. Scuta: defensiones significant pfidorũ: que ad liberationẽ homis celestis ignis incendio cõcremant. Sed miles iste diaboli est: cui⁹ ad salutẽ: arcus cõterit: arma frangunt: scuta incendio concremant. Nõ enĩ aliter potuisset euadere: nisi que putabat sua munimina pdidisset. Siue omnia que dicta sunt: vt quibusdã placet: ad incentiua vitia possunt referri. Exue nos bone rex armis diabolicis: quib⁹ nõ defendimur: sed grauamur: et illo nos spirituali gladio pcinge: qui nobis et salutẽ cõferat et munimẽ. **Vacate et videte qm̃ ego sum deus: exaltabor in gentib⁹ et exaltabor in terra.** Translati filij chore prophetie spiritu: inter sua verba hũc versiculũ ex dñi psona ploquunt. Que figura dicit Apostrophe: latine conuersio: qñ ad aliã rem subita pmutatiõe cõuertimur. Merito enĩ illis dicitur: Vacate: q mũdanis illusionib⁹ armabant: et militiã diaboli exitiali sibi certamine pagebant. Deniqz audire nõ poterãt: nisi nequissimis armis depositis: vacãtibus animis et quietis: ad salutarẽ audientiã cõuenirent. Dicit enĩ: Qm̃ ego sum deus. Nõ ille q vos armabat: nõ ille q vos ad nefanda certamĩa pducebat: sed ego sum deus q exaltabor in gentib⁹: cui⁹ est vera religio: et nõ fragilis altitudo. Et ne forsitan exaltandũ tm̃ in aliquib⁹ gẽtibus putares: nõ etiã in gẽte iudeorũ: quã terre supius cõparauit: addidit: Et exaltabor in terra: vtiqz in gente iudeorũ: sicut pmittit aplus: Dico enĩ vobis vt nõ sitis vobis ipsis sapiẽtes: qz cecitas ex parte israel cõtigit: donec plenitudo gentiũ intraret: et sic omnis israel saluus fieret. Vides ergo exaltatũ et exaltandũ dñm: et in gentibus et in natione iudeorũ. **Dñs virtutũ nobiscũ: susceptor noster de⁹ iacob.** Redeunt filij chore ad personas suas: et fit psalmi de repetitione versus decora cõclusio. Talẽ siquidẽ pfessionẽ: ideo scdo repetunt: vt p ea nobis liberationẽ pstitã fuisse declararẽt. Deus aũt iacob: ideo frequẽter apponit: vt christiani ppli victoria declaret: qui licet sit tpe posterior: primũ tm̃ pplum fidei deuotione trãscendit. **Cõclusio.** — Scho — Ro. xi

Quam breuis ac remediabilis psalmus eluxit: cui⁹ si dño pstante cõfidentiã sumim⁹: spinosa hui⁹ mũdi animi virtute trãscẽdim⁹: fitqz nobis: qd legit: auxiliũ de tribulatiõe. Est enĩ hic omnis spes in aduẽtu dñi xpi: p quẽ nobis et ecclesia fundata est: et miracula magna patuerũt. Abstulit enĩ supstitionũ bella q dixit: Pacẽ meã do vob: pacẽ meã relinq vobis. — Joh. 14

Explicit expositio in psalmũ. XLV

Incipit expositio in psalmũ. XLVI

In finẽ: p filijs chore psalmus.

Omnia quidẽ noĩa tituli istius retinentur exposita: sed hoc lector studiose sp intẽde: vt ad causas psalmorũ noĩm istorũ significãtias aptatas intelligas. Nã si textũ psalmi diligẽtius in-

ticearis: nullũ ex eis verbũ vacare posse de
p̄hēdes. Quapropter euenit: vt mō diuer-
sitas: mō silitudo titulorũ: dñm saluatorē
intēdere videat̄: sed dũ diuersũ est: fastidiũ
releuat: cũ vnũ: intelligētię nostrę aciē sta-
bili firmitate cōsolidat: sic vti ūq; noscitur
esse ꝓficuũ: qd̄ edictũ ꝯstat ꝑ salute cuncto
rũ. Loquũtur aũt ꝛ in hoc psalmo filij cho
re: quos vexillo crucis mater signat ecclīa.

Diuisio psalmi.

Clauis ex ꝑsona filiorũ chore tot⁹
q hymn⁹ iste cantet̄: sitq; gratissima
breuitate succinct⁹: dia psalmat̄ tñ
īnpositiōe diuisus ē. Primo mō cōmonēt̄
gētes: vt dño laudes debeant ꝑsonare: q̄r
ꝑ lo acq̄sitiōis cūcta subiecit: ꝛ in hereditа
te sua pi⁹ arbiter collocauit. Scd̄o: ascēsio
dñi ꝛ regnũ ei⁹ sub breuitate describit̄: q̄ sci
ipsi⁹ sunt nihilominu⁹ sine fine potituri.

Omnes gētes plau- Expō.
o dite manib⁹: iubilate deo in
voce exultatōis. Cũ sit ꝯsuetu-
do luxuriantiũ elisis manib⁹ ꝑsonare: ꝛ in
auriũ iocūditatē ꝑ eas melos quoddā sine
officio sermonis exꝑmere: plausũ istũ spūa
liter debem⁹ accipe: q̄lē ꝛ filij crucis potue-
rũt dicere: ꝛ nos oportet audire. Plaudũt
ḡ manib⁹: q̄ elemosynas faciũt: q̄ egrotis ꝑ
miseratiōe seruiũt: q̄ aliqd̄ mandatũ ꝓbis
actionib⁹ operant̄: aliud ve tale qd̄ ad dñi
gratiā possit ꝑtinere. Iubilare vero gaude
ET te est. Qui sermo dict⁹ est: a iuuādo: id est:
delectādo: qm̄ gaudiũ nostrũ nō articulat̄
sermonib⁹: ꝟ ꝯfusa voce ꝓferim⁹. Et ne in
solis talib⁹ gaudijs hęrerem⁹: addidit: In
voce exultatiōis: significans psalmodiā q̄
deo ꝑ nōis sui maiestate ꝑsoluit̄: ꝑfectissie
cōmonēs vt laudē dei sic man⁹ pagat: q̄te-
nus gloriā ei⁹ hūana lingua nō taceat. De
cet eñi vt p̄cepta dñi sui ꝛ ligua canat ꝛ ma
Vel Alias excel sus nus operet̄. Qm̄ de⁹ sūmus terribi-
lis: rex magn⁹ sup oēm terrā. Red-
dit causas: q̄re dño ꝛ plaudi debeat ꝛ iubi
Sche lari. Quę figura dicit̄ Ephexegesis: id est:
explanatio dicti supioris. Primũ: q̄r sūm⁹
est: de⁹. Terribilis: q̄r ipse iudicatur⁹ ē mun
dũ. Rex magn⁹: qm̄ rex regũ ꝛ dñs dñanti
um ē. Ipse est eñi d̄ q̄ scriptũ ē in titulo pas-
Mar.15 sionis: Rex iudęoꝝ. Uerũ ē: qm̄ ipoꝝ rex
fuit: ꝟ ꝛ cunctaꝝ gētiũ: q̄r ꝛ creator ꝛ admi-
nistrator est oīm. Et id̄ ne tñ putaret̄ fuisse
iudęoꝝ: regē dic̄ oīm esse terraꝝ. Aduertāt
iudęi potētiā dñi ab angustijs suis lōge la
tiusq; diffusā: ꝛ colere nō desināt eũ: cuius
vbiq; eē audiũt ꝑncipatũ. Subiecit
pp̄los nobis: ꝛ gētes sub pedib⁹
nr̄is. Hoc ad vniuersos ꝑtinet xp̄ianos: q̄
diuinā gratiā habere meruerũt. Pp̄los et
gētes: significat eos q̄ extra ecclīaz latitare
noscunt̄. Quibus eñi iustis spūalr̄ subiecti
sunt: q̄ eorũ merita eq̄parare nō pñt. Sed
hoc magis spūaliter debem⁹ aduertere: ne
q̄ elatio: qd̄ absit: scōs viros ꝯtigē videat̄.
Pedes: significāt scīssimas p̄dicatiōes: q̄-
bus ipsi merito dicebant̄ esse subiecti: q̄rũ
regulis tenebant̄ astricti: sic̄ esaias ꝓpha
dicit: O q̄ speciosi pedes euāgelizantiũ pa Esa.52
cē. Elegit nobis hereditatez suā:
spēz iacob quā dilexit. Elegit nob: sb-
auciēdũ est: dare: vt q̄ venerat ad israeliti-
cũ ꝑplm saluādũ: hoc magis gētib⁹ pia lar-
gitate ꝯcederet. Quā silitudinē necesse est
in mediũ reuocare: vt rei veritas euidenti⁹
possit agnosci. Esau carnalis cibi vanitate
pellect⁹: fratre suo iacob lenticulā postula-
uit. Cui ille r̄ndit: sic eē faciendũ: si ei a ger-
mano suo p̄mogenitoꝝ glīa cederet̄. Ille
terrenaꝝ rerũ auid⁹ inq̄sitor: cessit honorē
suũ: Eoq; facto ꝯtigit: vt iacob felici ꝯmer
cio carnalia offerret: q̄ten⁹ spūalia cōquire
re potuisset. Ipa est eñi species iacob: quā
dñs nimis dilexit: vt ꝛ fideles famulos su-
os eadē facere vellet: q̄ ille sequēda mysti-
ca significatione p̄monuit. Sic eñi xp̄iani
vere dicimur: ꝟ offerētes trena / cęlestia ꝯq̄
ram⁹. Ascēdit de⁹ ī iubilatōe: dñs Al. iubilo: et
in voce tubę. Uenerūt filij chore ad scōm
modũ: vbi tp̄s illd̄ pia laude ꝯcelebrāt: qm̄
corꝑalib⁹ oclis ascēsio dñi glīosa ꝟitate cō-
specta ē. In iubilatōe xp̄o ꝓpterea dictũ ē:
qm̄ stupētes apl̄i tale miraculũ ineffabili cor
dis leticia replebāt̄: q̄ꝝ felicib⁹ ocul̄ datũ ē
ad cęlos eūtē videre dñm saluatorē. Iubi-
latōez xp̄o dixim⁹: nimiā q̄dē eē leticiā: ꝟ n̄
q̄ sermōib⁹ explicat̄. Uocē q̄ꝫ tubę: ꝟba sig
nificāt āgeloꝝ: q̄ magno strepitu ꝑcussi ae-
ris fragore tonuerit. Tūc eñi de tali visione
aplis stupentib⁹ dixerũt angeli: Uiri gali- Act.1.
lei q̄d admiramini: hic iesus q̄ assūptus est
a vobis: sic veniet quēadmo aũ vidistis eũ

euntẽ in celũ: vt mũdus firmi⁹ crederet: qḋ talib⁹ p̃conib⁹ īsonaret. **Psallite deo nr̃o psallite: psallite regi nr̃o psallite.** Nō vacat q̃ totiens iste sermo repetit̃. Agnoscit̃ eñ q̃ vtile: q̃ salutare sit opus: qḋ tam crebra voluit iteratione repetere. Que figura dicit̃ Epembasis: quotiẽs ad decorẽ geminandũ verba repetunt̃. Psallere eñ est: bonis actiōb⁹ laudes deo canere. Qḋ sibi bene exhibeat̃: etiã cũ angelis nobis ꝓbat̃ esse cõmune: q̇ dei p̃conia iugiter spũali exultatiōe ↄcelebrãt. Sequit̃. Psallite regi nr̃o psallite. Regi nr̃o: id est: xp̄o dño dixit: nō alieno quẽ decet ista laudatio: qm̄ solus est q̇ merito laudes accipiat: qñ ipe ⁊ vniuersa creat ⁊ creata iugiter administrat. **Qm̄ rex oĩs terre deus: psallite sapienter.** Hoc ꝓpter illos dicit̃: q̇ sibi p singula loca diuersa numina faciebant: venerẽ in papho: martẽ in thracia: Iouẽ in creta. Debet eñ oĩpotens rex vniuersaliter coli: q̇ solus creator ⁊ liberator esse ꝓbat̃ cũctoꝝ. Adiecit. Psallite sapiẽter: vt nō solũ cantãtes: s intelligentes psallere debeam⁹. Nemo eñ sapiẽter q̇cq̃ facit: qḋ nō intelligit.

Sche
P

Al. Regnabit deus

†**Regnauit dñs sup oẽs gẽtes: de⁹ sedet sup sedez sancta sua.** Venerũt filij chore ad seculi futuri ꝑpetuã felicitatẽ: vbi iaz dicũt dñm gentib⁹ regnatuꝝ. Nã q̃uis ⁊ nunc oĩbus regnet: tũc tñ ꝓprie regnare dicit̃: qñ in suis fidelib⁹ manifesti⁹ habitare mõstratur. Sup oẽs gẽtes: hierl̃m celestẽ designat: q̃ ex oĩbus nationib⁹ adunat̃. Sequit̃. De⁹ sedet sup sedẽ sctã3 suã: dñm significat saluatorẽ: q̇ sedet ad dexterã p̃ris: regnãs per secula seculoꝝ. Et intuere qḋ ipam sedem sanctã dicit: ne intelligeres aliq̇ insensata: aut rōne carẽtia: s virtutes ⁊ thronos q̇b⁹ ille gloriosus regnator insidet. Pōt h̃ ⁊ de sctis intelligi. Nã si q̇s habeat bñficiũ bone ↄuersatiōis: ⁊ ipe fit sine dubio sella regalis. Qḋ si alr̃i⁹ intẽdas: totũ ↄ p̃fidos dicit̃: vt audita p̃tãte succũbant: q̇ hũanitatẽ ei⁹ putãt esse temnẽdã.

Al. cõgregati sũt

Principes ꝑploꝝ †cõuenerũt cũ deo abraam. Principes ꝑploꝝ: id est: primarij gentiũ diuersaꝝ: de q̇b⁹ p̃ncipiũ psalmi canit: Oẽs gentes plaudite manib⁹. Cõuenerũt: ac si diceret: crediderũt. Cõuenire eñ est: ad vnũ

ET

multos venire. Cũ deo abraam: hoc est: in xp̄m: q̇ de⁹ est abrae. Expulsis eñ infidelibus iudeis: q̇ carne tñ nō opibus erãt filij abrae: plenitudinẽ gẽtiũ intromisit ad illã ꝓmissionis btitudinẽ possidendã: quã promiserat abrae ⁊ semini ei⁹. Filij eñ ipius p sanctã fidẽ facti sũt: q̇ carnis semine nō fuerũt. **Qm̄ dij fortes terre: †nimiũ eleuati sũt.** Sensus iste pẽdet de supiore versiculo. Ideo eñ p̃ncipes ꝑploꝝ cõuenerũt cũ deo abraã: q2 fortes terre q̇ erãt ꝑpl̃s dei nimiũ eleuati sunt: id est: iudei quib⁹ data fuerat virt⁹ in gentib⁹ erecti cõtra deũ scelerata mente tumuerũt: ⁊ facti sũt p supbiã extremi q̇ p hũilitatẽ potuerũt esse p̃cipui.

Al. vehementer

Cõclusio.
i
Intueamur textũ psalmi isti⁹: verbis: nō virtutib⁹ breuẽ. Nã ⁊ numer⁹ ipe: grãdia nobis sacramẽta declarat. Quadragesimo q̇ppe sexto anno: in mystica interp̃tatōe tẽplũ dño hierosolymis legim⁹ fuisse p̃fectũ. Anni autẽ isti a veterib⁹ ꝓ dieb⁹ sunt positi: q̇ sexies p̃fecto numero multiplicati efficiũt dies ducẽtos septuagintasex: quãtũ i vtero virginali dñs nr̃ ad silitudinẽ hũani generis habitasse mõstrat̃: id est: a die octaua kalẽdaꝝ apriliũ: vsq̃ in diẽ octauũ kalẽdaꝝ ianuariũ. Merito ẽ tot⁹ h̃ psalm⁹ specialr̃ de dño dict⁹ intelligit̃: qñ ⁊ eius numer⁹ p̃dicto modo ad sacramẽtũ ipsius cõceptiōis ⁊ natiuitatis cõpetenter aptat̃.

Explicit expositio in psalmũ. XLVI
Incipit expositio in psalmũ. XLVII

Psalmus cantici filijs chore: secunda sabbati.

e
Expositionẽ psalmi cãtici in p̃fatiōe posuim⁹. Itẽ de filijs chore frequẽter dictũ est: Nũc videam⁹ q̇d significet scd̃a sabbati. Sabbatũ synagogã: id est: collectionẽ debem⁹ accipe iudeoꝝ: que sabbatũ obseruare videbat̃. Scd̃a x̄o eius ecclia catholica est. Idq̃ x̄ba psalmi hui⁹ sacerdotib⁹ tribuunt̃ ad xp̄ianos ꝑplos educẽdos: q̇s ⁊ filios crucis haberi posseñ dubiũ est: ⁊ scd̃os esse tp̃e post synagogã manifesta ratione cognoscim⁹. **Diuisio.**

c
Cum docendũ esset populus deuotus de fide ⁊ gradib⁹ ecclesie custodiendis: merito verba huius psalmi: pijs sacerdotib⁹ dant̃: qui in p̃ma posi-

tione laudes dño dicunt: qḋ ecclesiã suã dilatauerit: ⁊ qḋ vniuersis regib⁹ terrarũ potentiã sue maiestatis ostẽderit. Scḋa positione: gratias agũt de aduentu dñi saluatoris: cõmonentes antistites futuros vt gradus in eccl̃ia distribuãt: p quos de⁹ dñs saluator possit agnosci: q̇ famulos suos eterna ꝓtectione custodit.

Expositio.

m Agnus dñs ⁊ laudabilis nimis: in ciuitate dei nostri in monte sancto eius. Cõsiderandũ est quẽadmodũ hec verba p gradus certos admirãde dispositionis ascendãt. Qḋ schema dicit̃ Emphasis. Prĩo posuit Magnus dñs: additũ est: Laudabilis. Sed ne hoc q̃ꝫ putares mediocriter esse faciendũ: ponit̃: Nimis: qḋ ñ habet terminũ neq̃ꝫ finem: sed assiduitate sui semp augef̃. Magnus ergo: q̃ꝛ potẽter oĩa fecit. Laudabilis: q̃ꝛ pulchra ⁊ mira fecit. Nec tñ sufficit dñm patrẽ nimis dixisse laudandũ: nisi ⁊ vbi p̃dicaref̃ edicerent: scꝫ in ciuitate dei nostri: id est: in ecclesia catholica. Est eñ ⁊ ciuitas ñ dei nostri: vt babylonia illa diaboli: vbi nõ deus colitur: sed magĩ execrabili dementia blasphemaf̃. Quapropt̃ necessarie consecutũ est vbi dñs laudaref̃: ne eũ inter hereticas supstitiones: aut in synagoga veteri putaret aliq̃s esse p̃dicandũ. Sed ne vel illud dubitares: vbi esset p̃dicta ecclesia cõstituta: intulit: In mõte sancto ei⁹. Mons aũt sanct⁹ xp̃s est dñs: fundamẽtũ ⁊ culmẽ eccl̃ie sue. Iste mons sanct⁹ est: de q̃ daniel ꝓpħa dicit: Creuit lapis ⁊ fact⁹ ẽ mons: ita vt impleret vniuersã faciẽ terre. Cõsideremus qḋ hic magnũ quidẽ dñm patrẽ dicat: sed magn⁹ q̃ꝫ fili⁹ nõ tacef̃: sicut de ipo ad Titũ scribẽs dicit apl̃s: Expectãtes beatã speꝫ: ⁊ aduentũ glorie magni dei: ⁊ saluatoris nostri iesu xp̃i. Magn⁹ etiã legitur spũssctũs: sicut scriptũ est in regnoꝝ libro. Ait dñs ad heliã: Ecce dñs trãsiet ⁊ spirit⁹ magn⁹ ⁊ fortis. Erubescat arrianorũ insana psuasio. Qui est rogo minor: cũ pater ⁊ fili⁹ ⁊ spũssctũs magn⁹ legaf̃? Dilatãs exultationes vniuerse terre: mons syon latera aq̃lonis ciuitas regis magni. Ne p̃dictũ montẽ localeꝫ suscipe debuisses: dicit eũ omni terre gaudia ꝓdonare. Quis est eñ iste: nisi dñs xp̃s: q̇ p vniuersalẽ mũdi ecclesiã valuit ꝓfutura gaudia dilatare? Terrã hic in bono accipe. Significat eñ iustos: q̇ copiosa ⁊ eterna premia ꝯsequunf̃. Mons vero syon: sicut sepe dictũ est: designat ecclesiã: q̃ interp̃tatione ipsius nois: sancte speculatiõis virtute cõpleta ẽ. Latera aũt aq̃lonis: significant ipsos infideles: in quib⁹ diaboli regnabat iniq̃tas. Ipse eñ dixit: Ponã sedẽ meã ad aquilonẽ: ⁊ ero silis altissimo. Sed q̃ꝛ pctõres q̇ a diabolo tenebanf̃ obnoxii: deo miserãte ꝯuersi sunt: mõ mons syon: ⁊ latera aq̃lonis: id est: natio iudeoꝝ: ⁊ ppl̃i gentiũ: sancta est ciuitas regis magni: ħ est: eccl̃ia catholica: quã de vniũso mundo ꝯstat esse collectã. Ipsa est scḋa sabbati: quã titulus dixit. Dicunf̃ quidem ⁊ terraꝝ p̃ncipes reges: magn⁹ autẽ rex veraciter dici nõ põt nisi solus de⁹. Qḋ aũt dixit: Mons syon: ⁊ addidit: Latera aq̃lonis ciuitas regĩ magni: figura est Exergasia: id est: quotiẽs aliq̃d breuiter ꝓponif̃: ⁊ subtiliter ac lati⁹ explicaf̃. De⁹ in gradib⁹ eius dinoscef̃: cũ suscipiet eã. Futuꝝ tẽpus magne illi⁹ iudicatõis ostendif̃: qñ dñs eccl̃iaꝫ suã suscipiens: in gradib⁹: id est: in mẽbris suis sc̃issimis atq̃ꝫ ꝓbatissimis ipe cog̃scif̃. Tũc eñ de⁹ dinoscef̃: id est: potẽtia ipi⁹ virtusq̃ꝫ declarabif̃: qñ eccl̃ia illi bt̃õs viros offerre ipo largiẽte mõstrabif̃: dũ scõs g̃dus meritoꝝ sctã plebs ad dexterã collocaf̃: sic dic apl̃s. Stella ab stella differt i claritate: sic erit ⁊ resurrectio mortuoꝝ. Tũc eñ i eternã beatitudinẽ suscipif̃: qñ illi ꝑpetua gaudia cõcedunf̃. Ibi de⁹ dinoscif̃: id est: potẽtia ipius virtusq̃ꝫ declaraf̃: cuꝫ ecclesie sue talia p̃mia sub distinctionib⁹ donat: q̃ nũq̃ꝫ finienda depereãt. Hic eñ credif̃: qḋ ibi manifesta visione ꝯstatur. Qm̃ ecce reges terre cõgregati sunt: ⁊ cõuenerũt in vnũ. Hec sunt latera aquilonis q̃ superi⁹ dixit: q̃ꝛ licet contra deũ ꝯspirata mẽte venerint: multi tñ eoꝝ credidisse noscunf̃. Reges terre: ħ loco significanf̃ p̃ncipes iudeorũ q̃s herodes in vnũ cõgregãs: ab eis ꝑquisiuit vbi christus dñs nasceref̃. Sed illi cõuenieñter ac ꝯsentiẽter dixerunt: scḋm scripturas sanctas: in bethleem eũ esse modis omnibus nasciturũ. Congregati sunt ergo: vt dicerẽt q̇d legerunt. Cõuene-

[Left margin notes:] Sche · Daniel. 2 · Titũ. 2 · 3. Reg. 19 · Al. Fũdaf exultatione

[Right margin notes:] Rp̃ · Esa. 14 · Sche · Al. domib⁹ · i. Cor. 15 · Al. nõ hꝫ

rũt in vnũ: q: omnes vnã ꝓtulere sententiã.

Al. sic **Ipsi videntes sic admirati sunt: conturbati sunt et commoti sunt.** Ipsi: iu
dei scꝫ qui herodi dixerũt: in bethleẽ deuꝫ
nasciturũ. Viderant eñ q̃ in ꝓpheta lege-
rant: et necesse erat: vt admiratio de tanta
gloria nasceret. Sed ista admiratio nõ le-
uis: nõ ociosa fuit. Cõturbati sũt: q: se no-
uerãt pctõres. Cõmoti: q: de tãta maiesta-
te cognoscere meruerunt. Illos eñ cõmo-
tos dicim⁹: q̃s et credidisse testamur. **Tre-
mor apprehẽdit eos. Ibi dolo-
res vt parturientis.** Pulcherrime conse-
quẽs rerũ ordo seruatus est. Primo eos di-
cunt vidisse: postea admiratos: deinde cõ-
turbatos: et ad postremũ tremore ꝯcussos.
Ipse eñ vehemẽs pauor est: q̃ pducit hoĩes
ad tremorẽ: q: necesse ẽ animũ grauit fluc-
tuare: cui⁹ corpus a tremore cõtigerit app-
hendi. Nec solũ istud in tam magna causa
suffecit: sed statim secuta penitẽtia est: vbi
dolores cruciãt: tanq̃ꝫ matres parturientes.
Grauis eñ dolor est: q̃ mulieribus ꝓ pena
pcti cõstat indict⁹. Sed q: parturiẽtis audi-
uimus: fructũ inde putem⁹ cõfessionẽ hui⁹
Al. cõterens li nasciturũ. **In spiritu vehementi: cõ-
terens naues tarsis.** Actus ipse dñice
natiuitatis exponit. Nã vt quidã dicere vo
luerũt: spiritus vehemẽs erat: qñ herodes
de suo regno sollicit⁹: magos miserat vt re
gem natũ videret: sibiq̃ꝫ cognitũ nuncia-
rent. Sed illis nõ ad se redeũtibus necesse
habuit vehemẽti spiritu cõmoueri: et ꝯtere
naues tarso cilicię: quę predictos magos
occulte in suã ꝓuinciã trãsposuisse credebã
tur. Qd̃ fieri solet a regib⁹ calũniantib⁹: vt
qñ sua desideria implere nequeũt: p dãna
humiliũ tormẽtaq̃ꝫ discurrãt. Inspice qñ-
tũ increbruerit ista narratio: quo pͥncipio
ichoata: ad quã puenerit sũmitatẽ. **Si-
Al. sic cut audiuim⁹ ita et vidimus in ciui
tate dñi virtutũ: in ciuitate dei no-
stri.** Decursis omnib⁹ q̃ facta sunt in nati-
uitate dñi saluatoris: sequit digna conclu-
sio: ita fuisse visum: sicut fuerat ante ꝓphe
tatũ. Ita vero qd̃ dictũ est: rerũ fidẽ diligẽ
ter expressit: q: totũ sic cõstabat factũ: quẽ-
admodũ fuerat et ꝓmissuꝫ. Additũ est. In
ciuitate dñi virtutũ: vbi et verũ audit: et ꝓ-
missũ oẽ ꝯspicit. Repetit: In ciuitate dei
nostri: vt catholicã solã intelligeres: ne si-
bi hoc nomẽ: et hereticorũ cõuenticula ven
dicarẽt. **De⁹ fundauit eã in eternuꝫ.**
Ne istã ciuitatẽ dei tpalẽ debuisses accipe
re: in eternũ ecclesiã dicit esse firmatã: q̃ so-
la veraciter ciuitas dñi nũcupat. Gaudeãt
xpiani: et tota mẽtis exultatione letent: qñ
audiũt a dño esse fundatã in q̃ se firmit cõ-
sistere posse nõ dubitãt. Nã licet secli isti-
us ꝓcella quatiant: iure nõ metuit qd̃ trã-
sitoriũ cõprobat: sicut aplus dicit: Nõ sũt Ro. 8.
cõdignę passiones hui⁹ tpis ad futurã glo
riã: q̃ reuelabit in nobis **Suscepim⁹
de⁹ misericordiã tuã: in medio tẽ-
pli tui.** Venerũt pij sacerdotes ad scdam
partẽ: vbi magna leticia cordis exultant.
Suscepim⁹: nõ debet generaliter accipi: q:
nõ oẽs crediderũt: sed ad catholicos tñ p-
tinet: qui ei⁹ p̃cepta secuti sunt. Miscdiaꝫ
dicũt dñm xpm: qui exorbitãti mũdo mi-
sert⁹ est: et ad hoc tñ se voluit videri: vt ois
credens potuisset absolui. Aptũ nomẽ: cer
ta ꝓmissio: vt ille miscdia vocaret: q̃ et sal-
uator vere dicit: et redẽptor. In medio tem
pli tui: synagogã voluit intelligi: ad quã ve
nerat liberandã: sed eo ipso nõ credẽte: vo-
cate gẽtes miscdię munera perceperunt. In
medio tẽpli: dictũ ẽ: vt nõ credẽtiũ impro-
bitas grauj⁹ arguat: qui ꝯtẽpserũt sequi:
quẽ in medio eorꝫ ꝯstat eẽ ꝯspectũ. **Se-
cũdũ nomẽ tuũ de⁹ ita et laus tua Al. sic
in fines terrę: iusticia plena est de-
xtera tua.** Nomẽ dei in toto orbe terraꝝ
sine dubio credit adorandũ. Possunt enꝫ
aliq̃ nescire quẽadmodũ sit colẽd⁹: null⁹ tñ
est q̃ isti nõi nõ se putet esse subiectũ. Hoc
eñ dicunt: sic in toto orbe terraꝝ reuerẽtia
tui nõis dilatat: ita et in ecclia q̃ p totũ mũ
dũ distẽdit deuotio tibi laudis offert. Se-
q̃t. Iusticia plena ẽ dextera tua. Locũ sig-
nificat: vbi iusti sũt collocãdi. Ad dexterã
q̃ppe ipi⁹ veniũt q̃cũq̃ꝫ ęterna pͥmia ꝯseq̃nt.
Plena ẽ g̃ dextera ei⁹ iusticia: q: in illã par
tẽ recipiunt: q̃ ipius munere iusti eẽ merue
rint. **Letet mons syon et exultent
filię iudę: propter iudicia tua dñe.**
Per montẽ syon: ecclesia catholica signifi-
cat: quę interp̃tatione ipsius nominis in
speculatione populi noscit cõstituta. Hec
optat letari: q: ex munere ipi⁹ ęterna gau-

dia possidebit. Filias iuda: oēs sanctas fe minas declarat. Per iudā eñi: iustarū feminarū genus ostendit: ꝓpter dñm christum qui ex ipa tribu carnis ꝓpagatione descē dit: ⁊ has petunt exultare: vt in vtroqꝫ sexu ecclesiā domini gauisurā esse monstrarent. Addūt. Propter iudicia tua dñe. Ipsa est eñi magna causa letície: vt ꝓpter iudicia dñi exultent: vbi se ad beatitudinem eternā cognoscūt esse venturas. **Circū date syon ⁊ cōplectimini eam: narrate in turribus eius.** Postq̄ vtrūqꝫ sexū pii sacerdotes cōmonuert: veniūt ad ecclesiasticos ordines: qui domū dei affectuosa deuotione circūdant. Circūdate: ad honores ptinet adhibendos. Cōplectimini: ad caritatē que nomē dñi sinibus cordis amplectit. Additū est. Narrate in turribus eius: vt a religione sermone cessare nō debeant: qui sanctis ordinib⁹ obsecundant. Et quoniā ecclesia ciuitas dei est: turres ibidē cōpetenter aptate sunt: id est: altitudines ⁊ munitiones cōtra hostes hereticos. Sed quia incredulis narrari suadebant qui foris ab ecclesia morabant: non de domib⁹: nō de porticibus: sed de altis turribus dicūt esse p̄dicandū: vnde populus audire possit extraneus. **Ponite corda vestra in virtute eius: ⁊ distribuite gradus eius vt enarretis in ꝓgenie altera.** Al' domos Ne anime fideliū audiendo leticiā ⁊ exultationē aliqua remissione lentescerent: in ecclesie virtute corda dicūt esse reponēda: id est: in caritate qua virtute nihil potest esse p̄stanti⁹: sicut apo-

j.Cor.13 stolus docet: Manent aūt fides spes caritas tria hec: maior aūt horū caritas. Distribuit autē gradus ecclesie: qui officia ei⁹ distincta ordinatione disponit. Sunt eñi in illa lectores: sunt subdiaconi: sūt diaconi: sunt p̄sbyteri: sunt episcopi. Et q̄uis vna sit ecclesia: officia tamē cōtinet honorū varietate distincta. Hec ergo pii sacerdotes cōmonent debere distribui: vt p eos in generatione altera magnalia dñi debeāt p̄dicari. Alterā eñi ꝓgeniē: significat populum christianū: qui ab hebreo quē primuz dñs elegit secūdus esse dinoscit. **Quoniā hic est deus de⁹ noster in eternū ⁊ in seculū seculi: ipse reget nos in secula.** Hoc est quod p ordines ecclesiasticos sicut hodie fit: narrari voluerūt populo fideli. Sententia quidē breuis: sed q̄ vniuersa cōcludat. Hic est de⁹ deus noster: christū significant ostendētes eū digito tāq̄ p̄sentē. Que figura dicitur Idea: latine Sche species: quando aliqd futurū velut oculis offerētes: motū animi cōcitamus. Hic eñi: ꝓnomē articulare est: qd tunc ponit q̄si tēsa manu aliquis indicat. Ipse eñi hic monstratus est: qui ⁊ carnalib⁹ oculis voluit apparere. De quo similit hieremias ꝓpheta dicit: Hic est de⁹ noster: ⁊ nō estimabit ali⁹ absqꝫ illo. Sequit. In eternū ⁊ in seculū seculi. Cōtra illos hoc dicēdū est: qui sibi tēporales hoīes deos esse inaniter somniabant: martem: mercuriū: saturnū: ceteraqꝫ portenta poti⁹ dicēda q̄ numina. Ergo deum immortalē: sempiternū: sine fine: potētissimū christū dñm asserūt p̄dicandū: qui in se credentes iugiter ꝓtegit ac defendit. Infert. Et ipe reget nos in secula. Reget vtiqꝫ nos: q2 ipse rex noster ꝓprie ac veraciter dicit christus. In secula: significat sine fine: q̄m ille quos regēdos susceperit: si tamē ab ipso nō deuiēt sub gloriosa ppetuitate custodit. **Cōclusio.**

Aeterna nobis ⁊ sacerdotalia dicta sonuerūt: vt ab omni parte pulsati: ad rectā semitā mereamur adduci. Quāta tibi rex bone cura est hoim: quibus tā multiplicē medicinā dignaris ingerere iussionū? Nō vis semel dicere: qd hūanitatē nō pateris ignorare. Vndiqꝫ admones: vndiqꝫ doces: ⁊ fidē nostrā p introductas psonas clamare facis: vt loc⁹ ignorantie fundit⁹ videat abscidi. Merito scūs tuus iob dicit: Quid faciam tibi o custos hominū? Tu admones qd q̄rere debeam⁹: tu p̄stas qd nos mereri posse nesciamus. Job.7

Explicit expositio in psalmū. XLVII
Incipit expositio in psalmū. XLVIII

In finē filiis chore psalm⁹ dd.

Tituli huius verba (sicut sepe dictū est) cūcta trahūt ad dñm saluatorē. Ipse eñi ⁊ p finē significat: et p filios crucis itelligit: ⁊ p psalmū sine dubio denūciat: vt merito ipsi⁹ vocē venturā esse sentiam⁹: cui⁹ tot indiciis lāpabilis sermo ꝓmittitur. **Diuisio.**

p Ex totũ psalmũ verba sũt oipotentis filij. In prima sectõe dicit: q̃lia locutur⁹ vel que p̃stātur⁹ sit fidelibus tpe incarnatiõis sue. Scd̃a memorat: stultis τ insipiētib⁹ q̃nta vētura sint. Tertia dic: q̃ iustos ipiosq̧ secutura sũt. Quarta ↄmonet fideles: ne timeāt diuites terrarũ: qr oẽs potētiã suã cũ luce dereliquũt. Expõ.

a **Audite hec oẽs gentes: auribus p̃cipite oẽs qui habitatis orbẽ.** Admonet vniũsitas vt indiscrete veniat ad audiendũ: qr deus sine vllı⁹ acceptiõe psonę bon⁹ est: nec vult paucis ꝓdesse: τ alios q̃ tñ eũ puro corde requirũt sub dissimulatõe negligere. Deinde qr tale sacramētũ incarnatõnis dñice nõ debuit nisi tot⁹ mũdus audire: vniuersale quippe bñficiũ: generalē nihilominus poscebat auditũ. Sequit. Aurib⁹ p̃cipite oẽs qui habitatis orbē. Hic iã studiosi⁹ cõmonent: vt dicta deuotissime capiāt: τ in memorię suę sinib⁹ reponāt. Gētes eñ accipiam⁹ paganos: habitatores autē orbis xp̃ianos τ iustos: qui norũt orbē terrarũ sic esse habitandũ: vt in ei⁹ sceleratis nõ implicent erroribus. Et cõsidera doctorē bonũ: quomõ ad audiendũ oim studia ↄcitauit: vt ipse reddat re⁹: qui sibi noluerit esse ꝓficuus.

RHE Hoc rhetores ad suũ studiũ trāsferētes: attētos iudices reddũt: qñ se dicturos aut noua aut ingētia pollicent. **Quiq̧ terrigenę τ filij hoim: simul in vnũ diues τ paup.** Adhuc in ipso studio dominus p̃seuerat: vt cõuentus audiēdi fieret oim: ne quis eũ mediocre aliq̃d crederet eẽ locuturũ. Terrigenas: pctõres oportet intelligi: q̃ vitia terrena sectant. Et isti in partē adę p̃mi hois merito reputant: qr ille nõ filius hois: sed ip̃e p̃mus hõ fuisse declaratur. Huic cõtrariũ est: qd̃ dixit: Filij hoim. Justos eñ tali dicto debem⁹ aduertere: q̃ in sortē xp̃i venıũt: qm̃ τ ip̃e xp̃s fili⁹ hois esse p̃dicat. Et memēto: qr cõtra adã ip̃e sp opponit. Merito qñ qd̃ p illũ perijt: isto veniente saluatũ est. Sequit. Simul in vnũ diues τ paup. Ecce ille: sentētia q̃ superius ꝓmittebat eluxit. De xp̃o eñ dñõ dicitur: Sit in vnũ diues τ paup. Diues: qr deus. Paup: qr homo: sicut dicit aplus. Memē-

2.Cor.8 tote gratie dñi nostri iesu christi: q̃ ꝓpter vos paup factus est cũ esset diues: vt illi⁹ paupertate vos diuites essetis. Merito q̃ tam magna ꝓmissa sunt: cũ tã p̃cipua τ salutaria dicta sequerent. Superiorũ dictorũ breuis explanatio est. Diues ptinet ad terrigenã: qr numerosis pctis ꝓbat opulēt⁹. Paup respicit ad filios hoim: qr ambitibus⁹ seculi paupes sunt: vt futuras diuitias plenissime cõsequātur: sicut in euãgelio dicit: Beati paupes spiritu: qñ ipsorũ est regnũ celorũ. **Os meũ loquet sapientiã: τ meditatio cordis mei prudentiã.** Excolit qd̃ supius cepit: nõ hũanã: sed diuinã se sapientiã atq̧ prudentiã esse locuturũ: id est: dñm christuz. De q̃ dic

j.Cor aplus: Nos aũt p̃dicamus xp̃m dei virtutē τ dei sapientiã. Salomon q̧ testat: scire

Pro sapientiã τ disciplinaz: τ intelligere verba prudētię. Sapiētia ptinet ad mysteria diuina declarāda: Prudētia xõ ad mores ꝓbabiles instruēdos. Sic ois sermo diuin⁹ duab⁹ his virtutib⁹ plenissimus indicat. Hinc eñ que narratur⁹ est inchoauit: que sint verba sua mirabili prius tompletione describēs: vt oẽs desiderāter quererēt: qd̃ ꝓmissũ sub tali p̃dicatione sentirēt. **In-**

Al.pu **clinabo in †similitudinē aurē meã: aperiã in psalterio ꝓpositionē meam.** Postq̧ virtutez eloquētię suę ver⁹ p̃dicator duobus dixit insignibus cõtinen: nũc queadmodũ p̃cepta sua possint ab humana genere suscipi aurē inclinatuũ secē ꝓmisit: vt cog̃sceret si p̃dicatõez ei⁹ q̃s deuotus impleret. Sz intēde piũ magistruz: silitudinez posuisse. Silitudo eñ rei: vere imitatio est: vt qd̃ nobis ad exēplũ datuz est: deuota ęmulatione dño p̃stante faciamus. Sed vt oẽs ad p̃cepta sua salutariter iplenda institutor serenissim⁹ inuitaret: aperire se dixit in psalterio ꝓpositõem suã: id est: declaraturũ se p̃cepta diuinitatis sui ꝓprij corpis scitate: vt nõ tã xbo q̧ docē ꝓbaret exēplo. Psalteriũ q̧ppe: vt sepe diximus: corporis dñi decora silitudo ē. Nã sic psalteriũ de sũmo sonat: ita τ incarnatio dñi celestia mandata cõcelebrat. **†Ut quid timebo in die malo: iniquitas calcanei mei circundabit me.** Uersus iste sub interrogatione τ respõsione ꝓpria legēdus est: qr totũ sine timore suo fieri dicit: qd̃ vē

turū esse pnunciat. Que figura dicit̄ Peusis ꝛ Apocrisis: qñ interrogatione pmissa respōsio apta subsequit̄. Dicat eñ: Ut qd timebo? Id est: quare formidolosa cogitatione ꝯfundar? In die mala: in die scʒ passiōis: q̄ mala iudeis: bona fidelib⁹ fuit. Ille eñ timere debet vite finē: qui pctōꝝ recordatione mordet̄. Christ⁹ autē mortē timere nō poterat: qui pctā oīmodis nō habebat. Dicat eñ: Quare timeā in die mala? Nūquid iniq̄tas calcanei mei circūdabit me? Quēadmodū solet ꝯtingere pctōri: vt extrema ei⁹ scelerato fine claudātur. Alij vero ꝑpter excellentiā sancte incarnatiōis hoc magis a parte mēbroꝝ accipiendū esse dixerūt. **Qui cōfidunt in virtute sua: quiqꝫ in abūdantia diuitiarū suaꝝ gloriant̄.** Hec pendēt de superiori versiculo: quib⁹ iungēdū est: tales circūdant̄ in iniq̄tate calcanei. Nam p̄sumūt in virtute sua: q aliquid vident̄ possibilitate cōfidere: vt virib⁹ corporeis valentes: animi robore ꝛ lingue disertitudine p̄minētes. Sed postq̄ dixit intrinsec⁹ attributa: nūc venit ad diuitias q̄ extrinsec⁹ veniūt: p quas maxime inflat̄ hūanitas. Raro eñ diues fortē sibi cū pauperib⁹ intelligit eē cōmunē. Et necesse est vt tales timeant finem: qui ꝛ deserere mūdana nolūt: ꝛ pctōꝝ suoꝝ penas ꝯsciētia teste formidāt.

Frater non redemit: redimet hō: Al. deo **nō dabit placatione suā.** Postq̄ de peccatorib⁹ dixit: quoꝝ iniq̄tas calcaneuʒ circūdat: venit ad genus curatōis eximiū. Et hoc q̄ sb admiratiōe legendū ē: Frater nō redemit? Id est: dñs christ⁹: qui dixit in Math. 28 euāgelio: Ite nūciate fratrib⁹ meis. Et in Ps. 21 psalmo: Narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis. Ipe si nō redimat qui fudit sanguinē p̄cio suū: redēpturus est hō: id est: adā: qui hūanū gen⁹ trāsgressionis vitio sauciauit? Nō dabit: negātis est: q2 nulla oblatio: nulla placatio pōt cōpensare: qō nos diuinitas Al. Et laborabit est dignata redimere. **Nec p̄ciū redēptionis aīe sue: ꝛ laborauit in eternū.** Pars ista p̄ma versus hui⁹ ad sententiā respicit superiorē: q2 homo liberat⁹ nō dabit deo placationē suā: nec p̄ciū redēptionis aīe sue. Preciū est eñ alicui⁹ rei cōpēsatio. Hō aūt quid dabit in p̄ciū: q totum qō offerre possit accepit? Sequit̄. Et laborauit in eternū. De fidelib⁹ dicit: qui q̄uis p̄ciū redēptiōis aīe sue dare nō possint: laborant tñ in eternū: duʒ hoc agunt qō eis ad p̄mia vite eterne ꝑficiat. **Et viuet adhuc in fine.** Al. adhuc **Qñ non videbit interitū.** Al. nō hʒ De illis adhuc dicit: qui laborant in eternum. Isti eñ in fine viuētes: id est: in dño saluatore: interitū nō videbūt: q2 licet corpore moriant̄: eterne vite munere sūt ditati. Alij versus istos ita pctōrib⁹ estimant applicādos: dicētes. Laborant in eternū: q ꝑpetua vltione dānandi sunt: viuēt in hoc mūdo in fine qui desperata libertate luxuriant. Quapropter in volūtate erit legentiū: eligere qd sequant̄. Nos tñ de fidelib⁹ hacten⁹ dictū esse ꝓspexim⁹: nūc audiam⁹ ꝑfidi quāta passuri sint. **Cū viderit sapientes morientes: simul insipiens et stultus ꝑibūt. Et relinquet alienis diuitias suas.** Uenit ad scdm docendi modū: vbi pctōres cū sapiētibus huius mūdi dicit esse ꝑituros: ꝛ diuitias suas quas magnope diligebāt: nō suis: sed qō graui⁹ vreret extraneis successorib⁹ definit esse relinquendas: vt ꝑpter quas oīa pctā cōmiserāt: nec possessione ꝑparū: nec ꝓprio successore letarent̄. Sicut salomō dicit: In Sap. io. qō peccauerūt: nec latere potuerūt. Cū viderit pctōr vtiqꝫ sapiētes seculi isti⁹ ab interitu nō liberari: vt fuit solon atheniēsis: philo lacedemoni⁹: aristipus: ꝛ ceteri qui mūdane sapiētie celeberrima laude viguerūt: sed videt eos cōmuniter mori: q̄s diuine sapie ꝑticipes estimabat. Seq̄t̄. Simul insipiens ꝛ stultus peribūt. Necesse est eñ vt insipiēs ꝛ stultus desperatiōe ꝑeant: cū suos sapiētes cognouerint interire. Uerū vt hec magis spūaliter accipe debeamus: Insipiētes sūt q p̄dicationib⁹ ꝓphetaruʒ acq̄escere noluerūt. Stulti aūt iure dicēdi sūt: q nec ipm xp̄m dñm venientē recipere maluerūt. Hi ḡ sil' ꝑibunt: qm in futura iudicatiōe dānandi sunt. Reliquerūt aūt iudei alienis diuitias suas: qm spernētibus eis dñm saluatorē: ad gentes extraneas salutis eorū p̄mia trāsierūt. **Et sepulchra** Al. illoꝝ **eoꝝ: dom⁹ eoꝝ i eternū. Tabernacl'a eoꝝ i generatōe ꝛ ꝓgenie: i** Al. ꝓgenie **uocabūt noia eoꝝ in tris ipsoꝝ.** Al. vocauerūt Al. sua Al. suis

Morientiū diuitū pompa describit̄: q̄ sibi
edificāt sepulchra magnis tractatib⁹ exq̄si
ta. Uidem⁹ eñ quedā mausolea pulcherri
mis renitere marmorib⁹: vt dom⁹ estimēt̄
eterne magnis molib⁹ fabricate. Post hec
venit ad eoꝝ tabernacula: q̄ copiosa largi-
tate fulcita sunt: vt in lōgas gnātiones et
ꝓgenies cōstanti pulchritudine ꝑducant̄.
Subiūxit etiā ritū quē gētilitas in parēta
libus agere cōsueuit: qñ fatua supstitione
in terris eoꝝ: id est: in sepulchris inuocant
noīa mortuoꝝ: ⁊ credūt hoc illis ꝓdesse q̄ð
eoꝝ vident̄ exhibere memorie. **Et ho-
mo cū in honore esset nō itellexit:
cōparatus est iumētis insipiētib⁹
⁊ silis factus est illis.** De ipsis adhuc
loquit̄: qui mūdi istius honore floruerūt.
Nā q̄uis pctōr in honore sit dū viuit: quia
dei portat imaginē: recte dicit̄ dignitatem
suā nō intelligere: dū talia facit q̄ ab ipso
creatore vident̄ oīmodis discrepare. Seq-
tur. Cōparatus est iumētis insipiētibus: ⁊
similis factus est illis. Siītudo dat̄ digna
vecordib⁹. vt qui se imaginem dei gestare
nō intelligūt: cōgrue iumētis insipiētibus
cōparent̄. Nā cū rationē ꝑceptā iussionib⁹
dñi mandatisq̄ȝ non exhibent: merito eam
tanq̄ȝ indigni tanto munere ꝑdiderūt. Nā
tolle homini dei cōsiderationē: ⁊ oīno pe-
cus insipiēs est: ꝓsumptio vana ⁊ caduca
supbia. Sed q̄uis de mortalib⁹ dicat̄: Et
homo cū in honore esset nō itellexisset: pos
sunt hic ⁊ ꝓuaricatores angeli accipi: q̄ de
celo ꝓiecti sunt: q̄r nec ipsi intellexerūt ho-
norē suū dū auctori supbisse monstrantur.
Hō eñ ⁊ ꝓ diabolo ponit̄: sicut in euāge-
Math.13 lio dñs testat̄: Inimicus aūt homo q̄ semi
nauit zizania est diabol⁹. Hec decima spe-
ꝓ cies est definitionis: quā greci Hostipos:
latini: veluti appellāt: quādo talis est alicu
ius rei completio: vt non tantum vni rei
de quo dicitur: sed ⁊ alijs applicari posse vi
Ps.35 deat̄; sicut et. xxxv. psalmo iā lectū est: Ho-
mines ⁊ iumēta saluos facies dñe. Nō eñ
dñs hec sola: sed ⁊ reliqua saluare ꝯsueuit.
Al. illoꝝ **Hec via† eoꝝ scandaluȝ ipis: et**
Al. cōpla **postea in ore suo† benedicet.** Hic iā
cebūt enumeratiōes decurse velut dispersa gra-
na in vnū cumulū colligunt̄. Naȝ post illa
que dicta sunt sentētialiter enunciat̄: Hec
via eoꝝ. Uiā: vitā debemus accipere: in q̄
in hoc seculo actuū nostroꝝ vestigijs am-
bulam⁹. Sed hec via quid malis faciat: nō
tacet̄. Scandalū vtiq̄ȝ auctoribus suis: id
est: stimulū atq̄ȝ dolorē. Nō eñ ad securita
tē suaȝ q̄cq̄ȝ pctōr efficit: cū de sua ꝑuenit
actiōe torq̄ri. Sequit̄. Et postea in ore suo
bñdicent. Hic describit̄ cōsuetudo peccan-
tiū: q̄ postq̄ȝ votū neq̄ssime dispositōis im
pleuerint: mox diuinitati gr̄as agunt: qm̄
ad suū velle ꝑducti sunt: nesciētes miserri-
mi hoim q̄r illo auctore tm̄ ad sancta desi-
deria ꝑueniūt. Sed isti in ore: nō in corde be
nedicent: vñ ꝓcedit plerūq̄ȝ simulata sen-
tētia: sicut esaias dicit: Popul⁹ hic labijs Esa.2.
me honorat: cor autē eoꝝ longe est a me.
**Sicut oues i inferno positi sūt:
mors depascet eos. Et† obtine-** Al. ob
būt eos iusti in matutino. Uenit ad tur eo
tertiā sectionem: vbi iustis ⁊ impijs ꝓ suis
meritis dicit esse reddendū. Pctōres eñ in
inferno positos: mors eterna depascit. Nā
sicut oues lane sue amissione iugiter ꝑseue
rant: sic in illo semꝑ sine imunitione substā
tie iuenit q̄ð pena discruciet. Depascit eñ
a iumētis tractū: q̄ herbas nō radicit⁹ euel
lunt: sed abscidūt ipas potius sūmitates.
Sequit̄. Et obtinebūt eos iusti in matuti-
no. Obtinebūt dixit supabūt: q̄ð vtiq̄ȝ in
illa resurrectiōe felicium est; vt malis ꝓmine
ant. Hic eñ iustos obtinēt pctōres: in illo
vero iudicio iusti infideles modis oīb⁹ ob
tinebūt. In matutino: ac si diceret: In al-
bescente die: cū gloria resurrectiōis illuxe-
rit: qñ iā beatitudinis claritas apitur: ⁊ in-
choat esse dies: q̄ nulla nocte finit̄. **Et au-
xiliū eoꝝ veterascet in inferno: † ⁊ a** Al.
gloria† sua expulsi sunt. Adbuc pctō- Al.
rū infelicitatē miseriasq̄ȝ describit: quoruȝ Al.
auxilia tanq̄ȝ panni putrefacti veterescūt.
Quid eñ diuitie ꝓstabūt mortuis? Quid
ꝓsūptio hūana defunctis: q̄ cuncta amit-
tūt quib⁹ hic delectati sūt: ⁊ in eternas pe-
nas ꝑueniūt: quas se pati nullaten⁹ credi-
dert. Sequit̄. Et a gl̄ia sua expulsi sūt: de
mundo scȝ in quo gl̄iabant̄: vel de illis re-
bus in quib⁹ decepti infelici sorte ꝓsume-
bāt: sicut in euāgelio diuiti dictū est; Stul Luc.
te hac nocte aufert̄ a te aīa tua: que autem
ꝑparasti cui⁹ erūt? **Uerūtn̄ de⁹† libe** Al.

rabit animã meã de manu inferi: cũ acceperit me. Post errores expositos peccatoꝝ: merito sentẽtia saluatoris infertur: vt sicut hũana fragilitas terrore ꝓstrata est: ita spe futuri p̃mij subleuata consurgat. Nã siue hoc dñs xp̃us de se dicat: siue a parte mẽbroꝝ suoꝝ vt assolet loquatur accõmodũ est. Ip̃e eñ descendens animã suã ab inferno liberauit: sed simul ⁊ illoꝝ qui aduentũ eiꝰ cõstanti animo crediderũt. De manu autẽ inferi: dicit de potestate diaboli: qui ante aduentũ eiꝰ animas tenebat obnoxias. **Ne timueris cũ diues factꝰ fuerit homo: ⁊ cũ multiplicata fuerit gloria domus eius.** Quarta pars psalmi ex ore veritatis egreditur: vt nobis saluberrima medicina p̃stetur. Nã totius mundi hec vna querela est: quare in hoc sęculo floreant hoies quos a cultura dñi cognoscimꝰ alienos. Sed pctõribus ista ꝓmissa sunt: Ideoq̃ piꝰ doctor veros alloquit̃ christianos: ne terrarũ diuites ptimescãt: qm̃ bene generaliter pecuniosus pauescit̃ cũ ei famulari hoim cupiditas estimat̃. Diues eñ dictꝰ est a diuo: qui quasi deus nihil credit̃ indigere. Hominẽ hic impiũ debemus accipere: qui se subiectis formidabilẽ facit: dũ ęquitatis iura cõtemnit. Sequit̃. Et cũ multiplicata fuerit gloria domꝰ eiꝰ. Junge: ne timueris. Que figura dicit̃ Apochinu: id est: a cõi: qñ superiora ad inferiora respõdent. Et respice qua gratia cũcta ꝑficiãt. Minꝰ eñ fuerat diuitẽ fieri: q² hoc frequẽter inuenis in negociatoribꝰ ⁊ in hominibꝰ abiectis. Addidit. Et cũ multiplicata fuerit gloria domꝰ eius: id est: cũ honoribꝰ: cũ possessionibus: cũ tota hoim fuerit laude celebrata: vt nihil sibi nisi solum deesse putet imperiũ. Et vide q² domꝰ eiꝰ dixit: vt nõ solũ ipse: verũetiã oẽs q̃ ad ip̃m ptinẽt: magna pompa florere videant̃. Sed quare isti nõ debeãt timeri: pulchre subsequit̃. **Qm̃ cũ† morietur peribunt hęc omnia: neq̃† simul descendet cũ eo gloria† domꝰ eiꝰ.** Ecce ratio reddit̃ quare timeri nõ debeat mũdi gloriosus. Cur eñ timeamꝰ diuitẽ: qui morit̃ paup? Scãdalũ nostrũ nõ est illi ꝑpetuũ: nec aliud secũ valet portare nisi vñ possint ardere. Qz deformem in illa patria respicies: quẽ hic mundissimũ p̃ciosa veste miraris. Et bñ dixit descẽdere mortuos pctõres quasi in abyssos altas: q̃si in ꝓfundissimã foueã: sed sine glia sęculari: sine turba satellitũ: sine p̃sumptione gazarũ. Domꝰ illa quã mirabaris remanet tota: s̃ onera quę nõ videbas trãsmittit ingẽtia.

Quia aia eiꝰ in vita ip̃ius benedicet̃: cõfitebit̃ tibi cũ benefeceris ei. Hic bñdicet̃: non ad scificationẽ ptinet impetrandã: s̃ ad luxuriantiũ fauorabiles voces. Benedicet̃ eñ dictũ est: ꝑpter linguã satellitũ: q̃ inter garrulitates ⁊ epulas pastoribꝰ suis bene optare ꝯsuerũt: quorũ anima nõ de bono actu: sed ex deliciarũ p̃parationе laudat̃. Sequit̃. Confitebit̃ tibi cũ benefeceris ei. Mali tũc deũ benedicũt: qñ tpalia bona pcipiũt: bonꝰ aũt laudat dñm ⁊ cũ maloꝝ fasce deprimit̃: sicut fecit iob ⁊ cęteri sancti eiꝰ. Dicit̃ ergo pñs: Iste pctõr cõfitebit̃ tibi: sed qñ illi bñfeceris: qui si aliq̃d cõtrariũ patiat̃ blasphemare nõ desinit. Et ideo ꝯsuetudo ista vitãda est quę in sceleratis sępiꝰ inuenit̃. Nos autẽ pio corde omni tẽpe collaudemꝰ dñm: q̃ salutẽ nostrã ⁊ in aduersis ⁊ in ꝓsperis sp̃ operat̃. **Introibit vsq̃ in† ꝓgenie patrũ suoꝝ: vsq̃ in ęternũ nõ videbit lumẽ.** Qui patres pessimos imitant̃: eoꝝ societate dãnandi sunt: ⁊ ideo pctõres dic vsq̃ ad patrũ suoꝝ ꝓgenies introisse. Patres eñ ipsoꝝ appellauit: nõ tñ ex semine carnis: quantũ q̃s moꝝ imitatione secuti sunt: sicut in euangelio dicit incredulis. Uos a patre diabolo estis. Addidit. Usq̃ in ęternũ nõ videbit lumẽ: q² sicut peccata tenebrosa sunt: ita pctõres sapiẽtię lumen auferũt. Et ideo dixit: In ęternũ nõ videbit lumẽ: qm̃ nec in isto mũdo illũinatꝰ fuit: cuiꝰ cor noxij caligo erroris obsedit. Simili mõ: nec in ęternũ videbit lumẽ: qd̃ hic vitio suę prauitatis habere nõ meruit. Lumẽ eñ verũ qd̃ illuminat oẽm hoiem venientẽ in hunc mũdũ: xp̃s est dñs: quẽ solũmodo in deitate sua videre sanctorum est.

†Et hõ cũ in honore esset nõ intellexit: cõparatus est iumẽtis insipientibꝰ ⁊ similis factꝰ e illis. Postq̃ oia quę fuerãt dicẽda p̃monuit: pulcherrimũ psalmũ repetita v̾sus parilitate cõclu-

Margin notes: ET; Sche; [illegible] interierit; [illegible] iumet; Al. nõ bz; Al. ꝓgenies; Joh. 8; Joh. j; Al. nõ bz

sit: vt se pctõꝛ a malo ꝓposito remoueret: cũ notatã deformitatẽ suã iterata increpatione cognosceret. **Cõclusio.**

l Egendus sepi⁹ psalm⁹: ⁊ in thesaurario memorie reponẽdus: qm̃ ipse i pncipijs admonet: vt cordis auribus audiat. Ipse eñ testat⁹ est eius meritũ: q̃ eũ monuit studiose ab vniuersis mũdi partibus audiendũ. Totuz habet q̃cq̃d ad inspectiuã: quicq̃d ad moralẽ ꝑtinet disciplinã: sicut versus ille pollicitus est. Os meũ loq̃tur sapientiã: ⁊ meditatio cordis mei prudentiã. Resignauit nobis scã veritas q̃ ꝓmisit: faciat nunc sensib⁹ nostris dulcescere atq; inherere qd̃ ꝑcipit.

Explicit expositio in psalmũ. XLVIII

Incipit expositio in psalmũ. XLIX

Psalmus asaph.

a Saph filius barachiel: qui in paralipomenon legit elect⁹ inter q̃tuoꝛ cantoꝝ magistros: vt instrumẽtis musicis psalmos dño ꝑsonaret. Hic ꝓ sui nois significatione in hoc titulo meruit adhiberi: nõ auctoꝛ psalmi: sicut ⁊ de alijs scriptũ

Rp̄ est: sed music⁹ egregi⁹ q̃ nobis ꝑ vocabulũ suũ aliquid indicaret. Hui⁹ eñ nois significatio: q̃ apud hebreos semꝑ est plena mysterijs indicat synagogã: q̃ in hoc psalmo loquitur. Sed hic illa fidelis dñi synagoga intelligẽda est: q̃ ⁊ venturũ xp̄m credidit: ⁊ aduẽtũ eius gloriosa expectatiõe suscepit: in qua fuert ꝑriarche: ꝓphete: nathanael: ipi q̃z apli: ⁊ reliqui sincera deuotiõe credẽtes. Sciendũ plane: qd̃ hic psalm⁹ primũ aduentũ dñi: scd̃mq; ꝓphetet: q̃uis ⁊ nonagesimusquint⁹ et nonagesimusseptim⁹ eadẽ ꝑdicare noscant: quatenus excusatio iudeis nõ credẽtibus fundit⁹ tolleret: qm̃ illa nõ susciput: q̃ ipa q̃z synagoga testatur. Quid rogo colunt: si etiã ipam audire contemnũt quã se venerari dicũt? **Diuisio.**

i N pma sectione fidelis synagoga loquit: q̃ nunc est in ꝑfis xp̄ianis: de pmo ⁊ scd̃o aduentu dñi christi. Sequẽti vero parte: ipe rex loquit xp̄s: cõmonẽs ꝑfos vt victimis pecudũ derelictis: sacrificiũ laudis debeãt imolare. Tertia sectione: iterũ deuota quã diximus⁹ synagoga reloquit imputãs pctõꝛibus nequicias suas. **Expositio.**

d Eus deoꝝ dñs locut⁹ est: ⁊ vocauit terrã. A solis ortu vsq; ad occasum. Ne quis incarnationẽ dñi mediocri crederet estimatione pẽsandã: potẽtia ipsi⁹ añ ꝑdicat: vt totius incredulitatis prauitas auferat. Dij dicunt hoies: qui bonis ꝯuersationib⁹ gratiã supne maiestatis accipiũt: sicut in alio psalmo ait: Ego dixi dij estis: ⁊ filij excelsi oẽs. Ita ꝗ filij dicunt sicut ⁊ dij: q: vtrũq; gratia ꝑstat vtiq; nõ natura. De⁹ aũt deorũ: est de⁹ xp̄s. Ipe eñ cũ patre ⁊ spũsancto vere dicitur deus deoꝝ: qd̃ tñ nomẽ nõ oĩno diuinitatis est ꝓpriũ: sed hũana lingua: sicut iam dixim⁹: sũmitatẽ ei⁹ vltra hoc nõ põt indicare. De⁹ eñ greca lingua dicatur timoꝛ: ⁊ qm̃ solus ipse timendus est: in vicẽ nois verbũ tale trãsiuit. Legit eñ in exodo: Nomẽ meũ adonai ñ indicaui eis: vt sciam⁹ nomẽ esse secretũ: qd̃ nec electis famulis cognoscit indicatũ. Locut⁹ est ergo ꝑ ꝓphetas: ꝑ aplos: ⁊ qd̃ est potẽtius ꝑ seipm. Sequit. Et vocauit terrã. Terrã h̃ genus hoim debem⁹ aduertere: qd̃ ꝑ totũ orbẽ terrarũ videt esse diffusũ: sed ꝓpt illud qd̃ habitat positũ ẽ qd̃ inhabitat. Nã quẽadmodũ vocasset: qd̃ audire nõ poterat? Hoc schema dr̃ Metonymia: qm̃ per id qd̃ ꝯtinet hoc qd̃ ꝯtinet edicit. Addidit: A solis ortu vsq; ad occasũ. Per solis cursuz: vniuersũ significat mũdũ: q: omni terre orit ⁊ occidit claritas ei⁹. Hoc eñ fec̃ sancte incarnatiõis aduẽtus: vt vniuersas gẽtes prauis erroꝛib⁹ sauciatas: ad credulitatis sue remedia pi⁹ medic⁹ inuitaret: sicut ipe dixit: Venite ad me oẽs q̃ laboꝛatis ⁊ onerati estis: ⁊ ego vos reficiã. **Ex syon species decoris ei⁹.** Hic hierosolyma significat: intra quã ciuitatẽ mõs iste puris mẽtibus velut aurea massa resplẽdet. De hac eñ vrbe exeũtes aplĩ spẽm decoris xp̄i annũciauerũt in toto orbe terraꝝ: sic esaias dic: Ex syon exibit lex: ⁊ v̄bũ dñi de hierl̃m. Veneranda vrbs: scm̃ culmẽ: vt illud regis nr̃i insigne domiciliũ arcẽ merito dicam⁹ esse terraꝝ. Et respice q̃z cõpetẽter edocemur. In supiori v̄su dixerat: xp̄m dñm vniuersas gentes euocare: nũc etiã designat vñ doctrina ei⁹ tãq; de purissimo atq; affluẽtissimo fonte ꝑ spacia totius orbis effluxerit.

His em̄ dictis euāgelica verba cōcordāt: p
oēs gētes incipiētib⁹ ab hierl'm. Inde em̄
p̄dicari cepit xp̄s: cui⁹ spēs decora cogno-
Ps.44 scit: testāte alio psalmo: Speciosus forma
p̄ filijs hoim. Ubi sufficiēter expositū est:
cur speciosus singulariter dicat̄. **Deus**
manifeste veniet: de⁹ noster et non
Manifeste **silebit. Ignis in ɔspectu ei⁹ arde**
bit: et in circuitu eius tēpestas vali
da. Synagoga fideliū postq̄ de p̄mo mul
ta dixit: venit ad scd̄m dn̄i saluatoris aduē
Sche tū: quē p figurā Ideā diuersis siltudinib⁹
mirabili imaginacione describit: vt nō taz
futur⁹: q̄ p̄sens esse videat̄. Dicendo em̄:
Manifeste veniet: significat illū i p̄mo ad-
uentu cūctis nō fuisse manifestū: q2 maie-
stas ei⁹ carnea nube celata ē: sicut et aplus
j.Cor.2 de infidelib⁹ dicit: Si cognouissent nunq̄
dn̄m glīe crucifixissent. Manifeste vō tūc
veniet: qn̄ iā nō cruci affigēdus: s̄ iudicatu
rus ē mūdū. Tract⁹ sermo a sacrificijs: qd̄
ET toto die festiuitati vacaret̄. Manifeste em̄
dicit̄: quasi a mane dies festus. Repetit:
Deus noster: ne sibi infideles putarēt esse
cōem. De⁹ em̄ xp̄ianoꝝ ip̄e est de⁹ deoꝝ: q̄
et manifeste veniet et nō silebit. Silet enim
mō cū mūdus iste pagit̄: cū blasphemas et
sacrilegas voces sentētię seueritate nō dā-
nat: s̄ ad ɔuersiōis medicinā sustinet pctō-
res. Tūc aūt nō silebit qn̄ sceleratis dictu-
Matth.25 rus est: Ite in ignem ęternuz: qui paratus
est diabolo et angelis eius. Inde et alibi di
cit: Tacui tacui: nunq̄d sp̄ tacebo? Naz qd̄
sequit̄: Ignis in ɔspectu ei⁹ ardebit: mag-
ni iudicis: sicut dictū est: pręclar⁹ aduētus
mystica v̄tute describit̄. Ignis em̄ p̄ire di-
cit̄: vt q̄ est palea se formidet arsuꝝ. Addi-
dit. Et in circuitu ei⁹ tēpestas valida. Hęc
tēpestas nō vētis agit̄: nec ,pcellis sęuiēti-
bus excitat̄: s̄ diuia potētia vehemēs ɔsur
get sp̄us: vt area dn̄i ęq̄tatl ei⁹ sentētia vē-
tilet̄. Tūc frumēta seq̄strabit a paleis: hoc
est: bonos discernet ab impijs. Quę iudi-
catio merito tēpestas dicit̄: qm̄ et iprouisa
veniet: et in disceptacionē suā nimia celeri-
tate raptabit. Ualida q̄z: decēter adiūctū
est. Nā q̄z sit potēs: hinc dat̄ itelligi: vt oē
genus hoīuz ,p suis meritis momentanea
j.Cor.15 celeritate discernet: sicut aplus dic̄: In mo
mēto: in ictu oculi: in nouissima tuba. Ca-

nit em̄ tuba: et mortui resurgēt. In circuitu
ei⁹ tēpestas valida: non incōpetēter aduer
tit̄: qm̄ cū ip̄o iusti sedētes: sicut ,pmittit̄ in
euāgelio: iudicabūt. **Aduocabit cę-**
lū desursum: et terrā vt discerneret Al. discernere
pplm̄ suū. Hoc certe factur⁹ est in illo iu-
dicio. Sz terra rōnabilit̄ fortasse dicit̄ sur-
sū vocata: q̄ nunc in imo loco noscit̄ ɔstitu
ta. Cęlū aūt cū sit desup: vbi illud sursū vo
cauit? Sed cęlū hic: oēm iustū debem⁹ acci
pere: terrā pctōrem: q2 ille sp̄uali se cōuersa
tione dn̄o p̄stante purificat: iste terrena vi-
tiorū q̄litate sordescit. Et vide q2 in p̄mo
aduētu oēs indiscrete vocauerat: vt admo
niti in hoc mūdo se corrigere debuissent: si
cut in euāgelio dicit: Et exierūt in exit⁹ vi- Matth.22
arū: et vocauerūt q̄scūq̄ inuenerūt malos
et bonos. In fine aūt mūdi aduocat: vt iā
iustos discernat ab impijs: ne vlteri⁹ sicut
hic ɔfusis habitatiōib⁹ misceant̄. **Con**
gregate illi scōs ei⁹: q̄ ordinant te-
stamētū ei⁹ sup sacrificia. Nūc syna-
goga xp̄i verba facit ad angelos: q̄ ministe
rio suo in fine sęculi scōs de vniuerso mū-
do: sicut legit̄: congregabūt. Dicit em̄ ip̄se
dn̄s in euāgelio: Mittet angelos suos: et Matth.25
ɔgregabūt an̄ eū oēs gētes: et sepabit eos
ab inuicē sicut pastor segregat oues ab he
dis. Sequit̄. Qui ordināt testamētū eius
sup sacrificia. Ordinare dicim⁹ testamētū
eos: q̄ actib⁹ bonis restituūt ea q̄ in testa-
mēti serie cognouerūt: vt hospitē suscipe:
elemosynā dare: caritati studere. Hoc eniz
supra sacrificiū pecudū dn̄o ɔstat acceptū:
vt actuū illi magl' ,pbitas offerat̄. Siue vt
quidē voluerūt: pōt hoc et de iudęis accipi
p Ironiā: id est: p irrisionē: qn̄ vilē rē lau- Sche
dādo suggillat. Ac si diceret: Eos dn̄o ɔgre
gate: q̄ in officio sanctitatl cōmorant̄. Ecō-
trario vero: q̄ impia sūt agūt: et in eo qd̄ sa
crificia deo ɔsueta celebrāt: scificādos se eē
diiudicant. **Et annūciabūt cęli iu-**
sticiā ei⁹: qm̄ deus iudex est. Supio
ra excolit: p cęlos significās viros iustos:
quib⁹ verbi cęlestis dispensatio cōdonat̄.
Addidit. Qm̄ de⁹ iudex est. Ac si diceret:
Qui nescit falli: et sicut oia māifeste nouit:
ita et sine rep̄hensione discernit. Hoc em̄ ve
raciter ac ,pprie de deo dicit̄: cui nihil nega
tur: nihil supprimit̄: quē nec factū aliqd̄ la-

ter cui nec qͦ iudicet̃ abscondit̃ **Audi ꝑplus me⁹ ⁊ loquar: isrl' ⁊ testifica bor tibi de⁹ deus tu⁹ ego sũ.** Uen-
tũ est ad scd͂am sectionẽ: in q̃ iã veritas ip-
sa ex ꝑsona ꝓpria loquit̃. De⁹ em̃ q̃ verba
sua nõ vult incassũ suscipi: ne vt legit̃ por-
ci ꝑcio sa dispergant: dicit ad ꝑplum: Audi:
hoc est: deuote suscipe. Illos em̃ audire di
cimus: q̃ ꝓcepta cõpleuerint: sicut legitur:
Luc. 8 Qui habet aures audiẽdi audiat. Pplus
me⁹: significat plebẽ deuotã. Et loq̃r: sub-
audi: ꝓfutura. Qͦ si nõ audieris: ꝯsequit̃
Rp̃ ad interitũ tuũ taceã. Israel vero: frequẽ-
ter dixim⁹: interp̃tari vidẽs deum. Ergo si
me vides audire nõ negligas: qꝛ ꝯtempla-
tio mea obedientiã tribuit audienti. Testi
ficari vero est: testimoniũ dicere. Qͦ vtiq
in iudicio factur⁹ est de⁹: qñ vnuiscuiusq
facta discernet. Tunc em̃ fidelib⁹ suis testi-
Matth. 25 moniũ dabit: cũ dictur⁹ ẽ: Esuriui: ⁊ dedi-
sti mihi mãducare: eisq sitia. Sequit̃. Om̃
de⁹ deus tu⁹ ego sũ. Hoc erat qͦ ꝑplum au-
dire sub cõtestatione ꝓmonebat: vt de⁹ il-
le generalis ⁊ volentiũ ⁊ nolentiũ esset ipi-
us ꝓprie: q̃ cũ pura mẽte diligeret. Nã cũ
dicit: Tuus: fidelẽ sibi eũ fuisse mõstrauit.
Repetitio em̃ ista: Deus deus: mentẽ soli-
dat: ne semel dicta laberent̃. Istud vero:
Sum: ꝓpriũ diuinitatis est verbũ: qͦ tpe
nõ mutat̃: sed sp adest atq eternũ manet:
Exo. 3 sicut moysi responsũ est: Ego sum q̃ sum.
Et rursũ. Qui est misit me. Sed ꝑscrutan-
dũ ẽ: cur istud nomẽ essentię sol⁹ sibi vẽdi-
cet de⁹? Tunc em̃ qñ dictũ est: erant ange-
li: erãt cęlestia: erãt terrena oĩa sicut eẽ de-
creta sunt. Sed qꝛ illa sola est infecta ⁊ ęter
na natura: nec aliqñ cępit ex tpe: ⁊ in trib⁹
ꝑsonis deitas vna subsistit: merito sol⁹ eẽ
dicit̃ deus: qꝛ vt sit nullius indiget: sed sp
virtutis ꝓprię vigore ꝯsistit. Est ibi ⁊ aliud
sacramentũ: qͦ vna syllaba trib⁹ litteris cõ-
tinet̃: vt sancta trinitas vn⁹ de⁹ esse doceã-
Al. in sacrifi cijs tuis tur. **Nõ ĩsup sacrificia tua arguaz te: holocausta aũt tua in conspectu meo sunt semp.** Gloriosus doctor ⁊ ꝑfe-
ctissim⁹ institutor: iudaicũ ꝑplm volẽs a re-
bus carnalib⁹ amouere: ⁊ ad spiritualia sa
cramẽta ꝑducere: pecudũ sacrificia iã non
dicit exq̃rẽda: nec eũ exinde argui posse te-
statur si minime animaliũ victimas imola-
ret: sed holocausta illa poti⁹ in ꝯspectu suo
dãda cõmemorat: q̃ hũiliato corde pijs al-
tarib⁹ offerunt̃. Holocausta aũt dicta sunt
sacrificia: q̃ postq̃ fuissent imolata ignis
veniẽs desup absumebat: q̃ latine tota in-
censa dicunt̃. Hęc xp̃s veniẽs respuit: qꝛ ip-
se vera victima fuit. Aliud est holocaustũ
qͦ dñs ait ꝯspectũ suũ semp esse ꝓnũciat:
scꝫ qñ mens nostra diuino amore succẽsa:
pctã sua tribulatione decoquit: ⁊ ad illius
holocausti silitudinẽ oĩa vitia sua cruciã-
tu corporeo exusta ꝯsumit. **Nõ accipi-
am de domo tua vitulos: neq de gregibus tuis hircos.** Per hũc versũ
⁊ duos alios qui sequunt̃: breuiter enume-
rat q̃ se respuere ꝓfitet̃. Hęc figura dicitur
Brachyologia: id ẽ: breuis locutio: cũ plu-
ra paucis amplectimur. Sꝫ ne audito ho-
locausto: ad antiq̃ hũana mens sacrificia
recurreret: apte reuiuit cõsuetudinẽ priorẽ:
vt spũalit̃ itelligeret̃ qͦ in silitudinẽ ꝓmis-
sa gerebat̃. Sꝫ cũ hęc duo respuit: vniuer-
sa ꝓmi tp̃is sacrificia designat modis oĩb⁹
excludenda. Significat̃ em̃ A parte totũ.
Qm̃ meę sunt oẽs ferę siluaꝝ: iu mẽta in mõtibus ⁊ bouẽs. Causam
reddidit: q̃re ab ip̃o nõ expectat quadrupe
dũ imolatiões: dicens: qꝛ a te petere nolo
qͦ meũ esse cognosco. Qͦ forte paup non
habet: dũ aut nõ valuit cape: aut min⁹ po-
tuit enutrire: s petit fidẽ rectã: ꝯfessionẽq
deuotã: quã oẽs dare ip̃o iuuãte ꝓualent:
etiã q̃ nulla terrena possessione gratulant̃.
Sub hoc igit̃ sensu: p enumerationes reli-
q̃s currit. Addidit. Iumẽta in mõtibus ⁊
boues: ne q̃s de facultate ꝯfisus min⁹ ꝯsci-
entię opaꝫ daret: dũ se crederet pecudũ im
molationib⁹ expiare: qͦ iniq̃ mẽte deliq̃s-
set. Põt ⁊ alio mõ intelligi. Feras siluarũ:
gentes significãt: q̃ in sęculi isti⁹ nemorib⁹
supstitione ferocissima versabant̃. Iumẽ-
ta in mõtib⁹: sũt simplices in ecclia catho-
lica ꝯstituti: q̃ in cacumie fidei habitare no
scunt̃. Boues indicãt aplos ⁊ ꝓphetas: q̃
in agro dñi assiduo labore ꝯsati sũt. Qua-
propter his allusionib⁹ cõpetẽter appositis:
ꝓfigurat ecclĩam catholicã de diuersis mũ
di ꝑtibus colligendã. **Cognoui oĩa volatilia celi: ⁊ ĩspẽs agri mecũ est.** Al. pulch
Cognoui: nõ ad infirmitatẽ nr̃am trahas tudo

ꝗ ex tpe aliqd data oportunitate cogſcit: ſ
dñs cognouit añq̃ faceret vniuerſa: in cu-
ius pñſentia erat omne qđ potuiſſet exiſtē.
Quis eñ oia celi volatilia pōt niſi ſola ma
ieſtas cognoſcere? Quo verſiculo cūcta cō
plexꝰ eſt: qm̄ ꝛ oia volatilia celi dinumera
tua q̄ntitate cognoſcit. Spēm agri ſecū
ſe habere pfeſſus ē. Reuera ſecū: qꝛ vbiq̄
totꝰ eſt: ſicut de illo ppheta dicit: Celū et
Hier.23 terrã ego impleo. Sed debemꝰ ſpūalr̄ iſta
tractare. Volatilia celi ptinent ad ſupnas
mirabileſq̄ virtutes: vt ſunt angelice ptā-
tes: q̄ motu celeri ſctā voluntate ſpūaliter
trāſferunt. Spēs aūt agri reſpicit ad gen-
tes: q̄ erāt xp̄o dño credituꝛe. Reuera ſpe-
cies: qm̄ p hoiem bñ accipit̄ decꝰ omne ter-
rarū. Si eſuriero nō dicā tibi: me-
us eſt eñ orbis terre ꝛ plenitudo
eiꝰ. Deꝰ ille deoꝝ: ſicut frequēter diximꝰ:
ppter intelligētiā noſtrā velle ſuū p hūa-
nas ꝯſuetudines dignat̄ exprimē: vt ſe di-
cat eſurire: q̄ carnē paſcit vniuerſā: cuiꝰ cō-
tēplatio ſpiritaliū ſubſtantiaꝝ ſuauiſſimꝰ
cibꝰ eſt ꝛ ꝯtēplatiua refectio. Sequit̄. Me
us eſt eñ orbis terre ꝛ plenitudo eiꝰ. Hic
curioſitatē ſupfluā reddita rōne cōuincit:
dicēdo: Cur a te petā ſacrificia pecudū: cū
totꝰ orbis meꝰ eſſe noſcat̄? Plenitudo eiꝰ:
diuerſitatē ſignificat creaturaꝝ. Ceſſet er-
go hoim ſollicitudo ſupflua: de pecudū im
molatione cogitare. Cor eñ rectū nos ſibi
diuinitas mauult offerre. Vñ ꝛ cognoſcit̄
deliquiſſe: q̄tenꝰ qđ añ fuit pctīs delinquē
tibus horridū: ſalutari fiat emūdatiōe pu-
riſſimū. Et memēto qđ p has alluſiones p̄
deſtinatorū numerū ſignificat: ñ de ſola ſy
nagoga iudeoꝝ: ſed de cūctis gētibꝰ eē cō-
plendū. Nūquid mãducabo car-
nes taurorū: aut ſanguinē hircoꝝ
potabo? Q multis modis voluntatis
ſue dignat̄ reddere rationem. Quō grata
erūt: q̄ nō ſunt neceſſaria? Nūquid deꝰ tau
rorū carnibꝰ paſcit̄: aut ſanguine potatur
hircoꝝ? Sed pſit nobis hec repudiata pſi-
cere: cū hec accepint indigētes: cū eſuriens
paſcat̄: ſitiēs potet̄: ꝛ in paupibus deꝰ acci
pit q̄ ſibi in ſacrificijs non pmittit offerri.
Immola deo ſacrificiū laudis: ꝛ
redde altiſſimo vota tua. Hactenꝰ di
xit q̄ reſpuit: nunc dicit illa q̄ poſcit. Angu
ſta quidē in verbis ſnīa: ſ ſenſu multū p-
bat̄ eſſe latiſſima. Nā q̄s imolat ſacrificiū
laudis: niſi q̄ a terrenis vitijs fuerit ſegre-
gatꝰ? Qui morit̄ mūdo: vt hoſtia fiat xp̄o?
Nō eñ placet dño ſi laudes eiꝰ turpis pſo-
na decātet: actū videlicet q̄rit pbabilē: nō
dulciſonā vocē. Sacrificemꝰ q̄ dño laudan
do: q̄ ſapiētia cūcta diſponat: qua pietate
pctōribus parcat: q̄ fortitudine diabolum
vincat. Nō eñ ſolū ſacrificiū dicendū ē qđ
pecudes mactat: ſ omne ſacrū factū quod
nos pia oblatio cōmēdat. Vota q̄ reddit
altiſſimo: q̄ ei talia imolando p̄parat: q̄lia
ppitiꝰ ipe p̄cipit. Addit: Tua: vt nō q̄reres
fortaſſis extranea: aut hircū pinguē: aut vi
tulorū ſanguinē: ꝛ cetera q̄ intra nos eē in-
tellectualis ratio cōprehēdit. Tua vero re-
tulit ad cordis arcanū: qđ in aīe penetrali-
bus iacet: qđ extra nō querit̄: qđ paup ꝛ di
ues equaliter habēt: vbi magis ditior ege-
nus eſt: vbi ille multo celſior eſt q̄ corde no
ſcit̄ inclinatꝰ. Sed cōſideremꝰ ſubtilr̄: ꝛ in P̂P
uenimꝰ hic q̄ ꝓprie locutiōis eſſe genꝰ: qđ
eloquētia nō pōt habere cōmunis. Dicit eñ
deꝰ: Si eſuriero: ñ dicā tibi. Et paulopoſt
nō mutata pſona idem ipe dicit: Immola
deo ſacrificiū laudis. In ſubſequēti xō ſb-
iunxit: Pctōri aūt dixit deꝰ. Noſtre aūt or-
do locutionis poſcebat vt diceret: Si eſuri
ero nō dicā tibi. ꝛ cetera. Et imola mihi ſa-
crificiū laudis. Et pctōri dixit: q̄re tu enar-
ras iuſticias meas? Vñ fit vt vnꝰ atq̄ idē
de ſe loquēs: velut alteriꝰ pſona videat̄ in-
nectere: qđ inter ppria ſcpture diuine recte
numerat̄. Et inuoca me in die tribu-
lationis †tue: ꝛ †eripiā te ꝛ magnifi Al. nō hꝫ
cabis me. Poſtq̄ dixit q̄li ſacrificio pla- Al. eruā te et
caret̄: nūc oblationis ipius p̄miū pollicet̄. honorificabis
Precipit eñ: Inuoca me: ne q̄s ſpē habe-
ret i terreno ſolatio vbi caduca ſūt vniūſa
ꝛ plus infirma ſolatia. In die tribulatiōis
tue: id eſt: q̄ñ te alter affligit: nō cū inimicū
euaſiſſe morderis. Illa eniꝫ tribulatio illa
eſt: q̄ ꝓprie ſalutis formidine gnātur: nō q̄
carnaliū rex timore ꝯcutit̄: ſic dicit aplus:
Triſticia eñ q̄ ſm deū eſt: penitētiā in ſalu 2.Cor.7
tē ſtabilē opat̄: ſcdi aūt triſticia mortē ope
rat̄. Eripiā te: q̄ſi circūdatū a ſatellitibꝰ di-
aboli: ſūma celeritate liberabo. Et magni-
ficabis me. Magnū me i eternū pnūcies:

quē ꝛ a pęna libero: ꝛ in beata requie collocabo. Hunc aūt versū ingēti ꝓmissione ditissimū: quidā volūt ad vltimū vitę nr̄ę tēpus aptare: cū anima de hac luce trāsiens spirituū imundoꝝ ꝯtentione turbaꝛ: sicut
Jude. j. corpus moysi legiꝛ obuiatū. Ecce ꝙ parua petit a nobis dn̄s: tam ingētia ꝓstaturus.

Peccatori aūt dixit de⁹: quare tu enarras iusticias meas: ꝛ assumis testamētū meū† in os tuū? Uen-
Al. per tū est ad tertiā sectionē: vbi iterū asaph: id est: deuota synagoga reloquiꝛ. Et qꝛ supi⁹ dixerat dn̄s: laudes hoim in vicē sacrificioꝝ se posse suscipe: ne forte pctōres hac ꝓmissione ꝯfisi dicerēt: sola laus nō ꝛ ꝓbabilis nobis actio cognosciꝛ impata: hoc necessaria ratione declarat ꝓhibēdo ne lingua eoꝝ ꝓsumeret deo laudes canere: qbus turpis cōsciencia poterat obuiare. Quę fi-
Sche gura diciꝛ Percūctatio: id est: ꝙ alteri⁹ persone nō patiꝛ expectare responsū. Interdicitur eni sceleratis: ne se ꝓsumāt sermonibus miscere diuinis. Sed alti⁹ intende: qa de illis pctōribus hoc diciꝛ: q inferi⁹ describunꝛ: de quib⁹ ait: Intelligite hęc oēs qui obliuiscimini dn̄m. Ceterū cōuersis ad penitentiā laudes nō interdicit diuīa clemētia. Hi eni qui corde durati sunt: ꝛ ab scelerū suoꝝ prauitate nō desinunt: ꝓhibentur dn̄i narrare iusticias: id est: vel cōi sermone aliqd de illa maiestate ꝓferre. Quia os debet esse iustum qd iusticias dn̄i enarrare ꝓsumat: Sequiꝛ: vt nec testamētū ipius indigna ꝓsumptione cōtrectet: ne p os sceleratū atqꝫ blasphemū scta ꝛ venerāda verba ꝓgredi posse videanꝛ: sicut alibi scptū
Ecc. j5 est. Nō est speciosa laus in ore pctōris. Testamētū vero vet⁹ ꝛ nouū significat: qꝛ dn̄i vnū suspense diciꝛ: vtraqꝫ memoranꝛ. Potest hoc ꝛ de hereticis doctorib⁹ dici: q legē dei docere ꝓsumunt. Assumere eni: ꝓsumptionē significat indeuoti. Nā lectionē credentib⁹ nō videꝛ interdicere: in q pctōres maxime dignat⁹ est cōmonere. **Tu vero odisti disciplinā: ꝛ ꝓiecisti sermones meos† post te.** Incipit enim
Al. retrorsū enumeratio coꝝ quib⁹ dei verbū interdictū esse cognosciꝛ. Odit disciplinā q ad correctiones iustas iniq ꝓsūptione remurmurat: ꝛ non vult in se dn̄m vindicare qd peccat. Tunc eni nobis ꝓuenit salutaris emēdatio: si illū quo corrigimur plus amem⁹. Meli⁹ est eni hic parūp affligi: ꝙ in illa iudicatōne dānari. Proycit etiā sermōes dei post se: q diuina iussa contēnit: cui añ oculos nō est qd sp cōuenit cōtueri. **Si videbas furē† simul currebas cū eo: ꝛ cū adulteris portionē tuā ponebas.** Al. cō... Qui minora vetat scelera: mlto magis potiora ꝯdēnat. Nā furtū ad homicidium qd est? Adulteriū ad sacrilegiū quātū est? Sꝫ ita debet accipi: vt in his duob⁹ ꝓhibitis oīa crimina vetuisse videaꝛ. Hęc figura diciꝛ A parte totū: quę in ꝓsenti psalmo ꝛ supius ꝓbaꝛ esse iam posita. Sch... Arguit eni pctōrem: qre simul cū fure currat: id ē: cur ad faciēdū scel⁹ sociata volūtate iūgatur: vt qd forsitan ille solus iplere nō poterat ad effectū sceleris: isto auxiliāte ꝑueniat. Qd aūt dixit: Et cū adulteris portionē tuā ponebas: subtiliter ꝑscrutādū est: qꝛ si qs dando pecunias: aut ꝯsiliādo: aut laudando adminicula ꝓbet adultero: qb⁹ sua vota ꝑficiat: habere ibi sine dubio dinoscitur portionē. Nā si cui facultas suppetit ꝛ a malo nō reuocat excedendū: ꝛ ipe ꝙ particeps ꝓbaꝛ erroris: qꝛ debem⁹ hanc ꝯscientiā caritate: vt neqꝫ nos: neqꝫ alios ꝑire patiamur. **Os tuū abūdauit malicia: ꝛ lingua tua† ꝯcinnauit dolū.** Pri⁹ Al. ... do.. de furto atqꝫ de adulterio arguit pctōres: nūc etiā de ꝯsciētię prauitate: ꝛ linguę sub dolositatib⁹ accusanꝛ. Os hic cogitationē cordis debem⁹ aduertere: qꝛ postea de lingua dictur⁹ est. Tūc eni neqcia cogitatōis abūdat: qn in isti⁹ seculi delectatiōib⁹ mēs hūana ꝓgrediꝛ: ꝛ p diuersa genera pctōꝝ iniq volūtate grassaꝛ. Sequiꝛ. Et lingua tua ꝯcinnauit dolū. Hoc multis modis debet itelligi. Nā ꝛ q falso laudat dolū facit: ꝛ q maligna ꝯsilia ꝓstiterit in eadē iniqtate ꝟsaꝛ: ꝛ q male agēdo bn̄ loquiꝛ in hac ꝓuitate fedaꝛ: ꝛ qcqd postrēo verū ac simplex nō fuerit: dolosis ꝑtib⁹ applicaꝛ. Aptissime aūt positū est: Cōcinnauit: qꝛ decipiētium mos est sic falsa componere: vt aliq lepore verboꝝ audiētiū aurib⁹ blandiaꝛ: sicut in liiij. psalmo dicēdū est: Mollieꝛt sermōes Ps... suos sup oleū: ꝛ ipsi sūt iacula. **Sedēs aduersus fratrē tuū† detrahebas:**

⁊ aduersus filiū matris tue ponebas scandalū. Sedere moratꝰ est: ⁊ iō culpat̃ grauiꝰ q̄ in derogatione alteriꝰ non casu aliquo faciēte dilapsus est: ſ diutinꝰ fratris sui detractor insedit. Fratrē hic: omnē carne ꝓximū debemꝰ accipe: qꝛ ⁊ de spirituali dicturꝰ est. Sed inspice hoc vitiū: q̄ execratiōe dānat̃: vt inter pctōres maiores haberi possit: q̄ se in tali prauitate miscuerint. Sicut ⁊ aplūs iacobꝰ ait: Qui detrahit fratri detrahit legi: ⁊ iudicat legē. Sequit̃.

Iac.4 Et aduersus filiū matris tue ponebas scādalū. Filiū matris: sobolē dicit ecclīe: cui ꝑ regnātionis partū: fraterna caritate ꝯiungimur. Ponit ḡ scandalū fratri suo: q̄ hereticas prauitates: vel alias interceptōes q̄bus innocēs capiat̃ excogitat. De talibus

Eccl.37 eñ ip̄e vir sapiēs dicit: Qui sophistice loq̄tur: odibilis est huiusmodi. Et ꝓprie dixit: Ponit: ꝓpter laq̄os insidiosos: q̄ absconduntur arte ꝟboꝝ: vt incauta simplicitas occultis nexibus obliget̃. Hec fecisti ⁊ tacui. †Et existimasti †iniq̄tatē q̄d ero tibi silis: arguā te ⁊ statuā †illā ꝯtra faciē tuam.

Al. nō hz / Al. nūq̄d / Al. nō hz

Cōsidera queadmodū hic in vna sententia q̄ latiꝰ fuerāt narrata recollegit. Dicit eñ: cū multa facerēt peccatores: dñm iustū nō iniuste distulisse iudiciū: vt cōuersionis tp̄s inuenirent: dū dānationis pena suspēdit̃. Sed de ista beniuolētia creatoris: q̄ opinio prauis mētibus nascat̃ exponit. Dicit eñ: Existimasti iniq̄tatem q̄d ero tibi silis. Usus iste mortaliū est: vt q̄tiens mala cōmitti patimur: nec eis aperte resistimꝰ: similitudine moꝝ illis ꝯsentire videamur. Hoc nūc iniq̄ mente de dño sentire cōfirmat: vt qꝛ differt vindicare: ⁊ ipsi credant̃ scelera hūana placuisse. Sꝫ huic prauo intellectui dat̃ iusta sententia. Supius eñ dixit verba sua pꝰ pctōrē tergū fuisse ꝓiecta: nūc forte ꝯtraria: pctā dicit vniuscuiusq̄ ante faciē suā collocāda. Per hanc aūt sententiā futuri iudicij cognoscimꝰ q̄litatē: qꝛ oīs pctōr ante se videbit stare: q̄d se putabat obliuiōis bñficio p̄terisse. Horror imēsus: formido inestimabilis: illa hoīes videre: ꝑ q̄ se norūt ad eterna supplicia ꝑuenire.

Intelligite hec qui obliuiscamini †dñm: neq̄n rapiat ⁊ nō sit q̄ eripiat.

Al. deū / de

Hic facta apostrophe: id est: conuersio: ad illos scꝫ pctōres q̄s supiꝰ vetat dñi narrare p̄conia. Dicit eñ. Intelligite: id est: fideliter obedite. Et ne hoc oībꝰ pctōribꝰ crederes dictū. Addidit. Qui obliuiscimini dominū. Pctōr eñ q̄ supplicat: ⁊ se hūili satisfactione castigat: nō obliuiscit̃ dñm. Et iō de quibꝰ hoc dictū sit: breui ꝯplexiōe monstrauit imensū crimē. O negligētia nō ferēda: obliuisci deū q̄ aīaꝫ dedit: carnē pascit: ⁊ fideles ab omni aduersitate defēdit. Amētia est certe: illū memoria carere: quē p̄sentē sp ꝯstat existere. Sꝫ q̄ obliuiscunt̃ dñm: nisi q̄ p̄cepta ipius iniq̄ p̄sumptiōe ꝯtēnūt? Sequit̃. Neq̄n rapiat ⁊ nō sit qui eripiat. Qñ diabolꝰ rapit: est q̄ eripiat ad salutem: qñ dñs ad vindictā trahit: nō est q̄ liberare possit addictū: quippe cū ⁊ ip̄e auctor criminū eterna cruciatiōe dānet̃.

Sacrificium laudis honorificabit me: ⁊ illic iter †est in quo ostēdā illi salutare dei. Al. nō hz

Hoc ꝯ illos ponit̃: q̄ idigni laudes dñi canere p̄sumebant. Sacrificiuꝫ laudis honorificabit me: nō q̄le scelerati canūt: ſ q̄le pura mens ꝯsueuit offerre. Ip̄m eñ sacrificiū laudis honorat dñm: q̄d puritate fidei ⁊ actionū ꝓbitate fuerit imolatū. Sequit̃ q̄z: Et illic iter: appellat btīssimā psalmodiā. Sꝫ h̄ via vbi ducat exponit: Quo ostēdā illi salutare dei. Gliosa semita q̄ ducit ad celi terreq̄z creatorē. Uerū istud iter q̄d dictū est: nō pedibꝰ: ſ sanctis mētibus ambulat̃. Q̄d si puro corde ḡdiamur nos ducit ad xp̄m: fitq̄z nobis illa scala q̄ ascendētes ꝑducebat ad celos.

Cōclusio.

Roficuus oino psalmꝰ: si eū vellet improbitas cognoscē iudeoꝝ. In p̄ncipijs eñ de dñi incarnatiōe locutus: se q̄z saluator admonet: vt victimas pecudū deserētes: cordis sacrificia ꝑpls deuotus exoluat. Pctōrē vero q̄ xp̄o nō credidit: a p̄dicatiōe diuinitatis exclusit. Deinde q̄le sacrificiū laudis immolet̃ ostēdit. Postremū queadmodū pctōr iudicet̃ aperuit. Quid adhuc iudei desipitis? Cur vr̄m interitū nō timetis? Audite synagogā de incarnatiōe dñi: ⁊ de futuro iudicio ꝑsonantē. Uisuꝫ iā credite: q̄ p̄dictꝰ est aduenire: nō sūt lōge remedia q̄ petatis. Seq̄ns vos psalmꝰ absoluit: si ad penitētie bñficia surrexeritis. Quid vos a gnāli medela diuidi-

tis? Ipm̄ τ vos saluat: qđ τ nos liberat. In cōe dicam⁹: Miserere mei de⁹ ſm magnā miſcđiam tuā. Baptiſmū q̄rite: carnez quā crucifixiſtis aſſumite: ſanguinē quē fudiſtis ebibite. Pia ɔfeſſio pōt abſoluere: qđ vota cōſtat impia cōmiſiſſe.

Explicit expoſitio in pſalmū. XLIX

Incipit expoſitio in pſalmū. L

In finem pſalmus Dauid: cum venit ad eum Nathan ꝓpheta cuz intrauit ad Berſabee.

o Perepĉtū eſt hunc pſalmuz paulo diligētius pſcrutari: vt virtutis ꝓfunda myſteria: ꝓſtāte dño cog̃ſcere mereamur. Et q: ſe rex τ ꝓpha: ſicut regū teſtaꝝ hiſtoria: hūili ſatiſfactiōe ꝓſtrauit: τ pctm̄ ſuū increpat⁹: publice nō erubuit ɔfiteri. Merito eū ſctiſſimi pr̄es honorandū figuratiōe ſacratiſſima cēſueꝛt. Inter alios ſiqdē btūs hieronym⁹: Berſabee figurā eccl̄ie: vel hūanę carnis habuiſſe demōſtrat. Dauid vero: ſicut multis locis cōſtat aptatū: dñi xp̄i portaſſe imaginē. Et ſicut illa dū i fonte cedron lauareꝝ exuta veſtibus ſuis dauid placuit: τ ad regios ē cōpulſa venire cōplexus: marituſq3 ei⁹ p̄ncipali iuſſione in loco q̄ ab hoſtib⁹ perimereꝝ eſt ɔſtitut⁹: ita eccl̄ia: id eſt: ɔgregatio fideliū ꝑ lauacrū ſacri baptiſmatis mūdatꝫ ſordibus pctōꝝ xp̄o dño extat ɔiuncta. Congruū ſiquidē fuit illis tꝑibus: vt ꝑ actū huiuſmodi indicareņ dñi futura myſteria: et ſpūaliter ad magnū ſacramētū ꝓbareꝝ referri: qđ inter hoīes culpabiliter videbaꝝ admitti. Nā τ Oſee ꝓpherę iuſſit de⁹ vxorē ſibi accipe meretricē: vt ſignificareꝝ eccleſia gentiū peccatis ſuis ſordida: ɔiunctione dñi eſſe mundanda. Hoc etiā in iuda et thamar nuru ei⁹ vel aliys ſilibus geſtū eſſe figuraliꝰ inuenim⁹: ſic apl's dicit: Oīa in figurā ɔtingebāt illis. De hac etiā figura dauid τ berſabee: ſctūs auguſtin⁹ in libris q̄s aduerſū fauſtū manicheū ſcripſit: inꝰ alia diligētiſſime diſputauit. Uñ ſiue iſta ſilitudo: ſiue alia fuerit: valde mundo ꝓfuit qđ taliꝰ ſatiſfactur⁹ errauit: vt de vni⁹ tꝑali vulnere gn̄alitas ęternā ſumeret ſoſpitatē. Quāta rogo btō viro in agnitiōe culpę ſuę fuit hūilitas: cui tanta eſt poſt veniam in ſatiſfactione cōſtantia? Peregrinū τ inſolitū illic adulteriij fuiſſe crimē oſtēdiꝝ: qđ tanta mentis intentione defleꝝ. Latronis inuitat nos quidē repentina cōfeſſio. Petri lachrymas ſubito gaudem⁹ eſſe reſpectas. Blandiꝝ nobis momētanea hūilitas publicani. Dauid aūt dū ſua pctā nitiꝝ ꝓlixi⁹ detergere: dedit vīi ſe generalitas poſſit abſoluere: fecitq3 vt lachrymę ſuę dū ꝑ poſterioꝝ ora decurrūt: nulla tꝑis ꝓlixitate ſicceņ. Cōſiderem⁹ aūt quę fuerit hūilitas in ꝓpheta. Cor p̄ncipis vox q̄ſi p̄uata cōterruit: τ irat⁹ eſt potius ſibi q̄ ſe cognouit iuſta obiurgatōne culpari. Tā ingentium ꝓſoꝝ rectoꝛ ſibi erat vehemētiſſim⁹ tortoꝛ: exigēs a ſe penas: q̄s iuſſione vix ferre poterat aliena. Uulgo mos ē pctā ſua callidis allegationib⁹ excuſare: rex aūt potentiſſim⁹ in ɔſpectu oīm ſe potius elegit addicere: cōſtituēs ſe reū cui⁹ ɔſueuerat ꝓplus formidare iudiciū. Quapropꝰ ideo a dño abſolui meruit: q: ſua vitia nō defendit. O peccata in reb⁹ lętiſſimis plus cauēda: In ſaulis pſecutione numeroſas virtutes exercuit: q̄ poſit⁹ in regni ſecuritate peccauit. Quo facto docemur felicitatē mūdi iſtius nō oportere ꝑquiri: qñ magis in afflictiōe ꝓficiꝝ τ in ꝓſperitate peccaꝝ. Meminiſſe aūt debem⁹ in hoc pſalmo ſtatū eſſe: qui dicitur ɔceſſio. Cōceſſio eſt eñi: cū reus nō id qđ fecit aliqua ɔcertatiōe defendit: ſed vt ignoſcaꝝ poſtulat abſolute. Qđ generaliꝰ in omnib⁹ pſalmis pęnitentiū reperiri poſſe non dubium eſt.

Diuiſio pſalmi.

q Uinq3 mēbris hūc pſalmū cōgruis nimis reſpicimus diſpoſitione formatū: vt ſicut quinario ſenſu peccatū omne colligiꝰ: totidē partib⁹ cōtracta iniq̄tas expiceꝝ. Prima eſt ſatiſfactio pfectiſſime hūilitatis. Scđa: ɔfidentia miſcđię dñi: quaz fideles ſemꝑ habere ꝓficuū eſt. Tertia: petiꝝ vt a pctīs eius ſuū dñs auertat aſpectū: ſed ipm̄ poti⁹ ſctā trinitas miſerata reſpiciat. Quarto ſubiūgit oēs peccatores ad deſideriū ſupplicatiōis magꝭ ac magis animādos: ſi tam ingens illi remittereꝝ iniq̄tas. Quinta parte: cauſa memoraꝝ eccl̄ię: q̄ ꝑ ei⁹ erat ſemꝑ aduentu dñi cōſtruēda: vbi iā leꝰ⁹ altari ei⁹ offerēdos vitulos polliceꝝ. Sic τ ſupplicatio deuota con-

auditur: ꝛ venture salutis gaudia nunciantur.

Expositio psalmi.

M Iserere mei deꝰ: scd̄m magnā miscd̄iam tuā. Et scd̄m multitudinē miserationū tuarum dele iniquitatē meã. Rex ille potentissimꝰ ꝛ multarū gentiū victor egregius: cū se audisset a nathan ꝓpheta redargui: pctm̄ suū non erubuit publice ꝯfiteri: nec ad noxias excusatiões cucurrit: ad q̄s maxime festinat hūanitas: sed repēte salutari hūilitate ꝓstratꝰ ip̄z se offerēs deo purpuratus penitens: pys lachrymis supplicauit. Fidelis eñ seruꝰ non assumit callosas inficias: sed cito intelligit cōmissa delicta. Mirabile dictu. Dicēdo eñ iudici: Miserere mei: locū examini cogscit̄ abstulisse. Uox ista nō discutit̄: ꝫ sub tranq̄llitate ꝑaudit̄: Solaq̄ꝫ res est ꝑ quā possimꝰ rei sine aliq̄ ꝯtrarietate defendi. Petebat q̄dez miscd̄iam quā diffinire nō poterat: ꝫ tamē pctis suis eā grādiorē oīmodis sentiebat. Quāta eñ sit: vt dixerūt sanctissimi pr̄es: quis enarrare sufficiat: vt mūdi creatorem de cęlo deposuerit: ꝛ terreno corpore induerit cōditorē: eūq̄ꝫ qui ęternitate patri manet ęqualis: mortalitate coęquauerit ꝛ nobis formā serui mundi dn̄o imposuerit: vt ipse panis esuriret: fons vitę sitiret: virtus infirmaret̄: oīpotēs vita moreretur: Quę denique maior miscd̄ia: q̄ꝫ ꝓpter nos creari creatorē: seruire dn̄atorē: vendi redēptorē: hūiliari exaltatorē: occidi viuificatorē: Hęc erat illa magna misericordia dn̄i quā sanctꝰ vir explicare non poterat: sed facile se ꝑ eā credebat absolui: ꝑ quā humanū genus iaz tunc cogscebat posse liberari. Qd̄

Loc aūt dixit: Miserere scd̄m magnam misericordiā tuam: argumentū est a cōiugatis. Misereri eñ: a misericordię fonte descendit. Sequit̄. Et scd̄m multitudinē miserationū tuarū dele iniq̄tatez meā. Quid nō poterat dare: qñ se dn̄i rogabat̄ ignoscere: Multitudo eñ indulgētię diuinę: magnitudinē peccatoꝝ qualibet exuperat: nec valebat delictū ꝓcellere: ꝯtra qd̄ petebat̄ tan

Loc ta miscd̄ia subuenire. Qd̄ argumētū dicit̄ a pte maiore. Multo eñ maior est miscd̄ia dn̄i: q̄ꝫ uis peccata nostra videant̄ ingētia. Precat̄ ḡ in omnibꝰ delictis suis pietatis multitudinē: q꞉ ꝑ ꝓphetā p̄sentis nequicię susceperat remissionē: vt ꝛ illa mereret̄ euadere quę diuersis tp̄ibus se meminerat ꝑpetrasse. Prudētissime aūt delictis nulluz volebat remanere vestigiū: qm̄ ille solꝰ in libro vitę ꝯscribit̄: cuiꝰ oīa pctā delentur.

†Amplius lava me ab† iniusticia mea: ꝛ a† delicto meo mūda me. Studiose debet dilui: qui criminū veneno obfuscatꝰ est: q꞉ curiose nō abluit̄: qui tenebrosa infectione maculat̄. Usq̄ꝫquaq̄ꝫ: vndiq̄ꝫ: ab omni pte: vt ꝛ illa sibi ignosceret q̄ ꝑus se nouerat admisisse. Pōt eñ aliq̄s sic lauare: vt tñ nō sit oīno purissimus. Sꝫ addidit: Mūda me: q̄tenꝰ in eo nihil remanere posset immūdū. Sꝫ istud lauacrū qd̄ sic abluit maculas pctōꝝ: vt sup̄ niuē possit dealbare qd̄ sordidū ē: salutiferi baptismatis cognoscit̄ indicare puritatē: vbi sic omnia ꝛ originalia delicta ꝛ ꝓpria admissa mundant̄: vt illic nos restituat puritati in qua p̄mus adā noscit̄ esse ꝓcreatꝰ. Sed vtinā cōseruaremꝰ tanti muneris dignitatē: ne nos iterū pullulātia pctā fuscarent. Petit ergo ꝓpheta in prefiguratione sacri baptismatis mundari ab iniusticia sua: ne in securitate remissus negligēs videret̄ eē post veniā. Hā maxime debet caueri: ne finitima nr̄a reddant̄ obnoxia: sicut salomō dic: In fine suo laudabit̄ oīs vir.

Al. Amplius
Al. iniq̄tate
Al. peccato

Qm̄ iiq̄uitatē meā ego† agnosco: ꝛ peccatū meū ꝯtra me est semꝑ. Sciēs ꝓpheta sic dn̄m piū: vt tñ ꝛ iustus esse nō desinat: ęq̄tatē suis supplicatiōibꝰ admiscuit ꝯgruēter: vt facilꝰ audiat̄ qd̄ iusticia interueniēte depostit̄. Puniendū q̄dez scit esse pctm̄: sed ideo a dn̄o dicit eē parcēdū: qm̄ a se ꝯfirmat eē dānatū: sic salomō dicit: Iustus in p̄ncipio sermonis accusator est sui. Intēdamꝰ ḡ qd̄ dicit: Ego agnosco. Pctā eñ illa sūt fortiora: q̄ agnoscētes admittimus: nō aūt illa q̄ ꝑ ignorantiā ꝑpetramꝰ. Siue illud: scire oēs pñt pctā sua: ꝫ soli illi ꝓbant̄ agnoscere: q̄ ea vident̄ ꝓpria execratione dānare. Perfecta eñ penitētia ē: futura cauere pctā: ꝛ lugere p̄terita. Primo eñ pꝰ ip̄m fuit scelꝰ: qñ ꝓpheta interrogante rn̄dit: Dignuz esse morte qui alienā ouem pauperis cōcupiuit: tunc quādo peccatuz suum non credebat esse deflendum: modo

Al. cognosco
Prouer. 18
2. Reg. 12

aūt eū penitet cū ꝓstrat⁹ hūiliter ingemi-
scit: ꝯtra se stare dicit delicta: quasi quādā
figuratā imaginē sp̄ adiecit: hoc est: qḋ iu-
giter aspicit ⁊ cū oculos claudit. Sꝫ respe-
ctus iste ꝯtinu⁹ pctōꝝ: ꝑseuerantiā piē sup
plicatiōis ostēdit. Nā quotiēs talia corde
respicim⁹: totiēs cōmissa deploram⁹. Dixit
Ps.49 eñ dn̄s: in sup̄iori psalmo: Arguā te ⁊ statu
am illā ꝯtra faciē tuā: qḋ hic sibi vir scītissi-
mus ip̄e faciebat cū dicit: Et pctm̄ meū cō-
tra me est sp̄. Juste ḡ se petebat absolui: q̄
iam hic formā illā visus est sibi fecisse futu
Sche ri iudicij. Hęc figura dicit̃ Procatalepsis:
id est: p̄occupatio. Hic eñ q̄si iā in vēturo
iudicio ꝯstitutus: delictoꝝ suoꝝ aspect⁹ te-
terrimos ꝑtimescit. **Tibi soli pecca-
ui ⁊ malū corā te feci: vt iustificeris
in sermonib⁹ tuis ⁊ vincas cū iudi-**
Syl. **caris.** Hic iterū Enthymematic⁹ syllogis-
mus apparet: quē in .xx. psalmo iā dixim⁹.
Cui⁹ ꝓpositio est. Dn̄s iustificat̃ in sermo-
nib⁹ suis: ⁊ vincit cū iudicat̃. Huic subiun-
git̃ in ꝯclusione p̄missa sentētia. Tibi igit̃
soli peccaui: ⁊ malū corā te feci. Hoc in red-
dēdis syllogismis sine culpa fieri more ve-
terū ꝯstat esse p̄missū. Nunc ad exponēda
verba redeam⁹. De ip̄so si q̄s errauerit: et
deo peccat ⁊ regi. Nā q̄n rex delinquit: soli
deo re⁹ est: q: hoiem nō habet q̄ ei⁹ facta di
iudicat. Merito ḡ rex deo tm̄ se dicit pec-
casse: q: solus erat q̄ eius potuisset admis-
sa discutere. Et q: illū vbiq̄ȝ esse nouerat:
iure corā ip̄o malū se fecisse deplorabat: ar-
guens dementiā suā q̄ nō expauit tanto iu
dice p̄sente peccare. Sermōes aūt dn̄i me-
rito iustificati dicunt̃: qm̄ sine dubio semp̄
Matth.24 eius dicta complent̃: sicut ip̄e dicit: Celū ⁊
terra trāsibūt: verba aūt mea nō p̄teribūt.
Sequit̃. Et vincas cū iudicaris. De⁹ tantē
iusticie est: vt velit se cuꝫ hoibus iudicari.
Esa.5 Ip̄e eñ dicit: Judicate inter me ⁊ vineam
meā. Et alibi dicit: Pp̄le me⁹ q̄d feci tibi:
Michee.6 aut q̄d ꝯtristaui te? Rn̄de mihi. Ui nūc ꝓ-
pheta ꝯfitet̃ talē ē se dn̄m habere iusticiā:
vt ab soluce supet cū fuerit iudicatū. Sic et
Baruch.j hieremias ait: Dicetis dn̄o deo nr̄o: tibi iu
sticia: nobis aūt ꝯfusio vultus nostri. Erat
q̄ppe in aīo ei⁹ qḋ ex pastore rex fuisset effec
tus: qḋ regēdos p̄p̄los accepat: ⁊ sine hono
ris sui ꝯsideratiōe deliq̄rat. Necesse ḡ erat
vt in alieno iudicio ꝓba superet̃: q̄ iā vic-
tus in ꝓprio examie noscebat̃. Aliq̄ hoc ap
tāt: ⁊ ad dn̄i passionē cū iudicatus vicit: ⁊
mūdū dānat⁹ absoluit. **Ecce in iniq-
tatib⁹ ꝯceptus sū: ⁊ in delictis pe-
perit me mat̃ mea.** Hic iniuria pctī mi- côcep
nuit̃: q̄n ꝓpriū crimē delictis ḡnalib⁹ cōpa
rat̃: vt ip̄a multitudo ⁊ ꝯfessio pctōꝝ mise-
ratione boni iudicis cōmoueret. Ergo iste
sensus ē: quid dicā me mō fecisse q̄ arguor:
q̄ iā ex originali pctō in iniq̄tatibus ꝓbor
esse ꝯcept⁹: vt añ pctā ꝯtraxerim q̄ȝ vitę p̄n
cipia reperissem? Qḋ argumētū ē ab añ-
cedentib⁹. Neq̄ȝ eñ nouū est illū peccare q̄
in iniq̄tatib⁹ ꝯcept⁹ ⁊ in delictis est genit⁹.
Quid hūili⁹: q̄d simplici⁹ q̄ȝ de vno pctō re
dargui: ⁊ simul oīa ꝯfiteri? Merito ḡ isti sic
facile videt̃ indultū: q̄ post absolutiōis do
nū multis modis senitit̃ ostēdere crimino-
sū. Audiāt pelagiani: ⁊ ire ꝯ manifestā ve-
ritatē vehemēter erubescāt. Quēadmodū
eñ p̄t fieri vt in q̄libet ętate paruula ñ ege
am⁹ absolui: q̄ hūc mūdū delictis grauāti-
bus igredimur onerati? Job q̄ȝ sibi voce ꝓ
Job.14 fitet̃. Nemo mūdus añ te: nec īfans cui⁹ ē
vni⁹ diei vita sup terrā. Uas etiā electōis
paulus ap̄ls int̃ multa cōmemorat dicēs:
Eph.2 Fuim⁹ ⁊ nos aliq̄n natura filij irę sic̄ ⁊ cęte
Ro.5 ri. Item ip̄e paulus ap̄ls: Per vnū hoiem
pctm̄ itrauit in mūdū: ⁊ p pctm̄ mors: ⁊ ita
in oēs homies mors ꝑtrāsijt in q̄ oēs pec-
cauerūt. Ip̄a etiā veritas in euāgelio testa
Joh.3 tur definitiua sn̄ia. Amē dico vobis: si q̄s
non renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ sp̄ūsctō: nō p̄t vi-
dere regnū dei. Quapropt̃ interrogo: cur in-
fantes a regno dn̄i reddunt̃ alieni: q̄ decō
missa neq̄unt p̄uitate culpari? Restat ḡ vt
originali pctō infantes teneant̃ obnoxij: q̄
añq̄ȝ ꝓpria faciāt: p̄mi hois secū ꝓbant̃ ge
stare pctā. Sūt ⁊ alię verissimę ꝓbatiōes:
si sibi hūana ꝑteruia sacrilegos nō exq̄rat
errores. Supest coꝝ scōa neq̄cia: qm̄ liberꝝ
arbitriū sic i hūanis virib⁹ ponūt: vt absq̄ȝ
dei gr̄a hoies putent p seipsos bonū aliqḋ
posse ꝯcipe vel agere. Qḋ si ita eēt: cur ꝓ-
Ps.58 pheta diceret: De⁹ me⁹ mīscḋia ei⁹ p̄ueniet
me? Cū te audis mīscḋia dn̄i p̄uentū: nihil
tuū p̄cessisse dat̃ intellig͡i. In alio q̄ȝ psal-
Ps.126 mo dicit: Nisi dn̄s ędificauerit domum: in
vanum laborant, qui ędificāt eam. Idem

Ps.36 dicit: A dño gressus hominis diriguntur et
viā eius cupiet nimis. Alio quoque loco psalmi-
Ps.145 sta testatur: Dñs erigit elisos: dñs soluit cō-
peditos: dñs illuminat cecos. Cū audiatis
ꝯuenire: edificare: dirigere et erigere: dñm:
absoluere et illuminare nullis ꝓcedētibus
meritis: quid ibi proprium cepisse cogno-
scatis: nisi illud tantū vnde ꝓ vestra super-
bia iuste dānemini? Sed dicitis forsitan ꝓ
phetā esaiā sic arbitriū liberū cōprobare:
Esa.j Si volueritis et obaudieritis: bona terre co
Ezech.18 medetis. Et iterum ezechiel: Facite vobis
Ps.94 cor nouū: et spiritū nouū. Et iteruz: Hodie
si vocē eius audieritis: nolite obdurare cor-
da vestra. Sed hec et illis silia pessima intē
tione sentitis: vt credatis hoies a semetip-
sis bone volūtatis initiū sumere: et post ad
iutoriū diuinitatis accipe: vt qd dici nefas
est: nos sim⁹ causa ei⁹ bñficij nō ipe sui. Iā
Joh.j quō verū erit: quod iohānes ait: De pleni
tudine ei⁹ nos oēs accepimus: et gratiaz ꝓ
gratia. Vel queadmodum ipa gratia dici
poterit gratuita: si eā anticipet alicui⁹ bo-
ni ꝓmissa celeritas? Audite aplūm: q dog-
ma vestrū falsissimū vera ꝓdicatione ꝯuin
Ro.ij cit dicens: Quis prior dedit ei: et retribuet
illi? Qm̄ ex ipso et ꝑ ipm̄ et in ipso sunt om-
Phil.2 nia. Itē aplus: A quo est et velle et ꝑficere
Jac.j ꝓ bona volūtate. Et iacobus apl's: Omne
datū optimū: et omne donū ꝑfectū: de sur-
sum est descendēs a patre luminū. Sequitur
alia vos mlto peior absurditas. Si a nobis
esset bone volūtatis initiū: nos magis pone-
remus fundamentū vbi edificaret dñs: qd
certe nulla pōt mentis sanitas approbare.
Quapropter desinite asserere: que nō po-
testis implere. Illi obediēt audiunt: quos
ipse facit audire: illi ꝑficere cupiūt: qui mu
nus diuinitatis acceperūt. Nā post vitiatā
hūani generis naturā: liberi arbitrij saluti-
ferā partē et dñs tribuit et operationē ipsius
sua pietate ꝯcedit. Hec quidē lati⁹ beatus
augustin⁹: hec doctissim⁹ hieronymus: hec
Prosper cōsensu generalitatis: diuino mu
nere docuerūt. Sed nos hec contingere fe-
cit heresis execrāda: que nimis saluti no-
stre ꝓbatur esse cōtraria. **Ecce enim veri-
tatē dilexisti: incerta et occulta sapi
entie tue manifestasti mihi.** Sicut su
periori versu ꝑ cōfe. delictuz approbauit: qa

memo a peccatis redderetur except⁹: sic iteruz ꝑ
suā cōfessionē sibi supplicat subueniri: qm̄
in ꝯfitēdo pctō veritatē dixit: quā de⁹ dñs
supra sacrificia plus requirit. Nō enim deus
delectatur penis nostris: sed ꝯfessionē querit
erroris: sicut scriptū est: Nolo mortē pctō- Ezech.18
ris: sed vt cōuertatur et viuat. Incerta sūt q̄ ꝓ
oino discerni nō possunt: sed aliqbus am-
biguitatib⁹ colliguntur. Occulta vero sunt q̄
nec oculus cōspicit: nec mens hūana diju-
dicat. Hec duo nō solū sibi reuelata dicit:
sed manifestata ꝯfitetur: vt qd fuerat vel sus-
picari arduū: ꝑueniret illi in declaratōne
manifestū. Et nota qd collata sibi mune-
ra pulchra definitione cōplectitur. Dicendo
enim: Incerta et occulta sapiētie tue manife-
stasti mihi: ꝓphetia quid sit ostendit. Om⁹
aliud addit reatui suo: vt cū beneficia nu-
merat: culpa semꝑ accrescat. Incerta quoque et oc
culta sunt: que de⁹ illi in filij sui manifesta-
tione reuelauit. Primū vt agnosceret euz
habere filiū: deinde vt ipm̄ nosset ex suo se
mine in carnis assumptiōe venturū: vt pas
sionis quoque futura ꝓdiceret: et resurrectōis glo
riā nūciaret: et inde nō se dicat debuisse pec ☧
care: cū talia meruisset agnoscere. O sanc-
ta simplicitas: Quis tantū sue defensioni
studere potuit: quantū iste in ꝓpria cōdē- Top
natione laborauit? Quod argumentū di-
citur a causis. Dicit enim post tot collata bñ
ficia: ad talia se nō debuisse ꝑuenire pecca-
ta. **Asperges me hysopo et mūda- Al. dñe
bor: lauabis me et sup niuem deal-
babor.** Superiori supplicatione ꝓstrat⁹: in
secundā partē misericordia dñi ꝯfisus erigitur:
ne qd omnib⁹ peccatis est grauius de clemē-
tia omnipotētis dñi desperasse videretur.
Hysop⁹ quāuis sit herba paruissima: radici-
b⁹ suis saxorū fertur viscera penetrare. Hec
et internis hoim sauciatis ꝓbatur accom-
moda. Et in libro leuitico: imolato sangui Leuit.14
ne iuncta: sup leprosi corp⁹ septies solebat
aspergi: significans precioso sanguine dñi
saluatoris maculas peccatoꝝ efficaciter esse
diluendas. Hac similitudine supplicat se ꝓ
pheta liberari: vt christi sanguine salutari
quē pio corde credebat esse venturum: ab-
solutionis munera mereretur. Per hysopū
enim significat sacramenta que dixim⁹: q̄ nō
solū inquinamēta detergunt: sed etiā sup niuē

puritatẽ aĩe relucẽtis ostendũt. Sup niuẽ
aũt albũ de corporib⁹ nil valet inueniri: ſ
ideo sup niuẽ dixit: qr spũalis aĩa longe su
pra corpa mũdata resplendet. Que figura
Sche dicit hypperthesis: id est: suplatio: cum ali
quã opinionẽ oĩm notã: sentẽtia nostra ex
uperare ꝯtendim⁹. Tale est ⁊ illud: sicut iã
Ps.17 in septimodecimo psalmo dictũ est: Et vo
lauit: volauit sup pennas vẽtoꝝ. **Audi
tui meo dabis gaudiũ ⁊ leticiã: et
exultabũt ossa hũiliata.** Hic iã pie ꝯsi
dẽtia diuinitatis ostendit: vt talia se audi
turũ dicat: q̃ gaudiũ leticiãq; cõgeminẽt.
Gaudiũ ptinet ad absolutõez: Leticiã ad
ppetua pmia possidenda. Hoc est aũt au
dire gaudiũ ⁊ leticiã qđ pmittit absolutis:
Math.25 Venite bñdicti pris mei: pcipite regnũ qđ
vobis paratũ est ab initio mũdi. Sequit.
Et exultabũt ossa hũiliata: scʒ audita vo
Top ce quã dixim⁹. Qđ argumentũ dicit a ꝯse
quentib⁹. Necesse est eñ vt qñ hec audita
fuerint: leticia ꝯsequat. Per ossa vo signi
ficãt animi firmamẽta: q̃ necesse fuerat oi
no hũiliari: q̃diu penitẽs iste potuisset ab
solui. Hũiliata eñ dixit: pꝑter erroris sui
ꝯscientiã q̃ pficue sp hũiles facit. **Auer
te faciẽ tuã a pctis meis: ⁊ oẽs ini
q̃tates meas dele.** Venit ad tertiã par
tẽ: rogans iudicẽ piuʒ ne respiceret pctã: q̃
ipsi q̃ʒ videbant horrẽda. Considera vero
ex ꝯtrariis: pulcherrime regulas datas. Si
nos auertim⁹ facies a pctis nris noxiũ est:
qr obliuiscimur ⁊ negligẽter agim⁹ q̃ cõti
nuo fletu abluere deberem⁹: si dñs nõ auer
tit extinguit: qr iudicat delicta q̃ respicit.
Ps.142 Sic orat ⁊ alibi. Ne aũtas faciẽ tuã a me:
⁊ ero siilis descendẽtibus in lacũ. Merito:
qm̃ si nos respicimur: miscdia saluatoris ab
Luce.22 soluimur: sicut de petro in euãgelio dic: Et
respexit petrũ: ⁊ egressus foras fleuit ama
re. Sequit. Et oñes iniq̃tates meas dele.
De duob⁹ criminib⁹ vocatus ad culpã: p
vniuersis delictis prudẽtissim⁹ pcator ero
rat. Sciebat eñ se fecisse plurima q̃q; iusti
cia pntis tpis arguebat: ita salutari cõpen
dio q̃cq̃d accusari poterat remitti sibi vna
venia postulabat. Dele aũt dum dicit: di
mitte significat: qr omne nostrũ admissuʒ
q̃si q̃busdã tabulis scribit: cũ diuina noti
cia cõtinet. **Cor mundũ crea in me
de⁹: ⁊ spiritũ rectũ innoua in visce
rib⁹ meis.** Subtiliter hos versus p vba
singula debem⁹ exq̃rere: vt nobis sensus
possit euidẽti⁹ elucere. Creare dicim⁹: no
uũ aliq̃d instituere: vt illud qđ nõ fuit vide
atur existere. Et quõ dicamus añ pctm̃ cor
mundũ nõ habuisse dauid: de q̃ dñs dixit:
Inueni dauid filiũ iesse virũ ſm cor meũ:
q̃ faciat oẽs volũtates meas? Sed crea h:
restaura debet intelligi. Petit ẽ pꝑheta ta
le mũdũ cor sibi creari: qđ iã pctis impellẽ
tibus cõmoueri mime potuisset ad culpã:
sed stabilitate defixũ a bono nõ possit mu
tari pposito. Hoc vtiq; sctis post resurrec
tionẽ dabit. Sed penitẽs iste bonoꝝ aui
dus: venturi pmij amore succẽsus: qđ in fu
turo euenire poterat: hoc sibi ꝯcedi pñsenti
tpe postulabat. Rectũ spm̃ dicit: filiuʒ dei
verbũ: de q̃ in alio psalmo cõmemorat⁹ ẽ:
Virga recta est virga regni tui. Quẽ meri Ps.4
to ex natura deitatis spm̃ appellauit: qr le
git: De⁹ spũs est. Innoua: p hypallagen fi Iob.4
gurã positũ est: nõ qđ esset fili⁹ innouãd⁹: a.i
sed qr dauid pctis veterẽ factũ possit inno Sc
uare p gratiã. Ille eñ nos inouat: q̃ antiq̃
hoĩs vetustate deposita: in noua regnãtio
nis sue dona cõmutat. Nã sicut p adã ve
teres fuim⁹: ita xpi dñi beneficiis innoua
mur: sic aplus dicit: Deponẽtes veterẽ ho Col.3
minẽ cũ actib⁹ suis: induite nouũ qui ſm
deũ creat⁹ est. Addidit. In viscerib⁹ meis:
vñ nouerat adulterij detestabile crimẽ ex
isse. Vtrisq; eñ partib⁹ remediũ petebat:
qm̃ de vtroq; peccauerat. Et intuere quã
ta viuacitate se desideret expiari: vt itelli
gas eũ nullũ tale vlteri⁹ cõmittere voluis
se delictũ. Nã sic in cõpaginẽ priorẽ coire
nõ possũt abscisa mẽbra: ita ad verũ peni
tẽtẽ nequeũt pterita redire pctã. Vt q̃bus
dã vero placet: ⁊ alit pbat exponi. Petit p
pheta cor mũdũ creare in se deũ: nõ aliud
poscẽs qđ nõ habebat: ſ qđ iã erat mũdũ
fieri postulabat. Creare quippe dicim⁹: ⁊ re ET
nouare. Dictũ est eñ ⁊ in alio loco de fide
libus: Ecce nũc noua creatura: nõ quasi q̃
altera q̃ nõ erat: sed qđ in ea q̃ iã cõstabat
illuminatio noua pcesserat. **Ne pꝛoiici
as me a facie tua: ⁊ spiritũ sanctum
tuum ne auferas a me.** Proijcit a fa
cie qui curari ꝯtemnitur. Et quid egrotus

faciat: si medicina se subtrahat? Sciebat
enim ab illius facie sanitatez mentis et lumē
venire sapientie: et credebat se inimico tra
di: si a vultu dñi iudicaret expelli. Hic enim
se tantū vult respici: qz peccata superius non
debere cōspici supplicauit. O mens prophe-
te: et post humanos errores eximia: de pñte
tacuit: de affectibus minime supplicauit. So
lū spiritū prophetie sibi ñ auferri petijt: quē
preciosum supra cuncta rex habuit. Sic enim et
hieremias propheta de ipsius virtute testatus
Iere.j est dicēs: Extendit dñs manū suā ad me: et
tetigit os meū: et dixit ad me: Ecce dedi ver
ba mea in os tuū: ecce statui te sup gentes
et regna: eradicare et demolire et perdere et ex-
terminare et edificare et circūplātare. Me-
rito ergo pseruanduz sibi petijt: qd supra oēs
diuitias magnificētius se habuisse cogno-
uit. Et intuere qz nō dixit: da mihi: tanqz nō
haberet: sed ne auferas posuit: scz qz talis
ac tāta supplicatio nisi p spm̄sanctū nō po-
terat euenire. **Redde mihi leticiā sa**
Act **lutaris tui: et spiritu principali confirma**
me. Redit ad filium dei quē vt ostēderet
christū: dixit: Salutaris tui: cuius natiuita-
te salus gentibus venit: et qd ante erat pau-
cis p eximiā fidē cognitū: factū est in vni-
uerso orbe notissimū. Quapropter cū dic:
Redde mihi leticiā salutaris tui: christū si-
gnificat: cuius cōtemplatione inter ipsas qz
lachrymas letus erat: et prophetie sue mune
re inter penitētie sue ieiunia pascebatur. Red
de dixit: qz sibi nescio qd gratie senserat i-
minutū: qm ab illa gratia salutari tm̄ qs rece
dit: quātū se reprehensibili conuersatione trac
tauerit. Nā cū dicit: Redde mihi leticiā sa
lutaris tui: gratiā se spiritussancti sine du-
bio amisisse cognouerat: quā fragilitas hu
mana nō pōt habere cū peccat. Sequitur.
Et spiritu principali confirma me. Rex ille san
ctissimus et propheta mirabilis: nō putabat
precipuū munus esse subiectis iura dictare:
natiōes exteras bello subigere: sed tota cōtē
platione translatus: curiosius expetebat in prin
cipali intellectu statui: qz in regni culmine
consistere. Cōfirma me dixit: ne iterū peccem:
ne a te anime mutabilitate discedam. Nec
incassuz putemus: qd vir sanctus et cordis illu
minatione radiatus: tertio spiritū nominauit:
nisi qz indiuidue trinitati deuotus cōcedi si-
bi ab ea veniā postulauit. Spiritus enim quā-
tū ad essentiā diuinitatis: et pater et filius et
spiritussanctus recte dicitur vnus deus: sed pro
distinctione psonarum est propriū patri qd na
turaliter sine initio ante secula genuit fili-
um: propriū est filio qd naturaliter a patre
generatus est: propriū est spirituisancto qd a
patre et filio procedit: que ineffabili caritate
atqz cooperatiōe eorū cōsubstātialis eter-
nitas et potestas oīa facit que vult in celo
et in terra. Sed quis hec incōprehensibilia
atqz inexplicabilia ita vt sunt nobis nunc
esse noscantur: tamē a nōnullis patribus cor-
poraliū et simul existentiū rerū talis simili-
tudo proponitur. Inuenimus enim in sole tres
istas proprietates. Prima ipsa est substātia
corporalis qd sol est. Deinde splēdor eius
qui in ipso pmanet. Tertia calor qui ab splē-
dore eius vsqz ad nos puenit. Que hoc mō
si tamē tante rei pōt similitudo aliqua re-
periri arbitror estimāda: vt qd est i sole sb-
stantia corporalis: ita intelligatur in trinita-
te quodāmō psona patris: et qd est in sole
splendor eius: hoc sit in trinitate psona filij:
sicut apostolus dicit: Splendor glorie eius. Quod Heb.j
aūt est in sole calor: hoc sit in trinitate pso-
na spiritussancti: sicut legitur: Quis se abscō Ps.18
det a calore eius? Datur etiā aliud exemplū
incorporaliū rerū: hoc est: de anima: que ad
imaginē dei facta cognoscitur. Aīa igitur est ip
sa substātia incorporea rationalis: in qua
nunc intellectus et vita est. Qd ergo ē in aīa
substātia: hoc itelligatur: si dici fas est: in tri-
nitate psona pris: qd aūt est in aīa virtus et
sciētia: hoc intelligatur in trinitate filius q est
dei virtus et dei sapientia. Et quod in ani-
ma viuificandi proprietas: hoc et in trinita-
te intelligatur spiritussanctus: p quē viuifican
di opus multis locis predicatur impleri: sicut
ait petrus apostolus in epistola sua: Mortifica j.Pe.3
tos carne: viuificatos aūt spū. Itē apostolus: Lit 2.Cor.3
tera occidit: spūs aūt viuificat. Et in euā
gelio dñs ait: Spūs est qui viuificat: nā caro Joh.6
non prodest quicqz. Hec aūt que diximus tria
singulariter sequestrata nullatenus inueni-
untur: quis intellectus noster ea distincta
possit aduertere: sed ita naturaliter sunt vni-
ta: vt dum vnū horum se abstulerit: simul
tria semper occurrant. Sic per has simili-
tudines: tāte rei aliqua nobis imaginatio

veritatis aperit. Sunt ⁊ hec ⁊ talia patrū
disputatione similia: sed que nunc carnis
infirmitas ad liquidū vetat intelligi: tunc
multo pſtāti⁹ poterūt cōphendi: qñ in ma-
iestate sua diuinitatē viderint q̄cūq₃ beati
sunt. Qd' q̄ desiderat pleni⁹ agnoscere: san
cti hylarij: sancti ambrosij: ⁊ sc̄i augustini
libros trinitat' si desinat lectitare. Hec em̄
res ad disputandū: q̄ magna: tā lōga est.
Nā ⁊ btūs hieronym⁹ aduersus hereticos
in hoc psalmo luculēter ⁊ breuiter de trini-
Al. Docebo tate disseruit. †**Doceā iniquos vias
tuas: ⁊ impij ad te ꝯuertent.** Quar-
tā ptē supplicatiōis ingredit': vbi cū fuerit
auditus: q̄ sit gr̄ia pascētis ostēdit: vt ipe q̄
purgatissim⁹ acq̄rat': cū aliū ab infidelitate
Iac. 5. ꝯuerterit. Scriptū ē em̄: Quia q̄ ꝯuerti fe-
cerit pctōrē ab errore vie sue: saluabit aīa₃
ei⁹ a morte: ⁊ cooperit multitudinē pctōꝝ.
Duo sūt em̄ genera doctoꝝ. Vnū qd' insti-
tuit exēplis. Aliud qd' verbis tm̄ noscit' ad
monere peccātes. Qd' hic vtrūq₃ dephen-
dit' sentiēdū. Dicit itaq₃: Qm̄ si pphe par-
cat': delinquētib⁹ spes remissionis maxia
concedat'. Quis em̄ ad ꝯuersionē nō daret
animū: vbi rex ⁊ ppheta ꝯcesse sibi venie
pstabat exēplū? Siue illū scd'm itelligi pt:
q₂ liberat' a magno exitio pdicare potuit
gentib⁹ diuersa magnalia dn̄i: q̄ sequētiū
psalmoꝝ textus ostendit. Pollicet' etiā cō-
pendiū questuosum: vt q₂ ignouerat vni:
multi p ip̄m impij pbarent' acquiri: qd' nō
elatiōis cā dicit': s₃ pudētie virtute pphat'.
Quāti em̄ p ista verba dn̄o supplicātes: ex
reis reddunt' liberi: ex obligatis felicit' ab-
soluti? **Libera me de sanguib⁹ de
us de⁹ salutis mee: ⁊ exultabit lin-
gua mea iusticiā tuā.** Sāguinib⁹: ꝯ la-
tinā quidē linguā numer⁹ plūs videt' assūp
tus: s₃ q₂ hoc in grecis exēplaribus ꝯtinet':
trāslator oīno laudādus est. Elegit em̄ ali-
qd' ꝯ artē secularīū ponere: q̄ a veritate po
sita discrepare. Na₃ si diceret: a sanguine:
vnū forsitan pctm̄ videret' ostēdere: s₃ cū plu
ralē numerū ponit: multa ēē sine dubio cō-
fitet'. Qd' idioma scripture diuīe possum⁹
Sche nūcupare. Hec figura dr̄ Exallage: id est:
imutatio: quotiēs ꝯ ꝯsuetudinē: aut gen⁹
cōmutat': aut casus. Liberari q̄ se ppheta
petit de carnalib⁹ delictis: vt iā desineret in

ista fragilitate peccare. Sāguis em̄: p cor-
pore hūano ponit': q₂ inter ceteros humo-
res ei⁹ ipe pot' videt' existē. Nā ⁊ in euāge-
lio petro dr̄: Nō tibi reuelauit caro ⁊ sang- Ro
uis. De⁹ salutis mee: significat dn̄m salua
torē: p quē salus pie credentib⁹ dat'. Addi-
dit etiā: Exultauit ligua mea iusticiā tuā:
id est: si me liberaueris de sanguinib⁹: qd'
intelligit' d' pctis: laudē tuā lingua mea iu-
ste loquet': ppt' illud qd' in pterito psalmo
dictū ē: Pctōri aūt dixit de⁹: quare tu enar Ps.
ras iusticias meas? Absolut⁹ em̄ recte loq
potuit: vn̄ pctōrē lex diuina suspēdit. Illd'
pterea videt' afferre nōnullis aliquā q̄stio
nē: q̄re p⁹ absolutionē delicti: dixerit: Lau
dabo iusticiā tuā: ⁊ nō magis qd' aptū erat
posuit: laudabo pietatē tuā? Pietati enim
gr̄as agere debet: q̄ pcat⁹ est indulgēter ab
solui. S₃ si cām pfunda rōne ꝯsideres: ⁊ iu
sticie diuine fuit: vt audiret ad se clamātē:
parceret supplicāti: susciperet ꝯitētē. Siue q₂
due res iste in iudicio dn̄i sp aduncte sunt:
sic in cētesimo psalmo dictur⁹ ē: Misc'dia₃ Psal.
⁊ iudiciū cātabo tibi dn̄e. Qd' suo loco eu
dētius explanabim⁹. **Dn̄e labia mea
aperies: ⁊ os meū annūciabit lau-
de tuā.** Labia pphe q̄ clausa fuerāt ꝯditi
one pcti: bn̄ficio absolutiōis aperiēda pro-
nūciat. In reatu em̄ posit' ora dānata sūt:
sicut ⁊ esaias dicit: O miser ego: qm̄ imun- Esa. 6
dus sum: q̄ cū sim hō ⁊ imunda labia ha-
beā: in medio q̄ ppli imūda labia habētis
habitē. Os aūt dicit' ⁊ cordis arcanū: vn̄ ef
ficaciter laus diuina cātat'. Merito q̄ post
absolutionē pcti: ⁊ labia sua aperiēda esse
pnūciat: ⁊ os suū dic dn̄i annūciare posse
pconia. **Qm̄ si voluisses sacrificiū
dedisse₃ vtiq₃: holocaustis †aūt nō Psal.
delectaberis.** Reū se culpa interueniē-
te cognoscēs hūilis pcator: insinuat potuisse
q̄ppe regē facile sacrificia pecudū offerre: q̄
adhuc illo tpe p pctōꝝ expiationib⁹ pen-
debant': si holocausta dn̄s libēter assume-
ret. Nā qd' dic: Holocausti aūt nō delecta-
beri: significat rit⁹ sacroꝝ p imolatiōes pe
cudū: q̄ erāt aduētu dn̄i respuendi. Vn̄ cō-
stat pphetā sic ad dn̄m tota mēte trāslatū:
vt nō se sacrificijs que illo tempore gerebā
tur crederet expiādū: s₃ illa magis oblatio
ne quā dicit inferi⁹. **Sacrificiū deo**

spiritus ꝯtribulatus:cor cōtritū ꝛ
hūiliatū deꝰ nō spernit. Postq̄ dixit
que sacrificia deꝰ respuit:nūc dicit illa que
poscit. Istud enī damꝰ sacrificiū deo: spūs
supbie confessionis hūilitate mactatū: vn
de nō sanguis egredit: sed lachrymaꝝ flu
enta decurrūt. Nam spūs iste qn̄ est letus
nos obligat:qn̄ ē scdm deū ꝯtribulatꝰ ab
soluit. Dicit enī p quintā speciē definitio
nis (q̄ grece Cata antilexin:latine aduerbi
um dicit) qd sit acceptꝰ sacrificiū qd offert
deo: id est: spiritꝰ cōtribulatus. Sequitur
etiā sententie huiꝰ indubitata ꝓmissio: per
quā iā nō venia petit: sed eā deo se hūilian
tibus pollicet:id est:cor cōtritū ꝛ hūiliatū
deus nō spernit. Cōtritū:dicit penitentie la
boribus vehemēter afflictū. Hūiliatū deo
scz:vt qd ante fuerat elatiōe supbū: fieret
pia ꝯfessione deuotum. Et vide quēadmo
dū rerū ordo seruatꝰ est. Nō enī cor potue
rat hūiliari:nisi fuisset frequēti tribulatiōe
ꝯtritū. Nā qd dixit: Deꝰ nō spernit:iā san
cte ꝓmissionis auctoritas est:q̄ p̄dicat ma
gis q̄ postulat. Cōstat enī tales oblatiōes
deū nō spernere:sicut illa cognoscit priora
sacrificia respuisse. Perquirendū sane vi
det qd frequēter in scripturis diuinis ꝓ in
Mat.15 telligētia cor ponat. Dicit in euāgelio: De
corde exeūt cogitatiōes male. Et petrꝰ apo
Act.8 stolus simoni ait: Cor enī tuū nō est rectū
Esa.6 corā deo. Esaias q̄ testat: Induratū ē cor
Ps.4 pp̄li huiꝰ. Et in quarto psalmo: Quousq̄
Ps.7 graui corde. Et in septimo: Scrutans cor
da ꝛ renes deꝰ. Hic q̄ superiꝰ dixit: Cor mū
dū crea in me deꝰ: vt cūctis idubitāter ap
pareat ibi esse cogitationū nostraꝝ fontē:
inde bonū malūq̄ venire tractatū. Nam et
particula ipa corporis nr̄i condides ē:q2 ignis
habet imaginē: vt merito tali sit possessio
ne plasmatū: vn̄ nobis pōt venire cōsiliū.

Benigne fac dn̄e in bona volun tate tua syon: vt edificent muri hie rusalē. Quinta ps q̄ superest introit: in q̄ iā
calamitatū anxietate deposita: memor ꝓ
missionis diuine letꝰ petit fieri qd dn̄s di
gnatus fuerat polliceri. Supplicat itaq̄ vt
qm̄ synagoga posita sub lege peccauit: per
gratiā xp̄i succedēs syon: hoc est: catholica
firmetur eccl̄ia. Dicit ḡ. In bona volūtate
tua fac syon: q̄si ille mons tūc nō esset effec
tus. Sed ꝯsidera q2 in eo significat eccl̄ia:
p quā mūdus scz potuisset ornari. O regio
illa oim patrona terrarū: O ciuitas magni
regis q̄ celestis patrie ꝛ imaginē portas ꝛ no
men: quis te audeat localē dicere: q̄ totius
orbis terminos sanctissima fide probaris
implesse? Nā si historiā velis aduertere: si
gnificat forte tp̄a theodosij: qn̄ eudocia iu
galis eiꝰ religiosissima feminaꝝ: bn̄ meritā
ciuitatē ampliorē ꝛ meliorē muroꝝ circulo
coronauit. **Tūc acceptabis sacrifici um iusticie: oblatiōes ꝛ holocau sta tunc imponēt sup altare tuū vi tulos.** Frequēter sic a sanctissimis viris
aliqd alligat: vt subiungat etiā votiua ꝓ
missio: vt est illud: Quid retribuā dn̄o pro Ps.115
bis q̄ retribuit mihi? Calicē salutaris acci
piā ꝛ nomen dn̄i inuocabo. Ita ꝛ hic dicit
patri: Tūc acceptabis sacrificiū iusticie: id
est: filij tui gloriosissimā passionē: q̄ se sacri
ficiū ꝓ oibꝰ obtulit: vt salutē mūdus quā
suis operibꝰ nō merebat acciperet. Pulcher
rime aūt definitū est: qd sit dn̄i passio reue
rēda: id est: sacrificiū iusticie. Sequit. Ob
latiōes ꝛ holocausta. Istud iā ad fideles p
tinet xp̄ianos: q̄ erāt post aduētū dn̄i cred
turi: significās imolanda corda hoim viuē
tiū: nō membra pecudū mortuoꝝ. Illa enī
ignis ꝯsūptibilis absumebat: ista incēdiū
vitale discruciat. Illa redigebant in fauil
las: ista spaliter aias tribulationibꝰ exurē
do ad ameni paradisi gaudia eterna pdu
cūt. Sequit. Tunc imponēt sup altare tu
um vitulos. Sacerdotes scz: qn̄ eccl̄ia ca
tholica fuerit dn̄i passione ꝯstructa. Nā cū
superius dixerit: Holocaustis aūt nō delec
taberis: querendū est q̄re hic iterū vitulos
imolādos esse ꝓmiserit. Dictū ē p figurā Sche
Allegoriā: que aliud dicit: aliud significat.
Vitulos q̄ppe posuit: aut ꝓ inocētibꝰ adul
tis: quorum etas pma est: ꝛ a iugo peccati
ceruix ꝓbatur aliena: ꝛ ideo in tali verbo
pmansit: vt actum illū p̄terite legis indica
ret fuisse rerū imaginē futurarum. Siue il
los p̄dicatores euangelij ꝓmittit: quorū
imaginē in vituli figura lucas euangelista
suscepit: qui non mugitibus aera verbera
rent: sed orbem terrarū dominice fidei pre
dicatione cōplerent. Siue illos magis vi
tulos debemus aduertere: qui aias suas

in hostiā suauitatis sacris altarib⁹ obtule-
rūt. Nā ⁊ pat̄ augustin⁹: cū de figuris illis
euāgelicis ageret: quodā loco ip̄m dn̄m vi
tulū dicit: q̄ se hostiā obtulit ꝓ salute cūc-
toꝝ. Quapropter: siue de adolescētibus: si
ue de p̄dicatorib⁹: siue de martyrib⁹ senti-
atur: tales tn̄ ꝓpba vitulos altarib⁹ dn̄i po
tuit ꝑmittere: quos christiane religioni no
uerat cōuenire.

Cōclusio.

Ualcissimus nimis emanauit psal-
D mus: de amaro cōpunctiōis fonte
descēdēs. Sed q̄d lachrymaꝝ ifra-
eliticū ip̄m tūc ꝓfudisse credam⁹: vbi tan-
ta p̄nceps afflictione plangebat: Quis em̄
illo flente nō fleret: Quis dolēte nō geme-
ret: qn̄ ꝓ gēmato diademate rex cinerē ge-
stabat in capite: can⁹ puluere nō ꝯtate: No
luit em̄ se videri forinsec⁹ ornatū: q̄ se intus
nouerat esse fedissimū. Pulchrior sordib⁹
suis: q̄ pompā seculi respuit in delicti. Do-
lor vni⁹ cordis: fuit nimiꝝ correctio ciuita-
tis. Qn̄ insanie crimē incurrit: q̄ tunc letus
esse p̄sumpsit: Felix ꝑfecto ter quaterq̄ ci-
uitas: vbi ⁊ seculi dn̄s deo penitere meru-
it: ⁊ gloriā crucifixiōis rex celestis accepit.
Hinc est: q̄d dū i hoc libro septē psalmi pe-
nitentiū esse doceant̄: ecclīarū vsu receptū
est: vt quotiēs peccatoꝝ venia petit̄: ꝑ istū
magl̄ dn̄o supplicet̄. Nō immerito: Primū:
qm̄ in nullo psalmoꝝ q̄ penitentib⁹ maxie
necessaria est: tāta virtutis hūilitas inueni
tur: vt rex potēs ⁊ in ꝓphetali culmine cō
stitutus tanq̄ extrem⁹ hoim sua festinaue-
rit ꝑctā deflere. Deinde: q̄ post absolutōis
ꝓmissionez tanta se ꝯstrinxerit necessitate
lachrymarū: quasi ei minime fuisset ignotū.
Electū est plane tēperatū ⁊ expeditū suppli
cationis gen⁹: q̄d ois etas vere sapiēs de-
beat appetere: ⁊ ad subitū festināter possit
implere. Nō em̄ hic vt in ceteris penitētī-
bus aliq̄d difficile dicit̄: quale est illud in
Ps̄.6 vj. psalmo. Lauabo ꝑ singulas noctes lec-
tum meū: lachrymis meis stratū meū riga
Ps̄.3j bo. Nec illud q̄d in .xxxj. psalmo dic̄: Gra-
uata est sup me manus tua: ꝯuersus sū in
erūna dū ꝯfigit̄ mihi spina. Nō illud q̄d in
Ps̄.37 xxxvij. psalmo ait: Cōputruerūt ⁊ deterio-
rauerunt cicatrices mee: a facie insipientie
Ps̄.jo1 mee. Nec illud quod in .c.j. psalmo dicit:
Quia cinerē tanq̄ panē manducabā ⁊ po-
culū meū cū fletu temperabā. Nō illud q̄d
in .c.xxix. dicit: De ꝓfundis clamaui ad te Ps̄
dn̄e. Nec illud q̄d in .c.xlij. Quia ꝑsecutus Ps̄.
est inimic⁹ animā meā: hūiliauit in terra vi
tam meaz: Collocauit me in obscuro sicut
mortuos seculi: ⁊ anxiat⁹ est in me spiritus
me⁹: Sed a ꝓpheta corept⁹ ⁊ ꝑcti sui agni
tione ꝑterritus: petit rex a clemētissimo iu-
dice: vt ꝑ misc̄diam ip̄ius ablutus: sordib⁹
oim̄ peccatoꝝ reddat̄ oino mundissimus.
Sic magister optim⁹: ⁊ districtas alibi sa-
tisfactiones fortiorib⁹ viribus dedit: ⁊ in-
firmis ista tēꝑata ꝯcessit. Que merito pia
mater elegit ecclesia: vt filios suos ad gra-
tiā blandissime ꝯfessionis modis oīb⁹ in-
uitaret. Nā pōt hic ⁊ illud fortassis intelli-
gi: ideo eū in hoc psalmo dixisse: Docebo
iniquos vias tuas: ⁊ impij ad te ꝯuertent̄:
qm̄ ꝓuidebat sequētes ꝑplos ꝑ istū psalmū
copiosissime penitētie munera petituros.
Illud plane videamus: quid est hoc quod
nos frequēti meditatione hunc psalmū li-
cet iterare: nec nobis impedit ad honores
ecclesiasticos expetēdos: Si vero a sacer-
dote supra nos penitētie voto dicatur: qn̄
ex ꝑsona dat̄: iuste a canonib⁹ vetamur vl-
tra accedere. Quicq̄d em̄ in xp̄i noie ꝑpi-
mus: inuiolabile nobis ⁊ definitiuū decet
esse iudiciū. Ita fit vt penitētiā vnūquēq̄
⁊ apud se iugiter liceat agere: ⁊ qn̄ ꝑ sacer-
dotē data fuerit nō nos ꝑmittat vlteri⁹ ad
ecclesiasticos honores accedere. Hui⁹ autē
nec numerus vacat. Pertinet em̄ ad annū
iubileū: q̄ apud hebreos ꝯtraiect⁹ veteres
obligatiōesq̄ soluebat: quē in leuitico do-
minus annū remissionis vniuersos habi-
tatores terre vocare p̄cepit. Pertinet q̄ ad
pentecosten: qn̄ post ascensionē dn̄i ap̄lis
sp̄ūssc̄ūs aduenit: miracula faciēs: ⁊ caris-
matū dona ꝯcedēs. Sic ⁊ psalmus hic cal-
culo quinquagesimo ꝯstitut⁹: si corde pu-
ro dicat̄: delicta dissoluit: chirographū nr̄e
obligationis euacuat: ⁊ nos a debitis deli
ctorū tanq̄ remissionis annus p̄stante do-
mino reddit immunes.

Explicit expositio Cassiodori in psalmū
quinq̄gesimū ⁊ vltimū p̄me Quinq̄gene.

Cassiodori Clarissimi Senatoris Romani in secūdam Quinquagenam Psalterij expositio incipit.

Titulus psalmi quinquagesimiprimi.

In finem intellectus ipsi dauid cū venit doech idumeus ⁊ nunciauit sauli ⁊ dixit illi: Ecce venit dauid in domum abimelech.

Titulum nobis aperiat causa breuiter insinuata: cū dauid fugeret saulē: venit ad sacerdotez abimelech. Qui suscept⁹ ab eo: ⁊ panes ꝓpositiōis accepit: et gladiū q̄ occiderat goliā. Panes ꝓpositionis significauerūt sacerdotē: gladi⁹ sacratus futuꝝ potentissimū regē. Ibi casu inuētus doech idume⁹ ꝑpositus muloꝝ: nūciauit oīa regi sauli. Tūc irat⁹ saul: abimelech cū alijs sacerdotibus eiusdē ciuitatis ab ipso fecit interfici. Iste autē doech ꝑ quē talia ꝓuenerūt: patriatico noīe cognominatus est idume⁹. Que vtraq̧ ꝟba ꝯiuncta (sicut patꝝ tradit auctoritas) indicant mot⁹ terrenos: q̄ significatio verboꝝ antichristi actib⁹ non imerito deputaꝝ. Doech idume⁹ eñ dauid aduersari⁹ fuit: sicut christo antichrist⁹ erit. Iste sacerdotes extixit: ille factur⁹ est martyres. Iste noīs significatiōe indicat motus terrenos: ille cunctū orbem motur⁹ est: dū eum ꝑsumptione sacrilega ad culturā sui noīs coget. Quapropter ꝑ nomē doech idumei: iure antichrist⁹ intelligiꝝ: cui tātis cōparationib⁹ similis approbaꝝ. Et ideo totus ħ titul⁹ ad aduētuz dñi scdm: ꝑ tps antichristi iure referendus est: qm̄ oīa ad christi manifestationē cōpetēter aptanꝝ: vt psalmo suo titul⁹ nō discrepare: ſ potius cōgruere videatur.

Diuisio psalmi.

Spiritusancto illuminat⁹ ꝓpheta: respexit ante iudiciū dñi: antichristi ꝯsurgē abominabilē ꝑncipatū. Et vt fideliū corda roboraret: In pⁱma pte psalmi facta in eū īuectōne ꝯsurgit: ne se nimiū in suis iniq̄tatibus extolleret: cui finis grauissim⁹ immineret. Secunda pte: adhuc eū increpās dicit: ⁊ q̧ celeri fine rapiatur: ⁊ q̧ cū sanct̄ dñi nō habeat portionez. Tertia: stuporē dicit ꝓuenire sanctoꝝ: qm̄ diabolus q̄ in ħ seculo nimia ꝑsumptione grassat⁹ est: in fine miserrim⁹ abiectusq̧ videbiꝝ. Quarta pte: ꝓpheta ꝯfidēs de deo in futuro seculo cū sanct̄ habere se estimat btissimā portionē. Aliq̄ ꝟo hunc psalmuz generaliter in pctōres dictū eē putauerūt. Sed cuz ꝓ talibus magis ꝑcipiaꝝ orari: q̄ spem ꝯuersionis mīme ꝑdiderūt: ꝯsequēs est vt de antichristo mag̃ ⁊ seq̄cibus eius accipiaꝝ: q̄ iaz obstinatōis sue crudelitate noscuꝝ esse damnat⁹: maxime q̄ sicut dic inferi⁹: in fine erit destruēd⁹.

Expositio.

Quid gloriaris ī malicia: q̄ potēs es ī iniquitate? Tota die.

Cū scriptura diuia nec ī bonis actib⁹ dicat eē glificandū: ſ ꝑcipiat vt q̄ gliaꝝ in dño glorieꝝ: nūc ꝓpha viꝝ sceleratū: de sola se malignitate iactantē: cū indignatiōe redarguit: cur velit de malis actibus gliari: vñ deberet potius ꝯsciētia teste ꝯfundi. Est aūt Energie ꝑs: qm̄ absentē ꝑsonā alloq̄tur q̄si ꝑsentē. Sche Hūc eñ ꝑ subsequētes ꝟsus: facta īuectione: mirabili ꝓprietate describit: vt ꝑ mores suos cōspici videaꝝ: q̄ post longū tps creditur eē vēturus. Potēs etiā in iniq̄tatib⁹ ille est: q̄ ī malo ꝑmissus valet implere q̄ꝺ nitiꝝ. Sed q̄tum in nequicia validus: tantū est improbis morib⁹ execrādus. Sȝ ne ħ ad momētū fieri videreꝝ: additū est. Tota die: qꝺ vniuerse vite significat tps: vt sine aliqua intermissione malū semꝑ ⁊ opereꝝ ⁊ cogitet. **Iniusticiā cogitauit lingua tua: sicut nouacula acuta fecisti dolū.** Pessimoꝝ consuetudo mirabili breuitate describiꝝ: q̄ nō ante cogitāt q̄ȝ loquanꝝ: sicut sapiētissim⁹ salomō dicit: In Eccl. 2 ore stultoꝝ cor eoꝝ. Hic eñ dicit linguā cogitasse nō cor: vt illa q̄ prudentū ꝯsilio famulari solet: in ipsis locutionib⁹ suis cogitasse videreꝝ. Que ideo incōsulta ꝓtulit: q꞉ ea ꝑmisso iudicio non limauit. Cogitauit eñ lingua: vtrūq̧ declarauit: ⁊ facilem voluntatē leuissime mētis: ⁊ ꝑcipitationē incōsultissimā dictionis. Possum⁹ eñ inīduz mala cogitare ⁊ lingua nō dicere. Hic ꝟo praui hoīs pessima cōsuetudo damna-

D

tur. Addidit. Sicut nouacula acuta fecisti dolū. Nouacula est in quadaz subtilitate tensuz latius ferrū: radendis pilis acutissimū pparatū. Quod licet barbe segetē metat impēssum: corpis tñ substantiaz relinqt illesam. Cōuenienter ergo sceuissimi homis dolū acute nouacule compauit: qꝛ sicut illa hoiem nō ledit: ita nec iste aiam iusti sb quis afflictōe pcellit. Pōt em̄ radere oīa q̄ sunt forinsec⁹ attributa q̄si pilos: sed aie interna tūc magꝰ efficit pulchriora: quādo ei nitit̄ auferre mūdana. **Dilexisti maliciā sup benignitatē: iniquitatem magis q̄ loqui eq̄tatē.** Nunq̄ malū derelinqt: qui cognōscit̄ amare qd̄ peccat. Illas em̄ res absolute deserimus: q̄s odio interueniēte damnam⁹. Naz peccator iste neq̄ssimus diligere dicit̄ vitia sua: q̄ execrabili morbo corrupt⁹ illud magis appetibile iudicat: qd̄ boni mores semp accusant. Et vt culpis ei⁹ augmenta cōgeminet: Addidit: Super benignitatē: vt ⁊ si animū eius aliq̄n benignitas tangeret: mox tanq̄ detestabile vitiū repudiata sorderet. Sequitur. Iniq̄tatē magꝰ: q̄ loqui eq̄tatē. Plerūq̄ homies q̄ peccata faciūt: per decorez se cōposite locutōis abscōdūt. Nolūt in se dephendi: qꝛ norūt generalitatꝰ execratione damnari. Iste aūt sic professus est malū: vt loqui nō erubescat: que sapiētiū vota repudiāt. Et respice queādmodū multas res his trib⁹ versibus breuiter intimauit. Que figura dr̄ Leptologia: id est: subtilis locutio: quādo res singlē minutatim ac subtiliter indicāt̄. **Dilexisti oīa vba precipitationis: lingua dolosa.** Interposito diapsalmate: venit ad scdām ptem. Sed q̄uis nobis sceleratissimū aliquē pponam⁹: q̄s erit cui⁹ tanq̄ de pcipitio montis dolosa verba descendāt? Sed de antichristo vere dicit̄: q̄ ppposteratꝰ moribus atq̄ confusis diligit iniq̄tatem: currit ad oīa verba pcipitatōis: iubet qd̄ nullū iuuat: ⁊ totū cum dolo loquit̄ a quo nulli profutura censent̄. **Propterea destruet te de⁹ in finē: euellet te ⁊ emigrabit te de tabernaculo suo: ⁊ radicem tuam de terra viuētium.** Destruet deus in hac vita psperrime q̄s iterz edificare decreuerit: In fine aūt q̄ destruit̄

Sche

Al.tuo

eternis supplicijs deputat̄. Nam ppter illa q̄ superius dicta sūt: in fine seculi ore domini tyrān⁹ ille plectēdus est: vt tā ingēs neq̄cia aduētu summi iudicis destruatur. Cui⁹ potētie tempora daniel q̄ desinit dicēs. Usq̄ in temp⁹ tempoꝝ: ⁊ dimidiū tēporis in ↄsummādo dispsiōe fiēt oīa hec. Seq̄tur. Euellet te: ⁊ emigrabit te de tabnaclo suo. Pena ingēs: formidolosa damnatio: de amenissimo dn̄i tabernaclo euelli: ⁊ in ppetuis ignib⁹ mācipari: vbi nec virere cuiq̄ datū est: nec florere cōcessuz: sed tanq̄ arbor grādeua radicit⁹ euulsa: eterna sterilitate siccabit̄. Potest etiā quosdā mouere: q̄ vba ista antichristo neq̄ant cōuenire. Dicit em̄: Emigrabit te de tabnaculo suo: cum homo paganissim⁹ ibi non videat̄ esse plantatus. Sed hoc a mēbris ipius pōt accipi: q̄ in eccl̄ia q̄dem corpe vident̄ esse non aio: quia sicut fideles mēbra sunt domini saluatoris: ita ⁊ ille suos complices in vnā colligit neq̄cie societatē. Addidit. Et radicē tuā de terra viuentiū. Radices erūt antichristi ↄsētanei ministriq̄ diaboli. Et ideo radicē ipius cuz ipo de terra viuentiū dicit esse euellendā: qꝛ cū sanctis dn̄i: nec diabolus: nec antichrist⁹: nec seq̄ces eoꝝ habebūt aliquā portionē. Respiciat eius penā q̄ potētiā ipius hic putauerit admirandā: ⁊ necesse est vt habeat vilissimū: cuius dominiū nō dubitat amputādum. **Uidebūt iusti ⁊ timebūt: et super eū ridebūt ⁊ dicent.** Uenit ad tertiā partē: in q̄ pphetie puidebat spiritu qd̄ adhuc datum est post lōga tempa peruenire. Sed q̄uis iusti iugiter deū timeāt: et de eius potētia nō desināt magnuz aliq̄d arbitrari: tūc tamē talia videbūt q̄ sup humanas cogitatiōes vehemētius expauescant. Timebūt ergo: ad gl̄iam diuinaz respicit: non ad pene formidinē: Loq̄tur em̄ de beatis. Sequitur. Et super eū ridebūt: ⁊ dicent. In isto seculo iusti deflent potius quos errare cognoscūt: sicut apostolus dicit: Ut lugeā multos ex his qui peccauerunt: ⁊ non egerunt penitentiā. Sed quoniā in futuro iudicio penitētie non erit locus: merito supra euz iusti ridebūt: quoniam sancta domini patiētia a perfido iniq̄ voluntate contēpta est. Sed ne risum ip-

Da

2.Co

sum: vt hic plerumq; puenit: leuissimū pu
tarem⁹: subseq̄tur que verba dicturi sunt:
vt cum iudicio dñi beatoꝝ psentanea vo-
lūtas possit ostēdi. **Ecce homo q̄ nō po**
Al.suus **suit deū adiutorē† sibi. Sed spe-**
rauit in multitudīe diuitiaꝝ suaꝝ:
⁊ p̄ualuit in vanitate sua. Ecce: dum
dicit̄: extēsa manus peccatoris: sors nefan
da mōstratur: claret ad quid pducta sunt
opa: que gloriosa crudelissim⁹ estimabat.
Diuitias vero hic: vniuersas pōpas seculi
debemus acipe: quibus ille nefandissimus
abundabit: sicut daniel ppheta cōmemo
Daniel.xj rat. Et dñabitur in occultis auri ⁊ argenti
⁊ in omnib⁹ cupiditatib⁹ egypti. Nō enim
tantū auro locuples erit: sed ⁊ nūerositate
gentiū ⁊ dominatōe terraꝝ: miraculorum
quoq; ostēsione gaudebit. Honoris etiam
prauii se elatōe iactabit: ⁊ ceteris vitiis ple
nissim⁹ erit: q̄ egypti nomie vident̄ intelli
gi. Sed hec omia erūt vana: quoniā a do-
P mino pbantur aliena. Vanuz em̄ dicitur
qd est inane: fragile vel caducuz: ⁊ ab ipsa
firmissima veritate discretuz. Nam q̄uis
principatui eius omia mundana famulari
posse videant̄: inuanū tamē p̄ualuit: q̄ si-
bi pfutura nlla ten⁹ acq̄siuit. Sicut de ipo
Col.2 ⁊ doctor gentiū dicit. Extollēs se sine cau-
sa inflatus amētia carnis sue: ⁊ nō tenens
caput ex quo oīne corp⁹ p coniunctōnes per
ductū ⁊ porrectū crescit in crementum dei.

Ego aūt sicut oliua fructifera in
domo dei: spaui in miscdia dei in
eternū: ⁊ in seculū seculi. Venit pro-
pheta ad quartā partē: in q̄ iam letus exul
tat: id est: in aduētu lōgissime vicinitatis.
Et merito se oliue cōparat: q: de eius ger-
mine dñs christ⁹ effloruit: qui spūali oleo
perūctus est p̄ consortibus suis. Sed hec
oliua beatissima talē fructum intulit: qui
omne genus humanū peccat̄ aridum mi-
sericordie sue faceret largitate pinguesce-
re. Addidit etiā. In domo dei: vbi reuera
fructus felicis istius arboris adoleuit. Sz
ideo fructus illi mirabilis prouenit: q: iste
sperauit in miscdia dei. Antichristus eniz
sperauit in multitudine diuitiaꝝ suarum.
Hoc autem cōtra illud ponitur: vt appare-
at qui fruct⁹ sit in diuinitate sperare: ⁊ qua
lis interit⁹ spem in domio nō habere. Sche-

schema dicitur Syndicasmos: id est: colla Sche
tio: quando res diuerse in cōtrarium sibi-
met cōparantur. Et ne putaretur ista cōfi-
dentia ad tempus fuisse suscepta: subiun-
xit: In eternū: quod est in seculum seculi.
Que res ideo repetita cognoscit̄: vt spem
omnino fixam in illa eternitate iudicetur.

Confitebor tibi† domine in secu Al.nobis
luz quia fecisti: ⁊ expectabo nomē Al.quia
tuum† quod bonū† est ante conspe Al.in cō-
ctum sanctoruz tuorum. Dum bona spectu
sue cōfessionis saluberrimus p̄dicator enu
merat: queādmoduz nos facere debeam⁹
ostēdit. Hic enim datū est confiteri: vt ibi
mereamur absolui. Adiecit: Quia fecisti:
vbi intelligenduz est: per figurā Eclipsin: Sche
miscdiam: in qua se supius sperasse testat⁹
est. Sequitur. Et expectabo nomen tuuz:
quoniam bonum est. Nomē eius expectat
qui se in iudicio domini saluatoris per mi
sericordiā eius credit esse saluandum: duz
vocabulū tale i se estimat eē cōplēdū. Mō
iure dicitur bonū: vbi ⁊ spes salutis ⁊ toti-
us vite palma suscipit̄. Additum est quo-
q;: Ante cōspectū sanctoꝝ tuorum: quan-
do iā gaudiū generale iustoꝝ est: ⁊ concordi
exultatione laus domini sine fine cantabi
tur.

Conclusio psalmi.

Ost illas quiquagesimi psalmi fe-
p lices lachrymas ⁊ expiationē bea-
tissimam peccatoꝝ: q̄z letus ppheta
ta in aduersariū domini diuinitatis amo-
re pruppit: deuotissime hostē regl̄ sui perse
quitur qui peccatoꝝ fuerat aduersitate li-
beratus. Sed q̄uis diuersis locis ⁊ laus i-
ueniatur ⁊ vituperatio que pertinēt ad de
monstratiuū genus: in isto tamen psalmo
pulcherrime partes vtrasq; complexus ē.
A principio siquidez vsq; ad illud vbi ait:
Preualuit in vanitate sua: partem vitupe
rationis exequitur. Inde vero que sequū-
tur vsq; ad finem: laudatiue qualitat̄ for-
ma monstratur. Sic perfectio demonstra-
tiui generis: vtrisq; lateribus cōstat imple
ta. Meminisse quoq; nos congruit: secun
dū hūc eē psalmū: qui antichristi ppheta-
uit aduentū: mirabili sibi dispositione cō-
iunctū. Nam sicut per heliaz ⁊ enoch: duo
bus est viris sanctissimis in fine seculi de-
struendus: ita ⁊ per hos gemios psalmos

ne occultus terreat antichristus indicatur. Unde conueniẽter post quinquagesimũ hic psalmus est positus: quoniã filius iniquitatis de quo loquitur: terminũ remissionis excedens nullã veniã habere cognoscit.

Explicit expositio in psalmum .LI.

Incipit expositio in psalmum .LII.

In finem pro amalech intellectus dauid.

C Um psalmus iste magna ex parte similitudine versuũ tertiodecimo conuenire noscatur: intellectus ipsorũ q̃maxime permutatus est diuersitate titulorum. Nam cum ille habeat: Psalmus dauid: iste continet: In finẽ pro amalech intellectus dauid: ita non mutatis versibꝰ aliud ille: aliud iste pronũciat esse venturũ. Ille eñ cõtra iudeos ꝑmit: iste cõtra omnes peccatores insurgere generaliter indicatur. Ille de incarnatione domini: iste de aduẽtu iudicij in fine psalmi dicturus est.
Sche Pulchrũ plane dicẽdi genus: qd per figuram allegoricã prouenit: idem dicere τ aliter que sũt dicta sentire. Miroq̃ mõ reperitur diuersitas in sensibꝰ: vbi se nõ mutauit eloquium. Nunc de tituli istius sermonibus intimemus. In finem ꝓ amalech intellectus dauid. In finem quid significet: frequenti expositiõe iam notuz est. Amalech autem gens fuit: que contra dei ꝑplm acerrima nimis τ frequẽti certatiõe pugnauit.
Rp̃ Huiꝰ nomis interpretatio talis est: ꝑ parturiente siue dolẽte: quod nũc ad ecclesiam domini cõpetenter aptamꝰ: que tanq̃ dolens ac parturiẽs: ꝑplm cõmonet perfidorũ: vt a suis iniq̃tatibus condescat: ne i diuina disceptatione dispereat: sicut aplus
Gal. 4. ait: Filioli mei quos iterũ parturio donec christus formetur in vobis.

Diuisio.

I N primo mẽbro psalmi: eccĺia loq̃tur: increpãs eos qui nolũt ad spiritualia bona sua corda cõuertere: sed imitatiõe mutua inuicẽ sordidis actibꝰ polluũtur. Secũdo loco: dicit eos recepturos mala: que in plebem fecerint christianã. Tertio: fideles ꝑplos monet ęq̃nimiter molestias sęculi sustinere: donec iudicium maiestatis adueniat: vbi omẽs beati indubitãter bona recipient que dominus pollicetur.

Expositio psalmi.

D Ixit insipiens in corde suo: nõ est deꝰ. Corrupti sunt τ abominabiles facti sũt in ᵗvolũtatibꝰ suis: non est qui faciat bonũ: ᵗnõ est vsq₃ ad vnũ. Hinc itersi volumꝰ intueri: ita nobis cathegoricus syllogismus enascit. Insipientes corrupti sunt et abominabiles facti sunt in voluntatibus suis. Omnes qui corrupti sunt τ abominabiles facti sunt in volũtatibus suis: dicũt in corde suo nõ est deꝰ. Nũc ad ea que posita sunt: subtiliꝰ exponẽda veniamus. Verbũ dicere: ꝓpriũ lingue: nõ cordis est. Sed q₂ cogitatiões nr̃as potentia diuinitatis intelligit: recte dictum est: insipiẽtis cor dicere: qd ad aures dñi potuit ꝑuenire: sc₃ nõ ad ignoscẽdum: sed ad iudicandũ: sicut dñs in genesi dicit. Descẽdaz τ videbo vtrũ clamorez q̃ venit ad me: opere cõpleant. τc. Nam q̃ omipotenti verbo aliqua occasione detrahit: nec catholicis regulis acq̃escit: vtiq̃ insipiens est: q₂ vere sapiẽtię dona cõtempsit. Iste ergo in corde suo negat deum. Nam si vere deum crederet: nulla i eã prauitate peccaret. Et vt hunc insipientẽ ꝑ multiplices errores potuisses adũtere: pluralẽ illi numerũ decẽter adiũxit. Dicit eñ: Corrupti sunt τ abominabiles facti sunt in volũtatibꝰ suis. Omnes heretici vno verbo notati sunt. Nam deo recte nõ credidisse: corruptio est. Oñs a vitali sensu discedũt: quoniã mortiferis persuasionibus implicant. Hos subsequitur pęna iustissima: vt abomiabiles in volũtatibus suis fiant: qui corruptis sensibꝰ obsecũdãt. Addidit. Nõ est qui faciat bonũ: nõ est vsq₃ ad vnum. Hec figura dicit Anaphora: id est: relatio: quotiens vnum verbũ frequenti iteratiõe repetit. Hoc est enim: qd doloribus plena parturiebat ecclesia: vt in tanta multitudie perditorum nõ sit qui bonum possit operari. Quod de illis tantũ debet accipi: qui extra religionẽ positi: in detestabili obstinatiõe perdurãt. Nam vt hoc de ipis possis aduertere: inferius dicturꝰ est: Qui deuorãt plebẽ meaz. Eos eñ ibi designat: q̃ fidelẽ ꝑplm apertis faucibus persequũtur. ᵗDñs de celo ꝓspexit sup filios hominũ: vt videat si est intelligẽs aut req̃rens deũ.

Prospexit reuera domin⁹ ď celo: id est: de vno q̄ p̄dicatore suo: q̄s tāq̄ celū insidet. Sup filios hoīz: qm̄ ab aplis ⁊ pphis se fecit salutarē p̄dicari: vt quē gētilitas deum igrabat eē: p eos māifesta v̄itate coḡsceret. Et reuera filios hoīum sub magna pietate ꝓspexit: vt nō errātes pderet: s̄ penitētes pia cōfessiōe saluaret. Seq̄tur. Ut videat si est intelligēs aut req̄rens deū. Cū deus occultoꝝ sit cognitor: ⁊ sciat oīa anq̄ fiāt: hic dictū ē: vt videat: id est: videre faciat: sicͭ ⁊ abrae dictuz est: Nunc coḡui qm̄ diligis dn̄m deū tuū. Que figura dr̄ hypallage: id est: pmutatio: q̄tiens videre aut coḡscere dicim⁹ eū q̄ vidē vel coḡscere nos facit. Qd̄ iō dictū est: vt incredul' excusatio tolleref: cū vniūsis gētibus p̄dicatus dn̄s xp̄s lōgis ante tpib⁹ nosceref. Omēs declinauerūt simꝉ inutiles facti sūt: nō est q̄ faciat bonū: nō est vsq̄ ad vnū. De illis dic̄ q̄ corde durato in scelerato pmāsere ꝓposito. Oēs em̄: ⁊ p pte possum⁹ dicere: vt ad illos tm̄ ptineat q̄ nefarijs psuasionib⁹ excecanf. Pulchro aūt ordine v̄ba descendūt. Prius em̄ fuit vt declinarēt: secutū est vt inutiles sibi fierēt. Addidit: Nō est q̄ faciat bonū: nō est vsq̄ ad vnū. Dolor ille cogitationū tāq̄ erūpens part⁹ effusus est. Repetit v̄ba: q: i obstinatis sensib⁹ fructuosū nō potuit iuenire remediū. Merito ḡ p ill' ecc̄ia ꝓsit dolorez suū: de q̄b⁹ fidelis ꝑplus nō potat hr̄e ꝓfectū. Usq̄ ad vnū dū dicif: omēs neganf. Nā si aliquē bonū voluisset itelligi: nō diceret vsq̄ ad vnū: s̄ p̄ter vnum. Et intēde qd̄ tertydecimi psalmi q̄nq̄ v̄sus q̄ ad iudeos cōpetēter aptāf: sb̄sequētes ademit: vt totū intellectū gnāliter ad oēs incredulos ꝑplos absolute trāsponeret. Nōne ✝cognoscent oēs q̄ opanf iniq̄tatē: q̄ deuorāt plebē mea ✝sicut cibū panis. Deū nō inuocauerūt. Uenit ad scd̄az ptē: vbi ecc̄ia dei redarguit excedētes i ꝑpl'z xp̄ianū. Dicēdo em̄: Nōne coḡscent: cognituros eē ꝯfirmat: q: facere nō debent qd̄ scelerata iniq̄tate p̄sumūt. Nā ⁊ ip̄m v̄bū: p̄ posteratis syllabis patet. Intelligendū ē em̄: ne nō coḡscent. Que figura dr̄ Anastrophe: latine puersio: q̄tiēs v̄ba ꝯūso ordine ꝓferūf. Opanf v̄o iniq̄tatem: q̄ fideles dn̄i laniare ꝯtendūt: q̄ ꝯtra mādata ei⁹ viduas opp̄mūt: pupillos expoliāt. Qui deuorant dixit: id est: degluttiunt: totaq̄ sceleꝝ velocitate ꝯsumūt. Nec illud vacat qd̄ dicit: Plebē meā: vt ōnderet oīa supiora se dixisse de pessimis: quādo eos i augmēto scelerī plebē suā deuorare testaf. Nā si illud generaliter de hūano genere: vt q̄daz volūt: velis accipe: hic incompetēs facta videbif eē discretio. Et vt auiditatē dilaceratiōis ōnderet: addidit: Sicut cibū panis: scz q̄ semp desiderant i vsu est. Nā q̄uis singulis q̄busq̄ tēpibus escaꝝ diuersitate saciemur: iugiter n ob tm̄ panis edulū est. Subiūxit etiā. Deū nō inuocauerūt. Ad ꝯsolationes fideliuz redit: qm̄ ḡ a peccatorib⁹ ꝯtra dn̄i volūtatē fiūt: fine celerrimo dissipanf: ⁊ q̄cq̄d p̄ter illum fuerit: velut fum⁹ in auras euanescit ethereas. Illic trepidauerūt timore: vbi nō ✝erat timor. Peccatores mūdi istius bōa cogitātes in isto seculo mag' timēt: ne adepta felicitate fraudenf: ne diuitijs minus ꝓfruanf inuētis: ne acq̄sitis priuēf honoribus. Hic em̄ viui formidant amittere q̄ se tm̄ norūt hūana ꝯditiōe relinquere. Illa em̄ nō cogitāt p q̄ verissimo timore torquendi sunt: qn̄ illis erit flet⁹ ⁊ stridor dētiū: ⁊ ideo sbaudiendū est: vbi non erat timor: scz iustus. Qm̄ de⁹ ✝dissipabit ossa ✝hoīm sibi placentiū: cōfusi sūt quoniā de⁹ spreuit eos. Uersus iste nō est dictus in tertiodecimo psalmo: sed nouiter hic ad ꝯfirmandū iudicij tps apponitur: q: totū de ip̄o dicturus est: Quod i illo (sicut dictū est) ꝓpter tituli diuersitatē nō videf posse cōgruere. De⁹ em̄ in futura disceptatione ipoꝝ dissipat ossa: id est: obstinationes durissimas quoꝝ nouit atrociter indurauisse ꝓteruiā. Addidit q̄: sibi placentiū: qd̄ sceleratorū specialiter eē dinoscitur. Iustus em̄ vir sibi semper displicet: dū carnis sue vitia celesti ꝯsideratiōe castigat. Intelligit em̄ illā ptez fouendā nō eē: vnde se nouit ad eterna supplicia puenire. In peccatorib⁹ vero cōtra est: Amāt vnde pereant: desiderāt vnde damnētur: ⁊ placet illis malū p qd̄ penas ppetuas sustinebunt: sicut in decimo psalmo iam dictum est: Qui autē diligit iniq̄tatez: odit aīam

Ge.22 Gen
Al'. scdēt Al'. vt
Sbe
Al'. fuit
Al'. dissipauit Al'. eoꝝ q̄ hoībus placens
Ps̄.io

suam. Addidit. Cōfusi sunt: qm̄ deus spreuit eos. Istos tales q̄ sibi placent: necesse est cōfundi: qm̄ illos certū ē a regno christi omipotentis arceri. **Quis dabit ex**
Al'. cū **syon salutare isrl': ↑dū ↑ouerterit ↑dominus captiuitatē plebis sue.**
Al'. deus
Uenit ad tertiā ptem iā lectio: mater eccl'ia: ad textū reuertēs tertydecimi psalmi: vt sicut pricipiū posuit simile: ita finē illi termino cōcluderet ꝯsonantē. Quis dabit: addendū est: nisi tu dn̄e. Credētis em̄ ūba sunt: nō dubitātis. Ex syon: illā dicit speculatione felicez: in q̄ dn̄s aspicit: ⁊ maiestas ipsa vero lumine cordis haurit. Hec est salutaris israel: id est: q̄ vitam p̄stat ipso fideli deuz videri. Adiecit. Dū ꝯuerterit dn̄s captiuitatē plebis sue: h̄ est: dū adhuc in isto seculo plebs deuota tribulationū anxietatibus videt ee captiua: qm̄ ad p̄misse libtatē nec dū potuit puenire remedia. Nā q̄ diu fideles suos hinc libat: ipe etiaz hic dat ex syon salutare israel: cuz labores sctōꝝ suis beneficijs ꝯsolat. **Exultabit iacob ⁊ letabit israel.** Uersus iste futurā cōmemorat felicitatē: quādo fideles dn̄i plenissima libertate gaudebūt. Et respice qđ in resurrectiōe generali: frequēter iacob p̄triarcha
Malach. j. noiat: propt illud: Iacob dilexi: Esau aūt odio habui. Cōgrue siq̄dem dilect⁹ in tāta tp̄is cōmemoratōne ponitur: vbi sine fine
Rp̄ gaudet. Intulit: Et letabit isrl'. Israel interpretari dixim⁹: vir vidēs deū: qđ tūc eccl'ie sine dubitatōe ꝯcedit: quādo sicut illi promissuz est: in eterna patria feliciter collocabitur.

Conclusio psalmi.

Studiosissime nob ꝯsiderāda est varietas ⁊ parilitas ista psalmoꝝ: qm̄ in verb ꝯsonātia ⁊ i intellectu p̄batur esse diuersitas. Absolutissime siq̄dez p̄dit diuini eloquij coruscabilē dignitatem: vt in hisdē sermonibus salua fide res diūsas intelligere debeam⁹. Nam si coloribus gemmaꝝ datū est varia luce radiare: si auibus q̄busdam ꝯcessum est diuersis splēdere colorib⁹: si cameleontē in vno atq; eodē corpe: mō prasinū: modo venetū: modo roseū: mō pallidum humani oculi ꝯtuētur: cur ⁊ diuina eloq̄a diuersitatis intelligētiam nō haberēt: que frequēter ⁊ abyssis cōparantur? Nā motu tremulo varia pelag⁹ luce resplendet. Hinc est etiā q̄ orthodoxi patres de vno loco diuersa dicūt: ⁊ tamen omēs salutariter audiunt. Unde ⁊ q̄dam nostroꝝ ait: Margarita quippe ē sermo diuin⁹: ⁊ ex omi parte forari pōt. Meminisse quoq; ꝯuenit: scōm hūc eē psalmū: q̄ de iudeoꝝ increpatiōe ⁊ ꝯuersione p̄lati sūt. Qui sicut nūc p vtraq; testamēta increpāt assidue: ita residui i secti fine saluādi sunt.

Explicit expositio in psalmum. LII.

Incipit expositio in psalmum. LIII.

In finē in carminib⁹ intellect⁹ dauid cū venerūt ziphei ⁊ dixerūt ad saul: Nonne ecce dauid abscōdit⁹ est apud nos?

In finē: christum significari notissimū est. In carminib⁹: id est: i psalmi p̄sentis ope. Carmē q̄ppe est: qđ metri alicui⁹ pedibus p̄cedēs statutis regul' ꝯtinet: sic omē psalteriū in hebrea lingua ꝯstat esse formatuz. Istud ergo carmē christi significat laudes. Intellect⁹ aūt dauid: dn̄m denūciat saluatorē: quē ille p̄spicue semp intelligēs: nimio desiderio cupiebat salutarit aduenire. Seq̄tur. Cū venerunt ziphei: ⁊ dixerūt ad saul: Nonne ecce
P̄ dauid abscōditus est apud nos? Hic iterū historia regū introducit. Nā ziphei a vico syrie in q̄ habitabat ziph: dicti sūt ziphei. Qui veniētes ad saul p̄diderūt dauid apō se eē celatū. Sed exerētes maliciā suā: scō viro minime nocere potuerūt. Nūc videam⁹ q̄s populos nomia ista significēt: vt sacramenta hui⁹ psalmi euidētius innotescant. Ziphei: significāt florētes: qđ in isto mundo peccatorib⁹ datū est. Dauid aūt figurā gerebat dn̄i saluatoris: p' quē declarat populus christian⁹. In hac ergo similitudine decenter exprimitur hic p̄fidos esse florentes ac liberos: ⁊ fideles abscōditos atq; cōclusos. Unde nūc p̄pheta a talib⁹ se liberari depcatur: ne inimicoꝝ manib⁹ eoꝝ p̄ditionibus cōtradatur. Rp̄

Diuisio psal.

Saulis piculo propheta libatus: p totuz psalmū dn̄o gr̄as agit: quia eum ziphęoꝝ nō potuit nocere p̄ditio. In p̄ma parte deprecatur: ne cū inimici fortissimi grauare preualeant. Secundo loco: aduersarios suos sp̄ualt pietate supplicat debere ꝯuerti: qđ omnē cōuenit pe-

tere christianũ: vt a florẽtibus huius mundi ita debeat liberari: qtenus cõuersionis eius gratia nõ negeť. **Expositio.**

Eus in nomie tuo saluũ me fac: ⁊ i virtute tua libera me. Figura hyrmos: id est: ꝯueniẽtia: q̃ fit quando series orõnis tenorem suum vsq; ad vltimũ seruat: totã hãc psalmi ꝑtem cognoscit obtinere. Orat enim ꝓpheta: vt in nomie domini saluatoris a persequentiũ malignitate liberetur. Multi enĩ in hoc mũdo saluari sibi videnť ad p̃sens: sed nõ in noie domini: vt si qs philacteriis vel incantatõe sacrilega p̃sentibus egritudinibus nõnullis appareat subleuatᵒ: vt si quis corrupto iudice pecuniaꝝ molibus a facinore cõmisso libereť. Iste vero illam petit sibi tribui sospitatem que venit a domino: vt hic vtiq; fide sincerissima perseuerans: a pestilẽtia mũdi istius cõcessa mentis incolumitate salueť. Seqtur. Et in virtute tua libera me. Superius petit vt in h seculo in nomine dñi sumeret medicinã: nunc autẽ rogat vt in iudicio futuro eius virtute liberetur. Nam sicut hic sub imbecillitate corpis venit: ita ibi in maiestatis sue virtutibus apparebit. Sic in vno versu hec duo q̃ sunt a religiosis principaliter expetẽda: cõpleta sunt. Ob merito vniusq; fidelis: merito dicit populus christianus.

Deus exaudi oratione meã: auribus percipe verba oris mei. Repetit iterũ nomẽ omipotentis: vt cum freq̃ter deus implorať: nõ tardeť auxiliũ. Sed qz poterat exaudire orõem ⁊ tacitã: addidit: Auribᵒ percipe v̄ba oris mei: vt iam nõ solũ cordis instinctũ: sed etiã vocis exaudiret affectũ. Insigniter aũt positũ ẽ: Percipe: qz illa ꝓp̃e ꝑcipe dicimur: q̃ mẽtis arcano recondimᵒ. **Qm alieni insurrexerũt aduersũ me: ⁊ fortes quesierũt aiam meã: ⁊ nõ ꝓposuerunt deũ ante cõspectũ suum.** Causa nunc p̃dicte orõnis exponiť. Sed cum ziphei de tribu iuda fuisse noscantur: vnde ⁊ ꝓpheta traxit originem: quare alienos dixit aduersus se insurrexisse? Uex hic alienos nõ vult peregrini generis viros intelligi: s; opibus a dño factos extraneos. Merito: quia dñ ab illis auxiliũ defensiõis q̃siuerit: apõ ipsos magis insidias ꝓditiõis inuenit. Fortes eñi: saulem vult intelligi cum ministris: quẽ ⁊ potentia regalis erigebat: ⁊ liuor insane mẽtis armabat. Seqtur. Nõ proposuerunt deum ante ꝯspectum suũ. Ille ꝓponit deũ ante cõspectũ suum: q credit eũ vbiq; esse presentẽ: et facile agnoscere que voluntas nititr humana cõplere. Perditi autem ideo nõ ꝓponunt deum ante oculos suos: quia ignorare illũ credũt q̃ scelerata mẽte concipiunt. Hec ẽ pia orõ quam desiderabat audiri: ne illi ꝑmitterẽtur suas voluntates efficere: quos constabat deum ante oculos suos non habere.

Ecce enim deus adiuuat me: ⁊ dominus susceptor ẽ anime mee. Uenit ad scdam partẽ: vbi post orationis deuotissimam sanctitatẽ: auxilium sibi domini spirituali p̃sumptione ꝓmittit. Adiuuat dixit: vtiq; laborantem: vt potuisset ferre que supra eum nitebantur impij cõgregare. Seqtur etiã qd sit istud adiutorium: id est: Et dñs susceptor est anime mee. Quẽ ille suscipit: non solũ in laboribᵒ adiuuat: s; etiam a peccatis omnibᵒ miseratus absoluit. Et intuere qz dicit: Anime mee: vt ⁊ si corpᵒ periculis exponitur: aĩe tamẽ salus illesa serueť. Ipsam quippe nouit in sanctis suis specialiter custodire: ꝑ quã i iudicio credit hominẽ larga pietate coronare.

Auerte mala inimicis meis: ⁊ i veritate tua dispde illos. Al. et Cũ se dñi miseratione ab inimicoꝝ ꝑsecutione ꝓpheta cognosceret fuisse liberatũ: hãc hostiã bone volũtatis ꝓbať offerre: vt ꝓ inimicis suis nitatur oĩmodis supplicare: quod diuina pietas ꝯsueuit libẽt accipe. Orat q̃ vt mala volũtas remoueať ab inimicis eiᵒ: vñ eos nouerat ingrauãdos. Seqtur eñ. In v̄itate tua dispde illos. Mali cũ ad v̄itatẽ veniũt a p̃stina intẽtõne dispeũt: ⁊ nisi aliqs a ꝓposito iniqtatis discesserit: locũ in bonis actibᵒ nõ habebit. Dispereãt q̃ ziphei ne ꝓdant celatũ: dispereat saul ne ꝑsequatur innoxiũ.

Uolũtarie sacrificabo tibi ⁊ confitebor noĩ tuo dñe: qm bonũ est. Uoluntarie sacrificat domio: qui ꝓ inimicis suis studio pietatis exorat. Nam q petit inimicoꝝ vindictã: q se vlcisci desiderat calamitatibᵒ alienis: vel qui

ꝓpter alia mūdi desideria supplicat: volū-
tarie nō sacrificat domio: quia nō ei⁹ amo
re rogat: sed potētiā ipsius rerū aliquaruꝫ
necessitate deprecat. Sacrificare autē vo-
lūtarie domio est: puritatē bonę volūtat
offerre: ꝛ propter hoc tantū illuꝫ colere: ti-
mere vel amare qđ deus est: qđ creator:
quod rerum omniū pius ꝓbatur eē dispo
sitor. Sacrificāt etiā volūtarie deo: qui in
ter angustias passionū iugiter gr̄as agūt:
sicut vir sanct⁹ iob fecisse memorat. Seq-
tur. Et confitebor nomini tuo dn̄e: quoni-
am bonū est. Cōgrue nimis ad supiora re-
spōdit: vt in cuius ꝟtute saluus fuerat fa-
ctus: ei⁹ nomini hostiā cōfessiōis offerret.
Cōfiteri eñ hic: laudare significat: qꝛ ꝟbū
istud sicut sepe diximus omonymū est. Ad-
didit: Qm̄ bonū est. Illū enim velle lauda
re inestimabile bonū est: vnde ꝛ mens san
cta reficitur ꝛ mūdi isti⁹ aduersitas effuga
tur. **Quoniā ex omi tribulatione eripuisti me: ꝛ sup inimicos meos respexit oculus tuus.** Sicut i prima
pte in finē reddidit causas orōnis: ita nūc
subiicit rationē ꝯfessionis suę: vt qꝫuis ille
volūtarie sacrificasse dn̄o videretur: deus
tamē ꝯcesserat q̄ ꝓfutura cognouit. Ex oī-
bus q̄ppe tribulationib⁹ virtute domini ꝓ
pheta se testat ereptū: qđ vtiqꝫ in mundo
isto accidere nō pōt nisi eis q̄ i dn̄i dilectio
ne ꝯsistūt. Sup inimicos aūt ei⁹ Zipheos
respexit oculus dn̄i: qñ eos cogitatiōes ne
pharias minime cōplere ꝑmisit. Frequen-
ter eñ ꝓpitius deus iniq̄ nos non ꝑmittit
efficere: vt compūcti debeam⁹ de nostris er
rorib⁹ supplicare. Sicut est saulus ꝓhibit⁹
cum a sacerdotib⁹ ad damascū mitteretur:
vt ecclīam christi seuissima ꝑsecutione va-
staret. Magna siq̄dem ꝓsperitate nō est ꝑ
missus agere: vnde potuisset ad eṫna sup-
plicia ꝑuenire. **Conclusio psalmi.**

Al. despexit
Al. meos

Supplicatio ista ꝓphetica: ꝛ sanctę
deprecatiōis deuota simplicitas:
vtilimū vitę nr̄ę tradit exempluꝫ:
vt quādo a zipheis: id est: a mūdi isti⁹ flo-
rentib⁹ ingrauamur: nō ad ꝯtentiones le-
uissimas incitemur: sed volūtarie dn̄o sa-
crificātes: eius bñficijs ab omi tribulatiōe
liberemur. Contēdam⁹ illi verissime ꝯfite-
ri: vt etiā ignari a nostris cōpedib⁹ merea-
mur absolui. Magna ꝓrsus forma petio-
nis exp̄ssa ē: vt imminentib⁹ q̄buslibet picul
tranq̄llo ꝛ ꝯfitēti aīo supplicemus: qm̄ no-
uit ille nos ex oīb⁹ tribulatiōib⁹ eripe: si tñ
h nob intelligit expedire. Nos eñ q̄d ore-
mus: sicut oportet nescim⁹: q̄s ꝛ igrantię te-
nebrosę circūdāt: ꝛ noxia peccata ꝯfūdūt.
Explicit expositio in psalmum. LIII.
Incipit expositio in psalmum. LIIII.

In finē in carminib⁹ intellect⁹ dd.

In finē q̄dem frequenter dictū est:
qđ tñ nō pigebit repetere si h ꝛ alit
potuerit explanari. Sꝫ finis dici-
tur christ⁹: qm̄ quicq̄d recte ac fideliter agi
mus: ad ipm̄ ꝯstat sine dubitatiōe referen-
dū: Siue qꝛ venit i tempoꝝ fine: sicut apls
dicit. Nouissime locut⁹ est in filio. Hoc eti
am significabat: qđ moyses dixit: Occide-
tis agnū ad vesperā. In carminib⁹: in lau
dibus dic̄. Admonet eñ nos: siue in tristi-
cia: siue in gaudio p̄conia dn̄i iugiter ꝯso-
nare: vñ psalm⁹ iste dictur⁹ est: nec ab eius
aliq̄n laude discedere. Nā p̄no affectu qñ
castigat corrigit: qñ ꝯsolat refouet. Vtrū-
qꝫ ꝗ nob ꝓficit: si de ore nr̄o gr̄aꝝ actio nō
recedit. Seq̄tur. Intellect⁹ dauid. Iste cer
tus intellect⁹ ē dauid: vt sm̄ carnē eū pr̄eꝫ
dicam⁹ dn̄i christi: sic in euāgelio cecus ex-
clamat: Fili dauid miserere mei. Scđm di
uinitatē ꝟo seruū eē fateamur: sic ipe in cē-
tesimo nono dicit: Dixit domin⁹ domino
meo: sede a dextris meis. **Diuisio.**

Hebr. i
Exo. i
Luce
Psalm

Per totū psalmū: duob⁹ diapsalma
tib⁹ q̄i gemis ocul decent appositi:
ꝟba sūt dn̄i saluatoris ex forma fui:
quā integra ꝓpietate declarās: hūilitat nob
saluberrime donauit exēplū. In p̄ma ꝑtepe
tit ne i tribulatōe positi despiciat orō: dep̄
cās liberationis celeritatē: quā ex carnis in-
firmitate ꝓbat expetere. Secūdo loco: iu-
deoꝝ destrui supplicat iniq̄tates: qm̄ in ci-
uitate ipoꝝ erat ꝯdictio ꝟitatis. Tertio lo
co dic̄: q̄ obstinatis iudeis ꝓ suis scelerib
nouerat euenire. Post hęc introducit pia
ꝯsolatio: ne q̄s fideliū audita seueritate iu-
dicis terreretur. **Expositio.**

Exaudi deus orationē meā: ꝛ ne despexeris depcatione meā. Xp̄s dn̄s q̄ ad nos venit pia misera-
tiōe saluādos: vitę nobis formā tribuēs ꝛ

salutem: ex dispẽsatione q̃ passus est i mũ-
di pturbationib⁹ voluntarie ↄstitutus: Pri
mo commate exaudiri petit orõnem suã. De
inde postulat: ne ei⁹ dep̃catio despiciatur:
q̃ hoc totũ p illud dicit: q̃d homo deus eẽ
dignatus est. Poterat eñ ꝛ exaudiri prius
q̃ postea despici. Qd̃ euenit eis qui mun-
di isti⁹ bona desiderãtes accipiũt q̃ precan
tur: ꝛ tñ postea despiciũt: q2 nequaq̃ eter-
[illegible] na p̃mia quesierũt. Intẽde in me ꝛ ex
audi me. Cõtristatus sũ in exer-
citatiõe mea: ꝛ cõturbat⁹ sum. Pri⁹
est intẽdere: deinde vocẽ supplicãtis audi-
re. Nemo eñ auersus exaudit: sꝫ cui aspe-
ctus tranquillus ↄcedit: ipi ꝛ aures placidis-
sime cõmodãtur: sicut in alio psalmo dici-
Ps. 12 tur: Respice ꝛ exaudi me dñe deus meus.
Deinde reddit causa pfecte orõnis: Cõtri-
status sũ in exercitatõe mea: ꝛ cõturbatus
sum. Pulcherrime dñi saluatoris vno ser-
mone vite cursus exponit. Exercitationez
quippe dicim⁹: q̃ nlla remissione: nllo ocio
condescit: sed intẽta iugi labore in virtutis
glia pseuerat. Exercitabat nanq̃ miraculis:
exercitabat sanctitate doctrine: sed contri
stabat eo maxime: q2 fructuz iusticie pfidi
nõ pbabant afferre: sicut euãgelista dicit:
Luc. 19 Et ↄtristatus est sup hierlm ꝛ fleuit. O bo-
nitatẽ piissimi creatoris: vt se ↄtristatum ꝛ
cõturbatũ dicat: q p̃dicationibus saluber
rimis obstinati populi vesania non crede-
bat. A voce inimici ꝛ a tribulatõne
peccatorũ. Quoniam declinaue
runt in me iniquitates: ꝛ in ira mo
lesti erant mihi. A voce inimici ꝛ a tri-
bulatiõe peccatorũ: subaudiendũ est: libe-
ra me: vt possit nobis fm auctoritatez he-
bream versuũ ↄstare diuisio. A voce inimi
ci petit se liberari: quando de ipso dicebat
Mat. 27 pp̃ls iudeorũ: Si rex israel est: descendat de
cruce ꝛ credim⁹ ei. Petit q̃ vt hec vox perfi
dorũ ↄspecta resurrectiõe vincat. Tribula-
tio xp̃o pctõrũ erat: qñ eũ ore sacrilego ↄspu
ebãt: cedebãt alapis ac flagellis: ꝛ expro-
bratiões illi sup̃ verbera geminabãt. Seq
tur. Qm̃ declinauerũt in me iniq̃tatẽ: ꝛ in
ira molesti erãt mihi. Furẽtis pp̃li impet⁹
q̃si fluminis cursus exponit. Declinauerũt
eñ in dñm iniq̃tatẽ: q2 nullã volẽtes reci-
pere rõem: effusionẽ sanguis innocẽtis ex
petebãt. Et nota q̃ magne cause verb singu-
lis explicant. Judeos dicit vehemẽter ac
cẽsos: q̃s ira feruida p̃cipitabat ad facin⁹.
Nã q̃d ad se ptinet: dixit: Molesti erãt mi
hi: q̃d solet nobis cõtingere: qñ pcacitate
supflua reddimur inq̃eti. Audiãt insipien-
tes iudei: dño se tñ fecisse molestiã: sibi ãt
ppetuã ruinã. Cor meũ ↄturbatuz
est in me: ꝛ formido mortis ceci-
dit super me. Hic iterũ humilitas hũanita-
tis exp̃mitur. Nã q̃uis lege carnis ei⁹ ani-
mus turbaret: diuinitatis tñ sue p̃sidio dolo
res corpis tormẽtaq̃ vincebat. Nã si hoc
in martyrib⁹ dei xp̃us opat: q̃to magis in
illa dispẽsatõe carnis sue tormẽtorũ sensus
vehemẽs nõ poterat p̃ualere. Impleuit pa-
tiẽdo verũ hoiẽ: q̃ ꝛ p se vincẽdo talia: idẽ
ipse deum se esse declarauit. Addidit: Et
formido mortis cecidit sup me. Sua suis
apte reddũt. Cõsequẽs eñ erat: vt cuius
cor ↄturbatũ fuerat: eũ ꝛ formido mortis in-
uaderet. Inspiciamus quod dic: Formido
mortis cecidit super me. Reuera cecidit: qñ
sup̃ eũ venit vlteri⁹ nõ valitura q̃d potuit.
Morte siq̃dem dñi momẽtanea: mors per
petua victa est: q̃ sibi dñatum in hũano ge
nere vẽdicabat: sicut apl's dicit: Absorpta j. Cor. 15
est mors in victoria tua. Ubi est mors ↄtẽ
tio tua? Ubi est mors acule⁹ tuus? Ti-
mor ꝛ tremor venerũt super me: ꝛ
cõtexerũt me tenebre. Exit⁹ nr̃i mor-
tem certissima pprietate describit. Mortẽ
eñ pri⁹ timem⁹: deinde ↄtremiscim⁹: q2 se-
paratio ista corpis aĩeq̃ sine ↄturbatione
maxima nõ põt euenire. Seq̃tur. Et ↄtexe
rũt me tenebre. Uicinia mortis tenebrarũ
p̃mittebat aspectũ: q2 freq̃ẽter illa cõspi-
cimus aĩo: de quib⁹ nos vẽtura solet ↄtur
bare formido. Et dixi: quis dabit
mihi pennas sicut colũbe: ꝛ vola-
bo ꝛ requiescã? Post ↄturbatiões mor
tiferas: ꝛ verissime hũanitatis indigentiã:
necesse fuit liberationẽ expetere: quaz sibi
nouerat ↄferendã. Ait eñ: Quis dabit mi
hi: scilicet: nisi tu pater: qui humanam na-
turam vsq̃ celorum regna perducens: ad
tuam dexteram collocabis? Penne a pen-
dẽdo dicte sũt: q̃ corp⁹ auiũ in auras ethe
reas sblimitate suspẽdũt. Sꝫ inspice q̃d pẽ-
nas ñ aq̃le: ñ accipitrũ: ñ hirũdis: q̃ bis oi-

ET

bus celerius volant sibi dari postulat:sed
ET columbe. Columba em̄ dicta est: quasi cel
le alumna: que vitā sine alterius grauami
ne peragit. Auis innocēs: māsueta: que in
nullū animal fellica volūtate cōsurgit: nec
escis sordidis vllaten⁹ acqescat. Merito er
go columbe pennas domin⁹ christus expe
tijt: in cui⁹ specie supra eum baptizatū spi
rit⁹ quoq3 sanct⁹ apparuit. Seqtur. Et vo-
labo ꝛ reqescam. Volabo: id est: celerrima
me velocitate trāsponā. Significat enim
quādo molestias iudeoꝝ vitauit: vt ab eo
rum iniquitate quiesceret: qd etiā seques
versus ostendit. **Ecce elōgaui fugi-
ens: ꝛ mansi in solitudine.** Illa loca
euangelij cōmemorat: quādo crebris mira
culis seditiones sibi cōcitauit omnimodis
Mar.j. perfidoꝝ. Ait enim marc⁹. Et diluculo val
de surgens egressus abijt in desertū locu3
ibiq3 orabat. Et paulo post seqtur. Ita vt
iam non posset manifeste in ciuitatē intro
ire: sed foris in desertis locis esse. Elonga-
uit enim a persequētibus: vt occasionē ira
cundie insanis mētibus abrogaret. Man-
sit in solitudine: vt impturbati secreti puri
tate frueret. Tali facto nos cōmonens: vt
quādo iniquitatis alicuius fasce deprimi-
mur: in secreto cōsciētie quiescere debea-
mus. Siue illud potest intelligi: quoniā a
iudeis perfidis recedēs in solitudine gen-
tium māsit. Solitudinē vero gentes appel
Esa.35 lari pphēta attestatur dicēs: Letare deser
tum sitiens: ꝛ exultet desertū ꝛ floreat tan
q̄ lilium: ꝛ floreant et exultent deserta ior-
danis. **Expectabam eū qui saluū
me fecit: a pusillanimitate spiritus
ꝛ tempestate.** Venit ad scdam ptē. In-
tercedēte enī3 diapsalmate mutauit ꝛ cau
sam. Dixerat q̄ppe requieuisse se in solitu-
dine: nūc autē pnunciat patris se expecta-
re presidiū: qui eum poterat a corporea in
firmitate saluare. Nō em̄ se securū factum
solitudie putauit: qui adhuc p̄sidia pater-
na sustinuit: p̄bens nobis saluberrime in-
stitutionis exemplū: vt nō in adiutorio cu
iusq̄ alterius: s3 in ipius tantu3 liberatiōe
p̄sumamus. Et q2 dixerat se supius ptur-
batū: ideo nūc modici animi se fuisse testa
tur. Hec em̄ ꝛ his similia ad humanitatis
ET sunt referēda naturā. Pusillū em̄: a pugil

lo dictū est: paruū aliqd atq3 breuissimū q̄-
tum vni⁹ man⁹ capacitas cōstricta possit i-
cludere. Tempestatē vero dicit pcellas se
ditionū: quas iudei p̄cipites similes flucti
bus cōmouebāt. **Precipita domie
ꝛ diuide linguas eoꝝ: quonia3 vi
di iniquitatē ꝛ cōtradictionē in ciui
tate.** Hic iudeo ppo salutariter imp̄cat: vt
diuisione linguaꝝ malicie sue nō impleret
effectū: sicut in turri illa factū est: qua3 me
tu recentis diluuij in altum homies exten
dere temptauerūt: vbi primo linguaru3 fa
cta est cōfusa diuisio. Ante em̄ mund⁹ he-
breis tātū: sicut putam⁹: sermonib⁹ vteba
tur. Sed specialiter mente cōdendū est: q2
iratus linguas diuisit: ppitius autē in su-
is apostolis adunauit. Ibi ne supflua vo-
ta cōplerēt: h̄ vt vniūse gētes p ppriā lin-
guā p̄dicationē v̄itatis agnoscerēt. Precipi-
ta dixit: ne muniat cogitatōes suas machi
natiōe p̄usa. Diuide: ne in pniciosā cōfluāt
vanitatē. Seqr. Qm̄ vidi iniqtatē ꝛ cōdi-
ctionē i ciuitate. Digne illos diuidi postu
labat: q̄s iniq̄s fore i sacrilegl cōgregatōib⁹
p̄sciebat. Et merito solitudiēs expetijt: qm̄
iniqtatē i ciuitate eoꝝ esse cog̃uit. **Die
ac nocte circūdabit ea3 sup muros
ei⁹ iniqtas: ꝛ labor in medio eius
ꝛ iniusticia. Et nō defecit depla
teis ei⁹: vsura ꝛ dolus.** In duob⁹ istis
v̄sibus: hierl̄m pristine triplici mō mores
pessimi rōnabilit̄ accusant̄. Dicit em̄: Die
ac nocte: id est: oi tpe circūdabit eā sup mu
ros ei⁹ iniqtas: vt q̄stu3 muroꝝ machinai
altū potuit crescere: mlto magl ibidē mali
cia se pterua distēderet. Seqr̄. Et labor in
medio ei⁹ ꝛ iniusticia. Pri⁹ muros dixit: vt
cūctos h̄itatores includeret: nūc dic̄: ꝛ me-
diū ciuitatl: desig̃nas nobilissimos ꝛ pma
tes q̄ honorabiles se videri volūt sp i me-
dio cōstituti. Hos nō lex: nō rō: s3 labor ꝛ in
iusticia possidebat. Labor: respicit ad exer
cēdas opp̄ssiones: iniusticia ptinet ad ne-
fanda iudicia. Subiūgit tertiū modū. Et
nō defecit de plateis ei⁹ vsura ꝛ dol⁹. Intē
dam⁹: qd nō dixit occulte: s3 i plateis talia
fuisse cōmissa que lex superna damnauit.
De vsura em̄ dictū est: Qui pecuniā suam
n̄ dedit ad vsurā. De dolo āt: Et labia tua
ne loquātur dolū. Hec non occulte gesta:

sed quodāmodo liba iniq̄tate cōmisit. Ōē eni malū execrabilius reddit quādo publica ꝑsumptione tractat. Memēto autē illius schematis: qđ a parte significat totū. Multi enī illic inuēti sunt: q̄ sacras ꝑdicationes deuotorū mētib⁹ acceperūt. **Quoniā si inimic⁹ me⁹ maledixisset mihi: supportassem vtiq̄. Et si is q̄ oderat me sup me magna locutus fuisset: abscōderē me vtiq̄ ab eo.** In isto versu ⁊ duob⁹ alijs q̄ sequūtur iudas pfidus exprobrat: q2 caueri potuit si publicus fuisset inimic⁹. Nā quō eū haberet suspectū: q̄ videbat esse discipul⁹? Dic enī: Quoniā si inimic⁹ meus maledixisset mihi: supportassem vtiq̄: q2 reuera venisset adūsus iurgia iaculāda. Et debet patienter accapi: qđ inopinatū nō ꝓbat assumi. Et intellige q̄ humili verbo vsus est vt diceret: supportassem: qđ ꝯsuetudo humanis calciamētis nomē imposuit. Nō est ergo insolitū vt ille diceret: supportassem: q̄ se etiā scarabeis ⁊ vermib⁹ cōparauit. Que figura sicut sepe memoratū ē: dicit Metriasmos: id est: mediocritas. Seq̄tur. Et si is q̄ oderat me sup me magna locutus fuisset: abscōderē me vtiq̄ ab eo. Hinc quoq̄ mirabile patiētie mōstrat exemplū: vt inimicis magna: id est: supba loq̄ntib⁹: nō in cōtentiōes erūperet: aut aliq̄ altercatiōe resisteret: sed locū v̄bis daret insanis. Et ne adhuc sanctā mentē maliuolorū smo seq̄ret se dixit abscōdē: vt ꝓcacitas necessario desineret: cū adūsariū nō videret. **Tu vero homo vnanimis: dux me⁹ ⁊ notus meus.** Hic ⁊ sequēs v̄sus increpatiue q̄dē legend⁹ est: sed cōsiderem⁹ qua patientia. Adhuc vnanimis: adhuc dux: adhuc not⁹ dicit: q̄ futurus hostis ⁊ crudelissimus traditor p oīa noscebat. Vnanimis ad illud ptinet: q2 inter aplos fuit. Dux: qm̄ ad vicos ⁊ castella ꝑmissus est: vt ꝑdicatiōe verbi rudes animos imbuisset. Ducem vero bene dicim⁹ itineris ꝑcursorem. Not⁹ autē ad illud ptinet: qđ eius ꝓditio fuisse nō ꝓbatur abscondita: quādo christus domin⁹ traditorē eum in cōmuni epulatione predixit. Et alio loco dicit: Nonne ego vos duodecim elegi: sed vnus ex vobis diabolus est? **Qui simul mecum**

Sche

Ioh. 6

dulces capiebas cibos: in domo dei ambulauimus cū ꝯsensu. Grandescit culpa: cum bn̄ficia reputant eximia. Quod schema dicit Emphasis. Nā quis malignitas cibo2 semper comestione mitescit: nec solet esse seuus q̄ dulcis mense gratificatione delinitur. Congrue siq̄dem corporales cibos stulto homini cognoscimus imputatos: q̄s ille tantū dulces poterat estimare. Nā si dogmaticos cibos q̄s ante perceperat retinere voluisset: ad tantū sacrilegiū nō veniret. De quib⁹ cibis fidelibus dictū est: Gustate ⁊ videte: quoniam suauis est domin⁹. Seq̄tur. In domo dei ambulauim⁹ cū cōsensu: id est: in templo hierosolymitano: vbi iter ei⁹ videbatur esse discipulos: vt simul vocatus incederet: simul eius collegia sequeretur. Consensus enim perfidi homis ad cōuenticula ꝓcessionū pertinet: nō ad ꝓpositi firmissimam sanctitatem. Et vt nobis absoluta verbo2 possit stare cōtextio: isti ⁊ superiori versu iūgendum est: cur me tradebas.

Sche

Ps. 35

Veniat mors super eos: ⁊ descēdant in infernū viuētes. Quoniam nequicie in hospitijs eorum: in medio ipsorum. Cum de iuda superi⁹ singulariter sit locutus: nunc per sententiam cōis pene conuertitur ad iudeos. Sed mouere potest: q̄re dixerit: Veniat mors super eos: ⁊ subiunxit: Et descendāt in infernū viuentes: quod vtiq̄ fieri nō potest vt ⁊ moriat aliquis: ⁊ viuus descendat ad inferos? Sed hoc magis spiritualiter accipiendū est: quia more suo emendationem magis q̄ consumptionē venire postulat inimicis. Mors enim dicit vite finis: ⁊ qui in meliorem partē ꝯuertit: occasum ꝑoris cōuersatiōis merito cepisse iudicat. In infernū āt descēdūt viuētes (sic paruitati nr̄e videt) q̄ cogitatiōnes suas pessimas expauescūt: ⁊ ad meliorū institutiōis tramitē diuina grā trāsferunt. Sic enī q̄si in infernū viuētes descendimus: quādo malo2 nostrorū recordatiōe terremur. Tali siq̄dem intellectu: ꝑdictā euadim⁹ q̄stionē. Iuste q̄ illos petit ꝯuerti: q̄ in suo pectore quasi in quodam hospitio neq̄ciā susceperūt. Et bene dixit: hospitio: vt ostēderet maliciam nō eē naturalē: sed aduēticiā q̄dā hospitalitate

Al. illos

Al. habitaculis

Al. co2

susceptam. Qđ autē dixit: In medio: desi
gnat ꝓcordia eoꝝ vt ꝑniciosissima cogita
tio monstraret̄ que cor hoīs obtinebat.
Ego autē ad deū clamaui: ⁊ do-
Al.saluauit **minus**†**exaudiuit me.** Maloꝝ incre-
pationib⁹ vt decebat ꝓmissis: ad sua desi-
deria votaq; remeauit: ex forma serui ver-
ba depromēs. Clamauit em̄ iugit̄ ad deū:
q̄ se diuina ꝯuersatiōe tractauit: ⁊ ꝯseq̄ns
erat illū exaudiri: q̄ a maiestate sua nō po-
Sche terat segregari. Qđ schema dicit̄ Propho
nesis: latine exclamatio: q̄tiens inter alia
q̄ loq̄uimur ad deū sbito ꝟba ꝯuertimus.
Uespe ⁊ mane ⁊ meridie narra-
bo ⁊ annūciabo: ⁊ exaudiet vocē
meā. Intēdamus animo: q꞉ hec ꝟba ma
gna nobis denūciāt. Uespe: significat tps
traditiōis: qn̄ eū iudas cohortib⁹ noscit̄ ꝓ
didisse q̄rentib⁹. Mane: cū ad pōtiū pila
tū ꝑductus est audiēdus. Meridie: q꞉ ho-
ra sexta vt euāgelista dicit: in cruce suspen
ET sus est. Meridies q̄ꝑe: dictus est q̄si medi
us dies. His ꝯsequētia ꝟba reddūt̄. Nar-
rabo ꝑtinet ad vesperā: q꞉ oīa locutū con-
stat q̄ iudas neq̄ssimus facere disponebat.
Annūciabo ad mane r̄ndet: qn̄ dicēte pi-
Joh.18 lato: Tu es rex iudeoꝝ: Annūciauit: In h̄
natus suz: ⁊ cetera q̄ ibi dicunt̄ a dn̄o. Iū-
xit etiā: Et exaudiet vocē meā: ad meridiē
Ibidē.19 ꝑtinet: quādo in cruce dixit: Cōsummatū
ē: ⁊ emisit sp̄m. O mira breuitas. In h̄ vno
versiculo tam magn⁹ actus ille narrat⁹ est:
vt qđ in illa latitudine coḡscitur expositū:
in hac breuitate ꝓbaretur esse collectum.
Al.Redimet †**Liberauit i pace aīaz meā ab his**
qui appropinquant mihi: quoniā
inter multos erant mecū. Hoc est qđ
supius exauditā dicit vocē suā: vt resurre-
ctionis bn̄ficio eius aīa liberaret̄ in pace.
Et a q̄bus libaret̄: ꝯsequēter exponit. Ab
his scilicet q̄ appropinquant mihi. De illis
dicit q̄ laudibus fict̄ reddere videbant̄ ob
sequm: ⁊ corde fauebāt nihilominus inimi
cis: a q̄bus merito aīam suā dicit esse libe-
ratā. Erat em̄ grauissimū inimicitie gen⁹:
eē corde aduersarios ⁊ lingua simulare de
uotos. **Exaudiet de⁹: ⁊ hūiliabit**
Al.illos †**eos: qui est ante secula.** Exaudiet vti
q; supiora q̄ dicta sunt: hūiliabit eos scili-
cet ad credendū: vt q̄ ꝑ superbiā fidē decli
nauerāt christianā: ꝑ hūilitatē iterū lumen
ꝟitatis agnoscāt. Nā qđ additū est: Qui
est ante secula: ꝟbū significat̄ coeternū pa
tri: ne ex tpe aliq̄ extitisse videret̄ q̄ secula
creauit vniuersa. Temp⁹ em̄ tūc cepit: qn̄
mūdus sumpsit initiū. Desinat ḡ arriano-
rū insana temeritas: creatorē tempoꝝ ꝑdi
care sub tpe: dū coetern⁹ patri ⁊ cōsubalis
cum sanctospū incōmutabiliter vnigenit⁹
filius ꝑseuerat **Nō est em̄ illis com-**
mutatio: ⁊ nō timuerūt deū. Inie-
cto diapsalmate: venit ad tertiā ꝑtez. Pri
us em̄ solita pietate ꝯuerti optauit erran-
tes: nūc ꝟtute diuinitat̄ sue futura cogno
scēs sensum esse dicit incōmutabilē ꝑfido-
rū: q꞉ duricia mētis nō poterāt recipe veri
tatē. Cōmutationē vero duplici mō debe-
mus accipe: siue istā q̄ hic fit qn̄ ad cōfessio
nē piam ab obstinata volūtate transitur:
siue illā quā dicit apl̄s: Oīes resurgem⁹: j.Cor.
s̄ nō oēs imutabimur. Quapropter q̄ hic
cōmutat⁹ nō fuerit: ibi nō pōt imutari. Sz
de istis talibus q̄re nō cōmutabunt̄: causa
subseq̄tur: q꞉ nō timuerūt deū. Naz qui ti
met deū a sua ꝑfidia cōmutat̄: duz iudicij
pauore ⁊ caritatis studio eligit dn̄ic̄ iussio
nibus obedire. Et nota q̄ in h̄ ⁊ i duobus
alijs ꝟsibus q̄ sequūtur: pariter eoꝝ ⁊ vitia
ones dicit ⁊ culpas. **Extendit manum**
suam in retribuēdo. Cōtamina-
uerūt testamentum eius. Ipsa nunc
allegorice dicuntur: q̄ in futuro iudicio sūt
agenda cum perfidis. Manū hic virtutez
opationemq; significat: q̄ tūc fit qn̄ illa di
scretio bonorum maloꝝq; ꝓuenerit. Sub
iūgit etiā: cur iudeos pena iustissima ꝯseq̄
tur: quia mandata domini prauis actibus
polluerūt: dū hoc nec passi sūt credere qđ
eis coḡscitur scripturaꝝ ꝟitas ꝑdicasse. Il
le em̄ testamentū dei q̄tum ad se est cōta
minat q̄ minime ipsius imperijs obsecun
dat. **Diuisi sunt ab ira vult⁹ eius: ⁊** Al.s
appropinquauit cor†**eius. Mol**
liti sūt sermones ei⁹ sup oleū: ⁊ ip-
si sunt iacula. Hoc dicit qđ in illa iudica
tione futurum est. Diuidunt̄ em̄ perfidi a
populo fideli: ⁊ tanq̄ arsure palee segre-
gant̄ a granis. Ab ira vultus eius: iudicij
tempus exꝑmit̄. Ira em̄ hic ꝓ vindicta po
nitur: quā ꝓ suis actib⁹ impij sustinebūt.

Ceterum ille incōmutabiliter om̄ia placideq3 discernit. Addidit. Et appropinquit cor ei⁹. Ipsum adhuc tpus exponit: qm̄ cor domini: id est: volūtas eius omib⁹ innotescat. Illo em̄ tpe appropiauit cor eius: quādo illud qđ hic p ꝓphetas suos p̄canuit: ꝛ p apl̄os p̄dicauit: gnālitas manifestissime tūc videbit. Sed cur illa faciat q̄ dicta sūt subsequēter exponit. Mollierūt sermōes suos sup oleum: ꝛ ipi sunt iacula. Mollierūt enim pfidi iudei sermones suos: quan
...th.22 do dicebant: Magister scimus quoniā a deo venisti: ꝛ viā3 dei in ṽitate doces. In mūdo em̄ quid leni⁹ oleo? Sed exaggeratione nimiā supra oleū q̄fidorum sermōes dicit esse mollitos: ne tāto sceleri par potuisset aliquid inueniri. Ipi etiā fuerūt iacu
Math.26 la: quādo dixerūt: Reus ē mortꝰ: Hoc em̄ sermones illi probant effecisse: qđ iacula. O execranda diuersitas: potuisse homies mollia loqui: cum essent tam dura facturi.

Al. sup dñm curam tuā. Al. et Jacta in deum cogitatū tuum et ipse te enutriet: nō dabit in eternū fluctuationē iusto. Cum de pfidis iudeis celestis iusticia loq̄retur: saluberrimū ꝯsilium nr̄is infirmitatibus dedit. Cogitatio em̄ seculi nos semp affligit: quā3 si non abijciamus atterimur: sicut salomon ait.
Prover.25 Quēadmodu3 vermis ligno ꝛ tinea vestimēto: ita tristicia viri nocet cordi. S3 quādo iactat in dñm: nō solum nō nos consumit: s3 etia3 nutrit: vt q̄ solet iminuere augmētū nobis videat afferre. Seq̄tur. Nō dabit in eternū fluctuationē iusto. Uera ē dñi immutabilisq3 sentētia: s3 si eam q̄ dicta est integritate noscam⁹. Justis in isto solo: seculi nō adimit fluctuationes: q2 hic eos tempaliter ꝓbat: vt ibi quos coronet inueniat. In eternū autē sicut hic dicit: neminem pmittit iustissimū fluctuare: qm̄ ia3 ppetua pace cum ipsis cognoscat in eternitate regnare. Ibi em̄ nequaq̄3 excitabitur fluct⁹: vbi est semp tranq̄llissimus portus.

Tu vero deus: deduces eos i puteum interit⁹. Quia dixit de iustis: nūc dicit de ipis q̄ in gehēne ꝓfunditate mer-
D gendi sunt. Puteus q̄dem dicit hiat⁹ patens in terre sinubus excauat⁹: aq̄s ꝯtinēs humanis vsib⁹ attributas. Sed ne hūc puteum vitalē intelligere potuisses: addidit: Interit⁹. De q̄ alio loco legit: Neq3 aperiat sup me pute⁹ os suū. Fouea mortalis: mersura terribilis: vbi nec spaciū vllū ꝯcedit: nec ipa miseris respiramenta p̄stant: s3
Ps̄.68
obscuritas tenebrosa circūdans: ameni luminis tollit aspectū. Et putei siq̄dem similitudine: gehēne tormēta nos admonet formidare. O pietas inaudita iudicātis: totū hominib⁹ p̄dicat: vt culpa plectibilis euitetur. Uiri sanguinū ꝛ dolosi: non dimidiabūt dies suos. Numeꝝ pluralē: sanguis: latina lingua nō recipit: s3 h magl̄ scripture diuine ꝓpriū esse dicimus. PP
Uiri siq̄dem sanguinū ꝓprie nō dicunt q̄ innocēter hūanū fundūt cruorē: qm̄ ꝛ iusti iudices discipline necessitate cōstricti: q̄ quietos p̄l̄os reddant interdū puniūt nocētes: ꝛ ille q̄ violētū repellit: cruorē seuissimi homis effundit: maxime cū legam⁹ iusta bella viris sanctis a dño fuisse p̄cepta. Quapropter addidit: Et dolosi: vt illū tātū intelligeres reum: q̄ p insidias ꝛ iniq̄ssimū dolū alienū q̄rit exitū. Hos tales im- ℞
plere nō dicit dies suos: qm̄ cum sibi longā vitā ꝓmittūt: exitū celerrime mortl̄ inuenuīt. Nam oim̄ dies in p̄destinatōe noscūtur eē definiti: s3 illis dimidiabūt dies sui: quibus ꝯ dispositū ꝓpriū ꝓuenire mōstratur occasus. Ideo em̄ additū ē: suos: vt volūtarios intelligeres: nō a dño cōstitutos.
Ego aūt in te speraui dñe. Illos ta- Al. sperabo
les quib⁹ celerrimus euenit finis: in se sperasse nō dubiū est: dñm aūt saluatorē cui⁹ hec ṽba sūt ex forma serui: in pr̄em sperasse manifestū est. Passionis psalmū solito more ꝯcludēs se dicit sperasse in dñm: vt significaret corda fideliū in spe dñi semp eē defixa. Freq̄nter em̄ caput loq̄tur: qđ mēbris aptare debeam⁹. Quapropt ꝛ huius hymni modū: sic in .xxxiiij. psalmo iam dictū est: debemus exq̄rere p̄finitū. Primū: qm̄ ex dñi christi psona ꝓlat⁹ est. Deinde inchoauit ab orōe. Tertio: dñice passiōis gesta memorauit. Quarto: ṽbis euāgelicꝭ ꝯsona ṽitate ꝯsensit. Quīto: in spe fideliū magna finit⁹ est: vt dubiū nō sit p̄fite3 psalmū p̄scriptis reglis ꝯuenisse.

Conclusio.
Audiuim⁹ viuificatorē creaturarū: aīam suā posuisse ꝓ
a salute mortaliū: Audiuim⁹ ipassi-
r

bilem deū carne suscepisse ꝓ pctõrib⁹ passionē: Audiuim⁹ pr̃i coeternū mortꝪ subisse supplicium. O inestimabile precium: quod redemit genus humanum: O holocaustū quod nob̄ prestitit eternas flammas euadere. Interitus q̄ tulit exitiū. Finis q̄ dedit bonū sine fine mãsuꝝ. Nã cum ꝑuenit innocēti mortꝪ aculeus: factū est vt iure ꝑderet q̃s tenebat obnoxios. Deglutiuit eñ infern⁹ more piscū exitiū suū: ⁊ q̄ se capere ꝑdã crediditᵱ: ꝑdatorē suū pon⁹ decept⁹ excepit. Vñ pap̄ leo sedis sue cõpar: pulchre locut⁹ ē dicēs. Cũius mltoꝝ martyꝝ i ꝯspectu dñi ꝑciosa mors fuerit: nulli⁹ tñ insontis occisio fuit redemptio pctõrū. Acceperũt eñ iusti: nõ dederũt coronas. Et de fortitudie fideliũ exempla nata sũt patiētie: nõ dona iusticie. Singulares qp̄pe in singulis mortes fuerũt: nec alteri⁹ quisq̄ debitum suo fine ꝑsoluit. Inter filios aũt hoim vn⁹ solus extitit christ⁹: q̄ vere erat agnus immaculat⁹: in q̄ oẽs crucifixi: omes mortui: omẽs sepulti: oẽs sunt etiam suscitati. Presta piissime de⁹: vt q̄ in assumpta carne ꝓ nobis dignatus es pati: regni tui cõsortia nob̄ largiaris. Memoria q̄z tenēdū est: qd̄ hic psalm⁹ terti⁹ est coꝝ q̄ de passione ⁊ resurrectione dñi lati⁹ sunt locuti.

Explicit expositio in psalmum. LIIII.

Incipit expositio in psalmum. LV.

In finē ꝓ populo q̄ a sctis lõge factus est dauid in tituli inscriptõnē quando tenuerunt eū allophili in geth.

Titulus hͬ duplicia ꝯtinet facta. Vna ps est euãgelij vsq̄ ad illud qd̄ ait: In tituli inscriptionē. Alia veterꝪ testamēti vsq̄ ad terminū tituli. Primo dic̃: in finē: qd̄ christū significare frequēter expositũ est. Deinde: ꝓ pp̃lo qui a sctis lõge fact⁹ est dauid i tituli inscriptionē. Tituli inscriptionē dixim⁹ in passiõe dñi idõ nõ fuisse deletã: qꝛ lõge ante fuerat ꝓphetatū: Ne corrũpas tituli iscriptiõez. Sed pōtio pilato iudaic⁹ pp̃lus imminebat: vt ꝯ vaticinia ꝓphaꝝ hui⁹ tituli emendaref inscriptio: nolēs suũ regē dici: quē insanis mētib⁹ respuebat. Que voluntas eos lõge fecit a sanctꝪ: qñ fideles christū suũ regem dici tota mētis intẽtõne festinãt. Cũ tenuerũt eũ allophili in geth: hͬ ē: qd̄ regũ textus enarrat: qꝛ dauid saulis insecutiõe ꝑterritus: i ciuitate geth apud allophilos se credidit occulēdū. Sed qꝛ dixim⁹ hͬ omnia mysticꝪ similitudinib⁹ exponēda. Geth significat torcular: id est: ꝑssurã quã oĩs patif christian⁹. Sed tũc fructū reddit vberimũ: cũ tribulatõnũ fuerit fasce depressus. Et ĩdo in tali supscriptõe loq̄ rõnabilit᷑ aptatur eccl̄ia: q̄ allophiloꝝ: id est: alienigenaꝝ ꝑsecutionib⁹ inguata: tanq̄ nectareos liq̃res merita sanctoꝝ copiosa vbertate profundit.

Diuisio psalmi.

Diuersis afflictõib⁹ onerata: In prima sectiõe psalmi mater orat ecclesia: ꝯfidēs se tamē a sequentib⁹ inimicis eē liberandã. Secũda sectiõe: ꝓprias enumerat passiões: grãs agēs qꝛ de crebris piculis sit erepta: nec se dicit formidare mala q̄ cognoscit eē celeriter trãsitura. Tertio loco: in futura illa btitudine laudes se dicit dño iugiter cantaturã: q̄ eã debuius seculi aduersitate liberauit.

Expositio.

Miserere mihi dñe qm̄ ꝯculcauit me hõ: tota die bellãs tribulauit me. Virgo mater ecclesia q̄ fideles pp̃los parit: nec a sua itegritate discedit: celestē spõsuz pijs lachrymis rogat: ne se patiaf ab inimicis oppⁱmi: que adhuc in mũdi isti⁹ cognoscif calamitate versari. Cõculcauit: retulit: qd̄ in titulo dixit ad torcular: qꝛ tñ vinū exprimif: q̃tũz eni pius vua calcaf. Hoiem hic significat absolute diabolũ: sicut in euangelio de ipo dñs dic̃. Inimicus aũt hõ q̄ supseminauit zizania: est diabol⁹. Seq̃tur. Tota die bellans tribulauit me. Describit q̄d i hͦ mũdo sctã patiaf eccl̄ia: qꝛ sine aliq̄ intermissiõe diaboli cognoscif certamina sustinere: sicut dicit aplus. Nõ est nob̄ colluctatio adũsus carnē ⁊ sanguinē: s̄ adũsus ꝑncipes ⁊ ptãtes tenebraꝝ haꝝ. Bellũ graue qꝛ occultũ: pugna difficilis qꝛ cũ fortiore dimicaf. Quale est eñ cum hoste ꝯfligere: ⁊ eius insidias nõ videre? Aduersarius q̄z noster nec labore deficit nec vict⁹ aliquãdo discedit: s̄ tanto atrocior redit: q̃tum eũ ꝑ diuinã gratiã debellari posse ꝯtigerit. Bellũ ṽo schematice ꝑ Antifrasim dicim⁹: sicut lucũ qui nõ lucet: ⁊ piscinã q̄ nõ habet pisces. Quapropter null⁹ se q̃raf fideliũ freq̃ntissima dia-

Eph.

boli machinatione vexari: qr si christi esse
volum⁹: hic aduersariū semꝑ diabolū susti
nemus. **Conculcauerūt me inimi-
ci mei tota die †ab altitudine diei.
Qm multi qui debellāt me time-
bunt.** Grauissimū quidē gen⁹ iniurie est:
vsqꝫ ad pedum contumeliaꝫ ꝑuenire: ſꝫ in-
de ꝓcedit qd̄ sanctis altarib⁹ offeratꝰ. Vi-
nū eñ nō ꝓfluit nisi pedib⁹ vua trīdatur:
sic in mēbris suis ecclīam ꝯculcat inimic⁹:
vt sctōꝝ inde merita gloriosa nascanꝰ. Re
petit qꝫ: Tota die: vt reuera intelligas in
hoc sęculo nullū tp̄s oīmodis a talib⁹ tem
ptationib⁹ alienū. Nā qd̄ dixit: Ab altitu
dine diei: mūdū istū significat: vbi tumet
altitudo sup̄bię. Nā sic christi regula hūili-
tatem ꝑcipit: ita diaboli ꝯsuetudo ruinosę
altitudis culmia ꝑsuader. Et vt graue pō-
dus suę cōpressiōis exp̄meret: ab altitudīe
sup̄bię se dicit fuisse calcatā: vt nec leue pō
dus crederes qd̄ tāta mole ꝑmereꝰ. Seq-
tur. Qm̄ mlti q debellāt me timebūt. Nō
vacat qd̄ mltos dic̄ ⁊ ñ oēs timere: scꝫ qm̄
ex ipis q ecclīam debellāt plurimi ꝯuertūꝰ
ad dñm: ⁊ incipiūt ęterna exitia nō timere
cū btōꝝ partib⁹ aggregātur. Illi aūt q in
sua obstinatiōe ꝑmāserint: omēs timebūt
pęnale sibi iudiciū: qm̄ dñi declaraꝰ aduen
tus. Felix cōmutatio: vt h̄ ꝑuo tp̄e caste ti
meāt fideles: ⁊ in illa ꝑenni exultatiōe se-
curi sint. At ꝯ īfęliciū sors oīno durissima
est: h̄ sub breuitate gaudere: ⁊ in illa ꝑpe-
tuitate cruciari. **Ego vero in te spera-**
Al. nō bꝫ **bo †dñe.** Dicat cām q̄re sic timere nō de-
beat sic impy formidabūt: qm̄ sperat ī do-
mino q nunqꝫ in se decipit ꝯfidētes: sic sa-
Eccl. 2 lomō dicit. Quis sperauit in dño ⁊ ꝯfusus
est? Aut qs ꝑmansit in timore illi⁹ ⁊ dereli
Al. nō bꝫ ctus est? **In deo laudabo ſmones
Al. deo spe-rani meos †tota die: in †dño sperabo nō
timebo quid faciat mihi †hō.** In do
Al. caro laudat ſmōes suos: q om̄e qd̄ bene loquiꝰ
nō sibi: ſꝫ diuis cogitaꝰ munerib⁹ applicare.
Suos eñ ita intelligendū ē: nō q ꝓprio ꝓ-
feruntꝰ arbitrio: qm̄ semꝑ mali sunt: ſꝫ q do
mini largitate ꝯcessi sunt. Nostra eñ quę
nob̄ data sunt recte dicim⁹: si tñ eadē ꝯces-
sa nob̄ dñi munere sentiamus. Sed h̄ tota
die: id est: vniuersę vitę tp̄e ꝯstat esse faciē
dū: ⁊ cū aduersis deprimimur: ⁊ cū ꝓsperꝰ
subleuamur. Seqtur. In deo sperabo nō
timebo qd faciat mihi hō. Sententia ista
nisi subtiliter q̄raꝰ: superiorib⁹ videꝰ esse ꝯtra.
Nā cū se ꝯculcatā diceret ⁊ debellatam ab
hoīe: ⁊ imminētia ꝑicula metens misericordiam
dñi postularet: hic iterū asserit se hoīem nō
timere. Vtrūqꝫ verū: qm̄ ꝑus dū ꝑñtes ca- ☧
lamitates: id est: sęculi isti⁹ aspiceret / formi
dauit: nūc timorē cū futura ꝯtueꝰ / abiecit.
Quid eñ poterat ab hoīe pati: q spem su-
am posuerat in illa retributiōe iudicy? Sę-
uiat licet carnificū man⁹: ꝑparentꝰ incēdia
caminoꝝ: oīa tormēta despicit ecclīa ī mē-
bris suis: q expectat dñi munera saluato-
ris. **Tota die v̄ba mea execrabā-
tur: aduersum me †omia ꝯsilia eoꝝ** Al. oēs cogi
in malū. Venit ad scd̄am ꝑtem: vbi sub tationes
dolore ꝯq̄ritur v̄ba ꝑdicatōnis suę ꝯtinue
a ꝑfidis execrata: qr cū v̄a diceret: detracti
ones abomiābiles incidisset. Qd̄ ad hęre
ticos vel male latētes ꝑtinet xp̄ianos: qui
dū v̄ba dñi audiūt: salutaria dicta ꝯtem-
nunt. Seqꝰ. Aduersum me oīa ꝯsilia eoꝝ
in malū. Cōsilia solēt ꝓuidere q ꝯsunt: a ET
cōsulendo eñ dicta sunt. Sꝫ vt intellige-
res tractat⁹ eoꝝ nulla bonitate subsistere:
addidit: In malum: ne qd eos boni in illa
crederes delibatiōe tractasse. **Inhabi-
tabunt ⁊ abscondēt: ipi calcaneuꝫ
meū obseruabūt. Sicut †expecta** Al. sustinu-
uit anima mea. Isti q subdoli xp̄iani ha erūt aiaꝫ meā
bitare publice videnꝰ ecclīam: ⁊ ꝯgregatio
nes seq ꝯuentusqꝫ ꝑploꝝ: ſꝫ vir⁹ suę ꝑuersi-
tatis abscōdūt. Nec palā ausi sunt ꝓdere
qd̄ sciunt ap̄licas regulas nō hr̄e. Maluꝫ
intestinū: vuln⁹ insanabile: qd̄ q̄nto pl⁹ te-
gitꝰ: tāto āplius incurabili putredine sau-
ciaꝰ. Seqꝰ. Ipi calcaneū meū obſuabūt.
Mos iste diabolic⁹ est: vel eoꝝ qui ministri
ipius esse noscunꝰ: vt calcaneū: id est: vlti-
ma nr̄a insidiosa calliditate respiciāt: sicut
serpēti a dño dictū est: Illa tuuꝫ obserua- Gen. 3
bit caput: ⁊ tu insidiaberis calcaneo eius.
Scit eñ diabolus finitima nr̄a iudicare: ⁊
ipa vult euertere vt possim⁹ ad reatus dis-
crimina ꝑuenire. Addidit. Sicut expecta-
uit aīa mea: id est: sic ante ꝓuidi: sicut in-
structa fui: sicut a dño regulā predicatio-
nis accepi. **Pro nihilo saluos facies** Al. illos
†eos: in ira ꝑplos ꝯfringēs †deus. Al. nō bꝫ

Illos q̄s supius dixit insidiatores: τ vene
nosa se simulatiōe celātes: hic p̄ grām dn̄i
facile ꝓmittit esse saluādos: vt de nullo er
rantiū desperare debeat: q̄uis culpabilez
esse cognoscat. Nam qḋ dicit: Pro nihilo sal-
uos facies eos: significat q꞉ gratis oīa sua
pietate ꝓcedit: nec cuiuscū meritū exigit:
vt possit ꝓprio labore saluari. Quid enī
meruit latro: vt sic paradisum velociter in
troiret? Quid publican⁹: q̄ repēte de tem-
plo absolut⁹ exiuit? Ipse dedit ꝯfessiōis sibi
tū votū: q̄ donauit τ p̄miū. Cōstat ḡ ꝓ ni-
hilo pctōres saluos fieri: qn̄ certū est ꝯuer-
sionē gratuita largitate cōcedi. Seq̄r. In
ira ꝓplos ꝯfringes de⁹. Prius dixerat mali
gnā turbā esse liberandā: nūc quemadmo
dum saluari possit exponit. Justicia dn̄i q̄
putat ira: cōfringit ꝓplos ꝯtumaces. Nam
cū tribulatōibus eoꝝ corda quassauerit: τ
diuersaꝝ angustiaꝝ nūerositate cōpleue-
rit: ab iniq̄tate reuocati cōpellunt dn̄o ꝯfi-
teri: τ p̄ iram ei⁹ videt fieri cū ille placidus
atq̄ imutabilis salutis nr̄e causas noscat
Vl. Deus opari. †Vitā meaz annūciaui tibi:
Vl. posuisti †posui lachrymas meas in conspe
Vl. et ctu tuo. Sicut† in ꝓmissione tua.
Vitam suā annūciat deo: q̄ peccata ꝓpria
j. Timo. B. j ꝯfitet: sicut fec̄ apl̄s dicēdo. Pri⁹ fui blas-
phem⁹ τ ꝑsecutor τ iniuriosus. Hoc est enī
gloriā deo dare: vt publice denūciem⁹ qua
les nos dignat⁹ fuerit sustinere τ ad ꝯuersi
onē adducere: q̄ merebamur pctīs facienti
bus interire. Et inspice qḋ dicit: Vitā me
am: q꞉ semꝑ ꝓbat esse culpabilis. Qn̄ enī
nō aut cogitādo delinq̄m⁹: aut v̄bis offen
dim⁹: aut labili actiōe peccam⁹? Vitam er
go suam sicut ꝑfidi abscōdunt: ita fideles
annūciant: nō vt eā deo notā faciāt q̄ nll'a
ten⁹ pōt aliq̄d ignrare: ſ vt se magl' cōdem-
nātes mereāt absolui: sic̄ ꝓpħa dicit: Dic
tu p̄us pctā tua vt iustificeris. Seq̄r. Po-
sui lachrymas meas i ꝯspectu tuo. Lachry
mę q̄ in ꝯspectu dei ponūt iocūdę sunt: q꞉
nō cruciāt: ſ a cruciatib⁹ liberāt. Pias er-
go lachrymas fundebat: q̄ ꝓ inimicis ro
gabat: τ ideo meruit obtinere: quia p̄cce-
ptū domini ꝓbatur implesse. Addidit. Si
cut in ꝓmissione tua. Pollicitatio q̄ppe do
mini est vt pias lachrymas non refutet: sic̄
Ps. 49 τ in alio psalmo dicit. Inuoca me i die tri-

bulatiōis tuę: τ eripiaz te: τ magnificabis
me. †Conuertent inimici mei retror Al.
sum. In quacunq̄ die inuocaue
ro te: ecce† agnoui quoniā de⁹ me- Al.
us es† tu. Conuertēdos retrorsuz dic̄ ini Al.
micos: ne in suo itinere ꝑseuerantes: pessi-
mos implere doceant errores. A malo eñ
qui retro redit: ꝑfidię suę culpāda derelin-
q̄t. Sic eñ petro apl'o dn̄s dicit ꝓpiti⁹: nō
iratus: Redi retro sathanas. Istud eñ qn̄ De
errātibus ꝯtingit: error ꝑstinę prauitat' ab
scedit. Seq̄tur. In q̄cunq̄ die inuocauero
te. Hic clemētiam dn̄i ꝓnūciat mirabilem
q̄ pietatē: vt in quacūq̄ die inuocat⁹ fue-
rit: semꝑ se miserat⁹ indulgeat. Quacunq̄
die: significat diuersi tp̄is satisfactōes. Alt
enīz tota pene vita dn̄m supplicat: alter in
media ętate cōuertit: alius in vitę fine sal-
uatur. Ip̄m est eñ: in quacūq̄ die: q̄ dn̄s
clemēti patiētia quodlibet tp̄s nr̄ę ꝯuersi-
onis expectat: τ iō culpabiles sustinet: ex
pectat errātes dicēs: Nolo mortē peccato Ezech
ris: ſ vt ꝯuertat τ viuat. Solūz est eñ vt i
hac vita peccatū oīe fateamur: vbi τ hu-
mana fragilitate delinq̄mus. Addidit. Ec
ce agnoui quoniā de⁹ meus es tu. Dulcis
ꝓfessio τ vera ꝓbatio: vt ip̄e cognosceret
impletū: qḋ magno desiderio nouerat ex-
quisitū. Seq̄tur. Quoniā deus me⁹ es tu:
licet sit generalit' dn̄s oīm nr̄m: tamē ꝯsidē
ter dicimus: de⁹ meus: qn̄ ab eo nos respi
ci posse gaudem⁹. In deo laudabo
verbū: † τ in domio† predicabo ser Al. nob
monem. Reuera orthodoxę dicta noscū Al. laud
tur ecclię. In patre se ꝓmittit filiuz lauda
tuꝝ: vt quicq̄d de illo dicit: de isto pariť
sentiat. Nam cum p̄dicamus ęternū atq̄
omnipotentē pr̄em: ęternum atq̄ omipo-
tentem filiū sine dubio cōfitemur. Unum
est enim in vtroq̄ p̄coniū: quoniā vna vir
tus amboꝝ: indiuidua gl'ia: quādo indi-
uisibilis est natura. Deniq̄ sic ip̄e in euan-
lio testatur: Ego i patre τ pr̄ i me ē. Quid Joh. 14
rogo non habeat filij: qui naturam omni-
potentis filij habet? Aut quid nō habeat
patris: qui naturam omnipotentis patris
habet? Una est reuera substantia: quia ni
hil in eorū essentia dissimile aut discrepās
repentur. Nō hic ampli⁹ min⁹ve reperit: ni
si quod sibi heresis arriana confingit. Hec

sūt regula vnitatꝪ atq; equalitatis: spūm q; sctm̄ sine dubitatōe ꝯsubstātialē patri filioq; cōplectit̄: qm̄ sancta trinitas vnus est de⁹: nec pōt vni gr̄am dare q̄ se nō intellexerit h̄ cōiter obtulisse. Sciendū plane: q̄ doctissim⁹ augustin⁹ in libro .xv. trinitatis: ita dic̄. Spūssanct⁹ s̄m scripturas diuinas: nec p̄ris est soli⁹: nec filij soli⁹: sed esse constat amboꝝ. Quapropt̄ p̄ris ⁊ filij caritas ē vnica: cum tn̄ ⁊ ip̄e p̄fecta sit caritas. Hoc etiā multipliciter ꝓbat in expositiōe ep̄le scti iohis: aperti⁹ omelia septima dicēs. Quia q̄ caritatē nō h̄et fr̄is vtiq; nō habet sp̄m sctm̄. Seq̄t̄. Et in dn̄o p̄dicabo s̄monē. Hic iā venit ad dn̄m christū: q̄ vn⁹
Joh.1 ex trinitate x̄bū caro factū ē: ⁊ h̄itauit in nobis. Cui⁹ s̄mōes: id est: p̄dicatiōes merito se laudaturā ꝓmittit ecclia: q̄r hūano generi viuēdi regulā p̄stitit ⁊ salutē. Reuā s̄mones vbiq; p̄dicādi p q̄s mūdi sal⁹ celesti potuit miseratōe reparı. Hec em̄ duo scā mat̄ se p̄dicaturā ꝓmittit: q̄ nr̄e fidei eternā tribuūt sospitatē: scz potentiā x̄bi: ⁊ hūanitatē eiusdē dn̄i christi. Sed ne aliq̄s pessimoꝝ ista nomia dei ⁊ dn̄i sb discretiōe aliq̄ suscipiēda iudicaret: vt p̄ri ⁊ filio vocabulū istud dn̄i: nō dimodis diceret ꝯuenire: i cētesimo nono psalmo ꝓph̄a testat̄ dicēs:
Ps.109 Dixit dn̄s dn̄o meo: sede a dextris meis.
Alperaui In deo †sperabo n̄ timebo quid faciat mihi homo. Reuera nō pōt hoiez timere: q̄ se mūdana n̄ formidat amittere. Quid em̄ pōt inimicus auferre: nisi illud qd̄ sctā mater a sua mente ꝓbat̄ abijcere? Hic em̄ hoiem: sic̄ supi⁹ dictū est: diabolū debem⁹ accipe: q̄ sctā̄z ecclia̅z inuiq̄ semp vo lūtate p̄seq̄t̄. Uersus aūt iste: ⁊ in p̄ma pte finalis ē: sic̄ ⁊ h̄ videt̄ eē repetit⁹: vt quasi margaritaruz q̄busdam filis relucentibus parilitas sibi partiū decora ꝯstaret. In
Alia lauda-
tio-
nis me sunt de⁹ vota†: q̄ reddā† laudes tibi. Uenit ad tertiū mēbꝝ: vbi iā liberata de malis hui⁹ seculi: laudaturā se dn̄m ꝯfitetur ecclia. Dicit em̄ in se esse vota laudatiōis: dei tamē munere cōtributa: que i illa ppetuitate reddēda sunt: quando iam sancti indefessis vocibus p̄soluent laudis obsequm. Ista sunt em̄ q̄ cum deū diligimus habem⁹ semp intrinsec⁹: q̄ a nobis oīmodis nō recedūt: s̄ in illa ppetuitate red dimus cum semp soluim⁹ ⁊ debem⁹. Naz de futuro nos ⁊ hūc x̄suz debere intelligere sequētia demōstrant: quia huic mūdo neq̄unt nullatenus ꝯuenire. Qm̄ eri-
Al.nō hz puisti animam meā de morte: †oculos meos a lachrymis: ⁊ pedes meos de lapsu. Causā reddit cur vota laudis sit pijs immolationib⁹ oblatura: scz q̄r eripuit aīam populi fidelis de morte ppetua. Que figura dicitur Etiologia: id est:
Sche causę redditio. Et bene suam aīam sancta mater a morte dicit ereptā: q̄ filioꝝ liberatione gaudebat. Sequitur. Oculos meos a lachrymis: ⁊ pedes meos a lapsu. Singulis singl̄a reddit: aīam dicit ereptā de morte: oculos a lachrymis: pedes vero de lapsu. Sed hec tria in futuro seculo p̄stabuntur: quādo iam nec aīa peccādo moriet̄ur: nec oculi mala sua deflebūt: nec pedes labētur. Nam hic cū beatoꝝ aufert lachrymas cum ip̄e dicat: Beati qui lugent: qm̄
Matth.5 ip̄i cōsolabuntur. Nec pedes iustoꝝ i isto seculo a lapsu redduntur alieni: quia dum in hoc mūdo ambulāt semp in lapsu sunt: sed diuina misericordia ꝯtinentur: sicut legitur: Septies cadit iustus ⁊ resurget. Ut
Prouer.24 placeam corā deo in lumie viuentium. Dicit quēadmodū dn̄o placere possit ecclia i manifestatione sctōruz: hoc est: in lumine viuentiū: in q̄bus ip̄a pulchra: ip̄a sine macl̄a: ip̄a reddit̄ sine ruga. Quicquid em̄ in illis acciderit: in vultu illi⁹ eluxit. Sicut homis sana viscera reddūt faciem pulchriorē: sicut salomō dicit: Corde
Ibidē.15 letante vultus floret: ita oris sancte eccl̄ie decus aspergitur: quod in beatoꝝ meritis inuenitur.

Conclusio psalmi.

p Exacta sunt verba sancte x̄ginis ⁊ matris eccl̄ie. Illa em̄ nos incorrupta generat: illa casto vtero profundit in perpetuam lucem. Sed vtinam quales baptismate illa generat: tales nos vite huius terminus inueniret: ne habeamus cū populo nefandissimo portionem: qui sicut titulus dicit A sanctis lōge diuisus est: q̄nimo torcular nos istius secli gaudentes p̄mat: vt copiosa de nobis vina ꝓfundat. Afflicti ergo gr̄as agamus: contristati minime desperem⁹: qm̄ illa tormenta ꝯsunt que nos ad p̄mia brā p̄ducunt.

Explicit expositio in psalmum. LV.

Incipit expositio in psalmum. LVI.

In finē ne disꝑdas dauid in tituli inscriptione cū fugeret a facie saul in speluncam.

Er finem: frequēter diximꝰ dñm significari: qꝛ ipa est nr̄a ꝑfectio ad ipm feliciter peruenire. Nam sicut cum terminū attigerꝭ itinerꝭ destinati: labore finito in loco desiderātissimo conquiescis: ita cum ad dñm veneris vlteriꝰ nil requires. Ne disꝑdas dauid: ꝓhibeẜ dauid a saule disꝑdi: qui ad regnū fuerat volūtate dñi ꝑparatꝰ: sicut factum esse manifestū est. Seqtur. In tituli inscriptōne. Hoc nō dauid: ꝫ in passiōe christo domino ꝓuenisse manifestū est: ne a pontio pilato scriptꝰ titulus mutareẜ. Sed qꝛ diximus ꝑsonā domini saluatorꝭ portasse dauid: ħ nūc de ipso diciẜ: qȯ erat in christi dñi passiōe faciēdum: ne disꝑdereẜ dauid de regno deputato: sicut nec illa dñi potuit tituli inscriptio cōmutari. Addidit. Cū fugeret a facie saul in speluncā. Actus iste ⁊ dauid ⁊ dño multum videẜ esse cōsimilꝭ. Nā sicut dauid saulem fugiēs in spelūca se abscōdit: ita ⁊ dñi saluatorꝭ deitas intra templū corꝑis sui iudeis ꝑfidis fuisse ꝓbaẜ abscōdita. Sic singula ꝗ de dauid ⁊ christo ꝓuenerūt facta: illis sunt ſƀ hac allusione cōia. Que imagines rex in ħ titulo ideo ꝑludunt: qꝛ totus psalmꝰ de dñi passiōe dicturꝰ est. Sic eñ ille truculentū saulē: sicut iste iudeos neqssimos ꝑferebat. Oportet ꝗ meminisse psalmū hūc quintū eē illoꝝ ꝗ passionē ⁊ resurrectionem domini sub breuitate commemorant.

Diuisio psalmi.

Ominꝰ christꝰ: in ꝑmo ordine psalmi orat de sua passiōe sollicitꝰ: ꝫm id qȯ ꝓpter nos homo fieri inestimabili pietate dignatus est. Factus eniꝫ: vt ita dixerim: hūanatus deꝰ: qui etiaꝫ in assumptione carnis deꝰ esse nō destitit: incōuertibilis manens: assumpto ꝯuertibili hoie: naturā suam nō minuēs: ꝫ ꝯditionē mortalitatis exaltās. Unus eñ atqꝫ idem est dñs christꝰ: q ⁊ ī dei forma opatꝰ est miracula magna ꝟtutis: ⁊ in forma serui subyt seuiciā passiōis. Scḋo ordīe: resurrectiōis sue gl'iam stupēda varietate describit. Tertio: post bt̄issimā resurrectioneꝫ laudes se ꝑſi dño cantare ꝓmittit: ꝗ mēbra diapsalmatū qꝫ inꝰpositiōe separāẜ. Expositio.

Iserere mei deus miserere mei: qm̄ i te cōfidit aia mea.

Christus dñs hūanatꝰ clamat ad pꝛem: ex eo qȯ futurā metuit passionē: vt qꝫuis volūtariā susciperet mortē: aīe sue declararet absolute formidinē. Miscḋiaꝫ petit dei filiꝰ: q misereẜ omībꝰ: q tāta ad nos libandos hūilitate descēdit: vt vnū ex fidelibus clamare putes: qꝛ creator mūdi assumpte carnis infirmitate depcaẜ. Nā cuꝫ dicit: Miserere mei deꝰ miserere mei: repetino ista periculū future mortꝭ oñdit: vt sepe posceret resurrectiōis miraculū: q sbiturus erat discrimia passionꝭ. Seqtur. Qm̄ in te ꝯfidit aia mea. Orō ista forma fideliū est: vt q ꝓpter salutē nr̄am talia ꝑtulit: ꝑcationibꝰ qꝫ nos suis pꝰ doctor istrueret. Orauit eñ: vt regulā nob sancte orōis oñderet. Passus est ꝓpẜ nos: vt nullꝰ ꝑ ipo pati velle refugiat. Resurrexit: vt ad resurrectionē qꝫ ipius spes se nr̄e infirmitatꝭ extendat. Ille eñ istaꝝ rex indiguꝰ nō fuit: ꝫ oīa causa nr̄e salutis excepit.

Et ī vmbra alaꝝ tuaꝝ sperabo: donec trāseat iniquitas.

Intelligamꝰ orōis istiꝰ purissimā sanctitatē. Primo ꝟsu misereri sibi dñm ante oīa postulauit. Scḋo diciẜ q re debeat obtinere. Tertio quēadmodum possit ab iminenti ꝑsecutiōe liberari. Alarū eñ vmbra: tecta materna sūt: ꝗ pullos teneros ⁊ blādimēto quodā fouēt ⁊ ab irruēte tēpestate custodiūt. Sed qꝛ hec munimina magnū auxiliū matr̄e pietatꝭ ostēdūt: talis cōꝑatio frequēter ī scripturꝭ sanctis posita repitur: sic dñs in euāgelio diciẜ: Hierusaleꝫ hierl'm: qtiens volui ꝯgregare filios tuos sic gallina pullos suos ſƀ alas suas ⁊ noluisti. Que figura diciẜ Parabole: id est: cōꝑatio: qtiēs sibi res genere dissimiles cōparātur. Seqtur. Donec transeat iniqtas. In ipa cōꝑatiōe ꝑmansit: vt sub eadē vmbra reqescceret: donec feruida iniqtas estuaret.

Clamabo ad deū altissimum: deum qui bene fecit mihi.

Magnus ordo pie ꝑdicatiōis ostenditur: ad altissimū clamare: ad quē nō voce valida: sed puritate cōscientie ꝑueniẜ. Clama-

bat ille ab hũanitate suscepta: a quo sup-
ne creature opem non desinũt postulare.
Naꝫ qḋ dicit: Deũ qui bene fecit mihi: de-
signat excellentissimũ incarnationis arca-
nũ: qḋ humano generi grã diuina collatũ
est. **Misit de celo ⁊ liberauit me: dedit in opprobriũ conculcantes me.** Natura hũanitatis vnita dei filio cõ-
fiteť liberatã se ab hũana imbecillitate: q̃
post resurrectionẽ meruit celoꝝ regna ca-
pere. Misit aũt qḋ dic: nõ significat ange-
lũ: nõ aliquã creaturã. Illa eñi p se seruire
nõ lĩbare potuerũt: ꝫ misit: intellige auxi-
liũ supne potẽtię suę. Libauit eñi pr̃ filiuꝫ
Phil.2 suũ: sic ap̃ls dicit: Propter qḋ ⁊ deus illuꝫ
exaltauit ⁊ donauit illi nomẽ qḋ est sup oẽ
nomẽ. Liberare q̃ꝫ se posse ⁊ filius ipe te-
Joh.10 statur dicẽs. Potestatẽ hẽo ponẽdi aiam
meã: ⁊ ptãtem habeo iteꝝ sumẽdi eã. Ue-
rũ iste locutiones coopationẽ sanctę trini-
tatꝭ ondunt: q̃ vnũ vult: vnuꝫ semp opať.
Addidit. Dedit in opprobriũ conculcan-
tes me. Opprobriũ psequẽtibus fuit: qñ il-
lũ quẽ se credebãt extinguere: viderunt fi-
deles xp̃os de ipius resurrectiõe gaudere.
Dedecus eñi suũ iudicat mala ꝯsciẽtia: qñ
ꝓpria non videt impleri posse disposita.
Misit deꝰ misc̃diam suam ⁊ veritatem suã. Januã scõę ptis ingrediť.
Nam q̃uis in supiore v̾su similia verba di-
xerit: hinc tñ in grãꝝactionẽ ꝓrumpit: vt
spem credentiũ de sua ꝓspitate firmaret.
Misit eñi de pr̃e dicit: qḋ ad hũanitatem
Math.15 susceptã ptinet: sic ⁊ in euãgelio ait: Non
suꝫ missus: nisi ad oues q̃ pierũt domꝰ isrľ.
Misericordia ẽ q̃: q2 hũano generi in susce-
Act.9 pta carne cõpatiť: dũ clamat: Saule saule
q̃d me psequeris. vel his similia. Ueritas:
Al. Et quoniã vnicuiqꝫ sua facta retribuet. † **Eripuit aiam meam de medio catulorũ leonũ: dormiui conturbatus.**
Crucifixo corpe: animã suã dicit ereptam:
de q̃ maxime nos hapit eẽ sollicitos. To-
tum eñi in toto reddiť: qñ illa saluať. Re-
surget eñi corpus ad spiritualẽ gloriã: si il-
la nõ fuerit obstinationis vulnere saucia-
ta. Catulos eñi leonũ: plebẽ significat iu-
deoꝝ: quam principes ⁊ sacerdotes ferali
volũtate genuerũt: vt leones sint qui ma-
la cõsilia de nece dñi tractauerunt: Catuli
eoꝝ populi q̃ perperaꝫ iniucta secuti sunt.
Addidit. Dormiui ꝯturbatꝰ. Mors domi-
ni mirabili ꝓprietate describiť: q̃ cõturba-
tus fremitu iudeoꝝ q̃ete altissima dormie-
bat: ondens tam nihil fuisse psecutionem
impioꝝ vt occisus pduceret ad somnuꝫ.
Dormire eñi nõ est cõturbati: nisi illius q̃
in cruce positus: spiritũ reddidit sua volũ-
tate. **Filij hominũ dentes eoꝝ arma ⁊ sagitte: ⁊ lingua eorum gladius acutus.** Hęc de illis dicit qui i ne-
ce domini impia volũtate grassati sũt. Ip-
se eñi exponit: q̃ isti filij hoim sunt quoꝝ
dentes fuerunt arma ⁊ sagittę: eoꝝ scilicet
qui sicut legitur: sup̃ eum dentibus stride-
bant: Qḋ p quintaꝫ speciẽ diciť definitio- ℞
nis: q̃ grece appellať Cata antilexin: latine
ad verbũ. Singulis enim v̾bis definitur
q̃d sint dentes hominũ furentiũ: id est: ar-
ma ⁊ sagittę. Idem. Et lingua eoꝝ gladi-
us acutus. Arma retulit ad ꝯsilia pessima:
sagittas ad verba q̃dem volantia: sed ad
operationẽ mortis emissa. Addidit. Et lin-
gua eorum gladius acutus. Acuto gladio
comparanť voces ille q̃ dicebant: Crucifi- Luc.23
ge crucifige. Nam sicut ensis acutus celer-
rimũ operať mortis effectũ: ita ⁊ illa ver-
ba citam exitij cõpleuere sñiam. Uno eñi
impetu visi sunt peremisse: sicut arma so-
lẽt acutissima desecare. Per q̃ tamẽ subti-
liter cõmonuit: quia ⁊ lingua seuiẽs possit
occidere: sicut salomõ ait: Mors ⁊ vita in Prouer.18
manibus lingue. **Exaltare super celos deus: ⁊ † super omnem terraꝫ gloria tua.** Al. in omni terra Dũ in cruce talia christi pa-
teretur hũanitas: ⁊ dominũ celi iudei vi-
derentur habere derisui: exclamat a forma
serui quam pro nobis assumpsit: Exalta-
re sup celos deus: vt qui pendis in cruce:
cognoscarꝭ semper in tua maiestate regna-
re. Non enim deus supra se exaltari pote-
rat: quia nõ est vltra quo crescat. Sed ex-
altabatur plane inter homies: quãdo glo-
ria maiestatis eius ꝯuersis mẽtibus appa-
rebat. Super celos autem dixit: quia dñs
⁊ virtutes supernas noscitur habere subie-
ctas. Seq̃tur. Et super omnem terraꝫ glo-
ria tua. Hoc vtrũqꝫ cõpletum eẽ. Exaltatꝰ
enim sup̃ celos est: qñ sedit ad dexteram
patris. Glorificatus est sup̃ oẽm terrã: qñ

totũ mũdũ catholica replet eccĩa: in qua
laudes dño iugiter cõcinunt: sicut esaias ꝓ-
pheta dicit. Uiuo ego dicit dñs: ⁊ implebit
M. Laqueus gloria mea vniuersa terra. †Laqos pa
rauerũt pedib⁹ meis: ⁊ incuruaue
rũt aiam meã. Foderũt ante faci
em meã foueã: ⁊ inciderũt in eam.
Judeos significat insidiatores: q̃ p̃dicatio
nib⁹ rectis dolos se annectere crediderũt:
sicut euãgelista de phariseis dicit: cũ ante eũ
statuissent adulterã mulierẽ dicẽtes: Hanc
Joh. 8 inuenim⁹ in adulterio dep̃hensam: Moy-
ses eñ p̃cepit nob hmõi lapidare: tu autẽ
q̃d dicis? ⁊ cetera huiuscemodi q̃ maligna
interrogatio ꝯmouebat. Pedes aũt chri-
sti: sunt increpatiões maloꝝ ꝓmissionesq̃
fideliũ: quib⁹ ille in h mũdo euãgelizans:
q̃si quibusdã pedibus incedebat. Seq̃tur.
Et incuruauerũt aiam meã. Hic pietas do
mini sctitasq̃ describit. Incuruauerũt .n.
aiam christi: qñ scelerati iudei credere no-
luerũt. Ipis eñ ꝯdolendo: sicut ⁊ alibi dicit:
ieiuni⁹ ⁊ sterilis reddebat. Anima eñ ei⁹ in
suis actib⁹ curuari nõ poterat: q̃ pcti ma-
culã nõ habebat. Adiecit. Foderũt ante fa-
ciem meã foueã. Bñ dicit fouea: snĩa mor-
tis: q̃ mittit ad foueã. In ei⁹ eñ faciẽ dixe-
Math. 26 rũt: Reus est mortis: ⁊ ideo dicti sũt foueã
fodere: q̃ eũ neci visi sunt tradidisse. Addi
dit snĩam gnãlem: Et ipi inciderũt in eã.
Ois eñ iniusta vox suos dãnat auctores:
⁊ anteq̃ alteri noceat: se p̃us ipa condem-
Eccs. 10 nat. Qd̃ similit ⁊ salomõ dicit. Qui fodit
foueã incidet in eã. Paratũ cor me-
um de⁹ paratũ cor meũ: cantabo ⁊
psalmũ dicã dño. Postq̃ dixit maloꝝ
debitas penas: nũc venit ad tertiã ptẽ: i q̃
post resurrectionẽ acturũ se gr̃as pollicet.
Sed p illud gr̃as agit: p qd̃ ⁊ resurrexit a
mortuis. Ceteꝝ deitas christi cũ pr̃e coet-
na semp p̃stat: semp omps: semp eq̃lis est.
Nã q̃uis laq̃os parasset inimic⁹: foueam
aperuisset ingrat⁹: Paratũ se dicit ad agen-
das gr̃as: q̃ sibi sciebat resurrectõis gliã
modis omibus affuturã. Sed in q̃ sit para
D tus: p verba sequẽtia declarat: Cantabo ⁊
psalmũ dicã dño. Cãtare dixim⁹: vocibus
gr̃am referre. Psalmũ dicere: predicabili
dñm actiõe laudare. Que duo sapiori ge-
minatiõi merito videt aptata: qñ in vtro-
q̃ se ꝯfitet esse paratũ. Sed dum illa de se
dicit: nos queadmodũ ꝯfiteamur instituit.
Nam ⁊ apl̃s paulus sequẽs magistꝝ para
Ro. 5 ratũ se ꝯfitet dũ ait: Gliamur i tribulatio-
bus: sciẽtes qñ tribulatio patientiã opat:
patiẽtia ꝓbationem. ⁊c. Exurge glia
mea: exurge psalteriũ ⁊ cithara: ex
urgam diluculo. Per Tropologiã ex-
urge dicit: q̃si surge ad miraculũ faciẽduz:
Psa sicut scriptũ est ⁊ in vndecimo psalmo: Nũc
exurgã dicit dñs. Qui s̃mo ad potentiam
diuinã ꝓpter exp̃mendas causas ab hũa-
na imbecillitate trãslact⁹ ẽ. Geminat etiã:
Sa Exurge psalteriũ ⁊ cithara. Que figura dr
Epembasis: id est: iteratio v̾bi: qd̃ etiã in
supiore v̾su fecit vbi ait: Paratũ cor meũ
de⁹ paratũ cor meũ. Hic eñ natura assum-
pte hũanitatis exp̃mit. Psalteriũ fuit: qñ
caro opabat diuina mandata: vt sancta se
ꝯuersatiõe tractaret. Cithara v̾o: gl̃iosam
significat passionẽ: q̃ neruis tensis dinũe-
ratisq̃ ossib⁹ virtutẽ patiẽtie intellectuali
quodã carmine ꝑsonabat. Addidit. Exur-
gã diluculo: qd̃ est inter tenebras noctis ⁊
diei claritatẽ: q̃ tpe eũ resurrexisse euãgelij
Luc. 24 lectio sctã testat. Ait eñ: Diluculo valde
venit maria ad monumẽtũ. ⁊ reliq̃. Co
Ver fitebor tibi i ppl̃is dñe: ⁊ psalmũ di
Ma cam tibi inter gẽtes. Istud iã dr a par-
te mẽbroꝝ: q̃ ipm ꝯstat pr̃i in ꝑplis ꝯfiteri:
q̃ caput ⁊ dux eccl̃ie ꝓbat intelligi. Nã qd̃
ait: Psalmũ dicã tibi inter gẽtes: celestẽ si
gnificat actũ vniu̾salis eccl̃ie: q̃ p omẽs gẽ
tes linguis varijs psalmodiã dño deuota
mẽte ꝑsoluit. Qm̃ magnificata est
vsq̃ ad celos misericordia tua: et
vsq̃ ad nubes v̾itas tua. Ista ẽ cau
sa ꝯfessionis: ista ꝓmissio psalmodie: qm̃
magnificata est mĩscdĩa dñi vsq̃ ad celos:
id est: q̃ hũanitas filij vsq̃ ad celoꝝ regna
pducta est. Perditãti quippe hoi: q̃ pecca-
tis tenebat obnoxi⁹ fecit mĩscdĩam suã: vt
dispẽsatõe mirabili faceret eximiũ: quẽ ne
fandi ꝑpli iudicio putabãt extremũ. Seq̃t.
Et vsq̃ ad nubes v̾itas tua. Nubes sign̄i-
cant ꝓphas: q̃s spũssancti irrigua veritas
velut copiosus imber ipleuit. Merito eñ
nubes vocant: q̃ celesti fonte sаciati sunt:
⁊ supra steriles pctõres spũalis copie dona
fudert: q̃ duo ꝑposterato sũt ordie colloca-

ta. Veritas ē tpe anterior: miscdia vo aduētu posterior. Que io cōmutata sūt: vt si ne aliq̄ differētia in his potuisset vnuz deus: vnus auctor agnosci. **Exaltare super celos deus: et sup oēm terram gloria tua.** Huc vsum et in scda pte iam dixit: fidē nfam tali pmissione pfirmans: qr super omēs creaturas eius nominis sit gloria regnatura. **Cōclusio psalmi.**

q Vis vtutem psalmi hui⁹: qs beniuolentiā digne possit effari? Orat christus vt nos doceat: resurgit vt nos erigat: laudes patri dicit vt nos instruat. Merito via nostra: merito redemptio: merito apud pfem nr legit aduocat⁹. Amem⁹ clementē defensorē: ne patiamur seuerū iudicē. Ultra oēm pstat esse amentiā: eū toto corde nō expetere: q nos ad eterna gaudia tā crebris admonitiōib⁹ cognscitur inuitare.

Explicit expositio in psalmū. LVI
Incipit expositio in psalmum. LVII.

In finem ne disperdas dauid i tituli inscriptione.

q Vāius vba ista frequēter iterent: nō pigebit tn eadez p singula loca declarare: vt psalmor possit dignitas estimari. Illas siqdem domos cōfidēter intramus: quar penetralia in ipa fronte cognoscim⁹. In finem: significat christū q in h psalmo locutur⁹ est. Ne dispdas dauid in tituli inscriptiōe. Et dauid sepe diximus christū significare: qr et rex erat: et nomē eius manu fortis: siue desiderabilis interpretat: qd et dno cōpetēter aptat. Commonet ergo pōtiuo pilat⁹ ne dispdat scriptuz titulū: q regem dnm declarabat: qr reddi nō poterat incassum: qd diuina noscebat iussione pscriptū. Regē eni illū qs poterat abolere: quē pstat eē celi terreqz creatorez? Quod adeo frequēter repetitur: vt excusatio contradicētib⁹ auferat. **Diuisio.**

d Omni⁹ christus et vtutibus saluator et monit. In prima narratione psalmi iudeor cognoscit exprobrare nequiciā. Sed dum illis imputat q̄ fecerunt: nos ne faciam⁹ similia cōmonemur. Secūda narratione: retributiones eorum aptissimis cōparatiōib⁹ declarat. Tertia: qualis fiat correctio iustoruz de peccator vltione memorat. **Expositio psalmi.**

s **I vere vtiqz iusticiaz loquimini: iusta iudicate filij hominum.** Al.recte

Christus dns iudeos inuehit de his q̄ lōga post erant etate facturi. Loquūtur eni falso iusticiā legis: qui nō sūt recta iudicaturi. Vere autē illi equabilia dicūt: q iusta facturi sūt. Sermo eni rectus: vite debet eē psimilis. Voces q̄ illas hic arguit iudeorum: qui captiose dicebāt: Magister scim⁹ qr a deo venisti: et viā dei in veritate doces. Ista qdem iusta erāt: sz illi ea veracit mime loqbant: qui si fuissent certissima mēte plata: irrephensibilia eor poterāt eē iudicia: nec postea dixissent pōtio pilato: Crucifige crucifige: qr se dei filium esse pfirmat. Sic eni iudicauert: vt nō recte s ficte locuti iusticiā cōprobent. Hoc argumentū in Topicis dicit ex contrario. Contrariū est eni recta loqui: et puersa facere. Nōnulli vo hinc faciūt qstionē dicētes. Hic quidem pceptū esse: iusta iudicate: cū legat in euāgelio: Nolite iudicare: ne iudicemini. Sed ista sententia: nō nobis tollit in totū licentiā iudicandi. Nā quod dicit: Nolite iudicare: de ill factis vult itelligi q̄ sensus noster nō preualet intueri. Sūt eni quedā media que ignoram⁹ quo animo fiant: quia et bono et malo fieri possunt: de q bus temerariū est homini iudicare. Hic autem precipit nobis de his que manifesta sunt: iusta iudicare. Ita fit vt sentētie iste cum discusse fuerint: nequaqz sibi contrarie esse videantur. Quem locum pater augustinus de sermone domini in monte: libro scdo: latius diligentiusqz tractauit. Matth.22 Joh.19 Top Luc.6

Etenim i corde iniquitates operamini in terra: iniquitatez man⁹ vestre concinnant. Al.iniusticias

Ac si diceret. Quomodo potuistis de me iudicare: q in corde vestro iniquitates operamini: vbi pfectuz crimen est anteqz fiat: et omne malum plectibile fit: quod desiderium praue volūtatis accusat? In terra vero dicit: siue arcano pectoris: siue supra populum cui pncipes et pharisei preesse videbant. Et vide quia supra: cordis posuit iniquitates: nunc etiam per manus res significat actuales: vt non solū cogitatuz scelus: sed etiā cōpletū eē doceat. Cōcinnāt enim: ad iniquitates

R5

bene positū est. Cōcinnatio aūt significat
qn̄ ex multꝭ ptibus sibi ꝯuenit adunata p-
uersitas. **Alienati sunt pctōres a**
Al' ab vtero **vulua: errauerūt†a vētre: locuti sūt**
falsa. Merito peccatores tanq̄ abortiuos
ab vtero ꝓiectos dicit eccłię: q̄ nulla do-
ctrinę ꝯfirmatiōe pfecti sunt: ꝫ tanq̄ tene-
ri pecudis fatuata mollicies: nō ad lucē vi
talez: ꝫ in pfidię tenebras ꝓbanꝭ abiecti.
Iuste q̄ppe vterū hēe dr̄ eccłia q̄ nos sacro
baptismate ꝓfundit in ppetuā lucē. Sz ve
illis q̄ immaturi ab ei⁹ viscerib⁹ exierunt.
Seq̄tur. Errauerūt a vētre: locuti sunt fal-
sa. Errauerūt vtiq̄ a vētre: qui ꝯria matri
dogmata sunt secuti: nec aluū sanctū pia
deuotione venerant. Ipi em̄ ꝛ falsa locuti
sunt: q̄ ab eius sctis traditionib⁹ erraueꝛt.
Al' Furor **†Ira illis scd̄m similitudinē ser-**
pētis: sicut aspidis surdę ꝛ obturā
tis aures suas. Ira iudęoꝝ p similitudi
nē nimis aptissimā definiꝭ. Obstinatoruz
q̄ppe holm ira irreuocabilis est: q̄ ne docē-
tiū p̄dicatiōes exaudiāt ꝓcurāt sibi volū-
tariā surditatē. Cui malo ꝯsuetudo aspi-
dis cōparaꝭ: q̄ ne ꝟba incātantꝭ exaudiat:
suasq̄ latebras derelinq̄t: vnā aurē caudę
suę inflectiōe dicꝭ obturare: alteraz ꝟo in
terrā depmere. Cui merito iudęi cōparati
sūt: q̄ cordis aurib⁹ obturatis: sanctę scri-
pturę audire noluerūt saluberrimā iussio-
ET nē. Obturare em̄ a sacerdotib⁹ tractū est:
q̄ aures suas thure replebāt: ne peregrinis
verb̄ intercedētib⁹: ꝯfusa carminū memo-
Al' venefici ria turbareꝭ. **Quę nō exaudiet vo-**
incantantis **cem incātantiū: ꝛ†veneficia q̄ incā-**
sapienter **tanꝭ a sapiente.** In exponēda silitudie
pseuerat. Dicit em̄ de aspide q̄ nō exaudit
vocē incātantiū: vtiq̄ qm̄ aurib⁹ damna-
tis obsurduit: nec passa est audire vocez q̄
illā trahere potuisset ad lucē. O humanū
genus: nisi illumineꝭ misc̄dia diuīa cęcissi-
mū est. Creat⁹ ad imaginē dei: silitudinez
vult hēe serpētis. Sapiētē ꝟo hūc dicim⁹
mūdanę artꝭ opatorez: q̄ ꝓpositā rem dño
se iuuāte astuta cōplet industria. Nota igi
tur: qm̄ dicunꝭ sapiētes ꝛ in malo: de q̄bus
j.Cor.j legiꝭ: Ubi sapiēs: vbi scriba. ꝛ his similia.
Deus cōteret dentes eoꝝ in ore
ipsoꝝ: molas leonū cōfringet do-
minus. Introitus scdę narratiōis apiꝭ:

in q̄ describiꝭ q̄ sint mala passuri qui ꝯtem
pserūt vt aspides diuīa p̄dicatiōe saluari.
Primū dicit: dentes eoꝝ specialiter ꝯteren-
dos: qn̄ dolosa ꝟba ipoꝝ ꝛ captiose inter-
rogatiōes deducebanꝭ ad nihilū: sic eis cō
tigit quādo subdole intꝛogabāt: Cui nūm⁹
cęsaris pendereꝭ. Sed tale a dño risum re
cepere: vt vn̄ temptauerāt mordere: ꝯtritꝭ
dentib⁹ viderēꝭ abscedere. Ait em̄. Reddi Deu
te cęsari q̄ cęsaris sunt: ꝛ deo q̄ dei sūt. Se-
q̄tur. In ore ipoꝝ molas leonū ꝯfregit do
min⁹. Hic nescio q̄d videꝭ excrescere: quā-
do ꝛ leones noīauit ꝛ molas: illos videli-
cet significās q̄ nō iā captiosis ꝟbis: ꝫ bel-
uino fremitu ī necē dñi ꝯsurgē tēptaueꝛt.
Aspides erāt qn̄ et isidiose dixerūt: Licet Ibid
dare tributū cęsari? Leones fuerūt: qn̄ cru
ento ore clamauerūt: Crucifige crucifige. Luc
Ita insania eoꝝ: nō solum veneno serpen
tis: ꝫ immanibus beluis cōparata descri-
bitur. In ore autē ipsoꝝ mole cōfringebā-
tur: quādo dictis nō poterant respondere
verissimis. **Ad nihilū deuenient†ve** Al' tā
lut aqua decurrens: intēdit arcum
suum donec infirmentur. Dixit aspi
des: dixit leones: nūc venit ad torrētes: q̄
hyemalibus imbribus concitati subita in
undatione descēdūt. In hoc terribiles: q̄
improuisi. In hoc periculosi: quia r̄api-
tes. Sed mox vt impetu transeunte qua-
si atrocia colla posuerint: sereno cęlo defi-
ciunt: qui nubibus complūētibus intume
scunt. Quę figura dicitur Synatrismos: Sa
id est: congregatio: vbi multas res ꝛ crimi
na sub aliqua narratione colligimus. O
inaudita seuicia iudęorum: cōparantur il-
lis tot īgentia mala: vn̄ immania nouum⁹
venire pericula. Addidit. Intendit arcum
suum donec infirmentur. Hic clementia di
uinę virtutis ostenditur: cui⁹ arcus tendi-
tur ad salutem. De⁹ enim cōtra malos ar-
ma suę potestatis intēdit: ꝛ tamdiu terret
donec infirmati cedāt: ꝛ ad ꝯfessiōis salu-
tē meliorata se mēte ꝯuertant. **Sicut ce-** Al' q
ra†liq̄facta auferēꝭ: †sup eos cecidit Al' sup
ignis ꝛ non viderunt solem. Supi⁹ cadit
dixit de his quos conuertendos esse do-
mini terrore pronunciat: nūc exponit eos
qui perfidia faciente: in sua obstinatiōe du
rati sūt. Istis digna vicissitudo reddetur:

vt illa cordis duritia sic cera liqfacta dispe
reat. Auferet dic a aspectu dni: qn in gehē
ne tormēta mittēdi sut. Deniqꝫ sic seqt. Su
per eos cecidit ignis r nō viderunt solem.
Ignem dicit male mēns ardorē: quez in h
seculo cecatis sensib' hauserūt: q tenebrat
potius q illūinat: q nō aperit sed claudit
aspectū. Talis eni ignis supra impios ca
dit: vt solē veꝝ: id est: dnm saluatorē vide
re nō possint: sicut r ipsi i iudicio futuro di
Sap.5 cturi sunt: Sol nō ort' est nob: r iusticie lu
men nō luxit nobis. Illū eni solem aspice
re nequeūt: nisi q eū mūdis r scis mentib'
...erēt ...hānū Alic intuent. Priusqꝫ pducāt spine ve
stre rhamnos: sicut viuētes sicut i
ira absorbet eos. Rhamni spinaꝝ ge
nus est pmolestū: qd prius in herbā mol
lissimā pubescit: s vbi adulta etate callue
rit: ramusclos pducit acutissimos: postea
qꝫ ei' sudes durescūt in arboreā firmitatē.
Hoc g iudeis psens snia cōminat: qd prius
absorbeant q lōga etate eoꝝ malicia qua
lescat: sicut r in alio loco de talibus dicit:
Ps.54 Viri sanguinū r dolosi nō dimidiabūt di
es suos. Seqtur celeritas pditōis eoꝝ. Si
cut viuentes: sicut in ira absorbet eos. Bn
dixit: Sic viuētes: qr viuere vident r mor
tui sūt. Ois eni peccator in puritate degēs
1 Tim.5 veritati morit: sic ait apls. Vidua q in deli
tys est: viuēs mortua est. Qd aūt adiecit:
Sicut in ira absorbet eos: illud significat:
qr dns tanq iratus: pctōreo videt pcellere
Sap.12 nō irat': de q scriptū e: Tu aūt dne virtutū
cū tranqllitate iudicas. Nam qd dictū est:
Absorbet eos: eoꝝ subitū significauit inte
ritū: qr q̄ta dno in sustinēdo patiētia fuit:
tāta erit perculsio i celeritate iudicij. Et re
spice: qr sicut supius duob' versibus i pec
Sde catis Auxesim fecit: ita r hic p q̄ttuor cre
scit in penis. Letabit iustus cū vi
Cnō hz ...patōris derit vindictā impioꝝ: manus su
as lauabit in sanguine peccatoꝝ.
Mem hic tertie narratiōis igredit: in quo
iustoꝝ leticiā: r sceleratoꝝ etiā i isto seculo
dicit puenire vindictā. Videbit eni vindi
ctam impioꝝ iust': cū eos respexerit talia
facere vnde semp debeāt formidare. Omne
eni malū suā portat duz cōmittit vltionē:
qr torquēte ɔsciā ipe i se pbat implere vin
dictā. Cōtra: iustus letus est: q̄uis mole
stiaꝝ fasce depmat. Alio eni liber est: vnde
vera leticia semp exurgit: si vtraqꝫ genera
hoim qlitates suaꝝ in se sustinet actionū.
Seqtur. Manus suas lauabit in sanguie
pctoꝝ. Quid est h qd ille q pcepit orare p
inimicis: in pctoꝝ sanguie pioꝝ man' asse
rit abluēdas? Sed h si diligēti' intuemur
correctiōis potius q seuicie pstabit exem
plū. Nam cū sanguis peccatoꝝ effundit:
man': id est: actus iustissimi corrigūt. Im
pio eni pereūte: cōmonet innoxi' cautius
se diligētiusqꝫ tractare. Ita fit vt man' iu
sti nō crudelr s pie sanguis pctoꝝ emun
det: sicut salomō dicit: Stulto pereūte sa
piēs astutior fit. Et dicet homo si vti
qꝫ est fructus iusto: vtiqꝫ est deus
iudicās eos in terra. Cuz iusta fuit q
supius dicta sūt: tūc fidelis intelligit atqꝫ
dic: Si iusti etiā h bonoꝝ suoꝝ pmia con
sequūtur: manifestum est r in hac terra eis
iudicare dnm q eos degere ifructuosa san
ctitate nō patit. Vult eni intelligi: qr nec
mali in h seculo oino a pena sūt liberi: q̄s
uis florere videātur: nec boni a bnficio se
qstrati: licet mūdanis onerib' imprimant. Top
Quod argumentū dicitur a consequenti
bus: quādo cum iusto dantur premia: iu
stus est domin'. Conclusio psalmi.
Ecce ver' sol q tenebras nras cali
e ginesqꝫ discuriēs: qd in veritate sen
tire debeam' ondit. Iam nemo sit
dubi': nemo remurmuret. Et i isto mūdo
deū occulte res hūanas examinare cogsci
mus: qd in h seculo facere manifesti' com
pbatur. Merito g istū solem verissimum
diē dicim': q ad numeꝝ horaꝝ p duodeciz
nob aplos lumen sue veritatl infudit. Nā
et ipe sic dicit: Abraam cupiuit videre di Joh.8
em meū: vidit r gauisus est. Dies iste bo
noꝝ mētiū: dies iste iustoꝝ est: cui nec nu
biū caligo īpedit: nec nox aliqn tenebro
sa succedit.

Explicit expositio in psalmum. LVII.

Incipit expositio in psalmum. LVIII.

In finez ne disperdas dauid in titu
li inscriptione: qn misit saul et cu
stodiuit domū ei' vt eū interficeret.

In finē iā dictū e: sine fine. Ne disper
das dauid i titu iscriptōe: r h q freqnt
ponit: vt passio dni p h indicia declaret.

Irrite siquidem temptabat disperdere iudeorum insania: qd diuina totiens interdixit auctoritas. Per huius em tituli incorruptibilē inscriptionē: manifestat regni dni icōmutabilem firmitatez. Sequitur. Quando misit saul et custodiuit domū eius vt eū interficeret. Hoc quoque ad passionē dni ɔueniēter aptatur. Domus em indicat monumētū: vbi triduana morte requeuit. Ad qd custodiendū miserūt principes iudeorū ad gliam nomis eius quasi disperdendā: ne per fraudē diceretur resurgere: qd auditus fuerat christus antea pdicasse: sed melius qd inimici p se maluerūt pbare: vt totus mūdus factū firmius potuisset agnoscere. Indubitatū siquidem testimonium est qd pstat ingratus. Et nō pōt gratiosum dici: quod ɔfirmat ille qui reus ē. Quapropter causas istas nullus ambigat ad passionē dni ptinere: vn psalmus iste dicturus ē. Sed hic sollicite debemus intelligere: vt quādo loquitur dns christus quedam ab humilitate carnis: quedā ab excellētia diuinitatis eius accipere debeamus: nō duos filios putātes: sicut nestorei sacrilega somniatur iniquitas: sed in duabus naturis vnitis atque perfectis permanere dnm christū: sicut doctissimorum patrū sancte calcidonēsis synodalis testatur auctas. Ait em. Unū eundēque filiū dnm nostrum iesum christum ɔfiteri consonāter omēs instruimur et docemur: pfectū eundē in diuinitate: et pfectū eundē in carne: deū veraciter hoiemque eūdē: ipm veraciter ex aia rōnabili et corpe: homousiō: id est: vnius eēntie pri sm diuinitatē: et homousion nob eundē ipm sm hūanitatē: p oia nob absque solūmodo pctō ɔsilem. Ante secla quidem de pre natū sm diuinitatē: in nouissimis aūt diebus eundē ipm ppter nos et ppter nram salutez ex maria vgine theotocon: id est: dei genitricez sm hūanitatē: vnū eūdēque christū filiū dei dnm vnigenitū: in duabus naturis sine ɔfusione: sine ɔūsione: sine diuisiōe et sine sepatiōe noscēdū. Nusque naturarum differētiā p vnitatē penitus amputatā: magis aūt salua pprietate vtriusque nature et in vnā coeūte psonā vnāque subsistētiā: nec in duas diuisuz ptitūque psonas: vnū eundēque filiū vnigenitū deum verum iesum christū dnm ɔfitemur. Sctā fides inuiolata veritas: amplectēda pdicatio: quā merito p spm sctm ɔueniēter effusam p totū mundum catholica pfitetur ecclia.

Divisio.

Primo igressu psalmi orat dns christus: nō ex eo qd de patre natus est deus: sed ex eo qd de maria vgine factus est hō: ne ei inimici ipius nocere pualeāt: ad instar luminis materialis ex imo surgēs: ad resurrectiōis sue paulatim cōscendens excellētissimā summitatē. Secūdo psequitur: quēadmodū in fine seculi ɔuertendi sint iudei: et p eis orō mirabili pietate depromitur. Tertio designat: que facturi sint post ɔuersionē: et se in sanctis suis gaudere testatur. Que partes diapsalmatis termio diuidūtur: vt nō tam exquisite quam minus neglecte eē declarentur.

Expositio.

Eripe me de inimicis meis deus meus: et ab insurgentibus in me libera me. Dū humanitas dni saluatoris eripi se ab inimicorum spiritualiuz insidijs postularet: quibus tamē nō tenebatur obnoxia: sicut ipse dicit: Ueniet princeps huius mūdi: et in me nō inueniet quicquam: nobis qd necessarie petamus ostendit. Ille quippe sine macula peccatorum diabolū vel ministros eius iudeos auerti a se propositam hūilitate deprecatur: nos autem sic petimus: vt capti atque noxij ab imūdis spiritibus diuina misericordia liberemur. Caput nrm hic quidē petit sed sine lege peti: mēbra vero similiter rogāt sed delictis obnoxia. Inimicorum aūt quattuor esse genera: p hūc et aliū versum euidēter ostēdit. Primū dixit eripi se ab inimicis tm: qui dispositū quidem nocēdi hēre poterāt: nō tū vt ɔfestum lederēt ardētius appetebāt. Addidit scdm. Et ab insurgētibus in me libera me. Ab insurgētibus dicit: quasi iā iniquitatis sue tēpestate cōmotis: et futuris cladibus ad indignatiōe pparatis. Eripe me de operantibus iniquitatē: et de viris sanguinum libera me. Dicit tertiū genus: vt illi qui insurrexerāt mēte durata: scelus etiā opatiōe cōplerēt: nec cogitatiōibus tm iniquitatē suā: sed opis quoque ipius ɔsūmatiōe mōstrarēt. Sequitur. Et de viris sanguinū libera me. Uenit ad quartū genus vt isti inimici nō solas ɔtumelias appetere viderentur: sed ipsū quoque sanguinē effundere festinarēt. Hic aūt significat iudeos: qui innocētis sanguinē sacrilego crimie damnauerunt: qui dixerūt: Crucifige crucifige. Et iteruz: Sanguis huius sup nos: et sup filios nros.

Joh. 14

Psal

Luc.

Mat

Qui merito viri sanguinũ dicti sunt: qm̃
sup̃ se iniuste mort̃ onera susceperũt. Pe-
tit ergo ab eis ꝓ hũana infirmitate eripi et
liberari: q̃ totũ tñ voluntarie sustinebat.
Et itẽde q: p̃ figurã Epembasin: q̃ iteratõ
nũcupatur: in his duob⁹ ꝟsibus ꝟba ge-
minauit: Eripe me: ⁊ liba me. Quia ec-
ce occupauerũt aĩaꝫ meã: irruerũt
i me fortes. Neqꝫ iniq̃tas mea
neqꝫ peccatũ meũ dñe. Anima hic di
cit̃ vita corp̃alis. Ceterũ aĩam dñi saluato-
ris nulla potuit aduersitas occupare: que
vnita deo imaculata se ꝯuersatione tracta
uit. Sed cum dicit̃: aĩa occupata: tp̃s ostẽ-
dit̃ passionis. Seq̃tur. Irruerũt in me for-
tes. Fortes diabolũ significat cũ ministris:
Mat.3 sicut ip̃e in euãgelio dicit. Nemo põt intrare
in domũ fortis ⁊ vasa eius diripe: nisi prius
alligauerit fortẽ. Ipi eñ in corde iudee ascẽ
derũt: vt saluator morti traderet̃. Ipi ꝑplm
pessimis instigatiõibus incitarũt: vt libã
torẽ hũani generis pfida volũtate damna
rent. Qui fortes ideo dicũt̃: q: mortalium
superãt fragiles ibecillitates. Ceterũ potẽ
tie christi fortes eẽ nõ poterãt: q̃ eos diuis
virib⁹ alligauit. Addidit: Neqꝫ iniq̃tas mea
neqꝫ pctm̃ meũ dñe. Quis i dñm saluato-
rem diabolica fortitudo surrexerit: mõ eũ
in pinna tẽpli ꝯstituẽdo: mõ offerẽdo diui
tias: tñ nihil tale in eũ p̃sumere ausi sunt
q̃lia nob vitiorũ temptamẽta efficacit̃ inge
rere cõsueuerunt. Iniq̃tas hic ꝓ maliuolen-
tia intelligẽda est. Peccatũ vero ptinet ad
sceleris opationẽ: q̃ omimodis a dño fuisse
extnea. Natura eñ hũanitatis a dño assum-
pta ꝓbat̃ eẽ nõ culpa: s tñ ipsum fortẽ susti
nuit tẽptatorẽ: q: carnẽ nr̃e fragilitatis assũ
psit: nec alit̃ fieri potuit vt ius suũ exituꝫ
iuste pderet: nisi ad vite puenisset auctorẽ.
Sic triste frigus veniẽte tepore dissoluit̃:
sic nox tenebrosa discedit qñ claritas sere-
ne lucis aduenerit. Sed h de sexo dicit̃ caput
nr̃m: ceterũ ista ꝓfessio mẽbris nõ põt ꝯue-
nire sbiectis. Sine iniq̃tate cucurri ⁊
Al. direxi dirigebar. Exurge in occursum
al. meũ mihi ⁊ vide. Põt q̃s currere ⁊ non diri
gi: vt illi q̃rũ vita tortuosis semitis irrotat̃:
nec ad rectũ puenitũt iter q̃ nulla ꝟitate di
rigunt̃. Christ⁹ eñ mũdanã vitã recto tra-
mite trãscurrit: nec iniq̃tas illi obuiare po

tuit: q̃ act⁹ semp̃ hũanitatis intorquet. De
ip̃o eniꝫ. xviij. ps̃. ait: Exultauit vt gigas
Ps.18 ad currẽdã viã: a sũmo celo egressio eius:
⁊ occursus ei⁹ vsqꝫ ad summũ ei⁹. Hoc eni
erat dirigi: vñ venerat vt rediret. Sed sic
venit a p̃re vt nõ recederet a p̃re: sic disces-
sit a mũdo vt nõ desereret fideles: sic ip̃se
ait: Nõ vos dimittaꝫ orphanos. Et: Ecce Joh.14
ego vobiscũ sũ vsqꝫ ad ꝯsũmationẽ seculi. Matth.28
Seq̃tur. Exurge in occursũ mihi. Hic iam
tropicis allusionib⁹ potẽtia resurrectiõis ex
primit̃: vt petat p̃rem sibi occurrere: ad se
scꝫ venientẽ: cũ nec ille ab ip̃o aliq̃ñ disces-
serit: nec iste ad eũ q̃tũ ad sup̃nã naturã p
tinet facie nouitatis aduenerit: s sic ip̃e in
euãgelio dicit. Ego i p̃re ⁊ p̃r in me ẽ. Qð ãt Joh.14
addidit. Et vide: significat: fac videri: sic
abrae dictũ est: Nũc cog̃ui qm̃ diligis dñm Gen.22
deũ tuũ: id est: cognosci feci. Tropica ẽ eñ
ista locutio: ⁊ in scripturis diuinis creberri-
ma ꝯsuetudine seminatur. Et tu domine
de⁹ virtutũ deus isrl̃. Intẽde ad
visitandas oẽs gẽtes: nõ miserea-
ris omibus q̃ opant̃ iniquitatem.
Duo isti ꝟsiculi in vno exponẽdi sunt: qm̃
de semiuicem pẽdere noscunt̃. Post resur-
rectionis igit̃ mirabilẽ narrationẽ: pi⁹ ad-
uocat⁹ interpellat ꝓ nobis dicẽs ad p̃rem.
Et tu dñe de⁹ virtutũ de⁹ isrl̃. Qui nõ pu-
taris nisi de⁹ solius isrl̃: id est: vni⁹ gẽtis: in-
tẽde nũc ad visitãdas omẽs gẽtes: vt tibi
credentiũ copia crescat ex gẽtib⁹: q: sterili-
tatẽ fidei in iudaico ꝑplo cõperisti. Et respi
ce qð omẽs gentes dicat: qm̃ de vniuersis
nationib⁹ erãt domino iuuãte credituri: sic
est illud: Et dabo tibi gẽtes hereditatẽ tu- Ps.2
am: ⁊ possessionẽ tuã termios terre. Ubi
autem reuertitur ad iudeos dicit: Nõ mi-
serearis omnibus qui operant̃ iniquitatẽ.
Hec oratio si bene conspiciatur: preceptis
eius in nulla parte dissentit. Dicendo eni:
Non miserearis omnibus: ostendit illis
esse miserendum: qui puro studio supplica-
bant. Nam licet omnes homines operen-
tur iniquitatem: illis tantum parcendum
esse non dubium est: qui predestinati sunt
et ad eum deuota mente cõfugiunt. Cõ
uertentur ad vesperam et famem
patientur vt canes: ⁊ circuibunt ci
uitatem. Uentum est ad psalmi ianuam

scd̄am:in quo iudaici populi futura ↄuer-
sio declaraẗ. Significat q̄ in fine mundi ex
eis innūeros dño eē credituros:qđ ⁊ apl's
Ro.11 dicit. Nolo vos igrare fratres mysteriū h̄:
vt nō sitis vobip̄is sapiētes:q2 cecitas ex
pte israel ↄtigit:donec plenitudo gentium
introiret:⁊ sic omis israel saluus fieret. ⁊c.
Uides ⁊ ibi ꝓmissuꝫ esse:vt q̄uis sera:tñ
aliquādo salutifera ↄuersione salueẗ:⁊ id
ad similitudinē diei finis mūdi vespa com
petenter edicit. Seq̄tur. Et famē patiētur
vt canes. Illius tp̄is iudeoꝝ significat vo
luntatē:q2 sicut nūc crudelissima obstina-
tione durati sunt:ita ⁊ tūc fidei auidissima
desideria patienẗ. Qui merito canib⁹ com
paraẗ:qm̄ antichristū illū īmanissimā bel-
uam fidei calore raptati:religiosis latrati-
ET bus insequenẗ. Canes em̄:a canēdo dicti
sunt. Meliores erunt tūc canes:q̄ꝫ nūc sūt
hoīes:qn̄ legē in q̄ modo delinquūt: tunc
fideliter defensare ↄtendūt. Nā qđ dic:fa-
mē:celestis v̄bi significat auiditatē: sicut
Amos.8 ait ꝓpheta. Ecce induco famē sup terraꝫ:
nō famē panis:neq3 sitim aque:s̄ famē au
diēdi verbū dei. Addidit. Et circūibunt ci-
uitatē. In eadē cōparatōne pmāsit. Canū
em̄ ↄsuetudo est: illa loca defendere in qui
bus se norūt alimoniā repire:ita ⁊ iudei iā
ↄuersi ciuitatē:id est:sanctā ecc'iam defen
dūt:quā correctis p̄dicatiōib⁹ circūibunt.
Canes em̄ fidelibus cōpatos:euāgelij scri
ptura testaẗ. Dic quippe m'lier chananea:
Mar.7 Utiq3 dñe:nam ⁊ canes edūt de mic'q̄ ca
dunt de mēsa dñoꝝ suoꝝ. Hoc schema di-
Sche citur Enigma:id est:obscura sentētia:que
⁊ ip̄a ptinet ad allegoriā. Aliud em̄ dic: et
Al.nō h3 aliud significat. Ecce ip̄i loquētur i
ore suo:⁊ gladius in labijs eorūꝫ:
qm̄ quis audiuit. Loq̄nẗ plane tunc
in ore suo qđ nūc h̄re nō merenẗ in corde:
aliosq3 ad bona ↄuertēt: q̄ ip̄i p̄us credere
noluerūt. Seq̄tur. Et gladi⁹ in labijs eo-
rū. Erit vtiq3 in labijs eoꝝ gladi⁹ celestis:
q̄ legiẗ bis acut⁹:ex vtroq3 testamēto feri-
ens:⁊ ad sanitatem felices aīas sua vulne-
Eph.6 ratiōe pducēs:de q̄ ait apl'us. Et gladium
spūs:qđ est v̄bū dei. Addidit. Qm̄ q̄s au
diuit? Bene ꝑmisit in labijs eoꝝ esse gladi
um:id est:in ore ip̄oꝝ p̄dicatōes freq̄ntissi
mas:qm̄ rar⁹ gētilis auditur⁹ est:cū in sce-
lerata antichristi religiōe pmāserint. Quiẗ
em̄ cū pōdere ꝓferendū ē:q̄si pene nullus:
q̄si oīno rarissim⁹. Significat em̄ hec sylla-
ba frequēter nullū: vt illud: Quis similis
tibi? Aliq̄n vnū: vt illud: Quis dabit ex sy
on salutare israel? Et tu domine deri
debis eos: ꝓ nihilo habebis om
nes gētes. Irridēdos eos ꝓnūciat:qui
p̄dicatiōes rectas audire noluerūt:sic est il
lud salomonis. Meis aūt increpatiōibus
nō intēdebatis:sed irrita faciebatis ↄsilia
mea:ideoq3 ⁊ ego in v̄ra pditione ridebo:
gratulabor qn̄ supuenerit vob interitus.
Derisui enim erūt:quando inanes ⁊ fatui
ab eterni regni intromissione pelleẗ. Se-
quitur. Pro nihilo habebis omēs gentes.
Gentes ⁊ in bono ⁊ in malo poni notissi-
mū est. Hic tamen illos dicit:qui obstina-
tione crudeli in sua neq̄cia pseuerant. Ip-
sos enim ꝓ nihilo habet domin⁹:qui eum
creaturaꝝ omniū nō venerantur auctorē.
Nam si hoc vniuersaliter dictū intelligas:
vnde erit ecclesia domini ↄstruenda? Sed
mos est scripture diuīe dicere: ꝓ parte to-
tum:sm̄ illud dñi dictum. Nam cum vene Luc.
sit filius hominis: putas inueniet fideꝫ in
terra? Quod ⁊ si hoc general'r velis accipe
re:quib⁹ dicendū est: Uenite benedicti pa Mat.
tris mei possidete paratū vob regnū a cō-
stitutione mūdi. Restat ergo vt hic omēs
gētes eos intelligaō:qui perfidia faciente
damnandi sunt. Sunt enim ex omnibus
gentibus perituri:sicut iustos cōstat ex oi-
bus nationibus cōgregari. Fortitudi
nem meam ad te custodiam:q2 de
us susceptor meus es. Superius for
tes diximus esse diabolum cū ministris:q̄
fortitudinem suam in se ponentes:ab eter
na celsitudine corruerunt. Sed dominus
christus humane ignorātie formam verita
tis ostendens:fortitudinem humanitatis
sue:dñi dicit beneficijs applicādaꝫ:vt sic p
illū isidiatorē noxia didicim⁹:ita p veꝝ re-
dēptorē:q̄ sū ꝓfutura noscam⁹. Nā qđ ait:
Ad te custodiā:mutata syllaba: sīgficat:p
te custodiā fortitudieꝫ meā:qđ i scp̄turī di
uis sepi⁹ inueniẗ. Que figura dr̄ Prothesios
parallage:cū alīa p̄positio ꝓ alīa poiẗ. Se
quiẗ. Quia tu de⁹ susceptor me⁹ es. Me-
rito illi suā fortitudinē ꝓnūciat deputādā

quē susceptorē suū esse noscebat. Deus
meꝰ misericordia eiꝰ preueniet me. De-
us meus ostēde mihi inter inimi-
cos meos. Exponit quod supius dixit:
Fortitudinē meā ad te custodiā. Nihil enī
ei dignū obtulit hūana cōditio: vt mereret
mūeris eiꝰ largitate gaudere. O xp̄e pietas
stupēda creatoris: de se nos docet qd̄ i no-
bis intelligere ⁊ custodire debeamꝰ. Sz ve
illis q̄ hanc regulam declinātes: in homīs
putāt arbitrio cōsistere vt mereat ad aliq̄
dei mūera puenire. Ipse enī donat vt bōa
velimꝰ: ipe pficit vt ad eius p̄mia puenire
possimꝰ: qd̄ apl̄s lucidissime declarauit.
Cor.4 Quid aūt habes: qd̄ nō accepisti? Si autē
accepisti: qd gloriaris q̄si nō accepis? Desi
nat ergo pelagiana heresis: rediuiuas sus-
citare calūnias. Nihil boni ex nob metip-
sis hr̄e possumꝰ nisi hoc a domino sumpse-
rimus. Seq̄tur. Deꝰ meus ostēde mihi int
inimicos meos. Scd̄m dicit munꝰ bn̄ficij:
vt etiā int inimicos ipius xp̄us maiestat
eiꝰ possit ostēdi: scz vt de blasphemis fiāt
religiosi: ⁊ de iniq̄ cōsulatiōe iustissimi. Ne
Al. occidas Al. obliuiscatur Al. populo
occideris eos: neq̄n obliuiscātur
legis tue. Dispge illos in v̄tu-
te tua: ⁊ destrue eos ptector meus
dn̄e. Hoc est qd̄ supius dixit: Ostēde mi-
hi inter inimicos meos: q̄m ab istis inimi-
cis q̄ deo largiēte credituri sūt: id̄o ira suspē
dit: ne dn̄i legē vsq̄ in finē seculi iḡrare vi-
deant: ⁊ incipiāt sic perire vt nullus ex eis
possit bonos fructꝰ emergere. Obliuiscit
enī legē: q̄ eius p̄cepta nō cōplet: q̄uis ani
mo v̄ba ipius tenere videat. Precat ḡ ne
gens iudeoꝝ funditus pereat: s̄ magis er-
rasse se gloriosa satisfactiōe cog̊scat. Addi-
dit. Dispge illo i virtute tua. De iudeis h̄
dictū testat eoꝝ facta dispsio: vt pene per
totū mundū diuisi dispersiq̄ declarentur.
Nam q̄uis iugo romano sint subditi: suo
tamē more viuūt vbiq̄ dispsi. Hoc est: ne
occideris eos. Nā si fuissent vt merebant
extincti: spes cōuersionis eoꝝ funditꝰ inte-
risset. Dispsi ḡ sunt iudei: siue vt ad cōuersio-
nis puocarent studia: seu sic quidaz volūt:
vt inter cōtentiōes hereticoꝝ ab inimicis su-
is veteris leg paratū testimoniūz hr̄et ec-
clesia: dū illud indubitāter credit qd̄ adu̇-
sario suffragāte firmat. Seq̄t. Et destrue

eos ptector meꝰ dn̄e. Adhuc in hisdē sup-
plicationibꝰ pseuerat: vt destructi iudei in
meliꝰ cōstruant: sitq̄ salutaris eleuatio post
ruinā. Non enī paulus apl̄s surrexerat ad
salutē: nisi ad vocez dn̄i cadere meruisset.
Delicta oris eoꝝ sermo labiorū
ipsoꝝ: ⁊ cōprehēdant in superbia
sua. Et de execratiōe ⁊ mendacio
euellent. Delicta oris eoꝝ: id est: cogita- Al. Delictū Al. sermonē Al. annūciabūt in cōsūmatiōe
tionū insanie fuerūt: q̄n cōsiliū fecerūt vt ne-
ci traderēt dn̄m saluatorez. Sermo quoq̄
labioꝝ ipoꝝ detestabilis fuit: q̄n dixerūt:
Reus est mortis. In supbia cōprehēsi sūt: Matth.26
q̄n idē dixerūt: Quis tibi dedit hāc pote- Ibidē.21
statē? Et in q̄ ptāte hec facis? Captos enī
cōstat in supbia sua: q̄n viderūt postea re-
surgentē: quē prius facientē miracl̄a respue
rūt. Seq̄tur. Et de execratione ⁊ mēdacio
euellent: scz q̄n ab eis post cōuersionē dede
cus amouet: qd̄ in cunctis gētibus nūc hr̄e
noscūt. De mēdacio idē euellētur: quādo
scripturas diuīas v̄aci illūinatiōe cog̊uerit:
q̄s nunc sib̄ falsa interp̄tatione suscipiunt.
In ira cōsummatōnis ⁊ nō erunt.
Et scient q2 deus dn̄abitur ia-
cob: ⁊ finiū terre. Ira dn̄i duobꝰ dicit
modis. Siue q̄n vīdicat ad salutē: vt est il-
lud: Flagellat ei oēz filiū quē recipit. Siue Heb.12
q̄n mittit in ignē eternū: de q̄ aliꝰ psalmus Ps̄.6.et.37.
ait: Dn̄e ne in ira tua arguas me: neq̄ i fu-
rore tuo corripias me. Abusiue quippe tra-
ctum est ab hominibus: quia quando ali-
quam culpam vindicamus: perperam fa-
ctis irascimur. Ceterū deus omīa sub trā-
quillitate cōiudicat: quia nescit pturbati-
onis sustinere cōfusa. Cōsummationē ve-
ro illam dicit: quā vnusq̄sq̄ patit: q̄n me-
mor pctōꝝ suoꝝ interna se castigatiōe dis-
cruciat. Nō erūt vtiq̄ supbi: dū eos cōster
ad hūilitatis penitētiā eē venturos. Seq̄t.
Et sciēt q2 deus dn̄abit iacob ⁊ finiū terre.
Cū iudei fuerint pfecta religiōe veracit in-
stituti: tūc ag̊scēt christū dn̄m eē iacob pri-
arche sui: qd̄ p̄mitꝰ nō credebāt. Et finiūz
terre: id est: catholice eccl̄ie: q̄ toto orbe dif
fusa ē: qd̄ modo durato corde non sapiūt.
Cōuertent ad vesperā ⁊ famē pa-
tient vt canes: ⁊ circuibūt ciuitatē.
Post scd̄i diapsalmatis interiectionez: ad
ingressuz tertiū venit: vbi iter cōuersio iu-

deoꝝ ⁊ resurrectio dñi saluatoris ostẽditur.
Et qm̄ p̄ns v̄sus q̄ in scd̄a p̄te iam posit⁹ ẽ:
PP hisdẽ v̄bis: s̄ nõ ipo intellectu repetit̃: q̄d
scripturis diuis inesse sepe iã diximus. Ille
em̄ p̄mus ptinet ad finẽ seculi: iste ad domi
ni passionẽ. Sic em̄ vtroꝝq̄ seq̄ntia mani
festãt: ⁊ iõ s̄m causas p̄dictas eoꝝ est intẽ
tio p̄quirẽda. In sup̄iore.n. diuisiõe vespe
rã diximus finẽ seculi significare: s̄ h̄ initiũ
ip̄m sexte etatis ostẽditur q̄d est vesp̄a: q̄n
dñs saluator mũdi salutaris aduenit. Sic
Exo.12 em̄ de ip̄o dicit moyses: Occidetis agnum
ad vesperã. Post cuius resurrectionis mi
raculũ: m̄ltitudo credidit iudeoꝝ. Sequi
tur. Et famẽ patient̃ vt canes. Canis vo
racissimũ animal atq̄ im portunũ: ꝯsueuit
illas domos latratib⁹ defendere: in q̄bus
edacitatẽ suã nouit accepto pane saciare.
His merito cõparant̃ iudei: q̄ christiane fi
dei munere saginati: eccl̄iaz dei clamosa p̄
dicatione defendere festinabũt: sicut pau
lo ap̄lo contigit: vt qui ante fuit p̄secutor
christiani nõis: postea diuino munere un
gerent̃ ap̄ls. Addidit. Et circũibunt ciuita
tem. Ciuitatẽ significat hierl̄m: q̄ vniuersa
liter p̄ mundũ noscat̃ esse diffusa. Hanc er
go circũisse paulũ: salutares generi huma
no testant̃ ep̄le: q̄ per vniũsas gentes ve
lut sacra diuina tonuerũt. O canẽ istũ bea
tum: qui populos p̄seq̄tur infideles: fures
abigit: ⁊ ouilia sctã custodit: cuius latrat⁹
per totũ mundũ q̄si grãdisona tuba cõcre
puit. Ipsi dispergentur ad mãdu
candũ: si vero non fuerint saturati
⁊ murmurabũt. Isti ergo q̄verã meru
erunt habere doctrinã: ad mãducandum
disperguntur cibũ scz sp̄ũalem: vt ꝯuertant̃
gentes ad fidẽ catholicam veniẽtes: sicut
Act.10 petro ap̄lo in visione dictuz est: Macta et
manduca. Seq̄tur. Si vero non fuerint sa
turati ⁊ murmurabũt. Saturant̃ doctores:
quãdo p̄dicatiõẽs suas viderint populos
desideranter assumere. Cõtra: ieiuni mur
murãt: si v̄ba sua fructificare nõ cog̃uerint
in mẽtibus p̄sidoꝝ. Hos ergo v̄bi domini
distributores murmurare posse dicit: si nõ
fuerint populoꝝ credulitate saturati: sicut
Ps.34 ip̄e dicit ⁊ in .xxxiiij. psalmo. Retribuebãt
mihi mala p̄ bonis: sterilitatem aĩe mee.
Al. fortitu-dinẽ Ego aũt cãtabo virtutẽ tuam: ⁊
exultabo mane misericordiã tuam
Quia factus es susceptor me⁹ ⁊
refugiũ meum in die tribulationis
mee. Postq̄ de iudeoꝝ ꝯuersione locut⁹
est: ad p̄sẽm subito ꝯuertit. Que figura dici
tur Prophonesis: latine exclamatio. Ipse
em̄ cantabit in sanctis suis: dũ eius mem
bra gaudebũt. Et quale est illud gaudiuz
de dñi semp̄ ꝯtemplatiõe gaudere? Nã sic
virtus diuia nunq̄ deficit: ita nec gaudiũ
q̄d de ip̄ius inspectiõe p̄uenerit. Seq̄tur.
Et exultabo mane mi̇s̄cd̄iam tuaz. Mane
scz cũ nox seculi isti⁹ obscura trãsierit: quã
do iaz mi̇s̄cd̄ia dñi in sanctoꝝ remũeratio
nibus elucescit. Ibi em̄ ip̄e exultatur⁹ est
tanq̄ rex ⁊ dñs: vbi suũ populũ in se gau
dere ꝯspexerit. Addidit: Quia fact⁹ es su
sceptor meus. Exposuit q̄re in christo dño
exultauit hũanitas: q̄r factus es susceptor
me⁹. Ip̄e em̄ suscipit̃: q̄n ecclesia cũcta sal
uatur: q̄le est illud: Si q̄s fecit vni ex mini Mat.
mis isti̇ mihi fecit. Adiecit. Et refugiũ me
um in die tribulatiõis mee. O q̄ gratũ est
refugium q̄n tribulationis tp̄e ꝯdonatur.
Ois em̄ caro suspecta ẽ q̄diu audiat: Ve Ibidẽ
nite bñdicti p̄ris mei. ⁊c. Sed tũc eternuz
refugiũ efficit̃: q̄n ad istã vocẽ desiderãtis
simã peruenit̃. Hoc sicut ⁊ in sup̄iorib⁹ di
ximus: acciptẽdum est a parte membroꝝ.
Adiutor me⁹ tibi psallã: q̄r de⁹
susceptor meus es: de⁹ meus mise
ricordia mea. Diximus psalmũ ad actua
lem p̄tinere virtutẽ: quã caro dñi saluato
ris etiã in h̄ mũdo sancta ⁊ venerabili ope
ratione mõstrauit. Repetit etiã frequẽter
b̄n̄ficia: vt nobis queadmodũ g̃ras agere
debeam⁹ ostẽdat. Susceptor em̄ hũanitat̃
n̄re verbuz est: quod eã in marie virginis
vtero sibi sociare atq̄ vnire dignatum est:
nequaq̄ facta confusione vel permixtiõe
substantiaꝝ: sed vnitate ineffabili atq̄ in
enarrabili p̄manẽte. Adiecit. Deus meus
mi̇s̄cd̄ia mea. Mirabilis ⁊ amplectẽda sen
tentia. Nã cũ m̄lta dixisset: nec tñ fuissent
oia cõprehẽsa: ad postremũ vno v̄bo com
plexus est: Quid est de⁹ me⁹: id est: Mise
ricordia mea. Ibi oia sũt b̄n̄ficia: vbi vni
uersa mũera designata. Quid em̄ boni nõ
sentitur: vbi misericordia donata cogno
scatur? Conclusio psalmi.

o Jdicimus dñe christe q̃ multa in carne ꝑtuleris: ⁊ q꞉ ꝓ ꝑsecutorib⁹ tuis semper oraueris. O vere iudicem piū: sub q̃ nulli est ꝯfitentiū desperandū: O par benignitas ⁊ potestas. Nam q̃ pro inimicis oras: quis tuoꝝ possit formidare qd̓ pereat? Dona facere que ꝓcipis: dona implere qd̓ expedit: q꞉ sicut nihil preter te sum⁹: ita tecū boni totū possum⁹ implere quod nitimur.

Explicit expositio in psalmum. LVIII.

Incipit exositio in psalmum. LIX.

In finem ꝓ his qui cōmutabunt᷑ in tituli inscriptione ipi dauid in doctrinam: cū succēdit mesopotamiā syrie: ⁊ syriā sobal: ⁊ ꝯuertit ioab ⁊ ꝑcussit idumeā in valle salinarum duodecim milia.

t Jtulus h̄: nisi cōpendiū ġram⁹: et interꝑtatōe noim: ⁊ cōmemoratione belloꝝ oino ꝓlixus est. In primo positū est: In finē his q̃ commutabuntur. Cōmutant᷑ aūt in finē: q̃ veteris hois errore deposito: dño saluatori pura mentꝭ intētione famulant᷑. De q̄bus dicit᷑. Fuistꝭ Eph.5 eñ aliquādo tenebre: nūc aūt lux in domino. Quēadmodū ꝟo possint imutari subter exponit. In tituli inscriptionē: dauid i doctrinā. Tituli inscriptio: Jesum christū significat regē. Sic ergo mutent᷑ vt deserētes diabolū: regē sibi christuꝫ eē cog̃scant. Dauid eñ sepe diximus: dñm significare. In doctrinā: adde scꝫ christianā: q꞉ nō sufficit cuiq̃ illū regē suū dicere: nisi et ei⁹ q̄s studeat ꝓceptꝭ obedire. Seq̄tur. Cū succēdit mesopotamiā syrie. ⁊c. Has victorias postq̃ sauli successit i regno fecisse dauid: regū historia cōprehēdit: q̄s incongruū videt᷑ sub hac ꝯcinnitate depromere: qñ ibi latissime narrata noscūt᷑. Hoc tamē debemus aduertere: bella ista figuraliter posita ꝓpter victorias dñi saluatoris: q̄s in totū mūdū de paganis agit ⁊ ꝑfidis: q̄ꝛ verba psalm⁹ iste dictur⁹ est: vt reuera destructi a supstitione veteri merean᷑ per gratiā noui hominis imutari. Diuisio psalmi.

p Opulus ille q̃ erat ꝑfis erroribus illigat⁹: i nouā ġram scē religiōis adueniēs: Prio capite supplicat: vt p⁹ afflictionē quā satisfaciēdo passus ē: beneficij nouitate reparet᷑. Scdo: inꝑpositiōe diapsalmatꝭ collocata: idem ppl̃s rogat vt p⁹ tribulatiões q̄s ꝑtulit: deducat᷑ a domino i munitissimā ciuitatē: petēs auxiliuꝫ sibi de tribulatōe ꝯcedi: qd̓ soli dño ꝓbat᷑ esse possibile. Expositio psalmi

d Eus repulisti nos ⁊ destruxisti nos: irat⁹ es ⁊ misertus es nobis. Popul⁹ iste q̃ erat ꝑuersis erroib⁹ illigat⁹: repulsū se ⁊ destructū sb̄ ġrarūactione cōmemorat: vt strages illas debellataꝝ gentiū: q̄s titulus regē dauid fecisse ꝓcanuit: sic dictū ē: manu fortꝭ et desiderabilis: christ⁹ in vniūso mūdo potius pegisse declaret᷑: ñ ferro: s ꝯūsionis studio: nō ꝑ ignē visibilē: s ꝑ caritatꝭ ardorē: quō diuitas debellare ac vincere inuisibilit᷑ ꝯsueuit. Qui ppl̃s supplicat: vt a vete supstitione destruct⁹: ⁊ i scdō ꝓposito cōmutat⁹: noue regnātionis ġram ꝯseq̄t᷑. Nec moueat q꞉ nūerus pluralꝭ aduūct⁹ ē. Popul⁹ eñ cū d꞉: plres i eo significari posse ñ dubiū ē. Nā cū dicūt: Repulisti: oñdūt diuio mūere ab studio sceleꝝ se fuisse reuocatos: ne i ꝑuis dogmatibus eoꝝ vita finiret᷑. Seq̄t᷑. Et destruxisti nos. Merito ad ġraꝝactionē venit ista destructio: q̃ sic euertit vt construat: sic deponit vt erigat: sic hūiliat vt ad celoꝝ regna ꝑducat. Hec eñ ꝟba: nō ingratoꝝ suscipias: s magꝭ gaudentiū eē cognoscao. Addidit. Jrat⁹ es ⁊ misert⁹ es nobis. Jrat⁹: aduersat⁹ debem⁹ aduertere: q̃ rū supstitiōes ⁊ vita iusticie sue ꝟtute ꝓstrauit. Nimis ꝯgrue ppl̃s ⁊ iratū sibi dicit dñm cū peccaret: ⁊ misertū dū ad ꝯuersionis remedia ꝯfugisset. Sic vtrasq̃ cās singulꝭ sermonibus fecit intelligi. Que figura dicit᷑ Emphasis: id est: exaggeratio: latiorē ꝓhbēs intellectū q̃ ꝟba ꝑ seipā declarāt. Sche Jra misericors: indignatio salutaris: captiuitas libera: adūsatio fructuosa. Jratus ē q̃: qñ supstitiones eoꝛuꝫ subuertit. Misertus: qñ eos ad cultū vere religionis adduxit. Cōmouisti terrā ⁊ ꝯturbasti eam: sana cōtritiones ei⁹ q꞉ mota est. Al. cōmota Terrā: vniūsum pctōꝝ cetū debemus intelligere: q̃ aduentu dñi cōmotus ē: sic ⁊ in alio psalmo dictur⁹ est: Uidit ⁊ cōmota Ps. 96 est terra. Cōmoti sūt q̃ peccatores: qñ culturas suas deo cog̃uerūt abomiabiles ex

titisse: qñ simulachra sua tandẽ aliqñ ãdo
intellexerũt eẽ lapidea. Aiaduerterũt etiã
diuitias τ honores: ceteraq͡ꝫ mũdi huius
apõ deũ postrema: q̃ añ putauere p̃cipua.
Cõturbati sunt ꝗ͡ꝫ: qñ inter doctrinas ali-
Ps.2 as audierũt: Apprehẽdite disciplinã: ne qñ
irascat̃ dñs: τ pereatis de via iusta. Et vide
ordinẽ psalmi pulcherria narratiõe dispo-
sitũ. Prius em̃ fuit vt cõmouerent̃: post vt
ꝯturbarent̃. Seq̃tur. Sana ꝯtritiões eius
q꞉ mota est. Celesti medico ꝓdũt̃ vulnera
vt ꝯtritis egris cõpetẽs medicina succur-
rat. Sed intelligam⁹ q͡ꝫdiu eos dicit affli-
ctos: vt vsq͡ꝫ ad ꝯtritiões puenisse videan
tur. Ista est ꝯtritio: q̃ nos efficit fortiores:
ista debilitatio q̃ reddit valẽtes. Conteri-
mur em̃ mẽte: qñ ad hũilitatez tota animi
intẽtione descendim⁹: sicut in q̃nquagesimo
Ps.50 psalmo dictũ est. Cor ꝯtritũ τ humiliatũ
de⁹ nõ spernit. Et vt miscd̃iam clemẽtissi-
mi iudicis impetraret: addidit. Quia mota
est: id est: a p̃stino errore trãslata est vt tibi
domino pareat qui ante idolis seruiebat.

Ostendisti populo tuo dura: po
tasti nos vino cõpunctionis. Post
victorias salutares q̃s dñs de mũdi istius
recõciliatiõe pfecit p grãm: dicit pplo tuo: id
est: tibi subiugato atq͡ꝫ deuoto. Ostẽdit ei du
ra fidelib⁹ suis: qñ martyꝝ catenas seuis
passionib⁹ acq̃siuit. Ostẽdit em̃ in h̃ trãsitu-
ro mũdo iustis suis dura: vt reddat i illa et̃-
nitate p̃ciosa. Nõ em̃ iubet vacare famu-
los suos: nec de latitudine se ociosa tracta
re: s̃ vt duris laborib⁹ exercitati: ad palmã
ei⁹ misericordie mereant̃ adduci. Sic em̃ τ
2.Timoth.2 paulus dicit. Nemo coronat̃ nisi legitime
certat⁹ fuerit. Addidit. Potasti nos vino
cõpunctiõis. Uino cõpata ẽ ṽtus: q̃ in bo
nũ ꝓpositũ studiũ nr̃e volũtatis immutat:
τ facit recta sapere: postq͡ꝫ se inde meruerit
hoies diuia largitate cõplere. Cõtra h̃ hu-
manũ poculũ sanitatẽ mẽtis excutiẽs: itro-
mittit ṽba vanitatis. Sed pot⁹ ille nõ oris
s̃ mẽtis ẽ: nec hũana industria p̃parat̃: sed
diuina inspiratõne ꝓcedit̃: sic supius dictũ
Ps.22 est: Et poculũ tuũ inebriãs q͡ꝫ p̃clarũ est.
Nã qd sit istud poculũ: pulchre breuiterq͡ꝫ
definitũ est: id est: vinũ: in q̃ nõ est vitiorũ
copia: s̃ cõpunctionis vbertas. Dedi-
sti metuẽtibus te significationẽ: vt
fugiãt a facie arcus. Dedit timẽtibus
significationẽ: qñ p scripturas suas edocu
it in h̃ mũdo passiones mltiplices suos fi-
delissimos sustinere: sicut in euangelio dicit:
Tradẽt em̃ vos ad reges τ p̃sides: τ in sy-
nagogis suis flagellabũt vos: τ eritis odio
oibus gentib⁹ ꝓpter nomẽ meũ. Petr⁹ q͡ꝫ
aplus dicit. Temp⁹ est vt iudiciũ incipiat i.Pe.
a domo dei. Uides q̃ q꞉ significationẽ de-
dit timẽtib⁹ se: hec ideo fieri: vt futuri iu-
dicij pena possit euadi. Ipa em̃ causa sbse-
q̃tur: Ut fugiãt a facie arc⁹. Facies arcus
diẽ iudicij euidẽter ostẽdit: vbi noui τ vete-
ris testamẽti q̃si duob⁹ inflexis iugis omis
ppl's iudicat̃. Sed ille ab isto arcu sagittã:
id est: sniam nõ suscipit: q̃ se in humilitatẽ
ꝯfessiõis deuota intẽtiõe ꝓstrauerit. Aga-
mus q̃ dño gr̃as: q̃ p significatiões p̃dica-
tionũ timeri fecit hũc arcũ: p quẽ i iudicio
dñi oĩs peutit̃ indeuot⁹. Ut liberen-
tur dilecti tui: saluũ me fac dextera
tua τ exaudi me. Populus ille fideliũ
diuisis iã ṽtutib⁹ subiugat⁹: scd̃am ptẽ sup
plicationis ingredit̃: dep̃cans vt dei ṽtus
tribulatiões eoꝝ in gaudij alacritatẽ ꝯuer
tat. Et bene p̃cat̃ pplus iste vt salu⁹ fiat de-
xtera: q꞉ in ipa pte statuti sũt: q̃ ppetua fe-
licitate gaudebũt. Poterat em̃ supplicare
vt salu⁹ fieret τ in h̃ seculo: sicut in lango
ribus petit̃: sic in tribulationib⁹ postulat̃:
s̃ dextera dñi saluũ se fieri dep̃cat̃: vbi eter
na salus est τ sine fine leticia. De⁹ lo-
cutus est in sctõ suo: letabor τ di-
uidã sicimã: τ ꝯuallẽ tabernaculo
rũ metibor. Deus p̃r locutus est in sctõ
suo: id est: in christo: qñ verbũ caro factũ
est: τ mũdi saluator apparuit. Locut⁹ ẽ aũt
significat euãgelicã ṽitatem: p quaz venit
redemptio fideliũ τ beatitudo sctõꝝ. Ad-
didit: Letabor τ diuidã sicimã. Iuste leta
bat̃ populus: cui ꝓspere locut⁹ fuerat dñs.
Sed hec hebrea noia: p hũc τ alios tres ṽ-
sus q̃ sequũtur: mixta grecis latinisq͡ꝫ s̃mo
nib⁹: figurã faciunt Sardismos: q̃ fit diu-
saꝝ cõmixtiõe linguaꝝ. Nũc ad exponen-
da verba veniam⁹. Sicima interp̃tant̃ hu
meri: τ qm̃ ad on⁹ portãdũ diuinũ: humeri
decẽter aptãt̃. Hic dixit: Diuidã sicimã: id
est: on⁹ deuotõis diuie: q̃d vnicuiq͡ꝫ celesti
distributione ꝯcedit̃. Hoc est on⁹ q̃d si de-

fuerit cadim⁹: si portamus erigimur. De q̄
Mat. 11 scriptum est: Jugum meū suaue est: ⁊ on⁹
meū leue est. Letus ergo ꝑplus diuidere se
dicit supra humeros suos grām seruitutis
⁊ fidei: quā nouit leuissimo fasce portare.
Addidit. Et ꝯuallem tabernaculoꝝ meti
boꝛ. Patriarcha iacob supellectili pecori
busq̧ ditissim⁹: cū se a laban socero suo mi
grare decreuisset: venit ad ꝯuallē syrię vbi
mãsionē ponēs oues eius q̄euisse narrãt:
loco ipi ex habitatiõe sua tabernacula no
mē imponēs. Et q2 oues iacob hic iudaicę
plebi ꝯuenienter aptant: ꝑsm̄ q̄ typū san
ctę tenet ecclię dicit metiboꝛ. Et ꝯuallē ta
bernaculoꝝ: id est: de iudaica collectione
habeo nō minimã portionē. Cōstat eñ de
varijs nationib⁹ ecclīam dñi quasi ex diuer
sis floribus in vna coronę specie esse for
matā. Cōuallis eñ dicta est: quasi cauata
ET vallis Meus est galaad ⁊ meus ē
Ephraim manasses: ⁊ effrem fortitudo capi
tis mei. Juda rex meus. Discutia
mus hęc nōia: qm̄ ea sicut iã dixim⁹: signi
Rp ficatiões rerū ꝯtinere manifestū est. Gala
ad: interꝑtatur aceruus testimonij: qđ ad
martyres referre posse nō dubium est. Te
stes eñ: gręca lingua martyres dicuntur.
Ergo aceruus iste testimonij q̄ cęlestiū gra
noꝝ nūerositate collect⁹ est: magnã signi
ficat esse martyrū ꝯgregationē. Aceruus
eñ: de imo surgēs ad summū tendit. Qui
iustę martyrib⁹ cōparant: qm̄ ad imortalia
dona ꝑducti: cęlesti summitate potiūtur.
Hūc ergo aceruū: merito suū fidelis ꝑplus
dicit: ex quo ꝯstat effect⁹. Seq̄tur. Et me⁹
Rp est manasses. Manasses interꝑtatur obli
tus. Inter illas eñ ꝑsecutiones fidelium
magnū oꝑꝓbriū videbat ecclīa sustinere:
qñ quicunq̧ christian⁹ inuētus fuisset: ꝑce
pto ꝑncipū paganoꝝ capitali crimie dam
nabat. Hoc ergo oꝑꝓbriū iã ꝓbat aboli
tū: ⁊ felici obliuione ꝯsumptū: qñ christia
nū eē in orbe romano nūc glīa ē. Merito
ergo fidelis populus dicit obliuionē illam
esse suam: quę erat de scelerum abolitiõe
Gen. 41 vētura: sicut ioseph dicit: Obliuisci me fe
cit deus dolorem: ⁊ domū patris mei. Ad
didit. Et effrem fortitudo capitis mei. Ef
Rp frem: fructificatio dicit. Sz q̄ sit ista fructi
ficatio cōsequēter exponit: Fortitudo capi
tis mei: Quis alit: nisi saluator ē domin⁹:
qui carne moriendo per gloriosissimam re
surrectionē suã ꝯtulit spei nostrę copiosissi
mum fructū: Sicut in euangelio dominus
dicit. Nisi granum tritici cadens in terraz Joh. 12
mortuum fuerit: ipm solū manet. Si autē
mortuū fuerit: multū fructum affert. Adie
cit. Juda rex meus. Juda: christus signifi
catur: qui scđm carnē de iudę stirpe descen
dit. Iste q̄ popul⁹ a tituli illi⁹ iscriptiõe nō
discrepat: q̄ regem sibi iudã: id est: saluato
rem esse testat. Et cū exultatione dicēdum
est: Juda rex me⁹: quoniã hęc est fidelium
głiosa cōfessio. Moab olla spei meę.
In idumeam extendã calciamē
tum meum: mihi allophili subditi Al. alieni
sunt. Moab: pro gentibus ponitur: vn gene
de cōgregandam prędicebat ecclesiã. Ol
la spei: tribulatio significatur: sed illa quã
i hoc mūdo sanctissimi sustinēt christiani:
quę ad spem vitę ęternę domino ꝑstante
porrigitur: sicut dicit apostolus: Gliamur Ro. 5
in tribulatiõibus: sciētes q2 tribulatio pa
tientiam operat: patiētia autē ꝓbationē:
ꝓbatio vero spem: spes autē nō cōfundit.
⁊c. Olla vero ⁊ in mala pte ponit: eo q2 in
sensu prauo velut vnda decoctiõis exęstu
at. De hac scriptum est: Olla succēsa in aq Hiere. 1
lone: quod vtiq̧ diaboli significat machi
nationes: qui dixit. Ponam sedem meam Esa. 14
ad aquilonē. Seq̄tur. In idumeam exten Rp
dam calciamentū meum. Idumea: terre
na significat: quibus mundus tenetur ob
noxius. Ad hęc ꝑuenit euangeliuz: quan
do peccatoribus demētia diuīa subuenit.
Calciamentum enim: ꝑdicationem euan
gelij ꝯuenienter aduertimus: q2 sicut pedi
bus nostris munimina calciamtoꝝ mole
stias spinarum aliasq̧ iniurias repellunt:
ita ⁊ vitę nostrę gloriosissimū institutum:
qui frequēter gressibus cōparatur: euãge
lica ꝑmunit auctoritas: vt tali beneficio cō
muniti: hunc mundū sine aliq̄bus lęsioni
bus muniēte domīo transeamus. Scriptū
est ēnim. Q̄ speciosi pedes eorum q̄ annū Esa. 52
ciant pacem: q̄ annūciant bona: ⁊ calciati
pedes in ꝑparationē euangelij. Hoc est er
go calciamentū quod nos munit cōtra vi
tia. Hęc defensio quę sęculi huius spinosa
trascēdit: vt lędere nō queant q̄ acuminat

insidijs probantur armata. Adiecit: Mihi allophili subditi sunt. Hoc idem dicit populus christianus: allophilos: id est: alienigenas sibi subditos: quos iam quidem constat esse confessos. Sed istos allophilos fictos vult intelligi christianos: qui inter fideles assidua quidem frequẽtatiõe cõueniũt. Sed quoniã viuũt animo peruerso: nõ sunt regnaturi cũ domino. **Quis deducet me in ciuitatem munitã: aut quis deducet me vsqꝫ in idumeam:** Al. nõ hꝫ Desiderio future beatitudinis fidelis populus exclamat ad dominũ: Quis deducet me: id est: nullus nisi tu solus deus. Ciuitatem munitã: hierusalem futuram dicit: que sic munita atqꝫ perfecta erit: vt nulla vlterius persecutione quatiatur: nec allophilos habeat mixtos: quos nũc sustinet patiẽter ecclesia. Sequitur. Aut quis deducet me vsqꝫ in idumeam: Idumea: sicut superius diximus: terrena significat. Quis deducet me: sub interrogatiõe legendũ est: ipse scilicet deus: quem dicit inferius. Desiderat enim et illos ipsos sibi applicari qui adhuc nõ meruerũt esse perfecti: vt cõpleto numero predestinatorum simul ad eterne beatitudinis gaudia perueniret.

Nonne tu deus qui repulisti nos: et non egredieris deus: in virtutibus nostris. Dicendo: Nonne tu deus: ostendit de quo superius: quis dicebat. Tu reuera domine perduces ad regna tua: qui nos fecisti dãnare simulachra: vt possit nobis te secutos: quẽ euidẽter agnouimus solũ creatorẽ nostrũ: solũ debere esse propitiũ. Dicit enim. Qui repulisti nos: id est: a malo prohibuisti: ne in nostra volũtate versaremur errone. Repulit enim dominus a religiõe peruersa quẽ dignatur perducere ad dogmata christiana: sicut et in primo versu huius psalmi dictũ est: Deus repulisti nos et destruxisti nos iratus es et misertus es nobis. Sequitur. Et nõ egredieris deus: in virtutibus nostris. Sensus talis est: quamuis in futuro de misericordie tue spe magna letemur: tamẽ in presenti seculo: nõ ita nos cernimus adiuuari: vt aduersarios nostros te opitulãte vincamus. Hec cũ non fiant: sed magis afflictionibus exponamur: estimãt inimici quod non egrediaris in virtutibus nostris. Verum ista dissimulatio salutaris et gloriosa probatio est: sicut dicit apostolus. Id enim quod in presenti est momẽtaneum et leue tribulatiõis nostre: supra modũ in sublimitate eterne glorie põdus operatur in nobis. **Da nobis auxilium de tribulatiõe: et vana salus hominis.** Postquam dixit sancta congregatio ab inimicis se in hoc seculo minime vindicari: venit ad consolatoriam orationem vt de tribulatiõe mũdi istius quam iugiter sustinebat domini proueniret auxiliũ: sciẽs tanto vnũquemqꝫ illic cõsolandũ: quanto hic pro eius nomine fuerit vehementer afflictus: sicut in euãgelio dicit. Beati qui persecutionẽ patiuntur propter iusticiã: quoniã ipsorum est regnũ celorum. Sequitur. Et vana salus hominis. Salutem prestare nõ potest indigus salutis: ideoqꝫ sperare in homine nõ debet qui proprijs viribus probatur esse infirmus. Hinc est quod hieremias propheta dicit: Maledictus homo qui spem suam ponit in homine: et a domino recedit cor eius. **In deo faciemus virtutem: et ipse ad nihilũ deducet tribulantes nos.** Populus beatorum humana cõfidentia derelicta: in deo se dicit facere posse virtutẽ. Nõ enim cũ diabolo incẽdio gladioqꝫ certãdũ est: sed illis virtutibus quibus christus ipse pugnauit: vt superbiam humilitate vincamus: diuitias mũdi paupertate superemus. Ad postremũ ipse in deo facit virtutem: qui in mãdatis eius iugiter perseuerãs: diabolicas temptatiões eodẽ miserãte calcauerit. Sequitur. Et ipse ad nihilũ deducet tribulãtes nos. Quid tibi fidelissime opus sunt arma: quam habere talia probans auxilia: Ipse enim pro te pugnat: cui nullus resistit. Ipse insequitur: quẽ nullus declinat. Ad nihilũ quippe perducit inimicos fideliũ suorum: quoniã delet eos de libro viuentium: vbi sibi scripti videbantur elati.

Conclusio psalmi.

Ecce mũdi istius: secundum domini tolleretur imperiũ breuitate cõtritio. Ecce humilitatẽ terrenis culminibus celsiorem: qui nõ potest deficere cui venit auxilium de tribulatiõe. Et in ipso periculo beneficiũ reperit: quod atterere consueuit. Sine te enim deus: vniuersus mũdi reus est principatus. Anxia sibi est qualibet potestas: et per te gaudet humilitas. Recõditi sũt domine thesauri tui: aliud videtur ad faciem: aliud facis

intus habere vitatẽ. Quis possit enarrare magnificentiã tuã: q̃ nosti tpales tribulatiões i gaudia eterna pvertere? Et illud apud te est pciosuz: qḋ in h mũdo sceleratis hominib⁹ videtur abiectũ.

Explicit expositio in psalmum. LIX.

Incipit expositio in psalmum. LX.

In finem in hymnis dauid.

a Bsolutũ z breuissimũ psalmũ: latinitas z cõpendiũ tituli euidẽter insinuat. Nõ eñi vt supra: noib⁹ obscuris historiaq̃z cõpletus est: vt euidẽter appareãt titulo⁊ indicia: reuera salutariuz pcones esse psalmo⁊. In finez: significari dñm saluatorẽ nullus ignorat: cũ h iã frequẽti expositiõe claruerit. In hymnis: grecũ vocabulũ est. Interptaẽ eñi in laudib⁹: q⁊ tot⁹ psalm⁹ christi pconia psonabit. Dauid aũt: ipm significat dñm saluatorẽ: cui⁹ laudẽ decãtat pp̃ls christian⁹ qui toto orbe diffusus est:

Diuisio psalmi.

i N pma pte psalmi: a finib⁹ terre depcatur pp̃lus fidelis: vt eius audiatur orõ: q̃tenus in sctã ecc̃lia pseuerãs: ala⁊ eius velamie ptegatur. Secunda parte grãs agit: qḋ iustis hereditatem suã pius miserator indulsit: z nomẽ suũ in eternã gl̃iam cõsecrauit: ex q̃ re se laudes redditu⁊ iugiter dño pollicetur.

Expositio psalmi.

e Xaudi deus deprecationez meã: intende orationi mee. Fidelis pp̃ls: q̃ tamen mẽbra sunt dñi: sctã caritate succẽsus petit vt eius audiaẽ oratio. Sed psiderem⁹ q̃d sit h: qḋ exaudiri depcationẽ suã z intẽdi oratiõi sue: si qua hec poterim⁹ sbtilitate diuidere. Deprecatio: est assidua q̃dem cõisq̃z supplicatio: quã z hoibus a q̃bus aliq̃d petim⁹ frequẽter offerim⁹. hãc a dño depcaẽ audiri. Oratiõi vo sue: quã tñ sancte trinitati irrepsolum⁹: postulauit intẽdi: id est: pspici atq̃z misereri: qm̃ eã purissimã diuis cõspectibus offerebat. Cuius talis virt⁹ est: vt cũ fideliter depromitur pbabile desiderium obtinere mõstretur. A finibus terre ad te clamaui dum anxiaret cor meum: in petra exaltasti me. Deduxisti me. Cõgregatio sancta iustorũ q̃ ẽ hereditas dñi: depssa mal' sc̃li in vniũsis sita gẽtib⁹ cõgemiscẽs clamat ad dñm: q̃ z carnis nccitatib⁹ sbiacebat: z ab ei⁹ vitijs toto mẽt' desiderio desinẽ festinabat. Clamat. n. a finib⁹ tre: id est: ab vniũso orbe terra⁊: in q̃ ẽ oipotẽt' dñi ecc̃lia cõstituta. Sz nõ a solis finib⁹ h clamaẽ: verũ etiã ab interiorib⁹ z vmbilico ipo terra⁊: sic in. xviij. psalmo dictũ ẽ. In oẽm terraz exiuit son⁹ eo⁊. Clamat g̃ iste pp̃ls q̃ supi⁹ dict⁹ est: Exaudi de⁹ depcationẽ meã: intẽde orõni mee. Dic eñi q̃ñ iste clamor velut sacrificiũ deo fuerit imolatus: in anxietate cordis: q̃ñ enixi⁹ clamaẽ ad dñm: cũ picitãti aĩe necessaria remedia postulãẽ. Seq̃tur clamoris exauditio: z pmiũz singulare iusto⁊: In petra exaltasti me. Petra significat dñm saluatorẽ: sic dicit aplus: Petra aũt erat xp̃s. In hac petra se exaltatũ esse pnũciat: i q̃ ois edificat⁹ ẽ xp̃ian⁹. Cõstat eñi exaltatũ: q̃ ibi noscitẽ ee fundat⁹. Adiectũ ẽ: Deduxisti me: in illã scz futurã reqez quã btĩs suis dñs pollicetẽ. Nam qḋ dixit: Deduxisti me: vsus iste pphetic ẽ: vt illa q̃ vẽtura sũt p pterit' dicat: sic i. xxi. psalmo iã dictũ ẽ: Foderũt manus meas z pedes meos: dinũerauerũt oĩa ossa mea. Que figura dr Prolepsis: id est: poccupatio futuro⁊. Quia fact⁹ es spes mea: turris fortitudis a facie inimici. Causa reddiẽ q̃re sit deduct⁹ ad pmiũ: q⁊ spẽ suã pstituerat sibi dñm: q̃ psidẽtes edificat: z in se psumẽtes sp exaltat: sic dic apl's. Gl'iamur i tribulatõib⁹: sciẽtes q⁊ tribulatõ patiẽtiã opaẽ: patiẽtia pbationẽ: pbatio vo spez: spes aũt nõ pfundit. z reliq̃. Seq̃ẽ dũo magna pparatio: Turris fortitudis a facie inimici. Per turris silitudinẽ: ipm dñm significat saluatorẽ. Turris eñi ciuitat' muros vendicat: z irruẽtes hostes ex alto vulnerat: sic vt⁹ dñi pp̃lm suũ defendit: cũ apte inimicũ ei⁹ oris sui pdictõe pstrauerit. Sz turris illa vtutib⁹ ẽ plẽa nõ gladijs: pugñ vbo nõ plio: iubẽs oĩa nõ decertãs. Quã non aries q̃ssat: nõ aliq̃ machinamẽta debilitãt: nec localiter defendit: s p totũ mũdũ famulos suos inuicta ptectiõe custodit. Inhabitabo i tabernaculo tuo in sc̃la: ptegar in velamẽto ala⁊ tuarum. Et h q̃z cathegoric⁹ syllogism⁹ enascitẽ: qui eo modo colligiẽ. Iust⁹ inhitat i tabnac'o

Ps. 18

j. Cor. 10

℞

Ps. 21

Sche

Ro. 5

Syl.

dñi. Ois q̃ habitat in tabnaculo dñi in secula ꝓtegit̃ i velamẽto alaꝝ ei⁹. Iust⁹ igit̃ in secula ꝓtegit̃ i velamẽto alaꝝ ei⁹. Nũc ad exponẽda ỽba redeam⁹. Mẽs sctã dñi christi: sibi bñficia largiẽda ꝯfidit: q̃ in huius mũdi piculis in tabnaculo dñi tutissime pseueret: ⁊ h̾ nõ ad breue tp̃s: sed q̃usq̃ secula vite isti⁹ diuia admĩstratiõe pagãt̃. Ita eñ fideliũ pp̃ls decursa sibi etate succedẽs: i tabnaculo dñi p secula ꝯtinet̃. Sꝫ intẽdam⁹ q̃re frequẽter: velamẽtũ alarum dñi: sacris defensionib⁹ ꝯparet̃. Pmũ: qd̾ ale auiũ in modũ palmarũ q̃si q̃dam coste pulcherrime porrigũt̃. Deinde: q2 sic defẽdũt vt onerare nõ possint. Tertio: qm̃ est⁹ ⁊ frigoris inclemẽtiã a dilectis pullis affectuosa ꝓtectiõe depellũt. Ita defensio domini: si ad eũ pie ꝯfugiam⁹: ptãtes aereas a nob̾ efficit alienas: vt nec furor eoꝝ incẽsus noceat: nec venenũ frigidũ viperea q̃litate pcutiat. Merito ḡ ꝓtectio dñi alis noscit̃ cõparata: q̃ nec sbiectos onerãt: ⁊ lesionẽ toti⁹ ꝯtrietatis emẽdant. **Qm̃ tu de⁹ exaudisti orõem meã: dedisti hereditatẽ timẽtib⁹ nomẽ tuũ.** Interposito diapsalmate: pp̃ls fidelis venit ad scd̾am ptẽ lcr⁹: exultãs q2 orõem suã gliat̃ auditã: p figurã scꝫ Etiologiã: cãm rei rõnẽq̃ sbiũgit: cur i velamẽto alaꝝ dñi petitioneq̃ letet̃: merito qm̃ ei⁹ exaudita ꝓbatur orõ. Seq̃tur. Dedisti hereditatẽ timẽtibus nomẽ tuũ. Hereditatẽ: significat futuri seculi regnũ: qd̾ btis famulis pollicet̃. Hereditas ḡ nõ morte relinq̃tur: s̾ cũ largitore suo ppetuo munere possidet̃: q̃ sic venit ad filios: vt a testatore mime deserat̃. Hec hereditas nõ habet finẽ: s̾ cuꝫ semel suscepta fuerit: nũq̃ a nob̾ aliq̃ pmutatõe discedit. **Dies sup dies regis adijcies: annos ei⁹ vsq3 in diẽ secli ⁊ secla.** Eternitatẽ significat dñi saluatoris: q̃ vere rex nr̃ dicit̃: qm̃ ab ip̃o regimur: ⁊ ei⁹ ỽtute saluamur. Dies eñ sup dies: more hũanitatis ꝓfert̃: q̃ ideo plurimi dicũt̃: qm̃ illis et noctes succedere cõprobãt̃. In illa ỽo eternitate vn⁹ est dies: q̃ nullo termino finiet̃: sic in alio psalmo dic̃: Quia melior ẽ dies vna i atrijs tuis sup milia. Hoc etiam ⁊ de annis debem⁹ accipe: qm̃ talia tropice dicũt̃ de dño xp̃o. Deniq̃ ⁊ ỽsus ip̃e sic seq̃t̃. Usq̃ in diẽ secli ⁊ secla: vt oñderet vnũ diem eẽ apd̾ dñz q̃ secla ista trãscẽdit. Dicta sũt q̃ppe secla: qd̾ in se reuoluant tempora. **Permanebit in et̃nũ in ꝯspectu dei: misc̾diaꝫ ⁊ ỽitatẽ ei⁹ q̃s requiret eoꝝ?** Ecce illa dei eternitas euidẽter exp̃ssa est: s̾ h̾ iã a pte mẽbroꝝ ꝯgruẽter accipit̃: sic mlt̾is locis ꝯstat expositũ: qm̃ ḡ sequũt̃ capiti ꝯuenire nõ pñt. Dic̃ eñ: Permanebit i et̃nũ in ꝯspectu dei: qd̾ de pp̃lo fideli magis ꝯgruẽter adũit̃. Hoc etiã ⁊ seq̃ntia declarãt. Adiecit. Misc̾diam ⁊ ỽitateꝫ q̃s req̃ret eoꝝ? Quare. n. q̃rit̃ misc̾dia: vbi null⁹ est miser? Quare ỽitas: vbi cũcti deum videbũt? Null⁹ siq̃dem eoꝝ indiguus erit bonoꝝ taliũ: cũ i eternũ possideant regna celoꝝ: sic ip̃e dñs ap̃lis suis dic̃: Nunc q̃dẽ tristiciã habetis: rursũ aũt videbo vos ⁊ letabit̃ cor vr̃m: ⁊ gaudiũ vr̃m nẽo auferet a vob̾: In illa die nõ rogabitis me q̄cq̃. Sic fit vt nẽo sctõꝝ misc̾diam aut ỽitateꝫ req̃rat: cũ illi⁹ ꝯtẽplatõis iestimabili mũere pfruant̃. **Sic psallã noĩ tuo de⁹ in seclũ secli: vt reddã vota mea de die i diẽ.** Sic: significat: ita: queadmodũ in sbseq̃ntib⁹ declarabit. Psallere eñ se dic̃ pp̃lus btõꝝ sempiterno noi: veꝝ h̾ non breui tp̃e: s̾ in seclm̃ secli: significãs deuotionẽ suã imutabili pennitate mãsurã. Seq̃tur. Ut reddã vota mea de die i diẽ. Hec eadẽ decora diũsitate repetũt̃. Nã qd̾ significat: seclꝫ secli: h̾ declarat: d̾ die i diẽ: id est: semp: vt h̾ vota nr̃a reddam⁹: ⁊ ibi laudes dñi ppetua hilaritate cãtemus. Uota eñ sua se dño redde ꝯpromittit: vt ei et̃nas g̃tias insufficient̾ exoluat: sic̃ ⁊ alius ps̃. dic̃: Uota mea dño reddã i atrijs dom⁹ dñi: in ꝯspectu oĩs pp̃li ei⁹: i medio tui hierl̾z. Reddam⁹ ḡ vota nr̃a i isto trãsitorio die: vt i illa pennitate laudes dñi eodẽ ꝓstãte decantare mereamur. **Conclusio psalmi.**

Audiãt donatiste a finib⁹ t̾re ecctiã clamare: ⁊ ipi eã localẽ dicẽ ꝓtinus ꝯq̃escãt. Cõtra vocẽ mũdi: q̃s possit audiri? Impudẽtissimũ ẽ adũsũ t̾nũ testimoniũ loq̃: ⁊ ꝯ g̃nalem sniam nõ erubescũt ipudẽter armari? Cur nouis ĩũtiõib⁹ aĩas fatigãt? Accipiãt certe qd̾ credãt: nõ qd̾ sua iniq̃tate pũertãt. Orat fidelis pp̃lus a finib⁹ t̾re: q2 fact⁹ est dñs spes ei⁹: posteaq̃

Al. meus

Al. generationis et generationis

Ps. 83

Al. p... ne Al...

Joh. 16

Al. psal... dicam

Ps. 115

se auditū: hymnica exultatōe gratulat̄: q̄m i pspectu dñi iugit̄ appebit. Quid iā satisfaciat: si h̄ n̄ faciat? Videm⁹ q̄tidie fieri qđ pmisit: videm⁹ mūdū ad xp̄ianę fidei reglas cōuenire. Et phdolor falsitas nitit̄ abscōdere: qđ decreuit v̄itas indicare. Hui⁹ aūt psalmi nec supputatio vacat. Sexagenari⁹ n. nūer⁹ ptinet ad ꝯtinētes ⁊ viduas: qđ digitoꝝ ipoꝝ mutua desigt̄ inflexio. Vn̄ ps. iste fidelib⁹ dñi sexagenaria p̄mia pollicet̄: nō qđ ibi aut martyres aut v̄gines definit q̄ fructu centenario glian̄t: s̄ i cōgregatiōe multoꝝ pōt spēalit̄ ⁊ cōtinētes huiusmodi aliquos indicare.

Explicit expositio in psalmum. LX.

Incipit expositio in psalmum. LXI.

In finē p idithun: psalm⁹ dauid.

Titer v̄ba notissima tituli: repetit idithun: đ q̄ pxie i. xxxviij. psalmo iā dixim⁹. Sub isti⁹ q̄ppe nois sigficatōe: sp aliq̄d declarat̄ eximiū. Est eni ei⁹ interp̄tatio: trāsiliēs eos: id est: amatores h⁹ secli: q̄s miles xp̄i ꝯtēpta mūdi volupta te trāscēdit. Sz q̄m ista trāsilitio btm̄ nob̄ videt̄ significare ppositū: itroducit̄ q̄dā sc̄us q̄ ⁊ mūdi desideria reliq̄rat: ⁊ in dño spe firmissima pmanebat. Tal' eni p̄mittit finez: id est: dñm xp̄m. Seq̄t̄ q̄ ps. h̄ est: pbabil' vita: q̄ dñi regul' obsecūdat. Cōiūgit̄ etiaz dauid: vt vita laudabil' ad dñm xp̄m tēdere videat̄: vbi ē salutar' ⁊ absoluta pfectio.

Rō Trāsilitor iste: quē dixi **Diuisio.** mus secularū vitioꝝ: cū orbē terraꝝ plenū seuis videret erroribus: alios psecutores: alios hereticos: alios vanis desiderijs iplicari. In p̄mo mēbro psalmi aīam suā deo pfitet̄ eē sbiectā: q̄ p filium vnigenitū munus salutare suscepit: arguens eos qui solo noīe se dici desiderant christianos. Secūda parte: iterū aīam suā subditā dicit esse domino patri: quoniā per ei⁹ verbū salutarē patientiā cōquisiuit: cōfirmās plebem cōfessiōe fideli: vt toto cordis affectu sperare debeat semp i dominū. Tertio mēbro: errātes populos monet: vt in deo magis q̄ in mūdi isti⁹ caduca debeant felicitate confidere.

Expositio psalmi.

Onne deo subiecta erit anima mea: ab ipso enim salutare meum. Per totuz psalmū: pro vniuersali parte sanctoꝝ: vnus introducit̄ fidelium: qui seculi vitia relinquens: soli deo se subditū esse cōmemorat. Hoc est. n. dño dici subiectum: a mūdanis vitijs esse vacuū ⁊ sancta credulitate cōpletuz. Est enim increpatiu⁹ modus: cōtra eos qui putāt cuz nimia psperitate feriatū: ⁊ quasi in quadā quietis suę ociosum esse leticia. Nonne cōuertendū est: vt planu⁹ fiat. Dicam⁹ enim: Ne nō deo subiecta erit anima mea? Quę figura dicit̄ Anastrophe: id est: peruersio. Sche Subdit⁹ est vtiq̄ deo: qui semper humiliter atq̄ strenue illud agit: quod ad ei⁹ mādata cognouerit pertinere. In ip̄o delectatur: in ip̄o reficitur: ⁊ preter eum nihil aliđ mens beatissima concupiscit. Erit: infinitum temp⁹ significat: quod nullo fine claudendū est. Sequit̄ causa iustissima: quare deo pr̄i subdita sit anima beati. Dicit autem. Ab ip̄o enim salutare meū: id est: vnigenitus filius: qui recte credētibus salutaris existit. Ab ip̄o enim cum dicit̄: filius significatur. Hęc enim ppria vn⁹ deus sancta trinitas habet: quod pater ingenitus: filius genitus: spiritussanctus a patre ⁊ filio procedit. Hoc fides integra: hoc catholica profitetur eccl̄ia. Bene itaq̄ idithun: deo subditum te esse profiteris: a quo iestimabile beneficium te suscepisse testaris. Sed vt sanctū verbum vna atq̄ ęquabili veneratione coleretur: intende quid sequitur. † **Etenim ipse † est deus meus: ⁊ salutaris meus † adiutor meus: non mouebor amplius.** Dixerat superius: a patre genitum salutis auctorem: nunc qui sit iste salutaris: trina confessione complectitur. Primo ne minorem crederes: dicit: Ip̄e est deus me⁹: sicut sup̄ de deo pr̄e dicit. Equalitas enim sum̄i nominis substantiā ⁊ potentiā vnitatis ostēdit. Vnde pater augustin⁹ in libro q̄ntodecimo de trinitate ita dicit. Ratiōe etiā reddita intelligentib⁹: claꝝ est in substātia v̄itatis: nō solū pr̄em filio non esse maiorē: s̄ nec ambos sil' aliquid eē mai⁹ q̄ solū sp̄m sc̄m: aut q̄slibet duos i eadē trinitate mi⁹ eē aliq̄d q̄ vnū: aut oēs simul tres maius aliquid esse q̄ singulos. Sic perfectā atq̄ singularē naturā sc̄e t̄nitat' mirabili v̄itate

Al'. Nā et
Al'. nō h̄z
Al'. susceptor

Ca. 3

mõſtrauit. Repetit: ſalutar𝔩 me⁹. Sal⁹ eñ
hũani gener𝔩 q̃ i adã pierat: redintegrã ẽ p
dñm xp̃m. Seq̃tur. Adiutor me⁹: q2 i mũ-
di iſtius ꝯcertatiõib⁹ implicato ſolus adiu
toriũ ꝑſtitit vt mũdi vitia trãſcendere po-
tuiſſet. Nõ mouebor ampli⁹: nõ ſupba ꝓ-
feſſio eſt. Nõ eñ moueri poterat: cui⁹ de⁹
⁊ ſalutaris ⁊ adiutor erat domin⁹ chriſtus.
Quo loco figurã poſſum⁹ fortaſſis aduer-
Sche tere: que dicit̃ Epidiorthoſis: latine: ſupi-
oris rei correctio. Nã qḋ adiecit: Ampli⁹:
ſignificat aliqñ ſe motũ. Fuit eñ tempus
qñ iſte idithun ꝑgrauat⁹ carnis imbecilli-
tate titubauit: ſed poſtq̃ꝫ veri dogmatis il
luminatiõe cõplet⁹ eſt: moueri nõ poterat
Al. hoĩem qui iuuãte dño fidei firmitate conſtabat.
Al. vniuerſi Quouſqꝫ irruitis in † hoĩes: int̃-
vos ficitis † vniuerſos: tanq̃ꝫ parieti icli-
Al. depulſe nato: ⁊ macerie † impulſe. Poſtq̃ꝫ fidẽ
ſuam trina ꝑdicatõe vulgauit: ad ꝑſecuto
res chriſtianoꝝ verba ꝯuertit. Dicit enim.
Q̃diu agmĩe facto: ſupra hoĩes innocen-
tes irruitis? Nõ vos reuocat timor diuin⁹:
vt inde magis ſeuiatis: q2 culturas demo
nũ ꝯtẽptas eẽ cognſcitis? Et ne putares per
ſecutionẽ iſtã: aut nuditatib⁹ fieri: aut tor-
mentis leuibus actitari: addidit: Interfi-
citis vniũſos: vt vſq̃ꝫ ad mortẽ ꝑducerẽt:
quos deo deditos eẽ ſentirẽt. Uniuerſos
autẽ: deuotos intelligere debem⁹. Sequũ
tur aptiſſime cõparatiões: Tãq̃ꝫ parieti in
clinato: q̃ ⁊ ſi nõ impellat̃ occũbit: quia in
caſũ ꝟgit q̃cquid a ſoliditate ſua fuerit in-
clinatũ. Addidit. Et macerię ipulſę. Ma-
ceria: ẽ ſaxoꝝ ſicca ꝯſtructio: q̃ ſine aliquo
ligamĩe impẽſę i altũ ducta ꝯponit̃. Et ne
de ip̃a nouitate habere eã crederes aliquã
firmitatẽ: dixit: Impulſę: vt facile ad imũ
vergeret: qḋ aut ventoꝝ flatibus: aut ali-
qua fuerat impulſione quaſſatũ. Sed iſte
cõparationes illuꝫ nobis ſenſum indicare
noſcunt̃: Putat𝔩 inſecutores ſacrilegi: chri
ſtianũ ip̃m defenſorẽ firmiſſimũ nõ habe-
re: quẽ ſic paſſim impia volũtate trucida-
Al. pcãt tis? Ueruntamẽ † honorẽ meũ co
gitauerũt repellere: cucurri in ſiti:
ore ſuo benedicebant ⁊ corde ſuo
maledicebant. Superior ꝟſus reſpicit
ad paganos: iſte aũt ad iudęos ⁊ fictos ꝑ-
tinet chriſtiãos. Duob⁹ eñ modis laborat

eccl̃ia: ſiue qñ eam gẽtilis error inſeq̃tur: ſi
ue quãdo heretici ꝑua contentione dilace
rãt. Honor erat ſcti viri: catholica ⁊ fidelis
eccl̃ia. Chriſt⁹ ip̃e q̃ in mẽbris ſuis ⁊ caput
⁊ dignitas eſt: hũc infideles repellere co-
gitabãt: quando ne puro corde colerent̃: ſa-
crilegi dogmatib⁹ obuiabãt. Tũc ſcũs vir
curſum vitę ſuę in ſitis ſterilitate pagebat:
q2 inuenire nõ poterat queꝫ potaret. Hoc
eñ ſitis agit: vt foris poſitũ humorẽ deſi-
deret i ſua mẽbra traijcere. Inde ẽ illḋ euã
gelicũ: Sitio: mlier da mihi bibere: nõ vt Iob.
ab illa aquã tãtũmodo ꝑciperet poſtulauit:
ſed vt ei fidei potũ q̃ ipſa ſatiaret̃ ingereret.
Seq̃tur etiam cauſa ſitis: Ore ſuo bñdice-
bãt. Qḋ illis accidit: qui legem dñi fallaci
meditatiõe ꝑtrãſeũt: ⁊ nõ hoc operib⁹ de-
mõſtrant: qḋ ore ꝓnũciant. Additum eſt:
Et corde ſuo maledicebãt. Corde eñ male
dicũt: q̃ ſctãs ſcripturas vitio ꝑuerſę noui-
tatis intelligũt. Uerũtamẽ deo ſub
Al. ſub dita † erit anima mea: quoniã ab ip
ecto ſo † eſt patiẽtia mea. Poſt diapſalmat𝔩 Al. nõ
pauſationẽ: venit idithun ad ſcḋm mem-
brũ pſalmi: ſimilia repetẽs q̃ ſupius dixit:
aĩam ſuã deo eſſe ſbiectã: vt ipſa repetitio
mẽti nr̃ę robur credulitat𝔩 infigeret. Sed
iſtud diligẽti⁹ ꝑſcrutemur: q2 cã gratulatio
nis q̃ꝫtum ad ꝟba nõ videt̃ eẽ ꝯſilis. Ibi
n. dic̃: Ab ip̃o ſalutare meũ: hĩ ait: Qm̃ ab
ip̃o patiẽtia mea. Sꝫ licꝫ alijs ꝟbis dicat̃:
vnũ tñ eſſe intelligim⁹ ſi alti⁹ ꝑſcrutemur.
Patiẽtia q̃ppe nr̃a: xp̃s eſt dñs: ꝓpter quẽ
⁊ adũſa libẽter patimur: ⁊ ſuſceptę regulę
obſuatiõe gaudem⁹. Sic eñ in. lxx. pſ. ca- Pſ. 7
nit̃: Qm̃ tu es patiẽa mea dñe. Nã vt eun-
dẽ ib̃ ſmone poſſis aduẽtere: apte ſeq̃ntia Al. Q̃m
declarare noſcũt̃. † Etenĩ ip̃e † ẽ deus Al. nõ
me⁹ ⁊ † ſalutar𝔩 me⁹: adiutor meus
ñ emigrabo. In deo ſalutare me
um ⁊ gl̃ia mea: deus auxilij mei: ⁊
ſpes mea in deo eſt. In his duobus
ꝟſib⁹ xp̃us dñs indicat̃: de q̃ ſupius dixit:
Patiẽa mea. Et tãq̃ꝫ ſi ei diceret̃: Quę ẽ iſta
patiẽa tua: rñdit: Ip̃e eſt de⁹ me⁹ ⁊ ſalutar𝔩
meus: q2 reuera aĩę ſuę ſalutẽ iã tũc ꝑ icar-
nandũ ꝟbuꝫ ꝓuenire noſcebat. Addidit.
Adiutor me⁹: ne ſuis applicaret ꝟtutib⁹ qḋ
euaſit. Seq̃tur. Nõ emigrabo: ſcꝫ de hac cre
dulitate quã teneo: ſicut i. x. pſalmo iã dictũ

ps.10 est: In dño confido: quomõ dicit aię meę
trãsmigra in montẽ sicut passer. Quapro-
pter nõ se mutatur dicit esse sententiã: qa
hoc sibi vtile cognouerat qd tenebat. Cõ-
geminat: in deo salutẽ: nõ vt gentiũ dij p-
petuã mortẽ. Adiecit etiã. Et glia mea: vt
non solũ salus: sz etiã illi credidisse sit glia.
Ponit qz: Deus auxilij mei: ne sibi aliqd hu
mana deputaret infirmitas. Ad postremũ
qd cũcta cõcludent: dixit: Spes mea i deo
ẽ: vt z illa pterita q̃ pcepat dño deputaret:
z futurã suã beatitudinẽ sanct9 vir ipi mo-
Lec. ein cõ... dis oibus applicaret. Sperate in eũ
omnis cõuentus plebis: effundite
coram illo corda vestra: de9 adiu-
Al. n̄r ẽ tor noster est. Postqz fidei suę sacramẽ
ta vulgauit: conuersus ad plebem q̃ varia su
pstitionũ vanitate laborabat: cõmonet vt
spem suã debeant in dñi virtute reponere.
Dicit eñi: Sperate i eũ: in illũ scilicet quẽ
sibi z deũ pfessus fuerat z salutẽ: vel cęte-
ra q̃ sũt dicta supius. Omis cõuentus ple
pp bis. Alloquẽdo plebẽ nõ excipit potẽtes.
qr mos est scripturę diuinę sic ad qtem loq
vt nec reliqs ptermittere videat. Adiecit:
Effundite corã illo corda vestra. Effundit
ante dñm cor suũ: q peccata sua vberrimis
lachrymis confitet. Cor eñi aliter effundi nõ
põt nisi creberrimo imbre lachrymar: sic i
Ps. 4j qdragesimoprimo psalmo dictũ est. Hęc re-
cordat9 sum z effudi in me aniam meã: qd
inter ppria scripturę diuię: nõ imerito cõ-
putam9. Ueruntamẽ vani filij ho
minũ: mendaces filij hominũ i sta-
teris: vt decipiant ipsi de vanitate
in idipsuz. Scdo diapsalmate decurso:
venit ad tertiũ membr: exprobrãs hoib9
neqcias suas: ppter qd salutar huj9 psal
mi sacra vulgata sunt: vt prauas persuasi-
ones suas emẽdata i meli9 volũtate relin-
querẽt. Dicit eñi sniam frequẽter iteratã.
Uerũtamẽ vani filij hoim: vt vitiũ suũ co
gnoscẽs hũanitas: ad auctorẽ salutis atqz
veritatis celerrima supplicatione festinet.
Ps. 38 Sic etem in. xxxviij. psalmo dictũ est. Ue
runtamẽ vniuersa vanitas ois hõviuens.
Qd z sapiẽs ille freqnter repetit dicẽs. Et
Eccs. j oia vanitas vanitatũ. Nõnullos aũt mo-
uere solet: cur z in psalmis legat: Uani fi-
lij hoim: z in salomõe: Uniuersa vanitas:

Nunquid celestia z terrestria quę de9 crea-
uit: z omnia valde bona: cũcta in vanitate
cõsistunt: Non vtiqz: sz cõparata potiorib9
illa minora: nimis z inania iudicant: sic ait
beat9 hieronym9: Lucerna lampadis com
paratiõe p nihilo est. Lampas stellę cõpa
ratiõe nõ lucet. Stellã lunę cõfer z ceca ẽ.
Lunã soli iũge nõ rutilat. Solẽ christo cõ-
fer z tenebrę sũt. Sic omia vana fiũt: q̃ dũ
meliorib9 cõparant fulgore pprio minuũt.
Sic hoies cũ ad cõparationẽ supnę verita
tis veniũt: vt vani rõnabiliter esse dicant.
Sed huic rei addidit vitiũ quo maxime la
borat hũanitas: Mendaces filij hoium in
stateris: sic illos tangit qui ponderibus
iniquis ementiũ decipiũt simplicitatẽ: si-
ue quod homies sibi placẽtes iusti atqz im
mobiles videri volũt: cum sint deceptrici
mutabilitate fallaces. In stateris enim h
significat: quasi in libra iusticię collocati:
nõ credunt amare fallaciam. Seqtur. Ut
decipiant ipi de vanitate in idipm. Pote-
rant eñi nõ decipere si eorum posset nequi
cia deprehẽdi. Sed cum iusti esse credant:
facili9 tacta puersitate decipiũt in idipm:
scilicet in equitate quaz falso habere psidi
hominés estimantur. Nolite spera-
re in iniquitate: z in rapinis noli- Al. rapinas
te concupiscere. Ipsos adhuc monet:
quos detestabili pbauerat cõsuetudie vi-
tiatos. Docet ne sperare debeant: vbi fru-
ctus boni desiderij nõ potest inueniri. In
malicia enim qui sperat: seipsum decipit:
quia nulla vtilitas inde nascitur sed poti-
us ęterna pęna procuratur: sic in alio psal Ps. jo
mo iam dictum est. Qui autem diligit ini
quitatem odit animam suam. Uenit etiã
ad pauperes: qui necessitate victus furti-
uum aliquid cõcupiscũt. Dicit enim: Et in
rapinis nolite cõcupiscere. Nõ eñi potest
crimen rapinę indigẽtia tollere: nec quod
vindictę subiacet excusare: sed potius con
tinet nos ille qui pluit super iustos z impi
os: qui dat escam omni carni. Nimis ergo
ineptum est creatoris potentiam relinque
re: z ad spem criminuz conuolare. Sed ne
solos pauperes crederes fuisse cõmonitos:
sequenti versu venit ad diuites: vt intro-
ducto salutari moderamine: ne iste ambi-
at: nec ille superbiat. Diuitię si affluãt

nolite coꝛ apponere. Non dānat largas diuitias qbus dispēsatio modificata prestat. Nā si coꝛ eis nō apponit: vt in ipis singularis felicitas iudicet: pfecto necessarie sunt. Inde em̄ egentib⁹ subuenit: inde resiciāt ergoti: inde pauperꝝ nuditas operit: inde plures ad celoꝝ regna pueniunt. Nā ꝯtra: q diuitijs apponit coꝛ suū: aurum non vult expendere ſ celare: patrimonia cupit semꝑ augere: ꝛ dū ibi spes tota reponitur: fames eaꝝ rerū semꝑ auget. Merito ergo ꝑcipit diuitib⁹ nō amare qđ possi-

j. Timoth. 6 dent: sicut aplus dicit. Precipe diuitibus huius mūdi nō supbe sapeꝛ: neqꝫ sperare in incerto diuitiaꝝ: ſ in deo viuo: q ꝑstat nobis oīa ad fruendū. Diuites sint in opibus bōis: facile tribuāt. ꝛc. Semel locutus est deus duo hec audiui: qꝛ potestas dei est ꝛ tibi dn̄e miseri-

Al'. reddis vnicuiqꝫ iuxta cordia: quia tu† reddes singul' ſm opera eoꝛum. Sic initiū psalmi a pre cepit ꝛ filio: ita ꝛ nūc series ei⁹ decursa concludit. Dicit em̄: Semel locut⁹ est de⁹. Si lram intēdas: qstio nō pua suboꝛit. Locutus est em̄ frequēter de⁹ prībus nr̄is: noe: abrae: ysaac: iacob: moysi: ceterisqꝫ sanct' suis. Sꝫ semel atqꝫ specialiter locut⁹ est fi-

Ps. 2 lio suo: sicut ait scōs psalm⁹: Dn̄s dixit ad me fili⁹ me⁹ es tu: ego hodie genui te. Hoc em̄ nulli alteri locutū prēm fuisse manifestū est. Et vt qdam sentire voluerūt: locutus est semel de⁹: qm̄ vnū verbū ante tempoꝛa genuit consubāle sibi: immēsuꝫ: coeternū ꝛ coequaliter potēs. Genit⁹ ē em̄ deus verus de deo vō: lumē de lumie: imoꝛtal' de imoꝛtali: inuisibilis ex inuisibili: omps de oipotēte: ꝛ cetera q vnitas illa incōprehēsibilis vere credit hr̄e cōia. Discutiam⁹ etiā q sūt ista duo q se idithun dicit audisse: q postq̄ vitia hūana calcauerat: puect⁹ ad ꝯtēplationē diuinā: p aurē mēt' auscultans: cognouit ptrātem hr̄e filiū in semetipso:

Joh. 10 sicut est illud euāgelij. Potestatem habeo ponēdi animā meā: ꝛ potestatē habeo iterum sumendi eam. Seqtur illud scōm: Et tibi dn̄e miscðia: subaudiēdū placet. Vtrꝛqꝫ em̄ deitat' est: vt ꝛ misericorditer possit: ꝛ potēter misereatur. Sed vt hoc de domino christo dictū plani⁹ potuisses aduertere: seqtur tps iudicij. Quia tu reddes singulis ſm opa eoꝝ: sicut legitur: Pater nō iudicat quemqꝫ: sed omne iudiciū dedit filio.

Conclusio psalmi.

Respiciamus in h psalmo sententiarū lumina: qsi quasdā relucere cādelas. Lampat fides: coruscat veritas: quā debeat christianus ꝑplus intueri ne mundi istius tenebris obcecatus recte fidei tramitē non seqtur. Abscedat gētilis erroꝛ: hereticoꝛū murmura conqescant: vanitas hominū fallaciaqꝫ deserat. Nō in ingenio: nō i seculi dogmatibus ꝑsumatur: sed in vera sapiētia ponatur spes: que talia solet dare: qualia null⁹ possit arguere. Fac domie ꝛ nos vitia transilire: vt ad te possimus purgatis mētibus puenire.

Explicit expositio in psalmum. LXI.

Incipit expositio in psalmum. LXII.

Psalmus dauid cuꝫ esset in deserto idumee.

Psalm⁹ ꝛ dauid: frequēter indicāt dn̄m christū: frequēter ecclām: qꝛ christ⁹ in mēbris suis est: ꝛ mēbra in suo capite ꝯtinent. Nam si qđ patiatur caput: mēbra cōpatiūtur. Et iterꝝ si membra veretur: caput sine dubitatione compatit. Et sic apostol⁹ ait: Si quid patitur vnū membꝝ compatiunt omia mēbra: siue glorificat vnū membꝝ cōgaudēt omia mēbra. Quapropter eccle que i h psalmo locutura est: merito pposita sunt verba q significant dn̄m saluatorē. Hec igit in deserto idumee habitat: id est: in hui⁹ seculi ariditate: vbi sitit: vbi desiderat: vbi misericordia dn̄i expetit ambiēter: donec ad illam eternā gl'iam venire mereat. Idumea em̄ locus est: vbi dauid fugiēs persecutionem saulis latuisse cognoscit. Nois enim ipius iterpretatio est: sicut iā sepe dixim⁹: terrena: vt euidēter intelligam⁹ desertum istud significare terrenos act⁹: q bonis spiritualib⁹ oino nudati sunt. Hinc est qđ diluculo ad dn̄m vigilat ecclesia: deprecans ne mūdi hui⁹ erroꝛib⁹ iplicet. Diuisio.

Pōsa illa spūalis: q mēbra cōtinet dn̄i saluatoꝛ': Prio mō insatiabili desiderio se dic eē raptatā: vt ꝯtutē dn̄i cern⁹ potuisset: optās vt ei⁹ aia bonoꝝ oim pinguedie repleat: qten⁹ ei⁹ dig possit laudib⁹ iuenini. Scðo mō: gras agit

q: sub velamie alar dñi mũdi isti⁹ ꝓcellas
euaserit: inimicos q; suos in inferiora terre
asserens eẽ dãnandos: regez vo christũ in
deo pre cũ sctis ꝓdicat esse letaturum.

Expositio psalmi.

D Eus de⁹ meus: ad te de luce
vigilo. Sitiuit i te anima
mea. Primũ ipa repetitio, venerã
di nois affectũ pie deꝑcatõis ondit. Dicẽ
do eñ: De⁹ de⁹ me⁹: suũ quodãmodo dic
eẽ: vt ei⁹ se magi tali desiderio possit osten
dere. Addidit. Ad te de luce vigilo. Ad ip
sũ vigilat: q̃tiẽs in mũdi ambitõe dormit.
Nam illa sic ꝯseqmur: si ista deserere festi
nem⁹. Bene aũt adiecit: Diluculo: qñ tps
dñice resurrectiõis elaxit: vt tũc ei⁹ laudes
caneret: qñ gen⁹ hũanũ exẽplo sue resurre
ctiõis animauit. Seqtur. Sitiuit in te aĩa
mea. Sitiuit: ꝓpter aquaz positũ est: quã
Joh. 4 in euãgelio dicit: Mulier si scires donum
dei z q̃s ẽ q̃ a te aquã petit: tu petisses ab
eo: z dedisset tibi aquã viuã. Sitit ḡ aĩa fi
deliũ deũ: qñ mãdata ei⁹ z vtutes eximias
ꝯcupiscit: qñ ipm desiderat videre a q̃ bo
noz oim fluenta ꝯstat emanare. Ipa est ḡ
aĩa q̃ culta rebus celestib⁹ desertũ estimat
mũduz: q̃ semp exestuat: semp sitit: donec
ad fontẽ illũ miscdie diuie ꝑuenire merea
tur. Quã multipliciter tibi caro mea.
Terra de serta inuia inaquosa In⁺ deserto z i inuio z inaquoso.
Supius dixit in deũ sitisse aĩam suã: nũc z
carnẽ mltiplr sitie desideriũ hre testat: vt si
cut vtrarũq; rez auctor est de⁹: ita ab vtris
q; ptib⁹ expetat. Sed intẽdamus q multi
pliciter dicẽdo: plus dic sitisse in deo car
nẽ: vt q̃to fragilior est: tãto ardẽtius piuz
medicum appetisse videat. Sitit ergo ani
ma populi bti virtutes q̃s scã scriptura cõ
mẽdat: sed iterũ inumerabilia sunt q̃ caro
sibi a deo cognoscat postulare. Utraq; eñ
indigẽt saluari: sed caro plus eget cibo: po
tu: vestitu: vehiclo: somno: tẽperie humo
rũ: salubritate aeris: sumptu: ceterisq; qb⁹
aĩa nõ indiget. Sed hec necessitas corpis
expetere declarat. Addidit vbi multiplica
ter sitiret caro ei⁹: scz In o eserto: sic z titu
lus dixit: hoc est in mũdi isti⁹ indigentia: z
sterilitate ieiuna. Sequitur. Et i inuio: q:
mundus in se nõ habet viam nisi dominũ
saluatorẽ: qui iter est cecorũ: z per se erran
tiũ rectitudo salutaris. Addidit. Et inaquo
so: id est: sterili atq; infructuoso. Aquosuz
eñ dicim⁹ qd aqs abũdat irriguis. Inaq
sum vo aridũ atq; infertile: vt merito eius
aĩa nimia siccitate durescat. Uñ ꝑ hec tria
noĩa: mũdi isti⁹ necessitas indicat. Sic i
sancto apparui tibi: vt viderẽ vir
tutem tuam z gloriam tuam. Susti
nẽdo sitim quam dixerat carnis z anime: i
deserto z in inuio z inaq̃so: qd ad hui⁹ mũ
di sterilitatẽ ꝑtinere cognim⁹: tũc apparuis
se se dicit eccĩa in sctõ fideliq; ꝓposito: qñ
christũ vez deũ esse cognit. Intẽdam⁹ aũt
qd dicit: Apparui tibi vt viderẽ virtutẽ tu
am: q: nemo veritatẽ vidit: nisi deo prius
apparere potuerit. Nam si sol iste nos vide
re facit: qñ lumie sue claritat ifulserit: q̃
to magis vtus diuina sine q̃ nihil bonum
nec accipe possum⁹ nec tenere. † Quia
melior est misericordia tua sup † vi Al. Quõ Al. vitas
tam: labia mea laudabũt te. Miseri
cordiã dicit: dñi gratiã: q̃ sanctis suis larga
pietate ꝓmittit: q̃ lõge potior est a vita ꝓ
senti. Istã eñ inumerabiles erũne possi
dent: illã trãquillitas eterna comitat: que
tñ distat a mundiali luce: q̃tuz tormenta
possunt ab eterna requie discrepare. Hinc
est qd z martyz caterue mortem huius se
culi libenter affectãt: quia norunt ꝓ isto in
teritu tempali ꝑpetue se esse victuros: sicut
dicit aplus. Non sunt condigne passiões Ro. 8.
huius temporis ad futurã gloriam que re
uelabit in nobis. Sequit. Labia mea lau
dabũt te. Post beneficia q̃ ꝓmisit: deuote
laudis obsequm pollicet: quod deo noue
rat esse gratissimũ: sicut in euãgelio domi
nus dicit cum decem curasset. Nonne de Luc. 17
cem mũdati sunt: z nõ est inuentus qui re
uerteret z daret laudẽ deo nisi hic samari
tanus? Sancta eñ mens dissimulare non
voluit: quod cognouerat accusandum.

Sic benedicam te in vita mea: et
in nomine tuo leuabo manus me
as. Sic: ad supiora respicit qua dixerat:
Melior est misericordia tua super vitam.
Sermo breuis in syllaba: sed ingẽs in quã
titate promissio. Quid enim maius ho
mo dare potest: q̃ cum creatori suo liben
ter animam probatur offerre? Benedi
cit enim vnusquisq; in vita sua perfecte

deum: quãdo bonis opib⁹ in hac luce ꝟsatur. Addidit. Et in noie tuo leuabo man⁹ meas. In noie domini leuat man⁹ suas: q̄ opibus sanctis insistẽdo tẽsis manib⁹ orat ad dñm: vt ipa orõ scte cruc̄ designet effigiem. Sepe eñ cõmonemur talit̄ exorare. Nã ⁊ moyses qñ contra Amalechitas pu-
Exo.17 gnauit: tensis ad celũ manib⁹ supplicabat.
Ps.142 Legit̄ ⁊ i alio psalmo: Expãdi man⁹ meas
.Timoth.2 ad te. Et apl's dicit: Leuãtes puras man⁹ sine ira ⁊ disceptatiõe. Et intellige q: i hac manuũ extẽsione cõmonemur operã debere nos hr̃e sctissimã: quã ⁊ sctã fides commẽdet: ⁊ actionũ feditas nr̃a cõmaculet.

Sicut adipe ⁊ pinguedie replea-
Al. labiis tur anima mea: ⁊ † labia exultatõis
Al. laudabit † laudabũt nomẽ tuũ. Scripturas di-
os meũ uinas nouim⁹ p̄ siĩtudines terrenas ple-
P rũq; celestia sacra mõstrare. Adipes igit̄: sunt visceꝝ crassa velamina: q̄ interna iecoris operiũt atq; ɔcludũt. Pinguedo ꝟo ē saginati pecudis nutrita cibis obesitas. Ipa fuit sacrificiis digna ⁊ imolatõnibus ɔgrua. Qua siĩtudie petit ecctia: aiam suam ꝟtutũ pinguedine saginari: vt digna dño possit offerri. Pinguis eñ aia eẽ non põt: nisi a deo pasta nutuerit. Sed pinguedo aie: diuinaꝝ reꝝ scia est: recta fides: incõcussa patiẽtia: ⁊ cęta vñ seculi isti⁹ macies ieiuna superat̄. Seqtur. Et labia exultatiõis laudabũt nomẽ tuũ. Sicca eñ labia ariditate p̄cti: diuis nõ poterãt laudibus occupari: sicut ⁊ in alio psalmo legit̄.
Ps.49 Peccatori aũt dixit de⁹: q̄re tu enarras iusticias meas: ⁊c. Sed cũ pinguedinẽ misericordię dñi aia deuota p̄cepit: nomẽ eius
Al. Sic digna exultatione laudabit. † Si memor fui tui sup stratũ meũ: i matutinis meditabor in te. In isto ⁊ infe-
Syl. riore ꝟsu: isto mõ hypothetic⁹ nob syllogismus apparet. Si memor fui tui sup stratuꝫ meũ: ⁊ in matutinis meditabor in te: q: factus es adiutor me⁹: ⁊ in velamẽto alaruꝫ tuaꝝ exultabo. Attñ memor fui tui super stratũ meũ: ⁊ in matutinis meditabor i te: q: fact⁹ es adiutor me⁹: ⁊ in velamẽto igit̄ alaꝝ tuaꝝ exultabo. Hui⁹ itaq; seculi difficultatib⁹ enũeratis: q̄s i deserto ⁊ in inuio ⁊ inaq̄so scã ecctia tolerauit: venit ad secũdũ modũ: vbi securitatẽ suã dño assferit eẽ subiectã: q: sb velamẽto alaꝝ ei⁹ inimicorũ potuit vitare versucias: significãs ⁊ in tribulatõib⁹ ipm expeti debere: ⁊ in securitatib⁹ nomini ei⁹ eẽ psallendũ. Nã cũ dic: Si memor fui: oñdit se recordationẽ domini semp habuisse: nec i reb⁹ p̄speris oblitã fuisse: qñ solẽt hũana corda collata beneficia i mẽoria ñ hr̃e. Per stratũ eñ significat quietẽ: vbi solem⁹ in somnos corpa nr̃a remittere: ⁊ ad refectiõis gaudia peruenire: Aptandũ est reb⁹ p̄spis ⁊ q̄etis: qñ deum in memoria vix habem⁹. Redit eñ ad illð qð supi⁹ dixit: Ad te de luce vigilo. Recte siq̄dem fidelis in matutinis vigilat: quoniam nec inter p̄spa sua obliuisci poterat lucis auctorẽ. His apl's dicit: Vos estis filii
J.Th. luc̄ ⁊ filii diei. Quia † factus es adiu-
Al. tor meus. Et in velamẽto alarũ tuarum exultabo. Versus iste cõtinet beneficia: quę illi fuerãt domino largiente collata. In pericul' q̄ppe ei fuit adiutor: cuꝫ eẽt in deserto: ⁊ i inuio ⁊ inaq̄so. Sub vmbra alaꝝ eius exultat ecctia: qñ est sup̃ stratũ suũ: id est: in p̄spis collocata. Sic intentionẽ totius psalmi: vnius ꝟsus breuitate cõclusit. Adhesit anima mea post te: me suscepit dextera tua. Respiciam⁹ votũ desiderãtis: vt nõ se vicinã s̄ adhesisse dño dicat ecctia: qð verbũ ɔglutinatiõꝫ quandã cog̃scit̄ indicare: vt nunq̄ recedat a bono p̄posito: q̄ adheret dño. Quod nimia caritas: nimi⁹ facit affect⁹: vt ita diligam⁹: q̄tenus adherẽtes deo: semp eẽ possi-
J.Co. mus: sicut ⁊ apl's dicit: Qui adheret domino vn⁹ spũs est. Addidit. Post te: q: peccauit petr⁹ aplus: cũ p̄ire voluit: dictumq;
Ma. illi ẽ a dño: Redi retro me sathanas. Qð p̄priũ scripturę diuinę est: vt q̄s dñs liberare mauult: post se redire p̄cipiat: vbi nullus locus erroris est. Seqtur. Me suscepit dextera tua. Dextera p̄fis christus ẽ dñs: q̄ suscepit ecctiam alaꝝ suarum velamine p̄tegendam. Ipsi vero invanum quesierunt animam meam: introibunt in inferiora terrę. Ipsi: cũ dicit: illos significat q̄ cotrarietãtib⁹ scelestis christum extinguere temptauerant: in quo omẽs sanari: omnes viuere p̄batissime cõprobãt̄. In vanũ q̄sierũt aiam ipsi⁹: qñ falsis criminatõib⁹ sanguinẽ ei⁹ effudẽ

decreuerũt: q̃ post triduũ resurrectur⁹ erat
in gl̃iam sempiternã. Seq̄tur pena peccã-
tiũ: Introibũt in inferiora terrę: q2 nõ ad
cęlos euecti sunt: s̄ deorsũ eos terrę visce
ra sorbuerũt. Male siq̄dem cogitatiões: i
ima terrę vergũt: q2 de ipsis exeũt: 𝄐 i can-
dẽ iterũ cęnositatẽ voluũt: qd̃ iudeis eui-
dẽter accidit: cũ i blasphemijs: 𝄐 in inocen
tis cruore versati sunt. Tradent in ma
nus gladij: partes vulpium erũt.
Tradita est in man⁹ gladij gens iudea: q̃n
eã p̃ncipes romanorũ vespasian⁹ 𝄐 titus:
cede incẽdioq3 vastauerũt. Uulpis eñ int
feras aial est oĩno fidolũ: qd̃ 𝄐 fraudibus
cibũ q̃rit: 𝄐 salutem suã callida illusione cu
stodit. His merito dolosi homies cõparã-
tur: q̃ simulata versucia iniq̄tates suas effi
cere moluũt. Qd̃ bene ad herodẽ refert: de
Luc.13 q̃ dñs dixit. Ite 𝄐 dicite vulpi illi: nõ app̃-
hendet pp̃ham extra hierl̃m. Et in cãticis
Cant.2 canticoꝝ ait. Capite nob vulpes extermi-
nãtes vineã. Qd̃ bestiole gen⁹ in malo fre
quẽter ponit: q̃m nimia: sic̃ dixim⁹: callidi-
tate est versutũ. Judei eñ cęlestia credere
noluerũt: 𝄐 partes vulpiũ facti sunt: id est:
in subdoloꝝ maliciã trãsiert. Siue partes
vulpiũ erunt: illud significat: q̃n illa hiero
solymitana vastatiõe cadauera iudeorum
esca fuerũt vulpiũ ferarũq3 reliquaꝝ. Uel
sicut alijs visũ est: iudei p̃tes vulpiũ: dũ
se dolosis 𝄐 fraudulẽtis p̃ua volũtate 9iũ-
R.deo gũt. Rex vero letabit in dño: lau
dabũtur omnes qui iurant in eo.
Regẽ dicit: dñm saluatorẽ: Ip̃e eñ est rex
i ęternũ. Qd̃ ipsis specialit̃ 9uenire indica-
uit: incõmutabilis titulus passionis. Nam
Joh.18 𝄐 ip̃e interrogãti pilato de se dixit: Ego in h̃
natus sũ. Dicit etiã: Letabit i dño: id est:
Joh.14 in p̃re: sicut ip̃e testat: Ego i p̃re 𝄐 pater in
me est. Addidit: Laudabũtur omẽs. Cũ
sancti dei christũ laudãt: ipi fiũt sine dubi-
tatiõe laudabiles: q2 nõ p̃nt p̃conia ei⁹ di-
gne narrare: nisi q̃ ad palmã idulgẽtię me-
ruerint 9uenire. Addidit: Qui i iurãt eo:
Non dixit: qui iurant per eum: ne iurandũ
dum crederes imperatum: quod alibi ve-
Math.5 tuisse cognoscitur. Ip̃e enim dicit. Nolite
iurare: neq3 per cęlum: neq3 per terram. 𝄐c.
Sed iurant in eo: q̃ ei mẽtis obsequiũ in-
uiolabile cõpromittũt. Nã 𝄐 alibi: verbũ

istud significat p̃missionẽ fidelem: sicut et
in alio psalmo legit. Jurauit domin⁹ da- Ps.131
uid veritatẽ: 𝄐 non frustrabit eum. Jurare
q̇ppe diuinitas p aliũ nõ poterat q̃ similem
nõ habebat. Quia obstructũ est os
loquentiũ iniqua. Reddit causã letici-
cię vnde rex letet in dño: 𝄐 laudent omẽs
qui ei p̃missionis suę deuotionẽ fideliter
impleuerũt. Quia obstructũ est os loq̄nti
um iniq̄. In isto mũdo nõ oĩno 9ticescũt:
qui iniq̄s locutionib⁹ studere mõstrantur.
Sed meli⁹ t̃ps illius iudicatiõis aduertit:
quando generaliter cõuicta oĩs iniquitas
obmutescet: 𝄐 vlteri⁹ nõ loquet: qd̃ nulla-
tenus sibi p̃desse cognoscit. Et intẽde qd̃
in binis sup̃iorib⁹ versibus: peccatoꝝ vin-
dictę relatę sunt: 𝄐 sanctoꝝ cũ domĩo bea
titudo narrata est. Qd̃ schema grece dicit Sche
Syndicasmos: latine collatio: qd̃ hic esti-
mo cõpetent aptandũ: quoniã diuersarũ
partium bona malaq3 collatione facta re-
feruntur. Conclusio psalmi.

o Uere scã mat̃ eccl̃ia: q̃ fideles deo
sacrꝭ nutris vberib⁹: 𝄐 facꝭ sine do-
lore ferre: q̃ te in mũdi istius collu-
ctatiõe libẽter asseris ptulisse. Dicis etiã
gr̃as domĩo semp̃ esse referẽdas: vt nunq̃
tribulatio demergat: cum in ipsis nob qd̃
amare possim⁹ exponas. Deinde qd̃ ma-
lis: quod bonis p̃uenire possit ostẽdis: q̃-
tenus om̃i dubitatiõe detersa: vero princi
pi totius deuotiõis nisibus seruiat. Cõce-
de rex ęterne: vt qui nũc sanctę matris p̃di
catiõe gaudemus: indulgentię tuę futuro
munere perfruamur.

Explicit expositio in psalmum. LXII
Incipit expositio in psalmum. LXIII

In finem psalmus dauid.

t Ituli hui⁹ verba: sicut sępe dictũ
est: absolute referũtur ad dñm chri
stum: q̃ per totum psalmũ locutu-
rus est. Sunt enim sine aliqua historię nar
ratiõe cõscripta: vt ip̃a claritas tituli lucẽ
nobis venturi psalmi videat afflare. Est
enim domin⁹ de sua passione dictur⁹: quę
mũdo vitã p̃stitit: 𝄐 lumẽ credulitatꝭ infu-
dit. Audiam⁹ ergo intẽtis animis: q2 licet
sępe repetat: nouam tñ vtilitatẽ ex ea sem
per accipim⁹. Qui psalm⁹ sextus esse cog-
scitur horum q̃ passionem resurrectionẽq3

dn̄icaꝫ: breui relatiōe ꝯtingūt. **Diuisio.**

Ex r caput nostrꝫ domin⁹ christus:
r verꝫ hominē se assumptuꝫ esse de-
clarans: Prima positione orat: vt
a populi iudaici timore liberet̄: dolos eoꝫ
factaq̄ʒ impia q̄si iā fuerint trāsacta cōme-
morās: docēs illos defecisse in ꝑsecutiōib⁹
suis: se aūt ad resurrectōis gloriā ꝑuenisse.
Secūda positiōe irridet sēticiā iudeoꝫ: q̄r
magꝭ ipi turbati sūt de scelerib⁹ suis: quā-
do resurgēte dn̄o eius annūciata ē fortitu-
do. Tūc enim leticia iustorum: r recte fidei
virtus apparuit. **Expositio psalmi.**

Exaudi deus orationē meā
e **cum †tribuloꝛ: a timoꝛe ini-**
Al. de p̄cor **mici eripe animā meā.** A par-
te hūanitatis assumpte in q̄ passur⁹ erat:
postulat dn̄s christ⁹ vt in tribulatiōe posi-
ti ei⁹ exaudiat̄ orō: quādo totꝭ virib⁹ petit̄
qd̄ ꝑdesse sentit̄. Sed quid petat: diligēti⁹
audiam⁹. Subdidit em̄: A timore inimici
eripe animā meā. Nō postulat vt minime
ꝑ oīm salute moriat̄ (vnde petꝛ arguit di
Math.16 centē: Propiti⁹ tibi esto dn̄e: nō erit tibi h̄)
s̄ vt a timore ꝑꝑli ꝑsequētis aīa erepta san-
cte dispēsatiōis sue cōpleat passionē. Sic
em̄ ꝑposita bona ad effectū ꝑuenīūt: quā-
do ꝑsequēs nō timet̄. Naꝫ si hūana cedat
infirmitas: nō vincit̄ s̄ potius aucta robo-
ratur. **Proterisi me a cōuētu ma-**
lignantiū: a multitudine operanti-
um iniquitatē. Cōsiderem⁹ quēadmo-
dū se ꝑtectū dicat eē q̄ passus ē: r si dolea-
m⁹ mortē quā fidelib⁹ domini sceleratorū
volūtas inferre tēptauit. Protect⁹ est pla-
ne a ꝯuētu malignantiū: q̄r dum illi eū cre
derēt cōiter mori: resurrectiōis eius gloria
ꝑbant̄ esse cōfusi. Protect⁹ est deniq̄ʒ v̄tu-
te diuinitatꝭ sue: q̄r filius erat hoīs: r idē fi-
lius dei in duab⁹ naturis vna sine aliq̄ du-
Joh.10 bitatiōe ꝑsona: habēs in ꝑtāte ponēdi ani-
mā suā r iteꝝ sumēdi eā. Protect⁹ est itaq̄ʒ
q̄r malignoꝝ insidias potētie sue v̄tute su-
perauit. Addidit: A multitudie operātiuꝫ
iniq̄tatē. Sup̄ dixit: A ꝯuentu malignāti-
um: qd̄ ad ꝯsilia pōt referre: nūc: A mltitu-
dine operātiū iniq̄tatē: vt actuꝫ exp̄meret
ꝑprie passiōis. **Quia exacuerūt vt**
gladiū linguas suas: intēderūt ar-
cū reꝫ amarā. Per hos q̄ttuoꝛ v̄sus vsq̄ʒ
ad diuisionē: ꝑ diuersas allegorias: iudeo-
rū significat ꝑsecutionē. Sed h̄ reddit̄ cau-
sa iustissima: q̄re ꝑtectus sit a multitudie
oꝑantiū iniq̄tatē. Nā q̄tuꝫ illi linguas su-
as velut mortiferꝫ gladiū exacuebāt: tātū
eoꝫ iniq̄tas frangebat̄: vt i se poti⁹ mala
ꝯuerterēt: q̄ ꝯ innocētis sanguinem ꝑpara-
bāt. Iste em̄ peccantiū mos ē: vt p̄mū sibi
noceāt q̄ alteꝝ grauare festināt. Sꝫ respi-
ciam⁹ qd̄ dixit: Linguas suas exacuerūt:
illud scꝫ tp̄s ostēdens q̄n vna voce clamaue-
rūt: Crucifige crucifige. In vicē q̄ppe facti ē
Luc. sceleris ꝑbata sn̄ia. Nec interest qui occi-
dat: si innocētē aliq̄s occidendū eē ꝑnūci-
et. Seq̄tur. Intēderūt arcū rem amarā: id
est: occultas insidias: q̄ vt illi putabāt mi-
nime sentirēt̄. Perfidū siq̄dem iudā datis
trigīta argēteis sollicitauerūt vt fieret tra-
ditoꝛ: q̄ eius videbat̄ fuisse discipulus. O
res amara: r oī felle deterioꝛ: ꝯuiuā ad ꝑdi-
tionē: discipulū ad necē: ꝯseruatorē pecu-
nie ꝑmio subito fuisse corruptū. **Ut sagit-**
tēt in occultis imaculatū. Subi-
to sagittabūt eū r non timebūt. De
supioꝛib⁹ pēdet iste v̄sicul⁹: Intēderūt ar-
cū vt sagittēt in occultis imaculatū. In oc
cultꝭ: sic accipiendū ē: vt iudei putauerūt.
Ceteꝝ act⁹ eoꝝ occult⁹ esse xp̄o nō potuit:
q̄ frequēter ꝑdict⁹ est anteq̄ʒ fieret. Imma-
culatū duob⁹ dicim⁹ modis. Sūt isti com-
munes imaculati: q̄ miscōdia dn̄i abluti red
dūt̄ oīno purissimi: sic in .l. psalmo dictum
ē. Lauabis me r sup̄ niuē dealbaboꝛ. Im- Ps.50
maculat⁹ aūt solus vere dicit̄ christ⁹: q̄ nul-
laꝫ ꝯxit maculā pctōꝝ: sed celesti puritate
mūdissim⁹ ab oī delicto ꝑbat̄ alien⁹. Me-
rito ḡ se significās dic̄: Ut sagittēt imacula-
tū: q̄ten⁹ iudeis timoꝛ maioꝛ cresceret: qui
īnocētꝭ sanguinē fūdere festinarūt. Seq̄t̄.
Subito sagittabūt eū r nō timebūt. Sub-
ito: r h̄ ita accipiendū ē: sic iudei demētissi-
mi putauerūt. Nā quō credendū ē subitū: qd̄
discipulis ꝯstat eē ꝑdictū? Sic̄ i euāgelio le-
git̄: Ecce ascēdim⁹ hierosolymā r fili⁹ hois
tradet̄ vt crucifigat̄. r his silia: q̄ d̄ sua pas-
siōe ꝑdixit. Nā q̄ dixit: Sagittabūt eū r nō
timebūt: ostēdit maligne cogitatōnis effe-
ctū: vt nō solū tractatū scelus: s̄ etiaꝫ iple-
tū eē videret̄. **Firmauerūt sibi †verbū**
malū. †Disposuerūt vt absconde-

rent laqueos: dixerunt q̄s videbit
Ros nos? Uerbū malū firmauerūt sibi qn̄ di
xerūt: Reus ē mortꝭ. Sic̄ qn̄ ꝓfessi sunt:
16 Sanguis ei⁹ sup nos ꝛ sup filios nostros.
27 Firmauerūt: vtiqȝ dictū ē: obstinatiōe du
rissima nō veritatꝭ munimine solidata. Se
qtur. Disposuerūt vt abscōderēt laqos: di
xerūt q̄s videbit nos? Hic describiꝭ ꝯsuetu
do peccantiū. Oṁis em̄ q̄ dolū parat: ho
minē se putat fallere: vt possit ad suas ne
qcias ꝑuenire. Sic iudei scelerata mēte cō
fusi: christū tm̄modo hoiem putātes: mali
gnitatē suā nō credebāt agnosci: cui cūcta
celestia vel terrena veracius patent: q̄ⱥ sibi
ip̄a sūt cognita. **Scrutati sunt iniq-**
...ratio **tates: defecerūt scrutātes ꝭscrutini-**
um. Accedet hō ad cor altū: ꝛ ex-
altabiꝭ deus. In his duab⁹ sentētijs:
ꝟsus iste diuisus est. Dicit em̄ quēadmo
dū se ꝯsilia ꝑua ꝯfundāt: ꝛ in ope cogitati
onis sue maligna deficiāt. Cōtra: bona vo
lūtas ꝛ illūiatus sensus: quē ꝓfectū habe
re videaꝭ ostēdit: vt q̄ⱥto se deo ꝓximat: tā
to diuinitatē sibi exaltatā esse cognoscat.
Scrutati sūt iudei iniqtates: q̄s vtiqȝ pre
termittere debuissent: dū nullū ibi fructū
salutis sue poterāt inuenire. Dixerūt eni:
Jo. xj Si dimiserim⁹ eum sic: venient romani et
tollent nobis ꝛ locū ꝛ gentē. Perscrutati
sūt etiā iniqtates. Cū em̄ dn̄m audissent
Math. 9 dicētē paralitico: Dimittūtur tibi peccata
tua: illi ꝓtin⁹ eū blasphemare putauerūt.
Quib⁹ ait dn̄s: Quid cogitatis neq̄ⱥ i cor
dibus vr̄is? Perscrutati sūt q̄ⱥ iniqtates:
sic euāgeliū dic: cū interrogatiōes diuisas
insidiātes adhibebāt: vt inuenirēt q̄ ex cā
accusarēt eū. Seqtur pena peccātiū. Defe
cerūt scrutātes scrutiniū: qꝛ semp i cogita
tionib⁹ suis deficiūt q̄ ad res pessimas per
uenire ꝯtendūt. De q̄bus ꝛ alio loco dictū
Ps. 106 ē. Infirmati sūt nec fuit q̄ adiuuaret eos.
Cōseqtur ꝑs scd̄a sniē. Accedet hō ad cor
altū: ꝛ exaltabiꝭ de⁹. Cū dic: Accedet hō
ad cor altū ꝛ exaltabiꝭ: illos significat: qui
res diuīas pia intētione ꝑq̄runt. Cor enī
altū tūc ē: qn̄ celestia cogitat: ꝛ terrena de
uitat. Iste nō deficit sic illi q̄ scrutiniū per
scrutanꝭ: ꝫ magꝭ magisqȝ crescit: ꝛ vsqȝ ad
h̄ ꝑuenit vt ab eo sūm⁹ atqȝ oīpotēs deus
eē credaꝭ: nō q̄ de⁹ altior fiat: ꝫ qꝛ in corde

scti hoīs sp̄ diuinitas ꝯsiderata grandescat.
Et nota qꝛ supi⁹ de ꝑfidis iudeis dictū est:
qꝛ defecerūt i cogitatiōib⁹ suis: nūc aūt de
ap̄lis dicaꝭ: cūctisqȝ fidelib⁹ in q̄ⱥ corde tm̄
exaltat⁹ est de⁹: q̄ⱥtū cogitatōes veras at
qȝ sctissimas puris mētibus intrauerunt.
Sagitte puuloꝝ facte sunt pla-
ge eoꝝ. Post enūeratiōnē iudaice ꝑuita
tis quā in necē dn̄i pagere tēptauerūt: ve
nit ad scd̄am positionē: vbi fremit⁹ eoꝝ et
dura ꝯsilia aptissima cōparatiōe deridet.
Que figura dr̄ Ironia. Quid em̄ leui⁹: q̄d
ve inani⁹: q̄ⱥ verū iudicē false adiudicare:
q̄ⱥ occidere velle q̄ mortuos suscitabat: q̄ⱥ Sche
ligatū tradere q̄ mūdi vicula dissoluebat?
Paruuloꝝ siqdē sagitte iania tela sūt: qui
ludēdi studio fragiles cānas i sagittaꝝ cō
suetudinē iacere ꝯsueuerūt. Sic iudeoꝝ
vota inefficaci malignitate seuissima: nō i
tulerūt flendā mortē: ꝫ poti⁹ gl'iosissimam
passionē: talesqȝ plagas dederūt: q̄b⁹ mors
ip̄a moreretꝭ: ꝛ ꝓmissa mūdi sospitas velo
cit̄ impleretꝭ. **Et infirmate sūt ꝯtra eos**
lingue eoꝝ. Cōturbati sunt oēs
qui videbāt eos. In h̄ ꝟsu origenis ē
seq̄nds trāslatio: vt nob ꝯstare possit ab
soluta snīa. Infirmate reuera sūt lingue iu
deoꝝ: qn̄ dixerūt: Si fili⁹ dei ē descēdat de Math. 27
cruce. Et videꝭ postea resurgētē de sepul
chro: quē de cruce descēdere nō credebant
posse patibulo. Ubi ē iudei infidelitas ve
stra? Adhuc ō viuo dicebatꝭ: Si rex isrl' est Ibidē.
descēdat de cruce. Uos ipos cōsulo: vos ip
sos iudiciū peto: q̄ⱥto mirabili⁹ ē mortuū
posse resurgere: q̄ⱥ adhuc viuū de cruce vel
le descēdere? Parua petistis: dū maiora ꝓ
uenerunt. Sꝫ infidelitas vr̄a nō potuit sa
nari signis multo fortiorib⁹ q̄ⱥ petistis. Ad
ditū ē: Cōturbati sunt oēs q̄ videbāt eos:
reos scꝫ atqȝ ꝯfusos: ꝫ quoꝝ linguas resur
rectio xp̄i gl'iosa ꝑuenit. O noua mētis ꝛ
admirāda callositas. De illoꝝ ꝯfusiōe tur
babanꝭ alij: ꝛ illoꝝ ꝓteruitas ad ꝑnitudi
nē nō poterat inclinari. Cōturbati sūt em̄
ex illꝭ q̄dā credētes: qn̄ ad ap̄los venerunt
ꝛ dixerūt: Quid faciem⁹ viri fr̄es? A q̄bus Act. 2
salutaria monita ꝑcipiētes: ꝑ sctm̄ baptis
ma dilui meruerunt a dānatione ꝑpetua.
Et timuit oīs homo. †**Et annun-** Al. nō hꝫ
ciauerunt opa dei: ꝛ facta ei⁹ intel-

lexerũnt. Frequēter diximꝰ gnālitatē ꝓ pte poni. Ois eñ homo h̄ intelligēdus est: nō ille vniuersalis: s; q̄ iudiciũ futuꝝ ɔside rata dñi ptāte formidat. Nā vt itelligas de fidelibꝰ tantũ dici: vide qđ seq̄tur. Et annũciauerunt opa dei: scilicet gl̄iam resurrectiōis: agnitionē in ɔfractiōe panis: ascensionē in celū: varijs liguis locutos fuisse discipulos: ⁊ cetera q̄ p aplos suos post resurrectionē suā dñs saluator ostidit. Ista eniꝫ annũciauerunt p̄dicando diuisis: ⁊ ꝓdolor gētes auditis credidere miracul: q̄bus illi noluerũt animũ p̄bere nec visis. Additū est: Et facta eiꝰ intellexerũt. Utiq; intellexerũt esse diuia: qꝛ talia implere non poterat hũana fragilitas. Letabit iustus in dño ⁊ sperabit in eo: ⁊ laudabũtur omēs recti corde. Audiuimꝰ promissionē dñi: ⁊ sniam verissime iudicātis. Iustũ in futuro dicit eē letatuꝝ: qꝛ h̄ discipulos suos nouerat diuisaꝝ passionũ afflictionibꝰ ingrauādos: s; letabũtur qñ sedebũt in iudicio iudicātes duodecim tribus isrl. Cōtristati sũt ad tps: letabũtur in eternũ: qꝛ maiora sũt p̄mia dñi: q̄ȝ q̄ illi a fidelibus mũere tñ ipius ꝓbant offerri. Sed ne crederes solis aplis dici: seq̄t snia gnālis. Et laudabũt oēs recti corde. Corde recti sunt: q̄ p rectas semitas dñi gradiũt. Ab illa eñ regula: q̄ pedem voluerit amouere distortꝰ est: nec pōt q̄sq̄ȝ rectꝰ dici: nisi q̄ illi ꝟitati p̄dicatōiq; ɔsentit. Tales eñ reddũtur semp laudabiles: qꝛ ⁊ dñs laudāt: ⁊ ab ipa ꝟitate laudant. Quid eñ laudabilius q̄ȝ ab ipo iudice in ɔspectu oīm angeloꝝ
Math. 25 gl̄iose ⁊ desiderāter audire: Uenite bñdicti patris mei: ⁊ reliqua que nos euangely textus edocuit. Conclusio psalmi.

n Imis ꝑficue nos ex ꝑsona sua dominꝰ xp̄s instruxit: vt ipe exponeret passionē suā: cuꝰ nemo pōt refutare sniam. Nam cũ iudeis dicimꝰ: Ecclesia catholica loq̄tur: illi forsitan negligēter accipiunt. Cum eis obijcimꝰ ꝓphetam suũ: illi nihilominꝰ ad falsas interp̄tatōes recurrũt: vt aliquod argumentũ ꝓueniat excusationi de assumptione mēdacij. Nũc q̄d dicturi sunt obstinati: qui ipm dominũ audiunt de se futura ꝓloquentē: Cui presumpserũt ingerere crudelissimā passionē: cuius resurrectionē inter eos factam: mundus agnouit: qui debitas penas incredulis: fidelibꝰ autē eterna p̄mia cōpromittit. Supplicate iudei dum tempꝰ est: q̄nte diuꝫ potestis: inter agnos potius ad dexteram recipi: ne ad sinistram cum hedis vos contingat expelli.

Explicit expositio in psalmum LXIII
Incipit expositio in psalmum LXIIII

In finem psalmus dauid canticuꝫ hieremie ⁊ ezechiel de ppl̄o transmigratiōis cũ inciperent ꝓficisci.

i N finē ps̄ dauid: ꝟba iā nota sũt: restat vt seq̄ntia dicere debeamꝰ. Cum ppl̄s hebreoꝝ ꝓpter inobedientiā suam captiuꝰa chaldeoꝝ gente duceretur: hieremias ⁊ ezechiel ꝓphete dixerūt eos post septuaginta annos: in suā patriam esse redituros: euersamq; ab hostibus hierusalē: meliore statu reparaturos. Addidit. De populo trāsmigratōis: vtiq; hebreo: qui in babyloniā ciuitatē migratus est: qđ spiritualiter significat quādo peccatis faciētibus in diaboli potestate traducimur. Babylonia quippe: sicut sepe memoratũ est: interp̄tatur cōfusio: quā specialiter ad diabolũ manifestũ est ptinere. Iste ergo populꝰ qui babyloniā deserēs post captiuitatē ad hierusalē ciuitatē domini festinabat: illos respicit qui mũdi istiꝰ cōfusione dānata: ad ecclīam christi venire ɔtendũt. Quibus auctoritate patꝝ: totus iste psalmꝰ aptandꝰ est: quoniā quādo iste populus reūtebat ad hierusalē: hieremias et ezechiel morte p̄uenti sũt. Sed vt nodũ q̄stionis huiꝰ euitemꝰ: talis nob sit ordo ꝟboꝝ. In finē psalmꝰ dauid canticũ de populo trāsmigratiōis: p ꝓphetiā hieremie ⁊ ezechiel cũ inciperent ꝓficisci. Sic recte intelligit: vt ꝟba magis ad ppl̄m: q̄ȝ ad hieremiā ⁊ ezechiel pertinere videantur.

Diuisio.

p Opulus iste qui seculi peccata deseruit: reuertēs ad dominũ saluatorē: Primo igressu psalmi: auctorē suũ libatus agnoscēs: orōnem suā postulat debere cognosci: definiēs solum illũ beatũ esse: qui ad eiꝰ atria meruerit ꝓuenire. Secũda sectiōe: spem dicit dominũ oīm finium esse terraꝝ: diuersas laudes ipius potentiāq; allegorica ɔparatiōe

describens:sanctosq; ei⁹ hymnica in ipsum
exultatiõe gaudere. **Expositio psal.**
Te decet hymnus de⁹ i syon:
t **7 tibi reddet votum in bie-**
rusalem. Reuersa plebs ad dñm
de captiuitate peccati:i magna exultatio-
ne prorupit:asserẽs solũ deũ decere hymnũ
nõ demonũ turbas:vt putabat ante gẽti-
litas. Habuerat enĩ carmia q̃ imundis spi-
ritib⁹ idolisq; fundebat:s; ad lumẽ xpianitatis
adducta:ipm solũ dicit debere laudari:q̃
creator oim pbat agnosci. Nec tñ alibi ni
si in syon:id est:in ↄtẽplatiõe. Sed ista ↄtẽ
platio recte fidei lumẽ declarat. In ipa enĩ
ver⁹ hymn⁹ dr dño:disciplinabili carmine
nõ lingue clamore puerso. Sed vt hoc ex-
pressius intimaret:adiecit: Et tibi redde-
tur votũ in hierlm. Ab infidelib⁹ vota red
debant marti 7 veneri: ceterisq; demoni
bus: vt si quis fuisset de prelio liberat⁹:sa-
crificabat gradiuo:si qs ad fedũ adulteri-
um puenisset:adorãdã deã libidis estima-
bat. Nũc aũt veritate recognita:de bonis
opibus in hierlm deo soli votũ dicit eẽ red
dẽdũ:q̃ est visio pacis:in q̃ manet fixa im-
mobilisq; felicitas. **Exaudi oratio-**
nẽ meam:ad te omnis caro veniet.
Iste pplus q̃ pus dixerat: Te decet hymn⁹
de⁹ in syon:nũc ad dñm hymnica supplica-
tione pclamat dicẽs:Exaudi orõnem me-
am:vt ipse pri⁹ faceret:qd ceteris faciendũ
esse p̃dixerat. Ipe pplus orõem suã exaudi
ri petit:quẽ supius diximus. Sciẽs enĩ se eẽ
moriturũ:illũ rogabat ad quẽ se post hanc
vitã ventuꝝ eẽ noscebat:vt hic ei parceret:
ne ibi de ipo iudicaret. Sic enĩ de illo iudi
2.Cor.5 cio dicit apls. Omẽs enĩ stabim⁹ ante tri-
bunal christi:vt recipiat vnusquisq; ppria
corpis vt gessit:siue bonũ siue maluꝫ. Hic
enĩ carnẽ:nõ solum sanctos:sed omnẽ ho-
minẽ debem⁹ aduertere:q: omẽs ad eũ cõ
stat esse vẽturos:siue dãnãdos:siue i eter-
pp nam requiem collocãdos. Et nota:qd in scri
pturis diuinis freq̃nter 7 sola aĩa:7 sola caro
p hoie ponit:vt est illud in genesi: Et in-
Gen.46 trauerũt i egyptũ cũ iacob aĩe.lxxv. Et hic:
Ad te ois caro veniet. Quo loco vtilimuꝫ
Sche est Synecdoche schematis meminisse:q̃ sig
nificat a parte totũ. **Uerba iniquorũ**
p̃ualuerũt sup nos: 7 impietatib⁹
nostris tu ppitiaberis. Preualuerũt
quidẽ verba iniq̃ꝝ:quãdo pagani paren-
tes psuaserũt filijs suis antiq̃s ritus 7 sa-
crilegia q̃ colebãt. Tracti enĩ p infantiã:il-
lud videnť secuti:qd rudib⁹ animis ibibe-
rũt. Preualuerũt sup nos: dictũ ẽ:tanq; alt
qd altissimũ mare:qd abundãtia fluctoꝝ
obiecta queq; submergit:7 enatare nõ sinit
quecũq; vorauerit. Sed his erroribus pie-
tas diuina subuenit:qñ salutẽ mũdo aduẽ-
tu dñi saluatoris indulsit. Perscrutãdũ est
aũt:qd velit ppitiatus itelligi. Apte dici-
mus h de sacerdotib⁹:q̃tiens p imolata sa
crificia pctis nřis ppitiã faciũt diuinitatẽ:
vt ira q̃ debebat delictis:ↄuertat in grãm
salutis:7 q̃ erant factis suis iustissime rei:
reddant diuinitatis mũerib⁹ absoluti. Sic
diuitas ppitiata est hũano generi:qñ no-
bis 7 sacerdotẽ 7 hostiã ipm ↄtulit christũ:
sic dicit apls: De⁹ erat in christo mũdum 2.Cor.5
recõcilians sibi:nõ reputãs illis delicta eo
rum. **Beatus quem elegisti 7 assũ**
psisti:inhabitabit in tabernaculis Al.atrijs
tuis. Quidã xsum hũc aptandũ estimãt
dño saluatori:s; nos illuꝫ magis ad cõem
beatũ dicim⁹ esse referendũ. Dixerat eniꝫ
supius: Impietatib⁹ nřis tu ppitiaberis:
nũc seqtur: Beat⁹ quẽ elegisti 7 assumpsi-
sti:vt nõ h de illo singulariter imaculato:
s; de petõre absolute dixisse noscat. Btũs
est igit:quẽ elegit dñs. Sed vide quid ait:
Elegisti:vt hãc electionẽ nemo suis meritis
applicaret:sic ipe in euãgelio dicit. Nõ vos Ioh.15
me elegistis:sed ego elegi vos. Assumi est
aũt:in eternã requiem collocari: quã sanctis
suis dñs pius cõpromittit. Sed quid tali-
bus ↄtingit:ipe subseqtur. Inhabitabit i
tabernaculis tuis. Inhabitare dicim⁹ eos:
q̃ adeptũ locũ nulla pmutatione derelin-
quũt. Sed q̃lis sit ista hitatio:in alio psal-
mo dicit. Concupiuit 7 defecit aĩa mea in Ps.83
atria domini. Ibi enim habitare iam pre-
mium est:quia nequeũt illuc introire:nisi
quos celestis misericordia dignatur elige-
re. **Replebimur in bonis dom⁹**
tue:sanctum est templum tuum. Si
bona dom⁹ dei:id est: hierusalẽ future ad
liquidũ voluerit pscrutari mens humana:
non sufficit:de quib⁹ dicit apls: Quod j.Cor.2
oculus non vidit:nec auris audiuit:nec in

coꝛ hominis aſcẽdit: que pꝛeparauit deꝰ his
qui diligũt eum. Sed qꝛ fas eſt: ꝓ parte au
dita loq̃: domus eius bona ſũt: tricenariꝰ:
ſexagenarius: ⁊ centenariꝰ fructus: quem
ibi ſanctꝭ ſuis fidelibꝰ dñs pollicet̃. Sunt
etiam ⁊ h̃ bona domꝰ eius: q̃ dicit apoſto-
I Cori.12 lus: Alijs eñ dat̃ ſermo ſapiẽtie: alijs ſer-
mo ſciẽtie: alij fides i eodẽ ſpiritu: alij gra-
tia ſanitatũ: alij genera linguaꝝ: alij inter-
pretatiões ſermonum. ꝛc. Et intuere quod
dixit: Replebimur: q̃ſi ad menſurã noſtrã
q̃ntum poſſumꝰ capere potabimur: ſignifi-
Eph.4 cãs illud qḋ idẽ apl̃s dicit: Unicuiq; autẽ
nr̃m data eſt gr̃a ſm̃ menſurã donationis
chꝛiſti. Seq̃tur. Sanctũ eſt templũ tuum:
Siue hoc ꝑtinet ad domũ dei que eſt eccle
ſia: ſiue ad incarnationẽ dñi: ſicut legit̃ in
Joh.2 euãgelio. Deſtruite templum h̃: ⁊ in triduo
edificabo illud. Et paulo poſt ait euãgeli-
ſta: Hoc eñ dicebat de templo coꝛpis ſui.
Mirabile in eq̃tate. Exaudi nos deus ſalutaris noſter. Q̃ dixit: Mi
rabile i eq̃tate: ad templũ reſpicit ꝓdictũ.
Multis eñ modis põt eſſe mirabile. Sed
addidit: In eq̃tate: vt illũ aduentũ ipſius
debuiſſes aduertere: cum bonos ſegregat
a malis: ⁊ vnicuiq; digna retribuet. Uerũ
vt hoc de ip̃o intelligere deberemꝰ: ſequi-
tur: Exaudi nos deꝰ ſalutarꝭ noſter. Ipſe
eñ deꝰ ſaluatoꝛ noſter eſt: q̃ mũdo ſalutem
cõtulit: ⁊ humano generi ſua pietate ſub-
uenit. **Spes omniũ finiũ terre: ⁊ in mari longe.** Poſtq̃ populꝰ ille ꝯuerſus
oꝛõnem ſuã ſimplici corde ꝓfudit: boniſq;
dñi ſe aſſeruit eẽ cõpletũ: venit ad ſcḋam
ſectionẽ in q̃ laudes dñi virtuteſq; deſcri-
bit. Nam ſenſus iſte: iudeoꝝ ꝑſuaſiones:
hereticoꝝ praua dogmata falſe veritatis
abſcidit. Spes enim domini nõ eſt localis:
neq; vniꝰ gẽtis: ſed omniũ finium terre: q̃ñ
illi per vniuerſum oꝛbẽ humilia vota fun-
dunt. Qui merito omniũ ſpes eſt: quãdo
fidelibꝰ cũctiſ eterna ꝓmia cõpꝛomiſit. Sꝫ
ne h̃ tãtũ de ſola terra itelligeres: quã ma-
gnã vocant: addidit: Et in mari longe. Si-
ue ad inſulas reſpicit: q̃s non videbat̃ ter-
re finibꝰ incluſiſſe: ſiue ad mare longum: id
eſt: totiꝰ ſeculi habitationẽ: de q̃ ⁊ alibi di-
Ps.103 cit: Hoc mare magnũ ⁊ ſpacioſum manibꝰ.
Longum eſt eñ: quoniã habitatio eius: i-
numeras ꝯtinet nationes. Nam mare mũ
dum debere intelligi: dominꝰ quoq; teſta-
tur. Ait enim diſcipulꝭ ſuis: Faciã vos pi-
ſcatores hoim̃. Ubi eñ piſces maxime: ni-
ſi in mare ſunt? Mari quippe iuſte compa-
ratur hic mũdus: qꝛ falſitatibus amarꝰ eſt:
fluctibꝰ diabolicis quatitur: ⁊ vitioꝝ tem
peſtatibꝰ cõmouet̃. **Pꝛeparãs mõtes in virtute tua: accinctus potentia.** Uerſum iſtũ: paulo diligẽtius ꝑſcrute
mur. Eſt enim verboꝝ ſubtilitate pꝛofun-
dus. Quod eñ dictũ eſt: Pꝛeparãs mon-
tes in virtute: ad terrenas altitudines om
nino nõ ꝑtinet. Pꝛeparare ṽo nõ dicimus
niſi qḋ ad cõpetentes alios vſus neceſſa-
ria q̃litate ꝓuidet̃. Et ideo ꝓparatos mon
tes apoſtolos per allegoriã decẽter accipi-
mus: qui ad verbũ ꝓdicatiõis electi ſunt:
foꝛtitudinẽ habẽtes fidei: ⁊ altitudinẽ ſan
ctitatis: humiles ꝯuerſatione: ſed merito
celſioꝛes. Hos dominꝰ ꝓparauit in virtute
ſua: quia ꝑ eos fecit magna miracula: vt ⁊
magnitudine verbi incredulos ꝯuerterẽt:
⁊ factoꝝ admiratiõe duriſſima corda mol-
lirẽt. Sꝫ queadmodũ h̃ ꝓparauerit: ꝯſeq̃n
ter exponit: Accinctus potẽtia: id eſt: indu
tus maieſtate ſua. Humanitas eñ domi-
ni ṽbi poteſtate ꝓcincta eſt: vt qḋ hõ non
habuit virtꝰ diuina ꝓſtaret. Accingimus
eñ nos honoꝛe balthei: dũ tamẽ alia ſit di
gnitas cinguli q̃ natura cingentꝭ. Sic ⁊ in
Ps.44 pſalmo. xliiij. dictũ ẽ. Accĩgere gladio tuo
Ps.29 circa femur potẽtiſſime. Et alibi: Pꝛecin-
ꝯiſti me leticia. Hec eñ ⁊ talia: duas natu- ℟
ras indicãt dñi chꝛiſti: pleniſſimas atq; ꝑ
fectas in vna eadẽq; ꝑſona: ſicut omis ca-
Mat. tholica ꝯfitetur eccl̃ia. **Qui conturbas ꝓfundũ maris: ſonum fluctuũ eiꝰ quis ſuſtinebit? Turbabunt gẽtes.** Poſtq̃ ꝑ allegoriã mõtiũ dixit apoſto
los eſſe ꝓparatos: nũc exponit quid ꝑ eos
dominꝰ fuerit operatꝰ. Turbauit eñ apo-
ſtolis ꝓdicantibꝰ: nõ ſolũ ſuperficiem ma-
ris: ſed fundũ maris: id eſt: gentiliũ corda
demerſa ꝓfundaꝰ. Nã cum ſua numina cõ-
ticuiſſe cernerẽt: ⁊ an nihilata eẽ ſentirẽt:
merito corde turbati ſunt: quãdo ſpes ſu-
as ad nihilũ perueniſſe noſcebant. Nã cũ
ſeculũ: mare dicat̃: ꝯgrue fundo maris cõ-
parata ſunt corda dementium. Inde enim

imitus surgit: qđ fluct⁹ excitet pctōꝝ. Inde venit inopinata cōmotio: q̄ innocētiā verberat: sāctosq̃ defatigat. Sequit̃. Sonū fluctuū eius: quis sustinebit? Hic significat psecutores: q̄ licet ipi velut fluct⁹ altissimi ꝯcitent̃: sonos eoꝝ: id est: dicta crudelia nullaten⁹ ab homibus sustinentur: nisi diuina grā ꝯcedēte eoꝝ ꝓteruia fracta superet̃. Quis sustinebit? q̄tum ad hominū ꝑtinet fragilitatē: dicit̃. Nam dono domini suffragāte: martyres eoꝝ violētiā superare potuert: vnde maxime ꝯturbate sunt gentes: quādo fidelissimos cernebāt ⁊ viuos facere virtutes: ⁊ mortuos supplicantium vota complere: contra: sua numina et eoꝝ potentiā pauescere: ⁊ respōsa denegare. Tūc eñ ⁊ delphic⁹ apollo cōticuit: tūc a delphis diana discessit: tūc citherea ven⁹ erubuit. Sed qđ rogo gentes facere poterant: quādo sua numina formidare cernebāt? Et timebunt †omēs qui habitāt
Aliō hʒ Terminos delectabis
†fines terre a signis tuis: exitus matutini ⁊ vespere †delectaberis. Hic tēpus significat: q̄ apostoli diuersa signa faciebant. Necesse enim erat vt vniuersitas contremisceret: que orbem terre habitare videbatur: quādo talia signa cernebat: q̄ nec lectio eoꝝ ꝓdiderat: nec visio vlla mōstrauerat. Ipse enim dixit: vnde timor ille cōcipi potuisset: id est: a signis tuis. Addidit: Exitus matutini. Exitus matutini ē: quādo aliq̄s ex mūdi isti⁹ felicitate ad dominū cōuertit̃ saluatorē. Matutinū enim temp⁹ semꝑ clarescit: ⁊ ꝓcessu diei grām illuminatiōis acq̄rit. Quod autē dixit: Et vespere delectaberis: significat quādo grauia patientibus semper obscurū est: sed tamē ad dominū veniūt creatorē q̄ merores eoꝝ ꝯuertit in gaudiū. Itaq̃ vtrarūq̃ reꝝ exit⁹ delectabit̃ dñs: q̄ vndiq̃ deuotos ꝑ abundantiā sue largitatis acq̄rit. Uisitasti terram ⁊ inebriasti eā: multiplicasti locupletare eam. Terrā h̄ genus huamanū debem⁹ accipe: qđ saciatū atq̃ refectū est: quando dñs aduenire dignatus est. Sʒ vnde ista terra debriata sit:
Ps. 22 alter psalmus exponit dicēs. Et poculum meū inebriās q̄ ꝑclarū est. Ebrietas felix: sacietas salutaris: que q̄to copiosius sumit̃: tāto sobrietatē mētib⁹ donare dignatur. Quapropter h̄ genus locutiōis: in scripturis diuinis est ꝓpriū: q̄m in bono plerumq̃ ponit̃. In scripturis aūt secularibus vel in cōibus fabulis: ebrietas i bona parte penitus nō habet̃. Subiūgit. Multiplicasti locupletare eā. Uerba ista inexplicabilem modū donatiōis ostēdunt. Nā q̄ multiplicat locupletare: q̄tum sit nō videt̃ exprimere: s̄ i immēsuʒ ducit̃ qđ x̄bis talib⁹ pollicet̃. Locuples eñ dicit̃: loca plura tenens. Ipsa est terra quā dignatus est assumere: nō quam hūanitatis more calcauit. Istā siq̄dem quā terim⁹: nō locupletādam legim⁹: s̄ potius immutādā: sic esaias dic:
Esa. 65 Erit celū nouū ⁊ terra noua. Flumen dei repletū est aquis: parasti cibū
Al. q̄m illoꝝ: †q̄ ita est preparatio †tua.
Al. eius Bene miscdia dñi plenissimo fluuio cōparat̃. Nō eñ aliq̄ siccitate pōt iminui: q̄ potationibus crebris nescit expēdi. Mūdialis aq̄: aut imbrib⁹ accipit augmētūm: aut siccitate defectū: dei vero fluui⁹ semꝑ plenus: semꝑ equalis est. De quo dictum est:
Ps. 45 Fluminis ipetus letificat ciuitatē dei. Et
Ioh. 4 ipe dñs in euāgelio ait: Qui biberit aquā quā ego do ei: nō sitiet vnq̄: s̄ fiet i eo fōs aque saliētis in vitā eternā. Nec moueat qđ alibi singulari: alibi plurali nūero flumina sūt posita. Unitatis eñ x̄tus ē: multa cōplecti. Nā cū dicam⁹ ecclīas pluralit̃: vnā tñ ꝯstat esse catholicā: qđ innūeris vicibus cogscit̃ eē memoratū. Sed postq̄ de potu fluminis dixit: de cibo spūali subiecit: ne ꝯuiuiū dñi copiosissimum amicos suos relinqueret ex aliqua parte ieiunos. Dicit enim: Parasti cibū illoꝝ. Cib⁹ iste non dētibus mandit̃: s̄ aīe auiditate deuorat̃. De
Ps. 77 q̄ dictū est. Panem celi dedit eis: panē angelorum māducauit homo. Sic totum ad cōmunionē sacram cōueniēter refert̃: quādo ⁊ eius sanguinē bibim⁹: ⁊ de eius corpore saginamur. Et ne aliquid casualit̃ factum putares: sicut arbitrat̃ irridēda gentilitas: subdidit: Quia ita ē ꝑparatio tua. Sic enim omia ꝯtigerunt: quemadmodū sunt ab ipo disposita: sicut ipe in euāgelio
Luce. 12 dicit: Nonne quinq̃ passeres veneunt dipondio: ⁊ vnus ex illis non cadet sup terrā sine voluntate patris vestri? Riuos
Al. genimina eius inebria mltiplica †generatiōes

Al. germinās eius: in stillicidijs ei⁹ letabit' †cum
exorietur. Riuos etiaȝ hic dicit aposto-
los vel alios fideles: q̄ de illo dei semp̄ re-
pleto flumine biberūt. Sed ne potū ipsoꝝ
crederes eē tenuissimū: dicit riuos ipos in-
ebriādos: vt ad tantā sacietatē ꝑueniant:
q̄tra 7 ipis abunde sufficiat: 7 alijs ꝓ futu-
ra cōcedat. Redit igit' ad singularē nūerū:
quē ecclīastice vnitati dixim⁹ ꝯuenire. Dic
eñ: Multiplica generatiōes ei⁹. Illi⁹ scili-
cet riui q̄ de flumie scō ꝓfluxit: vt ꝑ gnāti-
ones succedētes p̄dicatio beata nō defici-
at: s̄ multiplicet': vnde catholica semp̄ cre-
scat ecclīa: vt q̄ modo imbuūt' sacro dog-
mate: post alios docere videant': qđ quoti
die fieri euidēter cog̃scim⁹. Dictū est de ri-
uis q̄ ꝑtinēt ad perfectos: nūc dicit de stil-
licidijs q̄ ad inchoantes respiciūt christia-
nos: quādo angustata p̄mordia latissima
nō pōt introire doctrina. De quibus dicit
j. Cor. 3 apl's. Nō potui vobis loq̄ quasi spūalī-
bus: s̄ quasi carnalib⁹. Quasi paruulis in
christo lac vobis potū dedi: nō escā. Stilli
cidia eñ sunt gutte q̄ de tectis cadunt: nō
pondere: s̄ assiduitate penetrātia: q̄ q̄tum
distent a riuis etiā visualis nobis ratio pa
tefacit. Ergo i primordijs suis letabit' om-
nis fidelis: cum exorit' ex aq̄ 7 spūsancto:
q̄ñ vere renascimur: 7 glīe dñi ipius digna
tione p̄paramur. Est eñ nobis tūc magna
leticia: qñ antiq̄ hois vetustate deposita: i
noue regenerationis gaudia cōmutamur.
Sed licȝ hec dei mūera alio mō in auctori-
tate posita videant': cōuersa tñ ꝓuect⁹ nr̄i
ordinē videnť mōstrare certissimū. Primo
eñ ariditas fidei quibusdā stillicidijs ani-
mat': post riuis affluentib⁹ irrigamur: de-
inde: sicut versus supior: ad flumis illi⁹ ple
nitudinē iuuāte dño ꝑuenim⁹. Sic per hec
tria diuini mūeris ordo declarat'. Be-
Al. corone nedices †coronam anni benignita-
tis tue: 7 campi tui replebūt' vber-
tate. Corona anni: hic tot⁹ mūdus ꝯuenie-
ter aduertit' ꝑ quē catholica dilatat' ecclīa.
Bn̄dicit eñ dñs: quos vere fecerit christia
nos: flumie: riuo: stillicidio: q̄ iā supius di-
xit. Deniq̄ vide qđ seq̄tur. Et campi tui re
plebūt' vbertate. Campos dicit fideles ho
mies atq̄ iustos: q̄ eq̄litati campoꝝ eq̄ssi-
mo pectore cōparant'. Tales eñ vbertate
repleť: q2 fructū tricenariū 7 sexagenariuȝ
vł cētenariū dño largiēte p̄stabūt. Pin
guescēt †fines deserti: 7 exultatōne Al. spec
colles accinget'. Fines deserti: populi
gentiū sunt: ad quos null⁹ ꝓpheta fuerat
destinatus: sed toti in iudea natōe ꝓphe-
tabāt. Isti ergo fines deserti: pingues ma
gno munere diuinitatł effecti sunt: quādo
ad eos aploꝝ p̄dicatio scā ꝑuenit: 7 gratia
dñi ꝑ fideȝ decori facti sunt: q̄s pridē incre
dulitatł macies horrēda turpabat. Prima
deniq̄ satio ꝑ prophetas in iudea natione
ꝓuenit: scđa in gētib⁹ ꝑ aplos lōge lateq̄
diffusa est. Sed plus de istis finib⁹ deserti
frumentū v̄tus dñi conq̄siuit: q̄ de illt terr̄
q̄ culte videbāt' apparuit: sicut ꝓpheta dic:
Letare sterilis q̄ nō paris: erumpe 7 clama Esa. 54
ma q̄ nō parturis: q2 multi filij deserte ma
gis q̄ eius q̄ habet virū. Colles vero co-
piosos martyres debem⁹ accipe: q2 ipi sūt
post aplos celsiores. Hoc eñ significat: Ex
ultatione accingent': q2 p̄stante dño ꝑueni
unt ad eternū gaudiū ꝑ tolerantiā passio-
nū. Induti sunt arietes ouiuȝ: 7
†cōualles abundabūt frumēto: ete Al. valles
nim clamabūt 7 hymnum dicent.
Induti sunt: illā vestē nuptialē significat:
qua arietes ouiuȝ: id est: apłi 7 sancti reliq̄
vestient': qui doctrine bono duces extitert
ꝑplo xp̄iano. Seq̄t'. Et ꝯualles abundabūt
frumēto. Cōualles: ꝑplos significāt humi-
les: q2 nihil his humili⁹: q̄ in quadaȝ terre
cōcauitate descēdūt. Isti ergo hūiles abū
dabūt frumento: sicut ille publican⁹ q̄ nec
oculos audebat ad celū erigere: nec aliqua
meritoꝝ p̄sumptiōe cōfidere abūdabit fru
mēto. Nam q2 humilis ꝯuallis fuit: erect⁹
est: q2 p̄stante dño se ipe deiecit: 7 ideo for-
tior factus est: q2 vires suas inualidas esse
cōfessus est. Adiecit: Clamabūt 7 hymnū
dicent. Finalis ista conclusio: ostendit no-
bis allusiones illas quas superi⁹ dixit my
stica similitudine suscipiendas. Neq̄ eniȝ
fines deserti clamabunt: nec cōualles: nec
arietes ouium: nec cetera que dixit anteri-
us: sed clamabunt illi 7 hymnū dicent: ad
quos res iste cōprobabili similitudie refe-
rūt'. Dixit eñ pri⁹: Clamabūt: 7 ne clamo-
rem ipm crederes esse confusum: addidit:
Et hymnū dicent: id est: laudeȝ que rōna-

bilibus creaturis noscitur cōuenire suauiter.

Conclusio psalmi.

i Intelligam⁹ populū illū beatū q venit ad dominū christū: q̄li suauitate letat⁹ est: ⁊ sciam⁹ inestimabile esse beneficiū quod tāta legitur exultatiōe celebratū. Hymnū quoq; eius quē primo versu psalmi pmiserat: q̄sta gratia diuersitatꝭ ornauit: laudē incarnatiōis eius mirabili breuitate describēs: ⁊ quid mūdo ꝑstiterit fidelis institutor edocuit. Ad postremū in resurrectiōe ventura: vniuersos sctōs eius hymnica in eo dicit exultatione gaudere: sicut ⁊ in ꝑsentia mirabili breuitate narrauit: ⁊ ad spem maximā ɔcitandam futura nobis ꝑmia ɔpromisit. Tribue rex celestis: vt ⁊ nos erepti ab ariditate peccati: flumine miscðie tue copiosius irrigati pinguescere mereamur: vt hymnū cū sanctis tuis tibi iugiter decātare possimus.

Explicit expositio in psalmum LXIIII

Incipit expositio in psalmum LXV

In finem psalmus dauid: canticū resurrectionis.

q Quāuis hec nomia que in capite tituli sunt posita: ꝑmissa expositiōe videant̄ esse notissima: tamē non erit importunū, scientib⁹ interdū ipa repetere: vt intētio totius inscriptiōis euidēti⁹ possit agnosci. In finē: quod dictū ē: respi-
Ro.jo cit ad dñm saluatorē: sicut dicit aplus. Finis eñ legis christ⁹ ad iusticiā oñi credenti. Psalm⁹: ipm sine ambiguitate denūci-
Rõ at: quia psalm⁹ ex superiorib⁹ sonat: sic opa eius dictaq; tonuerūt. Dauid enim dictū est interp̄tari: desiderabilis ⁊ manu fortis: que verba specialiter ptinent ad regē nostrum ⁊ dominū christū. Restat nūc vt sequentia dicere debeam⁹. Canticum istud generale: quod dici de dño saluatore premissa nomia docuerūt: de gl̄iosa ipius resurrectiōe ꝑdicatur: per quod ecclesia gentes admonet quas per gratiam domini ꝑsciebat esse credituras: vt cōmuniter gaudeant que erant in suo capite reparande. Sed quoniā gens iudea se tantū ad beate vite premia putabat esse venturā: quia inter ceteras natiōes: que adhuc idolis dedite seruiebant: sola legē veri domini habere videbat̄: sed erat infidelitatis sue vitio peccatura: pphetico spū canticū istud sctā pfudit ecclesia: asserens spem illam resurrectiōis: nō solum fideles ex iudeis: sed vniuersitatē de cūctis gētibus habiturā: sicut ppheta dicit: Viuo ego dicit dñs: et implebit̄ gloria mea vniuersa terra. Deniq; ⁊ psalmus iste sic inchoat. Jubilate deo omnis terra.

Diuisio psalmi.

c Ontra persuasionē iudeorum qui se dicebant solos ad beatā vitam pre omnib⁹ pertinere: mater ecclesia spem generalis resurrectiōis interpositis trib⁹ diapsalmatib⁹ leta decantat. Primo ordine hortans vniuersitatē: vt de domini resurrectione congaudeat: que cunctis erat fidelib⁹ eterna premia prestatura. Secūdo ordine: inuitat omēs vt veniant ad dei opera considerāda: quatenus vna credulitas iungat: quos vnū ꝑmium expectare videbatur. Tertio iterum monet gentes: vt dominū benedicāt: qui nos licet diuersis pbet tribulatiōibus: tamē ad requiem sue miserationis adducet. Quarto ordine: iterum inuitat vniuersitatē: vt cōmunita exemplo liberationis sue: amplius confidat in domio: benedicēs eū: quoniā orationē eius exaudire dignatus est.

Expositio psalmi.

i Ubilate deo omis terra: psalmū dicite nomi ei⁹: date gl̄iam laudi ei⁹. Sctā ecclia: sic dixim⁹: oi terre dic ee gaudēdū: q erat xp̄o dño creditura. Jubilatio. n. dr exultatio cordis: q imēsitate sui: v̄bis nō pōt explicari. Vñ merito a tali v̄bo sūpsit ītiū: vt magni bñficij incōꝑhēsibil pbaret̄ ee leticia. Nā cū dic: Ois terra: nō humū ẜ fideles significat ac deuotos: q de tali poterāt gaudē miraclo. Que figura dr Metonymia: id est: trāsmutatō: q̄ñ ꝑ id qd ɔtinet id qd ɔtinet̄ edicat̄. Iudeos eñ tali ꝑdicatōe ɔuicit: q spē btē resurrectōnis sibi tm̄ estimabāt ee pollicitā. Seq̄t̄. Psalmū dicite noi ei⁹. Post illā iexplicabilē iubilatōē: ɔgruū fuit vt ad psalmodiā credituros ipsos hortaret̄: q̄tenus qd aio ɔcepat: de pmptis laudib⁹ explicaret. Illd eñ soli deo cognitū: istud fuerat ⁊ ab hoibus audiēdū: sic legit̄. Corde cre- Ro.jo ditur ad iusticiā: ore aūt ɔfessio fit ad salutē. Qd aūt dicit: Nomi ei⁹: significat dñm

P

Sche

saluatorē: cui⁹ aductu mūdi vulnera pbātur eē curata. Intendam⁹ ꝗꝫ qȯ dictū est: Date glīam laudi ei⁹: ⁊ antidotū celeste sticulosis animis hauriam⁹. Dat glīaz laudi ei⁹: q̄ꝓconia dñi frequētata exultatōne cōcelebrat: vt totū ipi deputās nihil hūanis estimet virib⁹ aplicandū. Uitandū ē eñi ⁊ oñi studio fugiendum: ne fragilitas hūana laudibus suis ambiat crigi: q̄ magis debet iusta increpatiōe culpari.
Al. dñe Dicite deo ꝗꝫ terribilia sūt opera tua in mltitudine ꝟtutis tue mentientur tibi inimici tui. Audiamus qd ecclesia gentes vno comate doceat dicere: ⁊ magnā cām religiōis sub breuitate ꝯcludere. Q̄ terribilia sunt opa tua. Quis opa dñi dicat esse terribilia: tamē ꝗꝫtum terroris habeāt nō edixit. Sed opa domini hac rōne arbitror esse metuēda: vt ꝯsideremus quid nob possit accidere: si illa maiestas q̄ mundū miserata respexit: pctis nostꝛ faci
℞ entib⁹ reddat̄ infensa. De⁹ enim ꝓ nobis dignat⁹ est homo fieri: sic papa leo ad flauianū scribēs: doctor aplicus dicit. Creator angeloꝝ vn⁹ passus est esse mortalem mortaliū: inuisibilis in suis: visibilis ē factus in nr̄is: incōꝓhēsibilis voluit cōp̄hēdi: ante tpa manēs: esse cepit ex tempe. Uniuersitatꝰ dñs: seruilē formam obumbrata maiestatis sue īmensitate suscepit. Impassibilis de⁹ nō est dedignat⁹ hō esse passibilis: ⁊ īmortalis mortꝰ legib⁹ subiacere. Hec si ꝯsiderem⁹: terribilia sūt nob opera domini: quādo tāte dignatiōi nec illud possum⁹ exhibere: qȯ pro nostra salute dignat̄ nos celestꝰ pietas admonere. Sic eñi
Abachuc. 3 ⁊ alibi legit̄. Dñe audiui auditū tuum ⁊ timui: ꝯsideraui opa tua ⁊ expaui. Sꝫ timor iste affectuosus ⁊ pius est: dulcedinez hñs non amaritudinis q̄litatem: spem generās nō diffidentiā creans: desideriū tumulās: nō ardorem caritatis extinguēs. Sequit̄. In multitudine virtutis tue mētientur tibi inimici tui. Multitudo virtutꝰ erat: qȯ curabat homies diuersa infirmitate laborātes. Sed in hac virtute mētiebant̄ inimi
Math. 12 ci eius: quādo dicebāt: Hec signa in beelzebub facit. Mentiti sunt etiā in multitu
Ibidē. 26 dine ꝟtutꝰ ei⁹ quādo dixit: Uidebitis filiū hoīs venientē i nubib⁹ celi. Et illi dixerūt: Blasphemauit: qd adhuc egem⁹ testibus? Ad postremū mentiti sunt in multitudine ꝟtutis eius: qñ post resurrectiōis gliaz data pecunia custodib⁹ dicebant: Dicite q̄a Io...
venerunt nocte discipuli eius: ⁊ furati sūt eum nobis dormientib⁹. Sic venerabilis mater sub cōpendio breuitatis: future sancte incarnationis mysteria declarauit.

Omnis terra adoret te: ⁊ psallat tibi: psalmū dicat nomi tuo altissime. Al. ...
Quia supius mētitos fuisse dixit inimicos: nūc generalitas admonet̄ vt veraciter adoret dominū christuz. Addidit. Et psallat tibi: quod reuera diuinis decet virtutibus exhiberi. Subsequitur: Psalmū dicat noī tuo altissime. Prius dixerat: Psallat tibi: post itez pene ipa verba repetijt. Sed bene ꝑquirētibus lōge diuersa sunt. Prius eñi psalmodiaz intelligi voluit: hic vero operā sanctitatis admonuit. Nā cuz dic̄: Nomini tuo altissime: significat sicut supra dictū est: dominū saluatorē: q̄ altissimus iure dicit̄: qꝛ nihil supra se altius: sic pater ⁊ spūssanct⁹: quicꝗꝫ habere cognoscatur. Qȯ nomē positū est ad cōuincendaz specialit̄ supbiā iudeoꝝ: qui sic abiectū eē crediderūt: vt eum crucifigere nō pauerēt. Simuletiā hoc noīe conuicti sunt arriani. Nam q̄ est altissim⁹ in deitate sua: nō pōt hr̄e maiorē. Uenite ⁊ videte opera dñi: q̄ꝫ terribilis in cōsilijs sup filios hominū. Al. dei / Al. nō...
Sponsa regis eterni ordie scdo gentes inuitat: vt miracula veterꝰ testamēti deuotis possint mētibus intueri: quaten⁹ quod hebreo populo in figura cōtigit: in se cognoscāt verissime fuisse cōpletū. Proprie vero dictū est: Uenite: q̄si adhuc lōge positis: q̄si adhuc in babylonia ciuitate morātib⁹. Uidete positū est: id est: lumie cordis cogn̄scite. Ceteꝝ carnalib⁹ oculis videre nō poterāt: q̄ cōstabāt esse p̄terita. Opa dñi: nō ista dicit q̄ oēs pariter vidēt: celū: terrā: mare ⁊ omīa q̄ in eis sunt: sed illa inuitat eos specialiter intueri: q̄ fidelissimi spūaliter agnouerūt: hebreis fugientib⁹ diuisum mare patuisse: q̄dragīta annis populos ad saturitatē pastos in heremo: siccꝰ pedib⁹ trāsitū iordanis fluēta p̄buisse: ⁊ cetera q̄ iudeis figuraliter ꝯtigerūt. Subiecit: Q̄ terribilis i cōsilijs sup

filios dominū. Filios hominū fecit terribiles atq; metuēdos: cum per eos miracula magna mōstrauit. Uerū q̄ sint ista opera q̄ vult gentes adhuc rudes agnoscere: sequētia declarabunt. **Qui conuertit mare in aridam: ꝛ flumina ptransibūt pede: ibi letabimur in idipsuz.** Ista sunt opera domini q̄ superior versus admonuit. Cōuertit mare i aridā: quādo hebreū populū p medios fluct⁹ iter fecit habere terrenū. Flumia ptrāsiuit pede: quādo iordane dextera leuaq; diuiso: in terrā repromissiōis iudaicū deduxit exercitum. Sed q̄rēdū est ad qd plurali nūero: flumina posuerit: dū legam⁹ in iordane tātummō cōtigisse? Nō immerito: q: licet in ipso solūmodo contigerit: frequēter tñ ibidē accidisse mōstrat. Nam ꝛ helie illic tal' trāsit⁹ fuit: vt discipulo ipius redeūti sic flumis ipius flucta patuerit. Siue q: scripture diuine mos ē: ꝛ vnū p plurimis dicere: ꝛ plurima vnitat' noīe vocitare. Seqtur. Ibi letabimur in idipm. Hic iā sacra illoꝝ operꝝ festinat ondere: q: in eoꝝ pfiguratiōe vaciter post letat⁹ est pp̄ls christian⁹. Nā quod gens iudea p maria transiuit: seq̄ns christi baptisma nūciabat. Qd flumia sine altitudinis piculo sicc' pedib⁹ trāsmeauit: mundi hui⁹ sig̃ficabat flucta secure posse trāsire: ꝛ ad pniaz tutissimā puenire. Unde necesse fuit vt eccl̄ia cū sctis viris in idipm se diceret esse letaturā: vbi est gaudiu nr̄i fōs ꝛ salutis eterne origo p̄parata. Qd vo ait: Ibi: In idipm: int' pp̄ria scripture diuine ꝯnumerandū ē. **Qui dn̄abit in virtute sua in eternū: oculi eius super gentes respiciunt.** Exposuit qd dixerat: Letabimur in idipm: scz q̄ dn̄af in virtute sua in eternū. Dn̄ari eni possunt ꝛ principes terraꝝ: s; nō in vtute sua: neq; in eternuz. Quapropter hec duo addita sunt: vt oipotenti' regis vtus possit ondi. Et ne pmissiones p̄dictas inanes putaret adhuc ceca gentilitas: addidit: Oculi ei⁹ sup gentes respiciūt: vt qd ille p se videre nō poterant: aspectu veri lumis intuerenf afflate. Dn̄s eni quos respicit illūinat: q̄s visitare disponit ꝛ liberat. **Qui in ira puocāt nō exaltenf in semetipsis.** Cōsuetudo fragilitat' nr̄e cōgnita breuitate descripta est: q: dū talia facim⁹ vnde ad irā dn̄m puocemus: exaltamur in nobismetipis: peccata nr̄a mag' cupiētes defēdere. Sz hos phibet in seipos exaltari: q̄s oportet hūiles inueniri. Fideles eni non in se s; in xp̄o exaltari oportet: vbi altitudo firma ē: ꝛ nūq̄ ruitur⁹ ascēsus. **Bn̄dicite gentes deū nostꝝ: ꝛ audite vocez laudis eius.** Uenit ad tertiū mēbꝝ: in q̄ gentes monet: vt deū verꝫ ꝯsona p̄dicatione glorificēt. Seqtur. Et audite vocē laudis ei⁹: id est: q̄ dicit pr̄ d filio: fideli credulitate suscipite. Uox eni laudis ipius ē: Hic ē filius me⁹ dilect⁹: in q̄ mihi bene cōplacui. Quā purissimis ac deuotis mentib⁹ oportet audiri: vt vnus atq; idē credaf dominꝰ christus: qui ante secula ex patre pgenit⁹ ē cōsubstātialis: ipe ex maria vgine pcreatus: nobis dignatus est fieri in assumpta hūanitate cōsimilis. Sctā eni eccl̄ia in hac fide viuit: in hac fide proficit: vt in dn̄o christo nec sine vera diuitate humanitas: nec sine vera credaf hūanitate diuinitas. **Qui posuit anīmā meam ad vitaz: ꝛ nō dedit cōmoueri pedes meos.** Nūc enumerat q̄bus ex causis miscōia domini predicetur. Duo sunt ista sacramenta liberationis nostre. Primum: quod nos p munus baptismatis ducit ad vitam. Nō eniz illuc nostris meritis peruenimus: sed ipsius beneficio miserationis attrahimur. Deinde: ne nos exinde permittat expelli: qui grauib⁹ vitijs pbamur onerati. Ipse eniz nos ponit ad vitā qui dixit: Ego sum via veritas et vita. Ipse gressus nostros non sinit cōmoueri: qui manum suam petro ne mergeretur extendit. Et ne crederes ociose ista dici: a quibus periculis liberata fuerit: subter enumerat. **Quoniaz probasti nos deus: igne nos examinasti sicut igne examinatur argentū.** Hactenus singulari numero pphetasse videtur ecclesia: nūc pluraliter loqtur ex mēbris suis: p hos tres vsus exponēs: fideles dn̄i q̄tis tribulatiōib⁹ affligantf. Probari nos fac de⁹: qn̄ p diuisa genera tēptationū p sui nois ꝯfessiōe tolerātiā btē passiōis indulget. Nō ei ille nos pbādo nouit: s; p̄sciendo cog̃scit. Sequūf diuise martyꝝ pene. Igne eni caritat' examiaf btā ꝯscia: q̄ tñ

Margin notes (left): ...ine ...ipso; pp; ℞; pp; dñaf; ...uperāt

Margin notes (right): Al. audit⁹ facite; Matth. 3; Al. in cōmotionē; Joh. 14; Matth. 14; Al. nō bz.

christi dñi amore succendit: vt vrentiū flāmar tormēta vincant. Sed iste ignis non ↄsumptoꝛi⁹ ꝫ purgatorius est. Dat eñ argēti exemplū: qđ igne iđ decoq̄t: vt purius inde reddat. Jaceret eñ massa argenti cū sordib⁹ suis: nisi magni caloris bñficio natiua inq̄namenta deponeret. **Induxisti nos in laqueū: posuisti tribulationes in dorso nostro.** Induxisti nos in laq̄um: id est: intrare nos fecisti custodię catenas: q̄s martyres sustinere meruerūt. Laq̄us q̄ nō deciperet ꝫ ꝓbaret: qui corpus quidē necteret: ꝫ animę vincula dissolueret: q̄ nō ad reatū ꝑduceret: ꝫ absolutiōis dona ꝑstaret. Addidit. Posuisti tribulationes in dorso nr̄o: videlicet verbera q̄ ⁊ paulus ꝑtulit: ⁊ reliq̄ fideliū turba sustinuit. Ad hoc verberib⁹ hūiliati: vt diabolicā supbiā cū mūdi ipius delectatione respuerēt. Nam cū dicit: Posuisti tribulatōnes ī dorso nr̄o: significat corporeos dolores q̄s de illatis ꝟberib⁹ sustinebāt. **Imposuisti hoīes sup capita nostra.**

Al'. eduxisti **Trāsiuim⁹ per ignē ⁊ aquā: ⁊ induxisti nos in refrigeriū.** Imposuisti dic̄: vt oīa ipius volūtate facta fuisse cōstaret: sic̄ dicit dñs pilato: Nō hr̄es ꝑtātē

Joh.19 in me: nisi tibi data fuisset desup. Seq̄tur hoīes: vt itelligeres pctōres: q̄ ꝑpe q̄ persecutiōib⁹ sęuis scōs martyres diūsis cruciatib⁹ affligebāt. Sup capita nr̄a: hoc est: vt dares eis potestatē capitalē ī nos ferre sententiā. Addidit: Trāsiuim⁹ ꝑ ignē ⁊ aquā: qđ vtiq̄ factū est: q̄n alios martyꝝ ignis absumpsit: alios aq̄ deuorauit: ⁊ ꝑ diuersa elemēta mors eoꝝ ꝓbat̄ impleta. Seq̄tur sęculi illi⁹ beata ꝓmissio: Et induxisti nos in refrigeriū: vt ista oīa q̄ ī mēbris suis patiebat̄ ecclia: nō ad detestabilē pęnā: ꝫ ad q̄etis beatitudinē coḡsceres esse collata.

P Refrigeriū est eñ: post purētes curas delectabilis ⁊ amena securitas: quā in illa retributione suscipiunt: qui pati ꝓ domini nomine meruerūt. **Introibo in domū tuam in holocaustis: reddam tibi vota mea.** Hic redeūt membra christi ad numerū singularē. Dicit enim corpus ei⁹: in domo ipius se fęliciter intraturū: id est: in illa futura hierusalē: vbi nō holocausta pecudū: ꝫ puritas q̄rit̄ aīaꝝ. Et intende: quoniā sicut trib⁹ ꝟsibus supioꝛib⁹ penas martyꝝ dixit: ita nūc aliis q̄ttuoꝛ vsq̄ ad finē diuisiōis ↄmēorat bona btōꝝ: vt fideles in duris afflictionib⁹ roboraret: q̄bus tanta ꝑmia pollicet̄. Holocaustū eñ: dicit̄ totū incensum. Et q2 se supius examinatū igne dixerat sicut argētū: iuste se holocaustū oblatuꝝ dicit: hoc est: purgatā delictis animā suā. Seq̄t̄. Reddā tibi vota mea: id est: vt laudes tuas sub ꝑpetuitate decātem: ⁊ cū angel̄ ⁊ ꝑtātibus: thronis ⁊ dñationib⁹: hymnū maiestatis tuę semp edicam. Hęc sunt eñ vota fidelium: hęc desideria simpliciū christianoꝝ: vt ī illa societate recipiāt̄: q̄ se fidei ⁊ opeꝝ sanctitate iūxerūt. Et

Quę distinxerunt labia mea. Et locutum est os meū: in tribulatiōe mea. Illa vota exponit: q̄ superius dixit: id est: quę distinxerūt labia mea. Fideles eñ q̄uis in afflictione sint positi: sicut iob fuit: dñm laudāt: ⁊ se semp accusāt. Ideoq̄ ꝓbant̄ distinguere vota labiis suis: q2 dubiū nō est diuisum esse: quod humanitati imputat̄: ⁊ diuinitati semp offert̄. Et respice beatā tolerantię sanctitatē: vt illa se vota laudis dicat reddere post resurrectionem: quę in tribulatione cōcinuit: quādo frequēter carnis imbecillitate peccatur: et doloribus victa plerumq̄ nō sinit̄ anima ꝓbabilia complere disposita. Hic aūt dei munere tanta copia caritatis ostēditur: vt aduersa omnia superasse mōstret̄. **Holocausta medullata offerā tibi cū incenso ⁊ arietibus.** Adhuc ipa vota Al'. ari

quę superi⁹ memorauit exponit. Holocausta medullata sunt sacrificia: quę puro atq̄ intimo corde diuinis ↄspectibus dam⁹. Nam quādo inuicē holocausti cōtritionē cordis offerimus: oportet vt int⁹ habeat purissimam fidem: intus habeat opera fidei: quę ad vicem medullę oblationē pinguissimam reddant: ne sit aridum atq̄ vacuum: quod diuinis conspectib⁹ immolamus. Quapropter talia se holocausta pro P

mittit offerre: quę firmitatem habeāt medullę ⁊ pinguedinē fidei salutaris. Addidit: Cum incēso ⁊ arietibus. Incēso: significat oratiōes: q̄ ad instar thymiamatis diuinis ↄspectib⁹ offerunt̄: sicut alibi legit̄: Intret orō mea sic̄ incēsū in ↄspectu tuo. Ps.14

Arietes vero significāt aplos: q duces christiano ꝑlo ꝑis ꝑdicatoib⁹ extiterūt. Et respice qm̄ vtraqꝫ ꝯiūxit dicēdo: Cum incēso ⁊ arietib⁹. Ipm̄ reuera incēsuz suauissimū est dño: qḋ aploꝝ traditōibus ꝓbaẗ adiūctū. Memēto aūt: qḋ h̄ versus ⁊ sequens allegorice ꝓferūẗ. Per significātias enim aīaliū declaraẗ oblatio deuotoꝝ. **Offeram tibi boues cum hircis.** Boues itelligūtur ꝑdicatores: q pectora humana feliciter exarātes: eoꝝ sensib⁹ celestꝭ verbi semina fructuosa ꝯdebāt. Hirci ꝟo intelliguntẗ: q diabolicꝭ ꝑuitatib⁹ studētes: hispidis vitijs vestiūẗ. Hircus em̄ dict⁹ est: quasi hirsut⁹. Sꝫ ⁊ eos cū bubus offert ecclia: qn̄ ꝯuersi christo dño ꝯfitenẗ. Hircus em̄ fuit latro ille q pēdebat in cruce: ſ mox fact⁹ est bos: qn̄ ad ꝯfessionē ꝟitatis dño respiciēte ꝑuenit. Dixit em̄: Memēto mei dñe

ET

Luc. 23 cum veneris in regnū tuū. **Venite† et**
Al. nō hꝫ **audite ⁊ narrabo† vobis omnes q**
Al. deū **timetis† dñm: q̄ta fecit anime mee.** Venit ad q̄rtam positionē: vbi nō iām rudes: ſ fideles aduocat ac deuotos: iam nihil de passionib⁹ suis cōmemorās: ſ totuz de aīe sue libatiōe locutura. Audiam⁹ q̄ta fecit aīe ipi⁹: vt ⁊ nos discam⁹ expetere qḋ matri nr̄e cognouerim⁹ dñm cōtulisse. **Ad ipum ore meo clamaui: ⁊ exaltaui sub lingua mea.** His duab⁹ reb⁹ diligēter implet꞉ ꝑfect⁹ efficiẗ christian⁹. Primū: vt ad dñm clamet ore suo: id est: recta ꝯsciētia: nō voluntate ꝑuersa. Sic em̄ de his dicim⁹ q aliq rōne falluẗ: Mentē suā non habet: sunt aliena q̄ loqtur. Ergo ore suo clamat: q dño pure supplicat: qꝛ illḋ nō nostrū: ſ oīno diabolicū est qḋ cognosciẗ esse ꝑuersum. Scḋm seqtur. Et exaltaui sb ligua mea. Sub lingua dicit: in ꝯscia: qꝛ cor nr̄m sb lingua nostra est: vbi tacita cogitatione laudam⁹: ⁊ exaltare nob illū videmur qui semꝑ ꝓbaẗ altissim⁹. Et vide ordinez reꝝ. Primo dixit oris clamorez: Deinde venit ad purissimū cordis affectū vn̄ ⁊ taciti sole

Al. cōsperi mus audiri. **Iniq̄tatem si† cōsperi i**
Al. dñs **corde meo: nō exaudiat† deus.** Qḋ dixerat: Exaltaui sb ligua mea: ipm̄ diligēter exponit. Nā q deū laudat in corde suo: nō debet sensum varia imaginatiōe ꝯfundere: nec aliquā iniq̄tatē cōspicere: ſ totaz illi mentē vigilantissime deputare: vt locū in eo diabolus neq̄at inuenire. Sic em̄ puritas orantis accipiẗ: si nullis cogitationū sordib⁹ polluaẗ. Dicit em̄: Si h̄ feci: nō exaudiat de⁹: ondens: qm̄ q talia faciunt inanib⁹ illusiōib⁹ illudūẗ. **Propterea exaudiuit† me de⁹: ⁊† intendit voci** Al. nō hꝫ
†orationis mee. Quia nō conspexerat Al. attēdit
iniq̄tatē in corde suo: ꝓpterea se dic audi- Al. depcationis
tū. Ille em̄ clamor ascēdit ad dñm: q pollutionē reꝝ nō habet humanaꝝ. Intēdētes em̄ ad ipm̄: talē recipim⁹ vicissitudinē: vt ⁊ ille nos miserat⁹ intēdat. Deniq̄ h̄ sequiẗ. Et intendit voci orōnis mee. Supplicem⁹ ergo vt donet vobis orōem purissimā: q̄tenus fideliter exoratus ⁊ ille nos plenissime de sacrario sue pietatꝭ exaudiat. **Be**
nedictus† dñs qui nō amouit† dep Al. deus
cationē meam: ⁊ misericordiā su- Al. orationē
am a me. Duo ista cōnexa sunt: quando de⁹ depcationē nō amouet: miscḋiam suā sine dubitatiōe ꝯcedit. Nam cū oratio nostra suspēdiẗ: ⁊ illius miscḋia ꝓtelaẗ. Cōsiderem⁹ etiā q̄rte partis initiū: q fuerit veritate ꝯceptū. Dixit enim: Venite ⁊ audite q̄ta fecit anime mee. Secut⁹ est in fine veracissime ꝓmissionis effectus: quia nec deprecationem eius amouisse cognosciẗ: nec misericordiā suā suspendisse mōstratur.

Edissequa **Cōclusio psalmi.**

p quidē expositōe psalm⁹ iste decursus est: sed mō nob est eius adunāda cōtextio: vt ꝟtus hui⁹ cātici euidenter possit agnosci. Primū salutariẗ gētes allocuta est sctā mater ecclia: vt gnāliter i dñi laudibus occupenẗ: quaten⁹ supernū desiderū mūdi nobis tollat affectuz. Deinde inuitat eas vt discant miracula veteris testamēti ad prefigurationē illis potius visa fuisse ꝯcedi: q̄tenus ad spem maximaz seq̄ues popul⁹ cōcitet: quando q̄ veteri ꝑplo sunt ꝑstita: future regeneratōis bn̄ficia nūciabāt. Docuit nos etiā: qm̄ de diuisis cladibus q̄s hic ꝑplus sustinet christian⁹: dñi miseratiōe libeẗ: ⁊ ad illā felicē patriā ipo largiēte ꝑueniat. Promissio singularꝭ: spōsio desiderabilꝭ: ⁊ h̄ ipo ꝓtegēte custodiri: ⁊ ibi eodē largiēte in eterno ꝑmio collocari. Hoc si fixo animo semper intendimus: nunq̄ mūdi isti⁹ ꝑicula formidam⁹: ſ cum

leticia summa cãtabimus: qđ in hui⁹ psalmi fine cõscriptũ est: Benedict⁹ domin⁹ q̃ non amouit deprecationem meam: ꝛ misericordiam suam a me.

Explicit expositio in psalmum LXV
Incipit expositio in psalmum LXVI

In finẽ in hymnis psalmꝰ cantici.

H ymn⁹ ꝛ canticũ: hec duo noĩa nisi subtiliter inspiciant: vnũ videnṫ ꝑpe modũ indicare mysteriũ: quia vtraqꝫ laudẽ domini significare mõstrantur. Hymnũ dixim⁹ carmẽ esse: metri alicuius lege cõpositũ: sicut oẽs psalmos i hebrea lingua cõstat esse formatos. Hi quotiens soli ponũtur in titulis: significanṫ organis ꝛ tympanis fuisse prolati. Sed iste hymn⁹ quem nũc ꝓpheta canit: ideo ꝑmisit: in finem: quia tota oratio ad dñm christum sine dubitatiõe dirigiṫ. Psalm⁹ vero cantici est: q̃ sola hũane vocis modulatione canebaṫ. Sed nũc ꝑ hec nomia vtrũqꝫ deprehẽdiṫ potuisse ꝯiungi: vt ꝛ instrumẽtis musicis ꝛ humana voce caneret: ꝛ ideo omis cant⁹ ꝛ hymn⁹ est: nõ omis hymn⁹ ꝛ cant⁹ est. Nam hoc nobis distinctiõis huius ꝑbet indiciũ: q꞉ psalmi qui canticũ nõ habent: poterant per sola musica instrumenta cãtari.

Diuisio psalmi

P Ost sexagesimũqnti psalmi cãticũ resurrectionis: mirabili ordine deprecationẽ suã ꝓpheta subiũxit: vt benedicti ad diuinã cognitionẽ deduci mereamur: ad quã nostra nõ possint merita ꝑuenire. Prima ergo parte fidelib⁹ loq̃ns supplicat: vt benedici cũ ipis mereatur a domino: q̃tenus illuminati corde: in cũctis gẽtibus christũ dñm ꝑdicandũ esse cognoscant. Deinde cõuersus ad dñm: ꝓphetie spiritu ꝯfitendũ illi dicit a populis: q꞉ gẽtes iudicat in eq̃tate. Tertio eundẽ versũ repetit quẽ superi⁹ dixit: hoc mysteriũ adijciens: q꞉ fructũ suũ terra iã ꝓtulit: ꝛ ideo frequẽtato verbo postulat nos debere benedici.

Expositio psalmi.

D Eus misereaṫ nostri ꝛ benedicat † nos: illuminet vultũ suum super nos ꝛ misereatur † nobis.

Al. nobis
Al. nostri

Supplicationẽ suã ꝓpheta dirigens: ad necessariũ noĩs cucurrit auxiliũ. Prĩ eñ ꝑus misereri petijt: q̃ de meritorũ suorum ope nõ ꝑsumpsit. Pri⁹.n. fuit vt misereret errantib⁹: ꝛ postea bñdictiõis sue dona ꝑstaret. Nã bñdictio dñi semꝑ augmẽtat: siue cum illũ bñdicim⁹: nos absolute ꝓficimus: siue cũ nos ille bñdixerit: sic nostre ꝓfutura ꝓcedit. Sed queram⁹ quã benedictionẽ postulat: q꞉ multe sunt: q̃ largiente domĩo cõceduntur. Benedixit adã ante peccatũ dicẽs ei. Crescite ꝛ multiplicamini: et replete terrã: ꝛ domiamini ei⁹. Benedixit abraam cũ dixit: Benedicẽs benedicã te: ꝛ multiplicans multiplicabo semẽ tuum sicut stellas celi: ꝛ sicut arenã q̃ est ad oram maris. Benedixit etiã terras i varios fructus: vt indigentiã nr̃e fragilitatis excluderet. Sed hic illã bñdictionẽ petijt: quã subter exponit: vt tenebras nostre mentis excludẽs: claritate nos dñi saluatoris illuminet. Seq̃tur q̃ppe. Illuminet vultũ suũ super nos. Hec erat petitio bñdictiõis: vt illuminaret vultũ suũ super eos: q꞉ eũ videre nõ poterant qui in suis virib⁹ luminis beneficia nõ habebãt. Illũ eñ hũanus videre nõ põt sensus: nisi qui splẽdoris ipius fuerit claritate perfusus. Repetit: Et misereaṫ nobis. Necessaria iteratio: q꞉ ꝑ eã misericordia dñi ꝓficere incipim⁹: ꝛ in bona spe ipso largiẽte seruamur. Que figura diciṫ Epembasis: id est: repetitio crebra sermonis.

Sed [illegible]

Ut cognoscamus in terra viam tuã: in omnib⁹ gentib⁹ salutare tuum.

Euidẽter exposuit qđ supi⁹ dixit: Bñdicat nos ꝛ illumiet vultũ suũ sup nos. Ad h̃ eñ ista ꝓficiũt: vt in h̃ mũdo cognoscamus viã illam veritatis: id est: dñm saluatorem: qui nos ducit ad vitam: in q̃ nemo errare poterit: nisi qui ab eius regulis deuiare presumit. Et ne nos ꝓbare hoc exemplis alijs egeremus: quis esset via: consequenter exposuit. In omnibus gentibus salutare tuum: vt nec vnius loci via ista crederetur: et quale esset beneficiũ mũdi: testimonio nominis sui potuisset agnosci. Quod nomẽ ipi christo domino euidẽter aptatum est: quando beat⁹ ille simeon eum in manibus accipiens dixit: Nunc dimitte seruũ tuum in pace: quia viderunt oculi mei salutare tuũ: quod parasti ante faciẽ oĩm populorũ. ꝛc. Cõsidera etiam qđ in ꝑmo versu loq̃tur ad populũ fidelem:

r subito ꝯuertiť ad dominũ christũ: nõ in-
iuria: quoniã hoc est mẽbris loqui qḋ capi
ti. Hec figura diciť Prophonesis: id est: ex
clamatio: quotieſ inter alia que loquimur
ad dominũ subito ꝟba cõuertim⁹. **Cõ-
fiteantur tibi populi de⁹: confiteã-
tur tibi populi omnes.** Postꝙ̃ fidem
ꝓuenire populis exorauit ꝓpheta: venit
ad scḋam partẽ dicẽs ad dominũ: Cõfite-
anť tibi populi de⁹. Cõfiteãtur: verbũ eq̃-
uocũ est. Nã ⁊ laudes ⁊ peccatoꝝ deplora
tiones noscť indicare cõfessio. Sed ħ vtrũ
ꝗ̃ debet intelligi: vt ⁊ peccata sua cõfiteã-
tur populi: ⁊ gl̃iam domini ꝑdicare nõ de-
sinãt. Denicꝫ verbũ ipm̃ in vno ꝟsu nosci-
tur esse geminatũ: vt ad fidelẽ populũ to-
tũ cognosceres esse faciendũ. Nam qḋ ad-
didit: Omẽs: donatistaꝝ prauitateſ elidit:
qui putãt ecc̃iam dñi in orbe terraꝝ nõ eẽ
diffusam. **Letenť ⁊ exultent gẽtes:
quoniã iudicas populos in eq̃ta-
te: ⁊ gẽtes in terra diriges.** Querẽ-
dum nob est: q̃re moneat gẽtes letari ⁊ ex-
ultare: cum iudiciũ dñm dicat esse factuꝝ.
Metuere em̃ põt rea ꝯsciẽtia: cũ audit ve-
racẽ dñm iudicaturꝝ. Sed de illiſ dicit: qui
iam cõfessi peccata formidare neq̃unt ven-
tura iudicia. Illis enim nõ iudex: sed ad-
uocatus est christus: q̃ se ꝓpria confessione
dãnauerunt. Quapropter exultẽt gentes
⁊ gaudeãt: que faciẽ ei⁹ in ꝯfessione ꝑueni-
re meruerũt. Seq̃tur causa leticie: quia mi-
sericordi iudici ꝓbanť esse cõfessi: qui uo-
luit humiliũ corda sanare: ⁊ supboꝝ colla
cõcidere. Nam vt illã cõfessionẽ quã dixi-
mus debuisses aduertere: dicit: Et gentes
in t̃ra diriges: vticꝫ in ħ mũdo: vbi eas fa-
cis delicta ꝓpria cõfiteri: vt diabolico ne-
queãt errore subuerti. **Cõfiteantur ti-
bi populi de⁹: ꝯfiteantur tibi ppl̃i
oẽs.** Uenit ad tertiã narrationẽ: in q̃ ver
sum q̃dez scḋe partiſ repetiuit: sed omnino
rem aliã subter adiecit. In superiori enim
versu posuit: Letenť ⁊ exultẽt gentes: nũc
aũt diť: Terra dedit fructũ suũ: vt ⁊ si vnũ
initiũ sonet: non tamẽ sensus ipe ꝓpter se-
quentia ad causas similes tendere videa-
tur. Istos vero populos quos frequenter
repetit: quidam eos duodecim tribus in-
telligere voluerunt: que in illo iudicio re-

muneratiõis gratiã consequẽtur. **Ter-
ra dedit fructum suum. Benedi-
cat nos deus deus noster.** Terra de-
dit fructũ suum: scilicet cõfessiones popu-
lorũ: quod superi⁹ ꝓuenire necessaria repe
titione memorauit. Reuera suũ: quez pia
domini largitate percepit: non quem dia-
bolo seminãte generauit. Dedit etiã terra
fructum suũ: quãdo dominũ saluatorẽ di-
uersarũ gentiũ turba suscepit. Illa enim q̃
erat peccato adeꝫ spinis ⁊ tribulis plena: vi-
talem fructũ intulit: cum domini iussioni-
bus obediuit. Tũc enĩ aploꝝ fides in va-
rias linguas sancto spiritu replẽte ꝓrupit:
Tũc virtutes inestimabiles mũdus agno
uit: Tũc reuera fructũ suum terra ꝓtulit:
quãdo spinas diaboli tribulosꝗ deseruit.
Et quia fruct⁹ ꝓuenire potuit: iuste bene-
dictio postulať. Dicit enĩ: Benedicat nos
deus de⁹ noster. Dixerat semel de⁹: sed ne
gentiliũ domin⁹ putareť: quia ipi deum se
dicunt colere: q̃uis vanis erroribus implĩ-
cenť: addidit tamẽ: De⁹ noster: vt reuera
ipe solus colẽdus deus credať: quẽ sancta
catholica colit ⁊ cõfiteť ecclesia: hoc est: pa
trem ⁊ filium ⁊ spiritũ sanctuꝫ. **Benedi-
cat nos deus: ⁊ metuant eum om-
nes fines terre.** Semiat: Bñdicat nos:
quod sepe repetendũ est: ⁊ sine fine cõstat
optãduꝫ: quia semꝑ necessariũ: semꝑ pro-
bať eẽ proficuũ. Que figura diciť Tauto- Sche
logia: id est: eiusdẽ ꝟmõis iteratio. Intue-
amur etiam queadmoduꝫ timor dei inter
magna munera postuletur: quãdo post be
nedictionẽ petitam metus ꝯcedi terre fini-
bus exoratur. Est eniꝫ inter prima dei mu
nera: quoniã qui illũ timere norũt: ⁊ ama-
re non desinũt. Sic enim ⁊ salomon dicit:
Initiũ sapientie timor dñi: Et in alio psal Eccl. j.
mo: Timeat dominũ omnis terra. Sed ti
mor iste: non ex humana trepidatione cõ-
tingit: sed diuĩa inspiratione ꝑstatur. Hũc
ergo timorẽ: terre finibus ꝓpħa miserat⁹
optauit: vt ⁊ credere ĩciperẽt ⁊ credita cau
ta sollicitudine custodirent. **Cõclusio.**

q Uã latissimos fidei cãpos sħ breui
tate suauissima ps̃. iste cõplex⁹ est.
Supplicauit. n. dño xp̃o: vt aduẽtu
suo bñdicẽ nos larga pietate digneť: q̃ten⁹
sal⁹ mũdi expectata gẽtib⁹ inotescat: ⁊ fru

ctũ miſcdie ipi⁹ deplẽiſſima religiõe pcipiant. Sit ẽ nob̃ τ ſb̃ breuitate dulciſſim⁹: τ ꝓphetie ſue dignitate preclar⁹: qñ illõ ante tot ſecula p̃dixit: quod iã ſalutariter mũdus agnouit. Preſta rex eterne: vt ſicut te in humilitate carnis veniſſe cognouimus: ita τ in deitatis potẽtia cõceſſuȝ nobis clementem iudicem ſentiamus.

Explicit expoſitio in pſalmum. LXVI
Incipit expoſitio in pſalmum. LXVII

In finem pſalmus cantici dauid.

v Im nomis iſtius hinc debem⁹ aduertere: quia duȝ finis dicat̃: i unico ſemp apponit̃. Significat eñ rerum caput τ eternale p̃ncipiuȝ: ſicut ipſe in

Joh. 8. euangelio dicit: Ego ſum principiũ ꝓpter quod τ loq̃r vobiſ. Seq̃tur pſalmuſ cantici qui hũana tantũ ſolet voce cãtari. Dauid autẽ: ipm dñm deſignat: quẽ τ finus ille ꝓnũciat. Lõguſ pſalm⁹: τ ad faſtidiũ releuãdum: quinq3 diapſalmatib⁹ p̃notatus: per q̃ nos diuiſiões cõpetenter impẽſſim⁹. Nã licet has in alijs pſalmis q̃tuȝ aſpirat dominꝰ humana perſcrutet̃ induſtria: iſte tamen inciſiones abſolute ſequẽde ſunt: q̃s p diapſalmata diuia fecit auctoritas. Sciendũ eſt autẽ: toto pſalmo per myſticas ſimilitudines pſalmigraphũ loq̃: qui ſacramẽtis euãgelicis oĩno replet⁹ eſt: τ aſcẽſionis chriſti deſcriptõne deuota monſtratur eſſe precipuus.

Diuiſio pſalmi.

p Rouidentie ſpiritu ꝓpheta cõpletus: q̃ inimicis domini accidãt: vel q̃ fidelibus in futura iudicatiõe cõtingant: p optatiuũ modũ Primo igreſſu pſalmi hui⁹ conuenieter edicit: vt τ p̃fidos de pena terreat: τ famulos dñi ꝓmiſſa remuneratiõe letificet. Secũdo ingreſſu virtutes ſignificat: q̃s cõtulit pplo iudeoꝝ: ac deinde dicit queãdmodũ ex his pfecit eccleſiam. Tertio: p mõtis ſpecieȝ ſignificat dñm ſaluatorẽ: aſſerens q̃ beneficia p̃ſtiterit eccl̃ie: quãdo eã reſurrectõis ſue muñere ſbleuauit. Quarto: inimicoꝝ dñi ſupbiaȝ cõquaſſandã eſſe ꝓnũciat: τ ꝯuerſionẽ et martyria ab vtroq3 ſexu etiaȝ ex peſſimis dicit eſſe faciendã: cum aduẽtus dñi mundo ſalutaris illuxerit. Quito dicit in eccleſijs dñm debere bñdici: vbi apoſtoli τ chriſtus ipſe predicauit: ſupplicãs vt dona que dedit fidelibus ſuis: conſeruare dignetur. Monet etiã: vt velociter ad dñm veniãt: qui in hoc mũdo tanq3 in egypto τ ethiopia cõmorant̃. Sexto ingreſſu: vniuerſitatem monet vt pſallat dño chriſto: q̃ iam reſurrectiõis ſue miracula patefecit: ac deinde pſalmum dñica laude concluſit.

Expoſitio pſalmi.

e Xurgat deus τ diſſipentur inimici eius: τ fugiãt a facie eius: qui oderũt euȝ. Cõfidẽter ꝓpheta videt̃ optare: qd̃ nouit eſſe vẽturꝝ. Petit eñ reſurrectionẽ chriſti: in qua diſſiparẽtur aduerſi ſcȝ iudei: q̃ reſurrectionis eius vidẽdo potentiã: ſceleris ſui facinora formidabant. Ultio quippe eoꝝ: vno verbo deſcripta eſt. Nõ eñ in vnam gentem pplus ipſe collectus eſt: ſed p orbẽ terrarũ: effuſa caritate diſperſus eſt. Seq̃tur ineſtimabilis pena maledicti: vt ab ei⁹ facie fugiãt: cui⁹ vbiq3 cõſtat eſſe p̃ſentiã. Quale eſt eñ ſemp fugere: τ infenſi iudicis preſentiã nõ vitare? Addidit. Qui oderũt eũ: vt eos ſignificaret q̃ in ſua ptinacia cõſtiterũt. Odiũ eñ illis reb⁹ debem⁹: q̃bus nos acquieſcere nullatenus poſſe profitemur.

Sicut deficit fumus deficiant: ſicut fluit cera a facie igniſ: ſic pereat peccatores a facie dei. In iſtis duobus verſibus: ſub cõparatiõe gemina peccatoꝝ pena p̃dicitur. Fumus eſt enim: ex flamma iſta corruptibili ſurgẽs: tenebroſa ꝯglobatio. Que q̃tũ pluſ extollit̃: tñ p inania tenuat̃. Huic peccatores merito cõparant̃: quoniã ex flamma nequicie ſue producunt fumiferas actiones: que licet ad altiora ſuperbia faciente conſurgant: neceſſe eſt: vt ſua magis velut fum⁹ elatione deficiant. Sequitur eoꝝ alia comparatio: Cera eſt: ex fauis collecta tenera molliſq3 ſubſtãtia: que ſic igniſ calore reſoluitur: vt eius corpulentia penitus abſumat̃. Huiuſ ſimilitudo delinquẽtib⁹ cõpetenter aptatur: quoniã in iudicio dei a facie ipſius ſic diſpereũt peccatoreſ: queãdmodũ cere deliq̃titudo ꝓximo igne cõſumit̃. Et intuere qd̃ hic pctõres in ſuba ſua: non dicit poſſe cõſumi: qui ppetuo igne torq̃ndi ſũt: ſ3 dicit eos a facie dei eẽ pituros: q2 nũq3 ad grãm ipſius beneficia q3 venturi ſunt: ſicut q̃dam

erantiũ dicere tẽptauerũt. Et nota qđ in
his versibꝰ figura est Parabole: id est: rex
dissimiliũ cõparatio. Peccatoribꝰ enĩ fu-
mus ⁊ cera cõparata noscunť. **Et iusti
epulenť ⁊ exultent in cõspectu dei:
Alia ⁊ delectenť in leticia.** Sicut superiꝰ dic-
ta est pena pctõrũ: ita nunc iustoꝝ remune
ratio ventura narrať. Epulas dicimꝰ exq-
sitas ⁊ abũdantes copias ciborũ: quibꝰ et
corpus reficiť: ⁊ plerũq; desideriũ edacita-
tis augeť. His cõparanť pabula fideliũ: sa
gina iustoꝝ: qui saturati adhuc desiderãt:
⁊ de celestibꝰ delitijs inexplebiliter fartiũ-
tur. Sed vbi reperianť iste delitie: subseqn
ter adiungiť: scz In cõspectu dei: vbi semp
est desiderabilis ⁊ vera leticia. Quale est
enĩ exultare sub cõspectu tãti iudicis: vt il-
lũ quẽ hic iuste metuimꝰ: ipsius munere li-
berati sub eiꝰ p̄sentia gaudeamꝰ? Adiecit.
Delectẽtur in leticia: vt hoc ipm illos pos-
sit delectare qđ leti sunt: qꝛ dũ leticiã suam
nullo norũt fine claudendã: suauiꝰ in ea de
lectanť: quã se amissuros esse nõ sentiunt.
Sic beatitudinis illiꝰ vẽtura felicitas: sub
lucẽtibus quibusdam modulis indicatur.

**Cãtate deo psalmũ dicite nomi-
ni eiꝰ: iter facite ei qui ascendit sup
Al. illi occasum: dñs nomẽ ⁊ est ei. Exul-
tate in cõspectu eius.** Postq̃ pessimo-
rũ penas: iustorũq; p̄mia ventura narra-
uit: hortať ipsos ppheta vt in his q̃ audie-
rãt fideli mẽte p̄sumẽtes: laudes deo hym
nica exultatõe cõcelebrent. Cãtat enĩ deo:
qui cõtemplationẽ eiꝰ puro ac fideli semp
animo cõtueť. Psalmũ dicit nõi eius: q̃ ope
ra efficit que ille p̄cepit. Sequiť. Iter faci-
te ei: id est: corda vr̃a purificata p̄parate: q̃
digneť sctũs dñs introire: siue p̄dicatiõibꝰ
btis cunctos imbuite: sicut esaias ppheta
Esa. 40 dicit: Parate vias dñi: rectas facite semi-
tas eiꝰ. Sed cui fiat istud iter edicit: Qui
ascendit sup occasũ. Ascẽdit vtiq; dñs xp̄s
sup occasum a mortuis resurgẽdo: vt capti
uã duceret nostrã captiuitatẽ: ⁊ mors relin
queret liberos: quos pctis alligãtibus te-
nebat obnoxios. Necesse enĩ fuit vt occa-
sus tenebrosus cederet: sup quẽ sol iusticie
pbabať exortꝰ. Et ne q̃s ambigeret q̃ ascẽ
dit sup occasum dicit: Dñs nomẽ est ei: vt
nemo dubitaret: deũ esse dñm saluatorez:
quẽ nefandi iudei velut cõem hominẽ tru-
cidandũ esse putauerũt. Sequiť. Exultate
in cõspectu eiꝰ: nõ in p̄sentia hoim vbi est ca
duca leticia: sed in cõspectu eiꝰ vbi iugiť se
puritas mẽtis oblectat: ⁊ quaslibet hic erũ
nas patiať: cõsideratione futuri p̄mij sp erĩ-
gitur. **Turbabunť a facie eius patris
orphanorum ⁊ iudicis viduaruz.
Deꝰ in loco sancto suo.** Postq̃ di-
xit in cõspectu dñi beatis esse gaudẽdũ: nũc
a facie ipsius p̄dones atq; impios asserit eẽ
pellendos: q̃ orphanos ac viduas seua cu-
piditate dilacerãt. Turbati enĩ ⁊ nimiũ for
midãtes: a facie dei tales expelluntť: qñ au
dierint: Ite in ignẽ eternũ q̃ paratꝰ est dia Matth. 25
bolo ⁊ angelis eius. Sed q̃ sit iste a cuiꝰ fa-
cie pellũť exponit: id est: Patris orphanoꝝ
⁊ iudicis viduarũ. De q̃ ⁊ alibi legiť: Pupil Ps. 9
lo ⁊ vidue tu eris adiutor. Quid ergo dep-
dator eorũ pati poterit: qui iudicis sui sus-
ceptos impia laceratiõe cõtriuit? Patris au
tẽ ⁊ iudicis: genitiuos posuit casus: vt qđ
sit deus: his cõplexionibꝰ possit ostendi.
Addidit quoq;. Deꝰ in loco sancto suo: sb-
audiendũ est: qui imutabilẽ seruat firmãq;
sententiã: sicut de ipo a patre augustino di
ctũ est: Mutas tẽpora: nec mutas cõsilia.
**Deꝰ qui ⁊ habitare facit ⁊ vnanimes Al. inhabitare Al. vnius
in domo. Qui educit vinctos in moris
fortitudine.** In hoc versu ⁊ duobꝰ alijs
qui sequunť: p duodecimã speciẽ diffiniti-
onis: q̃ grece Cata epenon: latine p laudẽ
dicit: declarať q̃s sit deꝰ: id est: q̃ habitare
facit vnanimes in domo: sic legiť in actibꝰ
aplõꝝ: Multitudinis credentiũ erat cor Act. 4
vnũ ⁊ anima vna: Siue qꝛ pphete ⁊ euãge
liste in domo dñi vnũ sentiẽtes: verbũ ve-
ritatis cõsentanea p̄dicatiõe locuti sunt. Et
alibi ipe dicturꝰ est: Q̃ bonũ ⁊ q̃ iocundũ Ps. 132
habitare fratres in vnũ. In domo enĩ illiꝰ
ipsi habitãt: qui se mutua caritate consoci-
ant. In domo vero: ecclesiã significat. Se-
quitur. Qui educit vinctos in fortitudine.
Hic hũanũ genus significat: qđ vinctũ le-
ge pcti fortitudinis sue robore liberauit.
Alligato enĩ diabolo: eduxit victos: quos
tenebat ille captiuos. Bene aũt dictũ est:
Eduxit: qꝛ ab inferno liberãs ad gaudia re
gni celestis eleuauit. **Similiter eos q̃
⁊ in iram puocãt qui habitant in se-** Al. exasperãt

v

pulchris. Enumerat adhuc quos educit vinctos in fortitudine sua. In irã eñi puocãt dñm: blasphemi ⁊ pessima se puersatione tractantes. Ipi sũt quippe qui viui habitant in sepulchris: id est: qui in fetida ⁊ carnali actione sepulti sũt. De quib⁹ ⁊ in alio

Ps.5 loco dictũ est: Sepulchrũ patẽs est guttur eoꝝ. Nã licet mortuos visualiter suscitauerit: hũanũ tñ genus de sepulchris eripuit: qñ eis p verã fidẽ vite gaudia votiua restituit.

Al. egredieris i cõspectu ppli tui: cũ transiens

Deus cũ †egrederis corã populo tuo: dñ trãsgredereris in deserto. Iungendũ est huic versui: cognosceris. Adhuc eñi in operationis ei⁹ laudib⁹ pseuerat. Egressus est quidẽ de⁹ corã pplo israelitico: dũ in colũna ignis apparuit: dũ in deserto eos mãna largitate satiauit. Sed hoc meli⁹ ad pplum respicit xpianũ. Egreditur eñi coraz pplo: qñ educit vinctos in fortitudine sua: qñ resuscitant̃ q̃ in sepulchris habitãt. Ipm eñi ɔtuet̃ fidelis: qñ in opibus magnis ei⁹ pietatẽ potentiãq; cognoscit. Transgressus est etiã in deserto: qñ ad gẽtes venit: ad q̃s pphetа nullus accessit: q̃ velut heremus desolate a verbo dñi reddebant̃ aliene.

Al. synai

Terra mota est etenim celi distillauerũt a facie dei: †mons syna a facie dei israel. Interiecto diapsalmate: venit ad scõm ingressũ: vbi enumerat q̃ israelitico pplo virtus diuina ɔcessit. Terra mota est: id est: terreni hoies videndo tã magna miracula crediderũt. Celi distillauerũt a facie dei: qñ inuicẽ stillicidiorũ mãna descendit a facie dei: q: p colũnã ignis ac nubis p̃sentia ip̃ius noscebat̃. Mons q̃z syna a facie dei fumauit: qñ ibi moyses in duab⁹ tabulis legẽ beatus accepit. Nã ⁊ in exodo ita scriptũ est. Tot⁹ aũt

Exo.19 mons syna fumabat: eo q̃ dñs descẽdisset sup eũ.

Al. segregabis

Pluuiã voluntariã †segregans de⁹ hereditati tue ⁊ infirmata est: tu vero pfecisti eã. Exponit illud q̃d supius dixit: Celi distillauerũt. Ipa est eñi pluuia volũtaria: quã tunc comedẽdi auida gẽs iudea ɔmeruit. Nã vt volũtati eius satisfieret: inexptũ miraculũ mũdus accepit. Pluuia siquidẽ illa voluntaria fuit: nõ ista que gnãliter vbiq; diffundit̃. Deniq; sic sequit̃: Segregãs deus hereditati tue: q: non hoc dñs alijs gentib⁹ dedit: q̃d tũc hebreo pplo miserat⁹ indulsit. Hereditas eñi ip̃ius fuit ppls hebreoꝝ: sicut legit̃: Et facta est portio dñi populus eius iacob funiculus hereditati ei⁹ israel. Hec si ad tẽpus infirmata est dño saluatori minime credendo: pfecit hereditatẽ suã: quãdo gẽtes reliquas in supplemẽtũ credulitatis admittit.

Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi deus. Quia supius dixerat de hereditate dñi: Tu vero pfecisti eã: nũc adiecit vnde eã pficeret. Animalia: fuerũt gentes vera religione vacuate: sed cũ ad dñm venerũt facte sunt eius: que iã nihil indigeant: sed rõnabili ac pleno lumie cõpleant̃. Hec habitabũt in eccl̃ia: cũ vere religionis cultũ ipso miserãte pceperint. Iterũq; q̃ sint ista animalia: cõsequẽter exponitur. Dicit eñi: Parasti in dulcedine tua pauperi de⁹. Parasti: significat p̃destinatos: qui ab origine mũdi ipso miserãte p̃parati sunt. In dulcedine tua: nõ seculi hui⁹ vbi amara patiunt̃: sed in illa suauitate in qua pauperes dei reges ditissimos antecellunt.

Dñs dabit verbũ: euangelizãtibus† virtutes multas. Versus istius ordo talis est: Dñs dabit virtutes multas euãgelizãtibus v̾bũ. Dedit eñi virtutes multas apostolis: qui verbũ ei⁹ venerãda ɔfessione p̄dicabant: qñ eis languentiũ turbas sanare ɔcessum est. Nã ipm q̃z euãgelium multarũ cõstat esse virtutũ. Quid eñi forti⁹: q̃ animas saluare: que erroꝝ suorũ vitijs poterant interire? Sicut iacob⁹ apostolus di-

xit. Scire debet q̃s: q: qui conuerti fecerit Iac.5
peccatorẽ ab errore vie sue: saluat animaz ei⁹: ⁊ operit multitudinẽ delictoꝝ.

Rex virtutũ dilecti†: ⁊ species dom⁹ diuidere spolia. Versus iste sollicit⁹ inq̃ratur. Est eñi verboꝝ subtilitate pplexus. Hic eñi dilectũ: filiũ patris debem⁹ accipere: sicut ipse in euãgelio dicit: Hic est filius me⁹ dilectus: in quo mihi bene cõplacui. Q̃d schema dicit̃ Antonomasia: id est: vice nois posita: quãdo sic aliud nomẽ ponitur vt tñ illud quod necessariũ fuerit sentiatur. Dilecti ergo pater: rex angeloꝝ ⁊ potestatũ est: qui virtutib⁹ imperat. Q̃d ⁊ de filio cõuenienter accipit̃: de quo alius psalmus dicit: Domin⁹ virtutũ ip̃e rex glorie: Ps.23

Al. virtutes multa

Al. dilecti specia

Mat...

Sch...

qđ tamē sancte trinitati certū est cōuenire. Hic tñ patrē vult intelligi: q: dilecti posuit: id est: christi. Sequit. Et species domus diuidere spolia. Pulchritudo dom⁹ diuine cognoscit: quādo spolia diaboli: id est: homines scelerati in dñi ecclesia transferunt. Spolia siquidē diaboli: sunt ipsi quos dominus alligatos forte liberauit: sicut in euāgelio ipse dicit: Nemo intrat in domū fortis
Mr.3
et vasa ei⁹ diripit: nisi prius alligauerit fortē: et tunc domū illi⁹ diripiet. His eñ spolijs domū sue potestatis ornauit: ecclesiā sanctam gaudere fecit: qñ ferocis inimici vota frustrauit. **Si dormiatis inter medios cleros penne colūbe deargentate: et posteriora dorsi ei⁹ in † specie auri.**
Al. pallore
Subaudiēdū: suscipiet vos. Hic dormire nō stuporem somni significat: aut obliuionē rerū quā pati psueuim⁹ dormiētes: sed dormientes dicit: in preceptis domini quiescētes: et in idipsum requiē habentes. Cleros eñ auctoritate patrū: duo testamēta debem⁹ accipere: inter que monet cōtinere atq; quiescere christianos. Sēsus ergo talis est. Cōmonet fideles: si dormiatis inter duo testamenta: hoc est: si animā vestrā in scripturis diuinis vltima dormitione reponatis. Dormitionē vero pro morte poni: dñs in euāgelio testat dicens: Lazarus amic⁹ noster dormit: sed eamus vt a somno suscitē eū.
Joh.11
Sequit. Penne colūbe deargētate. Per hec comata: sicut supius diximus: subaudiendū: suscipiēt vos. Pēne significāt claritatē: q nos in illā patriā ducūt: si hic in lege dñi qescere mereamur. Colūbe deargentate: ecclesiā significant. Que merito columba deargētata dicit: q: innocētiā habet colūbe: et diuinis eloquijs argēteo cādore resplendet. De qua scriptū est: Una est columba mea: vna est dilecta mea. Hui⁹ colūbe posteriora: id est: vltima in specie auri clarificata resplēdēt: q: postqā de hoc mūdo discesserit: supra aurū ei⁹ gratia relucebit. Et respice qđ in hoc mundo argēto cōparata est. In illa resurrectiōe auri eā specie dicit ornandā: sicut in. xliiij. psalmo iam dictū est: Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circūamicta varietate.
Ps.44
Dū discernit celestis reges sup† terrā: niue dealbabunt in
Al. eā
selmon. Post diapsalmatis silentiū: venit ad psalmi tertiū mēbrū: vbi enumerat dona q cōtulerit ecclesie resurrectiōis gloria ptributa dñs celestis. Reges sunt apli sanctiq; pōtifices: vel ceteri fideles q pbabilit regere corpora sua diuino munere meruerūt. Rex ergo: a regēdo vocatus est. Et ET
merito hoc illis nomē impositū est: qui cupiditates seculi refrenare diuia virtute potuerūt: sicut aplus quosdā increpās dicit: Sine nobis regnatis: et vtinā regnaretis j.Cor.4
vt et nos vobiscū cōregnarem⁹. Hos ergo reges: dū sup eā columbā: quā supius dixit: discernit cōcorditer dñs atq; distribuit: Sup niuē dealbabunt in selmon: id est: supra candorē niuis elucescūt: qui ecclesiam regere fideliter atq; ordinare noscūt. Qđ autē dictū est: In selmon: nomē hui⁹ montis Rp̄
vmbra interptat: q hic cōgrue diuina virtus intelligit. Ipsa eñ ab estu vitiorū nos defendit et reficit: ipsa nobis celestia dona cōcedit: sicut sancte marie angel⁹ annūciauit: Spiritussanct⁹ supueniet in te: et virt⁹ Luc.j
altissimi obūbrabit tibi. Et alibi: Sub vm Ps.16
bra alarū tuarū ptege me. Hec est vmbra que in bono ponit. Deniq; laudē montis sequēti versu dictur⁹ est. Dealbabunt aūt ponit et in malo: sicut et in actib⁹ aplorū legitur: Percutiet te dñs paries dealbate. Hoc Act.23
et euāgeliū qq; testat: Siles estis monumē Matth.23
tis dealbatis: que plena sunt ossib⁹ mortuorū. † **Montem dei montē vberem.** Al. Mōs dei mons pinguis
Mons coagulatus mons pinguis. Per quintā speciē diffinitiōis: q grece Cata antilexin: latine ad verbū dicit: exponit ppheta qui sit mōs ille selmon quē D̄
supius dixit. Ac si diceret. Montē dico: id est: ipsum dñm saluatorē: de q esaias ppha cecinit: Erit in nouissimis diebus pparat⁹ Esa.2
mōs dom⁹ dñi in verticē mōtiū: et eleuabit sup colles: et ibūt ad eū oēs gentes. Addidit. Et montē vberē: ex q ppetua et suauia fluēta descendūt: q aqs habet irriguas et celesti suauitate cōditas. Subiūgit. Mons coagulat⁹: scz pp ter puulos enutriēdos: q nō esca corpulēta: sed coagulato lacte potandi sunt. Addidit etiā. Mons pinguis: ☧
q: fertilitate sua sp vberrim⁹ est. O mons breuiter quidē laudat⁹: sed celestiū rerū qlitate copiosus: ex quo aque viue decurrūt:

lac in paruuloꝝ salutē ꝑparat: pinguedo
spūalis cognoscit: ⁊ q̄cq̄d summe bonū cre
dit: in mōtis isti⁹ est gr̄a ꝯstitutū. Ut q̄d
Al. suspicamini mōtes coagulatos †suscepistis nos montes yberes.
Mons in quo bn̄placitū est deo
habitare in eo. Dixit supius: montē de
bere itelligi dn̄m saluatorē: ẜ nūc rep̄hēdit
ꝓpħa: ne q̄s debeat montes istos intelli
gere q̄ aploꝝ eminētię cōparant: q̄uis et
ipos p dei gratiā yberes esse noscam⁹. Ad
didit eñ: Mons in q̄ bn̄ bn̄placitū est deo
habitare in eo. Sed quē mōtē deberemus
aduertere: euidēter designat. Christ⁹ ē eñ
solus mons q̄ pr̄i cōplacuit vt in eodē ha
Math.3 bitaret: sicut ip̄e testat: Hic est fili⁹ me⁹ di
lect⁹ in q̄ mihi bn̄ cōplacui. Nā q̄d dic: Ha
bitare in eo: ⁊ pr̄i ⁊ filio vtrūq̧ cōe est: sicut
Joh.14 ipse in euāgelio dicit: Ego in patre ⁊ pater
in me est. Cū ḡ dicit: In q̄ beneplacitū est
deo habitare i eo. In q̄: ⁊ in eo: qꝛ cōi ling
ue nō cōuenit: ꝓpriū hoc scripturę diuinę
esse dicam⁹: sicut in .lxv. psalmo dixit: Ibi
Al. nō hz in idipsum. Etem̄ dn̄s habitabit: †vs
q̧ in finē. Illos mōtes q̄s dixerat nō de
bere itelligi: qꝛ de dn̄o saluatore loquebat
qui est mons mōtiū: ⁊ sanct⁹ sanctoꝝ: ⁊ rex
regū: ⁊ dn̄s dn̄antiū: Redit ad salutis auc
torē dicēs: montib⁹ illis: id est: apl̄is inha
bitare dn̄m xp̄m vsq̧ i finē: scz vsq̧ ad ma
iestati suę ꝑfectissimū terminū: q̄ ē finis si
ne fine: ⁊ bonoꝝ omniū ꝑfecta plenitudo.
Al. milib⁹ Curr⁹ dei decē †miliū multiplex:
Al. eis milia lętantiū †dn̄s in †illis in syna
in sctō. Cōsuetudo est scripturę diuinę al
legorice loq̄: vt cū aliud dicat: aliud velit i
telligi: Q̄d in hoc psalmo positū frequēter
inuenies. Un̄ hic curr⁹ significat hoim iunc
ta copulatio: qꝛ ita sctōs caritas vincit: sic
loris ⁊ iugis aialia sociant. Un̄ ⁊ dn̄s ait:
Math.11 Jugū meū suaue est: ⁊ onus meū leue est.
Sanctoꝝ ḡ vnanimitas curr⁹ est dn̄i: quez
ille velut auriga insidet: ⁊ ad volūtatis suę
ministeriū salutari lege moderat. Sed vt
istū currū ostēderet: nō eq̄s deditū: ẜ hūa
nis cogitatiōib⁹ attributū ait: Decē miliū
multiplex. Q̄d bn̄ ad innumeros ꝑplos: nō
ad equos noscit ꝑtinere. Subiūxit. Milia
lętantiū: q̄d vtiq̧ de fidelib⁹ debet intelli
gi. Et vt ostenderet lęticię plenitudo: ait:
Dn̄s in illis: q̄ magnę exultatiōis ē cumu

lus: ⁊ bonoꝛū omniū dulcedo mirabilis. Rx
Sequit. In syna in sancto. Syna mons ē
deserti in quo moyses legē accepit: interp̄
tat q̧ mandatū: vbi reuera dn̄s requiescit:
qm̄ in sanctis mandatis eius solet ꝑsentia
cōtueri. †Ascendit in altū †captiuaz
duxit captiuitatē. Q̄ pulchre p Ideā
figurā: triūphatoris actus describit. Idea
est eñ species: cū rem futurā velut oculis
offerentes motū animi cōcitam⁹. Ille eñ
crucifixus descēdit ad inferos: ⁊ liberatos
a captiuitate ꝑduxit ad cęlos. Necesse eñ
fuit mortē perire: cui⁹ regnum vita puasit.
Hęc sunt spolia illa quę superi⁹ dixit: vnde
sancta ornat ecclesia: vn̄ dn̄i cōplenda sūt
castra. Ascendit ipse: vtiq̧ qui ꝓpter nos
descendit erudiēdos. In altū: videlicet su
pra cęlos cęlorū. Et q̄d sup oēs altitudīes
atq̧ honores esse dinoscit: sedet ad dexte
ram patris. Quis iā fideliū de ꝯcessa liber
tate dubitet: cū sit extinctus interit⁹ ⁊ cap
tiuata captiuitas: †Dedit dona †homi
nibus. Etem̄ †qui nō credunt: in
habitare dominū deū. Adhuc in illa
triumphi similitudine ꝑseuerat: qn̄ ad im
mēsa gaudia cōcitanda festiuitas indicat
⁊ dona ꝑstant. Dona eñ dn̄i fuert sup apo
stolos: spiritussancti cōcessa magnalia: si
ue q̄d doctor gentiū dicit: Unicuiq̧ autez Eph.4
nostrū data est gratia: scd̄m mensurā donati
onis christi. Sequit. Etem̄ qui nō credunt
inhabitare dn̄m deū. Hic subaudiēdū est:
eos conuertit: vt nobis possit verbis inte
gris ꝯstare sentētia. Nā qui nō credunt in
habitare: id est: qui ad dn̄m negligūt pene
tralia ꝑuenire: vt in domo eius cū fidelib⁹
habitare ꝑualeant: dn̄s de⁹ eos cōuertit q̄
fidem suā hūano generi miserat⁹ indulget.
Ipsa eñ est gratia quę gratis dat: qꝛ nos
ipsi⁹ bona ꝑuenimꝰ: dū ⁊ ip̄m q̧ bonū vel
le concedit. Benedict⁹ dn̄s †de die
in diem: ꝓsperū iter faciet nobis
de⁹ †salutaris noster. Post triūphalē
illā descriptionē: breuis q̄dem sed magna
dicit laus. Bn̄dictus dn̄s de die in diē: id
est: cunctis dieb⁹: omniq̧ tp̄e bn̄dicēdus ē:
qui ascendit in altū: captiuā duxit captiui
tatē: dedit dona hominib⁹: ip̄e etiā ꝓspeꝝ
iter faciet nobis. Iter quippe: cursum vitę
significat: q̄ iam ꝓsper effect⁹ est: qm̄ redē

ptorē suū mūdus agnouit. Adiecit: Deus
salutaris noster: vt nullus de ꝓspero dubi
taret itinere: cui dux salutaris est dñs chri
stus. Dicant mihi quos spectacula hūana
delectant: quid tale in editionibus pōpo
sis ꝯsulū videāt? Huc animos: huc ora de
flectant: illud salutariter corde respiciant:
vñ nō ad fugitiuā leticiā: sed ad exultatio
nē destinenť eternā. De⁹ noster de⁹
Al. dñi saluos faciendi: ꝛ dñi† exitus mor
tis. Post diapsalmatis incisionē: ad quar
tū venit ingressum: vbi dicit quēadmodū
morte sua nos saluos effecerit. Ait enī: De
us noster deus saluos faciendi: subaudia
mus: hic habet ptātē saluos faciendi nos.
Quapropter ipse nos saluos fecit: q̄ est do
min⁹ noster iesus christus: q̄ ꝓ nobis mori
dignatus est: qui ascendit in altū: ꝛ fecit il
la quę dicta sunt. Denicꝫ sic sequiť. Et dñi
exit⁹ mortis. Exitus mortis qui dñi fuit: ip
se nos liberat: ipse a morte ꝑpetua facit exi
re. Qđ pulchre arbitror esse subiunctū: ne
hūana causareť infirmitas: quare morior?
quare deficio? Adhibita est q̄relis nostris
magna curatio: Dñi exit⁹ mortis. Exitus
mortis est dñi: hoc est: resurrectio votiua fi
deliū. Reuera exit⁹ ille singularis ac mira
bilis fuit: qꝛ ꝛ ipse ab inferis egressus est: ꝛ
inde suo nos munere ꝯstituit exire. Ue
Al. frāget rūtamē de⁹† cōquassabit capita ini
micorū suorū: verticē capilli pam
bulantiū in delictis suis. Ne mala ꝑ
tinaciū multa esse crederenť: dicit: Uerū
tñ deus cōquassabit capita inimicoꝝ suo
rū: quaten⁹ supra ꝑfidos ꝛ ꝑtinaces vindi
ctā q̄ꝫ ꝑuenire cognosceres. Capita inimi
coꝝ: sunt auctores iudaicę quidē seditōis:
sed ꝛ hereticoꝝ sine dubitatiōe doctores.
Illi enī in carne xp̄m ꝑsecuti sunt: isti autē
crudeliores in ipa etiā: si dici fas est: deita
te deseruiūt. Sequiť. Uerticē capilli pam
bulantiū: id est: qui tales sibi calūniaꝝ mi
nutias querūt: vt ipsos q̄ꝫ vertices capillo
rū ꝑambulare ac ꝑscrutari posse videanť:
significās versutias inanū questionū: q̄
ꝓfutura deserunt: ꝛ nō necessaria detesta
bili disputatione ꝑquirunt. Et vt eoꝝ stu
dia inania cōprobaret: addidit: In delict
suis. Ubi cogitatio insipiēs fuit: que ꝑdu
xit ad culpas: vt sunt manichei: priscillia
niste: donatiste: mōtani: ꝛ ceteri qui se dā
nosi dogmatis fetoribus miscuerūt. Di
xit dñs ex basan cōuertā: ꝯuertam
Al. in ꝓfūdū †de ꝓfundis maris. In hoc versu auc
toritas nobis doctissimi hieronymi abso
lute sequēda est: qꝛ translatio ei⁹ lucida cū
ctā nobis abrogat questionē. Dixit dñs:
Queram⁹ quid dixerit: qꝛ nescio que mag
na ꝓmissio est quā dñs polliceť. Interp̄ta Rp̄
tur basan: siccitas: quę hūanū genus posse
derat ariditate peccati: sed eā dñs cōuertit
ad viriditatē suā: dū illi fluuios salutis in
fudit: ꝛ germinare fecit vitę fructū quę pri
us inferebat exitiū. Adiecit: Cōuertā de ꝓ
fundis maris: scꝫ populos quos de mūdi
isti⁹ ꝓfundo liberauit. Mare enī mundū
istū debere suscipi frequēti lectiōe iam no
tum est: qui ꝛ gustu amarus est: ꝛ vitiorum
fluctibus inquiet⁹. Ut intinguatur
pes tu⁹ in sanguine: lingua canum
tuoꝝ ex inimicis ab ipso. Illū popu
lū quē superi⁹ cōuertendū dixerat ex ꝓfun
dis maris: nunc ad quid ꝑducať exponit.
Utic̄ꝫ vt pes eius: id est: actio boni ꝓpo
siti: vsc̄ꝫ ad sanguinē gloriosi martyrij ꝑue
niret. Nā qui ante gradiebať in voluptuo
so mari: post ambulare facit in sanguine:
qđ est durū iter carni: sed beata via est ani
me: quā ipso miserāte transim⁹: si in eo spē
nostrā cordac̄ꝫ reponim⁹. Addita ē obscu
ra quidē: sed nimis cōplectēda sententia.
Lingua canū tuorū ex inimic ab ipso. Ca
nes: ꝛ in malo ponunť: sicut apostol⁹ ait:
Uidete canes: videte malos operarios. Et Phil.3
in bono: sicut hic positū ē. De quibus ait
in euāgelio chananea: Utic̄ꝫ dñe: nā ꝛ ca Mar.7
nes edunt de micis que cadūt de mēsa do
minoꝝ suoꝝ. Et in alio psalmo positū est:
Cōuertenť ad vesperā: ꝛ famē patienť vt Ps.58
canes. Isti enī canes ꝓ dño latrare nō de
sinūt: domūc̄ꝫ eius cautissima sagacitate
custodiūt. Hic ergo dicit: Lingua canū tu
orū ex inimicis ab ipso: qꝛ prius inimici fu
erant: qui postea clamosis latratib⁹ ecclesi
am dñi vendicarūt. Sed hoc ipm a quo fie
ri potuisset adiecit: id est: Ab ipso. Ab ipso
vtic̄ꝫ dño: q̄ amara mutat i dulcedinē: tristi
ciā vertit in gaudiū: egritudines detestabi
les in salutē. Uisi sunt† gressus †tui Al. Uiderūt
deus: ingressus dei mei regis† qui Al. mos

Al. mei

Al. nō hꝫ est in sancto† ipsius. Totus hic versus incarnationē significat dñi saluatoris. Dicat eñ: Uisi sunt gressus tui deus: siue p assumpti corporis formā: siue vestigia ꝑdicationis: quibꝰ innocēter ille in hoc mundo sanctis gressibꝰ ambulauit. Et vt dñm saluatorē euidēter ostēderet: adiecit: Ingressus dei mei regis: quia ipe rex in hoc mundo specialiter ingressus est: de quo scriptū

Mar. 15 est in titulo passionis: Rex iudeorū. Nam τ corpus ipsius euidēter expressit dicens: Qui est in sancto ipsius. Sanctū eñ: templū corporis fuit dñi christi. In eo eñ erat plenitudo diuinitatis: quā pfidi videre nō poterant. Preuenerūt principes

Al. iuuēcularꝫ coniuncti psallentibus: in medio† iuuenū tympanistriarꝫ. Principes: apostolos significat: qui τ principes sūt credētiū populorꝫ: τ ꝓuenerūt omnes in sanctitate doctrinę. Et ideo duces effecti sūt: qa ipsos sunt postea populi subsecuti. Addidit: Coniuncti psallētibus: ne crederes paucos fuisse. Coniunctā quoqꝫ multitudinem psallentiū cōuenienter adiunxit: qui iā laudes dñi: nō voce tantū: sed τ bonis actibꝰ ꝑsonarēt. Sequit. In medio iuuenū tympanistriarū. Ne sexū femineū crederes esse cōtemptū: in medio dicit istū actū iuuenū tympanistriarum: id est: iuuencularuꝫ prima ętate florentiū: quę tympana sua: hoc est: corporis tensionē ad dñi laudes gloriamqꝫ verterūt: macerātes se ieiunijs: carnisqꝫ magis afflictiōe gaudētes: quod hodieqꝫ in multis virginibꝰ diuina virtꝰ operatur. Alij vero tympanistriarū: ecclesiarū intelligi voluerūt: quarū atria velut quedā tympanus: laudes dño populorꝫ iubilatione cōcelebrant: de quibꝰ sequēti versu dicturus est. In ecclesijs benedicite

Al. deo: dño † deū: dñm de fontibꝰ isrl. Interiecto diapsalmate: ad quintā psalmi translatus est sectionem: in qua dicit: vbi dñs debeat bñdici. Ait eñ fidelibꝰ: In ecclesijs bñdicite deum dñm: qꝛ non p diuersa cōuenticula paganorū: neqꝫ hereticorꝫ spelūcas: sed in ecclesia catholica dominꝰ benedici debet: vbi recta fides est: τ vera cōfessio. Ibi eñ iuste laudat: vbi nō maledicit. Nā quō ab illo laudē suscipiat: qui se impia supstitione cōmaculat: Sequit. De fontibꝰ israel: de doctrina scꝫ christiana: quā gentibꝰ apli infuderūt. Fons eñ religionis inde p ceteras nationes emanauit. Fons quippe a fouendo dictus est: qꝺ corpora nostra labore fessa refoueat. Ibi beniamin

†adolescētior: in pauore. Principes iuda duces eorꝫ: principes zabulon: † principes neptalim. Hunc modū locutiōis: ꝓpriū scripturarꝫ diuinarum esse diximꝰ: quādo hebręa nomina ad aliqꝺ mysteriū significatiōis interserit. Dubiū quippe nō est: omnes ꝓphetas euāgelicę ꝑdicationis beatū tēpus optasse: quod nunc psalmigraphꝰ vehemēter affectās: p nomina tribuū: τ dñm christū: τ ipsos indicasse ꝓbat apostolos. Ibi beniamin adolescētior in pauore: Ibi scꝫ in tēplo hierusalē: vbi verba dñi paulus audiuit: qꝺ τ textꝰ actuū aplorꝫ euidēter enarrat. Siue vt quidā volūt: ibi in ecclesia: vbi dixit psallēdū esse. Beniamin: paulū designat aplm: qui fuit de tribu beniamin. Ipse eñ dicit: Phil. 3
Nā τ ego israelita sum ex semine abraam: de tribu beniamin. Adolescentior in pauore: qꝛ licet ętate fuerit adolescēs: sicut in actibus apostolorꝫ: in passione beati stephani lucas dicit: Et falsi testes deposuerunt Act. 7
vestimēta sua secus pedes cuiusdā adolescentis nomie sauli. Qui cū is esset adolescēs ętate: adolescentior extitit in pauore: quādo ad vocē dñi corruit: qui ei miseratꝰ intonuit: Saule saule: quid me ꝑsequeris? Ibidē. 9
Adolescens aūt ab adolēdo: id est: a crescēdo dictus est. Principes iuda: dñm significat saluatorē: qui de tribu iuda descendit: sicut ioānes in apocalypsi dicit: Uicit leo Apoc. 5
de tribu iuda: radix dauid. Addidit. Duces eorꝫ: id est: populorꝫ qui erāt in ecclia cōstituti: quod nō solū ad paulū vel ad dominū: sed τ ad illos aptandū est: quos dicit inferiꝰ: Principes zabulon: ꝑncipes neptalim. Zabulon τ neptalim: tribꝰ fuerunt iudaico populo constitutę: vñ reliqui apostoli trahere legunt originē. Et hi omnes: principes bene appellati sunt: qꝛ eos honore ac ꝑmatu dignissimos fideliū turba sequebatur. Dicunt eñ ꝑncipes τ qui reges non sunt: sicut in exodo legitur: in dedicatione tabernaculi: quomō obtulerint dona duodecim principes: singuli de singulis tribu-

bus israel. Congruit autẽ ipsorum quoq; nominũ significationes edicere: quia et ipse probant ecclesie conuenire. Juda: confessio dicit. Zabulõ: habitaculũ fortitudinis. Neptalim: dilatatio mea. Que si diligẽt inspici: ecclesie catholice cõpetent aptabis. **Manda deus virtuti tue: confirma hoc deus quod operat⁹ est in nobis.** Post illã de aduentu dñi beatissimã predicationẽ: quasi iam inestimabili accepto munere: ad patrẽ propheta cõuertit dicẽs: Manda de⁹ virtuti tue. Uirtus enĩ patris: christus est dñs: sicut aplus dicit: Christuz dei virtutẽ et dei sapientiã. (1.Cor.1) Manda: ad psonarũ ptinet distinctionẽ. Nam vnũ velle illis est: vnũ posse ppetue. Quid autẽ mandet edicit: Cõfirma hoc de⁹ quod operat⁹ es in nobis. Magna petitio: vt cõfirmet de⁹ in nobis fidem suã: quã donare dignatus est. Opus enĩ dñi fuit: vt ceca gẽtilitas lumine veritatis afflata: verũ dñm saluatorem cognoscere potuisset: scdm illud apli: Benedict⁹ deus et pater dñi nostri iesu christi: qui benedixit nos in omni bñdictione spirituali in celestibus: in quo et elegit nos ante mũdi cõstitutionẽ vt essemus sancti et immaculati in ipso. (Eph.1) **A templo tuo †quod est in hierusalẽ: tibi offerẽt reges munera.** (Ala6 b3) Cũ soleãt in templo munera offerri: hic a templo hierusalẽ dicit nihilomin⁹ offerenda. A templo ergo hierusalem offerũt reges munera: qui in ecclesia dei recta cõuersatione viuentes: sui cordis offerũt puritatẽ: quãdo iam venit ad premium: quãdo grana segregantur a paleis: et vna fit hierusalez mater omniũ q sb christi lege vixerũt. Reges: vtrũq; possimus accipere: qz et ipsi imperatores offerunt seipsos deo munera: siue fideles homines: qui suũ corpus p christi gratiam regere meruerũt. Et respice qd hierusalẽ tantũ dixit dñi templũ: vbi et visio pacis est: et discordantium hereticorum non miscetur aduersitas. **Increpa feras †siluarum: cõcilium taurorum †inter vaccas populorum.** (Erudimis negatio la vaccas) Ut illa sancta credulitas cõfessiõis munimine firmaret: dicit propheta: Increpa feras siluarũ: id est: argue superbos homines et feroces: qui in praua psuasione cõsistunt: vt istorũ inuectio fideliũ sit solida munitio. Pro iniquis enĩ hominib⁹ vel diabolo feras ponit: sicut i alio psalmo dicitur: Exterminauit eã aper de silua: et singularis ferus depastus est eã. (Ps.79) Addidit. Cõcilium taurorũ inter vaccas populorum. Subiungit nihilominus increpandum: hoc est: hereticos indomitos: q erecta ceruice seducunt animas innocentes: et ad suũ gregem trahunt: quos infelici psuasione decipiũt. Vacce quoq; populorum: sunt mulieres ductili voluntate leuissime: que pfidie doctores tanq̃ tauros sequũtur: de quib⁹ dicit apostolus: Ex his enĩ sunt: qui penetrant domos: et captiuas ducũt mulierculas onerantes peccatis: que ducunt varijs desiderijs: sp discẽtes: et ad scientiã veritatis nũq̃ puenientes. (2.Timoth.3) Cur ergo tales debeant increpari: subter adiunctũ est. **Ut †non excludantur hi qui probati sunt argento.** (Al.excludat eos) **†Disperge gentes que bella volunt.** (Al.Dissipa) Utilitas illi⁹ increpatõis ostẽsa est: quia dũ falsitas arguitur: nihilominus veritas cõprobatur. Oportet enĩ feras siluarum increpare: tauros abijcere: vaccas populorum inuehere: vt hi qui probati sunt: id est: quos caritas spiritualis decoctis sordibus vitiorum: velut argentũ mundissimũ: ad anime puritatẽ vsq; perduxit: corroborentur atq; pficiant. Addita est quoq; sententia que dissiparet hereticos. Ipsi enim sunt gentes que bella volũt: id est: que cõtentionib⁹ nõ pfectũ anime tendũt: sed vt puersis suasiõib⁹ captiuẽt aĩas innocẽtes. **†Offert velociter ex egypto: ethiopia festinet man⁹ dare deo.** (Al. Venient legati ex egypto ethiopia preueniet man⁹ ei⁹ deo) Cõgruat et hunc versũ sm translationẽ patris hieronymi recipe: qui et propter hebraicã veritatẽ sequẽdus est: et nexũ nobis ambiguitatis absoluit. Egypt⁹ et ethiopia: p incolarum suorũ tenebrosa nigredine sp i malo ponunt. Que figura dr Synecdoche: id est: a parte totũ. (Sche) Significat enĩ mũdũ: q dẽsis tenebris vitiorũ a diabolo premebat obnoxi⁹. Hic dñi clarificat⁹ lumĩe: ad eterne vite meruit munera puenire. Cõmonet ergo propheta gentiũ ipsos: vt offerant velociter ex egypto deo munera: hoc est: animas suas mũdana sorde purgatas. Ethiopia quoq; festinet manus dare deo. Metaphora a bellantibus tracta: qui ne crudeliter intereant: manus

suas victoribus dedūt: vt armis depositis periculū mortis euadāt: sic ethiopia cōmonetur ne se tardet deo tradere: quaten⁹ victa floreat q̄ i sua libertate sordebat. **Regna terre cantate deo: psallite domino.** Hanc quoq3 partē pulchra exhortatione cōclusit: dicens em̄: Regna terre: omne genus humanū significare voluit: q2 licet sint gentes que nō habeant reges: tamē hoc verbo cōcluditur quicq̄d gentiū esse sentit. Quod dicit: Cātate: ad anime respicit puritatē: Psallite ad operas sanctissimas q̄ dn̄o pbant accepte. **Psallite deo qui ascendit sup† celos celorum ab oriente. Ecce dabit †vocem suam: vocem virtutis sue.**

Al. celū celi ad orientē
Al. voci sue

Post quinti diapsalmatis interpositionē: ppheta venit ad sextā partē: admonens fideles vt deo psallant: qui resurrexit a mortuis. Nā cui deo psalleret exponit: Qui ascendit sup celos celorū: dn̄s vtiq3 iesus qui de celo descendit ad liberandā infirmitatē nostre naturā: ipse etiā sup celorū celos ascendit: qui sedet ad dexterā patris.

PP

Considerandū aūt est q̄ frequēter in scripturis diuinis: plurali numero celos dictos inuenies: dū legat: In pncipio fecit deus celū 7 terrā: cū tamē pluraliter dici: 7 celi legant 7 terre.

Geñ.j.

Modus em̄ iste locutionis lati⁹ patet: vt abusiue singularia plurali numero dicam⁹: 7 pluralia singulari. Ab oriēte vero qd̄ dixit: hierosolymā euidēter ostēdit: que est in oriētis partib⁹ collocata: vn̄ dn̄s apostolis vidētibus ascendit ad celos: terra multis plena miraculis: vbi i fideliū credulitas plus aspectib⁹ q̄ lectionib⁹ eruditur. De qua pulchre ac vere Leo pap apostolic⁹ dixit. Et quod alibi nō licet nō credi: ibi nō pōt nō videri. Quid em̄ laborat intellect⁹: cui est magister aspectus? Et cur lecta vel audita sunt dubia: vbi se 7 visui 7 actui tota hūane salutis ingerūt sacramenta? Unde nec illud q̄ iudico transeundū: qd̄ illi triumphali ascensioni: illā q̄ imaginē tabernaculi: in epistola ad hebreos beatus aplus paulus mirabiliter applicauit dicens: Christ⁹ aūt assistens pōtifex futurorū bonorū: pamplius 7 pfectius tabernaculū nō manufactū: id est: nō huius creationis: neq3 p sanguinē hircorū 7 vitulorū: sed per

Heb.9

pprium sanguinē introiuit semel in sancta: eterna redēptione inuenta. Et iterū. Non em̄ in manufacta sancta iesus introiuit exemplaria verorū: sed in ipsum celū: vt appareat nūc vultui dei p nobis. Sic igitur actus iste magnific⁹: qui nunc p gaudia pclara describit: illo tabernaculo cōgrue pfiguratus esse monstrat. Sequitur. Ecce dabit vocē suā vocē virtutis sue. Hoc multis modis intelligi pōt. Dedit vocē suam: qn̄ paralitico dixit: Surge 7 ambula: quādo lazarum suscitauit: quādo demonib⁹ vt obsessos relinquerēt imperauit. Dabit etiam vocē virtutis sue: quādo in nouissimo die vt resurgat humanū gen⁹ edixerit. Quid em̄ fortius q̄ reuocare fauillas ad corpus mobile: viuācq3 substātiā 7 naturā illā mortalitati ad eterne vite dona pducere? Sicut in euāgelio legitur: Ueniet hora 7 qui sunt in monumētis: audiēt vocem eius: et pcedent. **Date †honorē deo sup israel: magnificētia eius 7 virtus eius in nubibus.**

Joh.5
Al. glori

Adhuc in ipis exhortationibus pseuerat. Cū em̄ dicit: Date honorē deo: ipsi magis vt honorent hortatus est. Nam qui deo dat laudes: se facit esse laudabilē: sic 7 qui illi dat honorē: sibi cōquirit sine dubio dignitatē. Sup israel dū dicit: ecclesia catholica significat: in qua de⁹ vere pspicit: dū recta fide sentit. Jsrael em̄ interptat: vir videns deū. Quapropter alibi nō pōt videri: nisi ibi vbi ei pbatur verissime populus cōfiteri. Sequit. Magnificētia eius 7 virtus eius in nubibus. Magnificentia ptinet ad illud: quia semp magna facit. Uirt⁹: quoniā imperio ei⁹ famulatur effectus. Omnia em̄ facit que vult in celo 7 in terra. Sed ista magnificentia 7 virtus domini in nubibus esse dicit: nō in istis visibilibus: que aut aquas depluūt: aut corpulenta qualitate densant. Sed aliquas potestates designat supna ratione pollentes: que iussis dn̄i intellectuali conditione famulant: de quibus dictū est: Mandabo nubibus meis ne pluant sup ea3 imbrem. Multis em̄ significatiōib⁹ sermo iste repletus est: qd̄ etiā respicit ad aplos 7 pphas.

Rp̄

Esa.5

Mirabilis de⁹ i sanctis suis: deus israel. Ecce ne nubes illas itelligeres aereas: dicit: Mirabilis de⁹ in sanctis su-

is: siue in angelis: siue in hominibus q̄ ei⁹ iussionib⁹ obsecūdāt. Iterū geminat: Deus israel: vt in hoim cordib⁹ infigeret: vbi de⁹ mirabilis appareret. **Ipe dabit virtutē ꝛ fortitudinē plebis sue: bn̄dictus de⁹.** Ne quis de hūana imbecillitate diffideret: nec se crederet ad tāta pręmia pueníre: veraci ꝓmissione firmatur: q̄ dn̄s dabit fidelib⁹ suis virtutē patiētię: et fidei fortitudinē: vt possint ad ęterna pręmia puenire. Et vt designaret euidētius q̄ possit dare: q̄ supius dixit: Addidit: Bn̄dictus de⁹: id est: qui oīm ore sempq̃ debeat bn̄dici: vt sicut nūq̃ bn̄ficijs cessat: ita ꝛ benedictiōes sp̄ accipiat. Nō enī duob⁹ verbis laudē eius credam⁹ breuiter explicandā. Nā ꝛ qui scripturas ei⁹ meditat̄ bn̄dicit dn̄m: ꝛ q̄ iussa ipius sctā opatione cōpleuerit benedicit dn̄m: ꝛ qui ei fidelit̄ cōfitet̄ benedicit dn̄m. Sic fit vt breuis ista laudatio: totius vitę nostre tempore sub assiduitate soluat̄.

Cōclusio.

c Ucurrit copiosus psalm⁹ ingētiū more fluuioꝝ: qui quātū plus terras occupāt: tāto ampli⁹ agros fecundāt. Fluui⁹ q̄ nō ore sed magis aurib⁹ hauriat̄: fluuius q̄ potet̄ mēte nō corpore: fluui⁹ q̄ sine aliq̄ humore sp̄ irrigu⁹ est: puros sensus inebriās: ꝛ pctis ebrios ad sobrietatē mentis adducēs. Aqua q̄ sil' sitim tollit ꝛ famē: q̄ nō digestiōibus effundit̄: ſ ꝑcepta sp̄ auget̄. Orem⁹: vt iste nos fluuius sine intermissiōe possideat. Nō erim⁹ arena sterilis: ſ ager fęcūdus: si bn̄ficio dn̄i alueus eius nos sp̄ teneat occupatos. Memēto tn̄ qd̄ hic psalm⁹: ascēsionē dn̄i mirabili q̄ ceteris fulgore descripsit.

Explicit expositio in psalmū. LXVII
Incipit expositio in psalmū. LXVIII

In finem pro his qui commutabuntur dauid.

i N finē: ad dn̄m respicere saluatorē null⁹ ignorat: q̄ in hoc psalmo suā narratur⁹ est passionez: ita vt eius verba: ꝛ euangelica testet̄ auctoritas: ꝛ de eo aplus sumere doceat̄ exemplū. Legitur enī in euāgelio: Et dederūt in escam meā fel: ꝛ in siti mea potauerūt me aceto. Et alibi: Zelus dom⁹ tue comedit me. Apostolus quoq̃ paulus ait: Fiat mēsa eoꝝ corā ipsis in laqueū: ꝛ in retributionē: ꝛ in scandalū: obscurent̄ oculi eoꝝ ne videāt: ꝛ dorsum eorū semp incurua. Quos versus hic positos: memor lector inuenies. Ut quis dubitare possit hunc psalmū passioni dn̄icę cōuenire: cui talis ac tāta in hūc intellectū suffragat̄ auctoritas? Sequit̄. Pro his q̄ cōmutabunt̄. Ista igit̄ cōmutatio: significat ipsos xp̄ianos: q̄ veteris hois prauitate deposita: in nouę regnātionis sūt munere cōmutati. Pro his aūt: qd̄ dictū ē: intelligendū est: qm̄ reuera passio dn̄i ꝓ cunctis fidelib⁹ collocata monstrat̄. Dauid q̃ subiunctū est: vt ꝛ finis ꝛ initiū dn̄o christo cōgrueret: sicut ipe de se dicit: Ego sum alpha ꝛ o: initiū ꝛ finis. Sic toti⁹ psalmi virt⁹ tituli hui⁹ dispositōe declarat̄. Memēto autē q̄rtū hūc eē psalmū: q̄ passionē resurrectionē q̃ dn̄icā latius eloquunt̄. Apoc. j.

Diuisio.

h Acten⁹ diapsalmatū bn̄ficio diuisiones itrepidus annotaui: sciēs segregationē ibi merito poni: vbi silētia diuina ꝓuenerūt. Nūc aūt orem⁹ dominū: vt q̄ donat in terra viā: ipe in abyssis cauta p̄stet itinera. Per totū psalmū sicut diximus: ex forma serui loquit̄ xp̄s. Primo capite deprecat̄: vt saluus fiat a patre: qm̄ gratis a iudęis multas tribulatiōes insecutiōesq̃ ꝑpessus est. Scd̄o capite: postulat a parte mēbroꝝ: ne decipiat̄ spes fidelium in ei⁹ resurrectione ꝯfisa: oia se dicens ęq̄nimiter sustinuisse: q̄ iniq̄ videbant̄ ingerere. Tertio p̄cat̄: vt ipius exaudiat̄ oratio: quaten⁹ de luto hui⁹ sęculi ei⁹ cōuersatio imaculata liberet̄. Scire nāq̃ dicit deū quātis inimicoꝝ appetat̄ isidijs: vt vsq̃ ad passiōis exitū machinato discrimine pueniret. Quarto: virtute p̄sciētię suę q̄ cōtingere poterāt inimicis vētura ꝓnūciat. Quinto: a forma serui se pauperē ꝯfitet̄: vn̄ ꝛ laudes se dicit redditurꝰ paternę clemētię: hortans fideles vt in dn̄o debeāt ꝯfidere: q̄ ecclesiā suā de mūdi istius aduersitate liberauit: ꝛ sanctis suis in ea perenni felicitate prospexit.

Expositio psalmi.

ſ Aluum me fac deus: qm̄ intrauerūt aque vsq̃ ad aiam meā. Deitate xp̄i ipassibilē cūcta mētis sanitas ꝯfitet̄: sed assūpsit infirmitatē nostrā q̄ subiacē potuisset exitio: Ex ipa

nunc dispensatione clamat: Saluũ me fac
deus: vt qr mortẽ refugere nõ debuit quã
volũtarie sustinebat: resurrectiõis auxiliũ
hũanitas ei⁹ exposcit: vt celeri⁹ fieri salua
potuisset. Passus est eñi ille qr voluit: pati
untr martyres ⁊ nolẽtes. Sic eñi ipe dñs pe
Joh.21 tro dixit aplõ: Cũ senueris ali⁹ te pcinget
⁊ ducet quo tu nõ vis. Nũc causa reddit q̃
re se saluũ fieri postulabat: scʒ qm̃ intraue
rũt aque vsqȝ ad aĩam meã. Aq̃s: p sediti
onib⁹ plebis motuqȝ pplox debere suscipi
sepi⁹ scriptura diuina testat: sicut est illud:
Ps.123 Forsitan velut aq̃ absorbuisset nos. Et se
quit: Torrentẽ ptrãsiuit aĩa nostra: forsitã
ptransisset aĩa nostra aquã intolerabilem.
Quapropt pplus ille iudaic⁹: vsqȝ ad aĩam
dñi saluatoris intrauit: qñ eum crucifigere
scelerata mẽte psumpsit. **Infixus sũ**
Al.limo **in limũ pfundi: ⁊ nõ est substãtia.**
Ueni in altitudinẽ maris: ⁊ tẽpe
stas demersit me. Primo sciẽdũ ẽ sche
Sche ma esse Characterismos: que latie iforma
tio vel descriptio nũcupat. Passionẽ qppe
suã venturã quibusdã allusionib⁹ dñs de
scribere cõprobat. Sed hunc versũ subtilit
inquiram⁹: qr nõ parue pfunditatis esse di
noscit. In illa pditione rerũ de limo qdem
terre hoiem de⁹ creauit: sed nõ de pfundo.
Facti sunt aũt hoies lim⁹ pfundi: qñ ⁊ ori
ginali ⁊ q̃tidianis pctis tenentur obnoxij.
Per hunc limũ pfundi infixus est dñs: qñ
Joh.19 dementũ turba iudeox clamabat: Cruci
fige crucifige. Quox caro origiali pctõ de
dita limus erat: s scelerata calliditas pfun
ET di sibi nomẽ adiecerat. Limus eñi dict⁹ ẽ:
quasi ligans humũ. Sequit. Et nõ est sub
stãtia. Omne malũ substãtia nõ est: qr sub
stãtia dici nõ põt q̃ a dño creata nõ ẽ. Nõ
eñi subsistit sed accidit: nec extrinsec⁹ ma
net sed tm̃ videt esse dũ puenit. Ueracit
q̃ negat substantiã fuisse vitiatã naturam
quã a se nouerat nõ creatam. Sic tñ alio
Ps.38 psalmo legit: Et substãtia mea tanq̃ nihil
ante te est. Nõ illa vtiqȝ quã de⁹ creare po
tuit: sed q̃ diabolo suadẽte vitiata succubu
it. Siue illud simpliciter debem⁹ aduertẽ:
crucifixus sũ iniq̃tate iudeox: ⁊ nõ est car
nis virt⁹ euadẽdi mortiferã passionẽ. Ad
didit. Ueni in altitudinẽ maris ⁊ tẽpestas
demersit me. Ille qui sup maria fixis gres

sib⁹ ambulauit: qui petro dexterã ne mer
geret extẽdit: quẽadmodũ se tẽpestate di
cit esse demersũ? Hic altitudo maris: copio
sam ppli significat insaniã. Idẽ tẽpestas ẽ:
seditio cõcitata dementiũ. Ipa eñi demer
sit dñm saluatorẽ: qñ eum puenire fecit ad
crucẽ. **Laboraui clamãs rauce fac**
te sunt fauces mee: defecerũt oculi
mei dũ spero in deũ viuũ. Querẽn
dũ est quẽadmodũ hic dicit: Laboraui cla
mãs: dũ legat in euangelio: Nõ responde
bat eis verbũ? Qd esaias qȝ dicit: Sicut Esa.53
ouis ad occisionẽ duct⁹ est: ⁊ sicut agn⁹ co
ram tondẽte se sic nõ aperiet os suũ. Utrũ
qȝ verũ: vtrũqȝ cõpletũ est. Nã ⁊ tacuit cũ
traderet: vt ei⁹ dispositio ad mũdi salutarẽ
terminũ pueniret. Et oĩno clamabat: cũ di
cebat: Pater iuste mũdus te nõ cognouit. Joh.17
Uel illud: Pater si fieri põt transeat a me
calix iste. Et iterũ: Pat ignosce illis: qr ne Luc.23
sciũt quid faciũt. Nã ⁊ illo tẽpore laborãs
clamauit qñ dicebat: Ue vob scribe ⁊ pha
risei. Ue mũdo ab scãdalis. ⁊ his silia. La
borabat ergo clamãs: qñ nõ audiebat a p
fidis. Labor eñi inaudicũ significat clamo
rem: qr laborare illos nõ dicim⁹: quos vo
tum suũ impleuisse testamur. Deniqȝ sic se
quit: Rauce facte sũt fauces mee. Rauce
do qñ fauces nostras possidet: ṽba nostra
ad alienas aures cõfusa pueniũt. Merito
ergo dicit fauces suas raucas eẽ factas: qr
dicta eius nequaq̃ sacrilegus pplus audie
bat. Adiecit. Defecerũt oculi mei dũ spero
in deũ meũ. Oculos istos carnales defeci
se credamus dño: q̃ morte cõclusi sunt: qa
cordis oculos in sua deitate sp intẽtos ha
buit q̃ nũq̃ carnis lege peccauit. **Mul**
tiplicati sunt sup capillos capitis
mei: qui oderunt me gratis. Scim⁹
capillos nostros ad decorẽ capitis esse con
cessos: Sic ecclesie apostoli sunt tributi:
vt sicut cesaries ornat caput: ita ⁊ oẽs fide
les decorare pbent ecclesiã. Ergo vt osten
deret plus esse numex infidelium q̃ deuo
tox: dicit multiplicatos esse pfidos iudeos
sup numex capillox: id est: recte credẽtiũ.
Qd si ad litterã velis accipe: per Auxesin
dictũ est: vt p hoc turbã iudaice multitudi
nis indicaret. Sequitur. Qui oderunt me
gratis. Gratis plane: qñ illuz pseciti sunt

quē ꝓpitiū optare debuerūt. Gratis enim
tunc odisse dicimur: qn̄ quēpiā sine aliqui-
bus offensiōib⁹ execramur: sic et in. xxxiiij.
34 psalmo iā dictū est: Qm̄ gratis absconde-
rūt mihi interitū laquei sui. **Cōforta-**
ti sunt inimici mei qui me ꝑsequun-
tur iniuste: que nō rapui tunc exol-
uebā. Supi⁹ dixit: sup capillos capitis multi
plicatos inimicos: ⁊ ne crederes tm̄ eos innu
meros: nō etiā noxios fuisse: addidit: Con
fortati sūt: qn̄ id quod conabant efficere ꝓ
bant implesse. Et vt illos inimicos sua cul
pa cognosceres excitatos: adiecit: Qui me
ꝑsequunt iniuste: h̄ est: qd̄ supi⁹ dixit: grat.
Reuera iniustū fuit: vt qui venerat ad iu-
daicos ꝓplos saluādos: eos poti⁹ inuenisset
inimicos. Subiūxit. Que nō rapui tūc ex-
oluebā. Rapuit adā suasus a diabolo: qn̄
hoc qd̄ ille p̄ceptū inhibuerat ꝑsumpsit at
tingere. Et merito morte dānatus est: q vi
te delegit ꝯtēnere p̄ceptorē. Christus autē
peccata nō rapuit: delicta nesciuit: ⁊ tm̄ cru
cē quasi aliqd̄ delictū ꝑpetrasset excepit: et
soluit ꝓ nobis qd̄ ꝓ se iuste nō ꝑtulit: ⁊ vt
nostre mortis chirographum vacuaret: ipe
toti⁹ culpe ꝑsoluit debitā quātitatē. **De**
us tu scis insipientiā meā: ⁊ delic-
ta mea a te nō sūt abscōdita. Uenit ad
scōm caput: vbi iā loquit ꝓ parte mēbro-
rū. Insipiēs em̄ esse nō pōt xp̄us. De q̄ di-
1. Cor. 1 cit apl's: Dei virtutē ⁊ dei sapientiā. Sz in
sipientiā habere ꝓ illis dicit: q sicut ait ti-
tulus: cōmutati esse noscunt. De insipiēti-
bus em̄ facti sūt vere sapiētes: q recte reli-
gionis gratiā post magna crimina ꝑcepe-
Ibidē rūt. De quib⁹ idem dicit apl's: Que stulta
sūt hui⁹ mūdi elegit de⁹ vt ꝯfundat sapiē-
tes. Sicut mō ꝓ suo corpore caput loquitur
xp̄s dicēs: Delicta mea a te nō sunt abscō-
dita. Certū est em̄: q deo manifesta sunt
cūcta q̄ agim⁹: ⁊ nobis plerūqz ignota sūt
q̄ culpis surripiētibus ꝑpetram⁹. De hūa-
Ps. 18 na q̄ppe ignorātia dictū est: Delicta q̄s in-
telligit? Merito ergo ad illos referēda sūt
delicta ista: qui absoluendi sunt debitis su
is. Dn̄s aūt christus peccata nō habuit: si-
Ioh. 14 cut ipse dicit: Ecce veniet p̄nceps mūdi hu
ius: ⁊ nō inueniet in me quicq̄. De quo et
Esa. 53 esaias dic: Peccatū nō fecit: nec dolus in-
uentus est in ore ei⁹: Sz magis: sicut dicit

apl's: Eū qui nō nouerat peccatū: ꝓ no- 2. Cor. 5
bis pctm̄ fecit: id est: pater filiū suū hostiā
ꝓ peccatis ꝯstituit imolandū. Qd̄ pat au-
gustinus in libro enchiridion subtiliter cō-
prehēdit atqz disseruit. Quapropt insipiē
tiā vel delicta: a pte mēbrorū posita debe-
mus accipe. Que figura dicit Tapinosis: Sche
id est: hūiliatio: cū verbis humilimis rei mi
nuit magnitudo. **Nō erubescant in**
me: qui te expectat dn̄e de⁹ virtu- Al. dn̄e
tū. Nō reuereant sup me: qui re- Al. cōfundant
quirūt te de⁹ israel. Ecce versus iste de- Al. querūt
clarauit a mēbris dictū: qd̄ superi⁹ ait. Pre
cat em̄ iesus christ⁹ ne de ipso erubescāt q
resurrectionē ei⁹ glorioso desiderio sustine-
bant: quā carnalib⁹ oculis nō poterāt intu-
eri: sicut ipe dn̄s dixit: Multi ꝓphete ⁊ iu- Math. 13
sti cupierūt videre q̄ vos videtis: ⁊ audire
q̄ auditis. Petit q̄ infirmitas carnis: ne ali
ter eueniat: q̄ spūsanctus p̄dixerat ꝑ ꝓphe-
tas. Cū em̄ dicit: Dn̄e deus virtutū: osten
dit īpossibile nihil esse oipotētie ipsi⁹. Nā
qui virtutib⁹ imperat: non est qd̄ nō ꝓ sua
volūtate ꝑficiat. Et intēde quēadmodum
ad resurrectiōis mysteriū transferat. Dicit
em̄: Nō reuereant sup me q requirūt te de⁹
israel: id est: nō hūanas insultatōes diuti⁹
de mea dormitiōe sustineāt: q te requirere
cōprobant. Et bene addidit: De⁹ israel: vt
q diuinitatē ei⁹ poterāt intueri: nō seduce-
rent infirmitate carnali. **Qm̄ ꝓpt te** Al. sustinui
supportaui improperiū: operuit opprobriū
reuerētia faciez meā. Redit ad ꝑsonā Al. cōfusio
suā ꝑ hos sex versus pene vsqz ad finē diui
sionis: enumerās diuersa ꝯtraria q̄ ꝑtulit a
iudeis. Qd̄ schema dicit Synatrismos: la- Sche
tine ꝯgregatio: vbi mltas res ad iudiciā fa-
ciēdā in vnū cumulū ꝯgregam⁹. Supporta
uit em̄ īproperiū: cū ei dicebat a iudeis: In Math. 12
beelzebub eiicit demonia. Et alibi: Et ecce Ibidē. 11
hō vorax ⁊ potator vini: publicanoꝝ ⁊ pec
catoꝝ amic⁹. Et alibi: Nōne h̄ ē fabri fili⁹? Math. 13
⁊ his silia. Seqtur illud qd̄ solet euenire in
bono negocio laceratis: q̄s tāto āpli⁹ ꝯstat
ad tp̄us tristes effici: quāto in se cogouerint
iniq̄ ꝯfingi. **Extrane⁹ fact⁹ sū frib⁹**
meis: ⁊ hospes filijs matris mee. Al. ꝑegrin⁹
Iudeos h̄ appellat fratres: q erāt ei sangui
nis vicinitate ꝯiūcti. Quib⁹ extrane⁹ fact⁹
est: quādo ei credere noluerūt. Naz cū ipse

esset de semine abraaz fm carnē: illi malis operibus abdicati a patriarche sunt origi
Ioh.8. ne segregati: sicut ait in euangelio. Si filij abrae essetis: opera abrae fecissetis. Adiecit. Et hospes filijs matris mee. Hospitez dicim⁹ quēlibet domū nostrā ad tēpus habitantē: qui non noīe cōsanguinitatis: sed tanq̄ peregrin⁹ excipit̄. Matrē vero suā synagogā dicit: de qua ort⁹ est cū in iudea gēte nasci dignat⁹ est. Filios ergo matris ipsos dicit: quos superi⁹ dixit ꝛ fratres. Sed isti filij si fuissent veri: nō vt hospitē habuissent: sed vt fratrez carissimū suscepissent dnm xp̄m. Qm zelus domus tue comedit me: ꝛ opprobria exprobrantiū tibi ceciderūt sup me. Ipsa est sentētia quam euangeliste cōmemorāt. Quapropter nullus ambigat hūc psalmū passionis dnice ꝓdicere veritatē: qn̄ ꝛ incarnat⁹ dei filius ipa verba locut⁹ est. Come-
Ioh.2 debat eñ euz zelus dom⁹ dei: qn̄ funiculo facto cathedras vēdētiū colūbas ꝛ nūmulariorū mēsas euertit: docēs aliud esse templū sanctū: aliud negociatiōis officiū. Sz istū zelū qd̄ fuerit ꝯsecutū patēter adiungit̄. Et opprobria exprobrantiū tibi ceciderūt sup me. Nā postq̄ indigni salutaribus monitis increpabant̄: opprobria sup̄ eū q̄si ꝯferta tela miserūt: vt ꝓ admonitiōib⁹ sanctis vicissitudinē redderēt iurgiorꝝ. Dice-
Luc.4 bant eñ: Nōne hic fili⁹ marie est ꝛ ioseph?
Ioh.9 Et in alio loco: Hunc aūt nescim⁹ vnde sit. ꝛ his silia: q̄ insana iudeorꝝ turba loquebatur. Sed qd̄ dixit: Exprobrantiū tibi: querendū est quare dicat pr̄i exprobratū: duz nō legamus a iudeis tpe passionis dnī xp̄i tale aliq̄d ꝑpetratū? Sed exprobratū ē patri ab eis: sicut in. lxxvij. psalmo dictur⁹ ē.
Ps.77 Et male locuti sunt de deo: ꝛ dixerūt: numq̄d poterit deus parare mēsam in deserto? Uel qn̄ insani de formato vitulo dicebāt:
Exo.32 Hi sunt dij tui israel: q̄ te eduxerūt de terra egypti. Uñ nunc recte xp̄us dnīs dicit cecidisse supra se opprobria q̄ deo patri anteriorib⁹ tpibus exprobrabāt: vt ex ꝯsuetudie magis impia: q̄ hoc nouiter aliq̄d putaret̄ effectū. Sequit̄. Ceciderūt sup me: vt effectū mortis ostēderet: quē crucis dignatiōe suscepit. Tunc eniz cadunt sup nos mala: qn̄ ea vitare nō possumus. Et operui in ieiunio aīam meā: ꝛ factuz est in opprobriū mihi. Ieiuniū dicim⁹ quotiēs a cibis carnalib⁹ abstinem⁹: nec esuriē nostrā aliqua comestione satiam⁹. Ad quā similitudinē ieiunasse se dicat dnīs xp̄us: q̄ hoim fidē quā valde esuriebat mīme poterat inuenire: sicut et in. xxxiiij. psalmo dictū est: Ego autē cū mihi molesti essent induebā me cilicio: ꝛ hūiliabā in ieiunio animā meā. Eodē mō ꝛ sitire se dixit: qn̄ ad samaritanā venit ꝛ aquā petijt dicēs: Sitio: da mihi bibere: id est: vt fidē ab ea quā q̄rebat agnosceret. Sed q̄ ieiuniū istud ab hūana indeuotione trahebat̄: Operui dixit animā meā: quasi aliquo pallio tristicie circūdedi. Sequit̄. Et factū est mihi in opprobriū. Semꝑ boni malis opprobrio sūt: q̄ mīme eorꝝ scelerib⁹ acq̄escūt: dū illis studiose detrahūt: quib⁹ nulla societate iūgūtur. Testant̄ eñ ista opprobria: alapas: flagella: ꝯsputa: que iesus saluator ab insana plebe ꝑpessus est. Et posui vestimētū meū ciliciū: ꝛ factus sum illis in parabolā. Per ciliciū: tristicia significat̄ ꝛ lachryme: qn̄ dnīs hūani generi ībecillitate ꝑmotus suscitatur⁹ lazarū fleuit. Nusq̄ eñ legit̄ dnm vsum fuisse cilicio. Fact⁹ est q̄ iudeis in parabolā: qn̄ ꝑ silitudines q̄sdā carnaliter ipsīs docere videbat̄: sicut in euāgelio legit̄: Dixit dnīs parabolā ad turbā. Et in alio psalmo: Aperiā i parabolis Ps.77 os meū. Parabola est eñ: natura discrepātiū rerū sub aliqua silitudine facta cōparatio: more ꝓuidentie sue: vt q̄ celestia capere nō poterāt: ꝑ terrenas silitudines audita ꝑcipe potuissent. Aduersuz me loquebant̄ qui sedebant in porta: ꝛ in me psallebāt qui bibebāt vinū. In portis sedent: q̄ ꝯuentib⁹ hoim sedula curiositate miscent̄. Nā sicut ꝑ trāseuntiuz ꝛ redeuntiū turbas porta excipit: ita diuersa triuia vel platee ipsorꝝ numerositate cōplent̄. Porta quippe dicta est: qd̄ inde portent̄ oīa. Dicit eñ passionē suā gentis iudaice fuisse fabulā: vt nullus exciperet̄ q̄ a tali collocutiōe redderet̄ alien⁹. Testis est hui⁹ cause ille loc⁹ euangelij: vbi cleophas a dnō: necdū reuelato interrogat⁹ est: ꝛ ille respondit: Tu solus ꝑegrinus es in hierusalē: ꝛ nō cognouisti q̄ facta sunt in ea in

diebus his. Omnes eñi ciues: candē fabu
lam habuisse mōstrant: qñ pegrinus dicit
qui hui⁹ causę putabat ignarus. De oppro
brijs ac cōuitijs iudeoꝝ hacten⁹ est locut⁹:
nunc quātū mihi videt de fidelibus dicit:
Et in me psallebāt qui bibebant vinū. In
deo psallūt: q̄ actione ꝓbabili diriguntur: et
operib⁹ reddūt q̄ monitis celestia mādata
suscipiāt. Nā vt hoc de fidelib⁹ intelligere
deberem⁹: ait: Qui bibebāt vinū. Uinum
nō ebrietatis: ſ illud spiritale: de quo legit:
Ps.22 Poculū tuū inebrians q̄ preclarū est. Ipsi
eñi psallebāt: q̄ p intelligentiā supnā salu
tari nectare potabant. Alij hoc iudeis pfi
dis applicant: qui quasi impleta cogitati
one sua de nece dñi temulentissime garrie
bant. **Ego vero orationē meā ad te dñe: tēpus bñplaciti de⁹. In multitudie misericordię tuę.** Uenit
ad tertiū caput: vbi ꝯtra maledicta iudeo
rū orationis suę exposuit sanctitatē celestis
doctor: insinuās iurgijs hoim: nō inflāma
tis nīxis: sed pijs oratiōib⁹ obuiandū. Ui
deam⁹ nunc q̄d sit tēpus bñplaciti. Illud
tēpus est bñplaciti: qñ incarnatiōis suę bñ
ficio: periclitantē mundū ab imminēti libe
rauit exitio. Hoc tēpus est bñplaciti: de q̄
2.Cor.6 ⁊ aplus ait: Ecce nūc tēpus acceptabile: ec
ce nunc dies salutis. Tēpus q̄d vicit oīa se
cula: tēpus q̄d mundū reparauit labētē: tē
pus q̄d ęternitatē cōtulit ⁊ salutē. Sz hoc
tēpus quō ꝓuenerit: decēter exponit. Ait
eñi. In multitudie miscdię tuę. Nā si mul
titudinis miscdia nō fuisset: nequaq̄ redi
mi poteram⁹ obnoxij. Nō eñi parua mise
ricordia fuit: quę tā ingentia pctā supauit.
Multitudo quidē fuit delicti: ſ multo nu
merosior miscdia illa que vicit: sicut ⁊ in .l.
Ps.50 psalmo dictū est. Et ſm multitudinē mise
ricordiarū tuaꝝ dele iniq̄tatē meā. **Exaudi me in veritate salutis tue.** Cōme
morato tēpore miscdię: quo passiōe sua sa
lutē mūdo ꝯstituit: ꝯsequēs fuit vt ⁊ resurre
ctionē sibi euenire ꝑcaret: quā in veritate
pollicit⁹ fuerat p ꝓphetas. Precat q̄ patrē
nō natura diuinitatis q̄ ei sp ęqualis est: ſ
infirmitas assumpti hois in qua minor est
patre. **Eripe me de luto vt non in hereā: libera me ex odientib⁹ me ⁊ de ꝓfundo aquarū.** Per assūpte car
nis infirmitatē: in qua miseria iaceat gen⁹
hūanū potenter exponit. Docemur eñi vt
hisdē vbis ⁊ nos deū rogem⁹: q̄b⁹ caput no
strū exorasse cognoscim⁹. Hoc plane subti
liter ꝑscrutandū est: quare se supius infixū
limo dixerit: ⁊ hic ne i ipo herere possit ex
orat. Infixus vtiq̄ limo fuit: qñ suscepte
carnis infirmitate tenebat: vñ etiā mortez
crucis accepit. Hic aūt cōpetenter exposcit
vt aīa eius a desiderijs luteis: id est: huius
mūdi cupiditatib⁹ reddat aliena. Q̄d be
ne suscipit a parte mēbroꝝ: q̄ ille luto in
herere nō poterat: qui pctī maculā non ha
bebat. Libera me ex odiētibus me. Istud
ad iudaicū ꝑplm manifestū est ꝑtinere: q̄
resurgēte christo eoꝝ odia frustra euanue
rūt. Nā q̄d dixit: De ꝓfundo aquaruz: ad
ꝑplm ipm nō ē dubiū ꝑtinere: qui ⁊ ꝓfund⁹
erat malignitate ꝯsilij: ⁊ seditionib⁹ turbu
lentus. **Nō me demergat tēpestas aquę neq̄ absorbeat me ꝓfundū: neq̄ vrgeat sup me puteus os suum.** Similitudo ⁊ iste versus ponit: quez
admodū ⁊ ille superior. Dicit eñi in secūdo
versu psalmi: Ueni in altitudinē maris: et
tēpestas demersit me: ⁊ hic rogat ne demer
gat a fluctib⁹: id est: a seculi isti⁹ tēpestate
seuissima: quę in modū maris aīas obruit:
qñ eas vitio prauitatis inuoluerit. Deniq̄
p totum tractatū hoc decēter ait: Neq̄ ab
sorbeat me ꝓfundū. Profundū vtiq̄ pec
catoꝝ est: qui voracitate quadaz deglutit
aīas impioꝝ: vt ad penitudinē redire neq̄
ant: qui de actuū suoꝝ iniq̄tate desperāt:
sicut legit: Peccator cū venerit in ꝓfundū Prouer.18
maloꝝ spernit. Repetit iterū eundē sensū
alijs verbis: q̄ superius dixerat. Neq̄ vr
geat sup me puteus os suū. Puteus eñi est P
terrę altius excauata ꝓfunditas. In quez
p allegoriā vere incidūt pctōres: qñ se a vi
tiosa volūtate nō abstrahūt: vrgetq̄ super
ees os suū cōcludere: cū vsq̄ ad mortis suę
tēpus in pessima volūtate ꝑsistūt. Hoc er
go totū a se effici petit alienuz: qñ peccati
cōtagia nō habebat: vt mēbra sua cogno
sceret: quātis periculis subiaceret: nisi cle
mentissimi dñi munere respiraret. Quę fi
gura dicitur Metabole: id est: iteratio: qñ Sche
vna res repetit sub varietate verboꝝ. Le
git etiā pute⁹ in malo: vt in libro geneseos

Gen.14 Uallis aũt siluestris habebat puteos multos bituminis. In istos sacrilegi pphani q̃ mittunt. Sũt etiã ⁊ in bonã ptẽ memorati: qui scripturas diuinas repositas in altissima pfunditate significãt: quales fuerũt patriarche abraam: isaac: iacob. Uel ille de quo moyses in heremo hebreũ p̃pl'm dñi iussiõe satiauit. Sic vtrisq̃ puteis vnũ quidẽ nomẽ: sed causa diuersa est. Illi eñ in tartarũ dirigunt: isti ad celoꝝ regna trãsmittunt. Exaudi me dñe: qm̃ beni-

Al. misera-tionũ
gna est misericordia tua: sm̃ multitudinẽ† miscdiarũ tuarũ respice †in

Al. nõ hꝫ
me. Periculis hũane fragilitatis vt oportebat expositis: voce mẽbroꝝ ad illã salutarẽ reuertit̃ dep̃catiõnẽ. Dicit eñ: Exaudi me dñe: causamq̃ quare exaudiat̃ adiũgit: non q̃ merer̃ hũanitas: sed q̃ miscdia dñi est benigna sempq̃ ad benefaciẽdũ parata: cũ tñ pie petat̃ ⁊ ei purissime supplicatur. Et vt ipam benignitatẽ pi⁹ doctor exponeret: adiecit: Scdm multitudinẽ miserationũ tuarũ respice in me. Ad ipam sp redit: quã debilibus scit patronã: cui omnia pctã cedunt: q̃uis numerosissima cõprobẽtur. Et intuere: qd vbi pietas postulat̃: sp hõ respici dicit̃. Nam si pctã respiciat: nos sine dubitatiõe cõdẽnat. †Ne auertas

Al. Et
faciẽ tuã a puero tuo: qm̃ tribulor velociter exaudi me. Suscepti hominis forma seruat̃. Nã sicut in se respici orauit: ita nunc ne auertat faciem suã a puero suo dep̃cat̃. Puer eñ frequẽter legit̃ dñs christ⁹ ab innocẽtie puritate. Cui simplex etas hoc beneficiũ largit̃: vt vitia mũdi maliciamq̃ nõ diligat: sicut ipe testat⁹ est. Taliũ

Matth.19 est eñ regnũ celorũ. Legit̃ eñ scdm illud:

Esa.42 Ecce puer me⁹ quẽ elegi: dilectus meus in

Ibidẽ.9 quo cõplacuit anime mee. Et alibi: Puer nat⁹ est nobis: ⁊ fili⁹ datus est nobis. Iuste ergo remediũ petit: qui se positũ in tribulatione cognoscit. Totis eñ viribus salus poscit̃: cũ tẽpore necessitatis optatur.

Intende anime mee ⁊ libera eã: ppter inimicos meos eripe me. Intende anime mee dicit: vt reuera cõpos fiat liberationis cũ eã diuinitas ppitiata respexerit. Sequit̃ q̃ causa quare debeat intendi: scꝫ ppter inimicos meos eripe me. Propter inimicos enim celerrimũ petit resurrectiõis auxiliũ: vt q̃ cõtempserãt crucifixũ: tertio die resurgẽti credere debuissẽt: quaten⁹ tali bñficio liberati: a ppetua dãnatiõe redderent̃ excepti. Tu† eñ scis

Al. in
improperiũ meũ: †cõfusionẽ† ⁊ ve-

Al. a
recundiã meam. In cõspectu tuo

Al. re- rentiã
sunt oẽs q̃ tribulãt me. Improperiũ: cõfusionẽ ⁊ verecundiã p hũano genere sic suscepit dñs saluator: vt mortem. Non eñ ista p suo reatu sustinuit: sed oĩa hec innocẽs ptulit: vt nos bon⁹ magister in talibus reb⁹ positos exẽplo sue patiẽtie miseratus instrueret. Improperiũ q̃ppe ptulit: qñ di-

Matth.2
cebãt iudei: Blasphemauit: qd adhuc egemus testib⁹? Cõfusionẽ: cũ plebs insana iu-

Ibidẽ.2
deorũ clamaret: Alios saluos fecit: seipsum saluũ facere nõ põt. Uerecũdiã: qñ alapis flagellisq̃ cedebat̃: ⁊ pontio pilato immaculatus agnus tãq̃ reus tradit⁹ est. Sequit̃. In cõspectu tuo sunt oẽs qui tribulãt me: scꝫ q̃ talia faciebãt: ante cõspectũ diuinitatis erãt iã positi: q̃uis ad tẽpus iudicii adhuc nõ viderent̃ adducti. Hoc ad inuidiã ptinet excitãdã: vt nefariũ scel⁹ p̃sente maiestate cõmitterẽt. Improperiũ expectauit cor meũ ⁊ miseriã. Et sustinui q̃ simul cõtristaret̃ ⁊ non fuit: et †cõsolantẽ me ⁊ nõ inueni. Impropeiũ ⁊ miseriã expectauit cor eius: qñ iniquitates iudeorũ: ⁊ diuersa q̃ passus est p sua voluntate sustinuit: ⁊ cõsideratione hũani periculi passionẽ suã benign⁹ excepit: sicut in

Al. q̃ cõ-laret

Luc.22
euangelio legit̃: Desiderio desideraui hoc pasca mãducare vobiscũ. Aliter eñ ista crucifixio pueniri ñ potuit: nisi illi⁹ desideriũ fuisset. Contra cuius desideriũ volũtatẽq̃ iudeoꝝ insania minime p̃ualere potuisset. Sequit̃. Et sustinui q̃ simul cõtristaret̃ ⁊ nõ fuit. Si passionẽ dñi queras: ⁊ discipulos ei⁹ cõtristatos inuenies: qñ tradit⁹ est pilato: ⁊ multos alios fidelium qñ ducebat̃ ad crucẽ. Sꝫ hic nõ istã cõtristationẽ fideliũ debemus accipere: qñ illi eã modis oĩbus habuerũt: p qua petrus audiuit: Redi retro

Mat.8
sathanas: s̃ hic magis psecutoꝝ tristiciam debem⁹ aduertẽ: quã indeuote mẽtes concorditer respuerũt: qñ leti scelus suũ videbant̃ implere: p quib⁹ etiã dñs in passiõe

Luc.23
posit⁹ exorabat: Pater ignosce illis: q̃ nesciũt qd faciunt. In illoꝝ eñ tristiciã sequ-

nõ habuit: q̃s scelus pagere obstinata mẽte cernebat. Adiecit: Et cõsolantẽ me ⁊ nõ inueni. Doctores sanctos ille ipl's cõsolat: in q̃ p̃dicationũ verba pficiũt. Sed q͛ iudeorũ ptinacia resistebat dño saluatori: iuste dicit nõ se inuenisse qui ei⁹ animũ cõsolaret. **Et dederũt in escã meã fel: ⁊ in siti mea potauerũt me aceto.** Iste versus est: q̃ cõsũmauit venerandã dñi passionẽ. Matthe⁹ eñi refert: cũ dñs dixisset Sitio: oblatũ illi fel cũ aceto pmixtũ: vt re uera facta iudeorũ: amaritudo potionis ipsi⁹ ⁊ austeritas indicaret. Ille eñi dixit: Sitio: q͛ fidẽ in ipis desideratã nõ poterat inuenire. Isti obtulerũt amarissimos mores suos: q̃ nulla cõpunctiõe cõuersi sũt. **Fiat mensa eorũ corã ipis in laqueũ:**
Retribu- nes ⁊ in†retributionem ⁊ in scandalũ.
Postq̃ in oratione sua futurã exposuit passionẽ: veniẽs ad quartũ modũ nõ maledicendi voto: sed q̃d erat emersurũ p̃dicens: p totã diuisionẽ iudeis digna factis pnũciat esse vẽtura. Mẽsa dñi: est vtriusq̃ legi intellectualis epulatio: in q̃ cõuiuarũ more pascunt q̃ delicias dñi auiditate mentis esuriũt: ⁊ sancti spirit⁹ saluberrima ebrietate cõplent. Ipa mensa est quã aplorũ corona p̃cingẽs: dapes celestis muneris absumebat. Mẽsa eñi ⁊ in bono ⁊ in malo po-
1 Cor. 10 nit: sicut dicit apl's. Nõ potestis mẽse dñi participes esse ⁊ mense demoniorũ. Illã q̃ sanctã habuerũt iudei: qñ mãdata dñi sub integritate coluerũt. Postq̃ vero a fide ieiunare ceperũt: mẽsa eorũ corã ipsis gentibus tradita est: vt graui⁹ doleret ipis vidẽtibus adẽpta felicitas: sicut eos in euãge-
Math. 21 lio dñs increpat dicẽs: Auferet a vobis regnũ dei: ⁊ dabit genti faciẽti fructũ ei⁹. Sz ne quẽ moueat q̃d dicit: Mensa eorũ: q̃ re uera dñi esse cognoscat. Siliter ipse dñs in
Io. 10 euãgelio dicit: In lege vestra scriptũ est: si q͛ iudeorũ erat: sed q͛ ipis cõstat fuisse plata. Sequit. In laqueũ scz: vt de littera in qua iudei alios astringere conabant: ipi in eã potius caderẽt obligati. Additũ est. In retributionẽ: q͛ subtracta illa mensa ⁊ gentib⁹ tradita: malorũ retributio fuit: q̃ppe qñ in ea epulari nolẽtes: ab ea merito vident excludi. Adijcit. Et in scandalũ: q͛ deserẽtes pacis auctorẽ: ipsi sibi ⁊ rixas ⁊ praua studia cõcitauerũt. Vindicta grauis: vltio vehemẽs: hũani generis refectionẽ ieiunis faucibus amisisse. **Obscurẽtur oculi eorũ ne videant: ⁊ dorsum eorũ semp incurua.** Cõstat hanc penã atrociũ fuisse iudeorũ: vt obscuratis oculis solẽ verissimũ nõ viderent. Nã qui intẽdere noluerũt: ipa illis optat pena ne videãt. Adijcit. Et dorsum illorũ sp incurua. Hoc illis euenit: q̃ nimio delictorũ pondere p̃grauati: ceruicẽ suã in terrã cernuli sp incuruant: nec eis ad celũ respiciẽdi possibilitas dat: q̃ grauati sunt onere pctõrũ. Dorsum eñi dictũ est: q̃si descẽdẽs deorsum. Nã q̃d dixit: ET
Semp: significat ipios: q̃ nulla satisfactiõe cõuersi sũt. **Effunde sup eos irã tu-**
am: ⁊†indignatio ire tue†apphendat eos. Al. furor Al. cõprehẽdat.
Cũ dicit: Effunde: magnitudo ire significat: q̃ in morẽ fluminis copiosa descẽdit. Hoc etiã designat: Sup eos: vt nõ tñ eos possit cõtingere: sed etiã phet obruere. Sequit. Et indignatio ire tue. Indignatio est ire: qñ vindicta vehemens in pctõris necẽ cõsurgit: ⁊ illud cõsequit q̃d timet. Adijcit: Apphendat eos: q̃si damnatos ⁊ territos: q̃busdã manib⁹ apprehẽdat: vt nõ liceat effugere q̃d dat p scelerib⁹ sustinere. **Fiat habitatio eorũ deserta: ⁊ in tabernaculis eorũ nõ sit qui inhabitet.** Hoc vtrũq̃ iudeis contigisse manifestũ est: cũ ciuitas illa hierusalẽ frequẽti captiuitate deleta est. Factũ est eñi vt ⁊ dom⁹ p̃uate fierent deserte: ⁊ tabernacula: id est: dñi templũ: vel regis palaciũ sine cultore remanerẽt. Et nota q̃d in domibus p̃uatis: habitationẽ: posuit: in dñi tẽplũ: inhabitationẽ. Ibi eñi habitam⁹ mansione corporea: hic aũt inhabitam⁹ vbi frequẽtamus deuote mẽtis aspectu. **Qm quẽ tu pcussisti psecuti sunt: ⁊ sup dolorẽ vulnerũ meorũ addiderũt.** Int infideliũ iustissimã penã: causa ponit dñice passionis: q͛ pcussuz psecuti sunt: sibiq̃ traditũ detestabili feritate necauerũt: sicut ipse dicit: Nõ haberes in me ptãtem: Joh. 19
nisi tibi data esset desup. Legit etiã: Qui Ro. 8.
pprio filio nõ pepercit: sed p nobis oĩbus tradidit illũ. Scriptũ ẽ q̃ absoluti⁹: q͛ de⁹ frequẽter pcutit ad salutẽ: vt est illud deuteronomij: Ego occidã ⁊ viuere faciã: pcu- Deut. 32

ciam ꝛ ego sanabo. Quapropter ꝑcussum se dicit dñs iesus xp̄s a dispēsatione q̄ passus est. Sed hunc iudei detestabiles extiterunt: qm̄ qḋ oportuit ꝓ mūdo fieri: ꝑ ip̄os crudeli voto ꝓbaꝛ impletū. Sequiꝛ. Et super dolorē vulnerū meoꝝ addiderūt. Eodē mō dicta est ꝛ ista sententia. Dolor erat vulnerū pio dño: cur nō de infideli ꝑp̄lo sitim suā esurieq̄ꝫ satiabat? Addiderūt iudei gloriosaꝫ quidē dño: sed sibi ꝑniciosissimā passionē: vt illi detestabile inferrēt exituꝫ q̄ venerat ꝓ salute cunctoꝝ. **Appone**
Al. coꝝ **iniquitatē sup iniquitatē ipsoꝝ: et nō intrēt in tuā iusticiā.** Iniq̄tas prima fuit iudaice natōnis: vt ꝓphetas ad se missos extinguerēt. Apposita est autē iniq̄tas sup iniquitatē ipsoꝝ: qm̄ ip̄um q̄ꝫ dñm nostrū iesum crucifigere maluerunt: qḋ in euāgelio colonorū ꝛ vinee parabola dicta
Matth. 2j testaꝛ. Quidā habuit vineā ꝛ sepe circūdabat eā: vsq̄ꝫ ad illū locū vbi ait: ꝛ eiciētes eū extra vineā occiderūt. Sic eīm dicíꝛ: Appone iniquitatē: ꝑ tropicā locutionē: quē-
Exo. jo admodū lectū est: Indurauit dñs coꝛ pharaonis: nō q꜠ reꝫ malā dñs apposuit: sed q꜠ fieri ꝑmisit: qḋ saluti multorū expedire iudicauit. Addiꝛ pena peccati: Ne intrent in iusticiā dñi: id est: ne participes xp̄o fiant in illo regno iusticie. Illi eīm ad iusticiam: hoc est: ad regnū dñi ꝑuenīūt: qui hic eam sereno mētis lumie cōtuenꝛ. Qḋ ꝑfidis accidere nō pōt: q̄ cordis obstinatione cecati sunt. Vel sic: Appone iniquitatē sup iniquitatē eoꝝ: qm̄ occiderūt ꝓphetas: ꝛ dñm necauerūt. **Deleanꝛ de libro viuentium: ꝛ cū iustis non scribanꝛ.** Verba talia ꝑ tropicā locutionē de deo dici freq̄nti lectione notissimū est. Nam delere ꝛ scribere ꝛ librū habere: datū est homini causa memorie: vt qḋ mētis infirmitate retinere nō poterat: adiumēto scripture cū res posceret potuisset agnoscere. Sic eīm ꝛ moy-
Exo. 32 ses dicit ad dñm: Si hunc ꝑp̄lo non parcis: dele me de libro viuentiū. Sꝫ liber iste noticie dñi est inuiolabilis firmaq̄ꝫ sentētia. Dicíꝛ ꝙ de iudeis: Deleanꝛ de libro viuentiū: nō q꜠ scripti erāt: sed q꜠ asscriptos se eē iudicabāt. Ibi eīm qḋ scribiꝛ: deleri n̄ pōt: q꜠ totū in ꝑ̄destinatione solidatū: ꝛ nullus euentus mutare poterit qḋ illa ꝓuidentia superna decreuit. Sequiꝛ. Et cū iustis nō scribanꝛ. Idem ip̄e locutionis est modus: ut scribere dicat deū: qḋ est in illa iudicatione factur⁹: sicut in euāgelio dicit. Sed po- Luc. jo
tius in hoc gaudete: q꜠ nomina vestra scripta sunt in celis. Hoc eīm acadē negat eis: qui nō sunt: sicut titulus ait: ꝑ̄ys satisfactionibus imutati. **Pauper ꝛ dolens ego sum: ꝛ salus † vultus † tui deus** Al. nō hꝫ
suscepit me. Postq̄ꝫ iudeis que fuerant Al. tua
emersura ꝓphetie ꝑ̄dicatione cōpetenter optauit: venit ad quintaꝫ partē: vbi multis modis exponit a dispēsatione incarnationis sui ꝓpositi sanctitatem. Dicat eīm: Paup ꝛ dolens ego sum. Paup: sicut dicit aplus: Qui ꝓ nobis paup factus est cum 2. Cor. 8
esset diues: vt illi⁹ inopia nos diuites essemus. Dolens: q꜠ sicut esaias dicit: Infir- Esa. 53
mitates nostras ip̄e portauit: ꝛ ꝓ omnib⁹ dolet. Et quare dicit: Ego sum: duꝫ multi pauperes sint dolētes? Sed ideo sibi hanc ꝓprietatē deputauit: q꜠ nemo alter hūc dolorem ꝓ toti⁹ mundi culpa sustinuit. Sed hoc ꝑ figurā dicíꝛ Metriasmon: id est: me- Sche
diocritatē: qm̄ rem magnā humiliato voto deijcim⁹. Quod ꝑsone dñi christi frequenter aptaꝛ. Sequiꝛ. Et salus vultus tui de⁹ suscepit me. Suscepit vtiq̄ꝫ humanitatē omnipotēs verbū: qm̄ mundū deo recōciliare dignat⁹ est. Salus vult⁹ tui: forma vnigeniti filij: in qua equalis est patri: que salutaris recte dicíꝛ ꝑ quā fidelib⁹ medicina cōferꝛ. Suscepit dicíꝛ a parte qua minor ē patre: vt collocat⁹ ad dexterā eius ꝛ paupertatem deponeret ꝛ dolorē. **Laudabo nomē dei cū cantico: ꝛ magnificabo eū in laude.** Hoc bñ potest intelligi ab his q̄ cōmutati sūt: id est: a parte membrorū. Laudat eīm i eccl̃ia nomē dñi caput nostrū cū cantico: qm̄ hymnica exultatione fit adunatio magna fideliū. Ip̄se eīm in nobis ꝛ laudat ꝛ magnificat: qḋ nos veraciꝛ laudare cognoscit. Nā si nobis esurientibus esurit: si nobis sitientib⁹ sitit: quēadmodū ꝛ nobis laudātibus: nō ip̄se collaudat? **Et placebit deo sup vitulūꝫ nouellū: cornua ꝓducente ꝛ vngulas.** Hic psalmodie virtus exponiꝛ: quia mlto acceptior ē laus puro corde fusa deo: q̄ꝫ potest pecudum placere mactatio. Iste

enī hōris oblationis mos fuit: vt ꝑ peccatis offerret̃ nouell⁹ vitulus. Significabat enī hęc victima innocētis ac nouę vitę munera secutura: q̄ defensionē haberet in cornibus: pedum vero munimē in vngulis: ꝑ quas sęculi isti⁹ aspera cōuersatiōe sanctissima calcarem⁹. Producētē qḋ ait cornua: illud significat: qꝛ christianoꝝ ꝓplus ꝑ dies singulos virtute dn̄i semꝑ augetur. **Videant paupes ⁊ letent̃: querite deum ⁊ viuet aīa vr̃a.** Postq̄ dixit plus esse sacrificia laudis: q̄ pecudū immolationes: cōuertit̃ ad paupes suos cōmonēs vt debeant lętari: qm̄ iā non in solis facultatibus oblatio posita ē: sed mētis affectu: vbi ⁊ paup pōt esse ditissim⁹. Nolite ḡ diuites gloriari: qui potestis habere vitulos cornua ꝓducētes ⁊ vngulas: qꝛ de⁹ ista respuit et mundissimū cor requirit: qḋ illi magis habent q̄ diuitias vr̃as obnoxia mēte nō q̄runt. Sequit̃. Querite deū ⁊ viuet aīa vestra. Paupes monet: vt escaȝ mētis q̄rant nō corporis: ⁊ illū panē desiderēt angeloꝝ: vn̄ potius aīa saginet̃. Respiciam⁹ qḋ dicat: Viuet anima vr̃a: dū pctōꝝ viuat aīa. Sed illud ꝓprie viuere dicim⁹: qḋ in btitudinis iocūditate cōsistit. Illud aūt licet viuat: mori iuste putam⁹ qḋ ꝑpetua tristicia ⁊ grauissimis dolorib⁹ onerat̃. **Quoniam exaudiuit paupes dn̄s: ⁊ vinctos suos nō spreuit.** Al. despexit Exaudiri quidē paupes gratāter audim⁹: sed q̄ sunt isti paupes diligenti⁹ inquiram⁹. Paupes sunt christi: sicut sepe diximus: q̄ mundi isti⁹ diuitias voluptatesq̄ despiciūt: ⁊ eligunt indigentiā humanarū reruȝ: vt spiritualib⁹ epulis fartiant̃. Hos exaudiri dicit dn̄s xp̄s: qui indigētia mūdi repleti sunt: ⁊ tanq̄ si totū possideāt sic pauptatis sue securitate lętant̃: sic apostolus monet. 2. Cor. 6 Tanq̄ nil habētes: ⁊ omnia possidētes. Nā quod dicit: Et vinctos suos nō spreuit. Omnes quidē cōmunit̃ vincti sumus lege peccati: ⁊ quibusdā cōpedibus irretiti: qꝛ desideria hūana ꝑquirim⁹. Sed dn̄s vinctos suos nō spernit: id est: q̄ suis legib⁹ vinciunt̃. Ipsos enī liberat a laqueis carnalib⁹: quos suis regulis cōnexos agnouerit. Al. illū Al. reptilia Al. laō bz **Laudēt eū celi ⁊ terra: mare ⁊ omnia q̄ in eis sunt.** Dat̃ magnarū rerū breuis ⁊ absoluta sentētia: vt in celi cōmemoratione oīa cum debeāt laudare celestia: terre q̄ terrestria: maris vniuersa natātia. Et vt fieret ꝑfecta cōclusio: dictū est: Et oīa que in eis sūt. Sic ad dn̄i laudes inuitat̃ quicq̄d creaturarū esse cognoscat̃. Sic ⁊ ap̄lus cōplectit̃ dicēs: In noīe iesu omne genu flectat̃: celestiū: terrestriū ⁊ infernoꝝ: ⁊ omnis lingua ꝯfiteatur qꝛ dn̄s iesus christ⁹ in gloria est dei patris. Phil. 2

Quoniam de⁹ saluā faciet syon: ⁊ edificabunt̃ ciuitates iudę. Et inhabitabunt ibi: ⁊ hereditāte acquirēt eam. Quale opus sit dn̄i in ecclię suę constructiōe: ex laudū ipsarū magnitudine potenter aduertit̃: qm̄ celū: terra: mare ⁊ omnia que in eis sūt laudare dn̄m ꝯmonent̃: qꝛ saluā faciet syon: q̄ hic multis ꝑsecutionib⁹: multis fatigat̃ angustiys. Syon eniȝ hierosolymitano tēplo cohęret: paru⁹ oīno Rp̄ colliculus: sed noīs qualitate grandescēs. Significat enī speculationē: qua sola respicitur de⁹: in qua dirigunt̃ corda fideliū: et oīm creaturarū rationabiliū vna felicitas si dn̄m ꝯtēplent̃ auctorē. Edificatę sūt enī ciuitates iudę: qm̄ eccl̄ia catholica ꝑ hūilitatē piā toto orbe diffusa est. Nō enī in edificiys parietū gaudet dn̄s: q̄ sunt vtiq̄ vetustate peritura: sed fideliū deuotiōe: hoc est: lapidib⁹ viuis: vn̄ hierusalē futura cōstruit̃. Et bn̄ dictuȝ est: Ciuitates iudę: id est: dn̄i saluatoris: q̄ ex origine iudę carnis ꝓpagatione descēdit: sicut de ip̄o legitur: Vicit leo de tribu iuda. Apoc. 5 Sed ne tm̄ ciuitates: nō etiā habitationes futuras aduerteres: dicit: Et inhabitabūt ibi: qḋ est ꝓprie fideliū inhabitare vbi ꝯstanter mētis puritate versant̃. Hāc aūt ecclesiā hic habitant christiani. Hereditate vero acquirēt eā: qm̄ ad hierusalē illā ęternā dn̄i miseratione ꝑuenerint. Hereditas enī ip̄a est: quę: sicut iā dictū est: nō morte: sed testatore in ęternuȝ viuēte ꝑstabit̃. **Et semē seruoꝝ ei⁹ possidebit eā: ⁊ qui diligunt nomē ei⁹ inhabitabūt in ea.** Al. habitabūt Terminū psalmi istius ꝓmissio beata cōcludit: sed quantū grande est ꝓmiū: tantū adhibere intelligentię debemus adnisum. Semē hic operam sanctā: non carnis ꝓgeniē debem⁹ accipere. Nam illos reprobatos cōstat esse: qui se ex abrahę descendere gloriabant̃ ori-

Joh.8 gine: quibus dictū est a dño: Si filij abrahe essetis: opera abrahe fecissetis. Quod si semen: bonos act⁹: vt in multis locis dictuz est: velim⁹ aduertere: integra nobis poterit cōstare sententia. Nā quicūq3 imitatores eorū sunt: qui deo factorū pbitate placuerūt: ipsi possidebunt terrā futurā: que nullo iam fine mutāda est: regnū scz dñi quod sanctis suis fideliter pollicet. Et ne forsitā semen istud detraheres ad carnis originē: vnde iudei maxime gloriant: pceptum addidit generale: Et qui diligūt nomē ei⁹ inhabitabunt in ea. Ipm est qd supius dixit: seruorū: qd hic: qui diligunt nomē eius. Inhabitabūt in ea dixit: ppetua felicitate potient: terra: q iā nō spinas tribulosq3 pducit: que hoies labore nō pascit: que venena nō gturit: que nūq3 suos incolas perdit: que nō vicissim sole atq3 astris: sed qd est felicius iugit de pprio auctore lucebit. Et nota qd ordine suo psalm⁹ iste cōclusus est. Primū: q ex psona dñi christi plat⁹ est. Deinde ichoauit ab oratione. Tertio: passiōis dñice gesta memorauit. Quarto: verbis euāgelij assona veritate psensit. Quinto: in spe fidelis ipsi dicta cōclusit. Sic q rtus iste psalm⁹ est: qui passionē dñi pdicta lege pphetauit.

Cōclusio.

a Uidimus psalmū celesti dispensatione mirabilē: vbi quanta est in diuinitate ptās: tāta in hūanitate cōstat hūilitas. Assumpsit sanctū verbum naturā nostre imbecillitatis: sicut titul⁹ ait: p his qui cōmutabunt: vt p indebitā mortem suaz liberaret nos a morte iustissima. Intrauit inferni claustra: vt pāderent iferna. Uictus est interitus saluatoris aduentu: et ppetuas tenebras iure pdidit postq3 eternū lumē accepit. Debellauit diaboluz p hūanā naturā quā tenebat obnoxiā: et p imbecillitatē carnis superat⁹ est fortis: qñ supra vniuersas ratiōabiles creaturas extulit: qd omnib⁹ spiritualib⁹ infirmi⁹ fuit.
Heb.j Cui eñ dixit angelorū: sicut aplus ait: Sede a dextris meis? Nā quelibet alia natura nō ē vnita christo: sed sola carnis nostre glorificata susceptio. Reuera oipotēs: Reuera misericors: q dānata beauit: pdita restituit: obnoxia liberauit: miserias nostras a nobis fecit alienas: et pstituit hominē p suam mortē viuere: quē creatū imortalē diabolus fecerat interire. Cōcede oipotēs deus: vt qui p nobis carne dignat⁹ es pati: dones nobis qd coronare digneris.

Explicit expositio in psalmū. LXVIII
Incipit expositio in psalmū. LXIX

In finē dauid in rememoratiōe qd saluum me fecit dominus.

f In is et dauid: vt sepius dictū est: significāt dñm saluatorē: ad quem dirigunt hec verba fideliū: q tot⁹ hic psalmus ex psona martyrū dicit: q varia quidē psecutione laborabāt: s spem firmam habere in dño minime desinebāt. Adiectū est: In rememorationē. Duob⁹ eñ modis memores sum⁹: cū pctōrū recordatione supnā iusticiā formidam⁹: et iterū dū cōcessa bñficia purissimo corde retinem⁹. In tricesimoseptimo itaq3 psalmo vbi hec verba posita sūt: met⁹ est futuri iudicij: et recordatio peccatorū: hic aūt spes liberationis: et futuri premij pmissa securitas sustinetur. Nā vt hanc recordationē ostenderet: adiecit: Qd saluū me fecit dñs: vt nō de metu hec memoria: sed de accepto beneficio probaretur esse cōcepta. Congruū quippe fuit: vt quoniā in superiore psalmo passionē suam narrauerat dñs christus: spēq3 resurrectionis addiderat: post caput suū similiter et mēbra loquerent: quaten⁹ et passiones suas fideles edicerent: et spem votiue resurrectionis assumerēt.

Diuisio.

m Artyrū confessorūq3 populus: qui multiplici quidē sed felici clade laborabat: Prima positiōe dominū deprecat: vt a psequētiū periculis liberet: et irrisiones eorū irritas faciat: quaten⁹ conuersi dicta sua salutariter erubescāt. Secūda parte supplicat: vt magnificans dñm exultet turba fideliū: quoniā ipse pauperes et egenos suos iuuare et liberare dignat.

Expositio psalmi.

d Eus in adiutorium meū intende: domine ad adiuuandū me festina. Pia cōfessio initium sumit a dño: vnde nouit periclitantibus venire psidiū. Et vt erūnas suas beatissimorū martyrū cetus ostenderet: dicit: In adiutoriū meū intende. Tunc eñ adiutoriū poscimus: quādo periculis subiace

mus: vt aliquo remedio subleuati calami-
tates diuersarū possim⁹ vincere passionū.
Intēde dic: ppitius respice: qꝛ omnia do-
minus etiā cum nō rogatur agnoscit. Sed
mos iste periclitantiū est: vt ita liberari cre
dant: si se a dño respici posse cognoscant.
Et ne longius ꝓtraheretꝛ beneficiū quod
sciebat ventur ū esse: adiecit: Domine ad ad
iuuandū me festina. Sic dicitꝛ festina: qua-
si misericordia diuina tarderet: ꝛ p moram
aduentus ei⁹ fierent tormēta grauiora. Fe
stina dicit ergo dño: qui festinabat de hui⁹
seculi clade liberari. Nā illi coniuncta est vo
luntas ꝛ accelerata pfectio: cui omnia crea
tora seruiūt: qm̄ eius imperio cuncta famu-
lantur. Sic in vno versiculo multa cōclusa
Sche sunt. Que figura dicitꝛ Epitrochasmos: id
est: dicti rotatio: cū ea que latius sentiēda
sunt breuiter explicantꝛ. Sed nō sequēdus
in omnib⁹ generaliter hunc locū facundis-
simus cassianus: in decima collatione plu-
rima de ei⁹ vtilitate disserēs: tanto honore
cōcelebrat: vt quicqd monachi assumpse-
rint sine hui⁹ versiculi trina iteratione non
inchoent. Quē repetita sepius laude cōge
minās: nimis vtilē ꝓbat esse ei⁹ memoriā.
Alr nō hȝ **Confundantꝛ ꝛ reuereantꝛ† inimi-
ci mei: qui querunt animā meam.
Auertantꝛ retrorsuȝ ꝛ erubescāt:**
Ꝛ volūt **qui† cogitāt mihi mala.** Imitator ca-
pitis sui populus martyrū: emendationeȝ
inimicoꝝ suoꝝ expostulans dicit: Cōfun-
dātꝛ ꝛ reuereantꝛ inimici mei. Confundi est
qn̄ volūtates suas iniqua ꝯscientia studio
veritatis agnoscens: de facti sui puersitate
turbatꝛ. Reuereri est: qn̄ iusticiā lesam no-
stra operatione cognoscim⁹: ꝛ ꝓ his rebus
penas nos incurrere formidam⁹. Quod il-
lis accidit: qui puersitate dānata: ad pieta-
tem dñi cōuersionis studio redire festina-
bant. Sequitꝛ. Qui querūt animā meam.
Bene singulari numero: animā suā posuit
Act.4 turba fideliū: quib⁹ ē: sicut scriptura dicit:
anima ꝛ cor vnū. Querebant ergo inimici
animā fideliū: nō ad venerationē: sed vt sa
tisfaciētes odijs suis eā a corpore segrega-
rent. Quod factum est in martyrum passi-
onibus: qn̄ eos trucidabat psecutor infen-
Ps.141 sus. Legitꝛ ꝛ in bono queri: sicut est: Perijt
fuga a me: ꝛ nō est qui requirat animā me-
am. Et qꝛ hoc verbuȝ omonymū est: addi-
dit: Ut auferāt eā: quaten⁹ istud in malum
positum intelligere debuisset. Subiunxit.
Auertantꝛ retrorsum ꝛ erubescāt qui cogi-
tāt mihi mala. Auertitꝛ retrorsuȝ: qui sicut
sepe dictū est: a praua cogitatione descen-
dens: dñi iussa subsequitꝛ. Sensus ergo ta-
lis est: Qui cogitant mihi mala: hanc retri
butionē suscipiant: ne in sua iniquitate psi
stant. O pia sanctoꝝ etiā ipa que putatur
aduersitas. Melius optabāt inimicis: ꝙ
sibiypsi petere videbantꝛ in ꝓsperis cōstitu-
ti. **Auertantꝛ statim erubescētes:
qui dicunt mihi euge euge.** Prioris
sensus excultio: vt a suo proposito erube-
scentes velociter se cōpellantꝛ abscedere: q
falsis laudationibus cognoscuntꝛ fidelissi-
mos increpare. Euge em̄: sermo laudātis
est. Sȝ hic sub ironia: id est: sub irrisiōe di-
ctum aduerti debet: qm̄ ab inimicis videtꝛ
esse ꝓlatū. Siue illos increpat qui afflicti-
ones martyrū penasqꝫ collaudant: ꝛ nō ad
auctoris gratiā referūt: quod eis est larga
pietate cōcessum. Nā vtrūqꝫ vitiosum est:
aut alienis calamitatibus illudere: aut ho
mines de sua possibilitate laudare. **Ex-
ultentꝛ ꝛ letentur in te omnes qui
querūt te† domine: ꝛ dicāt semper** Alr nō hȝ
**magnificetꝛ domin⁹ qui diligūt sa-
lutare tuū.** Postqꝫ ꝺ ꝓsequentiū iniqui-
tate ꝛ cōuersione locutus est: secūda positi
one deꝓcatur: vt exultēt ꝛ letentꝛ oēs qui di
ligūt dñm xp̄m. Illis em̄ ꝯfusio ꝛ verecun-
dia: istis exultatio ꝛ leticia pennis optatꝛ:
sic in euāgelio dñs dicit: Et ibūt hi in sup- Math.25
pliciū eternū: iusti aūt in vitā eternā. Sed
hunc veracis leticie modū ꝯpetēter insinu
at. Dicēdo em̄: In te: fatetꝛ caducā esse leti
ciā: q̄ hūana ꝓsumptiōe gloriatꝛ. Adiūctuȝ
est: Oēs q̄ querūt te dñe: Nō suis virib⁹: s
tua pietate reqsiti. Nā vt te q̄reret genus
hūanū: tu illud de celo ꝓspiciēs misedriter
inqsisti. Ipse em̄ ad nos venit vt ad eū re-
dire mereremur. Isti tn̄ q̄ dñm querūt qd
debeāt dicere salutariter admonētꝛ: id est:
dicant: Semp magnificetꝛ dñs. Semp: cō-
tinuū gen⁹ ostendit: qꝛ nunqꝫ debet a lau-
de dñi cessari. Et vt nobis sensus iste ma-
nifesti⁹ elucescat: verboꝝ ordo reddendus
est: hoc est: Dicant sp qui diligūt salutare

tuꝝ: magnificet᷑ dñs. Intelligam⁹ hoc ver-
bū ab hūana ꝯsuetudine fuisse mutuatū.
Magnificat᷑ em̄ ille qui laudib⁹ crescit: qui
bona opinione grandescit. Ceteꝝ: de⁹ non
habet incremētū: qꝛ ipe in se tot⁹ singularl
⁊ ineffabilis intelligit᷑ plenitudo: nec aliū-
de pōt crescere q̄ ꝯsueuit creaturis omni-
bus icremēta ꝓstare: sed magnificādo nos
inde ꝓficimus: ⁊ cū laudes deo sancta mē-
te ꝑsoluimus nostra ꝯscientia semꝑ auget᷑.

Ego vero egenus ⁊ pauꝑ sum: de⁹ adiuua me. Adiutoꝛ meus ⁊
Al. moreris **liberatoꝛ me⁹ es tu: dñe ne tarda-**
ueris. Turba fideliū cū dñice passionis
imitaret᷑ exemplū: ipsa q̄ꝫ verba ei⁹ ad suā
transtulit psalmodiā. Dicit em̄ ex persona
Ps. 39 sua dñs in alio psalmo: Ego vero egen⁹ ⁊
pauꝑ sum: dñs curaꝫ habet mei: sicut ⁊ hic
dictū est a ꝑsona beatoꝝ. Sed dum dicit:
Ego vero egen⁹ ⁊ pauꝑ sum: significat il-
los diuites fuisse mūdanos: de quib⁹ dic:
Confundant᷑ ⁊ reuereant᷑ inimici mei q̄ q̄-
runt animā meā. Sed videam⁹ cū sit cele-
sti thesauro ditissima: vbiq̄ꝫ se egenā ⁊ pau
perē dicit gloriosa pauꝑtas: vtiq̄ꝫ qꝛ mun-
danas copias nō habet: ⁊ intus vbi est di-
ues semꝑ ambit: semꝑ desiderat: semꝑ acci
Phil. 3 pit: sicut apl's dicit: Fratres ego me nō ar-
I. Cor. 8 bitroꝛ apꝓhendisse. Et iteꝝ: Si quis existi
mat se scire aliq̄d: necdū cognouit queādmo-
dū eū oporteat scire. Uides merito dici ta
les egenos: tales pauperes q̄ cōtinue acq̄-
rere gratiā diuinitatis exoptāt. Egeni em̄
sum⁹ q̄ñ iugiter indigem⁹. Pauperes: duꝫ
semꝑ ad beneficia ipsi⁹ auida mēte ꝓpera-
mus. Sequit᷑. De⁹ adiuuat me: id est: in tri
bulatione mūdana: vbi cū vitioꝝ aduersi-
tate pugnam⁹: vbi ⁊ spūs imūdos hostes
patimur: ⁊ dñi liberatione liberamur. Ad-
didit vtrūq̄ꝫ ꝯiunctū: vt adiutoꝛ sit dñs in
necessitatib⁹: ⁊ de hac sc̄li clade liberatoꝛ.
Et intēde qꝛ dicit: Tu dñe: vt tota spes no
stra ad eū debeat fixa respicē. Sequit᷑. Ne
tardaueris. Pendicitātiū mos est tardū iu-
dicare: q̄ꝫuis celerrimū ꝓstet᷑ auxiliuꝫ. Ille
em̄ cōpetēter ⁊ mēsurate facit oīa: sed nos
tardū putam⁹ qḋ desiderio magno requi-
rimus.

Cōclusio.

t Otus hic psalm⁹ celestis philoso-
phie luce resplēdet. Est em̄ morali
ꝓbitate format⁹: petens in afflictionib⁹ re
mediū: ⁊ inimicoꝝ saluberrimā ꝯfusioneꝫ:
vt erubescētes mala sua deserāt: q̄ prauis
actibus obsecūdant. Deinde bonoꝝ letici
am eterna gaudia cōpromittit: ⁊ qḋ est in
afflictiōe sūma ꝓsidiū: celerrime dñm veni
re deprecat᷑: q̄ hui⁹ mūdi ꝓgrauātl angusti-
as aduētus sui visitatōe submoueat. Illo
em̄ viso diaboli corruit suꝑbia: q̄ olim im-
pia dñatione regnabat. Religat⁹ est q̄ mū
dū pctōꝝ vinculis illigabat: ⁊ eo vsq̄ꝫ dñi
virtute ꝑduct⁹ est: vt nūc sanctos paueat
q̄ pridē hūano generi neq̄ssimus impera-
bat. Uñ desiderāter ⁊ sepe dicēdū ē: Adiu-
toꝛ meus ⁊ ꝓtectoꝛ meus es tu domine: ne
tardaueris.

Explicit expositio in psalmū. LXIX
Incipit expositio in psalmū. LXX

David psalmus filioꝝ ionadab ⁊ prioꝛum captiuoꝛū.

Auid ⁊ psalm⁹: assidua iteratione
d notissima sūt. Qḋ aūt dic: Filioꝝ
ionadab ⁊ prioꝝ captiuoꝝ: virtu-
tē psalmi ꝑ historicas causas isinuat: in ve
stibulo monēs qḋ in penetralib⁹ inquirat᷑.
Hieremias em̄ ꝓpheta refert: ionadab fu-
isse dei sacerdotē: q̄ filiys suis ꝓcepit in tē-
plo degere: ⁊ ꝓbabili se sobrietate tracta-
re: qḋ eos ꝯstat fecisse: ⁊ obediētie sue apd
deū magnā gratiā cōperisse: qui nūc ꝑ fide
libus ac deuotis ponunt᷑. Nā ⁊ ipm̄ nomē
indicat causam. Jonadab q̄ppe interp̄tat᷑ R
dñi spontane⁹: id est: q̄ deo incoacto desi-
derio seruiebat: sicut scriptū est: Volunta- Ps.
rie sacrificabo tibi. Sequit᷑. Et ꝑoꝝ capti-
uorū. Hāc historiā: regū text⁹ enarrat. Nā
cū israelitic⁹ ꝑplus diuina mādata cōtem-
neret: ꝑme: secūde ⁊ tertie captiuitati decre
tus fuerat subiacere. Sed vt agnoscēs ad
supplicationē dñi correcta mente remearet:
anteq̄ꝫ ꝑma captiuitas ꝓueniret ꝑ ꝓphetā
eis h malū denūciauit esse venturū: s illi cō
sueta nequicia in sua obstinatione manse-
rūt. Isti ꝓ nunc in loco ꝯtumaciū ponunt᷑:
q̄ frequēter admoniti corrigere noluerunt.
Cōmonemur ꝓ in hoc titulo: vt deuotionē
habeam⁹ filioꝝ ionadab: nō cōtumaciā in
deoꝝ qui captiui esse meruerūt. Psalmus
em̄ tot⁹ ad hoiem ꝑtinet fidelē: q̄ mūdi spē
renuēs in dño pura deuotiōe ꝯfisus ē: gra-

tiã diuinitatis tota nobis intẽtione cõmẽdãs: ꝑ quã peccatoꝝ nostroꝝ nexibus possimus absolui. **Diuisio.**

Per figurã Methopoeiã introducit ꝑsona generalis: q̃ peccatoꝝ captiuitate liberata diuinis mãdatis adherebat: ꝑdicãs nobis xp̄i dñi eximiã caritatẽ: q̃ nullis meritis ꝓcedentibꝰ gratis se ꝑpendit. Hec in prima parte psalmi ab humanis iniq̃tatibꝰ iugiter se petit liberari: vt dño gratias referre mereat̃. Scd̃o loco supplicat: ne in senectute eius beneficiis ꝑuetur: cuiꝰ auxilio in iuuentute ꝓtecta est. Tertio loco: dona eiꝰ enumerãs iugiter se agere gratias pollicet̃. **Expositio.**

Deus in te speraui: dñe nõ cõfundar in eternũ. Hic iterũ hypothetici syllogismi facies nob decora subridet: eo mõ. Si deus in te speraui dñe nõ ꝯfundar in eternũ: atq̄ deꝰ in te speraui nõ cõfundar in eternũ. Nũc q̃ sequitur dño iuuãte tractemus. Eligit̃ quidã fideliũ: q̃ ⁊ primis tẽporibus fuit: ⁊ in ꝑsenti esse non desinit: ⁊ vsq̄ ad finẽ seculi ꝑfecta in dño mẽtis soliditate cõsistit. Hic totam spem suã in dño ponẽs: gratie nobis diuine sacramẽta cõmendat: ne falsa in nobis ꝑsumentes: muneris eiꝰ ꝓsperitate vacuemur. Intelligamꝰ quid est q̄ se petit nõ cõfundi in eternũ: scꝫ in illa iudicii retributione: vbi confundi omnino penale est. Hic enĩ frequẽter ꝓspere cõfundimur: qñ a pessima intẽtione reuocamur: et in bonã partem traducti ꝓbabiliter erubescimus: qui pridẽ de nostro scelere gaudebamꝰ. Premisit ergo causam quare cõfundi non debeat in eternũ: scꝫ qm̃ sperauit in dño. **In tua iusticia libera me ⁊ eripe me. Inclina ad me aurẽ tuaꝫ: ⁊ libera me.** Cũ dicit: In tua iusticia: mĩscd̃iaꝫ petit diuinã. Illiꝰ quippe est iusticia: parcere supplicãti. Sic enĩ equitati ipsiꝰ placitũ est bomĩ remittere: qui sua noscit̃ facta dãnare. Libera: ab iminẽtibus periculis dicit. Eripe a potestate diaboli: ne cũ eo sub eternitate dãnemur. Cũ enĩ dicit: Inclina: hũilẽ se iacere ꝓfitet̃: q: nisi diuina gratia ad hoiem se liberandũ inclinauerit: ad illã mĩscd̃iam suis meritis nõ põt ꝑuenire quã cupit. Nõ est enĩ cuiusq̄ meritũ qd̃ ad illũ attingat: nisi ipse misericors ad peccatores ꝓrius adueniat. **Esto mihi in deũ ꝓtectorẽ ⁊ in locũ munitũ: vt saluũ me facias. Qm̃ firmamentũ meum: ⁊ refugium meũ es tu.** Potest aliquos nisi bene inspiciat̃ offendere: quod supra ꝓtectionẽ diuinã munitũ locũ noscatur addidisse: quasi vero locus defendat quẽ virtꝰ superna nõ vendicat. Sed ꝑma sentẽtia rogat: vt ab inimicis spiritualibꝰ eius anima ꝓtegat̃: deinde petit etiã corporis sospitatem que ab inimicoꝝ telis ac gladiis loco munitissimo vendicat̃. Metaphora a castellis tracta: q: tũc aduersarios euadimꝰ: qñ locis munitissimis vendicamur. Sꝫ locus iste diuina ꝓtectio est: sicut in alio psalmo dicit: Sub vmbra alaꝝ tuarum ꝓtege me. Qñ enĩ cũ christo sumꝰ: nullas diaboli insidias formidamꝰ: qm̃ fraudat̃ nequissimus ille ꝓprio voto vbi est diuina defensio. Et vide: sua suis q̄ pulchre sunt reddita. Firmamentũ ꝑtinet ad ꝓtectionẽ: refugiũ ad locũ munitũ. Que duo merito sibi a dño venire credidit: q: nihil suis viribus applicauit. Estimo hic ⁊ aliud sentiẽdũ: vt firmamentũ in hoc seculo dominꝰ dicatur: vbi ⁊ patientia querit̃: refugiũ in illa beatitudine eterna: vbi iã aliquod periculum nõ timetur. **Deus meꝰ eripe me de manu peccatoris: ⁊ de manu cõtra legem agentis ⁊ iniqui.** Clamat homo ille generalis: quia captiuꝰ fuerat lege peccati: sed per diuinã gratiã se cõfidebat absolui: vt eripiat̃ a potestate noxia peccatoris: qui semꝑ illud affectat facere: quod nec diuine legi: nec equitati certũ est cõuenire. Sed quia peccatorẽ vniuersaliter dixerat: nunc eũ partibus duabꝰ exponit dicens: De manu cõtra legem agentis ⁊ iniqui. Cõtra legẽ agit: qui accepta lege facit contra regulas mandatorũ: vt sunt iudei qui inter reliquas gentes legem suscepisse noscũtur. Iniqui vero sunt pagani: q̄uis ⁊ iudei: qui nulla dñi lege refrenantur: sed more feraꝝ faciunt quodcũq̄ libuerit. Sic omnẽ peccatorẽ duabus his partibꝰ ꝓbatur amplexus. Ita ⁊ apostolꝰ loquit̃ de genere vtroq̄ peccãtiũ. Qui sine lege peccauerũt: sine lege ꝑibunt: ⁊ qui in lege peccauerunt: ꝑ legem iudicabunt̃. Quoniã

Sche

Ps.30

Ro.2

Al. dñe tu es patientia mea dñe: spes mea
a iuuentute mea. Dicit quapropter de
manu peccatoris eripi debuisset: scz qr pa-
tientia ipsi⁹ domin⁹ erat: vt cũ ad ipm̃ in-
tenderet: ⁊ p eum se saluandũ crederet: om
P nia libenti animo sustineret. Patientia est
eñi honestat[is] aut vtilitatis causa: rex ardu
arũ ac difficiliũ volũtaria ⁊ diuturna ꝑpes
sio. Seq̃r. Spes mea a iuuẽtute mea. Pre
misit patiẽtiã: ⁊ spes eius digne secuta ẽ: si
Ro.5 cut ⁊ ap̃l's dicit: Tribulatio patientiã ope
ratur: patientia ꝓbationẽ: ꝓbatio autem
spem. Prius est eñi vt cũ dei gratia p pati-
entiã ꝓbemur: ⁊ tunc illã fructuosam spez
ipso donãte habere merebimur. Nã quod
addidit: A iuuẽtute mea: illã ętatẽ signifi-
cat: in qua dño credidit. Nã quocũq͂ tem-
pore ad ipm̃ veniaꝛ: merito iuuẽtus nostra
dicitur: qr in ipsa plenissimo robore solida-
mur. Siue illõ: a iuuẽtute mea significat:
ex quo cepit cõtra diaboli pugnare versu-
cias. Ipsa eñi ętas est quę ad certamẽ diri
gitur: ⁊ ad colluctatiões arduas aptissima
viuacitate ꝑparaꝛ. In te cõfirmatus
sum ex vtero: de vẽtre matris meę
Al. cantatio tu es ꝓtector meus. In te decã-
tatio mea semꝑ. Hunc versũ paulo sol-
licitus ꝑscrutemur: ne nobis aliqua obui-
are possit absurditas. Dixit eñi: Spes mea
a iuuẽtute mea. Nũquid cõfirmatio ei⁹ in
deũ esse potuit: qñ in materno vtero nulla
fultus ratione vegetat⁹ est: maxime cuz le-
Ps.50 gatur: Ecce eñi in iniquitatibus cõceptus
sum: ⁊ in delictis peperit me mater mea?
Sed hic vterũ sanctę matris ecclesię debe-
mus accipere: vbi primũ fidei rudimẽto cõ
cipimur: deinde ex aqua ⁊ spiritusancto ge
neramur. Tũc eñi ꝯfirmatio nostra potest
esse dñs: qñ ad eũ fidei munere venerim⁹.
Addidit. Tu es ꝓtector meus: vtiq͂: quo-
niã aduersus diaboli neq̃cias ipse nos ꝓte
git ac defendit: ⁊ in hoc mũdo ꝑstat euade
re: ne peccatis possim⁹ onerãtibus interi-
re. Sequitur retributio ꝑmiorꝝ: vt sicut sp
beneficia: ita ⁊ psalmodia debeat esse cõti-
nua. Nã si tẽpus a munerib⁹ nõ vacat: q̃re
si quispiã ab eius glorificatiõe suspendat?
Significat eñi ⁊ ꝑsens seculũ ⁊ futurũ. Hic
eñi illi ꝓ liberatione cantam⁹: ibi aũt gra-
tias ꝓ ęterna remuneratõe pagimus. Ita

sit vt dñs laudari sp debeat: qr ꝯtinuũ est
omne qõ ꝑstat. Tanq͂ ꝓdigiũ factus
sũ multis ⁊ tu adiutor fortis. Pro-
digiũ in hoc sęculo fit fidelis: qñ alia secta-
tur q͂ pt amare peccãtiũ multitudo. Quę-
rũt illi diuitias: iste pauperiẽ: q̃rũt illi epu-
latiões: iste ieiunia: quęrũt deniq͂ illi gau-
dia: iste tristiciã. Queadmodũ ĝ nõ põt vi
deri ꝓdigiũ: q̃ se contra multorꝝ cognoscat
tractare cõsensũ? Hoc est qõ oratores hũi- R…
lis causę gen⁹ esse dixerũt: quod sic ꝯtẽpti-
bile crediꝛ: vt portentũ potius estimeꝛ. Sz
negligendę sunt hũanę imputatões: qñ di
uinę nobis ꝓbanꝛ fauere virtutes. Cadu-
cũ est eñi omne ꝯtrariũ: vbi adiutor ꝓbaꝛ
esse fortissimus. Sed cũ dicit: Adiutor: ad-
monet vt dei gratia suffragante nos q͂ ad
bonũ niti ⁊ ꝯtendere debeam⁹: ne diuinis
bñficijs inueniamur aduersi. Repleaꝛ
os meũ laude tua: vt possim can- Al. nob
tare gloria tuã tota die magnificẽ- Al. …
tiam tuã. Dixit hactenus hũano generi …dine
q͂ diuersa bñficia contulisset: nũc q͂ et hoc
petit a dño: vt possit ei gratias agere cõpe
tenter. Nã si ille os nostruz nõ repleat: nec
lingua moueꝛ: nec desideria honesta flam-
manꝛ. Magna si cõsiderem⁹ nostra felici-
tas est totũ petere: nec petendo sp horrere.
Creator noster inde magi[s] offendiꝛ: si a pia
supplicatiõis importunitate cesseꝛ. Sequiꝛ
causa cur repleri desiderauerit os suũ lau-
dibus xp̃i: scz vt possim cãtare gloriã tuã.
Gloria est multorũ ore celebrata laudatio. P
Sed huic bono addidit ꝑpetuitatẽ. Nã cũ
ponit: Tota die: nunq̃d noctib⁹ a laudib⁹
dñi dicit esse cessandũ: maxime cũ se illo tẽ
pore laudib⁹ dñi catholica cõsoletur eccle-
sia? Tunc eñi vespertini: tũc nocturni: tũc
matutini paguntur cũ pp̃l's fidelis inuigilat.
Sz dicẽdo: diẽ: conclusit ⁊ noctẽ: sicut ⁊ in
genesi legiꝛ: Factũ est vespere: factũ est ma Gen.i
ne dies vnus. Quę figura diciꝛ Synecdo- Syn…
che: id est a parte totũ. Magnificẽtiã vero
diꝛ: qr magna ꝑstitit: vt aurẽ suã ad hũilez
inclinaret: vt ꝓtegeret pclitantẽ: vt eripe-
ret de manu peccatoris: vt eũ ꝯfirmaret ex
vtero: de ventre matris ꝓtegẽ decreuisset.
Sic vno magnificẽtię nomine ꝑdictorꝝ be
neficiorꝝ laus cuncta cõclusa est. Ne ꝓ
ijcias me in tẽpore senectutis: cum

defecerit virtus mea ne derelinq̄s me. Uenit ad secundā partē: in qua vehemētius supplicat: ne tēpore senectutis sue precīatur a dn̄o: q̄m fessa virtus corporis: plus indiget adiuuari. Sed hanc senectutē: nō solū etatē finitimā debem⁹ accipere: sed etiā cū tribulationib⁹ crebris atq; martyrijs robur animę cōsenescit. Hoc em̄ significat: Cū defecerit virt⁹ mea: id est: quādo patientię firmitas q̄ssata mollescit: nec sustinere p̄t virib⁹ suis on⁹ tribulatōis ipositū. Tunc se ergo petit nō debere derelinqui: quia cū ipso totum poterat sustinere.

Quia dixerūt inimici mei mihi: ⁊ q̄ custodiebant aīam meā ↄsilium fecerunt in vnū. Reddit causa cur ad subueniendū pietas dn̄i debeat prouocari: q̄m debilitate captata insidiantiū feruor accēsus est: dū credunt facile decipi: a quo non pōt defectis viribus obuiari. Et ne crederent leues inimici animę suę: dicit aduersus eos qui custodiebāt eum: ad decipiēdi sc; studiū nō ad salutis votū. Sequit. Cōsilium fecerūt in vnū. Truculētior semp est inimicorū adunata collectio: ⁊ q̄d nō diuiditur grauı⁹ vno fasce portat. Nā cuiusmodi sit istud ↄsiliū subsequēter exponit: Ait em̄: Dicentes deus dereliquit eū: persequimini ⁊ cōprehendite eū: q̄a

Al. nō hz nō est q̄ eripiat † eū. Hoc ē q̄d vir ille fidelissimus: siue in afflictionib⁹ positus: siue in senili etate metuebat. Hostes em̄ carnales mūdana potius cōtuentes: cū viderint hoiem crebra calamitate fatigatū: credunt a deo desertū: qui diuinā putāt grāz in solis corporeis virib⁹ cōstitutā. Persequimini eū dixerūt: q̄r fugere nō poterat. Cōprehendite: q̄r reluctari violētissimis nō valebat. Ex eo em̄ a dn̄o derelictū arbitrati sunt: q̄r eū truculentię suę traditū esse senserūt. Quod quidā ⁊ dn̄o saluatori applicādū esse putauerūt. Sed decentior ordo est dictōis: ne p̄sonā quā in mediū deduxim⁹: incōgrua subito varietate mutem⁹. Sequitur. Quia nō est qui eripiat eū. Dementes prorsus qui hoc estimabāt poti⁹ quod videbant: quasi de⁹ deserat p̄mys quos exponit iniurijs: ⁊ nō magis coronare velit: q̄s probare deberi p̄mittit. Sic deliberat q̄ ad oculū iudicat. Negauit p̄sentē dominū: q̄ fidelibus suis visuale venire non putauit auxiliū: dum credidit nō existere: quē arbitrabat̄ hūanis cōspectib⁹ nō adesse. Deus ne elongeris a me: de⁹ meus in

† adiutorium meū respice. Hūana putat infirmitas elongare deū: q̄n ei venire tardat auxiliū. Ille em̄ nec motu p̄greditr: nec de loco ad locū transfert: sed omnia ineffabiliter replens: vniuersa volūtatis suę virtutib⁹ administrat. Petit ergo ne gratia ei⁹ ab ip̄o discedat: ⁊ grauiorib⁹ iniquorum exponat̄ insidijs. Addidit: De⁹ in adiutoriū meū respice. Quia se nouerat affligendum: orat vt p̄ adiutoriū dn̄i ei digna patiētia tribuat̄. Nā q̄ē ille adiuuat: malorū cōtritione nō deficit: sed tunc spe potius erigit̄: q̄n tribulationū fasce p̄grauat̄. Al. auxiliū

Confundant̄ ⁊ deficiant detrahentes animę meę: operiant̄ cōfusione ⁊ pudore qui querunt mala mihi. Uenit ad increpationes saluberrimas: quales catholica facere ↄsueuit ecclesia. Confundant̄ em̄ dicit: cū tua viderint disposita nō mutari. Deficiāt detrahētes animę meę: id est: obloquētes inaniter: qui institutū rectū mordacib⁹ derogationibus solēt oblatrare. Admōet em̄ tales patiētię virtute supari: quos tm̄ p̄cepit sustinere: vt ipsi magis in suis oblocutionib⁹ deficere videant̄: quaten⁹ saltē cessent sua nimietate fatigati: si nequeāt desinere ratiōe cōuicti. Sequit̄. Operiant̄ cōfusione ⁊ pudore. Pulcherrimis v̄bis depingit̄ iniquorū vētura correptio. Operiant̄ dixit: quasi quodā velo roseo verecūdię eorū facies obtegātur. Quod solet accidere his qui actiones p̄stinas vita meliore cōdemnāt. Addidit. Qui querūt mala mihi: sic illa mulier periclitanti Job p̄prio viro dicebat: Dic verbū in deū ⁊ morere. Q̄d praui solent facere suasores: qui blandimēto salutis carnee occulto vulnere animas vident̄ impetere. Job.2

Ego aūt semper † in te sperabo: ⁊ adijcia sup omnē laudem tuam. De Al. nō hz cursa emēdatione quā peccatorib⁹ est dep̄cat⁹ accidere: ad suā delectationē bonūq; cōuertit̄: vt sicut illi de diuina potētia desperabant: ita iste sperare se semper dicat in domino. Que figura dicitur Syncrisis: id est: collatio: quando quis meliorem

causam suam: q̄ adversarij esse demōstrat. Sequitur. Et adyciam sup omnem laudē tuam. Hoc plane nisi diligentius intueamur obscurū est. Nā q̄uis diuinis laudib⁹ nihil possit adyci: qm̄ augmentū nō recipit admiranda pfectio: tamē est qd ab hoībus possit noua p̄dicatione celebrari. Nā cū dixero: verbū patris fecisse celū ⁊ terrā ⁊ oīa que in eis sunt: pfecta dn̄m deuotione laudaui. Sed cū adiunxero: incarnatū esse p salute cunctoꝝ: adieci cumulū laudib⁹ plenis. Sic enī inferiora testantur: qd ista laudis adiectio ad icarnationē oīpotētis verbi absolute ptineat.

Al'. an̄nūciabit

Os meū† pnūciauit iusticiā tuā: tota die salutare tuū. †**Quia nō cognoui†negociationes.**

Al'. Dn̄i
Al'. litteraturā

Justicia patris saluator est dn̄s: quē se pnūciaturū gentib⁹ pollicet. Et ne forte aliā crederes esse iusticiā: addidit: Salutare tuū. Quid enī aliud denūciare potuit fidelis: nisi vn̄ fides christiana surrexit? Vn̄ ecclesie in toto orbe fertiles pullularūt? Vn̄ salus mūdi gloriosa incarnatōe puenit? Tota vero die: sicut sepe dictū est: cōtinuū tēpus ostēdit. Sequit. Quia non cognoui negociatōes. Pars ista versus nisi bn̄ requirat: recipe cognoscit questionē. Nā si omnis negociator oīno dānand⁹ est: nec illi hanc penā refugiunt: q artes reliq̄s exercere noscūt. Quid ē enī aliud negociatio: nisi q̄ possunt vili⁹ cōparari: cari⁹ velle distrahere? Deinde in vitaspatꝝ: Paphnutiū illū sanctissimū virū: p reuelationē negociatori legim⁹ cōparatū. Et inuenimus hodieq; in eccl'ia dei tractātes quidē mercimonia: sed sūma fide pollētes. Actus eniz pessimus: nō res honesta damnat: sicut et d iuitē legim⁹ nō introire in regnū celoꝝ: cū tn̄ iob: abraā: isaac: iacob patriarche: facultatib⁹ q̄ fuerint affluentes. Negociatores ergo illi abominabiles estimant: q iusticiā dn̄i mime cōsiderantes: p imoderatū pecunie ambitū polluuntur: merces suas plus piurijs onerando q̄ p̄cijs. Tales do-

Job. 2

minus eiecit de templo dicens: Nolite facere domū patris mei domū negociationis speluncā latronū. Ergo sensus iste taliter cōplectēdus est: vt putamus: Os meum pnunciauit iusticiā tuam: qr nō cognoui negociationes: illas scz que malis actibus inquinātur. **Introibo in†potentiam domini: dn̄e memorabor iusticie tue solius.** Potentiā homines estimāt p negociationes acquirere: ⁊ in hoc mundo fieri p̄minentes. Iste beat⁹ neglecto tali pposito: introire se dicit in potentiam dn̄i: id est: ad regna celestia: vbi reuera puenisse certa felicitas est. Introibo autez dixit: vt ostenderet hierusalē supernā clausam pfidis: apertū esse fidelibus. Et quid ibi factur⁹ sit subsequēter enarrat. Domine memorabor iusticie tue solius: illo scz tempore: cū agnos sequestrat ab hedis: cū totos gentiū populos momētanea equitate discernit: cū impios in gehēnā: fideles mittit in requiē sempiternā. Tunc enī vere memor erit iusticie solius dn̄i: quoniā eā ⁊ mirabilē ⁊ singularē esse cognoscit. **Deus docuisti me a iuuētute mea: ⁊ vsq; nunc pnūciabo mirabilia tua.** Juuentutē diximus debere accipi: ex quo cepit homo ad diuinā gratiā puenire: quia tunc anime virib⁹ firmus: tunc incipit esse robustus. Docuisti autē: siue ad libros pertinet diuinos: siue ad infusaz celitus fidē. Et ne tantū hanc sententiam in p̄mordijs crederes acquisitā: dicit: quod beatis mentibus solet accidere: Et vsq; nunc: vt p spacia temporū eius doctrina creuisse videretur. Sequit. Pronunciabo mirabilia tua. Vtiq; mirabilia fuerūt: vt doceret indoctus: vt ex pfido fieret deuotus: vt ex peccatore iustissim⁹. Hec ergo se p̄dicaturuz esse pnūciat: que in ip̄o fecerat diuina clementia. **Et vsq; in senectā et senium: de⁹ ne derelinquas me. Donec annūciem brachiū tuū generationi.** Apud grecos: duo nomia ista diuersa sūt. Senectā grauitatē vocant: seniuz etatem finitimā. Sed quia latinitas hec duo dissonātia sibi non habuit: hic etates due quasi simili noīe nūcupant: id est: senecta ⁊ seniū. Sensus ergo talis est: Vt qr se dixerat a iuuētute sua doctum vt solū domini iusticiam p̄dicaret: nunc petit vt neq; in matura: neq; in seni etate deseratur a domino: quatenus ei⁹ fortitudine roborat⁹: vsq; ad finem suum laudes possit debitas explicare. Sed videamus etates iste quibus sunt assignāde temporibus. Juuētus

fuit ecclesie: quādo dn̄s crucifixus est xp̄s: qn̄ martyrū turba dimicauit: ⁊ morientib⁹ fidelib⁹ ecclesie virtus apparuit. Senectā vero dicim⁹ etatē q̄ nūc agit̄ ꝓxima fini: qn̄ ꝑficit fides: ⁊ p̄ vniuersas ecclesias dei ꝓplus auget̄: cū mūdi isti⁹ tēpora fugitiua decrescant. Seniū aūt tēpus illud occiduū intelligendū puto: qn̄ ⁊ seuus ille tyrann⁹ adueniet: ⁊ turba martyrū hanc vitam optato fine cōcludet. Sequit̄. Donec annūciem brachiū tuū generationi. Hō ille fidelis loquit̄ introduct⁹: petens a dn̄o vt vsq₃ ab senectā ⁊ seniū in ecclesie cōgregatione ꝑmaneat: donec brachiū patris: id est: dominū saluatorē succedēti gn̄atiōi hoim̄ de-

C.55

beat p̄dicare: sic legit̄: Et brachium dn̄i cui reuelatū est: vt religio christiana toti⁹ mūdi deuotione dilatet̄: maxime cū in fine seculi sanctoꝝ p̄destinat⁹ numer⁹ cōpleatur.

Omni que vētura est. Potētiā tuā ⁊ iusticiā tuā de⁹ vsq₃ in altissima. Omni q̄ ventura est: ad supioris versus extrema iungēdū est: id est: generatōi. Et ne forsitan putares illis tm̄ denūciādū fuisse brachiū dn̄i: id est: dn̄m christū q̄ eodē tēpore fuerūt: cū ille ꝓ nobis incarnari dignat⁹ ē: addidit: Que vētura est: vt hāc p̄dicationē vsq₃ ad finē seculi cognosceres esse faciendā. Sequit̄. Potentiā tuā ⁊ iusticiam tuā deus. Hic q₃ reddendū est: donec annunciē. Nā potentia ad gratiā incarnationis respicit: p̄ quā hoiez liberare dignatus est: Justicia ad iudiciū: in quo adā ino-

pp

bediēti mortem adduxisse cognoscit̄. Nec moueat qd̄ ordine p̄posterato dicta sūt: cū hoc frequēter in scripturis sanctis inuenias. Usq₃ in altissima vero: illud declarat: q₂ vtrūq₃ mirabile: vtrūq₃ gloriosū est: reparatū hoiem p̄ gratiā q̄ p̄us fuerat p̄ iusticiā iure damnat⁹. Tendam⁹ etiā intellectū vsq₃ in altissima: q₂ de⁹ homo sedet ad dexterā patris: regnās cū eo ⁊ spirituſancto p̄ infinita secla seculoꝝ. **Que fecisti mag-**

ut.su

nalia: de⁹ quis similis† tibi: Postq₃ gratiā creatoris ⁊ iusticiā ei⁹ vsq₃ in altissima dixit esse ꝓgressam: venit ad tertiā partez vbi hymnica exultatione cōcelebrat: quantā iusticiā peccātib⁹ ostēderit: ⁊ ꝯuersis iterū₃ clementiā sue pietatis indulserit. Adā quippe inobediētē ꝓtinus paradisi voluptate p̄uauit: latronē cōfitentē ad eius amena velociter intromisit. Hec sūt magnalia que dn̄m fecisse testat̄: qm̄ ⁊ ad iudicandū singulariter fortis ostendit̄: ⁊ ad liberandū nullus ei similis inuenit̄. Qd̄ cū admiratiōe legendū est: q₂ nullus cōprehēdere: nullus sufficit digne laudare. Magnalia em̄ a magnitudine vocitant̄: q̄ stuporē hūanis mētibus p̄ suā vident̄ facere granditatē. Intulit q₃: Quis similis tibi: Quia ex opibus suis cognoscit̄ singularis. Magnitudo siquidem facti: potentiā₃ testatur auctoris.

ET

Quātas ostēdisti mihi tribulationes multas ⁊ malas: ⁊ cōuersus viuificasti me. Quātas itē: sub admiratione legendum est: quasi innumerabiles passiōes. Intēde etiā qd̄ dicit: Ostendisti: q̄a fidelib⁹ ad p̄sens duras tribulationes ostēdit. Et q₃uis male vel multe esse videant̄: in bonū tn̄ recidunt: q₂ ꝓdesse ꝯtēdūt. Multas q̄ quantitatē: malas indicāt qualitatē. Sequit̄. Et cōuersus viuificasti me. Si naturā verbi ꝯsideras: sp̄ incōuertibilis: sp̄ ꝓbatur imobilis: sed cōuersus dicit p̄ tropologiā: id est: ꝯuerti me fecisti: q₂ distortus fuerā lege pcti. Fideliū quippe tribulatio ducit ad vitā: sicut in euāgelio dicit: Beati qui lugent: qm̄ ipsi cōsolabunt̄. Matth. 5

Et de abyssis terre iteru₃ reduxisti me. Multiplicasti† iusticiā tuā: ⁊ cōuersus† exhortat⁹es me. Al. magnificētiā Al. cōsolat⁹ Abyssos quidē legimus altitudines diuini sensus: sic in alio loco psalmista dicit: Judicia tua abyssus multa. Ps̄. 35 Sed hic ideo: Terre additū est: vt ꝓfundas mensuras ⁊ voragines debuisses intelligere pctōrum: vnde se frequēter ad vite gaudia reuocatū esse ꝯfitetur. Sed aduertamus: quid sibi velit hoc quod: Iterum: dicit. Iteꝝ positum est pro frequēti: eo quod multipliciter aliquid iteretur. In sexto quippe psalmo auctoritatez

☧

secuti maiorum: diximus septē modis remissionē nobis dominū concedere peccatorum. Primo p̄ baptismū: secundo p̄ martyriū: tertio p̄ elemosynas: quarto cū debitorib⁹ nostris debita laxam⁹: quinto p̄ cōuersionē fratꝝ: sexto p̄ abundātiā caritatis: septimo p̄ penitētiā. Forte adhuc ⁊ alijs remissionib⁹ nostra fragilitas subleuet̄. Sciendu₃ tamē ideo: iteꝝ: dictū: vt medicina

eius frequētior indicet. Nam quod dicit: Multiplicasti iusticiā tuā: superiorē sensū pbat exponere. Quia iusticiā suam multiplicat: qn̄ nobis p diuersas causas afflictionū subuenire dignat. Iusticia eñi dn̄i sepe dicit: cū misericordiā facit: ꝛ iterū misericordia ipius iusticia nuncupat: qr sibi sp vtrūqꝫ ꝯiūctū est: sicut in cētesimo psalmo

Ps. 100 legit: Miscdiaꝫ ꝛ iudiciū cātabo tibi dn̄e. Sequit. Conuersus exhortat⁹ es me. Hoc verbū ꝙ paternū sit debem⁹ aduertere: vt famulos suos ꝙuis pmissa districtione castiget: tn̄ tristes pmanere nō patit: dū scripturarū diuinarū eos scto alloquio ꝯsolet. Exhortatio: cōsolatio debet intelligi: que animos cōponit: afflictionē releuat: ꝛ mentem sanat diuersis languoribus sauciatā.

Al. Nā et ego
Al. psalmi

†Ego aūt confitebor tibi in vasis† psalmorꝫ: veritatē tuā. Cū dn̄s fidelibus suis p exhortationes pias pmia eterna pmiserit: hic iaꝫ iustus ille gnālis letus veritatē se psallere ꝯfitet: id est: qr dn̄i promissa cōplenda sunt: dum nescit fallere qd eterna veritas pollicet. Pulchre aūt definitū est psalmos vasa esse veritatis: q̄si spiritualia dolia vinū dn̄i incorrupto sapore seruātia. Psallā tibi de⁹ in cithara: sanct⁹ israel. Frequēter dixim⁹ fidelium christianorꝫ duas maximas esse virtutes: spiritualē ad bene credēduꝫ: actualē ad bn̄

Mu agēdū: quas hic se p spēs musicas vtrasqꝫ dn̄o oblaturū se esse pmittit. Nā qd ad spiritualē virtutē ptinet: in superiore versu psalmū se cantaturū esse pollicit⁹ est: qd ad actualē in cithara laudare se dn̄m dicit. Psalmus eñi: sicut sepe dictū est: de superiorib⁹ sonat: cithara de inferiorib⁹: melos ad superna transmittit. Sed cui psallat vel citharizetur: dicit: Sancto isrl: nō quē gentilitas putabat erroneū: sed quē pribus nostri vera fides ostēderet.

Al. Exultabūt †Gaudebūt labia mea dum cātauero tibi: ꝛ aīa mea quā redemisti. Labia: os interioris hominis dicit. Habet eñi ꝛ mens vocē suam qua tacite clamat ad dn̄m. Nā vt hoc spiritualiter intelligeres: adiecit: Anima mea quā redemisti. Ipsa ergo gaudet in labijs suis internis: que se redemptam esse cognoscit. Sed ꝛ lingua mea tota die meditabit iusticia tuā: cū confusi ꝛ reueriti fuerint q̄ querūt mala mihi. Sicut superi⁹ dixit: Psallā veritatē tuam in vasis psalmorū ꝛ cithara: significare volens anime corporisqꝫ virtutes: ita et labia cordis sui cantatura pmisit. Nūc aūt adiecit: linguā meditaturā eē iusticiā dei: id est: corporis sui substantiā: q̄ tūc plenissime laudes dn̄i meditabitur: qn̄ regnū eius in illa resurrectiōe pceperit. Sed vt in finē seculi debuisses aduertere: Sequit: Cū cōfusi ꝛ reueriti fuerint qui q̄rūt mala mihi. Quod vtiqꝫ plenissime tūc fiet: qn̄ a dextris iusti: ꝛ a sinistris impij fuerint collocati. Duob⁹ eñi modis ꝯfundunt ꝛ reuerent inimici: qn̄ aut hic penitentiā gerūt ꝛ se errasse cognoscūt: aut certe in aduētu saluatoris dn̄i illa que fieri nō credebāt: suis oculis manifesta ꝯspexerint. Tunc q̄ secure exultationis tēpus est sanctis: qn̄ iā locū dominationis impij nō habebūt: ꝛ letabunt iusti: cū malorꝫ omniū termin⁹ aduenerit: ꝛ bona dn̄s sine fine ꝯcesserit: i q̄ xp̄ianorū pmanet indefecta petitio. Conclusio.

C Um totus hic psalmus gratiā dn̄i: que gratis datur: sūma intentione cōmēdet: admonet etiā nos incarnationē verbi: p quā salus humano generi puenit felici vicinitate declarandā: more solis qui prima luce cōsurgens: roseam pmittit aurorā: vt gratiā pclari splendoris pparatis possit oculis intueri. Patres eñi nostri psalmorū numerū: in veteris ac noui testamēti sacramētis ita crediderūt esse diuidendū: septē scꝫ decades ponentes in sabbatū: qd ad primā illā ptinet sine dubitatione culturā: octo vero nostro tēpori deputantes: qui resurrectionē dn̄i p singulas hebdomadas die octaua veneramur: ꝛ ideo qꝫ p vtranqꝫ supputationē: vetus ꝛ nouum testamentū sacrat⁹ iste numer⁹ dinoscitur cōtinere psalmorū. Quod eñi centū quinq̄ginta possunt in numero singulorū: hoc valēt significare quindecim decades in ordine denariorū: eoqꝫ fit: vt calcul⁹ iste psalmorū: nouo ꝛ veteri testamēto cōpetenter aptetur. Sciendū est plane: qd in pma parte veteris testamēti: ꝛ noua misceat sacramenta mysterij. Dicit eñi in septenario numero: ꝛ passionē domini christi: ꝛ in octauo calculo multa ponit de veteri testamen-

ro: vt vtrunq₃ culture nostre cōuenire modis omnib⁹ sentiatur. Meminisse aūt debemus arithmeticā: vel alias disciplinas psalmos cōmemorare frequēter: q̄s in subsequētibus ꝓut fuerit oportunuȝ de ipsis ꝯstrictim aliq̄d cōmemorare curauim⁹: vt q̄uis breuiter dicta: nō tñ videant̃ esse ꝑterita: Tm̄ est vt astrologiaȝ sacrilegā sūma intētione fugiam⁹: quā etiā nobiliū philosophoꝝ iudicia dānauerūt. Quapropter ꝑsenti operi terminū ponam⁹: quaten⁹ et quies paruꝑ adhibita lectoris reparet studiū: ꝛ futura pars digesta psalmoꝝ de significātia noui testamēti sumat cōpetenter initium. Amen.

Explicit expositio in septē Psalmorum Decades: testamentū vet⁹ reꝑsentātes.

Incipit expositio in octo Decades nouo testamēto cōuenientes.

Prefatio.

e Xplicatis septē decadib⁹: sicut dictū est: in figurā veteris testamenti: nunc ad reliquas octo veniamus: quarū numer⁹ plenissime nobis resurrectionis dn̄ice cognoscitur indicare mysteriū: vt his partib⁹ diligēter inspectis: reuera liber psalmorū: toti⁹ scripture diuine thesaurū cōplexus esse videat̃. Nā licet sint omnia spūalibus plena diuitijs: ꝛ magnis illustrata luminib⁹: pene nullum tñ ex his vt arbitror volumē inuenies q̄ tantis rebus celestibus doceat̃ esse cōpletus. Nec moueat qd̄ pars illa quā diximus: ad sacramentū testamēti veteris ꝑtinere: a beatitudine dn̄i saluatoris sumit initiū: et iterꝫ in subsequētibus psalmis inuenies qd̄ primis ꝯstat tēporibus actitatū: que oīno nō debent aduersa iudicari: q: ꝛ vetus testamentū de nouo plenū est: ꝛ nouuȝ facit plerūq₃ veteris mentionē. Nunc ad titulū veniam⁹: q̄ interꝑtatione nois sui: ad noui testamēti noscat̃ ꝑtinere mysteriū.

Titulus psalmi septuagesimiprimi.

Inscribitur enim septuagesimus primus psalmus In Salomone.

s Alomon: interꝑtat̃ pacific⁹. Quis est aūt reuera pacific⁹ nisi dn̄s christus: qui hominē diaboli versutia deceptū: ad creatoris sui reuocauit obsequiū: fecitq₃ colere salutis principē: qui sequebatur miserrim⁹ mortis auctorē. Ipse eniȝ mediator dei ꝛ hominū hodieq₃ interpellat ꝑ nobis. Quē reuera dicere nos recte pacificū: ipsius verba testant̃ cū dicit: Pacem meā do vobis: pacē meā relinquo vobis. Joh.j4 Sed pax ista: nō ē quā bella disturbēt: nō est quā inq̄etudo vlla cōcutiat: sed imperturbata semꝑ atq₃ eterna manēs: nulli⁹ inimici cōtrarietate dissoluit̃. Ipsa est de qua ꝓpheta dicit: Dabo vobis solaciū verū: pacem suꝑ pacem.

Diuisio.

p Er totū psalmū ꝓpheta loquens: aduentū significat dn̄i saluatoris. In vna eadēq₃ ꝑsona: mō hūanitatem ei⁹: mō diuinitatē alternis partib⁹ euidenter ostēdens. In prima parte: verba facit ad patrē: iudiciū filio petēs ad ꝑꝑlos iudicādos: qd̄ tñ ꝑdestinatū ante secula esse cognoscit̃. Secūda: i iudicio dn̄i filios pauperū dicit esse saluādos: ꝛ hūiliādā diaboli sine dubitatione superbiā. Nam ꝛ ipsum quoq₃ virginis partū: ꝑ quasdā similitudines mirabiliter cognoscit̃ indicare. Tertia parte: refert que bona cōtigerit de spiritu sancto: ꝛ maria virgine nato dn̄o christo. Quarta: ab omnib⁹ regib⁹ dicit adorādū: q: humanū genus a diaboli potestate liberauit. Quinta ꝓnūciat: q̄m hūanis oculis visus firmamentū fuit credentiū: ꝛ ꝓuect⁹ sine dubitatiōe iustoꝝ. Sexta: eterno domino totius mūdi cōsensu laudes ꝑhibet esse soluēdas. Septima: hymnū dn̄o christo iocūdissima deuotione ꝑsoluit. Sic noui testamenti clarū manifestūq₃ initiū per huius psalmi seriē cōstat exꝑssum.

Expositio psalmi.

d Eus iudicium tuū regi da: ꝛ iusticiam tuam filio regis. Cū dicit̃: Deus: nō videtur hoc nomē aliquā designasse ꝑsonā. Sed quoniam sequit̃: Da filio: certissime pater inuocat⁹ eē cognoscat̃. Istud enī nomē relatiuū est: ꝛ hoc quod nō dicit indicat: sicut serui appellatione sentit̃ ꝛ dominus. Scire aūt debem⁹ ad distinguendas declarandasq₃ ꝑsonas sancte trinitatis: sola hec noīa posse sufficē. Nā cū dixeris: De⁹ pater: deus fili⁹: deus spūssctūs:

plenissime sancte trinitatis visus es decla
rasse psonas. Hec em̄ noīa in sancta trinita
te sola sunt ppria: cetera vero: id est: natu
ta: ptās: eternitas: oīpotētia. et his silia: p
bant esse cōmunia. Quapropter beatissi
mus ppheta desiderio glorioso flāmatus:
petit a patre iudiciū dari filio: qd sciebat
esse venturū: sicut in euāgelio legit: Pater
Joh.5 nō iudicat quēq̄: sed omne iudiciū dedit fi
ET lio. Judiciū em̄ dictū est: quasi iuris ditū:
id est: qd in eo ius dicat. Et vt veracissima
pbaret esse petitio: eadē iterū sequēti co
mate geminauit. Hoc est em̄ qd dic: Et iu
sticiā tuā filio regis: qd supius ait: Judici
PP um tuū regi da. Qd in scripturis diuinis
ad exprimendā causam frequēter inuenis es
Ps.2 se repetitū: sicut est illud: Qui habitat in
celis irridebit eos: et dñs subsannabit eos.
Ps.18 Et illud: Celi enarrāt gloriā dei: et opa ma
nuū eius annūciat firmamētū. Nam et se
quēs versus: eodē modo depromit. Que
Sche figura dicit Epimone: id est: repetitio cre
bra sentētie: quotiēs vna res ad inculcan
dā causam diuersis sermonib⁹ iterat. Me
minisse aūt debem⁹: quotiēscunq̄: aut ipe
dñs christus sibi petit dare: aut alter vt ei
cōcedat expostulat: naturā hūanitatis eū
dēter ostendi. Ceterū: verbū oīpotens cū
totū habeat patris: nihil sibi indiget dare:
Joh.16 sicut ipe in euangelio dicit: Omnia patris
mea sunt. **Judicare populū tuū in**
Al.nō hz **tua iusticia: et pauperes tuos in iu**
dicio. Exponit causam qua repetiuerit fi
lio iudiciū dari: scz vt iudicet orbē terrarū
p iusticiā patris: quā tū et filij esse nō dubi
um est. Nā ideo dicit pri: In tua iusticia:
ne qs ausu sacrilego discrepari sibimet in
aliquo sanctā estimet trinitatē. Sequitur.
Et paupes tuos in iudicio. Dicit etiā pau
peres patris: dū et christi dñi esse declarēt:
vt idē intelligat in illa maiestate nihil prā
tis esse diuisum: sicut ipe in euāgelio dicit:
vbi.s Omnia q̄ habet pater mea sunt. Paupes
q̄ dei sunt: q mūdana supbia derelicta hu
militati se p oīa tradiderūt. Nā et si pauper
supbiat: nō est dei paup: et si locuples hūili
tatē diligat: nō est seculi diues. Volūtates
em̄ taliū sunt inspiciēde: nō noīa. **Sus**
Al.nō hz **cipiant mōtes pacē populo† tuo: et**
colles iusticiā. Per montes significan

frequēter diximus aplos et pphetas: q ad su
perna firmiter eleuati: celesti gratie pximan
tur. Isti q̄ tales: pacē: id est: christū suscipi
ant fideli pplo pdicandū. Ipse est em̄ dñi
pplus: qui ei credidit et spūali se cōuersatiōe
tractauit. Sequit. Et colles iusticiā. Col
les dicit inferiore gradu ceteros beatos: q
recte dñi vident pdicare mādata. Nā et pa
cem: qd supius dixit: dñm significat salua
torē: et iusticiā: eū ipm sine dubitatione de
signat: sic et alibi legit: Justicia et pax oscu
late sunt se. Pax em̄ vere dicit: qr p ipsum
hō recōciliatus est deo. Justicia: qm̄ orbem
terrarū sub equitate iudicabit: qui etiā di
abolū p iusticiā magis q̄ potentie virtute
supauit. †**In sua iusticia iudicabit**
pauperes ppli: et saluos faciet fili
os pauperū: et hūiliabit calūniato
rem. Hacten⁹ optando locut⁹ est: nūc ve
niens ad secundā partē pphetie virtute q
sint aduētu dñi pstāda: diuersarū parabo
larum pulcherrima varietate cōmemorat.
Nā cū supi⁹ dixerit patri: In tua iusticia:
nūc dicit de filio: In sua iusticia: vt firmit
teneas: nihil ibi esse aut discrepās aut di
uisum: s q̄ est patris: ipsa est et filij sine du
bitatiōe iusticia. Nā et aliter pōt intelligi.
Pauperes christi seculi isti⁹ iudicio esse p
bant abiecti: dū et testimonijs remoti sunt
et a cōsensu honorabili submouent. Deus
aūt paupes: nō in hūana: s sua iusticia iu
dicabit: qr ipsos magis elegit quos mor
talitas supba despexit. Addidit q̄: Popu
li: vbi subaudiendū est: fidelis. Nō em̄ qs
cūq̄ paupes dñs elegit: sed quales ipe di
cit: Beati paupes spiritu qm̄ ipsorū est reg
nū celorū. Sequitur. Et saluos faciet filios
pauperū. Pauperes christi: sūt aplī vel p
phete: q mūdi isti⁹ opulētiā electa dñi pau
pertate tempserūt: de q̄ scriptū est: Qui cū
diues esset: paup fact⁹ est ppter nos: Quo
rū filij sunt ppli christiani. Eorū em̄ pdicati
one generati sunt: quib⁹ docētibus crede
re meruerunt: sicut aplūs dicit: Filioli mei
q̄s iterū parturio donec xp̄s formet in vo
bis. Et iterū: In xp̄o iesu p euāgelium ego
vos genui. Hos q̄ saluos faciet: q̄s filios
aplorū esse cognouerit. Adiecit: Et hūilia
uit calūniatorē. Calūniatorē: diabolū sig
nificat: supbū: crudelē: insatiabilē: malorū

omniū pncipē. Discutiam⁹ em̄ q̄re dictus
est calūniator. K. litterā iudices antiq̄ dā-
nationib⁹ affigebant. Et qm̄ crudelis im-
pugnator ꝯdemnatōib⁹ fauet alienis: K
littere: militē calūniatorē appellare volue-
rūt. Calūniator itaq̄ est: q̄ innocētiā alie-
nā in reatum nitit exquisita machinatōne
pducē. Qđ diabolo cōgrue videt aptatū:
qui humanū gen⁹ suis fraudib⁹ tot seculis
pbat impetere. Quid em̄ plus calumnio-
sum: q̄ auctorē esse criminū: ꝛ culturā sibi
velle vēdicare terrarꝫ: Huc em̄ spiritualez
tyrannū humiliauit dn̄s: quādo illo cum
perfidis dānato: fideles se viderint regna-
re cum christo. **Et permanebit cum sole ꝛ ante lunā: in seculum seculi.**
Hic honor sancte incarnatōis expōnit: q̄
pmanet vnita cū x̄bo. Sedet em̄ ad dexte
ram pr̄is: regnās in glīa sempiterna. Sol
quippe legit: verbū patr̄: filius dei: q̄ deus
homo vn⁹ ex duab⁹ ꝛ in duab⁹ naturis di-
stinctis atq̄ pfectis pmanet christus. De
Sap.5 ipo em̄ dicturi sunt impij: Sol nō ortus est
nobis: ꝛ iusticie lumen nō luxit nobis. Se
q̄tur. Et ante lunā in seculū seculi: subau-
diēdū: qđ dixit supius: pmanebit. Perma
net vero christ⁹ ante lunā: id est: ante ꝯspe
ctū eccl̄ie: que cordis semp luminib⁹ cōtue
tur. Luna eniz eccl̄ie merito cōparat: que
natiuū nō habet splendorē: sed a sole cert̄
modis suscipit lumen: q̄s astronomi inter
alia diligēter exponūt. Mirū prsus ꝛ alti⁹
stupendū: tot siderꝫ cursus tā ingentiū re-
rum arduas sbtilesq̄ mēsuras: mūere cre-
atoris vsq̄ ad humanā potuisse peruenire
noticiā. Sic ergo eccl̄ia a vero illo creatore
mēsurate suscepit lumē: q̄ modo psecutiōi-
bus videt imminui: iterumq̄ trāquillitate
recepta clarissimi lumis hilaritate cōplet.
Nam quod dixit: In sec̄m seculi: tempus
Da.9 indicat omnino ppetuū: sicut legit: Et re-
Luc.1 gni eius nō erit finis. **Et descendet sicut pluuia in vellus: ꝛ sicut stillicidia stillantia super terrā.** Hic ipsum
mysteriū glīose natiuitatis exponit. Nam
domin⁹ ille virtutū: ante cui⁹ faciem terra
tremefacta cōcutit: omis creatura turbat:
cuz nō pōt vllaten⁹ sustinere: quādo se ma
uult manifesta potestate cognosci: voluit
leniter in vtero virginali sine aliq̄ strepitu
tanq̄ pluuia in vellus agne descēdere: vt
virtutē suā hinc magi̅ ostēderet: si illā ieffa
bilem potentiā tempasset: sicut dic apl̄us:
Phil.2 Qui cum in forma dei esset: nō rapinā ar-
bitrat⁹ est eē se eq̄lē deo: s; semetipm̄ exina
niuit: formaz serui accipiens: in silitudine
hominū fact⁹: ꝛ habitu inuētus vt homo.
Sed ꝯsiderem⁹ tante rei: q̄lis similitudo sit
posita. Vellera lane sunt ouiū: q̄ sic aquā
recipiūt: vt nulla diuisione rumpant: ꝛ ite-
rum sic reddūt: vt in suis integritatib⁹ pse-
uerēt. Audite si qui adhuc estis increduli: ꝛ
pudeat hoc de sūma diuinitate nō credere
qđ videt̄ minimas creaturas indicare. Se
q̄tur. Et sicut stillicidia stillātia sup terraz:
scilicet q̄ i modū roris sūma lenitate descē-
dūt. Hec si pura mēte ꝯsideres: hesitationē
de partu x̄ginis nō habebis. Illud enim
ingens miraculū vt sine aliq̄ dubitatione
credi possit: exemplo duplici cōprobabit.
Hinc ambrosian⁹ ille q̄dam eccl̄ie candela
mirabilē fulgorē lampauit dicēs: Veni re-
demptor gentiū: ostēde partū x̄ginis: mire-
tur oē seculū: talis decet part⁹ deū. Unde
etiā btissimi pape leonis: coruisco sillis ser-
mone resplēduit. Ait enim. Cōcept⁹ quip-
pe est de spiritusancto: intra vterꝫ virginis
matris: que illū ita salua x̄ginitate edidit:
quēadmodū salua x̄ginitate cōcepit. Di-
gni patres ꝛ pōtificat⁹ arce pollentes: quo
rum suauissima doctrina sermonū: tātum
valuit declarare miraculū. **Orietur in diebus eius iusticia: ꝛ abundātia pacis: donec extollatur luna.** Nunc Al. auferat
venit ad tertiā partē: in q̄ p ordinē descri-
bunt in ortu suo dn̄s qualia q̄taq̄ p̄stite-
rit. Intelligam⁹ ergo quod dixit: Orietur
iusticia: quasi ante nō fuerit que semp ad-
oranda maiestate regnauit. Sed orit dic
ex tempe sancte incarnatōis: quādo erat
partu x̄ginis nascitura. Justicia em̄: x̄bū
patr̄ est: qđ omnē creaturaz ꝛ tempa fecit
vniuersa: de quo legitur: Veritas de terra Ps.84
orta est: ꝛ iusticia de celo prospexit. Addi-
dit: Et abūdantia pacis donec extollat lu
na. Et h̄ q̄z subaudiendū est: oriet. Abun-
dātia ergo pac̄ est: dū religio xp̄iano p to-
to orbe dilatat. Donec extollat luna dixit:
id est: q̄diu ꝓtendat ꝛ augeat ecclesia: aut
constitut⁹ p̄destinatoruz numer⁹ cōpleat.

Et dn̄abit a mari vsq₃ ad mare: ꝛ
Al. terrarum **a flumie vsq₃ ad termios terre.** Do
minabit dixit: cultu religiōis lati⁹ innote-
scat: vtiq₃ dn̄s xp̄s: de q̄ supiora canūt: ꝛ i-
feriora dictura sūt. Istō aūt ad salomonē
filiū dauid oīmodis n̄ pōt ptinē: q̄ tm̄ i gē-
te iudea rex fuisse cogscit. Mare ei oceanū
debem⁹ adūtere: q̄ areā toti⁹ terre: sic qui-
dā dicūt: lūbo suo circūact⁹ includit. Nā si
maria ista nostrata velꝫ itelligē: toti⁹ mūdi
ambitū: quē v̄sus iste significat: nō ꝓuale-
bis adūtere. Seqꝛ. Et a flumie vsq₃ ad tmi
nos orbis terre. Pulchra q̄dez breuitas: ꝟ
īgētia nob sacra ꝓfudit. A flumie: a iorda-
ne dic: vn̄ p totū orbē terrarū saluberrima
regula sacri baptismatꝫ emanauit. Hoc au
Sche tē p figurā Periphrasis dictū ē: id est: p cir
cuitū: totus mūdi ambitū: p maria fluuiū
q₃ significans. **Coram illo ꝓcident
ethiopes: ꝛ inimici eius terraz lin-
gent.** Ethiopes: pctōres ipsos debem⁹ ad
uertere. Nā sicut illi teterrimo corio vestiū
tur: ita aīe delinq̄ntiū scelez obscuritate te
nebrant. Ergo isti ethiopes q̄ sunt pctōres
ante illū ꝓcidūt: qn̄ se penitentie hūilita-
te ꝓsternūt. Adiecit. Et inimici ei⁹ terram
lingēt. Illos q̄bus est dn̄i miseratōe parcē
dū: corā ipo dixit ꝓcidere. Isti aūt iudei p-
tinaces: inimici noiant: q̄ in sua obstinati-
one māsuri sūt. Que ḡ illis est pena: Ter-
ram lingūt: id est: terrā sapiūt. Hoc eni sa-
pit vnicuiq₃ qd̄ lingit: q̄bus in modū ser-
pētis hum⁹ est esca penalis. Hoc ad hūili-
tatē ipius iuste dicim⁹ esse referendū: qm̄ q̄
xp̄m deū credere noluerūt: tali vltōe dam-
nādi sunt. **Reges tharsis ꝛ insule
munera offerent: reges arabū ꝛ sa-**
Rp̄ **ba dona adducēt.** Tharsis: referēte pa
tre hieronymo: interꝑtat ꝯtēplatio: qd̄ ad
fideles referēdū eē nō dubiū est: q̄ in diuia
ꝯtēplatiōe defixi sunt. Reges ḡ tharsis: id
est: dn̄atores vitioꝝ: dona offerūt dn̄o: qn̄
ei ꝓbātur aīo seruire deuoto. Insule vero
sūt: q̄ circūfluētia mūdi vitia: a suis corpib⁹
excluserūt: nec dominat in eis mare mun-
danū: qd̄ ꝑfidoꝝ cordib⁹ ꝯstat infusuz. In
ET sula eīn dicta ē: eo q₃ in salo sit posita. Ipsi
sunt ḡ puri pectoris mūera: q̄ diuis altari-
bus offerūt: ipm sacrificiuz qd̄ dn̄s suauit
assumit oblatū. Seqꝛ. Reges arabū ꝛ sa-
ba dona adducēt. Arabia ponit ꝓ hoībus
suaui ꝛ terrena se delectatiōe tractātibus.
Nā sicut illa patria diuersis aromatibus
sensum nariū mulcet: ita isti ad delectatio-
nes mollissimas illecebris secularib⁹ inui-
tant. Reges ḡ arabie sunt: q̄ blādimenta
corpoꝝ rigide subyciūt discipline. Similit
saba: vn̄ sabei dicti sūt: q̄uis corpali dele-
ctatiōe ꝓualeat: ꝛ iocūdis odorib⁹ sit refer
ta: suauiora tm̄ ꝯuersi ei⁹ ipsi offerūt dona
v̄tutū. Qd̄ aūt dic: Adducent: ad ipos re-
spicit offerēdos: q₂ post aduentū dn̄i pecu
dū sacrificia cessauerūt. **Et adorabūt
eū omēs reges terre: omnes gen-
tes seruient ei.** Venit ad q̄rtum mēbꝝ:
vbi adorandū dn̄m a cūctis gentib⁹ dicat:
ꝛ bn̄ficia ipius subter exponit. Per oēs re-
ges: cūctas nos volunt intelligere natōes:
q₂ nulla gēs est q̄ in pte ipsi sui ꝓpriū non
adoret auctorez. Et ideo ne tm̄ de regibus
aduerteres dictū: addidit: Oēs gētes ser-
uiēt ei: scz q̄ per vniuersū mūdū: ꝛ linguis
diuidūt ꝛ patrys. Sic donati ꝑfidia nosci-
tur eē ꝯuicta: q̄ localē putat ecclsiam quam
p totū orbē ꝯstat eē diffusaz. Et intuere q₂
dixit: Reges adorabūt q̄ putant adorādi:
gētes aūt seruire q̄ frenos dn̄os hr̄e nosci
tur. **Quia liberauit pauperē a po
tēte: ꝛ inopē cui non erat adiutor.**
Causam reddit q̄re dn̄o christo ab vniuersis
gētibus seruiat: q₂ pauperē: id est: fidelem
ꝑplm a potēte diabolo libauit: quē sup ca-
lūniatorē dixit. Hūc alio loco fortē noiat:
sicut est illud euāgely: Nemo intrat in do-
mū fortꝫ vt vasa ei⁹ diripiat nisi ꝑus alliga
uerit fortē. Que vocabula maliciā eius si-
gnificāt nō honorē: nefandā astuciā n̄ lau-
dabilē ꝑncipatū. Seqtur. Et inopē cui nō
erat adiutor. Et hic subaudiēdū est a cōi:
liberauit. Inopē vero diximus plus esse q̄
pauperē: q̄ opē nō habet vite: nec sua pre-
ualet facultate subsistere. Hos ergo libera
uit dn̄s christ⁹: dum veniēs in hūc mundū
diaboli iustissime pressit astuciaz: ꝛ inopie
humane spiritualis affluentie gratꝫ dona
cōcessit. Merito ergo subiunxit: Cui non
erat adiutor: quia humanū gen⁹ ad idolo-
rum culturā execranda se supstitione ꝯtu-
lerat. Et quid ab eis adiuuari poterat: qui
vel sensum pecudū nō habebāt: **Par-**

cet pauperi ⁊ inopi: ⁊ aīas paupeꝝ saluas faciet. Cũ dicit: Parcet: generaliter omẽs hoīes pctõres oñdit. Illis eniz parcit: q̄ in aliq̄ reatu detinent. Parcet ꝙ̄ et electꝭ suis: q̄ licet sctã ꝯuersatiõe resplẽdeant: aliq̄ sibi tñ egẽt dimitti. Sed ne putaret vsq3 ad ħ tm̃ dñm parcere: vt a tormẽtis debitis paupes libaret: addidit: Aīas paupeꝝ saluas faciet: vt q̄b⁹ dimittit peccata: eis ⁊ p̄mia futura ꝯcedat. Ipi eni saluι fiũt: q̄ regnũ dei possidebũt. Unde nec istud põt ꝯgruere salomõi: vt aīas saluas faceret: qḋ soli diuinitati certum ẽ cõuenire.

Ex vsuris ⁊ iniquitate† liberauit aias eoꝝ: ⁊ †p̄clarũ nomẽ eoꝝ corã †ipo. Usurę: abvsu appellatę sunt: q̄ credite pecunię ꝑcurãt semp augmentũ. Sic in pctõ ꝟsantib⁹ vsura crescit maloꝝ: qm̃ qḋ in tpali ꝯuersatiõe delinquũt: in ęt̃na calamitate recipiũt. Ab istis ꝙ̄ vsurꝭ vel ab ipa obligatõne pcti liberant fideles aię: q̄n p pniaz reddũt diuis mũerib⁹ absolutę. Sequitur. Et p̄claꝝ nomẽ eoꝝ corã ipo. Reuera p̄claꝝ nomẽ vt christiani dicãt: vt ḋ suo rege resplẽdeãt: ⁊ accepta vocabuli dignitate gliēt. Qḋ tñ esaias icrepãs iudęos: ꝑ
Esa. 65 canuisse dinoscit dicẽs. Inficiet vos dñs de⁹: ⁊ seruos suos vocabit nõie alio: vtiq3 xp̄iano. Addidit etiã: Coraz ipo: qm̃ ante ipm ⁊ in ipius regno victuri sũt. Felix p̄sñtia ante deũ semp eẽ: quẽ iã non formides offendẽ. Adde: qḋ tale p̄miũ est illũ videri ad quẽ nullo mõ possit nũc vł ipsa cogitatio ꝑuenire. Sic i istis paucissimis ꝟbis: fęlicitatꝭ illi⁹ ꝗuis tectũ: aliqḋ tñ nob designat iudicium.

Et viuet ⁊ dabitur ei de auro arabie: ⁊ adorabũt ḋ ipo
Ecc. semp tota die bñdicet† eum. Ecce iã p̄dictę visionis q̄nt⁹ est mod⁹: vbi p̄sentiã dñi ꝯtulisse dicit fidei votũ ⁊ firmamenta terraꝝ. Nã cũ dic: Et viuet: ęt̃nitatẽ eius maiestatꝭ oñdit: sic in veteri testamẽto crebro legit: Uiuit dñs. Uiuit ꝙ̄: nõ creaturę cuiusq3 vita q̄ vel angeli potiũt: ẜ btitudine singulari q̄ sola trinitas sctã ꝑfruit. Sequitur. Et dabit ei de auro arabię. Auꝝ arabię p̄ ceteris terris fert esse purissimũ: ⁊ sũmo splẽdore p̄ciosum. Qḋ bene ad sapien-
Prouer. 8 tiã refert: qm̃ legimus: Accipite prudẽtiã sicut argentũ: ⁊ sapientiã sicut auruz ꝓbatum. De ista ꝙ̄ sapiẽtia q̄ p auruz arabię significat: dabit dño mun⁹: cum ad eũ deuoti purgatissimo corde ꝑuenerit. Siue magoꝝ mũera fortasse significat: q̄ merito auro arabię ꝯparant: qm̃ puritate cordis oblata sũt. Antiq̄ aureũ colorẽ pulcherrimũ vocauerũt. Et ideo auꝝ ab aura dictũ esse voluerũt: qḋ nimis ꝗtissimo colore resplẽdeat. Nã hodieq3 aureũ dicimus: qḋ pulchrũ volum⁹ estimare. Sequitur. Et adorabũt de ipo semp. Hoc ad hũanitatẽ ipi⁹ cõstat referri: quãdo ore ꝓprio queãdmodũ oraret instituit. Notũ est eni dñicę orõnis bñficium q̄ vtit semp ecclia: quã sanctissimus pater cyprian⁹ carthaginẽsis antistes ⁊ martyr: prim⁹ exponẽs: breuitatẽ illam ꝓfundissimã: mirabili eloquentię decore dilatauit. Adiecit. Tota die bñdicẽt eum. Tota die: toti⁹ vitę nr̃ę tps oñdit: q̄ merito dies dicit: q2 fideliũ vitę nullis tenebris obcęcant.

†Et erit firmamentuz in terra in summis mõtiũ: supertolletur sup libanũ fructus eius. Al. nõ hz

Sũma montiũ: excellentiã significant ꝓphaꝝ: q̄s frequẽter dixim⁹ accipi debere p mõtib⁹. Firmamẽtũ aũt istoꝝ mõtiũ: est vtiq3 dñs xp̄s: qm̃ qḋ p illos de ipo p̄dictũ est: eodez veniẽte ꝯstat impletũ. Sequitur. Supertollet sup libanũ fruct⁹ eius: q2 supius sctõs dei mõtibus cõparauit: ⁊ ipe est mõs mõtium: hic elect⁹ est mõs: cui⁹ fruct⁹ cõparet dño xp̄o. In libano si q̄dẽ: sic sepe diximus: cedri nascũt eximię: sũmaq3 ꝓsperitate pollẽtes. Sed q̄d põt fructib⁹ dñi siłe repiri: a q̄ sancti ꝓducũt excelsi? Neq3 eni tale ẽ q̄uis ꝓceras arbores in q̄libet altitudinem crescere vel nubila tãgere: q̄le btõs ad celestis regni gaudia ꝑuenire.

Et florebũt ḋ ciuitate sicut fenũ terre. Sit nomen eius benedictũ in secula.

Nõnullã videt facere q̄stionẽ: q2 fenum terrę nũc ęternę vitę siłe facit: qḋ freq̄nter impiis legit cõparatũ. Qḋ oino nõ debet pmouere. Sicut eni dicit christ⁹ leo: q2 potens rex feraꝝ est: ex alia vero pte diabolus intelligit leo: q2 ferox ⁊ truculẽtus esse dinoscitur: ita ⁊ fenũ q2 p̄mitiu⁹ terrę fruct⁹ est: virẽs atq3 gratissim⁹: sanctis dñi non incõgrue cõparat. Ex illa vero parte q̄ cito arescat atq3 succidit: pctõribus iure similatur.

ET

Ita fit vt diuersis qualitatib⁹ inspectis: vna
eadēq; res diuersimode cōparetur. Florebunt
ergo de ciuitate iusti: id est: ecclesia dei: sic
fenū terre: cui⁹ nō etas sctis: s; decora viri-
ditas cōparat. Et inspiciendū qḋ dic: De
ciuitate florebūt: non in ciuitate: q: de ista
ciuitate hui⁹ seculi: in illa florebūt btitudi-
ne sempitna. Hic em̄ tribulatioib⁹ afficiun-
tur: vt ibi ppetua gratulatiōe coronent. Seq-
tur. Sit nomē eius bñdictū i secula. Post-
q̄ descripsit btitudinē sanctoꝝ: reuertitur
ad laudē dn̄i: q̄ illi bti sūt. Ac si diceret: In
eternū glificet de⁹: q̄ eternā gl̄am p̄statu-
rus agnoscit. **Ante solē permanet no-
men eius. Et bñdicet in ipo om-
nes tribus terre: omēs gētes ma-
gnificabūt eum.** Janua sexte parti ape-
ritur: vbi eternitas dn̄i significat: et terrarū
oim gnāle seruitiū. Et ne sanctū dei filiū
tpalem aliqs blasphema cogitatiōe senti-
ret: ante oēm creaturā nomen ei⁹ pmanere
Job.i pfessus ē: sicut euāgeliū dicit. In pncipio
erat v̄bum: ⁊ verbū erat apud deū: ⁊ deus
erat v̄bum: h erat in pncipio apud deum.
Ecce nomē ei⁹: qḋ pmanet in eternū. Naz
vt illud vez intelligas: qḋ est positū Ante
solem: seqtur: Oīa p ipm facta sunt: ⁊ si-
ne ipo factū est nihil. Uides q̄ nomē eius
extitisse an̄ creaturas vniūsas: q̄ppe q̄ crea-
ET tor est oim. Nomē em̄ dictū est: q̄ notā rez
faciat. Hic solē pro omib⁹ creaturis ponit:
q: cōspectib⁹ nr̄is gratior elucescit. Hec est
Sche em̄ species schematis Synecdoche: q̄ signi-
ficat a parte totū. Seqt. Bñdicent in ipso
omēs trib⁹ terre. In ipo: dn̄o christo dicit:
Gen.22 sicut ⁊ abrae dictū est: In semine tuo bñdi-
cent omēs trib⁹ terre. Et q: trib⁹ noiauit:
ne h de paucis gentib⁹ intelligē potuisses:
q̄ sub hoc noie ppl̄m habuerūt diuisum: ad-
didit: Omēs gētes magnificabūt eū. Ma-
gnificabūt eū dic: laudabunt vtiq; signifi-
cat. Nam illū q̄ pōt facere grandiorez: cui
omēs virtutes summitatesq; deseruiunt?
Sed illū p̄dicādo nos magnificamur: q: ip-
sius laude pficim⁹. Hoc em̄ ad p̄conū dei-
tatis eius dici: nulla pōt diuersitas diffiteri.
**Bñdictus dn̄s de⁹ isrl: qui facit
Al.nō hz mirabilia magna solus.** Septia v̄o
pars q̄ supest introit: vbi decursis oibus:
dn̄s christ⁹ magna exultatiōe laudat. Dn̄
dn̄m p̄dicam⁹: bñdicere q̄dē illū dicimur:
nō q̄ p nos aut sanctificet aut crescat: sed
cū nos ille sua bñdictione sanctificat: tunc
⁊ tuitio puenit ⁊ augmēta pcedūt. Et q̄ sit
iste dn̄s: p q̄ntā speciē definitiōis euident
insinuat: deus israel: id est: deus vniuerse
terre: sicut alius propheta dicit: Qui eruit
te de⁹ israel: ipse deus vniuerse terre voca-
bit. Addidit: Qui facit mirabilia magna
solus: q: nullo indiget adiutore. Nam licz
⁊ angeli ⁊ multi iusti miracula faciāt: nō so-
li: s; dn̄o iuuāte pficiūt. **Et bñdictum
nomē maiestatis eius in eternum:
⁊ in seculū seculi: ⁊ replebitur ma-
iestate ei⁹ omnis terra: fiat fiat.** Su-
periore versu deū dicit eē benedictū: secū-
do nomē maiestatis ei⁹: scz q: de christo di-
cti sunt christiani: qḋ vocabulū tot⁹ orbis
terminū sacra veneratiōe cōpleuit. Nā sic
ipe etern⁹ ē: ita ⁊ nois ei⁹ p̄conia pseuerāt.
Nā qḋ seqtur: Et replebit maiestate eius
oīs terra: sctōs dicit: q̄ ipius clarificatione
repleti sunt. Terrā em̄ h: oēm fidelē debe-
mus accipe: q̄lez reuera dn̄s replere digna-
tur. Adiecit: Fiat fiat. Optātis est q̄dē di-
cere fiat: s; nimiū desiderātis ipm repetere.
Qḋ magis ad mysteriū aliquoꝝ psalmoꝝ
positū debemus adūtere: nō sicut aliqbus
visum est: libri vnitatē ad multas pducere
sectiones. Magnific⁹ psalm⁹: quē gemina-
ta vota secuta sunt. Aduētus em̄ dn̄i oino
debuit desiderāter optari. **Conclusio.**
Expendam⁹ adiutores eximij: con-
p tra euticis ⁊ nestorij bella nefaria
olim nob arma recte fidei fuisse p-
uisa: vt in duabus naturis verissimis atq;
pfectis: in vna psona existere ⁊ permanere
credatur dei filius dn̄s iesus christus: ne
ad eos compmendos laborare possim⁹: q̄
tante auctoritatis robore cōmonemur. Nā
cum vtrāq; naturā in hoc psalmo reperia-
mus expssam: euticis prauuz dogma vnā
naturā defendētis expellit. Cū v̄o vna p-
sona christi dn̄i p̄dicat: nestorij venena dā-
nant: quia cum hic psalm⁹ duas opatiōes
dicat: vnaz tn̄ dn̄i christi cognoscit p̄dica-
re psonam. Nō em̄ quicq̄ plurali numero
dixit: q: vnū filiū credi voluit. Ipse est em̄
q̄ ex patre ante secula nat⁹ est: qui in vtero
v̄ginis carnē nr̄e mortalitatis assūpsit: de-

mousion prī fm diuitatez: homousion q̄z nob fm hūanitatē. Inuisibil' deitate: fact⁹ est humanitate visibilis. Pati homo propter nos dignatus est: p se impassibilis deus: nō summitatē diuinitat' iminuēs: sed humilitatē carnis exaltās. Hoc sancta p̄phetia dicit: hoc euāgelic⁹ frequēter text⁹ insinuat: hoc p totū mūdū btā canit ecclesia: vt a catholica fide ille cog̃scat extrane⁹ q̄ tali nō fuerit stabilitate fundat⁹. Memēto p̄terea: qḋ hic q̄rtus est psalm⁹ ex his q̄s de duabus naturis locuturos eē p̄dixim⁹.

Explicit expositio in psalmum LXXI

Incipit expositio in psalmum LXXII

Defecerūt laudes dauid filij iesse:

d Um in titu (psalmus asaph lis supioribus dauid tm̄ videatur ascript⁹: h̄ addidit fili⁹ iesse: scz: vt illū dauid p̄rem salomonis intelligere debeam⁹: qḋ ad p̄sonā exp̄mendā p̄phete cōpetēter adiectū est. Hec nona ē species definitiōis: quā greci cata hypotyposin: latini p quandā imaginē dicūt: qñ noiata maire vel p̄re ad intelligentiā indiuidue p̄sone sensus noster adducit. Cōgregātur etiā multe res ad p̄sonas comit' exp̄mendas: vt est illud: Socrates fili⁹ sophronisci: cui⁹ mater ē phenarete: calu⁹: vētrosissim⁹. Hec.n. oia: solū socratē indicare ac definire nosciitur. Sed in hac re tāta ponenda sunt: q̄ta p̄sit indiuidui de q̄ q̄rit ab omib⁹ ceteris sequestrare p̄sonā. Laudes g̃ istius dauid defecisse dicit: qḋ nisi p̄scrutemur oino 𝔷trium est: vt in medio pene ope p̄phē dicat p̄conia defecisse. Sed cām hui⁹ dicti ab origie p̄quiram⁹. Cū israelitic⁹ p̄ls de terra egypti: p miracula hūanis ocul' apparētia liberaret: p collatis bñficijs deo laudes p sacrificia pecudū ⁊ instrumētoꝝ musicoꝝ cōsonatiōe reddebat: q̄ in figuraz facta sunt vsq₃ ad plenitudinez tempis q̄ christ⁹ dñs adueniret. Iste g̃ laudes t̄pales q̄ p diuis beneficijs reddebant: defecerūt atq₃ mutate sunt: q₂ nūc ecclesia catholica immolatiōe corpis ⁊ sanguis christi sanctaz pagit psalmodiā. Seq̄t. Psalm⁹ asaph. Asaph significare synagogā: hebrea lingua testatur: que dominū q̄dem colebat: sed videndo florere malos: in pessimas cogitatiōes inciderat: ex cuius p̄sona i hoc psalmo ipse asaph loq̄tur: qui in suo nomie synagoge cōtinet significationē. De gētibus em̄ populus ⁊ de his qui legē domini susceperāt: multa dicturus est: q̄ ad emēdationē nr̄az vtiliter dicūtur: ne talibus cogitationib⁹ polluamur.

Diuisio psalmi.

s Icut dixim⁹: asaph ex typo synagoge: p totū loq̄tur psalmū. In p̄ma parte zelasse se dicit felicitatez mūdi: pacē contuēs p̄ctoꝝ: admirans cur inimic' dei ⁊ paganis p̄speritas tāta p̄uenerit: vt os suum vsq₃ ad celū extollere viderent. Secūda parte: reuersuꝝ dicit p̄sm suū ad salubre ɔsiliū: ⁊ p̄stine cogitātionis erubescere prauitatē: donec vltima impiorum intelligere atq₃ cōspicere mereat. Tertia parte: p̄pter dolos suos mala ip̄is p̄uenire testat: q₂ sctōs viros felicitate sua scādalizare videbāt: se tñ bñficio dñi ō his malis asserit eē liberatū. Quarta dic: quō ad p̄fectū itellectū dño miserāte p̄uenerit.

Uā bon⁹ de⁹ Expositio.

q israel: rectis corde. Recordatus asaph qm̄ isti⁹ seculi felicib⁹ inuidisset: ⁊ vsq₃ ad nimiā tristiciā inde p̄uenerit: q₂ dñs p̄ctōres in h̄ sec̄lo florere pateretur: seipe ɔdēnans: eructauit verā suauitatem dicēs: bonū esse deuz: s̄ his q̄ recto sunt corde: id est: q̄ opas ei⁹ studio pietat' intelligūt. Uñ aduertitur p̄uis distortisq₃ mortalib⁹ dispositionē ei⁹ sacrilegi' cogitationibus displicere. Sic sanis ocul' serenissimus sol refulget: ecōtra obscur⁹ videt ill' q̄z lumina infirmitate detinet. Al. his q̄ recto sūt

Mei aūt pene moti sunt pedes: pene effusi sunt gressus mei.

Ut intelligeres sanctū virū ɔ̄ se supiorē p̄tulisse sñiam: qḋ familiare semp ē iustis suū p̄fitet errorem: vt pene lapsum se diceret: cui admistratio dñi irrōnabilit' displicebat. Scriptura frequēter per tropologiā appellat pedē: arbitriū mētis: quo fixa volūtate ɔsistit. Hunc dic pene fuisse cōmotū: qñ a x̄o intellectu eius anim⁹ discrepabat. Nam cū dicit: pene: cito se ad viā x̄itat' redisse ɔmemorat: vt dānaret errorē q̄ surripe festinabat. Seq̄tur. Pene effusi sūt gressus mei. Gressus significare dixim⁹ act⁹ hūanos: q̄bus p vite nr̄e semitas ambulamus. Ergo gressus isti bone ɔuersationis pene in aliā p̄tē fuerūt

dilapsi: q̄si sb ingr̄titudine aīe videbāt impiis tāta ꝓcedi. Et respice: q̄ꝛ pene effusos dic̄ gressꝰ suos nō lapsos: vt itelligas vigorē mētꝭ nr̄e tanq̄ꝫ liquidū elemētū dispgi posse: cū a vͣa cogitatōne cepit discrepare. Unū itelligimꝰ ꝛ sctīs virꝭ cogitatōes ꝑuas freq̄nt̄ surripe: s̄ iterū i sanitatē ꝑstinā eos redire: q̄si a semetipis fuerit celerit̄ dn̄o ꝑstāte correcti.

Al. sup iniq̄s

Quia zelaui† i pctōribꝰ pacē peccatoꝝ vidēs. Secuta ē cā cur gressus eiꝰ viderēt̄ effūdi: q̄ꝛ pctōribꝰ sic fuit iuidꝰ: vt eos gⁿuit̄ ferret ꝙetos. O icōgruū zelū iuidere perituris: ꝛ eos putare felices: q̄s etn̄a certū est dānatiōe ꝑcelli. Seq̄tur. Pacē pctōꝝ vidēs. Reuera q̄ꝛ pax ista nō intelligit̄ s̄ videt̄: aspectꝰ nr̄os eludēs s̄ in sua nece grādescēs. Nā cū pctōres vident̄ locupletes: multisq̄ꝫ dn̄ari ꝓfīs: ꝛ in mūdo nō esse qđ timeāt: putant̄ hr̄e pacem. Sed pax ista cū ꝯsciētia semꝑ litigat: rixat̄ itrinsecus: ꝛ cū hostē nō habeat secū ip̄a decertat.

Al. respectus

Quia nō est† declinatio morti eoꝝ: ꝛ firmamētū in plaga eoꝝ. Adhuc dicit de ꝓsperitatibꝰ impioꝝ. Ait eñ: Quia non est declinatio morti eoꝝ: id est: q̄ꝛ in mortē citius nō declinant: nec die ꝓtinus vrgent̄ extremo: sed cū eis ad penitendū detur spaciū vite: illi magis scelera ꝓbant̄ augere. Seq̄tur. Et firmamētū in plaga eoꝝ: subaudiēdū: nō est: quoniā vel si eos hic cōtingat aliq̄ aduersitate perstringi: diutina illis nō videt̄ ꝑmanere tristicia: ꝛ ideo ad medicū nō recurrūt: q̄ꝛ neq̄ q̄ꝫ in mūdanis lāguoribꝰ lōge tp̄e iacuert.

Al. labore

In† laboribus hominū nō sunt: ꝛ cum hominibꝰ nō flagellabuntur. Homies: h̄ sctōs viros intelligamꝰ: q̄ ꝛ labores in h̄ seculo sustinēt: ꝛ diuersarū afflictionū flagella patiunt̄: vt correcti ad dn̄m redire mereant̄. Istud pctōribꝰ obstinatis non ꝓuenit: qđ ad salutē dat̄ deuotis. Si vero dictū cōtra sp̄ūales nequicias estimamus: pōt de ip̄is cōueniēter aduerti: q̄ in hoc mūdo scelerībꝰ suis ꝯgruas nō recipiūt vltiones. Nec cū hoībus flagellant̄: qui cum seq̄cibus suis diuīa iussione dānandi sunt. Tribulatio siq̄dem istiꝰ seculi fidelibus votiua correctio est: quā impii nō accipiūt: quoniā a futuris muneribus arcebunt̄. Ideo tenuit eos superbia† eoꝝ: operti sūt iniquitate ꝛ impietate sua. Intendamꝰ quo ꝑuenerit peccatoꝝ resoluta securitas: ꝛ desinamus illoꝝ gaudiis inuidere: quos in foueam cognoscimꝰ irruisse. Maloꝝ quippe libertas cōfert absoluta superbiā: dū ꝯtemptum semꝑ nutrit impunita ꝓteruitas: et subiectū se malis esse non credit: qui nihil qđ obuiare possit expauerit. Tenuit autē dixit: id est: quasi quibusdā manibꝰ apprehēdit: vt elabi neq̄ant cū iam tenent̄ astricti. Suꝑbia eoꝝ dixit: q̄ reuera ꝓdiaboli ē. Ip̄o eni auctore hoc facinꝰ extitit: qđ eū eterna cruciatiōe dānauit. Seq̄tur. Operti sūt iniq̄tate ꝛ impietate sua. Si dixisset: amicti: esset illis forsitan vel liberū caput: s̄ cum dicit: opertos: totos eos intelligamꝰ esse demersos. Iniquitas enim pōt ēē mediocris: sed addidit: impietatē: que maloꝝ rum oīm ꝓbatur extrema. Et ꝯsidera: quoniā hic v̄sus ꝛ subsequētes: maloꝝ scelera moresq̄ꝫ describūt. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eoꝝ: trāsierunt in† dispositionē cordis. Ex macie ꝓuenit malicia: quādo scelꝰ aliquod q̄sq̄ꝫ mundanis opibus desolatꝰ excogitat. Ex adipe autē ꝓcedit iniquitas: quādo hi qui affluentia presentis seculi domio ꝑstante repleti sunt: quicq̄ꝫ in diuinā detractionē delinqūt. Pingue est enim validūq̄ꝫ peccatū: qđ arbitrio magis q̄ꝫ necessitate cōmittit̄. Nam vt exaggeret̄ culpa: in abundantia rerum eos dicit deliquisse: q̄ꝫ aliquod scelus inopie excusatiōe cogitasse. Addidit: Trāsierunt in dispositionē cordis. Trāsierunt: quasi a rectis semitis errauerūt. Nā hodieq̄ꝫ sic dicimꝰ: Trāsiuit nos: quando ab aliqua veritate sensus noster errauerit. Peccatores eni i dispositionē cordis trāsierunt: id est: errauerūt: quādo forte tetem ma rōnabiles homies insensatis idolis seruiebāt. Cogitauerūt ꝛ locuti sunt nequiciam: iniquitatē in excelso locuti sunt. Duplex malum est nequiciam cogitare: eamq̄ꝫ tanq̄ꝫ bonum aliq̄d palā ꝓferre. Nam quē decuerat ꝓpter cogitationē sceleris penitere: culpā geminat dū facinora cogitata diuulgat. Illo maxime qđ sensisse nefariū est: dixisse sacrilegium. Seq̄tur. Iniq̄tatē in excelso locuti sunt.

hoc est quod mens pfida parturiebat: vt
contra suum auctorez blasphema ꝟba lo-
queref: vt illum quē laudare nemo digne
sufficit: ad iram ꝓuocet iniuriosa loquaci-
tas. Posuerunt in celum os su-
[…]ra um: τ lingua eorum trāsiuit super
terram. Ponit in celuz os suū: qui iouē:
mercuriū: ceteraqꝫ portenta ꝙ numina: deo
putat esse similia. Ponit etiā in celū os su-
um: qui res humanas tyrannica volūta-
te transgressus: maloꝝ suorum nulluz fore
putat vltorem: ꝫ poti⁹ superba iniquitate
subiectus: deum credit nō cognoscere qꝺ
differt in tempe vindicare. Seqtur. Et lin
gua eorum trāsiuit sup terrā. Super terrā
vtiqꝫ transeūt: qui vltra mēsurā humani-
tatis loquūtur: τ duz sint ipsi imbecillita-
te fragiles: tenere se immortales estimant
Al. reuertet dignitates. Ideo † reuertetur huc
ple me⁹ h populus me⁹: τ dies pleni inueni
entur in eis. Postꝙ maloꝝ licentiā de-
scripsit τ cōsuetudines pessimoꝝ: nunc ve-
niens ad scđam partē ad viā veritatis: iō
reuersurū populū dicit: quoniā domini il-
luminatiōe cōplendus est. Sed quia illos
reuersos dicim⁹: q de locis patrioticis exi-
erunt: congruū est illos hic populos aduer
tere qui aliquādo in accepta domini lege
māserunt: sed per varia desideria munda-
na dispersi sunt: τ iterum correcti ad domi
ni ꝑcepta redierunt. Quapropter asaph
hūc populū ad se redisse dicit: qui ad agni
tionē veritatis: domino ꝑstante reuersus ē.
Seqtur. Et dies pleni inuenieꝫ in eis. Di-
es pleni sunt: quādo christ⁹ domin⁹ in ple-
nitudie tempis quē ꝓphete cecinerūt ad-
Gal. 4. uenire dignat⁹ est: sicut apostol⁹ dicit. Cū
autē venit plenitudo tempis: misit de⁹ fili
um suū. Tunc ergo dies pleni iudaicū po-
pulū pfidia sua vacuatū repperūt: quan-
do inter eos aliqui corde reuelato christuz
dominū cōspicere meruerūt. Et dixe-
Al. scit runt quomodo † sciuit deus: τ si est
scientia in excelso? Illos quos super⁹
reuersos esse memorauit: nunc ex qua co-
gitatione transeant euidenter exponit: vt
domini miscđia declareꝫ: qui de blasphe-
mis facit iustos: τ de insipiētibus populis
prudētes efficiat ac deuotos. Dubitauerūt
eñ fasse deū tot mala sceleratissimos cōmi
sisse: qb⁹ videbāt oīa mūdi secūda ꝓueni-
re: nesciētes penas eos grauiores incurre-
re: q tamdiu ex pctis in sua ꝓbati sunt ob-
stinatione māsisse: sicut τ nonagesimuster-
tius psalm⁹ dicit de talib⁹. Et dixerūt non Ps. 93
videbit domin⁹: nec itelliget deus iacob.
Seqtur. Et si est scientia i excelso. Blaspe-
mus iste sensus est: τ in insipiēti volūtate
cōceptus: dubitasse scientiā eē in eo q sa-
pientiā hūano donat ingenio: q τ angelos
ipos τ potestates celoꝝ ꝓuidentie luce lo-
cupletat. Scitus eñi dict⁹ est: qsi scire cit⁹. ET
Unde supmemorat⁹ psalm⁹ dic. Qui plā Ibidē.
tauit aurē nō audiet: q finxit oculū ñ ꝯside
rat: q corripit gētes ñ arguet. Ecce ipi
peccatores τ abundātes in seculo:
obtinuerūt diuitias. Proditū est: qꝺ
insipiētiū corda fatigabat: quoꝝ ratocina
tio est sine rōne: tractat⁹ sine ꝯsilio: cogita-
tio sine sapore: vt ideo nō putaret deū scis
se qꝺ agiꝫ: qꝛ pctōres diuitias possidebāt:
qsi illis iustis ac fidelib⁹ talia sit pollicit⁹:
τ nō mag̃ paupes in mūdo eē voluit qui-
bus celoꝝ regna ꝓmisit. Et dixi: ergo
sine causa iustificaui cor meū: τ la-
ui inter innocentes manus meas.
Asaph se ꝙ fatuis cogitatiōib⁹ ꝯfiteꝫ illu-
sum: sicut supius dixit: Mei aūt pene mo-
ti sunt pedes: pene effusi sunt gressus mei:
vt cū se ꝯfitetur talia repudiasse: in nostr̃
sensibus cogitatiōes nō sinat vllaten⁹ in-
troire. Quapropter increpatiue ꝓnūcian-
dū est: Ergo sine causa iustificaui cor meū:
qsi inani spe aliquis se putet illusum: si in
hoc sibi mūdo fructū iusticie nō sentiat eē
collatū. Causa eñ: a casu dicta est: q sepe ET
bona sit: sepe mala. Hoc gen⁹ cause ab ora RHE
torib⁹ anceps dicꝫ: qꝺ maxīe in delibatio-
nibus ꝓuenit: qñ dubius est anim⁹ quid
sequatur. Addidit: Et laui inter innocen-
tes man⁹ meas. Adhuc ipm qꝺ cepit: exeq
tur. Ac si diceret. Quid mihi ꝓfuit ꝓbabi
li me ꝯsilatōe tractasse: si diuitias possidēt
q vita ñ relinquūt? Lauat eñ int innocē-
tes man⁹ suas: q pias opas laudabili pa-
git instituto. Nā pilat⁹ nō lauit int inocen
tes man⁹ suas: qñ flagellatū dñm cruci tra
didit affigēdū. Et fui flagellatus to
ta die: τ † index meus in matutino. Al. castigatio
Quasi penas suas adhuc cōmemorat: qs vt mea

illi videbat̃ irrite sustiebat: vt iste flagellatus paup̃ eēt: cū impi⁹ secur⁹ suas diuitias possideret. Pessima reputatio: sed vicina correctio. Sic egrotis fieri solet: q̃ tūc diutino languore liberant̃: qñ i egritudinis fine eos copiosior febriū flāma succenderit. Seq̃tur. **Et index me⁹ in matutino.** Ecce iā ad rēperiē sanitat̃ rediit: q̃ morbosis calorib⁹ estuabat. Indicē dicit sibi dñm xp̃m: q̃ nob̃ viā veritat̃ euāgelic̃ p̃dicatiōibus indicauit: ⁊ tpe matutino resurgens: spem nr̃am de isto mūdo auferēs: ad celoꝝ regna ꝑtendit. **Si dicebā narrabo sic: ecce natione filioꝝ tuorum cui**

Al. reprobaui **disposui.** Iam vicina veritate cōmonit⁹: secum ipe delibat: ⁊ ad tantā rem ꝑduct⁹: cogitatiōe mltiplici fluctuat. Dicebat eñ. Si annūciauero plebi deū mortalia nō curare: occurrere sibi putat p̃dicatiōes priores q̃s israeliticis añ p̃dixerat: vt deū colerent celi terreq̃ creatorē: q̃ p suā sapiam vniūsa disponit: bonis malisq̃ ꝓ suoꝝ actuū q̃litate restituēs. Quomō g̃ poterat aliť narrare: q̃ talia visus est ante docuisse? **Existimabā vt cognoscerē: hoc labor est ante me.** Prim⁹ gradus est scientie: quando cepérimus intelligere mīme nosce qd̄ ante nos scire putabam⁹. Prius eñ ꝑsuaserat sibi deū nō curare mortalia: quoniā pctōres videbat diuitias possidē: mō aūt existimat esse q̃rendū: vt veritatē rei mereat̃ agñscere. Constat g̃ repudiatū priorem sensum: qñ alter vt agnoscat̃ exq̃rit̃. Seq̃tur. Hoc labor est añ me. Reuera estuanti laboriosum erat tātā rē lucida veritate cog̃scere: vt ⁊ ꝓspitates pctōrum despiceret: ⁊ dñi patientiā veritat̃ ipius ꝯsideratiōe laudaret. Ante me qd̄ dixit: fortitudinē difficultatis ośdit. Quis eñ molē istā īgrātie: nisi p g̃ram possit diuinitatis irrumpe? Si

Ps. 17 cut ⁊ in alio psalmo legitur: Et i deo meo trāsgrediar murū. **Donec intrem in sanctuarium dei: ⁊ intelligam ī nouissimis eorum.** Aduertit aliq̃ñ asaph quod intelligere festinabat. Repperit enim p̃dicte q̃stionis aliter veritatē se nō potuisse cognoscere: nisi legem diuinā qd̄ ē sanctuariū dei cōtuēs intelligeret nouissima peccatorū: quō in futuro iudicio felicitas hūana damnabit̃: q̃ hic ad tps florere mō-

strat̃. Quo remedio hesitatio cūcta sublata est: q2 nō debet pius anim⁹ offendi: cū se magis rebus talib⁹ sentiat edoceri. Mō genus orōnis deliberatiuū dicat̃: qñ ⁊ partes ponūt̃: q̃ nos dubios reddunt: ⁊ eligit̃ snīa q̃ ⁊ vtilitati ꝯueniat ⁊ decori. Dixit eñ qd̄ eis scrupulū ꝯmouebat: Si dicebā narrabo sic. Occurrebat vtiq̃ illa feda varietas: Ecce natio filioꝝ tuorū cui disposui. Ad postremū eligit̃ snīa q̃ cūcta saluaret: Hoc labor ē añ me donec intrē in sanctuariū dei ⁊ intelligā nouissima eoꝝ. Sic deliberatiuū gen⁹: partib⁹ suis regulari obseruatione cōpletū est. Sciendū est sane: de topicis oīa q̃dē argumēta ꝓcedere: ꝯ quādo gnāliter dicunt̃: ad dialecticos ꝑtinēt: quādo autē particulatim ⁊ specialiter exp̄mūtur: oratoribus ꝯuenire nō dubiū est.

Uerūtamen ꝓpter dolos posuisti eis mala: deiecisti eos dū alleuarentur. Asaph venit ad tertiū membrū: vbi peccatoꝝ cōmemorat vltiones: q̃s superi⁹ eis dixerat in futuꝝ grauiter infligēdas. Et ne omnino in mūdo mali putarent̃ immunes: aut scelera sua crederent̃ hr̃e modis oībus impunita: dicit: Posuisti eis mala: vt q̃uis mūdana felicitate potiant̃: reatum in se gestent q̃ non pōt deserere omnino criminosos. Nam tales eciā hic frequēter incurrūt ruinas: quas coꝝ vel suspitio nō habebat. Sequit̃. Deiecisti eos dum alleuarent̃. Deiecisti dum dicit: ex alto significauit elisos. Et vt hoc intelligeres: addidit: Dum alleuarentur: id est: dū in cornu superbie amplitudine ruinosa conscēderent. Et perpende: quia ipsum temp⁹ eleuatiōis significat quod ruine. Non enim dixit: postq̃ eleuati sunt: ꝯ dum alleuarētur: quoꝝ erigi cadere est: et subleuare demersio: quoniā ad illā summitatē tendūt: que subita p̄cipitatōe dissoluitur: sicut iam ⁊ in alio psalmo dictū est: Uidi impium superexaltatū: ⁊ eleuatū sicut cedros libani: ⁊ trāsiui ⁊ ecce non erat. ⁊ reliqua. **Quomodo facti sunt in desolationem: subito defecerunt: perierunt propter iniquitatem suam.** Quō: admirāt̃ ē: vt subito desolat⁹ appareat: q̃ tāta felicitate pollebat. Desolat⁹: vtiq̃ desert⁹ ab ill' reb⁹ q̃ eū tāq̃ nūero-

sa familia circuibat. Hoc enī ꝯtingere mal
posse nō dubiū est: quādo debitū pauēde
mortis incurrūt. Seqtur. Subito defece-
rūt. Exponit etiā quēadmodū ad desola-
tionē puenerint: q̄ prius felicia malis euenis-
se mirabaꝛ. Nam qd dicit: Subito defece-
rūt: significat repētine mortꝭ aduentū. Et
ne illos crederes cōiter mori: addidit: Pe-
rierūt ꝓpter iniqtatē suā: qꝛ mali sic in h̄ se-
culo defecerūt: vt tū iterꝝ in illa dānatiōe p-
petua clade moriantꝛ. Uelut somniū
† exurgētes: dn̄e in ciuitate tua ima-
gine in † eoꝝ ad nihilū rediges. Pul
chra comparatio. Talē dicit esse felicitatē
maloꝝ: q̄le somniū euigilantiū. Prestigi-
is enī qbusdam illusi: frequēter ad illa nos
puēire somniam⁹: q̄ nimia cupiditate pq-
rim⁹. Paup enī subito diues efficiꝛ: crimi-
nosus honorabilis inuenitꝛ. Fruitꝛ alter op
tato ꝯiugio: nōnullus desiderato potitur
iperio. Et his oib⁹ subito derelictꝭ: p atēti-
bus oculis nō respiciam⁹: q̄ clauso lumie cer
nebam⁹. Ecce illa admirāda felicitas ipso-
rū: puenit ad somnuz. Sic enī iam mortui
diuitias possidere nō pn̄t: sicut euigilātes
sua gaudia pdiderūt. In h̄ aūt comate di-
stinctio plena figenda est: quoniā de supio
ribus pendet. Seqtur. Dn̄e i ciuitate tua
imaginē eoꝝ ad nihilū rediges. Hic iaz di
cit quēadmodū in illa hierl'm celesti impij
diuis nō possint apparere cōspectib⁹: ꝗ sic i
isto seculo imaginē in se dn̄i polluerūt: ita
in illa futura patria eoꝝ effigies nō videbi
tur: q̄ in gehēne sequestratiōe mittēdi sūt.
Peribit ꝗ imago: qn̄ se eis ipa ꝯitas alie-
nata subtraxerit. Nec similitudinē retine-
re pn̄t: de cui⁹ btitudine nil habebūt. Ima
go enī est: alicuius rei existētis siltudo for
mata. Quia † delectatū est coꝛ me-
um: ⁊ renes mei † resoluti sunt. Su-
perius ꝓphetauic ipios a regno dn̄i sbmo
uēdos: nūc cām reddit: qꝛ p ipos factū fue
rat vt coꝛ ei⁹ noxia delectatiōe mūdanis fe
licitatib⁹ inuideret. Un̄ apparet grauissi-
mū esse peccatū: qn̄ aliqs occasionē p̄bue-
rit: vn̄ alteri⁹ ꝯscia polluaꝛ: sic nec illa p̄ua
est: q̄ iniuāte dn̄o bonis p̄stat exemplū. Ad
didit: Et renes mei resoluti sūt. Renes: fre
quēter dixim⁹ ꝓ mētis cōstātia poni. Naz
sicut isti corp⁹ cōtinēt: ita aīe stabilitatē ⁊ illa
custodit. Renes enī suos dixit esse resolu-
tos: qꝛ mūdanaꝝ reꝝ felicitatē icauta vo-
lūtate ꝗsiuerat. Et † ego ad nihilum re Al. nō h3
dactus suz: ⁊ nesciui. Ut iumen-
tū factus sum apud te. Merito ad ni
hilum redact⁹ fuerat: q̄ talib⁹ desiderijs in
herebat: vt peccatorib⁹ inuidēdo: auctorī
suo facere videreꝛ iniuriā. Ad nihilū enim
puenit: q̄ fructu vere intelligētie vacuatus
agnosciꝛ. Et hoc quoqꝫ nescisse se dic̄. Ipa
est enī ꝓfunda ignorantia: nescire qd pec-
ces. Unde in alio psalmo dictū est: Deli- Ps. 18
cta qs intelligit? Sequiꝛ. Ut iumentū fa-
ctus sum apud te. Iure se iumentū dicit:
quez carnalis emulatio q̄si irrōnabile aial
insidebat. Apud deū enī i vice sunt pecu-
dū: q̄ ei⁹ p̄ceptꝭ resistūt: ⁊ aliud sentire vo-
lūt: q̄ꝫ sanctis regulis cōtineꝛ: sicut in alio
psalmo dictū est: Nolite fieri sicut equ⁹ et Ps. 31
mulus qbus nō est itellect⁹. Et ego sem-
per tecū. Tenuisti manum dexte
ram meam. Cum dicit: Et ego semp te-
cum: ostēdit se ab idolis alienū: auctori do-
mino pura mēte credidisse. Sed in h̄ erra-
bat: qꝛ de peccatoꝛuz felicitate dn̄i iudicia
discernere nesciebat. Quapropter hic di-
stinctio plena est: quoniā est completa sen
tētia. Sequiꝛ. Tenuisti manū dexterā me
am. Dixit: Tenuisti manū. Et ne putares
sinistrā: qꝛ ⁊ ipa pars habet corpis manū:
addidit: Dexteram meam. Cuius enī hec
pars a dn̄o teneꝛ: semp soluiꝛ atqꝫ libe-
ratur: sicut petro mergēti: dexteraz tenuit
domin⁹: eumqꝫ fecit elemētum liquidū fi-
xo calcare vestigio. † In voluntate tua Al. Et
deduxisti me: ⁊ cū gloria † assumpsi Al. suscepisti
sti me. Hic quoqꝫ gratia dn̄i significaꝛ q̄
redemit peccatores. Non enī dixit meritꝭ
meis: sed volūtate tua deduxisti me: ad in
tellectū scilicet saluberrimū: ad quem post
mortiferas cogitatiōes tāqꝫ de loco sepul-
chri: dn̄o viuificāte reuersus ē. Sequiꝛ.
Et cum glīa assumpsisti me. Hic denunci-
at domini incarnationē futurā: in q̄ homi-
nē assumere pietate sua dignat⁹ est. Quid
enim mirabili⁹: q̄ꝫ mortalem naturā incar-
natione verbi ad patris dexteram colloca-
tam: ⁊ eam viuos ⁊ mortuos iudicaturā: q̄
post delictū p̄mi hois diabolicꝭ tēptatōib⁹
sbiacebat? Un̄ etiā ꝓbatissime atqꝫ expsse

Johes cōstātinopolitan⁹ eps ait: Cogitcamus q̄ natura ē cui dixit: Esto meę pnceps
Gen. 3 sedis: illa natura q̄ audiuit: Terra es: ⁊ in
Al. est terrā ibis. **Quid enī mihi restat in celo: ⁊ a te qd volui sup terrā:** Post q̄ dixit queadmodū a ꝓuo sensu volūtate dn̄i fuerit absolut⁹: ad q̄rtū venit ingressū: vbi iam bonā miscd̄iam ipius libat⁹ enūcerat. Nā cū dic: Quid restat i celo: subaudiēdū est: qd ampli⁹ petaz: id est: q̄ qd mūdo datur⁹ es: Bn̄ficiū scz sanctę incarnatiōis tuę: vt de⁹ hō ex duab⁹ ⁊ in duabus naturis distinctl atq̄ ꝑfectis: vn⁹ xp̄s appareat: ⁊ dānatū lege pcti ꝑ grām redēptiōis absoluat. Increpatiue aūt ꝯ se dicit qd sequitur. Et a te qd volui sup terrā: q̄si diceret: Ego v̄itatl ignar⁹: q̄lia sup terrā sperabā: vt pctōꝝ bona cuperē hc̄ cōia: cū tu beneficia putares in ętnitate māsura: Istę sunt poti⁹ diuitię q̄s salubriter cupe debemus: ista fęlicitas de q̄ se xp̄ianus gaudeat esse locupletē: vt sit paup in h̄ sęclo: diues i cęlo. **Defecit caro mea ⁊ cor meum de⁹ cordis mei: ⁊ pars mea de⁹ in
Al. eternū secula.** Defect⁹ dict⁹ est: qm̄ deest illi effe
ET ct⁹. Et iure cogitatio carnal' defecerat: q̄ se errasse noscebat. Sz illi ꝯfitet cui culpā reuelare remediū ē: delicta ꝯfiteri securitas. Et nota q̄ in vno v̄su: cor ⁊ in bono ponit ⁊ i malo. Defecit cor: vtiq̄ mala cogitatio. De⁹ cordis: bonū intellectū significat: cuz se errasse iā salubrit sentiebat. Illud q̄z notādū est: qd freq̄nter scptura diuia de corporis isti⁹ pte dic emanare ꝯsilia: sic scptū
Math. 15 ē: De corde hois ꝓcedūt cogitatōes male: q̄uis aliq̄ dicāt i cerebro eē sapię sedē: s illi poti⁹ dicēti de corde nr̄o credēdū ē: q̄ corda nr̄a formauit. Seq̄t. Et ps mea de⁹ i sęcula. Illi⁹ hois ps de⁹ est: q̄ se maiestati ipsius ⁊ credulitati ꝯsociat ⁊ ꝓbabili actōne ꝯmēdat. In sęcula v̄o qd addidit: semp se ipsi adherē ꝓmisit. Qd reuera ꝑfectoꝝ est nūq̄ ab illo velle discedē: sine q̄ ꝯtingit sp errare. **Quia ecce q̄ elongāt se a te peribūt: ꝑdidisti oēs q̄ fornicātur abs te.** Illoꝝ mēorē de q̄b⁹ supi⁹ dixit: Subito defecerūt: perierūt ꝓpt iniq̄tatez suā. Illi enī se elōgauerūt ab eo: q̄ idol' fuientes: deo v̄o nullā reuerētiā reddiderūt. Iste enī credēs deo: paulisp recesserat vt redirct: q̄ sic sępe dictū ē: cogitatōes ꝑuas de pctōꝝ fęlicitate ꝯxerat. Seq̄t. **Perdidisti oēs q̄ fornicāt abs te.** Fornicari ē a dn̄o q̄n adulterinis cogitatōib⁹ ab ei⁹ amore casto deuiam⁹: ⁊ luxuriā sęcli ꝑponētes ꝑceptoꝝ cęlestiū nō recipim⁹ disciplinā. Qd illos facere manifestū ē: q̄ culturas idoloꝝ vanasq̄ supstitiōes ipietatis affectāt: ⁊ q̄c q̄d postremo ꝯ catholicā fidē credit: pollutis sensib⁹ fornicāt. **Mihi aūt adherere deo bonū est: ponere in deo spem meā. Ut annūciez oēs laudes tuas in port filię syon.** Ecce declarat⁹ est sensus ille quē dixim⁹: q̄ licz praua se cogitatiōe polluerit: tn̄ a cultura dn̄i nō recessit. Dic enī bonū sibi esse adherere dn̄o. Is enī diuitati adheret: q̄ se illi vera fide atq̄ ꝓbitate opeꝝ ꝯiūgit. Nā sic ipsos dixit elōgatos: ita se adherē dn̄o ꝓfitetur: vt ill' ꝯtria faciēdo dispar ē vicissitudinē remūeratiōis inueniat. Seq̄t. Ponere in deo spem meā. Exponit v̄bū qd supi⁹ dixit. Ille enī adheret deo: q̄ spem suā ponit in dn̄o: q̄r nihil pōt esse beati⁹ q̄ illi omia cōmittere: q̄ nouit suis cultorib⁹ ꝯgrue ꝑ futura ꝑstare. Addidit. Ut annūciē omēs laudes tuas in portis filię syon. Syon: frequēter dixim⁹ mōtem esse hierosolymis cōstitutū: q̄ nostra lingua speculatio interpretatur. Istius q̄ ꝯtemplatiōis filiā: catholicam cōstat esse ecctiam: vbi reuera laudes dn̄o reddit: qui pura mente crediderit. In portis: ipm ingressum mauult christianitatis intelligi: quādo ad verā fidem papiendam ꝑplus nouę regeneratiōis adduct.

Conclusio psalmi.

Quā mirabiliter asaph iste: cui⁹ nomē idicat synagogā: ⁊ ꝑteritos errores respuit: ⁊ futurę bona credulitatl assumpsit. Deliberauit enī sapiēter: elegit eximie: vt nō immerito post illā superioris psalmi de aduētu dn̄i salutiferam ꝓmissionē: septuagesimisecūdi psalmi: ei numer⁹ ꝯuenisse videatur: quādo vtrasq̄ cogitationū ptes: velut iusta libra discernēs: eq̄bili totū moderatione pēsauit. Cōpleta est his admonitionib⁹ institutio christiani: vt nec cogitatōib⁹ mal' delinq̄t: q̄ se dn̄o ꝯmēdare festiat. Presta dn̄e: ne nos talib⁹ inuidere facias: q̄s tua v̄itate cōdēnas: s execremur quos

Rij

bores: τ amem⁹ certe q̄s diligis: q₂ tecū nequeūt hr̄e portionē: nisi q̄ volūtates tu-as mēte deuotissima subsequitur.

Explicit expositio in psalmum. LXXII

Incipit expositio in psalmum. LXXIII

Intellectus asaph.

i Intellectus: significat inspectionē diuinā: quā psalm⁹ iste studio pietat̄ oīmodis intuet̄. Asaph: sic spe iā dictū est: interp̄tat̄ cōgregatio: q̄ nūc vocat̄ ecclīa. Ista futuras clades ciuitatis hierl̄m miserāda lamentatione deplorat. Mira pietas: stupēda clemētia: malū futurū p̄sitem sibi facere placītū: τ sic dolere vētura q̄si iam p̄bent̄ eē suscepta. Qd̄ gen⁹ dictiōis: caritate plenū: p̄ximiq₃ dilectiōe cōpunctū: τ in h̄ psalmo: τ i septuagesimo octauo: τ in cētesimo tricesimosexto reperies fuisse cātatū. Scire aūt debem⁹: q̄d int̄sit int̄ penitētes τ lamētātes: q̄m sūt tristes lachrymę vtrisq₃ cōes. Penitentes p̄ suis pctis: aut p̄ gnālitatis excessib⁹ rogāt: vt dn̄s delicta dimittat: ne puniat errata cuz iudicat. Lamētantes v̄o pietatis intuitu deflent ciuitat̄ ruinas: τ interitū suor̄ ciuiū: quē aut iā passi: aut certe passuri sūt. Vn̄ monet apl̄s: caritatē p̄ximi p̄suadēs:

Ro. 12 gaudē cū gaudētib⁹: flere cū flentib⁹. Respiciam⁹ nūc ordinē ip̄m: positionēq₃ psalmor̄. Septuagesimu sp̄rim⁹ ps̄. p̄misit incarnationē dn̄i eē venturā. In. lxxij. postpositis erroribus: asaph elegit q̄d seq̄t̄. In p̄senti aūt ciuitat̄ s̄uersio deplorat̄: vt durissim⁹ anim⁹ iudeor̄ vl̄ ip̄ius ciuitat̄ suę calamitatib⁹ terreret̄. Totū fec̄ medic⁹ bonus: si sanitatē recipe voluisset egrot⁹. Meminerim⁹ aūt q̄d ecclīastica tradit auctas: his dieb⁹ vastatā hierl̄m: quādo christum dn̄m crucifixit plebs crudelissima iudeor̄: vt nō sit dubiū q̄d tp̄is maluz recepit p̄sūptiōis excessus. Nūc ad reliq̄ trāseamus.

ii Sraelitarū pp̄l̄s: q̄ **Diuisio.** figurā ptinet deuotissimę synagogę: p̄ totū loq̄tur psalmū. In p̄ma sectiōe deplorat: cur traditi fuerint gētib⁹: ita vt sanctuariū inimicor̄ p̄phanasset audacia: memorās q̄rundā iudeor̄ cor impenitēs dn̄i p̄uocasse cēsurā: ex q̄bus tn̄ in fine sc̄ti ↄuītendos eē p̄phetat. Scd̄a dicit: aduētu xp̄i supstitiōes τ iniq̄tates hoium fuisse destructas: enumerās diu̇sa cū fecisse magnalia int̄ q̄ petit vt iudęis errātib⁹ s̄ueniret. Tertia sectiōe rogat: vt mēor p̄missionū suar̄: ab interitu semē eripiat abrae: τ ad ip̄m ascēdat supbia romanor̄: q̄ se imaniter extulerūt. Quē psalmū sollicit̄ mentib⁹ audiam⁹. Est eñ i excidij hierosolymitani lamētatiōe mirabilis. **Expositio.**

v T q̄d repulisti de⁹ in finez: irat⁹ est furor tu⁹ sup oues †gregis tui. Introducit̄ pp̄l̄s iudeor̄ d̄o supplicās: vt auteret ab israeliticis q̄d iminebat exitiū. Vt q̄d: q̄rent̄ eñ ipuritatis. Merito eñ territ⁹ q̄rebat: cur sctūariū dn̄i passur̄ eēt nefandissimā vastitatē: timēs ne q₂ p̄missa ē tēpli vastatio: iudaicus q₃ pp̄l̄s fundit⁹ interiret. Nam q̄s iā reseruari credit̄: q̄n sctis loc̄ reuerētia nō habet̄: Repulisti: abiecisti ē: q̄si alienos a tua defensiōe fecisti. In finē h̄: interitū significat τ captiuitatē quā hierl̄m tp̄ibus vespasiani atq₃ titi p̄ncipib⁹ a romanis legit̄ pertulisse. Seq̄tur. Irat⁹ est furor tu⁹ sup oues greḡ tui. Oues dic̄ pp̄l̄m iudeor̄: vt nominatus grex p̄ij pastor̄ misc̄dām cōmoueret. Addidit: Tui: q₂ sp̄ in eis tp̄anti⁹ vindicamus: quos aliq̄n n̄ros fuisse meminimus. — Al. pascue tue

†Memēto ↄgregatōnis tuę: quā †creasti ab initio. †Liberasti v̄gaz hereditatis tuę: †mōtis syon i quo hābitasti†. Intuēre solicite: q̄t modis beniuolētiā iudic̄ q̄rat: vt orator̄ argumēta hic iuenias fuisse p̄gressa. Prestita eñ dona numerāt̄: vt ad b̄n̄ficia ↄsueta animus bōi iudic̄ iuitet̄. Quapropt̄ rogat: vt sua poti⁹ b̄n̄ficia i eis: q₃ eor̄ ↄsiderare velit errata. Cōgregatio. n. iudeor̄ euident̄ ipso adiuuāte p̄ualuit: cuz eos s̄b egyptio pp̄lo cresce faciebat: τ q̄n placuit miracul̄ isignibus libare diḡtus ē. Nā cū oēs creet atq₃ disponat: iudeos q̄si sp̄ealit̄ creasse d̄r: q̄b⁹ τ legē dedit: τ p̄phas contulit: τ miracula magna ↄcessit. Ab initio dixit: fidei scilicz culturęq₃ p̄latę: quā per moysen populus accepit hebrę⁹. Seq̄tur. Liberasti virgam hereditatis tuę. Hereditas domini: fuit populus iudeorū: q₃diu ei puro animo seruiebat. Hanc hereditatem: virgam appellauit propter moysen famulū eius: cui iussuz est per virgam magnalia facere: vt diuina — Al. Memor esto; Al. possedisti; Al. Redemisti; Al. mons; Al. in eo

RHE

fortitudine roborati: de terra egypti egre-
derent̄ intrepidi. Per hãc em̄ virgã: pha-
raonis est q̄ssata duricia: p eã maris rubri
fluenta diuisa sunt: p ip̄am de sicco lapide
flumia manauerunt. Et merito hereditas
ista vocata est virga: q̄ tanta valuit imple-
re miracula. Hec ideo in cõmeorationẽ ve-
nit: vt p eam q̄ta p̄stitisset oñderet. Addi-
dit q̄ȝ cumulũ pfectiõis insignẽ: id est: mõ-
tis syon in q̄ habitasti. Illa em̄ q̄ precesse-
re miracula: vsq̄ȝ ad mõtis hui⁹ mũera per-
uenerũt. Dubiũ q̄ppe nõ est: oĩa veteris
testamenti ideo fuisse facta: vt noui v̄itas
p̄missa seq̄ret̄. Nam qd̄ dicit: Mõt̄ syon
in q̄ habitasti: hierosolymã vtiq̄ȝ significat
ciuitatẽ: in q̄ israelitic⁹ popul⁹ insidebat:
vbi habitasse declarat christi dñi p̄sentiaȝ
corporalẽ: vt hec loca nõ sineret incurrere
teterrimã vastitatẽ: in q̄bus hũanis oculis
apparere dignat⁹ est. Fulgẽs plane terra mi-
racul̄: dñica visitatõe venerabilis: vbi da-
tũ est oculis carnalib⁹ videre qd̄ est sũma
Cop̄ — beatitudo vel credere. Qd̄ argumẽtũ dici-
tur a laude rei lese: vt tãto plus hostib⁹ cre-
sceret inuidia: q̄to loca s̄ctã fuerãt eoꝝ pre-
sumptiõe vastãda. †Eleua manũ tu-
am in sup̄bia eoꝝ in finem: q̄ta ma-
lignatus est inimicus in †sanctis tu-
is. Hec v̄ba nõ sunt irati: s̄ remediũ magis
correctiõis optãtis. Preualuit reuera isra-
elite petitio. Ubi em̄ amplius religiõis chri-
stiane cult⁹ effloruit: q̄ȝ in romana vrbe: q̄
p̄ ceteris terris sup̄stitiões sibi ab̄ gẽtiũ ven-
dicauit? Eleuata est q̄ in ipsis potẽtia dñi:
q̄ñ sup̄biam eoꝝ humilitatis gr̄a cõmuta-
uit: p̄ducẽs eos in finẽ: id est: ad dñm sal-
uatorẽ. Q̄ta em̄ nefandissima illic sunt si-
gna tẽploꝝ? Quot eccliaꝝ celestiũ ⁊ btõꝝ
martyꝝ dona micuert? Ut vtrisq̄ȝ ꝯspect̄:
reuera potẽtia intelligat̄ dñi x̄pi: q̄ ex tam
sup̄stitiosa plebe reddidit s̄ctissimã ciuita-
tem. Seq̄t̄. Q̄ta malignatus est inimicus
in s̄ctis tuis. Inimicũ: significat p̄plum ro-
manoꝝ: q̄ illo tempe: sicut dictũ ẽ: insignis
idoloꝝ cultor habebat̄. Qui maligñtus est
in loc̄ s̄ctis ei⁹: q̄ñ sacerdotes totaq̄ȝ miste-
ria tẽpli in q̄dam missa patuerũt: cũctaq̄ȝ
gẽs hebreoꝝ: aut gladio subiacuit: aut ca-
ptiuitati subiugata seruiuit. Hoc em̄ nimis
acerrimũ bellũ: iosephi historia septẽ libris

al. Leua man⁹ tuas in sup̄bias
Al. sancto

celebrata describit. Et gloriati sunt
qui te oderunt: in medio †atrio tuo
Posuerũt signa sua signa: ⁊ non
cognouerũt. Hinc iã p cõtemptũ sacra-
tissimi templi: maior i p̄sumẽtes crescit in-
uidia: vt ip̄am quodãmõ diuitatẽ ꝯtẽpsis-
se videat̄ qd̄ s̄ctẽ religiõis violator arguit̄.
Sed cũ oĩe scel⁹ debeat sibi seq̄ penitudo:
hic positũ est: Gl̄iati sũt: vt nõ solũ peccas-
se: s̄ ip̄m q̄ȝ malũ ad gl̄iam suã traxisse vi-
deret̄. Addidit etiã: Qui te oderũt: vt pati-
ent̄ nõ debeat sustineri: qd̄ ab inimic̄ cog-
scitur p̄petratũ. Seq̄tur. In medio atrio
tuo. Hoc ad magnũ ꝯtemptũ ptinet expu-
mẽdũ: vt nõ extremo aliq̄ loco: sed in me-
dio atrio sacrilegiũ cõmisisse dicat̄. Quod
aũt addidit: Signa sua signa ⁊ nõ cogñe-
rũt: scȝ aq̄las: dracones: ceteraq̄ȝ q̄bus in
p̄lio vti solebat roman⁹ exercit⁹: aut certe
statuas monimẽta victorie: q̄s impatores
supra fornices portaꝝ in suis laudib⁹ erige-
bant. Seq̄tur etiã cũ dolore dicta signa:
vt ip̄a repetitio ad vindictã celerẽ iustũ iu-
dicẽ cõmoueret. Que figura dr̄ Epemba-
sis: q̄tiens ad auxesim faciendã de vicino
eadẽ v̄ba geminant̄: oñdens q̄r hũanis est
viribus applicatũ: qd̄ diuia fuerat dispẽsa-
tione p̄missuȝ. Nã vt hũc sensum itelligas
esse ꝯceptũ itulit: Et nõ cognouerũt. Qd̄
si cogñuissent: tibi vtiq̄ȝ reddidissent sacrifi-
cia: nõ aũt elegissent ad demonũ redire cul-
turas: q̄ captiuitas vel ruina lõgis post tẽ-
porib⁹ facta ẽ: q̄ȝ cogñscat̄ eẽ p̄phetata. Tũc
em̄ q̄ñ ista dicebãt̄: templũ adhuc hieroso-
lymis nõ erat ꝯstitutũ: quippe qd̄ a salomo-
ne filio ip̄ius legit̄ fabricatũ. Tũ reuera ce-
lestis p̄phetie magna v̄t⁹ apparuit: vt an-
te ipsius euersio prediceretur: q̄ȝ eius con-
structio p̄uenire potuisset. Sicut in †via
super sũmũ. Quasi in silua ligno-
rum securib⁹ exciderũt ianuas ei⁹
in idip̄um: †bipenni ⁊ ascia deiece-
runt eam. Q̄tum plus inimicoꝝ ꝯtem-
ptus exp̄mit̄: tantũ venire vindicta cele-
rius postulat̄. Nã in his duob⁹ versiculis:
dolẽtis animũ vehemẽter insinuat: vt di-
cat: sic posuerũt signa in templo tuo: quẽ-
admodũ solẽt statue p̄ncipiũ in plateis p
loca edita collocari: vt viantuȝ memoria
visis talib⁹ instruat̄. Quid enī execrabili⁹?

ſz vt hoc auderēt facere in penetralibꝰ tē-
pli: qd a ſacrilegis pſumit in plateis. Seq-
tur alia cōparationis miſerāda cōgſtio: vt
ita dicat ianuas illas tēpli reuerētiſſimi ſe
curibꝰ cōminutas: quēadmodū exciſoribꝰ
lignoꝝ ſilue ſolēt pbere licētiā: vbi nullus
cuſtos: nullus 2rius inuenit. Antiq autez
ianuas a iano dictas eſſe voluerūt: q p ip-
ſum anni vt putabāt pberetur ingreſſus.
Addidit qz. In idipm: in tēplo ſcilicet: vt
facti qlitas de loci reuerētia plus doleret.
Seqtur. Bipēni et aſcia deiecerit eā. Bipē-
nis: eſt in plagas lignoꝝ: ferrū ab vtraqz
pte formatū: qd in excidēdis trabibꝰ cōpe-
tēter aptat. Dicta eſt aūt ab eo: q bis acu-
ta ſit. Pinnū eni: antiq acutum dicebant.
Aſcia: id eſt: ferrū in obunci naſi more cur-
uatum: p quā manꝰ artificis diligētiꝰ pſe-
quit qd cōſtat minutiꝰ abſcidendū. Ergo
vt ciuitatē illā oſtēdat funditꝰ fuiſſe vaſta
taz: p hec inſtrumenta fabrilia: et magnas
res ſimul et paruiſſimas dicit eē deiectas.
Quicqd eni: aut bipēnis excidē: aut aſcia
pſeq potuit: manꝰ truculēta deiecit. Quo
loco ad exprimendū dolorē: pphete hiere-
Iere. j. mie ſenſus ille ponēdus eſt. Uidete: ſi eſt
dolor ſm dolorē meū: q factꝰ eſt mihi: de-
dit me dñs in manibꝰ et non potero ſtare.

**Incenderūt igni ſanctuariū tu-
um: in terra polluerūt tabernacu-
lum nomis tui.** Creſcit dolor: vbi cala-
mitas euerſionis auget. Potuit eni bipē-
nis et aſcia ſola ligna cōcidere: ſz ad poſtre-
mū ignē 2tigit ſimul omia deuorare. Sed
qd rogo de pluat domibꝰ fieri potuit: vbi
furor hoſtilis ſanctuario dñi nō pepercit.
Qd aūt dicit: Igni incenderūt: in ſeculari
Sche bus litteris ſchema dicit Pleonaſmos: vbi
et ſupfluū aliqd poni fas eſt. In ſcripturis
vero diuinis: vt mihi videt: hec figura nō
cōuenit: vbi totū vtile: totū neceſſariū: to-
tumqz pfectū eſt: ſz magis p hūc modū lo-
cutiōis: dictū debemꝰ aduertere: ſicut vſu di
cimꝰ: Auribꝰ meis audiui: oculis meis vi-
di: cum tamē nec alienis videre oculis: nec
auribꝰ audire poſſit externis. Seqt. In ter-
ra polluerūt tabernaculū nois tui. Taber
naculū nois eiꝰ: templum fuit: qd ſalomō
Reg. 8. mirabili edificatiōe 2ſtruxit: in cuꝰ dedica
tione orās ait: Ego aūt edificaui domum
nois eiꝰ. etc. Iſtud ſz tabernaculū qd viſita
bat vtus celeſtis: manꝰ polluit vaſtatoris. et
vſqz in terrā deduxit culmia: q ad laudem
dñi pbabant eē 2ſtructa. Et nota q in his
qttuor vſibus: ſchema illud nobiliſſimuz
ponit Auxeſis: q latine augmētū nūcupa- Sche
tur. Creſcit eni ſbinde atrocitas facti: vt tā
imanit excedētibꝰ ab oipotēti iudice debe
at obuiari. Qd ſiue in laudibꝰ: ſiue in vitu
peratiōibꝰ vtilit nimis ac decēter apponit:
ſicut fec apls dicēs. Scientes q tribulatio Ro. 5.
patiētiā opat: patiētia aūt pbationē: pba
tio vo ſpem: ſpes autem non cōfundit. etc.

**Dixerunt in corde ſuo cognatio
eoꝝ † inter ſe: venite cōprimamus
omēs ſolēnitates dñi a terra.** Potu Al. ſimul: quieſcere faciamꝰ oēs dies feſtos dei
iſſent mala ſupius enūerata miſcdiam do-
mini 2mouere: niſi adhuc fuiſſet in iudeis
obſtinata ſupbia. Nam licet talia perpeſſi
ſint: a blaſphemijs eoꝝ animꝰ nō receſſit.
Dixerūt eni i corde ſuo. Et ne pauci viderē
tur eē: addidit: Cogtio eoꝝ int ſe: vt impe
nitēti cordi: merito nō fuerit ſuſpēſa cala-
mitas. Seqt. Uenite cōprimamꝰ oēs ſolē
nitates dñi a terra. Hic vba referūt iraſcē-
tiū iudeoꝝ: qui viderāt euerſam ciuitatez
ſuā: et dei ſctūaria pphanata: inſipient et
furioſe dixerūt: Abijciamꝰ legē dñi: q nos
vindicare 2tempſit: nō eſtimātes mlto eos
grauiora potuiſſe mereri: q crucifigere niſi
ſunt dñm xpm. Talia eni aſaph ex ſua pſo
na dicere nō potat: quē pmiſſus tituli intel
lectus ornabat **Signa noſtra nō vi
demꝰ: iaz nō eſt ppheta: et nos nō
cognoſcet amplius.** Demētiſſimi hoim
q talia ſibi putabāt poſt reatū ſigna poſſe
pſtari: qlia videbāt ante culpā tā imaniſſi
mā pmereri. Ueniebat vtiqz illis i animū:
qtas gētes pſes eoꝝ dño iuuāte pſtraue-
runt: q regna momētanea cōcertatiōe ſub-
diderunt: et in reatu maximo 2ſtituti ipa ſi-
bi ſbtracta dicebant ſigna: q patribꝰ ſuis
tūc deuotis nouerāt eſſe collecta. Seqtur.
Iam nō eſt ppha: et nos nō cogſcet ampli-
us. Adhuc ipa ſunt vba deſperātiū iudeo
rū. Nā qtiens antiqs tpibus iſraelite aliq
calamitate pmebantur: euntes ad prophe
tas inſtruebātur ab eis iuſſu domini quid
facere debuiſſent: qbus tamē eoꝝ duricia
obedire cōtemnebat. Sed cū eos cōpleto

aductu dñi ñ hberēt: dicebāt a dño se fuisse derelictos: qñ eos p̄ q̄s admoneri cōsueue rant nō videbāt. De talibus eñi scriptū ē:
Prouer. 16 Peccator cū venerit in ꝓfundū malorum ꝯpernit. Hec omia dici nō potuerūt: nisi a populo iudeoꝝ: q2 romanis ista ꝯtra erāt: q̄ tunc nefandis idolis seruiebāt. Reuera asaph intelligēs ꝛ sanctitate ꝑcipu⁹: fudit ꝓ iudeis mirabilē supplicationē. Sed ne i- clemētia diuinitat̄ putaret̄: q2 ꝓ ipis nō ꝓ bat̄ audit⁹: subiūxit culpas desperatōesq3 iudeoꝝ: vt debitas vltiōes susceperint me rito: in q̄bus nulla fuit int̄ tā multa crimia cōgrua penitudo. Usq3quo de⁹ im- ꝓperabit inimic⁹: irritat aduersari us nomē tuū in finē: Clamat tanq3 q̄ adiutorē petit: gemit quō vulnerat⁹ q̄ me dicū q̄rit: dicens dño: q3diu istas imprope ratiōes sustinebis: q̄s iude⁹ tibi mouet in- credulus: Nō vt eos p̄deret: q̄s flendos eē iudicabat: sed vt cōfessionis bñficio muta- ret in meli⁹. Seq̄tur. Irritat adūsarius no mē tuū in finē. Hoc exponit qd̄ sup̄ius di- xit: tādiu dñs murmuratiōes patit̄ p̄fido- rum: donec adūsarios suos ad cōfessionez sui nois miserat⁹ adducat. Ille eñi potēs ē sic corrigē derogātes: vt q̄ p̄us mortifere locuti sūt: postea ꝑdicare salutariter audi- ant̄. Irritat eñi: a canib⁹ tractū est: quorū latratibus. R. littera plurimuz sonat. In finē: sig̃ficat mūdi vesperā: qñ gēs iudeo- rum ꝓ maxima parte creditura est. Ut
Ut. manū quid auertis faciē tuam ꝛ dexterā tuā: de medio sinu tuo i finē. Quasi offenso: q̄si irato dño dicit: q̄ nolit pctōres ꝓpsos intueri: vt adhuc in sua videant̄ pse- uerare neq̄cia. Ille eñi q̄s dispēsatione mi rabili placat⁹ attēderit: corrigit: q̄s ꝓpiti⁹ intuet̄: emēdat. Seq̄tur. Et dexterā tuam de medio sinu tuo in finē. Aliud sacr̄m tan
Exo. 4 git̄ veteris testamēti. Nam sic moysi da- tum fuerat p̄ virgā miracula facere: ita illi ꝑceptū est: vt dexterā suam in sinū mitte- ret: eximdeq3 ꝓlata leprosa conspecta est. Jussumq3 illi est: vt iterū manū in sinu mit teret: statimq3 curata est: significās q2 po- pulus iudeoꝝ exiēs a dño christo imund⁹ fieret: ad eū ꝟo ꝯuersus recipet pristinam sospitatē. Qd̄ factuz ideo cōmemorat̄: vt iudeoꝝ ꝓplm i āntiquā redire ꝑdiceret sospi- tatem. Hoc argumentū dicit̄ ab euētu: qñ ad illud supplicatio tēdit: ad quod rei ordi- nē ꝓuenire cognoscit. Sed ne in tali relati- one diuti⁹ moraret̄: ad laudes dñi festinus accedit: vt omia possibilia dicat illi q̄ tam ingētia cog̃scit̄ opari. Deus autē rex nr̄ ante secl̄a: opat⁹ ē salutē in me- dio terrē. Uenit ad scd̄am sectionē intel lectus ille asaph quē titulus p̄ecinebat: ꝛ spū ꝓphetie dñm saluatorē ꝑdicit esse ven turꝝ: enumerās p̄ demōstratiuū gen⁹ orō- nis: q̄ta miracula fecerit in celo ꝛ in terra. Et q2 de eius erat incarnatiōe dictur⁹: ne q̄s eum dñm crederet tp̄alem: ante ꝯstitu- tionē mūdi regez eū iam fuisse testat̄: sicut ip̄e in euāgelio ait: Ego in h̄ nat⁹ sum. Se- cula eñi dicta sunt: q2 i se reuoluāt tp̄a. Se- q̄tur. Opatus est salutem in medio terrē. Quis h̄ ꝛ de factis miraculis possit intel- ligi: q̄ corā hominib⁹ visualiter cog̃scat̄ ope ratus: tñ meli⁹ hoc de aiaꝝ salute suscipia- mus: quā opat⁹ est ꝑdicatiōe vitali in me- dio terrē: cūctis scz cernētibus ꝓplis: q̄s p̄ terrē vocabulū dat̄ itelligi. Que figura di cit̄ Metonymia: qñ p̄ id qd̄ cōtinet: id qd̄ cōtinet̄ ondit̄. Tu ꝯfirmasti in vir- tute tua mare: ꝯtriuisti capita dra conū sup̄ aquas. Ut reuera ostēderet qd̄ sup̄ius dixit: ante secula fuisse regē do- minū saluatorē: q̄ ꝓ nobis pati dignat⁹ ē: vt mortē moriendo destrueret: captiuis li- bertatē: reis ꝑmia ꝯdonaret: refert miracu la q̄ quondā fecit in gēte iudeoꝝ. Cōfirma uit eñi rubri maris liq̄das abyssos: quādo in duob⁹ lateribus sic aq̄ desixa est vt ma- re nauigeꝝ iter faceret esse terrenū. Seq̄tur. Cōtriuisti capita draconū sup̄ aquas. Mysteriū sup̄ioris miraculi decēter expo- nit: q2 illa ꝑfiguratio trāsitus maris rubri: aq̄s sci baptismatis indicabat: vbi capita draconū: id est: spirituū imundoꝝ p̄ducūt̄ ad nihilū: qñ aias quas illi pctōꝝ sordib⁹ inq̄nant: fons salutaris emūdat. Et nota qd̄ in h̄ ꝛ alijs q̄ttuor ꝟsibus: per figuram Synatrismos: singulas cōgregat laudes: vt enumeratio ip̄a virtutū: animū offensi potētissimi iudicis temp̄aret. Tu con fregisti caput draconis: dedisti eū in escam populo ethiopū. Cū sup̄i⁹ dixerit plurali numero: capita draconum

significare volēs neqcias spūales: mō singulari nūero ponit draconē: vt ipm sathanan indicare videat: q̄ cūctū fortior: tñ neq or: ⁊ cū singulari nūero ponitur: inē malignos spūs hēc sīlem penitus abnegat. Cōfractū ē em̄ caput ei⁹: qm̄ supbia ipius de celo deiecta ē: ⁊ natiuā claritatē retinē ñ meruit: q̄ se voluūtaria obscuritate maculauit. Addidit: Dedisti eū in escā pplo ethiopuʒ. Ethiopes: bene pctōres aduertim⁹: q̄ ante fuerāt tenebrosa mēte teterrimi. Sʒ ad dominū ɔūsi: escā ceperūt hēc diabolū: cum de ei⁹ detractiōe satiāt. Naʒ hodieq; quē pessimū itelligi volum⁹: diabolū nūcupamus. Oibus em̄ culpis exufflat admissis: totī⁹ dr auctor erroris. Et sic ille xpianos isequtur: ita ab oibus execrabili horrore discerpit. Sic fit vt q̄ paganis an̄ venerabil: nūc a xpianis detractionū morsib⁹ corrodat. Siue ɔūsi iā fideles: escā pn̄t hēc diabolū: qm̄ p ipius machinamēta tēptatiōes q; pficiūt. Ipo em̄ psequēte martyres fiūt: ipo affligēte patientie munere coronātur. Quapropter merito diabol⁹ illoꝝ esca dr: q̄s fatigatiōibus crebris ad desideria voti ua pducit. Tu dirupisti fontes et torrētes: tu siccasti fluuios ethan. Hoc totū p allegoriā de pctōrib⁹ dic. Fontes illos appellat: q̄ꝝ mala iugit influebat. Torrētes q̄ subito ɔcitati rapidis excursib⁹ irruebāt. Hec em̄ duo genera peccātuū: domin⁹ dirūpit: cū eos a diaboli famulatiōe diuiserit. Seqtur. Siccasti fluuios ethan. Priorē excolit sensum: vt fluuios: id est: inundatiōes diabolica iniqtate collectas: nō solū dirūpat ac diuidat: verūetiā desiccet ⁊ auferat. Fluui⁹ em̄ qn̄ siccat: ad nihilū sine dubitatiōe pducit. Qd̄ tūc cōtingē manifestū est: qn̄ donās multitudinē peccatorū: diaboli cōstat inundātia perisse ɔsilia.
hõ Ethan hebrea lingua: fortis interptatur: qd̄ sepe diabolū significare iam diximus.

Tuus est dies ⁊ tua est nox: tu †fecisti solem ⁊ lunaʒ. Uersus iste ⁊ seq̄ns omibus ad lrām patēt. Lūctaꝝ q̄ppe reꝝ creator est dn̄s. Sed apti⁹ videt: si spiritualit exq̄rit. Diē: ponam⁹ iustos viros: q̄bus semp sapiētie lumē irradiat. Noctē: hoies terrenos: q̄ pctis faciētib⁹ obscurāt:
Ps.18 sicut i alio psalmo dictū est. Dies diei eructat verbū: ⁊ nox nocti idicat sciam. Sed cū dicit: Tuus est dies ⁊ tua ē nox: significat qm̄ in vtrisq; de⁹ miracula magna facit: vt ⁊ illū munere sue pietat illūinet: ⁊ istuʒ pctis emūdatū: regni sui faciat esse participem. Addidit. Tu fecisti solē ⁊ lunaʒ. Hec oia noia: p exempla magl plan⁹ exponūt. Sol: sapiētē significat. Luna: stultū: sicut scriptū est: Sapiēs pmanet sic sol: stultus Ecci.27
aūt sic luna mutat. Pulchra narratio: vt p silitudies reꝝ: oipotētis stupēda magnalia declarent. In omib⁹ tñ intelligēdū est: creatorē dn̄m solitā nimis ⁊ copiosam ostēdere pietatē. Tu fecisti omēs terminos terre: estatē ⁊ ver †tu fecisti ea. Al.plasmasti
Memor esto hui⁹ †creature tue. Al.nõ hʒ
Nō incōgrue terminos terre dicim⁹: omēs aplos ⁊ pphetas. Nā sic termini agroꝝ fines distingnūt: ita ⁊ p̄dicatores xpi vere fidei iura custodiunt. Seqt. Estatē ⁊ ver tu fecisti ea. Per hec tpa: significat fideles diuersa moꝝ q̄litate pollentes. Alij em̄ sunt tanq̄ estus: fidei calore feruētes ad martyriū vsq; pducti. Alij māsuetudie tempati tanq̄ ver: eq̄bili dn̄o deuotōe famulātes. Oia em̄ ⁊ ista ⁊ talia ipe fecit: cui⁹ grā ɔcedit qd̄ in hoim bona volūtate mōstratur. Addidit: Memor esto hui⁹ creature tue. Reddidit cām: cur enumeratio illa p̄missa sit: scʒ vt q̄ facere consueuit magna: iudeis q; delinquētibus miserat⁹ indulgeat. Et vt beniuolētiā pij dn̄i ɔuocaret: beneficia eius frequent enūerat: vt memor eē dignetur eoꝝ: q̄s creare dignat⁹ est. Inimicus improperauit dn̄o: ⁊ pplus insipiens †exacerbauit noīe tuū. Illorū Al.incitauit
v̄boꝝ meminit: q̄ supius dixit: Uenite cōpmam⁹ oēs dies festos dn̄i a terra. ⁊c. Inimic⁹ fuit vtiq; iste iudeoꝝ: q̄ talia dixit in dn̄m: vt illi videret exprobrare: cui vel ex aliq̄ pte grās agere nulla pōt creatura sufficere. Seqtur. Et pplʹs insipiēs exacerbauit nomē tuū. Insipiēs vtiq;: qui agebat indigne: vt illa patiēter audiret: q̄ debuisset oīno refugere. Et ex h̄ dn̄m ad irā ɔuocauerūt: q̄ nō p suis pctis talia sibi accidisse dixerūt: s̄ putauerūt iniustū deū: q̄ quasi nō merētibus dn̄ari pmittebat interitū. Cōsideremus igit ordinē salubrimū supplicātis: sic p culpabilib⁹ rogat: vt eoꝝ sp cōfitear

errata. Hoc si iudei fecissent mēte deuota: potuerāt gnāliter debita vitare supplicia.
Ne tradas bestijs aīas ꝯfitētes
Al.ꝯ **tibi † aīas paupeꝝ tuoꝝ ne obliui-**
scaris in finē. Asaph venit ad tertiā se-
ctionē: cui merito ꝓmissus ē itellect⁹: quā-
do sic perā ipsi supius ꝯfessus ē: vt tñ deuo
tos dño libandos eē ꝓsumat. Supplicat. n.
vir sanct⁹ qđ sciebat eē venturꝫ: vt fideliū
aīas nō tradat: ne diabolus ad sua vota ꝑ
ueniat. Erāt eñ i illo ꝑꝉo etiā tūc vasa mi-
sericordię: ex qb⁹ fuit simeon: nichodem⁹:
nathanael: de q̃ dñs testimoniū ꝑhibet di
Ioh.1 cēs: Ecce vere israelita in q̃ dol⁹ nō est: ⁊ re
liq̃ q̃ dño cordis puritate placuerūt. Besti
as eñ posuit diabolū cū ministris: q̄ꝝ capi-
ta: sic supius dixit: ꝯtriuit sup aq̃s. Sequi
tur. Et aīas paupeꝝ tuoꝝ ne obliuiscaris
in finē. De illis dicit: q̃ supbia mūdi repudia
ta: ad humilitatē se scītissimā cōtulerūt: ro-
gans vt eis dñi saluatoris bñficia nō negē
tur: ſꝫ q2 pauperes ei⁹ facti sunt: ipsius largi
tate ditescāt. **Respice in testamen-**
tū tuū: q2 repleti sunt q̃ obscurati
Al. domib⁹ **sunt terrę † domoꝝ iniquitatū.** Re-
spice dixit: vt digneris implere q̃ cognosceris
Hiere.23 ante ꝓmisisse: sic scriptū est: Ecce dies ve-
niēt dic dñs: ⁊ ꝯsūmabo domui israel: ⁊ do
mui iuda testamētū nouū: nō ſm testamē-
tum qđ disposui pr̄ib⁹ coꝝ. In illo eñ pol
licitatiōes tēpales sunt: vt fuit terra repro-
missiōis: inimicoꝝ subiectio. Talia eñ ru-
di ꝑꝉo debuit ꝯcedere: vt ad spūalia intre-
pidus potuisset ⁊ sbinde festinare. In no-
uo aūt testamento ꝓmittit imꝑturbabilis
vita: regnū cui⁹ nō erit finis: btitudo ꝑpe-
tua ⁊ dñi ꝯtēplatio glīosa. In h̄ ergo testa-
mēto respicere dicit dñm debere: vt cito er
ranti ꝑꝉo debeat ꝓfutura p̄stare. Reuera
intelligens fact⁹ ē asaph: qui talia petit vn
de tot⁹ mūdus potuisset absolui. Et vide
q̃ sapiā cūcta discurrit: q2 nō erāt bōa q̃ de
linquētes ipsi cōmemorare potuisset: meminit
ꝓmissionis dñicę q̃ semꝑ implet. Seq̄tur
alia causa miserendi: quę dicit q̄litas abso
luta: q2 repleti sunt q̃ obscurati sūt: id est:
peccatores q̃ ignorātię obscuritate demer-
si sunt: sicut ⁊ ipse ꝓ eis in cruce posit⁹ sup-
Luc.23 plicauit dicens. Pater ignosce illis: q2 ne-
sciūt qđ faciūt. Sed repetam⁹ hunc v̄suꝫ:
vt cōtextio verboꝝ facili⁹ debeat apparere.
Dixit: Respice: q2 repleti sunt q̃ obscurati
sūt. Repleti eñ fuerāt iniq̄tatib⁹: ⁊ necesse
erat vt eos sequeret obscuritas: q̃ merito
tenebris cōparant: qm̄ lumē sapientię per-
diderūt. Addidit. Terrę domoꝝ iniquita-
tū. Isti sunt terrę domoꝝ iniq̄tatū: id est
terreni de domo iniq̄tatū. Et ne forte h̄ ter
ram in bono voluisses accipe: pulchre defi
nitū est: q̄d sit corp⁹ infideliū: h̄ est: domus
iniq̄tatū: quia cūcta vitia velut quodā ho
spitio recipiūt qui malis actib⁹ polluunt.
Ne auertatur humilis factus cō-
fusus: pauꝑ ⁊ inops laudabūt no
men tuū. In loco eoꝝ q̃ offendere vide-
bant: ponit eos q̃ gratiā dñi habere ꝯsue-
uerūt: vt dilectio deuotoꝝ odiū ꝯtumaciū
temparet. Qđ argumētū nimis accōmo-
dum est: quādo ꝓ aliquo detestabili poni- Los
tur ꝑsona grosa. Cōfundi aūt: nō est humi
lis sed supbi: q̃ dei gloriā nō agnoscēs: hu-
manis meritis applicat si q̄d boni dño prę-
stante suscepit. Cōtra: humiles deū iugiter
laudant: se semꝑ accusant: intelligētes di-
uinitatis esse qđ sapiūt: ꝓpriū vtiq3 quod
delinquūt. Istos rogat nō debere ꝯfundi:
quoniā quicq̄d boni pceperint: dñi mune-
ribus intelligūt applicandū. Seq̄tur. Pau
per ⁊ inops laudabūt nomē tuuꝫ. Videa-
mus q̄ sit ista glīosa pauptas: q̄ felix pro-
betur iopia q̃ dominū etiā tacita laudat: ⁊
de patiētię suę v̄tute ꝯcelebrat. Mutus ē
si psallat supbus. Pauꝑ ⁊ inops laudāt do
minū: ⁊ cum videnť hr̄e silentiū. O inesti-
mabile bonū: si perpēdat intrinsecus: pau
per dei dicit: diues seculi nūcupat. Iste ē
regis ęterni: ille tp̄is vtiq3 fugitiui. Nō si-
bi habet q̃ foris diues est: iste poti⁹ idone-
us dicēdus est: q̃ in thesauris aię ꝓbatur
v̄tutes eximias ꝯdidisse. **Exurge † do** Al.ꝯ
mine iudica causam tuam: memor
esto improperioꝝ tuoꝝ † eorū quę Al.illi
ab insipiēte sunt tota die. Post cun-
cta q̃ dixit: nūc facit iudicis causam: vt eū
efficacius cōmoueret: cui negocij sui quali
tas intimat. Nunc ad ip̄m dñm verba cō-
uertit: expetēs vt causam suā ꝯtra illos di-
iudicet: q̃ nō desinūt ꝑuis murmurationi-
bus insonare. Iudicat eñ causam suā: dū
errātes facit manifesta cognoscere: vt cōuerſi

ꝑdicent: qͦ stultis cogitationibus abnue bant. Seqͣtur. Memor esto improperiorū tuorꝝ: illorꝝ scilicet q̄ superi⁹ dicta sunt: Iā nō est ꝓpheta: ⁊ nos nō cognoscet amplius. Adiecit. Eorꝝ q̄ ab insipiēte sunt tota die. Et h̄ de supiorib⁹ pendet: quoniam ista opprobria ab insipiētib⁹ dicta venerūt. Et ne putarent ad temp⁹ effusa: addidit: Tota die: vt ipsa cōtinuatio mā suetudinē patiētissimi iudicis incitaret. Ne obliuiscaris voces †ꝗrentium te: superbia eorꝝ qui te oderūt ascēdit semꝑ †ad te. In pmo comate miscuit iterꝝ vota fideliū: ne abyciat p̄ces eorꝝ q̄ ad ipm toto cordis affectu clamare noscūt: vt inueniāt quē ꝗrūt: ⁊ mereant certe qͦ expetūt. Sequitur. Superbia eorꝝ q̄ te oderūt ascēdit semꝑ ad te. Hoc cōgrue dictū de romanis aduersum⁹: de qbus supius ait. In medio atrio tuo posuerunt signa sua: vt 𝔷 hostes bierlm oīpotentē iudicē vehemētissime cōmoueret. Supbia est eñ: quā dñs specialiter execrat: ꝑ quā ⁊ angelus corruit: ⁊ p̄mi hominis btitudo discessit. Et ꝯsidera: q̄ꝫ prudenter acerrimū vitiū in fine positū est: vt post omia diceret qͦ memorię finib⁹ cōderet. Sic deplorāt simpliciter ⁊ prudēter: q̄ pura dño mēte deuoti sunt: sic ꝑ dolorē q̄ꝫ tuis nimiū: falli nesciūt: q̄ pijs regulis obsequūtur.

Conclusio psalmi.

c Ognouistis auditores egregij: q̄ꝫ suauia sint fidelissimis viris officia pietatis: quēadmodū nolint ꝓximos suos tristiciā sustinere: vt de futuris eorꝝ cladibus tantis lachrymis affligant. Hęc est reuera caritatis scā pfectio: p̄sentare factura sibi picula: q̄ ꝓximis formidātur esse ventura. Quid ageret iste de conspecta clade: quā futurā sic cognoscat compuncto corde voluisse? Respiciamus ergo scripturę sanctę: q̄li sibi veritate ꝯsentiāt: vt ante asaph adhuc florētē bierlm deplorauerit: quā p⁹ tot ānos hieremias peracta captiuitate defleuit. Vtrūqꝫ piū: vtrūqꝫ gloriosum: sed plus iste: nescio quo pacto misericors fuisse cogitatur: q̄ adhuc i ꝓsperis cōstitutus: amarissimo dolore noscitur esse perulsus. Quapropt cōsiderare nos cōuenit: qͦ refulgēte varietate ꝯtext⁹: mō letantiū iubilatiōe: modo penitentiū gemitu: modo institutiōe salutari: mō lamentātiū dolore: mō salutari incarnatiōe ꝑdicta: modo pollicitatiōe p̄miorū: modo terrore pęnarꝫ: modo laudibus dñicis cūct⁹ psalterij textus ornat⁹ est: vt sicut corona suauissimus conserta floribus spiramen efficit gratiosum: ita ⁊ hic liber diuersis ṽtutum fragrare sentiatur odoribus.

Explicit expositio in psalmum LXXIII

Incipit expositio in psalmum LXXIIII

In finem ne corrumpas: psalmus asaph cantici.

v Erba tituli hui⁹ nisi ordine suo cōsiderēt: obscura sūt. Asaph: sic sępe diximus: synagoga significat: id est: cōgregatio q̄ credidit: n̄ q̄ obstinata ꝑmāsit. Nā post resurrectionē dñi ꝯfessa legim⁹ multa milia iudęorꝫ: sicut inter alia testant actus apostolorꝫ. Quapropter hunc pslm asaph iste nūc admonet: ne fidē suaꝫ corrūpat in finē: id est: in dñm saluatorē: q̄ ⁊ credulitatem accipe meruit: ⁊ fructū salutis inuenit. Ista enim mūera q̄ꝫdiu nō dispgūt: manemus illesi: quādo fuerint vitiata: a cōspectu regis reddimur alieni. Psalmū canticuꝫ vero diximus eē: cū res actuales spūali cōtemplatiōe discernim⁹: qͦ totū in h̄ psalmo diligēs lector inueniet.

Diuisio.

p Rimo ingressu fideles iudęi: dicturos se omia eius mirabilia ꝯfitentur. Secundo: rex ipe loqtur iesus christ⁹ iusticiā se iudicaturꝫ ꝓmittēs: cum tps generalis resurrectiōis aduenerit. Cōmonet etiā: ne q̄s audeat aliqd ꝯtra diuia mādata presumere: ⁊ eum possit eterna pęna torquere.

Expositio psalmi.

c Onfitebimur tibi deus cōfitebimur †tibi: ⁊ inuocabimus nomē tuū. †Narrabo †omnia mirabilia tua. In h̄ vno versu ꝑ ordinē regula sanctę deuotiōis exponit. Nam ipse ille iudaic⁹: q̄ erat christo domino creditur⁹: quē titulus monet: Ne corrūpas in finē: erūpit in vocē: ⁊ in cōfessionē suā deuotissime pollicet. Cōfiteri est: sicut sępe diximus: multorꝫ consatiōe aliqd ꝓfiteri. Nā ⁊ si vn⁹ ꝯfessus dicat: alijs iā i fide p̄cedētibus vel sbsequētibus cogitatur esse sociatus. Seqtur iterꝫ. Cōfitebimur tibi. Soliditatē ꝓmissiōis repetitio ipsa te- Al. nō hꝫ Al. Narrabimus Al. nō hꝫ

statur: nunq̄ trāsitorie ponitur nisi vbi
Ps.56 mētis firmitas indicat̄: sicut est illud: Para-
tum cor meum deus: paratum cor meum.
et his similia. Tibi dictum est: vt aliorum
cultura negaret̄: q̄ illa ē vera deuotio: q̄ so-
lū iustissime veneraret̄ auctorē. Et illud īspi-
ciam⁹: qm̄ mortē plerūq̄ gnāt vel semel ter-
reno iudici crimia ↄfiteri: deo aūt frequen-
tata ↄfessio nō parturit periculū s; salutē.
Pulcherrim⁹ currit ordo verbor̄. Pri⁹ se di-
cit ↄfiteri: id est: pctā deflere: postea īuoca-
re nomē dn̄i. Sic em̄ dignū est: vt ipsi⁹ mu
nere p̄us corda nr̄a cōfessione purgem⁹: et
sic ad auxiliū suscipiendū nomē dn̄i inuo-
care debeam⁹. Nā ad q̊s venire poterit: ni
si q̊s iam ↄprios eē cognoscet? Q̄d si eū inuo
cet indeuot⁹: iudiciū sibi videt̄ postulare n̄
veniā. Premittēda sūt g̊ talia: vt ↄfidēter
diuinā possim⁹ inuocare clementiā. Adie-
cit: Narrabo oīa mirabilia tua. Cū sup̄ius
plurali nūero dixerit: Cōfitebimur: h̄ sin-
gulari dic̄: Narrabo: q̄ ꝓso dei vtrunq̄ cō
uenit: et singulariter dicere: et de pluralita-
te sentire. Sed ista narratio: vox introdu-
cta est fideliū: q̄ nō meret̄ magnalia diuīa
reuoluere: nisi q̄ se cognoscūt pura deuotōne
deo seruire. Sic em̄ in alio psalmo legitur:
Ps.49 Peccatori aūt dixit de⁹: q̄re tu enarras iu-
sticias meas? et c̄. Sed q̊s possit oīa mirabi
lia sup̄na narrare: nisi ille q̄ sanctā trinita-
tē breuit̄ rex oīm ↄfitet̄ auctorē: et indiui-
duę volūtati ei⁹ applicat: q̄cquid in celo et i
terra ineffabili administratione pagit̄? Cum
al. iusticias accepero tp̄us: ego iusticia iudica-
bo. Mutatio ꝑsonę fec̄ nob̄ alterā partē.
Sed hinc dat̄ itelligi: quēadmodū asaph
p̄mo v̄su ꝑfectę religiōis regulā cōprehen-
dit: vt tā cito mereret̄ audiri. Loq̄t̄ em̄ do
min⁹ xp̄s: Cū accepo tp̄s dic̄: ꝑ id q̄d fact⁹
Joh.5 est hō: sic ait ī euāgelio: Dedit ei ptātē iu-
diciū facē qm̄ fili⁹ hoīs est. A natura vero
Jbidē.16 deitatis audi q̄d dicat: Oīa q̄ habet pr̄ mea
sunt: et mea p̄ris sūt. Sed et illa natura q̄ ac
cipit et illa q̄ dat: vn⁹ est dn̄s xp̄us: sic dicit
j.Cor.8 apl̄s. Et vn⁹ dn̄s iesus xp̄s: ꝑ quē omia: et
nos ꝑ ip̄m. Seq̄t̄. Ego iusticiā iudicabo:
vt cōpuncta corda mortaliū ante tp̄s iudi-
cij in h̄ se mūdo studiosi⁹ ꝑcarent̄ absolui:
ne veniētes ī futura illa disceptatiōe īopi-
natā iudicis sniā sustinerēt. Liq̄facta ē
terra et oēs habitātes in ea: ego cō
firmaui colūnas eius. Dicit dn̄s aūt
aduentū suū: terrā eē gen⁹ hūanū: q̄d ab il
la soliditate v̄itatis in pctōr̄ labe resolutū
ē: q̄ppe q̄ derelicto auctore nefandis idolis
fuiebat. Sed quēadmodū salutari incar-
natōne s̄uenerit terrę liq̄factę: subseq̄tur:
Ego ↄfirmaui colūnas ei⁹. Colūnas aplos
debem⁹ accipe: q̄ ↄfirmati sūt resurrectiōe:
cū in dn̄i passiōe nutauerūt. Nā et ip̄e eos
ↄfirmauit: qn̄ petro aplo dixit: Petre q̄n-
ens expetiuit vos sathanas vt cribraret sī
cut triticū: et ego rogaui ꝑ te ne deficeret
fides tua: et tu aliq̄n ↄūsus ↄfirma frēs tu-
os. Et respice v̄bor̄ aptissimā ↄueratem.
Liq̄factę em̄ terrę: cōfirmatę colūnę meri-
to subuenire potuerūt. Colūnis em̄ meri-
to apl̄i cōparāt̄: q̄ terrena vitia ī imo dep̄-
mūt: et sup̄nę v̄tutes ad grām regni celestis
extollūt. Dixi iniquis nolite iīque
agere: et delinquētib⁹ nolite exalta
re cornu. Hoc est q̄d superius dixit: Ego
ↄfirmaui colūnas ei⁹. Dixit em̄ ꝑ ꝓphetas
atq̄ apl̄os: monita noui et veteris testamē
ti: ne scelerati male agerēt: s; ad dn̄m cito
se hūili satisfactōe ↄūterēt. Pi⁹ reuera me-
dic⁹ obseruātiā salubritatis dedit: ne vsq̄
ad morbos noxios hūana infirmitas pue
niret. Seq̄t̄. Et delinq̄ntib⁹ nolite exalta-
re cornu. Subaudiēdū ē et hic q̄ : dixi. S;
p̄us iniq̊s ait: vt oīa pctā cōcluderet: Nūc
venit ad maximū vitiū excusatiōis: q̄ val-
de laborat hūanitas: vt cū se q̊s non patit̄
dicere culpabilē: ad excusandas excusatio
nes in pctis: ꝑegrinas q̄scunq̄ sibi causas
excogitet in suo delicto: mō diabolū argu-
ens: mō suasoris v̄ba dilacerās: q̄ cornu su
um videt̄ erigere: q̄ pctm̄ ꝓpriū ꝑ alias ni
tit̄ excusare. Quapropt̄ tales ad veniā re-
dire nō p̄nt: q̄ ↄfessiōis remedia ꝑdiderūt.
Nolite extollere i altū cornu ve-
strū: nolite loq̄ aduersus deū iniq̄-
tatem. Repetita ↄtestatio formidinē ma-
gnę vltiōis ostēdit: q̄ semꝑ grauius vindicat̄
q̄d iterata iussiōe ꝑcipit̄. Nā cū dic̄: Noli-
te extollere in altū cornu v̄rm: suadet vt a
blasphema cogitatiōe cesset̄: qm̄ ille in al-
tū erigit cornu q̄ ↄ̄ deū ↄcepta iniq̄tate re-
murmurat. Nā vide q̄d seq̄t̄: Nolite loqui
adūsus deū iniq̄tatē. Adhuc ī excusatiōis

curando vitio ꝑseuerat. Loqꝛ eñ ꝯ deum
iniq̄tatem: qñ aliq̄s sic estimat ꝯstitutũ vt
peccã minime declinare potuisset: dicẽs: non
culpa sua: ſ necessitate stellaꝝ ad aliq̄d se
flagitiũ ꝑuenisse: vt h̄ magꝰ imputet ꝯditori: q̄d ꝓpria volũtate peccauit. Sed q̄nto
veraciꝰ q̄ntoq̄ȝ vtiliꝰ: vt suũ ꝯfiteaꝛ scelus
q̄ cũ nefariũ ꝑpetraret facinꝰ vt liberareꝛ a
crimine: inuocare neglexit oĩm redemptorem. Quia neq̄ȝ ab oriẽte neq̄ȝ ab
occidente: neq̄ȝ a desertis montibus. Versus iste aliq̄d expetit ſbaudiẽdũ:
vt eius nob lucida possit apparere sñia. Dicit eñ: Quia neq̄ȝ ab oriẽte neq̄ȝ ab occidẽte: neq̄ȝ a desertis mõtibꝰ: addendũ: deest
dñs: vt te nõ possit agnoscere cũ eum totũ
Sap.i vbiq̄ȝ cõstet esse p̄sentẽ: sic alibi legiꝛ: Spi-
ritus dñi repleuit orbẽ terraꝝ. Que figura
in secularibꝰ lr̄is diciꝛ Eclipsis: id est: defectus: q̄tiẽs pleno itellectui v̄ba aliq̄ ſbtrahũtur. Sed h̄ factũ est: nõ indigẽtia ſmonis: ſ vt studiosiꝰ q̄raꝛ q̄d fuerit necessaria
taciturnitate suppressum. Quapropꝛ desinãt blasphemi sacrilega v̄ba cogitare: qñ
se videt ꝓfiteꝛ esse p̄sentem: cui subiacet
oĩa sub veritate cog̃scere. Et ne aliq̄s miret in cõplexiõe mũdi duas tm̃ ꝑtes positas fuisse: h̄ meliꝰ spũaliter si possumꝰ exponamꝰ. Oriẽtẽ: ponamꝰ hoies iã diuina
claritate cõspicuos. Occidentẽ: pctõres q̄bus adhuc lumẽ v̄itatis abscõdiꝛ. Desertos mõtes: falsos p̄dicatores forsitã debemus adũtere: q̄ licet mõtiũ: id est: p̄dicantium sibi vsurpẽt locũ: tñ v̄itate deserti sũt:
sic sunt oẽs heretici vł pagani. Ergo cũ oibus generibꝰ hoim deꝰ ꝑsis ⁊ cognitor esse
mõstreꝛ: nihil tale quisq̄ȝ debet p̄sumere:
q̄d eũ possit in illa iudicatione damnare.
Qm̃ deus iudex ẽ. Hũc hũiliat
⁊ hunc exaltat. Ecce oĩs q̄stio de medio
ꝓphana ſblata est: Qm̃ deus iudex ẽ. Et
cuȝ sit iudex: iustũ illũ esse nõ dubiũ ẽ. Iudex eñ dum diciꝛ: eq̄ssimꝰ sine dubitatione sentiꝛ. Et vt h̄ in isto verbo declareꝛ inclusum: causa reddiꝛ sincera iudicij. Hunc
hũiliat ⁊ hũc exaltat. Hũiliat vtiq̄ȝ supbũ:
exaltat humilẽ: q̄ ille i se: iste ꝯfidit in dño
Luc.14 Sic ⁊ in euangelio legiꝛ: Omnis q̄ se exaltat hũiliabiꝛ: ⁊ q̄ se hũiliat exaltabiꝛ. Vides q̄ iustũ iudicẽ: cõgruã ꝑtibꝰ ꝓferre sententiã. Quia calix in manu dñi vini
meri plenꝰ est mixto. Et inclinauit ex hoc in hoc. Sepe diximꝰ calicem Al. nõ hꝫ
mẽsurã eẽ potabilẽ: q̄ egra sitī corpa reparanꝛ: dictus a calida potiõe qua frequẽter P̄ ET
vtimur cõbibẽtes. Ita lex dñi pulchre calix diciꝛ: q̄ ambienꝛ ebibita atq̄ȝ recondita
aĩabus p̄stat suauissimã sospitatẽ. Sequitur. Vini meri plenꝰ est mixto. Vinũ i diuinis scripturꝭ significat celeste mysteriũ:
sicut in illis hydrys factũ ẽ: q̄ dñs aq̄ fecit
ipleri: vt latices fõtiũ rube[illegible] vini mutata
q̄litate susciperent: quẽ natura non habuit.
Vñ beatus ambrosiꝰ i hymno scẽ epiphanie: mirabilr̄ declamauit splẽdidissima luce v̄boꝝ. Q̄d autẽ dixit: Meri: sinceritatẽ designat: q̄d semꝑ puꝝ: sꝑ ẽ limpidũ. Naȝ
refectos hoies ad gl̄iam v̄tutꝭ: nõ ad vitiũ
ebrietatꝭ adducit: sic in alio psalmo dic. Et Ps.22
poculũ meũ inebriãs q̄ȝ p̄claꝝ est. Plenus
est mixto: vtiq̄ȝ dñi calix. Vñ q̄uis iugiꝛ
bibaꝛ: nũq̄ȝ tñ expẽdiꝛ. Q̄d aũt dixit: Mixto: nouũ vetusq̄ȝ significat testamentũ: q̄
vtraq̄ȝ ꝑmixta aĩaꝝ efficiũt saluberrimam
potionẽ. Iudei eñ vinũ biberũt: ſ nõ mixtũ: q̄ noui testamẽti noluerꝛ recipe sospitatẽ. Itẽq̄ȝ manichei nõ biberũt mixtũ vinũ: q̄ nouũ testamẽtũ ex ꝑte recipiẽtes: veteris legꝭ sacra ausu temerario respuerũt.
Addidit: Et inclinauit ex h̄ in h̄. Hic duos
p̄plos absolute significat: iudeoꝝ scꝫ ⁊ gẽtium: qm̃ ex ore tulit nõ credẽtium iudeoꝝ:
q̄d potãdũ ꝯũsis p̄plis gentiuȝ inclinauit.
Felix ⁊ secura refectio: ab illo calicẽ salutis
accipe: q̄ semꝑ nouit ꝓfutura prestare. Hic PP
modus locutiõis ꝓprius est in lr̄is sacris:
qm̃ in scripturis secularibꝰ vt arbitror vix
ꝑualet inueniri. Verũtamẽ fex eiꝰ nõ
est exinanita: bibẽt ex ea omẽs pec Al. nõ hꝫ
catores terre. Feces diciꝛ: reliquie vini
cõsidentes in densissimã crassitudineȝ: ad
quas solet ꝑuenire quãdo liq̄r ille superior
ꝓbatur expensus. Sed q̄ anterius plenũ
calicem diximꝰ: iuste hic negauit fecẽ eius
exinanitã: ad quaȝ ꝑuenire nõ potuit: qm̃
cunctis potantibꝰ eius plenitudo nõ deficit. Feces eñ hic non sordes: sed ima illa
atq̄ȝ vltima vini debemꝰ accipere. Nã quo
modo feces habere potuit: q̄d meruȝ atq̄ȝ
putum ante declarauit? Sed vt ad istam

fecē cognosceres minime fuisse puentū: redit ad poculū plenum dicēs: Bibent ex eo omēs pctōres terre. Hic significat qđ sepe diximꝰ: iudeos ī fine seculi: cū alijs pctōribus de isto calice bibituros: quādo credere meruerint: seqꝫ eccl'ie catholice adunata fide cōiunxerint. Omēs eñ ad illā partem pertinēt: q̄ credere dño ꝓstante meruerint. Multi eñ pctōꝝ in sua obstinatione mansuri sunt. **Ego autē in secula gaudebo: cantabo deo iacob.** Gaudebo ꝛ cantabo: christꝰ dicit de mēbris suis: qui gaudet dū ab eis gaudet: q cantat deo iacob dū psalmodiā dic eccl'ia. Quecūqꝫ enī mēbra bñ gerūt: hec sicut sepe dictū ē: capiti rōnabiliter applicant. **Et omīa cornua peccatoꝝ confringam: ꝛ exaltabunt cornua iusti.** Ecce vox iudicis: ecce vox oipotentis insonuit. Nam q ante psallebat in mēbris suis: mō cōfringit cornua pctōꝝ. In illa qppe iudicatiōe ōis potestas hūiliabit impioꝝ: ꝛ ɔfracta disperetunt q̄ hic magnis sblimitatibꝰ erigūt. Respiciant ꝙ superbi: ꝙ sit hic turpe mutilū pecꝰ: ꝛ erubescant se inde ꝓferre: vñ futura illis deformitas cognoscit imminere. Seq̄t. Et exaltabūt cornua iusti. Que figura dicit Catachresis: id est: abusio: q̄tiens aliena rex noia nō hñtibus cōmodant. Cornua eñ iusti: munera sunt futuri iudicij: q̄ reuera firmit erigūt: quoniā in eterna pulchritudine pmanebūt. Peccatoꝝ hic cornua videmꝰ: q̄ ibi nō erunt: iustoꝝ hic non cernimꝰ: q̄ ibi ppetuo munere ɔcedunt. O hūilitas eximie decoranda: que hic cernerꝭ destituta. Quod maius preciū habere poterit decus tuū: ꝙ vt ille eaꝫ hic assumpserit: de quo cuncta beatitudo sine fine gaudebit.

Al'. ānūciabo in seculū

Sche

Conclusio psalmi.

a Vdiuimꝰ ṽba domini: nō de altitudine celi: sed de sancta scriptura psalterij: cui tāto libentius parcamus: ꝙto nos cōiter monuisse dignatꝰ est. Naꝫ cum dñs moysi locutꝰ est: fulgura micuerūt: ɔcrepuerūt tonitrua: mōs ꝙ synatꝰ fumauit: cūctos terror mortꝭ inuasit: ꝛ vitale mandatum sic puenit ad ipsos: vt magno se putarēt discrimine pituros. En bñficia dñi saluatoris: si intelligātur iugit admirāda: linguā ipsius q̄tidie gestamus in manibus. Volūtas dñica patet nobis litteris cōprehensa diuinis: ꝛ p corpalē ꝓstat aspectū: vt intꝰ cordis oculus salutarit instruat. Nūqꝫ tacet: si eū ī scripturꝭ suis ɔsulere festinemꝰ. Semp ad salutaria missa paratꝰ est: nec absens aliq̄ñ reddit si eū puris mētibꝰ appetamꝰ. Quapropt abijciamꝰ vt psalmꝰ monet supbiā: q̄ sceleratos ab ipso diuidit: amemꝰ hūilitatē q̄ sctōs illi celesti caritate coniungit.

Exo. 19

Explicit expositio in psalmum LXXIIII

Incipit expositio in psalmum LXXV

In finē in laudibus psalmꝰ asaph canticum ad assyrios.

o Mnia ṽba huiꝰ titli: ex ꝓcedētibꝰ expositionibꝰ debēt eē notissima. Restat ꝙ qđ nouū intulit: ad assyrios explanare. Assyrij: dirigētes interptātur: q iam fidei regulis docti: rectis semitꝭ ambulare ɔtendūt. Hos alloq̄t asaph laudes dñi mirabili varietate decantans.

a Saph: cuiꝰ vocabulū interptari diximꝰ synagogā. In pma pte dirigētes: id est: fideles alloq̄t iudeos: designās vbi nomē dñi factū sit ṽtutū declaratione notissimū. Scda pte: dic admirāda q̄ gesserit. Tertia: oēs deuotos admonet: vt deo terribili mūera offerre nō desināt: q spm pncipū salutari emendatione purificat. Que ptes: diapsalmatū sunt interpositione diuise.

Dinisio.

Expositio.

n **Otꝰ ī iudea deꝰ: in isrl' magnū nomē eiꝰ.** Pōt h ṽsus nōnullaꝫ facē q̄stionē: cur dictū sit ī iudea notū deū: vbi magꝭ christū dñm ɔstat eē crucifixū. Sed qđ sit iudea: debemꝰ inq̄rere: vt nob possit ṽitas snie relucere. Cuius etem̄ in duodecim tribubꝰ: iudeoꝝ fuerit populꝰ distributꝰ: a iuda tñ filio iacob: iudeos ɔstat esse vocitatos: ex cuiꝰ genere reges sibi diuina dispēsatiōe creauerūt: vt vena illa regalis origine carnis puenirēt vsqꝫ ad pncipis celestis aduētū. Quapropter iudeā: verā christi ɔstat eē eccl'iaꝫ. Judea eñ ɔfitens interptat: credēs in illū regeꝫ: q p virginē mariā venit ex tribu iuda. Nam illi iudei ꝓprie nō dicunt: q sea christo: id est: a iude genere extraneos reddiderūt: vnde eis nomē cōstat impositū. Ipsi eñ in dñi traditiōe dixerūt: Nos regē non

habem⁹ nisi cesarē. Unde ꝙ iudei ꝯaciter
dicaꝑñt:q nō regē christū:ꝫ cesarem se hr̃e
ꝓfessi sūt. Seqr̃. In isrl̃ magnū nomē ei⁹.
Rp̃ Israel interp̄tari diximus:vir vidēs deum.
Et quō sibi istud nomē rōnabiliter vendi-
care pñt:q deū nō agnoscētes tanq̄ homi
nē crucifigere decreuerūt. Sicut dicit apo-
j.Cor.2 stolus: Si cognouissent nūq̄ dñm glie cruci-
fixissent. Amiserūt ꝙ ꝛ istud nomē:q maie-
stati eius neq̄ credere voluerūt. Miserri
mi hoim:q cū munerib⁹ sacris simul ꝛ no-
mina pdiderūt. Ad illos ꝙ vt diximus:hic
psalm⁹ loquitur:q vero lumie radiati a ꝑfi-
doꝝ iniqtate discreti sunt. Quibus reuera
magnū nomē est dñi:qui eū puro corde ꝯfi
tenẽ regem regū:ꝛ dñm dñantiū. **Et fa
ctus est in pace locus eius:ꝛ habi
tatio eius in syon.** Mirabilis breuisq̄
snia:quādo locū dñi pacē esse ꝓfessus est:
qr nescit in alio reqescere:nisi qui se nouit
dño ꝑstante tranqlla cōuersatōe tractare:
sicut scriptū est. Sup quē reqescat spūs me
us:nisi sup humilē ꝛ qetū ꝛ tremētem ꝟba
mea. Sed ille pacē ꝓbaẽ hr̃e cum dño:qui
aduersum mādata ei⁹:ꝯria volūtate nō li-
tigat:q sequtur iussa dñantis:ꝛ ad omē ꝑce
ptum diuinū suū flectit arbitriū. Pax eni
vera est:concordiā habere cum morib⁹ ꝓ-
bis:ꝛ litigare cum vitijs. Inspiciēdū quo-
q̄:q locum domio dedit:qui loco nō clau-
ditur. Sed cum vbiq̄ sit tot⁹:nec aliqbus
spacijs ambiaẽ:localiter tamē inesse diciẽ:
qbus ꝓpitius adesse dignaẽ. Seqtur. Et
Rp̃ habitatio ei⁹ in syon. Syon:sicut sepe dixi
mus:mōs est hierosolymis ꝯstitut⁹:cui no
mis interp̄tatio est speculatio:ꝑ quā deus
fideliū corde ꝓspiciẽ. Nā cum se oculis car
nalibus deitas reuerēda nō pandat:cogi-
tationi tñ purissime:se diuinitas sūma nō
denegat. Ex ipa eñ videtur parte:vñ eius
portam⁹ imaginē. Nā ꝛ ipse mōs fit syon:
qui eum meruerit sincera mēte cōspicere.
In illo ꝙ habitat a quo ꝓbaẽ intelligi:mi-
roq̄ mō in sctis tantū mētib⁹ reqescere du
ciẽ q oēm locū spaciosa largitate cōplecti-
[illegible] tur. **Ibi ɔfregit cornua arcuū:scu
tū gladiū ꝛ bellū.** Ibi: in illa pace scili
cet: ꝛ in illa cōtemplatōne deitatis quam
supius dixit. Nam vbi dñs pacis habita-
re dignaẽ:ista franguntẽ:nec pñt talia ꝑua
lere:nisi vbi se humana concertatio ꝓhibeẽ
accendere. Cornua arcuū:significant mali
ciam superboꝝ: ex qbus veniūt innoxijs
vulnera:ꝛ nefanda discrimina. Scutū hic
accipiendū est:ad ɔcertatiōes iniqssimas:
ꝛ diabolica fraude ꝑsumptas. Gladius:ad
periculosa atq̄ manifesta vulnera. Postre
mū intulit:bellū: quod absolute paci mō-
stratur esse cōtrariū. Hec omnia notum est
cōfracta atq̄ minuta discedere:vbi venire
certum est pacis auctorem. Que figura di- Sche
citur Energia:id est:imaginatio:q̄ actum
rei incorporeis oculis subministrat. **Il-
luminans tu mirabiliter a monti-
bus eternis.** Uenit ad secūdam partē:
vbi diuersa dñi miracula cōsequēter expo-
nit. Et ne q̄rereẽ ista illuminatio vnde ꝓ-
uenire potuisset:addidit: A mōtibus eter-
nis:id est: ꝑdicatorib⁹:q vere mōtes eter-
ni sunt:quia perpetua ꝛ incōmutabili sub
limitate cōsistūt. Terreni eni montes:tem
porales ꝛ inaiati sunt:illi munere dñi sem-
per sapiētes norūt esse ꝑpetui. Et pulchre
veritatl ordinē custodiuit. Illuminare di-
xit dñm ꝑ mōtes eternos: qr ipse ꝓphetis
atq̄ aplis dedit qḋ ꝑ totū mundū ꝑdicati-
one sctā vulgatū est. Et memoria recōde:
quia ꝑ hoc epitheton eternis: veros ꝑdica
tores a falsis seqstrauit hereticis. Illi enī
eterni dici nō possunt:qui peruersitatis ca
duca docētes cum suis dogmatib⁹ abolen
tur. **Turbati sunt omnes insipiētes
corde. Dormierūt somnū suū:
ꝛ nihil inuenerūt oēs viri diuitia-
rum in manib⁹ suis.** Superi⁹ dixit:fi-
deles a dño illuminatos esse ꝑ mōtes:nūc
insipiētes corde turbatos posuit atq̄ con-
fusos. Nō imerito:qm̄ de ꝑdicatōib⁹ sctis
vñ illūinati sūt iusti:insipiētes inde turba
ti sūt:ꝛ recedētes a ꝟo lumie tenebrosa mū
di desideria sūt secuti. Isti dormierūt vigi
lātes:somnūq̄ in bonis actib⁹ habuerūt:
qui confusis semp turbabāẽ errorib⁹. Bñ
aūt somnū appellauit infideliū vitā:qr vi-
gilare nō est: ꝓfutura negligere: ꝛ caduca
ꝑqrere. Et bñ addidit: Suū: vt eos a bōꝝ
qete discerneret. Nā iste somn⁹ fallax atq̄
deceptor est: vt modo se gaudeāt diuitias
acqsisse:modo nobilissimo ɔiugio copula-
tos:mō clarl honorib⁹ fuisse sbuectos. Sȝ

vide q̄lis eos ꝯfusio subseq̄tur. Et nihil inuenerūt viri diuitiaꝝ in manibꝰ suis: vt soli hoīm ꝑdant: qd̄ nūnē possederūt: fiatq̄ illis in amissione lucrꝰ: q̄ nō habuert fruēdo leticiam. Et intende quemadmodum auaros designat atq̄ definit. Dicē eñ: viri diuitiaꝝ: scʒ q̄ pecunijs suis captiua mēte defuiūt. Seq̄r pulchra Emphasis: vt adhuc ī manibꝰ suis q̄rāt: cū se nihil tenuisse coḡscant. Emphasis q̄ppe est: exaggeratio duplex. Una q̄ plus significat q̄ḋ dic̄. Altera q̄ demōstrat etiā id qd̄ nō dicit. Sed h̄ illa ps eiꝰ ē: q̄ significat etiā qd̄ nō dic̄. Nā ponēdo viros diuitiaꝝ: totiꝰ mūdi desideria eos habuisse designat: vt ꝑ similitudinem somni diuisa desiderij sui ꝑceptione luderētur.

Sche

Ab increpatōne tua deus iacob: dormitauerūt qui ascenderūt equos. Cum soleat increpatio strenuos viros cautos atq̄ vigilātes efficere: h̄ ab increpatiōe domini q̄ est deꝰ iacob dormitasse dicit incredulos: vtiq̄ q̄ scā monita negliḡēter atq̄ stupidis mētibꝰ audierūt. Sed q̄ sint isti q̄ dormitauerint: ꝯsequēter exponit. Qui ascēderūt equos: id est: qui ī suꝑbiā crescētes q̄si equis currentibꝰ mundi istiꝰ illecebras ꝑuagant̄. Et si cām tante p̄cipitatiōis excutias: feruor ille dormitat: festiatio stertit: actꝰq̄ ipe tā p̄ceps somno sepultꝰ ē. Talis fuit ille pharao: q̄ ascēdēs currꝰ atq̄ equos: increpatōes dn̄i obstinata mēte ꝯtempsit: ⁊ dormitādo ꝑuenit ad ęternū somnū: vbi nulla requies inuenitur.

Al.er
Al.nō hʒ

Tu terribilis es ⁊ quis resistet tibi †tunc† ab ira tua? Paulo attētius intueamur: quid versus iste ꝓnūciet. Superius dixit increpare dominuʒ eos q̄ ascendunt equos: id est: qui ad suꝑbiaʒ ꝓsiliūt. In illa autē iudicatione cunctis dicit esse terribilē: quādo in glīa maiestatis suę veniens suꝑbos addixerit: ⁊ humilibꝰ corde ꝑpetuam cōtulerit dignitatē. Hic eñ multi resistunt preceptis eiꝰ: quādo illa magis spetūt: qui ipius monit̄ inhibēt̄. Tūc autem quis resistet tibi? Hoc negatiue legendum est: quia nemo ibi pōt improboꝝ resistere: vbi cognoscūt dominū omīa scelerata damnare. Tūc enim dicit: id est: tempore iudicij: q̄ etiam dies irę dicit̄ ⁊ furor̄: quia nihil vlteriꝰ ꝑ patientiā dissimulabit̄: quādo iam in īpios vindicat̄.

De celo †iudiciū iaculatus ē: terra tremuit ⁊ quieuit. Hic x̄tus ipā iudicatōis exponit̄: q̄ de illa sūmitate potentię: sic descendit iudicium tanq̄ fortissima certaq̄ manu iaculū destinatū. Sed lancea ista plagā efficit tempalem: illud autem iudicium impios ęterno vulnere sauciabit. Sequitur. Terra tremuit ⁊ quieuit. Terra: sicut sępe dictum est: hic significat corpulentos grauissimos peccatores: qui diuinę sententię auctoritate dānandi sunt. Hi tremefiunt: cum audierint: Ite in ignē ęternum. Quiescūt: cum in ꝑpetua dānatione recipiuntur. Sed quies ista: sine requie est. Quiescūt enim a malis opibus: sed in supplicio non quiescunt: quippe qui ęterna flamma cruciādi sūt.

Cū exurgeret in iudicium deꝰ: vt saluos faceret oēs †quietos terrę. Versus iste ad supiora iūgēdus ē. Dic̄ eñ: Terra tremuit ⁊ q̄euit: cum exurgeret ī iudiciū deꝰ. Bn̄ āt dr̄: exurgē in iudicio suo: qm̄ h̄ q̄etꝰ oīa ꝑtulit cū iudicatus ē xp̄s: q̄uis ⁊ ibi cūcta sb̄ tranq̄llitate dijudicet. Sʒ exurge: tractū ē a iudicibus mūdi: q̄ q̄ñ aliq̄d districta seueritate cēsuerint: dicūt̄ exurgē: q̄ cōmoti vidēt̄ cōmissa crimina vindicare. Et ne iudiciū illud ad solā dānationē maloꝝ crederes eē faciendū: addidit: Ut saluos faceret oēs q̄etos terrę. Quieti terrę sūt: q̄ null̄ vitijs mundi huiꝰ inflāmata volūtate rapiūt̄: s̄ ęq̄bili se moderamine tractātes: sicut supius dictū ē: pacē mēt̄ ꝓbāt̄ h̄re trāquillā. Hi salui fiunt: cuʒ dono dn̄i p̄mia ꝓmissa recipiunt.

†Quia cogitatio hoīs ꝯfitebit̄ tibi: ⁊ reliq̄e †cogitationū diē festum agēt tibi. Uenit ad tertiā ptē: monēs vt q̄ solus ē dn̄s cui festiuitas sūma debeat̄: reddāt vota deo terribili: q̄ supbiā p̄napū ꝯūtere pōt ad hūilimā sanctitatē. Cogitatio x̄o nr̄a: p̄mū ꝯsitet̄ deo: q̄si pctā p̄terita humili satisfactione damnauerit. Sed q̄a fragilitas hūana semper debet lugere qd̄ peccat: addidit: Et reliquię cogitationum diem festuʒ agēt tibi. Reliq̄ę cogitationū sunt post effusas lachrymas: ⁊ assiduaʒ cōtritionem cordis: pręteritoꝝ criminū recordata pnicies. Hic domīo aget diē festū: q̄si se ab illo interitu pctōꝝ sentit eē liberatū.

hinc ē qd hebrei emūdati sordib⁹ pctoꝝ:
festiuū mun⁹ dño uberī offerre: qđ ꝛ quīq̄-
gesim⁹ psalm⁹ mihi videt̄ tangē. Nā cum
Ps.50 dic: Vsq̄quaq̄ laua me ab iusticia mea:
ꝛ a delicto meo mūda me: p̄teriti tp̄is p̄ni-
ties metu vēturi iudicij dño ꝯfitetur. Vis
etiā audire: a gentē ꝑpħam in spū diez fe-
stū: post multa ꝯseqt̄ur. Tūc acceptab̄ sa-
crificiū iusticię oblatiōes ꝛ holocausta: tūc
īponā sup altare tuū vitulos. Sic btā ger-
māitas psalmoꝝ: mutua sibi v̄itate ꝯsētit.

Vouete ꝛ reddite dño deo vr̄o:
oēs qui in circuitu ei⁹ offert̄ mu-
Iob 35 nera† terribili. Cū oīa p̄cepta dñi nos
īplere ꝯueniat: sitq̄ nob necesse vocē eius
iussiōis audire: h̄ admonet ꝛ asaph vt pri-
mū vouere: postea reddere debeam⁹. Nō
īmerito: q2 sūt multa q̄ etiā nō ꝑmittētes
Exo.20 debeam⁹ exoluere: vt ē illud: Nō occides:
nō mechaberis: nō furtū facies. ꝛ cęta deli
cta q̄ vetamur efficere. Alia sunt q̄ nisi vo-
ueam⁹ īplere nulla lege ꝯstringimur: vt v̄-
ginitatē fuare: heremū petere: ꝛ q̄tidiana
nos maceratiōe ieiunijs ꝯstringere. Talia
q̄ inuitat ꝑmitti: q̄ nisi polliceamur oīmo-
dis nō debem⁹. Licet eīm ꝛ ꝯiugiū q̄rere: ꝛ
in sctā eccłia cō morari: ꝛ cōpetēti refectiōe
gaudere: s̄ tū his meliora cū ꝑmissa fuerit:
I Cor.7 iubet esse reddēda: sic dic aplš: Qui matri
monio iūgit v̄ginē suā bene fac: ꝛ q̄ nō iū-
git meli⁹ facit. Addidit: Deo vr̄o: vt signi-
ficet fideles: q̄ cultura sanctę trinitat̄ exul
tant. Seq̄tur. Omēs q̄ in circūitu eius of-
fert̄ mūera. Isti sūt oēs q̄bus dixit: Voue
te ꝛ reddite: nō hęretic̄ vtiq̄ nec paganis:
s̄ eis q̄ altari eius munera reddere catholi
ca institutiōe festināt. In circūitu q̄ppe res
agit̄: cū mūera fideliū sacratissimis altari-
bus offerūt̄. Nā qđ ait: Terribili: specialit̄
respicit ad deuotos: q̄bus etiā suauis esse
Ps.2 dinoscit̄: sic legit̄: Seruite dño i timore: et
exultate ei cū tremore. Nā p̄uis ꝛ ꝯtēptori
bus: terribilis nō ē. Nā si dñm metuerēt:
vtiq̄ honesta se conuersatione tractarent.
Terribili †Et ei qui aufert spiritum: princi-
pū: terribili apud reges terre. Ad-
huc magnificentiam dñi fidelis predicator
exponit. Dicit eīm vouendū illi terribili: q̄
aufert spm̄ p̄ncipū: id est: sup̄bię vel tumo
ris. Et vt ꝯuersos deberes adūtere: itulit:
Apud reges terrę: vtiq̄ q̄ corpus suū rege
re ac moderari dñi munere meruerūt. Hic
eīm sup̄bię spū vacuatos reges itelligam⁹:
nō p̄tāte p̄tumētes: q2 magl̄ in ista p̄e mi-
raculū est: qđ sup̄bia tumidi nō sūt puni-
ti: s̄ poti⁹ indulta ꝯuersione liberati.

Conclusio.

Ecce ille asaph q̄ i titulo dict⁹ est cōmonere dingen-
tes: vsq̄ ad dñi christi sacra perue-
nit: terribilē regib⁹ ꝑnūcians: quē crucifi-
gendū hebręoꝝ clamauit insania. Qua-
propt̄ intelligite p̄tinaces: q2 dingētes nō
estis: s̄ poti⁹ errātes: q̄ audire noluistis tā
saluberrimū p̄ cūcta monitorē. Et iō dispsi
p̄ aliena regna viuit̄: sacrificia nō habet̄:
q̄ sceptꝝ noluistis patrioticū diligere s̄ ro-
manū. Nā dū ꝯfitētes: latino s̄mone dicā-
tur iudęi: quēadmodū sic appellari potest̄
tā grauiter obstinati? Cur q̄ vltionē tantā
nō adūritis: q̄ ip̄m q̄ nomē post oīa p̄didi
stis? Dunidiat⁹ est h̄ textus psalmoꝝ: ꝛ q̄-
tos dñi largitate trāsiuim⁹: tāti nob ad fi-
nem sup̄esse noscūt̄. Orem⁹ vt q̄ nob grati
am p̄stitit in p̄teritis: ip̄e nobis auxiliū cō
cedat efficaciter in futuris.

Explicit expositio in psalmum. LXXV
Incipit expositio in psalmū. LXXVI

In finez p̄ idithun psalm⁹ asaph.

In finē: notū ē significare dñm sal-
uatorem. In idithun q̄ transiliēs
eos: in sup̄iorib⁹ titul̄ dixim⁹: no-
mē istud q̄d debeat indicare. Asaph cōgre
gationē appellari māifestū ē. Sic istoꝝ no-
minū expositōe tractata: ꝯgregatio debet
adūti: q̄ vitia isti⁹ sęcli glłosis passib⁹ trāsi
luit: ꝛ ad illū finē p̄uenit cui nihil pōt ulte
repiri. Tot⁹ q̄ psalm⁹ h̄ a fideli ꝯgregatiōe
cantabitur: quę asaph nomine ꝯtinetur.

Diuisio psalmi.

Saph iste quē diximus vitiorum transilito-
rem. In prima narratione psalmi
ad dominū se clamare testatur: ꝛ tribulati
onibus suis: quod solet fidelib⁹ accidere:
se magis insinuat eruditum. Secūda nar-
ratione cogitationes enumerat: quę solēt
pulsare i h̄ mūdo corda laborātiū. Tertia:
b̄n̄ficio diuinitat̄ in meliorē sensū se asse-
rit p̄mutatū: vt op̄am potentiāq̄ dei: fixa
mente cogitaret: quibus reb⁹ cog̃scit̄ assi-
dua exercitatiōe ꝑfecisse. Quarta narratiōe

ꝓsequtur: quẽadmodũ p dñm saluatorẽ facta sint in populis diuina miracula.

Al. voce — **V**Oce mea ad dñz clamaui: † ꝛ vox mea ad deũ ꝛ intẽdit mihi. Expositio psal. Asaph iste mũdanoꝝ desideroꝝ trãsilitoꝛ eximius: nõ ꝓ in columitate corpis: nõ ꝓ diuitiis acquirẽdis: ñ ꝓ honore capiẽdo: ſ amore dñi: q̄ iam pfect⁹ infundit: clamat ad dominũ: vt in h̄ gymnasio ꝓfessiõis ꝯtemplatio diuitatis eum spũaliter cõsolet. Nã qd̄ dicit: Uoce mea: modus ille locutionis est quẽ iaz in .lxxiij. psalmo posuim⁹: vbi ait: Incẽderũt igni sanctuariũ tuũ. ꝛ his silia.

Sche — Que figura i lr̃is secularib⁹ Pleonasmos appellat: quã nos q̄z ponamus intrepidi: cum ꝛ pater augustin⁹ in modis locutionũ freq̄ntissime eã cõmemorasse noscat. Sed animaduertendũ est: q̄m ille tm̃ clamet ad dñm: q̄ eũ talia petit: q̄lia se datuꝝ fidelibus pollicet. Nam q̄ cum ꝓ rebus trãsitorijs rogat: nõ ad dñm clamare cog̃scit: q̄uis ip̄m petere videatur. Repetit: Et vox mea ad deũ: subaudiendũ: ꝑuenit. Sz q̄d tamẽ expeteret nõ designat: merito q̄z nõ est illi necessariũ dicere qd̄ ꝑstet: q̄ sol⁹ nouit largiri qd̄ expedit. Quapropter viri sapiẽtes sũt: q̄ se potestati diuitatis ordinationiq̄z cõmittũt. Ip̄m solũ expetũt: ꝛ oia

Esa. 26 — ꝓspera ꝯsequũt. Sic esaias ꝓpħa dic. Domine de⁹ nr̄ pacẽ tuã da nobis: oia eñ prestitisti nob. Seq̄tur. Et intẽdit mihi. Ecce vox illa breuis: ſ pietate magnifica: ad dominũ missa h̄ egit: vt dignaret intendere. Sed q̄d ibi nõ ꝑstitit: quãdo talia miseratus indulsit? Illius q̄ppe respicere: liberare est: ꝛ taz magna ꝯferre: q̄lia nõ ꝑualet auidus ꝑcatoꝛ expetere. **In die tribulationis mee deũ exquisiui manib⁹**

Al. cõtra eũ — **meis nocte † corã eo: ꝛ nõ sum deceptus.**

Al. Renuit — **† Negaui ꝯsolari † aiam meam.**

Al. aĩa mea — Solẽt mũdanis desiderijs occupati: in tribulatõnib⁹ optare: vt ab illa possint quã sustinẽt necessitate liberari: vt si egrotus est sanitatẽ q̄rat: si peregrinus patriam: si paup expẽsas. Iste vt breui petitione omia profutura cõcluderet: nihil de suis angustus vociferatus est: nec impatienter que sustinebat ingessit: ſ tanq̄z quiet⁹: ac malorum suoꝝ nesci⁹: in die tribulatõis sue toto desiderio cõtemplationẽ dñi perquirebat. Addidit: Manibus meis nocte coraz eo ꝛ nõ sum decept⁹. Hic cõplectitur quẽadmodũ dñm viriliter inq̄siuit: ꝛ q̄ fructus ei⁹ actiõis apparuit. Manibus meis: opibus dic bonis: q̄ diuis noscũt ꝯuenire mãdatis. Nocte: mũdi isti⁹ significat vitã: q̄ q̄uis lucem habere videat: pctõꝝ tamẽ obscuritate fuscata est. Corã eo: id est: non ad faciẽ hoim: ſ in abscõso: sicut ip̄e dicit: Nolite facere iusticiã vestrã corã homib⁹. ꝛc. Illo eñ ꝑsente fit: q̄ñ human⁹ nõ affectatur aspectus: vt vanis laudib⁹ intumescat: cum se aliq̄s boni quicq̄z fecisse dissem inat. Seq̄tur. Et nõ sum decept⁹. Ille re uera nõ decipit: cui ꝓmissa complet. Sollicit⁹ aũt perq̄rendũ est: q̄re dicat: Negaui cõsolari animã meã: q̄ iam dñi ꝯtemplatõe gaudebat. Sctũs vir iure negat illis rebus cõsolari aiam suã: q̄ hũanis desiderijs appetũt. Ut si fatigat vigilijs: remissam vagatõnẽ q̄rat: si ieiunijs: corp⁹ suũ ꝯgrua hilaritate reficiat: si tristis est: amicoꝝ ꝯfabulationib⁹ trãsferat. Isti do vna fuit cõsolatio: intẽtionem suaz ponere semper in domino. **Memoꝛ fui dei ꝛ delectatus sum: ꝛ exercitatus sum ꝛ defecit paulisp spiritus me⁹.** Ecce quẽad modũ refectus est: q̄ mũdanis rebus animã suã cõsolatam se fuisse denegauit. Nã cum dei memores sum⁹: toti⁹ munere suauitatis explemur: nec põt aliquid par esse: quãdo nos ceperit gr̃a diuina saciare. Seq̄tur. Exercitatus sum ꝛ defecit paulisper spirit⁹ meus. Exercitatũ se dicit in illa contemplatiõe diuina: cũ tractaret q̄ sapiẽtia cuncta disponat: quali potentia vniuersa cõtineat: oia simul faciẽs ꝛ tã multa mirabili ordinatõe dispensans. Et necesse erat vt intellectus eius deficeret: cum se in vna retractatione tam innumerabilia: tam ingentia ꝯgregassent: sicut alibi legitur. Cõsideraui opera tua ꝛ expaui. Bene autem posuit: Paulisper: quoniã ꝛ si ad tempus visus est defecisse: paulopost intelligitur potuisse recreari. **Anticipauerũt vigilias oculi mei: turbatus sum et non sum locutus.** Uenit ad secundaz narrationẽ: in qua cogitationũ suarũ ꝑ⁹ enumerat. Dic ẽm oculos suos anticipasse

Anõbz

Moch

vigilias: q̄s in dei laudib⁹ solenniť exhibebat. Istas: vsus noster ꝯsueuit vocare nocturnos. Hoc em̄ illis necesse est ꝯtingere: q̄ ad spirituales cogitatiões semꝑ intenti sunt. Reddit em̄ cura puigiles sensus: nec somnū capiūt: nisi q̄ vniuᷓsa sollicitudine vacuanť. Seq̄tur. Turbat⁹ sum ⁊ nō sum locut⁹. Ōndit reuera tp̄s fuisse nocturnū: quādo ipse hō recogitās animi sui secreta perq̄rit. Turbat⁹ est q̄ppe recordatione peccantiū: q2 humanū gen⁹ in delictoꝝ ꝓcipicia corruebat: et pio dolore ꝓ alijs cruciabať: q̄ iam vitia mūdana trāscenderat. Tacuit ḡ: quoniā ꝓfunda nocte non habebat solaciū hūani colloquij: q̄ tpe cauti⁹ cogitat quicunq3 deliberat. **Cogitaui dies antiquos: ⁊ annos eternos.** Ingrediť deliberatiuū dicēdi ḡenus: qḋ suis mēbris diligēter explicitū: in hui⁹ partꝭ fine mōstrabim⁹. Dicit em̄: q̄re turbatus ē: quoniā dies cogitauit antiq̄s: adē videlicet: q̄bus humanū gen⁹ pctis tenebať obnoxiū. De q̄bus: ⁊ alio loco diċ. Ecce veteres posuisti dies meos. Sed isti temꝑales atq3 caduci sūt: ⁊ labili varietate fugitiui. Sed ꝯtra dies antiq̄s: annos ponit ęt̄nos: q2 sicut isti momēto pereunt: sic futuri perenni lōgęuitate cōsistunt. In istꝭ mors dominať: i illis regnat vita ꝑpetua. Isti eḋaci tristicia corrodenť: in illis iusti secura fęlicitate gaudebūt. In istꝭ deniq3 fugit omne qḋ venerit: in illis stabit quicq̄d accesserit. Sed q̄d est hoc: q̄ iste vir iam deo deditus: ꝯtra dies antiq̄s ęternitatē ponit annoꝝ? Cogitabat em̄ cur labētes dies ⁊ q̄s tenere nemo possit: tantoꝑe desideret ⁊ q̄rat humanitas: ⁊ illos ęternos q̄ soli nobꝭ sunt specialiť appetēdi negligam⁹: cōtēnamus: nec credam⁹ esse: dū eos in ꝓsenti nō valeam⁹ aspicere. Merito ergo turbatus est: q̄ tam ꝑuis psuasionibus pctōres cog̃uerat subiacere. **In mēte habui. Et meditat⁹ sum nocte cū corde meo: †exercitabar ⁊ †ventilabā in me spiritū meum.** Caput isti⁹ v̄sus: supiori iungendu3 est. Est em̄: ita ⁊ annos ęternos in mēte habui: nō sicut stulti: q̄ hoc qḋ audiunt neq3 credūt neq3 in sua memoria reponūt: ſ3 obliuioni mandāt qḋ negligēti⁹ acceperūt. Iste em̄ in mēte habuit annos ęternos: q̄m credebat eē v̄turos. Meditatur etiā cū corde suo: q̄ aiam suā fac̄ aliq̄d cu3 rōne tractare. Cū illa em̄ loq̄mur taciti: cū illa exercemur q̄eti: nec soli sum⁹ q̄n cū ipa suscepta altercatiōe ꝯfugim⁹. Seq̄ť. Exercitabar ⁊ vētilabā in me spūm meū. Proprie actus ip̄e deliberatiōis exp̄miť. Exercemur em̄ q̄n ꝑ retractatiōes inūeras ęstuamus: ⁊ q̄si in palestra aię spūali concertatione fatigamur. Ventilať aūt spūs: cum huc atq3 illuc: in venti more celerrima cogitatiōe trāsferť. Spūs em̄ v̄tus est aię: q̄ intētiones eius implere ꝯtēdit. **†Et dixi: nūquid in eternū ꝓijciet de⁹: aut nō apponet vt† beneplacitu3 sit† ei adhuc.** Cū iste asaph transilitor vitioꝝ: toti⁹ mūdi cogitaret angustias: ⁊ spiritus eius diutinis meditatōib⁹ exerceret: dixit: Nunq̄d de⁹ in ęternū ꝓijciet gen⁹ humanū: vt nō ei aduētus sui miseratiōe ꝓspiciat: Ille em̄ iā bn̄ficia dn̄i futura sentiebat: q̄ de cęlestis miscōię ꝓmissa pietate tractabat. Seq̄ť. Aut nō aponet vt bn̄placitum sit ei adhuc? Istḋ: Nō: neq̄q̄3 negantꝭ: sed potius affirmātis ē. Aponet em̄: id est: ꝓstabit: vt ei beneplacitū sit gen⁹ humanū: q̄n dignabiť incarnatōis suę declarare mysteria. Qḋ aūt ait: Adhuc: expectātis est: nō dolētis. Nam q̄uis fieri posse crederet: emergere tn̄ subseq̄ēti temꝑe cōfidebat.

Aut in finē misericordiā suā abscidet: a seculo ⁊ generatione. Misericordia dn̄i est: q̄ de maria v̄gine nasci s̄m carne3 ꝓ nostra infirmitate dignat⁹ ē. Hanc dn̄s nō abscidit: quā ꝓ hoim salute ꝑ ꝓphetas cecinit esse venturā. De quo loco: Stephan⁹ ep̄s mencydis: ad leonē p̄ncipem scribēs mirabiliť dicit. Indut⁹ ē filius tunicā corꝑis: hoc est: integꝝ hoiem de sctā v̄gine: quā sctūs spirit⁹ texuit ieffabiliť: in igressu ienarrabiliť: i egressu compheńsibiliť. Ingressus est inuisibiľ: egressus ē visibiľ. Ingressus est de⁹ verbū: egressus est idē ⁊ hō. In finē v̄o significat plenitudie3 tp̄is: q̄n vēire dign̄⁹ ē. De q̄ tpe iohēs apl's dixit: Filioli nouissima hora est. Addidit: A sęcl'o ⁊ gn̄atiōe. A sęcl'o: in q̄ decretū fuerat vt veniret. A gn̄atione: iudaica sc3: q̄s carnis cog̃tiōe etiā frēs appellare dignat⁹ est. O ꝓmissio gl'osa: o ꝑceptio salutarꝭ: ſ3

Ps. 38 [left margin, beside "noxiū. De q̄bus"]

Al. et loquebar [left margin, beside "meditat⁹ sum"]

Al. nō h3 [right margin, beside "Et dixi"]

Al. cōplacitior [right margin, beside "beneplacitu3"]

Al. nō h3 [right margin, beside "adhuc"]

Al. generatiōe in generatiōnē [right margin, beside "a seculo ⁊ generatione"]

i. Joh. 2 [right margin, beside "Filioli nouissima hora est"]

agnoscere meruissent: quod eis singulari
Al'. Aut obliuis'cet — mūere ꝓstabat. †Nūquid obliuiscit
miserer i de⁹: aut continebit in ira†
Al'. sua miseri/cordias suas — miscðiam suā. Obliuisci illud possum⁹
qd nob accedit ⁊ recedit. Deo aūt cui mise
ricordia subalit inest: quēadmoduz potest
obliuisci qd ab ipo nō ꝓbat auferri? Hinc
ꝗ ꝓnūciabat misereri dei: qr ei⁹ ꝓuidebat
aduentū. Nā ꝗ fortior miscðia: ꝙ vñ mun
di clades cogfcit esse sublata? Seqtur. Aut
ꝯtinebit in ira miscðiaz suā. Respice ꝙ mi
rabili ordine aduētus iste descript⁹ ē. Ubi
ꝙ miscðia ponit: qr miseris res tanta pre
stat. Facili⁹ est eñ dño ꝯtinere irā: ꝗ ab ei⁹
tranqllitate cogfcit aliena. Sed magis ad
miscðiam ꝓn⁹ eē credat: ꝗ nūqꝫ ab ei⁹ ma
iestate diuidit: sic ꝑ esaiā dic: Nō i eternuz
videx i vob ero: neqꝫ ꝑ oīne tps irascar vo
bis. Quapropter nō in ira ꝯtinebit miseri
cordiā: ſꝫ in miscðia irā poti⁹ abstinebit: si
tñ in h̄ seclo ꝯūsio deuota ꝓueniat. Et me
RHE — mēto qd ira in dño abusiue: nō ꝓprie dica
tur. Peractū ē deliberatiuū dicēdi gen⁹: cu
ius mēbra suis ꝟsib⁹ apta reddam⁹. Cogi
tatio ipius habuit dies antiqs ⁊ ānos et
nos suis ꝗlitatib⁹ ⁊ efficiētys cōparare: qs
ꝑtes in sua mēte reposuit: ⁊ in eis spm suū
diutinis fluctuatiōib⁹ vētilauit: elegit tñ
tertię ꝑtis sic in delibatiōib⁹ fieri solet: certā
absolutāqꝫ sniaz. Dixit eñ: Nunqd i eter
nū ꝓijciet de⁹ vt nō apponat vt bñplacitū
sit ei adhuc? Et reliqs duos ꝟsus q i ꝓdictā
vident ꝯuenire sniam. Et dixi nūc ce
pi: hec mutatio dextere excelsi. Int
iecto diapsalmate scðo: venit ad tertiam
narrationē: vbi post cogitationē bonorū:
trāslatus ad salubrimū sensū: cōpetēter se
asserit imutatū. Dic eñ pmo: Nūc cepi: q
si sape: q̄si intelligere: quasi ad lumē splen
didissimū ꝑuenire: qppe q letatur⁹ erat in
Sche — opibus dñi. Sed qd sit istud: Nūc cepi: se
quēti snia declarat. Que figura dr Ephe
xegesis: id est: explanatio dicti supiori. Di
cit eñ: Hec ē mutatio dextere excelsi. Mu
tatio: nomē equiuocū est. Nam mutati dici
mur: qñ in pessimā partē errore aliq facien
te delabimur. Sꝫ ne tale h̄ aliquid sētiret:
cōmutationē in se dicit factam: quā dexte
ra dñi ꝯsueuit opari. Dextra eñ excelsi: chri
stus est dñs: ꝑ quē sic sum⁹ cōmutati: vt de

cōditione fuili mereamur etiā ei⁹ filij nun
cupari. Hāc i se ꝯmutationē fieri sētiebat:
quā ꝯcedi christiano ꝑplō qsiqꝫ gaudebat.
Memor fui opez domini: quia
memor ero ab itio mirabiliū tuo
rum. Cōmutationē de se factā in sua dic
ꝑmanere memoria: qr meliora meret susci
pere: q collata bōa de corde nō ꝓbat amit
tere. Sed ne tñ de se exultare videret: se
qtur: Quia memor ero ab initio mirabili
um tuoz: vtiqꝫ ꝗ hūano generi pi⁹ misera
tor idulsit. Primū: qd adā fec ad imaginē
⁊ silitudinē suam. Deinde: qd oblationem
abel iusti suscepit. Qd in arca noe crescēte
diluuio: i ministeriū ecclię aialia diuisa sal
uauerit. Ut abraā filiū suū offerēte: typuz
sui aduēt⁹ celesti pietate mōstrauerit. Po
stremo: qꝫ ipe ad liberanduz hoiem venire
dignat⁹ est. Hec erāt ab initio credo mira
bilia ꝗ sctm̄ vir sua recordatōe mulcebāt.
Et meditabor in oibus operib⁹
tuis: ⁊ in †obseruatiōib⁹ tuis exer — Al'. [in] obseruationib⁹
cebor. Cognoscam⁹ q ꝑuenerit mūdi isti
us trāsilitor egregi⁹. Promittit eñ se mise
ricordia dñi suffragāte in ei⁹ opib⁹: id est: i
scripturis diuis assidua cogitatōe medita
ri: vbi nullū tediū: nulla sacietas est: ſꝫ ꝙ
tū qs plus hauserit: tāto ampli⁹ dulcia sen
sa perqrit: vñ centesimus octauusdecimus
psalm⁹ multa dictur⁹ est. Sed qr fidelibus
nō suffic solūmō legē: nisi etiā bonoz ope
rū fruct⁹ sedula pietate mōstrare: dicit: In
obſuatiōib⁹ tuis exercebor: id est: i ꝓceptis
tuis salutarib⁹: hūili deuotiōe ꝟsabor. Ex
ercitatio eñ bū nr̄a dr: qñ iussa dñi ipo mi
serāte pagim⁹. Deus i scō via tua: qs
de⁹ magn⁹ sic deus nr̄? Uenit ad lau
des dñi: qb⁹ fortitudinē ei⁹ māsuetudinez
qꝫ ꝯmemorat: vt beniuolētiā pijssimi iudi
cis facili⁹ ipetraret iuxta ꝓconia. Apparet
qppe scm̄ vir certissima fuisse polliciū. Cō
stat. n. ⁊ libri eū ⁊ opib⁹ eruditū: qñ ad pr
nas laudes deuota exultatōe ꝓrupit. Di
ci: De⁹ i scō via tua. Scūs: xp̄s ē dñs: sic ip
se dic: Custodi aiaz meā qm̄ scūs sū. Idez — Psal. [...] Iohan.
ipe viā se dic: vt ē illd: Ego sū via ꝟitas et
vita. Sꝫ cū fidē hoib⁹ ꝓbuit: q pr ꝑfectissi
me noscet: via pr̄is iuste dr: qr ꝑ ipz quēad
modū ꝟitas colēt accepim⁹. Ipe ei dixit:
Ite baptizate oēs gētes: i noie pr̄is: ⁊ filij

ꝛ spūssctī. Seqꝛ. Quis deꝰ magnꝰ sicut de-
us nr̄: Jam q̄si eruditꝰ in spū sctō lerꝰ exul-
tat: potētiāq; dn̄i vniūsis p̄ferens simula-
chris: q̄ falsa p̄suasione i terra colebāt. Il-
la enumerāt vilissima: ifirma: despiciēda:
dn̄s aūt nr̄ magnꝰ: fortꝭ ꝛ terribilis: oīa faci-
ens q̄cunq; vult in celo ꝛ in terra. Ergo hic
v̄sus ꝯ illos increpādos dr̄: q̄ adhuc supsti-
tionū errore cecabant: vt infelices agn̄scant
quē refugiūt quos sequūt. Hoc schema dr̄
Sche Syndicasmos: qđ latine interp̄tat colla-
tio siue ꝯiūctio. Fit aūt ex cōparatiōe ꝯrio-
rū: qn̄ aut p̄sone aut cause: siue i ꝯrū siue i
sīle comparāt. Tu es deꝰ: q̄ facis mi-
Mo bis rabilia† solus. Notā fecisti i po-
pulis v̄tutē tuā. Cū dic: Tu es deꝰ: es-
sentiā diuine maiestatis oñdit: sic ip̄e dicit:
Exo.3 Ego sum q̄ sum. Esse eīn ip̄i p̄prie ꝯuenit:
q̄ vt sit nullius adiutorio ꝯtinet: s̄ nature
sue potētia semp magnus: semp excelsus:
semp incōmutabilis p̄seuerat. Quapropt
ip̄e est q̄ facit mirabilia solus. Nā licet h̄ ꝛ
scīs suis facere sepe p̄stiterit: solꝰ tn̄ est qui
mirabiles opatiōes ad effectū sue volūta-
tis adducit. Sed videamꝰ q̄re dixerit: So-
lus: cū ꝛ filiꝰ ꝛ spūssctūs coopent in oībus:
Solꝰ dixit: q: trinitatē sctām vnū dominū:
Deut.6 vnū deū veracit ꝯfitemur: sic ip̄e dic: Au-
di israel: dn̄s deꝰ tuus: deꝰ vnus ē. Seqꝛ.
Notā fecisti in p̄plis v̄tutē tuā: id est: cū in
hūc mundū misit dn̄m saluatorē: q̄ sicut di-
i.Cor.i cit apl̄us: dei virtꝰ est: ꝛ dei sapiā. Notum
eīn fec: qn̄ eū ꝛ illi notū habuerūt q̄ facie-
tenꝰ sciebāt: ꝛ illi altiꝰ cōtemplati sūt q̄ eū
p̄ris filiū fideli mēte crediderūt. Notꝰ g̃ fa-
ctus est p̄plis infidelibꝰ solūmodo corpe: fi-
delibus aūt ꝛ diuinitate: sic in euāgelio dic:
Math.5 Btī mūdo corde: qm̄ ip̄i deū videbūt. † Li-
Alcimus Jacob berasti in brachio tuo populū tu-
um: filios† israel ꝛ ioseph. Sensus ex-
colit supiorē. Dicit eīn q̄d p̄stiterit hūano
generi patna clemētia: qm̄ in brachio suo:
id est: in dn̄o saluatore liberauit p̄plm suū: si-
Esa.53 cut legiꝛ. Et brachiū dn̄i cui reuelatū ē: Et
ne h̄res ambiguū quē p̄plum liberauit: seqꝛ:
Filios israel ꝛ ioseph. Populum: sepe dixi-
mus: intellectu pluralē numez ꝯtinere: q̄-
uis singularit p̄latꝰ eē videat. Quapropt
filios isrl̄: iudaicā plebē q̄ tn̄ credidit de-
bemꝰ accipe. Joseph: alterā q̄ venit ex gē-
tibꝰ. Sz siue q̄ credidit de iudeis: siue q̄ de
gentiū vocatiōe collecta ē: vnꝰ est dei p̄pls:
q̄uis tpe credulitatꝭ sue diuisus eē videa-
tur: sic i euāgelio dic. Sunt aūt oues q̄ nō Joh.10
sūt ex hoc ouili: oportet me ꝛ eas adducere
vt sit vnꝰ grex ꝛ vnꝰ pastor. Nam noīe io-
seph: gētiū fidē nō incōuenicter aduūtimꝰ:
q: iste ioseph: q̄uis filiꝰ fuerit iacob: q̄ p̄ri-
mo vocatꝰ est isrl̄: tn̄ q: traditꝰ est a fratribꝰ
ꝛ p̄uenit ad gētes: vbi honorabilis habe-
batur ꝛ potens: ita vt eius arbitrio egyp-
tioꝝ terra regereꝛ: rōnabilit eiꝰ noīe gētes
indicant: q̄ dn̄o saluatori deuota mēte cre-
diderūt. Nā ꝛ ip̄m nomē ioseph: idicat cre-
scēs: qđ gētibꝰ ꝯuenient aptaꝛ: ex q̄bꝰ xp̄i
eccl̄ia semp augeꝛ. Ergo sensus iste ē: q: et
de p̄plo israelitaꝝ: ꝛ de gentiū ꝯgregatōne
liberauit eos in brachio suo: id est: i domi-
no saluatore: q̄ ei credē puro corde malue-
rūt. Viderūt te aque deꝰ: viderūt
te aq̄ ꝛ timuerūt: ꝛ† cōturbate sunt Al.turbate
abyssi: Venit ad q̄rtam narrationē: vbi
iā lerꝰ refert q̄s v̄tutes christi dn̄i maiestas
effecerit. Nam de q̄ dixerat p̄us: Notā feci-
sti in p̄plis v̄tutē tuā: nūc dicit de ip̄o: Vi-
derūt te aque deꝰ. Per aquas: p̄plos signi-
ficare frequēter scp̄tura diuina testaꝛ: quan-
do eas ꝛ videre cōmemorat ꝛ timere. Ip̄se
sunt eīn aque: que sensu rationabili dn̄m
cognoscere vel metuere potuerūt. Naz vi-
de quid addidit. Viderūt te aque ꝛ timue-
rūt: quādo vtiq; in bruto elemēto nō pote-
rat euenire vt tantā miraculoꝝ manifesta-
tionē cog̃scerent ꝛ timerēt. Seq̄tur. Et tur-
bate sunt abyssi. Idez p̄plos ꝛ in hoc s̄mōe
debemꝰ nūerosiores adūtere: q̄ more liq̄di
elemēti vitioꝝ flatibꝰ cōmoueꝛ. Sz felicit
tūc turbati sūt: qn̄ ad ꝯūsiōis studia p̄uene-
rūt. Et intēde qđ subsequētia vsq; ad finē Sche
psalmi: p figurā Parabolen dicūꝛ: qn̄ res
genere dissiles sibimet cōpanꝛ. Multi-
tudo sonitꝰ aquaꝝ: vocē dederūt
nubes. Etenī sagitte tue† p̄trāsie- Al.trāsiebāt
runt. Multitudo sonitꝰ aq̄ꝝ ē: qn̄ psalmo-
dia dulcꝭ offerꝛ: qn̄ gemitibꝰ ac lachrymis
culpa diluiꝛ: qn̄ grē p suscepto mūere refe-
rūꝛ: ꝛ q̄si mare ꝯfragosū: ita i scīs eccl̄ijs re-
sonāt diuisa vota p̄ploꝝ. Sz q̄re sit factꝰ so-
nitus: multitudies aq̄ꝝ pulchre subiecit:
quia vocē dederūt nubes. Nubes: p̄dica-

tores significare sepe iam diximus: de quibus
Esa. 5 scriptū ē: Mādabo nubibus meis ne pluāt
sup eā imbrē. Qui vocē suā magnā dede-
rūt: cum pcepta dñi vulgauerūt in toto or
be terrarum: sicut et alius psalmus ante pdica-
Ps. 18 uit. In oēm terrā exiit sonus eorum: et in fines
orbis terre verba eorum. Hinc sonitus venit
aquarum: hinc turbate sunt abyssi: quia verba
ista pdicationū errātibus populis deuotio-
ra studia cōtulerūt. Sequitur. Etenim sagitte
tue ptrāsierūt. Sagittas hic euangelistas
decēter accipimus: qui pdicationibus suis deuo-
tos ipsos vsque ad cordis intima medicina-
liter trāsfoderūt: nō inflicto vulnere: sed salute.
Et. Illuxerūt **Vox tonitrui tui in rota. Illuxe-
rūt coruscatiōes tue orbi terre: cō-
mota est et contremuit terra.** Et hoc
quoque cōparatiue dicitur: quia tonitrui vox ita re-
uoluitur: quasi de rotis venire pstrepentibus au-
diatur. Sic enim cum de summo funditur spacio
celorum volubili murmuratione ptrāseūt: vt
rotatus atque sinuosus ipse sonitus sentiatur. Si-
ue magis i rota orbem terrarum debemus acci-
pere: qui in speciē rote absoluta rotūdita-
te cōcluditur. In rota igitur id est: in mūdo: vox
tonitrui eius egressa ē: quando pdicatores christi
circulū totius orbis verbis tonātibus imple-
uerūt. Sed ille nubes: illa tonitrua: sequitur
quid fecerūt: Illuxerūt coruscatiōes tue or-
bi terre. Dignis cōparatiōibus bñficia diui-
na narrantur: vt res celestes supnis similitudi-
nibus exponantur. Illuxerūt coruscatiōes: di-
uina pcepta dicit veritatis lumine radiātia:
que tenebras hominum p totū mundū salutari il-
luminatiōe fugauerūt. Dicit enim: tonitrua
et coruscationes iste quid egerint: vt terra:
id est: corpa nostra cōmouerentur et ptremiscerent
audito tāto miraculo. Cōmotos quippe et
tremefactos illos dicit: qui verbū dei fideliter
audiētes: ad cōuersionis studiū christi mu-
nere puenerūt. **In mari vita tua: et
semite tue in aquis multis: et vesti-
gia tua nō cognoscentur.** Si ad litteram
hoc velis accipe: in mari fuit via eius: quando su-
per dorsa pelagi visualiter ambulās: petrum
aplm vt ad se veniret euocauit. Siue ma-
gis illud intelligēdū est: In mari vie tue: i
cogitatiōibus hominum: que velut mare pfidum
fluctuāt: vbi tamē ille vias habet: quando eos
sibi larga pietate subdiderit. Aque multe:
cōuersorum est turba gētiliū: vbi sunt semite
dñi: id est: vie ipsius: dū ad eos venire digna-
tur. Sequitur. Et vestigia tua nō cognoscentur.
Hoc cū imputatiōe legendū est: vt cū palā
venerit: tātisque se demōstrauerit miraculis:
nō sit tū cognitus ab infidelibus iudeis. Me-
rito quia illis exprobrat: qui tāte maiestati: et tā
pstitibus bñficijs credere noluerūt. Vesti-
gia siquidem: significant pñtiam corpalem.
Nam vestigiū est plāte signū: quod facimus
ambulantes. **Deduxisti sicut oues
populū tuū: i manu moysi et aarō.**
Cū hoc miraculū nulli alteri possit aptari: si-
ne dubio et illa imputatio que pcessit: quia nō co-
gnouerunt vestigia eius: ad ipsum ptinet hebreo-
rū. Deducti enim sunt i moysi et aarō manu:
id est: opatiōe: quā diuisorum miraculorum no-
uitate faciebāt. Et bñ dixit: Sic oues: non
tñ oues: quia nō credēdo facti sunt hedi. Hic
enim: Sicut: veritatē nō significat: sed imagina-
tionē. Moyses autem interpretatur assumptus:
quoniam de flumine collectus est a filia pharaōis.
Aarō vero fortitudinis mōs. Que nomina
ipsas quoque virtutes quas fecerūt videntur expme-
re. Moyses enim inter alia iubēte dño: in aquis
est opatus: quādo in mari rubro hebreos
viā fecit hēre terrenā: significans p baptisma-
tis donū liberandū esse ipsum fidelem. Aa-
ron ecclesie tenebat imaginē: quā bñ monti
fortissimo cōparauit: que et honore scō pmi-
net: et fidei soliditate cōsistit. His enim duci-
bus israelitarum populū diuina virtute legi-
mus eē liberatū. **Conclusio psalmi.**
Idithun ve humanarum rerum trāsili-
o tor egregie: qui psalmū mirabili insti-
tutiōe cātasti: in tribulatiōibus ex-
ercitatus: negasti te vllo mō cōsolatū. De-
inde: delibatio tua ad pfectam noscitur pue-
nisse sententiam. Tertio: sentis te iam felici-
ter imutatū: nec tamē cōsperis animū rela-
xas. Sed cū te semp intentū ad magnalia
dñi cōfiteris: augmēto quodā sapiētie: igi-
ter cōfecisse cognosceris. Quarto: miracula chri-
sti sub magna exultatiōe cōcelebras: et cum
diuersa pcurris: institutionē christiano po-
pulo que salutis ostēdis. Presta dñe: vt solita
nos iubeas pietate purgari: quatenus qui su-
mus actuū qualitate dissimiles: clemētia tua
faciat esse consortes.
Explicit expositio in psalmum LXXVI

Incipit expositio in psalmū. LXXVII

Intellectus asaph.

q Quotiēs intellect⁹ inuenit̄ in titul': magni cuiusdā rei nob̄ significātia declarat̄. Nā cū itellectū gnāliter dicam⁹: quicq̄d nos adūtere bonū malum q̄ fac: h̄ tñ intellect⁹ ponit̄ qñ sensus nr̄ pfecta intelligētia tēdit ad dñm. Asaph vō dictum⁹ hebrea lingua significare synagogā: latine collectionē. Sed q̄z intellectū p̄misit: fidelē h̄ synagogā loq̄ declarauit. Et pbare em̄ mal' nequeūt: nisi corda fideliū.

Diuisio psalmi.

q Quanto psalmus h̄ pbat̄ esse lōgissimus: tāto studiosi⁹ debet nūerosis diuisionibus apiri: vt ꝛ p distinctionē melius elucescat: ꝛ ip̄a partiū sectiōe fastidiū lōginq̄tatis abstergat. In p̄ma pte psalmi: duo tantū v̄sicli psonę dñi pbant̄ aptari: vt reuerētia cresceret seq̄ntiū dictoꝝ: vbi ip̄e rex facere videbat̄ initiū. Scda parte: lati⁹ loquitur asaph: imputās iudeis qd̄ tāt' bñficijs dñi extitisse pbarēt̄ ingrati: illi tamē p̄uitate distorti: coꝛ suū neq̄q̄ dñi iussionibus admouerūt. In tertia vō numerant̄ q̄ta munera israelitico pp̄lo v̄tus diuia p̄stiterit: nec tñ illi a murmuratiōib⁹ cessauerūt. Quarta dicit: q̄lis in eis vindicta prouenerit: ꝛ quēadmodū sit miseratione dñi mollita snia. Quinta pte: pp̄ter murmuratiōes eoꝝ vindicatū in eis est: s iterū ad supplicationē dñi coḡscētes eius magnalia redierunt. Sexta: denuo illi dolose locuti sunt: ꝛ errores solitos sūt secuti: miscdia tñ dñi nō eos passa est dissipari: qd̄ malis eoꝝ iuste potuisset infligi. Septima dicit: quēadmodū dñm cōcitauerint in deserto: cū tñ pp̄ter ip̄os decē plagis egyptioꝝ populus fuerit vehemēter afflict⁹. Octaua: bñficia dñi referūt̄: ꝛ iudaice obstinatiōis iteꝝ culpa s̄biūgit̄. Nona: vltio g̃uissima subseq̄t̄: ita vt captiuitati pp̄lm traderit: ꝛ tabnaculū sylo: i q̄ habitare int̄ hoies videbat̄ abiecerit: posteaq̄ elegit mōtem syon: ꝛ dauid seruū suū: de cui⁹ semie xp̄s dñs nasceret̄: q̄ mūdo salutar' medic⁹ adueniret. Sic p hūc psalmū ab initio electionis gētis hebraice: vsq̄ ad aduentū domini saluatoris facta descriptio est.

Expositio psalmi.

a Attendite pp̄l's me⁹ legem meā: inclinate aurē v̄ram in verba oris mei. In h̄ p̄ncipio loq̄t̄ de⁹: q̄ p moysē legē dedit hebreis. Et dū dic: Legē meā attēdite: n̄ tñ vult qd̄ dr̄ aurib⁹ pcipi: q̄tū v̄itatē dicti cordis oculis ītueri. Attēdit em̄ audita: q̄ res dictas deuota mēte respexerit. Dū dicit aūt: Populus me⁹: illos pfecto significat: q̄ ei⁹ mādatis obediētes fuerūt. Nō. n. aut pp̄he: aut alij iusti a nr̄a fide dici potuerunt alieni: q̄ act⁹ illos p̄mi tp̄is sp̄ualit̄ acceperūt: sicut dicit apl's. Nolo em̄ vos ig̃rare frēs: q̄z patres nr̄i oēs s̄b nube fuerūt. Et paulopost: Et oēs eundē cibū sp̄ualē mādu cauerūt: ꝛ oēs eundē potū sp̄ualē biberūt. Seq̄t̄. Inclinate aurē v̄ram i v̄ba oris mei. Hic affectus p̄cipit̄ audiēdi: qm̄ q̄ toto corde vult audita pcipere: aurē suā coḡscit̄ inclinare: vt hūilis ac pat⁹ accipiat: qd̄ de ore scē potestat' emanat. Sz nota qd̄ iam int̄ fideles accipit̄: cui auscultādi tāta cura delegat̄. Al. popule j. Cor. jo

Aperiā in parabolis os meū: loquar pp̄ositiones ab initio. Attentū sibi reddit auditorē: cū se parabol' dic eē locutuꝝ: vt nō remisse possit audiri q̄ se tā grandit̄ pmittebat effari. Parabola enim greco vocabulo dr̄ siītudo: qñ illō qd̄ itelligi volum⁹: p cōparatōes aliq̄s indicam⁹. Sic ei ferreū quēpiā dicim⁹: qñ duꝝ ac fortē desideram⁹ intelligi. Cū velocē: vēt' aut auib⁹ comparam⁹. Et intuere q̄ dñs os suum dic asaph: q̄ ē infert⁹ locutur⁹. Uñ merito eū intellect⁹ p̄cessit: cui tā magna erat testimonij g̃ra p̄ferēda. Seq̄t̄. Loq̄r pp̄ositiōes ab initio. Loq̄t̄ vtiq̄ ip̄e: q̄ loq̄ facit. Nā q̄uis alieno misterio s̄mo depromat̄: sp̄ūssanct⁹ loq̄t̄: cui⁹ p̄cepta vulgant̄: sicut dicit apl's petrus. Nō em̄ vnq̄ voluntate humana allata est pp̄hetia: sed sp̄ūsancto acti locuti sunt sancti hoies dei. Propositiōes aūt: obscuras ꝛ abditas significāt q̄stiōes: q̄ adhibita disputatōe soluēde sūt. Has suo loco positas: cōpetēti⁹ admonemus. Ab initio videlicet veter' testamenti dic: sic asaph infra locutur⁹ ē. D 2. Pe. j

Quāta audiuim⁹ ꝛ cognouim⁹ ea: ꝛ p̄res nr̄i narrauerūt nobis. In psona dñi psalmi hui⁹ honorabili capite p̄stituto: venit ad scdam ptez: vbi asaph introducitur

loquēs: cui⁹ nō tanq̄ hūana ꝟba: ſ; celeſtē debem⁹ ſuſcipe iuſſionē. Qr̄a: multitudinē rex demōſtrat. Audiuim⁹ ꝑtinet ad ꝓphetaſ. Cognouim⁹ ad nouū reſpicit teſtamentū. Audita ſūt eñ: cū ꝓphetarēt. Cognita: dū implerēt ꝑ dñm xp̄m. Seq̄t. Et p̄res nr̄i narrauerūt nob. P̄res ſuos: moyſē dic̄ ⁊ alios ꝓphas veter̄ teſtamēti: q̄ de dñi aduētu m̄lta locuti ſūt ⁊ illūīati ꝑdicauerūt: qḋ ⁊ iſte fieri ꝓuidebat. Juſti ei ñ eēnt niſi ꝓbarent credere q̄ dicebāt. **Nō ſūt occltata a filiiſ eoꝝ: ī generatōe altera.** Hec q̄ refert: p̄res ſuos ꝺ aduētu dñi ꝑdicaſſe dic̄: nec a filiis eoꝝ abſcōdita fuiſſe maḡlia: id ē: ab ſpūalib⁹ filiis: q̄ eoꝝ imitatores fuerūt. Nā qḋ dixit: Jn gnātōe altera: iā ñ hebreoꝝ ſ; gētiū ſignificat cōgregationē: q̄ ex aq̄ ⁊ ſpūſcō induiduę trinitatis bñficio regenerāt: vñ ⁊ illi intelligētię ꝟo lumīe ſūt repleti. **Narrātes laudes dñi ⁊ ꝟtutes ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹ q̄ fecit.** Ordo ꝟboꝝ talis ē: Annūciauerunt nob p̄res nr̄i narrantes laudes dñi. Facta q̄ppe dñi narrare: laudaſſe ē: cui⁹ dū ſpa referūt: glia ſp augeť. Virtutes ei⁹: ſignificat libatiōes: q̄s fecit ī ꝑplo iudeoꝝ: qñ eos de pharaōis ipia ptāte liberauit. Mirabilia ꝟo: q̄ eos in deſerto maḡlib⁹ pauit: q̄ eis gētes potētiſſimas leuiſſima ꝯcertatiōe ſbiecť. Addidit. Que fec̄: vt nō tm̄ ꝓmiſſa: verūetiā ꝯpleta eē videreť. Hec āt cūcta: ex teſtamēti veter̄ referūť hiſtoria. Hiſtoria eſt eñ: ꝑteritoꝝ rex fida ꝯmemoratio: ab ętatis nr̄ę mēoria remota. **Et ſuſcitauit teſtimoniū ī iacob: ⁊ legē poſuit in iſrl̄.** Venit ad illud qḋ ſupius dixit: Loq̄r ꝓpoſitiōes ab initio. Initiū q̄ppe: vet⁹ ē teſtamētū vñ inferi⁹ dictur⁹ ē. Jllud fortaſſe ꝯmēorat ī iacob teſtimoniū ſuſcitatū: qñ cū angelo colluctās: ī ꝑfiguratōe futuroꝝ: tact⁹ vno femore claudicauit: ſignificās iſraeliticū ꝑplm: ꝑtē fidei firmitate ꝯſtare: ꝑtē a ſua poti⁹ ſalute diſcedere. Hoc eñ fuit ꝑpli erraturi vel credituri teſtimonium: qḋ iacob ꝯcertatio illa ꝑdixit. Suſcitatū autē dixit: q̄ſi in lucē redditū: qḋ ſōno iḡrantię videbať op̄ſſum. Jp̄m ē qḋ ſupi⁹ ꝓmiſit: Aperiā in parabol̄os meū: ſcȝ qm̄ ab iſto initio erat locutur⁹ talia. Seq̄t. Et legē poſuit in iſrl̄: vt eos vtiq̄ deuotos eē ſuo domino cōmoneret: ne vaga volūtate ꝑmiſſi in deuios laberēť errores. Propť dictuȝ eſt: Legē poſuit: q̄ſi pctōrib⁹ iugū: leuibus pōdus: erraturis ꝟo ꝯteſtatiōis exēplum. Vñ alio loco ait: Quia iuſto lex nō eſt poſita. Hoc eſt qḋ ſupi⁹ dixit: Loq̄r ꝓpoſitiones ab initio. Sed h̄ ꝯgrue ſuis locis diligēs lector aptabis: q̄ vbiq̄ iſta cōmēorare ſtudiū ē. **Qr̄a mādauit p̄ribus noſtris nota facere ea a filiis ſuis: vt cognoſcat generatio alťa. Filii q̄ naſceť ⁊ exurgēt: ⁊ narrabūt ea filiis ſuis.** Verſus iſti ſignificāt ꝑ gnātōes hoim mādata dñi fuiſſe tranſmiſſa: ne q̄s putaret vni datū: qḋ oib⁹ cogſcit̄ attributū. Acceperūt eñ iudei: qḋ ad xp̄ianos nō eſt dubiū ꝑueniſſe. Jdeo eñ additū ē: Vt cogſcat gnātio altera: non vtiq̄ iudaica: ſ; quā de gētib⁹ ꝯſtat electā. Altera eñ hereticos ſignificat: nō ꝓpinq̄s. Nā qḋ ſeq̄tur: Filii q̄ naſcenť ⁊ exurgēt: ⁊ narrabūt ea filiis ſuis: vult intelligi ſine dubio xp̄ianoſ: q̄ ꝑdicatiōes ſcās: ad aiaꝝ ſalutē ꝯferēdaȝ ſuis poſteris vtiq̄ tradiderūt. **Vt ponāt in deo ſpeȝ ſuā ⁊ nō obliuiſcāt operū dei ſui: ⁊ mādata ei⁹ exquirant.** Vtilitas p̄nę ꝑdicatōis h̄ euidēter exp̄ſſa ē: vt poſteri eoꝝ ſpem ſuā nō ponāt in lege q̄ punit: ſ; in gr̄a cōceſſa q̄ redimit. Seq̄t. Et non obliuiſcanť opeꝝ dei ſui: ſicut fecerūt ꝑfidi iudei: q̄ oblito auctore ſuo ad culturas ſe demonū trāſtulerūt. Addidit: Et mādata ei⁹ exq̄rāt. Jp̄a eſt eñ dei ſūmi ꝟa recordatio: ſi mādata ei⁹ deuot̄ mētib⁹ ipleam⁹. **Ne fiāt ſicut p̄res eorum gen⁹ prauū ⁊ pamaꝝ. Genus qḋ nō direxit cor ſuū: ⁊ ñ eſt creditus cū deo ſpūs ei⁹.** His ꝟſib⁹ duob⁹ ſub definitiōib⁹ pulchris notať ꝑfidia iudeoꝝ. Dic̄ eñ: Ne fiāt ſic p̄res eoꝝ: qḋ fuit gen⁹ ꝑuū ⁊ pamaꝝ. Gen⁹ ꝑuū: q̄ ꝟitatē recipe noluerūt. Neceſſe eſt eñ diſtortū ꝑmaneāt: q̄ regulā rectā ñ ſequūť. Peramarū dixit: id eſt: ſup̄ cūctas acerbitates aſperrimū: vt q̄ ad eos venerat ſaluādos: in eius poti⁹ armarēť exitiū. Seq̄t. Gen⁹ qḋ nō direxit cor ſuū: h̄ eſt: qḋ ſuperius dixit: ꝑuū. Nam ſi vtiq̄ direxiſſet cor ſuū: nec extiterat ꝑuū: nec a deo redditū fuerat alienū. Jlle eñ dirigit mentē: q̄ ad diuinas ſe

corrigit iussiones: nec aliqd supbia huma-
ne psumptionis excogitat: cu regi oia diui
nitati admistratioe cogscat. Na qd repete-
do dicit: Gen⁹: ad illos tm respicit: q i sua
obstinatioe maserut. Ceterr fuerut ex iude-
is: q dno pura mete famlati sut. Addidit:
Et no est credit⁹ cu deo spus ei⁹. Illi⁹ spi-
ritus no credit esse cu deo: q opas eius vi-
suales no itelligit mysterijs spualib⁹ appli-
candas: s totu ad illud vult referre qd cer-
nit. Sicut iudei fecerut: q tantu miraculis
psentib⁹ intenti: nihil ad spuale intelligen
tia salubriter retulerut. **Filij effraim**
Abd bs **intedetes arcu: et mittetes sagittas**
Rp **sucrsi sunt in die belli.** Effraim: inter
ptat frugifer: siue vbertas. Hic fili⁹ fuit io-
seph iunior: que iacob au⁹ suus pmario lo-
co pposteratis manib⁹ bndixiss elegit i ve-
teri testameto. Ei⁹ filij abundteas inueri-
bus diuis: et polletes patna bndictioe: de-
fectu fidei corruerut. Intenderut em arcu:
et miserut sagittas: q fi admonete moyse: di
Exo.19 xerut: Quecuqz locut⁹ est dns deus nr fa-
Iudit.32 ciem⁹ et audiem⁹. Conuersi sut aut i die bel-
li: qn aaron dixerit: Fac nob deos qs ado-
rem⁹. Uides: oia pabolis et ppositioib⁹ ex
plicari. Na i ste sensus ad illos ptinet: q ali
quid pcipitata festinatioe pmittut: nec tn
in ea cupiut pseuerare snia: sic petro aplo
Math.26 otigit: qui ter negauit eum: cu q se pmise-
rat esse moriturr. **No custodierut te-**
stamentu dei: et in lege eius nolue-
Al. lator **rut ambulare. Et obliti sunt bn-**
ficioru eius: et mirabiliu ei⁹ q oste-
dit eis. Causa reddit: quo filij effraim co-
uersi fuerint in die belli: scz qz no custodie-
rut testametu dei: et i lege ei⁹ noluerut am-
bulare: et obliti sut bnficiorr ei⁹ et mirabiliu
ei⁹ q ondit eis. Hoc sic planu e vt expositi
one n egeat. **Cora prib⁹ eorr fec mi**
rabilia i terra egypti: i capo thane-
os. Uenit ad tertia parte: in q post trasi-
tu maris rubri: beneficia collata describit.
Isti sunt qs supius dixit: gen⁹ prauu et per-
amarr. Narrat em cora prib⁹ eorr facta mi
racula: id est: moyse: aaron: alijsqz seniori-
bus: vt manifestis rebus ostantius crede-
re debuissent: cu patru dulcis ac firma sole
at esse relatio. Et vt oem scrupulu dubita-
tionis adimeret: et prouincia dixit et locu vbi
noscutur facta q dicta sunt. Sed nec h va-
cat: qd dicit: In campo thaneos. Thana- Rp
is em significat huile mandatu: qd in terr
posit⁹ xps docuisse cogscit dices: Discite a Math.11
me qz mitis sum et huilis corde: et inuenietis
requiem aiab⁹ vris. Hoc etia cora pribus fe-
cit: qn noui testameti mandata pdicauit.
Interrupit mare et perduxit eos:
statuit aquas quasi in vtre. Cuz sit Al. et
mare liqdu elementu: ruptuz poti⁹ maluit
dicere: qz diuisum. Quia reuera ruptu est:
qn in geminu lat⁹ peregrina sibi soliditate
pmasit: vt no tam pelag⁹ qz rupes putare-
tur excise. Perduxit eos: ad pmissam scili-
cet terre securitatez: vbi iam coi forte sine
metu pelagi viderent incedere. Na qd se-
quitur: Statuit aqs quasi in vtrem: h ad
illud ptinet qd dixit: Interrupit mare: vt
sic staret imobilis: tanqz inclusa fuisset i va-
sis. Et nota queadmodu resignant pmis-
se parabole. **Et eduxit eos in nube** Al. deduxit
diei: et tota nocte in illuminatione
ignis. Exponit qd supius dixit. Et pdu-
xit eos in nube diei. Siqdem diei: signifi-
cat dnm xpm: qz cu ipe esset verus dies: tn
psidis carnis sue nube celat⁹ est. Unn mira-
bile gen⁹ locutiois eluxit: sic antiqua facta
narrare: vt magis q sunt vetura videatur
exprimere: vt aliter audiendu: alit sit nihil-
omin⁹ sentiendu: in nullo tn dubia: qz sut
vtraqz verissima. He sunt pmisse parabo-
le celesti integritate deposite: h indicia cer
tissima vitatis. Seqtur. Et tota nocte i il-
luminatione ignis. Hic euideti⁹ significat
xpianos: qs in hac nocte seculi lumis sui
claritate custodit. Oia em iudeis in figu
ra cotigisse testat apls dices: Nolo em vos 1. Cor. 10
igrare fres: qz pres nostri oes sb nube fue-
runt: et omes mare trasierut: et omes i moy
se baptizati sunt in nube et in mari et c. Unn
a nobis magne semp gre referede sunt: qz
miraculis predixit tantis ac talibus: q no-
bis erat in meritis pmia largitur⁹. **In-**
terrupit petram in heremo: et ada-
quauit eos velut in abysso multa.
Considerem⁹ qz ex cotrarijs rebus fuerint
onsa miracula. Undam maris fecit primi-
tus quasi saxeam pendere rupe: nuc dicit
petra manasse fontes irriguos: vt onderet
vniusas creaturas ei⁹ iussionib⁹ obedire:

licet cõtraria naturaliter videant existere.
In heremo dñ dicit: collati mũeris grãm
duplicauit: vt ibi faceret tale miracłm: vbi
nõ erat aliud in necessitate remediũ. Ada-
quit aũt posuit: vt iumẽta magł videreñ si-
gnificare nõ hoies: q̃ tãtis bñficijs gratias
agere nescierũt. Qđ aũt dixit: Uelut i ab-
ysso multa: copiã largissime vnde declara-
uit: q̃ velut de abysso pelagi ita multa pro
fluxit. Et nota: qm̃ abyssum fm̃ grecos: ge
neris ponit vbiq3 feminini. **Et eduxit
aquã de petra: ꝛ deduxit tanq3 flu
mina aquas.** Hoc ad grãm inculcãdam
magne admirationis iterauit: vt de illa re
aqua ꝓdiret: q̃ naturali siccitate duruerat.
Et ne putares parũ aliqđ emanasse: addi-
dit: Tanq3 flumia: q̃ de vberibus mõtium
copiosa inundatiõe ꝓcedũt. Significauit
eñi nob de petra: id est: de xp̃o aquã ꝓdi-
re: q̃ nulla iminutiõe deficeret: sic ipse i euã-
Joh.4 gelio dic: Qui biberit ex aq̃ quã ego dabo
ei: nõ sitiet vnq3: ꝟ fiet in eo fons aq̃ salien
tis i vitã eťnaz. Petra ꝟo: significare chri-
j.Cor.10 stũ dicit aplus. Bibebãt eñi de spũali cõse
q̃nte eos petra: petra aũt erat xp̃s. **Et
apposuerũt adhuc peccare ei: i irã**
Al.excitauerũt †**concitauerũt excelsuz in† siccitate.**
Al.in aquoso Apposuerũt: dicit adiecerũt: vt inť tãta mi
racła ñ crederẽt: cũ etiã ipoꝝ elemẽtoꝝ cõ-
uersa natura ꝓclamaret. Peccare dixit: nõ
credere: qđ nimis improbũ ꝯstat esse deli-
ctũ: a deo bñficia petere: eiusq3 pceptis de
bitas grãs nõ referre. Seqtur. In irã cõci-
tauerũt excelsum in siccitate. Sepe diximꝰ
tropicas esse istas locutiões q̃ dñoꝝ ꝟba tri
buũt infirmitatł hũane: vt res ardue nfe-
q3 cõceptiõi difficiles: possint euidẽtius ex
planari. In irã ꝯcitauerũt: qñ cũ nõ crede-
bãt difficilia sibi facere: quẽ videbãt tã in-
gẽtia posse cõplere. Hoc eñi in deo ĝuissi-
mũ ꝯstat eẽ pctm̃: vt q̃cq3 illi ipossibile di-
caƭ: qui sũme valet efficere: qđ decernit im
plere. Bñ aũt dictũ est: In siccitate: nõ tm̃
terre q3 mẽtis: q̃ tot miraculꝭ cõpluti ꝑfidie
sue sterilitate siccati sunt: qꝛ totum carnali
bus desiderijs applicãtes: vẽtre tm̃ nõ sensi
bus explebãť. **Et tẽptauerũt deũ in
cordibꝰ suis: vt peterent escas aia-
bus suis.** Aliud est petere tẽptando: ali
ud ꝯfitendo. Isti vtiq3 tẽptando petierũt:
q̃ postea q3 acceperũt indigna locuti sunt.
Temptare eñi dicimꝰ: aliqđ dolosis ſmo-
nibꝰ postulare: vt simplicitas videaƭ in ꝟ-
bis cũ sit i corde malicia. Isti ğ aiabꝰ suis:
ñ spũales ꝟ carnales escas sbdole poposce
rũt. Sic eñi dicimꝰ: egrotł dare escas: ꝓpť
aias in corpe retinẽdas: non qꝛ pabulũ sit
a iaꝝ: ꝟ qꝛ ꝑ ipas videtur in hac vita vigor
corpis ꝯtineri. **Et male locuti sũt de
deo: dixerũt nũquid potit deꝰ pa-
rare mẽsam in deserto?** Uaq3 male:
qꝛ falsa locuti sunt. Quid aũt dixerint: s̃b-
sequẽter explanat. Nunqđ poterit deꝰ pa-
rare mẽsam in deserto? Nunqđ: imputati-
ue legendũ est. Positũ est eñi ꝓ nõ. Nefa-
riũ scelus deo oipotẽti nõ credere: q̃ q̃tidie
passim ꝓbaƭ efficere. Scriptũ est eñi: Qui
gat escam oi carni. Quid ğ illi tam ꝯuũ: q3
vt nõ credaƭ implere qđ iusserit. Et ido ve
hemẽs culpa: qꝛ talis diffidẽtia supnaz tã-
git iniuriã. Mẽsa ꝟo significat passionez:
in q̃ reficimur esuriẽtes: ꝛ dũ dicit parare i
deserto: q̃si qđ solet in copia fieri: nõ potu
isset i rex solitudie ꝓcurari. Stulta nimis
absurdaq3 vecordia: hũanã impossibilita-
tem ad diuinã trãstulisse ꝟtutem. **Qm̃
ꝑcussit petrã ꝛ fluxerũt aq̃: torren-
tes inundauerũt. Nũquid ꝛ pa-
nem poterit dare: aut parare men-
sam pplo suo?** Nimis fatua cogitatio:
exemplũ magni miraculi dare: ꝛ eiꝰ aucto-
rẽ in reliq̃s arbitrari posse deficere. Naz q̃
de petra iussit aq̃s effluere: cur non faceret
escas aerẽ esuriẽti pplo mistrare? Quasi ꝟo
illa iustꝰ: aliq̃ adminiculo potuerit facere:
ista solus nõ potuisset implere. Sed hanc
vecordie culpã paulo post seqtur vindicta
iustissima: ne q̃s post hec talia cogitare ꝓ-
sumeret. **Ido audiuit dñs ꝛ distu-
lit† ꝛ supposuit: ꝛ ignis accẽsus est
in iacob ꝛ ira ascendit in israel.** Ue
nit ad quartã partẽ: vbi ꝑ figuram Syna-
trismos: q̃ latine dr cõgregatio: iudeoꝝ cri
mina colligũtur. Deꝰ eñi cogitatiões mur
murantiũ etiã lingua q̃escente cognoscit: qui
solus põt internũ tacitũq3 tractatũ: tanq3
clamorẽ magne vocis audire. Sed intẽde
qđ ꝑus dixit: Distulit: nũc addidit: suppo
suit: ne si vindicaret ad ꝑsſ: crederet mur-
murãtes minime saciare potuisse. Sz distu-

sit vindictā: vt ostēderet patiētiā. Supposuit aūt moras: vt manifestaret potētiā: et nūc ɔpetēter vlt⁹ est culpas: qñ incredulas mētes rex ipax pfectiōe ɔuicit. Seqꝛ. Et ignis accēsus est in iacob. Jacob significat supplātator: q̇ frequēter a pte ponitꝛ gentium: q̄ veniētes ad xp̄m israeliticū ꝑp̄m supplātasse mōstrāt: qñ illis introeūtib⁹: istos ɔstat expulsos. Ergo in gētib⁹ istl: q̄s diximus iacob noīe significari: ignis caritatis accēs⁹ ē: ⁊ q̄to illi murmuratiōe ꝓphanati sūt: tāto isti ɔfessiōis ardore ꝓfecerūt. Addidit: Et ira ascēdit ī isrl. Sic in iacob caritatē accēsam dic: ita in isrl irā ascēdisse ꝓnūciat: vt illi accēderent ad grām: isti ꝑducerent ad culpā. Quia nō crediderūt in deo suo: nec sperauerūt ī salutari eius. Ideo supius dixit: Ira ascēdit in israel: vt ostēderet ptinaces: nūc aūt causa ip̄ius obstinatiōis exponitur. Dicit eñ nō eos credidisse i deo suo. Et ne alterꝝ putares esse deū: seqtur: Nec sperauerūt ī salutari eius: id est: in dño saluatore: vt nō soluz eis illa murmuratio inuidiā faceret: verū etiā duricia mētl post secuta dānaret.

Et mandauit nubibus dsup: ⁊ ianuas celi aperuit. Hec sub parabol ⁊ ꝓpositiōib⁹ dici: initio ipse testat⁹ ē: Ido q̄s q̄uis ꝑ historiā facta videāt: oportet tamē referri ad dñm saluatorē: vt nobis constet ꝑdicta sentētia. Mandatū est eñ nubibus: id est: ꝑdicatoribus: ꝑ ianuas celi: h̄ est: scripturas sanctas ꝑdicatio gloriosa: aduentum saluatoris dñi nunciare: q̇ vere manna sumit: quando adorabili cōicatione gustat. Et pluit illis māna manducare: panez celi dedit eis. Panem angeloꝝ manducauit homo: frumētatiōem misit eis ī abundātia. Caput p̄mi v̄sus istius de supioribus pendet. Dixit eñ: Januas celi aperuit: et cōseqtur: Pluit illis māna māducare. Pluit dixit: vt ostenderet esce nimiā largitatē: q̄ tanq̄ pluuia de celo descēdit. Et ne dubitares que fuerit illa pluuia: seqꝛ: Manna manducare. Manna: interp̄tatur quid est hoc: quod sancte cōloni decenter aptamus: qꝛ dū admirando cibus iste pquirit: corp̄is dñici mūera declarāt. Addidit: Panē celi dedit eis. Quis est alr panis celi: nisi christ⁹ dñs: vñ celestia sp̄ūalem escā capiunt ⁊ delectatōe inestimabili pfruunt. Denuq̄ sic seqtur: Panē angeloꝝ māducauit hō. Panis q̄ angeloꝝ bñ dicit christ⁹: qꝛ reuera ip̄ius laude pascant. Neq̄ eñ corporalem panē angeli māducare credēdi sunt: s̄ illa cōtemplatiōe dñi q̄ sublimis creatura reficit. Vex hic panis in celo replet angelos: nos pascit in terris. Illos ɔtēplatiōe delectās: nos sctā visitatōe reficiēs. Addidit: Frumētationē misit eis in abundātia. Adhuc in supioribl pseuerat: manna illud frumētationē dicēs: nō frumentū: vt illam copiā exp̄meret: q̄ auiditatem ꝑpli ꝑualuit supare. Deinde sic seqtur: In abundātia. Illud eñ abundat: quod nō pōt alıq̄ auiditate cōsumi. Trāstulit austruz de celo: ⁊ induxit in v̄tute sua africū.

Et pluit sup eos sicut puluerem carnes: ⁊ sic harenā maris volatilia pēnata. Astuz ad historiam pertinet hos vētos tanq̄ vehicula dicit esse ꝓcuratos: q̇ iussam copiā ad destinata castra ꝑducerent. Sed qꝛ sunt ⁊ sp̄ūaliter exponēdi: nūc eos positos sub q̄busdā figuratiōibus inq̄ram⁹. Austrū: ⁊ africū: vētos scim⁹ esse meridianos: q̇ a parte lucidiore ⁊ feruētiore ꝓueniūt: q̄bus flatib⁹ pigꝛ frigus expellit: ⁊ aeris tempamenta ꝑstant. Sic ergo ⁊ v̄ba dñi caritatis igne flagrātia: ī austri silitudine atq̄ africi: mūdo salutarē tēperantiā ꝑstiterūt: pluerūtq̄ sup ꝑp̄los pabula: vñ fidelium aīe saciarent vberrime. Puluis eñ h̄: significat intelligētie subtilitatē: q̄ ad supnas cogitatōnes cōmota sp ascēdit Harena v̄o: inūerabilē prudētie copiā salsi maris sapore ɔditā. Volatilia pēnata: celestia desideria q̄bus aīa deuota velut carnib⁹ referta pinguescat. Harena v̄o maris: epitheton est decēter appositū: qñ ⁊ fluuioꝝ esse pōt: q̇ nō habēt hūc saporē.

Et ceciderūt in medio castroruz eorum: circa tabernacula eoꝝ. Vt ip̄am quoq̄ difficultatez capiēdi abi murmurationib⁹ abrogaret: nō solum circa tabernacula: verumetiā ī medijs castris eoꝝ dicit cecidisse: quod magno desiderio reqrebant. Castra eñ: a castitate dicta sūt: q̇ bellis exercit⁹ occupatus fedo luxui nō vacaret. Nob autez significat: q̇ intra septa

sancte eccl'e oīa superna munera possum⁹
accipe: si expleri bōa desideria nr̄a diuino
munere postulem⁹. Vñ inestimabilis vir-
tus sermonis est: ⁊ historię fidez cōplere: ⁊
spūalibus rebus intelligēda contradere.

Et manducauerūt ⁊ saturati sūt nimis: ⁊ desideriū eoꝝ attulit eis.
Ecce ꝯuicti sunt q̄ deo aliq̄d difficile puta-
uerūt. Expleuerūt desiderium carnis rōne
ieiunii: vētre pleni: ꝫ mente vacuati. Hęc fi-
gura dicit̄ Synchoresis: id est: ꝯcessio: q̄ti-
ens aliq̄ importune desiderātib⁹ cōcedun-
tur: q̄ ad vtilitatē illoꝝ ꝑtinere nō possūt.
Nō sunt fraudati a desiderio suo.

Adhuc esce eoꝝ erāt in ore ipsorū: ⁊ ira dei ascendit sup eos. Et
Al. pingues **occidit† plurimos eoꝝ: ⁊ electos israel impediuit.** Venit ad quītā partē:
hoc est enī qd̄ dixit supius: Distulit ⁊ sup-
posuit: vt nō fraudarent̄ desiderio suo: ne
impotentiā dei quā sacrilega mēte ꝯcepe-
rāt: ꝑ difficultatē desiderij sui forsitan com-
ET ꝓbarent. Fraudati a fraude venit. Fraus
enī dr̄ q̄si fracta fides. Saciati sūt ḡ ad suā
ruinā: nō vt inde viuerēt: ꝫ poti⁹ interirēt.
Nam vide q̄d seq̄tur: Adhuc escę eoꝝ erāt
in ore ipsoꝝ: scz dum māna ⁊ coturnicū car-
ET nibus vescerent̄. Esca enī ab edendo dicta
est. Addidit: Et ira dei ascēdit in eos: ⁊ oc-
cidit plurimos eoꝝ: ⁊ electos isrl' impedi-
Exo.32 uit. Hic illā exodi historiā tangit. Absente
q̄ppe moyse q̄ legē dn̄i suscipiebat in mōte:
ꝯ aaron populus surrexit insan⁹: expetēs
deos sibi debere fieri: sicut om̄s videbat̄
hr̄e gentilitas. Factūq; est tūc: vt vitulus
ille nefandus exiret: cui⁹ cultura ipi erant
mugituri. Tūc iratus de⁹ dixit moysi: Gui-
ter peccasse ꝑplm iudeoꝝ: q̄ descendēte: fa-
cto ꝯuentu: vigintitria milia eoꝝ legūt̄ ex-
ticta: ⁊ aarō q̄ erat electus dn̄i: ꝑpt' eos ce-
cidit in reatū. Sic enī dixit: Percussus est
ꝑplus ꝑpter pctm̄ vituli: quem fecit aaron.
Quoꝝ pessima murmuratio ⁊ ipi q; moy-
Numeri.20 si impediuit: qn̄ dixit: Nunq̄d ō petra hac
vobis aquā poterim⁹ ejicē? Propt' qd̄ ꝟ-
bum ꝓhibit⁹ est ī terrā ꝓmissiōis intrare.
Sic ḡ factū est: vt elect' isrl' peccantiū ꝑter-
uitas ipediret. **In oībus his peccauerūt adhuc: ⁊ non crediderunt in mirabilib⁹ ei⁹. Et defecerūt i va-**
nitate dies eorū: ⁊ anni eorū cū festinātia. Illa poti⁹ pctā exaggerāt deū:
q̄ augmētis ꝯtinuib⁹ sp̄ accrescūt. Et qm̄ nec
mirabilib⁹ ei⁹ credere voluerūt: dies eorū
defecisse dic: q̄si lāguida tabe ꝯsūptos. Di-
es enī pctōꝝ cū festināt ōe trāseūt: sic ⁊ alibi
scriptū ē: Viri sanguinū ⁊ dolosi nō dimi-
diabūt dies suos. **Cū occideret eos †tūc† inq̄rebāt eū: ⁊ †cōuertebāt ante lucē ⁊ veniebāt ad eū. Et† mēorati sūt q2 de⁹ adiutor eorū est: ⁊ deus excelsus† liberator eorū est.** Nō
ipi inq̄sierūt deū q̄s dic occisos: ꝫ exemplo
taliū turba reliq̄ supplicauit. Justorū itaq;
ꝯsuetudo ē: siue aūq; mala patiāt̄: siue cū
patiūt̄: deū fidelit' q̄rere. Scelerati aūt tūc
ad ipm̄ inestiabili volūtate ꝯcurrūt: qn̄ ali-
qua necessitate turbāt̄. Judaic⁹ itaq; ꝑpls
tūc timuit irā dei: qn̄ socios suos cernebat
extingui: eo scz tpe: cū ignis de cęlo descē-
dēs: sicut ī numeroꝝ libro legit̄. xiiij. milia se-
ptingētos occidit: qn̄ moysi ⁊ aarō ꝑpter
interitū chore socioꝝq; ei⁹ seditiōes iniu-
stissimas ꝯmouebāt. Nā qd̄ seq̄t̄: Et ꝯuerte-
bant̄ añ lucē ⁊ veniebāt ad eū: ⁊ memorati
sūt: q2 de⁹ adiutor eoꝝ est: ⁊ de⁹ excelsus li-
berator eoꝝ ē: illud significat: qn̄ dn̄o ira-
scēte iudaici ꝑpli extrema castroꝝ diuino
igne ꝯsūpta sūt: q̄ facto moysen rogauerūt
vt ꝓ eis dn̄o supplicaret. Pius ḡ in lucē ro-
gat: ipius añ lucē: sic scriptū ē: Inuanū vo-
bis est añ lucē surgere. Sed h̄ ꝓ formidine
videt̄ fecisse piculi: nō timore supni: qm̄ in-
feri⁹ adhuc de eoꝝ infidelitate dictur⁹ est.
Et nota: q2 h̄ legit̄ libatorē pr̄em. Libat q;
⁊ fili⁹: sic in euāgelio legit̄: Si vos fili⁹ libe- Joh.8
rauerit: tūc vere liberi erit'. Libat etiā spi-
ritussanct⁹: sic ap̄ls dic: Spūs vitę ī xp̄o ie- Ro.8
su libauit me a lege pcti ⁊ mort'. Vñ dubi-
um nō est: scām trinitatē ęq̄liter posse: ęq̄-
liter implere qd̄ vult. **Et dilexerūt eū ī ore suo: ⁊ lingua sua mētiti sūt ei.**

Cor aūt eorū n̄ ē rectū cū eo: nec †fides habita ē illis ī testamēto ei⁹.
Venit ad sextā partē: vbi iudęos iterū ad
culpas redisse cōmemorat: deū tñ misertū
illis eē declarat. Dic enī: Et dilexerūt euz ī
ore suo: ⁊ lingua sua mētiti sūt ei. Sic ꝯun-
git eis: q̄ se putāt ꝑ solū credē timorē. Nā
si de⁹ mixto amore nō metuat̄: toto corde

nõ grit. Hoc em̃ pctm̃ ꝯstat acerrimũ: vt li-
gua se illi ꝯfiteri dicat: dũ cordis ima disse-
nãt. Quasi ṽo ille nõ oia cogſcat q̃ aguntᷣ
inutilec⁹: q̄ sic legitᷣ: scrutator est cordis ⁊ re
nũ: ⁊ more hũanitatꝭ illud solũ audiat: qḋ
lingua ꝓclamat. Nã q̄ ei⁹ testimonijs fide
liter credit: ip̃e eũ ṽaciᷣ diligit. Fides eni
ET dicta ẽ: ab eo qḋ fiãt dicta. Sic etiã dñs ip
Esa.29 se testatᷣ dicẽs. Popul⁹ h̃ labijs me hono-
Esa.48 rat: cor aũt eoꝝ lõge ẽ a me. De qbus meri
to esaias ꝓpħa testatᷣ dicẽs: Et neru⁹ ferre⁹
collũ tuũ: ⁊ frõs tua erea. Ipe aũt est
Al.fiet misericors ⁊ ꝓpiti⁹ †fit pctĩs eorũ:
⁊ ñ disꝑdet eos. Et abũdauit vt
auerteret irã suã: ⁊ ñ accẽdit omnẽ
irã suã. Illud h̃ exẽplũ nõ incõuenienter
apponitᷣ: qñ moyses ꝓ trãsgressore ꝑlo sup
Exo.32 plicãs dixit ad dñm. Obsecro dimitte pec
catũ ꝑli hui⁹: sinaũt: dele me de libro quẽ
scripsit man⁹ tua. Orauit ꝓ ip̃is i cruce po
Luc.23 situs ⁊ dñs xp̃s: Pr igsce illis quia nesciũt
qd faciũt. Sic istꝭ supplicatõib⁹ actũ ẽ: vt
dñi i eis ira placaretᷣ. Et ꝓpiti⁹ em̃ fact⁹ est
pctĩs eoꝝ: cũ ad ip̃i⁹ satisfactõez ñ qdẽ oẽs:
Al.recordat⁹ h̃ multi ex his redire meruerũt. Et †mẽora
tus ẽ q̄ caro sũt: spũs vadẽs ⁊ ñ re
diẽs. Mouit piũ iudicẽ fragilitas ꝯside-
rata peccãtiũ: qḋ carnalꝭ cecitas lumẽ cele-
stis sapie nõ videbat: ⁊ iõ expectãdos dix:
q̄ si ꝯfestim fuisset eoꝝ spũs abrogat⁹: lo-
TE cũ penitẽtie ꝑdidissẽt. Caro aũt dicta ẽ: q̄
cara sit aie sue. Mirabili ãt breuitate diffi-
nitᷣ mors hois: id est: spũs vadẽs ⁊ nõ redi
ens: subaudiẽdũ: in h̃ mũdo: qm̃ ad suum
corp⁹ in resurrectiõe ꝯstat esse rediturum.
Quotiẽs exacerbauerũt eũ i deser
Al.in aquoso to: i ira ꝯcitauerũt eũ i †terra sine aq̃.
Et ꝯuersi sũt ⁊ teptauerũt deũ: ⁊
scm̃ isrl̃ exacerbauerũt. Uenit ad septi
mã ptẽ: i q̄ iteꝝ breuitᷣ obstiatõez eoꝝ acer
bitatẽq̄ desigt. Cõsequẽter em̃ enũerans
q̄ta illꝭ i heremo vel apud egyptios ṽtus
diuina ꝑstiterit: ostẽdens q̄ dũ delinq̄ntib⁹
semꝑ ꝑstet: imẽores tñ bñficioꝝ peccare nõ
desinũt. Nõ sũt recordati manus
Al.redemit ei⁹: die q̄ †liberauit eos ḋ manu tri
bulãtis. Tribulatio fixã solet hr̃e mẽo-
riã: ꝟ infidelib⁹ nec ip̃a recordatio stare po
tuit: quã validissime nr̃is cordib⁹ tristicia
ET semꝑ affigit. Recordari em̃: dictũ ẽ reuoca

re ad cor. Pulcherrime ṽo positũ est: ma-
nus dñi: ⁊ man⁹ tribulãtis. Hoc em̃ nomie
operatio significatᷣ amboꝝ. Sed q̄ lõge dis-
paria sũt: q̄ vnũ videntᷣ hr̃e vocabulũ: Il-
la ꝑlm̃ libare ꝑualuit: ista in suã necẽ reti-
nere tẽptauit. Sic posuit i egypto
signa sua: ⁊ prodigia sua i campo
thaneos. Unã rẽ duob⁹ noib⁹ desigñt.
In egypto em̃ signa fec̃ q̄ infert⁹ ip̃e dictu-
rus ẽ. Sed ⁊ ꝓdigia ibidẽ demõstrauit in
cãpo thaneos. Thanais em̃ ciuitas ẽ egy-
pti: vbi sunt facta ꝓdigia q̄ legũtᷣ. Signa:
vtiq̄ fuerũt in egypto duris cordib⁹ qua-
si characteris impressa vestigia. Prodigia ET
ṽo q̄si porro dicẽtia: id est: q̄ ꝑfigurabãtur
esse ṽtura. Omẽs em̃ ille plage ad aliquã
signficãtiã ꝑscꝭ tꝑib⁹ ꝯtigerũt. Merito q̄ sig
⁊ ꝓdigia sunt appellata: q̄ in egypto facta
mõstrantᷣ. Thanais: hũile mãdatũ dixim⁹ Rp̄
interꝑtari: qḋ in isto seculo necessariũ nob
ac salutare cogſcitᷣ: vbi hũiles ac ꝓstrati eẽ
debemus q̄ venie semꝑ suffragia postula-
mus. Tũc aũt erecti erũt iusti: qñ in illa re-
surrectiõe iugiter dona mãsura susceꝑint.
†Cõuertit i sanguiez flumia eoꝝ: Al.Et
⁊ †pluuiales aq̃s eorũ ne biberent. Al.imbres
Hinc ꝑma plaga inchoat egyptioꝝ. Nã sic
aq̃ in vinũ ꝯuisa in euãgelio legitᷣ: q̄ ꝑplorũ
ꝑmutationẽ significauit i meli⁹. Ita h̃ i sã-
guinẽ ꝯuisa denũciat reꝝ spũaliũ cãs pctõ-
res sentire carnalitᷣ. Sanguis em̃: ad carnẽ
ꝑoitᷣ exꝑmẽdã: qḋ iudaicũ ꝑlm̃ ꝑspexisse ñ
dubiũ ẽ. Dic̃ etiã ⁊ flumia ⁊ pluuiales aq̃s
eoꝝ in sanguinẽ ꝯmutatas: ne ꝑdicatiõez
celestẽ spũalitᷣ intelligerẽt: q̄ erãt carnalib⁹
sensibus occupati. Hec ⁊ seq̄ntia ad litterã
oino mãifesta sunt: q̄ i egypto ꝯtigisse di-
uine historie text⁹ ostẽdit. Misit i eos
†muscã caninã ⁊ comedit eos: ⁊ ra- Al.cynomiã
nã ⁊ †extiniauit eos. Et dedit eru Al.disꝑdidit
gini fruct⁹ eoꝝ: ⁊ labores eoꝝ lo-
custe. Musca canina ẽ: iꝑroboꝝ petulan- P
tiũ vindex dat⁹ acule⁹. Rana ẽ: loq̄cissima
vanitas hereticoꝝ: q̄ cenosis sensib⁹ cõmo
rata: iꝑrobis clamorib⁹ garrire nõ desinit.
Erugo est: amor turpis: honestatẽ occulta
iminutiõe ꝯsumẽs. Locusta ẽ: maliuola at
q̄ assidua detractio: act⁹ alienos iuida ob
locutiõe corrodẽs. Et occidit i grãdi-
ne vineas eorũ: et moros eorum

in pruina: **Et tradidit grandini iumēta eoꝝ: ꝛ possessiones eorum igni.** Grando: est cōminatio dñi q̄ verberat cōtumaces: eosq̄ vmbraculꝭ sue delectationis expoliat. Pruina vō est ꝑcurrēs anticipāsq̄ malicia: q̄ alienos labores puenire nō pmittit ad fruct⁹. Seq̄tur. Et tradidit grandini iumēta eoꝝ. Morte pecudū: stultoꝝ significaꝭ occasus: q̄ malꝭ innūeris cessātes vilia iumēta fundunꝭ. Addidit: Et possessiones eoꝝ igni. Ignis q̄dem ꝛ i bono ponit ꝛ in malo. Sed q2 h̄ p indignatione ꝯstat inflict⁹: ignē cupiditatē igbilē debem⁹ accipe: q̄ possessionē nr̄am: id est: mētis statū execrabili ambitiōe deuastat. Restat decima de p̄mitiuis: quā suo loco dicemus: qm̄ duo v̄sus ad exaggerationē mali seq̄ntis inꝑpositi eē noscūꝭ. Notādum est aūt q̄ he tres plage: id est: erugo: pruina ꝛ ignis: q̄s h̄ dixit: in exodo penit⁹ nō legantur. Ignē em̄ ibidē mixtū descendisse cum grādine vt fruct⁹ lederet: nō tñ vt possessiones eoꝝ incēdere potuisset. Pro istis vō trib⁹: alie ibi tres sūt posite: scynifes: vlcera ꝛ tenebre: Qd̄ i lr̄is diuis p ꝯgrua intelligētia reꝝ freq̄nter inuenis eē variatū: vt est titulus. xxxiij. psalmi. Dicit em̄: Psalmus dauid: cū mutauit vultū suū corā abimelech: ꝛ dimisit eū ꝛ abyt. In regū. n. volumie: abimelech palestinoꝝ rex non legiꝭ fuisse: s̄ achis: q̄ noia vt diximⁿ: p sacroꝝ q̄litate mutata sunt: qd̄ hic q̄z siłr debem⁹ accipe. Naz ꝛ in ꝯcordia euāgelioꝝ: p̄rem augustinuz silia collegisse manifestum est.

Misit in eos iram indignatiōis sue: indignationē ꝛ iram ꝛ tribulationē: imissiōes p angelos malos. Ordo vindicte v̄issima descriptiōe narratur. Pri⁹ em̄ dn̄s pctis nr̄is irasciꝭ: qñ nulla cōpunctiōe ꝯūtimur: ac deinde maliciā hois in sua indignatiōe ꝛ ira ꝛ tribulatiōe derelinq̄t: vt ꝓprys adūsitatib⁹ affligantꝭ: q̄ diuinis iussionib⁹ obedire ꝯtemnunt: si-
Ro.j. cut scriptū est: Propterea tradidit illos deus in desideria cordis eoꝝ in imūdiciā: vt faciāt q̄ nō ꝯueniunt. ꝛc. Scelerati quippe hois idignatio ptinet ad tumidā supbiā: ira ad audaciā nefandā: tribulatio ad confusam desperationē. Tunc p angelos malos ad imissiōes ꝑcipitanꝭ illicitas: ꝛ quasi nudati defensione diuina: in predam cadunt pniciosissimā bestiarum. Perscrutandū est etiā: qd̄ dicit: immissiones factas p angelos malos: q̄si ꝛ p bonos angelos nō delibet peccatores. Per bonos em̄ angelos sodomā subūtit ꝛ gomorrā: quos abraam ꝛ loth suscipere suis hospitijs meruerunt. Temptat⁹ est etiā trāsgressor p angelum malū: sicut in regū volumine dicit. Et introiuit spūs dei malus in saul. Iusti q̄z temptati sūt a diabolo: vt iob: ꝛ paul⁹ apostolus: ꝛ cetera huiuscemodi. Cōstat enim cūcta que creata sunt: creatoris aut pmissioni: aut impio sbiacere. **Uiam fecit semite ire sue ꝛ nō perpecit a morte aiabus eorum: ꝛ iumēta eorum in morte ꝯclusit.** Cum dicit viā fecisse dominū: qua possit ad vindictā infelicū peruenire: ostēdit nō esse ad eos remedū: nisi dn̄i fuerint defensiōe ꝑuati. Ira em̄ domini p tropologiā dr̄: s̄ ipa est quā supius dixit: immissiōes p angelos malos. Ista eni nō licet diabolo: nisi cū domini voluntate pmittiꝭ. Quid aūt ista ira fecerit: cōsequēꝭ exponit. Et nō pepcit a morte aiab⁹ eoꝝ. Quod dixit: Aiabus eoꝝ: p hominib⁹ accipiendū est: quos in illa clade cogitaꝭ occidisse. Nā p toto hoie solā aiam poni: sicut iam dictū est: exodi scriptura testaꝭ dicēs: Oēs q̄ aie q̄ egresse sunt de femore iacob: aie. lxx. Uñ p figuram Synecdoche ꝓuenit ista locutio: q̄ significat a pte totū. Seq̄tur. Iumēta eoꝝ in morte ꝯclusit. Respice queādmodū cūcta q̄ vł ad victū hūanū vł ad solaciū ptinēt dicꝭ eē vastata: vt ipys atq̄ durꝭ dig̃ indicēꝭ ꝓuenisse supplicia. **Et pcussit oē p̄mogenitū i ťra egypti: p̄mitias laborꝭ eoꝝ i tabernaculis chaim.** Ecce decia illa plaga p̄mogenitoꝝ q̄ ira dei p angelos malos minabaꝭ: exponiꝭ. Talꝭ. n. tātaq̄ fuit: vt israeliticū pplm quē nolebāt egyptij añ dimittē: vltro potius exire cōpellerēt. Priogenita sūt: q̄ p̄mo loco sensib⁹ nr̄is reuerēꝭ occurrūt: vt ē illō mādatū sūmū: Deuz ex toto corde diligē: ꝓximi q̄z hn̄dā mōis oib⁹ caritatē. Hec qñ pcūt: priogenitoꝝ amissiōe pcutimur: ꝛ in ipa ꝓle rōnis orbamur. Respiciam⁹ plane qd̄ pplm egyptioꝝ decē plagꝭ afflixerit: hebreoꝝ gētē decalogi mūere ꝯcorauerit: vt

h sacramēto nūeri ꝛ vltionē datā repias ꝛ grām ꝑstitā fuisse cogscas. Seqtur. Primitias laboris eoꝝ. Hoc est qđ supius dixit: oēm ꝑmogenitū. Primitie qppe laboꝝ ad totū ꝑtinet quicqđ hūana possibilitas habere potuerit. Et sic sup dixit: In tra egypti: ita ꝛ hic repetit: In tabernacul' cham. Cham qppe fuit pr̄ chanaan: cui⁹ posteritas terrā ipam possedisse cogscit. **Et abstulit sicut oues ppl'm suū: ꝛ ꝑduxit eos tanq̄ȝ gregem in deserto. Et** [...]duxit **†eduxit eos in spe ꝛ nō timuerūt: ꝛ inimicos eoꝝ operuit mare. Et induxit eos in mōtem sanctificatōis** [...]b3 **sue: mōtem †hūc quē acqsiuit dextera eius.** Uenit ad octauā partē: vbi dn̄i bn̄ficia referūt: ꝛ iudaice obstinatōis culpa subiūgit. Sed qm̄uis supiorib⁹ videant ēē ꝯiūcta: h tn̄ ostendit qđ illa decima plaga cōpleuerit: scȝ vt popul⁹ dn̄i ab ipa seruitute liberat⁹ ad terrā repromissiōis incolumis ꝑueniret. Sed pōt h nonnulla q̄stio suboriri: q2 nō illos qs abstulit de tra egypti: eosdē in mōtem scīficatiōis adduxit. Significat em̄ syon mōtem: vbi ꝯstat hierosolymā cōstitutā. Sed dū ageret de ꝑplo iudeoꝝ: ipos notū est ad hanc ciuitatē fuisse ꝑductos: q suis pr̄ib⁹ succedētes: ꝛ nomē ꝛ gentē hebreoꝝ ꝯtinuisse noscunt. Significat tn̄ sic reuera factū est: q2 multi coꝝ ad eccl'iam catholicā quā mauult h intelligi: ꝯūsionis bn̄ficio ꝑuenerūt. Ipa est eniȝ quā christ⁹ nr̄ q est pr̄is dextera conqsiuit. Patet enim: vt ꝛ figurate superiores versus intelligere debeamus. Nam qđ dixit: Oues ꝛ gregē: significat ꝑpl'm christianū: q in h seculo tanq̄ȝ in deserto pascit: si mundanaꝝ reꝝ desideria nō seqt. Educti autē nos sum⁹ i spe a terra egypti: id est: a tenebris pctōꝝ q fidei lumē accepim⁹: ꝛ inimicos nr̄os: h est: diabolū cū ministris suis operuit mare: dū nos scīe regn̄atiōis lauacra diluerūt. Sic illis in figura facta sūt: sic dicit apl'us: q nr̄e salutis indicia nūciabant.

Et eiecit a facie eoꝝ gētes: ꝛ sorte diuisit eis terram in funiculo distributōis. Et habitare fecit i tabernacul' eoꝝ: tribus israel. Eiecit a facie nr̄a gentes: qsi barbarica ꝛ imites a nob fugāt errores. Diuidit aūt nob terrā illam repromissiōis: cū ꝑ sua dignitione vnicuiq̄ȝ btām dederit portionē. Funicul⁹ aūt distributōis: tract⁹ est ab illis q terrā tenso fune diuidebāt. Seqtur. Et habitare fecit in tabnacul' eoꝝ trib⁹ isrl'. Diuie nobis scripture tradiderūt: i eoꝝ loco vel nūero electoꝝ ꝑpl'um ꝯgregandū: vn̄ supbi angeli ꝑbant expulsi. Ergo trib⁹ isrl': id est: vidētib⁹ deū dabit tabnacula: q añ supbie ruinā adhuc innocentes angeli possidebant.

Et temptauerunt ꝛ exacerbauerūt deū excelsum: ꝛ testimonia ei⁹ nō custodierūt. Et auerterūt se ꝛ nō seruauerūt pactū: queadmodū pr̄es eoꝝ: †ꝛ cōuersi sunt in arcum Al'. nō h3
prauū. Nūc dicit ꝯtumaciā iudeoꝝ: ꝛ qđ eis irato dn̄o ꝯtigerit ꝯsequenter exponit: vt talia inobediētes debeāt exēpla metuere. Arcus ꝑuersus: est malicia pctōꝝ: q nō emin⁹ vulnera iaculat: s in se magl' spicula directa ꝯuertit. Qđ vtiq̄ȝ dolosos pati manifestū ē: q dū alijs ingerē nitūt plagas: in se ꝯuertē suas poti⁹ ꝑbāt insidias. **†Et i** Al'. nō h3
ira ꝯcitauerūt eum in collibus suis: ꝛ in sculptilib⁹ suis †emulati sūt Al'. ad emulatōnē eū ꝑuocauerūt
euȝ. Colles: superbas ac tumidas significat cogitatiōes hominū: qbus semp dominus inuenit aduersus: qn̄ in culturas demonū iniq ꝑsumptōne ꝑsiliunt. Emulati sunt qppe eū: cum honorē dn̄i simulachris detestabilibus ꝯtulert. Emulatio em̄ ista in malam partē: nō in bonā debet itelligi. Nam vide qđ seqtur. **Audiuit †dominus ꝛ spreuit: ꝛ ad nihiluȝ redigit** .te⁹
†nimis israel. Nona pars q supest itroitur: in qua vindicte genera numerāt: ꝛ p⁹ Al'. valde
aduētus dn̄i saluatoris edicit. Solet autē int nōnullos facere questionē: q̄re cū pctā fuerint aliqꝝ: ille tn̄ in oībus vindicasse dicat: qđ religiosis mētibus scrupulū nō debet iniicere. Nā ꝛ si gētē captiuitati tradidit: tn̄ sibi placitos ꝯsciētie integritate fuauit: s eos magl' in tribulatiōibus exercuit: qs eterno honore coronādos eē decreuit. Nā si xitatl' itima ꝑscrutemur: captiuitatē passi nō sūt q aīo liberi fuerūt. Nec inimo hosti sūt traditi: qꝝ ꝯscia nō potuit a diuinitate subduci. **Et repulit tabernaculū sylo: tabernaculū suū †in quo ha** Al'. vbi
bitauit †int homies. Sylo ciuitas erat Al'. in hoīb⁹

vbi arca dñi fuisse legitur constituta: vnde p sacerdotes supplicãtes: hebrei diuina rñsa capiebãt: anteq̃ tẽplũ eẽt hierosolymis fabricatũ. Hoc ĝ tabernaculũ repulisse dicit dñm: in q̃ int hoĩes habitare dignat⁹ ẽ: sic ĩ alio ,ppħa legit. Uide quid feci sylo: vbi erat tabnaculũ meũ. Sed metuẽdũ est nobis ne offensus corpis nñi tabnacula deserat: ĝ spũs sanct⁹ cũ dei mũere bñ nos tractam⁹ inhitat: sic dic apls: Templũ eñ dei
j.Cor.3 scm̃ ẽ: qd estis vos. **Et tradidit in captiuitatẽ ṽtutẽ eorũ: ꝛ pulchritudinẽ eoꝝ in man⁹ inimici.** Illud tps memorat qñ ab allophilis hebrei victi sũt: ꝛ cedib⁹ eoꝝ direptioniq̃ patuerũt. Quapropter: ṽtutẽ ꝛ pulchritudinẽ: significat arcã testamẽti: p quã sibi int gẽtes videbant inuicti: ꝛ sũma decoris laude pcipui. **Et cõclusit in gladio populum suũ: et hereditatẽ suã spreuit.** Cõsequẽs fuit vt ipsi gladio caderet turpit ĩ ruinã: cui arce dignitas ,pbabat ablata. Ille eñ quos spernit ãnihilat: nec q̃sq̃ põt sbuenire cui se ,pbant solatia diuina subtrahere. Spreuit eñ hereditatẽ suã: qñ ipsm quẽ int multas nationes elegerit: pro sceleꝝ suoꝝ im-
ET manitate ,piecit. Hereditas q̃ppe ab herodicta ẽ: qñ eã iure legitimo dñs noscit possidere. **Iuuenes eorum comedit ignis: ꝛ virgines eorum non sunt lamentate.** Ignem h: iram bellantiũ debem⁹ adũtere: q̃ traditos sibi tãq̃ ꝯsũptrix flãma deuorauit. Seqt. **Et ṽgies eoꝝ nõ sũt lamẽtate.** Lamẽtari eñ vacãtis ẽ. Nam cũ oẽs iminẽtia pericula formidarẽt: nulli
ET licuit alteri⁹ funeri iusta psoluere. Lamẽta eñ dicta sũt: intra laris monumẽta: sic antiquis sepelire mos erat. **Sacerdotes eoꝝ in gladio ceciderũt: ꝛ vidue eorum nõ plorabãtur.** In ipsa igit captiuitate: filij heli sacerdotis ab allophilis gladio legunt extincti: quoꝝ vnius vxor vidua facta: post sbitũ partũ morte pueñta est. Ita cõtigit vt ei⁹ vidua minime plorarect: dum vniuersos cõis interitus occupasset. Nam talia in illo ipso multis accidisse credẽda sunt: quando pluralẽ numeꝝ auctoritas scrã memorauit q̃ nihil noscit referre superfluũ. **Et excitatus est tanq̃ dormiẽs dñs: tanq̃ potẽs crapulatus a vino.** Cõsuetudine istas hoim diximꝰ: ,ppter res explanãdas sepe dño ꝯtributas. Dicit eñ a psona dementiũ: q̃ ita putãt qñ periclitãtib⁹ nõ subuenit: q̃si vino esse crapulatũ. Sed ille tñ negligẽtibus atq̃ infidelib⁹ dormit: q̃ nulla psalmodia: nullis bonis operib⁹ excitãt christũ. Et iure ab ipsis reddit alien⁹: q̃ eũ sibi q̃si dormire demẽter intelligũt. Excitatur etiã ad vindictã malis actib⁹ ,puocatus: cui⁹ patiẽtia dormisse credebat: qd magis h agsam⁹ sentiẽdũ. Excitauerũt eñ eũ allophili: qñ arcã testam̃ti ei⁹ int simulachra posuert. Et seqtur q̃ illis tali facto ,puenerint. Discutiendũ est aũt qd dixerit: Tãq̃ potẽs: q: tũc sũt hoies ad iraz faciles: ꝛ ad ṽtutẽ potẽtes: qñ post crapulã vini de sõno surgere ꝯsueuerũt. Deniq̃ btũs hieronymus int alios veridic⁹ int́pres: ,p potente: fortio: posuit. **Et percussit inimicos suos in posteriora: opprobrium sempiternũ dedit illis.** Hoc in pmo libro regũ legit: q: ,p sacrate arce iniuria: allophili in posteriora pcussi sũt: vt etiã viui a soricib⁹ execrabili sorte roderent. Qd opprobriũ eis pmanet sempiternũ: q: nullus alter taliter punitus est. Sic peccatores in posteriore vita pcutit: quando eis sua debita nõ derelinq̃t: ꝛ quasi a soricibus consumũt: dũ eos diaboli cohors inimica vallauerit. **Et repulit tabernaculũ ioseph: ꝛ tribuz effrem nõ elegit: sed elegit tribũ iuda mõtem syon quẽ dilexit.** Iudicia domini ipsoꝝ quoq̃ nominũ a stipulatione declarant. Ioseph: significat augmẽtum: qd ꝛ in malo ꝛ in bono ponitur. Sed modo ĩ cõtrariũ accipiendũ est: q: ꝯstat esse repudiatũ. Effrem: frugifer siue vbertas. Iuda: ꝯfitẽs siue glorificãs interptat. Memoria quoq̃ ꝯdendũ est q̃ per hebrea noĩa scriptura sancta causas nobis sepi⁹ declarat occultas. Quod genus locutionis sacrarũ litterarũ ,ppriuz esse nõ dubiuz est: quãdo tale aliquid mũdanis litteris minime cõtinet. Repulit ergo tabnaculũ ioseph: q: licet ipe fuisset iustus: tñ eius posteri qui ad semẽ carnis ptinuerũt augmẽta mũdana ꝛ ,puectũ carnalẽ desiderasse noscũt. Tribũ q̃ effrẽ nõ elegit: q: ĩ fruge secli h⁹ carnali vbtate ꝯsume

bāt. Tribū āt iuda merito delegit: q̄ ⁊ ꝯfes
siōe fuit hūilis: ⁊ ꝯūsatōe laudabilis: vn̄ no-
bis sm carnē dn̄s saluator aduenit. Seqᷣ.
Mōtem syō quē dilexit. Eccliam catholi-
cā significat: de q̄ in cātic cāticoꝝ dn̄s dic:
Una est colūba mea: vna est dilecta mea.

Et edificauit sicᵗ vnicorniū scīfi-
catione suā: in terra quā fundauit
in secła. Unicornioꝝ: significat vnā spez
bōitū in scīssimā trinitatē: ad quā fideliū
sacratę mētes hūilr erigūr: ⁊ tanq̄ validis
simo cornu fidei firmitate ꝯsistūt. Seqtur.
In tra fūdauit eā in secła. Quis in seculo
hic sim p̄destinata consistat: in terra tn̄: id
est: in hoibus scīs spe ętnitatis ꝓbaṙ eē fū-
16 data: sic in euāgelio petro dictū est: Tu es
petr⁹ ⁊ sup hāc petrā ędificabo eccłiam me
am: ⁊ portę inferi nō p̄ualebūt adūsus eā.
Ecce quō in terra sb ętnitate cogscit eē fun
data. Nā ⁊ alibi de eccłia legiṙ. De⁹ funda
uit eā in ętnū. Et elegit dauid fuūz
suū: ⁊ sustulit eū de gregib⁹ ouiūz:
de post fetātes accepit eū. Pasce
re iacob pplz suū: ⁊ isrł hereditatē
suā. Aptissima nimis introducta ē ⁊ deco
ra narratio: vt q̄ dixerat: Elegit iudā: nūc
diceret: Dauid: q̄ ab humanitate suscepta
xp̄o dn̄o ꝓximabat. Sed meli⁹ h̄ de ip̄o su
scipim⁹ dn̄o saluatore. Nā in euāgelio ceci
Math.20 clamauerunt: Fili dauid miserere nob. Et
q̄ ꝯfident veꝝ dixerāt: sb celeritate sana-
ti sūt. Seqᷣ. Et sustulit eū de gregib⁹ oui-
um: de post fetātes accepit eū. Per istā sili
tudinē dauid filij iesse: sic ⁊ in alijs locis dn̄i
saluatoris nob sacra panduntᷣ. Nā ille sub
latus ab oīb⁹ p̄uenit ad regnū: dn̄s nr̄ sū
ctus officio pastoris sedet ad dexterā p̄ris:
q̄ est vere rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū. Nec va-
cat qđ dixit: oues ei⁹ fuisse fetosas. Domi
ni eni grex sp̄ūali gr̄a fęcūdus: filios nosci-
tur hr̄e copiosos: sic in cāticis cāticorū: de
Cant.4 eccłia legiṙ. Dētes tui sic grex detōsaꝝ ascē
dens de lauacro: q̄ omēs gemios creant: ⁊
sterilis nō est in eis. Addidit: Pasce iacob
ꝑplm suū: ⁊ isrł hereditatē suā. Hoc iā ma
nifestius adūtim⁹ dictū de dn̄o saluatore:
q̄ gregē suū solus valuit cęlesti pane sacia-
re: ⁊ hereditatē suā marie a picul' aiaꝝ cun
ctis eripe. Jacob eni: possum⁹ intelligē po
pulū xp̄ianū: q̄ h̄ degit in terris. Hereditatē
vo isrł: futurā ꝯgregatōnē q̄ dn̄i ꝯtēplatio
ne pascēda ē: qđ ad tp̄alē regē oīmodis nō
pōt ꝑtinere. Et pauit eos ⁱsine mali Al. in inocētia
cia cordis sui: ⁊ iᵗ sensu manuū sua Al. itellectib⁹
rū deduxit eos. Absolute totū ad dn̄z
ꝑtinet saluatorē. Sol⁹ eni fuit q̄ pctā n̄ ha-
buit. Dicēdo eni: Sine malicia: ostēdit q̄
ita sint dicenda pctā. Jlla eni puritas: illa
scītas: illa e cęlo veniēs maiestas: h̄ ꝓba-
ta ē docuisse qđ gessit: h̄ gessit sine dubita-
tiōe qđ docuit. Pauit eni p̄ceptor egregi⁹
q̄s docē dign⁹ ē: sic ip̄e testaṙ. Nō i solo pa- Matth. 4
ne viuit hō: s̄ in oī vbo dei. Sine malicia
cordis: sicut alibi dic: Nec ē i ore ei⁹ dol⁹. Esa.53
Sēsus vo manuū: actualē sigficat scītātē:
ad quā fideles suos ꝓut ip̄e tribuit: gl̄iosa
imitatōe ꝑduxit. Sz nec istud dauid tp̄ali
regi p̄t vllaten⁹ ꝯuenire: s̄ cū ad dn̄m xp̄m
referūṙ: cūcta sibi ꝯcora paritate ꝯsētiūt.

i N nōnulł psalmis so- Cōclusio.
lem⁹ exq̄rere q̄d nob admoneat cę-
lestis auctas. Hic tale fecimitū: vt ex
positio magis q̄ p̄ncipiū psalmi eē videaṙ.
Dixit eni pabolis se ⁊ ꝓpositiōib⁹ eē locutu
rū: vt vnusq̄sq̧ velocis agsceret faciē psal-
mi: cū forma ip̄i⁹ exp̄ssa fuerit dictōis. Qua
ꝓpt sic ꝑ suis delictis expulsos hebręos ⁊ i-
tromissos asserit xp̄ianos: vt vtriusq̧ legis
intentionē: q̄si in vnu⁹ faceret botri decore
pēdere. Amem⁹ q̄ ꝓlixitatē ei⁹: in q̄ dū hi-
storia referṙ: noui testamenti gr̄a declaraṙ:
more abyssi fluctuātis: q̄ tot lumīa reddit:
qđ tremores effecit. Mō eni ibi claritas lā-
pat: mō vmbratilis imago circūuolat: ⁊ i eo-
dē elemēto videṙ eē varia: cū nihil illic colo
ris accedat nec recedat. Sic psalmi huius
admirāda diūsitas ⁊ historiā narrat: ⁊ lōge
alia q̄ sp̄ūalis sentiāṙ insinuat: cu⁹ similitudi
nē cētesimusq̄rt⁹ q̄ subseqᷣ. Et sic i dauid
actib⁹ declaranṙ dn̄i futura mysteria: ita et
ꝑ miracula q̄ iudęis cōcessa sūt: xp̄iani po-
puli sacramenta panduntur.

Explicit expositio in psalmū. LXXVII
Incipit expositio in psalmū LXXVIII

s Icut sepe dixim⁹: Ps. asaph.
h̄ significatio nois: ad act⁹ illos ꝑti
net: q̄ ad mādata dn̄i grāmq̧ refe-
rūṙ. Asaph vo sigficat synagogā: q̄ tn̄ ca-
tholicę possit ꝯuēire ecclię. Neq̧ ei xp̄ianis
aliēi credēdi sūt: q̄ gr̄ę dn̄icę claritate fulse-

rũt. Adde ꝓphetas: patriarchas: ⁊ ꝓplm illũ iam christo deuotũ añ tpa xpiana. Est ergo ⁊ iste psalm⁹ tot⁹ in lamẽtatiõe posit⁹: sic ⁊ .lxxiij. q̃ futura tpa velut p̃terita deplorat: ⁊ ꝓpt duriciã cordis sui gẽti grauit affligẽde pietatis studio precatur christũ dominũ subuenire.

Diuisio psalmi.

p Riusq̃ de diuisiõe dicam⁹: oportet gesta regꝫ breuit insinuare noticiam: vt dũ causa ꝑmittit: text⁹ psalmi intelligibilius audiat. Machabeorum nob prim⁹ liber insinuat: antiochũ regem cũ hierosolymã venisset: hostiliter ciuitate opib⁹ enudata: i templo dei idola posuisse: hebreosq̃ duꝫ diis suis sacrificare cogeret multos martyres effecisse. Quapropt: asaph quẽ dixim⁹ figurã gestare fideliũ populoꝝ: p totũ loq̃tur psalmũ. In pma parte denumerãs q̃ta tpib⁹ p̃dicti regis antiochi ptulerit hierl'm ꝓplusq̃ iudeoꝝ. Scḋa pte dñm rogat: vt sup̃ potentes inimicos irã sue indignationis effundat: ⁊ pctis suoꝝ suoꝝ dignet eẽ ꝓpiti⁹. Tertio ꝓphetie spiritu postulat vindicari: nõ ꝑemptiõis voto: sed correctionis studio.

Expositio.

d Eus venerũt gẽtes: in hereditatẽ tuam. Quis lõgis ante tpib⁹ dauid fuerit: q̃ rex existeret antioch⁹: omia tñ more suo q̃si trãsacta refert: q̃ spũ scõ replet⁹ p̃uidebat eẽ vetura. Hinc ẽ q̃ asaph deflens subito clamabat ad dñm: Venerũt gẽtes: tãq̃ iã muros irrumperent: ⁊ formidata captiuitas introiret.

ET Gẽs eñ dicta ẽ: q̃ sit vno genere ꝓcreata. In hereditatẽ: hierl'm significat: vbi erat hereditas dei i scis hoib⁹ ꝯstituta: q̃lis fuit matathias: eleazer: septẽ frẽs cũ scã matre: q̃les fuerũt mille q̃ ne sabbatũ violarẽt: oẽs se passi sũt ab hostib⁹ q̃etis manib⁹ interire: ⁊ cetos q̃s noticia mime ꝯphendit. Addit: Tuã: vt excitaret iudicis animũ ꝯ adũsarios truculẽtos: dicẽs eos venisse ad lesionẽ rei q̃ ad iudicẽ ptinebat.

RHE Hec oratores lati⁹ copioseq̃ dixerũt: cũ adũsariis suis odiũ face iudiciũq̃ niterẽt.

Al. Polluerũt †Coinq̃nauerũt tẽplũ scm̃ tuũ: posuerũt hierusalẽ †velut pomoꝝ †custodiariũ.

Al. in

Al. custodiã

Aptissime scõ viro sacrati tẽpli pri⁹ occurrit iniuria: vt h̃ inter initia defleret qḋ ad diuinã nouerat ꝯtumeliã ptinere. Coinq̃nauerũt: dic polluerũt: q̃ñ illo tpe nõ ẽ euersũ scũariũ dñi: s̃ ipie gẽtes i sctissimis locis simulachra nefãda p̃sumptõe posuerũt: vt vbi colebat ver⁹ de⁹: ibi imũdus adoraret spũs. Sic eñ de antiocho i machabeorũ libro legit: Iussit coinq̃nare scã ⁊ scm̃ ꝓplm isrl': iussit edificare aras ⁊ tẽpla ⁊ idola: vt imolarent carnes suillinas. ⁊c. Seq̃t dolẽda nimis ⁊ furiosa ꝯparatio. Posuerũt hierl'm velut pomoꝝ custodiariũ. Qḋ schema dr̃ Parabole: q̃ñ res sibi genere cõparat. Custodiaria siq̃dẽ pomoꝝ dicũtur tuguria: q̃ sibi hortoꝝ cultores ad depellẽdã sol' iniuriã: ⁊ ad custodiẽdas furꝫ improbas man⁹ frõdib⁹ foliisq̃ ꝯmuniũt: q̃ mox vt pomoꝝ tps abscesserit: tãq̃ inutilia derelinquũt. Quapropt gentes q̃ hierosolymã vastauerũt: illã tẽpli pulchritudinẽ singularẽ: sic ꝯtẽptibilẽ putauerũt tãq̃ casellulã pomoꝝ: q̃ vilis atq̃ despecta trãsacta estate deserit. Vñ ⁊ Esaias dic: Relinquet filia syon velut vmbraculum in vinea: ⁊ sic tuguriũ in cucumerario. Posuerũt †mortalia seruoꝝ tuoꝝ escas volatilibus celi: carnes sctoꝝ tuoꝝ bestiis terre. Postq̃ de diuini tẽpli ẽ ꝯq̃stus iniuriã: venit ad hoium neces: vt eos p⁹ sacrilegii culpas homicidii reat⁹ argueret. His tñ aliq̃d mai⁹ adiicit: vt crudeli īmanitate trucidatos: fer' etiã abiicerẽt insepultos. Cõtempt⁹ siq̃dẽ corpoꝝ mortuoꝝ nõ ad paruã refert inuidiã. Nã si sepelire ẽ pietat' officiũ: volatilib⁹ celi abiicẽ magne crudelitat' ꝯstat exẽplũ. Dicẽdo aũt: Seruorũ tuoꝝ: martyres significat: q̃ in illa captiuitate copiosa ꝑsecutiõe floruerũt: sic i libro ipo legit. Multi de ꝓplo isrl' obtinuerũt: ⁊ cõfortati sũt i eis: vt nõ mãducarẽt imunda: et elegerũt mori magis: q̃ cibis a dño vetit' coinq̃nari. Seq̃t. Carnes scõꝝ tuoꝝ bestiis tre. Vna res duplici varietate describit: vt diũsitas crudel' facti: auditũ possit iudic' exaggerare ꝑuissimi. Nõ ei suffecerat mortuos volatilib⁹ tradẽ: nisi ⁊ feras ꝑmitterẽt eoꝝ corpa laniare. Effuderũt sanguinẽ †eoꝝ sic aquã i circuitu hierusalẽ: ⁊ nõ erat q̃ sepeliret. Adhuc i ipsa exaggeratõe remorat: ne cito trãsiret ab aĩo: qḋ atroci cõmissũ videbat exemplo. Dicẽdo eñ: Sicut aquã: crudelibus factis

auget inuidiã: vt ita sibi crederẽt humanũ sanguinẽ effundere licuisse: quẽadmoduz solet aqua sine alicui⁹ culpa decurrere. Nã qd addidit: In circuitu hierusalẽ ⁊ nõ erat qui sepeliret: nefandissimã copiã scelerate cedis ostẽdit: vt non solũ intra vrbẽ: verũ etiã circa muros ciuitatis tm̃ puenisset exitiũ: quaten⁹ deuotionẽ sepulture null⁹ implere valuisset: dũ par cõditio cunctos inuolueret: sicut in anteriore psalmo dic: Iuuenes eoꝝ comedit ignis: ⁊ virgines eorũ nõ sunt lamẽtate. **Facti sumus opprobriũ vicinis nostris: derisui ⁊ cõtemptui his qui in circuitu nr̃o sunt.** Gloriã illã hierosolymoꝝ toto orbe mirabilẽ vsq ad opprobriũ dicit venisse vicinorũ: vt quãta prius nobilitate resplẽduit: tanta postea abominatiõe sorderet: sicͭ ⁊ hieremias in lamẽtationibus ait: Quõ sedet sola ciuitas q̃ abũdabat pplis: facta est vt vidua q̃ multiplicata erat in nationib⁹: pnceps in regionib⁹ facta est in tributo. Et paulopost. Hec est ciuitas q̃ dicebaꝛ corona glorie: iocunditas vniuerse terre. Sequitur. Derisui ⁊ contemptui his q in circuitu nostro sunt. Eadẽ repetita diuersitate congeminat: vt illud qd dixerat opprobriũ: clarius mõstrareꝛ. Dicit em̃ hebreos fuisse derisui: qui pus fuerãt dñi deuotione reuerẽdi. Cõtemptui vero tunc sũt habiti: qñ eos captiuitati traditos videbãt: quib⁹ pridez tot regna cessisse cognouerant. Nec vacat qd additũ est: Qui in circuitu nostro sunt: qꝛ sp grauiora sũt opprobria: que vicinitas nouit: dũ assidua reputatiõe suscipiꝛ: qd lõginquitatis bñficio mĩme sustineꝛ. Sic totus iste textus a pncipio crescens: schema istud nobilissimũ facit: qd vocaꝛ Auxesis: latine vero nũcupatur augmẽtũ. Ubi sũt oratores q ad artẽ verisimilẽ veritatis officia trãstuleꝛt? Ecce quib⁹ argumẽtis agit simplicitas ingeniosa: nõ maliciosa calliditas. **Usq quo dñe irasceris in finẽ: accẽdeꝛ velut ignis zelus tu⁹?** Uenit ad secundã partẽ: in qua pui iudicẽ rogat: ne vsq ad finẽ irascaꝛ genti iudaice: qñ so ventuꝝ pphetarũ sacris pdicationibus indicauit. Sancti em̃ viri q̃uis mala paterenꝛ: sciebant se a dño mĩme deserendos: sicut ali⁹ psalm⁹ dicit: Castigãs castigauit me dñs: ⁊ morti nõ tradidit me. Prophetie q spiritu denũciat fieri que puidebat eẽ ventura. Tẽpore siqdẽ ipsi⁹ captiuitatis: matathias vn⁹ hebreorũ zelo patne traditiõis icẽsus: qꝛ videbat ad idoloꝝ culturã ciuiũ pplm trahi collegit reliqs fideles atq in exercitũ regis antiochi cũ filijs suis tanta indignatione psiluit: vt se et a iugo seruituti exueret: ⁊ imperata sacrificia gloriosissime respuisset: intantũ vt quẽdã iudeũ idolis imolantẽ supra ipas aras amore sancte deuotiõis extingueret. **Effunde irã tuã in gentes q̃ te non nouerũt: ⁊ in regna que nõ inuocauerũt nomẽ tuũ.** Postq narrauit hebraice gẽtis grauissimas calamitates: nũc petit a iusto iudice vt vastatores eoꝝ afflictiões sustineant qui nomẽ ei⁹ oimodis nesciebãt. Effunde irã tuã dicit: id est: supra aduersarios indignationẽ tuã abundãter emitte: vt sicut nos illi cõprimũt: ita tuis virtutibus obruanꝛ. Sciebat em̃ hũanã victoriã tãdiu posse pualere: q diu diuina potentia pmisisset. Et cũ dicit: Que te nõ nouerũt: culpas mitigat iudeoꝝ: qm̃ ⁊ si multi deliquerãt: erãt tñ inter eos q dñicis iussionibus seruiebãt. Istos em̃ dicit merito persequẽdos: q nomẽ dñi oimodis ignorabãt. Sic culpa que excusari nõ põt: supioris criminis collatione leuiatur. Nec vacat quod ante dixit: in gẽtes: postea: in regna. Pri⁹ em̃ pplis imp̃catus est: deinde ipsis regnis q talia fieri crudeliꝛ imperabãt. **Quia comederũt iacob: ⁊ locũ eius desolauerũt.** Pro gente q peccauerat gratissimi patriarche nomẽ obiectũ est: vt recordatio scissimi viri ppli delicta mitigaret. Que figura dicꝛ Anteprosopon: qñ p hoie ingrato poniꝛ psona gratissima. Dicẽdo em̃: Comederũt: significat comedi fecerũt. Seuitiã impie gẽtis ostẽdit: dũ cadauera mortuorũ ferarũ comestiõib⁹ exponebãt. Siue comedi: significat eos q lege dñi derelicta impia supstitione glutiti sunt. Sequiꝛ. Et locũ eius desolauerũt. Euersionẽ ⁊ solitudinẽ deplorat pulcherrime ciuitatis: qñ impia dñatione psuasione gentiliũ ciuiũ suorũ habitatione nudata est. **Ne memineris iniquitates nr̃as antiquas: cito nos anticipet miscdia tua: qꝛ**

B

Sche

j. Machab. 2

Al. iniqtatũ nr̃aꝝ antiqrũ Al. anticipẽt nos misericordie tue

pauperes facti sum⁹ nimis. Cōfessione delictoꝝ ꝓpriū sibi iudicē reddit: vt q̄ se ꝑ iusticiā vindicare nō poterat ꝑ supplicationes necessarias expiaret. Sed cū sciret Asaph antiochi regis tpe nōnullos iudeoꝝ esse seducēdos: vt dñi cultura derelicta nefanda idola sequerent̄: nō poterat ꝓ antiqs tm̄ rogare culpis: quos sciebat futuris ꝗ͂ tēporibus ingētia scelera ꝑpetrare. Sed hic antiqs sižes antiqs culpis estimo debere sentire: quib⁹ ꝑ innumeros annos nefanda mūdi prauitate pctm̄ est. Sic
Ps.38 ⁊ ali⁹ psalmus dicit: Ecce veteres posuisti dies meos. Sequit̄. Cito nos anticipet misericordia tua. Qui timet iudiciū dñi anticipari se ei⁹ miscdia recte desiderat: q̄ꝛ nisi indulgētia ꝑuenerit pctōrē in iudicio non absoluet errantē. Addidit. Quia paupes facti sum⁹. Paupertas est em̄ in nobis bonorū: ⁊ n̄ habem⁹ qd offerre iusticie: si nos incipiat vigor equitatꝭ inqrere. Sup hoc ponit ⁊ nimis: ne qs se putaret de ꝓbitate actuū suoꝝ debere ꝑsumere cū se bonis meritis nimis pauperē esse cognosceret. Ad-
Al. et iuua nos de⁹ salutaris noster: †ꝓpter
Al. gloriā ter †honorē nois tui. Cū dicit: Adiuua nos: significat forsitan illud certamen qd matathias assumptur⁹ erat: vt hebreos a supstitionū clade liberaret: vt causa hūanis virib⁹ desperata: dñi virtute iuuaret̄. Et bn̄ infirmitatē suā intellexit: q̄ saluatorē medicū totis virib⁹ inuocauit: quaten⁹ erepti iudei honorē ei⁹ nōi reddere potuissent. Utiliter aūt se adiuuandū ꝓpt honorē dñi dicit: non ꝓpter aliqd meritū suum.
Al. Et Dñe libera nos. †Propiti⁹ esto pctis nostris ꝓpter nomen tuum. Qui de ꝓprijs virib⁹ desperat: necessarie ad auxiliū oipotentis iudicis currit: vt qd actib⁹ ꝓprijs ꝯsiteri nō pōt: pietate sancti nois tribuat̄. Ideo em̄ saluator dicit̄: q̄ꝛ in se sperātes saluat: ⁊ imminētes pctōrum penas cōmutat in ꝑmia. Ne †qn̄ dicāt †gē-
Al. forte
al. in gentib⁹ tes: vbi est de⁹ eorū? Et innotescat in nationib⁹ corā oculis nr̄is. Reddit causā cur petiuerit plebē dñi debere liberari: scꝫ ne illud vsitatū dicat̄ a perfidis: vbi ē de⁹ eoꝝ? Nā q̄uis fideles diuersa flagella patiant̄: istud tm̄ ab eis non pōt ferri: qn̄ creaturarū oim̄ insultat̄ auctori.

Dicēdo em̄: Ubi est? putat̄ aut p̄sens n̄ esse: aut nō posse defendere. Et respice ꝗ͂ necessarie inter calamitates suas illud opprobriū cōmemorat: qd ad diuinā ꝯtumeliā ꝑtinebat. Sequit̄. Et innotescat in nationibus corā oculis nr̄is. Hic est subaudiēduꝫ: vindicta: quā solet dñs d pfidis facere: qn̄ eos cogit desideria praua dānare. Cū dic: Corā oculis nostris: celeritatē postulat vltionis: vt videat fieri qd aliqn̄ nouerat posse cōcedi. Uindica sanguinē seruoꝝ
tuorū: qui effusus est. Tertiā partē q̄ restabat exequit̄: vt vindicet sanguinē fideliū: q̄ ꝓ eius noie martyria ptulerūt. Uindicatio est em̄: ꝑ quā vis ⁊ iniuria iusta retributione defendit̄. Sꝫ hic illud videt̄ optari: qd ad cōuersionē respicit inimici. Nā cū hic in eis tēporaliter vindicat̄: interituꝫ eterne dānationis euadūt. Sic em̄ in apocalypsi legim⁹: Sub ara dei martyrū aias Apoc.5
postulare vt diuino iudicio vindicet̄. Que vindicta accipienda est ad modū quē diximus: q̄ꝛ beati viri crudeliter se nō expetūt vindicari: cū acceperint monita: Orate ꝓ Matth.5
inimicꝭ vestris: bn̄facite his q̄ oderūt vos: ⁊ his silia. Ad postremū ipe dñs ꝑceptorū suoꝝ potētissimus executor in cruce posit⁹ ait: Pater ignosce illis q̄ꝛ nesciūt quid faciunt. †Intret in ꝯspectu tuo gemit⁹ Luc.23
cōpeditoꝝ. Scdm magnitudinē
brachij tui: possidefilios morte punitorū. De illis dicit quos ꝓ nomine dñi vincerat irreligiosa gētilitas: q̄ crebris gemitibus oipotenti dño supplicabāt: vt ei⁹ ecclesia in fratrib⁹ nō deficeret: etiā si ipos iminens pena ꝯsumeret. Sancti em̄ viri talia semꝑ petūt: que ad fidei augmēta ꝓficiunt. Sequit̄. Scdm magnitudinē brachij tui possidefilios morte punitorū. Nimis pia suboritur ⁊ affectuosa ꝑcatio: ne filios eorū dñs a sua possessione ꝓijciat: q̄ ꝓ ei⁹ religione morte puniti sūt. Innumera em̄ tunc ibi turba martyꝝ fuit: quorum posteros dñm desiderāt possidere: ne aliq̄ errore vitient̄. Ille siquidē qn̄ nos possidet: diabolica in nobis iura nō ꝑualent. †Red- Al. Et
de vicinis nostris septuplum in sinu eorū: improperiū ipsorū quod exprobauerūt tibi dñe. Tale ē: Redde: quale quod superi⁹ ait: Uindica: quod

et si afflictionē tribuit corporū: salutē tñ efficiat animarū. Vicinos: finitimos dicit: de quib⁹ superi⁹ ait: Facti sum⁹ opprobriū vicinis nostris. Septuplū: pfectionē significat muneris celestis: qd accipim⁹ qñ spūs sancti illuminatiōe cōplemur. De q̄ ⁊ alio loco dictū est. Ps. xj Argentū igne examinatū terre purgatū septuplū. Qd ad cōuersionem ipor nō est dubiū ptinere: qñ sic recipiunt vt in bonis partib⁹ cōmutenť. In sinu eorū: vtiq̄ in animar secreto debem⁹ accipere: vbi sp fit gloriosa ɔuersio. Sequiť. Improperiū ipsor qd exprobrauerūt tibi domine. Fecerūt iniurias/dicant laudes: fuerūt icreduli/sint deuoti: extiterūt superbi/fiant hūiles. Tunc enī dñs gloriose vindicat⁹ agnosciť: qñ maledicorū ore laudatur.

Alias: oues pascue tue. Alias: in seculū

Nos aūt pplus tu⁹ ⁊ oues† gregis tui: confitebimur tibi in† secula De illis sicut arbitror dicit reliquijs: q̄ mathie studio ɔgregati: legē dñi custodire meruerūt. Iste reuera sunt oues dñi: q̄ ei⁹ gloriā cōfitentes in fidei firmitate manserūt. Pōt aūt hoc ⁊ gnālit accipi: vt ibi mixtus videať ⁊ pplus xpianus: qñ sicut sepe dictū est: ex duob⁹ pplis ɔgregatio facta est vna sanctor. Intuēdū aūt est lamētationē suā qua suauitate cōcluserit: vt dñi dicat esse gregē p quo deuotissim⁹ supplicabat: ne diutius irascereť eis quos suos esse memineret. †Et in seculū seculi narrabimus laudē tuā.

Alias: In generatione ⁊ generatione annunciabim⁹

Hic illā tangit futuri seculi beatissimā psalmodiā: quā chorus sanctor sine cessatione dictur⁹ est: non vt alios instruat: qz ibi nullus erit idoct⁹: sed vt honorē debitū reddētes pconior ipsor suauitate pascanť. **Cōclusio.**

Secundus iste iā psalm⁹ est: qui honorabilē hierlm pia lamētatiōe defleuit. Sz sciēdū q septuagesimustertı⁹ captiuitatē ɔtinet: quā ptulit sub romanis: iste vero antiochi regis deflet sacrilegā ⁊ crudelissimā vastitatē. Considerandū q̄z ⁊ alta mente cōdendū est: qd caritatis studio cōmonemur eccłie dei bonis letari: ⁊ iterū calamitatib⁹ eius vehementer affligi. Legiť enī: felices qui gaudēt in pace tua: ⁊ felices oēs qui cōtristabunť in omnibus flagellis tuis. Quapropter cōuenit vt qd vnicuiq̄ fideliū pueneriť: ad nostros dolores pximitatis studio transferam⁹: sicut apłus dicit: Si quid patitur vnū membrū cōpatiunť omnia mēbra: siue glorificatur vnū membrū: cōgaudēt omnia mēbra. i. Cori. 12 Hinc enī caritas illa pcelsa conquiriť: hinc pdicata vnitas inueniť. Et si causam boni istius alti⁹ pscruteris: hinc ⁊ illa celestis affectio gignitur que domini ecclesiam locupletari monstrať.

Explicit expositio i psalmū. LXXVIII
Incipit expositio in psalmū. LXXIX

In finē p his qui imutabunť: testimonium asaph psalmus.

Doctis viris ⁊ i auditorio christi salutariter eruditi: si quis vsitata repetere coneť offendit. Nā cū omnia tituli istius verba iā nota sint: restat vt hoc qd nouiter dixit: Testimoniū asaph pquirere debeam⁹. Iste asaph ante trepid⁹: ante sollicit⁹: qui p synagoge peccatis visus est psalmis priorib⁹ exorare: tanta nūc psumptione cōpleť vt iā cōmutatis in melius testimoniū cōuersionis phibere videať. Dicit enī de pmo aduentu dñi saluatoris qui hoiem deterioratū lege peccati ad sancte cōuersationis dona pduxit: translatāq̄ vineā de egypto potētie sue radice solidauit. Hoc est qd dicit: Testimoniū p his q imutabunť. Cantať ergo hymn⁹ iste d aduentu viri agricultoris ⁊ vinea dñi: vt iam nō obscuris: sed manifestis pcibus ei⁹ postuletur aduētus: Qui psalm⁹ eiusdē rei secundus esse dinosciť. **Diuisio.**

Asaph iste quē titul⁹ pcinuit cōmutatū: In pma sectione dñi deprecatur aduentū. Secūda: testať quēadmodū vinea q̄ est eccłia toto orbe sit dilatata. Tertio loco: incarnatiōis ei⁹ beneficio p similitudinē vinee visitare deprecať eccłiam: seq̄ domino postulat adherere.

Qui regis israel intende: qui deducis velut† oues ioseph. Qui sedes sup cherubin† apparē.

Alias: ouē. Alias: manifestare

Per secundā speciē definitiōis que grece Ennęomatice diciť: latine notio nūcupať: magno desiderio venire xpś dñs postulať: vt p id qd facit planissime indicat⁹ esse videať. Nā ista species definitiōis nō p substantiā: sed p actus suos vnāquamq̄ psonā indicare cognosciť. Recte igiť diciť

regi celi ꝛ terre: Qui regis israel: cui⁹ arbi-
trio ꝛ creata sunt: ꝛ administrant vniuersa.
Sed quius oia in eius ptāte sint posita: il-
la tn̄ regere dicit que se tractare celesti con-
uersatione nouerūt. Ideo em̄ subiunctum
est: Israel: qꝛ ipos ꝑpitius regit q eū puro
Rp̃ corde respiciūt. Israel em̄ iterpretat: sicut
sepe dictū est: vir mente vidēs deū. Inten
de: ac si diceret: supra nos lumē tue pietatis
infunde: vt qui ꝑ nos sum⁹ tenebrosi: aspe
ctus tui reddamur claritate cōspicui. Seq-
tur. Qui deducis velut oues ioseph. Jo-
seph: fidelē populū debem⁹ aduertere: qui
sic in caulas dn̄i deducit: quasi oues ad pa
scua cōgregent. Nā ꝛ ipm nomē ioseph: si-
gnificat sine opprobrio: qđ deuoto ꝑplo cer-
tū est cōuenire. Et nota ꝓpria verba singu
lis data fuisse ꝑsonis. Regit qui israel est:
deducit qui ioseph ē. Addidit: Qui sedes
Rp̃ sup cherubin appare. Cherubin: plenitudo
sciētie interptat: in qua xp̄m dn̄m insidere
manifestū est. Sꝫ qm̄ adhuc in secreto sue
maiestatis erat: rogat vt bn̄ficio sancte in-
carnatiōis appareat: quaten⁹ fideles suos
firmissima credulitate ꝯsolidet. Et vide qꝛ
trina inuocatiōe versus iste contextus est:
vt oia cooparī sanctā significet trinitatē.
R̃.effraim Coram effrem beniamin ꝛ manas-
se. Excita potentiam tuā ꝛ veni:
vt saluos facias nos. Ista noia ꝯstat
esse gētis hebraice: ante qs vt appareat spi
rituali virtute depcat: hoc est: vt sicut pro-
missus fuerat ꝑ ꝓphetas ex iudeorū gente
P̂p nascat. Sed qm̄ nō incassum hec noia mo-
re scripture diuine videnť aptata: interpta
tiones eoꝝ studiosissime reqram⁹. Effrem:
significat fructificatio. Beniamin: fili⁹ dex
tre. Manasses: oblitus. Has virtutes in-
esse cōstat dn̄o saluatori. Fructificauit em̄:
qm̄ ad tēpus corpore trucidato: ad ꝑpetua
celorū regna surrexit. Fili⁹ dextre: id est: fi-
lius oipotentis patris. Oblit⁹: illud indi-
cat: qm̄ iniuriarū suarū oblit⁹ in cruce posi-
tus ꝓ iudaico ꝑplo supplicauit. Orabat er-
go vt in his virtutib⁹ veniret quas eū fac-
turū esse nullaten⁹ ambigeret. Sequit. Ex
cita potentiā tuam ꝛ veni vt saluos facias
nos. Quantā nobis vtilitatē ꝑ incarnati-
onē dn̄i nouerat esse tribuendā: tanto stu-
diose depcat: vt excitet potentiā suā ꝛ ve-
niat ad peccatā hūani generis abluenda. Qđ
em̄ desideriū: que preces: que vota sufficiant
illud expetere qđ mundū possit a sua impi
etate saluare: Deus virtutū cōuer-
te nos: ꝛ ostende faciem tuā ꝛ sal-
ui erimus. Qm̄ credebat in se mirabilia
facienda: iuste deū inuocauit virtutū: q so-
lus preualet de incredulitatis morte libera-
re. Et qꝛ se nouerat esse distortū: cōuerti se
magnopere postulauit. Hoc em̄ cui cōueni
at facere: nisi virtutū dn̄o qui sol⁹ potens
est que vult vniuersa cōplere: Post cōuer-
sionis aūt beneficiū apte sequit: Ostende
faciē tuā: qꝛ solet diuinitas hoies iam con-
uerso corde respicere. Qđ em̄ addidit: Et
salui erim⁹: euidēter significat dn̄m salua-
torē: cui⁹ reuera sum⁹ incarnatione saluati.
Dn̄e deus virtutū: quousqꝫ ira-
sceris in oratione serui tui: Hoc de
illo tēpore sentiendū est: quo asaph venire
dn̄m postulabat. Et qꝛ ꝓ dispensatiōe di-
uina erat aliquaten⁹ differēdū: dicit: Quo
usqꝫ irasceris in orationē serui tui: vt nō il-
la iā ꝑuenire facias q ꝓmisisse cognosceris:
Et intuere pietatē ac desideriū supplicātis.
Iratū sibi dn̄m credebat: qm̄ hūano gene-
ri subuenire tardabat. Cibabis nos
pane lachrymarū: ꝛ potum dabis
nobis i lachrymis in mesura. Post-
q se differri posse ꝑsenserat: enumerat ma-
la que passur⁹ erat ꝑplus hebreoꝝ. Dic em̄:
Cibabis nos pane lachrymarū: significās
eos sub afflictione victuros. Panis em̄ la-
chrymaꝝ: vita est plena dolorib⁹: sed tn̄ in
ea dn̄i miseratiōe cibamur: qm̄ cladib⁹ eru-
nisqꝫ nō extinguimur: sed poti⁹ erudimur.
Sequit. Et potum dabis nobis in lachry-
mis. Prius dixit: panē: nunc dicit ꝛ potū.
Ista em̄ duo sunt: quib⁹ viuit omnis hūa-
nitas: vt panē ꝓ qualibet esca ponas: po-
tū ꝓ omni potione. Nā qđ tēpus a lachry-
mis esse poterat vacuū: quib⁹ ꝛ ipsa refec-
tio videbat esse ploratio: In mēsura: in dis
tributo modulo dicit: sicut ait apl̄us. Fi- i.Cor.
delis de⁹ qui nō patiet vos tēptari sup id
qđ potestis: sed faciet cū tēptatione etiā ꝓ
uentū vestrū vt possitis sustinere. Po
suisti nos in cōtradictionē vicinis
nostris: ꝛ inimici nostri deriserūt
nos. Cōtradictio gentilis illa cogitanda

est: q̄ aduersū p̄dicatores christi prauis cō-tentionib⁹ erigebaẗ: credēs illa se posse defendere: que in tēplis suis videbaẗ adorare gētilitas. Siue magis illud tēpus cōmemorare videẗ: qd̄ in sup̄ioribus dixit: q̄r sub rege antiocho dū aliqui iudei sacrificarent idolis: ↄtradicebāt his qui legē dñi custodire videbanẗ: ⁊ iō vicinos parētes debemus aduertere: q̄ eis ꝓximitate generis adherebāt. Sequiẗ. Et inimici nostri deriserūt nos. Merito inimici deridebant: inter q̄s tā nefariū videbāt esse certamē: vt pars eorū in p̄stina religione ↄstaret: pars aūt idolis coacta seruiret.

Al. ds virtutū. Dñe† deus virtutū cōuerte nos: ⁊ ostēde faciē tuā ⁊ salui erimus. Repetit versū quē iam superius añ hos tres posuisse monstraẗ: q̄r desiderātis mos est frequenẗ repetere: que magnis p̄cibus postulat aduenire. Ipsa est ergo facies: id est: p̄sentia christi p quā salui facti sum⁹. Ipsa: p quā laqueos mortis euasim⁹. Ipsa deniq̄ que ⁊ indignis ⁊ p̄nitentib⁹ celorū regna largiẗ.

Al. de. Vineā† ex egypto transtulisti: eiecisti gētes ⁊ plantasti eā. Venit ad secundā sectionē in qua p mysticas figuratiōes: que fuerint gesta cōmemorat.

Sche Qd̄ schema diciẗ Metabole: vni⁹ rei frequēs iteratio sub varietate verborū. Per hos eñ sex versus vsq̄ ad tertiā diuisionē: vinea ista describitur. Vineā eñ dicit: hebreorū gentē: quā positam in typo cōstat ecclesie: vñ fidelium nata

ET est cōgregatio p̄plorū. Vinea quippe: a vitibus dicta est. Hanc ex egypto deduxit magnis notisq̄ miraculis: ⁊ expulsis gentib⁹: id est: āmorreis: cetheis: iebuseis: ceterisq̄ aliis finitimis eorū: tanq̄ mirabilis plātauit agricola. Hoc est testimoniū redditū de immutatis hebreis: qd̄ cōtineẗ in titulo. Vinea siquidem ecclesie ⁊ hic pulcherrime cōparaẗ: qm̄ sicut illa inter folia caduca necessarios infert fructus: sic ⁊ ista inter turbas vmbratiles peccantiū ornaẗ fruge sanctorū: qui seculi hui⁹ afflictiōe tanq̄ torcularib⁹ pressi: saporē norunt emanare dulcissimū. Siue q̄r fossa pl⁹ p̄ficit ⁊ potata multiplicaẗ: qd̄ soli merito daẗ ecclie: que solet passionis falce crescere: ⁊ p̄secutionū plagis in sancto p̄plo semp augeri. Sed hec vinea queadmodū p vniuersū mundū dilatata sit: subter edicit.

†Viā fecisti in ↄspectu eius: ⁊ plantasti radices ei⁹ ⁊† repleta est terra. Al. Dux itineris fuisti Al. impleuit terrā

Isti vinee fructuose que mūdi spacia cōprehendit: viā fecit dñs: dū ei⁹ cōspectib⁹ apparere dignat⁹ est. Ipsa eñ p̄ficiēdi fuit causa vt suū videret agricolā: ⁊ ab eo imbrē p̄dicationis acciperet: quatenus fruct⁹ suauissimos p̄crearet. Sequiẗ. Et plantasti radices ei⁹ ⁊ repleta est terra. Radices ei⁹ sūt: p̄phete celestis regis operatione plātati: ex quib⁹ illa felices palmites tendēs: vniuersū mundū quasi amenis fidei vmbraculis occupauit.

Operuit mōtes vmbra ei⁹: ⁊ arbusta ei⁹ cedros dei. Latitudo ⁊ altitudo istius vinee decēter exponiẗ. Illos eñ nouit operire quos nutrit: qm̄ ei⁹ vmbra fructificat et amplius facit crescere q̄ magis tegere cōprobaẗ. Sed qualis ē ista vinea q̄ mōtes operit? Vtiq̄ supna: qm̄ quelibet altitudo terrarū cuncta sub celo est. Sequiẗ. Et arbusta ei⁹ cedros dei. Quia cedros dixit: bene arbusta posuit. Vites enim q̄n in arbores ascendūt: arbusta nominanẗ. Sed q̄uis in xxxvi. psalmo: cedros p̄ supbia designanda positas dixerim⁹: tñ qm̄ hic est additū: Dei: martyres debem⁹ aduertere: qui i ecclesia christi inter altissima sunt cacumina cōstituti. Et hos eccl̄ia p̄tegit: qm̄ in eius esse gremio cōprobanẗ.

†Extēdisti palmites† ei⁹ vsq̄ ad mare: ⁊ vsq̄ ad flumē p̄pagines ei⁹. Al. Extēdit Al. suos

Palmites: significāt discipulos dñi: quib⁹ ipse in euāgelio dicit: Ego sum vitis vera ⁊ vos palmites. Joh. 15

Mare: cunctarū gentiū vult intelligi sanctissimā credulitatē. Extēdisti eñ dicit: qm̄ ab hierosolymis hec vinea p aplo⁊ p̄dicationes in cunctas mūdi partes extēsa est. Accipere eñ localē nō possum⁹: de qua iā dictū est: Plantasti radices ei⁹ ⁊ repleta est terra. Propagines aūt ei⁹ filios regenerationis dicit: qui a flumine iordane manauerunt: vbi dñs in exemplū nostre salutis baptizari dignat⁹ est.

Vt qd̄† deposuisti maceriā eius: ⁊ vindemiāt eam omnes qui† transeūt viam. Al. destruxisti Al. p̄tergrediūẗ

Istius vinee que a iudaico p̄plo ducit originē: miraẗ cur fuerit euersa munitio: hoc est: domini subtracta defensio. Maceria est eñ de solis lapidibus cōstructa custodia: que solet

vineas defensabilit circuire. Et merito tali verbo in superiore translatione pmansit. Sequitur. Et vindemiāt eam omnes. Hic vindemiant: in malo positum debem⁹ accipere: sicut ⁊ hieremias dicit: Vide domine ⁊ cōsidera: quia vindemiasti nos: sacerdos ⁊ ppheta ꝺ sanctuario tuo defecerūt. Vindemiāt ergo dicit: diripiūt atq͡ꝫ cōculcant: qꝺ a transeūtib⁹ fieri solet: qui pdicādi studio labores auferre nituntur alienos. Vindemia dicit: qñ vua viti demit: qꝺ etiam isti vinee de⁹ p esaiam pphetā minat. Destruā maceriā ei⁹: ⁊ erit in direptionē: ⁊ destruā parietē eius: ⁊ erit in cōcultatiōez. Addidit. Qui transeūt viā: Gentes significat: que viā: id est: xpm dn̄m trāseuntes: in idolorū sacrificijs iugit pmanebāt. **Exterminauit eam aper de silua: ⁊ singularis ferus depastus est eā.** Exterminauit: extra terminos atq͡ꝫ patriā suā vbiq͡ꝫ dispersit: qꝺ in gente contigit iudeorū. Hoc est qꝺ superi⁹ ait: Vindemiant eā. Aprū: vespesianū forsitan debem⁹ accipere: qui illis extitit ⁊ fortis ⁊ seuus. Per hoc aūt nomē significat iudeis fuisse cōtrariū: qui hoc animal inter cetera habē videbantur immūdū. De silua: scꝫ de gētibus: que merito siluis squalidis cōparant: q adhuc insiti de fructuoso germie nō fuerūt. Aper enī dict⁹ est: ab eo qꝺ in locis asperis commoret. Singularē aūt ferū: Titū ei⁹ filium memorat: q reliquias belli tāta populatōe cōtriuit: vt gentē ⁊ ciuitatē quasi herbarū pabula terribili depastōe ꝯsumeret. Necesse enī fuit hoc vinee contingē cui⁹ maceria videbat eē deposita. Spiritualit aūt aper ppter ferocitatē ⁊ fortitudinē nimiā: diabolus itelligi pōt. De silua aūt dixit: quia cogitationes ei⁹ agrestes atq͡ꝫ semp existunt. Et nota ꝙ his sex versib⁹ qui pdicti sunt: vinea ista describit p quartā spēꝫ definitiōis: que grece hypographice: latine descriptionalis appellat. Hec adhibita circuitione dictoꝝ factorūq͡ꝫ rē de qua querit cōpetenti significatōe declarat. **Deus virtutū cōuertere: respice de celo ⁊ vide ⁊ visita vineā istam. Et pfice eā quā plantauit dextera tua: et sup filiū hominis quē cōfirmasti tibi.** Relatis omnib⁹ q superi⁹ cōtigerunt: asaph venit ad tertiā sectionē: i qua rogat vt oipotēs agricola visitet vineā dissipatā quā plantare dignatus est: ⁊ respiciat sup filiū hominis quē confirmauit sibi. Cōmutat⁹ quippe in meli⁹: hoc singulare remedium rebus omnib⁹ expetebat: vt christo domino supplicaret. Cū dicit: De⁹ virtutū cōuertere: petit cū vt supplices suos serenus aspiceret: ⁊ periclitātibus subueniret. Sequit. Respice de celo ⁊ vide: scꝫ quib⁹ fluctibus laboret humanitas: quib⁹ peccatis ad inferna rapiat: ⁊ delectet vitijs vnde eā ppetua morte cōstat extingui. Cū autē dicit: Visita vineā istam ⁊ dirige eā quā plātauit dextera tua: aduentū sancte incarnationis expostulat: vt psente cultore suo vinea plantata pficiat: sine quo nec fructus inferre poterat: nec pficuā habere culturā. Addidit. Et sup filiū hominis quē ꝯfirmasti tibi. Omnino declaratū est: quod superius dixit: Visita. Fili⁹ quippe hominis christus est domin⁹: ex maria virgine genit⁹: a patre natus ante oia secula. Qui vtiq͡ꝫ cōfirmatus est: quādo de ipso veritas paterne vocis insonuit dicens: Hic est filius me- Math.3
us dilect⁹ in quo mihi bene cōplacui: ipm audite. **Incensa igni ⁊ effossa manu: ab increpatione vultus tui peribūt.** Incēsa igni ⁊ effossa manu: humana vitia significata debemus aduertere. Incendit quippe aliquis igne cupiditatis siue calore supbie: quādo crimina nefanda cōmiserit. Effossa vero manu sunt: cū p opationē sceleratā alijs pparam⁹ insidias: ⁊ decipere volum⁹ nescientes: dū nos in ipsam magis foueā corruamus. Hec ergo peccata ab increpatione vult⁹ dn̄i peribūt: quādo illis dicendū est: Ite in ignem eternuꝫ qui Math.
parat⁹ est diabolo ⁊ angelis eius. Nō enī vlteri⁹ visuri sunt: quē ppter sua scelera pdiderunt. **Fiat manus tua sup virum dextere tue: ⁊ sup filiuꝫ hominis quē confirmasti tibi.** Grande sacramentū: grande mun⁹ diuinitatis exponitur: q tādiu forsitan dubitari potuit ꝙ israel salu⁹ fieret: donec salutaris dn̄s aduenire. Illo enī veniente pmissio tota cōpleta est: nec vlterius ab ipso discedit ecclesia que sponsi sui spirituali dilectiōe cōiuncta est. Nā cū dicit: Fiat manus tua sup viruꝫ

dextere tue: operationē sancte incarnatio-
onis exposcat. Ipse est eñ dextera patris:
Ps.43 de quo alio loco dicit: Nō eñ in arcu meo
sperabo: et gladius meꝰ nō saluabit me: sed
dextera tua et brachiū tuū et illūinatio vul-
tus tui. Deinde more suo ꝓpter explanati
onē repetit qđ superius dixit: Et sup filiuz
hominis. A cōi iungendū est: Fiat manus
tua: id est: operatio sancta ad effectū ꝓmis
sa ꝑducat. Filiꝰ eñ hominis: idem ipse est
dñs christus qui etiā dextera patris ē. Se-
quit. Quē cōfirmasti tibi. Confirmatꝰ est
vtiqꝫ apud hoies: sicut iam dictū est: quā-
do de ipso vox paterne veritatis insonuit
Math.3 dicēs: Hic est filius meꝰ dilectꝰ in quo mi-
hi bene cōplacuit: ipsum audite. Quod nō
piget eiusdē exempli iteratione declarare:
quādo et in auctoritate eadē verba constat
esse repetita. **Et non discedimus a te: viuificabis nos et nomen tuum inuocabimꝰ.** Ad superiora respiciat pars
ista vocabuli. Dicit eñ: Fiat manꝰ tua sup
virū dextere tue: id est: vt mittere digneris
filiū tuū: qui reū mundū liberet a crimine
peccatoꝝ. Et nō discedimꝰ a te: id est: quē
semel mente cōcepimꝰ: cordis oculis iugi-
ter intuemur. Nec a te deuotionē nostram
possumꝰ amouere: cuiꝰ aduenire filiū mag
nopere cognoscimur expetisse. Et q̄ sit vti-
litas ab ipso nō discedere: cōsequenter ex-
ponit. Viuificabis nos et nomē tuū inuo-
cabimꝰ. Viuificabis nos: quādo peccato-
rū morte deposita ex aqua et spiritusancto
renascimur. Nomē autē eius inuocabimꝰ:
hoc significat: quoniā dñi christi instituti-
one salutari in oratiōe quotidiana nomen
patris iugiter inuocamus. **Domine deꝰ virtutū ꝯuerte nos: et ostende faciē tuam et salui erimus.** Que sua-
uitas: que sit vtilitas versiculi huius hinc
dat intelligi: qm̄ in hoc psalmo triplici euz
repetitione memorauit: vt quasi prati flo-
riferi planiciē tensam ꝑ ordines certos io-
cūditas rosei coloris ornaret. In ista siqui-
dem breuitate: regulā totius religionis ex
ponit. Primū est eñ: vt nos dñs ꝯuertat.
Deinde: vt ostendat faciē suaz. Tertio: vt
saluos efficiat. Nō eñ anteqꝫ ꝯuertat ostē-
du faciem suā: nec saluat nisi nos prius lu-
mine sue pietatis inspexerit. Quapropter
versus iste mēte ꝯdendus est: qz ꝑ ipm̄ sub
breuitate petimus quicquid nobis expedi
re monstratur. **Cōclusio.**

Nimis asaph istū cōmutatū cōstat
in melius: qui vineā christi dilata-
tā toto orbe conspexit: et palmites
eiꝰ mōtes obumbrare vidit et cedros. Spe
ctaculū reuera beatū cuiꝰ amenitas ipa co
gitata refectio est: vt toto mūdo vna vinea
vmbrā faciat suis frondibꝰ: ne quis fideliū
reddat sole fuscatus. De quibꝰ scriptū est:
Per diē sol nō vret te: neqꝫ luna per noctē. Ps.120
Verū ista vinea ꝑ botris mustuosis sanc-
tos infert fructꝰ: martyres creat: ꝓphetas
educit: apostolos gignit: fideles edit innu-
meros: et quicqd in ecclesia sancta glorio-
se gerit: isti similitudini decēter aptat.

Explicit expositio in psalmū. LXXIX
Incipit expositio in psalmū. LXXX

In finem ꝓ torcularibus asaph quinta sabbati.

Pro torcularibꝰ: ecclesiā significari
superioribus est titulis indicatuz.
Sed qm̄ ibi hanc ꝯfigurationē in
vuarū expressione posuimꝰ: nūc in vuaruz
vindemijs explicemus. Cū tunsus aceruꝰ
oliuarū subiectus fuerit agricolaꝝ arte pō
deribus: nimiaqꝫ ceperit ꝯssura torqueri: et
amurcā cenosam et oleū pinguissime puri-
tatis emanat. Quod in ecclesie ꝑsecutioni
bus fieri posse nō dubiū est: quādo et deo
puras mētes declarat et fecilētas cōscienti-
as euidēter assignat. Quīta vero sabbati:
significat a sabbato quintū diē: quādo do
minꝰ in ꝯditione rerū ex aquis creauit ani-
malia: sicut genesis lectio decursa testat.
Dixit deꝰ: ꝓducāt aque reptilia animaruz Gen.1
viuarū. Hoc ad baptismatis gratiā simili-
tudine decora cōiungit: Que reuera aīalia
viua sua fecūditate ꝓducit: dū sanctificate
aque imaculatos reddunt: quos pollutos
ꝓprijs scelerbꝰ acceperūt. Sed vt partibꝰ
res expositas in vnā seriē colligamꝰ: inten
tio tituli talis ē: vt In finē designet dñm
xp̄m: Pro torcularibꝰ ecclesiā: Asaph ꝯgre
gationē: Quinta sabbati baptizatos. Un
de colligit psalmū in ecclia dñi regenerate
cōgregationi esse locuturū. Hic eñ asaph
ad historiam quidem loquitur iudeis: sed
melius spiritualiter intelligitur de populo

christiano.

Diuisio psalmi.

In prima parte psalmi: loqr asaph fidelib⁹: vt p organa diuersa musicorũ laudes debeãt dño psonare: qm multa beneficia suo populo pstare dignatus est. Secũda: verba sunt dñi cõminãtis ne idola colantur: sed ipse solus adoret qui prestare pfutura munera cõsueuit. In tertia parte: asaph ex sua iterũ psona reloquit: arguens infideles cur fallaces extiterint: cum eis dona domini copiosa largitate collata sint.

Expositio psalmi.

Exultate deo adiutori nr̃o: iubilate deo iacob. Asaph iste quẽ sepe diximus significare synagogã: populos cõmonet fideles vt nõ desinant cũ sũma leticia deo laudes dicere: q eos a seuissimis periculis est dignat⁹ eripere. Adiutori aũt quod dixit: verus de⁹ tali verbo declarat: qr ficticius de⁹ nõ est adiutor sed elisor: nõ sanans sed vulnerãs: non subleuãs sed valde demergẽs. Nostro enĩ dũ dixit: deuocos se cõmonere testat. Jubilate dictũ est a iuuãdo: id est: delectãdo: vt quib⁹ nõ poterat exultatio verborũ sufficere: in abundãtissimã atq3 inexplicabilẽ leticiã psilirent: docẽs gaudentib⁹ animis dño debere gratias agere: nõ cõfusos aliqua anxietate cantare. Nã si terrena despicimus: semp ex illo leti sum⁹: ad quẽ mens incerta atq3 titubans nõ põt puenire. Jacob: significat populũ christianũ: cui ãterior synagoga cõsentit: dũ ad istũ p gratiam translatũ est: qd illi cõstat ablatũ. Hi sunt quos dixit: Quinta sabbati: q de sacra sc3 regeneratiõe nascunt. **Sumite psalmũ & date tympanũ: psalteriũ iocũdum cum cithara.** Organa quidez ista vtraq3 musica sunt: sed causas cõtinere pbant egregias. Dicit enĩ: Accipite psalmũ & date bonas opa s. Psalmus enĩ ad diuina verba ptinet intimãda: qm cõformatio ipsi⁹ canorũ ventrẽ (sicut sepe diximus) habet in capite: qd merito ad psalmũ refert: qui semp resonat supna mysteria. Tympanũ est: qd tenso corio quasi supra duas: vt ita dixerim: metas sibi ab acuta parte copulatas solet resonare pcussuz: sicut hominũ corpus: dũ p dño tribulatiõe quatitur: ad supna mãdata dulci⁹ temperat. Hec ergo cõmonet: vt accipiẽtes diuia verba domino debeam⁹ offerre terrena: qr tunc deo bene dam⁹ tympanũ dũ elemosynas facimus: cũ ieiuniis corpus affligim⁹: cũ vitia sec̃li cũ suo auctore nihilominꝰ despiam⁹. Addidit. Psalteriũ iocũdũ cũ cithara. Admonet etiã & hec duob⁹ iocundissime copulari: vt & verba dei que in psalterio ptinentur: & cithara que hũanos act⁹ significare cognoscit: in vnã societatẽ debeant cõuenire: quia vtrũq3 melos sibimet copulatũ: dño pbatur acceptũ. Psalteriũ enĩ: idẽ significat qd psalm⁹. Cithara: qd tympanũ: s diuersitate nominũ easdẽ res sb breuitate cõclusit. Nã qũadmodũ cithara cõtra psalteriũ cõformata sit: frequẽter expositũ est. In hoc aũt & sequẽti versu iterũ nobis enthymematic⁹: id est: rhetoric⁹ syllogism⁹ elucescit eodẽ modo. Canere pceptũ est in israel & iudiciũ deo iacob: Cãtandũ est igitur in initio mensis tuba in die insigni solemnitatis eor. Mõ reliqua pscrutemur.

†**Canite initio mẽsis tuba: in die insigni solẽnitatis vestre.** Preceptũ fuerat inter alia iudeis: vt a primo die septimi mensis: septẽ diebus canerẽt: qd hodieq3 carnaliter faciũt: nõ intelligẽtes ideo fuisse iussuz: qm spũssancti gratia septiformis baptizãdis erat toto orbe pdicanda. Unñ nunc fideles admonet christianos: vt laudes dñi pconiali debeãt voce cantare: cũ noue regeneratiõis fuerint gaudia psecuti. Tuba enĩ cũ ponit: grãdisonis aliqd pdicari clamorib⁹ indicat. Sed & ali⁹ pphe ta dicit: Exclama & exalta sicut tuba voce3 tuã. Cõsiderandũ est q3 qd p organa musice discipline & psallere dño & diẽ pcipimur solẽnitatis implere: vt sicut illa rediguntur ad dulcisonũ melos & in vnã cõuenientiaz suauiter colligunt: ita ois act⁹ noster redigat ad dñm: & iocũdissima modulatiõe ei⁹ aurib⁹ offerat. Est enĩ discipline ipsi⁹ magna vis delectabilisq3 cognitio: quã doctores secularium litterarũ: largiente deo q pcedit omne qd vtile est: fecerũt doctrinabili lectione cognosci: q̃ in rerũ natura pri⁹ tenebat abscõdita. Prima g huiꝰ discipline partitio est: harmonica: rithmica: metrica. Scda partitio instrumẽtor ei⁹ est: in pcus-

sionalia: in tẽsibilia: in flatila. Tertia diui-
dit: in symphonias sex. Quarta diuiditur
in tonos q̃ndecim. Sic toti⁹ virt⁹ pulcherri
me isti⁹ disciplinę talib⁹ ꝑscorũ distinctiõi-
bus explicat: ꝑ q̃s modos i secularib⁹ libri
mira q̃dẽ legim⁹ ostẽsa fuisse miracula. Sz
vt fabulosa forte taceam⁹: ꝑ citharã canorã
dauid legim⁹ a saule fugasse demoniũ: mu
ros hiericho clangentibus tubis ꝓtinus
corruisse: lectio diuina testat: vt dubiũ nõ
sit musicos sonos: iubente tñ ac ꝑmittente
domino: magnas plerũq̃ fecisse virtutes.

Quia p̃ceptũ in israel est: τ iudi-
ciũ deo iacob. Dicit causam q̃re debeãt
tuba canere: q2 lex data est ꝑ moysen i isra-
elitico ꝑplo: qua cognita nll's peccare debu
isset. Judiciũ aũt deo iacob: id est: deo xp̃i-
anoꝝ. Jpse em̃ rationalẽ creaturã celesti ve
Jo.5 ritate iudicauit: sicut in euãgelio ait: Pat
nõ iudicat quẽq̃: sed omne iudiciũ dedit
filio. Hac ꝗ dispensatõe mirabili: dñm cõ-
stat esse laudandũ: q̃ τ legẽ dedit τ iudiciũ
futurũ suę maiestatis inotuit. Jacob enim
diximus significare ꝑplm seq̃ntẽ: q̃ adoptat⁹
ꝑ grãz xp̃i ꝑmę districtõis p̃cepta supauit.
Al.illud Testimoniũ in ioseph posuit: cũ
exiret ď terra egypti: linguã quã ñ
nouerat audiuit. Joseph: significat au
gmentatio: cui⁹ nominis interp̃tatio testi-
moniũ est hebręi populi: qui de terra egyp
ti multiplicatus exiuit. Sed hoc ad nostrã
generationẽ cõpetenter aptat. Nã sicut il-
le ꝑ maris rubri vndas saluat⁹ eiectus est:
sic nos a terra egypti: id est: a vitijs carna-
libus absoluti sacra vnda regnãte rena-
scimur. Nec nomẽ ipsum maris vacat: q̃a
sicut illud rubrũ cõstat dici: ita τ hęc aqua
rubra potest nũcupari: quę vna cũ sangui-
ne de latere domini saluatoris exiuit. Se-
quitur. Linguã quã non nouerat audiuit.
Linguã hic: noui testamenti p̃cepta debe-
mus aduertere. Nã si sermones itelligas:
quomõ linguã quã non nouerat populus
hebręus audiuit: cũ christũ dominũ locu-
tũ cõstet hebraice? Hoc ergo dicit: q2 ꝑ euã
geliũ audierũt linguã: id est: p̃cepta: q̃ ꝑ͛us
eorũ noticia ñ habebat. Siue illud signifi-
cat tẽpus: qñ apl̃i spiritusancto repleti: lin
guis ignotis τ varijs sũt locuti. Diuer
tit ab oneribus dorsum eius: ma-
nus eius in cophino seruierũt. Et
hoc q̃uis ad historiã dici videat: quãdo in
egypto iudęorũ populus diuersis necessi-
tatib⁹ seruiebat: modo vt lateres facerent:
modo vt terrã cophinis exhiberet: tñ illud
christianorũ partib⁹ diligẽtius applicam⁹:
a quorũ dorso auertit de⁹ onera peccatoꝝ:
qñ se felici humilitate ꝓsternunt: sicut ipe
dicit: Venite ad me oẽs q̃ laboratis τ one- Math.xi
rati estis τ ego vos reficiã. Cophinos aũt
dicim⁹: ꝑ quos sordiũ purgamẽta ꝓijcim⁹:
vt loci puritas elucescat. Man⁹ ergo suas
in eis tenent: qui peccatorũ immundicijs oc-
cupantur. Sed de hac seruitute liberamur
a dño: quãdo scelerũ nostrorũ sordibus ex-
piamur. In tribulatione inuoca-
sti me τ liberaui te: exaudiui te i ab
scondito tempestatis: ꝓbaui te ad Al.apud
aquã cõtradictionis. Jam quidẽ dñi
saluatoris verba referunt: τ poterat esse di
uisio: nisi post versum istũ diapsalma seq̃-
retur: vbi magis cõpetẽtius credimus esse
faciendũ. Sed quoniã ꝑsona mutata est:
hoc schema dicit Ethopoeia: quotiẽs ali- Eche
quẽ introducimus ad loquẽdũ. Imputan
tur em̃ beneficia: vt grauior estimet offen-
sa. Ipse em̃ nos de tribulatione liberat: ip
se in abscõdito angustiã nostrę tẽpestatis
exaudit: Sed ꝓbat nos in cõtradictiõib⁹
hęreticoꝝ: quando aliquib⁹ altercationib⁹
velut venti flatib⁹ excitamur. Nã si ad hi-
storiã referas: aquã ꝯtradictõis dicit: qñ in
deserto fluenta israeliticus ꝑplus incredulis
mẽtib⁹ expetebat. Audi ꝑplus me⁹ Al.nõ hz
τ loquar israel τ testificabor tibi: Al.cõtesta-
israel si me audieris nõ erit in te de borte
us recens: neq̃ adorabis deũ alie
num. Interiecto diapsalmate: q̃d nobis
est in diuisionib⁹ magnopere custodiẽdũ: ve
nit ad scdam partẽ. Sed cũ sit anteri⁹ loq̃
q̃z audire: hic prius positũ est: Audi: vt ad-
uertas ad intelligentiã poti⁹ dictũ: non ad
aurũ trãsitoriũ sonũ. Dicit em̃: Ppl's me⁹:
vt illã seq̃straret amurcã: q̃ torcularib⁹ ecclię
tanq̃ pars feculẽta ꝓijcit. Ille est em̃ ꝑplus
dei: qui nescit cũ malis aliqua morum ꝑ-
mixtione cõfundi: sed in olei pinguedine
ac puritate in christi gratia mundissimus
ꝑseuerat. Sequit. Isrl' τ testificabor tibi.
Cũ hic ante iudicẽ soleãt testes ꝓduci: ipe

domin⁹ iudicij testē se dicit esse veritatis:
vt nullus de factorū suorum cōpensatione
dubitaret: vbi talis astipulator existeret.
Qd̄ tñ cōsequenter exponit. Testificat̄ eñ
dñs: qm̄ in illo iudicio maiestatis sue vni-
cuiq3 dederit p factoꝝ suorū qualitate sen
tentiā: vbi testib⁹ opus nō erit vt iudicet̄:
sed ipm̄ iudiciū actuū nostrorū testimoniū
Matth. 25 dabit. Dictur⁹ est eñ iustis: Esuriui τ dedi-
stis mihi manducare: sitiui τ dedistis mihi
bibere. τ reliqua. Impijs aūt qd̄ talia non
fecerint imputabit: ita fit vt iudiciū ei⁹ nō
sine testimonio esse videat̄. Addidit. Isra
el si me audieris: nō erit in te deus recens.
Repetit israel: vt se familiarē intelligat: et
ad iussa dñi obediēter vota cōuertat. Ma-
gnū eñ sacramētū vno verbo cōcludit̄: vt
iam tunc vētura heresis veritatis sentētia
vinceret̄. Dixit eñ: Nō erit in te de⁹ recēs:
ne verbū patris quisq3 putaret esse sub tē-
☧ pore. Nā ille recens est: qui antiquiorē ha-
bet. Quapropter si recēs nō pōt dici: coe-
ternū debet mentis sanitas cōfiteri. Et ne
possit aliquis deū christum recentē dicere:
quē de maria virgine natū esse cognoscit:
cui⁹ humanitas facta pbat̄ esse sub tēpo-
re: dicit: Nō erit tibi de⁹ recens: qm̄ ipse est
qui ante omne principiū genit⁹ de patris
substātia equali cū eo coeternitate cōsistit:
regnās p infinita secula seculoꝝ. Unde mi
rabili sanctoq3 cōpendio patres nostri du-
as naturas pmanere i vno dño christo vni
tas atq3 pfectas dici τ credi maluerunt: vt
omniū hereticorū morbosa ac fetida eruc-
tuatio tanq3 hiat⁹ pestifer salubri remedio
clauderet̄. In te aūt qd̄ dixit: significat in
corde tuo: vbi debet veritas nō falsitas in-
ueniri. Adiecit. Neq3 adorabis deum alie-
nū. Cū supra interdixerit coli recentē deuz
nō debere: hic adorare deū vetuit alienū:
vt pene par sit scelus recentē deū putare: τ
nefanda idolis deuotione seruire. Intelli-
gāt ergo arriani quib⁹ sociati sint: qui se a
Al. eñ catholica sanitate disiungūt. Ego sū3
dñs de⁹ tuus qui eduxi te de terra
egypti: dilata os tuū τ implebo il-
lud. Reddunt̄ iuste cause quare de⁹ ado-
rari nō debeat alien⁹. Primū: qd̄ deus no-
ster imutabilis atq3 etern⁹ est: qui de se di-
Exo. 3 xit: Ego sum qui sū. Deinde: vt omnia in-
telligerem⁹ ab ipso fieri quecūq3 nobis p-
futura succedūt. Ait: Qui eduxi te d̄ terra
egypti. Que secūda species definitōis gre
ce Enneomatice dicit̄: latine notio nunci-
patur. Hec isto modo semp efficit̄: cū vnus-
quisq3 de factis pprijs indicat̄: que τ ipsi
tm̄ nō τ alijs videant̄ accidere. Sed hoc cū
iudeis ad historiā dicit̄: christiāoꝝ generali
tas cōmonet̄. Educit eñ nos d̄ terra egyp
ti: qm̄ p regeneratiōis gratiā a peccatis te-
terrimis liberat: qb⁹ tenebamur obnoxij:
cū man⁹ nostre: sicut ait sup⁹: in cophino
seruiebāt. Sequit̄. Dilata os tuū: τ imple-
bo illud. Dilata: diuulga: dissemina pdicē-
do vtiq3 vel admonēdo: vt illa velis loqui
que digna videant̄ auditu. Tūc eñ sensus
spirituali gratia repletur: qm̄ in laudes dñi
os dilatatū esse cognoscit̄: vt hoc p ipsius
gratiā inchoem⁹: τ ei⁹ munere cpleam⁹: si-
cut dicit apl's. Dilatamini τ vos: nolite iu- 2 Cor.
gum ducere cū infidelib⁹. Et nō audi-
uit popul⁹ meus vocē meā: τ isra-
el nō intēdit mihi. Et dimisi eos
scdm̄ desideriū cordis eoꝝ: τ ibūt Al. ...
in voluntatib⁹ suis. Quis impleue- Al. ...
rit dominus pphetarū ora dilatata: dicit ...
eos auditos nō fuisse ab israelitico popu-
lo: dum eius minime iussa cōpleuerit. Ille
eñ sue plebi tanq3 oleo loquebat̄: sed amur-
ca nō poterat audire: que erat velut inuti-
lis respuēda. Addidit. Et dimisi eos scdm̄
desideriū cordis eoꝝ: τ ibūt i volūtatib⁹ su
is. Sequit̄ vltio digna peccati. Nō eñ di-
mittit̄ impunit⁹ qui a dñi tuitione deserit̄.
Ille eñ quos relinquit affligit: quia malo-
rū omniū retributio est tāta bonitate frau-
dari. Putat eñ peccator gen⁹ esse benefi-
cij: dū suis voluntatib⁹ pmittatur explere:
dū dicat apostolus: Tradidit illos de⁹ in Ro. 1
cōcupiscētias cordis eoꝝ in imūdiciā. τ re-
liqua. Si plebs mea audisset me: Al. ...
israel si in vijs meis ambulasset.
Pro nihilo inimicos eorū hū- Al. ...
liassem: τ sup tribulantes eos mi-
sissem manum meam. Querendū est
quare plebem dixerit suā: que eum nō erat
auditura? Suā dixit: quia ei legem dixit:
miracula magna monstrauit: vt culpa cre-
sceret cum in eum plebis electa peccasset.
Et nota quēadmodū se in hoc pmo versu

subsequētia verba declarāt. Quod dixit:
Plebs mea: hoc significat: Israel. Qđ ait:
Audisset me: hoc vult intelligi: Si in vijs
meis ambulasset. Ille em̄ ⁊ audit dn̄m et
in vijs eiꝰ ambulat: qui mādatis ipsius nō
reperit̄ aduersus. Et vide ordinē fuisse ser-
uatū. Prius em̄ est doceri nos: ac deinde
audita cōpleri. Sequit̄ ꝑmiū qđ mereri nō
potuit indeuotꝰ. Ad nihilū inimicos eoꝝ
hūiliassem: ⁊ sup tribulātes eos misissē ma
nū meā. Generalit̄ sunt accipienda q̄ dicta
sunt: qꝛ tunc ille resistit inimicis nostris: qn̄
ei fuerimꝰ hūili satisfactione deuoti. Nam
si deo male agēdo resistimꝰ: ille iterū nostris
nō cōtradicit inimicis: nec manū defensio-
nis sup eos ponit q̄ se ab ipso sugba reluc-
tatione subduxerint. Vn̄ intelligere debe-
mus: qn̄ a nobis auertit̄: nō esse pietatis de
fectū: sed magnę vltionis aculeū. Suspē-
ditur em̄ interdū a defensione sanctoꝝ: qn̄
tribulationibꝰ ⁊ afflictiōe tēptant̄. Sed iu-
stos sic tēptari patit̄: vt nō deserat. Impi-
os aūt sic tribulari ꝑmittit: vt se ab eis red
dat alienū. Inimici dn̄i mētiti sūt
Ebrais ei: ⁊ erit tēpus eoꝝ in eternū. Post
verba dn̄i: redit asaph ad tertiā partē: ini-
micos eiꝰ digna execratione redarguens.
Mentiunt̄ em̄: qui bonis se pollicitationi-
bus obligātes: in pessimos iterū relabunt̄
errores. De paganis em̄ dici non potuit q̄
nulla fuerant dn̄i ꝓmissione ꝯstricti. Et ne
forsitan qđ eos florentes in hoc mūdo vi-
des: crederes iā relictos: addidit: In eter-
nū erit tēpus eoꝝ: scꝫ punitiōis: qn̄ illis di
Math.25 citur: Ite in ignē eternū. De quibꝰ etiā le-
Esa.66 git̄: Vermis eoꝝ nō moriet̄: ⁊ ignis eoꝝ
Ibi nō extinguet̄. Qđ schema Eclipsis grece:
latine defectus dicit̄: sed nō qui ꝑ ignoran
tiā deficit: sed q̄ se vt potissimū queratur ab-
M Et scōdit. Cibauit eos ex adipe fru-
E Alios menti: ⁊ de petra melle saturauit
eos. Hic pietas creatoris exponit̄: vt in-
imicos: id est: ingratos beneficijs suis re-
pleuerit quos superiꝰ dixit fuisse mētitos.
Ex adipe frumenti: siue manna significat:
D siue corpus dn̄i christi. Adipē quippe dici-
mus animaliū pinguedinē corpulentā: qđ
nomē ad frumentū abusiue translatū est:
vt significaret ei interius aliquā inesse bo-
nitatē. De petra melle: hoc est: de sapiētia
christi: qm̄ ipse petra est: de quo supnę doc
trinę mella manauerūt. Saturauit eos di-
xit: id est: sancta ꝑdicatiōe cōpleuit: sed ꝑ-
fidi ieiuni fuerūt fide: qui auribus aggra-
uati audire noluerūt. Cōclusio.

Edeamꝰ nūc ad sententiā supiorē:
r ⁊ more apū dulcissimis floribꝰ insi-
dentes: assidua repetitione suauia
mella carpamꝰ: qꝛ res salutaris quotiēscū-
q3 repetit̄: necessaria sp inde sumūt̄. Qua-
propter studiosissime ꝑquiramꝰ q̄re sit dic-
tū: Nō erit in te deꝰ recens: si reuera volu-
mus esse israel. In hoc em̄ verbo fidei toti-
us virtꝰ sanctissima ꝯtinet̄: In hoc sermo-
ne ineffabilis illa maiestatis natura decla-
rata est. Nā si deꝰ recens nō accipit̄: coeter
na sibi scā trinitas sine dubitatiōe sentit̄:
quia iunior ibi nō est: vbi senior nō ꝓbat̄.
Eternus est igit̄ pater: eternꝰ filiꝰ: eternus
spūssanctꝰ. Distinctio em̄ i ꝑsonis: vnitas
cognoscit̄ in natura. Omnipotēs pat̄: om-
nipotēs filiꝰ: oīpotēs spūsscꝰ: trinū qui-
dē nomē: sed vna virtꝰ: vna potētia. Filiꝰ
a patre incōprehensibilit̄ genitꝰ: spūsscꝰ
a patre ⁊ filio ineffabiliter ꝓcedens: pote-
stas nō accidēs: sed indiuidua manēs. Sū-
mitas sociabilis: regnū sine fine: glīa sem-
piterna: q̄ sola creat: sola pctā dimittit ⁊ cę-
loꝝ regna cōcedit. Sequit̄. Neq3 adorab
deū alienū. Deus alienꝰ est: q̄ in sacrilegas
culturas demētiū hoīm prauitate puenit:
nō essentiā deitatis habēs: sed honorē fal-
sę maiestatis accipiēs: nō q̄ hoīes creauit:
sed q̄ est ab hoībus fabricatꝰ. Alienꝰ reue-
ra: qm̄ alienata mēte repertꝰ. Hoc si vtrūq3
refugimꝰ: veri dei gratiā ꝓmeremur: q̄ no-
uit de se male sentiētes abijcere: ⁊ recte cre-
dentibꝰ beneficia digna ꝑstare. D

Explicit expositio in psalmū. LXXX
Incipit expositio in psalmū. LXXXI

Psalmus asaph.

Ictū est in ꝑfatione: psalmos vni-
d uersos esse dauiticos: ꝯ hos q̄ vo-
cabuloꝝ diuersitate ꝑnotant̄: ꝓpt̄
intelligentiā nominū suoꝝ in titulis fuisse
ꝑscriptos. Ponitur em̄ hic asaph: quod in-
dicat synagogā: quę dominū saluatorē cor
porea quoq3 ꝑsentia meruit iturī: quādo
dignatū est verbū caro fieri: ⁊ in gratia no-
strę viuificatōis occidi. Deniq3 psalmꝰ ipse

D

ſic inchoat: deū ſtetiſſe in ſynagoga deoꝝ. Nec illud omittenduȝ eſſe dyiudico: quare ſynagogā antiq̄ vocitauerit: quā nūc eccleſiā xp̄ianis tēporib⁹ nūcupam⁹: Synagoga eſt gnāliter dicta cōgregatio: nō ſatl' exprimens hoīm cetū. Eccleſia vero cōuocatio nūcupaṫ: que de diuerſis gētib⁹ aggregata colligiṫ. Cōuocari eñ ad illos ptinet qui ratiōe p̄cellūt: vt intelligam⁹ eccleſiaȝ dei ⁊ noīe creuiſſe ſp̄ ⁊ meritis. **Diuiſio.**

a Saph: que ꝑ ſignificatione ſui nominis in titulo ꝯſtat appoſitū: ꝯtra iudeos d̄ xp̄i aduētu: ꝑ totū loquiṫ pſalmū. In p̄ma parte cōmonēs eos in eorū medio cōſtituiſſe: ideo nō debere illos cōſortiū ſuſcipe pctōꝝ. Secūda parte admonet: vt intelligāt ip̄m eſſe xp̄m q̄ in aſſumptione carnis pauꝑ ⁊ egen⁹ eſſe videbatur. Tertio loco: dic eos honoratos vt filij dei fierēt: ſed ipſos in mortis laqueos ſuo vitio corruiſſe. **Expoſitio.**

Al'. diiudicat d **Eus ſtetit in ſynagoga deorū: in medio autē deos †diſcernit.** Uno verbo: ieſus xp̄s mirabili nobis breuitate declaraṫ. Ipſe enīȝ de⁹ ſtetit in ſynagoga: q̄ et ſedet ad dexteram patris. Situs eñ iſti corporales ſunt. Nā ſi maieſtatē ei⁹ intendas: vbiq̄ȝ totus: vbiq̄ȝ plen⁹ eſt: nec pōt dici a natura deitatis ſtare vel ſedere: qui nulla loci determinatiōe cōcludiṫ. Sed iſte aſaph in ſpectatione illūinat⁹: deū clamat ieſum xp̄m in ſynagoga ſtetiſſe: cui niſa eſt impiorū turba reſiſtere: vt affectu paterno corrigeret: q̄s in ſeip̄os potius cognouerat inſanire. Sic

Joh.j eñ de ip̄o ⁊ iohānes baptiſta dicit: Medius aūt veſtrū ſtat quē vos neſcitis. Addidit etiā: Deoꝝ: vt euidētius de hoībus dictū aduerteres: inter q̄s corporaliṫ habitaſſe cognoſciṫ xp̄s: ſicut hieremias ꝑpheta q̄

Baruch.3 dixit: Poſt hec in terris viſus eſt: ⁊ cū hoībus cōuerſat⁹ eſt. Nā hoc de hominib⁹ di-

Exo.7 ctū ſepi⁹ inuenim⁹. Un̄ ⁊ ad moyſen dicit: Cōſtitui te deū pharaoni. Et inferius pſalmus ipſe dictur⁹ eſt: Ego dixi dij eſtis ⁊ filij excelſi oēs. Sic eñ ⁊ filios dei: hoīes vocamus. Qd̄ ſi ad naturā deitatis referas: vnū eſt verbū qd̄ veraciter ac ꝓprie ſic debeat nūcupari. Dicimus nōnūq̄ȝ abuſiue

j.Cor.8 deos ⁊ ſuperas ptātes: ſicut ait ap̄ſ. Et ſi ſint q̄ dicanṫ dij: ſiue i celo ſiue in terra: nobis tñ vn⁹ eſt de⁹ pater. Sequiṫ. In medio aūt deos diſcernit. Ecce adhuc incarnatio ei⁹ ſitu corporeo declaraṫ. Nā cū dicat: In medio: locale ſpaciuȝ ſignificat: qd̄ turbis ambigētib⁹ cingebaṫ. Diſcernere eñ ad p̄ſentiā ptinet intellectuſq̄ȝ diuinū: q̄nos de maſſa pctī eripit: ⁊ ad celorū regna ꝑduc. Un̄ etiā ap̄ſ dicit: Quis eñ te diſcernit? j.Cor.

†Quouſq̄ȝ iudicatis iniquitatē: ⁊ facies †peccantiū ſumitis: Dicendo: Quouſq̄ȝ: prauā ꝯſuetudinē longi tēporis accuſauit. Suſcepte ſiquidē legi duriſſime reſtiterunt: directis ꝓphetis mortes peſſimas intulerūt: venientē dei filiū crucifigere q̄ȝ honorare maluerūt: vt merito ſit dictū: Quouſq̄ȝ: cū etiā ⁊ ip̄m creatorē quātū ad volūtatē coꝝ attinet inficere decreuiſſent. Facies aūt ſumitl' peccantiū: dictū ē ꝓpter eos q̄ ſe in illa ſeditiōe crucifixionis diſcernere noluerūt: ſ cū furētib⁹ furierūt: cū inſanietib⁹ clamauerūt: facieſq̄ȝ illā peccantiū tetris vultib⁹ induerūt. Nā ſi facie fuiſſent diuiſi: ⁊ actibus q̄ȝ poterāt ſegregari. **Iudicate pupillo ⁊ egeno: humilē ⁊ pauperē iuſtificate.** Interiecto diapſalmate: venit ad ſcdāȝ partē in q̄ cōmonet enixi⁹ iudeos vt debuiſſent intelligē quē videbāt: ⁊ aduerterēt hūilē ꝓpter ſe factū cui celoruȝ ptātes dñationeſq̄ȝ deſeruiūt: Pupillū fuiſſe q̄ rector eſt oīm: Egenū q̄ donādo neſcit expēdi: Pauperē cui⁹ ſunt oīa q̄ in celo ⁊ in terra creata ſūt. Ip̄m q̄ cōmonet iuſtificari: quē iudeoꝝ ꝑteruia deſiderabat extingui. Pulchre autē dictū eſt: Pupillo: cui pater carnalis hūana ſolacia nō p̄bebat. Nā ſicut añ mūdi cōſtitutionē verbū ſine matre fuit: ita tēpore incarnatiōis ſue idēipſe dñs xp̄s extitit ſine patre terreno. **Eripite pauperē: ⁊ egenuȝ de manu pctōris liberate.** Ad illos hec verba fieri ſentiunṫ q̄ manus ſuas quidē in nece dñi minime miſcuerūt: ſ ꝯtra ſceleratas p̄ſumptiones obuiā ire noluerūt: vt ⁊ illū a pernicie corporali liberarent: ⁊ ſe a cōſenſu prauitatis exuerēt. De quibus ⁊ alibi dicitur: Canes muti neſcierunt latrare. Ipſi ergo cōmonentur ne deſinant iniuſte traditum eripere: qui erant iniquo facinore peccaturi. Nam cum poſ-

sis obuiare puersis: si desinant aduersari: cõsensus erroris est. Pauperẽ vero τ egenuz de dño saluatore dici posse frequẽter expositũ est: q2 cũ hũanitatẽ suscepit: simul τ indigentiã nostre paupertatis assũpsit: sicut τ
Psal.68 alibi dicit: Pauper τ dolẽs ego sũ. **Nescierũt neq3 intellexerũt in tenebris ambulant: mouebunt omnia fundamẽta terre.** Vera pclusio breuisq3 sẽtẽtia: nõ illos intellexisse auctorẽ luminis: qui in tenebris ambulabãt. De quib⁹ dicit
Cor.2 aplus: Si eñi cognouissent nũq3 dñm glorie crucifixissent. Sequit. Mouebunt oĩa fundamẽta terre: vt veraciter de quo dicta sint supiora possis aduertere. Signũ dicit qd in crucifixione dñi cõstat euenisse: sicut
Math.27 euangelij doctrina testat: Terra mota est: petre scisse sũt. τ reliqua. Hoc eñi si in causas alias transferatur: sicut pfidi iudei volunt: nullaten⁹ poterit cõuenire. Terra vero mota: põt τ spũaliter accipi: q2 illo tẽpore multi pctõres: id est: terreni hoies viso tãto miraculo crediderũt: ex quib⁹ cẽturio
Ibidẽ. exclamauit dicens: Vere fili⁹ dei erat iste.

Ego dixi dij estis: τ filij excelsi omnes. Venit ad tertiã partẽ: ad aplos τ iustos reliquos verba pertens. Hoc eñi honorabile nomẽ solis fidelib⁹ dat: de quib⁹ supius dixit: De⁹ stetit in synagoga deo2. Promissiones q̃ tales acceperãt: vt si mandata dñi custodirẽt: filij vocarent excelsi: p gratiã vtiq3 nõ natura. Solũ eñi verbũ ẽ: qd substãtialiter τ pprie dicit dei fili⁹: sicut
Ps.2 est illud: Dñs dixit ad me: filius me⁹ es tu. Oẽs aũt filij eius vocant: qui sanctis iussionib⁹ acquiescũt: sicut in euãgelio legitur:
Ioh.1 Quotquot aũt receperũt eũ dedit eis ptãtem filios dei fieri. Intẽde vero qd p tertiã decimam specie definitiõis: quã greci Cata analogian: latini iuxta rationẽ dicũt: homines dicunt dij τ filij dei: que tunc exorit qñ maioris rei nomie res diffinit inferior. Hoc etiã argumẽtum cõparatiõis: refert a minore ad mai⁹. Minores sunt eñi hoies q̃ dij. **Uos autẽ sicut hoies moriemini: τ sicut vn⁹ de principib⁹ cadetis.** Superiorẽ versuz dixit ad iustos: nunc verba deflectit ad impios. Increpat eñi incredulos: qui mori poti⁹ p superbiam q̃ p obedientiã viuere maluerũt. Dicẽdo eñi: Sicut hoies: significat vtiq3 pctõres: qui nullo p̃cio sũt redẽpti: nec de obnoxijs facti sunt liberi. Adiecit: Et sicut vnus de pncipibus cadens. Unũ de principibus: significat diabolum: qui de celo proiectus corruit: τ penaz sue peruersitatis inuenit.

Exurge de⁹ iudica terra3: qm̃ tu hereditabis in omnibus gentib⁹. Cũ dicit: Exurge: nisi illi q̃ s̃uidebat occidi: Judica terrã: eidem ipsi dicit: de quo
scriptũ est: Cũ aũt venerit fili⁹ hois in maiestate sua: τ oẽs angeli cũ eo: tunc sedebit sup sedẽ maiestatis sue: τ pgregabũt añ eũ oẽs gẽtes: Hereditabis in gẽtib⁹: terrã scz quã supius dixit: illã quã beati possidebũt τ ad eternã iocunditatẽ magne felicitatis accipient. Math.25

Cõclusio.

a Vdite iudei: intelligite ptinaces: quãta de aduẽtu dñi: asaph iste locutus est. Quid colitis si pphetar2 vestrorũ dicta nescitis: Venite ad catholicos sacerdotes: aperient aures vestre vt possitis dono domini diuturnã euadere surditatẽ. ☧
Vos q̃ psalmi hui⁹ pmo versu curamini: qui nestorij τ euticis pestifero vapore feructis. De quo eñi dicit: Deus stetit in synagoga deo2: Et sequit: In medio autez deos discernit: Stetit vtiq3 ab humanitate: discreuit a deitate vn⁹ atq3 idẽ dñs xps: vtrũq3 verũ: vtrũq3 pfectũ est. Talis eñi error est: duas naturas diuisas sm duas psonas in xpo dño pfiteri: qualis vnã cõfusam credere q̃uis in vnitate psone. Vobis eñi Sedulij versus ille dicẽdus est. Ambo errore pares: q̃q3 diuersa sequant. Nam si hoiem ad celos nõ extulit: dicite quẽ redemit: Formã siquidẽ serui assũptã legis: nõ absumptã. Nulli aũt datũ est tunc perire: qñ ne aliqñ perire possit accepit. Nã si iaz vna natura sub cõfusione magis vsa: o euticiani facta est vt putatis: quõ filius hois ad iudicandũ pdicat adhuc esse venturus: Aut quõ videbũt impij in quẽ cõpunxerũt: Deniq3 vt hec psuasio funditus tolleret: p⁹ resurrectiõe3 thome dubitãti ipe respõdit: Mitte manũ tuã τ vide: qm̃ spũs carnẽ et ossa ñ habet: sicut me videtis habẽ. Cõsidera te etiã que vos sequat absurditas. Nã cũ ex duabus naturis vnã factaz dicitis: aut confusionẽ prouenisse creditis: aut vnam Ioh.20

gisse sine pudore firmatis. Quid refugitis cõfiteri qđ patrib⁹ nostris spiritusctõ reuelante cõplacuit? Certe si nõ vult' duas naturas incõfusas: imutabiles: indiuisas: inseperatasq͡ʒ credẽ: dicite duas substãtias:
Phil.2 dicite duas formas: sicut apl's ait: Qui cũ in forma dei esset: nõ rapinã arbitrat⁹ est esse se ęqualẽ deo: sed semetipsum exinaniuit formã serui accipiens: ⁊ habitu inuent⁹ vt hõ. Tantũ est ne refugiẽtes dogma salutiferũ: exitiũ vobis p̃paretis ęternũ. Sciendũ vero est: q͡ʒ hic psalm⁹ q̃ntus est eoꝝ: q̃s de duab⁹ naturis domini christi ꝯscriptos esse p̃dixcimus.

Explicit expositio in psalmũ. LXXXI
Incipit expositio in psalmũ. LXXXII

Canticũ psalmi asaph.

Antici psalmi significantiã in p̃fa-
c tione posuim⁹: ⁊ p titulos vbi loc⁹ exegit frequẽter editum⁹: qm̃ nominũ istoꝝ virtus ad illũ nos intellectũ trahit: vt in reb⁹ actualib⁹ ad diuinã cõtẽplationẽ animos iugiter erigam⁹. Asaph xo: ꝯgregationẽ latina lingua resonare nõ dubiũ est. Sed iste asaph quotiens in mediũ deducit᷑: sicut iã dixcimus: nõ est auctor ipse carminis: sed ꝑpter nois sui significationẽ virtutesq͡ʒ psalmoruʒ apte titulis videtur appositus.

Diuisio psalmi.

Saph q̃ multa iam in sup̃ioribus
a psalmis de dñi incarnatiõe p̃dixerat: nũc i p̃mo mẽbro de aduẽtu ei⁹ scđo dictur⁹ est: expetẽs vt qm̃ in fine seculi inimici ei⁹ p antixp̃m nimis erigẽdi sũt: ꝑpius cito debeat venire iudiciũ: ne grauissimi hostis diuturna licẽtia cunctã vastare possit ecclesiã. Scđo mẽbro: in eos p similitudines q̃sdã noim̃ supplicat vindicari: correctionis voto nõ maledictiõis instinctu.

Eus quis silis Expositio.
d erit tibi? ne taceas neq͡ʒ cõpe
Sche scaris de⁹. Hęc figura dicit᷑ Epinalepsis: id est: verbi in p̃ncipio versus positi in eiusdẽ fine repetitio. Cõsiderãdũ est qđ sibi velit istud initiũ: qm̃ sũma breuitate magnaꝝ rerũ sacramẽta ꝯcludit. Quis
em̃ silis erit illi q̃ cęlũ ⁊ terrã vel cũcta q̃ in
☧ his sunt momẽtanea celeritate ꝑfecit? Nã licet dñs xp̃s q̃ inter iudęos cõuersat⁹ est: a ꝑfidis hõi tm̃mõ credit⁹ est esse similum⁹: intantũ vt eũ ⁊ flagellis cederẽt ⁊ sententię prauitate dãnarent: iste tñ vir egregi⁹ q̃ christũ potẽtię suę magnitudine ꝯtuebat᷑: merito nullũ ei silem esse ꝑfitet᷑ q̃ carnis veritate vestitus diuinitatis suę iura non minuit: sed cũ patre sp manẽs nobiscũ habitare dignat⁹ est. Ueraciter ergo positũ est: Quis silis erit tibi? Sequit᷑. Ne taceas neq͡ʒ cõpescaris de⁹. Hic iã potẽtia illa futuri declarat᷑ aduentus: qñ nec tacet q̃ iudicat: nec cõpescit᷑ q̃ virtutis suę manifestatione declarat᷑. Talia em̃ in p̃mo aduẽtu nõ fuisse manifestũ est: qñ sicut ouis ad occisionẽ duct⁹ est: ⁊ sicut agnus corã tondente se sic nõ aperuit os suũ. Cõpescuit etiã virtutez suã: qñ se passus est q̃si reũ teneri: ⁊ pontio pilato sine aliq̃ reluctatione cõtradi. Ista em̃ in futura iudicatione cessabũt: vbi potẽtia diuinitatis elucescet. Qm̃ ecce inimici tui sonuerũt: ⁊ qui oderũt te extulerunt caput. Singula singulis reddit. Naʒ cõtra illud qđ ait: Ne taceas: subiungit: Qm̃ ecce inimici tui sonuerũt. Cõtra illud aũt qđ dixcit: Neq͡ʒ cõpescaris: causã reddit: Et qui oderũt te extulerũt caput. Sed hoc totũ ad antixp̃i magis tẽpora cõpetent᷑ aptat᷑: qñ inimici dñi tumultuosis seditionib⁹ insonabũt. Et bene nõ posuit locuti sunt: sed sonuerũt: vt eis hominũ merito negarent᷑ verba: qui voces rationabiles nõ habebãt. Intẽde etiã qđ plurali numero dixcit: Qui oderunt: Et seq᷑: Extulerunt caput: dũ capita dicere potuisset: sed omnib⁹ insanis vnũ est caput antixp̃s. Qđ ideo dicit elatũ: q͛ multa potestate gloriabit᷑: vt se etiã deum dicere p̃sumat excelsum. In plebẽ tuã astute cogitauerunt cõsiliũ: ⁊ cogitauerũt aduersus sanctos tuos. Risoria potius q͡ʒ dolenda cõquestio: cõtra plebẽ dñi cogitasse perituros: ⁊ astuta falsitate: id est: dolosa voluntate nisos esse decipere: quos ꝑbant᷑ veritat' studia cõmunire. Sed vt amplius coꝝ leuitas exponeret᷑: addidit: Aduersus sanctos tuos: vt nõ solũ mediocribus dolũ: verũ etiã ipsis quodãmodo cęlestibus viris inferre conarent᷑ exitiũ. Dixerũt: venite dispdam⁹ eos de gente: ⁊ nõ memoret᷑ nomẽ isrl' apl'i⁹. Refert inania verba dementiuʒ: q̃ merito

supius sonuisse posuit q̄z locutos. Hac em̄
inceptione faciēda est antichristi psecutio il-
la seuissima: vt christianū nomē ḋ orbe ter-
rarū: quasi malū aliqḋ fundit⁹ abrogeť: ne-
scientes q: dum seruos xp̄i necare cupiūt:
sanctoꝝ numeꝝ assidua psecutione cōple-
bunt. De gente aūt qḋ posuit numero sin-
gulari: significat ppl̄m christianū. Nā q̄uis
de multis gentib⁹ doceať esse collect⁹: me-
rito gens dicať vna: q̄ de vno fonte baptis-
matis noscať esse ꝓcreata. Sic ille psecu-
tor vnā gentē dicere potuit: quos in vnaꝫ
volūtatem sociatos eē cognouit. Seu p fi-
gurā Exallage pōt accipi: id est: p mutatio
nē: qñ ꝓ numero plurali ponit singularis.

Schē (margin)

Qm cogitauerūt ꝯsensu in vnū:
aduersum te testamentū disposue-
rūt. Testamētū: in diuinis scripturis nō so
lum dicať mortuoꝝ: sed etiā pactū inter vi-
uos habitū: qm̄ mētes paciscentiū interue
niēs scriptura testať. Sic em̄ laban ꝛ iacob
fecisse legim⁹ testamentū: duꝫ aliq̄ inter se
viui pepigisse doceanť. Pactū em̄ quodā-
mō ꝛ pditi fecisse dicunť: qñ adunato stu-
dio psequūtur eos q̄ ab eoꝝ errore dissen-
tiūt. Et īspice qm̄ dicēdo: Cōtra te: aduer-
sarijs fecit inuidiā. Qḋ argumenti genus
oratores ad sua studia trāsferētes: aīos iu-
dicum soliti sunt oimodis cōmouere. Ta-
bernacula idumeoꝝ ꝛ hismaelitū.
Moab ꝛ agareni: gebal ꝛ amon
ꝛ amalech: ꝛ alienigene cū habitā-
tibus tyrū. Etem assur simul ve
nit cū illis: facti sūt in susceptionē
filijs loth. Enumeratio istoꝝ noim quā
bi tres versus amplectunť: xp̄i declarat ini
micos. Quoꝝ significatiōes aperiam⁹: vt
oīa tēporib⁹ antichristi cōgruere videanť.
Idumei: interp̄tanť: vel sanguinei: vel ter
reni. Hismaelite: obediētes mūdo: nō dño.
Moab: ex patre: qḋ tali mō significat pec-
catorē: vt ad patrē adā ei⁹ inobediētia refe
rať. Agareni: id est: aduene. Gebal: vallis
vana. Ammō: ppl̄s turbid⁹. Amalech: ppl̄s
lingēs: id est: fallaciter blandiēs. Tyr⁹: an
gustia. Assur: ꝓ ipō diabolo posit⁹ est: q̄ re-
uera simul cū eis venit ad oppugnatōem fi
deliū. Loth: declinās interp̄tať. Vñ meri-
to tale nomē in fine positū est: ac si diceret:
Oēs declinauerūt: sil' inutiles facti sūt: nō
est q̄ faciat bonū: nō est vsq̄z ad vnū. Hec
em̄ turba pditoꝝ q̄ sub antixp̄o cōgregan-
da est: allusiōe taliū noim euidēter expssa
est: vt merito tot maloꝝ vocabula: in illa
intelligeres plebe cōgesta. Meminisse aūt
debem⁹: hos versus p figurā Polysynthe
ton fuisse decursos: q̄s si sollicite relegas:
reperies eos multis cōiunctiōib⁹ esse copu
latos. Fac illis sicut madian ꝛ sisa
re: sic iabin in torrēte cyson. Dis-
perierūt in endor: facti sunt sic ster
cus terre. Venit ad secūdā partē: vbi ꝓ-
phetie spiritu eis retribui depcať fm ordi-
nē futuroꝝ. Et q: supius mores eoꝝ p no-
mina collecta descripserat: nūc q̄z retributi
ones eis p si͞titudines gentiū fieri depcať:
q̄s israelitic⁹ ppl̄s dño iuuāte supauit. Ma
dian: iterp̄tatur declinās iudiciū. Sisara:
gaudij exclusio. Jabin: sapiēs: sed iste mū
dan⁹: de quo apl's ait: Vbi sapiēs: vbi scri
ba? Qui oēs in torrēte cyson: ꝛ i endor fon
te perierūt: facti q̄z sunt stercus terre: dū ca-
dauera eoꝝ corporali putredie soluerenť:
sicut legiť: Terra es ꝛ in terrā ibis. His igi
tur q̄ in sua ptinacia māsuri sunt silis opta
tur occasus: q: sic illi ꝯtra israeliticū ppl̄m:
ita isti bellabūt cōtra fidelissimos illi⁹ tpis
vti q̄z xp̄ianos. Pone principes eo
rū sicut oreb ꝛ zeb ꝛ zebee ꝛ salma
na. Oēs principes eoꝝ. In eisdē
enumeratiōib⁹ pseuerat: vbi sola noim ex-
planatio necessaria est. Ceterū ad q̄s cau-
sas posita sūt: ꝓxime nos dixisse retinem⁹.
Oreb: siccitas iterp̄tať. Zeb: lupus: ꝛ Ze-
bee: victima. Salmana aūt: vmbra ꝯmoti
onis. Hec oīa exercitui optat antixp̄i: q̄ nul
la ꝯuersiōe saluādi sūt: q̄rū in ipis q̄z noib⁹
tenebrosis detestabilis iā eoꝝ sentiť inte-
rit⁹. Qḋ gen⁹ locutiōis ꝓpriuꝫ dicim⁹ esse
scripturaꝝ diuinaꝝ: vt p interp̄tatōes no-
minū ṽtutes possim⁹ sentire dictoꝝ. Qui
dixerūt hereditate possideam⁹ no
bis sanctuariū dei. Ipm est qḋ ꝛ supi⁹
dixerat: Venite disꝑdam⁹ eos de gēte: ꝛ ñ
memorabiť nomē isrl' ampli⁹. Hic em̄ pnci-
pes maloꝝ ꝯsilioꝝ significanť auctores. He
reditate possideam⁹: ꝯ illos poniť: q: dñi ḋr
hereditas vt illi magis hereditatem inua-
dere niterenť: quā iure sibi dñs vēdicauit.
Sed q̄ sit ista hereditas ꝯsequēť exponiť.

Margin notes (left): Di vnani/ mit simul; HE; Idumeliie; Hiō bꝫ Idumeoꝝ; Rꝑ; Ps.13
Margin notes (right): Schē; Al'.vt; Rꝑ; j.Cor.j; Geñ.3; Rꝑ; PP; Al'.nō bꝫ

Sanctuariū dei: id est: ꝑſs xpian⁹: de quo
j.Cor.3 aplus ait: Tēplū eñ dei sanctū est qḋ estis
vos. **De⁹ meus pone illos vt ro-
tam: ⁊ sicut stipulā ante faciē vēti.**
Al.ignis **Sicut† ignē qui cōburit† siluas:**
Al.siluā **†velut flāma cōburens mōtes.** Hos
Al.et sicut duos versus ꝑpter siſitudinē rerū iūxim⁹: in quib⁹ multiplices calamitates ꝑdicunt incredulis. Impij eñ dū in mala cogitatione voluunt: rotis fiunt siſes: que posteriorib⁹ eleuatis anteriora sua trāsmittere videntur ad tergus: nec quicq̄ ꝑficiūt dū suis rotationib⁹ atteruntur. Sequitur secūda comparatio: vt leuitas peccātiū q̄si vēto meabili trasferatur: ⁊ huc atq̄ illuc volitās incerta sp voluntate moueatur. Venti aūt facies ꝑsentia ipsi⁹ venti ponitur. Nō eñ vētus aliqua figuratione ꝑnotatur: sed corporeū in h tm̄ sentim⁹: qḋ eius impetu ⁊ trāscursionibus verberamur. Ignē q̄ ⁊ flammā: posuit iudicij tempus: qm̄ ⁊ siluę densissime peccatoꝝ: ⁊ mōtes supbię cremabuntur. **Ita
Al.illos ꝑsequeris† eos in tempestate tua: ⁊
Al.turbabis in ira tua† cōturbabis eos.** Ita ꝑseq̄ris eos: respicit ad illa quę superi⁹ dixit: vt sic debeāt exterminari: queādmodū cōparationes antefatę cōmemorāt. Adducuntur alię siſitudines. In tempestate tua: ⁊ in ira tua cōturbabis eos. In tempestate tua: id est: iudicij tēpore. Qḋ tēpestati merito cōparatur. Primū: q2 improuisuꝫ est. Deinde: qḋ subito fragore cōturbat: ⁊ locū tollit cōsilij repētina ꝑiculi magnitudo. Tēpestas eñ imbriū: aeris ē quedā cōcitata seditio: in qua vehemēter terremur: dū aquaꝝ nimietate vexamur. Sequitur. Et in ira tua cōturbabis eos. Sepe iā diximus: irā diuinitati nō posse cōgruere: sed ab hoibus tractū est: qui qñ sceleratos iudicāt feruore animi cōmouentur: nec aliter ad dānandū hoies veniūt: nisi de cōmissis eoꝝ criminib⁹ excitētur. **Imple facies eorum ignominia: ⁊ querēt nomē tuū dñe.** Hactenus futuras penas illis peccatorib⁹ ꝑphetauit q̄ in suis remāserūt sceleribus ꝑtinaces: nunc ad illos cōuertitur q̄ sunt dño ꝑstāte credituri. Nā illoꝝ facies implet ignominia: qui peccatoꝝ suoꝝ non inuenerint laudatores: sed poti⁹ eis in ꝑsenti reputatur: qḋ in mala actiōe gesserūt. Istos plerūq̄ opprobriū corrigit: dū se viderīt a generalitate culpari. **†Confundantur ⁊ cōturbentur in seculū seculi: ⁊† reuereantur ⁊ pereant.** Redit iterūꝫ ad ꝑtinaces: q̄ dei munera nō habebunt. Possunt eñ aliq̄ in hoc seculo salutariter ꝯfundi ⁊ erubescere: qñ ꝯuersionis dona ꝑcipiunt. Confundūtur aūt ⁊ cōturbantur in seculū seculi: q̄ eterna vltione dānandi sunt. Sequitur. Et reuereantur ⁊ pereāt. Ipse sensus est quē supius dixit: q2 ibi reuerendo nō ꝑficiūt sed pereunt: qui ad eternū supplicium destinantur.
Et cognoscāt† qm̄ nomē tibi dominus: tu solus altissim⁹ in omni terra. Cognoscāt: ad gen⁹ respicit vtrūq̄ peccantiū: siue q̄ obstinatione sua perituri sunt: siue q̄ adbibita satisfactiōe liberantur. Omnes eñ cognoscūt omnipotentiā dñi: q2 ipse solus est altissim⁹: dū ipm̄ cognouerint ⁊ cōuersis parcere ⁊ obduratos eterna vltione damnare. **Cōclusio.**

Meminerim⁹ hunc asaph nō frustra vndecim psalmis superiorib⁹ introductum: vt corda durissima iudeorū frequēti synagogę ipsius voce verberata mollescerent: crederētq̄ vel ipsi nomini cui videbantur esse deuoti. Quapropter adest cura ꝑdicantiū: si sibi nō impediat obstinatio ꝑditorū. Oia de dñi incarnatione ꝑfecta: oia de gentium credulitate manifesta sūt: iudicij tēpus restat qḋ oēs gnāliter sustinem⁹. Sed ante oportet credere ne ibi possit impios vitio ꝑdicta dānare.

Explicit expositio i psalmū. LXXXII
Incipit expositio i psalmū. LXXXIII

In finem ꝑ torcularibus filijs chore psalmus.

Quid significat in finē: frequenter expositū est. Et cū supioribus titulis: ꝑ torcularib⁹: dixerim⁹ ad ecclesiam ꝑtinere: cōgruit tñ diligēter inspicere cur eccl'ia visa est tale nomē accipere. Vua pendēs atq̄ intacta: ⁊ oliuę bacca in arbore cōstituta: suauissimi saporis sui nō indicant dignitatē: sed cū ad torcular vtraq̄ ꝑuenerunt: nimioq̄ pōdere ꝯpressa detumuerint: tunc fructus dulcissimi liquoris emanant q̄ in follibus suis reconditi nō patebant. Sic eccl'ia dei: cū afflictiōib⁹ ꝑsecutionibusq̄ cōteritur: declarantur merita scōꝝ:

que quietis tempori⁹ cognita nō fuerūt. Isti⁹ ꝗ torcularis ꝑssura sanctificat: cōtrito meliorat: cui⁹ labor celestis fruct⁹ est: et pena ꝑsens requies sempiterna. Nec illud vacat: qḋ in octauo et in octogesimo: ⁊ hic tm̄ ꝓ torcularib⁹ positū est. Significat em̄ ad sanctā trinitatē hoc mysteriū ecclesię ptinere: qḋ in trini numeri repetitōe sacratū est. Chore vero caluū interꝑtari supra iam dictū est. Cui⁹ nois interꝑtatio denunciat caluarie locū: vbi christū dn̄m cōstat eē crucifixū. Et ideo filij chore: christiani modis oibus indicanť: ex quoꝝ ꝑsona psalm⁹ iste cantať. Et intende qḋ de ꝑciosissima caritate dn̄i: psalmus iste scḋs est: q̄ nos supra oia gratię diuinę ↄsociat. Diuisio.

f Iliorū chore quos ꝑ significationē caluarie ad christū dn̄m dixim⁹ ptinere: vna introduciť ꝑsona generalis: que in ꝑma fronte psalmi iestimabile sibi desideriū demōstrat ecclię. Scḋo modo: beatū esse ꝓfiteť cui dn̄s ꝑstat auxiliū: cuiq3 ad ↄfessionis facit gratiā ꝑuenire. Tertio: multo ꝑstantius dicit esse in domo dn̄i abiectū habitare: q̄ȝ pctōꝝ tabernacula cū q̄buslibet mūdanis honorib⁹ itroire.

Clā⁺ amabilia Expositio.

q sūt tabernacula tua dn̄e virtutū. Fili⁹ chore spirituali fęcūditate regnātis: ⁊ torcularib⁹ ecclię cōpetenť expssus: ad futurā hierusalē desiderat ꝑuenire: in qua iam nulla sint pōdera tribulationū: sed beatitudine secura imꝑturbata felicitate potiať. Dicēdo: Q̄: magnitudinē rei exꝑmere nō potuit: sed dedit hoc infinitissime sentiēdū. Quis em̄ possit cōprehendere q̄ ambitu: aut afflict⁹ requieȝ: aut eternitatem ↄdino mortalitatis exposcat? Nā qḋ dicit: Dn̄e virtutū: nescio q̄ȝ ibi magnā sensit inesse potentiā: vt q̄uis tale munus nō potuisset verbis exponere: aliqḋ tn̄ ibi bonū ingens esse mōstraret. Que figura diciť Emphasis: que plus in itellectu relinquit vtiq3 q̄ȝ dicať. Cōcupiscit ⁊ deficit aia mea in atria dn̄i. Cor meum ⁊ caro mea exultauerūt in deū viuū. Quicq̄d cōtra hūanas vires assumiť: defectus ibi ꝓ rerū magnitudine repeꝛiť. In illud em̄ necesse est deficiat: q̄ mens directa ad ꝑsens nō pōt ꝑuenire. Cogitabat quippe vir iste sanctissim⁹ dn̄i virtutes ⁊ ꝑmia: beatitudines illas celestes ⁊ gaudia hierusalē ex mortalib⁹ ipsis immortaliť letātē: ⁊ necesse erat vt in suis gaudijs sensus ipse succūberet: qui ad rē desideratam e vestigio nō poterat ꝑuenire. Sed q̄ȝ robustus sit iste defect⁹: q̄ȝ fortissima lassitudo: ↄsequēter exponit dicēdo: Cor meū ⁊ caro mea exultauerūt in deū viuū. Quis enim vtraq3 ptinere videanť ad carnē: cor tn̄ ad intelligētiā referri posse nō dubiū est. Naȝ cui⁹ sapientiā ꝓferre volumus: ei⁹ cor sine dubitatione laudam⁹. Utraq3 em̄ quibus cōstat hūanitas: id est: corpus ⁊ aia: in celestē dicit erupisse leticiā. S3 aduertēdū est: vir iste quāta fuerit sanctitate ꝑclar⁹: vt nō solū eius aia: verūetiā caro que plus ꝑuaricationis vitio ꝓbať obnoxia: in exultationē dn̄i felici sorte ꝓruperit: ꝑuidēs bona futuri seculi: que ei⁹ se credebat largitatib⁹ adipisci. Etem̄ passer inuenit sibi domū: ⁊ turtur nidum sibi vbi ponat pullos suos. Al'. nō h3 Cū superi⁹ animā corpusq3 dixerit in dn̄i exultatione gaudere: hic auiū ista duo genera ad quādā sīltudinē cōmendandā posuisse dinosciť. Passer est nimia velocitate celerrim⁹: qui in siluis habitare nō patiť: sed domū sibi in parietū foraminib⁹ desiderāter exquirit: quā dū inuenerit nimio gaudio let⁹ exultat: qr se diuersaꝝ aduersitatū vlteri⁹ patere nō credit insidijs. Sic aia iocundať: dū in celoꝝ regna māsionē suā senserit esse ꝑparatā. Turtur vero abstinētię moderatione castissim⁹ est: qui vna tm̄ copulatione cōtent⁹: filijs suis nidū ędificare cognosciť. Qui nō vt passer ꝑparatā domū reperit: sed nouā sibi de quibusdā particulis fabricare cōtendit. Huic caro nostra nō irrite ↄparať: que operas suas in dn̄i gaudet posuisse mādato. Per hāc em̄ euenit: vt ieiunioꝝ sacrificia suauiter offeranť: vt cibū pauperibus dem⁹: ⁊ sepeliam⁹ defūctos: egrotis seruiamus: positos in carcere visitemus. ⁊ cętera pietatis officia q̄ corporalib⁹ noscuntur ministerijs explicari. Alij: turturē sanctę applicauerūt ecclię: qm̄ ꝑter christi dn̄i alteri⁹ nescit habere ↄsortiū. Altaria tua domine virtutū: rex me⁹ ⁊ deus me⁹. Uersus hic ad supiora respondet. Ait em̄:

Altaria tua dñe virtutũ: vbi iungendũ est
qḋ in pmo versu psalmi dictũ est: Quã ama-
Sche bilia sunt. Que figura dicit̃ Apochinu: id
est: a cõmuni: qñ dicta supius ad inferiora
respõdent. Sed qm anteri⁹ dixerat: domũ
passeris ꝛ turturis nidũ: quid in eis intelli
gere debuissem⁹ ostendit. In his eñi alta-
rib⁹ quasi in domũ gratissimaꝫ fidelis aĩa
fritinnit: in his altarib⁹ carnis opera q̃ tñ
sũt sancta reponunt̃. In illo altari spes fir
missima collocat̃: in quo beatoꝝ anime ve
lut in quodã penni prandio cõuiuijs cele-
stib⁹ epulant̃: vbi satietas magis incitat:
nec beata esuries aliqñ discedit. Addidit
ET etiã: Rex meus ꝛ de⁹ meus. Rex a regẽdo
dicit̃. Deus videlicet a creando: q̃uis ꝛ ti-
morẽ tale nomẽ indicare mõstret̃. Bea
ti qui habitant in domo tua dñe:
Al. secula seculorũ in †seculũ seculi laudabunt te. Quid
muneris cõferant altaria illa p̃dixit. Nam
si beat⁹ h̃ habeat̃: cui ad tẽp⁹ oĩa secũda p-
cedunt: nec aliqua aduersitate cõcutit̃: qḋ
de illa beatitudine sentiam⁹: cui nec in q̃li-
tate nec in pennitate quicq̃ simile reperit̃?
Sed qꝛ hũanis verbis hoc bonũ nõ põt ex
plicari: tñ vñ pueniat nõ tacet̃. Dicit eñi:
Laudabũt te. Inde est quippe illa beatitu-
do mirabilis: quã vt ęternã intelligeres s̃b
iecit: In sęculũ sęculi. Sed q̃lis rogo illius
sęculi ventura lęticia est: vbi dabit̃ copiose
gaudere: ꝛ nũq̃ ab ea posse discedẽ? Be
Al. nõ bꝫ at⁹ vir cui⁹ est auxiliũ abs te †dñe:
Al. ascẽsiones †ascensus in corde †ei⁹. Decursa ꝯtem
Al. suo platione fęlicitatis futurę: venit ad scḋm
modũ vbi dei famulũ etiã hic ostẽdit bea-
tũ: ne putarent̃ fidelib⁹ p̃mia vel hic in to-
tuꝫ fuisse subtracta. Dicẽdo eñi: Auxilium
abs te dñe: ꝓdidit hic labores colluctatio-
nesq̃ difficiles. Adiecit. Ascensus in corde
ei⁹. Utiq̃ illi btõ cui ẽ auxiliũ a dño: ascẽ-
sus ẽ in corde: qꝛ sp̃ ꝓficit: sp̃ ascẽdit: ꝛ quã-
tũ dñs p̃stat auxiliũ: tãto alti⁹ eleuat̃ ad cę
☧ lum. Tale est eñi: verbi causa: qḋ dicimus:
cũ vicerit quis auxilio dñi libidinẽ: ascen-
dit primũ gradũ. Cũ dominat⁹ fuerit sup-
bię: salit alteꝝ. Dũ supauerit auariciã: su-
bit tertiũ. Et tot gradibus euehit̃: quot vi
D tijs fuerit absolut⁹. Sic p̃ quintã speciẽ de-
finitionis quę grece Cata antilexin: latine
ad verbum dicit̃: beatificata definitio est.

Cõplectitur eñi quid sit beat⁹: cui est auxi-
lium abs te dñe. Disposuit in †cõualle
lachrymarũ in †locũ quẽ disposuit.
Etenĩ benedictionẽ dabit †qui le
gem dedit. Cõuallis lachrymaꝝ: penitẽ
tis humilitas est. De qua tãtũ quis ad su-
periora cõscendit: quantũ in illa satisfacti-
one descenderit. Sed ne forsitan quęreres
vbi ascẽderet̃: subiunxit: In locũ quẽ dis-
posuit. Locus vtiq̃ ille disposit⁹: regnũ do
mini significat futurũ: quẽ cõtinge e felici
sorte merebimur: si ad eũ puenire disposici
a dño regulis apptam⁹. Ipe eñi disposuit
gradus qui ordinauit ꝛ locũ: qui vult acci-
pere p̃miũ audiat quid iubet̃. Sequitur.
Etenĩ benedictionẽ dabit qui legeꝫ dedit.
Cũ ꝓphetię tẽpus esset sub lege dñi cõsti-
tutũ: nec adhuc venisset gratię donũ: eun-
dẽ dicit benedictionẽ daturũ: id est: gratiã
suã qui legis dedit ante iusticiã: docẽs do-
minũ christum vtriusq̃ testamẽti euidẽter
auctorẽ: cũ dicit: Bñdictionẽ dabit qui le-
geꝫ dedit. †Ambulabũt de virtute in Al. Ibũt
virtutẽ: videbitur de⁹ deorũ in sy
on. Uirtus primũ erat in lege: nũc est vir-
tus in gratia. Sꝫ iocũdior quę redimit: q̃
illa quę iudicat. Prestet ipse qui vtrũq̃ de
dit: vt qm̃ bona p̃ legẽ peccatores suscipe
nõ meremur: absolutionẽ nobis p̃ gratiaꝫ
cõferre dignet̃. Intelligat tñ christian⁹ de
virtute in virtutẽ sibimet ambulãdũ: ne se
remittat ad ociũ. Sequit̃. Uidebit̃ de⁹ de-
orũ in syon. Ecce duas illas ꝟtutes in vnã
dicit christi cõuenire psonã. Ipse eñi visus
est hierosolymis in syon mõte: qui legem
dedit ꝛ gratiã. Deũ vero deorũ quẽadmo-
dũ debeam⁹ aduertere: ꝓxime in octogesi
mo p̃mo psalmo iã dictũ est: qꝛ ꝛ sanctos vi
ros scriptura diuina deos appellare nõ desti
nit. Sic eñi dicit̃: Deus deoruꝫ: quẽadmo
dũ: rex regum: sanct⁹ sanctorũ: dñs domi-
nantiũ. Uidebit̃ dixit: nõ intelligit̃: qꝛ il-
lud erat omniũ: istud vero paucoꝝ. Do
mine deus virtutũ exaudi †precem
meã: auribus p̃cipe de⁹ iacob. Ut
reuera vnũ deũ intelligeres illarũ esse vir-
tutũ quas superi⁹ dixit: Ambulabũt ḋ vir
tute in virtutẽ: exclamãs ipse quoq̃ ꝓfes-
sus est: Dñe deus virtutũ. Et quis est iste
de⁹ virtutũ? De⁹ iacob: id est: dñs xp̃s: qui

inimicorū suorū demētissimus supplātator agnoscatur: quādo eorū prauas nequicias ad virtutū semitas facit puenire directas. Siue illud mauult intelligi: vt sicut iacob fecit israel vocari: q2 viderat deū: ꝛ istuz q̄3 fidelissimū qui hic loquit̄ faceret maiestatis sue eternā gloriā cōtueri. Protector noster aspice deus: ꝛ respice in faciem christi tui. Venit ad tertiū modum: vbi deprecat̄ innotescere mundo dominū saluatorē. Hoc nō tā q̄3 dubitās vir sanctissimus optat: sed postulat cito fieri que nouerat esse ventura. Et q2 p redemptorē nostrū mundū sciebat esse saluandū: petit vt sic aspiciat genus humanū: quaten⁹ in faciem christi sui respiciat pater: nō q2 ille aliquādo eū nō respiciat: sed vt p̄sentia incarnationis gentib⁹ illū innotescere faceret: q̄ eis facie ꝓbat̄ incognit⁹. Hec figura dicit̄ hypallage: latine pmutatio: quotiēs dicitur respici magis ille qui respicit: vel his similia: que in scripturis diuinis frequēter adhibent̄: vt est illud: Domin⁹ de celo ꝓspexit sup filios hominū: vt videat si est intelligens aut requirēs deū. Vt videat enī dixit: id est: videre faciat. Simile est ꝛ illō: Intellige clamorē meū: nō quod ille depcat⁹ intelligat: qui nouit oīa sicuti sunt: sed intelligi faciat ab his qui ignorare noscunt̄.

Quia melior est dies vna in atriis tuis: sup milia. Elegi abiectus

Al. mei esse in domo dei†: magis q̄3 habitare in tabernaculis peccatorū. Ipsa sunt atria dñi: in quib⁹ superius cōcupisse se ꝛ defecisse testat⁹ est: in quibus vna dies iuste desiderat̄: q2 semp eterna est: que solis aduentu nō orit̄: nec eius finit̄ occasu: quā nō sequitur crastina: nec p̄cedit hesterna: sed īmutabilis manēs cōstat viuitate ppetua. Sup milia: mundū istū significat: vbi milia dierū sustinent finē: ꝛ ab vno illo vincit̄: quicq̄d in istorū multiplicationibus aggregat̄. Merito ergo talib⁹ desiderijs querit̄: cui nihil simile reperit̄. Hec figura dicit̄ Parison: id est: equatio sententie: quādo due res ediuerso ponunt̄: s̄ vna magis eligit̄: sicut ꝛ hic ꝛ superi⁹ fecit: ꝛ inferi⁹ ipse factur⁹ est. Sequit̄. Elegi abiect⁹ eē in domo dei: magis q̄3 habitare ī tabernaculis petōrū. Vir sapiēs n̄ iudicabat ad carnis oculū: sed ad ipsi⁹ veritatis aspectū: vt esset abiectus in domo dñica: q̄3 in gloria seculi viuere criminosa. Abiectio illa pulchra: O sublimitas ista fedissima. Ipa ē sc3 que superius dicit̄: cōuallis lachrymarū: palacijs omnib⁹ sine dubitatione sup̄ior: vbi ꝛ si ad tēpus plangit̄: inde tñ sine fine gaudetur. Abiect⁹ enī dixit: qui hūana estimatione habet̄ extremus. Sed apud deū ille magis honorabilis iudicat̄: qui ppter nomen ipsi⁹ inter homines videt̄ esse despectus.

†Quoniā misericordiā ꝛ veritatē diligit† dñs deus: gratiā ꝛ gloria3 dabit domin⁹. Causa reddit̄ quare domus dñi plus debeat diligi q̄3 tabernacula petōrū. In ecclesia enī ipsius primū misericordia est: q2 de peccatorib⁹ efficit iustos: ꝛ veritatē illis ꝓmissi p̄mij nō negauit: sicut dicit apl̄us: Qui prius fui blasphemus ac psecutor ꝛ iniuriosus: sed misericordiā cōsecutus sum. Et paulopost: Bonū certamen certaui: cursum cōsūmaui: fidē seruaui: superest mihi corona iusticie quā reddet mihi dñs in illo die iustus iudex. Ecce vtrūq3 cōplexus est: ꝛ misericordiā dñi ꝛ veritatē. Subiungit etiā: Gratiā ꝛ gloriā dabit dominus. Ne solā gratiā in hoc seculo sanctis putares esse collatam: sequit̄: Et gloriā dabit domin⁹. Hic enī primo p̄stat gratiā: vt peccator cōuertatur ad vitā: in futuro dabit gloriā vt diuino munere iustificati angelorū mereant̄ esse cōsortes. Gr̄a enī dicitur gratis data: sicut ait apl̄us. Si aūt gratia nō ex operib⁹: alioquin gratia iā nō est gratia. Ipsa est quippe dñi christi gratia: q̄ nos preparat/adiuuat/corroborat ꝛ coronat. †Non priuabit bonis: †ambulantes in innocētia. Maloꝝ tantū pena est a munere diuinitatis arceri. Innocētiā vero plenā dei cōstat esse munerib⁹: sed hec innocētia sui debet vocabuli fine cognosci. Ipse est enī innocēs: qui nulli nocet. Talis ergo nō pōt priuari munerib⁹ dei: q̄ iam hic dona beate cōuersationis accepit. Innocēs aūt est qui hic disponit̄ in cōualle lachrymarū: qui elegit abiectus eē in domo dei: magis q̄3 habitare in tabernaculis peccatoru3. ꝛ his similia que supius dixit. Domine† deus virtutū: beatus homo qui sperat in te. Tot bona explica-

Marginal notes: Al. Quis — Al. nō h3 — i.Timoth.i — 2.Timoth.4 — ET — Al. eos q̄ ambulant — Al. nō h3

re nõ potuit: quę sanctꝰ suus animꝰ sentiebat. Et ideo sub admiratione legendũ est: Dñe deus virtutum: qui tanta facis: quãta hoĩes referre nõ possunt. Ad postremuȝ intulit aliqd aliud quã ꝓmisit: Beatus homo qui sperat in te. Quod schema dicitur

Sche Paraprosdocia: latine inopinatꝰ exitus: hoc est: cũ aliud ꝓponit̃ ⁊ aliud subiungit̃.

℞ Intelligamꝰ ergo quãtũ possumus sensũ diuinũ: q̃ȝ multiplici decore reluceat: vt illud qđ multis verbis explicare ñ poterat: in paucitate ꝯcluderet. Beatus est eñ qui spem suã in ęterna fęlicitate posuerit. Beatus cuiꝰ bona ñ occidũt. Sȝ postremũ ꝑfecte beatus est: cuius spes in domino iugiter ꝑseuerat.

Cõclusio.

m Irabilis psalmus: ⁊ omni mũdana suauitate iocundior: qui sic nobis ecclię torcularia fecit oĩno dulcescere: vt optabiliꝰ habeamꝰ tali fasce deprimi: q̃ȝ huiꝰ fęlicitatibꝰ subleuari. Unde iam merito dicimꝰ: Cõcupiscit ⁊ deficit anima mea in atria dñi. Sed sanctã petimus trinitatem: vt queãdmodũ sensus nostros dulcedo ꝑsentis lectiõis afficit: ita iugiter in nobis maneat qđ ipse miseratꝰ infudit.

Explicit expõ in psalmũ. LXXXIII

Incipit expõ in psalmũ. LXXXIIII

In finẽ filijs chore psalmus.

i N finẽ: dominũ saluatorẽ significare cõstat in titulis: sicut dicit apl's:

Ro.io Finis eñ legis christus ad iusticiã omni credenti. Filijs chore psalmꝰ. Quid significet chore: sępe iã diximꝰ. Hoc tamẽ in sũma cõmonere sufficiat: hunc psalmuȝ de illis dici: qui iam dño saluatori sincera mente crediderũt: de cuiꝰ primo aduẽtu ꝑsens psalmus tertiꝰ approbat̃.

Diuisio.

i N prima parte psalmi: ꝓpheta domino breuiter gratias agit: qm̃ de illa antiquitate iudaicę natiõis ꝑuenit ꝑplus ad culturã dñi saluatoris. Secũda parte: refert queãdmodũ iraȝ suã dominus in ꝑl'o iudęorũ mitigare dignatus est: expetens aduentũ christi in quo hũana cęcitas euidentissimũ lumẽ credulitatí accepit. Tertia parte: ad seipsum verba conuertit: ⁊ ꝓphetię spiritu incarnati verbi ꝑdicat euidenter aduentum.

Expositio psalmi.

b Enedixisti dñe terrã tuam: auertisti captiuitateȝ iacob. Preuidens psalmista futura miracula: tanq̃ȝ de ꝑterito lętus exultat aduẽtu dñi bñdictã terrã esse ꝓnũcians: id est: carnẽ vtiq̃ȝ quã ipse ẽ dignatꝰ assumẽ. Per iacob eñ patriarchã frequẽter diximꝰ significare ꝑplm̃ fidelẽ: q̃ liberatꝰ est a captiuitate diaboli: qñ meruit dñi miseratõe saluari. Dicẽdo: Auertisti captiuitatẽ: ostẽdit eam ꝓ hũanis quidẽ iniq̃tatibꝰ fuisse crassatã: sed diuina miseratiõe submotã. Remisisti ĩiquitatẽ plebis tuę: operuisti oĩa peccata eoꝝ. Remittere: est debitũ relaxare: nõ causę alicuiꝰ interuẽtu: sed pietatis intuitu. Sic dñs remisit culpã: dũ reos ꝑuenire fecit ad veniã. Hoc est qđ superius dixit: Auertisti captiuitatẽ iacob. Captiuitas eñ pctĩ fuit: qñ mũdus idolis seruiebat obnoxius: sed veniẽte dño saluatore tecta essę: id est: oblitterata nõ dubiũ ẽ: cuiꝰ aduentu ⁊ libertas nostra caput extulit: ⁊ supbia diaboli ꝯfracta succubuit. Seq̃t̃. Operuisti oĩa pctã eoꝝ. Propitiatio dñi sic euidẽter agnoscit̃: qñ peccata nostra cooperta esse monstrant̃. Illoꝝ eñ abominatio nostra absolutio est: ⁊ tũc securi reddimur qñ illa ad iudiciũ nõ vocant̃. Hoc humano generi cõstat esse collatũ: cũ salutaris dñs dignatꝰ est aduenire. Et intẽde q̃ ꝑ hos duos versus: figura sit homęoteleuton: q: sĩlibus litteris dictiões plurimę terminant̃. Dixit eñ: Benedixisti: auertisti: remisisti: operuisti. Mitigasti oẽm irã tuã: auertisti ab ira indignationis tuę. Interiecto diapsalmate: vẽit ad secũdã partẽ referẽs queãdmodũ iram suã dñs mitigare dignatꝰ est: ⁊ salus ꝓueniret quibus desperatio ꝓ factoꝝ suorũ qualitatibꝰ imminebat: sicut in euãgelio ipse testat̃: Nõ sum missus nisi ad oues q̃ perierũt domus israel. Sed inspice qua mẽsura sit posituȝ: Mitigasti. Prosequit̃ iteruȝ culpas q̃s in dñm saluatorem iudęoꝝ nefanda ꝑterua studio ꝑuersitatis exercuit. Ab ira aũt indignationis suę: subaudiẽdũ est: qm̃ iudęorũ auertit interitũ: dũ ad egrotos medicꝰ: ad pestilẽtia plenos auctor saluti aduenit. Qđ nõ solũ ad vnã gentẽ: sed ad bñficium totiꝰ orbis aptandũ est. Cõuerte nos

Sche

Math.

de⁹ salutaris noster: ꝛ auerte iram tuā a nobis. Cū supius dixerit: Operuisti oīa peccata eorū: mō quasi nouit petit: Auerte irā tuā a nobis. Sed vtraq̄ꝫ conueniunt si cōsiderem⁹ tēpora peccatoꝝ. Pro illis itaq̄ꝫ iniquitatib⁹ que ante fecerat ꝑplˢ iudeoꝝ: pri⁹ gratias egit: qm̄ aduentu dn̄i oīa ꝓbanť esse mitigata. Hic aūt ꝓ futuris culpis iterū rogat: q꞉ eos in passione dn̄i crudelia scelera ꝓuidebat iterū esse facturos. Deniq̄ꝫ hoc dicit: Conuerte: vt de ꝑsecutorib⁹ defensores fiāt: de blasphemis ꝓdicatores: de ꝯtradictorib⁹ discipuli. Dicēdo aūt: Nos: ꝑsonā ꝑpli de quib⁹ loquiť sumit. Simili mō accipiendū est: Auerte irā tuā a nobis: ne gētē iudaicā debita possit pena ꝑcellere. Nō in eternū irascaris nobis: neq̄ꝫ extendas irā tuā a ꝓgenie in ꝓgenie. Sciebat dn̄i patiētiā impia hoīm sustinere pctā: ꝛ ideo rogat vt nō eos eterna dānatione ꝑcellat: sed inuitando demulceat: sustinēdo lucreť: commonēdo corrigat: qꝺ tn̄ eū facturū esse noscebat. Perscrutādū est autē qꝺ duas ꝓgenies posuit. Prima est eīn: vt qbusdā placet: ab adā vsq̄ꝫ ad christuꝫ. Secūda que ꝑ gratiā baptismatis: vsq̄ꝫ ad finē seculi pacta cōcludiť. Petit ergo: vt q꞉ priori generationi ꝓ ꝑtinacie sue qualitate iuste iratus est dn̄s: ne secūde generatōi idem velit irasci: que ꝛ si a pctō immunis esse ñ pōt: tn̄ ꝑ gratiā baptismatis ꝛ satisfactionē cōfessionis: culparū suarū sordibus desiderat expiari. Deus tu ꝯuertens viuificabis nos: ꝛ plebs tua letabiť in te. Mirabili dn̄m pietate depꝛecať: ꝓbās q꞉ cōuersionē nostrā de meritꝭ nō habem⁹: ꝫ ei⁹ munere ꝓuenit: qn̄ ꝓ se aliqͩ anim⁹ salutariť ꝯcupiscit. Dicit eīn: De⁹ tu ꝯuertēs viuificabis nos: id est: q꞉ tu ꝓmittis ꝯuersionis votū vt ad vite ꝑuenire possim⁹ introitū. Qꝺ cū donaueris: tūc illa plebs ꝓspere letabiť in te: que infeliciť gaudebat in se. Hoc eīn ꝓuenit cōuersis qn̄ suscipere ceperint bn̄ficia saluatoris. Ostende nobis dn̄e misc̄ꝺiam tuā: ꝛ salutare tuū da nobis. Sciebat quideꝫ dn̄m esse ventuꝝ: sed rogat vt hec bn̄ficia: nō tn̄ oculis carnalib⁹ videat: sicut ceteri nō credētes: sed purissimo cordis intueať aspectu. Misc̄ꝺia eīn patris saluator ē dn̄s: quē sibi illūinatiōe vere fidei cohors beata poscebat ostendi: nō tn̄ carnis velamine coopertū: sed potētie sue claritate cōspicuū. Nā idē cū de ipso diceret: addidit: Da nobis: id est: ꝯcede salutare tuū: quasi amplectendū: quasi possidendū: qsi munere eterne glorie ꝑfruendū. Perfidis eīn tn̄ apparuit: nō etiā datus. Da ergo dicit: vt cū in mente nostra celesti dono recipiť: nullis tēptationib⁹ auferať. Audiā quid loquať in me dn̄s deus: qm̄ loqueť pacē in plebē suā. Et sup sanctos suos. Uenit ad tertiā partē: in qua pulcherrimo schemate predicat dn̄i saluatoris aduentū. Naꝫ postq̄ꝫ depcat⁹ est vt ei dn̄s appareret: qsi petitiōis sue cōpos subita illuminatione cōpletus dicit: Audiā: id est: nō mihi loquendo officiā: qui iā sentio me accepisse qꝺ credā. Qꝺ gen⁹ locutiōis scripture diuine ꝓpriū esse cognoscim⁹: qn̄ nihil tale vt arbitror in libris secularib⁹ inueniť. Uides ꝓphetie potentiā hoc dicto fuisse reuelatā. Intus eīn loquiť dn̄s: id est: spūssanct⁹: vt psalmista foris fari posse videať: intrinsec⁹ audit vt extrinsec⁹ audiať. Dicit tacit⁹ ꝓphete: qꝺ verberato aere populus possit audire. Sequiť. Qm̄ loqueť pacē in plebē suā: ꝛ sup sanctos suos. Pax dei christ⁹ est dn̄s: quā locuturū dicit spiritūsanctū: qm̄ est de eius incarnatōe dicturus. Plebi dixit: ꝫ sue: nō indeuote: id est: sanctis q̄ deo dn̄o ꝓbabili ꝯuersatiōe placuerūt. His eīn pax ē dn̄s xp̄s: infidelibus aūt scādalū ꝛ stulticia: q̄ bellū in sacrilega mēte patiunť: q꞉ pacis auctorē rectis semitis nō sequunť. Sꝫ hunc versū paulo diligenti⁹ ꝑscrutemur: qm̄ scelestas mētes veritatis ipi⁹ attestatione ꝯuincit. Hinc eniꝫ euidēter exp̄ssum est: quid sit spūssctūs: id est: dn̄s de⁹. Ubi sunt q̄ dicūt spm̄sanctuꝫ pr̄e ꝛ filio eē minorē: ꝛ ita eē subiectū vt puteť volūtatis sue iudiciū nō habere? Audiamus spm̄sanctū: q̄ in ꝓpheta suo spōte loquebať: dn̄m esse deū. Nā ꝛ in actib⁹ aplo꞉rū de ipso aperte legiť: deū esse spiritūsanctum: dicēte petro: Anania cur tēptauit sathanas cor tuū mētiri te spirituisancto? Et post paulū ostēdere volens q̄ sit spūssctūs dicit: Nō es mentit⁹ hominib⁹ ꝫ deo. Naꝫ Act. 5

j. Pe. j idẽ petrꝰ in epistola sua dicit: Spũsancto
misso de celis in quẽ ꝯcupiscũt angeli ꝓspi
cere. Qui si ęq̃lis nõ esset: nõ in baptismo
in noĩe deitatis: patri ⁊ filio reuerẽtissimo
honore coęquaret: sicut ab ipsa veritate ꝓ-
Math. 28 latũ est: Ite baptizate oẽs gentes in noĩe
patris ⁊ filij ⁊ spũssancti. Qđ solũ testimo-
niũ debet hũano generi valde sufficere: q꞉
vbi vnũ nomẽ deitatis dicit: ibi aut natu-
rę aut potẽtię diuersitas nõ habet. **Et in**
Al. cor **eos q̃ cõuertunt ad† ipsum. Uerũ-
tñ ꝓpe timẽtes eũ salutare ipsiꝰ: vt
inhabitet gloria in terra nr̃a.** Qui
cõuertunt ad ipm: significat penitentes: q̃
mundi pestifera libertate derelicta: fęlicia
eius eligũt subire seruitia. Nã cũ orbis vni
uersus idolorũ turpissima deuotiõe flagra
ret: soli iudęi putabant ꝓpe timere dñm: q̃
ꝑ moysen lege suscepta: vni deo videbant
esse deuoti. Sed iõ dictũ est: Prope timen
tes: q꞉ carnaliter oĩa gerẽtes: diuisis eũ cul-
pis cõtumaciter irritabãt. Nõ em̃ timere:
sed ꝓpe timere dicti sũt: qui legẽ ipius car-
naliter nõ spũaliter acceperũt. Ut aũt hoc
Eph. 2 de ipsis dictũ intelligas: sic ⁊ aplus ait. Et
veniẽs euãgelizauit pacẽ vobis qui eratis
longe: ⁊ pacẽ his q̃ ꝓpe. Sed q̃uis tales fu
issent: tñ dñs saluator de ipsoꝝ elegit car-
nalit gentę ꝓcreari. Inde em̃ virgo maria
q̃ peperit xp̃m: Ibi ꝯuersatꝰ est dñs: ibi mi
racula q̃ a fidelibus ⁊ legunt ⁊ credunt effe
cta sunt. **Miscđia ⁊ veritas obui-**
Al. osculate **auerũt sibi: iusticia ⁊ pax† complexe**
Al. nõ h̃z **sũt† se.** Hoc schema dicit Somatopeia: id
Sche est: corporis attributio: qñ rebꝰ incorpore-
is corpora tribuunt. Nã cũ miscđia ⁊ veri-
tas: pax ⁊ iusticia icorporea sint: duabꝰ gres
sum: duabꝰ dedit amplexũ: qđ vtiq꞉ cõstat
esse corporeũ. Postq̃ꝫ vero dixit ex q̃ gente
☧ esset dñs nasciturꝰ: nũc quę ꝑstiterit aduẽ-
tus sanctę incarnatiõis exponit. Ipso q̃p-
pe ꝑstante: duo testamẽta in vniꝰ serię co-
pulationis adducta sũt. In nouo em̃ mise
ricordia est: in q̃ ꝑ gratiã liberat genꝰ hũa-
nũ. In veteri veritas: vbi lex ⁊ ꝓphãrũ an
nũciatio ꝑtinet: sicut in. lxx. psalmo iã dic-
tũ est. Hęc aũt duo sibi obuiauerũt: nõ ad
exercendã ꝯtrarietatẽ: sed ad gratiã ꝓmis-
sę ꝑfectiõis implendã. Unũ q̃ppe ꝯstat fac-
tũ: qđ tẽporibꝰ ꝓbat esse diuisũ. Et vt ge-
nus ipm fęderis euidẽter exp̃meret: hoc ip
sum varia noĩm iteratiõe geminauit: am-
plexu quodã dilectiõis duas res: id est: iu-
sticiã ⁊ pacẽ in mutuã ꝓtinus venisse ꝯcor
diã. Qđ fieri solet: qñ se hoĩes post longũ
tẽpus vidẽtes: nexu brachiorũ studio cari-
tatis astringũt. **Ueritas de terra or
ta eũ: ⁊ iusticia de celo ꝓspexit.** Ue-
ritas de terra orta est: qñ ex maria virgine
verbũ caro factũ ẽ: sicut ipse dicit: Ego sũ via Joh. 14
veritas ⁊ vita. Iusticia de cęlo ꝓspexit: qñ
hũano generi piclitãti: filiꝰ dei mirabili dis
pensatione subuenit. Põt ⁊ aliꝰ hic sensus
itelligi. Ueritas đ terra orit: qñ ꝯfessio pec
catoris offert. Iusticia đ cęlo ꝓspicit: qñ fit
remissio pctõrũ: qđ in publicani illiꝰ orati-
one ꝓuenit. Ueritas em̃ de terra orta ẽ: qñ
ima respiciẽs ꝯfitendo pctã sua deũ roga-
bat. Iusticia vero de cęlo ꝓspexit: cũ descẽ
dit iustificatꝰ publicanꝰ magis q̃ꝫ ille pha-
risęus. **Etem̃ dñs dabit benigni-
tatẽ: ⁊ terra nr̃a dabit fructũ suũ.**
Et iste q̃ꝫ versus ad pęnitẽtis hũilitatẽ cõ-
petẽter aptat. Ipe em̃ sua benignitate do-
nat ꝯfessiõis affectũ: id ẽ: imbrẽ ꝓspicuũ
lachrymaꝝ: vt caro nr̃a piꝫ fletibꝰ irrigata:
ꝑmia possit afferre copiosa. **Iusticia añ
eũ ãbulabit: ⁊ ponet in via gressus
suos.** Pari etiã mõ ⁊ hunc versũ ad illos
aptandũ esse dicimꝰ: q̃ supplicationibꝰ piꝫs
a dño corrigunt. Iusticia q̃ppe ambulabit
añ eos: qñ maloꝝ suoꝝ veritate recognita:
remitti sibi hũiliter petũt: qđ scelerãtis au
sibꝰ ꝑpetrarũt: ⁊ qđ gaudẽtes male ligaue
runt: ꝑ bñficia pię lamẽtationis absoluũt.
Tunc em̃ vere ponunt in via: id est: in xp̃o:
gressus suos: qui ante semitis detestabili-
bus errauerunt. **Cõclusio.**

a Uduimꝰ beate dauid quid intus
tibi locutꝰ fuerit dñs. Pax ista ⁊ sic
per nos veniat q̃ in tuo corde reg-
nabat. Ecce verũ regẽ quẽ virtꝰ talis rege-
bat: tẽplũ iusticię: palatiũ pietatis: thesau
rariũ miscđię. Iure tibi subiacebũt terre-
na: cui talis dñs imperabat. Ecce qđ vltra
omne imperiũ: supra omne possit esse ꝑco-
niũ: de tuo semine omnipotẽs verbũ car-
nẽ sumpsit: ꝑ qđ humanũ genꝰ salutare do
nũ redemptionis accepit.

Explicit expõ in psalmũ. LXXXIIII

Incipit expō in psalmū. LXXXV

Oratio dauid.

o Ratio: nomē omonymū ē: cui⁹ ety-
mologia est: oris ratio. Que qn̄ inē
hūana iudicia dicit: a diserti artifi-
ciosa nimis subtilitate cōponit: qn̄ deo fū-
dit: simplici atqȝ hūili supplicatione pfert.
Sȝ hec hūilitas atqȝ puritas depcationis
scō x̄bo sic ɔuenit: si duas naturas in xp̄o
dn̄o: vt mr̄ docet ecclīa: ɔfiteamur pfectas
atqȝ verissimas: id est: dei ⁊ hois. Tūc em̄
veraciū x̄boꝝ: nulla ɔrietate turbabimur.
si scīs ꝓprietatib⁹ apta reddam⁹. Nā si vis
nosse potentiā deitatis ei⁹: audi euāgeliū:
Joh.j In pncipio erat verbū: ⁊ verbū erat apud
deū: ⁊ de⁹ erat x̄bū: hoc erat i pncipio apd̄
deū. Oīa p ip̄m facta sunt: ⁊ sine ipso factū
est nihil. Et si vis infirmitatē hois cogno-
Phil.2 scere: audi paulū ap̄lm docentē: In silitu-
dinē hoim fact⁹ ⁊ habitu inuētus vt hō: hu-
miliauit seip̄m fact⁹ obediēs vsqȝ ad mor-
tē: mortē aūt crucis. Et iō qn̄ a parte hūili-
tatis sue loquit: diuinitatis fragilitas nō
putet: qꝛ sic hūana extulit: vt nullaten⁹ di-
uina minuerit. Idē ẽ atqȝ vnus dn̄s chri-
stus orat: qꝛ fili⁹ patris est. Orat: qꝛ filius
hois est. Inde creator: hinc creatus. Inde
dn̄s: hinc seru⁹. Hinc mortalitatis nr̄e par-
ticeps: inde mortis ipsi⁹ interēptor. Hinc ē
qḋ p libros diuinos: aptissimis locis duas
opationes suas sp ostēdit. Qḋ si hoc deuo-
tus lector fideli mēte seruaueris: oīa veraci-
ter tibi ɔstare posse cognosci. Illud p̄terea
debem⁹ agnoscere firmoqȝ aīo cōtinere: qḋ
oratio qn̄ a dn̄o xp̄o fundit: institutio ē san-
cta fideliū: forma bonoꝝ: sincere hūilitatis
exēpliū: cū a subiectis agit: satisfactio delic-
torū: ɔfessio criminū: lauacra culparū. Ibi
magisteriū est docētis: hic abolitio postu-
lat erroris. Nā sic innocens orauit: quēad-
modū ⁊ crucē sine aliq̄ culpa sustinuit. La-
zarū plorauit: vt nob ꝓximi ostēderet cari-
tatē. Persecutores fugit: vt nob audaciā
icōsulte temeritatis auferret. Hec em̄ ⁊ his
silia ꝓuidus doctor effecit: quaten⁹ ⁊ veri-
tatē sancte incarnatiōis ostēderet: ⁊ futuris
manicheis ceterisqȝ talibus obuiaret. Da-
uid aūt: qḋ positū est: dn̄m significat salua-
torē: siue quia interp̄tatio eius (vt sepe di-
ctū est) manufortis ac desiderabilis habe-
tur: siue qꝛ ex eius generatiōe descēdit. Hu-
manitate em̄ eius est fili⁹: diuinitate dn̄s ⁊
creator. Qḋ si hoc gubernaculū impudēs
nauta reliqueris: in asperrimas cautes: na-
uim tue fidei sine dubitatione cōstringes.
Et nota qm̄ hic psalmus secūdus est: q̄ ora-
tionis titulo prenotatur.

Diuisio psalmi.

p Er totū psalmū orat dn̄s xp̄s. In
pma sectiōe dicens: q̄ ipsi tm̄ ꝓba-
bant aptari. Scda: p mēbris suis
q̄rū ipse caput est hūili⁹ depcat. Tertia: ex
sua iterꝝ psona reloquit: qḋ ad eū specialit
intelligas ptinere. Sȝ hec oīa vn⁹ atqȝ idē
de⁹ hō loquit christus.

Expositio.

i Nclina dn̄e aurē tuā ad me
⁊ exaudi me: qm̄ egenus et Al'. inops
paup sū ego. Ex forma serui: sic
p̄fati sum⁹: Christ⁹ oīpotenti supplicat pr̄i:
vt ei⁹ exaudiat ofo. Nā qḋ dicit: Inclina:
ostendit qꝛ se ad ipsum extendere nō pote-
rat hūana conditio: nisi ipse suā maiestatē
pyssim⁹ inclinaret. Aurē em̄ dicit: non istā
corporeā: sed auditū illū spiritualē: quo pe- Sche
tentiū vota cognoscit. Nā p Tropologiā
talia de deo dici: frequēti expositiōe iā no-
ta sunt. Exaudi autē me: significat vt mea
desideria cōpleant: q̄ten⁹ resurrectiōe ego
qȝ salu⁹ fiam: cui⁹ morte mundū cōstat esse
saluādū. Dicēdo em̄: egenū se esse ⁊ paupe-
rē: cōditionē quā susceperat hūanitatis ostē-
dit: que ex se nihil habere potest: nisi quod
largitate diuinitatis acceperit. Audiāt ege-
ni ⁊ pauperes: suosqȝ animos tali gloria cō-
solent: qn̄ rex dn̄s hoc de se dicit: qḋ pusil-
lanimes frequēter applicandū putant esse
miserijs. Sed nec illos excludit: qui in di-
uitijs suis pura dn̄o mēte famulant. Ege-
nus em̄ ⁊ paup dei est: quisquis meruerit
mūdi istius puersitate vacuari. **Custo-
di animā meā quoniā sanctus sū:
saluū fac seruum tuū deus meus
sperantē in te.** Potenter exequit qui sit
egenus ⁊ paup: scȝ dn̄s christ⁹: qui se vera-
citer sanctū dicit: qꝛ mūdi isti⁹ illecebras ce-
lestis vite cōuersatione calcauit. Audiant
apollinariste habere animā dn̄m christū: ⁊
pfecti hominis sumpsisse naturā: qꝛ nō po-
terat nō habere eam: ad quā specialiter ꝓ-
batus est venisse saluandam. Nemo em̄ li-

berat q̄d de p̄uasoris p̄tāte non eripit: ⁊ si
nō sit apud defensorē q̄d vindicat: captiui-
tatis suscepte cōditio p̄seuerat. Et respice:
q̄ salutaris nobis forma p̄posita est. Ille
qui se veraciter dixerat esse sanctū: ⁊ a mū-
di illecebris alienū: saluū se a diuinitate fi-
eri deprecat̄: vt nos instrueret salutē nō eē
in hūanis virib' cōstitutā: sicut ⁊ p̄pheta
Hiere.17 hieremias dicit: Maledict' homo q̄ spem
suā ponit in hoīe: ⁊ a deo recedit cor ei'. ⁊c.

**Miserere mei dn̄e: qm̄ ad te cla-
maui tota die.** Unus atq̄ idē de' ⁊ ho-
mo christus iesus: miscd̄iā petit: qui mise-
ricordiā donat: docēs p̄seuerantia dep̄cati
onis pietatē dn̄i modis oīmodis impetrā-
Luc.18 dā: sicut ipse in euangelio docet: Bonū est
orare ⁊ nō deficere. Audiāt hunc locū: q̄ pe
nitētiā agere in vite sue termino praua vo
luntate desperāt: ⁊ se ad excusandas excu-
satiōes impia volūtate cōuertūt: cū in euā
gelica lectione cognoscāt latronē affixo iā
cruci momētanea celeritate subuētū. ⁊ ce-
tera silia: que text' scripture diuine ad spē
nutriendā mortaliū mirabili benignitate
p̄cedit. Semp̄ supplicare nos decet: qui fre-
quēti culpa delinquim'. Inestimabile ma
lū est: ipsos hoīes spē sibi saluberrimā tol-
lere: cū diuina clemētia sine cessatione nos
sibi iubeat supplicare. Petam' hoc ⁊ etate
florida: petam' in iuuētute positi: petam'
⁊ i occidua senectute p̄ducti. Nūq̄ cessare
debet a p̄cibus q̄ puniēda prauitate pecca
uit: ne dū tēpus supplicatiōis querim': mi-
sericordiā dn̄i nobis tali p̄suasiōe tollam'.
Nā cū dicit̄: Tota die: toti' vite tēpus ostē
ditur: vt p̄ multa tēpora annorūq̄ curricu-
la quasi vni' diei cōtinuus clamor esse mō-
stret̄. Magna siquidē voce ille clamat ad
dn̄m: qui q̄uis lingua taceat: bonis tn̄ ope
ribus p̄seuerāter exclamat. **Letifica ani-
mā serui tui: qm̄ ad te dn̄e leuaui
animā meā.** Iocūdari petit animā suā
fons hilaritatis ⁊ origo leticie: ab illa scili-
cet parte qua seru' est. Seruū se eīn merito
dixit: qm̄ ex virgine maria nat' est: q̄ se p̄fi
tetur ancillā. Nā dū ei angel' ex ipsa nasci-
turū christū dn̄m nūciaret: illa respondit:
Luce.1 Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi scd̄m verbū tuū:
Ps.115 sicut ⁊ in alio psalmo dicit: Ego seruus tu-
us ⁊ filius ancille tue. Letificari ergo petit

animā suā: quia nō eā deorsum inclinauit
ad terrā: sed leuauit semp̄ ad dominū vbi
est vera leticia: ⁊ sine fine securitas. Sic ca
put ecclesie referens gesta p̄pria: mēbris ce
teris donauit exēpla. **Quoniā tu do
mine suauis ac mit†es: ⁊ copiosus
in misericordia omnib' inuocan-
bus te.** Nō substantialit̄: q̄d nulla potest
creatura cōprehēdere: sed p̄ quintā speciē
definitiōis: que grece dicit̄ Cata antilepsin:
pulcherrime nobis ostendit̄ quid sit deus.
Suauis: q̄r post amaritudinē huius mūdi
dulcis est ad se recurrētib'. Mitis: q̄r diu
sustinet peccatores. Copiosus i miscd̄ia:
q̄r licet sint nostra numerosa peccata: mul-
to abūdātior est pietas: que tot relaxat of-
fensas. Restat vt ei iugiter supplicem': q̄
eū audiuimus: omnib' inuocantib' se nō
negare p̄sidiū. **Auribus p̄cipe dn̄e
orationē meā: ⁊ intende voci dep̄-
cationis mee.** Intueamur q̄ cōuenien-
ter orationis isti' ordo decurrat. Prius eīn
fuit vt vox supplicationis ascēderet: ac de-
inde rogatus audiret. Percipe vero cū di-
citur: nō aliquid trāsitorie postulat̄: sed in
illi' maiestatis sinib' mauult recondi: quē-
admodū p̄ aures ab homine memorie p̄ba
tur infigi. Additū est: Intēde voci depreca
tionis mee: vt intētus anim' aperiret audi
tū. Quod totū p̄ allegoriā dicit̄: vt poten-
tia diuinitatis p̄ hūanas cōsuetudines in-
timetur. **In die tribulationis mee
clamaui ad te: †quoniam exaudisti
me.** Cum superi' dixerit: Clamaui ad te
tota die: hic quoddā facere videtur magne
petitionis augmentū: dicendo: In die tri-
bulationis mee clamaui ad te. Nā licet a
sanctis viris iugiter a dn̄o supplicet̄: in tē-
pore tn̄ tribulationis enixius petit̄: quādo
subuenire necessarie postulat̄. Consideran
dus est aūt hic modus locutiōis: qui in scri
pturis diuinis frequētissime reperit̄: vt iō
se dicat clamasse: quoniā exaudita est: dū
clamor p̄cedat vt deus possit audire. Que
figura dicitur Anastrophe: id est: p̄uersio:
q̄ fit quotiēs aut sensus: aut verba p̄ aliq̄
decore vertūtur. **Nō est silis †tibi in
dijs dn̄e: ⁊ nō est scd̄m opera tua.**
Magna laus breui definitione conclusa
est. Dicendo enim: Non est similis tibi in

dijs: idola significat paganorum: que adhuc
in mũdo nefanda deuotione colebant: si-
Ps.95 cut et alibi dicit: Quoniã omnes dij genti-
um demonia. Põt hoc et ad hoies aptari:
qui dij vocati sunt. Sed inspice quia nõ dici-
tur quid sit deus: sed ei similis abnegat.
Que species definitiõis grece dicit κατά
ἀφαίρεσιν τοῦ ἐναντίου: latine p priuan
tiã cõtrarij eius quod definit. Addidit quoque:
Et nõ est scđm opera tua: id est: similis. Et
hoc quoque coma: sub illa quã superius dixit
definitione cõplexus est. Quis enim vt ille
fecit celũ terramque: vel oia que in eis sũt mo
mẽtanea possit celeritate pficere: aut eorũ
existẽtias cõtinere? Omnes gentes
quascũque fecisti venient et adorabũt
corã te dñe: et honorificabunt no-
men tuũ. Cũ adhuc sola esset gens iudai
ca que vnũ deũ colere videbat: pdicat om
nes gentes que idolis tenebant obnoxie
ad culturã eius esse venturas: quia patrẽ vere
colit qui honorat et dominũ christũ: errorẽ eo
rum oino destruens qui putãt per vniuersũ
mundũ religionẽ dñi nõ esse diffusam. Di-
cendo enim: Omnes gẽtes quascũque fecisti:
absolute pbat vniuersitatẽ: quia nulla gens
extitit: nisi quã ipse plasmauit. Sic alibi di-
Ps.145 cit: Qui fecit celũ et terrã: mare et omnia que
in eis sunt. Addidit quoque. Et honorifica-
bunt nomẽ tuũ. Cũ deo dicit: et honorifica
bũt nomẽ tuũ: figuraliter significat: hono-
rabunt deuoti ex noie tuo: quia cultus homi
nũ nõ facit honorabilẽ deũ quẽ constat bo
norũ oim pculdubio largitorẽ. Quo-
niã magnus es tu et faciens mira-
bilia: tu es deus solus. Hymnũ dei-
tatis quẽ superius inchoauit: istius versus fi-
nem cõclusit. Nã et diabolus magnũ se pu
Esa.14 tauit: quãdo dixit: Ponam sedem meã ad
aquilonẽ et ero similis altissimo: et superbi ho
dieque cunctis se estimãt grandiores. Sed
magnus dici vere nõ põt nisi deus solus: cu-
ius potestati nullatenus valet aliquid com-
parari: qui nulla mutabilitate conuertit: sed
semp in nature sue gloria pseuerat. Addi-
dit. Et faciẽs mirabilia tu es deus solus. Cũ
legamus et magos pharaonis miracula di-
uersa fecisse: hic dicit: quod ipse solus mi-
racula possit efficere. Verũloquiũ dictũ: si
qualitatẽ rei verbi ipsius veritate pense-
mus. Illa enim vere nequeunt dici miracula
que ad nullam vtilitatẽ simulata deceptis
oculis blandiunt. Solus enim dictuz est: quia
sancta trinitas vnus est deus: psonis tantũ
distincta: nõ nature discretione sepata: si-
cut et alibi dictuz est: Audi israel dñs deus Deut.6
tuus dñs vnus est. Sic et esaias dicit: Quo-
niã iustus es: et nõ est deus pter te. De-
duc me domine in via tua: et ambu- Al.ingrediar
labo in veritate tua: letetur cor me-
um vt timeat nomẽ tuum. Oratione
decursa: et laude diuinitatis cõpetẽter iple
ta: venit ad secũdã sectionẽ in qua p mẽbris
suis orat: vt eis dñs pfutura cõcedat. Dũ
dicit: Deduc me dñe in via tua: adhuc ibi
nõ fuisse monstrat: et hoc dño christo nõ po
test cõuenire: cũ ipse dicat: Ego sum via ve Joh.14
ritas et vita. Sed hoc magis cõgruẽter ac-
cipitur a parte fideliũ: quorũ caput est do-
minus: qui nisi deducant in viaz: id est: in
christũ: in veritate videlicet ambulare nõ
possunt. Sequit. Letetur cor meũ vt time
at nomẽ tuũ. Quid sit timor dñi: mirabili
ordine declarat. Nã in timore isto munda-
no pcedit prius causa periculi: aut alicuius
angustie: in timore autẽ dñi pmittit leticia
cordis: vt aliquis ad eius timoris dulcedinẽ
venire mereat. Et reuera talez decet habe-
re introitũ: quẽ ad salutez suã humanitas
sentit indultũ. Hunc iudicẽ qui formidaue
rit reus est: illũ qui timuerit sanctus est. Et
ideo vtraque miscenda sunt: vt et sub spe ti-
meamus: et sub timore letemur: sicut in alio
psalmo legit: Seruite domino in timore: et Ps.2
exultate ei cũ tremore. Confitebor ti
bi domine deus meus in toto corde
meo: et honorificabo nomen tuũ Al.glorifi-
in eternuz. Hoc cõpetenter de omni di- c.bo
citur christiano: quia illa est vera cõfessio: que
toto pmitur mentis arcano: sicut et lex do-
cet: Diliges dominũ deũ tuuz ex toto cor- Deut.6
de tuo: et ex tota anima tua. Sz et ille ex to-
to corde confitetur: qui totã spem suã po-
nit in domino: nec in caducis seculi solacijs
presumit cuz se ad dominũ vniuersa men-
tis integritate transtulerit. Naz quod ad-
didit: In eternũ: illud significat: quoniaz
inter sanctos eius laudes dño iugiter pso-
nabit: dum in illa beatitudine pmia pro-
missa receperit. Quia misericordia Al.Quia

Al. eruisti tua magna est super me: et eripuisti
animã meã ex inferno inferiori. Et
cõfessio laudis offertur: et misericordię cau-
sa subiungit. Dicendo enĩ: Quoniã mag-
na est misericordia tua sup me: beneficium
magnum nescio quod edicit. Subiungẽdo
autẽ: Eripuisti aiam meã ex inferno inferi-
ori: causa beneficij declarat. Sed cõsidere-
mus: q cũ dicat: infernũ inferiorẽ: infernũ
demõstrat esse superi⁹. Argumẽta talia in
Top. topicis dicunt cõiugata: que orta ab vno
noie varie cõmutant: vt hic positũ est: in-
fernũ inferi⁹. Infernũ vero nõ irrationabi-
liter forsitan arbitramur esse sub terris: cũ
in veteri testamẽto de Dathan et Abyron
Numeri. 16 legat: Aperuit se terra et deglutiuit eos: et
viui descenderũt ad inferos. Sed quo iti-
nere illuc aię transferant: qm in auctorita-
te diuina nõ legit: habem⁹ incertũ. Infer-
Luc. 16 nũ aũt habere inferiorẽ partẽ: euãgelij loc⁹
ille testat: qui dicit: cũ impiũ diuitẽ vltrix
flãma torqueret: leuasse oculos suos et in si
nu abrahę vidisse lazarũ. Vñ apparet vtros-
q apud inferos fuisse: vt se videre valuis-
sent: et illũ ex inferiore loco ad supiora ocu-
los eleuasse. Sed licet vtriq apud inferos
esse viderent: p meritorũ tñ discretione su-
periorẽ locũ sanctis: inferiorẽ peccatorib⁹:
doctor augustin⁹ estimat deputandũ. Vn-
de nũc gratias agens fidelis pp̃ls: dicit ani
mã suã ab inferno inferiore: id est: penali
Al. iniqui esse liberatã. Deus iniusti insurre-
xerũt sup me: et synagoga potentiũ
Al. q̃sierũt inquisierũt animã meã: et nõ ppo
Al. te in cõ-spectu tuo suerũt deũ ante conspectũ suũ. Ve-
nit ad tertiã sectionẽ: vbi passionis suę my
steriũ: et gloriã resurrectionis exponit. Lo-
quit enĩ deus homo: ex forma serui p id qđ
đ virgine natus est. Cũ dicit: Iniustos: si-
gnificat iudęos: qui ei reddiderũt mala p
bonis. Qđ aũt ait: Sup me: vt reũ scz di-
cerent innocentẽ: regẽq suũ plebs insana
trucidaret. Synagoga vero potentiũ: con
gregatio superborũ est: que beluino fremi
tu et dolosa machinatione cõsilij iusticiam
abijciẽtes: animã eius adimere quęsierũt.
Addidit quod sceleratis solet semp menti-
bus puenire. Quia non pposuerunt deũ
ante cõspectũ suũ. Nã quicũq facin⁹ ppe-
trat: deũ ante cõspectũ suũ omnimodis nõ
pponit. Quoniã si illũ credat p̃sentẽ: pri-
mus a cogitato facinore reuocat. Et tu
dñe deus miserator et misericors:
patiens et multũ misericors et ve-
rax. Per singula verba laudis: maiestas
paterna definit. Que species duodecima
definitionis est: quã greci Cata epenon: la
tini p laudẽ dicũt. Miserator enĩ est: quia
singulis rebus misericordiã facit. Miseri-
cors: q semp pia est ipsa natura deitatis.
Patiens: q peccatores sustinet: et ad votũ
cõuersionis inuitat. Sequit. Et multũ mi-
sericors. Quod ideo tale verbũ adiecit: q
imbecillitas nostra ipam plus semp accipit:
cũ eam frequẽti remissione pmeret. Intu-
lit: Et verax: q nescit pmissa sua aliqua i-
becillitate subducere. Quod tñ đ patre sic
dicit: vt totũ inesse et in filio et in spiritusan
cto sentiam⁹. Respice in me et mise-
rere mei: da potestatẽ puero tuo et
saluũ fac filiũ ancille tue. Misericor-
dem patrẽ et patientẽ et veracẽ a parte qua
passus est fili⁹ rogat vt respiciat in eũ: et ce
lerrima illi resurrectiõe subueniat. Sic enĩ
misert⁹ est vt in ipso illã naturã mortalẽ in
gloriã resurrectiõis et eternitatis eueheret:
qđ tamẽ sic a patre postulat fieri: vt a se fa-
ctum esse declaret. In euãgelio quippe sic
ait: Soluite templũ hoc: et in triduo edifi- Joh.
cabo illud. Quod ne aliter potuisset intel-
ligi: euãgelista subsequit. Hoc aũt dicebat
de templo corporis sui. Sequit. Da pote-
statẽ puero tuo: illã scz quã ipse testat: Pa- Joh.
ter nõ iudicat quẽq: sed omne iudiciũ de-
dit filio. Puer aũt in scripturis sacris: pp-
ter innocentiã mentis sepe ponit christus:
vt esaias dicit: Quoniã puer natus est no- Esa.
bis et filius datus est nobis. Et iterũ. Ecce
puer me⁹ suscipiã eum: electus me⁹ cõpla-
cuit sibi in illo anima mea. Addidit. Et sal
uũ fac filiũ ancillę tuę. Ancillę vtiq: quia
de maria semp virgine erat veraciter et pro
prie nascitur⁹: que sicut supius diximus: an-
gelo sibi partũ annũciante: dñi se pfitetur
ancillã. Fac mecum domine signũ
in bono vt videat qui me oderunt et
cõfundant: quoniã tu dñe adiuui
sti me et consolatus es me. Signum
dicitur ab eo: quod ventura significet: et ex
hoc quod videtur quiddã nos aliud senti-

re cōmoneat. Et ideo illum euentum ione possumus hic fortassis aduertere: q triduo in ventre ceti demorat⁹: ad similitudinem dñice resurrectionis est in littore salu⁹ euomitus. Nā ꝛ in euangelio ita dictū est: Generatio mala ꝛ adultera signū q̄rit: ꝛ signū nō dabit ei: nisi signū ione ꝓphete. Vides ergo aliud esse negatū: sed hoc tantūmodo cōpromissū. Possum⁹ ꝛ hoc signum qđ fieri postulauit: ad resurrectionē ei⁹ cōpetenter aptare: maxime cū sequat: In bono. Quid eñ illo bono p̄stanti⁹: quo virt⁹ diuina declarata: ꝛ spes credentiū veraci pollitatōe firmata est: Sequit. Ut videāt qui me oderunt ꝛ cōfundant: iudei scʒ qui oderūt christū: quos petit resurrectiōis miraculū videre: vt eorū duricia se debeat immutare. Cōfundant eñ: ad bonū respicit: quoniā qui hic de suo malo cōfunditur: in meliorē partē sine dubitatione trāsfertur. In isto quippe seculo si cōfundimur/emendamur: qui aūt fuerint cōfusi in illa iudicatione/damnant. Adiecit. Quoniā tu dñe adiuuisti me: ꝛ cōsolatus es me. Hic ordo verborū talis est: vt videāt qui me oderūt: qm̄ tu dñe adiuuisti me ꝛ consolat⁹ es me: ꝛ ꝯfundant scʒ quādo me viderint esse gloriosū: quē illi despiciendū esse putauerūt. Adiuuisti: ptinet ad ꝯtradictionē altercantiū ꝛ ad iniusta certamina iudeorū: in quibus illi semꝑ veritatis testimonio superabant. Consolat⁹ es: ad ꝑsecutiones seuissimas insanorū: quas ille velut tēpestatū impetū patiētissime sustinebat. Cōclusio.

c Onsiderem⁹ dñi saluatoris a parte qua passus est q̄ꝫ humilis ad patrē fundat oratio: qui omnimodis peccata nō habuit: sed informās imbecillitatē nostrā: eripi se ab huius seculi periculis postulauit. Quapropter erubescat humana temeritas esse supba: que se nō dubitat reā. Christ⁹ ꝓ inimicis orauit: mortē patienter excepit: ꝛ nos iniurias nostras vlcisci volum⁹: si detrahentiū sermonib⁹ appetamur. Det ipse patiētie munus: qui donauit exemplū: vt ei⁹ vestigia sequētes mortiferos vitare valeam⁹ errores.

Explicit expō in psalmū. LXXXV

Incipit expō in psalmū. LXXXVI

Filii chore psalm⁹ cantici.

p Ropter memoriā reparandā breuiter cōmoneam⁹ que sepe iam dicta sunt: q̄ pene in nullā vtilitatē putat esse narratū quicq̄d fuerit in abolitionē transmissum. Filii chore: significant fideles christianos: quib⁹ ꝓpheta ciuitatē dei p̄dicat: vt eis tante glorie maior augeatur affectus. Nā cū dicit: Filii chore: ostēdit ipsis dicendū: nō ipsos esse locuturos. Sequitur. Psalm⁹ cantici: vt de hui⁹ seculi tabernaculis: ad intelligentiā superne ciuitatis eleuemur. Psalmus eñ de superioribus sonans: cōmonet nos celestia cogitare: ꝛ in eis hymnica exultatione gaudere.

Diuisio psalmi.

b Reuis quidē psalmus: sed duob⁹ diapsalmatibus cognoscit esse diuisus: quā nos ꝓpositi nostri memores suis quodāmodo diuisionē terminis explicamus. In prima parte: ꝓpheta loquit ad fideles: celestē predicans ciuitatem. Secūda: domin⁹ saluator eā diuersorū nominū allusione crediturā esse pnūciat: increpans synagogā quare ipsa nō cognouerit deum: dū ei fides gentiū deuota crediderit. Tertia parte: ꝓpheta vno versu futuri seculi beatitudinē tāgit: sic distincta ꝑmutatio ꝑsonarū caliginē nobis cunctam ꝯfessionis abstergit.

Expositio psalmi.

f Undamenta eius in montibus sanctis. Consuetudo hūane cogitatōis est: vt cū se copiosa ꝑscrutatione collegerit: i aliquā partē sue deliberationis erūpat. Tale eñ hui⁹ psalmi videtur initiū: vt cū adhuc ꝓpheta de ciuitate dei nulla p̄miserit: ita de fundamētis ei⁹ disserere videat: quasi aliqua de culmine ipsi⁹ ante iam dixerit. Nouus ordo fact⁹ est laudis eximie: vt de fundamētis ciuitatis superne ꝓpheta sumere videret initiū: quatenus magna soliditas toti⁹ culminis appareret: cui⁹ prius fundamēta laudata sūt. Non immerito: quoniā fundamentū eius christus est domin⁹: qui sic ecclesiā suā continet: vt nulla possit quassatione titubare: sicut dicit apostolus. Fundamentū eñ aliud nemo potest ponere p̄ter id quod positum est: quod est christus iesus. Merito ergo ab ipso sumpsit exordium: quem rerum i. Cor. 3

omniū ꝯstat esse ꝑncipiū. Josephꝰ ꝙ: sicut
a quodā dictū est: vernaculus iudeoꝝ: in li
bro octauo antiquitatū: titulo tertio: mul
ta de tēpli cōstructione locutꝰ est: qđ a salo
mone fabricatū esse dinoscit̄. Nos eñ ⁊ ta
bernaculū qđ eius imago ꝑmitus fuit ⁊ tē
plū ipm fecimꝰ pingi: ⁊ in pandecte nostro
corpore grandiore legumꝰ collocari: quate
nus qđ scripture diuine textus de ipis elo
quit̄: oculis redditū clariꝰ paderet̄. In mō
tibus aūt sanctis: significat apostolos ⁊ ꝓ
phetas: q̄ soliditate fidei: ⁊ excellentia san
ctitatis montes vocant̄. Merito ǵ tali vo
cabulo nūcupati sunt: in quibꝰ est vera dei
ecclesia ꝯstituta. **Diligit dominꝰ por
tas syon: sup omnia tabernacula
iacob.** Ecce iam de illa ciuitate loquit̄: cu
ius ante fundamēta laudauit. Que figura
Sche dicit̄ Anastrophe: id est: inuersio: quotiēs
ea que supius dicēda sunt: ponunt̄ inferiꝰ.
Rꝫ Dicit eñ: Diligit dñs portas syon. Syon:
sicut sepe diximꝰ: mons est hierosolymita
nus: interꝑtatus specula: p quē hierusalez
illa futura decēter aduertit̄. Cuiꝰ portas di
ligit dñs: id est: fidē: caritatē: baptisma: pe
nitētiā: ⁊ quicq̄d in illā ciuitatē acquisitos
ꝓplos intromittit. Siue vt quidā volūt: du
odecim aplos significant: quoꝝ sancta ꝑ
dicatio fidelibꝰ eterni regis palacia resera
uit. Studiose vero ꝑquirendū est qđ addi
dit: Sup oīa tabernacula iacob. Taberna
cula iacob: significāt ecclesiā catholicaz: q̄
modo cōstruit̄. Hec cōtra seculi huiꝰ aduer
sitates expeditionali semp exercitatōe con
fligit. Et qm̄ ista: future illiꝰ hierusalē por
tat imaginē: vbi est beata vita: eterna feli
citas: merito supra istam illa spūalis diligi
dicit̄: in qua iā nihil cōfusionis: nihil ꝑtur
bationis esse declarat̄. Et intuere qꝛ illa sic
plus amari ꝑdicitur: vt ⁊ ista sine dubio di
ligi sentiat̄. **Gloriosa dicta sunt de
te ciuitas dei.** More suo futura p ꝑteri
tis ponit. Nā ista ciuitas in scđa parte: do
mini attestatione laudabit̄: de qua merito
gloriosa dicta referunt̄ que creatoris sui co
gnoscit̄ voce ꝑdicanda. **Memor ero
Al. scientiū raab ⁊ babylonis: †scientibus me.
Ecce alienigene ⁊ tyrus ⁊ pplus
Al. illic ethiopū: hi fuerunt† in ea.** Scđa pars
ꝑsalmi huiꝰ velut quedā nubes aperit̄: de
qua dñs tonās fidelibus recordatiōis sue
munera pollicet̄: significās p allusiōes no
minū eos de varijs gentibus colligēdos.
Raab: meretrix fuit: q̄ exploratores iesu na
ue ad hiericho venientes occulte suscepit: ⁊
p aliā partē ne dephenderent̄ emisit. Cuiꝰ
vocabulū significat supbiā: que diuina lar
gitate cōuersa dñi meruit impetrare clemē
tiā. Hec ergo figurā gestat ecclesie: que sus
cipiēs alas supbie vitio periclitantes: alio
itinere: id est: hūilitatis ⁊ patiētie dimittit
ad vitā. Babylon ꝙ ciuitas est mūdi: q̄ cō Rꝫ
fusio interꝑtat̄. Indicat eñ seculi istiꝰ po
pulos: qui ꝓbrosis idolis cecatis mētibus
seruiebāt: sed miscđia dñi illuminati facti
sunt christiani. Hoc ǵ dicit raab ⁊ babylo
nis se memorē: id est: mūdi istiꝰ ꝓplos: qui
tñ ad eiꝰ se culturā humiliter transtulerūt.
Sic phariseis supbientibꝰ in euāgelio ipse
respōdit: Amē dico vobis qꝛ publicani et
meretrices ꝑcedent vos in regnū celorum.
Sequit̄. Ecce alienigene ⁊ tyrꝰ ⁊ ꝓpls ethio
pū hi fuerūt in ea. In sensu eodē ꝑseuerat.
Alienigene sūt a iudaico ꝓplo quidē extra
nei: sed illis nō credētibus in penetralia ec
clesie sunt recepti: sicut in actibꝰ aploꝝ di
cit: Uobis quidē oportebat loqui verbuz Act.
dei: sed qꝛ repulistis illud ⁊ indignos vos
iudicastis eterne vite: ecce conuertimur ad
gentes. Tyrus significat angustiā: que de
penitentiū afflictione ꝓcreat̄. Ppls ethio
pū qui peccatoꝝ fuerāt obscuritate tetra
ni: sed in ista dñi ciuitate collecti sunt: de
quibꝰ refulgentiū sanctoꝝ numerꝰ in illa
patria cōpleat̄. Ecce ipsa sunt q̄ ꝑdixit ver
sus ille supior: Gloriosa dicta sunt de te ci
uitas dei. Nā quid gloriosiꝰ ꝙ vt tanta fe
ditas ꝑus errantiū ꝓploꝝ in vnā sancte ci
uitatis pulchritudinē cōueniret: Et memē
to qđ genus istud locutionis scripture di
uine ꝓpriū esse iā diximus: scꝫ vt p nomi
nū interꝑtationes volūtas possit intelligi
dictōis. **†Mater syon dicet homo:
⁊ homo †factus est in ea: ⁊ ipse fun
dauit eam altissimꝰ.** Ecclesie catholice
matrē synagogā forsitan hoc loco nō incō
uenienter aduertimꝰ: quā p syon montem
frequēter intelligendū esse iaz diximꝰ: que
ex maxima parte ꝓploꝝ solū hoīez dicebat
dñm saluatorē: qꝛ deū nec credere nec intel

ligere merebat. Et hic figenda est media: qm̄ illud qđ sequit: sensum alterū videlicet intromittit. Sequit quippe: Et hō fact⁹ est in ea: qđ iā ꝯfirmatiue legendū est. Nō eī̄ hic sic dicat hoiem factū: sicut supius synagoga dixit. Illa eī̄ errādo solū hoiem putauit: nunc aūt dñs de se cōfirmat diffinita sententia. Et hō fact⁹ est in ea: qm̄ reuera assūpta carne de⁹ fact⁹ ē homo: sicut ꝛ euā-
Joh.j gelista dicat: Uerbū caro factū est: id est: filius dei factus est homo: non vt diuinitati aliqd imminueret: sed vt hūanitatis naturā quā liberare p̄destinauerat dignant eueheret. Et ne forsitan dñm christū crederes tēporalē: addidit: Et ipse fundauit eā altissimus. Ille scʒ q̄ tm̄ putabatur homo iesus christus: synagogā ipse sua dispositiōe fundauit. Et nō solū legē p moysen dedit: verūetiā ante mūdi initiū ipe noscit fuisse prin-
Joh.8 cipiū: sicut ipse in euāgelio testat: Ego sum principiū: ꝓpter qđ ꝛ loquor vobis. Merito ḡ dict⁹ est altissimus: vt nulla heresis patrē diceret esse maiorē. **Dñs narrauit**
scripturis **in scripturas populoꝝ ꝛ principuʒ: horū qui fuerūt in ea.** Illa p̄nunciat q̄ sit ipse tēpore incarnatiōis de scripturarū veterū cōmemoratione dictur⁹. Cōmonet eī̄ frequēter in euāgelio: q̄ de ipso p̄dixerit moyses: que ꝓphete: vt ꝛ minus credētes instrueret: ꝛ se earū auctorē esse monstraret. Ipsi sunt eī̄ p̄ncipes: moyses ꝛ ꝓphete: qui fuerunt in synagoga: quoꝝ erat testimoniū narratur⁹. Et ne alios p̄ncipes fortassis aduerteres: dicit: Horū qui fuerūt in ea: id est: in synagoga. **Sicut letan-**
Rō.by **tiū omniū nostrū: habitatio est in te.** Uenit ad tertiā partē: i qua iteꝝ ꝓpheta loquit: quā in vno versu ꝛ cepit ꝛ finit: breuiter cōprehendēs qđ sermonib⁹ q̄uis lōgis nō poterat explicari. Que figura di-
Sche citur Brachylogia: id est: breuis locutio: cū plura paucis amplectimur. Uis eī̄ audire: q̄ꝫ sit incōprehēsibilis illa leticia: dicit
1.Cor.2 apl̄us: Qđ nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in cor hois ascendit: q̄ p̄parauit de⁹ diligētibus se. Quapropt pulchre hic dictū est: Sicut letantiū: qꝛ nō erit ipsa leticia qualis hic agit: vt mō filioꝝ susceptione letemur: mō diuitiarū ꝛ honorū munere gaudeam⁹. ꝛ cetera que exultationē faciunt: q̄ magnis nisib⁹ tēporaliter acquirūtur. Sed illud tāto est maius: vt isti⁹ mūdi q̄uis plenissimū gaudium vix aliq̄ imago aut silitudo futuri seculi esse dicatur. Addidit: Omniū nostrū habitatio est in te. Omniū nostrū: significat fideles: qui dñm christū aut venturū aut venisse crediderūt. Habitatio est in te: ad hierusalē loquit: cui superi⁹ dixit: Gloriosa dicta sūt de te ciuitas dei. Sed in hac habitatiōe iustorū cessauit afflictio: Orare trāsit: sed laudare succedit. Perpetua securitas manet: qꝛ peruersitas nulla miscet. Eterna leticia perseuerat: qm̄ nequaquā cōtrarietate aliqua constat esse violandam. **Cōclusio psalmi.**

Laudata ē demōstratiuo genere ciuitas illa fideliū: nō tēporalib⁹ bonis: sed eterna felicitate mirabilis. De qua pauca visa sunt dici: ꝛ tm̄ omnium animi ꝓbant stupore cōpleti. Hec siquidē laus nō extendit argumētatione verborū: nec hūana crescit industria: sed magna potius breuitate cōstringit: vt vel aliqd exinde capi posse videat. Beat⁹ nimis qui illuc dño ducente puenerit: vbi cogitatio cūcta vincit: quelibet desideria supant: ꝛ qđ est dulcissime securitatis gen⁹: talis ibi felicitas accipit que nulla ꝯtrarietate pdat. Presta dñe: vt qđ hic verbis explicare nō possumus: ibi te donāte cernam⁹. Ista q̄ꝫ hierusalē: q̄ adhuc in terris est: ꝛ typū gerit illi⁹ celesti arcani: in secūda diuisione laudata est: merito vbi est tantarū rerū domiciliuʒ visuale virtutū. Ibi eī̄ piscinā natatoriā in figura sacri baptismatis vt curaret infirmos descendēs angel⁹ cōmouebat. Ibi siloa imperāte dño: ceci tenebras lauit: ꝛ dā natis oculis lucis dona restituit. Ibi mēsa christi celestib⁹ plena delitiis spūaliter saturabat apl̄os: ꝛ ne nos ab illa cena relinqueremur impasti: sacer calix ꝛ cōmunicationē nobis p̄stitit ꝛ salutē. Ibi lapis durissim⁹: vestigia pii redēptoris ostēdit: qñ ante pilatū iudicē ꝯstitit audiēdus. Ibi colūna religati in se dñi flagella testat. Ibi spinea corona cernit: quā ideo salutari dño cōstat impositā: vt toti⁹ mundi aculei collecti frangerent. Ibi arūdo seruat: que caput dñi pcussit: vt ipm̄ esse initiū rerum terris oibus nūciaret. Ibi crux illa salutis ꝛ glo-

riȩ loci reuerētiā ꝯsecrauit. Ibi manet lancea quȩ lat⁹ dn̄i transforauit: vt nobis illi⁹ medicina succurreret. Ibi credētes hodie ipsi⁹ sepulchra viuificāt. Ibi resurrectiōis locus ad cȩlos euehit corda fideliū. Ibi syon ille montiū ꝓcipuus: vbi residētib⁹ discipulis in cenaculo clausis ianuis mirabilit̄ saluator ītrauit: ⁊ cȩtera q̄ diues illa patria dn̄i passiōe ꝓmeruit. Sȝ cū tot miracul' decora resplēdeat: ⁊ in modū stellaꝝ alteꝝ possideat cȩlū: quis eā audeat paruā dicere: q̄ sanctissima fide orbis terminos ꝓbat̄ iplesse? Ibi siquidē humanū pascit aspectū: qđ est credere beatorū.

Explicit expō in psalmū. LXXXVI
Incipit expō in psalmū. LXXXVII

Canticū psalmi filijs chore: in finē p melech: ad respōdendū intellectus eman israelite.

c Um memoriā tuā studiosissime lector frequēti expositiōe formatā retinere nō ambigā: quid significat cāticū psalmi: filijs chore: in finē: restat vt q̄ noua sūt hui⁹ tituli sequētia ꝑscrutemur.
Rp̄ Melech: interꝑtat̄ chorus: diuina v̄ba decantās. Subiecit: Ad respondēdū: significās organa musica ꝯuenisse: ⁊ chorū respōdisse solēnit̄. Sequit̄. Intellect⁹ eman israelitȩ.
Rp̄ Eman interꝑtat̄ frater ei⁹. Quo vocabulo dn̄s xp̄s appellat eos q̄ eius p̄ceptis opibusq̄ deuoti sunt: sicut ait in euāgelio:
Matth. 28 Ite dicite fratrib⁹ meis. Israelitȩ: deū videntes: qđ vtiq̄ illis accidere manifestuȝ ē: qui ꝑ obediētiȩ mysteriū sancta dn̄i luce radiant̄. Sȝ cū de passione regis xp̄i sit psalmus iste dictur⁹: ⁊ ad imitationis exēpluȝ trahat fidelissimos xp̄ianos: ideo p̄missus est chor⁹ ad r̄ndendū: vt sicut illi ex multis vocib⁹ vnū cōcentū faciūt: sic xp̄o dn̄o respondeat deuotoꝝ adunata collectio. Hi sunt etiā israelitȩ: q̄ ei⁹ fratres nūcupari cȩlesti largitate meruerūt. **Diuisio.**

p Er totū psalmū: dn̄s saluator eloquitur ad dispensationē q̄ passus est. In p̄ma narratiōe patris deprecat̄ auxiliū: ꝑ similitudines varias ꝯtemptū suū refert: quē illi illatur⁹ erat ꝑplus iudȩorum. Secūda: q̄ sit passurus enumerat: asserēs mortuos nō esse a medicis suscitandos: vt possint dn̄o ꝯfiteri. Tertia narratione: negat misericordiam dn̄i sepultos edicere: aut ꝑditos laudes dn̄i ꝑsonare: ꝓpterea resurrectionē sibi celerrimaȝ venire deprecat̄. In orationis suȩ vero tramite ꝑseuerās: loquitur a parte mēbroꝝ diuersas cōmemorans passiones: quas tā ipse ꝑtulit q̄ȝ ei⁹ plebs deuota sustinuit. **Expositio psalmi.**

d Omine de⁹ salutis meȩ: in die clamaui ⁊ nocte corā te. In octuagesimoq̄nto psalmo diximus orasse xp̄m: ꝑ id qđ de maria virgine nat⁹ est: designās hūilitatē imbecillitatis hūanȩ quaȝ est dignat⁹ assumere. Qui simili mō etiā hic cū patrē ꝓcat̄: nobis quēadmodū supplicare debeam⁹ ostendit. Nā qui salutis suȩ deū ꝓfitet̄ auctorē: oīa quȩ oportuerāt dici plenissime ac breuit̄ explicauit. Sic magister optim⁹ frequēter admonere nō desinit: qđ hūano nouit generi ꝓfuturū. In die aūt: leticiā significat: ⁊ nocte aduersitatē declarat: vt q̄m vtrūq̄ tēpus humanā vitā cōplectit̄: iugiter se ad dn̄m clamasse declararet. **Intret oratio mea in ꝯspectu tuo: inclina aurē tuā ad precē meā† dn̄e.** Magna virt⁹ hic sincerissimȩ orationis ostēdit̄: vt verba veracia nō in auras tenues dissipent̄: sed q̄si q̄daȝ ꝑsona ad cōspectū dn̄i introire videant̄: et mandatū opus agere: quo caro nr̄a nō valet ꝑuenire. Inclinat aūt aurē suā dn̄s: cū misericors dignat̄ audire: nō ex parte corpulētiȩ suȩ quā eū frequēter diximus nō habere: sed virtutis suȩ operatione mirabili. Math.

Quia repleta est malis aīa mea: ⁊ vita mea inferno † appropiauit. Consiserandū est: qđ nouo mō ideo se postulat audiri: q̄m animā suā malis dicat eē cōpletā. Malis vtiq̄ nō suis: q̄ pctā nō habuit: sed delictis mūdi quib⁹ laborabat humanitas. Hec eīn pi⁹ miserator ad aīe suȩ molestiā traxerat: dū omnib⁹ ꝯdolebat: sic et in. xxxiiij. psalmo dixit: Retribuebant mihi mala ꝓ bonis: sterilitatē animȩ meȩ: nō q̄ ipse sterilis erat: s̄ q̄ de illoꝝ icredulitate se ꝓhibebat esse ieiunū. Potest ⁊ ad hui⁹ ꝓpriā tristiciā trahi: si hoc verbū ad illas iniquitates referas: quas ei iudaicus ꝑplus inferebat. Sequit̄. Et vita mea inferno appropiauit. Hoc ad tēpus gloriosȩ ꝑtinet passionis: sicut in euangelio dicit: Tri- Ps̄. 34

stis est aīa mea vsqꝫ ad mortē. Naz ꝓpter nos voluit: ⁊ mortē nostrā ꝓpter nos excepit. **Estimatꝰ sum cū descendentibus in lacū: factꝰ sū sicut homo sine adiutorio.** Culpat eos: qui putabāt eū mortuū fuisse cōmunit. Que figura dicit Parabola: id est: rerū genere dissimiliū cōparatio. Multū em̄ discrepās fuit illam singularē ⁊ mirabilē passionē morientibꝰ reliquis hoībus cōparare. Qđ schema multos versus inferiores amplectit. Lacū em̄ dixit: vel sepulchri locū: vel inferni altissimā ꝓfunditatē. Sequit. Factꝰ sū sicut homo sine adiutorio. Factꝰ suz: apud eos scz qui deitatē eius insanis mentibꝰ nō credebant: qui putabāt eū cum reliquis mortalibus interisse. **Inter mortuos liber.**

Sicut vulnerati dormiētes† piecti in† monumētis quorū nō† meministi ampliꝰ: ⁊ ipi de manu tua† expulsi sunt. Hic specialit designat ꝑsonā suā. Solus em̄ inter mortuos liber fuit: q̄ ipsa qꝫ mortis claustra cōfregit. Ipsiꝰ enī

Job.10 em̄ mors libera: qꝛ ⁊ volūtaria fuit: q̄ ꝑtātē habebat ponēdi animā suā: ⁊ iterū sumēdi eam. Sed cū ille esset inter mortuos liber: estimatꝰ est tn̄ a demētibus: sicut vulnerati dormiētes. Vere aūt dictꝰ est dn̄s liber: qui hūanū genꝰ liberare dignatus est. Adhuc em̄ de illis vanissimis dicit: qui putabant dn̄m lancea vulneratū: occisum pariter ⁊ sepultū: sic quasi vnū ex hoībus sceleratis generali cōditione trāsisse. Sed ad discretionē suā addidit: Quoꝝ nō meministi amplius: id est: de quibus nō habes curā: qm̄ peccatis faciētibꝰ a te reddunt alieni. Qđ etiam

Ps.9 am in alio psalmo de ipis dicit: Periit memoria eorū cū sonitu. Addidit: Et ipsi de manu tua expulsi sunt. Iusta reddit pena ꝓteruie: vt qui dn̄m christū sine adiutorio diuinitatis esse putauerūt: ipi a manu dn̄i ꝓbarent expulsi: dū a gubernatione eius peccatis faciētibꝰ reddebant extorres. **Posuerūt me in lacu inferiori: in† tenebris ⁊ in vmbra mortis.** Adhuc estimationes referunt dementiū iudeoꝝ. Lacus em̄: ⁊ ꝓ inferno ponit: ⁊ ꝓ sepultura foueali: ⁊ ꝓ mūdi istius ꝓfundissima calamitate sentit. Quod hic voluit intelligi: quia eū ꝑsecutores sui in abiectā mortis cōditionē posuerūt: vt qꝫuis iniuste ꝓbarēt mortuū nō crederēt vindicandū. In tenebris: id est: sub obliuiōis cecitate derelictū atqꝫ ꝯtemptū: quē nemo requireret: nemo saluaret. In vmbra mortis: pctōꝝ indicat locū: qꝛ mors delinquētiū vmbrosos ac tenebrosos patit manes: dū eis gaudiū nō relucet qui ꝑpetua tristicie sue obscuritate demersi sunt. Vmbra vero ponit: ⁊ in bono: vt ē

illud: Sub vmbra alarū tuarum. Et alibi: Ps.16

Viuemꝰ in vmbra eiꝰ. Et ideo ꝓ locoꝝ q̄litate: verbū hoc multifaria significatiōe variat. Threñ.4

In me cōfirmata est ira tua: ⁊ oēs elationes tuas sup me induxisti. Sic putabāt illi q̄ in suā ꝑniciē potiꝰ ꝯualere ꝑmissi sunt: qꝛ ꝑ irā dei iesus xp̄us ad passionis pericula ꝑuenisset: sicut euangelista dixisse infidelē ꝑplum refert: Eripiat eū si vult. Sequit. Et oēs elationes tuas sup me induxisti. Hoc adhuc dicit quātum ad deliberationē ꝑtinuit nefariā iudeorū. Credebāt em̄ deꝰ induxisse sup xp̄m elationes: id est: amplissimas indignatiōes: q̄ eū ꝑtulit crucifigi: mortē illā putātes penalem: cū dispensatiōis eius gloriā nō viderent. **Longe fecisti notos meos a me: posuerūt me abominationē sibi. Traditꝰ suz ⁊ nō egrediebar.**

Al. Sup me cōfirmatꝰ est furor tuꝰ: et omnes fluctꝰ tuos induxisti sup me

Matth.27

Venit ad secundā narrationē: in qua ꝑ augmentū molestiarū: actū sue memorat passionis. Nā cū superiꝰ dixerit ꝑsecutorū suorū nefandissimū cōtemptū: nūc dicit fugatorū: significās aplos. Notos em̄ ipsos appellat: qui eū ꝑspicuis sensibꝰ ꝯspicere meruerūt. Ille em̄ oēs notos habuit virtute diuinitatis sue: ipse aūt sciebat a paucis. Isti ḡ noti longe facti sunt: qm̄ ipsiꝰ passione dispersi sunt: sicut legit: Percutiā pastorē: ⁊ dispergent oues gregis. In abominationē vero tunc positꝰ est: qm̄ ꝓtereūtes scribe ⁊ pharisei crucifixo imputabāt dicētes: Vah q̄ destruit tēplū: ⁊ in triduū edificat illud. ⁊c. Sequit. Traditꝰ sum: ⁊ nō egrediebar. Mirabilis subtilisqꝫ sentētia. Traditus est a iuda cohortibꝰ insanoꝝ: sed se ꝑmittēte detentꝰ. Sustinuit infirmas potētissimus dn̄s. Ligatꝰ est vinculis: q̄ loco nō pōt claudi. Audiuit execrandas iniurias: quē angeli cū tremore collaudāt. Verūtn̄ nō est egressus ꝺ illa nube corporis sui: nec

Zach.13

Matth.27

apparere voluit quid posset: qui totū ꝑtulit
qđ crudelitas iudaice prauitatis ingessit.
Nō est enī egressus q̄ñ minime quod ꝑua-
leret ostēdit. Siue ɗ custodia dicit: in qua
eū pontiꝰ pilatꝰ quasi hoiem retrusit inua-
Al. languerūt lidū. Oculi mei †infirmati sunt: ꝑ in-
opia. Clamaui ad te domie: tota
die expandi manꝰ meas ad te. Cuz
oculos corporales xp̄i dñi nusq̄ȝ ifirmatos
fuisse legerimus: multo magis nec interio-
res eius egrotasse putādi sunt: qui sp̄ sanc-
titate micuerūt. Restat vt oculos xp̄i apo-
stolos itelligere debeamꝰ: q̄ in corpore eiꝰ:
id est: in eccl̄ia tanq̄ȝ oculi celesti lumine vi-
guerūt. Ibi tñ infirmati sunt ꝑ inopia: quia
nec dū acceperāt spiritūsanctū: quo cōfor-
tati postea nullatenꝰ hūana tormēta timu-
ET erūt. Inopia enī dicit ecōtrario: vbi nulla
copia est. Additum est: Clamaui ad te dñe
tota die. Hic distinctio ponēda est: vt ista
ꝯtinuatio totiꝰ diei: ad clamorē: id est: orō-
nē: et bonoꝝ actuū operā debeat ptinē. Ex-
pādi manus meas ad te: more suo operas
mauult intelligi: quas bonis sp̄ actibꝰ tetē-
dit ad dñm. Nam si hoc cruci: vt quidā vo-
lunt: putauerimꝰ esse iungendū: que sequū-
tur oīmodis discrepabūt. Nunquid
mortuis facies mirabilia: aut me-
Al. suscitabūt dici †resuscitabūt et cōfitebunt tibi.
Hoc sub negatione legēdū est. Sed ꝑscru-
tādū: quid dicit: Mortuis nō facies mira-
bilia: dū cōstat resuscitatos inumeros. Sȝ
mortuis: id est: nō credentibꝰ mirabilia ne-
quaq̄ȝ fecit: dū eos ad cōuersionē ꝑducere
nō potuit infidelitas sua. Mirabilia enī il-
lis fiunt: qui magnalia dñi sub credulitate
ꝯspiciūt. Sequit. Aut medici resuscitabūt
et cōfitebunt tibi. Et hoc dicit negatiue: q̄r
medici quos credit hūanitas artis bñficio
salutē dare languētibus: mortuos resusci-
tare nō pñt: vt dño debeāt confiteri: q̄uis
sine dei munere nec ipam corporeā ꝑuale-
ant egris tribuere sospitatē. Siue hoc ma-
gis subtiliꝰ intelligendū est: q̄r medici duȝ
corporibꝰ adhibeāt curā: aīas tñ pctis mor-
tuas resuscitare nō ꝑualent: vt confessione
verissima viuificent: quos infidelitatis sue
Al. narrabit vulnera ꝑculerūt. Nunquid †enarra-
bit aliq̄s in sepulchro misc̄diaȝ tu-
Al. et am: †aut veritatē tuaȝ in ꝑditione?

Uenit ad tertiā narrationē: vbi ꝑ istū ver-
sum et alterū qui sequit: figurā Emphasim
ponit: cuiꝰ illa pars hic intelligēda est: que Sẽ.
aduerti facit: id qđ nō dicit. Ait enī: Nun-
q̄d enarrabit aliq̄s in sepulchro misc̄diam
tuā? Hoc negatiue legēdū est: vt illud pos-
sit itelligi: q̄r viui hoies et fideles misc̄diaȝ
eius narrare cōsuerūt. Sepulchrū enī: sig-
nificat infideliū mētes: de quibꝰ supra dic-
tū est: Sepulchrū patens est guttur eoꝝ. Ps. 5
Et merito sepulchrū dicit: vbi anima pec-
catis mortua cōtinet: id est: illos vult intel-
ligi: qui non sunt dño credituri: q̄r nullus
eis misc̄diam dñi videt narrasse: quā non
voluerūt deuota mēte ꝑcipere. Illic enī ꝑ-
uenisse dicimꝰ actū: vbi aliquē audiens ꝑ-
stat affectū. Tale est et illud qđ sequit: Aut
veritatē tuā in ꝑditionē: q̄r nemo putat ve-
ritatē dixisse: quā videt negligens ꝑterire.
Perditio quippe iuste vocata est: vbi veri-
tas nō admittit: sed sola obstinatio custo-
dit. Nunq̄d cognoscent in tene-
bris mirabilia tua: †aut iusticia tua Ita
in terra obliuionis. Sub codē ordine
variatis sermonibꝰ cuncta descēdūt: vt ne-
gando que nō sunt: ecōtrario sentiant illa
q̄ sunt. Nā mirabilia dñi a tenebrosis men-
tibꝰ nō vident: q̄r ꝑtermittētes deū sapiē-
tie lumina ꝑdiderūt. Nec iusticia eiꝰ pōt in
terrena obliuione cognosci: id est: in corpo-
ris crassissima cecitate: q̄ spiritalia monita
deserit: dū eius desideria carnalibꝰ vitijs
occupant. Memēto vero q̄ hec oīa ideo di-
cta sunt: ne in inferno eiꝰ aīa relinqueret:
sed ei celerrima resurrectio ꝑueniret: quate-
nus laus dñi ꝑ bñficia eius posset agnosci.

Et ego ad te dñe clamaui: et ma-
ne oratio mea ꝑueniat te. Cōtra illa
que supius dicta sunt: dñs christꝰ cū fideli-
bus suis ꝑ id qđ resurrecturꝰ erat: clamare
se dicit ad dñm: enumerās tribulationū di-
uersarū gloriosissimas qualitates: vt tali-
bus institutis cōmoniti: firmarent ipsi vti-
q̄ȝ christiani. Dicēdo enī: Et ego: significat
cuȝ mēbris suis se clamasse: quoꝝ ipse ca-
put est xp̄s. Nā q̄ñ ipse clamat et eccl̄iaȝ do-
cet: q̄ñ cū fidelibꝰ orat: vnū corpus ostēdit.
Memēto ꝗ q̄ vsq̄ȝ ad fineȝ psalmi: varias
calamitates enumerat: q̄s in martyribꝰ su-
is ipse sustinuit. Ubi Synatrismos figurā

arbitror apponendā: qm̄ multe res in vnū z multa picula colligunt̄. Sequit̄. Et mane oratio mea preueniet te. Sollicite verba ista tractanda sunt: ne regule illi veracissime: qđ dn̄i gratia cuncta preueniat aliquid videatur esse cōtrariū. Orationē suā: corpus eccl̄esie: que mane: id est: bonis delucidatur operib⁹: preuenire scđm aduentū dn̄i dicit: hoc est: diē iudicij: que tn̄ oratio dn̄o prestante donata est. Merito ḡ dictū est preuenisse orationē suā: qm̄ ante multa secula sub assiduitate petebat̄: qđ adhuc expectam⁹ esse venturū. Veniet em̄ ille tēpore cōpetenti: sed nostrū desideriū flagrantib⁹ petitionibus oportet ostēdi. Nō em̄ nos suos eē diiudicat: si nō votis maximis a nobis expetitus adueniat. Sz cū de ipso clarissime dicat̄: ipse ex sua psona istud nō pōt loqui: nisi hoc dictū a mēbris ecclesie velim⁹ aduertere.

Repulis / Luctus — Ut quid dn̄e †repulisti orationē meā: †auertisti faciē tuā a me? Hic de se desideriū sanctissime mētis exprimitur: qz impatiēter sustinebat differri: vñ mūdus poterat iure saluari. Repellere em̄ putat̄ petitionē nostrā: z auertere faciē suā dn̄s: qñ vota nostra distulerit: z q̄uis ille pfutura faciat: nos tn̄ grauiter dilata ptristant. Sed z hoc cōgruēter a psona martyrū dicit̄: qui talib⁹ desiderijs in hoc mūdo fatigant̄. Differunt̄ em̄ ad augmentū suū: pcrastinant̄ ad gloriā: qz nō tm̄ pdest audiri: quātū expedit p muneris augmētatione differri. Sicut ignis flatu venti repellit̄: vt viuacius animet̄.

Paup / Humbat⁹ — †Egens sū ego z in laborib⁹ a iuuētute mea: exaltatus aūt hūiliat⁹ sum z †cōfusus. Hoc merito dicit ecclesia: q̄ in egestate mūdi: z in laborib⁹ a sua iuuentute fatigat̄: sic

Ps. 128 in alio psalmo legit̄: Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea. Hec crescit psecutorib⁹: pssura tēpoz subleuat̄: hūilitate semp extollit̄. Cui⁹ longior etas nō est debilis lassitudo: sed matura pfectio. Sequit̄. Exaltatus aūt hūiliatus sū z cōfusus. Hoc specialiter mēbris pbat̄ cōuenire: nō capiti. Exaltat⁹ dicit: qñ prius vnusq̄sq3 fideliū res hūanas tumido corde cogitabat. Hūiliat⁹ sum: qñ ad pfessiōis medicabile donū diuina gratia miserāte puenit. Cōfusus: qñ illa que male gesserat: penitētie pfessiōe dānauit. O beata pfusio: que eternum tollis opprobriū. Nā quicqđ in reatū venerit penitentiū: ppetuis seculis reddit̄ absolutū.

In me †ptransierunt ire tue: z terrores tui cōturbauerūt me. — Al. trāsierūt

Pulchre dictū est: Pertrāsierūt: qsi nō māsure diutius cōtigerūt. Nā qñ fidelis se affligit: irā dn̄i castigat⁹ euadit. In me aūt dicēdo: afflictionē fideliū: more suo illatā sibi esse testat̄. Sequit̄. Et terrores tui cōturbauerūt me. Terrores vtiq3 venturi iudicij: q̄s omnis caro peccatrix formidare dinoscit̄. Quođ idem solis mēbris cōuenire manifestū est.

†Circuierūt me sicut aqua tota die: circūdederūt me simul. — Al. Circū/dederunt

Delicta vtiq3 que legis districtione damnant̄: hec velut aqua hoīes circueunt: qñ vndiq3 scaturire noscunt̄. Ex quo em̄ latere nō credam⁹ venire pctā: q̄ nec momentis horarū a nobis reddunt̄ aliena? Merito ergo aquis cōparata sunt: que nos copiosissima inundatione cōcludūt. Quod apte totum accipit̄ a parte membrorum.

Elongasti a me amicū z proximū: z notos meos a miseria. Hec frequēter pijs martyrib⁹ cōtigerūt: a quib⁹ terrore mortis officia hūana subtracta sūt. Amicos em̄ significat: q̄ honestis studijs morū vicinitate coniuncti sūt. Proximos: q̄ nobis parētele ordine sociant̄. Notos: qui neq3 amici neq3 proximi sunt: sed sola nos opinione vel visione didicerūt. Que genera hoim frequēter lōge fecit a fidelibus seruis formidata calamitas passionis.

Cōclusio psalmi.

Ipse chor⁹ est xp̄i: quē pmissus titulus p melech nois interptatiōe pcinuit: qñ fidelis xp̄s eius secutus sanctissimā passionē gloriosa nimis imitatione respōdit. Hinc em̄ confessores tenuit carcer inclusos: hinc martyrū purpura et bysso preciosior sanguis emanauit: hinc apostoloz p totū orbē dicta tonuerūt: hinc tāq3 sol purissimus fides sancta pcessit: hinc ad tēporales mortes hodieq3 concurrit̄: vt eterne vite pmia cōquirant̄. Quapropter nullus pauescat miserias que faciunt beatos: Nullus tormēta formidet que donāt ppetuā sospitatē: Nullus timeat tristiciā que gaudiū tribuit sempiternū. Quantū est em̄ tēporaliter mori: vt ppetua vita pos

sit acq̄ri? Quātū hūanā sustinere sentētiā vt absolutōez mereamur īpetrare diuinā? Quis aūt erubescat penas q̄s xp̄s dn̄s p̱ferre dignat⁹ est? Quis putet opprobrium qd̄ elegit creator sustinere cunctorū? Quocirca ꝑ eo subeam⁹ mūdanā calamitatē: si cū eo habere ꝑennē volumus portionē.

Explicat expō in psalmū. LXXXVII

Incipit expō in psalmū. LXXXVIII

Intellectus ethan israelite.

n On tā ꝑm ordinē tituli: q̄s ad ꝯmoditatē intelligētię exponenda sunt verba q̄ posuit: vt facili⁹ nobis rei Rp̄ veritas elucescat. Ethan īterp̄tat̄ robust⁹. Israelita: vidēs deū. Et qꝛ psalm⁹ iste erat laudes ⁊ ꝑmissiones dn̄i narratur⁹: id̄ illi tale nomē cōstat appositū: vt fideliū verborū indicaret incōmutabilē firmitatē. Intellectus eni: vt sępe dixim⁹: ad sup̄na referendus est: vbi reuera recte itelligēs tēdit mētis intuitū. Est eñ de christianoꝝ spe: ⁊ de magnificētia dn̄i multa dictur⁹: p̱ quę nemo decipit̄ si supplicātī anim⁹ in isti⁹ ethan cōstantissima voluntate roboretur.

Diuisio.

e Than iste quē diximus indicare robustū: tāta mētis illuminatiōe cōpletus est: vt israelita verissime nūcupet̄. Primo īgressu psalmi: dicit se misc̄dias dn̄i cātaturū: qm̄ multa ꝑmisit fideli ꝑp̄lo ꝑfutura. Sc̄da parte: diuersis modis laudes dn̄i potentiāq̄ȝ describit. Tertia: in xp̄m dn̄m paternas pollicitatiōes enumerat. Quarta: dn̄s xp̄us ꝑpter passionē quā ꝑtulit tradit⁹ inimicis esse memorat̄. Quinta: fragilitati hūanę postulat subueniri: qꝛ nō inuanū filios hoīm ab ipso asserit eē plasmatos. Sexta: rogat dn̄m vt ꝑmissiōes suas impleat q̄s dauid seruo suo fecisse declarat̄: ⁊ memor sit qualia serui ei⁹ ab impiis opprobria sustinebāt.

Expositio.

m Isericordias †tuas† dn̄e: in eternū cātabo. In generatione ⁊† ꝑgenie ꝑnūciabo veritatē tuā in ore meo.

Al. nō hʒ
Al. dn̄i
Al. generationē: ānūciabo

Iure robust⁹ dicit̄ q̄ tam firma dictur⁹ est. Iste eñ ethan dn̄i est misc̄dias cātaturus: q̄ ⁊ ęterna semꝑ stabilitate ꝯsistūt: ⁊ ꝑpetuis sunt celebrādę p̄conijs. Fecit eñ mirabilē in hūano genere pietatē: vt qd̄ perierat reqreret: ⁊ vulnerata saluaret. In gn̄atiōe vero ⁊ ꝑgenie qd̄ addidit: duos significat ꝑp̄los: iudaicū scʒ ⁊ gentiū: quib⁹ se veritatē ꝑnūciaturū esse testat̄: quā dicat inferi⁹. Sequit̄. Et veritatē tuā in ore meo. Reuera: vt quā sensu ꝑceperat: ore loqueret̄. Et bn̄ dictū est: In ore meo: qꝛ qd̄ ex ore ꝑgreditur cito dilabit̄: qd̄ vero in ore versat̄ diutina deuotiue celebrat̄.

Qm̄ dixisti in eternū misc̄dia edificabit̄: in celis p̄parabit̄ veritas tua†. Ipsa ē veritas quā vir sanct⁹ se ꝑnūciaturū esse p̄dixerat. Et merito illā cōfidenter p̄dicabat: qm̄ eā dn̄s absolute ꝑmiserat. Nō eñ pōt falli: qui sequit̄ verba veritatis. Sʒ videamus quid significet: In ęternū misc̄dia ędificabit̄. Sunt eñ ędificatōes q̄ cōsurgē nequeūt: nisi eis fuerit p̄missa destructio: vt idoloꝝ cultores: vt pessimaꝝ cōsuetudinū sequaces. Isti eñ nisi a malis suis fuerint destructi: in bonū nequeūt ędificari: sicut dictū ē hieremię: Ecce posui te vt ędifices ⁊ destruas. Ista vero misc̄dia nō destruit̄: sed semꝑ viget: semꝑ auget̄. Sequit̄. In cęlis p̄parabit̄ veritas tua. Cęli: sicut sępe diximus: significāt ap̄los: quoꝝ p̄dicationibus actū est: vt inculcaret̄ gentib⁹ religio christiana. Verū hęc oīa vsq̄ȝ ad diapsalma medijs subdistinctiōib⁹ ꝑtrahēda sūt: qꝛ totum ad illud respicit qd̄ ait: Qm̄ dixisti. Quę figura dicit̄ Apochinu: id est a cōmuni: qm̄ superiora ad inferiora respōdēt.

Disposui testamentū electis meis: iuraui dauid seruo meo. Nūc verba dn̄i refert: q̄ supius cū dixisse memorauit. Nā q̄uis omnib⁹ denunciare videat̄: electi tn̄ suis tm̄ ista disposuit quicūq̄ dono ipsi⁹ credere maluerūt: ne se ad ꝑmissionē talē ⁊ illi tenerēt qui de dauid semine se descendere carnaliter p̄ferebāt. Addidit: Iuraui dauid seruo meo. Diuinū sacramentū ꝑmissiōis noscit̄ esse securitas: qꝛ solus iuste diffinitiue ꝑmittit: cui subiacet implere qd̄ dixerit. Humana eñ fragilitas ideo ꝓhibet̄ sacramentoꝝ se ꝑmissionib⁹ obligare: qꝛ non est in potestate ipsi⁹ quę pollicet̄ efficere. Iurat ergo iustissime deus: cū iure suo ꝑmittit omnia. Nā ⁊ ip̄um nomē indicat causaȝ. Iurauit eñ dicim⁹: iure orauit: id est: iuste locutus est. Vsq̄ȝ in eternū p̄parabo semē tuū. Et ędificabo ET

[illegible] in seculũ seculi: sedẽ tuam. Peruẽtũ
est ad illa que pater pmiserat seruo suo da
uid. Preparat⁹ est enĩ dñs christus: qui ex
semine ipsi⁹ descenderet carnis origine: vs
q₃ in eternũ rex regũ ⁊ dñs dñantiu₃. Sed
qđ dixit: Preparabo: ad hũanitatẽ eius p
tinet: nõ ad deitatẽ qua cõsubstãtialis: oĩ
potẽs ⁊ coetern⁹ est patri. Sequit. Et edi
ficabo in seculũ seculi sedẽ tuã. Pollicita
tio ista tota ptinet ad dñm saluatorẽ. Ipsi
enĩ tũc sedes pmittebat: que postea in san
ctorũ erat facienda pectorib⁹. Sedes enim
est dñi omnis sanct⁹: quẽ quasi splẽdidissi
mũ thronũ dignatione sue maiestatis inse
Act.2 derit: sicut ⁊ de spiritusancto legit: Et appa
ruerũt illis dispertite lingue tanq₃ ignis: se
dit aũt sup vnũquẽq₃ eo₄: ⁊ repleti sũt om
nes spiritusancto. Confitebunt celi
Al. enim mirabilia tua dñe ⁊ veritatẽ tuã in
ecclesia sanctorũ. Uenit ad secũdã par
tem diuine potẽtie sacramẽta dictur⁹. Cõ
fitebunt enĩ celi qui sũt veri predicatores:
quãtis miraculis dñs mundũ put ipsi pla
citũ fuerit administret: quẽadmodũ omis
creatura ei⁹ imperiis obsecũdet: cõuersio
nesq₃ re₄ nõ casualiter agi: vt quidã vanis
simi putauerũt: sed eius ineffabili virtute
pdicãt cõtineri. Addidit: Et veritatẽ tua₃
in ecclesia sancto₄. Mirabilia dixit vbiq₃
pdicanda: veritatẽ aũt in sancto₄ ecclesia
cõfitendã: vbi credit verbũ caro factũ: vbi
sancta trinitas sic suscipit: vt vn⁹ sicuti est
deus dñs cuncto₄ ore laudet. Quoni
Alio bz Inter filios am quis in nubib⁹ equabit dño:
aut quis similis erit deo inter filios
dei. Nubes frequẽter diximus verbi dei
esse pdicatores: qui p spiritũsanctũ pplos
diuina gratia cõpluebãt: sed tñ erant ob
noxii lege peccati: potẽtes quidẽ in mira
culis: in pdicatiõe terribiles. Sed quis eo
rũ esse poterat xpo similis: q₃q₃ ⁊ ipse car
nis velamine tegeret. Aliud est enĩ qui de
pprio põt: aliud qui de altero dat⁹ est. Si
mili mõ nec inter filios dei habere poterit
equalẽ: qm̃ ille p naturã est filius: sancti ve
ro p gratiã. Ille sine aliq peccato: isti p ip
sum a peccatis pbant exuti. Que ideo dic
ta sunt: ne quis illũ tm̃ hominẽ sacrilegis
ausib⁹ estimaret. De⁹ qui glorificat
[illegible]bilis in cõsilio sancto₄: magnus ⁊ me
tuendus sup omnes qui in circui
tu eius sunt. Exponit quod supius dix
it: quia similẽ habere nõ poterat qui om
nia cõtinebat. Ipse enĩ dñs christus qui p
dicat a sanctis: magnus dicit ppter qđ de⁹
est: metuendus a ptãte mirabili. In circui
tu eius sancti sc₃ quos supius dei filios di
xit: qui dono ipsius eius gratie pmanent.
Sed iure supra eos ille pbat excelsus: per
quẽ omnes noscunt esse gloriosi. Cõsidera
vero q₃ p duodecimã specie₃ definitionis:
que grece Cata epenon: latine p laudẽ dici P .
tur: vsq₃ ad diuisionẽ subiectos versus de
currit: ⁊ p diuersa pconia quis sit iste dñs
indicat. Dñe deus virtutũ quis si
milis tibi: potens es dñe ⁊ veritas
tua in circuitu tuo. Post illa que supe
rius dixit: aptissima est sentẽtia subsecuta:
Quis silis tibi: id est: q₃ virtutum es dñs.
Sancti enĩ ditant virtutib⁹: nõ dñant. Tu
aũt illis rebus imperas: quib⁹ illi te pstan
te pclari sũt. Merito repetitũ est: Quis si
milis tibi. Tu ex te potẽs es: illi de te. Illi
veritate tua illuminati sunt: tibi aũt veri
tas tua indiuidue semp inest. Tu dña
ris potestati maris: motũ aũt fluc
tuũ eius tu mitigas. Nunc dicit enu
meratiões p quas singularẽ ptãtẽ dñi eui
denter ostẽdat. Potestas maris: hui⁹ secu
li honor est: qui frequẽter in martyres chri
sti rapido tumore surrexit. S₃ tñ ne putare
tur volũtas illa ex sua potestate grassari:
dicit etiã his tu dñaris: qñ feroces motus
p sancto₄ vtilitate conuertis: sicut ipse in
euãgelio dicit: Nõ haberes in me potesta Joh.19
tẽ nisi tibi data esset desup. Et q₃ dixerat:
Dñaris: sequit digna pbatio: Qm̃ fluct⁹
ei⁹ ipse mitigat. Et cõsidera: q₃ mitigat di
xit: nõ tollit: qm̃ si ea₃ funditus adimeret:
coronã martyres non haberẽt. Qđ ⁊ si hi
storice malis aduertere: dñm mitigare fluc
tus maris euãgelii locus ille testat: qñ peri
clitãtibus discipulis vẽto vt desceret: ma
ri vt tranquillũ fieret iperauit. Tu hu
miliasti sicut vulneratũ superbũ: ⁊ Al. in brachio virtutis tue
in virtute brachii tui dispersisti in
imicos tuos. Alii sunt qui hũiliant ad
ruinã: alii qui inclinant ad gratiã. Sed vt
hoc in malo dictũ debuisses aduertere: po
suit: Sicut vulneratũ superbũ. Diabolum

eni significat: qui elatus supra id qđ poterat: hũiliatus est suo vitio: intra illud qđ p naturã nõ erat: pcussus mẽte non corpore. Sic ille iniquissimus tanq̃ vulnerat⁹ de celo corruit in bancaeris densissimã crassitatẽ: sicut in euãgelio dñs dicit:
Luc.10 Uidi sathanan sicut fulgur de celo cadendem. Inimicos aũt dicit: infideles iudeos: q̃ p innumeras gentes christi dñi virtute dispersi sunt: quẽ patris brachiũ: sicut sepe diximus: auctoritas diuina testat. **Tui sunt celi ꝛ**
Al.terre **tua est terra: orbẽ terrarũ ꝛ plenitudinẽ eius tu fundasti.** Quia sup⁹ gemina dixerat facta miracula: nũc ea isti⁹ versiculi ꝓbatione cõfirmat. Ideo eñ triumphauit in celo de supbo diabolo: ideo in terra de pfido iudeo: qm̃ ipsi⁹ erat vtrũq; celũ ꝛ terra. Cur eñ diabolus aut iude⁹ in alienis reb⁹ superburẽt: duz vtraq; habere suũ ꝓbarent auctorẽ? Sequit. Orbẽ terrarũ ꝛ plenitudinẽ ei⁹ tu fundasti. Hec increpatio adhuc ptinet ad iudeos. Sensus ergo talis est. Cur voluerũt stulti in te seuire in hoc mundo: cui⁹ tu christe fundator es? Ut nimia demẽtia videant talia p̃sumere: que hũanas vires ꝓbant excedere. Orbis terrarũ: ptinet ad totius spaciũ mũdi. Plenitudo ei⁹: ad omnes scʒ creaturas que in eo esse noscunt. Sic p cõmemoratões talium rerũ breuiter cũcta cõplexus est. **Aq-**
Al.creasti **lonẽ ꝛ mare tu fundasti. Thabor ꝛ hermon: in noie tuo exultabũt.** Aquilonẽ: adhuc diabolum significat: qui
Esa.14 dixit: Ponã sedẽ meã in aquilone: ꝛ ero similis altissimo. Mare: seculi hui⁹ elatas ꝛ iniquas hoim ptãtes cõpetenter aduertimus: que cõtra dñi mãdata sacrilegis voluntatib⁹ erigunt: nõ vt ꝓficiant: sed vt vehemẽter occũbant: increpãs vtrosq; p̃sumptionẽ in se ponere nõ debere: dũ eos a domino suo cõstat esse plasmatos. Creatura eñ supbire nõ debet auctori: que ab eo vt existere potuisset accepit. Sequitur. Thabor ꝛ hermon in noie tuo exultabũt. Thabor ꝛ hermon: mõtes sunt syrie puincie: quorum noia ingentia sacramẽta parturiunt. Thabor eñ dicitur: veniens lumẽ: qđ specialit ad aduentũ ptinet dñi saluatoris: de
Joh.1 quo dictũ est: Erat lumẽ verũ quod illuminat oẽm hoiem venientẽ in hunc mundũ. Hermon: significat anathema ei⁹: id est: diaboli: quã a christianis dño veniẽte suscepit. Dignũ eñ fuit: vt p̃sente lumine tenebrosus diabolus vinceret. Isti ergo exultabũt in noie dñi: sicut alibi fideles dicũt: Non nobis dñe nõ nobis: sed nomini tuo da gloriã. Ps. **Tuum brachiũ cũ potentia. Firmet manus tua: ꝛ exaltet dextera tua.** Brachiũ: frequẽter quidem legimus hũanã significare virtutẽ: sicut ꝓpheta dicit: Maledict⁹ homo q̃ ponit carnẽ spem brachij sui: ꝛ a dño recedit cor ei⁹. Hiere. Sed nõ põt habere potentiã: nisi quãta ei ꝓ tẽpore fuerit attributa. Hic aũt vt significaret dñm saluatorẽ: dictũ est: Brachiuz tuũ cũ potẽtia: h est: illi eẽ qđ posse: nec aliqñ potentia ei⁹ tepescit: qui iugiter oia facit que vult in celo ꝛ in terra. Addidit: Firmet man⁹ tua: ꝛ exaltet dextera tua. Manus ꝛ dextera si subtiliter inspiciam⁹: lõge diuersa sunt. Rogat eñ vt manus: id est: operatio firmet in supbos: quatenus inclinati tribulatiõibus celerrime ad cõuersionis studia pducant. Exaltetur aũt dextera tua: hic fortasse dictũ est: id est: clarificetur numer⁹ p̃destinatorũ qui est ad dexterã collocandus. **Justicia ꝛ iudiciũ p̃paratio sedis tue. Miscdia ꝛ veritas p̃ibunt faciẽ tuã.** Al.p̃cedẽt Sedes quidẽ dñi sp eterna est: sed tunc nobis apparebit p̃parata: qñ ipm cernim⁹ iudicare iusticiã. Eo siquidẽ tẽpore sancta nobis equitas patefacit: ꝛ verus iudex ostendit: quo angelorũ mysteria videbunt. Fit p̃paratio sedis ei⁹: qñ hec ab hoibus in generali resurrectiõe cernent. Sequit. Miscdia ꝛ veritas p̃ibũt faciem tuã. Hoc ad tẽpus isti⁹ mandi nõ incõpetẽter aptat. Faciẽ eñ ipius: id est: declarationẽ iudicij: miscdia ꝛ veritas p̃ibũt. Misericordia est: qr parcit cõuersis. Veritas: qr ꝓmissa restituit. Sic vtrũq; tẽpus euidẽter his sermonib⁹ indicat. **Beatus populus qui itelligit iubilationẽ.** Al.sc

Domine in lumine vult⁹ tui ambulabunt. Ethan ille sanctissimus quez titulus p̃misit: postq̃ dei visus est p̃dicasse mysteria: beati ppl̃i multifarias laudes aggredit: p id quod rhetores: demõstratiuum dicendi gen⁹ appellant. Exclamat eñ beatus populus qui itelligit iubilationẽ:

id est: qui immēsam leticiā suā: nō in propriis virib⁹ sed in dei cognoscat virtute posuisse. Jubilatio ē enī copiosa mētis exultatio: que verbis nō potest explicari. Hanc ꝙ ꝑscrutari cordis arcano beati ē populi: quā sic feliciter aduertimus: si auctorē eius pura mente fateamur. Est etiā oīno vtilis: si ꝛ sic intelligatur dicta sentētia: qꝛ ille beatus populus est q̄ laudes dei nō solū ore cātat: sed etiā lumine mētis intelligit. Intelligere autē est: si scripturas sanctas catholicis regulis ꝑscrutetur: si dicta patrum salutari dogmate cōprehendat: totūqꝫ ad pietatez recte fidei trahat: ꝙ hereticoꝝ prauitatibus acquiescat. Addidit ꝓmiū quod tales cōsequūt viros. Dn̄e in lumine vultus tui ambulabūt. Populus ille beat⁹: quē dixit intelligere iubilationē: in lumīe vultus ei⁹ ambulat: cū in cōtemplatione sancte trinitatis iugiter ꝑseuerat. Ambulat enī: significat viuit: qꝛ tēpus istud vite nostre quadā cōmeatione peragit. **Et in nomine tuo exultabūt tota die: ꝛ in tua iusticia exaltabunt.** Adhuc in illo ꝓmio ꝑseuerat qđ dat huic populo qui intelligit iubilationē. Nam cū dicit: Dn̄e in nomine tuo exultabūt: vetat in ꝓpria ꝓsumptione gaudere: ne decepta mortalitas ibi ponat leticiā suam: vbi oīa sunt caduca. Sequit. Tota die. Totius vite tēpus ostēdit: quia nō decet aliqū inde desinere: vnde ꝯstat ꝑpetua ꝛ copiosa gaudia ꝑuenire. Quod cū ita factū fuerit: euenit vt exaltent in dn̄i leticia: qū in illa resurrectione ad dexterā fuerint collocati. Ecce q̄lia dona parata dicit intelligentibus iubilationē. Quapropter negligentiā noxiam ꝓiciamus: ꝛ ad intelligentie beata studia ꝯcitemur: vt ꝛ hic donante domino suaui exinde epulatione pascamur: ꝛ ibi ꝑpetue leticie munere ꝑfruamur. **Quoniā gloria virtutis eorum tu es: ꝛ in beneplacito tuo exaltabitur cornu nostrū.** Merito cornu eorum: id est: potestas exaltabit: qui in domino saluatore: de quo dicit pater: Hic est filius meus dilectus: in quo mihi bene complacuit: virtutez suam gloriāqꝫ posuerunt: quia duz ad illū refertur omne quod datum est: ipse fit laus nostra ꝛ ꝑfecta leticia. Et nota quod in hoc loco: cornu: in bono posuit: alibi vero in malo: vt est illud: Et a cornibus vnicorniorū humilitatē meam: quoniā data potestas bona malaqꝫ facit. †**Quoniā domini est assumptio**†**: ꝛ sancti israel regis nostri.** Exposuit quare exaltet cornu in ipsum credentium: quoniā assumptio: id est: gloria illa incarnationis a sancto israel ꝓbatur impleta: in qua omnes spem habentes de ꝓfundo peccati sursum erigimur: dū ipsius misericordia subleuante in eterna gaudia collocamur. Ecce exposita sunt munera que promittunt populo intelligenti iubilationem. Peracta est demōstratiui generis admiranda laudatio: vt in singulis reb⁹ ꝛ potentia ipsius narretur: ꝛ quis sit iste dominus euidētius approbemus: Nunc aliquid de tertia diuisione noscam⁹. **Tunc locutus es in**† **aspectu filijs tuis ꝛ dixisti: posui adiutorium**† **sup potentē: ꝛ exaltaui electū de plebe mea.** Hactenus ethan a sua ꝑsona locutus est: Nunc venit ad tertiā partem ꝓdicans verba patris: que dicta sunt de domino saluatore: vt superior laus indubitata doceret: quā paterna etiā firmauit auctoritas. Sepe diximus sanctos appellari filios dei: nō natura sed gratia. Istis ergo filijs: id est: ꝓphetis ꝛ ꝓdicatoribus verbi: locutus est domin⁹ in aspectu: dū eos fecit conspicere que dicebant. Per hoc enī verbū illud ostēditur: quia quicquid ꝓphete dixerūt: non ignoranter locuti sunt: sed in cōtemplatione certissima ꝯstituti viderūt mente quod ore predicauerūt. Hinc est quod etiā videntes ꝓphete nuncupātur. Sequitur. Posui adiutoriū sup potentē. Nam qui adiutorium querit potens nō est: qui potens est nō indiget adiuuari. Sed hoc dictū: aut ð generali corpore ecclesie possumus nō incompetenter aduertere: quod potens ꝛ electuz esse nullus ignorat. Et huic dicit adiutorium christum dominuz datum: qui de se in secundo psalmo dixit: Ego autem constitutus sum rex ab eo sup syon montē sanctum eius. Aut certe si hoc de christo domino velim⁹ aduertere quod ait: Posui adiutoriū super potentē: ita intelligendū est: ac si diceret: Pater ꝓhibuit testimoniū potēti: id est: filio: sicut in euāgelio vox ad eum

Marginal notes: P; Math. 3; Ps. 21; Al. Quia; Al. nostra; Al. visione sanctis; Al. in potēte; P; Ps. 2

Joh.j2 facta testat᷑ dicens: Et clarificaui ꝛ iterum
clarificabo. Hoc est eñ fortasse qḋ dicit: ad
iutoriũ positũ sup potentē. Adiecit: Exal-
taui electũ de plebe mea. Electũ dicit dñm
christũ: esaias ꝓpheta cõmemorat dicens:
Esa.42 Ecce puer meus suscipiā eũ: elect⁹ meus cõ
placuit sibi in illo aīa mea. Exaltat⁹ est au-
Phl.2 tē: sicut dicit aplus: Propter qḋ ꝛ de⁹ illuȝ
exaltauit: ꝛ donauit illi nomē qḋ est super
omne nomē: vt in noie iesu omne genu fle-
ctatur: celestiũ: terrestriũ ꝛ īfernoꝝ. De ple
be mea: significat gentē iudeoꝝ: vnde na-
tũ cõstat dñm christũ. Inueni dauid
Al.nõ hꝫ seruũ meũ: †in oleo sancto meo vn-
xi eũ. Qḋ dicit: Inueni dauid: iesuȝ xp̄m
euidēter insinuat: quē superi⁹ dixit poten-
tē. Hoc eñ nomē frequēter cõstat ad ipum
referri: qꝛ ꝛ manu fortis dicit᷑: ꝛ desiderabi-
lis inuenit᷑: maxime cũ talia sequant᷑: q̄ ne-
qꝫ dauid: neqꝫ alteri cuiquā iusto p̄ter dño
saluatori possint vllaten⁹ cõuenire. De ip-
Ps.44 so eñ in alio psalmo iam dictũ est: Propte
rea vnxit te de⁹ de⁹ tuus oleo exultatõis p̄
participib⁹ tuis. Man⁹ eñ mea au
Al.cõfirmabit xiliabit᷑ ei: ꝛ brachiũ meũ †cõforta-
bit eũ. Hoc scdm formā serui dicit᷑: que as
sumpta est in vtero virginali: cui auxiliata
est man⁹ diuina in passionib⁹ suis: ꝛ forti-
tudo dñi firmauit eā: vt quā ꝑ salute mun
di p⁹ redēptor susceperat: ꝓpositā pageret
Sche passionē. Hoc schema dicitur Characteris-
mos: qḋ latine īformatio vel descriptio no
minat᷑: qñ ꝑsonā absentē quibusdā indicijs
velut p̄sentē facim⁹ indicari. Hec ḡ figura
totā partē diuisionis hui⁹ decora varietate
cõplectit᷑. Nihil ꝓficiet inimic⁹ in
Al.eo †eũ: ꝛ fili⁹ iniq̄tatis nõ †nocebit eũ.
Al.apponet Istud certe ad dauid queādmodũ ꝑtinere
nocere ei poterit: qui ꝛ inimicos fortiores ꝑtulit: ꝛ di
abolo instigāte peccauit. Sed hoc veracit᷑
de xp̄o animaduerti necesse est. Nā licet in
eũ seuierit diabol⁹ q̄ est ꝓteru⁹ hũanitatis
inimic⁹: licet iuda fili⁹ iniq̄tatis nocere p̄sũ
pserit: nullus tñ eoꝝ q̄ pctũ qḋ iuste accu-
Joh.j4 sare potuisset inuenit: sic ipse dicit: Ecce ve
niet p̄nceps hui⁹ mũdi: ꝛ in me nõ inueniet
quicq̄. Et cõcidā inimicos ei⁹ a fa
cie ipsi⁹: ꝛ odiētes eũ in fugā cõuer
tā. A facie christi ꝯcidunt᷑ inimici: qñ ei⁹ p̄-
sentia conuersionis beneficio a ꝓprijs cri-

minibus culpisqꝫ separantur. Nam facies
ipsius cuȝ peccatores dignata fuerit intu-
eri: a suis prauitatibus concidunt᷑: nec con
sensum vlterius tenebrosis delictis p̄bere
possunt: q̄ ad p̄sentiā veri luminis dño mi
serāte ꝑueniũt. Odiētes aũt eũ cõuertunt᷑
in fugā: qñ impia vita derelicta: ad ei⁹ cepe
rint festinare remedia. Peccati eñ memo-
res sua facta refugiũt: ꝛ ad bñficia dñi salu
berrima se festinatiõe cõuertũt. Felix itaqꝫ
fuga criminũ: dñi quesisse refugiũ: sicut in
alio psalmo iā dictũ est: Tu es mihi refugi Ps.31
um a p̄ssura q̄ circundedit me. Et veri-
tas mea ꝛ mīscdia mea cũ ipso: ꝛ in
noie meo exaltabit᷑ cornu ei⁹. Pa-
ter dicit de filio: Veritas mea ꝛ misericor-
dia mea cũ ipso est: vt intelligam⁹ nihil ēē
diuisum: sed virtutes q̄s habet pater habe
re simul ꝛ filiũ: sicut ipse testat᷑: Oia patris Joh.17
mea sunt: ꝛ mea patris sunt. Veritas ꝑti-
net ad iudiciũ: in qua iudicatur⁹ est mũdũ.
Mīscdia vero ad pietatē: qua pctā dimit-
tit: ꝛ oīa que p̄stat: gratuita largitate cõce-
dit. Sequit᷑. Et in noie meo exaltabit᷑ cor-
nu eius. Cornu hic: significat inuictissimā
ptātem: de qua ipse in euāgelio dicit: Da- Math.28
ta est mihi oīs ptās in celo ꝛ in terra. Et
ponā in mari manũ ei⁹: ꝛ in flumi-
nibus dexterā eius. Mare: significat
vniuersas gentes: in quib⁹ saluator noster
gloriā dominationis accepit: quādo eius
nomini humiliter deuotis mētib⁹ credide-
runt. In fluminib⁹: fontiũ forsitan fluenta
significat: vbi dño saluatori populus rege-
nerationis acquirit᷑. Siue iordanē fluuiũ:
ꝓ fluminib⁹ ponit: in quo sui baptismatis
dñs consecrauit exemplũ. Sic ꝛ celos dici-
mus ꝓ celo: ꝛ terras ꝓ terra: ꝛ maria pro
mari: ꝛ si adhuc velis querere athenas: the
bas: nicenas. ꝛ his similia. Ipse inuo
cabit me pater meus es tu: de⁹ me-
us et susceptor salutis mee. Et
ego primogenitũ ponā illũ: excel-
sum p̄ regibus terre. In his duobus
versibus absolute debellatur iniq̄tas iude
orũ. Quid eñ euidētius: quid planius: q̄
vt esse credat᷑ fili⁹ qui inuocat patrē: ꝛ rur-
sum credat᷑ esse pater qui appellat filiũ: Nā
q̄uis hec duo noīa relatiua sibi sint: vnũ
qꝫ sufficiat dici: vt amboꝝ virtus possit in-

telligi: tamē vt omnē scrupulū ambiguita-
tis excluderet: vtraq3 posuit: vtraq3 firma-
uit: τ adhuc nō desinit iudeorū insana de-
mare ꝑteruia: dū erroris causa fuerit subla
ta. Hec enī quartadecima species definitio
nis est: quā greci κατά του προς i: latini
ad aliquid vocant: quotiēs vnuz nomē sic
dicit: vt aliud ex eo intelligi posse videat.
Sequit. Et ego primogenitū ponā illū: ex
celsum ꝑ regibus terre. Perscrutandū etiā
nobis ē: quare dixerit: Primogenitū: qua-
si vero pater sic genuerit substātialiter fili-
pp um vt subsequeret τ ali⁹. Sed hoc locutio-
nis genus scripture diuine ꝯstat eē ꝓpriū:
sic est τ illud in euāgelio de ioseph τ maria
Math.j vbi ait: Et nō cognouit eā donec peperit fi
lium suū primogenitū. Nūquid ꝯsequens
erit: vt virgo sp maria post dñm iesū xp̄um
p alterū peperisse credat? Sed bene dicit pri
mogenitus: quis solus ꝓbetur ex patris
Apoc.22 substātia genitus. Ipse enī dicit: Ego sum
alpha τ o: nouissimus τ primus: initiū τ fi-
nis: princeps τ origo dauid: vt merito ser-
mo iste questionē habere nō debeat: qñ ip-
sum τ principiū esse cōstat τ finē. Ponā: cō
Ps.2. stituā dicit: sicut i secūdo psalmo ait: Ego
autē cōstitutus sum rex ab eo. Excelsū ꝑ re
gib⁹ terre: sicut in septuagesimoꝑmo psal-
Ps.7j mo dictū est: Et adorabūt eū omnes reges
terre. **In eternū seruabo illi mise-
ricordiā meā: τ testamentū meum
fidele ipsi.** Et hoc a forma dicit serui: qa
misericordiā patris eterno videlicet hono-
re suscepit: cui ꝑpetua data est potestas in
celo τ in terra. Testamentū vero fidele est
illi: qñ quecūq3 ꝓphete de ipso ꝑdixerūt:
integerrima veritate completa sunt. **Et
ponā in seculū seculi semen eius: et
thronū eius sicut dies celi.** Seculuz
seculi: significat eternitatē. Semē vero da-
uid: christ⁹ est dñs: qui in eterna gloria col-
locat⁹ regnat cū patre τ spiritusancto p om
nia secula secuỻ. Thron⁹ aūt eius: pote-
stas est futuri iudicij: q̄ tāta veritate pagē-
da est: vt sancti oībus celesti claritate ꝑful-
geat. Sciendū sane alios esse dies istos q̄
sibi vicaria reuolutiōe succedunt: τ illū fu-
turū q̄ cōtinua luce ꝑpetu⁹ est: de quo in oc
Ps.83 togesimotertio psalmo dictū ē: Quia me-
lior est dies vna in atrijs tuis sup milia: vt
merito dies celi sit dictus: q̄ obiectu telluris
tenebras nō pōt habere nocturnas. **Si
dereliquerint filij eius legez meā:** Al. ach
**τ in iudicijs meis non ambulaue-
rint. Si iusticias meas ꝓphana-
uerint: τ mādata mea nō custodie-
rint.** Hos duos versus dicit de ꝑplo xp̄ia-
no: qui vere dicunt filij spōsi: qñ ecclia ma
tre ex aqua τ spū sancto regenerant. Isti si
legē dñi derelinquāt: si i iudicijs ei⁹ nō am
bulent: si iusticias ipsius ꝓphanauerint: si
mādata ei⁹ nō custodierint: in subsequēti-
bus digna eis ꝓmittitur euenire vindicta.
**Uisitabo in virga iniq̄tates eo-
rū: τ in verberib⁹ pctā eorū.** Uenit
ad sentētiā quā superiora minabant. Uisi
tat in virgia: qñ districte vindicet. Sic et
aplus scribens corinthijs dicit: Quid vul- j.Cor.4
tis: in virga veniā ad vos: an in caritate et
spū mansuetudinis? Uisitat q3 in verberi-
bus: qñ in nobis leui⁹ vindicat. Aliter enī
in virga ꝑcutit: aliter flagella reuerberāt.
Qđ vtrūq3 fieri manifestū est in ꝑplo chri-
stiano ꝓ qualitate pctī: quib⁹ tñ ꝓficit ad
salutē: sicut salomon dicit: Quē enī diligit Prouer.3
dñs increpat: flagellat aūt oēm filiū quē re
cipit. Nā vide qđ sequit. **Misc̄diam
aūt meā nō dispergam ab eo: neq3
nocebo in veritate mea.** Luz sup̄iora
de mēbris dixerit: nūc redit ad caput. Dic
enī: pater misc̄diam suā nō se a xp̄o disper-
gere: sed tota plenitudine cōdonare: sicut
apl's dicit: In q̄ habitat ois plenitudo di- Col.2
uinitatis corporalit: id est: substātialit atq3
manifeste. Siue qñ in corpore dñi plenitu
do diuinitatis habitare dinoscit: vñ et in
xxx. psalmo iā dictū est. Sequit. Neq3 no-
cebo in veritate mea. Promiserat enī in su
perioꝛib⁹ pater: Man⁹ enī mea auxiliabit
ei: τ brachiū meū ꝯfortabit eū. Et quō po-
terat nocere: cui talia visus est ꝓmisisse? Et
intuere qđ dictū est: Neq3 nocebo in veri-
tate mea. Nā τ si inimici ꝓmissi sūt nocere:
in veritate patris nō est iesus fili⁹: cui⁹ pas
sio totū mūdū glorificata cōpleuit. **Ne-
q3 ꝓphanabo testamentū meū: τ q̄
ꝓcedūt de labijs meis nō faciā ir-
rita.** Hoc ē qđ supius dixit: Neq3 nocebo
in veritate mea: qñ oīa veritatis ordine
cōstat fuisse cōpleta: quia nec testamentuz

suum mentiendo pphanauit: sed rerũ fi-
de honorabile fecit: duz que de labiys eius
pgressa sunt: id est: p sanctos pphetas p̃-
dicauit nulla falsitate destructa sunt. Com
petenter eñ pphete labia dicti sunt dñi: p
quos ipse loq̃ dignat⁹ est. **Semel iu-
raui in sancto meo: si dauid menti-
ar.** Hominũ ɔsuetudo est frequẽter iurare
vt eis possit aliquis credere. De⁹ eñ semel
iurat: q: nulla varietate tẽporis immutat̃.
Iurare aũt illi⁹ diximus esse: ventura pmit-
tere. Nã cui⁹ se religiõe cõstringat q̃ nõ ha
bet fortiorẽ: Dicit etiã: In sctõ meo: id est:
Ps.85 in christo: qui dixit: Custodi aiam meã qm̃
sanct⁹ sum. Addidit q̃: Si dauid mẽtiar.
Si: negatiue positũ est: qd̃ etiaz vsus cõis
habet. **Semẽ eius in eternũ mane-
bit. Et thron⁹ eius sicut sol in cõ
spectu meo.** Semẽ christi: sũt oẽs qui ei
mẽte fideli crediderũt: q: in ipsis futurũ re
gnũ seminatũ est: qd̃ ventura messis osten-
Ps.21 dat: sicut τ in. xxi. psalmo ipse dicit: Semẽ
meũ seruiet illi. Manebũt g̃ sancti in eter-
nũ: qui in excellẽti ac beata cõuersatõe de-
morant̃. Unde illos pprie manere nõ dici-
mus: qui a regno dñi respuunt̃. Thron⁹ au
tẽ dei: hic intelligendus est aĩa fidelis: in q̃
reuera insidet: qñ eã maiestatis sue illũina
tione cõpleuerit. Sic eñ scriptũ est: Sedes
sapiẽtie: aĩa iusti. Addidit: Sicut sol in cõ-
spectu meo erit: scz anima illa iusti quã se-
dem diximus dñi saluatoris. Dicẽdo aũt:
Sicut sol: cõparationẽ rerũ visibiliũ facit.
Nã si magnũ ẽ de creatura clarescere: mul-
to meli⁹ de creatore lucere. **Et sicut luna
pfecta in eternuz: τ testis in celo fi-
delis.** Supius dixit de sole: qd̃ ad aĩam
iusti dixim⁹ ptinere: nũc de luna dicit: q̃ hu
mano corpori hic cõueniẽter aptat̃: quia p
varias etates attenuat̃ τ pficit. Sed ideo
addidit: Perfecta: vt in illo spũali corpore
iã nõ tẽporale aliqd̃ intelligeres: sed de so-
la plenissima eternitate sentires. Nã τ ipm
corpus nostrũ in eternũ sic claritate cõple-
bit̃ vt luna pfecta: que luna: id est: cõpago
corporis nostri testis erit fidelis: vtiq3 in q̃
pmissa cõplet̃. Sed vide qd̃ posuit: In ce-
lo: id est: in sancto viro. Ipsoꝝ eñ corpora
sic lucebũt: quoꝝ τ anime diuina illumina
Sap.3 tione resplendẽt: sicut salomon ait: Fulge-
bunt iusti: τ tanq̃ scintille in arũdineto dis
currẽt. Frequẽter eñ luna: ecclie cõparat̃.

**Tu vero repulisti τ spreuisti: τ
distulisti christũ tuũ.** Hacten⁹ christus
paterna voce laudat⁹ est: nunc venit ethan
ad quartã partẽ: in qua iã ex sua psona ve
lut aduersa supioribus dicit. Ibi eñ xp̃um
ab inimicis suis pater asserit vindicandũ:
qd̃ etiã iurisiurandi pmissiõe cõfirmat: hic
aũt spretus τ tradit⁹ esse memorat̃. Qd̃ du
plici mõ itelligẽdũ est: vt illud aduertam⁹
ad resurrectiõis gloriã ptinere. Siue magis
qd̃ pater augustinus inuenit: illud ptinere
dicamus ad dñm saluatorẽ: hoc aũt ad da
uid seruũ ei⁹: qui multis calamitatib⁹ pba
tur afflictus: qñ τ xp̃i nomẽ qd̃ ab vnctiõe
venit: vtrisq3 certũ est cõuenire. Repulisti
ptinet: vt mihi videt̃: ad illã parabolã quã
ei nathan ppheta dixit. In qua repulsus
a dignitate regia: cuidã iniusto cõparatus
est qui ouẽ pauperis deuorauit. Bene g̃ di
ctus est repulsus: q̃ etiã pprio iudicio con-
stat esse dãnatus. Spreuisti aũt dixit: cõtẽ
ptibilẽ esse fecisti: qñ de regno eiect⁹ a filio
absalon fugiens nudis pedib⁹ ambulauit:
τ increpatiões filij gemini sub durissimis
opprobrijs sustinebat. Distulisti: nõ ad ve-
niã ptinet: cui statum ppheta respõdit: Et 2.Reg.
dñs abstulit peccatũ tuuz: sed dilat⁹ est in
tribulationib⁹ suis q̃diu regnũ repararet
inuasũ. Christũ tuũ: significat vnctũ: qm̃ il
lo tẽpore pncipes hebreoꝝ vngebant̃ in re
gẽ. **Auertisti testamentũ serui tui:
pphanasti i terra sanctitatẽ eius.**
Hoc iã ad gentẽ ptinet iudeoꝝ: qd̃ vsq3 ad
finẽ diuisiõis exequit̃. Hũanitatis eñ mo-
re dicit̃: Auertisti: id est: in aliã partẽ trãstu
listi: vt qd̃ iudeis fuerat pmissum: ad vtili-
tatẽ gentiũ vtiq3 pueniret. Non eñ eis re-
mãsit sacerdos: nõ tẽplũ qd̃ cõstat esse sub
uersũ: sed christiani omnia sunt plenissime
cõsecuti. Merito ergo dictũ est: Auertisti:
quãdo pfidis ablatuz: fidelibus pbat̃ esse
concessum. Testamentũ dixit serui tui: nõ
quia dauid testatus est: sed cui fuerat per
testamentuz natiuitatis domini dignitas
cõpromissa. Sequit̃. Prophanasti in terra
sanctitatẽ eius. Prophanũ dictũ est irreli-
giosuz: qd̃ porro a phano: id est: a tẽpli re-
uerẽtia pellebat̃. Immolatio siquidẽ pecu

ET

dū: ꝛ obſeruātia ſabbatoꝝ: que prius figu-
raliter agebanť: veniente veritate ſubmo-
ta ſunt. In terra eñ quod dixit: intelligere
debemus in toto orbe terrarū: vbi eſt eccle-
ſia catholica ꝯſtituta. **Deſtruxiſti oēs**
†macerias ei⁹: poſuiſti †munitiões
ei⁹† in formidinē. Maceria ē que loca
ad aliquā vtilitatē ꝑparata defenſionis cā
cōmunit. Hec nō cōmixtiōe rei alteri⁹ edi-
ficať: ſed in parietis modū ſaxoꝝ tm̄ adu-
natione cōſtruiť. Ad cui⁹ ſilitudinez ponit
ſimplicē illā inuictāqꝫ defenſionē diuinā:
quā neceſſe fuit amoueri: vt gens iudeoꝝ
potuiſſet hoſtiū icurſiōe vaſtari. Pulcher-
rime aūt dictū eſt: Munitiones ei⁹ poſui-
ſti formidinē: vt culpis facientib⁹ ipm do-
minū formidarēt: cui⁹ ſolebāt munitōe val-
lari. Et nota qꝺ ꝑ hos tres verſus: in ſilib⁹
ſonis exierūt verba diuerſa. Dixit eñ: Re-
puliſti: ſpreuiſti: diſtuliſti: auertiſti: ꝓphana-
ſti: deſtruxiſti: poſuiſti. Que figura dicitur
homeoteleuton: cū ſilib⁹ litteris dictiōes
plurime terminanť. **Diripuerūt eū**
oēs tranſeūtes viā: factus eſt op-
probriū vicinis ſuis. Status ille reg-
ni iudaici: ꝛ fide noſciť direptus ꝛ opibus.
Rāꝑ eū trāſeuntes: ſublatis facultatibus
ei⁹ religionis copias ad ſe violētiſſime trā-
ſtulerūt: illi magis credētes ad qs corpora-
liter dñs nō venerat cōmonēdos: ſicut ipe
Ca.29 dicit: Pplus quē nō cognoui: ſeruiuit mi-
hi: obauditu auris obaudiuit mihi. Meri-
to ꝗ iudei facti ſunt vicinis opprobriū q in
dñm glorie credere noluerūt. **Exalta-**
ſti dexterā †inimicorū eius: letifica-
ſti oēs inimicos eius. Iſta ſine dubio
cōtigerūt: qñ iudei hoſtib⁹ ſuis traditi di-
reptōes ꝛ cedes vaſtiſſimas ꝑtulerūt. Tūc
eñ letus efficiť inimic⁹: qñ eius volūtatib⁹
hūiliať aduerſus. **Auertiſti adiuto-**
riū gladij ei⁹: ꝛ nō es auxiliat⁹ ei in
bello. Merito ei gladius ille adiutorium
nō ꝓbuit q fortitudinē diuinitatis amiſit.
Rā licet ferrū hūana videať eſſe defenſio:
tñ nihil ꝓualet niſi eū dextera ſupna corro-
Ps.43 boret: ſicut in alio pſalmo iā dictū eſt: Nō
eñ in arcu meo ſperabo: ꝛ gladius me⁹ nō
ſaluabit me. Sic ergo populus ille arma-
tis inermis effectus eſt: vt cū pauci plures
vicerant: nec plures paucos reſiſtere valuiſ-
ſent. **†Diſſoluiſti eū ab emūdatio-**
ne: ꝛ ſedem eius in terra colliſiſti.
Frequēter emūdat diuinitas quos flagel-
lat: vt purgatū recipiat quē peccatis ſordi-
dū reſpuebat. Quos vero ab emūdatione
diſſoluit: id eſt: remouit: hos iam ꝛ dānare
decreuit. Quapropter illos hic ſignificat
iudeos q obſtinatione mētis chriſtū ſper-
nere maluerūt. Sedes quoqꝫ eoꝝ in terra
colliſa eſt: qñ reſpuētes regē dñm ſaluato-
rem: nequaqꝫ de gente ſua principē vlteri⁹
habere meruerūt. Sedes eñ ꝓ regno poſi-
ta eſt. Que merito diciť in terra colliſa: qñ
diuiſus populus atqꝫ ꝯfract⁹ particulatim
toto orbe diſperſus eſt. **Minoraſti**
dies †tēporū eius: ꝑfudiſti eū cōfu-
ſione. Status ille quē diximus regni iudai-
ci: cui ꝓmiſſa fuerat ſi dño ſeruiret eterni-
tas: minorat⁹ eſt vtiqꝫ dieb⁹ anguſtis: qa
pollicitationē abrae ꝓmiſſam obtinere nō
meruit. Et merito in breuitatē redact⁹ eſt
qui ſibi irrite longā ſeriē ꝓmittebat anno-
rū. Addidit etiā: Perfudiſti eū cōfuſione:
qꝛ ſordes illas incredulitatis ſue in facie ſu-
ſtinet: hodieqꝫ dū inter gētes oēs abomi-
nabili horrore ꝯfuſus: i vultu ſuo geſtat op-
probriū. Hec quidē ethan: ille robuſtiſſim⁹
mirabili veritate narrauit: ſed in his omni-
bus nō agnouit dñm fuiſſe mentituz. Ille
eñ qꝺ ꝓmiſit dauid: id eſt: chriſto ſuo: om-
nib⁹ chriſtianis exhibuit. Nec habēt iudei
que iuſte murmurēt: qui ſe maluerunt a ꝓ-
miſſiōe veriſſima ſegregare. **Uſqꝫquo**
dñe auertis in finez: exardeſcet ſicut
ignis ira tua. Ethan venit ad qntā ſpe-
ciē: vbi dñm breuiter rogat vt iudaico po-
pulo miserat⁹ indulgeat: qꝛ nullus eſt qui
animā poſſit ab inferno liberare. In finez
hic: ſeculi terminū debem⁹ aduertere: qñ ſi-
cut ſepe dictū eſt: expectať innumera ꝯuer- Ro.11
ſio iudeorū: ꝓpter illud qꝺ ait apoſtolus:
Quia cecitas ex parte iſrael cōtigit: donec
plenitudo gentiū intraret: ꝛ ſic omnis iſra-
el ſaluus fieret. Rogat ergo ne in finē auer-
tatur: quādo expectatur fidelis agnitio iu-
deorum. Addidit: Exardeſcat ſicut ignis
ira tua. Iraſcimur mediocriter: quādo ali-
quē ſermone corripim⁹. Exardeſcimus au-
tē ira: cū vīdicare diſponim⁹. Adiecit etiā:
Sicut ignis: q obiecta ꝯſumit. **Memo-**

Marginal notes: [illegible]res / [illegible] / [illegible]ibus / p — [illegible] ſede — Ueſtruxiſti (Al. Deſtruxiſti) — Al. temporis — Al. inimicorū [partly cut off]

Al. nō hz rare† dñe que mea substantia: †non
Al. nūqd em vane ɔstituisti †filios hominū.
Al. omnes Ille ethan mēti firmitate roborat⁹: rogat
dñm vt istā carnē pctīs obnoxiā aduētus
sui gloria liberare dignet̄: qꝛ nō est ad hoc
creata vt eā pmitteret quasi vanū aliquid
interire. Nā cū memor fuit substātię nr̄ę: ꝛ
a morte filios hoim eripuit: ꝛ i spe magnę
beatitudinis collocauit. Quis est hō
Al. nō hz q̄ viuit ꝛ nō videbit morte: †aut qs
eruet animā suam de manu inferi:
Quis est: interrogatiue legēdū est. Quę fi
Sche gura dicit̄ Erotema: id est: iterrogatio: vbi
subaudiendū est: nullus. Oēs em̄ hoies si-
ue iusti: siue iniusti: siue pctōres morte vi-
debūt: q̄ primo hōi inflicta est lege pctī: sic
Ro.5 aplus dicit: Propterea sicut p vnū hoiem
in hūc mūdū pctm̄ itrauit: ꝛ p pctm̄ mors:
ita in oēs hoies mors ptrāsijt in quo oēs
peccauerūt. Quę nūc iō cōmemorat: vt ca-
lamitatib⁹ suis miscdiam creatoris mereat̄
hūana cōditio. Vn̄ q̄ originale pctm̄ mala
psumptiōe credere nolūt: quāto se liberos
ab hac ɔditione dicūt: tāto ampli⁹ misera-
bili sorte ɔstringunt̄. Sequit̄. Aut qs eruit
aiam suā de manu inferi: Et hic qꝫ subau-
diendū est: nullus. De manu: id est: de ptā
te inferi. Nā cū oēs hoies mori contingat:
necesse est vt ipsi aias suas de inferni ptā-
te nō auferāt: nisi p illū q̄ nos de dñatione
diaboli eripuit: ꝛ morte moriēdo ɔstrauit.
Vbi sunt miscdię tue antiq̄ dñe:
sicut iurasti dauid in veritate tua:
Venit ad sextaz partē: vbi dñm deprecat̄:
vt genti afflictę ꝛ hūana cōditione fragilis-
sime debeat subuenire: ꝛ impleat pmissio-
nes q̄s se dauid fecisse noscebat. Vbi sūt:
nō sub dolore dicit̄: sed q̄si tardās dñs po-
stulat̄. Nā quēadmodū de illo dubitat: et
cui dicit: In veritate tua: Scꝫ vt cito pstet
qd eū nouerat esse factuꝝ. Antiq̄s em̄ mi-
sericordias illas dicit: q̄s abraę pr̄iarchę fe
cisse retinebat. Antiq̄s em̄ nō diceret: nisi
ante dauitica tēpora factas esse cogn̄sceret.
Al. dñe Memor esto †opprobrij seruoꝝ
tuoꝝ: qd cōtinui in sinu meo mul-
taꝝ gentiū. Ordo verborū talis ē: Me-
mor esto opprobrij seruoꝝ tuoꝝ: id est: mul-
tarū gentiū: qd cōtinui in sinu meo. Illi di
cit̄: Memor esto: cui trāsacta vel futura p-
sentia sunt. Sed more hūanitatis hoc dici
tur: qꝛ dñs dū pstare differt: oblitus fuisse
iudicat̄. Opprobriū vero cōtigit seruis dei:
q̄n gentib⁹ idolorū amore raptatis: erant
p crimine christiani: ꝛ insecutione dignos
iudicabāt: quos nouę culturę studiosos eē
cognouerāt. Hoc erat in sinu christianoꝝ:
id est: in secreto mētis affectu: qꝛ palā time
bant loqui: vn̄ pbabant̄ extingui. Qd
exprobrauerūt inimici tui dñe: qd
exprobrauerūt cōmutationē chri-
sti tui. Exponit qd supi⁹ dixit: Opprobriū
multarū gentiū. Exprobrauerūt em̄: sb im-
putatiōe legēdū ē: id est: imputauerūt: qd
magis credere ac pdicare debuissent. Sed
ne haberes ambiguū a quib⁹ ista dicerent̄:
addidit: Inimici tui dñe: id est: idoloꝝ cul
tores: q̄ pdicatōib⁹ sanctis aduersū ire mo
dis omnib⁹ festinabāt. Repetit qꝫ: Qd ex-
probrauerūt: ad exaggerationē sceleris eo-
rū: vt cōmutationē xp̄i fidelib⁹ imputarēt:
quā sūma colere veneratōe debuissent. Cō
mutatio vero xp̄i est: qꝛ veterē hoiez in no-
uā gratiā regeneratiōis euocauit: ꝛ de te-
nebris pctōꝝ ad verę fidei lumē vsqꝫ pdu-
xit: qꝛ mortali hōi perennis vitę gaudia pp-
rauit. ꝛ his sīīa: q̄ dñs noster xp̄s pctōrib⁹
donare dignat⁹ est. Ipa est cōmutatio xp̄i
quę obstīatos deseruit: ꝛ fideles dono suę
pietatis asciuit. Bn̄dictus dñs in
eternum: fiat fiat. Post illā felicissimā
sanctissimāqꝫ cōmutationē: dignuz fuit vt
laus dñi subderet̄: qui eā immeritis agno-
scit̄ cōtulisse mortalib⁹. Pulchre aūt cōtra
maledictiōes gentiū tēporales positū ē:
Benedict⁹ dñs in ęternū: qm̄ quę dicunt il
li caduca sūt. Laus em̄ dñi pmanet in ęter-
nū: qui talia donare nouit: quę nullo fine
claudunt̄. Sequit̄. Fiat fiat: vt de tātis p-
missionib⁹ nemo dubitaret: vbi ɔfirmatio
iterata succederet: ꝛ tanqꝫ subscriptio boni
principis sacris iussionibus adderet̄. Sed
hoc magis ad psalmorū laudē debem⁹ ac-
cipere: non sicut quibusdā visum est: ad li-
bri aliquā sectionē. Cōclusio.
Vere robustū illū ethan: nō corpis
o valitudie: s animi firmitate ɔstātē:
q̄ pceptū nob vitę subscptū: de il-
lis sacris altarib⁹ tanqꝫ fidelissimus hūani
generis pcurator explicuit. Nūc orem⁹ vt

qȯ aurib⁹ ꝑcepim⁹: mēte cōdam⁹. Sic eniꝫ
victoria nostra pagiť: si post talia sacra nō
aduersū extraneos: sed ꝯtra nostra vitia li-
tigem⁹: ꝛ respuētes q̄ sunt terrena: ꝗramus
sine aliq̄ cunctatione celestia. Interp̄tatio
em̄ isti⁹ nomis: fideles ꝛ patiētes cōmonet
xp̄ianos: vt nulla diuersitate frangant̄: sic
ap̄lus ait: hui⁹ maximū virtutis exemplū.
De se em̄ dic̄: In laborib⁹ plurimis: in car-
cerib⁹ abundanti⁹: in plagis supra modū:
in mortib⁹ frequentius. A iudeis q̄nquies
quadraginta vna min⁹ accepi. Ter virgis
cesus sum: semel lapidat⁹ sum: ter naufra-
giuꝫ feci: nocte ꝛ die in ꝓfundo maris fui.
Sequunť etiā cetere passiōes: q̄ istū ethan
opere magis q̄ noīe cōpleuerūt. En beate
ap̄le: honoris tibi vicissitudo tributa est:
vt sicut sanctā ꝑdicationē tuā psalmoꝝ at-
testatione firmasti: ita ꝛ psalmi ȯ tuis ope-
ribus exponantur.

Explicit expō in psalmū. LXXXVIII
Incipit expō in psalmū. LXXXIX

Oratio moysi hominis dei.

On est dubiū: sicut sepe dixim⁹: ta-
n lia noīa titulis adhiberi: que textū
psalmoꝝ interp̄tatione sua videā-
tur aperire. In p̄mis oratio posita est: p quā
ira dn̄i suspendiť: venia ꝓcurať: pena refu-
giť: ꝛ p̄mioꝝ largitas impetrať. Cū dn̄o lo-
quiť: cū iudice fabulať: p̄sentē sibi facit quē
videre nō p̄ualet: ꝛ illū p eā placat quē su-
is actibus vehemēter exacerbat. Hec dn̄i
quodāmō p̄stat secretū: p̄bet suggestiōib⁹
locū: ad penetralia iudicis petitor admittiť:
ꝛ nullus inde respuiť: nisi q̄ in ea tepid⁹ in-
ueniť. Qȯ mauult petit: sup̄ q̄ mereť ac-
quirit. Tristis ad eā venit: sed letus absce-
dit. Oratio q̄ppe sancta sic deuotos saluat:
vt beatos reddat: duꝫ criminosos accipi-
at. Innumera sunt hui⁹ bonitatis exēpla:
sed illud sufficiat: qȯ ipse q̄ dn̄s exēpla no-
bis vitalia tribuēs: orare dignat⁹ est. Vn̄
merito tali ac tāto viro p̄missa est oratio: q̄
frequēter indignantē dn̄m mirabili suppli-
cationis placauit exēplo. Hunc autē psal-
mū tertiū esse nouerim⁹ eoꝝ: qui orationē
in titulo suo ꝯtinere mōstrāť. Moysen em̄
illū celeberrimū virū p quē dn̄s legē israeli-
tico p̄plo dedit: manifestū est ministrum fu-
isse testamenti veteris: ꝛ ꝓphetam noui. De
ipso em̄ in euāgelio dicit: Si crederetis moy- Joh.8
si: crederetis ꝛ mihi: de me em̄ ille scripsit.
Et q̄ vtraq̄ psalm⁹ iste ꝯiunxit: merito illi
tale nomē appositū est: qȯ duo sacramenta Rp̄
vi sui noīs indicaret. Moyses q̄ppe interp̄-
tať assumpt⁹: eo q̄ ȯ aq̄s a filia pharaonis
fuerit eleuat⁹: qȯ ꝓpter mare rubrū israe-
litas significat: ꝓpter gratiā vero baptis-
matis ꝑtinet ad p̄plm̄ christianū. Additum
est etiā: Hoīs dei: ne alterū fortasse cogita-
res: nisi eū qui diuinis colloquijs honora-
tus meruit esse p̄mari⁹: vt iā nō seru⁹: sꝫ hō
ipsi⁹ esse diceret. Hoc em̄ nō de famulis sed
de liberis dicim⁹ ꝛ amicis: sic̄ ꝛ in deutero-
nomio legiť: Loq̄bať aūt dn̄s ad moysen Exo.33
facie ad faciē: sicut loq̄ solet homo ad ami-
cum suum.

Diuisio psalmi.

Oyses vir sanctissim⁹: ꝛ op̄ib⁹ mira-
m bilis: ꝛ colloquio diuio reuerēdus.
In p̄ma sectiōe inchoat a laude iu-
dicis: b̄n̄ficia ei⁹ breuiter ꝑtātēq̄ cōmemo-
rās. Deinde infirmitati nr̄e: quā ꝛ ip̄e mul-
tis modis ostēdit postulat subueniri. Ter-
tio exorat aduentū dn̄i saluatoris celerius
innotescere: quē sciebat humano generi ꝓ
futura prestare.

Expositio.

Omine refugiū fact⁹ es no-
o bis: a generatiōe ꝛ ꝓgenie. Al' in gene-
Moyses ille venerabil' in typo san- ratione
cte eccl'ie: quā p̄figuratiōe gestabat: dn̄o fu-
sa oɼone gr̄as agit: qȯ in h̄ seculi salo fact⁹
fuerit ei⁹ insigne refugiū. Primū qȯ inter
hebreoꝝ filios est vt moreret̄ abiect⁹. De-
inde qȯ regis egyptioꝝ ꝑtulit nefanda cer-
tamina. Tertio maris rubri inaudita mira-
cula. Postremū murmurātis p̄p̄li ꝯtumaci-
am formidandā. Sꝫ in his oībus fact⁹ est
illi refugiū: cū ab vniuersis discriminib⁹ no-
sciť esse liberat⁹. Merito ergo periculoruꝫ
suorū recordatus tale cognosciť fecisse p̄n-
cipiū. Verū vt hoc nō tm̄ de vno hoīe: sed
de vniuersali ecclesia debuissemus aduer-
tere: Nobis posuit: nō mihi: q̄m cuncte ec-
clesie que in hac seculi tēpestate versatur:
tutissimū refugiū semp est dn̄s. Nam vide
quid sequitur: A generatione ꝛ ꝓgenie. A
generatiōe: significat ex quo generari cep-
tū est genus humanū. Progeniē vero di-
xit: vsq̄ ad finem seculi: cum ꝓgenies sibi
humani generis per etates singulas repa-

Al. aut rata succedit: ac si diceret: semper. Priusq̄ꝫ fierēt mōtes† ꝛ formaret̃ †orbis
Al. terra et orbis terre: a seclo ꝛ† vsq̄ꝫ in seculū tu es†.
Al. nō hȝ Quia in primo versu ꝺixerat: Refugiū factus es nobis: ne tēporalē aduerteres eē deitatē: nunc de ei⁹ eternitate disseruit.
Al. de⁹ Sed vt hanc perennitatē aptissime possimus aduertere: mōtes hic ponam⁹ nō aliq̄d terrenū: s̄ celorū ptātes eximias: qm̄ de vniu̅sa terra subseq̄t̃: vt reuera dicat̃ dn̄o cōgruēt̃: Tu es: anq̄ꝫ celestia terrasq̄ꝫ formares. Istō em̄ p̄us nō habet p̄ncipiū: sed imensū atq̄ꝫ incōprehēsibile esse declarat̃: qn̄ ab ipis q̄ꝫ p̄ncipijs p̄us esse dinoscit̃. Sequit̃: A seculo ꝛ vsq̄ꝫ in seculū tu es: q̄si ante seculū aut
☧ post seculū nō est de⁹. Sed hic: A seculo et vsq̄ꝫ in seculū: eternitatē debem⁹ aduertere. Greci em̄ codices: Eternitatē habēt: qđ patres nr̄i: A seculo ꝛ vsq̄ꝫ in seculū trāstulerūt. Tu es: cōpetēter dicit̃ deo: q꞉ nō habet p̄teritū: nec futurū. Sic em̄ ꝛ ipsi moysi
Exo. 3 dictū est: Dices filijs israel: Ego sum q̄ sū: ꝛ q̄ est misit me ad vos. Vn̄ merito vir sanct⁹ posuit: Tu es: qđ ab ipso se audisse meminerat. Sed hoc ad patrē: hoc ad filium: hoc ad sp̄m sanctū ptinere nō dubiū est. Es sentia em̄ indiuidue trinitatis: q̄ ab eo qđ est: eē veraciter ꝛ ꝓprie dicit̃: p̄sentia semꝑ habet: q̄ inter nos aut preterita dicim⁹ aut futura. Ne auertas hoiem in hūilitatē: ꝛ dixisti cōuertimini filij hominū. Venit ad secūdā partē: in q̄ ille vir sanct⁹ a dn̄o petit: que illū p̄cepisse cognouit. Dicit em̄: Ne auertas hoiem in hūilitatē: id est: ne in mūdi istius cōcupiscentiā ambitionēq̄ꝫ ꝓijcias. In hūilitatē q̄ppe: hic terrenā ꝯcupiscentiā debem⁹ aduertere: q̄ apud deū abiecta atq̄ꝫ ꝯtēptibilis est: non illā gloriosā: q̄ pctā nostra dn̄o ꝯfitemur. Hoc ḡ vir sanct⁹ deprecat̃ qđ diuinitas iubet: ne volūtas hoim a celesti sublimitate deiecta: amare mūdi ꝑmittat̃ hūilima: hūilia vtiq̄ꝫ q̄ sua hūilitate sordescūt. Sequit̃. Et dixisti: cōuertimini filij hoim. Hic: Et: ꝓ quia positū est: vt vnū nobis sensū aperiat adunata sentētia. Vides q̄ꝫ sit ꝓbabilis supior illa petitio: q꞉ cū dn̄s p̄cepit filios hoim cōuerti: ip̄o debeāt miserāte saluari. Quis em̄ alter pōt a mūdi ambitu liberare: nisi is qui docuit fideles celorū regna ꝑquirere. Merito ḡ petit ne deserant̃ hoies in lubricis lapsibus: quib⁹ dictū est: Cōuertimini. Qm̄ mille anni ante oculos tuos: tanq̄ꝫ dies hesterna que p̄terijt. Et †sicut custodia i nocte. Causa reddit̃ quare seculi ambitio debeat declinari: qm̄ mille anni: nō solū pauci sūt ante oculos dei: sed tanq̄ꝫ hesterna dies habeant̃ oino p̄teriti. Que figura dicit̃ Tapinosis: id est: hūiliatio: qn̄ cuiuslibet rei magnitudo minuit̃ in exiguā paruitatē. Non em̄ vel ipsi vni diei p̄senti: sed p̄terito cōparat̃ tā longissim⁹ ordo seculoꝝ. Mille em̄ finitū ꝓ infinito posuit: etatē veterū fortasse designās: qui magna longeuitate repleti sunt. Sequit̃. Et sicut custodia in nocte. Vt illos mille annos: quos supius dixit: annullatos esse cognosceres: nō tā vni diei p̄terito: sed tā nocturno tēpori breuissimo comparant̃. Custodia em̄ nocturna q̄ hūanas assolet exercere vigilias: ternis horis excubātib⁹ deputat̃: vbi sibi succedētibus turmis nihil longinquū agit̃ nec morosū. Pulchre aūt hūanā vitaꝫ nocturnis cōparauit excubijs: vbi totū sub obscuritate ꝛ trepidatōe gerit̃: qn̄ mens hoim vitijs carnalib⁹ circūdata pulsat̃. Huic autē versui subdistinctiōes ponēde sunt: qm̄ subsequit̃ plenitudo sentētie. Que ꝓ nihilo habent̃ anni erūt eoꝝ. Mane sicut herba trāseat. Hoc erat qđ de versu supiore pendebat: qm̄ sicut duo illa que supius dixit: hoc est: diē p̄teritū: ꝛ custodiā nocturnā: q̄ ꝓ nihilo habent̃: intulit: Anni erūt eoꝝ. Et iđ sicut paulo ante dixit supplicandū est: Ne auertas hoiem in hūilitatē. Addidit: Mane sicut herba transeat. Adhuc illa fugitiua ꝛ transitoria: vite hominū comparant̃. Frequēter em̄ herba intra momentū: aut pastu aialiū: aut aliqua tritura ꝯsumit̃: sic sunt anni hoim q̄ ꝓ nihilo habent̃. Mane: id est: in ipsa vita qua fruunt̃ trāseūt atq̄ꝫ ꝑagunt̃: nec de longinquitate eoꝝ pōt esse satietas: vbi termin⁹ festina celeritate suscipit̃. Mane floreat ꝛ †p̄tereat: vespere decidat induret et arescat. Bn̄ carnis infirmitas fugitiuis herbarū etatib⁹ cōparat̃. Mane significat totā hois vitā: in qua ꝛ florere ꝛ p̄terire dinoscit̃. Vespere aūt qđ indicat luci occasū

tēpus dicit q̄ trāsit homo de seculo. Mox
eñ in mortē decidit: post durescit in cada-
uer: ac deinde crescit i puluerē: qḋ ⁊ herbis
⁊ corporib⁹ hūanis noscit̄ esse cōe. Sed hic
mane ⁊ vespere (vt mihi videt̄) nō vnū diē
debemus aduertere. Partes eñ iste nō sūt
iungende: q̄ꝛ singule ꝓ breuitatis intellec-
tu sunt posite. Hec autē ideo diligētius ex-
colunt̄: ne quis sibi hominū de vita longis
sima blandiat̄. †Qm̄ defecimus in
ira tua: ⁊ in furore tuo†conturbati
sumus. Uir sanct⁹ memor actuū priorū:
illū furorē dei recordat̄ quē ꝓ iudaica mur
muratiōe sustinuit: qñ ei dñs dixit: Cerno
q̄ꝛ ꝑplus iste dura ceruice sit: dimitte me vt
irascatur furor me⁹ cōtra eū: ⁊ deleam eos
faciāq; te in gentē magnā. Quapropt̄ for-
midabili recordatione turbatus est: qui ꝓ
tali populo supplicabat. Defecim⁹ eñ: dic-
tum est hūana infirmitate fatigati. Cōtur-
bati sum⁹: mortis cogitata formidine: quā
metuebant ꝓpter debitas vltiōes. Po
suisti iniquitates nostras in cō spe-
ctu tuo: seculū nostrū in illuminati
one vultus tui. De seculo trāsacti tēpo
ris dicit: qñ iudaic⁹ popul⁹ ⁊ miraculis vi-
sitabat̄ ⁊ penis. Nō credēdo eñ que vide-
bant: vltoris iudicis patiebant̄ aspectum.
Psa. Nā in alto loco dicit: Beati quorū remisse
sunt iniq̄tates: ⁊ quorū tecta sunt peccata.
Illa eñ tegebant̄: que ad veniam ꝑuenie-
bant: hec aūt illūinabant̄: que ad vindictā
ꝑtinus sustinebāt. Qm̄ omnes di-
es nostri defecerūt: ⁊ in ira tua de-
fecim⁹. Anni nostri sicut aranea
meditabunt̄. Breuitatē vite hūane dic
ꝑ irā dñi ꝑuenisse: qm̄ longioris vite ꝓsu-
ptione peccabāt. Ad quā eñ breuitatē per
uenerint post illā numerositatē ꝑoris secu-
li: infra dictur⁹ est. Nā qḋ dicat: Omnes di
es nostri defecerūt: ad annos ꝑtinet iminu
tos. Quod vero sequit̄: Et in ira tua defe-
cimus: ad tribulatiōes erumnasq; respicit
quas i ipsa vita paruissima sustinem⁹: qm̄
insolentia nostra aliter nō poterat corrigi:
nisi ꝑ flagella dñi ꝓbaremur affligi. Seq-
tur nimis apta cōparatio. Anni nostri sic
aranea meditabunt̄. Malignitatē vite no
stre: posita similitudo declarat. Aranea est
eñ animal debile ac tenuissimū: qḋ trāseū-

tibus muscis: ad escā sibi ꝓcurandā quedā
retia dolosa cōtexit. Sic anni eoꝝ qui scele
ratis operib⁹ dediti sunt: inanib⁹ ⁊ subdo-
lis machinationib⁹ occupant̄. Aranea eñ ET
dicta est: qḋ sit arida nimisq; subtilis. Et
vide queadmodū act⁹ ipsius positū verbū
declarat. Meditabant̄ dixit: nō operabā-
tur: vt ostēderet eos sine aliq̄ vtilitate trāsi
isse: q̄ sub nullo fructu bonoꝝ: sed sub an-
cipiti meditatiōe vixerunt. Dies anno-
rum nostroꝝ: in ipsis septuaginta
anni. Si aūt in potentatib⁹ octo
ginta anni: ⁊†plurimū eoꝝ labor Al. amplius
⁊ dolor. Si annos istos ad litterā veli-
mus aduertere: multos hoim ⁊ nonagena
rios bene vigētes inuenies: ⁊ iterū necdū
septuagenarios debilitate cōfectos: vt qḋ
hic dicit̄: cōstare minime posse videat̄. Sz nu
merū septuagenariū: legi poti⁹ decēter ap-
tamus: que sabbatū diē septimū obseruā-
dū esse ꝓcepit: Octogenariū vero ꝑplo chri
stiano aptissime deputam⁹: qui octauū diē
resurrectiōis dñice sancta festiuitate vene-
rat̄: vt duo testamenta: sicut in septuagesi-
mo psalmo iā diximus: vbi opus istud di-
uisimus: ꝑ hūc numerū significasse videat̄.
Ipsa sunt eñ ꝓcepta: in quib⁹ fideles ani-
me saluberrima mētis valitudine regunt̄.
Octogenario vero numero: addidit: in po
tentatib⁹: q̄ꝛ tunc reuera cepim⁹ habere po
tētiā: qñ nobis dñs saluator apparuit. Isti
sunt q̄ dies annoꝝ nostroꝝ: q̄ nobis ꝓbabi
lis vite cōferūt claritatē: vt merito dies di-
cant̄ ꝑ quos dñm in verbis suis illūinata
mēte cōspicimus. Et intēde qḋ sequit̄: Et
plurimū eorum labor ⁊ dolor: id est: q̄ hec
duo testamēta trāscēderit: laboribus maxi
mis ⁊ dolorib⁹ implicat̄. Nō eñ est illic ali
quid: sic heretici faciūt: plus minusve sen-
tire: vbi celestē regulā seruat moderata di-
stinctio. Qm̄ superueniet māsuetu-
do: ⁊ corripiemur. Quis nouit Al. et
ꝑtatē ire tue: †aut ꝓ timore †irā tuā Al. tuo
dinumerare. Quia dixerat: Plurimū
eoꝝ labor ⁊ dolor: nūc ipm̄ excolit dicens:
nō debere legi ꝓcepta trāscēdi: q̄ꝛ superueni-
ens iesus xp̄us qui est māsuetudo ꝑfecta:
nos corripit ⁊ emēdat si testamēta ei⁹ cōtu-
maciter negligam⁹. Et qm̄ dixit: Corripie-
mur: ꝓmisit māsuetudinē: vt intelligamus

E

oēs emēdatiōes dñi fidelibꝰ pietatis intē-
tione ꝑuenire. Sequit. Quis nouit ptātē
ire tue: aut p̄ timore iram tuā dinumerare?
Merito ille moyses q̄ expertꝰ fuerat quā-
ta dñs peccāti ꝑplo reddidisset: dum eū cre-
bris murmurationibꝰ incitasset: exclamat
nulliꝰ ꝯsideratione ad vindicte eiꝰ ꝑuenire
mensurā: nec dinumerare posse quāta ille
p̄ualet iratꝰ efficere. Et nota q̄ in vtraq̄
parte p̄dicat virtutis imensitas. Nā sic p̄-
mia dñi plenissime nequeunt intelligi: ita
nec vindicte mēsura p̄ualet apphendi. Bñ
aūt addidit: Pre timore: sicut ⁊ aliꝰ ꝓphe-
Abachuc. 3 ta dicit: Consideraui opera tua ⁊ expaui.
Al. sic Dexterā tuā dñe notā fac nobis:
Al. nō bz ⁊ eruditos corde in sapiētia. Uir il-
le sanctissimus: ⁊ vtriusq̄ testamēti intelle-
ctor egregius: venit ad tertiā partē: in qua
depcat patrē vt iesus christꝰ iudaico ꝑplo ⁊
gentibꝰ salutaris appareret. Nā vt vtrunq̄
ꝑplm ꝯplecteret: plurali numero posuit: no
bis: sicut ⁊ in p̄mo versu psalmi iā factū ē.
Dexterā em̄: dicit ipm dñm saluatorē: de q̄
alibi scriptū est: Dextera manꝰ tue dñe cō-
fregit inimicos: petēs vt ipe illis notus ef-
ficiat: p quē oīa ꝓfutura discunt. Sequit.
Et eruditos corde in sapientia. Desiderio
ipsiꝰ nō sufficit aduentū dñi postulare: q̄a
multi eū corporalit vidētes: deū minime cre
diderūt: ideoq̄ addidit: Eruditos corde in
sapiētia: id est: intellectū habentes in dñm
ET christū. Eruditꝰ em̄ dicit: quasi ex omni ru-
de elicitꝰ. Ipse em̄ virtus ⁊ sapiētia patris
quē hic postulat: nō corporeis oculis: s eru
ditos corde cognoscere: q̄r hoc ꝓfuit reue-
ra illū videre: q̄ eū meruerit illumiata mēte
Al. vsq̄quo cōspicere. Cōuertere dñe aliquātu
lū: ⁊ depcabilis esto sup seruos tu
os. Cōsuetudinē suā vir sanctꝰ operat: q̄
Exo. 32 dicit in exodo: Esto placabilis sup nequi-
ciā ꝑpli tui. Ipso affectu: ipsa gratia rogat
dñm: vt iusticiā suā aliq̄ lenitate retēperet:
quatenꝰ exorari possit a pctōribus quibus
iuste noscebat iratꝰ. Intuendū est aūt q̄
nō dixit: ex toto cōuertere: s aliquātulū: q̄r
hoc magis nobis expedit qñ nos aliq̄s sti-
mulus tribulatiōis affligit: vt sepe cōmo-
niti saluberrima cōuersione valeamꝰ pctō-
rū veniā ꝓmereri. Repleti sumꝰ ma
Al. delectati ne miscdia tua: exultauimꝰ ⁊ letati
sumꝰ in oībus diebꝰ nostris. Mise
ricordiā dici dñm saluatorē nullꝰ ignorat: q̄
miseris datꝰ est vt p ipm viuerēt: q̄ p se cog
noscebant oīmodis interisse. Repletū se q̄
dicit hac miscdia mane: id est: lucida ꝯtem
platione: qm̄ vir sanctus xp̄i dñi p̄uidebat
aduentū: ⁊ necesse fuit vt eiꝰ cor exultaret
in laude: delectaret in ꝯtēplatiōe oībus di
ebus vite sue: cuꝰ aīa tali munere repleta:
celesti exultatiōe gaudebat. Que figura di
cit Idea: cū rē futurā velut oculis offerē-
tes: motū animi viuacit incitamꝰ. De-
lectati sumꝰ ꝓ diebꝰ quibꝰ nos hu
miliasti: annis in quibꝰ vidimꝰ ma
la. Tribulatiōes q̄s hoībus ꝓuidentia di
uina concedit q̄ veraci estimatione ppen-
derat: vt delectatū se in eis diceret: p quas
hūiliandū ꝑplum salutaris sentiebat. Scie-
bat em̄ fidelibꝰ viris noxiā esse superbiā: ⁊
inde dño gratias agit: vñ credētes ꝓfecisse
cognouit. Quapropt in illis annis se dele-
ctatū esse ꝓfitet: in quibꝰ viderat mala: ma
la scz q̄ grauia putabat dū pateret hūani-
tas. Nā viro sancto ⁊ cōtēplanti veritatē:
nō solū grauia nō fuerūt: sed etiā suauia si-
bi extitisse ꝓfessus est. Respice in ser
uos tuos ⁊ in opa tua dñe: ⁊ diri-
ge filios eorū. Sancta ꝯsciētia nō desi-
nit facere in ope alieno: q̄ exercebat i pro-
prio. Quibꝰ em̄ oratiōibꝰ p israelitis suppli
cauerit dño: oīno notissimū est. Nūc eadē
sibi fine ꝯcludit: vt peccātibꝰ iudeis parcat:
⁊ filios eoꝝ sctā credulitate recorrigat: q̄-
tenꝰ si illi iniq̄tate sua faciēte dispersi sūt:
saltē eoꝝ soboles in fine seculi cōuersa ad
veniā ꝑuenire mereat. Q̄ ꝓphetie spū: si-
cut sepe dixīmꝰ: nouerat esse faciēdum. Et
cōsidera quibꝰ verbis pietatē boni iudicis
īuitauit: vt p̄mo diceret: in seruos tuos: de
inde: in opa tua: quatenꝰ ⁊ si factis suis ve-
niā nō mererent accipe: eā creatoris opera
valde laudabilis ipetraret. Q̄ argumen-
tū apud rhetores dr a laude iudicis. Et
sit splēdor dñi dei nostri sup nos:
⁊ opa manuū nostrarū dirige sup
nos. Splendor dñi sup nos est: qñ cruci
ciꝰ impssione decoramur: ⁊ vexillū triūphi
ipsiꝰ in fronte portamꝰ: sic apls dicit: Mi
hi aūt absit gloriari: nisi in cruce dñi nostri
iesu xp̄i: p quē mihi mūdus crucifixꝰ est: et

ego mūdo. Hinc ꝛ in alio psalmo dictū est:
ps.4 Signatū est sup nos lumē vultus tui dn̄e.
Sequit̄. Et opa manuū nostrarū dirige su
per nos. Operā nostrā dirigit sup nos: qn̄
nobis donauerit veniā pctōꝝ: vt cū fueri-
mus ꝯuersi: efficiamur eius correctione rec
tissimi.

Cōclusio psalmi.

c Onsideremus viri prudētissimi: q̄
multa nobis legis diuine mysteria
ꝑ diuersos numeros indicent̄: qḋ
hic vitas hoim septuagenarij ꝛ octogena-
rij numeri supputatiōe recolligat: qḋ cunc-
tus ordo psalmoꝝ mystico sit calculo com-
ꝓhensus: qḋ oēs libros diuinos numerus
arcan⁹ includit: qḋ ꝛ alia legis diuine my-
steria multifario calculo cōtinent̄: harenaꝫ
maris: pluuiarū guttas: hoim capillos le-
gimus esse sub numero. Et vt breui cōpen
dio discipline ipsi⁹ laudē virtutēq̄ nosca-
Sap.xi mus: salomō ait: Oīa in mēsura ꝛ numero
ꝛ pondere deū fecisse: vt cūctis indubitant̄
R apareat arithmeticā disciplinā vbiq̄ esse
diffusā. Hanc auctores secularium litteraruꝫ
diligētius ꝑscrutātes: in multis partib⁹ di
uiserūt: id est: in pari ꝛ in impari: i ꝑfecto ꝛ
in imꝑfecto: in suꝑfluo ꝛ in minuto. ꝛ cete-
ras q̄ in ipsis auctoribus euidentissime cō-
tinent̄: quas studiosis legere: ꝛ sana mēte
tractare: nostri q̄ ꝓmisere maiores. Deum
tn̄ in oībus rogem⁹: vt sensus nostros ape
riat: ꝛ ad verā sapientiā sua nos illumina-
tione ꝑducat. Quicq̄d eñ legeris: quicq̄d
excogitaueris: ita dulcescere poterit tibi: si
sapore suꝑni muneris cōdiaris.

Explicit expō in psalmū. LXXXIX
Incipit expositio in psalmū. XC

Laus cantici dauid.

b Uando laus cantici dicit̄: nō com-
mune aliq̄d sentiat̄. Laus intelligi
pōt ꝛ hūana ꝑdicatio: sed laus can
tici animaduerti nō pōt: nisi diuina lauda-
tio. Dauid aūt hic: ipm ꝓphetā debemus
aduertere: qui primā partē hui⁹ psalmi su-
am relatione dictur⁹ est. Amen⁹ admodū
ꝛ ipsarū ꝓmissionū varietate dulcissim⁹: cu
ius vndecimū ꝛ duodecimū versū diabo-
lus ipsi dn̄o saluatori cū eū temptasset ob-
iecit. Hunc hymnū demonib⁹ pia cōfiden-
tia sp opponim⁹: vt a nobis poti⁹ inde vin-
cant̄: vnde cōtra creatorē suum dolose ali-
qua dicere tēptauerūt.

Diuisio.

i N prima parte psalmista ꝓfitetur
oēm fidelissimū diuina ꝓtectione
vallari. Scd̄a: laudē decantat dn̄o
saluatori. Tertia: verba sunt patris ad om
nē fidelē quē in se deuotissime sperare cog-
noscit: ꝛ in mūdo isto defensionē ꝛ in futu-
ro illa ꝑmia cōpromittēs.

Expositio.

q Ui habitat in adiutorio al-
tissimi: in ꝓtectione dei celi
cōmorabit. Hic denuo cathego
ricus syllogismus ita subleuat caput. Iu-
stus habitat in adiutorio altissimi. Omnis Syl.
q̄ habitat in adiutorio altissimi in ꝓtectio-
ne dei celi cōmorabit̄. Iustus igit̄ in ꝓtec-
tione dei celi cōmorabit̄. Nunc verba psal
mi tractem⁹. Posito sancto dauid in ꝯtem
platiōe celesti: talis subito ꝑsona mōstra ē:
q̄ tota mētis puritate deuota supna iugit̄
ꝓtectiōe gauderet. Cui multa bñficia diui
nitus asserit esse collata: vt ad deuotioneꝫ
dn̄i mēs nr̄a ardētius incitet̄: qn̄ fidelibus
spes magna ꝓmittit̄. Que figura dr̄ Dia- Sche
typosis: id est: expꝛssio habit⁹: vbi reb⁹ ꝑso-
nisve subiectio: ꝛ formas ipsas: ꝛ habitus
expmim⁹. Qui habitat: cōfirmatiue ꝓnū-
ciandū est: id est: q̄ iugit̄ cōmorat̄. Habita-
re eñ ꝑmanētis est: nō discedētis: q̄ totam
spē suā nō in ꝓprijs virib⁹ ponit: s̄ in altis-
simi volūtate ꝯstituit. Sequit̄ absoluta ꝓ-
missio: qm̄ talis vir modis oībus ꝓtegat̄ a
dn̄o. Et inspiciēdū est qḋ dicit: In adiuto-
rio: vt designet intētionē verissimi xp̄iani
laboriosa dn̄o ꝯtētione seruire. Et intuere
quēadmodū singulis verbis res magne re
signate sunt. Dicit eñ: qui hic habitat: il-
lic cōmorabit̄: id est: q̄ in isto seculo ab ipso
nō discedit: in illa sp ꝑennitate māsur⁹ est.

Dicet dn̄o susceptor me⁹ es†: et R.iii
refugiū meū deus me⁹ sperabo in
eū. Hoc dicit ille q̄ de aīo suo noxias ꝓsūp
tiones abijciens: solū sibi credit vtile: qḋ
dignat̄ pietas supna ꝓstare. Nā qui dicit:
Susceptor me⁹ es: totū se cōfirmat in eius
bñficia ꝓiecisse: vt de felici quadā familia-
ritate glorieт̄. Itē qui dicit: Et refugiū me-
um de⁹ me⁹: nullū sibi aliud esse ꝓfitet̄ au-
xiliū: s̄ qn̄ huius seculi tēpestatib⁹ q̄tit̄: ad
portū diuine misc̄die se ꝯfugē velle testat̄.
Et ne crederes p⁹ susceptionē beatā ꝛ refu-

giū salutare nō esse iā aliquid expetendū: sequit̄: Et sperabo in eū: ne quis in se fragilissimo debeat aliqñ ꝑsumere: sed in illo sp̄ qui ꝓbat̄ oia cōtinere. Hoc si adā fuisset secutus: nec sibi ꝯquisisset reatū: nec suis posteris transmisisset interitū. **Qm̄ ipse liberabit me de laqueo venantiū: ꝛ a verbo aspero.** Causam dicit diuini muneris: qꝛ ipse nos ab inimicoꝝ: siue spiritualiū: siue carnaliū p̄t liberare versutys: cōparatione facta venātiū: qui ad capiendas feras: retiū laqueos ponūt: vt ignorātes possint dolosis insidys irretire. Sequitur. Et a verbo aspero. Verbū asperū: est omne dictū qd̄ cōtra regulas diuinas tāq̄ letiferū poculū ꝓpinat̄. Nā ꝛ si ꝑ iniurias aut irrisiões a bono ꝓposito diuertamur: verbū est vtiq̄ asperū suaq̄ acerbitate durissimū. Et iteꝝ si audiat̄ sermo blādus felito melle cōditus: acerbe illud debem⁹ suscipere: qꝛ diuinis ꝓbat̄ iussionib⁹ obuiare. Nā frequēter illa plus decipiūt: ꝙ mollissimis sermonib⁹ intimant̄. Ab hac ꝙ asperitate grauissima ꝛ amara dulcedine: liberat dñs nos: qñ in via ipius gradimur: nec dextera leuaq̄ diuertim⁹: vbi a diabolo positos laqueos eē̄ cognoscim⁹. In via em̄: id est: in ipso xp̄o ausus nō est ponere: vbi fideles nō ꝑualet sauciare. **Scapulis suis obūbrabit tibi: ꝛ sub pēnis eius sperabis. Scuto circūdabit te veritas eius.** Per hūc versū ꝛ duos alios q̄ sequunt̄: ꝑsonę illi sanctissimę quā ꝓpheta sup̄i⁹ itroduxit: q̄ pulcherrimis allusiōib⁹ dñi bñficia cōpromittit: vt c⁹ ꝑus mores ꝓbauerat: ei⁹ ꝑmia digna narraret: ꝙ nostra debet curiositas idagare: si tñ ipius grā suffragāte dignū possim⁹ aliq̄d inuenire. Scapulę dñi: sunt opatiões mirabiliū: ꝑ quas velut q̄busdā humeris: virt⁹ diuina mōstrat̄. Pēnę: sunt monita ꝓphetarū: ꝙ si pura mēte recipiāt̄: fideles animas ad cęlos vsq̄ ꝑducūt. Queras forsitan: q̄d ista ꝑstabit obūbratio: vt ꝑ diē sol nō vrat te: neq̄ luna ꝑ noctē? Itē quid pēnę dñicę conferant? Vtiq̄ ꝓtectionē dñi quā velut maternā pietatē inter mūdi pericula te habere cognoscas: sicut ꝛ alibi scriptū ē:

Matth.23 Hierusalē hierl̄m: quotiēs volui cōgregare filios tuos sicut gallina pullos suos sub alis suis ꝛ noluisti? Scuto circūdabit te veritas eius. Scutū istud: hūanā illā partē tm̄ ex q̄ opponit̄ tegit: clype⁹ xp̄o diuin⁹ vndiq̄ nos murali munitione circūdat atq̄ defendit. Veritas aūt incarnatio xp̄i dñi aduentēda est: sicut legit̄: Veritas de terra orta est: q̄ nos ꝛ scapulis obumbrat: ꝛ sub pēnis suis sperare fecit: ꝛ scuti ꝓtectōe custodit. **Nō timebis a timore nocturno. A sagitta volante ꝑ diē: a negocio ꝑābulāte i tenebris: a ruina ꝛ demonio meridiano.** Sicut dixit sup̄ius genera defensionū: ita nūc in his duob⁹ versib⁹ denūciat periculoꝝ modos: qꝛ multo gratior salus fit cū euitata cognoscat̄ discriminū multitudo. Timor nocturn⁹: est hereticoꝝ tenebrosa suasio. Sagitta volās per diē: manifesta ꝑsecutio tyrannoꝝ. Negocium i tenebris cū ꝑrauo studio ꝑquirit̄: vñ bene credentiū cordis oculus obcęcat̄. Demoniū meridianū est: imane ꝑiculū feruore ꝑsecutionis accensū: vbi ruina plerūq̄ metuit̄: qñ infirmitas hūana superat̄. Ruina em̄ dicta est: quasi repetēs ima. Sed ꝑ has oēs allusiōes diffinitiōesq̄ rerū: illud euidēter ostendit̄: quia nihil horū metuere possum⁹: quādo dño ꝓtegente saluamur.

Cadēt a latere tuo mille ꝛ decem milia a dextris tuis: ad te non appropinquabit. Cū de viro fidelissimo in ꝑma parte loq̄ret̄: qm̄ mēbra capiti suo cōnexa sunt: In scđa parte venit ad dñm christū: vt illos q̄s dei famulis insidiatos esse dixerat: pctōꝝ suoꝝ retributionē subituros esse mōstraret. Sed hunc versū paulo solliciti⁹ inquiram⁹. Nō em̄ possunt a latere dñi vel a dextris ei⁹ cadere: q̄ iā in beatorū numero ꝑdestinati esse noscunt̄. Sed hoc de ꝑsumptorib⁹ bñ dicit̄: q̄ illud se cōsequi credūt: qd̄ minime ꝓmerent̄. Cadent dixit: quasi ad alta beatitudinē corruent: quā sibi temeraria ñ fidelis aīa ꝓmitebat. Latus aūt est dñi saluatoris corona iustorū: ꝙ cū ip̄o: sicut ꝓmisit aplīs: in resurrectione iudicabit. Nā hodieq̄ qñ iudices petimus ab imꝑatore vel rege: sic eis dicimus: Mittite a latere vr̄o: id est: q̄ vobiscū habet fidelissima deuotiōe ꝯsiliū. Lat⁹ em̄ dictū est: eo qd̄ sub brachio lateat. Et qꝛ spes hoim inaniter sibi frequēter ꝓmittit excel-

sa: ex illa gloria eos dicit esse casuros: q̃ si-
bi supra merita sua talia pollicent̃. Et qm̃
isti rari sunt qui tantā ac talē spem habere
noscunt̃: mille a latere ei⁹ asserit esse casu-
ros: ab illa scʒ sūmitate iudicatiōis. A dex-
tris aūt: qꝛ multi putāt se ad dexterā collo-
candos: decē milia testatur inde ruituros:
qm̃ ꝛ ipsi falsa opinione conceperāt: qđ in
suis meritis nō habebāt. Hec aūt sentētia
illos specialit̃ verberat: q̃ aliquo bono pro-
speritati instant̃: ꝛ sanctos se putāt esse cū
nō sint. Mille aūt ꝛ decē milia: finitū ꝓ in-
finito numerū ponit. Sequitur. Ad te aūt
nō appropinq̄bit: hoc ē: quodlibet ex ipsis
qui sibi regnū dei fallacit̃ pollicent̃: qui re-
uera longe erūt a dn̄o: qm̃ dū spem habēt
in meritis suis: ad satisfactōis remedia nō
recurrūt. **Uerūtn̄ oculis tuis cōsi-
derabis: ꝛ retributionē pctōꝝ vi-
debis.** Oculis tuis: dixit diuinū illū luci-
dū ꝑspicabileq̈ ꝯspectū: quo hoim merita
iudicant̃. Justicia em̄ diuīa cōsiderant̃ ho-
mines: qui sunt ad sinistrā vel ad dexterā
collocādi. Sequit̃. Et retributionē pctōꝝ
videbis: hoc est: qđ sup᷑ dixit: oculis tuis
cōsiderabis. Illa em̄ cōsideratio erit retri-
butio meritoꝝ. Uidebis: id est: videri faci-
Ps. 52 es: sicut est illud: Dn̄s de celo ꝓspexit sup
filios hoim: vt videat si est intelligens aut
requirēs deū. **Qm̄ tu es dn̄e spes
mea: altissimuʒ posuisti refugiū tu-
um.** Cū supra de pctōꝝ retributiōe loque-
ret̃: subito intulit: Qm̄ tu es dn̄e spes mea:
Sde qđ sensus superior nō habebat. Que figura
dicit̃ Paradoxon: q̃n exitus inopinat⁹ vel
nō expectat⁹ ingerit̃. Intēdamus aūt solli-
citius quid sit qđ dicit ꝓpheta: Qm̄ tu es
dn̄e spes mea: qꝛ resurgēte dn̄o: spem resur-
rectiōis mēbra reliq̃ ꝑceperūt: q̃ erant posi-
ta in morte pcti. Precessit em̄ in capite: qđ
corpus reliquū in se sperare debuisset. Ue-
rū ista spes resurrectionis sancto viro ideo
facta est: qꝛ ꝛ ip̄e dn̄s saluator per id quod
mortu⁹ est: refugiū suuʒ noscit̃ in altissimo
posuisse: sicut in .xxx. psalmo iā dictuʒ est:
Ps. 30 Esto mihi in deū ꝓtectorē: ꝛ in domū refu-
gij vt saluū me facias. Unde merito sequi-
tur illi⁹ exemplū: ꝑ quē se i eternū nouerat
esse victurū. **Nō accedēt ad te ma-
la: ꝛ flagelluʒ nō appropinquabit**

tabernaculo tuo. Hic beatitudo assum-
pte hūanitatis potēter exponit̃: qꝛ dum in
hoc mūdo a iudeis ꝛ cōuitia ꝑtulerit et fla-
gella: dicit tabernaculo eius: id est: sancto
corpori nihil mali appropinquare potuisse.
Merito: qꝛ flagellū est vltio diuina: qđ so-
let hūana crimina resecare: sicut alibi legi-
tur: Multa flagella peccatorum. Hoc ergo Ps. 31
supra illū verissime dicit̃ nō venisse: qui se
ꝓbatus est imaculata cōuersatione tracta-
re. Hic em̄ flagellū positū est qđ delicta ca-
stigat: qđ improbos act⁹ vlciscit̃: ꝛ ideo ne-
gatum est ꝑ flagellū christo dn̄o ꝓximasse
peccatū. Quod gen⁹ locutionis schema di- Sche
citur Hypallage: que ꝛ in secularib⁹ freque-
ter inuenit̃ voluminib⁹ ꝛ diuinis. **Quo-
niā angelis suis mādauit de te: vt
custodiant te in omnib⁹ vijs tuis.
In manib⁹ portabunt te: ne vn- Al. forte
q̄ offendas ad lapidē pedem tuū.**
In his duobus versib⁹ verba sunt que do-
mino christo diabolus de ei⁹ diuinitate du-
bitans cū eum temptare p̄sumpsisset obie-
cit. Sed vbi ille cecidit: nos sollicite gradi-
amur: qm̄ cautela sequētis est ꝑcedens lap-
sus alienus. Sepe diximus in dn̄o saluato- ☧
re duas naturas: id est: dei ꝛ hominis vni-
tas atq̈ ꝑfectas: in vna eadēq̈ ꝑmanere ꝑ-
sona: ita vt vnus esse dei fili⁹ ꝛ predicet̃ ab
omnib⁹ ꝛ credat̃: sicut ꝛ patres nostri veri-
tatis ipsi⁹ illūinatione docuerūt: dicētes:
solus ex trinitate fili⁹ formā serui accepit: q̃
forma illi ad vnitatē ꝑsone coaptata est: id
est: vt fili⁹ dei ꝛ filius hoīs vnus sit omni-
potēs iesus christus: ne nō trinitas: sed qđ
absit: quaternitas ꝑdicetur. Hinc est ꝙ qm̄
humilia de ip̄o dicunt̃: humanitati sunt si-
ne dubio deputanda: qm̄ aliquid potētius
tonat: diuinis virtutib⁹ cōuenit applicari:
qđ hic ꝛ inferi⁹ vtrūq̈ seruatū est. Nam qđ
legit̃: angelis mandatū vt eū debeant cu-
stodire: infirmitatis hūane est: sicut euāge-
lium quoq̈ testat̃: Apparuit aūt illi angel⁹ Luc. 22
de celo cōfortans eū. Et vt ipsam hoīs na-
turā ꝑfectissime declararet: adiecit: Ne of-
fendas ad lapidē pedeʒ tuū: id est: ne in le-
gem que in lapideis tabulis scripta vide-
batur incurreret: quā venerat gentes edo-
cere eiusq̈ plenitudinē salutari infirmita-
te firmare. **Super aspidem ꝛ basi-**

liscū ambulabis: ꝛ cōculcabis leo-
nē ꝛ draconē. Hic iam diuina virt⁹ exp-
mitur: que tantis reb⁹ seuiētibus impera-
uit. Nā omnia ista noīa: diabolo cōgruen-
ter aptanī. Aspis ē: dū occulte ꝑcutit. Ba-
silisc⁹: cū palā venena disseminat. Leo: dū
ꝑsequiī innocētes. Draco: cū negligentes
impia voracitate deglutit. Uerū hec om-
nia glorioso aduētu dn̄i pedib⁹ ipsi⁹ ꝓstra-
ta iacuerūt. Solus em̄ tā ferocia valuit sb-
dere: qui patri coetern⁹ ꝛ cōsubstātialis se-
cundū diuinitatē ꝓbaī existere. Hec si dili
genter sanctoꝝ patrū ꝑdicatiōe tractem⁹:
nec aliqua demētiū heretica prauitate tur-
bemur: omnia nobis sicut dicta sūt absolu
ta veritate cōstabunt. Qm̄ in me spe-
Al. nō bz rauit† ꝛ liberabo eum: ꝓtegam euz
qm̄ cognouit nomē meuz. Uenit ad
tertiā partē: vbi dn̄s pater iustissimo illo vi
ro: qui in ꝑma parte nosciī introduct⁹ cle-
menti dignatione respōdit: vt corda fideli-
um tali ꝓmissione roboraret. Hūc ergo be
atū qui habitat in adiutorio altissimi: libe-
raturū se a malis seculi istius cōpromittit:
qm̄ spem suā in ipsi⁹ virtute reposuit. Seq
tur. Protegā eū qm̄ cognouit nomē meū.
Exposuit quō eū liberandū esse ꝓmiserit:
scȝ vt ꝓtect⁹ ab oībus insidijs diaboli red
daī alienus. Causam q̄ȝ pie liberatiōis ad
iunxit: Qm̄ cognouit nomē meū. Cogno-
scit nomē patris: qui filium non putat esse
minorē: nec creaturā existimat: vt quidā de
mētissimi volunt: sed creatorē poti⁹ mentis
integritate ꝓfiteī. Inuocauit me et
ego exaudiā eū: cū ipso sum in tri-
bulatione: eripiā eū ꝛ glorificabo
eum. Beato isti qui in ipsi⁹ ꝓtectione cō-
fidit: singulare ꝑmiuȝ dn̄s cōpromittit: vt
eū inuocat⁹ exaudiat: ꝛ duplici mō ꝓfutu-
ra cōcedat. Dicit em̄: Cū ipso sum in tribu-
latione: qd̄ ad istū respicit mundū: vbi fer-
uenti⁹ angustijs mens deuota tribulatur.
Math. 28 Sic ꝛ ip̄e in euāgelio ꝓmittit: Ecce ego vo
biscū sum vsq̄ȝ ad consūmationē seculi. Et
vide quid sequiī: Eripiā euȝ ꝛ glorificabo
eum. Erept⁹ vtiq̄ȝ ex hoc mūdo glorifican-
dus est iustus: qū in illa beatitudine collo
catur: vbi iam locū tribulatio nō habebit.
Al. replebo Longitudine dieꝝ† adimplebo
eū: ꝛ ostendā illi salutare meū. Ad-
huc exequiī ꝑmia que ꝓmittit beato. Lō-
gitudo em̄ dieꝝ: vita eterna est: quā null⁹
terminat finis: ſ in firmamēto suo stabili
robore ꝑseuerat. Sequiī toti⁹ premij finis
qui nō habet finē. Et ostendā illi salutare
meū. Hoc est em̄ qd̄ fidelib⁹ in sūma remu-
neratiōe ꝓmittiī: q2 salutarē xp̄m dn̄m cō-
tuenī. Apparēs em̄ ille ꝛ cordis illūinatiōe
cōspect⁹: totā spem iustoꝝ desideriūq̄ȝ cō-
plebit. Sic se ꝛ ipse in euāgelio bene credē-
tibus polliceī: Ostendā meip̄m illis. Hoc Joh. 14
em̄: vt quidā volūt: ipsi xp̄o nō poterat di-
ci: q ꝛ salutaris est dn̄s: ꝛ spes desiderata cre
dētiū: sed melius: vt frequēter dictū est: in-
telligatur potius a parte membroꝝ.

Cōclusio psalmi.

Mirabilis virtus psalmi hui⁹: q̄ im-
mūdos spirit⁹ fugat. Nā vū tēpta-
re diabol⁹ voluit: inde a nob supe-
ratus abscedit. Memor est em̄ iniqu⁹ pre-
sumptiōis sue: memor est diuine victorie.
Ipse q̄ppe ꝛ in nobis vincit: q eū in se ꝓpa
virtute supauit. Dicaī ꝑ a nobis post om-
nes act⁹ diei noctis aduentu: cogñscat nos
ipsi⁹ esse cui se recolit ante cessisse. Nec fru-
stra tantā gloriā psalmi hui⁹ in tali nume-
ro estimo collocatā: q̄ ter trina reuolutiōe
denarij: ad omnipotētē atq̄ȝ īdiuisibilē co-
gnosciī tendere trinitatē.

Explicit expositio in psalmū. XC
Incipit expositio in psalmū. XCI

Psalmus cantici in die sabbati.

Psalmus cātici cōmonet nos: vt in
vniuersis actib⁹ nostris diuinitati
gratias referre debeam⁹. Psalm⁹
em̄: sicut sepe dictū est: significat opas spi-
rituales: que sursū tendūt ad dn̄m christū.
In his em̄ cantare debem⁹: ꝛ gratias sem-
per agere: qū ei⁹ beneficio reddimur liberi:
qui p nos sum⁹ peccatoꝝ nexib⁹ obligati.
Ipse em̄ cantat in psalmo: qui oēm vitam
suā in gratiarū actiōe cōstituit. Dies autē Rp̄
sabbati: requies interp̄taī: p quā cōmone-
mur ab omni ꝑua actiōe cessare: ꝛ feriatos
aīos a vitijs reddere operū celestiū sancti-
tate. Hāc recte iudei nō colūt: cū obseruan
tiā ei⁹ ad intellectū littere trāstulerūt. Sȝ
illis ē in die sabbati requies: q ꝑcepta dn̄i
ad noui testamēti significantiā ducūt: ꝛ ve-
raciter intelligūt: qd̄ in ꝑfiguratiōe dictuȝ

esse cognoscant. Et ideo verba ecclesię in hoc psalmo debemus accipere: quę nobis per diem sabbati futurā requiem cognosci tur intimare.

Diuisio.

p Rimo ingressu ecclesia loquit̄: bonū esse cōmemorās laudes dño dicere: qđ insipientē ⁊ irreligiosū ꝓfitet̄ modis omnib⁹ ignorare. Scđo: pctōres sicut fenū velociter asserit esse pituros. Tertio: dicit iustos florere vt palmā: crescere aūt sicut cedros libani: vt ⁊ ꝓtinaces metus corrigat: ⁊ deuoti felici pollicitatione cōgaudeant.

Expositio.

b Onū est cōfiteri dño: ⁊ psallere nōi tuo altissime. Sancta mater ecclia dicit bonū esse dño cōfiteri: vt in ipso capite breuiter ꝓfutura cēseret. Cōfitemur autē (sicut sępe dictū est) duobus modis. Qñ peccata nr̄a dānātes miscđiam dñi iugiter postulamus. Cōfitemur etiā: cū beneficia quę suscipim⁹ ei⁹ ꝑ munerib⁹ applicamus: nec meritoꝝ nostrorū esse dicim⁹: qđ ipius miseratione ꝓstat̄. Quapropter quicquid horū fiat: bonū est dño cōfiteri. Deinde ꝯuersa dicit ad dñm: Et psallere nōi tuo altissime. A cōi intelli gēdū bonū est. Psallere eñ: significat pijs operib⁹ dñi mādata ꝑagere. Ut sicut psalteriū de superiorib⁹ sonat: ita operatio nostra ad aures diuinitatis ascēdat. Quapropter vno versiculo cōprehēsū est: qđ sctās ⁊ multiplices ꝯcluderet actōes. **Ad annūciandū mane miscđiaꝫ tuā: ⁊ veritatē tuā ꝑ noctē.** Mirabilit̄ vita nostra: duob⁹ eit sermonib⁹ ꝯclusa. Mane: significat gaudiū: nox aūt cognoscit̄ indicare tristiciā. Et ideo qñ in bñficijs ei⁹ lęti sumus: miscđiam ipsius annūciare debem⁹: q: ꝓstat indignis ⁊ malis: bon⁹ est. Per noctē vero: id est: ꝑ tribulationē: qñ nos asperitates aliq̄ castigare noscunt̄: veritatē ipsi⁹ siliter annūciare debem⁹: q: merito patimur qđ delictis grauantib⁹ sustinemus. Ita fit vt vtroqꝫ tēpore iustissime debeamus laudes dñi ꝯfiteri. **In decachordo psalterio: cuꝫ cantico ⁊ cithara.** Decachordū psalteriū: decē ꝑcepta legi significare manifestū est: q: ipsa chordę sūt: q̄s si bonoꝝ actuū q̄litate tangam⁹: salutare melos efficiūt: ⁊ ad cęloꝝ regna ꝑducūt.

Scire aūt debem⁹: cur iste numer⁹ tātę rei videat̄ adiūctus. Ipse est quē pythagorici tetradazathin vocāt: id est: q̄ternitatē diuinā: qm̄ breuiter cōprehendit qđ ꝑ infinitas sūmas noscat̄ posse dilatari. Un⁹ enim duo: tres ⁊ quattuor: faciūt decē: q̄ ꝑ reuolutus atqꝫ repetitus in extēsas ⁊ infinitas supputatiōes egredit̄. Neqꝫ eñ in quibuslibet sūmis vltra istū ordinē noui aliq̄d reperit̄: sed ita ꝓbat̄ esse cōpositus: vt ipse fiat ꝑ numerabilis: cū nullis nouitatib⁹ immutetur. Merito ꝗ talis calculus toti⁹ redēptiōis nr̄ę cōtinet formā: q̄ ꝑ obliquas lineas charactere suo sanctę crucis imitat̄ figurā: ⁊ in digitis decori circuli rotūditate cōcluditur. Addidit. **Cum cantico ⁊ cithara.** Canticum ⁊ cithara: est gaudiū boni operis: id est: elemosynaꝝ iocūda ꝓbitio: sicut ait aplš: Hilarē datorē diligit de⁹. Cithara vero: res indicat actuales: q̄ licet cuꝫ labore ⁊ tensione fiāt: tñ habebūt fructū maximū: si iuncto gaudio cōpleant̄. Ipse eñ cantat cū cithara: q̄ operas bonas ꝑficit sine asperitate tristicię. **Quia delectasti me dñe in factura tua: ⁊ in operib⁹ manuū tuarū exultabo.** Intuere hāc regulā veritatis vbiqꝫ seruari: ne humanis virib⁹ applicet̄: qđ diuia fuerit largitate collatū. Tūc eñ elatio noxia ꝓuenit: tūc suꝑbia deo inimica turgescit: qñ aliq̄d infirmitas humana de sua possibilitate ꝑsumpserit. Quocirca delectatā se dicit mater ecclesia in factura dñi: qm̄ quicquid boni acceperat: ipi sancto ꝓposito modis omnibus applicabat: ⁊ vt prędictę regulę integritas seruaret̄: non in sua fęlicitate: sed in ipsi⁹ operib⁹ se exultare ꝓfitet̄: sicut ⁊ apostolus ait: Ipsius eñ sum⁹ figmētū: creati in operib⁹ bonis. **Quā magnificata sunt opera tua dñe: nimis ꝓfunde facte sunt cogitationes tuę.** Omnia quidem opera dei humanis sensibus profunda noscunt̄: ⁊ quodcūqꝫ eorū quęsieris altissimū sine dubitatione cognoscis: sed melius est ꝑ verba ipsius ꝓdictas operationes cog̃scere: ne ꝑegrinū aliq̄d in mediuꝫ videamur adducere. Postq̄ dixerat: Mane miscđiam ⁊ veritatē annūciandā esse: ꝑ noctē in decachordo psalterio cum cantico ⁊ cithara: ipa opera domini: ipsa miracula

Quaternitatē diuinā pythagorici ponebāt: quā Tetradazatin vocabant:~

2. Cor. 9

Eph. 2

dispositionis vehemēt⁹ obstupescit: ⁊ ma
gnificentiā eius cū sūma admiratiōe ꝓseq̄
tur: vt tali imitatione formati: mūdi istius
discrimina salutariter possimus euadere.
In qua re nimis ꝓfunde sunt facte cogita
tiōes ei⁹: vt sicut diabolus ꝑ supbiā corru
it: ita hūanū genus hūilitatis bñficio pos
sit absolui. Dicēdo em̄: Nimis ꝓfunde: si
gnificat tāto plus hāc estimationē altesce
re: quāto de ipsa potuerit aliq̄s sedule ve
hemētiusq; tractare. Quapropter illud ħ
ꝑfecte sciētie genus est: nosse deū: talia tā
taq; ꝯstare q̄ hūan⁹ sensus nō possit attin
Abachuc.5 gere: sicut in abachuc ꝓpheta legit̄: Cōsi
deraui opa tua ⁊ expaui. **Uir insipiēs nō cognoscet: ⁊ stultus nō intelli**
Al. hec **get⁺ ea.** Diuersis causis apta reddūt̄. Nā
sicut de se dixit: Quia delectasti me dn̄e in
factura tua: ⁊ in opibus manuū tuarū exul
tabo. ⁊ reliqua: ita incredulos ꝓfitet̄ bñfi
Sche cia dn̄i nō posse cognoscere. Que figura di
cit̄ Parison: id est: equatio sentētie: q̄ sepe
P parib⁹: plerūq; ꝯstat imparib⁹. Insipiens
est: q̄ celesti sapiētia vacuat⁹: hūanis versu
tijs ꝓbat̄ esse plenissim⁹. Iste vtiq; nō cog
noscet opa dei: q̄r casuale credit esse qđ ge
rit̄: sic quidā philosophi dixerūt. Adiecit:
Et stult⁹ nō intelliget ea. Stultus vtiq; ē:
qui nec diuia cognoscit: nec ipsos seculi ac
tus intelligit: quos vulgo brutos vocam⁹.
Merito q̄ isti nō intelligunt ea q̄ superi⁹ di
cta sunt: q̄r supne cōtemplatiōis nulla rati
Al. exorti fuerint one flāmant̄. **Cū⁺ exorient pctōres sicut fenū: ⁊ apparuerint oēs qui operant̄ iniq̄tatē. Ut intereat in seculū seculi.** Uenit ad ingressū scđm: in
quo pctōres in isto quidē seculo sub breui
tate tēporis sicut fenū dicit florere: sed in
illa iudicatōe vbi factis digna recipiūt eos
asserit celeriter interire: sicut hieremias ꝓ
Esa. 40 pheta dicit: Ois homo fenū: ⁊ ois claritas
hois vt flos feni. Nā qđ dicit: Et apparue
rint oēs qui opant̄ iniquitatē: futurū iudi
cij tēpus ostēdit. Hic em̄ ⁊ si itelligunt̄ mul
torū criminū rei: oēs tñ nobis apparere nō
possunt q̄ operant̄ iniquitatē: maxime qñ
spūs imundos hic videre nō possum⁹. Ibi
em̄ cū ad iudiciū venerint: hūanis ꝯspecti
bus apparebūt. Sequit̄ causa q̄re appareāt
nō vtiq; ad gloriā: ꝫ ad ruinā: id est: vt in

tereant in seculū seculi. Et pulchre exposi
ta est pena dānatorū. Nō em̄ sic pereūt: vt
esse iā desināt: sed in seculū seculi pereūt: q̄
nunq; a suis afflictiōib⁹ exuunt̄. **Tu aūt altissimus in eternū dn̄e.** Subaudiē
dū: ꝑmanebis: nō vt iudei putauerūt tāq;
hoiem solū cōmuni sorte trucidandū. Ap
tum est em̄ hoc de dn̄o saluatore sentire: vt
ecōtrario ꝯuincat̄ ꝑfidia nefanda iudeoꝝ.
Qm̄ ecce inimici tui dn̄e⁺ pibūt: ⁊ dispergent̄ oēs qui opant̄ iniq̄ tatē. Inimici dei: sunt demonū cultores: [illegible]
vel quicūq; p̄ceptis ei⁹ obuiare mōstrant̄. P
Hec inimicitia dei quidē dicit̄: sed resistēti
poti⁹ noxia cōprobat̄. Se em̄ ꝑsequit̄: qui
dn̄i iussa nō sequit̄. Ille em̄ nescit pi⁹ crea
tor irasci: nisi qñ nobis existere videmur ad
uersi. Deniq; subiūgit qui sūt isti inimici:
id est: qui opant̄ iniquitatē. Hi dispergēt̄:
qñ a grege dn̄i fuerint segregati: qñ regnū
eius nō meruerint introire: q̄r illic cōgrega
ri nequeūt: nisi q̄ dn̄o deuotissima intētio
ne placuerūt. **Et exaltabit̄ sicut vni cornis cornu meū: ⁊ senectus mea in misc̄dia vberi.** Unicornis: īterdū su
perbiā indicat: sicut in alio psalmo iam di
ctū est: Et a cornib⁹ vnicorniuꝫ hūilitatē Psa. ij
meā. Hic aūt exaltationē significat vnita
tis: q̄ merito dicit ecclesiā in fine seculi exal
tandā esse: qñ fideles munera ꝓbant̄ dig
na recipe. Illa aūt vnitas: fortitudo subli
mis est. Et tāq; i h̄ seculo cornua ornāt iu
mēta: ita ibi sanctoꝝ glīa decorat ecclīam.
Exaltabit̄ em̄ dixit: q̄r pctōrib⁹ in tartarū
hūiliatis: illi⁹ sublimitas celsior apparebit.
Sequit̄. Et senect⁹ mea in misc̄dia vberi.
Senect⁹ candiduꝫ caput habet: q̄ silitudo P
vt arbitror hic iuste dat̄ ecclīe: qñ oīa meri
ta sanctoꝝ tāq; cani capitis purissima luce
fulgebūt. Nec incassū addidit: Mea: q̄r se
nectus hūana morbis grauissimis sauca
ta tendit ad finē: q̄relis onerosa: colore de
formis est. Cōtra senect⁹ ecclīe ad vitā du
cit ꝑpetuā: ad btītudinē mirabilē: ad pul
chritudinē singularē: vt luceant sicut ange
li dei q̄ meruerīt in illa cōgregatōe enumera
ri. Subiungit etiā: In misc̄dia vberi: vt et
multa itelligeres dona ⁊ bñficia sine dubi
tatōe ꝑpetua: qđ torū ꝫ secli isti⁹ senectutē
ōr: q̄ mal' inguātib⁹ onerat̄. **Et⁺ respex** Al. et

it oculus meus inimicos meos: ⁊
insurgentes in me malignātes au
diuit auris mea. Inimici scȝ sunt eccle
sie: quos superi⁹ dixit operarios iniqtatū.
Tunc aperte in illa iudicatione videbunt:
qm̄ qui hic celati sunt: ibi cū suis operibus
apparebūt. Quos tūc iratus respicit: qm̄ in
sinistrā partē segregatos esse cognoscit. Seqꝫ
tur. Et insurgētes in me malignātes audi
uit auris mea. Insurgētes sunt: malignā
tes diuites hui⁹ seculi: qui hic paupertatē ec
clesie impia elatione despiciūt. Hos audi
unt aures oīm fideliū: qm̄ increpatiōib⁹ ꝓ
prijs sua desideria factaq̄ꝫ cōdemnāt. Dic
Sap.5 turi sunt em̄: sicut salomon dicit: Quid no
bis ꝓfuit supbia: aut qd diuitiarū iactātia
cōtulit nobis? ⁊c. Ibi em̄ audiunt sua vo
ta damnātes: qui se in hoc seculo beatissi
mos estimabāt. Iust⁹ vt palma flo
rebit: vt cedrus libani multiplica
bit. Ad ingressū tertiū sancta venit eccle
sia: vbi sic ꝑ cōparatōes memorat ꝑmia be
atorū: sicut supius dixit dānari posse facta
peccantiū. Feno em̄ cōparati sūt pctōres:
qḋ delectabili quidē viriditate orit: sed ce
lerrimo fine siccat. Iustum vero dignissi
me cōparat palme. Palma em̄ dicta est: q̄
si pacis alma: q̄ ꝑmiū est in agone vincēti
Phil.3 bus: sicut aplūs dicit: Nunc tendo ad pal
mā supne vocatiōis. Hec supra terrā hispi
da est: ⁊ quibusdā tumorib⁹ inequalis: sed
vbi ad supna ꝓcesserit: dulcissimoꝝ fructu
um suauitate cōplet: ⁊ q̄si quibusdā radijs
ornata distendit. Sic iustoꝝ cōuersatio in
hoc mūdo duris est laborib⁹ plena: sed in
supnis ꝓbat esse pulcherrima. Sequit ce
dri scḋa cōparatio: q̄ multo palmis ꝓbat
excelsior: Lignū bene olēs ad pōdera por
tāda fortissimū: qḋ lȝ ꝓcerū vbiq̄ꝫ nascat:
in libano tn̄ mōte celsius inuenit. Ita iu
stus multiplici laude celebrat⁹: ⁊ cedri ꝓce
ritatē: ⁊ pulchritudinē dict⁹ est habere pal
marū. Que figura dicit Ison: id est: eq̄li
tas: qn̄ res aliq̄ paritate similes: adhibita
laude vel detractiōe iungunt. Plāta
ti in domo dn̄i: in atrijs dom⁹ dei
nostri florebunt. Qm̄ iustos viros ele
ctis arborib⁹ cōparauit: nunc amenitatē ⁊
pulchritudinē ecclie catholice breuissima
cōmemoratiōe designat: in qua dn̄i planta
tio dicit: ꝑdestinatio dn̄i significat: q2 nisi
quis in ea plantat⁹ fuerit: crementū felicis
simū nō habebit. Cōsidera etiā q̄ planta
tos in domo dn̄i i atrijs florere manifestat:
scȝ: qm̄ q̄ in ista ecclesia ꝑ gratiā dn̄i plātā
tur: in illo ingressu hierusalē modis oībus
florebūt. Atriū em̄: initiū dicit mā̄sionis:
dom⁹ aūt interiora mēbra designat: ⁊ vtrū
q̄ꝫ simul vni rei nō pōt cōuenire. Hic em̄ iu
stus bn̄ dicit plantat⁹: qui radicib⁹ virtutū
terrenis viscerib⁹ firmiter ꝯtinet. In atrijs
em̄ merito florebit: qm̄ in illo resurrectiōis
initio: auditi muneris felicitate gaudebit:
id est: Venite benedicti patris mei: ꝑcipi Math.25
te regnū qḋ vobis paratū ē ab origine mū
di. Adhuc multiplicabunt in se
necta vberi: ⁊ bene patiētes erūt.
Senecta hoīm arida atq̄ꝫ sterilis est: ecclia
vero tunc magis incipit esse vberrima: qm̄
ad finē seculi fuerit dn̄o miserante ꝑducta.
O senect⁹ viridis: ⁊ floribus cōparata ma
turitas apparet: qm̄ domus ista celo tegit:
in qua hoīes plātant vt floreāt. In fine si
quidē seculi sanctoꝝ numerus crescit: ⁊ ꝑse
cutionib⁹ crebris agit: vt cito ꝑdestinato
rū numer⁹ impleat. Sic ⁊ supius dixit: Et
senect⁹ mea in miscḋia vberi. Addidit: Et
bene patiētes erūt: q2 beatoꝝ passiones ce
lorum regna cōquirūt. Vt annunciet:
Quoniaȝ iustus dn̄s deus no Al.rectus
ster: ⁊ nō est iniquitas in eo. Sancti
quos supius dixit: bene patiētes erūt: dū
ceperint ꝑmia diuina suscipe: annūciabūt:
qm̄ iustus est dn̄s: id est: qui seruis suis ꝓ
missa dona cōpleuit. Et nō est in eo iniqui
tas: vt in hoc mūdo ꝓ se nō ꝑtulerit pericli
tari: quos ibi nō ornabit corona martyrij.

Conclusio.

Ommonuit nos
c sancta mater ecclesia: quēadmodū
peccatores vt fenū pereant: ⁊ iusti
vt palma floreant. Dixit etiaȝ qua vicissi
tudine gaudeant qui hic crebris afflictioni
bus ignitant. Ipsa est dies sabbati quā ti
tulus predixit: in qua iusti sub exultatione
laudes dn̄i celebrabūt: ⁊ liberati a mūdi hu
ius ꝑsecutionibus feriata securitate gau
debunt. Ne desperemus bona promisit:
ne peccemus grauiter comminata est. Sic
totum ꝓ nobis agitur: quod nos admone
re dignatur.

Explicit expositio in psalmū. XCI
Incipit expositio in psalmū. XCII

Laus cātici ipsi dauid: in die ante sabbati: qū terra fundata est.

c Anticū: ad laudē diuinitatis sepe
dixim⁹ ptinere. Nā qḋ addidit: Ip
si dauid: xp̄o dño ꝓbat aptatū: q̄
vere dicit manufortis ac desiderabilis: qm̄
ꝛ solus pōt ꝓstare q̄ vult: ꝛ a suis cultorib⁹
vnica affectiōe desideraꝛ. Sequiꝛ. In die
ante sabbatū: sexta feria significaꝛ: q̄ sab-
batū sine dubitatione ꝓcedit. Sz dū lega-
Geñ. j tur in genesi: tertio die aridā apparuisse: in-
quirēdū est: cur terrā sexto die dicat eē fun
datā? Sed hic hoiem debem⁹ accipere: q̄ ꝑ
Ibidē. 3 terrā ꝯgruēter aduertiꝛ: sicut est illud: Ter-
ra es ꝛ in terrā ibis: quē inter initia rerū se-
xto die creatorē legim⁹ condidisse. Et sicut
eū sexta luce fecit: ita illū veniens eadē ętā
te reparauit. Prima enī ętas: auctoritate
patrū: ab adā vsq; ad noe legiꝛ cōprehēsa:
scđa a noe vsq; ad abraā: tertia ab abraam
vsq; ad dauid: quarta a dauid vsq; ad trās
migrationē babylonię: qnta a trāsmigrati
one babylonię vsq; ad ꝑdicationē iohan-
nis: sexta xo ętas a ꝑdicatiōe iohānis agi
tur vsq; ad finē seculi: in qua dñm saluato-
rē venisse manifestū est: qn̄ homi varijs ca-
sib⁹ fluctuāti: fundamēta suę fidei ꝓpitia-
tus indulsit. Tūc em̄ fundata est terra: qn̄
in eū hūani generis est firmata credulitas:
Et ideo laus sanctę icarnatiōis ei⁹ psalmi
isti⁹ cōtextiōe cantaꝛ. Prim⁹ locus est a pul
chritudine ipsi⁹: deinde a fortitudine: ter-
tio ab opibus: quarto a ptāte: quinto a lau
dibus vniuersitatis: sexto a veritate dicto-
rū: postremū a laude dom⁹ ipsi⁹: quā decet
ęterna exultatiōe gaudere. Sic istis septē
sedib⁹ argumentoꝝ demōstratiui generis
est formata laudatio. Sed ꝓ diuisiōib⁹ sic
in alijs psalmis fecim⁹: quantitatē numeri
sufficit poni: qn̄ ꝛ ipse calculus apte dispo-
situs res cōtinuas separare dinosciꝛ.

D Ominus regna Expositio.
Al. indut⁹ est ut decorē induit. Hic primus
Top est loc⁹ argumētiōis: quē diximus a
pulchritudine. Nā q̄ ventura erant: ꝓphe-
ta respiciēs: regnaturū dñm magna exulta
tione cōcelebrat: nō q2 dñari cepit ex tēpo-
re: ſ q2 hūano generi rex ętern⁹ manifesta-
tione sanctę incarnatiōis inotuit. Sequiꝛ.
Decorē induit: id est: pulchritudinē suę ma
iestatis ostēdit: sic in euāgelio legiꝛ: qn̄ trās-
figurat⁹ est in mōte thabor corā discipulis
suis: Et resplēduit facies ei⁹ vt sol: vestimē
ta ei⁹ facta sūt alba vt nix: q̄lia fullo nō pōt
facere sup terrā. Induit dñs fortitu-
dinē ꝛ ꝑcinxit se. Iste loc⁹ est secūdus:
quē dixim⁹ a fortitudine. Et respice qḋ pri
us coma in eodē verbo finiuit: vñ posteri⁹
inchoauit. Quę figura diciꝛ Epembasis:
quotiēs ad decorē dictiōis sermo aliqs ite
raꝛ: sicut ē illud: Psallite deo nr̄o psallite:
psallite regi nostro psallite. ꝛ bis silia. For-
titudinē vero induit: qn̄ impssione sua iu-
deis se tenere q̄rentib⁹ respōdit: Ego sum:
At illi abierūt retrorsū: ꝛ terrore magno ꝑ-
culsi: qui ad vim faciendā venerāt: ipsi po
tius corruebāt. Si duo ista spūalit acapia
mus: oīno ꝯuenīūt. Decorē induit eis: qui
bus fidei veritate dei fili⁹ apparebat. Forti-
tudinē aūt induit aduersus eos q̄ ei crede-
re noluerūt. Iudiciū cōminādo ꝑdicēs eis:
debitas pęnas impios esse passuros. Pre-
cinxit se: illud forte significat: qn̄ ꝑcinxit se
lintheo: ꝛ pedes discipulis lauit. Illa enī
hūilitas ꝛ decorē habuit: q2 dignat⁹ est cę-
loꝝ dñs hūilimū obsequiū suis famulis ex
hibere. Habuit ꝛ fortitudinē: q2 ꝑ hūilita-
tem: diaboli maliciā superbiāq; ꝓstrauit.

Etem̄ firmauit orbē terre: q̄ non
cōmouebiꝛ. Tertię argumētatiōis loc⁹
oboriꝛ: quē superi⁹ diximus ab opib⁹. Fir-
mauit em̄ orbem terrę: id est: ecclesiā: qn̄ in
euāgelio dixit: Tu es petr⁹: ꝛ sup hanc pe-
trā ędificabo ecclesiā meā: ꝛ portę inferi nō
ꝑualebūt aduersus eā. Vera laus: mirabi
le ꝑconiū: vt terra illa q̄ significat ecclesiam:
toto orbe diffusā nō cōmoueaꝛ vllatenus:
q̄uis ista frequēti cōcussiōe vexeꝛ. Pa
rata sedes tua de⁹: ex tunc a seculo
tu es. Ipse est quart⁹ locus quē supra di-
xim⁹ ex ptāte: Siue illā sedē vult intelligi:
qua sedet ad dexterā patris: siue istā quā
habet in mēte fideliū: sicut legiꝛ: Sup quē
requiescet spiritus meus: nisi sup humilē ꝛ
quietum ꝛ trementē verba mea? Parata:
significat predestinationē: quia totum in
illa veritate consistit: quicquid in admini-
stratione mūdi euenire cōtigerit. Ex tunc:

christi significat incarnationez: que fuit ex
maria virgie: quãdo aplos suos: τ ceteros
fideles: plenitudinẽ sue maiestatis edocu-
it. A seculo: deitatẽ q̃ coetern⁹ regnãs cũ pa
tre: nescit esse sub tẽpore. Per hec enĩ vba:
vna quidẽ psona: sed due significant natu
re dñi xpi. Unde necessariũ est hanc regulã p
loca cõgrua: sic patrũ firmat auctoritas: se-
pius cõmonere. Atq₃ vtinã sic dementũ he-
reticoꝝ cõquiescat improbitas: vt hoc ma-
gis iportune q̃ necessarie repetere videa-
mur. **Eleuauerũt flumina dñe: ele
uauerũt flumina voces suas: a vo
cib⁹ aquarũ multaꝝ. Mirabiles
elatiões maris: mirabilis in excel-
sis dñs.** Iste quint⁹ est argumẽtationis
loc⁹ a laudib⁹ vniuersitatis: vbi ꝓpheta in-
tuitu diuine caritatis exultãs: flumina dñi
dicit emanare ꝑconia. Que figura dr̃ Pro-
sopopeia: qñ iis inaiatis reb⁹ verba tri-
buunt. Qđ schema in scripturis diuinis cre
berrime reperit. Sed bonũ est vt q̃ramus
q̃ sunt ista flumina q̃ voces suas eleuãt in
clamorẽ: Apli scz: q̃ de spũscto potati sũt:
sic in euãgelio: caput fluminũ: τ fons aq̃rũ
Jo.7 dñs ipse testat: Qui credit in me: flumina
de vẽtre ei⁹ fluent aque viue. Ipsa q̃ flumi
na: manauerũt sermões irriguos: ipa in p̃-
dicationib⁹ suis voces erexere sctissimas.
Que merito eleuate dicte sunt: qm̃ aucto-
ri laudes suas salutari obtulerũt. Mũda-
na enĩ flumina cursus suos nõ erigũt: s₃ po
tius in inferiora demergunt. Nã postq̃ de
aploꝝ p̃dicatiõe dixit: nũc exponit queãd-
modũ ecclia dñi largitate pficiat. A vocib⁹
aquaꝝ multaꝝ: gentes significat: q̃ ad ca-
tholicã fidẽ dñm laudãdo puenerũt. Ab istis
q̃ vocib⁹ mirabiles facte sunt elatiões ma-
ris: id est: a seculi isti⁹ salo: aiarũ puenit sa-
lutaris ascẽsus. Mare enĩ est salsarũ aq̃rũ
copiosa collectio: sic ecclia sapientes qꝗs
in catholica vnitate cõplectit. Quoꝝ mi-
rabiles elatiões tunc fiũt: qñ in mandatis
dñi firma mẽte ꝯsistũt. Et hec oĩa ad ipsũ
referunt: p quẽ vniuersa q̃ sunt bona pue-
niũt: sicut iacob⁹ apls dic: Omne datũ op-
Jac.j timũ: τ omne donũ pfectũ desursũ ẽ descẽ-
dens a p̃re luminũ. Ait Mirabilis in excel
sis dñs: q₂ mortaliũ laudabilis vita nõ est:
nisi illoꝝ q̃s ipse facit excelsos. **Testi-
monia tua credibilia facta sunt ni-
mis.** Dixit de aduentu dñi ꝓpheta q̃ fie- Top
ri veracissime p̃uidebat: nunc ipsum genus
laudis exponit: qñ testimonia ꝓphetarũ
nimis credibilia facta sunt: dũ incarnatio
verbi que p̃dicta fuerat mũdo salutaris ap-
paruit. Hui⁹ enĩ glorioso aduẽtu reuelata
sunt: que in sacris libris tenebant occulta.
Quis enĩ sapientũ de pmissiõe munerum
dubitare possit: qñ ipsa plenitudo q̃ pmit-
tebat aduenit? **Domũ tuã decet sanc-** Al. sanctitudo
tificatio dñe: in longitudinẽ dieꝝ.
Septimus loc⁹ qui restabat adiũctus est: Top
quẽ diximus a laude dom⁹ ipsi⁹ debere sig-
nari. Dom⁹ itaq₃ dñi: est vniuersalis eccle-
sia: que p mũdi ambitũ noscitur cõstituta.
Hanc decet sctificatio: id est: aduentus tui
copiosa bñdictio. Ipm enĩ decus est qđ or-
namẽta oĩa possit excedere: q₂ sic ornat vt
nũq₃ deserat: sic cõponit vt nullaten⁹ dissi-
petur. Uerũ hec sanctificatio: qđ est p̃stan-
tissimũ decus: nõ ad momẽtũ tribuit: s₃ sub
eternitate p̃stat. Longitudo enĩ dieꝝ: eter-
nitatẽ significat: q̃ nullo põt fine cõcludi.
Nã sicut quidẽ dixit: Longũ nõ est in quo
est aliq̃d extremũ. Sic toti⁹ demonstratiui
generis septẽ partib⁹ dñici aduẽtus est lau
data pfectio. **Cõclusio psalmi.**

Ecce sexta sabbati in incarnatiõe
dñi quã titulus p̃dixit ostensa est.
Audiãt insipiẽtes hũc psalmũ qui
putãt splendidũ aduentũ dñi aliq̃ deroga
tione fuscandũ. Per ipm declarata est hoi-
b⁹ potẽtia sanctissime trinitatis: Per ipm
sacri baptismatis lauacra puenerũt: Per
ipm beate cõmunicatõis dona collata sũt:
Per ipm diuersa carismatũ munera floruе
rũt: Per ipm mors occubuit: vita surrexit:
Per ipm diabolus vict⁹: Per ipsum hõ no-
scitur esse liberatus. Exultant angeli: glo-
riant celi: τ pnefas adhuc homo ingratus
reddit: cui singulariter subuenisse mõstrat.

Explicit expositio in psalmũ. XCII

Incipit expositio in psalmũ. XCIII

Ipsi dauid: quarta sabbati.

Um illa verba nota sũt que prece-
dũt: Quid sit q̃rta sabbati: opor-
tet nos diligenti⁹ pscrutari. Quar
ta sabbati est: a sabbato quarta feria: quo
die dominus in principio mũdi luminaria

celi mirabili dispositiõe cõstituit. Hoc aptandũ est ad sanctos viros: de quib⁹ psalmus iste dictur⁹ est. Qui merito celi luminarib⁹ cõparant̃: qm̃ in terra celesti cõuersatiõe resplendent. Magno aũt mysterio hũc ⁊ duos ꝑcedẽtes psalmos taliũ dierũ cõmemoratõe ꝑnotauit: vt ꝑ significãtias rerũ: virtutẽ videret̃ indicare psalmorũ.

Divisio.

c Um respiceret ꝓphe-ta hũanũ genus detestabili ꝑsuasione cõfundi: ⁊ putari deũ curã nõ habere mortaliũ: qm̃ versa vice iustos videbat cõtrarietate ꝑmi: ⁊ impios ꝓsperitatibus eleuari. In prima parte dñm rogat: vt retribuat supbis ꝑ quos mũdũ tali estimatione cognouit esse viciatũ. Scda parte: ipsos inuehit̃: q̃ stultis murmuratiõib⁹ blasphemabãt: vt deũ putarẽt hũanarũ rerũ sollicitudinẽ nõ habere: dũ ipse creatur⁊ suis ꝓbet̃ intelligentiã ꝯstituisse: beatũ illum estimãs qui mundi isti⁹ felicitate despecta in diuina reuerẽtia ꝑseuerat. Tertia: ad eorũ animos inuitãdos dñm sibi dicit fuisse refugiũ: ⁊ futurũ vindicẽ fore peccantiũ.

Expositio.

d Eus vltionũ dñs: deus vltionum libere egit. Uidẽs ꝓpheta blasphemorũ iniquitates in magnã ꝓsiluisse licentiã: districtionẽ eis dñi: quasi terribilia fulmina cõminat̃: vt tantę maiestatis timore ꝑterriti a suis ꝑuersitatib⁹ redderent̃ alieni. Dicit eñ: De⁹: terribile nomẽ: qm̃ ex timore descendit. Et vt dñm intelligas saluatorẽ: sequit̃: Ultionũ dñs: id est: qui iudicatur⁹ est mundũ: ⁊ vltionib⁹ iustis affligere veniet obstinatos. Quis ꝯ tali nõ terreat̃ auditu? Quis nõ pauescat iudicẽ: q̃ se põt intelligere peccatorẽ? Repetit: De⁹ vltionũ libere egit: id est: nullo impediẽte iudicauit: sicut fecit qñ pharisęis ⁊ ptãtẽ habẽtibus suas nequitias imputauit. Libere quoqꝫ egit: qñ in tẽplo docuit ꝑplos tanq̃ ptãtẽ habẽs. Sic ⁊ in alio loco pater de ip-

Ps. ij so dicit: Ponã sup salutari meo: fiducialit̃ agã in eo. Quapropter cõstat eũ egisse libere: cui⁹ nec veritas repheñdi poterat: nec potestati obuiari posse constabat. In illo eñ volũtaria humilitas: nõ patiẽtię necessitas fuit. Exaltare qui iudicas terram: redde retributionẽ superbis. Exaltare dicit̃ humili: qui ab impiis cõprehensus noscit̃ esse crucifixus. Sz q̃uis ista ꝓ nostra redẽptione ꝑtulerit: tunc exaltat⁹ est corã discipulis in maiestate sua: qñ eũ ad gloriã cõstat resurrexisse ꝑpetuã. Orat ergo sanctissim⁹: qđ scit esse venturũ. Non eñ imperatiua ꝟba sũt: ꝫ ꝑ hęc sentẽtia certi animi ⁊ deuotio desiderãtis ostẽdit̃. Sequitur: Qui iudicas terram: vt aperte demõstraret dñm christũ: qui terrã: id est: homines terrenos maiestatis suę ditione iudicabit. Et vt hoc de impiis debuisses aduertere: subiũxit: Redde retributionẽ supbis. Superbi eñ illi sunt qui in sua malignitate deficiũt: nec aliq̃ satisfactiõe ad dñi vident̃ misc͠diam ꝑuenire. Supbus autẽ ⁊ diabolus dicit̃: ⁊ qui ei⁹ ꝑuersitatib⁹ obsecundat. Istis ꝯ retributio reddẽda est: cũ audierint: Ite in ignẽ ęternũ qui paratus est diabolo ⁊ angelis eius. Usqꝫquo peccatores dñe: vsqꝫquo pctõres glorificabunt̃? Adhuc in sensu supiore ꝑsistens: de illis pctõrib⁹ dicit: q̃ obstinata volũtãte durescũt. Dicendo eñ: Usqꝫquo pctõres gloriabunt̃: istud seculũ significat: in q̃ supbię suę nõ habẽt modũ. Nã in die iudicii ꝯliari nõ pñt: q̃ pęnas debitas cõsequunt̃. Repetitio eñ ista: dolorẽ diuturnę expectatõis ostẽdit: q: sꝑ inocẽtib⁹ grauis est criminosoꝝ ꝓspecta iactãtia. Pronũciabũt ⁊ loquent̃ iniq̃tatẽ: loq̃ntur oẽs q̃ opant̃ iniusticiã. Pronũciare: est aliq̃d corã aliis publica voce narrare. Dicit eñ de illis q̃ nõ solũ corde cõcipiunt mala: verũetiam ea sub libertate disseminãt: vt ⁊ se ꝑdãt: ⁊ alios deceptos infician̄t. Sequit̃. Et loq̃ntur iniq̃tatẽ. Cũ su ꝓnũciare loq̃: illud mihi significare videt̃: vt ꝓnũciationes: publicas suasiões debeam⁹ accipe. Loqui aũt: licet ꝓuatas collocutiones aduertere: ne qđ tẽpus eẽt qđ a culpis improboꝝ redderet̃ alienũ. Iniquitatẽ vero ad vtrũqꝫ ꝑtinere nõ dubiũ est: q: de illis dicit̃ q̃ ꝑuersis loq̃citatib⁹ efferũt̃. Uerũ ne illud loqui solũmõ sermonũ eẽ sentiret̃: addidit: Qui opant̃ iniusticiã: vt ⁊ sermone ⁊ opere detestabiles iugiter apparerent. Diligent̃ aũt intẽde: queadmodũ vsqꝫ ad finẽ diuisiõis hui⁹ augmẽta semp scelerũ facit. Qđ schema dicit̃ Clymax: id est: gra-

datio. Exaggerantib⁹ eñi: ad supiora cresce
re decoris ascēsus est. Qđ etiā in virtuti-
8 bus fecit apl's dicēdo: Quis nos sepabit a
caritate xpi: Tribulatio: an angustia: an fa
mes: an nuditas: an psecutio: an gladius:
&c. **Populum tuum dñe humili-
auerūt: ꝛ hereditatē tuā vexauerūt.**
Ppłm tuū: veros dicit fideles: q̄s idē pbi-
bet hūiliatos: qm̄ deo fieri ɔtumelias audi
ebāt. Necesse est eñi deuotū famulū dolo-
re cruciari: qñ irreuerētissimū aliq̄d de dño
cōtingit audire. Hereditatē vero: ꝑplos sig-
nificat xpianos: q̄s idō dic ee vexatos: q: in-
numeris cladib⁹ eos supbi ꝑsecutores atte
rere tēptauerūt. Et respice q̄z moderato v̄-
bo: vexatos dic eē nō pditos: q: sp fideles
tēptatione pficiūt: ꝛ q̄to plus illis hūana
vis ingerit: tāto ampli⁹ defensio supna p̄-
17 stat. Sicut salomon dicit: Argentuz pbat
ignis: ꝛ hoīes acceptos tēptatio tribulatio
nis. **Viduā ꝛ aduenā interfecerūt:
4 ꝛ pupillos occiderūt.** Legit q̄z: Esto
pupillus vt pater: ꝛ p marito matri illoꝝ.
De aduena q̄z in Pentateucho sic iubet.
10 Peregrinū ꝛ aduenā nō nocebis. Aduene
eñi ꝛ ipsi fuistis in terra egypti. Hic q̄ vt cri
men exaggeret: īterfectas ait viduas: adue
nas ꝛ pupillos: vt quos dñs tuēdos atq̄
iuuādos esse p̄cepit: eis man⁹ scelerata nō
RHE parceret. Ecce argumētū q̄d dicūt oratores
a laude rei lese: quā hñ tūc veritas pfudit:
q̄d nūc ad vsus verisilis subtilitas hūana
cōuertit. **Et dixerūt nō videbit do
minus: nec intelliget deus iacob.**
Exaggerauerūt supbi neq̄cias suas: vt ho
micidijs atq̄ oppssionib⁹ innocentū ad cu
mulū mali: blasphema q̄z verba subiunge-
Sche rēt. Que figura dicit Sarcasmos: quasi vs
q̄z ad pulpas penetrās hostilis irrisio. Di-
cebant eñi dñm nō videre q̄ pbabant sub
iniq̄tate pagere: estimātes mala sua nō re-
spici: qñ se nō sentiebāt sub celeritate pcel-
li demētes: qui patiētiā dñi traxerūt ad in-
firmitatis iniurias: cū facta sua: nec videre
eū dicerēt: nec intelligere posse sentirēt: dū
18 ille pi⁹ moderator exclamet: Nolo mortez
pctōris: sed vt cōuertat ꝛ viuat. De⁹ aūt ia
cob dicit: de⁹ christiani pplī. Solet eñi hoc
nomē scriptura diuina repetere: q: p ipsum
subseq̄ns catholica significat eccłia. **In-
telligite nūc qui insipiētes estis in** Al. nō hz
pplō: ꝛ stulti aliq̄n sapite. Exposita
cōsuetudine malignoꝝ: venit ad scd̄az par
tē in qua eos cōmonet vt tandē aliq̄n a ne-
fanda ꝑsuasione discedāt. Insipiētes illos
vocat: qui in ecclesia cōstituti: seculi isti⁹ fe-
licitate mordent. In pplō aūt: ideo subiūx-
it: q: prauas intelligētias suis cōuēticulis
publica voce denunciant: ꝛ docere vident
q̄d ipsi pessima intētione didicerūt. Stul-
tos aūt illos dicit: qui vere religionis exꝑ-
ti aperta ɔtradictiōe blasphemāt dicētes:
nec videre deū q̄d hoīes faciūt: nec intelli-
gere que delinquūt. Sequit. Stulti aliq̄n
sapite: id est: demētes aduertite dñi pieta-
tē: q̄ talia putatis dñm negligere: q̄ suis p̄-
ceptis cognoscit inhibere. **Qui plan-
tauit aurē nō audiet: aut qui finxit
oculū nō cōsiderat: Qui corripit
gentes nō arguet: qui docet hoiez** Al. aut
scientiā: His duob⁹ versibus: p singulas
sentētias decurrit pulcherrima nimis ꝛ ab
soluta pbatio: que tñ increpatiue legenda
est. Dicit eñi: Qui tribuit aurē diuersis cre
aturis suis: sibi denegauit auditum: Qui
plasmauit oculū: nō habebit aspectū: Qui
p̄dicationib⁹ pphetarū gentes arguit: ip-
se minime iudicabit: Qui docuit hominē sci
entiā: ipse ratiōis idigu⁹ pmanebit: Quin
potius artifex rerū modū vniuscuiusq̄z di-
spēsans: nulli creaturarū tñ tribuit: quātū
in se esse cognoscit. Desinat ergo vana pre
sumptio imaginari velle falsissima. Sola
eñi diuinitas est: que oīa veraciter: omnia
potest nosce pfecte. Inspiciam⁹ etiā q̄z pul
chre locutiōis ordo decurrat. Dicit enim:
Qui plantauit aurē: ꝛ nō sequit: nō habet
aurē: sed dixit: nō audiet. Talis etiā mod⁹
locutionis sequit. Aut qui finxit oculū: nō
dixit: nō habet oculū: sed dixit: non cōside
rat: vt ostēderet virtutes audiēdi videndi
q̄z in deo eē nō mēbra. Quas argumētatio
nes breues atq̄ lucidissimas enthymema-
ta: id est: mētis cōceptiones dialectici ap-
pellare voluerūt. Has p breuitate sui ora-
tores frequēter pprijs distinctiōibus apta
uerūt. Hic aūt syllogismus cōstat ex pposi Syl.
tione ꝛ cōclusione: sibi tñ vtrisq̄z cōtrarijs:
sicut hic factū est. Nā pposuit: Qui plan-
tauit aurē: cōclusit ex cōtrario: nō audiet. ꝛ

reliqua que in eo versu sequunt huiusmo-
Al.scit di. **Dñs nouit cogitationes ho-
minū: qm̄ vane sunt.** Post illa que di-
xerat: sequit vera sententia: qm̄ talium hoim
cogitationes oino sunt vanissime. Et be-
ne dictū est: Dñs nouit: qr ipsi se p se nosse
nō possunt: qui prauis cogitationib⁹ occu-
pant. Vanū em̄ dicimus: quicqd a verita-
te discedit: quicquid pficuū nō habet fruc
tum. **Beatus homo quē tu erudi
eris dñe: et de lege tua docueris eū.**
Cōtra vanos bene ponit: Beatus. Nam
sicut illi caducis cogitatiōib⁹ illudunt: ita
isti doctrine celestis veritate firmant. Ve-
nit ergo ad illos: quos in titulo psalmi ce-
li luminarib⁹ cōparauit. Sed hoc beatitu-
dinis gen⁹ quēadmodū pueniat: cōsequē-
ter exponit dicens: Et de lege tua docueris
eum. Isti em̄ nō vanitatib⁹ illudunt: sed ve-
ra doctrine qualitate cōplent: fiuntqz reue
ra beati: qm̄ celestis sapientie munera pce-
Al.ei perūt. **Ut mitiges eum a diebus
malis: donec fodiat peccatori fo-
uea.** Istud iā sancte legis cōstat esse bñfi-
ciū vt in aduersis mundi isti⁹ discat christi-
anus patientiā: qua mitigant semp aduer
sa. Legit em̄: Expectās expectaui dñm: et
Ps.39 respexit me. et his silia. Dies aūt mali sūt:
qn̄ insultare cernuntur iniusti: qn̄ psecuto-
tibus fauet mundana felicitas. Sed vide
quid sequit: expectandū esse donec fodiat
pctōri fouea: hoc est: cū dies ei⁹ sepulture p
uenerit: qn̄ iam nō superbiunt impij: nec vl-
teri⁹ de psperitate gaudebūt: sed tunc reci
piūt qd hic corrigere distulerūt. **Quia
nō repellet dñs plebem suā: et here
ditate suam nō derelinquet.** Qm̄ su
peri⁹ dixerat: Ut mitiges eū: nūc asserit nō
esse repellendū: quē ppter coronale p̄miū
paruo tēpore cōmemorat esse fatigatum.
Plebē vero suā: designat fidelissimos xpi-
anos: qui ad dñm pura mentis intentione
festinā t. Sequit. Et hereditatē suā nō de-
relinquet. Hereditas est hūana: q ad succes
sorē prioris dñi migratione transfert. Naz
hereditas christi: licet sit ei⁹ sanguine pqui
sita: nunqz suū perdit auctorē: sed cū ipo ni
hilomin⁹ possidet. **Quoadusqz iusti
Al.iuxta illā cia cōuertat in iudiciū: et qui tenent
ea: omnes qui recto sunt corde.** Iu

sticia hoim tunc cōuertit in iudiciū: quādo
apli vel qui eoz meritis pximant: sicut eis
pmissū est in euāgelio: sedebunt sup duo-
decim sedes iudicare cū xpo. Ista em̄ iusti-
cia fidelium: q in hoc mūdo examine subiacet
impioz: ibi oēs pteruos supbosqz iudica-
bit: sicut dicit aplus: Nescitis qm̄ angelos i.Cor.6
iudicabim⁹: qnto magis secularia? Et ne isti
qui essent fortasse dubitares: sub īterroga-
tiōe requirit: Qui tenēt eā: id est: iusticiā:
Rñdit: Oēs q recto sunt corde. Recti cor-
de sunt oēs sancti q diuine regule cōtrarii
deuios nō sequunt errores. **Quis ex-
urget mihi aduersus malignātes:
aut qs stabit mecū aduersus opan
tes iniqtatē?** Venit ad tertiā partē: in q
sibi ꝯtra malignos spūs solū deū adiutorē
esse testat. Et qr null⁹ est hoim q ppriis vi-
rib⁹ aduersus eos ꝯflictare p̄ualeat: inter-
rogatiue legendū ē: Quis exurget mihi:
id est: nemo p me aduersum demones cer-
tatur⁹ assistit: dū eos poti⁹ homines malis
imitationib⁹ subsequant. Aduersari enim
hostis ē: nō seqꝺs. Addidit: Aut qs stabit
mecū adūsus opantes iniqtatē: qsi in acie
certatur⁹: qsi diuersis iaculis vulnerādus:
vt nō manu⁹ inferēdo vincat: sed ad victoriā
magis patiēdo perueniat. Istud em̄ tale cer-
tamē est: vt vincat q sustinet: et pdat ille q
vulnerat. Quē sensū et aplus dicit: Nō est Ephe.6
nobis colluctatio aduersus carnē et sangui
nē: sed aduersus p̄ncipes et ptātes tenebra-
rū: aduersus spūalia neqcie in celestib⁹.
**Nisi qr dñs adiuuit me: paulo-
min⁹ habitasset in inferno anima
mea.** Attendēs p̄us ad hūanā imbecillita
tē: nusqz sibi repit adiutorē: sed cōuersus ad
dñm: statim qd opitulari possit inuenit. Dic
em̄: Nisi qr dñs adiuuit me: in illā foueā p
tinus incidissem: in q pctōres certū est pos
se demergi: hoc est: Paulomin⁹ habitaue-
rat in inferno aīa mea. Vanis em̄ psuasio-
nib⁹ potuisset decipi: nisi meruisset a dño li
berari. **Si dicebā mot⁹ ē pes me-
us: misericordia tua dñe adiuuabat me.**
Hic bñficiū celerrime ꝯfessionis ostēditur:
vt cū se lapsuz diceret: statim munera diui
na sentiret: q felici sorte liberat⁹ inde reatū
euadere p̄ualuit: qr culpā iudici nō nega-
uit. Sic petr⁹ cū vocatus: gressib⁹ suis cal-

caret vndas maris/expauit: ſ ideo cito me
ruit liberari: q2 infirmitatē ſuā obuiu ꝓtin⁹
exclamauit: cui ſtatī aſſuit miſcdia diuia:
dū tenſa manus eripuit: quē diffidentia ca
uenda mergebat. Tantū eñ valet in ꝑicu
pis accelerata cōfeſſio: vt ante indulgētia
ſubueniat ꝙ pena ꝓcellat. Scdm mul
titudinē dolorū meorum in corde
meo: ꝯſolationes tue letificauerūt
aiam meā. Multa quidē vulnera: ſ ſuffi
ciens oīno medicina: qm̄ ſm dolores aſpe
ros cōſolatoria dicit veniſſe remedia. Naz
qḋ ait: In corde meo: ſuas ſignificat ſalu
berrimas cogitatiōes: vt cū retributiones
eternas mēte reuolueret: mala tēporalia ſi
ne dubitatiōe deſpiceret: τ confortat⁹ inde
ſumeret remediū: vñ ſe ꝑuenire iudicabat
ad chriſtū. Ipſe ſūt ꝯſolationes q̄ letificāt
animas: ꝙuis corpora videantur afflicta.
Nūquid adheret tibi ſedes iniq
Al'. laborē tatis: qui fingis †dolorē in ꝑcepto?
Negatiue dicendū eſt: Nunq̄d particeps
tui erit thron⁹ inſidiarū? Quia iuſto dño ſi
pōt ꝓximare: niſi qḋ ei⁹ cōſtat regulis con
uenire. Sic ꝑ ſpeciē octauā definitōis: que
grece dr̄ κατα αφαιρεσιν του εναντιου:
latine ꝑ ꝑuantiā cōtrarij: negādo qḋ nō eſt
definit q̄ ſit chriſtus dñs. Sedes eñ iniq
tatis eſt mundi iſti⁹ voluptuoſa poſſeſſio:
que dño adherere nō pōt: qm̄ ſuos famulos
ne rebus talib⁹ caperent admonuit. Prece
Math. 5 ptū eñ ipſi⁹ cōtinet: Beati qui lugent: qm̄
Ibidē ipſi cōſolabunt. Et iterū: Beati qui ꝑſecu
tionē patiunt ꝓpt iuſticiā: qm̄ ipſoꝝ ē reg
nū celorū. Fingere eñ aduertim⁹ plaſma
re: vnde τ figulū bñ ſolemus vaſorū dice
re formatorē. Nā τ ille qui mentit: aliquid
ſibi videt cōfingere. Unde hoc verbū mul
tis rebus apponit: ſed cōgrue tunc intelligi
tur: qm̄ cauſis aut ꝑſonis cōuenieñter apta
tur. Captabūt in aiam iuſti: τ ſan
guine innocentē cōdemnabūt. Hoc
frequēter legim⁹ in martyrib⁹ factū: vt tru
culenti ꝑſecutores aliq̄ dolo intercipe nitā
tur aias innocētes. Captabūt eñ dixit: q̄
ſi captioſe tractabūt: q2 verā cauſam crimi
nis in talib⁹ inuenire nō poſſunt. Iſtud au
tē qḋ ſequit: ſub execratione legendū eſt:
Et ſanguinē inocentē cōdemnabūt: vt qḋ
ſcelerib⁹ datū eſt: improbitas hoim virtu
tib⁹ tribuere nō recuſet. Sanguis eñ ꝓ do
lore perit ſancti: cui laus τ obſequiū debu
iſſet offerri. Hoc τ ad dñm ſaluatorē pōt re
ferri: q̄ vere innocēs atq3 imaculat⁹ ꝓ nr̄a
redēptione ſentētiā iniuſte cōdēnatōis ex
cepit. Et fact⁹ eſt mihi dñs in refu
giū: τ de⁹ me⁹ in †auxiliū ſpei mee. Al'. adiutoriū
Ut oſtēderet ꝑſecutiones hoim nil valere:
eo tēpore magis dicit diuinū ſibi ꝑueniſſe
refugiū: qm̄ ſupbia hūane ꝑſecutiōis infla
ta eſt. Per hanc eñ ſancte martyrū germi
nant palme: ꝑ hāc coronalis illa btitudo ꝑ
parat: ꝑ hanc nuptialis ſtola conceditr: per
hāc celoꝝ regna reſerant: τ quicq̄d deſide
rio magno petit: ipſa poti⁹ ſeuiēte ꝑſtatur.
Sequit. Et de⁹ meus in auxiliū ſpei mee.
Dū dicit: Auxiliū: oſtēdit ſe adhuc eſſe paſ
ſurū. Propter hoc deniq3 addidit: Et ſpei
mee: qm̄ hic ſpem habem⁹ nō rē tenemus.
Sz cū illud tēpus reuelatiōis illuxerit: ſpē
relinquem⁹: q2 iā noſtrū deſideriū poſſide
mus: ſicut dicit aplus: Nā qḋ videt q̄s ſpq̄d Ro. 8
ſperat: ſi aūt qḋ nō videmus ſperamus: ꝑ
patiētiā expectam⁹. Quapropter ſicut cla
morē ſanctorū in ſupiorib⁹ ꝓpheta decla
rauit dicēdo: Uſq3quo peccatores dñe: vſ
q3quo pctōres gloriabunt: ita nūc ponen
do: Et fact⁹ eſt mihi dñs in refugiū τ deus
me⁹ in auxiliū ſpei mee: cauſā toti⁹ heſita
tiōis abſcidit. Et reddet illis iniq
tatē ipſoꝝ: τ in malicia eoꝝ diſper
det eos †dñs de⁹ noſter. Ecce oīs du Al'. diſperdet
bitatio ſaluberrimo fine curata eſt. Nā il illos
los q̄s dicebat dñs nō videre: neq3 intelli
gere: oportuno tēpore retribuet illis opati
ones ſuas. Sed intelligam⁹ quid ſit qḋ di
cit: Et reddet illis iniq̄tatē ipſoꝝ: τ in mali
cia: id eſt: retribuet malis ſm vota neq̄cie
ſue: nō ſm illud bonū qḋ vident facere ne
ſciētes. Nā q̄ ſanctiſſimos ꝑſequunt: ad ce
lorū quidē regna trāſmittunt: ſ credunt ſe
ꝑdē: q̄s ſtatuerint iniq̄ volūtate trucidare.
Uerū iſti tales i illa parte iudicādi ſūt in q̄
maliciā cōcepiſſe noſcunt. Et nota qḋ hoc
nomē malicie: oīm criminū capax eē dicat.
Nā ſicut caritas multifarias virtutes cōti
net: ita malicia crimina diuerſa cōplectit.
Diſperdet eos: id eſt: a ſuo regno efficit ali
enos: vbi incōprehēſibilē penā ſuſtinēt ma
li: cū a tāto munere reddunt extranei.

r ESpiciam⁹ hunc psalmū q̄ decore resplendeat: quē admodū illi murmuratiōi cōpeten ter obiect⁹ est: qua maxime laborat hūanitas. Nullus inuideat pituris: nullus felices estimet q̄ sub ęternitate dānandi sunt. Amem⁹ potius afflictōes: que faciūt ppetuo felices. Nā si amarā medici potionē n respuim⁹: vt mereamur tēporalē suscipere sospitatē: q̄s istud sane mētis affectare nō debeat: qđ se ppter eterna gaudia subire posse cognoscat? Maxime cū in ipsis miserijs ampli⁹ opitulet̃ nobis dextera creatoris. Et ideo nō debem⁹ esse solliciti: q̄r non nos talis ipugnat: q̄lis est ille q̄ vindicat.

Conclusio.

Explicit expositio in psalmū. XCIII

Incipit expositio in psalmū. XCIIII

Laus cantici ipsi dauid.

v IItus psalmi isti⁹: nec obscura nominū interp̄tatione p̄dicit̃: nec historię alicui⁹ similitudine declarat̃: sed hoc apte breuiterq̄ p̄ forib⁹ legit̃: qđ in penetralib⁹ inuenit̃. Laus vocis: significat deuotionē. Canticū: hilaritatē mētis: qđ in ope psalmodię vtrūq̄ debet esse sociatū: quaten⁹ officiū lingue nostrę ꝯiuncto gaudio cōpleat̃. Ipsi dauid: significat dominū saluatorē: cui laus ista cantat̃. Nam p̄ncipia psalmi de ipo canūt: posteriora vero ab ipo dño pferunt̃. Cōsidera q̄r laudes hūanę augmētis ⁊ exaggerationib⁹ efferūtur. Pręconiū vero diuinū qualibet excellentia dicat̃ retractatū: tamen semp altius inuenitur.

Diuisio psalmi.

p REiudēs ppheta turbā iudeoꝝ: christo dño posse resistere. Primo ingressu ad psalmodiā inuitat populos hebreoꝝ: laudes dñi dulcissima veritate describēs. Scđo ipse loquit̃ dñs christus: ne cor suū induret idē ꝑplus iudeoꝝ: ⁊ hoc eis ꝯtingat qđ patrib⁹ eoꝝ q̄ nō meruerūt terrā repromissiōis intrare. Sic mirabili dispēsatione pfectū est: vt inuitationib⁹ blandis: p̄mū ppheta ipsos hortaretur: deinde ipe dñs obstinatissimos admoneret: q̄tenus corda eoꝝ lapidea ꝯsiderata domini sui maiestate mollescerēt.

Expositio.

v EnIte exultem⁹ dño: iubilemus deo salutari nostro. Velut quidā pręco iudicis: excitator ipsi gallus ecclię orātes inuitāt: vt de somno hui⁹ sęculi euigilātes: laudes dño debeāt iocūda exultatōe ꝯcinere. Venite em̄ illis dicit̃ q̄ longe positi sentiūtur: q̄ se necdū fidei integritate iunxerunt. Nam q̄uis a dño nō reddamur absentes: q̄m vbiq̄ tot⁹ est: tñ lōginqui efficimur: cū actuū nostroꝝ q̄litatib⁹ ꝑ mouemur: sicut p pphetā dñs dicit: Pp̄l's hic labijs me honorat: cor autē eoꝝ longe est a me. Esa.29 Deinde ad q̄s epulas inuitet ostendit. Ait em̄: Exultemus. Sed q̄m est ⁊ sęculi isti⁹ exultatio q̄ maxime aīos occupat infideles: addidit: Dño: de q̄ vera p̄sumptiōe gaudet̃: vbi exultatio ędificationē repit: nō vtiq̄ ruinaꝫ. Sequit̃. Iubilem⁹ deo salutari nr̃o. Iubilare: sępe dixim⁹: magnū modū eē letitię: q̄ q̄uis verbis nequeat explicari: tñ amplissima voce declarat̃: int⁹ eē designās gaudium: cui sermo nō sufficit. Nā cū dicit: Salutari nr̃o: significat dñm saluatorē: qui nobis salutē moriēdo cōcessit: patiēdo exemplū tribuit: resurgēdo salutaria munera cōdonauit. Hoc em̄ verbo sat abundeq̄ mōstratū est: cui laus ista diceret̃. Preoccupem⁹ faciē eius in cōfessiōe: ⁊ in psalmis iubilem⁹ ei. Pręoccupare: est ante aliquid facere: q̄ illi videri possit qui credit̃ aduenire. Faciē: dicit ꝯspectū eius: q̄n tēpore iudicij sui cunctis impijs terribilis apparebit. Cōfessionē vero dixim⁹ duobus modis accipi debere. Cōfitemur eniꝫ cū dñi laudes religiosa deuotōe psoluim⁹. Cōfitemur etiā q̄n pctā nostra pęnitētię satisfactione dānam⁹. Qđ hic admonet fieri debere: vt añ iudicialē aduentū debeam⁹ nostra facinora ꝯfiteri: ne veniēs discutiat qđ nos sine dubitatione ꝯdēnat. Sequit̃. Et in psalmis iubilem⁹ ei. Inspice q̄ moderamine cūcta disponat: cōfessioni tribulationē dedit: iubilatiōi leticiā: vt vtraq̄ rerū vicissitudine desecat⁹: fideliū deuot⁹ animus offerat̃. Nec vacat qđ iterū: iubilem⁹ ait: vt rē nimis necessariā ex ipsa repetitione cognosceres. Q̄m de⁹ magnus dñs: ⁊ rex magnus sup oēs deos. Hinc iā p tres versus: causę referunt̃ quare debeat dño iubilari. Quę figura dicit̃ Etiologia: id est: causę redditio. Dicēdo em̄: Q̄m de⁹ magn⁹ dñs: ostēdit nullū esse po-

norẽ. Magn⁹ q̃ppe non dicit̃: nisi q̃ summe ptãtis arcẽ tenere mõstrat̃. Sequit̃. Et rex magn⁹ sup oẽs deos. Deos frequẽter legimus ab hoibus ɔfictos: vt iouẽ: martẽ: saturnũ: ceteraq̃ꝫ idola: sicut ⁊ in subsequẽti psalmo dictur⁹ est: Qm̃ oẽs dij gentiũ demonia: dñs autẽ celos fecit. Legim⁹ etiam deos: sanctos viros a dño ɔstitutos: vt est
Ps.8j illud: Deus stetit in synagoga deoꝝ: ĩ medio aũt deos discernit. Sup illos aũt siue quos hoĩes fecerũt: siue q̃s ipe fecit: rex est magn⁹ oĩpotens christ⁹: qui eos ampli⁹ excellit q̃ pot ꝑuatis regia ptãs eminẽ. Qui reuera ꝓprie dicitur rex: qm̃ ⁊ creat oĩa ⁊ regit vniuersa. Qm̃ nõ repellit dñs plebem suã. †Qm̃ in manu ei⁹ †oẽs fines terre: ⁊ altitudines montiũ ipsius sunt. Post magnitudinẽ dñi ꝑdictã: venit ad ei⁹ mirabilẽ infinitãq̃ꝫ clementiã. Dicit eñ: iudeã plebẽ dñm nõ repellere: quã sibi cognoscit̃ elegisse. Inde eñ ꝓphete: inde apl̃i: ⁊ multi fideles q̃ dño sincera mente crediderũt: sic dicit apl̃s: Quid
Ro.xj dicem⁹ fratres? Nũ quid repulit dñs plebẽ suã quã ꝑscivit? Absit. Nã et ego israelita sũ ex semie abraã de tribu beniamin. Sequitur. Quia in manu ei⁹ omnes fines terre. Istud ad gentes ꝑtinet vniuersas: q̃ christo dño fideli deuotiõe subiecte sũt. Unus eñ paries fuit plebs iudeoꝝ: alter vocatio gẽtiũ: qui in angulari lapide: id est: in xp̃o dño veniẽtes: ora quodãmõ sua insolubili
Math.2j caritate iunxerũt: de quo scriptũ est: Lapidẽ quẽ reprobauerũt edificãtes hic factus est in caput anguli. Adiecit: Et altitudines montiũ ipsi⁹ sũt. Altitudines montiũ: sũt ptãtes seculi honoresq̃ꝫ terreni: q̃s ideo dicit esse dñi: ne de ipoꝝ elatione turbemur. Nã licet mare vẽtis seuiẽtibus itumescat: habet tñ terminũ litus suũ: sic ptãtes seculi mensurã dñatiõis accipiũt: q̃uis incaute de sua ptãte glorient̃. Qm̃ ipsi⁹ ẽ mare ⁊ ipse fecit illud: ⁊† arida man⁹ ei⁹ †fundauerũt. Mare: significat gẽtes: que in hoc seculo diuersis vitioꝝ flatibus cõmouent̃. Quas ideo dicit factas a dño: vt oĩa voluntati ipsi⁹ subiecta esse cognosceres. Omnis eñ q̃ res aliq̃s operat̃: in sua ptãte habet illa q̃ facit: sicut ⁊ alius
Ps.85 psalm⁹ dicit: Omnes gẽtes quascũq̃ꝫ fecisti: veniẽt ⁊ adorabũt corã te dñe. Sequit̃. Et aridã man⁹ ei⁹ finxerũt. Dixit: mare: nũc dicit: ⁊ aridã: que terra merito intelligit̃: q̃ ꝑ se semꝑ arida est: nisi aut fluuioꝝ: aut imbriũ inundatione riget̃. Sic ⁊ nostra corda ad bonos fructus sterilia atq̃ꝫ arida sũt: nisi dñi misc̃dia cõpluantur: ⁊ instabiles nos atq̃ꝫ titubantes dono sue misc̃die fundare dignet̃. Quapropt̃ sicut supius dictũ ẽ: his omnib⁹ iũgendũ est: Jubilem⁹ ei. Uenite adorem⁹ ⁊ ꝓcidam⁹ †ante eũ: †ploremus ante dñm qui fecit nos. Al. nõ h3 / Al. et
In ꝑncipio psalmi inuitat ꝑp̃lm ad iubilationẽ: nunc hortat̃ ad penitẽtie sospitatez: merito q̃ꝛ ꝑus ad exultationẽ rudes populos inuitauit: ne adhuc trepidãtib⁹ imponeret q̃ꝺ pauescere potuissent. Sed postq̃ꝫ dñi gloria potẽtiaq̃ꝫ narrata est: apte ɔfessionẽ plorationis imposuit: q̃ñ instruct⁹ animus nõ potuisset respuere saluberrimã potionẽ. Et nota q̃ꝺ hic sancte orationis forma tribuit̃. Adoremus eñ dicit: corporis nos inflexione curuem⁹. Procidam⁹ autẽ: ante ip̃m nos ꝓsternam⁹ totaq̃ꝫ mẽbroruz effusione tendamur. Q̃ꝺ fieri solet q̃ñ animus nimia cõpunctiõe flãmatus: ꝑcũ hũilitate deponit̃. Adiecit: Et plorem⁹ añ dominũ q̃ fecit nos. Magna fiducia est añ illũ gemere qui nos dignatus est sua pietate plasmare. Cito eñ cognoscit facturã suã: si ad se nostra viderit corda cõuersa. Añ dominũ est ergo plorare: pios fletus effundere: ⁊ pessima facta dãnare: vt earũ rerũ indulgentiã mereamur: q̃s dñi timore deserimus. Nã si tota cordis puritate dep̃cemur facile nos qui fecit ⁊ reficiet. Sic ꝑ figuraz Characterismos: orantiũ imago descripta est. Quia ipse est dñs deus noster. Sche
Et nos ppl̃s †eius ⁊ oues †pascue eius. Hodie si vocẽ ei⁹ audieritis. Al. pascue / Al. manus
Triplex causa reddit̃ q̃re dñs debeat adorari. Primũ: q̃ꝛ ipse est de⁹ noster: vt iuste illi videat̃ munus adorationis offerri. Deinde: q̃ꝛ nos sum⁹ populus eius. Sequitur. Et oues pascue eius. Hoc eñ tertiũ q̃ꝺ cõstat esse ꝓmissum. Dicit̃ eñ iteruz quid sint fideles: vtiq̃ꝫ oues pascue dñi. Pascua significãt supna dona: quib⁹ anima suaui epulatione saginat̃. Et bene definituz est: quid sit populus christian⁹: oues pascue:

qui ęternis delitijs felici sorte satiatur. Oues: significant cordis simplicitatē: quam habere cōstat ꝑplm qui pastori suo māsueta pietate ꝯsentit. Sed his omnibꝰ ꝓponitur vna cōditio: Hodie si vocē eius audieritis: scꝫ quā subter dicturꝰ est. Nā qui vocē ipsiꝰ nō audit: nec grex ipsiꝰ dicitur: nec in pascuis col-
Joh. 10 locatur: sicut in euāgelio legitur: Oues meę vocē meā audiūt: & sequuntur me meę: & ego cognosco eas: & nullꝰ rapit eas de manu mea. &c. Hodie: significat semper: quia iugiter audiēdus est: qui salutariter monet. Cuiꝰ sermo-
Heb. 3 nis vim aplus potēter expssit: Sꝫ adhortamini vosmetipsos ꝑ singlos dies donec hodie cognoiatur. Hactenꝰ ꝓpheta locutꝰ ē: nunc subsequētia videamus. **Nolite ob-**
Al. irritatiōe durare corda vestra. Sicut in exacerbatione scđm diē teptationis in deserto.** Peruentū est ad ingressū secundū: vbi iudęos dñs saluator alloquitur: ne parentū suorꝫ obstinationibꝰ imitatis: a requie dñi reddantur alieni. Dicit enim: Nolite obdurare corda vestra: quia nō credentiū corda oino lapidea sunt. Et vere silicibꝰ cōparanda: quę imbrē fructiferū nō recipiūt: quia sterilitatis suę ariditate durescunt. Ponit qꝫ exempla celeberrima: vt qui eos obstinatos esse nouerat: notissima calamitate terreret. Tēptatio enim iudaica: sicut in exo-
Exo. 16 et 17 do legitur: ꝯtra moysen graui murmuratiōe surrexit: dicēs nec escā sibi in deserto dari: nec aquā potabilē diuina largitate cōcedi. Rem quidē necessariā postulabant: sed ideo fuit corꝫ detestabilis volūtas: quia nō est credita in diuinitate potētię. Quapropter culpa illis parentū necessarie repetitur: vt debita vindicta timeatur. **Ubi tēptauerūt**
Al. nō b3 **me patres vestri: ꝓbauerunt me & viderūt opera mea.** Ubi: sicut supius dixit: significat in deserto. Illic enim fragilitas hūana deū tēptauit: sed statim virtus diuinitatis apparuit: qñ esca venit ex aere: potꝰ ex lapide. Sed petra ꝓduxit aq̄s: corda vero infideliū duruerūt in lapideā siccitatē. Sed q̄ demētia est adhuc sequi prauitates illorꝫ: in quibꝰ tā vehemēter cognoscatur vindicatū? Nā cū dicit: Patres vestri: & eos qꝫ significat obstinatos: quia illū vnusquisqꝫ habet patrē quē cognoscatur imitari:
Joh. 8 sicut iudęis in euāgelio ipe dñs dicit: Uos ex patre diabolo estis. Sequitur. Probauerūt me & viderūt opa mea. Probauerūt vtiqꝫ: qñ māna esurientibus pluit: qñ illis coturnicū tributa ē multitudo: qñ irriguę aq̄ de saxorū siccitate fluxerūt. Nam qđ addidit: Et viderūt opa mea: infidelitas eorum arguitur: qui carnalibꝰ oculis intuiti sunt qđ cordis lumine minime crediderūt: & ideo: viderūt dixit: nō crediderūt. **Quadraginta annis primus fui generationi huic: & dixi sp isti errant corde. Et ipsi nō cognouerūt vias meas.** Tēpus hoc in magnū sacramētū ꝓbatur esse memoratū. Nā cū quadraginta diebus ad mysticū numerū dñs ieiunauerit: cū alios q̄draginta dies cū aplis post resurrectionē fecerit: vt totꝰ mūdus crederet: iudei obstinati repti sunt: q̄ q̄dragintā annorū bñficijs acquiescere noluerūt. Quibꝰ iō paratur maior ruina: quia in eis grandescit diuturna supbia. **Quibus iuraui in ira mea: si introibūt in requiē meā.** Duobus modis iurare dicitur deꝰ. Iurat placidus atqꝫ mitis: sicut in alio psalmo legitur: Semel iuraui in sancto meo si dauid mētiar. Hic aūt iurare dicitur iratꝰ: quia vindictā noscitur cōminari. Sꝫ hoc iusiurandū ad firmitatē pollicitatiōis manifestū est ꝑtinere. Nā si hoies iurant vt ꝓmissa custodiāt: quāto magis iurare dicitur deꝰ: vt res p̄dictę necessaria stabilitate cōsistāt. Sed ille ꝑ se iurat q̄ nō habet potiorē: sicut & ipse abrahę dicit:
Per memetipm iuraui dicit dñs: nisi bñdicens benedicā tibi. Hūanitas aūt inuocat deū: quia ipsum ꝑfidię nouit vltorē. Hinc est qđ homines ꝓhibentur iurare: quia ꝓpria possibilitate non valent ꝓmissa complere. Quid ergo iurat dñs? Quoniam nō intrabūt in eius requiē obstinati: sed ęterna mors suscipiet: qui nō meruerūt ad satisfactiōis eiꝰ munera ꝑuenire. Merito siquidē ad requiem intrare non possunt: qui ipm christū ianuā trāquillitatis offendūt. Perscrutādū est aūt: quid sibi velit qđ dicit: Si itroibūt in requiē meā? Quē locum gentiū doctor tali modo explanat dicēs. Et requieuit deus in die septima ab omnibꝰ operibus suis. Qui ergo igressus est in requiē eius: etiam ipse requieuit ab operibꝰ suis: sicut & a suis deus. Significat enim beatitudinis il-

us tempus: quādo iusti post agonē seculi illius eterna requie pfruunt. Quod impijs vtiq nō dabitur: qui sua malignitate diuerunt.

Cōclusio psalmi.

a Udite iudei: sacrilega mēte durati: ut si beneficia nō recolitis: saltē debita supplicia formidetis. Quid est aliud: in requiē dñi nō introire: nisi ppetua tormenta suscipere? Nō vos implicet quesum⁹ error alienus: patrū vestroꝝ desideria meliore cōditione mutate. Si aquas in siccitate poscitis: ad fontē dñi cōuenite. Si māna desideratis: corpus dñi saluatoris accipite. Illa dederūt vestris patribus penā: vobis ista tribuūt requiē sempiternā. Quinimo priores vestros fide superate: incredula eoꝝ corda respuite. Audientes illuminationē diuinā credite: qđ illi etiam vidētes cecata noluerūt voluntate recipere. Nolite dissimulare dñi tēpus est: naȝ sustinebitis postea iudicē: si modo nolueritis agnoscere monitorē.

Explicit expositio in psalmū. XCIIII

Incipit expositio in psalmū. XCV

Canticū dauid quādo dom⁹ edificabat post captiuitatē.

q Uantū ad litterā ptinet: tēpus illud significat in titulo: cū a Zorobabel filio Salathiel post captiuitatē tēplū hierosolymitanū cōstat eē reparatū: quod vsq ad supficiē terre chaldeoꝝ man⁹ inimica destruxit. Sed cuȝ nihil tale in sub sequētib⁹ dicat: nec aliqñ titulus discrepet a narratiōe psalmoꝝ: restat vt eum spūaliter exqrere debeam⁹. Destructa domus edificat: qñ aīa post captiuitateȝ pctī ad intelligentiā veritatis cepit dño pstante remeare. Dom⁹ em̄ ista: id est: vniuersalis eccīa: in q̄ christus inhabitat viuis lapidibus sp extruit: qr quotidie de cōfitētib⁹ edificatōis sumit augmentū: nec edificare desinit: donec vsq ad finē seculi pdestinatorū numer⁹ impleat. Abente sane cōdendū est: psalmū hūc scōm eē eoꝝ: q de pmo z scōo aduētu dñi ploquūt. Diuisio.

i N pma pte psalmi cōmonet pphetа gnālitatē cantare dño: z in toto orbe terrarū annūciare dñice incarnatiōis aduentū: qm̄ sup oēs deos ipse verus ē dñs. Scōa parte: diuersas admonet gentes: vt pmo semetipsos offerāt: postea munera pdicatiōis exoluant: dñi aduentū vtrūq cōmemorās: qñ est iudicatus ab homine: z qñ iudicaturus venerit mundū.

c Antate dño cāticū nouuȝ: cantate dño oīs terra. Expositio.

Supiore psalmo cōmonuit ppha iudeos: vt deposita duricia cordis ad credulitatē venirēt dñi xpi. Sed qr in illis pmāsura erat obstinata malignitas: cōueniēter nūc admonet gētes: vt canticū nouum debeāt edicere. Cātat em̄ dño cāticuȝ nouū: q vetere hoīe deposito p gratiā baptismatī feliciter innouat. Et tūc de ipso domus dñi edificat: qñ post imperiū diaboli in numerū beatissime cōgregatiōis acquirit. Iste cātus est qui mentē purissimā psolat: ista modulatio q̄ medullit⁹ delectat: qñ se cātat aīa: q̄ se a pctis p dei graȝ estimat eē liberādā. Seqt. Cātate dño oīs tra. Repetitio ipsa suauis ē: nec in tali vbo pōt eē fastidiū: vbi se nulli⁹ explere valet affect⁹. Dicēdo em̄: Oīs terra: catholicā significauit eccliam: q̄ p cūctū orbē noscit esse diffusa. Breui em̄ cōpēdio: z iudeū pfutauit: qr gētes admisit: z donatū destruxit: qr gnālitati pfessionis graȝ nō negauit. Nā vt homines itelligeres: Cātate dixit: qui reuera pñt laudes dñi psonare. Deinde: qr pluralē numerū aptauit ad terrā: qđ vtiq nō cōueniret: si tellurē voluisset intelligi. Cātate dño z bñdicite nomē eius: bñ nūciate de die in diē salutare eius. Nō vacat qđ ista repetitio trino decore cōstructa ē. Laus em̄ xpi: toti⁹ honor est trinitatis. Ipsi⁹ qppe nomē bñdicim⁹: qñ salutare nrm p oīa pfitemur. Que figura dicit Epimone: id est: repetitio crebra sentētie: q̄ siue in laudib⁹/siue i vitupatiōib⁹ decent adhibita: magnā vim exaggeratiōis accumulat. Seqt. Bñ nūciate d die in diē salutare ei⁹. Dies de die: duos significat dies absolute: qđ ptinere ad scripturas testamēti noui z veteris estimam⁹: qr vtreq eterni solis claritate resplēdent. Et inde bene nūciat salutaris dñi: p quas z ventur⁹ z venisse monstrat⁹ est. Prophete siquidē pmiserunt aduentū: euangeliste venisse declararunt. Ita factum est: vt duo celestes dies annunciasse eius gloriam comprobentur.

Al. nomini
Al. ānūciate

Sche

Annūciate inter gentes gloriā eius: in oib⁹ pplīs mirabilia eius. Cū superi⁹ dixerit: Nūciate salutare eius: hic dicit: Annūciate gloriā eius: qđ vtrūq3 aptissime positū est. Dn̄s eñ saluator nūciandus erat: gloria vero ei⁹ annūciāda p gētes: q2 tāti miraculi p̄dicabāt auctorē. Audiat iude⁹ seq3 intelligat cōtumacię suę iniq̄tate cōtem ptū: q2 nō dicit hebręis: annūciate: sed gentib⁹. Et ne hoc aliḱ possis aduertere: addidit q̄: In omnib⁹ pplis: q̄ dicto vniuersas gentes absoluta ratiōe cōplexus est. Sequiḱ. Mirabilia ei⁹: id est: incarnationis arcanū: q̄ dn̄ sit altissim⁹: fact⁹ est p nobis liberādis hūilimus. Intelligam⁹ aūt quātū pfecerit ędificatio sanctę dom⁹: quę totū orbem nosciḱ complexa terrarū.

Sche

Qm̄ magn⁹ dn̄s et laudabilis nimis: terribilis est super oēs deos. Hic dicit quare miracula ei⁹ debeant et gloria predicari: qm̄ magnus est dn̄s. Quę figura diciḱ Etiologia: id est: causę redditio. Magn⁹: ad ptātem ptinet: q2 sup cūcta potētior est. Laudabilis: ad pietatē: qm̄ dū essemus captiui: pcioso sanguine nos redemit. Nimis aūt: cōgruit ad vtrunq3: q2 nec q̄tū magn⁹: nec q̄tuz laudabil' sit poterat explicari. S3 qm̄ ɔsiderātię estimatio deficit: pulchre addidit: Nimis: ita n̄ exponēdo qđ intendebat significauit vberrime: et declarauit nō cōprehēdendo qđ voluit. Sequitur. Terribilis est sup oēs deos. Hic debemus aduertere deos q̄s sibi gentilitas impia p̄sūptione cōposuit. Nā eos in sequēti versu manifestat: qm̄ q̄uis illi stultis mētibus exorabiles et metuēdi eē videanḱ: multo terribilior est dn̄s: cui⁹ nec multitudo miraculoꝝ pōt intelligi: nec plenitudo maiestatis agnosci.

Ƀ

Qm̄ oēs dii gentiū demonia: dn̄s aūt celos fecit. Mirabiliter p quintā speciē definitionis: quę grece Cata antilexin: latine ad verbū diciturt: cōprehēsū est q̄d sint dii gentiū: id est: demonia. Demonia sūt eñ q̄ nulli p̄stāt: s3 in se credētes sp decipiūt: sp illudunt. Nā3

ET

q̄uis demones: latine sciētes vocenḱ: quasi dei mones: in hūano tñ sermone cōuitiū est: dū ita dicimus quos execratione dignos esse iudicam⁹. Nō immerito: qm̄ in illis vera sciētia nō est: quę creatoris sui nō obsecūdant arbitrio. Sic et sapiētes philosophos esse dicim⁹: sed hos consequiḱ aplī definitiua sentētia. Sapiētia huius mūdi stulticia est apud eū. Vn̄ necesse est: vt hos sciētes: p nō intelligentib⁹ habeam⁹. Demonū ē igiḱ a deo quidē: sicut et bonoꝝ angeloꝝ excellēs hoīes creata substātia: q̄ ppria faciēte supbia eousq3 puenit: vt naturali dignitate deposita malis opib⁹ sp insistat. Hęc sunt demonia quę alios pdunt: et seipsa decipiūt. Hęc sunt vtiq3 dii gentiū qui p infructuosas vaticinationes et futuroruz vana p̄stigia festinant aīas decipere ɔsulentū. Sequiḱ. Dn̄s aūt cęlos fecit. Ecce reuera dn̄i digna laudatio. Nā cū dicit: Cęlos fec: oēs in ipsis factas creaturas sufficienter ostēdit. Sic eñ in maiorib⁹ minora cōplectimur: cū dicim⁹: ciuitatē ędificatā: domū cōstructā. Ibi eñ reliquę partes cōprehēdunḱ: vbi generale diciḱ nomē. Et respice quo tēdat: Cęlos fecit. Dii falsa hominū imaginatione repti sunt: deus aūt cęlos fecit: vbi illi nec accedere/nec habitare pmerenḱ. Siue cęlos: aplos et sanctos viros significat: q̄ demonib⁹ impare dn̄i munere cōsueuerūt. Sic demōstratiuū dicēdi genus sub breuitate cōpletū est. Vituperauit eñ supi⁹ deos gentiū: et laudes dn̄i subsequēter adiūxit: q2 gratior diei splēdor ē: cū nox obscura p̄cesserit.

j. Cor. j.

P

RHE

Confessio et spēs i ɔspectu ei⁹: sanctitas et magnificētia in sanctificatione ei⁹. Generalitatē quā instituit admonere vtilitatē catholicę religionis ostendit. Dicit eniz quēadmodū et speciosi et magnifici reddantur q̄ ad indulgentiā pctoꝝ puenire meruerint. Confessionē siquidē bene sequiḱ pulchritudo: q2 nemo pōt esse speciosus: nisi q̄ dn̄i fuerit miseratione mundatus. Fedos nos pctā nostra faciūt: s3 penitētię reddūt lauacra decoros. Et ideo mūdissimā speciē ante dn̄i dicit stare ɔspectū: quę fuerit fideli cōfessiōe purgata. Sequiḱ. Sanctitas et magnificētia in scrificaciōe ei⁹. Excolit qđ supius dixit. Ipsa est eñ spēs quę fidelib⁹ daḱ: sanctitas et magnificētia: id est: honor et beatitudo ppetua. In sanctificatione vero ei⁹. significat illā vocē quā audituri sūt electi: Venite bñdicti patris mei: percipite regnū quod vobis paratum est ab origine

mundi. Ecce species que nec sole reddatur
fusca: nec vetustate deterior. Semp fulget:
semp noua est: nec aliqd sustinet aduersuz
que nō habet in ꝑennitate defectū. Nā qd
dixit: Et magnificētia: illud significat: q sp
magni sunt: semp excelsi q honorari eiꝰ san
ctificatione meruerunt. **Afferte dn̄o
patrie gentiū: afferte dn̄o gloriā et
honorē.** Postq̄ magnalia dn̄i ⁊ beatoꝝ
dona ꝑdicauit: in scd̄a parte studiosius cō-
monet gētes: vt omni cūctatione deposita
afferāt dn̄o gloriā ⁊ honorē. Nam cū dicit:
Patrię gētiū: plus significat: q̄ si solas di-
ceret gentes. Gens em̄ aliqñ potest habere
ꝑegrinos: ⁊ dū natio dicit: nō aduenas cō-
plectimur: sed tm̄ gentē vnius sanguis in-
dicamꝰ. Hic vero dictū est: Patrię gentiū:
vt nullus indigena: nullus hospes: nullus
ET ꝑegrinus redderet exceptꝰ. Patria em̄ dic-
ta est: quasi patris atria. Sequit. Afferte
dn̄o gloriā ⁊ honorē. Admonet etiā vt illa
generalitas dn̄o gloriā afferat ⁊ honorem.
Gloria est dn̄i: cū se aliqs laudabili ꝯuersa-
tione tractauerit. Glorificat em̄ dn̄s in tali
bus: qñ de fideliū fuerit cōuersatiōe lauda
tus: sicut in euāgelio discipulis suis dicit:
Mat. 5. Sic luceat lux vestra corā hoībus: vt vide-
ant vestra bona opa: ⁊ glorificēt patrē ve-
strū qui ē in celis. Honor est aūt dn̄i: qñ in
donis suis ei gratias referimꝰ. Et si qd bo-
ni suscepimꝰ: ab ipso ꝯfitemur eē collatū:
Luc. 17 sicut in euāgelio legit: Nōne decē mūdati
sunt: ⁊ nō est inuentus q daret honorē deo
nisi hic samaritanus? **Afferte dn̄o glo-
riā nomini eiꝰ. Tollite hostias ⁊
introite in atria eius.** Sicut supra dix-
it trina repetitiōe: Cātate: ita hic tertio po
nit: Afferte: vt sacramēta sanctę trinitatis
i dogmate christiano inesse sp agnosceres.
Afferūt itaq gloriā nōi eiꝰ: q deuotōis stu
dio cōmutant in meliꝰ: ⁊ ꝯsubstantialē sibi
trinitatē atq omnipotētem ꝑ oīa cōfitent:
ꝑsonis tm̄: nō naturę diuersitate discretā.
Sequit. Tollite hostias: ⁊ introite in atria
eius. Hostias: nō victimas pecudū dicit: s
cōscientię pura libamina: vnde nō sanguis
currat: sed pię lachrymę defluāt. Istę sunt
hostię quas in quinquagesimo psalmo dix-
Ps. 50 it: Cor contritū ⁊ humiliatū deus nō sper-
nit. Sed cōsidera: q prius posuit: tollite: ⁊
sic introite: q qui tales hostias nō portāt:
in atria dn̄i nō iudicant intrare. Nō est au-
tem ociose suscipiendū: qd plurali numero
posuit: atria. Atria em̄: sunt dn̄i apl̄i vel ꝓ-
phetę: ꝑ quos fidelis populꝰ intrat ad do-
minū. **Adorate dominū i atrio san-
cto eius. Commoueat a facie eiꝰ
vniuersa terra.** Tunc reuera dn̄s adora
tur: qñ fuerint hostię portatę: quas superiꝰ
intimauit: vt supplicatio cōfitentis mereat
ad aures ꝑuenire creatoris. Nec vacat qd
in anteriore versu: atria posuit: hic vero sin
gulariter: atriū dic: q ex illis atrijs: id est:
patriarchis / aplis ⁊ ꝓphetis: in istud atriū
catholicę dūtaxat ecclesię ꝑuenit: vbi eius
potētia maiestatis adorat. Sequit. Cōmo
ueatur a facie eiꝰ vniuersa terra. Quoniaz
dixerat fidelibꝰ: bona opa tollite ⁊ itroite:
nūc dicit a facie ipsiꝰ amatores sęculi sub-
mouēdos. Nō em̄ dixit: Cōmoueat an fa-
ciē eius vniuersa terra: sed a facie eiꝰ. Qd
hodieq illis dicimus: quos a cōspectu no-
stro reddimus alienos. Qui bene terra dic ℞
ti sūt: q terrena vitia nō relinquūt. Quis
hoc alij in bonā partez accipi debere dixe-
rūt: vt tunc terra cōmoueat: quādo pecca-
tor ad penitētiā fuerit deo miserāte ꝑduc-
tus. Sic scripturę diuinę incōprehēsibilis
ꝓfunditas: ⁊ diuersis modis intelligit: et
vna cōstare veritate monstrat. **Dicite in
nationibus: †dominꝰ regnauit† a li-** Al' quia
gno. Etenī correxit orbe terre qui Al. nō hʒ
**nō cōmouebit: iudicabit populos
in equitate† ⁊ gētes in ira sua.** Illos Al. nō hʒ
admonet reuerēda mysteria gentibꝰ ꝑdica
re: quos in atrio sancto dn̄m adorare ꝑce-
pit: vt in nationibꝰ a ligno crucis dn̄m de-
beant dicere regnatuꝝ: nō ab illo ligno pa
radisi: vnde diabolus genꝰ humanū vide-
batur tenere captiuū: sed ab isto scʒ ligno
vnde libertas caput extulit: ⁊ vita surrexit.
In illo siquidē ligno mors transgressionis
pependit: in isto fides cōfessionis emicuit.
Illud ꝑduxit ad inferos: istud mittit ad cę
los. Regnauit autē: intelligamꝰ innotuit:
quādo mundo dn̄s saluator apparuit. Naz
qñ ille nō regnauit: qui semp cū patre ⁊ spi
ritu sancto potestatl sue omnipotētia ꝑseue-
rat? A ligno: alij quidē nō habent transla-
tores: sed nobis sufficit quod septuaginta

interp̄tũ auctoritate firmatũ est. Crux eñi
dñi prauũ atq; distortũ correxit orbẽ terre:
dũ p regulã fidei paganoꝝ corda ꝯuertit.
Terrã eñi hic in bono debemus accipere:
qd in scripturis diuinis frequẽter ꝓ locoꝝ
qualitate inuenis esse variatũ. Hanc autẽ
terrã dicit nõ esse penitus cõmouẽdã: q̄ in
soliditate fidei ꝑseuerat: ñ sic illa quã supi-
us dicit: Cõmoueaꝛ a facie eius omnis ter
ra. Illa cõmoueꝛ: vt a malis cõuertaꝛ ope
ribus: ista nõ cõmoueꝛ que vere fidei soli-
ditate cõsistit. Sequiꝛ. Judicabit p̄plos in
equitate. Populos hic mauult hoies fide-
les intelligi: qui iudicãdi sũt sub trãquilli-
tate supne miscdie: qñ eis p̄mia ꝓmissa re-
stituet. Nã qd addidit: Gentes in ira sua:
supbos iniquosq; designat: qui portionez
cũ diabolo sortiunꝛ. Et vide queadmodũ
duob⁹ sermonib⁹: tantarũ rerũ designat ar
cana. Equitas ꝑtinet ad beatos. Ira ad pe
nas ꝑpetuas impioꝝ. Et nota qꝛ p oia co-
mata versus hui⁹: iungendũ est a cõmuni:
dicite in natiõibus. **Letenꝛ celi ⁊ ex-
ultet terra: ᵗmoueaꝛ mare ⁊ plenitu
do eius.** Qm̃ supi⁹ dixit: Judicabit po-
pulos in equitate: ⁊ gẽtes in ira sua: p que
futuri iudicij tẽpus ostẽdit: mõ fit pulchra
nimis ⁊ iocũda digressio. Dicit eñi tunc le-
tari celos: ⁊ exultare terrã: ⁊ cõmoueri ma-
re. Celos: significat: sicut sepe dictũ ẽ: apo-
stolos et ꝓphetas: vel reliq̄s fideles quos
diuina maiestas tãq; celũ nosciꝛ insidere.
Terra vero indicat pctõres: q̄ tñ satisfacti-
onis bñficio ad grãz dñi redire meruerint.
Ipsa eñi terra exultare põt in aduẽtu iudi-
cis sui: que se a pctĩs ꝓprijs intelligit abso
lutaz. Sequiꝛ. Moueaꝛ mare ⁊ plenitudo
ei⁹. Mare hic ꝓ p̄plis ponit: qui in salo hu-
ius seculi cõstituti diuersis tẽpestatib⁹ agi-
tanꝛ. Isti mouenꝛ ad gaudiũ: qñ cõuersio-
nis dona susceperint. Nã vt vniuersitatẽ
gentiũ itelligere debuisses: posuit: Pleni-
tudo eius. **Gaudebũt cãpi ⁊ omnia
que in eis sunt. Tunc exultabũt
oia ligna siluaꝝ.** Campos hic siliter in
bono debem⁹ accipere: qꝛ illa plana dicim⁹
que pulcherrima equalitate tẽdunꝛ. Cam-
pos ergo: dicit viros iusticie laude pollen-
tes: nõ supbia tumidos: nõ asperos iracũ-
dia: sed mãsueta lenitate planissimos. Se-

quitur. Tunc exultabũt omnia ligna silua-
rũ. Tunc: scdm dicit aduentũ qñ iudicatu-
rus est mundũ. Ligna siluarũ: p se amaros
⁊ steriles ferũt fructus: sed cũ fuerint insi-
ta: dulcissima vbertate pinguescũt. Sic gẽ
tes que ṗus fuerant velut ligna siluarũ: ad
culturã fructiferã ꝑducte: magno sunt gau
dij munere letature. Sed cũ dicit: Omnia
ligna: illã partẽ vult intelligi: que inseri bo
nis p̄ceptis potuit ac mutari. **Ante faciẽ
dñi ᵗ qm̃ venit: qm̃ venit iudicare
terram.** Quia dixerat credẽtes esse leta-
turos: nõ dicit in angulis: nõ in secretis: ſ
ante faciẽ iudicis: qñ inestimabilis ⁊ copio
sa leticia est: qñ p̄mia tribuunꝛ: ⁊ securitas
sine fine p̄staꝛ. Et ne primũ illũ incarnatio
nis dñi putares aduentũ dicit: Qm̃ venit:
Et subsequiꝛ: Qm̃ venit iudicare terrã. Nã
si in alio primo comate sentẽtiã terminas-
set: poteras illũ aduentũ q̄ iã transactus
est forte sentire. Sed cum addidit: Qm̃ ve
nit iudicare terrã: illũ nos tñ voluit intel-
ligere quẽ adhuc noscimur sustinere. De q̄
etiã ezechiel ꝓpheta testaꝛ. Hec dicit dñs
deus ossibus istis. Ecce ego induco in vos
spiritũ ⁊ viuetis: ⁊ dabo in vos neruos: et
inducã sup vos viscera carnis: ⁊ extendaz
sup vos cutẽ: ⁊ dabo spiritũ meũ in vos et
viuetis: ⁊ scietis quia ego suz dñs. Daniel
q; dicit: Et multi dormientiũ in terra p̄ fis-
suras exurgent: hi in vitã eternã: ⁊ hi in op
probriũ ⁊ ꝯfusionẽ. Terrã vero hic: vniuer
sum mundi p̄plm dicit: vt bonis p̄mia: ma-
lis supplicia eterna restituat. **Judica-
bit orbẽ terre in equitate: ⁊ pp̄los
in veritate sua.** Pri⁹ posita est cõplexio
generalis: qꝛ orbẽ terrarũ: id est: vniuersuz
hominẽ: equitas diuina iudicabit. Subse-
quẽter autẽ: queadmodũ iudiceꝛ exponit:
dicendo: Populos in veritate sua: qm̃ in il
la sequestratiõe dextre partꝭ ⁊ sinistre: duo
erunt populi: quib⁹ veritatis sue sententia
dabit: vt qui ei fideliter crediderũt: ei⁹ reg-
ni beatitudine ꝑfruanꝛ. Qui vero ꝑtinaci-
ter mũdi vitia sunt secuti: penas debitas
cũ suo auctore sustineãt. Perquirendũ sa-
ne: quod ⁊ hic Orbem terrarũ dicat: ⁊ in se
quẽti psalmo ponat: Illuxerũt fulgura ei⁹
orbi terre: ⁊ in alijs plurimis locis ipo sche
mate terrã perhibeat esse conclusam. Ite-

M. cõmoueaꝛ

Rom

Ezech. 37

Danie.

numq; centesimus sextus psalmus quatuor cardinibus terre spacia comprehendat: dicẽs: A solis ortu ⁊ occasu: ab aquilone ⁊ mari. Cuiꝰ rei euidentissimũ q̃z euãgelij extat exemplũ: vbi dicit: Emittet angelos suos cũ tuba ⁊ voce magna: ⁊ cõgregabũt a q̃ttuor angulis terre. Vñ merito esti mo ꝑquirendũ queadmodũ possit: ⁊ q̃drano ⁊ circulus cõuenire: dũ schemata ipsa (sicut geometria dicũt) videant̃ esse diuersa. Formã terre ideo scriptura orbẽ vocat: eo q̃ respiciẽtibus extremitatẽ eiꝰ circulus speciẽ appareat: quẽ circulum greci Orizonta vocãt. Quattuor aũt cardinibꝰ eã formari dicat: q: quattuor cardies: q̃ttuor angulos q̃drati significãt: qui intra ꝑdictũ terre circulũ continent̃. Nã si ab oriẽtis cardine in austrũ ⁊ in aq̃lonẽ singulas rectas lineas ducas: siliter q̃z ⁊ si ab occidentis cardine ad ꝑdictos cardines: id est: austrũ ⁊ aquilonẽ singulas rectas lineas tẽdas: facis quadratũ terre intra orbẽ ꝑdictuz. Sed quõ quadratꝰ iste demõstrãdus intra circulũ scribi debeat: euclides in quarto libro elemẽtorũ euidẽter insinuat. Quapropt̃ recte scriptura sancta: faciẽ terre ⁊ orbẽ vocat: ⁊ q̃ttuor eã dicit cardinibꝰ cõtineri. Cõclusio.

a Udiamus q̃ nos ꝑpheta cõmoneat cantare dño: afferte ad eũ hostias viuẽtes. Nõ sit nobis pars cuz diabolo: ⁊ erit sine dubitatione cũ christo. Tũc eni sicut titulꝰ ait: post captiuitatẽ peccatoꝝ: dñi domus ex nobis põt edificari: si meruerimꝰ viui lapides inueniri. Obsecremus iugiter: deꝑcemur incessant̃: agnoscit humilẽ cũ ad damnãdũ venerit ꝯtumacẽ: nec puniet peccatorem cum ꝓbauerit iugiter confitentẽ.

Explicit expositio in psalmũ. XCV

Incipit expositio in psalmũ. XCVI

Psalmus ipsi dauid cũ terra eiꝰ restaurata est.

p Salmꝰ: ipsi ⁊ dauid: ꝯstat ad christũ dñm esse referẽdũ. Sequit̃. Cũ terra eius restaurata est: id est: cuz pctõres q̃ ab ipso declinauerãt: errore prauitatis eius gratia suffragãte ad ipm defecata mẽtis sinceritate redierũt. Sicut factum est in iudeis: qui post illam impietatẽ crucifixionis: cõuersionis sunt gratiã cõsecuti. Põt ⁊ aliter accipi: vt terra restaurata: resurrectionis eiꝰ videat̃ indicare mysteria. Mortuũ est q̃ppe corpꝰ ipsius lege cõi: sed restauratũ est in glorie munere singulari. Quapropter meminerimꝰ hunc psalmũ quartũ esse de pmo eius aduẽtu: p quẽ mũdus noscit̃ esse liberatꝰ. Diuisio.

i N primo membro psalmi ꝑpheta post resurrectionẽ dñi virtutes eiꝰ diuersa ꝑdicatione describẽs: idolorum cultores digna increpatione redarguit. Secũdo: ad dñm verba cõuertit: gaudens ecclesiã catholicã auctori suo recte credidisse. Cõmonet etiã fideles vt letẽtur in dño: q: cõsueuit eos eripere qui vident̃ crudelium insecutionibus subiacere.

o Dminus regnauit exultet terra: letent̃ insule multe. Expositio. Uidens ꝑpheta mũdum execranda hoim supstitione cõfusuz: laudes dñi mirabili varietate describit: vt infideles agnoscẽtes verũ deũ: vlteriꝰ spez in rebꝰ vanissimis nõ haberẽt: factũq; est initiũ qḋ ⁊ breuiter cuncta cõcluderet: ⁊ de tyramẽta oia submoueret. Dñs regnauit. Quis ergo alter colẽdus est: nisi ille qui solus cognoscit̃ imperare? Sequit̃. Exultet terra. Quid iam remaneat idolis si vniuersa terra nomẽ veneret̃ auctoris? Terra eni sensibilis lapidẽ nõ debet adorare brutissimũ: q: ipse sibi negat effectũ qui ab insensatis petit auxiliuz. Unus tñ lapis est angularis qui spiritualiter coli debeat ⁊ timeri. Adiecit: Letent̃ insule multe. Regnãte itaq; dño: p totũ mundũ disposite letẽtur ecclesie: que merito insulis cõparantur: q: mundi fluctibꝰ ambite circũlatrantiũ psecutionũ numerositate tundunt̃. Sed sicut iste seuiẽtibꝰ fluctibus nesciũt ledi: ita nec sancte ecclesie pturbationibꝰ aduersariorũ ꝓbantur immi nui: quinpotiꝰ illos suis cautibus frangũt: qui in eas vndosis culminibꝰ irruert̃. Et vide q: dicit: Multe: nõ omnes: ꝑpter hereticas prauitates: qui erroribus suis ecclesiarũ nomen imponunt.

Nubes ⁊ caligo in circuitu eius: iusticia ⁊ iudicium correctio sedis eius. In hoc versu q̃lis sit dñs impijs religiosis q; narrat̃. Nubilosus ⁊ caliginosus cernit̃ indeuotis: dũ cordi tenebroso nulla

claritate resplendet: sicut lippis oculis sol
vmbrosus aspicit: q2 nebulas illas nõ ha-
bet origo luminis: sed debilitas contracta
Job.9 carnalis: sicut ipse dicit in euangelio: Ego
in hunc mũdũ veni: vt qui nõ vident vide
ant: et qui vident ceci fiant. Contra subse-
quit: Justicia et iudiciũ. Hoc illis videt do
min⁹: q̃ sunt puro corde mũdissimi. Quos
bene correctionẽ vocauit: q2 errore prauita
tis exuti: sedes sunt dñi saluatoris. Quos
ille sua maiestate iã possidet: sic legit: Se-
des sapiẽtie anima iusti. Ordo aũt verbo-
rũ talis est: Sedis ei⁹ correctio: reuera q̃a
tortis mentib⁹ nõ põt insidere iusticia. Et
nota q̃ p istũ et quattuor versus alios q̃ se-
quunt aduẽtus dñi p̃mus varijs allusioni
Sche bus indicat. Que figura dicit Characteris
mos: q̃ latine informatio vel descriptio nũ
Al'. p̃cedet cupat. Ignis ante ipm †p̃ibit: et in-
flamabit in circuitu inimicos eius.
Ante aduentũ dñi ignis p̃cessit: qñ p̃dica-
tione pphetarũ infideliũ corda fremuert:
vt iracũdie ardore succẽsi de p̃dicantiũ ne-
ce tractarẽt. Ipse ergo ignis q̃ ante ipsum
p̃ibit: sed suos poti⁹ ɔsumpsit auctores: si-
cut esaias ppheta dicit: Et nunc ignis ad-
uersarios cõsumet. Sequit. Et inflãmabit
in circuitu inimicos eius. Inflammauit: si
cut diximᵘ: ad indignationẽ ptinet: et subi-
tũ animi calorẽ: quẽ illo tẽpore sancte eccle
sie patiebant inimici. In circuitu: vndiq3
debem⁹ aduertere: q2 dũ pauci essent p̃di-
catores: aduersariorũ erat circũdans et innu-
Al'. Alluxerũt merabilis multitudo. †Illuxerũt ful-
gura ei⁹ orbi terre: vidit et cõmota
est terra. Pulcherrima nimis facta ẽ ap-
taq3 cõparatio. Nã sic cõmote nubes atq3
collise: sicut physici dicũt: fulgura iaculan-
tur: ita pphetarũ verba veritatis indicia lã
pauerũt. Deniq3 eos in scripturis diuinis
frequẽter legis nubib⁹ cõparatos: vt est il-
Esa.5 lud: Et nubib⁹ mãdabo ne pluãt sup eam
imbrẽ. Intẽdam⁹ etiã qḋ hic iterũ schema
terre: sicut in supiore psalmo iã dictũ est: in
orbe descriptũ est. Ipse est orbis qui appel-
Geo lat et circulus. Circulus aũt ẽ: sicut geome-
P̃ tria definierũt: forma plana q̃ ex vna circũ
ducta linea cõtinet. Ad quã ab vno punc-
to de his q̃ in medio forme cõstituta sunt:
oẽs deducte recte linee equales sibi inuicẽ

sunt. Qua cõplexione recognita valde no-
ta nobis efficit forma terrarũ. Significat
etiã tot⁹ mũdus: et p directam lineã celi: q̃
diametros mundi ab astronomicis vocat:
vt est illud: A solis ortu vsq3 ad occasũ lau
date nomẽ dñi. Linea aũt: intelligibilis ẽ
longitudo sine latitudine: a puncto incho- P̃
ans in punctũ desinẽs. Pũct⁹ vero est: cui⁹
pars nihil est. Meminisse autẽ debemus
qḋ hec omnia: siue punctũ: siue linea: siue
circulus: siue trigonus: siue quadrãgulus:
vel alia huiusmodi theoremata: quotiens
ad aspectũ veniũt: corporalib⁹ definitõib⁹
cõcludãt: id est: sensibilib⁹: q̃tiẽs vero sola
mẽte capiunt: itelligibilia tñ esse nõ dubi-
um est. Quorũ noticiã pleniorẽ in libris ge
ometrice discipline diligens lector inueni-
es. Sequit. Vidit et cõmota est terra. Vi-
dit terra: illud significat: qñ hoies verbũ
dñi cordis lumine cognouerũt. Cõmota ẽ:
magne p̃dicationis nouitate ptemita ẽ: vt
dep̃henderet se insensata idola colere: dũ
haberet adorabilẽ dñm summũ creatorẽ.
Montes sic cera fluxerũt a facie Al'. lib3
dñi: a facie dñi †tremuit omnis ter-
ra. Hic montes: significat hoies: qui et se-
culi hui⁹ altitudines appetũt: et isensata su-
perstitione durescũt. His mirabiliter cõpa
rata est cera liquens: qñ tanto facili⁹ in pe
nitentiã defluxit: quãto se duricia immobi
les esse crediderũt. Nã cũ dicit: A facie dñi:
ostendit vnde sicut cera fluxerũt montes:
qḋ et in alio psalmo legit: Nec est qui se ab Ps.18
scõdat a calore ei⁹. Sed cũ repetit: A facie
dñi tremuit omnis terra: illos significat q̃
ipsi⁹ miseratione cõspecti ad satisfactionis
remedia puenerũt. Qḋ hodieq3 fieri ɔpro-
bamus: cũ ptãtes seculi: vl' pagani: vel he-
retici vocati dãnantes supsticiosum votũ:
diuinũ magis eligũt subire seruitiũ. An-
nunciauerũt celi iusticiã eius: et vi-
derũt omnes populi gloriã eius.
Post nubes p̃dictas: quas intelligi dixim⁹
in pphetis: venit ad celos quos aplos de-
bemus aduertere: quorũ p̃dicationib⁹ sanc
tis iusticia dñi mundo salutaris innotuit.
Sequitur. Et viderũt oẽs ppli gloriã eius.
Viderunt hic: nõ carnalib⁹ oculis: sed cor- 3
dis lumine debemus accipere. Gloria enĩ
audiri: nõ videri solet. Nã et alibi legit: qḋ

sic intelligẽdũ est: Et vidimus gloriã eius
gloriã quasi vnigeniti. Siue vt quidã vo-
lunt: ꝑspicabilis dñi significat aduentus.
Intueamur etiã huius dñi: ꝙ diuersis mo
dis ꝑmus indicet aduẽtus. Dixit ignẽ: di-
xit fulgura: dixit montes: dixit celos: ⁊ per
hec omnia vnũ votũ est annũciare dñm sal
uatorẽ. Quod schema dicitur Enigma: id
est: obscura sentẽtia: quãdo aliud dicit: et
aliud vult intelligi. Confundantur
omnes qui adorant idola: qui glo-
riantur in simulacris suis. Ado-
rate eũ omnes angeli eius. Aduẽtu
dñi ꝓphetato: idoloꝝ cultores increpat: q̃
tanta manifestatione declarata: nõ erube-
scant adhuc colere: nescio quas ineptias.
Idolũ quippe dictũ est: qđ ipm sit dolum:
id est: hominũ falsitate repertuꝫ. Simula-
crũ a simulatiõe sacra cõpositũ: qđ illis de-
tur honor alien⁹. Sic vtraqꝫ fugiẽda: ipso-
rũ noim interp̄tatiõe declarant. Et qm̃ spi
rit⁹ imũdi se cupiũt adorari: duꝫ falsos sibi
honores vendicãt: q̃s eoꝝ iniq̃tas nõ mere
tur accipe. Uide quid sequit: Adorate euꝫ
omnes angeli ei⁹. Bonus eñ angelus ado
rat dñm: q2 recto corde suũ cognoscit auc-
torẽ: nec se ab hominibus adorari ꝑmittit: si-
cut in apocalypsi angelus iohãni ꝓciden-
Apoc.19 ti ad pedes suos dicit: Uide ne feceris: cõ
seru⁹ eñ tuus sum ⁊ fratrum tuorũ. Mali
eñ ꝑcipiunt se adorari: sicut in euãgelio sa
thanas dixit dño christo: cũ eũ assũpsisset
Math.4 in mõtẽ: ⁊ ondisset regna mũdi: Hec oïa ti-
bi dabo: si ꝓcidens adoraueris me. Audi
uit ⁊ letata est syon. Et exultaue-
rũt filie tue: ꝓpter iudicia tua dñe.
Uenit ad secundũ membrũ: in quo cõuer-
sus ad dñm ꝓpheta letus exultat: q2 syon
id est: ecclia catholica: iudicia dñi puro cor
de ꝑcepit. Nã verbũ qui creditur⁹ audit se
audisse letat: qui vero subdola mẽte ꝑcepe
rit cõtristatus abscedit: quia cõtra volũta-
tẽ suã qđ nõ esset creditur⁹ audiuit. Syon:
sicut sepe diximus: mons est hierosolymis
cõstitutus: cui⁹ interp̄tatio significat specu
lationẽ. Que bene sancte dat ecclesie: qm̃
in cõtemplatiua virtute ꝑsentẽ dñm semp
aspectat. Sequit. Et exultauerũt filie iude.
Filie iude: significãt religiosas mẽtes ꝓba
bilesꝗ ꝑsonas. Que ideo filie iude dicunt:
qm̃ christo credere maluerũt: qui ex origi-
ne iude descẽdisse monstrat: vnde dicti sũt
⁊ iudei. Et quare letata sit syon: ꝯsequẽter
exponit. Propter iudicia tua dñe: id est: q2
tristiciã seruoꝝ tuorũ cõuertis in gaudiũ:
⁊ supbũ diabolũ humilitatis virtute ꝓster
nis. Quoniã tu es dñs altissim⁹ Al. nõ hꝫ
sup omnẽ terrã: nimis exaltatus es
sup omnes deos. Supra omnẽ terrã:
hic bene itelligim⁹ peccatores. Supra om-
nes deos: iustos hoïes cõpetẽter aduerti-
mus: quos deos recte frequẽti expositiõe
ꝓbatum est. Siue qm̃ p hec duo significat
eũ: ⁊ terrenis creaturis ⁊ celestib⁹ imperare:
sicut ⁊ ali⁹ psalmus dicit: Quoniã omnia Ps. 118
seruiũt tibi. Qui diligitis dñm odi
te malũ: custodit dñs animas sanc- Al. seruoꝝ
toꝝ suorũ: de manu peccatorũ li- Al. peccatoris
berauit eos. Uidet ⁊ hic cathegoricus Syl.
syllogism⁹ ita posse formari. Sãcti diligũt
dominum: qm̃ custodit dñs animas eoꝝ ⁊
de manu peccatoꝝ eripit eos. Omnes qui
diligunt dñm: qm̃ custodit dñs aĩas eoruꝫ
⁊ de manu pctõꝝ eripit eos: odiũt malũ.
Sancti igit odiũt malũ. Nunc psalmi ver-
ba tractem⁹. Hic bonos alloquit ⁊ fideles:
vt a diaboli malicia segregẽt. Ipse eñ iure
dr malus: p quẽ venit omne pctm̃. Quid ẽ
ergo dñm diligere? Odisse diabolũ. Quia
sicut scriptũ est: Nemo põt duob⁹ dominis Matth. 6
seruire. Que figura dicit Parison: id est: Sche
equatio sentẽtie: cõstans dissimilib⁹ mem-
bris. Et ne quis diabolũ timuisset offende
re: sequit: Custodit dñs animas sanctoruꝫ
suoꝝ: de manu peccatoꝝ liberauit eos. Iã
nemo dubitet odisse malũ: qñ dñs animas
cognoscitur custodire sanctorũ. Sed vide
q2 dicit: Animas: ne te teneres ad corpora
que passim tradit ad penas: vt martyrib⁹
reddat coronas. Liberat eñ de manu pec-
catoꝝ animas: qñ eas nõ sinit aliqua pra-
uitate subuerti: sed ita illesas eripit: queãd
modũ sibi bñplacitas esse cogñscit. Lux
orta est iusto: ⁊ rectis corde leticia.
Iusto dicit ortã lucẽ: id est: verissimã fidẽ:
vt illuminat⁹ talia credat: que eũ ad celoꝝ
regna pducãt. Est quidẽ ⁊ sanctoꝝ lux ista
cõis: quã indiscrete vident ⁊ homines ⁊ iu-
menta. Sed illa lux eoruꝫ ꝓpria dicit: que
christo sole ꝑstatur: de qua dicturi sunt in-

Sap.5 pij: Errauim⁹ a via veritatis: ⁊ iusticie lumen nõ luxit nobis: ⁊ sol nõ est ort⁹ nobis. Rectis vero corde oritur sine dubitatione leticia: qñ deo pstante talia gerunt: que sibi pfutura cognoscũt. Sic ⁊ in isto loco indicatũ est: qꝛ mũdi amatores nec firma leticia: nec vero lumine pfruunt.

Letamini iusti in dño: ⁊ cõfitemini memorie† sanctitatis eius.

Al. sanctificationis — Cũ supius dixerit que bona iusti dño pstante suscipiãt: nunc iterũ ipsos cõmonet: vt in dño letari debeant: non in hũano desiderio: aut in hui⁹ seculi ruinosa iactãtia: sicut ait esaias pphe-

Esa.48 ta: Nõ est gaudere impijs dicit dñs. Cõfitentur autẽ iusti memorie sanctitatis eius: qñ in illo regno ppetuo fuerint collocati: recordantes de quãta clade hui⁹ seculi dño sint miserante subtracti.

Conclusio.

Consideremus hunc psalmũ: q̃ salubri nos institutiõe cõponat. Ab idoloꝝ culturis phibet: vnde eternam mortẽ potuissem⁹ incurrere. Laudes dñi cõpetenter insinuat: vnde vita nostra sine dubitatiõe succedat. Docet afflictões nõ pauescere: nec mala hui⁹ seculi formidare. Omnia enĩ piculosa: oĩa mortifera magno cõpendio possumus euadere: si salutis nostre diligam⁹ auctorẽ: sicut dicit aplus:

2.Cor.4 In omnib⁹ tribulationẽ patimur: sed non angustiamur: deficim⁹ sed nõ perim⁹: semp mortificationẽ iesu in corpore nostro circũferentes: vt ⁊ vita iesu manifestet in carne nostra mortali. ⁊ cetera que doctor egregi⁹ ad instruendũ humanũ genus salutariter noscitur elocutus.

Explicit expositio in psalmũ. XCVI

Incipit expositio in psalmũ. XCVII

Psalmus ipsi dauid.

Simplices isti tituli: planissima nobis verboꝝ positione subrident. Referunt enĩ ad dñm saluatorem: de cui⁹ incarnatiõis gloria ⁊ secũdo aduẽtu psalmus iste dictur⁹ est: qui tãta varietatis gratia describunt: vt licet sint sepius pdicti: noui semp ⁊ mirabiles hũanis sensibus elucescãt. Hunc enĩ de his reb⁹ tertiũ esse nõ dubiũ est. Sed isti qui vtrũq̃ aduẽtũ dñi sub vna relatione cõplexi sunt: magna nobis sacramẽta declarãt. In vno q̃ppe cõmonent: vt misericordẽ dñm querere debeamus: in altero vt futurũ iudicẽ formidemus. Sic ista salutaris pciosaq̃ cõmonetio: ⁊ spei nobis causas tribuit ⁊ timoris.

Diuisio.

Per totũ psalmũ pphe ta loquit. In pma parte cõmonet: vt ppłus christian⁹ cantica noui exultatione letet: qñ mirabilis est christi dñi pcessus aduẽtus. Scda parte: diuersis modis vberius dicit esse letandũ: qꝛ expectatũ iustis ei⁹ noscit puenire iudiciũ: in quo sunt miscdia dñi pmia digna sumptur.

Cantate dño cãticũ nouum.

Expositio.

Propheta fideles admonet christianos: vt noue regeneratiõis sacramẽta sumẽtes: nouũ canticũ de dñi incarnatione cõcelebrẽt. Nou⁹ enĩ homo cantare debet canticũ nouũ: nõ ille vetustus q̃ necdũ ade pctã deponẽs: in puaricatione veteris hoĩs pseuerat. Nouũ vtiq̃: qꝛ nũq̃ aliqd simile mũdus audiuit. Nouũ quod nulla vetustate sordescat: sed semp in sue dignitatis gratia pseuerat. Sꝫ vnde veniat istud canticũ nouũ: subĩ aperit.

Quia mirabilia fecit† domin⁹. Al. nobis

Saluauit† eũ dextera ei⁹: ⁊ brachium sanctũ eius. Al. sibi

Causa reddit cantici noui: quia mirabilia fecit dñs: scꝫ qñ cecis lumen: claudis gressum: surdis etiã donauit auditũ. ⁊ cetera huiuscemodi q̃ cõtra vsum nature hũane facta: euãgelioꝝ text⁹ insinuat. Sed ista fecerũt ⁊ sancti eius: Audi qđ sequit: vt reuera intelligas rẽ singularẽ nouo cantico fuisse cõcessam. Saluauit eũ dicit: id est: christũ dñm: dum mũdi isti⁹ pctã nesciuit: duꝫ triduana velocitate surrexit a mortuis. Sed qui eũ saluauit: sb sequit: Dextera ei⁹: id est: omnipotẽs verbũ: nõ qꝛ alter est christ⁹: ⁊ alter omnipotẽs verbũ: qđ sibi nestoriana cõfingit insania: sed hoc vult intelligi: vt ipm saluasse cognosceres: qui dixit: Potestatẽ habeo ponẽdi aĩam meã: ⁊ ptãtẽ habeo iterũ sumendi eã. Brachiũ vero qđ addidit: sic ⁊ esaias ppheta de filio dicit: Et brachium dñi cui reuelatũ est: Dextera ptinet ad opatões mirabiles: brachiũ ad fortitudinẽ singularẽ. Joh.10 Esa.53

Notũ fecit dñs salutare suũ: † ante conspectũ gentiũ reuelauit iusticiã suã. Al.

Notum fecit dñs salutare suũ: id est: dñm saluatorẽ. Ipse ẽ enĩ salutaris quẽ

simeon suscipiẽs in manibꝰ suis: dixit in tẽ
plo: Nunc dimittis dñe seruũ tuũ in pace:
quia viderunt oculi mei salutare tuũ. Ad ex
primendã quoq; rei clarissimã veritatẽ: seq̃-
tur: Ante cõspectũ gentiũ: sicut ꝛ hieremi-
as dicit: Post hec in terri visus est: ꝛ cũ ho-
minibꝰ cõuersatꝰ est. Addidit: Reuelauit
iusticiã suã: qꝛ prius sub quodã velamine ꝑ-
dicatꝰ fuerat ꝑ ꝓphetas: quo subducto in
aduentu eiꝰ ipsa facies veritatis apparuit.
Et nota qđ ipse dextera: ipse brachiũ: ipse
salutare: ipse patris dicatur esse iusticia: vt
vnã illic substantiã: vnã intelligas esse po-
tentiã. In qua eñ parte põt esse diuisus: q̃
nõ silia sed omnia ipsiꝰ habere firmat̃: Sic
ipse in euãgelio dicit: Omnia patris mea
sunt: ꝛ oĩa mea patris sunt. **Memor
fuit miſcđie sue iacob: et veritatis
sue domui israel. Uiderunt om-
nes fines terre salutare dei nostri.**
Memor fuit dictũ est: qꝛ ꝓmissa cõpleuit.
Hec est aũt ꝓmissio quã esaias ꝓphetauit
Esa.52 dicens: Uidebit omnis caro salutare dei.
Huic aũt ꝓmissioni aptũ nomẽ impositũ
est: Miſcđie sue: vt creator celi terreq; ho-
mo fieri dignaret̃: ꝛ hũanũ genus pctõrũ
vinculis obligatũ: aduẽtus sui beneficio li
beraret. Jacob: sicut sepe diximꝰ: ppl'm no-
ui testamẽti: nõ incõgrue videmur accipe-
re: qꝛ sicut iacob fratri benedictõe anterior
extitit: cũ postea natus fuerit: ita ꝛ christia
na plebs priorẽ populũ synagoge fidei gres-
sibus antecessit. Et ne intellectũ nostrũ di-
uersa nominũ dissilitudo cõfundat: ꝑscru-
temur quare additũ sit: Et veritati sue do-
mui israel: vt nõ solũ hoc datũ intelligere-
mus pp'lo: qui post aduentũ dñi dictus est
christianꝰ: sed etiã illi q̃ eũ de virgine nasci
turũ esse crediderunt. Israel eñ significat̃
omnis fidelis: q̃ deũ pura mẽte ꝯspexerit.
Miſcđiam posuit i iacob: ꝛ veritatẽ in isra
el. Miſcđia quippe fuit: qñ hominẽ libera-
turꝰ aduenit. Ueritas: qñ sancti facie ad fa
ciẽ videbũt: que hic: sicut dicit apl's: in eni
gmate ꝑ speculũ cõtinet̃. Addidit. Uide-
rũt omnes fines terre salutare dei nostri.
Quo dicto hereticoꝝ prauitas oĩs exclusa
est: qui putãt dñi saluatoris localẽ cõcessã
terris fuisse culturam. Uiderũt dicit: mẽte
cõspexerũt: qđ ꝑ totũ mundũ cõstat effec-
tũ. Quãti sunt eñ qui eũ carnalibꝰ oculis
in iudea gẽte videre potuerũt: Sed cũ hic
dicat: Oẽs fines terre: dubiũ nõ est ad fidẽ
esse referendũ: vt nobis possit veritas con
stare vboꝝ. **Jubilate deo omnis ter Al.dño
ra: cantate ꝛ exultate ꝛ psallite.** Ue-
nit ad secundã partẽ: in qua cõmonet di-
uersis modis ac deuotis esse gaudendum.
Sed ad iudiciũ dñi cõpetent̃ ista referunt̃:
in quo ꝛ psalmꝰ iste noscit̃ terminatꝰ. Jubi ET
late dictũ est: cũ magna delectatione in vo
cis gaudiũ ꝓsilite: vt qđ non põt explica-
re sermo cõfuse vocis: declaret eruptio de-
uota gaudẽtis. Oĩs terra: vniuersalẽ desi-
gnat ecclesiã: que in aduentũ dñi spem suã
integra deuotione reposuit. Sequit̃. Can-
tate ꝛ exultate ꝛ psallite. Uerba eñ hec q̃-
uis videant̃ esse silia: aliqua tñ discretione
separant̃. Cãtare: est grauissimi xpiani oris ℞
officio laudes dño ꝓsonare. Exultare: cum
magna affectione animi vota declarare.
Psallere: bonis operibꝰ dñi mãdata cõple
re. Qđ ideo cõmonet multipliciter fieri: qꝛ
diuersa ibi gaudendũ est varietate virtu-
tũ. Que figura dicit̃ homoptoton: qꝛ in si Sche
miles sonos exierũt vba diuersa: id est: iu-
bilate: cãtate: exultate ꝛ psallite. **Psal
lite dño in cithara: in cithara ꝛ vo-
ce psalmi.** Pulcherrima sibi copulatione
verba ista sociata sũt: vt quãdã harmoniã
ꝛ ipsa de se facere videant̃. Adhibent̃ eniꝫ
instrumẽta artis musice ad exercendũ opꝰ
celeste: qđ necessarie dicit̃: vt illa ꝑfectio ꝑ
quasdã siltudines indicet̃. Psallit eñ dño
in cithara: q̃ ꝑ actũ carnalẽ mandata diui-
nitatis opat̃: qui esurienti panẽ fregit: nu-
dũ vestiuit: ꝓstitit solaciũ destituto. ꝛ cete-
ra que possunt supnis iussionibꝰ applicari.
Sequit̃. In cithara ꝛ voce psalmi. Eadẽ ꝑ
posterata verba subiunxit: vt qđuis prius
eorũ facias: totũ tñ ad dñi gratiaꝫ ꝑtinere
cognoscas. **In tubis ductilibꝰ ꝛ vo-
ce tube cornee. Jubilate in ꝯspe-
ctu regis dñi.** Respiciamus omnia hec
vba diuinis mysterijs eẽ plenissima. Duo
genera fuisse tubarũ ad quasdã similitudi-
nes exprimendas apud hebreos: numeroꝝ
nobis liber insinuat. Unũ qđ argento du-
ctili formabant̃: hoc ad spiritũsanctuꝫ qui
ꝑ ꝓphetas locutꝰ est cõpetenter aptat̃. Ar-

gente⁹ eñi a mũdicia dicit̃ ⁊ cãdore verbo-
Ps.11 rũ: sicut alibi ipse dicit: Eloquia dñi eloq̃a
casta: argentũ igne examinatũ ꝓbatũ ter-
re purgatũ septuplũ. Ductilib⁹ aũt signifi
cat: qꝛ fideles diuersis passionib⁹ tũsi: dño
largiẽte ꝓficiũt: ⁊ tãto plus crescũt: quãto
ampli⁹ duri mallei fuerint iteratiõe ꝑcussi.
Malle⁹ eñi est diabol⁹: de q̃ ꝓpheta dicit:
Hiere.50 Cõtrit⁹ est malle⁹ vniuerse terre. Cor ẽ au
tẽ tube cornee: patiẽtie firma tolerãtia: q̃ ve-
lut cornea substãtia in viris fidelib⁹ amore
dñi ꝑseuerat. His ĝ tubis psallit dño: qui
℟ vtrisq; virtutib⁹ deuot⁹ exultat: qui ⁊ dñm
mũdo corde ꝑdicauit: ⁊ eius miscđiam pa-
tiẽtie virtute sustinuit. Sequit̃. Jubilate
in ꝯspectu regis dñi. Cõpleta est in hoc co-
mate q̃ in superiorib⁹ partib⁹ suspẽsa vide-
bat̃ esse sentẽtia. Hic eñi dicit: vbi sit iubi-
landũ: vbi cãtandum: vbi exultandũ: vbi
psallendũ: vbi in psalmo citharizãdũ: vbi
in cithara psalmizandũ: vbi iubilãdum in
tubis ductilib⁹ ⁊ corneis: scʒ in ꝯspectu re-
gis dñi: qñ in illa iudicatiõe iusti ꝑmia ꝓ-
missa recipiẽt. Per has eñi varietates: sig-
nificat̃ diuersis scis opib⁹: diuersis donis
in cõspectu dñi esse gaudẽdũ. Siue ista sic
dicit hic esse faciẽda: vt semꝑ ad eũ mentis
Al. Moueat̃ dirigat̃ itẽtio. †Cõmoueat̃ mare ⁊ ple
Al. nõ hʒ nitudo ei⁹: orbis terrarũ ⁊† vniuer
Al. co si q̃ habitãt i†ea. Hic iã terror futuri iu-
dicij ⁊ impioꝝ formido describit̃: qñ mare
illud qđ est in pectorib⁹ impiorũ delictorũ
suoꝝ recordatõibus cõmouet̃. Plenitudo
aũt ei⁹ merito dicta est: scʒ qꝛ multa pctã in
gentes excitãt fluctus: ⁊ tũc magis plenissi
me cõmouet̃: qñ se re⁹ nouit esse dãnandũ.
Sequit̃. Orbis terrarũ. Vtiq; ⁊ ipse cõmo
uẽdus est: qñ in noua facie venire ꝑdictus
Esa.65 est: sicut legit̃: Erit celũ nouũ ⁊ terra noua.
Addidit: Et vniuersi q̃ habitãt in ea: vt re-
uera hoc itelligeres de hoibus dictũ: de q̃-
bus supius figuratim dixit: cõmoueat̃ ma
Al. mãu simul re. Flumina plaudent† manib⁹ in
Al. a cõspectu idipm: mõtes exultabũt† ante faciẽ
dñi: qm venit iudicare terrã. Freque
ter diximus: scripturas diuinas diuersas simi
tudines loqui: vt ⁊ impijs celata sint q̃ di-
cunt̃: ⁊ fideles ad ea ꝑquirẽda studiosi⁹ in-
citent̃. Vñ ⁊ hic per allegorias multiplices
D dño dicit esse cantãdũ. Allegoria est eñi ali

ud dicẽs: aliud significãs. Mare siquidem
supius pctõrib⁹ cõparauit: nũc flumina san-
ctos viros significãt: q̃ bonas opas celesti
vbertate manauerũt. In idipm: id est: in
dño saluatore: cui ꝑdictã operã exhibuisse
monstrant̃. Sed respice: qm hec oia sub al
lusione sunt. Qñ eñi manus habent flumi
na: nisi fuerint scis hoib⁹ cõparata? De q̃-
bus dictũ est. Qui credit in me flumina de Jo.7
vẽtre ei⁹ fluent aque viue. Sequit̃. Mon-
tes exultabũt añ faciẽ dñi. Mõtes: ⁊ in bo
no ⁊ in malo pleruq; poni manifestũ ẽ. Im
pij eñi supbis nisib⁹ intumescũt: ⁊ ad diui-
ciã saxorũ obstinato corde ꝑuenũt. Man-
sueti aũt mẽtis soliditate firmissimi sunt: ⁊
q̃uis pia hũilitate curuent̃: spe future bea
titudinis in sũmitates solidissimas erigũ-
tur. Hi sunt q̃ dño adueniente gaudebũt:
qm in futuro iudicio ꝓmissiõis ipsi⁹ dona
recipiẽt. Addidit: Qm venit iudicare ter-
rã. Hic terrã oẽm pctõrẽ cõpetẽter aduerti-
mus: qꝛ terrena sꝑ vitia ꝯcupiscũt. Vides
totũ sensũ ad illud iudicij tẽpus esse ꝑduc-
tũ: vt oia q̃ dicta sunt illi intelligeres posse
cõgruere. Judicabit orbẽ† terre in Al. terrarũ
iusticia: ⁊ pplos in equitate. Hic or-
bis terrarũ impijs est nihilomin⁹ applican-
dus: q̃ frequẽter terre appellatiõe declaran-
tur. Isti sub iusticia iudicãdi sunt: q̃ ꝑtinacia sua nulla remissiõe liberant̃. Pplos au-
tẽ: significat eos q̃ ex hebreis fideles ꝓbati
sunt: ⁊ q̃ deuoti ex gentib⁹ aduenerũt. De
quib⁹ ait: Habeo aũt ⁊ alias oues q̃ nõ sũt Joh.10
ex hoc ouili: oportet me ⁊ eas adducere: vt
fiat vn⁹ grex ⁊ vnus pastor. Isti ĝ ppli in eq̃-
tate iudicãdi sunt: qm ibi ꝑmia recipient q̃
hic ꝓpter nomẽ dñi grauissima pericula ꝑ-
tulerũt: sicut dicit apłus: Omnes eñi stabi Ro.14
mus añ tribunal dei: vt recipiat vnusq̃sq;
ꝓpria corporis ꝓut gessit: siue bonum siue
malũ. Istud tñ iudiciũ vbi fiat: euidẽter ex-
ꝑssum est. Dicit eñi iohel ꝓpheta: Congre Johel.3
gabo oẽs gentes ⁊ educã eas in cõuallẽ io
saphat: ⁊ disceptabo cũ ill' ibi ꝓ pplo meo:
⁊ ꝓ hereditate mea israel. Cõclusio.
q Uid est hoc qđ instrumẽta musica
frequẽter posita reperimus in psal
mis: q̃ nõ tã vident̃ mulcere aurũ
sensũ: ꝗ ꝓuocare potius cordis auditũ? Sʒ
qm ille sonus ⁊ modulatio tibiarũ a sacris

mysterijs nostra nihilomin⁹ ętate discessit: restat vt intelligentiã huius rei spiritualiter ꝑquirere debeam⁹. Musica est disciplina que rerũ sibi cõgruentiũ: id est: sonorũ differẽtias ⁊ ꝯueniẽtias ꝑscrutat̃. Hęc merito ponit̃ ad rerũ spũalium similitudines explicãdas: qm̃ cõcentus ei⁹ virtute incõuenientię subsistit. Nã siue qñ psalmodiã dicimus: siue qñ mãdatis dñi operã volũtarie impẽdim⁹: dulcissimę harmonię gratia tẽperamur. Et si causas huius rei alta deliberatiõe ꝑpendas: q̃libet creatura rationalis si auctoris sui viuat imꝑio: ab hac cõuenientia nõ ꝓbat̃ excepta. Merito ꝗ incessanter ꝓcipimur dño psallere: in psalmo citharizare: in cithara psallere: iubilare in tubis ductilib⁹ ⁊ corneis: vt dubiũ nõ sit hęc instrumẽta dulcisona ꝓbabiliũ actuũ nobis indicare cõcordiã.

Explicit expositio in psalmũ. XCVII

Incipit expositio in psalmũ. XCVIII

Psalmus dauid.

Ignitatẽ isti⁹ nõis satis admirari
o nõ possũ: qꝺ in titulis sꝑ affixũ aciem nostrę mẽtis erigit ad dñm christũ. Ipsi⁹ em̃ honor in h̃ psalmo potẽtiaꝗ cantat̃. Sed quãta laus est sanctissimi viri vt ꝑ eius nomẽ eximiũ tãtę significet̃ maiestatis arcanũ. Per dauid em̃: ⁊ ꝑsonã loq̃ntis aduertim⁹: ⁊ christũ manufortẽ desiderabilẽꝗ sentim⁹. Quapropter eximio ꝓcone recognito: magni iudicis ꝓstolemur aduentum.

Diuisio psalmi.

In ꝓma sectione: cõmonet ꝓpheta
i vniuersos ꝑplos christo dño cõfiteri: q2 iudiciũ ⁊ iustitiã in iacob fecisse declarat̃. Scꝺa: cõmonet plebẽ vt adoret dñm saluatorẽ: q̃ moysi ⁊ aaron ⁊ samuel ꝓpitius fuisse dinoscit̃: q2 ꝓcepta ei⁹ custodisse mõstrant̃. Vñ exaltandũ ⁊ adorãdũ dicit esse dñm: qui fideles suos exaudire dignatus est.

Expositio.

Domin⁹ regnauit irascantur
o ꝑplĩ: qui sedes sup cherubin moueat̃ terra. Cũ dicit em̃: Domin⁹ regnauit: exponit qm̃ gloriã suę resurrectiõis ostẽdit: nõ vt añ credit⁹ est nõ posse regnare quẽ iudei videbant̃ extinguere: Sed hic illud tẽpus ostendit̃: qñ ipse post
Mat.28 resurrectionẽ suã dixit: Data ẽ mihi ois potestas in cęlo ⁊ in terra. Sequit̃. Irascãtur ꝑplĩ: nihil vltra nocituri. Magno em̃ grauitatis põdere deridenẗ: quoꝝ doli atꝗ versucię nihil penit⁹ nocuisse declarant̃. Nam qꝺ dixit: Irascant̃: nõ ꝓcepit ꝓpheta ad aliqꝺ facin⁹ ꝑplos cõmoueri: s̃ vt sibi poti⁹ irascant̃: q̃ rẽ ꝓbati sunt fecisse nefariã: vt cito ad ꝯuersionis salutẽ veniãt: cũ ꝓpria voluntate sua ceperunt facta dãnare. Qꝺ si ad litterã velis accipe: q̃dã videt̃ vrbanitas: sic̃ ⁊ in actib⁹ aploꝝ legit̃: pontifici Paulũ dixisse paulũ: Feriat te de⁹ paries dealbate. Et paulopost increpat⁹ dixit: Nesciebã Act.23
fratres: qꝺ ꝓnceps ꝑplĩ esset. Scriptũ ẽ em̃: Exo.22
Principẽ ꝑplĩ tui ne maledixeris: nõ q2 nesciebãt: s̃ q2 ꝓncipẽ eũ ꝑplĩ sub quadã vrbanitate denegauit. Ita ⁊ hic dictũ est: Dñs regnauit irascant̃ ꝑplĩ: id est: nihil vltra nocituri. Qꝺ nõ ad exhortationẽ sed ad derisionẽ videt̃ poti⁹ ꝑtinere. Quę figura dicit̃
Astismos: latine vrbana dictio: venustati Sche
⁊ facetię causa cõposita. Seq̃t̃. Qui sedes sup cherubin moueat̃ terra. Tu q̃ sedes: indicatiu⁹ modus est scꝺę ꝑsonę. Ad ipm em̃
dñm verba ꝯuertẽs: hãc sentẽtiã finit. Che Rp̃
rubin: hebręũ nomẽ est: significãs plenitudinẽ sciẽtię: vbi q̃si in throno suo dñm insidere manifestat. Nã ⁊ hoies insidet: q̃ plenissima fide atꝗ opeꝝ ꝓbitate complent̃. Adiũxit: Moueat̃ terra. Siue illud significat qꝺ supi⁹ dixit: Irascãt̃ ꝑplĩ: Siue magis ad ꝯuersionẽ pctõres postulat cõmoueri: q̃ sicũ dictũ ẽ: terra merito nũcupant̃: q2 terrena vitia ꝯcupiscũt. Dñs in syon magn⁹: ⁊ excelsus sup oẽs ꝑplos. Ut deũ illũ quẽ dixit sedere sup cherubin: dñm xp̃m euidẽter aduerteres: exp̃ssit: Dñs in syon magn⁹: q̃ in hierosolymitanis partibus hõ apparere dignat⁹ est. Et intẽde v̾ba q̃ dicit: Dñs magnus. Ne q̃s eũ ꝑ passiõis humilitate putaret esse tenibilẽ: addidit: Et excelsus sup oẽs ꝑplos: qm̃ ille quẽ irreligiosa mẽte ꝯtẽpserãt: rex excelsus sup oẽs populos eminebat. Syon aũt interp̃tat̃ specu-
latio: qꝺ est eccl̃ia: i q̃ dñs spũalit̃ inesse Rp̃
reuerẽda sꝑ ꝯtẽplatione mõstrat̃. Cõfiteat̃ nõi tuo magno ⁊ terribili: qm̃ Al. qm̃ terribile et
sanctũ est. Post apparitionẽ carnis: q̃ facta est in syon: ꝯfitẽdũ dicit ꝑplis dño saluatori: de q̃bus supi⁹ dictũ est: Irascant̃ ꝑplĩ.

Sic enī in ecclia catholica q̄tidie fieri vide-
mus: vt q̄ prius fuerūt blasphemi: paulo-
post sint dn̄o ꝑstante correcti. Magnū aūt
dictū est nomē ei⁹: q2 vbiqꝫ dilatatū ē. Ter
ribile: q2 ipse ventur⁹ est iudicare viuos et
mortuos. Sanctū: q2 imaculata ꝛ celesti cō
uersatiōe ꝑmansit: sic ꝛ alibi dicit de ipso:
Ps. 4 Qm̄ magnificauit dn̄s sctm̄ suū: sicut ꝛ ma
Luc. j re dictū est ab angelo: Propterea qđ nasce
tur ex te sctm̄ vocabit̄ fili⁹ dei. **Et honor regis iudiciū diligit. Tu parasti**
Al. directiōes †**equitatē.** Superi⁹ dixerat: Cōfiteāt̄ ꝑplī
nōi tuo: mō queādmodū ↄfiteri debeāt cui
dēter exponit. Honor enī regis: ē ꝑdicatio
glīosa: quā illi sp̄ offerim⁹ cōfitēdo. Judici-
um diligit: hoc est: vt deliberādo atqꝫ trac-
tādo debeam⁹ diligere creatorē. Nō enī il-
le aut labili volūtate: aut caduca mēte colē
dus est: ſ fixa ꝛ ꝑspicabili deliberatiōe sen-
tētię: sicut solet sp̄ puris cordib⁹ apparere.
Sequit̄. Tu parasti ęq̄tatē: vt agnscerēt ho-
mines ab ipso hoc mun⁹ attribui: q̄ possint
hāc intelligere vel facere cōstanter ęq̄tatē.
Deniqꝫ sensū istū euidētius sequēs versus
ostēdit. Siue vt q̄busdā placet: honor regi
est dānatio iusta nocentiū: qm̄ iniq̄tate pu
nita: gloria regis sp̄ auget̄. **Judiciū ꝛ iu stiā in iacob tu fecisti.** Judiciū fec̄ in
ꝑplo fideli: qn̄ ei donauit bonū malūqꝫ dis-
cernere. Justiciā v̄o: cū relictis idolis: crea
tori suo meruit hūili deuotione seruire. In
iacob aūt: in vnoquoqꝫ fidele dicit: q2 nōis
isti⁹ cōmemoratiōe ꝑplus deuot⁹ ostendit̄.
Tu fecisti: q2 nemo est ali⁹ ꝑter ipm̄ q̄ insti-
j. Cor. 3 tuit ꝛ firmauit ecclīam: sic dicit apl's: Fun-
damentū enī aliud nemo pōt ponere: ꝑter
id qđ positū est: qđ est xp̄s iesus. **Exal- tate dn̄m deū nostꝝ: ꝛ adorate sca bellū pedū ei⁹: qm̄ sctm̄ est.** Uenit
ad scđam sectionē ꝑpha: in q̄ ꝑplos deuo-
tos cōmonet: vt nomē dn̄i magnificare nō
desinant: quaten⁹ illū ꝑdicando: ipsi poti-
us exaltari posse videant̄. Ceterū ille hūa-
nis virib⁹ (sicut sepe dictū est) non indiget
adiuuari: q̄ est sūma virtus ꝛ tot⁹ maiesta
tis adoranda ꝑfectio. Sequit̄. Et adorate
scabellū pedū eius qm̄ sanctū est. Qm̄ be-
atus augustin⁹ diligētissimus exq̄sitor: cor
pus dn̄i qđ de maria virgine sumpsit: sca-
bellū diuinitatis eius asseruit debere senti
ri: ꝑpter naturā humanitatis quā est dig-
natus assumere. Illi enī virtuti esse subiec-
tū atqꝫ vnitū: omnib⁹ creaturis cōstat ex-
celsius: sicut dicit apl's: Qđ infirmū est dei j. Cor. j
forti⁹ est hominib⁹. Et alibi de eodē media
tore dei ꝛ hoīm: hoīe christo iesu aplus di-
cit: Propter qđ deus exaltauit illū: ꝛ dona Phi. 2
uit illi nomē: qđ est sup̄ omne nomē: vt in
noīe iesu omne genu flectat̄ / celestiū / terre-
strium ꝛ infernoꝝ. Nūc dicendū nobis est
q̄d in isto versu pedes ei⁹ significare videā-
tur: scʒ stabilitatē diuinitatis: quę sp̄ in na
turę suę omnipotēti gloria tāq̄ pedū inde-
fecta stabilitas ꝑseuerat. Hui⁹ ḡ verbi assū
ptū corpus: q̄uis gloriosū: q̄uis magnū:
q̄uis adorabile: tn̄ ꝑpter hūilitatē hūani-
tatis: scabellū pedū competēter accipim⁹.
Nā cū ipse dicat: Celū mihi sedes est: terra Esa. 66
aūt scabellū pedū meorū: corpus terrenum
qđ de maria virgine sumpsit: hn̄ vt opinor
eadē silitudine scabellū pedū ei⁹ ꝑbat̄ in-
telligi. Et nota q2 nō dixit: Qm̄ sanct⁹ est:
sed qm̄ sanctū est: scʒ vt corp⁹ a deitate mē
tis ↄtēplatione discerneres: sed ad vnā ꝑ-
sonā referres: id est: ad verbū qđ caro fac- Joh. j
tū est: ꝛ habitauit in nobis. Pedes etiā di-
uinitatis p̄ Tropologiā dici: sicut ꝛ scabel-
lū dictū est: etiā sic forsitan debem⁹ accipe-
re: vt extrema tēporis designet: qn̄ dn̄s in-
carnari dignat⁹ est. Unde ꝛ iohānes euan
gelista dicit: Filioli nouissima hora ē. Pau j. Joh. 2
lus qꝫ apl's dicit: Cū venisset plenitudo tē- Gal. 4
porū: misit deus filiū suū factū ex muliere:
factū sub lege **Moyses ꝛ aaron in sacerdotib⁹ eius: ꝛ samuel int̄ eos qui inuocāt nomē eius. Inuoca bāt dn̄m ꝛ ipse exaudiebat eos.** Jō
ꝑscę auctoritatis magnos viros posuit: eis
qꝫ gratiā dn̄i asserit fuisse ↄcessam: vt ad si-
milē deuotionē fideles ꝑplos incitaret. Et
nota q2 hic moysen sacerdotē dicit: dū sic i
heptateucho nō legat̄: Qui ꝛ si hostias nō
offerebat sicut aaron frater ipsius: vota tn̄
ꝑplorū corā deo sp̄ exhibuit: qđ sacerdotis
officiū esse mōstrat̄. Quapropter merito ꝛ
hic sacerdos dicit̄: qui magnis ꝑcibus ira-
scēte dn̄o ꝑ ꝑplo supplicauit. Samuel autē
in tēplo dn̄i ꝑdicabili sanctitate cōuersat⁹
est: qui dauid vnxit in regē. Sed qm̄ sacer-
dotis nō accepit officiū: q2 erat de tribu ef-

fratrum: vnde sacerdotes fieri nō licebat: addidit de ipso: Inter eos qui inuocāt nomē eius: q2 noiatim pcurrere nō poterat: quos multitudo infinita dilatabat. Adiecit: Inuocabāt dn̄m & ipse exaudiebat eos. Quātū valeat sinceritas orationis: in breuitate declaratū est: q2 fideliter supplicātes efficaciter audiebat. **In columna nubis loquebat ad eos. Quia custodiebant testimonia ei⁹: & pcepta eius que dedit illis.** Nō vacat qđ dictū est: In colūna nubis: q2 semp res ista in edificatiōe domus p fortitudine ponit & decore. In hac ḡ specie loquebat illis dn̄s: que venturā fabricā eccl'ie nūciabat. Sed q2 illis tūc p nubē verba fecit: nobis p sanctū scabellū suū: id est: p incarnationē & loqui euidētius & apparere dignat⁹ est. Scabellū omnib⁹ tēplis excelsi⁹: omnib⁹ spiritualibus creaturis multo pstantius: sicut dicit

Heb. j apl's: Cui aūt angelo℞ dixit: sede a dextris meis? Sed quid mirū si ille scabellū dicit qui se vermi: scarabeo: herbe fullonū / & angulari lapidi cōparauit? Nō vtilitatis intuitu: sed hūilitatis affectu: quā sumēdo tantū fecit excelsā: quātū pus fuit in hoc mundo paruissima. Sequit. Quia custodiebāt testimonia ei⁹: & pcepta ei⁹ que dedit illis. Reddit causas quare eos exaudire dignaret dn̄s: q2 ipse illū vere diligit ꝗ eius mandata custodit: sicut ipse discipulis dicit: Si

Joh. 14 me diligit' mādata mea seruate. Testimoniū: est p signa aliqua pcedentis rei posita significatio: sic ī heptateucho dic: Hoc erit vobis in testimoniū. Precepta em̄ ptinēt ad legē: quā p moysen visi sunt accepisse. Unde ostēdit efficacissime placere deo: qm̄ a nobis ei⁹ cōpletur imperiū. **Dn̄e deus noster tu exaudiebas eos: de⁹ tu ppitius fuisti illis: & vindicans in omnia studia eorū.** Dicēdo: Tu exaudiebas: & tu illis ppitius fuisti: ostendit quidē desideria sanctor℞ in bonis petitionibus fuisse cōpleta: eosq3 beneficia suscepisse que videbantur necessario postulari. Sed addidit: Et vindicās in omnia studia eorū. Hoc ppterea positū est: ne semp nos quererem⁹ audiri: qm̄ vtrūq3 in ipsis videt impletū. Cognoscim⁹ em̄ eos: & interdū exauditos fuisse cū peterēt pspera: & iterū in studia eor℞ vindicatū: ne hūana illis elatio surripere potuisset. Nā ꝗuis aliqui fideles sint: & magna deuotione venerandi: oportet in eos p tēpore vindicari: ne cor eor℞ ad superbiā videat posse deduci: sicut & apl's dicit: Et ne magnitudo reuelationū extollat me: dat⁹ est mihi stimulus carnis mee: angelus sathane qui me colaphizet: ppter quod ter dn̄m rogaui vt discederet a me: & dixit mihi: sufficit tibi gratia mea: nā virt⁹ in infirmitate pficit. Quapropter audiuimus exauditos: & in eis intelligam⁹ etiam vindicatū: vt cognoscam⁹ misericordē christū vtrūq3 fecisse ppitiū. 2. Cor. 12

Exaltate dominū deū nostrū & adorate in mōte sancto ei⁹: qm̄ sanct⁹ est dn̄s deus noster. Et supius quidē pars versus isti⁹ legit vbi facta diuisio est: sed ibi subiunctū est: Et adorate scabellū pedū eius: hic aūt nō montē: sed in mōte sancto dn̄m pcipit adorari: qđ ad montē syon: ꝗ est ecclesia referri posse nō dubiū est: ḡ est montiū mons: & sancta sanctor℞: cui⁹ ipse habitator est xp̄us. Sic vtrunq3 in scā ecclesia dicit esse faciendū. Notādū est aūt: qđ sanctū dn̄m in sancto mōte pcepit adorandū: qm̄ sicut laus eius nō ꝯuenit ori prauo: ita nec eius culture loci potest cōgruere turpitudo.

Conclusio psalmi.

Consideremus faciē huius psalmi: quasi duob⁹ luminibus splendere pulcherrimis. Incredulos terret: vt ad supplicationē deuotissimā pducant: fidelib⁹ christū dn̄m adorare pcipit: q2 ipse nouit exaudire quos diligit. Beata plebs ḡ de tali gaudet impio. Uitale quippe desideriū est: agnoscē & amare creatorē. Quapropter exultationē nobis moueat audit⁹ dn̄s christ⁹. Fidelis serui est diligere dn̄antem. Nā qui nō habet carissimū gubernatorē suū: ipse se pfitetur horrendū. Natura qppe rerū est: vt ab eo te diligi posse nullatenus arbitreris: quē cara mēte nō appetis. Diligamus igit vt amemur: queram⁹ vt inueniamus: pulsemus vt ad eū accedere valeamus. Cōtra omnes amētias est eū tepide querere: quē tibi cognoscis eterna beneficia posse pstare.

Explicat expositio in psalmū. XCVIII

Incipit expositio in psalmū. XCIX

Psalmus in cõfessione.

D Um frequẽter in psalmis posita sit ꝑ rerũ oportunitate cõfessio: hic tñ in titulo singularit̃ ꝓbat̃ ascripta: reuera qꝛ tot⁹ hic psalmus ad vtrasq͡ꝫ ptinet cõfessiones. Una est: qñ pctã nostra depromẽtes culpabiles nos reosq͡ꝫ ꝯfitemur: ⁊ misc̃diam dñi ꝯcedendã nobis pijs fletibus exoram⁹. Altera: cũ siue nobis beneficia collata laudam⁹: siue alijs ꝑstita cũ magna exultatiõe veneramur. Cõfessio eñ q̃si ꝯfactio dicit̃: siue penitẽtia: siue laus multoꝝ ore celebrata: q̃ ideo sic dicit̃: vt ad plurimos ptinere monstret̃. ET

Diuisio.

i In ꝑma parte psalmi ꝓpheta cõmonet vniuersitatẽ: vt dñm debeat sꝫ magna iocũditate laudare: qꝛ tãti dñi triste nõ decet esse seruitiũ. Et ne semꝑ hoc genere ꝯfessiõis vtendũ crederet xp̄ianus: Secũda parte dicit: vt maloꝝ nostrorũ delicta penitentes: indulgẽtię ipsi⁹ portas intrare mereamur: qꝛ misericordia eius ꝑmanet in eternũ.

Expositio.

i Iubilate deo oĩs terra. Sollicit⁹ ꝓpheta de ꝑplo fideli: ne se putaret sꝫ anxietate tristicię xp̄o dño seruiturũ: primũ a iubilatione cępit: qꝛ ipa est iusti ꝑfecta deuotio: dño sub mẽtl iocũditate famulari: sicut ⁊ apl̃s monet: Semꝑ gaudete: sine itermissiõe orate: in oĩb⁹ gratias agite. (I. Thessal. 5) Et ne q̃s se minime crederet euocatũ: addidit: Oĩs terra: vt ipse inter hoĩes nõ videat̃ existere: q̃ hãc vocẽ detrectat audire. Iubilatio est eñ: sicut sępe diximus: magnę mẽtl gaudio cõmoueri: nõ tñ in articulata verba ꝓrũpere. Nã qđ dixit: Iubilate. Et subiunxit: Oĩs terra: frequẽter ⁊ ꝑ casus noĩm discrepantes: magnos indicat sensus. Nã cũ Terra singulari numero denũciet̃: Iubilate dic̃: qđ ad pluralẽ numeꝝ certũ est ptinere: vt hãc terrã ad hoĩes: nõ ad tellurẽ estimares esse referẽdã: qđ allegorice cõstat intelligi. (Sche D) Allegoria est eñ figura aliud dicens: ⁊ aliud significãs. Seruite dño in leticia. (R. Introite) †Intrate in cõspectu ei⁹ in exultatiõne. Licet seruitia dñi diuersis videant̃ officijs expediri: vt sũt ordines ecclesiastici: monasteria fideliũ: heremitę solitarij: laici deuoti: omnia tñ ad istatria v̄ba ꝓprie referunt̃: vt dño sub leticia seruiat̃: nõ in murmuratiõe aut amaritudine mẽtis: sicut factũ est in deserto: qñ ꝯtra dñm iudaic⁹ ppl̃s murmurauit. Sed ista leticia vtiq͡ꝫ caritas est: q̃ sicut dicit apl̃s: nõ inflat̃: nõ agit ꝑperã: nõ est ambiciosa. ⁊ reliqua: q̃ hanc virtutẽ egregiã mirabili narratione describũt. (I. Cor. 13) Quapropter illi sub leticia dño seruiũt: q̃ eũ supra cũcta diligũt: et inuicẽ se fraterna caritate respiciũt. O libera seruit⁹: o seruitiũ sup̄ cunctas dñatiões eximiũ: q̃bus talis leticia tribuit̃: q̃lis in regnoꝝ glĩa nõ habet̃. Sed istam leticiã q̃ in hꝫ mũdo ꝑcipit̃: vide q̃le ꝑmiũ subsequat̃. Dicit eñ: Intrate in cõspectu ei⁹ in exultatione. Multo difficili⁹: multo ꝑstanti⁹ est ante tãti iudicis gaudere cõspectũ: vbi sic cõuenire cõsciẽtia cõmonet̃: vt gaudia tũc sumat hũilitatis: qñ supbis omnib⁹ ꝓbat̃ esse terribilis. Scitote qm̃ dñs ipse est deus: ipse fecit nos ⁊ non ipsi nos. †Nos aũt ppl̃s eius ⁊ oues pascue eius. (Ra...) In capite versus hui⁹ ꝯtra ꝑfidiã loquit̃ iudęorũ: qui dñm saluatorẽ nõ putãdo deũ: in creatorẽ suũ manus inijcere ꝑsumpserũt. Scitote dixit: intelligite qđ iste dñs quẽ dei filiũ minime credidistis: Ipse est de⁹ qui fecit cęluꝫ ⁊ terrã: qui nos quoq͡ꝫ ad suã imaginẽ siĩitudinẽq͡ꝫ plasmauit. Et ne putarẽt hũanã creationẽ patrũ semina esse deputandã: adicit: Et nõ ipsi nos. Nã q̃uis natiuitati nostrę ministeriũ ꝑbeat carnalis operatio: tñ ille in hũc mũdũ nos ꝓbat̃ adducere: qui cuncta facit ad existẽtiã ꝑuenire. Sequit̃. Nos aũt populus ei⁹ ⁊ oues pascuę eius. Uenit ad ꝑplm fidelẽ ꝑ cõparationes pulcherrimas: quid sit ostendẽs: Oues: qꝛ simplices sũt: ⁊ ipse earũ pastor est verus. Pascua eius: id est: diuinarũ scripturarũ copiosa ⁊ dulcis epulatio. Ipsa sunt pascua: quib⁹ fidelis anima saginat̃: ⁊ ad futurę beatitudinis amena ꝑducitur. Sic istis tribus versibus cõplexus est: quid agere: quid credere: q̃d intelligere debeat christian⁹. (R. In...) †Intrate portas eius in confessione: atria eius in hymnis †cõfessionũ. (R. confitemini) Laudate nomen eius. Uenit ad secundã parteꝫ: vt qꝛ supius dixerat in dñi laudib⁹ esse iubilãdũ: nũc doceret quẽadmodũ illi vnusquisq͡ꝫ debeat cõfiteri. Portę dñi: sunt hu-

milis penitẽtia: baptismũ sacrum: caritas sancta: elemosyne: miscdia: ceteraq3 mãdata: p que ad ei⁹ possum⁹ puenire cõspectũ. Hortat ergo pphetā: vt p hanc hũilitatis cõfessionẽ: pmo ianuas miscdie dñi intrare debeam⁹: ne nos extra ouilia seuẽtis lupi possit rapacitas iuenire. Adiecit: Atria ei⁹ in hymnis ɔfessionũ. Atria eius: τ hic subaudis: intrate. Significat enim pphetas: euãgelistas: τ quicũq3 dño aspirãte docuerũt. Dicta enĩ illoꝝ dñi cõstat esse palacia: qñ ipse in eis inuenit: si deuota mẽte pquirit. Sed vt hãc ɔfessionẽ diuideres a priore: posuit: In hymnis: qualis fuit illa dñi

ath.xj salvatoris: cum dixit: Cõfitebor tibi pater dñe celi τ terre. Nõ enĩ p suis peccatis aliquid ɔfessus est: sed laudes patri sincera dilectione psoluit. Congruus enĩ ordo seruatus est: qz dũ illa prius offert: ista iam secura subsequit. Addidit: Laudate nomẽ ei⁹. Ubi ponenda subdistinctio est: qz sequẽti versui cõstat esse inngendũ. **Qm suauis**

ione **est dñs in eternũ misericordia ei⁹:**
one **τ vsq3 in seculũ seculi veritas eius.**

Ne quis se putaret laudando fatigari: aut cõtinuo labore flaccescere: causã reddidit quare pdicandũ est nomen eius: id est: qm suauis est dñs. Qñ enĩ puenit in suauitate defect⁹: aut põt anim⁹ expleri vbi semp pficit appetit⁹: Delectatio ista nescit habere fastidiũ: vbi sic mens cõsolata reficit: vt nullaten⁹ tñ eius desideria deponant. Et ne suauitatẽ quã dixit crederes esse tẽporalem: In eternũ dicit ei⁹ miscdiam pmanere: qz cũ semel pstiterit futura bona: ab ipso tñ ppetue seruantur illesa. Adiecit: Et vsq3 in seculũ seculi veritas ei⁹. Seculũ seculi: τ istud significat qd nũc agit: τ illud qd credim⁹ esse venturũ: qm τ hic est veritas dñi:

84 sicut legit: Ueritas de terra orta est: τ in illo seculo: vbi pmissionũ eius dona cõplentur: τ ipse cũ sanctis suis gloriosa perennitate regnabit.

Cõclusio psalmi.

m Irabiliter hic psalm⁹ vtrasq3 nos cõfessiões edocuit: vt τ alacres domino iubilem⁹: τ pctoꝝ nostrorum vulnera sine intermissione plangam⁹. In hoc enĩ mũdo: vtrũq3 necessariũ est: vt nec in tristicia desperet dei seru⁹: nec iterũ animus ei⁹ psperi reddat elatus. Nã sicut sanitas hois humorũ pace consistit: ita pfectus est christian⁹ q̃ fuerit inter harũ rerum vicissitudinẽ immobiliter tẽperat⁹. Suscipiam⁹ ergo alacri mẽte: q̃ dicta sunt. Qualis enĩ sit ista deploratio: ex hoc dat intelligi: vt in ea pcipiat dñs esse laudãdus: merito quia inde puectus euenit nõ reatus: nõ pena/ sed pmia: nõ deformis seruitus/ sed pulchra libertas.

Explicit expositio in psalmũ. XCIX
Incipit expositio in psalmũ. C

Psalmus ipsi dauid.

q Uãuis tituli ab historijs tracti: virtutẽ videant indicare psalmoꝝ: tñ τ simplices idẽ cõtinere noscũtur. Est siquidẽ text⁹ iste mirabilis: τ in forma pfecte sanctitatis inclusus: q̃ cẽtenariũ fructũ debeat expectare pmiorum. Sed ideo verba noscit pmisisse notissima: vt ei⁹ virtus simplex atq3 perspicua: sensus lucidissimos ac nimis honorabiles indicaret. Psalmus enĩ: sanctã significat operationẽ. Ipsi dauid vbi ponit: totũ christi virtutib⁹ applicat: vt nihil de isto terreno rege intelligas: sed omnia de illo celesti dicta cognoscas fuisse.

Diuisio psalmi.

c Ongregatio illa scrõꝝ: quã p vniuersum mundum catholica parit τ multiplicat ecclesia. In prima parte psalmi cãtare se dicit dño miscdiam τ iudiciũ cõsortiaq3 refugere pessimoꝝ. Scda parte fideles se asserit diligere: τ cũ eis gratissima habitatiõe versari. Demones autẽ cũ suis imissionib⁹ de suo corde repellere: q̃s nouit cũ dei famulis nõ habere vllatenus portionẽ: vt tali institutiõe formati: et appetere bona τ mala renuere debeamus.

Expositio.

m **Isericordiã τ iudiciũ cãtabo: tibi dñe psallã.** Celestis in terra multitudo beatoꝝ ptulit initiũ: qd breuiter elicita ɔcluderet. Ptãs enĩ dñi semp: aut miseret: aut iudicat. Sed neq3 misericordia ipsi⁹ sine iudicio: neq3 iudiciũ sine misericordia repit. Utraq3 enĩ se mutua societate ɔiũgũt. Nec factũ eius aliquod puenit quod nõ plenũ cunctis esse virtutibus sentiat. Nam sicut hic dixit: Misericordiã τ iudicium: alibi dicit p his duobus nominib⁹: iusticia τ pax. Et iterũ: misericordia τ veritas: vel iusticia

Pᴾ

ꝛ iudiciũ ꝓparatio sedis tuę: vt vbiq; deū
pium demõstret ꝛ iustũ. Quod gen⁹ locu-
tiõis inter ꝓpria scripturę diuinę cõnume-
rari posse nõ dubiũ est. Nã ꝛ in illo aduen-
tus sui tẽpore glorioso: ꝑmo loco miscdiã
Matth. 25 facit: qñ dicit: Uenite benedicti patri mei.
ꝛc. sed nõ sine ęquitate: qꝛ fidelib⁹ sua pro-
missa restituit. Postea vero iudiciũ sequi-
Ibidẽ tur: cũ dixerit impijs: Discedite a me male
dicti in ignẽ ęternũ: qđ tñ nõ est sine pieta-
te: qñ post multã patientiã noscit̃ ꝓferre
vindictã. Uides ergo hęc duo ꝛ consenta-
nea sibi esse: ꝛ suis ordinib⁹ collocata radi-
are. Audiãt itaq; misericordem dñm pctõ-
res: qui de sua nequiter salute desperent.
Intelligãt supbi iudicẽ: qui malũ suũ non
estimãt esse puniendũ. Ita hic totũ cõpen-
diose plenissimeq; cãtatũ est: qñ in his du
obus sermonib⁹: ꝛ cũcta opera dñi: ꝛ toti⁹
ecclesię ędificatio ꝓbat̃ esse narrata. Adie-
cit: Tibi dñe psallam. Dño psallit: qui bo-
nis factis suis eũ placare cõtendit. Ipsa ẽ
eñ suauissima virt⁹ harmonię: qñ vox co-
gnoscit̃ operib⁹ cõsonare. Nã si hę duę res
discrepabili sibi varietate dissentiãt: neq;
q; possũt psalmodię temperatã efficere cã-
tilenam. Nec ad aures dñi venit: qđ se mu
tua cõtrarietate cõfundit. **Et intelligam in via immaculata: quãdo venies ad me.** Hic versus de superiorib⁹ pendet.
Nã si disciplinabilis illa psalmodia cõpe-
tẽter dirigat̃ ad dominũ: vide quid ꝓstat:
vt intelligat in via imaculata: qñ ad se do-
min⁹ venire dignet̃: quẽ magnope sustine-
bat. Intelligã dicit: id est: credã puro cor-
dis affectu: vt qđ oculis carnalib⁹ nõ vide-
bat: viuaciter cõspiceret animę desiderãtis
aduisu. Et qñ tale desideriũ spiritualiter
iam vidẽtis erat: dicit quẽadmodũ venire
disponat: In via scꝫ imaculata: qꝛ christus
dñs peccata nõ habuit: qui ꝛ ꝑ hunc mun-
dũ imaculatis gressib⁹ ambulauit. Hoc est
eñ qđ dicit: Et intelligã in via imaculata
qñ venies ad me. **Perambulabã in innocẽtia cordis mei: in medio domus mee.** Hypotheticus denuo syllogis
Syl. mus aperit̃. Si iustus ꝑambulat in inocen
tia cordis in medio dom⁹ dñi: non ꝓponit
ante oculos suos rem malã. Attamẽ iust⁹
ꝑambulat in innocẽtia cordis in medio do

mus dñi: nõ ꝓponit igit̃ ante oculos suos
rem malã. Nũc sequẽtia videam⁹. Dicen-
do: Perambulabã: ostẽdit vitã mũdi isti⁹
nõ se studiosissime ꝑquisisse: sed tanq̃ tran
sitoriã fuisse decursã. Ac deinde: quid pos-
sit innocẽtia paucis verbis absoluit̃: vt in
medio domus dei habitare mereret̃: qua-
ten⁹ ꝛ reliquis bonũ exemplũ ꝓbeat: ꝛ ipa
honorabili cõuersatione reluceat. Nã quã
tũ valeat innocẽtia: hinc dat̃ intelligi: vt ꝓ
pter gratissimã simplicitatẽ in colũbę spe
cie spiritussanct⁹ appareret: ꝛ ꝓpter mãsue
tudinẽ beatã: agnũ se vocari dei filius de-
gisset: designãs qñ illa cęlestis ꝛ vera sapi
entia in pectoribus placidis atq; humilib⁹
cõquiescat. **Nõ ꝓponebã ante ocu los meos rem malã: faciẽtes ꝑua ricationes odiui. Nõ adhesit mi hi.** Quoniã superius dixit: ambulasse se in
medio ecclię in innocẽtia cordis sui: nũc ꝑ
Sche figurã Ethologiã: quę latine appellat̃ causę
redditio: hoc duobus modis exponit. Pri
mo dicẽs vsq; ad positã diuisionẽ: cũ vitio-
sis se nõ habuisse consortiũ. Deinde vsq;
ad finẽ psalmi: asserit cũ fidelib⁹ suã se po-
suisse nihilomin⁹ portionẽ: ꝛ de corde suo
diaboli fugasse versutias. Sic maximã par
tem hui⁹ psalmi: hęc figura cogñscit̃ esse cõ-
plexa. Nunc ad exponẽda verba redeam⁹.
Qui deũ credit vltorẽ: rẽ malã ante cordis
sui lumina nõ ꝓponit: qꝛ necesse est vt de-
spiciat terrena: qui noscitur cõsiderare cęle
stia. Sed qui in mundo erat: rem malã an-
te suos oculos quomõ poterat nõ habere:
nisi qꝛ illi talia displicebãt: nec eorũ vitio-
sa delectatione capiebat̃. Iuste ergo dixit
sancta ꝯgregatio: ante oculos cordis sui se
nõ posuisse nequicias: quas de penetrali-
bus suę mentis excluserat. Recte siquideꝫ
illas res videre non dicimur: quas nullis
delectationibus intuemur. Sequitur. Fa-
cientes ꝑuaricatiões odiui. Exposuit quẽ-
admodũ mala ad eius nõ potuerint inter-
nos oculos peruenire: quia ꝑuaricationes
hominũ iugiter habuit odiosas. Illas eñ
res vnusquisq; respicere dicitur: quas ꝛ di-
ligere posse iudicatur. Nam q̃uis ante fa-
ciem nostram veniãt: tamen in conspectu
mentis nostrę nõ sunt quę execrabili abo-
minatione refugimus. Addidit: Non ad-

desit mihi. Hoc coma oĩo suspẽsũ est: desi-
derat eñ caput versus sequẽtis: id est: cor
prauũ: quod frequẽter factũ scḋm hebreos
in psalterij versib⁹ inuenimus. Cor eñ pra-
uum adherere nõ potest: nisi peccatoꝝ ini-
quitate distortis. Inuicẽ quippe sibi equa-
lia vota glutinant: ⁊ e diuerso diuidunt q̃-
cunq; cõtraria sunt: nec prauũ recto cõue-
nit: q: moꝝ varietate dissentit. Hic aũt sta-
tus incidit cõiecturalis: vbi querit: aut cũ
quib⁹ cõuiuat: aut quõ viuat. **Cor pra-
uum: †declinantes a me †malignos
non †agnoscebã.** Diximus: Cor prauũ su-
perioꝛib⁹ esse iungendũ: vt absoluta sentẽ-
tia subsequat. Declinãtes a me malignos
nõ agnoscebã. Declinãtes a me malignos:
hereticos dicit: q̃ prauis dogmatibus a ca-
tholica p̃dicatione dissentiũt: ⁊ declinãtes
semitas rectas: vias pessimas se auditores
q; deducũt. Nõ agnoscebã dixit: q̃m cũ se
baptizatos atq; signatos asserãt: nõ in eis
agnoscit diuina dilectio: qui blasphemi ꝓ-
bantur in dño. Illi eñ a christianis veraci-
ter recognoscunt: qui se fidei prauitate nõ
polluũt. **Detrahentẽ †aduersus ꝓ-
ximũ suũ occulte: hũc ꝑsequebar.**
Detrahit hereticus catholico: qñ absentẽ ali-
qua oblocutione dilacerat: nec audet palã
cõtendere: qui se nouit irratiõabilia vendi-
care. Hos dic ꝑsequẽdos: vt ad veritatis stu-
dia cõcitent: qui decepti varijs questioni-
bus eludunt. Proximũ eñ dicimus: ⁊ car-
nis nobis societate cõiunctũ: ⁊ aliqua legis
vicinitate sociatũ. Nam dũ quidã eorũ no-
biscum vetus ac nouũ testamentũ suscipe-
re videant: recte tamen intelligere scriptu-
ras diuinas detestabili voluntate cõtem-
nunt. **Superbo oculo ⁊ insatiabi-
li corde: cum hoc nõ edebã.** Duo eẽ
dicit genera ꝑfidoꝝ. Unũ sicut superi⁹ po-
suit: qḋ proximus detrahit: sed illud iam quẽ-
admodũ curari possit ostendit. Aliud vero
qḋ supbo oculo: id est: volũtate p̃tumida
⁊ insatiabili corde a blasphemijs non rece-
dit: sic dicit esse vitandũ: vt iam nec ipsum
cũ eodẽ debeamus inire cõuiuiũ: ne aures
christianoꝝ abominãdis sermonib⁹ inqui-
nent. Sed ⁊ hoc acrius quidẽ tamẽ genus
curatiõis indultũ est: vt cũ se mens impia
sanctis viris execrabilẽ viderit factã: erro-
rem suũ adhibita satisfactione recorrigat.
Nã si apostol⁹ dicit de christianis male vi-
uẽtibus: cũ his nec cibũ sumere: quãto ma-
gis hoc fieri cõuenit de truculẽtis atq; ob-
stinatis hereticis? Siue hoc spiritualiter in-
telligẽdũ est; de corpore dñi saluatoris: vt
cũ illis cõmunicatio nõ edatur: a quib⁹ fi-
des christiana discerpit. Et intende: q: si-
ue superiora que dicta sũt: siue que in secũ-
da diuisione dicenda sunt: omnia ptinent
ad statũ cõiecturalẽ: in quo maxime diser-
ta oratoꝝ exercentur ingenia. **Oculi
mei †sup fideles terre vt sedeant †hi
mecũ: ambulans in via immacula-
ta hic mihi ministrabat.** Sãcta illa cõ-
gregatio: venit ad secundã partẽ. Et sicut
supius abominabiles sibi reddidit infide-
les: ita nunc recte credentiũ viroꝝ deside-
rat habere consortiũ. Illos eñ cordis ocu-
los quos auertebat a pessimis: nũc se ꝓfi-
tetur sociare cũ sanctis. Fideles terre dicit:
qui p totũ mundũ habitãt christianos. Se-
deãt autẽ mecũ: id est: in fidei vnitate pma-
neant. Per hunc eñ situ: ⁊ requies desig-
natur: ⁊ immobilitas mentis ostẽdit. Uo-
lunt hoc aliqui ꝓpter excellentiã dictorum
⁊ christo dño euidẽter aptare. Sed subita
nõ est pmutatio faciẽda: vbi se tamẽ intro-
ducta põt explicare psona. Sequitur. Am-
bulans in via imaculata: hic mihi ministra-
bat. Hec est reuera fideliũ christianoꝝ ma-
nifesta ꝓbatio: ⁊ sua vita clarescere: ⁊ mini-
stroꝝ cõuersatione relucere: sicut iam in
decimoseptimo psalmo dictũ est: Cũ sanc-
to sanctus eris: ⁊ cũ viro innocẽte innocẽs
eris: Et cũ electo electus eris: ⁊ cũ ꝑuerso
ꝑuerteris. Sed quis hoc nec a laicis vide-
atur exceptũ: tñ specialiter sacerdotib⁹ ꝓ-
bat impositũ: vt tales ministros habeant:
qui diuinis regulis nõ repugnẽt. **Non
habitabit in medio domus mee:
qui facit superbiam.** Adhuc in dictis
superioꝛib⁹ perseuerat. Negat eñ cum su-
perbis sibi fuisse aliquã portionem: ne cre-
deretur eos ꝓbasse: quoꝝ familiaritatẽ si-
bi videbat adiungere. Illud aũt qḋ posu-
it: In medio domus mee: hoc vult intelli-
gi: quia nihil commissum talis habuit: nul-
lo honore p̃eminuit: nulla potestate leta-
tus est: vt quasi in medio domus esse vide-

Margin notes: Al. malignũ agnosce... — Detrahentẽ proximo suo — j. Cor. 5 — Al. ad — Al. nõ hʒ — Ps. 17

retur: cui patrisfamilię serenus anim⁹ arridebat. Unde cognoscam⁹ talia nos habere in susceptis debere iudicia: vt nullaten⁹ pessimis hominib⁹ faueam⁹: nec nobis grati videant esse: qui morū prauitate vitādi sunt. **Qui loquitur iniqua nō direxit in cōspectu oculorum meorum.** Et hic quoqꝫ versus: ad superiora respōdet. Dicit enī sibi nō placuisse: qui aut iniquis detractionib⁹: aut prauis noscebat studere colloquijs. Iniquū enī: ad totū ptinet: qđ diuina pietas execrat. Nō direxit: significat nō pfecit. Illos enī dirigi dicim⁹ qui accedendo pficiūt: aut aliqua psperitate meliorant: qđ vtiqꝫ nō solet eis cōtingere: qui tortuosis student semitis ambulare.

Al. matutino **In† matutinis iterficiebā omnes peccatores terre.** Postqꝫ dixit malorū se fugisse cōsortia: vnde plerūqꝫ possūt euenire peccata: nūc ad mētis suę interiora cōuersus: illā pestē tyrannicā vastatricē generis hūani: id est: prauā demonū suggestionē: quēadmodū de penetralib⁹ suis expulerit decēter exponit. In matutinis: in ipsis videlicet initijs dicit: qñ in nobis suggestiones diabolicę velut dubia crepuscula ceperint apparere: tūc oratiōe debēt eijci: tūc abominabili execratione detrudi: ne paulatim noxię crescētes: velut dies nos nebulosissima cōprehendat. Peccatores aūt terrę: sunt demones: qui vniuersā carnē deducunt prauis immissionib⁹ ad reatū. Peccatores enī iuste dicunt: quoniaz peccatores faciūt. Ipsi ergo cū suis operib⁹ interficiūtur: animę hominū sine dubitatōne saluātur. Hoc autē fieri manifestū est: qñ nobis cōpunctio lachrymarū diuini roris miseratione cōfert. Neqꝫ enī eā quādo volum⁹ offerre preualemus: sed tūc pendit: quādo ipsius largitate pstatur.

Al. Ut disperderem †**Et disperdā de ciuitate dñi: omnes operantes iniquitatem.** Ciuitatē dñi: animā piam patres esse dixerūt. Unde diabolus disperditur: quādo a sua intētione remouet. O crudelis: o tyrānice voluntatis iniquitas: nō sufficit: qꝫ homies mori fecit: sed adhuc ne recuperati possint viuere vehementer insistit. Sed tu dñe qui vides impudētissimuz hostem: pstā validā defensionez: ne ille ad votū suū pueniat: qui te nobis infensū facere insatiabili calliditate festinat. Tuis te verbis: tuis cōmonitionibus exoramus: Iudica dñe nocētes me: expugna ipugnātes me: apprehende arma ꝛ scutū: ꝛ exurge in adiutoriū mihi.

Cōclusio.

Cognouimus qualis fuerit iste sanctissimus: qui in medio domus diuinę: misericordiā ꝛ iudiciū dñi pura mente cantauit: quēadmodū malos absolute vitauerit: bonis autē fuerit gratissima societate cōiunctus: ꝯcupiscentias cordis sui saluberrima deliberatiōe pieceut: vt merito hunc numerū optinuisse videat: qui speciē desiderabilis coronę digitorum dextrę manus inflexiōe designat. Hoc donū martyrum: hoc est virginū munus: ꝛ qcquid est eximiū i ecclesia: tali fructu peruenire demōstrat ad premiū: sicut dicit apostolus: De reliquo reposita ē mihi corona iusticię: quā reddet mihi domin⁹ in illa die iustus iudex. Orbis ipse terrarū: hoc schemate fertur ambiri: celū innumeris auctorib⁹ legimus esse cōuexū: stellas videmus sphęrica rotunditate fulgentes: solē ipm orculi pulchritudine radiare. Lunaz quoqꝫ certū est in hac venire formā: quādo noscitur esse pfecta. Et ideo cōsideremus cuius hęc psona sit meriti: cui⁹ elegātie cōprobet: vt in hoc calculo posita esse videat: qui ꝛ premiorū ingentiū cōtinet dignitatē: ꝛ creaturarum cęlestiū portat imaginē. Pudet enī dicere peccatis obnoxiū cētenarij numeri fęcunditate puectū: ꝛ quod sanctorū diximus meritis applicatū: indigno mihi fuisse collatū. Sed prestet diuina potētia: vt nihil adiudicatione sua gaudere nos faciat remissione pculdubio peccatorū: ꝛ non p meritis nostris damnet: qui liberare solus preualet cōfitentes.

Explicit expositio Cassiodori in psalmū cētesimū ꝛ vltimū secūde Quinquagenę.

Cassiodori Clarissimi Senatoris Romani in tertiam Quinquagenā Psalterij expositio incipit.

Titulus psalmi centesimi primi.

Oratio pauperis cum anxius fuerit: ꝛ coram domino effuderit precem suam.

Quamuis aliqui presentem psalmū domino saluatori aptandū esse putauerint: cōueniēs videt̃ afflicti magis ꝛ gemētis paupis: sic̃ ꝛ titul⁹ ipse ꝯtinet: introducere in hac relatiōe psonā: quia multa sunt q̃ illi immaculate sancte incarnatiōi neq̃ant ꝯuenire. Primū: quod anxius nusq̃ fuisse legit̃ dominus christ⁹. Anxi⁹ est eni: q̃ in graui discrimine ꝯstitutus: nullā partē quā seq̄ debeat nouit eligere. Deinde: qd̓ i textu psalmi habet: Oblit⁹ sum manducare panem meū. Et illud. Quia cinerē tanq̃ panē mā ducabā: ꝛ potum meū cum fletu temperabam. A facie ire ꝛ indignatōis tue: q2 eleuans allisisti me. Et alia q̃ cum labore maximo vendicātur: si ipi domino ꝯsentiam⁹ aptari. Sȝ quoniā gũiter vulneratū: ꝛ diris calamitatib⁹ plenū orōnē fundere conueniebat assiduā: anxij pauperis psona cōgruēter apposita est: cuius vocem nec verecūdia vlla cōprimeret: nec indigētie necessitas abstineret. Nam cuȝ dicit: Corā domino: talem orationē vult intelligi: que de sacculis anime ante pedes regios q̄si aurei metalli copia decora fundatur. Uix enim reperies: sicut quidam dixit: vt orāti cuiq̃ nō aliquid inane ꝛ aliene cogitatōis incurrat obstaculū: ꝛ intētionē q̃ in deū mēs dirigit̃ declinat ac frāgat. Et iō certamē magnū atq̃ saluberrimū est orationi cepte iugit̃ immnere: ꝛ cū adiutorio dei obsistere viuacit̃ suggestionib⁹ inimici: q̃ten⁹ fixa semper ad deum mēs stabili intētiōe ꝯtēdat: vt merito possit dicere: qd̓ ait apl̃s: Certamen bonū certaui: cursum ꝯsūmaui: fidem seruaui. Tales sunt paupes christi: q̃ non solum pro suis malis: verumetiā pro totius mundi calamitatibus intercedere comprobantur. Egēt in hoc seculo: sed sunt locupletes deo. Uitijs vacui: sed virtutibus pleni. Despecti hominibus: sed acceptabiles christo. Nam iste qui se primū lamētabili afflictione discruciat: tāta gloria ꝓphetie in subsequētib⁹ refulget: vt euidenter possit agnosci: quo ibi munere coronetur: quando iam hic spe tanta reficitur. Et nota quia dum vbiq̃ in titulis nomīa sint posita: hic pauper sine nomine introducitur ad loquēdum: scilicet vt cum vni dat̃: omēs sibi paupes christi cognoscerēt attributum. Animo p̄terea cōdendū est: hunc psalmum quartum esse ex his qui notant̃ oratio: q̄uis penitētum quintus esse videatur. Sciendu3 est plane: orationū duo esse genera. Unū q̄n dn̄s christus orat ad patrem: nō pro peccatis suis que omnino non habuit: sed humanā naturam ab aduersitatibus huius seculi postulat liberari quam est dignat⁹ assumere: sicut in sextodecimo psalmo: ꝛ in octogesimoquinto cōstat effectū. Aliud vero: cū in psalmo octogesimono introducitur moysi persona reuerenda in typo sacerdotali: qui pro peccatis tā suis q̃ generalibus deprecatur: necnon in p̄senti psalmo psona pauperis adhibetur: qui sub penitētie humilitate anxius clamat ad dominū. Et ideo omīs penitētia ꝛ oratio: non autem omnis orō penitētia est: q̄n ꝛ ille orauit: q̃ nihil admisit qd̓ reatui potuisset ascribi. Sic isti psalmi q̃ orōnis titulo p̄notātur: cum suis ꝓprietatib⁹ ꝓbant̃ expliciti.

Diuisio.

Pauper iste mūdanis diuitijs egēs: s̄ supnis ꝟtutib⁹ abūde ditissim⁹: in exordio psalmi mltipliciter dominū rogat: vt ei⁹ clamor ad ipm puenire mereat̃: q̄m iugi afflictōe ꝯtrit⁹: ossa sua sic̃ in frixorio dic̃ eē ꝯfrixa. Seq̄tur flebilis nimis et dolēda narratio: q̃ est manifestatio necessitatū ꝛ ꝓbabiliū lingua causarū. Et ne post tot asp̄as calamitates de castigatione sua videret̃ ingrat⁹: tertia pte dn̄i laudes dulcissima nimis intētiōe ꝓseq̄tur: cuius aduētu ꝯstruendā dic̃ ecclīam. Et cum sint omnia permutāda: ipe tamen permaneat in eternu3. Infertur etiā sub hilaritate nimis votiua ꝯclusio: sanctoꝝ semen ibi esse dirigendum: vbi habitat dominus in gloria sempiterna. Sic lex illa penitentiu3 regularis: plenissime noscatur fuisse completa. Inchoauit enim a lachrymis: finiuit in gaudio.

Expositio psalmi.

Domine exaudi oratōnē meā: et clamor meus ad te† perueniat.

Ant. veniat

Uidēs pphēta ante aduentū dñi hūanos crescere indesinēter errores: psonā paupis pueniēter assumpsit: q calamitates mundi penitētie hūilitate defleret: vt cito illi misericors subueniret: quē tot mala adunato fasce deprimebant. Dic eñ: Dñe exaudi orōnem meam: scilicet eā quā pi⁹ allegator p totius mūdi libatione fundebat. Sanctorū enim cōsuetudo est: sic dolere calamitates alienas vt pprias: sicut aplus ait: Quis infirmat et ego ñ infirmor? Quis scādalizatur
2.Cor.ij
et ego nō vror? Sequitur. Et clamor meus ad te pueniat. Nouerat hic paup doctus lege diuina pab⁹ pctōr nubē qndam frequenter
Threñ.3
opponi: de q hieremias dic: Opposuisti nubem: ne trāseat oratio nr̄a. Abachuc q̄ ppheta: idem dicit: Usq quo dñe clamabo
Abachuc.j
et nō exaudies: vociferabor ad te iniuriā accipiēs et non intendes? Quapropt memor istarū rerū: anxi⁹ suū clamorē festinabat ad dñm peruenire: ne delictis impediētibus remediū a dño tardaret accipe: q multis pbabat calamitatib⁹ subiacere. Prio eñ posuit orōem: nūc adiecit clamorē: vt studia supplicationis creuisse cognosceres: cui⁹ orōez in clamorē maximū prupisse sentires. Hūc aūt modū scte orōnis seruandū deuotissimus xpianus intelligat: vt idipm cogitet qd orat: ipum respiciat mēte cui supplicat: oēs supfluas cogitatiōes excludat. Aliud nō admittat extraneū: ne vt ait qdam: purissimis fontib⁹ apros imittere videat impuidos. Hinc etiā scti ambrosij fm aplm: hore sexte: rose⁹ hymnus ille redoluit. Ait
j.Cor.j4
eñ: Orabo mēte dñm: orabo simul spū: ne vox sola deo canat: sensusq noster alibi duct⁹ aberret fluctuans: varijs puent⁹ casibus. Tūc eñ deo accepta est orō canentium: si pura mēs idē gerat qd explicat vox
Ant. Non
cantici. † Ne auertas faciem tuā a me: in quacunq die tribulor. Recolebat paup iste beatissim⁹: renuisse dominū p esaiam pphetā: ptinaciū mūera pec-
Esa.j.
catorū: cū dicit: Sanguinē vitulorū et agnorum et hircorū nolo: cū veneritis ante cōspectū meū: qs q̄siuit hec de manib⁹ vris? Talia metuēs iste atq recogitans petit: ne sacrificiū qd imolabat: id est: penitētiam suam ita despiceret: sic sup meminit de imolationib⁹ pessimorū. Sic et qnquagesimus ait: Cor cōtritū et humiliatū de⁹ nō spernit. Ps.
Supplicat itaq: ne a cōspectu dñi reddatur alien⁹. Ista eñ regula recte petitionis est: vt nos respiciens pctā nostra despiciat: q sic nos miserat⁹ absoluit si illa nō cōspiciat: sicut iam in qnqnagesimo psalmo dictum est. Auerte faciē tuā a peccatis meis. Quapropt nō incōgrue de psalmo penitētie penitētis mutuamur exēpla: cū et sensus par pbeat et causa cōsimilis. Addidit: In quacunq die tribulor. Quacūq die: ñ cōtinuationē significat s intervalla tempis fuisse declarat: quando vrgebat maximis vulneribus pctōrū: quādo cū detestabili pmebat inimic⁹: vt quasi sub crudeli fera posito: liberator pijssim⁹ subueniret. Inclina ad me aurē tuā. In quacūq die inuocauero te: velociter exaudi me. Multis qdem modis: s vna petitio ē: vt orationē pauperis dñs exaudire digneē. Que figura grece dr Epimone: latine repetitio: q
Sche
tiēs diuersis verb eadē dicit sub iteratōe sentētia: qd p hos tres vsus a pricipio factū eē declarat. Inclina aurē: pbe dicat auditū. Unde et auris ipa ab auditu dicta ē:
ET
q nō erāt merita: q se ad ipm erigere potuissent. Auris vo dñi: p clementia ponit: q pces supplicū benign⁹ exaudit. Nā cum totos audiat: totos videat: solos illos audire dr: qbus pstare dignat. Seqt. In quacunq die inuocauero te: velociter exaudi me. Quātū se in humilitate penitens iste prona mente prostrauerat: tantū in ipa supplicatione crescebat. Nam duz prius dixisset: Inclina ad me aurem tuā: iam cōfidentius petit: vt celerius mereatur audiri. Nam q velocitatē postulat: de impetratione securus ē. Quia defecerūt sicut fum⁹ dies mei: et ossa mea sicut† in frixorio confrixa sunt. Subiūxit causam deprecationis sue: vt illud orationū tam ingens desideriū miseriarū cognosceret fuisse multarū: et facilius beniuolētiā pij iudicis obtineret: magnarū calamitatū allega-

ta necessitas. Fumū videm⁹ de flāma quidem egredi: sed in auras liqdas tenuissime dispari: nec substantia ei⁹ manet: q̄uis ex corpali incēdio generat⁹ eē videat. Ide
nto q̄ dies pctōꝝ: globis fumiferi exequātur: q̄s inuolutis ac tetris actiōib⁹ decepti homies pdiderūt. Qd̄ maxime ad supbiā mūdi respicit: q̄ q̄nto plus extollitur: tāto ampli⁹ euanescit. Iste em̄ paup ad humilitatē salutiferā christi vehementer intētus erat: q̄ diabolicā arrogantiā supbiāq̄ dānabat. Seq̄tur. Et ossa mea sicut in frixorio cōfrixa sunt. Sicut opiniōe ꝓspera benemeritoꝝ ossa: id est animi fortitudo pinguescit: quādo eoꝝ ꝯsciētia felici recordatione letat: sicut dic salomō: Fama bōa impinguat ossa: Ita recordatiōe ꝯria pctōꝝ virt⁹ tanq̄ frixa ꝯbitur: duꝫ oblocutiones hoim: ⁊ ꝯsciētie sue iudicia ḡuiter expauescat. Siue hic frigit peccator: q̄m futuros ignes incēdiaq̄ formidat. Naꝫ q̄ se pauescit arsurꝫ: ipsius incēdij terrore iā frigitur. Queri solet: q̄d sibi velit: qd̄ talia se dicāt penitētes ppeti: q̄lia hūana natura nō preualet sustinere? Primū ē: qd̄ p exaggeratiōnē positā magnitudo delicti hīn pōt intelligi: cui tāta satisfactio videt offerri. Deinde: qd̄ ad noua vitia non trahūtur: q̄ se de pteritis plurima debere cog̃scunt. Percussus sum † sicut fenum ⁊ aruit coꝝ meū: q2 oblit⁹ sū † mādu care panē meū. Per opationes hūlimas beniuolētia iudicꝫ cōparata: venit ad miseriaꝝ suarū flebilem narrationē: vt cito remediū sumeret: si passionē suā pio medico nō taceret. Bene aūt gen⁹ humanū feno transitorio ꝯparat: qd̄ ⁊ viriditatis habet letitiam tpalem: ⁊ pcussum facile sentit iniuriā. Sic q̄diu in lege dn̄i mādatisq̄ cōsistim⁹: tāq̄ viridia fena vegetamur: s mox vt ab eius p̄ceptis fuerim⁹ diabolica falce succisi: statim arescimus: ⁊ coꝝ nr̄m peccati sterilitate siccat. Nō eni beneficij eius pabulū habere pōt anima: a quo delictis faciētibus ꝓbat eē diuisa. Illi autē semp hilares: semper ameni sunt: q̄ a iussis dn̄i nō recedūt. Seq̄tur. Quia oblitus sum mādu care panem meū. Reddit causaꝫ: cur pcussum coꝝ eius aruerit: q2 oblitus fuerat panē suum māducare: vnde se nouerat spūaliter posse

saciari. De isto em̄ pane dn̄s dicit: Ego sū panis vite q̄ de celo descēdi. Nam queadmodū potat de amissiōe panis ꝯq̄ri corpalis: q̄ se ieiunijs gaudebat affligi? Hinc em̄ exprimit natura peccantiū: q2 dū delictuꝫ appetit: cōtemplatio dn̄i non habet. A voce gemitus mei: † adheserūt ossa mea carni mee. Perscrutandū est quid velit intelligi: A voce gemit⁹ mei. Est eni vox gemit⁹ ei q̄ filiū perdit: cui aut possessio iuadit: aut cui seculi isti⁹ delectatio grata subtrahit. Sed vox ista nō est gemitus beatoꝝ. Illi em̄ gemunt ꝓpter talia quib⁹ seculū placet: q2 peritura desiderant: ⁊ ad dn̄i mime ꝓmissa festināt. Illo aūt gemitu affligebat iste sanctissim⁹: quem mundi amatores poti⁹ irriderent. Ideo em̄ addidit: Mei: vt se a mūdanis desiderijs monstraret exceptū. Seq̄tur. Adheserunt ossa mea carni mee. Istud si ad litterā velis aduertere: afflictis nimiū nō potest ꝯuenire: quia ⁊ pinguibus ⁊ delitiosis hoc accidit: vt caro ipoꝝ cognoscat ossibus adherere. Sed carnē hic: cutē non impro be videmur accipe: q2 ⁊ ipa caro ē: vt reuera exaggerata macies possit ōndi: duꝫ cutis ossib⁹ adhesisse narrat. Sꝫ ⁊ hieremias ꝓpheta dicit. Confixa est cutis eorum a dorso ipoꝝ: aruerūt facti sunt vt lignū. Sed vt magis ad spūalem intelligentiā subeamus: ossa sua dicit fidei firmitatem: q̄ cōsistim⁹: qua valeamus. Quā merito carni dicit adhesisse: ꝓpter fratrū mediocritatem: que nec dum firmata in dn̄i christi cōfidentia permanebat. His itaq̄ adherebat: quando ꝓ ipsis sollicit⁹ iugiter anxi⁹ erat: ne a regno dn̄i redderent alieni. Similis fact⁹ sum pellicano † in solitudine: factus sum sicut nocticorax in domicilio. Per hec nōia volucꝝ: vt arbitror: diuersa nobis penitentiū genera declarant. Pellicanus em̄ auis egyptia est: ciconijs corporis granditate cōsilis: que naturali macie semp affecta est: quoniā sic physiologi volunt: tenso intestino p viscera q̄cquid escarū accipit: sine aliqua discoctione trāsmittit. Hinc fit vt adipe ꝓprio mime farciat: q2 paruissimo ciboꝝ succo reficit. Que nō gregatim vt cetere aues volat: sed delectatione se solitaria cōsolat. Eoꝝ vnū genus

Margin notes: 15 (beside "one letat: sicut dic salomō"); Al. vt [..]edere (beside "cussus sum … meū"); Job. 6; Al. adhesit os meū; Threñ. 4; Al. solitudinis

dicit̃ eē qd̃ stagnis inhabitat. Aliud: sicut dictū ē: qd̃ in desertis locis secretisq; vsat̃. Per hec igit̃ auiū genus pulcherrime significant̃ heremite: q̃ hominū cōsortio derelicto: timore dn̄i remota se afflictiōe discruciant. Seq̄tur. Factus sum sicut nocticorax in domicilio. Aliud genus introducit̃ penitentiū. Nocticorax: greco vocabulo dicit̃ noctis coruus: quē q̄dam bubonē: quidam noctuā esse dixerūt. Alij magis coruo magnitudine ꝛ colore ꝯsimilē: quē specialiter in asię partibus inuenire posse testant̃. Istū sicut diei fulgur abscōdit: ita aduētus noctis ꝑducit: ꝛ cōtra cōsuetudines auiū: tūc magis vigilare ꝛ escas q̄rere incipit: qn̄ se in soporē animātia cūcta cōponūt. Ita et penitens iste nocturno tempe escas aīę sollicita curiositate ꝑquirit: modo psalmodię opam dādo: modo elemosynas faciendo: modo carceres occulte visitādo: solū deū vult habere testem: cui caligo noctiū non tollit aspectū. Et nota q̄ sicut pellicanus designat heremitā atq; solitariū: ita nocticorax illū declarat: q̄ se domicilio suo retinēs a publica visione remotus est. Uigilaui ꝛ factus sum sicut passer vnicus in edificio. Uenit ad tertiū genus: qd̃ idē similitudine passeris indicat̃: vt q̄ mūdi crimina lugebat: ꝑ oīm satisfactionū modos discurrere videret̃. Passer est auis parua: s; nimia sagacitate sollicita: q̄ nec facile laqueis irretit̃: nec ꝑ illuuiem ventris escarū ambitiōe decipit̃. Hęc ꝓpter infirmitatē suā: ne aut ipa a p̄datore capiat̃: aut fetus eius serpētinis deforet̃ insidijs: inter aues vnica cautiōe munita: ad domorū fastigia celsa ꝯcurrit: vt a suspectis casibus reddat̃ aliena: q̄ multis ꝑiculis ꝓbatur obnoxia. Huic merito comparat̃: q̄ diaboli isidiosa formidās: specialiter ad ecclię septa se cōferēs: in eius fastigio vigilās tutissime perseuerat. Unicū dixit: propter caritatē quę ex multꝪ vnū fac̃. In ędificio: propter altitudinē fidei: ꝛ fortitudinem mentis. Considerandum est etiā: quē admodū iste supplicās a maioribus auibus pellicano ꝛ nocticorace cępit: ꝛ peruenit vsq; ad passeris minutissimā paruitatē: quoniā gradatim penitudo descēdens: primo loco grandis est: scd̃o mediocris: tertio consuetudine ipsa omnino tolerabilis. Hę autē aues: ꝑ figuram Parabolē hominibus comparātur: genere discrepātes: sed cōsuetudinū q̄litate ꝯsimiles. Quod argumētum cōparationis dicit̃: ex maiore ad minus. Multo enim maior est hō: q̄ passer. Tota die exprobrauerūt me inimici mei: ꝛ qui laudabant me aduersum me iurabant. Diabolicę ꝯstat esse malicię: vt seruos dei q̄s tyrānica nō potest p̄sumptōne cōprimere: artificiosa potius illusione decipiat: vt qui apertꝪ terroribus nō cedūt: derisoria magꝪ increpatōe flectātur. Quę figura dicit̃ Ironia: id est: irrisio: quę aliud q̄ conat̃ ostēdit. Quapropter istū affligentē se ꝛ velut inaniter laborātem: pctōres grauiter irridebāt. Et vt cresceret ipius opprobrij magnitudo: dicit eos in ipsa detestatione iurasse. Sic enī ꝯsuetudo est peruersis dicere: Si talē vitā nō habeā q̄lem iste sustinet: qui iā nō viuis hominibus: s; cadaueribus potius videt̃ esse ꝯsimilis. Laudauerūt enī ꝑus cū seculari vita frueret̃: postea sub iureiurādo detestati sunt: quādo eum similē mortuis estimauerūt. Quia cinerem tanq̄ panem mādncabam: ꝛ potum meū cum fletu tempabā. Causam reddit cur ab inimicis vel a notis in eius facie malediceret̃: sicut ꝛ iob ꝑtulisse manifestum est: cuius vita proximis vel amicis grauissimo squalore sordebat. Sollicitius autē versus iste tractādus est: ne ꝯtra humanā cōsuetudinem fauillas lignorum escam putemus esse penitentiū. Cinerem nouimus exustorꝝ reliq̄as esse carbonum: quas merito peccatis dicimus comparari: vt ipa quoq; tenuitas delictorꝝ: afflictionū doloribus absumatur. Nam q̄uis exiguū de peccato remaneat: non perducit ad vitā. Unde ꝛ in quinquagesimo ꝓpheta clamat: Ampliꝰ laua me ab iniusticia mea ꝛ a delicto meo mūda me. Merito ergo ꝛ ipos cineres peccatorū sanctissimus penitēs consumere festinabat: ne q̄d esset residuū: quod eum ꝓmereri nō sineret regna celorū. Sequitur. Et potū meū cū fletu temperabā. Istud q̄uis interdū videatur posse ꝯtingere: tamen ꝛ hoc quoq; spiritualiter estimo requirēdū. Potus est animarꝝ illa sacietas: quę sicut i septuage-

M. solitarius in tecto

Ps. 50

4 ſimoquarto pſalmo dicit. Calix in manu
domini vini meri plen⁹ eſt mixto: ⁊ inclina
uit ex hoc in hoc. Ipſe ergo potus eſt: quē
bene fletibus temperam⁹. Ipſe calix: quē
lachrymę noſtrę faciūt dulciorē. Tunc eñ
animę penetralia cęleſtis ille potus ingre
ditur: quādo pijs fletib⁹ irrigat. Hoc erat
poculū quod irriſorib⁹ videbat indignū:
hic cib⁹ qui a delitioſis iudicabat horren
dus. Sed hoc mag̃ bon⁹ chriſtian⁹ debet
amare: vnde poſſit ad illa cęleſtis reg̃ cō
uiuia peruenire. Et intende: quia tot⁹ hic
de ꝟſus per figurā dict⁹ eſt: Tapinoſin: quę
hāc noſcitur habere virtutē: vt humilitat̃
affectu magnā rem deijciat vſq ad viliſſi
mam paruitatem. Quę figura in ſcriptur̃
ſanctis frequētiſſime reperitur: ſicut dicit
1 Cor. 1 apoſtol⁹: Elegit de⁹ infirma hui⁹ mūdi: vt
confundat fortia. A facie irę ⁊ indi
Alit gnationis tuę: quia eleuans †eliſi
ſti me. Coma iſtud ad ſuperiora cōnecti
tur: vt grādis illa penitētię magnitudo ex
ira ⁊ indignatione domini naſceretur. Di
cit eñ: A facie irę ⁊ indignatiōis tuę. Ira ⁊
indignatio faciē nō habēt corporalē: ſed ti
mētibus ſub imaginatōne ſemp apparent.
Unde hic potēter ipſa energia formidātis
expſſa eſt: qz eum peccatorib⁹ nouerat cō
Hier. 5 minari dicente hieremia: Uorauit eos leo
de ſilua: ⁊ lupus ad veſperā vaſtauit eos.
1 Pe. 5 Et aplus petrus cōmonet: Uigilate inqt
⁊ orate: quia aduerſarius veſter diabolus
vt leo rugiens circuīt: quęrens quē deuo
ret. Merito ergo irati domini faciē formi
dabat: quē per pphetas ſuos talia pecca
℞ torib⁹ prędixiſſe cognouit. Ira enim ad vl
tionē pertinet: indignatio ad motū animi
mediocrē. Indignamur ſiqdem ⁊ filijs: ira
ſcimur autē impetu grandiore iure puniē
dis. Addidit: Quia eleuās eliſiſti me. Q
uis vnius paupis perſona introducta vi
deatur: tamen ſicut ſępe dixim⁹: bona ma
laq generis hūani prudentiſſim⁹ enume
rator inſinuat. Eleuat eñ domin⁹ ſuis be
neficijs creberrime peccatores: quib⁹ opes
cōfert: vitam cōcedit: ſęculi glorioſa largi
tur ⁊ i omniū facit celebritate verſari. Sed
dū i ſupbiā tumida mortaliū corda pſcēde
rint: tanq moderator exim⁹ a collata lar
gitate ſubtrahit: vt illi ſollertes aduertāt
non fuiſſe ppria bona: quę ſubito pbātur
erepta. Sed hāc eliſionē felicē eſſe nō du
bium eſt: ſicut alibi dictū eſt: Bonū mihi Ps. 118
quod humiliaſti me vt diſcā iuſtificatiōes
tuas. Inde eñ cōpunctio naſcit: inde ani
maꝝ medicina pſtatur: Qđ ⁊ iſte penitens
nō ingrat⁹: ſed poti⁹ emēdatus enumerat.
Dies mei ſicut vmbra declinaue
runt: ⁊ ego ſicut fenū aruí. Pulcher
rime dixit homo poſt puaricationē adę: di
es ſuos ſicut vmbrā declinaſſe: qa eos ſol
verus domin⁹ reliqrat chriſt⁹: ſine quo vi
ta omīs vmbroſa eſt: ⁊ tanq vllā non ha
bentes ſubſtatiā: ita dies noſtri inutili cō
uerſatiōe diſpereūt. Declinauerūt ergo di
es ei⁹: quia ipe declinauit a dño. Tāto eñ
quis imminuit: qnto ab illa plenitudine ſe
gregat. Seqtur. Et ego ſicut fenum arui.
Conſequēs fuit vt cui⁹ dies declinauerūt:
ſicut fenum areſcere debuiſſet. Beneficio
eñ ſubducto vitali: qui nos vegetat ⁊ vi
rentes ac floridos reddit: in ariditatē pcti
abſolute perducimur: niſi iterꝫ rore diuinę
miſericordię in nouā grām pullulem⁹. Cō
pleta eſt ingentiū afflictionū enumeratio
luctuoſa: nūc videamus quid nobis tertia
pars indicare videat. Tu autem do
mine in ęternum permanes: ⁊ me
moriale tuum in †ſeculū ſęculi. Poſt Al. generatiōe ⁊ generationē
dignissimā ſatiſfactionē: ⁊ generalib⁹ ma
lis competēter defletis: penitens ille iam
qſi caput eleuās ⁊ aliq libertate reſpirans:
tertiam partem ſubleuatus ac recreat⁹ in
greditur: ⁊ qntum ſe cōdemnās humiliaue
rat: tantū nūc in laudib⁹ domini cōfiden
ter exultat. Quapropter optime ab aduē
tu domini laudis fecit initiū: per quē mun
dum nouerat eſſe ſaluandum. Seqtur. Et
memoriale tuū in ſęculū ſęculi. Memoria
le dictū eſt: ſalutare pmiſſū de domini in
carnatione venturū: quod nlla ſęcula: nul
la immutare poſſit obliuio: ſed in memo
rię ſinu reconditū: imobile ſemp per in fini
ta ſęcula pſeuerat. Tu exurgens mi
ſereberis ſyon: quia †venit tempus Al. temp⁹ miſerendi ei⁹: qz venit tempus
miſerendi eius. Commonet nos pau
per iſte ſanctiſſim⁹: qntū ſimplicis ac fide
lis viri preualere poſſit oratio: vt ille qui
prius nec hoīm ſe dignū aſpectib⁹ eſtima
bat: ne vl diei ipſius libertate gauderet: q

cinerē sicut panē manducabat: ⁊ potū suū
cū fletu tempabat: Nūc si fas est dicere: q̄-
si ipm̄ dominū ad pmissa cōpellit: vt labo-
rāti mūdo aduentus sui pietate pspiciat.
Exurgēs dicit: q̄si dormiēti: q̄ diutius sub
uenire distulerat. Et vt oia dn̄s volūtatis
sue ordine facere sentiret: dicit: Venit tps
miserēdi ei⁹: nō q2 illū tps admoneat: s3 q2
ipe tempa aptissima delibatiōe disponat.
Gal. 4 Istud tps fuit: de q̄ aplus dicit. Cum aūt
venit plenitudo tempis: misit de⁹ filiū su-
um factū ex muliere: factū sub lege: vt eos
2. Cor. 6 q̄ sub lege erant redimeret. Et alibi: Ecce
nūc temp⁹ acceptabile: ecce nūc dies salu-
Top tis. Qd̄ argumentū dicit a tēpore: hoc effi
cacissimū int oratores haberi solet. Quid
eñ impediat: q̄ñ cōgruū tps inuitat? Syon
vero mōs est hierosolymis cōstitut⁹: p quē
sicut sepe dictū est: significat ecclia. Cui re-
uera misertus est: quādo eam ⁊ de gentib⁹
collegit: ⁊ sacratissima institutione funda-
† placuerūt seruis tuis uit. **Quoniam† beneplacitos ha-
buerūt serui tui lapides eius: ⁊ ter
re eius miserebunt.** Subtiliter versus
iste tractandus est: vt possit agnosci quos
seruos: q̄s lapides: quos terrā: p allegoriā
velit intelligi. Seruos dn̄i: dicit aplos ⁊ p
phetas: q̄ deuotis mētibus ei⁹ impleuere
seruitiū. Isti: lapides: id est: christiani: q̄
diuina firmitate viguerunt: beneplacitos
habuerūt: quādo in eis p̄dicationem suaz
pficuā esse cernebāt. Miserti sunt etiam ⁊
terre: id est: peccatorib⁹: qui erāt i syon de
gentibus cōgregandi. Terre vtiq3 similes:
quoniā carnalia sapiebāt. Et vide q̄3 pro-
pria verba: rebus aptata sunt. Lapides di-
xit beneplacitos: quia de ipsoꝝ erāt solidi
tate domio p̄stante securi. Addidit: Terre
miserebunt: q2 p misericordiā christi mun-
dandi erant: qui terrena labe sordebant.

**Et timebunt gentes nomē tuum
domine: ⁊ omnes reges terre glo-
riam tuam.** Hec cōtra seculi istius super-
stitiones nefarias depromūtur: quia tunc
non timebatur verus domin⁹: quādo mū-
dus deuotus idolis seruiebat. Postq̄3 ve-
ro aduētus eius salutaris infulsit: gētes cō
uerse sunt per timorem: de quibus superi-
us ait: Et terre eius miserebuntur. Reges
quoq3 terrarum: scilicet eius glorie credide

runt: id est: qui corpa sua diuis regulis in-
frenantes: sui imperatores esse dn̄o p̄stan-
te valuerūt. Et hi sunt de q̄bus superi⁹ di-
xit: Quoniā beneplacitos habuerūt serui
tui lapides ei⁹. Ipsi eñ iam gloriā dn̄i ve-
rissime cognoscūt: qui i assumpta fidei fir-
mitate cōsistūt. **Quia edificauit do
minus syon: ⁊ videbitur in† maie-
state sua.** Versus iste de superiorib⁹ pen-
det: quoniā oēs gētes ideo timebūt do-
minū: ⁊ reges ei⁹ gloriā formidabūt: quia
edificata est syon: hoc est: mater ecclesia de
viuis lapidib⁹ fabricata: in qua dn̄i cultu-
ra vsq3 ad finem mūdi sine intermissiōe p-
ficiet. Iste aūt dn̄s q̄ edificauit syō: id est:
assumpti corpis veritate: videbit in maie-
state sua: quādo hedos seq̄strat ab agnis:
in gehēnā impios mittens: iustis donans
beatitudinē sempiternā. **Respexit in
orationez† pauperꝝ: ⁊ non spreuit
†preces eorum.** Pauperes appellat fide-
les christi: q̄ sicut sepe dictū est: mūdo ege-
ni: ipso solo sunt diuites. Isti ḡ spiritu sctō
repleti: sicut iste q̄ nunc loq̄tur: orationem
dn̄o fundebant: vt iam venire p̄ciperet: ne
diuti⁹ sanctoꝝ vota tardaret. Dixit eñ re-
spectā esse orationē pauperꝝ: q2 omnia ille
icorpalia cōtuet: cui⁹ oculis nil pbatur oc-
cultū. Hoc est eñ ipsius respicere: q̄d non
spernere. **Scribantur hec in gene-
ratione altera: ⁊ populus q̄ creabi
tur laudabit dominū.** Paup ille pec-
catoꝝ recordatiōe cōtrit⁹: vigilys ⁊ anxie-
tate cōfect⁹: iam q̄si pphetali honore deco
ratus: p̄cipit vt scripture testimonio etas
futura discat: q̄d i p̄senti se p̄dicasse cog̃ue-
rat: vt ambiguū nō esset vidētibus: quan-
do ante tot secula cog̃scerent esse p̄dictuz.
Altera enim generatio: significat populus
vtiq3 christian⁹: qui ab illo p̄ore secundus
est. Nam vide q̄d sequit. Et popul⁹ q̄ crea
bitur laudabit dn̄m. Creabitur: de futuro
dixit: id est: per gr̃am baptismatis regene-
rabit. Iste sine dubio laudabit dn̄z: ad cu-
ius salutē venit: p quo ptulit occidi: ad cu-
ius spē tertio die resurrexit a mortuis. Hic
laudabit dn̄m: nouo sc3 cantico: sic̄ in alio
psalmo scriptū est. Cātate dn̄o canticū no
uum. **†Quoniā pspexit de excelso
sancto suo: domin⁹ de celo in ter-**

[illegible] ram† pspexit. Hoc est qd dicebat supius
scribendũ. Nã vt virtutẽ ipi⁹ ṽitatis agno
sceres: qd erat futuris seclis actitandũ: iã
dixit eẽ pfectũ. Prospexit eni: pteritũ signifi
cat tps. Sz quam⁹ vñ pspexit: De excelso
scõ suo: id est: de celo. Prospexit eñi nob:
dum fragilitatẽ nr̃e hũanitatis assumpsit:
qz p ipm̃ facti sum⁹ liberi: facti imortales: ꝛ
i spe maxima collocati: si ad eũ mereamur
pna mẽte cõuerti. Et vt sensus ipse nobis
euidẽtius appareat: sequit: Domin⁹ de ce
Psal. lo in terrã pspexit. Legit enim: Dñs in ce
lo sedes ei⁹. Inde igit pspexit in terraz: id
est: ad nr̃i corporis fragilitatẽ: q̃ mũdi viti
is tenebat obnoxia. Et respice qd in vtro
qz: pspexit: posuit: vt silitudine ipa ṽboꝝ
vnã sentẽtiam esse declaret. Ut audi
Al. audiret ret gemitum † vinculatorũ: vt † sol
Al. solueret uat filios interemptorum. Causam
reddidit: cur dominus de celo in terram
pspexit: scz vt audiret gemitũ vinculato
rũ. Uinculatos h: nõ significat hũanis ne
xibus illigatos: sed viros scõs qui legali
bus vinculis astricti: libertatẽ noxie relin
quere pbãtur errores. De qbus ait salo
Eccl. 6. mon: Audi fili ꝛ excipe sentẽtiã: ꝛ ne abyci
as cõsiliũ meũ: ꝛ infer pedẽ tuũ i cõpedes
illius: ꝛ in torquẽ illi⁹ collũ tuũ subyce. Et
Ibidẽ paulo post seqtur. Et erũt tibi cõpedes in
ptectionẽ fortitudinis: ꝛ torques illius in
stolam glie. ꝛc. Ipi sunt ergo vinculati: qs
gemẽtes atqz ad se clamantes dñs audire
dignat⁹ est: vt mundũ pctis pprijs irreti
tum beneficio sue miseratiõis absolueret:
ꝛ filios interemptoꝝ q̃ diabolica fraude p
empti sunt: a paternis erroribus diuina for
titudine liberaret: qd in ecclia q̃tidie fieri
Al. nũciẽt p carismata solẽnia declarat. Ut † anũ
Al. laudẽ cietur in syon nomẽ dñi: ꝛ † laus ei⁹
in hierusalem. Quod venturũ erat: mi
rabili breuitate descripsit. Annũciatũ est
eñi in syon nomẽ dñi christi: dum ibi pmũ
diuersis linguis magnalia dei loquuti pbant
apli. Hinc factũ est: vt a locali hierusalẽ ve
lut a purissimo fonte: p ecclĩam generalez
pia domini pcepta decurrerẽt. Ideo enim
auditũ cõstat gemitũ vinculatoꝝ: vt salu
taris dñs adueniret: ꝛ eccliam suã sanctissi
ma religione firmaret. In cõuenien
Al. reges do pplos i vnũ: ꝛ † regna vt seruiat

domino. Causas adhuc enumerat: cur
gemit⁹ vinculatoꝝ audit⁹ est: scz vt cõueni
ens pplus in vnũ laudes dñi psonaret. Di
cẽdo eñi: In vnũ: ṽtus catholice vnitatis
ostẽdit. Nam q̃uis pplis iste de diuersis mũ
di ptib⁹ aggregetur: ad vnũ tamẽ cõuenit:
dũ vna fidei regula cõtinent. Sic ezechiel
ppheta testat: Hec dic dñs de⁹: Ecce ego Ezech. 37
accipio omnẽ domũ israel de medio genti
um in qs intrauerũt ibi: ꝛ cõgregabo eos
ab omibus q̃ in circuitu sunt eoꝝ: ꝛ indu
cam eos in terram suã: ꝛ dabo eos in natio
ne vna. Et aplus ait: Un⁹ dñs: vna fides: Eph. 4
vnũ baptisma: vnus de⁹ ꝛ pater oim: q̃ su ℟
per oĩa ꝛ p oĩa ꝛ in omibus nob. Qua
ppter illi vere dicẽdi sunt cõuenire in vnũ
q̃ isepabili trinitati: id est: vni deo credere
deuota mẽte festinãt. Seqtur etiã felix cõ
mutatio: vt regna terraꝝ celoꝝqz seruiant
dño: tũc magis libera: quando auctori suo
fuerint fideli seruitute deiũcta. † Et re Al. nõ hz
spondit ei in via virtutis sue. Q̃ be
ne duobus ṽbis expssum est: qd sit religio
christiana: id est: via ṽtutis: quã in dolori
bus qdem gradimur: in tribulatõibus cõ
meamur: s hec oĩa in christi noĩe cũ spe
maxima sustinem⁹. Huic igit ṽtuti quam
christ⁹ dñs pdicauit: sanctoꝝ congregatio
deuota rñdet. Nam cũ ille vocet ad bonã
vitam: ipe illi rñdere cognoscit q̃ imperijs
eius obseq̃ẽs esse mõstrat. Quapropter
respondet illi: non lingua sed vita: nõ vo
ce sed fide: nõ clamore sed corde. Que om
nia ad eccliam catholicam ptinere mani
festũ est. Paucitatem dierum meo
rũ † enuncia mihi. Inter laudes domi Al. nũcia
ni multiplici varietate decursas: nũc pau
per iste cupit agnoscere finez seculi: vt cito
ad illam beatitudinẽ quaz sanctis pmisit
dñs accedere mereatur. Nõ eni amore vi
te lucis sue desiderat scire finẽ: sed vt in ip
sis cõfessionibus pseuerãs: ad regem illaz
celestis regni velociter pueniret. Paucita
tem ergo dieꝝ dixit: qz quãdoqz finiendos
esse cõstabat. Eternitati eñi cõparata: vel
totius mundi etas nimis videt exigua: qz
qdcunqz finiendũ est: longũ dicere nõ de
bemus. Ne reuoces me i dimidio
dierum meorum: in seculum seculi Al. generatiõe
anni tui. Prioris petitiõis volũtas apta ꝛ generationẽ

est:qz nõ ꝑ vite ambitu supplicabat:q̃ pe-
tyt ne ad dimidiũ dierꝝ suorꝝ:id est:in trãs
acta ętate reuocet. Reuocat eñ in dimi-
dio dierꝝ suorꝝ:q̃ ad ãtiqua delicta reuerti-
tur. Significat eñ iuuentutẽ:in q̃ lubrica
plerũqꝫ volũtas appetit:ꝛ ętat feruore cri-
mina plus amãtur. Sed hoc qui orat:ma-
gno se iam intelligit bñficio liberatũ:ꝛ nõ
vult amittere qđ diuino munere cognosci
tur acq̃sisse. Seq̃tur. In seculũ seculi anni
tui. Merito se postulauerat ad dimidios
dies suos minime reuocari:q̃ peruenire ad
ęternitatem dñi magna cupidine festina-
bat. Ibi eñ sancti ppetua cũ domino iocun
ditate gaudebũt:quãdo sicut dicit apls:
j.Cor.15 erit deꝰ omia in omibus. Anni ṽo tui:do-
mino ꝑ tropologiã dicit:quoniã anni pro
prie illorꝝ sunt:quibus ꝛ tempa cõmutant.
Sed istã dñi ęternitatẽ tribꝰ ṽsibus subter
exponit:q̃s ideo simul ponimꝰ:vt ętnitas
dñi:ꝛ opatio illiꝰ seculi sub vna expositiõe
declarent. Initio terrã tu fundasti
dñe:ꝛ opa manuũ tuarũ sunt celi.
Ipsi peribũt tu aũt permanes:ꝛ
Al.omnes †omia sicut vestimẽtum veterascẽt.
Al.eos Et sicut opertoriũ mutabis †ea ꝛ
mutabunt:tu autem idem ipse es:
ꝛ anni tui nõ deficiẽt. Cũ dic. Initio
terrã tu fũdasti dñe:ostdit qđ a sanis mẽti-
bus nõ pôt abnegari:qz creator ante crea-
turas suas sine aliq̃ initio cog̃scitur extitis
se. Et intẽde:qz hic opiniones phorꝝ:mira
bili breuitate destruxit. Quarũ prima est:
mũdũ a nullo esse creatũ. Secũda: sine fi-
ne mãsurꝝ. Sed cũ dicit: Initio terrã tu fũ
dasti dñe:ꝛ opa manuũ tuarꝝ sunt cęli:pri-
ma illa psuasio nefanda ꝯuncit. Cum ve-
ro ꝓnunciat: Ipsi peribũt:finẽ eos habe-
re declarauit:vt nullus in stellis gẽtili erro
re cõfideret:cũ eas imutandas eẽ sentiret.
Illud aũt estimo solliciꝰ intuendũ:qua-
re cum verbo facta sint omia:opa manuũ:
cęlos dixit esse fundatos? Sed hic manũ:
virtutẽ iussionis debemꝰ accipe. Alio eniz
Ps.148 loco dixit: Quoniã ipse dixit ꝛ facta sunt:
ipe mandauit ꝛ creata sunt. Sic enim ꝓue
nit vt scriptura sibi nõ sentiat esse ꝯtraria:
quãdo ṽba locis suis aptissima expositio
ne reddunt. Adiecit: Tu autẽ pmanes: vt
sicut ęternitatẽ dñi ostẽdit dũ crearet om-
nia:sic post cęlos mutatos ipsum diceret in
maiestat sue gloria pmanere. Dicẽdo.n.
Oia: vt arbitror: nõ ibi angelos:nõ spiri-
tuales creaturas designat: quę in sua dig-
nitate mãsurę sũt:ſ illa q̃ cõmutatõi pbãt
obnoxia. Hoc schema dicit Synecdoche: Sche
id est:a toto ps:qđ in scripturis diuis cre-
berrime repit. Qđ aũt dic: Sicut vestimẽ-
tũ veterascẽt:h ad carnis fragilitatẽ videt
aptandũ:qđ etiã in euãgelio noscit cõpa-
ratũ: vbi ait: Nõne aĩa plus ẽ q̃ esca:ꝛ cor Matth.6
pus q̃ vestimentũ? Ipsum eñ veterascet:
qđ more vestis morte consumit. Addidit:
Et sicut opertoriũ mutabis ea ꝛ mutabun
tur. Optoriũ: cęlos forsitan debemꝰ aduer
tere:q̃ ad vicem velamis terras operiunt:
q̃ similit vt alia cõmutant. Et vt facta dñi
ostderet iam sub ęternitate mãsura:dicit:
Mutabis ea ꝛ mutabũt:qz nũq̃ erunt ad
hoc corruptibile reditura. Nam si corrupti
oni vlterius subiacerẽt:nõ dicerẽt esse mu
tata:sicut daniel ꝓpheta testat: Quõ sapi- Dan.2
entia ꝛ virtꝰ ꝛ intellectus ipius sunt:ꝛ ipse
mutat tpa ꝛ secula. Subiecit: Tu aũt idez
ipe es:ꝛ anni tui nõ deficiẽt. Idem:positũ
est cõtra illa quę dicta sunt:quoniã dum il
la sint cõmutabilia: dominꝰ semp immuta-
bilis pseuerat. Ipe: omnipotentiã eiꝰ desi-
gnat:quia reuera ipe est:cum se digna sem
per operat:ꝛ naturã eius sub breuitate de
clarat:qz ipe solus p se nouit esse:qui vt sit
alio nõ eget adiutore. Sic istis tribus ver-
sibus:ꝛ mutatio creaturarꝝ:ꝛ ęternitas do
mini mirabili breuitate descripta sunt.
Filij seruorum tuorum †inhabi-
tabũt †ibi:ꝛ semen eorꝝ in seculũ †se
culi dirigetur. Prudẽtissime nimis at-
q̃ vtiliter oratiõe cõpleta: pauper ille san-
ctissimus de peccatorꝝ suorꝝ remissione:et
de spe futurę resurrectiõis exultans:venit
ad terminũ psalmi: vbi omia sub breuita-
te cõcludens:se cum sanctis eiꝰ habitaturꝝ
esse cõgaudet: vbi est spes gloriosa fideliũ
ꝛ requies ęterna iustorum. Filios seruorũ
tuorꝝ: discipulos ꝓphetarꝝ ꝛ apostolorꝝ di
cit:quos per fidei vterũ sancta p̃dicatione Gal.4
genuerũt. Quibus ait apostolus: Filioli
mei quos iterũ parturio. Hoc etiã ad timo
theũ scribẽs: in capite dixit epistolę: Filio j.Tim.1
carissimo:q̃s vtiq̃ genuerat fide:non cor-

pore. Inhabitabūt ibi: locū beatitudinis significat: quem domin⁹ habet: de quo dicit: Pater volo vt vbi ego sum: ibi sint et hi mecū: in regno scilicet illo ppetuo: vbi gaudiū eternū est: ⁊ nunq̄ finiēda securitas. Sed ita filios seruoꝝ ibi cum dn̄o esse cognosce: vt ⁊ ip̄os fuos: id est: apostolos ⁊ p̄dicatores eius esse nō dubites. Nam si discipulis locus beatitudinis daꝛ: nunqd ipsis mgr̄is est forsitan abnegādus? Sed vsus scripturę ē aliquādo minora dicere: vt ⁊ maiora ibidē completa videātur: vt i alio psalmo dictū est: Si videbas furez simul currebas cū eo: ⁊ cum adulteris portionem tuā ponebas. Ibi eñ minora dicta sunt: vt simul ⁊ maiora crimina sentirenꝛ. Seqꝛ. Et semē eoꝝ i sęculū sęculi dirigeꝛ. Semē eoꝝ: significat opera fideliū: q̄ in h mundo seminanꝛ: vt in illa ęternitate eoꝝ laudabilis fructus appareat. Et intēde q̄re sit positū: Dirigeꝛ: scilicet quoniā q̄ ibi suscepta fuerint: in ęt̄na directitudine collocantur: vbi nihil prauū: nihil potest esse distortū: sed sancti eius cum domino saluatore recta atq̄ stabili voluntate gaudebunt.

Conclusio psalmi.

q Uā feliciter anxi⁹ iste defleuit: vsq̄ ad gaudia se discruciando peruenit. Pridē similis pellicano fuit: in subseq̄ntibus phenici cōparādus. Pridez nocticorax: post aq̄la. Ante passer: inde factus ē colūba: Colūba pręclara. Tales cōmutationes habēt: qui se dn̄o pura mente subijciūt. Regna dicanꝛ: exigua sūt. Purpure laudenꝛ: freq̄ēter vtētib⁹ sorduerūt. Ecce in pānis vinciꝛ mūdus: diabol⁹ plorādo supatur: ⁊ cui nullę cohortes ad repugnandū sufficiūt: orōne vnius paupis inclinatur. Isti sapiētes: isti diserti: isti reuera gl̄iosi dicēdi sunt oratores: q̄ talem possessionē victores accipiunt: de qua inimici aduersitate nullaten⁹ excludātur. Talē postremo hęreditatē sumunt: quā sine labore semp obtineāt: ne aliquādo morte derelinquāt. O cōditio beata penitentiū: q̄ de reis efficis iustos: de tristib⁹ penniter lętos: de mortalibus absolute ppetuos. Hic maloꝝ societatem ad temp⁹ habēt: ibi angelorum consortia ęterna felicitate suscipient. Quapropter quintū penitentē istum esse noscamus: qui se nō defendēdo defendit: nō diluēdo diluit: nō purgādo purgauit. Ad cuius paupertatem si venire meruerimus: omnia mundi regna sine dubitatione superamus.

Explicit expositio in psalmum CI
Incipit expositio in psalmum CII

Psalm⁹ ipsi dauid.

p Ost illas beati paupis humilimas p̄ces ⁊ tā magnę penitētię gemitus explicatos: tot⁹ hic psalm⁹ dn̄i laude replet⁹ est: vt pia dispositiōe p̄cedētes lachrymas preconioꝝ gaudia seq̄rentur. Et idō: sicut sępe dixim⁹: Ipi dauid positū est: ne quid ad istū terrenū regem referre deberem⁹: qꝛ superna laus manifestis sensib⁹ explanatur. Est enim lucidus: ⁊ tituli sui claritate cōsimilis: vt sine difficultate dictorū psalmi ꝯtinentiā intelligere debeamus.

Diuisio.

p Er totum quidē psalmū: pp̄heta loquitur. Prima narratione ad animā suam verba facit: vt benedicat dominū: ⁊ beneficia eius nullatenus debeat obliuisci. Secūda narratione dicit: qualia moysi pręstiterit: ⁊ reliquis fidelibus suis: vt ipse intelligatur a sęculis semper fuisse munificus. Tertio loco: ad angelos verba cōuertit: virtutes supernas alloquitur: ⁊ reliquas rationales creaturas inuitat: vt dn̄i iugiter laudibus occupenꝛ.

Expositio psalmi.

b Enedic aīa mea† dominum: et omnia†interiora mea nomen sanctum eius. Sciens p̄pheta mentes hominū varijs illusionibus subiacere: nec semper in vera ꝯtemplatione defixas: animā suam vir sanctus alloq̄tur: vt cū fuerit diuersis cladib⁹ liberata: beneficioꝝ omniū recordetur auctorez: ne sibi aut alteri cuiq̄ putet esse tribuenduz: quod a solo domino cōstat esse cōcessum. Est enim gratū ⁊ honestissimū dicendi genus cum anima loqui: vt vniuersi intelligant omnimodis appetendum: quod sibi saluberrimum propheta noscitur dedisse consilium. Sequitur. Et omnia interiora mea nomē sanctū eius. Interiora sunt aīę: cogitatio mlt̄iplex: v̄tusq̄ rōis. Ip̄az q̄ppe voluit cū aīa cōuenire: vt harmonia fidelis laus dn̄i adunatis virib⁹ assonaret. Sępe

Al'. dn̄o
Al'. q̄ intra me sūt noī sancto

enĩ aĩa vult aliquid agere: ꝛ ꝑ phãtasticas
imaginationes eluditur. Sed vir sanctus
in domini laude nihil a se voluit deuiare:
sed oĩa vno cõcentu cantare: ꝗ culpabiliꝰ
sibi poterat discrepare. **Benedic aĩa**
Al. dño **mea dominũ: ꝛ noli obliuisci om-**
nes retributiones eius. Primũ ver-
sum repetit decora replicatiõe ꝟborum: vt
studiũ maximũ cõcitaret geminata senten
tia: ne ad opus tale aĩa dissimulatione no-
xia segnior esse videreꝛ: ante oĩa monẽs vt
se cũcta ab eodẽ meminerit accepisse. Ille
enĩ laudare nunꝗ̃ desinit: q collata benefi
cia nõ põt obliuisci. Intuere ꝓterea quod
qȝ dictũ est: Retributões: qm̃ aliud debe
baꝛ hoĩm delictis: aliud retributũ cognoscitꝛ
absolutis. Hoc enĩ obliuisci nulli fas est: vt
q erat obnoxius penę: dignꝰ fieret mox ho
nore. Sed ꝗ iste sint retributiones dñi: cõ-
sequenter enarrat: qs si hõ cogitat: bñficia
Al. ꝓpiciaꝛ ipius tota mẽte collaudat. **Qui pro-**
pitius fit oĩbus iniquitatibꝰ tuis:
Al. ĩfirmi-tates tuas **qui sanat oĩes languores tuos.**
Qui redimit de interitu vitã tu
Al. coronat te in miseri-cordia ꝛ mi-serationibꝰ. **am: q satiat in bonis desideriũ tu-**
um. Qui coronat te in miseratõ-
ne ꝛ miscdia: renouabiꝛ vt aquile
Qui replet in bonis de-siderium tuũ **iuuentꝰ tua.** In his tribꝰ ꝟsibus expo-
nunꝛ sub q̈naria diuisione retributiões fu
Sche turi seculi: quas sanctis suis dñs pia mise-
ratione largiꝛ. Que figura diciꝛ Synatris-
mos: id est: cõgregatio: quãdo in vnũ cu-
mulũ aspera crimina: aut nimis suauia bñ
ficia colliguntꝛ. Primo enĩ fit ꝓpitiꝰ pctis
eoꝝ: quãdo remissis delictꝭ in pace digna-
tur suscipe peccatores. Scdo sanat oĩes
lãguores fideliũ: cum securitas ꝛ imortali-
tas eterna in resurrectiõe cõcediꝛ: id est: cũ
j. Cor. 15 corruptile hoc induerit corruptionẽ: ꝛ mor
tale hoc induerit immortalitatem. Tertio
redimit de interitu vitã nr̃am: quãdo nos
ab eterne mortꝭ calamitate sũmouerit: sci-
Math. 25 cet vt nõ audiamꝰ: Ite in ignẽ eternũ qui
paratus est diabolo ꝛ angelis eius. Quar
to saciat in bonis desiderium beatorum:
Ibidẽ cum eis dicitur: Uenite benedicti patris
mei. Quinto coronat in miseratione ꝛ mi-
sericordia sua: quando iam beatis premia
2. Timoth. 4 digna restituet: sicut dicit aplũs: De cete-
ro superest mihi corona iusticie: quam red-
det mihi dominus in illa die iustus iudex.
Hoc forte significant quinqȝ panes: vnde
populi lõga ieiunia saciauit: qm̃ hec ꝛ his
similia in magnũ mysteriũ ꝓcessisse noscũ-
tur. Sed ꝑscrutãdũ est: cur aquile introdu-
caꝛ exemplũ. Huic aũt iã etate ꝓuecte: su-
pernũ labiũ cornea inflexiõe nasutũ: tãtũ
ferꝛ excrescere: vt ei nõ sit liberũ escas soli-
ta libertate decerpe: ꝗ intelligẽs vnde sibi
periculũ vite possit accidere: os suũ in sa-
xũ diciꝛ expolire vsqȝ q oĩa sibi eiꝰ ipedimẽ
ta sũmoueat. Quo facto ĩ antiquã valitu-
dinẽ corporis sui: escaꝝ solita ꝑceptione re
uocaꝛ. Sic aĩa in ꝓstinã sanitatẽ reuertiꝛ:
si peccata sua in petra: que est christꝰ domi
nus expolire nõ desinat. Reuertiꝛ eniȝ ad
cibos salutares: quãdo delicta que sũt im
pedimẽta eterne vite: dño ꝓstante respue-
rit. **Faciens miscdias dominꝰ: ꝛ**
iudiciũ oĩbus iniuria patiẽtibus.
Postqȝ dixit retributões dñi q̈s ħ ꝯuersis
in illo seclo ꝟaciter crediꝛ posse ꝓstare: nũc
dicit breuiter: qꝛ dñs miscdias faciat spe-
rãtibꝰ: ꝛ vindictã ꝓstet patiẽtibus cũctꝭ in-
iuriã: vt nullus in eis possit dubitare ꝗ di-
cta sunt: quãdo ipm dñm tali definitione
monstratuȝ esse cognosceret. Hic enĩ ꝟsus
ꝑ modum definitiõis edictꝰ est: quãdo ꝑ il
lud quod singulariter efficit aliqs indicaꝛ.
Nã interrogãti tibi: qd sit dominꝰ: respon
des: faciẽs miscdias ꝛ iudiciũ omibus in-
iuriã patiẽtibus. Quapropter abunde de
signatꝰ est dñs deus: cum nulli alteri possit
cõuenire qȝ dictũ est. Illis autẽ miscdias
facit q misertι fuerint: sicut ĩ euãgelio diꝛ:
Beati misericordes qm̃ ipsi miscdiam ꝯse- Math. 5
quenꝛ. Seqꝛ. Et iudiciũ oĩbꝰ ĩiuriã patiẽ-
tibꝰ. Hoc illis ꝓmittiꝛ: q patiẽtie mũere de
coraꝛ: de qbꝰ ait: Mihi vĩdictã ꝛ ego retri-
buã. Nã q se manu desiderãt vlcisci: furore
qȝ suũ inimici ꝑsecutiõe saciare ꝯtẽdũt: vin
dictã dño nõ reseruãt: qꝛ se credũt posse di
strigere qȝ deberẽt a iudice ꝓstolari. Dedi-
sti sctissime ꝓpha aĩe tue salubre ꝯsiliũ: i q
se ꝛ mũdꝰ sentiat ꝯsolatũ. Sic enĩ tibi locu
tus es: vt nob diceres: sic tibi ꝓfuisti: vt et
nos sine dubitatiõe saluares. **Notas**
fec vias suas moysi: filijs isrl volũ
tates suas. Supius dixerat: q̈s retribu-
tiões ĩ illo sclo plebs btã mereretꝛ: nũc aũt

ueniēs ad scḋam narrationē: p vni⁹ exēplū
pbat q̄nta et ħ ꝯstituerit fuis suis: ne q̄s de
futura retributiōe dubitare potuisset. Sz
intende queadmodū moyses ⁊ israel: indi
catus est distinctiōe verborū. Notas fecit
vias suas moysi: quādo ei iusticiā sue pie
tatꝭ aperuit: vt legē ꝯscriberet: mores doce
ret: ⁊ i via dñi perfecte fidei gradib⁹ ambu
laret. Seq̄tur. Filijs isrl̄ voluntates suas.
Hic volūtates posuit: nō vias: q̄r nō omis
isrl̄ suscepto v̄bo dñi i ei⁹ iussionib⁹ ambu
lauit. Scim⁹ eñ quas seditiōes ꝑplus ille
Exo.32 fecerit: vt voce iudicꝭ mereret̃ audire: Po
pulus hic dure ceruicis est. Ideoq̄ ꝙ illis
voluntates dñi: nō vias innotuisse dic̃: q̄r
multa pars eoꝝ: viam dñi declinare ꝑsum
psit. Sic autē moysi exēplū: hic positū in
tellige: vt tamē hoc q̄tidie dñm: ⁊ operatū
⁊ vsq̄ ad finem seculi opari posse cogn̄scas.
[illegible] Misericors ⁊ miserator domi
nus: †patiens ⁊ multū misericors.
Misericors est: q̄ natura sua clemētissim⁹
approbat̃. Miserator: quādo misericordie
sue dona largit̃. Pōt eñ aliq̄s misericors ⁊
miserator esse: in vna duabusq̄ caussis: mi
sericors aūt ⁊ miserator naturaliter preter
dñm null⁹ poterit inueniri. Sed ħ ideo mi
sericors ꝑmissū est: vt miseratorē dñm nō
ad tp̄s: s̄ iugiter approbares. Hec figura di
Sche cit̃ Paranomasia: id est: denolatio: q̄ simi
litudine sermonis ꝯcitat audiētis affectū.
Adiecit: Patiēs: qḋ necesse est cōsequi mi
sericordē. Nullus eñ misericors: nisi qui ⁊
Ro.2 patiēs. Sic eñ ⁊ apl̄s dic̃: An diuitias bo
nitatꝭ ei⁹ ⁊ lōganimitatis cōtemnis? Igno
ras qm̄ benignitas dei ad penitentiā te ad
Ps.49 ducit? Ipse aūt de se dic̃. Hec fecisti ⁊ tacui:
existimasti iniq̄tatē qḋ ero tibi similis. Se
q̄tur. Et multū misericors. Multū reuera
misericors: q̄ audiēs oīno blasphemas vo
Math.5 ces: solē suū facit oriri sup bonos ⁊ malos:
et pluit sup iustos et iniustos: vitalē spūm
magna pietate largit̃: expectat errātes vt
debeāt sua ꝑperā cōmissa dānare. Nō
[illegible] in †finē irascetur: neq̄ in eternū †in
dignabit̃. Illis scꝫ q̄ deuota satisfactio
ne cogn̄scūt: q̄ ad eū redire deligūt: q̄ illece
bras seculi cū suo auctore ꝯtemnūt. Cōtra
Math.25 illis in finē irascet̃: q̄bus dictur⁹ est: Ite in
ignē eternū. Magna infelicitas perire sub

pio dño: vt tardes illi satisfacere: cui te co
gnoscis errasse: maxime cū supplicationem
tuā vacuā nō sentias: si tamē eam integro
animo te obtulisse cogn̄scas. Pōt hoc et de
ꝑplo iudaico sentiri: quem ꝯuertendū ꝯstat
in fine seculi: de q̄ ⁊ apl̄us dicit: Cecitas ex Ro.11
pte israel cōtigit: vt plenitudo gētiū intro
iret: ⁊ sic omis israel saluus fieret. Non
sm̄ peccata nostra fecit nobis: ne
q̄z scḋm iniquitates nostras retri
buit nobis. Sentētia generalis ē: quia
nemo est q̄ eius grām gratis non habeat:
dum lex sub pctō cūcta ꝯcludat: sicut testa
tur apl̄s. Oīa de⁹ cōclusit in incredulitate Ibidē.
vt olm misereret̃. Ille tñ cōiter bonis mal̄
q̄ spm̄ donat: salutem tribuit: indigētias
admit: ⁊ gnāliter bon⁹ est. Addidit: Neq̄
sm̄ iniq̄tates nr̄as retribuit nob: scꝫ quoni
am supplicātib⁹ ita pi⁹ est: vt tūc magis eū
dignet̃ absoluere: q̄n se studuerit vnusq̄sq̄
adhibita satisfactōe damnare. †Quia Al. Qm̄
sm̄ altitudinē celi a terra: †ꝯfirma Al. corro
uit dñs misericordiā suam super ti borauit
mentes †eum. Diligētius perscrutemur Al. se
q̄d sibi velit ista cōparatio. Tanto maiorē
dixit a meritis eoꝝ misc̄diam domini: quā
retribuit fidelibus suis: q̄ntū pōt a terra ce
li summitas eleuari. Qua cōparatōe illud
ꝙ significat̃: q̄r sic̄ celū terras opit: ⁊ cōpe
tētia bñficia tp̄ibus suis homi tribuit: mō
pluuias influendo: mō ꝑstādo serena: mō
ipm̄ aerem ventis saluberrimis tēperādo:
Ita ⁊ misc̄dia dñi fragilitati nr̄e noscit̃ di
uersa ꝑstare. Sustinet eñ vt corrigat: fla
gellat vt erudiat: pbat vt ꝑstet: ⁊ p diūsas
opas bñficioꝝ vna volūtas ē sbuenire pec
cātib⁹. Sz vt toti⁹ sniē v̄tus possit itelligi:
breuit̃ dicēdū ē: si fas ē: vt celū nō coopiat
t̃ras: pt fieri vt dñs n̄ ptegat sibi purissime
fuiētes. Quātū distat †oriēs ab oc Al. ori⁹ ab
casu: elōgauit a nobis iniquitates occidente
nr̄as. Dedit aliā pulcherrimā ꝯparatōez lōge fecit
bñficio diuio. Oriēs: est itiū bōe vite nr̄e.
Occasus: male ꝯuſationis affect⁹. In occa
su eñ eramus: cū pcti vinculo tenebamur
astricti. In oriente aūt sum⁹: q̄n p aquam
regnātionis nos sol verus inuisitat: ⁊ tene
bras facit nroꝝ discedere pctōꝝ. Tantū ꝙ
iniquitates nr̄e lōge sunt: cuꝫ nobis pecca
ta nr̄a donant̃: q̄ntum potest clara dies a

tenebrosa nocte distare. Sine: oriētē: signi
ficat regnū dei: occasum vero gehennā: q̄
tantū a bonoꝝ sede dissociata est: q̄tum di-
Luc.16 cit ille paup in abrae sinib⁹ cōstitutus: In-
ter nos te vos: chaos magnum firmatum
Al. Quō est. †**Sicut miseretur pater †filijs:**
Al. filioꝝ †**ita misertus est dn̄s timenbus se.**
Al. nō bz Ecce iā nō extraneis: neq3 lōginqs cōpara
tionib⁹ agit: sed ad ipa viscera pietatl vo-
cabula sociant. Sic eñ miseret vt pater: s
quib⁹ ipe pat est: sic corripit vt filios: s qui
eius regni heredes esse meruerint. Sequi-
tur. Ita misert⁹ est dn̄s timētib⁹ se. Dū di-
cit: Ita: designat nob paterne correctiōis
affectū. Pater eñ carnalis q̄ vult filiū suū
bonis actibus erudiri: frequēter eum corri
pit: frequenter flagellat: sicut salomon ait.
Si diligis filiū tuum: frequēter eū flagella
cum adhuc tener est. rc. Ipsi eñ parentes
vere diligūt filios suos: qui eis sub pieta-
te districti sunt. Sic r dn̄s noster flagellat
oēm filiū quē recipit: r timētes se ad studi
Al. Qm um bone volūtatis adducit. †**Quia ipse**
Al. cognouit †**scit figmentum nostꝝ.** †**Memen**
Al. Recordat⁹ **to domine qd̄ puluis sumus.** Hoc
est qm̄ coma ad supiora iungendū est: Causa eni
redditur cur misereat vt pater: scilicet quo
niā nosmetipsos ab illa naturali dignita-
te deiecim⁹: r a factura creatoris repulsi: fi-
gmētū eē mōstramur. Merito ergo subue
niri sibi postulat: qui spem invirib⁹ ꝓprijs
nō habebat. Seqtur. Memento dn̄e quo
niā puluis sum⁹. Dic eñ: Memor esto do
mine: nō q2 nos ex limo formasti: nō q2 im-
mortales tua largitate fecisti: nō quod ad
imaginē r similitudē tuā plasmare digna-
tus es: q2 ista oīa inuidiā magis excitare
poterāt pctōri: s q2 in puluerē nūc redacti
sum⁹ aviditate peccati. Miserere eis qui se
infelicit ꝑculerunt: subueni q̄ in illo mūere
tuo mime ꝯsistere voluerūt. Tu eñ sol⁹ pi-
us es pctōrib⁹: q2 delinq̄ntes se g̃uit ꝑcule
Al. tamq̄z rūt. **Hō sicut fenū dies ei⁹: †r sic flos**
Al. sic efflore **agri †ita florjet.** Sūt spēs definitionū:
bit q̄ p rex silitudines aliq̄s explicat: vt ē illd:
Joh.14 Ego sū via vitas r vita. Sic r in h r in sb-
sequēti vsu ꝯstat eē formatū. Queadmo-
dū si interroges: qd est hō: rñdet: fenū di-
es eius: qd summa hilaritate pullulat: sed
celerrima velocitate desiccat. Fenū est qd

pluuijs velociter in auras caput erigit: sed
in ardoribus colla deponit. Et ne forsitan
aliquid soliditatis hāc cōparationē puta-
res habere: addidit: Et sic flos agri ita flo-
riet. Flos agri mlto celeri⁹ trāsit: q̄z feni vi-
riditas ꝑmanere mōstrat. Sed q̄uis pul-
cherrimū videat eē dū pubet: multū fugi-
tiuū cernit eē dū corruit. Ita et ibecillitas
hūana pulchrescit: ita secū honores dūitie
q̄z g̃tissime sūt: s nō ad finē lōgissimū ꝑdu
cunt. Ueraciter g̃ his reb⁹ trāsitorijs hūa-
nitas cōparat: q2 robustis virib⁹ destitu-
ta: in casum mortl ꝓna semp celeritate fe-
stinat. †**Quia spirit⁹ pertrāsibit in** Al. Cu
teo r nō †erit: r nō cognoscet ampli Al. illo
us locū suū. Ad hāc silitudinē cōpara- Al. Ultra
tio supioris vsus expssa est. Describit eniz
qd sit homo: id est: spūs ptrāsiens mūdū:
sc3 ꝑntem: in q̄ diutissime nō pōt ꝑmane-
re. Audiāt q̄ supbiūt: r se gaudēt mūdana
felicitate sbuectos: sic spū relinqre nr̄a cor
puscula: quēadmodū solēt flumia loca inu
data trāsire. Illa eñ spacia q̄ plena videt
eē torrētib⁹: q̄z sūt vacua cū recedūt. Nō ē
g̃ de fugitiuo flatu ꝑsumēdū: s h potr⁹ agē
dū: qd ꝓdesse nouim⁹ in futuꝝ. Et ne for-
sitā aliquis p metampsychosin crederet ad
hūc mundū aīas esse rediturās: sic nōnulli
putauerūt demētiū: addidit: Et nō cogno
scet ampli⁹ locū suū: hoc est: in h seculū nō
pōt redire vbi suā vitā possit iterare. Con-
uicta est imbecillitatis sue humana fragili
tas. Audisti hō qd sis: audi quid eris: si do
minū minime timere despexeris. Que fi-
gura dicitur Parison: id est: equatio sentē Sche
tie: quotiens bona vel mala ꝯiunctim mē-
bris dissimilibus alligamus. **Miseri-**
cordia autē domini †a seculo est: r Al. ab
vsq3 in seculum seculi super timen- vsq3 in
tes eum. Et iusticia †eius super fi Al. mi
lios filiorum. Exposita est prius vera
ter humana conditio: propter insolentiaz
presumptiōes illicitas: nūc insinuat spem
que fideles debeat cōsolari: quia licet per
nos simus fragiles r caduci: per misericor-
diam domini reddimur absoluti r perpe-
tui: vt r q̄z fragiles sim⁹ debeamus aduer-
tere: r quid per domini gratiā ꝯsequamur
possim⁹ audire. Et nota qd dixit: A seclo:
id est: cū admistrari cept⁹ est mūd⁹: r diuise

creaturę auctoris sui mūere ꝓrupert. Unde τ mihi videt̄ ħ ɔueniēter aduerti: τ adā: sicut multi patrū dixerūt: ad dñi gr̄am fuisse reuocatū: qm̄ ip̄e p̄m⁹ i sęclo fuit: sicuti etiā abel: noe: abraā τ ceteri p̄res: q̄ tn̄ in sęclo: sed a sęculo nō fuerūt. Nam qd̄ seq̄tur: Et vsq̄ in sęculū sęculi: ęternitatē dñi absolute designat: qm̄ τ ille τ ante sęculū: τ in sęculo: τ post istud sęculū: misericors eē mōstrat̄. Cōsidera etiā qd̄ addidit: Sup timētes eū: ne τ illi ħ in se crederēt esse faciēdū q̄ ei scęleratis casib⁹ obedire cōtēnunt. Seq̄tur. Et iusticia ei⁹ sup filios filioꝝ. Filios: sicut sępe iam dictum est: vnuiscuiusq̄ act⁹ debem⁹ aduertere. Filios filioꝝ: operū nostroꝝ iustissimā retributionē. Nā sic nos operā nostrā quodāmodo generam⁹: ita nobis retributiōes reꝝ nostrę generāt actiōes. Hāc vnusquisq̄ iust⁹ recipiet: cuꝫ i terrę fuerit btitudie collocat⁹. Multi. n. fideliū filios nō habuerūt: aut sterilitatis euentu: aut v̄ginitatis studio. Qd̄ si ad litterā velis adūtere: quod absit: plurimi sanctoꝝ ista ꝓmissiōe fraudātur. Nā τ in subsequentib⁹ sp̄ūaliter dictū esse declaratur.

Al. Dñs q̄ eius ... memores mandatoꝝ ... ad faciē- ea

Custodientibus testamentū eius. Et memoria retinētibus mandata eius: vt faciant eā. Isti sūt filij quos superi⁹ dixit: qui dñi p̄cepta custodiunt: q̄ mādatoꝝ eius operib⁹ sunt memores: nō studio cantilenę. Nā τ si quis psalteriū voce reddat: memor ei⁹ nō est: nisi quę p̄cipiunt̄ effecerit. Ideo eñi dicta sūt vt fiāt: nō vt sola vociferatiōe cātent̄. Unde doctissimus pater augustin⁹ in hoc psalmo disputās: psalteriū se nō tenere ꝓfessus est: nec toti⁹ legis dicta recolere: scꝫ vt nō solū ad audiendū: sed maxime ad faciendū eūctorū studiū ɔcitaret. Memoria est eñi ꝑ quā anim⁹ repetit: q̄ audita: visa factaq̄ cogitat.

ꝓ

oib⁹ Dominꝰ in celo parauit sedē suam: τ regnuꝫ eius omniū dominabit̄. Uenit ad futuri iudicij formidabilē p̄dicationē: ne peccātiū mētes insolescerēt: cū vltionē vēturā: maloꝝ actuū nō timerēt. Dic eñi: Parauit sedē suā: ħ ad illū ꝑtinet qñ dñs ies⁹ ascēdit i cęlū: sedet ad dexterā p̄ris: īde vētur⁹ iudicare viuos τ mortuos. Et ne aliq̄ īpotētia dñi morderet̄: ipsū dic parasse sedē suā: q̄ iudicatur⁹ ē mundū. Addidit: Et regnū ei⁹ oīm dñabit̄. Ne putarent pagani: demōes suos q̄q̄ mō regnaturos: ip̄m dicit dñatuꝝ: q̄ parauit sedē suā: id est: dñm christū. Bñdicite dominū oēs angeli ei⁹ potētes v̄tute: qui facit verbū ei⁹ ad audiēdā vocem sermonū ei⁹. Cū superi⁹ de hominib⁹ ꝓph̄a loq̄ret̄: venit ad tertiā narrationē vbi cęlestes creaturas alloq̄t̄ vt dñi laudes debeāt celebrare. Et qm̄ inter ip̄os angelos est magna discretio: illos tm̄modo dicit: p̄conio dñi dignos existere: q̄ eius ꝓbant̄ iussionib⁹ obedire: ostendens neq̄ hoīes: neq̄ spirituales sbstātias ad mysteriū tātę maiestatis accedere: nisi q̄ eius volūtatibus obsecundant. Sic eñi cōmonet: Oēs angeli ei⁹. Eius quippe: de illis dicitur: qui ab ip̄ius īperio neq̄q̄ recedere voluerūt. Seq̄tur aliq̄d exp̄ssius: Potentes virtute: q̄ facitis verbū ei⁹. Ip̄i eñi virtute possunt: q̄ eius iussis obediūt. Pōt aūt τ diabolus: nō v̄tute sed prauitate: nō honore sed p̄sumptione. Potētes siq̄dem illi vere dicendi sunt: qui verbo dñi parere cōtendūt. Et ne aliq̄d relinqueret̄ ambiguū calcaci⁹ insinuat: Ad audiēdā vocē sermonū eius: scilicet vt sint hūiles nō superbi. Ip̄si sunt eñi digni bñdicere: q̄ suum τ cognoscūt τ venerātur auctorē. Benedicite dominū oēs virtutes ei⁹: ministri ei⁹ qui facitis voluntatē ei⁹. Rem magnā: rem omnino sublimē: iterata iudicauit inuitatiōe solidandā: vt infirmitas humana cognosceret q̄ saluberrimū esset obedire domīo: quādo ip̄ius voluntati cęloꝝ militat fortitudo. Et intēde ꝓprietates emicare verboꝝ. Prius dixit: Qui faciūt verbū eius. Et ne verbū intelligeres quod v̄berato aere ab hoīb⁹ solet ꝓferri: addidit: Qui facitis volūtateꝫ ei⁹. Angelis eñi verbū dñi est volūtas ei⁹: qm̄ illa sublimis sp̄ūalisq̄ substantia beatoꝝ angeloꝝ: cum dñm contuet̄: ibi veritatem ei⁹ volūtatis ag̃scit. Nec op⁹ est loqui: quibus se diuinitas ꝓpitiata patefacit. Non enim eis deus v̄berato aere loquitur: ſ inspiramīe suo volūtates eoꝝ ad suuꝫ velle ɔuertit. Sic erūt vt credim⁹: τ beati hoīes postq̄ regni ęterni fuerint p̄mia cōsecuti. Bñdicite dñm omnia opa eius:

Al. dño
Al. facietes
Al. illius

Al. dño

℞

Al. dño

Al. dño in omni loco dñatõnis eius: bene
Sche dic anima mea dñz. Bñdicite: nũc ter
tia iteratõe geminat: q̃ figura dicit Epem
basis: decoꝝ schema: siue ĩ laudib⁹: siue in
vituperatõibus ad aĩos erigẽdos ꝟbũ sepi
us iterare q̃d dictũ est. Dixit aũt pus illos
debẽ bñdicere q̄ dñi iussiones efficiũt: nũc
admonet ipam opam dñi auctorẽ suũ de
bere laudare: vt terrena celestiaq̧ cõclude
ret. Nã cũ totũ opus ei⁹ sit: oĩa debẽt su
um benedicere creatorẽ. Seq̃tur. In omni
loco dñationis eius. Sicut nulla creatura
a laudib⁹ dñi iubet excipi: ita nec loc⁹ q̄sq̧
relinq̃tur q̄ a tali mũere segreget. Nam cũ
dicit: In oĩ loco dñationis ei⁹: nihil exci
pit: q̄ vbiq̧ dñat: significãs forte ecc̄iam
catholicã: q̃ p totũ mundũ erat dño ꝑstan
te creditura. Ipa eñ vbiq̧ dñz benedicit:
vbiq̧ collaudat: ⁊ grãs maximas hymni
dica exultatiõe cõcelebrat. Addidit: Bene
dic aĩa mea dñm. Ipa sententia ꝯclusit psal
mũ q̃ pulcherrimũ fecit initiũ. Sed q̄m in
scripturis diuis oĩa sacramẽtoꝝ vberta
te pinguescũt: hec similitudo: sicut iam dictũ
est: in octauo psalmo illos indicat vt opi
nor: q̄ atria fidei sinceris mẽtibus ingressi
sunt: ⁊ vitã suã gl̄ioso fine: dño ꝑstante cõ
cludũt. Digna cõmonitio per quã se fidel
anima cõsolet: q̃ cõtra omnes casus tanq̧
clypeus inexpugnabilis assumit. Nã si eũ
semper benedicamus: ab eo iugiter custo
dimur.

Conclusio psalmi.

b Enedictio domini timẽtib⁹ eũ: q̄n
ta largitate cõcedat agnouim⁹: fe
stinem⁹ ad mãdata cõplenda: vt ꝑ
uenire mereamur ad ꝑmia. Habem⁹ dñm
⁊ per naturã piũ: ⁊ ꝑ misericordiaꝝ dona
largissimũ. Quis dubitet ab illo postula
re: q̄ si non petat offendit? Benedicamus
ergo oĩes in cõe dñm: operas ei⁹ hymni
dica exultatiõe celebrem⁹. Quale eñ sacri
legiũ est: vt cũ oĩs creatura iubeat bñdi
cere dñm: si homo desinat laudare deuz: q̄
ad imaginẽ ⁊ similitudinẽ ipius noscit esse ꝓ
creatus? Audiuim⁹: benedictio dñi q̄bus
virtutib⁹ applicet: castis vtiq̧: humilimis: ca
ritate plenis: ⁊ q̄ dñi reliq̃ mandata perfici
unt. Arceat ergo hinc oĩe q̃d prauũ ẽ: ex
cludat vniuersa malicia mũdi: emẽdent il
lecebre: diabol⁹ foras mittat cũ seq̄ab⁹ su
is. Quapropter audito tãto mũere: cõple
ti tãta spe: sanctis opibus bñdicam⁹ dñm:
religiosis factis cãtem⁹ auctori nr̃o. Non
nos electio iudicis repudiet: si q̃ precepit hic
nos peregisse cognouerit.

Explicit expositio in psalmum CII
Incipit expositio in psalmum CIII

Psalmus dauid.

f Requẽ-
ter diximus psalmũ illos act⁹ signifi
care mortaliũ: q̄ ad rerũ diuinaruz
intellectũ ꝓ sua ꝓbitate respiciũt. Ad cu
ius similitudinẽ ⁊ organũ ipm aptatũ est: q̃d
specialit psalm⁹ vocat: sursum hñs tympa
nũ: vbi melos dulcissimũ canoro sonitu tẽ
perat. Dauid aũt tñ ꝑsona loquẽtis adhi
bet. Ceteꝝ oĩa constat de dño saluatore
narrãda: q̄ ĩ ꝑncipio fec celũ ⁊ terrã. Est. n.
psalm⁹ iste tãta dispositõne ꝑfect⁹: vt aliq̃
hic dicta intelligas: q̃ in libro geneseos ta
cita fuisse cog̃scas. Quapropter q̃ sunt ap
ta exponemus ad lr̃am: q̃ vero fidei nostre
pñt indicare noticiam: spũali intellectu: sic
a maiorib⁹ accepim⁹ explanam⁹. Vñ solli
citi esse debem⁹ paratiq̧ ad audiendũ: q̄a
ipe q̧ vir eloquẽtissim⁹ pater augustinus
hũc psalmũ: ⁊ sedule dicit ꝑq̄rẽdũ: ⁊ de eo
dem laboriosissime disputatũ.

Diuisio.

p Ropha volẽs ostẽdere ꝯditiones
reꝝ diuia significare mysteria: Pri
mo mõ ꝑ fabricã celi ⁊ tre q̃dã nob
cognoscit indicare dogmata: vt ag̃scam⁹
oĩa sibi reuera tanq̧ ab vno auctore ꝯdita
posse ꝯgruẽ: q̄n aliq̃s similitudĩes suas inuicẽ
ꝓbãt apire. Scd̃o: opas dñi diuisis figuris
tectas enũerat. Tertio: ꝓfitet ĩ illo eterno se
culo ꝑconia dñi iugit se eẽ dicturꝰ q̃ eciã in
hac vite sue breuitate cãtauerat.

b Enedic aĩa mea Expositio.
dño: dñe de⁹ me⁹ magnifi
cat⁹ es vehemẽt. Cõfessiõez ⁊ deco
rẽ iduisti. Inuitat ꝓpha semetipz ad bñ
dicẽdũ dñm. Et q̄m nouat ĩ catholica fide
vnitatis grãm ꝑimũ ꝑualẽ: sibi tñ loq̄t: q̃d
oẽs debeat admonẽ. Bñdicẽ aũt deũ ẽ ei⁹
magl̄ia ꝯfiteri: vt cũ d̾ illo d̾ aliq̃d magnũ
vnusq̄sq̧ ꝟitati ꝑstet officiũ. Hec igit snia
ad totũ respic textũ: vbi psalmi h⁹ ꝑplexitas
t̾miat. Sz cũ ad suã: vt dictũ ẽ: aĩaz loq̃ret
sbita ꝯũsiõe dic: Dñe de⁹ me⁹. Que figura
d̾ Prophonesis: q̄n int alia q̃ loq̄mur ad

deū ibito ꝟba ɔ̄ūtim⁹. Gnālem vtiq̄ dñm
ꝓdēt suū asserit deū: vt cū se ipi⁹ fuū eē ꝓ-
fitet: nullā se bñe cum diabolo comprobet
portionē: ne in eo quicq̄ ꝑuaricator ille re-
qreret: quē aliēnū eē agnosceret. Seqtur.
Magnificat⁹ es vehemēter. Oportet nos
vim istoꝝ nominū diligēter inqrere. Nam
ꝗ ille magnus nō est: vt hoim laudib⁹ ma
gnificet: Aut quid illi pōt addi: q̄ est mira
bilis ⁊ incōprehēsibilis plenitudo ꝟtutū:
Sed magnificat dñs apud hoies: quādo
eis magnus atq̄ excelsus esse claruerit: vt
ipm sentiāt creatorē: ipm bonoꝝ oim largi
torē: ipm redemptorē: ad postremū ipm ⁊
iudicē. Ex qua pte ꝓuenit: vt recte dicatur
redēptor dñs magnificari: q̄ q̄tidie fit cre-
dentiū deuotione mirabilis. Sic etiam di
citur sanctificari: sic glificari: sic benedici. ⁊
his silia. Adiecit: Uehemēter. Reuersa qñ
cōuersoꝝ ore laudat: ⁊ in scōꝝ cetū veni-
unt: q̄ se pridem nefandis scelerib⁹ pollue-
rūt. Uehemēter eñi aptissime dictuȝ ē: qꝺ
toto gerit cordis annisu. Sed vñ magnifi-
cat⁹ sit vehemēter: ɔ̄sequēter exponit. Cō-
D fessionē ⁊ decorē induisti. Induere est: ali-
quē qꝺ nō habebat assumere. Et quando
deus decorē nō habuit: q̄ creaturꝭ suis om
nia speciosa semꝑ indulget: Sed hic incar
natio dñi christi euidēter exponit: quā su-
psit ex tpe: ꝑ quā ɔ̄fessionē mortaliū largi-
tor sue pietatis inuenit. Recesserāt eñi ho
mies a cultu ꝟe diuinitatis: cū simulachro
rū studijs ⁊ vanis religionibus seruiebāt.
Sed eo veniēte: q̄ tamē absens nūq̄ extitit
diuinitate: ⁊ ɔ̄fessio ⁊ decus supne maiestatꝭ
innotuit: eisq̄ reb⁹ indutū dicit dñm: q̄bus
ecclesiam catholicā ɔ̄stat ornatā. Amict⁹
...sic lumen sicut vestimentū. Exten-
dens celum sicut pellem. Uersus isti
vigintiduo vsq̄ ad diuisionē futurā: per fi
...de gurā Parabole pulcherrimis allusionib⁹
explicāt: q̄ fit qñ res sibi genere dissimiles
cōparant. Lumē eñi: ecclīam significat: de
qua scriptū est: Que est ista q̄ ascendit de-
albata: Dealbata eñi: intelligit illūinata:
q̄ recte velut vestis aduertit dñi saluatorꝭ
nō habens maculā neq̄ rugā. Ipa est eni
cādida: dealbata: de cuius membris dicit
Eph.5 apostolus. Fuistis eñi aliquando tenebre:
nūc autē lux in domino. Hanc etiā: tunica

illa significauit: q̄ nō potuit diuidi tpe paſ
sionis. Hec est de qua dicit: Amictus lumē
eius sicut vestimētum. Seqtur. Extendēs
celum sicut pellem. Bene dicitur dñm ce-
luȝ extēdere: vbi meretrices ⁊ publicanos
eū cōstat admittere. Nam cū sint ꝑ iusticiā
celi iustoꝝ: facti sunt ⁊ gratie largitate pec
cantiū. Nec frustra comparata est celo pel
lis: q2 sicut oīa mēbra nr̄a pellis tegit: ita ⁊
creaturas celoꝝ ambitus circūactus īclu-
dit. Senserūt aliqui: celū ⁊ de iusto dictū:
quē sic per gratiā ꝓbatur extendi: queād-
modū pōt tēsa pellis excrescere. Qui †te- Al. tegis
git† in aquis superiora eius. Qui Al. no hꝫ
†ponit nubē ascensum †suū: qui †am Al. ponis
bulat sup pennas ventoꝝ. Quis or Al. tuū
dinē cōditionis exponere sentiat: q2 ⁊ sup Al. ambulas
celos aque sunt posite: sicut ⁊ in genesi le-
gitur: Et ipe alibi dic: Et aque q̄ sup celos Ps. 148
sunt laudēt nomē dñi: tamē ⁊ sacri baptis-
matis nob reserat indiciū: vt celū: sicut fre
quēter dictū est: omnē iustū debeam⁹ acci
pere: cuius supiora: id est: emēdatio fidelis
aie: aquis salutaribus irrigat. Ita eñi hec
oīa ab illo auctore disposita sūt: vt ⁊ actus
ecclīasticos dicta celestia indicare videan-
tur: ⁊ iterū cōditiones reꝝ veracissima nar
ratione testent. Seqtur. Qui ponit nubē
ascensum suum. Hoc q̄dem ⁊ ad lrām con-
gruenter accipitur: quādo domin⁹ post re-
surrectionē vidētibus apostolis ascendit ī
celum. Sic enim in actib⁹ apostoloꝝ legi- Act. j
tur. Hec cuȝ dixisset: nubes suscepit eū ab
oculis eoꝝ. Sed ⁊ illud aptissime probat
accipere: vt nubem ponamus verbi domi
ni ꝓdicatorem: per quem christ⁹ in mēbris
suis ascendit: cum mētem peccatoꝝ a mū
di istius prauitate mundauerit. Addidit:
Qui ambulat super pennas ventoꝝ. Uē-
ti: in isto aeris fluctu quasi quibusdam pē
nis volare noscuntur: sed domin⁹ ambu-
lat super pennas eoꝝ: dum volūtates su-
as multo velocius operat: q̄ potest esse ex
cursus ventoꝝ. Siue magꝭ: ventos iusto-
tum animas debem⁹ accipere: quia vtro-
q̄ testamēto perdocti: velut duabus alis
ad superna gaudia transferuntur. Supra
q̄s dñs ābulare recte dicit: i q̄b⁹ miscdiam
sue operationis oñdit. Et nota qꝺ in h̄ ꝟ-
su ⁊ alijs q̄ sequūt: dñm mauult ostendere

per id qđ egit. Hec scđa species definitiōis
P dicit̃ apud grecos Enneomatice: latie aūt
notio nuncupat̃. Nam cū dn̄s p naturā su
am neq̄at definiri: p illud tn̄ pulchre cognosci
Al. facis tur: qđ singulariter opatur. **Qui† facit**
Al. tuos **angelos† suos spirit⁹: ꝛ ministros**
Al. tuos **†suos ignem vrentem.** Cōmendaduz
est animo: q2 hic specialit̃ de angelis dicit̃:
qđ in libro geneseos euidenti⁹ nō habet̃.
Nam ꝛ v̾ba ipa sunt discutiēda subtilius.
P Spūs: generale nomē est incorpalis potē
tiscꝫ substātie: visibiliter siue inuisibilit̃ ope
rās: qđ et diuinit⁹ inspirat̃. Angeloꝝ eniz
nomē nō significat naturā: ꝫ obedientiā.
Rp̃ Angelus eni͂ greca lingua dicit̃: qui latine
nūcius interp̄tat̃. Nam qn̄ mittūtur ange
li fiūt: cū tamē natura spūs esse noscātur.
Addidit: Suos: vt illos ondēderet qui recta
mēte dn̄i volūtatibus obsecundāt. Ordo
eni͂ v̾boꝝ talis est: Qui spūs suos fac̄ an
gelos. Seq̄tur. Et mistros suos ignē vren
tem. Minister dei est ois q̄ diuias exeq̄tur
volūtates: ꝛ caritatis semp accēsus est fer
uore. Tal̃ eni͂ vir celestis ignis efficit̃: quā
do v̾bo p̄dicatiōis peccātū neq̄cias vrere
ꝛ ꝯsumere posse mōstrat̃. Sic eni͂ dominus
Luc. 12 ipe dicit: Ignē veni mittere i terrā. Ignis
vtiq̄ vitalis: ignis vtiq̄ salutis: q̄ dū pec
Al. fūdasti cata ꝯsumit: aias nutrit. **Qui† funda**
Al. suā **uit terrā sup stabilitate† ei⁹: nō incli**
nabit in seculū seculi. Versus iste ad
l̃ram nō videt̃ posse ꝯstare. Nā cum terraz
istā mutandā esse legerimus: quō fieri pōt
vt nō inclinet̃ in seculū seculi? Sed h̄ ma
gis firmatā terrā: solidataz aduertam⁹ ec
clesiā: q̄ terra ideo dicit̃: q2 ex terrenis hoi
bus collecta esse monstrat̃: sicut in alio lo
Ps. 23 co ait: Dn̄i est terra ꝛ plenitudo ei⁹. Huius
stabilitas recte d2 christ⁹: q̄ est imobile fun
damentuz: ꝛ inuiolabilis petra: de q̄ dicit
j. Cor. 3 apl̃s: Fundamētū eni͂ aliud nemo pōt po
nere: p̄ter id qđ positū ē: qđ est x̄ps iesus.
Sup̄ quē si māserim⁹: iugiter nullaten⁹ in
clinamur. Supiecta eni͂ nesciunt titubare
dū sint fixa q̄ ꝯtinēt. Sic v̾itas huius snīe
℞ absoluta nob̄ rōne ꝯstabit. Spūs eni͂ scūs
ideo iterdū difficillima dic̄ ad l̃ram: vt ma
iori ambitu spūalē intellectū q̄rere debea
mus. Hoc q̄ qđ dictū ē: Nō inclinabit̃ in se
culū seculi: p oia comata tn̄ v̾suū supioꝝ

cōstat esse reddendū. Que figura d2 hyp
baton: qn̄ ordo v̾boꝝ lōgius explicatur.
Abyssus sic† palliū amict⁹ ei⁹: su
per mōtes stabūt aq̄. Nec iste v̾sus ad
historiā pōt referri: q̄uis de supducto dilu
uio dicē videat̃. Preteritū eni͂ tps diluuij fu
it: ꝛ nūc pphā de futuro p̄dicat eē faciēdū.
Vn̄ necesse est: vt h̄ magl̃ spūalr̄ inq̄ram⁹:
qn̄ sibi ad l̃raz tpa ꝯuenire nō psit. Abyss⁹
eni͂ d2 aquaꝝ copiosissima mltitudo: q̄ ꝛ in
bono ꝛ malo plerūq̄ ponit̃. Hec merito h̄
supstitiosis atq̄ psecutorib⁹ cōparat̃: q2 sic
palliū subiecta coopit: ita illi mundum fe
dissima supstitione texerūt: vt nō solū me
diocres hoies: ꝫ in pniciē suā ipos q̄ scōs
viros atq̄ eminētissimos tormētis corpo
rū obruere viderēt̃. Sed h̄ abyssus: in ma
lo posita ē: dū legat̃ ꝛ in bono: vt est illud:
Iudicia dn̄i velut abyssus mlt̃a. Qđ gen⁹ Ps. 35
locutiōis int̃ ppria diuie scripture ꝯstat eē
deputādū. Deniq̄ sic seq̄tur. Sup mōtes
stabunt aque. Steterunt quippe sup eos q̄
montes fidei firmitate vocati sunt: quan
do eos diuersis penis ꝛ mortib⁹ affecerūt.
Aquas eni͂ ꝛ abyssos: impios hic debem⁹
accipere: qui sic ad obruendam pperant
sanctitatē quēadmodū pōt cumulus vn
daꝝ subiecta ꝯtegere. Sed vt hoc magis
de supbis atq̄ scelerat̃ potuisses aduerte
re: seq̄ns v̾sus ostendit. Volunt etiā aliq̄
h̄ ad l̃ram vendicare: vt abyssum dicāt ter
re marginē circūire. Nā sicut exteriora cor
poris nostri pallio cooperiunt̃: ita ꝛ orbis
terraꝝ oceani ambitu fert̃ includi. **Ab**
increpatione tua fugiēt: a voce to
nitrui tui formidabūt. Qui fugiēt ni
si abyssi: nisi aque q̄ mōtib⁹ christi supemi
nere videbant̃? Nam q̄uis sanctos ei⁹ di
uersis cedibus affecissent: ipi tamen incre
pati voce apl̃oꝝ derelicta superstitione fu
gati sunt: ꝛ qđ est maximū victorie genus
cōtra sua vota senserūt. Seq̄t̃. A voce to
nitrui tui formidabūt. Predicatio scōꝝ
sub hac allegoria pulcherrima relatiōe de
scripta est. Dicit eniz: A voce tonitrui tui:
vt non illud humanū eloquiū: sed celestis
virtutis sonitū fuisse sentires. Formidaue
runt vtiq̄ homies passim tonitrua p̄dica
tionum: quādo iudicij terror edictus ē: q̄n
diabolū perituꝝ audierūt cū sequacibus

suis: ꝛ q̄uis habuerūt in hoc mūdo licenti am: ipi sua scelera correcta mēte dānabāt.

Ascendūt montes ꝛ descendūt campi: in locum quē fundasti eis. Adhuc in tropicis allusionibus pseuerat: quoniā superbos ꝛ ipios q̄zdiu voluit domin⁹ pmisit in mōtes crescere: atqꝫ iterum quādo placuit fecit in conualliū humilitate residere. Sic ꝛ persecutorib⁹ temp⁹ datū est: vt in altū surgerēt: ac deinde inclinati christiano populo subiacerēt: docēs oīa ipsius ordinatione fieri: cui⁹ volūtati non potest obuiari: sicut ipe domin⁹ ī euāgelio
Joh.19 pontio pilato dixit: Nō haberes in me potestatē: nisi tibi datū esset desup. Et intende: quoniā hi mōtes in malo positi sunt: cū superius montes significent fidelissimos viros: quod plerūqꝫ in scripturis diuis diximus inueniri. Seqtur. In locū quē fundasti eis. Illi scilicet qui cāpi iā facti sunt: ad locū fundatissime descēdunt ecclīe: ꝛ in eius penetralib⁹ permanebūt. Nam ꝛ ipis quoqꝫ peccatorib⁹ mod⁹ est posit⁹: nec vltra pmittūtur excedere q̄z eis datū est licētie sue frena laxare. Deniqꝫ sic legit: Completa sunt pctā āmorreoꝝ: vt oīa sub volūtate domini posita esse cognoscas. Hoc enim ꝛ subsequentia euidēter explanant.

Al.nō hʒ terminū **Terminum posuisti† eis quē nō trāsgredietur: neqꝫ† reuertent operire terram.** Hoc si ad litterā velis accipere: de aquis abundantibus dicit que diluuio recedēte vlterius terras neqūnt oc-
Gen.9 cupare: sicut in genesi scriptū est. Statuā pactū meum vobiscū: ꝛ nequaq̄ȝ vltra interficietur oīs caro aquis diluuij: neqꝫ erit deinceps diluuiū dissipās terraȝ. Si vero spiritualiter queras: pōt hoc ꝛ de paganorum ritu accipi cōgruēter: qui licet a sua prauitate recesserint: nūq̄ȝ in illā licentiā deo sibi obuiāte remeabūt: vt humanū genus superstitionū suaꝝ inundatiōe cooperiāt. Termin⁹ quippe eoꝝ: aduētus fuit domini christi: cuius crescente religione: cūcta idola cum suis auctoribus corruerunt. Inspiciam⁹ quoqꝫ sub q̄ increpatiōe ista referuntur: vt rationales homies putēt se p̄cepta domini debere cōtemnere: cum ipa elemēta cognoscātur eius iussionibus obedire.

Conuallis **Qui† emittit fontes in cōuallib⁹: inter medium montium pertrāsibunt aque.** Cum natura terrarū describit: causa nobis occultior pulcherrimis allusionib⁹ indicat. Certum est enī cōualles aquis abūdare copiosis: fontiumqꝫ ibi eē frequētiam magnā vbi sūt arua iacentia. Sed illud poti⁹ debem⁹ aduertere: qꝛ ī humilitate hominū q̄ loco ꝯualliū ponūtur: aque diuie semp estuant. Spiritualit autē mōtes hic accipere debemus hereticos ac supbos: inter quos scripture diuine perenni vbertate decurrūt: qꝛ in hoc mūdo eas audire bonis malisqꝫ cōmune est. Et bene dictū est: Pertrāsibunt: qꝛ tales viros nullo fecūdasse beneficio sentiūtur. Nā si: vt q̄daȝ dicūt: mōtes hic iustos p̄dicatores voluisset intelligi: dixisset de ipis mōtib⁹ aq̄s fluere: nō eis in medio ꝯstitutis trāsire potuisse.

Potabūt† ea omnes bestie †siluaruȝ: expectabūt onagri† sitim suam. Al.nō hʒ / al.agri / Al.in siti sua Bestias siluarū: hic gentes intelligere debem⁹ que de illa idolorum cultura tanq̄ȝ de siluis vmbrosis ꝓiectis ferocissimis morib⁹ exierūt: ad potādas scilicȝ aq̄s: quas in euāgelio est dominus samaritane Joh.4 pollicit⁹ dicēs. Qui biberit ex aq̄ quā ego dabo ei: fiet in eo fons aque salientis in vitam eternaȝ. Sequitur. Expectabūt onagri sitim suam. Cum dixerit: bestias siluarum aquis decurrentibus esse potatas: onagros tantum posuit sitim suam expectare: scilicet iudeos qui neglexerūt fluenta diuie pietatꝭ haurire. Onager enī: asin⁹ est siluester: q̄ inter reliqua aīalia cor dicit habere pinguissimū. Quod gen⁹ q̄ntū patiens est domitū: tantū seuissimū redditur cum siluis retinētib⁹ efferat. His obstinati iudei merito cōparātur: qui ferocia mentis ꝛ callosa fatuitate durati sūt: nec saciari cito poculis vitalibus acqescunt. Nam quod dicit: Expectabunt: illud significat qđ frequēter dictū est: qꝛ in fine seculi: helia ꝛ enoch venientibus: creditura est multitudo iudeoꝝ. Miseri qui tamdiu sitiūt: q̄ saciari minime cōcupiscūt. His vita penalis est: qui tanta expectatōne cruciantur.

Super ea volucres celi habitabunt: de medio petrarum dabunt †vocem suam. Al.voces Supra illa scilicet que superius dixit: Qui emittit fontes in cōualli

bus: celi volucres habitabūt. Hec siquidem
ꝛ cōualles ꝛ aq̄s irriguas amare noscūtur.
Sed non vacat qḋ addidit: Celi. Nā si tā-
tū aues voluisset aduerti: volucres suffece-
rat dici: sed potius animas sanctas pōtificū
celesti se cōuersatōe tractātes mauult itel-
ligi: q̄ supra populos dn̄i predicatiōibus san-
ctis inhabitāt. Addidit: De medio petra-
rū dabūt vocem suā. Iste volucres que di-
cte sunt celestes: nō de terra: nō de arbori-
bus: sed de medio petrarū dabūt voces su-
as: quādo aplorū ꝛ ꝓphetarū exemplis ali-
qua p̄dicare noscūtur. Oēs eñ fideles pe-
tre merito dicunt: q: ipe q̄ꝫ petra dicit chri-
stus. Sic eñ ipe dominus petro aplo dixit:
Matth. 16 Tu es petrus: ꝛ super hāc petrā edificabo ec-
clesiā meam. Quapropter omēs de petra-
rū firmitate predicāt: qui apostolorū ac ꝓ-
phetarū traditionibus sua dicta ꝯfirmāt.
Rigans mōtes de superioribus
suis: de fructu operum tuorum sa-
tiabitur terra. Superius dixit: altos mō-
tes fuisse p̄teritos: ꝛ ꝯualles hūilimas fon-
tibus irrigatas: nūc ipsos quoq̄ꝫ montes su-
pernis aq̄s p̄dicat esse cōplutos: ne quid a
dn̄i mūere videret exceptū. Paulus eñ prius
ingens atq̄ꝫ arduus persecutor eccl̄ie: rigatus
aq̄ spūali: q̄ꝫ fecūdos fructus ꝓbatus est ede-
re christiāis. Qḋ q̄tidie dn̄s agit: vt docto-
res paganorū post ꝯuersionē magistros fa-
ciat esse fideliū. Sed isti tales de superiori-
bus irrigāt: quādo ꝯuersi se errasse cogno-
scūt. Seq̄tur. De fructu operū tuorū satia-
bit terra. Cū fructū t̄ra pariat: quēadmo-
dū poterit ex fructibus calcabilis ista terra
satiari? Fructibus aūt terra satiat: q̄n pecca-
tores in melius cōmutati: vtilia nimis ꝛ sa-
lutaria ipo largiēte percipiūt. Sic eñ ter-
ra satiat: q̄n aliquis ab obstinatiōe libera-
tus: p̄conia domini didicisse cognoscitur.
Producens fenum iumentis: ꝛ
herbam seruituti hominum. Ut
Al. educas educat panē de terra. Excolit quod
superius dixit: vt terra illa celesti imbre satia-
ta ꝓducat fenū iumētis: id est: elemosynas
faciat his q̄ passim petūt: de q̄bus dictum
Luc. 6 est: Omni petēti te tribue. Iumēta eñ ap-
pellata sūt: q: verecūdiam nō habētes ꝓ-
pter ingluuiē vētris: in egentiū voces pe-
tulant erumpūt: sicut iumenta: que dum
esuriūt: nequaq̄ꝫ possunt a ꝓpriis vocibus
abstinere. Herbā vero seruituti hominū:
hoc est: vt illi necessaria tribuant: de quo
scriptum est: Desudet elemosyna in manu
tua: donec inuenias iustū cui eam tradas.
Hic enim homies appellati sunt: qui ratōe
plenissimi: indigentiā suam tolerātie viri-
bus tegūt. Sic duo genera egentiū talibus
allusionibus exprimūtur. Seq̄tur. Ut edu-
cat panem de terra. Educat panis de terra:
quādo domini p̄cepta cōplent: vt de istis
carnalibus atq̄ꝫ visualibus cibus fiat: vnde
anima celesti refectione pascatur. Panis
enim vere noster est christus: qui tūc de ter-
ra ꝓducit: quādo aliq̄d indigētibus eius
cōsideratione p̄stat. Siue hoc potest de p̄-
dicatoribus dici: qui celestibus diuitiis im-
peritorū hominū indigentias misericordit
expleuerūt. Et vinū letificat cor ho-
minis. Ut exhilaret faciē in oleo:
ꝛ panis cor hominis cōfirmat. Di-
xerat superius: Ut educat panē de terra: s ne
istum panem cōem deberes accipere: de q̄
caro nostra reficitur: subiūgit: hec tria spi-
ritualiter sentiēda. Nā: cor: ꝓ rationabili
intellectu poni frequēs scriptura testatur.
Quapropter: vinū letificat cor homis: cū
sacratū fuerit in sanguinē domini christi.
Hinc nos iebriari licet: sicut scriptū est: Et Psal. 22
poculū tuū inebriās q̄ꝫ preclarū est. Ipsuꝫ
est enim reuera merū qḋ letificat mentem:
non quod ad reatū vitiaq̄ꝫ ꝓducit. Ebrie-
tas sobria: satietas felix: que merito letifi-
care dicit: quia nihil ibi culpabile repent.
Exhilaratur quoq̄ꝫ facies in oleo: cū rega-
le chrisma cōficit: sed illa facies de qua di-
ctū est: Accedite ad eum ꝛ illuminamini ꝛ Ps.
vultus vestri nō erubescēt. Seq̄tur. Et pa-
nis cor homis ꝯfirmat. Iterum cor ponit:
vt dictū ꝓ sapiētia sentiat. Nam si corpo-
raliter velis aduertere: nunquid panis cor
homis: nō etiam reliqua mēbra cōfirmat?
Nam inspice ꝓprietates verborū: vt hec re-
uera cognoscas ad intellectū rerum posita
fuisse celestiū. De vino dicit: Letificat cor
homis. Si vinū mūdiale velis accipe: non
solū cor: sed omne corpus ad tempus letifi-
care cognoscit: cū tamē frequēt ꝛ ad iras
incitet: ꝛ ad excessum aliquē p̄sumptionis
instiget: Sed: cor: ꝓ mēte positū est: vnde

sapere dicimur: vnde intelligere bona malaq; sentimur. Item si et istud oleū putem⁹ quo generalit̃ mūdus vtit̃: quomodo pōt exhilarare faciē: dū semꝑ animi sit gaudium qđ exit in vult⁹: Panis aūt quēadmodū poterit cōfirmere cor solū: qđ ꝓ totius corporis refectiōe percipit̃: Sed hęc pot⁹ ad animę ptes referenda sunt: q̄ perfectos efficiūt christianos. Saturabuntur ligna siluar͞: et cedri libani q̄s plantasti. Ligna siluarū: plebem significāt in gētiū populor͞: q̄ ecclesię catholicę de dumosis atq; incultis natiōibus aduenerūt. Hęc indicāt homies vtiq; mediocres. Cedri aūt libani declarāt nobiles ac potētes: q̄ in hūano genere tanq; cedri eminere noscunt̃. Sed vt ip̄os quoq; seq̄straret ab hereticis et paganis q̄ in hoc sęculo maxima potestate subuecti sūt: addidit: Quas plātasti: id est: q̄ tua pręedestinatiōe sunt in religionis amenissimo paradiso cōstitutę: sicut dicit in euāgelio: Omnis plātatio quā nō plātauit pater me⁹ celestis eradicabit̃.
Math.15
Sed nec interp̄tatio nomis ipsi⁹ p̄tereunda est: quādo nobis aliquā significantiam ꝓdere delarat̃. Libanus interp̄tat̃ candidatio. Sęculi aūt hui⁹ potestas q̄dā videt̃ esse festiuitas: vbi diuites homies ac potētes excelsi atq; ꝓceri: q̄si in libano mōte nascunt̃: q̄ tamē ad verā religionē dn̄i munere ꝑuenerūt. Illic passeres nidificabunt. †Fulice domus dux est eorum. Illic: in cedris videlicet q̄s plātasti: passeres nidificabūt. Passer enim minuta et cautissima nimis auis est: monachor͞ significans paruitatem: q̄ in cedris libani: id est: ꝑmonio potētiū xp̄ianor͞ velut in q̄busdam ramis monasteria sibi q̄si nidos aliquos ędificare mōstrant̃: eor͞q; robore sustētati: velut passeres laudes domini assidua voce p̄canunt. Celestis in terra vita: imitatio fideliū angelor͞: spūaliter in carne viuere et mūdi vitia nō amare: vitam p̄sentem ꝯtēnere et futurę beatitudinis gaudia semꝑ exq̄rere: ad postremū ip̄ius templū fieri cuius imaginē cōditio hūana suscepit. Amen⁹ reuera paradisus: in q̄ tanta florēt poma virtutū. His enim tale ꝓpositum est: hostes suos nō reluctādo vincere s̄ patiēdo supare. Triūphus illis ois est in ꝓprij corꝑis passiōe: et tūc adūsarios efficaciter vincūt: q̄n laudabili hūilitate succūbūt. Reuera milites christi: q̄ nullā p̄sumptionē in hūanis virib⁹ ponūt: sed aduersa oia virtute dn̄i supare se posse cōfidunt. Hi cum alijs non hn̄t iurgia: s̄ secum semꝑ litigāt. Miserent̃ oibus: sibi solis nō parcūt: et cęlesti caritate flāmati: bōa quę sibi euenire cupiūt: alijs cōicare ꝯtendūt. Sed magna est gloria illi arbori: vbi nidus iste cōpingit̃. Audiat eni a dn̄o se fuisse plantatū: q̄ tale ꝯtinere noscit̃ institutū. Sequitur. Fulice dom⁹ dux est eor͞. Fulica: māsueta auis et nigra est: aneti q̄dem paruior: s̄ corꝑis positiōe cōsimil̃: q̄ in stagnis delectabiliter cōmoratur. Hęc ad baptizādos bene refert̃: q̄ in sacratissimi fontis grā ꝑseuerāt. Hor͞ itaq; māsiōes: id est: baptismatis ꝑseueratio: dux est passer͞ q̄ i cedris nidificāt: scʒ q2 oim christianor͞ sacer fons dux est: dūʒ eos ad cęlor͞ regna perducit. Montes excelsi ceruis: †petre refugiū hernacijs.
Al.petra
Ceru⁹: vt dixim⁹: venenosor͞ serpētiū est vorax: spinosa transcendēs et summa agilitate p̄dit⁹: habitare diligit mōtes altissimos. Huic merito cōparātur fideles: q̄ diabolū vorant: q̄n nequicias eius ad dn̄i laudē gloriamq; ꝯuertūt: vitiaq; hui⁹ sęculi q̄si spinas bona ꝯuersatione transiliunt: et habitant in mōtibus: id est: ap̄lis et ꝓphet̄: q̄ sanct̄ p̄dicationib⁹ suis in hoc mūdo solida cacumīa esse meruert̃. Hernacius v̄o est: quē vocam⁹ hericium: aīal oino timidū: natura ꝓuidēte semꝑ armatū. Cuius cutē inuicē setar͞ sudes acutissime densissimeq; cōmuniūt: cui tn̄ non sufficit natiua munitio: sed ne aliq̄ fraude possit intercipi: refugiū habet semꝑ in saxis. Huic cōpetēter aptat̃: qui peccatis suis hispidus futura iudicia metuēs: petraʒ christū firmissimū noscitur habere refugium. Merito ergo ista animalia tales nob̄ idicāt viros: q̄ nūq; se a dn̄i soliditate disiungūt. Et vide q2 passeres cedrorum alta petūt: fulice aq̄rum se habitatione defendūt: cerui mōtes eligūt: herici petrarū se tuitione cōmuniūt. Sic per diuersas aues atq; animalia: christianor͞ nobis vitę diuersitas indicat̃. Fecit lunaʒ in tempe: sol cognouit occasū suū. De terrenis

ad celestia trāsitū facit: ꝟ ⁊ ipsa quoq; sub
q̄busdā allusionibꝰ indicat̄. Luna: sicut se
pe iā diximꝰ: significat ecclesiā: que i tēpo
ribus facta est: qn̄ eā minui cōtingit ⁊ cre
scere: que tamē sic minuit̄ vt semp redeūte
integritate reparet̄. Solem ꝟo: in hoc loco
merito accipimꝰ dn̄m saluatorem: de q̄ im
Sap.5 pij in fine mūdi dicturi sunt: Errauimus a
via ꝟitatis: ⁊ iusticie lumen non luxit no
bis: ⁊ sol nō ortus est nobis. Nō vtiq; de
isto sole cōmuni n̄ poterat dici: qn̄ scriptū
Math.5 est. Qui solē suū facit oriri super bonos et
malos. Iste ergo cognouit occasū suū: id
est: gloriā sue passiōis agnouit: cū discipu
Mar.14 lis suis diceret: Uenit hora ⁊ filiꝰ hois tra
detur in manꝰ peccatorū. Merito ergo pꝰ
illa genera christianoꝝ: que supius per di
uersas significātias videt̄ expressa: ad cre
mentū reꝝ de ecclia ⁊ de ipo domio cōstat
esse subiunctū. **Posuisti tenebras
⁊ facta est nox: in ipa pertrāsibunt
Al.silue omēs bestie † siluarū. Catuli leo
nū rugientes vt rapiāt: ⁊ querant
a deo escā sibi.** Hic duos ꝟsus simul so
ciauimꝰ: ꝑ necessaria cōtextiōe ꝟboꝝ. Po
suit enī tenebras: quādo tempe passionis
sexta hora obscuritatē mūdꝰ accepit. Tūc
reuera nox facta ē discipul' atq; credētibꝰ:
quādo petrꝰ anxio errore cōfusus negādo
tertio: fidei ꝑdiderat claritatē. Nox ꝗ et ill'
fuit: q̄ carnaliter intuendo: i illa cruce chri
stū mori cōiter estimabāt. In hac itaq; no
cte: bestie siluarū: id est: demonia: et catuli
leonū: q̄s diaboli corrupta voluntate ge
nuerūt: ad deuorationē q̄rentes aliq̄s exie
rūt: vt escā malicie ꝑmittēte tn̄ dn̄o reperi
rēt. Nihil enī a quoq; fieri pōt: nisi qd̄ ipse
secreto iudicio: aut ad ꝓbatōez: aut ad vi
ET dictā faciendū eē ꝑmiserit. Catuli enī dicti
sunt eo q̄ calleāt sensu nanū. Nec moueat
qd̄ supius diximꝰ: bestias siluaꝝ: multitudi
nes accipi debere nationū: ⁊ h̄ videt̄ signi
ficare diabolū cū ministr'; qm̄ iste i scriptu
ris diuis creberrimꝰ vsus ē: vt vna res per
sonis sibi discrepātibꝰ applicet̄: sic de mōte
diximꝰ ⁊ leone. **Ortꝰ est sol ⁊ cōgre
Al.collocabūt gati sunt: ⁊ i cubilibꝰ suis † se collo
cabūt.** Cū in passiōe dn̄i facte fuissent te
nebre: demones ad escā sibi q̄rendā ꝑmit
tēte dn̄o ꝓruperūt: q2 inuenire poterāt cor
da titubātiū. Tūc autē qn̄ ortꝰ ē sol: id est:
resurrectio sctā declarata ē: maiestatē eius
mime sustinētes: i suis se trepidi cubilibus
abdiderūt: id est: in ꝑtinaciū pectoribꝰ col
locarūt: vt q2 cūct' suadē nō poterāt: saltē
q̄s deceꝑant possiderēt. Sol enī dictus est
qd̄ solꝰ ita lucet vt ex eo dies fiat. **† Exi- ET Al. [illegible]
et hō ad opus suū: ⁊ ad opationez
suā vsq; ad vesperā.** Qm̄ supius dixe
rat ortū solē: ꝯgruēter adiūxit: vnūquēq;
hoīm in hac vita egredi ad suas opas exer
cēdas. Iste enī vsus ē mortaliū: vt q̄dui i
h̄ mūdo sumꝰ: veniēte die: diūsaꝝ actionū
q̄litatibꝰ occupemur. Unꝰ enī agꝝ colit: al
ter se bell' exercet: iste discit: ille docet. Nō
nulli regnāt: mlti fuiūt: ⁊ quicq̄d fragilis
mortalitas agit: vespa: id est: seculi fine ꝓ
bat̄ cōcludi. **Quā magnificata sūt
opa tua dn̄e: oia in sapiētia fecisti:
† repleta est terra † creatura tua.** Post Al. [illegible]
enūerationē figuratā reꝝ: fideiq; nr̄e nar Al. [illegible]
rata mysteria: venit ꝓpħa ad modū sctōm:
vbi laudes pn̄as post tāta miracula ꝯue
niēter exclamat. Dicēdo enī: Q̄: admiran
se posse: q̄z explicare ꝓfessus est. Et merito
sic cepta ē laus eiꝰ: cuiꝰ ꝑconia nlla suffiat̄
ter ꝑualet cōplere creatura. Naz nō solū h̄
hoibꝰ arduū: veꝝ etiā ipis q̄z angelis ꝓbat̄
imēsū. Q̄tū enī magnificata sint opa eiꝰ:
inferiora declarāt. Seq̄t̄ enī. Oia in sapia
fecisti. Ista igit̄ sapiētia: filiꝰ est: sic dic apo
stolus: xp̄m dei ꝟtutē: ⁊ dei sapiētiā: ꝑ quē j.Cor.j
oia facta sūt: ⁊ sine ipo factū ē nihil. Et vt Joh.j
coopationē eius ꝟtutēq; ostēderet: ꝓh dicit
opante filio: tu fecisti. Hoc etiā ⁊ de spiritu
sctō idē ait apl's. Oia coopat̄ vnꝰ atq; idez j.Cor.xij
spūs: diuidēs singulis ꝓut vult. Un̄ dat̄
itelligi: qd̄ coopatio scte trinitatis his exē
plis euident̄ possit agn̄sci. Addidit: Reple
ta ē terra creatura tua. Nō q̄dez silibꝰ rebꝰ
vbiq; terra ꝯpleta est: ꝟ tn̄ q̄uis heremꝰ ꝑ
pter sol' ardorē: vel ꝓpt̄ nimiū frigꝰ aiant
bus vacuꝰ esse videat̄: q̄buscūq; tn̄ rebus
creatura dn̄i terra cōpleta ē. Siue mag' il
lud debēt intelligi: q2 creatura religiōis ca
tholice: quā dn̄s saluator instituit: ois ter
ra repleta ē: qn̄ vniūsalis dn̄o defuit eccle
sia. De ipa enī dic aplus: Si q̄ ergo in xp̄o 2.Cor.v
noua creatura ē: vetra trāsierunt: ecce facta
sūt oia noua. Et alibi: Expuētes vos veterē Eph.4

hoiem cum actib⁹ suis: induite nouũ q̃ fm deũ creatus est in iusticia: Ipa scz creatura tot⁹ orbis impler⁹ est. Vñ ⁊ alius psalmus dicit: Et dñabit a mari vsq̃ ad mare: ⁊ a flumine vsq̃ ad terminos orbis terre. [Ps. 71]

Hoc mare magnũ ⁊ spaciosum†: illic reptilia quoꝝ nõ est numerus. Animalia pusilla† ⁊ magna. Et in hac q̃q̃ pte vsq̃ ad diuisionẽ: figura ẽ Parabole: q̃ diuersis ac decoris cõparatiõib⁹ explicat. Sed q̃uis in capite hui⁹ vsus: de mari nauigero dicere videat: tñ de hᵒ seculo cõgruẽter accipit: vbi diabolice sine nũero serpere pbant insidie: maliciaq̃ demonũ velut q̃busdã fluctibus aiaꝝ volũtas iestimabilis cõmouet. Mare eñ ipsi reddunt: dũ naufragare cõpellũt: q2 dubiũ nõ est illũ vndas immanissimas pati: q̃ mergitur gurgite peccatoꝝ. Mare q̃ppe: a meãdo dictũ est: qõ semp eat ac redeat. Sz isti spũs innũerabiles nob: deo cõprehẽsi sũt: q̃ harenã maris ⁊ pluuiaꝝ guttas cnũerat: ⁊ ne oino incõprehensibiles linq̃rent: q̃ntitate nõ q̃litate ea definiuit. Deniq̃ de eis dicitur: Aialia pusilla ⁊ magna: qm̃ inter ipos ⁊ maiores esse neq̃cie pbant oĩmodis ⁊ minores. **Illic naues ptrãsibũt. Draco iste quẽ formasti ad illudenduz ei.** Illic: in mũdo scz quẽ supi⁹ mare dixit. Naues aũt merito significant ecclie: q̃ periculosos fluct⁹ mũdi p lignũ gl̃iose crucis euadũt: portãtes ipsos q̃ signo fidei crediderũt. In his nauib⁹ habitat christ⁹: q̃ si a credẽtib⁹ excitet: dicit imanissime tẽpestati vt q̃escat: ⁊ q̃escit. Seq̃t. Draco iste quẽ formasti ad illudẽdũ ei. Hic apte diaboluz significat: q̃ vere draco dr ppter venenũ qõ eue pme mulieri pestiferis suasionib⁹ inspirauit. Iste creat⁹ bon⁹ est: sic in genesi legi[Gen. j]tur: Fecit deus oĩa valde bona: sed postq̃ sua volũtate peccauit: a deo ita formatus est: vt ei illuderet ab ãgelis: quãdo ppter execrabilẽ puersitatẽ natiua dignitate priuat⁹ est. Sic eñ dic dñs in libro iob: Non [Job. 4j] est quicq̃ siẽ ei factũ sup terrã. Ad illudendũ ei: ab angel meis. Illudit eñ ei ab ãgelis dei: siue p iustissimas increpationes: vt q̃ creat⁹ est ad obsequm dñi: sedis videat puersitatib⁹ implicari. Siue magis illuditur: qñ ei aie cõsitentiũ impio supno de priciosa ptãte tollũt. Illudit etiã ⁊ a fidelib⁹ viris: dũ incẽtiua vicioꝝ ei⁹ detestabili horrore refugiũt. Audis draconẽ: s nõ oino timeas atrocẽ. Sic eñ format⁹ est: vt ei bñficio dñi: ⁊ ab ipsis q̃q̃ hoib⁹ possit illudi. In uoca q̃ illũ calcat: ⁊ incipis nõ timere q̃ deuorat. Scriptũ est eñ: Sup aspidẽ ⁊ basiliscũ ambulab: ⁊ cõculcabis leonẽ ⁊ draconem. [Ps. 90]

Omia a te expectãt: vt des ill' escã in tpe† oportuno. Versus iste illud significat qõ ⁊ alibi dictũ ẽ: In voluntate tua dñe vniũsa sunt posita: ⁊ nõ est q̃ possit resistere volũtati tue. [Al. nõ hz Hester. 15] Nam cũ dicit: Oia: oñdit qm̃ vniũsa dei nutu viuũt: q̃ et auctore creata sũt. Nã ⁊ draco spũalis: cuius esca hoim deceptio est: nisi dño pmittẽte nõ p̃ualet q̃cq̃ sua ptãte pficere. De⁹ eñ quẽ p malis suis abijcit: fit diaboli pabulũ. Quapropt si in escã inimici nolum⁹ dari: nõ debem⁹ esse terreni: q2 sic in pncipio maledict⁹ est: vt terrã comedat: sicut scriptũ est: Sup pectus tuũ ⁊ ventrẽ gradieris: ⁊ terrã comedes oĩb⁹ dieb⁹ vite tue. [Gen. 3] Qõ si misericordia dñi celestes efficimur: ab esca diaboli oĩmodis reddimur alieni. Addidit q̃q̃: In tpe oportuno: vt nõ solũ dñs creaturis suis escã tribuat: verũetiã illã sᵒ oportunitate tpis largiat. Volebat eñ iob tẽptare diabolus: s hᵒ non potuit efficere: nisi eũ potestas dñica pmisisset. Naz ⁊ ille sctissim⁹ cog̃scebat se dñi pmissione tẽptari: ⁊ ad oĩa respondebat: Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño placuit: ita factuz est: sit nomẽ dñi bñdictũ. [Job. j] Hec est vera firmaq̃ sentẽtia: qõ in dñi volũtate: sicut dictũ ẽ: cũcta sint posita.

Dãte te illis colligẽt: aperiẽte te manũ tuã† vniuersa replebuntur vbertate. [Al. oĩa implebũt bonitate] Adhuc in exponẽda supiore sentẽtia pseuerat: vt cũ diabolica iniq̃tate vexamur: non illuz credamus hoc ex sua potestate p̃sumere: sed potius ad illũ recurram⁹ sine cuius permissu nec facere quicq̃ potest: ⁊ celeri⁹ victus abscedit. Dicit enim: Dante te illis colligẽt: vt intelligas quia nisi datũ fuerit illis: q̃cq̃ colligere nõ valebũt. Seq̃tur etiã: qõ ⁊ ad pspera possis aptare: Aperiente te manũ tuã vniuersa replebunt vbertate. Constat eñ ibi esse reꝝ oĩm causas: vñ vbertas cõcedit ⁊ copia sine fine p̃stat. Man⁹ autẽ

significat ptātem: p quam abūde cūcta re-
plet ꝛ mirabilit vniuisa disponit. **Auer**
tente aūt te faciez tuā turbabunt:
auferes spūm eoꝝ ꝛ deficiet: ꝛ in
puluerē suū reuertent. De illis mo-
do dic: q ꝯcessa dei mūera mime ꝯfitētes:
qd poterāt suis virib⁹ applicabāt. Contra
I. Cor. 4 qs apl's dic: Quid eñ habes qd nō accepi
sti? Si aūt accepisti: qd gl'iaris q̄si nō acce-
Ps. 29 peris? Et in alio psalmo de tali legit. Ego
dixi in mea abūdantia: nō mouebor in et-
nū. Ab his ꝯ talib⁹ dū auerterit dñs faciē
suā: nudati magno p̄sidio sine dubitatiōe
turbāt: ꝛ mox cū ille spūs supbie quē d re-
rū vbertate cōcepant ablat⁹ fuerit oīno de
ficiūt: ꝛ ad ꝯfessionē saluberrimā redeūt: q
i suis p̄sumptiōib⁹ errauerūt. Petūt ꝯ isti
remedia: sua vulnera ꝓpria detegāt: vt cu
Ps. 142 rent ꝛ dicāt: Exaudi me domie: qm defecit
spirit⁹ me⁹: ne auertas faciē tuā a me. His
p̄stat dñs ꝓficuā medicinā. Sublato eniz
spū neqcie q inflāmabant errātes: necesse
est vt ad puluerē suū redeant: id est: ad hu
milē cōfessionē: in q indigentiā sue fragili-
tatis agnoscūt: ꝛ feliciores esse incipiūt cū
a sua p̄sumptiōe discedūt. Inspicienda est
autē hoc loco administratio dñi q mūdus
regit: quali breuitate: vel q ꝓprietate de-
scripta sit. Nam cum nos respicit: omia ꝓ-
futura succedūt: ꝛ cum se auerterit: hūana
indigētia salutari p̄sidio nudata succūbit.
Emitte spiritū tuū ꝛ creabūtur:
ꝛ renouabis faciem terre. Ecce illa q
expectabat medicina ꝓuenit. Recreati sūt
vtiq: q se puluerē humiliter agnouerunt.
His eñ istud accidit: q diuina gr̄a repara-
ti: mortis ꝓbant euasisse pericula. Totiēs
eñ nos dñs creat: qtiens de vetustate pec
cati i nouū hoiem instaurare dignat: sic in
Ps. 50 l. psalmo legit. Cor mūdum crea in me de-
us. Respice etiā qꝛ vbi defecim⁹ nostꝝ pul
uerē dixit: vbi reparamur spiritū dñi eē ꝓ-
fitetur: vt nemo suis meritis applicare pos-
sit: qd munere creatoris accepit. Audiant
sacrilegi: spiritum sanctū esse creatorē. Di-
cit eñ: Emitte spiritū tuū ꝛ creabunt. Au-
di ꝛ alibi: vbi creator spūssanctus edicitur.
Ait eñ iob. Spūs diuin⁹ q fecit me. Nam
cum diuinū appellat ꝛ deū ꝛ creatorē spiri-
tūsanctū euidēter ostēdit. **Sit gloria**

domini in seculū seculi: letabit do-
min⁹ in opib⁹ suis. Adhuc ipm docet
magister bon⁹ ne errem⁹ elati: optans esse
qd nūq pōt aliquādo deficere. Dicit eñ:
Sit gloria dñi: nō cuiuslibet alteri⁹. In se-
culū seculi: id est: in eternū: qꝛ laudis eius
nullus est finis: quādo ꝛ in hoc seculo apd
fideles domini ꝑpetua laus habet: ꝛ post
illud seculū a beatis eterna ꝑsoluet. Leta-
bitur eñ: qd dictū est: ꝓmissio futuri tem-
poris est nō presentis. Et inspice: qd vbi-
cunq cōmemorat: Operib⁹ suis dixit: nō
tuis: ne totiēs admoniti insanum pelagij
sequeremur errorē. Cuius nefandū vene-
num hinc euidēter agnoscimus: cōtra qd
totiens antidotū celeste porrigitur: ne fu-
tura picula grassarent. **Qui respicit**
terram ꝛ facit eam tremere: tangit Ps. [illegible]
montes ꝛ fumigabunt. Iam de illis
dicit q per domini grām illuminati: pecca-
ta sua p̄terita cōtremiscūt cū se grauiter er
rasse cognoscūt. Sed securior est illa humi
liū tremefactio: q supboꝝ insana presum-
ptio. Petrus eñ tūc ad veniā redire meru
it: quādo se admisisse magnū crimen expa
uit. Sic eñ ꝛ alius ꝓpheta dicit: Sup quē Esa. 66
requiescit spiritus me⁹: nisi super humilez et
quietū: ꝛ trementē verba mea? Hoc etiam
monet apostol⁹: Cum timore ꝛ tremore ve Phil. 2
stram ipsoꝝ salutem operamini. Vides er
go q votiuus: q spiritualis sit tremor iste:
qui ꝛ veniaz parturit ꝛ salutē. Sed videq
bus ista cōtingunt: scilicet quos ipe digna
tus fuerit intueri. Seqtur. Tangit mōtes:
ꝛ fumigabūt. Mōtes: h peccatores nimia
elatione turgētes debem⁹ accipere: q dum
fuerint domini indignatiōe ꝑcussi: rerūq
mūdanaꝝ amissione priuati: tūc ad saluta
res lachrymas currūt: ꝛ quosdā fumiferos
de se tristicie globos tanq incensuz suaui-
tatis emittūt: q ad superna cōscendēs: mi-
sericordiaz impetrare ꝓbatur domini chri-
sti. Fumus eñ hic in bono posit⁹ est: quip
pe q nos ad absolutionis facit gratiam ꝑ-
uenire. **Cantabo domino in vita**
mea: psallā deo meo qdiu ero. De
cursis duabus partib⁹ sub varia allusione
verboꝝ: venit ad tertiū modū vbi se sb et-
nitate dicit laudes dñi cantatuꝝ. Nā cum
ait: Cantabo domino in vita mea: temp⁹

significat cum in hoc mūdo degere videbatur. Sic eñ fit vita ista reuera vital'::si laudes domini cōtinua exultatione cantenť. Et ne crederes laudes istas morte posse finiri: adiecit: Psallam deo meo q̄diu ero: scilicet in futuro seculo: vbi ⁊ esse ppetuuz est ⁊ psalmodia nō habet finem. Pulchre autē positum est: Q̄diu ero: nam duz immortalis iam fact⁹: q̄diu est cupit psallere: semp vtiq₃ laudes domini velle pbať edicere. Quo iudicio declaratu₃ est quid sint acturi qui in illam patriā meruerint feliciť intromitti. Laudabunt iugiter dñm: quia semp eum videbūt: dum illa pulchritudo inenarrabil' excitat pconiū sine fine diligētis.

Suauis sit ei laudatio mea: ego vero delectabor i dño. Due q̄dem res sunt: sed vtreq₃ sibi parili societate cōsentiunt. Sic enim domino fit suauis nostra laudatio: si nos delectemur in dño: q̄tūq₃ ille nobis dulcescit: tanto illi efficimur cariores. In se eñ vnusquisq₃ reperit qualis apud illam maiestatem esse possit. Amās diligiť: negligens spernitur: desiderans sustineť. Sit ergo nobis diuitas dulcissima: vt ⁊ vita nostra ei reddať accepta. Pro nobis eni̅ iubemur: vt ex toto corde: ex tota anima: ex tota v̄tute deum diligamus: vt in ea iterū mēsura ipsius dono dilectionē recipere mereamur.

Iniqui Deficiāt pecccatores a terra ⁊ iniusti ita vt nō sint: benedic anima mea domino. Deficiunt a terra peccatores: dū terrena cupiditate priuati: p dei gratiā ad meliora studia cōcitantur: ⁊ iniqui simili modo deficiunt quādo mali iam esse desinūt: Hec enim mag' oratio q̄ maledictio est: q: omnis iustus cum dei ecclesiā cupit augeri: peccatores optat sine dubitatione conuerti: maxime cu₃ nouerit desiderabilē aduentū domini vsq₃ ad predestinatoꝝ nūerum posse suspendi. Seq̄tur. Benedic anima mea domino. Dignum initiū psalmi: dignus ⁊ finis: illum semp benedicere qui nequaq̄ desinit fidelibus aliquando prestare. Hec quoq₃ similitudo sententie: nisi fallor: sicut illa superior ad illos referenda est: qui prestāte dño religiosa principia vite sue cum glorioso fine iunxerunt.

Conclusio psalmi.

a Udiuimus bone rex: q̄nta nobis de veritatis arcano sacramēta profuderis: docuisti quemadmodum tēdatur celum: supra celos autē aque sint posite: lunam factam in tempore: sole₃ occasum suum in magnum mysteriū cognouisse. Discāt potius hanc esse veracem cōditionem rerum superflue studiosi: qui de stellarum cursu vanis supputatiōibus eluduntur. Audiant magistrum celestem: doctorem veracem: narratore₃ creature sue. Quid ad ineptas exquisitiōes currūt: qui dum discipuli falsarum opinionu₃ esse cupiunt: cognoscēde veritatis tempora perdiderunt?

Explicit expositio in psalmum CIII
Incipit expositio in psalmum CIIII

Oc verbi decus Alleluia.

b a presenti psalmo fecit initiu₃: nec ante a quoq₃ reper' positum: q̄uis multi scriptores fuerint primitus hebreorum. Scire aute₃ debemus: Alleluia neutri generis esse definitum. Quod ⁊ sanct⁹ hieronymus in expositione eiusdem psalmi euidenter designat: quod cū in hebraicis fontibus credim⁹ inuenisse: ⁊ ideo vbicunq₃ se locis attulerit: a doctissimo viro: prefixam regulam subsequemur: quonia₃ vnum atq₃ integrum manere debet: quod nullius lingue presumptione mutatū est. Alleluia enim apud ipsos dicitur: laudate deum: id est: Alle: laudate. Ia quippe inuisibilem significat deum: quod vnum ex decem nominibus eē dei: in epistola ad marcellam hieronymo traditur exponēte: qui dixit: Primū dei nomē est: El: id est: fort'. ☧ Deinde: Heloim: ⁊ Heloe: quod vtrūq₃ dicitur deus. Unde geminatum frequenter inuenitur: vt est: Deus deus meus respice in me. Et illud: Deus deus me⁹: quare me dereliquisti. Et: Deus de⁹ meus ad te de luce vigilo. ⁊ his similia. Quartū: Sabaoth: quod est exercituum. Quintū: Helion: quod excelsum dicimus. Sextū: Eser ieie: quod in exodo legitur: Qui est misit Exo. 3 me. Septimu₃: Adonai: quem nos dominum generaliter appellamus. Octauum: Ia: quod deo tantum applicatur: ⁊ in alleluia extrema syllaba sonat. Nonu₃: Tetragrāmaton: quod ieffabile nūcupatur.

Decimũ Sadai: id est: robustũ ꝛ sufficiētē ad omīa ꝑpetrāda. ꝛc. Nouus plane titul⁹ ꝛ dicti ipius breuitate ꝯspicuus. Hoc eccle sys votiuũ: hoc sctis festiuitatib⁹ decenter accõmodũ. Hinc ornatˀ lingua cantorum: Istud aula domini leta respõdet: ꝛ tanq̃ insatiabile bonuz tropis semꝑ variantib⁹ innouatˀ. Et ideo expetēda sunt suauia dicta psalmoꝝ: quibus tam dulcis ꝑco ꝑmittitur. Quid eñ seq̄ potest: hinc datˀ intelligi: vbi ꝛ titulus ip̄e laudatio est. Notãduz ꝑterea: quod ꝑ omēs hos. xx. psalmos qui alleluia titulo ꝑscribũtˀ: id est: ꝑsenti. ciij. cv. cvj. cx. cxi. cxij. cxiij. cxiiij. cxv. cxvj. cxvij. cxviij. cxxxiij. cxxxv. cxlv. cxlvj. cxlvij. cxlviij. cxlix. cl. domini magnalia describãtur: ꝛ copiosa in eis exultatione gaudetur. Quoꝝ numer⁹ parili societate noui ꝛ veteris testamẽti gl'iaz fortasse designat: vt potẽtia creatoris semꝑ debeat ꝛ vbiq̃ laudari. Euidẽtiorez ꝯo cãm nõ inuenim⁹: cur in his tantũ psalmis Alleluia sit positũ.

Ciẽs ꝓphe- **Diuisio psalmi.**
f ta: populũ hebꝛeoꝝ offendisse frequẽter dñm: quoniã spem suam in tempalib⁹ rebus bñficyſq̃ posuerũt: Prima pte fideles admonet vt eum spũaliter semꝑ exq̄rant. Secũda: ꝑ pfiarchaꝝ exempla eoꝝ corda cõfirmat: oñdens illos a domino nõ fuisse derelictos q̄ eius impio seruierũt. Tertia pte dinumerat: q̄nta ꝛ qualia pribus eoꝝ ꝟtus diuina ꝑstiterit: pericula ioseph honoreſq̃ describẽs: introituz in egyptũ cõmemorans hebreoꝝ. Quarta refert: quẽadmodũ israelitic⁹ ꝑplus ab inimicis suis iussione dñi ꝑ moysen ꝛ aarõ: diuersis plagis egyptioꝝ fuerit vindicatus. Quinta describit: q̄nta hebreis ꝑstiterit i deserto: vt nõ in tempalibus bonis gauderẽt: sed vt magnis beneficys deliniti: iustificationes eius ꝛ legẽ: deuoto pectore custodirẽt. Sic longitudo psalmi: compendio diuisionũ per partes missa dulcescit.

Con- **Expositio psalmi.**
c fitemini dño ꝛ inuocate nomẽ eius: annũciate inter gentes opa eius. In h̄ versu tribus constat ptib⁹ ordo dictoꝝ. Primo dicit: Cõfitemi dño: id est: laudate eũ: ꝛ bonis factˀ grãm vob diuitatis acq̄rite: q̄r idip̄m est laudare dñm: ꝛ ore illi honorẽ deferre: ꝛ operibus ei⁹ iussiões efficere. Illa eñ ꝯfessio hic intelligẽda ē: q̄ domini ꝑconia celebrare nõ desinit: quãdo ꝛ subseq̄ntia tale votũ actioneq̃ declarãt. Deinde dñm cõmonet inuocari: vt post ministeriũ sanctissime laudis grate possim⁹ audiri. Premittẽdum est eñ boni aliq̄d: vt iudex nos placatus exaudiat. Tertio dicit: Annũciate intˀ gẽtes opa eius: quod bene põt gl'iosis euangelistis ꝛ sanctissimis aplis ꝛ nũc sacerdotibus ꝯuenire: qui per gentes vniũsas magnalia ei⁹ annũciare noscuntˀ. **Cãtate ei ꝛ psallite ei: narrate omĩa mirabilia ei⁹.** Exponit qd̄ supius dixit: Confitemini domino. Cãtate eñ: ad hymnos ptinet offerẽdos: Psallite ad pias opas explicãdas. Et tũc dixit narrãda mirabilia: quãdo fuerint duo ista ꝑmissa. Omnia eñ: significat ista q̄ dicturus est. Nõ est eñ humanaruz virũ omĩa narrare q̄ ꝟtus diuinitatˀ opatur: sicut in. cv. psalmo dicturus est: Quis loquetˀ potentias domini: auditas faciet omẽs laudes eius? Sed istud schema dicitur a parte totum: qd̄ in scripturis diuinis frequenter inuenies: nec aliter recte potest euangely dictũ illud intelligi: Verbum caro factũ est ꝛ habitauit in nobis: quasi nõ ꝛ animã simul assumpserit: quã specialiter liberare dignat⁹ est. **Laudamini in nomine sancto eius. Letetur cor q̄rentium dominũ.** Ne quis forsitan suis viribus applicaret cum boni aliqd̄ operatur: caut⁹ doctor fragiles monet dicẽs: nõ in sensu ꝓprio sed in domino esse gloriandũ: vt iactãtiã falsam refugiãt: cũ hec a diuinitate concessa esse cognoscãt: sicut ꝛ in alio psalmo legitur: In domino laudabitˀ anima mea. Nõ ergo vetat vt laudemur: quia bonis actionib⁹ nõ potest res ista denegari: sed vt in domio laudemur qui prestat illa que bene gerim⁹. Et vt cõsolationez de tali re sumerẽt: adiecit: Letetur cor q̄rentium dominũ: scilicet inde letetˀ si predicatˀ in domino: non autez si de suo posse laudatˀ. Precipuũ nob ꛝ gl'iosum siq̄dez eẽ debet: qñ nomen ei⁹ extollitˀ q̄ nobis bñficia ꝑfutura largitˀ. Vñ nimie ipudẽtie fuit aliquid quosdaz aduersus hoc dicere: ꝯtra quos nõ tã crebra testimonia: sed pene lex

Psal. cv.
Scdo
Joh. i
Psal.

tota plata est. Querite dominū ꝛ cō
firmamini: querite faciem ei⁹ sem-
per. Hortatur vt se ad p̄mia futura confir-
mēt: q̄ eum q̄rere delegerūt. Sed istud de-
sideriū: ista inq̄sitio nō est hic aliquo tem-
pore finiēda: quoniā addidit: Sēp: maxi-
c.ij me cū legaꝛ: Qui petit accipit: ꝛ q̄ querit
inuenit: ꝛ pulsanti aperieꝛ. Nam qđ dicit:
Querite faciē eius: p̄sentiā significat: quā
solus q̄rit humilis ac deuot⁹. Judicem eīm
desiderare nō potest: nisi q̄ de ipsius pieta-
te cōfidit: ꝛ cū p̄sentiā eius cupit: a praua
se actōne suspēdit. Quesiuit eīm faciem iu-
b.4 dicis: quādo dixit apostolus: Bonū certa
mē certaui: cursum cōsummaui: fidē serua-
ui: de cetero reposita est mihi corona iusti-
cie: quā reddet mihi domin⁹ in illa die iu-
stus iudex. Talis ergo iuste faciē iudicis q̄-
siuit: qui se coronādū esse domini misera-
tione p̄sensit. Mementote mirabi
liū eius q̄ fecit: p̄digia eius ꝛ iudi-
cia oris eius. Uenit ad scđam partem:
vbi patriarchaꝝ nomia ꝛ beneficia refert:
vt plebs deuota possit aduertere: nullum
dn̄s inani deuotōe seruisse. Mirabilia ita
q̄ pertinēt ad diuisionē maris rubri. Pro-
digia ad plagas q̄s misit in egyptū. Judi-
cia oris eius: quoniā cuncta cōpleuit: que
moysi suo famulo p̄misisse dinoscit. Sic i
vno v̄siculo: q̄ subter latius dicturus erat:
p̄positionis loco breuiter ante p̄fatus est.
Hoc tamē totum sentiri mauult de christo
Cap̄ dn̄o. Quod argumentū dicitur a p̄sona.
Semen abraam serui ei⁹: filij ia
cob electi eius. Subaudiēdū est qđ su-
perius dixit: memētote. Perscrutandū est
aūt: q̄ in magna discretiōe p̄pheta: abrae
semen: seruos appellat: filios iacob electos
esse cōmemorās. Judei eīm cōtumaces q̄s
hic mauult intelligi: carnis abrae semē fue
runt. Quos merito seruos dicit: quoniam
p̄fidia faciēte filij esse noluerūt: q̄bus ipse
Joh.8 domin⁹ dicit: Uos si filij abrae essetis ope
ra abrae fecissetis. Filios vero iacob: signi
ficat fidelissimos christianos: qui heredes
dn̄i esse noscunꝛ. Ipse dn̄s deus no
ster: in vniuersa terra iudicia eius.
Monet semē abrae ꝛ semē iacob: vt salua
torē nr̄m nō vni⁹ gētis deū: s; dn̄m credāt
esse terrarū. Nā sicut vbiq̄ dilatata est ec-
clesia: ita per orbē p̄pagata sunt eius sine
dubitatiōe iudicia. Dicēdo enim: Ipse do-
min⁹: cōmonet illū intelligi debere quē po
puli iudeoꝝ crucifigendū esse decreuerūt.
Sed q̄ hāc vocē nō aduertūt: ipsi se specia-
liꝛ a p̄triarchis alienos eē p̄fiteꝛ. Me-
mor fuit in seculū testamēti sui: v-
bi quod mandauit in mille genera
tiones. Memor fuit: cū p̄missa cōpleuit.
In secl̄m: i eternitatē: q̄ q̄cq̄d p̄misit p̄en-
ni firmitate māsuꝝ est. Testamēti sui: pro-
phetaꝝ significat p̄dicatōnes: q̄s de verbi
incarnatiōe p̄dixerūt. Seq̄tur. Quod mā-
dauit. Mādare est p̄ aliū aliq̄d dicere. Qđ
vtiq̄ factū est: quando p̄phetis datū est
futura prophetare. In mille generatio-
nes: finitū p̄ infinito positū est: qđ tn̄ secu
li istius fine cōcludiꝛ: vbi generatio hūana
seq̄nti sibi etate succedit. Quod dis-
posuit ad abraā: ꝛ iuramēti sui ad
ysaac. Et statuit illud iacob in p̄-
ceptū: ꝛ israel in testamentū eter-
num. Ad illud r̄ndit: qđ sup̄ius dixit: Te-
stamēti sui. Illa eīm q̄ in veteri testamēto
abrae ꝛ ysaac p̄triarchis p̄missa sūt vel iu-
rata: statuit ea: id est: firmauit iacob ꝛ isrl̄
in nouo scꝫ testamēto qđ ē eternū. Jacob
eīm ꝛ isrl̄: xp̄ana t̄pa pleꝝq̄ siḡficare sepe iā
dictū ē. Nouū v̄o testamētū p̄prie dr̄ eter-
nū: q̄ nullū illi aliud aliq̄n succedit: i q̄ est
oim p̄missoꝝ cōpleta p̄fectio. Dicēs: ti
bi dabo terrā chanaan: funiculū
hereditatꝭ vr̄e. Chanaan: interp̄taꝛ hu Rp̄
milis. Ergo hūiliū terrā cōuenienꝛ xp̄ianos
accepturos eē significat. Hoc ē qđ sup̄i⁹ di
xit: Testamētū eternū. Hec eīm t̄ra humili
tatꝭ ꝛ iclinatōis fica fidelib⁹ accipiꝛ: vt et-
no mūere teneaꝛ. Funicul⁹ aūt hereditatꝭ
mūdi hui⁹ significat tortuosas angustias:
q̄s dn̄s p̄ salute cūctoꝝ sua passiōe dissol-
uit. Illi⁹ eīm susceptio carnis nr̄a p̄baꝛ he
reditas: in q̄ etn̄a p̄rimonia vite celestꝭ acci
pim⁹: si ea fixe atq̄ itegerrie credē merea-
mur. Nā ista cōparatio ab eis tracta ē q̄bus
agri ac possessiōes t̄eso fune diuidebanꝛ.
Cū eēnt nūero breui: paucissimi
ꝛ icole̊ i ea. Et p̄trāsierūt de gēte Al. eius
i gentē: ꝛ de regno ad p̄plm̄ alteꝝ.
Uenit ad tertiā partē: in q̄ cōseq̄nter enūe-
rat q̄nta p̄triarchis v̄tus diuina p̄stiterit.

Al.relict Deniq3 vide quid seqtur. **Nõ permi-
sit hominem nocere eis: ꝛ corripu
it pro eis reges. Nolite tangere
christos meos: ꝛ in ꝓphetis meis
nolite malignari.** Hic tempus illud si-
gnificat: quãdo rex egyptioꝝ diuinit⁹ ad-
monit⁹ est: ne abrae nocere ꝑsumeret. qꝺ si-
mili modo de ysaac cõstat effectum. Qua-
ꝓpter euidenter ostendit diuina ꝓtectio:
vt eoꝝ salus nõ humanis viribus: sed su-
perno munere prestaret. Illud quoq3 per-
scrutandũ est: qd supramemoratos patri-
archas christos appellare delegerit: cũ ad-
huc nõ fuisset vnctio celebrata? A saul eñ
hec res ꝑsumpsit initiũ. Sed quoniã erãt
in spiritu christiani: eiusq3 fidei ꝓbant esse
Joh.8 deuoti: sicut de abraam dñs dicit: Cõcupi
uit diẽ meũ videre: vidit ꝛ gauisus ẽ. Me-
rito ergo appellati sunt sacro nomĩe: quos
iam christi fides ꝓbat amare. Nam ꝛ ipsa
domini verba sunt posita dicẽtis: Nolite
tãgere christos meos: ꝛ in ꝓphet' meis no
lite malignari. **Et vocauit famez su
per terram: ꝛ om̃e firmamẽtum pa
nis contriuit.** Significat tempa pha-
raonis: quãdo in egypto septem annis fa-
mes seua grassata est. Et q̃uis fames sb-
stãtialis nõ sit: sed sola ẽ discessio copiaꝝ:
sicut nox appellat solis absentia: vocata tñ
PP dicitur tanq̃3 aliq̃ ꝑsona subsistens q̃ po-
tuisset audire. Sed scripturaꝝ diuinarum
Ro.4 mos est taliter loqui: vt est illud apli: Qui
vocat ea que nõ sunt tanq̃3 que sunt. Seq̃
tur. Et om̃e firmamentũ panis ꝯtriuit: id
est: triticeũ fructũ perduxit ad nihiluz: qꝺ
reuera hoim esse noscat firmamentũ: sic in
Ps.103 supiore psalmo dixit: Et panis cor hois cõ-
firmat. **Misit ãte eos viꝝ: ĩ seruũ
venundatus est ioseph.** Ante patri-
archas quos superi⁹ memorauit: misit io-
seph: quem merito dixit virum: qꝛ multa
passus viriliter cũcta sustinuit. Considerã-
dum est etiã: quod dicit eum dominũ mi-
sisse: qui fratrũ suoꝝ iniquitate distract⁹
est. Nouit enim deus bene vti malis alie-
nis. Et sicut peccatores ꝑcepta ei⁹ execra-
biliter cõuertunt: ita illo disponente facta
pessimoꝝ ad euent⁹ ꝓsperos trãsferũtur.
Nam venundatus ioseph ad seruitiũ: per
uenit ad gloriam: ꝛ ipe postea fratrum mi-

sertus est: qui eum crudeliter perdere de-
creuerũt. Sic enim om̃ia illi aduersa feli-
ter contigerunt: vt missio facta sit domini
Joseph dolosa vẽditio: sicut ꝛ ipe suis fra-
tribus dicit: Pro salute enim vr̃a misit me [illegible]
de⁹ in egypto. Et iteꝝ ipe dicit: Vos qdẽ [illegible]
cogitastis de me malum: sed deus vertit il
lud in bonum. Que vero pertulerit: conse
quẽter exponit. Ordo autem verboꝝ talis
est: Misit ante eos virum ioseph: qui in ser-
uum venũdat⁹ est. Istud est eni: Qui: sub
audire debemus: vt nobis cõstet absoluta
locutio. **Humiliauerũt in compe-
dibus pedes eius: ferrũ ptrãsi- [illegible]
uit anima eius.** A ꝑposito pharaonis
phutiphar: ioseph qdem est redact⁹ in car-
cerem: compedes autem accepisse nõ legi-
tur. Sed fieri potuit vt q̃ ĩ ergastulo retru-
sus est: ꝛ ferreis nexibus ligaretur: maxi-
me qui in tanto crimine fuerat accusatus.
Nec illud discrepat quod ibi narratuz est:
miseratione custodis: carceribus fuisse p̃e-
latum. Fieri enim potuit: vt ꝛ ista p̃cede
rẽt ꝛ illa seqrent. Quapropter ipe scriptu-
ras diuinas ꝓbabiliter ĩtelligit: qui singu-
lis quibusq3 locis crediderit inesse verita-
tem. Nam ꝛ in cẽtesimo tertio psalmo di-
ctum est: Qui facit angelos suos spiritus: Ps.103
quod vtiq3 in genesi nõ legitur. Sed spiri-
tussanctus aliqua in ꝑcedenti relatione ꝑ-
termittit: vt subseq̃ntia gratiam reperiãt:
cum cause veritate seruata aliquid nouita
tis edicunt. Refert ergo humiliatos pedes
in compedib⁹: vt afflictionem corpis indi-
caret. Addidit: Ferrum pertrãsiuit anima
eius: vt nec ipa aĩa a penis ꝓbaretur exce-
pta. Nam q̃uis cõdolendo corpi subiecta
sit passioni: habet tamen et ꝓprias penas
cum graui cogitatiõe torquetur. Pertrãsi-
uit anima ipsius ferrum: quãdo in has re-
digebatur angustias: ne inter mala que in-
iuste passus est: ꝑualerẽt in eum ꝛ crimina
falsitatis. Ferrũ autem hic: indicat tribu-
lationez dure necessitatis: q̃ in estuãti ani-
ma ꝑuagat dũ de futuris sollicita iam mala
patit q̃ tum ẽ nõ desinit. Talis illa ĩ euãgelio
locutio ẽ: vbi simeon dic̃ ad mariã. Et tuã Luc
ipsi⁹ aiam ptrãsibit gladi⁹: significãs habi
turã matrẽ gl̃iosam tristiciã dñice passiõis.
Qꝺ gen⁹ locutiõis int̃ ꝓpria scpture diuĩe

credimus annotādum. **Donec veniret verbum eius. Eloquium domini inflammauit eum.** Superiori sentē ne hic v̄sus adiūctus est. Dicit em̄: tamdiu cogitatōēz ioseph fuisse grauissimā: donec temp⁹ veniret vbi verbū eius a rege pharaone ꝑ interpretādo somnio q̄reret. Tūc em̄ ⁊ grām reperit: ⁊ claustra carceris let⁹ euasit. Sed qḋ dixit: Verbū eius: loquētis indicat ꝓpriā vocem. Ceteꝝ ipsi⁹ non fuit qḋ ei diuina inspiratōe collatū est. Denicꝫ sic sequit̄. Eloquiuꝫ dn̄i inflammauit eū. Inflāmauit: vticꝫ ad loquēdū viuaciter incitauit: vt coram principe futura diceret cum fiducia veritatis. Int⁹ em̄ celestis flamme lumen accepit: vt ꝓuideret talia q̄ regni illi⁹ sapiētes doctoresq̄ superarent. **Misit rex ⁊ soluit eum: princeps populorum ⁊ demisit eū.** Misit: significat ministros: q̄ regijs iussionibus obsecūdant. Regē: pharaonē dicit: in cuius regno fuerat carceri mancipat⁹. Soluit scilicet a reatu q̄ tenebat̄ astrict⁹. Sequitur. Princeps populoꝝ: ⁊ demisit eū. Ipse ē princeps pharao quē superi⁹ regē dixit: sed ꝓpter grām locutōis v̄ba variauit. Demisit eum: id est: claustra carcer̄ fecit exire: vt q̄ terraꝝ dn̄m a cogitationū angustijs liberauerat: ipse iam nullaten⁹ ergastula pateret̄. Sed ne sola illi cōcessa videret̄ esse demissio: dicit etiā q̄ honore ditat⁹ est.

Al'ō bz ~~Et~~ **† Et constituit eum dn̄m domus sue: et principem omnis possessiōis sue.**

Alios e⁹ **Vt erudiret ꝑncipes † suos sicut semetipm: ⁊ † seniores suos prudentiam doceret.** In his duob⁹ v̄sib⁹: quā ptātem dederit pharao ioseph euidēter exponit. Cōstituit eū dn̄m dom⁹ sue: ⁊ principem omīs possessiōis sue: quādo eum currū fecit ascēdere: ⁊ p̄conis voce celeberrima nūciari: hūc secūdū dn̄m eē post regē. Que potestas a p̄fect̄ hodieq̄ retinetur: q̄ ⁊ vice sacra iudicāt: ⁊ cūctarū ꝓuinciarū ptātem maximā habere noscūtur. Sed in his rebus ditionē dedit illi: quam sibi. In sbsequēti aūt versu: supra ipm coḡscat̄ esse qḋ tribuit. Dicit em̄: Vt erudiret pricipes ei⁹ sicut semetipm. Hoc scḋm gētilē intellectū pharaonis debem⁹ accipe: qui credebat p̄marios gplī suī i hāc sapiētiā ꝓuenire potuisse: vt ⁊ ipi sōnioꝝ inꝑpretes eē mererent̄: ⁊ ad tantā doctrinā sciētia eoꝝ potuisset adduci: vt consulta de re dubia certa loq̄rent̄. Nā si eos sctō viro in discipulatū fidei tradidisset: vnde illum dn̄o placuisse manifestum est: fuisset vticꝫ illis synagoge ordo nouit̄ institut⁹. Sed cū talia nō legant̄: minime religionē desiderasse s̄ tantū diuinatōnis ei⁹ gloriā q̄sisse credendus est: more gentiliū qui ad futura cupidi: vnde ꝓueniat ipa reuelatio: nō appetūt intueri. **Et † introiuit israel in egyptum: ⁊ iacob † habitauit i t'ra † chanaan.** Ordinem rerū cōpetenter exequit̄: q̄r post illa que dicta sūt: iubēte pharaone cognatio ioseph ad terras egypti eodem ordināte deducta est: quod genesis suauis textus explanat. Sed israel qui dictus est: ipse est et iacob. Verū ne eadem verba repeteret: diuersitate nominū: reuelatōnis sue dicta variauit. Nā israel egressus ex egypto habitauit i terra chanaan. Chanaan vero fuit fili⁹ cham nepos noe: ex quo egyptij trahere leguntur originem. **Et auxit populum suum † nimis: ⁊ † confirmauit eum super inimicos ei⁹.** Auxit populum suum fecunditate nascendi: qn̄ ibi rarissima fuit mulier que non habuit partum. Cōfirmauit autem eum super inimicos suos: quādo illis crescētibus: egyptiorum turba notissimis plagis vehementer affecta est. Hic enim per quandam ꝓpositionem dicitur in summa que gesta sunt. Ceteꝝ quēadmodū singillatim facta sint: consequenter exponit. **Cōuertit cor eorum vt odirent populum eius: ⁊ dolum facerent in seruos eius.** Venit ad quartam partem: vbi egyptios memorat hebreis inuidiā habuisse seuissimam: atq̄ eos operibus subiecisse durissimis. Prestando enim felicia populo israelitico: cōuertit domin⁹ ad odiū ⁊ dolos cor egyptiorum: nō quia ipe mali auctor est: s̄ p̄stando alijs beneficia: mentes excitauit obliq̄s. Necesse est em̄ vt scelerati homies alienis prosperis intumescāt: qui se norūt mereri non posse similia: sicut in sacrificijs cayn ⁊ abel factū est: qn̄ vnius sacrificiū respuit: alteri⁹ libēter accepit. Seq̄t̄. Et dolū facerēt in seruos eius. Cōsequens erat:

Al. intrauit
Al. accola fuit
Al. cham
Al. vehement̄
Al. firmauit

vt post cõceptũ odium: seuiẽs plus ad dolosas machinas pueniret. Illud enĩ significat: quãdo eis lateres facere pceperũt: et p labore geminãdo negate sunt palee: et cetera q in illo seuissimo dñatu plebs hebreorum domio deuota sustinuit. **Misit**

Al. nõ bz **moysen seruũ suum: † et aaron quẽ elegit ipsum.** Istos ad pharaonẽ: quasi quosdã testes cõstat a dño destinatos: vt populũ sibi placitum abire pmisisset illesum. O inestimabilis pietas omipotentis: ab homie fragili petebat fieri: cui⁹ ordinationi a nulla creatura potest obuiari: vt reuera nos infirmos doceat qua moderatione viuere debeam⁹: quãdo volũtates suas creator sctũs sub tãta clementia pegisse cognoscit. Intendam⁹ quoqz: et istud gen⁹

PP locutiõis scripture diuie esse ppriũ. Suffecerat enĩ dici: Quẽ elegit: sed addidit: Ipsum: vt h quoqz euidẽti⁹ explanaret. Que forma locutiõis in scripturis diuis crebertime reperit: sicut est et illud: In q habitauit in ipo. **Posuit in eis vba signo-**

Al. suor **rũ suorum: † et pdigiorũ in terra † cha-**

Al. cham **naan.** Posuit: significat collocauit: in eis: moyse scilicet et aaron: verba signorum et pdigiorum: q ab eis pdicabat dñs esse facturus. Signa: sũt quasi vestigia aliqua futurarũ siue pteritarum rerum. Prodigia vero pertinent ad mirabiles euẽtus: q in rerum ordine ãtea nõ fuerũt. Prodigiũ enĩ dictũ ẽ ab eo

ET qd porro dicat. Sed hec signa et pdigia in egyptijs facta sunt: vt sicut multorum patrũ dicit auctoritas aliqd portẽderẽt christiano pplo subsequẽte: quod suis locis aptissime cõmonemus. **Misit tenebras et**

Al. nõ bz **obscurauit † eos: † quia exacerbaue-**

Al. et nõ exacerbauit

rũt sermones † eius. Legũtur tenebras

. Al. suos inter plagas reliquas ptulisse: sed melius intelligam⁹ corda eorum fuisse poti⁹ obscurata: qui dñi pcepta temnebãt. Exacerbauerũt aũt: significat acerbe accepert: aut certe iniuriosis abomiatiõib⁹ respuerũt. Nã in plagarũ ipsarum enumeratiõe: cõpetẽs fecit initium. Nõ enim ad reliqua venire potuissent nisi obscuratis sensib⁹ incurrissent profundissimam cecitatem: qd et hodie sic fieri peccãtium vsus ostẽdit. **Cõuertit aquas eorum in sanguinem: et occidit pisces eorum.** Dicit scdam plagam: que in historia exodi prima legit. Sz ipe plage future cladis indicia nũciabant. Cõuertit enĩ aquas eorum in sanguinẽ: quoniã erãt int maris rubri flucta perituri. Pisces eorum occisi sunt: nec spes viuẽdi hoibus relicta videret: quãdo illud est inter latices mortuũ: qd natiuo elemẽto pbabatur enutritũ. † **Misit in terram eorum ranas: et in cubilibus regum ipsorum.**

Al. et in terram … [illegible]

Hec tertia est. Ranarũ eis societatem dedit: qz et ipsi locũ accepturi pbabãtur aqualem: a quo signo: nec reges eorum: id est: potiores excepti sũt: quãdo erãt altissimi abyssi demersiõe morituri. Sed h int cetera plus videt esse mirabile: vt nec regum dom⁹ ab hac plaga cernerẽtur excepte: qb⁹ multorum misteria talia poterãt submouere portenta: vt euidẽter det intelligi nullis opibus: nullisqz solacijs diuis posse iussionib⁹ obuiari. **Dixit et venit cynomia et scynifes: in omnibus finibus eorũ.** Quarta plaga subseqt: Dixit et venit. In magnam significãtiã duo ista cõiũcta sũt: qz diuinitatis imperiũ nullũ põt sustinere tarditatis obstaculũ. Nã si euidẽter intendas: vel ipa vba q sibi vident esse sociata: tamẽ p syllabas suas aliq mora ptrahũt: Iussio aũt dñi nõ dilatat temp⁹: quãdo iã ipa volũtas effectus est. Cynomia: significat muscã caninã: q ceteris muscis oino mordacior est: et importunitate sua violentior: vnde infesti ac seuissimi aialis deriuatum nomẽ accepit. Scynifes: gen⁹ est culicũ: fixis aculeis pmolestũ: quas vulg⁹ cõsueuit vocare zinzalas. Agnoscãt hoies: qui fatuis elatiõib⁹ intumescũt: quoniã pharao ille seuus et dur⁹ nec muscis par esse potest: qui se de tãta regni elatiõe iactabat. In oibus aũt finib⁹ eorum dicit: ne quis egyptijs locus a perniciosa clade sentiret exceptus.

Posuit pluuias eorũ † in grandinem: ignem comburẽtem in terram ipsorum. Et pcussit vineas eorũ et ficulneas eorum: et cõtriuit † omne lignum finium eorum.

Al. nõ [illegible]

Vltio quinta narratur. Similis est superiori sententie et ista locutio: vbi ait: Posuit in eis verba signorum suorum. Posuit: statuit significat ac decreuit. Egyptiorum enim adhuc plagarum enumeratio pseuerat: vt pluuia que ad se-

cunditatem terris daṫ: cōuertetur in gran-
dinis noxiam vastitatē: cuius ictus non
minus intercipit q̄ꝫ vbi lapidū copia den-
sa ceciderit. Hec agroꝝ liquorū ꝓbaṫ in-
cendiū: cum tactu noxio fruct⁹ arefacit: q̄s-
cunq̄ꝫ saxatili vnda pcusserit. Ignem vero
cōburentē: fulmina significat: que solent
excitata tēpestate desęuire. Sequiṫ. Et p-
cussit vineas eoꝝ ꝛ ficulneas eoꝝ: ꝛ contri
uit oē lignū finiū eoꝝ. Quod dicit: Per-
cussit: ad superiora respicit: siue grandinē:
siue fulmina: que celestis potētia terris ve
lut tela infesta iaculaṫ. Et ne tantū ficul-
neas putares: aut vineas esse percussas:
addidit: Omne lignū finiū eorum: vt ꝛ sa-
Pᵗ ta non dubitares euersa: vbi arborū quo-
q̄ꝫ robora cognosceres fuisse cōtrita. Ma-
iora eñ cōtinent intellectū minoꝝ. **Di-
xit ꝛ venit locusta: ꝛ bruchus cui⁹
nō erat numer⁹. Et comedit om-
Al' terra ne fenum ᵗterre eoꝝ: ꝛᵗ omnem fru
Al' comedit ctum terre ᵗipsoꝝ.** Sexta inchoat pla-
Al' eorū ga. Sed ꝛ hec locutio supioꝛi sententie simiṫ
approbatur: id est: Dixit ꝛ venit cynomia ꝛ
scynifes. Locusta vero mater bruchi ē: quē
mala fecūditate ꝓgenerat: qui ad illā pre-
dam quasi cōuocat⁹ exercit⁹: cum sua ꝓle
descēdit. Et ne crederes inaniter deductū:
omnē fructū terre illi⁹ ab eis dicit esse con-
sumptū. **Et percussit omē primo-
Al' eoꝝ genitū in terra ᵗegypti: ꝑmitias om
nis laboris eoꝝ.** Uenit ad septimā:
q̄ntū ad hūc psalmū ptinet nouissimā pla-
gam: vbi iā victi egyptioꝝ populoꝝ ma-
loꝝ numerositate cesserūt. Nam quēad-
modū amplius tolerare poterāt: qui ꝛ om
nia dulcia perdiderāt: ꝛ desolatos seipsis
quoq̄ꝫ victualibus sentiebāt? Sic grauiter
per partes perit: qui diuinis iussionib⁹ re-
luctandū esse putauerit. Hic nōnulla que-
stio videṫ oboriri: cur septē egyptioꝝ pla-
gas tantū psalm⁹ iste comemoret: cum de-
cem sint in exodi narratiōe descripte? Fre-
quēter diximus: in scripturis diuinis: a par-
te totū debere sentiri: sicut in euāgelio legi
Joh. i tur: Uerbū caro factū est: ꝛ inhabitauit in
nobis: quasi non ꝛ animā simul assumpse-
rit: quam specialiter liberare dignatus est.
Sic cōmemorata carne: simul ꝛ anima su-
scipi debere cognoscit. Quod multis locis
inuenies eē predicatū: Deinde quod septe-
narius numer⁹ spiritussancti virtute pro-
batur esse perfect⁹. Merito ergo decē pla-
gas in septenarij numeri relatione conclu-
sit: vt totū perfectū intelligeres: cuius par-
tem dictam esse sentires. Deinde congru-
um fuit: vt rem notā varia relatione descri
beret: cū egyptioꝝ penas ꝛ totidē hebreo-
rū bñficia ꝑdicaret. Sic nō diuersū ꝫ cau-
sa varietatis videtur esse pulcherrimū. Si
ue vt patri augustino placet: libera est lau
datio a lege narrātis. Nam qui texit histo
riā: necessarie habet oia cōmemorare ple-
nissime: qui ꝟo laudat: pauca de plurimis
tetigisse sufficiet. Breuiter ergo priora di-
cit: qui nō hic nesciētes docet: sed cōmemo
rat vtiq̄ꝫ retinētes. Et quoniā est in subse-
quēti diuisione dictur⁹: septē beneficia do
minū hebreo populo ꝑstitisse: premisit se-
ptem plagas inimicos egyptios accepisse:
vt numer⁹ ipē: sicut arbitrari possum: bo-
narū ꝛ malarum rerum in hoc psalmo cō-
probabilis haberetur. **Et eduxit eos
ᵗin argento ꝛ auro: ꝛ nō erat in tri- Al' cum
bubus eorum infirm⁹.** Enumeratis
plagis quas dedit egyptijs: venit ad q̄n-
tam partem: in qua totidem beneficia he-
breis dicit eē collata. Ait eñ. Et eduxit eos
in argento ꝛ auro. Primū itaq̄ꝫ beneficiū
fuit: vt popul⁹ longa seruitute cōfect⁹: nō
egenus inanisq̄ꝫ discederet. Aurū ꝛ argen-
tum israeliticū populū ab egyptijs ꝑcepto
domini discedentē legim⁹ accepisse: vt nō
repētina surreptio: ꝫ lōge operatiōis mer-
ces esse videaṫ. Et quia dubitari nō potest
omia dominū iusta ꝑcipere: sine culpa vi-
detur factū: quod eius imperio cōstat im-
pletū. Quapropter seq̄tur secūdū benefi-
cium: vt in illa necessitate migratiōis nul-
lus infirmitate corporea potuisset affligi:
q̄tenus omnia nauiter implerēt: que illis
precipiebanṫ a domio. **Letata ē egy-
ptus in profectione eorum: quia
ᵗcecidit timor eorum super eos.** Di- Al' incubuit
ligenter hunc versum debemus inquirere.
Constat enim discedēte populo hebreoꝝ:
egyptum nō fuisse letatam: quādo eum p-
sequendum esse iudicauit. Sed postq̄ꝫ illi
demersi sūt: qui ad inseq̄ndos hebreos ire
decreuerant: tunc qui in egypto remanse-

rant: omnino letati sũt: quia similia mini-
me pertulerũt. Reddit enim hanc causam
cum dicit: quia cecidit timor eo℞ sup eos.
Ipse enim timor fuit: vt in fauore gent℞ he
braice: ipsa quodãmodo viderent̃ elemẽta
Sche pugnasse. Et intende: quia p figurã Me-
tonymiã: que latine transnoiatio dr: egy-
ptuz nõ egyptios memorat fuisse letatos.
Per id enim quod cõtinet: id qd ptinetur
ostensum est. **Expandit nubem in
protectionẽ eorum: ⁊ ignem vt lu-
ceret eis per noctem.** Utrumq₃ mun⁹
cõtra temporis indemẽtiã pbatur esse cõ-
cessum. Nubes data est: vt solis tempera-
ret ardorem. Ignis concessus est: vt tene-
brarũ potuisset auferre caliginem. Hoc est
tertiũ: quod israelitico populo cõstat esse
Ar. nõ hz concessum. **Petierunt carnes ⁊ ve
nit coturnix: et pane celi saturauit
eos.** Intuere queadmodũ superata sunt
vota desiderantiũ. Carnes petit populus
hebreorũ: ⁊ coturnices accepit. Cõstat eñ
in volatilibus q̃ in quadrupedib⁹: carnes
esse sine dubio dulciores. Deinde vnũ po-
stulauit: ⁊ geminata venerũt. Seqtur eñ:
Et pane celi saturauit eos. Sũt enim ista
☧ exodi lectione notissima: qũ coturnices in
modũ imbris densissimi defluebãt. Man-
na quoq₃: vt iudeus populus satiaretur ac
cepit. Sed vt hec in p̃figurationem facta
monstraret: nõ dixit: manna: sed pane ce-
li: quaten⁹ in illo munere domini saluato-
ris sentiretur aduẽtus. Ipse est enim panis
Joh. 6 viuus: qui de celo descendit. Manna qp-
pe dicit̃: sicut i septuagesimoseptimo psal-
mo declaratũ est: quid est hoc. Cuius no-
minis auferẽs q̃stionem: quod interroga-
tio illa manne perquirebat: expressit dicen
do: Pane celi saturauit eos. Sic enim ⁊ ce
li domin⁹ indicat̃: ⁊ quid sit manna euidẽ-
ter ostenditur. **Dirupit petram et
fluxerunt aque: abierũt in sicco flu
mina.** Hoc quoq₃ in figuram gerebat̃ do-
mini christi: vt petra aquas profudisset ir-
riguas. Christ⁹ eñ domin⁹ petra spiritua-
lis est: qui vitales aquas emanat: vnde
satiatum desideriũ anime sitim nesciat vl-
terius sustinere. Abierũt i sicco: significat
gentiũ peccatores. Qui merito sicci dicũ-
tur: quoniã delictis siccabant̃ vrentibus,

Isti imbre domini virescẽtes: in nouũ ho-
minem pullularũt: de quibus domin⁹ di-
cit. Uenit enim filius homis querere ⁊ sal-
uum facere quod perierat. **Quia me
mor fuit verbi sancti sui: quod locu
tus est ad abraam puerum suum.
Et eduxit populũ suum in exulta
tiõe: ⁊ electos suos in leticia.** In his
duobus versib⁹ miraculorũ: que superius
dixit causa narrat̃. Ideo enim dicũtur fa-
cta: quoniã abrae cõstabant esse pmissa.
Et respice quod dixit: Electos suos eduxit
in leticia: quoniã illi qui murmurauerunt
domini furore percussi sunt. **Et dedit
eis regiones gentiũ: ⁊ labores po
pulo℞ possederunt. Ut custo-
diant iustificationes eius: ⁊ legem
ei⁹ requirant.** Uenit ad septimũ bene-
ficiũ. Dixit enim: Primũ: eductos in auro
⁊ argento. Deinde ex eis nullũ infirmatũ.
Tertio expãsam nubẽ: que ⁊ lumen presta
ret in tenebris: ⁊ in die remoueret solis ar-
dorem. Quarto coturnicez datã. Quinto
refert celesti pane satiatos. Sexto in locis
aridissimis aquas irriguas emanasse. Ad
postremum pmissionum veritatẽ fuisse cõ
pletam: vt eis ⁊ regiones gentiũ traderet:
⁊ labores inimicoruz pietate copiosissima
largiret̃. Quod enim dixit: Regiones gẽ-
tium: ad possessionẽ videtur pertinere ter-
rarum. Labores vero populo℞: ad diuiti-
as longo tempore cõgregatas. Et ne in p̃-
sentibus reb⁹ hererẽt corda mortaliuz: in-
tulit spiritualia bona: vt eius debeãt ⁊ re-
quirere ⁊ custodire mãdata: ne tantũ in il-
lis spẽ haberent: que si ad temp⁹ delinitũt:
nõ tamen ad celorũ regna perducũt: sicut
apostolus dicit: Quod si in hac vita tantũ
in christo sperantes sumus: miserabiliores
sumus om̃ibus hominib⁹. Iustificatiões
autẽ ei⁹ sunt: vt deũ toto corde diligam⁹:
proximos tanq̃ nos amem⁹: patrem vene
remur: filium carũ habeamus: ⁊ cetere iu-
sticie que in diuerso rerum genere sunt pre
cepte. Has admonet custodiri: quia caruz
reruz euidens est ⁊ absoluta p̃ceptio. Lex
vo eius fuit: die sabbato debere requiesce:
in pasca agnum anniculũ immolari: sacer-
dotes cum veste mystica ad altare accede-
re: ⁊ cetera q̃ in hũc modũ a domio p̃cepta

noscitur. Sed hec et his similia nō corporaliter: sed spiritualiter sūt querēda. Ideo enim addidit: Recordantur: quia noui precepta legis vmbram et speculū esse futuroꝝ.

Alleluia.

b Oc nō ociose percipias: quod alijs psalmis alleluia in capite et in fine ponitur: Alijs vero in solo titulo prenotatur. Isti enim qui capite fineqꝫ concordāt: vt opinor: ad illam intelligētiam referendi sunt: quam in psalmis esse dixim⁹: qui capite et fine simili terminantur: vt sunt pcedentes: cētesim⁹ secūdus et cētesim⁹ terti⁹. Siue quia expressi⁹ semper infunditur quod sentētia iterata geminatur: vt est: Nō sic impij nō sic. Et: Fiat fiat. Uel: Amē amē dico vob. Et: Abba pater. Hoc est eni abba: quod pater. Sit forte et alia causa que latet. De hac autem re: nec a doctoribus nostris aliud potuimus accipere: nec nobis est aliquid ampli⁹ sentire cōcessum.

Conclusio psalmi.

e Cce vtrumqꝫ alleluia cātatum est: decursus est psalmus celesti laude plenissim⁹: q̄ et pterita veraciter referret: et in futuris nos salubriter cōmoneret. Passi sunt egyptij dignissimas vltiones: acceperūt iudei dona celestia. Nunc vnusquisqꝫ nostrū expectet eorū retributionem quoꝝ imitatur exemplū. Inspiciēdū est autem lumine cordis: quod in fine psalmi positum est: vt ad iustificationes domini et in lege eius tota mētis intētione dirigamur. Nā et si bona temporalia suscipim⁹: sicut abraam: ysaac: iacob: ceterisqꝫ fideles qui abundāti facultate floruerūt: in illam partē eē potius debemus intenti: vnde ad celoꝝ possim⁹ regna perduci. Ista em̄ que delectabilē videri faciūt mundū: in eternitate nō habent locum. Meminisse autem debemus: hūc psalmū secundū esse horū: qui dū miracula hebreis collata describitur: per figurā allegoricam: que aliud dicit aliud significat: ventura christiani populi sacramēta declarant.

Explicit expositio in psalmum CIIII
Incipit expositio in psalmum CV

Alleluia.

e Cce iterū alleluiatica nobis gaudia redierūt. Ecce breuiter precipitur: vt dn̄o totius psalmi iubilatione cantetur. Sed inspiciamus quod a superioribus dictis: nec titulum nobis cognoscitur mutasse: nec causā. Titul⁹ est enim Alleluia: causa cōfessio: q̄ miro modo ad laudes domini oīno fecunda est. Ostoꝝ eni hic ora soluta sūt? Hinc moyses cum viris: germana ei⁹ maria cum feminis: transitū rubri maris diuina laude celebrarūt. Hinc debbora iocunda exultatione pcanuit. Multi etiā pphete: cāticos diuersos: tanti miraculi cōfessione pfuderunt. Nō immerito: quia magnalia ista toti⁹ humane redemptiōis sacramēta testantur. Ab egyptijs em̄ eripimur: quando ab operibus diabolicis diuino munere liberamur. Mare rubrum trāsimus: quādo baptismatis sacramēta pcipim⁹. In deserto pascimur: quādo diuina gr̄a cōcedente in mūdi istius rerum bonaꝝ largitate satiamur. Ad terram pmissionis perducimur: quādo in illa felici patria munere superne pietatis intram⁹: vt merito talis causa frequēter iterata pdicetur: q̄ tantoꝝ magnaliū pfiguratiōe decoratur.

Diuisio psalmi.

i Ntroducitur cōfitēs popul⁹ hebreorum: q̄ relicta pfidia patrū suorum ad pietatē dn̄i ip̄o miserāte pduct⁹ est: vt intelligam⁹ cum fuerint cōuersi: et ipsos Alleluia merito p sua redemptiōe cantare. In prima igitur narratiōe deprecatur: vt societur populo beneplacito: q̄ erat dn̄i saluatoris aduētu de gētib⁹ cōgregādus. Secūda: patꝝ suoꝝ peccata dinumerat q̄ fecerūt i egypto: mirabilia dn̄i recto corde minime cōtuētes: piū tn̄ dn̄m ab inimicis suis eos liberasse cōfirmans. Tertia: ad peccādi studia refert eos reuīsos: dominū tamen electi sui moysi pcibus dicit fuisse delinitū. Quarta: iniquitates eorū asserit iteratas: dominūqꝫ illos decreuisse pdere: nisi phinees serui sui supplicatiōe placaretur. Quinta: ad aquā cōtradictionis moysen ab illis exacerbatū esse cōmemorat: posteaqꝫ filios suos in cultura idoloꝝ crudeliter occidisse. Unde dominus vehemēter iratus: tradidit eos gentiū seruituti: ac deinde misert⁹ in cōspectu inimicoꝝ eos reddidit gloriosos. Sexta: precatur quod nouerat esse venturum: vt de vniuersis nationib⁹ ecclīa catholica cōgregetur: et laudes domino eterna exultatione cōcelebret. Nunc partes psal-

mi: per apertas diuisionum semitas ambu
lemus. Expositio psalmi.

C Onfitemini dño quoniam bonus: quonia in seculu mi sericordia eius. Sicut superior psalmus in primo versu declarauit: quia cõfessio illa ad laudes domini debuisset aptari: ita et hic designat cõfessionẽ istam ad medicinam penitudinis applicandam. Sed et hoc quoque ad ꝑconia domini ptinere nõ dubium est: quãdo maior gl'ia est pietatis cõfitenti parcere: ꝙ vincti sine offensione prestare. Hebreorum siquidẽ cõpuncta cõgregatio et diuina inspiratiõe correcta: loquitur ad reliquam plebẽ: vt antiqui erroris prauitate damnata: ad diuina debeat redire clementiã. Et ne aliquis de culparum suarum nũerositatibus terreret: addidit: Quoniã bonus. Quis enim dubitet ad eum recurrere: quẽ sibi audit posse celerrime subuenire? Bonus enim dominus recte dicit: qui delinquentẽ pascit: qui expectat errãtem:
Math. 5 qui solẽ suum facit oriri super bonos et ma
los: et pluit super iustos et impios. Hoc eti-
Mar. 10 am ipsius veritatis voce declarat: Nemo
bonus: nisi solus deus. Addidit: Quoniam in seculũ misericordia eius. Audito bono dño: ne se humana negligẽtia ab studiosa et sedula supplicatiõe suspenderet: remediũ causam dicit: vt ad cõfessionẽ celerẽ dñi debeat munere festinare. In seculũ: vite huius significat cursum: vbi miseri sũt quicũque delinquũt: vbi fas est corda nostra conuerti et misericordiã postulari. Ibi enim dãnatio est cõfiteri peccatũ: vbi iam ꝯstat eẽ iudicium. Quis loquetur potentias domini: auditas faciet omnes laudes eius? Populus iste quẽ diximus: diuinorum operũ estimatione cõpletus: negat humanũ sensum cõprehendere: quod de illa plenissime debeat maiestate narrare. Quis enim: significat nullũ. Cui enim aut ingeniũ suppetit ad cogitandũ: aut lingua ad depromendũ: vt tãta immẽsitas vnius possit ore narrari? Ubi merito dicẽdũ est: Nõ mihi: si lingue centũ sint oraque centũ: ferrea vox. Addidit etiam: Auditas faciet omnes laudes eius. Et hic quoque subaudiendum est: quis: vt pfecta nobis possit cõstare sententia. Pulchra aũt varietate dictũ est: Quis auditas faciet omnes laudes eius? Illa enim possunt audiri: q̃ ꝓbãtur et dici. Hic quoque modus inter ꝓprias locutiões habẽdus est. Beati qui custodiũt iudicium: et faciunt iusticiã in omni tempore. Postꝙ negauit laudes domini posse cõprehendi: sententiã dicit qua se cõsolet genus humanũ: vt cũ illa nequit implere: h' saltem custodire festinet. Custodire enim iudiciũ est: qui inter alios recte iudicat. Iusticiã aũt facit: qui equabiliter agit. Sine illos beatos dicit: qui iudiciũ in fide custodiũt: Iusticiã vero in opere demonstrant. Sed vide quoniã addidit: In omni tempore: sicut i euãgelio dicit: Qui pseuerauerit vsque in finem hic saluus erit. Merito ꝗ isti tales beati dicti sunt: qui precepta domini pura mẽte custodiunt. Hec tertia species definitionis est: que grece poeotes: latine qualitatiua dicitur. Que dicendo quid quale sit: id quid sit ostẽdit. Memento nostri dñe in beneplacito populi tui: visita nos i salutari tuo. Orãt deuoti: vt inter eos debeãt estimari q̃ dño fideli ope placuerũt. Nouimus enim israeliticum populũ: partim cõtumacẽ fuisse: partim in dñi constitisse mandatis. Unde isti suppliciter ꝑcatur: vt in illorum societate debeant ãnumerari: quibus potest eterna beatitudo gratia diuinitatis attribui. Et vt fides eorum pfectissima nosceret: optant se visitari a dño saluatore: cuius aduẽtu se nouerãt eẽ saluãdos. Ipse est enim salutaris: de q̃ btũs
symeõ ait: Nũc dimitte seruũ tuũ dñe sm Luc. 2
verbũ tuũ i pace: Quia viderũt oculi mei salutare tuũ: Quod parasti ante faciẽ oim populorum. Lumẽ ad reuelationẽ gentiũ: et gloriam plebis tue israel. Ad videndũ in bonitate electorum tuorum: ad letandũ in leticia gentis tue: vt lauderis cum hereditate tua. Hoc ẽ: q̃d se petebãt a salutari dño visitari: vt bonitatem eius viderẽt: quã electis erat aduentus sui mũere prestaturus: quatenus cũ christiano populo gauderẽt: qui de eius erãt incarnatione letaturi. Ipsa est enim gẽs dñi: que de gentium est diuersitate collecta: vt esset grex vnus: et pastor vnus. Sequit barũ rerum suauissimus fructus: vt laudet dñs cũ hereditate sua. Utrumque enim ꝯiunctũ ẽ: q: in ꝑconio dñi

sui fidelis p‍plus sine dubitatiõe laudat: si cut in supiore psalmo dictũ est: Laudami ni in noie scõ ei⁹. Quapropter fidelis iste p‍s: tãto desiderio ad ꝯspectũ dñi festinabat: tãta se christiani plebi caritate miscebat: vt nefas sit putare: eum spũ nõ fuisse ꝯspectũ: quẽ tanta gr̃a cognoscim⁹ experiri: sicut ipe in euãgelio dic: Abraã desiderauit videre diẽ meũ: vidit ⁊ gauisus est. Joh. 8

Peccauim⁹ cũ patrib⁹ nostris: iniuste egimus iniq̃tatem fecimus. Uenit ad scd̃am narrationẽ: vbi p̃dictus popul⁹ humili satisfactiõe ꝓsternit: vt illa in p̃ncipio psalmi declarata videat esse cõfessio. Dicit em̃ peccasse se cũ patrib⁹: quoniam in eorũ erant lumbis ⁊ origine constituti. Nã cũ fuerit tps longe diuisũ: quãdo in egypto p̃res eoꝝ miracula facta carnaliter acceperũt: cũ nulla dño satisfactiõe respõderint: ⁊ etas ista multũ posterior eẽt q̃ p̃senti psalmi series cantaret: dubiũ nõ est illa eos peccata gemere: q̃ ex parentum suoꝝ ꝓbabant neq̃cia sustinere. Hoc heresis pelagiana nõ accipit: dũ putat originale pctm̃ ad ꝓlem adẽ nullaten⁹ puenire potuisse. Cum maiorib⁹ em̃ suis peccant: qui se p grãm dñi ab eoꝝ delicto nõ separant. Quod pater augustin⁹ diligẽtissima libro rũ disputatiõe ꝯuicit. Nũc aũt quãdo dño aspirãte mẽs cõpũcta resipuit: merito a se pctã parentũ volebat abstergi: q̃ ab ipsoꝝ cepat obligatiõib⁹ segregari. Et vt purissime cõfessiõis firmitas appareret: hec eadẽ trina iteratiõe cõfirmat. Hoc est em̃ peccauim⁹: qd̃ iniuste egim⁹: h̃ est iniuste egim⁹ qd̃ iniq̃tatẽ fecim⁹. Tãto eni vnusq̃sq; celerius absoluit: q̃to a semetipso viuacitate dãnat. Que figura dr̃ Schesisonomaton: id est: m̃titudo noim ꝯiũctoꝝ: diuersis v̄bis vnã rẽ significantiũ. Est ⁊ alia nob in hoc loco tradita expositio: q: cũ maiorib⁹ suis peccat: q̃ delicta siña nõ declinat: sed eadẽ facit: q̃ p̃ores suos fecisse cog̃scit: ita tamẽ vt a posteris reat⁹ originalis pcti: nisi p gratiã dñi nõ possit excludi. Sche

P̃res nostri in egypto non intellexerunt mirabiliã tua: † ⁊ nõ fuerũt mẽores multitudinis misc̃die tue. Al. nõ bẽ **Et irritauerũt ascẽdentes in † rubꝛ mare.** Al. mare: in rubrũ Duo sunt q̃ beneficia donata cõmendãt: intellect⁹ ⁊ memoria: qd̃ vtrumq; in p̃fidis fuisse denegat. Nõ intellexerũt: pulcherrima locutione signatũ est. Uidebãt em̃ p̃stari: sed qua causa fieret nõ ab eis ꝓbabatur agnosci. Nam decẽ plagis percussi sũt egyptij: vt decalogo futuro hebreoꝝ gens deuota seruiret. Dimissi sũt a pharaõe: vt ⁊ illi relinquerẽt diabolũ tum ministrũ. Sꝫ illi carnaliter q̃ gesta sũt intuẽtes: spiritualis gratie minime p̃mia quesiuerũt. Non fuerũt aũt memores misc̃die dñi: quando vidẽtes pharaonis exercitũ anteq̃ mare rubrũ diuideret: credebãt se euadẽdi subsidia pdidisse: ⁊ contra moysen locuti sunt: meli⁹ sibi fuisse duro subiacere seruitio: q̃ tota gens perire potuisset i heremo. Post hec: ꝯsequẽs fuit vt irritarẽt dñm ascẽdentes in rubꝛ mare: qñ nõ crediderunt posse fieri qd̃ eius audiebãt om̃ipotentiã polliceri. Ita factũ est: vt nec intelligerẽt virtutem dñi: nec ei⁹ beneficia deuota mẽte retinerẽt. Bene aũt positũ est: Irritauerũt: q̄si p se quietũ atq; placatũ: infensum ⁊ iracundũ sibimet reddiderũt. Ascẽdẽtes aũt in rubrũ mare: dictũ cõstat positiõe terrarũ: quoniã cũctis regionib⁹ egypt⁹ phibetur humilior: ⁊ inde discedẽtes loca petere visa sunt altiora.

Et † liberauit eos ꝓpter nomẽ suũ: vt notã faceret potẽtiã suã. Al. saluauit Dicẽdo: Propter nomẽ suum: designare mihi videt dñm saluatorẽ: cuius vocabulo ꝯuenit saluare periclitãtes. Deus em̃ qñ liberat pctõres: nõ ꝓpter merita eorum p̃stat: sed ꝓpter nois sui potentiam demõstrãdã: vt pl⁹ euidẽter appareat: si inmeritis beneficia larga cõcedat. Qd̃ enim dicit: Notam fecit potentiã suã: nõ carnalib⁹ vtiq; oc̃lis: sed spũali cogitatiõe vidẽtibus. Nam si om̄ibus notã fecisset: neq̃q̃ dur⁹ populus de incredulitate peccasset.

Et † increpauit mare rubꝛ ⁊ exiccatũ est: ⁊ deduxit eos in † aq̃s multis sicut in deserto. Al. increpuit Al. abyssis Increpationẽ: vocauit occultũ diuitat imperiũ: q: mare in exodo voce dñi nusq̃ legim⁹ increpatum. Agit eni ille occultis motib⁹ vniũsa q̃ p̃cipit: ⁊ q̄si ad audiẽtes loq̃t: q̃ sensuz nõ h̃nt attributũ. Tãta em̃ v̄tus iussiõis ẽ: vt parere p̃ualeãt: q̃ audire nõ norũt. Siccatuz mare: nõ ꝓ vniuersitate debem⁹ accipere:

ſed tantũ q̃ntum illis iter aperiret. Nam
plus inde miraculũ fuit: vt vnde liq̃de ex-
celsis laterib⁹ ↄſtitiſſent: nec fluẽta fluerẽt:
ſed montiũ q̃dam firmitate cõſiſterẽt. Se-
quit. Et deduxit eos in aquis multis ſicut
in deſerto. Deſertũ eſt maxime: q̃d aquaꝝ
inundatiõe deſerit: vt nullũ ibi aĩal poſſit
habitare periculo ſiccitatꝭ ingenito. Edu-
cti ſunt ergo hebꝛei p̱ abyſſum: tanq̃ p̱ lo-
ca deſerta: q̃ nimia ſterilitate ſiccãtur: oſtẽ-
dens: quoniã ſic aruit illa via fluentoꝝ vt
vſq̃ ad iter potuiſſet peruenire puluereũ.
Et †liberauit eos de manu odiẽ- Al. ſaluauit
tiũ: ꝛ redemit eos de manu †inimi- Al. inimici
coꝝ. Q̃uis eſſet ꝛ hoc beneficiũ ſi eos de
poteſtate aliena liberaret: tamẽ auxit mu-
neris q̃ntitatẽ: dicẽdo: De manu odiẽtiũ:
quib⁹ vtiq̃ parcere nõ poterãt: q̃s imanit
impetebãt. Horrebãt plane: p̱pter quos ꝛ
tantas plagas ſuſceperãt: ꝛ rex ſuaꝝ amiſ
ſione priuabant. Intelligit etiam de cõſpi
rata demonũ cohorte: q̃ humanũ gen⁹ ſti-
mulo peccatoꝝ: ꝛ odit ꝛ percutit. Seq̃tur.
Et redemit eos de manu inimicoꝝ. Hoc ſi
ad litterã velis accipe: nõ videt poſſe con-
gruere. Nam vt liberaret hebꝛeos: nullũ
egyptijs p̃cium dedit: quib⁹ magis p̱ ſua
cõtumacia plagarũ dura geminauit. Sed
hoc p̱phetię ſpiritu dictũ credam⁹ de tem
porib⁹ chriſtianis: quando domin⁹ ſalua-
toꝛ peccatores obnoxios p̃cioſo ſanguine
ſuo a diaboli redemit iperio. Et ope-
ruit aqua tribulãtes eos: vnus ex
eis non remanſit. Hoc quidem ad lit-
teram ſine ↄtrouerſia videt intelligi: quia
nota eſt in exodo cõmemorata deſcriptio.
Verũ: Un⁹ ex eis nõ remãſit: nõ ad vni-
uerſam egyptioꝝ gẽtem reſpicit: ſed tan-
tũ ad inſequentiũ multitudinem tendit: q̃
ibi vſq̃ ad minimũ probatur extincta. Re-
mãſerant enim de egyptijs qui letarentur
in p̱fectione eorũ: ſicut in pſalmo ſupiore
dixit: Letata eſt egyptus in p̱fectione eo-
rum: ſed illi ſcilicet qui i caſu ſimili nõ fue-
runt. Et crediderũt in verbis ei⁹:
ꝛ †cantauerũt laudes eius. Poſt mi- Al. laudauerũt laudẽ
raculũ tale dicẽdo: Crediderũt: duriciam
cordis demõſtrat: q̃d nõ ante euẽtum rei:
ſed poſt effectũ miraculoꝝ credere malue-
runt. Nã ꝛ ſi bonũ ſit viſis reb⁹ acq̃ſcere:

multo melius promiſſa crediſſe: ſicut in
euãgelio thome dicit: Quia vidiſti me cre- Joh. 20
didiſti: beati q̃ non viderũt ꝛ crediderunt.
Quod v̾o addidit: Et cantauerũt laudes
eius: hymnũ ſignificat exodi: qui ait: Can- Exo. 15
temus dño: glorioſe eñi honorificat⁹ eſt. ꝛ ce-
tera que hebꝛe⁹ p̱ſtus pacto miraculo ma-
gna exultatiõe cantauit: ſicut in titulꝭ ex-
poſitione narratũ eſt. Cito fecerũt ꝛ
obliti ſunt operũ eius: non ſuſti-
nuerunt cõſilium eius. Venit ad ter-
tiam narrationẽ. Cito fecerũt: ac ſi diceret:
ſumma celeritate mutati ſunt: vt qui lau-
des dño de collatis mirabilib⁹ canebant:
paulopoſt cõtra eum nefandas murmu-
rationes aſſumerent. Nõ ſuſtinuerũt con-
ſiliũ ei⁹: quãdo p̃us ↄceperunt deſperatio-
nem: q̃ eius parata beneficia p̱ueniſſent.
Dñs eñi q̃ eos liberauerat talib⁹ tantiſq̃
miraculis: nullã eos victualiũ rex paſſus
fuerat penuriã ſuſtinere. Sed illi anticipa-
uerũt cõſiliũ supernũ: q̃ eius noluerũt ex-
pectare diſpoſitũ: more fragilitatis huma-
nę: q̃ dum ſibi nimia feſtinatione p̱uidere
putat: incaute diſpoſitionẽ diuinitatꝭ an-
ticipat. Et cõcupierũt †cõcupiſcen- Al. cõcupiſcẽtiã
tias in deſerto: ꝛ temptauerũt de-
um in †ſiccitate. Hoc erat q̃d ↄſilium ei⁹ Al. in aqua
minime ſuſtinuerũt: vt in deſerto comeſti-
onẽ ſub diffidẽtia peterẽt: ꝛ aquã ſibi da-
ri ſub murmuratiõib⁹ poſtulaſſent. Que fi-
gura dicit Cacozelon: id eſt: mala affecta- Sche
tio: q̃tiens ingeniũ iudicio caret: ꝛ ſpe bo-
ni fallit p̃cipitata velocitas. Cõcupierunt
aũt cõcupiſcẽtias. Gen⁹ h̾ locutiõis in ſcri- pp
pturis ſctis oĩno creberrimũ eſt: vt eſt: De Luc. 22
ſiderio deſideraui manducare vobiſcũ pa-
ſca. Et illud: Qui maledixerit patri vl̾ ma- Exo. 21
tri morte moriet. Siue: Caſtigãs caſtiga- Pã. 117
uit me dñs. ꝛ his ſilia. Oñdit eñi nimieta-
tem deſiderij poſitio geminata verboꝝ.
Et dedit eis †petitiones ipſoꝝ: ꝛ Al. pet
miſit ſaturitatẽ in animas eoꝝ.
Temporalia petẽtes: merito carnea bñfi-
cia ſuſceperũt. Duob⁹ eñi modis aĩam di-
cim⁹ eſſe ſatiatã. Cũ eſcis corpalib⁹ p̱ car-
nis infirmitate reficit: ꝛ cũ ſpũali iocũdita
te cõplet. Sed h̾ aĩas eorũ carnib⁹ potiꝰ
dic eſſe ſaginatas: vt ip̃a volũtas q̃ deſpe-
ratiõe peccauerat: reb⁹ emergẽtib⁹ vince-

retur. **Et irritauerūt moysen in ca-**
stris: τ aaron sanctum dñi. Satur-
tatem ventris secuta seditio est: q̄ plerūq̄
causas excitat: vñ pericula pniciosa pue-
niūt. Irritari aliquē dicim⁹: ad iracundiā
puocari: aut actionib⁹ alioꝝ iprobis: aut
verbis asperrimis. Illud eñ significat: q̄m
dathan τ abiron honorē sibi cōtra moysen
τ aaron excitatis cōtentionib⁹ assumebāt:
vnde eoꝝ pena psequitur. Irritauerūt eniz
viros sctōs ad interitū suū: q̄ꝛ p inuidiam
loq̄bant̄: qđ dño displicuisse cognoscitur.
Qđ cōgrue iter laudes dñi ponit̄: q̄ꝛ suos
famulos vindicasse declarat̄. **Aperta**
ē terra τ deglutiuit dathan: τ ope-
ruit super congregationē abiron.
Hec vt testat̄ nūeroꝝ liber: sup̄ illos ptigis-
se manifestū ē: q̄ grāz supnā aaron τ moy-
si collatā venenosis inuidię dentib⁹ appete
bant: vt sibi honorē cōtumacit̄ assumerēt:
quē sup̄dictis cōgerāt misericordiam dñi cōtu-
lisse. Quib⁹ similis exitus puenit: q̄ꝛ causa
vna scismat̄ fuit: deglutiti sunt a terra: q̄ꝛ
terrena sapuerūt: vt ipsa pene q̄litas scele-
rata facta testet̄. **Et exarsit ignis in**
Nu. 16 / Numeri 16 **synagoga eoꝝ: τ flāma †eoꝝ cōbus-**
sit peccatores. Hoc factuz est sup̄ ducē-
tos q̄nquaginta cōplices dathan τ abiron:
qui eoꝝ infeliciter vota secuti sunt: vt thu-
ribula tenere p̄sumerent: qđ idē nūeroꝝ te-
xtus eloq̄tur. Synagoga v̄o h̄: nō templū
significat: s̄ adunationē: quā pustā diuino
cōstat incēdio: vt q̄ i incēsi p̄sumptiōe pec-
cauerāt: celesti flāma cremarent̄. Ideo eñ
addidit: Eorum: vt eā a cōplo dñi separatā
ET fuisse sentires. Flāma eñ dicta est: a flagel-
lo comaꝝ suaꝝ. **Et fecerūt vitulū in**
oreb: τ adorauerunt sculptile. Hoc
q̄ꝫ notissime historię narratiōe declaratur:
q̄n moysi absentiā iudęi minime tolerantes:
pdigioso sensu in oreb mōte deserti: deuz
metallicū sibimet effecerūt. Sed q̄nto ipsis
iumētis deteriores erāt: q̄ nec viuū pecus
estimabāt vnidēdis deuotiōib⁹ adorādū:
lp Oreb v̄o iterp̄tat̄ caluaria: vbi postea do-
minū cruc̄ patibulo carne cōstat occisū: vt
in ip̄o eodēq̄ noīe: iā tunc τ in illo deserto
oreb culturā dñi pfidi nefanda p̄sumptiōe
violarēt: q̄ꝝ posteritas erat in caluarię lo-
co crucifixura dñm xp̄um. Illud q̄ꝫ estimo
cōsiderandū qđ dixit: Adorauerūt sculpti
le: q̄ꝛ in exodo legim⁹: vitulū cōflatilē: col-
latis ornamētis mōstruoso q̄dā indicio fu-
isse formatū. Sed duas res h̄ dictas debe-
mus aduertere: vt vitulū adorauerint in de-
serto: τ postea sculptilia simulachra in re-
pmissiōis terra coluerint: qđ in subseq̄nti-
bus ipse dictur⁹ est. **Et mutauerunt**
gloriam suā: in similitudinē vituli
†mādūcātis fenū. Gl̄ia eoꝝ: fuit ado- Al. comedētis
rata diuinitas: quā infelici cōmutatiōe p-
dentes: vsq̄ ad h̄ puenire meruerūt vt de-
serētes celi terręq̄ creatorē: deū sibi facerēt
similitudinē vituli fęna comedētis. O ne-
fariū scel⁹: sic potuisse decipi: q̄ tāta mira-
culorum fuerant visione cumulati. Quale
eñ piaculū fuit mutū aial deo sile credere:
qđ sacrilegiū fuisset vel hoībus cōparare?
Sed h̄ totū impatiētia fecit leuissimoꝝ ho- ℞
minū: q̄ semp ducit ad culpas τ precipitat
ad ruinā. Nā si cām rei sub v̄itate discuti-
as: nullū crimē est qđ non impatiētia ma-
tre nascat̄. Cōtra h̄ illud v̄e remediū ē: illō
fixū indubitatūq̄ p̄sidiū: Expectās expe- Ps. 39
ctaui dñm: τ respexit me. **Obliti sūt**
deū q̄ saluauit eos: q̄ fecit magna-
lia in egypto: mirabilia i terra †cha- Al. cham
naan: terribilia in mari rubro. Ma-
gna crescit sup̄ iudęos obliuionis inuidia:
vt qđ bñficiū in mēte hr̄e potuissent: q̄bus
liberatio sua i mēoria pmanere nō valuit.
Et ne putaret̄ puū: qđ ab aīo videbat̄ ex-
clusū dic̄: Magnalia. Quę τ si p bñficijs
collat̄ a pfido aīo retinere nō poterāt: cer-
te vel p ip̄a reꝝ magnitudie recoli debue-
rūt. Addidit etiā: Mirabilia: q̄ nullo mō
excusabilit̄: q̄uis mutabiles de suis mēti-
bus excludere debuissent. Ad postremum
cumulauit: τ terribilia: q̄ solēt hūanis ani-
mis innatis insidere: q̄ꝝ dū pauor reuol-
uit̄ memoria nō delet̄. Sed q̄lis h̄ stupor:
q̄lis accusatur amētia: vt inter tanta ma-
gnalia declinare potuissent: qui hęc opa-
batur auctorem. Et cōsidera: q̄ꝫ mīras res
singuloꝝ v̄boꝝ adiectiōe cumulauit. Quę
figura dicit̄ Auxesis: id est: augmētū pau- Sche
latim ad supiora cōscendēs. Hoc siue i lau-
dibus siue in vituperationib⁹ oīno p̄ualidū
est. **Et dixit vt dispderet eos: si nō**
moyses elect⁹ ei⁹ stetisset in cōfra-

ctiõe in ɔ̄spectu ei⁹. Ut auerteret iram eius: ⁊ ne †disperdidisset eos. (Al. disꝑderet)
Hec omia exodi text⁹ enarrat: quãdo dñs ad moysen locutus est: vt tam acriter peccantem populũ ira sua cõsumere permisisset. Sed ille in cõfractiõe: id est: in ꝑditiõe illa: quã popul⁹ merebat̃ excipere: stetit cõtra dñm dicẽs. (Exo. 32) Si dimittis illis peccatum dimitte: sin autem dele me de libro tuo. O sanctũ viꝝ ⁊ omni laude dignissimũ: quãdo a mõte syna ad castra descẽdit: ⁊ ãte simulachrũ vidit populũ nefanda gesticulatione gaudentẽ: cõmot⁹ aduersus eos: tabulas fregit: ⁊ gladio alteruꝝ iussit interfici: sed vbi vniuersalis calamitas iminebat: se poti⁹ ꝑcatur extingui: ne pateretur gentẽ generaliter interire. Utrunq̃ pium: vtrunq̃ gl'iosum: vt merito loqueret̃ cũ diuina clemẽtia: q̃ eius dilexit facere cõstituta. Simul ⁊ illa ꝟtus ostẽditur: q2 ꝑcib⁹ sanctoꝝ sepe penas debite mortis euadimus: nõ q2 valet aliq̃s domini mutare disposita: sed ita vt eueniũt ab eo nouerit eẽ ꝑscita. Et pro nihilo habuerunt terraꝫ desiderabilẽ. Nõ crediderũt in verbo eius. Uenit ad quartã narrationẽ: in qua iudeos: nec futuras ꝓmissiones in animo dicit habuisse: nec transacta miracula. Ideo eñ nulla videbant̃: quia semp carnaliter ⁊ visa ⁊ audita cogitabãt. Desiderium siq̃dem corꝑale cito fastiditur acceptũ. Sed aduerte: q̃ꝫ magna terra itelligẽtibus fuit: vt desiderabilis esse dicerẽtur: illis tamẽ nulla visa est: quia nihil ĩ ea spirituale senserũt. Seq̃tur. Nõ crediderũt in verbo eius. Filium significat: cui plebs nefandissima non credebat. Siue hoc ad litteram cõgruenter aptatur: q2 ideo murmurauerũt q̃d eius ꝓmissionibus minime credere maluerũt. Multa enim de se eoꝝ perfidia facit intelligi: sed vbiq̃ reatus ẽ. Et murmurauerunt in tabernaculis suis: non exaudierunt vocẽ domini. Dum murmurationibus exercerentur: vocem domini nullatenus audierunt. Istud eñ illis plerũq̃ cõtingit: qui dũ aliis vocibus occupantur: alia exaudire non possunt. Et nota quod hoc verbum exauditiõis: cõmuni vsu supplicibus tantũ non superiorib⁹ applicat̃. Unde quia hic dicit nõ exauditũ dominũ: cõstat inter proprias elocutiones scripture diuine rationabiliter esse referẽdũ. Addidit: In tabernaculis suis: vt nõ hoc laborãtibus: sed ociosis cõtingere videretur. Maior enĩ criminis crescat inuidia: cũ murmurare contingit ociosis. Et eleuauit manũ suam super eos: vt ꝓsterneret eos in deserto. †Ut deijceret semẽ eorũ in nationibus: ⁊ †dispergeret eos in regionibus. (Al. Et / Al. disperderet) Hic iusticia domini ꝓmittitur vt secuta pietas maiore gloria sentiatur. Dicit enim insurrexisse domini potestatẽ: vt in excedẽtib⁹ vindicaret: eosq̃ in deserto prosterneret: qui precepta domini audire noluerũt. Deinde: vt semẽ eoꝝ: id est: reliq̃s eorum humiliatos inter natiões redderet: qui pridẽ gloriosi cunctis gentibus extiterunt. Ad postremũ inclinatos atq̃ despectos per regiones dispergeret: ne quicq̃ vlterius de sua cõgregatione presumerent.

Et †cõsecrati sunt beelphegor et †mãducauerunt sacrificia mortuorum. Et irritauerũt eum in †studiis suis: ⁊ multiplicata est ĩ eis ruina. (Al. initiati / Al. comederunt / Al. adinuentionibus) In his versibus ⁊ excessus maior ⁊ vehementior ira subiungitur: vt non solum ad temp⁹ sacrificasse: ꝫ etiã ipsi quoq̃ idolo gẽtiũ beelphegor ɔ̄secrati esse viderentur. Sic enim in culturas demonũ nimis̃ trãsierant: vt iam non domini: sed demonũ serui esse probarent̃. Pulcherrime aũt dictũ est: Sacrificia mortuoꝝ: quia defunctis hominib⁹ ĩ impẽdi cultura ipa ꝓbabatur: quos gentilitas immortales deos esse iudicabat. Sed intẽde sollicite: q̃d multiplicatã ruinã supra eos dicit: q̃bus erat sancti sui ꝑcibus parcitur⁹. Illud enim quod debebatur multiplicatũ dixit mole peccati: vt maior fieret clemẽtia q̃bus nũerosior relaxabat̃ offẽsa. †Stetit phinees ⁊ †exorauit: ⁊ cessauit quassatio. Et reputatũ est †illi ad iusticiã: in generatiõe ⁊ generationẽ vsq̃ in †seclm. (Al. Et / Al. placauit / Al. ei / Al. sempiternum) Stetit: verbũ ipm soliditatẽ mẽtis ostẽdit: vt in illa generali perturbatiõe sol⁹ ausus fuerit cõfidentiam deprecantis assumere. Nam cum legat̃ zelo trãsfixisse iudeũ: qui mulieri madianitidi cõtra vetituꝫ domini miscebat̃: tamẽ quoniã hoc zelo diuio se

uisse cognoscit̃: oratio mag. dicta ē q̃ ope-
ratio. Quisquis enī bonis actib⁹ occupat̃
exorat: cuius homicidiū nō horruit: quoni
am adulterij maculā vindicauit. Intantū
enī post effusum sanguinē innocēs fuit: vt
ipsius quoq; iudicis meruerit voce lauda-
ri. **Et irritauerūt eum ad aquas
cōtradictiōis: ꝛ vexat⁹ est moyses
ꝓpter eos: q2 exacerbauerūt spiri-
tum eius. Et distinxit i labijs su-
is.** Uenit ad quintā narrationē: vbi illa
referẽ offensio: quādo post tot ostēsa mira
cula: sub nefandis murmurationib⁹ aqua
petebaẽ. Que sic noscit̃ expetita: vt cōtra-
dictio magis videret̃ eē q̃ postulatio. Ibi
enī moyses: sicut in libro legit̃ numerorū:
nimia iudaica populi importunitate succē-
nu. 20 sus: diffidēter excrepuit dicēs. Audite re-
belles ꝛ increduli: num d̃ petra hac vobis
aquā poterimus eijcere? Quo sermōe ꝛ ip
se quoq; peccauit: q̃ iam tantis miraculis
ꝑacceptis: non credidit dominū que fecit
esse facturū. Qd̃ dictū labijs suis a priore
cōstātia omnino distinxit atq; separauit:
quādo istud ambigue locutus est: dum illa
certissima fide ꝓmisisset. Quod locutiōis
gen⁹ scripture diuine ꝓpriū esse dicamus:
quādo hoc nec littere seculares: nec cōmu-
nis vsus exercet. Hic autem moysi sancti-
tate seruata: hoc tantū meruit vltione per
celli: ne in terrā introiret promissionis: qui
de domino magna promittere nō presum-
psit. Naz post obitū eius: cū ad iesum na-
Josue. j ue: loqueretur domin⁹ dixit: Cōfortare igi
tur ꝛ esto robustus valde: vt custodias ꝛ fa
cias omnem legē: quam ꝑcepit tibi moy-
ses seru⁹ me⁹. Dicendo enim: seruus me⁹:
gratiam in eo mansisse sue pietatis osten-
dit. **Nō disperdiderūt gētes quas**
Al. dixit **†dixerat dn̄s illis. Et cōmixti sūt**
Al. locus **inter gētes: ꝛ didicerūt opera eoꝝ
ꝛ seruierūt sculptilibus eoꝝ: ꝛ fa-
ctum est illis in scandalū.** Tanq̃ par
uū fuisset qd̃ peccauerat in deserto popul⁹
hebreoꝝ: sic postq̃ terras ꝓmissiōis intra-
uit oblitus domini mandato ꝝ cum illis se
magis gentibus vetita societate cōiunxit:
quas propter idolorū culturas eis fuerat
delere preceptū: addentes malum sceleri-
bus suis: vt se eorum quoq; superstitione
polluerent: factaq; illis est scandalum re-
promissionis terra: que fuerat in magnum
premiū: domino largiēte ꝯcessa. Miserri-
mi hominū: qui dei mun⁹ in peccata verte-
runt: vt quod ille donauerat ad gratiā: ex-
cedentib⁹ fieret ad ruinam. Sic monemur
recte vti beneficijs: diuina largitate colla-
tis: ne magis inde peream⁹: vnde subleua-
ti fuisse cognoscimur. Scandalū: grecū no
men est: significans sinistrū: quod mentes
eoꝝ in leuam partem peruersa imitatione
deduxit. **Et immolauerūt filios su
os ꝛ filias suas: demonijs. Et ef
fuderūt sanguinem inocētem: san-
guinē filioꝝ suoꝝ ꝛ filiaꝝ†.** Quis in Al. suarū
scripturis diuis: effusum sanguinē huma-
nū ab hebreis qui i terrā repromissiōis in-
gressi sunt: in sacrificijs demonū non lega-
tur: tamē ab etate sequēti: h̃ fieri potuisse
non dubiū est: quādo ꝛ ꝑsens scriptura in-
dex ꝓbatur esse veritatis. Et inspice quē-
admodū veraci relatiōe peccantiū exagge
rat̃ iniq̃tas. Primo enī dixit: Effuderūt sā-
guinē innocētem. Et ne putaret̃ extranei:
addidit: Filioꝝ suoꝝ ꝛ filiaꝝ: quoꝝ salus
in hūana conuersatione dulcissima est: vt
illis non parcerent ꝓ quibus pij parentes
etiā interfici nō recusāt. **† Quos sacrifi-** Al. Quas
**cauerūt sculptilib⁹ chanaan. Et
infecta est terra i sanguinib⁹: ꝛ cō
taminata est in operib⁹ eoꝝ: ꝛ for-
nicati sunt in †obseruatōibus suis.** Al. adinuen-
Adhuc in ipsa auxesi ꝛ in his duob⁹ v̄sib⁹ tionibus
ꝑseuerat: qd̃ schema grece d̃r Climax: latiē Sche
gradatio: q2 ꝑ grad⁹ q̃sdam siue in laude si
ue in vituꝑatōe sensus noster ascēdit: quā
ꝓxime q̃dē diximꝰ: s; nō piget freq̃nt̃ repe-
tere qd̃ auctoritas ipa cog̃scit̃ iterare. Et q2
dixerat: Filioꝝ filiaꝝq; sanguinē fusū: ad-
huc crescit inuidia: adhuc grādescit scelus:
qñ illa monimēta caritat̃ horrēdis sculpti-
lib⁹ sacrificata memorant̃. Interfectā igit̃
terrā: crudeles hoies debemus accipe: q̃ se
magis iniqua deuotiōe trucidarūt. Inter-
ficiēdo enī filios suos: tam nefario scelere:
parentes potius videbant̃ extingui. Tro-
pica enī locutōne positū est: interfectā ter-
rā: dū terreni hoies dicãt̃ mal' actōib⁹ inte-
empti. Exposuit enī quēadmodū infectā
dixerit trā: cū carnales ꝛ insipiētes pessima

Al. furore dñs in ppl'm suũ

fuerint actione demersi. Nam illi fornicati videntur in dño: qui se adulterinis superstitionib⁹ polluerunt. **Et iratus est animo dñs in pplo suo: et abominat⁹ est hereditatem suã. Et tradidit eos in manus gẽtium: et dñati sũt eorũ q̃ oderunt eos. Et tribulauerunt eos inimici eorũ: et humiliati sũt sub manib⁹ eorũ.** Hoc quoq̧ tropica locutione dictũ est: quia pturbatio animi cadere nõ probatur in dñm: sed vindicte eius excita potentia: humana cõsuetudine ira vocitatur. Sed quid fecit iratus? Auersus est ab illis: quod malorũ omnium cõstat extremũ. Sic quãdo illud qd continet subducitur: necesse est vt earum q̃ continentur ruina ptinus cõsequatur. Traditi sunt eñi opprobrio seruitutis: q̃ gloriari videbantur in idolis. Seq̃tur. Et dominati sunt eis qui oderunt eos. Quis omĩs dominat⁹ gẽtilis videatur esse molestissimus: addidit: Qui oderũt eos: vt grauius esset cum seruiret infenso. Nullis eñi obsequijs talis domin⁹ placari põt. Naz qui semper odit: semp iratus est. Deniq̧ vide qd seq̃tur. Et tribulauerũt eos inimici eorũ: et humiliati sunt sub manib⁹ eorum. Talis ergo vicissitudo recipitur: vt qui amãti domino seruire noluerunt: odiẽtibus inimicis iusto iudicio pbarentur eẽ subiecti. **Sepe liberauit eos. Ipi aũt exacerbauerũt eũ in cõsilio suo: et humiliati sunt in iniq̃tatib⁹ suis. Et respexit eos cum tribularentur: cum exaudiret orationem eorũ.** Duplici modo hic miscdia diuinitatis exponitur. Premisit beneficia: et hũana nõ cessauit iniquitas. Intulit vindictam et afflictis iterũ dignata est donare clementiã: vt intelligam⁹ ipsum et bona pmittere: et flagellatis denuo subuenire. Hoc enim in his vsibus reperis: si diligenter intẽdis. **Et memor fuit testamẽti sui: et penituit eum scdm multitudinẽ misericordie sue.** Causam dicit quare fuerit israeliticus popul⁹ cum sepius peccaret audit⁹: nec vsq̧ ad perditionẽ debitam domini miseratiõe puenerit: Propter testamentũ scilicet nouũ quod ẽ eternũ: vbi domini aduẽtus eluxit q̃ nulla successiõe mutabitur. Ipe eñi pmissus est

Al. vidit
Al. et audiuit

abrahe: q̃ de ei⁹ erat semine nasciturus. Hoc erat abscõditũ in pphis: sed euãgelij tpe reuelatũ ẽ. Penituit aũt more hũanitatis dicitur: q̃ dũ penitet cõsueuit mutare dispositũ. Apud dñm. n. cũcta certis modis ordinata discurrũt: nec aliq̃d nouũ ẽ pscientiã ei⁹ euenit: dũ oĩa q̃ sit faciẽda cognoscit. Necesse eñi fuit vt nob nro more loq̃retur: q̃ naturã mortalitatis vt nos i etnũ viuificaret: assũpsit. Sed cõsidera q̃ ista penitẽtia dñi tunc fieri dr: qñ et nos penitẽtes esse cognoscit. Tales eñi ille nob efficitur: q̃les nos sibi esse pbauerit. Addidit: Scdm mltitudinem miscdie sue. Ipa ẽ que cũcta pctã supat: ipsa q̃ vsq̧ ad nram carnez venire digta est. Multitudo eñi miscdie iuste dr: p quã mũdus noscitur eẽ libat⁹. **Et dedit eos i miscdias: in cõspectu oim q̃ eos ceperãt.** In misericordias dicit eos datos: q̃ diuisa carismatũ munera susceperunt. Alij eñi pphe: alij apli: alij martyres: alij cõfessores: ex ipo populo dñi miseratõne floruerũt: vt eosdem postea miraculorũ intuitu venerentur gẽtes: q̃s añ velut abiecta mãcipia possederãt. Siue magis ad diabolũ vel ministros eius referri põt: vt corã eis redderentur liberi: q̃ sub potestate pus videbãtur eẽ captiui. Vñ apls dic: Principẽ ptãtis aeris hui⁹: q̃ opatur i filios infidelitatis. Et alibi: Vt resipiscãt a diaboli laqueis captiuati ab ipso scdm ipsi⁹ volũtatẽ. Ephe. 2 2. Timo.

Saluos fac nos dñe de⁹ nr: et cõgrega nos de natõib⁹. Vt cõfiteamur noi tuo scto: et gliemur in laude tua. Populus ille cũ ab initio psalmi istius vba dedimus: postq̧ se copia dñice laudis expleuit: sexta narratõe pfem dñm depcatur: vt ecclesiam suã de gẽtiũ cõgregatione pficiat: illud q̧ subiungẽs: Et gliemur i laude tua: nõ in hũana iactantia sed in te: vbi est reuera fixa gloria et sine fine leticia. Et inuere: quod hic saluare dicitur pater. Legitur etiã et filium saluare: vt est illud: Venit fili⁹ hominis saluũ facere quod perierat. Predicatur etiã saluare spiritũsanctum: vt est illud ad titum: Saluos nos fecit per lauacrum regeneratõis et renouatõis spiritussancti. Sic indiuisibilis trinitatis equalitas atq̧ vnitas: et vbis siliib⁹ et vtutib⁹ indicatur. **Bñdictus dñs deus israel: a seculo et vsq̧ in seculum: et dicet** Luc. 19 Titu. 3

omnis popul⁹: fiat fiat. Hec est laus quā superiore versu cōgregatos optauit populos psonare. Hoc etiaʒ nūc sancta canit ecclesia: q̄ se de tāto bono p̄senti tempe consolat. Sed hoc dicit: ab isto seculo vsq; ad illud ppetuū seculum esse faciendū: vt continuata laus nunq̄ debeat habere fastidium. Sed cum p̄dictos hymnos deuot⁹ iudeorū populus canat: quis est iste alter q̄ dic: Fiat fiat? Scilicʒ vt mihi videt populus ille p̄putij est: qui eo tempe in fide non erat: quādo psalm⁹ iste canebat: qui tamē phetie v̄tute futur⁹ introduct⁹ ē: vt amore vniuersitatis diceret: Fiat fiat. Sic hodieq; in ecclesijs: orātibus sacerdotib⁹: respondetur: Amen: id est: fiat. Sic iam illis temporib⁹ ipsi indicabant: qui nunc idem faciūt. Conuenit enim hec verba ad talē intellectū trahere: q̄ librorū determinatiōes aduertere: sicut quibusdā placet.

Anta- **Conclusio psalmi.**

c tū est alleluia festiuū: responderūt oia titulo suo. Nā licet diuersa dicta sint: in vnā tamē grām tanq̄ voces canori organi cōuenisse noscunt. Quapropt summo desiderio supplicem⁹: vt nos de beneplacito sibi ipso esse pcedat: q̄ de prauis recta: de amaris dulcia: de tpalibus facere cōsueuit eterna: q̄ten⁹ ⁊ nos in christo dño gloriātes cōiter dicere mereamur: Bñdict⁹ dñs de⁹ israel a sec̄lo ⁊ vsq; in seculū. Meminisse aūt debemus qd̄ hic psalm⁹ q̄uis habeat: Peccauim⁹ cum prībus nr̄is: iniuste egim⁹: iniq̄tates fecim⁹: ad penitentes tñ non debeat applicari. Primū: cui festiuū alleluia p̄missum ē. Deinde: qr ipse loqtur hebreorū: cū singule psone penitētib⁹ dentur. Tertio: plus historiā cōtinet q̄ delicta deplorat. In multi p̄terea psalmis de peccati satisfactione breuiter inuenis dici: cū tamē nō ad ipam cām videant aptati.

Explicit expositio in psalmum CV

Incipit expositio in psalmum CVI

Uonia psalmus **Alleluia.**

q iste cū alijs duob⁹ superiorib⁹ sibi titulo p̄notat: puenire putamus vt nos q̄ ipsorū relatiōes sb̄ vna expositione memorem⁹: q̄ten⁹ mun⁹ tāti secreti facilius possit intelligi. In p̄mo alleluia cōmēdat ipse iudeorū: de q̄ nulla q̄rela est. Scdo cōsmemorat: q̄ in eadē gēte creberrimus offensionib⁹ errauerūt: ⁊ ad dñi grām ipsius miseratiōe reuersi sunt: hic aūt cōmonetur ipse christian⁹ vt laudes dñi p collatis sibi bñficijs debeat psonare. Hic breuit pōt intelligi qd̄ in vtroq; eorum debet inq̄ri. Uñ nūc ppha: vt dictū est: cōmonet populum christianū q̄ dñi redemptione saluatus est: vt ofitendo p̄terita: nouū cantet alleluia. Uox ista suauis est: hic sermo festiuus est. Quapropter venerant audiam⁹ stupēda magnalia: q̄ tanti tituli splēdore p̄notant.

Est hebraici **Diuisio psalmi.**

p ipsi cōfessionē: de q̄bus p̄cedentes psalmi locuti sunt: ppha venit ad ipsm christianū: q̄ p spacia toti⁹ orbis supstitionū solitudie atq; errore vagabat. In p̄ma sectiōe cōmonēs eū vt laudes dñi debeat cōfiteri: qm̄ ei⁹ glioso sanguine redēptus: ecclias accepit: q̄ p aras demonū lucosq; stulto rapiebat errore. Scda: grās dicit domino pagendas: qui gentilium animas veritatis pabulo ieiunas: religionis sue vbertate satiauit: ⁊ eorum vincula peccatorū īexuperabili virtute dirupit. In tertia: patri gratias p̄cipit esse referēdas: q̄ dominu⁹ christ⁹ adueniens: diaboli portas eneas vectesq; ferreos omīpotētie sue maiestate cōfregit. Quarta: domio christo sacrificiū laudis a sacerdotibus cōmonet offerēdū: q̄ inter sec̄li hui⁹ immanissimos fluctus eccliarū gubernatiōi q̄si quibusdā nauib⁹ p̄sidere noscūt: describēs quēadmodū ⁊ ipsorū temptationib⁹ v̄tus diuina subuenire dignat. Quinta: iterū dic̄ a sacerdotib⁹ ⁊ seniorib⁹ dñm esse laudādū: q̄ squalentē mundū ariditate pcti in amenissimā iocūditatē celesti mūere cōmutauit: qd̄ vidētes recti corde nimia exultatiōe gaudebūt. Illud aūt cōsiderandū est: qd̄ p̄dicte partes sīlib⁹ versib⁹ inchoare noscūt. Qd̄ gen⁹ carmis a mgr̄is secularibus intercalare vocitat: vbi adeo repetitio crebra geminatur: vt necessaria cōmonitio frequēti repetitione dulcescat.

Expositio

c **Onfitemini dño qm̄ bon⁹: qm̄ i sec̄lm miscdia ei⁹.** Preuidēs ppha ipsm xp̄ianū aduētu dñi graʒ pceptuū: ne securitate tāti bñficij aliq̄ negligētia lentaret: cōmonet eum ⁊ pdere pctā

sua ⁊ laudes domini personare: qꝛ hoc verbum cōfitere: ad vtrumqꝫ dixim⁹ pertinere. Ille eni pconia domini salutariter assumit: qui pri⁹ eum delictoꝝ suorū cōfessiōe placauerit. Subseq̄t etiā: Quoniā bon⁹: vt peccatorib⁹ sit cōfidētia post satisfactionem pio domio supplicare. In seculū vero hic: significat in ęternū: quia nullū temp⁹ est quod ab ei⁹ misericordia reperiatur exceptū. Nam et hic consueuit parcere: ⁊ ibi fidelibus dignabit̄ ęterna pmia condonare. Ita fit vt semp bon⁹ supplicib⁹ suis: semper misericors approbetur. Nam ⁊ cum iudicat bonus est: qꝛ iusticia bona est. Dicant † nunc qui redempti sunt a domino: quos redemit de manu inimici. Dicant vtiqꝫ: allelu*ia*: quod titulus ait: ⁊ se iocūdis exultationib⁹ consolentur qui ad domini gratiaȝ venire meruerunt. Significat autē specialiter populos gentium: qui domini sanguine redēpti: ⁊ de potestate diaboli ipi⁹ miseratiōe sublati sūt. Tanta eni duricia: rigēs atqꝫ stupida manus illius fuit: vt nisi fuso sacro sanguie laxari nullo tempe potuisset. Nā ad eos ptinere quod dicit̄: sequētia declarāt. De regionibus cōgregauit eos. A solis ortu ⁊ occasu: ab aquilōe ⁊ mari. Per figuram Periphrasin: quę latine dicitur per circuitū: exponit diabolice dextere quę fuerit potestas i toto orbe diffusa: vt beneficium sanctę incarnationis hominib⁹ innotescat: quę ⁊ actorē pernitiosū maiestatis suę potentia religauit: ⁊ vincto vasa mortis eripuit. Dixit pri⁹: De regiōibus. Et ne putares de paucis prouincijs cōgregatos: addidit: A solis ortu ⁊ occasu: ab aquilone ⁊ mari. Cū tres cardines mūdi designauerit: p quarto: id est: p australi posuit mare: ab illa parte occeanum volens intelligi qui cunctā mundi marginez dicit̄ circuire. Similis est ⁊ illa descriptio i genesi: vbi semini abrahę vniuersum orbez promittit dicens: Leua oculos tuos ⁊ vide a loco in q nūc tu es: ad aqlonē ⁊ austrū ⁊ ad orientez ⁊ ad mare quod est occasus. Occasus enim dicitur: quasi horarum casus. Ita mare quod hic posuit pro austro: ibi p occidente cōstat esse nominatū. Vocabulum siquidem istud: pro qlibet parte

Al. nō bȝ

Sche

Gen. ȝ

ET

mūdi pōt competenter aptari: quādo vniuersam terram circulo fertur suę peruagatiōis includere. Unde euidenter aduerti̇t hāc generalem adunationē non de iudęis dici: sed de ecclia catholica quę ex toto orbe noscitur cōgregata. Errauerūt in solitudine: in † siccitate viam ciuitatis † habitationis nō inuenerunt. Esurientes ⁊ sitientes: anima eorum in ipsis defecit. Quis diuersę gētes gauderent numerositate populoꝝ: tamen in solitudine versabant̄: cū nullos verissimos doctores: nullam ecclīam habere probarentur: quia supstitiosa gētilitas viam ciuitatis domini: vbi habitare debuisset: necdum cum idolis sacrificaret inuenerat. Esurientes autē ⁊ sitiētes: curiosos huius sęculi significat viros: q veritatis semitas diuersis opinionibus exqrebāt. Sed qm̄ nō crediderant eius auctori: in vera sapiētia nō poterant inueniri. Seqtur. Anima eoꝝ in ipis defecit. In ipis: vtiqꝫ laboribus atqꝫ studijs eoꝝ animositas lassata succubuit: qꝛ sic deū desiderabāt quęrere: quēadmodum nō poterāt inuenire. Et clamauerūt ad dn̄m cum tribularētur: ⁊ de necessitatibus eoꝝ † liberauit eos. Et eduxit eos in viaȝ rectam: vt irent in ciuitatē habitationis. Quēadmodū duob⁹ v̄sib⁹ supiorib⁹ descpsit errātes: ita nūc duob⁹ alijs refert ad dn̄i dona redeūtes. Clamauerūt: significat magno desiderio qsiuerūt. Quę tamē cōpunctio a dn̄o venit: vt illud desiderant̄ petat̄ q᷑ cognoscit̄ esse pficuū. Et vt vim ipsius nois indicaret: addidit: Cum tribularētur. Quo tempe clamor cordis tot̄ viribus excitat̄: qn̄ ⁊ iminens piculū timet̄ ⁊ psumptio hūana sbducit̄. Sed vide quid clamor iste pstiterit: videlicz vt ⁊ de necessitatib⁹ liberarent̄ ⁊ semitas veritat̄ agnoscerēt: qtenus q pridē in inuio errore vagabant̄: accepta via sctissimę religiōis ad ecclesię beatę felicit̄ atria puenirēt. Confiteantur dn̄o mīsc̄dię ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹ filijs hoīm. Venit ad scdam sectionem: in qua cōmonet iam fideles vt domino gratias referre non desinant: qui eius copiosa beneficia pceperunt. Veracit̄ aūt ⁊ salutarit̄ dictū est debere dn̄o cōfiteri

miscđias suas: qr qcq̄d in nob videt lauda bile: ei⁹ ↄstat eē clemētie: q̄ peccata relaxat: spem tribuit: ⁊ ad bonitatis sue dona perducit. Nā quod dicit pluraliter: misericordias: illud significat: quoniā mult̄ q̄dez ⁊ diuersa largitur: sicut dicit apostol⁹: Sed vnusquisq; ꝓpriū donū habet a deo: vn⁹ quidem sic: alius autē sic. Quapropꝫ pio domino semꝑ dignum est cōfiteri: qui nos et a periculis liberat: ⁊ splēdore sue pietat̄ illuminat. Miracula vero q̄ fecit tempe incarnatiōis sue: per euāgelistas ⁊ apostolos posteris dicit esse predicanda: sicut cōstat effectum. Memento aūt: quod hic versus per quattuor diuisiones vsq; ad finez sine aliqua ꝑmutatione repetit: vt sicut de q̄tuor mūdi partib⁹ dicit ecclesiā ↄgregatā: ita de totidem cardinib⁹ orbis laudes misericordie ipius deuotis mētib⁹ offerant.

Quia satiauit aiam inanē: ⁊ animā esurientē satiauit bonis. Inanis est anima: quando ꝑuersitatib⁹ occupata: ad creatorē suū reuerti: nulla deuotione festinat. Animā vero esurientē dicit: quādo iam diuina gratia visitata: ad dn̄i desiderat venire medicinā. Quod factū est in gētib⁹ que intentionē suā primū in idoloꝝ vanis desiderijs occupabāt. Tunc eni erant inanes ⁊ vacue: quādo bonis fructib⁹ ꝓuabātur elusę. Scđo esuriētes satiate sunt: quādo dn̄i miseratōe commonite: vota sua ad penitētie studia trāstulerūt. Sedētes in tenebris ⁊ vmbra mort̄: ⁊ vinculis ligati in mēdicitate ⁊ ferro. Sensū q̄ ante aduentū dn̄i fuerūt: in hoc v̄su vita describit. Sedebāt em̄ i tenebris: q̄m vacuate lumine fidei: ꝑfidie cecitate reddebant obscure. Et cū dicit: Sedētes: ostendit eas lōgo situ ibidē fuisse v̄satas. Umbra mortis fuit seculi isti⁹ vita vitiosa: que illi⁹ future mortis teterrimā portabat imaginē. Uinculis vtiq; ligati erant: q̄ dominatione diaboli: peccatoꝝ tenebant nexibus obligati. Mendicitas: ad indigentiā boni ptinet: vbi multo grauior est oīno penuria: que nō corp⁹ sed quod ē grauī⁹ animam probat affligere. Ferrū significat duritiā maloꝝ: quoniā ferreū plerumq; dicimus: qđ durum esse mōstram⁹. Quia exacerbauerūt eloquia domini: et ↄsiliū altissimi irritauerūt. Et humiliatū est in laboribus cor eoꝝ: infirmati sunt: nec fuit qui adiuuaret. Intuendū est quod in his duobus versibus figura sit Parison: id est: equatio sentētie. Exponit em̄ in primo versu: quē admodū peccauerint: ⁊ in secundo que receperint. Quod schema in hoc psalmo frequenter diligens lector inueniet. De illis enim dicit qui sedebant in tenebris ⁊ vmbra mortis: quia cōtra domini eloquia facientes in ei⁹ regulis viuere respuebant. Et necesse erat vt paterent iratum: quē iudicabant esse temnendū. Deniq; vide quid sequit: Et cōsiliū altissimi irritauerūt. Irritauerunt plane: vt qui superbi in prosperitatib⁹ extiterunt: in tribulationib⁹ ⁊ angustijs humiles redderent. Iustum cōsilium: saluberrima medicina: vt morb⁹ seculi: cōtrario remedij munere curaret. Adiecit: Infirmati sunt: id est: a seculi presumptione deiecti sunt: vt facilius ad penitentie remedia peruenirēt si incitamenta contumacie perdidissent. Additū est: Nec fuit qui adiuuaret: subaudiendū: alter. Nemo enim prestat periclitāti: nisi cui omnipotens deus preceperit subuenire. Et clamauerūt ad dominum cum tribularentur: ⁊ de necessitatib⁹ eorū liberauit eos. Et eduxit eos de tenebris ⁊ vmbra mort̄: ⁊ vincula eorum dirupit. Ecce quare humiliati: quare infirmati sunt: scilicet vt ad dominum clamarent: delicta propria cōfitentes. Silebant enim in elatiōe positi: et velut insensata pecora nullum verbum salutare fundebant. Compunctio facta est: et tūc vocem proficuam reddiderunt. Et inspice: misericordie domini: quibus distinctionibus exponūtur. Primo de necessitate liberauit eos: qui premebant seruitute diaboli. Deinde a superstitionum suarum tenebris eduxit animas peccatorum sorde pollutas. Tertio non dixit vincula eorum soluit: ꝫ dirupit. Sic diaboli tyrānica potestas christo veniente dirupta est. vt nūq̄ in illam qua fuit dominationē redire ꝓualeat. Confiteatur dn̄o miscđie ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹ filijs hominū. Uenit ad tertiā sectionē: vbi illū v̄sū reperis

ET

quem in secūda parte iam dixit. Hi sūt intercalares: quasi in medio calle positi: id est: in carminis itinere ꝯstituti. Admonet enim liberatos gratias agere: quia ianuas peccatoꝝ ⁊ maloꝝ omniū claustra virtus diuina cōfregit. **Quia cōtriuit portas ereas: ⁊ vectes ferreos confregit.** Hec est causa qua dicit domino confitendum: quia pro liberatione nostra portas eneas vectesq͡ȝ cōfregit: vt ipso nobis viam ꝑbente: vitam istam possim⁹ sub securitate transire. Porte sūt enee: hominū consuetudines vitiose: que nos ita in peccatorū atrijs recludunt vt exeundi nequeant ꝑbere licentiam. Vectes autē ferreos: spirit⁹ immundos nō improbe videmur accipere: qui illas ianuas peccatoꝝ ne crucūdatos exire liceat obserare noscūtur. Hec enim duo metalla: pro fortitudine delictorum videnᵗ adhibita. Sed ista hominū viribus desperata: virtus diuina confregit: quādo periclitātes aduent⁹ sui lumine miserata respexit. **Suscepit eos de via iniquitatis eorum: ꝓpter iniusticias enim suas humiliati sunt.** Quis omīa domin⁹ maiestatis sue ꝑsentia complere videatur: tamē sic a peccatorib⁹ longinquus redditur: vt nō ei fiant proximi: nisi quādo ad eum ipsi⁹ miseratione venerint corde compuncti. Sed quātum noceat ista desertio: patenter exponitur. Dicit enim: propter iniusticias suas humiliatos: nō illa humilitate vitali. Alia est enim humilitas que erigit: nō ista q̄ deijcit. Humiliatur quippe in interitū: qui ad illā nō meruerit peruenire medicinam. **Omnem escam abominata est anima eoꝝ: et †appropiauerunt vsq͡ȝ ad portas mortis.** Quātum ad litterā pertinet: languentiū cōsuetudo describiᵗ: qui per fastidia cibi: discrimē incurrere probanᵗ exitij. Sed hic spiritualem escam: id est: legē domini ⁊ salutaria ꝑcepta potius debemus aduertere: vnde fidelis anima viuit: ⁊ copia superna reficitur: de qua impioꝝ mēs exitiosa fame ieiuna est: dum egrotāte aīa bonarum rerum noscit sustinere penuriā. Grauis morb⁹ ⁊ execrāda calamitas: diuine legis appetentiā nō habere. Nam vnde possit viuere: si suam vitā ceperit nō amare? Hinc factum est: vt ad illa claustra mortifera venireᵗ: q̄ ideo nō sunt ingressi: quoniā erāt domini miseratiōe liberādi. **Et clamauerūt ad dominū cū tribularentur: ⁊ de necessitatib⁹ eoꝝ liberauit eos.** Istum versuz cōstat esse repetitū: quoniā in simili causa vnā decuit esse sentētiam. **Misit verbū suum ⁊ sanauit eos: ⁊ eripuit eos de interitionibus eorum.** Hic agnoscim⁹ qualis lāguor sit spūales delitias fastidire: vt sola celestꝭ medici ꝑsentia tale potuisset periculum egritudinis amputare. Venit enī domin⁹ saluator qui nos reficeret ac sanaret: ne spirituales cibi ieiuna peccatorum corda cōsumerent. Nā quod ait: Misit ꝟbum suum: ad caritatem diciᵗ pr̄is: nō ad īparilitatē potētie. Naz mittiᵗ ⁊ a filio spiritussanctus: sicut ⁊ ipse in euāgelio ait: Expedit vobis vt ego vadā. Si enī nō abiero paraclitus nō veniet ad vos. Si aūt abiero: mittā eum ad vos. Et iterum fili⁹ mittitur ab spiritusctō: sicut esaias ꝺ christo ait: Spirit⁹ domini super me: ꝓpter quod vnxit me: euāgelizare paupib⁹ misit me. Mittiᵗ etiā potior a minore: sicut tobias angelū misit. Sed nec minor ē fili⁹ dn̄i a patre mittiᵗ: nec spiritussctūs filio qm̄ ab eodez destinaᵗ. Iste siqdem sermo ad ꝯcordiam ꝑtinet: nō ad distātiam ꝑtātis. Nam equalitatē esse in trinitate potētie vel nature: in scripturꝭ diuis frequēter asseriᵗ: qd̄ inᵗ alios decēter a pr̄e nr̄o augustino in libro testimonioꝝ cōstat eē collectū. **Cōfiteantur dn̄o misericordie ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹ filijs hominū.** Quarta sectio repetitis ꝟsibus introiᵗ: qbus expositio predicta sufficiet. Cōmonet autē sacerdotes: vt dn̄o sacrificēt: ⁊ mirabilia eius ipsis non desinant predicare. **Et sacrificent sacrificiū laudis: ⁊† ꝓnunciēt opera eius in exultatione.** Domio sacrificiū reddit: qui letus hostiaz laudis obtulerit: quia multo prestantius est cuz bonis actibus psalmodie illi iubilationes offerre: q̄ pecudum victimas immolare. Nam qualia sacrificia sint prebenda: consequenter exponit: scilicet vt predicatores beneficia eius tacere non debeant: quatenus et ipsi reddāt debitū: ⁊ fidelib⁹ cōpetēs doctrina

†l. et ꝑpropinquauerūt

Ioh. 16

Esa.

pp

ac...

mōstrēt. Sed qualis sit ista pronunciatio
aptissimo ỽbo declarat: id est: In exultati
one: nō tristis: nō diffidens: sed letus atq̧
promptissim⁹: vt ab audientib⁹ possit intel
ligi cōfidentia predicātis. Illa em̄ celerius
accessam⁹ credere: que doctores videm⁹ fi
xa ꝛ grata mente ꝑdicare. **Qui descē
dunt mare in nauib⁹: facientes ope
rationem in aquis multis.** Cum di
cat: Descendūt mare: significat sacerdotes
q̄ seculi ist⁹ ꝓcellosa descendūt. Nam cuꝫ
dicit: Descendūt: ostēdit inferiora loca esse
seculi: ad q̄ descendi posse testat. In naui
bus aūt: vt sepe diximꝰ: ecclias significat:
q̄ ligno crucis mūdi istius tēpestates ena
uigant. Sic em̄ mare descendit atq̧ transi
tur: si tutissimis nauibus insedeatur: vbi
gubernator est christ⁹: vbi remiges aposto
li ꝛ sanctoꝝ pontificū beata collectio. Se
quit. Facientes operationē in aquis mult.
Adhuc in eadem cōparatiōe persistit. Sa
cerdotes sunt em̄: qui operant in aq̄s mul
tis: id est: ꝑdicāt populis christianis. Aq̄s
em̄ multas: populos significare nō dubiū
est: quādo i apocalypsi: quid esset aque in
terrogāti iohāni: respōsū est: Populi sūt.
Qui aūt verior pōt esse intellect⁹: nisi quē
tante veritatis cōfirmat auctoritas? **Ip
si viderunt opera domini: ꝛ mira
bilia eius in profundo.** Ipsi ꝑdicato
res q̄ opas ei⁹ spūali intelligētia cognoue
rūt: vt mare rubrū: baptismuꝫ: vt ione tri
duanā illam ferini vētris innoxiā habita
tionē: sepulchꝝ domini significare cognosce
rent. ꝛ his similia: q̄ scripturarū diuinaruꝫ
ꝑfiguratiōibus agebant. Eoq̧ fit vt mira
bilia ei⁹ in ꝓfūdo respiciāt: q̄ opas ei⁹ spi
rituali estimatiōe ꝯsiderāt. **Dixit ꝛ ste
tit spirit⁹ ꝓcelle: ꝛ exaltati sunt flu
ctus ei⁹. Ascendūt vsq̧ ad celos
ꝛ descendūt vsq̧ ad abyssos: aīa
eorū in malis tabescebat.** Ne illi q̄s
supius dixit opam dn̄i in ꝓfundo posse cō
spicere aliq̄ elatiōe turgescerēt: nūc coꝝ ꝓ
cellas ꝛ fluctus ꝯsequēter exponit. Dixit ꝛ
stetit spūs ꝓcelle: significat qm̄ dn̄s tempe
states tribulationū nr̄aꝝ pia miseratione
suspēdit: ne malis crescētib⁹ obruamur: s
itez nisi ipo ꝓtegēte libemur. Hec dilatio
nob fit maior: cū piculi. Exaltāt em̄ fluct⁹
in mētib⁹ hūanis: qm̄ putam⁹ meritis nr̄is
attribui: vn̄ sola videmur diuina gr̄a posse
liberari. Sed isti fluct⁹ narratiōe pulcher
rima describunt. Ascendūt em̄ vsq̧ ad ce
los: qm̄ seculi elationib⁹ erigūt. Descēdūt
vsq̧ ad abyssos: cū in desperationē metuꝫ
q̧ ꝑuenerint. Et vide q̄d seq̄tur. Aīa coꝝ i
malis tabescebat: vtiq̧ qm̄ vsq̧ ad ꝓfun
das abyssos formidine faciēte descēderāt.
Tabescebat em̄ ꝛ in bono positū est: sicut Ps. 38
xxxviij. psalm⁹ dicit: Et tabescere fecisti sic
araneā aīam ei⁹. Sed h̄ ideo additū ē: In
malis: vt in q̄ ꝑte sit positū absolute debu
isset intelligi. **Turbati sunt ꝛ† com** Al. moti
**moti sūt sicut ebri⁹: ꝛ oīs sapiētia
eoꝝ deuorata est.** De ipis adhuc dic:
de q̄bus superi⁹ ait: Anima eorū in malis
tabescebat. Turbati sunt: ad ꝯfusionē per
tinet sensus. Cōmoti sunt: ad iras ꝓtinus
cuomēdas. Quapropter taliū sapiētiā di
cat esse deglutitā: quia sapiētia nō pōt nisi
apud quietos ꝛ imꝑturbatos inueniri. Sa
piētia coꝝ bene de illis dicit: q̄ sibi antevi
debant esse doctores: s eam ꝯstat esse de
glutitā: q̄ ꝑturbatis mētib⁹ nō ꝑualet ap
parere. His ergo exemplis monet sacerdo
tes: vt dn̄o supplicent: q̄ten⁹ cor coꝝ in hūi
litate cōsolidet: ne diabolicis temptatiōib⁹
ventilent. **Et clamauerūt ad dn̄m
cū tribularent: ꝛ de necessitatibus
eoꝝ† liberauit eos. Et statuit† ꝓcel** Al. eduxit / Al. ꝓcellas ei⁹
lā i aurā: ꝛ siluerūt fluct⁹ ei⁹. Illi ve
lut ebrij: q̄ruꝫ sapiētia deglutita videbat:
clamore salubri ad vitalia ꝯsilia redierūt.
Ad dn̄m quippe ꝯuersi: ceperunt esse iā so
brij. Quid autē egerit auxiliaris clamor ex
ponitur. Et de necessitatibus eorū libera
uit eos. Ipse autē necessitates: quēadmo
dū remote sint: allegorica descriptiōe nar
rantur. Sequitur em̄. Et statuit ꝓcellā in
auram: ꝛ siluerūt fluctus eius. Tempestas
illa seuissima que ab hūana fragilitate nō
poterat sustineri: in auras iussa disparuit:
cōfestimq̧ fragor ille seuientiū malorū im
perio dominantis obmutuit. **Et letati
sunt† quod siluerūt: ꝛ deduxit eos** Al. quia
in portum voluntatis eorū: † ꝛ de Al. nō hꝫ
necessitatibus eorū liberauit eos.
Dicit quod solet post pericula labore fes
sis emergere: vt se gaudeāt ingenti clade

ET liberatos: quando ad portum ceperint venire tutissimum. Portus enim: a portandis nauibus est dict⁹. Subiungit repetita quidē sed nimis grata cōclusio: vt de necessitatib⁹ cūctis liberaret animus ꝗstuantis. **Confiteantur domino misericordie ei⁹: ⁊ mirabilia eius filiis hominum.** Uenit ad quintā sectōnem: vbi gratias agere domio sanctā monet ecclesiā: quia diuersa beneficia hūano generi pi⁹ miserator indulsit. Sed inspice quod eundē versū quarto repetijt: vt quadrifaria illa mūdi diuisio: quā supi⁹ dixit: A solis ortu ⁊ occasu: ab aqlone ⁊ mari: his cōcordās pribus redderet: quaten⁹ fidelis ꝯfessio vbiqꝫ eadē: vbiqꝫ celeberrima cātaret. Congruebat enim: vt vnā religionē: vnū populū: vnā ecclīam: vna quoqꝫ sanctitas ꝑdicationis includeret. **Et exaltēt eū**

Al. seniorū **in ecclesia plebis: ⁊ in cathedra† seniorum laudent eum.** Exaltare dicit dominū: qui supra omēs celoꝝ terrarūqꝫ potestates excelsus est: non quod illi quicqꝫ possit addi: sed vt nos in ipius exaltatione debeam⁹ augeri. Nam quādo euz cogitamus atqꝫ laudam⁹: immēsus ⁊ incōprehēsibilis apparet altissim⁹. Hic autē plebē: nō qdcunqꝫ abiectū hoim gen⁹ debemus accipere: sed illā nobilē vera religiōe pollentem q̄ dnm religiosis actib⁹ semp exaltat. Nā cum dicit: Et in cathedra seniorū laudent eū: omēs doctores ꝑcipit laudes domini ꝯsonare: q in cathedra senioꝝ residere noscunt: id est: q successores veteꝝ pōtificū esse meruerūt. Cathedrā siqdē doctoribus dari: in primo psalmo sufficiēter ex-

Al. nō bz positū est. † **Quia posuit flumina ī desertū: ⁊ exitus aquarūz in sitim.** Causam reddit q̄re debeat dño ꝯfiteri turba fideliū: q̄ reprobata ꝑfidia iudeoꝝ: omnis plenitudo venit ad ꝑlm christianū. Illa siqdē flumina: id est: ꝓphete vel apostoli: nō credētibus iudeis ad deserta gentiū trāsierūt. Nam cū verba dei cōtumax populus hebreoꝝ spūaliter nequaqꝫ suscipere voluisset: velut fons irrigu⁹ diriuat⁹ ad gentes omnis diuinus sermo trāslat⁹ est: ⁊ facti sunt vberrimi: qui prius siccati fuerant ariditate peccati. Mirabiliter autez dictum est: Exitus aquarū in sitim: id est: ad gentes que aquas celestes sitiēter haurirent: nō vt iudei exitiabili contemptu respuerēt. **Terram fructiferaz in† salsilaginem: a malicia inhabitātiū in ea.** Quia prius dixerat gentiū euocationem: que ptinet ad christianos: nunc dicit expulsionē iudeoꝝ: que illis per superbiā ꝓuenisse declarat. Terra enī erat fructifera: quādo supna religione florebat: sed facta est salsilago: cum domini ꝑcepta ꝯtempsit. Humor enī salsus fructibus ꝓbatur aduersus: q̄ vbicunqꝫ dñatus fuerit: gratiam fecunditatis intercipit. Sed quare illis ꝯtigerit: causa subiūcta est: ꝓpter maliciaz scilicet eoꝝ: qui terrā illam fructiferā: id est: domini tabernaculū: subdolosis mētibus habitare videbant. **Posuit desertum in stagna aquarū: ⁊ terrā sine aqua in exitus aquarū. Et collocauit illic esurientes: ⁊ cōstituerūt ciuitatem habitationis.** Iste versus ad populum ptinet christianū: quorū siccitati sacri baptismatis data ē vnda salutaris. Stagna enī: p fontib⁹ ecclesiarū arbitror posita: a quib⁹ suscepta aqua: q̄to lacu retinetur: donec noue regeneratōnis dignitas impleatur. Stagna siqdem: ab ET

stando dicta sunt. Terra enī sine aqua: incredula significat corda gentiliū: que rigata vnda baptismatis sancta ꝑdicatōe floruerūt. Sz i isto beneficio illi collocati sūt: qui domini munera gloriosa nimis auiditate cōplexi sunt. Ciuitas aūt habitatōis: est ecclesia catholica: in qua firmiter se constituūt: q supernis iussioib⁹ obsequunt.

Et seminauerūt agros ⁊ plantauerunt vineas: ⁊ fecerūt fructū natiuitatis. Et benedixit† eos ⁊ multiplicati sunt nimis: ⁊ iumēta eorū nō† sunt minorata. Seminātagros: ⁊ plantāt vineas: qui corpora sua mundant sentib⁹ peccatoꝝ: celesti institutione purificant: vt fructus illos inueniāt qui domio placere noscūtur. Felix labor: ꝓuent⁹ mirabilis: sic operari vt redemptor gentium placatus possit agnosci. Ager enim dictus ET est: ab agendo: quod ibi diuersa vict⁹ causa peragantur. Addidit: Et fecerūt fructū natiuitatis: ⁊ benedixit eos: ⁊ multiplicati sunt nimis. Fructus a fruēdo dicit: ⁊ ideo ET

qui fructum spiritualẽ faciũt: benedictiõe
domini perfruũtur: quos vero infecũdos
esse cõtigerit abscidunt: sicut euãgeliũ illa
ficulnea: que luxuriantib⁹ foliis sterilis vi-
debat in pomis. Multiplicati sunt autẽ:
quãdo fideles benedicti sanctas opas in-
tulerũt: ⁊ glĩosiores facti sunt p dei gratiã
fecunditate meritorũ. Seqtur. Et iumẽta
eorũ nõ sunt minorata. Iumẽta: simplices
hoies debem⁹ accipe: fidei qdem ꝓbitate
pollentes: sed nulla disertitudine glĩosos:
meliores vita q̃ lingua: plurimũ valẽtes
nõ sermone sed corde: qlem paulũ legim⁹
simplicem q demonib⁹ imperauit. Tales
ergo nõ sunt minores facti: qui magnã vi-
dent domini gratiã consecuti. Sic ista ho-
minũ duo genera: habere sanctã testatur
Ro ecclesiam. †Pauci facti sunt: ⁊ vexati
sunt a tribulatiõe malorũ ⁊ dolo-
re †Et effusa est cõtentio super prĩ-
Hiob3 cipes †eorũ: ⁊ †seduxerũt eos †vana
Terrare eorũ: ⁊ seduxit eos in inuio ⁊ non
ex
Hiob3 in via. In his duob⁹ versib⁹ illos descri-
bit qui heretica prauitate decepti: ecclesiam
dñi derelinquũt: de qbus iohãnes aposto
lus dicit: A nobis exierũt: sed nõ erant ex
nobis. Nam si essent ex nob: mãsissent vti
q̃ nobiscũ. Isti ergo pauci fiũt: q̃uis mul-
ti sibi esse videantur. Nã ad illam vniũsa-
lem ecclesiam cõparati: oĩmodis ꝓbant exi-
gui. Hi vexati sunt a tribulatiõe malorum
⁊ dolore. Vexati vtiq̃: qñ eos diabolice in
sidie pculerũt. Necesse est eñi hos dolor ⁊
tribulatio subseqtur: q auctorẽ salutis reli
qsse noscunt. Seqtur. Et effusa est cõtẽtio
sup pncipes eorũ. Breuiter sacerdotes he-
reticorũ designati atq̃ notati sunt: a qbus
merito dicit effusa cõtentio: qr nõ salutari
doctrina: sed tantũ mortifera loqcitate cõ-
tendũt. Quippe q scripturas diuias locis
aliquibus suscipiũt: ⁊ pro pte maxima de-
relinquũt: hi quoniã sua vanitate seducti
sunt: p inuios labunt errores. Quippe qui
viam salutis deserunt: ⁊ tortuosis semitis
immorãtur: Audiant ergo vbi ambulant:
⁊ quo possint peruenire cognoscãt. Et
adiuuit pauperem de inopia: ⁊ po
suit sicut oues familias. Videbũt
recti ⁊ letabũtur: ⁊ omnis iniqtas
Roman †oppilabit os suum. Super⁹ de arro-

gantibus hereticis dixit: nunc ad humiles
catholicos redit: principes illorũ ieiunos
deserens: ⁊ istorum pauperes adiutorio ce
lesti reficiens. Iste eñi pauper: est vnus in
omnibus qui mundanis illecebris dereli-
ctis: cõtinue ianuam celestis misericordie
pulsat: vt in illam familiam mereatur ad-
mitti: que sicut oues innoxie simplicitatis
honore decorantur. Hoc cum sancti vide-
rint sine dubitatione gaudebunt: quia fi-
dele respiciunt suis cẽtib⁹ acquisitũ. Quo
facto diaboli iniquitas obmutescet: quan
do electis domini nouerit quod possit op-
poni. Quis sapiens ⁊ custodiet
hec: ⁊ intelliget misericordias do-
mini. Mirabilis psalmus: decoro fine cõ
clusus est. Quis sapiẽs: ac si diceret: Qui
vere sapiẽs est: custodit ista que dicta sũt:
vt christi se magis velit esse pauperem: q̃
hereticorum principem: vt eligat se celestis
regis pulsare ianuam: q̃ docere verba no-
centia. Iste enim qui potuerit sic eligere:
sic iudicare: tunc accipiet misericordias do
mini: que nullo possunt tempore termina-
ri. Conclusio psalmi.

Licet omnia psalmi hui⁹: suaui fue-
I runt predicatione narrata: ille ta-
men locus animũ meum precipua
delectatione permulsit: qui dei ecclesiam
breui cõplexione de cũctis dic mundi par-
tibus adunandã. Ait enim: De regionib⁹
congregauit eos. A solis ortu ⁊ occasu: ab
aquilone ⁊ mari. Sed opeprecium est: hũc
versum paulo diligentius perscrutari. Est
enim astronomice discipline optim⁹ indi-
cator. Dicẽdo eñi quattuor cardines mũ-
di: schemate quadranguli: terrarum orbẽ
depinxit. Hũc autem psalmum a doctissi-
mo patre augustino reperi fuisse diuisum:
quem ita se populo cõmemorat explanas-
se: vt eum iam non adeo crederet exponen
dum. Hoc nos q̃ntum cõcessum est imitan
tes: vniuersos psalmos adhibitis diuisio-
nibus credidim⁹ partiendos: iudicãtes ex-
planationibus nostris nõ minima prebe-
re solacia: quod tanti patris mõstrauit au-
ctoritas.

Explicit expositio in psalmum CVI
Incipit expositio in psalmum CVII
Canticum psalmi dauid.

I

IN hoc psalmo perquirenda nouitas inesse cognoscit᷑: quoniā eū de quinquagesimisexti: ⁊ quinquagesiminoni partib⁹ cōstat esse cōmixtū. Sed cum ipa verba sint posita: que in illis ante iam dicta sunt: ad intellectū tamē aliū perducunt᷑: quoniā mutat᷑⁹ titulus: qui semp cōtinentiam psalmi indicare monstrat᷑: aliter partes ipsas ꝙ̄ super⁹ dicte sunt psuadet intelligi. Canticum enim frequēter diximus ad diuinarū rerum cōtemplationē referri. Psalmū vero ad actuales operas: ꝙ̄ tamen diuinis noscunt᷑ conuenire mandatis. Quod in primo versu etiā ipse testat᷑: Cātabo ⁊ psalmū dicam domio. Dauid aūt: significat regem christū: qui in hoc psalmo locuturus ē. Quapropter singula magna debem⁹ intētione perqrere: quoniā psalmi in qb⁹ ex psona sua loqͥ dignat᷑: reuerētissima subtilitate profundi sunt: vt tāti secreti dignitas densiore velamine ꝓtegat᷑.

Diuisio psalmi.

P Er totum psalmū: sicut dictum est: loquitur domin⁹ christ⁹: Primo ordine: per id quod homo est: paterne glorie gratiam laudis exoluēs: quoniā suscipiens mirabile passionis arcanū: resurrexit ī gl'iam sempiternā. Secūdo hūliat se p humilitatem suā: vbi tñ ⁊ potētiam ꝓprie maiestatis ostēdit: vt duas naturas veraciter in vna dñi christi cognoscas esse psona: nō ꝙ in duos filios diuidat᷑ christ⁹: sicut quorundā sentit impietas: sed ꝙ vn⁹ atqꝫ idem fili⁹ dei: nūc sm carnē ꝓ nobis assumptā: nūc sm potētiam vbi loquat᷑ ⁊ gloriā. Discerne eñ naturas tam dei ꝙ̄ homis: ⁊ oīa sine offensione trāsibis: sicut a patribus sub breuitate ꝑceptum est: Da passiōes carni: da diuinitati miracula.

Expositio psalmi.

P Aratum cor meum de⁹ paratum cor meum: cantabo ⁊ †psalmum dicā domino. Sāctitas illa gloriose incarnatiōis: dum suaꝫ puritatem refert quēadmodū laudes dño dicant᷑ ostendit. Paratus eñ ille ad talia semp erat: qui ad ꝑconia patris peccatoꝝ discrepantiam nō habebat. Nam ⁊ ipa repetitio cōfidentiā ꝓmissiōis ostēdit: quia firmissime cōstat dici: qδ repetita noscitur professiōe solidari. Sꝫ qδ ille vere de se ꝓmittit: nos bñdicimus si nobis peccata relaxari ipius mūere cōfidam⁹. Seqtur. Cātabo ⁊ psalmū dicā dño. Merito ille de se talia dicebat cui⁹ ⁊ sermo ⁊ act⁹ diuinis regulis cōsonabat. In illo siqdem psalterio nō erat chorda min⁹: nec vox ei⁹ aliqͣ maloꝝ actuū raucedine perstrepebat: sed iocūda exultatiōe cum spirituali cantico iūgebat᷑ ⁊ opera: eratqꝫ illud dulcisonū reuera psalteriū: qδ sanctis modulatiōibus cōsonaret.

†Exurge gloria mea: exurge psalteriū ⁊ cithara: exurgam diluculo. Postꝙ̄ se domin⁹ christ⁹ sm carnē pñ cātare dixit ⁊ psallere: nūc ait: Exurge gloria mea: que per psalteriū indicat᷑ et citharā. Psalteriū ad moꝝ pertinet ꝓbitatem. Cithara ad afflictionē corporis ⁊ dolorem: per hoc ostendens ⁊ actus laudabiles ⁊ gloriosissimā passionē. Addidit: Exurgā diluculo. Pulcherrim⁹ seqt᷑ ordo dictoꝝ. Nam post significationē passionis: ē necessarie de resurrectiōe dñi ꝓbat᷑ intelligi: quia tali tempe: euāgelio teste: surrexit a mortuis. Quod si hoc ⁊ de membris ei⁹ velis accipe: etiā de quolibet fideli cōgruenter aduertit᷑: quia diluculo semper exurgit: qui pijs operibus in ecclia dñm laudaturus assistit. Nā licet ꝓfunda nocte vigilet: nescit tenebras pati qui tāto radiatur splendore preconij. Confitebor tibi in populis domie: †psalmū dicam tibi †inter gentes. His dictis vniuersalis significat᷑ ecclia: quia sicut sepe dictū ē: primū multi de iudeo populo crediderūt: postea intromissa est gētiū plenitudo. Et vide quēadmodū singulas causas: cōgruentia verba distinguāt. Cōfiteri se dicit in populo iudeorum: vbi ꝓpria voce locutus est. Psallere autē in gētib⁹: ad quas directa apli mādata ei⁹ sanctis ꝑdicatōibus impleuerūt: se dicēs reuera psallere: qδ p ministros suos cognoscit᷑ effecisse. †Quoniam magnificata est vsqꝫ ad celos misericordia tua: ⁊ vsqꝫ ad nubes veritas tua. Hoc quoqꝫ dicit᷑ pñ. Magnificata est eñ misericordia ei⁹ vsqꝫ ad celos: quādo supne ptātes eius beneficijs p fruuntur. Nā licet bonoꝝ angeloꝝ ⁊ diuersarū ptātum: sūma dignitas habeat᷑: ipso tñ ꝑstante beati sunt. Magnificata est aūt

vsq; ad nubes veritas eius: quādo predicatores verbi: velut imbriferę nubes infideles ppl'os cōpluerūt. **Exaltare super celos deus: et super omnem terram gloria tua.** Hoc extolit qđ superi⁹ dixit: quoniā pmisit magnificatā esse vsq; ad celos misericordiam dñi: secutū est: Exaltare sup celos de⁹: vt cui⁹ misericordiā manifestū ē celestia cōtinere: iuste sup celos debeat exaltari. Et iterū qr dixit: Usq; ad nubes veritas tua: merito subiūctū est: Et super omnē terrā gloria tua. Ipsa em̄ se euidēter exponūt: que alterutra declaratōne pandūtur. **Ut liberent dilecti tui. Saluum fac dextera tua et exaudi me.** Uenit ad secundā narrationē: quā dixim⁹ quinquagesiminoni psalmi: esse vltimā partem. Uñ merito hic facta diuisio est: vbi ps alteri⁹ psalmi noscit esse cōiūcta. Et vt euidēter intelligas passionē dñi ad vtilitatez fidelis ipsi fuisse collatā: saluū se fieri deprecat: vt credentiū turba liberet. Qđ tempe resurrectiōis euenisse nō dubiū est: quando apostoli vel om̄es credētes deitatē domini saluatoris tali manifestatione senserunt. **Deus locut⁹ est in sancto suo. †Letabor et diuidam sicimā: et cōuallem tabernaculorū †metibor.**

Per hunc et alios tres versus qui sequunt: mixta grecis latinisq; sermonib⁹: figurā faciūt Sardismos: q fit diuersarū cōmixtiōe linguarū: sicut iam in qnquagesimonono psalmo dixim⁹. Nūc ad exponenda verba redeam⁹. Cum dicit: In sctō suo deū locutū: se significat euidēter. Et itellige quam vim habeat: in sancto suo. Nō enim dixit: p sanctū suū: sicut per pphetas: p apostolos aliosq; qui dño placuerūt. Sed hic dicit: in sctō suo: vt verbū caro factū vna volūtate cum patre loqueret. Sequr. Letabor et diuidā sicimā. Significatiōes omnium istorū nominū sollicite debem⁹ exqrere: qm̄ occultarū rerū reuelare nobis pbantur arcana. Sicima: interpretant humeri. Humeri aūt: significant opa quibus annitentib⁹ atq; gubernātib⁹ solemus aliquid manib⁹ opari. Sensus ergo talis est: Post resurrectionē suā letaturū se dicit: quoniaz opam: id est: gratiā suā aplis et fidelib⁹ diuisit: q passiōis ipsius et pdicacōnis gloriā

Rp

sunt secuti. Addidit: Et cōuallē tabernaculorū metibor. Cōuallē: significat humilitatē. Tabnaculorū: ecclīarū dic: quarum spēaliter sctissimā cōstat eē vtutē. Hāc g humilitatē metit⁹ ē dñs: qm̄ vnicuiq; fideliū put voluit carismatū dona distribuit: sic dic aplus: Unicuiq; aūt nostrū data est grā fm mensurā donatiōis christi. **Me⁹ est galaad: et me⁹ †manasses: et effraim †fortitudo capitis mei. Iuda rex meus.** Galaad: latina lingua dicit trāsmigratio: q reuera dñi est: qm̄ gētes ipius vocatione cōpūctę: ad eū felicit emigrarūt. Manasses interptat obliuio: q vbo significat ppl's iudeorū: q oblit⁹ bñficia diuia: christū dñm sacrilega psumptōe crucifixit: postea tñ ei⁹ miseratiōe ad ipius religionē culturāq; remeauit. Sic vtrūq; ppl'm: noim istorū cōmemoratiōe suum eē testat. Seqtur. Et effraim fortitudo capitis mei: iuda rex me⁹. Istud de sua passiōe locut⁹ est. Effrē: fructificatio dr. Significat em̄ coronā spineā: quā sup caput impositā i sua passiōe suscepit. Hęc fertilis vltra om̄es fruct⁹ fuit: vt totū mūdū illa hūilitate lucraretur. Iudā vo regē iuste suū dixit: qr de ei⁹ origine carnis ppagatiōe descēdit. **Moab †olla spei mee. In idumeā extendam calciamentū meū: mihi †allophili subditi sūt.** Moab: sicut hieronymo placet: sigficat ex pre: qđ est sine patre. Uñ diabolū vult itelligi q mal' opatōnib⁹ deū nō hz prem: s iustū iudicē. Iste g ollę cōparat q carnes susceptas decoqt et i qndam suauitatē feruido vapore pducit. Sic ille sibi traditos incessabili consūmatione castigat: eosq; nolēs in hūilitatē pfessiōis assidua insecutiōe pducit. Ergo more humanitat': dñs dicit de diaboli psecutione spem sibi esse: qr multi qs ille festinat affligere: cōuersi iuuantur ad dñi beneficia remeare. Seqtur. In idumeā extendā calciamentū meū. Idumea: terrena significat: et sanguinea: q dñs per euāgeliū pdicatiōem possessurū se esse significat. Calciamentū em̄: in qnquagesimonono psalmo: euāgeliū dixim⁹ significari: qđ dñs vsq; ad homines terrenos extendēs: legē suā mūdū vniuersali pdicatōe cōpleuit. Adiecit: Mihi allophili subditi sunt. Allophili: alieni-

gentes interptant. Significat aūt populum christianū: q̄ de diuersis gētibus ipius miseratione collect⁹ est. Subditos eū quod dicit: futuros fideles esse testat. Quis

Al.nō hȝ deducet me i ciuitatē munitā: †aut quis deducet me vsq; in idumeā? A parte hūanitatis aptissima interrogatio pmittit: vt ꝯsequēs respōsio subsequatur. Negat eū hominū se solacijs pduci posse: vbi ipe ad liberandos fideles suos desiderat puenire. Ipsa eū natura h̄ hūiliter di-

Ps.2j cit: q̄ ait: Deus de⁹ meus respice in me: q̄re

Job.j4 me dereliq̄sti. Ipsa q̄ dixit: Qui misit me maior me est. Ad postremū q̄ ait: Pater si

Math.26 fieri pōt trāseat a me calix iste. Ab ipsa eū parte: totum humiliter accipit: vt hō de⁹ perfectissim⁹ sentiatur. Ciuitas munita: forte significat infernū: quā nulla humana vis potuit aperire: nisi q̄ portas ei⁹ cognoscit infregisse. Unde in pcedēti psalmo dictū ē: Quia cōtriuit portas ereas: τ vectes ferreos cōfregit. Urbs ad suscipiendū patēs: ad dimittēdū clausa cōsistens: q̄ tunc munitōnis sue legē perdidit: qn̄ eam gētium redēptor intrauit. Nam portas in ma-

Ps.25 lo τ in bono poni: psalm⁹.xxiij. testat: qui ait: Tollite portas pricipis vestri: τ eleuamini porte eternales. Idumeā: diximus terrena significare: ad q̄ dn̄s post resurrectionē venit: quādo inestimabili glīa patefacta vniuersis gentib⁹ omnipotēs innotuit regnator. Ipso enim modo et ista petit fieri: sicut illa q̄ supius dixit. Nōne tu

Al.exibis deus qui repulisti nos: τ non †egredieris deus in virtutibus nostris. Secuta est illa quā in supiori v̄su suspēderat absoluta cōfessio: quoniā hec q̄ in resurrectōe facta sūt: a sola potuerūt deitate cōpleri. Quis eū claustrū mortis infringeret: quis ianuas munite ciuitatis aperiret: nisi ipe dn̄s christ⁹: qui ꝯtra ordinē humane nature tertia die surrexit a mortuis: τ gloriam sue maiestatis ostēdit? Et intuere subtiliter: quia superiora singulari numero pcurrit: hic autem pluraliter perhibet se repulsum: vt caput cum mēbris suis talia dicere sentiat. Repulisti nos: significat esse dilatum eum: quia τ ipsum ad glorificationem suā cōstat esse dilatū: cum in hac vita moraretur: τ omniū fidelium hodieq; gloria suspēdit: donec ad resurrectionis pmia veniat. Seqtur. Et nō egrediens deus in virtutib⁹ nostris. Temp⁹ illud significat: quādo tentus τ tradit⁹ est a turba iudeorum: quādo flagellis cesus a pside dementiū iudeoꝝ sputa sustinuit. Tunc eū si voluisset diuinitas ista repellere: omis aduersitas cōfracta cecidisset. Sed distulit miraculū sue ptātis ostēdere: vt dispensatū ordinem pficiue passionis impleret. Hoc τ fidelibus vsu puenit: cum ad pbationē suam diuersis cladibus affligant. Da no-

bis auxilium de tribulatiōe: †τ vana salus hominis. Hic cū membris suis domini clamat humanitas: vt de tribulationib⁹ istius mūdi resurrectiōis securitas cōcedatur: quaten⁹ tandem aliquādo tempestas huius seculi ꝯquiescat. Nō eū auxiliū petit de delitijs: sed de tribulatōe: vnde hominib⁹ per diuinā clementiā nouit pcurare remedia. Et ne in potestatib⁹ mūdi spes vlla remaneret: adiecit: Et vana salus homis: quia reuera infirma talis est τ caduca psumptio. In deo faciemus virtutem: τ ipse ad nihilū deducet †tribulātes nos. Hec τ domini saluatoris: τ cūctoꝝ fideliū vox est: quoniam spiritualibus atq; carnalib⁹ inimicis efficaciter diuinis virtutib⁹ obuiat. Audiāt quoq; hūc psalmū: qui carnem domini dicunt τ diuinitatē vni⁹ esse nature: Quos merito celestis orator ambrosius i libro de incarnatione domini increpat dicēs. Que tantū sacrilegiū inferna vomuerūt? Iā tolerabiliores sunt arriani: quoꝝ per istos pfidie ipsi⁹ robur adolescit: vt maiore ꝯtentione asserāt patrē τ filium τ spiritum scm̄ vnius nō esse substātie: qr isti diuinitatem dn̄i τ carnem substātie vni⁹ dicere tēptauerūt: τ cetera q̄ locus ipse noscitur cōtinere mirabilis. Quapropter intelligāt illis se scelestiores potissimū dictos: q̄s a se vniuersalis ecclia reddit extraneos. Non immerito: Nam cū verbū caro factū: christi nomē acceperit: aliudq; sit verbum: aliud caro: in vna natura positus: sicut ipsi volūt: dici christ⁹: nō pōt inueniri nequior pfidia: nisi fallor: cūctis heresib⁹. Nā cum diuerse particulatim tangāt maiestatis iniuriam: hec sola pdolor ausa est psumere: vnde

Al. qui

Al. ... nostros

& ipsum nomē fidei nostrę nitaꝛ funditus
abrogare. Sciendū sane hūc psalmū sextū
esse ex his: quos de duabus naturis locu-
turos eē pdixim⁹. Conclusio psalmi.

q Uā bene sibi copulanꝛ q̄ ad salu-
tem operandā generis humani ab
vno fonte descendūt. Quis enim
nō mireꝛ in superiorib⁹ diuersisq̧ psalmis
dictū: quod hic in tantā cōuenientiā pbaꝛ
esse pductū? Sic & ipse dauid in paralipo-
menon: psalmoꝝ partibus adunatis: hoc
est centesimi quarti & nonagesimiqnti: & cē
tesimi quinti: spiritusancto repletus ante
arcam federis laudes domini magnis ex-
ultationib⁹ personauit: vt tanq̄ ex diuer-
sis aromatibus suaue incensum fieret: qđ
ad cōspectum domini feliciter perueniret.
Sine difficultate quippe ꝯiungiꝛ: quod si-
bi nullaten⁹ repugnare mōstraꝛ. Quapro-
pter & hunc psalmū ex alijs ideo credimus
esse formatū: vt anima esuriēs saporū di-
uersitatibus pasta recreeꝛ. Unde & hodie
q̧ de partib⁹ psalmoꝝ aliq̄d cantorib⁹ cō-
paginare arbitror esse permissum. Nam &
hoc huic loco cōuenire diiudico: quod ope
ratio dominica ex duobus populis vnam
facit ecclesiam.

Explicit expositio in psalmum CVII
Incipit expositio in psalmum CVIII

In finem psalmus dauid.

t Itulus iste psalmi p̄cedentiū ver-
boꝝ expositione iam not⁹ est: & iō
referēdus est ad regem supernum:
quoniā omnes sermones ipius tendūt ad
dominū christū. Ipse enim in hoc psalmo
locuturus est iniq̄tatem iudę vel populi iu
daici: & passionis suę sacramēta predicēs.

p Et totum Diuisio psalmi.
quidē textū: sicut dictū est: loquiꝛ
domin⁹ christus. Prima parte iu-
dęos increpat: qui mala p bonis creatori
suo reddere maluerūt. Secūda: iudę tradi
toris & perfidi populi narraꝛ iniquitas: & q̄
illis erunt p tanta detestatiōe ventura p̄-
dicuntur. Tertia: p̄catur per id quod ho-
mo est: vt liberatus periculo passionis: a-
to resurrectionis gloriam consequatur.

d Eus lau- Expositio psal.
dem meā ne tacueris: q2 os
peccatoris & os dolosi sup
me apertum est. Locuti sunt ad
uersum me: lingua dolosa. Dn̄s sal-
uator petit p id qđ formā serui est dignatus
assumere: vt laudē eius resurrectiōis silēti
nō faciat pr: q̄ sm carnis hūilitatē iudęoꝝ
erat ꝯuitia dura passur⁹. Hoc ē em̄: Laudē
meā ne taceas: id est: ne taceri facias. Est
em̄ decora diuisitas: vt qm̄ inimici menda-
cia loq̄banꝛ: ꝯ eos toto orbe veritatis testi
monia canerenꝛ. Sic em̄ illos p gloriā suę
resurrectionis cōuinci desiderat: vt reatuꝫ
pprię puersitatis agnscant: & celeri⁹ recurrāt
ad remedia cōfessionis: ne in ęternū perire
debeāt ꝯtumaces. Quę figura dr̄ Syncri- Sche
sis: id est: collatio: q̄ fit qn̄ cōparatōe qua-
dā iustiorē causam nrām q̄ꝫ aduersarij de-
mōstram⁹. Sꝫ ista laus certa erat: q2 de ve
ritate manabat. Sermo aūt ille falsissim⁹
cognoscebaꝛ esse: q̄ de ore dolosi & pfidi p-
babaꝛ exire. Nā queādmodū pt dici veꝝ:
qđ ipi veritati doceꝛ aduersū? Apertū itaq̧
os: ꝯtumelias desig̃t q̄s ptulit a iudeis. Sꝫ
hic singularē numeꝝ ideo ponit: q2 sicr̄ sepe
dictū est: ipsm̄ vtroq̧ mō appellari fas est.
Nā licet noīe vn⁹ audiaꝛ: intellectu tm̄ plu
rimi eē noscūtur. Seq̄tur. Locuti sunt ad-
uersum me lingua dolosa. Locuti sunt igi-
tur lingua dolosa: qn̄ sctām dn̄i simplicita
tē: vbis captiosissimis appetebāt dicētes:
Licet tributum dare cesari? Et illud: Mgr̄ Matth.22
scim⁹ q2 verax es. Hęc em̄ vba subdola co Ibidē
gitatiōe pferebāt. Et sermonib⁹ odij
circūdederūt me: & expugnauerūt
me gratis. Dicēdo: Sermonib⁹ odij cir-
cūdederūt me: tps illud significat qn̄ iniq̄
ꝯspiratiōe pilato dixerūt: Crucifige cruci- Luc.23
fige. Nā sermones vtiq̧ odioꝝ nō veritatis
fuerūt: q̄ mortē imaculati expetē videbāꝛ.
Circūdederūt aūt: insanā significat multi-
tudinē: q̄ q̄quersum: vba neq̄ssima psona-
bat. Expugnerūt aūt g̃tis: qn̄ an p̄sidē in-
nocētis sanguinē falsis accusatiōib⁹ ipete-
bāt. Gratis vo dixit: q2 factū eoꝝ nullū il-
lis potuit afferre cōpēdiū: s̄ magis detesta-
bilē pullulauit interitū. Nā sicut iusti g̃tis
amāt dn̄m: cū eū pp ter se tm̄ diligūt: non
ppter aliqđ tpale bn̄ficiū q̄rūt: Ita impij
gratis execrāꝛ: q2 cām iusti odij reperire nō
pn̄t: sicr̄ & in .lxviij. psalmo dictū ē: Multi- Ps̄.68
plicati sūt sup capillos capitis mei q̄ oderūt

me grat᷑. Pro eo vt me diligerēt detrahebant mihi: ego autē orabam.
M.Et Posuerūt aduersū me mala pro bonis: ꝛ odium ꝑ dilectiōe mea. In his duob⁹ v̾sib⁹: faciēda est rerū positarū distincta separatio: vt ea q̄ occulte dicta sunt manifesti⁹ inotescāt. Tribus igit̄ modis peccatū omne ↄtrahit̄. Prim⁹ delictoꝝ gradus ē: nō reddere bona ꝑ bonis. Scōs reddere mala ꝑ malis. Tertiū extremū est vitioꝝ: tribuere mala ꝑ bōis. Cōtra: tali nūero laudabilia pagunt̄: ipēdere bōa ꝑ bōis. Scōo: malū ꝑ malo nō reddere. Tertio ꝑfectissimū v̾tutꝭ gen⁹ ē: bonū ꝑ malo tribuere. Et nota: q̄m sic iudei extremā illā viciosissimā partē facē decreuerūt: vt cū diligere debuissēt: ad odia iniq̄ ꝑsilirēt: ita dn̄s sūmū illud bonū perfecta pietate restituit: vt in cruce positus ꝑ illis oraret: qui eū decreuerūt impia voluntate trucidare. **Constitue super eum peccatorē: ꝛ diabol⁹ stet a dextris eius.** Uenit ad scdām partē: in q̄ primū de iuda maloꝝ omniū capace multa dictur⁹ est. Deinde plurali numero miscet ꝛ impios iudeos: q̄ filij ipsius imitatōes sceleris extiterūt. Quapropt̄ certissim⁹ futuroꝝ p̄dicit supra iudā traditorē cōstituēdum esse diabolū: q̄ merito peccator dicitur: quoniā delictū traditiōis ab ipso sumpsit initiū. Et ne forsitā dubitares de quo diceret̄: adiectū est: Et diabolus stet a dextris ei⁹: scilicet q: nulla meruit cōfessione saluari: sed desperatiōe maloꝝ laq̄o p̄focatus occubuit. Nec potuit dexterā hr̄e liberā: q̄ tota sinistre partꝭ scelera sapiebat. Sic em̄ vnusq̄sq̄ facere significat̄: qualis ē ille q̄ ei⁹ dexterā tenet: vt est illud in malo:
Ps.143 Dextera coꝝ dextera iniq̄tatis. In bono:
Ps.15 Prouidebā dn̄m i ↄspectu meo semꝑ: q̄m a dextris est mihi. Quapropt̄ his significationib⁹: toti⁹ vite nr̄e q̄litas indicat̄. **Cū iudicat̄ exeat cōdemnat⁹: ꝛ oratio eius fiat in peccatū.** Hoc dicit̄ de futuro iudicio: quādo petōres iustissima ꝑnūciatōe dānant̄: vt est illud euāgelij: Disce-
Math.25 dite a me maledicti in ignem eternū: q̄ paratus est diabolo ꝛ angelis ei⁹. Et cōsidera qd̄ dixit: Exeat: scilicet de cōgregatōne iustoꝝ: vnde omnis q̄ egredit̄ impioꝝ partibus aggregat̄. Oratio vero eius quā inter alios apostolos susceꝑat peragendū: in grauissimū illi peccatū ꝓbat̄ esse cōuersa: quādo ibi cōtinetur: Et dimitte nobis debita nostra: sicut ꝛ nos dimittim⁹ debitoribus nostris. Sed quid ille debēṫib⁹ dimitteret: qui beneficioꝝ omniū tradebat auctorem? Merito ergo in pctīn illi cōuersa ē sancta oratio: q̄ detestabili peccauit exemplo. **Fiant dies eius pauci: ꝛ episcopatum eius accipiat alter.** Sic dicit paucos dies iude fieri debere: quasi longa etas eius per crudelissimū peccatū imminuta esse videat̄: sicut ꝛ alibi dixit: Uiri Ps.54 sanguinū ꝛ dolosi nō dimidiabūt dies suos. Sed hoc fieri merito videt̄: cum iuniores senioribus cōparant̄. Nam cū alij cētenis annis viuāt: dimidiata illoꝝ etas cōspicitur qui nec quinq̄ginta vixerūt. Sic ꝛ iude apostolat⁹: pauci dies facti sūt: quādo alij post ip̄m apostoli custodita ita domini volūtate manserūt: vt ne numer⁹ ille sacratissim⁹ apostoloꝝ iuda mortuo rumperet̄. Iam tunc p̄dictus est in ei⁹ loco alter fieri: vt duodenari⁹ calculus custodita integritate cōstaret. Episcopat⁹ autē summus in eccl̄ia gradus est. Episcop⁹ dictus supinspector: eo q᷑ dn̄i gregē ipi⁹ grā suffragante q̄si pastor cautissim⁹ alta sede custodiat: sicut ezechiel ꝑpheta dicit: Specula- Ezech.3 torē te posui domui israel. Et nota quia in veteri testamēto hic primū hoc nomē positum est. Cui⁹ rei virtutē ap̄lus euidēter insinuat dicēs: Qui ep̄atū desiderat bonum op⁹ desiderat ꝛc̄. Quapropter nomē istud nō tam honoris est: q̄ laboris. Nam q̄ alios speculādos suscipit: se iugi debet excubatione cōspicere: vt nō illi ↄtingat qd̄ dicat apostol⁹: Ne alijs p̄dicans: ipe reprob⁹ j.Tim.3 efficiar. Illudq̄ meminisse nos cōuenit: in actib⁹ apostoloꝝ euidētissime declaratū: hūc v̾sum de iuda esse cōscriptū. Ait enim Act.1 petr⁹: Uiri fratres oportet iplere scripturā quā p̄dixit sp̄ussanct⁹ per os dauid de iuda: q̄ fuit dux eoꝝ q̄ ↄprehenderunt iesū. Et paulopost seq̄t̄: Scp̄tū ē em̄ i libro psalmoꝝ: Fiat habitatio eius deserta: ꝛ nō sit qui inhabitet in ea: ꝛ episcopatū ei⁹ accipiat alter: vt nulli dubiū sit de ip̄o hoc omnimodis sentiendū. Sic istū psalmū de pal-

sione domini τ euangelicis verbis τ petri apostoli attestatione cognoscimus esse ꝓphetatū. In hoc aūt versu figura est intelligenda Ephexeresis: que latine dicit' exceptio: quoniā iudas ab honore episcopat⁹: id est: apostolat⁹ excipitur. **Fiant filij eius orphani: τ vxor ei⁹ vidua.** Huius alibi nō legat' iudam vxorē habuisse vel filios: tamē ex ista ꝓphetia eum maritum patremq́ꝫ fuisse datur intelligi. Illo enī accūbente: affectib⁹ eius sine dubio talia cōtigerūt: vt vidua fieret vxor relicta: τ filij orphani cuꝫ patre caruissent. Quod si ad spiritualē sensum velis referre: filij possunt intelligi qui eum in illa traditiōe secuti sunt: vxor volūtas que nobis tanq̄ꝫ coniux semꝑ adiūcta est: de qua filios parim⁹: cum operas nostras quasi quodaꝫ ventre generamus. †**Commoti amoueantur filij eius τ mendicēt: eijciantur de habitationibus suis.** Ad vtrūq́ꝫ quod dictū est potent ꝑtinere: siue ad carnales filios: siue ad opas nostras. Cōmoti: significat violēter expulsi: vt hoc grauit' doleant quod patiūtur inuiti. Mendicēt: bonaꝝ rerum indigentiā significat: vt omnibus pateat nullam eos opē habuisse rationis qui talia sunt secuti. Eyciunt' vero de habitationibus suis: quādo de congregatione dominici populi reddūtur alieni: vbi nō mente sed tantū corꝑe ꝑius habitas se videbant'. **Scrutetur fenerator oēm substātiā ei⁹: τ diripiat alieni †omnes labores eius.** Per cōparationes factas versus iste declarandus est: vt totus nobis cōfusiōis remoueat' obscuritas. Debitor quādo ad ꝑsoluendū idoneus nō est: fenerator eius a iudice percepta fiducia: igredit' domū obnoxij sui: τ omia quecūq́ꝫ habere pōt diripit: τ satisfacit sibi pro pecunia mutata: sic τ diabolus quando peccata homibus multa cōgregauerit: τ in eis obstinata volūtate persriterint: accipit potestatē vt obnoxij sui substantiam diripiat: τ ꝓ libito suo de humana sibi laceratiōe satisfaciat. Hoc nunc optatur iude: vt datus in ꝑtātem diaboli: bonis omnibus enudetur. Alieni quoq́ꝫ: sunt spirit⁹ immūdi: quibus diabolus tanq̄ꝫ mācipijs imperat ad nocendum. Et bene dicti sunt alieni: qui a regno domini probant' extranei. Isti labores diripiūt: mādata domini trāsgredientiū: dum eos bonis omnibus priuauerint ꝑcepta licētia. **Non sit illi adiutor: nec sit q̄ misereatur pupillis eius.** Quoniā τ boni viri diaboli q̄dem temptatōne pulsant': sed dominum adiutorē habere nō desinūt: vt ab iminenti periculo liberent': malos dicit tali adiutorio deserendos: vt remaneat iniq̄tas desperata cui subtrahit' saluberrima medicina. Pupilli vero dicti sūt: q̄si pusilli: q̄ paruitate etatis ad regendū se ꝓbant' infirmi: Unde τ pupilla oculoꝝ dicta est: quia omnino in corꝑe nr̄o videtur exigua. **Fiāt nati eius in interitū: in vna generatione deleatur nomen eius.** Eosdeꝫ natos dicit: quos superius pupillos ait. Et quoniā solent aliqui peccatorum genus ꝓpagare longinquū: ipsam quoq́ꝫ spem illis posteritatis abscidit: ne quo se bono mentes pessime cōsolent'. Siue magis vna generatio illa dicēda est: quādo nascimur in peccatis. Et ideo petit vt ad scdām: id est: regeneratōis nō ꝑueniant: qui tamē in p̄destinatione repulsi sunt: vt i prima peccatorum suoꝝ fece dispereant: nec scde natiuitatis beneficio laqueum mortis euadant. Sed hec τ his similia de illis dicunt' qui in dn̄i iudicatiōe dānādi sūt. **In mēoriā redeat iniq̄tas patꝝ ei⁹ in ꝯspectu dn̄i: τ pctm̄ matris ei⁹ n̄ deleat'.** Per tropologiā dr̄: i mēoriā dn̄i pctā redire maioꝝ: vt τ nouis delictis nefari⁹ iuda τ parētū errorib⁹ torq̄at'. Priscoꝝ enī pctis: sic sepe dixim⁹ ita q̄s re⁹ ē: q̄s coꝝ scelerib⁹ seq̄cissim⁹ iuenit'. In ꝯspectu dn̄i: id est: i disceptatiōe iudicij: q̄n dū pctā dn̄s respic: auctores coꝝ sine dubitatōe ꝑcellit. Inde τ ꝓpha clamat: Auerte faciē tuā a pctis meis. Pctm̄ vero m̄ris ei⁹ ē synagoge nota ꝓteruitas: vt τ ꝓphas occideret: nec a b ipis demonū sacrificijs abstineret. Sacrilegi enī iude traditoris illā ꝑtē dic esse genitricē: nō q̄ viros scōs ꝓtulit: sed q̄ inocētiū sanguinē fudit. **Fiant cōtra dn̄m semꝑ: τ dispereat d' terra memoria eoꝝ.** Nūc pluralē numeꝝ pōit: q: iudeos mauult ꝯtumaces itelligi. Nā sicī vno sctō: m̄ltos bros adūtim⁹: vt ē illō: Tu es petr⁹ τ suꝑ hāc petrā Matth. 16

ET

edificabo ecclẽiam meam: sic iterum in vno
pessimo multi detestabiles cõtinent. Pe-
trus eni gerit ecclesie typũ: Juda vero dã-
nande babylonie portat imaginez. Unde
merito post eum de perfidis dicit: quia ip-
sum scelerati malis facinorib⁹ subsequun-
tur. Fiunt ergo peccatores cõtra dominũ
semp: quãdo a regno ei⁹ alienati in gehen-
ne ꝯtrarietatẽ: iusticia faciẽte mittẽdi sũt.
Nam cũ domin⁹ sit eterna beatitudo: con-
tra ipm fieri bene dicit: qui perenni vltiõe
dãnat. Disperit aũt de terra viuentiũ: qui
in beata patria nõ videt. Nec in cõmemo
ratione veniũt: quãdo nullã vlteri⁹ miseri
cordiã cõsequũt. Illos eñ dicimur memo
rari: qbus sum⁹ aliqua p̃staturi. **Pro eo
quod nõ est recordat⁹ facere mise-
ricordiam.** Dicit iustissime vltionis cau
sam: quoniã pietatẽ nõ põt inuenire q caz
alijs cõtempsit ĩpendere: sicut scriptũ est:
Math. 5 Beati misericordes quoniã ipis miserebit
de⁹. Sed q̃uis ad singularẽ numeꝝ reuer-
sus sit: adhuc tamẽ intelligere debem⁹ po-
pulũ iudeoꝝ q miscdiam nõ fecit apl̃is vel
fidelib⁹ xp̃i: qñ eos post passionẽ dñi iniq
ꝑsecutiõe vexauit: qꝛ istud de iuda nõ põt
intelligi: qñ añ crucifixionẽ dñi de hac luce
trãsiuit: ꝛ affligere nõ potuit fideles ei⁹: qꝛ
tp̃s eos nõ habuit ꝑseq̃ndi. **Et ꝑsecu-**
Al. inopem **tus ẽ hoiem pauperẽ ꝛ medicũ: et**
Al. morti-
ficare **cõpunctũ corde morti tradidit.** Et
istud adhuc de iudeo ẽ ꝓp̃lo sentiendũ: q et
xp̃m ꝛ discipulos ei⁹ nefanda p̃sumptione
trucidauit. Persecq plexꝗ facit hoies: aut
diuitiaꝝ ambit⁹: aut supbie odiosa iactan
tia. Pauperẽ do ꝛ medicũ iseq sola seuicia
est: cui⁹ nec honor q̃rit: nec abundãtia fa-
cultat ambit. More aũt suo a natura hu-
manitat assumpte: pauperẽ se dñs ꝛ medi
cum esse cõmemorat. Medicus de nr̃o: di-
2. Cor. 8 ues ð suo: sic dic apl̃s: Qui ꝓpt nos paup
factus ẽ cũ eẽt diues: vt illi⁹ inopia nos di
uites essem⁹. Cõpunctũ do: de ipo capite
dici posse nõ arbitror: qꝛ tale non occurrit
exemplũ: s magis cõpunctũ ad peccatorẽ
estimo referendũ: q delictoꝝ recordatione
cõpungit: vt ad satisfactionẽ redire merea
tur. Quod innumeris locis scriptura testa
tur. Necessarie itaqꝫ de mẽbris accipiẽduz
est: qꝛ xp̃s dñs pctã nõ habuit. Popul⁹ eñ
iudeoꝝ cõpũctos corde ꝑsecut⁹ ẽ: sic de be-
ato stephano vel paulo apl̃o ꝯstat effectũ.
**Et dilexit maledictionẽ ꝛ veniet
ei: ꝛ noluit bñdictionẽ ꝛ ꝓlõgabi-
tur ab eo.** Adhuc de ꝑfido ꝓp̃lo dicit: qꝛ
dilexit maledictionẽ: tunc scꝫ qñ ait: San-
guis hui⁹ sup nos ꝛ sup filios nr̃os. Quod
eis ꝓuenisse manifestũ est: q ꝯtra dñm im-
pia volũtate durati sunt. Noluit aũt bñdi
ctionẽ p̃dict⁹ ꝓp̃ls: qñ a ceco illuminato in-
terrogat⁹ est: Nunqd ꝛ vos vultis discipu Joh.
li ei⁹ fieri? Ait illi q̃si maledicto acerrimo ꝓ
uocati r̄ndert: Tu sis discipul⁹ ei⁹: vos aũt
moysi discipuli sum⁹. Quo dicto ꝓlõgata
est ab eis benedictio: qñ illis relictis: venit
ad gentiũ fidẽ: sic dicit apl̃us: Vob qdem Act.
oportebat loq v̄bũ dei: s qꝛ repulistis illud:
ꝛ indignos vos iudicastis eterne vite: ecce cõ
uertimur ad gẽtes. **Et induit maledi-
ctionẽ sicut vestimẽtũ: ꝛ intrauit si-
cut aq̃ in interiora ei⁹: ꝛ sicut oleũ
in ossibus ei⁹.** Subtiliter intuẽdũ est:
quẽadmodũ pctĩ ipsius q̃litas qbusdã di-
ctionib⁹ indicet. Primo induit se p̃dictus
ꝓp̃ls maledictiõe sic vestimentũ: qñ instigã
te diabolo ꝯsensum p̃buit vt dñm pontio
pilato tradere maluisset. Ibi eñ qdãmõ
more vestis idut⁹ est: vbi i tali volũtate no-
scit inuolut⁹. Scdo intrauit maledictio in
interiora ei⁹ sicut aq̃: qñ deliberauit facere
qd ei fuerat iniqssima ĩspiratiõe suggestũ.
Aqua eñ qñ visceribus vitiosis recipitur
semp ingredit ad nocendũ. Tertio insinuat
iniqtas sicut oleũ in ossib⁹ ei⁹: qñ effectum
rei inaudita peruersitate cõpleuit: vt iam
nõ interiora carnis: s etiam ipsa ossa pene
trasse videret. Dicendo eni: Oleum: signi-
ficat delectationẽ facinoris: quod sic cor-
pus nostrũ molliter ingredit: vt nos qua-
dam iocũditate permulceat. Quod cõstat
malis mẽtibus accidere: quãdo in scelere
suo aliqua delectatione gloriant. **Fiat
ei sicut vestimentum quo operiet:
ꝛ sicut zona qua semper p̃cingi-
tur.** Adhuc in ipis comparatiõibus perse
uerat: vt hoc peccatũ quo ille inuolui ma-
luit: similitudine vestis alterius indicetur.
Supra eniz dixit: Induit: quod ptinet ad
tunicam: nunc dicit: Operietur: quod vi-
detur pallio conuenire: vt geminata vest

ingentiũ significet onera peccatoꝝ. Seqꝛ
tur. Et sicut zona qua semꝑ pręcingit̃. Zo
na h: nõ illa muliebrꝭ accipiẽda est: ꝫ istud
balteũ quo nr̃os lumbos accingim⁹: sic̃ i
...h.5 euangelio de iohanne: de helia vero in re
...g.1 gum volumine legit̃: Et zona pellicea cir
ca lumbos ei⁹. Hoc eñ nomẽ vtraqꝫ signi
ficatiõe dotatũ est: qua similitudine dicit
sic pctis illigãtibus fuisse cõstrictũ: vt nũ
qꝫ suis oneribus exueret̃ obstinatiõis pręgrauat⁹ ꝑfidia. O infelix populus: qꝫ male
vestitus est. Iste vestes sunt: q̃ pctõres ar
dere faciũt nõ calere: q̃ in flammã mittunt
nõ a frigoris necessitate defẽdũt. Hoc
opus eorum qui detrahunt mihi
apud dñm: ꝛ qui loquũt̃ mala ad
uersus animã meam. Hunc versum ꝫ
omẽs q̃dem perfidos debem⁹ accipere: sed
tamẽ specialiter duas hęreses videt̃ impe
tere. Apud deum patrẽ detrahũt arriani:
quãdo ei filiũ minorẽ esse testant̃: ꝛ impu
denter inferiorẽ dicunt quẽ creatorẽ omni
um cõmuniter ꝯfitent̃. Apollinariste quo
qꝫ loquunt̃ mala aduersus animã domini:
cũ dicunt deitatẽ ei⁹ solam carnẽ hominis
sumpsisse nõ animã: nec tot exemplis per
fidia ipoꝝ superata discedit. Quapropter
nõ solũ cõtra istos: sed cõtra omẽs hereti
cos superius dicta bene itelligũtur: q̃ por
tionẽ in regno domini nõ habebũt. Et
Ro.h3 tu dñe dñe fac mecũ miserico2di
am ꝑpter nomẽ tuum: qnia suauis
est misericordia tua. Libera me.
Uenit ad tertiam narrationẽ: in qua pre
catur a parte qua passus ẽ: vt gloriã resur
rectionis acceleret: ꝛ inimici eius cõfusio
nis eius dedecore vestiant̃. Dum dicit: Et
tu domine: subiũgit̃ supioꝛib⁹ dictis: hoc
est si iuda tradidit: si iudęus crucifixit: ꝛ tu
fac misericordiã: vt contra illa q̃ facta sunt
resurrectio gl̃osa ꝑueniat. Siue fili⁹ ad pa
trẽ dicit: Et tu fac: vt virtutẽ suę coopera
tionis ostẽdat. Omnia eñ quę fecit pater
Ioh.5 operatur ꝛ filius: sicut ipse dicit: Omnia q̃
pater facit: hęc ꝛ fili⁹ similiter facit: ꝛ sicut
habet pater vitam in semetipo: sic dedit ꝛ
filio habere vitam in semetipso: vt omnes
honorificent filiũ sicut honorificant patrẽ.
Domine dñe: dum repetit: affectũ suauissi
mę precatiõis ostendit. Quę figura dicitur
Epizeuxis: quoniã in vno versu sermonẽ Sche
sine aliqua interpositiõe geminauit. Pro
pter nomen tuũ: vt eius cultura toto orbe
dilatetur. Ubi magna clementia diuini
tatis asserit̃: quia nullis hũanis meritꝭ po
tuit cõtingere: vt natura mortalis tam in
gentib⁹ eleuata ꝓbet̃ esse miraculis. Mi
sericordiã vero dicit: quia carnẽ est digna
tus assumere: ꝑ quã hũano generi auctor
piissim⁹ subueniret. Seqꝛtur. Libera me: a
passiõe seuissima vnqꝫ iudęorum. Quo Al. Quia
niã egen⁹ ꝛ pauꝑ ego sũ: ꝛ cor me
um conturbatũ est in me. Egenũ se Al. intra
dicit ꝛ pauperẽ hũilitate carnis: sicut supe
rius cõstat expositũ. Audiant pauperes: ℞
audiãt egentes: ꝛ gl̃osum sibi cognoscant
esse quod dicitur christ⁹. Cor deniqꝫ ei⁹ po
tuit cõturbari: cuius caro ꝑ nobis cogno
scebat̃ extingui: sicut ipe vicina passiõe ꝓ
fessus ẽ. Tristꝭ est anima mea vsqꝫ ad mor Math.26
tem. Quę omnia salutari dispositiõe nar
rant̃: vt ꝑpter hereticos ꝛ perfecta natura
hominis in christo domino valeat ostendi:
ꝛ nos quẽadmodũ supplicemus possimus
edoceri. Sicut vmbra cũ declinat
ablat⁹ sum: excussus sũ sic̃ locusta.
Hic facilitatẽ ꝑsecutiõis oñdit: qꝛ tãta cele
ritate de medio discipuloꝝ rapt⁹ est a tur
ba iudęorum: q̃nta solet velocitate vmbra
noctꝭ solis lumie veniẽte discedere. Excus
sus est aũt sicut locusta: dum ꝑsecutionib⁹
crebris loca videbat̃ mutare diuersa: scili
cet quãdo de nazareth venit ad capharna
um: de capharnaũ i bethsaida: de bethsai
da in hierl̃m: q̃ loca ꝓspiciẽdo magis pec
catorib⁹ circuibat: ne scelus suũ ipl̃s ꝑsecu
tor ipleret. Locusta eñ man⁹ apprehẽdentꝭ
euitãs: q̃busdã saltib⁹ euolat: Cui se ꝛ ꝑpt̃
puitatẽ ꝯparat: ꝛ ꝑpt̃ celeritatẽ discessiõis
associat: qd̃ hũilitati eẽ nõ põt indecoꝝ: q̃
se etiã v̾mib⁹ ꝯparauit dicẽdo: Ego aũt sũ Ps.21
v̾mis ꝛ nõ hõ. Genua mea infirma
ta sũt ꝑ ieiunio: ꝛ caro mea inmuta Al. a
ta est ꝑpter oleũ. Dũ euãgelio teste do Math.4
ceat̃. xl. diebus: ꝛ. xl. noctibus christũ do
minũ ieiunasse: genua tamẽ ei⁹ infirmata
esse nõ legim⁹: ꝫ tantũ esurisse declaratur.
Uñ si hanc esuriẽ ad genua referas: id est:
corporꝭ stabilitatẽ: qb⁹ semꝑ insistim⁹: põt
cõgruẽter aptari min⁹ ve. Si hoc scrupulũ

mouet:melius genua ad ipsius mēbra refe-
rant:que reuera infirmata sūt:quādo apo
stoli eius passione dispersi sunt. Quid em̄
plus esse potuit infirmi⁹:q̄ȝ vt petr⁹ nega-
ret ⁊ reliqua fideliū turba latuisset? Sequi
tur. Et caro mea immutata est ꝑpter ole-
um. Oleum hic:significat gratiā diuinā:si
cut in q̄dragesimoq̄rto psalmo de ipso iam
Ps. 44 dictū est: Propterea vnxit te de⁹ deus tu⁹
oleo leticie p̄ cōsortibus tuis. Ipsa est em̄
gr̄a:q̄ carnis infirmitatem in imortalitat̄
gloriā cōmutauit. Quod etiā mēbris chri-
sti haud improbe videt̄ aptari. **Et ego
fact⁹ sum opprobriū illis:viderūt
me ⁊ mouerunt capita sua.** Illa tan-
git q̄ plebs erat iudeoꝝ sub detractiōe di-
Matth. 12 ctura:sicut ait in euāgelio: In beelzebub
p̄ncipe demonioꝝ eycit demonia. Et alio
Luce. 4 loco: Nōne hic est fili⁹ ioseph fabri? Et ite-
Matth. 27 rū dicūt: Vah q̄ destruit templū dei:⁊ i tri
duū redificat illud:⁊ cetera q̄ insanis quidē
mentib⁹ videbātur opprobria:h̄ ipsa fuerūt
q̄ nobis ꝓbata sūt cōferre medicinā. Mo-
uerūt aūt capita: ad cōsuetudinem ptinet
nimis irascētiū. Nā quotiēs furore succen
dimur:turbulēta cōmotiōe capitis cōmina
mur. **Adiuua me domie de⁹ me⁹:
saluum me fac ꝓpter misericordiā
tuam.** Adiuuari se suscepta depcatur in-
firmitas. Ipse em̄ miscdiam petit: q̄ ⁊ au-
xiliū tribuit. Rogat vt hō: p̄stat vt deus:
qd̄ nullū pōt ɔfundere q̄ duas naturas in
dn̄o christo salutariter cōfitet̄. Innumera-
bilia em̄ talia repiunt̄:q̄ nequnt alia rōne
cōstare. **Ut sciant quia man⁹ tua
hec:⁊ tu domine fecisti eā.** Ne sibi iu
daic⁹ ppl̄s arrogaret ptāte ꝓpria persecutū
dn̄m saluatorē:p̄ id qd̄ passus est dicit ad
p̄rem:sciant homies hanc dispensationē a
te dn̄e fuisse p̄paratam:ne applicēt stult̄ vi
ribus suis:qd̄ tu ad salutē mundi fieri ma-
gna pietate decreuisti. Ut sciāt:dic̄ psecu-
tores:q̄ vtiq̄ȝ nesciebāt. Ipso em̄ resurgen-
te euidētissime cognouerūt:q̄ȝ nisi dn̄s p̄-
misisset fieri:nequaq̄ȝ potuisset ipleri. Se-
quit̄. Quia man⁹ tua hec:id est:potestas:
⁊ subaudiēdū:opata ē. **Maledicēt illi
⁊ tu bn̄dices:q̄ insurgūt in me cōfū
dent̄:seruus aūt tuus letabit̄.** Per
Sche figurā Syncrisin q̄ i h⁹ psalmi p̄ncipio po-
sita est: Maledicēt illi:significat eos d̄ q̄b⁹
matthe⁹ euāgelista dicit: Trāseuntes aūt
blasphemabāt eum: mouētes capita sua.
Pr̄ filiū bn̄dicit:cū dic̄: Et clarificaui ⁊ ite-
rū clarificabo. Sed vide q̄ maledicēt:q̄ ple
ni sunt falsitate:q̄ crudelit̄ seuiebāt:q̄ ma-
lū ꝑ bono reddē festinabāt. Bn̄dic̄ aūt pr̄
fons ⁊ origo v̄itatis:toti⁹ auctor bonitat̄
⁊ v̄tutū oīm plenitudo. Admirādū i vtra-
q̄ȝ pte p̄conū: vt ⁊ psid⁹ ppl̄s malediceret:
⁊ xp̄m dn̄m gl̄ia patna laudaret. Addidit:
Qui insurgūt in me ɔfundent̄. Iudei sūt:
q̄ insurrexerunt adūsus dn̄m saluatorē:vt
neci eū traderēt:q̄ ad eos venerat pro sua
pietate saluādos. Isti cōfusi sunt:qn̄ resur
rectiōis ei⁹ miracula cog̃uerūt. Seq̄t̄. Ser-
uus aūt tu⁹ letabit̄. Ag̃scam⁹ q̄ natura lo-
quit̄:q̄ se dicit ⁊ seruū. Nunq̄d de⁹ pōt esse
cuiq̄ȝ seruus? Sed in h̄ seru⁹ ē:sic̄ dic̄ apl̄s:
q̄ȝ semetip̄m exinaniuit:formā serui accipi
ens. Sic ⁊ esaias ꝓpha de xp̄o dicit: Ecce
seru⁹ me⁹ suscipiā eum:electus meus com
placuit sibi in illo aīa mea ⁊c̄. Desinant er-
go heretici minorē filiuz in deitate sentire:
quādo sic exp̄ssā audiūt hūilitatē carnis:
vt ⁊ nomē ei sit positū fuitut̄. **Indua-
tur qui detrahūt mihi reuerētia:⁊
opiant̄ sic̄ diploide ɔfusione sua.**
Hic qsi ppl̄i infest credituri:orō pon⁹ q̄ȝ ma
ledictio dat̄. Nā q̄ reuerētia idui:nā pene
ɔuersiōis mūere g̃tulat̄: vt illū timeat deū
quē p̄us hoiem credebat eē tēnendū. Di-
plois:duplex gen⁹ ē pallij. Petit ḡ vt vtri-
usq̄ȝ leg̃ intelligētia vestiant̄:q̄ nunc vtra
q̄ȝ psidia faciēte nudati sunt. Confusio eni
iudeoꝝ:est legem nō intelligere:q̄ totiens
saluatorem dn̄m p̄cinuit aduenire. Siue il
lud genus vult exp̄mere:qd̄ solet in ꝓuer-
bijs dici:id est: confusionis duplici pallio
vestiant̄:dū ante deū et hoies erubescant.
**Cōfitebor dn̄o nimis i ore meo:
⁊ in medio multoꝝ laudabo eum.**
Hoc dicit̄ a parte membroꝝ: quoniā post
resurrectiōis manifestationē toto orbe dif
fusam ip̄e deprecat̄:⁊ ore ecclesie catholice
cōfessio patri competēs exhibetur. In me
dio multoꝝ: vniuersalē designat ecclīam:
q̄ laudes dn̄i circūiect̄ adhuc psidis nō de-
sinit cōfiteri. Q̄diu enim mundus agitur:
ecclīa christi maledicoꝝ turba p̄cingit̄.

†Qui astitit a dextris pauperis:
vt saluam faceret a persequentib⁹
animā meam. Causam dicit quare pa-
ti i mēbris suis debeat ↄfiteri: scilicet quo
niam ↄfusis persecutoribus ipse saluatus
est. Superi⁹ dixit: a dextris iudę astare di-
abolū: quoniā erat delictoꝝ fece pollut⁹:
sibi autem dicit astitisse a dextris patrē: qꝛ
peccata nō habuit. Sic ⁊ fidelibus assistit:
cum delicta remiserit. Seqtur. Ut saluam
faceret a persequentibus animam meam.
Utiqꝫ salua facta ē a p̄seq̄ntib⁹ aia ei⁹: quā
do p̄secutoꝝ neqcię nulla prauitate cōsen-
sit. Hoc ⁊ ad mēbra eius cōpetenter apta-
tur: qui nesciūt p̄secutoribus cedere: q̄uis
diuersis cruciatib⁹ affligant̄. Nō eñ salua
fit anima qñ a tēporali morte subducitur:
sed quādo ab huius seculi carcere ꝓsperri-
ma dissolutiōe liberatur: sicut dicit aplus:
Phil. j Cōpellor aūt ex duobus desideriū habens
dissolui ⁊ esse cum christo: multomagl me-
li⁹: pmanere autē in carne: necessariū ꝓpt
Ro. 7 vos. Et alibi. Quis me liberabit de corꝑe
mortl h⁹? Gr̄a dei p̄ iesū xp̄m. Cōclusio.

q Uintus iste psalmus est eorum q̄
p̄dictis regulis lati⁹ de dñi passio-
ne locuti sunt: id est: vicesimusp̄ri-
mus: tricesimusquart⁹: q̄nquagesimusq̄rt⁹
sexagesimusoctau⁹: ⁊ p̄sens cētesim⁹ octa-
uus. Primo inchoauerūt omnes ex p̄sona
domini christi: Secūdo ab oratione ꝓban
tur fecisse sermonē: Tertio passiōis domi-
nicę gesta dixerūt: Quarto verbis euāge-
lij assona veritate consentiunt: Quinto in
spe fidelium magna exultatiōe finiti sunt:
vt mystico huic numero q̄ quinqꝫ virgini-
bus datus est: quinqꝫ libris ascript⁹ est: di-
gnitas se p̄sentis psalmi sociata coniūge-
ret. Sed q̄uis ⁊ illa sint salutis nostrę ma-
gna miracula: nihil tamē euidentius: nihil
acceptius est: q̄ incarnati domini adoran-
dam suscipere passionē. Omia cōgruunt:
omia sibi lucida parilitate respōdēt. Uir-
go peperit: messias venit: agnus immacu-
latus occisus est: redemptor surrexit a mor
tuis: orbis audita credidit: ⁊ adhuc iudeus
simulat se nesciisse: quod totus mūdus ag-
nouit. Presta dñe obstinatis ↄuersionem:
lumē obscuris: incredulis fidē: vt ꝓ quib⁹
in cruce posit⁹ orasti periclitātib⁹ subueni-
re digneris. Nam q̄bus iusta suadere non
possum⁹: recte pro illis tibi dñe supplicam⁹.

Explicit expositio in psalmum CVIII
Incipit expositio in psalmum CIX

Erba qui- Psalmus dauid.
v dem ista notissima sunt: q̄ velut ꝑ
scripto regali p̄notata forib⁹ affi-
gūt̄. Sꝫ iste titul⁹ nō dic̄: lege ⁊ recede: ſ le
ge ⁊ accede. Quapropt̄ magnalia dñi ve-
nerāter intrem⁹: qꝛ oīno psalm⁹ hic ⁊ de sa
cra incarnatiōe dñi: ⁊ de oīpotēti ei⁹ dei-
tate plenissime breuiterqꝫ dictur⁹ est: vt in
quibusdā locis filii altitudīe vel decore īni-
tio illi⁹ euāgelij eructuat⁹ esse videat̄: vbi
ait: In p̄ncipio erat v̄bū: ⁊ verbū erat apᵭ Joh. j
deū: ⁊ de⁹ erat verbū. Quapropt̄: vt ita di
xerim: est q̄dā sol fidei nrę: speculū cęlestis
arcani: armariū sanctaꝝ scp̄turaꝝ: vbi to-
tū sūmatim dicit̄: qᵭ vtriusqꝫ testamēti p̄-
dicatiōe narrat̄. Quapropt̄ amādo tenen-
dus est cuius dulcedo crescit ad meritū: qᵭ
⁊ cōpendiosa breuitate colligit̄. Nūc diui-
sionē ipsius: q̄ est p̄sonaꝝ varietate distin
ctus audiam⁹ intrepidi. Diuisio.

Anctissim⁹ ꝓpha in secretū altissi-
f mę ↄtēplationis euectus: In p̄mo
v̄su inestimabilia v̄ba refert: q̄ oi-
potēs pr̄ oipotenti ⁊ coęterno sibi filio di-
xerit: naturā sil̄ deitatis ⁊ hūanitis osten-
dens. Nā cū ꝓnūciat: Dixit dñs dño meo:
naturā ei⁹ deitatl oñdit. Cū subiūgit: Se-
de a dextrl meis: donec ponā inimicos tu-
os scabellū pedū tuoꝝ: ⁊ virgā v̄tutis tuę
emittet dñs ex syon: ⁊ dñaberis in medio
inimicoꝝ tuoꝝ: hūanitatl ei⁹ suba declara
tur: q̄ potuit qᵭ nō hēbat accipe. In scᵭa
v̄o diuisiōe inchoat pr̄ naturā ei⁹ diuitatl
ꝓ modulo nrę capacitatl aliq̄ten⁹ indica-
re. Dicit eñ: Tecū p̄ncipiū i die v̄tutl tuę:
i splēdorib⁹ scōꝝ ex vtero añ luciferꝝ genui
te. Tertio loco: ꝓpha reloq̄t̄ vsqꝫ ad finē:
formā iteꝝ ei⁹ hūanitatl oñdēs: cū dic̄: Iu
rauit dñs ⁊ ñ penitebit eū ⁊c. vt i his capi-
tib⁹: verbū caro factū: qᵭ ē dñs xp̄s: tripli-
ci illūiatiōe potuisset agsci. Expositio.

Ixit dñs dño meo: sede a de
d xtrl meis. Donec ponā ini-
micos tuos: scabellū pedum
tuoꝝ. Cōgruū videt̄ p̄mū figurā ponē: p
quā ītia h⁹ psalmi itrisec⁹ possim⁹ intēdē.

Sche Idea figura est: que latine dicit species: p quam res inuisibiles cernende sensib⁹ offe runtur. Ait enim: Dixit domin⁹ domino meo: sede a dextris meis. Una deitas: vna potestas: vna eternitas: Pater dicit ad filium: quod nec ille ore protulit: nec ille auribus intẽtus audiuit. Uult enim pater: ⁊ nouit filius: vult filius: ⁊ nouit pater. Sed nec ipsa voluntas nobis comprehensibilis est: nec ipsa notio humanis sensib⁹ potest apparere. Merito ergo ad nostram cõsuetudinem descẽsum est: quatenus imbecilla instrueretur hũanitas: quando vsq ad illam secretam integritatẽ hominũ nõ poterat cogitatio puenire. Domin⁹ domino: his nominib⁹: eqlitas substantie: ⁊ virtutis potentia declarat. Geminatio siqdem ista vni⁹ nominis: ⁊ personas competenter expressit: ⁊ vnã naturã deitatis euident ostẽdit. Nec moueat qḋ nõnũq iesus xp̃s ipse dñs ⁊ fili⁹: ipse ⁊ dñs dauid. Nã si causas discutias: vtraq verissima sunt. Filius scḋm carnis originẽ: sicut in initio matthei scri-

Math. j ptum est. Liber generationis iesu christi fi-

Ibidẽ. 20 lij dauid. Et alibi clamatur a cecis: Fili dauid miserere nobis. Hic autem domin⁹ dicit dauid scḋm deitatem qua creator ẽ ipsius. Quod etiam in hac nostra cõuersatione hodieq cõtingit: vt filius episcopus factus: patris sui pater vocetur: nõ nascendi ordine: sed honore. Illud eniz quod natũ est ex semine dauid sic honoratũ: sic magnificatum est: vt esset idem ⁊ domin⁹ dauid ⁊ filius. Seqtur. Sede a dextris meis. Uictori filio: ⁊ per sanctam incarnationez totius mũdi triumphatori: post resurrectionis gliam honorabilis cõsessus offertur: vt per hunc sitũ suscepte humanitatis gloria declaret. Nã verbũ hoc illud designat vt caput nostrũ ad patris cognosceret dexteram collocatũ: in qua parte ponẽdi sũt qui a perfidis diuinitatis mũere segregan-

Joh. 17 tur. Propter illud: Pater volo: vt vbi suz ego: ibi sint ⁊ hi mecum. Nã si naturã deitatis excogites: quem locũ potest habere partis sinistre vel dextre qui omnia vbiq plenissima maiestate complectitur? Nam quod dicit filio dexterã datam: nõ vt maiorem quisq credere debuisset: sed ne arriani minorem: sicut p̃dicant: ꝯcepto scelere mentirent. Adicit: Donec ponam inimicos tuos scabellũ pedum tuoꝝ. Scabellũ dictũ est ab eo quod scandat: id est: ascendatur. Et cõsidera quod hic: donec: finitũ pro infinito sit positũ: quasi vero ad dexteram patris non est ille sessurus: postq inimici ipsius vt scabellũ pedibus ei⁹ fuerint inclinati. Usus enim scripture diuine est: verbũ istud ⁊ pro breui tempe dicere: ⁊ p eternitate depromere. Tẽporaliter: vt est illud esaie: Claude ostiũ tuum pusillũ: donec transeat ira domini. Donec aũt: talibi sicut hic: significat tempus eternũ. Nã sic in cẽtesimo vicesimosecũdo psalmo dictur⁹ est. Ita oculi nostri ad dominũ deuz nostrũ donec misereat nobis. Et in euangelio similiter dictũ est de ioseph. Non cognouit eam donec peperit filium suũ p̃mogenitũ: quasi vero post partũ eam cognouerit: que virgo permansit. Hoc etiaz suo loco repetita cura tractauim⁹: quod idioma: id est: ꝓpriũ scripture diuine possum⁹ nũcupare. Pedes aũt domini: stabilitas eterna significat: vbi ille tãq vestigijs positis oipotẽtie sue ꝟtute ꝯsistit. His pedib⁹ cõstat esse subdendos: q̇ quotidie vitiorũ cõtrarietate derelicta reuertũtur ad dominum: ⁊ tanq scabellũ pedib⁹: ita eius predicationibus inclinant. O beatũ scamnũ quod pedibus sanctis apponit: supra omnia regna euehitur: cui subiectio tãta p̃statur. Nam cum sedenti ad dexteraz scabellũ subdit: sine dubio de illis inimicis dicatur: qui conuersi ad dexteram collocantur.

Uirgam virtutis tue emittet dominus ex syon: ⁊ dominaberis in medio inimicorum tuorum. Et hũc versum propheta loqtur ex p̃sona sua: laudem in eo offerens domino christo. Uirga virtutis: est sceptrum regie potestatis: qua sustẽtantur fideles: affliguntur increduli: terrentur ingrati. Et vt ostenderet filium cuiuslibet rei indigentiã non habere: Tue dixit: quia potestas illa deitatis sue: ꝓpria atq eterna est. Sed vt hoc manifesti⁹ possis aduertere: addidit: hanc virgam emittit dñs ex syon: qui est vtiq omnipotens pater. Dñs aũt ex syon dicit ⁊ fili⁹: sic esaias dicit: Quia de syon exibit lex: ⁊ verbũ dñi de hierusalez. Audiat hereticus p̃cam

loqui de potestate et maiestate filij: quo iã
dicere possit imbui si nec ipi credat aucto-
ri. Addidit: Et dñaberis in medio inimi-
coꝝ tuoꝝ. Exposuit: emissa virtutis virga
quid faciet: scilicet vt domineris in medio
inimicoꝝ tuoꝝ. Cõsidera clementissimum
verbũ: vt hic christum sup̄ inimicos dñari
dixerit: nõ vindicare: quia tunc illis domi-
naꝛ quãdo ad ipm delinquentiũ turba cõ-
uertitur. Aliter enĩ dominaꝛ fidelibꝰ: aliter
regnat ingratis. Istos beneficijs ⁊ corre-
ctione educat: illos vindictę districtõe per
cellit. In medio autẽ dixit: in anima: in ꝑ-
cordijs vbi dñs requiescit emũdatis sordi-
bus vtiqꝫ peccatoꝝ. Siue christũ dñari di
cit in ecclesia: quę ẽ inter hereticoꝝ ac sup-
stitionum rabiem in isto sęculo cõstituta.
Hactenus de natura deitatis ⁊ humanita
tis eiꝰ ꝓpheta locutꝰ est: nũc secũdę partꝭ
discutiamꝰ initiũ. **Tecum principi-
um in die virtutis tuę: in splendo-
ribus sanctoꝝ.** Venit ad scõm caput:
vbi ꝑ hos duos v̄sus v̄ba pr̃is accipienda
sunt: vt fas fuit de generatiõe filij scrã lo-
cuturus. Nam vt coęternitatẽ eiꝰ euidenꝭ
ostẽderet: dicit omĩpotẽs pater: de oĩpo-
tente filio suo: Tecum p̄ncipium in die v̄-
tutis tuę. Nam ⁊ ipe pater p̄ncipiũ est: vt
Ioh.j est illud: In p̄ncipio erat verbũ. Ibi enim
patrem designat esse principium: vbi erat
verbum. Filius quoqꝫ in euangelio prin-
Ioh.8 cipiũ declaraꝛ: dum ait: Ego sum p̄ncipiũ
ꝓpter quod ⁊ loquor vobis. Verꝫ nõ duo
p̄ncipia: sed sicut vnus deꝰ: ita ⁊ vnum con
stat esse principiũ. Hoc etiam ⁊ de spiritu-
sancto cõstat sine dubio sentiendũ. Nã cũ
Gen.j de principio loquereꝛ: subiũxit. Et spiritꝰ
dei supferebaꝛ sup aquas. Sed hic sancti:
quẽadmodũ sit principiũ: in p̄ncipio neq̄-
unt intueri. Nam cũ filiũ viderit philippus
Ioh.j4 dixit: Ostẽde nobis prẽm. Quibus ait in-
tegritas: Qui me videt: videt ⁊ patrem.
Tunc enĩ quando ꝑ grãm dñi plenissimo
ceperint splẽdore radiari: vidẽt p̄ncipium
christũ: in principio esse patre cum sancto
spiritu. Quapropter ꝑfidia desinat arria-
na ꝯsurgere. Ideo enĩ principiũ pater ⁊ fili
us dicaꝛ: vt coꝝ coęternitas declareꝛ. Nã si
esset tps qñ nõ erat filiꝰ: solꝰ pr̃ dici potuit
eẽ p̄ncipiuꝫ. Seqtur. In die v̄tutis tuę in
splẽdoribꝰ sanctoꝝ. Respice singula v̄ba
quã vim habeant: quę honorẽ. In die: sig-
nificat ęternitatẽ: vbi vnꝰ ẽ dies: vbi iã a be-
atis claritas ⁊ v̄tus diuina cõspicaꝛ: de quo
scriptũ est: Bti mũdo corde: quoniã ipi de Matth.5
um videbũt. Et de impijs legiꝛ: Tollatur
impiꝰ ne videat gloriã dei. Omẽs enĩ vide
bũt filiũ hominis iudicare viuos ⁊ mortuos:
sed deitatẽ ipius soli beatissimi contuenꝛ.
Vbi sunt illi q̄ etiã nunc duas naturas in
christo dñõ minime cõfitenꝛ? Peccator videt
humanitatẽ: beatꝰ ꝯspicit simul ⁊ deitatẽ.
Nõ si vna esset: vt cõfingũt natura: nõ po
terãt pctõres carnẽ quã compũxerũt in re-
surrectione solã respicere: ⁊ deitatẽ ipsius
pariter nõ videre. Splendores aũt sancto
rũ sunt: quãdo in resurrectõe lucebũt sicut
angeli dei: ⁊ ita purificati atqꝫ ꝑspicui erũt
vt illã maiestatẽ q̄ant cordis oculis intue-
ri. Illud enĩ lumen nisi in melius immuta-
ti videre nõ possunt: sicut dicit apostolus:
Omẽs resurgemꝰ: sed nõ omnes immuta- j.Corꝛ.j5
bimur. **Ex vtero ante luciferũ genui
te.** Postqꝫ dixit: in splendoribus sctõꝝ fili
um esse genitũ: nũc de eius sancta genera-
tione dicturus est: quę licet sit inenarrabi-
lis: aliqua tamen cõmemoratõne ꝑstringi
tur. Narratio ineffabilis: intellectus incõ-
prehẽsibilis: cogitatio sup̄ creaturaꝝ om-
niũ vires: quę angeloꝝ quoqꝫ supat sensũ:
⁊ tamẽ nobis se ꝓut cape potuissemꝰ idul-
gẽs. Deus enĩ ęternus atqꝫ incõmutabilis:
in sua natura ꝑmanens: dignatus ẽ assu-
mere humanitatẽ nostrã: vt veterẽ homi-
nem innouaret: vt de mortali faceret imor
talẽ: de peccatore iustũ: de alienato sui re-
gni iuberet esse participẽ: ne imaginẽ suaꝫ
in cõfitentibus pateretur perire pius: quã
annihilare voluit crudelis inimicꝰ. Nunc
ad versus istius exponenda v̄ba veniamꝰ.
Dicit enĩ pater ad filiũ: Ex vtero genui te:
id est: ex arcano substãtię meę: ex ipsa scili-
cet deitate: totum ex toto: omnipotentem
de omĩpotẽte: lumẽ ex lumine: summũ ex
summo: qd̄ nulla inuestigatio: nullus sen-
sus possit attingere. Nam quẽadmodum
valeat cõprehendi: de qua scriptum ẽ: Ge- Esa.53
nerationẽ eiꝰ quis enarrabit? Mira breui-
tas ⁊ sufficiẽs ꝓ nr̃a infirmitate mẽsura: q̄r
nec plꝰ possumꝰ capere: ⁊ hꝰ abunde sufficit

vtiq̄ credidisse. Ante luciferū cū dicit: im-
mēsitatē ęternitatis ostēdit. Lucifer enī pro
oībus stellis ponit: q̄si a pte totū: q̄ diē si-
gnificat esse venturū. Et vt ostēderet incō-
p̄hensibile: nescio q̄d dic̄ prius eē genitū an-
teq̄ illud existeret: qđ solet vētuꝝ diē secu
lo nūciare. Nō enī pōt p̄ncipiū ei⁹ cōprehē
di: a quo cūcta creata sunt. Nunc ad tertię
partis veniam⁹ initiū: in q̄ iteꝝ ꝓpheta re-
loq̄tur. **Jurauit dn̄s ꝛ non penite
bit eū: tu es sacerdos in eternum
scd̄m ordinē melchisedech.** Hic iteꝝ
ꝓpheta: sicut dictū ē: ꝓmissionē memorat
p̄ris. Jurauit enī filio: s iā xp̄o q̄ ex maria
v̄gine nat⁹. Nā soli verbo q̄d potuit ꝓmit
tere: q̄ omia cū ip̄o semp noscit̄ possidere?
P Jurare est enī: aliq̄d firmū sub attestatiōe
ꝓmittere. Et cui meli⁹ cōuenire potit: nisi
illi q̄ sermonis sui effectū diuia p̄tāte ꝯple
uit? Sicut ap̄ls dic̄ in ep̄la q̄ scribit̄ ad he-
Heb. 6 breos: Ut ondēret de⁹ pollicitationē here
dib⁹ imobilitatē ꝯsilij sui: interposuit iusiu-
rādū: vt p̄ duas res imobiles q̄b⁹ impossi-
bile est mētiri: deū fortissimū solaciū habe
am⁹: q̄ cōfugim⁹ ad tenēdā ꝓpositā spem:
quā sic̄ anchorā habem⁹ aīę tutā ac firmā.
Hinc est: sicut iam dictū est: qđ hoīes iura-
re merito ꝓhibent̄: dū qđ efficere neq̄unt
temerarie sub dei attestatione ꝓmittunt.
Jurat autē p̄ se deus: sicut abrahę ꝓmisit:
Gen. 22 Uiuo ego dicit dn̄s: q̄m audisti vocē meā
ꝛ nō pep̄cisti filio tuo vnico ꝓpter me: nisi
benedicēs benedicā te ꝛc̄. Nec penitebit
eum: vtiq̄: quoniā de tāta ac tali dispēsa-
Gen. 6 tione cūcta gauisa sunt. Legis etiā: Peni-
tet me fecisse hominē: q̄n an̄ diluuij aduen
tū corda mortaliū demerserāt in gurgitem
peccatoꝝ. Hoc aūt dicit̄ ꝓ humanitatꝭ cō-
suetudine: cui aliter res q̄ videbat̄ sperare
succedit. Seq̄tur. Tu es sacerdos in ęter-
nū scd̄m ordinē melchisedech. Hoc etiā ꝓ-
pheta ꝓmisisse filio ꝯmemorat patrē. Cui
enī potest v̄aciter ꝛ euidēter aptari: nisi do
mino saluatori q̄ corpus ꝛ sanguinē suū in
panis ac vini erogatiōe salutariter conse-
Joh. 6 crauit? Sicut ip̄e in euāgelio dic̄: Nisi mā-
ducaueritis carnē filij homīs ꝛ biberitꝭ ei⁹
sanguinē: nō habebitis vitā ęternā. Sed i
ista carne ac sanguine nil cruētū: nil corru-
ptibile mens humana ꝑcipiat: ne sicut dic̄
apostolus: Qui enī corp⁹ dn̄i indigne mā- 1. Cor. 11
ducat: iudiciū sibi manducat: sed viuifica-
tricē substantiā atq̄ salutarē ꝛ ip̄ius verbi
ꝓpriam factā: p̄ quā peccatoꝝ remissio ꝛ
ęternę vitę dona p̄stant̄. Quē ordinē per
mysticā similitudinē melchisedech iustissi-
mus rex instituit: quādo dn̄o panis ꝛ vini
fruct⁹ obtulit. Cōstat enī pecudū victimas
perisse: q̄ fuerūt ordinis aaron: ꝛ melchise-
dech manere pot⁹ institutū: q̄ toto orbe in
sacramentoꝝ erogatōe celebrat̄: quod ad-
huc iudei nō intelligūt obstinati: cū eorū ꝛ
sacerdos ꝛ sacrificia de medio ꝓbent̄ ab-
lata. Sacerdos aūt p̄cipue dicit̄ christus:
q̄ semel se ꝓ nobis obtulit immolandū: de
q̄ dicit ap̄ls: Talis enī decebat vt nob eēt Heb. 7
pōtifex scūs: inocēs: impollut⁹: segregat⁹
a peccatorib⁹ ꝛ excelsior cęl̄ fact⁹. Quē sen
sum mirabilit̄ ꝛ euidēter exeq̄tur. In ęter-
nū v̄o cum dicit̄: ip̄e significat̄ dn̄s christ⁹:
q̄ p̄manet in gloria sempiterna. **Domi-
nus a dextris tuis: cōfregit in die
irę sue reges.** Qđ pater dicit̄ fecisse: h ꝛ
filiū: h ꝛ spiritū scm̄ sine dubio cōstat ope-
ratū. Illud aūt mouere pōt: cū in psalmi
huius initio: pater dixerit filio: Sede a de-
xtris meis: nūc iteꝝ ꝓpheta dicit: A dextrꝭ
filij: p̄ris operatā fuisse v̄tutē. Qđ ideo di
ctū est: vt cum hęc vicissitudo ęq̄lis ponit̄:
maius h aut min⁹ aliq̄d nullo modo senti-
atur. Reges cōfregit: illos significat: de q̄- Psal. 2
bus scd̄s psalm⁹ ait: Astiterūt reges terrę
ꝛ p̄ncipes ꝯuenerūt in vnū: aduersus dn̄m
ꝛ aduersus christū ei⁹. Hos ꝯfregit: quādo
superbiā eoꝝ: omipotētię suę virtute pro-
strauit: q̄ nisi fuissent ꝯfracti: i malicię suę
vtiq̄ noxio rigore cōstiterāt. **Judica-
uit in nationib⁹ impleuit ruinas:
cōquassauit capita multa in terra Al[illegible]
copiosa.** Ꝓp̄etates ītuere v̄boꝝ. Re-
ges ꝯstringēdos in sup̄iore versu dixit: pro-
pter sup̄biā tyrannicā: nūc populos iudi-
cari perhibet: propter pctā cōia: vtriq̄ ta-
men a suis intētionib⁹ feliciter cadūt: duꝫ
a p̄ore malignitate bono ꝓposito ꝯuersio-
nis abscedūt. Et cōsidera quomō hic dicit̄
iudicare: vt impleat ruinas. Implet enim
ruinas: quādo de cordibus humanis facit
peccata corruere: delictaq̄ noxia emēdati-
one saluberrima disperire. Quod per illud

Ps.27 exemplũ potest intelligi: vbi ait: Destrues
eos: ⁊ nõ ędificabis eos. Quod vtiqꝫ non
diceret: nisi destruerent aliq̃ ꝓsperius in-
nouãdi. Seqtur. Cõquassauit capita mul
ta in terra copiosa. Capita illoꝝ vtiqꝫ qui
caput nõ habẽt christũ. Nam q̃ diabolum
diuersis sequunt erroribꝰ: cum fuerint cor-
recti: capite suo sine dubitatiõe quassant.
Caput vͦo dicit sublime atqꝫ honorabile
culmẽ corporis nostri: appellatũ a capiẽdo:
ET quod sensus nr̃os capiat vniuersos: id est:
visũ: auditũ: gustũ: olfactũ: tactũ: qd̃ vti-
qꝫ alia mẽbra nostra excepto tactu nõ capi
unt. Et ideo caput nostꝝ recte possumꝰ di
cere: quẽ decernimꝰ sequi. Terram vͦo co-
piosaꝫ dicit: q̃ pctõres abundãter enutrit:
quasi messem germẽqꝫ vitioꝝ. De tor
rente in via bibit: ꝓpterea exalta-
uit caput. Torrẽs: fuit turbulẽta ꝑsecu-
tio iudęoꝝ: ꝺ qua dñs christꝰ bibit in via:
id est: in vita: dũ corpe pertulit. Sed dũ in
via dicit: illata vis ostẽdit: ⁊ velocissimus
trãsitus indicat: ꝑ quã itinerãtes vehi so-
℟ lẽt ad aliã mansionẽ. Ipe ẽ auit q̃ audiuit:
Sede a dextris meis. Ipe cui dicit: Tu es
sacerdos in ęternum scdm ordinẽ melchi-
sedech. Ipse qui cõquassat capita peccato
rum: cui ꝓpter gloriose meritũ passionis
Phil.2 datuꝫ est nomẽ quod est sup̃ omne nomẽ:
vt in nomie eiꝰ omne genu flectatur: cęle-
stiũ ⁊ infernoꝝ. Audis passum pagane vel
iudęe: lege ⁊ ipsum esse futurum iudicem:
vt contremiscas omnipotentẽ deum: qui
hominem iudicas negligendum.

Conclusio.

Eptimus quidem psalmꝰ est: quem de duabus natu
tis dñi christi ꝑdicatum eẽ memo-
rauimꝰ. Sꝫ quoniã dicit apostolꝰ ad timo
Tim.4 theũ scribens: Prędica verbũ: insta oppor-
tune importune: argue: exhortare: increpa
cũ om̃i patiẽtia ⁊ doctrina: velim vobiscũ
qui vnam naturam in christo domio factã
putatis adhuc miscere colloq̃a. Nobiscũ
certe creditis: quod in vtero marie semper
Joh.j virginis: verbũ caro factũ est ⁊ habitauit
in nobis: eumqꝫ in assumpta humanitate
passum ⁊ sepultũ: qui tertia die resurrexit
a mortuis. visuꝫ deinde corporaliter apo-
stolis ac credẽtibus sibi: ascendisse quoqꝫ
in cęlos cum carne qua resurrexit a mortu-
is hactenꝰ omnino ꝑdicandi. Sed quid in
posterũ terrena sapitis: qui vsqꝫ ad cęlestia
peruenistis? Ubi est ergo illa natura cum
qua dominꝰ ascẽdit in cęlos? Morte iam
perire nõ potuit: testãte apostolo: Hoc sci- Ro.6
entes ꝙ christus surgẽs a mortuis iam nõ
morit: mors ei vltra nõ dominabit. Quod
enim mortuꝰ est: peccato mortuꝰ est semel:
quod autẽ viuit: viuit deo. Quare diceret
viuit deo ⁊ nõ viuit deus: si vna facta est
natura quę viuit? Sed est aliud videlicet
quod viuit deo: vtiqꝫ quod mortuũ est se-
mel peccato. Audis deinde: Sedet ad de-
xteram patris: ⁊ dubitas eum retinere: qd̃
humanitati eius potest solũmodo cõueni
re. Permittite quęsumꝰ: spem salutis no-
strę christũ dominũ semp dici: qui recte po
test tali nomie nũcupari: cum in duabꝰ na
turis adunatis atqꝫ perfectis in gloria pa-
tris permanet in sęcula sęculoꝝ. Nã si di-
cta vestra diligẽti examinatiõe pensetis:
quotiẽs iesum christũ vniꝰ esse naturę dici
tis: totiens eum filiũ scẽ virginis abnega
tis: ⁊ videte vnde iam vobis salus veniat:
si a vobis dominũ saluatorẽ ꝑuersitas cõ-
fessionis abscidat.

Explicit expositio in psalmum CIX
Incipit expositio in psalmum CX

Alleluia.

Uamuis hoc nomẽ laudis generale esse videatur:
tamẽ ibi maxime apponit vbi ma
gna exultatione gaudetur. Laudat enim
dominũ populꝰ suꝰ: qui a mũdi clade libe-
ratꝰ: vitioꝝ nescit sustinere seruitiũ. Quę
laus futurę figurã noscitur portare letitię:
vbi dominꝰ a fidelibꝰ suis absqꝫ intermis-
sione cõspicit ⁊ sine fine laudat: sicut ĩ alio
psalmo legitur: Beati q̃ habitãt in domo Ps.83
tua: in sęcula sęculoꝝ laudabũt te. Est eti-
am psalmus iste apud hebręos alphabeti
ordine decoratus: qui per capita comatuꝫ
siue diuisionũ primꝰ cunctis litteris anno-
tatur: illos nobis iustos indicãs: qui diui-
na gratia tribuente perfectis virtutibꝰ elu-
cescũt. Nam sicut superiores psalmi alpha
betodes q̃sdam litteras minus habentes:
illos designãt: qui nõ adeo vniuersis me-
ritis repleti sunt: sed tamẽ in sancto conci-
lio habitare noscunt: ita ⁊ isti complet⁹ lit-
teris omnibꝰ excellentiũ merita videntur

indicare iustorū. Est ⁊ alia causa: vt pater Hylariꝰ dicit: positi huius alphabeti. Scimus paruulos ⁊ rudes per litteras erudiri: vt sapientię precepta conquirant. Sic huiusmodi psalmi pueris ⁊ incipientibus dantur: vt primordia eorum quasi quibusdam docentibus instruantur. Nam ꝙuis quosdam: ⁊ sine litteris scripturas diuinas didicisse legerimus: facilior tamen res est: dei gratia fragilitati nostrę ꝑ litteras prudentiam discere: ꝙ illud miraculum sustinere. Cōmonemur ergo per hoc sacramentum: quatenꝰ promissime ad eruditiōis studia festinemꝰ: quādo vt elementa meditari ac discere debeamus: ordo ipse ponitur litterarum.

Diuisio psalmi.

p Populus beatorū: diuersis mundi partibꝰ aggregatus: Primo ingressu psalmi: cōfiteri se dicit domino in cōgregatione iustorꝫ: vbi est ęterna laus ⁊ sine fine ꝑconium. Cōtinet aūt hęc pars: ꝑdicti alphabeti litteras sex. Secūdo fideles eiꝰ dicit copioso munere satiatos: aduentum domini cōpromittens: vt hęreditatē pollicitā auidissima intentōne perquirant: In quo alię decem litterę sunt digestę. Tertio redemptos asserit christianos: ⁊ testamentum nouū ęterna gratia cōsecratum. Iste vero residuas sex litteras recipiēs: totum alphabetum decora perfectione cōpleuit.

Expositio psalmi.

Aleph
Beth
c Confitebor tibi domine in toto corde meo: in cōsilio iustorꝫ ⁊ cōgregatione. Confitebor: sicut sępe diximus: ęquiuocū nomen est: sed ꝓ locorum diuersitate suscipit. Confitent enī et qui peccata deplorāt: idem ⁊ qui dn̄o gratias referūt cōfitent. Sed illud in lachrymis: istud in gaudio est. Illud in afflictione: istud in sancta mentis alacritate noscit constitutū. Unde hic ꝓfusa lęticia exultat populꝰ fidelis: qndaꝫ imaginē futuri seculi designās: vbi voces istę cōtinue sunt: et laudes dn̄i deuota mēte cōcelebrat. Nam vt sinceritatē suę intētionis ostendat: laudaturū se dicit eum toto cordis affectu: vt nihil cogitatio aduersa surripiat: nec splēdidam lucidāꝗ mentem: diabolica videātur fuscare ꝟstigia. Seqtur. In cōsilio iustorꝫ ⁊ cōgregatione. Si cōsilium iustorꝫ et cōgregationē hic velis exquirere: omnino videt eē difficile: vt i h̄ seculo electos omnes inuenias: vbi ecclia ꝑmixtiōe bonorū malorꝫꝗ cōpleta est. Sed qui hic toto corde confitent: iam vident in illa cōgregatione iustorꝫ psallere: quā de cūctis gentibꝰ in futurū manifestū est dn̄m congregare. Et videamꝰ quid nobis ista verba denunciēt. Consiliū iustorꝫ est: quādo beati cum dn̄o resurrectiōis tempe iudicabūt: sicut i primo psalmo dictū est: Ideo nō resurgūt impij in iudicio: neꝗ pctōres i ꝯsilio iustorum. Hoc enī in euāgelio apostolis ⁊ sctis suis specialiter dn̄s cōpromisit dicēs: Sedebitis sup duodecim sedes: iudicātes duodecim tribꝰ israel. Cōgregatio vero: significat totiꝰ ecclię beatā coronam: de diuersis mūdi partibꝰ adunatā. Magna opera domini: exquisita in omēs volūtates eius. Hinc iam enūerationes sincerissimę cōfessionis ingredit: magnā immēsitatem bonitatis ostēdit. Quid enim magnificētius ꝙ de impio facere iustū: de hoste filiū: de captiuo liberꝫ? Ut in eis cōpleat qd apl's dicit. Ubi autē abundauit pctm̄: supabundauit ⁊ gr̄a. Ro.5 Exq̄sita: id est: singularis exacta: cui nihil pōt simile reperiri. Permittit enī diabolū sęuire: vt ex illius iniq̄tate sibi debeat fidelissimos inuenire: nouoꝗ modo nascit de afflictione gaudiū: de ꝑsecutione tp̄ali: ęterna securitas. Et ne putares ꝓ parte laudatum: adiecit: In omēs volūtates eiꝰ. Quicq̄d enī facit: eximie atꝗ incōprehensibilit operat: sic in genesi scriptū ē: Fecit deꝰ oīa valde bona. Sic illa iuestigabilis: illa iestimabilis laus: sub breuitate ꝯclusa ē. Cōfessio ⁊ magnificētia opꝰ eiꝰ: ⁊ iusticia eiꝰ manet in seculum seculi. Operam illā domini quā supius dixit: nūc iterꝫ quēadmodū intelligat exponit. Gloria enī ⁊ decor: sic pater hieronymꝰ transtulit: est opus eiꝰ: quonā ⁊ laudabilia sūt nimis ⁊ decora q̄ facit. Diximꝰ enī cōfessionē illam hic accipiēdā: quę verbis pręconialibꝰ explicat. Seqtur. Et iusticia eius manet i sęculū sęculi. Hic iusticiā dn̄i: sentētiā futuri iudicij debemꝰ aduertere: q̄ oīno ꝑpetua est. Iusticia q̄ppe eiꝰ manet in sęculū sęculi: cū pctōribꝰ dixerit: Ite in ignē ęternū: q̄ paratꝰ est diabo-

lo ꝛ angelis ei⁹. Iterūq₃ iusticia ei⁹ manet
in seculū seculi: quādo fideles aduocauerit
Math. dicēs: Uenite bñdicti pr̄is mei: percipite
regnū quod vobis paratū est ab initio mū
di. Sic in vtraq₃ pte iusticia dñi: ppetua et
incōmutabilis pseuerat. Memoriā
Zai·
Deth fecit mirabiliū suoꝝ: misericors et
miserator dñs. Ad scōm venit ingres
sum: vbi ondit esca celesti fidelissimos pa
stos: id est: aduentu domini: vtiq₃ saluato
ris. Memoriam ergo fecit mirabiliū suo
rum: quādo plurima noua ꝛ inusitata mō
strauit. Tūc em̄ oīa deū regere: potuit eui
dēter aduerti: quādo visę sunt cōsuetudi
nes reꝝ sacris iussiōibus immutari. Con
uertere em̄ veraciter nō pōt ordines reꝝ: ni
si q eas ꝛ fecisse: ꝛ administrare cognoscit.
Et vt ostēderet q fecit memoriā mirabiliū
suorum: sequitur: Misericors ꝛ miserator
dominus. Misericors: naturā eius pieta
tis ostēdit. Miserator: temp⁹ quo aduētu
suo misericordiā fecit: ꝛ hūano generi lar
Leth ga pietate subuenit. Escam dedit timē
Joth tibus se. Memor erit in seculum
testamēti sui. Quod dixit: Escā dedit ti
mentib⁹ se: significat vtiq₃ spūalem cibuȝ.
Quis em̄ escam cōem putet fidelib⁹ ad p̄
miū datam: quę ꝛ pctōrib⁹ passim cogno
scit attributa? Sed vt magis hoc de aduē
tu dñi saluatoris debuisses aduertere: seq
tur: Memor erit in seculum testamēti sui.
Memor erit: humanitatis ꝯsuetudine di
citur: quia tūc q̄s aliquid in mēte habuisse
putat cum pmissa cōpleuerit. In seculuȝ:
eternitatē significat: quia verba testamen
ti sui: solidissima veritate custodit. Nam sic
pmissus est in veteri testamēto dñs salua
tor: ita in nouo aduenire dignatus est: in q
esca data est timentib⁹ eum: id est: cōmuni
catio corpis ꝛ sanguis sacri: quę est salus
Caph gētiū ꝛ remissio peccatoꝝ. Uirtutē ope
Mech ruȝ suoꝝ annūciauit populo suo.
Ut det illis hereditatē gentium.
Hic est impleta sentētia q tribus versibus
cōtinetur. Uirtus operū fuit: quā dicit in
Math. ij euāgelio: Ceci vident: surdi audiūt: lepro
si mūdant: mortui resurgūt: ꝛ beat⁹ q non
fuerit scādalizat⁹ in me. Annūciauit: ma
nifestā fecit: Populo suo scilicet christiāo:
quē redemit sanguine p̄cioso. Sed hoc illi

pphetię spiritu dicūt: qui ante aduentum
domini in eum scā fide crediderūt. Dedit
aūt eis hereditatē gentiū: quādo ecclesiaȝ
catholicā: de cūctis nationib⁹ viuis lapi
dibus fabricauit. Ipa est hereditas quę p
missa est abrać: Multiplicabo semē tuum Gen. 22
sicut stellas celi: ꝛ sicut harenā q est ad orā
maris. Aperuit em̄ causam: quare virtutem
operum suorū annūciauit populo suo: sci
licet vt daret eis hereditatē gentiū. Ipsa
em̄ intētio fuit miraculoꝝ vt crederēt: ꝛ p̄
mia cōpromissa credētes acciperēt. Opa
manuuȝ eius veritas ꝛ iudicium. Mem
Fidelia omia mandata ei⁹. Pul Nun
cherrimis varijsq₃ sentētijs i h ꝛ seqnti v
su laudes dñi describūt: q duodecia ē spe
cies definitionis: quā greci cata epenon: P
latini p laudem dicūt. Opa q̄ppe virtutis ei⁹
est: quādo cōfitētibus parcit: ꝛ btōs ex im
pijs facit: deinde cū obstinatis penas de
bitas reddit. Quapropter pprie dictū est:
Opus eius veritas ꝛ iudiciū. Ueritas ē em̄:
cū fidelibus pmissa restituit. Iudiciū: qd
impijs cōminat: qm̄ qui hic p̄cepta ei⁹ fa
cere negligūt: ibi vindictā ppetuā sustine
būt. Seqtur. Fidelia omia mādata eius.
Scriptū est: Serua mādata ꝛ seruabūt te. Eccl. 15
Fidelia vo sunt: quoniam nullo mēdacio
dicta variant: s absolute nos custodiūt cū
ea custodire dñi munere festinam⁹. Cōfir
mata in seculū seculi: facta ī verita Samech
te ꝛ equitate. Humana vba incassū mis Ain
sa soluunt: dñi aūt sermo ꝯfirmatus pma
net ī eternū. Nescit em̄ titubare: qd veritas
loquit. Seqtur. Facta ī veritate ꝛ equitate.
Mandata illa q supius dixit: vt ea crede
res certissimis effectibus esse plenissima:
facta dixit esse q̄ dicta. Et vt dignitas eoꝝ
ampli⁹ appareret: adiecit: In veritate ꝛ eq
tate. Ueritas est: quia dicta ꝯplent. Equi
tas: qꝛ iusticię pōdere pferunt. Has enim
virtutes manifestū est cōtinere mandata.
Redemptionē misit pplo suo: Al. dñs
mandauit in eternū testamentum Phe
suū. Sāctū ꝛ terribile nomē ei⁹. Sade
Hic Enthymematic⁹ syllogism⁹ iā nob fre Coph
quentat⁹ oborit. Cui⁹ ppositio est. Redē
ptionē misit pplo suo: mādauit in eternum
testamētū suū. Seqtur expectata ꝯclusio:
Sanctū est igit ꝛ terribile nomē ei⁹. Audi

amus reliq̄ q̄ sequunt᷑. Peruentum est ad ingressum tertiū: i quo dominū saluatorē ꝓnūciat esse ventuꝝ: qui timēdus: amandus: ꝛ ꝯtinua exultatiōe laudand⁹ est. Cōuenient autē dicit: Redēptionē misit: qm̄ hoc videbant᷑ idigere captiui. Sꝫ tale precium fuit qd̄ non tyrānus sumeret: sed ille qui absoluebat᷑ acciperet. Lucrat⁹ est captiuus redēptionē suā: ꝛ ipse est magis inde ditat⁹ q̄ tenebat᷑ obnoxi⁹. Sequit᷑. Mandauit in ęternū testamentū suū. Mādare dicim⁹: absentibus v̄ba per medias destinare ꝑsonas. Quod factū cōstat: qm̄ testamentū nouū per ap̄los atq̧ euangelistas suos trāsmisit ad gētes. In ęternū autem recte dicit᷑: quia nullū illi aliud successurū significat᷑: sicut in veteri testamēto cōstat effectū. Hoc est em̄ quod cūcta cōclusit: qꝛ plenitudinē suā quę pri⁹ fuerat ꝓmissa restituit. Merito ergo ęternū dicit᷑: qd̄ nullo alio indigere cognoscat᷑. Addidit: Sanctū ꝛ terribile nomē eius. Sanctum ꝑtinet ad
Ps. 85 incarnationē: sicut ipse dicit: Custodi animā meā qm̄ sanct⁹ sum: Terribile ad oīpotentiā deitatꝭ excelsę: sicut in alio psalmo
Ps. 75 dicit᷑: Tu terribilis es et quis resistet tibi? Quę duo ad illud ꝑtinēt vt amem⁹ aduocatū: iudicātem timere debeam⁹. Hęc em̄ cōpetent᷑ vtraq̧ ꝯiuncta sunt: ne nos aut solus amor negligētes reddat: aut tātū ti-
Res mor desperatos efficiat. Initiū sapien-
Sin tie timor domini. Intellect⁹ bo-
Thau nus omnib⁹ facietibus eā: laudatio eius manet in seculū seculi. Pulchre definitū est q̄d sit timor dn̄i: scꝫ initiū sapiētię. Per hunc em̄ ad dn̄m: velut q̄busdam ianuis introit᷑. Nā si metus eius iudicij nesciat᷑: cōuersionis medicina negligit᷑. Timeam⁹ vlciscentē: vt mereamur redēptionis gratiā reperire. Seq̄tur. Intellect⁹ bonus omibus facientib⁹ eam. Ne sapiētiam putares humanā quę incertis casib⁹ nutat ꝛ fluctuat: dicit de ista cęlesti sapiētia. Intellect⁹ bonus: id est: ver⁹ atq̧ salutaris: quē ꝯstat in illa nō esse: de qua scrip-
j. Cor. 3 tum est. Sapiētia huius mūdi stulticia est apud deum. Iste ergo intellect⁹ q̄ in timore domini ꝓbatur intētus vtilis atq̧ fructuosus est: quoniā inde nascit᷑: qd̄ ad perhenem gloriā ꝑducere videat᷑. Adiecit: Laudatio eius manet in sęculū sęculi. Ecce intentio psalmi tota declarata est. Populus ille fidelis a diabolica prauitate liberatus gr̄as agēs dn̄o: sententiam religiosę mētis expressit. Qd̄ ꝛ hic facere debent q̄ deuoti sunt: ꝛ in illa cęlesti hierl̄m a btīs ꝯstat esse ꝑagendū. Laudatio em̄ ei⁹ nō claudit᷑ termino: qꝛ nec finē habere pōt bn̄ficiuꝫ. Hic laudat᷑: qꝛ peccatores liberat: ibi ꝑdicat᷑ qꝛ deuotos coronat. Merito ergo Alleluia i titulo psalm⁹ iste cognoscit᷑ suscepisse: q̄ ꝛ a laude dn̄i fecit initiū: ꝛ i ei⁹ laude finit᷑ ē.

Uā bene **Conclusio psalmi.**
q fidelissim⁹ ꝓp̄s iste lętat⁹ ē. Fuit et nostꝝ gaudiū audire gaudentem. Alacritas em̄ mētis auget᷑: qn̄ alteri⁹ lętantis ꝓlata v̄ba suauiter hauriunt᷑. Sed nec h̄ q̧ putet᷑ ociosuꝫ: qd̄ post cētesimū nonū psalmū hęc exultatio fideliū tali nūero collocat᷑. Respice em̄ dulcedineꝫ securitatēq̧ canentiū: ꝛ inuenies h̄ imaginē illi⁹ ꝯmij cōtributā: quā opariꝭ in euāgelio dn̄s pollicet᷑: q̄s ad laborē vineę vocatiōis suę mūeribus inuitauit. Ipse est em̄ denari⁹ q̄ ꝛ mane ꝛ sero veniētib⁹ dabit᷑. Denari⁹: qm̄ coronalis est. Un⁹ qꝛ finē penit⁹ nō habebit. Addita est huic psalmo ꝛ alphabeti decora ꝑfectio: vt gr̄ę tātę exultatiōis litterarū institutio iungeretur.

Explicit expositio in psalmum CX
Incipit expositio in psalmum CXI

Alleluia ꝯuersiōis aggei ꝛ zacharie

Um iam freq̄nter solū posuerit: al-
d leluia: videam⁹ adiectio ista noīm q̄d velit intelligi. Agge⁹ ꝛ zacharias ꝓph̄ę fuerūt: q̄ post trāsmigrationē babylonię s̄b dario rege lōgo post tp̄e ꝓphauerunt: q̄n ista sunt cantata. Reuersi em̄ in hierl̄m patriā suā: cū reparari tēplū viderēt: laudes dn̄i magna exultatione ꝑfuderūt. Ad quā similitudinē ꝛ h̄ psalm⁹ integerrimi alphabeti: lr̄is q̄si regulis aureis noscit᷑ eē cōtext⁹: quē p⁹ absolutionē pctōꝝ ꝑfectissimā debeat xp̄ian⁹ alacritate cātare. Et memēto quod institutor fideliū hic q̄rtus est psalm⁹. Ostēdit em̄ post liberationē delictoꝝ q̄nta sint bona fideliuꝫ: ꝛ q̄ sit retributio ꝑfidoꝝ. **Diuisio.**
p Er totū psalmū ꝓph̄a loquit᷑. Prima ꝓ admonitione: q̄d faciat beat⁹

vir: ꝗ̄ta bona dn̄i gr̄a mereaꝶ ostendit. Cōtinet aūt lr̄as sex. Secūda aduentū domini significat saluatoris: ꝑ quē hoīes ex peccatoribus ⁊ impijs in eternū beati esse ꝓmereꝶ. Que diuisio tredecim lr̄as hebraicas noscitur cōtinere. In tertia pte cōtraria ipsis ꝓuenire testaꝶ. Que residuas habet litteras tres.

Expositio psalmi.

[Aleph] Beth Al. voles b **Beatus vir qui timet dn̄m: in mādatis eius cupiet nimis.** Diuersis modis btūs vir in medium deduciꝶ: ne dissimulatiōe aliq̄ eius appetētia negligaꝶ. Decet em̄ aīo nos freq̄nter reuoluere: vnde ꝓbamur sub eternitate gaudere. Sed cū beatitudo nulla sit sub timore mūdano q̄ poti⁹ miseros facit: manifestū est tamē nulla eterna reperiri gaudia: nisi que domini fuerint timore ꝑparata. Ipso eni cōpellente desideram⁹: qꝺ nos btōs possit efficere. Deindeqꝫ sic sequitur. In mādatis ei⁹ cupiet nimis: qꝺ ꝑ timorē dn̄i certū est posse ꝯtingere: qm̄ dn̄m diligēdo metuim⁹: ne nos a regno suo reddat extraneos. Btūs ergo q̄ timet dn̄m ⁊c. species est duodecime definitiōis: q̄ grece diciꝶ Cata epenon: latine ꝑ laudē.

He Vau [Heth] **Potēs in terra erit semē eius: generatio rectoꝝ benediceꝶ.** Iam illi⁹ bti quē superius dixit: p̄mia describūtur. Sed cum ipse ꝑdicet humiles sibi esse gratissimos: ita vt iusti ei⁹ paupes dicanꝶ: Queram⁹ in q̄ terra potētes dicanꝶ effici: qui hꝛ ꝓbanꝶ esse derisui. In illa scilicz qua cū dn̄o regnaturi sūt sancti: vbi nō diuitie hūane: nec honores tꝑales faciūt potentes: ꝫ cōtemplatio dn̄i ⁊ sine fine laudatio. Ipsa reuera est potētia cui nō succedit infirmitas: ꝫ quod esse meruerit eterna felicitate custodit. Semē: opas significat bonaꝝ rerum: q̄ in hoc seculo velut semina iaciunꝶ: vt fructus future messis adolescat. Generatio autē rectoꝝ diciꝶ: nō ista carnis: sed illa q̄ imitatione iustoꝝ ꝑ similitudines opeꝝ nosciꝶ esse ꝓpagata. Unde ⁊ diabol⁹ pctōres filios habere memoraꝶ: qbus dictū est: Uos a patre diabolo estis.

Joh. 8 He Vau **Gloria ⁊ diuitie in domo ei⁹: ⁊ iusticia ei⁹ manet in seculū seculi.** Adhuc in bonis bti ꝑmissa descriptio ꝑseuerat. Bti dom⁹: est mēt secretū: vbi diuitias scās ⁊ gl'iam ꝑpetuam reponit quisq̄s dn̄i ꝑcepta cōpleuerit. Sz illa gl'ia nō habet finē: ille diuitie nō maligna surreptione dispereunt: ꝫ de dn̄i mandatis veniūt: vn̄ quicq̄d acq̄riꝶ: ꝑenni integritate seruaꝶ. Deniqꝫ sic seq̄tur: Et iusticia ei⁹ manet in seculū seculi. Iusticia quidem hoīs diciꝶ: ꝫ q̄ deo largiēte ꝑstaꝶ. Nā cum sit nomē generale: aduertiꝶ tm̄ ꝓpria: cū diuina dispensatiōe ad vnūquēqꝫ hominē res cōcessa ꝑuenerit. Et ne aliq̄s se tꝑaliter existimaret fieri beatū: addidit: Manet in seculū seculi. Hacten⁹ bti illi⁹ bona narrata sunt: nūc vn̄ fieri possit btūs edicatur: ne tm̄ desideriū mouisse: nō etiā ⁊ cām docuisse videreꝶ.

Exortū est in tenebris lumē rectꝭ corde: misericors ⁊ miserator ⁊ iustus dn̄s. Zai Heth Al. nō hz Uenit ad admonitionē secūdā: in q̄ dn̄i prim⁹ significaꝶ aduētus: q̄ ꝯfitentes btōs fecit: ⁊ superbos ꝓ sua iniq̄tate dānauit. Sz iste aduēt⁹ dn̄i: mirabili ꝓprietate describiꝶ. Uenit em̄ lux q̄ superat oēm lucem. Et vt gratior esset adiecit: In tenebris: nō istas q̄s solis facit absentia: sed q̄ peccatoꝝ magis ꝑsentia tenebrescūt. Int⁹ sunt em̄ in corde iste tenebre: vbi sol mūdanus nō possit accedere: q̄s illud lumē expellit: qꝺ mortem vicit ⁊ delicta ꝯtriuit. Sed cū rectis corde diciꝶ: ꝑuersi ab isto lumine separanꝶ. Sequitur: Misericors ⁊ miserator ⁊ iustus dominus. Pauca sunt q̄dem ꝟba: ꝫ oium creaturaꝝ rationabiliū actus amplexātia. Nā q̄ ꝯfitenꝶ habēt misericordē: q̄ cōtemnunt iustū sine dubio sustinebūt.

Iocūd⁹ hō qui misereꝶ ⁊ cōmodat: disponet sermōes suos in iudicio. Teth Ioth Iocundū dicit: nō tam hoībus acceptū q̄ deo gr̄tum. Qui misereꝶ: id est: q̄ egētib⁹ donat. Cōmodat vero q̄ recepturꝰ aliq̄d in hꝛ mūdo sperātibus in necessitate mutuaꝶ: sicut dicit in euāgelio: Omi petēti te da: ⁊ volē- Luc. 6 ti mutuari abs te: ne ꝓhibeas eū: qr ⁊ hꝛ nō minima merces est ad ꝑsens seruare periclitantē: ⁊ fideliter recipe solaz ꝑstite pecunie q̄ntitatē. Pōt aūt intelligi vt hꝛ qꝺ misereꝶ: id est: quod pauperibus donat commodare videaꝶ: qm̄ dat homo tꝑalia: recepturus eterna. Sed licet vtraqꝫ ad manuales videanꝶ opas ꝑtinere: tm̄ nō solū de pecunia miserendū dicit paupi: aut sperātib⁹

cōmodandū: ꝫ de omni bñficio q̄ indigēre
cognoscit̄ destitut᷒: Tā impigri debemus
facere oīe qḋ pōt aliū subuenire. Sequit̄.
Disponet sermōes suos in iudicio. Dispo
sitio ſmonū: ordinē significat imperturbatū
atq̧ tranq̄llū: q̄ ꝓbabili rōne narrat̄. Ue-
Matth. 25 niēti q̄ppe p̄rifamilias dicēdū est: Dñe q̄n-
q̧ talenta dedisti mihi: ecce alia q̄nq̧ sup-
lucrat᷒ sum. Ipse ḡ disponet in iudicio ser
mones suos: q̄ se dñi dona geminasse ꝓba
uerit: nō vt ille q̄ suffossuꝫ talentū cautela
sterili ⁊ noxia parcitate fuauit. Qḋ p̄t etiā
⁊ ad illos ꝑtinere q̄ diuinas scripturas mu
Caph nere dñi ꝑscrutatas: aut īfructuosa tacitur
Lamech nitate retinēt: aut pia voluntate dissemi-
Al. eternū nāt. Quia i† seculū nō cōmouebit̄.
In memoria eterna erit iustus.
Reddidit cām q̄re vir iustus disponat ser-
mones suos i iudicio: scꝫ q: i seculū nō cō-
mouebit̄: id est: a glīa dñi nullaten᷒ separa
tur. Seq̄t̄. In memoria ęterna erit iustus.
In memoria vtiq̧ ęterna erit iustus: quia
Luc. 13 vocat̄ ad p̄miū. Impijs em̄ d̄r: Non noui
vos. Quapropter sic̄ illi q̄ deputant̄ ad pę
Idem nā de mente ꝓhibent̄ excedere: ita isti ꝓpt̄
Nun btitudinē ꝑcipiendā in memoria dicūt̄ dñi
Al. auditione ꝑmanere. Ab† auditu malo non time
mala bit. Paratū† est cor eius sperare
Al. nō hꝫ in dño. Illū auditū malū dicit: quē au-
Matth. 25 dituri sunt impij: Ite in ignē ęternū. ⁊ reli-
qua. Malus em̄ illis videt̄ q̄ iusta seueritā
te plecrēdi sunt: q: fas dici nō est: nisi iustū
dñi semꝑ esse iudiciū. Et ne solū btōs pu-
tares pęnas noxias nō timere: seq̄tur: Pa
ratū est cor ei᷒ sperare in dño: vt ꝓmissa ip
sius ꝑcipiāt: q̄ seculi illecebras ei᷒ iuuamie
Ibidē calcauerūt. Quibus ipe dictur᷒ est: Ueni-
te benedicti p̄ris mei ꝑcipite regnuꝫ quod
vobis paratū est ab origine mūdi. Cor au-
tē positū est: ꝓ recte mētis affectu: qḋ sine
Samech aliqua cunctatiōe ꝓmissa nouit expetere.
Ain Confirmatū est cor eius nō cōmo-
Al. despiciat uebitur donec† videat inimicos su
os. Quia paratū fuerat cor bti sperare in
dño: cōsequenter adiunctū est: Confirma-
tum est cor ei᷒. Oīa enim caduca cōtem-
nit: qui illa fuerit dilectatōe cōplet᷒. Con-
firmat̄ ergo cor iusti: cum nulla seculi fęlici
tate mollescit: ⁊ peccatoꝝ hic respiciēs po-
tentiā: expectat potius coꝝ ruinam. In h
em̄ mūdo inimicos patit̄ potētes videri
vt ibi eos possit humiliatos aspicere. Sed
cum hic videam᷒ inimicos nostros esse car
nales qui nobiscū aliqua aduersitate ꝯfli-
gūt: spūales vult ītelligi nequicias: quas
hic penit᷒ nō videm᷒: ꝫ in illa nos certū est
iudicatione cognoscere. Et cum dicat: Do-
nec videat inimicos suos: subaudiēdū est:
humiliatos atq̧ contritos. O dispensatio
sctā creatoris: q̄ tūc eos facit videri cū pos-
sint esse derisui nō timori. Dispꝑsit de-
dit pauperib᷒: iusticia eius manet Pe
in seculū seculi: cornu eius exalta- Su
bitur in gloria. Hęc sentētia ad illud p̄- Lep
ceptū dñicum ꝑtinet: Si vis esse pfectus: Deu
vende oīa tua ⁊ da pauperib᷒: ⁊ veni se-
quere me. Ipa est dispꝑsio q̄ fęliciter cōgre-
gat: ipsa erogatio q̄ celoruꝫ regna mercat̄.
Hęc q̄ fecerit iusticiam operat̄: quia dñi p̄-
cepta ꝯpleuit: ⁊ i h̄ illi ꝑmanet: quoniā ab
illo auctore ęterna recipit dona q̄ cōdidit
sęcula. Seq̄tur. Cornu ei᷒ exaltabit̄ in glo
ria. Cornu ꝓ potestate poni: sępe iā dictū
est: sicut daniel ꝓpheta testat̄ dicēs: Quat Dan. 7
tuor aūt cornua: q̄ttuor regna sunt: quā ne
cesse ē illt̄ ibi dari q̄ hic videbant̄ pia humi
litate ꝓstrati. Hactenus de beatoꝝ bonis
locut᷒ est: nūc psalmū de impioꝝ afflictōe cō
cludit. Peccator videbit ⁊ irasce- Res
tur dentib᷒ suis: fremit ⁊ tabescit: Su
desideriū peccatoꝝ peribit. Postq̄ Dor
beati definitionē dixit ⁊ pręmia: In tertia
parte peccatoꝝ notauit inuidiā. Quę figu Sebe
ra dicit̄ Paradigma: quotiēs beatoꝝ hor-
tamur bonis: maloꝝ aūt deterremur exē-
plis. Hoc em̄ schema in his psalmis omni-
bus inuenit̄: q̄ loquūtur de institutōe be-
atoꝝ: q̄uis ⁊ alibi interdū reperiat̄ apta-
tum: sicut ⁊ in primo psalmo ꝯstat effectū.
Irascit̄ dixit: scilicet sibi q̄ noluerūt a pra-
uitate suspendi. Uident em̄ se p̄sumpsisse
quondā de gloria caduca: de potestate fla-
gitiua: ⁊ alios btitudinē accipe quę nescit
aliquādo desinere. Ira iusta: īdignatio ve
ra: sed nō ꝓficua tempibus vltionis. Po-
tuerant em̄ ibi nō indignari si hic suis viti-
is redderent̄ infensi. Seq̄tur. Dentib᷒ su-
is fremit ⁊ tabescit. Peccator ⁊ inuidus: in
sua fluctuās malignitate describit̄: iracū-
dię suę malū q̄dem retinēs: sed nulli vltra

nociturus. Hic eñ impie cōmouebatur vt
alterum lederet: ibi iuste sibi irascit: quoni
am p sua malignitate punit. Sic ⁊ esaias
Esa.57 ait: Nō est pax impijs dic dñs. Nā fremit⁹
eius h agit vt tabescat: imper⁹ vt deficiat:
se iam dentib⁹ suis mordet: se ꝓprio dolo-
re castigat: exigēs a se cruciat⁹: quos hic su
stinere cogebat innoxios. Adiecit. Deside
riū petōꝝ pibit: scz qz sicut illic vota btōꝝ
i regno dei plātata florebūt: ita petōꝝ desi
deria succisa marcescūt. Cōclusio psal.

Uam pulchre alphabeto descen-
q dente beat⁹ iste descript⁹ est: vt si-
mul facta eius narrarētur ⁊ pmia.
Quis se videre nō credat: que sancta veri-
tas pollicet? Sed ipe nos faciat accipere:
quod iam ꝯcessit audire. Hoc eñ alphabe-
tum: quo carmen istud impletū est: ad pfe-
ctionē sapiētie ptinere nō dubium est: per
quod ⁊ diuinaꝝ rerū intellect⁹ agnoscit: ⁊
ipentie culpa declinat. Sic ꝯstat psalmos
diuisa suauitate variatos: vt hūana inbe-
cillitas discēdi nō possit sustinere fastidia.

Explicit expositio in psalmū. CXI
Incipit expositio in psalmum CXII

Alleluia.

Ece vba tituli sui subseqūes psal-
e mus exponit. Naz cū sit: alleluia:
laudate dñm: ita ⁊ ipe fecit initiū
mgt ver⁹: doctor egregi⁹: cuius nescit ser-
mo fallere: qz de veritatis fonte cōstat ema-
nare. Quid eñ dici pōt certi⁹: q̄ vbi rerū
ꝑceptor ꝓpri⁹ ꝓbat expositor? Diuisio.

Ropheta dauid: psalmi textū sub
p breuitate trāscurrēs: Prima pte cō
monet deuotos vt laudes dño iu-
giter exoluāt: ⁊ in toto orbe ꝑdicare non
desināt. Secūda pte: ipe facit qd alios mo
net: vt magister ver⁹ nō tam vbo q̄ doce-
re videat exemplo. Expositio psalmi.

Audate pueri dñm: laudate
l nomē dñi. Cōstat h nomē sim-
plicib⁹ ⁊ purissimis dari: qñ ⁊ ipse
Esa.9 dñs puer vocat: sicut est illud: Puer natus
est nobis. Istam siqdem etatē p innocen-
tia sua: a domino ꝯstat electā. Dicit eñ di-
Mar.10 scipulis suis: Sinite ad me paruulos ve-
nire: talium est eñ regnū celoꝝ. Merito ḡ
hos ꝓpha cōmonet laudes dño debere cā-
tare: q corde puro ad eas videnť accedere.
Nō eñ hic etas ē electa ꝑ puritas. Respi-
ce quoq; in hac repetitiōe quandā esse di-
stantiā. Dñm laudat: q se ꝓbabili actione
cōmendat. Nomē dñi idē laudat: q virtutes
ei⁹ scrā ꝑdicatiōe cōcelebrat. Sit no-
men dñi benedictū: ex hoc nunc ⁊
vsq; in seculū. Ne forte sibi momētane-
am laudē pueri crederēt impatā: dic ⁊ mō
in h seculo ꝑdicandū: ⁊ in illa quoq; eterni
tate laudandū. Sed ne vel h localit posset
intelligi: subter dic quēadmodū vbiq; lau
detur. A solis ortu vsq; ad occa-
sū: laudate nomē dñi. Hic vniūsalē Al. laudabile
desigt ecclīam: vt p totū mūdū cui⁹ fabrica
tor ē xp̄s: ei⁹ ꝑconia debeāt nō taceri. Justa
cōmonitio ē: dñi salutaris iūctio: vt creato
rē suū creatura cogscat: eūq; magnificare
debeat: qtēn⁹ ei⁹ laudib⁹ sp accrescat. Hoc Sche
schema dr Periphrasis: latine p circuitū.
In alijs qppe loc p orbē: in alijs ex qttuor
cardinib⁹: hic aūt p sol cursum qsi p quā-
dā lineā declarat⁹ ē mūdus. Excelsus
sup omēs gentes dñs. ⁊ sup celos
glia eius. Per has duas ptes: vniuersas
vult intelligi creaturas. Gētes: terrena cū-
cta suscipiamus. Celos: aduertam⁹ vniūsa
celestia: qm̄ sup oia ꝓbat excelsus: cui ipsi
q̄ celi subiecti sunt: sicut in alio psalmo le-
git. Exaltare sup celos de⁹: ⁊ sup omnē ter Ps.107
rā glia tua. Siue gētes: carnales hoies: ce
los vero spūales debem⁹ accipe: vt super
omēs creaturas altissim⁹ sentiat: q cūcta p
rex cōditor esse dinoscat. Quis sicut
dñs deus nr: qui in altis habitat.
Uenit ad secūdā ptē: i q iā ipe laudes dñi-
cas ex factis ei⁹ lex⁹ exoluit. Dñ: qs dr: nemo
ali⁹ significat: q tm̄ ꝓpa potētie sue maiesta-
te glificat. Qui i altis habitat: id est: i excelsis
creaturis suis: qs ipe magnas fec: cū i eis ha
bitare dignat: vt sūt angeli boni: scti ei⁹: ⁊
relig ptātes: q ꝑsentie ipi⁹ dignitate grā-
descūt. Sz ne putares istā āplitudinē: hūi-
lia velle despicere: vide qd seqtur. Et hu-
milia respicit in celo ⁊ in terra. Ex-
ponitur qd superi⁹ dictū est: Qui in altis
habitat. Ipse eñ hūmilia respicit: vt fiant
eius dono semp altissima. Illi enim supra
piam humilitatem sedes est: ipsam visitat
que nihil in se sperans: sed sola domini lar
gitate presumit. Sed istam humilitatez in

qualitate mẽtis accipe: nõ in positiõe terrarũ. Sequitur enĩ: In celo ⁊ in terra. Que est in celo humilitas: nisi illa scilicet in qua hũilitate sua sci ãgeli placuerũt? Uirtutes omnes celoꝝ ipsa laude pcelse sunt: ⁊ quicquid fideliter humile fuerit: ibi dei sedes ⁊ etna potẽtia reperit. In terra enim quod dicit: significat sanctos viros: de quibus

Esa. 66 scriptum est: Super quẽ requiescat spiritus meus: nisi super humilẽ ⁊ quietũ ⁊ trementem verba mea? Sic in celo ⁊ in terra humilitas deo placita reperit: sicut superbia pbat exosa: per quã diabolus cecidit: p quã homies in tartari penetrale mergũt. Erubescãt elati: ⁊ se ipsi accepta ratione cõuincant. Ubi credũt locum habere supbiam: cum celũ ⁊ terram ab humilitate videant occupata? **Suscitans a terra inopem: ⁊ de stercore erigens pauperem.** Hoc beneficiũ nõ sibi soli inopes vẽdicent ⁊ egentes. Nam de stercore ⁊ paupertate erigit: quisquis de hac labe corporis p dei gratiã subleuat. Rex deniq ipse mũdanus inops est munerũ dei et in stercore voluit: cui carnis vitia dominãtur. Eleuat ergo ab istis dñs quoslibet ordines: quaslibet etates: cũ misericordie sue dona largitur. **Ut collocet eum cũ principibus: cum principibus populi sui.** Declarat ad qd pauperis ⁊ inopis puenire possit erectio: scilicet vt colloce cũ principibus populi. Principes enĩ populi sũt: patriarche: pphete: apostoli: ⁊ quicunq deo pbabili cõuersatione placuerũt. Sed hic principatũ: non honorẽ credas qui hominũ suffragio cõquiritur: sed illum q domino largiẽte pstatur: qui humilitate altus est: q fidei certus: qui mẽtis robore solidatus. Naz quod addidit: Populi sui: significat ecctiam catholicam: que toto orbe diffusa est. **Qui habitare facit sterilẽ in domo: matrem filioꝝ letantem.** Hic facta est cõclusio superiorũ sensuum: ⁊ descẽdentiũ pulchritudo verboꝝ. Nã qd dixit: Suscitãs a terra inopem ⁊ de stercore erigẽs pauperem: vt collocet eum cum principibus: cum principibus populi sui: exponit: vbi hoc fieri possit: scilicet i ecclesia: que ante aduentũ spõsi sui sterilis fuerat. Sed facta est mater leta filioꝝ: quãdo predicatiõib apostoloꝝ ex aqua ⁊ spiritusancto copiosos filios in toto orbe pcreauit. Quondã fusca: nũc pulchra: que p aquam fecundissimã parit: ⁊ virginitatem suã gloriosa integritate custodit. Ipa fuit igit sterilis quam dominus in domo sua habitare facit letantẽ: de partu scilicet ⁊ numerositate sanctorum. **Conclusio psalmi.**

Uehemẽter admiror: quotiens istũ numerũ reperio: ingẽtiũ sacramẽtoꝝ honore plenissimũ. Ipe enim calculus aplos complectit: ipse israeliticũ populũ diuisit in tribub: futurã illam: sicut pater hieronym ait: significans beatitudinẽ: duodenaria qtitate distigui. Uerbi gratia: vt primũ locũ habeãt apostoli: secũdũ pphete: tertiũ martyres: qrtuz infantes post baptismũ rapti: quintũ virgines: sextum recte penitẽtes: vt sic vsq ad duodecim ptes p diuersas meritoꝝ distãtias gaudeatur. Hoc tangere videt apostolus cum dicit: Alia claritas solis: alia claritas lune: alia claritas stellarum. Et alibi. Stella ab stella differt in claritate: sic erit ⁊ resurrectio mortuoruz. Quapropter iste psalm post centesimũ duodenario numero pstitut: future nob btitudinis imaginẽ cõpromittit: qsi ad illã etne letície similitudinẽ iugit dñm a pueri pcipit esse laudãdũ. j. Cor. 15 Ibidẽ

Explicit expositio in psalmum CXII

Incipit expositio in psalmum CXIII

Alleluia.

Uum iã multi psalmoꝝ pcesserint: ⁊ alij quoq secuturi sint: qui alleluia pnotent: nõ incassum tot psalmi tali capite videnť ornari. Nã sic in melodia: hoc cõpositũ nomen diuisos tonos recipit: ita ⁊ multiplices causas ad vim sue pdicatiõis assumit. Nõ enĩ vno modo dicitur: Laudate dñm: s sicut ex diuersis actibus laus ista colligit: ita et alleluia varijs negocijs ⁊ cõpetentib narrationibus applicat. Est enĩ intẽtio psalmi istius: vt ab initio hebraici pplĩ p magna miracula plenitudinẽ legis: q est dñs xps: mũdo pstitã nũciaret: p qs similitudines rex et hodie vnũ quẽq liberari approbat xpianũ.

Diuisio psalmi.

Ex totũ psalmũ pphesta loqtur. Primo mõ cõmemorat q miracula dominus hebreis pstiterit ⁊ populo christiano. Secũdo

sb interrogatiōe dic: cur fugerit mare: q̄re
recursum suū iordanis abstinuit: responsi-
onem gratissimā iungens: a facie domini
terram fuisse cōmotā. Tertio simulachra
gentiū inutilia demōstrat adoratorib⁹ su-
is: ⁊ religio domini q̄ sit vitalis ⁊ saluber-
rima proprijs cultoribus consequenter ex-
ponit. Expositio psalmi.
1 In exitu israel †ex egypto: do
Roe mus iacob d populo barba
ro. Hic exitum illū debemus accipere: qn̄
nos a pctōꝝ vinculis ꝯtingit exire. Tūc
enim ab egyptioꝝ: id est: a demonū turba
liberamur: quādo barbarice seueritatis il-
lius iura nō patimur: ⁊ vere reddimur isra-
elite: cum pompe mundi hui⁹ a nostra ce-
ET perint mēte discedere. Barbar⁹ autē a bar
ba ⁊ rure dict⁹ est: quod nunq̄ in vrbe vi-
xerit: sed semper vt fera in agris habitasse
noscatur. Dom⁹ vero iacob veraciter effi-
cimur: quādo christiani dogmatis p̄cepta
seruam⁹. Facta est iudea sanctifica
Al.nō bz tio eius: israel potestas ei⁹: †israel
regnabit in ea. Tria ista cōmata versus
hui⁹ diuisa expositiōe noscam⁹. Iudā dixi
mus: nō solum ad hebreoꝝ ptinere natio-
nem: sed ad omnes fideles posse respicere.
Ver⁹ enim iuda: saluator est domin⁹: in q̄
regnū ⁊ potestas israelitaꝝ: id est: videnti
um deū noscat̄ esse perpetua. Ita qui eum
circumciso corde sequūtur: iudei veraciter
nūcupant̄. Potestas aūt ei⁹ israel dicta ē:
quoniā in ipo magna miracula ꝓprie alle-
luia virtutis ostēdit. Nā vbi ille nō habet
potestatē: q̄ oia facit que vult in celo ⁊ in
terra? Seqtur. Israel regnabit i ea: scilicet
quoniā vir vidēs deum in beata illa cōgre
gatione regnabit: vbi sancti sūt omnimo-
dis ꝯgregandi. Mare vidit ⁊ fugit:
iordanis cōuersus est retrorsum.
Vidēs ꝓpheta ingentiū miraculoꝝ se mo
le superari: vitioꝝ omniū causas duab⁹ allu
sionib⁹ plenissima breuitate cōclusit. Ma-
re: frequēter dixim⁹: peccatores isti⁹ seculi
debere suscipi: q̄ more vndaꝝ tumidis co-
gitationib⁹ fluctuant. Iordanē vero ꝓ q̄-
liber flumine debem⁹ accipe: qui varijs de
siderijs homies rapiūt: ⁊ in mare illud ma
gnū nefanda precipitatōne deducūt. Ista
enim duo que gen⁹ humanū diuersa dele-
ctatione rapiebant: aduētu domini respe-
cto: a suis cōsuetudinib⁹ retrorsum p̄cipi-
tata redierūt. Et licet hec historia referat̄ i
veteri testamento: alijs tamē hic verbis ⁊
similitudinib⁹ indicatur: vt euidenter ani-
maduerterem⁹ antiqua illa facta spirituali
itelligentia salutis nostre indicia nūciasse.
Mōtes exultauerūt vt arietes:
⁊ colles †velut agni ouiū. Paulatim Al.sicut
euidētius descēdit ad tempora christiana.
Montes: apostolos ⁊ euangelistas vl̄ om
nes verbi p̄dicatores accipi posse manife-
stū est: qui ⁊ supernam lucem a terris cete-
ris primi⁹ acceperunt. Et merito montes ☧
appellati sunt: propter sanctitatis amplissi-
mū cacumen: ⁊ fidei solidissimā firmitatē.
Isti enim exultauerūt in operib⁹ suis tan-
q̄ arietes: qui fidelissimū gregem ad cau-
las domini diuino iuuamine perducebāt.
Colles autem: mediocritatē significat late
c redentiū: quoꝝ pectora fidei semina effi-
caciter acceperūt. Colles enim dicti sunt: ET
a colendo. Ista eñ spiritualiter aduertere
nos debere ratio ipsa cōpellit: quando ad
litteram omnimodis ꝓbātur absurda. Et
ido respice: qua suauitate priores similitu-
dines ad hanc intelligentiā vident̄ esse p-
ducte: vt sibi omnia pulcherrima collati-
one respōdeāt. Quid est tibi mare
quod fugisti: ⁊ tu iordanis †quare Al.quia
cōuersus es retrorsum. Secūdum in
gredit̄ modū: in quo decora interrogatio
premittitur: vt dulcissima respōsio subseq-
tur. Que figura dicitur Peusis ⁊ Apocri- Sche
sis: latine percūctatio atq̄ respōsio. Reqri
tur enim mare: discutitur fluuius cur suas
cōsuetudines perdiderūt: vt ipsa gressus
defixerint: que pridē inuoluta oīa rapi-
ebant. Et bene additū est: Retrorsū: quo-
niam vniuerse correctiōes tunc nobis pro-
uenūt: quādo domini beneficio nostra se
instituta cōuertunt. Nam quod pene ipsa
repetijt que superi⁹ dixit: Quid est tibi ma
re quod fugisti: ⁊ tu iordanis quare cōuer-
sus es retrorsū: alia figura est Epanodos: Sche
id est: repetitio rerū: que iūctim dicta sūt.
Mōtes q̄re exultastis †vt arietes: ⁊ Al.nō bz
colles †velut agni ouiū. Prioꝝ versu- Al.sicut
um ordinē custodiuit. Sic eñ sub alio mō Al.sicut
⁊ h sūt positi: sicut in p̄ma diuisiōe vident̄

esse narrati. Interrogat eñ seculũ per ma-
re vel fluuiũ: quid fuerit qd eius ligamenta
soluta sint. Et quoniã erat vna respõsio se-
cutura: ⁊ illos quoq; interrogat q exultasse
precipue videbant. Unus eñ auctor ⁊ illa fe-
cit obstupescere: ⁊ hec pstint fixa psperita-
Al.mota ta gaudere. A facie domini† cõmo-
ta est terra: a facie dei iacob. Secuta
est cõpetens q parabat vtriusq; responsio.
Audite cõuersi: audite fidelissimi christia-
ni: cõmonone istã: id est: pmutationẽ q hu
mane terre feliciter euenit: nõ factã tremo-
re montiũ: sz psperã cõuersione populoz.
Nam si gras qd sit dñs: audi: deus iacob.
Ipso eñ misericorditer apparẽte ab eius fa-
cie: id est: psentia salutariter terra cõmota
est: q mortali stupore pigra riguerat: q tamẽ
sic a sua supstitione cõmota est: vt in cultu-
ra domini eterno fixa robore permaneret.
Qui cõuertit petrã in stagna aq-
Al.rupe ruin: ⁊† rupes in fontes aquarum.
Petram: vt arbitror: iudeoz duriciã debe
mus adũcere: quã in sacri baptismatis sta-
gna cõuertit: cum eos ad religionẽ fecit ve
nire trãquillam. Quã similitudinẽ domi-
Math.3 nus in euãgelio dicit: Potẽs est dñs de la
pidibus istis suscitare filios abrae. Idem
rupes: hoc est arida ⁊ dura corda gentiliũ:
diuini eloquij manare fecit fõtes irriguos:
vt q ante sterilibus superstitionibus siccabã
tur: post audiri fuerint verbi celestis pdica
tiones infiuere copiosas. Hactenus superio
res versus: per figurã Parabole noscunt
esse decursi. Nõ nobis domine nõ
nobis: sed nomini tuo da gloriam.
Super misericordia tua ⁊ veri-
tate tua. Cum multa beneficia dixerit q
nobis christus dñs pfutura concessit: nimis
vera subsequtur ⁊ affectuosa petitio: vt pro
pter nomẽ suũ humano generi pstaret vti
lia: qui pbabilia merita in peccatoribus ne-
quaq; poterat inuenire. Nam cũ bona lar
giatur immeritis: ipius glie pbat esse qd ce-
dit. Sequtur. Super miscdia tua ⁊ veritate
tua. His duabus rebus: gliam domini po
stulat debere cõcedi. Miscdia est eñ cum
miseris ac delinquẽtibus pctã dimittit. Ue-
ritas: cũ btitudinis future pmissa restitu-
it: Siue vt alij volũt: cũ iudicatur ĩ impi-
os. Utrasq; eñ res: siue dũ parcit: siue dũ

indicat: ad gliam dñi ptinere manifestũ ẽ.
Ne quãdo dicãt gẽtes: vbi ẽ deus
eorũ. Subsecuta est cã: qre dignet domi
nus deuotis miscdie sue dona pstare. Que
figura dicit Etiologia: id est: cãe redditio.
Nefandaz qppe iputationẽ petit amoueri
quã in isto seclo patiũt creberrime xpiani.
Nã qtiẽs martyz corpa diuisis supplicijs af
fligũt: ipa vox ẽ tyrãnoz: ipa gẽtiliũ: Ubi
ẽ deus eoz: qsi nõ possit eripe: qs vt coronet
tormẽta patit sustinere. Deus autẽ no
ster in celo† sursũ: in celo ⁊ in terra
oia qcũq; voluit fecit. Cõtra demẽtiũ
vba gentiliũ q dicũt: Ubi est deus tuus: va-
cissima nimis infert ⁊ absoluta snia: Deũ
nrm omnia facere q vult in celo ⁊ in terra.
Nã cũ dicit: In celo sursum: sup oẽs crea-
turas potẽs esse mõstrat. Sequtur: Oia eũ
facere qcunq; vel in minimis vel in maxi-
mis creaturis suis voluerit operari: vt eũ
omnipotentẽ eẽ cogscas: dũ vbiq; effectũ
sue volũtatis ostdat. Simulachra gẽ
tiũ argentũ ⁊ auz: opera manuũ
hominũ. Uenit ad tertiũ modũ: vbi p-
pheta simulachra gẽtiũ irridet: ⁊ dñm ist
cõgrua laude pcelebrat. Hoc genus cãe dicit
demõstratiuũ: qd ⁊ vituperationẽ ⁊ laudem
dinoscit ptinere. Nã qnq; vsibus vitupat
deos paganoz: decẽ vo deũ laudat excel-
sum: vt ⁊ in ipa qntitate dictoz: rez discre
pantiã monstraret ambaz. Sed quoniã
supius inuisibilẽ deum dixerat q vult oia
facientẽ: hic merito irridenda dicit idola:
que ad humanitatis formam cõposita: vt
ipis corporeis sensibus pbãt extranea. Nã
licet ⁊ iueniãt ⁊ enea ⁊ lignea simulachra:
vtilius tamẽ illud elegit quod gẽtilitas ia
dicabat reueretius adorandũ: vt erubesce
ret colere viliora: quoz ⁊ pciosa pbant inu
sa. Sed ne putares hec signa nature alicu-
ius viuã habere substãtiã: ad vilitatem di
cit exprimẽdã: deos illos gẽtiliũ mortaliũ
manibus fabricatos. Pudor ẽ dicere simula
chra ab illo coli: cuius ipe auctor potuit inue
niri. Aut qd mortali valeat pstare: qui nisi
voluisset homo idolũ non potuisset existe-
re? Sic ⁊ hieremias talia delyramẽta pul-
chra definitiõe cõclusit dicẽs: Nihil aliud
erit: nisi quod volunt esse aurifices. Qui-
bus etiam Sedulij: vt ita dixerim: poete

veritatis versus illi repetēdi sunt. Ligne ligna rogas: surdis clamare videris. A mutis responsa petis. Nā si q̄ris scire qd sit verace: deus: audi esaiā dicentē: Ego dominus: h est nomē meū in eternū: gl̄iam meā alteri nō dabo: neq̄ virtutes meas sculptilibus. Que a pncipio sunt: ecce fiūt v t noua q̄ ego annunciabo: et p̄usq̄ manifestarē eta audire vos feci: quoniā ego sum. Ante me eñ nō fuit alius deus: et post me nō erit.

Os habēt et non loquent: oculos habēt et nō videbūt. Aures habēt et nō audiēt: nares habent et nō odorabūt. Manus habēt et nō palpabūt: pedes habēt et nō ambulabūt: nō clamabunt in gutture suo: †neq̄ enim est spirit9 in ore ipsorum. Et in his trib9 versib9 vilissima descriptione notati sūt q̄ falsis numinib9 suis mēbra hoim inanit assignare voluerūt. Nā qd rogo illi opus fuit os q̄ loq̄ nō poterat? Quid oculi: q̄ cōspicere nō valebat? Quid aures: q̄ nō erat auditurus? Quid nares: q̄ nullaten9 fragrantiā sentiebat? Nares aūt a gnaritate dicte sunt: q̄d nos faciāt odoratus agnoscere. Quid man9: q̄ res palpabiles ignorabat? Quid pedes: q̄ se mouē minime p̄ualebat? Et vt talibus rebus augeret irrisio: addidit vt nec ipsis q̄z aialibus ratione carētib9 debeāt cōparari: q̄ñ in gutture suo nō habēt vel cōfusum clamorē: quē pecora emittere pprijs q̄busdā vocib9 cōsuerūt. Seq̄tur sñia q̄ cūcta cōcludat: et hoibus et pecorib9 ideo illos incōparabiles inueniri: quia nō est spūs in ore ipsorum. Voces eñ reddere: siue articulares: siue cōfusas animantiū esse nō dubiū est: in q̄b9 aptissime lōga enūeratio facta est: ne cito paganorum opprobria finirent.

Similes illis fiant qui faciunt ea: et omēs q̄ cōfidunt in eis. Audit forsitā pagan9 et gaudet se suis numinib9 cōparatū. Sz intelligat q̄ntū tali p̄cinio potuit pficere: vt de rōnabili hoie vsq̄ ad insensibilia metalla meruerit p̄uenire. Intelligat culturā suā in dānationē ppriā fuisse cōuersā: et refugiat illud adorare: vñ plectibile iudicium cognoscit excepisse. Siles q̄ppe illis fiūt q̄ seq̄ talia decreuerūt. Nec illud omittēdū ē q̄d fabricatores et cultores h9 rei vna pculsi pbant esse sentētia. Silis est eñ iniq̄tas: alios suis opibus decipere: et cultib9 se pessimis obligare. De his etiā dicit apostol9: Qui cōmutauerunt veritatē dei in mēdaciū: et coluerunt et seruierunt creature potius q̄ creatori: qui ē bñdict9 in secula. Hic etiam illa figura p̄uenire mōstrat: q̄ appellat Sarcasmos: id est: adūsarij derisio violenta: q̄ ipsas q̄z culpas penetrare dinoscitur. Ro.i Sche

Domus israel sperauit in domino: adiutor eorum et ptector eorum est. Damnatis iniq̄tatib9 p̄fidorum: ad celebranda p̄conia dñi letus accedit. Domus israel: ecclesiā cognoscitur fideliū significare populorum. Ipsa eñ sperat in dño: q̄ mūdana desideria semp abijciēs: sola ipius delectatione pfruit. Et qd ei p̄ueniat: cōsequēter exponit. Adiutor eñ et ptector ei9: quia carne laborātes in h mūdo: inq̄ntum vtile nouit adiuuat. Protector: q̄ñ aias sāctas nl̄la sinit diabolica fraude sbuerti.

Domus aaron sperauit in dño: adiutor eorum et ptector eorum est. Quod p̄ore versu gnāliter dixit: h nūc de sacerdotibus decora iteratiōe retexuit: vt excelsus ordo pōtificū nō i generali cōmemoratiōe s speciali p̄conio laudaret. Aaron eñ i populo iudeorum p̄mus sacerdos elect9 est: cuius cōmemoratiōe merito ordo ipe declaratur.

Qui timēt dñm sperauerūt i dño: adiutor eorum et ptector eorū est. Exposuit quod superi9 dixit: Domus israel et dom9 aaron. Ipsi sunt eñ q̄ timēt dñm: et sperant in dño. Duo eñ ista sunt: q̄ beatos faciūt et felices: quos cōseq̄tur q̄d supius dixit: vt eis et adiutor sit dñs et ptector.

Dñs memor fuit nr̄i: et benedixit† nos. Bñdixit† domum israel: benedixit† domū aaron. Hec eadem pulchra varietate cōgeminat: vt bñdictionē dñi p̄stari talibus inculcata rōne crederem9. Nā cū dic: Mēor fuit nr̄i: grāz diuine pietatis ōndit. Quib9 eñ meritis debebat vt xp̄s dñs adueniret: q̄ et errātes populos doceret: et cōuisos sua bñdictōe saluaret? Bñdixit eñ domū isrl̄: de sctē marie v̄ginitate nascēdo. Benedixit quoq̄ domū aaron: sacerdotij honore p̄cinct9: sic de ip̄o in alio psalmo dictum est. Tu es sacerdos in eternum scdum ordinem melchisedech.

A .nobis
Al. domus
Al. domus
Ps̄.109

Colbus q nent pusillis Bñdixit †omẽs timẽtes dominũ: †pusillos cum maioribus. Post spe ciales enũerationes: ad bñdictionẽ gñali tatis ascẽdit: vbi simul omẽs bñdicunt: q seruire dño pura mẽte delegerũt. Hoc eni fecit in piscatorib⁹: hoc fecit in regib⁹: nec vllũ gen⁹ hoim et credens ꝓbatur exceptũ quod sit ab ei⁹ munerib⁹ alienũ. Que figu
Sche ra dicit Anacephaleosis: id est: recapitula tio: que fit quãdo ea que supius dicta sũt lati⁹ breuiter i memoriã postea reuocant.
Adijciat dñs sup vos: sup vos ꝛ sup filios vr̃os. Adijciat: duplici mõ videt intelligi: siue bñdictionẽ quã in hoc seculo sanctis suis dñs ꝑ parte ꝓcedit: siue adijciat numero vestro ipsos fideles. Qđ ꝛ nr̃is tpibus facit: ꝛ vsq₃ ad finẽ seculi nõ desinit operari: vt de gẽtib⁹ ecclia ꝑdesti nata in vnũ gregẽ redacta congaudeat: ꝛ vni⁹ pastoris gl'ioso regimie ꝑfruat. Benedicti vos dño: qui fecit celum et terram. Cũ supius optauerit ꝓpha: vt benedicerent fideles: iã ipsa ꝑdestinatiõe cõ fisus bñdictos dicit esse iustissimos. Et vide genus bñdictiõis. Dño posuit: q2 ipsa est ꝑfecta btitudo: nõ sibi quẽq₃ ꝑparari: s₃ dño. Hoc eñi verbo ꝛ fideliũ corda roborã tur: ꝛ futura beatitudo vnde ꝓuenire pos sit ostendit. Qui fecit celũ ꝛ terrã: siue ver bũ significat: cui⁹ opationis omis creatu ra ꝑfecta: siue pusillos ꝛ maiores q̊s supe rius dixit: q̄ eius misericordia ad catholice religiõis gaudia puenerũt. Celum celi domino: terrã aũt dedit filijs hominum. Cum iusti celũ dicant: dñs chri stus celũ celoꝝ ꝯuenient accipit: sicut san ctus sctõꝝ: de⁹ deoꝝ: ꝛ cetera q̄ in hũc mo
ET dũ granditer efferunt. Celũ aũt dictũ est: qđ intra se celet vniũsa. Cũ eñi celũ datuz sit celorũ dño: sicut in .lxvij. psalmo legit:
Ps.67 Qui ascẽdit sup celos celoꝝ ab oriẽte: ter ra est hoim filijs attributa: vbi se per grati am domini multiplici colluctatiõe purifi cẽt: ꝛ ad eternã vitam existi⁹ mũdi agone ꝑueniant. Dedit aũt: ad humanitatẽ ꝑti net incarnatiõis. Nam verbo qđ dari po tuit: qui cũ patre ꝛ spũsancto semp cũcta possedit ꝛ possidet. Nõ mortui laudabũt te dñe: neq₃ omnes qui descendũt in infernũ. Mortuos hic illos dicit: q̄ ꝑpetuis cruciatibus affligẽdi sunt. Eoꝝ voces nõ suscipit domin⁹: q2 bti tan tũ sunt: q̄ eius ꝑconia ꝓsonabũt: sicut salo
mon dicit: A mortuo q̄si ex eo q̄ nõ est pe rijt cõfessio. Et paulopost: Nos aũt viuen tes ꝛ sani laudam⁹ nomẽ tuũ. Dicẽdo aũt: Neq₃ omnes q̄ descendũt in infernũ: ostẽ dit ꝛ sanctos ad inferna q̄dem descẽdere: sed in dñi exultatiõe gaudere. Non enim iustis ꝛ pctõribus ꝓbat esse cõmune: s₃ ni mis lõga discretiõe separat: sicut in .lxxxv. Eccl.17
psalmo dictũ est: Et eripuisti aiam meã ex inferno inferiori. Sed nos qui viuimus benedicim⁹ †dñm: ex hoc nũc Ps.85
ꝛ vsq₃ in seculũ. Exposita parte dãna Rom.
toꝝ: aptũ fuit vt pulchritudinẽ psalmi be atoꝝ bona cõcluderet. Viuoꝝ eñi est dñs
nõ mortuoꝝ: sic in euãgelio legit: Nõ ẽ eñi Mt.22
de⁹ mortuoꝝ s₃ viuoꝝ. Viuoꝝ aũt accipiẽ dũ est: nõ ista vita viuẽtiũ: quã cõem sctis constat esse cũ impijs: s₃ illa de qua in alio
psalmo legit: Placebo dño in regione vi Ps.114
uoꝝ. Et ne ad terrena bona mẽs humana P
descẽderet: ad illa celestia cõgruẽter ascen dit: q̄ nec in laudib⁹ possint habere termi nũ: nec in ꝑmijs sustinere ꝓbant occasũ.
Vberũt Conclusio psalmi.
nobis q̄si ḡnati mali minuta pul cherrima: q̄ historie corio reuelata dulcissima mella sudauerũt. Quot eñi v̄sus: tot gratie: quot verba: tot poma sunt aie. Monemur eñi ꝑ silitudines veter̃ po puli hui⁹ mũdi: q̄si egyptiacã dñationẽ re linq̄re vt possim⁹ ad terrã ꝓmissiõis bap tismatis itinere ꝑuenire. Festinem⁹ intre pidi: aduentu dñi aduersitates nr̃e solute sunt. Mare fugit: iordanis retro timore cõuersus est: simulachra gentiũ q̄si metal la insensata ꝯtẽpta sũt. Dñi aũt nr̃i gloria vbiq₃ colit: vbiq₃ ꝑdicat. Et ideo iuuante deo: psalmoꝝ v̄tutes studiosissime perqui ram⁹: quoniã se ꝛ fidelibus aperiũt: ꝛ icre dulis semp abscondunt.

Explicit expositio in psalmum CXIII

Incipit expositio in psalmum CXIIII

Xcitat nos de sõno Alleluia. hi⁹ seculi solẽnis ac v̄a cõmonitio: ꝛ velut q̄dã spũalis gall⁹ ad operaz nos cogit venire fideliũ. Audiam⁹ sanctã vocẽ: pius seq̄mur imperiũ. Laudatio eñi

dñi dignitas opeꝝ ⁊ ꝓciū est laboꝝ: qm̄ nec suauiꝰ qc̄q̄ pōt dici: nec salubrius actitari.

Ibatꝰ ꝓpħa de ꝓ- Diuisio.
I funda fouea pctōꝝ: etiā in illa pe-
tra miscōie ꝯstitutꝰ: Primo mem-
bro gr̄as agit: qm̄ se exauditū eē cog̃scit: ⁊ ꝯ oia picula mortꝭ efficacit̃ se dn̄m inuocasse testat̃. Scd̄o: iteꝝ clamat ad dn̄m vt libatus ꝑueniat ad illā regem sempit̃nā: quā fidelibꝰ ꝓmittit dn̄s mun̄ere cōcedendam.

Ileri qm̄ exau- Expositio.
D diuit dn̄s: vocē orōis mee.
Amoreꝫ dn̄i hoibꝰ: duobꝰ ꝑuenire cōstat articulꝭ. Est vnꝰ: qm̄ ꝓ collatis bn̄ficiis: ⁊ ab infidelibꝰ diligit̃ atq̧ laudat̃: sic in
Ps.48 alio psalmo de pctōre legit̃: Cōfitebit̃ tibi cū bn̄feceris ei. Alter ē certissimꝰ atq̧ ꝑfectꝰ: cū deuoti animꝰ nulla accidētiū malorū aduersitate deijcit̃: s; in miserijs suis spe futuroꝝ in caritate dn̄i sp̄ accendit̃: sic dic
Ro.8 apl̄s: Quis nos sepabit a caritate xp̄i? Tribulatio an āgustia: an ꝑsecutio: an fames: an nuditas? ⁊c̄. Huc ꝗ modum ꝓpħa subt̃ exponit: qm̄ in tribulationibus ⁊ angustiis suis dilexit: quando illi tribulationes ⁊ dolores prestiterint vt dominum inuocare mererer̃. Quapropt̃ dauid: nō in regni amplitudine letꝰ exultat: nō de mūdi felicitate g̃tulat̃: quā nouerat trāsiturā: s; gaudet orōem suā in angustijs a clemētissimo dn̄o fuisse susceptā: qd̄ ꝓdesse sibi ꝑpetue sētiebat. Et vide ꝙ cōpēdio ⁊ cām posuit: ⁊ rationē cause momētanea celeritate sbiūxit.
Sche Qd̄ schema dr̄ Epitrochasmos: id est: dicti rotatio: q̃ breuit̃ ⁊ succincte ea q̃ sunt dicēda ꝯstringit. Quia inclinauit aurē suā mihi: ⁊ in diebꝰ meis inuo-
Rōbs cabo eū. Auris: sic iā dictū ē: appellata ē
ET ab auditu: quā merito ad nos inclinare dr̄ deꝰ: qꝛ vt nos dignet̃ audire: nulla ad ip̄m hūana merita vident̃ attingē. Qd̄ factū ī aduētu dn̄i dr̄tatꝭ ipius tradit auctoritas: qm̄ mūdi scelerib̄ miseratꝰ medicinā btē icarnatōis attribuit. Et qm̄ eiꝰ circa se vberrimā cepat sentire pietatē: in diebꝰ suis cū multꝭ tribulationibꝰ angeret̃: sic inferiꝰ dicit: inuocasse se dn̄m ꝓfitet̃. Nos em̄ illos dies dicimꝰ: vbi ꝓp̄a iniq̄tate peccamus: ⁊ anxios dolores ꝓ̄uis cogitatiōibꝰ sustinemus. Mirabilꝭ sentētia: btā vicissitudo: et fidelē semꝑ bn̄ficia ꝗrere: ⁊ clementeꝫ dn̄m ꝯtinua benignitate ꝓ̄stare. Circūdederūt me dolores mortis: picula īferni inuenert̃ me. Causas adhuc reddit aptissimas: cur vir scūs dilexerit dn̄m: nō illas in qbꝰ se amari putat hūanitas: si inflatis honoribus euehat̃: si diuitiaꝝ mole grādescat: s; iō se dic̄ diuina gr̄a visitatū: qꝛ doloribꝰ ⁊ piculꝭ ꝓbabat̃ affectꝰ: merito qm̄ ista ꝑducūt ad gl̄iam: illa ꝑ̄cipitant ad ruinā. Et inspice v̄ba simplicia magꝭ sensibꝰ eē farcita. Circūdarū se dic̄ doloribꝰ: et ne putares mediocres: addidit: mortꝭ. Adiecit etiā: Inferni picula: q̃ ꝯstāt tormētis oibꝰ esse g̃uiora. Seq̄t̃ ꝙ. Inuenerūt me: q̄si iopinatū: q̄si securꝰ: q̄si a dn̄i defensiōe sepositū: vt facile potuerit capi: quē a tanto ꝯtigerat munimie segregari. Tribulationē ⁊ dolorē inueni: ⁊ nomen dn̄i inuocaui. Audis tribulationē ⁊ dolorē: ⁊ fortassis offenderis: sed q̄s diuitias gerat intrinsecus thesaurus iste cognosce. Hę sunt tribulatiōes: q̃ ad dn̄m exclamare fecerūt: hi dolores ꝙ medicinaliter corda pūxerūt: vt ad verū medicū clamaret egrotus: vn̄ venire indubitatū cōstat auxiliū. Et inspice: quid mutata hec v̄ba parturiant. Supius vbi captꝰ est: a doloribꝰ iuentū se dic̄: hic vbi remediū reꝑerit: inuenisse se ip̄os dolores asseruit. Ille em̄ cās calamitatis suę cognoscit: ꝙ se afflictū vt conuertat̃ intelligit. Nam ⁊ medicꝰ tūc ꝗritur: quādo viscera hūana morbus aliq̄s g̃uare sentit̃. Seq̄t̃. Et nomē dn̄i inuocaui: ꝙ ꝓ̄stā te ⁊ dolor ⁊ tribulatio celeriter vincere-tur. O dn̄e libera aīam meā: misericors dn̄s ⁊ iustꝰ: ⁊ deꝰ noster mise- Al. miseret̃
rebit̃. Enūeratꝭ passiōibꝰ suis: ꝓpħa vēit ad scd̄m mēbrū: vbi exclamat ad dn̄m: vt aīa eiꝰ a pctōꝝ ꝓfūditate libet̃: sic apl̄s di-
cit: Quis me liberabit de corpe mortꝭ huius? Ro.7
Gr̄a dei ꝑ iesū xp̄m dn̄m nr̄m. Que figura Sche
dr̄ Prophonesis: latine exclamatio: q̄tiēs īter alia q̃ loq̄mur: ad deū sbito v̄ba ꝯūtimꝰ. Quapropt̃ tribulatōnes nr̄as ⁊ dolores diligētissime diuino mūere ꝑscrutemur. Latēt em̄ altiꝰ: ⁊ pleꝛq̧ seculi delectatōes velatę sopiūt̃: q̄s nisi diuino adiutorio g̃ramus intrinsecꝰ: vocē istā salutarē eructuare nō possumus. Nam cū dicit: Libera aīam

meā: cōfitet eā sine dño semp esse captiuā. Seqtur. Misericors dominus et iustus: et deus noster miserebit. In superiori comate liberari petijt aīam suam: hic aūt pmittit dñm misericordē et iustū: vt nec ipse in illa petitione dubitasse videretur: nec alios faceret anxia volūtate pendere. Misericors: qr illi inclinauit aurem suā. Iustus quoniam corripuit peccatorē ad veniā requirendam. Miserebit: cum recipit filiū quē flagellat. Unde cognosce hec tria posita ad fragilitatē humani generis instruendā: q̄ seculi delectationibus inhiando asperos putat dolores q̄ pro salute anime pferuntur.

Custodiens paruulos dñs: humiliatus sum et liberauit me. In magnaz significantiā p̄posterauit ordinē quē supius dixit. Liberari eñ p̄mo petijt aīam suā: et postea misericordē dñm generaliter esse pfessus est: nūc aūt vniuisaliter paruulorum dicit eē custodē: et postea se humiliatū et liberatū esse pclamat: vt p hunc ordinem rex ostenderet qd in euāgelio legit: Quis de multis gentibus sit aggregatus: vnū gregē domini: et vnū illi esse pastorē. Paruuli sūt: q sibi certissime videnē exigui: s sola dñi largitate grandescūt. Et vide q̄le verbū ē positū. Custodiens dixit: tanq̄ pastor eximius: q gregem suum a rapaci lupi incursione defendit. Sed inspice qd ordinē cōgruum seruās: p̄us humiliatū: postea se dicit esse liberatū: vt vulnera dolere nō possint queaz ad sanitatē celestis medici munere peruenerūt. Cōuertere aīa mea in re-

Ar.,nt i quiem tuā: qr dñs benefecit mihi. Lātet h aīa cū pphēta: q̄ pegrinat a dño. Cantet h ouis illa q̄ errauerat: et custodis refecta hūeris ad caulas meruit redire pastoris. Cantet hoc filius ille: q mortuus fuerat et reuixit: perierat et inuētus est. Cantet h populus deuotus: qui p̄cioso sanguine redemptus ad desideratā reqem puenire dñi largitate pmeruit. Quapropter animam suā hortat ppha vt cōuertat ad dominū: vnde illi et trāquilla venit reqes: et abolitio pctōr. Suam ergo reqem dicit: q̄ illi data est p gratiā: nō meritorū ɔpensatione possessa. Deniq; sic seqtur: Quia dñs benefecit mihi. Quia eripuit animā meam de morte: oclos meos a lachrymis: pedes meos a lapsu. Dederantur cause q̄re supius dixerit: Quia dñs bñfecit mihi. Sed h intelligamus p̄sciēne xtute pphām dicere de futuro: quoniā adhuc in isto seculo viuētibus cōuenire nō pñt. Ait eñ: Eripuit aīam meā de morte. Aīe q̄ppe iustorum cū de isto seculo trāseūt: ab illa morte liberant: de q̄ in euāgelio dictū ē: Sine mortuos sepeliāt mortuos suos. Et cū dicit: Eripuit: beneficiū diuine xtutis ostendit: qr nisi p eius potētiā nō valuisset a morte ppetua libari. Seqtur. Oculos meos a lachrymis. Cessant vtiq; lachryme sctōrū: quādo iā mors aīe nō pbat esse suspecta. Nō eñ i securitate plāgit: s in isto agone vbi calamitas vētura metuitur. Addidit: Pedes meos a lapsu: Cū dic: A lapsu: ondit lubricū et pnū eē pctm. Sed bñ illic nō formidat ruina: vbi iā ē eterna psperitas. Nam in isto seculo ɔstituti: sicut dictū est: et mortē anime iusti timēt: et assidue lachrymas fundūt: et pedes suos a lapsu nō credūt vllatenus alienos. Hic eñ colluctatio ē: et ideo cūcta sub metu sūt. Unde intelligimus his tribus piculis subiacere genus hūanū: qd adhuc in istius vite colluctatiōe xsatur. Nā vide qd seqtur. Placebo dño in

Luc. 9

regione viuor. Perscrutādū ē: q̄re dixerit de futuro: Placebo dño in regiōe viuor: q̄si nō et hic in regiōe mortuor placeant scti q sunt iudicis ore laudati: cum et in genesi legat: Placuit enoch coram deo: et trāstulit illū deus. Iob q̄z dñi voce laudatus est. Et i euāgelio d nathanaele ipe dñs dicit: Eccevere israelita in q̄ dolus nō est. Sz hic: placebo dixit: iam securus: iā q displicere nō possim: nec q̄cq̄z dubiū sustinebo: qm sicut aplus dicit: Mors absorpta fuerit in victoriā: et corruptibile hoc induerit incorruptionē: et mortale h induerit imortalitatē: tūc eñ iusti ita placebūt dño vt vlterius de pctōr aduersitate nihil metuāt. In regione viuor dixit: in cōgregatione sctōr: vbi omis viuēs reuera colligit: et a morientiuz sorte sepat: sicut in euāgelio dñs dic: Qui credit in me: trāsiet de morte ad vitā.

Gen. 5

Jo. 1

1. Cor.

Jo. 5

S Alutaris psalmi istius Cōclusio intentione tractata: contra mundi dolores animi fortitudinem debemus obijcere. Dicamus sic psalmus inchoat

Dileri qm̄ exaudiuit dn̄s vocē deꝑcatiōis meę: q: nō est pena que ꝓmouet: nō est dolor qui ꝑducit ad requiē: nec dur⁹ estimandus est fletus qui ęterna gaudia subministrat. Intēdamus eñ nō qđ patimur: sed qđ speram⁹: ꝛ tēporale malū sine dubitatione mollescit: cui⁹ ꝓsperrim⁹ intēdit finis. Rogemus ꝗ omnipotentiā xp̄i: qui hęc solus valet inestimabili ꝟtute supare: vt acie malignitatis infracta: nec illa nobis oīno fiant aspera: ꝗ nūc videnẗ austera. Sic eñ dn̄o in regione viuoꝝ placebim⁹: si in hoc sęculo mortificare nostra corpora ꝓ ipsius glorię noīe festinemus.

Explicit expositio in psalmū. CXIIII
Incipit expositio in psalmū. CXV

Alleluia.

s I debet nobis aliqñ laus domini increscere: ꝛ alleluiatica possumus gaudia fastidire: vox fideliū: sermo beatoꝝ: modulatio sancta canētiū: vñ ꝛ auditus corpore⁹ suauit delinit: ꝛ aīa fessa cęlesti delectatiōe recreat. Introducēda sunt eñ martyrū verba: q̄ ꝛ ꝯfessiōe gloriosa viguerūt: ꝛ passione mirabili munera sunt dn̄i ꝯsecuti.

Diuisio.

p Er totū psalmū inuictoꝝ martyrū verba referunt. Prima positione: bn̄ficia dn̄i cōmemorāt: quib⁹ cum hęsitarēt quid ei dignū potuisset reddi: occurrit vtiq; gl'iosus calix ille martyrij: q̄ tñ dn̄i largitate ꝑstat. Secūda: chorus ip̄e seruum se dn̄i ꝛ filiū ecclesię catholicę ꝓfitet: ne ꝑter fidelissimos viros deo placitū: hęreticoꝝ q̄z quispiā putaret eē martyriū.

c Redidi ꝓpter Expositio. qđ locutus sum: ego aūt humiliatus sum nimis. Martyrū ꝓplus ille reuerēdus: ordinē veri dogmatis seruans: prius se dicit credidisse: et postea fuisse ꝓlocutuꝝ: ꝓpter illos scȝ destruendos: qui veraciter nō credētes affectant de ei⁹ aliqua ꝑdicare magnalib⁹. Post verā siquidē fidē sancta debet venire ꝯfessio:
Ps.49 ne illud audiat importun⁹: Peccatori autē dixit de⁹: quare tu enarras iusticias meas? Sequit. Ego aūt hūiliat⁹ sū nimis. Ne intelligeres ꝑdicatiōes veracissimas hūilitas: q̄ tanto plus enitescūt: quāto ampli⁹ ꝑsecutoꝝ studio cōprimunt: se dicit esse humiliatū: q: sancta religione crescēte: ip̄i videbant penis tēporalib⁹ subiacere. Ego
Ps.meo dixi in excessu mentis meę: omnis homo mēdax. Ne illā veracissimā ꝯfessionē: quā dn̄o ꝑstante susceꝑat: aliq̄s putaret mortaliū virib⁹ applicandā: quid ꝓprium hūanitas habeat ipse ꝓfitet: omnē hominē scȝ esse mendacē. Sed vide qđ hāc cōsideratione non facile potuit inuenire: nisi ad supnā ꝯtēplationē ꝑ excessū mētis erectus: qñ anima corporea sorde purgata: causas rerū manifestis speculationib⁹ intuet. Magna siquidē prudētia gerit: vt sibi aliquis imprudēs esse videat. Nā sicut leues ac fatui se esse veracissimos mētiunt: ita illuminati mēdaces se esse cognoscūt. Quapropt hęc nos regula certa constringat: vt qñ carnis fragilitate mēdaces sum⁹/nostꝝ esse fateamur: qñ veraces/diuinis muneribus applicem⁹. Hęc autē sentētia ꝑtinet ad
figurā Paroemiā: qm̄ hoc ꝓuerbiū hūani sermonis frequētatiōe celebrat. Tale est il- Sche
lud: qđ in actib⁹ apl'oꝝ saulo dictū est: Du- Act.9
rū est tibi cōtra stimulū calcitrare. Reuera durū: qm̄ suis nisib⁹ ꝑcutit: qui in acutum calces elisisse monstrat. Notandū vero qđ excessus mentis: ꝛ in malo ponat: sicut est in paralipomenon: Et dedisti eos in extasi: id est: in excessu mētis ꝛ in cōmotiōe ꝛ in interitu. Quid retribuam dn̄o ꝓ omnib⁹ que retribuit mihi. Bn̄ dubitauit qđ retribuere possit hūanitas q̄ boni ꝓprium nihil habebat. Nā cū dr̄: Quid: hęsitatio magna mōstrat. Quid eñ illi ab hoīe pōt reddi: dū sup ei⁹ nos cōstet munere ꝯtineri? Merito ꝗ dubitabat: cui dignū de suo nihil occurrerat. Verū ne oīno redderet sterilis: ꝯfisus miscd'ia dn̄i: quid retribuat subsequēter exponit. Sed istud ē magnopere ꝑquirendū, qđ dicit: deū nobis retribuisse q̄ cōtulit: quasi boni aliq̄d ei prius dederim⁹: ꝛ sic ab ipso collata suscepimus: cū apl's clamet: Quid eñ habes qđ nō ac- j.Cor.4
cepisti? Si aūt accepisti quid gl'iaris quasi nō acceperis? Sed retribuere dicim⁹: qñ ꝛ bonis bona reddimus: ꝛ malis bona ꝑstamus. Dn̄s eñ retribuit nobis bonū ꝓ malo: vt qđ ꝑdicauit verbo mōstraret exēplo. Ille eñ alapis cęsus: ille iudici tradit⁹: ille flagellis immeritis verberat⁹: nobis resur-

rectionis spem tribuit: ⁊ celoꝝ regna ꝓmisit. **Calicē salutaris accipiā: ⁊ nomen dn̄i inuocabo.** Digna quidē promissio: sed si in hūanis virib⁹ ponat̄: piculosa ꝑsumptio. Quis enī pōt cōfessoribus tormentoꝝ patientiā dare: nisi ille qui pro nobis dignat⁹ est calicē passiōis accipere? Nā vt hoc impossibile hūane virtuti absolute mōstraret: secut⁹ est: Et nomē dn̄i inuocabo. Cui⁹ fretus auxilio credebat se cōplere: cui carneā fragilitatē nō putabat posse sufficere? Pulcherrime vero ac breuiter definita est martyrū mors: calix salutaris. Calix: q2 sub mensura bibit̄. Salutaris: q2 in eternā salutē dn̄o ꝑstante ꝓpinatur. De isto calice dixit ⁊ dn̄s in euāgelio: Potestis bibere calicē quē ego bibitur⁹ sum? **Preciosa in ɔspectu domini: mors sanctorum eius.** Bene dicit̄: Preciosa: que dn̄i sanguine noscit̄ cōparata. Illi⁹ enī passione glorificata est: vt in cōspectu ei⁹ esset eximia. Hanc enī cognoscim⁹ dn̄m famulis suis magna gratie vbertate cōferre: quā ipse est dignatus assumere. O mors vitalis: O intent⁹ ambigēdus: O trāsitus gloriosus: que mēbra christi imitatores sui capitis facis: ⁊ vt sit p̄ciosa: nō diuitijs oblatis efficit̄: sed effusione sanguinis cōparat̄. **O dn̄e quia ego seru⁹ tuus: ego seru⁹ tuus ⁊ fili⁹ ancille tue. Dirupisti vincula mea.** Venit ad positionē secundā: vbi munē singulari suscepto exclamat dicēs: O dn̄e ego seru⁹ tu⁹. Admirat̄ enim se talia beneficia suscepisse: qualia ipse ꝓ redemptiōe mūdi est dignat⁹ assumere. Quēadmodū enī nō miraret̄ seruus: ⁊ cōditiōe p̄mi hominis implicat⁹: ad illa venire que tanta maiestas dignata est elegisse? Pauor est dicere: que bn̄ficia suscipiat: qui suis actibus meret̄ offensā. Nā vt admirationis istius declararet augmētū: repetit: Ego seruus tuus. Adijcit: Et fili⁹ ancille tue: vt humilitatē suā triplicatis cōfessionib⁹ indicaret. Fili⁹ aūt ancille: ideo videt̄ adiectū: vt ecclesiam catholicā omnimodis indicaret: q̄ ancilla est dn̄i seruit: sponsa dn̄i iungit̄. Et ideo cōpetenter aduertim⁹ nō esse martyrū: nisi qd̄ seruus dn̄i ⁊ catholice fili⁹ mereatur ecclesie. Sequit̄. Dirupisti vincula mea. Virtutē hic martyrij sentim⁹ exponi: cui⁹ impetu triūphali dirūpunt̄ omnia vincula peccatoꝝ. Nulla enī in homie macula remanere pōt: quē pi⁹ sanguis abluerit. Notandū aūt qd̄ versus hic tantā virtutē creditus est habere: vt a nōnullis diceret̄ posse hominib⁹ pctā dimitti: si eū in fine vite sue tertia cōfessione cōgeminet. **Tibi sacrificabo hostiā laudis.** Quia dirupta fuerant vincula peccatoꝝ: sacrificare se dicit hostiā laudis. Quod sacrificiū nimis dn̄o videt̄ acceptū. Ipse enī in euāgelio docet: Decē saluati sunt: ⁊ nō est inuētus qui daret gloriā deo: nisi hic samaritan⁹. Non enī iste de illis fuit qui beneficiū dn̄i ingrata taciturnitate ꝑsserūt: sed iste accepti boni gratiarūactionē se restituere cōpromittit. **Vota mea domino reddā: in atrijs domus dn̄i.** Postq̄ dixerat oblaturū se hostiā laudis: ne crederet̄ vbicūq̄ esse soluendā: dicit: In atrijs dom⁹ domini: id est: in ecclesia catholica toto orbe diffusa: qua ɔtinent̄ omnes verissime christiani: nō heretici q̄ sunt vana prauitate discreti. Nā quod dicit: Vota mea dn̄o reddā: seipsum offerre: videlicet pollicet̄. Omniū enī fideliū votū ē christo se offerre: ⁊ in ei⁹ ecclesia recta credulitate cōsistere. Sed vt agnosceres: que esset ista domus dn̄i: vide quid sequit̄. **In cōspectu omnis populi ei⁹: in medio tui hierusalem.** Ecce instruxit quā domū dn̄i dixerit superiore versiculo: In cōspectu scz omnis populi eius. Dignū enī est vt publice debeat laudari: qui pati ꝓ omniū salute dignat⁹ est. Dn̄s enī pfectissime nouit etiā si in cordis secreto fiat. Sz hoc ad edificationē populi ptinet: vt bona cōfessio generalitatis aurib⁹ imbibat̄: sicut in euāgelio dicit̄: Qui me cōfessus fuerit coram hominib⁹: cōfitebor ⁊ ego illū corā patre meo q̄ est in celis. Addidit: In medio tui hierusalē: vbi pax dn̄i cōquiescit: ⁊ vnitas sancti spū dn̄i contēplatione letatur.

Matth. 20
Al. Vota mea dn̄o reddā corā omni p̄plo ei⁹

Luc. 17

Cōclusio.

p Salmus hic magnifico martyrum honore sacrat⁹ est: q̄ nobis ⁊ ad exemplū datus: ⁊ ad patrocinia largienda tribut⁹ est. Veneremur taliū dolores: huiusmodi penas studio nobis caritatis optemus: vt si nō mereremur tali cōsummatione coronari: saltē in studijs possum⁹

similib⁹ inueniri. Cur eñ tales dolores chri-
stian⁹ velit effugere: p quos se nouit ad ce-
lorū gaudia puenire?

Explicit expositio in psalmū. CXV

Incipit expositio in psalmū. CXVI

Alleluia.

Duobus quidē versib⁹: sed plenari-
d us tituli honor apponit̃: vt intelli-
gam⁹ cuius pauca verba in dñi lau
dibus semp esse plenissima. Quis eñ du-
bitet exiguū nō debere dici: vñ pōt magni
ficētia supna laudari? Cui cõgrue apponit̃
schema qđ grece dicit̃ hyrmos: qñ seriem
orationis vsqȝ ad vltimū seruās: nec psonā
noscit̃ mutasse nec causā: sed vno sensu vs-
qȝ ad terminū quod cepit exequitur.

Continētia psalmi.

Licet hic psalmus p paucitate ver-
l suū: diuisionē non recipiat: oēs tñ
cõpendio sue locutiõis exuperat.
Est eñ ꝑmus quidē atom⁹ psalmorū: pun
cti ꝑferens dignitatē: vnde linea orit̃: ꝛ di-
uerse schematū species doctissima varieta
te formant̃.

Expositio.

Laudate dñm omnes gētes:
l ꝛ collaudate eū omnes po-
puli. Et istū qȝ psalmū ad psonaȝ
martyꝝ debemus aptare. Dicūt eñ sancti
viri quasi iaȝ gloriosa passione pfuncti: vt
oēs gentes ad laudes dñi debeāt excitari:
qui talia ꝑstitit seruis suis: vt ipsi⁹ potius
imbuerent̃ exemplis. Ubi sunt donatiste:
qui tñ sue cõgregationi fidē ꝑstitā menti-
unt̃? Clamat chor⁹ ille sanctoꝝ: oēs gētes
dñm debere laudare: atqȝ vtinā vel nobi-
scū facerēt: qđ se agere singulariter menti-
unt̃. Sequit̃. Et collaudate eū oēs populi.
Collaudatio: est cunctoꝝ fideliū in vnū re-
dacta laudatio. Hec eñ eccl̃ie catholice ap
ta cognoscit̃: q̄ de diuersis mūdi partibus
aggregat̃. Omnes eñ gētes i suis ꝑplis ge
neraliter cõmonent̃: ne qs se in iudicio dñi
dicat esse ꝑtentū. Qm̄ cõfirmata est
sup nos misericordia eius: ꝛ veri-
tas dñi manet in eternū. Causa red-
ditur quare debeat dñs toto orbe laudari:
qm̄ ꝓmissiones suas q̄s p sanctos ꝓphas
effecerat: aduētus sui visitatõe compleuit.
Cõfirmata est eñ in ꝑplo xpiano misericor-
dia ei⁹: ꝛ nō cõmouebit̃ in eternū: qñ ille q̄
ꝑstitit: ipse nos vt credere dignū est etiam
sua miseratiõe custodit. Addidit: Et veri-
tas dñi manet in eternū. Hic veritas dñi:
fili⁹ significat̃: sicut ipse dicit: Ego sū via: Joh.j4
veritas ꝛ vita. Nā si vt putat dementissim⁹
arrian⁹: qđ dici nefas est: erat tēpus qñ nō
erat fili⁹: fuerat vtiqȝ tēpus qñ esset pater
sine veritate: sine via: sine vita. Sed qm̄ si-
ne his rebus pater nūqȝ fuisse credendū ē:
saluti nostre ꝛ ipi conuenit veritati: coeter
nū ꝛ cõsubstantialē patri p oia filiū cõfite-
ri. Deinde scriptū est: Omnia p ipm facta Joh.j
sunt: ꝛ sine ipso factū est nihil. Nā si tēpus
est factū p filiū: quō existere potuit tēpus:
qñ nō erat auctor ei⁹? Sic errores prauos:
sequit̃ semp absurditas. Subijciūt qȝ ter-
tiā falsitatē. Pater semp anteri⁹ filio ꝑdi- Ibidē
cat̃. Et vbi est illud: In principio erat ver-
bū: ꝛ verbū erat apud deū? Uides nihil il-
li fuisse ꝑpositū. Naȝ ꝛ multis locis ꝑmus
filius noiatur: vt est illud apłi ad ephesios:
An nescitis qꝛ omnis fornicator ꝛ imūdus Eph.5
nō habet hereditatē in regno christi ꝛ dei?
Et ad galathas: Paulus apłs: nō ab hoi- Gal.j
bus: neqȝ p hominē: sed p iesū christū: ꝛ de-
um patrē. Et ad thessalonicēses: Ipse aūt 2.Thessal.2
dñs iesus christ⁹ ꝛ de⁹ pater noster qui di-
lexit nos. Et ad corinthios scđa: Gratia do 2.Cor.j3
mini nostri iesu xpi: ꝛ caritas dei. Et vt istā
equalitatē de tota itelligeres trinitate: ad-
didit: Et cõmunicatio sanctispirit⁹ cū om-
nib⁹ vobis. Legit̃ etiā spiritūsanctū ꝛ do-
minū: ꝛ ꝑore loco fuisse nominatū. Ait eñ
paulus ad thessalonicenses: Dñs aūt diri- 2.Thessal.3
gat corda vestra in caritate dei ꝛ patientia
christi. Orat̃ eñ spiritussanct⁹: vt corda cre
dentiū dirigat: ꝛ in caritate dei: ꝛ in patiē-
tia xpi. Quapropter vn⁹ ex trinitate ante
vel postea noiatus: audiēti nullū ꝑiudiciū
poterit exhibere: qꝛ hūana locutio aliter se
nō valet expedire. In deo eñ nulla ē dispa
rilitas vel diuersitas estimāda: qꝛ vbi vn⁹
deus recte credit̃: ibi minor ꝛ maior nō pōt
inueniri. Nescit eñ numerū vnitas: nec gra
dū admittit eqlitas: sicut scriptū est: Non Exo.20
ascendes p gradus ad altare meum.

Cõclusio.

Paruus quidē psalm⁹
p plenissima breuitate cõclusus est.
Quid eñ amplius potuit dici: qȝ
vt creator debeat toto orbe laudari? Secū-

da breuitas: ɔstricta copia: artū latissimū ⁊ sine fine coangustū. O dulcis ⁊ admiranda diuersitas: mō paucis sentētijs salutaria dicere: mō magnalia diffusa ɔ̄rone narrare: vt tediosa mortalitas: nec in ipsa cura sustineret fastidiū: cui p̄stat amena varietas appetitū. Queri forsitan pōt: cur duos tm̄ versus psalm⁹ iste cōtineat: cū ediuerso centesim⁹ octauusdecim⁹: centū septuagintasex versib⁹ ꝓduct⁹ esse mōstreꝶ: alijq3 cōpluresꝭ dispari modo: ꝑ rerū q̄litate formati sunt. Sed illud fortassis indicare res ista cognoscit: qm̄ sicut harmonia: id est: musice virtutis pulchra modulatio: ex diuersis sonis atq3 accentib⁹ vnā ꝑfectā faciūt cantilenā: sic ⁊ isti psalmi: mō breues: mō mediocres: mō longissimi in vnū ɔcentū suauitate dulcissima rediguntꝶ. Siue qđ credere dignū est: futurꝫ regnū dn̄i significatur: vbi diuersa merita sanctorꝫ ꝓ actuū qualitate fulgebūt: cū tm̄ omnib⁹ vna beatitudo ⁊ suauitas eterna p̄stetur.

Explicit expositio in psalmū. CXVI

Incipit expositio in psalmū. CXVII

Alleluia.

l Egim⁹ in apocalypsi iohānis apl̄i: alleluia in celo cātare multitudinē copiosā: qđ etiā quattuor aīalia: et vigintiquattuor seniores adorātes dn̄m dicunt: qđ tot⁹ ille celestis exercit⁹ in voce tube grandisone hymnica exultatione cōcelebrat. Quapropt̄ ad hoc laudis officiū et nos alacriter accedam⁹. Qđ si puro corde canim⁹: sanctis virtutib⁹ pia deuotiōe miscemur: fitq3 honor ⁊ gratia terrenorꝫ q̄ beatitudo ꝓbatꝶ esse celestiū. Quocirca intueamur hunc psalmū: speciosa frōte relucentē. In ipsis quippe p̄ncipijs quattuor versus pari fine cōclusit: vt euāgelico numero totum mundū vni dn̄o laudes debere reddere: adhortatiōe quadrifaria cōmoneret. Hos intercalares nō possum⁹ dicere: quia nullos alios miscet: sed vnifines eos: apto forsitan noīe vocitam⁹: qui sibi verborꝫ cōsonātia terminantꝶ. Hoc ⁊ i cētesimo tricesimoq̄nto psalmo p oēs versus absolute factur⁹ est. Qđ quēadmodū se habeat: suo loco euidēti⁹ cōmonem⁹. Diuisio

f Idelis ꝑplus peccatorꝫ nexib⁹ absolutus: In p̄ma sectiōe generaliter hortatꝶ: vt vnusquisq3 dn̄o debeat cōfiteri: qm̄ in tribulationib⁹ exaudit⁹ ꝓfessus est hominē nullatenus formidandū. Scđa: in solo dicit dn̄o ɔfidendū: ꝑ quē gētiū inimicitias ꝓbatꝶ euasisse: ⁊ ad veracissime vite ꝑuenisse remedia. Tertia sectiōe: aperiendas sibi portas dicit esse iusticie: vbi dicit etiā de angulari lapide: id est: d dn̄o saluatore. Quarta: reliq̄s christianis frequētanda dn̄i atria ꝑsuadet: de aduētu sancte incarnatiōis suaui delectatione cōgaudens.

Expositio psalmi.

c Onfitemini domino quoniam bonus: quoniam in seculum mīscđia eius. Popul⁹ ille beatorꝫ: q2 ꝓpria fuerat clade liberat⁹: reliquos cōmonet fideles: vt dn̄i laudib⁹ constanter inuigilēt. Ista em̄ cōfessio ad laudē ꝑtinet absolute: siue q2 illi est alleluia p̄positū: siue q2 a diuersis angustijs ereptuz se dn̄i miseratione letatꝶ. Laudis q3 causa subiungitur: Qm̄ bonus: qđ nomē deo ꝓprie certū est cōuenire. Nā cū ab incredulis iudeis s̄m carnis aspectū christ⁹ magister bonus dicereꝶ: respōdit ipse: Quid me interrogas de bono: q̄ me celorꝫ dn̄m esse nō credis? Adijciēs: Nemo bon⁹ nisi solus deus. Sed cū legatꝶ: Bon⁹ homo de bono thesauro suo ꝓfert bona: quasi videꝶ esse cōtrarium. Sed hoiem bonū dicim⁹: ꝑ dn̄i gratiā factū. Nā ille solus ꝓprie ꝑ se dicatꝶ bonus: qui eos facit implere qđ boni sūt. Sequiꝶ. Qm̄ in seculū mīscđia eius. Ipsius q3 boni quē dixerat expositio dilucidatꝶ: q2 nō solum p̄stat immeritis: sed in eternū mīscđie sue dona cōcedit. In seculū em̄: ꝑpetuitatē significat futurā: vbi vnū ē seculū: ⁊ vna dies: nec ꝑmutatio vlla succedit. Dicat nunc israel qm̄ bonus: qm̄ in seculum mīscđia eius. Dicat nūc domus aaron qm̄ bonus: qm̄ in seculum misericordia ei⁹. Dicant nūc omnes qui timent dn̄m qm̄ bon⁹: qm̄ in seculū misericordia eius. Cū in his versib⁹ legantꝶ similes fines: p̄missa eos expositio cōpetenter amplectiꝶ. Illud tm̄ altius ꝑscrutādū est: cur in p̄ncipijs versuū tantū nomina variauit. Ait em̄: Dicat nunc israel: qđ totū populū amplectiꝶ beatorū. Secūdo versu poniꝶ: Dicat nunc do-

Marc

Ibide

mus aaron: significās sacerdotes quos ꝓ-
pter honoris sui reuerentiā: singulariť esti-
mauit esse memorādos. Tertius ꝗ̄ versus
ait: Dicant nūc omnes q̄ timent dn̄m: vt il-
los ostēderet quos in cētesimo decimoter-
tio psalmo dixerat: Pusillos cū maiorib⁹:
in vnā societatē christo dn̄o pura mēte de-
uoti sunt. Sic diuersitas ista nominū: ge-
neralitatē ꝯplectiť absolute fideliū. †In
tribulatione inuocaui dominum:
ꝛ exaudiuit me in latitudine†. Exem-
plū ꝓpriū poniť: vt audientiū anim⁹ exci-
tetur: qꝛ magnū credulitatis incitamentū
est: ipsū gratias agentē audire qui ptulit.
Sed considera q̄ḋ addidit: In latitudine:
qm̄ nos de seculi quidē angustijs liberat:
sed in magna p̄mioꝝ suoꝝ latitudine mise-
rat⁹ acceptat. Eripit de tēporalib⁹ malis:
sed bonis nos potens est implere ꝑpetuis.
Sequāt ergo quātūlibet trāsitura discrimi-
na: timescāt aduersitates caducę: latissime
reddiť q̄ḋ in hac mūdi breuitate fidelis po-
pulus ingrauať. Domin⁹ mihi ad-
iutor† est: nō timebo quid faciat mi-
hi homo. Domin⁹ mihi adiutor
† est: ꝛ ego† videbo inimicos meos.
Duo versus isti pene videanť esse cōsimi-
les: singulis tamē verbis oīno discreti sūt.
Nam cū se dicit auxilio dn̄i hominē nō ti-
mere: carnales designat inimicos: qui visu
aliter religiosorū ꝓpositū ꝑsequunť. Cum
vero ait: Uidebo inimicos meos: spiritua-
les nequicias vult intelligi: quas in illo iu-
dicio dicit esse vidēdas: vbi iā diabolus cū
ceteris ministris suis destruct⁹ atqꝫ dāna-
tus hūanis cōspectib⁹ apparebit. Nā cum
modo maxima pars hominū inimicos su-
os carnales aspiciat: illud magis optasse
credēdus est: q̄ḋ hic videre nō poterat. Si-
ue orat: vt latentē inimicū valeat intueri:
quatenus cautior effectus: ab eius insidijs
reddať alienus. Et nota q̄ḋ in p̄ncipijs am-
borū versuū eadē verba geminauit. Que
figura dicať Anaphora: que etiā in sequēti-
bus versibus inueniť. Bonū est cōfi-
dere in dn̄o: ꝗ̄ confidere in homi-
ne. Populus iste beatoꝝ diuino munere
liberat⁹: fideliter ac pie docens: venit ad se-
cundā sectionē: dicēs in deo solo: nō in ho-
mine cōfidendū: in illo scꝫ qui veraciter ꝓ-
mittit: nō in isto qui fallaci p̄sumptione se
decipit. Quanti enī stulti dicunt: facio q̄ḋ ☧
volo: nec dn̄m mee volūtatis habeo: putā-
tes qꝛ ꝑ arbitriū liberū vtilitas sit explican-
da mortaliū. Quos arguit iacobus aplus
dicēs: Nōne ex cōcupiscētijs vestris dicit|: Jac. 4
cras ibimus in illā ciuitatē et mercabimur
ꝛ lucrum faciemus: ꝗ̄ vt dicatis: si volue-
rit dn̄s: ꝛ si vixerim⁹ faciem⁹ hoc aut illud.
ꝛ reliqua. Est q̄dē in mala parte execrabilis
libertas arbitrij: vt p̄uaricator creatorē de-
serat: ꝛ ad vitia se nefanda ꝯuertat. In bo-
na vero parte: arbitriū liberū adā peccante
ꝑdidimus: ad q̄ḋ nisi ꝑ christi gratiā redire
nō possum⁹: dicente aplo: Deus est enī qui Phil. 2
operať in vobis ꝛ velle ꝛ perficere ꝓ bona
volūtate. Unde assidua oratione p̄candū
est: ne nos volūtas ꝑuersa rapiat: sed inspi-
ratio diuina possideat: quoniā quicq̄d ex
nobismetipsis sapim⁹: mortifera ꝯtra nos
audacia cōcitam⁹. Jure ergo vetuit in ho-
mine cōfidendū: qui ꝑ se nec alteri: nec sibi
p̄ualet dare remediū: sicut ꝛ hieremias di-
cit: Maledict⁹ vir qui cōfidit in homine: ꝛ Hiere. 17
ponit spem carnē brachij sui: ꝛ a dn̄o rece-
dit cor eius. Quapropter desināt p̄sump-
tores illas sibi partes assumere: vnde eos
iusti⁹ possit sententia diuina dānare. Hinc
etiā pater augustin⁹ cōtra pelagiū scelestū
ꝛ iulianū hereticos: copiosis libris mirabi-
liter disputauit: ꝛ venenosi dogmatis ar-
ma cōfregit. Bonum est sperare in
dn̄o: ꝗ̄ sperare in principib⁹. Duo
verba mutata: oīno aliā fecere sentētiam.
Superius enī cōfidere se dicit: hic sperare:
Ibi in homine: hic in p̄ncipib⁹: vt illic de
carnalib⁹: hic de spiritualib⁹ dixisse videa-
tur. Princeps enī ꝛ diabolus appellatur: vt
est illud euāgelij: Ecce venit princeps mū- Job. 14
di huius: ꝛ in me nō inuenit quicq̄. Sic et
bonus angelus dictus est p̄nceps: sicut in
daniele legitur: Michael princeps magn⁹ Daniel. 12
Quapropter nec in bonis: nec in malis an-
gelis: sed in solo domino spem hominis di-
cit esse ponendā. Nam ꝛ si bonos ꝓ impē-
sa nobis pietate diligimus: beneficia in ip-
sis dn̄i nō ꝓprię possibilitatis iura laude-
mus. Omnes gentes† circūdede- Al. circuierūt
runt me: ꝛ in nomine domini† vlt⁹ Al. quia
sum† eos. Hoc populus ille merito dice- Al. in

bat qui spem suã in domini ꝓtectione po-
suerat: significans labores ecclesię: quos ꝓ-
mũ in capite suo: id est: in dño christo ptu-
lerat: ꝛ post in suis passiõibus sustinebat.
Primo em̃ quãdo religio innotuit christia-
na: omnes gẽtes in eius ꝑsecutione surgẽ-
tes diuersis cladibus affecerũt fidelissimos
viros: Qui tamẽ i suis ꝑsecutorib⁹ iuuãte
domino vindicarũt: quãdo eos cõuersiõe
mirabili subdiderũt: vt de se pęnitẽtię pę-
nas exigerent: quas pridẽ innocentib⁹ in-
gerebant. Nam qđ dixit: Gentes: ꝛ subiũ-
xit genus masculinũ: Ultus sum eos: siue
ad intellectũ ptinet: qꝛ in gentib⁹ populi
Sche significantur: siue schema est Exallage: id
est: immutatio: quoniã genus hic nominis
immutauit. **Circundantes circun-
dederunt me: ꝛ in nomine domini**
Al. quia **†vltus sum †eos.** Perscrutãdę sũt minu-
Al. in tię verboꝝ: quoniã discussa: sicut sępe dixi-
mus: nõ mima nob sacramenta parturiũt.
Primo posuit: Gentes: quod ad ecclesiã ꝓ-
pter martyrũ populos ptinebat: qui studẽ-
tes culturis demonũ: passim lacerabãt po-
pulos fideles. Modo aũt sub ipsa repetio-
ne verborũ noluit gentes ponere: vt magis
passionẽ domini subtiliter indicaret: quã a
solis iudęis specialiter cõstat impletã. In
quib⁹ tamen est in nomine dñi vindicatũ:
quãdo multi ex his pęnitẽtes mala quę fe-
cerũt: vocabulũ christianorũ sumere meru-
erunt. Et isti quoqꝫ versus appellandi sunt
vnifines: sicut ꝛ illi qui in capite psalmi sũt
positi. Et notandũ: qꝛ sicut caput plerũqꝫ
de mẽbris loquitur: ita nunc mẽbra de suo
capite ꝓloquunt. **Circundederunt**
Al. nõ hꝫ **me sicut apes †fauũ: ꝛ exarserunt si-
cut ignis in spinis: ꝛ in nomine do-**
Al. qꝛ vltus sũ in eos **mini †vindicaui in eis.** Adhuc ꝛ isti ver-
sus: de dño loquunt. Ipse em̃ a sęuiẽtibus
iudęis circundatus: passionis suę p totum
mundũ mella ꝓfudit. Apes em̃ fauũ circũ-
dant: quãdo p domos cereas liquores dul-
cissimos recondũt: ꝛ cũ sibi putant victua-
lia reponere: faciũt vnde homines possint
sua desideria satiare. Quod iudęos implesse
se manifestũ est: quãdo rem cũcto orbi dul-
ET cissimã amaris conatibus effecerũt. Apes
em̃: quasi a pedib⁹ dictę sunt: quod sine pe-
dib⁹ nascunt. Spinę: sęculi peccata desig-
nant: quibus iudęorũ populus ferocit in-
citatus: in delictis suis velut ignis concre-
pans ęstuauit. Sed in eis quoqꝫ dñi gratia
vindicatũ est: quando de illo melle quẽ cõ-
diderant nescij: cõuersi ad dominũ suauissi-
me sunt repleti. **Impulsus †versat⁹** Al. [illegible]
**sum vt caderem: ꝛ domin⁹ suscepit
me.** Hoc iam de se omne corp⁹ fidelium ve-
rissima voce testatur. Impulsus em̃ ille ca-
dit: cui domini fortitudo subtrahit. Et in-
spice vim verborũ: impulsũ se dicit ꝛ versa-
tum vt caderet: sed domini susceptione fir-
matus est. Soli em̃ versati nõ cadunt: qui
christi virtutib⁹ cõtinentur: vt frequẽter fi-
eri solet: quãdo bene meriti tradunt ad pę-
nas. Ideo em̃ tradi vident vt cadãt id est:
vt a recta credulitate mutent: sed domini
dextera cõfirmati nõ cadunt: quoniã in fi-
dei sanctitate cõsistũt. Alioquin infideles
cadunt: etiã cum stare in ptinacię suę obsti-
natione cernunt. **Fortitudo mea et
†laudatio mea dominus: ꝛ fact⁹ est** Al. [illegible]
mihi in salutem. Non potest impulsus
cadere: cui auxiliũ videtur dñi fortitudo ꝓ-
stare. Sed ne putaret sola pericula declina-
re: quem domini dona seruabant: adiecit:
Fact⁹ est mihi in salutẽ: quia p ipsum ęter-
nam vitã suscipiũt: p quẽ ꝛ sęculi huius ru-
inas euadere ꝓmerent. Ipse em̃ est: ꝛ forti-
tudo ꝛ laudatio ęterna beatorũ. **Uox
†leticię ꝛ salutis in tabernaculis iu-** Al. [illegible] tionis
**storũ. Dextera domini fecit vir-
tutem.** Chorus ille fideliũ lętus exultat:
quoniã dũ ꝑsecutores eorũ putarent eos
merore cõfici: ꝛ tribulatione cõsumi: illi di-
uina cõtemplatione gaudentes de sua pę-
na lętabantur: quã sciebant sibi ad ęterna
gaudia ꝓfutura. Hic em̃ tabernacula iusto-
rum: hũani pectoris secreta designãt: vbi
semp sancti lęti sunt: q̃uis forinsecus affli-
gant. Et vt cognosceres vnde istud gaudi-
um venit: adiecit: Dextera dñi fecit virtu-
tẽ: id est: christus: p quẽ pater virtutẽ ope-
ratus est in exaltatione sanctoꝝ: quod infe-
rius ipse dicturus est. **Dextera domini
exaltauit me.** Dextera dñi exaltat: cum
terrenis hominib⁹ celorum regna cõcedit.
Quid enim potẽtius: q̃ꝫ mortales induere
immortalitatẽ: corruptibiles incorruptio-
nẽ: peccatoribus beatitudinẽ: de hoste for-

tissimo infirmis dare victoriam? Non
moriar sed viuam: ⁊ narrabo ope-
ra domini. Contra illa hec dicunt: que
aduersum ecclesiaz christi psecutorū loqui
solet insana pcacitas: que cū se delere no-
men estimat christianū: prestare poti⁹ vide
tur augmentū. Cui merito dicitur a fideli:
Nō moriar: vt tu putas: sed viuā vita quā
nescis: ad quā mente ꝓtumidi puenire nō
possunt. Narraturū se etiā opera dñi polli
cetur: vt semp augeatur ecclesia tali ꝑdica-
tione vulgata. Quid pdest crudelib⁹ pse-
qui: quos vident psecutionib⁹ semp auge-
ri? Quāto melius ⁊ ipsi viuerent: si cōuersi
facta ppria deplorarent? Castigans
castigauit me domin⁹: ⁊ morti nō
tradidit me. Ne sibi aliquid psecutoruz
superbia vendicaret: tormēta ipsorum seui
ciāq; ferocissimā castigationē domini esse
pfirmat: vt tota illa iniqua potētia ad cor-
rectionē fideliū videatur esse pcessa. Quid
se de potestate iactāt: quibus nil p sua vti-
litate conceditur? Crudelitas illorū nostra
correctio est: furoris flamma pbatio. Non
se meliores estimēt quod delinquunt: filio
nō parcitur vt erudiri posse videatur. Sed
hec bene castigatus edicit. Solus em̄ mor
ti nō traditur: cuius hic vitia cōmissa pur-
pp gant. Et nota quod ait: Castigans castiga
uit. Hoc em̄ genus locutionis in scripturis
diuinis sepius inuenit: vt est illud: Bene-
dicens benedicā te. Multiplicās multipli
sop cabo semen tuū. ⁊ his similia. Quod argu
mentū: sicut sepe dixim⁹: dicitur a cōiuga-
tis. Aperite mihi portas iusticie:
⁊ ingressus in eas confitebor do-
mino. Populus ille fideliū venit ad terti
am sectionē: hierusalē cupiens introire: ia-
nuas eius feruore spirituali sibi postulat
aperiri. Quib⁹ ergo dicit: Aperite: nisi p-
phetis atq; apostolis: q celoꝝ claues mysti
cis virtutib⁹ acceperunt? Per has em̄ doc-
trine ianuas introducti: intus iā positi ve-
raciter domino cōfitemur. Ceterū quicqd
extra ecclesiam catholicā geritur: nequaq̄
dñi laudibus aplicat. Bene autē p allego
ft riam pphete atq; apostoli: porte appellate
sunt. Porte em̄ dicte sunt: p quas victua-
lia ciuitatibus iportatur: sicut ⁊ p illos ani-

marū pabula constat illata. Hec porta Al.in
domini: iusti intrabunt p eam. Cuz
superi⁹ dixerit: Portas: querendū est qua-
re hic portā voluit ponere numero singula
ri: scilicet vt designaret pphetas atq; apo-
stolos ianuas quidē esse celoꝝ: sed has om
nes ad vnā posse perducere: quia vniuerse
cōsuerunt ad dominū intromittere salua-
torē: qui ⁊ porta potest appellari: sicut ipse
in euangelio dicit: Ego sum ostiū ouiū. ⁊c. Joh.10
Sequitur. Iusti intrabūt per eam. Et hoc
quoq; subtiliter inquiram⁹: cur superi⁹ di-
xerit: Portas iusticie: ⁊ hic posuit: Iusti in
trabūt per eā. Significās: vt mihi videt:
iam nō scripturas diuinas: p quas transe-
unt ⁊ iniusti: sed illā hierusalē que portam
habet dominū saluatorē: p quē iusti tantū
homines introibūt. Quod bene vtrūq; cō
plexus est: vt ⁊ istum ⁊ illud futurū seculū
significare videret. Confitebor tibi
†domine quoniā exaudisti me: ⁊ fa Al.nō hz
ctus es mihi in salutem. Istam cōfes-
sionē nō afflicti populi debemus aduerte-
re: sed letantis. Gratias em̄ agit: quia illi
domin⁹ salutaris illuxit: ⁊ redemptor gen-
tiū oculis humanis apparuit. Unde reuera
intelligim⁹: ⁊ a priorib⁹ iustissimis domini
aduentū fuisse iugiter expetituz: sicut ipse
in euāgelio dicit: Multi pphete ⁊ iusti cu- Math.13
pierunt videre que vos videtis: et audire
que auditis. ⁊c. Lapidē quē repro-
bauerunt edificantes: hic fact⁹ est
in caput anguli. Sub allusiōe fabricā-
tium exponitur inanis opera iudeorū. So
li quippe hominū adhuc in mūdo vnū de-
um colentes edificare videbant: dum cete-
re nationes idoloꝝ se cultura destruerent.
Edificantes em̄ tendunt semp ad angulū:
vt cōmissorum parietū soliditas impleat.
Iudei vero fidei sue fabricā minime pfecerūt:
qm̄ ipm qui erat lapis fortissim⁹ angularis
more dementiū putauerunt esse tēnendū.
Dñs aūt christus p Tropologiā: sicut innu-
meris locis cōstat expositū: ideo lapis dici
tur angularis: qz duos ad se populos edi-
uerso veniētes: gentiliū atq; iudeoꝝ: tam-
q̄ geminos parietes in vnam soliditatis
gratiam collocauit. De hoc lapide pphe-
te: de hoc apostoli: de hoc diuersi multa

dixerũt. Angulus eñi tractus est: ex greco
sermone: id est: αγονου: quod latine dicit̃
genu. Hoc inflexũ: speciem anguli cõformi
qualitate restituit. Nam apud grecos ori-
ginem sui nominis in deriuationib⁹ omni-
no custodit: vt tetragonus: pẽtagonus. et
Al. factũ est istud his similia. **A domino† factus est hic:**
et est† mirabilis in oculis nostris.
Al. mirabile Ne lapidẽ istum saxeis mõtib⁹ putares ex-
cisum: in salutẽ mundi factũ dicit a domi-
no. Sed dũ memorat factũ: natura hũani-
tatis ostendit̃: que ⁊ creata esse monstrat̃.
Phil. 2 Sic ⁊ apostolus ait: In similitudine homi
nũ fact⁹: ⁊ habitu inuẽtus vt homo. Et ali
Ro. j bi: Qui factus est ei ex semine dauid scdm
☧ carnẽ. Iste quippe lapis qui ẽ fabrice deco-
ra copulatio: fibula parietũ: in fundamẽtis
ꝑpetua fortitudo: mirabilis est in oculis fi-
deliũ: qui nõ solũ eũ corporaliter vidẽt: ve-
rũetiã illuminata mẽte cõspiciunt. Vide-
runt eñi ⁊ iudei: sed nõ mirabilẽ: q2 solã in-
tuebant̃ carnẽ: quã videbãt esse cõmunẽ.
Fideliũ autẽ sensib⁹ qui eũ filiũ dei esse ꝓ-
fessi sunt: mirabilis ⁊ terribilis apparebat:
Matth. j6 sicut petro apostolo qui dixit: Tu es chri-
Al. est stus fili⁹ dei viui. **Hec† dies quã fe-**
cit dominus: exultemus ⁊ letemur
in ea. O q̃ suauia verba sancta nobis ꝓ-
batur eructare credulitas. Nã licet de⁹ cun-
ctos dies creauerit: singulariter tamen diẽ
fecisse dicit̃: qui christi dñi natiuitate sacra-
tus est. In quo merito exultari conuenit ⁊
letari: qñ in eo ⁊ diabolus ius pdidit: ⁊ sa-
lutẽ mũdus accepit. **O domine sal-**
uum me fac: o dñe bene ꝓsperare.
Interiectiones iste desideriũ magne peti-
tionis ostẽdunt: vt ⁊ hinc de mũdi isti⁹ cla-
de liberent̃: ⁊ ibi prosperrima sorte ad dex-
terã collocent̃. Duo eñi ista sunt: que fide-
lis expetit christianus: vt ⁊ hic eripiatur a
peccatoꝝ morte: ⁊ illic collocet̃ in regñe sem-
piterna. Nã istas afflictiones quas hic pa-
tiũtur: istos dolores quos hic amore dñi su-
stinent: ibi sine dubio ꝓsperant̃: quãdo is
ad gaudia eterna pueniũt. Prosperari eñi
est aliquid asperũ facere tranquillũ: vt gra
ta nobis fiant mala preterita: que credi-
mus in eterna gaudia cõmutanda. **Bene**
dictus qui venit in nomine domi-
Al. vobis **ni.** **Benediximus† vos de domo**

domini. Quarta sectio que supest intro-
itur: vbi de aduentu dñi suaue munus lau
dis offertur: ⁊ subtiliter antichristi ꝓsump-
tio iniqua damnat̃. Hec figura dicit̃ Em- Sbe
phasis: que significat etiã id quod nõ dic.
Dicendo eñi: Benedict⁹ qui venit in nomi
ne dñi: illũ cõstat esse maledictũ: qui in suo
nomine credit̃ esse vẽturus. Et vt christum
omnipotentẽ dñm esse cognosceres: dicit
eũ venisse in nomine dñi: ne aliquid de ip-
so carnaliter mens hũana sentiret. Hoc eti
am ⁊ euãgelij textus ostendit dicens: Ego Joh. 5
veni in nomine patris mei: ⁊ nõ accepistis
me: Si alius venerit in nomie suo: illũ ac-
cipietis. Sequit̃. Benediximus vos de do
mo dñi. Ab illo populo fideli quẽ ꝓfati su-
mus: hoc dicit̃ reliquis christianis: quasi sa
cerdotali dignitate subiecti loquũtur ad
plebẽ: ostẽdentes dñi benedictionẽ deuo-
te plebi ꝑ antistites salubriter dari. Et ne
hoc dubitãter acciperes dic: De domo do-
mini: id est: de ecclesia catholica: vnde salu
tare baptisma venit: vñ cõmunicatio sanc-
ta ꝓcedit: vnde olei sacrati vnctione mun-
damur: vnde omnis denigz benedictio ve-
ra ꝓstatur. **Deus domin⁹ ⁊ illuxit no**
bis. **Constituite diẽ solẽnem in**
† cofrequentationibus: vsq3 ad cor-
nu altaris. Cũ dicit: Deus dñs: ad supe
riora respondet: vt sic intelligas: Benedi-
ximus vos de domo dñi: imo nõ nos: sed
deus domin⁹. Ipse eñi benedicit ore sanc-
toꝝ: ⁊ lucescit nobis: quãdo nos a peccato
rũ obscuritatibus alienat. Sequit̃. Consti
tuite diẽ solẽnem in cõfrequẽtationib⁹ vs-
q3 ad cornu altaris. Istud iam dicit̃ bene-
dictis: qui poterãt dies festos celebrare so-
lenniter. Constituite dicit: id est: delibera-
ta custodite sententia. Diem solẽnem: qui
honore dñi ⁊ sanctorũ cõfessione sacratus
est. In cõfrequentationib⁹: id est: ꝓcessio-
nib⁹ crebris: quas populi turba cõdensat:
et reddit celeberrimas deuotione festiua.
Quod vero addidit: Vsq3 ad cornu alta-
ris: ꝓhibent̃ aliqui forsitan quod mult in
vsu est audita euãgelij lectione discedere.
Nõ eñi ad cornu altaris accedũt: qui com-
municationis gratia nõ replentur. Hoc de
isto altari visuali: vt mihi videt̃: cõpetẽter
accipim⁹: qd corp⁹ ⁊ sanguinẽ dñi solẽni no

bis frequētatiōe largit. Illud vero altare est: ante conspectū dn̄i: vbi purificatis animis p cōtemplationē sanctā iubemur accedere: vt in hac actuali solēnitate illud semper debeam⁹ inspicere: sicut iā in .xlij. psal-
Ps. 42 mo cōstat expositū: vbi ait: Et introibo ad altare dei: ad deū q̄ letificat iuuentutē meam. Cornu vero: significat ptātē: quā sanctū altare habere manifestū est. **Deus me⁹ es tu ꝛ cōfitebor tibi: de⁹ me⁹ es tu ꝛ exaltabo te.** Q: bn̄ veritas ista pfessionis iterat: vt dn̄m nostrū dicam⁹ esse: quē pura mēte nō desinim⁹ adorare. In pmo em̄ comate dicit: Confitebor tibi: qḋ ad gratiarū ptinet actionē. In scḋo: Exaltabo te: q: pdicationib⁹ beatoꝝ p cunctas gentes exaltat dn̄s christ⁹: qui reddit bonū p malo: qui inimicos dū possit extinguere patiēter expectat: ꝛ cōuersis talia reddit q̄-
lia sanctis suis miscḋia gratuita cōpromi-
[illegible] sit. **Cōfitebor tibi dn̄e: qm̄ exaudisti me: ꝛ factus es mihi in salutē.** Hic q̄dē versus: qm̄ repetit⁹ ē: iam superi⁹ i tertia parte pbat expositꝰ: h̄ tm̄ breuit edicimus: vt hanc ꝯfessionē letissimā post pcepta bn̄ficia fusam intelligere debeam⁹: sic nos cōmonuit ꝛ titulus Alleluia. **Cōfitemini dn̄o qm̄ bonus: qm̄ in seculū miscḋia eius.** Et hic q̄z versus in capite psalmi pbat esse iam dictus: vt sicut a christo fecit initiū: ita ipsi cōcordare videat
Apoc. j ꝛ finis. Ipse em̄ in apocalypsi dicit: Ego sū alpha ꝛ o. Merito ḡ ꝛ in capite ꝯfessio posita est: ꝛ in fine repetita: q: in oī vita nr̄a ipsam nos oportet assumere: ꝛ in ipsi⁹ delectatione finire.

Conclusio.

r Ecordemur hunc psalmū nō incassum: velut q̄busdā fulgoreis colorib⁹ esse cōtextū. In capite em̄ q̄tuor versus vnifines ipsuit: ꝛ iterū in fine primū versum psalmi decora iteratiōe geminauit: atq̄z iterū quē vicesimūpmū posuit: eūdem pene vltimū repetijt: vt q̄si vestis illa pōtificis: aureis quibusdā filis: et vermiculata pulchritudine cōtexta fulgeret. Illa em̄ i fimbrijs habuit tintinnabula: ista i fine eadē retinnuūt: q̄ in capite dicta sonuerūt. Pontifex igit qn̄ ingrediebat sancta sanctoꝝ: habebat hāc vestē: vt antistitis reuerēdi nullaten⁹ ignoraret aduēt⁹: cū etiā tacit⁹ vocalis incederet. Iste sic decora varietate disposit⁹ est: vt pconia sancte incarnationis pulcherrimis q̄busdā sentiant indicijs. Cooperiat nos pie rex ista vestis eloquij tui: ꝛ hoc resonēt te pstante actus nostri: qḋ tua dn̄e pcepta iusserit. Meminerimus aūt hunc psalmū quintū eē eorū: qui de pmo aduētu dn̄i mirabili narratione plati sūt: qnq̄z fortasse panib⁹ cōparandi: qui esuriē obseruantiū populoꝝ: corpis celestib⁹ expleuerūt.

Explicit expositio in psalmū. CXVII
Incipit expositio in psalmū. CXVIII

Alleluia.

f Estiuo psalmo ꝛ diuinaꝝ rerū virtute plenissimo: desiderabile Alleluia pmittit: vt meritū diuini carminis honore tituli possit agn̄sci. Est em̄ altissim⁹ pfunditate sensuū: ꝛ ꝯtextus quasi similiū repetitōe verboꝝ: mō pfitendo qḋ accepit: mō iteꝝ eadē sperādo que meruit. Qui more nobiliū fluuioꝝ: lenis ire cōspicitur: cū nimis pfundus esse noscat: quē tm̄ oportet iuuāte deo instituti nostri mēsura pcurrere: ne q̄ nos hacten⁹ cōstrinxim⁹: subita inundatiōe fundamur. Et etiā hebreis elemētis ad rudes ꝛ docibiles in schola christi pplos instruēdos tali ordine depict⁹: vt versū quē pma littera sortita fuerit: eadē ꝛ in septē subsequētib⁹ affigat: sacramētū illud forsitan in cordis circūcisione designās. Sic iste psalm⁹ in sua lingua p singulas litteras octonis v̄sib⁹ gregatim decurrens sibi vndiq̄z collat⁹ partiū eq̄litate finitus est: qḋ nos dicim⁹ ꝛ diuisiōis causa posituū: ꝛ vt pfectū numerū possit indicare iustoꝝ. Istis em̄ lr̄is ꝛ hebrea sapiētia discit: ꝛ diuinoꝝ libroꝝ sacrat⁹ numer⁹ continet. Has em̄ lr̄as significatōes suas habere: beato hieronymo testāte cognouim⁹: qḋ nūc repetere videt esse supfluū: cū sit iā alteri⁹ labore collectū. Hūc aūt psalmū: et .c. xliiij ꝛ deuteronomij canticū: ioseph⁹ refert elegiaco metro esse cōpositos.

Diuisio psalmi.

p Salmū istum moralē hebreas litteras ad sui numeri diuisiones illustrabiles nō incōgrue dicimus cōtulisse: in quo sibi octonos versus: vt sup memoratū est: singule vendicātes: cunctū

carmē pulcherrima parilitate describūt: q̄
nulla ꝑmixtione ꝯfundit̄: sed nouitates re-
rū mutatis sibi litteris explicat̄. Per totū
itaq; psalmū: vniūsalis sanctoꝝ chorꝰ elo-
quit̄: qui ab initio mūdi: siue fuerunt: siue
sūt: siue futuri esse credunt̄: inter quos re-
periunt̄ apostoli: ꝓphete: martyres: cōfes-
sores: ecclīastici ordines: ⁊ omnes qui sanc
j.Pe.2 ta dn̄o integritate famulant̄: genus electū:
regale sacerdotiū: gens sancta: ꝓplus acqui
sitionis: ab origine generis hūani vsq; ad
finē seculi colligendus. Sed q̄uis horū sit
inumera multitudo: vnꝰ tamē vbiq; intro-
ducit̄ ad loquēdū: vt virtꝰ vnitatis in eccle
sia cōcordi possit agnosci. Nunc videamꝰ
que in hoc celesti paradiso spiritualia po-
ma nascant̄. Expositio psalmi.

Eati immaculati Aleph.
b in via: qui ambulant in lege
dn̄i. Cū omniū desideria nominis
istius ardore rapiant̄: nec quisq̄ possit re-
periri q̄ nolit ꝑmia beatitudinis adipisci:
cōgruū fuit viros sanctos votis ꝓbabilibꝰ
iter ostēdere: ne mens cōfusa mortaliū ig-
norata via possit errare. Nā ⁊ illi beatos se
estimant: qui seculi ambitionibꝰ eludunt̄.
Sed ne aliquid tale putaret̄ eligendū: pri-
mū posuit plurali numero: Immac̄lati: vt
de fidelibꝰ h̄: nō de xp̄o debuisset aduerti.
Ille eñ solus naturaliter imaculatꝰ est: q̄
peccata nō habuit. Sancti eñ imaculati fi
unt: quādo indulgētie munera ꝯsequunt̄:
sicut ꝓpheta in quinq̄gesimo psalmo dic̄:
Ps.50 Lauabis me: ⁊ sup nivē dealbabor. Sequi
tur. In via: id est: in ipso dn̄o saluatore: q̄
Job.14 dixit: Ego sum via: veritas ⁊ vita. Ibi eñ
ambulare iustorū est: nō pedibꝰ corporeis:
sed gressibus ꝓbabilis actionis. Nā vt ad-
uerteres: nō eum illā viā dixisse in qua pos
sit errari: subiūxit: Qui ambulant in lege:
id est: qui aut non peccant: aut ꝑ gratiam
celestem digna sibi satisfactione ꝓspiciūt.
Nec illud vacat q̄d dicit: In lege dn̄i. Est
Ro.7 eñ ⁊ lex peccati: sicut aplus ait: Video ali-
am legē in mēbus meis repugnātē legi mē
tis mee: ⁊ captiuū me ducentē in lege pec-
cati. Et ideo additū ē: Dn̄i: vt eā discerne-
ret a lege peccati. Beati qui scrutan-
tur testimonia eius: in toto corde
exquirūt eum. Superioꝛi adhuc sensus

est ⁊ ista sententia. Nā licet beati sint imacu
lati qui ambulant in via: id est: in ipso dn̄o
saluatore: ⁊ in lege eius deuota mēte gradi
unt̄: additū est tamen illis virtutibꝰ: Qui
scrutant̄ testimonia eius. Et que sit ipa ꝑ-
scrutatio: subsequēter aperit̄: id est: qui in
toto corde suo dn̄m exq̄rere maluerūt. Vi-
dent̄ eñ ꝑscrutari testimonia eius ⁊ tergi-
uersatores heretici: sed toto corde suū do-
minū nō requirūt: q̄ñ ꝑ humanas versuti-
as affectant nouas inuenire calūnias. To
tum eñ cor suū ad scripturas sanctas meri
to posuisse nō dicit̄: qui ad falsitatis ambi-
tū plectibili errore transfert̄. Unde sanctꝰ
Primasius iustinianopoleos: disertꝰ anti-
stes: sub titulo q̄d hereticū facit: librū vnū
ꝯscripsisse dinoscit̄. Nec illi videt̄ totū cor
suū ad dn̄i testimonia posuisse: qui neglec-
ta disciplina mādatoꝝ eius: mūdana gau-
dia cōcupiscunt. Et vide ordinē sancte ve-
racisq; doctrine. Prius dicit: beatos esse q̄
ambulāt in lege dn̄i: deinde: qui scrutātur
sacrarū testimonia litterarū: q̄ꝛ nō est dig-
nus ista ꝑquirere: nisi qui se ꝓbabili cogno
scit̄ actiōe tractare. Utrasq; vero sententias
tertia spēs definitiōis amplectit̄: que gre-
ce Peotes: latine qualitatiua dicit̄. Beatꝰ Ꝑ
eñ vir q̄ sit: ꝑ actuū suoꝝ hic ostendit̄ qua-
litatē. Nō eñ qui operant̄ iniqui
tatē: in viis eiꝰ ambulauerūt. Cū io
hānis apl̄i veracia verba sint: Si dixerimꝰ j.Joh
q̄ꝛ peccatū nō habemꝰ: nosipsos seducimꝰ:
⁊ veritas in nobis nō est: videnf nec sancti
in viis eiꝰ ambulare: q̄s cognoscimꝰ habe-
re peccata. Verū hec q̄stio: veritatis ipsiꝰ
voce dissoluit̄. Sūt eñ illicita desideria: q̄
originalis pcti necessitate cōmittimꝰ: sed in
eis cōsensu animi nō tenemur. In istis mēs
beata nō ambulat: que dono dn̄i cordis ꝓ-
bitate supant̄. Ut: verbi gratia: repēte pul
chrū aliquid cōcupiscere: cibū desiderāter
expetere: bonis odoribꝰ cōmoueri: iniqua
subito suggestiōe ꝯfundi. ⁊ his similia: que
oratione sancta: ⁊ crucis signaculo destru-
unt̄. Ita fit vt ⁊ peccata sancti suggestiōe
carnis habeāt: ⁊ tñ dum eis minime relaxa-
tur effectus: ea nō operari veraciter estimē
tur. Hec eñ pauli apostoli testimoniis eui-
dentius approbātur. Ambulauit in viis do
mini: quando dicebat: Bonum certamen 2.Ti

certaui: cursum ꝯsummaui. ⁊ reliqua. Pec-
catum autē non voluntariū faciebat: quā-
Ro.7 do clamabat: Nō eñ qđ volo bonū hoc fa-
cio: sed qđ nolo malū hoc ago. Sequit̃ ei⁹
expositio: que omnē neuū dubitatiōis ab-
stergit. Si hoc qđ nolo inquit illud facio:
iam nō ego operor illud: sed qđ habitat in
me peccatū. Vides tñ illos accusatos: q̄
operationib⁹ peccatoꝝ nefanda delectati-
one cōsentiūt. Quapropter merito dicunt̃
in vijs dñi nō ambulare: qui operant̃ iniq-
tatē. Operatio eñ iniquitatis est ꝯsensus
maloꝝ: qui tamē a sanctorū cordib⁹ dono
dñi ꝓbatur alien⁹. Nā ⁊ ipse apls hoc mo-
Ro.6 net: Nō ẽ regnet peccatū in vestro mortali
corpore ad obediendū desiderijs ei⁹: nec ex
bibeatis mēbra vestra arma iniqtatis pec-
Ecc̄.18 cato. Et salomon: Post cōcupiscētias cor-
dis tui ne abieris. Obedientiā ergo pecca-
ti vetuit: nō suggestiōes: quas caro ꝓprijs
virib⁹ vitare nō p̄ualet. Respiciamus aūt
cur hic: vias: plurali numero posuit: ⁊ supe
rius singulariter dixit: Beati imaculati in
via. Ibi significat dñm saluatorē: qui cer-
ta via est ad patrē venientiū: sicut ipse dix-
Jo.14 it: Nemo vadit ad patrē nisi ꝑ me. Nā qđ
hic dixit: In vijs: designat ꝓphetas ⁊ apo
stolos: vel quicūq; populū vera p̄dicatiōe
docuerūt. **Tu mandasti: mandata
tua custodiri nimis.** Dixerat beatū es-
se cui hec talia suffragant̃: vt sit imaculat⁹:
ambulet in lege dñi: scrutet̃ testimonia ei⁹:
⁊ quod est ꝑfectissimū viuēdi genus in to-
to corde exquirat dñm. Et ne hec tanta ne-
gligenda viderent̃: sequit̃ iussionis dñice
veneranda p̄ceptio: vt mādata ei⁹ nō solū
:T sedule: sed ⁊ nimie requirant̃. Nimi⁹ eñ di-
ctus est: in nulla re dubi⁹: qui ꝓposite rei in
tentus semꝑ assistit. Ubi est sentētia gen-
tiliū toto orbe celebrata: Ne qđ nimis? Ec
ce nimiū nobis a v̄itate p̄cipit̃: Ecce a mo-
deratore rerū omniū sine defectu aliqđ fie-
ri debere sancit̃. Istud eñ nimis: significat
multū atq; infinitū: sicut ⁊ in alio psalmo
Ps̄.91 dicit: Nimis ꝓfunde facte sunt cogitatiōes
Ps̄.96 tue. Et alibi: Nimis exaltat⁹ es sup omnes
deos. Siue mādata dñi nimiū custodire p̄-
cipimur: qñ ipsi quoq; saluti nostre corpo-
ree ea p̄ferre debere censemur. Quaprop-
ter vires nostre possibilitatis excedere: di-
uinā militia est: qr totum ibi nimiū decet:
qñ ⁊ illud infinitū est: qđ nobis tribui po-
stulam⁹. Perquirēda ē quoq; nominū isto- ℟
rū distincta cognitio: ne quis ea credat eē
cōfusa. In priori versu: dixit: Legem dñi.
Lex aūt dñi est: sicut apls ait: vmbra fu- Col.2
turorū: quā nō decet ad litterā: sed spiritu-
ali ordine custodiri. Ut: verbi gratia: lex
sacrificiorū: obseruātia noue lune: ritus cir
cūcisionis. ⁊ cetera huiuscemodi: que typū
magis q̄ speciē certū est habuisse veritatis. ℣
Secūdo v̄su ponit: Testimonia. Testimo
niū est euidens ⁊ p̄finita cōditio: cui⁹ statu
to cōmoniti: res p̄teritas non possum⁹ ob- Gen.31
liuisci: vt in genesi ait iacob: Testimoniū
erit nobis collis iste: ⁊ testimoniū erit lapis
iste. Scriptū est etiam ⁊ in libro iesu naue: Josue.4
Duodecim lapides afferte de medio iorda
nis: vt sint hi in testimoniū filijs vestris.
Sic nobis p̄cepta diuina testimonia sunt:
qñ cōmonēt ne peccare debeam⁹: sicut apo
stolus paul⁹ ait: Testificor corā deo: qui vi j.Timoth.5
uificat omnia: ⁊ iesu christo: ⁊ electorū an-
gelorū: vt hec custodias. In p̄senti quoq;
versu mandata posuit: que nō sunt vmbre
futuroꝝ vt lex: sed p̄sentē habēt manifeste
operationis effectū. Qđ domin⁹ in euāge- Matth.22
lio absolute declarat dicens: Primū man-
datū est: Diliges dñm deū tuū ex toto cor-
de tuo: ⁊ ex tota anima tua: ⁊ ex tota virtu-
te tua. ⁊c. Hoc eñ sic vni dictum est: vt ab
omnib⁹ debeat ⁊ ꝑ cūcta tēpora custodiri.
Quapropter siue lex: siue testimonia: siue
mādata dñi custodiant̃: ad btitudinis cer-
tū est munera ꝑueniri. Que verba cū p̄dic-
tis diffinitionib⁹ suis mēte cōdenda sunt:
qr in sb̄sequētib⁹ v̄sib⁹ frequēter ea posita
reperim⁹. **Utinā dirigant̃ vie mee:
ad custodiendas iustificatiōes tu-
as.** Cum vitā superius beati viri euidēter
exp̄sserit: nunc etiā ꝓ se fidelis bonorū si-
bi ꝓuentū votis intercedentibus postula-
uit. Utinā: verbum semꝑ optantis est: vt
qđ nostris nō possumus viribus adipisci:
diuina miscdia largiēte mereamur. Cū di-
cit: Dirigant̃ vie mee: ostendit eas quātū
ad hūanā imbecillitatē ꝑtinet tortuosas.
Vie mee: actus significāt: quos i hac vita
ꝑagimus. Addidit: Ad custodiēdas iustifi
cationes tuas. Hic iā qđ supius optauit:

aperuit. Ad custodiēdas eñ iustificatiões dñi nemo poterit ꝑuenire: nisi cui⁹ via a domino dirigi cōprobat̃. Sed discutiamus: quid significēt iustificatiões. Justificationes igit̃ dñi apud priscū ꝑp̄lm fuerūt multe atq; diuerse: vt sex annis tm̃ famulus seruiret hebre⁹. Filius affectu ⁊ disciplina p̃ris erudiret̃. Pater vt reuerēter in omnib⁹ haberet̃. Deus: vt sūmo timore ⁊ amore coleret̃. Sacerdos honorabilis esset. Proxim⁹ vt tanq̄ ꝓpria vtilitas amaret̃. ⁊ his silia: que fieri sancta scriptura p̄cepit. Hec q̄ nequeūt custodiri: nisi misc̄dia dñi ꝓbent̃ attribui.

Al. cū ꝑspexero in oībus mādatis tuis

Tunc nō cōfundar: dū respicio in omnia mādata tua. Causa reddit̃ queādmodū possint iustificationes dñi iugiter seruari: id est: si mādata respiciantur vniuersa. Sed cū dicit: Oia: in nullo cōmonet esse peccandū: qm̃ scriptū est: Si quis de lege minimū nō fecerit: reus est toti⁹ legis. Respicere aūt: est mādata semp ante oculos habere q̄ iussa sunt: vt si quid tortū cōmittit̃: salutari emūdatiōe ꝓtinus corrigat̃. Ceterū qui in mandata nō respicit: in quo erret modis oīmodis ignorabit. Hanc q̄ similitudinē iacobus ponit ap̄ls

Jac. j

dicēs: Si quis auditor ē verbi ⁊ nō factor: hic cōparabit̃ viro cōsideranti vultū natiuitatis sue in speculo: cōsiderauit eñ se et abijt: ⁊ statim oblitus est q̄lis fuerit. Qui aūt ꝑspexerit in legē ꝑfectā ⁊ ꝑmāserit: nō auditor obliuiosus fact⁹: sed factor operis: hic beat⁹ in facto suo erit. Tales q̄ laudantur: a quorū cōspectu mādata dñi nō recedunt.

Al. uō bz

Cōfitebor tibi dñe in directione cordis: in eo qđ didici iudicia iusticie tue. Confessio: hic significat laudē: quā decet ꝑp̄lm dicere beatorū. Directio cordis: est fidei catholice sancta regula: q; cū cōfiteri nō pōt hereticorū distorta versutia. In eo qđ dicit: Didici: indicat a beatis patrib⁹ sibi traditā disciplinā: non autē vt quidā faciūt: studio ꝑuersitatis inuentā. Judicia vero iusticie sunt: q; famulos suos liberare dignat̃ a diabolica ꝑsecutione laborātes.

Justificatiōes tuas custodiā: nō me derelinquas vsq; quaq;. Perfecta est ꝓposite beatitudinis decora cōstructio. Petit eñ a dño: vt iustificationib⁹ cōcessis: dignet̃ deuotū populū suo munere custodire. Justificationes eñ qđ significēt: in quarto versu superiore iā dictū est. Et qm̃ nouerat tēptationes diabolicas vndiq; circuire: vt legit̃: Aduersari⁹ vester sicut leo circuit querēs quem deuoret: petit se q̄q̄uersus deniq; custodiri: ne possit locū nocēdi hostilis atrocitas inuenire. Nūc videam⁹ quid littera secūda ꝯtineat. i. Pe. 5

Beth

In quo corrigit iunior viā suā: in custodiendo sermones tuos. In prima littera partes beatitudinis fidelis ꝑp̄ls indicauit: in quib⁹ se dep̄catus est custodiri. Nūc idē in secūda littera cōuersiōis tēpus ostendit: exponēs etiā in sermonib⁹ dñi q̄bus delectationib⁹ ꝑfruat̃. Quapropt̃ ꝑ figurā Erotesis: sub interrogatiōe ꝓponit: In quo corrigit iuuenior viā suā? Etas electa est noui: nō veteris testamēti: qm̃ de seniori hoie in robusta sumus etate reparati. Juuenior eñ dicit̃ veterib⁹ cōparat⁹: quia cōparatiu⁹ gradus frequēter vim obtinet positiui. Sz iste iuuenior queādmodū correxerit viā suā: sub sequēti respōsione cōfirmat: dicens: In custodiēdo sermones tuos: tunc scz cū euangelicā disciplinā ꝑp̄lus christian⁹ accepit. Eo siquidē tēpore homo correct⁹ est: qm̃ vetere prauitate dānata: ad recte fidei dona ꝑuenit. Custodit aūt sermones dñi: q̄ nō eos tm̃ memoria retinet: s; actionū ꝓbitate restituit.

In toto corde meo exquisiui te: ne repellas me a mandatis tuis. Hoc q̄ munus ē dñi qđ eū se toto corde asserit exquisisse. Non eñ quereret nisi inquisitus fuisset: sicut in esaia legit̃: Qđ perierat requirā: ⁊ qđ errauerat reuocabo. In omni siq̄dē bono dñi gratia ꝑuenimur: ⁊ vt cū velimus rogare: ip̄e se dignat̃ infundere. Sequit̃. Ne repellas me a mādatis tuis: tanq̄ indignū bñficijs suis: vt quē te fecisti toto corde petere: tu etiā digneris audire. Repellit eñ a mādatis suis subdole se rogantes: sicut in alio psalmo legit̃: Uirum sanguinū ⁊ dolosum abominabit̃ dñs. Et salomon dicit: Sanctus eñ spūs discipline effugiet fictū: ⁊ subtrahet se a cogitationib⁹ q̄ sunt sine intellectu. Rogat q̄ ne ab intelligētia legis diuine repellat̃ sicut indign⁹: vt agnoscam⁹ hanc intelligentiā nō mereri nisi eos q̄ noscunt̃ Psal. 5 Sap. 1

toto corde depcari. In corde meo ab
scōdi eloquia tua: vt nō peccē tibi.
Cuȝ legam⁹ opam dn̄i esse p̄dicandā: sicut
Act.4 petrus in actib⁹ aploꝝ dicit: Nō eñ possu
mus q̄ vidimus ꝛ audiuim⁹ nō loqui: Hic
dicit in corde suo eloq̄a dn̄i ne peccaret ab
scondita. Sȝ vtrūq̄ verū est. Nā sicut de
cet fidelib⁹ ea oportune p̄dicari: sic nō cre
Math.7 dentib⁹ oportet abscōdi: sicut in euāgelio
dictū est: Ne dederitis sanctū canib⁹: neq̄
miseritis margaritas vr̄as an̄ porcos. Et
Ps.38 ali⁹ psalm⁹ dicit: Posui ori meo custodiā:
dū ꝯsistit pctōꝛ adūsū me: Obmutui ꝛ hūi
liatus sum ꝛ silui a bonis: vt intelligamus
pcti genus esse: obstinatis eloq̄a dn̄i p̄dica
Tit.3 re. Vn̄ et paulus apl's dicit: Hereticū post
p̄mā ꝛ scdaȝ correptionē deuita. ꝛc̄. Be
nedictus es dn̄e: doce me iustifica
tiones tuas. Ne aliq̄s eruditionē sanc
tā ꝓpriȷs virib⁹ applicaret: p̄mittit: Bn̄dic
tus es dn̄e: id est: qui gratis p̄stas: qꝛ in ho
mine nō potes iuenire qd̄ eligas. Sȝ h̄ bn̄
dictionē: laudē significat dn̄i. Naȝ cū nos
deū benedicim⁹: ei⁹ facta laudam⁹: cū ille
bn̄dicit: nos sanctificare dignat̄. Sequit̄.
Doce me iustificatiões tuas. Cū supius di
xerit: In corde meo abscondi eloquia tua:
nūc dixit: Doce me iustificatiões tuas: q̄si
nihil ante didicerit. Verū sancte cōgrega
tioni esuriēti sitientiq̄ iusticiā: nō sufficit
mādata dn̄i verbo didicisse: sed petebat vt
ea factis potuisset ostendere: vbi nouerat
plenitudinē se gratie reperire. Dicitur ergo:
Doce me iustificationes tuas: hoc est: p̄sta
me facere vnde electos tuos iustificare con
suesti. In labiȷs meis: pnūciaui
oīa iudicia oris tui. Chorus ille sanc
toꝝ pnūciasse se dicit iudicia oris dn̄i: q̄ lo
cutus est p ꝓphetas ꝛ aplos suos: qn̄ ea la
biȷs suis recēsuit: ꝛ ipso p̄dicauit. Oīa iudi
cia: significat q̄ scripta vel dicta sūt. Ceteꝝ
vniuersaliter nō pōt pnūciare: qd̄ nulla no
ticia p̄ualet apprehēdi: sicut in alio psalmo
Ps.35 dictū est. Judicia tua abyssus multa. Apo
Ro.11 stolus q̄ꝫ testat̄: O altitudo diuitiarū sapi
entie ꝛ sciētie dei: q̄ꝫ inscrutabilia sunt iudi
cia ei⁹: ꝛ inuestigabiles vie ipsi⁹. Et ipse pas
Io. sione vicina dicit aplis: Nō oīa dixi vobis.
Quapropter figuralit̄: p parte dicit̄ totū:
qd̄ in scripturis diuinis frequēter cōstat ef
fectū. In via testimonioꝝ tuoꝝ
delectat⁹ sum: sicut in oībus diui
tiȷs. Via testimonioꝝ: est dn̄s xp̄s: qm̄ de
ipso loquētia ad ipm̄ ducūt: via certa: iter
infatigabile: q̄stuosus laboꝛ: vbi q̄squis p
uenerit: iestimabiliū diuitiarū delectatiōe
mulcet̄. Et intuendū qd̄ sequitur. Sicut in
oībus diuitiȷs. Hic diuitias sp̄uales debe
mus accipe: de quib⁹ apl's ait: Qm̄ in oīb⁹ j.Cor.j
diuites facti estis in ipso: in omni verbo et
in omni sciētia: sicut testimoniū xp̄i confir
matū est in vobis. Ceterū cohors scā secu
lares diuitias nō poterat testimoniȷs dn̄i
cōparare: q̄s ipsa velut sordes aliquas co
gnoscit̄ abiecisse. In mādatis tuis
exerceboꝛ: ꝛ cōsiderabo vias tuas.
Ecclastice discipline ordo seruat⁹ est. Pri⁹
eñ fuit vt exercerēt̄ in mādatis diuinis: id
est: frequēti operatōe vsū rerū necessariaꝝ
assiduo labore pagere: ꝛ sic ad itellect⁹ ei⁹
penetralia puenire. Nemo eñ meret̄ tm̄ se
cretū ꝯspicē: nisi cui datū fuerit bona ꝯuer
satiōe celestib⁹ se bn̄ficiȷs ꝓxiare. Et nota
qd̄ exercitatio in scripturi diuinis plerūq̄
in bono ponit̄. In tuis iustificatio
nib⁹ meditaboꝛ: nō obliuiscar ser
mones tuos. Obliuio: nō natura nobis
venit: sed ab originalis pcti infirmitate de
scēdit. Huic remedialis opposita est medi
tatio: ne memorie culmen obliuio nefanda
destrueret. Meditari eñ se dicit iustificati
ones dn̄i: ne possit qd̄ retinere expetit obli
uisci. Nouerat eñ quo vitio mēs hūana p̄
meret̄: ꝛ ꝯtra hoc auxiliū repit: vn̄ obliuio
violenta debuisset excludi. Respice quēad
modū diuersis causis ꝓpria v̄ba subiūcta
sunt. In supiori q̄ppe versu: In mandatis
tuis exerceboꝛ: dixit: vbi parte opus est ac
tuali. Mādata eñ sunt dn̄i: Nō mechabe Exo.20
ris: Non falsū testimoniū dixeris. ꝛc̄. Hec
eñ oportuit nō tm̄ audire: sed facere: Jdeoq̄
posuit: Exerceboꝛ. Hic aūt: Justificatiōes
dicit meditaboꝛ. Justificatiōes q̄ppe dicte
sunt: sicut supius expositū ē: Hebreū pue
rū nō amplius q̄ꝫ sex annis debere seruire:
ad significātiā beati xp̄iani: qui in hoc seculo
seruit: vt in illa resurrectiōe a cūcta obno
xietate liberet̄. Hoc q̄ qꝛ fuit in enigmate
cōstitutū: Meditaboꝛ dixit: vt frequēs ite
ratio intellectū future rei euidēti⁹ aperiret.

O

Ps. viuifica me r Etribue seruo tuo: Simel.
ᵗviuā ⁊ custodiā ꝫ sermones
tuos. Uenit ad tertiā litterā: in q̄
humanā indigentiā ꝯfitetur: ⁊ gratiā dn̄i ꝑ
cuncta cōmendat. Increpatos asserit supꝫ-
bos: qui fideles dn̄i iniq̄s motib⁹ ꝑsequū-
tur. Retribue siquidē dicit: nō meritis red-
de: sed iterū da: vt qui ꝑstitisti petitiōis af-
fectū: effectū quoqꝫ postulatōis attribuas.
Deniqꝫ hunc sensū declarat sermo subiūc-
tus cū dicit: Seruo tuo. Seru⁹ eñ christi di
ci nō pōt: nisi q̄ nō suis meritis: sed diuine
gratie reputat: qd̄ boni aliqd̄ fecisse cogno
scit. Dn̄i aūt custodire mādata: reuera vi-
uētis est. Cōtra: mortu⁹ iure dicit: q̄ inobe-
diēs approbat: sicut in euāgelio de infideli-
Luc. 9 bus legit. Sine mortuos sepelire mortuos
suos. Sepelire eñ mortuos viuētū erat:
s̄ qꝛ infideles videbant: recte mortuos ap-
pellatos esse cognoscim⁹. Et aduerte cōfes-
sionē sctā ꝫ: sic se iudicauit eē victurū: si po
tuisset dn̄i custodire sermōes. Merito: qm̄
qui eos custodit: ab ipsis sine dubio custo-
ditur: ⁊ mors ei nō dn̄abitur: q̄ in impiorū
depopulatiōe grassat. Reuela ocu-
los meos: ⁊ cōsiderabo mirabilia
de lege tua. In hoc versu infirmitas hu-
manitatis: ⁊ bn̄ficiū supne maiestatꝭ expo-
ET nitur. Reuelare eñ dictū est: remouere ve-
lū. Quodā eñ operimēto ignorātie interi-
or aspect⁹ obducit: ⁊ nisi miscdia ipsi⁹ fue-
rit hoc velamē ablatū: scripturas sanctas
lumine cordis nō possum⁹ intueri. Petit ꝗ
auferri sibi impentie cecitatē: vt illumina-
tus gratia diuina queat dn̄i videre miracu
la. Que sūt aūt ista miracula: ipse testat di
cens: De lege tua. Supi⁹ diximᵘ legē: vm-
brā fuisse futurorū: que significantiā ven-
ture plenitudinis cōtinebat. Immolabat
q̄ppe pascali festiuitate agnus imaculatus:
qd̄ christū dn̄m significabat occidi. Sacer-
dos veste pulcherrima ⁊ coruscabili tege-
bat: vt futuri pōtificis ⁊ celestis regis indi
cia nūciaret. Promissiones qꝫ dn̄i fuerūt:
vt israelitic⁹ ꝑplus in terrā pduceret fluentē
lac ⁊ mel: qd̄ ad illud futurū seculū ptinere
nō dubiū ē: vbi sūme btitudīs gaudia co-
piosa dulcescūt. Rogat ꝗ ꝑplus ille sancto-
rū: vt reuelato corde ista ꝯsideret: q̄ supdu-
cto velamine nō poterat intueri. Inco

la ego sum ᵗ apud te in terra: nō ab- Ps.
scondas a me mandata tua. In hac
terra iusti sūt incole: qui ꝓpriā in mūdo nō
habent mansionē. Corpore siquidē in ter-
ra positi sunt: in celis aūt ꝓbabili cōuersa-
tione cōsistūt: sicut apl's dicit: Cōuersatio Phil. 3
aūt nostra in celis est. Et merito hic dicun-
tur incole: quib⁹ in aliena patria null⁹ affe
ctus est: sed ad tēpus terrā sui corporis co-
lūt. Nō eñ erat ille diues incola: q̄ horrea
cōstruebat: ⁊ longeuitatē vite sue in multa
cōgregatiōe posuerat. Sed isti sūt vere in-
cole: qui thesaurū suū in celo reponunt: vt
cor corꝫ futurā patriā semꝑ affectet. Petit
ergo fidelis ꝑplus mandatorꝫ dn̄i ꝯsciū se fi
eri: qꝛ nō deprehendit in babylonee parte
cōuersari. Illius eñ pōt scire quisqꝫ votū:
cui ⁊ famulari velle cognoscitur. Mādata
eñ esse diximᵘ: Diliges dn̄m deū tuū ex to Deut. 6
to corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua. ⁊c. Hec petit
nō a se abscōdi: id est: sbtrahi atqꝫ denega-
ri: vnde salutē aīe sue nouerat esse ventu-
rā. Rogat ergo vt ei nullaten⁹ celent: que
pctōribus ꝓbant absconsa: q̄uis generalit
ꝓnūciata eē videant. Cōcupiuit ani
ma mea desiderare iustificationes
tuas: in omni tēpore. Cōcupiscētia in
malo ⁊ in bono ponit. In malo: Nō cōcu- Exo. 20
pisces rē ꝓximi tui. In bono: Cōcupiscen- Sap. 6
tia sapiētie pducit ad regnū. Ita ⁊ hic posi
tū est: Cōcupiuit aīa mea desiderare iusti
catiōes tuas. Uiolēta res: ⁊ in vtraqꝫ par-
te fortissima. Nō eñ facile labit: qd̄ ꝯcupi-
scētie radicib⁹ alligat. Nā vt ipsā vim ser-
monis potuisset ostēdere: adiecit: In om-
ni tēpore: vt huic se desiderio nulla intmis-
sio: nullū tēpus valuisset obsistere. Potest
eñ ⁊ infidelis ad tēpus rē bonā cōcupisce-
re: sed hoc pfectis desiderijs ꝑplus sanctus
attribuit: qd̄ omni tēpore cōcupiuit. Hoc ē
eñ cōcupiscere: qd̄ desiderare. Nemo enīꝫ
desiderat nisi q̄ cōcupiscit: nec iterū cōcupi
scit nisi q̄ desiderat. Quapropter plenissi-
mā voluntatē ꝫ: indicat geminata ꝓfessio.
Increpasti supbos: maledicti q̄
declināt a mādatis tuis. Cū sint ho-
minū innumera crimina: supbos hic asse-
rit icrepatos: q̄ deo semꝑ ꝓbant odibiles.
Supbia est eñ: ꝑ quā angel⁹ cecidit: ꝑ quā
adā de nature sue dignitate deiect⁹ est. Nā

sicut hūilitas omniū par, pbaṫ esse virtutū: ita supbia vitiorū mater esse dinoscaṫ. De ipis em̄ scriptū est: Supbis de⁹ resistit: humilib⁹ aūt dat gratiā. (Iac.4) Increpare em̄ dicim⁹: q̄si de taciturnitate crepare: ⁊ in mordacia dicta, psilire. Qd̓ de⁹ p scripturas diuinas frequēter facit: cū terrorē eis sue indignatiōis ostēdit. Sequiṫ generalis ⁊ absoluta sentētia: maledictos esse q̄ ei⁹ tēptant mandata declinare. Nā vt p̄cepta dn̄i nō cōpleat hūana fragilitas: leuius malū est: istud vero nefariū est p supbiā declinare: vn̄ animā suā a peccatoꝝ nexib⁹ possit eripere. Nā ⁊ illū adā qui declinauit mādata dn̄i cōstat esse maledictū: hodieq3 maledicti sunt qui sibi scelere polluunṫ. Mandata em̄ q̄ sint: iā sunt dicta supius. **Aufer a me opprobriū ⁊ cōtemptū: q2 testimonia tua exquisiui.** Ecce de illo choro sanctoꝝ ⁊ martyrū verba sonuerūt: qui diuersis penis subacti: supbis ⁊ improbis opprobrio ⁊ cōtemptui esse videbanṫ: nūc rogāt vt manifestatione miscd̓ie dn̄i eoꝝ derisio ⁊ vilitas auferaṫ: qd̓ ⁊ in alio psal-
(Ps.122) mo legitur: vbi ait: Quia multū repleti sumus ɔtemptiōe: ⁊ multū repleta est anima nostra opprobriū abundantiū ⁊ despectio supbis. Testimonia vero diuīa exq̄sierūt: vt talia paterenṫ: qm̄ ɔstat esse p̄ceptū: Be-
(Math.5) ati q̄ psecutionē patiunṫ, ppṫ iusticiā: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Sed diligētius intuendū est: quare a se petāt martyres opprobria remoueri: vn̄ se nouerāt dn̄i munere coronari? Sed hec oratio, p psecutorib⁹ fundiṫ: vt dū cōuersi fuerint ad dn̄m: martyrib⁹ tollaṫ opprobriū: qm̄ ⁊ illi ipsā religionē coluerint: quā in alijs psequēdā esse putauerūt: qd̓ p̄stante dn̄o frequēter factū ēē cognouim⁹. **Etem̄ sederunt principes ⁊ aduersū me loquebanṫ: seruus aūt tuus exercebaṫ in tuis iustificationib⁹.** Audiuī se a principibus martyrū chor⁹ exponit: q̄ iudiciario more residētes de innocētiū pditione tractabāt. Et qd̓ grauī⁹ terrere potuisset: ipsi erant accusatores ⁊ iudices. Se vero merito dicit seruū dn̄i: q̄ inter vite picula de eius iustificatione cogitabat: qd̓ in illa vita receptur⁹ esset: q̄ in ista tēporaliter grauissima sustinebat. Exercebaṫ em̄ ad, puectū suū: n̄ cruciabaṫ ad penā. Tales anime mundū vicerūt: que sensū doloris sui eterni p̄mij cogitationib⁹ molliebāt. **Nam ⁊ testimonia tua meditatio mea est: ⁊ cōsolatio mea iustificatiōes tue sūt.** (Al. ɔsiliū meū) (Al. nō h3) Cōsiliū inuentū est ɔtra malignantiū ɔciliū: vt aduersū iprobos furores dn̄i testimonia meditata sufficerēt. Eoꝝ quippe cogitatio q̄libet mitigat dolores: nec timori relinquit locū q̄ in, pmissionib⁹ dn̄i iugiter occupaṫ: sicut dicit aplūs: Timor nō est in caritate: (j. Joh.4) sed pfecta dilectio foras mittit timorē. Cōsolationē vero suā esse, pfessus est dn̄i iustificatiōes: quas suis martyribus polliceṫ. Cōsolamur em̄ in afflictione p̄sentiū rerū: spe venientiū p̄mioꝝ.

Deleth.

Adhesit pauimento aīa mea:
a **viuifica me scd̓m verbū tuū.**
Ad quartā litterā venit fidele cōciliū: in qua se dicit corporali quidē necessitate cōstrictū: sed sola dn̄i pietate saluandū: petēs vt ab eo vias iniquitatis admoueat: qm̄ viā veritatis elegerat. Pulcherrimis aūt allusiōib⁹ exponiṫ hūana cōditio. Pauimentū est soli alicui⁹ in lenitatē maximā ɔstructa soliditas: q̄ merito nostro corpori cōparaṫ: qm̄ ⁊ ipm̄ sibi nitore leuigaṫ. Adhesisse se ergo dicit carni sue: qd̓ vitioso ēē nō dubiū est. Anima em̄ si adhereat corpori / delictis fauet: si volūtate sit diuisa / virtutibus. Quapropter merito se petebat per verbū: id est: p christū dn̄m viuificari: q2 p ɔsensum carnis se noscebat extingui. Sed pscrutandū est: quare illud cōciliū beatorū qd̓ supius dixerat: Seru⁹ aūt tu⁹ exercebatur in tuis iustificationib⁹: hic cōfiteaṫ adhesisse pauimēto aīam suā? Ut reuera itelligamus q̄uis sancti gr̄a dn̄i pfruanṫ: multaq3 virtutū varietate colluceāt: q̄diu sūt in hac carne mortali: esse tn̄ vn̄ se dep̄cenṫ absolui: sicut in euāgelio magister optim⁹ dicit. Postq̄ oīa feceritis: dicite serui inutiles sumus: qd̓ debuimus facere fecimus. (Luc.17) Et alibi scriptura dicit: Justus in p̄ncipio sermonis accusator est sui. (Prouer.18) **Uias meas enunciaui ⁊ exaudisti me: doce me iustificatiōes tuas.** Qui se pauimento adhesisse, pfessi sunt: merito in ɔsequētibus sua peccata, pdiderūt: ⁊ ideo sequiṫ: Exaudisti me. Mira cōpensatio: stu-

penda vicissitudo: dño suo ꝓpria mala di-
cere: ⁊ ab eodē ꝑmia saluti accipere. Quis
nō bonis talib⁹ incitet̃ illi ad ꝑmiū cōfite-
ri: cui nō possis negare qđ feceris? Perscru-
tandū quoqꝫ qđ dixit: Doce me iustificati-
ones tuas: nō ad audiendū sed ad facien-
dū. Ille em̄ diuinarū rerū doct⁹ ostendit:
qui sibi credita fecisse monstrat̃. Siue pe-
tit vt illas iustificatiōes aduerteret: que ꝑ-
cepte figuraliter esse videbant̃. **Uiam
iustificationū tuarū instrue me: et
exercebor in mirabilib⁹ tuis.** Meri-
rito cohors sancta iustificationū viā intel-
ligere querebat: que suas vias: id est: pec-
cata ꝑdiderat: q2 nisi illas dānem⁹: ad istā
ꝑuenire nō possumus. Instrue me: ad itel-
lectū ꝑtinet: vt aduerteret qđ sepe iā dictū
est: quali mysterio post sex annos seru⁹ re-
laxaret̃ hebreus: septim⁹ terre fruct⁹ peco-
ribus egentibusqꝫ donaret̃: qđ post annuz
quinquagesimū quodlibet illud priori red-
di dño iubebat̃. ⁊ his silia: que iustificatio-
nib⁹ dñi cōuenire monstrant̃. Hec em̄ meri-
to desiderabat agnoscere: que future spei
nostre ꝓbant̃ mysteria continere. Sequit̃.
Et exercebor in mirabilib⁹ tuis. Utiqꝫ ex-
ercet̃ sensu ⁊ prudētia singulari: qui dicta
dñi ad spiritualē significātiā trahit. Mira-
bilia vero ipsa vocat que superi⁹ dixit: iu-
stificatiōes. Prebent em̄ intellecta miracu-
lum: qm̄ sic in presenti sunt posita: vt longe
futura significare videant̃. **Dormita-
uit anima mea ꝑ tedio: cōfirma me
in verbis tuis.** Post illā petitionē san-
ctā cognoscim⁹ eū fuisse dilatū: qm̄ animaz
suā dicit dormitasse ꝑ tedio: qđ accidere so-
let eis: qui longis expectationib⁹ differun-
tur: vt intelligerem⁹ ꝑ patiētie bonū diui-
num nobis venire ꝑsidiū. Dormitat ꝗ ani-
ma: qm̄ a sua intentione flaccescit: ⁊ in ociū
fessa remittit̃: dū ad illud qđ itēdebat mi-
nime ꝑuenire monstrat̃. Et vide: q2 dormi-
tauit posuit: nō dormiuit. Dormire em̄ ob-
liuiosi atqꝫ socordis est: dormitare fessi ⁊ ex-
pectātis. Quod verbū ⁊ alter psalmus edi-
Ps.131 cit: Si dedero somnū oculis meis: ⁊ palpe-
Ps.120 bris meis dormitationē. Et alibi: Ecce nō
dormitauit neqꝫ obdormiet ꝗ custodit isra-
el. Sed vt hunc quoqꝫ defectū ab aīa fati-
gata remoueret: sequit̃: Cōfirma me in ver-
bis tuis: quaten⁹ si adhuc expectatio diffe-
renda erat: in verbis dñi fixa atqꝫ imutabi-
lis aīa ꝑmaneret. Cognoscimus em̄ tali re-
medio: quaslibet moras: ꝗuis tedia: quosli-
bet labores oīmodis ꝯsolandos: si legē do-
mini frequēti iteratione meditemur. Hanc
aūt anime dormitationē: Cassian⁹ seruorū
dei optimus institutor: accidiā vocat: quā
magno studio monachis ꝑsuadet esse fugi-
endā. **Uiam iniquitatis amoue a
me: ⁊ in lege tua miserere mei.** Ad il- M.de
lam cōtemplationē veritatis euectus: pe-
tit qđ in isto seclo necessariū fuit: vt via in-
iquitatis: hoc est: diabol⁹ ab ei⁹ infestatio-
nib⁹ tolleret̃: ⁊ in lege dñi optatā misericor-
diā reperiret. Per legē siquidē nemo iusti-
ficabit̃: sicut aplus dicit: Sciētes q2 nemo Ro.3
iustificabit̃ ex operib⁹ legis: sed ex fide iesu
christi. Et iterū: Per legē em̄ cognitio pec- Joh.i
cati. Iuste ꝗ ibi petit misericordiā: vbi sep
legis vincula nō credebat absolui. **Uia
veritatis elegi: iudicia tua nō sum
oblitus.** Uia veritatis: dñs christus est:
sicut ipse dicit: Ego sum via / veritas ⁊ vi- Joh.14
ta. Elegisse se dicebat sanctissim⁹ chor⁹ cul-
turā dñi saluatoris inter diuersas mūdi su-
perstitiōes: quib⁹ insipiēter mūdani ꝑli ser-
uiebāt. Eligere em̄ nō ē: nisi de multis vnū ET
legere. Sed videam⁹ quare se dic̃ elegisse:
cū dicat̃ in euāgelio: Nō vos me elegistis: Joh.15
sed ego elegi vos. Iure igit̃ ꝑplus beatus
ista dicebat qui iā electus fuerat vt eligere
potuisset: sicut ⁊ alio loco dicit: Elegi abie- Ps.83
ctus esse in domo dñi. Merito ergo se ob-
litū dñi nō dicebat esse iudicia: ꝗ tali electi-
one gaudebat. **Adhesi testimoniis
tuis dñe: noli me cōfundere.** Illeꝗ
se pauimēto pri⁹ adhesisse dixerat: nunc se
dñi testimoniis adhesisse commemorat: vt
ostēdat ꝓuectū se vite diuino munere pce-
pisse. Sed qm̄ totū in diuia tuitiōe ꝯsistit:
rogat vt de munerib⁹ collatis nō cadat: ne
ad verecūdie cōfusa ꝑueniat. Nō em̄ se san-
cta ꝯsciētia negligēti securitate remiserat:
sed magis qđ acceperat hūilis amittere for-
midabat. Sic em̄ confundi poterat: si ꝑde-
ret qđ tenebat. **Uiā mandatorū tu-
orum cucurri: cū dilatares cor me-
um.** Uia ista ꝗ multifarie dicit̃: ꝗ diuer-
sa q̄litate tractat̃. Dixit em̄ superius: Uias

meas annūciaui. Deinde: Viā iustificationū instrue me. Et iterū: Viā iniquitatis amoue a me. Repetit: Viam veritatis elegi. Ad postremū: Viā mandatoꝝ tuoꝝ cucurri: vt siue bone/siue male vite viaꝫ dicā oīmodis instruamur. Veritatis ordinē seruans cucurrisse se dicit viā mandatoꝝ: qm̄ cor suū a dn̄o asserit esse dilatatū. Non enī potuisset vel ambulare vel currere: nisi cor eius in latitudine sciētię fuisset extensum. Nā cū via mādatorū eius legat̄ angusta: nisi dilatato corde nō currit̄. Anima enī q̄ lumē veritatis acceperit: in multifarias agnitiōes aperit̄: ⁊ latior reddit̄ virtutib⁹ cognitis: que p̄us fuerat angustata peccatis. Bene aūt dixit: Cucurri: vt ostēderet se ad fidem rectā velociter dn̄i munere puenisse.
Phil.3 Cucurrit enī viā iustus: donec: sic dicit apostolus: perueniat ad palmā superne vocationis.

He.

Legem pone mihi dn̄e viā iustificationū tuarū: ⁊ exquirā eam sp̄. Ad quintā litterā plebs beata p̄cessit: multis modis expetens vt in lege dn̄i eius debeat munere custodiri. Inq̄rendū plane quā sibi legē petat populus iste cōstitui: qui supius dixit: Et in lege tua miserere mei. Illud dictū est de veteri testamēto: nunc aūt nouā legē postulat sibi debere poni veniēte scꝫ dn̄o christo: vt illo aduentu sancte incarnatiōis expletus: p̄fecto christiane fidei robore firmaret̄: sicut
Esa.2 dictū ē: De syō exiuit lex: ⁊ v̄bū dn̄i de hierusalē. Deniqꝫ iugiter se eā dicit exquirere. Illud enī desiderio inardescente semp exquirit̄: q̄d venire magnis p̄cibus postulat̄.

Da mihi intellectū ⁊ scrutabor legem tuam: ⁊ custodiā illam in toto corde meo. Cōsiderādū est quid sibi velit q̄d iterū petit: que p̄us se accepisse memorauit: id est: Viā mandatorū tuorū cucurri: scꝫ q̄ dona dn̄i cōtinue sunt petēda. Semp enī p̄stat: qui donata cōseruat: ⁊ p̄babili desiderio ꝯtinue petimus: q̄d in nobis p̄manere iugiter postulam⁹. Ipse eniꝫ p̄scrutatur hanc legē: cui intellect⁹ p̄statur a dn̄o. Et vt cōstantiā pie p̄fectionis ostenderet: eā se dicit in toto corde suo diuinitatis munere custodire: declarās p vniuersas subtilesqꝫ minutias omne bonū ⁊ a dn̄o tribui: ⁊ p ip̄m seruari: ⁊ eius gratia semp augeri. Et vide q̄ pulchro ordine cuncta descendant. Prius petit vt lex ei poneret̄: id est: noui testamēti: q̄ veteris iam tenebat. Deinde vt legis ipsi⁹ intētionē cognoscere meruisset: quaten⁹ eā cordis integritate seruaret.

Deduc me in semita mandatorum tuorū: quia ipsā volui. Cum in quarta littera: cucurrisse se dicat viā mādatorum: hic se in eandem deduci iterum postulauit. Sed mādata ista noui testamēti debemus accipe: vbi se p̄duci magnopere p̄cabat̄: q̄m veteri testamēti cucurrerat. Ita fit vt ⁊ fidei cōpleatur desiderata p̄fectio: ⁊ sancta scriptura nihil sibi cōtrariū dixisse videat̄. Nā cū dicit: Ipsam volui: noui testamēti spiritualē gratiā p̄batur expetere: p quā se ad celorū regna nouerat peruenire.

Inclina cor meū in testimonia tua: ⁊ nō in auariciam. Diligēter verba ista tractāda sunt. Inclinari cor suum petit ī testimonia dn̄i: vbi nō p rapacē auariciā: sed p laudabilē humilitatē p̄stante dn̄o p̄uenitur. Inclinati enī melius ꝯspicimus que ante oculos nostros esse monstrant̄. Nā illi qui erecti ⁊ vanitati supini sunt: nequaq̄ possunt subiecta oculis intueri. Addidit: Et nō in auariciā. Sciens cohors illa sanctoꝝ auariciā capacē esse vitioꝝ: hanc a se expetit amoueri: vt potuisset toto corde ad scripturas sacratissimas salubriter inclinari. D
Auaricia enī est tēporalium rerum flagrans oīno desideriū: vnde et p̄mus homo peccauit: ⁊ suis posteris vitia incētiua dereliquit. Hinc ⁊ diabolus accusauit Job: dicens p̄pter diuitias quas illi Job.j
dederat nō p̄pter ip̄am ꝯtemplationē qua bonus est: ab eo dn̄m fuisse dilectū. Quod sequēs impugnauit euētus: q̄ vir sanct⁹ in omnib⁹ aduersis dn̄o gratias actitauit. Petit ergo p̄ius beatus: vt hanc auariciā de corde ei⁹ amoueat: ⁊ ad testimonia dn̄i solo p̄bitatis inuitet̄ affectu.

Auerte oculos meos ne videāt vanitatē: in via tua viuifica me. Multi hui⁹ seculi prudentes cōtinentie se lege moderati sunt: vt hoīm magis q̄ dn̄i iudicio cōplacerēt. Sꝫ isti operā suā vano studio p̄diderūt: q̄m scriptū est: Ne faciatis iusticiā ve- Math.6
strā corā hominib⁹. Unde nūc plebs bea-

ta depcat: vt oculos cordis ei⁹ a tali ꝓpo-
sito dñs dignet̃ auertere: ne ꝑuersa ꝯsuetu-
dine mũdanis possit delectationib⁹ impli-
cari: q2 nos ꝑ oculos peccare nõ dubium
est: dũ cõspectarũ rerũ ambitione traduci-
mur. Ab hac em̃ se vanitate fieri deprecat̃
alienũ: qm̃ sciebat inde maximũ venire pec-
catũ. Hinc notant̃ ꝛ illi q̃ diuersis spectacu-
lis occupant̃: hinc qui mulierũ fedo amore
rapiunt̃: hinc qui alienarũ rerũ possessionẽ
improbe ꝯcupiscũt. Sed huic petitioni ad-
dit̃ ꝛ illa ꝑfectio: vt in via sua: id est: in do-
mino christo eũ viuificare dignet̃: i quo ve-
re viuificat̃: q2 mors eius virtute superat̃.

Statue seruo tuo eloquiũ tuũ: in timore tuo. Statue dicit: stare fac: id
est: infige: cõsolida atq3 cõfirma: ne sanctũ
eloquiũ fugaci obliuiõe dilabat̃: qd̾ in no-
stris semp debet sensib⁹ stabiliter ꝑmane-
re. Cui rei bñ addidit: timorẽ: vt semp ore-
mus ne suscepta munera possim⁹ amittere:
ꝛ grauı⁹ sit dulcedinẽ didicisse quę pereat.
Subiũxit: Tuo: q̃ ab humano timore lõge
discret⁹ est. Iste em̃ sic formidat vt diligat:
sic querit vt nũq3 desinat amare quẽ metu-
it. Et q2 plurimi eloquia dñi susceperũt ne-
gligẽter: ꝛ tã q3 fabulas inutiles audire de-
clinãt: merito addidit: In timore tuo: vbi
nec culpa cõquirit̃: nec ad desidię discrimi-
na ꝑuenit̃. **Amputa opprobrium meũ qd̾ suspicatus sum: q2 iudicia tua iocũda.** In hac sentẽtia maximũ vi-
tiũ hũanitati exponit̃. Multi em̃ in oppro-
briũ cadunt: aliter q3 habeat veritas suspi-
cando: quã culpã a se desiderat amputari.
Pro multis em̃ malis sępe bonũ testimo-
niũ dam⁹: atq3 iterũ de bonis mala dicim⁹
nesciẽtes: ꝛ necesse est verecundiã incurrat:
qui ignorãs aliqd asseuerat. Suspitio em̃
sępissime ꝓbatur incerta: q̃ viro nõ ꝯuenit
christião. Hęc ergo suspitio ducit ad oppro-
briũ: qd̾ ex peccato nascit̃. Iure q̃ sibi quę-
rebat amputari: vnde reus poterat inueni-
ri. Primo ꝯfessus est infirmitatẽ suã: nunc
dñi cognoscit̃ laudare iudicia: cui⁹ verbuz
verũ est firmaq3 sentẽtia. Quapropt̃ ama-
tor veritatis merito sibi iocundũ dñi dice-
bat esse decretũ: ꝑ quẽ se ꝛ requiẽ repire no-
uerat ꝛ coronã: sicut aplus dicit: Bonũ cer-
tamẽ certaui: cursum cõsũmaui: fidẽ serua- 2.Timoth.4
ui: de reliquo reposita ẽ mihi corona iusti-
cię. **Ecce cõcupiui mãdata tua: in equitate tua viuifica me.** Diuersa bñ-
ficia supius sibi cohors sancta tribui postu-
lauit: sed in hoc versu cõsecutã se dicit ple-
nitudinẽ gratiarũ: q2 cõcupiuerat mãdata
dñi: quę verã prudentiã cõferunt ꝛ salutẽ.
Petit aũt in ęquitate dñi se viuificari: qui
adhuc supstes esse videbat̃: vt intelligam⁹
nõ esse veracissimã vitã: nisi quã dñs chri-
stus fuerit ꝓstare dignat⁹. Equitas aũt pa-
tris: verbũ caro factũ est: cui omne iudiciũ
dedit: vt orbis terrarũ in ei⁹ examine iudi-
cãdus assistat: sicut aplus dicit: Qui fact⁹ j.Cor.1
est sapiẽtia nobis a deo/ ꝛ iusticia/ ꝛ sancti-
ficatio/ ꝛ redemptio. **Vau.**

Et veniat sup me misericordia tua dñe: salutare tuũ secundũ eloquiũ tuũ. Ad sextaz
litterã cõgregatio sancta ꝑuenit: in qua si-
bi postulat salutarẽ dñm debẽ ꝓcedi: vt ini-
micos de tãta remuneratiõe cõfundat: ꝛ in
lege dñi assidua meditatione ꝓficiat. Prę-
cat̃ ergo vt supra eã dñs saluator aduenı-
at: qui est miscdia pctõꝝ: ꝛ vita fideliũ. Et
vt hanc miscdiam specialit̃ ipm debuisses
aduertere: secutũ est: Salutare tuũ. Reue-
ra ꝑ quẽ salus gentib⁹ venit: q̃ mũdo egro-
tanti medicinã suę pietatis attribuit. Se-
cũdũ eloquiũ tuũ dixit: id est: scdm ꝓmissi-
onẽ tuã: quã ꝑ ꝓphetas cognosceris fuisse
pollicit⁹. **Et respõdebo exprobrãtibus mihi verbũ: q2 speraui in sermonib⁹ tuis.** Hęc nobis indicat abso-
lute sentẽtia: cũ aduersantiũ fuerit obiecta
versutia: qui tñ possunt recuperationẽ: nõ
nobis tacendũ: sed respõdendũ esse virili-
ter: ne sibi malignãtiũ ꝓsũptio superior eẽ vi-
deat̃. Exprobrãt em̃ verbo: q̃ filiũ dicũt eẽ
minorẽ: vel q̃ eũ carne passũ minime credide-
rũt: sicut dicit aplus: Si em̃ cognouissent j.Cor.2
nũq3 dñm glorię crucifixissent. His ꝓsump-
tionẽ dñi respondendũ est: q̃ doctrinã salu-
tarẽ nõ ad reuerẽtiã audiũt: sed ad iniuriã
poti⁹ exprobrationis adducũt. Seqt̃. Quia
speraui in sermonib⁹ tuis. Vtiq3 ideo dicit
respõdendũ: q2 sperauit in sermonib⁹ dñi:
q̃ dicit: Cũ veneritis an̄ ꝓncipes ꝛ ptãtes Math.10
nolite cogitare quõ aut quid loqmini: da-
bit̃ em̃ vob in illa hora qd loquamini: Nõ

cū vos estis q̄ loquimini: sed spūs patris vestri qui loquit̄ in vobis. **Et ne aufe ras de ore meo verbū veritatis vsq̄quaq̄: quia in iudicijs tuis†spe raui.** Rogat vt cōfessionē veritatis de ei⁹ ore nulle pene: nullus terror extorqueat: sed quelibet tormēta fuerint inflicta ī vna voce cōstantie pseueret: q̄r nō in virib⁹ humanis: sed in diuinis cognoscat̄ sperasse iudicijs. Sed cū dicit: Usq̄quaq̄: significat verbum veritatis ad tēpus aliquibus fuisse sublatū: vt petro apostolo cōtigit: qui ante galli cantū ter dn̄m negauit. Sed nō vsq̄quaq̄ ablatū est verbum veritatis de ore ipsi⁹: qn̄ culpā suā ⁊ fletib⁹ diluit: ⁊ sanguinis effusione mūdauit. Sequit̄: q̄re nō debeat de ore ipsi⁹ v̄itas pfessiōis auferri: Quia i iudicijs tuis speraui. Judicia erāt dn̄i quod turbe martyrū diuersis cruciatibus agebant̄. Sed in his se magis spē gerere pfitetur: q̄r scriptū est: Flagellat omnē filiū quē recipit. Jniqui eñ cū molestant̄ desperant: sancti viri si affligātur spē magis sue dilectionis accipiūt. Hactenus littere isti⁹ versus habet orationē. Subsequētes vero vsq̄ ad finē narrationis ordine depromūtur. **Et custodiā legem tuā semper: in seculum ⁊ in seculum seculi.** Jste ⁊ alij versus vsq̄ ad finē littere: nō habet deprecationē: sed narrationē. Superi⁹ eñ petijt vt acciperet: hic iā de pceptis beneficijs gratias agit. Custodire se legē domini semp affirmat: q̄r i ipsa variari nefandū est. Sic eñ custodire potest: si qd̄ superius dixit: nō auferat de ore ipsius veritatis verbū. Interdum: Semp: ponit̄ vsq̄ ad finem huius seculi. Sed hic cum dicit: Jn seculuz seculi: illam pennitatē significat que nō habet finē. Sed cū superi⁹ dixerim⁹: legem vmbrā fuisse futurorū: id est: imolare agnū immaculatū: octauo die ritū circūcisionis adhiberi: vel his silia: queadmodū in eternū legē se custodire dicit: cū nō solū post resurrectionē futurā necessaria nō sint ista: sed hic quoq̄ iā videant̄ abolita? Sz ibi alia lex erit dn̄i: quā se pmittit pplus custodire sanctissimus. Scit eñ p hanc vmbram legis ad mysteriū eterne legis ascendi. Nouit etiā cōsuetudinē angelorū ⁊ potestatuz: dn̄m sine fine laudare. Scit sūme beatitudinis esse solēnitatē: iugit̄ dominū intueri. Scit deniq̄ fideliuz ibi esse leges: quas se pfessus est sine fine seruare. **Et ambulabā in latitudine: quia mandata tua exquisiui.** Jpsa est latitudo quā in quarta littera dixit: Uiam mandatorū tuoꝝ cucurri cū dilatares cor meū: scientia scz multiplex atq̄ salutaris: quā ideo meruit: q̄r mandatoꝝ intelligentiā requisiuit. Quā merito dicimus esse caritatē: de qua scriptū est: Caritas dei diffusa est ī cordibus nostris per spiritūsanctū qui datus est nobis. Cōtra: peccatoꝝ corda in bonitate coangusta sunt: qd̄ tangit apostol⁹ cum dicit: Nō angustamini in nobis: angustamini aūt in viscerib⁹ v̄ris: q̄r dn̄i mēs coangusta: id est: polluta nō recipit: s̄ in latitudine mentis suscipit̄: a quo celū terraq̄ cōpletur. Patulū eñ domiciliū debet eē: vt tantā mereat̄ recipere maiestatē. **Et loquebar†de testimonijs tuis in conspectu regū: ⁊ nō confundebar.** Loquebat̄ de testimonijs dn̄i: qn̄ petiuerat ⁊ acceperat: vt respōderet exprobrantib⁹ sibi verbū. Qua firmitate roborat⁹ ante reges seculi: qui poterāt elata potestate terrere: nō se dicit fuisse cōfusum: sed veritatē quā mente cōceperat intrepidis sermonib⁹ exercebat. Confundit̄ aūt ille: cui⁹ p ratiocinationē dicta vincunt̄. Ad verecundiā eñ venire nō pōt: qui veritatis ipsi⁹ testimonio roborat̄. Nō eñ ille sub qualibet necessitate negādus est: qui dicit: Qui me negauerit corā hominib⁹: negabo ⁊ ego eū corā patre meo qui est in celis. **Et meditabar in mādatis tuis: que dilexi†vehementer.** Hic ostēdit frequētate meditationis ardorē. Meditari eñ mādata nō pōt: nisi q̄ ea assidua lectiōe circurrerit. Et vt hāc frequētiā euidētius declararet: addidit: Que dilexi. Negligere eñ nūq̄ pōt homo q̄ diligit. Sed ne hāc q̄ dilectionez tepidā forsitan estimares: addidit: Uehemēter: supra quā nulla pōt dilectio reperiri. Non eñ vt alia dilectio mandatoꝝ dn̄i mediocris esse pōt: nisi vehementer qd̄ hic expetit̄ diligat̄. Quapropter mādata dn̄i iure vehemēter dilexit: p q̄ in cordis latitudine fiducialiter ambulabat. **Et leuaui man⁹ meas ad mādata tua que**

Margin notes: Speraui (left, partly cut); Luc. 22; Ro. 5; 2. Cor. 6; Al. in; Math. 10; Al. nō hz

Al.nõ bz dilexi †nimis: ⁊ exercebar in iustifi-
cationib⁹ tuis. Superiori versu dixit:
Meditabar in mãdatis tuis: qḋ ad virtu-
tẽ respiciat inspectiuã: mõ aũt dicit: Leua-
bo man⁹ meas: qḋ ad partẽ ptinet actualẽ.
Leuare eñ man⁹: significat bonis operib⁹
occupari. Ceterũ q̇ malis actionib⁹ detine-
tur: nõ leuat man⁹ suas: ſ͛ deijcit. Et vide:
qꝛ in vtrisq̧ partib⁹ ponit: Que dilexi: ibi
Vehemẽter: hic: Nimis: qm̃ vtrũq̧ opus
sub magna ambitiõe faciẽdũ est: vt fructũ
possit habere dño miserãte q̇ pficit. Addi-
dit: Et exercebar in iustificationibus tuis.
Ibi meditabaꝛ: vbi mẽtis intẽtione trãsla-
tus est: hic exercebaꝛ vbi q̃rebat operis fre-
quẽtatiõe pficere. Et nota qḋ exercitatio
in scripturis diuinis plerũq̧ in bono poni-
tur: in lr̃is aũt secularib⁹ vel in cõmuni lo-
cutione: in bono aut nũq̧ aut raro poniꝛ.
PP Quã locutionẽ scripturaꝝ diuinaꝝ ppriã
esse dicam⁹. In iustificationib⁹ tuis: ptinet
ad vtrũq̧: vt et mãdata dñi cũ delectatiõe
meditareꝛ: ⁊ opas manuũ cũ caritate pfice-
ret. Ista eñ duo sunt: vt sepe iã diximus:
que pfectos faciũt vtiq̧ christianos. Finita
est cũ littera narratio: quã a versu quar-
to scilicet inchoauit. Zai.

Al. Memor esto m †Emẽto verbi tui seruo tuo:
i quo mihi spem dedisti. Ad
septimã litterã venit chor⁹ ille san-
ctorũ: in qua spẽ pmissionũ dñi sensib⁹ no-
stris oino cõmendat: vt firmũ in mẽte no-
stra pmaneat: qḋ gloriosa veritas polliceꝛ:
asserẽs pp̃ter eã fideles aduersa hui⁹ mun-
☧ di tolerabilit͛ ⁊ libẽtissime sustinere. Quis
eñ mortẽ tẽporalẽ metuat: cui eterna vita
pmittiꝛ? Quis orbitates pignoꝝ cogitet
cum se iungendũ choris nouerit angeloꝝ?
Quis labores carnis timeat: cũ se in ppe-
tuã requiẽ nouerit collocãdũ? Ex hũana ve-
ro cõsuetudine: Memẽto dicitꝛ deo: q̇ nihil
põt vllaten⁹ obliuisci: nõ qꝛ dignũ erat in
illa maiestate ponere obliuionis iniuriã: ſ͛
p̃catur vt cito seruo suo cõferat clemẽtissi-
me pmissionis effectũ. Has eñ tropologi-
as in scp̃turis diuinis frequẽt͛ inuenies: vt ẽ
Geñ.9 illud in genesi: Recordabor federis mei.
Leuit.26 Vel in exodo: Et recordat⁹ ẽ dñs federis qḋ
pepigerat cũ abraã ⁊ isaac ⁊ iacob. Verbi
tui: fortasse significat pmissionẽ quã i euã-
gelio dicit: Beati qui lugẽt qm̃ ipsi cõsola- Math.5
buntꝛ. Beati q̇ psecutionẽ patiuntꝛ pp̃t iu-
sticiã qm̃ ipsoꝝ est regnũ celoꝝ. Et alio lo-
co: Nõ vos dimittã orphanos. ⁊ his silia. Joh.14
Seruo tuo: subaudiẽdũ: imple pmissũ: qꝛ
si velis sine aliqua adiectiõe superiorib⁹ ap-
tare qḋ dictũ est: vba sibi nequeũt cõueni-
re. Que figura dicitꝛ Eclipsis: id est: defec- Sche
tus: quotiẽs verbũ suspenditꝛ: vt viuacius
inquiraꝛ. Sequiꝛ. In q̇ mihi spem dedisti.
In illa scʒ pmissiõe verbi tui: quã iure ve-
raci dño cõpleri fidelis ꝑplus expectabat.

Hec me cõsolata est in hũilitate
mea: quia eloqũiũ tuũ viuificauit
me. Spem quã sibi dicit de dñi pollicitati-
onib⁹ extitisse: ipam se in necessitatib⁹ hu-
ius mũdi ꝯsolatã fuisse testaꝛ: qm̃ inter q̃s-
libet calamitates anim⁹ fideliũ reficiꝛ: qñ
talis retributio cogitaꝛ. Quis eñ tẽpora-
les insidias metuat cũ ad eterna dñi pmis-
sa respiciat? Nã cũ dicit: Cõsolata est: ostẽ-
dit inter erũnas seculi hoc sibi solatij fuisse
vt in p̃senti vita affligereꝛ: ⁊ de futura spei
pmissiõe gauderet. Hoc etiã significat: In
hũilitate mea: qꝛ sancta reuera pbaꝛ hũili-
tas: oia patiẽter: oia cũ gratiarũ actionib⁹
sustinere. Hãc etiã spem tribuit i euãgelio
dicẽs aplũs: In patiẽtia vestra possidebitis Luc.21
aĩas vestras. Sequiꝛ. Quia eloquiũ tuũ
viuificauit me. Causã reddidit quare hũili-
tas ei⁹ fuerit cõsolata. Promissio q̇ppe tan-
ti iudicis firmauit aĩm sustinẽtis: ⁊ ne tem-
poralẽ timeret interitũ: spes ꝯsolatiõis vi-
uificauit afflictũ. Superbi iniq̇ age-
bãt vsq̧quaq̧: a lege aũt tua nõ de-
clinaui. Tẽpus significat qñ a supbis p-
secutorib⁹ vehemẽter hũilis ecclesia vexa-
baꝛ. Sed hec oia dicit esse frustrata: cũ eaꝝ
malignorũ nõ potuit nocere seuicia. Et re-
spice qm̃ hũilitatẽ suã fidelis ꝑplus viuifi-
catã dicit: supbos aũt: id est: malignos at-
q̧ tyrannos crudeliter egisse cõmemorat:
qui nõ viuificãdi: sed poti⁹ mortificãdi sũt.
Per hec eñ duo verba designat genus hu-
manũ. Hũiles quippe dicẽdi sunt: q̇ mãda-
tis dñi obedire cõtendunt. Superbi: q̇ dia-
bolicis suggestionib⁹ intumescũt. Sequiꝛ.
A lege aũt tua nõ declinaui: scʒ vt illi pu-
tabãt: q̇ psequebanꝛ innoxios. Et cũ dicit:
Nõ declinaui: significat in veritatis iugit͛

se mansisse sentētia. **Memor fui iudicioꝝ tuoꝝ a seculo dñe: ⁊ ꝯsolatus sū.** Memor iudicioꝝ plectibilia nō ꝑsumit: qꝛ metu penarū reuocaꝛ q̄ incētiua prauitate succēdiꝛ. Cū dicit: A seculo: significat cū administrari cepꝰ est mūdus. Hoc eñ illa cohors potuit dicere: q̄ ꝑ successiones generationum lōgis etatibꝰ cognoscit extitisse. Nā si eternū tēpus voluisset ostēdere: seculū seculi dixerat: sic frequēter insinuat. Qua cogitatiōe cōsolatū se dicit: q̄a famulos suos virtus diuīa nō deserit: sicut ⁊ alibi dicit. Iunenior fui ⁊ senui: ⁊ nō vidi iustū derelictū. **Defectio animi tenuit me: ꝑ peccatoribꝰ derelinquētibus lege tuā.** Hic pietas sancte cōuersationis exponiꝛ: vt dolore se defecisse dicat: qꝛ pctōres legē dñi deserere cernebāꝛ. Necesse est eñ: vt sanctū virū alteriꝰ culpa cōtristet: dū animꝰ pius saluos fieri desiderat vniuersos: ⁊ quē nō optat excedere affligiꝛ: cū ei penas cognouerit iminere. Scit eñ qꝛ gratuite illatū malum suū potiꝰ grauet auctorē. Unñ sancta cohors nō tm̄ penis suis: q̄tū tyrānicis torq̄baꝛ excessibꝰ. **Cātabiles mihi erāt iustificatōes tue: in loco incolatꝰ mei.** Cū diciꝛ: Cantabiles: significat psalmodiā cū magna delectatione ꝑagendā: sic dicit apl's: Cantātes ⁊ psallētes in cordibꝰ vestris deo. Cātꝰ eñ sp releuat labores: ⁊ nō facit aīo surripere tediū q̄ ꝯtemplatiōis magna suauitate mulceꝛ. Nā qđ addidit: In loco incolatꝰ mei: sic sepe dixīmꝰ: significat hūc mūdū: vbi ꝑegrinaꝛ oīs q̄ xp̄o dño deuotꝰ est. Expulsi siquidē in adā de sede paradisi: in hac terra icolatū gerimꝰ: qꝛ patrie illꝰ btitudinē nō habemꝰ. Ita fit: vt in h̄ mundo pegrini esse videamur: sic ⁊ apl's dicit: Qādiu sumꝰ in hoc corpore ꝑegrinamur a dño. **Memor fui in nocte nōis tui dñe: ⁊ custodiui legē tuā.** Per noctē: mūdū istū significari posse nō dubiū est: in q̄ pctōꝝ regnat obscuritas. Sꝫ vtinā oculos corporeos clauderet: ⁊ ñ cordis lumia piculosiꝰ obcecaret. Hāc noctē dñs depellit: qñ iudicij tēpore veniēs illumiat abscōdita tenebrarū: ⁊ manifestat ꝯsilia cordis: q̄ nūc excessibus nutriunꝛ illicitl. Sꝫ ī hac nocte memorē se dicit fuisse nōis dñi: cū oīa bñficia ipiꝰ

Ps. 36

peregrinus mee

Eph. 5

Cor. 5

nō meritis suis ꝫ diuinis muneribꝰ applicaret: sic ⁊ in alio psalmo legiꝛ: Adiutoriū nostrū in noīe dñi: q̄ fecit celū ⁊ terrā. Et apl's memorat: Qui gloriaꝛ in dño gloriēꝛ. Sic eñ fidel' noctis istiꝰ tenebri nō inuoluūꝛ: qꝛ cordis lumie clarificaꝛ. Cōsequiꝛ digna ꝓfessio. Jō eñ custodiuit legē dñi: qꝛ memor fuit in nocte nōis eiꝰ. Nō eñ custodire valuisset legē dñi: si suis aliq̄d merit applicasset. **Hec facta est mihi: qꝛ iustificatiōes tuas exq̄siui.** Hec facta ē mihi: sō audi: cōsolatio: qđ magis de nocte q̄ de lege debet itelligi: vt q̄ pctōribꝰ ē cecitas: ipsa viris sctīs illūinatio esse videaꝛ. Sic eñ credētes nō patiunꝛ tenebras: q̄uis ī huiꝰ mūdi cecitate versenꝛ. Sequiꝛ cā quare illi nox facta sit cōsolatio: qꝛ iustificatiōes tuas exq̄siui. Si eñ dixisset: Meas: sustinuisset adhuc densissimā cecitatē: sed qꝛ dixit: Tuas: mūdi tenebris nō potuit obcecari.

Ps. 125

2. Cor. 10

HETH

Portio mea dñe: dixi custodire legē tuā. Agmē btīm ad octauā lrā venit: ī q̄ desiderat videre faciē dñi: qꝛ eiꝰ mādatis noscīꝛ obsecutꝰ. Portio: a pte dicta est. Illiꝰ eñ parti sumꝰ cuiꝰ volūtatibꝰ obedimꝰ. Qđ verbū freq̄nꝛ inuenis dictū: vt ē illud: Filij leui nō erit portio: neq̄ sors i medio fratrū eoꝝ: qꝛ dñs deꝰ pars est eoꝝ. Unñ merito portio pioꝝ deus diciꝛ: qꝛ in regni eiꝰ felicitate victuri sunt. Sequiꝛ. Dixi custodire legē tuā. Dixi: id est: statui: decreui atq̄ ꝓmisi dñi ꝑcepta seruare: vñ factus fuerat in dñi portione: id est: in hierusalē beata: nō in babylonie parte cōfusa. **Deꝑcatus sum faciē tuā in toto corde meo: miserere mei scđm eloquiū tuū.** Duplici modo hec facies dñi ꝓbatur intelligi. Christum quē credebat esse venturū indubitata cogitatione desideraꝛ: incarnationē ipsius querebat aspicere: que mundo salutaris poterat apparere: sicut ⁊ in alio psalmo dictum est: Deus virtutū cōuerte nos ⁊ ostēde faciē tuā ⁊ salui erimꝰ. In toto corde: sine vlla hesitatione: vt nūq̄ de futuro suspēsus: sed velut ꝑsentē videreꝛ rogare certissimꝰ. Postulat etiā misericordiā aduētus eiꝰ debere cōpleri: q̄ ꝑ ꝓphetas innumera noscīꝛ annūciatiōe ꝓmissus. Siue magis deꝑcari videꝛ: vt in futura illa resurrectione eius

Deut. 10

Ps. 79

Matth.5 faciē possit inspicere: sicut legitur: Beati mūdo
corde: qm ipsi deū videbunt. Et apostol⁹:
j.Cor.j3 Uidem⁹ nunc p speculū in enigmate: tunc
aūt facie ad faciē. Sz q2 peccatorē se nouerat: sibi postulat debere misereri: qten⁹ per
gratiā liberat⁹ videat qd suis non poterat
meritis intueri. Scdm eloquiū tuū: illud scz
quo deitatis sue pmittit sanctis beatā ni-
Ber.nō b3 mis τ incōparabilē p oia visionē. †Quia
cogitaui vias meas: τ cōuerti pedes
meos in testimonia tua. Ordinē hūa
ne cōuersationis exponit. Prius est em̄ vt
nosmetipsos districti⁹ arguam⁹: τ sic ad do
mini mādata migrem⁹. Cogitauerat pin-
de examē illud gliosum: Uias suas: id est:
actus hūanos: sed qm ei oimodis displice-
bāt: pedes suos cōuertit ad testimonia dñi
gradiēda: in quib⁹ si aliqs ambulat firma
pōt habere vestigia. Uidebat siqdē in hu-
manis actib⁹ esse pctā: in diuinis aūt man
datis florere iusticiā: τ sapienter illud dese-
ruerat qd expositū piculis sentiebat. Dice
do em̄: Cōuerti pedes meos: ostēdit pmi
tus fuisse puersos. Parat⁹ sum τ nō
sum turbat⁹: vt custodiā mandata
tua. Cū dicit paratū: ostēdit deliberasse se
p mandatis dñi qlibet pericula sustinere.
Paratū se em̄ ad pcepta dñi custodiēda il-
le testatur: qui nec psecutores metuit: τ illece
bras hui⁹ seculi a suis sensib⁹ effugauit: sic
Act.2j τ apls paul⁹ ait: Ego em̄ p noie iesu non
solū alligari: sed τ mori parat⁹ sum. Unde si-
Ps.56 militer τ in alio psalmo dictū est: Paratū cor
meū deus: paratū cor meū. Sequitur. Et nō
sū turbat⁹. Improuisa forte cōturbēt. Nō
em̄ facit formidare animū deliberata sentē
tia. Unde τ dñs in euangelio sermonēs dicit:
Joh.j4 Nō turbetur cor vestrū: qm nō pōt dici para
tus: q trepida cogitatiōe cōfunditur. Infert
etiā ad qd paratū se esse dicebat: scz vt mā
data dñi custodiret: que sic bene atq inte-
gre seruantur: cum aduersitas nulla metuitur.
Funes peccatorū circūplexi sunt
me: τ legē tuā nō sum oblit⁹. Cū di-
cit: Funes peccatorū: ostēdit tot eē laqos:
quot pctā cōmittim⁹. Funes em̄ sūt impli-
cita τ tortuosa ligamina: quib⁹ se delinquē
Esa.5 tes semp astringūt: sicut esaias dicit: Ue q
trahūt pctā: tanq funē longum. Et alibi:
Prouer.5 Uinculis suorū peccatorū vnusqsq cōstrin

gitur. Sz hoc referendū est ad corporis praui
tatē. Nā cū dicit: Legē tuā nō sum oblit⁹:
quod est beatorū: cur se ipse peccatorū neri-
bus dicat esse complexū? Sed fieri potuit:
vt caro delictorū funib⁹ cōplexa ligaretur: ani
mus aūt saner⁹ incētiuis vitijs reluctās: le
gem dñi nō fuisset oblit⁹: sicut apls dicit:
Ego ipse mente seruio legi dei: carne aūt le- Ro.7
gi peccati. Media nocte surgebā
ad cōfitendū tibi: sup iudicia iusti- [illegible]
cie tue. Nō vacat qd dicit: Media nocte
surgebā. Scit em̄ hoc tpe pmogenita egy- Exo.j
ptiorū fuisse pcussa. Scit etiā ea tēpestate Act.j2
petri τ pauli τ sylee in carcere positorū vin-
cula resoluta. Scit q spōsum media nocte Matth.
eē venturū: idq eodē tēpore surgit ad lau-
des: ne inter fatuas virgines ianua clausa
remaneat. Nec vacat qd dicit: Surgebā:
q2 semp surgitur cū ad dñi pconia festinatur.
Ad cōfitendū hic: significat ad laudandū:
quia sequitur: Sup iudicia iusticie tue. Nā si
penitētie cōfessionē voluisset intelligi: sup
miscdiam tuā dixerat: nō sup iudicia iusti-
cie tue. Particeps ego sum omni-
um timentiū te: τ custodientiū ma-
data tua. Hic euidenti⁹ dixit qd superius
in capite lre posuit: Portio mea dñe. Sic
em̄ erat portio dñi: vt τ famulorū ipsi⁹ par-
ticeps esse pbaretur. Et respice quēadmodū
virtutē ecclesiastice vnitatis ostēdit: vt oim
fideliū se dicat esse participē: nō vni⁹ eccle-
sie: sed q in toti⁹ mūdi capacitate diffusa ē.
Et merito se vbiq partes habere dicit: qm
vniuersalis cōgregatio talia loqbatur. Pars
em̄ ipsius erat: quicqd deo placere poterat
in toto orbe terrarū. Et respice q humiliter
participē se dicit timentiū deū: cū legatur
in aplo: Participes christi facti sumus. Et Heb.3
in qdragesimoquarto psalmo quosdā par
ticipes christi significatos esse meminim⁹:
cū dicit: Propterea vnxit te de⁹ deus tuus Ps.44
oleo leticie p cōsortibus tuis. Quisqs enim
in nouitate vite ābulauerit: erit particeps
christi. Sic τ hūiliter locutus est: τ tn̄ ad ip
sam significantiā quid sit particeps domi-
ni: animū bñ intelligētis extēdit. Et q2 dix
it: Oim timentiū te: ne illos debuisses ad-
uertē: q dñi iudicia fuili timore formidāt:
addidit: Et custodientiū mādata tua: qui
deuotissimi cōprobātur timore castissimo: τ

amore reuerēdo. **Misericordia tua dñe plena est terra: iustificationes tuas doce me.** Luz dicit: Misericordia tua dñe plena est terra: ostendit vtiq; dilatationē fidei christianę: quā sic misericorditer impleuit: vt vndiq; nomē vanissimę superstitionis euacuasse doceat. Et nota q̄d iustificatiões dñi q̄ sedule petit discere: cū frequēter eas se fuerit custodisse ꝓfessus: scʒ vt ostēdat mandata dñi infatigabiliter exq̄renda: quaten⁹ sub tali desiderio ꝓfectus noster possit semp̄ augeri: sicut in q̄rtę litterę p̄mo versu dixit: Legem pone mihi domine viam iustificationū tuarū: ꝛ exquiram eam semper. **Teth.**

b **Bonitatē fecisti cū seruo tuo dñe: scd̄m verbū tuū.** Populus beat⁹ nonā litterā cantaturus ingredit̄: in qua gratias agit humiliatū se fuisse: vt ad iustificatiões dñi deuotissim⁹ ꝑueniret: testimonia ei⁹ asserens sibi supra omnes esse diuitias. Cū aūt dicit: Bonitatem fecisti cū seruo tuo dñe: collata sibi munera ꝓfitet̄. Bonus quippe dñs: seruis suis tribuit bonitatē. Sed quę sit ista bonitas: subter exponit dicēs: Bonū mihi q̄d humiliasti me: vt discerē iustificatiões tuas. Nō eñ de felicitate mūdana gratias agit: sed de afflictiōe salutari. Meminit eñ piā districtionē esse q̄ corripit. Intelligebat q̄ppe bonitatē illam debere dici vnde ꝓficit̄: nō vnde inani exultatiōe gaudet̄. Sic facit et medicus bonitatē: cū secat vulnera: sic pater cū filiū cędit: qui licet ad tēpus inferāt pęnas: cōferunt tñ de afflictione remedia. Nouerat ergo dñm pijs supplicationib⁹ honorandū: cui⁹ clemētia tribulatiões nostrę ꝯmutant̄ i gaudiū: q̄uis ad tēpus graues esse videant̄. Sequit̄. Scd̄m verbū tuum:

Math. 25 illo scʒ quo dicitur: Qui se hūiliat exaltabitur: ꝛ qui se exaltat humiliabit̄. **Bonitatē ꝛ disciplinā ꝛ sciētiā doce me:**

Al. in **quia† mādatis tuis credidi.** Perquirendū est cur adhuc petit doceri: q̄d iam se superi⁹ accepisse ꝓfessus est: scʒ q̄m bonaꝝ rerū nulla satietas est: quę more flagrantis incendij: quāto ampli⁹ ꝑ arida ligna cucurrerit: tāto copiosi⁹ ęstuabit. Nā ꝛ apostoli

Luc. 17 fidei calore feruētes dicebāt: Auge nobis fidē. Docet ergo de⁹ bonitatē: inspirādo caritatis desideriū. Docet disciplinā: cū tribulationib⁹ patiētiā donat. Docet sciētiā: cū salutariū rerū ipse cognoscitur attributor.

Sed aliter docet de⁹: aliter magister hūanus. Ille verba ꝓmit: sed intellectū nō potest earū rerū ꝑstare quę ꝑcipit: Deus aūt p̄us cor illuminat: vt in sensus electorū ei⁹ verba descendāt. Sequit̄. Quia mādatis tuis credidi. Cū mandata iō ꝑdicent̄ vt fiant: ꝑquirendū est quare dixerit: Mādatis tuis credidi. Propter illam ꝓmissionē dñi

quę dicit: Qui audit verba mea ꝛ facit ea: similis est viro edificāti domū suā supra petrā. ꝛc. Merito ergo subiūxit: Credidi: q̄a ꝑmia sibi obediētib⁹ maxima cōpromisit. Math. 7.

Priusq̄ humiliarer ego deliqui: ꝓpterea eloquiū tuū custodiui. Respiciamus quēadmodū in hoc versu hūana vita describit̄. Prius eñ peccasse se dixit: cum originali vitio teneret̄ obnoxius. Post hūiliatū se esse ꝓfessus est: vt culpa careret quā cōtraxerat in radice. Ad postremū dñi eloquiū custodiuit: q̄ꝛ hūiliari meruit: sicut dicit iacobus apl's: Humilib⁹ au Iac. 4

tē dat gratiā. Et vt frequēter excedentiū licentiā cohiberet: post hūiliationē suā: eloquiū dñi: id est: scripturas sanctas se dicit eius dono toto mētis conamie custodire.

Bonus es tu† dñe: ꝛ in bonitate tua doce me iustificationes tuas. Al. nō hꝫ

Petit bonū magistrū: vt in sua bonitate dignet̄ docere discipulū. Quę figura dicit̄ Sche

Paronomasia: latine denomiatio: quę similitudine verbi: cōuertit in se auditorū affectū. **Multiplicata est sup̄ me iniquitas superborū: ego autē in toto corde meo scrutabor mandata tua.** Apte petit bonitatis auxiliū: qui subiturus erat colluctationis incertū: vt iustificatiões dñi quas lectione didicerat: in suo certamine declararet. Tunc eñ ꝑfecte discunt̄ mandata cū fiunt. Dicit eñ multiplicatā sup̄ se ꝑsequētiū iniquitatē: ꝛ ideo petit ne pęnis grauibus superboꝝ deuota eius macularet̄ hūilitas. Sed cōtra illā sęuissimā factionē: vide quid sequit̄: Ego autē i toto corde meo scrutabor mādata tua: vt quātū illi ꝯtendebant seducere: tantuʒ iste videret̄ mandatis dominicis adherere. Sic gloriose vincunt̄ q̄ pęnis tꝑalib⁹ sctōs

vincere temptauerūt. Et quāto eos a lege
dn̄i diuidere nisi sunt: tanto illos mādato-
rū scrutatores amplius effecerūt. Co
agulatum est sicut lac cor eorꝝ: ego
vero legem tuā meditat⁹ sum. Coa-
gulatū: ⁊ in bono ⁊ in malo ponit. In bo-
no: sicut in sexagesimoseptimo psalmo iaz
Ps̄.67 dictū est: Mons coagulat⁹ mons pinguis.
Hic aūt in malo dictū debem⁹ accipe. Naz
iniquitatē superborꝝ: quā supius multipli
catā supra se fuisse testat⁹ est: vult intelligi
cōduratā: que more lactis in crassiorē sub-
stantiā fuerat impia deliberatōe cōstricta.
ET Lac dictū est: a liquore: qḋ de interna sub-
stantia naturali poti⁹ liquore decurrat. A
em̄ in I cōuertit: vt amic⁹ inimic⁹. ⁊ his si-
milia. Sed quātū illi in malo durescebāt:
tāto iste a lege dn̄i se segregare nō poterat:
vt illorꝝ crudelis obstinatio pia pseuerātia
Al. quia vinceret. Bonū mihi quod humi-
Al. discam liasti me: vt discerē iustificationes
tuas. Bonū dicebat sibi: qḋ penis seuiē-
tibus subdebat: nō p̄sentia cogitās: sed fu
tura desiderās. Ceperat em̄ de illa dulcedi
ne gustare: que oēs suauitates pbat exce-
dere. Humilitas em̄ ista: hierusalē tāgit glo-
riosa fastigia. Nā sicut superbia mergit ad
tartarū: ita ista tollit ad celū. Ista qppe hu-
miliatio quale p̄miū habeat: ꝯsequēter ex-
ponit. Dicit em̄: Ut discerē iustificationes
tuas: id est: vt facerē que docuisti. Tūc em̄
pfecte discitur: qn̄ p̄cepta dn̄i fideli actione
m ōstrant. Bonū mihi lex oris tui:
sup milia auri ⁊ argenti. Quotiēs in
hac littera: bonitatē memorat: cohors illa
sanctorꝝ: quā ideo frequēter petijt: qm̄ ma-
gis ac magis crescebat ei dulcedo bonita-
tis. Cōsiderem⁹ aūt vim isti⁹ verbi qḋ dic:
Oris tui. Non tā pphetarū: nō aplorꝝ: sed
p̄cepta euāgelica sibi testat ee p̄ciosissima:
que christi dn̄i sūt ore plata. Sequit. Sup
milia auri ⁊ argēti. Aurū ⁊ argentū cupidi-
tatib⁹ hoim videt esse p̄cipuū. Sed qr bo-
nitas illa cōparationē silem nō poterat in-
uenire: p̄misit: Sup milia: qḋ ifinitū atqꝫ i-
cōprehēsibile est: vt auri ⁊ argentiqꝫ cōpa-
ratio tali adiectione vilesceret. Quicquid
☧ em̄ dixeris: Sup: semp excedit. Facta est ḡ
cōparatio absqꝫ similitudie: p̄ciū sine mō:
amor sine fine. Sic em̄ dilectio tanta indi-

cari meruit: vt nulla res ei potuisset eq̄ri.
Anus tue fecerunt Ioth.
m me ⁊ plasmauerūt me: da mi
hi intellectū vt discā manda
ta tua. Ad decimā litterā cohors gloriosa
pgreditur: in qua petit intellectū manda-
torū sibimet debere cōcedi: vt veracissime
vite munere pfruat: expetēs vt dn̄i miseri-
cordia fiat imaculata: ne possit in illa iudi-
catione cōfundi. Si velim⁹ igit de hoc ver
su disputationes colligere singulorū: libri
magis edim⁹ quātitatē: qꝫ aliquid pmissa
breuitate narram⁹. Sed sufficiat nobis p̄-
stante dn̄o intellectū rei cōpendiosis sensi-
bus aperire. Legit em̄: Opera manuū tua Ps̄.ci
rū sunt celi. Legit etiā: Et aridā terrā ma- Ps̄.94
nus ei⁹ finxerūt. Idē ⁊ hic: Manus tue fe-
cerunt me ⁊ plasmauerūt me. Sed hec om-
nia tropice dicta sūt. Nā man⁹ habere cor-
poreū est. Si vero pprietatē opationis do
minice velis aduertere: audi: Dixit ⁊ facta Ps̄.148
sunt: mādauit ⁊ creata sunt. Quapropter
operatiōis ei⁹ virtus hūano more manus
vocant: p quas nos cōsueuim⁹ operari. Fe
cerūt autē: quidā volūt ad animā ptinere:
plasmauerūt ad corp⁹ qḋ de limo terre cog
noscit fuisse formatuz. Justa voce factura
sua clamat auctori: Da mihi intellectū: a q̄
cognoscor esse plasmata. Sed pquire qua-
lem intellectū querebat: quē humanitatis
ratione nō poterat iuenire. Illū scilicet pu
rum: cōtemplabilē: deuotū: quē ante pec-
catū adhuc ade incorrupta simplicitas pos
sidebat: nō istū de quo sibi homines vidē-
tur esse sapiētes: ⁊ pecorib⁹ ex aliqua parte
p̄minere. Petit ergo intellectū: vt dn̄i mā-
data cognoscat: quaten⁹ quē adam p ino-
bedientiā pdiderat: cohors sancta p deuo-
tionis obsequia mereret. Qui timent
te videbunt me ⁊ letabunt: quia in
verbo tuo supsperaui. Pulcherrima
pio dn̄o causa miserationis oblata ē: qm̄ si
cuilibet de sancta ꝯgregatiōe p̄stiterit: cun
ctorū animos magna hilaritate cōplebit.
Sciebat enim clementiā eius velle facere:
quod fideliū corda roborarēt: ⁊ petit talia
in se fieri vnde omnium deuotio possit au-
geri. Uidēdo em̄ alterius p̄mia: pficit san
cta ꝯscientia: dū ad imitationē laudabiliū
rerū pposita sp exempla pficiūt. Addidit

etiam ꝑpter quid oĩno debeat impetrare.
Quia in verbo: id est: in xp̃o dño se spera-
re ꝓhibet: vbi nũq̃ȝ decipit spes: nec pōt ani
mus quasi caducis desiderijs eludi: q̃ in tã
ta veritate meref infigi. Cognoui do
mine q2 eq̃tas iudicia tua: ⁊ in ve-
ritate tua hũiliasti me. Cũ legaf alibi:
Ps 35 Judicia tua abyssus multa. Et iterũ: Ju-
sticia dei inuestigabilia: querēdũ est cur h
dixerit: Cognoui dñe q2 eq̃tas iudicia tua.
℞ Sed quotiēs immēsũ atq̃ȝ incōprehēsibile
legif: illud eternũ iudiciũ debem⁹ accipe:
qȏ ex toto hic nō valem⁹ aduertere. Jstud
vero p̄sentis mũdi est qȏ se cognouisse te-
staf: vt hoīem animi timore peccātē hũili-
atũ corrigat: ⁊ supplicātē sibi miscðia diuia
recipiat. Quis em̄ dubitet sũme eq̃tatis es
se iudiciũ: vt q̃ p supbiã delinquũt deuota
hũilitate purgenf? Et intuere q2 hic nō di-
xit: credidi: sed cognoui: id est: exptus sũȝ:
vt in suis passionib⁹ atq̃ȝ bñficijs hãc se eq̃-
Lnō b3 tatē dñi coĝuisse mōstraret. Fiat nũc
miscðia tua vt cōsolef me: scd̄m elo
quiũ tuũ seruo tuo. Merito petijt mi-
sericordiã qui p̄us in hũilitate sua cōfessus
fuerat iusta dñi fuisse iudicia. Nã iter erũ-
nas multiplices ⁊ seua certamina tormen-
toꝝ: ꝯsolatricē rerũ istarũ miscðiam petit:
vt aduersitates seculi ferre potuisset: quas
sibi ad purgationē vitioꝝ ꝓficue nouerat
ꝯtributas. Non em̄ auferri sibi talia postu
lauit: sed in eis se expetit consolari. Conso
latio est em̄: q̄ñ miseriarũ patientiam do-
nat: tormenta seua retēperat: ⁊ afflicti ani-
mi merores beatitudinis ꝓmissiōe ꝯfortat.
℞ Sequif. Scd̄m eloquiũ tuũȝ seruo tuo. A
cōi subiũge: fiat: id est: scd̄m illã ꝓmissionē
qua spopōdit in euãgelio se tribulatos in
passionibus mime relicturũ. Ueniant
mihi miseratiōes tue ⁊ viuã: q2 lex
tua meditatio mea est. Sufficiēter ex-
p̄ssum est: quid p miscðiã dñi ꝯsequamur:
vitã scȝ eternã. Nã cũ istud sibi diceret esse
tribuendũ: postulauit vt veraciter viuere
mereref: q2 sola illa benedicif vita quã nec
molestia vlla sollicitat: nec mors suspecta
cōtristat: de qua in euangelio dictũ est: Si
19 vis venire ad vitã serua mãdata. Nec mo-
ueat qȏ nō addidit eternã. Tãta est em̄ vis
eius nōis: vt cũ sola vita dicif: eterna poti-
us sentiaf. Hanc ergo vitã dicit se debere
ꝓmereri: q2 meditatio ei⁹ bonis monstra-
baf operib⁹ occupata. Nã meditationē hic
nō solã accipias lectionē: sed magis operã
legis. Nō autē p istã solã meditationē bea
ti efficimur: que lectionis repetitiōe tracta-
tur. Jlla em̄ meditatio beatos facit: q̃ ope-
ribus sanctis celorum regna cōquirit: sicut
apl's dicit. Nō em̄ auditores legis iusti sũt Ro.2
apud deũ: sed factores legis iustificabunf.
Confundanf superbi q2 iniuste
iniquitatē fecerũt in me: ego aũt ex
ercebor in mãdatis tuis. Nō ꝯuenit
plebi sancte in aduersarios suos maledic-
tionis voto ꝓsilire: cũ ipse dicat: Diligite Matth.5
inimicos vestros: ⁊ orate pro calũniantib⁹
vobis. Jpse quoq̃ȝ subiecit: Ego aũt exer-
cebor in mãdatis tuis: vt nihil eũ cōtra re-
gulã fecisse cognosceres. Sȝ: Cōfundanf:
ad emēdationē ptinet: nō ad suppliciũ sem
piternũ. Tunc em̄ cōsciētia peccãtis bene
cōfundif: q̄ñ mala p̄stina ꝓpria voluntate
dãnanf: ⁊ incipit odisse qȏ videbatur ante
diligere. Jstud em̄ orat ꝓuenire supbis: ne
diutius bacchari ausib⁹ videanf illicitis.
Sequif causa ꝓbabilis quare supbi debe-
ant cōfundi: scȝ q2 iniuste iniquitatē fece-
runt in me. Quid em̄ iniusti⁹ dici potest q̃
eos velle ꝑsequi: qui mandatis videbanf
sacratissimis occupari? Sequif. Ego autē
exercebor in mãdatis tuis. Cōtra insidias
inimicoꝝ ⁊ supbiã ꝯtumida se iniq̃tate iac-
tantē: ponit salutare remediũ: exercitiũ vti
q̃ȝ mandatoꝝ. Nō em̄ aduersus ꝑfidos et
crudeles aliqua obluctatiōe pugnauit: aut
verborũ litigiosa ꝯtentione se miscuit: sed
tanq̃ȝ vento flabili dictis inanib⁹ vberat⁹
ꝓpositũ suũ quieta mēte ꝑagebat: vt inde
magis aduersarij celeri⁹ caderent: dũ nul-
lis eis humanis virib⁹ restitisset: qȏ patiē-
tie gen⁹ ornat sine dubio xp̃ianos. Cō-
uertantur ad me qui timēt te: ⁊ qui Al. mihi
nouerunt testimonia tua. Ad distin- timentes
guēdas ꝑsonas ꝓpria verba signata sunt.
Supra em̄ de supbis dictũ est: Cōfundan-
tur: hic aũt de incipiētibus dicif: Cōuertã-
tur ad me: id est: ad te. Ad dñm em̄ bñ in-
telligif cōuerti: q̃ in ecclesiastica cepit ꝯgre-
gatiōe versari: illi scȝ: q̃ iaȝ timere ceperãt:
sed nōdũ fuerãt tota mētis intētiōe ꝯuersi.

Addidit: Et qui nouerũt testimonia tua.
Quos lectio quidẽ diuina iã imbuit: sed nec
dũ opa salutaris instruxit. Cõuertant enĩ:
de pfectis nõ poterat dici: q̃ 7 lectiõe sacra
7 pia opatione fulgebãt. **Fiat cor me-
um immaculatũ in tuis iustificati-
onib⁹: vt nõ cõfundar.** Cor suũ ima-
culatũ petyt fieri pctõꝝ remissione: nõ me-
riti q̃litate. Nã sicut in pncipio psalmi dic-
tũ est: cui peccatũ suũ dimittit sine dubita
tione mundat: nec põt illã stolam induere
nuptialẽ: nisi q̃ p diuinã gratiã indulgẽtie
meruit accipe puritatẽ. Ibi enĩ solus ille nõ
cõfũdit: cui pctã donant. Et intẽde qd post
virtutes eximias chor⁹ ille sanctoꝝ cor suũ
immaculatũ fieri depcat: vt nullus hoim
psumeret: qd solã christi dñi habuisse certũ
est sanctitatẽ. Nã qui cõfessus fuerat: mani-
bus se dñi factũ atq; plasmatũ: q̃ hũiliatũ
iuste se dixerat ad creberrimas passiones:
q̃ exercitat⁹ est in mãdatis dñi: in cuius q̃; le
ge meditat⁹: nõ audet dicere immaculatũ
cor sibi esse: sed petit vt fiat qd necdũ in il-
la resurrectiõe pceperat: vbi auditurũ sunt:
Matth. 25 Venite bñdicti patris mei: pcipite regnũ
qd vobis paratũ est ab initio mũdi. 7c. Et
vide queãdmodũ vnũ verbũ: diuersis cau
sis adhibitũ est. Supra impios petyt debe
re confundi vt corrigãtur: se vero postulat
nõ debere cõfundi: vt interitũ damnatio-
nis euadat.

Caph.

al. supersperaui **Defecit in salutare tuũ anima
mea: 7 in verbum tuum spe
raui.** Undecimã litterã pegrinus
in hac terra plus decãtat: in q̃ nimiũ desi-
deriũ suũ in aduẽtu dñi feliciter cõfitet. Enu-
merat q̃; quãtã supboꝝ insecutionẽ ptule
rit: ad postremũ petit: vt in mandatis dñi
ipsi⁹ munere pseueret. Defect⁹ 7 p fine ali-
Ps. 9 cui⁹ rei dicit: vt est illud: Inimici defecerũt
frameę in finẽ. Nõnũq̃; ponit 7 p deside-
Ps. 83 rij nimietate declarãda: vt est illud: Cõcu-
piuit 7 defecit ala mea in atria dñi. Idẽ et
hic scta cõgregatio defecisse dicit alam suã
in dñi saluatoris ardentissimã caritatem.
Mos enĩ iste hũanitatis est: vt qd oino cõ
cupiscimus: in eo lassari ac deficere videa-
mur: qñ dilatione suspẽsi: ad vota nostra p
uenire nõ possum⁹. Ut si carissimũ filiũ cle
mentissimus pater lõga expectatiõe dilat⁹
anima festinante sustineat: Si vxor castis-
sima dulcissimũ maritũ: Nõne amore fati-
gante deficiũt: quos videre desiderãter ex
poscũt? Quapropt: defecit aĩa mea: signifi
cat lassata est atq; fatigata: qd p nimia so-
let desideria puenire. Cõsideremus ẽ san-
ctissimi desiderij magnitudinẽ: tãta se mẽ-
tis intẽtione fatigasse: vt vsq; ad defectũ
felicissimũ pueniret. Sed ne defect⁹ iste fi-
dei videret occasus: In salutare se defecis-
se dicit: qd hebręa lingua dicit Jesus. Et
ne aliq̃s ita sentiendũ forsitan dubitaret:
addidit: Et in verbũ tuũ speraui: id est: in
i. Cor. 1 vnigenitũ filiũ: q̃ est dei virt⁹ 7 dei sapien-
Ioh. 1 tia: de quo 7 alibi legit: Uerbũ caro factũ
est: 7 habitauit in nobis. **Defecerunt
oculi mei in eloquiũ tuũ dicentes:
qñ consolaberis me.** Repetit salutari
7 cõfirmatiua defectio: q̃ nõ ab infirmitate
mẽtis venit: sed a gloriosa poti⁹ animi vir-
tute descẽdit. Supra enĩ dixit nimio desi-
derio dñi saluatoris defecisse aiaz suã: nũc
oculos cordis tali ambitiõe defecisse cõme
morat. Ipsi enĩ sunt q̃ interi⁹ loqui possũt:
sicut scriptũ est: Clamaui i toto corde meo
exaudi me dñe. Nã cũ lingua loqui soleat:
hic legitur oculos dixisse: Qñ cõsolaberis
me. Cõstat ergo oculos istos esse intellectu-
ales: id est: lumina cordis intrinsec⁹: q̃ dño
efficaciter supplicant: 7 silẽtioso quodã ser-
mone pclamãt. Oculos aliq̃d dicere: nõ ẽ
cõis aut vsitata locutio. Sed istũ cõpositi-
onis modũ scripturę diuinę necesse est: vt
ppriũ esse fateamur. Et respice vim sylla-
bę. In eloquio dixit: nõ ab eloquio. Defi-
cere enĩ ab eloq̃o dñi: toti⁹ boni retera pua
tio ẽ. Nã in eloq̃o ei⁹ deficere: sp augere ẽ.
Tãdiu enĩ se dicit defectũ istum robustissi-
mũ ptulisse: donec expectata icarnatio dñi
cordis aspectib⁹ appareret. Uñ euidẽter ag
noscim⁹ iustos viros: 7 si carnalib⁹ oculis
aduentũ dñi nõ viderũt: fidei lumie ab eis
sp ituitũ: sicut 7 ipse dñs discipulis suis in
Ioh. 8 euãgelio dicit: Abraã cupiuit videre diem
meũ: vidit 7 gauisus est. **Quia fact⁹
sum sicut vter in pruina: iustificati-
ones tuas nõ sum oblit⁹.** Qñ supi-
us se petiuerat cõsolandũ: nũc causam red
dit cur illi domin⁹ debeat subuenire. Uter
in pruina: natiuo calore desertus: glaciali

rigore cōtrahit. Sic corpus sanctoꝝ incēti-
uo viuoꝝ calore vacuatū: bñficio cōuersio
nis attrahit. Et cū sic fuerit felici sorte ma-
ceratū: puenit qđ sequit: vt iustificatiōes
dñi possint nullaten⁹ obliuisci. Uter enim
corp⁹ mortale significat: Pruina bñficiū cō
uersiōis ostēdit: p quā euenit vt caro nr̄a la
sciuiens afflictiōe penitētię ɔbat. Tm̄ eñ
crescit calor fidei: quātū de flāma ſtractū
fuerit corporali. Sed vter iste beatoꝝ est:
q̄ aīam ɔsitentē de ppria facit ɔtritiōe pfi-
cere. Nec estimes ideoꝝ viuos hoīes vtri
bus cōparatos: cū in euāgelio dicat dñs d
Math.9 ƥdicatione fidei locutur⁹: Nemo mittit vi-
nū nouū in vtres veteres: alioqn rūpunt
vtres ⁊ vinū effundit ⁊ vtres pibūt: sed vi
nū nouū in vtres nouos mittūt: ⁊ ambo cō
[illegible] seruabunt. **Quot sunt dies seruo
tuo: qñ facies de psequētib⁹ me iu
diciū.** Sciens scōꝝ cet⁹ vsqꝫ ad finē secu
li tēptationib⁹ diabolicis mēbra dñi subia
cere: interrogat qñ mūdus iste finiat: vt de
psecutorib⁹: id est: diabolo cū ministris ƥ-
parata vltio cōpleat: nō qꝛ vitę suę tēpus
volebat agnoscere: sed celeritatē futuri iu-
dicij postulabat: in quo iā beatis erit req̄-
es: ⁊ gaudiū sine fine māsuꝝ. Mouere aūt
pōt: quare finē seculi desiderabat agnosce
Act.i re: cū legat in actib⁹ aplorū: Nō est vestrū
scire tēpora vel momēta q̄ pater posuit in
sua ptāte? Primū: qꝛ ⁊ discipuli hanc rē in-
terrogauerūt dñm xp̄m: ⁊ ɔgruū fuit vt in
typo aploꝝ qđ dicturi erant cohors sancta
loqueret. Deniqꝫ sic intelligēdū est: qꝛ finē
maloꝝ beat⁹ ꝑplus expetebat: quē nisi post
mundi istius terminū videre non poterat.
**Narrauerūt mihi iniqui fabula-
Abd b3 tiones: sed nō vt lex tua dñe.** Iniq̄
sunt euidēter heretici vel iudei: quoꝝ puer
sa loq̄citas nescio q̄s sibi narrare videt in-
eptias: qñ relicto ordine veritatis inuētio-
nibus ꝓbant studere falsissimis. Hęc sunt
a lege dñi oīno discrepātia: qñ illi veritatē
docent: isti nitunt suadere fallacias. Intel
ligite demētes: qui a catholica veritate dis
ceditis: dogmata vestra inanib⁹ fabulis
cōparata. Cui vos cōplacere creditis: cum
ab spiritusancto notatos vos tali noīe sen
natis? **Omnia mandata tua veri-
tas: iniqui psecuti sunt me adiuua**
me. Cōtra illud qđ de hereticis dixit: Nar
rauerūt mihi iniqui fabulationes: hic pfi-
tet: Omnia mādata dñi esse veritatē. Ue-
ritas eñ veꝝ loquit: sed pfidi eā quibusdā
nebulis ob cęcare cōtendūt. Sequitur eñ.
Iniqui psecuti sūt me: scꝫ iubēdo puersa:
falsa suadendo: ⁊ quocūqꝫ mō psequentiū
grassari solet iīq̄tas. Adiecit: Adiuua me:
quasi cōtra imanem beluā: hostē crudelissi
mū: leonē seuū. ⁊ cetera quę nos vitare su-
spitio formidolosa cōpellit. **Paulomi-
nus cōsūmauerūt me in terra: ego
autē nō dereliqui mandata tua.** Cū
dicit: Paulomin⁹ cōsūmauerūt me: ⁊ nimi
etatē psecutionis ostēdit: ⁊ se tñ nō defecis-
se dñi munere declarauit. Uerbū autē con
sūmauerunt: ⁊ pfectionē significat ⁊ defec-
tū: vt si vim rei diligēter intēdas: magis eos
pfectos fuisse cognoscis: sicut euāgeliū di-
cit: Cōsūmatū est: id est: pfectū est: ⁊ hęc di Ioh.19
cens emisit spiritū. Si vero strages morē-
tū cogites: pene cōsūmatos immisericor-
diter estimabis. In terra: in hoc seculo: vbi
martyres ptulerūt. Addidit: Ego aūt non
dereliqui mādata tua: scꝫ vt vsqꝫ ad finem
ei⁹ cōstantia puenirét: sicut legit: Qui pse- Math.10
uerauerit vsqꝫ in finē hic saluꝰ erit. **Se-
cūdū misericordiā tuā viuifica me:
⁊ custodiā testimonia oris tui.** Post
desideriū singulare dñi saluatoris: post af-
flictionē corporis vtris similitudine decla-
ratā: post gloriosa supplicia passionū videt
petere se iustificari: tanqꝫ adhuc nō viuat:
⁊ custoditurū se testimonia oris dñi polli-
cet: vel vt adhuc nō custodiat. Sꝫ viuifica
dixit me: in illa eterna vita ɔstitue: vbi san
ctis vita est: qꝛ nulla cōtrarietate pulsant.
Quod aūt dicit: Custodiā testimonia oris
tui: non qꝛ in p̄senti nō custodiuit: sed vsqꝫ
ad finē vitę suę adiuuāte dño custoditurū
se talia ꝓmisit. Siue vt quibusdā placet:
sanctoꝝ vox est qui martyriū desiderabāt:
qui paulo ante dixerūt: Iniqui psecuti sūt
me adiuua me. Sequitur etiā: Paulomi-
nus cōsūmauerunt me in terra. Ideoqꝫ ad
desideriū martyrij estimāt esse referendū.
Ipsi eñ viuificari se petebant morte glori-
osa: vt amittendo ꝓ fide hanc vitā merca-
rētur requiē sempiternā: ⁊ fuit potius ac-
ciperent honores eternos: cum eos perfidi

credebāt esse ꝯsumptos. Cōsiderās tñ im-
becillitates hūanas: istud dicat scōm mise-
ricordiā dñi tribuēdū: q̄ mortua viuificat:
ꝛ imbecilla cōfirmat. Lamech.

i N eternū dñe: verbū tuū ꝑ-
manet in celo. Ad duodecimā
litterā plebs celestis aduenit: in q̄
virtutē dñi factaq̧ describēs: dicit oīa tpa-
lia finē posse suscipe: mādata vero eius ne-
quaq̄ terminū reperire. Sed qm̄ supius di-
xerat: Paulominꝰ ꝯsūmauerūt me in terra:
admiratꝰ potētiā dñi: qui nō ꝑmittit statū
eccliē q̄uis atroci ꝑsecutiōe cōsumi: pia ex-
clamatiōe ꝓsiluit dicēs: In celo verbū dñi
ꝑmanere: id est: in vnoquoq̧ sancto: q̄s de
morte facit viuere: ꝛ de tribulatiōe gaude-
℞ re: qui mādatis eiꝰ pia hūilitate famulant̄.
Est eñ in illis celū q̄ se cōuersatione celesti
tractare noscunt̄: siue in angelis ꝛ archan-
gelis virtutibusq̧ celestibꝰ: quas ꝑ sinceri-
tate volūtatis sue sancta maiestas inhabi-
tat. Manet eñ in eis sp verbū: qm̄ ꝛ illi iu-
giter in ministerio dñico firmissima delibe
ratione ꝯsistūt. Verū hic aliq̄ nōnullā faci-
unt questionē: Quēadmodū in eternū ver
Luc. 21 bū ꝑmaneat in celo: cū ipse dicat: Celū et
terra trāsibūt: verba aūt mea nō peribūt?
Sed q̄uis ista mutent̄ in celo: ꝑmanet ver-
Al. gñatione ꝛ generationē bū: qꝛ oīa celestia dignatione sue maiesta-
tis inhabitat. In †seculū seculi veri
tas tua: fundasti terrā ꝛ ꝑmanet.
In seculū seculi: tēpora significat in quibꝰ
duo ipsi dño ꝑstante crediderūt: quoꝝ vnꝰ
est legis ꝛ ꝓphetarū: alius euāgeliorum ꝛ
aploꝝ: in quibꝰ est veritas: id est: ipse dñs
xp̄us: qui eis ꝛ donauit credere: ꝛ in funda
mēto fidei ꝑmanere. Sꝫ cur istis seculis ve
ritas nō defuerit: ꝯsequēter exponit dicēs:
Fundasti terrā ꝛ ꝑmanet. Nō meliꝰ de san
ctis hominibꝰ dat̄ intelligi: qui sic fundati
sunt: vt in xp̄i dñi credulitate ꝑmaneant:
qm̄ si ipse nō fundasset: nec prius seculū in
patriarchis: nec secūdū in aplīs vel credere
vel ꝑmanere potuisset. Nā si hoc ad terrā
referas vniuersalē: q̄ mirabili mole legit̄ es
se suspēsa: quēadmodū eā dicamꝰ ꝑmane-
re: quā mutandā vt celū lectio diuina ꝯfir-
mat? O rdinatione tua ꝑseuerat
dies: qm̄ oīa seruiūt tibi. Quotiens
singulari numero: dies: ponit̄: venturꝰ ille

significat̄: qui vnus atq̧ eternꝰ est: nō ha-
bet noctē: de quo scriptū ē: Et erit illis do- Esa.
minꝰ lumē eternū. Et ne quis de tāto mira
culo crederet disputandū: adiecit: Oīa ser-
uire creatori: qui ꝓ sua volūtate ꝛ tēpora-
lia ꝛ eterna disponit. Potest autem de infi
delibꝰ nōnulla q̄stio oboriri: qui nō vident̄
seruire dño: qñ ab eiꝰ deuotiōe discreti sūt.
Sed ꝛ ipi seruiūt cū iudicant̄. Nō eñ liber
dimittit̄: q̄ puniēdus esse monstrat̄. Siue
oīa intelligere debemꝰ: de quibꝰ loquebat̄:
q̄bus dies ꝑpetuus erit: qꝛ infidelitatis te-
nebras nullo tēpore patiunt̄. Nisi q̄d
lex tua meditatio mea est: tūc forte
ꝑiissem in hūilitate mea. Nisi bñficia
legalis meditatōis habuisset: vt ꝑenitus nō
cederet: ꝛ ꝯstantiā fidei periculorū despec-
tione seruaret: inter calamitates q̄s ꝑpes-
sus est asserit se perire potuisse: vt itelliga-
mus quātū nobis ꝓsit meditatio legis q̄
potuit a tā ingentibꝰ liberare piculis. Me-
ditatio quippe legis est illa: q̄ ꝓcipit vel co-
gitare vel facere: vt interiore quasi ꝯsiliario
formatꝰ: sequētia tormēta supare possit in-
trepidus. In hūilitate vero sua: in afflicti-
onibꝰ dicit: quas pia intentione tolerauit:
a quibꝰ se gaudet ereptū: qñ ad sanctū me-
ruit ꝑuenire martyriū. Hūilitas eñ ꝛ neces
sitate subit̄: ꝛ volūtate suscipit̄. Illā susti-
nent criminū rei: istā exercēt puritate sanc-
tissimi. In eternū nō obliuiscar iu
stificationes tuas: qꝛ in ipsis viui-
ficasti me. Deuotionē ꝓmittit absolute
post dona: q̄ dñi meruit impetrare clemen-
tiā. Possunt alia memorie fortasse decade-
re: beneficiū autē nullus fideliū obliuiscit̄
in quo vita ꝯstat̄. Quapropter necesse fue
rat illarū iustificationum sp esse memorē: a
quibꝰ vitale munus noscit̄ accepisse. Iusti ℞
ficationes aūt sunt: sicut supra iā dictū est:
ꝑ tēporales causas: intellectꝰ futurarū sig-
nificationū: q̄d occidebat̄ agnus imacula-
tus in pasca: q̄d mare rubrū iter ꝓbuit ad
salutē: q̄d ipsius terrā repromissionis ꝑ iesū
naue intromissus accepit. Hec eñ oīa ven-
ture ꝑfectioni cōstat indicia ꝓstitisse. Has
q̄ iustificatiōes nō debemus vllatenꝰ obli-
uisci: q̄ nobis fidei ꝓmordia ꝓstiterūt. Ne-
mo eñ pōt ꝑfecte gratiā donatiōis agno-
scere: nisi ꝛ initia rerū meminerit: cur vise

sint inchoasse. **Tuus sum ego saluũ me fac: qm̃ iustificatiões tuas exq̃siui.** Cũ legatur: Dñi est terra ⁊ plenitudo Ps.23
ei⁹: orbis terrarum ⁊ vniuersi q̃ habitãt in ea:
cur iste nescio q̃ dñi special' grẽ remunera
tiõe ꝯfidens ait: Tu⁹ sũ ego. Tu⁹ eni sũ: nõ
ille vere põt dicere q̃ aliq̃ se cognoscit ob
scenitate tractare. Vitiorum quippe seru⁹: do
minũ nõ meret habere sanctorũ. Apl's eni
paulus nõ impudẽter hac voce potuit vti:
qui clamabat: Mihi viuere xp̃s est: ⁊ mori Phil.1
lucrũ. Et illõ: Viuo iã nõ ego: viuit aũt in Gal.2
me xp̃us. ⁊ his silia. Illud q̃ꝫ cõsiderandũ
est: qđ dũ ꝓfessus fuerit se esse dñi: adhuc
petit vt salu⁹ fiat: vtiq̃ꝫ in illa iudicatione
futura: cũ beati itromittunt in requiẽ sem
piternã. Sed quare sal⁹ ista petat: assidue
subter adiũxit: Qm̃ iustificatiões tuas ex
quisiui. Alij eni honores appetũt: ꝯiugia q̃
runt: mũdi gaudia ꝯcupiscũt: iste sibi iesti
mabiles putabat esse diuitias: si dñi iusti
ficatiões iugi studio ꝓbaret exq̃rere. Per
scrutãdũ q̃ꝫ cur istas iustificatiões totiens
repetit? Scꝫ vt veteris testamẽti significã
tias nõ putaret aliq̃s negligẽdas. **Me expectauerunt pctõres vt pderent me: testimonia tua intellexi.** Expec
tauerũt vt pderẽt: ad illud respicit: qđ ma
li suasores blandiẽdo agebant: vt ei⁹ ani
mã prauitatis vulnere sauciarẽt. Nã si pe
na fuisset p̃cipitata: nõ diceret: expectaue
rũt: sed accelerauerũt. Grauior est eniꝫ ista
ꝑsecutio: q̃ ⁊ coronã martyrij suspendit: et
mortẽ aĩe suadere nõ desinit. Sed quo re
medio illa vitare potuisset ostẽdit. Intelli
gens eni testimonia dñi: nõ potuit ad vitia
nefanda pduci. Vñ claret illos solos eripi:
q̃ a tali periculo dñi fuerint illũinatione li
berati. Intellexi aũt: accipiam⁹ operatus
Ps.40 sum: sicut in alio psalmo dicit: Beat⁹ q̃ in
telligit sup egenũ ⁊ pauperẽ. Quid eni po
terit pauperi ꝓdesse: si eũ tm̃ egentẽ intel
ligeret: ⁊ nullo munere subleuaret? Qua
propt intellect⁹ mandatorum: sancta opatio
est. **Omnis cõsũmationis vidi finẽ: latũ mandatũ tuũ nimis.** Intra
uerat i diuitias altitudinis dei: viderat qđ
p partes nõ poterat explicari: ad postremũ
breui sententia que fuerãt dicenda cõclusit.
Profitet eni toti⁹ cõsũmationis se vidisse
finẽ. Cõsũmatio est eni virtutũ oĩm cõple
tiua pfectio: cui cõsũmationi xp̃s est finis. P
Quẽ se merito vidisse dic: qm̃ eũ illũinata
mẽte tunc credidit esse venturũ. Si aũt ad
litterã hoc velis aduertere: põt ⁊ sic accipi:
qm̃ reb⁹ secularib⁹ termin⁹ sp videt impo
situs. Mandata eni dñi non habẽt finẽ: q̃r
latissima se virtute distẽdunt. Qđ ideo sic
positũ est: vt nec ambitiões seculi aliquis
desiderãter expeteret: quib⁹ finẽ datũ esse
sentiret: ⁊ mãdata dñi nimia festinatione
pquireret q̃ letissima cõprobaret. Nec va
cat qđ latũ mandatũ tuũ posuit nimis: scꝫ
significãs caritatẽ: quã circa deũ habere iu
bemur ⁊ ꝓximũ. Nã qđ latius dici põt: q̃ꝫ
qđ vniuersã legẽ ⁊ cunctorum ꝓphetarũ dic
ta cõcludit? De qua ⁊ aplus dicit: Caritas Ro.5
dei diffusa est in cordib⁹ nostris p spm̃ san
ctũ qui datus est nobis. **Mem.**

Q **Uomõ dilexi legẽ tuaꝫ dñe: tota die meditatio mea est.**

Popul⁹ beat⁹ q̃ ꝓphetarũ atq̃ꝫ euã
gelij plurima meditatione ꝑfecerat: in hac
lr̃a introducit ad loquẽdũ: sup docẽtes se
ac seniores afferẽs diuina intellexisse man
data: ⁊ ideo sup mel ⁊ fauũ ori suo scriptu
rarũ diuinarum testatur ꝑuenisse dulcedinẽ.
Dicẽdo: Quõ ꝑmittit se dicturum quẽadmo
dũ legẽ dñi p̃cipua intẽtione dilexerit. Di
lexit ẽ legẽ nõ timuit: qm̃ p dilectionẽ nõ p
timorẽ mundanũ p̃ceptuꝫ dñi sctõs viros
decet opari. Plus eni acceptũ est amanteꝫ
aliquid facere: q̃ꝫ soluꝫ infideliter timentẽ.
Quõ aũt dilexerit: ꝯsequenter exponit di
cẽs: Tota die meditatio mea ẽ. Tota die:
cõtinuũ tẽpus debem⁹ accipere: sic ⁊ alibi
legit: Bñdicã dñm in omni tẽpore: sp laus Ps.33
eius in ore meo. Sancta eni ꝯsciẽtia sp ha
buit diẽ: que clarificato corde incredulita
tis tenebras ignorauit. O indefecta medi
tatio: cui seculi istius nõ sufficit dies. Et vt
hũanã fragilitatẽ cõtinue meditatiõi cre
damus potuisse sufficere: hac nobis vt op
pinor rõne cõstabit: qm̃ si q̃s quaslibet cau
sas respectu dñi sub moderatõe disponat:
si cibos tẽperãter accipiat: si somnũ cõue
nient capiat: legem dei meditat in oibus:
qm̃ se honesta ⁊ ꝓbabili actiõe cõmendat:
sicut aplus dicit: Siue eni mãducatis: siue
bibitis: siue aliud aliquid facitis: omnia in i.Cor.10
P

gloria dei facite. **Sup inimicos me-
os prudentem me fecisti mandato
tuo: q2 in eternū mihi est.** Inimici in-
telligēdi sunt obstinati iudei: heretici vel
pagani: q̄ p̄cepta dn̄i aut minime intellexe-
rūt: aut ea prauo studio nō ꝓbant opera-
ri. Supra istos prudētē se dicit effectū: q̄m
iussa dn̄i τ deuot⁹ accepit: τ vera illis inte-
gritate seruiuit. Sed vnde prudēs fact⁹ fu-
erit sup inimicos suos: addidit: Mandato
tuo: q̄m dn̄i illi fideliter obediuit: cūctos er
rantes sine dubitatiōe trāscendit. Ecce re-
uera beat⁹ honor: ecce regnū bonorū: sup-
bos trāscendere: potestatib⁹ seculi p̄mine-
re: τ in sancta hūilitate fixa mente cōsiste-
re. Adiecit: Quia in eternū mihi est: id est:
mandatū tuū. Sed queram⁹ qd̄ mandatū
est: qd̄ seculo isto deficiēte pmaneat: scz di-
lectio dei τ ꝓximi. Ibi enī τ dn̄m supra om-
nia diligimus: τ ꝓximū queadmodū nos
pfectissime tunc amam⁹. Merito ergo hoc
mandatū in eternū sibi dicebat esse seruā-
dū: quo beati sancta cōsciētia iugiter pfru-
unt. **Sup omnes docētes me in-
tellexi: quia testimonia tua medita
tio mea est.** Videt a beatoꝝ humilitate
sanctissima discrepare: si sup moysen atq̄
ꝓphetas vel aplos: qui ecclesiam dn̄i inte-
gerrima fide docuerūt: hoc dictū velimus
aduertere. Sed intēdamus superiorē ver-
sū: τ omnis q̄stio calūniosa discedit. Non
enī dixit: Sup patres: sed: Sup inimicos
meos: vtiq̄ qui legē dn̄i praua intētiōe do
cuerūt. Hic enī arguit: nō ꝓbat: magistros
scz phariseos designās: qui se ad litterā te-
nētes: spiritualē intelligentiā negligebāt.
Quos τ dn̄s in euāgelio frequēter arguit:
sed cor eorū lapideū rationē veritatis sen-
tire nō meruit. Supra tales igit oēs docto
res merito cohors euāgelica intellexisse se
meli⁹ dicit: q2 prauitatib⁹ eoꝝ repudiatis:
sincerā doctrinā dn̄i saluatoris accepit. Sz
cur meli⁹ intellexerit: cām designat. Quia
testimonia tua meditatio mea ē. Illis enī
testimonia dn̄i nō erant meditatio: qui p-
suasione falsissima: lōge aliud q̄ dictū fue-
[Al. senes] rat sentiebāt. **Super senioresi itel**
[Al. quesiui] **lexi: q2 mandata ma exquisiui.** Nō
est hic iactātia superba: sed veritas. Seni-
ores dicim⁹: τ sapiētie maturitate p̄claros:
τ longa nos etate p̄cedentes. De quib⁹ di-
ctum est: Interroga patrē tuū τ annūcia- [Deut. 32]
bit tibi: seniores tuos τ dicent tibi. Dicim⁹
etiā seniores: etate quidē maturos: sed vi-
tiorū affectione leuissimos: sicut fuerūt illi
de quib⁹ in euāgelio scriptū est: Fecerunt [Mat. 2…]
sacerdotes cōsiliū cū seniorib⁹: vt eū morti
traderent. Tales nunc seniores dicit: nō ca
nos mente: sed corpore. Ab istis ergo meri
to se ampli⁹ dicit intellexisse: q̄m quē illi sa-
crilega mente cōtempserūt: iste suū vene-
rabat auctorē. Frequēter enī in scripturis
diuinis iuniores meli⁹ intelligūt seniorib⁹.
Sicut iacob qui se ad bn̄dicendū p̄buit: et
germano suo ꝓmissū fructū p̄me benedic-
tionis accepit. Sicut samuel melius heli sa
cerdote. Vel daniel melius falsis senior-
bus: quos ipse spiritu dei plen⁹: morte dā
nauit. Meli⁹ vtiq̄ intellexit populus no-
uus: q̄ senior ille iudaic⁹: qui feliciter susce
pit christū dn̄m: quē ille mortifere credide-
rūt esse tēnendū. Et vt eaipsa veritatis te-
stimonio cōprobaret: sequit quare intelle-
xerit sup seniores: scz q2 mandata tua exq̄-
siui. Illi enī si exquisissent mādata dn̄i: ne-
quaq̄ prudētiores potuerant habere iuni-
ores. Et vide queadmodū veritatis ordi-
nē seruat. Dicit enī mandata tua: nō homi
nū puersorū: de quib⁹ dictū est: Ignorātes [Ro. 10]
enī iusticiā dei: τ suā volētes cōstituere: iu-
sticie dei nō sūt subiecti. **Ab omni via
mala prohibui pedes meos: vt cu-
stodiam verbum tuū.** Ex hoc versu eui- [Al. verbu…]
denter apparet: τ superi⁹ illos dictos inimi
cos qui legē dn̄i nesciebant: τ doctores im-
peritie cecitate detentos: τ seniores nō ha-
buisse grauissimā fidei firmitatez: q̄n se di-
cit ab omni via mala ipsorū pedes suos p-
hibuisse: ne eorū potuisset puersitate sub-
uerti. Illa est enī certior explanatio: q̄n se
ipa corusco similis declarat auctoritas. Sz
videam⁹ quid nobis isti⁹ versus verba par
turiant. Ab omni via mala: significat here
ticorū prauas τ pessimas suasiones: quib⁹
illi exitiabili dulcedine blandiunt. Addi-
dit quoq̄: Prohibui pedes meos: q̄si desi
derantes illuc ire: vbi in atram foueaz cor
ruere potuissent. Originalis siquidē pecca
ti culpa ꝓnos nos trahit sp̄ ad vitia: τ nisi
dn̄i gr̄a muniamur: facillime peruersa sua-

sione decipimur. Jlla est eñ dño iuuãte sa
lubris ꝓhibitio: cũ hoc fieri non patimur:
qḋ plenũ periculis inuenit. Pedes autem
meos: significat mẽtis assensum: que nos
quodã vestigio ducit ad culpam: ⁊ ad vias
malas cõpellit: nisi eos pietas diuinitatis
abstraxerit. Sequit. Ut custodiã verbũ tu
um. Aliter eñ verbũ dñi nõ potuit custodi
ri: nisi cũ illa pestifera suasio ꝓbaret expul
Cor.10 sa: sicut aplus dicit: Nõ potestis calicẽ do
mini bibere: ⁊ calicẽ demonioꝝ: nõ potestl
mense dñi participes esse: ⁊ mense demoni
orũ. A iudicijs tuis nõ declinaui:
quia tu legez posuisti mihi. Declara
uit illud qḋ superi⁹ dixit: Ab omni via ma
la ꝓhibui pedes meos: vtiq; vt ei⁹ minime
iudicia declinaret. Sic eñ ꝑfecte beatitudi
nis integritas custodit: qñ hereticorũ ini
quitas ꝑuersa respuit. A iudicijs ergo tuis
dicit: id est: qḋ tua volũtas sancta cõstitu
it: ⁊ viuẽdi nobis regulã dedit. Ab eis vti
q; nõ declinare: hoc est: in via recta cõsiste
re: hoc ad celoruz gaudia ꝑuenire. Sequit
causa ꝓbabilis: Quia tu legẽ posuisti mi
hi. Cuz legem ꝑ moysen dñs dederit: eãq;
iusserit inuiolabiliter obseruari: nõ incon
grue hic euãgeliũ intelligim⁹ cuz dicit: Tu
legez posuisti mihi. Jlla eñ quã ꝑ moysen
dedit: pedagogi nobis ꝓstauit officiũ: ista
vero toti⁹ plenitudinis donauit effectum.
Merito ergo sanct⁹ ꝓphus de ipsa lege gau
debat: quã iam credẽdo susceperat. Deniq;
vide quid sequit. Quã dulcia fauci
Luō b3 bus meis eloquia tua: sup mel ⁊ fa
uum ori meo. Cõparationes iste ꝗuis
aliquid videant habere ꝓcipuũ: tñ nõ pos
sunt reb⁹ spiritalib⁹ exequari: nisi semꝑ po
natur: Sup: sicut in nona littera iã dictũ ẽ:
Bonũ vero lex oris tui sup milia auri ⁊ ar
genti: vt ea quidem inter hoies ꝓcipua sed
diuine iocũditati inferiora esse cognoscas.
Spiritualib⁹ itaq; delitijs magna vberta
te saginat⁹: populus beatus exclamat: Qꝫ
dulcia faucib⁹ meis eloquia tua. Dicendo:
Qꝫ: magnã quidẽ dulcedinẽ sibi esse ꝓfes
sus est: sed nõ quã lingua potuisset exꝓme
re. Nã cũ omnis gust⁹ sapiat in palato: cõ
siderandũ est hic quare dixit: Faucib⁹ me
is. Fauces eñ sunt gutturis nostri via vbi
iã deglutita dulcedo nulla sentit. Sed qꝛ

de eloquijs dñi erat absolute dictur⁹: mira
bilit illã partẽ posuit: vt cito ad cordis no
stri penetralia ꝑuenirent. Eloqa eñ dñi non
in palato sapiunt: sed magis cũ fuerint de
glutita dulcescunt. Sequit. Sup mel ⁊ fa
uũ ori meo. Mel ad vetus: fauũ ad nouuz
ꝑtinet vtriq; testamẽtũ. Nã licet vtraq; sint
dulcia: tñ faui sapor ẽ suauior: quia gratia
nouitatis maiore cumulat. Põt etiã ⁊ mel
intelligi apta doctrina sapiẽtie: fauũ vero
que in quibusdã ꝓfundis cellulis ꝓbat eẽ
recõdita. Qḋ vtrũq; in scripturis diuinis
nõ est dubiũ reꝑiri. Addidit: Ori meo: qñ
reuera ipsam sapiẽtiã quã faucib⁹ degluti
uerat ore ꝓdicabat. Sic ezechiel ꝓpha di
cit de dño. Et ait ad me: Fili hominis: qḋ Ezech.3
inuenisti mãduca: ⁊ deuora volumẽ hoc: et
vade ⁊ loquere ad domũ israel. Et mãdu
caui illud: ⁊ factũ est in ore meo sic mel dul
ce. A mandatis tuis intellexi: ꝓp
terea odiui omnẽ viã iniquitatis.
Legem dñi edoct⁹ acceperat: Fili noli am Prouer.1
bulare viã cũ impijs: diuerte aũt pedẽ tu
um ab itinerib⁹ eorũ: pedes eñ eoꝝ in ma
liciã currunt: ⁊ veloces sunt ad effundẽdũ
sanguinẽ. Audiuerat etiã: Perdidisti oẽs Ps̄.72
qui fornicãtur abs te. Et alibi: Qui diligi Ps̄.96
tis dñm odite maluz. ⁊ cetera que in hunc
modũ diuina lectione prolata sunt. Talia
quippe dũ audisset: in mandatis dñi viam
iniquitatis intellexit oĩmodis execrandã:
que iusto domio placere nõ poterat. Odio
eñ debent esse que seculi sunt: vt rebus ce
lestibus totus impendat affectus. Decet
eñ nos execrare que mala sunt: qꝛ interdũ
a prauis necessitate ꝓhibemur: quoniã cõ
scius eoruz videtur anim⁹: qui aliqua illis
delectatione ꝯsenserit. Sequestrat aũt ab
illis rebus volũtas fideliũ: que odio inter
cedente dãnauerat: vt nec voto: nec opera
tione se polluat: qui mentẽ suam tali exe
cratione purificat. Nun.

l Lucerna pedibus meis ver
bum tuũ: ⁊ lumẽ semitis me
is. Post tertiãdecimã litteraz: ad
quartamdecimã cohors beata ꝑuenit: in
qua pedib⁹ suis dominici verbi lumẽ radi
are cõgaudet: animã suã humillima satisfa
ctione cõmendans: expetẽs retributiones
dñi ꝓmiorũ desiderio: nõ terrore vindicte.

Sciēs ꝙ hui⁹ seculi noctē diuersis offensio-
nibus irretitā: vt alibi laqueos: alibi scopu
los: alibi cōtineat ꝓfundissimas vastita-
tes: pedib⁹ suis verbū domini lucere testa
tur: ne absentia veri luminis incidat in rui
nā: quā p suā prudentiā vitare nō poterat.
Sed hoc verbū: illud debet intelligi: quod
p scripturas sanctas ꝓphetarū ore semina
tū est. Quod bene appellauit lucernā: que
hūanis vsibus data est ad debellādę noc-
tis ꝓfundissimā cecitatē: sicut petrus apo-
2. Pe. j stolus dicit: Habem⁹ certiorē ꝓpheticū ser
monē cui benefacitis intēdentes: velut lu-
cernę lucenti in obscuro loco. Sic ⁊ ipse do
Luc. j2 min⁹ apostolis dicit: Sint lumbi vestri ꝓ-
cincti: ⁊ lucernę vestrę ardētes. Bene autē
addidit: Ardētes: ꝓpter virgines fatuas:
quib⁹ cū oleum defecit: aduentū sponsi nō
potuerūt ꝓstolari. Verbū autē illud cōsub
stantiale patri a natura deitatis suę: lucer-
Joh. j na nō potest dici: qđ illumiat omnē homi-
nē venientē in hunc mundū: sicut ⁊ ipse de
Ibidē. 8 se dicit: Ego sum lumē mundi. Nā ista di-
scretio ⁊ in euāgelio facta est: vbi de iohā-
Ibidē. 5 ne dictū est: Ille erat lucerna ardens ⁊ lu-
Joh. j cēs. Et iterū: Nō enī erat ille lumē: ſ vtiqꝫ
missus est vt testimoniū ꝑhiberet de lumi-
ne. Sequit. Et lumē semitis meis. In ea-
dem translatiōe ꝑmansit: vt verbū dñi: id
est: dicta ꝓphetarū: lumen dicat suis semi
tis ꝓstitisse. Per ipsas siquidē duꝫ ad vitę
bonę cursum instruimur: clarificati corde
directis gressibus ambulamus. **Jura-
ui: ⁊ statui custodire iudicia iusticie
tue.** Post illā illuminationē verbi quā su-
is pedib⁹ lucere ꝓfessus est: videam⁹ si po-
pulus beatus ꝯtra ꝓceptū potuerit iurare:
Matth. 5 cum scriptū sit in euāgelio: Nō iurabis ne-
qꝫ p celum: neqꝫ per terrā: neqꝫ p hierosoly
mā: neqꝫ per caput tuū. ⁊c. Sed iurare nō
semꝑ significat sacramēta ꝓstare: in quib⁹
inuocando diuinitatē pollicemur: ne ꝓmis
siones nostras mutabiliter excedam⁹. Sic
⁊ sancta deuotio decreuerat sibi atqꝫ cōsti-
tuerat: inter quęlibet pericula dñi custodi-
re iudicia. Nam ⁊ ipsum nomē indicat cau-
ET sam. Jurare enī est iure orare: id est: equita
tē dicere: ne velit quispiā quod ꝓmisit: in
partē alterā seductus auertere. Sic enī iu-
rant: id est: firme cōstituūt sancti: qui iam

sunt dono dñi roborati. In euāgelio vero
ꝓhibet domin⁹ infirmos qui venerat ad
paruulos sauciosqꝫ saluādos: ne velint te-
mere ꝓmittere: qđ nequaqꝫ poterant suis
virib⁹ adimplere. Judicia vero iusticię sūt:
cū exaltat humiles: deijcit supbos: ⁊ mise-
ricordię suę dono releuat humili satisfacti-
one ꝓstratū: quod sequēs versus ostendit.
**Humiliatus sum vsqꝫquaqꝫ do-
mine: viuifica me scđm verbū tuū.**
Cū se dicant christi mēbra nimis humilia-
ta: multarū ꝑsecutionū se ostendūt sustinu
isse pericula: ⁊ ideo petūt se scđm ꝓmissio-
nes dñi viuificari: quoniā in morte videbā-
tur cōstituti cōditione carnali. Scđm ver-
bum tuū: scilicet illā ꝓmissionē quę dicit:
Venite ad me omnes qui laboratis: ⁊ one Math. j
rati estis: ⁊ ego vos reficiam. ⁊ his similia.
Sciūt etiā p hanc humilitatē dominū chri
stū diaboli vicisse superbiā: Sciūt per pa-
tientiam mortis ipsi⁹ fortia supata: Sciūt
omnia ꝑpessum dñm quę suis sanctis ꝓce-
pit sustinere. Et merito hūilitati suę petūt
remedia: per quę se nouerāt esse saluanda.
Per hanc igit fideles supra regna ꝓficiūt:
p hanc supbia tyrānica superat: p hanc in
eternū martyres viuūt. Nec pt dici ꝑfect⁹:
qui hac virtute ꝓuatus est. **Volunta-
ria oris mei beneplacita fac domi-
ne: ⁊ iudicia tua doce me.** Cum se hu
miliatū superi⁹ dixerit vsqꝫquaqꝫ: ne illam
inclinationeꝫ necessitatis poti⁹ fuisse senti
res: addidit: Volūtaria oris sui sacrificia
iusto dño fieri posse gratissima: quę iter se-
uientes angustias pi⁹ animus offerebat.
Laudes enī vel in ocio dño exhibere gra-
tissimū est: sed in tribulatiōe ampli⁹ pbat
eximiū: quādo infirmitas corporis dolore
ꝑssa nō vincit: sed tunc magis anima felix
in dñi laudib⁹ excitatur. Oris aūt volun-
taria sacrificia: sūt deuotionē laudis offer-
re: nō alicui⁹ mundanę vtilitatis respectu:
sed ꝓprię deuotionis intuitu: vt ipsum ꝓp-
ter se dominū diligam⁹: veneremur aucto-
rem: qui pluit sup iustos ⁊ iniustos: qui in- Math. 5
estimabiliter bon⁹ est. Petit ergo vt eius
deuotio dño reddat accepta: quaten⁹ hac
oblatione placat⁹: iudicia sua eū doceat ꝙ
fidelibus dignat mentib⁹ aperire. Sed cō-
siderem⁹ gloriosuꝫ cordis ardorē: vt illa ꝓ

quide petat: que se sepius accepisse cõme
morat: sicut in nona littera dicit: Bonita-
tẽ fecisti cũ seruo tuo. Et iterũ: Bonitatẽ ⁊
disciplinã ⁊ scientiã doce me: quod ꝑ hunc
modũ vtraq; ꝓbat̃ intelligi. Jugiter enĩ
sperandũ est: vbi petẽdo semꝑ acquiritur.
Anima mea in manibꝰ tuis sem-
per: et legem tuã nõ sum oblitꝰ. Cũ
animã iusti latrocinãtiũ ꝑsequeret̃ iniqui-
tas: eãq; vellẽt diuersis laqueis irretire: sa-
pientissime illam in manibꝰ dñi dicit colla
tã: vbi nulla nocentiũ vis possit accedere:
Sap. 3 sicut legit̃: Justoꝝ anime in manu dei sũt:
⁊ nõ tanget illos tormẽtũ. Et in euãgelio:
Joh. 10 Oues mee vocẽ meam audiunt. Et paulo
post: Nõ rapit eas quisquã de manu mea.
Addidit: Semꝑ: vt nullũ tẽpꝰ dolosis sur-
reptionibꝰ relinquere videret̃. Quod autẽ
dicit: Jn manibꝰ: significat in potestate: q̃
nouit salutariter regere: qui se eiꝰ ꝓbat̃
cõmisisse sentẽtie. Sequit̃ cur anima ipsiꝰ
credat̃ in manibꝰ dñi cõstituta: scꝫ quoniã
legẽ ipsiꝰ nõ docet̃ oblitus. Sic enĩ sub de-
fensione ipsiꝰ sumus: dũ a p̃ceptis saluta-
ribus minime deuiamꝰ. Hoc vbiq; semꝑ p̃ci-
pitur: hoc specialiter cõmonemur: vt sic re
deamus ad legem: ne discedamus a lege.
laqueũ Al. de Posuerũt peccatores laqueos
mihi ⁊ a mandatis tuis nõ erraui.
Posuerũt: significat tetenderũt atq; arma
uerũt. Nõ enĩ tñ poni poterãt ociosi. Neq;
enĩ laqueꝰ capit auẽ qui nõ habet escã: sed
illud efficaciꝰ decipit: qđ aliqua oblectatiõe
blandit̃. Fuit enĩ laqueꝰ diaboli armatus
Math. 27 triginta argẽteis: cũ iudã cepit atq; in iteri
j. Reg. 15 tũ suffocauit. Jpse saulẽ vinxit zelo super-
Gen. 4 bie. Jpse cayn in liuore fratris astrinxit. et
his silia: q̃ in huiꝰ seculi lõgissima vita dia-
bolica iugiter grassant̃ insania. Jn hac enĩ
mũdi silua: tot laq̃os inuenis: quot vitia cõ
tueris. Sed collegio isti sctõ nihil terrenũ
p̃ualere potuit: q̃ se celesti cõuersatiõe trac
Ps. 123 tauit: sicut in alio psalmo dicit: Anima no
stra sic passer erepta est de laqueo venãtiũ:
laqueꝰ cõtritus est: ⁊ nos liberati sumus.
Sequit̃ antidotũ celeste: qđ ꝯtra istiꝰ secu-
li cognoscat̃ venena pugnare: scꝫ qm̃ a mã-
datis dñi minime declinauit. Ab illis enĩ
qui nõ declinat vlla deceptiõe nõ capitur:
q̃ iuxta ipsa nõ in ipsis insidie sũt. He-
reditate acquisiui testimonia tua i
eternũ: quia exultatio cordis mei
sunt. Multis quidẽ modis acq̃ri dicit̃ lu-
cratiua possessio: sed ille honorabilis habe
tur filius: qui successione paterna gloriat̃.
Hoc enĩ legitimũ nomẽ est: hoc summe cari-
tatis indiciũ: ⁊ iudicia seniorũ suscipere: et
de firmissima possessiõe gaudere. Testimo
nia enĩ sunt dñi p̃cepta sanctissima: q̃ moy
ses populo in deuteronomij libro sub testi
ficatione cõmemorat dicẽs: Testor vobis Deut. 30
hodie celũ ⁊ terrã. Et alibi: Estote mihi te-
stes: ⁊ ego vobis testis dic dñs. Sic ⁊ apo-
stolus: Testificor corã deo ⁊ christo iesu: et j. Timoth. 5
angelis eiꝰ. Quapropter hec sunt testimo-
nia q̃ se hereditate ꝑplus beatꝰ in eternũ ac
quisisse gaudebat: scꝫ qm̃ talis hereditas
in eternũ capitur: nõ ad breuitatẽ tẽporis
itroit̃. Sequit̃. Quia exultatio cordis mei
sunt. Merito exultationẽ sui cordis dice-
bat: hereditatẽ regni celestis eternis tẽpo-
ribꝰ acq̃sitã. Jpse enĩ meret̃ ad eã ꝑuenire:
qui ꝓbat̃ de tali acq̃sitiõe gaudere. Jn-
clinaui cor meũ ad faciẽdas iustifi-
cationes tuas in eternũ: ꝓpter re-
tributionẽ. Audiuerat cohors ista sanc-
tissima quã meditatio frequẽs iugit̃ instru
ebat: Discite a me: q̃ mitis sũ ⁊ hũilis cor- Math. 11
de: ⁊ necesse fuit vt cor suũ ad faciẽdas iu-
stificatiões dñi modis omnibꝰ inclinaret:
q̃ tali magisterio instructa: vitalit̃ superba
mũdi fastigia respuebat. Justificatiões est
quippe facere: mãdata dñi hũilitatis sensi-
bus opari: vt esuriẽti panẽ frangas: nudũ
vestias: cõdoleas calamitatibꝰ alienis. ⁊ ce
tera q̃ hũano generi creatoris pietas cõmẽ
dare dignata est. Sed cõsiderandũ est qđ
dicit: Jn eternũ: dũ oĩa q̃ supra diximꝰ: tã-
diu fieri possunt: q̃diu huiꝰ mũdi calamita
tibꝰ idigẽtiaq; vexamur. Quis enĩ in futu
ro misereat̃ afflicto: cũ in illo regno nulla
ꝓbet̃ esse miseria? Sed qui hic ista facit stu
dio caritatis: in eternũ illa facere cõproba-
tur: q̃ fructũ earũ rerũ ꝑ eternitate recipi-
et. Addidit: Propter retributionẽ: scꝫ illã
quã audituri sunt sancti: Venite bñdicti Math. 25
patris mei: ꝑcipite regnũ qđ vobis paratũ
est ab initio mũdi. ⁊c. Magna retributio:
que tñ de dñi largitate ꝑueniet: incolã fie-
ri regni ꝑpetui: cõsortẽ bonorũ angelorũ:

patriā suscipe q̄ sp̄ delectet: nec vlla pegri-
natione deserat̄: eruntq̄ in illa ↄtēplatione
defixi: vt illū iugiter appetāt: de quo semp̄
exultant.

Samech.

i Niquos odio habui: ⁊ legē
tuam dilexi. Ad quintādecimā
litterā: catholicū venit examen: in
quo dicit: Iniq̄s: id est: aduersarios legis
odio sibi fuisse. Legē vo dñi se dilexisse cō-
memorat: ⁊ petit vt ab ei⁹ pietate suscept⁹
mala seculi possit euadere: postulās etiam
carnē suā timore dñico debere figi: ne pos-
sit in diuino iudicio de ei⁹ p̄uaricatione dā
nari. Hic etiā q̄stio illa caput erigit: cur po-
pulus fidelis ↄtra euāgelica videt̄ aliq̄d ꝑ
nunciasse mandata. Dicit em̄: Iniq̄s odio
Matth. 5 habui: dū p̄ceptū sit: Orate ꝑ inimicis ve-
stris: bñfacite his qui vos oderūt. Sz si tē-
pora ↄsideres: oīa sibi ↄcordare cognosces.
Qn̄ em̄ p̄cipit: Amate inimicos vr̄os: ad-
uersitatis feruor ⁊ calor iniurię tēperat̄: vt
malū ꝑ malo mime reddere videamur: vt
patiētes simus ad oēs cōtumelias: sicut et
ipse qui cōsputa ꝑtulit: ⁊ flagella suscepit.
Qn̄ vero martyrij tēpus occurrit; iniquos
suasores odio habere p̄cipimur: cū ⁊ ipsos
q̄z filios ⁊ parētes si aduersi sint/ alienata
debem⁹ voluntate ↄtemnere. Sepe em̄ q̄s
flāma nō terruit: q̄s ferrū nō subdidit: ne-
cessitudinū blādimēta flexert. Et iō dictū
Luce. 14 est: Si quis venit ad me: ⁊ nō oderit p̄rem
suū: ⁊ matrē suā: ⁊ vxorē: ⁊ filios: ⁊ fratres:
⁊ sorores: adhuc etiā ⁊ animā suā: non pōt
esse me⁹ discipulus. Cōtra deū q̄ppe ꝑsona
nulla debet recipi: sed ipsi⁹ dilectiōe p̄posi-
ta: decet necessitudines tunc amari: cū eis
nulla fidei repugnat aduersitas. Quapro-
pter habita tēporis rōne: vtraq̄z nobis po-
terūt absoluta veritate ↄstare. Scriptū est
Eccs. 3 em̄: Tēpus amplectendi: ⁊ tēpus lōge fieri
ab amplexu. ⁊ post multa: Omni rei tēp⁹.
Top̄ Scire aūt debem⁹ in hoc versu argumētū
illud esse qd̄ dicit̄ in topicis ex cōtrario: qn̄
sententiā nostrā ex reb⁹ diuersis vna ꝑpo-
Al. nō hz sitione ↄcludim⁹. Adiutor meus et
susceptor me⁹ es tu: ⁊ in verbū tu-
Al. sup-sperau um sperani. Adiutor: ꝑtinet ad implen-
da mādata: qm̄ sine ei⁹ adiutorio: nec icho
are quicq̄z boni possumus: nec implere p̄-
ualemus. Susceptor autē noster fact⁹ est ꝑ
sancte incarnatōis arcanū: qua p̄stante sus
cepit hoiem: ne pctī lege possit fundit⁹ in-
terire. Deniq̄z istā susceptionez: vide q̄d se-
quit̄: Et in verbū tuū speraui: id est: in dei-
tatis tuę p̄sidiū: sūmū meū desideriū collo
caui: vbi sperari licet: ⁊ spes firmissime con
stituta nō decipit: sicut legit̄: Quis spera- Eccli. 2
uit in dño/ ⁊ cōfusus est? Et iterū: Speran- Psa.
tes aūt in dño miscdia circūdabit. Sperat
ergo redemptorē gentiū venire q̄ mūdi ma
culas possit abstergere: qui viuificet mor-
tuos: sanet egrotos: ⁊ qd̄ ligatū fuerat le-
ge pctī: possit morte ipsa moriēte dissolui.
Sic in vno versiculo toti⁹ religionis nostrę
cōclusa pfectio ē. Declinate a me ma
ligni: ⁊ scrutabor mādata dei mei.
Sicut heretici cupiētes tn̄ cognoscere veri-
tatē in mādatis dñi: nos ꝑficue frequēter
exercent: ita ad pscrutādas sacras lectiōes
obstinati pstrepere nobis atq̄z īpedire no-
scunt̄. Hos declinando s esse ꝑnūciat: q̄ in
sensatis ↄtentionib⁹ scripturas dñi lacera-
re ↄtendūt. Quid em̄ illic hūanus sermo ꝑ
ficiat: vbi talia sūt vota ne credat? Quib⁹
alio loco dicit̄: Discedite a me oēs qui ope Psa. 6
ramini iniq̄tatē. Remediū ē em̄ quē ↄuer-
ti velle nō videri: vitare si possis. Ipsis em̄
p̄sentib⁹ dū ↄtentiosa sp̄ malignitate cōfi-
gunt: dū calūnias exquisita vanitate cōci-
piūt: ad scrutāda mandata dñi idonei nō
possum⁹ inueniri: vbi totis debem⁹ animi
virib⁹ occupari. Suscipe me scd̄m
eloquiū tuū ⁊ viuā: ⁊ ne ↄfundas Al. nō
me ab expectatiōe mea. Perfidis effu
gatis: ⁊ malorū hominū cōuersatione pur-
gatus: a dño se petit suscipi: vt possit eius
verbi ꝑmissione saluari. Esset em̄ fortasse
temerariū dño dicere: Suscipe me: nisi ad-
iungeret ꝑmissionē quę nesciat aliq̄n deci-
pere. Sed cū dicit: Viuā: futurū tēpus ostē
dit. Hic em̄ vere nō viuit̄: vbi carnis fragi-
litate peccat̄. Expectatio quoq̄z ipsi⁹ erat:
vt misericordiā christi deuotissim⁹ inueni-
ret: quā spem in iudicio vēturo se postulat
adipisci: ne ↄfusione deceptus: a sua possit
expectatiōe fraudari. Sed cū dicit: Ab ex-
pectatiōe mea: nullū tēpus ponit q̄ expec-
tare nō debeat. Res em̄ ista in pectoribus
sancti nō habet finē: nisi cū pollicitatio su-
perna ꝑuenerit. Sic em̄ ⁊ alibi dicit: Expe Psa.

crans expectaui dñm: et respexit me. Beata expectatio: vbi est certa promissio. Cur enim defectum spes fidelis sustinere possit: cum is qui promittit nesciat imutari? Expectatio itaque sanctorum est celorum regna: angelorum consortia promereri: et quod supra totum est ipsum iugiter videre: quod in beatorum solet semper corde dulcescere. **Adiuua me et saluus ero: et meditabor in tuis iustificationibus semper.** Quis verba ista sepe videantur esse repetita: magna nobis tamen assiduitatis istius sacramenta declarantur. Hoc enim ad amplissimum desiderium mentis debet aptari: quod nulla inde poterat intermissione suspendi: quia quamuis accipiamus a dño: semper rogandus est: vt iugiter donet ne collata beneficia possint a nobis fidei tepore discedere. Non enim repetitum verbum ociose debemus accipere: ne videamur incaute quod scire nos expedit omisisse. Addidit: Et meditabor in tuis iustificationibus semper. Causam reddit obsequij ne post susceptam salutem collato muneri videretur ingratus. Sed cum promittit meditari iustificationes semper: salutem suam iugiter desiderat contineri. Sic enim faciendo: locus tollitur absolute diabolo. Iustificationes enim duplici modo possumus accipere: siue istas quas hic quotidie in peccatorum nostrorum confessione pagimus: vt est illud euangelij: cum publicanus peccata sua confitens de templo iustificatus exiuit. Decet enim quamdiu in isto seculo sumus et a peccatis liberi esse non possumus: in ista nos semper iustificatione prosternere. Sed quia sequitur: Semper: quod supra omne tempus esse dinoscitur: ne non tibi videatur isti seculo conuenire: sed aliquid te delectet de illa eternitate concipere. Meditantur sancti iustificationes dñi semper: quando angelorum choris sua desideria sociabunt: quando laudes dñi perenni exultatione cantabunt: quando sicut dicit apostolus: corruptibile hoc induent incorruptionem: et mortale hoc induent immortalitatem. **Spreuisti omnes discedentes a iustificationibus tuis: quia iniusta cogitatio eorum est.** Declaratum est: cur assumebatur iustificationum dñi frequens assiduaque meditatio. Merito enim timorem mouebat talis sententia secutura: quando spernuntur a dño qui ab eius iustificatione discedunt. Nam cum sit iustificatio peccatorum mentis pura confessio: merito superbi spernuntur a dño: qui tali se remedio sanare despiciunt. Iniusta quippe est eorum cogitatio: et velle peccare: et iustissimo iudici nolle satisfacere. Merito ergo tales ab absolutionis gratia submouentur: qui toties commoniti hic pro domino supplicari tempserunt.

Luc. 18

Cor. 15

Preuaricantes reputaui omnes peccatores terre: ideo dilexi testimonia tua. Hec sententia nisi diligentius perquiratur: apostolo videtur esse contraria. Ille enim dicit: Qui sine lege peccauerunt: sine lege peribunt: hic autem omnes peccatores terre: preuaricatores esse testatur. Nam quomodo potest aliquis esse sine lege: si omnes preuaricatores esse credendi sunt? Preuaricari enim non est: nisi legem transgredi constitutam. Sed vtrumque verum est: quoniam ab vno veritatis fonte descendit. Sine lege peribunt: de illa tantum constitutione dicit apostolus: que tabulis lapideis in monte Syna digito dñi probatur ascripta. Nam et alie leges sunt: per quas populi diuine sententie subiacebunt: vt est illa preuaricatio ade: de qua nisi christi beneficio liberetur humanum genus constat esse iudicandum. Constringuntur etiam gentes et per naturalem legem: ne faciant alteri quod nolunt fieri sibi. Unde idem dicit apostolus: Gentes que legem non habent: naturaliter que legis sunt faciunt. Uides ergo merito hic dictum preuaricatores omnes esse qui potuerunt aliquo errore delinquere. Nam siue transgresse primum legis: siue que per moysen data est: omnis preuaricator redditur: quoniam ab his nullus terrigena probatur exceptus. Consequens autem erat: vt enixius diligeret testimonia domini: qui preuaricatorum nomine visus est omnes addicere peccatores. Per ipsa enim testimonia credebat sibi venire posse remedium: per que ad christi gratiam desiderio festinante tendebat. Nam cum lex nos addicat: sola gratia est absolute que liberat: ipsa que compeditos soluit: ipsa que de seruis filios facit. **Confige timore tuo carnes meas: a iudicijs enim tuis timui.** Sciens congregatio spiritualium virorum humano generi preuaricatio legis supradicta peruenerat: tamquam seuissimum latronem et indomabilem feram carnem suam: non solum religandam sed etiam configendam: noua atque inusitata supplicatione deprecatur. Carnis enim vitia sunt frena delicta: que nos legem transgredi faciunt mandatorum: dum a proposito vitalis abducunt. Quam merito

Ro. 2

P

Ibidem.

deprecaṫ timore dñi debere ꝯfigi: ne ab eo
possit noxia libertate dissolui. Sic vno ver
bo significatū est: quēadmodū caro tracta
ri debeat christiāi. Et qua pietate ꝯtra cor
pus suū nimie ac violēter oraret: exposuit:
Timore scȝ futuri iudicij: vt ħ mortificatū:
ibi reddaṫ ęternū. Hic tēporaliter męstū: il
lic esset sub perpetuitate lętissimū. Et illud
inspice qḋ dicit: Timore tuo: casto scȝ atqȝ
pfecto: qui nō tm̄ habet ante oculos formi
dinē vindictę: sed vehemēter metuit amis
sionē gratię: in qua fidelis viuit: ꝑ quā om
nis reficiṫ christian⁹. Sed videam⁹ q̄ claui
sunt: q̄ nos in illa dñi crucifixione cōfigūt.
Caritas vtiqȝ quę nos facit ⁊ tormēta no
stra negligere: ⁊ mortis ipsi⁹ pericula plus
amare. Felix qui clauo isto cōfigiṫ: qui tali
vulnere sauciaṫ. Ipso clauo trāsfix⁹ est qui
Phil.j dicebat: Mihi viuere christ⁹ est: ⁊ mori lu
crū. Ipsa cōpunctiōe forat⁹ est qui orabat:
Luc.2 Nunc dimitte seruū tuū in pace: quia vide
rūt oculi mei salutare tuū. Ad postremū in
cāticis canticoꝝ ecclesia ꝓfiteṫ: Uulnerata
caritate ego sū. Configi ergo se timore dñi
scīs populus deprecaṫ: vt moriēdo viuat:
qui ꝓus viuēdo moriebaṫ. Ain.

Al. calūniātibus f **Feci iudiciū ⁊ iusticiā: nō tra-
das me ꝑsequētibus me.** Ad
sextādecimā litterā: in ęternū mē
bra dñi viuētia ꝑuenerūt: in qua vna voce
petunt sacrę incarnatiōis aduentuȝ tēpus
esse: dicētia: vt ad destruendos supbos di
uina potētia potuisset ostēdi. Intēdamus
itaqȝ verba quę dicta sūt: vt arrogātiā san
ctis odiosam nulla possit cogitare ꝑuersi
tas. Facit iudiciū: q̄squis iudicat ꝯtra se: ⁊
ꝑuitates suas an̄ examē dñi iusta execratio
ne cōdemnat. Sed ne hoc iudiciū adulato
riū magis putares esse q̄ȝ verū: addidit: Et
iusticiā: qm̄ ꝑ iusticiā nos iudicam⁹: qn̄ de
lictoꝝ nostroꝝ vindices sum⁹. Ipsa est er
go ęquitas q̄ nos absoluit a pęna: ipsa quę
liberat a reatu: si nosmetipsos cognoscim⁹
scelerib⁹ inuolutos. Et qm̄ pacta fuerat de
uotę satisfactionis integritas: petit mō ne
tradaṫ pctōrib⁹: q2 peccata dānauit. Hoc ē
eñ qḋ supi⁹ postulauit: Infige timore tuo
carnes meas: vt res noxia aīę iudicio sub
deretur: ⁊ seruiret poti⁹ affixa: quę lasciuire
poterat effrenata. Persequētes vero sunt

diabol⁹ cū ministris: q̄ nos indefecta mali
cia ꝑsequūtur: ⁊ traditos sibi crudeli lace
ratiōe discerpūt. Meminim⁹ eñ quę ꝑtule
rit Job ille sanctissim⁹: quātis cladib⁹ pa
tiēter subiacuit: q2 illis se traditū esse cog
nouit. Scim⁹ etiā quāta ioseph passus fue
rit: vel susanna: dū traditi fuerāt in mani
bus impioꝝ. Hinc etiā quotidie rogamus
admoniti: Ne inducas nos in tēptationē. [illegible]
Traduntur q̄ȝ peccatores: vt digna cōmissis
flagella patiaṫ: sicut aplus de impijs dic:
Tradidit eos de⁹ in reprobū sensū: vt faci Ro.j
ant quę nō ꝯueniūt. Et alibi de pctōribus
ait: Quos tradidi sathanę: vt discant non j.Tim.
blasphemare. Petit ergo sp̄us sanct⁹: ne
tradaṫ ꝑsequētib⁹ se: quib⁹ ideo sp̄ūs ira
scebanṫ immūdi: q2 videbant ab eis suas
immissiōes instigatiōesqȝ dānari. Hoc est
odiū qḋ christi mereṫ affectū. Ab illo enim
amari nō pōt quis: nisi ab ei⁹ inimicissimus
horreaṫ. **Suscipe seruū tuū in bo-
nū: nō calūnient ꝑmihi superbi.** Su Al. me
scipe: diabolico brachio impulsus videṫ di
xisse ne corruat. Dñi eñ misericordia susci
pimur: qn̄ pctōꝝ nostroꝝ cōpulsione pati
mur. Apte eñ dictū est dño in bonū: susci
pe: q2 in malū se aduersā partē nouerat im
pulisse. Seru⁹ aūt: liberationis iudiciū est.
Seru⁹ eñ: a seruādo diciṫ: qḋ eū captū ab ET
imminēti interitu dñi sui manus miserata
seruauerit. Sic ⁊ iste merito se seruū dicit:
qui fuerat ab animę deceptione liberatus.
Quapropter hic: seru⁹: ⁊ liberationis ꝓfes
sio cognosciṫ ⁊ honoris. Illi⁹ eñ nō est ser
uus: nisi qui sanctoꝝ fuerit cętibus aggre
gatus. Calūniaṫ aūt supbi: qn̄ hereticas
cōtentiōes violento pondere falsitatis ob
ijciunt: vt merito se a dño deꝑcatus fuerit
suscipi: ne coꝝ potuisset altercatione ꝑster
ni. Siue hoc magis de spiritib⁹ immūdis
melius diciṫ: qui nobis improbe calumni
antur: ⁊ cū ipsi sint maxime nostrorū crimi
num rei: nolunt nos cōcessa venia liberari.
Nam cū ipsi decipiāt: ipsi nos semꝑ accu
sant. Sed quid mirū: si peccatoribus calū
nietur qui christo domino dicere tēptauit:
Omnia hec tibi dabo si ꝓcidēs adoraueris [illegible]
me: Et illud: Ponam sedē meā ad aquilo Esa.14
nem: ⁊ ero similis altissimo. Merito ergo
dicitur calūniator: qui duȝ faciat crudelis:

pios semp accusat. De ipso em̄ z alio loco
7j scriptura dicit: Et humiliabit calūniatorē:
z pmanebit cū sole. Justissime itaq3 petit:
ne humilis tradat̄ supbo: ne simplex calū-
nioso: ne deuot' ingrato: quoniā supra ip-
sos magis atrociter seuiūt: quos mīme se-
ducere valuerūt. **Oculi mei defece-
runt in salutare tuū: z in eloquium
iusticie tue.** Mouere aliquos solet: cur
plurali numero posuerit: oculos: cū vn' sit
cordis aspectus: nec pōt hoc ad istos ocu-
los carnales referri: qui in illa lōginquita-
te tēporis nihil tale potuerāt intueri. Sed
quoniā cohors sancta loquit̄: quā esse con-
stat ecclesiā: merito pluraliter dixit: Oculi
mei: sicut z alibi de ipsa legit̄: Oculi tui si-
cut colūbe sup abundantiā aquarū. Et ali
bi: Oculi tui sicut colūbe extra taciturnita-
tē tuā. Istos ergo dicit oculos in salutare
dn̄i defecisse: ꝓpter sanctū incarnatōis ad-
uentuz: quē tanto desiderio sustinebat: vt
nullā requiē potuisset admittere. Vn̄ me-
rito defecit: q2 nullū tēpus vacationis ac-
cepit. Salutare em̄: significat dominū sal-
uatorē: de quo scriptū est: Saluū fac popu
lum tuū dn̄e: z benedic hereditatē tuā. Se-
quit̄. Et in eloquiū iusticie tue: id est: euan
gelica verba: que dictur' erat populo credi
turo. **Fac cū seruo tuo scdm mise-
ricordiā tuam: z iustificationes tu-
as doce me.** In assiduis p̄cibus pseue-
rat: q2 petendi nūquā debet esse fastidiuz:
vbi largitas donatori nō potest habere de
fectū. Infinita petyt: qui sibi bona fieri se-
cundū misericordiā dn̄i postulauit. Nā si-
cut illa eterna est: sic ei' munera ꝓbant̄ es-
se ppetua. Bene addidit: Seruo tuo: quia
statim corruit qui alteri' esse voluerit. Ju-
stificatiōes vero more suo ip̄as semp petit:
quas iam deuot' accepit. Hanc em̄ assidu-
itatē z oratio dn̄ica designat: que dic̄: Pa-
Luc. ij nem nostruz quotidianū da nobis hodie.
Justū est em̄ vt iugiter roget̄: qui si nō pe-
tatur offendit̄. Et respice res iste quali ver
borū ꝓprietate distincte sunt. Misericordi
am supra se fieri petyt: iustificatiōes autez
doceri se suppliciter postulauit. **Seru'
tuus sum ego: da mihi intellectum
vt sciā testimonia tua.** Quis vniuer-
sa que expediūt: cōtinuis p̄cibus sunt a do
mino postulāda: maxime tn̄ diuinarū scri-
pturarū intellect' iugiter petēdus est: qui
quāto plus pcipitur: tanto suauior sanctis
mētibus inuenit̄. Sed q2 nouit omnipotē-
tem dn̄m subiectis suis esse largissimū: di-
cit: Seruus tu' sum da mihi intellectū: qui
solit' es donare que iuste ac fiducialit̄ pe-
tens. Nā cū obnoxia se cūcta cognoscant:
magni tamē meriti est ipsi' famulū nūcu-
pari. Seru' quippe ipsi' veraciter nequaq3
dici potest: nisi qui ei' famulatur arbitrio.
Et vide quid dicat: Vt sciā: id est: vt acce-
pta retineā. Scire em̄ illud est: qd in notici
am nostrā manifeste veniēs nulla obliuio-
ne delet̄. **Tēpus faciendi domine:
dissipauerūt iniqui legē tuam.** Pre Al. nō hz
uidens populus deuot' tēporib' antiochi
a plebe iudaica legē domini cultui demo-
nū polluēdā: velut ad medicū clamat egro
tus tēpus esse subueniēdi: ne morbis igra-
uantib' salus populi potuisset absumi. Di
cit em̄: Tēpus est faciēdi: nō differendi qd
expedit. Jusserat em̄ p legē z ꝓphetas: vt
verus dn̄s reuerētissima deuotione colere-
tur. Sed qm̄ hoc in suā perniciē cōtempsit
obstinatio iudeorū: clamat popul' fidelis:
Tēp' faciēdi: id est: vt mūdo salutaris ap-
pareas: peccata dissoluas: mortē vincas:
ipsumq3 diabolū cū sua cohorte ꝓsternas.
Hoc est em̄ dn̄i facere: p̄dictis tēporib' ad-
uenire. Unde z p ꝓphetā dictū est: Tēpo- Esa. 49
re accepto exaudiui te: z in die salutis adiu-
ui te. Et apostol': Ecce nūc tēpus accepta- 2. Cor. 6
bile: ecce nūc dies salutis. Omnia em̄ que
domin' facit: aptissima dispositione cōplē-
tur: vt ante fieri nō debeant: nisi quādo il-
le miserat' indulserit. Hinc est quod nobis ☧
semp expedit habere patientiā: expectare
que iussa sunt: rogare que ꝓmiserūt. Tempus
aūt faciendi nouit ille qui rector est. Addi-
dit causā cur debeat facere que rogatur: q2
iudei legez dissipauerūt: quā ille eos inui-
olabilit̄ custodire p̄ceperat. Dissipare enī
est legē aliter viuere: q3 ipsi' p̄cepta monu-
erunt: z hoc magis facere: qd illa cognosci-
tur sub omni execratione dānasse. Hoc ar- RHE
gumentū rhetores inter violentissima p̄ce-
pta posuerūt: quādo vt p̄ces audiant̄: ad-
iuuat tempus aptissimū. **Ideo dile-
xi mandata tua: super aurum et to-**

pazion. Quantū legem dn̄i dissipauerat nefanda p̄sumptio: tantū deuotꝰ animus ad mādata eiꝰ festinabat implēda. Grādis eñ religionis crescat affectus: quotiēs eaꝫ improborū īpugnare tēptat audacia. Pro hoc eñ additū est: Ideo. Erat itaqꝫ sanctissimo choro sup aurū ⁊ gēmas: quas p̄ciosissimas habet humanitas: mādatorū dn̄i reuerentiā custodire. Istud eñ tēporalit̄ humanis blandit̄ aspectibꝰ: inde aūt in ęternaꝫ requiē mens beata pducit̄. Topazion vero: sicut quidā scribere voluerūt: genus est lapidis: quātū inuētiōe rarū: tm̄ mercium quātitate p̄ciosum. Qui duos habere fertur colores: vnū auri purissimi: ⁊ alterū ętherea claritate relucētē: pinguedo rosea: verecūdaqꝫ puritas: vicinus lapidi chrysopasso magnitudine vel colore: qꝛ maxime lāpat cū solis splendore pcutit̄: omniū gēmaꝝ superās p̄ciosissimas claritates: in aspectū suū singulariter ꝓuocās oculoꝝ cupidissimā voluptateꝫ. Quā si polire velis obscuras: si naturę ꝓprię relinquas irradiat. Hęc regibus ipsis fertur esse mirabilis: vt iter diuitias suas nihil se simile possidere cognoscāt. Nasci dr̄ in insula topazion: quę est ꝓuincia ethebaide: vnde ⁊ nomē accepit. De qua nō sunt multa dicēda: ne qđ scriptura dicit esse cōtemptibile: nos desiderabile affectata laude faciamꝰ. **Propterea ad omnia mādata tua dirigebar: omnē viam iniquā odio habui.** Qui sup aurū ⁊ gēmas legē dn̄i diligebat: necesse fuit: vt ad omnia mandata eiꝰ rectissimꝰ appareret. Talia eñ negligere nō pōt: nisi qui diuina fuerit inspiratōe correctus: vt aurū habeat velut terrenas sordes: gēmas vt calculos viles. Amare siquidē nō ꝑfutura: demētis est. Sed illud decet viros sanctissimos ꝯcupiscere: quę possint ꝑ̄mia nūqꝫ peritura cōferre. Cōgruū ergo fuit vt odisset ꝑuersam viā: qui meruit amare rectissimā. Iniqua siquidē via est: quę nos pducit ad vitia: recta vero virtutum: quę nobis indulgentiā tribuit ⁊ salutem. Sꝫ hoc qꝫ studiose: qꝫ frequēter infunditur: vt intelligamꝰ beatos viros qualiū rerū delectatiōe pascant̄: qui hoc habēt supra cuncta dulcissimū: quod sepiꝰ credūt esse repetendum.

Phe.

m **Irabilia testimonia tua domine: iō scrutata ē ea anima mea.** Septimādecimā litterā sancti populi intrat oratio: asserens aperuisse os suū: ⁊ attraxisse spiritū: vt eiꝰ audiatur oratio: exitusqꝫ aquarū trāsisse lachrymas pias: qꝛ nō sit a iudęis custodita lex domini. Et intuere quēadmodū definitionē rei vno verbo cōplexus ē: dicēdo: Mirabilia testimonia tua dn̄e. Mirabilia plane: qm̄ p ea cęlesti virtus hominibꝰ terrenis innotuit: ⁊ nosse dederūt paruulis: vnde ⁊ angelorū sublimis natura beata delectatiōe cōpletur. Hęc semp scrutari licet ⁊ assidua meditatione pquiri. Hic autē illud timeri nō cōuenit: Altiora te ne quęsieris: ⁊ fortiora te ne scrutatꝰ fueris. Eccl. 3 Ideo eñ nobis p̄dicata sunt: vt ea pie atqꝫ diligēter noster semp animꝰ indagaret. Altiora eñ ⁊ fortiora talia dici nō possunt: q̄ vt pquirent̄ edicta sunt. Hęc aūt quinta est species definitionis: quę grece Cata antilexin: latine ad verbū dicit̄. P̄ Declarata sunt eñ quę sūt testimonia dn̄i: id est: mirabilia. **Declaratio sermonū tuoꝝ illuminatꝰ me: ⁊ intellectū dat paruulis.** Ma. 6 Sermones sunt dn̄i: quos iustorū ꝓphetauit auctoritas. Sic eñ scriptū est: Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filiū: ⁊ vocabitur nomē eiꝰ emanuel. Esa. 7 Et alibi: Uidebit omnis caro salutare dei. Johel 4 Sed istos sermones qui fuerāt lōgi tēris obscuritate recōditi: aduentꝰ dn̄i illuminatio declarauit: qꝛ p ipsum manifesta sūt facta: quę sacris litteris tenebant̄ abscondita. Tunc eñ verbū caro factū est: virgo peperit: tunc muti locuti sunt: surdi audierūt: claudi recto incessere vestigio. ⁊ cętera miracula quę dn̄o seruiere virtutū. Hęc declaratio obscuritatē naturę nostrę quę iacebat in tenebris vi suę potestatis illuminare dignata ē. Et intellectū dedit paruulis: id est: qui se hūiles atqꝫ egentes suis viribus agnouerūt. Sed isti paruuli nō de etate metiendi sunt: sed de simplicitate cōsciētię: de quibꝰ dictū est: Sinite paruulos venire ad me: taliū est eñ regnū cęloꝝ. Mar. 10 Ipsis eñ h̄ p̄stat purū atqꝫ inocētissimū itellectū qbꝰ ibi ęternū donaturꝰ ē p̄emiū. **Os meū apui ⁊ attraxi spm̄: qꝛ mādata tua desiderabā.** Si hoc ad litterā velis

aduertere:ꝯsuetudo loquẽtis expressa est.
Prius eñi os aperit:spiritus contrahit: ac
deinde in sonũ vocis lingue mobilitas ad-
hibetur. Si vero spiritualit: vt oportet in-
telligas:os dicit mentis introitũ:qui tunc
aperit qñ aliquid dicere festinam⁹. Attra-
hit autẽ spiritũ:cũ iam munere diuino sa-
lutaris desiderij cõpletur affectu:ꝛ incipit
firma mente velle:qḋ ante ꝑ gratiã tñ dñi
visus est appetisse. Aperuit ergo os cordis
sui infirm⁹ ꝛ paruulus:ꝛ attraxit spiritũ:id
est:virtutẽ faciẽdi quã ꝑ se nõ poterat adi-
pisci. Sed vt hoc magis ad intelligẽtię bo-
nũ:nõ ad loquẽdi officiũ cognoscas esse ꝓ-
missum:sequit: Quia mãdata tua deside-
rabã. Ardorẽ siquidẽ volũtatis ꝓmisit: vt
postea cõsequẽter exponeret desideria mã-
datorũ. Cõsequi quippe nõ poterat:vt pri-
us se diceret locuturũ: ꝛ postea desiderare
quę ꝑsunt. **Aspice in me ꝛ misere-
re mei:scd̃m iudiciũ diligentiũ no-
men tuũ.** Frequẽter dñs aspicit iratus:
sępius intuet vt ꝑdat:sicut sodomã respe-
xit ꝛ gomorrã:sicut castra ęgyptiorũ. Aspi-
cit etiã ꝓpiti⁹:sicut in munerib⁹ fecit abel.
Respexit quoqꝫ sup filios pauperũ: ꝛ non
spreuit p̃ces eorũ. Et iõ ne in partẽ si:scipe-
ret aduersam:statim subiũxit: Et miserere
mei: quę merito:sicut sępe memoratũ ẽ:mi-
sericordia dicit: qꝛ miseris larga pietate ꝓ-
stat. Nec solũ hic hęsit fusa p̃catio: sed ad-
didit: Scd̃m iudiciũ diligentiũ nomẽ tuũ.
Iudiciũ quippe est dñi:vt nomẽ suũ diligẽ-
tibus misericordię largiat auxiliũ:ne expe-
ctatio fideliũ decipiat:quę ipius semꝑ cõ-
sideratione suscipit. **Gressus meos
dirige scd̃m eloquiũ tuũ:ꝛ nõ do-
minet mei omnis iniusticia.** Gressus
meos:significat mot⁹ animę. Nã sicut per
istos de loco ad locũ trãsferimur:ita ꝛ in il-
lis quibusdã passib⁹: siue ad meliora: siue
ad deteriora ꝓgredimur. Hos scã cohors
scd̃m eloquiũ dñi dirigi postulabat:ne vi-
tiorũ prauitatib⁹ seducta:in mortiferos la-
beret errores. Scd̃m eloquiũ tuũ dicit: id
est: scd̃m iussa quę p̃cipis ad vitã humani
generis corrigendã. Sequit. Et nõ dñetur
mei omnis iniusticia. Necesse eniꝫ erat: vt
si gressus ei⁹ scd̃m eloquiũ suũ dñs dirige-
re dignaret:nulla illi iniusticia ꝓualere po-
tuisset. Et vide qꝫ caute petit ne dominet:
quę nõ poterat sic excludi: vt vlteri⁹ pulsa-
re nõ posset. Sꝫ cũ nõ dominat euadim⁹:
qꝛ seruitus illa nõ p̃cipitat ad ruinã. Nec il-
lud vacat qḋ ait: Omnis iniusticia. Scit
eñi: qꝛ siqua horũ dominet intercipit:nec
ꝓdest aliquid in multis seruare legẽ:si eaꝫ
in aliqua parte videamur offendere. Scri-
ptũ est eñi: Si quis totã legẽ seruauerit:of- Iac.2
fendat autẽ in vno:factus est omniũ reus.
**Redime me a calũniis hominũ:
ꝛ custodiã mandata tua.** Calũnia ꝑ
Antiphrasin:id est:ꝑ cõtrariã locutionẽ:di- Sche
cit capitis alumna: dũ magis caput perat
alienũ: eiqꝫ ꝯtraria sit:sicut bellũ qḋ nõ ẽ bo-
nũ: ꝛ lucus qui nõ habet lucẽ. Calũnia est D
eñi: cõmentũ aliqḋ periculosę falsitatis ob-
iectũ: qḋ bonis sꝑ homin:b⁹ studio puersi-
tatis obijcit: decolorare cõtendens qḋ re-
cta ꝯscientia fuerit actitatũ. Hanc patiebã-
tur videlicet iusti: vt eos ab ęquitatis tra-
mite studio inficiationis auerterẽt. Quan-
ta eñi: vt antiquores taceã: ꝓtulit dauid cũ
sauli parceret: ꝛ apud iniustũ regẽ eo ipso fi-
eret re⁹: qm̃ illi ꝓbabat esse ꝓpitius? Qua-
lis illi rogo calũnia ẽ excitata: quãdo muẽ-
culę dixerũt: Saul occidit mille ꝛ dauid de- j.Reg.j8
cem milia? Quapropter calũnię sunt homi-
nũ cõtra veritatis honorẽ cõtrouersię req-
sitę. Quas merito a se sancta cohors deꝑ-
cabatur auferri: ut mãdata dñi amotis ad-
uersitatib⁹ indagaret. **Faciẽ tuam il-
lumina sup seruũ tuũ: ꝛ doce me iu-
stificationes tuas.** Legim⁹ sancti moy- Exo.34
si vultũ ita a dño fuisse clarificatũ: vt eum
israelitic⁹ popul⁹ respicere nõ valeret. Un-
de velamine supducto loquebatur ad eos:
quia nõ poterãt in ipso cõspicere cęlestem
claritatẽ. Uultus eñi moysi fulgor erat le-
gis: quẽ illi sustinere nõ poterant: quia ve-
latis eã cordibus audiebãt. Hoc ergo san-
ctus populus petit: vt illuminatã domini
faciẽ possit cõspicere: nõ velatam: quaten⁹
pura gratia luminis mereatur afflari: nec
iam aliquod patiat obstaculũ: qui verita-
tis ipsi⁹ desiderabat aspectũ. Potest ma-
gis cohors sancta desiderare dñi saluato-
ris aduentũ: cuius facie illumiata sunt te-
nebrosa peccati: vitam cõferens mortuis:
ꝛ certissima remedia desperatis. Exi-

al. deduxerũt tus aquarũ† transierunt oculi mei:
quia nõ custodierũt legem tuã. Exi
tus aquaꝝ: significat lachrymas copiosas:
quas tãtas dicit fuisse: vt ipsa ꝙ̃ fontiũ flu
enta trãscenderẽt. Trãseũt plane: qm̃ illa si
ne sensu currũt: ista cordis afflictiõe fundũ
tur. Nã q̃d vincere quãtitate nõ poterant:
felicissime cõpunctiõis qualitate supabãt.
Has tunc pfundim᷒: qñ pctõꝝ nostroꝝ re
cordatione mordemur. Nã si mãdata dñi
custodirem᷒: leticiã vtiq̃ haberem᷒ nõ plo
rationis ardorẽ. Sed qm̃ talia carnis neces
sitate vitare nõ possum᷒: donet dñs lachry
mas quib᷒ peccatoꝝ sordib᷒ abluamur. Et
illud ꝙ̃ estimo considerandũ: qm̃ p oculos
dicit satisfactionẽ venisse: p quos nos ple
rũq̃ illecebras hui᷒ seculi cõstat attrahere:
vt merito p illos culpa mundet: p quos et
excessus admittit. Qui modus in scriptu
ris diuinis frequẽtissime reperit: sicut sext᷒
Ps̃.6 psalm᷒ ait: Lauabo p singulas noctes lec
tũ meũ: lachrymis stratum meum rigabo.
Ps̃.41 Et alibi: Fuerũt mihi lachryme mee panes
Sche die ac nocte. Que figura dicit hyperbole:
quotiẽs relatiõis q̃litas maiore põdere ex
aggerata pfert. Sancto em̃ choro sic erat
deflendũ: vt oĩa peccata dilueret copioso
imbre lachrymarũ. Sade.

Iustus es dñe: ꝛ rectũ iudici
i um tuũ. Triũphatrix carnis sue
cohors sanctoꝝ ad octauãdecimã
litterã venit: in qua iusticiã dñi confitet: et
eloquia ei᷒ ignita cõtinua se dicit dilectio
ne venerari. Ad postremũ perẽs intellectũ
testimonioꝝ: vnde viuificari debeat i eter
nũ. Sed postꝙ̃ pctã sua supius irriguis di
xit lachrymis expiata: nũc iudicia dñi fide
liter collaudat dicens: Iust᷒ es dñe: et
rectũ iudiciũ tuũ: qui pctõres se iubes affli
gere: vt eos tua debeat medicina saluare:
q2 nec illi aliqñ pbarent sub leticia corrigi:
nec bñficia possent aliter diuina cognosci.
Suis quippe meritis putaret datũ: si pctõr
iugiter floreret illesus. Sed vtrunq̃ iustũ:
vtrũq̃ dignissimũ: qm̃ ꝛ delinquẽs p satis
factionẽ corrigit: ꝛ iusticia dñi hũili cõfessi
one declarat. Hoc em̃ dicto: daniel inter fe
rocissima leonũ ora saluat᷒ est. His verbis
triũ puerorũ flãma superata est. Hanc sen
tẽtiã hieremias in lamẽtationibus suis fre
quẽter iterauit. Dicam᷒ igitur ꝛ nos hunc
versuz in quibuslibet piculis: Dicamus in
gaudijs: q2 talis ꝯfessio ꝛ ab erũnis eripit:
ꝛ in psperitate custodit. Mãdasti iu
sticiã testimonia tua: ꝛ veritatẽ tuã
nimis. Mandasti: significat p̃cepisti. Te
stimonia vero sunt: sicut iã dictũ est: q̃ sub
testificatione plata sunt. Hec cõtinẽt iusti
ciã ꝛ veritatẽ. Iusticiã: qm̃ equabiliter oĩa
discernũt. Veritatẽ: quia pmissa retribu
unt. Merito q̃ tm̃ amabat: tm̃ repetebat
ista testimonia: qñ incõprehẽsibilis atq̃ re
uerẽda virt᷒ dñi p talia ꝓcedebat agnosci.
Nimis: ad vtrũq̃ põt laudabiliter ptine
re: siue ad iusticiã: siue ad veritatẽ: q2 iusti
ciã dñm nimis mandare pfutura districtio
est: veritatez vero nimis animis inculcare
cautela est. Tabescere me fecit zel᷒
†dom᷒ tue: q2 obliti sunt verba tua
inimici mei. Tabes: est morbi alicui᷒ cõ al. zel᷒ D
tracta necessitas: q̃ nos facit paulatim de
fluere: dũ corporis soliditatẽ penali afflic
tione cõsumit. Q̃d sibi accidisse testat zelo
domus dñi: quã nõ patiebat pfidoꝝ lace
ratiõe violari. Zelus em̃ ꝛ in malo ꝛ in bo
no ponit. In malo: vt est illud: Zelus ꝛ in
uidis comedit domũ iacob. Et in actibus
aplo ꝝ legit: Videntes aũt iudei implen sũt Act.5
zelo: ꝛ iniecerũt manus suas in aplos. Iste
em̃ ducit semp ad culpas: laqueos nectit:
viã salutẽ intercipit. In bono vero positũ
est: Zelus domus tue comedit me. Et he Ps.68
lias dicit: Zelans zelaui p dño deo exerci 3.Reg.
tuũ: q2 dereliquerũt pactũ tuũ filij israel.
Phinees ꝙ̃ sacerdos cũ videret hebreum Num.
cũ moabitide muliere miscen: zelatus p̃ce
ptũ dñi vtrosq̃ gladio pforauit: Cui᷒ zelus
tm̃ p̃stitit: vt irã dñi sol᷒ auerteret. Iste si
quidẽ zelus tribuit salutez: fidem retinet:
pudicitiã seruat: ꝛ ecclesiã dei gloriosa vi
uacitate custodit. Ignitum eloquiũ
tuũ vehementer: ꝛ seruus tu᷒ dile
xit illud. Ignitũ est eloquiũ dñi: q2 pur
gat corda mortaliũ mũdana fece sordẽtia.
Et vt fornacis ardor exestuans metalla de
coquit: eorũq̃ vitia necessaria purificatio
ne cõsumit: ita eloquiũ dñi peccatoꝝ ma
culis detersis: hũliũ sensus emũdat. Isto
q̃ppe igne cor cleophe ardebat: qñ dicebat:
Nõne cor nostrũ ardens erat in nobis: cũ Luc.24

aperiret nobis scripturas? Hoc etiam igne
Je.20 succēsus hieremias enūciat: Et erat ignis
flāmigerās in ossib⁹ meis. Isto etiam igne
τ reliqui succēsi sūt: qui triumphali carita-
te floruerūt. Quapropter ignis iste sermo
Luc.12 christi est: sicut ipse in euāgelio dicit: Ignem
veni mittere i terrā: τ qd volo nisi vt arde
at? Addidit: Vehemēt: vt hoc nō ad mor-
tem exaggeratū crederes: sed salutem. Se
quitur quoqȝ: Et seruus tu⁹ dilexit illud.
Vtiqȝ diligebat qđ vitā cōferre nouerat τ
honorē: quod sciebat ad remediū humani
Adolesc- generis attributū. †Adolescētior sū
ego τ cōtemptus: iustificatiōes tu
as nō sum oblitus. Multis sanctis h
versus videt posse cōgruere. Nam hunc be-
ne accipim⁹ ex persona ioseph: qui a maio
ribus fratrib⁹ contempt⁹: tanqȝ vile man-
cipiū mangonib⁹ venundat⁹ esse dinosci-
tur: qui tamē iustificatiōes domini in se fa
ctas nō est oblitus: quādo se pia in omni-
bus volūtate tractauit. Ille enim cogno-
scit liberatoris sui meminisse: qui ei⁹ prece
ptis pbatur obedientiaȝ cōmodare. Hoc
etiā dauid ex persona sua pōt dicere: q ad
regni culmina inter fratres suos p imbecil
la etate nō sperabat posse sufficere. Sȝ ta-
men iste iustificatiōes domini tanta deuo-
tiōe in memoria tenuit: vt ipe domin⁹ dice
ret: Inueni dauid filiū iesse: q facit omēs
volūtates meas scđm cor meū. Ad postre-
mū: qđ firmamētū esse toti⁹ cōstat ecclesie:
pōt h dicere pp̄ls adoptiu⁹: pp̄ls gr̄e: popu-
lus nou⁹: qui etate sequit: sed fidei digni-
tate pcedit. Unde bene suscipit loquēs p
totum psalmū cohors beata sanctorū: que
cūctos fideles: cūctos btissimos pbat am
plecti. Justicia tua iusticia i etnū:
℞ τ lex tua veritas. Hic versus τ iusticiā
domini τ legem adhibita pprietate discer
nit. Hominū quippe iusticia qntacunqȝ sit:
est sine dubio temgalis: vt est iusticia phi-
losophorū: qui se vidēt morū probitate tra
ctare: que sine dei cultura veraciter vana
gloria nuncupat. Nam iusticia domini in
eternū manet: quia quisqs eam custodie-
rit eterna felicitate gaudebit. Videbat eti
am τ iusticia iudeorū: qui litterā poti⁹ con
tuētes: futura in ea putauerūt nō esse my-
steria. Justicia vero domini quā intellexit
populus christian⁹: in eternū seruat: quo-
niā ipa semp eterna est. Ita τ de lege arbi-
trorū sentiēdū: quoniā quicūqȝ eā intellige-
re meruerūt: celesti veritate pleti sūt. Ve-
ritas eni legis est dn̄s christ⁹: qui de se ait:
Ego sū via veritas τ vita. Quapropter me- Joh.14
rito definitiue dictū est: lex tua veritas: qđ
est dn̄s christ⁹. Tribulatio τ †angu- Al' angustia
stie inuenerūt me: mandata † autē Al. nō hȝ
tua meditatio mea est. Tribulatio et
angustie sanctis viris munera sūt magna:
quia norūt se pondere talium cōpressi exu-
dare peccata: τ ad illa gaudia tēdere q nō
habent finē: sicut apostol⁹ ait: Quis nos Ro.8
separabit a caritate christi? Tribulatio: an
angustia: an persecutio: an fames? τc. Hec
eni beatis viris velut quoddā antidotum
ē: quod dū aspere bibit: munimēta salutē
operat. Seqtur. Inuenerūt me: quasi ex-
pugnantē: quasi fixū: quasi ad earū certa-
mina pparatū. Subiūgit quoqȝ illud ad-
iutoriū: vnde se in diuersis passionibus su
is nouerit esse curatum: Mandata autem
tua: meditatio mea est. Quibus enim tri-
bulationibus: quibus angustiis opprimi
poterat: qui tali meditatione gaudebat?
Nam licet affligeret corpus inualidū: cru-
ciaret caro passibilis: in requiem nosceba-
tur esse trāspositus: cuius in scripturis di-
uinis erat anim⁹ occupat⁹. Equitas
testimonia tua i eternū: intellectū
da mihi τ viuam. Iterum per definiti-
onis modū: vtutē testimoniorū designat.
Nā si interroges: quid sunt testimonia do
mini: respōdetur: equitas in eternū. Pul-
chre autē cōtra tribulationē τ angustias:
que temgalia esse noscunt: posita est: equi
tas in eternū: vt tali spe vnusquisqȝ contē-
neret: que temgalia esse sentiret. Sic enim
τ in supiore littera definiuit: Mirabilia te-
stimonia tua domine. Addidit: Intellectū
da mihi τ viuifica me. Qui se superius ad-
olescentē dixerat esse contēptum: nūc ma-
turior senioribus inter aduersa petit intelle-
ctum: vt agnoscat mundi isti⁹ pericula pro
ventis transitoriis estimanda. Sic eni vi-
uificari poterat: si iudicaret talia nō curā-
da: vt martyrii morte viueret: τ ppetua ex
ultatiōe gauderet. O mors illa vitalis: O ℞
sanguis purpuris oībus pciosior: q tribu-
Q

lationes τ angustias mereris finire: τ insu-
per expectas celo℞ regna suscipe. Coph.

C Lamaui in toto corde meo
exaudi me dñe: iustificatões
tuas requira. Nonãdecimã lit-
terã ingredit̃ reuerẽdissim⁹ chorus: in q̃ iu-
stificatões dñi se pollicet̃ exq̃rere: τ in ṽbo
ei⁹ anticipata ꝯfessiõe gaudere: adyciẽs se
cognouisse testimonia dñi in eternũ eẽ fũ-
D data. Nũc redeam⁹ ad ṽsum. Fideliũ ita-
q; clamor deuote mentis affect⁹ est: q̃ non
tm̃ sermone ꝓmitur: sed magna cordis in-
tẽtione ꝓfert̃. Clamabat eñ ipse murmu-
rans iudeorum: τ non exaudiebatur a do-
℞ mino. Tacebat moyses: τ dominus dice-
Exo. 14 bat ei: q̃d clamas ad me? Scilicet qm̃ illas
cogitatiões exaudit altissim⁹: q̃ pia inten-
tiõe voluũtur. Additũ est: In toto corde
meo: ne putares aliud cogitãdum q̃ñ cla-
mas ad dñm. In sola enim religiosa cogi-
tatõe tot⁹ debet spũs occupari: ne mẽs di-
uisa effectũ nequeat impetrare: quẽ postu-
lat. Et intẽde qui toto corde: q̃ totis virib⁹
expetebat: nõ diuitias seculi: nõ coniugia
nobiliũ feminar̃: nõ trãsitorias dignitates:
sed iustificatões dñi: q̃s mẽs scã sup aur̃
τ topazion: semp desiderat: semp exq̃rit.
Nã quod dixit: Req̃ram: vtiq; quas face-
re debuisset: nõ quas tantũ lectiõe cogno-
uisset. Iustificatões eñ veraciter nõ requi-
rit: nisi ille q̃ eas deuota mẽte cõpleuerit.

Clamaui ad te saluũ me fac: τ cu-
stodiã mandata tua. Clamorẽ illũ ex-
ponit: quẽ supius dixit. Hoc ẽ eñ: Clama-
ui i toto corde meo: q̃d: clamaui ad te. Ad
illũ eñ nõ clamat: nisi q̃ petitionẽ suã diri-
git toto cordis affectu. Sed cũ dicit: Sal-
uum me fac: in anima vult intelligi: non in
corpe: vñ reuera dñi poterat mãdata custo-
dire. Nec; eñ salutẽ carnis petere poterat
q̃ libẽter corporeis passionib⁹ subiacebat.

Preueni in maturitate τ clama-
Al. q: in ṽba tua sup spera-ui ui: τ i verbo tuo speraui. Preuenit i
maturitate: quisq̃s in annis puerilib⁹ mo-
destiã senectutis anticipat: τ ante facit gra-
uissimã mentẽ: q̃ possit anno℞ numerosi-
tate canescere. Qualis eñ senib⁹ laus est:
si deficiẽtes in lõgo fluxu lassati poti⁹ con-
q̃escant? Cõtra: q̃ gloria est iuuenib⁹: si i ip-
so etatis feruore mo℞ regimine tẽperent̃?

Sicut hieremias dicit: Bonũ ẽ viro q̃ gra- Tren. 3
ue portauit iugum a iuuẽtute sua: sedebit
singularis τ silebit: q: sustinuit iugũ gra-
ue. Seq̃tur. Et in ṽbo tuo speraui. Hoc est
vtiq; q̃d maturitate ꝑuenerat: τ clamauit
ad dñm: q: in ṽbo ipsius: id est: in aduentu
dñi saluatoris fixa mẽte sperare nõ desti-
tit. Sctĩ eñ viri q̃rũ desiderio magno flã-
met̃: expectatiõi sue ardorẽ semp adyciũt:
dum tãto pl⁹ ventura felicitas expetit̃: q̃n-
to ampli⁹ eo℞ expectatio ꝓtelat̃. Pre-
uenerunt oculi mei ad te diluculo:
vt meditarer eloquia tua. In supiori
versu ꝑuenisse se dic̃ in maturitate: signifi-
cãs tp̃s iuuenilis etatis: nunc aũt de hora
diei ꝯmẽorat: Preuenerũt oculi mei ad te
diluculo: significãs vtiq; oclos cordis sui
an credidisse vẽturo domino saluatori: q̃
eius irradiaret aduẽt⁹. Diluculo eñ signi-
ficat initiũ lucis: id est: diei: mõstrat⁹ aduẽ-
tus: qñ post tenebras pctõ℞: q̃bus hic mũ-
dus tenebat̃ obnoxi⁹: dñi ꝑsentia vitalis
emicuit: siue resurrectionẽ dñi: q̃ diluculo
facta est. Ait eñ euãgeliũ: Et cũ esset val- Luc. 24
de diluclo venit maria ad monumẽtũ. τc.
Seq̃tur. Ut meditarer eloq̃a tua. Causa
reddit̃: cur añ diluculũ mẽs deuota surre-
xerit: nõ vt agr̃ coleret: nõ vt salutatiões
potẽtiũ ꝑueniret: s; vt dñi meditaret̃ elo-
quia: q̃ nunq̃ ꝑmit pia vota refugere: dum
suauitas eo℞ semp videt̃ accrescere: sicut i
tertiadecima lr̃a dictũ est: Q̃ dulcia fauci-
bus meis eloq̃a tua. Uocem meã† ex-
audi domĩe fm̃ misericordiã tuã:
τ fm̃ iudiciũ tuum viuifica me. Re-
spiciam⁹ q̃ mirabili modestia veri famuli
domini dñm deꝑcent̃: τ intelligam⁹ nihil
eẽ ꝑsumẽdũ: si aliq̃d nobis ꝑ dei grãm ꝓ-
speritatis arriserit. Ille eñ q̃ vincẽs etatẽ
puerilib⁹ ãnis clamauit ad dñm: q̃ dilucu-
lo surrexit: semper ad laudes misc̃diam pe-
tit: τ vt viuificet̃ exorat: q: nullis est operi-
bus nisi in sola dñi pietate ꝑsumẽdũ. Cũ
dicit eñ: Uocẽ meã exaudi dñe scd̃m mi-
sericordiã tuã: nõ habet q̃d cõtra pctã sua
cõfidẽter obyciat: sed illam tãtũ misc̃diam
petit: q̃ ex miseris btõs facit: ex captiuis li-
beros ex mortuis viuos: ex tp̃alibus sem-
piternos. Seq̃tur. Scd̃m iudiciũ tuũ viui-
fica me: sc; illo q̃ supplicãtibus parcis: quo

se damnantes: demēter absoluis. Et cum addidit: Uiuifica me: cōfitet se mortuū eē lege pati. Uiuificari eñ non pōt: nisi q in se ꝓpriā nō habet vitā. †Appropiaue runt persequētes me† iniuste: a lege autem tua lōge facti sunt. Nouerat ꝓphetic⁹ spūs beatoꝝ: q̄ pericula grauiter iminerēt: ⁊ misericordiam ante petijt: vt in eis nulla possint atrocitate supari. Appropinquāt eñ ꝑsequētes: quādo post oīa vsq ad carnis laceratione videnť accedere: sic
Ps. 21 in. xxi. psalmo de passione dñi dictū ē. Ne discedas a me: qm̄ tribulatio proxima est.
Math. 66 Et in euāgelio: Surgite eamus: appropinquauit eñ q me tradet. Pulchre aūt addidit ꝓpter discretionē: Iniuste: q2 possunt ꝑsecutionē pati: q rei sunt: in qbus latrocinia cōmissa puniunť: sicut in euāgelio di
Math. 5 cit: Bti q persecutionē patiunť: s3 addidit: ꝓpter iusticiā. Bene aūt hic dictū est: Iniuste: quoniā patiebanť mala ꝓ bonis: vt qbus salutē predicabant: morti eos putarēt esse subdēdos. Seqtur. A lege aūt tua longe facti sūt: isti scilicet ꝑsecutores q̄nto ad sanctoꝝ penas appropinq̄bant: tanto a lege dñi recedebāt. Necesse est enim vt deserāt iusticiā: q ad ꝑuas semitas maliciāq festināt: q2 dño proximare nō pñt: nisi qui eius regulis obsecūdant. Que figura dici
Ibidem tur Syncrisis: quotiēs meliorē cām nřam: q3 aduersarioꝝ esse mōstram⁹. Dicit eñ se ꝑsecutionē iniuste ptulisse: aduersarios autem a lege domini factos esse lōginquos.
Rōs vie me Prope es tu domine: ⁊† omnia mandata tua veritas. Cōtra illam ꝓximitatē violētissime ꝑsecutōis: vicinitatē dñi sibi dicit esse remedium: vnde salutis auxiliū nouerat eē vētuꝝ. Dicit eñ: Prope es dñe: q2 vbiq plen⁹: vbiq totus es: nō spatijs inclusus: s3 ipse spatia cuncta replens atq complectens. Nam cum ꝓpheta vellet ōndere: vbiq ei⁹ esse p̄sentiā: ali
Ps. 138 bi dic: Si ascēdero i celū tu illic es: si descēdero in infernum ades: si sumpsero pēnas meas ante lucē ⁊ habitauero in postremo maris: etenī illuc man⁹ tua deducet me. S3 cū dicit illi: Prope es dñe: cōfitetur nō eū ignorare: si puerse gerim⁹: nec declinare cum fugim⁹. Una est q̄ salus ad ipm festinare: quē nō possis effugere. Addidit q3: Et oīa mādata tua veritas. Hoc ille pōt dicere: q veritati: id est: dño christo credidit: et mandata ei⁹ salutari ꝑfectiōe suscepit. Judeus aūt talia nō pōt loqui: q noluit credere veritati. †Ab initio cognoui de testi- Al. nō h3
monijs tuis: q2 in eternū fundasti ea. Ab initio: significat a rudimētis seculi: quando a iusto abel nomen cepit esse san- Gen. 4
ctoꝝ: qui innocēs a nefario fratre in exemplū domini saluatoris occisus est. Cognouit q3 ab initio: quādo melchisedech sacer Ibidē. 14
dotis oblata munera: i dñici corpis p̄figuratiōe suscepta sūt. Cognouit etiā ab initio: quādo abraam filiū suū in mysterium Ibidē. 22
dñi saluatoris obtulit immolandū: ⁊ his similia: q̄ sacraꝝ litteraꝝ lectionib⁹ ꝯtinenť. Hec sine dubio in eternū fundata sūt: qm̄ veritatis ipsi⁹ testimonio cōprobāť. Et bñ dixit: fundata sunt: quippe q̄ ad fundamētū christi dñi ptinebāt. Ipe eñ fundamentum singulare ac solidū est: sicut dic apls:
Fundamentū eñ aliud nemo pōt ponere j. Cor. 3
p̄ter id quod positū ē: qd est christ⁹ iesus. Unde euidēter apparet: quod sepe dictum est: fideles mēte cōspexisse dñm christū: ei⁹ q3 sctm̄ aduentū in p̄figuratiōib⁹ testamēti veteris agnouisse. Res.

v Uide humilitatē meā ⁊ eripe me: quia legem tuam nō sū3 oblitus. Ecce iam vicesimā litterā ꝑplus vitioꝝ victor ingrediť: in qua se petit viuificari: quoniam mādata domini sūmo studio reqsiuit. Lōge aūt a pctōribus salute3 eē cōmemorat: q2 similia nō fecerūt. Principiū quoq verboꝝ dñi: veritatē esse testatur. Sed vt ad lře hui⁹ principia redeam⁹ dicit: Uide humilitatē meā. Quod hic videtur ad martyres ptinere: quoꝝ corp⁹ ita ingentibus tormētis affligiť: vt nō in ipis natura hominū: s3 velut pecudum vilitas estimeť. De hac humilitate sequens psalmus dictur⁹ est: Quia multū repleti sum⁹ ꝯtemptōe: ⁊ multū repleta est aīa nřa opꝓbriū abundātiū ⁊ despectio supbis. Au
di ⁊ aplm̄ humiliantē se: Ego aūt sū minimus oim̄ aploꝝ. Sed vt hāc hūilitatē purpureo quodā pallio vestiam⁹: dñs q3 dic: j. Cor. 15
Ego aūt sū vmis ⁊ nō hō: opprobriū hoim ⁊ abiectio plebis. De ista hūilitate: diaboli Ps. 21
victa supbia est: vt ex ꝯtraria pte caderet:

ne qd se pficuũ p̄sumpsisse gauderet. Seq̄
tur: Et eripe me. Vñ scilicet nisi de pena-
rũ vrgentiũ necessitate: de periculo mortĩ:
ꝛ quicq̄d possunt in illa ꝯcertatiõe bti mar
tyres sustinere. Nõ eñ poterat sanct⁹ ipĩs
petere liberari se ab ociosa hũilitate: cuius
erat inclinis ꝛ deuota pfessio. Legẽ ꝟo hic
Luc.j4 illã sentẽtiã dic: q̄ ait: Oĩs q̄ se exaltat hu-
miliabit: ꝛ q̄ se humiliat exaltabit. Qua-
ppter merito se hanc nõ dicebat oblitum:
q̄ in ea vsq; ad vitę pseuerauit extremum.

Judica iudiciũ meum ꝛ redime me: ppter eloquiũ tuum viuifica me.
Hic ꝟsus sollicita pietate q̄rendus ē:
ne qd absit cohors sanctorũ p arrogantiã
iudicari q̄sisse videat: de q̄bus scriptũ est:
Prouer.j8 Justus in pncipio sermonis accusator est
sui: ħ iudiciũ suũ illud dicit: q̄ verbo credi-
dit: quo incarnationẽ dñi pura mẽte susce-
pit. Securũ vtiq; iudiciũ: de quo null⁹ pos-
sit dñi formidare iudiciũ. Nam in his quę
p dei gratiã bene credẽdo iudicãt sctĩ: secu
ri semp efficiunt: ꝛ merito in eis examina-
tionẽ diuinã petunt: q: se in ipĩs glĩfican-
dos eẽ cogñscũt. Et respice: q̄ pulcherrime
Top facta denoiatio est. Qd argumẽtũ dicit a
ꝯiugatis: qñ nomẽ de noie ꝯcordi assona-
tione format. Seq̄tur. Redime me. Quez
redimere poterat: nisi credentẽ: aut p quo
maxime sanguinẽ redemptiõis effunderet
si fidelis famulus nõ fuisset? Addidit: Pro
pter eloquium tuũ viuifica me. Illo scilicet
Joh.ji vbi pmittit: Qui credit in me nõ moriet:
sed habebit vitã ęternã.

Lõge a peccatorib⁹ salus: q: iustificatiões tuas nõ exquisierũt.
In pmo ꝟsu litterę
huius dixerat eripiẽdũ se a psecutorib⁹ eẽ:
q: legem dñi nõ fuisset oblit⁹: nunc aptissi-
ma ꝯuetate a supbis persecutorib⁹ salutẽ
dicit esse longinquã: quoniã iustificatiões
dñi minime q̄sierũt: vt ꝛ deuotos spe bõę
cõuersationis animaret: ꝛ perfidos ppositã
ta damnatiõe terreret. Qd specialiter in-
telligẽdũ estimo de iudęis: q̄ salutẽ: id est:
dominũ saluatorẽ nõ ei credẽdo a se longi
us effecerũt. Nã vt credere potuissent: iu-
stificatiões testamẽti veteris minime pq̄re
re voluerũt: i q̄bus vt sępe dictũ est: pfigu-
ratus est dñi saluatoris aduent⁹. Merito
ergo a salute lõge facti sunt: qui respuerũt
salutis auctorẽ. Nam dũ illis a pilato chri
stus dñs offerret: illi latronẽ barraban q̄-
les ipĩ fuerũt dimitti sibi obduratis mẽti-
bus elegerũt.

†Miseratões tuę multę dñe: scdm iudiciũ tuum viuifica me.
Miseratiões sũt domini: per q̄s affli-
ctis ꝛ saucijs diuersis modis subuenire di-
gnat: sicut ioseph qui carceris nexib⁹ te-
nebat inclusus: sicut ionã quez cet⁹ absor-
buit: sicut susannã: quã falso crimine labo
rantẽ p sententiã danielis absoluit: latro-
nẽ quoq; momẽtanea cõfessione saluauit:
ꝛ cętera miserationũ genera quę null⁹ põt
explicare noticia. Sequit. Scdm iudiciũ
tuũ viuifica me. Vbi q; quale iudiciũ peta
tur: cautissime debem⁹ aduertere: q: nõ est
humanę ꝯfidentię illud poscere: de quo di
ctũ est: Ne intres in iudicio cũ seruo tuo. Psal.142
Judiciũ est vtiq; qd petere debem⁹: quã-
do nos humili satisfactione psternim⁹: qñ
peccata nostra remotis excusatiõibus cõfi
temur. Tũc eñ iudiciũ est dñi: talibus mi-
sereri. Qd hĩ ille petit: q̄ se hũiliatũ atq;
supplicẽ viuificari ħm iudiciũ dñi postula-
bit. Ille eñ qũ iudicat miseret: qñ miseret
ꝛ iudicat: q: neq; sine iudicio miseret: neq;
sine miscdia iudicat: cui psalmigraph⁹ di-
cit: Judiciũ ꝛ miscdiam cantabo tibi dñe. Psal.100
Omẽs eñ ꝟtutes: illi inesse manifestũ est:
nec ei accedũt aut recedũt i quo substãtia-
liter esse noscunt.

Multi qui persequũtur me ꝛ tribulãt me: a testimonijs tuis nõ declinaui.
Exaggeratur
nimis sęuę psecutiõis iniuria: quãdo vn⁹
se passum dicit qd multi detestabiles intu
lerũt. Inde ꝛ nũerosa palma venit ecclię:
inde martyrũ sanguis toto orbe sacratus
est: q: furor sęuientiũ: nõ est in innocẽtium
psecutione lętat⁹. Electorũ numer⁹ creuit:
q̄ntum se tyrannoꝝ ira succẽdit. Vex inter
hęc omia: nullatenus se a testimonijs do-
mini declinasse testat⁹ est. Grati⁹ eñ deuo-
tio suscipit: quę inter vitę pericula custodi
tur.

Vidi†nõ seruãtes pactũ ꝛ tabescebam: q: eloquia tua non custodierunt.
Pactũ: est inter dissidentes
affectu gratię definita conditio: a pace di-
ctum: quasi pacis actũ. Vnde merito vtri-
usq; legis cõstitutũ pactũ vocatur: qd ge-
nus humanũ a diuina gratia segregatum

in pacem dñi cõcordiã q̃ reuocauit. Qua-
ppter pactũ dñi est: vt quicũq̃ persecuti-
ones superauerit: gl'iosa debeat electione
coronari. Hoc illi minime seruauerũt: qui
fragili remissione cõuersi: in persecutorum
suoꝝ gaudia corruerũt. Quod cohors san
cta respiciẽs affligebat̃: spe fidei socios p-
didisse: ꝛ vt nimietatẽ doloꝝ ostẽderet: Ta-
bescebam dixit: qđ solet longa egritudine
fatigatis corporib⁹ euenire. Sed vnde ta-
bescebat ostendit: q2 p̃uaricatoꝛ neq̃q̃ dñi
eloquia custodiuit. Eloq̃a autẽ sunt dñi:
Math.10 Qui pseuerauerit vsq̃ i finẽ: hic salu⁹ erit.
Siue illud pactũ dicit veteris testamenti:
quãdo pp'ls hebre⁹ audiẽs v̾ba domini di-
Exo.19 xit: Omia q̃ locut⁹ est dñs ꝛ audiem⁹ ꝛ fa-
ciemus. Sed vbi deos alienos adorauit:
fedissimaq̃ se demonum cultura macula-
uit: pactũ illud prime ꝓmissiõis detesta-
bili obliuione dereliq̃t. Quod necesse fuit
sanctis viris vsq̃ ad tabẽ dolere corporeã:
qui ciues suos ac parentes eloquia domi-
ni neglexisse cernebãt: traditosq̃ in repro-
bũ sensum: pessimo dolore luxerũt. Vi
Mach.qm de quia mãdata tua dilexi dñe: in
tua misericordia viuifica me. Intẽ-
de queadmodũ vtrasq̃ causas ornauerit
similitudo verboꝝ. Superiore v̾su dixit:
Vidi nõ seruantes pactũ ꝛ tabescebã: nũc
dicit: Vide quia mãdata tua dilexi: vt ido
mereatur a dño cõspici: q2 ille inimicos ei⁹
zelo pietatis intẽdit. Sed postq̃ psecuto-
rum seuiciã: illataq̃ supplicia memorauit:
venit ad caritatẽ que cuncta cõmendat.
Nam si nõ diligens mãdata dñi talia pate
ret̃: nõ erat felix corona: sed vitiosa iactan-
i.Cor.13 tia: sicut dicit apostol⁹: Si tradidero corp⁹
meũ vt ardeat: caritatẽ autẽ non habeã:
nihil mihi ꝓdest. Nã legi dominice quod-
ammodo videt̃ ingrat⁹: si q̃s tormẽta mar
tyrij cũ murmuratiõe ptulerit: sed debet h
ipm diligere: p quod se credit ad et̃na gau-
dia puenire. Domin⁹ eñ animoꝝ q̃litates
grati⁹ respicit q̃ cruciatũ carnalis passiõis
intẽdit: sicut ꝛ elemosynas illas habet gra
tas: q̃ sub animi hilaritate p̃stantur. Me-
rito ergo viuificandũ se petebat a domio:
qui vitã seculi ꝓ vera religione cõtemple-
rat. Principium verboꝝ tuoꝝ
veritas: in eternũ omia iudicia iu-
sticie tue. Principiũ verboꝝ tuoꝝ: signi-
ficare mihi videt̃: initiũ scripturaꝝ diuina-
rũ. Et quid est aliud: nisi inchoatio gene-
sis: q̃ dicit. In p̃ncipio fecit deus celũ ꝛ ter Gen.1
ram. Ubi tñ omia iclusa ac significata no-
scunt̃. Nam q̃ sunt celestia: celo cõtinent̃:
terrena vero creata p terre significationẽ
debem⁹ accipe. Sic illud p̃ncipiũ v̾boꝝ: to
tius veritatis ꝓbat̃ esse pfectio. Veritas
eñ a p̃ncipio v̾a loq̃tur: ꝛ v̾ba sua vsq̃ ad
finẽ veritat' adducit. De his eñ scriptũ ẽ:
Celũ ꝛ terra trãsibunt: v̾ba aũt mea nõ p̃- Math.24
teribunt. Quicq̃d eñ ex illo veritatis fon-
te descẽderit: incõmutabili v̾tute cõsistit.
Nã sic dictũ est: Initiũ sapiẽtie timoꝛ dñi: Eccl.1
ita ꝛ hic locutiõis ordo format⁹ est: Princi-
piũ verboꝝ tuoꝝ veritas. Et quoniã teti-
gerat qđ in p̃ncipio gestũ est: seq̃tur ꝛ illđ
qđ post mũdi isti⁹ finẽ constat esse faciẽdũ:
quãdo iudicia dñi in eterno seculo pmane
bũt. Dicit eñ iustis: Venite bñdicti patr' Math.25
mei: pcipite regnũ qđ vobis paratũ est ab
initio mũdi. Impijs aũt dictur⁹ est: Ite in Ibidẽ.
ignẽ eternũ: q̃ parat⁹ est diabolo ꝛ angelis
eius. Que iudicia iusticie ip̃ius erunt sine
dubitatione ppetua: quãdo sentẽtiã eius
nec tps aliquod mutabit: nec res vlla sub-
uertet. Sic in vno v̾su: ꝛ initia nr̃e fidei: et
adhuc ventura cõclusit. Sin.
P Rincipes psecuti sũt me gra
tis: ꝛ a v̾bis tuis formida-
uit coꝛ meũ. Vicesimãprimã lr̃aꝝ sctõꝝ
cetus ingredit̃: in q̃ psecutiones seuientiũ
caritate dñi sibi dicit esse gratissimas. Se-
pties se quoq̃ in die laudes dño dixisse cõ
memorat: cui etiã vias suas notas esse ꝓfi
tetur. Principes hic q̃: psecutores debe-
mus accipe: q̃ cruẽtas xp̃ianoꝝ isecutiões
regnãtiũ aucte fecerũt: sic p̃dictũ est. Tra- Math.10
dẽt vos i synagog' suis ꝛ flagellabũt vos:
ꝛ ante reges ꝛ p̃sides stabitis ꝓpter me in
testimoniũ illis ꝛ gentib⁹. Sic eñ ꝛ diabo
lũ p̃ncipẽ dicim⁹ q̃ sibi p̃matũ in scelerib⁹
vendicauit. Gratis: q2 nullũ vexat religio
christiana: s3 magis p̃cepto dñico ꝓ omni-
bus orat: q̃ eam nitunt̃ incõpetẽter affige
re. Scriptũ est eni: Orate ꝓ inimicis vr̃is: Ibidẽ.5
bñfacite his q̃ oderũt vos. Gratis reuera
insecutionẽ patiebant̃ a p̃ncipib⁹: quãdo
nec cõtemni: nec ei sbtrahi tributa p̃cepta

Ro.13 sunt. Dicit̄ enī: Omnib⁹ potestatib⁹ subli-
miorib⁹ subditi estote: nō est enī ptās nisi
a deo. Et in euāgelio de tributo interroga
Matth.22 tus dn̄s: dixit: Reddite cesari q̄ cesaris sūt:
Ibidē.17 ⁊ deo q̄ dei sunt. Tributū quoq̄ de ore pi-
scis p se ⁊ petro ipse psoluit: vt cunctis in-
dubitāter appareat: grat̄ in illos impuden-
tissimā psecutionē factā: qui se cōuersatōe
innoxia tractare maluerūt. Sed nō timen-
do talia: dn̄i se subiūxit formidasse māda-
ta. Nam cū illi temꝑale minarent̄ exitū:
iste eternū pauescebat interitū: ne absolu-
tus humana sentētia: incurreret eterna iu-
dicia. Illa enī v̄ba formidabat que dn̄s in
Ibidē.10 euāgelio dixit: Nolite timere eos q̄ corpus
occidūt: aīam aūt nō possunt occidere: sed
poti⁹ eum timete q̄ habet ptātem ⁊ corpus
⁊ animā pdere in gehennā. **Letabor
ego sup eloquia tua: sicut qui inue
nit spolia multa.** Cōparatio ē facta bel
lantiū q̄ ⁊ hostē se vicisse gaudent: ⁊ exuui
as multas inuenisse gratulant̄. Sed ɔside-
rem⁹: ille anim⁹ pi⁹ q̄ rōne iuris hūili sorte
videat̄ in manib⁹. Martyres enī q̄uis hu
mili sorte morerent̄: iueniebāt spolia mul-
ta: qn̄ ⁊ p̄mia diuina recipiebāt: ⁊ ipsos q̄z
psecutores suos cōuersos dn̄i miseratione
gaudebāt: vt ipi maḡ fierent spoliū: q̄ vi-
tas ademerāt innocētiū. Et ideo letari se
dicit in eloq̄is dn̄i: id est: in admonitiōib⁹
sacris: sic victor q̄ occisor̄ p̄dam rapere ni-
mia cupiditate festinat. Ista eniz silitudo
ad leticiā triumphātiū trahit̄: nō audita-
ti effusi sanguinis cōparat̄. Positū est enī
h̄ freq̄nter in litteris sacr̄: ad significatōes
aliq̄s exp̄mendas. Spoliauit q̄ppe egypti-
os pplus hebreor̄: cum de longa seruitute
dn̄o p̄state liberat⁹ ē. Spolia tulit dauid:
supbiā golie maliciāq̄z psternens. Trium-
phauit ipe dn̄s de diabolo: quādo alliga-
ta fortitudine ipius: vasa mortis eripuit:
q̄ trāstulit ad salutē. Ipe deniq̄z pplus chri-
stian⁹ letat⁹ tamq̄z q̄ inuenit spolia multa
sup eloquia dn̄i: q̄ iudeis nō credētib⁹ ad
cōpendiū pprie salutis eripuit. **Iniq̄-
tatem odio habui ⁊ abominatus
sum: legē autē tuā dilexi.** Mente con
dendum est: qd̄ amorē bonor̄: malar̄ rerū
odio cōprobauit: qm̄ anim⁹ nr̄ si iniq̄tatez
recipe voluerit: neq̄q̄z se legi dn̄ice sub inte

gritate ɔiūgit: sic in euāgelio dicit: Nemo Matt.6
p̄t duob⁹ dn̄is ſuire. Ille aūt ver⁹ amor ē:
q̄ veritat̄ affectū: sic rigida deliberatōe cu
stodit vt oino execret̄: qd̄ ei p̄ōt esse ɔtrariū.
Quapropt̄ nō hoiem iniquū: s̄ iniq̄tatē se
dic̄ odisse qd̄ fas ē: atq̄z eā sic abomiatū fu
isse: vt a se lōge redderet alienā: q̄tenꝰ legē Le
dn̄i pfecta volūtate diligeret. Qd̄ argumē
tū ex ɔtra rer̄ diuersitate colligit̄. Lex aūt
dn̄i est: sicut sepe dictū est: q̄ sub enigmati
bus agebat̄: ut sex ānis puer ſuiret hebre-
us: agnus imolaret̄ annicul⁹. ⁊ his silia: q̄
ad noui testamēti p̄nt significantiā ptine-
re: q̄ merito se dilexisse cōmemorat: ne q̄s
eas s̄b neglectu aliquo crederet audienda.
**Septies in die laudez dixi tibi:
sup iudicia iusticie tue.** Si ad litteraz
hūc numer̄ velim⁹ aduertere: septē illas si
gnificat vices: q̄bus se monachor̄ pia de-
uotio cōsolat̄: id est: matutinos: terciā: se-
xtā: nonā: lucernariā: cōpletorios: noctur-
nos. Hoc ⁊ sc̄ti ambrosij hymn⁹: i sexte ho-
re decātatiōe testat̄. Si vero sp̄ūaliter in-
tēdas: ɔtinuationē maḡ dictā sapiēter ad-
uertis: vt est illud: Benedicā dn̄m in oīn Ps.33
tempe: semp laus ei⁹ in ore meo. Sic ē etiā
hebdomas: q̄ in hoc semp numero reuolu-
ta: lōgissimū nob̄ temp⁹ extēdit: dū h̄ nūe-
ro claudit̄ quicq̄d in mūdi isti⁹ etate v̄sat̄.
Nam ⁊ ibi p finito ponit̄ vbi ait: Septies Prover.24
cadit iust⁹ ⁊ resurgit. Nō enī iusto definit⁹
est cadēdi numer⁹: sed h̄ est necessariū: qua-
ensciunq̄z ceciderit vt resurgat. Tale est ⁊ il
lud: Redde vicinis nostr̄ septuplū in sinu Ps.78
cor̄: h̄ est multipliciter. Et apud moysen:
Omis q̄ occiderit cayn septupluz punietur: Gen.4
id est: multipliciter. ⁊ his similia. Uer̄ vt
has laudes cōtinuas debeas intelligere:
sub ter adiūxit: Sup iudicia iusticie tue: qr
parcet videlz supplicāti: ⁊ sic hūilib⁹ pi⁹ ē:
vt nō solū culpas dimittat: s̄ etiā eis eterna
p̄mia largiat̄. **Pax multa diligēti-
bus legē tuā: ⁊ nō est illis scanda-
lum.** Cū sit de⁹ impturbata puritate tran
q̄llus: necesse ē vt diligētib⁹ legē ei⁹: pacis
gaudia ɔcedāt̄. Sz pax multa mētis puri-
tas: ⁊ fidei copia debz itelligi: q̄ ɔ vitia de-
center opponim⁹. Ceter̄ tribulatiōib⁹ ⁊ pe-
riculis in hoc mūdo s̄biacet: q̄ se dn̄i famu-
lū eē pfitet̄. Nā ⁊ aplis q̄ erāt diuisa pscat

Joh.14 tione lacerãdi: dicit dñs: Pacẽ meã do vo
bis: pacẽ meã relinquo vob: vt indubitan
ter appareat famulos dñi tranqlla semp mẽ
tẽ pfrui: q̃uis videant diuisis corpoꝝ affli
ctionib⁹ inquari. Seqtur. Et nõ est illis scan
dalũ. Utiqꝫ: qm̃ q̃ vere diligit legẽ dñi: nõ
in ea patit scandalũ: id est: aliqd sinistꝝ: sic
1.Cor.1 iudei de qbus scriptũ est: Judeis qdẽ scan
dalũ: gẽtib⁹ aũt stulticiã. Scãdalũ est enĩ:
mẽs offensa aliud sentiens q̃ monet: qd a
diligẽtib⁹ deũ pbat alienũ. Totũ enĩ i ip
sa debem⁹ diligere: qcqd noscit cõtinere.
Alioqn nõ amat legẽ: q̃ in ea offendit: pro
pter vel minima. Sed orandũ ẽ: vt dñi mise
ricordia possit intelligi: qd nõ pmittit nr̃a
imbecillitas intueri. Scandalũ enĩ illic pa
tit: h̃ est: ab elect̃ dñi segregari: sic oibus cõ
tingit hereticis: q̃ se ab vnitate scẽ eccl̃ie
vitio prauitatis absciderũt. **Expectabaꝫ
salutare tuũ dñe: ꝛ mãdata tua di
lexi.** Uersus iste tali ordine: ꝛ antiqs fide
libus cõuenit ꝛ modernis: si vtrũqꝫ aduen
tũ dñi velim⁹ accipe. Pertinet enĩ ad anti
quos fideles: si ab illis expectatũ itelligas
incarnatiõis aduentũ. Cõuenit aũt ad sã
ctos: q̃ credẽ ceperũt post euãgelicã iussio
nẽ: cũ adhuc futuri iudicij p̃stolãt aduẽtũ:
Quia neqꝫ illi mãdata dñi diligere potue
rũt: nisi desiderassẽt plenitudinẽ mãdato
rũ: nec isti mãdata amare possent: nisi ad
uentũ dñi saluatoris timore castissimo su
stinerẽt. Salutare qppe dñi est: salus gẽti
bus attributa: q̃ p angelũ p̃dicta est ad io
seph: quã symeõ in pace remittẽdus agno
uit. **Custodiuit aĩa mea testimo
nia tua: ꝛ dilexit ea vehemẽter.** Cu
stodiuit: ad tolerantiã martyrij ptinet: ne
amittere videret qd ei⁹ religio cõtinebat.
Dilexit vero: ad caritatẽ tormẽtis oib⁹ for
tiorẽ: q̃ flãmas vincit: gladios supat: ꝛ cele
sti xtute cũcta trãscẽdit. Sed ipsa dilectio
nõ vtcũqꝫ pagenda est: s vehementer: qd
toti⁹ animi nisib⁹ explicat: vt nec tpe se ali
quo subducat: nec animi torpore lẽtescat.
2.Timoth.4 Sic enĩ ad illud puenit qd ait apl̃s: Bonũ
certamẽ certaui: cursum cõsũmaui: fidẽ ser
uaui: de reliquo reposita ẽ mihi corona iu
sticię: quã reddet mihi dñs in illa die iust⁹
iudex. **Seruaui mandata tua ꝛ
testimonia tua: quia oẽs vie mee
in conspectu tuo† domine.** Superio- Al. nõ h3
ribus versib⁹ singillatim posuit mãdata: ꝛ
testimonia: hic litterã cõcludẽs vtrũqꝫ cõ
iunxit: vt vtraqꝫ simul custodita cognosce
res. Dicit ergo seruasse se qdem mãdata ꝛ
testimonia: sed cur ea potuerit custodire:
subter adiũxit: scilicet q: omẽs vias ipius
dñs est dignat⁹ intẽdere: vt nõ suis virib⁹
sed diuinę potẽtię suũ posse deputaret. Fu
issent enĩ cęca nocte cõfusę: nisi eas verꝫ lu
mẽ dignaret aspicere. Sed hęc btõꝝ omni
no vox est: vt ante solẽ ppetuũ atqꝫ lumẽ
ęternũ vias suas esse fateant. Negat eniꝫ
errorẽ p̃ualere potuisse: q̃ se respicere lumi
nis pñtet auctorem. Abscõdebat enĩ post
culpam adã viã suã: abscondebat eua: ab
scondebat cayn necẽ fratris: nec quisqꝫ co
rũ poterat dicere. Oẽs vię meę in cõspectu
tuo dñe: qui se nouerãt cognitos interire.

†Ppropiet Thau. Al. Appropin-
a **oratio mea in cõspectu tuo** quet depcatio
domie: †scdm eloquiũ tuum Al. iuxta
da mihi intellectũ. Ad vicesimã secun
dam lr̃am dño iuuãte peruentũ est: in qua
sanctoꝝ chor⁹: quãtũ ad finẽ psalmi vicin⁹
est: tãto se christo desiderat pximari. Totũ
enĩ ptinet ad aduentũ dñi saluatoris: quẽ
fideliũ deuotio ineffabili desiderio sustine
bat: vt ouẽ perditaꝫ reuocare pietatis suę
mũere dignaret. Nã cũ petit orationẽ su
am: cõspectui dñico ppinquare: multũ lõ
ge petõꝝ p̃sentiã ab eodẽ esse monstrauit:
quoniã illi nulla fiunt pxima: nisi q̃ purissi
ma fuerint sanctitate purgata. Sequitur.
Scdm eloqum tuũ da mihi intellectũ. Pe
tit itaqꝫ vt scdm eloqum dñi sapiat: ne per
humanã prudentiã vanitate submergat:
studiosius se purgãs a vitijs: qnto iã frue
bat vicinitate xtutis. Nõ enĩ intellectum
mundanũ petit: sed intellectũ scdm eloq
um dei: q̃ pficit semp ad vitã: cui⁹ est vera
cognitio ꝛ ęterna sapiẽtia. Est aũt ꝛ intel
lectus huius sęculi: vt quorundã laboꝝ in
fructuosus: inanisqꝫ disputatio. Scrutant
enĩ cursus astroꝝ: vitas hominũ in ptãte
siderũ collocãtes. Qd si admitti liceat: aut
doceri: ad creatoris potentiã nõ erit recur
sus: ad quẽ ois sensus cõfugiẽs noscit esse
pfectus. **Intret postulatio mea in
cõspectu tuo† dñe: scdm eloquiũ tuũ** Al. nõ h3

eripe me. Gradatim ascēdit scta petitio. Nā q̄ añ dixerat: appropiet: nūc dicit: itret. Pri⁹ eñi fuerat vt approPinq̄ret: deinde vt ad ꝯspectū dñi itrare potuisset: vt nihil ap plicem⁹ hūane ꝟtuti: s; oia p ipius grāz co gnoscam⁹ ipleri. Sz p hāc p̄sentiā q̄ta sit ꝟt⁹ piȩ orōnis ostdit: q2 nos p ipam pñta- mur: qñ illa ꝯspectib⁹ dñi offerri posse cog-
Ps.140 scit: sic ⁊ alio loco dictū ē: Dirigat oro mea sic incēsū i ꝯspectu tuo. Et cū supi⁹ dixerit: Scdm eloquium tuū da mihi intellectū: hic dic: Scdm eloquz tuū eripe me: vt ⁊ ibi su- pna videat q̄ desiderat: ⁊ h a terreȩ ꝯcupi- scētiȩ labe purget. Eloquz siq̄dē dñi p̄stat vtrūq;: q2 nouit nos multiplici ꝟtute salua
Eccl.2 re: sic scriptū est: Quis sperauit i dño: ⁊ cō-
Al. Eructabūt fusus est? †Eructabunt labia mea hymnū: cū docueris me iustificati-
ET ones tuas. Ructare a rūpendo dictū ē: q2 digestio q̄dā stomachi nři claustra diru pēs i auras ȩthereas oris strepitu pferat. Sed q̄nto ille pphaꝝ delitijs fuerat vtiq; saginat⁹: q̄ hymnū dñi iocūda exultatōne ructabat? Euaporatio siquidē ista: d imis mentib⁹ venit. Nā cū int⁹ dñs sensū inopē saginauit: puenit vt hymnū eius salutari crapula pferat. Et notandū q̄d frequēter eloquium ppheticȩ hoc ꝟbo significat: vt est
Ps.44 illud: Eructauit cor meū ꝟbū bonū. Et
Math.13 illud. Eructabo abscōdita a cōstitutione
Ps.18 mūdi. Et alibi: Dies diei eructat verbū.
☧ Eructuat ergo hymn⁹: quādo spiritu dñi repleti: nō ad hūani animi sentētiā lingua famulat: vt in cōmuni locutiōe fieri solet: sed ad supernū intellectū diuini sensus ser mo disponit. Seq̄tur. Cū docueris me iu- stificationes tuas. Ordo verboꝝ talis est: Cū docueris me iustificationes tuas: eru- ctabūt labia mea hymnū. Promittit eñi gratiā deuotionis: cum dñi dona suscepe-
Top rit. Quod argumēti genus: inter oratores
Al. Pronū- ciabit habet eximiū. †Pronūciauit lingua
al. eloquiū tuū mea †eloquia tua: q2 omīa manda- ta tua equitas. Sciens sācta cohors de ocioso verbo reddendā esse rōnem: eloq̄a dñi se dicit pnunciare ḡretib⁹: vnde ⁊ ani- mȩ salus acq̄ritur: ⁊ offēsionū pericula nō habent. Nimis eñi culpabile est: vt cū no- bis scripturȩ diuinȩ: tantis plenȩ muneri- bus offerant: et tanta miracula dñi vbiq; p̄fulgeāt: nos relicto vitali sermone: ad in- eptas mūdi fabulas transferamur: ⁊ sic de noxijs rebus simus solliciti: quasi per ipas nobis aliquid boni videat acquiri. Hinc ē quod scriptura minatur dicens: de ocioso verbo nos reddituros esse rationē. Qua- propter mēs sancta dñi pnūciabat eloq̄a: vnde gloriam magis acq̄reret: nō reat⁹ ig- nominiā reperiret. Seq̄tur: quare semp p- nunciari debeant eloq̄a dñi: scilicet: Quia oīa mādata ipsius equitatis honore p̄ful- gent: ⁊ illud aptissime ꝯtinua voce pronū- ciandū est: quod ⁊ loquētē iuuat: ⁊ audiē- tiū sensus edificat. Fiat manus tua vt †saluū me facias: †quia mandata
tua elegi. Cum dicit: Fiat man⁹ tua: de- signat dñm saluatorē: q̄ factus est ex semi- ne dauid scdm carnē: per quē facta sunt et regunt vniuersa. Manū enim hic: dexterā debem⁹ accipere: q2 diuersis nominibus ipe dñs significat: sicut esaias dicit: Et brachi- Esa.53
um dñi cui reuelatū est? Et alibi: Dextera Ps.117 dñi fecit virtutē: dextera dñi exaltauit me. Quapropter: siue manū: siue brachiū: siue dexteraz dicas: significat dñs christ⁹. Mo- pp dus aūt iste locutiōis frequēter inuenitur in psalmis: quē pprīū scripturȩ diuinȩ nō immerito dixerim⁹: vt est illud: Fiāt aures Ps.129 tuȩ intendētes: in orationē serui tui. Qui modus dicit optatiuus. Postulat ergo ve- nire dominū saluatorē: p quem cūz reliq̄s se nouerat esse saluandū. Quod autē dic: Elegi mādata tua: omnia se pericula amo re dñi postpo suisse testat. Nullus eñi ali- quid eligit boni: nisi his cōtraria cōtemp- sisse doceatur. Concupiui salutare tuuz dñe: ⁊ lex tua meditatio mea est. Peruenit ad christū dñm: sanctoꝝ ma nifestior ⁊ absoluta depcatio. Aperuit ad- uinatio beatoꝝ: q̄d p̄us p enigmata petere videbat. Ipsum eñi videre concupiuerat: quē de vtero virginali illis adhuc tempi- bus credebat esse venturꝝ. Et vt sibi hanc scientiā de scripturis diuinis puenisse mō- straret: sequitur: Et lex tua meditatio mea est. In pphetis eñi cōcupiuerat christum dñm: a quibus nasciturū eum cognouerat eē pphetatū: ⁊ necesse erat amore magno expeti: quē ante tot secula ad salutē huma ni generis didicerat indicatum. Uiuit

anima mea ꝛ laudabit te: ꝛ iudicia
tua adiuuabūt me Ad ipsū loquit̃ quē
desiderauerat intueri: ꝓmittēs animā suā
in eternū viuere quam salutariter nouerat
credidisse. Laudabit te: cātico scilicet no-
uo: quē homo ille debet salutariter inoua-
tus. Iudicia vero illa dicit: q̄ se in famulis
...th.25 suis dñs ꝓmisit esse factuꝝ: id est: Uenite
benedicti pr̄is mei percipite regnū qđ vo-
bis paratū est ab origine mūdi. Tūc em̄ ꝑ-
fecte se credit iuuandū: quādo erit iustorū
numer⁹ ad dexterā collocādus. Erraui
...perijt ... sicut ouis q̄ perierat: require seruū
tuū: q2 mandata tua nō suz oblit⁹.
Licet diuersas ꝑsonas psalm⁹ iste cōtine-
at loquētes: mō fidelissimos veter̄ testamē
ti: modo noue regnātionis electos: alios
martyria sustinētes: alios in lege dñi assi-
dua meditatione cōstantes: declaratū est
tamē in mēbris christi ecclesiam catholicam
loq: quādo talis sententia in fine psalmi di-
cit: q̄ sponse dñi cōuenire mōstrat. Aut em̄
homo ille generalis qui in adā errauerat
lege peccati: ꝛ ad caulas dñi suis virib⁹ re-
dire nō poterat: quoniā mun⁹ illud sapien
tie ꝑdiderat qđ habebat: Erraui: q̄si a via
tua discessi: ꝛ vitioꝝ inuias solitudines cec⁹
intraui: vt facile direptiōi pateat: q̄ pasto-
ris sui custodiam nō habebat. Et subiūxit
illam euangelicā cōparationē: sicut ouis q̄
perierat: ꝓpter quā pastor ei⁹ nonaginta-
nouē dimisit in mōtib⁹: ꝛ eā q̄rens iudaic̄
est appetit⁹ insidijs: quā tñ ille ꝑ crucē suaz
multiplicās non omittit q̄rere: nec desinit
cōgregare. Una ouis: est cūctoꝝ fidelium
scā cōgregatio: quoniā vn⁹ grex ꝛ vn⁹ est
pastor. Et respice q̄s infirme rei cōpati sūt
homies: quādo christi gr̄a deserunt: Qui
videlicet errāti: q̄ periculis patet: que dire-
ptionib⁹ luporū exposita est: quā nō fuga
eripiat: nec corpis valitudo defendat: sed
quicq̄d libitū est insidiāti pferat: cum eam
vis corpis nulla defendat. Et bene dictuz
est: Que perierat: vt agnosceres misericor
dia dñi fuisse repertā: q̄ errātia recolligit: ꝛ
perdita bonitate sue pietatis acq̄rit. Sed
illa natura facta imbecillis ꝛ oib⁹ mōstrata
fragilior: icarnatiōe dñi oia vicit: oia supa-
uit: ꝛ oib⁹ reddita est excelsior: q̄ ꝑdē vide-
Heb.j bat̃ humilior: sic dic̃ apl̄s: Cui autē angeloꝝ

dixit aliquādo: sede a dextris meis: donec
ponā inimicos tuos scabellū pedū tuoꝝ: ⁊c.
Seq̄tur: Req̄re seruū tuū. Christo dicit̃ re
q̄re: quoniā ce nō pōt imbecillitas hūana ꝑ-
q̄rere. Additū est: qđ sepe q̄dez dictū est: ⁊
merito cūcta ꝯcludit: quoniā iust⁹ iste req̄-
ritur q̄ mādata eius nō ꝓbatur oblitus.

Conclusio psalmi.

Mple-
a ctendus suauit̃ oīno psalm⁹: q̄ ta-
li ꝓfessione finitus est. Prolixitate
magn⁹: admiratiōe ꝓfunditatis oceanus:
excellentiū reꝝ amenitate paradisus: quē
virtutū florib⁹ ornatū: ꝑ alphabetū hebre-
oꝝ sanctoꝝ olim imarcessibilis corona can
tauit. Et vt similitudines aliq̄s de reb⁹ na
turalibus exq̄ram⁹: sicut grues litteris gre
cis volatus suos depingūt: ꝛ tanta huius
rei vis est: vt q̄uis aues apices nesciāt: ta
men eos naturali institutione componāt.
Uidim⁹ igitur ei⁹ sentētias q̄si stellas cla-
rissimas in celo altissimo collocatas: vidi-
mus amplissimū mare illis piscib⁹ plenū:
quos apostoloꝝ retia dño ꝑcipiēte traxe-
runt. Intēdamus etiā quod ordo ipe psal-
moꝝ nō minima nobis futuri seculi sacra-
menta declarat. Conueniebat em̄ vt eccle-
siam de toto orbe collectā: ꝛ in domini lau
dibus cōmoratā: graduū cantica sequerē-
tur: q̄tenus illa similitudo indicaret̃ q̄ est
in seculi fine facienda. Nam postq̄ omni-
um beatoꝝ numerus dño fuerit prestante
collectus: necesse est vt ad illam hierusalē
supernā beatus popul⁹ eleuatus ascēdat.
Et ideo meminisse debem⁹ eoꝝ alphabe-
todū q̄ completis litteris annotātur: terti-
um esse hunc psalmum: id est: cētesimū de
cimū: cētesimū vndecimū: ꝛ ꝑsentem: q̄ tri-
no honore signati: perfecte fidei trinitatez
nobis indicare noscunt̃. Et merito ad fu-
turam hierusalē calculus iste deputatur:
qui totus integritatis robore cōmunitur.
Quattuor vero alphabetodes: id est: vice
simus q̄rtus: tricesimus terti⁹: tricesimus se-
xt⁹: ꝛ cētesim⁹ q̄dragesimus q̄rt⁹: q̄ formati
sūt lr̄is iminut̄: s̄m q̄ttuor cardines mūdi
nō icōgrue ecclesiam catholicā q̄ adhuc i isto
mundo gerit̃ indicare noscunt̃: q̄ñ adhuc
impfecta est: donec ꝑdestinatoꝝ numeruz
acquirat. Sic magnarum rerum mysteria
psalmoꝝ istorum noscit̃ indicare collectio.

Est etiã hic psalm⁹ ⁊ institutoꝛ fideliũ qn-
tus: sicut in anterioꝛib⁹ psalmis iã dictũ est:
vbi quicqd ad eccl'iasticã disciplinam ptī-
net: cohoꝛs btã cantauit. Qui merito tali
numero noscit collocatus. Nã et arca ipsa
noe q̄ specialit' typũ gestauit eccl'ie: centũ
annis legit' fabricata. Iota xo ⁊ eta: sicut
apd grecos scribit': octauidecimi calculi ob
tinet q̄ntitatẽ. Sic iste nũerus ⁊ coꝛonẽ p̄-
miũ: ⁊ sancti nois dec⁹ i se ptinere mõstrat'.

Explicit expositio in psalmũ. CXVIII
Incipit expositio in psalmum CXIX

Cãnticum graduũ.

Nui q̄dem tituli ⁊ mirabiles inchoant': s
in psalmi supioꝛis explanatiõe re-
pti sũt: vt btitudinẽ fideliũ pplo꞉: quã ille
vnita meritoꝝ varietate cãtauit: isti in sa-
cramẽtũ noui ⁊ veteri testamẽti oꝛdinat':
q̄ndecim gdib⁹ explicarẽt. Septenari⁹ eñ
numer⁹: sic sepe dictũ est: significat hebdo
madã ppt' sabbatũ veteri testamẽti: Octo
narius dñicũ diẽ in q̄ dñm resurrexisse ma
nifestũ ẽ: qd ad nouũ ptinet testamẽtum.
Qui sil' iũcti: q̄ntumdecimũ numeꝝ cõple
re noscunt': inchoata seculi renũciatõe: q̃m
mũdanas pũsatiões tanq̃ maloꝝ suoꝝ g̃-
uamẽ exhoꝛruit. Hinc q̄busdã meritoꝝ g̃-
dib⁹ ascendẽs ad pfectã atq̃ eternã dñi p-
uenit caritatẽ: q̃ i sũmo xtutũ fastigio no-
scit' collocata: qd suo loco euidẽti⁹ explica-
mus. Illud tñ estimo cõmonẽdũ: qd diuĩa
gr̃a pcedẽte varia significatiõe meritoꝝ et
in istis psalmis q̄ndecim g̃dus ponunt': sic
i illo tẽplo hierosolymitano: qd a salomo-
ne notũ ẽ fuisse pfectũ: vt p̄sens oꝛdo psal-
moꝝ: ⁊ in illa cõstructiõe p̄figurat⁹ videat'
esse p̄dict⁹. Terrena siq̄dẽ illa fabrica: cele-
stis tẽpli silitudinẽ gestare videbat'. Qua-
ppter cũ grad⁹ audim⁹ in psalmis: nõ ter-
renũ aut coꝛpoꝛeis gressib⁹ subeundũ nob
aliq̄d suspicemur: s mẽtis accipiam⁹ ascen
sum. Ideo eñ p̄missũ ẽ: Canticũ: vt h po-
ti⁹ ad aie puectũ applicare debeam⁹. Sed
grad⁹ iste hũilitatis est ascẽsus: pfessio pctõ-
rũ: sicut in octogesimotertio psalmo dictũ
Ps. 83 ẽ: Ascẽsus i coꝛde ei⁹ disposuit i conualle la-
chrymaꝝ. Sic eñ istos g̃d⁹ ascẽdẽ merebi-
mur: si p delicti nr̃is pstrati dño iugit' sup
plicem⁹. Sciendũ est aũt qd grad⁹ isti ascẽ
sum tantũ: nõ etiã putent' habere descen-
sum. Nam qd nos cãtica graduũ vocam⁹:
apud grecos ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν positũ
esse cognoscit': significans grad⁹ istos tan-
tũ ad supna tendẽtes. Quapꝛopt' iã btoꝝ
esse credẽdi sunt: q̄ p̄stante dño nulla pñt
deceptiõe submergi. Unñ scalã illã iacob p
parte aliq̃ his gradib⁹ foꝛtasse nõ imerito
dicimus cõparandã. Illa eñ ⁊ ascendẽtes
habuit ⁊ descẽdentes: in istis xo gradibus
beatoꝝ solus ascẽsus est. A nõnullis etiã
⁊ q̄ndecim anni q̄ regi ezechie sunt additi:
huic silitudini videt' aptari: vt hic numer⁹
⁊ ibi pfecte vite cursum indicasse mõstret'.

Diuisio.

Per totum psalmũ ppheta loq̄tur. In prima
pte clamat ad dñm: vt liberet' a la
biis iniq̄s: ⁊ a lingua dolosa. Scd̃a: vehe-
mẽter affligit': qd in hac vita diuti⁹ cõmo-
rãs aliena vitia sustinẽdo maloꝝ pmixtio-
ne pꝛegrauatur.

Expositio psalmi.

Ad dñm cum tribularer cla-
maui: ⁊ exaudiuit me. Incho
at p̄mus xtutũ gradus: in quo p-
pheta terrena vitia derelinq̄ns: cõfessione
lachꝛymabili petit se de mũdi isti⁹ tribula
tione liberari. Initiũ eñ puectus est: de-
licta carnalia relinq̄re: ⁊ sic dño supplicare.
Nam q̄ vnũ gradũ conscẽdit: terram vtiq̃
relinquit: ⁊ in quodã adhuc humili loco re
cipit' cui eleuatio p̄ma p̄stat'. Sed iam pro-
culdubio habebit meritũ beati: qui vel in
isto gradu potuerit inueniri: sicut legitur:
Beati quoꝝ remisse sunt iniq̃tates. Qua- Ps. 31
pꝛopter exauditum se dicit: quoniã in tri-
bulatione clamauerat. Domin⁹ eñ nescit
differre: quẽ compuncto coꝛde sibi senserit
supplicare: sicut in esaia legit': Adhuc inuo- Esa.
cante te dicaz: ecce assum. Et inspice q̃ sit
pulcherrim⁹ oꝛdo dictoꝛũ. Primũ posita ẽ
tribulatio: deinde exclamatio: tertio exau
ditio: vt per oꝛdines certos ad dñm con-
stet vota puenire fideliũ. Dñe libera
animã meã a labiis iniquis: ⁊ a lin
gua dolosa. Positus in illa cõualle plo-
rationis: que tamen iã gradus fideliũ esse
cognoscit' animaꝝ: liberari se petit ab im-
putationib⁹ asperis: ⁊ blandimentis calli-
da suasione compositis. Nam qui mũdus
ceperat vitioꝛum abominatione deserere:
pꝛima fronte cõuersionis iniq̃ labia pati':

dum ei⁹ ꝓpositū scelerat⁊ oblocutiōib⁹ ir-
ridet. Dicit eñ ei ab iniqs: quid te crucias
vt seculi honores fugias: ⁊ humana blan-
dimēta derelinqs: vt ⁊ istū mundū pdas:
nec ibi ad quod desideras aliqñ puenias?
Sed hec sunt in labijs cōstituta fallacib⁹:
q: nulla videlicet cordis deliberatōe firma
ta sūt. Postq̄ ista min⁹ valuerint: tūc sua-
sores ad dolosa se blandimēta cōuertūt di
cētes: Noli te claudere: noli te ieiunio fati
gare: restat tps cum ista facias. Qui dum
se putāt loq ꝓ corpore: causas aīe noscunt
omnimodis ingrauare. Ipa sūt ergo iniq
labia: ⁊ lingua dolosa: q̄ prima fronte ille
patit: qui ad dñi iussa transfert. Sed q̄uis
leuia putet esse q̄ dicta sunt: inde humanū
gen⁹ corruit: inde conditionē mortis acce-
pit. Nam cū serpēs venisset ad euā: p̄mo
Gen.2 illi dixit p labia iniqua: Quare p̄cepit vo-
bis dñs vt nō māducetis de hoc ligno pa-
radisi? Et cum illa respōdisset: a dño ꝓhibi
Ibidē tum: ait p linguā dolosam: Manducate ⁊
eritis sicut dij. Uides q̄ merito sūmis viri-
bus expetitū: vt ab his suasionib⁹ ꝓphe-
ta liberaret: vñ humanū gen⁹ nouerat fu-
isse deceptū. Quid det tibi aut q̄d
apponatur tibi: ad linguam dolo-
sam? Post exclamationē p̄missaȝ ⁊ metū
imminētiū periculoꝝ: ꝓpheta reuertit ad
interrogationē suam: quod facere nimiuȝ
cogitātes solent. Hesitat: q̄rit ꝯtra tam fa-
cin⁹ imanissimū: quod sibi remediū crede-
ret esse p̄standū: vt opposito quodā muni-
mine: transmissa tela tut⁹ euaderet. Et cū
duas res supra posuerit: a labijs iniqs: ⁊ a
lingua dolosa: hic tantū dicit ad linguam
dolosaȝ: que res vtrūq̄ cōplectit. Lingua
eñ dolosa: ⁊ iniq labia semp assumit. Sed
ne tardaret auxiliū: medicina seqtur postu
Ide lata. Que figura dicit Erotesis: id est: int-
rogatio: qñ ad exercitationē suam aliquis
ꝓponit sibi q̄ ipse respōdet. Sagitte
Apotētis potentes acute: cū carbonib⁹ de-
solatorijs. Ecce illud remediū qd̄ anxi⁹
q̄rebat inuenit: ecce beneficiū competens:
qd̄ ⁊ labia iniqua destruat: ⁊ linguā dolo-
sam dñi v̄tute ꝯfundat. Sagitte potentes
acute: v̄ba leg̃ diuine sunt: q̄bus aut here
ticoꝝ aut ſ̄dole blandientiū corda: velut
Ps.63 q̄bus iaculis trāsforant: sic scriptū est: Sa-
gitte paruuloꝝ facte sunt plage eoꝝ. Po-
tentes: q: nulli fas est obsistere quē virtus
voluerit diuina saluare. Acute: ꝓpter celer-
rimū operationis effectū: qm̄ nulla tarditas
obijcit: vbi illa medicina p̄stat. Carbones
aūt desolatorios: nōnulli pctōres teterri-
mos atq̄ malis actib⁹ extinctos intellige-
re voluerūt: quorum formido ⁊ recordatio
nr̄a vitia desolare noscunt: dū metuimus
talia cōmittere: q̄ illos cognīmus ptulisse.
Pōt aūt ⁊ illud intelligi: vt carbones deso
latorios: orōnes accipiamus caritatis igne
succēsas: q̄ nos vitijs ita mundāt atq̄ pu-
rificant vt qd̄ in nobis diabolus cōstruxe-
rat: desolatū atq̄ euersuȝ diuio bñficio sē-
tiat. Siue magis illud est qd̄ esaias ait: Et Esa.6
volauit ad me vn⁹ de seraphin: ⁊ in manu
habebat carbonē ignis: quē forcipe accepe
rat de altari: ⁊ tetigit os meū ⁊ dixit: Ecce
tetigi hec labia tua: ⁊ ait: ecce abstuli iniq-
tates tuas: ⁊ pctā tua circumpurgaui. Qd̄
nūc bñficio sācte cruc⁊ efficit: quādo labia
nostra domini recordatione signam⁹. Nec
īmerito forsitan signū crucis desolatorium
dicim⁹ esse carbonē: qñ fugat pctā credēti-
um: cum tamē perfidis videat extinctum.
Heu me quod incolat⁹ meus ꝓ Al.mihi qz
longatus est: habitaui cū habitan
tibus cedar. Uenit ad scd̄am ptēȝ: vbi
damnās seculi vitia: vitā se penitet habe-
re longinquā. Heu me: sermo dolētis est:
quod hui⁹ mūdi prolixitate fatigat. Quā
querelā diuersos sanctos habuisse nō du-
biū est: sicut ecclīastes dic: Et laudaui om- Eccs.4
nes q mortui sunt super oēs qui viuunt
vsq̄ nūc. Apostol⁹ quoq̄ paul⁹ exclamat:
Cupio dissolui ⁊ esse cū christo. Merito er Phil.j
go ⁊ ꝓpheta in hac parte ꝯgemuit: q simil-
limo dñi amore flagrauit. Incolat⁹ autē:
significat peregrinationē. Incolas eñ di-
cim⁹: q ad temp⁹ terras alienas colūt: ſ̄ a
patria sua lōge seiūcti sunt. Quod de illis
merito dicitur: quoꝝ cōuersatio semper in
celis est: sed adhuc hic corpore detinētur.
Quod autē dixit: Prolongatus est: affe-
ctum nimiū desiderātis expressit. Cupiēti
siquidē felicē patriā videre: q̄uis hic breue
tps ꝓbet eē: longinquū ē. Seq̄t. Habitaui
cū habitantib⁹ cedar. Cedar: hebreū nomē
ē: qd̄ nr̄a lingua interp̄tatur tenebre. Hoc

ad seculi huiꝰ ꝑtinet amatores: q̄ tenebro-
sis actibus inuoluti: illa magis diligūt vn
de perire noscūt. Sed vt verbi huiꝰ breuit
noscamꝰ originē: cedar hismael filius fuit:
q̄ gēti suę nomē dedit: cuius fines vsq̄ ad
medos persasq̄ ꝓtelati sūt: hi nūc sarrace-
ni appellant. Quo vocabulo cōpetenter si-
gnificat pctōres: inter quos se adhuc habi
tare suspirat. Necesse est enī vt bonus ani-
mus affligat: quotiēs maloꝝ permixtione
concludit. Hoc autē bene dicit: q̄ in primo
gradu ꝯstitutus terrā cōtempsit: eamq̄ fe-
lici variatiōe deseruit. **Multū incola**
fuit anima mea. Cū his qui ode-
runt pacem. Repetit cū dolore quē su-
perius dixerat incolatū: vt nō solū longꝰ:
sed etiā grauis esse videret. Et ne istā pere
grinationē corpis tm̄ fuisse iudicares: ad-
iunxit: Aīa mea: quia sanctoꝝ mēs hic pa-
titur incolatū: vbi sub nulla delectatione
habitare cognoscit. Seqtur causa durissi-
ma: cur iste incolatꝰ acerbꝰ existeret: vt ipe
patiēs ⁊ benignꝰ cum rixantibꝰ ⁊ heretica
prauitate distortis in hoc mūdo habitare
videret. Ille enī odit pacē q̄ nō amat chri-
stū: qꝛ ipe pax nostra esse dinoscit: sic dicit
Eph. 2 apl's: Ipse ē enī pax nr̄a: q̄ fecit vtraq̄ vnū.
Et q̄le est audire illū blasphemari: cui hūi-
li sp̄ debemꝰ orōe ꝯsterni: **Erā pacificꝰ:**
cū loquebar illis impugnabāt me
gratis. Qui supius dixerat: Incola fuit
aīa mea cū his q̄ oderunt pacē: ne putaret
iratꝰ: aut aliqbus ꝯtētionibꝰ turbulētus:
addidit: Erā pacificꝰ: cū pacis scʒ inimicis:
cū aduersarijs suis: cū odio se hn̄tibꝰ: im-
Ro. 12 plēs illud qđ dictū ē ꝑ aplm̄: Si fieri pt̄ qđ
ex vob est cū oibus hoibꝰ pacē hn̄tes. De-
Matth. 5 niq̄ ipe dn̄s i euāgelio ait: Diligite inimi-
cos vr̄os: bn̄facite his q̄ oderūt vos. Quę
sūma v̄tus est vtiq̄ x̄piani inter turbulēta
p̄sentis seculi: sp̄ placabilē reperiri. Verū-
tn̄ ne ipa pax noxia videret errātibꝰ dū nō
ꝓhiberent a mal': subiūxit: Cū loq̄bar illis
ipugnabāt me grat'. Loq̄bat enī pacificꝰ:
nō ꝑsequēs: nō iniuriās: s; honorans v̄bis
vtiq̄ blādissimis: ⁊ suauissimo poculo cō-
parandis. Sed illi q̄ erāt obstinata mente
durati: impugnabāt grat': q̄si inimicū: q̄si
hostē: q̄si male suadentē. Impugnare enī
a pugna tractū est: qđ furiosis reuera ꝯue-
ET

nit ⁊ supbis. Impugnabat grat': dū ꝯten-
tiones falsissimas inflāmata iniq̄tate pate
ret. Gratis enī dicimꝰ: qđ nullis culpis p̄ce
dentibꝰ sustinemꝰ: s; sola in nob nefāda vo
lūtate grassat. Ipi sūt enī a q̄bus se petijt
debere liberari: de q̄bꝰ ait: A labijs iniq̄s
⁊ a lingua dolosa. **Conclusio psalmi.**
v Ides ꝓpham terrena deserentē:
iam tenere gl'iosę v̄tutis ascensū:
s; tn̄ adhuc gemere qđ cū malis se
cog̃scit habitare. Quapropter videamꝰ q̄
sit ꝓuectus secūdi gradꝰ: qꝛ nob iā p̄mus
dn̄o iuuāte mōstratus est.
Explicit expositio in psalmum CXIX
Incipit expositio in psalmum CXX
Canticum graduum.
s Icut nihil ē noui qđ de istis titulis
loq̄ possimꝰ: ita supest vt de psal-
mis g̃datim ascēdētibꝰ dicē debeamꝰ. Pri
mo enī i tribulatōne positꝰ: ꝓpha ad exē-
plū publicani illiꝰ q̄ tunso pectore oculos
eleuare nō audebat ad celū: liban se petijt
a labijs iniq̄s ⁊ a lingua dolosa: Nūc autē
respirās ad scđm g̃dū ꝓuectꝰ: oculos leua
uit ad mōtes: ad intercessores vtiq̄ sctōs: q̄ꝝ
suffragio mūera supna mereret. Hoc. n. ex
ꝑsona sua loq̄t ꝓpha: q̄ tn̄ ⁊ ipe mōs erat ⁊
p̄triarcha mirabil'. Sʒ iđ ꝑ istos gradꝰ ꝯpe-
tēter ascēdisse se retulit: vt nob īg̃rātibꝰ ce-
lestiū v̄tutū genera districta narratōe mō-
p Ropha sic di- **Diuisio.** strarēt.
rimꝰ ad celestē hierl'm diuia largi-
tate ꝯscēdēs. Primo mēbro ad sā-
ctoꝝ merita eleuasse se dic oculos suos: vt
eoꝝ p̄cibus auxilia postulata mereret: ne
mēs ipius hostili impug̃tione succūberet.
Secūdo ordine idubitāter sibi ꝓmittit qđ
se integre nouerat postulasse: docēs vt q̄tī
ens bona fixo corde petimꝰ: ꝯcedi nob sine
aliq̄ dubitatiōe credamꝰ. **Expositio.**
l **Euaui oculos meos ad mō-**
tes: vn̄ veniat auxiliū mihi.
Auxiliū meū a dn̄o: q̄ fecit ce-
lū ⁊ terrā. Hinc cathegoricꝰ syllogismꝰ fo
tu q̄dā: more suis excludit: ita. Adiutoriū
meum a domio qui fecit celū ⁊ terrā. Om-
nis cuius adiutoriū a dn̄o est: qui fecit ce-
lū ⁊ terrā: a v̄o deo ē adiutoriū eiꝰ. Adiuto
riū igit meū a v̄o deo est adiutoriū. Nunc
v̄ba psalmi tractemꝰ. Cuius eēt in secūdo

gradu iam posit⁹: festinans tamen altiora
cōscendere: oculos suos ꝓpheta se leuasse
dicit ad mōtes: vt ostēderet tāto plus de-
siderari p̄mia domini: q̄nta ꝓbantur largi
tate cōcedi: sicut in centesimo decimoocta-
Ps.118 uo psalmo inter alia dictū est: Concupiuit
anima mea desiderare iustificatōes tuas i
om̄i tempe. Et i octogesimotertio psalmo
Ps.83 positū est: Cōcupiscit ⁊ deficit anima mea
in atria domini. Nā cū dicit: Leuaui: ostē-
dit se ad ↄtēplationē aliquā fuisse ꝓuectū.
Leuare eni est: aliquid ad altiora transfer-
re. Oculos meos: vtiq̧ cordis aspectū. De
q̄bus scriptū est: Releua oculos meos: et
ↄsiderabo mirabilia de lege tua. Et illud:
Preceptū domini lucidū illuminās oc̄los.
Nam si istos carnales aduertas: q̄d potu-
isset inde ꝓficere: si montes consitos siluis
aut saxis squalētib⁹ elegisset intēdere? Sȝ
hoc si spiritualiter inquiras: omnino ꝓfitu
um est: vt oc̄los cordis sui: siue ad sanctos
viros: siue ad libros diuinos: siue ad sub-
limes angelos credatur eleuasse: qui ma-
gnitudine ⁊ firmitate sua: vere mōtes sūt:
vn̄ etiā cōpetēs sustinebat auxiliū. Sȝ ne
forsitan spem nostrā in mōtib⁹ poneremus
p̄dictis: scōs v̄sus ostēdit: vnde nobis ve-
raciter venire possit auxiliū: salutari ordīe
cūcta disponēs: q̄tenus sic speret in mōti-
bus: vt tamē p illos auxiliū nobis dn̄m p̄-
stare noscam⁹: a q̄ est necessariū beneficiū
⁊ salutare p̄sidiū: incōuulsa felicitas: sic di-
j.Cor.3 cit apostol⁹: Neq̧ q̄ plantat est aliq̄d neq̧
q̄ rigat: s̄ qui incrementū dat deus. Et ne
putares alteꝝ dn̄m: quoniā hoc ęquocum
nomē est: dicit: Qui fecit celū ⁊ terrā: signi
ficans verbum per quod facta sūt omnia.

Non det in cōmotionē pedē tu-
um: neq̧ dormitet qui custodit te.
Cū superi⁹ a dn̄o sibi venire p̄sidiū postu-
lasset: subito cōuersus aīę suę loquit: vt in
salutari petitōe cōstanti robore pseueret.
D Pes eni: est pars vltima corpis nostri: im-
perio mētis locoꝝ nos pmutatiōe trāspo-
nēs. Ad cuius similitudinē cogitatiōes q̄s
nostras pedes vocam⁹: p q̄s in bonas ma-
lasq̧ ptes accedim⁹. Hos q̄ pedes vn̄ ⁊ dia-
bol⁹ lapsus ē: vn̄ prim⁹ hō corruit: ad aīam
suā loq̄ns optat ꝓpheta: ne pctōꝝ lubrica
mōe v̄tant: ⁊ stāte corpe ruinā sustinere vi-
deat in corde. Sed iste lapsus elatio ē: quę
iam ꝓuectos famlos dei frequēter impel-
lit ad culpā: ⁊ dū aliq̄d sibi videnť eē: pes-
simo labunť errore. Seq̄tur. Neq̧ dormi-
tet q̄ custodit te. Hoc ab hūana cōsuetudi-
ne trāslaticia figura dicit. Solēt eni custo-
des fessi furtū pati: quib⁹ grauis somn⁹ ob
repserit: nec luminib⁹ clausis videre q̄unt:
quādo greg' dāna patiūť. Subtiliter aūt
optat aīę suę: ne dn̄o negligēte: infesti ho-
stis dep̄datione vasteť. Dormitare aūt dr̄
dn̄s: qn̄ nos in ei⁹ fide tepescim⁹. In q̄ eni
nō dormit fides: vigilat xp̄s. Nā si nos ab
ei⁹ ↄtēplatiōe discedim⁹: ipe q̄ȝ a nr̄a defē-
siōe sbtrahiť: sic̄ i illa naui factū ē: qn̄ negli
gētib⁹ discipul' dn̄s dormiebat. Sȝ vbi fi-
des eoꝝ excita ē: dn̄s q̄ȝ de sōno surrexit: ⁊
stati ab eis pic'la marina sbmouit. Precať
q̄ vt vigilet sp ad dn̄m: q̄ten⁹ intēta sup̄ se
lumina sui pastoris hr̄e mereať. Ecce
non† dormitauit neq̧ dormiet: q̄ Al. dormitabit
custodit isrl'. Hęc sn̄ia supioris dicti simi-
tudo ē. Optauit eni anteri⁹ aīę suę: qd̄ hic
fideli ꝓfo ꝓnūciat eē seruādū. Isrl' eni: sic
sepe diximus: interp̄tať vir vidēs deū. Ergo Rp̄
sup̄ eos q̄ deū vidēt: dn̄s nō dr̄ dormitare:
q: reuera tal' in nob reddiť ei⁹ aspect⁹: q̄lis
in ipo fuerit nr̄ę mēt' intuit⁹. Sȝ illi v̄acis-
sime vidēt deū: q̄ nō soluȝ ei⁹ hūanitatē: s̄
etiā diuinitat' ↄtēplanť absq̧ dubitatōe po
tentiā. Incarnatio siq̄dē ei⁹: sic dic̄ euāge-
liū: Uerbū caro factū ē ⁊ habitauit i nob. Joh.j
Deitas aūt ipius: sic idē euāgelista testať:
In p̄ncipio erat v̄bū: ⁊ v̄bū erat apd̄ deū: Ibidē.
⁊ de⁹ erat v̄bū. Hęc q̄ ita crediderit: erit ve
racissim⁹ isrl': ⁊ nō dormitabit neq̧ obdor-
miet: dn̄s custodiēs eū. Dn̄s custodit
te dn̄s ꝓtectio tua: sup manuȝ† de- Al. dexterā tuam
xtere tuę. Uenit ad ordinē scōm: vbi iaȝ
sibi ↄfidenť ꝓmittit: qd̄ videbať fideliť ex-
petisse. Notādū q̄ȝ qd̄ sic ad aīaȝ v̄ba ista
diximus fuisse ↄūsa: vt tn̄ ad mēbra ecclīę ap
tissima collatiōe referanť. Dic̄ eni: Dn̄s cu
stodit te: ille videlicet q̄ fecit celum ⁊ terrā.
Et ne ista custodia aliquid dubietatis hr̄e
potuisset: addidit: Dn̄s ꝓtectio tua. Ubi
est eni diuina ꝓtectio: quis dubitet secu-
rā illic esse custodiā? Nam qd̄ dixit: Dn̄s
custodit te: domin⁹ ꝓtectio tua: figura est Sche
Epembasis: q̄ latie iteratio nūcupať. Hāc

aūt quā memorat ꝓtectionē: vbi eē posuit
euidēter ostēdit: id est: sup manuꝫ dextere
tue. Manus cōmune nomē est. Ita eñ et
dextera dicit̃ ⁊ sinistra. Sed hic merito de-
xtera ponitur: vbi dñs omia ꝓspera ꝓmi-
sisse monstrat̃. Scriptum est eñ in ꝓuerbi-
Prouer.3 is: Longitudo dierꝫ ⁊ anni vite in dextera
eius: quod est eterna felicitas. In sinistra
aūt eius diuitie ⁊ gloria: qḋ seculi hui⁹ bo-
na significat: q̄ tamē ab ipo dari posse non
dubiū est. Est quoqꝫ dextera ei⁹: qñ sancti
in ipsam partē ad ꝑcipiēda mūera segregā-
tur. Est sinistra: quādo peccatores eterna
pena damnādi sunt. Illi: q̄ꝛ celestia deside
rauerūt: isti q̄ꝛ mundana secuti sunt. Legi
mus quoqꝫ petōres dexterā sibi fecisse: que
tamē sinistra est: de q̄bus idem ꝓpheta in
cētesimo q̄dragesimotertio psalmo dictu-
Ps.143 rus est: Os eorꝫ locutū est vanitateꝫ: ⁊ de-
xtera eorum dextera iniq̄tatis. Sed illa ve
ra dicenda est dextera: vbi gratia dñi col-
lata monstrat̃. **Per diē sol nō vret
te: neqꝫ luna per noctem.** Elemēta q̄-
dem ista hāc habēt naturā: vt corpora no-
stra adurāt: qñ estiuo fuerint calore feruen
tia. Sed qm̄ non est hec ꝓphete voluntas
vt omnino de q̄litate corpis sentiat̃ q̄ aia-
bus vult semp esse cōsultū: Diem et noctē
qḋ est sol ⁊ luna: intelligam⁹ aduersa vl̃ ꝓ-
spera: q̄bus vita humani generis varia vi-
cissitudine ꝯtinet̃: sicut ⁊ in alio loco dictū
est: In die clamaui ⁊ nocte corā te. Signi-
ficat eñ toti⁹ vite tp̄s: q̄ꝛ clamandū ē semp
ad dñm. Ergo dñs nō ꝑmittit tales in rea-
tū deduci: aut scādalo interueniente ꝑiri:
quando eis custodie sue p̄stat auxiliū. Sic
eñ israeliticū populū beneficiorꝫ suorꝫ mu
nere custodiuit: vt eū ꝑ diem nube ꝓtege-
ret: ⁊ nocte ignea colūna lustraret. Quod
nūc facit occulte in seruis suis: quādo eos
ab hoste seuissimo: in ꝓsperis tribulationi
busqꝫ defendit. **Domin⁹ custodit te
ab omni malo: custodiat animā tu
am dominus.** Diuersis modis ꝓmitti-
tur diuia custodia: q̄ nō solū ab adūsis vē-
dicat: s; etiā btōs facit: ⁊ ad celorꝫ regna ꝑ-
ducit. Addidit qꝫ: Ab omi malo. Sed hoc
malū nō sic intelligendū est: queādmoduꝫ
mortalitas putat: orbitates suscipe: dānis
copiosissimis igrauari: inopia ꝑmi: ⁊ cete-
ra q̄ hui⁹ seculi amatores estimāt eē grauissi-
ma. Sed illud malū dicit: qḋ diuinā grām
tollit: aiaꝫ ꝑdit: totasqꝫ dñi ꝓmissiōes eua
cuat. Et qm̄ nouerat hic sctōs viros dolo-
rib⁹ ingētib⁹ fuisse cruciatos: corpisqꝫ dis-
pēdio ad martyrij p̄mia peruenisse: adie-
cit: Custodiat aiam tuā domin⁹: quā solaꝫ
seruat in sanctis: q̄ corpis detrimēto eterne
lucis munera cōsequunt̃. **Domin⁹ cu
stodiat introitū tuum ⁊ exitū tuū:
ex hoc nunc ⁊ vsqꝫ in seculū.** Postqꝫ
varie diuersqꝫ optatū est: vt dñi miscdia
custodiret: venit ad finē psalmi: ⁊ cūcta cō
clusit. Dicit eñ: Dñs custodiat itroitū tuū.
Hoc martyrib⁹ dictū ꝯpetēter aduertim⁹:
q̄rꝫ introit⁹ a dño custodiendus est: ne aut
tormētorꝫ violētia cedāt: aut blandimēto-
rū illectiōe seducant̃. Quapropter merito
optat ꝓpħa eorꝫ introitū custodiri: q̄ sine
dño nullaten⁹ p̄nt esse cautissimi: sic in euā
Math.10 gelio dic: Dum veneritis añ p̄ncipes ⁊ po-
testates nolite cogitare quō aut quid loq̄-
mini: dabit̃ eñ vobis in illa hora quō aut
q̄d loq̄mini. Subiūgit quoqꝫ: Et exitū tu-
um: vbi est tota ꝑfectio: qñ vsqꝫ ad finē vi-
te ꝑmanet in eis v̄a irrep̄hēsibilisqꝫ ꝯfessio:
Ioh. sic ait in euāgelio: Qui ꝑseuerauerit vsqꝫ i
finē: h̄ saluꝰ erit. Ipse g̃ tuet̃ introitū: ip̄e cu-
stodit ⁊ exitū: ⁊ vt v̄a ꝯfiteant̃ martyres:
⁊ vt nulla penarꝫ nimietate vincant̃. Sed
isti ꝯsūmatiōi vide q̄d addidit: Ex h̄ nūc ⁊
vsqꝫ i seculū: qm̄ quicūqꝫ ꝑseuerauerit: eter-
na bñficia possidebit: nec p̄t illic eē termi-
nus: vbi erit sine fine gaudendum.

Uā bñ secūd⁹ g̃dus **Cōclusio.**
q ꝓpheticos pedes intitubabili fir-
mitate ꝯtinuit. Q̄ꝫ bñ sup̄ se creuit
qui ad merita fortiora conscendit. Videa-
mus quid in tertio gerat qui hic custodiā
domini magno desiderio postulauit.

Explicit expositio in psalmū. CXX
Incipit expositio in psalmum CXXI

Uduim⁹ **Cāticū gradnū.**
a gradum: intelligam⁹ ad altiora cō-
scensū. Sed iste ascensus firm⁹ est:
qui domio custodiēte seruat̃: qui q̄nto me-
ritis proficit: tanto se mentis subiectione
ꝓsternit. Ecce iā subleuat̃ ꝓpħa tertio g̃-
du: secūdis altior fact⁹: ⁊ ō ipa leticia p̄nci-
piū psalmi sūpsisse declarat̃. **Diuisio.**

In prima parte gaudet se ꝓpheta
1 cõmonitũ: ad supernã hierl'm esse
ventuꝝ: vbi iam sc̃i secura ꝓspe-
ritate ꝯsistũt: ⁊ cum dño misc̃dia ipsius lar-
giente indicabũt. In secũda parte loq̃tur
ad ciues hierl'm: optans eis abundantiã
pacis: quã se dicit caritate fratꝝ: ⁊ dñi amo-
re prędicasse. Expositio psalmi.

Letatꝰ sum in his q̃ dicta sũt
1 mihi: in domũ domini ibi-
mus. Decora nimis ⁊ salutaris cã
lęticię: q̃ prima frõte ꝓmissa est vt ⁊ hilares
⁊ attẽtos redderet auditores. Sed nemo-
re humanitatis mediocre gaudiũ fuisse sen-
tires: de quo pfecto bono lętari se ꝯfitear:
ostẽdit: q2 in domo dñi ituꝝ se esse testar.
O digna exultatio illuc ire cõtẽdere: vnde
nũq̃ aliquis velit exire. Sed perscrutãdũ
est q̃s hec ꝓphetę dixerit? Scʒ spũssanctꝰ:
qui cordi eiꝰ tacita voce loq̃batur. Audie-
rat ergo ꝓpheta nõ aure sed mẽte: nõ ser-
mone: sed diuino inspiramine. Intꝰ enim
ꝓmonitꝰ: ad hec exultationis v̈ba ꝓrupit.
Seq̃tur. In domũ dñi ibimꝰ. Domus quę
iustos tantũ recipit: angelos ꝯtinet: ⁊ ipm̃
creaturaꝝ omniũ cõspicere meret auctorẽ:
domꝰ desiderabilis: domꝰ de viuis lapidi-
bus fabricata. De q̃ in alio psalmo dictuʒ
Ps.26 est. Unã petij a dño hanc req̃ram: vt inha-
bitẽ in domo dñi omnibus diebꝰ vitę meę.

Stãtes erãt pedes nostri: i atri-
is tuis hierusalẽ. Quã sibi ꝓpha etiã
illã domũ dixerat cõpromissam: iã ipa ꝓfi-
guratiõe futuroꝝ i ea se dicit stare: ad quã
desiderabat sũmo studio puenire: vt agno
scamꝰ sc̃tõs viros: ⁊ hic iam in illa hierl'm
aĩo ꝯsistere: q̃ ꝓbant in p̃cepti dñi pmane-
re. In illa aũt v̈e dicit stare: in q̃ nullꝰ põt
cadere. Deniq̃ respice qđ dic: Stãtes erãt
pedes nr̃i. Ibi eñ stat: vbi semp firma vo-
lũtate cõsistit. Sʒ istud stare nõ habet de-
fectũ: nõ aliquo labore cõficit: ſ in suo ro-
bore pseuerãs: nulla lassitudine fatigatur.
Seq̃tur. In atrijs tuis hierl'm. Hic atria:
ꝓ penetralibꝰ ponit. Atriũ eñ introitꝰ do-
Ide mus est: in q̃ cõmorari nequeũt habitãtes.
Sed h schematice dictũ est: a parte totũ.

Hierl'm q̃ edificat vt ciuitas: cu-
ius participatio eius in idipm. Ne
hierl'm quã dixerat terrenã potuisses adũ-
tere: ciuitatẽ illã cęlestẽ mirabili diuidens
sbtilitate significat. Dicit eñ p̃mũ: Hieru-
salẽ q̃ ędificat vt ciuitas. Ędificat plane: q̃
q̃tidie vsq̃ ad mũdi ꝯsũmationẽ viuis la-
pidibꝰ spũali opatione cõstruit: id est: ꝯfes
soribꝰ: martyribꝰ: ⁊ q̃ dño sincera mente de-
uoti sũt. Addidit: Ut ciuitas: q̃tenꝰ silitu-
dinẽ ciuitatis in illa eẽ mõstraret. Nã cũ oĩs
ciuitas dicat a ciuibꝰ: verius tñ illa ciuitas
dicit: q̃ vnanimes ciues cõtinere mõstra-
tur. Scire aũt debemꝰ: qđ ista q̃ nũc agit:
cõtinet idiscretos ꝓpl'os atq̃ pmixtos: illa
v̈o q̃ futura ẽ solos recipit sine dubitatiõe
pfectos. Ista ꝯrietatibus q̃titur: illa iugi
securitate lętat. Ista plena pęnitẽtiuʒ: illa
nescia lachrymaꝝ. Ista spe credit: illa deũ
facie ad faciẽ videt: Eoq̃ fit vt cũ duę ciui
tates sint: vnꝰ tñ ꝓpl's futurus credat eẽ fi-
deliũ. Seq̃tur apta nimis ſ obscura sn̄ia.
Cuiꝰ participatio eiꝰ in idip̃um: id est: ciui
tatis istiꝰ participatio ẽ in dñm saluatorẽ:
q̃ est ꝓprie in idip̃m. In idip̃m q̃ppe: signi-
ficat ęternitatẽ: q̃ nũq̃ desinit esse qđ est: ſ
semp vno atq̃ eodẽ mõ est: v̈tus idefecta:
ptãs incõmutabilis: substãtia p se manẽs:
oĩa q̃ vult efficacit potẽs. Sic ⁊ ip̃e de se
moysi dixit: Ego sũ q̃ sũ. Et paulopꝰ: Qui Exo.3
est misit me ad vos. Et in alio psalmo ipsi
dr̃. Oĩa sicut vestimẽtũ veterascent: ⁊ sic Ps.101
optoriũ mutab ea ⁊ mutabunt: tu aũt idẽ
ip̃se es ⁊ anni tui nõ deficiẽt. Quapropter
soli cõuenit creatori eẽ in idip̃m. Nã ange-
lus q̃ hoc se putauit esse: mox corruit. Ille
eñ ex se nõ erat qđ erat: ideoq̃ i idip̃m eẽ
nõ poterat. Hoc etiã in q̃rto psalmo dictũ
est: In pace i idip̃m dormiã ⁊ req̃escã. Qđ Ps.4
locutionis genꝰ: scripturaꝝ diuinaꝝ ꝓpri- P̂P
um eẽ cog̃scimꝰ. Ciuitatis ĝ istius participa
tio: cõsortiũ atq̃ cõio est: vt diximꝰ cũ dño
saluatore: sicut ⁊ ip̃e in euãgelio testat: Pr Joh.17
volo vt vbi sum ego: ibi sint ⁊ hi mecũ. In
illa eñ ciuitate erit dñs: cui sancti erũt ꝑ-
ut ip̃e ꝯcesserit sine dubitatiõe participes.
Hanc ciuitatẽ esaiꝰ ꝓpheta mirabili lau-
de describit dicens: Uocabuntur salutare Esa.60
muri tui: ⁊ portę tuę lęticia: nec erit tibi sol
in lumine diei: neq̃ ortus lunę lucebit tibi
nocte: sed erit tibi dominꝰ lumen ęternũ: ⁊
deꝰ tuꝰ gl'ia tua. Nõ eñ occidet tibi sol tuꝰ
⁊ luna non deficiet. Erit eñ tibi dñs deus

lumen eternū: ꝛ cōplebuntur dies luctus
tui: ꝛ ꝓplus tuus omis iustus erit: ꝛ in eter-
nū hereditate possidebūt terrā. Cui⁹ ciui-
tatis stupenda mysteria: apl's quoq3 iohā-
nes in apocalypsi sua mirabili ꝑdicatione
distinguit: vt ꝑsentiā tuā pene itéresse cre-
das: cum tamē alibi te positū esse cogno-
scas. Qd̄ v̄o in fine supioris v̄sus: hierl'm
posuit: ꝛ h̄ in ꝑsenti capite geminauit: sche
Sche ma est Anadiplosis: id est: congeminatio
dictiōis. Que h̄ differt ab Epembasi quā
in supiore psalmo diximus: quoniā ibi pōt
sermo post aliquot v̄ba geminari: hic aūt
nullo alio itercedēte repetit. **Illuc enī
ascenderūt tribus tribus dn̄i: testi
Al. dn̄i monium israel: ad cōfitendū nomi-
ni tuo dn̄e.** Dicēdo Illuc: significat ci-
uitatē hierl'm quā supi⁹ dixit: cui⁹ partici-
patio eius in idipm. Et vt celestē esse cog-
nosceres: addidit: ad quā beati semp ascēdūt
qm̄ iugi exercitatiōe ꝓficiunt. Subiūxit:
Tribus: in qbus erat israelitic⁹ populus
distribut⁹. Sic enī illi gēti ad numeꝝ filio-
rum iacob duodecim trib⁹ fuerūt: sic roma
no ꝓplo. xxxv. curie. In istis ergo tribubus
significat scōs: q dn̄m saluatorē deū eē cō
fessi sūt. Nā vt ab infidelib⁹ trib⁹ istas fide
liū segregaret: addidit: Trib⁹ dn̄i: q̄ vtiq3
ipius esse nō poterāt: nisi ei pura mēte cre-
didissent. Alias enī trib⁹ cōstat fuisse dia-
boli: q̄ a christo maluerūt impia volūtate
Joh. 8 separi. Quib⁹ ipe in euāgelio dixit: Uos a
p̄re diabolo estis. Uerꝝ q̄les essent iste tri-
bus dn̄i: breuiter indicauit: Testimonium
israel: id est: q testimoniū ꝑbebāt sanctita-
ti: ꝛ sint ꝓbatio eoꝝ q deū vidēt. Testimo
niū enī ꝯfirmationē ꝑstat igrantib⁹: vt cre-
dant eē reuera dei famulos: q viderint be-
atos viros actuū ꝓbitate cōspicuos. Naz
vt hoc nō h̄res ambiguū: subiecit: Ad con
fitendū nomini tuo. Ad cōfitēdū enī dicit:
ad laudandū: q2 cū angelis omēs sc̄i lau-
des dn̄i celebrabūt. Ipm̄ est enī verū testi-
moniū israel: cum laudes dn̄i deuotissimo
amore cantāt. Sic illa futura ciuitas: bti-
tudie sublucēti: ꝛ honore ꝑmisso descripta
est. **Quia illic sederūt sedes in iu-
dicio: sedes sup domū dauid.** Illos
quos supi⁹ dixit: Illuc ascenderūt: ne eos
crederes min⁹ fortassis honorādos: dicit:

Quia illic sederūt. Illic vtiq3: vbi ꝛ ascen-
derūt: ꝛ cuz domino iudicabūt. Tant⁹ enī
honor sc̄is ꝓmittit: vt etiā cum illo celesti
iudice iudicare mereant: sicut ꝛ in euange-
lio ipse testat: Sedebitis sup duodecim se Dec. [h]
des iudicantes duodecim trib⁹ isrl'. Hono-
rabilis sessio: dignitas admirāda: per dei
gratiam homies iudices fieri: q fuerāt pec
catis faciētibus rei. Sed cū dn̄s dicat vtrū
q3 qd̄ legit: Ite in ignē eternū: Et Uenite Dan. [...]
b̄ndicti patris mei ꝑcipite regnum ꝛc. quō
cū dn̄o sc̄i iudicabunt? Cum ipso reuera
iudicabūt: quādo iam mente purgati: ꝛ in
ꝯtemplatiōe ꝑfectissima cōstituti: hoc sine
dubio iudicabūt esse faciendū: qd̄ a domi-
no cognouerint ꝯstitutū. Uolūtas enī cō-
par audientiū vnū facit esse iudiciū: cū̄uis
reliq tacuisse noscāt. Sedeꝛūt aūt qd̄ dictū
est: ꝑteritū temp⁹ ponit ꝓ futuro: q2 omia
verba dei sic firma sunt: vt cū̄uis credant
esse ventura stabilitate sui estimes esse iaz
facta. Sed ꝑscrutemur qd sit hoc qd̄ sedes
sedisse dicat? Merito quoniā sc̄i viri: se-
des sunt dei. In ipis enī sedēdo gratia cos
sue maiestatis illūinat: sicut legit: Sedes
sapiētie anima iusti. Et alibi: Sup quem Esa. 66
reqescit sp̄us me⁹: nisi sup humilē ꝛ quietū
ꝛ tremētē v̄ba mea? Seqtur: In indicio.
Quo scilicet nisi illo futuro d̄ quo legim⁹:
Pater nō iudicat quēq3: s3 omē iudiciū de- Joh. 5
dit filio. Sed cū̄uis nō posuerit q̄le iudiciū
velit intelligi: absoluta tn̄ rōne cog̃scimus
illud eē vbi ꝛ sc̄i sedebūt: ꝛ sil' cū dn̄o iudi-
cabūt. Qd̄ in scripturis diuis freqūter i-
uenis dictū: vt n̄ exp̄mat res ipa q̄ d3: s3 tn̄
det hoibus intelligendū qd̄ rōnabilit sen-
tiat: sic iā in alio psalmo dictū est: Quis ē Psa. [...]
hō q vult vitā? Et in euāgelio dn̄s: Si vis Math. [...]
venire ad vitā: serua mādata. Non enī di-
xit: Eternaz: qd̄ est omimodis sentiendū.
Hec figura dicit Eclipsis: ꝛ quia illi deest Sch[e]
necessarius sermo: defectus vocat. S3 ta-
men q̄ sint iste laudes: laudādo ꝯsequēter
exponit dicēs: Sedes super domū dauid.
Sup domū dic: super familiā x̄pi: q2 claro
res ibi erūt aliq scōꝝ a reliqs fidelib⁹: sic
dicit apl's: Stella ab stella differt in clari- j. Cor. [15]
tate: sic erit ꝛ resurrectio mortuoꝝ. Nam si
alicui seruoꝝ: hic inter cōfamulos suos de
dn̄i sui aio aliqd ampli⁹ scire gloriosū est:

quāto magis in illa domo xp̄i pōt esse mi-
rabile aliquā ɔtēplatōez dn̄i plus habere:
vt tāto mai⁹ ab alio distet: quāto eū diuini
tatē ei⁹ cōtigerit ampli⁹ intueri. Dauid ꝯo
significat xp̄m: nomē ex parēte carnis assū
ptū. Et intuere queādmodū ciuitati illi⁹ fa
cta descriptio est: vt diceret q̄d ibi agendū
sit: queādmodū ɔstruit̄: q̄ illuc ascēdāt: q̄d
ibi actum sit. Qđ schema dicit̄ Characte-
rismos: q̄ latine informatio vel descriptio
nūcupat̄. **Rogate que ad pacē sūt
hierusalē: ꝛ abundātia diligētibus
te.** Ad scđaꝫ narrationē ꝓpheta puenit: vbi
eos alloquit̄: q̄ sunt dn̄o ꝑstante iudicatu-
ri. Nomē istud equiuocū est. In hoc em̄ lo
co: Rogate: intrrogate significat: nō suppli-
cate. Perq̄rere em̄ ꝛ rimari cuncta cōuenit
iudicantē: s̄ hoc ibi nō fit sermonib⁹: neqꝫ
interrogatiōe vocis: s̄ tacita mētis ɔside-
ratiōe. Oēs sunt cū dn̄o: sic̄ dictū est: iudi-
caturi: qm̄ illūinati atqꝫ sanctificati illā re-
uera cognoscūt esse veritatē: quā dn̄s ꝓpo
ore dicturus est. Pacificos enī q̄rit dn̄s:
pacificos q̄rit ꝛ cohors tota sctōꝝ: q̄ carita
te plenissimi sunt: q̄ modestia pollēt: q̄ pia
humilitate ꝑcelsi sunt. Hec em̄ ꝛ sctōs vult q̄-
rere: que nouit dn̄m posse diligere. Sꝫ istā
pacē: cui⁹ esse dicit: Hierusalē vtiqꝫ: id est:
ipsi fidelis: q̄ tpe iudicii in pacis eternitate
recipit̄. Admonet ḡ ꝓpheta qđ scit esse vētu
rū: vt illi q̄ cū dn̄o iudicabūt: talib⁹ viris in
illa patria cōgaudeāt: q̄ ꝛ hic pacē diligūt:
ꝛ ibi eterne pacis ꝑmia ɔsequunt̄. Et q̄r in
fine sentētie: Hierusalē posuit: ɔuersus ad
ipsam breuissima demōstratiōe cōplex⁹ est:
Abūdātia diligētib⁹ te. Oia em̄ bona illis
abundare manifestū est q̄ diligūt hierl'm.
Nā q̄ hic pauperes fuerint: ibi bonoꝝ oim
diuites erūt: qui hic fragiles: ibi indefecti:
qui hic tpales: ibi eterni: ꝛ q̄cquid bonoꝝ
esse pōt: ista celesti abūdātia videt̄ inclusū.
**Fiat pax in virtute tua: ꝛ abūdā-
tia in turrib⁹ tuis.** Adhuc ad hierusalē
loquit̄: cui optat talia q̄lia scit esse vētura.
Uirtus q̄ppe ipsius: pax sine dubitatiōe san
ctoꝝ est: q̄ vocat̄ ꝛ caritas. De q̄ scriptū ē:
Jo. 4 Deus caritas est. Per hāc em̄ fiunt vnū: p
hanc tēplū merent̄ esse creatoris: ꝛ q̄cquid
eis ꝓmittit̄: ipius ɔsideratione ꝑstat̄. Pax
ista est quā nulla bella ɔcutiūt: quā seditio
nulla ɔturbat: s̄ sine fine possidebit̄: qđ ibi
xp̄i miseratione ɔfert̄. Pax em̄: a parcēdo: ET
siue a pascēdo dicta est. Sequit̄. Et abun-
dātia in turrib⁹ tuis. Hec est abūdātia: de
q̄ superi⁹ dixit: Et abūdātia diligentib⁹ te.
Sed hic ꝑ turres aliq̄d significātius videt̄
exp̄ssū: vt hanc abūdantiā nō equalē oib⁹ D̄
sed itelligeres esse potiorē. Turres em̄ sūt:
q̄ obiectu ꝛ altitudine sua ciuitates defen-
dūt: ꝛ veniētes inimicos ꝑma fronte susci-
piūt. Uñ nō improbe martyres significa-
tos aduertim⁹: q̄ oppositiōe corporis sui: ci
uitatē dei pia ɔfessione defendūt: ꝛ q̄si emi
nētia edificia: ita hostibus fidei repugnare
noscunt̄. **Propter fratres meos ꝛ
ꝓximos meos: loquebar pacē de
te.** More ꝑfectoꝝ viroꝝ: pacē ꝑdicās: pa-
cis sue signa demōstrat. Dicit em̄ pacē istā
ecclesie: iđ se ꝑdicasse ꝓpter fratres ꝛ ꝓxi-
mos suos: vt istructi hac virtute ɔcordie di
ligerēt ac q̄rerēt vnitatē. Fecit ḡ qđ docu-
it: vt amore fratrū ꝑdicaret: qđ sciebat om
nib⁹ ꝓfuturū. Hoc ḡ cōmonet: vt nō ꝓpter
laudes aut cōmoda sua quisqꝫ doceat: sed
misericordi aīo ꝓpter fratres laboret ꝛ ꝓxi
mos: sic ait aplūs: Nō q̄rēs qđ mihi vtile j. Cor. j0
est: s̄ qđ multis. Nō em̄ ꝓpter vtilitatē suā
tēporalē locutū se dicit pacē illā futuri secu
li: sed ꝓpt̄ fratres ꝛ ꝓxios: vt eā salutariter
desiderātes: vnanimitatis se vinculo colli-
gerēt. Cū vero dic̄: De te: ad hierl'm se ad-
huc significat loqui: in q̄ sanctoꝝ cet⁹ est:
id est: adunatio beatissima ꝑloꝝ. **Pro-
pter domū dei mei: quesiui bona Al. dn̄i
tibi.** Ne q̄s putaret alicui rei sic affectū de
bere: vt dn̄i caritatē ꝑtermittē videret̄: ad-
didit quare bona q̄siuerit hierl'm: scꝫ q̄r do
mus est dn̄i: ad quē bene refertur quicquid
dilectionis impendit̄. **Conclusio.**

r Espiciam⁹ ꝓphetā q̄lia i tertio gra
du caritatis verba ꝓfuderit: ꝛ in ꝓ-
fectu ei⁹ ꝑstante dn̄o gaudeamus.
Quātū em̄ sctōꝝ q̄s ascendēdo ꝓficit: tm̄
altiora ꝛ dulciora verba depromit.

Explicit expositio in psalmū. CXXI

Incipit expositio in psalmū. CXXII

Canticum graduum.

l Ibet respicere queādmodū ꝓphe-
talis ascēsus iste ꝓficiat: ꝛ paulatīꝫ
altiora petēs: indicia nobis sue ꝑfectionis

ostēdat. Nā qui prius ad mōtes oculos leuauit: nunc ad ipm dnm lumīa sui cordis erexit: vt q spūalib⁹ gressib⁹ celsiora nitebat ascēdere: diuine se mīscōie feliciter primaret. Pulchꝝ spectaculū subire hoīes ad deum: pigrāq istā molē ad superne grē pmia subleuare. Qō tn̄ ille sol⁹ efficit: q de sepulchro lazarū venire pcepit: qui mergētē petrū porrecta dextera liberauit: qui heliam atq enoch viuētes transtulit. ⁊ his silia: q quotidie virt⁹ diuinitatis opat. Istos aūt gradus illi ꝯscēdūt: q hic caritate vnū sūt. Ad caput em̄ festinare nequeūt: nisi q xpi mēbra eē meruerūt. Quapropt sic huc mirabilē ascēsū corde respexim⁹: ita nūc psalmi altitudinē sollicita mente tractemus.

Divisio.

P Ropha metuēs amittere qd tenebat: ⁊ caut⁹ ex ipsa pte q creuerat. Primo ingressu pseuerantiā pcū deuot⁹ exequit: vt suscepta munera diuio pmio cōtineret. Scdo: dnm deprecat: vt donet ei mīscōiam: qꝛ instigatione diaboli ab insultantib⁹ multa patiebatur adūsa: vt quē cōsortio suo maculare nō poterāt: saltē supbis despectōib⁹ sauciarēt.

Expositio.

Ad celis a Ad te leuaui oculos meos: q habitas in celo.

Salutarit admonet hūanitas: vt inde petat auxiliū: vn̄ iexpugnabile psidium credit esse vēturū. Nā q sunt corde ptimidi ⁊ mūdana se ptāte iactantes: si q fuerint lesione puocati: ad diuitias recurrūt: ad pfocinia peritura ꝯfugiūt: vt exigāt de inimico penā q irrogare psumpsit iniuriā. Dei vo famuli patiētissima se ꝯuersatione moderātes: qcqd scandali: qcquid tribulatiōis ptulerint: oculos ad dnm leuāt: ⁊ ad illū respiciūt: a q se veraciter saluari posse ꝯfidūt. Sequit. Qui habitas in celo. Habitare dnm: multis legim⁹ modis: vt ē illud in euāgelio: Ego in patre ⁊ pat in me. Joh.14

Dicit etiā habitare in sctis: vt in esaia legitur: Habitabo in his: ⁊ ambulabo in ipis: ⁊ ipi erūt mihi pplus: ⁊ ego illis in deū. De quib⁹ ⁊ apls ait: Uos estis tēplū dei: ⁊ spirit⁹ dei habitat in vob. Sic etiā de vtroq testat euāgeliū: Ut oēs vnū sint: ⁊ ego in illis: ⁊ tu in me. Legit q in celo sedere dominū: vt ē illud: Celū mihi sedes est: terra aūt scabellū pedū meoꝝ. Et alibi: Celū celi dno: terrā aūt dedit filiis hoim.

j.Cor.3, Joh.17, Esa.66, Ps.113

Ecce sicut oculi seruoꝝ: in manib⁹ dnorū suorū. Respiciam⁹ intrinsec⁹ qd nob silitudines iste designēt. Attēdūt serui ad man⁹ dnoꝝ suoꝝ: siue qn p eos desiderant enutriri: vt toti⁹ indigētie necessitates euadāt: siue qn p culpis suis vapulare iubent: donec audiant: parce. Utraq em̄ ponunt in ptāte dnoꝝ: siue spes ꝯtinētie: siue finis aliqn vindicte. Que nos vtraq ꝯuenit facere: vt oculos nros sp leuemus ad dnm: ⁊ cum aliquā indigentiā sustinemus: ⁊ cum p aliquib⁹ verberamur excessib⁹. Sed hic versus ⁊ sequēs p figurā homoiosis depromunt: p quā min⁹ note rei ex silitudine ei⁹ q magl nota ē demōstratio declarat. Sile

Et sic oculi ancille in manib⁹ dne sue: ita oculi nri ad dnm deum nrm donec misereat nobis. Quidā ⁊ istū versū sic ad dnm aptare volūt: vt ipm deū dominā dicerēt: ppt illud exēplū: Christū dei virtutē ⁊ dei sapiētiā. Sz ne discrepātia sexus aliqbus abhorreat: pōt sub h mō forsassis itelligi. Supius de seruis fecit cōparationē ⁊ dnis: ⁊ ne se sexus femine⁹ putaret exceptū: hinc q silitudines alie ꝯferūtur: qꝛ sic attēdit ancilla i manib⁹ dne sue: sicut ⁊ serui in manib⁹ dnoꝝ suoꝝ. Sequit aūt snia q sexū vtrūq cōcludit: Ita ocli nostri ad dnm deū nostrū donec misereat nobis. Ita: dū dicit: silitudo pmissa declaratur: vt siue aliqd a dno psperū petam⁹: siue cū tormēta animi vel corpis sustinem⁹: ad dnm sp oculos eleuem⁹. Addidit etiā: Nri: vt h de se dictū vterq sex⁹ accipet. Subiecit: Donec misereat nobis: vt ostēderet: siue feminas: siue masculos sb patiētia debere bnficia diuina pqrere: ⁊ ei iugiter supplicare. Istud aūt: Donec: in scripturl diuinis omonymon est. Interdū quippe significat aliqd tpalit agi: interdū sp. Tpaliter: vt est illud in psalmo .c.ix. Donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuoꝝ. Sēp aūt significat: vt pns psalm⁹ declarat: Donec misereat nobis: qsi vero oculi nri in manibus ei⁹ esse nō debeāt: etiā postq nobis fuerit misert⁹. Tale est ⁊ illud euāgelii: Non cognit eā donec pepit filiū suū primogenitū: quā ꝯstat virū nullo tpe cognuisse. Quapropt: donec: merito hic sp aduertit: q̄uis

Ad nobis, j.Cor.1, Ps., Ps., Dui…

pp

Contra despec

tpalif dictū eē videat. Qō locutiōis gen⁹ inter diuine ꝓprīa scꝓture enumerādū est.

Miserere nobis dñe miserere nobis: qꝛ multū repleti sum⁹ cōtēptione. Uenit ad ingressū scōm: vbi miserenꝰ sibi: cōtēptus ꝛ ex oꝓprobrȳs sui ꝯsideratōe deꝑcat. Nā ille famul⁹ q̄ assidua maloꝝ afflictōe vapulabat: oculosqꝫ suos in dñi miseratōe posuerat: erupit in necessariā vocē: sibiqꝫ miserēdū gemina petitōe deplorat: qꝛ corp⁹ ei⁹ passionib⁹: aīa laborabat oꝓprobrȳs. Qō merito ad martyres refert: q̄ ꝓstante deo viuacitate animi iniuriā superāt passionū. Huic ꝗ repetite misc̄diē cā subiūgit: Quia multū repleti sum⁹ cōtēptione. Replent eñ cōtēptiōe: qñ dei famuli verbenib⁹ lacerant: qñ flāmis seuiētib⁹ exurunt: qñ gurgitib⁹ necant altissimis. Nisi eñ cōtenerent abūde: talia nō poterāt sustinere. Multū repleti: significat abūdātiā passionū: quā tñ se cupide ac libēter ꝑtulisse testātur. Quia Et mltū repleta ē aīa nr̄a: oꝓprobriū abūdantib⁹ et despectio supbis. Cū supius se repletū dixerit cōtēptu eorū q̄ sibi videbant esse felices: ꝛ ob h̄ corp⁹ suū penali assereret verberatione lacessitū: dicit etiā aīam q̄ suā oꝓprobrȳs et despectionib⁹ fuisse cōpletā: ne q̄d restaret qō nō grauissime passiōis subderet iniurie. Oꝓprobriū aūt abūdantib⁹ iō posuit: qꝛ cū ꝑsecutores eēnt diuites ac letātes: viri sanctis pauptatē suā ꝛ hūilitatē iniqua inuectione reputabāt dicētes: Quid vob ꝓdest mūdi diuitias n̄ hr̄e: ꝛ futura nescio q̄ ꝑquirere: ꝑsentia gaudia deserere: ꝛ tristiciā pl⁹ amare? Ecce q̄ ego video teneo: tu spera q̄ inanit poti⁹ suspicaris. Sequit. Et despectio supbis. Despiciūt supbi hūiles: qñ tales ꝑdicatiōes coꝝ audiūt: quib⁹ obedire cōtēnūt. Nā cū supbi ꝑsentia diligāt futura nō tractāt: ꝛ acri⁹ in illos iniq̄tate sue ꝑuitatis insurgūt: q̄ regul' dñi seruire cōtendūt. Uerū his in iudicio futuro fit alterna ꝯuersio. In oꝓprobriū ꝛ despectionē veniūt abūdantes atqꝫ supbi: sic̄ salomō de talib⁹ ait:
Sap. 5 Quid nobis ꝓfuit supbia: aut q̄d diuitiaꝝ iactātia cōtulit nob? ꝛc. Sciendū plane: qꝛ cōis eloquentie ordo poscebat: vt diceret:
℞ Multū repleta ē aīa nr̄a oꝓprobrio abūdātiū ꝛ despectōe supboꝝ. Sꝫ cū dixerit: Multū repleta ē aīa nr̄a oꝓprobriū abūdantib⁹ ꝛ despectio supbis: hoc videt eē ꝓpriū scripture diuine: qō tñ trahi nō dꝫ ad vitiū: sed qm̄ nō ē adhuc hūanis regulis appꝛhensū.

Conclusio.

m Ento iste q̄ iā q̄ttuor gradus ascēderat demētiū inuidiā sustinebat: qꝛ res ꝓspere mordent sp aduersos: dū vanis īputatiōib⁹ retardari credit: q̄ aie ꝓuectibus studere mōstrat. Intueamur virū: ꝛ in precū ꝑseueratōe mirabilē: ꝛ nulli irrisionib⁹ intepentē: ꝑ diuisas molestias: diuersa vulnera vno medicamīe curantē: qō oculos suos leuat sp ad dñm.

Explicit expositio in psalmū. CXXII
Incipit expositio in psalmū. CXXIII

Canticū graduū

g Radus istos ꝛ in multis vnuꝫ: ꝛ in vno multos ascēdē ꝓpħa testat: qñ plurali ꝛ singulari numero in his psalmis locut⁹ fuisse declarat. Nō iniuriā: qꝛ ꝛ ipīs dei vnū corpus est xp̄i: ꝛ plebs iterū deuota per vnumquēqꝫ fideliū ꝓbat effusa. Quapropt siue hoc vn⁹: siue plures loquant: vna tñ decātat ecclia. Sꝫ isti grad⁹ in illo sūt itinere cōstituti: vbi ipē rex pr̄ie: viā se nobis cogſcitur ꝑbuisse: quā si ipso ꝑstāte fideliter atqꝫ hūiliter gradimur: ad ei⁹ sctā tribunalia ꝑuenimus.

Diuisio.

m Emores scti ꝯfessores: quāta ꝑicula ꝑ diuinā misc̄diam velut impetū torrētis euaserint. Primo capite fatent se de tot seuiētibus erūnis / sola dei misericordia fuisse liberatos. Scdo: g̃ras agunt: qꝛ nō sunt decepti a ꝑsecutorib⁹ suis: ꝑ versutice insidie magis ipsoꝝ cōtrite sunt: eosqꝫ cōstat ereptos.

Expositio.

n Isi qꝛ dñs erat in nobis: dicat nūc isrl'. Subita leticia q̄ de ꝑteriti ꝑicli recordatiōe descendit: solet verboꝝ ordinē nō tenere. Admirant eñ ꝯfessores: quō euaserint insēq̄ntes: quēadmodū fragilitatē hūanā tormēta nō vicerint: quō deficiēte corpe mēs fide solidata nō cesserit: ꝛ exiguā ptē ꝟboꝝ: q̄ de sensu magno descenderat in capite posuerūt: quē tñ subsequēter explanāt: vt ꝛ ꝑiculi instantis nō tolleret admiratio: ꝛ paulopost sermonū redderet integritas. Cōsueta q̄ppe sn̄ia fuerat dicē: nullaten⁹ potuim⁹ ꝑicula īflicta supare: nisi qō dñs erat in nobis.

Simul ꝛ ꝑsūptiōis hūanę pniciosa ꝯsuetu-
do ḋ medio tollit: qm̄ nō diuitię nr̄ę: nō cōsi
liū: nō virt⁹ nobis subuenisse dicit: ꝫ mise-
ratio dn̄i sola nos liberasse mōstrat. Seq-
tur: Dicat nūc isrl̄. Saluberrimū nimis ē
cognoscit qḋ tāta vt fiat auctoritate cēset.
Nā vn̄ ipsi fuerant saluati: merito reliq̄ be-
ati grās agere monebant. Hęc ē em̄ carita-
tis ꝛ vnitatis virt⁹: vt siq̄d vni ꝓsperū ꝯce-
dat: oēs sibi ꝓuenisse cōgaudeāt. Rursūq̄ꝫ
si q̄d ꝯriū ingerit: vniuersi sibi accidisse cō
doleāt. Quapropt: q̄d dicat isrl̄: subī ad-
iūxit. Jōq̄ꝫ qui vult eē isrl̄: puro corde dicē
talia nō recuset. **Nisi qꝛ dn̄s erat i no-**
Al. exurgerēt **bis. Cū †insurgeret hoīes in nos.**
Et hūc versū ꝛ alios tres q̄ sequūtur pij cō-
fessores isracleē cōmonēt dicere: q̄ in psalmi
capite loq̄ ceperūt: qm̄ ꝛ si vnusq̄sq̄ꝫ aliq̄ ca
su ꝓprijs piculis exuit: ab oipotēte dn̄o li-
berat. Sꝫ q̄uis in istis oibus pēdeat vna
snīa: nos tn̄ more nr̄o singulos ꝟsus poni-
mus: vt qḋ de alio ꝓ sensu explicādo sub-
iungēdū ē: cōmoneam⁹. Jnchoat itaq̄ꝫ se-
cūdus ꝟsus pendēte sensu: sic in p̄mo iā fa
ctū est: vt dicat se isrl̄ ꝑ dn̄i grām fuisse libe
ratū: qm̄ eos scelerati hoīes inseq̄bant atro
citer. Quō em̄ aut caro fragilis sufficeret:
aut mutabilitas hūani animi firma cōsta-
ret: nisi qꝛ dn̄s erat in eis? Jlle em̄ qm̄ in no
bis ē: nec vitio nr̄ę ꝑuitatis abscedit: sꝑ sal
ui: sꝑ manem⁹ illęsi: qꝛ ꝑsequētiū iniq̄tas n̄
ꝑualet ꝯ eū: ꝑ quo se grā diuinę ꝟtutꝭ op-
ponit. Quapropt intuēdū est in his duob⁹
versib⁹ q̄ dicti sūt: ꝛ in trib⁹ alijs q̄ sequūt:
Sche figurā esse Anaphorā: qm̄ eadē ꝟba ꝑ pn-
cipia versuū repetita eē noscunt. Qḋ sche-
ma plurimū valet ad aīos commouēdos.
Al. Forte **†Forsitan viuos deglutissent nos.**
Al. furor **Cū irasceret †anim⁹ eoꝝ aduersū**
eoꝝ in **nos.** Medietas versus isti⁹ ad supiora re
spōdet. Jta ē em̄ sensus iste iūgēdus: Nisi
qꝛ dn̄s erat in nobis: cū insurgerent hoīes
in nos: forsitā viuos deglutissent nos. Hic
em̄ distinctionē plenā ponē debem⁹: vt re-
liq̄ nobis iterꝝ absoluta ꝟborū copulatiōe
rn̄deant. Nā qḋ dicit: Viuos deglutissent
nos: hūana ꝯsuetudo nō est viuos degluti
re ꝯrios. Sꝫ viui deglutimur: qm̄ aut in hę
reticas prauitates: aut in ꝓfundā ꝑcipita-
tionē culpaꝝ nefanda prauitate demergi-

mur. Qḋ sctīs viris potuisset accidere: nisi
eos virt⁹ supna liberasset. Seq̄t medietas
versus hui⁹: quā tn̄ ad inferiorē snīam con
stat eē iūgēdā. Dic em̄: Cū irasceret anim⁹
eoꝝ aduersū nos. Jrasceret: dixit: qꝛ iustis-
simas cās nō habebāt. Jra em̄ ꝛ inuidia iu
dicio carēt: dū volūtates suas mēte ꝑcipi-
ti sbsequunt: sic ꝛ salomō dicit: Stultū oc-
cidit iracūdia: ꝛ puulū necat inuidia. Quid
em̄ aduersū dei famulos hr̄e iustū poterāt:
q̄ in eis auctorē oīm cōtemnere ꝑsumebāt?
Anim⁹: grec⁹ sermo est: απο του ανεμου:
id est: qḋ mobilitas ei⁹ vētis celerrimis cō-
paret: siue qḋ sanguinē nō habeat vnq̄ꝫ q̄
corpal nō est: sic in libro dictū ē: quē de aīa
dn̄o ꝑstāte ꝯscripsim⁹. **Forsitan †velut** Al. nos hꝫ
aq̄ †absorbuissent nos. Torrētē Al. absorbu-
ꝑtrāsiuit aīa nr̄a. Sicli mō ꝯtexti sunt ꝛ isset
isti ꝟsiculi. Est em̄ si ita legat plena ꝛ idubi
tata snīa. Cū irasceret anim⁹ eoꝝ aduersū
nos: forsitan velut aq̄ absorbuissent nos.
Aquā hic: iniq̄s ꝓplos vult intelligi paga-
norū: q̄ idolorū culturis q̄si nimia quadaꝫ
inundatiōe terrena corda occupasse vide-
bant. Hi seruos dei absorbere cupiebāt: cū
in suas culturas xp̄ianos ꝑducere niteban
tur. Sed eos virt⁹ diuia liberauit: q̄ petro
aplo manū ne mergeret extēdit. Aquā ꝟo ET
dixerūt antiq̄: a q̄ sunt oia: credētes exinde
oia fuisse ꝓcreata. Sequit. Torrētē ꝑtrāsi-
uit aīa nr̄a. Torrēs est: sicut iā diximus: fluui⁹ Ꝓ
hibernis imbrib⁹ subito cōcitat⁹: q̄ ꝛ rapi-
dus cogn̄scit ꝛ cęnosus: qꝛ nō puro fonte ꝓ-
fundit: ꝫ terrenis infectiōib⁹ sordidat. Hu
ic merito cōpat sęculi isti⁹ turbidus cursus:
q̄ nullo veritatꝭ fonte defluit: ꝫ maloꝝ oim
tēpestate coalescit. Jste torrens est vn̄ bi- Pāios
bit ꝛ dn̄s: de q̄ iā dictū est: De torrēte i via
bibit: ꝓpterea exaltauit caput. Merito ꝑ
ꝛ isrl̄ ipm̄ trāsisse se ꝑhibet: vn̄ ꝛ caput eius
potasse ꝑdictū est. Sed in his oib⁹ vna est
ꝟaq̄ꝫ ꝯfessio: qm̄ ḋ tātis piculis sola dn̄i mi
seratiōe liberamur. **Forsitā ꝑtrāsisset**
aīa nr̄a aquā intolerabilē. Debemus
ad ingrēdū eē solliciti: q̄re ista parsorōnis:
forsitan: fuerit totiēs iterata: cū dubitare n̄
delib⁹ nō ꝯueniat: mūdi pericula ꝑ nosmet
ipsos nō potuisse trāsire: nisi qꝛ dn̄s erat in
nobis. Hoc em̄ vera: hoc catholica ꝯfitetur
ecclīa. Sed vsus ē magni piculi: vt q̄uis

a maxia clade liberamur sb dubitatōe dicam⁹: Putas euasim⁹: cū nos neq̄q̄ euasisse dubitem⁹. Nā et alibi in re certa sic ponit: Ps. ii8 Nisi q̄ lex tua meditatio mea est: tūc forte perissem in hūilitate mea. Tobias q̄q̄ ppheta sic ait: Zach. i Cōuertimini pctōres: et facite iustitiā corā dño: q̄s scit si velit vos et faciet vobiscū miscdiam? Et alibi scriptū ē: Et eleuate cū fletu oculos vr̄os in celū: forsitā miserebit̄ nr̄i dñs: et saluabit nos. Uides tātis locis positū: forsitā: vbi nō erat vllatenus ambigēdū? Unū merito hāc xbor̄ titubantiā: s fidei magnā absolutāq̄ p̄stātiā, pprium scripture diuine dicim⁹: qd̄ vsus mūdanus in reb⁹ dubijs atq̄ incertis tm̄ ponere cō pp sueuit. Quapropt̄ aliqd̄ huiusmōi dictū n̄ est defect⁹ robustissime fidei: s exaggeratio magna piculi. Nā cur dubitarēt aquā intolerabilē euasisse aīas suas: cū ipsi in supiorib⁹ pfessi sunt: Torrētē ptrāsiuit aīa nr̄a: Sbiecit: Aquā itolerabilē. Ipse mō aquā intolerabilē dicit: quā se tolerasse pfessus est. Alit̄ eñ euadere nō potuit: nisi p̄fortatus p dei grām oīa tolerasset. Intolerabil̄ s aq̄ dicit̄: qn̄ nr̄a infirmitas cogitat̄. Nā pctōr̄ gurges criminūq̄ tēpestas tolerari nō pōt: qn̄ a defensiōe dñi segregatos inuenerit. Ecōtra oīa tolerabilia fiūt: cū de⁹ in sanctis suis habitat. Tūc eñ nec error surripit: nec luxuria trahit: nec supbia vētosa p̄ualet: nec hostis antiq̄ suggestio maligna grassat̄. **Bñdict⁹ dñs q̄ nō dedit** Captionē **nos in captiōe dentib⁹ eor̄.** Uenerūt pij p̄fessores ad narrationē scdam: in q̄ dño grās agūt: q̄ mime p inimicor̄ volūtatib⁹ corruerūt: s illi poti⁹ cōtriti sūt: qui eos pdere maluerūt. Et vide quēadmodū inimicorū volūtas seua describit̄: vt more ferarū hūanā innocētiā dentib⁹ appetē vi- i.Pe.5 derent̄. Qd̄ etiā de diabolo dictū est: Inimic⁹ nr̄ diabolus: tāq̄ leo rugiens circuit q̄rēs q̄ deuoret. **Aīa nr̄a sicut passer erepta est: de laq̄o venātiū. Laq̄us p̄tritus est: et nos liberati sum⁹.** Bñ istud sci dicūt: quor̄ et si corp⁹ afflictū: aīa tñ dño custodiente fuata ē. Passer eñ: sicut sepe dixim⁹: auis est oino cautissima in parietib⁹ habitās: q̄ insidias positas sollerter euitat: nec facile capit̄: q̄ ad escas q̄rendas sp noscat̄ venire sollicita. Laque⁹ ē aūt venantiū: mūdi isti⁹ q̄libet dulcedo pposita: in q̄ tūc capimur: qn̄ suauis eē iudicat̄: sicut de mulierib⁹ scriptū est: Ocul⁹ meretricis laque⁹ pctōri. Sic de auaricia: sic d supbia: sic de cūctis vitijs sentiēdū. Sz vide qd̄ adiecerunt: Cōtritū laqueū et se fuisse liberatos. Reuera: q̄ se grauat qui aliū onerare festinat. Et sic legit̄: Ipse in foueā Eccl.27 incidit q̄ eā alteri parare p̄tēdit. Preterea respice q̄ n̄ ruptū laqum dic. Cōtritū eñ: nec loreū aliqd: nec stuppeū dicim⁹: nisi qd̄ alicui⁹ metalli duriciā hr̄e mōstrat̄: et iō p̄trit⁹ dict⁹ est: vt in ipo ondēret fortitudinē passionis et potētiā liberātis. Quapropt̄ p̄trito laq̄o: merito se dicūt esse libatos: qn̄ insidiatores pducunt̄ ad nihilū: cū capere nequnt: q̄s decipe tēptauerūt. **Adiutoriū nr̄m in noīe dñi: q̄ fecit celū et terrā.** Reddūt cām q̄re laq̄s ille p̄trit⁹ ē: q̄ nihil illi p̄ualē pt aduūsū: cui diuina xt⁹ p̄stat auxiliū. Quid demētes q̄ritis: p̄ illi⁹ seruos isidias tēdere: quē audistis celū et terrā iussiōe momētanea p̄didisse? Facile illi ē isidias nr̄as destruere: q̄ p̄sueuit iniqua oīa cū voluerit dissipare. **Conclusio.**

q Uā bñ i q̄nto g̃du cōfessor̄ ascēdit btā deuotio: vt q̄ corpeos sens⁹ iuuāte dño supare valuerūt: q̄narij loci puectione gauderēt. Sz hi ne caderent: ne corpis ifirmitate titubarēt: illa hūani generis remedialis p̄stabat hūilitas: vt spem suam totā in dño ponerēt: nec sibi boni aliquid ruinosis p̄sumptionibus applicarent.

Explicit expositio in psalmū. CXXIII
Incipit expositio in psalmū. CXXIIII

Canticū graduū.

f Actēs dñs infirmitati hūane labilē gressū: ic istō xtutū q̄busdā g̃dib⁹ fabricauit: vt securi⁹ ad ardua tēderet desideriū nr̄m: cū vestigiū poneret̄ i plano. Sic eñ calcamus dorsa g̃duū: vt inq̄lēn patiamur ascēsū. Sz q̄uis scala ista salutari p̄petētī remedio videat̄ eē p̄structa: nlla tñ firmitate p̄sistim⁹: nisi illic dñi regimie teneamur. Que tñ ascēsio fit mēte n̄ corpe. Nā i vno magis loco sedētes: et cellule situ retrusi: efficaci⁹ istos g̃dus ascēdim⁹: q̄ si p hoim ora volutem⁹: et iō clamat ppha: nobis eē in dño p̄fidēdū: ne laboremus incassū. **Diuisio.**

e Onscēdens ppha senariū gradū q̄ p-

fect⁹ habet in disciplina numeroꝝ: ꝓp̄ter fi-
delē: Prima cōmonitiōe ꝯfirmat: dicēs nul
latenꝰ cōmoueri posse q ꝯfidētiā suā in dñi
v̄tute posuerit: reddēs cām q̄re peccōres sup̄
sorte iustoꝝ n̄ ꝑmittat excrescē. Scd̄o: dep̄-
cat vt recti ꝓspentas: ꝑuis vīdicta ꝑueniat.

Qui ꝯfidūt in dño si- cut mōs syō: nō cōmouebit i eternū q̄ hītat i hierl̄m. Expō.
q
Gnā-
liter cūctos alloq̄t sermo ꝓpheticꝰ: qm̄ q h̄
fuerint i v̄a religiōe ꝯstātes: ⁊ spē suā i dñi
defēsiōe posuerit: sic̄ syō hierosolymę mōs
ita firmissima soliditate ꝯsistūt. Sz h̄ nois
Rp̄ est interp̄tatio ꝑq̄rēda. Syon em̄: dr̄ specu-
latio: q̄ ꝯuenit pastori dño iesu xp̄o. Nō em̄
tātę maiestati isensatū aliq̄d poterat cōpa-
ri: nisi sub aliq̄ significatiōe ꝓbabili: q̄d in
scripturis diuinis freq̄nt̄ inuenies. Nā ⁊ ali-
Ps. 113 bi dictū est: Mōtes exultauerūt vt arietes:
⁊ colles velut agni ouiū. ⁊ his silia. Dicit q̄
de hoīe: q̄ ꝯfidit in dño nō cōmouēdū eē in
ęternū: sic̄ mōtē syō: cū tn̄ ⁊ ip̄m in fine mū-
di credamꝰ int̄ cetera cōmutari. Sz ille sy-
on: id est: dñs xp̄s nō cōmouebit̄: q̄ hac sig
nificatiōe declarat̄. Et ꝯsidera: q̄ sup̄ po-
suit: Qui ꝯfidūt: ⁊ postea singularit̄ dixit:
Nō cōmouebit̄: videlꝫ vt numerosā xp̄ia-
nī ꝑplī oñderet vnitatē. Addidit: Qui ha-
bitat i hierl̄m. Cū sciamꝰ hierl̄m a diuersis
gētibꝰ funditꝰ fuisse subuūsā: eiusq̄ ciues fre
q̄nt̄ ductos eē captiuos: quēadmodū h̄ ha-
bitatores eiꝰ dic̄ nllatenꝰ cōmouēdos: Sz
h̄ q̄ hierl̄m cęlestē patriā debemꝰ adūtere:
q̄ significat visionē pacl: de q̄ nullꝰ p̄t vllo
mō cōmoueri: q̄ meruerit in eius soliditate
ꝯstitui. Sic em̄ nob̄ veritas patet: ⁊ rō abso
luta ꝯstabit: si noīa huiusmōi ad ꝯgruā sig-
nificātiā trāsferamꝰ. **Mōtes in circu itu eiꝰ: ⁊ dñs in circuitu ppl̄i sui: ex hoc nūc ⁊ vsq̄ i seculū.** Sic forma ter-
renę hierl̄m p̄nti versu describit̄: vt illa no-
bis celestis p̄ria potiꝰ indicet̄. Est em̄ hieru
salē ista q̄uis ⁊ ip̄a i mōte sit circūiectl mōti
bus in medio ꝯstituta: q̄ cęlsis cacuminibꝰ ve
lut q̄dā area circuit̄. Hęc forma dictōis grę
ce dr̄ Topothesia: latine loci positio. Mō-
tes em̄ ⁊ in bono ⁊ in malo ponūt̄: qm̄ vtri
q̄ sup cōem naturā magna altitudie ꝑmi-
Ps. 10 nere cernunt̄. In malo sunt positi: In dño
ꝯfido: quō dicitl aię meę trāsmigra in mō-

tē sicut passer: In bono: Suscipiāt mōtes Ps. 71
pacē ꝓplo tuo: ⁊ colles iusticiā: Sic̄ ⁊ h̄ mon
tes: sctōs viros designat: q̄ hierl̄m illā cęle
stē q̄quauersus ihabitāt. Nā vt hōs viros
debuisses aduertē: sequit̄: Et dñs in circui
tu ꝑpl̄i sui. Ille em̄ nō circuit: nisi quē sibi fi
delē eē cognoscit. Circuit em̄ ad ęternę de-
fensiōis auxiliū: ⁊ totiꝰ honoris cumulū cō
ferendū. Adest em̄ ꝑ ineffabilē naturā suā
vbiq̄ totus: oīa penetrās: cūctaq̄ ꝯtinēs:
nec more creaturaꝝ: vt alibi sit aliūde dis-
cedit: ⁊ cū tn̄ oīa cōpleat; bonis p̄ns: malis
absens eē dinoscit̄. Qd̄ de tota trinitate i-
tellige ac credere sine dubitatiōe debemꝰ.
Nā qd̄ adiecit: Ex h̄ nūc: istud scl̄m signifi-
cat: de q̄ dicit dñs: Ecce ego vobiscū sū oi- Math. 28
bus diebꝰ vsq̄ ad ꝯsūmationē sęculi. Vsq̄
in sęculū: illō dicit: vbi iā sctis potētissima
maiestate sui lūmis appebit. Sz cur h̄beat̄
ista defensio: ꝯsequent̄ exponit̄. **Quia nō derelinq̄t dñs virgā pccōꝝ sup sortē iustoꝝ: vt nō extēdat iusti ad iniq̄tatē manꝰ suas.** Virga: bonū ma- Ar. rhet.
liq̄ ptās significat̄. Sic em̄ in bono dictū
est de ip̄o dño saluatore. Virgā v̄tutis tuę Ps. 109
emittet dñs ex syon: ⁊ dñabel in medio ini
micoꝝ tuoꝝ. Accepit etiā moyses v̄gā: de
q̄ miracula numerosa faciebat. Hat̄ siq̄dē
⁊ illā in malo: q̄ sp fideles studio ꝑuitatis af
fligūt. Nā ⁊ ꝑsecutores sūt virga martyri-
bus. Itē ⁊ iracūdi dñi famulis suis: vt fuit
pharao: nabuchodonosor. ⁊ ceteri q̄ asp̄ri-
ma dñatiōe regnarūt. Sz hāc iniquā ptā-
tē nō ꝑmittit dñs diutina lib̄tate grassari:
vt itelligāt fideles ad patiētię suę ꝓbatiōez
h̄ sup̄bis breuissimo tp̄e fuisse ꝯcessū. Po-
terāt em̄ sui dei aīos suos ad iniq̄tates for
sitan extēdē: si ꝑsecutionē crederēt lōgis tē
poribꝰ ꝑmanere. Sors v̄o iustoꝝ: ē hęredi-
tas dñi: id ē: religio xp̄iana: sup̄ quā n̄ sinit
diutiꝰ crudeles tyrānos insurgē: ne possint
ecclīam dñi lōgissima ꝑsecutiōe cōterē. Di-
cendo em̄: Nō derelinq̄t: significat qm̄ ⁊ si
ad tp̄s tēptatio ꝑmittat̄: nō tn̄ libera i sua
ptāte desenit̄: cui potiꝰ finis malꝰ ⁊ lamēta-
bilis ꝑparat̄ interitꝰ. **Bn̄fac dñe: bo nis ⁊ rectis corde.** Cōfirmato ꝓplo ⁊ fi-
dei firmitate solidato: venit ad scd̄am ptē:
in q̄ breuiter dñm dep̄cat̄ qd̄ scit eū esse fac
tuꝝ: vt bonis bona: malis digna restituat̄.

Boni aũt sũt hoĩes: cũ gr̃a diuĩa p̃uenti ce
perint desiderare ⁊ iplere q̃ iussa sũt. Legi
Mar. 10 mus eñ: Nemo bon⁹ nisi sol⁹ de⁹. Sꝫ vtrũ
qꝫ verũ: vtrũqꝫ pfectũ est. Nã si nr̃is virib⁹
relinq̃mur: mali sine dubio cõprobamur: si
diuĩa miscõia suffragãte respicamur: donec
obediẽtes sum⁹ boni vtiqꝫ reputamur. Seq̃r.
Et rectis corde. Recti corde sũt: q̃ dñm se
quunt̃ nõ p̃ire ꝯtẽdũt: vt petro ap̃lo dictũ
Matt. 8 est hũana sapiẽti: Redi retro sathanas. Il
li eñ q̃ p̃cedere volunt: errare nõ desinũt: q̃
subseq̃ desiderãt: recti corde sine dubio cõ
probant̃. His igit̃ optat ꝓph̃a bonũ fieri:
q̃ nesciũt a dño p̃ua volũtate separi. De
L. obligationes clinãtes aũt in obligationẽ addu
cet dñs cũ opantib⁹ iniquitatẽ: pax
sup isrl̃. Sicut bonis ⁊ recti corde bñ fieri
postulauit: ita nũc declinãtes ad obligati
onẽ dic posse p̃duci. Pulchre aũt definita
est opa iniq̃tatis: obligatio scꝫ q̃ nos vincu
lis p̃uitatis inectit: vt esse liberi neq̃amus:
cũ talib⁹ laq̃is tantisqꝫ ꝯstringimur. Et no
ta qd̃ dicit: Declinãtes: id est: iussa dñi nõ
sequẽtes. Pari eñ snĩa peũt: q̃ ⁊ declinare
iussa p̃ncipis: ⁊ opari maliciã velle ꝯtẽdũt.
Adijcit̃ certa ꝓmissio: Pax sup isrl̃. Veruꝫ
ista pace oĩa ꝓmittunt̃ eximia: q̃ vniuersũ
intellectũ superãt: q̃ oĩa vota trãscendũt: ⁊
vt breuit̃ multa claudam⁹: hec pax ipse sal
uator est dñs. Sꝫ istã pacẽ oĩmodis nõ ha
bebũt: qui cũ vnitate litigant: ⁊ catholico
ꝑplo ꝓbant̃ aduersi. Cõclusio.

Onsiderem⁹ q̃ bñ gradus iste fir
c mat⁹ est: vt ⁊ p̃terita mala ꝓph̃a re
coleret: ⁊ in oĩb⁹ diceret dñm p̃stitis
se. Ipse eñ ad meliora parat ascẽsũ: q̃ sibi
in p̃teritis affuisse dñi cogñscit auxiliũ. Vltra
eñ nõ potuisset ascẽdere: si q̃d de se p̃sume
re voluisset. Quapropt̃ salutarẽ regulã cõ
plectamur toto mentis affectu: vt ipse no
bis cõcedat gradus istos ascẽdere: qui nos
magnalia sua fecit audire.

Explicit expositio in psalmũ. CXXIIII
Incipit expositio in psalmũ. CXXV

Ost captiui Cãticũ graduũ.
p tatẽ oĩm pctõꝝ: voces btõꝝ ascen
dẽtiũ ad sup̃nã hierl̃m q̃ suauit̃ of
ferunt̃: vt in itinere arduo positi: sctõ se car
mine ꝯsolent̃. Iter felicissimũ: fructuos⁹ la
bor: nec aliq̃s decipiẽs: si ille ad quẽ tendit̃

in corde sp̃ habeat̃. Quapropt̃ aĩe ponam⁹
aurẽ: mẽtẽ purissimã cõmodem⁹. Aliq̃d eñ
de illa btĩtudine sumim⁹: si sanctũ carmen
cordis penetralib⁹ hauriam⁹. Diuisio.

Anctissimi viri diuĩa miseratiõe li
s berati: p̃ria p̃te psalmi gr̃as agũt
qd̃ de obnoxietate seuissima pctõ
rũ in tãtã gratiã sũt recepti: vt inĩ gẽtes ꝓ
barent̃ esse laudabiles. Scd̃a parte dep̃cã
tur: vt captiuitas eorũ cõmutet̃ in gaudi
um: subiungẽtes mirabilẽ veracꝫ sententi
am: q: Qui seminãt in lachrymis i gaudio
metent. Expositio psalmi.

N couertendo dñs captiui
i tatẽ syõ: facti sum⁹ sicut ꝯso
lati. Hic sp̃ual̃ expositio ꝓbat̃ esse
necessaria. Nã cũ nullã desolationẽ tẽpori
bus dauid syon sustinuisse declaret̃: restat
p̃q̃rere qualẽ captiuitatẽ versus iste indica
re videat̃: Vtiqꝫ illã diaboli: qua mũd⁹ te
nebat̃ obnoxi⁹. Captiuitas eñ syon fuit:
cũ ecc̃liam dei q̃ tũc in paucis erat: idolorũ
p̃mebat iniq̃tas. Sed cõuersa est in liberta
tẽ: qñ aduentu dñi inferni vincula dirupta
sunt. Sequit̃: Facti sum⁹ sicut cõsolati: scꝫ
qm̃ captiuitas illa que fuit: q̃uis a nobis
fuerit auxilio diuinitatis explosa: sicut cõ
solatos nos reddit: nõ oĩno securos. Illic
est eñ certa cõsolatio: vbi erit iã ⁊ cõplen
da ꝓmissio. Habemus tñ inter istas mũdi
ambiguitates maximã cõsolationẽ: qñ il
lũ cõseruare dona sua credim⁹: que nobis
gratis pcepisse sentimus. Tunc reple
tũ est gaudio os nostruꝫ: ⁊ lingua
nostra exultatione. Tũc scꝫ qñ dñi sal
uatoris aduent⁹: sicut iã dictũ est: captiui
tateꝫ nostrã cõmutauit in gaudiũ: vicia in
virtutes: ignorantiã in cognitionẽ diuina
rum rerũ: interitũ in viuere sempiternũ: vt
merito impleret̃ os gaudio: ⁊ lingua exul
tatione: quibus talia dñi munere p̃staban
tur. Sed hic os: significat cordis arcanuꝫ:
vbi primũ gaudia seminata coalescũt: ⁊ of
ficio lingue in fructum vocis erumpũt. De
ip̃o ore dicit̃: Gustate ⁊ videte q̃ suauis est Ps. 33
dominus. Ipse etiã clausis labijs clamat
ad dominũ: ⁊ ocioso ore efficaciter vox cõ
puncti cordis auditur. Tunc dicent
inter gentes: magnificauit domi
nus facere cum illis. Omnino certa Ti. eis

laus est quã adũsarij ꝓfitenť:ꝛ magnũ pō-
dus veritatis illũ bonũ testimoniũ dare q̃
ꝓbať ↄtra sensisse. Et intẽde diligenti⁹:q̃a
nõ dicit:gẽtes:sed inť gẽtes. Nõ eñi in ad-
uẽtu dñi gentes vniuersaliť crediderũt:sed
inter gẽtes erãt q̃ cõpuncti talia dicere po-
tuissent. Uidẽtes ẽ religionẽ florere i ꝑlo
xp̄iano:iã bñ intelligẽtes ꝓfessi sũt:reuera
dñm eẽ cuʒ talib⁹:q̃ studẽtes recte ↄsciẽtie
nulla se cupiebãt supstitiõe polluẽ. Et qm̃
illos videbãt etiã virtutes opari: dicebãt:
Decreuit dñs magnalia facere cũ illꝭ: q̃rũ ꝑ
cibus cernebãt experta cõpleri. Mag
nificauit dñs facere nobiscũ: facti
sum⁹ letãtes. Ne supiores sermões gen
tiliũ sb dubietate relinq̃rẽt:nũc ad suã pso
nã trahẽtes coꝝ dicta ↄfirmant. Faciebat
eñi dñs cũ ipis magnalia:qñ eos ꝓpriũ⁹ di
gnabať audire. Et nota gen⁹ locutiõis:qd
dicit: Magnificauit dñs facere nobiscũ:id
est:decreuit magnos nos ostẽdere gẽtib⁹ do
natiõe virtutũ. Qd ꝛ gen⁹ locutiõis: inter
PP scp̄ture diuine ꝓpria suscipiẽdũ cõpetẽter
accipim⁹. Sequiť. Facti sum⁹ letãtes: vti-
q̃ꝫ õ tãta gr̃a erat nimiꝝ copiosa leticia:qñ
se videbãt specialiť diligi: q̃ fuerãt a pessi-
Sch ma captiuitate liberati. Que figura dicit
Diatyposis:id est:exp̄ssio habit⁹. Habitũ
sũt hũc appellam⁹ animi:aut corpis ↄstãtẽ
ꝛ absolutã aliq̃ in re ꝑfectionẽ. Cõuer-
te dñe captiuitatẽ nr̃aʒ:sicut torrẽs
in austro. Aduẽtus dñi redẽptiõe ꝑdica-
ta:fideles ꝑli veniũt ad scõam ꝑtẽ depcan
tes sua iterũ pctã dimitti. Scriptũ est eñi:
Prouer.18 Just⁹ in ꝑncipio sermonis accusator ẽ sui.
Et rursũ: Dic tu ꝑmũ iniq̃tates tuas:vt iu
stificeris. Merito ẽ ꝛ in gn̄ali remissiõe ga
uisi sunt:ꝛ sibi veniã ꝑcanť attribui. Seq̃ť
decora cõparatio: Sic torrẽs in austro. Au
ster vẽtus ẽ calid⁹:q̃ frigore ligatas aq̃s va
poris sui ↄtute dissoluit:ꝛ torrẽtẽ facit cur-
rere de sue afflicn̄ois ardore. Sic ẽ delicta
mortis gelu ↄstricta: q̃ in se nõ habẽt vitã:
celestis miscdie calore soluunť:ꝛ velut tur-
bid⁹ torrẽs sub celeritate discedũt. Sed vt
nobis sensus possit ↄstare plenitudo: ꝓnũ
ciãdũ est: Cõuerte dñe captiuitatẽ nostrã:
sic torrẽs in austro ↄuertiť in liq̃rẽ. Qui
V.exultatiõe seminãt in lachrymis i⁹ gaudio me
tẽt. Duas seminatiões eẽ in h̄ seculo aplo
docẽte cognouim⁹:sic ipe ait: Qui in carne Gal.6
seminat:õ carne metet corruptionẽ:ꝛ q̃ se-
minat in spũ:de spũ metet vitã etnã. Spi-
ritualis ẽ seminatio sp in lachrymis ẽ:q̃ꝛ li-
cet fideles dño ꝑstãte virtutes opanť: aut
ꝑterita pctã deplorãt:aut futuris se culpis
inuoluẽ ptimescũt. Sic eñi dictũ ẽ de ipsis:
Beati q̃ lugẽt:qm̃ ipsi ↄsolabunť. Isti ẽ ta Math.5
les q̃ seminãt in lachrymis:future ꝑmissio
nis gaudia ↄsequunť. Quib⁹ etiã Osee ꝓ-
pheta dic̃: Serite vob iusticiã:ꝛ metite mi- Osee.10
sericordiã. Semiatio ↄo coꝝ ẽ:pacẽ q̃rere:
caritatis studio oĩa sustinẽ:ieiunijs corpus
edomare:elemosynis se ꝛ pietate reficere:ꝛ
q̃cq̃d ad disciplinã põt fideliũ ptinere. Cõ-
tra:tpaliũ rerũ cupidi ꝛ vana seculi deside-
rãtes:cũ leticia seminãt:qñ adulteria com
mittũt:auariciã diligũt:delitiosas comes-
satiões exq̃rũt:idolatriã colũt. ꝛ cetera ẽ fi
unt diaboli instigatiõe pctã. Sʒ in illo die
iudicij:cũ tristicia ꝛ fletu opas suas metẽt:
de q̃bus scp̄tũ est: Ibi erit flet⁹ ꝛ stridor dẽ Math.8
tiũ. Sic vno versiculo:ꝛ bonaꝝ reꝝ cõpen-
satio:ꝛ malaꝝ retributio declarať. Que fi-
gura dr̃ Antistathmisis: hoc ẽ: recõpensa- Sch
tio:qñ iusta facił recipit:q̃ se aut recta/aut
ꝑua ↄũsatiõe tractauerit. Eũtes ibãt
ꝛ flebãt mittẽtes semina sua. Ve
nietes aũt veniet⁹ in exultatiõe:por V.am
tãtes manipulos suos. Quis ꝛ iď ↄ-
sus ad gn̄ales videať bonas opas ptine-
re:tñ elemosynas maxĩe: sicut ꝛ alijs visuz
dinoscať cõmonere. Uñ scriptũ est: Sicut Eccl.3
aqua extinguit ignẽ: ita elemosyna exting
uit pctã. Nã cũ dicit: Eũtes: ꝓcectus vite
sanctissime designať:in qua bñ ambulan-
do sp acceduť. Flebãt ẽ: qñ pauperes cõspi
ciebãt nuditate detectos:frigore ↄstrictos:
inopia seua maceratos: vt ꝑus pietatẽ cor-
de facerẽt:anteq̃ꝫ man⁹ aliquid larga ꝑsta-
ret. Sequiť. Mittẽtes semina sua. Mittẽ-
tes:in illo seculo ꝑmittẽtes: vbi ante facta
nostra puenũt:q̃ꝫ nos illuc ire possumus:si
cut scriptũ est: Thesaurizate autẽ vobis in Math.6
celo: vbi nec erugo/neq̃ꝫ tinea/neq̃ꝫ fures
effodiunt ꝛ furanť. Nec vacat quod addi-
dit: Sua: vt de ꝓprijs laboribus:nõ de ra
pinis elemosynas facere debeam⁹: Mise-
ricordia eñi illa est: de q̃ alter nõ gemit: de
q̃ nullus ↄtristat⁹ abscedit:q̃ꝛ illud offeren-

dū ē maiestati: qd̄ pōt sibi pietate ꝯq̄ri. Nā cū dicat dn̄s sibi dari: ꝯsidera si illi aliq̄d d̄ prauitate possit offerri. Addidit: Uenientes aūt venient in exultatiōe portātes manipulos suos. Uenientes illi veniūt in exultatione: quibꝰ iā miscōdia diuina p̄parat: q̄ h̄ taliter egerūt: q̄liter supna iussa p̄cepiūt. Illi aūt ad gaudiū veniētes nō veniūt: q̄ hic se neq̄ssimis actibꝰ polluerūt. Oibus eñ venire cōe est: s̄ ad gaudiū p̄uenire beatorū. Hec dicunt noia ꝯiugata: q̄ fiūt ex verbis generi eiusdē. Et q̄m supiꝰ dixerāt: metere vnūquenq̄ operā suā: in eadē metaphora veraci sn̄ia pseuerāt. Addiderūt eñ: Portātes manipulos suos. Messores eñ ope cōsūmato: gremio portāt ad areā q̄s in agro spicarꝝ ꝯgregatione ligauerint: sic beati ferūt in areā dn̄i fructuosissimas actōes. Sz felix illud gremiū: qd̄ triticeis pōderibꝰ ingrauat: ne leuitas stipularū vota messoris eludat: τ tūc dep̄hendat inanitatē laboris sui: q̄n iā nō p̄ualet opari. Conclusio.

Uā hn̄ septimꝰ iste gradaliū in figurā veteris testamēti: primū aduētū nob dn̄i p̄phetauit: leticiāq̄ ꝑpl̄is salutarē largiendā esse p̄cinuit: vt ogdoades essent i reliq̄s quā ad resurrectionē dn̄i ptinere p̄diximꝰ. Nā τ distinctionē hāc seq̄ns titulꝰ manifestat. Scribit eñ: Canticū graduū salomonis. Salomō aūt interpretat pacificꝰ: qd̄ nomē ad dn̄m xp̄m maxime ptinet: q̄ mūdū recōciliauit deo: q̄ dixit: Pacē meā do vobis: pacē meā relinq̄ vobis. Denīq̄ psalmꝰ ipse iā nō futurā p̄phetiā: s̄ ip̄m fructū ventris ostēdere cōprobat: vt cūctis indubitant apparear: in. lxxi. psalmo p̄ decades totiꝰ opis noui τ veteri testamenti indicia cōtineri. Hic autē p singularē numerū eadē fuisse declarata.

Rp̄

Ioh.14

Explicit expositio in psalmū. CXXV
Incipit expositio in psalmū. CXXVI

Canticū graduū salomonis.

Jrimꝰ nō vacare: qd̄ τ isti titulo salomōis eñ nomē adiūctū ē: cuiꝰ interp̄tatio i latina ligua pacificꝰ ē. Et cui apti⁹ h̄ vocabulū poterit ꝯuenire: nisi q̄ ꝑplm circūcisionis τ p̄puti vnitatis gr̄a colligauit: τ q̄si angulari lapis veniētes ad se e diuerso parietes stabilitati robore solidauit: de q̄ dicit apl̄us: Ipse est eñ pax nr̄a: q̄ fecit vtraq̄ vnū. Addit eñ: qd̄ octauꝰ vsq̄ ad finē gradaliū est: q̄ numerꝰ ptinet ad resurrectionē dn̄i xp̄i. De q̄ oino locuturꝰ est: indicās nouū testamētū: ad qd̄ h̄ p̄dicta mysteria referūt. Et nota qd̄ hic τ in. lxxi. psalmo p̄pter distinctionē testamētorꝝ: salomonis nomē cōstat ascriptū: vt vtraq̄ sibi assonare cognoscas.

Rp̄

Eph.2

Diuisio.

Xultās p̄pheta qd̄ sp̄ūsctō cōpletus: noui testamēti gr̄az p̄uidisset: ne aut sibi/aut alijs de tāto munere forsitan surriperet pniciosa p̄sūptio: Primo ingressu docet scīssimos viros: ne q̄s p̄prijs viribꝰ aliq̄d boni applicare ꝯtēdat: cū oia in diuina ptāte sint posita: nec p̄currere q̄s velit tp̄s qd̄ intelligit dn̄i ordinatione dispositū. Scd̄o mō: de ipso dn̄o loq̄t iesu xp̄o: τ de apl̄is eiꝰ: vel quicūq̄ ipsius mandata p̄ficiunt. Expositio.

Nisi dn̄s edificauerit domū: inuanū laborāt edificantes eā. Planū est ad q̄sdā edificatores psalmistā loq̄: s̄ nō est dignū vt credamus h̄ de structoribꝰ cemētorū: aut saxorū q̄dratarijs dictū: s̄ illos potiꝰ edificatores debemus accipe: q̄ vnūquēq̄ xp̄ianū veritate fidei fabricare ꝯtendūt. Ipsi sūt eñ domus: q̄bus dicit apl̄s: Uos eñ estis tēplū dei: τ sp̄ūs dei habitat in vobis. Sz si isti hoīes suis viribꝰ edificare ꝯtendūt: laborare videtur inuacuuz: nisi gr̄a dn̄i donet verissime credulitatis effectū: sic τ apl̄s dicit: Neq̄ q̄ plātat est aliq̄d: neq̄ q̄ rigat: s̄ q̄ incrementū dat deꝰ. Debemꝰ eñ ad h̄ faciēda studiū cōmodare: s̄ ita vt dn̄m credamꝰ posse p̄ficere: ne vanis p̄sūptionibꝰ elusi: auctorē et p̄fectorē rerū in nostrā pniciē p̄termittē videamur. Meminerimꝰ aūt hūc τ alterꝝ versū sub argumēto dictos: qd̄ dicit a necessario. Necessaria quippe est dn̄i edificatio: sine q̄ nihil boni ad culmē p̄fectionis adducitur. Nisi dn̄s custodierit ciuitatē: inuanū vigilabunt qui custodiunt eā. De domo ad ciuitatē transitū facit: vt nec in singulis elatio detestāda surripiat: nec in ecclesia sancta iactātia pniciosa p̄ualeat. Ciuitas eñ dn̄i: hierusalē intelligit celestis: cuius adhuc pars peregrinat in terris: in q̄ episcopi vigilare ꝯtendūt: vt cōmissū sibi gregē puigili cura custodiant:

Al'. laborauerūt q̄ edificāt

i. Cor. 3

Ibidē.

Cor

Al'. frustra vigilat q̄ custodit

Quib⁹ itē dr̄: ne noxijs cogitatōib⁹ incitent:
⁊ credāt aliqd hūanas vigilias ꝓualere: cū
sola diuinitas incursionis pi̇cula possit ar
cere. Intelligim⁹ ꝙ̄ sit impudēs pelagiana
iniq̄ ꝓsūptio: vt ꝯtra eā decreuerit totiens
spūssctūs dicere: qđ tñ ipa passa nō sit au-
Ar. Vanū dire. Inuanū est vobis ante lucē
surgere: surgite postꝙ̄ sederitis. Ad
huc ip̄os doctores alloquit: vt efficaci⁹ ꝑpli
corrigant: cū etiā mgr̄os viderint esse ꝑmo
nitos. Dicit eñ: Inuanū ē vob añ lucē sur
gere. Surgit scꝫ añ lucē: q in h̄ sc̄lo deside
rat btīitudinē ꝓmereri: cū v̄a lux: id est: dn̄s
xp̄s hic multa ꝑtulerit: ⁊ vsq̄ ad crucl pati-
bulū ꝓ n̄ra salute dignat⁹ fuerit ꝑuenire.
Qđ pulcherrima cōparatōe mōstratū est.
Nā q añ lucē surgit: adhuc in tenebris am-
bulat: ⁊ iter suū ꝓpt̄ obscuritatē noctis ex-
pedire nō ꝑualet. Sic ⁊ illi sunt q h̄ degere
sub securitate ꝯtēdunt: añq̄ resurrectionis
gaudia ꝯsequant. Quib⁹ dr̄: Surgite post
ꝙ̄ sederitis: id est: ꝑus hūiliatonē sustine-
te: ⁊ post ascensū ꝑmia ꝗrite gaudioꝝ. Hic
eñ sessio humilitatē significat: nō honorē.
Qđ sic eē oīmodis sentiēdū: sequēs v̄sus
ostēdit. Nā vt capitis n̄ri euidētib⁹ instrua-
Matth.26 mur exēplis: Sedit qñ dixit: Tristis ē aīa
Ibidē.28 mea vsq̄ ad mortē. Surrexit cū ait: Data
est mihi oīs ꝑtās in celo ⁊ in terra. Legit ⁊
Hiere.7 in bono: Añ lucē. Ut hieremias ait: Ego
aūt locut⁹ suꝫ ad vos añ lucē ⁊ nō audistis
me. Et misi ad vos oēs seruos meos ꝓphe
tas añ lucē dicēs: Reuertimini vnusq̄sq̄ a
via sua maligna. Sꝫ si aciē mētis intēdas:
vterq̄ de xp̄o loquit: ꝙ̄uis videat eē diui-
suꝫ. Presens eñ psalm⁹: Añ lucē: id est: añ
scđm aduētū dn̄i: nihil gaudioꝝ dic esse ꝓ-
sumēdū. Hieremias v̄o: Añ lucē: id est: añ
ꝑmū aduētū xp̄i: ꝑp̄los cōmonet a ꝑuitate
discedere: ne possint in tortuosis itinerib⁹
inueniri. Sic ambo ꝓphe: aduētū dn̄i vtrū
q̄ tetigerūt. Qui mādūcatis panem
doloris. Cū dederit dilectis suis
somnū. Declarauit qb⁹ dixerit: Inuanū
vobis est añ lucē surgere: qñ ipso teste pa-
nē doloris ꝑfecti comedūt xp̄iani: de qbus
Ps.41 ali⁹ psalm⁹ ait: Fuerūt mihi lachryme mee
Ps.79 panes die ac nocte. Et alibi: Cibabis nos
pane lachrymaꝝ: ⁊ potū dabis nobis in la
chrymis in mēsura. Quib⁹ reuera ip̄e dolor

panis est: cū se de afflictiōe reficiūt: ⁊ ō mū
dana tristicia ꝯsolant. Panis eñ ꝑtinet ad
nutrimentū: qđ in illa puritate ꝯtingit: qñ
fideles sibi dare penas: nō ad interitū esti-
māt: s̄ ad salutē. Sequit qñ debeāt surgē:
q ꝑus iussi sunt sedere: illo scꝫ tp̄e cum fide
les suscipiunt in requiē: qbus mors somn⁹
est: ⁊ secura pausatio. Dilecti eñ dei sunt q
eū nimia caritate ꝑquirūt. Sꝫ quāta illis
ꝑstant: hinc pōt itelligi: vt tale nomē acce-
perint. Nā q dilect⁹ dei dr̄: eterna sine du-
bio ꝓsperitate cumulatur. Ecce heredi-
tas dn̄i: filij merces fruct⁹ ventris.
Ut ostēderet se ꝓpheta de fidelib⁹ xp̄i supe
riora dixisse: venit ad scđm modū in q tam
demōstrat ip̄m dn̄m xp̄um. Dicit eñ: Ecce
hereditas dn̄i: filij scꝫ eccl̄ie ex aq̄ ⁊ spūsctō
ꝑnāti: q hereditas dn̄i eē noscunt. Et q sūt
isti filij ꝯseq̄nt exponit: Merces fruct⁹ ven
tris. Hui⁹ fruct⁹ vētris: id est: vteri virgina
lis part⁹ merces est: oīs ei⁹ hereditas: q re-
surgēs in celoꝝ possessionē mittit: ⁊ eterna
cū dn̄o felicitate gaudebit. Merces eñ hu
manitati reddita dr̄: de qua et .ij. psalmus Ps.2
ait: Postula a me: ⁊ dabo tibi gētes here-
ditatē tuā. Et ap̄ls dicit p⁹ alia: Propt̄ qđ Phil.2
exaltauit illū deus: ⁊ dedit illi nomē qđ est
sup oē nomē. Ceterū diuinitas ei⁹ nihil ac-
cepit vñ cresceret: s̄ mūdo cōtulit vñ picu-
lū mortis euaderet. Sic eñ ⁊ ꝑplm acq̄siti-
onis dicim⁹: ⁊ aīas cōuersoꝝ lucratū esse ꝓ
fitemur: vt eodē mō ⁊ mercedē recipe dica-
tur: quē aliqd acq̄sisse testamur. Ista eñ et
his silia: cōueniēter accipiunt ab illa parte
q passus est. Sicut sagitte in manu
potētis: ita filij excussoꝝ. Sagitta:
telū est: q ⁊ cito ꝑuenit ad destinata: ⁊ ꝑuo-
lat oīno rectissima. Hec qñ egredit de ma-
nu potētis: ⁊ magna velocitate discurrit: ⁊
appetita ꝑcutit. Nō eñ potēs est ille q diri-
git: si sagitte cursus errauerit. Quapropt̄
additū ē: De manu potētl: vt nec d̄ effectu
dubitares: nec d̄ celeritate diffideres. His
bñ ap̄li cōparant: qr de manu potentis: id
est: dn̄i saluatoris trāsmissi: celerit̄ ad desti-
nata ꝑducti sūt: ⁊ iussa fideliter ipleuerūt.
Nā vt h̄ euidēt aduteres: sequit: Ita ⁊ filij
excussoꝝ. Excussores recte dicim⁹ ꝓphas:
q penetralia dn̄i ꝑq̄rētes ꝓphauerūt ꝑplis
stupēda miracula. Excutere eñ ē tectū ali-

q̃ð inq̃rere palãcq facere: qð illis accidisse
nõ dubiũ est: q̃ vita ꝓbabili meruerũt san-
cti luminis veritate cõpleri. Istoꝝ filij me-
rito dicunt apli: quoꝝ p̃dicatiõe credẽtes
eoꝝ quodãmõ fide generati sunt. Nã gnã-
tionẽ quãdã ex doctrina descẽdere: beatus
Gal.4 paul⁹ absolute testat dicẽs: Filioli mei q̃s
iterũ parturio: donec formet xp̃s in vobis.
Cor.4 Et alibi: Nã in xp̃o iesu p euãgeliũ ego vos
genui. Beat⁹ vir q̃ impleuit desi-
deriũ suũ ex ipsis. Excussoꝝ filij: id est:
apli desideriũ illud habuerunt: vt seruiret
dño credẽs ꝑplus xp̃ianus. Hos ꝗ btõs di-
cit: cũ eoꝝ laboꝝ ad gloriosa vota ꝑuenerit:
siue magis q̃m ipi desiderauerũt atria dñi
festinãter intrare: queãdmodũ in.xli.psal-
Ps.4j mo iã dictũ est: Sicut ceru⁹ desiderat ad fõ
tes aquarũ: ita desiderat aĩa mea ad te de-
us. Sic ⁊ aplus ipso desiderio flãmabat:
Phil.j cũ diceret: Cupio dissolui ⁊ esse cũ christo.
Quapropt ter q̃terq beati sunt: q̃ ꝑuenire
ad talia vota meruerũt. Qð tñ desideriũ
nõ est hũana festinatiõe cõpletũ: sed ille cõ
citat tale votũ: q̃ donat effectũ. Nõ con-
Nõ cõfũdent loquetur fundent cũ loquent inimicis suis
in porta. Et hoc ad filios ꝑtinet excusso-
rũ: q̃ mũdi terminos sancti p̃dicatiõib⁹ im
pleuerũt. Porta xõ ciuitati hierlm: xp̃s est
Joh.jo dñs: sicut ipse dicit: Ego sũ ianua. In ipsa
eñ loquit: q̃ recte p̃dicat de dño saluatore:
vt p ei⁹ baptismũ atq ꝑnitẽtiã itrocũtes:
celoꝝ regna possideãt. Sz ⁊ illud ꝑscrutan
dũ est: q̃re talis loc⁹ p̃dicatorib⁹ est electus:
scz vt q̃ nõ credit exeat: q̃ acq̃escat introe-
at. Tali ꝗ loco pi⁹ p̃dicatoꝝ ⁊ ĩfideles exire
facit: ⁊ deuotos itroire ꝑmittit. Siue q2 pu
blica vox ẽ q̃ in porta loquit: dũ a cõmean
tibus sp audit. Cõclusio.
q Uã bñ in altũ vsq ad verũ solẽ q̃-
si helias alter ascẽdit: nõ curru ig-
neo subuect⁹: s virtutũ gradib⁹ eleuatus:
nec auras motu corporis carpẽs: s aĩo san-
ctũ culmẽ ascẽdẽs. Gloria dño saluatori: q̃
in seruis suis miracula diuersa mõstrauit.
Iter habuit p aera illi⁹ mortale corp⁹ ꝓphe
ta: terrã nõ deserẽs ad supna cõscẽdit. Ro-
gem⁹ vt ꝑnis misc̃dię suę nos euehat: qui
carnis fragilitate deꝑmimur. Nihil illi dif-
ficile est: nisi cũ boni aliq̃d nõ putat posse
hoc iplere. Perscrutemur ꝗ seduli scp̃turas

diuinas: reuoluam⁹ libros noui ⁊ veteris
testamẽti: si filij esse volum⁹ excussoꝝ. Ibi
eñ dominũ reperimus: si hęc veraciter ex-
cutere mereamur.

Explicat expositio in psalmũ.CXXVI
Incipit expositio in psalmũ.CXXVII

Uã sit ma Canticũ graduũ.
q gnific⁹ nonus graduũ numer⁹ ipse
declarat: q̃ trina triplicatiõe ꝓten
tus: sanctũ nobis trinitati culmẽ ostendit.
Sz cũ timorẽ dñi legerim⁹: initiũ sapiẽtię: Eccl.j
q̃rendũ est cur ꝓpha in tali loco eũ iudica-
uerit esse memorãdũ. Duo timores sũt qui
corda nr̃a cõpungũt. Un⁹ hũan⁹ p quẽ ti-
mem⁹: aut picula carnis pati: aut mũdi bo
na deserere. Sz iste cognoscit tpalis: q̃m tã
diu h metuim⁹: q̃diu in hui⁹ seculi ꝯuersa-
tiõe versamur. Diuin⁹ aũt timoꝝ p oẽs ꝓ-
uect⁹: in hac vita nobiscũ sp ascẽdit. Nam
cũ illa hui⁹ seculi formido in p̃mo gradu cũ
mundo deserat: iste semp nobiscũ manet:
⁊ in omni ascensu q̃si fidelissim⁹ comes as-
sumit: sicut in.c.xviij.psalmo iã dictũ est: Ps.jj
Infige timore tuo carnes meas: a iudicijs
eñ tuis timui. Merito ergo ⁊ i tali gradu:
⁊ vbiq timoꝝ dñi debere nob inesse p̃cipit:
q̃m nobis custos necessari⁹ approbat.

Rimo mẽbro ꝓpha sb Diuisio.
p quibusdã allusiõib⁹ enumerat bo-
na timentiũ deũ: vt aĩos deuotoꝝ
cęlestis p̃mij calore succẽdat. Scdo: bñdi-
cit eos: vt gaudia ęterna recipiãt: ne quis
hunc timorem suauissimũ ꝑtimescat.

Eati oẽs q̃ timẽt Expositio
b dñm: q̃ ambulat in vijs ei⁹.
Primo sermone timorẽ dñi ab hu-
ius sęcli terrore diuisit. Dicẽdo eñ: Beati
oẽs qui timẽt dñm: ostẽdit nõ esse beatos
qui mũdi hui⁹ pericula in amissione tẽpo-
raliũ rerũ sollicita mẽte formidãt. Illa eñ
miseros efficiũt: cũ hoĩes inani pauore dis-
cruciãt. Prouectũ ñ habẽt: s iminutionẽ:
ascẽsũ nesciũt: s ruinã. Cõtra: timoꝝ dñi ex
amore descẽdit: ex caritate nascit: ex dulce-
dine ꝓcreat. Deuot⁹ timoꝝ timẽtẽ cõsolãs:
afflictũq reficiens: nesciens carere gaudio
nisi tali fructu deposito. De quo scriptũ ẽ:
Uenite filij audite me: timorẽ dñi docebo Ps.33
vos. Ꝑ ꝓfici⁹ timoꝝ est: quo filij docent:
q̃lis disciplina q̃ dulcib⁹ donat effectibus.

Deut.10 Et alibi de ipso ꝓcipit: Et nūc isrl: qd dn̄s
deus tu⁹ postulat a te: nisi vt timeas dn̄m
deū tuū ex toto corde: ꝛ ambules in oīb⁹ vi
is ei⁹: ꝛ diligas eū: ꝛ custodias ꝓcepta eius
ex toto corde tuo: ꝛ ex tota aīa tua: vt bene
Ps.18 sit tibi. Dictū est ꝙ̄ ꝯ codē: Timor dn̄i san
ctus ꝑmanēs in sęculū sęculi. Sed ne forsi-
tan timendū solūmō putares dn̄m: cū to-
nat: cū coruscat: cū terras tremore cōcutit:
cū criminosis minat̄ interitū: addidit: Qui
ambulāt in vijs eius: vt nō solū suspenda-
mur ab actib⁹ prauis: verūetiā in fide ꝓbe-
mur ambulare rectissima. Illi autē timēt
dn̄m q̄ ambulāt in vijs ei⁹: ꝛ mādata ipsius
deuota mēte ꝑficiūt. Sȝ videam⁹ cur alibi
singulari numero ponat̄ via: ꝛ alibi plura-
li: sic h̄ factū est. Cū de se loquit̄ dn̄s xp̄us:
Joh.14 viā se dicit: vt est illud: Ego sū via veritas ꝛ
Ibidē. vita. Et iterū: Nemo eī pōt ad patrē veni
re nisi ꝑ me. Cū vias plurimas dic̄: aplos
significat ꝛ ꝓphetas: ꝑ q̊s venit̄ ad vnā vi
am: id ē: ad dn̄m vtiq̄ saluatorē. Qō vtrū-
Hiere.6 q̄ hieremias testat̄: dicens: State in vijs
dn̄i: ꝛ interrogate semitas dei ęternales: ꝛ vi
dete q̄ est via bona ꝛ ambulate in ea. Hoc
etiā ꝛ alio loco sic intelligendū esse monui-
Lr. manuū tuaꝝ mus. Labores fructuū suoꝝ mā-
ducabis: beat⁹ es ꝛ bn̄ tibi erit. In
isto ꝛ duob⁹ alijs versib⁹ q̄ sequūtur: enu-
merat bona timētiū deū. Sȝ p̄mū ꝯsiderā-
dū est: cur supius plurali numero posuerit:
Btōs: ꝛ nūc singulari dixerit: Manduca-
bis. Usus iste scripturę diuinę ꝓpri⁹ est: ad
singlarē numerū redigere: qō plralit̄ videt̄
esse ꝓpositū: scȝ qꝛ mater ecclīa: sic sępe di-
ctū est: q̄uius plurimos btōs cōtineat: scīā
vnitate lętat̄. Deinde ꝑscrutemur qd velit
dicē: Labores fructuū tuoꝝ: cū nō de fruc-
tib⁹ labores: ſ de laborib⁹ fruct⁹ sine dubi-
tatōe nascant̄. Sȝ labores: significare vo-
luit opa bona: q̄ in h̄ mūdo ita fiūt: vt epu
lū suaue i futura retributiōe ꝯcedāt. Man
ducare est eī aliq̄ esca refici: ꝛ de ipsa satie
tate gaudere. Isti ḡ labores q̄ sūt bonoꝝ
opeꝝ: ꝑcipiunt̄ illa resurrectiōe: qn̄ auditū
Matth.25 fuerit: Uenite bn̄dicti pr̄is mei: ꝑcipite re-
gnū qn̄ vobis paratū ē ab initio mūdi. Fe
lix comestio q̄ nō vētre digerit̄: ſ incōsūpti
bili ꝑennitate seruat̄. Nā ꝛ aīas hr̄e pabu-
Ps.33 lū suū: psalm⁹ alter oñdit: dicēs: Gustate ꝛ
videte qm̄ suauis ē dn̄s. Et ne istō pabulū
carneū putares: addidit: Btūs es. Nemo
eī de carnali comestione beat⁹ efficit̄: nisi
q̄ ꝑ spūalia dona saginat̄. Et ne istū beatū
mediocrē fructū crederes possidē: subiūxit:
Et bn̄ tibi erit. Ubi bn̄ est: oīa bōa ꝯfluūt:
ꝛ ad gaudiū suauitatis adducūt. Significat j.Cor.2
eī illa ꝓmia: q̄ nec oculus vidit: nec auris
audiuit: nec in cor hoīs ascendit: q̄ ꝓpara-
uit de⁹ diligētibus se. Uxor tua sicut
vitis abūdans: in laterib⁹ domus
tue. Filij tui sicut nouelle oliuaꝝ:
in circuitu mēse tue. Siū mō intellect⁹
ad lr̄aȝ: ꝛ h̄ ꝙ̄ vitād⁹ est. Nā cū plures scīs
simos viros/vxores ꝛ filios ꝑspicias ñ ha-
bere: ꝛ iterū sceleratos h̄ oīa possidere: quō
in istā ꝑtē btītudinis applicabis: q̄ subtrac-
ta plerūq̄ bonis ꝛ iniq̄s poti⁹ attributa co
gnoscis? Uxor eī dicta est: quasi vt soror. ET
Quapropt̄ vxorē h̄ beati viri sapiētiā debe
m⁹ accipē: sic salomō dicit: Qui voluerit sa
pientiā ducere sibi sponsā. Et alibi: Ama
illā ꝛ amplexabit̄ te: ꝛ circūda illā ꝛ serua-
bit te. Ipa ḡ vxor ē iustoꝝ: q̄ casto āplexu
cōplectit̄ maritū. Uitis vō mater ē vuaꝝ: q̄
dulcia vina ꝑfūdēs: corda nr̄a recreat. Sic
ꝛ ista vxor: id est: sapiā: fruct⁹ inferēs iocū-
dos suaui nos delectatiōe lętificat. Dom⁹
aūt nr̄a recte dicit̄ ꝓpria cogitatio: qn̄ i ea-
dē desixi: q̄si in q̄busdā ędib⁹ cōmoramur.
Isti⁹ aūt dom⁹ parietes: duo sūt testamen
ta: in quib⁹ mēs scīā velut quibusdā late-
rib⁹ firmata solidat̄. Seq̄t̄. Filij tui sic no-
uellę oliuaꝝ in circuitu mēsę tuę. De vxore
sapiētia: merito dicunt̄ filij nati eē nō filię.
Per sexū eī virilē: plerūq̄ mētis firmitas
indicat̄. Siue qꝛ h̄ sex⁹ noiat⁹ vtrūq̄ cōple
ctit̄: sic ꝛ alibi dic̄: Btūs vir q̄ timet dn̄m. Psā
Nō eī solū vir btūs ē q̄ timet dn̄m: ſ ꝛ mu
lier btā est q̄ dn̄m timet. Ipsi ḡ circūdant
spūalē mēsā: h̄ est: altare dn̄i: qn̄ cęlesti pa
ne saginant̄. Sȝ ideo: Tua: dictū ē: vt ho-
nor pōtificis clari⁹ appareret. Sic eī ꝯ ipis
dicim⁹: Pręsidet ecclesię suę: Redi ad eccle
siā tuā: qō verbū in vsu ꝯstat esse cunctoꝝ.
Illud ꝙ̄ discutiēdū est: qō filios beatoꝝ
oliuis nouellis cōparare maluerit. Ipę eī
sunt viridiores ac fortiores: ꝛ ex omni par-
te firmissimę: fructū ꝙ̄ copiosi⁹ inferētes:
de q̄ fructu ꝛ cib⁹ cōditur: ꝛ lumē accendit̄:

τ fesso corpi ſbuenik. Nec puteſ incaſſũ oli
uã atq; vitẽ his cõparatiõib⁹ fuiſſe ſociatã.
Nã ille q̃ a latronib⁹ in euãgelio vulnerat⁹
Luc.10 fuerat: infuſo vino τ oleo legik eẽ curatus:
qm̃ h̄ duo vitę nr̃ę myſtica p̄ſidia ſubmini
ſtrãt. Jn vino auſteritas iuſticię eſt: i oleo
lenitaſ miſcõię. Jllud ad vet⁹: iſtud ad no
uũ põt reſpicere teſtamentũ. Nã qȯ vxori
vitẽ: filys ſimilauit oliuas: Parabole figu
ra eſſe dinoſcik: qm̃ res ſibi genere diſſiles
pparauit. Ecce ſic bñ̃dicek† omnis
hõ: qui timet dñ̃m. Secuta eſt bti illi⁹
q̃ timet dñ̃m pfecta pcluſio. Nã cũ dic: Sic
bñ̃dicek: ſignificat ſic̃ ſupi⁹ cõſtat expoſitũ.
Sic em̃ merek bñ̃dici: q̃ ſuũ timet auctorẽ:
q̃ formidare deſinit iania: q̃ caſto dñ̃i timo
re complek. Et vide ordinẽ dictoꝝ. Ait eni
prius: Ecce ſic benedicek oĩs hõ. Et ne ſibi
hãc bñ̃dictionẽ vſurparẽt cõtumaces ac fa
tui: addidit: Qui timet dñ̃m. Benedi
cat† te dñ̃s ex ſyon: τ videas† q̃ bõa
†ſunt in hieruſalẽ: omnib⁹ dieb⁹ vi
te tue. Venit ad ſcõm mẽbꝝ: vbi pietate
ſctiſſima illos poſtulat bñ̃dici: q̃ ad omne
bonũ ſtudiũ dñ̃i timore flãmank: vt agno
ſcam⁹ q̃ ſit timor iſte pſpicuus: cui bñ̃dictio
ſctã geminak. Dicit em̃: Bñ̃dicat te dñ̃s ex
ſyon: id eſt: dñ̃s xp̃s q̃ in h̄ mõte hoĩb⁹ ap
parere dignat⁹ eſt: τ p nois ſui q̃litate tan
q̃ paſtori optimo ſp aſcribik. Syon em̃: ſic̃
ſępe dictũ eſt: interp̄tak ſpeculatio. Seq̃k.
Et videas q̃ bona ſunt in hierl̃m. Neceſſe
nob ẽ iſta v̄ba frequẽter exponẽ: q2 poſiti
ſenſ⁹: ex ip̃is maxime pẽdere noſcũk. Hie
ruſalẽ: indicak viſio pac̃. Pax h̄ inuiſibiliſ
res eſt: q̃ tũc videbik qñ auctor ei⁹ xp̃s dñ̃s
btã mẽte pſpicik. Optat ḡ vt in hierl̃m vi
deat cũcta q̃ bona ſunt. Aſpicik em̃ illic ip
ſe dñ̃s q̃ τ ip̃os intuẽtes ęt̃nos facit: τ ſe iu
gi ppetuitate demonſtrat. Hoc ḡ ppheti
ſpũ ſanct̃ optak: qȯ eis euenire cogſcitur.
Sz ne h̄ crederes tpale: additũ ẽ: Oĩb⁹ die
bus vitę tuę: vt ineffabili dono ęt̃nitatis
cumul⁹ adderek. Et videas filios fi
lioꝝ tuoꝝ: †pax ſup iſrl̃. Adiecit τ hũc
v̄ſum benedictõnib⁹ ſuis: vt ille q̃ h̄ timet
dñ̃m: videat in illa btitudine filios filiorũ
ſuoꝝ: qȯ etiã τ ſpadonibus accidere poſſe
nõ dubiũ eſt. Fily ſunt: ſicut iã dictũ ẽ: qui
ſpũali doctrina gñãntur. Sed mun⁹ gau
dij fuerat filios acq̃ſiſſe ſpũales: niſi etiã τ
ip̃i q̃ docti ſũt alios filios generaſſe viderẽ
tur. Filioſ em̃ filioꝝ: ſignificat nepoteſ: qȯ
vtiq; btis viris pting ere põt: q̃ p̄dicatõib⁹
ſctis: pꝑlos iſtruere pſuerũt. Et intuere qȯ
int ſũma gaudia: memorat hoc videndũ.
Neceſſe ẽ em̃ vt acq̃ſit⁹ fidel̃: magnũ gau
diũ pariat acq̃renti: q2 magna inde pbak
mercede cumulãd⁹. Ad qȯ illud talentũ re
ſpicit: qȯ pr̃familias duplicatũ lętus inue
nit. Sequik ſnia q̃ btitudinis illi⁹ culmen
ſuauitatẽq; declarat: vt ſup̄ illã btãm hie
ruſalẽ: pax: id eſt: dñ̃s ſaluator inſideat: et
cũcta btã faciat q̃cũq; maieſtat̃ ſuę v̄tute
cõplectik. Hoc eſt qȯ ſupiuſ dixit: Videas
q̃ bõa ſũt i hierl̃m. Jſta eni pax ẽ: quã oĩs
deſiderat deuot⁹: cui ſuſpirat: cui gemit:
p q̃ ip̃am aiam libent effũdit. Cõcluſio.
c Ognouim⁹ in p̄ſenti pſalmo q̃ de
um timẽtibus ſint pmiſſa: q̃s fru
ctus recipiat q̃ dñ̃m ſincera mente
formidat. Studio ḡ maximo deprecemur:
vt iſtũ timorẽ accipere mereamur: q̃ nõ ad
penã petik: ſ ad ſalutẽ: vñ talia prouenũt
q̃lia nũq; de mũdi oblectatiõe naſcũk. De
cet em̃ peti nimia ſupplicatõe qȯ ſũmũ eſt.
Quapropt: vt dictũ ẽ: dñ̃m iugiter expeta
muſ: vt ip̃ius largitate mereamur ad talia
munera puenire. Nam q̃ pctõres opportu
ne τ importune p̄cipit ſupplicare: promiſit
qȯ etiã τ nos imeritos poſſit audire.

Explicit expoſitio in pſalmũ CXXVII
Jncipit expoſitio in pſalmũ CXXVIII

Rradus Canticũ graduũ.

g iſte decim⁹ denario iã pmouek aſcẽ
ſu: terrena deſerẽs τ ſupnis ſe glo
ſa vicinitate piungẽs. Audiam⁹ eũ in alto
poſitũ dulci⁹ canentẽ: qm̃ altitudo graduũ
pſalmoꝝ nob intelligẽdoꝝ p̄ſtat aſcẽſuz.
Subijt q̃ppe merito: q̃ ad dñ̃i pximak aſpe
ctũ. Sz tñ h̄ oĩa hũilitas p̄ſtat: q̃ dei famu
los decẽter exaltat. Videam⁹ q̃d ſit poſitũ
in h̄ nũero p̄miali: q2 ip̄e eſt denari⁹ quem
laborãtib⁹ in vinea ſua: diues dñ̃s pia lar
gitate cõcedit. Docet em̃ ppħa toleranter
nos ſęculi moleſtias ſuſtinere: quando ec
cleſię crebras fuiſſe comprobat paſſiones.

Piritusancto Diuiſio pſal.
ſ pphcta complet⁹: in prima poſiti
one monet iſrl̃ vt dicat q̃nta certa

S

mina ꝛ quales insidias a suis ꝑtulerit ini-
micis: ne q̇s fideliū de ꝓprijs tribulatiōi-
bus desperare videret. Scd̄a positiōe: pro-
phetię spū ptinacib⁹ ꝛ inimicꝭ ecclię: p q̄s-
dam parabolas imp̄cat: qḋ eis in iudicio
futuro nouerat eē venturū. Expositio.

Sepe expugnauerūt me a iu-
uētute mea: dicat nūc israel.
Admonet isrl': id est: ecclīa dei: vt
dicat expugnatā se sępe a iuuētute. Sępe:
significat frequētiā passionū. A iuuētute:
p̄mū tp̄s ętatis: quando ab ip̄is p̄mordijs
sęuissimas ꝯuetates diabolo istigāte susti
Ps.36 nuit. Sic em̄ ali⁹ psalm⁹ ait: Junenior fui
ꝛ senui ꝛ nō vidi iustū derelictū: nec semen
ei⁹ egentē pane. Neutro generi masculinū
gen⁹ adiūxit: qḋ inter idiomata scripturę
diuinę: ꝯstat esse nūerādū. Egētem pane:
nō em̄ vel puer: vl' adolescēs h' viderat qḋ
dicebat. A iuuentute ḡ significat: quādo a
fratre ꝑuerso: abel iust⁹ occisus est. Pertu-
lit quoq̧ tempꝛib⁹ loth: qñ multas iniq̄ta-
tes sodomoꝝ vir fidelis expertus est. Pertu
lit i iob notissimas illas ꝛ creberrimas ca-
lamitates: quādo diaboli machinamēta:
gl'iosę tolerātia passionis victa cesserunt.
Pharaonē q̄netiā popul⁹ dei acerba dn̄a-
tione sustinuit. Multi v̄o scīssimi tribula-
tiōibus ꝛ periculis appetiti: certamen atro-
cissimū sustinētes: martyrij coronā ꝯsūma-
ta clade meruerūt. Jpsi⁹ q̧ christi dn̄i pas-
siō e expugnata ē ecclīa: qñ imprudētib⁹ visa
est dn̄m ꝑdere: quē vitę suę p̄dicauit aucto
rē: s inde poti⁹ creuit: vnde eā ifideles pu-
tabāt nihilomin⁹ inclinari. Nec illud va-
cat qḋ seq̄tur: Dicat nūc isrl': scꝫ i h' sęculo:
qñ tēpus est ꝑnitētię vt instruant reliqui
fideles. Nā post resurrectionē generalem:
solas dn̄i laudes cātabit semꝑ ecclīa. Jstō
em̄ qḋ positū est: Dicat nūc isrl': ꝑ tres ver-
sus qui sequunt: vbiq̧ subaudiēdum est.

Sepe expugnauerūt me a iuuē-
tute mea: etenī nō potuerūt mihi.
Et in q̄nto psalmo ḡdaluū supꝛiore: factū ē
Sche simile p̄ncipiū. Quę figura dicit Anapho-
ra: id est: relatio eiusdē v̄bi: ꝑ p̄ncipia v̄su-
um plurimoꝝ. Nūc em̄ itelligēda est sene-
j. Joh.2 ctus ecclię: dicente ap̄lo: Filioli nouissima
hora est. Quicq̄d i fine mūdi geri: senect⁹
aptissime nūcupat. Quapropt: a iuuētute

sua bene se expugnatā dicit ecclīa: vt itel-
ligas q̄ nunq̧ finita q̄ semꝑ expugnata ē.
Crescit em̄ ꝑsecutiōib⁹ iprobꝛoꝝ suaq̧ ꝯtri
tiōe grādescit. Nā ꝛ si videat scōs viros i
hac vita amittere: tn̄ eos futurę patrię ꝓ-
bat acq̄rere: ꝛ ideo nō pōt finiri: qñ illā de-
trimētis suis ꝯstat augeri. Nā ꝛ seq̄ntia sic
declarāt. Dic aūt: Etenī nō potuert mihi.
Nō potuisse sibi ꝓualere dic: q̇s se supi⁹ ex-
pugn̄sse cōmēmorat. Jmꝑfecta est em̄ expu
gnatio q̄ iteꝝ ad certamē redit: nec victo-
ria debet dici: postq̧ iteꝝ cōstat posse ꝯfli-
gi. Qḋ tamē coma sequēs v̄sus exponit.

Supra dorsum meum fabrica-
uerūt pctōres: ꝓlōgauerūt iniq̄ta-
tem suā. Cōsuetudo est neq̄ssima ꝑfido-
rū: vt quādo aliq̄d vniūso ꝓplo publice ne-
queūt iponere: occultę nitant singl'is aliq̄
suadere: vt vl' paucos decipiant q̄ ecclīam
dei nulla potuerūt ꝑuersitate subuertere.
Fabricatū v̄o sup̄ dorsum suū a pctōribus
eē testat: q̄ dolos facere a tali pte festināt:
vt q̄ a facie videri ꝑsit a tergo mime sētiāt.
Hinc supuētus inimicorū ḡuiter formidat:
cū dorsum nitunt s'bita incursiōe turbare.
Et vt patiētię suę robur ostēdat: ip̄m certa
minis gen⁹ exeq̄tur: qḋ nōnunq̧ ꝛ a supꝛio-
rib⁹ plus timet. Et vt iteꝝ ipsas surreptio-
nes momētaneas nō putares: ꝓlongatas
dicit insidias q̄s assidue hostes fidei arma
tis sensib⁹ ingerebāt. Dn̄s iust⁹ cō-
cidet ceruices pctōꝝ. Cū sit dn̄s pati-
ens ꝛ magnanimis ꝛ sustinēs pctōres: d illꝭ de
linq̄ntib⁹ mauult itelligi: q̄ ip̄i⁹ miscd'ia ad
satisfactionē desiderāt redire salutarē. Cer
uices autē: ꝓ supbia positas scriptura te-
stat dicēs. Cerno qḋ ꝓplus h' durę ceruicis Exo.32
sit. Et btūs stephan⁹ in passiōe sua: iudę-
os arguens dic. Dura ceruice ꝛ incircūcisi Act.7
cordibus ꝛ aurib⁹: vos semꝑ spūiscō resti
tistis sic ꝛ p̄res vr̄i. Jstis ḡ hęc vicissitudo
reddit: vt ceruices q̄s ꝯ dn̄m lętaliter extu
lerūt: iugo ip̄ius suaui salutari humilitate
subdant. Qḋ sępe de ꝑsecutorib⁹ factū eē
meminim⁹: vt fierēt p̄dicatores sāctissimę
religiōis: q̄ p̄us idola nefandissimis ꝑsua-
siōib⁹ vēdicabāt. Confundant ꝛ ꝯre Al. confun[dantur et] retro[rsum]
uereant oīs qui oderūt syon. Ve-
nit ad positionē secundā: vbi vsq̧ ad finē Sche
psalmi: ꝑ figurā Parabolen: q̄busdā com-

paratiõib⁹ adũsarijs obstinatis p̃dicit esse venturꝫ: quod eis in dñi ꝯstat euenire posse iudicio. Cõfundãtur: cũ p̃fidiã suã videant in illa ṽitate dãnari. Reuerent̃ iudicãtem: quẽ hic temnẽdũ esse putauerunt. Ipi eñ oderũt syon: id est: eccliam: q̃ incarnationẽ dñi insanis mẽtibus respuerunt.

(al. tectorũ) (al. exarut) Fiãt sicut fenũ †edificiorꝫ: quod p̃usq̃ euellat̃ †arescit. Solent ędificia deserta in cacumib⁹ suis caduca fęna ꝓducere: q̃ an̄ temp⁹ collectiõis arefacta dispereũt: q꞉ nulla firmissima radice viguerunt. His peccatores obstinati aptissima societate iungunt̃: qñ ꝛ hic freq̃nter dispereũt antecq̃ de hac luce tollant̃. Nascunt̃ eñ in cacuminib⁹ sup̃biç: vbi nulla soliditate ꝯsistũt. Nã si in ꝯualle lachrymarꝫ germinarẽt: fructus suos vsq̃ ad maturitatẽ domino iuuãte ꝑducerẽt.

(Implebit al. metet al. colliget) De quo nõ †impleuit manũ suã qui †metit: ꝛ sinũ suũ qui manipulos †colligit. In fęni specie ꝑseuerat: ꝛ sicut superi⁹ in alio psalmo de beatorꝫ fructib⁹ dicit: Venientes autem veniẽt in exultatiõe portantes manipulos suos: ita nũc de pctõrib⁹ ꝓnunciat: nec mãu: nec sinu aliq̃d ex eis a messorib⁹: id est: ab angelis q̃ ad iudiciũ dñi populos ꝯgregabũt esse portandũ: quoniã illa messis spiritualis fuit q̃ fructũ intulit: ista vero carnalis est: q̃ nulla triticei mũeris fęcũditate lętat̃: vt nec vnã manũ repleat: nec sinũ onerare q̃ualeat. Talis est ista messis: quę in dñico agro nõ serit̃: s; in pectoribus sup̃borꝫ q̃si in culminib⁹ caducis enascitur. Nam quos fruct⁹ afferre potuit: q̃ priusq̃ euelleret̃ exaruit? Nec illud vacat q̃d manũ posuit ꝛ sinũ. Man⁹ ꝑtinet ad operationẽ: sinus ad ꝯscientiã. In malorꝫ q̃ppe actibus: neutrum frugi aliq̃d potuit inueniri.

Et nõ dixerũt qui preteribãt benedictio dñi sup̃ vos: benediximus vobis in nomĩe dñi. Consuetudo int̃ hebręos erat: vt si agẽtes viã: laborãtes in aliquo agrorꝫ ope repperissent: gr̃a indulta benedicerẽt: sicut in libro ruth legit̃. Dixit q̃ boos iuueni messorib⁹ q̃ ṗerat: dñs vobiscũ: q̃ respõderũt ei: benedicat tibi dñs. (Ruth. 2) De q̃ ritu magnific⁹ hic a ꝯrio sensus assũptus est: quoniã sceleratis manit̃ opantib⁹ bñdictio nulla p̃stat̃. Pretereũtes aũt: significat sctõs viros: q̃ mũdi istius ꝯfusa ꝛ ꝑturbata tenentes: ad sęculi illius pacifica ꝛ q̃eta festinãt: vt reuera p̃terire videant̃ q̃ dñi amore ꝯtemnũt. Nam si istos p̃tereuntes velis tibi aucte firmari: audi moysen: Trãsibo ꝛ videbo visionẽ hanc. Et in alio psalmo supius dictũ est: Vidi impiũ sup̃exaltatũ ꝛ eleuatũ sic̃ cedros libani: ꝛ trãsiui ꝛ ecce nõ erat. Vides ꝙ ṽbũ: sępe sanctis mẽtibus attributũ. S; ne ipa bñdictio putaret̃ hũanis virib⁹ applicãda: seq̃tur: Bñdixim⁹ vob̃ in noĩe dñi. Ipa est eñ firma ꝛ vera bñdictio: q̃ sub dñi cõmemoratiõe p̃stat̃: a q̃ venit oẽ q̃d expedit. (Exo. 3) (Ps. 36)

Cõclusio.

Respiciam⁹ hũc psalmũ: q̃si duab⁹ alis euectũ: decimũ ꝯscẽdisse fastigiũ. Dextera q̃ppe ala ipsius est: p⁹ ꝑsecutiones multas ecclię superborꝫ denũciata cõuersio. Sinistra odientiũ syon: optata cõfusio. Q̃d ꝓpha nõ maledicẽdi studio loq̃tur: sed futurę veritatis instinctu: quoniã licet ꝛ ꝓ inimicis nostris p̃cipiat̃ orãdũ: de obstinatis tñ ac perituris q̃d veritas habebat exposuit: nec tamẽ sine fructu magnę pietatis hęc dicta sunt. Multi eñ de p̃dicta pęna se corrigũt: qñ obstinatis talia imminere cognoscunt.

Explicit expositio in psalmũ CXXVIII
Incipit expositio in psalmũ CXXIX

Canticum graduũ.

Nisi consuetudo ecclię sollicita mẽte recolatur: potest q̃stio nõnulla suboriri: cur in gradu vndecimo collocat⁹ ꝓpheta se pęnitẽtię satisfactione ꝓsternat. In tali eñ culmine cõstitut⁹: ꝛ euectus ad gl̃iam sempiternã: trepidationẽ adhuc hr̃e potuit nõ ruinã. Simil' eñ ratio ꝛ in. cxxvij. reddita est: cũ timorẽ dñi ꝑ om̃es g̃dus in hoc mũdo sanctis dixim⁹ ꝯuenire ꝑsonis. Dic etiã eccl'ia: i cẽtesimo vicesimooctauo: Sępe expugnauerũt me a iuuentute mea. Et paulopost: Sup̃ dorsũ meũ fabricauerunt peccatores: multasq̃ calamitates ascẽdẽs populus iste dinumerat q̃s adhuc sustinebat in mũdo: Ita ꝛ hic q̃cquid in excelsum ꝓpheticus anim⁹ tendit: ampli⁹ se pia hũilitate prosternit: vt adhuc mente curuatus ascenderet si p̃sumptionem de meritis nõ haberet. Cõscius eñ cõditiõis hũanę: adhuc se hũilius q̃ pridem subdiderat inclu- ☧

nauit: q2 nemo pōt effugere peccatū: q̄ in fragili ꝓbat̄ corpe cōstitut⁹. Quādo enim nō aut cogitatiōe delinq̄muo: aut verboꝝ sup̄fluitate peccam⁹: aut improuida actōe delabimur. Una est ergo securitas in h̄ seculo viuenti: iugiter p̄ys p̄cibus inclinari: vt q̄ a culpa esse nō possum⁹ liberi: p mūera pietatis mereamur absolui. **Diuisio.**

v Jdēs ꝓpheta plus mēte q̄ꝫ corpore: ne magnis delictoꝝ fluctib⁹ obrueret̄: exordio facto clamat ad dominū: vt de ꝓfundo peccatoꝝ liberet̄: beniuolētiam boni iudicis q̄rens de calamitatibus indicatis: quoniā nullus pōt esse saluus nisi q̄ diuina clemētia fuerit absolutus. Seq̄tur cōpendiosa ↄclusio: narrationē ꝛ cetera p̄termittēs: quoniā si oportune adhibeant̄ exornāt: si incōgrue intromittātur horrescūt. Secut⁹ est ergo bon⁹ magister vtile deuotūq̄ꝫ cōpendiū: cito ad gratulatiōis gaudia venit: vt agnoscerent pe͂nitētes: q̄nta gratia suscipiūtur: q̄bus tam velox medicina p̄statur. **Expositio.**

ET

o **E profundis clamaui ad te dn̄e: dn̄e exaudi vocem meam.** Profundū ē: quasi porro fūdū: cuius ima omnino demersa sūt. Hinc ad dn̄m ꝓpheta clamauit: vt facilius potuisset audiri. De isto ꝓfundo gloriosas fudit lachrymas petr⁹. De isto publican⁹ pectora culpāda tundebat: q̄ sic in altū venerat peccatoꝝ vt nec ocl'os leuaret ad celū. De isto deniq̄ꝫ loco: ionas tacit⁹ vociferabat ad dn̄m: q̄ in vētre ceti positus infernū viu⁹ intrauerat. Cet⁹ eīm ꝓphete oratoriū fuit: naufrago port⁹: inter vndas dom⁹: felix in desperatione subsidiū. Nō eīm glutitus est in escam s̄ in reqem possidendā: ꝛ miro nouitatis exemplo venter ille ferin⁹ reddidit pabulū illesum: nō solita iniuria decoctiōis absumptū: sicut in libro suo ipse testat̄ dicēs: Et p̄cepit domin⁹ pisci magno vt deglutiret ionā. Et erat ionas i vētre piscis tribus diebus ꝛ trib⁹ noctib⁹ ꝛc. vbi orationes quoq̄ꝫ suas prophetica veritate narrauit. O penitētia nimis ꝛ absolute gl'iosa: humiliatio q̄ nescit cadere: luct⁹ qui corda letificat: lachryme q̄ aīam rigāt. Profundus deniq̄ꝫ iste nescit inferos: qui trāsmittit ad celos. Quapropt̄ virtutē san- Jone.2

cte orōnis intēde: q2 tāto se credit celerius audiēdū: q̄ntū de imis penetralib⁹ clamabat ad dn̄m. Deniq̄ꝫ sic seq̄tur: Dn̄e exaudi orōnem meā. Jpi sunt eīm altissimo viciniores: q̄ sancte humilitatis se visceribus abdiderūt. Sic cū de ꝓfundo oraret: ad altissimi redēptoris celeriter dona peruenit.

Fiant aures tue intēdentes: in orationē serui tui. Pulcherria supplicatione placatū sibi iudicē reddit: vt petitionib⁹ suis clemētissim⁹ p̄staretur audit⁹. Sed cum sit oculoꝝ intēdere: hic auribus datū est: scꝫ q2 virt⁹ eius ꝛ nature potētia singularis: nec auribus audit: nec pedib⁹ ambulat: nec oculis videt: nec ore gustat: nec naribus odorat̄: s̄ incōprehensibili v̄tute operat̄ ista q̄ dicta sunt. Nā cū sit de⁹ spirit⁹: sicut de ip̄o legit̄: Spūs est de⁹: eternus: omnipotēs: penetrās ꝛ ↄtinēs omnia q̄ ab ip̄o creata sunt: vbiq̄ꝫ plen⁹: vbiq̄ꝫ totus: de se ꝛ p se coruscus: ex nr̄a tamē ↄsuetudine v̄tus q̄ videt oculi dicunt̄: virtus q̄ audit aures appellātur: virt⁹ qua p̄ficit manus vocātur. ꝛ his similia: q̄ per allegoriā diuinis opationib⁹ applicātur. Cum eīm dicit: Serui tui: misc'dia boni iudicis cōmonetur: ne patiat̄ abijcere: quē se cog̃scit fideliter inuocare. Al. vocem deprecationis Joh.4

Si iniquitates obseruaueris dn̄e: dn̄e quis sustinebit. Ecce iā ꝓfūd⁹ ille detect⁹ est vn̄ clamabat ad dn̄m. Iniq̄tatē eīm: vult intelligi oē pctm̄ qd̄ pōt aliq̄ p̄uitate cōmitti. Iniquū ē eīm qd̄ iustū nō est. Et quis a tali complexiōe reddat̄ except⁹: nisi solus ille q̄ iugiter potuit implere iusticiā. Nā ꝛ scti viri cū deuota se cōuersatiōe tractare videant̄: tamen culpas ex toto declinare nō possunt: quādo ꝛ ociosus s̄mo reat⁹ est: ꝛ in crastinū cogitare pctm̄ est: somnijs eludi: icōgrua sibi to cogitatiōe cōpleri: ꝛ cetera huiuscemodi. Uidēs q̄ ꝓpheta nullū esse q̄ nō aut cogitationibus sup̄fluis excedat: aut vacuo sermone delinq̄t: aut inanib⁹ actib⁹ occupet̄: territ⁹ clamat ad dn̄m iusticie ip̄i⁹ non suffice gen⁹ humanū nisi misericordie sue p̄stet auxiliū. Quis sustinebit: Quasi pōdus imēsum: q̄si molē intolerabilem: quasi flāmam cōsumptibilē. Merito eīm iusticiā dn̄i sibi importabilē dicebat: q̄ actuum suoꝝ ↄsideratiōe ei⁹ iudicia formidabat.

Que figura grece dicit Diaporesis :latine
dubitatio:cū habemus ambiguū:si possit
inueniri qd ꝗrit. Quia apud te ꝑpiti
atio est:⁊ ꝑpter legem tuā sustinui
te dn̄e. Terruit aūt iusticia dn̄i per quā
penas nulli fas est euadere:ad patronam
misericordiam cōuolauit. Nō ē em̄ i n̄ris actib⁹
vt mereamur absolui:sed ip̄ius ꝑpitiatio-
nis est vt cōfitentē reū liberare dignetur.
Sed si nomē istud diligētius ꝑscruteris:ꝑ-
pitiatio fuit:quādo ꝑtereūti mūdo de⁹ filij
sui incarnatiōe subuenit:vt humanū gen⁹
absolueret qd erat pctīs nectētib⁹ obliga-
tū. Seqtur. Et ꝑpter legem tuā sustinui te
dn̄e. Propitiatiōi lex videt esse ꝯtraria:quia
lex peccatū detegit:reū designat:totūqȝ si
bi hoiem reddit obnoxiū:sic apl's dic: Pec
Ro.7 catū aūt nō cognoui nisi ꝑ legem. Nā cōcupi-
scētiā nesciebam:nisi lex diceret: Nō cōcu-
pisces. Sed illā legē h debem⁹ adūtere:id
Gal.6 est:euāgelicā iussionē q̄ dicit: Inuicē one-
ra vestra portate:⁊ sic adimplebitis legem
christi. Hec est ergo lex quā se ꝓpheta cō-
memorat sustinere:ꝑ quā se iure credebat
esse saluandū. Nā ⁊ ip̄m qd dic: Sustinui:
indicat caritatē:q̄ totū sustinet:totū pati-
tur:⁊ spem suā desideranter expectat. Hec
salutariter inflāmat corda fideliū:hec ꝑfe-
ctos efficit vtiqȝ christianos. Sustinu-
Verbo ei⁹ it anima mea in verbū tuū :spera-
uit aīa mea i dn̄o. Repetitio ista supe-
rioris sensus explanatio est: vt in anterio-
re v̄su legē noui testamēti dictā fuisse cog-
sceres:quādo ⁊ ip̄m verbū:id est:dei filiuz
hic positū euidēter agnosceres. Sustinuit er-
go verbū:qȝ incarnationē dn̄i credebat eē
venturā. Nemo em̄ sustinet:nisi q ꝓmissū
cupit accipe. Et ne h verbū transitoriū ali-
quē putares eē sermonez:addidit: Spera-
uit aīa mea in dn̄o. Verbū em̄ dei:omp̄s ē
Joh.j filius:de quo scriptuz est: In p̄ncipio erat
verbū:⁊ verbū erat apud deū:⁊ deus erat
verbū: h erat in p̄ncipio apud deuz:quod
vltimis temporibus de maria virgine incar
nationē sumēs:ꝑpter interitū generis hu
mani auferēdum nasci dignatum est. A
custodia matutina vsqȝ ad noctez:
speret israel in dn̄o. Quia apud
dn̄m misericordia: ⁊ copiosa apd
eum redemptio. Explicat sub dn̄i de-
core p̄ncipijs:ad cōclusionē psalmi letissi-
mus venit. Nam secur⁹ de suis delictis red
ditus: iā ꝑplis p̄dicat vt ꝑ vniuersam vitā
in dn̄o christo debeāt sperare qui eccl'ie sue
molestissimas passiōes in eterna pōt gaudia
cōmutare. Custodia matutina:est manife
statio illa dn̄i saluatoris:quādo sepulchrū
custodiētibus iudeis resumpti corporis veri
tate surrexit. Noctē vero: significat huius
seculi terminū: vt vsqȝ ad mūdi finē in spe
dn̄i debeat vniu̇salis eccl'ia ꝑdurare. Sed
dum h israeli gn̄aliter dicat: vnusquisqȝ fi-
delissim⁹ de fine ꝓprio cōmonet. Et ꝯside-
ra: qȝ dixit: A custodia: vt ab aduentu do-
mini eius manifestato nomie ampli⁹ debe
at obediri. Seqtur. Quia apud dn̄m mise
ricordia: ⁊ copiosa apud eū redēptio. Red
dita est causa mirabilis: quare israel debu
isset sperare in dn̄o: qȝ in eius manu mise-
ricordia est q̄ potest ex ꝑuerso iustū facere:
ex imbecillo immortalē: ex carneoqȝ ange-
lis similem. Hoc em̄ ille de nobis cōsueuit
ostēdere: ad quod humana natura ꝑ se nō
pōt ꝑuenire. Addidit etiā: Copiosa redem
ptio: vt p̄ciosus ille sanguis tāta fuerit vber
tate ditissim⁹: q̄ten⁹ toti⁹ mūdi pctā redi-
meret: ⁊ velut q̄dā diluuio salutari orbem
terrarum a suis sordib⁹ expiaret. Versus aūt
duos id i imo posuim⁹: qȝ sic sibi copulati
sūt vt mutua ꝯiūctiōe declarent. Et ip
se redimet isrl': ex oib⁹ iniq̄tatibus
ei⁹. Ille quē supi⁹ dixerat misericordē at-
qȝ copiosū: h iā q̄d sit factur⁹ ondit. Redi-
met itaqȝ isrl' sanguie p̄cioso. Sāguis q̄ pu
rificat nō cruētat: q̄ nō maculat s emūdat:
sic iohes apl's dic. Sāguis iesu xp̄i mūdat j Joh.j
nos ab oi delicto. Sed cū dr: Ip̄e redimet:
nullā possibilitatē i hoīe vt euadē potuis-
set ondit. Ip̄e sūt iniq̄tates: q̄s supi⁹ nole-
bat intēdi: qm̄ si ille fuissent respecte: redi-
mi nullaten⁹ iste potuisset. Siue vt q̄dā di
cere voluerūt: redēptio isrl': tp̄s illud signi-
ficat: qn̄ in fine seculi helia ꝯspecto: iudeo-
rū creditura ē multitudo: sic ⁊ malachias ꝓ-
pheta cōmemorat dicēs. Et ego mitto vob Malach.4
heliā ꝓpham: anteqȝ veniat dies dn̄i magn⁹
⁊ p̄clar⁹. Sz q̄d isti ꝑderit cū alii euaserint:
qn̄ gui⁹ torq̄bit: q̄ sol⁹ re⁹ correctis posteris
inuenit? Multo meli⁹ si p̄cederēt fide: qui
p̄lati sunt tempore. Cōclusio psalmi.

E ꝓfundo q̄dē pſalmꝰ iſte fecͭ initi-
d um: ſ ad altitudinē magnā velut
ſol ꝓuectꝰ aſcēdit: vt agnoſcamꝰ quā
vtilitatē habeat penitētia: q̄ in tali culmie
cognoſcitᷣ collocata. Et iō ꝯſideremꝰ q̄ noxia
ſit ſupbia: cui ñ deſinit frequēſ obuiare me
dicina. Violēto morbo nō vnū medicamē
apponitᷣ: ſ ꝯ eū mltiplici curioſitate tracta-
tur. Nā ⁊ illa arbor ſeptꝰ ſecuribꝰ ceditᷣ: q̄ p
auras tenueſ mag̃ libtate luxuriat. Hoc. n.
malū ſupbię: ſexta penitētię bipēne ꝑcuſ-
ſū eſt: ⁊ nutātia ramoꝝ mēbra tremuerūt.
Sed i ſbſequēti ſeptima ſic ꝯſcidiᷣ: vt i ter-
rā ꝓtiuꝰ eliſa frangatᷣ. Redeo ad illos: qui
penitētiā agere i vitę ſuę fine faſtidiūt. Ec
ce nuſq̄ legitᷣ eē ꝓhibitū qȯ a ꝑditꝭ hoībus
ſit negligendū: imo ſp cōmonemur vt nū-
q̄ ab ea: deſidia faciēte ceſſemus. Horrea-
mus ḡ ſupbiā: q̄ angelū de gr̄a ſupnę ſua-
uitatis eiecit: Amemꝰ hūilitatē q̄ ad cęlos
fideles extulit: velocitᷣ cōfiteamur qȯ male
facimꝰ: ne poſſimꝰ incurrere qȯ meremur.
Explicit expoſitio in pſalmū. CXXIX
Incipit expoſitio in pſalmū CXXX
Ollicitī Canticum graduū.
ſ ſenſus agricolę: dū curuis aratris
cāpoꝝ pinguiū dēſa ꝓſciderit: cul-
tiſq̄ aruis ſemia fecūda cōmiſerit: arbore-
um culmē ſolatorijs cātibꝰ lętꝰ aſcēdit: ex-
indeq̄ iumētꝭ ſuis frōdea pabula ramorū
de ſecatiōibus ſbminiſtrat: vt q̄ labor aſſi-
duę ſemiatōis addixerat: copioſa comeſti-
one reficiat. Sic ꝓpħa penitētię laboribꝰ
ꝑactꝭ: ſpūaliū ḡduū aſcēſione ſbuectꝰ: ſua-
uia cāticoꝝ nob alimēta trāſmittit. Totuſ
eñ ħ pſalmꝰ: de māſuetudie atq̄ hūilitate
cātatᷣ: eoq̄ fit: vt q̇s labor ꝑmiſſę ꝯfeſſiōis
affixerat: glioſę deuotiōis dulcedo refici-
at. Suſcipiamꝰ itaq̄ trāſmiſſū cibū: ⁊ tan-
ti mūeris dona guſtemꝰ: atq̄ vtinā boues
ſimus q̇ agꝝ dn̄i nr̄i ſulcꝭ regularibꝰ exare-
mus. Memēto aūt qȯ totꝰ ħ pſalmꝰ: vt di
ximꝰ: ad ſupbiā ꝑtinet deſtruēdā: ⁊ hūilita
tē modis oībꝰ ędificādā: ſicͭ ⁊ dn̄s in euāge
Luc. 14 lio dicͭ: Oīſ q̇ ſe exaltat hūiliabitᷣ: ⁊ q̇ ſe hūi
liat exaltabitᷣ. Quę ſn̄ia reꝝ ſūmas vtraſq̄
cōplectitᷣ. In ſupbia. n. deſignat diabolū:
in hūilitate xp̄o dn̄m xp̄m. Ita ſb breuitate
dictoꝝ: ⁊ q̄d deſiderare debeāt hoīes: ⁊ q̄d
eos refugere cōpetat: euidēter inſinuat.

Rimo or- Diuiſio pſalmi.
p dine ꝓpħa exēplo ſuo hūilitatē et
māſuetudinē docens: ꝑplum vnq̄
xp̄ianū ꝑenā ſibi ḡuiſſimā ponit: ſi māda-
ta dn̄i nō cū ſūma hūilitate ſuſcepit. Secū
do: ꝯūſus hortatᷣ iſrlᷣ vt iugitᷣ ſperet i dn̄o:
q̄tenꝰ tali ſpe roborata cūctas adūſitates
ſecłi tolerare ꝓualeat. Expoſitio pſal.
D n̄e nō ē exaltatū cor me-
d um: neq̄ elati ſunt ocłi mei.
Neq̄ ābulaui i magnis:
neq̄ in mirabilibꝰ ſup me. Talitᷣ ħ
hypotheticꝰ ſyllogiſmꝰ enaſcitᷣ. Si ñ ē ex- Syl.
altatū cor meū: neq̄ elati ſunt oculi mei: a
ſupbia ſcȝ reddor alienꝰ. Attamē ñ ē exal-
tatū cor meū: neq̄ elati ſūt ocłi mei: a ſup-
bia igitᷣ reddor alienꝰ. Nunc reliq̄ ꝑſcrute-
mur. Pſalmꝰ ħ hūilitatē q̄dē ꝑdicat: tpan
tiā docet: patiētiā monet. Sȝ cū ꝓpħa ne-
gat vitioſa: ꝯfitetᷣ oīno laudāda. Quę figu
ra dicitᷣ Anaſtrophe: qñ reſpuēdo ꝯnā ptē: Sche
illa vult intelligi: q̄ monita diuīa iuſſerūt.
Dicͭ eñ: nō exaltatū cor ſuū: qȯ factū eſt a
pharaone: qñ ꝑſumēs in nūeroſitate gētiſ
ſuę: hebręoſ deuotiſſimos ꝑ moyſen totieſ
ꝓhibitꝰ: crudelitᷣ affligebat. Seqtᷣ. Neq̄
elati ſūt ocłi mei. Elati ſūt oculi diuitꝭ illꝰ
q̇ in euāgelio legitᷣ: horrea ſua ꝑua cogitaſ Luc. 12
ſe deſtruere: ⁊ ad copiā cōgregādā ingētia
fabricare voluiſſe. Addidit: Neq̄ ambula
ui i magnis. Ambulauit i magnis pilatꝰ:
q̇ dixit dn̄o ſaluatori: Neſcis qꝛ ptātē ha- Joh. 19
beo dimittēdi te: ⁊ ptātem hēo crucifigēdi
te? Ad poſtremū ſbiūxit ad cumulū: Neq̄
i mirabilibꝰ ſup me. Ambulauit ſymō ma-
gꝰ i mirabilibꝰ ſup ſe: qñ ſpm̄ ſctm̄ ab apo-
ſtolꝭ xp̄i pecunia credidit eē redimendū: vt
ꝑcio mercaretᷣ qȯ eiꝰ merita nō hēbāt. Sic
dū talia negat: illa datᷣ intelligi: q̄ dn̄o ui
uāte faciebat. Deniq̄ ita ſentiēdū: ſequēs
ꝟſus oñdit. Si nō hūiliter ſentie-
bā: ſed exaltaui āiam meā. Sicut
ablactatꝰ ſup mr̄ē ſuā: ita retribu- Act. 8
es in āiam meā. Nimus cōpetēt edictū
ē: Si ñ hūilitᷣ ſentiebā: qꝛ ſūmū ſapięgenꝰ
eſt nō ꝑ elationē ſibi aliq̄d ꝑſuadē: ſ deuo-
to aīo ſentire qȯ expedit. Monet ḡ ſcptu-
ras diuīas ſimplici ac puro corde ſe fuiſſe
meditatū: ñ vt arriani: manichei: donati-
ſtę fecerūt: ⁊ cęteri qui a ꝟa religiōe diuiſi

sunt. Illi eñ si hũiliter sentire voluissent: suã nõ eligerẽt defẽdere ꝓuitatẽ: ſ ad doctores verissimos ꝛ sanctissimos veniẽtes: fidei recte intelligentiã ꝑcipe meruissent. Iste ḡ se dic hũiliter sensisse queãdmoduz
Ro.ii monet apls: Noli altũ sape ſ time. Et ali-
Ps.100 bi in psalmo: Nõ habitabit in medio do-
mus meę q̃ facit supbiã. Iterũq̃ ꝯ h vitiũ
Ps.55 orãs dñi deposcat auxiliũ dicẽs: Nõ veni-
at mihi pes supbię. Sequit. Sed exaltaui aĩam meã. Hic negat exaltatã aĩam suam: id est: in supbię culmẽ euectã: vbi ascẽdere ruinosũ est: ꝓmouẽ piculũ. Nã sctĩ viri exaltãt aĩas suas: qñ eas ꝯtendũt ad diuias ꝑdicatiões erigẽ. Queãdmodũ eñ aut de sctã trinitate possum᷒ aliq̃d intelligẽ: aut salubrit̃ de btã incarnatiõe sentire: nisi cuz mag̃ hũilitate aĩam nr̃am leuem᷒ ad dñm: Nã licere aĩam ad supna se tẽdere: testis ẽ
Ps.24 ali᷒ psalm᷒ vbi dictũ est: Ad te leuaui aĩaz
meã. In ill̃ eñ reb᷒ aĩam leuari fas ẽ: vnde viuat: vñ floreat: vñ cęlesti pane pascat̃. In istis aũt exq̃sitiõib᷒ ꝑuis ꝛ infęlici doctrina turgẽtibus exaltari nõ decet aĩam: vbi mortẽ reperit: infernũ subit: ꝛ ęt̃na infęlicitate dãnat̃. Adiecit decorã nimis ꝛ subtilissimã cõparationẽ: vt ita se dñm desiderasse dicat: sic ablactat᷒ sup mr̃em suã. Cõsuetudo est eñ puuli: q̃tiẽs ad alios cibos ętate crescẽte ꝑpat̃: lac illi q̃ solebat vesci a pia mr̃e denegari: q̃ten᷒ ad solidiores cibos trãseat: ne ei᷒ suba in teneritudĩe q̃dã relicta mollescat. Sed tũc q̃ puritate: q̃ desiderio: q̃ g̃ra mr̃em q̃rit: vt aĩo ipius ad lamẽta ꝑmoto ei᷒ pene doleat̃ amissio. Hoc desiderũ: h votũ ꝓpba sibi cõparãs: ostẽdit q̃nta spes: q̃nta simplicitas: q̃nt᷒ debeat esse ardor in dño. Ablactari eñ dicũt̃: qui sunt a lacte ꝓhibiti. Et merito talis facta est cõparatio: q̃ sic infãtes vbera materna sugũt: ita fideles puuli scripturę diuię simplicitate nutriunt̃: donec ꝑparent̃ ad soli-
Cor.3 dũ cibũ: dicẽte aplo: Nõ potui loq̃ vobis
q̃si spũalib᷒: ſ q̃si carnalib᷒: tanq̃ puulis i xp̃o lac vob potũ dedi nõ escã. Nec vacat qd̃ addidit: Sup matrẽ suã: dũ adhuc teneri sũt ꝛ sup vbera matr̃na portant̃. Ipis eñ g̃uior ẽ cõsuetudo subtracti cibi: q̃ se escis aliis nesciũt ꝯsolari. Addidit: Ita retribues in aĩam meã. More dictũ ẽ hũanitatis. Ipi eñ nobis ponim᷒ penã: qñ de aliq̃ cã iusta ꝯfidim᷒: sic ꝛ i septimo psalmo dictuz
est: Dñe de᷒ me᷒ si feci istud: si est iniq̃tas i Ps.7
manib᷒ meis: si reddidi retribuẽtib᷒ mihi mala: decidã merito ab inimic̃ meis ianis. Sed hinc ordo nob verboꝝ faciẽd᷒ est: vt vsus hui᷒ decarminata ꝯtextio: ipa se magis exponere videat̃. Si nõ hũiliter sentiebã: sic ablactat᷒ sup matrẽ suã: ſ exaltaui aĩam meã. Seq̃tur cõpẽsatiua ꝯditio. Ita retribues in aĩam meã. Ita: dũ dicit̃ illud significat̃: vt si ego teꝑsumpsi ꝯtẽnere: tu me merito videaris abycere. Siue sic forsitan accipi debet: vt psalm᷒ iste ꝯ illos videat̃ eẽ ꝓlatus: q̃ in aliq̃bus tribulatiõib᷒ atq̃ adũsitatib᷒ ꝯstituti: impatiẽter agũt: ꝛ nolũt remedia sustinere diuia. Cõtra hęc itaq̃ dic hũilis ꝛ fidelis: q̃ differebat̃ audiri cor suũ in ꝯtẽptũ minime ꝓsilisse: neq̃ suos elatos oculos elicit: q̃ maxie puuli h faciũt: q̃ parẽtes suos ꝯtẽnere furiosa volũtate ꝑsumũt. Nã ꝛ ipa cõꝑatio posita in malo põt accipi: qñ ablactat᷒ infans sup matrẽ exaltat aĩam suã: qñ mãmillas eius manib᷒ lacerare ꝑsumit: ꝛ vagitib᷒ atq̃ fletibus agit vt ei᷒ indig̃tio possit ag̃sci. Deinde seq̃tur penal̃ illa cõditio: vt si fecit ea q̃ supi᷒ dixit: a dño ꝓyciat̃: queãdmodum ablactat᷒ infans matris vberib᷒ ꝓbat̃ excludi. Nã vt hũc psalmũ ad vtutẽ patientię atq̃ hũilitat̃: vt dictũ ẽ: intelligamus eẽ ꝓlatũ: subiecit: Speret isrl̃ in dño: ex hoc nũc ꝛ vsq̃ in sęculuz: ne ꝑceps desperatio nr̃a ablactat̃ infantib᷒ merito cõpata videat̃. **Speret isrl̃ in dño: ex hoc nũc ꝛ vsq̃z in seculũ.** Postq̃ hũilitatẽ ꝛ mãsuetudinẽ seq̃ndã cõpetẽter edocuit: tanq̃ bon᷒ mg̃r scda ꝑte ꝯũsus vnũquẽq̃ fideliũ monet vt ꝯfidentiã suã ponat sp in dño: ꝛ in ea cũctis sęcul̃ ꝑseueret. In h eñ mundo licet sperare: illic aũt desiderata ꝑmia ꝯtueri. Nã sęclm: interdũ mundũ istũ significat: interdũ regnuz illud dñi qd̃ credim᷒ esse venturꝫ. Dic eñ: Ex h nũc: id est: a ꝑnti tp̃e vsq̃ ad ętnitatẽ futurã: cũ vnuz sęculũ erit ꝛ vicissitudo tẽpoꝝ in vnitatez ꝑpetuã felicit̃ imutat̃. Sic textũ psalmi cõpẽdioso fine ꝯclusit: vt sctẽ hũilitati ꝯueniret ꝛ ipa breuitas dictõis. **Cõclusio**
m **Irabil̃ ẽ nimis hũilitas: q̃ culmie cõ-**

mēdaꝝ excelso. Nā si aliqs heremita cellu-
le sue vacās talia diceret: magnū patiētie
laude fulgeret. Hoc purpurat⁹: h̄ ꝓpharū
dicebat exim⁹: vt studiosi⁹ refugeret sup-
biā: q̄nto amplius honoꝝ claritate radia-
bat. Sꝫ q̄d a nob̄ exigiꝛ: si ab illo talia pē-
debāt? Presta dn̄e hūilitatē regis: ꝓphete
patiētiā: q̄m in q̄cūq3 ꝑsona ista v̄e tua sūt
ꝑmia. Nō eñ h̄ passim hūana volūtate su-
miꝛ: s̄ misc̄dię tuę largitate ꝑstaꝛ. Que iō
maxime int̄ v̄tutes eximias honorata con
surgit: q̄m eā dignō tuę maiestatis assūpsit.
Deniq3 ꝯsiderem⁹ q̄ntū honorata sit hūili-
tas q̄ supbię ꝯtria in duodecio ḡdu noscaꝛ
collocata. Illa eñ demergit in tartaꝝ: hęc
ꝑducit ad celum.

Explicit expositio in psalmū CXXX
Incipit expositio in psalmū CXXXI

Cum ꝓpham Cāticū graduū.

C oia cātica ḡduum ad ꝓuectū spei
celsioris euexerint: istud tñ eū oīmo-
dis eleuauit: q2 icarnatiōis dn̄icę sacra de-
scribit. Dignū eñ fuerat: vt p⁹ duodenari-
um aploꝝ nūeꝝ tāq3 caput oīm ipe tertius
decim⁹ adueniret: quē nō arbitror ꝑsonę ꝓ-
phetice posse cōgruere: q2 glia tāti psalmi
nisi dn̄o xp̄o rōnabiliꝛ alti nō p̄t applicari.
Nec eñ ille hūilis q̄ hacten⁹ clamauerat d̄
ꝓfūdis: subito se i tātā laudē potuisset erigē
vt hūanū modū videreꝛ excedē. Quapro-
pter dauid ille desiderabilis: ille manu fortis:
h̄ a nob̄ intelligēd⁹ ē: in q̄ ꝛ hūilitas assum
ptę incarnatiōis ꝯuenit: ꝛ oīpotētia deita-
tis excellit.

Cum fre- Diuisio.

D quēter ꝓpha in psalmis de incar-
natōe dn̄i fuerit locut⁹: in h̄ maxie
ḡdu: tātū mysteriū euidēꝛ edicit vt merito
valuisset ad gliam ꝑfectiōis ascēdere: qui
hūani generis salutē nō desinit idicare. Pri
ma igiꝛ narratiōe dn̄i xp̄i v̄ba refert: q̄bus
pr̄i suo cog̃sciꝛ ꝓmisisse: reqez se nullaten⁹
sumere: nisi v̄e religiōis affectū hūanis pe-
ctorib⁹ īfudisset. Scd̄a narratiōe dic̄ eē co-
gnitū: q̄d v̄aciꝛ fuerat a dn̄o saluatore pol-
licitū: p̄ces suas adijciēs: vt cito aduētū sa-
lutarē ꝑbeat q̄ adhuc vētūri tp̄is dilatōne
pēdebat. Tertia pte ꝓmissionē q̄ illi a pr̄e
facta fuerat ꝑhibet eē ꝯplēdā: vt fruct⁹ vte-
ri v̄giāꝛ thronū sedeat dn̄atōis ęt̄nū: q̄ten⁹
ecclesiā ei⁹ bn̄dicat: paupes pascat: sacerdo-
tes gl̄ificet: ꝛ ptātem ei⁹ ꝓducat: inimicos in-
duat ꝯfusiōe: sup eū floreat scīficatio ęt̄na
iustitię. Quapropt̄ hūc psalmū intētis ani-
mis audiam⁹. Est eñ sensib⁹ ꝓfūd⁹: ꝛ v̄bo-
rū ipoꝝ sig̃ficatōe copiosi⁹. Expositio

M Emēto dn̄e dauid: ꝛ oīs mā-
suetudīs ei⁹. Cū⁹ ē ꝓphę: freq̄nꝛ
ꝑ hūanas ꝯsuetudies dn̄o supplicare.
Memēto eñ: illi d̄r: qui nihil aliq̄n potuit
obliuisci. Nō. n. vt ad mēoriā redeat diui-
nitas ꝯmoneꝛ: ante quē oē p̄ns ē ꝑteritū ꝛ
futuꝝ. Dauid aūt significaꝛ dn̄s xp̄us: q̄ ꝑ
carnis semen de creaturę suę descendit ori-
gine. Sic eñ auoꝝ ꝓauoꝝq3 suoꝝ: filium
fuisse declarem⁹. Nā iesū xp̄um dauid dici
testis ē hieremias cū ait: Et dauid regē ipo- Hiere. 30
rū suscitabo illis. Et iteꝝ: Suscitabo illis da- Ibidē. 23
uid regē oriētē iustū ꝛc. Itē esaias: Et exci
tabo sup eos pastorē vnū altū: ꝛ pascet eos
fu⁹ me⁹ dauid: ꝛ erit his pastor: ꝛ ego ero
illis i deū: ꝛ dauid p̄nceps i medio eoꝝ. Vñ
ꝯstat nō eē dictū de dauid filio iesse: q̄nisi
ꝓphę lōgo tp̄e p⁹ ipm̄ fuisse declarāꝛ: ꝛ ꝓ-
phetia ipoꝝ dicē cog̃sciꝛ d̄ futuro. Deinde
potuit dicē: Memēto mei: s̄ vt alteꝝ signi-
caret dixit: Memēto dn̄e dauid. Quapro-
pter cōfidenꝛ dꝫ accipi: q̄d tātis testimonijs
cog̃sciꝛ approbari. Nā q̄d seq̄tur: Et omis
māsuetudis ei⁹: imēsę patiētię v̄t⁹ ośndiꝛ: d̄
q̄ idē esaias dic̄: Sic ouis ad occisionē du- Esa. 53
ctus ē: ꝛ sic agn⁹ corā tōdēte se: sic nō aperu
it os suū. Hoc certe quō poterat de se ꝓpha
dicē: cū se meminisset vriā etheū ꝓpt̄ vxo-
rē ei⁹ crudeliꝛ occidisse? Vñ ꝛ penitētię ipi-
us gl̄iosū extat exēpluꝫ. Sic iurauit
dn̄o: votū vouit deo iacob. Iurauit
de xp̄o dn̄o d̄r: cui⁹ sacrm̄ ē firma ꝓmissio.
Nā ꝛ ipa v̄bi etymologia: sicut iā dictū ē: ET
sig̃ficat iure orauit: id ē: v̄aciꝛ firmeq3 ꝓmi
sit: tunc scꝫ q̄n petro carnaliꝛ sapienti: ipse
dn̄s ait: Recōde gladiū tuū in locū suū: ca- Ioh. 18
licē quē dedit mihi pr̄ nō bibā illū? Et ite-
rū ne a suo ꝓposito videreꝛ excedē: alio lo-
co petro dixit: Uade retro me sathanas: Matth. 16
scādalū mihi es. Sed ne minorē putes quē
iurasse cog̃scis: audi d̄ ipso pr̄e: Iurauit do- Ps. 109
min⁹ ꝛ nō penitebit eū. Et iurauit dn̄s ad
abraā. Et h̄ ipm̄ de pr̄e dic̄ inferi⁹: Iurauit
dn̄s dauid v̄itatē. Nā ꝛ illud q̄d ait: Iura
uit dn̄s: ośndit alterā nō suā intelligi debe-

re psonā. Votū itaq3 filij fuit: vt ꝓpe icar-
natōis aduentu recōcaliaret pri gen⁹ hūa-
nū: qđ pctis faciētib⁹ reddebaẗ infensum:
Qđ tñ votū: nō est a pre diuisū. Oia eñ q̄
vult pr: vult fili⁹: vult ⁊ spūsſctūs: qm̄ vna
natura: vna ptās: vna cog̃saẗ ⁊ voluntas.
Qđ sit tamen istud votū: subter exponiẗ.
Si introiero in tabernaculū do
Al. strati mus mee: si ascēdero i lectū †strat⁹
mei. In h̄ v̄su ⁊ duob⁹ alijs q̄ sequuẗ: pro
pheta referēte: v̄ba intelligēda sūt dñi xp̄i
a pte hūanitat̃ ei⁹. Negat eñ ⁊ tabernacu
lū se introire: ⁊ stratū lecti ɔscēdere: donec
illa q̄ pri ꝓmisit cog̃saẗ implere. Taber-
naculū diĉ: nisi fallor: cęlestē habitationē:
vbi post resurrectōnē suā cū assūpta carne
vidētib⁹ ascēdit aplis: quā se añ ingressuꝝ
esse non ꝓhibet: q̄3 dño patri reperiat reli-
giosoꝝ pectoꝝ locū. Ideo eñ addidit: Do-
mus meę: vt cęlestē significaret habitatio-
Esa.66 nē: sicͨ alio loco diĉ: Cęlū mihi sedes est: ter
ra aūt scabellum pedū meoꝝ. Seq̄tur. Si
ascēdero in lectū strat⁹ mei. More suo res
cęlestes p hūanas ɔsuetudines dinosciẗ in
dicare. Lect⁹ eñ nr̃ strat⁹: q̄etem nobis cō
fert ⁊ finē laboꝝ. Vñ lect⁹ ipsi⁹: id est: req̄-
es: ɔsūmatio intelligēda est brissimę passi
onis. Nā ⁊ ipm qđ dixit: Si ascēdero: signi
ficat ascēsionē: qñ ascēdit i cęlos ⁊ sedit ad
dexterā pris. Tūc eñ iurationis: id est: pro-
missiōis ipius vota cōpleta sūt: qđ ⁊ ipse i
Job.19 passiōe sua diĉ cū aceto potat⁹ est: Cōsum-
matū ē: ⁊ iclinato capite emisit spm̄. Si
dedero sōnū ocul̃ meis: ⁊ palpebr̃
Al. Et meis dormitationē. †Aut requiē
tēporib⁹ meis. Quis nec illa supiora q̄
diximus ad naturā deitat̃ ei⁹ applicari posse
videaẗ: h̄ tñ oimodis discrepare cog̃saẗ: vt
illa potētia diuitat̃: aut ocul̃ suis somnū:
aut palpebris dormitationē dedisse videa
tur: s̄ h̄ oia rōnabiliẗ hūanitati ei⁹ ɔuenire
noscunẗ. Diĉ eñ: Si dedero somnū oculis
meis. Sōn⁹ iste intelligēd⁹ ē: req̄es mort̃:
de q̄ ⁊ in alio psalmo iā dictū est. Ego dor-
Ps.3 miui ⁊ soporat⁹ sū ⁊ surrexi: qm̄ dñs susce-
pit me ⁊c. Sequiẗ. Et palpebris meis dor-
mitationē. Cōsuetudo sōni potenẗ exp̄mi-
ET tur. Palpebrę eñ a palpitādo dictę sūt: q̄
nisi tremula q̄dā remissiōe quieuerit: som-
nus oclos nō pt introire. Idē seq̄ẗ. Aut re
quiē tpib⁹ meis: qm̄ reuera tēpa capit̃ nr̃i
req̄em hr̄e nō pñt: qm̄ ocul̃ crebris motib⁹
agitati vigilare noscunẗ. Prius eñ posuit
somnū: ⁊ postea quēadmodum ipe somn⁹
impleatur exposuit. Reuera somnus: qm̄
triduana tm̄ pausatione susceptus est: qui
nullā corpi corruptionē itulit s̄ q̄etē. Do-
nec iueniā locū dño: tabernaculū
deo iacob. Ventū ē ad illā ꝓmissionem
q̄ in supiorib⁹ dict̃ suspēsa q̄rebaẗ. Diĉ. n.
votū suū in h̄ fuisse semp intētū: donec ec-
clię firmitas scē ꝑdicatiōis ordie fūdareẗ.
Loc⁹ eñ dñi est tabernaculū pectoris xp̄ia
ni: ⁊ atria ecclię catholicę: q̄ ille tanq̄3 cęluꝫ
semp inhabitat. Hęc inuēta sūt: postq̄3 do-
mini aduentu cōstructa viguerūt. Inuen-
ta plane: qñ ipe nos q̄siuit: ipe reperit: ipse
sua pietate ɔstruxit: ⁊ tabernaculuꝫ sibi ex
nobis ⁊ in nobis fecit: quādo ipe nos ęter-
nę vitę ꝓpria miseratiōe restituit. Et illud
memēto: q: sicͨ supi⁹ dixit promisisse xp̄um
deo iacob: ita ⁊ h̄ ipi cū votū asserit reddi-
disse: q̄ten⁹ impleta v̄itas iurationis ipius
appareret. Sed ne ꝑfidia iudęoꝝ hęc appo-
sita q̄3 exposita tumultueẗ (q̄ scripturas di
uinas in suā ꝑnicē alijs q̄busdā ɔfictiōib⁹
a via veritatis diuiare ꝑsumit: vt integri
tatē rei abscōdere videaẗ) audiat quid se-
quitur: ⁊ confusa tandem aliquādo resipi-
scat. Ecce audiuimus †ea in effra- Al. eam
ta: inuenimus †ea in campis silue. Al. eam
Post domini sacramētū: post studium ei⁹
quod tota veritate cōpleuit: propheta ve-
nit ad narrationē secundā: in qua ex sua ꝑ-
sona promissionē domini quā i effrata au-
dierat: in campis siluę se asserit inuenisse.
Effrata: lingua latina significare memora
tur speculū. Cāpi vero siluę: indicant cor-
da gentilium: quę ex peccatis quasi silue-
strib⁹ ac dumosis: mūdante domino cam
pestri puritate patuerunt. Campi siquidē
a capacitate et spacio diffuso dicti sunt. ET.
Facti sunt enim ex hispidis nitidi: ex agre
stibus mansueti: ex sterilibus fructuosi: ex
cubilibus dęmonum templa dominant̃.
Et ideo in campis siluę: id est: in gentibus
dicit esse compertum: quod in imagine ꝓ-
phetię iudęis fuerat repromissuꝫ. Nā ⁊ ip-
sa quoq3 bethleem vbi dñs nat⁹ est appella
ta est effrata: sicut Micheas ꝓpheta dicit.

Michee.5 Et tu bethleem dom⁹ effrata: nunq̄d mini
ma es in tribub⁹ iuda. Ex te eni exiet pn-
ceps: qui regat p̄p̄lm meū isrl'. Et in genesi
Gen.35 scriptū est: sepultā esse rachel uxē effrata: q̄
est bethleē. Vn̄ euidēter apparet auditū fu
isse nasciturū dn̄m in bethleē: s̄ ppt' fidem
gentiū in cāpis silue fuisse cōpertū. †In
Ps. Introibi- troibim⁹ i tabernacula ei⁹: adora-
mus i tr. tabnacula uim⁹ i loco vbi steterūt pedes ei⁹.
ei⁹: adorabim⁹ Cū sup̄ius dixerit: i effrata se audisse q̄ in
cāpis silue repierat: nūc ad ɔfirmādū toti⁹
deuotiōis effectū: introisse se dic̄ in tabna-
cula dn̄i: vt qđ in spe firmissima gerebat: i
h̄ se ɔfiterer̄ modis oīb⁹ introisse. Perscru
tādū plane: qđ sup̄i⁹ dic̄: dn̄m singulari nu
mero tabnaculū p̄misisse: z h̄ p̄p̄ha cuz fi-
delib⁹ xp̄ianis tabernacl'a se asserit introi-
re. Quā xp̄s dn̄s catholicā p̄misit ecclia: z
propheta merito pluralit' dixit: qm̄ tunc se
fide miscuit p̄p̄lo xp̄iano: qn̄ iā innūerabi-
les eccl'ie toto orbe p̄misse sūt. Sz nō suffic
eū p̄fessum fuisse intrasse tm̄ ecclias: nisi et
adorasse se diceret: vbi dn̄i xp̄i pedes sctis-
simi ɔstiterūt. Pedes significāt euāgelicas
Esa.52 iussiōes: sic̄ scriptum est: Q̄ speciosi pedes
euāgelizantiū pacē. Ibi em̄ steterūt pedes
ei⁹: vbi fidei v̄itas approbat' eē fūdata. In
h̄ em̄ nobis in eternū standū est: vbi ple-
nitudo leg' z p̄p̄haz dn̄s xp̄s insistit. Sta
re em̄ plerūq3 ad ɔstantiā refert': sic̄ in euan-
Ioh.3 gelio scriptū est: Qui habet spōsaz spōsus
est: amic⁹ autē spōsi stat z audit eū. Stare
em̄ p̄tinet ad solidissimā mētē: vn̄ scriptuz
Math.10 est: Qui p̄seuerauerit vsq3 in finē h̄ saluus
erit. Nam pctōres in fide ɔstare non posse
alr' psalm⁹ ostēdit dicēs: Ibi ceciderūt qui
Ps.35 opant' iniq̄tatē: expulsi sūt nec potuerunt
stare. Qđ si h̄ et ad historiā pie velis refer-
re: significat forte sctām crucē: vbi corpalit'
stetit qn̄ in ea ɔfix⁹ appuit. In q̄ stetisse re-
cte dicit': vbi corp⁹ ei⁹ īfixū fuisse mōstrat'.
Merito q̄ huc p̄p̄ha locū dic̄ adorandū: q̄
nobis z fidei signū ɔstitit z salutē. †Ex-
Ps. Surge urge dn̄e in requiē tuam: tu z arca
sanctificatiōis tue. Postq3 dn̄i xp̄i p̄-
missiōes q̄ sup̄ius dicte sūt p̄p̄ha p̄fectas
esse cognouit: ne q̄cq3 debitū eē ɔstaret: excla
mat ad dn̄m: Exurge i requiē tuā: vt euen
tū rez p̄fecte v̄itatis ordine declararet: id
est: ab infer' resurgeret in deitat' sue b̄titudi
nē sempiternā. Et vide qđ addidit: Tuā:
quā tibi tua maiestas tribuit: q̄ regnat cū
p̄re p̄tāte equali z gl'ia sempit'na. Et ne puta
res caput mēbra sua posse derelinq̄re: ad-
iecit: Tu z arca sctificatiōis tue: h̄ est ecclia
quā mēbra tua faciēs sctificare dignatus es.
Nō em̄ dixit: arcā noe: nō arcā testamenti:
q̄ tn̄ vtraq3 typū portare videbat' eccl'ie: s̄
ipsam specialit' designauit cū addidit: Sctifi-
catiōis tue. Deniq3 vide qđ sequitur. Sa
cerdotes tui induant' iusticia: z scti
tui exultēt. Adhuc de ill' mēbris loquit'
q̄ a dn̄o recipi dep̄cat' i requiem sempiternā.
Sed videamus: qđ significet: Sacerdotes
tui induant' iusticia: id est: tanq3 armis ce-
lestib⁹ vestiant': sic̄ apl's dic̄: Induti loricā Eph.6
iusticie z caritat': vt possitis ignita iacula
inimici extinguere: scz vt itrepide hereticō
rū iaculis valeant obuiare. Siue iusticia:
ipm significat dn̄m xp̄m: sic̄ apl's dic̄: Qui j.Cor.j
fact⁹ ē sapia nob a deo z iusticia. Ipsum q̄
decet sacerdotes idui: z sp̄ corde gestare: q̄
tn̄ sic induit' vt int⁹ esse dignet'. Sic̄ bapti-
zatis: idē dic̄ apl's: Oēs q̄ in xp̄o baptizati Gal.3
estis: xp̄m induistis. Sequitur. Et scti tui exul
tēt. Cōsequēs erat vt sancti exultarēt: cum
ipm christū dn̄m induissent. Nā si munda-
nū gaudiū est: vestē sumere p̄ciosaz: qđ de
illa maiestate pōt oboriri leticie q̄ z hono-
rabilē facit z circūdat modis oībus ad sa-
lutē? Propt' dauid seruū tuū: nō
auertas faciē xp̄i tui. Recordās p̄p̄ha
q̄ mala iudaic⁹ p̄p̄lus fecerit in deserto: vel
postea q̄nta dn̄o iniq̄tate peccauerit: p̄ui-
dēs etiā quā ingestur⁹ erat salutarē q̄dem
mūdo: s̄ ipsis lamētabilē passionē: i dei pa-
tris se supplicatione p̄sternit: ne faciē chri-
sti sui: id est: p̄sentiā auertat a gēte iudaica
quā olim p̄miserat per p̄p̄hetas: vt q̄ erat
recōciliatur⁹ mūdū: offensam q̄3 absterge-
ret iudeoz. Iurauit dn̄s dauid ve
ritatē z nō frustrabit' eū: de fructu
uentris tui ponā sup̄ sedē tuā. Post
illā supplicationē: q̄ domini aduētū breuit'
q̄dē s̄ magno desiderio postulauit: tertiaz
narrationē s̄mo p̄p̄hetal' igredit': vbi ea q̄
filio p̄missa fuerant a p̄re letus enumerat.
Quid em̄ firmi⁹: qđ ve p̄t dici ɔstāti⁹: qn̄ il-
le iurat p̄ quē iurat': ille p̄mittit q̄ non pōt
falli? Sed nō isti dauid filio iesse: q2 dicere

posuit:iurauit dñs mihi:sic ꝛ i hui⁹ psalmi
ꝑncipijs dixit. Nā cū dicit:iurauit dñs da
uid:alterꝫ significauit: illum scʒ de q̄ i alio
Ps.88 psalmo dictū ē: Posui adiutoriū sup potē
tē:exaltaui electū ꝺ plebe mea: Inueni da
uid fuū meū:in oleo scō meo vnxi eū. Et
paulo post. Ipē inuocabit me:pr me⁹ es tu:
de⁹ me⁹ ꝛ susceptor salutꝭ meę:ꝛ ego ꝑmo-
genitū ponā illū excelsuꝫ ꝑ regib⁹ trę. Hoc
est qꝺ h̄ posuit: Nō frustrabit eū. Frustra-
re ē eñ:in irritū ꝓmissa deducere:qꝺ h̄ me
rito negat posse ꝓuenire: qm̄ deceptionis
loc⁹ eē nō potuit:vbi ꝓmissio ꝟacissimi de
claraꝭ auctorꝭ. Seq̄r. De fructu vētris tui
ponā sup sedē tuā. Fruct⁹ vētrꝭ:est dñi sal
uatoris doctrina celestꝭ:de q̄ ꝓls xp̄ianus
noscit eē generat⁹. Freq̄nt eñ dixim⁹ insti
tutiōe fideli:q̄si q̄dā ventre generari posse
credētes. Hos ḡ ꝓmittit pr sup dñi xp̄i esse
sedē ponēdos:q̄si ꝯūsi auctoris sui mādatꝭ
docē silia cōprobāt. In illi⁹ eñ sede recte
sedere q̄s dr:cui⁹ ꝛ ꝑcepta docere mōstrat.

Si custodierint filij tui testamē-
tū meū: ꝛ testimonia mea hec q̄ do-
cebo eos. Et filij eorꝫ vsq̄ꝫ i secl'm:
sedebūt sup sedē tuā. Explanauit qꝺ
supius dixit. Nā ꝛ h̄ de ap̄lis loq̄t ceterisq̄ꝫ
fidelib⁹: q̄ xp̄i filij dici fidei itegritate meru
Math.19 erūt. Ipis eñ dr: Sedebitꝭ sup duodeci se
des iudicātes duodeci tribus isrl'. His ḡ se
des dñi dabit: q̄ ꝛ pricipes ei⁹ regni eē me-
Ioh.17 ruerint: sic in euāgelio ipē dic: Pr volo vt
vbi sū ego: ꝛ ipi sint mecū. Et ne ābigeres
q̄b⁹ eēt dandū:illos scʒ dicit q̄ testamentū
dñi ꝛ testimonia: oēmq̄ꝫ doctrinā pura de-
uotiōe custodiūt. Sed ne h̄ ꝑmiū putares
eē forsitan tpale:dic: Usq̄ꝫ i secl'm sedebūt
sup sedē tuā. Cui⁹ seculi nō erit finis: q꞉ oē
ꝑmiū ibi incōmutabili eternitate ꝑdurat.

R.elegit Qm̄ elegit dñs syō: †ꝑelegit eaꝫ
in habitationem sibi. Hec requies
mea i secl'm secl'i: hic habitabo qm̄
R.elegi †ꝑelegi eā. Hoc fm l'ram nullaten⁹ vedi-
cat: cū sciam⁹ hierl'm vetustā euersiones de-
solatiōesq̄ꝫ freq̄ntissime ꝑtulisse. De q̄ scri-
Here.26 ptū ē. Syō sicut ager arabit. Sʒ p h̄ vocabu-
lū hierl'm supna declarat ꝯcors i ꝓlis vnita
ꝟtute caritatꝭ: purificata p grāꝫ remissiōis:
q̄ diuitate ei⁹ atq̄ꝫ potētia eťna speculatōe
ꝑfruit. Illa eñ maiestas sūme bona: sūme
btā: sūme potēs: cui⁹ vbiq̄ꝫ tota sit btōrꝫ
pectora possidēs: habitacula sibi fac q̄ sue
muscōiq̄ꝫ ꝟtute ꝑelegerit. Ipa ē requies dñi:
ip̄m speciale tabnaculū i hoīm religiosissi-
mis pectorib⁹ insidē: ꝛ sic vbiq̄ꝫ eē vt i his
dicat imēsus ꝛ incōprehēsibilis habitare.

Uiduā ei⁹ bñdicēs bñdicā: pau
peres ei⁹ saturabo panib⁹. Uidua
xp̄i dr eccl'ia: q꞉ oī auxilio destituta mūda-
no: solā spē suā posuit i dño: patitq̄ꝫ qꝺ vi-
dua: iprobitatesq̄ꝫ malorꝫ: direptōes crude
lissimas ipiorꝫ: ꝛ tāq̄ꝫ maritali auxilio desti
tuta sp̄ meret: sp̄ atterit: s̄ mentꝭ castissime
fruit idemutata ꝯstātia. Ad cui⁹ silitudinē
viduā laudat ap̄ls dicēs: Que aūt vidua ē j.Timoth.5
ꝛ desolata: spet i dñm. Hec q̄uis ꝛ ꝯiuga-
tas ꝛ ꝟgines cōtinē videat: vidua tñ dr q꞉
ꝑsidio destituta seculari: spem suā i celesti
spōso reposuit: q̄ eā fec ꝺ fusca pulchrā: de
errone a rectā: de crudeli piā: de caduca fir-
missimā. Siue vt q̄busdaꝫ placet: Uidua
dr synagoga: q̄ nūc eccl'ia est: qm̄ desinēte
lege sub q̄ velut q̄dam marito tenebat ob
noxia: veniēte grā: xp̄o ē sine dubio copu-
lata: ꝛ q̄si a ꝑore ꝯditione liberata: nuptias
celestes salua castitate ꝓmeruit. Quā cō-
parationē ꝛ ap̄lus fec dicēs. An igratꝭ fra- Ro.7
tres: scientib⁹ eñ legē loq̄r: qm̄ lex dñabit
homini inq̄ntū tp̄is viuit. Que eñ sb̄ ma-
rito ē mlier: viuo marito iūcta ē legi: si au-
tē mortu⁹ fuerit marit⁹ euacuata est a lege
mariti. Ergo viuēte marito adultera voca
bit si iūgit alio viro ꝛc. Intēdam⁹ etiā: qꝺ
dic: Bñdicēs bñdicā. Qui sel bñdicit: i ca
tñ se testat bñdictiōe desinere: bñdicēs au
tē bñdicit: q̄ iugi bñdictiōe sctificat: mō in
istā ptem: mō in aliā grām sue donatiōis
indulgēs. Qꝺ argumētū dr a ꝯiugatꝭ: qm̄ Top
noīm ipōrꝫ copulatio noscit eē ꝯiūcta. Qꝺ
etiā i subsequēti ꝟsu factū esse monstrat.
Seq̄tur. Paupes eius saturabo panibus.
Reuera paupes xp̄i celesti pane saginā-
tur: quoniā in mūdanis copijs semp esuri
unt: sicut in supiore psalmo dictū est: Diui Ps.33
tes eguerūt ꝛ esurierūt: inq̄rentes aūt dñm
nō deficiēt oñi bono. Ipsi sūt ergo paupe
res christi: qui terrenis rebus quideꝫ indi-
gent: sed celesti copia perfruuntur. Sa
cerdotes eius induam †salutare: ꝛ Al.salutari
sancti eius exultatione exultabūt.

Sacerdotes induunt salutare: quãdo do-
minũ saluatorẽ summa fidei integritate re
cipiũt: et ipsius honorabili misericordia ve-
stiunt: sicut de baptizatis apostolus dicit:
Gal. 3 Omẽs qui in christo baptizati estis: christũ
induistis. Unde licet prime dixerim⁹: nõ
piget tamẽ repetere: quod nobis põt diui
na mysteria declarare. Tales enĩ oportet
esse doctores: vt primo ipi irreprehensibiles
sint: et sic reliquorũ instruãt corda fideliũ: si-
Matth. 5 cut domin⁹ in euãgelio dicit: Qui autẽ do
cuerit et fecerit sic: magnus vocabitur in re
gno celorũ. Nam quod dicit: Exultatione
exultabũt: ꝑpetuã leticiaz vult significare
sanctorũ: quãdo eos nõ solum exultare: sed
leticia dicit gaudere ꝑpetua. Potest enim
quilibet in magna animi iocũditate ꝓsili-
re: et iterum aliquãdo desinere: exultatõne
autẽ illi exultant q̃ nunq̃ a collatis p̃miis
amouẽtur. Illuc ꝓducã cornu da
uid: paraui lucernaz christo meo:
Illuc cum dicit: illa beatitudinis requies
significat: de qua superi⁹ pater dixit: Hec
requies mea i seculũ secli. Ipsa enĩ requies pa-
tris q̃ filij: ipsa filij que spũssancti: qm̃ san-
cta trinitas q̃ est vn⁹ de⁹: nec beatitudine
separat: nec potestate nec natura diuidit.
Seqtur. Producã cornu dauid. Et hic da-
uid intelligẽdus est: sicut sup̃ diximus: domi
nus saluator: cuius cornu: id est: fortitudo
potestatis in illa iudicatiõe mõstrãda est:
vbi ab ipo sanctis eterna p̃mia cõcedunt.
Neq3 enĩ hoc de se poterat dauid dicere: q̃
et ipe inter reliquos beatos nõ daturus est
munus: sed a dño acceptur⁹ est p̃miuz. Et
vt dñm christũ debuisses adũtere: seqtur:
Paraui lucernã christo meo: id est: lumen
p̃dicatiõis baptiste iohãnis: qui fuit reue-
ra lucerna christi: mũdanis tenebris celeste
Joh. 5 lumẽ ostendens. De quo ait ipse dñs: Ille
erat lucerna ardens et lucẽs. Lucerna sine
dubio lucẽs: q̃ nõ carnalibus oculis: sz spi
ritualib⁹ appareret: et in toto mũdo emitte-
ret de dñi sui oleo saginata copiosissimam
claritatẽ. Inimicos eius induam
Al. efflorebit cõfusione: sup ipsum aũt florebit
sanctificatio mea. Inimicos ei⁹: hereti
cos significat et paganos: vel quicũq3 con-
tra ipius instituta vixerũt. Eius aũt quod
seqtur: christi dñi designat adũsarios. Et si
cut sacerdotes dñi salutarem gloriã indu-
ti sunt: ita inimici ei⁹ cõfusionis velamine
vestiũt: qñ illi audiũt: Uenite bñdicti pa- Matth. 25
tris mei. Istis vero dicit: Ite in ignẽ eter- Ibidē
nũ. Et vt agnosceres hoc et patrẽ facere qd
filius operat: hic prẽm dic inimicos ei⁹ ɔfũ
dere: qd filiũ ɔstat eẽ facturũ. Ipe enĩ i euã
gelio dic: Pr̃ nõ iudicat quẽq3: sed om̃e iudi-
ciũ dedit filio. Sz p̃ris testimonio filij gl̃ia Joh. 5
decẽter exponit. Nã et alibi de vnitate co-
operatiõis dr: Pr̃ me⁹ vsq3 mõ opat: et ego Ibidē
operor: qd etiã de spũsctõ intelligi debere
nõ dubiũ ẽ. Sepe enĩ de vna ꝑsona dr: qd
de toti⁹ trinitatis potẽtia sentiat. Seqtur.
Sup ipm aũt florebit sctificatio mea. Flo-
rebit: ad exp̃mendã sanctitatẽ gl̃iose incar
natõis edicit: q̃ sic floruit: sicut dicit apl̃s:
vt omne ei genu flectat: celestiũ: terrestriũ Phil. 2
et infernorũ: et oĩs lingua ɔfiteat qr dñs ies⁹
christ⁹ i gl̃ia est dei p̃ris. Qd ad cõpationẽ
dictũ ɔstat agrorũ. Tũc enĩ magnũ visen-
tibus dec⁹ exurgit: quãdo amenitates cã-
porũ floridis colorib⁹ induunt. Uerũ tãta
laus cõtinui floris: quomõ põt alteri cõue
nire: cũ ꝓpheta effugatus a filio legat esse
de regno: et in q̃busdã more hũanitatis g̃-
uissima crimina cõmisisse mõstret: dñs aũt
xp̃s q̃cq̃d egit: quicq̃d ꝑtulit: floruit in ipo
semꝑ p̃fna sctificatio: vñ illi merito p̃sens
psalm⁹ aptat: q̃ sine aliq̃ offensione fuisse

Conclusio.

Udi- (cognoscat-
a stis qd ascẽdẽs iste ꝓfecerit: Audi
stis q̃ nos iocunditate cõpleuerit.
Nã licet ab initio cãtica g̃duũ vniũsa grã-
descãt: licet ista dicere celsiora q̃ de dñi ad-
uentu clarissimo lumie lampauerũt. Crea-
tore q̃ppe ꝓphetato: necesse fuit g̃dũ cresc̃e:
ꝑ quẽ augmẽta sumẽ ɔstat vniũsa. Restat
nob in seq̃ntib⁹ g̃dalib⁹ psalmis dilectio ꝓ
ximi et caritas dei: q̃ si pura mẽte ɔscẽdim⁹:
tũc ad ei⁹ gl̃iosissimũ ꝑueniem⁹ aspectũ.

Explicit expositio in psalmũ CXXXI

Incipit expositio in psalmũ CXXXII

Ost illã p̃cedẽtis Cãticũ graduũ
p psalmi sctissimã p̃dicationẽ: i q̃rto-
decimo g̃du tã posit⁹ ꝓp̃ba: ꝑplis btã p̃di-
cat vnitatẽ: vt q̃ se xp̃iana religiõe ɔstrigũt
i vna caritatis ɔueniẽtia ꝑseuerẽt. Qd licet
ad monachos q̃dã aptãdũ eẽ iudicauerũt:
nos tñ dicim⁹ et ad gn̄alitatis ɔcordiã ꝑtine-

qm̄ h̄ nō tm̄ monasterijs s vniūsę pnūciat̄ ecclię: spūali tuba ī vnū colligēs: q̄cq̄d est xp̄i militū in toto orbe terrax. Nō eni relu-ctor beatis monasterijs dictū: sed nec ge-neralitati estimo subtrahendū. Dign⁹ er-go locus q̄ collectionē fidelis populi cōti-neret: quā cōstat ante factā q̄ꝫ incarnatio dn̄i p̄cioso sanguie de gentib⁹ acquisisset. Et merito post illā ponitur: per quā mun-do ꝯstitum fuisse declaratur.

Ece **Continentia psalmi.**
c alter psalm⁹ q̄ diuisionē cognoscit̄ nō habere. Congruū siq̄dem fuit: vt q̄ de vnitate loquebat̄: diuisiōis nō re-aperet sectionē: simplex manens sine aliq̄ diuersitate causax: quos recte atomos nū cupam⁹. Nō enim aut psonam mutat: aut causam: aut locutionē suā cōuertit ad ali-ud. Ista enim tria sunt q̄ diuisionē vident̄ generare psalmorū: qui atomi ad duo illa forte ptinēt minuta: q̄ mulier in gazophy-latiū mittēs plenissime misericordię proba tur munera ꝯsecuta. Sic ꝛ nos si virtutem psalmox istox pijs mētibus hauriam⁹: re-missionē omniū suscipim⁹ peccatox. Ille enim ad laudes domini inuitat: iste horta-tur ad proximi caritatem. **Expositio.**

Ece q̄ꝫ bonū ꝛ q̄ꝫ iocundū:
c **habitare fratres in vnū.** Ec-ce: ostēdentis est poti⁹ q̄ꝫ loquent̄: quod solet magna mētis intētione protē-ta manu fieri: q̄ꝫ sermonib⁹ explicari. Bo-nūm respicit ad caritatē: quoniā ꝑfecti vi-ri cōmunib⁹ se hortant̄ exemplis: ꝛ alter al terius virtutes imitādo mutuę dilectiōis se incēdio cōprehendūt. Frequēter eni bo-nū faciam⁹ ꝛ aduersitate animi dissidem⁹. Est enim perfecta virt⁹: vt ip̄m bonū debe at tibi placere quod feceris. Habitare: id est: in bono ꝓposito ꝑmanere. Ip̄a est eni habitatio quā domin⁹ q̄rit: non tecta pa-rietum q̄ cōsociant corpa: sed q̄ animas re-ligiosa societate cōiungit. Tali enim dicto ꝓhibet circūcelliones q̄ diuersa monaste-ria volūtate mutabili ꝑuagant̄. Dicendo aūt: Fratres in vnum: significat eos qui fi dei societate sub vno patre sunt cōstituti:
Act.4 quib⁹ est: sicut in actibus apostolox legit̄: cor vnū ꝛ anima vna. Sed ꝛ illi in vno ha-bitant: qui heremi solitudines peruagan-tur: q̄ q̄ꝫuis corpe videant̄ eē discreti: fidei tamē ꝯcordia nō ꝓbant̄ esse diuisi. Quod si ꝛ ad litterā intelligas: bona est ꝛ ista so-cietas que fratx cętibus cōgregat̄: sicut in actib⁹ apostolox legim⁹: Et distribuebat̄ Ibidē.
vnicuiq̄ꝫ ꝓut op⁹ erat. Nec eni dicebat ali quid suū ꝓpriū inter illos: sed erāt illis oīa cōia. Sic tamē ps ista laudabit̄ si illa ani-mi cōcordia quā supius diximus nō negat̄. Nā vt hāc adunationē nō mediocre aliq̄d bonū: s intelligeres esse mirabilē: sub my-sticis cōparatiōibus vsq̄ꝫ ad finē laus eam digna ꝯseq̄tur: vt res p̄ciosissima cū sui ꝑ-conij gr̄a iungeret̄. **Sic vnguentū ī capite: q̄d descēdit ī barbam bar-bam aaron. Quod descendit in oram vestimēti eius.** Incipit supioris versus: ꝑ cōparatiōes subtilissimas facta declaratio. Priscis em̄ tempib⁹ alij vnge-bantur in reges: alij in ꝓphetas: alij in pō tificū reuerētissimā dignitatē: q̄ tamē sili-tudinē ꝓnūciabant dn̄i christi: sicut ꝛ alia multa: quę illis tempibus figuraliter age-bant̄. Veniēs aūt inuisibiliter ꝛ incorpali-ter vnct⁹ est dn̄s christ⁹: Ceterū corpaliter vnct⁹ fuisse nō legit̄ rex omnipotēs: ꝓpheta mirabilis: pōtifex ętern⁹: q̄ se imaculatū ꝓ pctōrib⁹ obtulit imolandū. De isto autem vnguēto q̄dragesimusq̄rtus psalm⁹ dicit:
Propterea vnxit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo lęticię Ps.44
p̄ cōsortib⁹ tuis. Q̄d si adhuc euidēti⁹ quę-ras: quid sit istud oleū lęticię: aut vnguen-tū spūale: non ab re est illud aduertere: q̄ꝛ spūssanct⁹ scd̄m lectionē euāgelicā in colū bę specie descēdēs: sup̄ baptizatū christū dn̄m māsit: q̄ est caput corpis ecclię crucifi-xum: tertio die suscitatū: q̄d ascendit in cę-los ꝛ sedit ad dexterā pr̄is. Seq̄tur. Quod descēdit in barbā: id est: spūssanct⁹: q̄ sup̄ ap̄los iestimabili potētię suę v̄tute descē-dit: q̄ꝛ nationū diūsax liguis s̄b varietate locuti sūt. Barbam siq̄dē bn̄ dicim⁹ ap̄los: q̄m h̄ robustissimę virilitat̄ indiciū ē: ꝛ fixa s̄b suo capite ꝑseuerat. Mult̄. n. passiōib⁹ diuino inūere supati s: ap̄li viros se ꝯstātis-simos per dei gratiā ꝓbauerūt: seruantes etiā regulas quas a dn̄o acceperūt: s̄b suo se mansisse capite mōstrauerunt. Sed ne hāc barbā cuiusq̄ꝫ hōis fortassis adūteres: addidit: Aaron: q̄ xp̄i speciē ꝑferens: iam

ipm i sacerdotio suo sub qdã imaginatiõe gestabat. Freqnt eni noia d ipo trãslatiua dicim⁹: sic salomõ: dauid: samson: ita ⁊ hic aaron. Adiecit: Qd descẽdit in orã vestimẽti ei⁹. Ora vestimenti: dñi saluatoris significat eccliã: qz vsqz ad extremitates ei⁹ descẽdit spũsscrũs: qñ baptizatos vsqz in finẽ sctã misericordie sue dignatiõe sctificat. Ipsa est eni ecclia q ⁊ p tunicã illã designata ẽ: q diuidi nõ potuit tpe passiõis. De hac igit veste pres nři spũaliter ⁊ copiosa dixerũt. Nã iosephus in libro tertio antiqtatũ titulo octauo: magnarũ rerũ exinde sacramẽta patefecit: pbãs qttuor colores earũ: id est: byssuz: purpurã hyacinthũ ⁊ coccũ: elemẽta mũdi rõnabiliter indicasse. Hieronym⁹ etiã ad fabiolã scribẽs: ⁊ de hac qz re nõ destitit eẽ pficuus. Sicut ros hermon: qd descendit in monte syon. Uenit ad aliã laudis cõparationẽ: q iterũ sic solet: significatiõe noim: ingẽtia nob arcana patefecit. Ros: est tenuis ac leuis pluuia: nõ p guttas veniẽs: s p qsdã minutissimas ptes: duriciã terrene ariditatl infundẽs. Per hũc cũcta germinãtia coalescũt: ⁊ in varios fct⁹ tẽperatõis mũere pducũt. Hermon hebreũ nomẽ est mõtis vltra iordanẽ fluuiũ ɔstituti: cui⁹ interptatio: sic a prib⁹ traditũ ẽ: significat anathema. Ros g mõtl isti⁹ nutriẽs pctõres: q sub anathematis execratiõe iacuerũt: descẽdit in mõtem syon: qñ ad ɔũsionis remediũ dño largiẽte puenerint. Syõ eni significat eccliaz catholicã: q recipit gẽtes q erãt sb anathematl piculo ɔstitute. Querãs forsitan qre dixerit: Qd descẽdit: dũ magl dicẽ potuisset ascẽdit: qm ad meliora trãslat⁹ est. Sed vsus iste cõis est dicere de his q ad cognitionẽ aliquã trahẽdo veniũt: Descẽdit ad ṽitatẽ: descẽndit ad iusticiam: vtiqz qsi de culmine illo supbie puenũt ad planã lucidamqz rõnem. Hoc est eni ros de hermon ad mõtem syon descẽdere: gẽtes de impietatis sede: ad btitudinis amena transire. Hoc est qd ⁊ ṽsus pmus edixerat: Ecce qz bonũ ⁊ qz iocundũ habitare frẽs in vnum.

Qm illic mãdauit dñs bñdictionẽ: ⁊ vitã vsqz i seculũ. Illic: in mõte scz syon: id est: ecclie q fratrũ adunatiõe cõsistit: Mãdauit bñdictionẽ: h est: misit dominũ saluatorẽ: q credẽtiũ vita est: ⁊ beatitudo ppetua. Uerũ h mõtis nomẽ sepe diximus celestẽ illã hierlm significare: cuius ⁊ hec terrena portat imaginẽ. Ipsa est eni q vitã ɔtinet sine fine: q gaudiũ sine intermissiõe: ⁊ qd oĩe genus felicitatis excedit a suo beneficio regit ⁊ possidetur auctore. Dicẽdo eni: Illic: vbi cõcordia significata est ostẽdit: qz discordib⁹ bñdictio nulla pstat. Uidet ɔgregatio illa qb⁹ siĩtudinib⁹ ⁊ qnta admiratiõe laudata sit: vt nlls dubitet ingẽs eẽ donũ: qñ ab ipo laudat q datur⁹ est pmiũ. Cõsiderãdũ est etiã: quẽadmodũ vno sensu: vna cõplexione psalmus iste cucurrerit. Qd schema dicit hyrmos: qñ series orõnis tenorẽ suũ vsqz ad vltimũ suat: vbi nec psona alia: nec causa mutat: quã iam ⁊ i cẽtesimo sextodecimo psalmo ppt idiuisibilẽ textũ posuisse dinoscimur. Sche

Conclusio psalmi.

O Stẽsa nobis ẽ vnitatl vtilitas: declaratũ qd fratri⁹ pstare possit affect⁹. Diligamus fratrẽ tamqz nos: amem⁹ dñm supra nos: vt ista dilectio pximorũ ad illã nos pducat dñi pfectissimã caritatẽ. Nã qdiocũ di⁹ esse põt: qz hic imitari qd in illa beata patria summo mũere ɔstat attribui. Ferãtur h qui ibi nimis amãdi sũt. Hoc monasterijs: hoc ecclesijs: hoc ciuitatib⁹: hoc villis: hoc heremitis esse pdicatũ. Nullus eni ab ista fraternitate diuidit qui affectũ sctẽ religionis habere monstrat. Sed nec illud indiscussum relinquẽdũ est: qd hic pmo caritas ponit fratrũ: ⁊ post seqtur diuina dilectio: dũ i mãdato pmũ locũ teneat: Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo ⁊ ex tota aia tua. Et p⁹ seqt: Et pximũ tuũ sic teipm. Deut. 6 Habet hoc cõsuetudo docẽtiũ: vt pro explicãda vtilitate causarũ aptissime ɔuertatur ordo dictorũ. Dignũ eni fuit quoniã in his psalmis semp ascẽsus est: vt ad summũ post cũcta poneret: qd rebus omnibus pstanti⁹ esse declaratur.

Explicit expositio in psalmũ. CXXXII

Incipit expositio in psalmũ CXXXIII

Canticum graduũ.

R Espicia m⁹ oculo cordis intẽto: quẽadmodũ vestigia sũma virtutũ trãsmissis gradibus pba cõscẽderit. Illi eni btẽ fratnitati quã in vnũ dixerat ɔgregandã:

nunc qđ supest salubriter psuadet: vt felix
adunatio in laudes domini flagrãtissimo
caritatis studio cõcitet: quaten⁹ fideles vi
ros pfecta opatio consequat: ⁊ hic imitent
suauitatẽ que i illa patria i sctis credit mẽ
tibus esse mãsura. Dignũ est eñ vt bñdi
ctio illi psoluat: ad quem sũmo studio con
stat ascẽsum. Nũc de ipsius mãdati ꝟtute
tractãdũ est: vt itellecta sentẽtia: vtilitatẽ
nob possit aperire discussa. Preceptũ ẽ eñ
th.22 Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo: ⁊
ex tota aia tua: ⁊ ex tota ꝟtute tua: ⁊ pxi
mũ tuũ sicut teipsum. In his eñ duob⁹ p̃
ceptis tota lex pẽdet ⁊ pphete. Admiran
da cõplexio: in vno capite dicere qđ in scri
ptur scis possis oibus inuenire. Nã q̃ de
um ex toto corde: ex tota aia: ex tota virtu
te diligit: locũ vitijs nõ relinq̃t. Ubi enim
intret scel⁹: cũ deo tot⁹ occupat⁹ est anim⁹:
Diabol⁹ eñ vacãtia desiderat: nudata pq̃
rit: s vbi deũ pñtem reperit: sub magna cõ
fusione discedit. Ita si deũ toto corde dili
gim⁹ eiusq̃ nos potestati affectuosa deuo
tione cõtradim⁹: nec locũ culpis dare pos
sum⁹: ⁊ i vijs semp rectissimis ambulam⁹.
Uascula ipa cũ aliq̃ liquore plena sũt: sup
uenietũ augmẽta nõ capiũt: ita nos si di
uina caritas totos repleat: nõ erit quo cri
mẽ introeat. Seq̃tur. Et pximũ tuũ sicte
ipm. Proximũ diligim⁹ sicut nos ipos: cũ
nulli malũ facim⁹: s oẽs simili vt nosmet
ipsos affectiõe tractam⁹. Nulli⁹ eñ acqui
escit igeniũ: aut picula sibi calamitatis op
tare: aut dolosis insidijs velle cõcludi: sed
ita sibi omẽs pspici cupiũt: vt nullis adũ
sitatib⁹ appetant. Hec si in alios cõpari vo
lũtate seruem⁹: si q̃ nob impẽdi volumus:
frib⁹ similia faciam⁹: oĩe delictũ: oĩe fla
gitiũ: oĩe cessat sine dubitatiõe pctm. Ta
lesq̃ pñs regula reddit: q̃les nos celest ma
gister esse p̃cepit. Istud mandatũ ⁊ bonos
angelos fortasse amplectit: q̃ dũ nobis q̃
lia ipsi possidẽt pueniре cupiũt: consortes
nos eterne illi⁹ societat acq̃runt. Memẽ
to p̃terea qđ caritat dñice: hic tertius psal
mus est: vt ex ipo numero: virt⁹ possit scẽ
trinitat agnosci. **Diuisio psal.**

P Rima pte iuitat ppha ad bñdicen
dũ deũ: vbi plurali nũero p̃dicta3
plebẽ cognoscat admonere. Deinde cõuer
sus pplm singulariter benedicit: quia scã
vnitas dec⁹ ẽ ac ꝟt⁹ eccle. **Expositio.**

c **Ecce nũc bñdicite dñm: om- Al. dño**
nes serui dñi. Qui statis
in domo dñi: i atrijs dom⁹
dei nñi. In noctib⁹ extollite ma-
nus vras in sacta: ⁊ benedicite do Al. dño
minũ. Ideo duos ꝟsus simul posuimus:
qm sibi inuicẽ mutua cõnexiõe iũgunt: vt
nob ipler⁹ sẽsus euidẽti⁹ appareret. Primũ
q̃ram⁹ cur ⁊ hic ⁊ i supiore psalmo: Ecce po
suerit: scz vt reb⁹ cert atq̃ pfectis: nõ solũ
smo: s etiã articular p̃staret ostẽsio. Nũc
aũt dictũ est: q2 tot g̃dib⁹ ascẽsis ille solus
laudari debuit: q̃ tãta cõcessit. Primũ eñ
fuit qđ pficiẽter ascẽderat. Deinde qđ sup
hũc ascẽsum aliũ nõ habebat. Tũc eñ ma
iori studio p̃dicãd⁹ est dñs: quãdo fac sua
largitate securos. Siue vt alijs placet: tẽp⁹
istud significat mũdale: qñ h exercẽdus est
anim⁹: vt ibi eẽnus ac ppetuus laudib⁹ oc
cupet. Benedicite dñm: significat laudate
q2 nos illũ benedicẽdo laudamus: ille aũt
nos benedicendo sanctificat. Audisti ser
uũ: ⁊ ne aliquid putares abiectũ: addidit:
Dñi: vt de potentia summi pncipis digni
tas cresceret seruiẽtis. Hoc se noie paulus
honorabilẽ gẽtibus fec. Sic eñ epla eius
p̃fat: Paulus seru⁹ christi. Et itex: Si ho- Ro. j
minib⁹ placere vellẽ: christi seru⁹ nõ essem. Gal. j
De moyse q̃3 i alio psalmo: Misit moysen
seruũ suũ. Quapropt istud iã de pfectis p
prie dicit: q̃ ⁊ amici sine dubio nũcupant.
Seq̃tur. Qui stat i domo dñi: i atrijs do
mus dei nñi. Seruũ q̃dẽ pus dixerat ad ho
norẽ: s ne incerta corda mortaliũ h ad ali
os traherẽt q̃ indeuoti esse noscunt: dum
oẽs dño creature cõditiõe subiecti sũt: ad
didit: Qui stat in domo dñi: id est: quorũ
anim⁹ in dño religiõis firmo vestigio perse
uerat. Stare eñ de illis dicit: q̃ a bono p
posito facilitat crimine nõ labũt: sicut di
ctũ est de diabolo q̃ archangel⁹ fuit: Et in Ioh. 8
ꝟitate nõ stetit. Nomiata q̃dem dom⁹: cõ
cludit ⁊ atria: qm atriũ ingressus est mãsio
nis. Significat eñ eos: siue q̃ iam in pene
tralib⁹ sunt eccle: siue q̃ in ingressu eius eẽ
meruerũt. Diuersa eñ loca sb vnitat gfa
hñe cõstat ecclam. His q̃3 dict aliud gen⁹
firmitatis adiecit: Dei nñi. Hoc est nõ quẽ

gentilitas colit: ſ; quē ꝟa catholica religio
ꝯſiret. Addidit: In noctib⁹ extollite man⁹
vr̃as in ſctā: ⁊ benedicite dñm. In noctib⁹
mũdi iſtius ſignificat teterrimũ tp̃s: qḋ ſꝑ
crebrimis tribulationibus obſcurat̃. In h̃
ꝗ̃ ſeculo leuãde ſunt man⁹: vbi bona ope-
Exo.17 ratio dñi meret̃ auxiliũ. Sic moyſes q̃ꝺiu
man⁹ tẽdebat: amalech audacia ſupba pre
mebat̃: ꝑſagens crucē btĩſſime paſſionis.
Nam qḋ digitos extẽdebat: decalogũ for-
taſſe ſignificat. Qui cũ brachia remiſiſſet:
inimici ſupbia deſperata ſurgebat. Et iđo
bonis opibus leuãde nob ſũt man⁹ ad do
minũ: vt adũſari⁹ diabol⁹ ſupna maieſtate
vincat̃. Sed intẽde q̃d ſignificet: Extolli-
te: id eſt: vberi⁹ elemoſynã facite. Dñs eni
nõ tãtũ a nob exigit pia ꝟba: ſ; facta. Ad-
didit: In ſctā: vt eã man⁹ ſeminet chriſtia-
ni. Nã ſi illã heretici faciãt aut pagani: ma
nus eoꝝ nõ extollunt̃ in ſctā: qm̃ ipſum ſo-
lam elemoſynã chriſt⁹ accipit: quã ei⁹ noĩ
fideles chriſtian⁹ obtulerit. In q̃ tamẽ actu
ne q̃s ſibi aliq̃d arroget: dñm dic̃ eſſe bene
dicẽdũ: qñ ipſe donat ⁊ animũ miſericordẽ
⁊ ſubam largiorẽ. Sic caritatẽ dñi ⁊ laudi-
bus ſacris: ⁊ pia docet opatõne cõplendã.
His pact̃: reſpice q̃ȝ dig̃ retributio ſubſeq̃-
Al. tibi tur. Benedicat te dñs ex ſyon: q̃
fecit celũ ⁊ terram. Explicata cõmoni-
tione q̃ dixit caritatis ſtudio in dñi laudi-
bus ⁊ bonis opibus ꝑmanendũ: venit ad
partẽ ſcđam: in q̃ vno ꝟſu ꝑplm̃ benedicit:
q̃ in vnitat̃ ꝯſtãtia ⁊ dilectione dñi ꝑſeue-
rat. Pri⁹ eñ oĩa pluralit̃ dixit: nũc autem
pſalmũ ſb ſingularitate ꝯcluſit: vt q̃ añ fi-
deles frẽs in vnitate collegerat: mõ illi po
pulo iã diligẽti dñm bñdictõnis mũera ꝑ-
ſtarent̃. Quapropt̃ ſi volum⁹ eſſe bñdicti:
amor nos ſctẽ trinitat̃ ⁊ vnitas btẽ cõple-
ctat̃ eccl̃ie. Et intẽde q̃ȝ cõpetent̃ hũc pſal-
mũ ꝑfect⁹ finis amplexus eſt: vt q̃ vſq; ad
hierl̃m celeſtẽ cõſcendit: bñdictionẽ ſupnã
loco remũeratiõis accepit. Concluſio.
Iubet referre queãdmodũ vſq; ad
l ſupnã hierl̃m grad⁹ iſti ꝑuenerint.
Primo ſiq̃dez ꝗ̃du: ſeculi deſignat
horrorẽ: poſt quẽ ad ꝟtutũ oĩm ſtudia feſti
nat̃. Secũdo: ꝟtus diuine defenſionis ex-
ponit̃: cui nihil obuiare poſſe monſtratur.
Tertio: magnũ gaudiũ eſſe dicit̃: in eccl̃ia
dñi pura mẽte ꝟſari. Quarto: inter q̃ſliber
anguſtias docet ꝯſtant̃ de dño ꝑſumendũ
donec miſerat⁹ exaudiat. Quinto monet:
vt liberati periculis: nõ nob aliq̃d: ſ; omĩa
dñi ꝟtutib⁹ applicem⁹. Sexto: mõtib⁹ ſoli-
diſſimis cõparat̃ ꝯfidẽtia fideliſſimi chri-
ſtiani. In ſeptimo dicit̃: q̃ȝ copioſos fruct⁹
metãt in lachrymis ſeminantes. Octauo:
nihil ꝑmanere dr̃: qḋ volũtate ꝓpria vnuſ-
q̃ſq; fuerit opat⁹: ſ; illa tm̃ eẽ firmiſſima q̃
auctore dño ꝯſtruũt̃. Nono: timore dñi ꝓ-
nunciat̃ hõ btũs fieri: ⁊ vniũſa illi ꝓſutu-
ra ꝯcedi. Decim⁹: infundit patientiã deuo
tis: quã ꝑ eccl̃ie ꝟba cõmendat. Undeci-
mo: de ꝓfundis ꝑnitẽs clamat ad dñm:
vt in liberãdis hoĩbus: q̃nta ſit diuinitat̃
potẽtia ſentiat̃. Duodecimo: ꝟtus mãſue-
tudinis ⁊ hũilitatiſ oñdit̃. Tertiodecimo:
ſctẽ incarnatiõis ꝓmiſſio: ⁊ victoꝝ ꝟitas
approbat̃. Quartodecimo: frĩbus ſpũalis
adunatio ꝑdicat̃: ſup̃ q̃s bñdictio dñi ⁊ ẽt̃-
na vita ꝓuenire mõſtrat̃. Quintodecimo:
in laudibus dñi ꝑfecta illa caritas exerat̃:
ſup̃ quã nihil põt nec mai⁹ dici: nec glõſi-
us inueniri: ſic apl̃s teſtat̃: De⁹ caritas ẽ. i.Joh.4
Quapropt̃ tãti miraculi iugit̃ ꝯſideremus
arcanũ: vt talia ſꝑ iſpiciẽtes: mortiferos ſe-
culi vitem⁹ errores. Cõtinet ſiq̃dẽ h̃ nũer⁹
⁊ illud ꝑterea ſacrm̃: vt cũ q̃nq; ſenſus cor-
porei ꝑ q̃s fragilis hũanitas ꝯbit oẽ pctm̃:
trinitat̃ fuerit ꝟtute ſupati: ad q̃ntũdeci-
mũ ꝗ̃dsliũ pſalmoꝝ nos culmẽ educat: eo
q̃ȝ fiat vt corꝑis imbecillitate ſbmota: do-
nentur victorib⁹ ꝑmia ſempit̃na.
Explicat expoſitio ĩ pſalmũ CXXXIII
Incipit expoſitio ĩ pſalmũ CXXXIIII
Oſt ꝗ̃daliũ pulcher- Alleluia.
p rimã ꝯſtructionẽ: q̃ vſq; ad illã per
uenit ſũmitatẽ: q̃ ĩ ẽternũ ſecuros
efficit ⁊ felices: ꝯgrue nimis ponit̃ Alla: vt
laudib⁹ dñi ſãcta ꝑfruat̃ eccl̃ia: cui tale mu
nus noſcitur eſſe preparatũ. Quapropter
ſincer̃ mẽtib⁹ alacres Alleluia dicere feſti-
nem⁹: vt illi ſctõ ꝑplõ ꝑ diuinã grãz miſcea-
Et totũ pſal- Diuiſio. (mur.
p mũ ꝓpheta loq̃tur. Primo ingreſ-
ſu ꝓp ter noĩs ei⁹ potentiã: laudes
dño dic̃ eẽ ſoluẽdas: q: fecit q̃ voluit in ce-
lo ⁊ in terra: magl̃ia ipſi⁹ diuiſa ꝯmemorãſ.
Scđo: qm̃ ꝟitatis ꝑfecta laus eſt deſtruere

falsitatē: idolorum cultores sb irrisiōe redarguit. Tertio diuisos ordines admonet: vt dn̄m laudare nō desināt. Sic gen⁹ demonstratiuū: i vtraqꝫ pte mirabili executiōe cō

1 Lauda- Expositio. (plex.
te nomē dn̄i: laudate serui domi-
num. Qui statis i domo
dn̄i: in atrijs dom⁹ dei nr̄i. Post graduales psalmos quib⁹ ad oīum ꝟtutū culmē diuia miseratiōe ꝓpheta ꝯscendit: in domo dn̄i stātes alloqtur: vt p⁹ collata tā ingētia bn̄ficia laudare nō desināt celi terreqꝫ creatorē. Et respice ꝑcepta ista in his duob⁹ ꝟsib⁹: q̄ distinctiōe creuerūt. Primo dixit: Laudate nomē dn̄i. Et ne quislibet h̄ putares iniūctū: addidit: Laudate serui dn̄m: id est: q̄ serui ipsius estis ꝓpria volūtate deuoti: ꝛ dn̄m vos hr̄e sentitis: quē nulla supstitiōe cōtēnitis. Tertio dic: Qui statis in domo dn̄i: h̄ est: q̄ pseuerāti ꝛ intitubabili volūtate in ipius scā credulitate ꝯsistitis. Cōtra illos scȝ dictū: q̄ patientes defectū: de collato sbito honore ceciderūt. Seqtur. In atrijs dom⁹ dei nr̄i. Atriū dr̄ amplissime dom⁹ ꝑmus igressus: vbi sibi habitātes ꝓpt̄ expellēdū frig⁹ focos facere noscebantur. Et ab atri fumi nebulissimis globis appellata atria: q̄ si atra: tradit antiqtas. Et q2 nullus fmo vacat q̄ nō aliqd mysteriū ꝯtinere videat̄: ꝛ illos etiā dic dn̄m debere laudare: q̄ in ꝑmū mēbrū dom⁹ dn̄i vident̄ ingressi.

Laudate dominū: qm̄ benign⁹ est dn̄s: psallite noi ei⁹: qm̄ suauis est. Considera qd̄ laudate: tertio posuit: vt p laudis silem q̄litatē scē trinitatis indiuisibilē nob ostenderet vnitatē. Laudis em̄ dn̄ice vsqꝫ ad diuisionē positā multiplex causa narrat̄. Nam cum sint oīa valde bona q̄ fecit: cui⁹ ipe sit bonitatis aduertit̄: a q̄ talia manasse noscūtur. Addidit qꝫ: Suauis: vt non solū benignū: s ꝛ dulcē eē sentires. Sic em̄ ꝛ alibi dicit: Gustate ꝛ videte: quoniā suauis ē dn̄s. Psallite ꝟo dū ponit̄: ad bōas corpis opationes refert̄: vt in hac mūdi ꝯuersatiōe dominū videamur d̄ nostra ꝓbitate laudare.

Qm̄ iacob elegit sibi dn̄s: isrl̄ in possessionē sibi. Et h̄ ꝟsus adhuc ad illā ptē ptinet: cur dn̄s debeat ꝑdicari. Non nisos aūt titillare cog̃scat̄: q̄ re nō sit h̄ abraam posit⁹: cui ꝑmū h̄ possessio a dn̄o ꝓmissa declarat̄. Sed abrae vocabulū nō h̄ videbat̄ significare: qd̄ de isto noie potuisset aduēri. Iacob siqdē supplātatorē interptari sepe iā dictū ē: q̄ bn̄dictionē fratnā gl̄iosa nimis cupiditate ꝑripuit. Qd̄ ad euocatā vniuersitatē gentiū cōpetēter aptat̄: q̄ aduētū dn̄i saluatoris ad se credulitate trahēs: synagoge mūera ꝓmissa percepit: ꝛ priorē ꝑplum religiosa festinatione supauit. Sed post illā patriarche mysticā luctā: quā iacob cū angelo ꝯstāter exercuit: ipe qꝫ israel appellari meruit: q̄ tāte ꝯcertatiōis fixa mēte pōdera tolerauit. Israel aūt interptat̄ vir vidēs deū: qd̄ ad illā ptinet significationē quam dn̄s possidet in btis. Elegit itaqꝫ iacob: dū ecclie ꝑplum diuisarum gentiū ꝯgregatiōe subiunauit. Possidet isrl̄: qn̄ in illa beatorum resurrectiōe ipe in oīb⁹ ꝓbat̄ habitare. Rp̄

Quia ego cognoui qd̄ magn⁹ est dn̄s: ꝛ de⁹ noster p̄ oibus dijs. Ois relatio certa reddit̄: qn̄ is q̄ refert qd̄ dic se ꝓbasse testat̄. Atqꝫ id̄ cog̃uisse se dic ꝓpheta qd̄ ꝑdicat: nō aliq̄ visiōe carnali s i illa altitudie scie posit⁹: ibi magnū ꝯtēplatus est dn̄m. Videbat em̄ vir scissim⁹ maiestatē illā mirabilē cūctis ptātib⁹ ꝛ celorum ꝟtutib⁹ impantē: ꝛ necesse fuit vt diceret: Quia cog̃ui qd̄ magn⁹ est dn̄s: ꝛ de⁹ nr̄ pre oibus dijs: nō q2 ꝑter ipm aliqs de⁹ est: sic in alio psalmo legit̄: Qm̄ qs de⁹ ꝑter dn̄m aut qs de⁹ ꝑter deū nr̄m: s q2 ptātib⁹ diuersis h̄ nomē abusiue ꝯstat impositū: sic i exodo legit̄: Cōstitui te deum pharaōis. Et aplus dicit: Nā ꝛ si sūt q̄ dicant̄ dij: siue in celo siue in terra: sic sunt dij multi ꝛ dn̄i multi: nobis tamē vn⁹ de⁹ pr̄: ex q̄ omia: ꝛ vn⁹ dn̄s iesus christ⁹ p quē omia: ꝛ nos p ipm. Vn̄ merito ꝑ omibus dijs magn⁹ dicit̄ deus a q̄ cūcta creata sunt. Ps̄. 17 / Exo. 7 / j. Cor. 8

Oia q̄cunqꝫ voluit dn̄s fecit in celo ꝛ in terra: i mari ꝛ in abyssis. Post illa q̄ supi⁹ dixit: in altū se tendit ꝟa nimis ꝛ excelsa ꝑdicatio. Qd̄ schema dicit̄ Epiphonema: id est: post narratas res crescēs ad maiora sētentia. Nam q̄uis sint inenarrabilia opa dn̄i: totusqꝫ mūdus referre nō ꝑualeat qd̄ operatur in mūdo: hic tn̄ vniuersa stupēda breuitate ꝯclusa sūt: oia deū fecisse q̄ voluit in celo ꝛ in terra: in mari ꝛ in abyssis: vt Al. omnib⁹ / Sche

Margin notes: ET; Al. bon⁹ / Kuenie (beside "Laudate dominū"); Ps̄. 33 (beside "Gustate")

⁊ creata q̄ vides eiꝰ volũtate facta eē cognosce
res: ⁊ illa q̄ hũanis nequnt ꝯspectibꝰ appa-
rere: ipsius potētia cōtineri posse sentires.
Celũ: positũ est ꝑ cũctis celestibꝰ. Terra ꝑ
omibus q̄ in humo gignunt. Mare cōme-
moratũ dicamꝰ ꝑ istis sinibꝰ q̄s cōmeauti-
um discursus inuisitat. Abyssus ꝟo ocea-
nũ desig̃t: q̄ ⁊ nob ignotꝰ: ⁊ vt q̄dã referũt:
altitudie magna ꝓfũdꝰ ē. In his aũt oībꝰ
volũtas dñi sine aliq̄ dubitatione cōplet.
Quid aũt fecerit dñs: sbsequēter enarrat.
al. Producēs †Educēs nubes ab extremo terre:
fulgura in pluuiã fecit. Qui pro-
ducit vētos de thesauris suis. Hoc
si ad lrãz intēdas: secreta nature dñi testat
administratōe cōpleri. Sed qm̃ de hebreo
ꝓplo dicit inferiꝰ: ꝯuenit h̄ q̄ȝ hoībꝰ applica-
re. Eduxit nubes ab extremo terre: qñ ꝓ-
phetas ab hũili ꝓposito ad p̄dicatiōis fec
fastigia ꝑuenire. Qui merito nubibꝰ ꝯpan
tur: qm̃ ibre sui eloquij a futuri iudicij nos
calore defendũt: dũ aīabus nr̃is ꝓfutura
depromũt. Nubes eñ: sic freq̄nt dictũ est:
ꝓphās accipi debē scriptura testat dicēs:
Esa.5 Mãdabo nubibꝰ meis: ne pluãt sup eam
pluuiã. Seq̄tur. Fulgura i pluuiã fec. Pre
dicatiōes itaq̄ꝫ ꝓphaꝝ fulgura sũt: cũ ꝑcu-
tiunt inimicos. Pluuie: cũ deuotos a pec-
catis diluũt: ⁊ imbrē eis salutis infundũt:
vñ spũales germiuēt fructus: ⁊ in maturã
messem dño p̄stante coalescant. Addidit:
Qui ꝓduc vētos de thesauris suis. Vētos
nō iprobe ponimꝰ aplos: q̄ꝝ p̄dicatio totũ
mundũ tãq̄ꝫ ventꝰ celerrimꝰ ꝑcucurrit. De
Ps.7 q̄bus alio loco scriptũ ē: Sagittas suas ar
dētibꝰ effecit. Nã ipis q̄ȝ vētis: penne ꝑ dis
cursus celeritate tribuũt. Ait eñ: Et ascē-
Ps.17 dit sup cherubin ⁊ volauit: volauit sup pē-
nas vētoꝝ. Sbnectit: De thesauris suis: vñ
reuera spũales poterant ꝓdire diuitie. Et
nota: q̄ ꝑ hos octo ꝟsus diuisis modis au-
gmēto q̄dã laudis: magnalia dñi dulcissi-
ma varietate describit. Qđ schema dr̄ Au-
Sche xesis: latine augmentũ: qm̃ ꝑ certos g̃dus
sp ascēdit. Quapropt explanatōem sensu-
um nō piget freq̄nter iterare: qñ ipa quoq̄ꝫ
auctas sine fastidio eadē mōstrat assume-
re. Qui ꝑcussit p̄mogenita egypti:
ab homie vsq̄ꝫ ad pecꝰ. Ista miracu-
la freq̄nter ad intelligendũ dñi potētiã re-

petit smo ꝓpheticꝰ: vt aduertamus nō ca
sualit facta: s; in magnã intelligētiã seq̄ntis
etatis fuisse p̄missa. Nã si cōsideremꝰ altiꝰ
⁊ hodie talia fiũt. Egyptꝰ h̄ mũdꝰ ē: q̄ diui-
sis cladibꝰ affligit ꝓlm xp̄ianũ: s; dñi ꝟtu-
te potētiaq̄ꝫ terret. Egyptꝰ aũt: significat
afflictionē: q̄ nō alit dimittit aīas fideles:
nisi in ipo duris laboribꝰ ingrauent. Pri-
mogēita eñ mũdi q̄si egypti ꝑcutit: qñ na-
tos hoies in originali pctō potētie sue in-
spiratiōe correxerit. Ab hoie vsq̄ꝫ ad pecꝰ:
id est: a prudentioribus huiꝰ seculi: vsq̄ꝫ ad
mãsuetos ⁊ simplices viros. Oēs eñ ni-
si ꝑ grãm dñi liberēt: a diabolo velut pha-
raonis ipia dñatiōe deprimunt. †Mi- al. E
sit signa ⁊ ꝓdigia in medio tui egy
pte: in pharaonē ⁊ in oms seruos
eius. Misit signa ⁊ ꝓdigia: qñ in passiōe
ipius terra cōtremuit: saxa dirupta sunt: ⁊
multi sctōꝝ ad ciuitatē dñi supata mortis
lege venerũt: qđ in medio mũdi: id est: pa
lam atq̄ꝫ visibilit euenisse manifestũ ē. Si- D
gnũ: est eñ res p̄ter speciē quã ingerit sen-
sibus nr̃is: aliud aliq̄d ex se faciēs in cogi-
tatione venire: sicut vestigio viso: transisse
aial: cuiꝰ vestigiũ ē cogitamꝰ. Dictum ē ꝟo ET
signũ: ab eo qđ significet. Prodigia quasi
porro digia: id est: lōge p̄dicētia. Hoc ⁊ ho
die fac: qñ aīas fideles ꝑ aliq̄ p̄missa signa
ꝯūtit. Pharao interp̄tat dissipatio. Et cui Rp
aptiꝰ dabit: nisi diabolo q̄ hũanũ genꝰ cru
deli voto ꝑseq̄tur? In oēs suos eiꝰ: hoies
significat: q̄ ipius volũtatibꝰ obsecũdant.
Illiꝰ eñ famuli dicimur: cui ꝯsentanea mē
te suimꝰ. Et iō diabolus cũ ministris sbmer
git: qñ fonte salutari xp̄ianus ꝓls a nefan
do errore liberat. Qui ꝑcussit gētes
multas: ⁊ occidit reges fortes. Gē-
tes: dicit vitioꝝ noxias cateruas: q̄ nos in-
tus velut barbare natōes sp affligũt. Has
percussas dicit: quãdo satisfactiōe penitē-
tium vulnerant. Naȝ qđ nobis salus: illis
vulnꝰ est. Occidit etiã in nobis reges for-
tes: cũ spũs immũdos peccatoꝝ labe do-
minãtes: emũdatōe delictoꝝ: reddit extra
neos. Qui merito in volũtate sua dicunt
occisi: q̄ nos extinguere minime valuerũt.
Seon regē amorreoꝝ ⁊ og regē
basan: ⁊ omia regna chanaan †occi- al. nob…
dit. Cũ multos reges filij isrl̄ dño fauēte ꝓ-

straverint: hic duo tñ memorant̄: scʒ vt ꝑ
interptationē istoꝝ noim: ad illā significā-
tiam duceremur ꝙ hodie in nobis agitur.
Rꝑ Seon interptat̄ teptatio coloꝝ. Amorrei:
amaricātes desigñt. Amara siqdē vitia sūt:
ꝙ nos ab illa beatitudie iocūdissima dedu
cūt. Hec habēt diabolū regē: q est tēptatio
2. Cor. ij coloꝝ: qñ se trāsformat in angelū lucis: vt
ꝑ colorē atqꝫ speciē bonitat̄ deuotoꝝ ani-
mas assidua tēptatiōe sbuertat. Ista diui-
nitas in nob occidit: qñ fideliū mētes a ta
li futute libauerit. Seqtur. Et og regē ba
san. Og ꝯclusio dr̄. Basan ꝯfusio. Merito
Rꝑ ergo ꝯfusionis rex: ꝯclusio phibet̄. Diabo-
lus eñ quādo nobis iter illud salutare cō-
cludit: in ꝯfusione nos nefanda derelinqt:
i q ille teterrim⁹ regnat. Unde ⁊ ciuitas ei⁹
babylonia dicit̄: ꝙ idem ꝯfusio noiat̄. Sed
hec oia ṽtus diuia destruit: qñ nos ad mi-
sericordię suę dona perducit. Addidit: Et
Rꝑ oia regna chanaan occidit. Chanaan: in-
terp̄tat̄ hūiliatio: sed nō illa quę ꝑducit ad
dñm. Nā ⁊ illi hūiliati dicūt̄: q de bonore
sctō decidūt: ⁊ pessima ꝯuersatiōe mergū-
Ps. 7j tur: sicut in alio psalmo dic̄: Et hūiliauit ca-
lūniatorē. Nā si hūiliatio ⁊ ad pęnā mini-
Math. 23 me ptineret: non legeretur: Qui se exaltat
hūiliabit̄. Quapropt̄ hāc humiliationē ꝙ
in malo intelligenda est: ille solus occidit
q crucē ꝑ oim salute suscepit. **Et dedit terrā eoꝝ hereditatē: hereditatem israel populo suo.** Uersus iste decla-
rat ꝑora illa nō ad l̄ram debere suscipi: sed
spūali expositiōe sentiri. Nā terra ꝑmissio
nis israelitico ꝑp̄lo non est hereditas data:
qꝛ eam suis offensionibus amiserūt: ꝟ sub
illoꝝ ꝑfiguratione terra repromissiōis dat̄
sine dubio xp̄ianis: quā ęternā post possi-
deant. Nā vt istā deberes aduertere: repe-
Rꝑ tit: Hereditatē israel populo suo. Isrl̄ eñ
iterp̄tat̄: sic sepe iā dictū est: vir vidēs deū.
Populo suo: vtiqꝫ xp̄iano: q ei⁹ merebit̄ di
ci: cū ꝑcepta ipius salutari deuotiōe serua
uerit. **Dñe nomē tuū in eternum: dñe memoriale tuū in † seclm secli.**
[g]eneratiōe [g]eneratione
Post beneficia dñi: laus digna cōseqtur.
Dicit eñ: Dñe nomē tuū in ęternū: q si op-
tem⁹ illi qḋ non est: aut ꝑ nr̄a vota ꝑficiat.
Sed vsus iste mortaliū est: optare deo qḋ
aliter euenire nefas putet̄. Sic eñ dicim⁹:

Sanctificet̄ nomē tuū: quod vtiqꝫ sanctū Al. Math. 6
est. Adueniat regnū tuū: cuius regnū sine
dubitatione venturū est. Sed ista talia cū
dicim⁹: nr̄m velle declaram⁹. Precat̄ ergo
vt in humano genere semp nomē ei⁹ debe-
at ꝑmanere: qtenus ab aduētu christi pen-
niter dici debeāt vtiqꝫ xp̄iani. Seqt̄. Dñe
memoriale tuū in sęculū sęculi. Memoria-
le dñi est: qcquid in scripturis sanctis com
monitiōe saluberrima ꝯtinet̄. Hoc semper
in nobis ꝑmanet: cū fidelissima deuotōne
seruat̄: sicut scriptū est: Celū ⁊ terra transi- Math. 24
būt: ṽba aūt mea nō ꝑteribūt. Sęculū ṽo
sęculi: sic sępe dictū est: diē significat sem-
piternū. **Quia iudicauit dñs populū suū: ⁊ in seruis suis † cōsolabitur.** Al. deꝑcabit̄
Pręmissę laudis causa narrat̄: Quia
iudicauit ꝑp̄lm suū: hebręū scilicet: cui pręs-
titit magna miracula: cui ꝓphas suos ne
peccaret attribuit: ad quē ipm quoqꝫ filiū
misit: vt eius tandē aliqñ scelerata duritia
soluerer̄. Sed qꝛ detestabili obstinatione
durat⁹ est: iudicauit eū vtiqꝫ: qꝛ noluit esse
ipius: quē de cūct̄ nationib⁹ elegerat pos-
sidendū. Cui dic̄: Audi ꝑp̄ls me⁹ ⁊ loquar.
Et alibi: Popule meus qd feci tibi. Istos Michee. 6
ꝙ iudicauit. De fidelib⁹ aūt audi qd sequi-
tur. Et in seruis suis ꝯsolabit̄: vtiqꝫ dū ill̄
ꝑmia ꝑmissa restituet: q hic ꝓpter nomen
eius laboriosa ꝯtētione vexati sunt: de q-
bus scriptū est: Beati q lugēt: quoniā ipsi Math. 5
ꝯsolabunt̄. Sic eñ ⁊ alibi de ipis dicitur:
Qui credit in me non iudicabit̄: ꝟ transiet Joh. 3
de morte ad vitā: q aūt nō credit iam iudi-
catus est. Uides quid ꝑfecerit gradatio il
la quā dixim⁹: vt enūeratis magnalib⁹ do
mini: vsqꝫ ad eius venerit sanctū tremen-
dūqꝫ iudiciū. Nūc alterius partis dicta re
quiram⁹. **Simulachra gentiū argentū ⁊ aurum: opera manuū hominū.** Postqꝫ se dñi laudibus sufficiēter
expleuit: secūdo ingressu ꝓpheticus ſmo
cōuertit̄ ad errorē gentiū destruēdū. Quę
figura apḋ grāmaticos dicit̄ Sarcasmos: Sche
id est: hostis irrisio: ꝙ vsqꝫ ad palmā pene-
trat: cū manifesta veritate ꝯuincit. Qua-
propter simulachra gētiū ritusqꝫ deridet:
ne aurea signa deosqꝫ colat argēteos: ⁊ pu
tet̄ hoi ꝑstare qḋ cepit ab hoie. Qito meli-
us ꝯsulūt: si elisa frangant̄. Tūc ṽe aliqd

ꝯsunt:ſſ ad pecunias trāſlata deſcēdunt.
Quocirca deus ipſoꝝ nō exaudit integer:
ſꝫ ꝓſtat potiꝰ iminutꝰ. Et ꝯſidera qm̄ ꝑ ſpe-
cies diuerſaꝝ definitionū pulcherrimꝰ di-
ctoꝝ ordo deſcēdit. Hic em̄ deſignāť ſimu-
lachra ꝑ illud vnde ſūt: id eſt: auꝝ ⁊ argen
tū: metalloꝝ ſcʒ q̄litate formata. **Os**
habēt ⁊ nō loquentur: oculos ha-
bēt ⁊ nō videbūt Aures habent
Al.nō hʒ **⁊ nō audiēt: nares hñt ⁊ nō odora**
būt. Manꝰ habēt ⁊ ñ palpabūt:
pedes habēt ⁊ nō ambulabūt: nō
clamabūt in gutture ſuo: neqꝫ eniꝫ
eſt ſpūs in ore ipſoꝝ. Uenit etiaꝫ ad
alias ſpecies definitionū: ſimulachra ſigni
ficās atqꝫ determinās: ꝑ id qꝺ implere nō
pñt. Dic̄ em̄: Os hñt ⁊ nō loquenť. Quid
ꝓdeſt os qꝺ nō loqtur? Quid oculus q̄ non
videt? Quid auris q̄ nō audit? Quid na-
res q̄ nō odorāť? Quid manus q̄ nō pal-
pāt? Quid pedes q̄ nō mouenť? Uocabu-
la ſunt em̄ vana nō officia: ꝓfutura nomi-
na ſine rebꝰ: ꝓſumptio caduca nō ꝟitas fir
ma. Quid hoīes in vr̄o exitio noxia dely-
ramēta ꝗritis? Cur q̄ vos deſtruāt fabri-
catis? Mto dignius vt auctori vr̄o ſubda-
mini: ⁊ deſinatis errorē colere quē fecistis?
Un̄ hieremias ꝓpheta in ep̄la ſua: iudeos
cōmonēs dicit: Nā lingue eoꝝ polite a fa-
bro: ipa aūt inaurata ⁊ iargētata: falſa ſūt
⁊ nō pñt loq̄. Et iteꝝ. Beſtie meliores ſūt
illis q̄ pñt fugere ſb tectū: aut ꝓdeſſe ſibi.
Intēde aūt qꝺ iſtis ꝟſibus: ⁊ in centeſimo
xiij. pſalmo abunde gentiū ſimulachra de-
riſa ſint: vt q̄s ꝑma cōmonitio nō correxiſ-
ſet: repetita denuo verecundia ꝑmoueret.

Similes illis fiāt qui faciūt ea:
⁊ oīnes qui ꝯfidūt in eis. Poſt irriſā
gentiliū numinū falſitatē: ſñia digna ꝓla-
ta eſt: vt collatis ſenſibꝰ carcāt: q̄ deos in-
ſenſatos ſibimet effecerūt. Cōuenūt tali-
bus ꝑſonis reuera q̄ dicta ſunt. Om̄i enim
rōne deſeriť: oi prudētia vacuāť: q̄ vſqꝫ ad
hoc ꝑuenit: vt nō ꝓfutura ſꝫ ſua potiꝰ cole-
re videať exitia. Et intuere qm̄ fabricato-
res ⁊ cſtores idoloꝝ ꝯplectiť vna dānatio.

Al. dño **Domꝰ iſrael bñdicite dñm: do-**
Al. dño **mus aaron bñdicite dñm. Do-**
Al. dño **mus leui bñdicite dñm: q̄ timetis**
Al. dño **dñm benedicite dñʒ.** Poſtq̄ gētiliū
ſimulachra deriſit: i tertio ingreſſu laudes
dñicas ſctōꝝ dic̄ ore celebrādas. Sʒ in his
duobꝰ ꝟſibꝰ ꝑ officia diuerſa diſcurrēs ad-
monet: vt vero dño laus fideliū debeat ꝑ-
ſonare. In iſrť: generalit̄ ois ponīť iuſtus:
q̄ diuia ꝯtēplatiōe ğtulať: q̄s poſtea nume
rat ſpeciatim. In aarō em̄ ſacerdos. In le-
ui reliq̄ miniſtri. Ad poſtremū q̄ dño in q̄li
bet ꝓbabili ꝯuſatione famulātur. Sic ois
ꝑlſ ꝑ diuiſas ꝑtes deuotus: dñm laudare
ꝑcapiť. **Benedictꝰ dominꝰ ex ſyō:**
qui habitat in hierl'm. Laudes domi-
ni ſupius a lijs celebrare ꝑcepit: nūc exem-
plo boni mgr̄i: ipſe q̄ꝫ qꝺ admonebat im-
pleuit. Dic̄ em̄: Bñdictus dñs. Et quē do-
minū dixerat euidēter deſignat: regē ſcili-
cet chriſtū: q̄ ex ſyon: id eſt: eccliam ſuā ſan
cta incarnatōe viſitauit. Ipe eſt q̄ habitat
in hierl'm: q̄ diuſoꝝ ſanctoꝝ cōgregatione
cōſtruitur: ⁊ regis ſui ꝑſentia eterna felici-
tate letatur. **Concluſio pſalmi.**

m Irabilis pſalmꝰ ad deuotiſſimos
ꝑplos inſtruēdos. Nihil em̄ poſt tā-
ta bñficia reddere poſſumꝰ: niſi vt
ſic̄ in ꝑncipijs dictū eſt: dñm nr̄m trina cō-
feſſiōe ꝑdicemꝰ. Laudemꝰ patrē: laudemꝰ
filiū: laudemꝰ ſpūmſctm̄: vnū atqꝫ omipo-
tentē deū: vt ſic̄ nō eſt in illa natura diſtan
tia: ita nō ſit in ipa laude diuſitas. Hec eſt
reuera laus q̄ nos reficit: hꝯ pabulum q̄ aīa
deuota ſaginať. Ipa ē em̄ remūeratio no-
ſtra q̄ et opatio: in q̄ tm̄ reficimur vt nulla
delectatio ſilis eē videať. Predicemꝰ itaqꝫ
mō: vt eū in eternū cū āgel' laudare mere-
amur. Sed ipe h̄ donet votum: qui ibi col-
laturus eſt ꝑmium.

Explicit expoſitio i pſalmū CXXXIIII
Incipit expoſitio in pſalmū CXXXV
Lerū nobis Alla **Alleluia.**
i dicendū eſt: gr̄a q̄dem ſemꝑ nouū
ſꝫ ꝑcedentibus expoſitionibꝰ oino
notiſſimū. Hinc pſalmꝰ ſubiectꝰ eſt: q̄ ſimi-
li ꝟboꝝ aſſonatiōe cātatur. Diuerſas em̄
res inchoat: ſꝫ in vnā ꝯuenientiā vocifera-
tionis exultat. Cuiꝰ ꝟſus vniſines nō im-
probe dicimꝰ vocitādos: ſicut in cētesimo
decimoſeptimo pſalmo iā diximꝰ: vbi q̄t-
tuor ꝟſus ſili ſñia terminātur. Quicq̄d em̄
dr: ad miſc̄diam dñi referť: ſine q̄ ſubſiſtere
nullatenꝰ ꝑualemꝰ. Merito ꝫ ſepiꝰ ipa re-

petit̄: q̄ om̄ia in nob indulgētissimis mūe-
rib⁹ opat̄. Nā si cām tāti secreti discutias:
demētia est dn̄i oē qd̄ viuim⁹: miscd̄ia qd̄
valem⁹. Quapropter nec ab ore nr̄o debet
nec a corde discedē: q̄ten⁹ τ ip̄a nos dignet̄
iugi tuitiōe fuare. Hoc imitati poetę: asso-
na carminū floscula ꝯdiderūt: supnaꝝ vir-
tutū sonos ad mūdana studia trāsferētes.
Sed q̄m vniūsi psalmi multifarias viden-
tur ꝯtinere ꝟtutes: iste pfectā vitā nō ipro-
be iudicabit̄ declarare iustoꝝ: qui mādata
dn̄i salutarit̄ auspicātes i miscd̄ia ei⁹ iugit̄
pseuerāt. Uñ aio recolam⁹ has silitudines
ꝟsuū: τ in. viij. xxiij. xlj. xlv. xlviij. lvj. lxvj.
c.ij. c.iij. c.vj. psalmis diuisas nob subtilit̄
indicasse ꝟtutes: sic̄ locis eoꝝ ꝯstat exposi
tū. Cui⁹ aūt ꝟtutis p̄sens psalm⁹ esse no-
scatur: pleni⁹ in ei⁹ ꝯclusione dicemus.

Er vniūsum psal- **Diuisio.**
p mū ꝓpħa loq̄tur: q̄ c̄tuis tot⁹ ve-
lut cęleste canistruz decoris repeti-
tionib⁹ q̄si aureis regulis videat̄ intext⁹:
vñ sp̄ualia bona tanq̄ dulcia poma cōui-
uis ecclīasticis offerant̄: tā̄ i illis capitane-
is ꝟsibus q̄ varie dicunt̄: Prima pte ma-
gnificētia dn̄i exponit̄: τ toti⁹ orbis ꝯditio
declarat̄. Scd̄a pte miracl̄a referūtur: q̄ fe-
cerit in ęgypto τ in gēte iudęoꝝ. Tertia de
scēdit ad xp̄ianos: bn̄ficia dn̄i ꝯsequenter
enūerans: vt p hāc repetitionē vnū aucto-
rē reꝝ oīm esse cognosceres. **Expositio.**

c **Onfitemini dn̄o q̄m bon⁹: q̄m in seclm miscd̄ia ei⁹.** Di-
xim⁹ p capita ꝟsuū inesse pulcher-
rimā varietatē: in finē aūt ꝯsilem repetitio
nē: τ iō capita tm̄ ꝟsuū exponēda sunt: fi-
nes aūt eoꝝ q̄ vno tenore repetunt̄: sel̄ tm̄
declarasse sufficiat. Hoc tm̄ mēte cōdenduz
est: qd̄ ad cūctas opas q̄ dicunt̄ infert⁹ dn̄i
miscd̄ia sit competēter adiūcta. Cōfessio-
nē: sępe dixim⁹ τ ad laudes dn̄i τ ad deplo-
rāda peccata cōmuniter ptinere. Hic autē
nō vnū ex duob⁹: s̄ vtrūq̄ accipiendū est.
Docet eñ btōs viros τ laudes dn̄o iugiter
dicere: τ p̄terita pctā deflere. Sic eñ iustos
intelligim⁹: si cōuersi a malo illa dānent: q̄
aliq̄n gesserūt: sicut apl̄us paul⁹ de p̄terit̄
i.Cor.15 ait: Nō sum dign⁹ vocari apl̄us: q̄r psecut⁹
sum ecclīam dei. Seq̄tur. Q̄m bon⁹: qui τ
laudes suas clemēter audiat: τ supplicātib⁹
miseratus indulgeat. Addidit: Q̄m in se-
culū miscd̄ia eius. In seclm: scilicet in ppe-
tuū dic̄: q̄m miscd̄ia ip̄i⁹ ętnū occupat tp̄s.
Hic p̄stat vt recreet: parcit vt corrigat: ibi
miscd̄iam bonis tribuit vt coronet. **Cō-
fitemi deo deoꝝ: q̄m i† seclm miseri
cordia ei⁹.** Supiore psalmo corda gētli Al.eternū
uz: simulachroꝝ suoꝝ irrisiōe q̄ssauit: Nūc
aūt q̄ntus q̄lis sit omp̄s dn̄s: p̄dicatione
verissime maiestat̄ ostēdit: vt nō solū de⁹
credat̄: q̄lis aut angelus dicit̄: aut ꝟtutuz
hō sępe memorat̄: s̄ deus ille deorū est cui
nullus similis inuenit̄. De⁹ q̄ppe ꝓpter ho
noris excellētiā pōt τ creatura dici. Lectū
est eñ in octogesimoq̄mo psalmo: Ego di- Ps.85
xi dij estis: et filij excelsi om̄s. Et in exodo:
Deū te posui pharaoni. De⁹ aūt deoꝝ nō Exo.7
pōt nisi sola sctā trinitas nūcupari. **Cō-
fitemi dn̄o dn̄oꝝ: q̄m i seclm mise-
ricordia ei⁹.** Supiori sn̄ie silis ē τ ista lo
cutio. Sic eñ dr̄: dn̄s dn̄oꝝ: queādmoduz
de⁹ deoꝝ. Nā τ dn̄os sctōs dicim⁹ angl̄os:
s̄ dn̄s dn̄oꝝ ille solus ē cui cūcta deseruiūt.
Ip̄e etiā sctūs scōꝝ: ip̄e rex regū: τ oīm ptā-
tū ieffabilit̄ culmē excelsū. Quis eñ dubi
tet sup oīa esse q̄ τ creare oīa τ vniūsa p̄ua-
let ꝯtinere? **Qui† fecit mirabilia ma Al.facit
gna sol⁹: q̄m i seclm miscd̄ia eius.**
Sic in ill̄ trib⁹ ꝟsibus sup̄ positū ē: Cōfite
mini: ita τ p hos oēs ꝟs⁹ q̄ variant̄ vsq̄ ad
finē: ꝯfitemini sbaudiēdū ē. Quę figura dr̄ Sche
Apochnu: id est: a cōi: vt nob plena possit
ꝯstare sn̄ia: maxime q̄n τ in hac silitudine
desinit psalmus. Dicit̄ itaq̄ fecisse mirabi
lia magna solus: q̄si non τ p angelos τ per
apl̄os seruos suos diuersaꝝ ꝟtutum signa
mōstrauerit. Sed hic memorat̄ fecisse sol⁹:
vbi ꝟbo suo ꝯditōes reꝝ fabricasse mōstra
tur: q̄n ip̄a misteria eū creasse nō dubiū ē.
Sic eñ sentiēdū seq̄ntia declarāt. **Qui
fecit celos in intellectu: q̄m i seclm
miscd̄ia ei⁹.** Usq̄ ad finem psalmi: laus
depromit̄ p narrationē p̄conialē. Narra- P
tio est eñ rerum gestaꝝ collecta expositio.
Dn̄i aūt res gestas narrare: laudare ē. Ip-
sum est q̄ qd̄ supius dixit: Qui fecit mira-
bilia magna sol⁹: q̄m h̄ nō p creaturas: sed
sola ꝟtute suę diuinitat̄ opatus ē. Nā qd̄
dicit: Cęlos in itellectu fecit: potētiā ip̄am
dispositiōis exp̄ssit. Ille eñ non facit aliq̄

videndo:nec alioꝝ fabricas emulādo: sed
quicqd in intellectu sue maiestatis dispo-
suit:hoc ꝛ ad effectū momētanea opatiōe
pducit. Perfectio eñ rex volūtas ipius ē:
nec morā recipit qd ille decreuerit. Sic eñ
Ps.134 in supiore psalmo dictū est:Oia q̄cunq; vo
luit dñs fecit in celo ꝛ i terra. In intellectu
ergo celos fecit:q: nulla ɔfusiōe:nulla ior-
dinatiōe:nulla informitate creati sūt:ꝫ di-
stincti atq; cōpositi creatoris sui volūtate
pagunt̄. Nec moueat qd celos plurali nu-
Ps.147 mero nūcupauit:quādo ꝛ alibi legit̄:Lau
2.Cor.12 date eū celi celoꝝ. Et q apłus ait: Raptus
sum vsq; ad tertiū celū. Quapropter defi-
nire nobis nō licet q̄nti sint:qd in scripturis
sacris nō legit̄ explicatū. **Qui firma-
uit terrā sup aq̄s: quoniā in secłm
miscdia ei⁹.** Postq̄ de celis dixit:conse-
quens fuit:vt de terra q̄ loq̄ret̄. Nā ꝛ hāc
fecit in intellectu. Ipe est eñ intellect⁹ qui
cuncta cōplex⁹ est:ꝛ per potentiā sue dispo
sitiōis impleuit. Sed pq̄ram⁹ cur hic dixe-
Job.26 rit:terrā positā sup aq̄s:cū dicat iob:Qui
Esa.40 suspēdit terrā i nihili. Et alibi:Qui suspē-
dit trib⁹ digitis molē tre:qd nomē ē ei?Sz
neutrū sibi noscit̄ esse cōtrariū:quoniā ter-
ram dicere potuit sup aq̄s esse:etiā cū mul
to spacio distare videret̄. Sic eñ ꝛ celū di-
cimus sup nos:dum tamē aeris magna spa
cia interesse noscāt̄. Siue vt alijs videtur:
Sup aquā: iuxt̄ aquā intelligendū est. Nā
hodieq; dicim⁹ ciuitatē sup mare positam
cum non in mari:sed iuxta mare sit ɔstitu-
ta. Uel certe spūaliter accipiendū est:quia
sup aquā sacri baptismatis terra nr̄a:id est:
corpus reficit̄:dū religiōis stabilitate for-
mat̄. **Qui fecit luminaria magna**
Al.nō hz **†solus:qm̄ in secłm miscdia ei⁹.** Q̄-
uis ad lrām luminaria celi astra videāt̄ in-
telligi:cōuenit tamē vt ea paulo alti⁹ inq̄-
ramus: Magna luminaria:forte significat
angelos: ptātes:thronos:dñationes :qui
pietate sctissima celesti lumie radiant̄. Di-
cēdo eñ: Magna:oibus videnł antepost-
ta q̄ corpaliter lucēt. **Solez in ptātē
diei:qm̄ i secłm miscdia eius.** Ptās
est diei:solis aduētus:q: p eū ois visibilis
creatura declaratur. Usus est eñ diuinaꝝ
scripturarū huiusmodi sermone loq̄:sic ait
Joh.1 alibi:Dedit eis ptātem filios dei fieri. Spi
ritualiter aūt pōt itelligi:qn̄ sanctis suis so-
lem sapiētie miserat⁹ infundit:vt illa vide
ant q̄ ad ipsius ptinere certū est iussiones.
**Lunā ꝛ stellas in ptātem noctis:
quoniam in seculum misericordia
eius.** Audite astrologi:qui summam re-
rum stellarum administrationibus datis:
lunam ꝛ stellas in potestate noctium fuis-
se concessas. Nunquid ad imperiū nō ad
obsequm ista sunt condita?Nam qd crea-
tor ageret:si vitas hoim stellis trāsigere p-
misisset? Merito vos repudiāt ipi q̄ pbi:
q tantā ptātem visibilib⁹ reb⁹ inesse dicitis:
vt arbitriū tollatis auctori. Nobis aūt ex
his alter spūalis sensus aperit̄. Lunā fors
tan:ecclīam debem⁹ accipe. Stellas diuer
sos ei⁹ ordines sctitate pollētes: vt sūt epi-
scopi:pſbyteri:diaconi:sbdiaconi :ꝛ ceteri
q velut stelle celesti noscunt̄ ɔuersatiōe ra-
diare. Hec omia in potestate noctis:id est:
in seculi isti⁹ tenebris data sūt: vt p eos ca
liginosa reluceāt corda mortaliū. **Qui
percussit egyptum cum †primitiuis** [illegible]
eoꝝ:qm̄ in secłm miscdia ei⁹. Hacte-
nus dicta sūt q̄ p se creauerit sctā diuitas:
nūc in secūda pte referunt̄ q̄lia in mūdo p
angelos seruosq; sue pietatis effecerit:que
duodecima est species definitiōis :quā g:e
ci cata epenon: latini p laudē dicūt. Hec p
hos duodecim versus tracta:pmanet vsq;
ad diuisionē. Et quoniā historia nota ē:vi
deam⁹ q̄d hic spūaliter magis possit intel-
ligi. Percussit egypti pmitiua:qn̄ secli isti-
us dānauit gliam:q̄ putabat̄ esse pcipua.
Nam lux⁹:supbia:auaricia:quasi primiti-
ua sunt mūdi. Ipa eñ pmo generat pessi-
mus vēter : et velut caros filios amplecti-
tur:dū rex istaꝝ cupiditate gratulat̄. Hec
dñs pcussit:quādo a regulis sue diuinita-
tis exclusit. Mortua enim iacēt:que a vi-
te auctore sbmota sunt. **Qui eduxit
israel †per medium eoꝝ:quoniā in** [illegible]
seculum misericordia eius. Per me-
dium egyptioꝝ deducit israel:quādo san-
ctos suos a cōuersatione liberat pessimo-
rū:ꝛ a mūdi isti⁹ habitatione teterrima in
lucē sue veritatis adducit. **In manu
†forti ꝛ brachio excelso:quoniā in** [illegible]
seculū misericordia ei⁹. Manus for-
tis:ad inuincibilem ptinet actionē. Bra-

chium excelsum: ad omnipotētiā domini singularem. Foꝛtꝭ enim actio a brachio venit excelso: quoniā effectus rerum suū demōstrat semper auctorem. **Qui diuisit mare rubꝛum in diuisiōes: quoniā in seculū misericoꝛdia eius.** Prisce auctoritatis viri: mare rubꝛū in duodecim diuisiones dixerunt esse partitū: q̄ntas tribus cōstat fuisse iudeoꝝ. In eo eīn hic plurali numero positū est: In diuisiones: ne putaremus mare rubꝛū vno itinere fuisse transmissuꝫ. Sed potest hoc ꝛ spiritualiter cōgruenter aduerti. Rubꝛū mare: est seculi istius pmixta ꝓfunditas: quā multis diuisionibꝰ trāsimus: quādo conuersi ad terraꝫ viuentiū domini munere festinamus. Alter enim p elemosynas: alter per assiduam supplicationē: alter per virginitatem: alter per excellētissimaꝫ caritatē. Sic multis diuisionibꝰ p seculi huiꝰ mare transitꝰ ad dominū. **Et eduxit israel per medium eius: quoniā in seculum misericoꝛdia eius.** In hoc versu quoniā repetitꝰ est: expositio supius dicta sufficiat. **Qui excussit pharaonem ꝛ† exercitum eiꝰ in† mare rubꝛum: quoniā in seculū misericoꝛdia eiꝰ.**

Al. virtute. Al. mari rubro

Diabolum cum ministrio suis in fonte salutis excutit: quando eos a nobis potētie sue virtute remouerit. Excutit autem dixit: tanq̄ꝫ puluerem proycit: vt de hac celeritate: ꝛ virtutem diuinitatis ostenderet: ꝛ illos frenas sordes esse mōstraret. **Qui traduxit populum suum per desertum: quoniam in seculū misericoꝛdia eius.** Per desertuꝫ nos traycit: quādo per hoc seculū transire facit illesos. Soli enim euadūt: qui mūdi istiꝰ mala ptrāseunt. Ceterum qui in istꝰ heserit: ad premia diuina non perueniunt. Desertus enim ideo dicitur mūdus: qꝛ diuina electione priuatus. Et merito sic vocatur: qui ad se venientem non recipit auctorem. **† Qui eduxit aquam de petra rupis: quoniam in seculum misericoꝛdia eius.**

Al. nō hꝫ vtū versi.

Eycit aquā de petra rupis: quādo sterilia coꝛda moꝛtaliū salutares riuulos fecerit pferre lachꝛymaꝝ: vt qui sunt ꝓpria siccitate steriles: reddantꝰ diuina largitate manabiles. De petra rupis: ad auxesim positum

sicbe

est: qꝛ nō parua: sed ingētia ꝛ dura saxa fiūt q̄ in magnitudinē rupis erigunt. **Qui pcussit reges magnos: quoniā i seculū misericoꝛdia eiꝰ.** Percutit reges magnos: quādo in coꝛde nostro impia desideria celestis miserator extinxerit. Tunc eīn nos viuimus: dū illa moꝛiunꝰ: ꝛ cōtrarīa forte necesse est nos occūbere: si contingat illa supare. **Et occidit reges foꝛtes: quoniā in seculū misericoꝛdia eius.** Reges fortes occidit: quādo a nob expellit demonia: varia imissiōe grassantia. Quoꝝ volūtas neq̄ꝫ tūc extinguiꝰ: si fideliū anime ab eoꝝ potestate tollanꝰ. Occide domine fortes reges: vt liberes suos humiles. Eripe tibi deuotos: ne ille nefandissimꝰ eos sibi faciat eē subiectos. **Seon regem āmoꝛreoꝛum: quoniā i seculū misericoꝛdia eiꝰ.** Ista q̄dem in superioꝛe psalmo iam videtur exposita: q̄ non pigebit repetere: quādo ea sancta auctoꝛitas ad salutem nostrā ꝓbatur iterasse. Seon: quidā interp̄tatus est: tēptationem coloꝝ: alter vero arboꝛē infructuosā. Rp̄ Amoꝛreus: exacerbatio: que omia videnꝰ ad diabolū pertinere. Ipe est eīn arboꝛ infructuosa: ipe exacerbatio. Sed hec in nobis dominꝰ occidit: quādo nos ad instituta sua moꝛum sanctitate perduxerit. **Et og regem basan: quoniam in seculum misericoꝛdia eius.** Og: interpretatur coaceruantem: Basan cōfusio. Rp̄ Qui enim coaceruat peccata nr̄a: absolute diabolus est. Ipse etiam recte dicitur confusio: quoniam ꝛ sequaces suos confundit: ꝛ de domini iudicio ꝯfusus abscedit. Uerum hec ꝛ talia domini virtute interfecta iacent: quando nos eripere a tam pessima obnoxietate dignatur. **Et dedit terram eoꝛum hereditatem: quoniaꝫ in seculum misericoꝛdia eius.** Locum tertie narratiōis ingreditur. Et q̄uis historia de hebreis dicere videatur: tamen hoc ꝛ ad chꝛistianum populum aptissime refertur: quoniam beatitudo illa que illis fuerat pollicita: expulsis qui sua iniq̄tate ceciderunt: sanctꝭ ac fidelibꝰ xp̄ianis ꝓmisse hereditatis p̄mia ꝯferūꝰ. Meminerimꝰ aūt qđ ꝛ in hac q̄ꝫ diuisione p q̄nq̄ꝫ versus duodecima species definitionis pmaneat

quā in secūda parte iam diximꝰ. Here ditatem israel seruo suo: quoniam in seculū misericordia eius. Cū dic: Seruo suo: illos seq̄strat: qui dn̄i iussionibus iniq̄s conatibꝰ restiterūt. Qua significatione ꝛ deuota plebs iudeoꝝ ꝛ ppl's ī cludit christianꝰ. Quia ī hūilitate nr̄a
Al. nō bz memor fuit nr̄i† dn̄s: qm̄ in seclum miscdia eiꝰ. Humilitas ꝓprie ptinet ad tpa christiana: q̄ tūc latiꝰ desiderari cepit: quādo eā in se dn̄s saluator ondit. Ip̄e em̄ mōstrauit ꝛ hūilitatis viā: ꝛ patiētię disciplinā. Quapropt̄ ille humilitat̄ suoꝝ suorū memor est: q̄ ꝛ p̄ceptor eiꝰ esse dinoscit̄. Memor fuit: significat scte̅ incarnationis arcanū: qn̄ aduētu suo credētes liberare dignatus est.
Al. ab īimicis nostris Et redemit nos† de manu inimicorū nostrorū: quoniam ī seculū misericordia eiꝰ. Si ad historiam attendas: nullū p̄ciū egyptys dedit qn̄ hebręos de manibꝰ eoꝝ libare dignatꝰ est. Sʒ q: in ptāte diaboli vl' mistroꝝ eiꝰ tenebamur obnoxij: tūc se imolādo magnū p̄ciū dedit: vt nos a bcis redderet absolutos. Redemit em̄ nos: diuīsis iurijs ꝛ passionibꝰ suis: claustra passus: alapis cęsus: flagellis v̄beratus est. Redemit nos vtiq̧ sanguie p̄cioso. Ad postremū redemit nos miraculo resurrectiōis ondso: sicut dic̄ apo-
j Cor. 6 stolus: cūcta cōplectens: Magno p̄cio redēpti est̄. Hoc em̄ fuit p̄ciū: qđ p̄ciū nō haberet. Qui dat escā oī carni: qm̄ ī seclm miscdia eiꝰ. Oīni carni: nō tm̄ de hoibus voluit intelligi: s̄ ꝛ q̄cq̄d natat: q̄cq̄d volat: q̄cq̄d repit: q̄cq̄d ḡdit̄: qm̄ vniūsa eiꝰ largitate satiant̄. Nā sic creator ē omniū: ita ꝛ pastor aiantiū ꝓbat̄ eē cunctorū. Pascit etiā oia sp̄ūalia ī corporeo cibo misericordię suę. Nā cū gnāliter indigeat̄ ab oibus: ipius mūere genit̄ vt vniūsa ꝯtinere atq̧ existē cōprobent̄. Siue omī carni dat escā: fidelibꝰ tm̄ forsitan debemꝰ accipe: q̄s corpore ꝛ sanguine suo saginare dignatur.
Cōfitemini deo celi: qm̄ in seclm miscdia eiꝰ. Cōfitemi dn̄o dn̄orū: qm̄ ī seclm miscdia eiꝰ. Cū hos v̄sus supius eisdē v̄bis dixerit: h̄ tm̄ deo cęli mutasse declarat̄: supius aūt h̄ʒ: Deo deorū. Unde vident̄ p significationē cęli: omnia potuisse cōcludi. Et vt cūcta ad eiꝰ cōfessionē reuocare videret̄: in fine iteꝝ memorat ꝯfitendū: ne q̄d p̄ter eiꝰ laudē ꝛ misericordiā agi posse crederet̄. Cōclusio.
Irabilis psalmꝰ: ꝛ nimia v̄tute ꝓ-
m fundꝰ: q̄ velut stellis micātibꝰ miscdia dn̄i vbiq̧ cog̃scit̄ eē radiatꝰ. Cuiꝰ em̄ v̄tutis sit atq̧ potētię: in paralipomenō ostēdit̄: vbi ait: Cū dn̄m laudare cepissent ꝛ dicere: Cōfitemini dn̄o qm̄ bo- 2. Para. 5
nus: qm̄ ī ęternū miscdia eiꝰ: iplebat̄ domꝰ dei nube: ne possent sacerdotes stare ꝛ ministrare ꝓpter caliginē. Cōpleuerat em̄ gl'ia dn̄i domū dei. Proinde q̄d pōt a nob simile dici: q̧ qđ de se auctas cognoscit̄ ipa testari? Nā licet in omnibus psalmis si pure canant̄: diuinā nobis certū sit adesse p̄sentiā: h̄ tamē euidētius credit̄: qđ legis auctoritate firmatur.
Explicit expositio ī psalmū. CXXXV
Incipit expositio in psalmū CXXXVI
D p̄teritū Psalmus dauid.
a morē redijt ordo tituloꝝ. Significat em̄ misericordes ꝛ sanctissimos actus ad dn̄m saluatorē esse referēdos. Cōsiderandū est aūt: qm̄ hymnꝰ iste nō a gaudētibꝰ dicit̄: s̄ sola dolorū cōpunctiōe cantat̄. Hęc autem historia: hieremia ꝓpheta referēte cōpleta ē: qn̄ captiuitas hierusalē nabuchodonosor rege veniēte pfecta ē. Extat em̄ de hac re pietat̄ huiꝰ cōpunctissimꝰ liber: q̄ q̄drifario p̄notat̄ alphabeto. Sed nos oportet sp̄ūalit̄ ista suscipe: q: i figura illis: sic̄ dicit apl's: hęc oia certū ē ꝯtigisse.
Opulus Diuisio psalmi.
p hebręoꝝ q̄ obstinatiōis suę vitio ī captiuitate erat: s̄b nabuchodonosor rege: post secl'a lōga passurꝰ introducit̄ ad loquēdū: vt mala sua futura sic defleat q̄si iā videāt̄ eē p̄terita. Prima sectiōe calamitates suas enūerat: s̄biūgens int̄ q̄slibet secl'i huiꝰ angustias nūq̧ se hierl'm vllatenus obliuisci: q̧uis euertēdā eē ꝯstaret. Secūda sectiōe ad dn̄m v̄ba ꝯuītit: vt memor sit insultationū ꝯ eccl'iam pessima volūtate g̃ssantiū: btōs asserēs q̄ de corde suo incipiētes malas cogitatiōes abyciunt.
Up flumia baby Expositio
f lonis illic sedimꝰ ꝛ fleuimꝰ: dum recordaremur tui syō. Nimis dulcis est recordatio patrię: quę in

hostili terra ꝓbat̃ existẽ. Nã q̃ntũ h̃ ama-
ra sentit̃: tm̃ fit illa suauior. De loco enĩ pe
regrinatõis: ꝓpriꝫ domicilij crescit affect᷒.
Sed q̃uis ꝓpħa israelitici ppl̃i captiuitatẽ
q̃ sub assyrijs ꝯtigit exponere videat̃: ꝯue-
nit tñ vt eam spũaliter aduẽtere debeam᷒.
Duas enĩ ciuitates in h̃ mũdo eẽ: crebra le
ctõe ꝯperim᷒. Una est dñi: q̃ dicit̃ hierl̃m:
id est: visio pac᷑. Ista h̃ ꝑssurã patit̃: ꝛ mł-
tis malis irruẽtib᷒ sauciat̃: hũilis: afflicta:
spem bõs in illa ẽ̃nitate q̃ nũq̃ȝ nouit de-
fectũ subiacẽ. Ecõtra diaboli ciuitas: que
babylonia dicit̃: cui᷒ interpretatio signifi-
cat ꝯfusionẽ: h̃ florida: supba: letissima est:
q̃ istius seculi vitijs tanq̃ȝ magnis flumini
bus irrigat̃. Sup̃ ista ergo flumina sedent
fideles q̃ captiuitatẽ in h̃ mũdo patiunt̃: ꝛ
suspirãtes desiderio patrie sue amaras la-
chrymas fundũt: qm̃ ad illã ꝓmissaꝫ pacẽ
h̃ puenire nõ ꝑualẽt. Cõtemplãdũ est autẽ
qd̃ nõ dic̃: In flumib᷒: s; sup flumia. Nã q
adhuc i flumib᷒ ist᷑ sũt: pctõꝝ inũdatione
rapiũt̃: q retro sup ripas aluei sedẽt: iã ab
illis fluctib᷒ diuino sunt mũere liberati. Si-
tũ q̃ȝ ipm̃ respice tpatũ. Nec erectos dicit
vt arrogantiã fugeret: nec iacẽtes vt ruinã
vitaret: s; sedẽtes in hũilitate pias lachry-
mas sup̃ pctõꝝ impia fluẽta trãsmittere.

In salicib᷒ in medio ei᷒: suspen-
dimus organa nr̃a. Hic doloris exag-
gerat̃ acerbitas: qñ delectationẽ suaꝫ qua
se ip̃is poterat cõsolari velut nõ necessaria
suspẽdebat̃ arborib᷒. Quid enĩ illic agerẽt
organa dulcia: vbi tp̃a vite amaris erãt la
mẽtationib᷒ occupata? Uerũ h̃ historia ad
spũalem intelligentiã transferat̃. Salices
sũt arbores sup̃ ripas flumis pinguissima
viriditate gaudẽtes: q̃ freq̃nter excisis pa-
lis atq̃ȝ hũide terre recõdit᷑ altissima radi-
ce merguntur: ꝛ fluẽtis necari neq̃unt: q̃uis
copiosa irrigatiõe satient̃. His cõpant̃ san

Esa.44 cti ac fideles homies: sicut esaias dicit: Ex
orient̃ tanq̃ȝ fenũ in medio aq̃: ꝛ tanq̃ȝ salix
sup̃ effluentẽ aquã. Talib᷒ q̃ viris organa
nostra suspẽdimus: quãdo cõicata gr̃a de
scripturaꝝ diuinaꝝ lectiõe cõferim᷒. Ipsa
sunt enĩ nr̃a organa: q̃ ꝛ psalmodie grati-
am ꝑstant: ꝛ alterna nos collatione letifi-
cãt. In medio ei᷒: babylonie ciuitat᷑ dicit:
nõ flumis: q: necesse ẽ i medio mũdi sit sã-

ctissim᷒ christian᷒: q̃uis ad supna aio vide
atur esse trãslatus. Quia illic iterro-
gauerũt nos q̃ captiuos duxerunt
nos: v̓ba cantionũ. Et qui abdu
xerũt nos: hymnuꝫ cantate nobis
de cãticis syon. Quõ cantabim᷒
canticũ dñi: i terra aliena? Adducũt
aliud pond᷒ dolorib᷒ suis: vt vsq̃ȝ ad h̃ lu-
dibriũ supuenisse defleãt: q̃ten᷒ dei carmia
reuerẽda hoim passim voluptate ꝓfũdũt:
fiatq̃ȝ illis necessitas paganis dicere: qd̃ so
la plebs dñi cõsueuit audire. Supb᷒ enĩ ꝛ
arrogãs victor: vult sibi lusus ꝛ delitias d̃
dei cãticis exhiberi. Quib᷒ rñdenduꝫ est:
quõ cãtabim᷒ cãticũ dñi: in t̃ra aliena? Sꝫ
vt magis illã ptẽ quã cepim᷒ exeq̃mur: cõ-
cupiscentiã mũdi obnoxios nos tenere te-

stat̃ aplus dicẽs: Uideo aliã legem in mẽ- Ro.7
bris meis: repugnãtem legi mentis mee: ꝛ
captiuũ me ducentẽ in lege pcti q̃ est in mẽ
bris meis. Iste igit̃ ꝯcupiscẽtie q̃ nos iure
captiuitatis illaqueãt: freq̃nter nobis sua-
dent: vt psalmodie v̓ba in locis ꝓphanis
atq̃ȝ spectaculis gesticulatiõe nefãdissima
canere debeam᷒. Sed eis nõ eẽ ꝯsentiẽdũ:
ꝑsens doctrina declarat: quãdo admonet
in t̃ra aliena: id est: int̃ act᷒ vitiosos q̃ sũt a
deo alieni: hymnũ dñi nõ eẽ cãtãdũ. Uer-
ba enĩ dñi sancta debẽt eẽ scõꝝ. Scriptũ ẽ

enĩ: Ne miserit᷑ margaritas v̓ras ante por Matth.7
cos. His ergo monet nullaten᷒ esse ꝯsenti-
endũ. Si oblitus tui fuero hieru

salẽ: †obliuiscatur me dextera mea. Al. obliuioni detur
Pollicetur se ꝓpħeta ecclĩaꝫ dei nunq̃ȝ pe
nitus obliuisci: ꝯditionẽ sibi grauissimam
ponẽs: q: necesse est ita fieri: si hierl̃m con
tigerit nõ amari. Dextera q̃ppe bonorũ est
christ᷒ dñs: sicut in q̃ntodecimo psalmo di

ctuꝫ est: Prouidebã dominũ in conspectu
meo semp: quoniã a dextris est mihi ne cõ Ps.15
mouear. Astringit se itaq̃ȝ ꝓpħeta dur᷑ q̃-
dem vinculis: sed nequaq̃ȝ nouis: vt ip̃e a
dñi saluatoris memoria decidat: si hierl̃m
ab eius mẽte discesserit. Ipsa est mater fide
lium: patria felicium: regio beatoꝝ: quam
qui hic obliuiscatur: ibi i regno domini mi-
nime collocatur. Adhereat lingua
mea faucibus meis: si non memi-
nero tui. Si nõ preposuero hie-
rusalem: in principio leticie mee.

Proponit̄ penal̄ scd̄a ꝯditio: vt in dn̄i lau-
dib⁹ obmutescat si oblitus fuerit hierl̄m:
R̄ꝑ qd̄ magnū hn̄t p̄miū xp̄iani. Quid em̄ p-
bat̄ eē deteri⁹: q̄ illud nō posse loq̄: vn̄ con
sueuit medicina p̄stari. Psalmodia est em̄
ꝯsolatio flentiū: cura dolētiū: sanitas egro
toꝝ. Hoc aīe remediū: h̄ miseriaꝝ oīm co-
gnoscit̄ eē suffugiū. Nā q̄ tali munere pri-
uat̄: ab oī bn̄ficio ꝯsolatiōis excludit̄. Se-
q̄tur. Si nō p̄posuero hierl̄m in p̄ncipio le
ticie mee. Sūt quidē p̄ncipia mūdane le-
ticie: vt auaro aurum inuenire: luxurioso
pulchrā feminā: supbo iactātiā. Sed absit
vt h̄ p̄ncipia leticie ꝓphetali ꝯueniāt san-
ctitati: q̄nimo dicam⁹ q̄ honesta sūt: h̄ tn̄ ec
clesie scte nō debeant vllatenus anteferri.
Grauibus viris ⁊ sūma se honestate tractā
Luc. j tib⁹ p̄ncipiū leticie est fili⁹ nat⁹: sic zacharie
de iohāne ꝯngit: q̄ ei angelica voce ꝓmiss⁹
est. Est etiā de filio: q̄ post tp̄a lōga reuer-
Luc. j5 sus est: qd̄ idē i euāgelio p̄ parabolā dictū
legit̄: q̄n lentissim⁹ pr̄ vitulū saginatū i eius
ꝯuiuatōe mactauit. Vel post infirmitatē
4. Reg. 20 sanitas corpis restituta: vt ezechie regi cō-
tigit: cui post egritudinē validissimā q̄nde
cim annoꝝ quoq̄ spacia legim⁹ attributa.
Verboꝝ quoq̄ ipoꝝ dicta pēsanda sunt.
Nā p̄ncipiū leticie semp validū: sp amplis-
simū est: q̄n in ipis initijs volūtas accēdit̄
gaudioꝝ: dū calore animi i leticiā rapimur
quā vix ꝓuenire credebam⁹. Oīa siq̄dē sbi-
ta violēta sunt: ⁊ qd̄ diuturnū in h̄ seculo
fuerit intepescit. Quapropter ad exagge-
randū fidei calorē: p̄ncipio leticie illā dic̄ p̄
poni: quā decet sup̄ oīa plus amari. Hic tn̄
v̄sus ⁊ supior pōt etiā illis ꝯuenire: q̄s sup̄
M. Memor esto M. vsq̄ dixim⁹ eē captiuos. †Memēto dn̄e fi
lioꝝ edom: i die hierl̄m. Qui di-
cūt exinanite exinanite: †quousq̄
ad fundamentū in ea. Venit ad secū-
dā sectionē ꝑs hebreoꝝ: vbi ꝯuersus ad
dn̄m dep̄cat̄: ne multos discedere patiat̄:
q̄ ecclīam dei seuissima increpatiōe dilace-
R p̄ rāt. Edom: alij sanguineū: alij terrenū int-
p̄tandū eē putauerūt: qd̄ tn̄ vtrūq̄ ad car-
nalia vitia referri posse nō dubiū est. Isti
sunt g̃ filij edom: q̄ xp̄ianū ꝑl̄m sunt q̄uissi
me ꝑsecuti: nec aliq̄ satisfactiōne ꝯuisi sunt.
Hos in illa seq̄stratiōe bonoꝝ dep̄cat̄ in
memoriā redire: vt eos debita possit pena

suscipe. Hoc em̄ dicit̄: sic sepe memoratum
est: ꝓphetie affectu: nō maledicēdi voto.
In ill̄ em̄ pietas nr̄a nō q̄rit̄: q̄ dn̄i estima-
tiōe dānandi sūt. Addidit: Qui dicūt ex-
inanite exinanite q̄usq̄ ad fundamētū in
ea. In his sermonib⁹ addendū ē: ꝑueniā-
mus: vt nob̄ integra possit ꝯstare sentētia.
Que figura apud mgr̄os seculariū lr̄arū
dicit̄ Eclipsis: id est: defect⁹: q̄n v̄ba ex in- Sche
dustria suspendim⁹: vt p̄termissa desidera
bilius exq̄rant̄. Verba sunt g̃ ista filiorum
edom: ꝑseq̄ntiū ꝑl̄m xp̄ianū a similitudine
tracta cisterne: vnde si aq̄ sedule tollit̄: vs-
q̄ ad fūdamentū ei⁹ sine dubio ꝑuenitur.
Sed q̄d ill̄ ꝓderat seculi isti⁹ lucē adimere
talib⁹: q̄n magl̄ i ipo fundamēto etn̄ā vitā
possidere videbant̄ occisi: Fūdamētū siq̄-
dē fideliū xp̄us est dn̄s: q̄ nō pōt iustis eri-
pi: q̄uis cūcta eis hui⁹ seculi ꝓbent̄ aufer-
ri. Sic dū ꝑsecutores catholicā religionē
exhaurire cupiūt: felicissimas atq̄ copio-
sas coronas martyrib⁹ ꝯtulerūt. Filia
babylonis misera: btūs q̄ retribu-
it tibi retributionē tuā quam retri-
buisti nobis. Filia babylonis: hn̄ caro
nr̄a dr̄: q̄ ꝯfusionē nob̄ ꝓbat̄ ingerere pec-
catoꝝ. Huic additū est ꝓpriū epitheton:
vt misera diceret̄. Quid em̄ miserius q̄ vt
res fragiles tātis ausib⁹ insolescat: ⁊ p̄ ꝯcu
piscētias illicitas sauciet aīas vulnere pec
catoꝝ: Sic dicit aplus: Caro ꝯcupiscit ad- Gal. 5
uersus spūm. Sed postq̄ de babylonie fi-
lia dixit: iustissimā cōpensationē ei asserit
esse reddendā: vt sicut nos luxuria cōcitat
ad vitia: ita repssam ieiunijs atq̄ tribula-
tiōib⁹ subditā faciam⁹ eē v̄tutib⁹. Reddi-
mus em̄ illi dignā retributionē: vt coacta
faciat qd̄ i delitijs implere dissimulat. Ta-
les em̄ retributiōes carni reddere btōꝝ est:
vt q̄ traxit ad culpā: adiutorio dn̄i ꝑducat̄
ad gl̄iaz. Btūs q̄ tenebit: ⁊ allidet
puulos: †tuos ad petrā. Adhuc ad ip M. suos
sam loq̄tur carnē: beatū esse cōmemorans
qui filios eius: id est: vitia nocentia tenet:
quia iam illa tenere ꝓuectus est. Nam q̄n
aliq̄d tenem⁹: h̄ i potestate nr̄a redigim⁹: ⁊
desinit fieri liber: qd̄ nob̄ cepit eē captiuū.
Addidit: Et allidet ad petrā: vt nō morēt
tenens: ne voluptas blāda surripiat. Alli-
det ait ad petram: in dn̄m vtiq̄ saluatorē

Cor.10 De q̄ scriptū ē: Petra aūt erat xp̄s: vt statī
ↄfracta dispeant: q̄ nos teterrimis motib⁹
instigabāt. Bñ aūt discutiēdū ē: qđ dixit:
Paruulos tuos: carnis scʒ errores: q̄ misera
matre nascunt. Hi dū puuli fuerint: facil⁹
tenent: atq̧ in petrā illā celestē efficacit eli
dunt. Nā si iā cepint adulti eē ⁊ robustissi
ma etate iuueniscere: grauior pugna cum eis
nascit nec facile a nrā infirmitate superāt.
Quā rē nos et cētesimus psalm⁹ monuisse
Ps.100 declarat: vbi dictū ē: In matutinis interfici
ebā oēs petōres trē. Sed q̄uis psalm⁹ iste
aīos nros pia lamētatōe ꝑmulserit: ⁊ in p̄
ma pte captiuitatē q̧ nrām mystica expo
sitōe narrauerit: i pñti tm̄ ꝟsu sęuissimi atq̧
occultissimi vitij secreta vulgauit: vt ⁊ pe
stē pderet ⁊ remedia n̄ taceret. Mittit. n.
i mētē nrāʒ diabolo instigāte qđ nolum⁹:
recipim⁹ qđ nrā estimatōe dānamus: ⁊ ty
rānidē q̄dā pcti a nrē reddimur execratōe
sine dubitatōe captiui. Sʒ iste cogitatōes
dū sūt puulę pcutiūt in petrā: cōminuūt: si
cut dictū est: i lapidē angularē: vbi oē ma
lū cito dissoluit si in ipo fortiter allidat.

Ompleta ē lamen- Cōclusio.
c tatiū psalmoꝝ pia nimis ⁊ laudā
da deuotio. Sup̄ eñ in. lxxiij. ⁊ in
lxxviij. psalmis futura legit hierl'm deplo
rata captiuitas: h̄ aūt terti⁹ eiusdē rei psal
mus ē: vt sacratissimo nūero trinitatꝭ pie
tas deuotissime cōpunctōis possit offerri.
Est q̄dē magnū caritatꝭ genus: qđ ꝓximis
iubet dñs exhibere: si tm̄ i eo modo mēsura
q̧ plāgat: vt nec resurrectōnis spes adimi
possit: nec iniuste fecisse aliqđ dñm suspice
mur. Nā ⁊ si affectuoso dolore succēdimur
modestię tm̄ terminū excedere nō debem⁹.
Hūile q̄ppe ac māsuetū decet eē: qđ studio
pietatꝭ offert. Nā cui⁹ tpamēti sint iuste la
chrymę: testat dñs xp̄s: q̄ ↄsiderata fragili
tate hūani generꝭ: q̄uis eēt suscitatur⁹ la
zaꝝ fleuit: vt bon⁹ mgr ⁊ pietatē doceret: ⁊
veritatē assūptę hūanitatis ostēderet.
Explicit expositio i psalmū. CXXXVI
Incipit expositio in psalmū CXXXVII

Uāuis su Ps. ipsi dauid.
q pior b⁹ titul' dixerim⁹ dauid signi
ficare māu fortē atq̧ desiderabilē:
qđ dño saluatori ꝓprie ↄuenire ꝓbatū est:
tū h̄ xp̄m euidēti⁹ indicauit: qñ istud ꝓno
mē apposuit. Ipi eñ reuerēti⁹ ꝓnūciādū ē:
q̄si altissimo: q̄si omipotēti: q̄si celesti regi.
Et tūc dauid iste iūgēdus est: q̄ vocabu
lū non ex deitate sumit: s̄ p assūptę carnis
originē venire mōstrat. Ipe tm̄ ꝟbū icarna
tū: vn⁹ est dñs xp̄s: ad quē psalmi isti⁹ refer
tur vniūsa ↄfessio. Diuisio psalmi.

Er totū q̄dē psalmū ꝑꝑs catholic⁹
p loq̄t: q̄ est collect⁹ de vniūso orbe
terraꝝ. Prima narratiōe bñficia si
bi dñi attributa collaudat: postulās i futu
ris patiētiā: vt adūsa mūdi ei⁹ possint mu
nere sustinē. Scda depcat: vt reges trę do
minū ↄfiteant excelsū: q̄m in oīb⁹ maiesta
tis suę miracula dignat ośdere: orans ne
pctōres ↄūsos despiciat: q̄s creare dignat⁹ ē.

Onfitebor Expositio.
c tibi dñe in toto corde meo:
q̄m †exaudisti oīa ꝟba oris
mei. †Et in cōspectu angeloꝝ psal Al. audisti
lā tibi. Q̄ valida atq̧ plenissima sit ista Al. non hʒ
ↄfessio: toti⁹ cordis adunatiōe mōstratur.
Nā cū dr: In toto corde: nulla ps occupa
ta in sęculi hui⁹ ambitōe relinqtur: s̄ vniū
sum ⁊ solidū creatoris tm̄: vt dignū ē: lau
dibus applicat. Cor: significat mētis arca
nū: vñ tacite clamam⁹ ad dñm: ⁊ p̄ces nrę
multo efficaci⁹ audiūt: q̧ si magnis clamo
rib⁹ ꝑsonem⁹. Siue eñ vox aerē ꝟberet in
de cantādū ē: siue ligua taceat inde clamā
dū est. Illud eñ libenter audit dñs: qđ ad
suā imaginē ⁊ similitudinē in nobis cogńci
tur opatus. Seqtur. Q̄m exaudisti oia ꝟ
ba oris mei. Ad ośdendā dñi pietatē: psal
mistę vsus ē: ꝑus scōs viros auditos dicē:
⁊ eos postea diuina p̄conia ꝑsonare. Qđ
etiam nūc fideli ꝑꝑlo iudicat applicandū: sic
⁊ in cētesimo. xvij. psalmo dictū est: Confi Ps. 117
tebor tibi dñe: quoniaʒ exaudisti me. Sed
considera meritū oratōnis: vt omnia ꝟba
sua ꝓfiteat audita. Illa eñ fuerunt vota
iustoꝝ: vt christ⁹ dñs adueniret: per quem
eos cōstat augmētis ingentib⁹ exercuisse.
Merito ḡ ꝟba ꝑꝑli ipsius oīa probantur
audita: p quē mūdi redēptio cogńcit impe
trata. Addidit: Et in ↄspectu āgeloꝝ psal
lā tibi. Hic psalmodię ꝟtus ostendit: vt q̄
puro corde int homies psallit: etiā sursum
cū angel' canere videat. Adiecit q̧: In cō
spectu āgeloꝝ: vt eā āgeli nō solū audire;

vexetiã probent intendere. Illud eñi dici-
mus respici: qḋ põt serenis mẽtibus intue-
ri. Siue illud tps significat: qñ tpls beato-
rũ post resurrectionẽ cũ celestib⁹ creaturis
laudes dño sub cõrone cantabit. **Adora-**
bo ad templũ sanctũ tuũ: ꝛ confite-
Al. misericor **bor nõi tuo. Sup† miſcdiam tuã**
dia tua ꝛ ve- **ꝛ veritatẽ tuã: qm magnificasti su-**
ritate tua **per† nos nomẽ sanctũ tuũ.** Templũ
Al. omne sanctũ: est dñi btẽ incarnatiõis aduẽtus:
quẽ etiã nũc qtidie adorat eccl̃ia: dũ corp⁹
ꝛ sanguinẽ ipius int̃ sũmi mysterij sacra ve-
neratr̃. Sed adoratio illa pfecta ẽ: quã con-
fessio btã comitatr̃. Dic eñi: Sup miſcdiam
ꝛ veritatẽ dño ↄfitendũ. Miſcdia ẽ: qḋ si-
ne cuiusq̃ merit̃ ad liberandũ nos venire
dignatus ẽ. Ueritas: qꝛ pphaꝝ suoꝝ pro-
missa cõpleuit. Ista eñi q puro corde ↄfite-
tur: reuera tẽplũ ei⁹ adorasse cog̃scitr̃. Addi-
dit: Qm magnificasti sup nos nomẽ sctm̃
tuũ: vt oñderetr̃ h tpius: ꝛ de vniuersis mũ-
di ptib⁹ eẽ collectus: cum supius singulariṫ
fuerit locut⁹: nunc pluraliter posuit: Sup
nos: qꝛ sic oim sctõꝝ vna vox est: ita ꝛ fide-
lis populi sũt v̄ba multoꝝ. Nã ꝛ inferius
iterũ redeũt ad numeꝝ singularẽ: qḋ in de-
clarãdo mysterio pl̃ralitat̃ positũ debem⁹
aduertere. Magnificatum est eñi sup nos
nomẽ dñi: cũ nobis culture ipius v̄tus in-
notuit. Oĩa eñi secula desig̃t: cũ ꝛ in sanct̃
ptib⁹ nr̃is nomẽ ei⁹ magnificatũ est: ꝛ ma-
xime tpibus xp̃ianis: qñ frõs nr̃a sacri chri-
smatis vnctione signata est. Et intende qꝛ
duos v̄sus simul posuim⁹ p cõtextiõe ver-
boꝝ: vt vna cõplexio ↄtineret: q̊s vn⁹ sen-
sus amplectitr̃. **In q̃cunq̃ die inuo-**
cauero te exaudi me: multiplicabis
Al. aia mea **in† aiaz meã v̄tute† multã.** Dies h: si-
Al. nõ b3 gnificatr̃ lucida sinceraq̃ petitio: quã non
cupiditas nubilat: non auaricia vlla ↄfun-
dit: s̃ de illo sole radiat q oẽs caligĩes mor-
talitat̃ emũdat. In talib⁹ g̃ petitiõib⁹ de-
uotus se tpls p̃catr̃ audiri: q̃ten⁹ v̄tute dñi
cõpletus: psecutoꝝ euadere mereatr̃ insidi-
as. Nã si ad l̃ram velis accipe: nunqd no-
bis tempe noct̃ orandũ nõ est: maxime cũ
tũc diabolicis fraudibus ipetamur? Fideli
aũt xp̃iano sp ẽ dies: cũ splẽdidis ac claris
supplicatiõibus ↄtẽdit audiri. Sed cũ dic:
Mltiplicab i aiam meã v̄tutẽ multã: pas-
suꝝ se oñdit innũera: ꝫ q tã mltiplicia po-
stulauit auxilia. **Cõfiteantr̃ tibi dñe**
oẽs reges terre: † qm audierũt oia Al. qm
v̄ba oris tui. Uenit ad scdam ptẽ: in q
depcatr̃ tplus btõꝝ vt reges terraꝝ in hũi-
litate dño ↄfiteãtr̃: qm illi ois supbia pbatr̃
exosa. Reges t̃re sũt: q corpib⁹ suis diuini-
tatis mũere dñantr̃. Nã ille rex v̄e nõ ẽ q
vitijs fuire mõstratr̃. Qḋ v̄o addidit: Oẽs:
spẽalit̃ religiosos ac moderatos viros de-
sig̃t: qñ mltos reges gẽtiũ videm⁹: aut viti-
is feralib⁹ subdi: aut p̃ua religiõe macula-
ri. Addidit: Qm audierũt oia v̄ba or̃ tui.
Dic q reges debeãt dño cõfiteri: scꝫ q v̄ba
ei⁹ audire meruerũt. Audire eñi ad illos p-
tinet: q obediẽtes eẽ noscũtr̃: qm illos au-
disse ñ dicim⁹: q̊s ↄtumaces sacr̃ iussiõib⁹
aꝑrobam⁹. Et cõsidera: qꝛ se nõ videtr̃ sine
magno malo a deuotõe sḃduci q gl̃iaꝫ po-
tuit ei⁹ p̃dicatiõis audire. Intelligãt g̃ iu-
dei: q̃nto reatu teneãtr̃ obnoxij: cui⁹ v̄ba ñ
mente cape: s̃ tm̃ aurib⁹ audire maluerũt.
Et cantẽt in† cãticis dño: qm̃ ma- Al. vitati
gna est gl̃ia dñi. Cãtica dñi sũt q supi⁹
dixit: miſcdia ꝛ v̄itas: sic ꝛ alibi ait: Uniu-
se vie dñi miſcdia ꝛ v̄itas. Ipa g̃ cãtica re-
ges p̃cipit cantare corpoꝝ suoꝝ: q põpas
seculi respuẽtes ad miſcdiaꝫ dñi toto se de-
siderio ↄtulerũt. Subiũgit: Qm magna ẽ
gloria dñi. Gl̃ia q̊ppe dñi ẽ: vt seculũ respu-
entes ei⁹ laudes cantare nõ desinãt: q pri-
mi hois inuia deserẽtes ad salutares se re-
gulas trãstulerũt. **Qm̃ excelsus do-**
minus ꝛ hũilia respicit: ꝛ alta a lõ-
ge cognoscit. Supiori dicti cura secuta
est. Dic eñi: cũ sit dñs excelsus: hũilia respi-
cit: ne qs subiectoꝝ putaret: nõ se ab excel-
so dño respici cũ se cog̃sceret magna deuo-
tione psterni. Nõ est eñi similis humane
cõditioni diuina potẽtia. Hic despicitr̃ hu-
miliatus pstrat⁹: qm spacio lõgo diuiditr̃:
dño aũt vicinior efficitr̃ magnis nisib⁹ incli-
natus. Et vt hãc humilitatem in cõspectu
ei⁹ p̃ciosã eẽ sentires: seqtr̃: Et alta a longe
cog̃scit. Alta: supba significat: q iõ lõge co-
gnoscit: qm ei⁹ g̃re minime proximãtr̃. Et vt
terreret supbos: posuit: Cog̃scit: ne puta-
rẽt demẽtes incognitũ eẽ deo qḋ malignis
cogitationib⁹ opantr̃. Qḋ argumentũ dici- Tos
tur ex ↄ̃rio: pulcherria diuersitate collectũ.

proximanť eñ illi humiles: ⁊ fiunt superbi omnino lōginqui. **Si ambulauero in medio tribulatiōis viuificabis me: ⁊ super iram inimicorum meoꝝ extēdisti manū tuā: ⁊ saluū me fecit dextera tua.** Cum dicit beatꝰ populus tribulatiōes suas dñi virtute superādas: ostēdit in h̄ seculo fideles eiꝰ multis cladibꝰ p̄mi: sciēs auꝝ ignibꝰ esse purgandū: p̄miū militi post labores maxios dari: ipsam quoqꝫ fidē p̄misso certamine coronandam. Nam si ad tpus psecutoꝝ suspēdať iniqtas: diabolicis tamē iugiť temptationibꝰ subiaceť: coqꝫ fit vt christianus vir dum patriā futurā desiderat gaudia dilata suspiret. Uiuificať ergo ipsꝰ: dū in talibus fuerit angustiꝫs ꝯstitutꝰ. Uiuificabis eñ: letificabis debet intelligi: qꝺ est ꝯtrariū tribulanti: qꝛ reuera ille viuus bñdiciť qui est eterni gaudij hilaritate cōplendus. Sequiť. Et sup irā inimicoꝝ meoꝝ extendisti manū tuā: ⁊ saluum me fecit dextera tua. De psecutoribꝰ dicit: q̄ q̄uis irati multa faciāt ipsꝰ fideli: sed longe maiora recipiunt diuina retribuēte iusticia. Nam ⁊ hi ꝯuersi grauius q̄ꝫ cōtristauerāt affliguntur: ⁊ incipiūt se iuste psequi: q̄ prius inocētibꝰ parcere noluerūt: q̄ tamē se ꝯfitenť esse saluādos: quando inter penas psecutoꝝ supari nulla ꝯtrietate potuerūt. Dextera xꝺo: virtꝰ significať: ipe dñs christꝰ q̄ est dei vtꝰ ⁊ dei sapiētia. †**Dñe retribues ꝓ me: domine misericordia tua in †eternum: opera manuū tuarū ne despicias.**

R. Dñs retribuet. Al. seculū.

Perfecta nimis ⁊ q̄lem fundere monemur oratio est: cām suā dño cōmēdare q̄ nouit vnicuiqꝫ digna repēdere. Sed vt h̄ nō iracunde dictū qꝺ depcatiōi videť esse ꝯtrarium potuisses accipere: seqtur: Miscōdia tua in eternū: quā facias ⁊ in illis q̄ nos psequūtur imaniter: vt sicut nos ꝓ tuo noīe vidētur affligere: ita ⁊ illi ꝯfessionis mūere cruciari debeāt ad salutē. Recipiūt eñ ꝓficiam penaꝝ: q̄ñ ⁊ ipsi ꝓpter vitam torquenť eternā: totumqꝫ illis hic misericorditer tribuiť: q̄bus hec ꝯfessionis medicina p̄stať. Seqtur. Opa manuū tuaꝝ ne despicias. Expressit volūtatem que superiꝰ videbatur esse suspensa. Rogat pius populus ꝓ inimicꝭ suis: q̄s sibi nouerat aggregādos: qui licet suo vitio p̄ui videāť effecti: tamē eos diuina opa esse nō dubiū est. Nam cū petit vt in eis suam opam respiciat: exorat vt miseratus indulgeat. Ipius eñ in nobꝭ opa bona est: s̄ nostra facta omino ꝑuersa sūt. Quapropter misereť cū suam respicit creaturam: dāpnat aūt cum nr̄as opas intuetur. Breuiter q̄ cauteqꝫ oratū est qꝺ ⁊ pietatē depcātꝭ ostēderet: ⁊ illos ꝯuertendos esse monstraret. **Conclusio psalmi.**

i Attēdamus q̄li nos p̄dicatiōe ipsꝰ sanctꝰ ībuerit: q̄nto īstinctu pietatis orauerit. Nā vt oēm nobis cōtra inimicos zelū cordis excluderet: ipsos rogauit sibi fieri socios: q̄s habere videbatur adūsos. Seq̄mur sententiā piā: amemus potiꝰ affligētes. Non debemꝰ inimicos estimare q̄ ꝓsunt: Nam si eq̄ animo ꝑferanť: freq̄nter nobis talia conferūt: q̄lia dulcissimi amici p̄stare nō possūt. Isti eñ sepe nos a xꝺtute blādiendo deducunt: illi vero in eadē affligendo ꝯstituūt. Quapropter ama patiētiā ⁊ plus iuenis in inimico quod diligas.

Explicit expositio ī psalmū CXXXVII
Incipit expositio ī psalmū CXXXVIII

In finem psalmꝰ dauid.

p Ost tot psalmos istud: in finē: repetiť: vt merito iterū exponi debere videať. Proxima est eñ obliuioni ꝓtracta lōginq̄tas. In finem dixīmꝰ dupliciť dici. Est vnus iste mortalis occasus ac terminꝰ aliquaꝝ reꝝ: qui hūane ꝯditioni simillimꝰ spacio pacto cōcludiť. Alter xꝺo ꝑfectus atqꝫ eternꝰ: id est: dñs xp̄s q̄ finis nō ad occasū respiciat s̄ ad totius integritatis culmē attendit. Nā cum ad illū ꝑuentū fuerit: nō ē vltra qꝺ q̄rere debeamus: q̄ñ ipe ad oīa sufficit: in q̄ est maiestatis cūcta perfectio: ⁊ oīm plenitudo virtutū. Quapropť vniuersus h̄ psalmꝰ: sic̄ ⁊ p̄ri doctissimo hylario placuit: ex christi dñi ꝑsona dicēdus ē. Sed ne hūilitas eiꝰ quemq̄ꝫ turbare ac cōfūdere videať: ad illā regulā redeat catholice discipline: vt duas naturas vnitas atqꝫ perfectas in dño christo esse meminerit: vna q̄ deus ⁊ coeternꝰ est p̄ri: altera qua ex maria virgine natꝰ vnus atqꝫ idem in tpe hō fieri ꝓ nr̄a salute dignatꝰ est: ⁊ iō qꝺ humiliter loquiť: nō deitati debet applicari: s̄

ꝓ mysterio sctẽ incarnatiõis itelligi. Qua rõne tractata: ino ffense cogscamus diuina

Et totum Diuisio. (mysteria.

p psalmũ loqtur dñs xp̃us. Primo mõ de pausatiõe ꝛ resurrectiõe ꝓ-pría ꝟba fac̃ ad p̃rem: oẽs cogitatiões su-as illi dicẽs eẽ notissimas. Secũdo mõ potentiã patnę diuitatꝭ exponit: q: id qd hõ est: nullo loco: nulla lõgitudie ab ei⁹ noticia se possit abscõdere: addẽs qm̃ ab vtero matrꝭ suę ipso ꝓtegẽte seruat⁹ ẽ: q mũdi vitia gl̃iosa sctitate supauit. Tertio se laudatur a pte q̃ subiect⁹ est p̃rem dñm ꝓfitet: cuius opa in eũ potẽs ꝛ mirabilis eẽ monstrata est: p̃dicationes q̃ꝫ suas: ꝛ sctõꝝ oĩm volũtates dicẽs illi eẽ notissimas. Quarto mõ ꝯfirmatũ assert brõꝝ oĩum p̃ncipatũ: iubẽs a se ip̃os obstinatosq̃ꝫ discedere q tñ nulla erãt penitudis hũilitate saluandi. Hũc aũt psalmũ mlto sollicit⁹ arbitror audienduꝫ. Est eñ mysterioꝝ ꝓfunditate plenissimus. Expositio psalmi.

D Omine ꝓbasti me ꝛ cognouisti me: tu cognouisti sessionẽ meã ꝛ resurrectõnẽ meã.

Dñe: clamat ad p̃rem iesus xp̃s: ab illa pte q̃ seru⁹ est. Probauit aũt: id est: manifestã fec̃ hũilitatẽ ip̃ius: qm̃ a iohe baptizati voluit q pctã nõ babuit. Nõ eñ pctõr fuit: s̃ pctã poti⁹ curãda suscepit: sic̃ ꝓpħa dicit:

Esa. 53 Pctã suscepit nr̃a: ꝛ infirmitates nr̃as portauit. Cognuit eum: id est: ostẽdit qm̃ dixit:

Matth. 17 Hic est fili⁹ meus dilectus in q mihi cõplacui ip̃m audite: scꝫ dicentẽ: Ego ꝛ pat̃ vnũ

Joh. 10 sum⁹. Est ꝛ alia ꝟboꝝ istoꝝ apta cognitio. Probat⁹ est: qm̃ eũ tẽptauit diabol⁹ in deserto. Agnit⁹ est: cũ tẽptauit diabol⁹: ministeriũ habuit angeloꝝ. Accidit tertia: quã in euãgelio ipse testat̃. Probat⁹ est eñ tpe passiõis: q pietate sit p̃dit⁹: vt in cruce posit⁹ ꝓ inimicis oraret. Cognitus: qm̃ gl̃iam mirãdę resurrectõis ostẽdit. Tũc q̃ppe deitas ei⁹ etiã illis innotuit: q eã antea crede-

Joh. 21 re dubitabãt. Ait eñ euãgelista: Hoc tertio manifestauit se iesus discipulis suis ad mare tyberiadis postq̃ꝫ resurrexit a mortuis: ꝛ crediderũt in eũ discipuli ei⁹. Bene autem appellata est sessio mors dñi saluatorꝭ: in qua nõ pena sed reqes fuit. Siue vt alij putant: sessio ptinet ad doctrinam quam domin⁹ cęlesti sãctitate p̃dicauit: sicut ip̃e quoq̃ꝫ in euãgelio doctores significãs: dicit: Sup cathedram moysi sederũt scribę ꝛ pharisei. Cognouisti aũt: ꝑ figurã hypal- Matth. 23 Sche

lage dictũ est: q̃ latine dicit̃ permutatio: id est: cognitũ me fecisti: q: diuinitati oĩa nõ solũ qm̃ fiũt s̃ etiã, i p̃destinatiõe noscũtur esse manifesta. Intellexisti cogitationes meas† a lõge: semitã meã ꝛ† directionẽ meã iuestigasti. Et oẽs vias meas p̃uidisti: q: nõ est† dol⁹ in lingua mea. Al. de Al. semitã meã Al. sermo

In his duob⁹ ꝟsibus p̃sciẽtia sanctę diuitatis ostẽdit̃. A lõge eñ nõ locũ ꝓbat̃ significare: sed tps: q: nõ solum facta nr̃a p̃uidet: verũ etiã cogitationes nr̃as anteq̃ꝫ nosipsi existamus agnoscit. Qd totũ ꝯuenit: si ad icarnationẽ dñi cõpetẽter aptet̃. A diuinitate eñ sua creator: a sub̃a corꝑali creat⁹ est. Nemo eñ calũnias ineptas moueat: sed qd est certissimum studio pietatꝭ intelligat: ne inde miserrimi corruamus: vnde sp̃em salutis accipim⁹. Seqtur. Semitã meã ꝛ directionẽ meã inuestigasti: ꝛ omnes vias meas preuidisti. Semitę: ptinẽt ad cogitatões tacitas: Directio ad iusta iudicia: Vię ad act⁹ humanos: quę ille omnia immaculata puritate cõpleuit: quẽ in vtraq̃ꝫ natura vnũ eundẽq̃ꝫ veraciter existentem fides catholica cõfitetur. Nam qd dicit: Inuestigasti: iusticiam suę actiõis ostẽdit: quoniã q̃uis fuerat scrupulosissime ꝑquisitũ: nihil in eo culpabile cõstat inuentũ. Vias meas p̃uidisti. Intantum p̃uisę sunt: vt ꝛ ꝓphetatę esse noscant̃. Scriptũ est eñ de mansuetudine ip̃ius: Sicut ouis ad occisionẽ duct⁹ Esa. 53

est: ꝛ sicut agn⁹ coram tondẽte se: sicut nõ aperuit os suũ. Adiecit: Quia nõ est dol⁹ in lingua mea. Vtiq̃ꝫ: quia veritas nõ habet dolum. Ipse eñ ꝓfessus est: Ego sum Joh. 14

via veritas ꝛ vita. Nõ enim quicq̃ꝫ sub aliqua falsitate locutus est: sed sicut a patre accepit: ita ꝛ populis salutariter p̃dicauit. Dicit enim a natura humanitatꝭ: Qui me Ibidẽ.

misit maior me est. Dixit etiã de ęqualitate maiestatis suę: Ego ꝛ pater vnũ sum⁹. Ibidẽ. 10

Vtrumq̃ꝫ verꝫ: vtrumq̃ꝫ sine dolo ꝓlatum est: ꝛ vt maiestatẽ suę diuinitatꝭ ostẽderet: ꝛ sctẽ incarnatiõis hũilitatẽ ꝟaciter aperiret. Ecce tu dñe cognouisti omia

nouissima ꝛ antiq̄:tu formasti me
ꝛ posuisti sup me manū tuā. Intue-
re q̄ veraciter supius dictū est: Non est do
lus in lingua mea: vt h̄ duas naturas eui-
dēter exp̄meret. Dicit em̄ pr̄i: Ecce tu co-
gnisti oīa nouissima: qd̄ ptinet ad incarnati
onē ipsius: q̄ facta est nouissimis tp̄ib⁹: sic
Exo.12 legit: Agn⁹ occisus ad vespam. Et apl̄us:
j.Joh.2 Filioli nouissima hora est. Subiūxit: Et
antiq̄. Hoc certe ad deitatē ptinere nō du-
Joh.j biū est. Vñ scriptū est: In p̄ncipio erat v̄-
bū: ꝛ v̄bū erat apud deū: ꝛ de⁹ erat verbū.
ꝛc̄. Antiq̄ em̄ dicit: id est: ęt̄na q̄ nec initio
Daniel.7 nec fine claudit̄: sic in daniele legit̄: Thro-
ni positi sūt ꝛ antiqu⁹ dier̄ sedit. ꝛ reliqua.
Et vt h̄ iter̄ bñanis sensib⁹ euidētius inti-
maret: eadē mutata v̄bor̄ q̄litate repetyt.
Tu formasti me: siḡficat genuisti. Hoc em̄
verbū dici solet ꝛ de deitate: sic dicit apl̄s:
Phil.2 Qui cū i forma dei eēt: nō rapinā arbitra-
tus est eē se ęqualē deo. Seq̄tur. Et posui-
sti sup me manū tuā. Posuit pr̄ sup eū ma-
num suā: quādo in ip̄o v̄tutē suę maiestat̄
Ps.88 ostēdit: sicut in alio psalmo dictū est: In-
ueni dauid seruū meū: in oleo sancto meo
vnxi eum. Manus em̄ mea auxiliabit̄ illi:
et brachiū meū cofirmabit eū. Nihil p̄fici-
et inimicus in eo: ꝛ fili⁹ iniq̄tat̄ nō apponet
nocere ei. Ecce quō sup eū manū suā posu-
it pater. **Mirabilis facta est scien-**
Canon **tia tua ex me: cōfortata ē⁺ nec pote-**
ro ad eam. Scientiā dicit pr̄is: q̄ per eū
p̄dicata est vbiq̄ terrar̄. Hęc cōfortata est
in pectorib⁹ humanis: de qua p̄us incerta
credulitate dubitabat̄. Quē sensum ꝛ in
Joh.17 euāgelio dicit: Pater manifestaui nomen
tuū hominibus. Ipsius em̄ reuelatiōe gestū
est vt potuisset sanctę trinitat̄ vnitas ap-
parere reuerēda Et facta est p iesum xp̄m
mirabilis sciētia pr̄is: dū terrigenis sanctę
leḡ sacra narrata sunt. Et vt cōditiōis hu
manę veritas panderet̄: adiecit. Nec pote
ro ad eam: q̄ natura hoīs quā est dignat⁹
assumere: diuinę substātię se non poterat
adequare. Sic em̄ ꝛ euangelica voce decla
Joh.14 rat̄: Pr̄ maior me est. Et iterū: Nō pōt fili⁹
Joh.5 facere quicq̄ nisi qd̄ viderit patrē facientē.
Sz h̄ intelligat demētissim⁹ arrian⁹: q̄ nō
debuit aliter a carne dici q̄ etiā expectabat̄
occidi. **Quo ibo a spū tuo: ꝛ a facie**
tua quo fugiā? Venit ad scd̄m modū: i
q̄ ostēdit p enūeratiōes mysticas a nl̄la crea
tura diuinā falli posse p̄sentiā. Nā cū vbi-
q̄ tot⁹ plenissime sit: q̄ eū putat declinari:
q̄ possit abscōdi? Illic em̄ aliq̄s pōt esse ce-
latus: vbi p̄sens nō fuerit ille q̄ fugit̄. Dicē
do em̄: Quo ibo: significat natura hūani-
tatis nō se habere q̄ fugiat: cui spūssanct⁹
vbiq̄ sit tot⁹: sicut salomō dicit: Spūs dn̄i Sap.j.
repleuit orbē terrar̄. Sz h̄ dictū est p sche-
ma qd̄ dicit̄ Diaporesis: cū q̄rimus q̄d po- Sche
tissimū facere debeam⁹. Sed cū tali p̄dica-
tione vbiq̄ spūmsanctū eē noscam⁹: dubi-
um nō est spūmsanctū coęternū ꝛ coęqua-
lē patri ꝛ filio repiri. Nā vbiq̄ ꝛ tota eē nō
pōt nisi sola trinitas. Quapropter cesset ir-
religiosa p̄sūptio: nihil h̄ mai⁹ min⁹ ve fin-
gat̄. Ad illud remediū salutare redeam⁹:
Pater ꝛ fili⁹ ꝛ spūssanct⁹: omp̄s creator: in-
cōprehēsibilis vn⁹ est de⁹. Facies aūt: per
tropologiā p p̄sentia ponit̄: q̄m sicut faci-
es nr̄a tm̄ videt: ita oīs sb̄stātia dn̄i visiōe
p̄spicabili atq̄ inenarrabili cuncta cogno-
scit: oīa cōplectitur: oīa penetrat: oīa con-
tuetur. **Si ascendero in celū tu il-**
lic es: si descendero in infernū ad-
es. Si sumpsero pennas meas
⁺ante lucē: ꝛ habitauero in⁺ postre- Al. diluculo
mo mar̄. Etenim illuc man⁹ tua Al. extremis
deducet me: ꝛ tenebit me dextera
tua. Hic mihi videt̄ argumētū illd̄ eē Di- Top
lemma: quod fit ex duab⁹ ꝓpositiōib⁹ plu
libus ve: ex q̄bus quicq̄d electū fuerit: con-
trariū esse nō dubiū ē: sicut ꝛ in euangelio
christ⁹ iudęos calūniantes interrogat di-
cens. Baptismū iohānis vnde erat: de cę- Matth.21
lo an ex hominib⁹? Quicq̄d em̄ illi eligere
voluissēt: cōtra illos nihilomin⁹ erat futu-
rū. Sic etiā de bonis rebus apl̄s facit: De Phil.j
sideriū habēs dissolui ꝛ esse cū christo: ml̄-
tomagis meli⁹: pmanere aūt in carne ne-
cessarium ꝓpter vos. Et adiecit: Et q̄d eli-
gam ignoro. Sic ꝛ in isto loco de tribus re
bus cōtrarijs hūanitas ei⁹ q̄d eligeret am-
bigebat. Nūc ad exponēda verba venia-
mus: quoniā altitudine nimia sunt ꝓfun-
da. Ait em̄ p id qd̄ homo est: Si ascēdero i
cęlū tu illic es: vbi erat scz ad pr̄is dexterā
collocandus. Nā vt intelligas dn̄m vbiq̄
eē p̄sentem: audi hieremiā ꝓphām: Deus Hiere.23

appropinquãs ego sum dic dñs: τ nõ de⁹ a
lõginquo. Si abscõdent se hõ in abscõso:
ego nõ videbo illũ dicit dñs: Nunqd non
celũ τ terrã ego impleo dicit dñs: Seq-
tur. Si descendero in infernum ades. Hoc
qppe factũ est lege hũanitatis vt crucifixo
corpe: ad rũpenda infernoꝝ claustra descẽ-
deret: τ laborãti humano generi redẽptor
pyssim⁹ subueniret. Subiũgit etiã: Ades:
qm̃ triduana celeritate surrexit. Addidit
tertiã partẽ: Si sumpsero pẽnas meas an-
te lucẽ: τ habitauero i postremo maris: et-
em̃ illuc manus tua deducet me: τ tenebit
Sche me dextera tua. Que figura dicit̃ Etiolo-
gia: id est: cause redditio. Reddit em̃ cãm
queadmodũ dei p̃sentiã nõ potuisset effu-
gere. Pẽnas suas: dicit diuie maiestat̃ ef-
ficacissimã celeritatẽ: q̃ sanctũ corp⁹ ad su-
perna ꝟtute deitatis eleuauit. Sed cũ au-
dis: Meas: gl̃iam ꝓprie p̃tãtis intellige.
Has itaqꝫ pẽnas suas cũ sumpserit an̄ lu-
cem: id est: tpe resurrectiõis: τ habitauerit
in postremo maris: hoc est: sup̃ seculi istius
amplissimũ finẽ: ibi manus patria deducit
eũ. Et vt ostideret coopationẽ: seqr̃: Et te-
nebit me dextera tua. Dextera est siqdem
p̃ris: omps ꝟbũ: qd assumptã τ vnitã sibi
humanitatẽ in eťna secula cõtinebit. Et si
mime ꝯuenire videt̃: vt cum ipe sit dextera
patris eius: se dicat dextera contineri: hoc
poti⁹ dictũ acciplẽdũ est a parte mẽbroꝝ:
q̃ forma locutiõis frequẽter assumpta est.
Illud tamẽ regulariter est tẽnendũ: vt qd
dubitat humanitas: qd p̃sumit deitas esse
videat̃. Seqtur. **Et dixi forsitan te-
nebre cõculcabũt me: τ nox illumi-
natio mea in delitijs meis.** Prima
Schema ps ꝟsus istius sub Ironia ꝓnũcianda est.
Frequẽter aliq̃ q̃si sub ambiguitate ꝓferi-
mus: de qbus dubitare nõ possum⁹: sicut i
Ps. j23 alio psalmo iã dictũ est: Forsitã viuos de-
glutissent nos. τ reliq. Quõ em̃ tenebre cõ
culcare poterãt: q̃ ius in tãta gloria nõ ha-
Joh. 8. bebãt: Ipse em̃ dic de se: Ego sum lux hu-
ius mũdi. Sed conculcauit ille poti⁹ tene-
bras: q̃ cecitatẽ primi homis ad eius poste-
ros transeuntẽ: misericordie sue luce supe-
rauit. Quapropter h̃ comate q̊ ait: Forsi-
tan tenebre conculcabũt me: irridet̃ illi q̃
de ipo poterãt timoris alicui⁹ nebulas sus-

picari. Cuius sensus seqtur explanatio cũ
dicit: Et nox illuminatio in delitijs meis.
Quõ poterat a tenebris cõculcari: cui erat
nox illuminatio in delitijs suis: Noctẽ: si-
gnificat inferni claustꝝ: qd reuera illũina-
uit: qñ potestatẽ diaboli ꝯtriuit: τ hominẽ
sua miseratione liberauit: quẽ ad imaginẽ
τ silitudinẽ suã plasmare dignatus est. In
delitijs aũt meis: paradisũ significat: vn-
de primũ hoiem pctã pepulerũt: s̃ ꝯfessio-
nis bñficio aie sctõꝝ ad ei⁹ amenitatẽ dño
p̃stante reuerse sunt. Sic em̃ credẽti latro-
ni dictũ est: Amen dico tibi: hodie mecum Luc. 23
eris in paradiso. Paradisus em̃ significat̃
amenissim⁹ locus: τ felicissime iocũditatis
eterna securitas. **Quia tenebre nõ
obscurabunt̃ a te: τ nox sicut dies
illuminabit̃: sicut tenebre ei⁹ ita τ
lumẽ eius.** Superioris sentẽtie causa red-
ditur: q̃re nox sit illuminatio i delitijs ei⁹:
scʒ qr tenebre nõ obscurabũtur a te: s̃ poti-
us illuminabunt̃. Tenebras em̃ dicit my-
stica q̃qꝫ τ ꝓfunda scripturaꝝ diuinaꝝ: iu-
xtã illud qd legim⁹ in ꝓuerbijs: Intelligit Prouer. j
q̃ parabolã τ tenebrosũ sermonẽ. Sic τ in
alio psalmo legim⁹: Tenebrosa aqua i nu- Ps. j7
bibus aeris. Ergo iste tenebre nõ obscura-
bunt̃ sed poti⁹ illuminãtur a dño: qm̃ p̃di-
catio ꝓphetaꝝ ipo veniẽte cõpleta est. So-
let em̃ ad p̃rem referre qd ipe facit: vt pos-
sit cooperatio sancte trinitat̃ intelligi. Se-
qtur. Et nox sicut dies illuminabit̃. Illa
em̃ q̃ fuerãt q̃si nox: sub mystica cõplexiõe
tenebrosa: tanq̃ dies illuminata sunt: cum
in aduentu dñi saluatoris ꝓphetaꝝ dicta
patuerũt. Et bene vtrũqꝫ ꝯiũctum est: Si-
cut tenebre eius: ita τ lumẽ ei⁹: qr in vtro-
qꝫ veritas fuit: siue cũ obscura viderent̃: si-
ue cũ illũinata patuerũt. †**Qm̃ tu pos-** Al. Enim
sedisti renes meos †**domine: susce-** Al. nõ hẽs
pisti me de vtero matris mee. Re-
nes: significãt fortitudinẽ corpalem: q̃ duʒ
bene vigent: corp⁹ nr̃m coꝝ ministerio ve-
getatur: cũ fuerint saucij imbecilla nimis
fragilitate succũbit. Quapropter renes su-
os merito a p̃re dicit esse possessos: q̃ cele-
stis iusticie firmitate ꝯsistẽs: pctm̃ fragilis
corpis ignorauit. De vtero ꝟo matris: de
synagoge sinibus dic: qr ipe p susceptã car-
nẽ a synagoga generat⁹ est: quãdo cum n-

ni iudeor octauo die circūcisū eē cognim⁹: susceptū se phibēs a deitate pris siue sua: qm vtrūq vnū est. Naz si hoc tantūmodo de vginali vtero velis aduertere: nō soluz qn egressus: s qn spūsancto cōceptus est: a dño pbat assumptus: vt ex h nestoriana destruat iniqtas. Ex vtero eni: significat i
Hiere.j vtero: sic dñs ait hieremie: Priusq te formarē in vtero noui te: z in vulua scificaui te. Uez hec omia a natura suscepta hois in sctī patris honore referunt: sicut euāgelij text⁹ ostēdit: deliberatōis ei⁹ fuisse prez pdicare: volūtatē ei⁹ iplere: acceptū ab eo calicē bibere: z in nulla pte ab ipius dispēsatiōis gl̃ia discrepare. Cōfitebor tibi dñe quoniā terribilit mirificatus es: mira opa tua: z aīa mea nouit nimis.
Al. nō hz magnificatus es: mirabilia cognoscet
Uenit ad tertiū modum: vbi laudat prēm: q in eū miracula tāta mōstrauit. Terribiliter eni mirificat⁹ est pater: qn passionē dñi christi tenebre sunt secute: terra cōtremuit: saxa dirupta sūt: sepulcra patuerūt: mortui resurrectiōe letati sunt: cuz ipse itez in eodē corpore sctā resurrectione cōspectus est: dū ad discipulos suos ianuis clausis intrauit: dū celos sub hoim visione pscendit: q licet ppria deitate cōpleuerit: more suo patris h virtutib⁹ applicauit: vt sicut sepe dictū est: sctē coopatiōis patē faceret vnitatē. Seqtur. Mira opera tua z aīa mea nouit nimis. Operam patris mirā nouerat: quia sicut supius dixit: nox illuminatio in delitys ei⁹ erat: qz possederat renes ipi⁹: qz illū susceperat ex vtero matris sue. Necesse eni fuit vt illū mirabilem cognosceret: quē tantoz beneficioz pyssimū largitorē humanitas ei⁹ plena diuini luminis claritate cernebat: qz sicut in euāgelio
Math. xj dicit: Nemo nouit prēm nisi fili⁹: z cui voluerit fili⁹ reuelare. Et aliter: nō nouerat ni-
Joh. j4 mis opam pris: qz sic ipse dicit: Ego in prē z pr̃ in me. Nō eni sic pōt nosse: q separat extrinsecus. Istud eni nosse inestimabile: singulare atq incōprehēsibile ē: qn i se alterutrū manere noscunt. Nō est occultatū os meū a te qd fecisti in occulto: z substātia mea in inferioribus terre. Os hic: non ora significat: sed illud qd venit ab ossibus. Qd reuera in occulto factū est: dū in interiorib⁹ corpis nri cōstat eē pditū. Quis eni ossa in hoie videat: dū z caro illa vestiat: z supducta cutis abscondat? Qd si h magis spūaliter velim⁹ accipere: facili⁹ nobis q dicta sunt intimātur. Postq in pditiōe rez: eua de a de costa formata ē: dixit vir ei⁹: Hoc os de ossib⁹ me- Gen. 2
is: z caro de carne mea. Aplus aūt ad piugatos loquēs: istud mysteriū ad qd ptinere possit exponit dicēs. Hoc magnū est sa- Eph. 5
cramētum: ego aūt dico in xpo z in eccl̃ia. Unū pstat: os dñi: eccl̃iam hic debere intelligi. Et vt pdicto exēplo pleni⁹ aptem⁹ illa q dicta sūt: ante aduentum dñi occulta fuerūt qdam ecclesie sacramēta: vt baptismū sacrū: vt corpus z sanguis dñi: z cetera q plenitudine venēre claruerūt. Addidit: Et sbstātia mea i inferiorib⁹ terre. Inferiora terre: fuerūt gentiū culture sordētes: q lōge tūc a iudeoz religiōe distabant. Sed ipis facta est nota substātia dñi saluatoris: quādo in ipso intelligētes diuinitatē vbi: p apostolicā doctrinā deuotis mētibus acceperūt. Nam licet essent diuerse nationes p superstitiones suas inferiora terre: superiores tamē reddite sunt iudeis xpiane religiōis salutares regulas ibibētes. Inperfectū meū viderunt oculi tui: z in libro tuo omnes scribentur: dij firmabuntur z nemo in eis. Al. dies formabunt
Natura illa hois q se in euāgelio ignorare dixit finē hui⁹ mūdi: z q ait: Tristis est aīa mea vs- Math. 26
q ad mortē. z his silia: ipsa z impfectū suū prēm vidisse testat. Impfectū siqdē ei⁹ ē: qd adhuc eccl̃ia vsq ad finem seculi pgregat: qd in illa resurrectiōe beatis pmia pmissa daturus est: qd erit omia in omibus. j. Cor. j5
Sed deitas ista iam vidit: q adhuc longis post tpibus futura seruātur. Nā de beato pplo istō dici seqntia declarāt. Adiecit eni: Et in libro tuo omēs scribētur: vtiq q eterna felicitate gaudebūt. Naz sicut illud qd in libro scribit: scriptura ptinente fuat: ita h multo firmi⁹ fixū manet: quod memoria dñi ptinet. Seqtur. Dij firmabūt z nemo in eis: illi scz bti de qbus fecit supius mentionē. Dij firmabūt: id est: ō vo illo sole pfecta lumis claritate cōplendi sunt: vt fiat illud qd dictū est: Sicut stella a b stella dif- Ibidē.
fert in claritate: sic erit resurrectio mortuorū. Et nota: qz ñ dixit: dij clarificādi sūt: s

dij firmādi sūt. Nā si dixisset: dij clarificandi sūt: poterat fortassis et ad breue tps intelligi. Nā cū dic: Firmabunt: eternitatē bñficij testat eē mansurā. Subiūxit: Et nemo i eis: Gaudiendū: ifirmabit: qr iā oīs fragilitas carnis explosa discedet: et omīs mortalitas ɔsūpta dispiet. Mihi aūt nimis honorificati sunt amici tui de⁹: nimis
Al. cōfortatus est †ɔfortati sūt pricipat⁹ eoꝝ. Quart⁹ mod⁹ psalmi q̄ supest introit: honorē sctōꝝ suū atqꝫ pr̄is asserēs eē ꝑconiū. Nam cū dicit: Mihi: se desigt. cū dic: Amici tui: pa-
Joh. 17 trē declarat: sic ipe in euāgelio dic: Omnia mea pr̄is sunt: et oīa pr̄is mea sūt. Amicos vo dñi: pmū dictos legimus pr̄iarchas: id est: abraam: moysen: et post aplīs suis dñs
Ibidē. 15 saluator edixit: Jā nō dico vos seruos sed amicos. Isti ḡ tales amici sunt pr̄is: quoꝝ honor ad dñm reuertit saluatorē: qr nemo sctōs ei⁹ venerat: nisi q xp̄o dño pura mēte deuotus est. Addidit: Nimis ɔfortati sunt pncipat⁹ eoꝝ. Nimis: valde significat. Cōfortatos vo pncipat⁹: aplōꝝ epales cathedras dic: q̄s in ecclijs instituēdis diuisis p mūdū sedib⁹: sctāꝝ ꝑdicationū ope fundauerunt. Ipsi eñ ꝑstante deo legunt duces ecclīaꝝ: arietes gregū: et pncipes fideliū eē ꝑplōꝝ: merito: q̄ꝝ laborib⁹ sācto spū ɔferēte toti⁹ orbis adunata et solidata deuotio est.

Dinumerabo eos et sup arenam multiplicabunt: exurrexi et adhuc sum tecū. In pmissiōib⁹ abrae q̄s ei dñs in genesi fec: legit multiplicādū semē ei⁹ si-
Gen. 22 cut arenā maris: et sic stellas celi: h autē dicit: sup arenam maris: vt ibi coeq̄re arene factā cōparationē: h aūt trāscendere videatur. Arena eīm maris: significat iudeos: ppt intellectū terrenum et sterilitatē fidei.
ET Arena eniz ab ariditate dicta est. Stellas aūt celi: ad ppl'm respicit xp̄ianū: ppter claritatē scz religiōis et splēdorē fidei. Dinūeratur seḡ pmittit xp̄s dñs ppl'm fidelē: q sup illū iudaicū mlto nūerosior iuenit. Necesse eñ fuit: vt vinceret vnā gentē nūerositas aggregata nationū. Addidit: Exurrexi et adhuc sum tecū. Hic occult' oīno vbis atqꝫ paucissimis aduentū suū scdm designat: qñ iudicatur⁹ est mundū. Exurrexi: tēp⁹ significat resurrectiōis sue. Adhuc tecū sū: dū sedet ad dexterā pr̄is q̄si in occulto: dū adhuc me hoīes videre nō preualent: vsqꝫ ad illud scz tēpus: qñ regnū meū euidētissime hoīb⁹ innotescat. Adhuc eñ: futuꝝ significat temp⁹: nō quod ab ipo aliquādo diuidēdus est: sed qm q est mō nobis inuisibilis: oībus postea gentib⁹ apparebit. Si †occidas deus peccato- Al. occideris
res: viri sanguinū declinate a me.
Quia dicitis in †cogitatōnibus: Al. cogitatiōe
accipiet in vanitate ciuitates suas.
In his duob⁹ versibus: pmo loco dicam⁹
hipbaton: vt iuuante dño facilius eoꝝ ex Sche
positionē p partes explicare valeam⁹. Est eñ talis ordo verboꝝ. Si occidas de⁹ peccatores. Ante omia nobis cauendū est: ne putemus dñm christū deprecari interitum peccatoꝝ: q ad peccatores venerat sine dubitatione saluādos: sicut ipe in euāgelio di-
cit: Nō veni vocare iustos: ꝫ peccatores. Math. 9
Q̄ si h spūalit' inq̄ram⁹: cūcta nob remouet aduSitas. Dic ḡ: Si occidas de⁹ pctōres. Occidit de⁹ pctōrem: cū morit pctō vt
viuat dño: sic ait apl's: Mortu⁹ suz legi vt Gal. 2
viuā xp̄o. Occidunt ḡ pctōres: qñ a cogitationib⁹ malis in bonū dispositū trāsferūt. Q̄ dū eis bñficio ɔūsionis emerserit: tūc inuano accipiūt priores ciuitates suas: id est: vitiosissimas supstitiōes: q ptinent ad babyloniā: qñ iam dei bñficio ad ecclie catholice septa puenerint. Et qm nō merent omēs ad fidē catholicā puenire: illis ꝑfidis ac durat' q credere noluerūt: qd ē i medio dicit: Viri sanguinū declinate a me: qr dicitis in cogitatiōib⁹. Isti ergo viri sūt sanguinū: qr carnaliter viuūt: et q sūt sanguis pagūt. Quib⁹ merito dr: Discedite: qr locū nō desiderauerūt in ecclia repire. Sequitur. Quia dicit' in cogitatiōib⁹: id est: ɔ illa murmurat' q vob spūsscti vtute ꝑdicata sūt. Et iō si ꝑdictū ordinē teneas: oēz a
te caliginē ɔfusiōis emēdas. Nōne †odi- Al. qui oderūt te dñe oderā
entes te odio habui: et sup inimicos
tuos tabescebā. Perfecto odio
oderā illos: †et inimici facti sūt mihi. Al. nobis
Nō supflue videt inq̄ri: cur inimicos nr̄os amare ꝑcipimur: dei aūt odisse deuotū ē: qm in vtrisqꝫ magna distātia est. Nā q pe inimici: interdū ɔtra nos iusta indignatōe ɔsurgūt: et irritāt q re ill' officia debita nō ꝑbemus: quare detrahimus: q re bonis eoꝝ

nisib⁹ inuidem⁹. Merito ergo aduersarios
nostros iubemur diligere: quos nos nro vi
tio ꝯtingit offendere. Dei vero inimici: q̄ꝫ
obstinati sunt: cōpetenti ꝛ religiosa execra
tione damnant: qm̄ cū ab ipso creati sunt:
ipsiq̄ꝫ debeāt omne qḋ viuūt: suo tn̄ contu
maces reddunt auctori. Quapropter iuste
tales horrēdi sunt: q̄ tantoꝝ bn̄ficioꝝ me
mores nō fuerūt. Cōsiderāda ē etiā distin
ctio facta verborū. Primo eñ dixit: Odiē
tes te odio habui. Possūt eñ in maligno
pectore pri⁹ odia occulta v̄sari: sed iā vali
dissime nequicie est q̄ ꝓfitet inimicū. Sig
nificat eñ ꝑsecutores aptos ꝛ obstinatos:
qui sanctos dei scelerata ꝓsumptiōe dila
cerāt. Et merito se supra eos tabescere dic
sancta pietas: qm̄ dū hic sustinent diutius
ad correctionē: illi ecclesiā dei temerarijs
ausibus insequūtur: sicut ꝛ alibi dictū est:
Ps. lxviij Tabescere me fecit zelus domus tue. Hoc
verbū magni doloris indiciū est. Tabesce
re eñ illos dicit: q̄ curis iugib⁹ affligunt: ꝛ
pene vsq̄ꝫ ad interitū vite corpe deficiente
ꝑueniūt. Sequit de secūdo versu: Perfec
to odio oderā illos: inimici facti sūt mihi.
Perfectū odiū est: hoīes diligere: ꝛ eoꝝ vi
tia semꝑ horrere. Nā in illa parte qua crea
tura dei sunt: amādos esse nō dubiū est: q̄ꝛ
cōsiderata opera dei: boni sūt. In illa vero
iniq̄tate horrēdi sunt in qua se fedis scele
rib⁹ polluerūt: qm̄ tales placere nō possūt:
nisi eis qui factis silibus implicant. Et vt
tibi diuinitatis sue ostēderet vnitatē: illos
dicit sibi inimicos factos q̄ ꝯtrarij paternis
iussionib⁹ extiterūt. Et nota qḋ ꝑ q̄ntā spe
D ciē definitiōis: que grece dicit Cata antile
xin: latine ad verbū: definit quo odio ini
micos oderat patris: ꝑfecto scꝫ: qḋ nō liuo
re hūano: nō inuidia carnali: sed dn̄i cari
ET tate generat. Odiū q̄ppe dictū ē: quasi oris
repudiū. **Proba me deus ꝛ scito
cor meū: interroga me ꝛ cognosce
semitas meas. Et vide si via ini
q̄tatis in me est: ꝛ deduc me in via
eterna.** Istud nullus pōt alter de se dice
Iob. j4 re: nisi q̄ ꝛ illud ait: Ecce venit ꝓnceps mū
di hui⁹: ꝛ in me nō inueniet quicq̄ꝫ. Solus
eñ absq̄ꝫ peccō esse dinoscit: qui etiā tulisse
pctā hoim cōprobat. Proba: patientiā de
mōstrat. Scito: q̄ꝛ deliq̄re in tāta reꝝ fluc
tuatiōe nesciuit. Interroga: ad inq̄sitionē
ꝑtinet munitissimā: q̄ꝛ nemo sciēti introga
tus pōt negare q̄ gesta sūt. Semite q̄ꝫ: ad
ꝯgatiōes respiciunt: q̄s ille iugit celesti san
ctitate trāsegit. Sequit. Et vide si via ini
q̄tatis in me est: ꝛ deduc me in via eterna.
Cōsidera: magister bon⁹ quēadmodū ꝑfec
tū ordinē docet. Pri⁹ se dixit ꝓbari: sciri:
deinde introgari: vt qñ iniq̄tas nō fuisset
inuēta: ꝑduceret in illā viā vbi regnat cū
sancto spū: ꝑtāte mirabili: ꝛ gloria sempi
terna. Via iniq̄tatis: diabolic⁹ act⁹ est: quē
in hui⁹ seculi cursu malis instigationib⁹ ex
ercere nō desinit. Hanc viā iuste in se nega
uit esse: q̄ petra est: q̄ꝛ vestigiū serpētis an
tiqui in ei⁹ soliditate nullaten⁹ valuit inue
niri. Merito q̄ hūana substātia in eternā
viā petijt se deduci: in qua diaboli semita
nō potuit iueniri. Frequēter eñ dn̄s xp̄us
petit a p̄re q̄ ꝓpria sunt: vt vnitas caritatis
potētie vel nature int eos possit agnosci.
Conclusio. Ecce iā duarū natu
e rarū octau⁹ nobis psalm⁹ emicuit:
quib⁹ errantiū ꝑfidia ꝓsūpta retū
ditur. Qui certe vel illo circūcisionis curē
tur exēplo: vt sic iudei octauo die ꝓputia
deponebāt: ita ꝛ isti. viij. psalmo cōminuti
obstinatōis sue suꝑflua dereliquāt. Est eñ
ō hac re: sic dictū est. ij. viij. xx. lxxj. lxxxj. c.
vij. c. ix. et ꝓsens. c. xxxviij. Et q̄uis altis
sima surditas eis immineat: nec tot ꝑconib⁹
suꝑata discedat: tn̄ si adhuc nefanda ꝑsua
sione durati sūt: dicam⁹ illis ꝛ syllogisticas
ꝓbationes: qm̄ se maxie dialecticos vide
ri volūt. Prima igit ꝓbatio est: qm̄ ex dua
bus naturis xp̄s dn̄s ꝯsistit: ita. Si christus Syl.
vn⁹ atq̄ꝫ idē ꝑfect⁹ de⁹ est ꝛ ꝑfect⁹ homo:
sicut oim̄ sanctoꝝ patrū fatet assensus: ex
deitate ꝛ hūanitate adunate ꝛ ꝑfecte cōsi
stit. Quicq̄d autem ex deitate ꝛ hūanitate
adunata ꝛ ꝑfecta cōsistit: ex duab⁹ naturis
adunatis ꝛ ꝑfectis cōstet necesse est: scꝫ di
uinitatis ꝛ hūanitatis. Christ⁹ igit vnus
atq̄ꝫ idē ꝑmanēs ex duab⁹ naturis aduna
tis ꝛ ꝑfectis cōsistit: scꝫ deitatis ꝛ hūanita
tis. Scḋa ꝓbatio: q̄ꝛ in duab⁹ naturis est
dn̄s xp̄s: ita. Si xp̄s vn⁹ atq̄ꝫ idē ꝑmanēs
ex duab⁹ naturis adunatis ꝛ ꝑfectis ꝯsistit:
sic demonstratū est ex deitate ꝛ hūanitate.
Quicq̄d aūt ex duab⁹ naturis adunatis ꝛ

ꝑfectis ꝯsistens deitatis ⁊ hūanitatis: ⁊ in
duabus naturis adunatis ⁊ ꝑfectis essen-
tiā habet. Christ⁹ igiť vnus atq; idē ꝯstās
in duab⁹ naturis adunatis ⁊ ꝑfectis essentiā
habet. Tertia ꝓbatio: q: duas naturas in
se dn̄s xp̄s habet sp̄ita. Si xp̄us vn⁹ atq;
idē cōstans in duab⁹ naturis adunatis et
ꝑfectis deitatis ⁊ hūanitatis essentiam ha
bet: sicut demonstratū est. Quicq̄d aūt in
duab⁹ naturis adunatis ⁊ ꝑfectis deitatis ⁊
hūanitatis essentiā habēs duas naturas
ꝑfectas atq; adunatas in se habet. Christ⁹
igiť vn⁹ atq; idē ꝑmanēs: duas naturas ꝑ-
fectas atq; adunatas in se habet: scz deita
tis ⁊ hūanitatis. Quarta ꝓbatio q̄ ostēdit:
qm̄ si q̄s cōfessus fuerit christū deū ꝑfectū
⁊ hoīem ꝑfectū: denegās duas naturas: re
ctā doctrinā ⁊ hoc qđ cōfessus est ꝑimit: id
est: xp̄m deū ꝑfectū ⁊ hoīem ꝑfectum: ita.
Si xp̄s vn⁹ atq; idē ꝑfect⁹ de⁹ ē ⁊ ꝑfect⁹ hō:
duas naturas ꝑfectas ⁊ adunatas habet:
sicut habet cōis confessio. Habet in se igiť
duas naturas ꝑfectas ⁊ adunatas deitatis
⁊ hūanitatis. Vñ etiā facūdus venerabilis
ep̄us: heretico♃ penetrabili subtilitate de-
structor: nuꝑ ad iustinianū p̄ncipē scribens
de duab⁹ naturis dn̄i xp̄i: duos libellos cau
te nimis luculēterq; tractauit: quos vobis
transcriptos reliqui: vt nec antiq̄s egeatis
tractatorib⁹ nec modernis. Quapropť re-
linquam⁹ aliq̄n aduersantiū ꝯtētiones il-
licitas: nemo nos audebit dicere fortasse
culpabiles: si post octauā correctionē illud
eis dicim⁹: qđ ap̄ls scribēs ad titū: post se-
cundā increpationē iudicauit esse faciēdū.
Titū. 3 Dicit eñ: Hereticū hoīem p⁹ p̄mā ⁊ scđam
correptionē euita: sciēs q: subūsus est hu-
iusmodi ⁊ peccat: ⁊ ē a semetipso dānatus.
Quid sit aūt heretic⁹: quidā pat♃ pulchre
H diffiniuit. Heretic⁹ est: q̄ diuiṇe legis: vel ig-
norātia: vel ꝯtemptu raptat⁹: aut noui ꝑti
nax inuētor erroris: aut alieni sectator: ca-
tholicę vnitati mauult adūsari q̄ subijci.

Explicit expō in psalmū. CXXXVIII

Incipit expō in psalmū. CXXXIX

In finem psalmus dauid.

q Quāuis in superiore psalmo titulus
iste videať exposit⁹: tñ si piget bre-
uiť repetere qđ nos ꝯstat salutariť
sp̄ audire. In finē: dn̄m significat xp̄m: sicť
dicit ap̄lus: Finis eñ legis xp̄s ad iusticiā Ro. 10
omni credēti. Ad quē corda nostra totis vi-
ribus erigam⁹: q: nobis in hoc psalmo q̄si
p̄conis voce iudex terribilis: oīpotēs: pi⁹
⁊ nimiū desiderabilis aduenire p̄dicitur.

p Per totū psalmū sancta Diuisio.
ecclia loquiť. Primo mēbro dn̄m
dep̄cať: vt ab iniquo diabolo eū li
berare digneť: q̄ multis fraudib⁹ atq; insi-
dijs deuotionē ip̄ī fidelis conať euertere.
Scđo postulat: ne tēptatori neq̄ssimo tra-
dať: quā iā cōstat acerbis ꝑiculis ipso ꝓte-
gēte liberatā. Tertio: in iudicio futuro vin
dictā supra eos dicit esse venturā: qui pau
peres eius insanis motib⁹ ꝑsequūtur.

Expositio psalmi.

e Ripe me dn̄e ab homie ma-
lo: a viro iniquo † libera me. Al. eripe
Sciēs mater ecclia quāta in mem-
bris suis diaboli infestatiōe pateret: solli-
cite clamat ad dn̄m: q̄ solus pōt ei⁹ supare
nequiciā: vt ab ipsi⁹ multiplici tēptatione
liberet: ne diuti⁹ fatigata succūbat. Hoīez
siquidē malū ꝓ diabolo poni: euāgelio te-
ste didicimus, dicēte: Malus aūt hō ē dia Matth. 12
bolus. Et merito sic dicit: qui pctō♃ cōta-
gione polluiť: vt iā nō cęlestis angel⁹: sed
hō ab humo dict⁹ esse videať: q̄ tñ vicaria
sibi ꝑmutatiōe succedūt. Nā ⁊ hoīem ma-
lum appellam⁹ hodieq; diabolū: ⁊ e diuerso
diabolū: sicut supra ꝓbatū est: malū homi
nē nūcupamus. Sequiť ad discretionē fa-
ciendā: Virum iniquū: vt specialiť terri-
genā designet: q̄si diaboli militem: vt ⁊ ab
auctore criminū: ⁊ a seq̄cib⁹ ei⁹ eripi se ꝑfec
tissima supplicatiōe dep̄ceť. Nā ⁊ ipsę ꝓpri
etates: diuersas ꝑsonas designāt. Malig-
nus appellať diabol⁹. Iniqu⁹ dicť hō seq̄x
eius. Duo eñ siť epitheta vni ꝑsonę nō po
terant cōuenire: qđ eloquētię lege ꝓhibitū
est. Qui cogitauerūt † malicias in Al. iniquitates
corde: tota die cōstituebāt prelia.
Grauiora sunt sp̄ ꝑicula q̄ habenť occulta:
q: subita irruūt: q̄n velut torrētia flumina
improuisa descendūt. Significat eñ illos
qui de ecclesię viscerib⁹ exeūtes: prauis do
gmatib⁹ in sacrilega certamina ꝓruperūt.
A quib⁹ merito se postulat eripi: ne possit
eorū prauitatib⁹ sauciari. Et vt nequiciaz
ipso♃ cōtinuā esse monstraret: dixit: Tota-

dic: vt nulla eos lassitudo: nulla tpis lõginquitas mitigaret. **Acuerũt linguas suas sicut serpẽtes: venenum aspidũ sub labijs eoꝝ.** Pulchre hic malicia hereticorũ dolusq; describit. Linguas enĩ: verba significat: que nequicie cotib⁹ expolita vulnerare ꝯtendũt corda simpliciũ. Que merito serpẽtib⁹ exequant: q: sermonibus suis vir⁹ euomũt: vñ surdis aspidibus cõparent. Tali enĩ pposito cõtendũt: vt ptinacia mentis nũq; velint a veritate

Sche

superari. Hec figura dicitur Parabole: qñ res sibi genere dissiles pniciosis qualitatibus cõparant. **Custodi me dñe de manu peccatoris: ⁊ ab hominibus**

Al' eripe

iniquis† libera me. Peccatorẽ iter hic diabolũ significat: qui inter oẽs creaturas pmus excessit: ⁊ de iniquitate sua adã noscit sauciasse. De hui⁹ potestate neqssima: qñ oĩno validus est: vt etiã hui⁹ mũdi princeps dicat: petit se sancta ecclia custodiri: q: multis dolis / multis fallit insidijs: vt ꝑcaueri nequeat: q̃ lubrice se vestigio semp tect⁹ insinuat. Sequunt etiã eius ministri: qñ qd nõ potuerit p se inspirãdo mentib⁹ nostris surripe: p suos sequaces publice conat implere. **Qui cogitauerũt supplantare gressus meos: absconde-**

Al' laqueos

rũt superbi † laqueos mihi. Supplantare ꝓprie dicimus: quãdo plãtis nostris terra subducit: vt in tenebrosis cauernis grauiter icidamus. Qd nobis facit inimicus: qui in via dñi gradiẽtib⁹ vicinas peccatorũ foueas parat: vt quãdo nos ab illa rectissima intentiõe deduxerit: elusos deceptosq; submergat. Ad illã siquidẽ viã non audent accedere: que sola iustorũ est. Superbi aũt sunt elati heretici: qui viã domini deserentes: prauis dogmatib⁹ populos decipe: potius q̃ docere festinãt. Isti sancte plebi laqueos ponũt: quãdo eos vanis enigmatib⁹ obligare cõtendunt. **Et fu-**

Al' nobis

nes extenderũt in laqueũ † pedibus meis: iuxta iter scandalũ posuerũt mihi. In exponendis hereticorũ prauitatibus pseuerat. Ponũt enim funes: id est: dolosas ⁊ tortuosas obiectiões: quib⁹ capiant sensus hũanos: vt quasi pedibus laqueũ: ita mentib⁹ tendere ꝓbentur scandalum. Laqueus enĩ funis ideo posit⁹ est: quia vincula sua grauit⁹ semp astringit: nec amplexus ei⁹ aliqua lenitate dilabit: cum nodosis quibusdã finib⁹ illaqueata cõcludit. Juxta iter ꝓprie dictũ est: quoniã non capiunt nisi illos qui a recto virtutũ calle discedũt. Sequit primũ diapsalma: vbi diuisionẽ nobis pausatio iocũda cõcedit.

Dixi domino deus meus es tu: exaudi domine vocẽ depzecatiõis mee. Post crudeles laqueos ꝑparatos: post tortuosos funes positos: post iniqua scandala diabolica fraude machinata: venit ad secundã partẽ ad dñm verba cõuertens: ne pessimis tradat insidijs. Dicat enĩ ecclesia purissima fide resplendẽs: ⁊ indemutabili virtute cõsistens: Dixi dño deus me⁹ es tu. Quod certe nõ põt dicere: que caducis ꝓbatur errorib⁹ implicari. Nõ enĩ arriana cõgregatio: nõ sabelliana: nõ manicheorũ: non pelagiana: non apollinaris: nõ euticiana: nõ nestoriana: nõ cetera portenta potius dicẽda q̃ dogmata: hoc possunt vere dicere domino: de⁹ meus es tu. Dicat ergo ecclesia catholica: dicat sponsa de gentibus aduocata: que sanctã trinitatem fide veracissima ꝯfitetur. Sequit. Exaudi domine vocẽ deprecatiõis mee. Suffecerat dici: Exaudi precẽ meam: nisi alti⁹ aliquid voluisset intelligi. Vox enĩ deprecationis: est puritas orationis: ⁊ clamor ille tacitus qui ascẽdit ad dominũ. Dicitur enĩ tacẽti moysi: Quid clamas ad me? Di- Exo.14

citur cayn: Vox sanguinis fratris tui cla- Gen.4

mat ad me de terra. Quapropt sancte operationis: vox est rerũ ipsaꝝ loquacissimus clamor: nõ hominibus notus: sed soli deo cognitus. Et ideo petit exaudiri vocẽ deprecatiõis sue: quia se nouerat munera iustissime petitiõis offerre. **Domine domine virt⁹ salutis mee: obumbrasti super caput meum in die belli.** Repetitio ista: Domine dñe: affectum pie

Sche

ꝑcationis ostendit. Que figura dicit Epizeuxis: id est: in eodẽ versu eiusdẽ verbi sine aliqua dilatione facta congeminatio. Quod schema: sicut sepe dictum est: plurimũ valet ad animos cõmouendos. Cum enim dicit: Virtus salutis mee: patientiam suam perseuerantiamq; demonstrat. In certamine vero tribulationum salus

esse nõ potest: nisi misericordia dñi virtus
ET tolerãtie fuerit attributa. Uirtus eñ a vi-
riditate dicta est: que nescit aliquo labore
marcescere. Seqꝰ. Obũbrasti caput meuz
in die belli. Cũ dicit ecclesia: caput suũ ob
umbratũ in die belli: significat beatã dñi
passionẽ: qui in illo die crucifixiõis sue sic
obũbratus atq; defensus est: vt nec animꝰ
eius cõfusionẽ aliquã pateretꝰ: nec caro ip-
sius corruptionis iniuriã sustineret: qñ et
ipse sibi in vicesimoprimo psalmo venire de
precatꝰ auxilium. Decursa eñ passione sua
Ps. 21 ait: Tu autẽ dñe ne longe facias auxilium
tuũ a me: ad defẽsionẽ meã respice. rc. Be
ne aũt definita est passio dñi: dies belli: sci
licet qñ diabolo victo: infernoꝝ claustra di
rupta sunt: captiui liberati sũt: solusq; mo
riẽdo triũphauit: q̃ nouo more mortẽ mor-
Al. Nõ te destruxit. Ne tradas me dñe a
desiderio meo pctõri: cogitauerũt
Al. contra adversum me: ne derelinquas me
ne forte exaltentꝰ. A desiderio suo tra-
ditꝰ pctõri: q̃squis p cõcupiscẽtias carnis di
abolo relinquitꝰ possidẽdus. De quibꝰ dicit
Ro. 1 aplus: Propterea tradidit illos deꝰ in de-
sideria cordis eoꝝ: in imundiciã. Sed ne h
fiat: sequitꝰ res oĩno pbabilis: vt sicut ini-
mici cõsiliũ faciũt in malũ: ita virtꝰ diuina
pstare dignetur auxiliũ. Ad postremũ dici
tur causa iustissima: ne reuera exaltentꝰ pdi
tione iustoꝝ: qui de fidelis ppli subuersio-
ne gloriantꝰ. Sequitꝰ scḋm diapsalma: vbi
diuisionẽ sicut cõsueuimꝰ apponimꝰ. Ca
put circuitus eoꝝ: labor labiorũ
ipsoꝝ operiet eos. Post pces habitas
ne traderetꝰ inimicis: sancta mater ecclesia
venit ad tertiũ membrũ: in quo impioꝝ in
explicabiles designat errores. Nã sicut su-
periꝰ: in die belli caput suũ obumbrari di-
xit a dño: ita istoꝝ caput qḋ est diabolus
rotabilẽ refert habere circuitũ: qui nunq̃
ad rectã viã puenit: qm p vestigia sua redi
ens se semp inuoluit. Ordo aũt verboꝝ ta
lis est: Caput eoꝝ circuitꝰ. De quo similiter
1. Pe. 5 petrus dicit aplus: Aduersariꝰ vester sicut
leo rugiens: circuit querẽs quem deuoret.
Pulcherrima species definitiõis est: vno
verbo declarare: quid sit res illa q̃ queritꝰ.
P Hoc grece Cata antilexin: latine ad verbũ
dicitꝰ. Labor vero labioꝝ: est platũ ore mẽ-

daciũ: quod laboriose fingitꝰ: qm exquisita
machinatiõe formatꝰ. Ueritas eñ sine la-
bore dicitꝰ: qꝛ simpliciter ꝛ sine difficultate
pfertur. Quapropter oris eoꝝ mendaciũ
eos operit: cũ pfidi de sua assertiõe superan-
tur. Nunq̃ eñ sic est cauta malicia: vt ipsa
sibi nõ loquatꝰ aduersa. Cadent sup
eos carbones ignis: i ignẽ eiicies Al. nõ sup
eos in miserijs nõ subsistẽt. Primo Al. deijcies
inexplicabiles eoꝝ dixit errores: nunc pe-
nas memorat oĩno salutares. Carbones
ignis: sunt penitẽtie cruciatus: qḋ tñ incẽ
diũ nascitur ex imbre lachrymaꝝ: sicut ꝛ in
centesimo decimonono psalmo dictũ est:
Sagitte potentes acute cũ carbonibꝰ de- Ps. 119
solatorijs. Primo eñ supra eos cadit luc-
tuosa cõpunctio: post in ignẽ deijciuntꝰ: qñ
iam miseratione dñi flãma caritatis accen
si sunt: ꝛ feruere sanctis opibus incipiunt:
qui pridẽ desidioso nimis tepore vixerũt.
His euenit vt in miserijs suis nõ subsistãt:
qñ in bonã partẽ diuino munere trãsferun
tur. Uir linguosus nõ dirigetꝰ su Al. in terra
per terrã: virũ iniustũ mala capiet
in interitũ. Quis linguosi possint dici ꝛ
illi qui lingue vbertate facundi sunt: tñ il-
lis hoc specialiter nomẽ cõstat impositũ: q̃
incõsiderata locutione verbosi sunt. Sũt
eñ contrarij sapiẽtibus: ꝛ diuerso se more
tractantes. Monet eñ Jacobꝰ aplus: Sit Jac. 1
omnis homo velox ad audiendũ: tardꝰ ad
loquendũ. Tales eñ sup terrã mĩme diri-
guntꝰ: qui a leuitate sua frequẽter excedũt.
Difficile est eñ indeliberatũ/rectũ esse ser-
monẽ: sicut scriptũ est: In multiloquio nõ Prouer. 10
effugies peccatũ. Iniustus eñ vir est: q̃ di P
uinas regulas cõtemnẽs: voluptatis ppue
feruore traducitꝰ. Iste capitur malis suis: ꝛ
in pfundũ altissima voracitate submergi-
tur: qꝛ semp sibi noxia cogitat: qui dñi pce
pta declinat. Cognoui quoniã fa- Al. quia
ciet dñs iudiciũ inopũ: ꝛ vindictã Al. inopum
pauperũ. Sancta ecclesia breuiter ꝛ ve-
raciter loquitꝰ: quales reuera debuit culpa-
re linguosos. Hoc eñ se dicit p fidez dono
dei cognouisse: qḋ certissime creditꝰ esse fa-
ciendũ. Faciet ergo iudiciũ inopũ: qñ in il
la disceptatiõe pmissa restituet: ꝛ vindicat
pauperes: de quibꝰ in apocalypsi scriptuz
est: Uidi sub ara dñi animas occisoꝝ. Et Apoc. 6

paulopost: Clamātes: quousq̧ sanct⁹ ⁊ verus non iudicas: ⁊ vindicas sanguinē nr̄m de his q̄ habitāt sup terrā? **Uerūtamē iusti cōfitebunt nomini tuo: ⁊ habitabūt recti cū vultu tuo.** Designat hoc debere fieri inter q̄slibet temp̄is ꝑues amarasq̧ p̄ssuras. Tūc em̄ magna v̄tus ē laudare dominū: quādo se isti⁹ seculi blandimēta subducūt. Bon⁹ em̄ fuit iob cū dominū dives colebat: sed q̄nto melior dum eū sub multiplici afflictiōe laudabat. Tūc ergo ampli⁹ desiderem⁹ grās agere: quādo nos temptator conat̄ affligere. Facili⁹ enim inimic⁹ discedit: cum viderit excedere nō posse q̄o deprimit. Nā vide q̄d seq̄r: q: cū vultu ei⁹ habitare nō desinūt q̄ recti sunt. Uisio infastidibilis atq̧ ꝑpetua: illū semp̄ videre a quo se solet omis rationabilis creatura reficere: sicut ⁊ in q̄ntodecimo
Ps.15 psalmo iā dictū ē. Adimplebis me leticia cū vultu tuo. Ille em̄ vultus ꝑmiorꝝ omnium mun⁹ est: nec potest esse cuiusq̧ bonitatis indiguus: q̄ illū meruerit habere cōspectū.
Job.1 Sed cum legat̄: Deum nemo vidit vnq̧: istud ad illud temp⁹ referendū est: quando
1 Cor.13 beati dn̄m nō p̄ speculū: s̄ vt ait ap̄ls: facie ad faciē cōtuent̄. **Cōclusio.**

q Uā salutaria: q̧ suauia verba sctē m̄is audita sūt. Orauit p̄ nobis: vt a temptationib⁹ diabolicis eruamur: quas nobis omnino nouerat eē violētas. Liberatis autē vultū domini pollicet̄: vt nihil laboriosū: nihil triste metuamus: q̄bus tale mun⁹ tantumq̧ ꝑmittit̄. Presta dn̄e: vt sicut seruis tuis es desiderabilis: indulgētię tuę claritate mōstreris. Nō impediāt peccata: q̄ ꝑp̄ria execratione damnam⁹. Fatemur culpas: vt te placatum habere possimus. Solus enim iudex es: qui veniam tribuis cōfitenti. Et cum te nihil lateat: ab homine tamē publicari queris: quod multo veracius nosse declararis.

Explicit expositio i psalmū CXXXIX
Incipit expositio in psalmum CLX

Psalmus ipsi dauid.

Uoniam verba tituli frequenti repetitiōe nota sunt: intentionē nostram ad dominū debemus erigere saluatorem. Nam dubium est interdū quod semel dicit̄: certissimum v̄o atq̧ indubitatū est: quod frequenti repetitione ꝑdicatur. Ideo enim ꝑcedentib⁹ quibusdam ꝑconibus admonemur: vt aciem mentis nostrę ad res venturas opportuna deuotione ꝑparemus: ne dum incognita fuerint q̄ dicūt̄: negligēti⁹ forsitā audiant̄. Supplicat em̄ ꝑp̄ha: vt cautiorib⁹ visū ē: q̄ten⁹ inter actus istos mūdanos: a diuisis liberet̄ errorib⁹: ne i pctōꝝ retiaculū cadat: cū q̄b⁹ se nō optat h̄re aliquā portionē. **Diuisio.**

d Ntelligens ꝑp̄heta humanā fragilitatem diuersis peccatoꝝ nexibus implicatā: Prima sectione dominū rogat vt eius audiatur oratio: subiūgens a quibus se maxime liberari deprecetur erroribus. Secunda: eligit se a iusto argui q̧ a peccatore laudari: supplicans vt custodiat̄ a laqueis peccatoꝝ: quoniā nullā cōionē cū eis se h̄re testat̄. **Expositio.**

d **Omine clamaui ad te exaudi me: intende voci† oratōis meę dū clamauero ad te.** Hic querām⁹ enthymema. Proponit eni: Domine ego clamaui ad te. Seq̄tur cōclusio. Al. nō hz
Exaudi igitur me. Sic virt⁹ illa enthymematici syllogismi breui cōplexiōe pacta ē. Uolēs enim ꝑp̄heta humano generi affectum continuę oratiōis infundere: duo tēpora videtur discrepantia posuisse. Dicit enim de p̄terito: Clamaui: quod perfectam significat orationē. Et iterum repetit: Dū clamauero ad te: quod vtiq̧ constat positum de futuro: Ut sicut nullum tp̄s a culpis est vacuum: ita nec a deuotis precibus reddatur ociosum. Contra peccata siquidem cōtinua: salutare remedium est iugit̄ pio dn̄o supplicare. Nā q̄d ꝑderit dimitti p̄terita si videant̄ obligare vētura? Finis ergo bon⁹ q̄rit̄ christiani: vt i extremis cum venia trāseat ne vita sit vltima q̄ delinq̄t. Respice q̄d h̄ ⁊ in seq̄nti v̄su orōnes suas q̄rto mō geminauit: q: sctō viro tātę rei nulla potat eē satietas. Orō ē eni q̄ nos a culpis libat: iudiciaim ꝑcuiat: delicta mūdat: nec orāti deesse p̄t misc̄dia q̄d nos hūilitas vt iugit̄ dep̄cemur istigat. Sz h̄ totū pius facit dn̄s: dū nō vult dānare q̄s ꝑmonet. h
Clamat enim opifex rex: Nolo mortē peccatoris sed vt conuertat̄ ⁊ viuat. **Dirigatur oratio mea sicut incensum in** Ezech.33

ꝯspectu tuo: eleuatio manuū mea-
P rū sacrificiū vespertinū. Incēsum: est
odoriferi pigmenti suauis adustio: q̄ car-
bonib⁹ cōcremata gratissimū fumū porri-
git ad superna: ⁊ odorātes se delectabili io
cūditate ꝑmulcet. Sic beatoꝝ oratio igne
caritatꝭ incēsa diuis ꝯspectib⁹ ingerit̄: que
magis humilitatis ⁊ cōpunctionis ponde
re subleuatur. Uirtutibus eñ dn̄s nostris
tanq̄ꝫ bonis delectat̄ odoribus. Nam ora-
tionē sanctā velut odorē suauissimū susci-
pere dominū: ⁊ in apocalypsi legit̄: vbi di-
Apoc. 8 ctū est: Stetit āgelus sup aram dn̄i habēs
thuribulū aureum in manu sua: ⁊ ascendit
fumus supplicationū de manu angeli in cō
spectu domini: vt daret de orōnibus san-
ctoꝝ: quod est ante deū. Seq̄tur. Eleuatio
manuū mearuꝫ sacrificiū vespertinū. Ele-
uatio manuū: significat operaꝫ piam: que
aut in elemosynis exercetur: aut in aliqua
ꝓbabili cōuersatione peragit̄. Sacrificiuꝫ
vero vespertinū: illam oblationeꝫ fortasse
significat: quā in fine vite domino solet of
ferre religiosa deuotio: cū penitētiam geri
mus ⁊ humili nos supplicatiōe purgamus:
Ps. 50 sicut in quinq̄gesimo dictū est: Sacrificiū
deo spiritus cōtribulat⁹. Uespera nostra
enim est: quādo istam lucē morte veniente
deserim⁹. Ecce qđ frequēter admonuim⁹
neminē debere desperare: si vltima sua po
tius lachrymaꝝ fonte detergat. Pone
domine custodiam ori meo: ⁊ osti-
um circumstantie labijs meis. Pe-
tit sanctissim⁹ ꝓpheta: ne quid tale dicat:
quod ꝑuenire debeat ad reatum. Sed hoc
duplici supplicat tutamine communiri: vt
nec cogitatio eius iniqua sapiat: nec pra-
ua volūtas in fatua v̄ba ꝓsiliat. In vtroq̄ꝫ
eñi nouerat eē pcm̄: vn̄ se fieri dep̄cat̄ esse
Eccī. 28 alienū: sic salomō dic̄: Circūualla possessi-
onē tuā i spinis: argētū ⁊ auꝝ tuū ꝯstitue:
⁊ ori tuo fac ostiū ⁊ serā: ⁊ v̄bis tuis fac iu-
ET gū ⁊ mēsurā. Ostiū q̄ppe ab obstādo dictū
ē: qđ dū claudit̄ obstat intrātib⁹. Inspicie
bat eñ vir sanct⁹: magnis p̄cib⁹ eē muniē-
dū: vnde tam facile nouerat venire pcm̄.
Proxime q̄ppe in supiori psalmo dixerat:
Ps. 139 Uir linguosus nō diriget̄ sup terrā. Nō
Al. malicie declines cor meuꝫ in verba mala:
ad excusandas excusationes i pec-
catis. Seq̄tur secūda p̄catio: vt ⁊ si eū cō-
tingeret penitendū aliq̄d loq̄: nō se per fal
sitates sceleratissimas ꝯtenderet excusare.
Hoc eñ maximū vitiū est quo laborat hu-
manitas: vt post pcm̄ suū ad excusatiōes
ꝯfugiat: q̄ꝫ penitudinis se cōfessione ꝓster-
nat. Qđ facin⁹ inter summa pctā ꝯstat esse
numerādū: q2 inde reuera nascat̄: vn̄ ad pe
nitentiā re⁹ tardi⁹ venire videat̄: sicut in li
bro primo regū dictū est: Quasi pcm̄ ari- j. Reg. 15
olandi est repugnare: ⁊ q̄si scelus idolatrie
nolle acq̄escere. Nā qđ dicit: Ad excusan-
das excusatiōes in pctis: ꝯsuetudinē signi
ficat impudentiuꝫ: q̄ q̄n fuerint dep̄hensi:
primū se aliqua falsitate excusare noscūt̄:
⁊ cū fuerint inde cōuicti: alias semꝑ excusa
tiones assumūt: ne quādo veritati acquies
cat iuerecūda ꝓteruitas: modo eñ tēpori:
modo necessitati: modo alijs imputando
qđ peccāt. Que figura dicit̄ Metastasis: Sche
id est: trāslatio: dū culpam nr̄am in alium
trāsferre ꝯtēdimus. Cū hominibus
oꝑantibus iniquitatē: ⁊ non cōbi Al. cōmuni-
nabor cū electis eoꝝ. Tertia supplica cabo
tio est: vt liberet̄ a collegio eoꝝ q̄ operant̄
iniq̄tatē: ne cum ipsis quasi cōbinatus de-
beat implicari. Cōbinati eñ dicunt̄ rei: q̄n P
duo simul in vno vinculo colligant̄: vt alt
alteꝝ ꝑpediēs: fugam liberaꝫ habere non
possunt. Orat ergo ꝓpheta ne cum talib⁹
illigetur: qui implicatiōe mutua alteruꝝ
sibi impedire noscunt̄. Non cōbinabor: re
spicit ad vtrūq̄ꝫ: ⁊ ad homies oꝑantes ini-
q̄tatem: ⁊ ad electos eoꝝ. Et nota qđ addi
dit: Eorum: ne putares reuera electos dn̄i
qui tali nomie vocabant̄. Multo eñ scele
ratiores sunt illi q̄ inter malos vident̄ esse
ꝑcipui: quasi duces criminum: q̄si p̄ncipes
latronū ⁊ caput oim ꝑditoꝝ. Corripi
et me iustus i misc̄dia ⁊ increpabit
me: oleū aūt peccatoris nō impin-
guet caput meum. Postulata lingue
custodia: ⁊ criminū excusatōne damnata:
venit ad secūdam sectionem: in q̄ vir sanc-
tus increpationes eligit iustorum: q̄ꝫ blan-
dimēta peccantium. Sed que sit correctio
iusti: breuiter intimauit dicēdo: In miseri-
cordia: quoniā vir sanct⁹ nō i ira corripit: s
ꝑ dilectionē increpator accedit. Nā ⁊ si vul
tū irati ostēdit: cor tn̄ placati sp assumit: sic

Gal.6 monet aplus: Fratres si ꝑoccupat⁹ fuerit
homo in aliq̄ delicto: vos q̄ spirituales estis
instruite huiusmodi in spū lenitatis: ꝯside
rās teipm̄ ne ꞇ tu tēpteris. Quapropꝫ hec
ꝯsuetudo bonoꝝ est: vt malint se a bonis
corripi: q̄ sceleratoꝝ adulatiōe ꝑdicari: sic
Prouer.27 scriptū est: Meliora sunt vulnera amici q̄
volūtaria oscula inimici. Seqtur. Oleum
autē peccatoris nō impinguet caput meū.
Oleum: ꞇ in bono ꞇ in malo plerumq̄ po-
Math.6 nitur. In bono: vt est illud euangelij: Tu
autē cum ieiunas vnge caput tuū oleo: et
Ps.44 faciē tuā laua. Et i. xliiij. psalmo. Propte-
rea vnxit te deus deus tu⁹ oleo leticię pręc-
ōsortibus tuis. Est enim oleū in bonā par
tem causa splēdoris: pabulū luminis: prę-
stans nitorem pariter ꞇ salutē. In malam
vero partē: sicut hic ponitur: Oleum pec-
catoris est dilectio simulata verborū: quę
adulationib⁹ ꞇ blandimētis nostras men-
tes velut olei pinguedo leniter ingrediēs:
rigorem veritatis emollit: ꞇ ad noxias co-
gitationes amoris ficti poti⁹ ostentatione
Ps.54 ꝑducit: sicut in alio psalmo dictū est: Mol
lierūt sermones suos sup oleū: ꞇ ipsi sunt
Prouer.18 iacula. Et in salomone ait: Verba adula-
toꝝ mollia: nouissima aūt eoꝝ pereūt i in-
tima vētris. Quapropter illa monita sem
per eligēda sunt: quę non ad dilectionē se-
culi trahūt: sed ad ꝑcepta nos diuinitatis
inuitant. Potest aūt ꞇ illud euangelicum
de decem virginib⁹ hic decēter aptari: qđ
quinq̄ virgines q̄ act⁹ suos ꝓbatissimos
dño dedicauerūt: ꞇ ꝯsciētias lucidas con-
seruantes: cantat⁹ oleo refertę: semetipās
tanq̄ lampadas ardētissimas dñi ꝯspecti-
bus obtulerūt. Istę: sicut hic dicit: merito
credēdę sunt a iustis hominib⁹ fuisse corre-
ptę: ꞇ misericordię studio nihilomin⁹ eē re-
prehensę. Reliq̄ vero alię quinq̄ virgines
q̄ adulantiū vocibus infelici sorte credide-
rūt: caput eaꝝ factū est in sua deceptione
pinguissimū: ꞇ ideo extinctis lampadibus
nō sunt receptę: quoniā tetrā vitā ante do
minū veri luminis nō decebat offerri. Quā
parabolā beatus augustin⁹ in libro q̄stio-
nū: q̄nquagesimonono: lati⁹ ꞇ decēter ex-
posuit. Et iđ ꝯsiderem⁹ q̄ ꝑiculosa sit adu-
latio: q̄ excludere ꝓbatur a dño. Quo
Al. et niā adhuc est oratio mea in bene-
placitis eorum. De superiore sensu pe-
det iste v̄siculus. Ait eñ: Oleū aūt pecca-
toris nō impinguet caput meū. Et subsecu
tus adiūxit: Quoniā adhuc est oratio mea
in beneplacitis eorū. Nā cum dicit: adhuc
esse orōnem suā in beneplacit⁹ eoꝝ: id est:
iniquoꝝ: indicat se ꝑfecte nōdum fuisse cō-
uersum: quādo et sibi orādo talia ꝓuenire
desiderabat: qualia illoꝝ vota esse cogno-
uerat. A quibus oībus se alienū effici pre-
cabaꝫ: ne caput suū oleo peccatoris: id est:
male suasionis adulatione pinguesceret.
Absorpti sunt iuxta petrā iudices
eoꝝ. Audient verba mea quoni
am potuerūt. Petra h̄: sicut multis loc⁹
significaꝫ: dñs xp̄s est: iuxta quē stātes do-
ctores heretici: q̄si iudices ipsi sui sbita vo-
racitate merguntꝫ. Qui iđ corruūt in ꝓfun-
dū: q̄m sup petrā stare nō eligūt. Nā quid
illis ꝓdest iuxta soliditatē stare: q̄m in ipsa
fortitudine nō videntꝫ insistere? Qđ verbū
hieronym⁹ trāslator posuit: ꞇ expositor pa-
ter augustin⁹ secutus est: vt nemo audeat
recusare qđ talium viroꝝ auctoritate ꝓbatū
est. Hęc eñ verbi trāslatio: nimis heretico-
rū videtꝫ designare ꝑsidiā. Nā cū baptizent:
cū ꝯcīcent: cū sacras nobiscū l̄ras legāt: di-
cuntꝫ iuxta petrā stare: nō i petra. Soli eñ
in hac soliditate ꝯsistunt: q̄ sup harenā fra-
gilia fundamenta nō ponūt. Seqtur. Au-
dient verba mea: quoniā potuerūt. Verba
sua ab hereticis dicit audita: q̄ ꝑsentis li-
bri text⁹ eloqtur. Q̄tis eñ locis arguuntꝫ:
q̄ntis admonitiōib⁹ increpantꝫ: vt debeāt
corrigi: ꞇ i suis ꝑuitatib⁹ nō morari? Qua
snīa plenissime docemur illos eē oīmodis
reos: q̄ ꞇ verba dñi audiūt: ꞇ ea facere iniq̄
ꝑuersitate ꝯtēnant. Potuerūt eñ totiens
admoniti cognoscere: si nō decreuissēt su-
is magis ꝑsuasionibus inherere. Sicut
crassitudo terre eructuata est sup
terra. Dissipata sunt ossa nostra
sec⁹ infernū. Cū ꝑus de hereticis diceret
ꞇ tyrānis: q̄ v̄ba dñi audire noluerūt: nūc
venit ad martyres: q̄s ferali ꝑsecutiōe lani-
abāt. Crassitudo .n. trę: q̄m eructuat: mor-
bos facit: aerē corrūpit: ꞇ lues hoībus peri
culosa lōge lateq̄ diffunditꝫ. Sic tyranno-
rū nefanda supbia tabe suę malicię: corpo
ra martyꝝ sauciabat. Quos cōgrue ꝓpba

Al. iuncti petre

Al. erupta

dixit ossa sua: quia cōstat eos christianę fidei esse validissima firmamēta: quorum pdicāda cōstātia iuuāte domino nec penis victa nec longa insecutiōe mollita est. Et respice, ppriectates vboꝝ velut suauissima mella decurrere. Non dixit: in infernū: quia licet mori cōmuni sorte videātur: vita illis eterna conceditur. **Quia ad te dñe dñe**

Al. non **oculi mei: in te speraui ne auferas animam meā.** Postq̄ dixit humani generis fragilitatē: nunc ad remedia diuina cōfugit: cōuerso ordine petens: quia spem suam habuit in domio animā suam debere liberari.

pp Quod in scripturis diuinis: sicut sepe diximus: frequenter inuenies: vt modo causam ratio p̄cedat: modo eam, ptinus subsequat̄. Sed cum beatoꝝ cōsuetudo sit de hoc seculo velle liberari: sicut et

Ps. 141 alius psalmus dicit: Educ de carcere aiam

Phil' 1 meam. Et: Desiderium habens dissolui ꝛ esse cum christo multomagis melius: quo modo hic, ppheta petit: Ne auferas aiam meam? Ne auferas: scilicet bonis tuis: sed spes mea iugiter i te sit: ꝛ oculi mei te semper intendāt. **Custodi me a laqueo quē statuerunt mihi: ꝛ ab scanda**

Al. operantiū **lis operantibus iniquitatem.** Per laqueos ꝛ scandala: totius mūdi mala breuiter, ppheta cōplexus est: a quibus se supplicat custodiri: ne per insidias eorū possit intercipi. Laquei: sunt diuersa carnis desideria: quibus mētes humanę blandis nexibus illigātur. Scandala: quę per fratres proueniūt inquietos: qui liti: superbia: sanctam refugiunt caritatem. Quid habituri simile: si eos tam p̄cipuū munus contingat amittere? Et respice quia post laqueos scandala ponit: quoniā iueterator ille pessimus: quādo per laqueos nō potuerit decipere: scandalis nitit̄ gratiā nobis diuinitatis auferre. **Cadent in retiaculo eius peccatores: singulariter sum ego donec transeam.** Ecce vnde se superius petebat eripi: ne debuisset combinari cum talibus. Et vide quēadmodū cōparationi factę apta verba consentiāt. In diaboli retiaculū cadēt: q peccatōꝝ circuitiōe claudūt̄. Legim⁹ tñ ꝛ bona retia illa: q centū qnquagintatres pisces dño ubēte clauserūt: q typus eē sctē, pbant̄ ecclię. Sꝫ beati q in ill̄ piscib⁹ ānūerant̄: infelices q cadūt in istū numeꝝ pditoꝝ. Retia eñ dicta sūt qsi retinentia. Addidit: Singulariter sum ego donec trāseam. Singular̄ est: q sic superi⁹ dixit: cū pessimis hoibus nō ambulat cōbinat⁹: q trinitatē sctām vnū deum ꝛ dñm ɔfitet̄: q spem suā in nllo alio ẜ tantū ponit in dño. Donec trāseam: id est: q̄diu in h mūdo fuero cōmorat⁹. Hoc eñ sctm beati velut viātes trāsire dicunt̄: quia nullis ei⁹ delectatiōib⁹ occupant̄. ET

Cōclusio.

c Cognouim⁹ carissimi frēs: q̄le sit periculū si loq̄mur incaute. Cogium⁹ q̄ntū nos metuere debeam⁹ qd̄ sctissim⁹, ppha formidat. Qñ eñ nō aut vaniloquiū surripit: aut desideriū falsitatis inducit. Lingua est q̄ nos trahit freq̄nter ad vitia: quā vno mō tutissime vincim⁹ si eam semp dñi laudib⁹ occupem⁹. Loquat̄ illud semp vbi nescit errare: agat op⁹ animę, pfutuꝝ: seruiat venerant̄ auctori. Tūc eñ ori nro custodiā ponim⁹: si iugiter dñi mandata meditemur. Silet eñ in malo q nō tacet bonū: nec error surripit: vbi se veritas cęlestis infuderit. Nam si a nobis cogitatio mala subducat̄: si actus turpissim⁹ segregat̄: si a maloꝝ cōuersatione diuidamur: tūc vt, ppheta dicit: dño singulares efficiemur: quādo minime pessimis cogitationibus implicamur.

Explicit expositio in psalmum. CXL

Incipit expositio in psalmum CXLI

Intellect⁹ dauid cū eēt in speluca: Salmi cā: psiti q̄dē titlo (ꝛ orō.

p ɔtinet̄: ẜ p silitudies corpaliū rerū spūalis rei nob cōpetēs p̄bet̄ indiciū. Dauid eñ fili⁹ iesse saulē p̄ncipē fugit: ꝛ cū i speluca lateret orauit: qd̄ oñm xp̄m i corpe añ passionē suā sigficabat eē facturꝝ. Nā cū huic orōni intellect⁹ p̄mittit̄: ad eū talis cōpatio referri debere mōstrat̄: q psecutores suos orādo vitans: diuersoꝝ locorū pmutatōe celat⁹ ē: q̄tenus ꝛ dei fili⁹: qd̄ d se p, pphas, pmiserat adipleret: ꝛ xitatē assūptę incarnatiōis oñderet. Sūt eñ i h psalmo xba dñi saluatoris: cū sceleratissimā iudęoꝝ vitaret insaniā. Vñ merito factū ē: vt, ppter significādā hebręoꝝ psecutionē: fuga dauid poneret̄ i titulo. Dauid eñ: sic sepe dixim⁹: ꝛ regē terrenū indicat

et celeste. Sic in vno nomine duarum cau-
sarum significatio continetur. Illud autem memi-
nisse debemus: hunc psalmum quintum esse de
his que inscribuntur oratio. **Diuisio psal.**

P Rima parte dominus christus clamat ad
patrem: nefandos dolos iudaice per-
secutionis exponens. Secunda: libe
rari se de carcere inferni deprecatur: quoniam omnium
sanctorum fides in eius resurrectione pendebat.

V Oce mea ad Expositio.
dominum clamaui: voce mea ad
Al. dominum **deum deprecatus sum.** Sancti-
tas illa reuerende incarnationis com̄i vsu vo-
ce sua se clamasse dicit ad dominum. Que figu-
Sche ra dicitur Pleonasmos: id est: superabundan-
tia: sicut dicere solemus: Manibus meis fe-
ci: Auribus meis audiui. et his similia. Et ne
clamor intelligeretur transitorius: addidit: De-
precatus sum: quod frequentata supplicatione
Al. Effundo peragitur. **Effundam in conspectu eius**
Al. et **orationem meam: tribulationem meam an**
te ipsum pronuncio. Que pura: quam suauis
erat oratio: que in conspectu patris velut perspi
cui fontis copia fundebatur. Fundebatur pla-
ne: non vt ima peteret: sed vt ad pietatis super-
ne altitudinem perueniret. Dictum est autem: In con
spectu eius: quia bonas orationes velut aliquid
vultuosum diuinitas inspicit: et cum volun-
tas nostra ab hominibus non possit conspici: ab
illa tamen constat intendi. Sed que sit ista oratio
subter exponitur: tribulatio scilicet: que sin-
ceras et continuas efficit orationes. Et nota quo-
niam cum innocentie securitate dicitur: Tribula-
tionem meam ante ipsum pronuncio. Ille siquidem
afflictiones coram ipso poterat pronunciari:
que iniuste probabantur infligi. Pronunciat itaque
pius aduocatus ante patrem tribulationes
suas: vt veniam pro nostris possit obtinere pec-
catis. Et nota quod in his duobus versibus quattu-
Timoth. 2 or modis oratum est: sicut dicit apostolus: Exhortor
igitur primo omnium fieri obsecrationes: orationes: postu-
lationes: gratiarum actiones **In deficien-**
do ex me spiritum meum: et tu cognoui-
sti semitas meas. De superioribus pen-
det pars ista versiculi. Nam quod dicit: In deficien-
do ex me spiritum meum: sic intelligendum est: ac
si diceret: Tribulationem meam ante ipsum pronun-
cio: cum deficit ex me spiritus meus. Multas enim
et grauissimas tribulationes vult intelligi:
quas ante deum se pronunciare profitetur. Sed quoniam

spiritum eius nunquam legimus defecisse: quia cuncta volun-
taria passione compleuit: hoc potius a parte membro-
rum debemus accipere. Quod expositionis genus pro-
uide a maioribus constat inuentum: quoniam aliquis sic
loquitur: quod eius non possit conuenire persone: vt est
illud: Et delicta mea a te non sunt abscondita. Ps. 68
Nam fideles taliter et in octogesimotertio psal-
mo locuti sunt. Concupiscit et deficit anima mea Ps. 83
in atria domini. Et alibi: Defecerunt oculi mei in Ps. 118
eloquium tuum dicentes: quando consolaberis me. Et
in sequenti psalmo dictum est. Velociter exaudi Ps. 142
me domine defecit spiritus meus. **In via hac**
qua ambulabam: absconderunt laqueos Al. superbi laqueum
mihi. Diabolus: sicut sepe dictum est: iuxta viam
abscondit laqueum vt eos decipiat qui rectas
semitas declinare presumpserint. Sed quia dominus
christus nunquam a sua sanctitate discessit: necesse
erat vt in ipsa via rectitudinis sue temptationes
pateretur inualidas: a qua minime probabatur
exire. Tangit enim quando illi a diabolo mundi re-
gna monstrata sunt: quando eius temptabatur esuri-
es: et cetera que diabolica fraus et malorum ho-
minum presumpsit iniquitas. Necesse enim erat
christum dominum taliter loqui: vt assumende carnis
iam tunc veritas panderetur. **Considerabam**
ad dexteram et videbam: et non erat qui co
gnosceret me. **Periit fuga a me:**
et non est qui requirat animam meam. Cum
dicit: Considerabam ad dexteram: illud tempus facit
intelligi quando ibat ad crucem: quia nullum illic fide
lium potuit intueri. Ipso enim non sunt visi ad de-
xteram stare: quia carnali trepidatione dispersi
sunt: sicut scriptum est: Percutiam pastorem et disper- Zach. 13
gentur oues gregis. Sequitur. Et non erat qui co-
gnosceret me. Qui cognosceret illam scilicet in ipso
deitatem: que hec omnia in assumpta carne voluntarie
sustinebat: qui dixit: Potestatem habeo ponen- Ioh. 10
di animam meam: et potestatem habeo iterum sumen-
di eam. Nam si in illa perturbatione christum
dominum cognouissent: vtique poterant ad de-
xteram videri. Addidit: Periit fuga a me et
non est qui requirat animam meam. Perisse fu-
gam dicit: cum se impiorum manibus per-
misit occidi. Nam vbi fuga perit: mortis pe-
riculum nullatenus euitatur. Nemo autem
requisiuit animam eius: dum ei nulla con
solatio preberetur sed solus ad passionem
relictus est: qui erat pro omnium salute moriturus.
Ita sub ista breui ac subtilissima significati-
one verborum: traditionis ipsius ordo narratus est.

Clamaui ad te domine dixi tu es spes mea: portio mea in terra viuentium. Uenit ad partē secūdam in qua inimicorum se insidias petit euadere: vt corda fideliū resurrectiōis eius munere gratulentur. Clamauit autē: spem suam ponens in
Luc. 23 dominū quādo dixit: Pater in manus tuas cōmendo spiritū meū. Seq̄tur. Portio mea in terra viuentiū. Probat hoc specialiter locus ille quādo in cruce posit⁹ latro-
Ibidē ni dixit: Amen dico tibi: hodie mecū eris i paradiso. Paradisus est em̄ terra viuentium: quā soli beati feliciter introibunt: qui sub eternitate ⁊ securitate victuri sūt. Humiliter em̄ ⁊ cōmuniter dicit: portionē sibi esse in terra viuentiū: cum tota ipsius ēē noscatur. Simile est ⁊ illud quod dictū est de
Joh. 17 apostolis: Pater volo vt vbi sum ego: ⁊ ip-
Al. ad deprecationem si sint mecum. **Intende in orationē meam: quia humiliatus sū nimis.** Merito dicit: Humiliatus sum nimis: qui
Phil. 2 sicut ait apostolus: semetipsum exinaniuit formam serui accipiēs in similitudine hominū fact⁹: ⁊ habitu inuētus vt homo. Ad hoc certe ampli⁹ humiliat⁹ est: qui obediens factus est vsq̄ ad mortē: mortem autē crucis. Nam si illud deitatis sue culmē mirabile non inclinasset: sumpti corporis veritate: quēadmodū ꝓ salute omniū crucifigi potuerat: qui celum terramq̄ admirandis virtutib⁹ administrat? **Libera me**
Al. quia **a ꝑsequentib⁹ me: quoniā cōfortati sunt super me.** Cur dicit: Libera me: nō infirmitas ꝓprie deitatis ondit: sed caritas paterna monstrat. Nam cum habe-
Joh. 10 ret potestatē: sicut ipse dicit: ponēdi animā suā ⁊ iterū sumēdi eam: tamē ad informationē nostrā: reuerentiā dilecti ac bene complaciti filii tenēs: honorē paterne maiestati cōgruenter exhibuit. Dicit em̄ in euāge-
Joh. 17 lio: Pater clarifica me. Clamat etiā de cru-
Math. 27 ce: Deus deus me⁹ respice in me: quare me dereliq̄sti: vt humilitatē carnis euidenter ostēderet: quaten⁹ manichei nefanda dogmata cōfutaret. Orat ergo vt a ꝑsequentibus iudeis diuina virtute liberet: q̄ vsq̄ adeo corporaliter facti fuerant fortiores: vt ⁊ manus iniicerent: ⁊ de ei⁹ morte gauderent. Sed hec oīa: miserrimi hominū temptauerunt: quia in eo nō intuebantur diuinitatis virtutē: sed speciem corporalē:
De quibus dicit ap̄lus: Si enim cognouis- i. Cor. 2
sent: nunq̄ dominū maiestatis crucifixissent. **Educ de carcere animā me-** Al. ne sola
am: ad confitendū nomini tuo. Hic carcerē duplici modo maiores intelligere voluerūt: Aut seculi isti⁹ penales angustias: q̄s patimur in isto corpe cōstituti: Aut magis custodias inferni: quas euadere nō licet lege humanitatis infirme. Sed meli⁹ si hoc loco referat ad inferos: ꝓpter resurrectionis spem: quā frequēti supplicatione ꝓuenire depcatur: sicut in alio psalmo pe-
tit: Non vrgeat sup me pute⁹ os suū. Car- Ps. 68
cer em̄ dict⁹ est quasi arcer: quod a se arce- :ET
at exire cōclusos. Sed cur se de isto carcere liberare desideret: causa subseq̄tur: Ad cōfitendū nomini tuo. Tunc em̄ a cūctis fidelibus patri confessio laudis exhibita est: quādo eū resurrectionis miraculo: de inferni carcere ꝯstat eductū. Nam ⁊ ipm: Educ: significat a pte q̄ mortu⁹ est: de imis penetralibus ad supna trāslatum. **Me expectant iusti: donec retribuas mihi.** Ista est illa q̄ ꝓmissa est de dn̄i resurrectione cōfessio. Nam dū omēs ap̄li christi fuissent morte cōfusi: expectabāt vtiq̄ donec gloriam ꝓmisse resurrectiōis agnoscerent: ⁊ oīm se trepidantiū corda firmarent. Sed intuere: quod dictū est: Donec retribuas: quia resurgentis gloria retributio fuit: vtiq̄ beatissime passionis. De qua retributi-
one dicit apostolus: Propter hoc exalta- Phil. 2
uit illum deus: ⁊ donauit ei nomen quod est sup omne nomen: vt in nomie iesu omne genu flectat: celestium: terrestriū ⁊ infernorum: ⁊ omnis lingua confiteatur quia dn̄s iesus in gloria est dei patris. Nā quod ait: Donec: triduani dici tp̄s ostendit: quādo iustorum deuotio eius resurrectōe letata est. Quod certe singulariter a parte humanitatis assumpte ꝯstat christo dn̄o ꝯtributū: cuius resurrectio iustorū corda firmauit. Nūc ꝯsiderem⁹ dn̄i nr̄i si possim⁹ aliq̄ speculatōe clemētiā: q̄ nos ⁊ ab hoste redemit: ⁊ ne iterum captiuemur docere nō desinit. Ecce regulā suā: q̄tidie nr̄am facit ēē medicinā: qm̄ se ꝓpterea humiliare dignat⁹ ē: ne diabolicus ille supbie spūs vllaten⁹ appetat. Illic enim ruina: hic semp ascensus est. Inde

mori ꝑuenit: hinc eterna vita succedit. Rogemus ꝗ omnipotētē filiū: vt q̃ orādi salutare ꝯstituit exemplū: donet nobis ꝓpitius sanctissime hui⁹ imitationis effectū.

f Initus est quidē ordo psalmoꝝ qui orationis titulo ꝯnotant: nūc oportet in coꝝ termino aliq̄ sub breuitate cōplecti: quaten⁹ p̄stāte dño salutaris incitemur ad nostrū festinare remediū. Imp̄mis agētes illa q̄ iussa sunt: ⁊ labia nostra crucis impressione signātes dño supplicemus: vt os nostrū abluat humana fece pollutū. Dicit em̄ Esaias:
Esa.6 Immūda ego labia habeo: ⁊ in medio ꝑpli imūda labia habētis habito. Deinde orādū est verbis: nō q̄ hūana desideria subministrāt: sed q̄ ipsa diuinitas ad remediū nostre prauitatis idulsit. Oratio vero ipsa ex hūili: ex māsueto: ex sincero debet corde ꝓcedere: petā sua sine excusatione ꝯfitens: ⁊ inter amaras lachrymas de dulcissima dñi miseratiōe cōfidens. Terrena nō expetat: sed celestia cōcupiscat. Sit segregata desiderio corporeo: ⁊ tm̄ iuncta diuino. Sit tota deniq̧ spūalis: habēs solas lachrymas carnis. Nā quē oras ꝯtemplatione mētis: quantū fas est appete ꝯtueri: ⁊ agnoscis q̄lis an̄ ipsū debeas ꝓstrat⁹ offerri. Ille enim
Timoth.6 est: sicut dicit aplus: beat⁹ ⁊ solus potens rex regum: ⁊ dñs dñantiū: qui solus habet imortalitatē: ⁊ lucē habitat inaccessibilē: quē nemo hoim vidit: sed nec videre pōt. Quapropter ad talē tm̄q̧ dñm cū omni timore vel dilectione debem⁹ accedere: ⁊ ita in eū dirigere mētis intuitū: vt q̄cquid pōt splendoris/claritatis/fulgoris/ maiestatis mens hūana cōcipere: sup hec oia cognoscas esse deū: qui oēs creaturas suas incōparabili bonitate dispēsat. Nec falsa ꝓsūptione nobis aliq̄d imaginemus: qm̄ arcana substātia dei q̄ fecit oia sicuti est: creaturarū scientia nō pōt cōprehendi. Nulla em̄ forma in deo: nulla circūscriptio est. Natura inestimabilis: virtus incōprehēsibilis: pietas singularis. De quo nimis cōgrue ꝓnunciatū est: Deus pōt dici qđ nō est: non potest cōprehendi qđ est. Ad hunc igit̄ omnipotentē: sine initio: sine fine: qui vniuersas mūdi partes omnēq̧ creaturam suam commeat atq̧ replet: sic tamē vt in seipso vbiq̧ sit totus: malos nō ꝓsentia sed gratie sue virtute derelinquēs. Quod pat̄ augustin⁹ ad dardanū scribens/latius explicauit. Salutariter nos admonet festinare sermo ꝓphetic⁹ dicens: Venite adoremus
⁊ ꝓcidamus corā dño: ploremus ante dominū. Et ne dino fluctuātes ac trepidi linqueremur: addidit: Qui fecit nos: vt cum nos ab ipso creatos esse cognoscamus: factorē nostrū fiducialiter exorem⁹. Tunc qđ a nobis hūiliter in diuina laude dicendū est: in ipa pene oratione sentit̄ cū a dño clementer audimur: si nobis tm̄ expediat obtinere qđ petimus. Nullus em̄ ingratus a superna donatione repellit̄: cui petere simplici ac deuota mēte cōceditur. Tantū se em̄ aliquis impetrasse veniā sentit: quantū pias lachrymas fudisse cognoscit. Est ⁊ aliud nostre ꝯpunctionis indiciū: vt quāto quis se plus amare ⁊ timere cognouerit deū: tāto necesse est vt illi diuinū ꝓpinquet auxiliū. Sic beneficio dñi ois diabolica fraus vincit̄: sic ipso miserāte peccata superant̄. Dicta sunt quidē de oratione: quātū ⁊ mediocritas ingenij: ⁊ loci qualitas postulauit. Si quis vero d̄ hac re plenissima cupit vbertate satiari: legat facūdissimū cassianū: qui in nona ⁊ decima collationib⁹: tanta ⁊ talia de orationū generib⁹ disputauit: vt euidenter p ipsum spiritussanct⁹ locut⁹ fuisse videatur.
Ps.94

Explicit expositio in psalmū. CXLI

Incipit expositio in psalmū. CXLII

Psalmus quando filius dauid ipsum ꝑsequebatur.

b Istoria hec: regū quidē lectiōe notissima est. Nā filius dauid abessalon regno fugatū patrē suū: impie cognoscitur ꝑsecut⁹. Que similitudo: sicut quidā voluit: ad omnē porrigit̄ christianū: qui peccatis seuiētibus tanq̄ a filijs ꝓprijs in mūdi istius acerbitate vexatur. Sz cōtra hec penitudo remedialis opponit̄: quā hic psalmus cōtinere monstrat̄. Memēto tamē qđ hec historia: ⁊ in tertio psalmo iā posita est: sed ibi abessalon ꝓpterea noīatus est: qm̄ exemplū eius ad solū iudā voluit ꝑtinere: hic vero nomē ipsi⁹ positū nō est: vt sicut iam ꝓlocuti sumus: ad vitia sua estimaret dictū vnusquisq̧ fideliū.

Uāuis ꝓphe- Diuisio psalmi.

q ta plurimoꝝ penitentiū meditati-
one fuerit exercitatus: tñ quātū fu
turis laudib⁹ reddebat̃ vicinus: tāto com-
punctōe cordis ad penitētię lauacra cōuer
titur: vt salutari suffugio cōpetēter ablut⁹:
cōspectib⁹ dñi mūdissim⁹ appareret. Meri-
to ne illā sententiā cōfusionis audiret: Pec-
Ps. 49 catori aūt dixit de⁹: Quare tu enarras iu-
sticias meas? Prima itaq̧ deꝑcatōe rogat
dñm christū: ne cū seruo suo velit intrare in
iudiciū: sed ꝑturbatiōi suę misericordiā ip-
sius supplicat subuenire. Scđa: velociter ꝑ-
uenire se petit ad veniā: vt deductus in vi-
am veritatis: ab inimicoꝝ liberet̃ insidijs.

D omine exau Expositio.
d di orationē meā auribus ꝑ
cipe† deprecationē meam: in
Al. obsecra-tionem veritate tua exaudi me in tua iusti-
cia. Nisi al'n⁹ ꝑscrutemur: comata versus
isti⁹ sibi videnť esse cōtraria. Nā cū primū
ꝓpheta petat hūiliter admitti orationē su
am: postea se exaudiri in ei⁹ iusticia depre-
cat̃. Sed totū ad lachrymabilē ꝯfessionem
ꝑtinere non dubiū est: maxime cū hic psal-
mus ad humilitatē penitentiū ꝓbet̃ apta-
tus. Ueritas em̄ ꝛ iusticia ipsi⁹ est: ne cū ro
gante disceptet: ne ad iudiciū illū trahat
qui se hic ꝑus ipse cōdemnat. Suꝑbos em̄
dñs ad examē adducit: qui se bona putant
habere negocia: ꝛ sol⁹ ille iudiciū ꝓbat̃ eua
dere qui recurrit ad preces. Nō em̄ diuina
maiestas austera ꝑtāte seuera est: vt illos
velit affligere: qui se hic peccatoꝝ suoꝝ re-
cordatione discrutiāt. Nā vide quid sequi
tur. Et nō intres in iudiciū cū ser-
Al. quia uo tuo: † quoniā nō iustificabit̃ in
cōspectu tuo omnis viuēs. Apertuꝫ
est qua voluntate iusticiā dñi petebat: qui
nunc dicit: Nō intres in iudiciū cum seruo
tuo. Nā si iusticia iudiciū significasset: hoc
petere nō poterat qđ pauebat. Nec moue-
at quod iudici' dicit̃: Nō intres in iudiciuꝫ
cū seruo tuo. Ipse em̄ hanc formā locutio-
Esa. 5 nis ostēdit dicēdo: Iudicate inter me ꝛ vi-
neā meā. Sequit̃. Quia nō iustificabit̃ in
cōspectu tuo omnis viuēs. Causa reddita
est: quare noluerit ad iudiciū venire cū do-
mino: vt nō sola ꝑtātis reuerentia: sed etiā
ipsa videat̃ iusticię regula formidata. Sic
em̄ scriptū est: Cōclusit de⁹ omnia in incre- Ro. ij
dulitate vt omnib⁹ misereat̃. Sed cū dicit̃:
Omnis viuēs: hominē significat generalē:
vbi ꝛ infantū vita concludit̃: qui originali
pctō nisi aqua regenerationis abluant̃ ob
noxij sunt. Uñ ꝛ iob veracissime dicit: Ne- Iob. iij
mo mūdus ante te: nec infans cui⁹ est vni⁹
diei vita sup terrā. Et i q̇nquagesimo psal-
mo iā dictū est: Ecce em̄ in iniquitatib⁹ cō- Ps. 50
ceptus sum: ꝛ in delictis peperit me mater
mea. Cui⁹ em̄ erat tanta iusticia: vt nō aliq̇
tēpore/aliqua ętate peccauerit: q̇ ꝛ ꝑ tradu
cē delicti tenemur obnoxij: et quotidianis
lapsib⁹ addimus: vt nūq̄ ꝑ nos nisi ꝑ diui-
nā gratiā liberi esse possum⁹? Quapropter
desinat heresis pelagiana desipe: quę tam
multis scripturę diuinę sentētijs priusq̄ in-
ciperet ante dānata est. Quia ꝑsecu-
tus est inimicus animā meā: hūili-
auit in terra vitā meā. Quis titulus
de Abessalon dicere videat̃: tñ bene inimi-
cus impsonaliter ponit̃: vt hoc ꝛ de diabo-
lo sentiamus. Humiliat̃ aūt in terra: cuius
carnalib⁹ actionib⁹ vita polluit̃: nō illa hu
militate ꝓbabili: sed in declinatione vitio
sa. Quod merito ꝓpter afflictionē specia-
liter exprimēdā penitēs ait: qui in alio psal
mo dixit: Quia cinerē sicut panē mandu- Ps. 101
cabam: ꝛ potū meū cum fletu tēperabam.
Collocauit me in obscuris sicut
mortuos seculi: ꝛ anxiat⁹ est† in me Al. super
spiritus me⁹: in me turbatū est cor
meū. Memor fui dieꝝ antiquo-
ruꝫ. Collocauit: deputauit significat: mo-
re furentiū inimicorū: qui sic hoiem cōtem
nūt odiosū: quasi iam iudicēt ꝛ sepultum.
In obscuris em̄ reuera collocat⁹ est: q̇ post
regni culmina ꝑsecutionis patiebat̃ iniuri-
am. Et sicut mortu⁹ sęcli habit⁹ est: in quo
nec ꝓphetalis: nec regni reuerētia: nec ipe
quoq̧ patern⁹ cōsiderabat̃ affectus. Mor-
tui em̄ seculi sunt: qui in peccatis suis defe
cisse noscunt̃. Et ideo vir tot honorū iuste
se deflet sic fuisse despectū: vt crederet̃ nul
latenus vindicādus. Sequit̃. Et anxiatus
est in me spiritus me⁹: in me turbatū est cor
meū. Anxius spirit⁹: vicinitatē periculi ꝑ-
dit. Turbatū cor: humanā sapientiā testat̃
esse cōfusam: vt spem suā amplius in dño
reponeret: cū virtū suarū cōfidentiā nō ha-

beret. Addidit: Memor fui dierꝝ antiquo-
rū. Iuste cor eius fuerat cōturbatū: quoni-
am memor erat ingentium peccatorꝝ. Ipsi
sunt em̄ antiqui dies: veteris illiꝰ hominis
antiquitate fuscati. Naꝫ sicut hic nouitas
ꝑdit innocentiā vitę: sic antiquitas scele-
Al. nō hꝫ rata facta testat̄. †Et meditatus suꝫ in
omnibꝰ operibus tuis: ⁊ in factis
Al. meditabar manuū tuaꝝ †meditabor. Ad curā re
dyt salutaris agnitio: quatenus cū diuina
opera recoleret: erūnarū suarum memoriā
nō haberet. Opera em̄ dn̄i dicit: quibꝰ ce-
lum terrāqꝫ mirabili dispositiōe fundauit:
quibus patriarchis bona fecit: quibꝰ po-
pulū p mare trāstulit hebreorꝝ: quę se dicit
frequent̄ iterasse: vt amaritudinē mūdi su-
auitas excluderet lectionis. Quod exem-
plū ꝓ maximo remedio positū debemꝰ ac-
cipere: vt nos quoqꝫ similis possit medici-
na saluare. Expandi manus meas
Al. aīa mea ad te: †animā meaꝫ sicͭ terra sine aq̄
tibi. Licet innumeris locis ꝓphetauerit
dn̄i saluatoris aduentū: hic etiā extēsione
manuū sanctę crucis designauit effigiem.
Nā qui expansis manibꝰ orat: illā crucē re-
demptoris imitat̄: quę licet a pfidis iudeis
ꝓ pena data est: concessa tn̄ est credētibus
Exo. 17 ad salutē. Sic ⁊ moyses qn̄ cū amalechitis
pugnabat effecit: vincebat cū manus expā
deret: pdebat si brachia remisisset. Sequit̄
cōparatio in qua dicit sic animā suā deside
rare deū: quēadmodū solet sicca terra copi
osas pluuias sustinere. Tale ē ⁊ illud qua-
Ps. 41 dragesimipꝛimi psalmi initiū: Sicut ceruus
desiderat ad fontes aquarū: ita desiderat
anima mea ad te deꝰ. Intuere qꝺ dixit: Ti
bi: nō alteri: ne istud desideriū malis volū
tatibus applicares. Velociter exaudi
me domine: defecit spiritus meus.
Al. Nō †Ne auertas faciē tuam a me: ⁊ si-
milis ero descendentibꝰ in lacum.
Post exordiū decursū: venit ad luctuosissi-
mā narrationē: petēs sibi imbre misericor-
dię celerrime sbuenire: ne spretꝰ a dn̄o redi
geret̄ in puluerē: ⁊ vento supbię dissipatus
a terra ꝓmissionis redderet̄ alienus. Et vt
velociꝰ potuisset audiri: defecisse dicit in se
spiritū suū. Quod p nimias tribulationes
solet cōtingere his qui passionū diuersarū
pondere ꝑgrauant̄: sicut ⁊ in tricesimosep-
timo psalmo idē pęnitēs dicit: Cor meū cō Ps. 37
turbatuꝫ est in me: ⁊ deseruit me fortitudo
mea. Sequit̄. Ne auertas faciē tuā a me et
similis ero descendētibꝰ in lacū. Auerterat
prius faciē suā deus ꝓpter insolentiā pec-
catorū: ꝫ nunc petit vt ad ipsū respiciat: qa
se cōpunctis supplicationibꝰ inclinabat. Cō
uenit em̄ misericordię ipsiꝰ vt hūiles respi-
ciat: qui supborū corda ꝯtemnit. Lacū ve-
ro: inferiorē locū intelligere debemꝰ infer-
ni: vbi impy ęterna pęna mergēdi sūt. His
ergo pares sunt qui diuinā potētiā respue
runt: ⁊ vitiantes illā imaginē in qua creati
sunt: forma diabolicę dānatōis induti sūt.
Bene autē dictū est: Descendētibus: quo-
niam ad ima mergunt̄: qui illuc intrare me-
rebunt̄. Petit ergo ne supbis similis fiat:
qui pctā sua humili satisfactiōe deplorat.
Auditā mihi fac mane misericor-
diam tuā: quia in te speraui. Auditā
misericordiā: clementiā dicit dn̄i toto orbe
notissimā: qua supplicantibus ꝓstat: indul-
get afflictis: ⁊ vt ipse audiat: qꝺ in euāge-
lio dictū est: Fili dimissa sunt tibi peccata. Mar. 2
Mane: tēpus venię designat. Tunc enim
mēti elucescit qn̄ ad eā felici sorte ꝑuenerit.
Nā post noctē peccatorū: merito mane di-
citur: quādo culpa laxat̄. Siue ad resurrec-
tionē ꝑtinet audiendā: qn̄ angelus manę
dixit: Ite dicite discipulis eiꝰ ⁊ petro: quo- Ibidē. 16
niā sicut dixit resurrexit a mortuis. Causa
quoqꝫ sequit̄ quę debeat obtinere qn̄ spes
in illū fuit qui nescit ꝓbabiliter in se deci-
pere cōfidētes. Et intuere: qr ⁊ alias peti-
tiones suas in cōsequētibus tali ratiōe cō-
firmat. Quę figura dicit̄ Etiologia: id est: Sche
causę redditio. Notam fac mihi viā
in qua ambulē: quia ad te †domine Al. nō hꝫ
leuaui animā meam. Cum a deo petit
notā sibi fieri vitę viā: ostendit quoniā hęc
via hominibꝰ habet̄ incognita. Illiꝰ em̄ lu
cerna hoc iter ostendit: illiꝰ lumen semitas
istas aperit: Qui illuminat omnē hominē Ioh. 1
venientē in hunc mūdū: sicut in tricesimo
primo psalmo iam dictū est pęnitēti: Intel Ps. 31
lectū tibi dabo: ⁊ instruā te in via hac qua
ingrediens. Quapropter merito rogat ꝓ-
pheta: vt ei dominꝰ viam salutis ostēdat:
⁊ sic notā semꝑ habeat: ne de eius corde ali
quādo discedat. Subiungit̄ quoqꝫ solēnis

ista cõfessio: qm̃ illud nos postulata mereri
facit: si animã nostrã nõ carnali grauamine
inclinem⁹ ad mundũ: sed spũali iuuamine
leuemus semꝑ ad dñm. **Eripe me de
inimicis meis dñe: ad te confugi.**
Hoc q̄uis ꝓpheta scđm ꝓpositũ titulũ de
inimicis carnalib⁹ dicere videaꝛ: tñ ad de-
mones inimicos debet referri: qui iugiť cir
cundãt fideles: vt eis possint spem diuini-
Eph. 6 tatis auferre: sicut aplus dicit: Non est vo
bis colluctatio adu̾sus carnẽ ꝛ sanguinẽ: ꝫ
aduersus ꝑncipes ꝛ potestates rectores te-
nebrarũ harũ. Dicit em̃: Ad te cõfugi: qđ il
li soli faciũt qui ei⁹ iussionib⁹ obsequunꝛ.
Adã em̃ postq̄ inobediens fuit: dñm refu-
git: ꝛ ideo hic cõtrario mõ religiose mentis
declaraꝛ indiciũ: qm̃ post reatũ peccati nõ
fugisse dñm: sed cõfugisse se dicit ad dñm.
**Doce me facere volũtatẽ tuã: quia
tu es deus me⁹.** Nolebat ꝓrsus errare
qui tãti magistri cupiebat esse discipulus.
Dicit em̃: Doce me: tanq̄ ignarũ: tanq̄ im-
peritũ: tanq̄ nihil de sua virtute ꝑsumẽtẽ.
i. Cor. 8 Quẽ sensũ apl's ponit cũ dicit: Si quis se
existimat scire aliq̄d: necdũ cognouit quẽ-
admodũ eũ oporteat scire. Addidit: Quia
tu es de⁹ meus. Fida petitio: cõpetens ra-
tio: a clemente dño ideo postulare benefici
um: eo qđ ipse sit dñs supplicãtis. **Spi-
ritus tu⁹ bonus deducet me in ter
ram rectã.** Intueamur quid sibi velit qđ
dicit: Spiritus tu⁹ bonus. Designaꝛ eni ꝑ
hoc nomẽ: deũ esse spiritũ sanctũ. Scriptũ
Mar. 10 est em̃: Nemo bonus nisi solus de⁹. Legiꝛ
ꝛ pater bon⁹: vt est illud: Pater bone. Le-
Joh. 10 giꝛ etiã de filio: vt est illud: Ego suz pastor
bonus. Sic ꝑ istã cõmunionẽ noim: sancte
trinitatis eq̄litas semꝑ virtusq̄ declaraꝛ.
Spirit⁹ autẽ bonus deducet nos in terraz
rectã: qm̃ corpus nostꝝ suis regulis subdit:
ꝛ fit illis institutionib⁹ indeuiũ: qđ pecca-
torum fuerat prauitate distortuz. Sed hoc
hũana nõ põt virtute cõpleri. Ipse em̃ nos
recreãdo: saluos efficit rectos: qui est ꝛ cre-
are dignat⁹. Siue terrã rectã: significat fu-
turi seculi: vbi recti ambulabunt: ꝛ cũ dño
magna semꝑ exultatiõe gaudebũt. **Pro-
pter nomẽ tuũ dñe viuificabis me
in equitate tua.** **Educes de tribu
latione animã meã.** Hic gratia demen
tissime diuinitatis ostendiꝛ: que nihil no-
stris meritis reddit: sed totũ indulgẽtie sue
largitate cõcedit. Nã viuificandũ se ꝓphe-
ta non dicit ex ꝓprijs factis: sed ex nomine
dñi christi: cui⁹ est reuera nois saluare fide-
liter postulantes. Sed cũ gratia cõmẽdeꝛ:
ꝛ equitatis ibidẽ mirabiliter momẽta mi-
sceanꝛ. Nã q̄uis oia gratis donet: iusticie ip
sius est supplicãtes viuificare: quos spirit⁹
imundos crudeliter cernit impetere. Seq-
tur. Educes de tribulatione animã meam.
Educunꝛ de tribulatiõe tanq̄ de carcerib⁹
anime sancte: qm̃ cõcessa venia de isto secu-
lo ꝑcipiunꝛ exire. Hic em̃ affligunꝛ deuoti:
cruciantꝛ iusti: sed defect⁹ isti⁹ lucis sanctis
termin⁹ est laborũ. Ideo em̃ clamat apl's: Phil. 1
Cupio dissolui ꝛ esse cũ christo. **Et in mi-
sericordia tua disperdes inimicos
meos. Et ꝑdes omnes qui tribu
lant animã meã: qm̃ seru⁹ tu⁹ ego
sum.** Cõpleta est illi⁹ leticie plenitudo mi-
rabilis. In misericordia em̃ disperdunꝛ ini
mici: qm̃ cõpunctionis studio ab sceleratis
cogitationib⁹ abstrahunꝛ. Qđ ad illos ꝑ-
tinere nõ dubiũ est: qui penas debitas re-
medio supplicatiõis euadũt. Addidit: Et ꝑ-
des oẽs qui tribulãt animã meã: qm̃ seru⁹
tuus ego sum. Hic iã tẽpore iudicij ꝑ iusti-
ciã ꝑdendos dicit esse diabolũ ꝛ oẽs impi-
os qui in sua obstinatiõe moriunꝛ. Quos
ideo dicit tribulasse animã suam: qꝛ ipse in
dei seruitio ꝑmanebat: ꝛ necesse est istos in
iudicio perire: q̄ tales animos ꝓbanꝛ assu-
mere: vt inocẽtes viros ideo ꝑsequanꝛ: qꝛ
dei famulos esse cognoscũt. Ecce regula il-
la penitẽtis impleta est: vt post afflictiões
erũnasq̄ cruciabiles exultatiõe ꝯclusa sit.

Cõclusio.

f Inita est quidẽ af-
flictio supplicantiũ: ꝛ feliciũ cursus
ille lachrymarũ. Sed diligẽtius ꝑ-
scrutandũ est: q̄d sibi velit penitẽtiũ istorũ
septima deꝑcatio. Inchoauit em̃ a psalmo
sexto: venit ad tricesimũ ꝑmũ: deide ad tri-
cesimũ sepnmũ: inde ad q̄nquagesimũ: in-
de ad cẽtesimũ ꝑmũ: deinde ad cẽtesimũ vi
cesimũ nonũ: ad postremũ ad ꝑsentẽ cente-
simũ quadragesimũ secũdũ. Forte vt sicut
i hac hebdomada peccam⁹: quã mũdi isti⁹

tēporis ducꝰ excurrit: ita ⁊ in eodē numero remedialꝫ penitētie munere saluaremur. Illud aūt: sicē sepe monuimꝰ: magnopere contuendū est: qꝛ psalmi ipsi ab afflictionibus inchoant: ⁊ in gaudijs desinūt: ne quis de venia desperaret: quā in ipsis ꝑcibus positā eē cognosceret. Oratores sanctissimi: celestes patroni: qui peccatoꝝ nexibꝰ implicatis salutis iter aperiūt. Sed cū isti singillatim delicta nostra nos deflere cōmoneāt: ⁊ ad spem gaudiorum dñi ꝓmissione ꝑducant: extat tñ ⁊ illud niniuitarū efficacissimū supplicationis exemplū: vbi cūcta etas ingemuit: vbi sensit pecꝰ omne ieiuniū: et tātū valuit afflictio generalis: vt veritatē potuisset ꝓphetici supare sermonis. Facti sunt eñ de formidantibꝰ securi: de tristibꝰ leti: ⁊ vite sunt redditi qui ꝓbabanꝫ morte damnati. Quapropꝫ desideremꝰ penitentiā humani generis salutare remediū: flentiū cōsolationē: semen felicium gaudiorū: que ⁊ singulis quibusqꝫ spem certissimā tribuit: ⁊ supne gratie donum supplicantibus in cōmune concedit.

Explicit expositio in psalmū. CXLII
Incipit expositio in psalmū. CXLIII

Dauid ad goliam.

c Um historia ꝑsentis tituli: primis ꝓphete tēporibus: id est: ante regnū eius fuerit pacta: tñ ꝓ magnitudine sacramēti sui: locis emeritis vocaꝫ ad mediū: vt totū in psalmis mystice ⁊ dictuꝫ ⁊ positū esse cognosceres: qđ expssius in cōclusione dicimus. Illud tñ meminisse nos cōuenit: bellū istud dauiticū: ad designandū certamē dñi christi fuisse ꝑmissum: vt sicut iste goliā saxei teli dimicatione ꝓstrauit: ita ꝑ petrā quod est dñs christus fortitudo diabolica vincereꝫ. Vñ ⁊ in hoc psalmo similitudines iste seruate sunt. Nō eñ hic sola victoria illa describiꝫ: que regū volumine cōtineꝫ: aut ꝓ ipsa tantū gratie referunꝫ: sed multa sunt itaqꝫ que certamini cōueniāt dñi christi: qđ suis locis cōgruenter exponimꝰ. Quapropꝫ sciamꝰ hūc psalmū quartū esse eorū: qui ꝑ actus dauid significant dñi futura mysteria: vt euangelici calculi honore sacrati: ꝑ totū mundū reuerendi atqꝫ mirabiles redderentur.

p Ost interfectionē goliē: quā mystica diximus operatione cōpletā: In prima parte ꝓpheta dño gratias agit: pacti belli discrimine se fuisse liberatū: deprecaꝫ vt cito dñi declaretur aduētus: ꝑ quē diabolus vicꝰ est: et quasi spūalis belli: qđ golias figuraliꝫ gessit: est secuta ꝑfectio. Tunc eñ fideles sunt a magno discrimine liberati. Secunda: in nouo ⁊ vetere testamēto ꝓpha dño se psallere cōpromittit: liberatꝰ a pessimis inimicis: qui beatitudinē suā in seculi istiꝰ felicitate posuerūt. Beatos autē illos tñ definiens: quoꝝ est dominus deus eorum. **Diuisio.**

b **Enedictus dominus deꝰ meus qui docet manus meas ad ꝑliū: ⁊ digitos meos ad bellum.** **Expositio.** Victor hostis sęuissimi: ⁊ supator immaniū vitiorū: post triumphū patratū: qñ maxime insolens peccat hūanitas: nulla se ꝓprie ꝑsumptionis elatiōe iactauit: sed dñi virtutibꝰ totū applicans: laudes eiꝰ deuota exultatione cōcelebrat. Nā que sit causa benedictionis: adiecit: Qui docet manꝰ meas ad ꝑliū. Docuit manꝰ eius ad ꝑliū: qñ sic oportune oīa fecit vt desiderate victorie cōsequereꝫ effectus. Nō eñ exercitio armorū: aut aliqua ꝑlusione cōstat imbutū: sed hosti suo subito apparuit egregius: qui etiā in domo patris sui pridē videbaꝫ esse despectus. Sequiꝫ. Et digitos meos ad bellum. Sicut supius manꝰ operationē: ita ⁊ hic digitos salutaria cōsilia possumus fortassis aduertere: ꝗ de corde nostro velut quidā radij ꝓsiliunt: dū aliqua subtilitate causas necessarias obtinere cōtendunt. Est eñ istud nomē multarū significationū: sed ꝓ locorū diuersitate accipiendū esse cognoscaꝫ: vt est illud salomonis: Qui appēdit tribus digitis molē terre: quod ad sanctā trinitatē nōnulli estimant esse referendū. Et in exodo: Hic digitus dei est: quē spiritūsanctū patres intelligere voluerūt. Itē ibi: Accepit autē moyses duas tabulas scriptas digito dei. ⁊ cetera que in hunc modū reperies esse variata. Siue idem significat: Digitos meos ad bellū: quod: Manꝰ meas ad ꝑliū. Que figura diciꝫ Epimone: latine repetitio cre- Sche

Exo. 8
Ibidē. 31

bra sententię. Quod ⁊ nos quoq; bene dici-
mus: cū hostis antiquꝰ crucis signo destru
itur: ⁊ petrę soliditate quassat. **Miseri
cordia mea ⁊ refugium meū: susce-
ptor meus ⁊ liberator meꝰ. Pro**
Al' speraui q̄ s... pplm meū **tector meus ⁊ in ipso speravo: sub
ijciēs populos sub me.** Nomina ista de
beneficijs collatis sine dubitatione vene-
runt: vt q; multiplices causas in vno psal-
mo retexere plixū fuit: breuitatis cōpēdio
Sche ꝓderentur. Quę figura dicit hypozeuxis:
quādo diuersa verba causis singulis apta
redduntur. Misericordiā quippe cū ipso fecit
dn̄s: quādo eū de fratribꝰ suis vltimū p sa-
muelē ꝓphetā ad regale culmē elegit. Re-
fugiū: quādo cōtra tā immanissimū hostē
cōsiliū dedit: vt eū petra deijceret: cū quo
nō poterat armorū pōdere dimicare. Sus-
ceptor fuit: quādo eū fecit in generū a sau-
le suscipi: vt suo dn̄o iungeret: qui prius fue
rat seruientiū cōditione subiectꝰ. Libera-
tor fuit: dū eū a periculo regię indignatio-
nis eripuit. Protector: quādo in spelūca la
tens: in saulē regē ius vltiōis accepit. Vn-
de singulis nominibꝰ decēter expressū est:
qḋ ei fuerat domini largitate cōcessum. Et
vide quid sequit. Et in ipso sperabo. Post
tāta beneficia vir sanctꝰ sciuit a tali spe nō
esse cessandū: sed quāto plus ab eo accepe-
rat: tāto magis amplius expetebat. Addi-
dit: Subijciēs populos sub me. Siue hoc
de futuro dic: q; populis imperaturꝰ erat:
siue magis populos sibi memorat esse sub-
dēdos: quos in spiritu videbat semini suo:
id est: christo dn̄o subiugādos: sicut in scḋo
Ps̄.2 psalmo ait: Postula a me ⁊ dabo tibi gen-
tes hereditatē tuā. **Domine quid est**
Al'. quia **homo quod innotuisti ei: aut filiꝰ**
Al'. quia **hominis quoniā reputas eum?** Au
diamus regē plus suis motibꝰ imperantē:
vt post tot insignia virtutū tāta gratia do-
mini ꝓtectus: nō solū se fateat exiguū: sed
etiā humanū genus diuinis beneficijs p se
demōstret indignū. Annullat eñ cū dicit:
Quid est homo: quasi puluis qui vēto flā
te transfertur: quasi limꝰ in terrā liquidā reso
lutꝰ: qui habere nō potest firmitatē. Qua-
propter: Quid est homo? sub interrogatio-
ne ⁊ despectu ꝓnunciandū est. Huic infert

laudatiua responsio: Quod innotuisti ei.
Quale est eñ vt ille cęli terręq; fabricator
p assumpti corporis veritatē: vsq; ad homi
nū dignatꝰ fuerit venire noticiā: ⁊ rectis fi-
dei innotuerit inestimabile deitatis arca-
nū? Quę figura dicit Erotesis: id est: oppo- Sche
sita a cōtrario interrogatio. Simili modo
interrogandum est: Aut filius hominis? ⁊
respondeat: Quī reputas eū: vtiq; in omi-
bus tuis: in numero prędestinatorū: in illa
hierusalē beata: vbi semp iusti de dn̄i con-
templatiōe gaudebūt. **Homo vani-
tati similis factus est: dies eiꝰ sicut
vmbra ptereunt.** Exponit definitiue
quod supius breuit dixit: Quid est homo:
id est: vanitati similis factꝰ nō plasmatus.
Adā eñ quādo creatus est: verax: simplex:
purus: immortalis fuit: sed postq; femina
suggerēte peccauit: factꝰ est vanitati simi-
lis: quoniā ⁊ mutabilis ⁊ mortalis effectus
est. Vanū eñ illud dicimus: qḋ de sua sub
stantia cadens in auras tenues euanescit:
vt fumꝰ: vt vmbra. Cuiꝰ rei ipse cōpationē
dedit dicens: Dies eiꝰ sicut vmbra pretere
unt. Merito quādo vmbra videt quidem:
sed firmitatē nō habet pmanēdi. Nam dis-
cedente corpore p quod fit: ipsa quoq; eua
nescit ac dispent. Talis ergo est post pecca
tū adę hominū vita: nisi beneficio domini
fuerit cōfessiōe reparata. **Domine in-
clina celos tuos ⁊ descende: tange
montes ⁊ fumigabūt.** Erupit in aper
tam ꝓphetiā de domino christo: illā sentē-
tiā paulo latiꝰ aperiēs quā superiꝰ breuiter
dixit: id est: Quod innotuisti ei. Tūc vtiq;
aspectu innotuit homini: quādo in hūilita
te sanctę incarnatiōis apparuit: q; cū in for-
ma dei maneret: esset q; deo patri coęternꝰ
atq; ęqualis: exinaniuit seipsum formā ser Phil.2
ui accipiēs. Vnde merito dicit: Inclina cę
los ⁊ descende: quoniā ista fieri nisi incli-
nata diuina potestate nō poterant. Incli-
natio eñ cęlorū fuit: quādo ad hominē li-
berandū honor supernorū virtusq; descen-
dit. Montes hic: superbos homines debe
mus accipere: ⁊ diabolica iniquitate pretu
midos: quos dominꝰ tetigit: quādo eis cō
punctionē pię conuersionis attribuit. Fu-
migauerūt autē: quando crebris suspirijs

cõtinuisq; gemitibus: sua peccata plorauerunt. Crassus enĩ fumus ore vomitur: cum se in planctũ vitalem mortalis corporis cõ-
Al. Fulgura coruscationẽ pago cõmouerit. †Corusca coruscationes tuas et dissipabis eos: emitte sagittas tuas et cõturbabis eos. Ecce iam christi dicitur bellum: et quẽadmodum diabolica turba fuerit fugata narratur. Sed quãuis coruscationibus et sagittis dicat esse pugnarũ: petra tamẽ hoc fecit qui est dominus christus. Venit a cõtrario in frontẽ diaboli: quoniã semp mandatis eius aduersus est. Cõfracta est frons illa durissima: inuerecũda: importuna: que ante aduentuz domini veritati resistebat inuicta. Hoc reuera christi dicendũ est belluz: quia illud dauid figuratiuũ fuit preliũ: imaginẽ portans istius veritatis implete. Dicit enĩ: Corusca coruscationes tuas et dissipabis
Top. eos. Quod argumentũ dicitur a cõiugatis. Coruscauit enĩ coruscationes suas: quãdo tenebrosis peccatoribus: pphetarũ pdicationibus lumẽ sue veritatis infudit. Dissipauit autẽ: dispersit significat: vt qui ante fuerãt idolorũ culturis dediti: subinde ad ecclesie catholice septa cõfugerent. Sequitur. Emitte sagittas tuas et conturbabis eos. Sagittas: apostolos significat: qui veritate pdicationũ tanq̃ iacula pennata: hominũ pectora trãsfoderunt: sanitatẽ mentiũ sacris vulneribus operantes. Eos autẽ: ad montes referendũ est: quos in versu superiore memorauit. Emitte manum tuam de alto: eripe me et libera me de
Al. et aquis multis: †de manu filiorũ alienorum. Hic ad patrem verba cõuertit. Manũ: dicit dominũ saluatorẽ. Ipse eniz manus est patris: p quem facta cõstat vniuersa. Quẽ venire deprecatur: vt liberari possit genus humanũ. De alto: de potestatis excelso: vbi cũ patre regnat paritate virtutis et vnitate substãtie. Petit ergo de multitudine aquarum ppheta liberari: id est: a populis vndosis: et velut pcella seuissima cõcitatis. Aquas enĩ: populos significare
Esa. 8 notissimum est: sicut esaias dicit: Propter hoc ecce dominus inducet sup vos aquã fluuij validam et multã regẽ assyriorũ. Sed a quo populo se petierit liberari: subiecit dicens: De manu filiorum alienorum: id est: de ptãte eorũ q fidelibus parcere nesciunt: quoniã aduerso patre nascuntur. Sed quãuis hoc historice de allophilis dicere videatur: tamẽ melius intelligitur de his qui diabolo patre generantur. De quibus in euãgelio dictũ est:
Vos a patre diabolo estis. Ipsi sunt eniz Joh. 8
filij alieni: qui ab ecclesia matre catholicorũ habentur extranei. Quorũ os locutum est vanitatẽ: et dextera eorum dextera iniq̃tatis. De ipsis adhuc populis dicit: a quibus se petijt debere liberari: vt quãto illi sunt crudeles et pessimi: tãto iste celerius audiatur. Os eorũ vana loquitur: quoniã a diuinis regulis discrepare psumunt. Vanũ est enĩ omne quod veritati ptrariũ est. Et quãuis dextera frequẽtissime ponatur in bonis: impiorum tamẽ sic iniquã dicit: vt potius sinistra esse videatur. Nã cũ mũdanas res pcipuas atq; appetibiles putant: psпера estimant quecũq; virtuti contraria sunt. Deus canticũ nouũ cã-
tabo tibi: in psalterio †decem chor- Al. decachordo
darũ psallam tibi. Venit ad ordinẽ secundũ: in quo se post liberationẽ spiritualiũ nequiciarũ et imanium populorũ: p nouũ canticũ ppheta gratias agere dño pollicetur: vbi est noui hominis institutio: et legis veteris plenitudo. Nouũ vero canticũ est:
de quo in alio psalmo dictũ est: Cãtate do- Ps. 97
mino canticũ nouũ. Et vt ipsam ostẽderet nouitatẽ: subiecit: Cantate dño omnis terra. Nouũ enĩ merito dicitur: quia dũ nõ sit a iudeis receptus: quibus pmissus fuerat vt veniret: trãsiuit ad gentes. Nouũ est etiã: quod nos corpore et sanguine suo saginare dignatur. Nouũ: quod p aquã regenerationis absoluit. et his similia: que p aduentũ domini noua institutione patuerunt. Sequitur. In psalterio decem chordarũ psallam tibi. Psalteriũ decem chordarum: est decalogus: qui datus est tribubus hebreorum. Et vt ambo testamẽta vnũ habere manifestaret auctorẽ: in vtrisq; se christo domino psallere cõpromisit. Qui das salutẽ
regibus: qui †liberas dauid seruũ Al. redemisti
tuũ de gladio maligno. Reges: homines iustos significat et veraces: qui regunt: vt diximus: adiutorio domini corpo-

ra sua. Istis ergo regibus dominus dat salutem: cum eos a vitiis carnalibus liberos facit: de quib⁹ in sapientia dicitur: Dat regnum regib⁹. Liberas dauid: ad pugnã respicit golie: vt qui liberatus fuerat corporaliter: spiritualiter victor esset immanium quoq; vitiorũ. De gladio maligno: diaboli significat potestatẽ. Quia ꝛ domini gladius legitur. Sed illũ benignũ esse nõ du-
Math. 10 bium est: sicut dicit in euãgelio: Non veni
☧ pacẽ mittere in terrã sed gladiũ. Quapropter malign⁹ est gladius diaboli: quia diuidit a bonis. Benignus est autẽ gladius domini: quoniam separat a malis. Eripe
Al. erue me. Et† libera me †de aquis mul-
Al. nõ hʒ tis: ꝛ de manu filiorum alienorũ. Quorum os locutum est vanitatem: ꝛ dextera eorum dextera iniquitatis. Hunc versum ꝛ in prima parte iam dixit. Quẽ ideo repetit: vt detestabiliores iniquos homies reddat ipsa geminatio. Quorũ filii sicut nouelle plã-
†Al. nõ hʒ tationes: †stabilite† a iuuentute sua.
Al. in Primis versib⁹ de malis disputans impiorum eos detestabiles reddit: nunc etiã bona ipsorum quę videtur accusat: vt vbiq; dedecus habeant: cũ ꝛ ipsa gloria ipsorum abominata respuit. Filios eorũ dicit: qui praui dogmatis ꝑdicatione generant. Isti nouellis plãtationib⁹ exequant: quia nulla a patribus tradita ꝑdicatione viguerũt: sed exquisitis nouellis erroib⁹ pullularũt: male stabiliti pessima radice defigunt. Nõ eñ de ꝓphetis: nõ de apostolis: non de aliqua diuina auctoritate firmati sunt: sed voluntaria puersitate nouitati: a sanctę ecclesię vnitate discreti sunt. Et intuẽdũ est qđ in centesimo vicesimoseptimo psalmo dederit fidelib⁹ hanc similitudinẽ. Sed ibi filios sanctorũ circa mẽsam dicit domini cõstitutos: Hic vero quia cõmunicationẽ nõ habent rectam: altare eis sacratissimũ submouetur. Filie eorum cõposite: circumornate: vt similitudo templi. Cõsideremus q̃ subtiliter ꝛ frequẽter a catholicis segregauit hereticos. In prima cõparatione altare eis abstulit: nunc in secũda filias itroducit: quas in memorato psalmo catholicę nõ dedit ecclesię. Primũ: qđ sexus iste frequẽter variis ac fluxis cogitationibus datur: quia cõstantię nõ habet vires: cũ frequenter in diuersa vota traducitur. Deinde dicit eas nõ naturaliter pulchras: sed hominũ voluntate cõpositas. Tertio: cogitationes vel ꝑdicationes eorum quas feminis cõparauerat: non dicit habere verã ecclesiã: sed similitudinẽ templi. Similitudo quippe nõ habet veritatẽ: sed alicuius subsistentis rei portat imaginẽ. Promptuaria eorũ plena: eructantia ex hoc in illud. Promptuaria quę cellaria vulgus appellat: hereticorũ corda significant: vbi diuersarũ rerũ species epuleq; reposite sunt. Ista quãtũ copiose farcita sunt: tantũ diuersas eructuationes pessimę exaltationis emittũt. Quos si auctoritate cõuincas: ad interp̃tationũ nequicias transferunt. Cũ inde quoq; fuerint domino iuuãte superati: ad sophistarũ se versutias calũniasq; cõuertunt: vagi: instabiles: quia radicẽ nequeunt habere veritatis. Sic merito asperis odoribus comparata sunt: quę simpliciũ corda fetido sermone decipiũt. Oues
eorum fetose abundãtes in† egres- Al. gressib⁹
sibus suis. Hoc magis ad litteram congruenter accipimus: quia ꝓpositũ ꝓphetę est tales ostendere caduca tantũ ꝛ temporalia possidere. Hi fetosum vident habere peculiũ: dum ipsi fide steriles esse do-
ceãtur. Abundãs quippe dictus est: ab vn- ET
da: quasi redundãs. Ipsa quoq; pecora: quę habere cernũtur: nõ dixit eos in igressibus: sed in egressibus possidere: quia totum ab eis egredit: quãdo ipsi quoq; perituri esse monstrantur. Boues eorũ crasse. Nõ est ruina macerie: neq; transitus: neq; clamor in plateis eorum. Hic affluens facultas ostenditur: quorum boues non assiduo labore macri: sed deliciosa ociositate pinguissimi sunt: ꝫ ipsi veritate tenues atq; ieiuni esse monstrant. Sequit. Non est ruina macerie. Adhuc felicitas describit impiorum: quę tamẽ in rebus transitoriis esse cõuin-
citur. Maceries: est paries ex sola cõposi- Þ
tione saxorũ: qui aut vineas claudit: aut hortorũ culta cõmunit. Quapropter eorũ

cōmemoratur tanta ꝓsperitas: vt nec ipsa ruant: que in aliquā vtilitatē videntur erecta. Subijcit. Neqꝫ transitus: neqꝫ clamor in plateis eorum. Hoc quoqꝫ vult ad seculi istius felicia ꝑtinere: vt quādo se patresfamilias cupiunt reficere ꝑ quietē: nō sit transitus ꝑ domos eoꝝ: aut clamor oriatur turbidus in plateis: ne somnꝰ eorum importuna loquacitate rumpatur: sed silentiū sit cum volunt quiescere: occursus cum se amicos salutare precipiūt. Que figura dicitur Climax: quādo dictio gradatim ad superiora cōscendit.

Sche

Beatum dixerunt populū cui hec sunt: beatus populus cuius est dominus deus eiꝰ. Hic versus duas quidē sed diuersas ꝓbatur continere sentētias. Una est eorum qui sibi vidētur felices. Altera vero beatorum. Ait enī: Beatū dixerunt populū cui hec sunt: scilicet superiora que dicta sunt. Sic iudicant qui veritatis discipuli nō fuerūt. Mundi diuitias ꝓferūt et celestia regna cōtemnūt: beatitudinem putātes: aut oues fetosas aspicere: aut boues crassissimos possidere. Audite male ꝑsuasi: audite demētes: in sinistra poni que putatis esse magnifica. Sic enī de sapientia legit: In dextera eiꝰ anni vite: in sinistra eius diuitie et gloria.

Prouer.3

Audiamus nūc quid dicatur de turba fideliū. Beatꝰ populus cuius est dominꝰ deus eius. Post illam irrisionē que de sceleratis facta est: venit ad penetralia sapiētie: hoc est: ad vocem ipsam sanctissime veritatis. Definit enī veraciter qui sit beatꝰ populus: scilicet: Cuiꝰ est dominus deꝰ eius. Dicendo: Cuius est dominꝰ: sanctos viros significat: et ꝓbabili se cōuersatione tractantes. Illorum enī dominꝰ nō dicitur: qui eius nequaq̄ꝫ predicationibus acquiescunt. Ipsi enī dominuꝫ habent christum: qui et eius serui specialiter nūcupantur. Addidit q̄ꝫ: Deus eius: id est: quibꝰ ꝓpitius esse dignatur. Sepe enī sic legimus a fidelibꝰ dictum: Deus meus et dominus meꝰ. Nam si nos serui eius integre dicimur: ille dominus noster veraciter nuncupatur. Sic paucis verbis beati populi definitio plenissima veritate cōpleta est.

Conclusio psalmi.

t Riumphalis quidem psalmus auditus est: sed videamus quo pertineat ista victoria: que specialiter ad similitudinē ecclesie constat esse perfecta. Nam licet per istū sanctum virum multa dominus religiōis sue sacramenta monstrauerit: hoc tamē euidēter ad pugnas ecclesie declarādas: quas spiritualiter patitur ꝓbatur effectuꝫ: vt pastorali petra superbus caderet: cū se virium suarum presumptiōe iactaret. Quapropter exemplar istud totiꝰ fidei grauidum huiusmodi debemus accipere. Golias ad diaboluꝫ ꝑtineat cum ministris. Dauid: ad vniuersum respiciat populuꝫ christianū: qui inimicū suum terribilem petre noscitur soliditate superasse. Illud quoqꝫ magnopere cōtuendum est: quod post tot psalmorū longissimā seriem: hic mundanarū rerum quasi quidā terminꝰ videtur appositus. Neqꝫ enim post hunc aliquid: aut de ecclesie persecutoribꝰ: aut de amaritudine seculi: aut de passionibꝰ martyrum: aut de tribulatione penitentium: aut de lamētatione fideliū: aut de antichristi abominanda elatione narratur: Sed reliqui septem in magnū mysteriū diuinis ꝑconijs aptati: celesti leticia videntur esse plenissimi. Nūc ad laudes domini repulsis nubibus peccatorū: serenis mentibus accedamus.

Explicit expositio in psalmū. CXLIII

Incipit expositio in psalmū. CXLIIII

Laudatio ipsi dauid.

d Auid christum dominū significare: et nominis ipsiꝰ interpretatione documꝰ: et per descensum carnis ex parente sic appellatum esse mōstratum est. Sed dum hoc nobis constare videat: illud magis diligēter arbitror ꝑscrutanduꝫ: cur hic titulus singulariter contineat: Laudatio ipsi dauid: cum in omnibus psalmis eius gloria predicet. Sed hic ideo distinctior clariorqꝫ posita est: quia cōpletis omnibꝰ quibus hūana

ignorantia fuerat instruenda: nūc ad sola
ꝓcipitur domini vacare ꝑconia: que laudes
quadā distinctione suisq̄ꝫ virtutibus in his
septē psalmis sequētibus mirabiliter expli
cant. Quorū ꝓprietas in suis conclusioni-
bus: sicut factū est: ⁊ in ꝑcedentibꝰ aperit.
Nec vacat qđ hic septenario numero lau-
des dn̄i cōcludunt: quod penitentiū cōfes-
sio tali calculo ꝑnotat: qđ ipse spiritussan-
ctus septenaria virtute ꝑdicatus est: illud
forsitan indicans sacramentū: quādo moy
si dominꝰ ꝑcepit: vt in tabernaculo suo sep
tem lucernas apponeret ꝑpetuo lumine lu-
cētes. Sed cū nihil in scripturis diuinis ꝓ-
betur ociosum: maxime hebrei alphabeti
ordinē ⁊ hic nō incassum arbitror ꝑ versuū
capita custoditū: quē in duobus generibꝰ
hominū in vicesimoquarto psalmo diximꝰ
accipiendū. Nam cū totis litteris explica-
tur: iustos designat: quibꝰ nulla virtus per
gratiā domini deesse monstrat. Cum vero
nō totis characteribꝰ annotat: illos videt
ostendere qui in ecclesia quidē sunt domi-
ni: sed nō adeo cunctis bonis operibꝰ pro-
bantur esse ꝑfecti. De hac eī mixtura legi-
Ps. 8 tur: Oues ⁊ boues vniuersas: insuꝑ ⁊ peco
ra campi. Sic isti alphabeto littera tantū
vna subtrahit: vt nō illos sūmos indicare
videatur. Nam ⁊ dominꝰ in euāgelio dixit
homini: qui se ꝓbabili cōuersatione tracta
Mar. 10 bat: Unū tibi deest: sed si vis esse ꝑfectus:
vende omnia tua ⁊ sequere me. Sꝫ cū om-
nes hoc nō faciant: a ꝑfecto aliquid minus
habere noscunt. Quapropt gratias agen-
tes domino: iugiter supplicemus: qui tale
nobis hic mysteriū sue pietatis ostēdit: vt
⁊ nos qui maxima sumꝰ meritorū parte cu-
rati: similia postulare ꝑsumamus: quatenꝰ
ad laudes eius eternas indulgentie ipsius
munere peruenire mereamur. Siue magis,
quod postea reperi: Imꝑfecti alphabeto-
des indicāt ecclesiā: que hic adhuc agitur:
⁊ necdū est iniquorū sequestratiōe purga-
ta. Plenarij vero: futurā significāt hierusa-
lem: vbi iam ꝑfectorū cetus sanctorū elec-
tione cōplebitur. Quod etiā ipsi psalmi q̄
hebreis litteris ꝑnotātur: si diligēter inspi-
cias indicare noscuntur.

Diuisio psalmi.

l Audatio christi: que a beato ꝓphe
ta ꝓposita est: alphabeti hebrei or-
dine decurrēs: tribus narrationibꝰ
explicat. Prima: est laudis eiꝰ infinita pro-
missio: cōtinens ꝑdicti alphabeti litteras
tres. Secunda: dicit laudē domini nouem
modis esse ꝑagendā: habens litteras quat
tuor. Tertia parte: que in secūda de ꝑconio
christi breuiter ꝓposuit: paulo latiꝰ atq̄ꝫ eui
denter explanat: in fine cōmonens ab om-
ni carne dominū debere laudari: que pars
retinet litteras quattuordecīꝫ. Illud tamē
ꝑ omnibꝰ debemus intēdere: q2 sic dictum
est: vnde dominꝰ laudari possit: vt tū par-
tes ipse inexplicabiles esse videātur. Uer-
bi gratia: dicit laudādus esse in operibus
suis: sed quis eiꝰ possit operas vt dignum
est explicare? Dicitur de potētia: sed quis
eius potētiā enarrare ꝑualeat? Una ergo
veritas est: sic ꝑ partes laudē dici domino:
vt tamē non credas eam sufficienter posse
compleri.

Expositio psalmi.

Xaltabo te deus rex meus: ⁊ Aleph
e benedicā† nomen tuū in secu Al. noi tuo
lo: ⁊ in seculum seculi. Beatus in seculū
ꝓpheta spiritu diuino cōpletus: erupit in
vocē: nō hūana sapientia ꝑsumens: sed su-
perna cōtemplatiōe illuminatꝰ. Nec enīꝫ
locale aliquid aut speciale dicit: sed vū mū
di imbecillitas cuncta saluet. Exaltabo te:
dictum est: notū te faciā ꝑdicando qđ es.
Nā quēadmodū putetur aliqua laude deꝰ
altior fieri: cum diuina ꝑfectio nō possit au
geri? Rex meꝰ: ꝓfessio fidei est: qm̄ ab ipso
se dicebat regi: cui se nouerat pura mēte fa
mulari. Benedicere nomē eius est in secu-
lo: hic illi ꝑ psalmodie gratiā supplicare: qđ
qui dignꝰ est facere: ⁊ in illa eū merebit eter
nitate laudare. Sic eīn sequit. Et in seculū
seculi: vbi iam nullꝰ est finis: sed qđ feliciꝰ
incipit: ꝑpetua iocūditate seruat. Per Beth
singulos dies benedicā† te: ⁊ lauda Al. tibi
bo nomē tuū in †seculo: ⁊ in seculū Al. seculū
seculi. Supius dixit: Exaltabo te deus.
Et ne forsitā humana negligētia semel cre-
deret esse faciendū: necessarie cōmonitum
est: Per singlos dies: vbi reuera mutua si-
bi alternatione succedūt. Sed q̄ hic ꝑ istos
singulos dies benedicit dominū: ibi in il-

lo eterno vno die qui ventur⁹ est: cū beatis cōtinua exultatione laudabit. Ad reliq̄ vero verba hui⁹ versus: quoniā sunt similia: supior expositio dicta sufficiat.

Gimel **Magnus domin⁹ ꝛ laudabilis nimis: ꝛ magnitudinis eius nō est finis.** Mirāda cōplexio: vera p̄dicatio: sic laudare dominū: vt quātū est magn⁹ nō estimes explicandū. Sensus em̄ toti⁹ creaturę deficit: ꝛ adhuc illa retractatio semꝑ excrescit. Nam sicut nullo loco clauditur: ita nec eloquētia q̄uis amplissima eius possunt p̄conia terminari: Virt⁹ inexplicabilis: pietas incōprehensibilis: sapiētia ineffabilis: cuius vera definitio est: finē in sanctis laudibus nō habere. Et nota q2 dū dicitur: magnitudinis eius finē nō esse: nūq̄ te p̄cipit ab ei⁹ p̄dicatione cessare. Nā ꝛ taciti gratias agimus: cū nos ꝓbabili cōuersatiōe tractamus. Qui cū nullis possit laudib⁹ comp̄hendi: singulis tamē sermonib⁹ indicat: cū dicitur: Magn⁹ nimis. Et iterū: Magnitudinis ei⁹ nō est finis: qui definitionis

Sche quint⁹ est modus. Hic grece dicit Cata antilexin: latine ad verbū: quādo singulis vocabulis rem quā scire quęrim⁹ intimamus.

Deleth **Generatio et generatio laudabunt opera tua: ꝛ potentiā tuā ꝓnunciabūt.**

He **Magnificentiā maiestatis tue: ꝛ sanctitatē tuā loquētur: ꝛ mirabilia tua narrabūt.**

Ɫ glorię sāc-titatis tuę

Vau **Et virtutē terribilium tuorū dicent: ꝛ magnitudinem tuam narrabunt.**

Zai **Memoriā abundantię suauitatis tuę eructuabūt: ꝛ iusticiam tuā exaltabūt.**

Ɫ eructabūt

Venit ad secundā narrationē: vbi species dominicę laudis sacrato calculo p̄notatur. Sed q̄uis ista repetitio generationū: infinitū tēpus ostendere videatur: q2 dn̄i opera semꝑ cōstat esse laudāda: tamē generatio ꝛ generatio ad duos magis debent populos applicari: Vna ad hebręorū: quę ꝑ signū circūcisionis electa est: Altera quę venit ex gentib⁹. Ipse sūt em̄ quę dn̄i beneficia susceperūt. Et merito dicunt p̄conia ipsi⁹ canere: q̄ ad eius deuotiōis ꝓbāt munera ꝑuenisse. S3 qm̄ hęc nouē: id est: opera: potētia: magnificētia: sanctitas: mirabilia: virtus: terribiliorū magnitudo: memoria: iusticia: in modū ꝓpositiōis hic dicta sunt: vt eisdē lineis cōsequēter debeat laus dominica decantari: cōuenit vt ibi de ipsis euidētius dicere debeam⁹: vbi et auctoritas iudicauit lati⁹ exponenda: quę nos istis nominib⁹ forsitan possum⁹ appellare cataractas diuini eloquij: fontes verborū celestiū: vbera beata p̄conij: vnde et humanū genus pia cōfessione reficit: ꝛ angelis beatitudo sine fine p̄stat. Quę argumenta in sūma ita arbitror esse definiēda: ratio quę rei incōprehensibilis atq̄ altissime sūmatim ꝛ breuiter inquātū valet: nō quantū est efficit mentionē. Hinc em̄ nihil extrinsec⁹: nihil verisimile: nihil ꝓferri videtur ambiguū: sed omnia talia ꝓcedunt: qualia ꝛ veritas loquit ꝛ de veritate dicuntur. In magnū quoq̄ sacramentū: hęc nouē loca vnde laudes dominicę nascunt: arbitror apprehensa: vt trinitati honor tertio in se triplicato numero possit agnosci. Iste ☧ quoq̄ numer⁹ cōtinet ꝛ in codicibus sacris: quos sancta dn̄i legit ꝛ venerat ecclesia: id est: in octateucho: in regum: in ꝓphetis: in psalterio: in salomone: in agiographis: in euangelijs: in epistolis apostolorum: in actibus apostolorum: cum apocalypsi. Sic numerus iste celestium rerum cōmemoratione secundus est.

Misericors ꝛ miserator domin⁹. Heth Tertia narratio q̄ superest introit: in qua loca illa argumentoꝝ latius exequit: quę in secūda parte breuiter intimauit: ea nūc singillatim mente sollicita ꝑquiramus. Ab operib⁹ domini fecit initium: vt miserator dicat. Nā quod misericors dicit: naturę ipsi⁹ virtus est: qd miserator fragilitati nostrę causa salutis ē. Misericors est em̄ cū creat: q2 nullis beneficijs ꝓuocatur vt p̄stet: sed clemētię suę dispositione vniuersa facit ad existentiā ꝑuenire. Miserator quoq̄ est: cū res cadētes sua pietate recōstruit: quatenus qui ꝑ culpā corruit: ꝑ gratiā subleuent. Quis em̄ actibus suis meret munera dn̄i saluatoris: dū absolute legat: omnes peccauerūt ꝛ egent glo- Ro.3
ria dei: Misericors autē ꝛ miserator: figu- Sche
ra Paranomasia est: quę ꝛ denomiatio dicitur. **Patiens ꝛ multū misericors.** Venit ad secundū argumenti locum: qui

appellat: a potẽtia: quã nõ laudauit quod
terras suspendit: maria coercuit: stellis ce-
lũ depinxit: sed tolerantẽ dixit excessus hu
manos: vt qui puniri possent lege iusticie:
pbent p patientiã dñi nõ perire: sicut legi-
Ezech.18 tur: Nolo mortẽ peccatoris: sed vt cõuerta
Leth tur et viuat. **Suauis dñs vniuer-**
sis: et miseratiões ei⁹ super omnia
opera eius. Terti⁹ argumẽti locus est: a
magnificentia. Quid enĩ magnificẽtius: q̃
suauẽ esse vniuersis: qui tñ eũ deuotis sen-
sibus ipsi⁹ munere gustauerunt? Sicut pe-
j.Pe.2 trus aplus dixit: Si tñ gustatis qm̃ dulcis
est dñs. Dulcis enĩ dici nõ põt: nisi eis qui
bona ipsi⁹ spiritualiter imbiberunt. Quid
iterũ magnificẽtius: q̃ miserationes supra
oẽs opas suas impendere: que eo gloriant
auctore? Dicat aliquis: cur ergo damnãdi
sunt peccatores: quos ei⁹ creaturã esse non
dubiũ est? Sed respice: q: miseratiões cõfe
rendas dicit supra opas dñi. Ipsũ enĩ coro
nat: qd in nobis occulto iudicio gratia pre
rogãte largit: illud dãnat qd diabolo ma-
chinãte cõstruit. Talis enĩ posita verborũ:
soluit absolutissime q̃stionẽ. Opa enĩ dñi
semp eligunt: nostra vel diaboli sine dubi-
Joth tatione dãnant. **Confiteant tibi do**
mine omnia opera tua: et sancti tui
benedicẽt te. Quartus loc⁹: a sanctitate
narrat. Ipsa est enĩ sanctitas quã supius
dixit: vt ei sancti sui debeãt cõfiteri: id est:
boni angeli: dñationes: potestates et prin-
cipatus: vel iusti hoies: et quicqd beatũ ẽẽ
cognoscitur. Sed q: omnes creature nõ sũt
in intellectuali dignitate sublimes: vt iu-
mẽta: saxa: ligna: terra: vl' his similia: quõ
illũ poterit omnis creatura p̃dicare? Cõfi-
tetur plane in hoc qd est: dñ suũ glorificari
facit auctorẽ: qui omnia admirabili dispo-
sitione pfecit: vt aut p se ipse creature lau-
dẽt: aut p rationales substãtias opera dñi
Caph valde bona p̃dicent. **Gloriam regni**
tui dicent: et potentiã tuã loquent.
Quintus: a mirabilib⁹ pducitur locus. Q̃
mirabilis enĩ deus: qui fecit celũ et terram:
eaq̃ diuersis bonis stupẽda varietate cõ-
pleuit? In paruis enĩ est mensura sufficiẽs:
in mediocribus equabile tẽperamentũ: in
magnis abundãtia copiosa donorũ: et ne-
cesse est totũ esse mirabile: qm̃ vniuersarũ
rerum omnipotentẽ cõstat auctorẽ. **Ut** Lameth
notã faciant filijs hominũ potẽtiã
tuam: et gloriã magnificentie regni
tui. Sextus locus q̃ est: a virtutib⁹ introi-
tur. Hoc est enĩ qd in scda parte dixit: Uir-
tutẽ terribiliũ tuorũ. Sanctis enĩ p̃dicato-
ribus nota facta est potẽtia dñi et gloria re-
gni eius: ne ignorata min⁹ forsitan quere-
ret. Nota quoq̃ facta est potẽtia ei⁹: cũ pe
trus et iohãnes: ex vtero matris claudũ am
bulare fecerũt: dicẽtes: Uiri israelite quid Act.3
miramini in hoc: quasi nostra ꝟtute aut pi
etate fecerimus hunc ambulare? Et paulo
post dicũt: qd in nomine iesu christi saluus
sit fact⁹. Nota etiã facta est potẽtia dñi: qñ
diuersas virtutes apostoli inuocato ei⁹ no
mine pfecerũt. **Regnũ tuũ regnum** Mem
omniũ seculorum: et dñatio tua in
omni generatione et pgenie. Uenit Al. gñatione
ad septimũ locum: qui trahit a magnitudi
ne. Nam si magnũ est ad tẽpus imperare:
q̃to magnificẽtius dñationis terminũ nõ
habere? Primũ enĩ signũ dñi de ppetuita-
te laudauit: postea de ipsi⁹ dñationis effe-
ctu. Sunt enĩ regna hũana sed nõ eterna:
sunt et aliorũ cõparatione fortia sed non di
uinis dñantia: et ideo ppetuitas ista cõme-
morat: ne regnũ tale putares quale in mũ-
do forsitã esse cognoscis. **Fidelis do-** Samech
minus in verbis suis: et sanctus in Al. oibus
omnib⁹ operibus suis. Alleuat
dñs omnes qui corruunt: et erigit
omnes elisos. Octau⁹ loc⁹ aperit: q̃ di-
cit: ab abundãtia. Ipa est: Memoriã abũ-
dantie suauitatis tue eructuabũt: quã su-
perius in añfata secũda parte memorauit.
Fidelis ergo dicitur: quoniã sui aduentus
pmissa cõpleuit: et nõ in paucis sed in om-
nibus verbis suis. Qd reuera ipsi soli pue
nit: qui dixit: Celũ et terra transibũt: verba Math.24
autẽ mea nõ p̃teribunt. Qui sicut verax in
pmissionibus: ita et sanct⁹ in omni sua ope
ratione dinoscitur. Hoc quoq̃ ad abundã-
tiam domini nõ est dubium ptinere: quan-
do eleuantur ruẽtes: absoluũtur rei: erigũ-
tur elisi. Tunc enim recordatio suauitatis
ipsius habetur: cum factorũ talium virtus
aspicit: et eructuatur in laudibus eius: qui

dignatus est de potestate diaboli eripere
peccatorem. Et vide quoniā ⁊ hic due res
dño deputanť. Ipse eñi alleuat ruētes: qui
adhuc minime corruerūt. Ipse erigit elisos:
qui iā ruinā sustinuisse noscuntur. Merito
qm̃ ne cadam⁹ ipso custode defendimur: vt
vero ꝓstrati surgere valeam⁹ virtute ipsi⁹
nihilomin⁹ subleuamur. Hec eñi ⁊ talia ꝑ
abundantiā suauitatis ipsi⁹ fieri posse nō
dubiū est. Oculi omnium in te spe-
Ain / Al. illorū
rant dñe: ⁊ tu das escam †illis in tē-
pore oportuno. Aperis tu ma-
Phe
nū tuā: ⁊ imples omne animal be-
nedictione. Ecce nonus locus intratur:
qui dicitur a iusticia. Hic in his duobus ⁊
alio versu qui sequitur latius explanať: vt
qui dominū misericordē audiunt: iustū ꝗꝫ
iudicē cōtremiscant. Iusticie eñi ipsi⁹ est:
vt qui in ipso sperare nō desinūt: ab ipo sa
tietatis munera consequanť. Sed ista esca
vniuscuiusqꝫ rei cōtinētia debet intelligi.
Alia eñi corporaliter: alia spiritualiter ex-
petūt gubernari: sed his omnib⁹ vna esca
est largitas dispensata creatoris. Et ne cre-
deres semꝑ dandū esse qd̕ petitur: adiecit:
In tēpore oportuno. Multi eñi petūt: sed
feliciter differunť. Quapropť vnū hoc as-
sidue deprecemur: vt illa nobis dñs ꝓpiti-
Ro. 8 us tribuat: ꝗ expedire cognoscit. Nos eñi:
sicut dicit apl̃us: quid oremus sicut opor-
tet nescimus. Cognoscim⁹ etiā in potesta-
te ipsi⁹ omnia cōstituta: quādo ipso manū
aperiēte: omne animal benedictiōe cōple-
tur. Sed melius vt hoc animal rationabi-
lē creaturā debeamus accipere: quā reuera
Sade cōstat posse benedici. Iustus domi-
nus in omnib⁹ vijs suis: ⁊ sanctus
in omnib⁹ operib⁹ suis. Manifesta
est pars illa iusticie: quādo ipsū quoqꝫ no-
mē cognoscim⁹ esse memoratū. Vie domi-
ni sunt: dispositiōes atqꝫ volūtates: quas
si vere itelligim⁹: semꝑ iustas esse sentim⁹.
Nam cū nos verberat: equitatē facit: quia
peccatis digna restituit. Et ideo dū nobis
petim⁹ parci: prius ei⁹ iusticiā cōfiteamur:
⁊ sic ab ipso expectemus munera pietatis.
Sanct⁹: ⁊ piū significat: ⁊ patiētē: ⁊ bono-
rū omniū largitorē: qm̃ quod ab illo efficiť
virtutū laude complecť. Vie ꝑtinēt ad dis-
positiones: operatio ad effectū: sed hoc ꝓ
nostra imbecillitate diuidiť: Ceterū apd̕ il
lum: hoc est velle qd̕ facere: hoc disponere
qd̕ iubere. Prope est domin⁹ om- Coph
nibus inuocantib⁹ eum: †in verita Al. oīb⁹ inuocantib⁹ eū
te. Voluntatē timentiū se †faciet: ⁊ Res
orationes eorū exaudiet: ⁊ saluos Al. faciet: et deꝑcationē
faciet eos. Et hec quoqꝫ ꝓbanť ad iusti-
ciā dñi ꝑtinere. Proximus: dicť ꝓpitius:
Iratus vero: longinqu⁹. Nā ꝑsentia eius
semꝑ ⁊ vbiqꝫ est: sicut in supiore psalmo di
ctū est: Si ascendero in celū: tu illic es: si de Ps. 138
scendero in infernū ades. ⁊c̃. Sed qm̃ ⁊ illi
inuocāt: qui sua cupiūt desideria vana cō-
pleri: additū est: In veritate: qd̕ omnes su
perfluitates excluderet: qꝛ solus veraciter
inuocat ꝗsquis ab eo petit que ipe magis
postulāda cōstituit. Reuera eñi: hoc est ex-
audiri: cū ꝓbanť ꝓfutura cōcedi. Nā qua-
le est nimietate pc̄ti exigere: qd̕ importunū
petitorē peniteat accepisse? Sicut filijs isra
el contigit: quādo regē sibi dari more gen-
tiū postularūt. Custodit dominus Sin
omnes diligētes se: ⁊ oēs peccato-
res disperdet. Iam cōcludiť in breuita-
te pars illa iusticie: qꝛ vtrūqꝫ ad dñi ꝑtinet
equitatē: vt diligētes se custodiat: ⁊ pecca-
tores ꝓ eoꝝ iniquitate disperdat. Qd̕ aūt
dicit: oēs peccatores esse ꝑdendos: illos si-
gnificat q̃ in sua obstinatione ꝑsistunt. Nā
qui se ad dñm puro corde cōuertūt: pecca-
tores esse iam desinūt: sicut in alio psalmo
dictū est: Beati quorū remisse sunt iniq̃ta- Ps. 31
tes. †Laudem domini loqueť os Thau
meū: ⁊ benedicat omnis caro †no- Al. Laudationem
men sanctū eius in seculū ⁊ in secu- Al. noī scō
lum seculi. Expositis omnib⁹ locis: que
laudē dñi generare ac ꝓducere cōsuerunt:
nunc ei⁹ repetit breuissimā conclusionē: vt
quod nullis libris: nullis valet hūanis vi-
ribus explicari: mirabili cōpendio ꝓbetur
esse ꝯclusum. Laudē domini os suū: id est:
cordis arcanū ꝓmittit effari: vnde se ꝓphe
ta nouerat libenter audiri. Cōmonet etiaꝫ
humanā carnē vniuersam dominū benedi
cere saluatorē: qd̕ dictū cōstat ꝑ figurā Si- Sche
necdoche: id est: a parte totū. Per carnem
eñi significat homies: sicut idē hoīes signi-
ficat: qñ solas aīas dicit: vt est illud exodi:

Gen. 4.6 Omnes autē anime que intrauerūt in egy
Exo. 1 ptū: anime septuagintaquinq̧. Ipa enim
caro est: que pōt dn̄m digna laude benedi-
cere. Si quā vo parte supra ista q̄ diximᵒ:
siue in futuris: siue in p̄teritis psalmis dili
gens pscrutator inuenerit: que ad laudes
dn̄i debeat applicari: ad supradictorum ali-
quē modū: vt tn̄ nos opinamur non dubi-
tet ptinere: nec accuset a nobis ad liquidū
mime cōprehensum: qd ꝓfitemur imensū.
Hoc aristoteles acer ingenio (vt arbitror)
emulatᵒ: argumentoꝝ secularium loca mira-
bili subtilitate collegit: vt sicut vniuersus
sermo litterl: ita ⁊ illa cōplexiōe omnis hu-
manitas ꝓlata sentētia clauderet. Hic dia
lectici disputatiōes suas cōpendiosis col-
lectionibᵒ artauerunt: hinc oratores velut
quedā flumina cucurrerūt: hinc poete de-
coris floribᵒ ambiunt: hinc satyrici: hinc hi
storici: hinc comici tragiciq̧ ditati sunt: vt
pene ab hūana lingua videat exceptū: qd
ab hac fuerit cōplexiōe diuisū. Huic rei to-
D pica nomē imposuit. Topica vero sunt ar-
gumentoꝝ sedes: ex quibᵒ ad faciendā fi-
dem velut elemētis quibusdā cōficit inten
tio differentis. Qd legere atq̧ tractare reli
gio nulla cōdēnat: qm̄ innoxie requirit qc-
quid sacris litteris nō ꝓbat aduersum.

Conclusio.

a Aduuimus in vno
psalmo breuit cōplexa: que in scrip
turis sanctis late diffusa sūt. Ubi
em̄ nō legitur: aut opera ipsiᵒ: aut potētia:
aut magnificētia: aut sanctitas: aut mira-
bilia: aut virtus terribiliorū: aut magnitu-
do: aut abūdantia: aut iusticia: vt merito
dici possit supernū horreū: vbi talis enthe-
ca rerū ꝓbatur esse celestiū. Solent em̄ om
nia simul non poni: laus aūt dn̄i vt opina-
mur sine aliquo istoꝝ nō pōt inueniri. Sed
cū hic formulā dn̄ice laudis diligēter exp̄s-
serit: significauit vtiq̧ ⁊ sequētes psalmos
ad eius sine dubio p̄conia ptinere: quibus
talis regula cōplexioq̧ p̄missa est. Nec pu-
tes fortuitū: qd septē psalmis laudes dn̄i
cōtinent: hoc est forsitan quod in cētesimo
Ps. 118 decimooctauo psalmo dictū est: Septies
in die laudē dixi tibi. Ipsa forsitan septem
candelabra sunt: sicut apocalypsis refert:
que ante dominū lucent. Ipse septē eccle-
sie ad quas liber dn̄i iussus ē destinari. Ip
se deniq̧ spiritus septiformis: qui ipas lau
des celesti largitate cōcessit. Quapropter
exultemus: copiose dedisse nobis dominū
quod eiᵒ auribᵒ offeramus: tantū pura cō-
scientia p̄beatur. Nam quis dubitet grate
suscipi: quod ipse sibi p̄cepit imolari? O pi
etas imensa creatoris: ⁊ laudari se iubet: et
ne nostris delinquamᵒ eloquijs quēadmo
dū p̄cipitur ostendit: Nō quod ille talibus
indiguit: sed qr nobis hoc vtile fuisse ꝓspe
xit. Totū dixit: totū monuit: ne velimᵒ er-
rare. Ad postremū ⁊ ipsam naturā huma-
nitatis: ne fragilis periret assumpsit. Sed
cōsideremᵒ si qui tā ingentia dona suscipi-
mus: peccare tante gratie debeamᵒ.

Explicit expositio in psalmū. CXLIIII
Incipit expositio in psalmū. CXLV

Alleluia.

e Ecce iterū auribᵒ nostris insonat ce
lestl auctoritas: pulsatq̧ alleluia ia
nuas cordis: ne vacuis atq̧ inani-
bus cogitationibᵒ occupemur: quoniā oci-
osum tēpus habere nō decet milite christi.
Habet em̄ ⁊ lingua fructus suos. Uberri-
ma siquidē messis inde colligit: si in laudes
domini pura mēte moueat. Spirituale mē
brum est cū famulat auctori: ipsam quoq̧
animā cōmendat dū veritatē loquit. Qua
propter cōpleamus aerē dulcissimis sonis.
Nam musica ista salutaris: nō solū morta-
liū pmulcet auditū: sed etiā intellectū dele
ctat angelicum.

Diuisio psalmi.

c Upiens ꝓpheta laudes domini ex
toto corde cantare: Primo igressu
dicit in hominibᵒ mime ꝯfidendū:
ne aliquid ab eo peteretur tepide: si ⁊ aliud
crederet posse prestare. Secūdo ꝓnunciat
totā spem in omnipotēte domino reponē-
dam: ⁊ cū sit iste dominus: ex factl suis pul
cherrime definitur: vt gentilitas tā frequē
ti ratione cōuicta: errores suos fideli deuo
tione derelinquat.

Expositio.

Lauda anima mea dominū.

l Ne terrenis desiderijs volūtas oci
osa vacaret: et in fatuis vt assolet
curis: mentis occuparetur intentio: dat si-
bi ꝓpheta salubre cōsiliū: vnde generalita-
ti nouerat cōsulēdū: vt anima laudaret do
minū: nō sonus ꝯcrepantiū labiorū. Sepe
em̄ sic meditata proferimus: vt peregrina

cogitatione translati: non nos sentiamus
dixisse que loquimur. Est enī virtus anime
spūali vigore flāmata: p diuersa discurrēs:
que causas celestiū siue terrestriū creatura-
rū indagabili ratiōe pquirit: mō se superis
modo inferis miscens. Sed ista queadmo
dū se habeāt: put dn̄s donare dignat⁹ est:
in libro anime: qui in variarū opere tertius
decim⁹ cōtinet: a nobis latius vident expo
sita. Quapropter animā suā psalmista hor
tatur laudare dn̄m: vt explosis cogitatio-
nib⁹ superuacuis: in ipso tm̄ negocio totis vi
rib⁹ occupet. Laudabo dominū in vi
R. fuero ta mea: psallā deo meo q̄diu †ero.
Intueamur quid sibi velit ista repetitio.
Pri⁹ imperat anime sue laudare dominū:
nūc acquiescens duplici se pmittit ordine
laudaturū. Laudare in vita est: in illa eter-
nitate dn̄m cōfiteri: que veri⁹ vita dicitur:
qm̄ nulla curarū p̄ssura cōterit. Ideo enī:
Laudabo dixit: vt futurū tēpus ostēderet:
qm̄ angelis iustisq̄ hominib⁹ sors ista com-
munis est. De ista vero p̄senti vita: Psallā
dicit: qd ad bonas operas: sicut sepe dixi-
mus: manifestū est ptinere. Sic ergo acci-
piendū est: vt illic ppetue: hic psallatur assi
due. Nā ⁊ ipsū: Q̄diu ero: istud seculū sig-
nificat: qr futurū erat qm̄ hic esse non pote-
rat. Nolite confidere in principi-
bus: neq̄ in filijs hominū in qui-
bus nō est salus. Celestis medic⁹ hūa-
na pectora prius mūdat pestiferis curis: vt
salutaria remedia cōpetēter infundat. Di-
cit enī: nec in demonib⁹/nec in hominib⁹ es
se p̄sumendū: qui salutē dare nō possunt:
quā iure pprio minime possidere noscuntur.
Principes hic: spirituales nequicias debe
Eph. 6 mus aduertere: de quib⁹ dicit apl's: Quia
nō est nobis colluctatio aduersus carnē et
sanguinē: sed aduersus p̄ncipes ⁊ potesta-
tes tenebrarū harum. Filios hoīm: signifi-
cat sine dubitatiōe mortales: qui salutē da
re nō possunt: qr debita morte succūbunt.
Solus est enī fili⁹ hoīs: id est: sancte virgi-
nis q̄ tribuat salutē: qm̄ ipsū cōstat huma-
R. Exibu ni generis existere saluatorē. †Exiet spi
ritus eius ⁊ reuertet in terrā suam:
in illa die peribūt omnes cogitati-
ones eorū. Causam reddit cur dixerit
in hominib⁹ nō esse p̄sumendū: hic spiritū

animā debem⁹ accipere: sicut ait in euāge-
lio: Pater in man⁹ tuas cōmendo spiritū Luc. 23
meū. Egressa itaq̄ anima de claustro cor-
poris sui: i terrā remeat caro defluēs vnde
sumpsit initiū. Ideo enī addidit: Suā: vt
significaret inde fuisse pcreatā: sicut legit
in genesi: Fecit de⁹ hominē de limo terre. Gen. 2
Mortis igit tēpore pereūt hūane cogitati
ones: que se in diuersos ambit⁹ semp extē-
dunt: modo possessionib⁹ studētes: modo
diuitias cōgregātes: modo honores mag-
nopere pquirēdo. Sed hec oīa dispereūt:
qm̄ earū rerū vota frustrant: sicut diuitē in
euāgelio legimus icrepatū: Stulte hac no- Luc. 12
cte auferet a te aīa tua: que aūt p̄parasti cu
ius erūt? Beatus cui⁹ deus iacob
adiutor ei⁹: spes eius in dn̄o deo
ipsius. Explosis noxijs cogitationib⁹ q̄-
bus humanū genus tāq̄ grauissimis mor-
bis inficit: ppheta ad scōm venit igressū:
in quo tanq̄ salutare poculū hūanis mēti-
bus porrigit ebibendū. Nō enī tm̄ phibu-
it inutiles p̄sumptiōes: sed etiā que fuerāt
appetēda p̄monuit. Dicit enī de ipsa cogi-
tatiōe fieri beatum: qui sperat in dominū.
Jacob vero patriarchā ideo sepe diximus
poni: qm̄ post illā angeli luctā primus ipse
appellatus est israel: id est: vir videns deū:
Qd vocabulū ad oēs electos cōpetēter ap
tat. Adiutor enī ideo positū est: vt nos ad
bonos nisus nois ipsi⁹ intelligētia cōcita-
ret. Illis aūt adiutor est: qui ipso donante
virtutū gradus ascēdere bonis intētionib⁹
enitunt. Sequit. Spes ei⁹ in dn̄o deo ipsi-
us. Ad superiorē sentētiā ptinet ista pclu-
sio: qr beatus est cui⁹ spes esse cognoscit in
dn̄o deo suo. Dicēdo enī: Spes: patientiā
p̄sentiū significat: ⁊ desideria futurorū. Nā
quodlibet istud in hoc mūdo christian⁹ pa
tiat: eterne beatitudinis cogitatōe reficit.
Sed qm̄ esse poterat ⁊ cultorib⁹ demonū
spes in deo suo: singulis varijsq̄ cōmatib⁹
p vnā speciē definitionis vsq̄ ad finē psal-
mi: dn̄m christū designat: in q̄ debeat spes
esse fideliū. Qui fecit celū ⁊ terrā: ma
re: ⁊ oīa que in eis sunt. Qui cu-
stodit veritatē in seculū: facit iudi-
ciū iniuria patiētib⁹: dat escā esuriē-
tib⁹. †Dn̄s erigit elisos. Dixim⁹ in R. iste versicu
psalmo centesimo q̄dragesimoq̄rto posita lus subiungit
sequētia

esse loca: ex quibus laus dñica formaretur: nunc eadē cōmemoranda locis aptissimis estimamus. Ait eñ: Qui fecit celū ꝛ terrā: mare ꝛ omnia que in eis sunt: qđ ab opib⁹ eius laudē ꝓdisse nō dubiū est. Quid eniȝ gloriosi⁹: quid vē pōt esse magnificētius: q̄ celū ꝛ terrā fecisse: ꝛ omnia que in eis sunt? Illud ꝑterea qđ dicit: Facit iudiciū iniuriam patiētibus dat escā esuriētibus: ad iusticiā ei⁹ manifestū est ptinere: qñ equitatē suā omnib⁹ ꝓut vult iudicij sui dona cōcedit. Secūda aūt est ista spēs definitiōis:
P que grece dicit Ennęomatice: latine notio nuncupat. Nō eñ dicit substātialiter quid sit de⁹: sed quid agat vel quid egerit. Act⁹ eñ ei⁹ ex parte aliqua quantū tñ ipse cōcedit potest noticia nostra cōprehēdere: substantiā vero ipsi⁹ nō ꝓualet indicare. Dicit eñ ṗmū: Qui fecit celū ꝛ terrā: ipse est in q̊ spem suā debeāt ponere christiani. Sed licet celi ꝛ terre appellatiōe cuncta cōcluserit: addidit tñ: Et omnia que in eis sūt: ne quē aliū putares vel minutissimarū rerū existere creatorē. Sequit. Qui custodit veritatē in seculū. Ipse est scȝ dñs christus: q̄ dixit:
Ioh. j4 Ego sum via veritas ꝛ vita. Necesse est eñ vt ille loquat veritatē in seculo: qui celesti veritas approbat. De hominib⁹ aūt qui sb
Ps. jj5 peccato sunt: dictū est: Omnis homo mendax. Adiecit: Facit iudiciū iniuriā patiētibus. Christ⁹ est verus iudex: ꝛ gubernator eternus: q̄ afflictos ꝓpter nomē suū vindicat: ꝛ miseret innoxijs. Ipsi q̄ppe sunt q̄ iniuriā: id est: iniusticiā patiunt: qñ veritatē predicātes penis vehementibus affligun tur. Intulit: Dat escam esuriētibus. Ipse eñ dat escam esurientibus: qui creator est mundi. Sed oportet nos escas spirituales expetere: ne sicut iudei saturitatē solū ventris delectemur accipe. Dicit eñ Amos ꝓ
Amos. 8 pheta: Ecce introduco famē sup terrā: non famē panis neqȝ sitim aque: ꝟ famē audiēdi verbū dei. Subiecit: Domin⁹ erigit elisos. Nec hoc quoqȝ dubiū est: q̄ elisos erigat. Nā cū diabolus elidat: dñs subleuat. In ipso ergo ponēda est spes: qui nō elidere sed erigere cōsueuit. ¶ Dñs soluit cōpeditos: dñs illuminat cecos: dominus diligit iustos. ¶ Dominus
Al. aduenas custodit† aduenā. In hoc ꝛ sequēti versu ille locus aptādus est: Memoriā abundantie suauitatis eius. Quid eñ suauius q̄ vt misericordie ipsi⁹ facta memorent: vt dicat: Dñs soluit cōpeditos: dñs illuminat cecos: Dñs diligit iustos: dñs custodit aduenā: pupillum ꝛ viduā suscipiet: ꝛ viā peccatorū exterminabit: Soluit vtiqȝ cōpeditos dñs christus: sicut in euāgelio dictū ē:
Nōne oportebat hanc filiā abrae quā alligauerat sathanas decē ꝛ octo annis solui ab infirmitate sua? Sed hoc nō solū de vexatione immūdi spiritus potest intelligi: ꝟ etiā de omnib⁹ vitijs quibus mens nostra quasi quibusdā funib⁹ illigat. Nā sicut ligat diabolus qui peccata cōnectit: ita soluit christus qui delicta dimittit. Sequitur. Domin⁹ illuminat cecos. Omnes vitiosi ceci sunt: q̄ peccatorū obscuritatib⁹ implicant. Sed istos ille solus illuminat: qui in Luc. j3
euāgelio luto facto ꝑunxit oculos: ꝛ tenebratū hominē ad gaudiū ꝑfecte sanitatis Ioh. 9
adduxit. De quo etiā dictū est: Qui illuminat omnē hominē venientē in hunc mundum. Addidit quoqȝ: Dñs diligit iustos. Ibidē
Cui⁹ est eñ iustos diligere: nisi qui eos preualet in eternā beatitudinē collocare? Nā sicut diabolus affectat impios: ita domin⁹ diligit iustos. Subiecit etiā: Dñs custodit aduenam: id est: qui de babylonia ciuitate diaboli ad hierusalē ciuitatē dñi saluatoris aduenerit. Hūc custodit: si tamē in electorum habitatiōe ꝑmāserit: sicut in alio psalmo dicit: Incola ego sum apud te in terra: Ps. 38
ꝛ ꝑegrinus sicut omnes patres mei. Pupillum ꝛ viduā suscipiet: ꝛ† viā peccatorum† exterminabit. Pupillus et Al. vias
vidua sunt: qui dominū pura mente respiciunt: hūanis solatijs destituti. Hos recipit christus suo munimīe vendicādos. Sȝ Al. disꝑdet
cum istos ꝑ sua pietate receperit: diabol⁹ qui est via peccatorū exterminabit: id est: a termio regni sui reddit alienū: quod vnicuiqȝ impiorum in illa sancta iudicatione venturū est. Sic istis decē sentētijs ꝑconialibus: ī quo domīo debeat spes esse fidelium abundanter ostēsum est. Et ne forsitan putes esse contrariū: quod in supiore psalmo diximus: nouem loca dominice laudis disposita: nunc autē in preconijs eius denariū calculū memorauimus esse decursū.

Scias aliud esse argumentorũ sedes: aliud definitionũ regulas. Ibi enĩ singula q̃q; generali distinctiõe sũt posita: hic aũt sb vna specie definitõis: varijs sentẽtijs q̃d sit dñs intimat: ⁊ sic fieri solet: q̃ vno loco argumẽtorum: due definitiones pluresve collecte sunt. Regnabit dñs in eternũ: deus tu[9] syon in seculũ sclĩ. Hoc ex magnificẽtia dñi pbat itelligi. Quid enĩ magnificẽti[9] q̃ regnare dñm syon in sclm̃ seculi: cui[9] regni nõ erit finis. Regnabit: futurũ tẽpus videt õndere: qñ iã in ipso corda nr̃a firmissima stabilitate ɔsistunt. Modo enĩ in mẽbris suis plenissime regnare nõ dicit xp̃s: q: corda eorũ interdũ inanib[9] cogitationib[9] occupant. Sed cũ h̃ mortale corpus iduerit imortalitatẽ: ⁊ noxias istas cogitationes cũ mũdi isti[9] amissione reliq̃rit: tũc pfecte in sanctis regnatur[9] ẽ xp̃s: qñ sic scriptũ ẽ: Erit de[9] oĩa i oĩbus. Cui[9] aũt sit iste dñs euident' exponit: De[9] tu[9] syõ. Syõ ecclĩam catholicã significare sẽpe iã dictũ est: propter speculationẽ quã exhibet xp̃o xp̃iano. Ipse enĩ ⁊ cũ ea ⁊ i eadẽ regnabit: q̃ est bñdict[9] in scl̃a seculorũ.

Al. secula
Al. omni generatione et generatione
j. Cor. 15

Conclusio.

C ontẽplatiõis bñficio: pph̃a circa finẽ q̃si seculi ɔstitut[9]: vbi iã mũdi cognoscit poti[9] dãnãda puersitas: vniuersitatẽ vocauit dñi laudib[9] occupari: ne caduca desideria q̃reret: q̃ pxime finienda cõstaret. Sed cũ illud tp̃s venturũ dicit nobis: istud nostrũ sine dubio nũciat. In mundi enĩ fine sum[9]: qñ eũ nõ longo interuallo suscepta morte deserimus. Trãseant a nobis cupiditates caduce: illecebre seculares abscedant: illud poti[9] desiderem[9] q̃ eternũ esse cognoscimus.

Explicit expositio in psalmũ. CXLV
Incipit expositio in psalmũ. CXLVI

V erba tituli sui sub Alleluia. sequẽs text[9] exponit: vt pegrina locutione nõ egeat: quẽ declaratio ppriĩ sermõis explanat. Lege enĩ initiũ psalmi: ⁊ exposuisti titulũ. Alleluia: significat laudate dñm: q̃ sibi vtriq; sic ɔsona voce respõdet: vt titulũ initiũ putes eẽ psalmi. Initiũ vero psalmi: titulũ rõnabiliter arbitreris. Quapropt' ɔsidẽter atq; hilares ingrediamur hunc psalmũ: cui[9] noticiã salutarem in ipsis quoq; foribus absolute cognoscimus.

Diuisio psalmi.

P rimo mõ hortat' pph̃eta p̃lm deuotũ laudare dñm: qui hũiles erigit: ⁊ supbo colla concidit. Scd̃o alacriter dñm dicit esse psallendũ: qui supplicãtibus beneficia pfutura cõcedit: qm̃ qui de suis viribus p̃sumũt ei placere non possunt.

Expositio.

L audate dñm qm̃ bonus est psalmus: deo nr̃o iocũda sit laudatio. Omnis opa humana mercedẽ sibi postulat debẽre retribui: vt q̃ laboriose pagimus: spe ppositi muneris cõsolemur. In laudationib[9] vero dñi act[9] ipse habet p̃miũ suũ: qñ ipsa erit retributio q̃ nũc est exercitatio. Nã cũ bonũ sit dñm p̃dicare: inde vnusq̃sq; noscit pmissa dona recipe. Recipit plane: qñ in illa angelica societate singulare fit mun[9] sanctorũ: ppetuũ dñi subire p̃coniũ. Laudem[9] q̃ deuotione qua possum[9]: ⁊ hic illa beata dona meditemur. Quid enĩ felici[9] q̃ modo exercere q̃ te speras in futura beatitudine posse pagere: Psalmus aũt est: vt a maiorib[9] tradit': organũ musicũ: sicut cithara: pandurium: alia queq; vocib[9] nostris dulcissima modulatione respõdent: q̃ sepe dixim[9] ad actus nostros pbatissimos ptinere. Quapropt' laudationẽ dñi: ⁊ psalteriũ in vnã p̃cipit venire cõcordiã: vt sicut lingua diuinitati p̃conia dicim[9]: ita cũ bonorũ actuũ opatiõe laudemus. Sequit'. Deo nostro iocũda sit laudatio. Diuinitati q̃ppe est iocũda laudatio: qñ act[9] nostri a sanctorũ verborũ qualitate nõ discrepãt. Nã quale est vt psalm[9] castitatẽ dicat: ⁊ cãtor ab obscenitate se nõ subtrahat: si humilitatẽ p̃dicet: ⁊ narrator ei[9] supbie flatib[9] intumescat: Quapropter nõ põt a dño bene pcipi: q̃ ɔtraria iter se noscit' aduersitate luctari. Tũc ẽ enĩ dño iocũda laudatio: qñ in vnã societatẽ vox et vita cõuenerint. Edificãs hierusalẽ dñs: ⁊ dispsiões israel ɔgregãs. Per hunc ⁊ duos versus alios q̃ sequũtur ex mirabilib[9] factisq; glĩosis dñs iure laudat'. Nã cũ dicit: Edificãs hierusalẽ dñs: ⁊ dispersionẽ israel cõgregãs: Qui sanat cõtritos corde ⁊ alligat ɔtritiones eorũ: Qui numerat multitudinẽ stellarũ: ⁊ oẽs noĩe suo vocat: de factis vtiq; suis mirabilis ap

Al. decoraq;
Al. nõ hz
Al. cõgregas bu
4

p

probatur. Ostendit aũt in pmo versu discre-
pantia dñm nõ amare: qñ cũ cõstat disper-
sa colligere. Nã queadmodũ in nobis pa-
tiatur alios esse act⁹: aliã cãtilenã: qui totius
mũdi pplos in sanctã collegit vnitatẽ: Sic
enĩ de viuis lapidib⁹ edificat dñs ciuitatẽ
hierusalẽ: qñ dispersiões israel cõgregat: q
in toto mũdo habitare noscunt: sicut i euã
Math. 24 gelio dictũ est: Et mittet angelos suos cũ
tuba ꝛ voce magna: ꝛ cõgregabũt electos
a quattuor angulis terre. **Qui sanat**
Al. et **ↄtritos corde: † qui alligat cõtritio-**
nes eorũ. Mirabile gen⁹ curatiõis edi-
citur: vt si restaurari volum⁹: nosmetipsos
viuacissime cõteram⁹. Sed ista cõtritio ad
redintegrationẽ ptinet: ad soliditatẽ dedu
cit: ꝛ qđ supra omne bonũ est illũ medicũ
itroducit: qui eternã tribuit sospitatẽ. Se-
quitur: Qui alligat cõtritiones eorũ. Meta-
Sche phora ab artificib⁹ medendi: qui ossa frac-
ta atq cõtrita qñ solidare cupiũt: linteorũ
illigatõe cõstringũt: vt i soliditatẽ pristinã
ad locũ suũ redeũtia mẽbra coalescãt. Sic
celestis medic⁹ penitentiũ corda graui affli
ctione cõtrita: quasi quadã fascia pietatis
sue supducta cõstringit atq cõsolidat: ꝛ ad
firmissimã spem sanitati adducit: sicut ꝛ in
Ps. 50 qnquagesimo dictũ est: Cor cõtritũ ꝛ hũi-
liatũ de⁹ nõ spernit. Nã ille publican⁹ qui
pect⁹ suũ assidua pcussione tundebat: ipsã
in se ↄtritionẽ pbatus est effecisse: quã reo
pectori nõ desinebat ingerere. **Qui nu**
Al. oib⁹ eis **merat multitudinẽ stellarũ: ꝛ † om-**
noia vocãs **nes noie suo vocat.** Sed quis ꝛ istud
ad litterã diũ potentiã videatur ostẽdere: vt
nobis innumerabiles stellas diuinitati di-
cat eẽ numerabiles: earũq noia ppriis vo
cabulis nũcupari: qñ illi oia cõprehẽsibilia
sũt: cui harena maris / ꝛ gutte pluuiarũ / ꝛ ca
pilli hoim dinumerati esse noscuntur. Nã cũ
dicit: Nomine suo: astrologos arguit q eas
vocant noibus alienis: vt veneris: mercu-
rij: iouis: martis: saturni. ꝛ his silia. Istud
tñ apti⁹ est: vt ea magis intelligere debea-
mus. Supius enĩ dixerat: Cõtritos corde
esse saluãdos: quos iã post indulgẽtie me-
dicinã stellas debem⁹ accipe. Lucẽt enĩ ve-
lut astra in nocte hui⁹ seculi: qui meruerũt
in sanctorũ numero cõgregari. Sed quis
multos hic continere videatur ecclia: illi tñ a

dño numerantur q regni ei⁹ participatõe gau-
debũt. Nã stellas: sanctos viros nos posse
intelligere: genesis loc⁹ ille testatur: qui ait:
Multiplicabo semen tuũ sicut stellas celi. Gen. 22
Et salomõ dicit: Iusti aũt fulgebũt sic stel- Sap. 3
le celi. Scim⁹ aũt a dño noia vocari posse
sanctorũ: qñ eos in celo legim⁹ esse cõscrip-
tos: sicut in euãgelio dicit: Nolite gloriari Luc. 10
q demonia subiecta sũt vob: gaudete aũt
ꝛ exultate: q noia vestra scripta sunt in ce-
lis. **Magnus dñs noster ꝛ mag-**
na virtus ei⁹: ꝛ sapiẽtie eius nõ est
numer⁹. In hoc ꝛ sequẽti versu a magni
tudine dñi laus decora cãtatur. Dicẽdo enĩ:
Magnus dñs ꝛ magna virt⁹ ei⁹: ꝛ sapien-
tie ei⁹ nõ est numer⁹: Suscipiẽs mãsuetos
dñs: humilians aũt pctõres vsq ad terrã:
magnitudo ei⁹ absolute declaratur. Nã cũ su
peri⁹ ppheta p diuersas partes laudes ex-
curreret: admiratõe cõplet⁹ exclamat: Ma
gnus dñs nr: vtiq cui⁹ nec facta numera-
ri: nec laus pualet apphendi: cõgregãs di-
spersiões israel: sanãs ↄtritos corde: nume
rãs multitudinẽ beatorũ: ꝛ oẽs noie suo vo
cans. Quis enĩ possit cõprehẽdere: quãta
sit de cũctis collecta laudatio: cũ sit in vna
quaq re mirabilis magnitudo: Dicẽdo enĩ:
Noster: culturas demẽtissime paganitatis
excludit. Uirtus aũt magna: q singularis:
q omnipotẽs: q rex omniũ gubernator ꝛ
cõditor est. Sequitur. Et sapiẽtie ei⁹ nõ ẽ nu
merus. Hic numerũ p fine debem⁹ accipe-
re: q oia calcul⁹ q numerat: ꝛ definit. Sapi
entia vero dei queadmodũ põt habere nu
merũ: que auctor calculi esse cognoscitur: Nã
si numerari posset: iã videretur esse sub nume
ro. Quõ si nec ipse numer⁹ tot⁹ a nobis põt
sciri: quõ: qua ratione pualet diuina sapiẽ-
tia cõprehẽdi: Creaturis enĩ suis incõpara
biliter potior est creator: ꝛ ideo veraciter di
ctũ est: Sapiẽtie ei⁹ nõ est numer⁹. Nã de
his que creauit sapiẽs dicit: Omnia in mẽ Sap. 11
sura numero ꝛ põdere deũ fecisse. **Sus**
cipiens mãsuetos dñs: † humiliat Al. humilians
autẽ peccatores vsq ad terrã. Mã-
sueti sunt quos superi⁹ dixit tribulatiõe cõ
tritos: ꝛ afflictionis cõsuetudine patiẽtes.
Et intuere q pulcherrima sit facta diuersi-
tas. Mansueti suscipiuntur in celũ: supbi de-
iciuntur in terrã: vt pmutatiõe vicaria vnde

humilis leuat⁹ est: ibi supbus corruat: ꝛ vnde sathanas elat⁹ cecidit: fidelis homo sublevatus ascēdat. (Al. Precinite) **Incipite dño in cōfessiōe: psallite deo nostro in cithara.** Uenit ad modū secūdū: vbi hortatur herētes: impellit dubios: increpat negligētes. Incipite enī illis dicit qui adhuc tacere noscunt: Dño in cōfessione: subaudiēdū est: cantare. Sed ista ꝯfessio laudē monet: ꝛ ꝓbitatis actionē hortat. Cithara enī: significat virtutes morales ꝑsona operatione ꝯcinētes: que tūc verā citharā reddūt: qñ se federata societate cōiungūt. Nā sicut integra lyra dici nō potest: cui aliqua chorda subtrahit: sic nec vir sanct⁹ ꝑfectus estimatur cui virt⁹ vlla minuit. **Qui operit celū nubibus: ꝛ parat terre pluuiā.**

Qui ꝓducit in montib⁹ fenū: et herbam seruituti hominū. In hoc ꝛ frequēti versu denuo dñi opera memorantur. Dicit enī: Qui operit celum nubib⁹: ꝛ parat terre pluuiā. Qui ꝓducit in montibus fenū ꝛ herbā seruituti hoim. Qui dat iumentis escam ipsoꝝ: ꝛ pullis coruorū inuocantib⁹ eū. Quid enī potētius ꝙ creatorē creaturis suis cōpetēti modulo subuenire? Frequēter aūt scriptura diuina hāc speciē definitionis ꝯplectit: vt ꝑ id qḋ dñs operat: virtus ei⁹ ꝑtāsq; monstret. Quod nūc ꝑ istū ꝛ aliū versum cōsequēter efficit. Nam cū supius posuisset: Incipite dño in cōfessione: nūc cui dño sit cōfitendū euidēter ostēdit. Sed ꝙuis ista ꝛ ad litterā bene videant intelligi: meli⁹ tñ si allegorice dicta sentimus. Celū hic: sanctā ꝓphetiā cōgruent aduertim⁹. Hanc diuina ꝓuisione similis nubibus tegit obscuritas: vt sensus nostros incitet ad querendū: dū grati⁹ accipit: ad qḋ fatigato desiderio ꝑuenit. Sequit qḋ nubes iste parturiāt: scȝ vt copias videant ꝑstare pluuiarū: hoc est: diuine ꝑdicatiōis fontes irriguos. Sȝ cui terre hec pluuia parat? vtiq; sitiēti. Ille enī verbuȝ dñi efficacit suscipit: qui se ad audiendū superno munere desideranter obtulerit. Nec vacat qḋ dixit: Parat: q̄ nisi ille eā ꝑparauerit: nullus ad ipsam potest suis meritis ꝑuenire. Sequit. Qui ꝓducit in montib⁹ fenū: ꝛ herbā ꝑuituti hoim. Hoc ꝙ spūalit accipiēdū est. Mōtes: significāt viros sanctos: in quibus dñs fenū herbāq; ꝓducit: vnde simpliciores in ecclesia catholica tāꝙ simplicia iumēta pascant. Fenū ꝑtinet ad predicationes robustas. Herba ad monita molliora. Fenuȝ siquidē fuit: qñ dixit aplus: Uolo oēs homines esse sicut meipsū. (j. Cor. 7) Herba. Qui se nō ꝯtinet: nubat. Et iterū: Uolo adolescētulas viduas nubere. (j. Timoth. 5) Et rursus: Lac vobis potū dedi: nō escā. (j. Cor. 3) Ista enī mitiora ꝑcepta: herbis merito cōparātur. Nā qḋ dicit: Seruituti hominū: significat vsui hūano deputataȝ: vnde absolute cognoscit: supiora que dicta sunt ad homines esse referēda. **Qui dat iumētis escam ipoꝝ: ꝛ pullis coruoꝝ inuocātibus eum.** Iumēta: ecclesiasticos significāt greges: qui cōpetenti refectiōe pascunt: alij lacte: alij cibo solido: ꝓut dispēsatori visum fuerit: qui solus nouit que sūt ꝓfutura ꝑstare. Corui: sunt irreligiosi viri: qui peccatoꝝ nigredine inseparabiliter vestiunt: nec aliquo splēdore cōuersionis elucescūt. Pulli vero coruorū (vt physiologi volūt) celesti rore vescunt: ꝛ adhuc paternas escas: id est: cadauerū fetores beneficio etatis ignorāt. Quapropt paganoꝝ filijs atq; puersoꝝ dat escam: q̄ paternā vitam innocētie munere nō sequunt. Et vide quid addidit: Inuocantib⁹ eū: qm̄ soli ipsi eū inuocāt: qui regulas scripturaꝝ nulla heretica prauitate subuertunt. Hoc nisi ad homines referas: inuocare dñm quēadmodū potest pullis conuenire coruorum?

Nō in †virib⁹ equi voluntatē habebit: †nec in tabernaculis viri bñplacitū †est ei. (Al. fortitudīe / al. neq; ī tibijs / Al. erit) Postꝙ narrauit illa ꝙ fecit dñs: nunc dicit que ei possunt oīmodis displicere. Equus ad supbiā plerūq; ponitur indicandā. Nā ꝛ ipm animal ceruice ꝑsumēs: frenis semꝑ incūbit: ꝛ ad cursus rapidos spumosa ꝯcertatione festinat. Huic supbus homo atq; ꝑtumidus cōparat: cui diuinitas nō pōt esse placabilis: q̄ māsuetos eligit ꝛ deuotos: sicut ꝛ ali⁹ psalm⁹ dicit. Fallax equus ad salutē. (Ps. 32) Et alibi: Hi in curribus ꝛ hi in equis: nos aūt in noie dñi dei nostri magnificabimur. (Ps. 19) Tabernacula virorū: infideliū sunt cōuenticula demētiū paganorū: que se in culturas pessimas ꝑextendūt. Respice vim verborū: q̄ virorū

dixit tabernacula: nō diuina: id est: p̄sump
tiones illicitas: quas sibi audaces homies
ꝓpria voluntate cōstituūt. Uir em̄ ⁊ in ma
Ps. 5 lo ponit: sicut est illud: Uirū sanguinū et
dolosum abominabit̄ domin⁹. **Bene-
placitū est dn̄o super timētes eum:
⁊ in eis qui sperant sup misericor-
dia eius.** Superi⁹ dixit qui ei poterāt dis
plicere: nunc dicit quales sint illi qui pla-
cēt. Amat itaq̨ domin⁹: qui eū formidāt:
sed nō timore degenere. Multi em̄ timēt:
sed q2 desperāt de misericordia eius mime
diligunt̄: sicut illi qui post timorē culpe
recognite: nō supplicandū: sed desperandū
potius estimant̄. Ille em̄ timor deo ꝓbatur
acceptus: qui cū amore maximo/⁊ pia p̄e-
sūptione cōiungit̄. Timeat ergo vnusq̄sq̨
ne peccet: amet vt supplicet. Nā si rogatur⁹
nō est: hoc facit ⁊ ille qui non timet.

Conclusio psalmi.

Hunc quoq̨ psalmū ad finē seculi ptine-
re nō dubiū est: quādo dispersiōes
israel in vnū populum congregant̄: vt fiat
vnus grex: ⁊ pastor vnus. O beatū tēpus:
quādo lapides illi viui p̄ciosiores omnib⁹
margaritis: in celestē fabricā ⁊ eternā bea-
titudinē colligunt̄. Tunc vniuscuiusq̨ sanctoꝝ
erit dulcissimus labor su⁹: quib⁹ pariet luc-
tus cōsolationē: persecutio eternā requiē:
paupertas pia dabit regna celestia: ⁊ quic-
quid hic grauiter ptulerūt: ibi se talia susti-
nuisse gaudebūt. Dona dn̄e hic patientiā
maloꝝ: vt illic facias nobis gaudium esse
perpetuum.

Explicit expositio in psalmū. CXLVI
Incipit expositio in psalmū. CXLVII

Alleluia.

Ad cōsuetū quidē Alleluia reuerti-
mur: sed hoc nullaten⁹ repetere fa-
stidimus. Gustus qui semp appeti-
tur: audit⁹ qui nō habet tediū: intellectus
qui sine labore pcipitur. Cui⁹ verbi tātus
honor est: vt cū sit in hebrea lingua recōdi-
tū: nullo tamē p̄stet alio sermone trāslatū.
Hoc grecus: hoc latin⁹: hoc chaldeus: hoc
syrus: hoc persa: hoc arabs: hoc tenet na-
tio cūcta terrarū: ⁊ quicquid est deditū di-
uinitati: dignitatē huius nominis pia de-
uotione veneratur. Nulli absonū: nulli vi-
detur absurdū: sed omnes celebrant gau-
dia sua hui⁹ nominis suauitate plata. Hoc
ergo pura mente cantem⁹: totisq̨ in eo vi-
ribus occupemur: vt sicut corporeis auri-
bus dulcissimus sonus reddit̄: ita ⁊ cordis
sinceritate pferat̄.

Diuisio.

Primo capite ꝓpheta ad hierusalē:
id est: supernā breuiter loquit̄ ciui-
tatē: vt secura iam reddita in ciui-
bus suis: dominū debeat iugi exultatione
laudare. Scd̄o: mysticis allusionib⁹ latius
enumerat: quāta populo suo pius misera-
tor indulserit.

Expositio psalmi.

**Lauda hierusalem dominū:
lauda deū tuum syon.** Psal-
mus hic a p̄mo versu vsq̨ ad finē:
potentiā dn̄i p̄dicandā cōmemorat: quod
psalmi ipsi⁹ relatione cognoscis. Hierusa- Rp̄
lem (sicut iā sepe dictū est) interp̄tatur vi-
sio pacis: que ꝓprie ad illā ciuitatē ptinet:
que vitioꝝ ⁊ scandaloꝝ cōsortia nō habe-
bit. Sed ista visio pacis erit dn̄i cōtempla
tio saluatoris: quā nemo alter merebit̄: nisi
qui ab vniuersa mētis pturbatione libera-
tur. Unde merito hec duo nomina future
illi cōueniūt ciuitati adepti p̄mij munus: ⁊
vocabulū sublime pastoris. **Quoniā
cōfortauit seras portarū tuarū: be
nedixit filios tuos in te.** Patent cau- Al. filijs tuis
sa future beatitudinis indicat̄. Nā cū res
ista multoꝝ ꝓphetarū ore ꝓmissa sit: luci-
dissime tamē p̄senti narratiōe declaratur.
Cū em̄ feras cōfirmatas dicit esse portarū:
clausas ianuas beate ciuitatis ostēdit. Se- ET
ra em̄: a fero dicta est: quo tēpore in ostium
mittit̄: vt intrādi licētia deneget̄. Quod il
lo tēpore accidet quādo sponsus itrauerit:
sicut in euāgelio de virginib⁹ dicit: Et que Math. 25
parate erāt intrauerūt cū eo ad nuptias: ⁊
clausa est ianua. Clausa scʒ nō ad custodie
penā: sed in beatitudinē sempiternā: quia
nec inde quisq̄ vlteri⁹ sanctus exibit: nec
aliquis postea nou⁹ intrabit. O beatitudo
secura iustoꝝ: que tali lege ꝓbatur suscipi:
vt nūq̄ possit amitti. Merito: qm̄ ciuitas
illa cōtubilem deū intus habet: ⁊ ideo ne-
mo inde desiderat egredi: q2 p̄ter ipsum si-
mile nil p̄ualet intueri. Sequit̄. Benedixit
filios tuos in te. Magna est quidē benedi

ctio filiorũ: sed multo gratior: quãdo inter
viscera materna p̃statur. Quale est enĩ ma
tri sp videre florẽtes filios suos? Quale fi
lys genitricis gratiã iugiter cõtueri? Jdeo
enĩ dictũ est: Jn te: q: nunq̃ ab illa hieru
salẽ exire poterũt: qui eterno munere cõse
cranẽ. **Qui posuit fines tuos pa**
Al. satiat **cẽ: ꝛ adipe frumẽti† satians te.** Ciui
tas illa magna iestimabilis: sub quãta lau
dis breuitate descripta est? Nã quid illa p̃
stãtius dici põt: cui⁹ fines paci munere ter
minanẽ? Unñ absolute colligi põt: q: eter
na trãquillitate ꝑfruiẽ: quod int⁹ habitare
monstraẽ. Cõtra: quicq̃d p̃ter ipam cõtige
rit esse: gehẽna est. Et sicut beata hierusalẽ
pacẽ possidet: sic infelix babylonia dolorũ
pugnã ꝓculdubio sustinebit. Uni⁹ enĩ par
tis definitiõe: alteri⁹ cause euidẽter ꝓdidit
q̃litatẽ. Hoc schema dicẽ Emphasis: q̃ sig
Sche nificat etiã id qᵭ nõ dicit. Sꝫ queãdmodũ
pax ista ꝑueniat ꝯsequẽter exponiẽ: dũ fi
deles christi dñi ꝯtẽplatiõe saginanẽ. Adi
pẽ quippe frumẽti dicit ipam cõtuibilẽ dei
tatẽ: vñ sic iustoꝝ sensus reficitur: vt omnẽ
satietatẽ supare noscaẽ. Jpse est verus pa
Joh. 6 nis: qui de celo descẽdit. Nã si nos hic cor
poris sui participatõe reficit: queãdmodũ
ibi satiabit: quos toto lumine sue deitatis
impleuerit? Reuera secura pax: ꝛ inuiolata
tranq̃llitas: qñ indigẽtia nobiscũ vlla nõ li
tigat: nec aliquẽ lassitudo defatigat: nõ fri
gus cõtristat: nõ esuries grauat. ꝛ cetera q̃
hic nostre imbecillitati bellũ semp iĩfligũt.
Jbi aũt corporis aĩeq̃ talis est societas: vt
nulla inter se aduersitate discordẽt: sed sibi
vtraq̃ gloriosa volũtate ꝯsentiãt. **Qui
emittit eloquiũ suũ terre: velociter
currit sermo ei⁹.** Descripta ciuitate fu
turi sęculi: ꝓpheta venit ad scdm caput: in
quo munera hic nobis ꝯferenda p̃dicit: vt
veritas tũc future rei ꝑ bñficia p̃sentia iam
possit agnosci. Eloquium domini verbum
patris est: Qᵭ ad terras descẽdit: qñ humi
litatẽ pię incarnatiõis assumpsit. Emittit:
ꝓphetię spiritu: p̃sens tẽpus ostẽdit: q̃uis
hoc de futuro dicere videreẽ. Sꝫ cuꝫ dicit:
Emittit: nõ minorẽ ꝓdit: sed cõcordiã san
ctę vnitatis ostẽdit. Hui⁹ enĩ omnipotẽtis
verbi sic cucurrit sermo velociter: vt sanctę
trinitatis agnitio celerrima mirabili mun
dũ velocitate cõpleuerit: idolorũ culturas
veritatis ipsius manifestatiõe cõuertens.
**Qui dat niuẽ sicut lanã: nebulã
sicut cinerẽ spargit. Mittit crystal
lum† suũ sicut frusta panis: ante fa** Al. suã sicut buccellas
ciẽ frigoris ei⁹ quis† subsistit? Post Al. sustinebit
q̃ aduentũ xp̄i dñi ꝓphetauit: nunc q̃d ei⁹
bñficia p̃stent: ꝑ allusiones tropicas conse
quẽter exponit. Quę figura dicẽ Parabo Sche
le: qñ res sibi genere dissiles cõparãẽ. Hec
igiẽ omnia: niuis: nebula: crystallũ: frigus:
mala sũt hui⁹ sęculi: q̃ peccatoꝝ gelu mor
talia corda ꝯstringũt: ꝛ in stupore saxeo fa
ciũt ꝑmanere: nisi dñi calore soluanẽ. Sed
videamus queãdmodũ singulis rebus cõ
petens medicina p̃steẽ. Dicit enĩ: Qui dat
niuẽ sicut lanã: vt qᵭ facit significat: sicut
vulgo dicim⁹: Dedit nobis indiciũ: qñ ali
quid monstratũ atq̃ edoctum esse declara
mus. Quapropter facit niuẽ sicut lanã: vt
qᵭ ante frigoris acerbitate gelatũ est: in la
neã molliciẽ ꝑducaẽ. Qᵭ fit vtiq̃ qñ frigi
dissima petris corda mortaliũ ad ardorẽ sa
tisfactionis adduxerit. Niuis est enĩ homo
cũ recedit a dño: lana cũ ad eius meruerit
venire medicinã. Nebula: idem significat
omne peccatũ: qᵭ semp caliginosa obscu
ritate ꝑagiẽ: sed velut cinis dño p̃stante di
spergiẽ: dũ eius cumulus ꝯfessionis gratia
dissipaẽ. Crystallũ vero est: in modũ vitri
ꝑ numerosas hyemes glacies cõdurata: et
in duritiã saxliqueus admodũ ꝑducta sb
stantia. Cui obstinati pctõres merito cõpa
ranẽ: qui algore ꝑfidię cõstricti: ꝑ dies sin
gulos cõgelescũt. Hos quoq̃ dñs velut fru
sta panis emittit: qñ cõuersos sua facit p̃di
care magnalia: vnde ꝑp̄ls esuriẽs celesti pa
ne vescaẽ. Frusta enĩ: partes dicim⁹ corpo
ris alicui⁹. Significãt q̃ppe doctrinę diuer
sa dona: q̃ ex pctõribus in sanctis suis dñs
sępi⁹ mõstrare dignatus est. Sequiẽ. Ante
faciẽ frigoris eius quis subsistit? Ante prę
sentiã frigoris ei⁹ dicẽ: nõ qᵭ ab ipso veni
at: sed qᵭ forte fieri ꝑmittat. Quale est il
lud: Jndurauit de⁹ cor pharaonis. Et ali Exo. 10
bi: Ego dñs faciens bonũ: ꝛ creans malũ. Esa. 45
Quapropẽ ante illud frigus qᵭ ipse nõ re
mouet: nemo valet sbsistere: qñ põt hoies

pigra fatuitate damnare. Exaggerat enim periculū: vt liberatiōi gloriosissime maior gratia debeat. †Mittit verbū suū (Al. Emittet) et liquefaciet ea: †et flauit spiritus ei⁹ (Al. flabit) et fluent aque. Veniēte verbo: nulla obscuritas: nullū frigus: nec ipsa quoqꝫ debet desperare duricia: qm̄ resoluta malis suis que vocata fuerint: pducunt i salubērrimū liquorem. Sic que extiterāt peccatoꝝ gelu cōstricta: pietate dn̄i defluūt in medelā: sicut et alibi dictū est: Nec est q̄ se abscondat a calore eius. (Ps. 18) Nā spiritu ei⁹ quasi austrino flatu duricia periculosi frigoris euanescit: dū aceruū scelerū dissoluti in hūilitatis gratiā tabida colla deponūt: et in liquores saluberrimos adducti spūalis beneficij fluēta pfundūt. Sic factū est de psecutore saulo: sic fit hodieqꝫ de plurimis: vt qui modo sunt obstinata volūtate sicci: fiant postea fluxu p̄dicatōis irrigui. †Pronūciās (Al. Qui annunciat) verbum suū iacob: iusticias et iudicia sua israel. Per iacob et israel: significat ecclesia. Hec em̄ duo nomina vni⁹ extitere psone: sicut ex duobus ipsis factus est vn⁹: qui et israel bn̄ dicit: et iacob ppriē nūcupat. Nā et mō israelita est: quicūqꝫ fidelis est: et ante iacob fuit: qui dn̄o pura deuotione cōplacuit. Ipsi em̄ verbū suū: ipsi nosciť pnūciasse iusticias. Nō fecit taliter omni nationi: et iudicia sua nō manifestauit eis. Hic versus sic videt intelligi: qꝛ licet omnes gētes religio christiana cōplexa sit: nulli tamē facie ad faciē est locut⁹: aut mare diuisit: aut māna pluit: aut tabernacula nube cōpleuit: aut holocausta ipsoꝝ celesti igne cōsumpsit. et cetera que illi pplo visibiliter superno munere p̄stabant. Nobis em̄ spiritualiter fiūt: que illoꝝ oculis corporaliter apparebant.

p Ermouere solet qd̄ in **Alleluia.** fine quorūdā psalmoꝝ Alleluia positū reperim⁹. Significat forsitan eos totos ad p̄conia dn̄i ptinere: nec alicui⁹ alterius cause relatione pmixtos: sed sicut a capite incipiūt/ita vsqꝫ ad finē in laude dn̄ica terminant. Sed hoc asseuerare nō possumus: qꝛ in rebus talib⁹ aliqd definire periculum est. Meli⁹ est em̄ altiora sibi hoiem cōfiteri: q̄ꝫ aliqua p̄sumptione culpari: atqꝫ ideo

☧

quod de hac re: vel de alijs nouitatib⁹ prestante domino putauim⁹ offerendū: in arbitrio sit legentis sequi quod eligit.

b Actenus **Conclusio psalmi.** de istis quattuor psalmis q̄ de laudibus domini p̄cesserūt: in cōclusionibus eorū dictum est: qua intētione formati sint: vt toti ad p̄parationē sequentiū positi esse videant. Ordo em̄ ipse psalmorū dispositionē rerū nosciť indicare mirabilem. Decoꝝ em̄ fuit: vt prius de p̄ceptis diuini preconij: post de mūdi puersitate fugienda: tertio de cōgregatione ecclesie diceretur: quarto qui nūc finitus ē collecte hierusalē p̄cepit laudes dn̄i celebrare: que de mundi isti⁹ diuersis periculis liberata: in eterna requie nosciť cōstituta. Quapropť choro illi sanctissimo: et de mundi partibus aggregato: trina subnectit exultatiōe gaudendum: vt in opere sanctissimo trinitatis gratia vbiqꝫ fulgeret.

Explicit expositio in psalmū. CXLVII
Incipit expositio in psalmū. CXLVIII

Alleluia.

p Ars ista orationis paucis quidem syllabis artat: sed cogitata semper extendit. Nouitates em̄ suauissimas de se exerit: cū eā acies mentis inspexerit. Nā duz a lectore dicit/p̄dicatio laudis est: cū a populo respōdet/hymn⁹. Sic vna voce pagitur tā diuersū mysteriū: cū in ipsa nihil appareat immutatū. Subtiliter autē psalmus iste tractādus est: qm̄ ppheta p paucarū cōmemorationē omnes creaturas hortat laudes dn̄i debere cantare. Rationales et intellectuales p se: eas vero que sunt intellectu vel sensu carentes: per illas scilicet que opera domini sapiētissima cōsideratione collaudant. **Diuisio.**

c Onsiderans ppheta in celestib⁹ et terrestrib⁹ rebus omnes operas domini ptineri. Prima parte celestia hortat ad laudes. Secūda vero allegoricis allusionib⁹ terrena cōmonet: vt dn̄m deuota mēte cōcelebrent: vnā causam pbabilē vtrisqꝫ subiungēs: qꝛ dignū est vt creatura suum debeat laudare creatorem.

l **Audate dn̄m de celis: laudate euz in excelsis.** **Expositio.**

Cū omnia celestia hymnos dn̄i iugiter ꝓfundāt: pscrutandū est quare ꝓpheta illud ꝑmū admonet fieri: qđ cōtinue ꝓbatur impleri. Usus iste human⁹ est: vt cū videmus in agro laborātes dicamus: laborate: cū legētes: legite: cū fabricātes: fabricate: vt exhortatio ista ad augendū magis studiū: q̄ȝ ad inchoandū aliquid dici posse videatur. Sed que sūt ista de celis que laudare ꝓuocant? Scȝ illa que ad ꝯtemplādū dominū purissimo intellectu ipsi⁹ largitate valētia sunt: ⁊ ꝑpetua caritate succensa: auctorē suum suaui exultatiōe cōcelebrāt. Nam sicut sunt īmortalia: ita nec eorū laudes aliquo fine claudunt. In excelsis: significat sbstātias digniores: quas merito sibi excelsas imbecillitas hūana ꝓfitet: q̄ carnis fragilitate depmit. Dignū est em̄ vt vnaqueq̄ȝ res scđm pcepti muneris modū suū laudet artificē. **Laudate eū omnes angeli eius: laudate eū omnes virtutes eius.** Quod angelus greca lingua dicit: latine nūcius interp̄tatur. Sed cum ad aliquid pficiendū mittit virtus celorū: ab officio suo hoc nomē assumit. Angelus em̄: ab officiȷ dicit nomine nō nature. Sequit. Laudate eū omnes virtutes eius. Hoc generale nomē est. Ibi em̄ cōcludunt omnia que celestis militie dignitate grandescūt. Sed ideo forsitan hoc loco angeli virtutibus sunt p̄lati: quia honorabilior estimandus est: p quē domini iussa cōplentur. Pulcherrime autē in laudib⁹ dn̄i ab angelis fecit initiū: qui inter creaturas estimant eximij. **Laudate eum sol ⁊ luna: laudate eū omnes stelle ⁊ lumen.** Sol: luna: stelle: vt quidā dicunt: ⁊ si aliquo spiritu ꝓprio regant: tn̄ q̄ carnalibus oculis patescunt: inferiores esse virtutib⁹ que nō vident: non absurda estimatione colligit: q̄uis celi speciē decoro lumine ornare videantur. Nā illa ad que puenit noster aspectus licet sint lucida atq̄ȝ subtilia: tn̄ corpora esse manifestū est: ⁊ necesse est vt illis cedāt: que inuisibili virtute subsistūt. Quapropter solē: lunam ⁊ stellas: siue p ꝓpriā rationē: siue per alias sensibiles ⁊ indicabiles sbstātias ꝓpheta laudare p̄cepit dominū: quia creatoris beneficio existere meruerunt. Considerata em̄ tot lumina ingētes admirationes poterūt cōmouere: quādo ⁊ mortales oculos videre faciūt: ⁊ ipsa in tā splendida claritate cōsistunt. His rebus lumen generaliter adiunctū est: vt cetera in se lumē habētia que dinumerata nō sūt: tali cōplexione ad laudes dominicas incitaret. **Laudate eum celi celorum: et aque que sup celos sūt.** Quis in genesi vnū celū fabricatū esse legerimus: tamen eos plurali numero: ⁊ paulus apostolus appellauit: qui refert in tertiū se celum raptū: ibiq̄ȝ talia cognouisse q̄ homini non licebat effari: ⁊ hic plurali numero nūcupātur: quod tali forsitā ratiōe concordat. Dicimus vnū esse palatiū: quod multis membris: multis spatijs ambiat: ita forsitā ⁊ celi partes dicimus celos: dū cōplexio atq̄ȝ sinus eius vn⁹ esse monstretur. Aquas vero sup celos esse: genesis refert. Ait em̄: Diuisitq̄ȝ aquas que erant sub firmamēto ab his qui erant sup firmamentū. Qđ vtrūq̄ȝ nimie laudis designat arcanū: vt ⁊ celorū tenuitas firma cōsistat: ⁊ aque supra ipsū posite cū sint grauiores: nisi quādo fuerint iusse nō defluant. Celi vero substātia: q̄uis pura/lucida/atq̄ȝ egregia esse putanda sit: digna q̄ȝ talibus ac tātis habitatoribus suis: tamē animal esse nō cōperi: ⁊ temerarium est ex opinione hominū dicere quod celestiū litterarū nō tradit auctoritas. Aque vero que sup celos sunt: vt arbitror: istas que depluūt esse nō dubiū est: testāte genesi: Cataracte celi aperte sunt: ⁊ facta est pluuia sup terrā quadraginta dieb⁹ ⁊ quadraginta noctib⁹: ⁊ cetera qđ nō adeo querere necessariū est: qn̄ aut p se/ aut p substātias rationales laudare dn̄m omnia cōmonentur. **Laudēt nomē domini. Quia ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mandauit ⁊ creata sunt.** In hoc versu ex operibus suis dominū p̄cipit esse laudanduȝ. Quid em̄ dignius q̄ vt creatura creatoreȝ suū: id est: cōditio reȝ ꝓpriū laudet auctorem? Et vt sentētias philosophorū veritatis ipsi⁹ voce cōuinceret: ait: Quia ipse dixit ⁊ facta sunt. Dicēdo: Ipse: dominū significat saluatorē. Ipse ē em̄ verbū caro factum: cui⁹ iussione cuncta creata sunt: sicut

Al. omnes — 2. Cor. 12 — Gen. 1 — Gen. 7

Joh.j veritas euãgelij dicit: Omnia p ipsũ facta
sunt: ⁊ sine ipso factũ est nihil. Et apls ait:
Col.j Qui est imago dei inuisibilis: pmogenit⁹
omnis creature: qr in ipso cõdita sunt oia
in celis ⁊ in terra: visibilia ⁊ inuisibilia: siue
sedes: siue dñationes: siue pncipatus: siue
ptãtes: omnia p ipsũ ⁊ in ipso cõdita sunt.
Quapropt philosophoꝝ falsissima senten
tia cõquiescat: qui mũdũ putant coeternũ
diuinitati p se existere potuisse. Dixit ẽ: qñ
Gen.j ait: Fiat lux: ⁊ facta est. Mandauit aũt: si-
gnificat cõstituit atq3 firmauit: sicut ⁊ alius
Ps.148 indicat psalm⁹: Mandauit in eternũ testa
mentũ suũ. Facta vero ⁊ creata: habẽt ali-
quã distantiã si subtili⁹ inquiram⁹. Facere
eñ possum⁹ etiã nos: qui creare nõ possu-
mus. Sed qñ dixerat generale verbũ: ad-
didit qd erat diuinitatis ppriũ: quatenus
sic facta itelligeres vt creata esse sentires.
Al.seculum **Statuit ea in eternũ ⁊ in seculu3
seculi: pceptũ posuit ⁊ nõ pteribit.**
Hic quoq3 loc⁹ potentiã dñi virtutẽq3 de-
clarat dicẽs: Statuit ea in eternũ ⁊ in secu-
lũ seculi: pceptũ posuit ⁊ nõ pteribit: vt du
biũ nõ sit omnipotentẽ esse dñm: qñ que il
le cõstituit: nulla mutabilitate vertunt in
parte. Siquidẽ celestiũ rerũ facta cõclusio
Esa.65 est. Sed cũ legat de futuro seculo: Erit ce-
lũ nouũ: ⁊ terra noua: queadmodũ de isto
celo dicit: Statuit ea in eternũ: S3 omnia
deo statuta esse non dubiũ est. Nã ⁊ homo
ipse quãuis moriat: diuinitate statut⁹ est cũ
resurgit: sic ⁊ celũ ⁊ terra deo pmanẽt cũ no
uant. Depositio eñ: vt patres dicũt: in de
mẽtia siue corruptibili qualitate natura ip
sa meliorata pmanet: cũ iussa fuerit in eter
nitate cõsistere: sicut ⁊ de corporis nostri p-
mutatiõe dicit aplus: Dũ corruptibile hoc
j.Cor.15 induerit icorruptionẽ: ⁊ mortale hoc indu-
erit imortalitatẽ. Preceptũ: legẽ dicit siue
cõditionẽ: vt oia sub ipsi⁹ ptãte esse noscã-
tur. Preterire aũt nõ põt: qd omnipotens
statuit: ⁊ veritas repromisit. **Laudate
dñm de terra dracones: ⁊ omnes
abyssi.** Decursis celestib⁹ substãtijs: pro-
pheta venit ad scdam partẽ: vbi terrena cõ
monet: siue aiata: siue inanimata: vt lau-
des dñi p naturas sapientissimas debeant
explicare. Draco est sulcat⁹: quãuis in modũ
serpẽtis pducta nimis corporea magnitu-
do: qui naturali feruore succẽsus in remedi
um tẽperamẽti sui: aquosis speluncis inha-
bitat. Qui non humo repit: sed cũ moueri
placuerit volitare narrat. Huic ruptus ele
phas cib⁹ est: q virtute mirabili nexib⁹ su-
is ita ingentiũ beluarũ mẽbra constringit:
vt eis spiritũ vitalẽ velut muscis eripiat.
Abyssorũ vero: id est: marinoꝝ fluctuũ cõ-
siderata pfunditas: vniuersos debet ratio
nales ad laudes dñi cõcitare. Et respice or-
dinẽ dictionis: qr vnã substantiã de sensi-
bilib⁹: alterã de isensibilib⁹ posuit: vt dñs
debeat omniũ creaturarũ virtute laudari.
Sed qñ auctoritate patrum: diximus hunc
psalmũ hymnũ esse beatoꝝ: q post hui⁹ se-
culi pmutationẽ cantat: dracones ⁊ abys-
sos: psonas hic truculẽtas ⁊ validas debe-
mus accipe: que hic puerse nulla patria do
minici laudib⁹ honorant. **Ignis grã-
do nix glacies spiritus pcellarũ q
faciũt verbũ eius.** Ignis: grando: nix: Al.que
glacies p allegoriã: sicut dictũ est: hoies si-
gnificãt: qui in hoc seculo ex turbulẽtis et
pessimis ad deuotionis trãquillissima stu-
dia puenerũt. Deniq3 vide qd sequit: Spi
rit⁹ pcellarũ qui faciũt verbũ ei⁹. Qui faci
unt verbũ ei⁹: nisi q ex tẽpestuosis ⁊ impro
bis ad cõfessiõis ipsi⁹ gratiã venire merue-
rũt. **Montes ⁊ omnes colles: li-
gna fructifera ⁊ omnes cedri. Be
stie ⁊ vniuersa pecora: serpentes ⁊
volucres pẽnate.** Mõtes: significant
hoies ptumida ptãte sblimes. Colles: me-
diocres equalitate tractãtes. Ligna fructi
fera: q ex duricia peccatorũ cõuersi fructus
moꝝ intulere dulcissimos. Cedri: absolute
supbos significant ⁊ elatos. Bestie: crude-
les atq3 idomitos. Uniuersa pecora: cõmu
nẽ ⁊ infinitã sc3 plebẽ. Serpentes: veneno
sos dic ⁊ callidos. Uolucres pẽnatas: phi-
losophos significãt: qui cogitationũ suaꝝ
velocitate naturas rerum discurrere cõsue-
rũt. De quib⁹ omnib⁹ generib⁹ hoim: chri-
stus sibi electos parat: qui in illa resurrecti
one angeloru3 possint cetibus aggregari.
**Reges terre ⁊ omnes populi: pn
cipes ⁊ oẽs iudices terre. Iuue-
nes ⁊ virgines seniores cũ iunio-** Al.senes

ribus. Reges terrarũ: frequẽter diximus sanctos viros esse regẽtes corpora sua: qui carnũ ꝓprię imperãtes: eã nõ ꝑmittũt illecebras suę volũtatis implere. Oẽs populi: turbas significat: quę ad dñm numerosa simul volũtate cõuenerũt. Principes: seculi ꝑtãtes excelsas nõ indecẽter aduertim⁹. Et vt nobiles intelligeres ac potẽtes: vide q̃d sequit̃: Et oẽs iudices terrę. Qḋ frequẽter euenire cognouim⁹: vt subito mundi ꝑtãte derelicta: dñi delegãt subire seruitia. Iuuenes dicit: q̃ ętatis calore feruẽtes ad modestię se tẽperamẽta ꝯuertũt. Seniores cũ iunioribus: ꝑmixtã significat ętatẽ: q2 de omni sexu: de omni ętate potẽs ẽ dñs euocare q̃s eligit. Naz vt hęc omnia ad hoies potuisses referre: vide quid sequit̃. Laudẽt nomen dñi: q2 exaltatũ est nomen ei⁹ solius. Confessio ei⁹ sup celũ ⁊ terrã. Et hic q̃z locus ex magnificentia ipsi⁹ ⁊ singularitate ꝑdicat̃. Nã cum dicit̃: Quia exaltatũ est nomẽ eius solius: cõfessio ei⁹ sup cęlũ ⁊ terrã: sine dubio magnificẽtia ipsius in toto orbe declarat̃. Sed vsq3 ad hanc sentẽtiã supiora suspensa sũt: vt laudet dñm ꝑplus fidelis: in illa sc3 ꝑria cõstitutus: qui iã pctõꝝ noscit̃ nexibus absolut⁹. Sequit̃ causa iustissima: quare dñs debeat ꝑdicari: vtiq3: Quia exaltatũ ẽ nomen ei⁹ solius. Exaltatũ est q̃ppe: dñ illi: sic

Phil. 2 dicit aplus: omne genu flectit̃: cęlestiũ: terrestriũ ⁊ infernoꝝ. Adiecit: Cõfessio ei⁹ sup cęlũ ⁊ terrã. Hic confessio laudẽ illã significat quę illi post sęculi isti⁹ innouationẽ ab omnib⁹ rationabilib⁹ creaturis exoluitur. Sup cęlũ ⁊ terram dixit: q2 nec cęlestia nec terrena illis ꝑdicationib⁹ ꝑsit ęq̃lia repiri. Et exaltabit cornu ppli sui. Hymnus omnibus sanctis ei⁹: filiis israel populo appropinquanti sibi. Hic ex sanctitate dñi hymnus absolute ꝓfunditur. Nã cum dicit: Exultauit cornu populi sui: hymn⁹ omnib⁹ sanctis ei⁹: filiis israel ꝑplo appropinquanti sibi: sine dubio sanctitas dñi muneraq3 laudant̃: qui sctõs suos participatiõe sui muneris glorificare dignabit̃. Et cornu ꝓ ꝑtãte positũ sępe iam diximus: qḋ hic hũiliatũ est ꝓpter afflictiões ⁊ dolores quos patit̃ ꝑplus fidelis. Ibi aũt exaltabit̃: vbi oĩs gloria manifesta ꝑstat̃: Primũ: q2 dexterã merent̃: deinde: cũ dño iudicabũt: tertio: in ęternũ pacẽ gaudiũq3 transibũt: vt merito exaltati dicant̃: q̃ vsq3 ad ipsi⁹ dñi cõtemplationẽ mirabili ei⁹ pietate ꝑuenerũt. Qḋ tunc fit: sicut dicit apl's: cũ tradiderit regnũ deo patri: cum euacuauerit omnẽ ꝑncipatũ: ⁊ oẽm potestatẽ ⁊ virtutẽ. Oportet eñ eũ regnare: donec ponat oẽs inimicos sub pedib⁹ ei⁹. Sequit̃. Hymnus omnib⁹ sanctis ei⁹. Vox ista ꝓmissio est ⁊ toti⁹ beatitudinis sũma ꝑfectio. Nam qḋ merebunt̃ sancti: hymn⁹ est dñi: quẽ tũc canũt: qñ ⁊ ęterno munere coronabuntur. Isto eñ ꝑcepto vlteri⁹ nil egebũt: sed illic erit quicq̃d mõ nõ valet apphendi. [illegible] ãna cęlestis: satietas infastidibilis: incõprehensibile donũ: assidue hoc agere: ⁊ i eo studio sp ardere. Hymn⁹ est ꝗ sanctoꝝ cant⁹ in laude dñi cõstitut⁹: cum aĩa corpusq3 ꝑfecta puritate cõsentit. Quẽ ⁊ si hic mõ videmur dicere cupide: tñ nõ possumus sine defectiõe ꝑagere. Adiecit: Filiis israel ꝑplo appropinquãti sibi. Quib⁹ sanctis hymn⁹ ille ꝑstet̃ ostendit: filiis vtiq3 israel qui nõ solũ genere sed fide nomẽ istud habere declarãt̃. Illos eñ israelitas vere dicim⁹: qui recte credẽdo cordis lumine dñm respicere meruerũt. Sunt eñ israelitę: qui mãdatoꝝ obediẽtia christo dño appropinquare mõstrãt̃. Illi eñ ab ipso lõge sunt: qui ei⁹ iussa nõ faciunt. Nemo ꝗlli ꝓximus: nisi q̃ ⁊ mẽbrũ ipsi⁹ est. Membrũ eñ a capite suo nescit esse separatũ. De Alleluia vero vltimo quod in superiore psalmo dixim⁹: ⁊ hic debet intelligi: quoniam ipsa de vicino repetere: tedium magis q̃ intellectum generat audienti.

1. Cor. 15

Conclusio psalmi.

c Ontueamur psalmũ istũ: quo decore: q̃ virtute ꝑfulgeat. Referunt̃ eñ supnę voces: q̃ adhuc nequeũt ꝓ ista infirmitate corporalitatis audiri. Dicunt cęlestes creaturę laudẽ dño: dicũt terrenę substãtię: ⁊ melodię cãtib⁹ agit̃: vt domini⁹ creaturaꝝ suarũ consona exultatione laudet̃. In ipsis quippe ꝑmordus opinabilem illam astronomię posuit disciplinam: quã sęculi doctores minutissime perquirẽ-

D
*
tes: ita definiendā esse putauerūt. Astronomia est disciplina: que cursus celestiū siderū: et figuras cōtemplat̃ omnes: et habitudines stellarū circa se: et circa terrā indagabili ratione percurrit. Cui⁹ operatiōe solēni: annū dicunt quadrifaria tēporū diuisione cōpleri. Hinc imbres fieri: hinc phibent terrena procreari: hinc frigora venire: hinc aeris aūt esse tēperiē: et quicquid terris necessariū probatur: iussione dñi earū ministerio posse suppleri. Quā scientiam veteres nostri nō adeo refugiendā esse dixerunt: quādiu tñ esse cognoscit̃ disciplina: et motus astrorum naturali solēnitate perquirit. At vbi se in astrologie partē labilis error īfuderit: et vitas mortaliū de cursu stellarum putauerit colligendas: tunc abominādū: tunc poti⁹ ceci sunt: cū se estimant puidere: que creator nobis vtiliter decreuit abscondere. Planetas etiam dicunt cōtra polū currere per certissimos meatus: fabricā quoqꝫ celi que semper rotabili mobilitate se sustinet: habere quādam harmonie delectationē: que suauis et iugis est. Sꝫ nos obsequia naturaliū rerū ad auctoris referamus imperiū: qui creaturas suas ipsa potentia sibi parere iubet: qua fecit existere.

Explicit expositio in psalmū. CXLVIII
Incipit expositio in psalmū. CXLIX

Alleluia.

Hoc nomen in vsu habere oīmodis
b cōmonemur: qñ nouo et veteri testamento cognoscim⁹ decenter aptatū. Veteri p̃latū ē in cētesimo quarto psalmo: vbi egypti miracula: et maris rubri beneficia describūt̃: hic nouo cātico docetur esse p̃positū: vbi est totius religionis absoluta perfectio. Sic vbiqꝫ positū est: qđ semper cōstat esse dicendū. O nomē magna deuotione venerandū: qđ et angeli canunt: et in terris vota fideliū frequēter assumunt.

Uperiorib⁹ **Diuisio psalmi.**
f psalmis innumeris admonitiōib⁹ laudes dñi propheta commendās: nunc etiā prima positiōe canticū nouū christo dño diuersis modis dicit esse cantādū: qui de toto orbe terrarū vniuersalē hierl'm sua pietate cōstruxit. Scđa: gaudia sctōrum virtutesqꝫ describens: vindictā peccantiū gloriā dicit esse iustorum. **Expositio.**

Antate dño canticū nouū:
c **laudatio ei⁹ in ecclīa sctōrū.** Al. laus
In hoc et in alijs tribus versibus q̃ sequunt̃: ex operib⁹ dñi magnitudo laudatur. Dicēdo enī: Cantate dño canticū nouum: laudatio eius in ecclesia sanctorum. etc. ex operibus suis dicit esse p̃dicandū. Nam propheta in hoc mūdo tantū corpore ꝯstitutus: intellectu et fide in illa patria cū angelica multitudine miscebat̃: ī qua cōmonet populū beatū nouū canticū debere cantare. Canticū aūt nouū est: sancte incarnationis arcanū: natiuitas mirabilis: doctrina salutaris: passio magistra tolerātie: resurrectio spei nostre certissimū documētū: sessio ad dexterā patris: virtutē significās et potentiā singularē. Et ne crederes istā laudē vbicūqꝫ aut a q̃buslibet posse celebrari: sequit̃: Laudatio ei⁹ in ecclesia sanctorū. Siue istā dicas: catholicā significat que reuera sanctorum est: siue illā hierusalē celestem: et ipsa sine dubitatione sanctorum est. Ecclesia Rñ enī interp̃tatur collectio: qđ ad vtrāqꝫ referri posse non dubiū est. **Letet̃ israel in eo qui fecit ipm: et filij syon exul** Al. eum **tent sup regem suum.** Al. filie Israel et syon di Al. ī rege suo uersa quidē vocabula: sed virt⁹ vna sanctorū est. Nā israel interp̃tat̃ vir videns deū. Rñ Syon speculatio dicit̃. Qđ vtrūqꝫ ad beatū populū ptinere manifestū est: qui letari et exultare in rege suo christo dño cōmonentur: qñ ipsū viderint omnipotentē: ipsum eterni p̃mij largitorē: quē hic crediderūt in sua maiestate venturū. Quis enī erit illius gaudij modus cōspicere illū dñm rerū qui hic mori creditus est pro salute cunctorum. Mensurā quidē isti⁹ leticie iure nescimus: sed tñ vltra omnia bona esse cōfidim⁹: qđ tanta veritas pollicet̃. **Laudent nomē ei⁹ in choro: in tympano et psalterio psallāt ei.** In supiore versu: in dño christo dicit esse letandū: nūc dicit in choro nomē dñi esse laudandū. In choro vtiqꝫ q̃ iā nullā patit̃ dispersionē: nullū tediū: nullū scandalū: s3 meritorū probitate collectus: carissima semper vnitate ꝯsistit. Sꝫ q̃lis q̃tusqꝫ sit iste chorus: ali⁹ psalm⁹ exponit: A solis Ps. 1o6 ortu vsqꝫ ad occasum: laudate nomen dñi.

Chorus q̄ a mundi initio de numerositate
gentiū congregat̄: ⁊ nisi in illa patria: tot⁹
nō pōt esse collect⁹. Sequit̄. In tympano
⁊ psalterio psallāt ei. Tympanū ⁊ psalteri-
um: ꝓbabiles hic act⁹ esse dicim⁹: qui ad di
uina munera referunt̄: q̄ iā in illa patria nō
vident̄: sed tū erunt cū de eoꝝ exultatione
gaudebit̄. Nā qḋ hic cōtristat: ibi letificat:
Math.5 qḋ hic pterit: ibi nos erigit: sicut legit̄: Be-
ati qui ꝑsecutionē patiunt̄ ꝓpter iusticiā:
qm̄ ipsorū est regnū celorū. Hec ergo oīa si-
ue tympanū/siue psalteriū ibi psallunt do-
mino: qm̄ hic ꝓ ipsi⁹ noīe exercitata vel to
lerata noscunt̄. **Quia beneplacitū
est dn̄o in populo suo: ⁊ exaltabit
mā suetos in salutē.** Legit̄ quidē crea-
tori oīa opera sua in rerū cōditione placuis
se: sed ꝓ reꝝ qualitatib⁹ imutatis: ⁊ penite
Gen.6 ri ⁊ gaudere legit̄ deus: vt est illud: Peni-
Luc.15 tet me hominē fecisse. Et in alio loco: Gau
debo sup vnum penitentē: q̄ȝ supra nona-
gintanouē iustos nō indigētes penitētia.
Has em̄ pmutationes diuinitati ex nostra
infirmitate tropicis allusiōib⁹ applicamus.
Dicit em̄: Quia bn̄placitū est dn̄o in ꝓplo
suo: id est: qm̄ illum fecerit ꝑfecta suauitate
gaudentē: qm̄ angelis parē: qm̄ reuera suū
quē tāto iudicauerit munere coronādum.
Tunc em̄ erit bn̄placitū: qm̄ erit: sic aplūs di
1.Cor.15 cit: omnia in oībus. Mā suetos aūt: signi-
ficat patiētes: qui in hoc mūdo diuersas to
lerauere nequicias: sed ꝓ dei regno fuerūt
sanctissima deuotiōe cōtempti. In salutē
dicit: in vitā eternā: quā illis iust⁹ dn̄s in il
la iudicatiōe restituet. **Exultabūt san
cti in gloria: letabunt̄ in cubilibus
suis.** Hinc vsq̄ȝ ad finē psalmi: virtus dn̄i
potētiaq̄ȝ ꝑdicat̄. Quid em̄ forti⁹ q̄ȝ tantā
potestatē sanctis suis tribuere: vt de inimi
cis sumant ipso largiente victorias? Sed
cū dicit: Exultabūt sancti in glīa: letabunt̄
in cubilib⁹ suis: introit̄ iā secūda positio: q̄
ꝯtinet gaudia sanctoꝝ: ⁊ potestatē xp̄o cre
dentiū. Sȝ intēdamus nunc quō sanctorū
D exultatio describat̄. Gloria ē honoꝝ actuū
freq̄ntata laudatio. De q̄ iusti letant̄ in cu
bilib⁹ suis: id est: i secreto pectoris: sic aplūs
2.Cor.1 dicit: Nā glīa nr̄a est hec: testimoniū cōsci-
entie nostre. Ibi em̄ letant̄: vbi sol⁹ ille co-
gnoscit: qui donare dignatus est. Letant̄
vtiq̄ȝ: qm̄ sic bonū dn̄m se habere ꝓpēdūt:
vt reis donet veniā: peccantib⁹ gratiā: nō
merentib⁹ gloriā sempiternā. Cōtra: in hoc
seculo stult⁹ a se foras egrediens exultat in
hoīm fabulis: ⁊ cinerem se putat qḋ eum ser
mo falsus exaltat. Est ḡ sanctis disciplina
gloriādi: ⁊ modus gaudij: vt ad illū referā-
tur bona qui tribuit vniuersa. Nā si mēsu-
ra desit leticie: nō est gaudiū ꝫ ruina. **Ex-
ultationes dei in faucibus eorū: ⁊** Al. gutture
**gladij ancipites in manibus eoꝝ.
Ad faciendā vindictā in nationi
bus: increpatiōes in populis.** In-
tuēdū est: q̄ȝ pulchra: q̄ȝ sit vtilis ista diuer
sitas. Supi⁹ dixit: sanctos exultationē suā
habere in cubilib⁹ suis: nūc dicit dn̄i exul-
tatiōes in eoꝝ faucibus cōstitutas: signifi-
cās: qm̄ siue cogitatiōe: siue lingua lauda-
re nō desinūt: a quo eterna dona ꝑcipiūt.
Transit q̄ȝ ad exponendā potestatē ipsoꝝ
dicēdo: Et gladij ancipites in manib⁹ eo-
rū. Anceps gladi⁹: est sermo dn̄i saluatoris:
de quo in euāgelio ipse dicit: Nō veni pa- Math.10
cē mittere i terrā: sed gladiū. Anceps ideo:
qm̄ duo cōtinet testamēta: Primo em̄ a gē
tibus separauit iudeos: postea segregauit
⁊ diuidit a tot⁹ mundi illecebris vtiq̄ȝ xp̄i-
anos. Un⁹ ensis: sed duas desecatiōes ha
bet: quas ꝓplis electis distributa temporis
oportunitate cōcedit. In manibus ḡ dicit
gladios istos esse: id est: in ptāte sanctorū:
sicut legit̄: Fact⁹ est sermo dn̄i in manu ag-
Aggei.1 gei ꝓphete. Hanc igit̄ ptātē beati suscipiē-
Math.19 tes cū dn̄o iudicabūt: sicut scriptū est: Se-
debitis sup duodecim sedes iudicātes du-
odecim trib⁹ isrl̄. Nā vide qd sequit̄: Ad fa
ciēdā vindictā in natiōib⁹: increpatiōes in
ꝓplis. Ista em̄ tūc vere fiūt: qm̄ cū dn̄o iudi-
cabunt. **Ad alligādos reges eorū
in cōpedib⁹: ⁊ nobiles eoꝝ in vin** Al. manicis
**culis ferreis. Ut faciāt in eis iudi
ciū ꝯscriptū: gloria hec ē oīb⁹ sanc-
tis eius.** Exponit quid ille gladi⁹ faciat
bis acutus. Alligat reges terre in cōpedi-
bus vñ liberū nō sit exire. Uincula quoq̄ȝ
ferrea supra mūdi nobiles ponit: vt ⁊ cum
portant̄ sint grauia: ⁊ nexus eoꝝ rumpere
nulla virtute ꝑualeāt. Hoc est reuera canti-

cū nouū: vt illi pauperes q̄ in mūdo fuere de-
risui: de principib⁹ possint iudicare terrarū.
Sequit̄. Ut faciāt in eis iudiciū ꝯscriptū:
j.Cor.6 vtiq̄ qđ dicit aplus: An nescitis q̄m ange-
los iudicabimus? Quis possit estimare ta-
le miraculū: quis tantā gloriā mēte cōplec-
ti: vt illos superbi ⁊ iniqui potentes iudices
patiant̄: quos hic tanq̄ vilia pecora truci-
dandos esse putauerūt? Et ne forsitan so-
los aplos iudicaturos putares: quib⁹ hoc
dn̄s in euangelio cōpromisit: adiecit: Gl̄ia
hec est omnib⁹ sanctis ei⁹. Omnes em̄ cū
christo iudicāt: [illegible] regulis nō repugnāt:
q̄m quicq̄d illi placitū fuerit: ⁊ ipsi pia vo-
luntate cōsentiūt. Sed q̄uis sanctorū pote-
stas ⁊ gl̄ia multiplici relatione narrata sit:
nullus tn̄ eorū plenissime habere omnia vir
tutū p̄mia reperit̄. Solus est em̄ iesus chri-
Col.2 stus: de quo aplus dicit: In quo habitat
omnis plenitudo diuinitatis corporalit̄: id
est: substātialiter. Nam cū habeat dn̄o om
nia pfecte ac sūme bona: dat vnicuiq̄ put
vult: ⁊ ipse est oīm sanctorū (scđm iohānē)
Joh.j manifesta plenitudo. Cōclusio.

Subtiliter intuendū est quēadmo-
dū p̄cedens psalm⁹ huic p̄senti: et
in laudis officio cōiunct⁹: ⁊ quādā
distinctione diuisus est. In illo em̄ ad p̄co-
nia dn̄i oēs creaturas hortat⁹ est: hic autē
distinct⁹ ppriusq̄ significauit israel nouū
canticū debere cantare: ⁊ de ꝓprio dn̄o le-
tū fieri: qui eū fecit de gentiū multitudine
ꝯgregari. Cōmemorat̄ etiā potestas q̄ san-
ctis est in illa iudicatiōe tribuēda: vt virt⁹
dn̄i in eorū gloria possit agnosci. Sic ⁊ offi
cio laudis cōmunis: ⁊ rerū ipsarū ꝓprieta-
te diuisus est.

Explicit expositio in psalmū. CXLIX
Incipit expositio in psalmū. CL

Alleluia.

Ecce iterū salutaris ille p̄co remitti-
tur: non de victu carnali: sed de co-
pia superna locutur⁹. Admonet̄ em̄
ciuitas dei: vt de mūdi ambitu ꝯgregata:
⁊ ore cantet ⁊ animo. Quapropter hoc Al-
leluia plenissima intētione cantem⁹: quia
vniuersā psalmodiā in excelsū culmen dn̄i
dispēsatiōe pduxit. Nā sicut ignis iste mor
talis ad superiora festinās: comas rutilas eri
git in cacumē: ita carmē istud paulatim cre
scens ad celestia fastigia virtutū gradibus
euolauit. Nos si et nos cū ipso dn̄i dextera
subleuāte animi deuotiōe ꝯscendim⁹: vsq̄
ad ipsū salutarē finē venire dabit̄: qui nul-
lis limitib⁹ terminat̄. Diuisio.

Psalmus iste leuat⁹ ad illā cōcordē
sanctorū omniū vnitatē: diuisionē
habere nō debuit: qꝛ finē toti⁹ ope
ris pduxit ad virtutē inseparabilis trinita-
tis. Deinde vno sensu oīa pcurrit: vt nec p-
sonā videret̄ mutare nec causam. Nō sche
ma dicit̄ hyrmos: q̄n series oratiōis teno- Sche
rem suū vsq̄ ad vltimū seruat. Breuis est:
vt fastidiū non haberet. Musicis organis
plenus: vt spiritualib⁹ thalamus redderet̄
aptissimus: ⁊ in cetu superne hierusalē nupti
ali dulcedine cantaret̄. Intētio vero ei⁹ ip-
sa est: vt dn̄s de sanctorū cōgregatiōe lau-
detur: qui eos imagini sue restituēs fragili
tatē fecit deponere carnis ⁊ sanguinis. Jā
cōformes glorie sue in illa beatitudine col-
locauit: vt bonorū omniū abūdantia com
pleant̄. De quib⁹ dicit aplus: Qui benedi Eph.j
xit nos in omni benedictione spirituali: vt
essemus sancti ⁊ imaculati corā ipso.

Laudate dn̄m Expositio.
in sanctis eius: laudate eum
in firmamēto virtutis eius.

Diligēter inspiciēdū est: liber iste psalmo-
rū qua suauitatis gratia terminet̄: ⁊ quēad
modū respiciat ad p̄ncipiū suū. Dicit em̄ p
pheta receptio in illa hierusalē in sancti su-
is dominū debere laudare: scz quibus ipse
formā cōuersationis ostēdit. De quo dictū
est: Beat⁹ vir qui nō abijt in ꝯsilio impio- Ps.j
rū. ⁊c. Ipsi sunt em̄ sancti q̄ eodē largiente
ei⁹ imitatores esse meruerūt. Sz qualis ve
neratio sanctis debeat̄ cōgruēter exponit̄:
vt nō ipsi sed dn̄s debeat de eorū iustifica-
tione p̄dicari. Ille em̄ p̄mo loco glorificari
debet: qui p̄dicāda cōcedit. Justis autē ha
benda reuerētia est: qꝛ diuina munera pce-
perūt. Sequit̄. Laudate eū in firmamēto
virtutis ei⁹. Firmitas virtutis ei⁹ est: qꝛ exiti-
um ꝓ omniū salute suscipiēs: mortē ipsam
cū auctore nequissimo potētie sue virtute
superauit: inferni claustra dirupit: hesitan-
tes resurrectiōe sanauit: ⁊ firmiter credētes

vsq ad celorũ regna pduxit. **Laudate**
Al. virtutib⁹ **eũ in potẽtatibus eius: laudate eũ**
scdm multitudinez magnitudinis
eius. Hic iã ex potẽtia ꝛ magnitudine sua
dñm precipit debere laudari. Ait eñ: Lau
date eũ in potẽtatibus eius: laudate eũ se-
cundũ multitudinẽ magnitudinis eius. Et
quẽadmodũ debeat laudari vsq ad finem
psalmi: p mysticas allusiões cõsequẽter ex-
ponit. Potẽtatus ipsi⁹ est: sicut in octauo
Ps.8 psalmo dictũ est: Omnia subiecisti sub pe-
dibus ei⁹: oues ꝛ boues vniuersas insup ꝛ
Phil.2 pecora campi. Et aplo: Cui omne genu fle
ctitur: celestiũ: terrestriũ ꝛ infernorũ. Cõsi-
derem⁹ etiã qualis res populo beato quã-
taq ꝑcipitur. Sequit eñ. Laudate eũ se-
cũdũ multitudinẽ magnitudinis ei⁹. Quis
rogo possit eũ laudare scdm multitudinẽ
magnitudinis ei⁹: cũ in centesimo quadra-
Ps.144 gesimoquarto psalmo dictũ sit: Magnus
dñs ꝛ laudabil nimis: ꝛ magnitudinis ei⁹
non est finis: Sed vide quib⁹ dicit: ꝛ vbi
etas nulla remanebit: vtiq spũtualib⁹: et
de ipsa poti⁹ laudis operatiõe valẽtibus.
Nam cũ potẽtie dñi nullus sit finis: scdm
magnitudinẽ suã ꝑdicat: qñ sine fine lau-
dabitur. **Laudate eũ in sono tube:**
laudate eum in psalterio ꝛ cithara.
Hic instrumẽta musica significabili modo
ad aliquid ponunt in ordinẽ: vt tuba ꝯcre-
pet regi: psalteriũ cantat deo: cithara cũ re-
liquis sponso. Ista eñ ibi nõ esse manife-
stũ est: sed hec omnia mysticis allusionib⁹
D ad christũ dominũ cõstat esse referẽda. Tu
ba: est cornu ex partib⁹ adunati: aut aliquo
metallo ꝑductus: tubulus a patulo circu-
lo inchoãs: ꝛ desinens in angusto forami-
ne. Hec spiritu retracto cõpleta: terribili p-
sonatione dilatat: que aut bellorũ tẽpori-
bus sumit: aut regijs aduẽtibus apparat.
D Psalteriũ vero est in modũ cithare conuer
sa positio. Buccas eñ quasdã sonoras li-
gni gestat i capite: vbi ab imo veniẽtes: chor
darũ sonos in altũ rapit: ꝛ gratissima quã-
D tum dicit modulatiõe respondet. Cithara
eñ ligni quodã ventre inferi⁹ constitutus: a
sũmo chordarũ filis veniẽtibus sonos reci
pit: atq in vnã gratiã iocũditatis emittit.
Que omnia humanis actib⁹ cõparata: fi-
guraliter ibi dicunt laudes dñi personare.
Laudate eum in tympano ꝛ cho
ro: laudate eũ in chordis ꝛ orga-
no. Isti quoq versus: sicut dictũ est: vsq
ad finẽ ad hymnos ꝑtinẽt nuptiales. Tym D
panũ: est quasi duob⁹ modis solis capiti-
bus cõuenientib⁹ supra eos tensi coriũ sono-
ra resultatio: qd musici disciplinabili men
sura ꝑcutiẽtes geminata resonatiõe modu
lant. Chorus est plurimaꝝ vocũ ad suaui- D
tatis modũ tẽperata collectio. Sequitur.
Laudate eũ in chordis ꝛ organo. Quoniã
propter psalmũ ꝛ citharã: vt quidã dicũt:
alia inueniri poterãt: qui chordarũ tẽsioni-
bus ꝑsonarẽt: generalit chorda posuit: vt
omne ipm instrumẽtũ musicũ: dñi laudib⁹
deputaret. Organũ itaq ẽ: quasi turris q- D
dã diuersis fistulis fabricata: quibus flatu
follisũ vox copiosissima destinat: ꝛ vt eã mo
dulatio decora cõponat: linguis quibusdã
ligneis ab interiore parte ꝯstruit: quas di-
sciplinabiliter magistroꝝ digiti reprimẽtes
grãdisonã efficiũt ꝛ suauissimã cantilenã.
Laudate eũ in cymbalis bene so
nantib⁹: laudate eum in cymbalis Al. subflatõis
bene tinnientibus: omnis spiritus
laudet dñm. Et illa superiora p allusio-
nes quasdã de sanctis dicta deberem⁹ acci
pere: ad ipsũ quoq os hominis venit. Sz
ꝯsiderãda est verboꝝ istoꝝ facta discretio:
vt cymbala bene sonãtia: labia nra debea-
mus accipe: que nõ imerito iter musica in-
strumenta posita sunt: qz ꝛ similitudo que-
dã est cymbaloꝝ: ꝛ p ea voces humane har D
moniã reddere suauissimã comprobantur.
Harmonia: est eñ diuersarũ rerũ in vnã cõ
uenientiã redacta copulatio: quod ꝛ in vo
ce hũana constat accidere: quãdo ꝛ tẽpora
ipsa ꝛ syllabe ad vnã vocis cõcordiã ꝑdu-
cunt. Cymbala ergo nostra: sunt labia per
cussa ad sonũ vocis distinctissime tẽperan
dũ: que tũc salutariter sonãt: qñ in laudes
dñi deuotissime commouent. Cymbala qz
bene tinniẽtia: sũt ex ꝑmixtis metallis par D
uissime phiale cõposite: vẽtricula sua in la-
teribus habẽtes: que artificiosa modulati-
one collise: acutissimũ sonũ delectabili cõ-
sonatione restituunt. Sed quoniã sanctis-
simus propheta: vniuersa que dicta sunt:

spiritualiter volebat intelligi: aptissimo li-
brū fine cōclusit: Omnis spirit⁹ laudet do-
minū: nō vtiqꝫ caro ⁊ sanguis: nō mūdi am
bitus: nō illecebra secularis: sed illud qd̓ est
in natura rerū sublimi⁹: hoc laudet dn̄m: qd̓
celestia vtiqꝫ sapit: quod eterna p̄mia cōcu
piscit. Quapropter vniuerso operi: breuē p
fectāqꝫ sentētiā dedit: vt dn̄m saluatorē spi
ritualiter debeāt cuncta laudare. Hic igit̄
Mu decursis: toti⁹ musice discipline assignata
pfectio est. Flatus in tuba: pulsus in citha
ra: tinnit⁹ in cymbalis: vox in choro: spiri-
tuali harmonia dulcissimus ille cōcentus:
qui nō aurib⁹ carneis audit̄: sed cōtempla-
tione purissime mētis audit̄. Nā cōmemo
ratio syllogismoꝝ: sic in p̄mo psalmo cep-
ta est: parili nobis fine claudat̄. A cathego
rico siquidē: q̄ ē purissim⁹ ⁊ p̄nceps omniū
syllogismoꝝ dedim⁹ p̄nt oportebat initiū:
nunc etiā opus nostrū in ipso ꝯcludimus.
Decet eñ finē respōdere p̄ncipio suo: qm̄ in
lr̄is sacris debēt sibi oīa ꝯuenientia reperi. Hic
aūt cathegoric⁹ syllogism⁹ est nobis taliter
colligend⁹. Dn̄m laudet oīs spirit⁹. Quem
debet laudare omnis spirit⁹ de⁹ verus est.
Dn̄s igit̄ de⁹ verus est. Mirabile plane di
cēdi genus: vt ad illud reluctātē cōfitendo
trahat: ad qd̓ p̄us aliquis acq̄escere respue
bat. Ecce de grāmatica: ⁊ de etymologijs:
de schematib⁹: de arte rhetorica: de topicis:
de arte dialectica: de definitiōibus: de mu
sica: d̓ geometria: de astronomia: ⁊ d̓ p̄p̄is
locutionib⁹ legis diuine: seriem refertā esse
monstrauim⁹: quātū dn̄s p̄stare dignatus
est: vt qui talia legerint gratāter agnoscāt:
⁊ qui adhuc rudes sunt: planissime dicta si
ne offensiōe p̄cipiant.

Conclusio.

e Xplicitus est decor⁹ ⁊ mirabilis or-
do psalmorū: numero quidē mysti-
co terminat⁹: sed sacris virtutibus
infinit⁹: solūmō illi ad dimēsū cognit⁹: qui
harenā maris: pluuiarū guttas: creaturaꝝ
omniū naturas dinumerabili quātitate cō
plectit̄. Sed q̄uis a nobis ex toto cōprehē
di nō possit: tamē vtiliter querit̄: qꝛ p̄scru-
tatus semp copiosior inuenit̄. Quāta enī
adhuc hinc noua dicēda sūt? quātoꝝ fide-
liū ingenia vsqꝫ ad finē seculi curiosa sedu-
litate laborabūt? Sꝫ tn̄ illa veritas tūc ple
nissime dinoscenda est: qn̄ ipse dn̄s cōtem-
platione suā p̄stare dignabit̄. Hic aūt tot⁹
ordo psalmorū: quātū hūanū ingeniū ve-
stigare p̄ualuit: duplici mysterio noscit̄ esse
decursus. Primū sicut auctoritate patrum
dictū est: noui ⁊ veteris testamēti sacramē-
ta cōplectit̄. Septē quippe decades referūt̄
ad sabbatū: qd̓ ad p̄mā illā ptinet sine du-
bitatione culturā. Octo vero nostro tēpori
deputant̄: qui resurrectiōē dn̄i die octaua
pia deuotiōe veneramur. Scd̓o quoqꝫ do-
mino largiēte p̄spexim⁹: qd̓ centū q̄nqua-
ginta dieb⁹ supducto diluuio crimīnib⁹ su
is terra diluta est. Sic psalmoꝝ spiritualis
abyssus peccatis inq̄nata corda mortaliū
vsqꝫ ad iudicij tēpus ꝑpetua emūdatōe pu
rificat: ⁊ fit nobis ex ipso salutare diluuiū:
qd̓ nostꝝ sensuum delictis sordidum reddit
ablutum. Quid eñ in isto celesti armario
scripturarū diuinarū inuenire non possis?
Genesim queras: hic quēadmodum fuerit
mūd⁹ fabricat⁹ exponit̄. Prophetā dicas:
quis de incarnatione dn̄i tāta locutus est?
Euāgeliū cupias: passionē ⁊ resurrectionē
christi dn̄i innumeris locis euidēter ostēdit.
Apostolū velis: audi doctorē: audi miserē-
tē: qui ⁊ futura iudicia ꝓpter correctōes p̄-
dicat: ⁊ ꝓ peccatorib⁹ frequēter exorat. Et
ne longius differā: quicq̄d in celo: in terra:
in mari: vl̓ apud inferos agit̄: si cautissime
legas: oīa suis locis posita cōpetenter ag-
noscis. Testis est Athanasij episcopi sermo
magnific⁹: qui virtutes psalmoꝝ indaga-
bili veritate discutiēs: oīa illic esse ꝓbat q̄-
cunqꝫ sancte scripture ambitu cōtinentur.
Naturā quoqꝫ dei: si fas est: duob⁹ verbis
facit subintelligi: Ego hodie: que nullis li-
bris/nullis codicib⁹ p̄ualet cōprehendi: si-
cut ⁊ explicatū ē quod breuiter dicitur: ⁊ ex
aliqua parte sensibile qd̓ tacet̄. In secūdo
quippe psalmo: pater dicit ad filiū: Ego ho
die genui te. In istis siquidē duobus ver- Ps. 2
bis subtiliter significat: qd̓ humanū intel-
lectū trāscēdē posse videat̄. Nouū ⁊ vet⁹ te
stamētū tāta ꝓprietate cōplectit̄: vt reuera
spūalē bibliothecā in h̓ libro itelligas eē cō
structā. Nā si paradisus desiderabil̓ habet̄
qd̓ eū q̄ttuor fluminū laps⁹ amenare noscū
tur: q̄to beatior est aīa q̄ c.l. psalmoꝝ fōti-
bus irrigat̄? Nec solū itra hūc numeꝝ diui
na v̓tus opata ē: multa lati⁹ patēt: siue q̄ ꝑ

pte itellecta sūt: siue ꝗ adhuc fundit⁹ igtā
ꝺuisa miracla. Nā ⁊ in ill'. c.liij. piscib⁹: ꝗs
aplo⁊ retia de pelagi ꝓfunditate traxerūt:
sctoꝝ numer⁹ cōphēsus exponit: ⁊ arca noe
in typū sctē eccliē tricētī cubitis in lōgitudi
ne: quīqginta in latitudie: ⁊ trigita i altitu
dine legit fabricata: vñ mlta Origenes my
stica (vt solet) expositione tractauit. Qua
propt idubitant apparet creatorē atq; opifi
cē rex / cū celestia cūcta terrenaq; disponē
ret: sub mēsura / ⁊ numero / ⁊ pōdere fecisse
oia ꝗcūq; creata sunt: sic sapiētissim⁹ dicit:
Sap.ij Oia in mēsura ⁊ numero ⁊ pōdere disposu
isti. Nūc ꝓpt virtutē memorie breuit inti
mem⁹: ꝗ sup lati⁹ vident effusa. Primū me
minisse nos ꝯuenit: qḋ de titulo⁊ diuisa va
rietate narratū ē. Recordari etiā debemus
ꝑsonas i textu psalmo⁊ aptissime cōmuta
tas: Cōclusiōesq; co⁊ ꝯ hereticos maxie fu
isse formatas. Vt q̄re alphabeton hebreꝗ
ponat in psalmis. Cur de ꝗtib⁹ psalmoꝝ
vn⁹ ꝯfect⁹ esse videat. Quare intercalares
psalmi sint positi. Quare repetitio versuū
repit in psalmis. De interptatiōe noim he
breo⁊. De his ꝗ vnisunes appellant. De qn
deci psalmis gdalib⁹. Quare penitētiū sep
tē psalmi eē vocant. Quare lamētatiū ꝓ
cauitate hierlm cū lachrymis vba fundāt.
Quare ordo psalmo⁊ i laudib⁹ dñi fuerit
terminat⁹: vbi ꝗt modis ꝑdicit exponit: cū
tñ ꝑcoma ipsi⁹ nullis libris: nullis possint
hūanis virib⁹ explicari. Sic varietas ista
psalmo⁊: aut ꝑciosissimo lapidi topazio:
aut pulcherrimo pauoni ꝯgrue forsitā ꝯpa
rat: q totiēs diuersos reddūt colores corpis
sui: ꝗtiēs in eis defix⁹ fuerit ocul⁹ intēdētī.
Hec ꝗtū dñs ꝓstare dignat⁹ ē ꝓ nr̄a medio
critate decursa sūt. Vos aūt mgr̄i q celesti
um lr̄a⁊ copiosa lectiōe pinguescitis: pcite
rudi: dimittite ꝯfitēti: estote beniuoli. Dif
ficile op⁹ hūanū repit: qḋ nō patiat aliquā
Iac.3 ꝗstionē: Jacobo aplo ꝓtestāte: Si ꝗs i ver
bo nō offenderit: hꝯ pfect⁹ ē vir. Cū si nōnul
li sacris lris calūnias parāt: qd infirmis fa
ciāt ꝗo audacit accusāt? Prolata: sp ad aīu
mū dicētis aprāda sūt. Nā si oia ꝯtentiosa
altercatiōe destrue volum⁹: piā deuotionē
incauta poti⁹ ꝯdictiōe dānam⁹. Sꝫ iā tpus
est ad dñm corda ꝯuertere: ad quē magis dꝫ
oio intētio tēdē: ⁊ labor⁹ termin⁹ ꝯuenire.

t
Vl dñe ver⁹ doctor ⁊ ꝯstitor: aduo
cat⁹ ⁊ iudex: largitor ⁊ monitor: ter
ribilis ⁊ clemēs: corripiēs ⁊ ꝯsola
tor: q cecis mentib⁹ donas aspectū: q facis
infirmis possibile qḋ ꝑcipis: q sic pi⁹ es vt
assidue rogari velis: sic munific⁹ vt nemi
nē desperare patiaris: dona qḋ te ꝓstāte bñ
ꝗrimus: ⁊ illa maxie ꝗ nr̄a infirmitate nesci
mus. Qḋ ex tuo dixim⁹: suscipe: qḋ ex nob
igrant ꝓtulim⁹: parce: ⁊ ꝑduc nos ad illā cō
tēplationē vbi iā nō possum⁹ errare. Dona
facere ꝗ te inspirāte loꝗ ꝓsūpsi: dona cōple
re: ꝗ alios obseruare cōmonui: vt q ꝯstituisti
piū sermonē: ꝓbabilē q; ꝯferas tuis famu
lis actionē. Libera nos amator hoim ab il
ls piculo: ne sic dic aplis: Dū alijs ꝑdico: ip j.Cor.9
se reprob⁹ inueniar. Qz infirmi sum⁹ tu ve
nias nostri: q̄li hoste deprimamur agnscis. Le
ꝗrit certamē impar: te expetit mortal infir
mitas: qz maiestatis tue glia ē: si leo rugiēs
ab infirma oue supet: si spūs violētissimus
a debilissima carne vincat: ille q de celo ce
cidit: ⁊ hic te pugnāte subdet: vt si prītē ip
si⁹ ad tps tua ꝑmissione patimur: neq; er⁹
insatiabilib⁹ faucib⁹ sorbeamur. Fac illuz
tristem de hūana leticia: qui de offensione
nostra semp exultat. Amen. Hactenus
ꝗ ad expositionē psalmo⁊ ptinere videbā
tur: dño largiēte discussa sūt: nunc salomo
nis dicta videam⁹: que ꝓprios expositores
habere noscuntur.

Explicit expositio Cassiodori in psalmū
Centesimū quinquagesimū ⁊ vltimū ter
tie Quinquagene.

Disertissimi atq; dignissimi sancte eccle
sie doctoris Cassiodori / romane vrbis qn
dā Clarissimi senatorio: famatissima psal
mo⁊ expositio: post alio⁊ sancto⁊ patrū
scripta exactissime digesta / dulcissimoq; fon
te purissime latinitatis irrigata: cū puigi
lanti emēdationis studio: auctore omniū
cooperāte: arte impssoria pfecta est: p ma
gistrū Johannē de Amerbach ꝑclare Ba
silieū vrbis ciuem. Anno dñi. M.cccc.xcj.

Τέλος